قورئانی پیرۆز

لەگەڵ وەرگێڕانی ماناکانی بۆ زمانی کوردی

ئەم قورئانە پیرۆزە لەگەڵ وەرگێڕانی
ماناکانی دیاری (خادم الحرمین الشریفین)
مەلیک عبداللە کوڕی عبدالعزیز
ئال سعودە

إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ

إِنَّهُ لَقُرْآنٌ كَرِيمٌ فِي كِتَابٍ مَكْنُونٍ لَا يَمَسُّهُ إِلَّا الْمُطَهَّرُونَ تَنْزِيلٌ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ

خادم الحرمين الشريفين مەليك عبدالله كوڕی عبد العزيز ئالی سعود
مەليكی شانشينی عەرەبستانی سعوديە شەرەفمەندبوو بەبڕياردان لەسەر چاپكردنی
قورئانی پيرۆز لەگەڵ وەرگێڕانی ماناكانی

تَشَرَّفَ بِالأَمْرِ بِطِبَاعَةِ هَـٰذَا الْمُصْحَفِ الشَّرِيفِ وَتَرْجَمَةِ مَعَانِيهِ
خَادِمُ الْحَرَمَيْنِ الشَّرِيفَيْنِ الْمَلِكُ عَبْدُاللهِ بْنُ عَبْدِالْعَزِيزِ آلُ سُعُودٍ
مَلِكُ الْمَمْلَكَةِ الْعَرَبِيَّةِ السُّعُودِيَّةِ

وقفٌ لله تعالى من خادم الحرمين الشريفين
الملك عبد الله بن عبد العزيز آل سعود
ولا يجوز بيعه

يوزع مجاناً

القرآن الكريم

وترجمة معانيه
إلى اللغة الكردية

مجمع الملك فهد لطباعة المصحف الشريف

ئەم قورئانە پیرۆزە لەگەڵ وەرگێڕانی ماناکانی
دیاری (خادم الحرمین الشریفین) مەلیک عبداللە کوڕی عبدالعزیز ئال سعودە
(بەخۆڕایی دابەش دەکرێت)

قورئانی پیرۆز

لەگەڵ وەرگێڕانی ماناکانی بۆ زمانی کوردی

کۆمەڵگەی مەلیک فەهد بۆ چاپکردنی قورئانی پیرۆز

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

مقدمة

بقلم معالي الشيخ: صالح بن عبدالعزيز بن محمد آل الشيخ
وزير الشؤون الإسلامية والأوقاف والدعوة والإرشاد
المشرف العام على المجمع

الحمد لله رب العالمين ، القائل في كتابه الكريم: ﴿... قَدْ جَآءَكُم مِّنَ ٱللَّهِ نُورٌ وَكِتَٰبٌ مُّبِينٌ﴾.

والصلاة والسلام على أشرف الأنبياء والمرسلين، نبينا محمد، القائل: « خيركم من تعلَّم القرآن وعلَّمه ».

أما بعد:

فإنفاذاً لتوجيهات خادم الحرمين الشريفين، الملك عبد الله بن عبد العزيز آل سعود، حفظه الله، بالعناية بكتاب الله، والعمل على تيسير نشره، وتوزيعه بين المسلمين، في مشارق الأرض ومغاربها، وتفسيره، وترجمة معانيه إلى مختلف لغات العالم.

وإيماناً من وزارة الشؤون الإسلامية والأوقاف والدعوة والإرشاد بالمملكة العربية السعودية بأهمية ترجمة معاني القرآن الكريم إلى جميع لغات العالم المهمة تسهيلاً لفهمه على المسلمين الناطقين بغير العربية، وتحقيقاً للبلاغ المأمور به في قوله صلى الله عليه وسلم: « بلِّغوا عني ولو آية ».

وخدمة لإخواننا الناطقين باللغة الكردية يطيب لمجمع الملك

فهد لطباعة المصحف الشريف بالمدينة المنورة أن يقدم للقارئ الكريم هذه الترجمة إلى اللغة الكردية التي قام بها فضيلة الشيخ ملا محمد ملا صالح الباموكي، وراجعها من قبل المجمع كل من فضيلة الدكتور كمال صادق ياسين لَكْ، وفضيلة الأستاذ أوميد عمر الجرُوستَاني.

ونحمد الله سبحانه وتعالى أن وفق لإنجاز هذا العمل العظيم الذي نرجو أن يكون خالصاً لوجهه الكريم، وأن ينفع به الناس.

إننا لندرك أن ترجمة معاني القرآن الكريم - مهما بلغت دقتها - ستكون قاصرة عن أداء المعاني العظيمة التي يدل عليها النص القرآني المعجز، وأن المعاني التي تؤديها الترجمة إنما هي حصيلة ما بلغه علم المترجم في فهم كتاب الله الكريم، وأنه يعتريها ما يعتري عمل البشر كلَّه من خطأ ونقص.

ومن ثم نرجو من كل قارئ لهذه الترجمة أن يوافي مجمع الملك فهد لطباعة المصحف الشريف بالمدينة النبوية بما قد يجده فيها من خطأ أو نقص أو زيادة للإفادة من الاستدراكات في الطبعات القادمة إن شاء الله.

والله الموفق، وهو الهادي إلى سواء السبيل، اللَّهُمَّ تقبل منا إنك أنت السميع العليم.

بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

پێشەکی

بە پێنووسی پایەدار شیخ صالح کوڕی عبدالعزیز کوڕی محمد ئالی شیخ
وەزیری کاروباری ئیسلامی وئەوقاف وبانگەواز وئیرشاد وسەرپەرشتیاری گشتی
کۆمەڵگەی مەلیك فەهد بۆ چاپکردنی قورئانی پیرۆز

سوپاس وستایش بۆخوای پەروردگاری جیهانیان کە لەکتێبە پیرۆزکەی دا فەرموویەتی: ﴿قَدۡ جَآءَكُم مِّنَ ٱللَّهِ نُورٞ وَكِتَٰبٞ مُّبِينٞ﴾ واتە: بێگومان لەلایەن خوای گەورەوە نوور وکتێبێکی ڕوون وئاشکراتان بۆ هاتووە.

وەدروودوسڵاوبۆسەربەرێزترینی پێغەمبەران ونێردراوان، پێغەمبەرمان موحەممەد (ﷺ) کەفەرموویەتی: «خیركم من تعلم القرآن وعلّمه» واتە : چاکترینتان ئەوکەسەیەکەخۆی فێری قورئان دەکات وخەڵکیش فێردەکات.

ئەمجا لە پاشان :

بۆجێبەجێکردنی ڕێنمایەکانی (خادم الحرمين الشريفين) مەلیك عبدالله کوڕی عبدالعزیز ئالی سعود (خوا بیپارێزێت) بە بایەخ وگرنگی پێدان بەقورئانی پیرۆز وکارکردن بۆ ئاسانکاری لە پێناو بڵاوکردنەوە ودابەشکردنی لەنێوموسڵمانان لەڕۆژهەڵات وڕۆژئاوای سەر زەویدا، وە بۆ ڕاڤەکردن و وەرگێڕانی ماناکانی قورئان بۆ زمانە جۆراوجۆرەکانی جیهان .

وەزارەتی کاروباری ئیسلامی وئەوقاف وبانگەواز وئیرشاد لەشانشینی عەرەبستانی سعودیە، باوەڕی پتەوی هەیە بەگرنگی وەرگێڕانی ماناکانی قورئانی پیرۆز بۆگشت زمانە گرنگەکانی جیهان، بەمەبەستی ئاسانکردنی تێگەیشتنی قورئان بۆئەو موسڵمانانەی کەبە غەیری زمانی عەرەبی قسە دەکەن، ئەمەش لە پێناوجێبەجێکردنی ئەو فەرمانەی کە لەفەرمودەی پێغەمبەر(ﷺ) دا هاتووە، کە دەفەرموێت : « بَلِّغُوا عَنِّي وَلَو آية »واتە : لە منەوە ڕایبگەیەنن بەخەڵکی ئەگەر تەنها تاکە ئایەتێکیش بێت.

وەك خزمەتێكیش بۆ ئەو برایانەمان كە بەزمانی كوردی قسە دەكەن، كۆمەڵگەی مەلیك فەهد بۆچاپكردنی قورئانی پیرۆز لە مەدینەی منەووەرە، خۆشحاڵە ئەم تەرجەمە قورئانیە بەزمانی كوردی پێشكەش بەخوێنەری بەڕێزی بكات، كە بەڕێز جەنابی (**مامۆستا مەلا محمد مەلا صالح بامۆكی**) پێی هەستاوە، وە لەلایەن كۆمەڵگەی مەلیك فەهد بۆ چاپكردنی قورئانی پیرۆزیش هەریەك لە بەڕێزان : (**دكتۆر كەمال صادق یاسین لەك**) و (**مامۆستا ئومێد عمر چرۆستانی**) پێیداچوونەتەوە .

وەسوپاسی خوای گەورە وپاك وبێگەرد وباڵادەست دەكەین بۆئەنجام دانی ئەم كارە مەزنە، وە ئومێدەوارین كەنیاز ومەبەست لێی تەنها ڕەزامەندی خوای گەورە بێت، وخەڵكیش لێی سوودمەند بن ؟

بێگومان ئێمە دەزانین كە تەرجەمە و وەرگێڕانی ماناكانی قورئانی پیرۆز - هەرچەندە وورد بێت - كەموكورتی هەر دەبێت وناتوانرێت دەقاودەق ئەو مانا گەورانە بگەیەنێت كە دەقی قورئانی پیرۆز دەیبەخشێت، كە تەواوی خەڵكی لەئاست خۆیدا دەستەوسانكردووە، وە بەڕاستی ئەو مانایەی كە تەرجەمەی قورئانەكە دەیدات بەدەستەوە تەنها بریتی یە لەكۆی زانست وتێگەیشتنی وەرگێڕەكە لە قورئانی پیرۆز، وە ئەمەش كارێكە دووچاری هەڵەوكەم وكوڕی دەبێت، وەك هەمووو كار وئیشێكی تری ئادەمیزاد.

وە لە كۆتاییدا داواكارین لەهەموو خوێنەرێكی ئەم تەرجەمەیە لەكاتی بینینی هەر هەڵە وكەموكورییەك یان زیادییەك ئەگەر هەبوو، ئاگاداری كۆمەڵگەی مەلیك فەهد بۆ چاپكردنی قورئانی پیرۆز لە مەدینەی مونەووەرە بكاتەوە؛ بۆسوود لێ وەرگرتن وچاككردنیان لە چاپەكانی داهاتوودا بەیارمەتی و وویسی خوای گەورە.

وە خوای گەورەش پشت وپەنایە وتەنها ئەو ڕێ نیشاندەرە بۆ ڕێگای ڕاست.

ئەی خوای پەروەردگار ئەم كارەمان لێ قەبوڵ بكە؛ چونكە بەڕاستی هەر تۆی بیسەر و زانا.

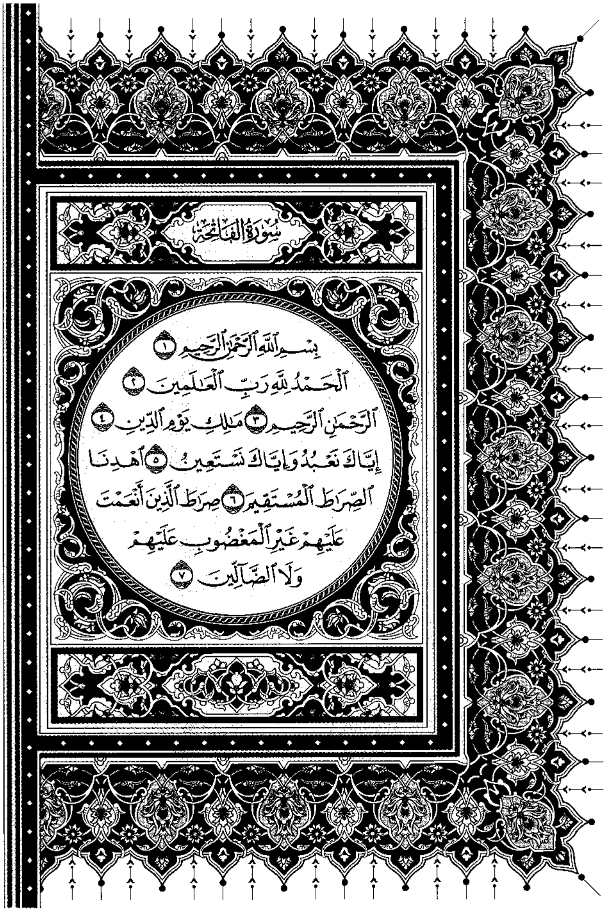

سورەتی ﴿ الفَاتِحَة ﴾

ئەم سـوورەتە ناونراوە (الفاتحة) چونكە
قورئانی پیرۆز لەسەرەتاوە بەو دەست پێ
دەكات ودەكرێتەوە، وە پێیشی دەوترێت
(المثانـي) چونكـە لەهەمـوو ڕكاتێكـی
نوێژدا دەخوێنرێت .

﴿ بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ ﴾ بەناوی خوای
بەخشندەی میهرەبان ﴿١﴾ ﴿ ٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِ ﴾
هەموو سـوپاس و ستایشـێك بـۆ خوای
﴿ رَبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ﴾ پـەروەرد گـاری
جیهانیـان ﴿٢﴾ ﴿ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ ﴾
بەخشـندەی میهرەبـان، (الرحمـن) بەو
مانایەی ڕەحـم وبەزەیی پەروەردگار لەم
جیهانـەدا هەموو مەخلوقاتـی گرتوەتەوە
بەبـێ باوەڕانیشـەوە، وە (الرحیم) ڕەحم
وبەزەیی پەروەردگار، وەك زانایان دەڵێن
تایبەتە بەبڕوادارانەوە لە ڕۆژی دواییدا ﴿٣﴾
﴿ مَٰلِكِ يَوۡمِ ٱلدِّينِ ﴾ (تەنها ئـەوە)
خاوەنـی ڕۆژی سـزا وپاداشـت
دانـەوە (بـاوەڕداران لـە نوێژەكانیانـدا هەمـوو ڕكاتێـك ئەمـە دەڵێنـەوە، تاوەكـو هەمیشـە ڕۆژی دواییـان
لەبیـر بێـت وبـەكار وكـردەوەی چاكـە، خۆیانـی بـۆ ئامـادە بكـەن) ﴿٤﴾ ﴿ إِيَّاكَ نَعۡبُدُ ﴾ (خوایـە)
تەنهـا تۆدەپەرسـتین (تەنهـا تۆیـت شایسـتەی پەرسـتن وجگـە لـە تـۆ هیـچ كـەس شـیاوی ئـەوە نییـە)
﴿ وَإِيَّاكَ نَسۡتَعِينُ ﴾ وە تەنها لەتۆ داوای یارمەتیی دەكەین (لەهەموو كار وكردەوە وپێداویستیەكماندا،
چونكـە هەمـوو فەرمانێـك بەدەسـت تۆیـە، جگـە لـە تـۆ هیـچ كـەس بەئەنـدازەی گەردیلەیـەك خاوەنـی
هیـچ شـتێك نییـە) ﴿٥﴾ ﴿ ٱهۡدِنَا ٱلصِّرَٰطَ ٱلۡمُسۡتَقِيمَ ﴾ ڕێنموونیمـان بكـە بۆڕێگـای ڕاسـتی
(كـە ڕێگای ڕاسـتی ئاینی پیرۆزی ئیسـلامە، وەبەردەوام بین لەسـەری هەتا ئـەو ڕۆژەی دەگەین بەدیداری
زاتـی هـەق تەعـالای تـۆ) ﴿٦﴾ ﴿ صِرَٰطَ ٱلَّذِينَ أَنۡعَمۡتَ عَلَيۡهِمۡ ﴾ ڕێگـای ئەوانەی كەچاكـەت لەگـەڵ كردوون
(لەپێغەمبەران وڕاستگۆیان وشەهیدان وچاكەكاران) ﴿ غَيۡرِ ٱلۡمَغۡضُوبِ عَلَيۡهِمۡ ﴾ نەك (ڕێگای) ئەوانەی
خەشـمی (تۆیـان) لێگیـراوە (وەك جولەكـەو هاوكردەوەكانیان) ﴿ وَلَا ٱلضَّآلِّينَ ﴾ وە نـەك (ڕێگای)
گومڕایان وەك (گاورەكان و هاوكردەوەكانیان) ﴿٧﴾ لەكۆتایی ئەم سـوورەتە پیرۆزەوە سـوننەتە موسڵمانان
بڵێن (ئامین) واتە : ئەی خوای گەورە تەواوی ئەم نزا وداوایانەمان لێ وەربگرە .

سورەتی ﴿ البَقَرَة ﴾

﴿ بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ ﴾

بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان
﴿الٓمٓ﴾ بە (ئەلیف، لام، میم)
دەخوێنرێتەوە، خوای گەورە زاناترە
بە واتاکەی [1] ﴿١﴾ ﴿ذَٰلِكَ ٱلۡكِتَٰبُ﴾ ئەم
قورئانە ﴿لَا رَيۡبَۛ فِيهِۛ﴾ هیچ گومانێکی
تێدا نیە (کە لەلایەن خوای گەورەوە
نێرراوە) ﴿هُدٗى﴾ ڕێ نیشاندەری
﴿لِّلۡمُتَّقِينَ﴾ پارێزکارو لەخوتراسانە
(پارێزکاران ولەخوا ترسان بەزانست
وزانیاری بەسوود وکار وکردەوەی چاکە
سوودی لێ وەردەگرن، چونکە ئەوانن
لەپەروەردگاریان دەترسن وشوێن
فەرمان ورێنمایەکانی دەکەون) ﴿٢﴾
﴿ٱلَّذِينَ يُؤۡمِنُونَ﴾ ئەوانەی کەبڕوا دەهێنن
﴿بِٱلۡغَيۡبِ﴾ بەشتە پەنهان ونادیارەکان
(ئەو شتە پەنهانەی کە بە حەواس وعەقڵی
مرۆڤ هەستیان پێ ناکرێت، لە ڕێگەی
وەحیەوە نەبێت، وەك باوەڕ بەفریشتەکان وبەهەشت ودۆزەخ وزۆر شتی تریش...) ﴿وَيُقِيمُونَ ٱلصَّلَوٰةَ﴾ وە نوێژ
دەکەن (بەڕێك وپێکی ولەکاتی خۆیدا ئەنجامی ئەدەن) ﴿وَمِمَّا رَزَقۡنَٰهُمۡ يُنفِقُونَ﴾ لەوەی کردوومانە بەڕزق
وڕۆزیان دەبەخشن (لەبەر ڕەزامەندی خوای گەورە) ﴿٣﴾ ﴿وَٱلَّذِينَ يُؤۡمِنُونَ بِمَآ أُنزِلَ إِلَيۡكَ﴾ وە ئەوانەی کەبڕوا
دەهێنن بەو قورئانەی کە بۆ تۆ (ئەی موحەممەد ﷺ نێرراوە) ﴿وَمَآ أُنزِلَ مِن قَبۡلِكَ﴾ وە بەو کتێبانەشی کە بۆ
(پێغەمبەران ونێرراوانی) پێش تۆ نێرراونەتە خوارەوە ﴿وَبِٱلۡأٓخِرَةِ هُمۡ يُوقِنُونَ﴾ وەبڕوایان هەیە بەڕۆژی دوایی ﴿٤﴾
﴿أُوْلَٰٓئِكَ عَلَىٰ هُدٗى مِّن رَّبِّهِمۡۖ﴾ (خاوەنی ئەم صیفەتانە) لەسەر ڕێگای ڕاستن (بەتەوفیق ویارمەتیدان) لە لایەن
پەروەردگاریانەوە ﴿وَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡمُفۡلِحُونَ﴾ وە هەر ئەوانەن ڕزگار بووان (لە دوونیا ودواڕۆژدا) ﴿٥﴾

---

(١) ئەم پیتانەی کە لەسەرەتای هەندێك لەسورەتەکانی قورئاندا هاتوون، تەنها خوای گەورە دەزانێت مەبەستی پێیان چیە، ئەمە ڕاسترین تەفسیرە بۆ ئەم پیتانە کرابێت، بەڵام بەچەند جۆرێکی تریش تەفسیرکراون لەوانە : ئەم پیتانە ناون بۆ ئەوسورەتانەی لەسەرەتایانەوە هاتوون، یان ناون بۆ خوای گەورە، یان بۆ دەستەوسانکردنی عەرەبە بێباوەڕەکانە کە دەیانووت ئەم قورئانە لەلایەن خوداوە نەهاتووە خوارەوە بۆ موحەممەد (ﷺ) پێیان دەڵێت : دەی ئەگەر وایە وێنە وهاوشێوەی ئەم قورئانە بهێنن، کە هەر لەو پیتانە پێکهاتووە کە ئێوە قسەی پێ دەکەن و بەکاریان دەهێنن .

إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ سَوَآءٌ عَلَيْهِمْ ءَأَنذَرْتَهُمْ أَمْ لَمْ تُنذِرْهُمْ
لَا يُؤْمِنُونَ ۝٦ خَتَمَ ٱللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ وَعَلَىٰ سَمْعِهِمْۖ وَعَلَىٰٓ
أَبْصَٰرِهِمْ غِشَٰوَةٌۖ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ۝٧ وَمِنَ ٱلنَّاسِ
مَن يَقُولُ ءَامَنَّا بِٱللَّهِ وَبِٱلْيَوْمِ ٱلْأَخِرِ وَمَا هُم بِمُؤْمِنِينَ ۝٨
يُخَٰدِعُونَ ٱللَّهَ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَمَا يَخْدَعُونَ إِلَّآ أَنفُسَهُمْ
وَمَا يَشْعُرُونَ ۝٩ فِى قُلُوبِهِم مَّرَضٌ فَزَادَهُمُ ٱللَّهُ مَرَضًاۖ
وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌۢ بِمَا كَانُواْ يَكْذِبُونَ ۝١٠ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ
لَا تُفْسِدُواْ فِى ٱلْأَرْضِ قَالُوٓاْ إِنَّمَا نَحْنُ مُصْلِحُونَ ۝١١ أَلَآ إِنَّهُمْ
هُمُ ٱلْمُفْسِدُونَ وَلَٰكِن لَّا يَشْعُرُونَ ۝١٢ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ
ءَامِنُواْ كَمَآ ءَامَنَ ٱلنَّاسُ قَالُوٓاْ أَنُؤْمِنُ كَمَآ ءَامَنَ ٱلسُّفَهَآءُۗ
أَلَآ إِنَّهُمْ هُمُ ٱلسُّفَهَآءُ وَلَٰكِن لَّا يَعْلَمُونَ ۝١٣ وَإِذَا لَقُواْ
ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ قَالُوٓاْ ءَامَنَّا وَإِذَا خَلَوْاْ إِلَىٰ شَيَٰطِينِهِمْ قَالُوٓاْ إِنَّا
مَعَكُمْ إِنَّمَا نَحْنُ مُسْتَهْزِءُونَ ۝١٤ ٱللَّهُ يَسْتَهْزِئُ بِهِمْ وَيَمُدُّهُمْ
فِى طُغْيَٰنِهِمْ يَعْمَهُونَ ۝١٥ أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ ٱشْتَرَوُاْ ٱلضَّلَٰلَةَ
بِٱلْهُدَىٰ فَمَا رَبِحَت تِّجَٰرَتُهُمْ وَمَا كَانُواْ مُهْتَدِينَ ۝١٦

﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ﴾ بەڕاستی ئەوانەی کە بێ بڕوا بوون ﴿سَوَآءٌ عَلَيۡهِمۡ﴾ بۆ ئەوان چوون یەکە
﴿ءَأَنذَرۡتَهُمۡ أَمۡ لَمۡ تُنذِرۡهُمۡ﴾ بیان ترسێنیت یان نەیان ترسێنیت ﴿لَا يُؤۡمِنُونَ﴾ بڕواناهێنن ﴿٦﴾ ﴿خَتَمَ
ٱللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِهِمۡ وَعَلَىٰ سَمۡعِهِمۡۖ﴾ خوا مۆری ناوە بەسەر دڵ و گوێیاندا ﴿وَعَلَىٰٓ أَبۡصَٰرِهِمۡ غِشَٰوَةٞۖ﴾ وە
پەردە بەسەر چاویانەوەیە ﴿وَلَهُمۡ عَذَابٌ عَظِيمٞ﴾ وە سزای زۆر گەورەیان بۆ هەیە ﴿٧﴾ ﴿وَمِنَ ٱلنَّاسِ
مَن يَقُولُ﴾ وەلەناو خەڵکیدا هەندێ کەس هەیە کەدەڵێ: ﴿ءَامَنَّا بِٱللَّهِ وَبِٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِ﴾ بڕوامان هێناوە
بەخواو بەڕۆژی دوایی ﴿وَمَا هُم بِمُؤۡمِنِينَ﴾ لەکاتێکدا ئەوان بڕوادار نین ﴿٨﴾ ﴿يُخَٰدِعُونَ ٱللَّهَ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ﴾
(بەلای خۆیانەوە) خواو ئەوکەسانە دەخەڵەتێنن کە بڕوایان هێناوە ! ﴿وَمَا يَخۡدَعُونَ إِلَّآ أَنفُسَهُمۡ﴾
کەس ناخەڵەتێنن تەنها خۆیان نەبێت ﴿وَمَا يَشۡعُرُونَ﴾ بەڵام هەستی پێ ناکەن ﴿٩﴾ ﴿فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٞ﴾
لە دڵیاندا نەخۆشی (ناپاکی) هەیە ﴿فَزَادَهُمُ ٱللَّهُ مَرَضٗاۖ﴾ خواش نەخۆشی یەکەی زۆرتر کردن
(بەهاتنی قورئان) ﴿وَلَهُمۡ عَذَابٌ أَلِيمُۢ بِمَا كَانُواْ يَكۡذِبُونَ﴾ وە سزای سەختیان بۆ هەیە بەهۆی ئەو
درۆیانەوە کە دەیان کرد (و دەیان وت بڕوامان هەیە) ﴿١٠﴾ ﴿وَإِذَا قِيلَ لَهُمۡ﴾ وەکاتێك پێ یان بووترایە
﴿لَا تُفۡسِدُواْ فِي ٱلۡأَرۡضِ﴾ ئاشوب مەنێنەوە لە زەوی دا (ئاژاوە بەرپا مەکەن لە وڵاتدا) ﴿قَالُوٓاْ إِنَّمَا نَحۡنُ مُصۡلِحُونَ﴾
دەیان ووت : ئێمە هەر چاکەکارین (ڕێکخەرین) ﴿١١﴾ ﴿أَلَآ إِنَّهُمۡ هُمُ ٱلۡمُفۡسِدُونَ﴾ ئاگادار بن کەبەڕاستی
هەر ئەوانن ئاشوبگێڕ ﴿وَلَٰكِن لَّا يَشۡعُرُونَ﴾ بەڵام هەستی پێ ناکەن ﴿١٢﴾ ﴿وَإِذَا قِيلَ لَهُمۡ﴾ وەکاتێ پێ
یان بووترایە ﴿ءَامِنُواْ كَمَآ ءَامَنَ ٱلنَّاسُ﴾ بڕوا بێنن وەك ئەوخەڵکانەی کە بڕوایان هێناوە ﴿قَالُوٓاْ أَنُؤۡمِنُ﴾
دەیان ووت: چۆن ئێمە بڕوابێنین ﴿كَمَآ ءَامَنَ ٱلسُّفَهَآءُۗ﴾ وەك ئەو گێل ونەفامانەی کە بڕوایان هێناوە
﴿أَلَآ إِنَّهُمۡ هُمُ ٱلسُّفَهَآءُ﴾ بێدار بن کە بە ڕاستی هەرخۆیان گێل و نەفامن ﴿وَلَٰكِن لَّا يَعۡلَمُونَ﴾ بەڵام
نازانن ﴿١٣﴾ ﴿وَإِذَا لَقُواْ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ﴾ وەکاتێ (ناپاکان) بگەشتنایە بەوانەی کە بڕوایان هێناوە ﴿قَالُوٓاْ ءَامَنَّا﴾
دەیانو وت : ئێمەش بڕوامان هێناوە ﴿وَإِذَا خَلَوۡاْ إِلَىٰ شَيَٰطِينِهِمۡ﴾ کاتێکیش بەتەنیا بوونایە لەگەڵ گەورە
فێڵبازەکانیان ﴿قَالُوٓاْ إِنَّا مَعَكُمۡ﴾ دەیانووت : ئێمە هەر لەگەڵ ئێوەین ﴿إِنَّمَا نَحۡنُ مُسۡتَهۡزِءُونَ﴾ بێگومان
ئێمە هەر گاڵتە کەرین (بەوان) ﴿١٤﴾ ﴿ٱللَّهُ يَسۡتَهۡزِئُ بِهِمۡ﴾ خوا گاڵتە بەوان دەکات (لە بەرانبەر گاڵتە
کردنەکەیان) ﴿وَيَمُدُّهُمۡ فِي طُغۡيَٰنِهِمۡ يَعۡمَهُونَ﴾ وەماوەیان دەدات تا لەسەرکەشیی خۆیاندا سەر لێ شێواو
بن ﴿١٥﴾ ﴿أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ ٱشۡتَرَوُاْ ٱلضَّلَٰلَةَ﴾ ئەمانە ئەوانەن کە گومڕاییان کڕی ﴿بِٱلۡهُدَىٰ﴾ بە ڕێنموونیی
﴿فَمَا رَبِحَت تِّجَٰرَتُهُمۡ﴾ جا نە بازرگانی یەکەیان قازانجی کردو ﴿وَمَا كَانُواْ مُهۡتَدِينَ﴾ نە ڕێبازی
ڕاستیان گرت ﴿١٦﴾

مَثَلُهُمۡ كَمَثَلِ ٱلَّذِى ٱسۡتَوۡقَدَ نَارٗا فَلَمَّآ أَضَآءَتۡ مَا حَوۡلَهُۥ
ذَهَبَ ٱللَّهُ بِنُورِهِمۡ وَتَرَكَهُمۡ فِى ظُلُمَٰتٖ لَّا يُبۡصِرُونَ ﴿١٧﴾ صُمُّۢ
بُكۡمٌ عُمۡىٞ فَهُمۡ لَا يَرۡجِعُونَ ﴿١٨﴾ أَوۡ كَصَيِّبٖ مِّنَ ٱلسَّمَآءِ فِيهِ
ظُلُمَٰتٞ وَرَعۡدٞ وَبَرۡقٞ يَجۡعَلُونَ أَصَٰبِعَهُمۡ فِىٓ ءَاذَانِهِم مِّنَ
ٱلصَّوَٰعِقِ حَذَرَ ٱلۡمَوۡتِۚ وَٱللَّهُ مُحِيطُۢ بِٱلۡكَٰفِرِينَ ﴿١٩﴾ يَكَادُ ٱلۡبَرۡقُ
يَخۡطَفُ أَبۡصَٰرَهُمۡۖ كُلَّمَآ أَضَآءَ لَهُم مَّشَوۡاْ فِيهِ وَإِذَآ أَظۡلَمَ عَلَيۡهِمۡ
قَامُواْۚ وَلَوۡ شَآءَ ٱللَّهُ لَذَهَبَ بِسَمۡعِهِمۡ وَأَبۡصَٰرِهِمۡۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ
كُلِّ شَىۡءٖ قَدِيرٞ ﴿٢٠﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ ٱعۡبُدُواْ رَبَّكُمُ ٱلَّذِى
خَلَقَكُمۡ وَٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِكُمۡ لَعَلَّكُمۡ تَتَّقُونَ ﴿٢١﴾ ٱلَّذِى جَعَلَ لَكُمُ
ٱلۡأَرۡضَ فِرَٰشٗا وَٱلسَّمَآءَ بِنَآءٗ وَأَنزَلَ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءٗ فَأَخۡرَجَ
بِهِۦ مِنَ ٱلثَّمَرَٰتِ رِزۡقٗا لَّكُمۡۖ فَلَا تَجۡعَلُواْ لِلَّهِ أَندَادٗا وَأَنتُمۡ
تَعۡلَمُونَ ﴿٢٢﴾ وَإِن كُنتُمۡ فِى رَيۡبٖ مِّمَّا نَزَّلۡنَا عَلَىٰ عَبۡدِنَا فَأۡتُواْ
بِسُورَةٖ مِّن مِّثۡلِهِۦ وَٱدۡعُواْ شُهَدَآءَكُم مِّن دُونِ ٱللَّهِ إِن
كُنتُمۡ صَٰدِقِينَ ﴿٢٣﴾ فَإِن لَّمۡ تَفۡعَلُواْ وَلَن تَفۡعَلُواْ فَٱتَّقُواْ ٱلنَّارَ
ٱلَّتِى وَقُودُهَا ٱلنَّاسُ وَٱلۡحِجَارَةُۖ أُعِدَّتۡ لِلۡكَٰفِرِينَ ﴿٢٤﴾

﴿مَثَلُهُمْ كَمَثَلِ ٱلَّذِى ٱسْتَوْقَدَ نَارًا﴾ (دوو ڕووەکان) وێنەیان وەك یەكێك وایە كە (لەشەوێكی تاریكدا) ئاگرێك هەڵگیرسێنێت ﴿فَلَمَّآ أَضَآءَتْ مَا حَوْلَهُۥ﴾ كە لەگەڵ دەوروبەری ڕووناك كردەوە ﴿ذَهَبَ ٱللَّهُ بِنُورِهِمْ﴾ خوا (خێرا) ڕووناكی یەكەیان لێ بكوژێنێتەوە ﴿وَتَرَكَهُمْ فِى ظُلُمَٰتٍ لَّا يُبْصِرُونَ﴾ وە بیان هێڵێتەوە لەناو چەند تاریكیەكی وادا كەهیچ نەبینن ﴿١٧﴾ ﴿صُمٌّۢ بُكْمٌ عُمْىٌ﴾ كەڕو لاڵ و كوێرن ﴿فَهُمْ لَا يَرْجِعُونَ﴾ بۆیە (لە گومڕایی خۆیان) ناگەڕێنەوە ﴿١٨﴾ ﴿أَوْ كَصَيِّبٍ مِّنَ ٱلسَّمَآءِ﴾ یا وەك (كەسانێك لەچۆڵییەكدا) بارانێكی لێزمەوبەخوڕیان (لێ داكات) لەئاسمانەوە ﴿فِيهِ ظُلُمَٰتٌ وَرَعْدٌ وَبَرْقٌ﴾ كەتاریكی زۆر و هەورە تریشقەو بروسكەی تێدا بێت ﴿يَجْعَلُونَ أَصَٰبِعَهُمْ فِىٓ ءَاذَانِهِم مِّنَ ٱلصَّوَٰعِقِ﴾ (بەجۆرێك كە) پەنجەكانیان دەكەن بە گوێیاندا لەبەر گرمەی هەورە تریشقەكان ﴿حَذَرَ ٱلْمَوْتِ﴾ بۆخۆپاراستن لەمردن ﴿وَٱللَّهُ مُحِيطٌۢ بِٱلْكَٰفِرِينَ﴾ وە خودا دەوری بێ بڕوایانی داوە ﴿١٩﴾ ﴿يَكَادُ ٱلْبَرْقُ﴾ نزیك بێ ئەو بروسكەیە ﴿يَخْطَفُ أَبْصَٰرَهُمْ﴾ (بینایی) چاویان بفڕێنێ ﴿كُلَّمَآ أَضَآءَ لَهُم﴾ هەركاتێ ڕووناكیی بۆ بدانایەتەوە ﴿مَّشَوْا۟ فِيهِ﴾ تیایدا بڕۆشتنایە ﴿وَإِذَآ أَظْلَمَ عَلَيْهِمْ﴾ وە كاتێ تاریكیشی بكردایە لێیان ﴿قَامُوا۟﴾ لەجێگەی خۆیان ڕادەمان(دەوەستان) ﴿وَلَوْ شَآءَ ٱللَّهُ﴾ ئەگەر خودا بیویستایە ﴿لَذَهَبَ بِسَمْعِهِمْ وَأَبْصَٰرِهِمْ﴾ (بەو هەورە گرمە و بروسكانە) كەڕو كوێری دەكردن ﴿إِنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ﴾ بێگومان خوا بەسەر هەموو شتێكدا دەسەلاتدارە ﴿٢٠﴾ ﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ﴾ ئەی خەڵكینە ﴿ٱعْبُدُوا۟ رَبَّكُمُ﴾ پەروەردگارتان بپەرستن ﴿ٱلَّذِى خَلَقَكُمْ وَٱلَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ﴾ كەئێوەو ئەوانەی پێش ئێوەشی دروست كردووە ﴿لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ﴾ بەڵكو بەو پەرستنە خۆتان بپارێزن ﴿٢١﴾ ﴿ٱلَّذِى جَعَلَ لَكُمُ ٱلْأَرْضَ فِرَٰشًا﴾ ئەو(خوایەی) كەزەوی بۆ ڕاخستوون ﴿وَٱلسَّمَآءَ بِنَآءً﴾ وە ئاسمانی بۆ كردوون بەكۆشك (ئاسمانی بۆ گێڕاون بەگومەزی) ﴿وَأَنزَلَ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءً﴾ وەئاوی(بارانی) لەئاسمانەوە هێناوەتە خوارەوە ﴿فَأَخْرَجَ بِهِۦ مِنَ ٱلثَّمَرَٰتِ رِزْقًا لَّكُمْ﴾ ئەمجا دەری هێناوە بەو ئاوە هەموو جۆرە میوە و بەروبومێك بۆ ڕۆزیی ئێوە ﴿فَلَا تَجْعَلُوا۟ لِلَّهِ أَندَادًا﴾ كەواتە هاوتا بۆخوا پەیدامەكەن. ﴿وَأَنتُمْ تَعْلَمُونَ﴾ كەئێوە خۆتان دەزانن (بێ هاوتایە) ﴿٢٢﴾ ﴿وَإِن كُنتُمْ فِى رَيْبٍ﴾ وەئەگەر ئێوە لەگومان دان ﴿مِّمَّا نَزَّلْنَا عَلَىٰ عَبْدِنَا﴾ لەم (قورئانەی) كەناردومانەتە خوارەوە بۆ بەندەی خۆمان(موحەممەد ﷺ) ﴿فَأْتُوا۟ بِسُورَةٍ مِّن مِّثْلِهِۦ﴾ دە سورەتێك بێنن بەوێنەی ئەو ﴿وَٱدْعُوا۟ شُهَدَآءَكُم مِّن دُونِ ٱللَّهِ﴾ وە بانگی هاوكارەكانتان بكەن(لەڕەوان بێژان وشاعیران) بێجگەلە خوا ﴿إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ﴾ ئەگەر ڕاست دەكەن، (بەفەرموودەی خوای نازانن) ﴿٢٣﴾ ﴿فَإِن لَّمْ تَفْعَلُوا۟﴾ ئەمجا ئەگەر ئەمەتان نەكرد؟ ﴿وَلَن تَفْعَلُوا۟﴾ وە هەرگیز نایشی كەن (ئیتر بێ بڕوامەبن) ﴿فَٱتَّقُوا۟ ٱلنَّارَ ٱلَّتِى﴾ دەی خۆتان بپارێزن لەو ئاگرەی ﴿وَقُودُهَا ٱلنَّاسُ وَٱلْحِجَارَةُ﴾ كە سوتەمەنی یەكەی خەڵك (ی بەدكار) وبەردە ﴿أُعِدَّتْ لِلْكَٰفِرِينَ﴾ بۆبێ بڕوایان ساز كراوە (ئامادە كراوە) ﴿٢٤﴾

وَبَشِّرِ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ أَنَّ لَهُمۡ جَنَّٰتٖ
تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُۖ كُلَّمَا رُزِقُواْ مِنۡهَا مِن ثَمَرَةٖ
رِّزۡقٗا قَالُواْ هَٰذَا ٱلَّذِي رُزِقۡنَا مِن قَبۡلُۖ وَأُتُواْ بِهِۦ مُتَشَٰبِهٗاۖ
وَلَهُمۡ فِيهَآ أَزۡوَٰجٞ مُّطَهَّرَةٞۖ وَهُمۡ فِيهَا خَٰلِدُونَ ٢٥ ۞إِنَّ (ربع الحزب ١)
ٱللَّهَ لَا يَسۡتَحۡيِۦٓ أَن يَضۡرِبَ مَثَلٗا مَّا بَعُوضَةٗ فَمَا فَوۡقَهَاۚ فَأَمَّا
ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ فَيَعۡلَمُونَ أَنَّهُ ٱلۡحَقُّ مِن رَّبِّهِمۡۖ وَأَمَّا
ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ فَيَقُولُونَ مَاذَآ أَرَادَ ٱللَّهُ بِهَٰذَا مَثَلٗاۘ
يُضِلُّ بِهِۦ كَثِيرٗا وَيَهۡدِي بِهِۦ كَثِيرٗاۚ وَمَا يُضِلُّ بِهِۦٓ
إِلَّا ٱلۡفَٰسِقِينَ ٢٦ ٱلَّذِينَ يَنقُضُونَ عَهۡدَ ٱللَّهِ مِنۢ بَعۡدِ
مِيثَٰقِهِۦ وَيَقۡطَعُونَ مَآ أَمَرَ ٱللَّهُ بِهِۦٓ أَن يُوصَلَ وَيُفۡسِدُونَ
فِي ٱلۡأَرۡضِۚ أُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡخَٰسِرُونَ ٢٧ كَيۡفَ
تَكۡفُرُونَ بِٱللَّهِ وَكُنتُمۡ أَمۡوَٰتٗا فَأَحۡيَٰكُمۡۖ ثُمَّ يُمِيتُكُمۡ
ثُمَّ يُحۡيِيكُمۡ ثُمَّ إِلَيۡهِ تُرۡجَعُونَ ٢٨ هُوَ ٱلَّذِي خَلَقَ
لَكُم مَّا فِي ٱلۡأَرۡضِ جَمِيعٗا ثُمَّ ٱسۡتَوَىٰٓ إِلَى ٱلسَّمَآءِ
فَسَوَّىٰهُنَّ سَبۡعَ سَمَٰوَٰتٖۚ وَهُوَ بِكُلِّ شَيۡءٍ عَلِيمٞ ٢٩

﴿وَبَشِّرِ ٱلَّذِينَ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) مژدە بدە بەوانەی ﴿ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ﴾ کە باوەڕیان هێناوەو کردەوە باشەکانیان کردووە ﴿أَنَّ لَهُمْ جَنَّٰتٍ﴾ کە بێگومان بۆئەوان هەیە بەهەشتانێك ﴿تَجْرِي مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ﴾ کەجۆگە ئاوی زۆر بەژێریاندا دەڕوات ﴿كُلَّمَا رُزِقُواْ مِنْهَا مِن ثَمَرَةٍ رِّزْقًا﴾ هەرکاتێ لەوێ ڕۆزییان بدرێت لە میوەهات ﴿قَالُواْ هَٰذَا ٱلَّذِي رُزِقْنَا مِن قَبْلُ﴾ دەڵێن: ئەمە ئەوەیە کەلەمەو پێش پێمان درا (جیاوازلەتام وبۆندا) ﴿وَأُتُواْ بِهِۦ مُتَشَٰبِهًا﴾ ئێستا وێنەیان هێناوە ﴿وَلَهُمْ فِيهَآ أَزْوَٰجٌ مُّطَهَّرَةٌ﴾ وەلەو بەهەشتانەدا بۆئەوان هەیە هاوسەرانی پاکیزە ﴿وَهُمْ فِيهَا خَٰلِدُونَ﴾ وەئەوان لەو (بەهەشتانە) دا هەتا هەتایین ﴿٢٥﴾ ﴿إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَسْتَحْيِۦٓ﴾ بێگومان خوا شەرم ناکات ﴿أَن يَضْرِبَ مَثَلًا مَّا﴾ بەوەی کە (بۆ تێگەیاندنی خەڵك) هەر نموونەیەك بهێنێتەوە ﴿بَعُوضَةً فَمَا فَوْقَهَا﴾ بە مێشولەوبچوکتر (یاگەورەتر) لەویش ﴿فَأَمَّا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ﴾ ئەمجا ئەوانەی کەباوەڕدارن ﴿فَيَعْلَمُونَ أَنَّهُ ٱلْحَقُّ مِن رَّبِّهِمْ﴾ ئەوە چاك دەزانن کەئەو (نموونە هێنانەوەیە) ڕاست ودروستە لە پەروەردگاریانەوە ﴿وَأَمَّا ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ﴾ ئەوانەش کە بێ باوەڕن ﴿فَيَقُولُونَ مَاذَآ أَرَادَ ٱللَّهُ بِهَٰذَا مَثَلًا﴾ دەڵێن: خوا چی ویستووە بەم نموونە هێنانەوەیە ﴿يُضِلُّ بِهِۦ كَثِيرًا﴾ زۆر کەسی پێ گومڕادەکات ﴿وَيَهْدِي بِهِۦ كَثِيرًا﴾ وە ڕێنموونی زۆر کەسیشی پێ دەکات ﴿وَمَا يُضِلُّ بِهِۦٓ إِلَّا ٱلْفَٰسِقِينَ﴾ وە گومڕاناکات بەو نموونە هێنانەوەیە مەگەر بەدکاران نەبێت ﴿٢٦﴾ ﴿ٱلَّذِينَ يَنقُضُونَ عَهْدَ ٱللَّهِ﴾ ئەوانەی کەپەیمانی خوا دەشکێنن و(هەڵی دەوەشێننەوە) ﴿مِنۢ بَعْدِ مِيثَٰقِهِۦ﴾ پاش بەستنی ﴿وَيَقْطَعُونَ﴾ وە ئەیپچڕێنن ﴿مَآ أَمَرَ ٱللَّهُ بِهِۦٓ أَن يُوصَلَ﴾ ئەو (پەیوەندیانە) ی کەخوافەرمانی داوەبەپەیوەستیی کردنی ﴿وَيُفْسِدُونَ فِي ٱلْأَرْضِ﴾ وەلەزەویدا خراپە دەکەن ﴿أُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْخَٰسِرُونَ﴾ هەر ئەوانن زەرەرمەند و ڕەنجەڕۆ ﴿٢٧﴾ ﴿كَيْفَ تَكْفُرُونَ بِٱللَّهِ﴾ چۆن بێ باوەڕ دەبن بەخوا!؟ ﴿وَكُنتُمْ أَمْوَٰتًا فَأَحْيَٰكُمْ﴾ لەکاتێکدا کەئێوە بێ گیان بوون، و گیانی بەبەردا کردن ﴿ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيكُمْ﴾ لەپاشان دەتان مرێنێ دوای ئەوەش زیندووتان دەکاتەوە ﴿ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ﴾ ئەمجا بۆلای خۆی دەگەڕێنرێنەوە ﴿٢٨﴾ ﴿هُوَ ٱلَّذِي﴾ خوا ئەو خوایەیە ﴿خَلَقَ لَكُم مَّا فِي ٱلْأَرْضِ جَمِيعًا﴾ کەهەرچی لەزەویی دایە دروستی کردوە بۆئێوە ﴿ثُمَّ ٱسْتَوَىٰٓ إِلَى ٱلسَّمَآءِ﴾ پاشان ویستی ئاسمان دروست بکات ﴿فَسَوَّىٰهُنَّ سَبْعَ سَمَٰوَٰتٍ﴾ ئەمجا ڕێکی خستن بەحەوت ئاسمان ﴿وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ﴾ وە ئەو ئاگادارە بەهەموو شتێك ﴿٢٩﴾

وَإِذۡ قَالَ رَبُّكَ لِلۡمَلَٰٓئِكَةِ إِنِّي جَاعِلٞ فِي ٱلۡأَرۡضِ خَلِيفَةٗۖ قَالُوٓاْ
أَتَجۡعَلُ فِيهَا مَن يُفۡسِدُ فِيهَا وَيَسۡفِكُ ٱلدِّمَآءَ وَنَحۡنُ نُسَبِّحُ
بِحَمۡدِكَ وَنُقَدِّسُ لَكَۖ قَالَ إِنِّيٓ أَعۡلَمُ مَا لَا تَعۡلَمُونَ ٣٠ وَعَلَّمَ
ءَادَمَ ٱلۡأَسۡمَآءَ كُلَّهَا ثُمَّ عَرَضَهُمۡ عَلَى ٱلۡمَلَٰٓئِكَةِ فَقَالَ
أَنۢبِـُٔونِي بِأَسۡمَآءِ هَٰٓؤُلَآءِ إِن كُنتُمۡ صَٰدِقِينَ ٣١ قَالُواْ سُبۡحَٰنَكَ
لَا عِلۡمَ لَنَآ إِلَّا مَا عَلَّمۡتَنَآۖ إِنَّكَ أَنتَ ٱلۡعَلِيمُ ٱلۡحَكِيمُ ٣٢ قَالَ يَٰٓـَٔادَمُ
أَنۢبِئۡهُم بِأَسۡمَآئِهِمۡۖ فَلَمَّآ أَنۢبَأَهُم بِأَسۡمَآئِهِمۡ قَالَ أَلَمۡ أَقُل
لَّكُمۡ إِنِّيٓ أَعۡلَمُ غَيۡبَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ وَأَعۡلَمُ مَا تُبۡدُونَ
وَمَا كُنتُمۡ تَكۡتُمُونَ ٣٣ وَإِذۡ قُلۡنَا لِلۡمَلَٰٓئِكَةِ ٱسۡجُدُواْ لِأٓدَمَ
فَسَجَدُوٓاْ إِلَّآ إِبۡلِيسَ أَبَىٰ وَٱسۡتَكۡبَرَ وَكَانَ مِنَ ٱلۡكَٰفِرِينَ ٣٤ وَقُلۡنَا
يَٰٓـَٔادَمُ ٱسۡكُنۡ أَنتَ وَزَوۡجُكَ ٱلۡجَنَّةَ وَكُلَا مِنۡهَا رَغَدًا حَيۡثُ
شِئۡتُمَا وَلَا تَقۡرَبَا هَٰذِهِ ٱلشَّجَرَةَ فَتَكُونَا مِنَ ٱلظَّٰلِمِينَ ٣٥ فَأَزَلَّهُمَا
ٱلشَّيۡطَٰنُ عَنۡهَا فَأَخۡرَجَهُمَا مِمَّا كَانَا فِيهِۖ وَقُلۡنَا ٱهۡبِطُواْ بَعۡضُكُمۡ
لِبَعۡضٍ عَدُوّٞۖ وَلَكُمۡ فِي ٱلۡأَرۡضِ مُسۡتَقَرّٞ وَمَتَٰعٌ إِلَىٰ حِينٖ ٣٦ فَتَلَقَّىٰٓ
ءَادَمُ مِن رَّبِّهِۦ كَلِمَٰتٖ فَتَابَ عَلَيۡهِۚ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلتَّوَّابُ ٱلرَّحِيمُ ٣٧

﴿وَإِذۡ قَالَ رَبُّكَ لِلۡمَلَٰٓئِكَةِ﴾ (بیریان بێنەوە) کاتێك کەپەروەردگاری تۆ بە فریشتەکانی ووت ﴿إِنِّي جَاعِلٞ فِي ٱلۡأَرۡضِ خَلِيفَةٗۖ﴾ بەڕاستی من جێ نشینێك دروست دەکەم لەسەر زەوی ﴿قَالُوٓاْ أَتَجۡعَلُ فِيهَا مَن﴾ (فریشتەکان) ووتیان: ئایا کەسێکی وای تیا دروست دەکەیت ﴿يُفۡسِدُ فِيهَا﴾ کە خراپەو بەدیی تێدا بکات ﴿وَيَسۡفِكُ ٱلدِّمَآءَ﴾ وە خوێنی تیا بڕێژێ ؟ ﴿وَنَحۡنُ نُسَبِّحُ بِحَمۡدِكَ﴾ لە کاتێکدا کە ئێمە یادت دەکەین بەستایش کردنت ﴿وَنُقَدِّسُ لَكَۖ﴾ وە بەپاك ڕات دەگرین ﴿قَالَ إِنِّيٓ أَعۡلَمُ مَا لَا تَعۡلَمُونَ﴾ (خوا) فەرمووی: بێگومان ئەوەی من دەیزانم ئێوە نایزانن ﴿٣٠﴾ ﴿وَعَلَّمَ ءَادَمَ ٱلۡأَسۡمَآءَ كُلَّهَا﴾ خوا ناوی هەموو شتێکی فێری ئادەم کرد ﴿ثُمَّ عَرَضَهُمۡ عَلَى ٱلۡمَلَٰٓئِكَةِ﴾ لەپاشان ئەو شتانەی نیشانی فریشتەکان دا ﴿فَقَالَ أَنۢبِـُٔونِي بِأَسۡمَآءِ هَٰٓؤُلَآءِ﴾ وە (خوا پێی) فەرموون: ناوی ئەمانەم پێ بڵێن ﴿إِن كُنتُمۡ صَٰدِقِينَ﴾ ئەگەر ڕاست دەکەن، (کە ئێوە لە ئادەم باشترن) ﴿٣١﴾ ﴿قَالُواْ سُبۡحَٰنَكَ﴾ (هەموو) ووتیان: خوایە تۆ پاکیت لەهەڵە ﴿لَا عِلۡمَ لَنَآ إِلَّا مَا عَلَّمۡتَنَآۖ﴾ ئێمە هیچ نازانین، مەگەر ئەوەی کە خۆت فێرت کردبین ﴿إِنَّكَ أَنتَ ٱلۡعَلِيمُ ٱلۡحَكِيمُ﴾ بەڕاستی هەر تۆیت زاناو دانا ﴿٣٢﴾ ﴿قَالَ يَٰٓـَٔادَمُ﴾ (خوا) فەرمووی: ئەی ئادەم ﴿أَنۢبِئۡهُم بِأَسۡمَآئِهِمۡۖ﴾ ناوی ئەو شتانەیان پێ بڵێ ﴿فَلَمَّآ أَنۢبَأَهُم بِأَسۡمَآئِهِمۡ﴾ جاکاتێك کە ناوەکانی پێ ووتن ﴿قَالَ أَلَمۡ أَقُل لَّكُمۡ﴾ (خوا) فەرمووی: ئەی پێم نەووتن؟ ﴿إِنِّيٓ أَعۡلَمُ غَيۡبَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ﴾ بێگومان من ئاگادارم بەنهێنیی ئاسمانەکان و زەوی ﴿وَأَعۡلَمُ مَا تُبۡدُونَ﴾ وە ئاگادارم بەوەی کەئاشکرای دەکەن ﴿وَمَا كُنتُمۡ تَكۡتُمُونَ﴾ وە بەئەوەش کە دەیشارنەوە ﴿٣٣﴾ ﴿وَإِذۡ قُلۡنَا لِلۡمَلَٰٓئِكَةِ﴾ (بێنەوە بیرت) کاتێك ووتمان بە فریشتەکان ﴿ٱسۡجُدُواْ لِأٓدَمَ﴾ سوژدە ببەن بۆ ئادەم ﴿فَسَجَدُوٓاْ﴾ جا(هەموو) سوژدەیان برد ﴿إِلَّآ إِبۡلِيسَ أَبَىٰ وَٱسۡتَكۡبَرَ﴾ شەیتان نەبێت کە گوێی نەدایەو خۆی بە گەورە زانی ﴿وَكَانَ مِنَ ٱلۡكَٰفِرِينَ﴾ وە لە بێ بڕوایان بوو ﴿٣٤﴾ ﴿وَقُلۡنَا يَٰٓـَٔادَمُ﴾ وە ووتمان: ئەی ئادەم ﴿ٱسۡكُنۡ أَنتَ وَزَوۡجُكَ ٱلۡجَنَّةَ﴾ خۆت و ژنەکەت نیشتەجێ بن لەم بەهەشتەدا ﴿وَكُلَا مِنۡهَا رَغَدًا﴾ وە لە هەموو خواردەمەنی یەکی بخۆن بەتێرو تەسەلی ﴿حَيۡثُ شِئۡتُمَا﴾ لەهەر شوێنێك کەحەز دەکەن ﴿وَلَا تَقۡرَبَا هَٰذِهِ ٱلشَّجَرَةَ﴾ وە نزیکی ئەم درەختە مەکەون ﴿فَتَكُونَا مِنَ ٱلظَّٰلِمِينَ﴾ تا لە ستەمکاران نەژمێردرێن - تا نەبنە ستەمکار- ﴿٣٥﴾ ﴿فَأَزَلَّهُمَا ٱلشَّيۡطَٰنُ عَنۡهَا﴾ ئەمجا شەیتان هەڵی خەڵەتاندن لە بەهەشتدا ﴿فَأَخۡرَجَهُمَا مِمَّا كَانَا فِيهِۖ﴾ وەلەو خۆشگوزەرانیەی کە تێدابوون دەری پەڕاندن ﴿وَقُلۡنَا ٱهۡبِطُواْ﴾ وە ووتمان: (بە ئادەم وحەواو شەیتان) بچنە خوارەوە(بۆ سەر زەوی) ﴿بَعۡضُكُمۡ لِبَعۡضٍ عَدُوّٞۖ﴾ هەندێکتان دوژمن ئەبن لەگەڵ هەندێکتاندا ﴿وَلَكُمۡ فِي ٱلۡأَرۡضِ مُسۡتَقَرّٞ﴾ وە بۆتان هەیە جێگیربوون لەسەر زەوی ﴿وَمَتَٰعٌ إِلَىٰ حِينٖ﴾ وە بەهرەمەندی(و ئارەزووی دونیا) تاماوەیەك ﴿٣٦﴾ ﴿فَتَلَقَّىٰٓ ءَادَمُ مِن رَّبِّهِۦ كَلِمَٰتٖ﴾ ئەمجائادەم چەندووتەیەکی (پاڕانەوەی) لەپەروەردگارییەوەوەرگرت ﴿فَتَابَ عَلَيۡهِۚ﴾ (ئەویش)لێی گیراکرد ﴿إِنَّهُۥ هُوَ ٱلتَّوَّابُ ٱلرَّحِيمُ﴾ بەڕاستی هەر ئەو تەوبە گیراکەری میهرەبانە ﴿٣٧﴾

قُلْنَا ٱهْبِطُوا۟ مِنْهَا جَمِيعًا ۖ فَإِمَّا يَأْتِيَنَّكُم مِّنِّى هُدًى فَمَن تَبِعَ
هُدَاىَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ٣٨ وَٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟
وَكَذَّبُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَآ أُو۟لَٰٓئِكَ أَصْحَٰبُ ٱلنَّارِ ۖ هُمْ فِيهَا خَٰلِدُونَ ٣٩
يَٰبَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ ٱذْكُرُوا۟ نِعْمَتِىَ ٱلَّتِىٓ أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَأَوْفُوا۟ بِعَهْدِىٓ
أُوفِ بِعَهْدِكُمْ وَإِيَّٰىَ فَٱرْهَبُونِ ٤٠ وَءَامِنُوا۟ بِمَآ أَنزَلْتُ مُصَدِّقًا
لِّمَا مَعَكُمْ وَلَا تَكُونُوٓا۟ أَوَّلَ كَافِرٍۭ بِهِۦ ۖ وَلَا تَشْتَرُوا۟ بِـَٔايَٰتِى
ثَمَنًا قَلِيلًا وَإِيَّٰىَ فَٱتَّقُونِ ٤١ وَلَا تَلْبِسُوا۟ ٱلْحَقَّ بِٱلْبَٰطِلِ وَتَكْتُمُوا۟
ٱلْحَقَّ وَأَنتُمْ تَعْلَمُونَ ٤٢ وَأَقِيمُوا۟ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتُوا۟ ٱلزَّكَوٰةَ
وَٱرْكَعُوا۟ مَعَ ٱلرَّٰكِعِينَ ٤٣ ۞ أَتَأْمُرُونَ ٱلنَّاسَ بِٱلْبِرِّ
وَتَنسَوْنَ أَنفُسَكُمْ وَأَنتُمْ تَتْلُونَ ٱلْكِتَٰبَ ۚ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ٤٤
وَٱسْتَعِينُوا۟ بِٱلصَّبْرِ وَٱلصَّلَوٰةِ ۚ وَإِنَّهَا لَكَبِيرَةٌ إِلَّا عَلَى ٱلْخَٰشِعِينَ
٤٥ ٱلَّذِينَ يَظُنُّونَ أَنَّهُم مُّلَٰقُوا۟ رَبِّهِمْ وَأَنَّهُمْ إِلَيْهِ رَٰجِعُونَ ٤٦
يَٰبَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ ٱذْكُرُوا۟ نِعْمَتِىَ ٱلَّتِىٓ أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَأَنِّى فَضَّلْتُكُمْ
عَلَى ٱلْعَٰلَمِينَ ٤٧ وَٱتَّقُوا۟ يَوْمًا لَّا تَجْزِى نَفْسٌ عَن نَّفْسٍ شَيْـًٔا
وَلَا يُقْبَلُ مِنْهَا شَفَٰعَةٌ وَلَا يُؤْخَذُ مِنْهَا عَدْلٌ وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ٤٨

نصف الحزب ١

﴿قُلْنَا ٱهْبِطُوا۟ مِنْهَا جَمِيعًا﴾ ووتمـان: هەمـوو بچنە خوارەوە لە بەهەشـت ﴿فَإِمَّا يَأْتِيَنَّكُم مِّنِّى هُدًى﴾ ئەمجا ئەگەر لەمنەوە ڕێنموونی یەكتان بۆ هات ﴿فَمَن تَبِعَ هُدَاىَ﴾ ئەو كەسەی دوای ڕێنموونیی من كەوت ﴿فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ﴾ نە ترسیان لەسـەرەو نەخەم دەخۆن ﴿٣٨﴾ ﴿وَٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ وَكَذَّبُوا۟ بِـَٔايَـٰتِنَآ﴾ وە ئەوانەی كەبێ بڕوابوون و نیشانە و ئایەتەكانی ئێمەیان بەدرۆ زانی ﴿أُو۟لَـٰٓئِكَ أَصْحَـٰبُ ٱلنَّارِ﴾ ئەوانە هاوەڵ و هاودەمـی ئاگرن ﴿هُمْ فِيهَا خَـٰلِدُونَ﴾ تیایدا ئەمێننەوە بەهەتا هەتایی وهەمیشـەیی ﴿٣٩﴾ ﴿يَـٰبَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ﴾ ئەی بەنی ئیسرائیل (نەوەكانی یەعقوب) ﴿ٱذْكُرُوا۟ نِعْمَتِىَ ٱلَّتِىٓ أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ﴾ بیری ئەو چاكانە بكەنەوە كە ڕشـتوومن بەسـەرتاندا ﴿وَأَوْفُوا۟ بِعَهْدِىٓ﴾ وە پەیمانی من ببەنەسـەر ﴿أُوفِ بِعَهْدِكُمْ﴾ تا منیش پەیمانی ئێوە ببەمەسەر ﴿وَإِيَّـٰىَ فَٱرْهَبُونِ﴾ وەهەر لە من بترسن ﴿٤٠﴾ ﴿وَءَامِنُوا۟ بِمَآ أَنزَلْتُ﴾ هەروەها بڕوا بهێنن بەو قورئانەی كەناردوومەتە خوارەوە ﴿مُصَدِّقًا لِّمَا مَعَكُمْ﴾ كە پشـتیوانی پەیامەكـەی لای ئێوەیە (تەورات و ئینجیلی دەستكاری نەكراو) ﴿وَلَا تَكُونُوٓا۟ أَوَّلَ كَافِرٍۭ بِهِۦ﴾ وە ئێوە مەبن بەیەكەمین بێ بڕوا بەو قورئانە ﴿وَلَا تَشْتَرُوا۟ بِـَٔايَـٰتِى ثَمَنًا قَلِيلًا﴾ وە نیشـانە و ئایەتەكانی من مەگۆڕنەوە بەشـتێكی كەم نرخ ﴿وَإِيَّـٰىَ فَٱتَّقُونِ﴾ وەهەر لە (بـێ فەرمانـی) من خۆتان بپارێزن ﴿٤١﴾ ﴿وَلَا تَلْبِسُوا۟ ٱلْحَقَّ بِٱلْبَـٰطِلِ﴾ ڕاسـت و ڕەوا تێكـەڵ مەكەن بەناڕەواو درۆ ﴿وَتَكْتُمُوا۟ ٱلْحَقَّ وَأَنتُمْ تَعْلَمُونَ﴾ حـەق و ڕاسـتی مەشـارنەوە، لەكاتێكـدا كـە خۆتان ئەمـە دەزانن ﴿٤٢﴾ ﴿وَأَقِيمُوا۟ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتُوا۟ ٱلزَّكَوٰةَ﴾ نوێـژ بكـەن و زەكات بـدەن ﴿وَٱرْكَعُوا۟ مَعَ ٱلرَّٰكِعِينَ﴾ وەلەگـەڵ كڕنـوش بەرانـدا كڕنوش بەرن (بۆ خـودا) ﴿٤٣﴾ ﴿أَتَأْمُرُونَ ٱلنَّاسَ بِٱلْبِرِّ﴾ ئایا فەرمان بەسـەر خەڵكیدا دەدەن بەچاكـە ؟ ﴿وَتَنسَوْنَ أَنفُسَكُمْ﴾ وە خۆتـان فەرامـۆش دەكـەن ﴿وَأَنتُمْ تَتْلُونَ ٱلْكِتَـٰبَ﴾ (لەگـەڵ ئەمەشـدا) كەئێـوە پەڕاوەكە(تەورات) دەخوێننەوە ﴿أَفَلَا تَعْقِلُونَ﴾ دەی ئایـا ژیرنابن و تێ ناگەن ؟ ﴿٤٤﴾ ﴿وَٱسْتَعِينُوا۟ بِٱلصَّبْرِ وَٱلصَّلَوٰةِ﴾ پەنا ببەنە بەرئارام گرتن ونوێژكردن(بۆ بە مەبەستەكانتان) ﴿وَإِنَّهَا لَكَبِيرَةٌ﴾ وە بێگومان نوێژ(ئەركێكی) گەورەو گرانە ﴿إِلَّا عَلَى ٱلْخَـٰشِعِينَ﴾ مەگەر لای ئەوانە نەبێ كەلەخوا ئەترسن (خۆیان بەزل نازانن) ﴿٤٥﴾ ﴿ٱلَّذِينَ يَظُنُّونَ أَنَّهُم مُّلَـٰقُوا۟ رَبِّهِمْ﴾ ئەوانەی كە دڵنیان بە خزمەت پەروەردگاریان دەگـەن ﴿وَأَنَّهُمْ إِلَيْهِ رَٰجِعُونَ﴾ وە ئـەوان دڵنیان بـۆ لای ئەو دەگەڕێنـەوە ﴿٤٦﴾ ﴿يَـٰبَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ﴾ ئەی بەنی ئیسـرائیل(نەوەكانی یەعقـوب) ﴿ٱذْكُرُوا۟ نِعْمَتِىَ ٱلَّتِىٓ أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ﴾ یـادی ئـەو بەخشـانە بكەنـەوە كـە ڕشتوومە بەسەرتاندا ﴿وَأَنِّى فَضَّلْتُكُمْ عَلَى ٱلْعَـٰلَمِينَ﴾ وە من (كاتی خۆی) ڕێزی ئێوەم دا بەسەر هەمواندا ﴿٤٧﴾ ﴿وَٱتَّقُوا۟ يَوْمًا﴾ وە خۆتـان بپارێـزن لەڕۆژێـك ﴿لَّا تَجْزِى نَفْسٌ عَن نَّفْسٍ شَيْـًٔا﴾ كـە كـەس هیچ سـوودێك بەكەسـی تر ناگەیەنێت ﴿وَلَا يُقْبَلُ مِنْهَا شَفَـٰعَةٌ﴾ وە هیچ تكایەكـی بۆ گیرا ناكرێت ﴿وَلَا يُؤْخَذُ مِنْهَا عَدْلٌ﴾ وە بارمتەی لێ وەرناگیرێت ﴿وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ﴾ وە ئەمانە یارمەتیی نادرێن ﴿٤٨﴾

وَإِذۡ نَجَّيۡنَٰكُم مِّنۡ ءَالِ فِرۡعَوۡنَ يَسُومُونَكُمۡ سُوٓءَ ٱلۡعَذَابِ
يُذَبِّحُونَ أَبۡنَآءَكُمۡ وَيَسۡتَحۡيُونَ نِسَآءَكُمۡۚ وَفِي ذَٰلِكُم بَلَآءٞ
مِّن رَّبِّكُمۡ عَظِيمٞ ﴿٤٩﴾ وَإِذۡ فَرَقۡنَا بِكُمُ ٱلۡبَحۡرَ فَأَنجَيۡنَٰكُمۡ
وَأَغۡرَقۡنَآ ءَالَ فِرۡعَوۡنَ وَأَنتُمۡ تَنظُرُونَ ﴿٥٠﴾ وَإِذۡ وَٰعَدۡنَا مُوسَىٰٓ
أَرۡبَعِينَ لَيۡلَةٗ ثُمَّ ٱتَّخَذۡتُمُ ٱلۡعِجۡلَ مِنۢ بَعۡدِهِۦ وَأَنتُمۡ ظَٰلِمُونَ
﴿٥١﴾ ثُمَّ عَفَوۡنَا عَنكُم مِّنۢ بَعۡدِ ذَٰلِكَ لَعَلَّكُمۡ تَشۡكُرُونَ ﴿٥٢﴾
وَإِذۡ ءَاتَيۡنَا مُوسَى ٱلۡكِتَٰبَ وَٱلۡفُرۡقَانَ لَعَلَّكُمۡ تَهۡتَدُونَ ﴿٥٣﴾
وَإِذۡ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوۡمِهِۦ يَٰقَوۡمِ إِنَّكُمۡ ظَلَمۡتُمۡ أَنفُسَكُم بِٱتِّخَاذِكُمُ
ٱلۡعِجۡلَ فَتُوبُوٓاْ إِلَىٰ بَارِئِكُمۡ فَٱقۡتُلُوٓاْ أَنفُسَكُمۡ ذَٰلِكُمۡ
خَيۡرٞ لَّكُمۡ عِندَ بَارِئِكُمۡ فَتَابَ عَلَيۡكُمۡۚ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلتَّوَّابُ
ٱلرَّحِيمُ ﴿٥٤﴾ وَإِذۡ قُلۡتُمۡ يَٰمُوسَىٰ لَن نُّؤۡمِنَ لَكَ حَتَّىٰ نَرَى ٱللَّهَ
جَهۡرَةٗ فَأَخَذَتۡكُمُ ٱلصَّٰعِقَةُ وَأَنتُمۡ تَنظُرُونَ ﴿٥٥﴾ ثُمَّ بَعَثۡنَٰكُم
مِّنۢ بَعۡدِ مَوۡتِكُمۡ لَعَلَّكُمۡ تَشۡكُرُونَ ﴿٥٦﴾ وَظَلَّلۡنَا عَلَيۡكُمُ
ٱلۡغَمَامَ وَأَنزَلۡنَا عَلَيۡكُمُ ٱلۡمَنَّ وَٱلسَّلۡوَىٰۖ كُلُواْ مِن طَيِّبَٰتِ
مَا رَزَقۡنَٰكُمۡۚ وَمَا ظَلَمُونَا وَلَٰكِن كَانُوٓاْ أَنفُسَهُمۡ يَظۡلِمُونَ ﴿٥٧﴾

﴿وَإِذْ نَجَّيْنَٰكُم﴾ (بیربکەنەوە) کاتێك کەڕزگارمان کردن ﴿مِّنْ ءَالِ فِرْعَوْنَ﴾ لەدەست و پێوەندی فیرعەون ﴿يَسُومُونَكُمْ سُوٓءَ ٱلْعَذَابِ﴾ کەسزای سەختیان پێ ئەچەشتن ﴿يُذَبِّحُونَ أَبْنَآءَكُمْ﴾ کوڕەکانتانیان سەر دەبڕین ﴿وَيَسْتَحْيُونَ نِسَآءَكُمْ﴾ وە کچەکانتانیان دەهێشتنەوە (بۆ کارەکەری) ﴿وَفِى ذَٰلِكُم﴾ وە لەمەتاندا(لەم سزا سەختەی بەسەرتاندا درا) ﴿بَلَآءٌ مِّن رَّبِّكُمْ عَظِيمٌ﴾ تاقی کردنەوەیەکی گەورە بوو لەپەروەردگارتانەوە بۆتان ﴿٤٩﴾ ﴿وَإِذْ فَرَقْنَا بِكُمُ ٱلْبَحْرَ﴾ (بیربکەنەوە) کاتێك کە دەریامان بۆ لەت کردن ﴿فَأَنجَيْنَٰكُمْ﴾و ڕزگارمان کردن ﴿وَأَغْرَقْنَآ ءَالَ فِرْعَوْنَ﴾ وە دەست وپێوەندی فیرعەونمان خنکاند و نوقمی (دەریامان) کردن﴿وَأَنتُمْ تَنظُرُونَ﴾ لەکاتێکدا ئێوە تەماشاتان دەکردن ﴿٥٠﴾ ﴿وَإِذْ وَٰعَدْنَا مُوسَىٰٓ أَرْبَعِينَ لَيْلَةً﴾ (بیربکەنەوە) کاتێك کەبەڵێنی چل شەومان دا بەمووسا ﴿ثُمَّ ٱتَّخَذْتُمُ ٱلْعِجْلَ مِنۢ بَعْدِهِۦ﴾ لەدوای ئەو(ڕۆشتنی مووسا بۆ کێوی طور) گوێرەکەکەتان کرد بە(خوای خۆتان وپەرستتان) ﴿وَأَنتُمْ ظَٰلِمُونَ﴾ لەکاتێکدا ئێوە ستەمکار بوون ﴿٥١﴾ ﴿ثُمَّ عَفَوْنَا عَنكُم مِّنۢ بَعْدِ ذَٰلِكَ﴾ ئەمجا دوای ئەو(گوێرەکە پەرستی یەتان) لێتان خۆش بووین ﴿لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ﴾ تاسوپاسی (خوا) بکەن ﴿٥٢﴾ ﴿وَإِذْ ءَاتَيْنَا مُوسَى ٱلْكِتَٰبَ وَٱلْفُرْقَانَ﴾ بیربکەنەوە کاتێك تەورات وجیاکەرەوە(لە نێوان دروست ونادروست) مان دا بەمووسا ﴿لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ﴾ بۆ ئەوەی ڕێنموونیی پێ بکەن ﴿٥٣﴾ ﴿وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِۦ﴾ بیربکەنەوە کاتێك کە مووسا بەگەلەکەی وت ﴿يَٰقَوْمِ إِنَّكُمْ ظَلَمْتُمْ أَنفُسَكُم﴾ ئەی گەلەکەم بەڕاستی ئێوە ستەمتان کرد لەخۆتان ﴿بِٱتِّخَاذِكُمُ ٱلْعِجْلَ﴾ بەگوێرەکە پەرستیەکەتان ﴿فَتُوبُوٓا۟ إِلَىٰ بَارِئِكُمْ﴾ کەواتە بگەڕێنەوە بەپەشیمانیی بۆ لای بەدی هێنەرتان ﴿فَٱقْتُلُوٓا۟ أَنفُسَكُمْ﴾ و خۆتان بکوژن(بێ تاوانتان تاوان بارتان بکوژێت) ﴿ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ﴾ ئەمەتان باشترە بۆخۆتان ﴿عِندَ بَارِئِكُمْ﴾ لای بەدی هێنەرتان ﴿فَتَابَ عَلَيْكُمْ﴾ ئەمجا(خواش) پەشیمانیەکەی لێ گیرا کردن ﴿إِنَّهُۥ هُوَ ٱلتَّوَّابُ ٱلرَّحِيمُ﴾ بەڕاستی هەر خوایە گیراکەری پەشیمانی و میهرەبانە ﴿٥٤﴾ ﴿وَإِذْ قُلْتُمْ يَٰمُوسَىٰ﴾ (بیربکەنەوە) کاتێ ووتتان ئەی مووسا ﴿لَن نُّؤْمِنَ لَكَ﴾ بڕوات پێ ناهێنین ﴿حَتَّىٰ نَرَى ٱللَّهَ جَهْرَةً﴾ تاخوانەبینین بەئاشکرا ﴿فَأَخَذَتْكُمُ ٱلصَّٰعِقَةُ﴾ لەپڕ هەورە تریشقەیەك لێ ی دان ﴿وَأَنتُمْ تَنظُرُونَ﴾ لەکاتێکدا ئێوە تەماشاتان دەکرد ﴿٥٥﴾ ﴿ثُمَّ بَعَثْنَٰكُم﴾ لەپاشان زیندوومان کردنەوە ﴿مِّنۢ بَعْدِ مَوْتِكُمْ﴾ لەدوای مردنتان ﴿لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ﴾ بۆئەوەی سوپاسی (خوا) بکەن ﴿٥٦﴾ ﴿وَظَلَّلْنَا عَلَيْكُمُ ٱلْغَمَامَ﴾ وەبەهەور سێبەرمان کرد بەسەرتانەوە، ﴿وَأَنزَلْنَا عَلَيْكُمُ ٱلْمَنَّ وَٱلسَّلْوَىٰ﴾ وە گەزۆ و باڵندەی شێلاقەمان بەسەردا ڕشتن وبۆمان ناردن ﴿كُلُوا۟ مِن طَيِّبَٰتِ مَا رَزَقْنَٰكُمْ﴾ (وە پێمان ووتن) بخۆن لەو خواردنە پاکانەی کەکردمان بەڕۆزیتان ﴿وَمَا ظَلَمُونَا﴾ (ئەوانەی ناسوپاسی یان کرد) ستەمیان لە ئێمە نەکرد ﴿وَلَٰكِن كَانُوٓا۟ أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ﴾ بەڵکو ستەمیان لە خۆیان کرد ﴿٥٧﴾

وَإِذۡ قُلۡنَا ٱدۡخُلُواْ هَٰذِهِ ٱلۡقَرۡيَةَ فَكُلُواْ مِنۡهَا حَيۡثُ شِئۡتُمۡ
رَغَدٗا وَٱدۡخُلُواْ ٱلۡبَابَ سُجَّدٗا وَقُولُواْ حِطَّةٞ نَّغۡفِرۡ لَكُمۡ
خَطَٰيَٰكُمۡۚ وَسَنَزِيدُ ٱلۡمُحۡسِنِينَ ٥٨ فَبَدَّلَ ٱلَّذِينَ
ظَلَمُواْ قَوۡلًا غَيۡرَ ٱلَّذِي قِيلَ لَهُمۡ فَأَنزَلۡنَا عَلَى ٱلَّذِينَ ظَلَمُواْ
رِجۡزٗا مِّنَ ٱلسَّمَآءِ بِمَا كَانُواْ يَفۡسُقُونَ ٥٩ ۞وَإِذِ ٱسۡتَسۡقَىٰ
مُوسَىٰ لِقَوۡمِهِۦ فَقُلۡنَا ٱضۡرِب بِّعَصَاكَ ٱلۡحَجَرَۖ فَٱنفَجَرَتۡ
مِنۡهُ ٱثۡنَتَا عَشۡرَةَ عَيۡنٗاۖ قَدۡ عَلِمَ كُلُّ أُنَاسٖ مَّشۡرَبَهُمۡۖ كُلُواْ
وَٱشۡرَبُواْ مِن رِّزۡقِ ٱللَّهِ وَلَا تَعۡثَوۡاْ فِي ٱلۡأَرۡضِ مُفۡسِدِينَ ٦٠
وَإِذۡ قُلۡتُمۡ يَٰمُوسَىٰ لَن نَّصۡبِرَ عَلَىٰ طَعَامٖ وَٰحِدٖ فَٱدۡعُ لَنَا
رَبَّكَ يُخۡرِجۡ لَنَا مِمَّا تُنۢبِتُ ٱلۡأَرۡضُ مِنۢ بَقۡلِهَا وَقِثَّآئِهَا
وَفُومِهَا وَعَدَسِهَا وَبَصَلِهَاۖ قَالَ أَتَسۡتَبۡدِلُونَ ٱلَّذِي هُوَ
أَدۡنَىٰ بِٱلَّذِي هُوَ خَيۡرٌۚ ٱهۡبِطُواْ مِصۡرٗا فَإِنَّ لَكُم مَّا سَأَلۡتُمۡۗ
وَضُرِبَتۡ عَلَيۡهِمُ ٱلذِّلَّةُ وَٱلۡمَسۡكَنَةُ وَبَآءُو بِغَضَبٖ مِّنَ
ٱللَّهِۗ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمۡ كَانُواْ يَكۡفُرُونَ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ وَيَقۡتُلُونَ
ٱلنَّبِيِّـۧنَ بِغَيۡرِ ٱلۡحَقِّۗ ذَٰلِكَ بِمَا عَصَواْ وَّكَانُواْ يَعۡتَدُونَ ٦١

ثلاثة أرباع الحزب ١

﴿وَإِذۡ قُلۡنَا ٱدۡخُلُواْ هَٰذِهِ ٱلۡقَرۡيَةَ﴾ (بیربکەنەوە) کاتێك کەووتمان: بچنە ئەم شارە(کە قودسە) ﴿فَكُلُواْ مِنۡهَا حَيۡثُ شِئۡتُمۡ رَغَدٗا﴾ ئەمجا لەوێ(هەرچی ئارەزوو دەکەن) بخۆن بەتێروتەسەلی لەهەر لایەك کەحەز دەکەن ﴿وَٱدۡخُلُواْ ٱلۡبَابَ سُجَّدٗا﴾ وە لەدەرگاوە بچنە ژوورەوە بە ملکەچی(بەکڕنوشەوە) ﴿وَقُولُواْ حِطَّةٞ﴾ وەبڵێن (خوایە) لەگوناهەکانمان خۆش ببە ﴿نَّغۡفِرۡ لَكُمۡ خَطَٰيَٰكُمۡۚ﴾ ئەوسا لەگوناهەکانتان خۆش دەبین ﴿وَسَنَزِيدُ ٱلۡمُحۡسِنِينَ﴾ وەلەئایندەدا پاداشتی چاکەکاران زۆرتر دەکەین ﴿٥٨﴾ ﴿فَبَدَّلَ ٱلَّذِينَ ظَلَمُواْ﴾ کەچی ئەوانەی ستەمکار بوون (ئەوەی پێیان ووترا بوو) گۆڕییان ﴿قَوۡلًا غَيۡرَ ٱلَّذِي قِيلَ لَهُمۡ﴾ بەقسەیەك کەپێیان نەووترا بوو ﴿فَأَنزَلۡنَا عَلَى ٱلَّذِينَ ظَلَمُواْ﴾ ئیتر ئێمەش ڕشتمان بەسەر ئەوانەی کەستەمیان کرد ﴿رِجۡزٗا مِّنَ ٱلسَّمَآءِ﴾ سزایەك لەئاسمانەوە ﴿بِمَا كَانُواْ يَفۡسُقُونَ﴾ بەهۆی ئەونافەرمانی یەی کەکردیان ﴿٥٩﴾ ﴿وَإِذِ ٱسۡتَسۡقَىٰ مُوسَىٰ لِقَوۡمِهِۦ﴾ (بیربکەنەوە) کاتێك کەمووسا داوای باران بارینی کرد بۆ گەلەکەی ﴿فَقُلۡنَا ٱضۡرِب بِّعَصَاكَ ٱلۡحَجَرَۖ﴾ ئێمەش پێمان ووت: گۆچانەکەت بدە بەو(تاشە) بەردەدا ﴿فَٱنفَجَرَتۡ مِنۡهُ ٱثۡنَتَا عَشۡرَةَ عَيۡنٗاۖ﴾ (کەلێی دا) لەپڕ دوانزە کانیی لێ هەڵقوڵا ﴿قَدۡ عَلِمَ كُلُّ أُنَاسٖ مَّشۡرَبَهُمۡۖ﴾ بێگومان هەموو تیرەیەك چاوگەی(ئاوە خۆرەی) خۆی ناسی ﴿كُلُواْ وَٱشۡرَبُواْ مِن رِّزۡقِ ٱللَّهِ﴾ (ئەمجا ووتمان) بخۆن وبخۆنەوە لەڕۆزی خوا ﴿وَلَا تَعۡثَوۡاْ فِي ٱلۡأَرۡضِ مُفۡسِدِينَ﴾ وە بڵاو مەبنەوە لەزەویدا بەخراپەکردن ﴿٦٠﴾ ﴿وَإِذۡ قُلۡتُمۡ يَٰمُوسَىٰ﴾ (بیربکەنەوە) کاتێك کەووتتان: ئەی مووسا ﴿لَن نَّصۡبِرَ عَلَىٰ طَعَامٖ وَٰحِدٖ﴾ هەرگیز خۆمان ڕاناگریین لەسەر یەك جۆر خۆراك ﴿فَٱدۡعُ لَنَا رَبَّكَ﴾ کەواتە داوامان بۆبکە لەپەروەردگارت ﴿يُخۡرِجۡ لَنَا مِمَّا تُنۢبِتُ ٱلۡأَرۡضُ﴾ بۆمان دەربهێنێ لەوەی کەزەوی دەیڕوێنێ ﴿مِنۢ بَقۡلِهَا وَقِثَّآئِهَا﴾ لەسەوزەواتی و ترۆزیی وخەیاریی ﴿وَفُومِهَا وَعَدَسِهَا وَبَصَلِهَاۖ﴾ و سیر ونیسکی وپیازی ﴿قَالَ أَتَسۡتَبۡدِلُونَ ٱلَّذِي هُوَ أَدۡنَىٰ بِٱلَّذِي هُوَ خَيۡرٌۚ﴾ (مووسا)فەرمووی: ئایائێوەشتی چاك دەگۆڕنەوە بە خراپ (واتە گەزۆ و گۆشتی باڵندە دەگۆڕنەوە بە سیر وپیاز) ﴿ٱهۡبِطُواْ مِصۡرٗا﴾ دابەزن بۆشارێك(لەم شارانەی فەلەستین) ﴿فَإِنَّ لَكُم مَّا سَأَلۡتُمۡۗ﴾ ئەوسا بەڕاستی چیتان داوا کردووە دەستتان دەکەوێت ﴿وَضُرِبَتۡ عَلَيۡهِمُ ٱلذِّلَّةُ وَٱلۡمَسۡكَنَةُ﴾ وەدرا بەسەریاندا ڕیسوایی وبێ نەوایی (هەژاری) ﴿وَبَآءُو بِغَضَبٖ مِّنَ ٱللَّهِۗ﴾ وە خەشمی خوایان بۆخۆیان هێنایەوە ﴿ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمۡ كَانُواْ يَكۡفُرُونَ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ﴾ ئەمە لەبەر ئەوەبوو کەبێ بڕوابوون بەنیشانەو فەرمانەکانی خوا ﴿وَيَقۡتُلُونَ ٱلنَّبِيِّـۧنَ بِغَيۡرِ ٱلۡحَقِّۗ﴾ وە پێغەمبەرانیان دەکوشت بەناڕەوا ﴿ذَٰلِكَ بِمَا عَصَواْ وَّكَانُواْ يَعۡتَدُونَ﴾ ئەمە بەهۆی ئەوەوە بوو کەسەرپێچی و دەست درێژی یان دەکرد ﴿٦١﴾

إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَٱلَّذِينَ هَادُواْ وَٱلنَّصَٰرَىٰ وَٱلصَّٰبِـِٔينَ مَنۡ
ءَامَنَ بِٱللَّهِ وَٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِ وَعَمِلَ صَٰلِحٗا فَلَهُمۡ أَجۡرُهُمۡ عِندَ
رَبِّهِمۡ وَلَا خَوۡفٌ عَلَيۡهِمۡ وَلَا هُمۡ يَحۡزَنُونَ ٦٢ وَإِذۡ أَخَذۡنَا
مِيثَٰقَكُمۡ وَرَفَعۡنَا فَوۡقَكُمُ ٱلطُّورَ خُذُواْ مَآ ءَاتَيۡنَٰكُم
بِقُوَّةٖ وَٱذۡكُرُواْ مَا فِيهِ لَعَلَّكُمۡ تَتَّقُونَ ٦٣ ثُمَّ تَوَلَّيۡتُم
مِّنۢ بَعۡدِ ذَٰلِكَۖ فَلَوۡلَا فَضۡلُ ٱللَّهِ عَلَيۡكُمۡ وَرَحۡمَتُهُۥ لَكُنتُم مِّنَ
ٱلۡخَٰسِرِينَ ٦٤ وَلَقَدۡ عَلِمۡتُمُ ٱلَّذِينَ ٱعۡتَدَوۡاْ مِنكُمۡ فِي ٱلسَّبۡتِ
فَقُلۡنَا لَهُمۡ كُونُواْ قِرَدَةً خَٰسِـِٔينَ ٦٥ فَجَعَلۡنَٰهَا نَكَٰلٗا لِّمَا
بَيۡنَ يَدَيۡهَا وَمَا خَلۡفَهَا وَمَوۡعِظَةٗ لِّلۡمُتَّقِينَ ٦٦ وَإِذۡ قَالَ
مُوسَىٰ لِقَوۡمِهِۦٓ إِنَّ ٱللَّهَ يَأۡمُرُكُمۡ أَن تَذۡبَحُواْ بَقَرَةٗۖ قَالُوٓاْ
أَتَتَّخِذُنَا هُزُوٗاۖ قَالَ أَعُوذُ بِٱللَّهِ أَنۡ أَكُونَ مِنَ ٱلۡجَٰهِلِينَ
٦٧ قَالُواْ ٱدۡعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّن لَّنَا مَا هِيَۚ قَالَ إِنَّهُۥ يَقُولُ إِنَّهَا
بَقَرَةٞ لَّا فَارِضٞ وَلَا بِكۡرٌ عَوَانُۢ بَيۡنَ ذَٰلِكَۖ فَٱفۡعَلُواْ مَا
تُؤۡمَرُونَ ٦٨ قَالُواْ ٱدۡعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّن لَّنَا مَا لَوۡنُهَاۚ قَالَ إِنَّهُۥ
يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٞ صَفۡرَآءُ فَاقِعٞ لَّوۡنُهَا تَسُرُّ ٱلنَّٰظِرِينَ ٦٩

﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَٱلَّذِينَ هَادُواْ﴾ بەڕاستی ئەوانەی ئیمانداران(موسوڵمانن) وەئەوانەی جوولەکەن
﴿وَٱلنَّصَٰرَىٰ وَٱلصَّٰبِـِٔينَ﴾ وەگاورو ئەستێرەیان فریشتەپەرستەکان ﴿مَنْ ءَامَنَ بِٱللَّهِ وَٱلْيَوْمِ ٱلْءَاخِرِ﴾ هەرکامێك
لەمانە بڕوای هێنا بەخواو ڕۆژی دوایی ﴿وَعَمِلَ صَٰلِحًا﴾ وەکردەوەی چاکی کرد ﴿فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِندَ
رَبِّهِمْ﴾ ئەوە پاداشتیان بۆهەیە لەلای پەروەردگاریانەوە ﴿وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ﴾ نەترسیان
لەبەرەو نەخەفەت دەخۆن ﴿٦٢﴾ ﴿وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَٰقَكُمْ﴾ وە (بیربکەنەوە) کاتێك پەیمانمان لێ وەرگرتن
﴿وَرَفَعْنَا فَوْقَكُمُ ٱلطُّورَ﴾ وە (کێوی) طورمان بەرز کردەوە بەسەر سەرتانەوە ﴿خُذُواْ مَآ ءَاتَيْنَٰكُم
بِقُوَّةٍ﴾ (وە پێمان وتن) ئەوەی پێمان داوون (لەتەورات) باش کاری پێبکەن ﴿وَٱذْكُرُواْ مَا فِيهِ﴾
وەبیرکەنەوە لەوەی کەتێیدایە ﴿لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ﴾ بەڵکو خۆتان بپارێزن ولەخوا بترسن ﴿٦٣﴾ ﴿ثُمَّ تَوَلَّيْتُم
مِّنۢ بَعْدِ ذَٰلِكَ﴾ دیسان پشتتان هەڵکرد دوای پەیمان وەرگرتنەکە ﴿فَلَوْلَا فَضْلُ ٱللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُۥ﴾ ئەمجا
ئەگەر بەخشش و میهرەبانی خوا نەبوایە بەسەر تانەوە ﴿لَكُنتُم مِّنَ ٱلْخَٰسِرِينَ﴾ ئەوە ئێوە لەزەرەرمەندان
دەبوون ﴿٦٤﴾ ﴿وَلَقَدْ عَلِمْتُمُ ٱلَّذِينَ﴾ سوێند بەخوا بەڕاستی ئێوە (دەنگ وباسی) ئەوانەتان زانیبوو
﴿ٱعْتَدَوْاْ مِنكُمْ فِى ٱلسَّبْتِ﴾ لەخۆتان کەدەست درێژیان کرد لە ڕۆژی شەممەدا ﴿فَقُلْنَا لَهُمْ﴾ ئەمجا
پێمان وتن ﴿كُونُواْ قِرَدَةً خَٰسِـِٔينَ﴾ ببن بەمەیموونی دوور خراوە لەبەزەیی خوا ﴿٦٥﴾ ﴿فَجَعَلْنَٰهَا نَكَٰلًا لِّمَا
بَيْنَ يَدَيْهَا وَمَا خَلْفَهَا﴾ ئەمجا ئەم سزایەمان کردە پەند بۆ خەڵکانی ئەو سەردەمەو ئەوانەی دوای ئەوان
﴿وَمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِينَ﴾ وەبەئامۆژگاریی بۆ پارێزکاران ﴿٦٦﴾ ﴿وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِۦٓ﴾ وە (بیربکەنەوە)
کاتێك مووسا بەگەلەکەی ووت ﴿إِنَّ ٱللَّهَ يَأْمُرُكُمْ﴾ بێگومان خوا فەرمانتان پێ دەدات
﴿أَن تَذْبَحُواْ بَقَرَةً﴾ کە مانگایەك سەرببڕن ﴿قَالُوٓاْ أَتَتَّخِذُنَا هُزُوًا﴾ وتیان: ئایا گاڵتەمان پێ دەکەیت ؟
﴿قَالَ أَعُوذُ بِٱللَّهِ أَنْ أَكُونَ مِنَ ٱلْجَٰهِلِينَ﴾ ووتی: پەنا ئەگرم بەخوا کەلە نەفامان بم ﴿٦٧﴾ ﴿قَالُواْ ٱدْعُ لَنَا
رَبَّكَ﴾ ووتیان: داوامان بۆ بکە لەپەروەردگارت ﴿يُبَيِّن لَّنَا مَا هِىَ﴾ پێمان بڵێ ئەو مانگایە کامەیە وچۆنە ؟
﴿قَالَ إِنَّهُۥ يَقُولُ﴾ ووتی: بێگومان خوا دەفەرموێ: ﴿إِنَّهَا بَقَرَةٌ لَّا فَارِضٌ وَلَا بِكْرٌ﴾ مانگایەك بێت
نەزۆر پیرو نەزۆر جوان ﴿عَوَانٌۢ بَيْنَ ذَٰلِكَ﴾ مام ناوەندی بێ لەنێوان ئەم دوانەدا ﴿فَٱفْعَلُواْ مَا تُؤْمَرُونَ﴾
زوو بیکەن ئەوەی فەرمانتان پێدراوە ﴿٦٨﴾ ﴿قَالُواْ ٱدْعُ لَنَا رَبَّكَ﴾ ووتیان: داوامان بۆبکە لەپەروەردگارت
﴿يُبَيِّن لَّنَا مَا لَوْنُهَا﴾ پێمان بڵێ ڕەنگی مانگاکە چۆن بێ ؟ ﴿قَالَ إِنَّهُۥ يَقُولُ﴾ ووتی: بەڕاستی خوا
دەفەرموێ: ﴿إِنَّهَا بَقَرَةٌ صَفْرَآءُ فَاقِعٌ لَّوْنُهَا﴾ مانگایەکی زەردی تێربێ ﴿تَسُرُّ ٱلنَّٰظِرِينَ﴾ (زەردێکی وا)
دڵی تەماشاکاران خۆش بکات ﴿٦٩﴾

قَالُواْ ٱدۡعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّن لَّنَا مَا هِيَ إِنَّ ٱلۡبَقَرَ تَشَٰبَهَ عَلَيۡنَا وَإِنَّآ
إِن شَآءَ ٱللَّهُ لَمُهۡتَدُونَ ٧٠ قَالَ إِنَّهُۥ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٞ لَّا ذَلُولٞ
تُثِيرُ ٱلۡأَرۡضَ وَلَا تَسۡقِي ٱلۡحَرۡثَ مُسَلَّمَةٞ لَّا شِيَةَ فِيهَاۚ قَالُواْ
ٱلۡـَٰٔنَ جِئۡتَ بِٱلۡحَقِّۚ فَذَبَحُوهَا وَمَا كَادُواْ يَفۡعَلُونَ ٧١ وَإِذۡ
قَتَلۡتُمۡ نَفۡسٗا فَٱدَّٰرَٰٔتُمۡ فِيهَاۖ وَٱللَّهُ مُخۡرِجٞ مَّا كُنتُمۡ تَكۡتُمُونَ
٧٢ فَقُلۡنَا ٱضۡرِبُوهُ بِبَعۡضِهَاۚ كَذَٰلِكَ يُحۡيِ ٱللَّهُ ٱلۡمَوۡتَىٰ وَيُرِيكُمۡ
ءَايَٰتِهِۦ لَعَلَّكُمۡ تَعۡقِلُونَ ٧٣ ثُمَّ قَسَتۡ قُلُوبُكُم مِّنۢ بَعۡدِ ذَٰلِكَ
فَهِيَ كَٱلۡحِجَارَةِ أَوۡ أَشَدُّ قَسۡوَةٗۚ وَإِنَّ مِنَ ٱلۡحِجَارَةِ لَمَا يَتَفَجَّرُ
مِنۡهُ ٱلۡأَنۡهَٰرُۚ وَإِنَّ مِنۡهَا لَمَا يَشَّقَّقُ فَيَخۡرُجُ مِنۡهُ ٱلۡمَآءُۚ وَإِنَّ
مِنۡهَا لَمَا يَهۡبِطُ مِنۡ خَشۡيَةِ ٱللَّهِۗ وَمَا ٱللَّهُ بِغَٰفِلٍ عَمَّا تَعۡمَلُونَ
٧٤ ۞ أَفَتَطۡمَعُونَ أَن يُؤۡمِنُواْ لَكُمۡ وَقَدۡ كَانَ فَرِيقٞ مِّنۡهُمۡ
يَسۡمَعُونَ كَلَٰمَ ٱللَّهِ ثُمَّ يُحَرِّفُونَهُۥ مِنۢ بَعۡدِ مَا عَقَلُوهُ وَهُمۡ
يَعۡلَمُونَ ٧٥ وَإِذَا لَقُواْ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ قَالُوٓاْ ءَامَنَّا وَإِذَا
خَلَا بَعۡضُهُمۡ إِلَىٰ بَعۡضٖ قَالُوٓاْ أَتُحَدِّثُونَهُم بِمَا فَتَحَ ٱللَّهُ
عَلَيۡكُمۡ لِيُحَآجُّوكُم بِهِۦ عِندَ رَبِّكُمۡۚ أَفَلَا تَعۡقِلُونَ ٧٦

الحِزْبُ ٢

﴿قَالُواْ ٱدۡعُ لَنَا رَبَّكَ﴾ ووتیان: داوامان بۆ بکە لەپەروەردگارت ﴿يُبَيِّن لَّنَا مَا هِيَ﴾ تەواو بۆمان ڕوون بکاتەوە چۆن بێ ئەومانگایە؟ ﴿إِنَّ ٱلۡبَقَرَ تَشَٰبَهَ عَلَيۡنَا﴾ بەڕاستی مانگاکەمان لێ تێك چووە ﴿وَإِنَّآ إِن شَآءَ ٱللَّهُ لَمُهۡتَدُونَ﴾ وە بەڕاستی ئێمە ئەگەر خوا بیەوێ ڕێنموونی وەردەگرین ﴿٧٠﴾ ﴿قَالَ إِنَّهُۥ يَقُولُ﴾ ووتی: خوا ئەفەرموێ ﴿إِنَّهَا بَقَرَةٞ لَّا ذَلُولٞ تُثِيرُ ٱلۡأَرۡضَ﴾ بەڕاستی مانگایەك بێ ڕانەهێنرابێ نە بە کێڵانی زەوی ﴿وَلَا تَسۡقِي ٱلۡحَرۡثَ﴾ وە نە بەئاودێری کشتوکاڵ ﴿مُسَلَّمَةٞ لَّا شِيَةَ فِيهَا﴾ بێ نەنگ وبێ پەڵەبێ ﴿قَالُواْ ٱلۡـَٰٔنَ جِئۡتَ بِٱلۡحَقِّ﴾ ووتیان: ئائێستا هەواڵی ڕاستت هێنا ﴿فَذَبَحُوهَا وَمَا كَادُواْ يَفۡعَلُونَ﴾ ئەمجا سەریان بڕی وخەریك بوو ئەو(سەربڕینە) نەکەن ﴿٧١﴾ ﴿وَإِذۡ قَتَلۡتُمۡ نَفۡسٗا﴾ (وە بیربکەنەوە) کاتێك کە یەکێکتان کوشت ﴿فَٱدَّٰرَٰٔتُمۡ فِيهَاۖ﴾ وەهەموو لەخۆتانتان دوور دەخستەوەو ئاژاوەتان بوو ﴿وَٱللَّهُ مُخۡرِجٞ مَّا كُنتُمۡ تَكۡتُمُونَ﴾ وە خواش ئاشکرای کرد ئەوەی ئەتان شاردەوە ﴿٧٢﴾ ﴿فَقُلۡنَا ٱضۡرِبُوهُ بِبَعۡضِهَاۚ﴾ ئەمجا ووتمان: بەپارچەیەکی (مانگا سەربڕاوەکە) لەکەسە کوژراوەکە بدەن ﴿كَذَٰلِكَ يُحۡيِ ٱللَّهُ ٱلۡمَوۡتَىٰ﴾ ئا (بەو شێوەیە) خوا مردووەکان زیندوو دەکاتەوە ﴿وَيُرِيكُمۡ ءَايَٰتِهِۦ﴾ وەنیشانەکانی خۆیتان پیشان دەدات ﴿لَعَلَّكُمۡ تَعۡقِلُونَ﴾ بۆئەوەی ژیربن وتێ بگەن ﴿٧٣﴾ ﴿ثُمَّ قَسَتۡ قُلُوبُكُم مِّنۢ بَعۡدِ ذَٰلِكَ﴾ لە پاشان دڵتان ڕەق بوو دوای ئەم (هەموو) موعجیزانە ﴿فَهِيَ كَٱلۡحِجَارَةِ أَوۡ أَشَدُّ قَسۡوَةٗۚ﴾ دڵتان وەك بەردە بەڵکو زۆر ڕەقترە ﴿وَإِنَّ مِنَ ٱلۡحِجَارَةِ لَمَا يَتَفَجَّرُ مِنۡهُ ٱلۡأَنۡهَٰرُۚ﴾ چونکە بەڕاستی بەردی وا هەیە لەچەند لاوە جۆگە ئاوی لێ هەڵ دەقوڵێ ﴿وَإِنَّ مِنۡهَا لَمَا يَشَّقَّقُ فَيَخۡرُجُ مِنۡهُ ٱلۡمَآءُۚ﴾ وە بێگومان هی وایان هەیە کەلەت لەت دەبێ و ئاوی لێ دێتەدەرێ ﴿وَإِنَّ مِنۡهَا لَمَا يَهۡبِطُ مِنۡ خَشۡيَةِ ٱللَّهِۗ﴾ وە بەڕاستی هی وایان هەیە لەترسی خوا (لەلوتکەی شاخەکان) بەرئەبێتەوە ﴿وَمَا ٱللَّهُ بِغَٰفِلٍ عَمَّا تَعۡمَلُونَ﴾ وە خوا بێ ئاگا نی یە لەوەی کەدەیکەن ﴿٧٤﴾ ﴿أَفَتَطۡمَعُونَ أَن يُؤۡمِنُواْ لَكُمۡ﴾ جا ئایا بەتەمان (ئەی موسوڵمانینە) کە (جوولەکە) بڕوا بێنن بەئایینەکەتان ﴿وَقَدۡ كَانَ فَرِيقٞ مِّنۡهُمۡ﴾ لەکاتێکدا دەستەیەك لەوان ﴿يَسۡمَعُونَ كَلَٰمَ ٱللَّهِ﴾ فەرموودەی خوایان ئەبیست (لەتەورات) ﴿ثُمَّ يُحَرِّفُونَهُۥ مِنۢ بَعۡدِ مَا عَقَلُوهُ﴾ کەچی لەپاش تێ گەیشتنی دەست کاریان دەکرد ﴿وَهُمۡ يَعۡلَمُونَ﴾ وە ئەوان دەشیان زانی (کە کارێکی نارەوایە) ﴿٧٥﴾ ﴿وَإِذَا لَقُواْ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ قَالُوٓاْ﴾ (جوولەکەکان) کاتێك تووشی موسڵمانەکان ببونایە دەیان وت: ﴿ءَامَنَّا﴾ ئێمەش بڕوامان هێناوە(بە پێغەمبەرەکەتان) ﴿وَإِذَا خَلَا بَعۡضُهُمۡ إِلَىٰ بَعۡضٖ قَالُوٓاْ﴾ بەڵام کاتێك لەپەنایەکەوە هەندێکیان بەهەندێکیان بگەشتنایە دەیان وت: ﴿أَتُحَدِّثُونَهُم بِمَا فَتَحَ ٱللَّهُ عَلَيۡكُمۡ﴾ ئەوە ئێوە ئەو شتانە بەموسوڵمانەکان دەڵێن کە خوا بۆئێوەی باس کردووە(لە تەورات دا)؟ ﴿لِيُحَآجُّوكُم بِهِۦ﴾ تائەو تەوراتە بکەنە بەڵگە بەسەرتانەوە ﴿عِندَ رَبِّكُمۡۚ﴾ لای پەروەردگارتان(لەڕۆژی دوایی دا) ﴿أَفَلَا تَعۡقِلُونَ﴾ جا ئایا ژیرنابن و تێ ناگەن؟ ﴿٧٦﴾

أَوَلَا يَعْلَمُونَ أَنَّ ٱللَّهَ يَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَ ﴿٧٧﴾
وَمِنْهُمْ أُمِّيُّونَ لَا يَعْلَمُونَ ٱلْكِتَٰبَ إِلَّآ أَمَانِيَّ وَإِنْ هُمْ
إِلَّا يَظُنُّونَ ﴿٧٨﴾ فَوَيْلٌ لِّلَّذِينَ يَكْتُبُونَ ٱلْكِتَٰبَ بِأَيْدِيهِمْ
ثُمَّ يَقُولُونَ هَٰذَا مِنْ عِندِ ٱللَّهِ لِيَشْتَرُوا۟ بِهِۦ ثَمَنًا قَلِيلًا ۖ
فَوَيْلٌ لَّهُم مِّمَّا كَتَبَتْ أَيْدِيهِمْ وَوَيْلٌ لَّهُم مِّمَّا يَكْسِبُونَ
﴿٧٩﴾ وَقَالُوا۟ لَن تَمَسَّنَا ٱلنَّارُ إِلَّآ أَيَّامًا مَّعْدُودَةً ۚ قُلْ
أَتَّخَذْتُمْ عِندَ ٱللَّهِ عَهْدًا فَلَن يُخْلِفَ ٱللَّهُ عَهْدَهُۥٓ ۖ أَمْ
تَقُولُونَ عَلَى ٱللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٨٠﴾ بَلَىٰ ۚ مَن كَسَبَ سَيِّئَةً
وَأَحَٰطَتْ بِهِۦ خَطِيٓـَٔتُهُۥ فَأُو۟لَٰٓئِكَ أَصْحَٰبُ ٱلنَّارِ ۖ هُمْ
فِيهَا خَٰلِدُونَ ﴿٨١﴾ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ
أُو۟لَٰٓئِكَ أَصْحَٰبُ ٱلْجَنَّةِ ۖ هُمْ فِيهَا خَٰلِدُونَ ﴿٨٢﴾ وَإِذْ أَخَذْنَا
مِيثَٰقَ بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ لَا تَعْبُدُونَ إِلَّا ٱللَّهَ وَبِٱلْوَٰلِدَيْنِ
إِحْسَانًا وَذِى ٱلْقُرْبَىٰ وَٱلْيَتَٰمَىٰ وَٱلْمَسَٰكِينِ وَقُولُوا۟
لِلنَّاسِ حُسْنًا وَأَقِيمُوا۟ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتُوا۟ ٱلزَّكَوٰةَ ثُمَّ
تَوَلَّيْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا مِّنكُمْ وَأَنتُم مُّعْرِضُونَ ﴿٨٣﴾

﴿أَوَلَا يَعْلَمُونَ﴾ ئایا ئەوان نازانن ﴿أَنَّ ٱللَّهَ يَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَ﴾ کەبەڕاستی خوا ئاگادارە بەوەی
کەپەنهانی ئەکەن و ئەوەی ئاشکرای ئەکەن ﴿٧٧﴾ ﴿وَمِنْهُمْ أُمِّيُّونَ﴾ وە هەندێکیان نەخوێندەوارن
﴿لَا يَعْلَمُونَ ٱلْكِتَٰبَ إِلَّآ أَمَانِيَّ﴾ لەپەڕاوەکە(تەورات) نازانن، تەنها ئاوات و هیوای هیچ وپووچ نەبێت
﴿وَإِنْ هُمْ إِلَّا يَظُنُّونَ﴾ وە ئەوان هەر دوای گومان دەکەون ﴿٧٨﴾ ﴿فَوَيْلٌ لِّلَّذِينَ﴾ ئەمجا هاوارو تیاچوون
بۆ ئەوانەی ﴿يَكْتُبُونَ ٱلْكِتَٰبَ بِأَيْدِيهِمْ﴾ کەتەوراتە (تێکدراوە) کە بەدەستی خۆیان دەنوسنەوە
﴿ثُمَّ يَقُولُونَ﴾ پاشان دەڵێن: ﴿هَٰذَا مِنْ عِندِ ٱللَّهِ﴾ ئەم (نامەیە) لە خواوەیە ﴿لِيَشْتَرُوا۟ بِهِۦ ثَمَنًا قَلِيلًا﴾
تاشتێکی کەمی پێ بکڕن ﴿فَوَيْلٌ لَّهُم مِّمَّا كَتَبَتْ أَيْدِيهِمْ﴾ ساهاوارو تیاچوون بو ئەوان لەوە کەدەستی
ئەوان نوسیویتیەوە ﴿وَوَيْلٌ لَّهُم مِّمَّا يَكْسِبُونَ﴾ وە هاوار بۆئەوان لەوەی کە ئەنجامی ئەدەن ﴿٧٩﴾ ﴿وَقَالُوا۟
لَن تَمَسَّنَا ٱلنَّارُ﴾ وە (جوولەکەکان) وتیان: ئاگری دۆزەخمان لێ ناکەوێت ﴿إِلَّآ أَيَّامًا مَّعْدُودَةً﴾
مەگەر چەند ڕۆژێکی ژمێرراو نەبێت ﴿قُلْ أَتَّخَذْتُمْ عِندَ ٱللَّهِ عَهْدًا﴾ بلێ: ئایا پەیمانتان لەخواوە
وەرگرتووە ؟ (بۆ ئەمەی کە دەیلێن)﴿فَلَن يُخْلِفَ ٱللَّهُ عَهْدَهُۥٓ﴾ تا خواش پێچەوانەی پەیمانی خۆی
نەکات ؟ ﴿أَمْ تَقُولُونَ عَلَى ٱللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ﴾ یان شتێکی وا هەڵدەبەستن بەدەم خوداوە کەنایزانن
﴿٨٠﴾ ﴿بَلَىٰ مَن كَسَبَ سَيِّئَةً﴾ نەخێر وانی یە هەرکەسێك خراپەیەك بكات ﴿وَأَحَٰطَتْ بِهِۦ خَطِيٓـَٔتُهُۥ﴾
وە تاوانەکەی خۆی لەهەموو لایەکەوە دەوری دابێت ودایگرێتەوە ﴿فَأُو۟لَٰٓئِكَ أَصْحَٰبُ ٱلنَّارِ﴾ ئا
ئەوانە هاوەڵی ئاگرن ﴿هُمْ فِيهَا خَٰلِدُونَ﴾ تیایدا دەمێننەوە بە هەمیشەیی ﴿٨١﴾ ﴿وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟
ٱلصَّٰلِحَٰتِ﴾ وە ئەوکەسانەی کەبڕوایان هێناو کردەوەی باشیان کرد ﴿أُو۟لَٰٓئِكَ أَصْحَٰبُ ٱلْجَنَّةِ﴾ ئا ئەوانە
هاوەڵی بەهەشتن ﴿هُمْ فِيهَا خَٰلِدُونَ﴾ تیایدا دەمێننەوە بەهەمیشەیی ﴿٨٢﴾ ﴿وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَٰقَ بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ﴾
(وە بیربکەنەوە) کاتێك کەپەیمانمان لەجوولەکە وەرگرت ﴿لَا تَعْبُدُونَ إِلَّا ٱللَّهَ﴾ کە هیچ شتێك
نەپەرستن جگە لە خوای گەورە ﴿وَبِٱلْوَٰلِدَيْنِ إِحْسَانًا﴾ وە چاکە بکەن لەگەڵ دایك و باوك ﴿وَذِى
ٱلْقُرْبَىٰ﴾ وە لەگەڵ خزمان ﴿وَٱلْيَتَٰمَىٰ وَٱلْمَسَٰكِينِ﴾ وە لەگەڵ هەتیوان و هەژاراندا ﴿وَقُولُوا۟ لِلنَّاسِ
حُسْنًا﴾ وە قسەی جوان بکەن لەگەڵ خەڵکیدا ﴿وَأَقِيمُوا۟ ٱلصَّلَوٰةَ﴾ وە نوێژ بکەن ﴿وَءَاتُوا۟ ٱلزَّكَوٰةَ﴾
وە زەکات بدەن ﴿ثُمَّ تَوَلَّيْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا مِّنكُمْ﴾ ئەمجا پشتتان هەڵکرد کەمێکتان نەبێت
﴿وَأَنتُم مُّعْرِضُونَ﴾ وە ئێوە هەر بەربەرەکانێکەر و (پشت هەڵکەرن) ﴿٨٣﴾

وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَٰقَكُمْ لَا تَسْفِكُونَ دِمَآءَكُمْ وَلَا تُخْرِجُونَ
أَنفُسَكُم مِّن دِيَٰرِكُمْ ثُمَّ أَقْرَرْتُمْ وَأَنتُمْ تَشْهَدُونَ ﴿٨٤﴾
ثُمَّ أَنتُمْ هَٰٓؤُلَآءِ تَقْتُلُونَ أَنفُسَكُمْ وَتُخْرِجُونَ فَرِيقًا
مِّنكُم مِّن دِيَٰرِهِمْ تَظَٰهَرُونَ عَلَيْهِم بِٱلْإِثْمِ وَٱلْعُدْوَٰنِ
وَإِن يَأْتُوكُمْ أُسَٰرَىٰ تُفَٰدُوهُمْ وَهُوَ مُحَرَّمٌ عَلَيْكُمْ
إِخْرَاجُهُمْ أَفَتُؤْمِنُونَ بِبَعْضِ ٱلْكِتَٰبِ وَتَكْفُرُونَ بِبَعْضٍ
فَمَا جَزَآءُ مَن يَفْعَلُ ذَٰلِكَ مِنكُمْ إِلَّا خِزْىٌ فِى ٱلْحَيَوٰةِ
ٱلدُّنْيَا وَيَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ يُرَدُّونَ إِلَىٰٓ أَشَدِّ ٱلْعَذَابِ وَمَا ٱللَّهُ
بِغَٰفِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٨٥﴾ أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ ٱشْتَرَوُاْ ٱلْحَيَوٰةَ
ٱلدُّنْيَا بِٱلْءَاخِرَةِ فَلَا يُخَفَّفُ عَنْهُمُ ٱلْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ
﴿٨٦﴾ وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا مُوسَى ٱلْكِتَٰبَ وَقَفَّيْنَا مِنۢ بَعْدِهِۦ
بِٱلرُّسُلِ وَءَاتَيْنَا عِيسَى ٱبْنَ مَرْيَمَ ٱلْبَيِّنَٰتِ وَأَيَّدْنَٰهُ بِرُوحِ
ٱلْقُدُسِ أَفَكُلَّمَا جَآءَكُمْ رَسُولٌۢ بِمَا لَا تَهْوَىٰٓ أَنفُسُكُمُ
ٱسْتَكْبَرْتُمْ فَفَرِيقًا كَذَّبْتُمْ وَفَرِيقًا تَقْتُلُونَ ﴿٨٧﴾ وَقَالُواْ قُلُوبُنَا
غُلْفٌۢ بَل لَّعَنَهُمُ ٱللَّهُ بِكُفْرِهِمْ فَقَلِيلًا مَّا يُؤْمِنُونَ ﴿٨٨﴾

﴿وَإِذۡ أَخَذۡنَا مِيثَٰقَكُمۡ﴾ وە (بیربکەنەوە) کاتێك پەیمانمان لێ وەرگرتن ﴿لَا تَسۡفِكُونَ دِمَآءَكُمۡ﴾ کە
خوێنی یەکتری نەڕێژن ﴿وَلَا تُخۡرِجُونَ أَنفُسَكُم مِّن دِيَٰرِكُمۡ﴾ وە خۆتان دەربەدەر نەکەن لەوولاتتان
﴿ثُمَّ أَقۡرَرۡتُمۡ وَأَنتُمۡ تَشۡهَدُونَ﴾ پاشان بڕیارتان دا(لەسەر ئەم پەیمانە) وە ئێوە(خۆتان) شایەتی لەسەر
ئەدەن (٨٤) ﴿ثُمَّ أَنتُمۡ هَٰٓؤُلَآءِ﴾ ئەمجا ئێوە هەرئەوانەن ﴿تَقۡتُلُونَ أَنفُسَكُمۡ﴾ کەیەکتری دەکوژن
﴿وَتُخۡرِجُونَ فَرِيقٗا مِّنكُم مِّن دِيَٰرِهِمۡ﴾ وە هەندێك لەخۆتان دەربەدەر دەکەن لە وولاتیان ﴿تَظَٰهَرُونَ
عَلَيۡهِم﴾ پشتیوانی (بێگانە) دەکەن دژی ئەوان ﴿بِٱلۡإِثۡمِ وَٱلۡعُدۡوَٰنِ﴾ بە بەدی و دەست درێژی ﴿وَإِن
يَأۡتُوكُمۡ أُسَٰرَىٰ﴾ وە ئەگەر دیلتان بۆبێنن (لەخۆتان ئەیانکڕنەوەو) ﴿تُفَٰدُوهُمۡ﴾ بریتی یان بۆ دەدەن
﴿وَهُوَ مُحَرَّمٌ عَلَيۡكُمۡ إِخۡرَاجُهُمۡۚ﴾ لەگەڵ ئەمەش دا کەدەربەدەر کردنیان قەدەغە کراوە لێتان (بۆچی
کار بەوەیان دەکەن و بەمەیان ناکەن) ﴿أَفَتُؤۡمِنُونَ بِبَعۡضِ ٱلۡكِتَٰبِ وَتَكۡفُرُونَ بِبَعۡضٖۚ﴾ جا ئایا بڕوا دەهێنن
بەهەندێك لەتەورات، و بێ بڕوا دەبن بەهەندێکی تری ﴿فَمَا جَزَآءُ مَن يَفۡعَلُ ذَٰلِكَ مِنكُمۡ﴾ جاتۆڵەی
ئەوکەسانە کەوا بکەن لەئێوە ﴿إِلَّا خِزۡيٞ فِي ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَاۖ﴾ هەر ڕیسوایی و بەد ناوی یە لەژیانی دونیادا
﴿وَيَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ﴾ وە لەڕۆژی دوایشدا ﴿يُرَدُّونَ إِلَىٰٓ أَشَدِّ ٱلۡعَذَابِۗ﴾ دەگەڕێنرێنەوە بۆناو سەختترین
سزا ﴿وَمَا ٱللَّهُ بِغَٰفِلٍ عَمَّا تَعۡمَلُونَ﴾ وە خوا بێ ئاگا نی یە لەوەی کەدەیکەن (٨٥) ﴿أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ﴾
ئەمانە ئەوانەن ﴿ٱشۡتَرَوُاْ ٱلۡحَيَوٰةَ ٱلدُّنۡيَا بِٱلۡأٓخِرَةِۖ﴾ کە ژیانی جیهانیان کڕی بە دوارۆژ ﴿فَلَا يُخَفَّفُ عَنۡهُمُ
ٱلۡعَذَابُ﴾ ئیتر نە سزایان لەسەر سووك دەکرێت ﴿وَلَا هُمۡ يُنصَرُونَ﴾ وە نە یارمەتیی دەدرێن و (نەپشتگیریی
دەکرێن) (٨٦) ﴿وَلَقَدۡ ءَاتَيۡنَا مُوسَى ٱلۡكِتَٰبَ﴾ سوێند بەخوا بەڕاستی ئێمە تەوراتمان دا بە مووسا
﴿وَقَفَّيۡنَا مِنۢ بَعۡدِهِۦ بِٱلرُّسُلِۖ﴾ وە دوا بەدوای ئەو پێغەمبەرانمان نارد ﴿وَءَاتَيۡنَا عِيسَى ٱبۡنَ مَرۡيَمَ ٱلۡبَيِّنَٰتِ﴾
وە چەند نیشانەیەکی ڕۆشنمان دا بە عیسای کوڕی مەریەم ﴿وَأَيَّدۡنَٰهُ بِرُوحِ ٱلۡقُدُسِۗ﴾ وە پشتیوانیمان
کرد بە جوبرەئیل ﴿أَفَكُلَّمَا جَآءَكُمۡ رَسُولُۢ﴾ جا هەرکاتێ پێغەمبەرێکتان بۆ بهاتایە ﴿بِمَا لَا تَهۡوَىٰٓ
أَنفُسُكُمُ﴾ بە جۆرێك کە بەدڵی خۆتان نەبوایە ﴿ٱسۡتَكۡبَرۡتُمۡ﴾لووت بەرز بوون و خۆتان بەگەورە
گرتووە ﴿فَفَرِيقٗا كَذَّبۡتُمۡ﴾ جا دەستەیەکتان(لە پێغەمبەران) بە درۆ زانیوە ﴿وَفَرِيقٗا تَقۡتُلُونَ﴾ وە
دەستەیەکتان کوشتوون (٨٧) ﴿وَقَالُواْ قُلُوبُنَا غُلۡفُۢ﴾ وە (جوولەکەکان) وتیان(بە پێغەمبەرﷺ) دڵمان
داپۆشراوە (قوفڵدراوە و قسەی تۆی ناگاتێ) ﴿بَل لَّعَنَهُمُ ٱللَّهُ بِكُفۡرِهِمۡ﴾ (نەخێر وانیە) بەڵکو خوا
نەفرینی لێکردن بەهۆی بێ بڕواییانەوە ﴿فَقَلِيلٗا مَّا يُؤۡمِنُونَ﴾ جا کەمیان هەیە بڕوا بهێنن (٨٨)

وَلَمَّا جَآءَهُمْ كِتَٰبٌ مِّنْ عِندِ ٱللَّهِ مُصَدِّقٌ لِّمَا مَعَهُمْ
وَكَانُوا۟ مِن قَبْلُ يَسْتَفْتِحُونَ عَلَى ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ فَلَمَّا
جَآءَهُم مَّا عَرَفُوا۟ كَفَرُوا۟ بِهِۦ ۚ فَلَعْنَةُ ٱللَّهِ عَلَى ٱلْكَٰفِرِينَ
﴿٨٩﴾ بِئْسَمَا ٱشْتَرَوْا۟ بِهِۦٓ أَنفُسَهُمْ أَن يَكْفُرُوا۟ بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ
بَغْيًا أَن يُنَزِّلَ ٱللَّهُ مِن فَضْلِهِۦ عَلَىٰ مَن يَشَآءُ مِنْ عِبَادِهِۦ ۖ
فَبَآءُو بِغَضَبٍ عَلَىٰ غَضَبٍ ۚ وَلِلْكَٰفِرِينَ عَذَابٌ مُّهِينٌ
﴿٩٠﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ ءَامِنُوا۟ بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ قَالُوا۟ نُؤْمِنُ بِمَآ أُنزِلَ
عَلَيْنَا وَيَكْفُرُونَ بِمَا وَرَآءَهُۥ وَهُوَ ٱلْحَقُّ مُصَدِّقًا لِّمَا
مَعَهُمْ ۗ قُلْ فَلِمَ تَقْتُلُونَ أَنۢبِيَآءَ ٱللَّهِ مِن قَبْلُ إِن كُنتُم
مُّؤْمِنِينَ ﴿٩١﴾ ۞ وَلَقَدْ جَآءَكُم مُّوسَىٰ بِٱلْبَيِّنَٰتِ ثُمَّ
ٱتَّخَذْتُمُ ٱلْعِجْلَ مِنۢ بَعْدِهِۦ وَأَنتُمْ ظَٰلِمُونَ ﴿٩٢﴾ وَإِذْ
أَخَذْنَا مِيثَٰقَكُمْ وَرَفَعْنَا فَوْقَكُمُ ٱلطُّورَ خُذُوا۟
مَآ ءَاتَيْنَٰكُم بِقُوَّةٍ وَٱسْمَعُوا۟ ۖ قَالُوا۟ سَمِعْنَا وَعَصَيْنَا
وَأُشْرِبُوا۟ فِى قُلُوبِهِمُ ٱلْعِجْلَ بِكُفْرِهِمْ ۚ قُلْ بِئْسَمَا
يَأْمُرُكُم بِهِۦٓ إِيمَٰنُكُمْ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ ﴿٩٣﴾

ربع الحزب ٢

﴿وَلَمَّا جَآءَهُمْ كِتَٰبٌ﴾ کاتێك کەنامەیەکیان بۆهات(کە قورئانە) ﴿مِّنْ عِندِ ٱللَّهِ﴾ لەلایەن خواوە ﴿مُصَدِّقٌ لِّمَا مَعَهُمْ﴾ کە پەسەندکەری تەوراتەکەی ئەوانە(پێش ئەوەی دەستکاری بکەن و بیگۆڕن) ﴿وَكَانُوا۟ مِن قَبْلُ﴾ وە ئەوان (جوولەکەکان) لەوەوپێش ﴿يَسْتَفْتِحُونَ عَلَى ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟﴾ داوای زاڵ بوونیان ئەکرد لەخوا بەسەر ئەوانەی کە بێ بڕوابوون ﴿فَلَمَّا جَآءَهُم مَّا عَرَفُوا۟﴾ کەچی کاتێك ئەو(پێغەمبەر) ەی دەیان ناسیی بۆیان هات ﴿كَفَرُوا۟ بِهِۦ﴾ بێ بڕوابوون پێی ﴿فَلَعْنَةُ ٱللَّهِ عَلَى ٱلْكَٰفِرِينَ﴾ کەواتە نەفرینی خوا لەبێ بڕوایان بێ ﴿٨٩﴾ ﴿بِئْسَمَا ٱشْتَرَوْا۟ بِهِۦٓ أَنفُسَهُمْ﴾ شتێکی زۆر خراپ بوو کە خۆیانیان پێ فرۆشت ﴿أَن يَكْفُرُوا۟ بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ﴾ (ئەو خراپەش) بێ بڕواییان بوو بەو قورئانەی کەخوا ناردویەتیە خوارەوە ﴿بَغْيًا أَن يُنَزِّلَ ٱللَّهُ﴾ بەهۆی حەسودیانەوە بوو بەوەی کەخودا بڕێژێ ﴿مِن فَضْلِهِۦ عَلَىٰ مَن يَشَآءُ﴾ لەبەخششی خۆی بەسەر هەرکەسێکدا کەخۆی بیەوێ ﴿مِنْ عِبَادِهِۦ﴾ لەبەندەکانی (کە موحەممەدە ﷺ) ﴿فَبَآءُو بِغَضَبٍ عَلَىٰ غَضَبٍ﴾ ئەمجا تووشی خەشم و ڕقی یەك لەدوای یەکی خوا بوون ﴿وَلِلْكَٰفِرِينَ عَذَابٌ مُّهِينٌ﴾ وە بۆ بێ بڕوایان هەیە سزای ڕیسواکەر ﴿٩٠﴾ ﴿وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ ءَامِنُوا۟﴾ کاتێك پێ یان بووترایە: بڕوا بهێنن ﴿بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ﴾ بەوەی کەخوا ناردوویە تیە خوارەوە (کە قورئانە) ﴿قَالُوا۟ نُؤْمِنُ بِمَآ أُنزِلَ عَلَيْنَا﴾ ئەیانووت: ئێمە بڕوا بەوە دەهێنین کەبۆ خۆمان نێردراوەتە خوارەوە ﴿وَيَكْفُرُونَ بِمَا وَرَآءَهُۥ﴾ وە بێ بڕوا ئەبوون بە ئەوانەی کە دوای (تەورات) نێراوە (وەك قورئان) ﴿وَهُوَ ٱلْحَقُّ مُصَدِّقًا لِّمَا مَعَهُمْ﴾ لەکاتێکدا کە ئەو قورئانە ڕاستە وپشتیوانی تەوراتە (بێ دەستکاری) یەکەی ئەوانەوبەڕاستی دەزانێت ﴿قُلْ فَلِمَ تَقْتُلُونَ أَنۢبِيَآءَ ٱللَّهِ مِن قَبْلُ﴾ بڵێ: بۆچی لەمەوپێش پێغەمبەرانی خواتان دەکوشت ﴿إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ﴾ ئەگەر بڕوادار بوون ﴿٩١﴾ ﴿وَلَقَدْ جَآءَكُم مُّوسَىٰ بِٱلْبَيِّنَٰتِ﴾ سوێند بەخوا بەڕاستی مووساتان بۆهات بەچەند نیشانەیەکی ڕۆشنەوە ﴿ثُمَّ ٱتَّخَذْتُمُ ٱلْعِجْلَ مِنۢ بَعْدِهِۦ﴾ کەچی لە دوای ئەو گوێرەکەتان پەرست ﴿وَأَنتُمْ ظَٰلِمُونَ﴾ بێگومان ئێوە ستەمکارن ﴿٩٢﴾ ﴿وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَٰقَكُمْ﴾ (وەبیربکەنەوە) کاتێك کەپەیمانمان لێ وەرگرتن ﴿وَرَفَعْنَا فَوْقَكُمُ ٱلطُّورَ﴾ وە کێوی طورمان بەرز کردەوە بەسەرتاندا ﴿خُذُوا۟ مَآ ءَاتَيْنَٰكُم بِقُوَّةٍ﴾ (وە ووتمان) ئەوەی پێمانداوون (تەورات) باش کاری پێ بکەن (وتووند دەستی پێوە بگرن) ﴿وَٱسْمَعُوا۟﴾ وە گوێ بگرن ﴿قَالُوا۟ سَمِعْنَا وَعَصَيْنَا﴾ (بەزمان) وتیان: بیستمان و(بەکردەوە) بێ فەرمانیمان کرد ﴿وَأُشْرِبُوا۟ فِى قُلُوبِهِمُ ٱلْعِجْلَ بِكُفْرِهِمْ﴾ وە بەهۆی بێ بڕوایی یانەوە دڵیان ئاو درابوو بەخۆشەویستی گوێرەکە کە ﴿قُلْ بِئْسَمَا يَأْمُرُكُم بِهِۦٓ إِيمَٰنُكُمْ﴾ بڵێ: بڕواکەتان چ فەرمانێکی بەدتان پێ دەدات ﴿إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ﴾ ئەگەر ئێوە بڕوادارن ﴿٩٣﴾

قُلْ إِن كَانَتْ لَكُمُ ٱلدَّارُ ٱلْءَاخِرَةُ عِندَ ٱللَّهِ خَالِصَةً مِّن
دُونِ ٱلنَّاسِ فَتَمَنَّوُا۟ ٱلْمَوْتَ إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ﴿٩٤﴾ وَلَن
يَتَمَنَّوْهُ أَبَدًۢا بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ ۗ وَٱللَّهُ عَلِيمٌۢ بِٱلظَّٰلِمِينَ
﴿٩٥﴾ وَلَتَجِدَنَّهُمْ أَحْرَصَ ٱلنَّاسِ عَلَىٰ حَيَوٰةٍ وَمِنَ ٱلَّذِينَ أَشْرَكُوا۟ ۚ
يَوَدُّ أَحَدُهُمْ لَوْ يُعَمَّرُ أَلْفَ سَنَةٍ وَمَا هُوَ بِمُزَحْزِحِهِۦ مِنَ
ٱلْعَذَابِ أَن يُعَمَّرَ ۗ وَٱللَّهُ بَصِيرٌۢ بِمَا يَعْمَلُونَ ﴿٩٦﴾ قُلْ مَن
كَانَ عَدُوًّا لِّجِبْرِيلَ فَإِنَّهُۥ نَزَّلَهُۥ عَلَىٰ قَلْبِكَ بِإِذْنِ
ٱللَّهِ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ وَهُدًى وَبُشْرَىٰ لِلْمُؤْمِنِينَ
﴿٩٧﴾ مَن كَانَ عَدُوًّا لِّلَّهِ وَمَلَٰٓئِكَتِهِۦ وَرُسُلِهِۦ وَجِبْرِيلَ
وَمِيكَىٰلَ فَإِنَّ ٱللَّهَ عَدُوٌّ لِّلْكَٰفِرِينَ ﴿٩٨﴾ وَلَقَدْ أَنزَلْنَآ
إِلَيْكَ ءَايَٰتٍۭ بَيِّنَٰتٍ ۖ وَمَا يَكْفُرُ بِهَآ إِلَّا ٱلْفَٰسِقُونَ ﴿٩٩﴾
أَوَكُلَّمَا عَٰهَدُوا۟ عَهْدًا نَّبَذَهُۥ فَرِيقٌ مِّنْهُم ۚ بَلْ أَكْثَرُهُمْ
لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٠٠﴾ وَلَمَّا جَآءَهُمْ رَسُولٌ مِّنْ عِندِ ٱللَّهِ مُصَدِّقٌ
لِّمَا مَعَهُمْ نَبَذَ فَرِيقٌ مِّنَ ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْكِتَٰبَ
كِتَٰبَ ٱللَّهِ وَرَآءَ ظُهُورِهِمْ كَأَنَّهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٠١﴾

﴿قُلۡ إِن كَانَتۡ لَكُمُ ٱلدَّارُ ٱلۡأٓخِرَةُ عِندَ ٱللَّهِ﴾ ئەی موحەممەد ﷺ بڵێ: ئەگەر ماڵی دوایی (بەهەشت) بۆ ئێوەیە لای خوا (وەك خۆتان دەڵێن) ﴿خَالِصَةٗ مِّن دُونِ ٱلنَّاسِ﴾ بەتایبەتی بۆخۆتان بێت بەبێ ئەوەی کەس بیبێ بە هاوبەشتان ﴿فَتَمَنَّوُاْ ٱلۡمَوۡتَ إِن كُنتُمۡ صَٰدِقِينَ﴾ کەواتە داوای مردن بکەن ئەگەر ڕاست گۆن ﴿٩٤﴾ ﴿وَلَن يَتَمَنَّوۡهُ أَبَدَۢا﴾ وە هەرگیز داوای مردن ناکەن ﴿بِمَا قَدَّمَتۡ أَيۡدِيهِمۡۚ﴾ بەهۆی ئەو (گوناهانە) کەبەدەستی خۆیان پێشیان خستووە ﴿وَٱللَّهُ عَلِيمُۢ بِٱلظَّٰلِمِينَ﴾ وە خوا ئاگادارە بە ستەمکاران ﴿٩٥﴾
﴿وَلَتَجِدَنَّهُمۡ﴾ سوێندبێت ئەو (جوولەکانە) دەبینیت ﴿أَحۡرَصَ ٱلنَّاسِ عَلَىٰ حَيَوٰةٖ﴾ لەهەموو کەس زیاتر حەز لەژیان دەکەن ﴿وَمِنَ ٱلَّذِينَ أَشۡرَكُواْۚ﴾ وە لەوانەش کە هاوبەش بۆ خوا پەیدادەکەن ﴿يَوَدُّ أَحَدُهُمۡ﴾ (لەبەرئەوە) هەریەکێکیان ئاوات دەخوازێ ﴿لَوۡ يُعَمَّرُ أَلۡفَ سَنَةٖ﴾ کە هەزار ساڵ بژیایە ﴿وَمَا هُوَ بِمُزَحۡزِحِهِۦ مِنَ ٱلۡعَذَابِ أَن يُعَمَّرَۗ﴾ وە ئەو تەمەنە (کەبەسەری دەبات) ڕزگاری ناکات لەسزا ﴿وَٱللَّهُ بَصِيرُۢ بِمَا يَعۡمَلُونَ﴾ وە خوا بینایە بەوەی کە دەیکەن ﴿٩٦﴾
﴿قُلۡ مَن كَانَ عَدُوّٗا لِّجِبۡرِيلَ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) بڵێ: هەر کەسێك دوژمنی جوبرەئیل بێت (ئەوە دوژمنی خوایە) ﴿فَإِنَّهُۥ نَزَّلَهُۥ عَلَىٰ قَلۡبِكَ بِإِذۡنِ ٱللَّهِ﴾ چونکە ئەو بە فەرمانی خوا قورئانی هێناوەتە خوارەوە بۆ سەر دڵی تۆ ﴿مُصَدِّقٗا لِّمَا بَيۡنَ يَدَيۡهِ﴾ پشتیوانی نامەکانی پێش خۆی دەکات و بەڕاستیان دەزانێت ﴿وَهُدٗى وَبُشۡرَىٰ لِلۡمُؤۡمِنِينَ﴾ وە ڕێنموونیی کەرو مژدە دەرە بۆ بڕواداران ﴿٩٧﴾
﴿مَن كَانَ عَدُوّٗا لِّلَّهِ وَمَلَٰٓئِكَتِهِۦ﴾ هەر کەسێك دوژمنی خواو فریشتەکانی خوا ﴿وَرُسُلِهِۦ وَجِبۡرِيلَ وَمِيكَىٰلَ﴾ و پێغەمبەرانی خوا و جوبرەئیل و میکائیل بێت (ئەوە بێ بڕوایە) ﴿فَإِنَّ ٱللَّهَ عَدُوّٞ لِّلۡكَٰفِرِينَ﴾ وە بێگومان خواش دوژمنی بێ بڕوایانە ﴿٩٨﴾
﴿وَلَقَدۡ أَنزَلۡنَآ إِلَيۡكَ﴾ سوێند بەخوا بێگومان بۆمان ناردوویت ﴿ءَايَٰتِۭ بَيِّنَٰتٖۖ﴾ چەند نیشانەیەکی ڕوون و ئاشکرا (کە قورئانە) ﴿وَمَا يَكۡفُرُ بِهَآ إِلَّا ٱلۡفَٰسِقُونَ﴾ وە کەس بێ بڕوا نابێت پێیان، مەگەر بەدکاران نەبێت ﴿٩٩﴾
﴿أَوَكُلَّمَا عَٰهَدُواْ عَهۡدٗا﴾ ئایا (بێ بڕوا ئەبن بەئایەتەکانی ئێمە) هەر جارێك پەیمانێك ببەستن (لەگەڵ پێغەمبەر ﷺ دا) ﴿نَّبَذَهُۥ فَرِيقٞ مِّنۡهُمۚ﴾ دەستەیەك لەوانە پەیمانەکەیان هەڵوەشاندۆتەوە ﴿بَلۡ أَكۡثَرُهُمۡ لَا يُؤۡمِنُونَ﴾ (نەك هەر ئەوەندە) بەڵکو زۆربەیان هەر بڕوا ناهێنن ﴿١٠٠﴾
﴿وَلَمَّا جَآءَهُمۡ رَسُولٞ مِّنۡ عِندِ ٱللَّهِ﴾ کاتێك کە پێغەمبەرێکیان بۆ هات لەلایەن خواوە ﴿مُصَدِّقٞ لِّمَا مَعَهُمۡ﴾ بەپشتیوانی تەوراتە (دەستکاری نەکراوە) کەیان ﴿نَبَذَ فَرِيقٞ مِّنَ ٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلۡكِتَٰبَ كِتَٰبَ ٱللَّهِ﴾ دەستەیەك لەوانەی کە خاوەن نامەبوون نامەکەی خوایان فڕێ دایە ﴿وَرَآءَ ظُهُورِهِمۡ﴾ پشت خۆیان و (پشت گوێیان خست) ﴿كَأَنَّهُمۡ لَا يَعۡلَمُونَ﴾ وەك نەزانن (کەئەوە نامەی خودایە) ﴿١٠١﴾

وَٱتَّبَعُوا۟ مَا تَتْلُوا۟ ٱلشَّيَـٰطِينُ عَلَىٰ مُلْكِ سُلَيْمَـٰنَ ۖ وَمَا كَفَرَ
سُلَيْمَـٰنُ وَلَـٰكِنَّ ٱلشَّيَـٰطِينَ كَفَرُوا۟ يُعَلِّمُونَ ٱلنَّاسَ
ٱلسِّحْرَ وَمَآ أُنزِلَ عَلَى ٱلْمَلَكَيْنِ بِبَابِلَ هَـٰرُوتَ وَمَـٰرُوتَ ۚ
وَمَا يُعَلِّمَانِ مِنْ أَحَدٍ حَتَّىٰ يَقُولَآ إِنَّمَا نَحْنُ فِتْنَةٌ فَلَا
تَكْفُرْ ۖ فَيَتَعَلَّمُونَ مِنْهُمَا مَا يُفَرِّقُونَ بِهِۦ بَيْنَ ٱلْمَرْءِ
وَزَوْجِهِۦ ۚ وَمَا هُم بِضَآرِّينَ بِهِۦ مِنْ أَحَدٍ إِلَّا بِإِذْنِ ٱللَّهِ ۚ
وَيَتَعَلَّمُونَ مَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنفَعُهُمْ ۚ وَلَقَدْ عَلِمُوا۟ لَمَنِ
ٱشْتَرَىٰهُ مَا لَهُۥ فِى ٱلْـَٔاخِرَةِ مِنْ خَلَـٰقٍ ۚ وَلَبِئْسَ مَا شَرَوْا۟ بِهِۦٓ
أَنفُسَهُمْ ۚ لَوْ كَانُوا۟ يَعْلَمُونَ ﴿١٠٢﴾ وَلَوْ أَنَّهُمْ ءَامَنُوا۟ وَٱتَّقَوْا۟
لَمَثُوبَةٌ مِّنْ عِندِ ٱللَّهِ خَيْرٌ ۖ لَّوْ كَانُوا۟ يَعْلَمُونَ ﴿١٠٣﴾
يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ لَا تَقُولُوا۟ رَٰعِنَا وَقُولُوا۟ ٱنظُرْنَا
وَٱسْمَعُوا۟ ۗ وَلِلْكَـٰفِرِينَ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٠٤﴾ مَّا يَوَدُّ
ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ مِنْ أَهْلِ ٱلْكِتَـٰبِ وَلَا ٱلْمُشْرِكِينَ
أَن يُنَزَّلَ عَلَيْكُم مِّنْ خَيْرٍ مِّن رَّبِّكُمْ ۗ وَٱللَّهُ يَخْتَصُّ
بِرَحْمَتِهِۦ مَن يَشَآءُ ۚ وَٱللَّهُ ذُو ٱلْفَضْلِ ٱلْعَظِيمِ ﴿١٠٥﴾

﴿وَٱتَّبَعُواْ مَا تَتْلُواْ ٱلشَّيَٰطِينُ﴾ (جوولەکەکان) دوای ئەو(شتانە) کەوتن کەشەیتانەکان دەیان خوێندەوە (بۆ خەڵکی) ﴿عَلَىٰ مُلْكِ سُلَيْمَٰنَ وَمَا كَفَرَ سُلَيْمَٰنُ﴾ لەسەردەمی پاشایەتی سولەیمان دا، وە سولەیمان بێ بڕوا نەبوو ﴿وَلَٰكِنَّ ٱلشَّيَٰطِينَ كَفَرُواْ﴾ بەڵام شەیتانەکان بێ بڕوا بوون ﴿يُعَلِّمُونَ ٱلنَّاسَ ٱلسِّحْرَ﴾ خەڵکیان فێری جادوو دەکرد ﴿وَمَا أُنزِلَ عَلَى ٱلْمَلَكَيْنِ بِبَابِلَ هَٰرُوتَ وَمَٰرُوتَ﴾ هەروەها ئەوەی نێردراوەتە خوارەوە لە بابل بۆ سەر هارووت و ماروت(دوو فریشتە بوون) ﴿وَمَا يُعَلِّمَانِ مِنْ أَحَدٍ حَتَّىٰ يَقُولَآ﴾ وە(ئەمانە) کەسیان فێر نەدەکرد تا پێیان نەوتایە ﴿إِنَّمَا نَحْنُ فِتْنَةٌ فَلَا تَكْفُرْ﴾ ئێمە هەرتاقی کەرەوەی (ئادەمیزاد) ین کەواتە بێ بڕوامەبە ﴿فَيَتَعَلَّمُونَ مِنْهُمَا مَا يُفَرِّقُونَ بِهِۦ بَيْنَ ٱلْمَرْءِ وَزَوْجِهِۦ﴾ ئەمجا فێری جادووی وا دەبوون لێیانەوە کە ژن و مێردی پێ لەیەك جیا بکەنەوە ﴿وَمَا هُم بِضَآرِّينَ بِهِۦ مِنْ أَحَدٍ﴾ ئەوان بەم جادووە ناتوانن زیان بەکەس بگەیەنن ﴿إِلَّا بِإِذْنِ ٱللَّهِ﴾ مەگەر بەویستی خوا نەبێت ﴿وَيَتَعَلَّمُونَ مَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنفَعُهُمْ﴾ وە فێری شتێك دەبن کە زیانیان پێ دەگەیەنێ نەك قازانج ﴿وَلَقَدْ عَلِمُواْ لَمَنِ ٱشْتَرَىٰهُ﴾ بێگومان زانیان هەرکەسێ جادو بکڕێ (وفێری ببێت) ﴿مَا لَهُۥ فِى ٱلْءَاخِرَةِ مِنْ خَلَٰقٍ﴾ (بەفەرموودەی تەورات) لەڕۆژی دواییدا بێ بەش دەبێ ﴿وَلَبِئْسَ مَا شَرَوْاْ بِهِۦٓ أَنفُسَهُمْ﴾ بەڕاستی زۆر خراپە ئەو شتەی کە (بڕوای) خۆیانیان پێ فرۆشت ﴿لَوْ كَانُواْ يَعْلَمُونَ﴾ ئەگەر بیانزانیایە ﴿١٠٢﴾
﴿وَلَوْ أَنَّهُمْ ءَامَنُواْ وَٱتَّقَوْاْ﴾ ئەگەر بەڕاستی ئەوان بڕوایان بهێنایە و پارێزکار بوایە ﴿لَمَثُوبَةٌ مِّنْ عِندِ ٱللَّهِ خَيْرٌ﴾ ئەوا پاداشتێکی چاکتر لەلایەن خواوە بۆ ئەوان دەبوو ﴿لَّوْ كَانُواْ يَعْلَمُونَ﴾ ئەگەر بیانزانیایە ﴿١٠٣﴾ ﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ﴾ ئەی ئەوانەی کە بڕواتان هێناوە ﴿لَا تَقُولُواْ﴾ مەڵێن ﴿رَٰعِنَا﴾ ووشەی جوێن و بێ ڕێزییە بە لای جولەکەوە﴿وَقُولُواْ﴾، وە بڵێن ﴿ٱنظُرْنَا﴾ پەلەمان لێ مەکە و چاوەڕوانیمان لەسەر بکە ﴿وَٱسْمَعُواْ﴾ و ببیستن ﴿وَلِلْكَٰفِرِينَ عَذَابٌ أَلِيمٌ﴾ وە بۆ بێ بڕوایان هەیە سزای سەخت ﴿١٠٤﴾ ﴿مَّا يَوَدُّ﴾ حەزناکەن ﴿ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ مِنْ أَهْلِ ٱلْكِتَٰبِ وَلَا ٱلْمُشْرِكِينَ﴾ ئەوانەی کەبێ بڕوان لە خاوەن نامە و هاوبەش پەیداکەرەکان ﴿أَن يُنَزَّلَ عَلَيْكُم مِّنْ خَيْرٍ مِّن رَّبِّكُمْ﴾ کە هیچ شتێکی باشتان لەخواوە بۆ بنێردرێتە خوارەوە ﴿وَٱللَّهُ يَخْتَصُّ بِرَحْمَتِهِۦ مَن يَشَآءُ﴾ بەڵام خواش بەخششی خۆی بۆ کەسێك کەبیەوێ تەرخان دەکات ﴿وَٱللَّهُ ذُو ٱلْفَضْلِ ٱلْعَظِيمِ﴾ و خوا خاوەنی چاکەی گەورەیە ﴿١٠٥﴾

نصف الحزب ٢

۞ مَا نَنسَخْ مِنْ ءَايَةٍ أَوْ نُنسِهَا نَأْتِ بِخَيْرٍ مِّنْهَآ أَوْ مِثْلِهَآ ۗ
أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٠٦﴾ أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ
ٱللَّهَ لَهُۥ مُلْكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۗ وَمَا لَكُم مِّن دُونِ
ٱللَّهِ مِن وَلِىٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿١٠٧﴾ أَمْ تُرِيدُونَ أَن تَسْـَٔلُوا۟ رَسُولَكُمْ
كَمَا سُئِلَ مُوسَىٰ مِن قَبْلُ ۗ وَمَن يَتَبَدَّلِ ٱلْكُفْرَ بِٱلْإِيمَٰنِ
فَقَدْ ضَلَّ سَوَآءَ ٱلسَّبِيلِ ﴿١٠٨﴾ وَدَّ كَثِيرٌ مِّنْ أَهْلِ ٱلْكِتَٰبِ
لَوْ يَرُدُّونَكُم مِّنۢ بَعْدِ إِيمَٰنِكُمْ كُفَّارًا حَسَدًا
مِّنْ عِندِ أَنفُسِهِم مِّنۢ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ ٱلْحَقُّ ۖ فَٱعْفُوا۟
وَٱصْفَحُوا۟ حَتَّىٰ يَأْتِىَ ٱللَّهُ بِأَمْرِهِۦٓ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ
قَدِيرٌ ﴿١٠٩﴾ وَأَقِيمُوا۟ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتُوا۟ ٱلزَّكَوٰةَ ۚ وَمَا تُقَدِّمُوا۟
لِأَنفُسِكُم مِّنْ خَيْرٍ تَجِدُوهُ عِندَ ٱللَّهِ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ
بَصِيرٌ ﴿١١٠﴾ وَقَالُوا۟ لَن يَدْخُلَ ٱلْجَنَّةَ إِلَّا مَن كَانَ هُودًا
أَوْ نَصَٰرَىٰ ۗ تِلْكَ أَمَانِيُّهُمْ ۗ قُلْ هَاتُوا۟ بُرْهَٰنَكُمْ إِن كُنتُمْ
صَٰدِقِينَ ﴿١١١﴾ بَلَىٰ ۚ مَنْ أَسْلَمَ وَجْهَهُۥ لِلَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَلَهُۥٓ
أَجْرُهُۥ عِندَ رَبِّهِۦ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿١١٢﴾

﴿مَا نَنسَخْ مِنْ ءَايَةٍ أَوْ نُنسِهَا﴾ ئەگەر ئایەتێك (لە ئایەتەکانی قورئان) بسڕینەوە یان پشتگوێی بخەین ﴿نَأْتِ بِخَيْرٍ مِّنْهَآ أَوْ مِثْلِهَآ﴾ یەکێکی تری باشتر لەو، یان وەك ئەو دەهێنین ﴿أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ﴾ ئایا نازانییت خوا بەسەر هەموو شتێکدا بەدەسەلاتە ﴿١٠٦﴾ ﴿أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ ٱللَّهَ لَهُۥ مُلْكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ﴾ ئایا نازانیت کە موڵکی ئاسمانەکان و زەوی هەر بۆخوایە؟ ﴿وَمَا لَكُم مِّن دُونِ ٱللَّهِ مِن وَلِىٍّ وَلَا نَصِيرٍ﴾ وە هیچ پشتیوان و یاریدەدەرێکتان نی یە، خوا نەبێت ﴿١٠٧﴾ ﴿أَمْ تُرِيدُونَ أَن تَسْـَٔلُوا۟ رَسُولَكُمْ﴾ یائێوەش دەتانەوێ داوای (شتی نەشیاو) بکەن لەپێغەمبەرەکەتان؟ ﴿كَمَا سُئِلَ مُوسَىٰ مِن قَبْلُ﴾ وەك لەمەوپێش داواکرا لەمووسا (علیه السلام) ﴿وَمَن يَتَبَدَّلِ ٱلْكُفْرَ بِٱلْإِيمَٰنِ﴾ هەر کەسێك بڕوا بگۆڕێتەوە بە بێ بڕوایی ﴿فَقَدْ ضَلَّ سَوَآءَ ٱلسَّبِيلِ﴾ ئەوە بێگومان ڕێی ڕاستی وون کردووە ﴿١٠٨﴾ ﴿وَدَّ كَثِيرٌ مِّنْ أَهْلِ ٱلْكِتَٰبِ﴾ زۆر لەخاوەن نامەکان ئاواتە خوازن ﴿لَوْ يَرُدُّونَكُم مِّنۢ بَعْدِ إِيمَٰنِكُمْ كُفَّارًا﴾ کە بتانکەنەوە بە بێ بڕوا، دوای بڕوا هێنانتان ﴿حَسَدًا مِّنْ عِندِ أَنفُسِهِم﴾ لەبەر حەسوودییەك کە لەدەروونیانەوەیە ﴿مِّنۢ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ ٱلْحَقُّ﴾ (ئەمەش) دوای ئەوەی کەڕاستیەکەیان بۆ ڕوون بوەتەوە ﴿فَٱعْفُوا۟ وَٱصْفَحُوا۟﴾ بەلام ئێوە لێیان خۆش بن و چاو پۆشیان لێ بکەن ﴿حَتَّىٰ يَأْتِىَ ٱللَّهُ بِأَمْرِهِۦٓ﴾ تا خوا فەرمانی خۆیتان بۆ دەنێرێت ﴿إِنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ﴾ بێگومان خوا بەدەسەلاتە بەسەر هەموو شتێکدا ﴿١٠٩﴾ ﴿وَأَقِيمُوا۟ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتُوا۟ ٱلزَّكَوٰةَ﴾ نوێژ بکەن وزەکات بدەن ﴿وَمَا تُقَدِّمُوا۟ لِأَنفُسِكُم مِّنْ خَيْرٍ﴾ وەهەرچی پێشبخەن لەچاکە بۆخۆتان ﴿تَجِدُوهُ عِندَ ٱللَّهِ﴾ لای خوا دەستتان دەکەوێتەوە ﴿إِنَّ ٱللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ﴾ بێگومان خوا بینایە بەوەی کەدەیکەن ﴿١١٠﴾ ﴿وَقَالُوا۟ لَن يَدْخُلَ ٱلْجَنَّةَ﴾ (جوولەکەو گاوورەکان) وتیان: کەس ناچێتە بەهەشتەوە ﴿إِلَّا مَن كَانَ هُودًا أَوْ نَصَٰرَىٰ﴾ مەگەر یەکێك کە جوولەکە یا گاوور بێت ﴿تِلْكَ أَمَانِيُّهُمْ﴾ ئەمە ئاواتیانە ﴿قُلْ هَاتُوا۟ بُرْهَٰنَكُمْ﴾ پێیان بڵێ: بەڵگەتان بهێنن ﴿إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ﴾ ئەگەر ڕاست دەکەن ﴿١١١﴾ ﴿بَلَىٰ مَنْ أَسْلَمَ وَجْهَهُۥ لِلَّهِ﴾ (نەء وانییە) بەڵکو هەر کەسێك بەڕاستی ڕووبکاتە خوا ﴿وَهُوَ مُحْسِنٌ﴾ و لەهەمان کاتدا چاکەکار بێت ﴿فَلَهُۥٓ أَجْرُهُۥ عِندَ رَبِّهِۦ﴾ ئەوە بۆی هەیە پاداشت لەلای پەروەردگاریەوە ﴿وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ﴾ نە ترسیان لەبەرە و نەخەمیش دەخۆن ﴿١١٢﴾

وَقَالَتِ ٱلْيَهُودُ لَيْسَتِ ٱلنَّصَٰرَىٰ عَلَىٰ شَىْءٍ وَقَالَتِ ٱلنَّصَٰرَىٰ
لَيْسَتِ ٱلْيَهُودُ عَلَىٰ شَىْءٍ وَهُمْ يَتْلُونَ ٱلْكِتَٰبَ ۗ كَذَٰلِكَ
قَالَ ٱلَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ مِثْلَ قَوْلِهِمْ ۚ فَٱللَّهُ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ
يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ فِيمَا كَانُوا۟ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿١١٣﴾ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّن
مَّنَعَ مَسَٰجِدَ ٱللَّهِ أَن يُذْكَرَ فِيهَا ٱسْمُهُۥ وَسَعَىٰ فِى خَرَابِهَآ ۚ
أُو۟لَٰٓئِكَ مَا كَانَ لَهُمْ أَن يَدْخُلُوهَآ إِلَّا خَآئِفِينَ ۚ لَهُمْ فِى
ٱلدُّنْيَا خِزْىٌ وَلَهُمْ فِى ٱلْءَاخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١١٤﴾ وَلِلَّهِ ٱلْمَشْرِقُ
وَٱلْمَغْرِبُ ۚ فَأَيْنَمَا تُوَلُّوا۟ فَثَمَّ وَجْهُ ٱللَّهِ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ وَٰسِعٌ عَلِيمٌ ﴿١١٥﴾
وَقَالُوا۟ ٱتَّخَذَ ٱللَّهُ وَلَدًا ۗ سُبْحَٰنَهُۥ ۖ بَل لَّهُۥ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَٱلْأَرْضِ ۖ كُلٌّ لَّهُۥ قَٰنِتُونَ ﴿١١٦﴾ بَدِيعُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۖ
وَإِذَا قَضَىٰٓ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُۥ كُن فَيَكُونُ ﴿١١٧﴾ وَقَالَ
ٱلَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ لَوْلَا يُكَلِّمُنَا ٱللَّهُ أَوْ تَأْتِينَآ ءَايَةٌ ۗ
كَذَٰلِكَ قَالَ ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِم مِّثْلَ قَوْلِهِمْ ۘ تَشَٰبَهَتْ
قُلُوبُهُمْ ۗ قَدْ بَيَّنَّا ٱلْءَايَٰتِ لِقَوْمٍ يُوقِنُونَ ﴿١١٨﴾ إِنَّآ أَرْسَلْنَٰكَ
بِٱلْحَقِّ بَشِيرًا وَنَذِيرًا ۖ وَلَا تُسْـَٔلُ عَنْ أَصْحَٰبِ ٱلْجَحِيمِ ﴿١١٩﴾

﴿وَقَالَتِ ٱلْيَهُودُ لَيْسَتِ ٱلنَّصَٰرَىٰ عَلَىٰ شَىْءٍ﴾ جوولەکـە ئەڵێـن: گـاوور لەسـەر هیـچ (ئایینێـك) نیـن ﴿وَقَالَتِ ٱلنَّصَٰرَىٰ لَيْسَتِ ٱلْيَهُودُ عَلَىٰ شَىْءٍ﴾ وە گـاوور دەڵێـن: جوولەکـە لەسـەر هیـچ (ئایینێـك) نیـن ﴿وَهُمْ يَتْلُونَ ٱلْكِتَٰبَ﴾ لەکاتێکـدا ئەوان نامەکانیـان دەخوێندەوە،(یەکێکیان تەورات و ئەوی تریش ئینجیـل) ﴿كَذَٰلِكَ قَالَ ٱلَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ مِثْلَ قَوْلِهِمْ﴾ هـەر بـەم جۆرەیـان دەووت، ئەوانەی کـە نەزانن (لە بت پەرسـتەکان) ﴿فَٱللَّهُ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ﴾ ئەمجا خوا لـە ڕۆژی دواییدا لە نێوانیاندا بڕیار دەدات ﴿فِيمَا كَانُوا۟ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ﴾ لەوشـتانەی کەتیایـدا جیـاواز و نـاکۆکن ﴿١١٣﴾ ﴿وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّن﴾ کێ ستەمکارتـرە لەو کەسەی ﴿مَّنَعَ مَسَٰجِدَ ٱللَّهِ﴾ کە ڕێگری لـەمزگـەوتـەکـانی خوا دەکات ﴿أَن يُذْكَرَ فِيهَا ٱسْمُهُۥ﴾ لـەوەی کـە ناوی خوایان تێدا ببرێ ﴿وَسَعَىٰ فِى خَرَابِهَآ﴾ وە هـەوڵ دەدات بۆ وێران کردنیان ﴿أُو۟لَٰٓئِكَ﴾ ئەوانە(کـە قەدەغـەی خواپەرسـتی دەکـەن لـە مزگەوتەکانـدا) ﴿مَا كَانَ لَهُمْ أَن يَدْخُلُوهَآ إِلَّا خَآئِفِينَ﴾ بۆیـان نـی یـە بچنـە مزگەوتەکانـەوە بـە ترسـەوە نەبێـت ﴿لَهُمْ فِى ٱلدُّنْيَا خِزْىٌ﴾ لەژیانی دونیـادا ڕیسـوایی بـۆ ئەوانـە ﴿وَلَهُمْ فِى ٱلْءَاخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ﴾ وە لـەڕۆژی دوایشـدا سـزای گـەورە ﴿١١٤﴾ ﴿وَلِلَّهِ ٱلْمَشْرِقُ وَٱلْمَغْرِبُ﴾ ڕۆژهـەڵات وڕۆژ ئـاوا هـەر بۆخوایـە ﴿فَأَيْنَمَا تُوَلُّوا۟ فَثَمَّ وَجْهُ ٱللَّهِ﴾ کەواتـە ڕووبکەنـە هەرلایـەك (لە نوێـژ کردندا بەفەرمانـی خودا) ئـەوە ڕووگەیە وڕووتان لەخـودا کردووە ﴿إِنَّ ٱللَّهَ وَٰسِعٌ عَلِيمٌ﴾ بێگومـان خـوا (بەزەیی و میهرەبانـی) فراوانـەو زانایە ﴿١١٥﴾ ﴿وَقَالُوا۟ ٱتَّخَذَ ٱللَّهُ وَلَدًا﴾ (گـاوورو جوولەکە و بت پەرسـتەکان) ووتیان: خوا منداڵـی بۆخۆی داناوە﴿سُبْحَٰنَهُۥ﴾ ئەو(خوا) پـاك و بـەدوورە لـەوە ﴿بَل لَّهُۥ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ﴾ بەڵکو هەرچی هەیە لە ئاسـمانەکان و زەوی دا موڵکـی ئەوە ﴿كُلٌّ لَّهُۥ قَٰنِتُونَ﴾ هەموو فەرمانبـەردار وملکەچی ئەون ﴿١١٦﴾ ﴿بَدِيعُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ﴾ (خـوا) بـەدی هێنـەری ئاسـمانەکان و زەوی یـە ﴿وَإِذَا قَضَىٰٓ أَمْرًا﴾ وە کاتـێ کەویسـتی شـتێ بـکات ﴿فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُۥ كُن فَيَكُونُ﴾ هـەر ئەوەنـدەی پـێ ئـەوێ کە پـێ ی بڵێ: ببـە ئیتر ئەبـێ ﴿١١٧﴾ ﴿وَقَالَ ٱلَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ لَوْلَا يُكَلِّمُنَا ٱللَّهُ﴾ نەزانـەکان ووتیـان: بۆچـی خـوا خۆی قسـەمان لەگـەڵ ناکات ﴿أَوْ تَأْتِينَآ ءَايَةٌ﴾ یـا نیشـانەیەکمان بـۆ نایـەت ﴿كَذَٰلِكَ قَالَ ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِم مِّثْلَ قَوْلِهِمْ﴾ ئەوانـەی کەلەپێش ئەمانیش دا بوون هەمان شـتیان دەووت ﴿تَشَٰبَهَتْ قُلُوبُهُمْ﴾ دڵ و دەروونیان لەیەك دەچێت ﴿قَدْ بَيَّنَّا ٱلْءَايَٰتِ لِقَوْمٍ يُوقِنُونَ﴾ بێگومـان نیشـانەی زۆرمـان بـاس کـردووە بـۆ کەسـانێك بەشـوێن دڵنیایی دا دەگەڕێن ﴿١١٨﴾ ﴿إِنَّآ أَرْسَلْنَٰكَ بِٱلْحَقِّ بَشِيرًا وَنَذِيرًا﴾ بێگومان ئێمە تۆمان نارد بە ئایینێکی ڕاسـت و درووسـتەوە بـە مژدەدەر و ترسـێنەر ﴿وَلَا تُسْـَٔلُ عَنْ أَصْحَٰبِ ٱلْجَحِيمِ﴾ وە تۆ بەرپرسـیار نیت لەیارانی دۆزەخ ﴿١١٩﴾

وَلَن تَرۡضَىٰ عَنكَ ٱلۡيَهُودُ وَلَا ٱلنَّصَٰرَىٰ حَتَّىٰ تَتَّبِعَ مِلَّتَهُمۡۗ قُلۡ
إِنَّ هُدَى ٱللَّهِ هُوَ ٱلۡهُدَىٰۗ وَلَئِنِ ٱتَّبَعۡتَ أَهۡوَآءَهُم بَعۡدَ ٱلَّذِي
جَآءَكَ مِنَ ٱلۡعِلۡمِ مَا لَكَ مِنَ ٱللَّهِ مِن وَلِيّٖ وَلَا نَصِيرٍ ١٢٠ ٱلَّذِينَ
ءَاتَيۡنَٰهُمُ ٱلۡكِتَٰبَ يَتۡلُونَهُۥ حَقَّ تِلَاوَتِهِۦٓ أُوْلَٰٓئِكَ يُؤۡمِنُونَ بِهِۦۗ وَمَن
يَكۡفُرۡ بِهِۦ فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡخَٰسِرُونَ ١٢١ يَٰبَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ ٱذۡكُرُواْ نِعۡمَتِيَ
ٱلَّتِيٓ أَنۡعَمۡتُ عَلَيۡكُمۡ وَأَنِّي فَضَّلۡتُكُمۡ عَلَى ٱلۡعَٰلَمِينَ ١٢٢ وَٱتَّقُواْ يَوۡمٗا
لَّا تَجۡزِي نَفۡسٌ عَن نَّفۡسٖ شَيۡـٔٗا وَلَا يُقۡبَلُ مِنۡهَا عَدۡلٞ وَلَا تَنفَعُهَا
شَفَٰعَةٞ وَلَا هُمۡ يُنصَرُونَ ١٢٣ ۞ وَإِذِ ٱبۡتَلَىٰٓ إِبۡرَٰهِـۧمَ رَبُّهُۥ بِكَلِمَٰتٖ
فَأَتَمَّهُنَّۖ قَالَ إِنِّي جَاعِلُكَ لِلنَّاسِ إِمَامٗاۖ قَالَ وَمِن ذُرِّيَّتِيۖ قَالَ
لَا يَنَالُ عَهۡدِي ٱلظَّٰلِمِينَ ١٢٤ وَإِذۡ جَعَلۡنَا ٱلۡبَيۡتَ مَثَابَةٗ لِّلنَّاسِ
وَأَمۡنٗا وَٱتَّخِذُواْ مِن مَّقَامِ إِبۡرَٰهِـۧمَ مُصَلّٗىۖ وَعَهِدۡنَآ إِلَىٰٓ إِبۡرَٰهِـۧمَ
وَإِسۡمَٰعِيلَ أَن طَهِّرَا بَيۡتِيَ لِلطَّآئِفِينَ وَٱلۡعَٰكِفِينَ وَٱلرُّكَّعِ ٱلسُّجُودِ
١٢٥ وَإِذۡ قَالَ إِبۡرَٰهِـۧمُ رَبِّ ٱجۡعَلۡ هَٰذَا بَلَدًا ءَامِنٗا وَٱرۡزُقۡ أَهۡلَهُۥ
مِنَ ٱلثَّمَرَٰتِ مَنۡ ءَامَنَ مِنۡهُم بِٱللَّهِ وَٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِۚ قَالَ وَمَن كَفَرَ
فَأُمَتِّعُهُۥ قَلِيلٗا ثُمَّ أَضۡطَرُّهُۥٓ إِلَىٰ عَذَابِ ٱلنَّارِۖ وَبِئۡسَ ٱلۡمَصِيرُ ١٢٦

ثلاثة أرباع الحزب ٢

﴿وَلَن تَرۡضَىٰ عَنكَ ٱلۡيَهُودُ وَلَا ٱلنَّصَٰرَىٰ﴾ هەرگیز نە جوولەکە و نە گاوور لێت ڕازی نابن ﴿حَتَّىٰ تَتَّبِعَ
مِلَّتَهُمۡۗ﴾ هەتا دوای ئاینیان نەکەویت ﴿قُلۡ إِنَّ هُدَى ٱللَّهِ هُوَ ٱلۡهُدَىٰۗ﴾ (پێ یان) بڵێ: هەر ڕێنموونیی
خوایە ڕینموونی ڕاست ﴿وَلَئِنِ ٱتَّبَعۡتَ أَهۡوَآءَهُم﴾ وە ئەگەر دوای ئارەزووەکانی ئەوان بکەویت (ئەی
موحەممەد ﷺ) ﴿بَعۡدَ ٱلَّذِي جَآءَكَ مِنَ ٱلۡعِلۡمِ﴾ دوای ئەو زانینەی کە (لەخواوە) بۆت هاتووە (کە قورئانە)
﴿مَا لَكَ مِنَ ٱللَّهِ مِن وَلِيّٖ وَلَا نَصِيرٍ﴾ هیچ سەرپەرشتی کەرو یاریدەدەرێکت نابێ لەلایەن خواوە ﴿١٢٠﴾ ﴿ٱلَّذِينَ
ءَاتَيۡنَٰهُمُ ٱلۡكِتَٰبَ﴾ ئەوانە کەنامەمان پێداوون ﴿يَتۡلُونَهُۥ حَقَّ تِلَاوَتِهِۦٓ﴾ بەڕاستی دەیخوێننەوە ﴿أُوْلَٰٓئِكَ يُؤۡمِنُونَ
بِهِۦۗ﴾ ئەوانە بڕوا ئەهێنن بەڕێنموونیی خوای گەورە (کە ئیسلامە) ﴿وَمَن يَكۡفُرۡ بِهِۦ﴾ وە ئەوانەی بێ
بڕوابن پێ ی ﴿فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡخَٰسِرُونَ﴾ هەرئەوانن زەرەر مەند و خەسارۆمەند ﴿١٢١﴾ ﴿يَٰبَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ ٱذۡكُرُواْ نِعۡمَتِيَ
ٱلَّتِيٓ أَنۡعَمۡتُ عَلَيۡكُمۡ﴾ ئەی نەوەکانی یەعقوب (ئەی بەنی ئیسرائیل) بیری ئەو چاکانە بکەنەوە
کەڕشتوومن بەسەرتاندا ﴿وَأَنِّي فَضَّلۡتُكُمۡ عَلَى ٱلۡعَٰلَمِينَ﴾ وەبێگومان من (پێشتر) ڕێزی ئێوەم دا بەسەر
هەمووانـدا ﴿١٢٢﴾ ﴿وَٱتَّقُواْ يَوۡمٗا﴾ وە خۆتان بپارێزن لەڕۆژێك ﴿لَّا تَجۡزِي نَفۡسٌ عَن نَّفۡسٖ شَيۡـٔٗا﴾ کەکەس
لەبری کەس تۆڵەو پاداشت نادرێتەوە ﴿وَلَا يُقۡبَلُ مِنۡهَا عَدۡلٞ﴾ وەبارمتەی لێ وەرناگیرێت ﴿وَلَا تَنفَعُهَا
شَفَٰعَةٞ﴾ وە هیچ تکایەك کەڵکی ناگرێ ﴿وَلَا هُمۡ يُنصَرُونَ﴾ وەیارمەتیی نادرێن و سەرناخرێن ﴿١٢٣﴾
﴿وَإِذِ ٱبۡتَلَىٰٓ إِبۡرَٰهِـۧمَ رَبُّهُۥ بِكَلِمَٰتٖ﴾ (بیربکەنەوە) کاتێك خوا ئیبراهیمی تاقی کردەوە بەچەند بڕیار
وفەرمایشتێك ﴿فَأَتَمَّهُنَّۖ﴾ کە ئەویش بەجێ ی هێنان ﴿قَالَ إِنِّي جَاعِلُكَ لِلنَّاسِ إِمَامٗاۖ﴾ (خوا) فەرمووی:
بێگومان من تۆ دەکەم بە پێشەوای خەڵکی ﴿قَالَ وَمِن ذُرِّيَّتِيۖ﴾ (ئیبراهیم) وتی: لەنەوەشم ئەکەیت
(بە پێشەوا)؟ ﴿قَالَ لَا يَنَالُ عَهۡدِي ٱلظَّٰلِمِينَ﴾ فەرمووی: پێغەمبەریەتیی من ناگات بەستەمکاران
﴿١٢٤﴾ ﴿وَإِذۡ جَعَلۡنَا ٱلۡبَيۡتَ مَثَابَةٗ لِّلنَّاسِ وَأَمۡنٗا﴾ (بیربکەنەوە) کاتێك کە کەعبەمان گێڕا بەپەناگای خەڵکی
و جێ ی ئاسایش ﴿وَٱتَّخِذُواْ مِن مَّقَامِ إِبۡرَٰهِـۧمَ مُصَلّٗىۖ﴾ (پێمان ووتن) شوێنی ئەو بەردەی ئیبراهیم (علیه
سلام) لە سەری ڕادەوەستا (کاتی دروست کردنی کەعبە) بکەنە جێگای نوێژ ﴿وَعَهِدۡنَآ إِلَىٰٓ إِبۡرَٰهِـۧمَ
وَإِسۡمَٰعِيلَ﴾ وە سپاردمان بە ئیبراهیم و ئیسماعیل ﴿أَن طَهِّرَا بَيۡتِيَ لِلطَّآئِفِينَ﴾ کە ماڵەکەم پاك بکەنەوە
بۆ ئەوانەی کە بەدەوری کەعبەدا دەسوڕێنەوە ﴿وَٱلۡعَٰكِفِينَ وَٱلرُّكَّعِ ٱلسُّجُودِ﴾ وە بۆ ئەوانەی کە تیایدا
ئەمێننەوە هەروەها بۆ کڕنوش بەران و سوژدە بەران ﴿١٢٥﴾ ﴿وَإِذۡ قَالَ إِبۡرَٰهِـۧمُ رَبِّ ٱجۡعَلۡ هَٰذَا بَلَدًا ءَامِنٗا﴾ (وە
بیربکەنەوە) کاتێك کەئیبراهیم ووتی: خوایە ئەم شوێنە (کە مەککەیە) بکە بەشارێکی پڕ لەئاسایش
﴿وَٱرۡزُقۡ أَهۡلَهُۥ مِنَ ٱلثَّمَرَٰتِ﴾ وە ڕۆزی دانیشتوانی بدە لە بەروبووم و میوەهات ﴿مَنۡ ءَامَنَ مِنۡهُم بِٱللَّهِ وَٱلۡيَوۡمِ
ٱلۡأٓخِرِۚ﴾ ئەوانەیان کەبڕوایان بەخواو بەڕۆژی دوایی هەیە. ﴿قَالَ وَمَن كَفَرَ فَأُمَتِّعُهُۥ قَلِيلٗا﴾ (خوا) فەرمووی:
ئەوەش بێ بڕوابێ ڕۆزی پێ ئەدەم بۆچەند ڕۆژێکی کەم ﴿ثُمَّ أَضۡطَرُّهُۥٓ إِلَىٰ عَذَابِ ٱلنَّارِۖ وَبِئۡسَ ٱلۡمَصِيرُ﴾
لەپاشان ناچاری دەکەم بەسزای ئاگری دۆزەخ کەخراپترین سەرئەنجامە ﴿١٢٦﴾

وَإِذْ يَرْفَعُ إِبْرَٰهِـۧمُ ٱلْقَوَاعِدَ مِنَ ٱلْبَيْتِ وَإِسْمَٰعِيلُ رَبَّنَا تَقَبَّلْ
مِنَّآ ۖ إِنَّكَ أَنتَ ٱلسَّمِيعُ ٱلْعَلِيمُ ﴿١٢٧﴾ رَبَّنَا وَٱجْعَلْنَا مُسْلِمَيْنِ
لَكَ وَمِن ذُرِّيَّتِنَآ أُمَّةً مُّسْلِمَةً لَّكَ وَأَرِنَا مَنَاسِكَنَا وَتُبْ عَلَيْنَآ ۖ
إِنَّكَ أَنتَ ٱلتَّوَّابُ ٱلرَّحِيمُ ﴿١٢٨﴾ رَبَّنَا وَٱبْعَثْ فِيهِمْ رَسُولًا مِّنْهُمْ
يَتْلُوا۟ عَلَيْهِمْ ءَايَٰتِكَ وَيُعَلِّمُهُمُ ٱلْكِتَٰبَ وَٱلْحِكْمَةَ
وَيُزَكِّيهِمْ ۚ إِنَّكَ أَنتَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ ﴿١٢٩﴾ وَمَن يَرْغَبُ عَن مِّلَّةِ
إِبْرَٰهِـۧمَ إِلَّا مَن سَفِهَ نَفْسَهُۥ ۚ وَلَقَدِ ٱصْطَفَيْنَٰهُ فِى ٱلدُّنْيَا ۖ
وَإِنَّهُۥ فِى ٱلْءَاخِرَةِ لَمِنَ ٱلصَّٰلِحِينَ ﴿١٣٠﴾ إِذْ قَالَ لَهُۥ رَبُّهُۥٓ أَسْلِمْ ۖ
قَالَ أَسْلَمْتُ لِرَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿١٣١﴾ وَوَصَّىٰ بِهَآ إِبْرَٰهِـۧمُ بَنِيهِ
وَيَعْقُوبُ يَٰبَنِىَّ إِنَّ ٱللَّهَ ٱصْطَفَىٰ لَكُمُ ٱلدِّينَ فَلَا تَمُوتُنَّ
إِلَّا وَأَنتُم مُّسْلِمُونَ ﴿١٣٢﴾ أَمْ كُنتُمْ شُهَدَآءَ إِذْ حَضَرَ يَعْقُوبَ
ٱلْمَوْتُ إِذْ قَالَ لِبَنِيهِ مَا تَعْبُدُونَ مِنۢ بَعْدِى ۖ قَالُوا۟ نَعْبُدُ
إِلَٰهَكَ وَإِلَٰهَ ءَابَآئِكَ إِبْرَٰهِـۧمَ وَإِسْمَٰعِيلَ وَإِسْحَٰقَ إِلَٰهًا
وَٰحِدًا وَنَحْنُ لَهُۥ مُسْلِمُونَ ﴿١٣٣﴾ تِلْكَ أُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ ۖ لَهَا مَا كَسَبَتْ
وَلَكُم مَّا كَسَبْتُمْ ۖ وَلَا تُسْـَٔلُونَ عَمَّا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿١٣٤﴾

﴿وَإِذْ يَرْفَعُ إِبْرَاهِيمُ الْقَوَاعِدَ مِنَ الْبَيْتِ وَإِسْمَاعِيلُ﴾ (بیربکەرەوە) کاتێك کە ئیبراهیم و ئیسماعیل بناغەکانی
کەعبەیان بەرز دەکردەوە﴿رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا إِنَّكَ أَنتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ﴾ (دەیانووت) خوایە ئەم کردەوەیەمان
لێ گیرا بکە بەڕاستی هەر تۆی بیسەری زانا ﴿١٢٧﴾ ﴿رَبَّنَا وَاجْعَلْنَا مُسْلِمَيْنِ لَكَ﴾ خوایە هەر دووکمان
بکە بە گوێڕایەڵ وفەرمان بەرداری خۆت ﴿وَمِن ذُرِّيَّتِنَا أُمَّةً مُّسْلِمَةً لَّكَ﴾ وە لەنەوەشمان گەلێك بکە
بەفەرمانبەرداری خۆت ﴿وَأَرِنَا مَنَاسِكَنَا﴾ وە ڕێگاکانی خوا پەرستیمان نیشان بدە ﴿وَتُبْ عَلَيْنَا﴾ وە
پەشیمانیمان گیرابکە ﴿إِنَّكَ أَنتَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ﴾ بەڕاستی هەرتۆی گیراکەری پەشیمانی و میهرەبان ﴿١٢٨﴾
﴿رَبَّنَا وَابْعَثْ فِيهِمْ رَسُولًا مِّنْهُمْ﴾ خوایە لە ناو نەوەکانماندا پێغەمبەرێك بنێرە لەخۆیان ﴿يَتْلُو عَلَيْهِمْ
آيَاتِكَ﴾ ئایەتەکانی تۆیان بەسەردا بخوێنێتەوە ﴿وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَيُزَكِّيهِمْ﴾ قورئان و
دانایی یان فێربکات و پاکیان بکاتەوە (لە هەموو گوناهێك) ﴿إِنَّكَ أَنتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ﴾ بێگومان هەرتۆی
بەتوانای دانا ﴿١٢٩﴾ ﴿وَمَن يَرْغَبُ عَن مِّلَّةِ إِبْرَاهِيمَ﴾ کێ ڕووو وەرئەگێڕێ لەئایینی ئیبراهیم ؟ ﴿إِلَّا مَن سَفِهَ نَفْسَهُ﴾
مەگەر کەسێك کەخۆی گێل ونەفام کردبێت ؟ ﴿وَلَقَدِ اصْطَفَيْنَاهُ فِي الدُّنْيَا﴾ سوێندبێ بێگومان ئیبراهیممان
هەڵبژارد لە دونیادا ﴿وَإِنَّهُ فِي الْآخِرَةِ لَمِنَ الصَّالِحِينَ﴾ وە بێگومان ئەو لەڕۆژی دواییدا لەچاکەکارانە
﴿١٣٠﴾ ﴿إِذْ قَالَ لَهُ رَبُّهُ أَسْلِمْ﴾ (هەڵی بژارد) لەکاتێکدا خوا پێی فەرموو : گوێڕایەڵ وفەرمانبەرداربە
﴿قَالَ أَسْلَمْتُ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ﴾ (ئیبراهیمیش) ووتی: وا خۆم سپارد بە پەروەردگاری جیهانیان ﴿١٣١﴾
﴿وَوَصَّىٰ بِهَا إِبْرَاهِيمُ بَنِيهِ وَيَعْقُوبُ﴾ ئیبراهیم و یەعقوب ئامۆژگاری کوڕەکانی خۆیانیان کرد کە
فەرمانبەرداری خوابن ﴿يَا بَنِيَّ إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَىٰ لَكُمُ الدِّينَ﴾ (وەهەریەکەیان پێیان وتن) ڕۆڵەکانم: خوائایینی
یەکتاپەرستی بۆ هەڵ بژاردوون ﴿فَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنتُم مُّسْلِمُونَ﴾ کەواتە مەمرن بە موسوڵمانێتی نەبێت ﴿١٣٢﴾
﴿أَمْ كُنتُمْ شُهَدَاءَ إِذْ حَضَرَ يَعْقُوبَ الْمَوْتُ﴾ (ئەی خاوەن نامەکان) ئایا ئێوە ئامادە بوون کاتێ یەعقوب
لەسەرەمەرگدا بوو ﴿إِذْ قَالَ لِبَنِيهِ مَا تَعْبُدُونَ مِن بَعْدِي﴾ کاتێ بە کوڕەکانی ووت دوای من کێ
دەپەرستن ؟ ﴿قَالُوا نَعْبُدُ إِلَٰهَكَ وَإِلَٰهَ آبَائِكَ﴾ (ئەوانیش) ووتیان: خوای تۆو باوو باپیرانت دەپەرستین
﴿إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ إِلَٰهًا وَاحِدًا﴾ کە خوای ئیبراهیم و ئیسماعیل و ئیسحاقە کە خوایەکی تاك
وتەنهایە ﴿وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ﴾ وە ئێمەش فەرمانبەردار و گوێڕایەڵی ئەوین ﴿١٣٣﴾ ﴿تِلْكَ أُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ﴾ ئەو
پێغەمبەرانە دەستەیەك بوون تێپەڕیین ﴿لَهَا مَا كَسَبَتْ وَلَكُم مَّا كَسَبْتُمْ﴾ هەرچیان کرد بۆ خۆیانیان
کردوە (ئێوەش) هەرچی بکەن بۆخۆتانی دەکەن ﴿وَلَا تُسْأَلُونَ عَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ﴾ وە ئێوە بەرپرسیار
نین لەکردەوەی ئەوان ﴿١٣٤﴾

وَقَالُوا۟ كُونُوا۟ هُودًا أَوْ نَصَـٰرَىٰ تَهْتَدُوا۟ ۗ قُلْ بَلْ مِلَّةَ إِبْرَٰهِـۧمَ
حَنِيفًا ۖ وَمَا كَانَ مِنَ ٱلْمُشْرِكِينَ ﴿١٣٥﴾ قُولُوٓا۟ ءَامَنَّا بِٱللَّهِ وَمَآ
أُنزِلَ إِلَيْنَا وَمَآ أُنزِلَ إِلَىٰٓ إِبْرَٰهِـۧمَ وَإِسْمَـٰعِيلَ وَإِسْحَـٰقَ وَيَعْقُوبَ
وَٱلْأَسْبَاطِ وَمَآ أُوتِىَ مُوسَىٰ وَعِيسَىٰ وَمَآ أُوتِىَ ٱلنَّبِيُّونَ مِن
رَّبِّهِمْ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِّنْهُمْ وَنَحْنُ لَهُۥ مُسْلِمُونَ ﴿١٣٦﴾
فَإِنْ ءَامَنُوا۟ بِمِثْلِ مَآ ءَامَنتُم بِهِۦ فَقَدِ ٱهْتَدَوا۟ ۖ وَّإِن تَوَلَّوْا۟
فَإِنَّمَا هُمْ فِى شِقَاقٍ ۖ فَسَيَكْفِيكَهُمُ ٱللَّهُ ۚ وَهُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلْعَلِيمُ
﴿١٣٧﴾ صِبْغَةَ ٱللَّهِ ۖ وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ ٱللَّهِ صِبْغَةً ۖ وَنَحْنُ لَهُۥ
عَـٰبِدُونَ ﴿١٣٨﴾ قُلْ أَتُحَآجُّونَنَا فِى ٱللَّهِ وَهُوَ رَبُّنَا وَرَبُّكُمْ
وَلَنَآ أَعْمَـٰلُنَا وَلَكُمْ أَعْمَـٰلُكُمْ وَنَحْنُ لَهُۥ مُخْلِصُونَ ﴿١٣٩﴾
أَمْ تَقُولُونَ إِنَّ إِبْرَٰهِـۧمَ وَإِسْمَـٰعِيلَ وَإِسْحَـٰقَ وَيَعْقُوبَ
وَٱلْأَسْبَاطَ كَانُوا۟ هُودًا أَوْ نَصَـٰرَىٰ ۗ قُلْ ءَأَنتُمْ أَعْلَمُ أَمِ
ٱللَّهُ ۗ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّن كَتَمَ شَهَـٰدَةً عِندَهُۥ مِنَ ٱللَّهِ ۗ وَمَا ٱللَّهُ
بِغَـٰفِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿١٤٠﴾ تِلْكَ أُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ ۖ لَهَا مَا كَسَبَتْ
وَلَكُم مَّا كَسَبْتُمْ ۖ وَلَا تُسْـَٔلُونَ عَمَّا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿١٤١﴾

﴿وَقَالُواْ كُونُواْ هُودًا أَوْ نَصَٰرَىٰ تَهْتَدُواْ﴾ (جوولەکە و گاوورەکان) ووتیان: (بەموسڵمانەکان) ببن
بە جوولەکە یان بەگاوور تابکەونە سەر ڕێگای ڕاست ﴿قُلْ بَلْ مِلَّةَ إِبْرَٰهِـۧمَ حَنِيفًا﴾ بڵێ: بەڵکو
پەیڕەویی ئایینی پاکی ئیبراهیم دەکەین ﴿وَمَا كَانَ مِنَ ٱلْمُشْرِكِينَ﴾ کەلە هاوبەش پەیداکەران نەبووە ﴿١٣٥﴾
﴿قُولُوٓاْ ءَامَنَّا بِٱللَّهِ﴾ بڵێن: (ئەی موسڵمانینە) بڕوامان هێنا بە خواو ﴿وَمَآ أُنزِلَ إِلَيْنَا﴾ بەو قورئانەی
کەبۆخۆمان نێرراوەتە خوارەوە ﴿وَمَآ أُنزِلَ إِلَىٰٓ إِبْرَٰهِـۧمَ وَإِسْمَٰعِيلَ وَإِسْحَٰقَ وَيَعْقُوبَ وَٱلْأَسْبَاطِ﴾ وە بەو نامەیەی کە
نێرراوە بۆ ئیبراهیم و ئیسماعیل و ئیسحاق و یەعقوب و کوڕەکانی یەعقوب ﴿وَمَآ أُوتِىَ مُوسَىٰ وَعِيسَىٰ﴾
وە بەوەی کەدراوە بە مووساو عیسا ﴿وَمَآ أُوتِىَ ٱلنَّبِيُّونَ مِن رَّبِّهِمْ﴾ وە بەوەی کە دراوە بەهەموو پێغەمبەران
لەلایەن پەروەدگاریانەوە ﴿لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِّنْهُمْ﴾ جیاوازی ناکەین لە نێوان هیچ کامێکیاندا
﴿وَنَحْنُ لَهُۥ مُسْلِمُونَ﴾ وە ئێمە فەرمانبەردار و گوێڕایەڵی خواین ﴿١٣٦﴾ ﴿فَإِنْ ءَامَنُواْ بِمِثْلِ مَآ ءَامَنتُم بِهِۦ﴾
ئەمجا ئەگەر بڕوایان هێنا بەو وێنەیەی کە ئێوە بڕواتان پێ هێناوە ﴿فَقَدِ ٱهْتَدَواْ﴾ ئەوا بێگومان
ڕێی ڕاستیان دۆزیوەتەوە ﴿وَّإِن تَوَلَّوْاْ فَإِنَّمَا هُمْ فِى شِقَاقٍ﴾ وە ئەگەر پشتیان هەڵکرد ئەوا ئەوان لە
دوو بەرەکیی دان ﴿فَسَيَكْفِيكَهُمُ ٱللَّهُ﴾ وە خوا ئاگاداری تۆ ئەکات لەوان ﴿وَهُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلْعَلِيمُ﴾ وە
هەر خوایە بیسەری زانا ﴿١٣٧﴾ ﴿صِبْغَةَ ٱللَّهِ﴾ دەستبگرن بەو ئاینەی خوداوە کەفیترەتی پاکی ئێوەی
لەسەر خەلقکردوە ﴿وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ ٱللَّهِ صِبْغَةً﴾ بێگومان هیچ فیترەتێکی بەوجۆرە پاك نیە (کەواتە
چاك دەستی پێوە بگرن) ﴿وَنَحْنُ لَهُۥ عَٰبِدُونَ﴾ وە ئێمەش پەرستن و عیبادەت هەر بۆ ئەو دەکەین
﴿١٣٨﴾ ﴿قُلْ أَتُحَآجُّونَنَا فِى ٱللَّهِ﴾ بڵێ: ئایا دەمەقاڵێ و دەمەوەریمان لەگەڵ ئەکەن لەکاری خوا ﴿وَهُوَ رَبُّنَا
وَرَبُّكُمْ﴾ لە کاتێکدا ئەو پەروەردگاری ئێمە و ئێوەیشە ﴿وَلَنَآ أَعْمَٰلُنَا وَلَكُمْ أَعْمَٰلُكُمْ﴾ وە کردەوەی
خۆمان بۆخۆمانە و کردەوەی خۆتان بۆ خۆتانە ﴿وَنَحْنُ لَهُۥ مُخْلِصُونَ﴾ وە ئێمە تەنها بەدڵسۆزی
بەندایەتی خوا دەکەین ﴿١٣٩﴾ ﴿أَمْ تَقُولُونَ إِنَّ إِبْرَٰهِـۧمَ وَإِسْمَٰعِيلَ﴾ یاخود ئێوە ئەڵێن: ئیبراهیم و ئیسماعیل
﴿وَإِسْحَٰقَ وَيَعْقُوبَ وَٱلْأَسْبَاطَ﴾ و ئیسحاق و یەعقوب وکوڕەکانی یەعقوب ﴿كَانُواْ هُودًا أَوْ نَصَٰرَىٰ﴾
جوولەکە یا گاوور بوون ؟ ﴿قُلْ ءَأَنتُمْ أَعْلَمُ أَمِ ٱللَّهُ﴾ بڵێ: ئایا ئێوە زاناترن یا خوا؟ ﴿وَمَنْ أَظْلَمُ﴾
کێ ستەم کارترە ﴿مِمَّن كَتَمَ شَهَٰدَةً عِندَهُۥ مِنَ ٱللَّهِ﴾ لەو کەسەی کە شایەتیەکی لەخوا وەرگرتبێ و
بیشارێتەوە ﴿وَمَا ٱللَّهُ بِغَٰفِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ﴾ خودا بێ ئاگا نی یە لەوەی کە ئێوە دەیکەن ﴿١٤٠﴾ ﴿تِلْكَ أُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ﴾
ئەو پێغەمبەرانە دەستەیەك بوون تێپەڕین و ڕۆشتن ﴿لَهَا مَا كَسَبَتْ وَلَكُم مَّا كَسَبْتُمْ﴾ هەرچی یان
کرد بۆ خۆیانیان کرد ، وە ئێوەش هەرچی بکەن بۆخۆتانی دەکەن ﴿وَلَا تُسْـَٔلُونَ عَمَّا كَانُواْ يَعْمَلُونَ﴾ وە
ئێوە بەرپرسیار نین لە کردەوەی ئەوان ﴿١٤١﴾

۞ سَيَقُولُ ٱلسُّفَهَآءُ مِنَ ٱلنَّاسِ مَا وَلَّىٰهُمْ عَن قِبْلَتِهِمُ ٱلَّتِى كَانُوا۟
عَلَيْهَا ۚ قُل لِّلَّهِ ٱلْمَشْرِقُ وَٱلْمَغْرِبُ ۚ يَهْدِى مَن يَشَآءُ إِلَىٰ صِرَٰطٍ
مُّسْتَقِيمٍ ﴿١٤٢﴾ وَكَذَٰلِكَ جَعَلْنَٰكُمْ أُمَّةً وَسَطًا لِّتَكُونُوا۟
شُهَدَآءَ عَلَى ٱلنَّاسِ وَيَكُونَ ٱلرَّسُولُ عَلَيْكُمْ شَهِيدًا ۗ وَمَا
جَعَلْنَا ٱلْقِبْلَةَ ٱلَّتِى كُنتَ عَلَيْهَآ إِلَّا لِنَعْلَمَ مَن يَتَّبِعُ ٱلرَّسُولَ
مِمَّن يَنقَلِبُ عَلَىٰ عَقِبَيْهِ ۚ وَإِن كَانَتْ لَكَبِيرَةً إِلَّا عَلَى ٱلَّذِينَ
هَدَى ٱللَّهُ ۗ وَمَا كَانَ ٱللَّهُ لِيُضِيعَ إِيمَٰنَكُمْ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ
بِٱلنَّاسِ لَرَءُوفٌ رَّحِيمٌ ﴿١٤٣﴾ قَدْ نَرَىٰ تَقَلُّبَ وَجْهِكَ فِى ٱلسَّمَآءِ ۖ
فَلَنُوَلِّيَنَّكَ قِبْلَةً تَرْضَىٰهَا ۚ فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ ٱلْمَسْجِدِ
ٱلْحَرَامِ ۚ وَحَيْثُ مَا كُنتُمْ فَوَلُّوا۟ وُجُوهَكُمْ شَطْرَهُۥ ۗ وَإِنَّ
ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْكِتَٰبَ لَيَعْلَمُونَ أَنَّهُ ٱلْحَقُّ مِن رَّبِّهِمْ ۗ وَمَا ٱللَّهُ
بِغَٰفِلٍ عَمَّا يَعْمَلُونَ ﴿١٤٤﴾ وَلَئِنْ أَتَيْتَ ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْكِتَٰبَ
بِكُلِّ ءَايَةٍ مَّا تَبِعُوا۟ قِبْلَتَكَ ۚ وَمَآ أَنتَ بِتَابِعٍ قِبْلَتَهُمْ ۚ
وَمَا بَعْضُهُم بِتَابِعٍ قِبْلَةَ بَعْضٍ ۚ وَلَئِنِ ٱتَّبَعْتَ أَهْوَآءَهُم مِّنۢ
بَعْدِ مَا جَآءَكَ مِنَ ٱلْعِلْمِ ۙ إِنَّكَ إِذًا لَّمِنَ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿١٤٥﴾

﴿سَيَقُولُ ٱلسُّفَهَآءُ مِنَ ٱلنَّاسِ﴾ هەندێ نەزان و گێل و نەفام لەخەڵك دەڵێن : ﴿مَا وَلَّىٰهُمْ عَن قِبْلَتِهِمُ ٱلَّتِى كَانُواْ عَلَيْهَا﴾
چـی موسـڵمانەکانی وەرگێڕا لەو ڕووگەیان کەجاران لەسـەری بـوون ﴿قُل لِّلَّهِ ٱلْمَشْرِقُ وَٱلْمَغْرِبُ﴾ بڵێ
ڕۆژهەڵات و ڕۆژئاوا هەمووی موڵکی خوایە ﴿يَهْدِى مَن يَشَآءُ إِلَىٰ صِرَٰطٍ مُّسْتَقِيمٍ﴾ کێ ی بوێ ڕێنموونیی
دەکات بۆ ڕێبازی ڕاست ﴿١٤٢﴾ ﴿وَكَذَٰلِكَ جَعَلْنَٰكُمْ أُمَّةً وَسَطًا﴾ هەروەها کردمانن بەگەلێکی میانەڕەو
مامناوەند (ی هەڵبژاردە) ﴿لِّتَكُونُواْ شُهَدَآءَ عَلَى ٱلنَّاسِ وَيَكُونَ ٱلرَّسُولُ عَلَيْكُمْ شَهِيدًا﴾ تابینە شاهید و چاودێر
بەسـەر خەڵکەوە، و پێغەمبەریش ﷺ شـاهید و چاودێر بێت بەسـەر ئێوەوە ﴿وَمَا جَعَلْنَا ٱلْقِبْلَةَ ٱلَّتِى كُنتَ
عَلَيْهَآ﴾ ئەو ڕووگەیەی کەجاران لەسەری بوویت نەمانگێڕا (بەڕووگەو لەپاشان گۆڕیمان بەکەعبە)
﴿إِلَّا لِنَعْلَمَ مَن يَتَّبِعُ ٱلرَّسُولَ﴾ تەنها بۆ ئەوەی دەربکەوێت کێ شوێن پێغەمبەر ﷺ دەکەوێت (وەجیادەبێتەوە)
﴿مِمَّن يَنقَلِبُ عَلَىٰ عَقِبَيْهِ﴾ لەوانەی کەپاش گەزدەبنەوە ﴿وَإِن كَانَتْ لَكَبِيرَةً﴾ وە بەڕاسـتی (ئەم گۆڕینە)
کارێکی زۆر گەورەو گران بوو ﴿إِلَّا عَلَى ٱلَّذِينَ هَدَى ٱللَّهُ﴾ مەگەر لای ئەوانەی کەخوا ڕێنموونیی کردوون
﴿وَمَا كَانَ ٱللَّهُ لِيُضِيعَ إِيمَٰنَكُمْ﴾ وەخـوای گـەورە بـڕوا (و نوێژەکانی جـاران) تانـی بەزایە نەداوە
﴿إِنَّ ٱللَّهَ بِٱلنَّاسِ﴾ بەڕاستی خوا لەگەڵ خەڵکیدا ﴿لَرَءُوفٌ رَّحِيمٌ﴾ دڵسۆزی میهرەبانە ﴿١٤٣﴾ ﴿قَدْ نَرَىٰ تَقَلُّبَ
وَجْهِكَ فِى ٱلسَّمَآءِ﴾ بەڕاستی ئێمە گەڕانی ڕووخسارت ڕووبەئاسمان دەبینین ﴿فَلَنُوَلِّيَنَّكَ﴾ دەی سوێند بەخوا
ڕووت دەکەینە ﴿قِبْلَةً تَرْضَىٰهَا﴾ ڕووگەیەك کەپەسەندت بێ و ڕازی بیت پێی ﴿فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ ٱلْمَسْجِدِ
ٱلْحَرَامِ﴾ ئیتر ڕووت وەرچەرخێنە بەرەو لای کەعبە (مسجد الحرام) ﴿وَحَيْثُ مَا كُنتُمْ﴾ ئێوەش ئەی
موسڵمانان لەهەر لایەك بوون ﴿فَوَلُّواْ وُجُوهَكُمْ شَطْرَهُۥ﴾ (لەنوێژدا) ڕووتان بکەنە ئەوێ، بەرەو (مسجد
الحـرام) ﴿وَإِنَّ ٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلْكِتَٰبَ﴾ بەڕاسـتی ئەوانـەی پەڕاویـان پێدراوە ﴿لَيَعْلَمُونَ أَنَّهُ ٱلْحَقُّ مِن رَّبِّهِمْ﴾
چاك ئەزانن کەئەمە شـتێکی ڕاسـتە لە پەروەردگاریانەوە ﴿وَمَا ٱللَّهُ بِغَٰفِلٍ عَمَّا يَعْمَلُونَ﴾ وە خودا بێ ئاگا
نـی یە لەوەی کەدەیکەن ﴿١٤٤﴾ ﴿وَلَئِنْ أَتَيْتَ ٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلْكِتَٰبَ بِكُلِّ ءَايَةٍ﴾ سـوێند بێـت ئەگەر هەرچی
بەڵگـەو نیشـانە هەیە بی هێنێتـەوە بۆ ئەم خاوەن نامە و پەڕاوانـە ﴿مَّا تَبِعُواْ قِبْلَتَكَ﴾ دوای ڕووگەی تۆ
ناکـەوون ﴿وَمَآ أَنتَ بِتَابِعٍ قِبْلَتَهُمْ﴾ وە تـۆش دوای ڕووگـەی ئـەوان ناکەوییت ﴿وَمَا بَعْضُهُم بِتَابِعٍ قِبْلَةَ
بَعْضٍ﴾ وە ئەوان دوای ڕووگەی یەکتری ناکەوون ﴿وَلَئِنِ ٱتَّبَعْتَ أَهْوَآءَهُم﴾ سوێند بێت ئەگەر تۆ دوای
ئارەزووەکانـی ئەوان بکەویت ﴿مِّنۢ بَعْدِ مَا جَآءَكَ مِنَ ٱلْعِلْمِ﴾ دوای ئەو زانینەی کە (بەسـرووش) بۆت
هاتووە ﴿إِنَّكَ إِذًا لَّمِنَ ٱلظَّٰلِمِينَ﴾ بەڕاستی ئەو کاتە تۆ لەستەمکاران دەبییت ﴿١٤٥﴾

ٱلَّذِينَ ءَاتَيۡنَٰهُمُ ٱلۡكِتَٰبَ يَعۡرِفُونَهُۥ كَمَا يَعۡرِفُونَ أَبۡنَآءَهُمۡۖ
وَإِنَّ فَرِيقٗا مِّنۡهُمۡ لَيَكۡتُمُونَ ٱلۡحَقَّ وَهُمۡ يَعۡلَمُونَ ١٤٦ ٱلۡحَقُّ
مِن رَّبِّكَ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ ٱلۡمُمۡتَرِينَ ١٤٧ وَلِكُلّٖ وِجۡهَةٌ
هُوَ مُوَلِّيهَاۖ فَٱسۡتَبِقُواْ ٱلۡخَيۡرَٰتِۚ أَيۡنَ مَا تَكُونُواْ يَأۡتِ بِكُمُ ٱللَّهُ
جَمِيعًاۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٞ ١٤٨ وَمِنۡ حَيۡثُ خَرَجۡتَ
فَوَلِّ وَجۡهَكَ شَطۡرَ ٱلۡمَسۡجِدِ ٱلۡحَرَامِۖ وَإِنَّهُۥ لَلۡحَقُّ مِن رَّبِّكَۗ
وَمَا ٱللَّهُ بِغَٰفِلٍ عَمَّا تَعۡمَلُونَ ١٤٩ وَمِنۡ حَيۡثُ خَرَجۡتَ فَوَلِّ
وَجۡهَكَ شَطۡرَ ٱلۡمَسۡجِدِ ٱلۡحَرَامِۚ وَحَيۡثُ مَا كُنتُمۡ فَوَلُّواْ
وُجُوهَكُمۡ شَطۡرَهُۥ لِئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَيۡكُمۡ حُجَّةٌ إِلَّا ٱلَّذِينَ
ظَلَمُواْ مِنۡهُمۡ فَلَا تَخۡشَوۡهُمۡ وَٱخۡشَوۡنِي وَلِأُتِمَّ نِعۡمَتِي عَلَيۡكُمۡ
وَلَعَلَّكُمۡ تَهۡتَدُونَ ١٥٠ كَمَآ أَرۡسَلۡنَا فِيكُمۡ رَسُولٗا مِّنكُمۡ يَتۡلُواْ
عَلَيۡكُمۡ ءَايَٰتِنَا وَيُزَكِّيكُمۡ وَيُعَلِّمُكُمُ ٱلۡكِتَٰبَ وَٱلۡحِكۡمَةَ
وَيُعَلِّمُكُم مَّا لَمۡ تَكُونُواْ تَعۡلَمُونَ ١٥١ فَٱذۡكُرُونِيٓ أَذۡكُرۡكُمۡ
وَٱشۡكُرُواْ لِي وَلَا تَكۡفُرُونِ ١٥٢ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ
ٱسۡتَعِينُواْ بِٱلصَّبۡرِ وَٱلصَّلَوٰةِۚ إِنَّ ٱللَّهَ مَعَ ٱلصَّٰبِرِينَ ١٥٣

﴿ٱلَّذِينَ ءَاتَيۡنَٰهُمُ ٱلۡكِتَٰبَ﴾ ئەوانـەی کە پەڕاومان پێ داوون ﴿يَعۡرِفُونَهُۥ كَمَا يَعۡرِفُونَ أَبۡنَآءَهُمۡۖ﴾ پێغەمبەر ﷺ دەناسن وەك چۆن کوڕو نەوەکانی خۆیان دەناسن ﴿وَإِنَّ فَرِيقٗا مِّنۡهُمۡ﴾ بێگومان کۆمەڵێك لەوان (لەئەهلی کتاب) ﴿لَيَكۡتُمُونَ ٱلۡحَقَّ﴾ ئەو ڕاستی یە دەشارنەوە ﴿وَهُمۡ يَعۡلَمُونَ﴾ لەکاتێکدا ئەوان دەزانن (موحەممەد ﷺ پێغەمبەرە) ﴿١٤٦﴾ ﴿ٱلۡحَقُّ مِن رَّبِّكَ﴾ ڕاست ئەوەیە (کەبۆت هاتووە) لەپەروەردگارتەوە. ﴿فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ ٱلۡمُمۡتَرِينَ﴾ کەواتـە لـە گوماندارانی مەبە ﴿١٤٧﴾ ﴿وَلِكُلّٖ وِجۡهَةٌ﴾ وە هەمـوو گەلێك ڕووگەیەکی هەیە ﴿هُوَ مُوَلِّيهَاۖ﴾ کەڕووی تێ دەکات ﴿فَٱسۡتَبِقُواْ ٱلۡخَيۡرَٰتِۚ﴾ دەی دەست پێشکەری بکەن لە کردارە چاکەکاندا ﴿أَيۡنَ مَا تَكُونُواْ﴾ لەهـەر کوێ هەبن ﴿يَأۡتِ بِكُمُ ٱللَّهُ جَمِيعًاۚ﴾ خودا هەمووتان کۆدەکاتەوە ﴿إِنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٞ﴾ بەڕاستـی خـوا بەدەسـەڵاتە بەسـەر هەمـوو شـتێکدا ﴿١٤٨﴾ ﴿وَمِنۡ حَيۡثُ خَرَجۡتَ﴾ لەهەر کوێ چوویتە دەرەوە(بەسەفەر) ﴿فَوَلِّ وَجۡهَكَ شَطۡرَ ٱلۡمَسۡجِدِ ٱلۡحَرَامِۖ﴾ ڕووت وەربگێڕە بۆ لای کەعبەی پیرۆز ﴿وَإِنَّهُۥ لَلۡحَقُّ مِن رَّبِّكَۗ﴾ وە ئەم ڕووکردنەت ڕاستەو لە پەروەردگارتەوەیە ﴿وَمَا ٱللَّهُ بِغَٰفِلٍ عَمَّا تَعۡمَلُونَ﴾ وە خودابێ ئاگانی یەلەوەی کەدەیکەن ﴿١٤٩﴾ ﴿وَمِنۡ حَيۡثُ خَرَجۡتَ﴾ لەهەر کوێ چوویتە دەرێ ﴿فَوَلِّ وَجۡهَكَ شَطۡرَ ٱلۡمَسۡجِدِ ٱلۡحَرَامِۚ﴾ (لەکاتـی نوێژکردندا) ڕووت وەربگێڕە بۆ لای کەعبەی پیرۆز ﴿وَحَيۡثُ مَا كُنتُمۡ﴾ وە ئێـوەش(ئەی موسـڵمانینە) لەهەر کوێ بـوون ﴿فَوَلُّواْ وُجُوهَكُمۡ شَطۡرَهُۥ﴾ ڕوو وەرگێڕن بۆ لای ئەو (کەعبـە) ﴿لِئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَيۡكُمۡ حُجَّةٌ﴾ تـا بیانـوی خەڵکتـان نەیەتەسـەر ﴿إِلَّا ٱلَّذِينَ ظَلَمُواْ مِنۡهُمۡ﴾ مەگەر ستەمکارەکانیان ﴿فَلَا تَخۡشَوۡهُمۡ﴾ جا لێیان مەترسـن ﴿وَٱخۡشَوۡنِي﴾ و لە من بترسن ﴿وَلِأُتِمَّ نِعۡمَتِي عَلَيۡكُمۡ﴾ بـۆ ئەوەی بەخششـی خۆمتان بەتەواوی بەسـەردا بڕژم ﴿وَلَعَلَّكُمۡ تَهۡتَدُونَ﴾ وە بەڵکو ڕێبازی ڕاسـت بگـرن ﴿١٥٠﴾ ﴿كَمَآ أَرۡسَلۡنَا﴾ وەك ڕەوانەمـان کـرد ﴿فِيكُمۡ﴾ لـە ناوتانـدا ﴿رَسُولٗا مِّنكُمۡ﴾ پێغەمبەرێك لە خۆتـان ﴿يَتۡلُواْ عَلَيۡكُمۡ ءَايَٰتِنَا﴾ کەئایەتەکانـی ئێمەتان بەسـەردا بخوێنێتەوە ﴿وَيُزَكِّيكُمۡ وَيُعَلِّمُكُمُ﴾ وە دڵ ودەروونتـان پاکتـان بکاتەوە وەفێرتـان کات ﴿ٱلۡكِتَٰبَ﴾ فێری قورئـان ﴿وَٱلۡحِكۡمَةَ﴾ وە فێری دانایی (فەرمـوودەی خـۆی) ﴿وَيُعَلِّمُكُم﴾ وە فێرتـان کات ﴿مَّا لَمۡ تَكُونُواْ تَعۡلَمُونَ﴾ ئـەو شـتانەی کەنەتـان دەزانـی ﴿١٥١﴾ ﴿فَٱذۡكُرُونِيٓ﴾ کەواتـە یـادم بکـەن ﴿أَذۡكُرۡكُمۡ﴾ تامنیـش یادتـان بکـەم و لەبیرتـان نەکـەم ﴿وَٱشۡكُرُواْ لِي﴾ وە سوپاسم بکەن ﴿وَلَا تَكۡفُرُونِ﴾ پێ نەزان و ناسوپاسییم مەکەن ﴿١٥٢﴾ ﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ﴾ ئـەی ئەو کەسـانەی کە بڕواتان هێناوە ﴿ٱسۡتَعِينُواْ﴾ پشـت ببەسـتن ﴿بِٱلصَّبۡرِ﴾ بەخۆڕاگرتن ﴿وَٱلصَّلَوٰةِۚ﴾ و نوێژ(کردن) ﴿إِنَّ ٱللَّهَ مَعَ ٱلصَّٰبِرِينَ﴾ بەڕاستی خوا لەگەڵ خۆڕاگرانە ﴿١٥٣﴾

وَلَا تَقُولُوا۟ لِمَن يُقْتَلُ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ أَمْوَٰتٌۢ ۚ بَلْ أَحْيَآءٌ وَلَٰكِن
لَّا تَشْعُرُونَ ﴿١٥٤﴾ وَلَنَبْلُوَنَّكُم بِشَىْءٍ مِّنَ ٱلْخَوْفِ وَٱلْجُوعِ
وَنَقْصٍ مِّنَ ٱلْأَمْوَٰلِ وَٱلْأَنفُسِ وَٱلثَّمَرَٰتِ ۗ وَبَشِّرِ ٱلصَّٰبِرِينَ ﴿١٥٥﴾
ٱلَّذِينَ إِذَآ أَصَٰبَتْهُم مُّصِيبَةٌ قَالُوٓا۟ إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّآ إِلَيْهِ رَٰجِعُونَ
﴿١٥٦﴾ أُو۟لَٰٓئِكَ عَلَيْهِمْ صَلَوَٰتٌ مِّن رَّبِّهِمْ وَرَحْمَةٌ ۖ وَأُو۟لَٰٓئِكَ
هُمُ ٱلْمُهْتَدُونَ ﴿١٥٧﴾ ۞ إِنَّ ٱلصَّفَا وَٱلْمَرْوَةَ مِن شَعَآئِرِ ٱللَّهِ ۖ
فَمَنْ حَجَّ ٱلْبَيْتَ أَوِ ٱعْتَمَرَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِ أَن يَطَّوَّفَ بِهِمَا ۚ
وَمَن تَطَوَّعَ خَيْرًا فَإِنَّ ٱللَّهَ شَاكِرٌ عَلِيمٌ ﴿١٥٨﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ
يَكْتُمُونَ مَآ أَنزَلْنَا مِنَ ٱلْبَيِّنَٰتِ وَٱلْهُدَىٰ مِنۢ بَعْدِ مَا بَيَّنَّٰهُ
لِلنَّاسِ فِى ٱلْكِتَٰبِ ۙ أُو۟لَٰٓئِكَ يَلْعَنُهُمُ ٱللَّهُ وَيَلْعَنُهُمُ ٱللَّٰعِنُونَ
﴿١٥٩﴾ إِلَّا ٱلَّذِينَ تَابُوا۟ وَأَصْلَحُوا۟ وَبَيَّنُوا۟ فَأُو۟لَٰٓئِكَ أَتُوبُ عَلَيْهِمْ ۚ
وَأَنَا ٱلتَّوَّابُ ٱلرَّحِيمُ ﴿١٦٠﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ وَمَاتُوا۟ وَهُمْ
كُفَّارٌ أُو۟لَٰٓئِكَ عَلَيْهِمْ لَعْنَةُ ٱللَّهِ وَٱلْمَلَٰٓئِكَةِ وَٱلنَّاسِ أَجْمَعِينَ
﴿١٦١﴾ خَٰلِدِينَ فِيهَا ۖ لَا يُخَفَّفُ عَنْهُمُ ٱلْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنظَرُونَ ﴿١٦٢﴾
وَإِلَٰهُكُمْ إِلَٰهٌ وَٰحِدٌ ۖ لَّآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ٱلرَّحْمَٰنُ ٱلرَّحِيمُ ﴿١٦٣﴾

ربع الحزب ٣

﴿وَلَا تَقُولُواْ﴾ هەرگیز مەڵێن ﴿لِمَن يُقۡتَلُ﴾ بەو كەسانەی دەكوژرێن ﴿فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ﴾ لەرێگەی خوادا
﴿أَمۡوَٰتُۢ﴾ مردوون ﴿بَلۡ أَحۡيَآءٞ﴾ بەڵكو زیندوون ﴿وَلَٰكِن لَّا تَشۡعُرُونَ﴾ بەڵام ئێوە هەستی پێ ناكەن
﴿١٥٤﴾ ﴿وَلَنَبۡلُوَنَّكُم﴾ سوێند بەخوا تاقیتان دەكەینەوە ﴿بِشَيۡءٖ﴾ بە هەندێك ﴿مِّنَ ٱلۡخَوۡفِ﴾ لەترس
﴿وَٱلۡجُوعِ﴾ و برسێتی ﴿وَنَقۡصٖ﴾ و كەم بوونی ﴿مِّنَ ٱلۡأَمۡوَٰلِ﴾ ماڵ و دارایی ﴿وَٱلۡأَنفُسِ﴾ و خەڵكی (كەس
وكارتان) ﴿وَٱلثَّمَرَٰتِۗ﴾ وبەروبووم ﴿وَبَشِّرِ﴾ جامژدەبدە ﴿ٱلصَّٰبِرِينَ﴾ بەخۆڕاگران ﴿١٥٥﴾ ﴿ٱلَّذِينَ﴾ ئەوانەی
﴿إِذَآ أَصَٰبَتۡهُم مُّصِيبَةٞ﴾ كە لەگەڵ دووچاری سەختی ونەهامەتی وناخۆشیەك بوون ﴿قَالُوٓاْ﴾ دەڵێن
﴿إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّآ إِلَيۡهِ رَٰجِعُونَ﴾ ئێمە هەر هی خواین و هەر بۆلای ئەویش دەگەڕێینەوە ﴿١٥٦﴾ ﴿أُوْلَٰٓئِكَ﴾ ئا ئەوانە
﴿عَلَيۡهِمۡ صَلَوَٰتٞ مِّن رَّبِّهِمۡ وَرَحۡمَةٞۖ﴾ درووود و بەزەیی بەسەر ئەواندا دەبارێت لە لایەن پەروەردگاریانەوە
﴿وَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡمُهۡتَدُونَ﴾ و ئەوانە ئەو كەسانەن هیدایەتیان وەرگرتووە ﴿١٥٧﴾ ﴿إِنَّ ٱلصَّفَا وَٱلۡمَرۡوَةَ﴾
بەڕاستی صەفاو مەروە ﴿مِن شَعَآئِرِ ٱللَّهِۖ﴾ لەدروشمەكانی (دینی) خوان ﴿فَمَنۡ حَجَّ ٱلۡبَيۡتَ﴾ جا هەر كەسێك
حەجی ماڵی خوای كرد ﴿أَوِ ٱعۡتَمَرَ﴾ یا عومرەی كرد ﴿فَلَا جُنَاحَ عَلَيۡهِ﴾ هیچ خراپە و تاوانی ناگات ﴿أَن
يَطَّوَّفَ بِهِمَاۚ﴾ كەهاتوچۆ وسەعی نێوان سەفاو مەروە بكات ﴿وَمَن تَطَوَّعَ خَيۡرٗا﴾ وەهەر كەسێك بەئارەزووی
خۆی چاكەیەكی كرد ﴿فَإِنَّ ٱللَّهَ شَاكِرٌ عَلِيمٌ﴾ ئەوە بێگومان خودا سوپاسگوزارێكی زانایە ﴿١٥٨﴾
﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ﴾ بێگومان ئەوانەی ﴿يَكۡتُمُونَ﴾ دەیشارنەوە ﴿مَآ أَنزَلۡنَا﴾ ئەوەی كە ناردوومانەتە خوارەوە
﴿مِنَ ٱلۡبَيِّنَٰتِ﴾ لە ئایەتانی ڕۆشن و ﴿وَٱلۡهُدَىٰ﴾ ڕێنمایی ﴿مِنۢ بَعۡدِ مَا بَيَّنَّٰهُ﴾ دوای ئەوەی كە ڕوونمان
كردوەتەوە ﴿لِلنَّاسِ﴾ بۆ خەڵكی ﴿فِي ٱلۡكِتَٰبِ﴾ لە نامە(ی تەورات و ئینجیل) دا ﴿أُوْلَٰٓئِكَ﴾ ئەوانە
﴿يَلۡعَنُهُمُ ٱللَّهُ﴾ خودا نەفرەتیان لێ دەكات ﴿وَيَلۡعَنُهُمُ ٱللَّٰعِنُونَ﴾ وە نەفرەتكەرانیش نەفرەتیان لێ دەكەن
﴿١٥٩﴾ ﴿إِلَّا ٱلَّذِينَ﴾ مەگەر ئەوانەی ﴿تَابُواْ﴾ كە پەشیمان بووبنەوە ﴿وَأَصۡلَحُواْ﴾ وە كردەوەی چاكیان
كردبێ و ﴿وَبَيَّنُواْ﴾ (ئەوەی شاردبویانەوە) ئاشكرایان كردبێ ﴿فَأُوْلَٰٓئِكَ﴾ ئا ئەوانە ﴿أَتُوبُ عَلَيۡهِمۡ﴾
پەشیمانیان لێ گیرادەكەم ﴿وَأَنَا ٱلتَّوَّابُ ٱلرَّحِيمُ﴾ وە هەر منم گیراكەری میهرەبان ﴿١٦٠﴾ ﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ
كَفَرُواْ﴾ بەڕاستی ئەوانەی بێ بڕوابوون ﴿وَمَاتُواْ﴾ و مردوون ﴿وَهُمۡ كُفَّارٌ﴾ و بێ بڕوا بوون
﴿أُوْلَٰٓئِكَ﴾ ئەوانە ﴿عَلَيۡهِمۡ لَعۡنَةُ ٱللَّهِ﴾ لەسەریانە نەفرینی خوا ﴿وَٱلۡمَلَٰٓئِكَةِ﴾ و فریشتەكان ﴿وَٱلنَّاسِ أَجۡمَعِينَ﴾
خەڵكی بەتێكرایی ﴿١٦١﴾ ﴿خَٰلِدِينَ فِيهَا﴾ تێیدا دەمێننەوە بەهەمیشەیی ﴿لَا يُخَفَّفُ عَنۡهُمُ ٱلۡعَذَابُ﴾ سزایان
لەسەر سووك ناكرێتەوە ﴿وَلَا هُمۡ يُنظَرُونَ﴾ وە دواناخرێن لەسزا ﴿١٦٢﴾ ﴿وَإِلَٰهُكُمۡ﴾ پەرستراوی ئێوە
﴿إِلَٰهٞ وَٰحِدٞۖ﴾ پەرستراوێكی تاك و تەنهایە ﴿لَّآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ﴾ هیچ پەرستراوێكی ڕاست نی یە بەتەنیا ئەو
نەبێت ﴿ٱلرَّحۡمَٰنُ ٱلرَّحِيمُ﴾ كە بەخشندەی میهرەبانە ﴿١٦٣﴾

إِنَّ فِي خَلۡقِ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ وَٱخۡتِلَٰفِ ٱلَّيۡلِ وَٱلنَّهَارِ
وَٱلۡفُلۡكِ ٱلَّتِي تَجۡرِي فِي ٱلۡبَحۡرِ بِمَا يَنفَعُ ٱلنَّاسَ وَمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ
مِنَ ٱلسَّمَآءِ مِن مَّآءٖ فَأَحۡيَا بِهِ ٱلۡأَرۡضَ بَعۡدَ مَوۡتِهَا وَبَثَّ فِيهَا
مِن كُلِّ دَآبَّةٖ وَتَصۡرِيفِ ٱلرِّيَٰحِ وَٱلسَّحَابِ ٱلۡمُسَخَّرِ بَيۡنَ
ٱلسَّمَآءِ وَٱلۡأَرۡضِ لَأٓيَٰتٖ لِّقَوۡمٖ يَعۡقِلُونَ ١٦٤ وَمِنَ ٱلنَّاسِ
مَن يَتَّخِذُ مِن دُونِ ٱللَّهِ أَندَادٗا يُحِبُّونَهُمۡ كَحُبِّ ٱللَّهِۖ وَٱلَّذِينَ
ءَامَنُوٓاْ أَشَدُّ حُبّٗا لِّلَّهِۗ وَلَوۡ يَرَى ٱلَّذِينَ ظَلَمُوٓاْ إِذۡ يَرَوۡنَ
ٱلۡعَذَابَ أَنَّ ٱلۡقُوَّةَ لِلَّهِ جَمِيعٗا وَأَنَّ ٱللَّهَ شَدِيدُ ٱلۡعَذَابِ ١٦٥
إِذۡ تَبَرَّأَ ٱلَّذِينَ ٱتُّبِعُواْ مِنَ ٱلَّذِينَ ٱتَّبَعُواْ وَرَأَوُاْ ٱلۡعَذَابَ
وَتَقَطَّعَتۡ بِهِمُ ٱلۡأَسۡبَابُ ١٦٦ وَقَالَ ٱلَّذِينَ ٱتَّبَعُواْ لَوۡ أَنَّ
لَنَا كَرَّةٗ فَنَتَبَرَّأَ مِنۡهُمۡ كَمَا تَبَرَّءُواْ مِنَّاۗ كَذَٰلِكَ يُرِيهِمُ ٱللَّهُ
أَعۡمَٰلَهُمۡ حَسَرَٰتٍ عَلَيۡهِمۡۖ وَمَا هُم بِخَٰرِجِينَ مِنَ ٱلنَّارِ ١٦٧
يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ كُلُواْ مِمَّا فِي ٱلۡأَرۡضِ حَلَٰلٗا طَيِّبٗا وَلَا تَتَّبِعُواْ
خُطُوَٰتِ ٱلشَّيۡطَٰنِۚ إِنَّهُۥ لَكُمۡ عَدُوّٞ مُّبِينٌ ١٦٨ إِنَّمَا يَأۡمُرُكُم
بِٱلسُّوٓءِ وَٱلۡفَحۡشَآءِ وَأَن تَقُولُواْ عَلَى ٱللَّهِ مَا لَا تَعۡلَمُونَ ١٦٩

﴿إِنَّ فِي خَلْقِ﴾ بەڕاستی هەیە لە دروست کردنی ﴿السَّمَٰوَٰتِ﴾ ئاسمانەکان ﴿وَالْأَرْضِ﴾ وزەوی
﴿وَاخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ﴾ و جیاوازی شەووڕۆژ(بە کورتی و درێژی) ﴿وَالْفُلْكِ الَّتِي﴾ و ئەو کەشتیانەی
﴿تَجْرِي فِي الْبَحْرِ﴾ کەدێن ودەچن لەناو دەریادا ﴿بِمَا يَنفَعُ النَّاسَ﴾ بەوشتانە کەقازانج دەگەیەنن بەخەڵکی
﴿وَمَا أَنزَلَ اللَّهُ مِنَ السَّمَاءِ﴾ وە ئەوەی کە خوا لەئاسمانەوە باراندی ﴿مِن مَّاءٍ﴾ لە ئاو (باران) ﴿فَأَحْيَا
بِهِ الْأَرْضَ﴾ پاشان زەوی پێ زیندوو کردەوە (پێ بووژاندەوە) ﴿بَعْدَ مَوْتِهَا﴾ پاش مردنی ﴿وَبَثَّ﴾وە
بڵاوی کردەوە ﴿فِيهَا﴾ تێیدا ﴿مِن كُلِّ دَابَّةٍ﴾ لەهەموو جۆرە زیندەوەرێك ﴿وَتَصْرِيفِ الرِّيَاحِ﴾
وە گێڕانی بایەکان (بە هەموولایەکدا) ﴿وَالسَّحَابِ﴾وە ئەو هەورانەی ﴿الْمُسَخَّرِ﴾ ڕام کراون
﴿بَيْنَ السَّمَاءِ﴾ لەناوەندی ئاسمان ﴿وَالْأَرْضِ﴾و زەویدا ﴿لَآيَاتٍ﴾ چەند بەڵگەن ﴿لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ﴾
بۆ کەسانێك کە تێبگەن ﴿١٦٤﴾ ﴿وَمِنَ النَّاسِ مَن﴾ وە کەسانی واهەیە لە خەڵکی ﴿يَتَّخِذُ مِن دُونِ اللَّهِ
أَندَادًا﴾ کەهاوبەشی زۆر بۆ خوا پەیدا دەکەن ﴿يُحِبُّونَهُمْ﴾ خۆشیان دەوێن ﴿كَحُبِّ اللَّهِ﴾ وەك
خۆشەویستی(ئیمانداران بۆ) خوا ﴿وَالَّذِينَ آمَنُوا أَشَدُّ حُبًّا لِّلَّهِ﴾ بەڵام ئەوانەی بڕوایان هێناوە زۆر زیاتر
خوایان خۆش دەوێت ﴿وَلَوْ يَرَى الَّذِينَ ظَلَمُوا﴾ ئەگەر ببینن ئەوانەی ستەمیان کردوە (بە هاوبەشی
پەیدا کردن بۆخوا) ﴿إِذْ يَرَوْنَ الْعَذَابَ﴾ کاتێك کە چاویان دەکەوێت بەسزا(ی خوا دەزانن)
﴿أَنَّ الْقُوَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا﴾ کە هەرچی دەسەڵات هەیە هەمووی بۆ خوایە ﴿وَأَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعَذَابِ﴾ وە
بێگومان سزای خوا زۆر سەختە ﴿١٦٥﴾ ﴿إِذْ تَبَرَّأَ الَّذِينَ اتُّبِعُوا﴾ کاتێك کە ئەو کەسانەی خەڵك
شوێنیان کەوتون لە دونیادا (واتە سەرۆکە گومراکەرەکان) بەخە هەڵتەکێنن ﴿مِنَ الَّذِينَ اتَّبَعُوا﴾
لەوانەی(لە دونیادا) دوایان کەوتوون ﴿وَرَأَوُا الْعَذَابَ﴾ وە سزای (دۆزەخیان بەچاوی خۆیان)
بینی ﴿وَتَقَطَّعَتْ بِهِمُ الْأَسْبَابُ﴾ وە هەموو پەیوەندی یەکیان بچڕایەوە ﴿١٦٦﴾ ﴿وَقَالَ الَّذِينَ اتَّبَعُوا﴾
وە ئەوانەی کە دوایان کەوتبوون ووتیان ﴿لَوْ أَنَّ لَنَا كَرَّةً﴾ خۆزگە ئێمە بگەڕاینایەتەوە (بۆ دونیا)
﴿فَنَتَبَرَّأَ مِنْهُمْ﴾ تا بەخەمان لێ هەڵتەکاندنایە ﴿كَمَا تَبَرَّءُوا مِنَّا﴾ هەر وەك(ئەوان)چۆن بەخەیان
لەئێمە هەڵتەکاند ﴿كَذَٰلِكَ﴾ هەر بەو شێوەیە ﴿يُرِيهِمُ اللَّهُ أَعْمَالَهُمْ﴾ خوا کردەوەکانیان نیشان ئەدات
﴿حَسَرَاتٍ عَلَيْهِمْ﴾ ئەیکات بەداخ لەسەر دڵیان ﴿وَمَا هُم بِخَارِجِينَ﴾ وە ئەوان دەرچوونیان نی یە
﴿مِنَ النَّارِ﴾ لە ئاگر ﴿١٦٧﴾ ﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ﴾ ئەی خەڵکینە ﴿كُلُوا﴾ بخۆن ﴿مِمَّا فِي الْأَرْضِ﴾ لەوەی کەلە
زەویی دایە ﴿حَلَالًا﴾بەحەڵاڵی و ﴿طَيِّبًا﴾ پاکی ﴿وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ﴾ وە دوای هەنگاوەکانی
شەیتان مەکەوون ﴿إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ﴾ بەڕاستی شەیتان دوژمنێکی ئاشکراتانە ﴿١٦٨﴾ ﴿إِنَّمَا يَأْمُرُكُم﴾
بەڕاستی (شەیتان) فەرمانتان پێ دەدات ﴿بِالسُّوءِ﴾بەتاوان ﴿وَالْفَحْشَاءِ﴾ و خراپە ﴿وَأَن تَقُولُوا﴾ لەگەڵ
هەڵبەستنی شتی وا ﴿عَلَى اللَّهِ﴾ بەدەم خواوە ﴿مَا لَا تَعْلَمُونَ﴾ کە نازانن ﴿١٦٩﴾

وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ ٱتَّبِعُوا۟ مَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ قَالُوا۟ بَلْ نَتَّبِعُ مَآ أَلْفَيْنَا
عَلَيْهِ ءَابَآءَنَآ ۗ أَوَلَوْ كَانَ ءَابَآؤُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ شَيْـًٔا وَلَا
يَهْتَدُونَ ﴿١٧٠﴾ وَمَثَلُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ كَمَثَلِ ٱلَّذِى يَنْعِقُ
بِمَا لَا يَسْمَعُ إِلَّا دُعَآءً وَنِدَآءً ۚ صُمٌّۢ بُكْمٌ عُمْىٌ فَهُمْ لَا يَعْقِلُونَ
﴿١٧١﴾ يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ كُلُوا۟ مِن طَيِّبَـٰتِ مَا رَزَقْنَـٰكُمْ
وَٱشْكُرُوا۟ لِلَّهِ إِن كُنتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ ﴿١٧٢﴾ إِنَّمَا حَرَّمَ
عَلَيْكُمُ ٱلْمَيْتَةَ وَٱلدَّمَ وَلَحْمَ ٱلْخِنزِيرِ وَمَآ أُهِلَّ بِهِۦ لِغَيْرِ
ٱللَّهِ ۖ فَمَنِ ٱضْطُرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَلَا عَادٍ فَلَآ إِثْمَ عَلَيْهِ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ
غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٧٣﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ يَكْتُمُونَ مَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ مِنَ
ٱلْكِتَـٰبِ وَيَشْتَرُونَ بِهِۦ ثَمَنًا قَلِيلًا ۙ أُو۟لَـٰٓئِكَ مَا يَأْكُلُونَ
فِى بُطُونِهِمْ إِلَّا ٱلنَّارَ وَلَا يُكَلِّمُهُمُ ٱللَّهُ يَوْمَ ٱلْقِيَـٰمَةِ
وَلَا يُزَكِّيهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٧٤﴾ أُو۟لَـٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ
ٱشْتَرَوُا۟ ٱلضَّلَـٰلَةَ بِٱلْهُدَىٰ وَٱلْعَذَابَ بِٱلْمَغْفِرَةِ ۚ فَمَآ
أَصْبَرَهُمْ عَلَى ٱلنَّارِ ﴿١٧٥﴾ ذَٰلِكَ بِأَنَّ ٱللَّهَ نَزَّلَ ٱلْكِتَـٰبَ بِٱلْحَقِّ ۗ
وَإِنَّ ٱلَّذِينَ ٱخْتَلَفُوا۟ فِى ٱلْكِتَـٰبِ لَفِى شِقَاقٍۭ بَعِيدٍ ﴿١٧٦﴾

﴿وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ﴾ کاتێـك پێتـان بووترێت ﴿ٱتَّبِعُواْ مَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ﴾ شـوێن ئـەو (قورئان) ە بکـەون کە خوا ناردویەتـە خـوارەوە ﴿قَالُواْ بَلْ نَتَّبِعُ مَآ﴾ دەڵێـن: نەخێر بەڵکـو شـوێن ئـەوە دەکەویـن ﴿أَلْفَيْنَا عَلَيْهِ ءَابَآءَنَآۚ﴾ کـە بـاوو باپیرانمان لەسـەری بـوون ﴿أَوَلَوْ كَانَ ءَابَآؤُهُمْ﴾ ئەگەر چـی باوو باپیرانیشـیان ﴿لَا يَعْقِلُونَ شَيْـًٔا﴾ هیـچ تـێ نەگەیشـتبن ﴿وَلَا يَهْتَدُونَ﴾ و گومـڕا بووبـن (ڕێنمایـش وەرنەگـرن) ﴿١٧٠﴾ ﴿وَمَثَلُ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ﴾ وە نموونـەی ئـەو بێ بڕوایانـە ﴿كَمَثَلِ ٱلَّذِى يَنْعِقُ﴾ وەك یەکێـك وایـە کە دەنـگ لـە ئاژەڵێـك بـکات ﴿بِمَا لَا يَسْمَعُ إِلَّا دُعَآءً وَنِدَآءًۚ﴾ تەنیا دەنـگ و هاوارەکـە نەبێ هیچ نابیسـتێ ﴿صُمٌّۢ﴾ ئەمانـە کـەڕن ﴿بُكْمٌ﴾ لاڵـن، (لـە ووتنی قسـەی دروسـت) ﴿عُمْىٌ﴾ کوێرن(لـە بینینی ڕێ ی ڕاسـت) ﴿فَهُمْ لَا يَعْقِلُونَ﴾ بۆیـە تـێ ناگەن و ژیر نیـن ﴿١٧١﴾ ﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ﴾ ئەی ئەو کەسـانەی کـە بڕواتـان هێنـاوە ﴿كُلُواْ﴾ بخـۆن ﴿مِن طَيِّبَٰتِ مَا رَزَقْنَٰكُمْ﴾ لـەو خواردەمەنـی یـە پاکانـەی کردومانـە بەڕۆزیتـان ﴿وَٱشْكُرُواْ لِلَّهِ﴾ وە سوپاسـی خـوا بکـەن ﴿إِن كُنتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ﴾ ئەگـەر ئێـوە هـەر ئەو دەپەرسـتن ﴿١٧٢﴾ ﴿إِنَّمَا حَرَّمَ عَلَيْكُمُ﴾ ئـەوەی (کە خـوا) قەدەغەی کـردووە لێتان تەنها ﴿ٱلْمَيْتَةَ﴾ مردارەوە بوو ﴿وَٱلدَّمَ﴾ و خوێن (ی ڕۆشـتوو) ﴿وَلَحْمَ ٱلْخِنزِيرِ﴾ و گۆشتی بەراز ﴿وَمَآ أُهِلَّ بِهِۦ﴾ و ئەوەی کە سـەر بڕابێ ﴿لِغَيْرِ ٱللَّهِۖ﴾ (بەناوی) غەیری خواوە ﴿فَمَنِ ٱضْطُرَّ﴾ ئەمجا هەر کەسێك ناچار بوو (بە خواردنی یەکێك لەمانە) ﴿غَيْرَ بَاغٍ﴾ بەبێ یاخی بوون ﴿وَلَا عَادٍ﴾ و دەرچوون لەسنوور ﴿فَلَآ إِثْمَ عَلَيْهِۚ﴾ ئـەوە هیـچ گوناهێکـی لەسـەر نـی یـە ﴿إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ﴾ بێگومـان خـوا لـێ خۆشـبووی میهرەبانە ﴿١٧٣﴾ ﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ يَكْتُمُونَ مَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ﴾ بێگومان ئەوانەی ئەو ئایەتانە دەشارنەوە کەخـودا ناردونیەتـە خوارەوە ﴿مِنَ ٱلْكِتَٰبِ﴾ لـە تـەورات ﴿وَيَشْتَرُونَ﴾ و دەیگۆڕنەوە ﴿بِهِۦ ثَمَنًا قَلِيلًا﴾ بەنرخێکـی کـەم ﴿أُوْلَٰٓئِكَ﴾ ئەوانـە ﴿مَا يَأْكُلُونَ فِى بُطُونِهِمْ إِلَّا ٱلنَّارَ﴾ ئاگر نەبێت هیچـی تر ناچێتە سـکیانەوە ﴿وَلَا يُكَلِّمُهُمُ ٱللَّهُ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ﴾ وە خـوا لەڕۆژی دوایی دا قسـەیان لەگـەڵ ناکات ﴿وَلَا يُزَكِّيهِمْ﴾ و پاکیـان ناکاتـەوە ﴿وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ﴾ و سـزای سـەختیان دەبێت ﴿١٧٤﴾ ﴿أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ ٱشْتَرَوُاْ ٱلضَّلَٰلَةَ﴾ ئـا ئەوانە کەسـانێکن کە گومڕایی یان کـڕی ﴿بِٱلْهُدَىٰ﴾ بەڕێنموونیی ﴿وَٱلْعَذَابَ بِٱلْمَغْفِرَةِۚ﴾ وە سزا (یان کڕی) بەلێ خۆشبوون ﴿فَمَآ أَصْبَرَهُمْ عَلَى ٱلنَّارِ﴾ ئای چەند خۆڕاگرن لەسەر ئاگر ﴿١٧٥﴾ ﴿ذَٰلِكَ بِأَنَّ ٱللَّهَ نَزَّلَ ٱلْكِتَٰبَ بِٱلْحَقِّۗ﴾ ئەمە(هەمووی) بەهۆی ئەوەوەیە کە خوا کتێبە (پیرۆزە) کانی ناردۆتـە خـوارەوە بەڕاسـتی ﴿وَإِنَّ ٱلَّذِينَ ٱخْتَلَفُواْ﴾ وە بێگومان ئەوانـەی دووبەرەکیـان تێکەوت ﴿فِى ٱلْكِتَٰبِ﴾ لـە تەوراتـدا ﴿لَفِى شِقَاقٍۭ بَعِيدٍ﴾ لـە دووبەرەکیەکـی (وادان) کـە دوورن (لەیـەك کەوتن) ﴿١٧٦﴾

۞ لَّيۡسَ ٱلۡبِرَّ أَن تُوَلُّواْ وُجُوهَكُمۡ قِبَلَ ٱلۡمَشۡرِقِ وَٱلۡمَغۡرِبِ
وَلَٰكِنَّ ٱلۡبِرَّ مَنۡ ءَامَنَ بِٱللَّهِ وَٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِ وَٱلۡمَلَٰٓئِكَةِ
وَٱلۡكِتَٰبِ وَٱلنَّبِيِّـۧنَ وَءَاتَى ٱلۡمَالَ عَلَىٰ حُبِّهِۦ ذَوِي ٱلۡقُرۡبَىٰ وَٱلۡيَتَٰمَىٰ
وَٱلۡمَسَٰكِينَ وَٱبۡنَ ٱلسَّبِيلِ وَٱلسَّآئِلِينَ وَفِي ٱلرِّقَابِ وَأَقَامَ
ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتَى ٱلزَّكَوٰةَ وَٱلۡمُوفُونَ بِعَهۡدِهِمۡ إِذَا عَٰهَدُواْۖ
وَٱلصَّٰبِرِينَ فِي ٱلۡبَأۡسَآءِ وَٱلضَّرَّآءِ وَحِينَ ٱلۡبَأۡسِۗ أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ
صَدَقُواْۖ وَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡمُتَّقُونَ ١٧٧ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ كُتِبَ
عَلَيۡكُمُ ٱلۡقِصَاصُ فِي ٱلۡقَتۡلَىۖ ٱلۡحُرُّ بِٱلۡحُرِّ وَٱلۡعَبۡدُ بِٱلۡعَبۡدِ وَٱلۡأُنثَىٰ
بِٱلۡأُنثَىٰۚ فَمَنۡ عُفِيَ لَهُۥ مِنۡ أَخِيهِ شَيۡءٞ فَٱتِّبَاعُۢ بِٱلۡمَعۡرُوفِ وَأَدَآءٌ
إِلَيۡهِ بِإِحۡسَٰنٖۗ ذَٰلِكَ تَخۡفِيفٞ مِّن رَّبِّكُمۡ وَرَحۡمَةٞۗ فَمَنِ ٱعۡتَدَىٰ
بَعۡدَ ذَٰلِكَ فَلَهُۥ عَذَابٌ أَلِيمٞ ١٧٨ وَلَكُمۡ فِي ٱلۡقِصَاصِ حَيَوٰةٞ يَٰٓأُوْلِي
ٱلۡأَلۡبَٰبِ لَعَلَّكُمۡ تَتَّقُونَ ١٧٩ كُتِبَ عَلَيۡكُمۡ إِذَا حَضَرَ
أَحَدَكُمُ ٱلۡمَوۡتُ إِن تَرَكَ خَيۡرًا ٱلۡوَصِيَّةُ لِلۡوَٰلِدَيۡنِ وَٱلۡأَقۡرَبِينَ
بِٱلۡمَعۡرُوفِۖ حَقًّا عَلَى ٱلۡمُتَّقِينَ ١٨٠ فَمَنۢ بَدَّلَهُۥ بَعۡدَمَا سَمِعَهُۥ
فَإِنَّمَآ إِثۡمُهُۥ عَلَى ٱلَّذِينَ يُبَدِّلُونَهُۥٓۚ إِنَّ ٱللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٞ ١٨١

﴿لَّيۡسَ ٱلۡبِرَّ أَن تُوَلُّواْ وُجُوهَكُمۡ﴾ چاکە ئەوە نی یە کەڕوو بکەنە ﴿قِبَلَ ٱلۡمَشۡرِقِ وَٱلۡمَغۡرِبِ﴾ بەرەو ڕۆژهەڵات و ڕۆژئـاوا ﴿وَلَٰكِنَّ ٱلۡبِرَّ﴾ بەڵکـو چاکە ئەوەیە ﴿مَنۡ ءَامَنَ بِٱللَّهِ﴾ کە مرۆڤ بـڕوای بیێ بەخوا ﴿وَٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِ﴾ وە بە ڕۆژی دوایی ﴿وَٱلۡمَلَٰٓئِكَةِ﴾ وە بە فریشـتەکان ﴿وَٱلۡكِتَٰبِ﴾ وە بە کتێبەکان ﴿وَٱلنَّبِيِّـۧنَ﴾ وە بـە پێغەمبـەران ﴿وَءَاتَى ٱلۡمَالَ﴾ وە دارایـی خـۆی ببەخشـیێ ﴿عَلَىٰ حُبِّهِۦ﴾ لەگـەڵ ئـەوەی کەخۆشـی دەویـت ﴿ذَوِي ٱلۡقُرۡبَىٰ﴾ بەخزمـان ﴿وَٱلۡيَتَٰمَىٰ﴾ و بـە هەتیـوان ﴿وَٱلۡمَسَٰكِينَ﴾وبەبـیێ نەوایـان (هـەژاران) ﴿وَٱبۡنَ ٱلسَّبِيلِ﴾ و بەڕێبوارانی کەم دەست ﴿وَٱلسَّآئِلِينَ﴾ و بە سواڵکەران ﴿وَفِي ٱلرِّقَابِ﴾ و لەڕێ ی ئازاد کردنـی کۆیلەکانـدا ﴿وَأَقَامَ ٱلصَّلَوٰةَ﴾ وە نوێژی بەچاکی کردبێـت ﴿وَءَاتَى ٱلزَّكَوٰةَ﴾ و زەکاتی دابێت ﴿وَٱلۡمُوفُونَ بِعَهۡدِهِمۡ﴾ و پەیمان بەجیێ هێنەران ﴿إِذَا عَٰهَدُواْۖ﴾ کاتێك کەپەیمانیان دابێت ﴿وَٱلصَّٰبِرِينَ﴾ و خۆڕاگران ﴿فِي ٱلۡبَأۡسَآءِ﴾ لەکاتی تەنگدەستی ﴿وَٱلضَّرَّآءِ﴾ و نەخۆشی ﴿وَحِينَ ٱلۡبَأۡسِۗ﴾ و لەکاتی جەنگدا ﴿أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ صَدَقُواْۖ﴾ ئا ئەوانەن کەڕاسـتیان کـرد ﴿وَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡمُتَّقُونَ﴾ وە هەرئەوانەن پارێزکاران ﴿١٧٧﴾ ﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ﴾ ئەی ئەو کەسانەی کە بڕواتان هێناوە ﴿كُتِبَ عَلَيۡكُمُ ٱلۡقِصَاصُ﴾ پێویست کراوە لەسەر تان تۆڵە سـەندنەوە ﴿فِي ٱلۡقَتۡلَىۖ﴾ لە کوژراواندا (بەیەکسانی) ﴿ٱلۡحُرُّ بِٱلۡحُرِّ﴾ کەسی ئازاد بە کەسی ئازاد ﴿وَٱلۡعَبۡدُ بِٱلۡعَبۡدِ﴾ و بەندەش بە بەندە ﴿وَٱلۡأُنثَىٰ بِٱلۡأُنثَىٰۚ﴾ و ژن بە ژن (مێینە بە مێینە) ﴿فَمَنۡ عُفِيَ لَهُۥ﴾ ئەمجا هەرکەسێك بەخشـرا ﴿مِنۡ أَخِيهِ﴾ لەلایـەن برایەکـی دینـی یەوە ﴿شَيۡءٞ﴾ بـە بەشـێك(لە خوێنەکە) ﴿فَٱتِّبَاعُۢ بِٱلۡمَعۡرُوفِ﴾ ئەبیێ (خزمەکانی تر) پەیڕەوی بکەن بەباشی ﴿وَأَدَآءٌ إِلَيۡهِ بِإِحۡسَٰنٖۗ﴾ (بکوژیش) بەچاکی خوێنەکە بدات ﴿ذَٰلِكَ تَخۡفِيفٞ﴾ ئەمە سووککردنە ﴿مِّن رَّبِّكُمۡ وَرَحۡمَةٞۗ﴾ لەپەروەردگارتانەوەو میهرە بانی یە ﴿فَمَنِ ٱعۡتَدَىٰ بَعۡدَ ذَٰلِكَ﴾ ئەمجا هەرکەسێك دوای ئەمە دەسـت درێژیی کرد ﴿فَلَهُۥ عَذَابٌ أَلِيمٞ﴾ بۆئەو هەیە سزای بەسویێ، (بەئازار) ﴿١٧٨﴾ ﴿وَلَكُمۡ فِي ٱلۡقِصَاصِ حَيَوٰةٞ﴾ لە کوشتنەوە وتۆڵەسەندنەوەدا ژیان بۆ ئێوە هـەیـە ﴿يَٰٓأُوْلِي ٱلۡأَلۡبَٰبِ﴾ ئەی هۆشمەندان ﴿لَعَلَّكُمۡ تَتَّقُونَ﴾ بەڵکو خۆتان بپارێزن ﴿١٧٩﴾ ﴿كُتِبَ عَلَيۡكُمۡ﴾ پێویسـت کـراوە لەسـەرتان ﴿إِذَا حَضَرَ أَحَدَكُمُ ٱلۡمَوۡتُ﴾ کاتێك یەکێکتـان لەسـەرەمەرگدا بوو ﴿إِن تَرَكَ خَيۡرًا﴾ ئەگەر ماڵی لەپاش بەجیێ ما ﴿ٱلۡوَصِيَّةُ لِلۡوَٰلِدَيۡنِ﴾ وەسیەتکردن بەباشی بۆ دایك وباوك ﴿وَٱلۡأَقۡرَبِينَ بِٱلۡمَعۡرُوفِۖ﴾ وخزمان(یـك کـە میراتیـان بەرنەکـەویێ) بەجوانـی وڕێکـو پێکی ؟ ﴿حَقًّا عَلَى ٱلۡمُتَّقِينَ﴾ پێویسـت کـراوە لەسـەر پارێـزکاران ﴿١٨٠﴾ ﴿فَمَنۢ بَدَّلَهُۥ﴾ ئەمجـا هـەر کەسـێك وەسـیەتەکەی گـۆڕی ﴿بَعۡدَ مَا سَمِعَهُۥ﴾ دوای بیسـتنی ﴿فَإِنَّمَآ إِثۡمُهُۥ﴾ ئەوە گوناهی(تاوانی) ﴿عَلَى ٱلَّذِينَ يُبَدِّلُونَهُۥٓۚ﴾ هەر لە ملی ئەو کەسانەدایە کە دەیگۆڕن ﴿إِنَّ ٱللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٞ﴾ بێگومان خواش بیسەری زانایە ﴿١٨١﴾

فَمَنْ خَافَ مِن مُّوصٍ جَنَفًا أَوْ إِثْمًا فَأَصْلَحَ بَيْنَهُمْ فَلَآ إِثْمَ
عَلَيْهِ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٨٢﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ كُتِبَ
عَلَيْكُمُ ٱلصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ
لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿١٨٣﴾ أَيَّامًا مَّعْدُودَٰتٍ ۚ فَمَن كَانَ
مِنكُم مَّرِيضًا أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِّنْ أَيَّامٍ أُخَرَ ۚ وَعَلَى
ٱلَّذِينَ يُطِيقُونَهُۥ فِدْيَةٌ طَعَامُ مِسْكِينٍ ۖ فَمَن تَطَوَّعَ خَيْرًا
فَهُوَ خَيْرٌ لَّهُۥ ۚ وَأَن تَصُومُوا۟ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ
﴿١٨٤﴾ شَهْرُ رَمَضَانَ ٱلَّذِىٓ أُنزِلَ فِيهِ ٱلْقُرْءَانُ هُدًى لِّلنَّاسِ
وَبَيِّنَٰتٍ مِّنَ ٱلْهُدَىٰ وَٱلْفُرْقَانِ ۚ فَمَن شَهِدَ مِنكُمُ
ٱلشَّهْرَ فَلْيَصُمْهُ ۖ وَمَن كَانَ مَرِيضًا أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ فَعِدَّةٌ
مِّنْ أَيَّامٍ أُخَرَ ۗ يُرِيدُ ٱللَّهُ بِكُمُ ٱلْيُسْرَ وَلَا يُرِيدُ بِكُمُ
ٱلْعُسْرَ وَلِتُكْمِلُوا۟ ٱلْعِدَّةَ وَلِتُكَبِّرُوا۟ ٱللَّهَ عَلَىٰ مَا
هَدَىٰكُمْ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿١٨٥﴾ وَإِذَا سَأَلَكَ
عِبَادِى عَنِّى فَإِنِّى قَرِيبٌ ۖ أُجِيبُ دَعْوَةَ ٱلدَّاعِ إِذَا دَعَانِ ۖ
فَلْيَسْتَجِيبُوا۟ لِى وَلْيُؤْمِنُوا۟ بِى لَعَلَّهُمْ يَرْشُدُونَ ﴿١٨٦﴾

﴿فَمَنۡ خَافَ﴾ ئەمجا هەر کەسێك ترسا ﴿مِن مُّوصٍ﴾ لەوەسیەتکار ﴿جَنَفًا أَوۡ إِثۡمًا﴾ کەهەڵە یان گوناهێك بکات ﴿فَأَصۡلَحَ بَيۡنَهُمۡ﴾ جا (ئەو کەسە) میراتگرانی پێك بێنێ ﴿فَلَآ إِثۡمَ عَلَيۡهِۚ﴾ ئەوەهیچ گوناهێکی لەسەر نی یە ﴿إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٞ رَّحِيمٞ﴾ بەڕاستی خودا لێخۆش بوو بەبەزەیی یە ﴿١٨٢﴾ ﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ﴾ ئەی ئەوانەی کە بڕواتان هێناوە ﴿كُتِبَ عَلَيۡكُمُ ٱلصِّيَامُ﴾ ڕۆژووتان لەسەر نووسراوە وفەرزکراوە ﴿كَمَا كُتِبَ عَلَى ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِكُمۡ﴾ هەروەك چۆن فەرزکراوەلەسەر ئەوئومەتانەی لەپێش ئێوەدابوون ﴿لَعَلَّكُمۡ تَتَّقُونَ﴾ بۆ ئەوەی خۆتان بپارێزن لەخودا بترسن ﴿١٨٣﴾ ﴿أَيَّامٗا مَّعۡدُودَٰتٖۚ﴾ (ڕۆژووتان لەسەر فەرزکرا) چەند ڕۆژێکی دیاری کراوی ژمێراوە ﴿فَمَن كَانَ مِنكُم مَّرِيضًا﴾ جا هەر کەسێك لەئێوە نەخۆش بوو ﴿أَوۡ عَلَىٰ سَفَرٖ﴾ یان لەسەفەردا بوو (وە بەڕۆژوو نەبوو) ﴿فَعِدَّةٞ مِّنۡ أَيَّامٍ أُخَرَۚ﴾ ئەوە پێویستە بەئەندازەی ئەو ڕۆژانەی (بەڕۆژوو نەبووە) قەزای بکاتەوە لەڕۆژانی تردا ﴿وَعَلَى ٱلَّذِينَ يُطِيقُونَهُۥ﴾ وە پێویستە لەسەر ئەوانە کە زۆر بەنارەحەتی ئەتوانن بەڕۆژوو بن (و بەڕۆژوو نابن) ﴿فِدۡيَةٞ طَعَامُ مِسۡكِينٖۖ﴾ بریتی (یان لەسەرە)، کەخۆراکی هەژارێکە ﴿فَمَن تَطَوَّعَ خَيۡرٗا فَهُوَ خَيۡرٞ لَّهُۥۚ﴾ ئەمجا هەر کەسێك زۆرتر بریتی بدات ئەوە باشترە بۆی ﴿وَأَن تَصُومُواْ خَيۡرٞ لَّكُمۡ﴾ و ئەگەر بەڕۆژوو بن بۆخۆتان باشترە ﴿إِن كُنتُمۡ تَعۡلَمُونَ﴾ ئەگەر بزانن ﴿١٨٤﴾ ﴿شَهۡرُ رَمَضَانَ ٱلَّذِيٓ أُنزِلَ فِيهِ ٱلۡقُرۡءَانُ﴾ مانگی ڕەمەزان مانگێکە قورئانی تێدا نێرراوەتە خوارەوە ﴿هُدٗى لِّلنَّاسِ وَبَيِّنَٰتٖ﴾ بە ڕێنما بۆخەڵکی وە بەڵگە گەلێکی ڕۆشن ﴿مِّنَ ٱلۡهُدَىٰ وَٱلۡفُرۡقَانِۚ﴾ بۆ ڕێنموونیی و جیاکردنەوە(ی دروست ونادروست) ﴿فَمَن شَهِدَ مِنكُمُ ٱلشَّهۡرَ﴾ ئەمجا هەر کەسێك لەئێوە مانگی ڕەمەزانی بینی ﴿فَلۡيَصُمۡهُۖ﴾ با بەڕۆژوو بێت ﴿وَمَن كَانَ مَرِيضًا﴾ وە هەر کەسێك نەخۆش بوو ﴿أَوۡ عَلَىٰ سَفَرٖ﴾ لەسەفەردابوو ﴿فَعِدَّةٞ مِّنۡ أَيَّامٍ أُخَرَۗ﴾ با بەئەندازەی ئەوڕۆژانە قەزای بکاتەوە لەچەند ڕۆژێکی تردا ﴿يُرِيدُ ٱللَّهُ بِكُمُ ٱلۡيُسۡرَ﴾ خوا ئاسانی ئەوێ بۆئێوە ﴿وَلَا يُرِيدُ بِكُمُ ٱلۡعُسۡرَ﴾ وە گرانی ناوێت بۆتان ﴿وَلِتُكۡمِلُواْ ٱلۡعِدَّةَ﴾ (قەزای ڕەمەزانتان لەسەر دانرا) تا مانگەکە (بگرن) بەتەواوی ﴿وَلِتُكَبِّرُواْ ٱللَّهَ عَلَىٰ مَا هَدَىٰكُمۡ﴾ وە بە گەورە ناوی خوا بەرن لەسەر ئەو ڕێنموونی یەی کە کردوونی ﴿وَلَعَلَّكُمۡ تَشۡكُرُونَ﴾ وە تا سوپاسی (خوا) بکەن ﴿١٨٥﴾ ﴿وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي﴾ هەر کاتێك بەندەکانی من پرسیاریان لێ کردیت دەربارەی من ﴿فَإِنِّي قَرِيبٌۖ﴾ ئەوا بێگومان من لێیانەوە نزیکم ﴿أُجِيبُ دَعۡوَةَ ٱلدَّاعِ﴾ گیرا دەکەم نزای نزاکاران ﴿إِذَا دَعَانِۖ﴾ هەرکاتێك هاوار و نزام لێ بکەن ﴿فَلۡيَسۡتَجِيبُواْ لِي﴾ دەی با ئەوانیش بەدەنگ منەوە بێن ﴿وَلۡيُؤۡمِنُواْ بِي﴾ وە بڕوام پێ بهێنن ﴿لَعَلَّهُمۡ يَرۡشُدُونَ﴾ بۆ ئەوەی ڕێ ی ڕاست بدۆزنەوە ﴿١٨٦﴾

أُحِلَّ لَكُمْ لَيْلَةَ ٱلصِّيَامِ ٱلرَّفَثُ إِلَىٰ نِسَآئِكُمْۚ هُنَّ
لِبَاسٌ لَّكُمْ وَأَنتُمْ لِبَاسٌ لَّهُنَّۗ عَلِمَ ٱللَّهُ أَنَّكُمْ كُنتُمْ
تَخْتَانُونَ أَنفُسَكُمْ فَتَابَ عَلَيْكُمْ وَعَفَا عَنكُمْۖ فَٱلْـَٔـٰنَ
بَٰشِرُوهُنَّ وَٱبْتَغُوا۟ مَا كَتَبَ ٱللَّهُ لَكُمْۚ وَكُلُوا۟ وَٱشْرَبُوا۟
حَتَّىٰ يَتَبَيَّنَ لَكُمُ ٱلْخَيْطُ ٱلْأَبْيَضُ مِنَ ٱلْخَيْطِ ٱلْأَسْوَدِ مِنَ
ٱلْفَجْرِۖ ثُمَّ أَتِمُّوا۟ ٱلصِّيَامَ إِلَى ٱلَّيْلِۚ وَلَا تُبَٰشِرُوهُنَّ وَأَنتُمْ
عَٰكِفُونَ فِى ٱلْمَسَٰجِدِۗ تِلْكَ حُدُودُ ٱللَّهِ فَلَا تَقْرَبُوهَاۗ كَذَٰلِكَ
يُبَيِّنُ ٱللَّهُ ءَايَٰتِهِۦ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ ﴿١٨٧﴾ وَلَا تَأْكُلُوٓا۟
أَمْوَٰلَكُم بَيْنَكُم بِٱلْبَٰطِلِ وَتُدْلُوا۟ بِهَآ إِلَى ٱلْحُكَّامِ
لِتَأْكُلُوا۟ فَرِيقًا مِّنْ أَمْوَٰلِ ٱلنَّاسِ بِٱلْإِثْمِ وَأَنتُمْ تَعْلَمُونَ
﴿١٨٨﴾ ۞ يَسْـَٔلُونَكَ عَنِ ٱلْأَهِلَّةِۖ قُلْ هِىَ مَوَٰقِيتُ لِلنَّاسِ وَٱلْحَجِّۗ
وَلَيْسَ ٱلْبِرُّ بِأَن تَأْتُوا۟ ٱلْبُيُوتَ مِن ظُهُورِهَا وَلَٰكِنَّ ٱلْبِرَّ
مَنِ ٱتَّقَىٰۗ وَأْتُوا۟ ٱلْبُيُوتَ مِنْ أَبْوَٰبِهَاۚ وَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ
لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿١٨٩﴾ وَقَٰتِلُوا۟ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ ٱلَّذِينَ
يُقَٰتِلُونَكُمْ وَلَا تَعْتَدُوٓا۟ۚ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُحِبُّ ٱلْمُعْتَدِينَ ﴿١٩٠﴾

ثلاثة أرباع
الحزب
٣

﴿أُحِلَّ لَكُمۡ لَيۡلَةَ ٱلصِّيَامِ﴾ ڕێتان پێ دراوە لەشەوانی ڕۆژوو(ی ڕەمەزان) دا ﴿ٱلرَّفَثُ إِلَىٰ نِسَآئِكُمۡۚ﴾
کە بچەنە لای ژنەکانتان ﴿هُنَّ لِبَاسٞ لَّكُمۡ﴾ ئەوان بۆ ئێوە پۆشاکن ﴿وَأَنتُمۡ لِبَاسٞ لَّهُنَّۗ﴾ وە ئێوەش
بۆ ئەوان پۆشاکن ﴿عَلِمَ ٱللَّهُ أَنَّكُمۡ كُنتُمۡ تَخۡتَانُونَ أَنفُسَكُمۡ﴾ خوا دەیزانی کەئێوە ناپاکیتان لەخۆتان
دەکرد ﴿فَتَابَ عَلَيۡكُمۡ﴾ بۆیە پەشیمانی لێ گیراکردن ﴿وَعَفَا عَنكُمۡۖ﴾ وەلێتان خۆش بوو ﴿فَٱلۡـَٰٔنَ
بَٰشِرُوهُنَّ﴾ ئیتر لەئێستاوە(بە شەو) بچنە لایان ﴿وَٱبۡتَغُواْ مَا كَتَبَ ٱللَّهُ لَكُمۡۚ﴾ وە بەدڵ بخوازن ئەوی
کە خوا بۆی نوسیوون(لە منداڵ) ﴿وَكُلُواْ وَٱشۡرَبُواْ﴾ وە بخۆن و بخۆنەوە ﴿حَتَّىٰ يَتَبَيَّنَ لَكُمُ﴾
هەتا بۆتان جیا دەبێتەوە ﴿ٱلۡخَيۡطُ ٱلۡأَبۡيَضُ﴾ ڕوشتەی سپی(ڕۆژ) ﴿مِنَ ٱلۡخَيۡطِ ٱلۡأَسۡوَدِ﴾ لە ڕوشتەی
ڕەشی(شەو) ﴿مِنَ ٱلۡفَجۡرِۖ﴾ لەشەبەقدا ﴿ثُمَّ أَتِمُّواْ ٱلصِّيَامَ إِلَى ٱلَّيۡلِۚ﴾ لەپاشان ڕۆژووەکەتان تەواو
بکەن تاشەوی دوایی ﴿وَلَا تُبَٰشِرُوهُنَّ﴾ وەمەچنەلای ژنەکانتان ﴿وَأَنتُمۡ عَٰكِفُونَ فِي ٱلۡمَسَٰجِدِۗ﴾ لەکاتێکدا
کە لەمزگەوتدا مابنەوە بۆ خواپەرستی ﴿تِلۡكَ حُدُودُ ٱللَّهِ﴾ ئەمانە سنوورانی خودان و ﴿فَلَا تَقۡرَبُوهَاۗ﴾
نزیکیان مەکەونەوە ﴿كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ ٱللَّهُ ءَايَٰتِهِۦ لِلنَّاسِ﴾ ئاوا خوا باسی فرمانی خۆی دەکات بۆ خەڵکی
﴿لَعَلَّهُمۡ يَتَّقُونَ﴾ تا خۆیان بپارێزن ﴿١٨٧﴾ ﴿وَلَا تَأۡكُلُوٓاْ أَمۡوَٰلَكُم بَيۡنَكُم بِٱلۡبَٰطِلِ﴾ ماڵی یەکتری
مەخۆن لەناو خۆتاندا بەناڕەوا ﴿وَتُدۡلُواْ بِهَآ إِلَى ٱلۡحُكَّامِ﴾ وە بە (بەرتییل) مەیدەن بەکاربەدەستان
وفەرمانداران ﴿لِتَأۡكُلُواْ فَرِيقٗا مِّنۡ أَمۡوَٰلِ ٱلنَّاسِ بِٱلۡإِثۡمِ﴾ بۆ ئەوەی بەشێك لەماڵی خەڵکی بخۆن بەگوناه
﴿وَأَنتُمۡ تَعۡلَمُونَ﴾ لە کاتێکدا ئێوەش دەزانن ﴿١٨٨﴾ ﴿يَسۡـَٔلُونَكَ عَنِ ٱلۡأَهِلَّةِۖ﴾ پرسیارت لێ دەکەن دەربارەی
نوێ بونەوەی مانگە نوێکان ﴿قُلۡ هِيَ مَوَٰقِيتُ لِلنَّاسِ وَٱلۡحَجِّۗ﴾ بڵێ ئەمانە نیشانەی کاتەکانن بۆ
خەڵکی و بۆ حەج ﴿وَلَيۡسَ ٱلۡبِرُّ﴾ وەچاکە ئەوە نی یە ﴿بِأَن تَأۡتُواْ ٱلۡبُيُوتَ مِن ظُهُورِهَا﴾ کەلەپشتی ماڵ
وخانووەکانەوە بچنە ژوورەوە ﴿وَلَٰكِنَّ ٱلۡبِرَّ مَنِ ٱتَّقَىٰۗ﴾ بەڵکو چاکە ئەوەیە ئەو کەسە پارێزکارو لە
خوا ترس بێت ﴿وَأۡتُواْ ٱلۡبُيُوتَ مِنۡ أَبۡوَٰبِهَاۚ﴾ وەبچنە ماڵەکان لە دەرگاکانیەوە ﴿وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ لَعَلَّكُمۡ
تُفۡلِحُونَ﴾ وە لە خوا بترسن تا ڕزگار ببن ﴿١٨٩﴾ ﴿وَقَٰتِلُواْ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ﴾ جەنگ بکەن لە ڕێ ی خوادا
﴿ٱلَّذِينَ يُقَٰتِلُونَكُمۡ﴾ لەگەڵ ئەوانەی جەنگتان لەگەڵدا دەکەن ﴿وَلَا تَعۡتَدُوٓاْۚ﴾ وە دەست درێژی
مەکەن ﴿إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُحِبُّ ٱلۡمُعۡتَدِينَ﴾ بەڕاستی خودا دەست درێژی کەرانی خۆش ناوێت ﴿١٩٠﴾

وَٱقۡتُلُوهُمۡ حَيۡثُ ثَقِفۡتُمُوهُمۡ وَأَخۡرِجُوهُم مِّنۡ حَيۡثُ أَخۡرَجُوكُمۡۚ وَٱلۡفِتۡنَةُ
أَشَدُّ مِنَ ٱلۡقَتۡلِۚ وَلَا تُقَٰتِلُوهُمۡ عِندَ ٱلۡمَسۡجِدِ ٱلۡحَرَامِ حَتَّىٰ يُقَٰتِلُوكُمۡ
فِيهِۖ فَإِن قَٰتَلُوكُمۡ فَٱقۡتُلُوهُمۡۗ كَذَٰلِكَ جَزَآءُ ٱلۡكَٰفِرِينَ ١٩١ فَإِنِ ٱنتَهَوۡاْ
فَإِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٞ رَّحِيمٞ ١٩٢ وَقَٰتِلُوهُمۡ حَتَّىٰ لَا تَكُونَ فِتۡنَةٞ وَيَكُونَ
ٱلدِّينُ لِلَّهِۖ فَإِنِ ٱنتَهَوۡاْ فَلَا عُدۡوَٰنَ إِلَّا عَلَى ٱلظَّٰلِمِينَ ١٩٣ ٱلشَّهۡرُ ٱلۡحَرَامُ
بِٱلشَّهۡرِ ٱلۡحَرَامِ وَٱلۡحُرُمَٰتُ قِصَاصٞۚ فَمَنِ ٱعۡتَدَىٰ عَلَيۡكُمۡ فَٱعۡتَدُواْ
عَلَيۡهِ بِمِثۡلِ مَا ٱعۡتَدَىٰ عَلَيۡكُمۡۚ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَٱعۡلَمُوٓاْ أَنَّ ٱللَّهَ مَعَ
ٱلۡمُتَّقِينَ ١٩٤ وَأَنفِقُواْ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ وَلَا تُلۡقُواْ بِأَيۡدِيكُمۡ إِلَى ٱلتَّهۡلُكَةِ
وَأَحۡسِنُوٓاْۚ إِنَّ ٱللَّهَ يُحِبُّ ٱلۡمُحۡسِنِينَ ١٩٥ وَأَتِمُّواْ ٱلۡحَجَّ وَٱلۡعُمۡرَةَ لِلَّهِۚ
فَإِنۡ أُحۡصِرۡتُمۡ فَمَا ٱسۡتَيۡسَرَ مِنَ ٱلۡهَدۡيِۖ وَلَا تَحۡلِقُواْ رُءُوسَكُمۡ حَتَّىٰ يَبۡلُغَ
ٱلۡهَدۡيُ مَحِلَّهُۥۚ فَمَن كَانَ مِنكُم مَّرِيضًا أَوۡ بِهِۦٓ أَذٗى مِّن رَّأۡسِهِۦ فَفِدۡيَةٞ
مِّن صِيَامٍ أَوۡ صَدَقَةٍ أَوۡ نُسُكٖۚ فَإِذَآ أَمِنتُمۡ فَمَن تَمَتَّعَ بِٱلۡعُمۡرَةِ إِلَى ٱلۡحَجِّ
فَمَا ٱسۡتَيۡسَرَ مِنَ ٱلۡهَدۡيِۚ فَمَن لَّمۡ يَجِدۡ فَصِيَامُ ثَلَٰثَةِ أَيَّامٖ فِي ٱلۡحَجِّ
وَسَبۡعَةٍ إِذَا رَجَعۡتُمۡۗ تِلۡكَ عَشَرَةٞ كَامِلَةٞۗ ذَٰلِكَ لِمَن لَّمۡ يَكُنۡ أَهۡلُهُۥ حَاضِرِي
ٱلۡمَسۡجِدِ ٱلۡحَرَامِۚ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَٱعۡلَمُوٓاْ أَنَّ ٱللَّهَ شَدِيدُ ٱلۡعِقَابِ ١٩٦

﴿وَٱقۡتُلُوهُمۡ حَيۡثُ ثَقِفۡتُمُوهُمۡ﴾ بیان کوژن (کافران) لەهەر شوێنێ دەستان کەوتن و زاڵ بوون بەسەریاندا ﴿وَأَخۡرِجُوهُم﴾ وە دەریان بکەن ﴿مِّنۡ حَيۡثُ أَخۡرَجُوكُمۡ﴾ لەو شوێنانەی کە ئێوەیان لێ دەرکردوە ﴿وَٱلۡفِتۡنَةُ أَشَدُّ مِنَ ٱلۡقَتۡلِ﴾ لادان لەڕێی یەکتاپەرستی خوای گەورە لەخەڵك کوشتن سەخت و گەورەترە ﴿وَلَا تُقَٰتِلُوهُمۡ﴾ جەنگیان لەگەڵ مەکەن ﴿عِندَ ٱلۡمَسۡجِدِ ٱلۡحَرَامِ﴾ لەلای مزگەوتی کەعبەدا ﴿حَتَّىٰ يُقَٰتِلُوكُمۡ فِيهِ﴾ تا ئەوان لەوێدا نەجەنگن لەگەڵتاندا ﴿فَإِن قَٰتَلُوكُمۡ﴾ ئەمجائەگەر جەنگین لەگەڵتاندا ﴿فَٱقۡتُلُوهُمۡ﴾ ئێوەش بجەنگن لەگەڵیاندا ﴿كَذَٰلِكَ جَزَآءُ ٱلۡكَٰفِرِينَ﴾ ئەمەیەتۆڵەی بێ بڕوایان (١٩١) ﴿فَإِنِ ٱنتَهَوۡاْ﴾ بەڵام ئەگەر دەستیان هەڵگرت (لەجەنگ) ﴿فَإِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٞ رَّحِيمٞ﴾ ئەوا خوای گەورە لێخۆشبوو میهرەبانە (١٩٢) ﴿وَقَٰتِلُوهُمۡ﴾ جەنگیان لەگەڵ بکەن ﴿حَتَّىٰ لَا تَكُونَ فِتۡنَةٞ﴾ تادوژمنایەتی بۆئاین و هاوەڵ بڕیاردان نەمێنێ ﴿وَيَكُونَ ٱلدِّينُ لِلَّهِ﴾ وەئاین و ملکەچی هەربۆ خوا دەبێت ﴿فَإِنِ ٱنتَهَوۡاْ﴾ ئەمجائەگەر دەستیان هەڵگرت ﴿فَلَا عُدۡوَٰنَ﴾ ئیتر دەست درێژیی نی یە ﴿إِلَّا عَلَى ٱلظَّٰلِمِينَ﴾ مەگەر لەسەر ستەم کاران نەبێت (١٩٣) ﴿ٱلشَّهۡرُ ٱلۡحَرَامُ بِٱلشَّهۡرِ ٱلۡحَرَامِ﴾ ڕێزی مانگی حەرام بەرانبەر بەڕێز گرتنی ئەوانە بۆمانگی حەرام دەبێت ﴿وَٱلۡحُرُمَٰتُ قِصَاصٞ﴾ شکاندنی هەر ڕێزێکیش تۆڵەی هەیە ﴿فَمَنِ ٱعۡتَدَىٰ عَلَيۡكُمۡ﴾ جاهەر کەسێك دەست درێژی کردە سەرتان ﴿فَٱعۡتَدُواْ عَلَيۡهِ﴾ ئێوەش دەست درێژی بکەنە سەری ﴿بِمِثۡلِ مَا ٱعۡتَدَىٰ عَلَيۡكُمۡ﴾ بەوێنەی دەست درێژ کردنەکەی ئەو بۆ ئێوە ﴿وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ﴾ وە لەخوا بترسن ﴿وَٱعۡلَمُوٓاْ أَنَّ ٱللَّهَ﴾ وە بزانن کەخوا ﴿مَعَ ٱلۡمُتَّقِينَ﴾ لەگەڵ پارێزکارانە (١٩٤) ﴿وَأَنفِقُواْ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ﴾ وە دارایی خۆتان بەخت بکەن لە ڕێ ی خوادا ﴿وَلَا تُلۡقُواْ بِأَيۡدِيكُمۡ إِلَى ٱلتَّهۡلُكَةِ﴾ وە بەدەستی خۆتان خۆتان مەخەنە تیاچوونەوە ﴿وَأَحۡسِنُوٓاْ﴾ وە چاکە بکەن ﴿إِنَّ ٱللَّهَ يُحِبُّ ٱلۡمُحۡسِنِينَ﴾ بەڕاستی خوا چاکەکارانی خۆش دەوێت (١٩٥) ﴿وَأَتِمُّواْ ٱلۡحَجَّ وَٱلۡعُمۡرَةَ لِلَّهِ﴾ حەج و عومرە (تان کە دەست پێ کرد) تەنها بۆ خوا بەتەواوی بیکەن ﴿فَإِنۡ أُحۡصِرۡتُمۡ﴾ ئەمجا ئەگەر هەر (قەدەغەکران) ﴿فَمَا ٱسۡتَيۡسَرَ مِنَ ٱلۡهَدۡيِ﴾ ئەوسا چیتان بۆ هەڵسوڕا لەقوربانی (سەری بڕن) ﴿وَلَا تَحۡلِقُواْ رُءُوسَكُمۡ﴾ وەسەرتان مەتاشن ﴿حَتَّىٰ يَبۡلُغَ ٱلۡهَدۡيُ مَحِلَّهُۥ﴾ تاقوربانیەکەدەگاتەجێ ی دیاری کراوی خۆی ﴿فَمَن كَانَ مِنكُم مَّرِيضًا﴾ ئەمجا هەر کەسێك لە ئێوە نەخۆش بوو ﴿أَوۡ بِهِۦٓ أَذٗى مِّن رَّأۡسِهِۦ﴾ یان ئازارێك لەسەریدا بوو ﴿فَفِدۡيَةٞ مِّن صِيَامٍ﴾ (ئەگەر سەری تاشی) بریتی یەك بدات کە ڕۆژوو (ی سێ ڕۆژە) ﴿أَوۡ صَدَقَةٍ أَوۡ نُسُكٖ﴾ یان خێرێك یان قوربانیەك بکات ﴿فَإِذَآ أَمِنتُمۡ﴾ جا کاتێك دڵنیا بوون (ترس نەبوو) ﴿فَمَن تَمَتَّعَ بِٱلۡعُمۡرَةِ﴾ ئەمجا ئەو کەسەی بەهرەمەند بوو بەبەجێهێنانی عومرە ﴿إِلَى ٱلۡحَجِّ﴾ تاکاتی حەج ﴿فَمَا ٱسۡتَيۡسَرَ مِنَ ٱلۡهَدۡيِ﴾ ئەوە چی بۆ هەڵسوڕا لە قوربانی (بیکات) ﴿فَمَن لَّمۡ يَجِدۡ﴾ وە ئەگەر یەکێك نەیبوو ﴿فَصِيَامُ ثَلَٰثَةِ أَيَّامٖ فِي ٱلۡحَجِّ﴾ با سێ ڕۆژ بەڕۆژوو بێت لە کاتی حەجدا ﴿وَسَبۡعَةٍ إِذَا رَجَعۡتُمۡ﴾ وە حەوت ڕۆژی تریش کاتێك گەڕانەوە ﴿تِلۡكَ عَشَرَةٞ كَامِلَةٞ﴾ ئەمە دەبێتە دە ڕۆژی تەواو ﴿ذَٰلِكَ لِمَن لَّمۡ يَكُنۡ أَهۡلُهُۥ حَاضِرِي ٱلۡمَسۡجِدِ ٱلۡحَرَامِ﴾ ئەمەبۆ کەسێکە کە (خۆی) و کەس و کاری دانیشتووی دەوروبەری (مسجد الحرام) نەبێت ﴿وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ﴾ وە لەخوا بترسن ﴿وَٱعۡلَمُوٓاْ﴾ وە بزانن ﴿أَنَّ ٱللَّهَ شَدِيدُ ٱلۡعِقَابِ﴾ کە بەڕاستی خوا خاوەنی تۆڵە و سزای سەختە (١٩٦)

ٱلۡحَجُّ أَشۡهُرٞ مَّعۡلُومَٰتٞۚ فَمَن فَرَضَ فِيهِنَّ ٱلۡحَجَّ فَلَا
رَفَثَ وَلَا فُسُوقَ وَلَا جِدَالَ فِي ٱلۡحَجِّۗ وَمَا تَفۡعَلُواْ مِنۡ
خَيۡرٖ يَعۡلَمۡهُ ٱللَّهُۗ وَتَزَوَّدُواْ فَإِنَّ خَيۡرَ ٱلزَّادِ ٱلتَّقۡوَىٰۖ
وَٱتَّقُونِ يَٰٓأُوْلِي ٱلۡأَلۡبَٰبِ ١٩٧ لَيۡسَ عَلَيۡكُمۡ جُنَاحٌ
أَن تَبۡتَغُواْ فَضۡلٗا مِّن رَّبِّكُمۡۚ فَإِذَآ أَفَضۡتُم مِّنۡ
عَرَفَٰتٖ فَٱذۡكُرُواْ ٱللَّهَ عِندَ ٱلۡمَشۡعَرِ ٱلۡحَرَامِۖ
وَٱذۡكُرُوهُ كَمَا هَدَىٰكُمۡ وَإِن كُنتُم مِّن قَبۡلِهِۦ
لَمِنَ ٱلضَّآلِّينَ ١٩٨ ثُمَّ أَفِيضُواْ مِنۡ حَيۡثُ أَفَاضَ
ٱلنَّاسُ وَٱسۡتَغۡفِرُواْ ٱللَّهَۚ إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٞ رَّحِيمٞ ١٩٩
فَإِذَا قَضَيۡتُم مَّنَٰسِكَكُمۡ فَٱذۡكُرُواْ ٱللَّهَ كَذِكۡرِكُمۡ
ءَابَآءَكُمۡ أَوۡ أَشَدَّ ذِكۡرٗاۗ فَمِنَ ٱلنَّاسِ مَن يَقُولُ
رَبَّنَآ ءَاتِنَا فِي ٱلدُّنۡيَا وَمَا لَهُۥ فِي ٱلۡأٓخِرَةِ مِنۡ خَلَٰقٖ
٢٠٠ وَمِنۡهُم مَّن يَقُولُ رَبَّنَآ ءَاتِنَا فِي ٱلدُّنۡيَا حَسَنَةٗ
وَفِي ٱلۡأٓخِرَةِ حَسَنَةٗ وَقِنَا عَذَابَ ٱلنَّارِ ٢٠١ أُوْلَٰٓئِكَ
لَهُمۡ نَصِيبٞ مِّمَّا كَسَبُواْۚ وَٱللَّهُ سَرِيعُ ٱلۡحِسَابِ ٢٠٢

﴿ٱلْحَجُّ أَشْهُرٌ مَّعْلُومَٰتٌ﴾ (کاتـی) حەج لەچەند مانگێکی دیاری کراودایە ﴿فَمَن فَرَضَ فِيهِنَّ ٱلْحَجَّ﴾
ئەمجا هەرکەسێك لەم مانگانەدا حەجی لەسـەر خۆی پێویسـت کرد ﴿فَلَا رَفَثَ﴾ بائیتر نەچێتە لای
ژن ﴿وَلَا فُسُوقَ﴾ وە بـەدکاری نـەکات ﴿وَلَا جِدَالَ﴾ وە دەمەقاڵـە نـەکات ﴿فِى ٱلْحَجِّ﴾ لەحەجـدا
﴿وَمَا تَفْعَلُوا۟ مِنْ خَيْرٍ﴾ وە هەرچـی بکـەن لەچاکـە ﴿يَعْلَمْهُ ٱللَّهُ﴾ خـوا پـێ ی دەزانێ ﴿وَتَزَوَّدُوا۟﴾ وە
تویشـوو(ی پارێزکاری) و لەخواترسـان هەڵبگرن ﴿فَإِنَّ خَيْرَ ٱلزَّادِ ٱلتَّقْوَىٰ﴾ کەباشـترین تویشـوو
لەخوا ترسانە ﴿وَٱتَّقُونِ يَٰٓأُو۟لِى ٱلْأَلْبَٰبِ﴾ وەلەمن بترسن ئەی هۆشمەندان ﴿١٩٧﴾ ﴿لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ﴾
گوناهتـان لەسـەر نـی یـە ﴿أَن تَبْتَغُوا۟ فَضْلًا مِّن رَّبِّكُمْ﴾ کـەدوای ڕۆزی پەروەردگارتـان بکەون
﴿فَإِذَآ أَفَضْتُم مِّنْ عَرَفَٰتٍ﴾ ئەمجا کاتێك بڵاوەتان لێکرد و گەڕانەوە لەعەرەفات ﴿فَٱذْكُرُوا۟ ٱللَّهَ﴾
نـاوی خوا بێنن ﴿عِندَ ٱلْمَشْعَرِ ٱلْحَرَامِ﴾ لەلای(مشـعر الحـرام) دا ﴿وَٱذْكُرُوهُ كَمَا هَدَىٰكُمْ﴾
وەیادی خودا بکەن کە ڕێنموونی کردن ﴿وَإِن كُنتُم مِّن قَبْلِهِۦ لَمِنَ ٱلضَّآلِّينَ﴾ با لەپێش ئەوەشا ئێوە
لە گومڕایان بووبن ﴿١٩٨﴾ ﴿ثُمَّ أَفِيضُوا۟ مِنْ حَيْثُ أَفَاضَ ٱلنَّاسُ﴾ لەپاشان بگەڕێنەوە لەوشوێنەی خەڵکی
لێ ی دەگەڕێتەوە ﴿وَٱسْتَغْفِرُوا۟ ٱللَّهَ﴾ وەداوای لێ خۆشبوون بکەن لەخوا ﴿إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ﴾
بێگومان خوا لێ خۆشبوو میهرەبانە ﴿١٩٩﴾ ﴿فَإِذَا قَضَيْتُم مَّنَٰسِكَكُمْ﴾ ئەمجا کاتێك ئەرکان و واجباتی
حەجتـان تەواوکـرد ﴿فَٱذْكُرُوا۟ ٱللَّهَ﴾ یادی خـوا بکـەن ﴿كَذِكْرِكُمْ ءَابَآءَكُمْ﴾ وەك ناوبردنتان بۆ
باوو باپیرانتان ﴿أَوْ أَشَدَّ ذِكْرًا﴾ یان زۆرتر لەناوی ئەوان ﴿فَمِنَ ٱلنَّاسِ مَن يَقُولُ﴾ ئەمجا هی وا هەیە
لەخەڵکـی (هـەر داوای دونیـا دەکات و) دەڵێت ﴿رَبَّنَآ ءَاتِنَا فِى ٱلدُّنْيَا﴾ خوایە بمانـدەرێ لەدونیادا
﴿وَمَا لَهُۥ فِى ٱلْءَاخِرَةِ مِنْ خَلَٰقٍ﴾ وە (ئەوانـە) هیچ بەشـێکیان نـی یە لەڕۆژی دوایـی دا ﴿٢٠٠﴾ ﴿وَمِنْهُم مَّن
يَقُولُ﴾ وەهـی واش هەیـە دەڵێـت ﴿رَبَّنَآ ءَاتِنَا فِى ٱلدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِى ٱلْءَاخِرَةِ حَسَنَةً﴾ خوایـە هـەم
لەدونیا و هەم لە ڕۆژی دواییدا خێرو خۆشیمان پێ بدە ﴿وَقِنَا عَذَابَ ٱلنَّارِ﴾ وە بمان پارێزە لەسزای
ئاگـر ﴿٢٠١﴾ ﴿أُو۟لَٰٓئِكَ﴾ ئا ئەوانە ﴿لَهُمْ نَصِيبٌ﴾ بەشـێکیان هەیە ﴿مِّمَّا كَسَبُوا۟﴾ لەوەی کە کردوویانە
﴿وَٱللَّهُ سَرِيعُ ٱلْحِسَابِ﴾ وە خوای گەورو زۆر خێرایە لە لێپرسینەوەدا ﴿٢٠٢﴾

الحزب ٤

۞ وَٱذۡكُرُواْ ٱللَّهَ فِيٓ أَيَّامٖ مَّعۡدُودَٰتٖۚ فَمَن تَعَجَّلَ فِي
يَوۡمَيۡنِ فَلَآ إِثۡمَ عَلَيۡهِ وَمَن تَأَخَّرَ فَلَآ إِثۡمَ عَلَيۡهِۖ لِمَنِ
ٱتَّقَىٰۗ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَٱعۡلَمُوٓاْ أَنَّكُمۡ إِلَيۡهِ تُحۡشَرُونَ
٢٠٣ وَمِنَ ٱلنَّاسِ مَن يُعۡجِبُكَ قَوۡلُهُۥ فِي ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَا
وَيُشۡهِدُ ٱللَّهَ عَلَىٰ مَا فِي قَلۡبِهِۦ وَهُوَ أَلَدُّ ٱلۡخِصَامِ ٢٠٤
وَإِذَا تَوَلَّىٰ سَعَىٰ فِي ٱلۡأَرۡضِ لِيُفۡسِدَ فِيهَا وَيُهۡلِكَ ٱلۡحَرۡثَ
وَٱلنَّسۡلَۚ وَٱللَّهُ لَا يُحِبُّ ٱلۡفَسَادَ ٢٠٥ وَإِذَا قِيلَ لَهُ ٱتَّقِ ٱللَّهَ
أَخَذَتۡهُ ٱلۡعِزَّةُ بِٱلۡإِثۡمِۚ فَحَسۡبُهُۥ جَهَنَّمُۖ وَلَبِئۡسَ
ٱلۡمِهَادُ ٢٠٦ وَمِنَ ٱلنَّاسِ مَن يَشۡرِي نَفۡسَهُ ٱبۡتِغَآءَ
مَرۡضَاتِ ٱللَّهِۚ وَٱللَّهُ رَءُوفُۢ بِٱلۡعِبَادِ ٢٠٧ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ
ءَامَنُواْ ٱدۡخُلُواْ فِي ٱلسِّلۡمِ كَآفَّةٗ وَلَا تَتَّبِعُواْ خُطُوَٰتِ
ٱلشَّيۡطَٰنِۚ إِنَّهُۥ لَكُمۡ عَدُوّٞ مُّبِينٞ ٢٠٨ فَإِن زَلَلۡتُم مِّنۢ بَعۡدِ
مَا جَآءَتۡكُمُ ٱلۡبَيِّنَٰتُ فَٱعۡلَمُوٓاْ أَنَّ ٱللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ
٢٠٩ هَلۡ يَنظُرُونَ إِلَّآ أَن يَأۡتِيَهُمُ ٱللَّهُ فِي ظُلَلٖ مِّنَ ٱلۡغَمَامِ
وَٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ وَقُضِيَ ٱلۡأَمۡرُۚ وَإِلَى ٱللَّهِ تُرۡجَعُ ٱلۡأُمُورُ ٢١٠

﴿وَٱذۡكُرُواْ ٱللَّهَ﴾ ناوی خوا بەرن(الله اکبر بکەن) ﴿فِيٓ أَيَّامٖ مَّعۡدُودَٰتٖۚ﴾ لەچەند ڕۆژێکی دیاری کراودا ﴿فَمَن تَعَجَّلَ فِي يَوۡمَيۡنِ﴾ هەر کەسێك پەلە بکات لە دوو ڕۆژدا(هەرسێ جەمەرەکە بەردباران بکات) ﴿فَلَآ إِثۡمَ عَلَيۡهِ﴾ گوناهی ناگات ﴿وَمَن تَأَخَّرَ﴾ وە هەر کەسێکیش دوا بکەوێت (سێ ڕۆژ ڕەجم بکات) ﴿فَلَآ إِثۡمَ عَلَيۡهِۖ لِمَنِ ٱتَّقَىٰۗ﴾ گوناهی لەسەر نی یە بۆ کەسێك پارێزکاری بکات و لەخوا بترسێت ﴿وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ﴾ لەخوا بترسن و (لەسزای) خۆتان بپارێزن ﴿وَٱعۡلَمُوٓاْ أَنَّكُمۡ﴾ وە بزانن کە ئێوە ﴿إِلَيۡهِ تُحۡشَرُونَ﴾ بۆ لای ئەو(ئەگەڕێنەوەو) کۆدەکرێنەوە ﴿٢٠٣﴾ ﴿وَمِنَ ٱلنَّاسِ مَن﴾ لە ناوخەڵکی کەسانێك هەن ﴿يُعۡجِبُكَ قَوۡلُهُۥ﴾ کە بە قسە سەرسامت دەکات ﴿فِي ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَا﴾ لەم ژیانی دونیادا ﴿وَيُشۡهِدُ ٱللَّهَ﴾ وە خوا دەکات بەشاهید ﴿عَلَىٰ مَا فِي قَلۡبِهِۦ﴾ لەسەر(ڕاستیی) ئەوەی لە دڵیایەتی ﴿وَهُوَ أَلَدُّ ٱلۡخِصَامِ﴾ کەچی ئەو دوژمنێکی سەر سەختە ﴿٢٠٤﴾ ﴿وَإِذَا تَوَلَّىٰ﴾ وەکاتێك پشتی هەڵکرد ﴿سَعَىٰ﴾ هەوڵ دەدات ﴿فِي ٱلۡأَرۡضِ﴾ لە زەوی دا (لە وولاتدا) ﴿لِيُفۡسِدَ فِيهَا﴾ بۆ ئەوەی خراپەی تێدا بکات ﴿وَيُهۡلِكَ ٱلۡحَرۡثَ وَٱلنَّسۡلَۚ﴾ وە کشتوکاڵ و وەچەو نەوە لەناو ببات ﴿وَٱللَّهُ لَا يُحِبُّ ٱلۡفَسَادَ﴾ وەخوا خراپەکاری خۆش ناوێت ﴿٢٠٥﴾ ﴿وَإِذَا قِيلَ لَهُ﴾ وە کاتێك پێ ی بووترێت ﴿ٱتَّقِ ٱللَّهَ﴾ لەخوا بترسە ﴿أَخَذَتۡهُ ٱلۡعِزَّةُ بِٱلۡإِثۡمِۚ﴾ دەمار دەیگرێ بۆ بەد کرداریی ﴿فَحَسۡبُهُۥ جَهَنَّمُۖ﴾ جا ئەو دۆزەخی بەسە ﴿وَلَبِئۡسَ ٱلۡمِهَادُ﴾ کە بەدترین جێگایە ﴿٢٠٦﴾ ﴿وَمِنَ ٱلنَّاسِ﴾ لە ناوخەڵکیش کەسانێك هەن ﴿مَن يَشۡرِي نَفۡسَهُ﴾ کە گیانی خۆی دەفرۆشێت ﴿ٱبۡتِغَآءَ مَرۡضَاتِ ٱللَّهِۚ﴾ بۆ ڕەزامەندی خوا ﴿وَٱللَّهُ رَءُوفُۢ بِٱلۡعِبَادِ﴾ وە خوا میهرەبانە بەبەندەکان ﴿٢٠٧﴾ ﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ﴾ ئەی بڕواداران ﴿ٱدۡخُلُواْ فِي ٱلسِّلۡمِ كَآفَّةٗ﴾ هەموو بەتەواوی بچنە ناو ئیسلامەوە ﴿وَلَا تَتَّبِعُواْ خُطُوَٰتِ ٱلشَّيۡطَٰنِۚ﴾ وەدوای هەنگاوەکانی شەیتان مەکەون ﴿إِنَّهُۥ لَكُمۡ عَدُوّٞ مُّبِينٞ﴾ چونکە بێگومان ئەو دوژمنێکی ئاشکراتانە ﴿٢٠٨﴾ ﴿فَإِن زَلَلۡتُم﴾ ئەمجا ئەگەر لاتاندا(هەڵخلیسکان) ﴿مِّنۢ بَعۡدِ مَا﴾ دوای ئەوەی ﴿جَآءَتۡكُمُ ٱلۡبَيِّنَٰتُ﴾ کە نیشانە ئاشکراکانتان بۆهات ﴿فَٱعۡلَمُوٓاْ أَنَّ ٱللَّهَ﴾ ئەوە چاك بزانن کە خوا ﴿عَزِيزٌ حَكِيمٌ﴾ زاڵ و کار دروستە ﴿٢٠٩﴾ ﴿هَلۡ يَنظُرُونَ﴾ ئایا ئەوانە چاوەڕوانن ﴿إِلَّآ أَن يَأۡتِيَهُمُ ٱللَّهُ﴾ خوایان بۆ بێت ﴿فِي ظُلَلٖ﴾ لەناو چەند پارچە ﴿مِّنَ ٱلۡغَمَامِ﴾ هەورێکی سپی دا ﴿وَٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ﴾ هەروەها فریشتەکان(یان بۆبێ) ﴿وَقُضِيَ ٱلۡأَمۡرُۚ﴾ وە کارەکە کۆتایی پێ بێت ﴿وَإِلَى ٱللَّهِ تُرۡجَعُ ٱلۡأُمُورُ﴾ وە هەموو کارێك هەر بۆلای خوا دەگەڕێتەوە ﴿٢١٠﴾

سَلْ بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ كَمْ ءَاتَيْنَٰهُم مِّنْ ءَايَةٍۭ بَيِّنَةٍ ۗ وَمَن يُبَدِّلْ نِعْمَةَ
ٱللَّهِ مِنۢ بَعْدِ مَا جَآءَتْهُ فَإِنَّ ٱللَّهَ شَدِيدُ ٱلْعِقَابِ ٢١١ زُيِّنَ
لِلَّذِينَ كَفَرُوا۟ ٱلْحَيَوٰةُ ٱلدُّنْيَا وَيَسْخَرُونَ مِنَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَٱلَّذِينَ
ٱتَّقَوْا۟ فَوْقَهُمْ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ ۗ وَٱللَّهُ يَرْزُقُ مَن يَشَآءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ
٢١٢ كَانَ ٱلنَّاسُ أُمَّةً وَٰحِدَةً فَبَعَثَ ٱللَّهُ ٱلنَّبِيِّـۧنَ مُبَشِّرِينَ
وَمُنذِرِينَ وَأَنزَلَ مَعَهُمُ ٱلْكِتَٰبَ بِٱلْحَقِّ لِيَحْكُمَ بَيْنَ ٱلنَّاسِ
فِيمَا ٱخْتَلَفُوا۟ فِيهِ ۚ وَمَا ٱخْتَلَفَ فِيهِ إِلَّا ٱلَّذِينَ أُوتُوهُ مِنۢ بَعْدِ
مَا جَآءَتْهُمُ ٱلْبَيِّنَٰتُ بَغْيًۢا بَيْنَهُمْ ۖ فَهَدَى ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟
لِمَا ٱخْتَلَفُوا۟ فِيهِ مِنَ ٱلْحَقِّ بِإِذْنِهِۦ ۗ وَٱللَّهُ يَهْدِى مَن يَشَآءُ
إِلَىٰ صِرَٰطٍ مُّسْتَقِيمٍ ٢١٣ أَمْ حَسِبْتُمْ أَن تَدْخُلُوا۟ ٱلْجَنَّةَ وَلَمَّا
يَأْتِكُم مَّثَلُ ٱلَّذِينَ خَلَوْا۟ مِن قَبْلِكُم ۖ مَّسَّتْهُمُ ٱلْبَأْسَآءُ وَٱلضَّرَّآءُ
وَزُلْزِلُوا۟ حَتَّىٰ يَقُولَ ٱلرَّسُولُ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ مَعَهُۥ مَتَىٰ نَصْرُ
ٱللَّهِ ۗ أَلَآ إِنَّ نَصْرَ ٱللَّهِ قَرِيبٌ ٢١٤ يَسْـَٔلُونَكَ مَاذَا يُنفِقُونَ ۖ قُلْ
مَآ أَنفَقْتُم مِّنْ خَيْرٍ فَلِلْوَٰلِدَيْنِ وَٱلْأَقْرَبِينَ وَٱلْيَتَٰمَىٰ وَٱلْمَسَٰكِينِ
وَٱبْنِ ٱلسَّبِيلِ ۗ وَمَا تَفْعَلُوا۟ مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ ٱللَّهَ بِهِۦ عَلِيمٌ ٢١٥

﴿سَلۡ بَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ﴾ (ئـەی موحەممەد ﷺ) لەبەنی ئیسـرائیل بپرسـە ﴿كَمۡ ءَاتَيۡنَٰهُم مِّنۡ ءَايَةِۢ بَيِّنَةٖۗ﴾ کە چەند بەڵگەو
نیشانەی ڕۆشنمان داوە بەوان ﴿وَمَن يُبَدِّلۡ﴾ وە هەر کەسێك بیگۆڕێت ﴿نِعۡمَةَ ٱللَّهِ﴾ بەهرەی(ڕێنموونی) خوا
﴿مِنۢ بَعۡدِ مَا جَآءَتۡهُ﴾ دوای ئەوەی کەدەستی کەوت ﴿فَإِنَّ ٱللَّهَ شَدِيدُ ٱلۡعِقَابِ﴾ ئەوەبێگومان خوداتۆڵەی زۆر سەختە
(٢١١) ﴿زُيِّنَ لِلَّذِينَ كَفَرُواْ﴾ جوان کراوە بۆ بێ بڕوایان(ناسوپاس کەران) ﴿ٱلۡحَيَوٰةُ ٱلدُّنۡيَا﴾ ژیانی دونیا(بە جۆرێك)
﴿وَيَسۡخَرُونَ مِنَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْۘ﴾ کـە گاڵتـە دەکەن بە بڕواداران ﴿وَٱلَّذِينَ ٱتَّقَوۡاْ﴾ (بەڵام پایەی) ئەوانەی لەخوا ترسـن
﴿فَوۡقَهُمۡ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِۗ﴾ گەلـێ بەرزتـرە لـەوان لـە ڕۆژی دواییـدا ﴿وَٱللَّهُ يَرۡزُقُ﴾ وە خـودا ڕزق و ڕۆزی دەدات
﴿مَن يَشَآءُ﴾ بەهەر کەسێك کەبیەوێت ﴿بِغَيۡرِ حِسَابٖ﴾ بەبێ شومار وحسابکردن (٢١٢) ﴿كَانَ ٱلنَّاسُ أُمَّةٗ وَٰحِدَةٗ﴾
خەڵکـی یـەك کۆمـەڵ بوون (بـە سرووشـت) ﴿فَبَعَثَ ٱللَّهُ ٱلنَّبِيِّـۧنَ﴾ ئەمجا خـودا پێغەمبەرانـی نارد ﴿مُبَشِّرِينَ﴾
بـە مـژدەدەر ﴿وَمُنذِرِينَ﴾ و ترسـێنەر ﴿وَأَنزَلَ مَعَهُمُ ٱلۡكِتَٰبَ بِٱلۡحَقِّ﴾ وە کتێبـی ڕاسـتی و دروسـتی لەگەڵـدا
ناردونـە خـوارەوە ﴿لِيَحۡكُمَ بَيۡنَ ٱلنَّاسِ﴾ تـا بڕیـار بـدات و حوکـم بکات لەنـاو خەڵکـی دا ﴿فِيمَا ٱخۡتَلَفُواْ فِيهِۚ﴾
لـەو شـتانەی کـە جیـاواز و دووبـەرەك بـوون تیایـدا ﴿وَمَا ٱخۡتَلَفَ فِيهِ﴾ وە کـەس جیـاواز و دووبەرەکـی
نەکـرد لـە کتێبی ئاسـمانیدا ﴿إِلَّا ٱلَّذِينَ أُوتُوهُ﴾ مەگـەر ئەوانەی کە کتێبیـان پێ درابـوو ﴿مِنۢ بَعۡدِ﴾ دوای ئەوەی
﴿مَا جَآءَتۡهُمُ ٱلۡبَيِّنَٰتُ﴾ نیشـانەو بەڵگـەی ڕۆشـنیان بۆ هـات ﴿بَغۡيَۢا بَيۡنَهُمۡۖ﴾ بەهۆی حەسـادەتی نـاو خۆیانەوە
﴿فَهَدَى ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ﴾ ئەمجـا خوا خۆی ڕێنموونـی بڕواداران کرد ﴿لِمَا ٱخۡتَلَفُواْ فِيهِ مِنَ ٱلۡحَقِّ بِإِذۡنِهِۦۗ﴾ بۆ
ئەو ڕێگا ڕاسـتەی کە دووبەرەکیان تیادا دەکرد ﴿وَٱللَّهُ يَهۡدِي مَن يَشَآءُ﴾ وە خوا کێ ی بوێت ڕێنموونی دەکات
﴿إِلَىٰ صِرَٰطٖ مُّسۡتَقِيمٍ﴾ بـۆ ڕێبـازی ڕاسـت (٢١٣) ﴿أَمۡ حَسِبۡتُمۡ﴾ ئایا واتـان زانییـوە ﴿أَن تَدۡخُلُواْ ٱلۡجَنَّةَ﴾ کە دەچنە
بەهەشـت ﴿وَلَمَّا يَأۡتِكُم مَّثَلُ ٱلَّذِينَ خَلَوۡاْ مِن قَبۡلِكُمۖ﴾ کەچی هێشـتا نەهاتۆتە ڕێتـان ئەوەی لەناڕەحتی تووشـی ئەوانە
بـوون کـە لە پێش ئێوەدا تێپەڕین ﴿مَّسَّتۡهُمُ ٱلۡبَأۡسَآءُ وَٱلضَّرَّآءُ﴾ (کە لە ڕێی خوادا) دووچاری سـەختی و زەرەر و
زیـان بـوون ﴿وَزُلۡزِلُواْ﴾ وە زۆر بە توندی تـەکان دران وزۆریان بوهات ﴿حَتَّىٰ يَقُولَ ٱلرَّسُولُ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ مَعَهُۥ﴾
بەڕەنگێـك کـە پێغەمبەرەکە و ئەوانەی کەبڕوایان هێنابوو لەگەڵیدا دەیان ووت ﴿مَتَىٰ نَصۡرُ ٱللَّهِۗ﴾ سـەرکەوتنی
خوا کەی دێت ﴿أَلَآ إِنَّ نَصۡرَ ٱللَّهِ قَرِيبٞ﴾ ئاگادار بن و دڵنیابن بە ڕاسـتی سەرکەوتنی خوا نزیکە (٢١٤) ﴿يَسۡـَٔلُونَكَ﴾
پرسـیارت لێ دەکەن ﴿مَاذَا يُنفِقُونَۖ﴾ چی ببەخشن(لە ڕێ ی خوادا) ﴿قُلۡ مَآ أَنفَقۡتُم﴾ بڵێ: ئەوی دەیبەخشن
﴿مِّنۡ خَيۡرٖ﴾ لـە ماڵـی پاك و حەڵاڵ ﴿فَلِلۡوَٰلِدَيۡنِ﴾ با بۆ باوك و دایك ﴿وَٱلۡأَقۡرَبِينَ﴾ و خزمانی نزیك ﴿وَٱلۡيَتَٰمَىٰ﴾ و
هەتیوان ﴿وَٱلۡمَسَٰكِينِ﴾ و هەژاران ﴿وَٱبۡنِ ٱلسَّبِيلِۗ﴾ و ڕێبـوارانی کەم دەست ﴿وَمَا تَفۡعَلُواْ مِنۡ خَيۡرٖ﴾ وە هەرچی بکەن
لە چاکە ﴿فَإِنَّ ٱللَّهَ بِهِۦ عَلِيمٞ﴾ ئەوە بێگومان خوا ئاگادارە لێ ی (٢١٥)

كُتِبَ عَلَيۡكُمُ ٱلۡقِتَالُ وَهُوَ كُرۡهٞ لَّكُمۡۖ وَعَسَىٰٓ أَن تَكۡرَهُواْ
شَيۡـٔٗا وَهُوَ خَيۡرٞ لَّكُمۡۖ وَعَسَىٰٓ أَن تُحِبُّواْ شَيۡـٔٗا وَهُوَ شَرّٞ
لَّكُمۡۚ وَٱللَّهُ يَعۡلَمُ وَأَنتُمۡ لَا تَعۡلَمُونَ ٢١٦ يَسۡـَٔلُونَكَ عَنِ ٱلشَّهۡرِ
ٱلۡحَرَامِ قِتَالٖ فِيهِۖ قُلۡ قِتَالٞ فِيهِ كَبِيرٞۚ وَصَدٌّ عَن سَبِيلِ
ٱللَّهِ وَكُفۡرُۢ بِهِۦ وَٱلۡمَسۡجِدِ ٱلۡحَرَامِ وَإِخۡرَاجُ أَهۡلِهِۦ مِنۡهُ
أَكۡبَرُ عِندَ ٱللَّهِۚ وَٱلۡفِتۡنَةُ أَكۡبَرُ مِنَ ٱلۡقَتۡلِۗ وَلَا يَزَالُونَ
يُقَٰتِلُونَكُمۡ حَتَّىٰ يَرُدُّوكُمۡ عَن دِينِكُمۡ إِنِ ٱسۡتَطَٰعُواْۚ وَمَن
يَرۡتَدِدۡ مِنكُمۡ عَن دِينِهِۦ فَيَمُتۡ وَهُوَ كَافِرٞ فَأُوْلَٰٓئِكَ
حَبِطَتۡ أَعۡمَٰلُهُمۡ فِي ٱلدُّنۡيَا وَٱلۡأٓخِرَةِۖ وَأُوْلَٰٓئِكَ أَصۡحَٰبُ
ٱلنَّارِۖ هُمۡ فِيهَا خَٰلِدُونَ ٢١٧ إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَٱلَّذِينَ
هَاجَرُواْ وَجَٰهَدُواْ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ أُوْلَٰٓئِكَ يَرۡجُونَ رَحۡمَتَ
ٱللَّهِۚ وَٱللَّهُ غَفُورٞ رَّحِيمٞ ٢١٨ ۞ يَسۡـَٔلُونَكَ عَنِ ٱلۡخَمۡرِ وَٱلۡمَيۡسِرِۖ
قُلۡ فِيهِمَآ إِثۡمٞ كَبِيرٞ وَمَنَٰفِعُ لِلنَّاسِ وَإِثۡمُهُمَآ أَكۡبَرُ
مِن نَّفۡعِهِمَاۗ وَيَسۡـَٔلُونَكَ مَاذَا يُنفِقُونَۖ قُلِ ٱلۡعَفۡوَۗ كَذَٰلِكَ
يُبَيِّنُ ٱللَّهُ لَكُمُ ٱلۡأٓيَٰتِ لَعَلَّكُمۡ تَتَفَكَّرُونَ ٢١٩

ربع الحزب ٤

﴿كُتِبَ عَلَيۡكُمُ ٱلۡقِتَالُ﴾ جەنگتـان لەسـەر پێویسـت کـرا ﴿وَهُوَ كُرۡهٞ لَّكُمۡۖ﴾ کەلاتـان ناخۆشـە ﴿وَعَسَىٰٓ أَن تَكۡرَهُواْ شَيۡـٔٗا﴾ وەئەگونجـێ شـتێکتان پێ ناخـۆش بێ ﴿وَهُوَ خَيۡرٞ لَّكُمۡۖ﴾ کەچی بـاش وخێر بێت بۆتـان ﴿وَعَسَىٰٓ أَن تُحِبُّواْ شَيۡـٔٗا﴾ وەئەگونجـێ شـتێکتان پـێ خـۆش بـێ ﴿وَهُوَ شَرّٞ لَّكُمۡۚ﴾ و خـراپ بێـت بۆتان ﴿وَٱللَّهُ يَعۡلَمُ﴾ وە خـوا (چاك وخراپی ئێوە) ئەزانێـت ﴿وَأَنتُمۡ لَا تَعۡلَمُونَ﴾ و ئێوە نایزانن ﴿٢١٦﴾ ﴿يَسۡـَٔلُونَكَ﴾ پرسیارت لێ دەکەن ﴿عَنِ ٱلشَّهۡرِ ٱلۡحَرَامِ﴾ دەربارەی مانگی حەرام ﴿قِتَالٖ فِيهِۖ﴾ جەنگ کردن تیایدا ﴿قُلۡ﴾ بڵێ ﴿قِتَالٞ فِيهِ كَبِيرٞۚ﴾ جەنگ لەمانگی حەرام دا گوناهێکی گەورەیە ﴿وَصَدٌّ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ﴾ بەڵام بەرهەڵستیی ڕێبازی خوا ﴿وَكُفۡرُۢ بِهِۦ﴾ وەبێ بڕوایی پێی ﴿وَٱلۡمَسۡجِدِ ٱلۡحَرَامِ﴾ وە (ڕێ گری موسوڵمانان) لەمزگەوتی حەرام ﴿وَإِخۡرَاجُ أَهۡلِهِۦ مِنۡهُ﴾ ودەرکردنی خەڵکی ئەو مزگەوتە لێی ﴿أَكۡبَرُ عِندَ ٱللَّهِۚ﴾ گەورەترە لای خوا (لەجەنگ کردن لەمانگی حەرامدا) ﴿وَٱلۡفِتۡنَةُ أَكۡبَرُ مِنَ ٱلۡقَتۡلِۗ﴾ وەهاوەڵ پەیداکردن بوخوداوهەوڵدان بۆپەشیمان کردنەوەی موسڵمان گەورەترە لە(پیاو) کوشتن (لەومانگەدا) ﴿وَلَا يَزَالُونَ يُقَٰتِلُونَكُمۡ﴾ بـەردەوام دەسـت هەڵناگـرن و جەنگتـان لەگەڵـدا دەکەن ﴿حَتَّىٰ يَرُدُّوكُمۡ عَن دِينِكُمۡ﴾ تاپەشـیمانتان بکەنـەوە لەدینەکەتـان ﴿إِنِ ٱسۡتَطَٰعُواْۚ﴾ ئەگـەر بتوانـن ﴿وَمَن يَرۡتَدِدۡ مِنكُمۡ عَن دِينِهِۦ﴾ وەهەرکەسـێك لەئێـوە لەدینی خۆی هـەڵ بگەڕێتـەوە ﴿فَيَمُتۡ وَهُوَ كَافِرٞ﴾ وە بەبێ بڕوایی بمـرێ ﴿فَأُوْلَٰٓئِكَ حَبِطَتۡ أَعۡمَٰلُهُمۡ﴾ ئـا ئەوانە هەمـوو کردەوەکانیان پـوچ ئەبێتەوە ﴿فِي ٱلدُّنۡيَا وَٱلۡأٓخِرَةِۖ﴾ لە دونیا و دوارۆژیشـدا ﴿وَأُوْلَٰٓئِكَ أَصۡحَٰبُ ٱلنَّارِۖ﴾ وەئەوانە یارو هاودەمی ئاگرن ﴿هُمۡ فِيهَا خَٰلِدُونَ﴾ تێیدا دەمێننەوە بەئێجگاری ﴿٢١٧﴾ ﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ﴾ بە ڕاسـتی ئەوانەی بڕوایان هێنا ﴿وَٱلَّذِينَ هَاجَرُواْ﴾ وئەوانـەی کۆچیـان کـرد ﴿وَجَٰهَدُواْ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ﴾ و تێکۆشـان لەڕێ ی خـوادا ﴿أُوْلَٰٓئِكَ يَرۡجُونَ رَحۡمَتَ ٱللَّهِۚ﴾ ئائەوانـە چاوەڕوانـی میهرەبانی خودان ﴿وَٱللَّهُ غَفُورٞ رَّحِيمٞ﴾ وەخوا لـێ خۆش بوو میهرەبانە ﴿٢١٨﴾ ﴿يَسۡـَٔلُونَكَ﴾ ئـەی موحەممەد پرسـیارت لێ دەکـەن ﴿عَنِ ٱلۡخَمۡرِ وَٱلۡمَيۡسِرِۖ﴾ دەربارەی عـەرەق و قومار ﴿قُلۡ فِيهِمَآ إِثۡمٞ كَبِيرٞ﴾ بڵێ لەم دوانەدا گوناهی گەورە هەیە ﴿وَمَنَٰفِعُ لِلنَّاسِ﴾ و چەند قازانجێك هەیە بۆ خەڵکی ﴿وَإِثۡمُهُمَآ أَكۡبَرُ﴾ بەڵام گوناهەکەیان گەورەترە ﴿مِن نَّفۡعِهِمَاۗ﴾ لە سوود وقازانجەکەیان ﴿وَيَسۡـَٔلُونَكَ﴾ وە پرسـیارت لـێ دەکەن ﴿مَاذَا يُنفِقُونَۖ﴾ چی ببەخشـن ﴿قُلِ ٱلۡعَفۡوَۗ﴾ بڵێ ئـەوەی لێتان زیـادە ﴿كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ ٱللَّهُ لَكُمُ ٱلۡأٓيَٰتِ﴾ ئاوەهـا خـودا بەڵگـەکان ڕوون دەکاتـەوە بۆتـان ﴿لَعَلَّكُمۡ تَتَفَكَّرُونَ﴾ تا بیربکەنەوە ﴿٢١٩﴾

فِي ٱلدُّنۡيَا وَٱلۡأٓخِرَةِۗ وَيَسۡـَٔلُونَكَ عَنِ ٱلۡيَتَٰمَىٰۖ قُلۡ إِصۡلَاحٞ لَّهُمۡ
خَيۡرٞۖ وَإِن تُخَالِطُوهُمۡ فَإِخۡوَٰنُكُمۡۚ وَٱللَّهُ يَعۡلَمُ ٱلۡمُفۡسِدَ مِنَ
ٱلۡمُصۡلِحِۚ وَلَوۡ شَآءَ ٱللَّهُ لَأَعۡنَتَكُمۡۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٞ
٢٢٠ وَلَا تَنكِحُواْ ٱلۡمُشۡرِكَٰتِ حَتَّىٰ يُؤۡمِنَّۚ وَلَأَمَةٞ مُّؤۡمِنَةٌ
خَيۡرٞ مِّن مُّشۡرِكَةٖ وَلَوۡ أَعۡجَبَتۡكُمۡۗ وَلَا تُنكِحُواْ ٱلۡمُشۡرِكِينَ
حَتَّىٰ يُؤۡمِنُواْۚ وَلَعَبۡدٞ مُّؤۡمِنٌ خَيۡرٞ مِّن مُّشۡرِكٖ وَلَوۡ أَعۡجَبَكُمۡۗ
أُوْلَٰٓئِكَ يَدۡعُونَ إِلَى ٱلنَّارِۖ وَٱللَّهُ يَدۡعُوٓاْ إِلَى ٱلۡجَنَّةِ وَٱلۡمَغۡفِرَةِ
بِإِذۡنِهِۦۖ وَيُبَيِّنُ ءَايَٰتِهِۦ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمۡ يَتَذَكَّرُونَ ٢٢١
وَيَسۡـَٔلُونَكَ عَنِ ٱلۡمَحِيضِۖ قُلۡ هُوَ أَذٗى فَٱعۡتَزِلُواْ ٱلنِّسَآءَ فِي
ٱلۡمَحِيضِ وَلَا تَقۡرَبُوهُنَّ حَتَّىٰ يَطۡهُرۡنَۖ فَإِذَا تَطَهَّرۡنَ فَأۡتُوهُنَّ
مِنۡ حَيۡثُ أَمَرَكُمُ ٱللَّهُۚ إِنَّ ٱللَّهَ يُحِبُّ ٱلتَّوَّٰبِينَ وَيُحِبُّ ٱلۡمُتَطَهِّرِينَ
٢٢٢ نِسَآؤُكُمۡ حَرۡثٞ لَّكُمۡ فَأۡتُواْ حَرۡثَكُمۡ أَنَّىٰ شِئۡتُمۡۖ وَقَدِّمُواْ
لِأَنفُسِكُمۡۚ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَٱعۡلَمُوٓاْ أَنَّكُم مُّلَٰقُوهُۗ وَبَشِّرِ
ٱلۡمُؤۡمِنِينَ ٢٢٣ وَلَا تَجۡعَلُواْ ٱللَّهَ عُرۡضَةٗ لِّأَيۡمَٰنِكُمۡ أَن تَبَرُّواْ
وَتَتَّقُواْ وَتُصۡلِحُواْ بَيۡنَ ٱلنَّاسِۚ وَٱللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٞ ٢٢٤

﴿فِي ٱلدُّنۡيَا وَٱلۡأٓخِرَةِۗ﴾ لە کاری دونیا ودواڕۆژتان ﴿وَيَسۡـَٔلُونَكَ﴾ وەپرسیارت لێ دەکەن ﴿عَنِ ٱلۡيَتَٰمَىٰۖ﴾ لەبارەی هەتیوان (کەچۆن بن لەگەڵیاندا) ﴿قُلۡ إِصۡلَاحٞ لَّهُمۡ خَيۡرٞۖ﴾ بڵێ چاکسازی (تێکەڵاوی کردن) بۆ ئەوان چاکترە ﴿وَإِن تُخَالِطُوهُمۡ فَإِخۡوَٰنُكُمۡۚ﴾ وەئەگەر تێکەڵ ببن لەگەڵیاندا (قەیناکات چونکە براتانن ﴿وَٱللَّهُ يَعۡلَمُ ٱلۡمُفۡسِدَ مِنَ ٱلۡمُصۡلِحِۚ﴾ وەخوا دەزانێ کێ خراپەکار و کێ چاکەکارە (لەگەڵ هەتیوان) ﴿وَلَوۡ شَآءَ ٱللَّهُ لَأَعۡنَتَكُمۡۚ﴾ ئەگەر خوا بیویستایە دوچاری ڕەنج و نارەحەتی دەکردن ﴿إِنَّ ٱللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٞ﴾ بەڕاستی خوا زاڵ و کار دروستە ﴿٢٢٠﴾ ﴿وَلَا تَنكِحُواْ ٱلۡمُشۡرِكَٰتِ﴾ ژنانی هاوبەش پەیداکەر مارە مەکەن ﴿حَتَّىٰ يُؤۡمِنَّۚ﴾ تابڕوا دەهێنن ﴿وَلَأَمَةٞ مُّؤۡمِنَةٌ﴾ کەنیزەکێکی بڕوادار ﴿خَيۡرٞ مِّن مُّشۡرِكَةٖ﴾ باشترە لەژنە (ئازادێکی) هاوبەش پەیداکەر ﴿وَلَوۡ أَعۡجَبَتۡكُمۡۗ﴾ با (هاوبەش پەیدا کەرەکە) سەرسامیشی کردبن (بەجوانی یان داراییان) ﴿وَلَا تُنكِحُواْ ٱلۡمُشۡرِكِينَ﴾ وە ژنانی موسڵمان مارە مەکەن لەهاوبەش پەیداکەران ﴿حَتَّىٰ يُؤۡمِنُواْۚ﴾ تابڕوا دەهێنن ﴿وَلَعَبۡدٞ مُّؤۡمِنٌ﴾ وەکۆیلەیەکی بڕوادار ﴿خَيۡرٞ مِّن مُّشۡرِكٖ﴾ باشترە لە(ئازادێکی) هاوبەش پەیداکەر ﴿وَلَوۡ أَعۡجَبَكُمۡۗ﴾ با سەرسامیشی کردبن (بە دارایی یا جوانیان) ﴿أُوْلَٰٓئِكَ يَدۡعُونَ إِلَى ٱلنَّارِۖ﴾ ئەوانە بانگ (ی خەڵك) دەکەن بۆ ناو ئاگر ﴿وَٱللَّهُ يَدۡعُوٓاْ إِلَى ٱلۡجَنَّةِ﴾ بەڵام خوا (خەڵك) بانگ دەکات بۆ بەهەشت ﴿وَٱلۡمَغۡفِرَةِ بِإِذۡنِهِۦۖ﴾ ولێخۆش بوون بەفەرمانی خۆی ﴿وَيُبَيِّنُ ءَايَٰتِهِۦ لِلنَّاسِ﴾ وە نیشانەکانی خۆی ڕۆشن دەکاتەوە بۆخەڵکی ﴿لَعَلَّهُمۡ يَتَذَكَّرُونَ﴾ بەڵکو بیربکەنەوە ﴿٢٢١﴾ ﴿وَيَسۡـَٔلُونَكَ عَنِ ٱلۡمَحِيضِۖ﴾ وەپرسیارت لێ دەکەن دەربارەی حەیز ﴿قُلۡ هُوَ أَذٗى﴾ بڵێ حەیز ئازارە ﴿فَٱعۡتَزِلُواْ ٱلنِّسَآءَ﴾ کەواتە دوور بکەونەوە لەهاوسەرەکانتان ﴿فِي ٱلۡمَحِيضِ﴾ لە کاتی حەیزا ﴿وَلَا تَقۡرَبُوهُنَّ﴾ وەنزیکیان لەگەڵدا مەکەن ﴿حَتَّىٰ يَطۡهُرۡنَۖ﴾ تا پاك دەبنەوە ﴿فَإِذَا تَطَهَّرۡنَ﴾ کەخۆیان شت (دوای پاك بوونەوە) ﴿فَأۡتُوهُنَّ﴾ ئەمجا بچنە لایان ﴿مِنۡ حَيۡثُ أَمَرَكُمُ ٱللَّهُۚ﴾ لەو شوێنەوە کە خوا فەرمانی پێداون ﴿إِنَّ ٱللَّهَ يُحِبُّ ٱلتَّوَّٰبِينَ﴾ بەڕاستی خوا تەوبەکارانی خۆش دەوێت ﴿وَيُحِبُّ ٱلۡمُتَطَهِّرِينَ﴾ وپاکانی خۆش دەوێت ﴿٢٢٢﴾ ﴿نِسَآؤُكُمۡ حَرۡثٞ لَّكُمۡ﴾ ژنەکانتان کێڵگەی خۆتانن ﴿فَأۡتُواْ حَرۡثَكُمۡ﴾ جا تۆو بوەشێننە ناو کێڵگەکەتانەوە (مەبەست چوونە لایانە) ﴿أَنَّىٰ شِئۡتُمۡۖ﴾ بەهەرشێوەیەك دەتانەوێ (لەشوێنی تایبەتی خۆی کە پێشەوەیە نەك دواوە) ﴿وَقَدِّمُواْ لِأَنفُسِكُمۡۚ﴾ کردەوەی باش پێش بخەن بۆ خۆتان ﴿وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ﴾ لەخوا بترسن ﴿وَٱعۡلَمُوٓاْ أَنَّكُم مُّلَٰقُوهُۗ﴾ وە بزانن و دڵنیابن کەبەخزمەتی دەگەن ﴿وَبَشِّرِ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ﴾ وەمژدە بدە بەبڕواداران ﴿٢٢٣﴾ ﴿وَلَا تَجۡعَلُواْ ٱللَّهَ عُرۡضَةٗ﴾ نەکەن سوێند بەخوا خواردن بکەن بەبەرهەڵستی ﴿لِّأَيۡمَٰنِكُمۡ﴾ ئەوشتانەی سوێندتان لەسەری خواردووە ﴿أَن تَبَرُّواْ وَتَتَّقُواْ﴾ کەچاکیی و پارێزکاری ﴿وَتُصۡلِحُواْ بَيۡنَ ٱلنَّاسِۚ﴾ و ڕێکخستنی نێوان خەڵکی یە ﴿وَٱللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٞ﴾ وە خوا بیسەر و زانایە ﴿٢٢٤﴾

لَّا يُؤَاخِذُكُمُ ٱللَّهُ بِٱللَّغۡوِ فِيٓ أَيۡمَٰنِكُمۡ وَلَٰكِن يُؤَاخِذُكُم بِمَا كَسَبَتۡ
قُلُوبُكُمۡۗ وَٱللَّهُ غَفُورٌ حَلِيمٞ ٢٢٥ لِّلَّذِينَ يُؤۡلُونَ مِن نِّسَآئِهِمۡ تَرَبُّصُ
أَرۡبَعَةِ أَشۡهُرٖۖ فَإِن فَآءُو فَإِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٞ رَّحِيمٞ ٢٢٦ وَإِنۡ عَزَمُواْ
ٱلطَّلَٰقَ فَإِنَّ ٱللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٞ ٢٢٧ وَٱلۡمُطَلَّقَٰتُ يَتَرَبَّصۡنَ بِأَنفُسِهِنَّ
ثَلَٰثَةَ قُرُوٓءٖۚ وَلَا يَحِلُّ لَهُنَّ أَن يَكۡتُمۡنَ مَا خَلَقَ ٱللَّهُ فِيٓ أَرۡحَامِهِنَّ
إِن كُنَّ يُؤۡمِنَّ بِٱللَّهِ وَٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِۚ وَبُعُولَتُهُنَّ أَحَقُّ بِرَدِّهِنَّ فِي
ذَٰلِكَ إِنۡ أَرَادُوٓاْ إِصۡلَٰحٗاۚ وَلَهُنَّ مِثۡلُ ٱلَّذِي عَلَيۡهِنَّ بِٱلۡمَعۡرُوفِۚ
وَلِلرِّجَالِ عَلَيۡهِنَّ دَرَجَةٞۗ وَٱللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ٢٢٨ ٱلطَّلَٰقُ مَرَّتَانِۖ
فَإِمۡسَاكُۢ بِمَعۡرُوفٍ أَوۡ تَسۡرِيحُۢ بِإِحۡسَٰنٖۗ وَلَا يَحِلُّ لَكُمۡ أَن تَأۡخُذُواْ
مِمَّآ ءَاتَيۡتُمُوهُنَّ شَيۡـًٔا إِلَّآ أَن يَخَافَآ أَلَّا يُقِيمَا حُدُودَ ٱللَّهِۖ
فَإِنۡ خِفۡتُمۡ أَلَّا يُقِيمَا حُدُودَ ٱللَّهِ فَلَا جُنَاحَ عَلَيۡهِمَا فِيمَا ٱفۡتَدَتۡ
بِهِۦۗ تِلۡكَ حُدُودُ ٱللَّهِ فَلَا تَعۡتَدُوهَاۚ وَمَن يَتَعَدَّ حُدُودَ ٱللَّهِ فَأُوْلَٰٓئِكَ
هُمُ ٱلظَّٰلِمُونَ ٢٢٩ فَإِن طَلَّقَهَا فَلَا تَحِلُّ لَهُۥ مِنۢ بَعۡدُ حَتَّىٰ تَنكِحَ زَوۡجًا
غَيۡرَهُۥۗ فَإِن طَلَّقَهَا فَلَا جُنَاحَ عَلَيۡهِمَآ أَن يَتَرَاجَعَآ إِن ظَنَّآ أَن
يُقِيمَا حُدُودَ ٱللَّهِۗ وَتِلۡكَ حُدُودُ ٱللَّهِ يُبَيِّنُهَا لِقَوۡمٖ يَعۡلَمُونَ ٢٣٠

﴿لَّا يُؤَاخِذُكُمُ ٱللَّهُ بِٱللَّغْوِ فِيٓ أَيْمَٰنِكُمْ﴾ خوا سوێندی بێ هوودە (لەدەم دەرچوون) تان لێ ناگرێ ﴿وَلَٰكِن يُؤَاخِذُكُم﴾ بەڵام سوێندێکتان لێ دەگرێت ﴿بِمَا كَسَبَتْ قُلُوبُكُمْ﴾ بە دڵ بتانەوێت ومەبەستتان بێت ﴿وَٱللَّهُ غَفُورٌ حَلِيمٌ﴾ وەخوا لێخۆشبوو لەسەر خۆیە ﴿٢٢٥﴾ ﴿لِّلَّذِينَ يُؤْلُونَ مِن نِّسَآئِهِمْ﴾ بۆ ئەوانە هەیە سوێند دەخۆن لەگەڵ ژنەکانیان دروست نەبن ﴿تَرَبُّصُ أَرْبَعَةِ أَشْهُرٍ﴾ چاوەڕوانیی چوار مانگ بکەن ﴿فَإِن فَآءُو﴾ ئەمجا ئەگەر گەڕانەوە (بۆ لای ژنەکانیان) ﴿فَإِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ﴾ ئەوا خوا لێخۆشبوو میهرەبانە ﴿٢٢٦﴾ ﴿وَإِنْ عَزَمُوا۟ ٱلطَّلَٰقَ﴾ وە ئەگەر بڕیاری تەڵاق دانیان دا ﴿فَإِنَّ ٱللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ﴾ ئەوا خوا بیسەرو زانایە ﴿٢٢٧﴾ ﴿وَٱلْمُطَلَّقَٰتُ﴾ وە ژنە تەڵاق دراوەکان ﴿يَتَرَبَّصْنَ بِأَنفُسِهِنَّ﴾ دان بەخۆیاندا دەگرن ﴿ثَلَٰثَةَ قُرُوٓءٍ﴾ تا ماوەی سێ حەیز ﴿وَلَا يَحِلُّ لَهُنَّ﴾ دروست نی یە بۆ ئەوان ﴿أَن يَكْتُمْنَ﴾ کە بیشارنەوە ﴿مَا خَلَقَ ٱللَّهُ فِيٓ أَرْحَامِهِنَّ﴾ ئەوەی خوا لە مندالدانیان دا دروستی کردوە (لە حەیز یا منداڵ) ﴿إِن كُنَّ يُؤْمِنَّ بِٱللَّهِ﴾ ئەگەر بڕوایان هەیە بەخوا ﴿وَٱلْيَوْمِ ٱلْءَاخِرِ﴾ و بەڕۆژیی دوایی ﴿وَبُعُولَتُهُنَّ أَحَقُّ﴾ وە مێردەکانیان شایستەن ﴿بِرَدِّهِنَّ فِي ذَٰلِكَ﴾ بە گێڕانەوەیان لە عیددەدا ﴿إِنْ أَرَادُوٓا۟ إِصْلَٰحًا﴾ ئەگەر بیانەوێ بە باشی بژین ﴿وَلَهُنَّ مِثْلُ ٱلَّذِي عَلَيْهِنَّ بِٱلْمَعْرُوفِ﴾ وە بۆ ژنان هەیە بەسەر مێردیانەوە وەکو ئەوەی کە بۆ پیاوان هەیە بەسەر ژنانەوە بەپێ ی باوونەریتی (پەسەند) ﴿وَلِلرِّجَالِ عَلَيْهِنَّ دَرَجَةٌ﴾ وە پیاوان پلەیەکیان هەیە بەسەر ژنانیانەوە ﴿وَٱللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ﴾ وە خوا زاڵ و کار دروستە ﴿٢٢٨﴾ ﴿ٱلطَّلَٰقُ مَرَّتَانِ﴾ تەڵاق (یێک کە بردنەوەی لە دواوە بێ) دوو جارە ﴿فَإِمْسَاكٌۢ بِمَعْرُوفٍ﴾ دوا ئەوە ڕاگرتنە بەخۆشیی ﴿أَوْ تَسْرِيحٌۢ بِإِحْسَٰنٍ﴾ یان بەڕەڵاکردن وتەڵاقدانیەتی بەباشیی ﴿وَلَا يَحِلُّ لَكُمْ﴾ وە دروست نی یە بۆ ئێوە ﴿أَن تَأْخُذُوا۟﴾ کە لێ بسەننەوە ﴿مِمَّآ ءَاتَيْتُمُوهُنَّ شَيْـًٔا﴾ هیچێك لەوشتانەی کەداوتانێ ﴿إِلَّآ أَن يَخَافَآ﴾ مەگەر هەردوولا بترسن (لەوەی) ﴿أَلَّا يُقِيمَا حُدُودَ ٱللَّهِ﴾ کە سنووری خوا ڕانەگرن ﴿فَإِنْ خِفْتُمْ﴾ جا ئەگەر ترسان ﴿أَلَّا يُقِيمَا حُدُودَ ٱللَّهِ﴾ لەوەی سنووری خوا ڕانەگرن ﴿فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا﴾ ئەو پیاوو ئافرەتەکە گوناهیان ناگات ﴿فِيمَا ٱفْتَدَتْ بِهِۦ﴾ بەوە کە ژنەکە لەبریتی خۆی بیدات بەپیاوەکەی ﴿تِلْكَ حُدُودُ ٱللَّهِ﴾ ئەمانە (ی باسکران) سنووری خوان ﴿فَلَا تَعْتَدُوهَا﴾ لێیان دەرمەچن ودەستدرێژی نەکەنە سەریان ﴿وَمَن يَتَعَدَّ حُدُودَ ٱللَّهِ﴾ وە هەرکەسێك لە سنوری خوا دەربچێت ﴿فَأُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلظَّٰلِمُونَ﴾ ئا ئەوانە ستەمکارن ﴿٢٢٩﴾ ﴿فَإِن طَلَّقَهَا﴾ ئەمجا ئەگەر تەڵاقی (سێهەمی) دا ﴿فَلَا تَحِلُّ لَهُۥ مِنۢ بَعْدُ﴾ ئیتر ئەو ژنە بۆ ئەو پیاوە دروست نی یە ﴿حَتَّىٰ تَنكِحَ زَوْجًا غَيْرَهُۥ﴾ هەتا شوونەکات بە مێردێکی تر (بە ئێجگاری) ﴿فَإِن طَلَّقَهَا﴾ ئەمجا ئەگەر (مێردی دووهەم) تەڵاقی دا (یا مرد) ﴿فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَآ﴾ ئیتر گوناە نی یە لەسەر ژن و مێردە (کۆنە) کە ﴿أَن يَتَرَاجَعَآ﴾ کە بگەڕێننەوە لای یەکتر (بە مارەکردنێکی تازە) ﴿إِن ظَنَّآ﴾ ئەگەر بزانن ﴿أَن يُقِيمَا حُدُودَ ٱللَّهِ﴾ کە لە سنووری خوا دەرناچن ﴿وَتِلْكَ حُدُودُ ٱللَّهِ﴾ ئەمانە سنووری خوان ﴿يُبَيِّنُهَا لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ﴾ ڕوونیان دەکاتەوە بۆ گەلێك کە تێ بگەن ﴿٢٣٠﴾

وَإِذَا طَلَّقۡتُمُ ٱلنِّسَآءَ فَبَلَغۡنَ أَجَلَهُنَّ فَأَمۡسِكُوهُنَّ بِمَعۡرُوفٍ
أَوۡ سَرِّحُوهُنَّ بِمَعۡرُوفٖۚ وَلَا تُمۡسِكُوهُنَّ ضِرَارٗا لِّتَعۡتَدُواْۚ وَمَن
يَفۡعَلۡ ذَٰلِكَ فَقَدۡ ظَلَمَ نَفۡسَهُۥۚ وَلَا تَتَّخِذُوٓاْ ءَايَٰتِ ٱللَّهِ هُزُوٗاۚ
وَٱذۡكُرُواْ نِعۡمَتَ ٱللَّهِ عَلَيۡكُمۡ وَمَآ أَنزَلَ عَلَيۡكُم مِّنَ ٱلۡكِتَٰبِ وَٱلۡحِكۡمَةِ
يَعِظُكُم بِهِۦۚ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَٱعۡلَمُوٓاْ أَنَّ ٱللَّهَ بِكُلِّ شَيۡءٍ عَلِيمٞ ٢٣١ وَإِذَا
طَلَّقۡتُمُ ٱلنِّسَآءَ فَبَلَغۡنَ أَجَلَهُنَّ فَلَا تَعۡضُلُوهُنَّ أَن يَنكِحۡنَ
أَزۡوَٰجَهُنَّ إِذَا تَرَٰضَوۡاْ بَيۡنَهُم بِٱلۡمَعۡرُوفِۗ ذَٰلِكَ يُوعَظُ بِهِۦ مَن كَانَ
مِنكُمۡ يُؤۡمِنُ بِٱللَّهِ وَٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِۗ ذَٰلِكُمۡ أَزۡكَىٰ لَكُمۡ وَأَطۡهَرُۚ وَٱللَّهُ
يَعۡلَمُ وَأَنتُمۡ لَا تَعۡلَمُونَ ٢٣٢ ۞ وَٱلۡوَٰلِدَٰتُ يُرۡضِعۡنَ أَوۡلَٰدَهُنَّ حَوۡلَيۡنِ نصف الحزب ٤
كَامِلَيۡنِۖ لِمَنۡ أَرَادَ أَن يُتِمَّ ٱلرَّضَاعَةَۚ وَعَلَى ٱلۡمَوۡلُودِ لَهُۥ رِزۡقُهُنَّ
وَكِسۡوَتُهُنَّ بِٱلۡمَعۡرُوفِۚ لَا تُكَلَّفُ نَفۡسٌ إِلَّا وُسۡعَهَاۚ لَا تُضَآرَّ
وَٰلِدَةُۢ بِوَلَدِهَا وَلَا مَوۡلُودٞ لَّهُۥ بِوَلَدِهِۦۚ وَعَلَى ٱلۡوَارِثِ مِثۡلُ ذَٰلِكَۗ فَإِنۡ
أَرَادَا فِصَالًا عَن تَرَاضٖ مِّنۡهُمَا وَتَشَاوُرٖ فَلَا جُنَاحَ عَلَيۡهِمَاۗ وَإِنۡ
أَرَدتُّمۡ أَن تَسۡتَرۡضِعُوٓاْ أَوۡلَٰدَكُمۡ فَلَا جُنَاحَ عَلَيۡكُمۡ إِذَا سَلَّمۡتُم مَّآ
ءَاتَيۡتُم بِٱلۡمَعۡرُوفِۗ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَٱعۡلَمُوٓاْ أَنَّ ٱللَّهَ بِمَا تَعۡمَلُونَ بَصِيرٞ ٢٣٣

﴿وَإِذَا طَلَّقۡتُمُ ٱلنِّسَآءَ﴾ کاتێك ژنانی هاوسەرتان تەلاق دا و ﴿فَبَلَغۡنَ أَجَلَهُنَّ﴾ گەیشتن بە ئاخرو ئۆخری عیددەیان ﴿فَأَمۡسِكُوهُنَّ بِمَعۡرُوفٍ﴾ ڕایان بگرنەوە بەخۆشیی ﴿أَوۡ سَرِّحُوهُنَّ بِمَعۡرُوفٍۚ﴾ یان بەرەڵایان بکەن وتەلاقیان بدەن بەباشی ﴿وَلَا تُمۡسِكُوهُنَّ ضِرَارٗا﴾ ڕایان مەگرنەوە بەئێش و ئازارەوە ﴿لِّتَعۡتَدُواْۚ﴾ بۆئەوەی ستەمیان لێ بکەن ﴿وَمَن يَفۡعَلۡ ذَٰلِكَ﴾ هەرکەسێك کاری وابکات ﴿فَقَدۡ ظَلَمَ نَفۡسَهُۥۚ﴾ ئەوەستەمی لەخۆی کردوە ﴿وَلَا تَتَّخِذُوٓاْ ءَايَٰتِ ٱللَّهِ هُزُوٗاۚ﴾ وە گاڵتە بەفەرموودەکانی خوا مەکەن ﴿وَٱذۡكُرُواْ نِعۡمَتَ ٱللَّهِ عَلَيۡكُمۡ﴾ و بیربکەنەوە لە چاکەی خوا لە گەڵتاندا ﴿وَمَآ أَنزَلَ عَلَيۡكُم﴾ و ئەوەی کەبەسەریدا ڕشتوون ﴿مِّنَ ٱلۡكِتَٰبِ وَٱلۡحِكۡمَةِ يَعِظُكُم بِهِۦۚ﴾ لەقورئـان و فەرموودەی بەجێ بەوە ئامۆژگاریتان دەکات ﴿وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ﴾ وە لەخوا بترسن ﴿وَٱعۡلَمُوٓاْ أَنَّ ٱللَّهَ﴾ وەبزانن کەخوا ﴿بِكُلِّ شَيۡءٍ عَلِيمٞ﴾ بەهەموو شت زانایە ﴿٢٣١﴾ ﴿وَإِذَا طَلَّقۡتُمُ ٱلنِّسَآءَ﴾ کاتێك ژنتـان تەلاقـدا ﴿فَبَلَغۡنَ أَجَلَهُنَّ﴾ عیددەیـان تـەواو بـوو ﴿فَلَا تَعۡضُلُوهُنَّ﴾ ئیتـر قەدەغەیان(بەرگرییـان) مەکـەن ﴿أَن يَنكِحۡنَ أَزۡوَٰجَهُنَّ﴾ کـە شـووبکەن بەخەڵکانێکی تر کە دەبن بـە مێردیان ﴿إِذَا تَرَٰضَوۡاْ بَيۡنَهُم﴾ ئەگـەر ڕێـك کەوتن لەنـاو خۆیانـدا ﴿بِٱلۡمَعۡرُوفِۗ﴾ بەباشـی ﴿ذَٰلِكَ يُوعَظُ بِهِۦ﴾ ئەمە پەنـد وئامۆژگاری تێدایـە ﴿مَن كَانَ مِنكُمۡ يُؤۡمِنُ بِٱللَّهِ وَٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِۗ﴾ بۆئەو کەسـەی کەبڕوای بەخواو بـەڕۆژی دوایی بێت لە ئێوە ﴿ذَٰلِكُمۡ أَزۡكَىٰ لَكُمۡ وَأَطۡهَرُۚ﴾ ئەم پەند وەرگرتنەتان باشـترەو پاکترە ﴿وَٱللَّهُ يَعۡلَمُ وَأَنتُمۡ لَا تَعۡلَمُونَ﴾ چونکە خوا دەزانـێ و ئێـوە نایزانـن ﴿٢٣٢﴾ ﴿وَٱلۡوَٰلِدَٰتُ﴾ دایکان ﴿يُرۡضِعۡنَ أَوۡلَٰدَهُنَّ﴾ شـیر بدەن بـە منداڵەکانیان ﴿حَوۡلَيۡنِ كَامِلَيۡنِۖ﴾ دوو سـاڵی تەواو ﴿لِمَنۡ أَرَادَ﴾ (ئەمە) بۆکەسـێکە کە بیەوێت ﴿أَن يُتِمَّ ٱلرَّضَاعَةَۚ﴾ شـیری تەواو بدات ﴿وَعَلَى ٱلۡمَوۡلُودِ لَهُۥ﴾ لەسەر باوکەکەیە ﴿رِزۡقُهُنَّ وَكِسۡوَتُهُنَّ﴾ ڕۆزی و کاڵای دایکەکان ﴿بِٱلۡمَعۡرُوفِۚ﴾ بەباشـی ﴿لَا تُكَلَّفُ نَفۡسٌ إِلَّا وُسۡعَهَاۚ﴾ هیچ کەسـێك لەتوانای خۆی زیاتر داوای لێ ناکرێت ﴿لَا تُضَآرَّ وَٰلِدَةُۢ بِوَلَدِهَا﴾ با زیان نەگەیەندرێ بەهیچ دایکێك بەهۆی منداڵەکەیەوە ﴿وَلَا مَوۡلُودٞ لَّهُۥ بِوَلَدِهِۦۚ﴾ وە بەهیچ باوکێـك بەهۆی منداڵەکەیەوە ﴿وَعَلَى ٱلۡوَارِثِ مِثۡلُ ذَٰلِكَۗ﴾ وە(ئەگەر باوکەکە مرد) لەسـەر میراتگرە وەکو ئەوەی(پێشـوونەفەقەی دایکی منداڵە کە بدات) ﴿فَإِنۡ أَرَادَا فِصَالًا﴾ ئەمجا ئەگەر ویسـتیان(منداڵەکە) لەشـیر ببڕنەوە(لەپێش دوو سـاڵەکەدا) ﴿عَن تَرَاضٖ مِّنۡهُمَا وَتَشَاوُرٖ﴾ بەڕەزامەنـدی و ڕاوێژیـی هەردوولایەکیـان ﴿فَلَا جُنَاحَ عَلَيۡهِمَاۗ﴾ ئـەوە گوناهیـان ناگـات ﴿وَإِنۡ أَرَدتُّمۡ﴾ وە ئەگـەر (ئێـوەی پیاوان) ویسـتان ﴿أَن تَسۡتَرۡضِعُوٓاْ أَوۡلَٰدَكُمۡ﴾ دایـەن بگرن بـۆ منداڵەکانتان ﴿فَلَا جُنَاحَ عَلَيۡكُمۡ﴾ ئـەوە گوناهتان ناگات ﴿إِذَا سَلَّمۡتُم﴾ ئەگـەر بیان دەنێ ﴿مَّآ ءَاتَيۡتُم بِٱلۡمَعۡرُوفِۗ﴾ ئەوی بۆتان داناوون بەخۆشـی ﴿وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَٱعۡلَمُوٓاْ﴾ وە لەخوا بترسن و بزانن ﴿أَنَّ ٱللَّهَ بِمَا تَعۡمَلُونَ بَصِيرٞ﴾ بەڕاستی خوا بینایە بەوەی کە دەیکەن ﴿٢٣٣﴾

وَٱلَّذِينَ يُتَوَفَّوْنَ مِنكُمْ وَيَذَرُونَ أَزْوَٰجًا يَتَرَبَّصْنَ بِأَنفُسِهِنَّ
أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ وَعَشْرًا ۖ فَإِذَا بَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ
فِيمَا فَعَلْنَ فِىٓ أَنفُسِهِنَّ بِٱلْمَعْرُوفِ ۗ وَٱللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ
﴿٢٣٤﴾ وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيمَا عَرَّضْتُم بِهِۦ مِنْ خِطْبَةِ ٱلنِّسَآءِ
أَوْ أَكْنَنتُمْ فِىٓ أَنفُسِكُمْ ۚ عَلِمَ ٱللَّهُ أَنَّكُمْ سَتَذْكُرُونَهُنَّ
وَلَٰكِن لَّا تُوَاعِدُوهُنَّ سِرًّا إِلَّآ أَن تَقُولُوا۟ قَوْلًا مَّعْرُوفًا ۚ
وَلَا تَعْزِمُوا۟ عُقْدَةَ ٱلنِّكَاحِ حَتَّىٰ يَبْلُغَ ٱلْكِتَٰبُ أَجَلَهُۥ ۚ
وَٱعْلَمُوٓا۟ أَنَّ ٱللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِىٓ أَنفُسِكُمْ فَٱحْذَرُوهُ ۚ وَٱعْلَمُوٓا۟
أَنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ حَلِيمٌ ﴿٢٣٥﴾ لَّا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ إِن طَلَّقْتُمُ ٱلنِّسَآءَ
مَا لَمْ تَمَسُّوهُنَّ أَوْ تَفْرِضُوا۟ لَهُنَّ فَرِيضَةً ۚ وَمَتِّعُوهُنَّ عَلَى
ٱلْمُوسِعِ قَدَرُهُۥ وَعَلَى ٱلْمُقْتِرِ قَدَرُهُۥ مَتَٰعًۢا بِٱلْمَعْرُوفِ ۖ حَقًّا عَلَى
ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿٢٣٦﴾ وَإِن طَلَّقْتُمُوهُنَّ مِن قَبْلِ أَن تَمَسُّوهُنَّ وَقَدْ
فَرَضْتُمْ لَهُنَّ فَرِيضَةً فَنِصْفُ مَا فَرَضْتُمْ إِلَّآ أَن يَعْفُونَ
أَوْ يَعْفُوَا۟ ٱلَّذِى بِيَدِهِۦ عُقْدَةُ ٱلنِّكَاحِ ۚ وَأَن تَعْفُوٓا۟ أَقْرَبُ لِلتَّقْوَىٰ ۚ
وَلَا تَنسَوُا۟ ٱلْفَضْلَ بَيْنَكُمْ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٢٣٧﴾

﴿وَالَّذِينَ يُتَوَفَّوْنَ مِنكُمْ﴾ ئـەو پیاوانـەی کەدەمـرن لەئێـوە ﴿وَيَذَرُونَ أَزْوَاجًا﴾ و هاوسـەران جـێ دەهێڵـن ﴿يَتَرَبَّصْنَ بِأَنفُسِهِنَّ﴾ هاوسـەرەکانیان دەبێـت چاوەڕوانی بکـەن ﴿أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ وَعَشْرًا﴾ چوار مانگ و دە شـەو ﴿فَإِذَا بَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ﴾ ئەمجـا کە عیددەیان تەواو بوو ﴿فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ﴾ ئیتر گوناهتان لەسـەر نـی یـە (ئـەی کـەس و کاری ژن) ﴿فِيمَا فَعَلْنَ فِي أَنفُسِهِنَّ بِالْمَعْرُوفِ﴾ لـەوەی کە (ئـەو ژنانـە) دەیکەن لەخۆیانـدا بەپـێ ی باوی ناو کۆمـەڵ ﴿وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ﴾ وە خوا ئاگادارە بـەوەی کە دەیکەن ﴿٢٣٤﴾ ﴿وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ﴾ وە گوناهتـان ناگـات ﴿فِيمَا عَرَّضْتُم بِهِ مِنْ خِطْبَةِ النِّسَاءِ﴾ لـە خوازبێنـی ژنانی(مێرد مردوو) بە ناڕاستەوخۆ پێیان بڵێن ﴿أَوْ أَكْنَنتُمْ فِي أَنفُسِكُمْ﴾ یا لەدڵی خۆتاندا(بڕیار بدەن) دەیانخوازن ﴿عَلِمَ اللَّهُ أَنَّكُمْ﴾ خـوای گەورە زانیویەتی کە بێگومان ئێوە ﴿سَتَذْكُرُونَهُنَّ﴾ لەمەو دوا ناویان دەبەن ﴿وَلَٰكِن لَّا تُوَاعِدُوهُنَّ سِرًّا﴾ بەڵام بەنهێنی بەڵێنیان پێ مەدەن ﴿إِلَّا أَن تَقُولُوا قَوْلًا مَّعْرُوفًا﴾ مەگەر قسەیەك کەباش بێت ﴿وَلَا تَعْزِمُوا عُقْدَةَ النِّكَاحِ﴾ وە بڕیاری مارەکردنیان مەدەن ﴿حَتَّىٰ يَبْلُغَ الْكِتَابُ أَجَلَهُ﴾ تا عیددەکەیـان تـەواو دەبێـت ﴿وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ﴾ وە بزانن بێگومان خـوا دەزانێت ﴿مَا فِي أَنفُسِكُمْ﴾ بـەوەی کە لە دڵتاندایـە ﴿فَاحْذَرُوهُ﴾ کەواتە خۆتان بپارێزن ﴿وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ﴾ وە بزانن دڵنیابن کە خوا ﴿غَفُورٌ حَلِيمٌ﴾ لێخۆشـبووی لەسـەر خۆیە ﴿٢٣٥﴾ ﴿لَّا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ﴾ گوناهتان لەسەر نی یە ﴿إِن طَلَّقْتُمُ النِّسَاءَ﴾ ئەگەر ژنانێك تەڵاق بدەن ﴿مَا لَمْ تَمَسُّوهُنَّ﴾ کە هێشتا نەچوونبە لایان ﴿أَوْ تَفْرِضُوا لَهُنَّ فَرِيضَةً﴾ یا مارەییتان بۆ دانەنابن ﴿وَمَتِّعُوهُنَّ﴾ وە بەهرەمەندیان بکەن (شـتێکیان لەماڵی خۆتان بدەنێ) ﴿عَلَى الْمُوسِعِ قَدَرُهُ﴾ دەوڵەمەنـد بەپێ ی خۆی ﴿وَعَلَى الْمُقْتِرِ قَدَرُهُ﴾ وە هەژار بەپێ ی خۆی ﴿مَتَاعًا بِالْمَعْرُوفِ﴾ بەهرەو یارمەتی دانێك کە باو و نەریت بێت. ﴿حَقًّا عَلَى الْمُحْسِنِينَ﴾ ئەوە پێویستە لەسەر چاکەکاران ﴿٢٣٦﴾ ﴿وَإِن طَلَّقْتُمُوهُنَّ﴾ وە ئەگەر ژنانتان تەڵاق دا ﴿مِن قَبْلِ أَن تَمَسُّوهُنَّ﴾ پێش ئەوەی بچنە لایان ﴿وَقَدْ فَرَضْتُمْ لَهُنَّ فَرِيضَةً﴾ وە مارەیـی تـان بۆدانابـوون ﴿فَنِصْفُ مَا فَرَضْتُمْ﴾ ئەوە نیوەی مارەیـی یەکەیان دەکەوێ ﴿إِلَّا أَن يَعْفُونَ﴾ مەگـەر ئەوان(لێتـان) خۆش بن ﴿أَوْ يَعْفُوَ الَّذِي﴾ یان ئەو کەسـە لـە (مێرد) ی خۆش بێـت ﴿بِيَدِهِ عُقْدَةُ النِّكَاحِ﴾ کـە مارەبڕینە کـەی بەدەسـتە ﴿وَأَن تَعْفُوا أَقْرَبُ لِلتَّقْوَىٰ﴾ وە لێ خۆشـبوونتان لـە پارێزکاریـەوە نزیکترە ﴿وَلَا تَنسَوُا الْفَضْلَ بَيْنَكُمْ﴾ وە ئەو چاکەیـەی کە لە نێوانتاندا بـووە لەبیرتان نەچێتەوە ﴿إِنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ﴾ بێگومان خوا بینایە بەوەی کەوا دەیکەن ﴿٢٣٧﴾

حَٰفِظُواْ عَلَى ٱلصَّلَوَٰتِ وَٱلصَّلَوٰةِ ٱلۡوُسۡطَىٰ وَقُومُواْ لِلَّهِ
قَٰنِتِينَ ﴿٢٣٨﴾ فَإِنۡ خِفۡتُمۡ فَرِجَالًا أَوۡ رُكۡبَانٗاۖ فَإِذَآ أَمِنتُمۡ
فَٱذۡكُرُواْ ٱللَّهَ كَمَا عَلَّمَكُم مَّا لَمۡ تَكُونُواْ تَعۡلَمُونَ
﴿٢٣٩﴾ وَٱلَّذِينَ يُتَوَفَّوۡنَ مِنكُمۡ وَيَذَرُونَ أَزۡوَٰجٗا
وَصِيَّةٗ لِّأَزۡوَٰجِهِم مَّتَٰعًا إِلَى ٱلۡحَوۡلِ غَيۡرَ إِخۡرَاجٖۚ فَإِنۡ
خَرَجۡنَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيۡكُمۡ فِي مَا فَعَلۡنَ فِيٓ أَنفُسِهِنَّ
مِن مَّعۡرُوفٖۗ وَٱللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٞ ﴿٢٤٠﴾ وَلِلۡمُطَلَّقَٰتِ مَتَٰعُۢ
بِٱلۡمَعۡرُوفِۖ حَقًّا عَلَى ٱلۡمُتَّقِينَ ﴿٢٤١﴾ كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ
ٱللَّهُ لَكُمۡ ءَايَٰتِهِۦ لَعَلَّكُمۡ تَعۡقِلُونَ ﴿٢٤٢﴾ ۞ أَلَمۡ تَرَ
إِلَى ٱلَّذِينَ خَرَجُواْ مِن دِيَٰرِهِمۡ وَهُمۡ أُلُوفٌ حَذَرَ ٱلۡمَوۡتِ
فَقَالَ لَهُمُ ٱللَّهُ مُوتُواْ ثُمَّ أَحۡيَٰهُمۡۚ إِنَّ ٱللَّهَ لَذُو فَضۡلٍ
عَلَى ٱلنَّاسِ وَلَٰكِنَّ أَكۡثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يَشۡكُرُونَ ﴿٢٤٣﴾
وَقَٰتِلُواْ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ وَٱعۡلَمُوٓاْ أَنَّ ٱللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٞ ﴿٢٤٤﴾ مَّن
ذَا ٱلَّذِي يُقۡرِضُ ٱللَّهَ قَرۡضًا حَسَنٗا فَيُضَٰعِفَهُۥ لَهُۥٓ أَضۡعَافٗا
كَثِيرَةٗۚ وَٱللَّهُ يَقۡبِضُ وَيَبۡصُۜطُ وَإِلَيۡهِ تُرۡجَعُونَ ﴿٢٤٥﴾

ثلاثة أرباع الحزب ٤

﴿حَٰفِظُواْ عَلَى ٱلصَّلَوَٰتِ﴾ ئاگاداری لە نوێژەکانتان بکەن وبیانپارێزن ﴿وَٱلصَّلَوٰةِ ٱلۡوُسۡطَىٰ﴾ وە(بەتایبەتی)
نوێـژی ناوەڕاسـت(کە نوێژی عەسـرە) ﴿وَقُومُواْ لِلَّهِ قَٰنِتِينَ﴾ وە لە نوێژدا بوەسـتن بـۆ خوا بە گەردن
کەچـی و (بـێ قسـە کردن) ﴿٢٣٨﴾ ﴿فَإِنۡ خِفۡتُمۡ﴾ ئەمجا ئەگەر ترسـان ﴿فَرِجَالًا أَوۡ رُكۡبَانًاۖ﴾ (نوێژ بکەن)
بە پیادە یان بەسـواری ﴿فَإِذَآ أَمِنتُمۡ﴾ کەترسـتان نەما ﴿فَٱذۡكُرُواْ ٱللَّهَ﴾ ئەوسا یادی خوا بکەن ﴿كَمَا
عَلَّمَكُم﴾ بەوڕەنگـەی کەفێـری کردوون ﴿مَّا لَمۡ تَكُونُواْ تَعۡلَمُونَ﴾ ئـەوەی جـاران نەتاندەزانی ﴿٢٣٩﴾
﴿وَٱلَّذِينَ يُتَوَفَّوۡنَ مِنكُمۡ﴾ ئـەو پیاوانـەی دەمـردن لەئێـوە ﴿وَيَذَرُونَ أَزۡوَٰجًا﴾ پـاش خۆیـان
ژنەکانیان بەجێ دەهێڵن ﴿وَصِيَّةً لِّأَزۡوَٰجِهِم﴾ (خوا فەرمانی کردووە) بە وەسیەت کردن بۆ ژنەکانیان
﴿مَّتَٰعًا إِلَى ٱلۡحَوۡلِ﴾ تاسـاڵێك بەخێـو بکرێن ﴿غَيۡرَ إِخۡرَاجٍۚ﴾ بێ ئـەوەی دەربکرێن (لە ماڵـی مێردیان)
﴿فَإِنۡ خَرَجۡنَ﴾ ئەمجا ئەگەر خۆیان چوونە دەرەوە ﴿فَلَا جُنَاحَ عَلَيۡكُمۡ﴾ ئیتر هیچ گوناهتان لەسەر نی یە
(ئەی کەس و کاری مێرد) ﴿فِي مَا فَعَلۡنَ فِيٓ أَنفُسِهِنَّ﴾ لەوەی کە ئەو ژنانە دەیکەن دەربارەی خۆیان ﴿مِن
مَّعۡرُوفٖۗ﴾ بەباشیی ﴿وَٱللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٞ﴾ وەخوا زاڵ وبالادەست و کار دروستە ﴿٢٤٠﴾ ﴿وَلِلۡمُطَلَّقَٰتِ مَتَٰعُۢ﴾
بۆ تەڵاق دراوان هەیە(بەسەر مێردەکانیانەوە) بەهەرەمەند بکرێن (بە بڕێك پارە) ﴿بِٱلۡمَعۡرُوفِۖ﴾ بەباشی
﴿حَقًّا عَلَى ٱلۡمُتَّقِينَ﴾ (ئـەوە) پێویسـتە لەسـەر پارێـزکاران ﴿٢٤١﴾ ﴿كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ ٱللَّهُ لَكُمۡ ءَايَٰتِهِۦ﴾
ئـاوا خـوا ئایەتانی خۆیتان بۆ ڕوون دەکاتەوە ﴿لَعَلَّكُمۡ تَعۡقِلُونَ﴾ تاتێ بگەن و ژیربن ﴿٢٤٢﴾ ﴿أَلَمۡ تَرَ
إِلَى ٱلَّذِينَ﴾ ئایـا ووردنەبویتەوە لەوانـەی ﴿خَرَجُواْ مِن دِيَٰرِهِمۡ﴾ کەلە ولاتی خۆیـان دەرچوون ﴿وَهُمۡ
أُلُوفٌ﴾ لەکاتێکدا کە ئەوان هەزاران(کەس) بوون ﴿حَذَرَ ٱلۡمَوۡتِ﴾ لەترسی مردن ﴿فَقَالَ لَهُمُ ٱللَّهُ مُوتُواْ﴾
ئەمجـا خـوا پێ ی وتـن بمرن ﴿ثُمَّ أَحۡيَٰهُمۡۚ﴾ لـە پاشـان زیندووی کردنـەوە ﴿إِنَّ ٱللَّهَ لَذُو فَضۡلٍ﴾
بەڕاستی خوا خاوەنی چاکەیە ﴿عَلَى ٱلنَّاسِ﴾ بەسەر خەڵکەوە ﴿وَلَٰكِنَّ أَكۡثَرَ ٱلنَّاسِ﴾ بەلام زۆربەی
خەڵك ﴿لَا يَشۡكُرُونَ﴾ سوپاسی خوا ناکەن ﴿٢٤٣﴾ ﴿وَقَٰتِلُواْ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ﴾ جەنگ بکەن لەڕێ ی خوادا
﴿وَٱعۡلَمُوٓاْ﴾ وە بزانـن ﴿أَنَّ ٱللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٞ﴾ بەڕاسـتی خـوا بیسـەری زانایـە ﴿٢٤٤﴾ ﴿مَّن ذَا ٱلَّذِي يُقۡرِضُ
ٱللَّهَ﴾ کێ یە ئەو کەسـەی قەرز بدات بەخوا ﴿قَرۡضًا حَسَنٗا﴾ بە قەرزێکی باش ﴿فَيُضَٰعِفَهُۥ لَهُۥٓ﴾ ئەمجا
خوا بۆی زیاد دەکات ﴿أَضۡعَافٗا كَثِيرَةٗۚ﴾ بەزیاد کردنێکی زۆر ﴿وَٱللَّهُ يَقۡبِضُ وَيَبۡصُۜطُ﴾ وە خوا(ڕۆزی
خۆی) ئەگرێتەوە وە فراوانی دەکات ﴿وَإِلَيۡهِ تُرۡجَعُونَ﴾ وە هەر بۆلای ئەویش دەگەڕێنەوە ﴿٢٤٥﴾

أَلَمْ تَرَ إِلَى ٱلْمَلَإِ مِنۢ بَنِيٓ إِسْرَٰٓءِيلَ مِنۢ بَعْدِ مُوسَىٰٓ إِذْ
قَالُواْ لِنَبِيٍّ لَّهُمُ ٱبْعَثْ لَنَا مَلِكًا نُّقَٰتِلْ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِۖ
قَالَ هَلْ عَسَيْتُمْ إِن كُتِبَ عَلَيْكُمُ ٱلْقِتَالُ أَلَّا تُقَٰتِلُواْۖ
قَالُواْ وَمَا لَنَآ أَلَّا نُقَٰتِلَ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ وَقَدْ أُخْرِجْنَا
مِن دِيَٰرِنَا وَأَبْنَآئِنَاۖ فَلَمَّا كُتِبَ عَلَيْهِمُ ٱلْقِتَالُ تَوَلَّوْاْ
إِلَّا قَلِيلًا مِّنْهُمْۚ وَٱللَّهُ عَلِيمُۢ بِٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٢٤٦﴾ وَقَالَ لَهُمْ
نَبِيُّهُمْ إِنَّ ٱللَّهَ قَدْ بَعَثَ لَكُمْ طَالُوتَ مَلِكًاۚ
قَالُوٓاْ أَنَّىٰ يَكُونُ لَهُ ٱلْمُلْكُ عَلَيْنَا وَنَحْنُ أَحَقُّ
بِٱلْمُلْكِ مِنْهُ وَلَمْ يُؤْتَ سَعَةً مِّنَ ٱلْمَالِۚ قَالَ إِنَّ ٱللَّهَ
ٱصْطَفَىٰهُ عَلَيْكُمْ وَزَادَهُۥ بَسْطَةً فِي ٱلْعِلْمِ وَٱلْجِسْمِۖ
وَٱللَّهُ يُؤْتِي مُلْكَهُۥ مَن يَشَآءُۚ وَٱللَّهُ وَٰسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٤٧﴾
وَقَالَ لَهُمْ نَبِيُّهُمْ إِنَّ ءَايَةَ مُلْكِهِۦٓ أَن يَأْتِيَكُمُ
ٱلتَّابُوتُ فِيهِ سَكِينَةٌ مِّن رَّبِّكُمْ وَبَقِيَّةٌ مِّمَّا
تَرَكَ ءَالُ مُوسَىٰ وَءَالُ هَٰرُونَ تَحْمِلُهُ ٱلْمَلَٰٓئِكَةُۚ
إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَةً لَّكُمْ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ ﴿٢٤٨﴾

﴿أَلَمۡ تَرَ إِلَى ٱلۡمَلَإِ﴾ ئایا وورد نەبوویتەوە لەبەسەرهاتی دەستە و کۆمەڵێك لەکاربەدەست و ناودارانی ﴿مِنۢ بَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ﴾ بەنی ئیسرائیل (نەوەکانی یەعقوب) ﴿مِنۢ بَعۡدِ مُوسَىٰٓ﴾ لەدوای مووسا ﴿إِذۡ قَالُواْ لِنَبِيّٖ لَّهُمُ﴾ کە بەپێغەمبەرێکی خۆیان ووت ﴿ٱبۡعَثۡ لَنَا مَلِكٗا﴾ پاشایەکمان بۆ بنێرە ﴿نُّقَٰتِلۡ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِۖ﴾ تا جەنگ بکەین لەڕێ ی خوادا ﴿قَالَ هَلۡ عَسَيۡتُمۡ﴾ ووتی ئایا نزیك نییە ئێوە ﴿إِن كُتِبَ عَلَيۡكُمُ ٱلۡقِتَالُ﴾ ئەگەر جەنگتان لەسەر فەرز و پێویست بکرێ ﴿أَلَّا تُقَٰتِلُواْۖ﴾ جەنگ نەکەن ﴿قَالُواْ وَمَا لَنَآ أَلَّا نُقَٰتِلَ﴾ (لە وەڵامدا) ووتیان چ سودێکمان پێ دەگات ئەگەر جەنگ نەکەین ﴿فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ﴾ لەڕێ ی خوادا ﴿وَقَدۡ أُخۡرِجۡنَا﴾ لەکاتێکدا کە دەرکراوین ﴿مِن دِيَٰرِنَا وَأَبۡنَآئِنَاۖ﴾ لە وولاتمان و ماڵ و منداڵماندا ﴿فَلَمَّا كُتِبَ عَلَيۡهِمُ ٱلۡقِتَالُ﴾ کەچی کاتێك جەنگیان لەسەر پێویست کرا ﴿تَوَلَّوۡاْ﴾ پشتیان هەڵکرد ﴿إِلَّا قَلِيلٗا مِّنۡهُمۡۚ﴾ کەمێکیان نەبێت ﴿وَٱللَّهُ عَلِيمُۢ بِٱلظَّٰلِمِينَ﴾ خوایش ئاگادارە بەسەر ستەمکاراندا ﴿٢٤٦﴾ ﴿وَقَالَ لَهُمۡ نَبِيُّهُمۡ﴾ وە پێغەمبەرەکەیان پێی ووتن ﴿إِنَّ ٱللَّهَ قَدۡ بَعَثَ لَكُمۡ طَالُوتَ مَلِكٗاۚ﴾ بێگومان خوا طالووتی بۆ ناردن بە پادشا ﴿قَالُوٓاْ أَنَّىٰ يَكُونُ لَهُ ٱلۡمُلۡكُ﴾ ووتیان ئەو چۆن ئەبێ بە پادشا ﴿عَلَيۡنَا﴾ بەسەر ئێمەوە ﴿وَنَحۡنُ أَحَقُّ بِٱلۡمُلۡكِ مِنۡهُ﴾ کە ئێمە لەو شایستە ترین بەپادشایی ﴿وَلَمۡ يُؤۡتَ سَعَةٗ مِّنَ ٱلۡمَالِۚ﴾ وە دارایی زۆری نەدراوەتێ ﴿قَالَ إِنَّ ٱللَّهَ ٱصۡطَفَىٰهُ عَلَيۡكُمۡ﴾ فەرمووی: بەڕاستی خوا ئەوی هەڵبژاردووە بەسەر ئێوەدا ﴿وَزَادَهُۥ بَسۡطَةٗ﴾ وە بەشی زیاتری داوەتێ لە فراوانی ﴿فِي ٱلۡعِلۡمِ وَٱلۡجِسۡمِۖ﴾ لەزانین و توانایی جەستە ﴿وَٱللَّهُ يُؤۡتِي مُلۡكَهُۥ﴾ وە خوا موڵك و پاشایی خۆی دەدات ﴿مَن يَشَآءُۚ﴾ بەهەر کەس خۆی بیەوێ ﴿وَٱللَّهُ وَٰسِعٌ عَلِيمٞ﴾ وە خوا(بەهرە) فراوان و زانایە.﴿٢٤٧﴾ ﴿وَقَالَ لَهُمۡ نَبِيُّهُمۡ﴾ وە پێغەمبەرەکەیان پێی ووتن ﴿إِنَّ ءَايَةَ مُلۡكِهِۦٓ﴾ نیشانەی پادشای یەکەی ئەوەیە ﴿أَن يَأۡتِيَكُمُ ٱلتَّابُوتُ﴾ کە سندوق و دارەمەیتەکەتان بۆ دێتەوە ﴿فِيهِ سَكِينَةٞ مِّن رَّبِّكُمۡ﴾ کەمایەی ئارامیتانە لەپەروەردگارتانەوە ﴿وَبَقِيَّةٞ مِّمَّا تَرَكَ﴾ لەگەڵ هەندێك لەکەلەپوری ﴿ءَالُ مُوسَىٰ وَءَالُ هَٰرُونَ﴾ خانەدانی مووسا و هاروون ﴿تَحۡمِلُهُ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةُۚ﴾ فریشتە هەڵیدەگرن ﴿إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَةٗ لَّكُمۡ﴾ بێگومان لەمەدا نیشانە و بەڵگە هەیە بۆ ئێوە ﴿إِن كُنتُم مُّؤۡمِنِينَ﴾ ئەگەرئێوە بڕوادار بن ﴿٢٤٨﴾

فَلَمَّا فَصَلَ طَالُوتُ بِٱلۡجُنُودِ قَالَ إِنَّ ٱللَّهَ مُبۡتَلِيكُم
بِنَهَرٖ فَمَن شَرِبَ مِنۡهُ فَلَيۡسَ مِنِّي وَمَن لَّمۡ يَطۡعَمۡهُ
فَإِنَّهُۥ مِنِّيٓ إِلَّا مَنِ ٱغۡتَرَفَ غُرۡفَةَۢ بِيَدِهِۦۚ فَشَرِبُواْ مِنۡهُ
إِلَّا قَلِيلٗا مِّنۡهُمۡۚ فَلَمَّا جَاوَزَهُۥ هُوَ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ
مَعَهُۥ قَالُواْ لَا طَاقَةَ لَنَا ٱلۡيَوۡمَ بِجَالُوتَ وَجُنُودِهِۦۚ
قَالَ ٱلَّذِينَ يَظُنُّونَ أَنَّهُم مُّلَٰقُواْ ٱللَّهِ كَم مِّن فِئَةٖ
قَلِيلَةٍ غَلَبَتۡ فِئَةٗ كَثِيرَةَۢ بِإِذۡنِ ٱللَّهِۗ وَٱللَّهُ مَعَ
ٱلصَّٰبِرِينَ ﴿٢٤٩﴾ وَلَمَّا بَرَزُواْ لِجَالُوتَ وَجُنُودِهِۦ قَالُواْ
رَبَّنَآ أَفۡرِغۡ عَلَيۡنَا صَبۡرٗا وَثَبِّتۡ أَقۡدَامَنَا وَٱنصُرۡنَا
عَلَى ٱلۡقَوۡمِ ٱلۡكَٰفِرِينَ ﴿٢٥٠﴾ فَهَزَمُوهُم بِإِذۡنِ ٱللَّهِ
وَقَتَلَ دَاوُۥدُ جَالُوتَ وَءَاتَىٰهُ ٱللَّهُ ٱلۡمُلۡكَ
وَٱلۡحِكۡمَةَ وَعَلَّمَهُۥ مِمَّا يَشَآءُۗ وَلَوۡلَا دَفۡعُ ٱللَّهِ ٱلنَّاسَ
بَعۡضَهُم بِبَعۡضٖ لَّفَسَدَتِ ٱلۡأَرۡضُ وَلَٰكِنَّ ٱللَّهَ ذُو
فَضۡلٍ عَلَى ٱلۡعَٰلَمِينَ ﴿٢٥١﴾ تِلۡكَ ءَايَٰتُ ٱللَّهِ نَتۡلُوهَا
عَلَيۡكَ بِٱلۡحَقِّۚ وَإِنَّكَ لَمِنَ ٱلۡمُرۡسَلِينَ ﴿٢٥٢﴾

﴿فَلَمَّا فَصَلَ طَالُوتُ بِٱلۡجُنُودِ﴾ ئەمجا کاتێك كە طا لووت بەخۆی و لەشكرەكەیەوە (لەشار) دەرچوون ﴿قَالَ إِنَّ ٱللَّهَ مُبۡتَلِيكُم﴾ پێ ی ووتن بێگومان خوا تاقیتان دەكاتەوە ﴿بِنَهَرٍ﴾ بەچەمێك(ڕوبارێك) ﴿فَمَن شَرِبَ مِنۡهُ﴾ ئەمجا هەركەسێك لێی خواردەوە ﴿فَلَيۡسَ مِنِّي﴾ ئەو لە(لەشكری) من نی یە ﴿وَمَن لَّمۡ يَطۡعَمۡهُ فَإِنَّهُۥ مِنِّيٓ﴾ وە هەركەسێك لێی نەچەشت ئەوە لە منە ﴿إِلَّا مَنِ ٱغۡتَرَفَ غُرۡفَةَۢ﴾ مەگەر كەسێك پڕمشتێكی لێ بگرێ ﴿بِيَدِهِۦ﴾ بە دەستی خۆی(و بیخواتەوە) ﴿فَشَرِبُواْ مِنۡهُ﴾ جا هەموو تێریان لێ خواردەوە ﴿إِلَّا قَلِيلٗا مِّنۡهُمۡ﴾ كەمێكیان نەبێت ﴿فَلَمَّا جَاوَزَهُۥ هُوَ﴾ كاتێك طالووت لێ ی پەڕییەوە ﴿وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ مَعَهُۥ﴾ ئەوانەش بڕوایان هێنابوو لەگەڵیدا(بێ ئەوانەی كە تێریان لێ خواردەوە) ﴿قَالُواْ لَا طَاقَةَ لَنَا ٱلۡيَوۡمَ بِجَالُوتَ وَجُنُودِهِۦ﴾ ووتیان: ئەمڕۆ ئێمە دەرەقەتی جالووت و لەشكرەكەی نایەین ﴿قَالَ ٱلَّذِينَ يَظُنُّونَ﴾ وتیان: ئەوانەی كە پێیان وابوو ﴿أَنَّهُم مُّلَٰقُواْ ٱللَّهِ﴾ بە خزمەت خوا دەگەن (لە ڕۆژی دوایی دا) ﴿كَم مِّن فِئَةٖ قَلِيلَةٍ غَلَبَتۡ﴾ زۆر دەستەی كەم زاڵ بووە بەسەر ﴿فِئَةٗ كَثِيرَةَۢ﴾ دەستەی زۆردا ﴿بِإِذۡنِ ٱللَّهِۗ﴾ بەفەرمانی خوا ﴿وَٱللَّهُ مَعَ ٱلصَّٰبِرِينَ﴾ وە خوا لەگەڵ خۆڕاگرانە ﴿٢٤٩﴾ ﴿وَلَمَّا بَرَزُواْ لِجَالُوتَ وَجُنُودِهِۦ﴾ كاتێك كە ڕووبەڕووی جالووت و لەشكرەكەی وەستان ﴿قَالُواْ﴾ ووتیان: ﴿رَبَّنَآ أَفۡرِغۡ عَلَيۡنَا صَبۡرٗا﴾ خوایە خۆڕاگری بڕێژە بەسەرماندا ﴿وَثَبِّتۡ أَقۡدَامَنَا﴾ وە پێمان جێگیر بكە ﴿وَٱنصُرۡنَا عَلَى ٱلۡقَوۡمِ﴾ وە زاڵمان بكە بەسەر گەلی ﴿ٱلۡكَٰفِرِينَ﴾ بێ بڕوایاندا ﴿٢٥٠﴾ ﴿فَهَزَمُوهُم بِإِذۡنِ ٱللَّهِ﴾ ئەوسا بەفەرمانی خوا شكاندنیان ﴿وَقَتَلَ دَاوُۥدُ جَالُوتَ﴾ وە داوود (كە یەكێك بوو لەسەربازانی طالوت) جالووتی كوشت ﴿وَءَاتَىٰهُ ٱللَّهُ ٱلۡمُلۡكَ وَٱلۡحِكۡمَةَ﴾ وە خوا پاشایەتی و پێغەمبەرێتی دایە ﴿وَعَلَّمَهُۥ مِمَّا يَشَآءُۗ﴾ وە ئەوەی ویستی فێری كرد ﴿وَلَوۡلَا دَفۡعُ ٱللَّهِ ٱلنَّاسَ﴾ ئەگەر خوا خەڵكی لەناو نەبردایە ﴿بَعۡضَهُم بِبَعۡضٖ﴾ هەندێكیان بەهەندێكی تریان ﴿لَّفَسَدَتِ ٱلۡأَرۡضُ﴾ هەموو سەر زەوی پڕدەبوو لە خراپە و تاوان ﴿وَلَٰكِنَّ ٱللَّهَ ذُو فَضۡلٍ﴾ بەڵام خوا خاوەنی بەخششە ﴿عَلَى ٱلۡعَٰلَمِينَ﴾ بەسەر هەموو جیهانیانەوە ﴿٢٥١﴾ ﴿تِلۡكَ ءَايَٰتُ ٱللَّهِ﴾ ئەم (بەسەرهاتانە) نیشانەكانی خوان ﴿نَتۡلُوهَا عَلَيۡكَ﴾ دەیان خوێنینەوە بەسەرتدا ﴿بِٱلۡحَقِّۚ﴾ بەڕاستی ﴿وَإِنَّكَ لَمِنَ ٱلۡمُرۡسَلِينَ﴾ وە بێگومان تۆ لە پێغەمبەرانیت ﴿٢٥٢﴾

۞ تِلْكَ ٱلرُّسُلُ فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ ۘ مِّنْهُم مَّن كَلَّمَ ٱللَّهُ ۖ
وَرَفَعَ بَعْضَهُمْ دَرَجَٰتٍ ۚ وَءَاتَيْنَا عِيسَى ٱبْنَ مَرْيَمَ ٱلْبَيِّنَٰتِ
وَأَيَّدْنَٰهُ بِرُوحِ ٱلْقُدُسِ ۗ وَلَوْ شَآءَ ٱللَّهُ مَا ٱقْتَتَلَ ٱلَّذِينَ مِنۢ
بَعْدِهِم مِّنۢ بَعْدِ مَا جَآءَتْهُمُ ٱلْبَيِّنَٰتُ وَلَٰكِنِ ٱخْتَلَفُوا۟
فَمِنْهُم مَّنْ ءَامَنَ وَمِنْهُم مَّن كَفَرَ ۚ وَلَوْ شَآءَ ٱللَّهُ مَا ٱقْتَتَلُوا۟
وَلَٰكِنَّ ٱللَّهَ يَفْعَلُ مَا يُرِيدُ ﴿٢٥٣﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ أَنفِقُوا۟
مِمَّا رَزَقْنَٰكُم مِّن قَبْلِ أَن يَأْتِىَ يَوْمٌ لَّا بَيْعٌ فِيهِ وَلَا خُلَّةٌ وَلَا
شَفَٰعَةٌ ۗ وَٱلْكَٰفِرُونَ هُمُ ٱلظَّٰلِمُونَ ﴿٢٥٤﴾ ٱللَّهُ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ
ٱلْحَىُّ ٱلْقَيُّومُ ۚ لَا تَأْخُذُهُۥ سِنَةٌ وَلَا نَوْمٌ ۚ لَّهُۥ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ ۗ مَن ذَا ٱلَّذِى يَشْفَعُ عِندَهُۥٓ إِلَّا بِإِذْنِهِۦ ۚ يَعْلَمُ
مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ ۖ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَىْءٍ مِّنْ عِلْمِهِۦٓ إِلَّا
بِمَا شَآءَ ۚ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ ۖ وَلَا يَـُٔودُهُۥ حِفْظُهُمَا ۚ
وَهُوَ ٱلْعَلِىُّ ٱلْعَظِيمُ ﴿٢٥٥﴾ لَآ إِكْرَاهَ فِى ٱلدِّينِ ۖ قَد تَّبَيَّنَ ٱلرُّشْدُ مِنَ
ٱلْغَىِّ ۚ فَمَن يَكْفُرْ بِٱلطَّٰغُوتِ وَيُؤْمِنۢ بِٱللَّهِ فَقَدِ ٱسْتَمْسَكَ
بِٱلْعُرْوَةِ ٱلْوُثْقَىٰ لَا ٱنفِصَامَ لَهَا ۗ وَٱللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٥٦﴾

﴿تِلۡكَ ٱلرُّسُلُ فَضَّلۡنَا﴾ ئەو پێغەمبەرانەی (کە باسکران) ڕێزمان داوە ﴿بَعۡضَهُمۡ عَلَىٰ بَعۡضٖ﴾ هەندێکیان بەسەر هەندێکیاندا ﴿مِّنۡهُم مَّن كَلَّمَ ٱللَّهُۖ﴾ لەو پێغەمبەرانە هی وایان بووە کە خوا قسەی لەگەڵ کردووە (وەك موسی علیه السلام) ﴿وَرَفَعَ بَعۡضَهُمۡ دَرَجَٰتٖۚ﴾ وە هەندێکیانی بەرز کردوەتەوە چەند پلەیەك ﴿وَءَاتَيۡنَا عِيسَى ٱبۡنَ مَرۡيَمَ ٱلۡبَيِّنَٰتِ﴾ وە دامان بە عیسای کوڕی مەریەم چەند بەڵگە و (موعجیزەیەکی) ئاشکرا ﴿وَأَيَّدۡنَٰهُ بِرُوحِ ٱلۡقُدُسِۗ﴾ وە پشتگیریمان کرد بە فریشتەی سرووش (کە جبرییله) ﴿وَلَوۡ شَآءَ ٱللَّهُ﴾ ئەگەر خوا بیویستایە ﴿مَا ٱقۡتَتَلَ ٱلَّذِينَ مِنۢ بَعۡدِهِم﴾ ئەو گەلانەی کەلە دوای پێغەمبەرەکانیان دەهاتن لەگەڵ یەکدا نە ئەجەنگین ﴿مِّنۢ بَعۡدِ مَا جَآءَتۡهُمُ ٱلۡبَيِّنَٰتُ﴾ دوای ئەو نیشانە ڕۆشنانەی کەبۆیان هاتبوو ﴿وَلَٰكِنِ ٱخۡتَلَفُواْ﴾ بەڵام دووبەرەکی یان تێکەوت ﴿فَمِنۡهُم مَّنۡ ءَامَنَ﴾ ئەمجا هی وایان بوو بڕوای هێنا ﴿وَمِنۡهُم مَّن كَفَرَۚ﴾ وە هی وایان بوو بێ بڕوابوو ﴿وَلَوۡ شَآءَ ٱللَّهُ﴾ ئەگەر خوا بیویستایە ﴿مَا ٱقۡتَتَلُواْ﴾ یەکتریان نەدەکوشت و شەڕیان نەدەکرد ﴿وَلَٰكِنَّ ٱللَّهَ يَفۡعَلُ مَا يُرِيدُ﴾ بەڵام ئەوەی خوا بیەوێت دەیکات. ﴿٢٥٣﴾ ﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ﴾ ئەی ئەو کەسانەی بڕواتان هێناوە ﴿أَنفِقُواْ مِمَّا رَزَقۡنَٰكُم﴾ ببەخشن لەو ڕۆزیەی کە پێمان داوون ﴿مِّن قَبۡلِ أَن يَأۡتِيَ يَوۡمٞ﴾ پێش ئەوەی کە ڕۆژێ بێ ﴿لَّا بَيۡعٞ فِيهِ﴾ کە نە کڕین و فرۆشتنی تێدایە ﴿وَلَا خُلَّةٞ﴾ و نە دۆستایەتی و ئاشنایەتی تێدایە ﴿وَلَا شَفَٰعَةٞۗ﴾ وە نە تکای تێدایە (تا ڕزگارتان کات لە سزا) ﴿وَٱلۡكَٰفِرُونَ هُمُ ٱلظَّٰلِمُونَ﴾ وە هەر بێ بڕوایانن ستەمکاران. ﴿٢٥٤﴾ ﴿ٱللَّهُ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ﴾ خوا ئەو خوایەیە کە هیچ پەرستراوێکی بەهەق و ڕاست نیە بێجگە لەو ﴿ٱلۡحَيُّ﴾ هەمیشە زیندووی ﴿ٱلۡقَيُّومُۚ﴾ تەدبیرکەر و ڕاگر(ی بوونەوەر) ە ﴿لَا تَأۡخُذُهُۥ سِنَةٞ وَلَا نَوۡمٞۚ﴾ نە وەنەوز ئەیگرێ و نە خەو ﴿لَّهُۥ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ﴾ هەر هی ئەوە هەرچی لەئاسمانەکان ﴿وَمَا فِي ٱلۡأَرۡضِۗ﴾ وە هەرچی لەزەوی دایە ﴿مَن ذَا ٱلَّذِي يَشۡفَعُ عِندَهُۥٓ﴾ کێ یە ئەو کەسەی لەو ڕۆژەدا بتوانێ تکای لەلا بکات ﴿إِلَّا بِإِذۡنِهِۦۚ﴾ مەگەر بە ڕێ پێدانی خۆی نەبێت ﴿يَعۡلَمُ﴾ ئاگادارە ﴿مَا بَيۡنَ أَيۡدِيهِمۡ﴾ بە ئەوەی لەبەردەمی (ئادەمی) یە وەیە(لە دونیا لە بەردەستیاندایە) ﴿وَمَا خَلۡفَهُمۡۖ﴾ وە ئەوەی لە دواوەیەتی (لە ڕۆژی دوایی بۆیان ئامادەکراوە) ﴿وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيۡءٖ﴾ وە کەس ئاگای نی یە لە هیچ شتێك ﴿مِّنۡ عِلۡمِهِۦٓ﴾ لە زانین و زانیاری ئەو(خوا) یە ﴿إِلَّا بِمَا شَآءَۚ﴾ مەگەر بەوەی کە خۆی بیەوێ ﴿وَسِعَ كُرۡسِيُّهُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَۖ﴾ کورسی یەکەی خودا هەموو ئاسمانەکان و زەوی گرتوتەوە ﴿وَلَا يَـُٔودُهُۥ حِفۡظُهُمَاۚ﴾ وە پارێزگاری کردنی ئاسمانەکان و زەوی بۆ خوا ئاسانە و (گران نییە) ﴿وَهُوَ ٱلۡعَلِيُّ ٱلۡعَظِيمُ﴾ وە هەر ئەوە بلند پلەی پایە گەورە ﴿٢٥٥﴾ ﴿لَآ إِكۡرَاهَ فِي ٱلدِّينِۖ﴾ بە هیچ جۆرێك زۆر لێ کردن لە دیندا نی یە (بۆ هاتنە ناو ئیسلام) ﴿قَد تَّبَيَّنَ﴾ چونکە بەڕاستی لە یەك جیابوەتەوە ﴿ٱلرُّشۡدُ﴾ ڕێنموونی و شارەزایی ﴿مِنَ ٱلۡغَيِّۚ﴾ لە گومڕایی و سەر لێ شێواوی (ئەم ئایەتە تایبەتە بە ئەوانەی ئایینی ئاسمانی یان هەیە) ﴿فَمَن يَكۡفُرۡ بِٱلطَّٰغُوتِ﴾ ئەمجا هەر کەس لە ڕێ ی بێ بڕوایی بگەڕێتەوە(بێ باوەڕ بێ بە هەر پەرستراوێك جگەلە خوا) ﴿وَيُؤۡمِنۢ بِٱللَّهِ﴾ وە بڕوا بهێنێ بەخوا ﴿فَقَدِ ٱسۡتَمۡسَكَ﴾ ئەوە بێگومان بە توندی دەستی گرتووە ﴿بِٱلۡعُرۡوَةِ ٱلۡوُثۡقَىٰ﴾ بە دەستەگیرەیەکی قایمی بەهێزی وا (کە ئیسلام، یان ئیمانەکەیەتی) ﴿لَا ٱنفِصَامَ لَهَاۗ﴾ کە پچڕان و بەربونی بۆ نی یە ﴿وَٱللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ﴾ وە خوا بیسەری زانایە ﴿٢٥٦﴾

ٱللَّهُ وَلِيُّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ يُخْرِجُهُم مِّنَ ٱلظُّلُمَٰتِ إِلَى ٱلنُّورِ ۖ
وَٱلَّذِينَ كَفَرُوٓا۟ أَوْلِيَآؤُهُمُ ٱلطَّٰغُوتُ يُخْرِجُونَهُم مِّنَ
ٱلنُّورِ إِلَى ٱلظُّلُمَٰتِ ۗ أُو۟لَٰٓئِكَ أَصْحَٰبُ ٱلنَّارِ ۖ هُمْ فِيهَا
خَٰلِدُونَ ﴿٢٥٧﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَى ٱلَّذِى حَآجَّ إِبْرَٰهِۦمَ فِى رَبِّهِۦٓ
أَنْ ءَاتَىٰهُ ٱللَّهُ ٱلْمُلْكَ إِذْ قَالَ إِبْرَٰهِۦمُ رَبِّىَ ٱلَّذِى يُحْىِۦ
وَيُمِيتُ قَالَ أَنَا۠ أُحْىِۦ وَأُمِيتُ ۖ قَالَ إِبْرَٰهِۦمُ فَإِنَّ ٱللَّهَ يَأْتِى
بِٱلشَّمْسِ مِنَ ٱلْمَشْرِقِ فَأْتِ بِهَا مِنَ ٱلْمَغْرِبِ فَبُهِتَ ٱلَّذِى
كَفَرَ ۗ وَٱللَّهُ لَا يَهْدِى ٱلْقَوْمَ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٢٥٨﴾ أَوْ كَٱلَّذِى
مَرَّ عَلَىٰ قَرْيَةٍ وَهِىَ خَاوِيَةٌ عَلَىٰ عُرُوشِهَا قَالَ أَنَّىٰ يُحْىِۦ
هَٰذِهِ ٱللَّهُ بَعْدَ مَوْتِهَا ۖ فَأَمَاتَهُ ٱللَّهُ مِا۟ئَةَ عَامٍ ثُمَّ بَعَثَهُۥ ۖ
قَالَ كَمْ لَبِثْتَ ۖ قَالَ لَبِثْتُ يَوْمًا أَوْ بَعْضَ يَوْمٍ ۖ قَالَ بَل
لَّبِثْتَ مِا۟ئَةَ عَامٍ فَٱنظُرْ إِلَىٰ طَعَامِكَ وَشَرَابِكَ لَمْ يَتَسَنَّهْ ۖ
وَٱنظُرْ إِلَىٰ حِمَارِكَ وَلِنَجْعَلَكَ ءَايَةً لِّلنَّاسِ ۖ وَٱنظُرْ إِلَى
ٱلْعِظَامِ كَيْفَ نُنشِزُهَا ثُمَّ نَكْسُوهَا لَحْمًا ۚ فَلَمَّا
تَبَيَّنَ لَهُۥ قَالَ أَعْلَمُ أَنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٥٩﴾

﴿ٱللَّهُ وَلِيُّ﴾ خـوا دۆسـت و پشـتیوانی ﴿ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ﴾ ئەوانەیـە کـە بـڕوادارن ﴿يُخۡرِجُهُم﴾ دەریـان دەهێنێـت ﴿مِّنَ ٱلظُّلُمَٰتِ﴾ لـە تاریکسـتانی بێ بڕوایی ﴿إِلَى ٱلنُّورِۖ﴾ بـۆ ڕووناکی بـاوەڕو ڕێنموونیی ﴿وَٱلَّذِينَ كَفَرُوٓاْ﴾ وە ئەوانـەی کە بێ بڕوان ﴿أَوۡلِيَآؤُهُمُ ٱلطَّٰغُوتُ﴾ شـەیتان دۆسـتیانە ﴿يُخۡرِجُونَهُم﴾ دەریان دەهێنێ ﴿مِّنَ ٱلنُّورِ﴾ لە ڕووناکی (بیر و باوەڕ) ەوە ﴿إِلَى ٱلظُّلُمَٰتِۗ﴾ بۆ تاریکستانی (گومڕایی) ﴿أُوْلَٰٓئِكَ﴾ ئەوانە ﴿أَصۡحَٰبُ ٱلنَّارِۖ﴾ هاوڕێی دۆزەخن ﴿هُمۡ فِيهَا خَٰلِدُونَ﴾ تیایا ئەمێننەوە هەتا هەتایە ﴿٢٥٧﴾ ﴿أَلَمۡ تَرَ إِلَى ٱلَّذِي﴾ ئایا ئاوڕێك نادەیتەوە بەلای ئەو (نەمروود) ەی ﴿حَآجَّ إِبۡرَٰهِـۧمَ﴾ کە دەمەقاڵێی کرد لەگەڵ ئیبراهیم (پێغەمبەردا علیه السلام) ﴿فِي رَبِّهِۦٓ﴾ دەرحەق بە پەروەردگاری ﴿أَنۡ ءَاتَىٰهُ ٱللَّهُ ٱلۡمُلۡكَ﴾ لەبەر ئەوەی خوا پادشایی دابوویە ﴿إِذۡ قَالَ إِبۡرَٰهِـۧمُ﴾ کاتێ کە ئیبراهیم (لە وەڵامی نەمروود دا) ووتی: ﴿رَبِّيَ ٱلَّذِي﴾ پەروەردگاری من ئەو زاتەیە ﴿يُحۡيِۦ﴾ ژیان ئەداو ﴿وَيُمِيتُ﴾ ژیان دەستێنێ (ودەمرێنێت) ﴿قَالَ﴾ (نەمروود) ووتی: ﴿أَنَا۠ أُحۡيِۦ﴾ منیش ژیان ئەدەم ﴿وَأُمِيتُۖ﴾ وە ژیان دەستێنم ودەشمرێنم (دوو زیندانی کراوی هێنا یەکێکیانی ئازاد کردو ئەوی دیکەیانی کوشـت) ﴿قَالَ إِبۡرَٰهِـۧمُ﴾ ئیبراهیم ووتی: ﴿فَإِنَّ ٱللَّهَ يَأۡتِي بِٱلشَّمۡسِ مِنَ ٱلۡمَشۡرِقِ﴾ بێگومان خوا خۆر لە ڕۆژهەڵاتەوە هەڵدەهێنێ ﴿فَأۡتِ بِهَا مِنَ ٱلۡمَغۡرِبِ﴾ دە (ئەگەر دەتوانیت) تۆ لە ڕۆژئاواوە هەڵی بێنە ﴿فَبُهِتَ﴾ ئەمجا دەم کوت بوو ﴿ٱلَّذِي كَفَرَۗ﴾ ئەو بێ بڕوایە (نەمروود) ﴿وَٱللَّهُ لَا يَهۡدِي ٱلۡقَوۡمَ ٱلظَّٰلِمِينَ﴾ وە خوا ڕێنموونی گەلی سـتەمکاران ناکات ﴿٢٥٨﴾ ﴿أَوۡ كَٱلَّذِي﴾ یا وەك ئەو کەسـە (عوزەیر) ﴿مَرَّ عَلَىٰ قَرۡيَةٖ﴾ کە ڕابورد بەلای شـارێکدا (بیت المقدس) ﴿وَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلَىٰ عُرُوشِهَا﴾ لـە کاتێکـدا ئەو (شـارە) دیوارەکانـی ڕووخا بوو بەسـەر سـەربانەکانیدا ﴿قَالَ﴾ (عوزەیـر) ووتی: ﴿أَنَّىٰ يُحۡيِۦ هَٰذِهِ ٱللَّهُ﴾ خوا چۆن ئەم شـارە ئـاوەدان دەکاتەوە ﴿بَعۡدَ مَوۡتِهَاۖ﴾ پـاش مردنی ؟ (واتە پاش وێران بوونی) ﴿فَأَمَاتَهُ ٱللَّهُ مِاْئَةَ عَامٖ﴾ یەکسـەر خوای گەورە (عوزەیری) سەد ساڵ مراند ﴿ثُمَّ بَعَثَهُۥۖ﴾ و پاشان زیندووی کردەوە ﴿قَالَ كَمۡ لَبِثۡتَۖ﴾ (خوای گەورە) فەرمووی: چەنـدە ماویتەوە لێـرەدا ؟ ﴿قَالَ لَبِثۡتُ يَوۡمًا أَوۡ بَعۡضَ يَوۡمٖۖ﴾ ووتی ڕۆژێك یا بەشـێ لەڕۆژێك ماومەتەوە ﴿قَالَ بَل لَّبِثۡتَ مِاْئَةَ عَامٖ﴾ (خوای گەورە) فەرمووی: نەخێر بەڵکو سـەد سـاڵ ماویتەوە ﴿فَٱنظُرۡ إِلَىٰ طَعَامِكَ﴾ جا تەماشای خواردن و ﴿وَشَرَابِكَ﴾ خواردنەوەکەت بکە ﴿لَمۡ يَتَسَنَّهۡۖ﴾ تێك نەچووە ﴿وَٱنظُرۡ إِلَىٰ حِمَارِكَ﴾ وە تەماشـای گوێدرێژەکـەت بکـە ﴿وَلِنَجۡعَلَكَ﴾ (وە زیندوومـان کردیتەوە) تـا بتگێڕین ﴿ءَايَةٗ لِّلنَّاسِۖ﴾ بـە موعجیـزە و (بەڵگـە) بۆ خەڵکـی ﴿وَٱنظُرۡ إِلَى ٱلۡعِظَامِ﴾ وە تەماشـای ئێسـقانەکانی (گوێدرێژەکـەت) بکـە ﴿كَيۡفَ نُنشِزُهَا﴾ چۆن بەرزیـان دەکەینەوە (لە شـوێنی خۆیان) و یەکیان دەخەیـن ﴿ثُمَّ نَكۡسُوهَا لَحۡمٗاۚ﴾ پاشـان گۆشـتی بەسـەردا دەهێنیـن ﴿فَلَمَّا تَبَيَّنَ لَهُۥ﴾ ئەمجـا کاتێ ئەمانـە دەرکـەوت بـۆی (عوزەیر) ﴿قَالَ أَعۡلَمُ﴾ ووتـی : بەچاکی تێگەیشتم ﴿أَنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٞ﴾ بەڕاستی خوا خاوەن دەستەڵاتە بەسەر هەموو شتێکدا ﴿٢٥٩﴾

وَإِذۡ قَالَ إِبۡرَٰهِـۧمُ رَبِّ أَرِنِي كَيۡفَ تُحۡيِ ٱلۡمَوۡتَىٰۖ قَالَ أَوَلَمۡ
تُؤۡمِنۖ قَالَ بَلَىٰ وَلَٰكِن لِّيَطۡمَئِنَّ قَلۡبِيۖ قَالَ فَخُذۡ أَرۡبَعَةٗ مِّنَ
ٱلطَّيۡرِ فَصُرۡهُنَّ إِلَيۡكَ ثُمَّ ٱجۡعَلۡ عَلَىٰ كُلِّ جَبَلٖ مِّنۡهُنَّ جُزۡءٗا
ثُمَّ ٱدۡعُهُنَّ يَأۡتِينَكَ سَعۡيٗاۚ وَٱعۡلَمۡ أَنَّ ٱللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٞ
﴿٢٦٠﴾ مَّثَلُ ٱلَّذِينَ يُنفِقُونَ أَمۡوَٰلَهُمۡ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ كَمَثَلِ حَبَّةٍ
أَنۢبَتَتۡ سَبۡعَ سَنَابِلَ فِي كُلِّ سُنۢبُلَةٖ مِّاْئَةُ حَبَّةٖۗ وَٱللَّهُ
يُضَٰعِفُ لِمَن يَشَآءُۚ وَٱللَّهُ وَٰسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٦١﴾ ٱلَّذِينَ يُنفِقُونَ
أَمۡوَٰلَهُمۡ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ ثُمَّ لَا يُتۡبِعُونَ مَآ أَنفَقُواْ مَنّٗا وَلَآ
أَذٗى لَّهُمۡ أَجۡرُهُمۡ عِندَ رَبِّهِمۡ وَلَا خَوۡفٌ عَلَيۡهِمۡ وَلَا هُمۡ
يَحۡزَنُونَ ﴿٢٦٢﴾ ۞ قَوۡلٞ مَّعۡرُوفٞ وَمَغۡفِرَةٌ خَيۡرٞ مِّن صَدَقَةٖ
يَتۡبَعُهَآ أَذٗىۗ وَٱللَّهُ غَنِيٌّ حَلِيمٞ ﴿٢٦٣﴾ يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ
لَا تُبۡطِلُواْ صَدَقَٰتِكُم بِٱلۡمَنِّ وَٱلۡأَذَىٰ كَٱلَّذِي يُنفِقُ مَالَهُۥ
رِئَآءَ ٱلنَّاسِ وَلَا يُؤۡمِنُ بِٱللَّهِ وَٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِۖ فَمَثَلُهُۥ كَمَثَلِ
صَفۡوَانٍ عَلَيۡهِ تُرَابٞ فَأَصَابَهُۥ وَابِلٞ فَتَرَكَهُۥ صَلۡدٗاۖ لَّا يَقۡدِرُونَ
عَلَىٰ شَيۡءٖ مِّمَّا كَسَبُواْۗ وَٱللَّهُ لَا يَهۡدِي ٱلۡقَوۡمَ ٱلۡكَٰفِرِينَ ﴿٢٦٤﴾

ربع الحزب ٥

﴿وَإِذْ قَالَ إِبْرَٰهِـۧمُ﴾ (ئـەی موحەممەد بەیاد بهێنە) کاتێك کە ئیبراهیـم ووتی: ﴿رَبِّ﴾ئەی پەروەردگارم ﴿أَرِنِي﴾ نیشانم بدە ﴿كَيْفَ تُحْيِ ٱلْمَوْتَىٰ﴾ چۆن مردوو زیندوو دەکەیتەوە ؟ ﴿قَالَ﴾ (خوا) فەرمووی: ﴿أَوَلَمْ تُؤْمِن﴾ بـڕوات پێ ی نەهێناوە؟ ﴿قَالَ بَلَىٰ﴾ ووتی: بەڵێ بڕوام پێیەتی ﴿وَلَٰكِن لِّيَطْمَئِنَّ قَلْبِي﴾ بەڵام (ئەمەوێ ببینم) بۆئەوەی دڵنیا بم ﴿قَالَ﴾(خوا) فەرمووی: ﴿فَخُذْ أَرْبَعَةً مِّنَ ٱلطَّيْرِ﴾ کەواتە چوار مەل بگرە ﴿فَصُرْهُنَّ إِلَيْكَ﴾ ئەمجا(سەریان ببڕە) و پارچە پارچەیان بکە ﴿ثُمَّ﴾ لەپاشدا ﴿ٱجْعَلْ عَلَىٰ كُلِّ جَبَلٍ مِّنْهُنَّ جُزْءًا﴾ هـەر پارچەیەکیان لەسـەر شـاخێك دابنێ ﴿ثُمَّ ٱدْعُهُنَّ﴾ لە پاشـان بانگیـان بکە ﴿يَأْتِينَكَ سَعْيًا﴾ بەپەلـە دێـن بـۆلات ﴿وَٱعْلَمْ﴾ وە چاك بزانـە و ﴿أَنَّ ٱللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ﴾ دڵنیابـە بێگومان خوا باڵادەسـتی کار بەجـێ یـە ﴿٢٦٠﴾ ﴿مَّثَلُ ٱلَّذِينَ﴾ وێنەی(خێـری) ئەوانـەی ﴿يُنفِقُونَ أَمْوَٰلَهُمْ﴾ کـە ماڵـی خۆیـان دەبەخشـن ﴿فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ﴾ لـە ڕێ ی خـوادا ﴿كَمَثَلِ حَبَّةٍ﴾ وەك دەنکە(تۆوێـك) وایـە (ڕوابێـت) و ﴿أَنۢبَتَتْ سَبْعَ سَنَابِلَ﴾ حـەوت گوڵـی گرتبێـت ﴿فِي كُلِّ سُنۢبُلَةٍ﴾ لەهـەر گوڵێکـدا ﴿مِّائَةُ حَبَّةٍ﴾ سـەد دانەی تێدا بێت ﴿وَٱللَّهُ يُضَٰعِفُ﴾ وە خوا لەمەش ، زیاتری دەکات ﴿لِمَن يَشَآءُ﴾ بـۆ هەر کەسـێك کە خـۆی بیەوێت ﴿وَٱللَّهُ وَٰسِعٌ عَلِيمٌ﴾ وە خـوا خاوەن بەهرەی فراوانـی ئاگادارە ﴿٢٦١﴾ ﴿ٱلَّذِينَ يُنفِقُونَ أَمْوَٰلَهُمْ﴾ ئەوانەی کە ماڵ و دارایی خۆیان دەبەخشن ﴿فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ﴾ لە ڕێ ی خوادا ﴿ثُمَّ لَا يُتْبِعُونَ مَآ أَنفَقُوا۟ مَنًّا وَلَآ أَذًى﴾ دوای ئـەوە هیـچ منەتێـك نانێـن و ئازارێك(بـە دڵی هـەژاران) ناگەیەنن ﴿لَّهُمْ﴾ ئەو کەسـانە بۆیان هەیە ﴿أَجْرُهُمْ﴾ پاداشـتیان ﴿عِندَ رَبِّهِمْ﴾ لای پەروەردگاریان ﴿وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ﴾ وە هیـچ ترسـێکیان لەسـەر نی یـە ﴿وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ﴾ وە هیچ خـەم و خەفەتێکیان نیـە.﴿٢٦٢﴾ ﴿قَوْلٌ مَّعْرُوفٌ﴾ قسـە و گوفتـاری جـوان وشـیرین ﴿وَمَغْفِرَةٌ﴾ و چاوپۆشـی(لە هەڵـەدا) ﴿خَيْرٌ﴾ چاکتـرە ﴿مِّن صَدَقَةٍ﴾ لـە خێرێـك ﴿يَتْبَعُهَآ أَذًى﴾ کە ئـازارو دڵ ئێشـاندنی بـە دوادا بێ ﴿وَٱللَّهُ غَنِيٌّ حَلِيمٌ﴾ خـوا دەوڵەمەند و بێ نیاز و لەسـەر خۆیـە ﴿٢٦٣﴾ ﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟﴾ ئەی ئەوانەی بڕواتان هێناوە ﴿لَا تُبْطِلُوا۟﴾ پوچەڵی مەکەنەوە ﴿صَدَقَٰتِكُم﴾ خێرو بەخشینەکانتان ﴿بِٱلْمَنِّ﴾ بە منەت نـان ﴿وَٱلْأَذَىٰ﴾ و ئـازاردان و دڵ ئێشـان ﴿كَٱلَّذِي﴾ وەك ئـەو کەسـەی ﴿يُنفِقُ مَالَهُۥ﴾ ماڵ و سـامانی خۆی دەبەخشـێت ﴿رِئَآءَ ٱلنَّاسِ﴾ بۆ ڕووپامایی خەڵك ﴿وَلَا يُؤْمِنُ﴾ وە باوەڕی نی یە ﴿بِٱللَّهِ﴾ بەخوا ﴿وَٱلْيَوْمِ ٱلْءَاخِرِ﴾ و بـە ڕۆژی دوایی ﴿فَمَثَلُهُۥ﴾ جا وێنەی ئـەو ناپاکە ﴿كَمَثَلِ صَفْوَانٍ﴾ وەك بەردێکی سـاف و لووس وایە ﴿عَلَيْهِ تُرَابٌ﴾ کە گڵێکی کەمی بەسـەرەوە بێـت ﴿فَأَصَابَهُۥ وَابِلٌ﴾ ئەمجا بارانێکی لێزمـەی لـێ بـدات ﴿فَتَرَكَهُۥ صَلْدًا﴾ وە بەردەکە بهێڵێتەوە بـە ڕووتیی ﴿لَّا يَقْدِرُونَ عَلَىٰ شَيْءٍ مِّمَّا كَسَبُوا۟﴾ ناتوانن دەستی بخەن هیچ شتێك لەوەی کە کردوویانە ﴿وَٱللَّهُ لَا يَهْدِي ٱلْقَوْمَ ٱلْكَٰفِرِينَ﴾ وە خوا ڕێنموونی گەلی بێ بڕوا وخوا نەناس ناکات ﴿٢٦٤﴾

وَمَثَلُ ٱلَّذِينَ يُنفِقُونَ أَمْوَٰلَهُمُ ٱبْتِغَآءَ مَرْضَاتِ ٱللَّهِ
وَتَثْبِيتًا مِّنْ أَنفُسِهِمْ كَمَثَلِ جَنَّةٍۭ بِرَبْوَةٍ أَصَابَهَا وَابِلٌ
فَـَٔاتَتْ أُكُلَهَا ضِعْفَيْنِ فَإِن لَّمْ يُصِبْهَا وَابِلٌ فَطَلٌّ ۗ
وَٱللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٢٦٥﴾ أَيَوَدُّ أَحَدُكُمْ أَن تَكُونَ لَهُۥ
جَنَّةٌ مِّن نَّخِيلٍ وَأَعْنَابٍ تَجْرِى مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ لَهُۥ
فِيهَا مِن كُلِّ ٱلثَّمَرَٰتِ وَأَصَابَهُ ٱلْكِبَرُ وَلَهُۥ ذُرِّيَّةٌ
ضُعَفَآءُ فَأَصَابَهَآ إِعْصَارٌ فِيهِ نَارٌ فَٱحْتَرَقَتْ ۗ كَذَٰلِكَ
يُبَيِّنُ ٱللَّهُ لَكُمُ ٱلْـَٔايَٰتِ لَعَلَّكُمْ تَتَفَكَّرُونَ ﴿٢٦٦﴾ يَٰٓأَيُّهَا
ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ أَنفِقُوا۟ مِن طَيِّبَٰتِ مَا كَسَبْتُمْ وَمِمَّآ أَخْرَجْنَا
لَكُم مِّنَ ٱلْأَرْضِ ۖ وَلَا تَيَمَّمُوا۟ ٱلْخَبِيثَ مِنْهُ تُنفِقُونَ
وَلَسْتُم بِـَٔاخِذِيهِ إِلَّآ أَن تُغْمِضُوا۟ فِيهِ ۚ وَٱعْلَمُوٓا۟ أَنَّ ٱللَّهَ غَنِىٌّ
حَمِيدٌ ﴿٢٦٧﴾ ٱلشَّيْطَٰنُ يَعِدُكُمُ ٱلْفَقْرَ وَيَأْمُرُكُم بِٱلْفَحْشَآءِ ۖ
وَٱللَّهُ يَعِدُكُم مَّغْفِرَةً مِّنْهُ وَفَضْلًا ۗ وَٱللَّهُ وَٰسِعٌ عَلِيمٌ
﴿٢٦٨﴾ يُؤْتِى ٱلْحِكْمَةَ مَن يَشَآءُ ۚ وَمَن يُؤْتَ ٱلْحِكْمَةَ فَقَدْ
أُوتِىَ خَيْرًا كَثِيرًا ۗ وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَّآ أُو۟لُوا۟ ٱلْأَلْبَٰبِ ﴿٢٦٩﴾

﴿وَمَثَلُ ٱلَّذِينَ﴾ نموونەی ئەوانەی ﴿يُنفِقُونَ أَمْوَٰلَهُمُ﴾ کە ماڵ و دارایی خۆیان دەبەخشن ﴿ٱبْتِغَآءَ مَرْضَاتِ ٱللَّهِ﴾ لە پێناو ڕەزامەندی خوا ﴿وَتَثْبِيتًا مِّنْ أَنفُسِهِمْ﴾ وە بۆ دامەزراندنی دڵ و دەرونیان (لەسەر چاکە) ﴿كَمَثَلِ جَنَّةٍۭ﴾ وەك باخێك وایە ﴿بِرَبْوَةٍ﴾ کە بە شوێنێکی بەرزەوەبێت ﴿أَصَابَهَا وَابِلٌ﴾ بارانی دڵۆپ گەورەی لێ بدات ﴿فَـَٔاتَتْ أُكُلَهَا ضِعْفَيْنِ﴾ ئەمجا میوەی خۆی بدات بە دوو هێندە ﴿فَإِن لَّمْ يُصِبْهَا وَابِلٌ﴾ وە ئەگەر بارانی دڵۆپ گەورەشی لێ نەدات ﴿فَطَلٌّ﴾ بارانی وورد لێی ئەدات (واتە بێ بەرهەم نابێت) ﴿وَٱللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ﴾ وە خوای گەورەش بینایە بەوەی کە دەیکەن ﴿٢٦٥﴾ ﴿أَيَوَدُّ أَحَدُكُمْ﴾ ئایا کەس لە ئێوە حەز دەکات ﴿أَن تَكُونَ لَهُۥ جَنَّةٌ﴾ کە باخێکی ببێت ﴿مِّن نَّخِيلٍ﴾ لەدرەختی خورما ﴿وَأَعْنَابٍ﴾ وە جۆرەها درەختی ترێ و ڕەز ﴿تَجْرِى مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَـٰرُ﴾ چەند جۆگە ئاو بڕوا بەژێریاندا ﴿لَهُۥ﴾ بۆ خاوەن باخەکە ببێت ﴿فِيهَا﴾ لەناو ئەو باخەدا ﴿مِن كُلِّ ٱلثَّمَرَٰتِ﴾ لە هەموو جۆرە میوەیەك ﴿وَأَصَابَهُ﴾ لەکاتێکدا (خاوەنەکەی) دووچاری ببێ ﴿ٱلْكِبَرُ﴾ پیری ﴿وَلَهُۥ﴾ وە ببیێ ﴿ذُرِّيَّةٌ ضُعَفَآءُ﴾ چەند منداڵێکی ووردی بێ دەسەڵات ﴿فَأَصَابَهَآ إِعْصَارٌ﴾ ئەمجا گەردەلوولێکی لێ هەڵ بکات ﴿فِيهِ نَارٌ﴾ گڕو سەموومی تێدا بێ ﴿فَٱحْتَرَقَتْ﴾ یەکسەر باخەکە بسوتێ ﴿كَذَٰلِكَ﴾ ئا بەم ڕەنگە ﴿يُبَيِّنُ ٱللَّهُ لَكُمُ ٱلْـَٔايَـٰتِ﴾ خوا نیشانەکانی (میهرەبانی) خۆیتان بۆ ڕوون دەکاتەوە ﴿لَعَلَّكُمْ تَتَفَكَّرُونَ﴾ بۆ ئەوەی بیر بکەنەوە ﴿٢٦٦﴾ ﴿يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟﴾ ئەی ئەو کەسانەی بڕواتان هێناوە ﴿أَنفِقُوا۟﴾ ببەخشن ﴿مِن طَيِّبَـٰتِ﴾ لە پاکترینی ﴿مَا كَسَبْتُمْ﴾ ئەوەی پەیداتان کردووە ﴿وَمِمَّآ أَخْرَجْنَا لَكُم﴾ وە لەوەی کە بۆمان دەرهێناوون(ڕوواندوون) ﴿مِّنَ ٱلْأَرْضِ﴾ لە زەوی ﴿وَلَا تَيَمَّمُوا۟ ٱلْخَبِيثَ مِنْهُ تُنفِقُونَ﴾ مەڕۆن لەوەی ببەخشن کە خراپە ﴿وَلَسْتُم بِـَٔاخِذِيهِ﴾ لە کاتێکدا کە خۆتان ئەو شتە خراپە وەرناگرن(ئەگەر بتان درێتێ) ﴿إِلَّآ أَن تُغْمِضُوا۟ فِيهِ﴾ مەگەر چاوی لێ بپۆشن ﴿وَٱعْلَمُوٓا۟ أَنَّ ٱللَّهَ﴾ وە چاك بزانن کەخوا ﴿غَنِىٌّ حَمِيدٌ﴾ بێ نیازێکی شایستەی ستایشە ﴿٢٦٧﴾ ﴿ٱلشَّيْطَـٰنُ يَعِدُكُمُ ٱلْفَقْرَ﴾ شەیتان دەتان ترسێنێ بە هەژاری ﴿وَيَأْمُرُكُم بِٱلْفَحْشَآءِ﴾ وەفەرمانتان پێدەدات بە خراپە ﴿وَٱللَّهُ يَعِدُكُم مَّغْفِرَةً مِّنْهُ وَفَضْلًا﴾ وە خوا بەڵێنی لێخۆشبوون و چاکەتان پێدەدات ﴿وَٱللَّهُ وَٰسِعٌ عَلِيمٌ﴾ خوا بەهرە فراوان میهرەبانی زانایە ﴿٢٦٨﴾ ﴿يُؤْتِى﴾ ئەی بەخشێ ﴿ٱلْحِكْمَةَ﴾ ژیری ودانایی ﴿مَن يَشَآءُ﴾ بە هەر کەسێك کە بیەوێ ﴿وَمَن يُؤْتَ ٱلْحِكْمَةَ﴾ وە هەر کەسێك ژیری و دانایی پێدرا ﴿فَقَدْ أُوتِىَ﴾ ئەوە بەڕاستی پێ ی دراوە ﴿خَيْرًا كَثِيرًا﴾ خێر و چاکەیەکی زۆر ﴿وَمَا يَذَّكَّرُ﴾ پەند وەرناگرن ﴿إِلَّآ أُو۟لُوا۟ ٱلْأَلْبَـٰبِ﴾ تەنها خاوەن ژیریی و هۆشمەندەکان نەبێت ﴿٢٦٩﴾

وَمَآ أَنفَقۡتُم مِّن نَّفَقَةٍ أَوۡ نَذَرۡتُم مِّن نَّذۡرٖ فَإِنَّ ٱللَّهَ
يَعۡلَمُهُۥۗ وَمَا لِلظَّٰلِمِينَ مِنۡ أَنصَارٍ ٢٧٠ إِن تُبۡدُواْ
ٱلصَّدَقَٰتِ فَنِعِمَّا هِيَۖ وَإِن تُخۡفُوهَا وَتُؤۡتُوهَا
ٱلۡفُقَرَآءَ فَهُوَ خَيۡرٞ لَّكُمۡۚ وَيُكَفِّرُ عَنكُم مِّن
سَيِّـَٔاتِكُمۡۗ وَٱللَّهُ بِمَا تَعۡمَلُونَ خَبِيرٞ ٢٧١ ۞ لَّيۡسَ
عَلَيۡكَ هُدَىٰهُمۡ وَلَٰكِنَّ ٱللَّهَ يَهۡدِي مَن يَشَآءُۗ وَمَا
تُنفِقُواْ مِنۡ خَيۡرٖ فَلِأَنفُسِكُمۡۚ وَمَا تُنفِقُونَ إِلَّا
ٱبۡتِغَآءَ وَجۡهِ ٱللَّهِۚ وَمَا تُنفِقُواْ مِنۡ خَيۡرٖ يُوَفَّ إِلَيۡكُمۡ
وَأَنتُمۡ لَا تُظۡلَمُونَ ٢٧٢ لِلۡفُقَرَآءِ ٱلَّذِينَ أُحۡصِرُواْ
فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ لَا يَسۡتَطِيعُونَ ضَرۡبٗا فِي ٱلۡأَرۡضِ
يَحۡسَبُهُمُ ٱلۡجَاهِلُ أَغۡنِيَآءَ مِنَ ٱلتَّعَفُّفِ تَعۡرِفُهُم
بِسِيمَٰهُمۡ لَا يَسۡـَٔلُونَ ٱلنَّاسَ إِلۡحَافٗاۗ وَمَا تُنفِقُواْ مِنۡ
خَيۡرٖ فَإِنَّ ٱللَّهَ بِهِۦ عَلِيمٌ ٢٧٣ ٱلَّذِينَ يُنفِقُونَ أَمۡوَٰلَهُم
بِٱلَّيۡلِ وَٱلنَّهَارِ سِرّٗا وَعَلَانِيَةٗ فَلَهُمۡ أَجۡرُهُمۡ عِندَ
رَبِّهِمۡ وَلَا خَوۡفٌ عَلَيۡهِمۡ وَلَا هُمۡ يَحۡزَنُونَ ٢٧٤

نصف الحزب ٥

﴿وَمَآ أَنفَقۡتُم﴾ ئەوەی بەخشیبێتتان ﴿مِّن نَّفَقَةٍ﴾ لەچاکە ﴿أَوۡ نَذَرۡتُم مِّن نَّذۡرٍ﴾ یا نەزرێکتان بڕیار
دابێ ﴿فَإِنَّ ٱللَّهَ يَعۡلَمُهُۥۗ﴾ ئەوە بێگومان خوا ئاگای لێ یە ﴿وَمَا لِلظَّٰلِمِينَ﴾ وە بۆ ستەمکاران
نیە ﴿مِنۡ أَنصَارٍ﴾ هیچ یارمەتی دەرێك ﴿٢٧٠﴾ ﴿إِن تُبۡدُواْ﴾ ئەگەر ئاشکرای بکەن ﴿ٱلصَّدَقَٰتِ﴾
خێرەکانتان ﴿فَنِعِمَّا هِيَۖ﴾ ئەوە کارێکی باشە ﴿وَإِن تُخۡفُوهَا﴾ وە ئەگەر بیشارنەوە ﴿وَتُؤۡتُوهَا﴾
و بیدەن ﴿ٱلۡفُقَرَآءَ﴾ بە هەژاران ﴿فَهُوَ خَيۡرٞ لَّكُمۡۚ﴾ ئەوە باشترە بۆ ئێوە ﴿وَيُكَفِّرُ عَنكُم﴾
وە خوا هەڵی ئەوەرێنێت لەسەرتان ودەیسڕێتەوە ﴿مِّن سَيِّـَٔاتِكُمۡۗ﴾ هێندێ لە گوناهەکانتان
﴿وَٱللَّهُ بِمَا تَعۡمَلُونَ خَبِيرٞ﴾ وە خوا بەوەی کە دەیکەن ئاگادارە ﴿٢٧١﴾ ﴿لَّيۡسَ عَلَيۡكَ﴾ لەسەر تۆ
نی یە(ئەی موحەممەد ﷺ) ﴿هُدَىٰهُمۡ﴾ ڕێنموونیی و موسوڵمان کردنی خەڵکی ﴿وَلَٰكِنَّ
ٱللَّهَ﴾ بەڵکو خوا ﴿يَهۡدِي مَن يَشَآءُۗ﴾ هەرکەسێکی بوێت هیدایەتی دەدات ﴿وَمَا تُنفِقُواْ﴾ وە ئەوەی
ئێوە دەیبەخشن ﴿مِنۡ خَيۡرٖ﴾ لە دارایی (چاکە) ﴿فَلِأَنفُسِكُمۡۚ﴾ ئەوە (قازانجەکەی) بۆ خۆتانە
﴿وَمَا تُنفِقُونَ﴾ ئێوە هیچ نابەخشن ﴿إِلَّا ٱبۡتِغَآءَ وَجۡهِ ٱللَّهِۚ﴾ مەگەر بۆ ڕەزای خوا نەبێ ﴿وَمَا تُنفِقُواْ﴾
وەئەوەی دەیبەخشن ﴿مِنۡ خَيۡرٖ﴾ لەسامان و(چاکە) ﴿يُوَفَّ إِلَيۡكُمۡ﴾ پاداشتەکەیتان دەست دەکەوێتەوە
﴿وَأَنتُمۡ لَا تُظۡلَمُونَ﴾ و ئێوە ستەمتان لێ ناکرێ. ﴿٢٧٢﴾ ﴿لِلۡفُقَرَآءِ ٱلَّذِينَ﴾ (ئەم خێرە) بۆ ئەو هەژارانەیە
﴿أُحۡصِرُواْ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ﴾ کە دەست و پێ بەستراون لە ڕێ ی خوادا ﴿لَا يَسۡتَطِيعُونَ﴾ ناتوانن ﴿ضَرۡبٗا
فِي ٱلۡأَرۡضِ﴾ (بۆ ڕۆزی پەیدا کردن) بگەڕێن بە زەوی دا ﴿يَحۡسَبُهُمُ ٱلۡجَاهِلُ﴾ نەزانی بێ خەبەر وا
هەست دەکات ئەوان ﴿أَغۡنِيَآءَ مِنَ ٱلتَّعَفُّفِ﴾ کەدەوڵەمەندن بەهۆی بێ نیازی یانەوە(سواڵ نەکردنیانەوە)
﴿تَعۡرِفُهُم﴾ تۆ(ئەی موحەممەد ﷺ) دەیان ناسییت ﴿بِسِيمَٰهُمۡ﴾ بە شێوەیاندا ﴿لَا يَسۡـَٔلُونَ
ٱلنَّاسَ﴾ داوای هیچ لەکەس ناکەن ﴿إِلۡحَافٗاۗ﴾ بەزۆر(وەك سواڵ کەرانی تر) ﴿وَمَا تُنفِقُواْ﴾
وە ئەوەی دەیبەخشن ﴿مِنۡ خَيۡرٖ﴾ لە ماڵ و سامان ﴿فَإِنَّ ٱللَّهَ بِهِۦ عَلِيمٌ﴾ بێگومان خوا ئاگادارە
پێ ی ﴿٢٧٣﴾ ﴿ٱلَّذِينَ يُنفِقُونَ أَمۡوَٰلَهُم﴾ ئەوانەی کە ماڵ و دارایی خۆیان دەبەخشن ﴿بِٱلَّيۡلِ﴾ بە شەو
﴿وَٱلنَّهَارِ﴾ و بە ڕۆژ ﴿سِرّٗا﴾ بە پەنهانی ﴿وَعَلَانِيَةٗ﴾ و بە ئاشکرا ﴿فَلَهُمۡ أَجۡرُهُمۡ﴾ ئا ئەوانە هەر
پاداشتیان ﴿عِندَ رَبِّهِمۡ﴾ لای پەروەردگاریانە ﴿وَلَا خَوۡفٌ عَلَيۡهِمۡ﴾ وە هیچ ترسێکیان لە سەر
نیە(لە داهاتوودا) ﴿وَلَا هُمۡ يَحۡزَنُونَ﴾ وە ئەوان خەفەت بار نابن لە ڕۆژی دواییدا ﴿٢٧٤﴾

ٱلَّذِينَ يَأْكُلُونَ ٱلرِّبَوٰاْ لَا يَقُومُونَ إِلَّا كَمَا يَقُومُ ٱلَّذِى
يَتَخَبَّطُهُ ٱلشَّيْطَٰنُ مِنَ ٱلْمَسِّ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوٓاْ إِنَّمَا ٱلْبَيْعُ
مِثْلُ ٱلرِّبَوٰاْ وَأَحَلَّ ٱللَّهُ ٱلْبَيْعَ وَحَرَّمَ ٱلرِّبَوٰاْ فَمَن جَآءَهُۥ
مَوْعِظَةٌ مِّن رَّبِّهِۦ فَٱنتَهَىٰ فَلَهُۥ مَا سَلَفَ وَأَمْرُهُۥٓ إِلَى ٱللَّهِ وَمَنْ
عَادَ فَأُوْلَٰٓئِكَ أَصْحَٰبُ ٱلنَّارِ هُمْ فِيهَا خَٰلِدُونَ ﴿٢٧٥﴾ يَمْحَقُ
ٱللَّهُ ٱلرِّبَوٰاْ وَيُرْبِى ٱلصَّدَقَٰتِ وَٱللَّهُ لَا يُحِبُّ كُلَّ كَفَّارٍ أَثِيمٍ
﴿٢٧٦﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ وَأَقَامُواْ ٱلصَّلَوٰةَ
وَءَاتَوُاْ ٱلزَّكَوٰةَ لَهُمْ أَجْرُهُمْ عِندَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ
وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٢٧٧﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱتَّقُواْ ٱللَّهَ
وَذَرُواْ مَا بَقِىَ مِنَ ٱلرِّبَوٰٓاْ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ ﴿٢٧٨﴾ فَإِن لَّمْ تَفْعَلُواْ
فَأْذَنُواْ بِحَرْبٍ مِّنَ ٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ وَإِن تُبْتُمْ فَلَكُمْ رُءُوسُ
أَمْوَٰلِكُمْ لَا تَظْلِمُونَ وَلَا تُظْلَمُونَ ﴿٢٧٩﴾ وَإِن كَانَ
ذُو عُسْرَةٍ فَنَظِرَةٌ إِلَىٰ مَيْسَرَةٍ وَأَن تَصَدَّقُواْ خَيْرٌ لَّكُمْ
إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٢٨٠﴾ وَٱتَّقُواْ يَوْمًا تُرْجَعُونَ فِيهِ إِلَى
ٱللَّهِ ثُمَّ تُوَفَّىٰ كُلُّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٢٨١﴾

﴿ٱلَّذِينَ يَأۡكُلُونَ ٱلرِّبَوٰاْ﴾ ئەوانەی کە سوود (ڕیبا) دەخۆن ﴿لَا يَقُومُونَ﴾ (کاتی زیندوو بوونەوە) ڕاست نابنەوە (لە گۆڕەکانیاندا) ﴿إِلَّا كَمَا يَقُومُ ٱلَّذِي﴾ مەگەر چۆن کەسێ ڕاست دەبێتەوە ﴿يَتَخَبَّطُهُ ٱلشَّيۡطَٰنُ مِنَ ٱلۡمَسِّۚ﴾ کە شەیتان دەستی لێ وەشاندبێ (وە تووشی فێ بووبێ) ﴿ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمۡ قَالُوٓاْ﴾ ئەوە بەهۆی ئەوەوەیە، سوود خۆران ووتیان: ﴿إِنَّمَا ٱلۡبَيۡعُ﴾ کڕین و فرۆشتن ﴿مِثۡلُ ٱلرِّبَوٰاْۗ﴾ وەك سوود وایە ﴿وَأَحَلَّ ٱللَّهُ ٱلۡبَيۡعَ﴾ لەکاتێکدا خوا ڕێ ی داوە بە کڕین و فرۆشتن وحەلاڵی کردووە ﴿وَحَرَّمَ ٱلرِّبَوٰاْۚ﴾ بەلاّم سوود (ڕیبا) ی قەدەغە کردووە ﴿فَمَن جَآءَهُۥ﴾ ئەمجا ئەو کەسەی پێی گەیشت ﴿مَوۡعِظَةٞ﴾ ئامۆژگاری یەك ﴿مِّن رَّبِّهِۦ﴾ لە پەروەردگاری یەوە ﴿فَٱنتَهَىٰ﴾ وە خێرا دەستی لێ هەڵگرت ﴿فَلَهُۥ مَا سَلَفَ﴾ ئەوا ئەوەی لەوەپێش وەری گرتووە بۆخۆیەتی(لە سوود خواردن) ﴿وَأَمۡرُهُۥٓ إِلَى ٱللَّهِۖ﴾ وە کاری ئەو حەواڵە بەخوایە﴿وَمَنۡ عَادَ﴾ وە ئەوەی گەڕایەوە(بۆ سوود خواردن) ﴿فَأُوْلَٰٓئِكَ أَصۡحَٰبُ ٱلنَّارِۖ﴾ ئا ئەوانە هاوڕێی ئاگرن ﴿هُمۡ فِيهَا﴾ تیا دەمێننەوە ﴿خَٰلِدُونَ﴾ بە هەمیشەیی وهەتاهەتایی (٢٧٥) ﴿يَمۡحَقُ ٱللَّهُ ٱلرِّبَوٰاْ﴾ خوا فەڕ و بەرەکەتی سوود ناهێڵێت ﴿وَيُرۡبِي ٱلصَّدَقَٰتِۗ﴾ وە بەرەو بە خێرو بەخشین ئەدات وزیادی ئەکات ﴿وَٱللَّهُ لَا يُحِبُّ﴾ وە خوا خۆشی ناوێت ﴿كُلَّ كَفَّارٍ﴾ هیچ بێباوەڕ و ناسوپاسگوزارێکی ﴿أَثِيمٍ﴾ تاوانکار (٢٧٦) ﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ﴾ بەڕاستی ئەوانەی کە بڕوایان هێناوە ﴿وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ﴾ وە کردەوە باشەکانیان کردوە ﴿وَأَقَامُواْ ٱلصَّلَوٰةَ﴾ وە نوێژیان بەهۆش و بیرەوە کردووە ﴿وَءَاتَوُاْ ٱلزَّكَوٰةَ﴾ وە زەکاتیان داوە ﴿لَهُمۡ أَجۡرُهُمۡ﴾ تەنها پاداشتیان ﴿عِندَ رَبِّهِمۡ﴾ لای پەروەردگاریانە ﴿وَلَا خَوۡفٌ عَلَيۡهِمۡ﴾ وە هیچ ترسێکیان لەسەر نی یە(لەڕۆژی دواییدا) ﴿وَلَا هُمۡ يَحۡزَنُونَ﴾ وە هیچ خەفەتێك ڕوویان تێ ناکات.(٢٧٧) ﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ﴾ ئەی ئەو کەسانەی بڕواتان هێناوە (بە خوا) ﴿ٱتَّقُواْ ٱللَّهَ﴾ لە خوا بترسن ﴿وَذَرُواْ﴾ وە دەست هەڵگرن ﴿مَا بَقِيَ مِنَ ٱلرِّبَوٰٓاْ﴾ لەو سودەی کە لای خەڵك ماوتانە ﴿إِن كُنتُم مُّؤۡمِنِينَ﴾ ئەگەر ئێوە بڕوادارن (٢٧٨) ﴿فَإِن لَّمۡ تَفۡعَلُواْ﴾ ئەمجا ئەگەر دەستان لێ هەڵنەگرت ﴿فَأۡذَنُواْ﴾ کەواتە بزانن و ئاگادار بن ﴿بِحَرۡبٖ مِّنَ ٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦۖ﴾ جەنگ لەگەڵ خوداو پێغەمبەرەکەی ڕادەگەیەنن ﴿وَإِن تُبۡتُمۡ﴾ وە ئەگەر پەشیمان بوونەوە ﴿فَلَكُمۡ رُءُوسُ أَمۡوَٰلِكُمۡ﴾ ئەوا تەنها سەرمایەکانتان هی ئێوەیە ﴿لَا تَظۡلِمُونَ﴾ نەستەم بکەن(لە خەڵکی) ﴿وَلَا تُظۡلَمُونَ﴾ وە نەستەمتان لێ دەکرێت (٢٧٩) ﴿وَإِن كَانَ ذُو عُسۡرَةٖ﴾ وە ئەگەر قەرزدار نەداربوو ﴿فَنَظِرَةٌ إِلَىٰ مَيۡسَرَةٖۚ﴾ ئەوە با مۆڵەتی بدرێت تا خوا دەسەلاّتی دەدا ﴿وَأَن تَصَدَّقُواْ﴾ وە ئەگەر(لە قەرزەکە) ئازادیان بکەن ﴿خَيۡرٞ لَّكُمۡ﴾ باشترە بۆتان ﴿إِن كُنتُمۡ تَعۡلَمُونَ﴾ ئەگەر تێ بگەن (٢٨٠) ﴿وَٱتَّقُواْ﴾ وە بترسن ﴿يَوۡمٗا﴾لە ڕۆژێك ﴿تُرۡجَعُونَ فِيهِ﴾ دەگەڕێنرێنەوە ﴿إِلَى ٱللَّهِۖ﴾ بۆ لای خوا ﴿ثُمَّ تُوَفَّىٰ﴾ لەپاشان پاداشت ئەدرێتەوە ﴿كُلُّ نَفۡسٖ﴾ بە هەموو کەسێك ﴿مَّا كَسَبَتۡ﴾ (پاداشت و سزای) ئەوەی کردووەیەتی ﴿وَهُمۡ لَا يُظۡلَمُونَ﴾ وە ئەوان ستەمیان لێ ناکرێ (٢٨١)

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِذَا تَدَايَنتُم بِدَيۡنٍ إِلَىٰٓ أَجَلٖ مُّسَمّٗى
فَٱكۡتُبُوهُۚ وَلۡيَكۡتُب بَّيۡنَكُمۡ كَاتِبُۢ بِٱلۡعَدۡلِۚ وَلَا يَأۡبَ
كَاتِبٌ أَن يَكۡتُبَ كَمَا عَلَّمَهُ ٱللَّهُۚ فَلۡيَكۡتُبۡ وَلۡيُمۡلِلِ
ٱلَّذِي عَلَيۡهِ ٱلۡحَقُّ وَلۡيَتَّقِ ٱللَّهَ رَبَّهُۥ وَلَا يَبۡخَسۡ مِنۡهُ شَيۡـٔٗاۚ
فَإِن كَانَ ٱلَّذِي عَلَيۡهِ ٱلۡحَقُّ سَفِيهًا أَوۡ ضَعِيفًا أَوۡ لَا يَسۡتَطِيعُ
أَن يُمِلَّ هُوَ فَلۡيُمۡلِلۡ وَلِيُّهُۥ بِٱلۡعَدۡلِۚ وَٱسۡتَشۡهِدُواْ شَهِيدَيۡنِ
مِن رِّجَالِكُمۡۖ فَإِن لَّمۡ يَكُونَا رَجُلَيۡنِ فَرَجُلٞ وَٱمۡرَأَتَانِ
مِمَّن تَرۡضَوۡنَ مِنَ ٱلشُّهَدَآءِ أَن تَضِلَّ إِحۡدَىٰهُمَا فَتُذَكِّرَ
إِحۡدَىٰهُمَا ٱلۡأُخۡرَىٰۚ وَلَا يَأۡبَ ٱلشُّهَدَآءُ إِذَا مَا دُعُواْۚ وَلَا تَسۡـَٔمُوٓاْ
أَن تَكۡتُبُوهُ صَغِيرًا أَوۡ كَبِيرًا إِلَىٰٓ أَجَلِهِۦۚ ذَٰلِكُمۡ أَقۡسَطُ
عِندَ ٱللَّهِ وَأَقۡوَمُ لِلشَّهَٰدَةِ وَأَدۡنَىٰٓ أَلَّا تَرۡتَابُوٓاْ إِلَّآ أَن تَكُونَ
تِجَٰرَةً حَاضِرَةٗ تُدِيرُونَهَا بَيۡنَكُمۡ فَلَيۡسَ عَلَيۡكُمۡ جُنَاحٌ
أَلَّا تَكۡتُبُوهَاۗ وَأَشۡهِدُوٓاْ إِذَا تَبَايَعۡتُمۡۚ وَلَا يُضَآرَّ كَاتِبٞ
وَلَا شَهِيدٞۚ وَإِن تَفۡعَلُواْ فَإِنَّهُۥ فُسُوقُۢ بِكُمۡۗ وَٱتَّقُواْ
ٱللَّهَۖ وَيُعَلِّمُكُمُ ٱللَّهُۗ وَٱللَّهُ بِكُلِّ شَيۡءٍ عَلِيمٞ ٢٨٢

﴿يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ﴾ ئەی ئەوانەی باوەڕتان هێناوە ﴿إِذَا تَدَايَنتُم بِدَيۡنٍ﴾ ئەگەر قەرزێکتان لەیەکتری کرد ﴿إِلَىٰٓ أَجَلٖ مُّسَمّٗى﴾ بۆ ماوەیەکی ناوبراو(دیاری کراو) ﴿فَٱكۡتُبُوهُۚ﴾ ئەوە بینووسن ﴿وَلۡيَكۡتُب﴾ وە با بینوسێ ﴿بَّيۡنَكُمۡ﴾ لە نێوانتاندا ﴿كَاتِبُۢ﴾ نووسەرێك ﴿بِٱلۡعَدۡلِۚ﴾ بەڕاستی (ودادوەری) ﴿وَلَا يَأۡبَ كَاتِبٌ﴾ وە هیچ نووسەرێك با سەرپێچی نەکات ﴿أَن يَكۡتُبَ﴾ لە نوسینی(سەنەدی قەرز) دا ﴿كَمَا عَلَّمَهُ ٱللَّهُۚ﴾ هەروەك خوا ئەوی فێری نووسین کردووە ﴿فَلۡيَكۡتُبۡ﴾ با بینوسێ ﴿وَلۡيُمۡلِلِ ٱلَّذِي﴾ وە با ئەو کەسە دەقی سەنەدەکە بڵێ وبیخوێنێتەوە ﴿عَلَيۡهِ ٱلۡحَقُّ﴾ کە قەرزەکەی بەسەرەوەیە ﴿وَلۡيَتَّقِ ٱللَّهَ رَبَّهُۥ﴾ وە لە پەروەردگاری بترسێ ﴿وَلَا يَبۡخَسۡ مِنۡهُ شَيۡـٔٗاۚ﴾ وە هیچی لێ کەم نەکاتەوە ﴿فَإِن كَانَ ٱلَّذِي﴾ ئەمجا ئەگەر ئەو کەسەی ﴿عَلَيۡهِ ٱلۡحَقُّ﴾ قەرزەکەی بەسەرەوەیە ﴿سَفِيهًا﴾ بێ عەقڵ بوو ﴿أَوۡ ضَعِيفًا﴾ یان ناتەواو بوو ﴿أَوۡ لَا يَسۡتَطِيعُ﴾ یا نەی دەتوانی ﴿أَن يُمِلَّ هُوَ﴾ خۆی دەقی سەنەدەکە بڵێت وبخوێنێتەوە ﴿فَلۡيُمۡلِلۡ وَلِيُّهُۥ﴾ ئەوە با گەورەکەی بیڵێت وبخوێنێتەوە ﴿بِٱلۡعَدۡلِۚ﴾ بەڕاستی (ودادپەروەری) ﴿وَٱسۡتَشۡهِدُواْ شَهِيدَيۡنِ﴾ وە دوو شاهید بگرن ﴿مِن رِّجَالِكُمۡۖ﴾ لە پیاوانی خۆتان(موسوڵمان) ﴿فَإِن لَّمۡ يَكُونَا رَجُلَيۡنِ﴾ ئەمجا ئەگەر دوو پیاو نەبوو ﴿فَرَجُلٞ وَٱمۡرَأَتَانِ﴾ ئەوە با پیاوێك و دوو ژن بن ﴿مِمَّن تَرۡضَوۡنَ﴾ لەوانەی کە پەسەندیان دەکەن ﴿مِنَ ٱلشُّهَدَآءِ﴾ لە شاهیدەکان ﴿أَن تَضِلَّ إِحۡدَىٰهُمَا﴾ بۆ ئەوەی ئەگەر یەکێکیان لەبیری چوو ﴿فَتُذَكِّرَ إِحۡدَىٰهُمَا ٱلۡأُخۡرَىٰۚ﴾ با ئەوی تریان بیری بخاتەوە ﴿وَلَا يَأۡبَ ٱلشُّهَدَآءُ﴾ با شایەتەکان سەرپێچی نەکەن ﴿إِذَا مَا دُعُواْۚ﴾ کاتێك بانگ کران (بۆ شایەتی دان) ﴿وَلَا تَسۡـَٔمُوٓاْ﴾ وە بێزار مەبن ﴿أَن تَكۡتُبُوهُ﴾ لەوەی کە بینوسن ﴿صَغِيرًا﴾ بچووك بێت ﴿أَوۡ كَبِيرًا﴾ یان گەورە ﴿إِلَىٰٓ أَجَلِهِۦۚ﴾ تا کاتی خۆی ﴿ذَٰلِكُمۡ أَقۡسَطُ عِندَ ٱللَّهِ﴾ ئەم نوسینەتان ڕاست ترە بەلای خواوە ﴿وَأَقۡوَمُ لِلشَّهَٰدَةِ﴾ وە چەسپێنەر ترە بۆ شایەتی دانەکە ﴿وَأَدۡنَىٰٓ أَلَّا تَرۡتَابُوٓاْ﴾ وە نزیك ترە لەوەی کە نەکەونە گومانەوە ﴿إِلَّآ أَن تَكُونَ تِجَٰرَةً﴾ مەگەر کاتێك ئەو کردەوەیە بازرگانیەکی ﴿حَاضِرَةٗ تُدِيرُونَهَا بَيۡنَكُمۡ﴾ دەست بە دەست بێ بیگێڕن لە ناو خۆتاندا ﴿فَلَيۡسَ عَلَيۡكُمۡ جُنَاحٌ﴾ ئەوە لەم کاتەدا گوناهتان ناگات ﴿أَلَّا تَكۡتُبُوهَاۗ﴾ ئەگەر نەینووسن ﴿وَأَشۡهِدُوٓاْ﴾ وە شاهید بگرن ﴿إِذَا تَبَايَعۡتُمۡۚ﴾ کاتێك کڕین و فرۆشتنتان کرد ﴿وَلَا يُضَآرَّ كَاتِبٞ وَلَا شَهِيدٞۚ﴾ و با زیان بە نووسەر و شاهید نەگەیەندرێ ﴿وَإِن تَفۡعَلُواْ﴾ وە ئەگەر زیانتان گەیاند ﴿فَإِنَّهُۥ فُسُوقُۢ بِكُمۡۗ﴾ ئەوە بێگومان گوناهتان دەگات ﴿وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَۖ﴾ وە لەخوا بترسن ﴿وَيُعَلِّمُكُمُ ٱللَّهُۗ﴾ وە خوا فێرتان دەکات﴿وَٱللَّهُ بِكُلِّ شَيۡءٍ عَلِيمٞ﴾ وە خوا بە هەموو شتێك زانا وئاگادارە ﴿٢٨٢﴾

۞ وَإِن كُنتُمْ عَلَىٰ سَفَرٍ وَلَمْ تَجِدُوا۟ كَاتِبًا فَرِهَـٰنٌ مَّقْبُوضَةٌ ۖ
فَإِنْ أَمِنَ بَعْضُكُم بَعْضًا فَلْيُؤَدِّ ٱلَّذِى ٱؤْتُمِنَ أَمَـٰنَتَهُۥ وَلْيَتَّقِ
ٱللَّهَ رَبَّهُۥ ۗ وَلَا تَكْتُمُوا۟ ٱلشَّهَـٰدَةَ ۚ وَمَن يَكْتُمْهَا فَإِنَّهُۥٓ
ءَاثِمٌ قَلْبُهُۥ ۗ وَٱللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ ﴿٢٨٣﴾ لِّلَّهِ مَا فِى ٱلسَّمَـٰوَٰتِ
وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ ۗ وَإِن تُبْدُوا۟ مَا فِىٓ أَنفُسِكُمْ أَوْ تُخْفُوهُ
يُحَاسِبْكُم بِهِ ٱللَّهُ ۖ فَيَغْفِرُ لِمَن يَشَآءُ وَيُعَذِّبُ مَن يَشَآءُ ۗ
وَٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٨٤﴾ ءَامَنَ ٱلرَّسُولُ بِمَآ أُنزِلَ إِلَيْهِ
مِن رَّبِّهِۦ وَٱلْمُؤْمِنُونَ ۚ كُلٌّ ءَامَنَ بِٱللَّهِ وَمَلَـٰٓئِكَتِهِۦ
وَكُتُبِهِۦ وَرُسُلِهِۦ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِّن رُّسُلِهِۦ ۚ وَقَالُوا۟
سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا ۖ غُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيْكَ ٱلْمَصِيرُ ﴿٢٨٥﴾ لَا يُكَلِّفُ
ٱللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا ۚ لَهَا مَا كَسَبَتْ وَعَلَيْهَا مَا ٱكْتَسَبَتْ ۗ
رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَآ إِن نَّسِينَآ أَوْ أَخْطَأْنَا ۚ رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْ
عَلَيْنَآ إِصْرًا كَمَا حَمَلْتَهُۥ عَلَى ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِنَا ۚ رَبَّنَا
وَلَا تُحَمِّلْنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِۦ ۖ وَٱعْفُ عَنَّا وَٱغْفِرْ لَنَا
وَٱرْحَمْنَآ ۚ أَنتَ مَوْلَىٰنَا فَٱنصُرْنَا عَلَى ٱلْقَوْمِ ٱلْكَـٰفِرِينَ ﴿٢٨٦﴾

﴿وَإِن كُنتُمْ عَلَىٰ سَفَرٍ﴾ ئەگەر لەسەر سەفەر بوون ﴿وَلَمْ تَجِدُوا﴾ و دەستتان نەکەوت ﴿كَاتِبًا﴾
نووسەرێك ﴿فَرِهَانٌ مَّقْبُوضَةٌ﴾ ئەوە بارمتەیەك وەرگرن ﴿فَإِنْ أَمِنَ بَعْضُكُم بَعْضًا﴾ جا ئەگەر هەندێکتان
لە هەندێکتان دڵنیا بوون ﴿فَلْيُؤَدِّ الَّذِي اؤْتُمِنَ أَمَانَتَهُ﴾ با ئەو کەسەی کە بە ئەمین زانراوە سپاردەکە بداتەوە
﴿وَلْيَتَّقِ اللَّهَ رَبَّهُ﴾ وە با لە پەروەردگاری بترسێت ﴿وَلَا تَكْتُمُوا الشَّهَادَةَ﴾ وە شایەتی مەشارنەوە
﴿وَمَن يَكْتُمْهَا﴾ وە ئەو کەسەی بیشارێتەوە ﴿فَإِنَّهُ آثِمٌ قَلْبُهُ﴾ ئەوە بەڕاستی بە دڵ گوناهبارە ﴿وَاللَّهُ
بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ﴾ وە خوا ئاگادارە بە هەموو کردەوەیەکتان ﴿٢٨٣﴾ ﴿لِّلَّهِ﴾ هەر هی خوایە ﴿مَا فِي السَّمَاوَاتِ﴾
ئەوەی لە ئاسمانەکانایە ﴿وَمَا فِي الْأَرْضِ﴾ و ئەوەی لە زەویدایە ﴿وَإِن تُبْدُوا﴾ ئەگەر ئاشکرای بکەن
﴿مَا فِي أَنفُسِكُمْ﴾ ئەوەی لە دڵتاندایە ﴿أَوْ تُخْفُوهُ﴾ یا بیشارنەوە ﴿يُحَاسِبْكُم بِهِ اللَّهُ﴾ خوا
محاسەبەتان دەکات لەسەری ﴿فَيَغْفِرُ لِمَن يَشَاءُ﴾ ئەوسا خۆش دەبێت لەو کەسەی کە بیەوێت
﴿وَيُعَذِّبُ مَن يَشَاءُ﴾ وە سزای کەسێك دەدات کە بیەوێت ﴿وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ﴾ وە خوا بەدەسەڵات
و بەتوانایە بەسەر هەموو شتێکدا ﴿٢٨٤﴾ ﴿آمَنَ الرَّسُولُ﴾ پێغەمبەر ﷺ بڕوای هێنا ﴿بِمَا أُنزِلَ إِلَيْهِ﴾
بەو نامەیەی کە بۆی نێرراوە ﴿مِن رَّبِّهِ﴾ لە پەروەردگاریەوە ﴿وَالْمُؤْمِنُونَ﴾ لەگەڵ بڕواداراندا
﴿كُلٌّ آمَنَ بِاللَّهِ﴾ هەموو بڕوایان هێناوە بەخوا ﴿وَمَلَائِكَتِهِ﴾ وە بە فریشتەکانی ﴿وَكُتُبِهِ﴾ وە
ب نامەکانی ﴿وَرُسُلِهِ﴾ وە بە پێغەمبەرانی ﴿لَا نُفَرِّقُ﴾ جیاوازی ناکەین ﴿بَيْنَ أَحَدٍ﴾ لە نێوان هیچ
یەکێك ﴿مِّن رُّسُلِهِ﴾ لە پەیامبەرانی ﴿وَقَالُوا﴾ (بڕواداران) ووتیان: (پێغەمبەر ئایینی خوای پێ گەیاندین
ئێمەش) ﴿سَمِعْنَا﴾ بیستمان ﴿وَأَطَعْنَا﴾ فەرمانبەرییمان کرد ﴿غُفْرَانَكَ رَبَّنَا﴾ داوای لێخۆشبوونت
لێدەکەین ئەی پەروەردگارمان ﴿وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ﴾ وە هەر بۆ لای تۆیە گەڕانەوە ﴿٢٨٥﴾ ﴿لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ
نَفْسًا﴾ خوا داوا لە هیچ کەسێك ناکات ﴿إِلَّا وُسْعَهَا﴾ مەگەر بە ئەندازەی توانای خۆی ﴿لَهَا مَا كَسَبَتْ﴾
(سوودی) بۆ خۆی هەیە هەر چاکەیەك بکات (با هەر بەدڵیش بێت) ﴿وَعَلَيْهَا مَا اكْتَسَبَتْ﴾ وە (زیانی)
بۆ خۆیەتی هەر خراپەیەك بکات ﴿رَبَّنَا﴾ ئەی پەروەردگارمان ﴿لَا تُؤَاخِذْنَا﴾ لێمان مەگرە ﴿إِن
نَّسِينَا﴾ ئەگەر کردەوەیەکی پێویستمان لەبیرچوو ﴿أَوْ أَخْطَأْنَا﴾ یا بەهەڵە گوناهێکمان کرد
﴿رَبَّنَا﴾ ئەی پەروەردگار ﴿وَلَا تَحْمِلْ عَلَيْنَا إِصْرًا﴾ لەسەرمان دامەنێ باری قورس ﴿كَمَا حَمَلْتَهُ﴾
وەك ئەوەی داتنا ﴿عَلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِنَا﴾ لەسەر ئەوانەی پێش ئێمە (ئوممەتانی پێشووتر) ﴿رَبَّنَا﴾ ئەی
پەروەردگارمان ﴿وَلَا تُحَمِّلْنَا﴾ بەڵای وامان بەسەردا مەدە ﴿مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِ﴾ کە بۆمان هەڵنەگیرێت
﴿وَاعْفُ عَنَّا﴾ وە گوناهەکانمان بسڕەوە ﴿وَاغْفِرْ لَنَا﴾ وە لێمان خۆشبە ﴿وَارْحَمْنَا﴾ وە میهرەبانیمان
لەگەڵدا بکە ﴿أَنتَ مَوْلَانَا﴾ تۆی یاریدەدەرو پشتیوانمان ﴿فَانصُرْنَا﴾ کەواتە سەرمان بخە ﴿عَلَى
الْقَوْمِ﴾ بەسەر گەلی ﴿الْكَافِرِينَ﴾ بێ بڕوایاندا ﴿٢٨٦﴾

سُورَةُ آلِ عِمۡرَانَ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

الٓمٓ ١ ٱللَّهُ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ٱلۡحَيُّ ٱلۡقَيُّومُ ٢ نَزَّلَ عَلَيۡكَ ٱلۡكِتَٰبَ
بِٱلۡحَقِّ مُصَدِّقٗا لِّمَا بَيۡنَ يَدَيۡهِ وَأَنزَلَ ٱلتَّوۡرَىٰةَ وَٱلۡإِنجِيلَ ٣ مِن
قَبۡلُ هُدٗى لِّلنَّاسِ وَأَنزَلَ ٱلۡفُرۡقَانَۗ إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ
لَهُمۡ عَذَابٞ شَدِيدٞۗ وَٱللَّهُ عَزِيزٞ ذُو ٱنتِقَامٍ ٤ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَخۡفَىٰ
عَلَيۡهِ شَيۡءٞ فِي ٱلۡأَرۡضِ وَلَا فِي ٱلسَّمَآءِ ٥ هُوَ ٱلَّذِي يُصَوِّرُكُمۡ
فِي ٱلۡأَرۡحَامِ كَيۡفَ يَشَآءُۚ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ٱلۡعَزِيزُ ٱلۡحَكِيمُ ٦ هُوَ
ٱلَّذِيٓ أَنزَلَ عَلَيۡكَ ٱلۡكِتَٰبَ مِنۡهُ ءَايَٰتٞ مُّحۡكَمَٰتٌ هُنَّ أُمُّ
ٱلۡكِتَٰبِ وَأُخَرُ مُتَشَٰبِهَٰتٞۖ فَأَمَّا ٱلَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمۡ زَيۡغٞ فَيَتَّبِعُونَ
مَا تَشَٰبَهَ مِنۡهُ ٱبۡتِغَآءَ ٱلۡفِتۡنَةِ وَٱبۡتِغَآءَ تَأۡوِيلِهِۦۖ وَمَا يَعۡلَمُ تَأۡوِيلَهُۥٓ
إِلَّا ٱللَّهُۗ وَٱلرَّٰسِخُونَ فِي ٱلۡعِلۡمِ يَقُولُونَ ءَامَنَّا بِهِۦ كُلّٞ مِّنۡ عِندِ
رَبِّنَاۗ وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَّآ أُوْلُواْ ٱلۡأَلۡبَٰبِ ٧ رَبَّنَا لَا تُزِغۡ قُلُوبَنَا بَعۡدَ
إِذۡ هَدَيۡتَنَا وَهَبۡ لَنَا مِن لَّدُنكَ رَحۡمَةًۚ إِنَّكَ أَنتَ ٱلۡوَهَّابُ ٨ رَبَّنَآ
إِنَّكَ جَامِعُ ٱلنَّاسِ لِيَوۡمٖ لَّا رَيۡبَ فِيهِۚ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُخۡلِفُ ٱلۡمِيعَادَ ٩

سورەتی ﴿ آل عِمران ﴾

﴿بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ﴾ بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

﴿الٓمٓ﴾ تەنها خوا ماناکەی دەزانێت بە(ئەلیف، لام، میم) دەخوێنرێتەوە بۆ ماناکەی سەیری سەرەتای سورەتی
(البقرة) بکە (١) ﴿ٱللَّهُ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ﴾ خوائەو خوایەیە کە هیچ پەرستراوێکی ڕاست نیە جگە لە ئەو ﴿ٱلْحَىُّ ٱلْقَيُّومُ﴾
زیندووە و هەمیشە ڕاگری بونەوەرە. (٢) ﴿نَزَّلَ عَلَيْكَ﴾ ناردوویەتیە خوارەوە بۆت ﴿ٱلْكِتَٰبَ﴾ قورئان
﴿بِٱلْحَقِّ﴾ بەڕاستی و دروستی ﴿مُصَدِّقًا﴾ بەڕاست دانەری ﴿لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ﴾ هەموو ئەو (کتێب) انە یە لەپێشیدا
بوون ﴿وَأَنزَلَ ٱلتَّوْرَىٰةَ وَٱلْإِنجِيلَ﴾ وە تەورات و ئینجیلی ناردە خوارەوە (٣) ﴿مِن قَبْلُ﴾ لەپێش قورئاندا ﴿هُدًى
لِّلنَّاسِ﴾ بەڕێنموونی خەڵکی ﴿وَأَنزَلَ﴾ وە ناردی یە خوارەوە ﴿ٱلْفُرْقَانَ﴾ فورقان(واتە: جیاکەرەوەی ڕاست
و ناڕاست _ مەبەست پێ ی قورئانە) ﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟﴾ بێگومان ئەوانەی کە بێ بڕوابوون ﴿بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ﴾ بە
ئایەت و بەڵگەکانی خوا ﴿لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ﴾ بۆیان هەیە (لە قیامەت دا) سزای سەخت ﴿وَٱللَّهُ عَزِيزٌ﴾ وە خوا
باڵادەست و بەتوانایە ﴿ذُو ٱنتِقَامٍ﴾ خاوەنی تۆڵەو سزایە (٤) ﴿إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَخْفَىٰ عَلَيْهِ شَىْءٌ﴾ بەڕاستی خوا هیچ
شتێکی لێ وون نابێت. ﴿فِى ٱلْأَرْضِ﴾ نە لەزەوی ﴿وَلَا فِى ٱلسَّمَآءِ﴾ وە نە لەئاسماندا (٥) ﴿هُوَ ٱلَّذِى﴾ ئەو خوایە
زاتێکە ﴿يُصَوِّرُكُمْ﴾ شێوەتان ئەکێشێ ﴿فِى ٱلْأَرْحَامِ﴾ لە منداڵدانەکاندا ﴿كَيْفَ يَشَآءُ﴾ چۆنی بووێ ﴿لَآ إِلَٰهَ إِلَّا
هُوَ﴾ هیچ پەرستراوێکی بەهەق و ڕاست نیە تەنها ئەو نەبێت ﴿ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ﴾ زاڵی باڵادەستی کاربەجێ یە (٦)
﴿هُوَ ٱلَّذِىٓ﴾ ئەو خوایە ﴿أَنزَلَ عَلَيْكَ﴾ ناردوویەتی یە خوارەوە بۆت ﴿ٱلْكِتَٰبَ﴾ قورئان ﴿مِنْهُ ءَايَٰتٌ مُّحْكَمَٰتٌ﴾
هەندێکی لەئایەتەکانی (مەبەستەکانیان) ڕۆشنن ﴿هُنَّ أُمُّ ٱلْكِتَٰبِ﴾ ئەو ئایەتانە بنەڕەتی قورئانن
﴿وَأُخَرُ مُتَشَٰبِهَٰتٌ﴾ وە ئەوانی تر (ئایەتانێکن کە مەبەستەکانیان) ڕۆشن نین ﴿فَأَمَّا ٱلَّذِينَ﴾ ئەمجا ئەو کەسانەی
﴿فِى قُلُوبِهِمْ﴾ کە لە دڵیاندا ﴿زَيْغٌ﴾ لادان و چەوتی هەیە ﴿فَيَتَّبِعُونَ﴾ دوای ئەو ئایەتانە دەکەون ﴿مَا تَشَٰبَهَ مِنْهُ﴾ کە
لە قورئاندا موتەشابهن (هاوشێوەن ،واتاکانی ڕوشن نین) ﴿ٱبْتِغَآءَ ٱلْفِتْنَةِ﴾ بۆ تێکدانی بیروباوەڕی موسوڵمانان
﴿وَٱبْتِغَآءَ تَأْوِيلِهِۦ﴾ وە بۆ ڕاڤەکردنی بە ئارەزووی ناپاکی خۆیان ﴿وَمَا يَعْلَمُ تَأْوِيلَهُۥٓ﴾ لە حاڵەتێکدا کەس ڕاڤە
کردنی نازانێت ﴿إِلَّا ٱللَّهُ﴾ تەنیا خوا نەبێت ﴿وَٱلرَّٰسِخُونَ فِى ٱلْعِلْمِ﴾ لەگەڵ زانایان و ئەوانەی دامەزراوان لە
زانینی علمی شەرعیدا ﴿يَقُولُونَ﴾ ئەڵێن ﴿ءَامَنَّا بِهِۦ﴾ ئێمە بڕوامان هێناوە بە(متشابە) ﴿كُلٌّ مِّنْ عِندِ رَبِّنَا﴾
هەمووی لە پەروەردگارمانەوەن ﴿وَمَا يَذَّكَّرُ﴾ بیر لە قورئان ناکەنەوە ﴿إِلَّآ أُو۟لُوا۟ ٱلْأَلْبَٰبِ﴾ تەنها خاوەنانی ژیریی
و بیر وهۆش نەبێت (٧) ﴿رَبَّنَا﴾ ئەڵێن ئەی پەروەردگارمان ﴿لَا تُزِغْ﴾ لای مەدە(لە ڕێ ی ڕاست) ﴿قُلُوبَنَا﴾
دڵەکانمان ﴿بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنَا﴾ دوای ئەوەی کە ڕێنموونیت کردین ﴿وَهَبْ لَنَا﴾ وە پێمان ببەخشە ﴿مِن لَّدُنكَ﴾
لە لای خۆتەوە ﴿رَحْمَةً﴾ بەزەیی یەك (میهرەبانیەك) ﴿إِنَّكَ أَنتَ﴾ بەڕاستی هەر تۆی ﴿ٱلْوَهَّابُ﴾ بەخشندە (٨)
﴿رَبَّنَآ﴾ ئەی پەروەردگارمان ﴿إِنَّكَ﴾ بێگومان تۆ ﴿جَامِعُ ٱلنَّاسِ﴾ کۆکەرەوەی خەڵکیت ﴿لِيَوْمٍ﴾ بۆ ڕۆژێك
﴿لَّا رَيْبَ فِيهِ﴾ کە هیچ گومانی تێدا نی یە ﴿إِنَّ ٱللَّهَ﴾ بەڕاستی خوا ﴿لَا يُخْلِفُ ٱلْمِيعَادَ﴾ بەڵێنی خۆی ناشکێنێت
و دەیباتە سەر (٩)

إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ لَن تُغۡنِيَ عَنۡهُمۡ أَمۡوَٰلُهُمۡ وَلَآ أَوۡلَٰدُهُم
مِّنَ ٱللَّهِ شَيۡـٔٗاۖ وَأُوْلَٰٓئِكَ هُمۡ وَقُودُ ٱلنَّارِ ١٠ كَدَأۡبِ ءَالِ
فِرۡعَوۡنَ وَٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِهِمۡۚ كَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِنَا فَأَخَذَهُمُ ٱللَّهُ
بِذُنُوبِهِمۡۗ وَٱللَّهُ شَدِيدُ ٱلۡعِقَابِ ١١ قُل لِّلَّذِينَ كَفَرُواْ
سَتُغۡلَبُونَ وَتُحۡشَرُونَ إِلَىٰ جَهَنَّمَۖ وَبِئۡسَ ٱلۡمِهَادُ ١٢
قَدۡ كَانَ لَكُمۡ ءَايَةٞ فِي فِئَتَيۡنِ ٱلۡتَقَتَاۖ فِئَةٞ تُقَٰتِلُ فِي
سَبِيلِ ٱللَّهِ وَأُخۡرَىٰ كَافِرَةٞ يَرَوۡنَهُم مِّثۡلَيۡهِمۡ رَأۡيَ
ٱلۡعَيۡنِۚ وَٱللَّهُ يُؤَيِّدُ بِنَصۡرِهِۦ مَن يَشَآءُۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ
لَعِبۡرَةٗ لِّأُوْلِي ٱلۡأَبۡصَٰرِ ١٣ زُيِّنَ لِلنَّاسِ حُبُّ ٱلشَّهَوَٰتِ
مِنَ ٱلنِّسَآءِ وَٱلۡبَنِينَ وَٱلۡقَنَٰطِيرِ ٱلۡمُقَنطَرَةِ مِنَ ٱلذَّهَبِ
وَٱلۡفِضَّةِ وَٱلۡخَيۡلِ ٱلۡمُسَوَّمَةِ وَٱلۡأَنۡعَٰمِ وَٱلۡحَرۡثِۗ ذَٰلِكَ
مَتَٰعُ ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَاۖ وَٱللَّهُ عِندَهُۥ حُسۡنُ ٱلۡمَـَٔابِ ١٤ ۞ قُلۡ الحِزْبُ ٦
أَؤُنَبِّئُكُم بِخَيۡرٖ مِّن ذَٰلِكُمۡۖ لِلَّذِينَ ٱتَّقَوۡاْ عِندَ رَبِّهِمۡ
جَنَّٰتٞ تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَا وَأَزۡوَٰجٞ
مُّطَهَّرَةٞ وَرِضۡوَٰنٞ مِّنَ ٱللَّهِۗ وَٱللَّهُ بَصِيرُۢ بِٱلۡعِبَادِ ١٥

﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ﴾ بێگومان ئەوانەی بێ بڕوا بوون ﴿لَن تُغْنِيَ عَنْهُمْ﴾ هەرگیز کەڵك و سوودیان پێ ناگەیەنێت ﴿أَمْوَٰلُهُمْ﴾ نە ماڵیان ﴿وَلَآ أَوْلَٰدُهُم﴾ وە نە منداڵیان﴿مِّنَ ٱللَّهِ شَيْـًٔا﴾ لە (سزای) خوا بەهیچ شێوەیەك ﴿وَأُوْلَٰٓئِكَ هُمْ﴾ وە ئا ئەوانە ﴿وَقُودُ ٱلنَّارِ﴾ سووتەمەنی دۆزەخن ﴿١٠﴾ ﴿كَدَأْبِ ءَالِ فِرْعَوْنَ﴾ (داب و باوی ئەم بێ بڕوایانە) وەك داب ونەریتی دەست و پێوەندەکانی فیرعەونە ﴿وَٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ﴾ و ئەوانەی لەپێش ئەواندا بوون وایە ﴿كَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِنَا﴾ کە نیشانەکانی ئێمەیان بە درۆزانی ﴿فَأَخَذَهُمُ ٱللَّهُ﴾ ئەمجا خواش گرتنی ﴿بِذُنُوبِهِمْ﴾ بەهۆی تاوانە کانیانەوە ﴿وَٱللَّهُ شَدِيدُ ٱلْعِقَابِ﴾ وە خوا تۆڵەی سەختە ﴿١١﴾ ﴿قُل﴾ بڵێ: ﴿لِّلَّذِينَ﴾ بەوانەی ﴿كَفَرُواْ﴾ کە بێ بڕوان ﴿سَتُغْلَبُونَ﴾لەمەولا ئەشکێن و ژێر دەکەون ﴿وَتُحْشَرُونَ﴾وە کۆدەکرێنەوە ﴿إِلَىٰ جَهَنَّمَ﴾ بەرەو دۆزەخ ﴿وَبِئْسَ ٱلْمِهَادُ﴾ کە ناخۆشترین شوێنە ﴿١٢﴾ ﴿قَدْ كَانَ لَكُمْ ءَايَةٌ﴾ بێگومان نیشانەیەکی گرنگ ڕوویدا بۆ ئێوە(ئەی موسوڵمانینە یان ئەی کافرەکان) ﴿فِي فِئَتَيْنِ ٱلْتَقَتَا﴾ لەو دوو دەستەی(کە لە جەنگی بەدردا) دایان بەیەکدا ﴿فِئَةٌ﴾ دەستەیەکیان ﴿تُقَٰتِلُ﴾ دەجەنگیین ﴿فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ﴾ لە ڕێی خوادا ﴿وَأُخْرَىٰ كَافِرَةٌ﴾ وە ئەوەی تریان بێ بڕوابوون ﴿يَرَوْنَهُم مِّثْلَيْهِمْ﴾ موسوڵمانەکانیان ئەدیی بەدوو ئەوەندەی خۆیان ﴿رَأْيَ ٱلْعَيْنِ﴾ بە بینینی چاو ﴿وَٱللَّهُ يُؤَيِّدُ﴾ وە خوا پشت گیری دەکات ﴿بِنَصْرِهِۦ﴾بە یارمەتی خۆی ﴿مَن يَشَآءُ﴾ بۆ هەرکەس بیەوێت ﴿إِنَّ فِي ذَٰلِكَ﴾ بەڕاستی لەم یارمەتیدانەدا ﴿لَعِبْرَةً﴾ پەند وئامۆژگاری هەیە ﴿لِّأُوْلِي ٱلْأَبْصَٰرِ﴾ بۆ کەسانی خاوەن ژیری و بیروهۆش ﴿١٣﴾ ﴿زُيِّنَ﴾ جوان کراوە وڕازێنراوەتەوە ﴿لِلنَّاسِ﴾بۆ خەڵکی ﴿حُبُّ ٱلشَّهَوَٰتِ﴾ خۆشی و ئارەزوەکانی نەفس ﴿مِنَ ٱلنِّسَآءِ﴾ لە ئافرەتان ﴿وَٱلْبَنِينَ﴾ و کوڕ وکاڵی زۆر ﴿وَٱلْقَنَٰطِيرِ ٱلْمُقَنطَرَةِ﴾ و دارایی زۆری کەڵەکە کراو ﴿مِنَ ٱلذَّهَبِ﴾ لە ئاڵتون و زێڕ ﴿وَٱلْفِضَّةِ﴾ و زیو ﴿وَٱلْخَيْلِ﴾ و ئەسپ و ماینانی ﴿ٱلْمُسَوَّمَةِ﴾ نیشانەدار (بەسپێتی ناوچەوان و هەر چوار پەلی) ﴿وَٱلْأَنْعَٰمِ﴾ هەروەها ئاژەڵ و چوارپێ ﴿وَٱلْحَرْثِ﴾ و کشتوکاڵ ﴿ذَٰلِكَ﴾ ئەمانە ﴿مَتَٰعُ﴾ بەهرە و (کەل و پەل) ی ﴿ٱلْحَيَوٰةِ﴾زیندەگانیی(ژیان) ی ﴿ٱلدُّنْيَا﴾ دونیان ﴿وَٱللَّهُ عِندَهُۥ﴾ وە لای خوا هەیە ﴿حُسْنُ ٱلْمَـَٔابِ﴾ خۆشترین جێگا و پاشەڕۆژ ﴿١٤﴾ ﴿قُلْ﴾ بڵێ: ﴿أَؤُنَبِّئُكُم﴾خەبەرتان بدەمێ ﴿بِخَيْرٍ مِّن ذَٰلِكُمْ﴾ بەباشتر لەمانەتان ﴿لِلَّذِينَ ٱتَّقَوْاْ﴾ بۆ ئەوانەی کە پارێزیان کرد و لەخودا ترسان ﴿عِندَ رَبِّهِمْ جَنَّٰتٌ﴾ لای پەروەردگاریان چەند بەهەشتێك هەیە ﴿تَجْرِي مِن تَحْتِهَا﴾ کە بەژێریاندا دەڕوات ﴿ٱلْأَنْهَٰرُ﴾ڕووبارەکان ﴿خَٰلِدِينَ فِيهَا﴾ بەهەمیشەیی و هەتا هەتایی تێیدا دەمێننەوە ﴿وَأَزْوَٰجٌ مُّطَهَّرَةٌ﴾ وە (بۆیان هەیە) ژنانی پاکیزە ﴿وَرِضْوَٰنٌ مِّنَ ٱللَّهِ﴾ وە ڕەزامەندی لە خواوە ﴿وَٱللَّهُ بَصِيرٌۢ بِٱلْعِبَادِ﴾ وە خوا بینایە بە بەندەکان ﴿١٥﴾

ٱلَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَآ إِنَّنَآ ءَامَنَّا فَٱغۡفِرۡ لَنَا ذُنُوبَنَا
وَقِنَا عَذَابَ ٱلنَّارِ ﴿١٦﴾ ٱلصَّٰبِرِينَ وَٱلصَّٰدِقِينَ وَٱلۡقَٰنِتِينَ
وَٱلۡمُنفِقِينَ وَٱلۡمُسۡتَغۡفِرِينَ بِٱلۡأَسۡحَارِ ﴿١٧﴾ شَهِدَ ٱللَّهُ
أَنَّهُۥ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ وَٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ وَأُوْلُواْ ٱلۡعِلۡمِ قَآئِمَۢا
بِٱلۡقِسۡطِۚ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ٱلۡعَزِيزُ ٱلۡحَكِيمُ ﴿١٨﴾ إِنَّ ٱلدِّينَ
عِندَ ٱللَّهِ ٱلۡإِسۡلَٰمُۗ وَمَا ٱخۡتَلَفَ ٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلۡكِتَٰبَ
إِلَّا مِنۢ بَعۡدِ مَا جَآءَهُمُ ٱلۡعِلۡمُ بَغۡيَۢا بَيۡنَهُمۡۗ وَمَن يَكۡفُرۡ
بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ فَإِنَّ ٱللَّهَ سَرِيعُ ٱلۡحِسَابِ ﴿١٩﴾ فَإِنۡ حَآجُّوكَ
فَقُلۡ أَسۡلَمۡتُ وَجۡهِيَ لِلَّهِ وَمَنِ ٱتَّبَعَنِۗ وَقُل لِّلَّذِينَ أُوتُواْ
ٱلۡكِتَٰبَ وَٱلۡأُمِّيِّـۧنَ ءَأَسۡلَمۡتُمۡۚ فَإِنۡ أَسۡلَمُواْ فَقَدِ ٱهۡتَدَواْۖ
وَّإِن تَوَلَّوۡاْ فَإِنَّمَا عَلَيۡكَ ٱلۡبَلَٰغُۗ وَٱللَّهُ بَصِيرُۢ بِٱلۡعِبَادِ ﴿٢٠﴾
إِنَّ ٱلَّذِينَ يَكۡفُرُونَ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ وَيَقۡتُلُونَ ٱلنَّبِيِّـۧنَ
بِغَيۡرِ حَقّٖ وَيَقۡتُلُونَ ٱلَّذِينَ يَأۡمُرُونَ بِٱلۡقِسۡطِ مِنَ
ٱلنَّاسِ فَبَشِّرۡهُم بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٢١﴾ أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ حَبِطَتۡ
أَعۡمَٰلُهُمۡ فِي ٱلدُّنۡيَا وَٱلۡأٓخِرَةِ وَمَا لَهُم مِّن نَّٰصِرِينَ ﴿٢٢﴾

﴿ٱلَّذِينَ يَقُولُونَ﴾ (لە خوا ترسان) ئەوانەی کە دەڵێن ﴿رَبَّنَآ﴾ ئەی پەروەردگارمان ﴿إِنَّنَآ﴾
بەڕاستی ئێمە ﴿ءَامَنَّا﴾ بڕوامان هێنا ﴿فَٱغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا﴾ دەی خۆش ببە لە گوناهەکانمان
﴿وَقِنَا﴾ وە بمانپارێزە ﴿عَذَابَ ٱلنَّارِ﴾ لە سزای ئاگری دۆزەخ ﴿١٦﴾ ﴿ٱلصَّٰبِرِينَ﴾ (ئەوانە بریتین لە)
ئارام گران ﴿وَٱلصَّٰدِقِينَ﴾ و ڕاستگۆیان ﴿وَٱلْقَٰنِتِينَ﴾ و فەرمانبەردارانی خودا ﴿وَٱلْمُنفِقِينَ﴾ و دارایی
وماڵبەخشن ﴿وَٱلْمُسْتَغْفِرِينَ﴾ و ئەوانەی کە داوای لێ خۆشبوون دەکەن ﴿بِٱلْأَسْحَارِ﴾ لە پێش
بەیانیاندا ﴿١٧﴾ ﴿شَهِدَ ٱللَّهُ﴾ خوا شایەتی ئەدات(واتە ڕای دەگەیەنێت و بەبەڵگە دەیچەسپێنێت)
﴿أَنَّهُۥ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ﴾ کە بەڕاستی هیچ پەرستراوێکی بەهەق وڕاست نی یە ئەو نەبێت ﴿وَٱلْمَلَٰٓئِكَةُ﴾
وە فریشتەکانیش شایەتی ئەدەن (واتە ئیقرار ئەکەن) ﴿وَأُو۟لُوا۟ ٱلْعِلْمِ﴾ وە خاوەن زانستەکان (زانایان) یش
شایەتی ئەدەن(واتە باوەڕی چەسپاویان هەیە) ﴿قَآئِمًۢا بِٱلْقِسْطِ﴾ (خوا) هەمیشە دادپەروەری ڕاگرتوە
﴿لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ﴾ هیچ پەرستراوێکی ڕاست نی یە جگە لە خوا ﴿ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ﴾ کە بالادەستی
کاربەجێ یە ﴿١٨﴾ ﴿إِنَّ ٱلدِّينَ﴾ بەڕاستی دینی پەسەند کراو ﴿عِندَ ٱللَّهِ﴾ لای خوا ﴿ٱلْإِسْلَٰمُ﴾
(هەر) ئیسلامە ﴿وَمَا ٱخْتَلَفَ﴾ دوو بەرەکی نەکەوتنە ناو ﴿ٱلَّذِينَ﴾ ئەوانەی ﴿أُوتُوا۟ ٱلْكِتَٰبَ﴾ کە
نامەیان بۆ هاتبوو ﴿إِلَّا مِنۢ بَعْدِ﴾ دوای ئەوە نەبێت ﴿مَا جَآءَهُمُ ٱلْعِلْمُ﴾ کە زانینی بەڕاستیان بۆ هات
﴿بَغْيًۢا بَيْنَهُمْ﴾ (ئەم لادانەشیان) لە ڕووی ستەم و حەسادەتەوە بوو لە نێو خۆیاندا ﴿وَمَن يَكْفُرْ
بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ﴾ جا هەر کەسێك بێ بڕوا بێ بە ئایەتەکانی خوا(کە قورئانە) ﴿فَإِنَّ ٱللَّهَ سَرِيعُ
ٱلْحِسَابِ﴾ ئەوە بەڕاستی خوا زوو حسابی لەگەڵ دەکات ﴿١٩﴾ ﴿فَإِنْ حَآجُّوكَ﴾ ئەمجا ئەگەر(خاوەن
نامەکان) دەمەقاڵێ یان لەگەڵ کردیت ﴿فَقُلْ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) تۆش بڵێ ﴿أَسْلَمْتُ
وَجْهِىَ لِلَّهِ﴾ ڕووی خۆم سپارد بەخوا (وملکەچی ئەوم) ﴿وَمَنِ ٱتَّبَعَنِ﴾ لەگەڵ ئەوانەی پەیڕەوی
من ئەکەن ﴿وَقُل لِّلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْكِتَٰبَ﴾ وە (ئەی موحەممەد ﷺ) بڵێ بەوانە کە نامەی تەورات و
ئینجیلیان دراوەتێ(کە جولەکە و گاورەکانن) ﴿وَٱلْأُمِّيِّـۧنَ﴾ وە بە نەخوێندەوارەکان(هاوبەش
پەیداکەرەکانی گەلی عەرەب) ﴿ءَأَسْلَمْتُمْ﴾ ئایا ئێوە موسوڵمان بوون ؟ ﴿فَإِنْ أَسْلَمُوا۟﴾ ئەمجا
ئەگەر موسوڵمان بوون ﴿فَقَدِ ٱهْتَدَوا۟﴾ ئەوە بەڕاستی مانانی ئەوەیە کە هیدایەتیان وەرگرتووە
﴿وَّإِن تَوَلَّوْا۟﴾ وە ئەگەر ڕووشیان وەرگێڕا ﴿فَإِنَّمَا﴾ ئەوە بەڕاستی ﴿عَلَيْكَ ٱلْبَلَٰغُ﴾ تۆ هەر ڕاگەیاندنت
لەسەرە ﴿وَٱللَّهُ بَصِيرٌۢ بِٱلْعِبَادِ﴾ وە خوا بینایە بە بەندەکان ﴿٢٠﴾ ﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ يَكْفُرُونَ﴾ بێگومان ئەوانەی
بێ بڕوان ﴿بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ﴾ بە ئایەتەکانی خوا(بە نیشانەکانی خوا) ﴿وَيَقْتُلُونَ ٱلنَّبِيِّـۧنَ﴾ وە پێغەمبەران
ئەکوژن ﴿بِغَيْرِ حَقٍّ﴾ بە نارەوا ﴿وَيَقْتُلُونَ ٱلَّذِينَ﴾ وە ئەو کەسانە ئەکوژن ﴿يَأْمُرُونَ﴾ کە فەرمان
ئەدەن ﴿بِٱلْقِسْطِ﴾ بە دادگەری ﴿مِنَ ٱلنَّاسِ﴾ لە خەڵکی ﴿فَبَشِّرْهُم﴾ ئەوە مژدەیان بدەرێ (وەك
سووکایەتی کردن وایە) ﴿بِعَذَابٍ أَلِيمٍ﴾ بە سزای پڕ لە ئازار ﴿٢١﴾ ﴿أُو۟لَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ﴾ ئەوانە کەسانێکن
﴿حَبِطَتْ﴾ پووچ بووەتەوە ﴿أَعْمَٰلُهُمْ﴾ کردەوەکانیان ﴿فِى ٱلدُّنْيَا﴾ لە دونیا ﴿وَٱلْءَاخِرَةِ﴾ وە لە ڕۆژی
دوایی دا ﴿وَمَا لَهُم﴾ وە ئەوان نیانە ﴿مِّن نَّٰصِرِينَ﴾ هیچ یارمەتیدەرێك ﴿٢٢﴾

أَلَمْ تَرَ إِلَى ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ نَصِيبًا مِّنَ ٱلْكِتَٰبِ يُدْعَوْنَ إِلَىٰ كِتَٰبِ
ٱللَّهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ يَتَوَلَّىٰ فَرِيقٌ مِّنْهُمْ وَهُم مُّعْرِضُونَ ﴿٢٣﴾
ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا۟ لَن تَمَسَّنَا ٱلنَّارُ إِلَّآ أَيَّامًا مَّعْدُودَٰتٍ ۖ
وَغَرَّهُمْ فِى دِينِهِم مَّا كَانُوا۟ يَفْتَرُونَ ﴿٢٤﴾ فَكَيْفَ إِذَا جَمَعْنَٰهُمْ
لِيَوْمٍ لَّا رَيْبَ فِيهِ وَوُفِّيَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ وَهُمْ
لَا يُظْلَمُونَ ﴿٢٥﴾ قُلِ ٱللَّهُمَّ مَٰلِكَ ٱلْمُلْكِ تُؤْتِى ٱلْمُلْكَ مَن
تَشَآءُ وَتَنزِعُ ٱلْمُلْكَ مِمَّن تَشَآءُ وَتُعِزُّ مَن تَشَآءُ وَتُذِلُّ مَن
تَشَآءُ ۖ بِيَدِكَ ٱلْخَيْرُ ۖ إِنَّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٦﴾ تُولِجُ ٱلَّيْلَ
فِى ٱلنَّهَارِ وَتُولِجُ ٱلنَّهَارَ فِى ٱلَّيْلِ ۖ وَتُخْرِجُ ٱلْحَىَّ مِنَ ٱلْمَيِّتِ
وَتُخْرِجُ ٱلْمَيِّتَ مِنَ ٱلْحَىِّ ۖ وَتَرْزُقُ مَن تَشَآءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٢٧﴾
لَّا يَتَّخِذِ ٱلْمُؤْمِنُونَ ٱلْكَٰفِرِينَ أَوْلِيَآءَ مِن دُونِ ٱلْمُؤْمِنِينَ ۖ
وَمَن يَفْعَلْ ذَٰلِكَ فَلَيْسَ مِنَ ٱللَّهِ فِى شَىْءٍ إِلَّآ أَن تَتَّقُوا۟ مِنْهُمْ
تُقَىٰةً ۗ وَيُحَذِّرُكُمُ ٱللَّهُ نَفْسَهُۥ ۗ وَإِلَى ٱللَّهِ ٱلْمَصِيرُ ﴿٢٨﴾ قُلْ
إِن تُخْفُوا۟ مَا فِى صُدُورِكُمْ أَوْ تُبْدُوهُ يَعْلَمْهُ ٱللَّهُ ۗ وَيَعْلَمُ
مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ ۗ وَٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٩﴾

﴿أَلَمْ تَرَ﴾ ئایا ورد نابیتەوە ﴿إِلَى ٱلَّذِينَ﴾ لەوانەی ﴿أُوتُوا۟﴾ پێیان دراوە ﴿نَصِيبًا﴾ بەشێك ﴿مِّنَ ٱلْكِتَـٰبِ﴾ لە تەورات ﴿يُدْعَوْنَ﴾ بانگ دەكرێن ﴿إِلَىٰ كِتَـٰبِ ٱللَّهِ﴾ بۆ لای كتێبی خوا(تەورات) ﴿لِيَحْكُمَ﴾ بۆ ئەوەی بڕیاربدات ﴿بَيْنَهُمْ﴾ لە نێوانیاندا ﴿ثُمَّ يَتَوَلَّىٰ فَرِيقٌ مِّنْهُمْ﴾ لە پاشان دەستەیەك لەوان پشت هەڵدەكەن ﴿وَهُم مُّعْرِضُونَ﴾ لە حاڵێكدا ئەوان ڕوو وەرگێڕن ﴿٢٣﴾ ﴿ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ﴾ ئەمە بەهۆی ئەوەوەیە كە بێگومان ئەوان ﴿قَالُوا۟﴾ دەیان ووت: ﴿لَن تَمَسَّنَا﴾ هەرگیز بەر لەشمان ناكەوێت ﴿ٱلنَّارُ﴾ ئاگر ﴿إِلَّآ أَيَّامًا مَّعْدُودَٰتٍ﴾ تەنها چەند ڕۆژێكی ژمێررا و كەم نەبێت ﴿وَغَرَّهُمْ﴾ وە خەڵەتاندنی(و فریووی دان) ﴿فِى دِينِهِم﴾ لە دینەكەیاندا ﴿مَّا كَانُوا۟ يَفْتَرُونَ﴾ ئەو درۆیانەی كە هەڵیان دەبەست ﴿٢٤﴾ ﴿فَكَيْفَ﴾ ئەمجا دەبێ حاڵیان چۆن بێت ﴿إِذَا جَمَعْنَـٰهُمْ﴾ ئەو كاتەی كە كۆیان دەكەینەوە ﴿لِيَوْمٍ﴾ لە ڕۆژێكدا ﴿لَّا رَيْبَ فِيهِ﴾ كە گومانی تێدا نی یە ﴿وَوُفِّيَتْ﴾ و پاداشتی تەواوی دەدرێتەوە ﴿كُلُّ نَفْسٍ﴾ هەموو كەسێك ﴿مَّا كَسَبَتْ﴾ ئەوەی كردویەتی ﴿وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ﴾ وە ئەوان هیچ ستەمێكیان لێ ناكرێت ﴿٢٥﴾ ﴿قُلِ ٱللَّهُمَّ﴾ بڵێ ئەی خوایە ﴿مَـٰلِكَ ٱلْمُلْكِ﴾ خاوەن دەسەڵات ﴿تُؤْتِى ٱلْمُلْكَ﴾ دەسەڵات دەدەیت ﴿مَن تَشَآءُ﴾ بە هەر كەسێك كە بتەوێت ﴿وَتَنزِعُ ٱلْمُلْكَ﴾ وە دەسەڵات ئەسێنیتەوە ﴿مِمَّن تَشَآءُ﴾ لە هەر كەسێك كە بتەوێت ﴿وَتُعِزُّ مَن تَشَآءُ﴾ وە بەڕێزی دەكەیت ئەوەی بتەوێت ﴿وَتُذِلُّ مَن تَشَآءُ﴾ وە بێ ڕێزی دەكەیت ئەوەی بتەوێت ﴿بِيَدِكَ﴾ تەنها بەدەستی تۆیە ﴿ٱلْخَيْرُ﴾ هەموو چاكەیەك ﴿إِنَّكَ﴾ بەڕاستی تۆ ﴿عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ﴾ بەسەر هەموو شتێكدا ﴿قَدِيرٌ﴾ بە توانایت ﴿٢٦﴾ ﴿تُولِجُ ٱلَّيْلَ فِى ٱلنَّهَارِ﴾ شەو دەكەیت بەناو ڕۆژدا ﴿وَتُولِجُ ٱلنَّهَارَ فِى ٱلَّيْلِ﴾ وە ڕۆژ دەكەیت بەناو شەودا ﴿وَتُخْرِجُ ٱلْحَىَّ﴾ وە زیندوو دەردێنی ﴿مِنَ ٱلْمَيِّتِ﴾ لە مردوو ﴿وَتُخْرِجُ ٱلْمَيِّتَ﴾ وە مردوو دەردێنی ﴿مِنَ ٱلْحَىِّ﴾ لەزیندوو ﴿وَتَرْزُقُ﴾ وە ڕۆزی دەدەیت ﴿مَن تَشَآءُ﴾ بە هەر كەسێ كە بتەوێت ﴿بِغَيْرِ حِسَابٍ﴾ بەبێ حساب و بێ شومار ﴿٢٧﴾ ﴿لَّا يَتَّخِذِ ٱلْمُؤْمِنُونَ ٱلْكَـٰفِرِينَ﴾ نابێ بڕواداران بێ باوەڕان بگرن ﴿أَوْلِيَآءَ﴾ بە دۆستی خۆیان ﴿مِن دُونِ ٱلْمُؤْمِنِينَ﴾ لەجیاتی بڕواداران ﴿وَمَن يَفْعَلْ ذَٰلِكَ﴾ وە هەر كەسێك وابكات ﴿فَلَيْسَ مِنَ ٱللَّهِ فِى شَىْءٍ﴾ ئیتر پەیوەستی لەگەڵ خوادا نامێنێ ﴿إِلَّآ أَن تَتَّقُوا۟ مِنْهُمْ تُقَىٰةً﴾ مەگەر بۆ خۆپاراستنتان بێت لێ یان (بەشێوەیەك كە بە دەم بیڵێن و بەدڵ باوەڕتان پێی نەبێت) ﴿وَيُحَذِّرُكُمُ ٱللَّهُ نَفْسَهُۥ﴾ وە خوا دەتان ترسێنێت لە سزای خۆی ﴿وَإِلَى ٱللَّهِ ٱلْمَصِيرُ﴾ وە هەر بۆ لای خوایە گەڕانەوە ﴿٢٨﴾ ﴿قُلْ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) بڵێ: ﴿إِن تُخْفُوا۟﴾ ئەگەر بیشارنەوە ﴿مَا فِى صُدُورِكُمْ﴾ ئەوەی لە دڵتاندایە ﴿أَوْ تُبْدُوهُ﴾ یان ئاشكرای بكەن ﴿يَعْلَمْهُ ٱللَّهُ﴾ خوا پێ ی دەزانێ ﴿وَيَعْلَمُ﴾ وە دەیزانێت ﴿مَا فِى ٱلسَّمَـٰوَٰتِ﴾ ئەوەی لە ئاسمانەكان ﴿وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ﴾ وە ئەوەی لەزەوی دایە ﴿وَٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ﴾ وە خوا بەسەر هەموو شتێكدا ﴿قَدِيرٌ﴾ بە توانایە ﴿٢٩﴾

يَوۡمَ تَجِدُ كُلُّ نَفۡسٖ مَّا عَمِلَتۡ مِنۡ خَيۡرٖ مُّحۡضَرٗا وَمَا عَمِلَتۡ
مِن سُوٓءٖ تَوَدُّ لَوۡ أَنَّ بَيۡنَهَا وَبَيۡنَهُۥٓ أَمَدَۢا بَعِيدٗاۗ وَيُحَذِّرُكُمُ ٱللَّهُ
نَفۡسَهُۥۗ وَٱللَّهُ رَءُوفُۢ بِٱلۡعِبَادِ ٣٠ قُلۡ إِن كُنتُمۡ تُحِبُّونَ ٱللَّهَ
فَٱتَّبِعُونِي يُحۡبِبۡكُمُ ٱللَّهُ وَيَغۡفِرۡ لَكُمۡ ذُنُوبَكُمۡۚ وَٱللَّهُ غَفُورٞ
رَّحِيمٞ ٣١ قُلۡ أَطِيعُواْ ٱللَّهَ وَٱلرَّسُولَۖ فَإِن تَوَلَّوۡاْ فَإِنَّ ٱللَّهَ لَا يُحِبُّ
ٱلۡكَٰفِرِينَ ٣٢ ۞ إِنَّ ٱللَّهَ ٱصۡطَفَىٰٓ ءَادَمَ وَنُوحٗا وَءَالَ إِبۡرَٰهِيمَ ربع الحزب ٦
وَءَالَ عِمۡرَٰنَ عَلَى ٱلۡعَٰلَمِينَ ٣٣ ذُرِّيَّةَۢ بَعۡضُهَا مِنۢ بَعۡضٖۗ وَٱللَّهُ
سَمِيعٌ عَلِيمٌ ٣٤ إِذۡ قَالَتِ ٱمۡرَأَتُ عِمۡرَٰنَ رَبِّ إِنِّي نَذَرۡتُ لَكَ
مَا فِي بَطۡنِي مُحَرَّرٗا فَتَقَبَّلۡ مِنِّيٓۖ إِنَّكَ أَنتَ ٱلسَّمِيعُ ٱلۡعَلِيمُ ٣٥
فَلَمَّا وَضَعَتۡهَا قَالَتۡ رَبِّ إِنِّي وَضَعۡتُهَآ أُنثَىٰ وَٱللَّهُ أَعۡلَمُ بِمَا وَضَعَتۡ
وَلَيۡسَ ٱلذَّكَرُ كَٱلۡأُنثَىٰۖ وَإِنِّي سَمَّيۡتُهَا مَرۡيَمَ وَإِنِّيٓ أُعِيذُهَا بِكَ
وَذُرِّيَّتَهَا مِنَ ٱلشَّيۡطَٰنِ ٱلرَّجِيمِ ٣٦ فَتَقَبَّلَهَا رَبُّهَا بِقَبُولٍ
حَسَنٖ وَأَنۢبَتَهَا نَبَاتًا حَسَنٗا وَكَفَّلَهَا زَكَرِيَّاۖ كُلَّمَا دَخَلَ عَلَيۡهَا
زَكَرِيَّا ٱلۡمِحۡرَابَ وَجَدَ عِندَهَا رِزۡقٗاۖ قَالَ يَٰمَرۡيَمُ أَنَّىٰ لَكِ هَٰذَاۖ
قَالَتۡ هُوَ مِنۡ عِندِ ٱللَّهِۖ إِنَّ ٱللَّهَ يَرۡزُقُ مَن يَشَآءُ بِغَيۡرِ حِسَابٍ ٣٧

﴿يَوۡمَ تَجِدُ كُلُّ نَفۡسٖ﴾ (بترسن) لەو ڕۆژەی هەموو کەسێك ئەبینێت ﴿مَّا عَمِلَتۡ مِنۡ خَيۡرٖ﴾ هەر کارێکی
باشی کردبێت ﴿مُّحۡضَرٗا﴾ ئامادەیە ﴿وَمَا عَمِلَتۡ مِن سُوٓءٖ﴾ وە هەر کارێکی خراپی کردبێت ﴿تَوَدُّ لَوۡ
أَنَّ بَيۡنَهَا وَبَيۡنَهُۥٓ﴾ ئاوات دەخوازێت کە لە نێوان ئەو و کارە خراپەکەیدا ﴿أَمَدَۢا بَعِيدٗاۗ﴾ ماوەیەکی
زۆر دوور ببوایە ﴿وَيُحَذِّرُكُمُ ٱللَّهُ﴾ وە خوا دەتان ترسێنێ ﴿نَفۡسَهُۥۗ﴾ لە سزای خۆی ﴿وَٱللَّهُ رَءُوفُۢ
بِٱلۡعِبَادِ﴾ وە خوا میهرەبانە بە بەندەکانی خۆی. ﴿٣٠﴾ ﴿قُلۡ﴾ ئەی موحەممەد ﷺ بڵێ: ﴿إِن كُنتُمۡ﴾ ئەگەر
ئێوە ﴿تُحِبُّونَ ٱللَّهَ﴾ خواتان خۆش دەوێت ﴿فَٱتَّبِعُونِي﴾ کەواتە دوای من بکەون ﴿يُحۡبِبۡكُمُ ٱللَّهُ﴾ تا خواش
ئێوەی خۆش بوێت ﴿وَيَغۡفِرۡ لَكُمۡ ذُنُوبَكُمۡۚ﴾ وە لە گوناهەکانتان خۆش ببێت ﴿وَٱللَّهُ غَفُورٞ﴾ وە خوا
لێخۆشبووی ﴿رَّحِيمٞ﴾ میهرەبانە ﴿٣١﴾ ﴿قُلۡ﴾ بڵێ: ﴿أَطِيعُواْ ٱللَّهَ وَٱلرَّسُولَۖ﴾ فەرمانبەردار و گوێڕایەڵی خوا
و پێغەمبەر بن ﴿فَإِن تَوَلَّوۡاْ﴾ ئەمجا ئەگەر پشت هەڵکەن ﴿فَإِنَّ ٱللَّهَ﴾ ئەوە بێگومان خوا ﴿لَا يُحِبُّ
ٱلۡكَٰفِرِينَ﴾ بێ بڕوایانی خۆش ناوێت ﴿٣٢﴾ ﴿إِنَّ ٱللَّهَ ٱصۡطَفَىٰٓ﴾ بێگومان خوا هەڵی بژاردووە ﴿ءَادَمَ
وَنُوحٗا﴾ ئادەم و نووح ﴿وَءَالَ إِبۡرَٰهِيمَ﴾ وە خانەوادەی ئیبراهیم ﴿وَءَالَ عِمۡرَٰنَ﴾ وە خانەوادەی عیمران
﴿عَلَى ٱلۡعَٰلَمِينَ﴾ بەسەر هەموو جیهانیاندا ﴿٣٣﴾ ﴿ذُرِّيَّةَۢ﴾ نەوەیەکن ﴿بَعۡضُهَا مِنۢ بَعۡضٖۗ﴾ هەندێکیان لە
هەندێکیان کەوتوونەتەوە ﴿وَٱللَّهُ سَمِيعٌ﴾ وە خوا بیسەری ﴿عَلِيمٌ﴾ زانایە ﴿٣٤﴾ ﴿إِذۡ قَالَتِ ٱمۡرَأَتُ عِمۡرَٰنَ﴾
(بێنەوە بیر) کاتێك کە ژنی عیمران ووتی ﴿رَبِّ﴾ ئەی پەروەردگارم ﴿إِنِّي نَذَرۡتُ لَكَ﴾ بێگومان من
نەزرم کردوە بۆ تۆ ﴿مَا فِي بَطۡنِي مُحَرَّرٗا﴾ ئەوەی کە لە سکم دایە ئازادکراو بێت (بۆ خزمەتی خانەی
تۆ کە بیت المقدس) ە ﴿فَتَقَبَّلۡ مِنِّيٓۖ﴾ دە تۆش (ئەم نەزرەم) لێ گیرا بکە ﴿إِنَّكَ أَنتَ﴾ بەڕاستی تۆ
﴿ٱلسَّمِيعُ ٱلۡعَلِيمُ﴾ بیسەری زانایت ﴿٣٥﴾ ﴿فَلَمَّا وَضَعَتۡهَا﴾ جا کاتێك کە سکەکەی دانا ﴿قَالَتۡ﴾ ووتی:
﴿رَبِّ﴾ ئەی پەروەردگارم ﴿إِنِّي وَضَعۡتُهَآ أُنثَىٰ﴾ خۆ من کچم بوو ﴿وَٱللَّهُ أَعۡلَمُ﴾ بەڕاستی خوا زاناترە
﴿بِمَا وَضَعَتۡ﴾ بەوەی کە بوویەتی ﴿وَلَيۡسَ ٱلذَّكَرُ كَٱلۡأُنثَىٰۖ﴾ کوڕیش وەك کچ نی یە (مەبەست لەوەیە لەو
کاتەدا کوڕان دەکران بە نەزر بۆ خزمەتکردنی بیت المقدس) ﴿وَإِنِّي سَمَّيۡتُهَا مَرۡيَمَ﴾ وە بێگومان
منیش ناوم نا مەریەم ﴿وَإِنِّيٓ أُعِيذُهَا بِكَ وَذُرِّيَّتَهَا﴾ وە من خۆی و نەوەی ئەپارێزم بە تۆ ﴿مِنَ ٱلشَّيۡطَٰنِ
ٱلرَّجِيمِ﴾ لە شەیتانی دەرکراو ﴿٣٦﴾ ﴿فَتَقَبَّلَهَا رَبُّهَا﴾ ئەمجا پەروەردگاری مەریەمی وەرگرت ﴿بِقَبُولٍ
حَسَنٖ﴾ بەوەرگرتنێکی جوان ﴿وَأَنۢبَتَهَا﴾ وە ڕوواندی (پەروەردەی کرد) ﴿نَبَاتًا حَسَنٗا﴾ بە ڕوواندنێك
(پەروەردەیەکی) جوان ﴿وَكَفَّلَهَا زَكَرِيَّاۖ﴾ وە زەکەریا دەستەبەریی کرد (ئەرکی ژیانی گرتە ئەستۆ
و خودا کردی بەمامۆستای مەریەم) ﴿كُلَّمَا دَخَلَ عَلَيۡهَا زَكَرِيَّا ٱلۡمِحۡرَابَ﴾ هەر کات زەکەریا بڕۆشتایە
بۆ لای مەریەم لە شوێنی خواپەرستیەکەیدا ﴿وَجَدَ عِندَهَا رِزۡقٗاۖ﴾ خواردەمەنی ورزق و ڕۆزی
لەلا دەبینی ﴿قَالَ﴾ (زەکەریا) ووتی: ﴿يَٰمَرۡيَمُ﴾ ئەی مەریەم ﴿أَنَّىٰ لَكِ هَٰذَاۖ﴾ ئەمەت لە کوێ بووە؟
﴿قَالَتۡ﴾ (مەریەم) ووتی: ﴿هُوَ مِنۡ عِندِ ٱللَّهِۖ﴾ ئەوە لەلایەن خواوەیە ﴿إِنَّ ٱللَّهَ يَرۡزُقُ﴾ بەڕاستی خوا ڕۆزی
دەدات ﴿مَن يَشَآءُ﴾ بە هەر کەسێك کە بیەوێت ﴿بِغَيۡرِ حِسَابٍ﴾ بە بێ حساب و بێ شومار ﴿٣٧﴾

هُنَالِكَ دَعَا زَكَرِيَّا رَبَّهُۥۖ قَالَ رَبِّ هَبۡ لِي مِن لَّدُنكَ ذُرِّيَّةٗ
طَيِّبَةًۖ إِنَّكَ سَمِيعُ ٱلدُّعَآءِ ٣٨ فَنَادَتۡهُ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ وَهُوَ قَآئِمٞ
يُصَلِّي فِي ٱلۡمِحۡرَابِ أَنَّ ٱللَّهَ يُبَشِّرُكَ بِيَحۡيَىٰ مُصَدِّقَۢا بِكَلِمَةٖ
مِّنَ ٱللَّهِ وَسَيِّدٗا وَحَصُورٗا وَنَبِيّٗا مِّنَ ٱلصَّٰلِحِينَ ٣٩ قَالَ رَبِّ
أَنَّىٰ يَكُونُ لِي غُلَٰمٞ وَقَدۡ بَلَغَنِيَ ٱلۡكِبَرُ وَٱمۡرَأَتِي عَاقِرٞۖ قَالَ
كَذَٰلِكَ ٱللَّهُ يَفۡعَلُ مَا يَشَآءُ ٤٠ قَالَ رَبِّ ٱجۡعَل لِّيٓ ءَايَةٗۖ
قَالَ ءَايَتُكَ أَلَّا تُكَلِّمَ ٱلنَّاسَ ثَلَٰثَةَ أَيَّامٍ إِلَّا رَمۡزٗاۗ وَٱذۡكُر
رَّبَّكَ كَثِيرٗا وَسَبِّحۡ بِٱلۡعَشِيِّ وَٱلۡإِبۡكَٰرِ ٤١ وَإِذۡ قَالَتِ
ٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ يَٰمَرۡيَمُ إِنَّ ٱللَّهَ ٱصۡطَفَىٰكِ وَطَهَّرَكِ وَٱصۡطَفَىٰكِ
عَلَىٰ نِسَآءِ ٱلۡعَٰلَمِينَ ٤٢ يَٰمَرۡيَمُ ٱقۡنُتِي لِرَبِّكِ وَٱسۡجُدِي
وَٱرۡكَعِي مَعَ ٱلرَّٰكِعِينَ ٤٣ ذَٰلِكَ مِنۡ أَنۢبَآءِ ٱلۡغَيۡبِ نُوحِيهِ إِلَيۡكَۚ
وَمَا كُنتَ لَدَيۡهِمۡ إِذۡ يُلۡقُونَ أَقۡلَٰمَهُمۡ أَيُّهُمۡ يَكۡفُلُ مَرۡيَمَ
وَمَا كُنتَ لَدَيۡهِمۡ إِذۡ يَخۡتَصِمُونَ ٤٤ إِذۡ قَالَتِ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ
يَٰمَرۡيَمُ إِنَّ ٱللَّهَ يُبَشِّرُكِ بِكَلِمَةٖ مِّنۡهُ ٱسۡمُهُ ٱلۡمَسِيحُ عِيسَى
ٱبۡنُ مَرۡيَمَ وَجِيهٗا فِي ٱلدُّنۡيَا وَٱلۡأٓخِرَةِ وَمِنَ ٱلۡمُقَرَّبِينَ ٤٥

﴿هُنَالِكَ﴾ ئـا لـەو کاتەدا ﴿دَعَا﴾ پاڕایـەوە ﴿زَكَرِيَّا رَبَّهُۥ﴾ زەكەریـا لە پەروەردگـاری ﴿قَالَ﴾ ووتی: ﴿رَبِّ﴾ ئـەی پەروەردگـارم ﴿هَبْ لِى﴾ پێـم ببەخشـە ﴿مِن لَّدُنكَ﴾ لەلایەنـی خۆتـەوە ﴿ذُرِّيَّةً طَيِّبَةً﴾ کوڕێکی سرووشت پاك ﴿إِنَّكَ سَمِيعُ ٱلدُّعَآءِ﴾ بەڕاستی تۆ بیسەری پاڕانەوەیت ﴿٣٨﴾ ﴿فَنَادَتْهُ ٱلْمَلَٰٓئِكَةُ﴾ جا فریشـتە بانگی لێکرد ﴿وَهُوَ قَآئِمٌ يُصَلِّى فِى ٱلْمِحْرَابِ﴾ لەکاتێکدا کە زەکەریا لە میحرابەکەدا وەسـتابوو نوێـژی دەکرد ﴿أَنَّ ٱللَّهَ يُبَشِّرُكَ﴾ بەڕاسـتی خوا مـژدەت دەداتێ ﴿بِيَحْيَىٰ﴾ بە(کوڕێك نـاوی) یەحیایە ﴿مُصَدِّقًۢا﴾ کە بڕواهێنەرە ﴿بِكَلِمَةٍ مِّنَ ٱللَّهِ﴾ بە عیسای ووتەی خوا ﴿وَسَيِّدًا﴾ و پێشەوایە ﴿وَحَصُورًا﴾ وە جڵەوگری نەفسـی خۆیەتـی ﴿وَنَبِيًّا مِّنَ ٱلصَّٰلِحِينَ﴾ وە یەکێکە لە پێغەمبەرانـی چاك کردار ﴿٣٩﴾ ﴿قَالَ﴾ (زەکەریـا) ووتـی: ﴿رَبِّ﴾ ئـەی پەروەردگارم ﴿أَنَّىٰ يَكُونُ لِى غُلَٰمٌ﴾ مـن چۆن کـوڕم دەبێت ﴿وَقَدْ بَلَغَنِىَ ٱلْكِبَرُ﴾ لـە حاڵێکـدا بەڕاسـتی پیـری یەخەگیرم بـووە ﴿وَٱمْرَأَتِى عَاقِرٌ﴾ وە ژنەکەشـم نەزۆکە ؟ ﴿قَالَ﴾ (خـوای گـەورە) فەرمـووی ﴿كَذَٰلِكَ ٱللَّهُ﴾ ئیشـی خـوا وایـە ﴿يَفْعَلُ مَا يَشَآءُ﴾ چـی بوێت دەیـکات ﴿٤٠﴾ ﴿قَالَ﴾ (زەکەریـا) ووتـی ﴿رَبِّ ٱجْعَل لِّىٓ ءَايَةً﴾ ئەی پەروەردگارم نیشـانەیەکم بۆ دابنێ ﴿قَالَ﴾(خـوای گەورە)فەرمـووی: ﴿ءَايَتُكَ﴾ نیشـانەکەت ئەوەیـە ﴿أَلَّا تُكَلِّمَ ٱلنَّاسَ ثَلَٰثَةَ أَيَّامٍ﴾ کـە ناتوانیت قسە لەگەڵ خەڵکیدابکەیت سێ ڕۆژ ﴿إِلَّا رَمْزًا﴾ مەگەر بە ئاماژە (هێما) نەبێت ﴿وَٱذْكُر رَّبَّكَ كَثِيرًا﴾ وە زۆر یـادی پەروەردگارت بکە ﴿وَسَبِّحْ﴾ و تەسـبیحاتی خوا بکـە ﴿بِٱلْعَشِىِّ﴾ بە ئێواران ﴿وَٱلْإِبْكَٰرِ﴾ و بەیانیـان ﴿٤١﴾ ﴿وَإِذْ قَالَتِ ٱلْمَلَٰٓئِكَةُ﴾ (یـادی ئەوە بکـە) کاتێك کە فریشـتە (جیبرییل) ووتـی : ﴿يَٰمَرْيَمُ﴾ئـەی مەریـەم ﴿إِنَّ ٱللَّهَ﴾ بێگومـان خـوا ﴿ٱصْطَفَىٰكِ﴾ تـۆی هەڵبـژارد﴿وَطَهَّرَكِ﴾ و پاکـی کردیتـەوە (لـە هەمووخووڕەوشـتێکی ناشـیرین) ﴿وَٱصْطَفَىٰكِ﴾ وە هەڵـی بـژاردوی ﴿عَلَىٰ نِسَآءِ ٱلْعَٰلَمِينَ﴾ بەسـەر هەموو ژنانـی جیهاندا ﴿٤٢﴾ ﴿يَٰمَرْيَمُ ٱقْنُتِى لِرَبِّكِ﴾ ئەی مەریـەم فەرمانبەرداری پەروەردگارت بکە ﴿وَٱسْجُدِى وَٱرْكَعِى﴾ وە سوژدەو کڕنووش بەرە ﴿مَعَ ٱلرَّٰكِعِينَ﴾ لەگەڵ ئەوانەی کە سـوژدەو کڕنـوش دەبەن ﴿٤٣﴾ ﴿ذَٰلِكَ مِنْ أَنۢبَآءِ ٱلْغَيْبِ﴾ ئەوەی ووترا لـە هەواڵە پەنهانەکانن ﴿نُوحِيهِ إِلَيْكَ﴾ بـە وەحـی بـۆت دەنێرین (ئـەی موحەممـەد ﷺ) ﴿وَمَا كُنتَ لَدَيْهِمْ﴾ وە تۆ لە لای ئـەوان نەبوویت ﴿إِذْ يُلْقُونَ أَقْلَٰمَهُمْ﴾ کاتێك کە قەڵەمەکانیان هاوێشـت ﴿أَيُّهُمْ﴾ کامیان ﴿يَكْفُلُ مَرْيَمَ﴾ دەستەبەرێتی وسەرپەرشـتی وبەخێوکردنـی مەریەمیان بەردەکەوێـت ﴿وَمَا كُنتَ لَدَيْهِمْ﴾ وە تۆ لەلایان نەبوویت ﴿إِذْ يَخْتَصِمُونَ﴾ کە دەمەقاڵێیان دەکرد (لەم ڕووەوە) ﴿٤٤﴾ ﴿إِذْ قَالَتِ ٱلْمَلَٰٓئِكَةُ﴾ کاتێك کە فریشتەکە ووتی: ﴿يَٰمَرْيَمُ﴾ئەی مەریەم ﴿إِنَّ ٱللَّهَ يُبَشِّرُكِ﴾ بێگومان خوا مژدەت دەداتێ ﴿بِكَلِمَةٍ مِّنْهُ﴾ بە ووتەیەك لەوەوە ﴿ٱسْمُهُ ٱلْمَسِيحُ عِيسَى ٱبْنُ مَرْيَمَ﴾ کـە ناوی مەسیح (عیسـا)ی کوڕی مەریەمە ﴿وَجِيهًا فِى ٱلدُّنْيَا وَٱلْءَاخِرَةِ﴾ بەڕێزو پایەبەرزە لە هەردوو جیهاندا ﴿وَمِنَ ٱلْمُقَرَّبِينَ﴾ وە لە نزیکانی خودایە ﴿٤٥﴾

وَيُكَلِّمُ ٱلنَّاسَ فِي ٱلۡمَهۡدِ وَكَهۡلٗا وَمِنَ ٱلصَّٰلِحِينَ ﴿٤٦﴾
قَالَتۡ رَبِّ أَنَّىٰ يَكُونُ لِي وَلَدٞ وَلَمۡ يَمۡسَسۡنِي بَشَرٞۖ قَالَ كَذَٰلِكِ
ٱللَّهُ يَخۡلُقُ مَا يَشَآءُۚ إِذَا قَضَىٰٓ أَمۡرٗا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُۥ كُن فَيَكُونُ
﴿٤٧﴾ وَيُعَلِّمُهُ ٱلۡكِتَٰبَ وَٱلۡحِكۡمَةَ وَٱلتَّوۡرَىٰةَ وَٱلۡإِنجِيلَ
﴿٤٨﴾ وَرَسُولًا إِلَىٰ بَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ أَنِّي قَدۡ جِئۡتُكُم بِـَٔايَةٖ مِّن
رَّبِّكُمۡ أَنِّيٓ أَخۡلُقُ لَكُم مِّنَ ٱلطِّينِ كَهَيۡـَٔةِ ٱلطَّيۡرِ فَأَنفُخُ
فِيهِ فَيَكُونُ طَيۡرَۢا بِإِذۡنِ ٱللَّهِۖ وَأُبۡرِئُ ٱلۡأَكۡمَهَ وَٱلۡأَبۡرَصَ
وَأُحۡيِ ٱلۡمَوۡتَىٰ بِإِذۡنِ ٱللَّهِۖ وَأُنَبِّئُكُم بِمَا تَأۡكُلُونَ وَمَا تَدَّخِرُونَ
فِي بُيُوتِكُمۡۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَةٗ لَّكُمۡ إِن كُنتُم مُّؤۡمِنِينَ ﴿٤٩﴾
وَمُصَدِّقٗا لِّمَا بَيۡنَ يَدَيَّ مِنَ ٱلتَّوۡرَىٰةِ وَلِأُحِلَّ لَكُم
بَعۡضَ ٱلَّذِي حُرِّمَ عَلَيۡكُمۡۚ وَجِئۡتُكُم بِـَٔايَةٖ مِّن رَّبِّكُمۡ
فَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَأَطِيعُونِ ﴿٥٠﴾ إِنَّ ٱللَّهَ رَبِّي وَرَبُّكُمۡ فَٱعۡبُدُوهُۚ
هَٰذَا صِرَٰطٞ مُّسۡتَقِيمٞ ﴿٥١﴾ ۞ فَلَمَّآ أَحَسَّ عِيسَىٰ مِنۡهُمُ
ٱلۡكُفۡرَ قَالَ مَنۡ أَنصَارِيٓ إِلَى ٱللَّهِۖ قَالَ ٱلۡحَوَارِيُّونَ نَحۡنُ
أَنصَارُ ٱللَّهِ ءَامَنَّا بِٱللَّهِ وَٱشۡهَدۡ بِأَنَّا مُسۡلِمُونَ ﴿٥٢﴾

نصف الحزب ٦

﴿وَيُكَلِّمُ ٱلنَّاسَ﴾ وە قسە دەكات لەگەڵ خەڵكیدا ﴿فِي ٱلۡمَهۡدِ﴾ لە بێشكەداو ﴿وَكَهۡلٗا﴾ لە (كاتی) گەورەیی دا ﴿وَمِنَ ٱلصَّٰلِحِينَ﴾ وە لە پیاو چاكانیشە ﴿٤٦﴾ ﴿قَالَتۡ﴾ مەریەم ووتی: ﴿رَبِّ أَنَّىٰ يَكُونُ لِي وَلَدٞ﴾ ئەی پەروەردگارم من چۆن منداڵم دەبێت ﴿وَلَمۡ يَمۡسَسۡنِي بَشَرٞۖ﴾ لە كاتێكدا كە پیاو نەهاتۆتە لام (لێم نەكەوتوە) ؟ ﴿قَالَ﴾ (جیبریل) فەرمووی ﴿كَذَٰلِكِ ٱللَّهُ يَخۡلُقُ مَا يَشَآءُۚ﴾ وایە(كە ئەڵێیت) خوا چی بوێت دروستی دەكات ﴿إِذَا قَضَىٰٓ أَمۡرٗا﴾ كاتێك كە بڕیاری شتێكی دا ﴿فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُۥ﴾ هەر ئەوەندەی دەوێت پێ بڵێت ﴿كُن فَيَكُونُ﴾ ببە، ئیتر دەبێت ﴿٤٧﴾ ﴿وَيُعَلِّمُهُ ٱلۡكِتَٰبَ وَٱلۡحِكۡمَةَ وَٱلتَّوۡرَىٰةَ وَٱلۡإِنجِيلَ﴾ وە خوا فێری كتێب و دانایی وتەورات و ئینجیلی دەكات ﴿٤٨﴾ ﴿وَرَسُولًا﴾ وە پێغەمبەر(دەنێرێت) ﴿إِلَىٰ بَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ﴾ بۆ بەنو ئیسرائیل (نەوەكانی یەعقوب) ﴿أَنِّي قَدۡ جِئۡتُكُم بِـَٔايَةٖ﴾ (پێ یان دەڵێت) بەڕاستی من نیشانەیەكم بۆ هێناون ﴿مِّن رَّبِّكُمۡ﴾ لە پەروەردگارتانەوە ﴿أَنِّيٓ أَخۡلُقُ لَكُم﴾ كە من بۆتان دروست دەكەم ﴿مِّنَ ٱلطِّينِ﴾ لە قوڕ ﴿كَهَيۡـَٔةِ ٱلطَّيۡرِ﴾ (شتێك) لە وێنەی باڵندە ﴿فَأَنفُخُ فِيهِ﴾ ئەمجا فووی پیادەكەم ﴿فَيَكُونُ طَيۡرَۢا﴾ یەكسەر دەبێت بە باڵندە ﴿بِإِذۡنِ ٱللَّهِۖ﴾ بە فەرمانی خوا ﴿وَأُبۡرِئُ﴾ وە چاكی ئەكەمەوە ﴿ٱلۡأَكۡمَهَ﴾ كوێری زكماك ﴿وَٱلۡأَبۡرَصَ﴾ و بەڵەك ﴿وَأُحۡيِ ٱلۡمَوۡتَىٰ﴾ وە مردوانیش زیندوو دەكەمەوە ﴿بِإِذۡنِ ٱللَّهِۖ﴾ بە فەرمانی خوا ﴿وَأُنَبِّئُكُم﴾ وە خەبەرتان دەدەمێ(لە خواوە) ﴿بِمَا تَأۡكُلُونَ﴾ چی ئەخۆن ﴿وَمَا تَدَّخِرُونَ﴾ چی بە زەخیرە هەڵئەگرن ﴿فِي بُيُوتِكُمۡۚ﴾ لەماڵەكانتاندا ﴿إِنَّ فِي ذَٰلِكَ﴾ بەڕاستی هەیە لەم موعجیزانەدا ﴿لَأٓيَةٗ لَّكُمۡ﴾ بەڵگە ونیشانەی بەهێز بۆ ئێوە (لەسەر ڕاستی پێغەمبەریەتی من) ﴿إِن كُنتُم مُّؤۡمِنِينَ﴾ ئەگەر ئێوە بڕوادارن ﴿٤٩﴾ ﴿وَمُصَدِّقٗا﴾ وە(من هاتووم) بەبڕواهێنەر ﴿لِّمَا بَيۡنَ يَدَيَّ مِنَ ٱلتَّوۡرَىٰةِ﴾ بەو تەوراتەی كەلە بەردەستمدایە ﴿وَلِأُحِلَّ لَكُم بَعۡضَ ٱلَّذِي﴾ وە هاتووم بۆ ئەوەی حەڵاڵ بكەم هێندێ لەو شتانەی ﴿حُرِّمَ عَلَيۡكُمۡۚ﴾ كە قەدەغە كراوە لێتان ﴿وَجِئۡتُكُم بِـَٔايَةٖ مِّن رَّبِّكُمۡ﴾ وە بەڵگەم بۆ هێناون لەلای پەروەردگارتانەوە ﴿فَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ﴾ كەواتە بترسن لە (بێ فەرمانی) خوا ﴿وَأَطِيعُونِ﴾ وەفەرمانبەرداریم بكەن ﴿٥٠﴾ ﴿إِنَّ ٱللَّهَ رَبِّي وَرَبُّكُمۡ﴾ بە ڕاستی خوا پەروەردگاری من و ئێوەیە ﴿فَٱعۡبُدُوهُۚ﴾ دەی بیپەرستن ﴿هَٰذَا صِرَٰطٞ مُّسۡتَقِيمٞ﴾ ئا ئەمەیە ڕێگای ڕاست ﴿٥١﴾ ﴿فَلَمَّآ أَحَسَّ عِيسَىٰ﴾ ئەمجا كاتێك كە عیسا هەستی كرد ﴿مِنۡهُمُ ٱلۡكُفۡرَ﴾ بە بێ بڕوایی گەلەكەی ﴿قَالَ مَنۡ أَنصَارِيٓ إِلَى ٱللَّهِۖ﴾ ووتی: كێ لەگەڵ مندا یارمەتی دەری دینی خوایە ﴿قَالَ ٱلۡحَوَارِيُّونَ﴾ شاگردەكانی (حەوارییەكانی) ووتیان ﴿نَحۡنُ أَنصَارُ ٱللَّهِ﴾ ئێمە یارمەتی دەری دینی خواین ﴿ءَامَنَّا بِٱللَّهِ﴾ بڕوامان بە خوا هێناوە ﴿وَٱشۡهَدۡ﴾ و تۆ ئەی عیسا شاهید بە ﴿بِأَنَّا مُسۡلِمُونَ﴾ كە ئێمە گوێڕایەڵ وملكەچی ئەوین ﴿٥٢﴾

رَبَّنَآ ءَامَنَّا بِمَآ أَنزَلْتَ وَٱتَّبَعْنَا ٱلرَّسُولَ فَٱكْتُبْنَا مَعَ
ٱلشَّٰهِدِينَ ﴿٥٣﴾ وَمَكَرُوا۟ وَمَكَرَ ٱللَّهُ ۖ وَٱللَّهُ خَيْرُ ٱلْمَٰكِرِينَ
﴿٥٤﴾ إِذْ قَالَ ٱللَّهُ يَٰعِيسَىٰٓ إِنِّى مُتَوَفِّيكَ وَرَافِعُكَ إِلَىَّ وَمُطَهِّرُكَ
مِنَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ وَجَاعِلُ ٱلَّذِينَ ٱتَّبَعُوكَ فَوْقَ ٱلَّذِينَ
كَفَرُوٓا۟ إِلَىٰ يَوْمِ ٱلْقِيَٰمَةِ ۖ ثُمَّ إِلَىَّ مَرْجِعُكُمْ فَأَحْكُمُ
بَيْنَكُمْ فِيمَا كُنتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿٥٥﴾ فَأَمَّا ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟
فَأُعَذِّبُهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا فِى ٱلدُّنْيَا وَٱلْءَاخِرَةِ وَمَا لَهُم
مِّن نَّٰصِرِينَ ﴿٥٦﴾ وَأَمَّا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ
فَيُوَفِّيهِمْ أُجُورَهُمْ ۗ وَٱللَّهُ لَا يُحِبُّ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٥٧﴾ ذَٰلِكَ نَتْلُوهُ
عَلَيْكَ مِنَ ٱلْءَايَٰتِ وَٱلذِّكْرِ ٱلْحَكِيمِ ﴿٥٨﴾ إِنَّ مَثَلَ
عِيسَىٰ عِندَ ٱللَّهِ كَمَثَلِ ءَادَمَ ۖ خَلَقَهُۥ مِن تُرَابٍ ثُمَّ قَالَ لَهُۥ
كُن فَيَكُونُ ﴿٥٩﴾ ٱلْحَقُّ مِن رَّبِّكَ فَلَا تَكُن مِّنَ ٱلْمُمْتَرِينَ
﴿٦٠﴾ فَمَنْ حَآجَّكَ فِيهِ مِنۢ بَعْدِ مَا جَآءَكَ مِنَ ٱلْعِلْمِ فَقُلْ تَعَالَوْا۟
نَدْعُ أَبْنَآءَنَا وَأَبْنَآءَكُمْ وَنِسَآءَنَا وَنِسَآءَكُمْ وَأَنفُسَنَا
وَأَنفُسَكُمْ ثُمَّ نَبْتَهِلْ فَنَجْعَل لَّعْنَتَ ٱللَّهِ عَلَى ٱلْكَٰذِبِينَ ﴿٦١﴾

﴿رَبَّنَآ ءَامَنَّا﴾ ئـەی پەروەردگارمان ئێمـە باوەڕمان هێنا ﴿بِمَآ أَنزَلْتَ﴾ بەوەی کـە ناردووتەتە خوارەوە ﴿وَٱتَّبَعْنَا ٱلرَّسُولَ﴾ وە پەیـڕەوی پێغەمبـەری تۆمـان کـرد ﴿فَٱكْتُبْنَا﴾دەی خوایـە ناومان بنووسـە (بمانژمێرە) ﴿مَعَ ٱلشَّٰهِدِينَ﴾ لە دەفتەری بڕواداران (یەکتاپەرسـت)دا ﴿٥٣﴾﴿وَمَكَرُوا۟﴾ (جوولەکەکان) پیلانیـان گێڕا(بۆ کوشـتنی عیسـا) ﴿وَمَكَرَ ٱللَّهُ﴾ خواش لـە بەرانبەردا پیلانی لـێ گێڕان ﴿وَٱللَّهُ خَيْرُ ٱلْمَٰكِرِينَ﴾ وەخـواش چاکتریـن پیـلان گێـڕە (لەبەرانبـەر پیـلان گێڕانـدا بـۆ پووچەڵکردنـەوەی فڕوفێڵەکانیـان) ﴿٥٤﴾ ﴿إِذْ قَالَ ٱللَّهُ يَٰعِيسَىٰٓ﴾ (بیهێنـەرەوە یـادت) کاتـێ خـوا فەرمووی ئەی عیسـا ﴿إِنِّى مُتَوَفِّيكَ وَرَافِعُكَ إِلَىَّ﴾ مـن تـۆ دەبەمەوە و بـەرزت دەکەمەوە بـۆ لای خۆم ﴿وَمُطَهِّرُكَ مِنَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟﴾ وە پاك کەرەوەی تۆم لە (هاودەمی) ئەوانەی کە بێ باوەڕ بوون ﴿وَجَاعِلُ ٱلَّذِينَ ٱتَّبَعُوكَ﴾ وە پەیڕەوانی (ڕاستەقینەی) تۆ بەرز دەکەمەوە ﴿فَوْقَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓا۟﴾ بەسەر بێ بڕوایاندا ﴿إِلَىٰ يَوْمِ ٱلْقِيَٰمَةِ﴾ تا ڕۆژی دوایـی ﴿ثُمَّ إِلَىَّ مَرْجِعُكُمْ﴾ پاشـان گەڕانەوەتان بـۆ لای منە ﴿فَأَحْكُمُ بَيْنَكُمْ﴾ ئەمجا بڕیـار دەدەم لە نێوانتاندا ﴿فِيمَا كُنتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ﴾ لەو شـتانەی کە تیایاندا جیاوازو ناکۆکن ﴿٥٥﴾ ﴿فَأَمَّا ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟﴾ جا ئەوانەی بێ بڕوابوون ﴿فَأُعَذِّبُهُمْ﴾سـزایان دەدەم ﴿عَذَابًا شَدِيدًا﴾ بەسـزای سـەخت ﴿فِى ٱلدُّنْيَا وَٱلْءَاخِرَةِ﴾ لە دونیاو ڕۆژی دوایشـدا ﴿وَمَا لَهُم مِّن نَّٰصِرِينَ﴾ وە ئەوانـە هیچ یارمەتیدەرێکیان نی یە ﴿٥٦﴾ ﴿وَأَمَّا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟﴾ بـەڵام ئەوانـەی کە بڕوایـان هێناوە ﴿وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ﴾ وە کردەوە باشـەکانیان کـردووە ﴿فَيُوَفِّيهِمْ أُجُورَهُمْ﴾ ئەوە خوا بەتەواوی پاداشـتیان دەداتـەوە ﴿وَٱللَّهُ لَا يُحِبُّ ٱلظَّٰلِمِينَ﴾ بێگومان خـوا سـتەمکارانی خـۆش ناوێـت ﴿٥٧﴾ ﴿ذَٰلِكَ نَتْلُوهُ عَلَيْكَ﴾ ئەم بەسـەرهاتانەی کـە ئەیـان خوێنینەوە بەسـەرتدا (ئەی موحەممەد ﷺ) ﴿مِنَ ٱلْءَايَٰتِ﴾ لە ئایەت وبەڵگە ونیشانەکان ﴿وَٱلذِّكْرِ ٱلْحَكِيمِ﴾ و قورئانی پڕ لە حیکمەتن ﴿٥٨﴾ ﴿إِنَّ مَثَلَ عِيسَىٰ عِندَ ٱللَّهِ﴾بەڕاستی وێنەی(دروست بوونی) عیسا لای خوا﴿كَمَثَلِ ءَادَمَ﴾ وەك وێنەی ئادەم وایە ﴿خَلَقَهُۥ مِن تُرَابٍ﴾ کە دروستی کرد لە گڵ ﴿ثُمَّ قَالَ لَهُۥ﴾ لە پاشان پێی ووت ﴿كُن فَيَكُونُ﴾ ببە، ئەویش بوو (بەمرۆڤ) ﴿٥٩﴾ ﴿ٱلْحَقُّ مِن رَّبِّكَ﴾ قسەی ڕاست ئەوەیە کە لە خواوە بەتۆ گەیشـت ﴿فَلَا تَكُن مِّنَ ٱلْمُمْتَرِينَ﴾ کەواتە لە گومانداران مەبە ﴿٦٠﴾ ﴿فَمَنْ حَآجَّكَ فِيهِ﴾ ئەمجا هەر کەسـێك دەمە قاڵێی لەگەڵ کردیت(لە بارەی عیسـاوە) ﴿مِنۢ بَعْدِ مَا جَآءَكَ مِنَ ٱلْعِلْمِ﴾ دوای ئـەو زانینـەی کە(بەوەحی) بۆت هات ﴿فَقُلْ تَعَالَوْا۟﴾ تۆش پێیـان بڵێ وەرن ﴿نَدْعُ أَبْنَآءَنَا وَأَبْنَآءَكُمْ﴾ بـا بانگی کوڕەکانمـان و کوڕەکانتان بکەین ﴿وَنِسَآءَنَا وَنِسَآءَكُمْ﴾وە (بانگی) ژنەکانمان و ژنەکانتان بکەین ﴿وَأَنفُسَنَا وَأَنفُسَكُمْ﴾ وە (بانگی) خۆمان و خۆتان بکەین ﴿ثُمَّ نَبْتَهِلْ﴾ لە پاشاندا (هەموومان) لەخـوا بپاڕێینـەوە ﴿فَنَجْعَل لَّعْنَتَ ٱللَّهِ﴾ ئەمجـا نەفرەتـی خـوا بکەیـن ﴿عَلَى ٱلْكَٰذِبِينَ﴾ لـە وانەمان کە لەدرۆزنان ﴿٦١﴾

إِنَّ هَٰذَا لَهُوَ ٱلْقَصَصُ ٱلْحَقُّۚ وَمَا مِنْ إِلَٰهٍ إِلَّا ٱللَّهُۚ وَإِنَّ ٱللَّهَ لَهُوَ
ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ ﴿٦٢﴾ فَإِن تَوَلَّوْاْ فَإِنَّ ٱللَّهَ عَلِيمُۢ بِٱلْمُفْسِدِينَ
﴿٦٣﴾ قُلْ يَٰٓأَهْلَ ٱلْكِتَٰبِ تَعَالَوْاْ إِلَىٰ كَلِمَةٍ سَوَآءٍۭ بَيْنَنَا
وَبَيْنَكُمْ أَلَّا نَعْبُدَ إِلَّا ٱللَّهَ وَلَا نُشْرِكَ بِهِۦ شَيْـًٔا وَلَا يَتَّخِذَ
بَعْضُنَا بَعْضًا أَرْبَابًا مِّن دُونِ ٱللَّهِۚ فَإِن تَوَلَّوْاْ فَقُولُواْ ٱشْهَدُواْ
بِأَنَّا مُسْلِمُونَ ﴿٦٤﴾ يَٰٓأَهْلَ ٱلْكِتَٰبِ لِمَ تُحَآجُّونَ فِيٓ إِبْرَٰهِيمَ
وَمَآ أُنزِلَتِ ٱلتَّوْرَىٰةُ وَٱلْإِنجِيلُ إِلَّا مِنۢ بَعْدِهِۦٓۚ أَفَلَا تَعْقِلُونَ
﴿٦٥﴾ هَٰٓأَنتُمْ هَٰٓؤُلَآءِ حَٰجَجْتُمْ فِيمَا لَكُم بِهِۦ عِلْمٌ فَلِمَ
تُحَآجُّونَ فِيمَا لَيْسَ لَكُم بِهِۦ عِلْمٌۚ وَٱللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنتُمْ
لَا تَعْلَمُونَ ﴿٦٦﴾ مَا كَانَ إِبْرَٰهِيمُ يَهُودِيًّا وَلَا نَصْرَانِيًّا
وَلَٰكِن كَانَ حَنِيفًا مُّسْلِمًا وَمَا كَانَ مِنَ ٱلْمُشْرِكِينَ ﴿٦٧﴾
إِنَّ أَوْلَى ٱلنَّاسِ بِإِبْرَٰهِيمَ لَلَّذِينَ ٱتَّبَعُوهُ وَهَٰذَا ٱلنَّبِيُّ وَٱلَّذِينَ
ءَامَنُواْۗ وَٱللَّهُ وَلِيُّ ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿٦٨﴾ وَدَّت طَّآئِفَةٌ مِّنْ أَهْلِ ٱلْكِتَٰبِ
لَوْ يُضِلُّونَكُمْ وَمَا يُضِلُّونَ إِلَّآ أَنفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ﴿٦٩﴾ يَٰٓأَهْلَ
ٱلْكِتَٰبِ لِمَ تَكْفُرُونَ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ وَأَنتُمْ تَشْهَدُونَ ﴿٧٠﴾

﴿إِنَّ هَٰذَا لَهُوَ ٱلۡقَصَصُ ٱلۡحَقُّ﴾ بێگومان هەر ئەمەیە چیرۆك و داستانی ڕاست و دروست ﴿وَمَا مِنۡ إِلَٰهٍ﴾ وە هیچ پەرستراوێکی بەڕاستی نی یە ﴿إِلَّا ٱللَّهُ﴾ تەنها خوا نەبێ ﴿وَإِنَّ ٱللَّهَ﴾ بەڕاستی خوا ﴿لَهُوَ ٱلۡعَزِيزُ ٱلۡحَكِيمُ﴾ تەنها خۆی بالادەستی کار دروستە ﴿٦٢﴾ ﴿فَإِن تَوَلَّوۡاْ﴾ ئەمجا ئەگەر پشتیان هەڵکرد. ﴿فَإِنَّ ٱللَّهَ عَلِيمُۢ﴾ ئەوە بەڕاستی خوا ئاگادارە ﴿بِٱلۡمُفۡسِدِينَ﴾ بە کردەوەی بەدکاران (گەندەڵکاران) ﴿٦٣﴾ ﴿قُلۡ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) بڵێ: ﴿يَٰٓأَهۡلَ ٱلۡكِتَٰبِ﴾ ئەی خاوەن نامەکان ﴿تَعَالَوۡاْ﴾ وەرن ﴿إِلَىٰ كَلِمَةٖ﴾ بۆ لای ووتەیەکی ﴿سَوَآءِۭ﴾ ڕاست و (یەکسان) ﴿بَيۡنَنَا وَبَيۡنَكُمۡ﴾ لە نێوان ئێمە و ئێوەدا ﴿أَلَّا نَعۡبُدَ إِلَّا ٱللَّهَ﴾ کە جگە لە خوا نەپەرستین ﴿وَلَا نُشۡرِكَ بِهِۦ شَيۡـٔٗا﴾ وە هیچ شتێك نەکەین بە هاوبەشی ﴿وَلَا يَتَّخِذَ بَعۡضُنَا بَعۡضًا أَرۡبَابٗا مِّن دُونِ ٱللَّهِ﴾ وە هێندێکمان هێندێکمان بە پەروەردگار دانەنێین ﴿فَإِن تَوَلَّوۡاْ﴾ ئەمجا ئەگەر پشتیان هەڵکرد ﴿فَقُولُواْ﴾ ئێوەش بڵێن: ﴿ٱشۡهَدُواْ بِأَنَّا مُسۡلِمُونَ﴾ ئێوە شاهید بن کە ئێمە فەرمانبەردار و گوێڕایەڵ وملکەچی خوداین ﴿٦٤﴾ ﴿يَٰٓأَهۡلَ ٱلۡكِتَٰبِ﴾ ئەی خاوەن نامەکان ﴿لِمَ تُحَآجُّونَ فِيٓ إِبۡرَٰهِيمَ﴾ بۆچی دەمەقاڵێ دەکەن دەربارەی ئیبراهیم ﴿وَمَآ أُنزِلَتِ ٱلتَّوۡرَىٰةُ وَٱلۡإِنجِيلُ﴾ لە کاتێکدا کە تەورات و ئینجیل نەنێرراونەتە خوارەوە ﴿إِلَّا مِنۢ بَعۡدِهِۦٓ﴾ لە دوای ئیبراهیم نەبێت ﴿أَفَلَا تَعۡقِلُونَ﴾ دەی بۆ تێ ناگەن ؟ ﴿٦٥﴾ ﴿هَٰٓأَنتُمۡ﴾ ئاگاداربن ئێوە ﴿هَٰٓؤُلَآءِ حَٰجَجۡتُمۡ﴾ ئەوانەن کەدەمەقاڵێتان کرد ﴿فِيمَا لَكُم بِهِۦ عِلۡمٞ﴾ لەوەی کە شتێکتان لێدەزانی ﴿فَلِمَ تُحَآجُّونَ فِيمَا لَيۡسَ لَكُم بِهِۦ عِلۡمٞ﴾ ئەی بۆ دەمە قاڵێ دەکەن لە شتێکدا کە هیچی لێ نازانن ﴿وَٱللَّهُ يَعۡلَمُ﴾ وە خوا دەیزانێ ﴿وَأَنتُمۡ لَا تَعۡلَمُونَ﴾ وە ئێوە نازانن ﴿٦٦﴾ ﴿مَا كَانَ إِبۡرَٰهِيمُ يَهُودِيّٗا﴾ ئیبراهیم نەجوولەکە بووەو ﴿وَلَا نَصۡرَانِيّٗا﴾ نەگاوور ﴿وَلَٰكِن كَانَ حَنِيفٗا مُّسۡلِمٗا﴾ بەڵکو پاك و خواپەرست و گوێڕایەڵ وملکەچ بوو ﴿وَمَا كَانَ مِنَ ٱلۡمُشۡرِكِينَ﴾ وە لە هاوبەش پەیداکەران نەبوو ﴿٦٧﴾ ﴿إِنَّ أَوۡلَى ٱلنَّاسِ بِإِبۡرَٰهِيمَ﴾ بێگومان نزیکترین کەس لە ئیبراهیم ﴿لَلَّذِينَ ٱتَّبَعُوهُ﴾ ئەوانەن کە وەختی خۆی پەیڕەویان کرد ﴿وَهَٰذَا ٱلنَّبِيُّ﴾ وە ئەم پێغەمبەرەو ﴿وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ﴾ ئەوانەی کە بڕوایان هێناوە ﴿وَٱللَّهُ وَلِيُّ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ﴾ وە خوا دۆستی بڕوادارانە ﴿٦٨﴾ ﴿وَدَّت﴾ حەزیان دەکرد ﴿طَّآئِفَةٞ مِّنۡ أَهۡلِ ٱلۡكِتَٰبِ﴾ دەستەیەك لە خاوەن نامەکان ﴿لَوۡ يُضِلُّونَكُمۡ﴾ کە گومڕاتان بکەن ﴿وَمَا يُضِلُّونَ﴾ لە کاتێکدا کەس گومڕا ناکەن ﴿إِلَّآ أَنفُسَهُمۡ﴾ خۆیان نەبێت ﴿وَمَا يَشۡعُرُونَ﴾ بەڵام هەستی پێ ناکەن (تێ ناگەن) ﴿٦٩﴾ ﴿يَٰٓأَهۡلَ ٱلۡكِتَٰبِ﴾ ئەی خاوەن نامەکان ﴿لِمَ تَكۡفُرُونَ﴾ بۆ بێ بڕوا دەبن ﴿بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ﴾ بە ئایەتەکانی خوا ﴿وَأَنتُمۡ تَشۡهَدُونَ﴾ لە کاتێکدا کە شایەتی دەدەن (لە سەر ڕاستی ئەوان) ﴿٧٠﴾

يَٰٓأَهۡلَ ٱلۡكِتَٰبِ لِمَ تَلۡبِسُونَ ٱلۡحَقَّ بِٱلۡبَٰطِلِ وَتَكۡتُمُونَ ٱلۡحَقَّ
وَأَنتُمۡ تَعۡلَمُونَ ﴿٧١﴾ وَقَالَت طَّآئِفَةٞ مِّنۡ أَهۡلِ ٱلۡكِتَٰبِ ءَامِنُواْ
بِٱلَّذِيٓ أُنزِلَ عَلَى ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَجۡهَ ٱلنَّهَارِ وَٱكۡفُرُوٓاْ ءَاخِرَهُۥ
لَعَلَّهُمۡ يَرۡجِعُونَ ﴿٧٢﴾ وَلَا تُؤۡمِنُوٓاْ إِلَّا لِمَن تَبِعَ دِينَكُمۡ قُلۡ إِنَّ
ٱلۡهُدَىٰ هُدَى ٱللَّهِ أَن يُؤۡتَىٰٓ أَحَدٞ مِّثۡلَ مَآ أُوتِيتُمۡ أَوۡ يُحَآجُّوكُمۡ
عِندَ رَبِّكُمۡۗ قُلۡ إِنَّ ٱلۡفَضۡلَ بِيَدِ ٱللَّهِ يُؤۡتِيهِ مَن يَشَآءُۗ وَٱللَّهُ
وَٰسِعٌ عَلِيمٞ ﴿٧٣﴾ يَخۡتَصُّ بِرَحۡمَتِهِۦ مَن يَشَآءُۗ وَٱللَّهُ ذُو ٱلۡفَضۡلِ
ٱلۡعَظِيمِ ﴿٧٤﴾ ۞ وَمِنۡ أَهۡلِ ٱلۡكِتَٰبِ مَنۡ إِن تَأۡمَنۡهُ بِقِنطَارٖ
يُؤَدِّهِۦٓ إِلَيۡكَ وَمِنۡهُم مَّنۡ إِن تَأۡمَنۡهُ بِدِينَارٖ لَّا يُؤَدِّهِۦٓ إِلَيۡكَ
إِلَّا مَا دُمۡتَ عَلَيۡهِ قَآئِمٗاۗ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمۡ قَالُواْ لَيۡسَ عَلَيۡنَا فِي
ٱلۡأُمِّيِّـۧنَ سَبِيلٞ وَيَقُولُونَ عَلَى ٱللَّهِ ٱلۡكَذِبَ وَهُمۡ يَعۡلَمُونَ
﴿٧٥﴾ بَلَىٰۚ مَنۡ أَوۡفَىٰ بِعَهۡدِهِۦ وَٱتَّقَىٰ فَإِنَّ ٱللَّهَ يُحِبُّ ٱلۡمُتَّقِينَ
﴿٧٦﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ يَشۡتَرُونَ بِعَهۡدِ ٱللَّهِ وَأَيۡمَٰنِهِمۡ ثَمَنٗا قَلِيلًا
أُوْلَٰٓئِكَ لَا خَلَٰقَ لَهُمۡ فِي ٱلۡأٓخِرَةِ وَلَا يُكَلِّمُهُمُ ٱللَّهُ وَلَا يَنظُرُ
إِلَيۡهِمۡ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ وَلَا يُزَكِّيهِمۡ وَلَهُمۡ عَذَابٌ أَلِيمٞ ﴿٧٧﴾

ثلاثة أرباع الحزب ٦

﴿يَٰٓأَهۡلَ ٱلۡكِتَٰبِ﴾ ئەی خاوەن نامەكان ﴿لِمَ تَلۡبِسُونَ ٱلۡحَقَّ بِٱلۡبَٰطِلِ﴾ بۆ پۆشاكی درۆ ئەكەن بەبەر ڕاستی
دا ﴿وَتَكۡتُمُونَ ٱلۡحَقَّ﴾ وەڕاستەكە دەشارنەوە ﴿وَأَنتُمۡ تَعۡلَمُونَ﴾ لە كاتێكدا خۆشتان ئەمە دەزانن ﴿٧١﴾
﴿وَقَالَت طَّآئِفَةٞ مِّنۡ أَهۡلِ ٱلۡكِتَٰبِ﴾ وە دەستەیەك لەخاوەن نامەكان ووتیان (بە هەندێكیان) ﴿ءَامِنُواْ
بِٱلَّذِيٓ﴾ بڕوابێنن بەو قورئانە ﴿أُنزِلَ عَلَى ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ﴾ كە نێرراوەتە خوارەوە بۆ ئەوانەی كە بڕوایان هێناوە
﴿وَجۡهَ ٱلنَّهَارِ﴾ سەرلە بەیانیان (بەفێڵ) ﴿وَٱكۡفُرُوٓاْ ءَاخِرَهُۥ﴾ وە بێ بڕوا ببنەوە دەمەو ئێوارە ﴿لَعَلَّهُمۡ
يَرۡجِعُونَ﴾ بەڵكو ئەوانیش پەشیمان ببنەوە ﴿٧٢﴾ ﴿وَلَا تُؤۡمِنُوٓاْ﴾ باوەڕتان نەبێت ﴿إِلَّا لِمَن تَبِعَ دِينَكُمۡ﴾
مەگەر بە كەسێك كە دوای دینی ئێوە كەوتبێت ﴿قُلۡ إِنَّ ٱلۡهُدَىٰ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) بڵێ: بەڕاستی
ڕێنموونی ﴿هُدَى ٱللَّهِ﴾ هەر ڕێنموونی خوایە ﴿أَن يُؤۡتَىٰٓ أَحَدٞ مِّثۡلَ مَآ أُوتِيتُمۡ﴾ (ئەی خاوەن نامەكان ئێوە
پێتان گرانە) كە بدرێ بە یەكێكی تر وێنەی ئەو دینەی كە بە ئێوە دراوە ﴿أَوۡ يُحَآجُّوكُمۡ﴾ یا دەمەقاڵێتان
لەگەڵ بكەن (بۆڕتان بدەن) ﴿عِندَ رَبِّكُمۡۗ﴾ لای پەروەردگارتان ﴿قُلۡ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) بڵێ:
﴿إِنَّ ٱلۡفَضۡلَ بِيَدِ ٱللَّهِ﴾ بەڕاستی ئەو بەهرەیە (واتە پێغەمبەرایەتی) بەدەستی خوایە ﴿يُؤۡتِيهِ مَن يَشَآءُۗ﴾
دەیدات بەهەر كەسێك كە بیەوێت ﴿وَٱللَّهُ وَٰسِعٌ عَلِيمٞ﴾ وە خوا خاوەنی بەخششی زۆر و زانایە. ﴿٧٣﴾
﴿يَخۡتَصُّ بِرَحۡمَتِهِۦ﴾ ئەو (خوایە) ڕەحمەت و میهرەبانی خۆی تایبەت دەكات ﴿مَن يَشَآءُۗ﴾ بۆ هەركەسێك
بیەوێت (شیاوی بێت) ﴿وَٱللَّهُ ذُو ٱلۡفَضۡلِ ٱلۡعَظِيمِ﴾ وە خوا خاوەنی بەخشش و بەهرەی گەورەیە
﴿٧٤﴾ ﴿وَمِنۡ أَهۡلِ ٱلۡكِتَٰبِ﴾ وە لە ناو خاوەن نامەكانی هی وا هەیە ﴿مَنۡ إِن تَأۡمَنۡهُ بِقِنطَارٖ﴾ ئەگەر خەزنەیەك
بە سپاردە لای دابنێی ﴿يُؤَدِّهِۦٓ إِلَيۡكَ﴾ دەتداتەوە ﴿وَمِنۡهُم مَّنۡ﴾ وە هی واشیان تیایە ﴿إِن تَأۡمَنۡهُ بِدِينَارٖ﴾
ئەگەر دینارێكی لا دابنێیت ﴿لَّا يُؤَدِّهِۦٓ إِلَيۡكَ﴾ ناتداتەوە ﴿إِلَّا مَا دُمۡتَ عَلَيۡهِ قَآئِمٗاۗ﴾ مەگەر بەسەریەوە
بوەستیت ﴿ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمۡ﴾ ئەم ناپاكی یە بەهۆی ئەوەوە بوو ﴿قَالُواْ﴾ كە دەیان ووت: ﴿لَيۡسَ عَلَيۡنَا فِي
ٱلۡأُمِّيِّـۧنَ سَبِيلٞ﴾ گوناهمان ناگات لە خواردنی ماڵی ئەم نەخوێندەوارانە (واتە عەرەبەكان) ﴿وَيَقُولُونَ
عَلَى ٱللَّهِ ٱلۡكَذِبَ﴾ وە درۆ بەدەم خواوە دەكەن ﴿وَهُمۡ يَعۡلَمُونَ﴾ وە خۆیان دەزانن (كە درۆ دەكەن) ﴿٧٥﴾
﴿بَلَىٰ﴾ نەخێر وانی یە (وەك دەڵێن) ﴿مَنۡ أَوۡفَىٰ بِعَهۡدِهِۦ﴾ هەر كەسێك پەیمانی خۆی بەجێ بهێنێت
﴿وَٱتَّقَىٰ﴾ وە پاریزكاری بكات ولەخودا بترسێت ﴿فَإِنَّ ٱللَّهَ يُحِبُّ ٱلۡمُتَّقِينَ﴾ ئەوە بەڕاستی خوا
پارێزكارانی خۆش دەوێت ﴿٧٦﴾ ﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ يَشۡتَرُونَ﴾ بێگومان ئەوانەی دەیفرۆشن ﴿بِعَهۡدِ ٱللَّهِ﴾
پەیمانی خوا ﴿وَأَيۡمَٰنِهِمۡ﴾ و سوێندەكانی خۆیان ﴿ثَمَنٗا قَلِيلًا﴾ بە نرخێكی كەم ﴿أُوْلَٰٓئِكَ﴾ ئەوانە
﴿لَا خَلَٰقَ لَهُمۡ﴾ بێ بەشن (لە بەهرەی خوا) ﴿فِي ٱلۡأٓخِرَةِ﴾ لە ڕۆژی دوایی دا ﴿وَلَا يُكَلِّمُهُمُ ٱللَّهُ﴾ وە خوا
قسەیان لەگەڵ ناكات ﴿وَلَا يَنظُرُ إِلَيۡهِمۡ﴾ وە تەماشاشیان ناكات ﴿يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ﴾ لە ڕۆژی قیامەتدا
﴿وَلَا يُزَكِّيهِمۡ﴾ و لە گوناهیان خۆش نابێت وپاكیان ناكاتەوە ﴿وَلَهُمۡ عَذَابٌ أَلِيمٞ﴾ وە بۆ ئەوان هەیە
سزای بە ئێش و ئازار ﴿٧٧﴾

وَإِنَّ مِنْهُمْ لَفَرِيقًا يَلْوُۥنَ أَلْسِنَتَهُم بِٱلْكِتَٰبِ لِتَحْسَبُوهُ
مِنَ ٱلْكِتَٰبِ وَمَا هُوَ مِنَ ٱلْكِتَٰبِ وَيَقُولُونَ هُوَ مِنْ
عِندِ ٱللَّهِ وَمَا هُوَ مِنْ عِندِ ٱللَّهِ وَيَقُولُونَ عَلَى ٱللَّهِ ٱلْكَذِبَ
وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٧٨﴾ مَا كَانَ لِبَشَرٍ أَن يُؤْتِيَهُ ٱللَّهُ ٱلْكِتَٰبَ
وَٱلْحُكْمَ وَٱلنُّبُوَّةَ ثُمَّ يَقُولَ لِلنَّاسِ كُونُوا۟ عِبَادًا لِّى مِن
دُونِ ٱللَّهِ وَلَٰكِن كُونُوا۟ رَبَّٰنِيِّۦنَ بِمَا كُنتُمْ تُعَلِّمُونَ
ٱلْكِتَٰبَ وَبِمَا كُنتُمْ تَدْرُسُونَ ﴿٧٩﴾ وَلَا يَأْمُرَكُمْ أَن
تَتَّخِذُوا۟ ٱلْمَلَٰٓئِكَةَ وَٱلنَّبِيِّۦنَ أَرْبَابًا ۗ أَيَأْمُرُكُم بِٱلْكُفْرِ بَعْدَ
إِذْ أَنتُم مُّسْلِمُونَ ﴿٨٠﴾ وَإِذْ أَخَذَ ٱللَّهُ مِيثَٰقَ ٱلنَّبِيِّۦنَ لَمَآ ءَاتَيْتُكُم
مِّن كِتَٰبٍ وَحِكْمَةٍ ثُمَّ جَآءَكُمْ رَسُولٌ مُّصَدِّقٌ لِّمَا
مَعَكُمْ لَتُؤْمِنُنَّ بِهِۦ وَلَتَنصُرُنَّهُۥ ۚ قَالَ ءَأَقْرَرْتُمْ وَأَخَذْتُمْ
عَلَىٰ ذَٰلِكُمْ إِصْرِى ۖ قَالُوٓا۟ أَقْرَرْنَا ۚ قَالَ فَٱشْهَدُوا۟ وَأَنَا۠ مَعَكُم
مِّنَ ٱلشَّٰهِدِينَ ﴿٨١﴾ فَمَن تَوَلَّىٰ بَعْدَ ذَٰلِكَ فَأُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ
ٱلْفَٰسِقُونَ ﴿٨٢﴾ أَفَغَيْرَ دِينِ ٱللَّهِ يَبْغُونَ وَلَهُۥٓ أَسْلَمَ مَن فِى
ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ طَوْعًا وَكَرْهًا وَإِلَيْهِ يُرْجَعُونَ ﴿٨٣﴾

﴿وَإِنَّ مِنْهُمْ لَفَرِيقًا﴾ بە ڕاستی لە خاوەن نامەکان دەستەیەك هەیە ﴿يَلْوُونَ أَلْسِنَتَهُم بِالْكِتَابِ﴾ (ناو بەناو نامەکەیان تێکدەدەن و) زمانیان با ئەدەن و ئەپێچنەوە بە خوێندنەوەی کتێبەکەیان (تەورات) ﴿لِتَحْسَبُوهُ مِنَ الْكِتَابِ﴾ تا تۆ وا بزانیت لە نامەی خوایە ﴿وَمَا هُوَ مِنَ الْكِتَابِ﴾ (لە کاتێکدا) کە ئەوە لە نامەی خوا نی یە ﴿وَيَقُولُونَ﴾ وە دەڵێن ﴿هُوَ مِنْ عِندِ اللَّهِ﴾ ئەوە لە خواوەیە ﴿وَمَا هُوَ مِنْ عِندِ اللَّهِ﴾ لە کاتێکدا کە ئەوە لە خواوە نی یە ﴿وَيَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ﴾ وە درۆ بەدەم خواوە دەکەن و ﴿وَهُمْ يَعْلَمُونَ﴾ خۆشیان دەزانن (کە درۆیە) ﴿٧٨﴾ ﴿مَا كَانَ لِبَشَرٍ﴾ نابێ بۆ هیچ ئادەمی یەك ﴿أَن يُؤْتِيَهُ اللَّهُ الْكِتَابَ وَالْحُكْمَ وَالنُّبُوَّةَ﴾ کە خوا نامەو شەریعەت و پێغەمبەرێتی دابێتێ ﴿ثُمَّ يَقُولَ لِلنَّاسِ﴾ پاشان بە خەڵکی بڵێت ﴿كُونُوا عِبَادًا لِّي﴾ ببن بە بەندەی من ﴿مِن دُونِ اللَّهِ﴾ لە جیاتی خوا ﴿وَلَٰكِن كُونُوا رَبَّانِيِّينَ﴾ بەڵکو (پێیان دەڵێت) خوا پەرست بن ﴿بِمَا كُنتُمْ تُعَلِّمُونَ الْكِتَابَ﴾ چونکە ئێوە خەڵك فێری نامەکەی خودا دەکەن ﴿وَبِمَا كُنتُمْ تَدْرُسُونَ﴾ وە ئێوە خۆشتان دەیخوێننەوە ﴿٧٩﴾ ﴿وَلَا يَأْمُرَكُمْ﴾ وە خوا فەرمانتان پێ نادات ﴿أَن تَتَّخِذُوا الْمَلَائِكَةَ وَالنَّبِيِّينَ﴾ کە فریشتە و پێغەمبەران بکەن ﴿أَرْبَابًا﴾ بە پەرستراوی خۆتان ﴿أَيَأْمُرُكُم بِالْكُفْرِ﴾ چۆن (خودا) فەرمانتان پێ دەدات بێ بڕوا بن (کافر بن) ﴿بَعْدَ إِذْ أَنتُم مُّسْلِمُونَ﴾ دوای ئەوەی کە ئێوە بڕوا دار بوون؟! ﴿٨٠﴾ ﴿وَإِذْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ النَّبِيِّينَ﴾ (بهێنەوە یادیان) کاتێك کە خوا پەیمانی وەرگرت لە پێغەمبەران ﴿لَمَا آتَيْتُكُم﴾ کە هەرچیم دانێ ﴿مِّن كِتَابٍ﴾ لە نامەو ﴿وَحِكْمَةٍ﴾ حیکمەت و (شەریعەت) ﴿ثُمَّ جَاءَكُمْ رَسُولٌ﴾ لە پاشان پێغەمبەرێکتان بۆ هات ﴿مُّصَدِّقٌ لِّمَا مَعَكُمْ﴾ بە بڕوا هێنەر بەو نامەی کەلە لاتانە ﴿لَتُؤْمِنُنَّ بِهِ﴾ دەبێ بڕوای پێ بهێنن ﴿وَلَتَنصُرُنَّهُ﴾ وە یارمەتی بدەن ﴿قَالَ﴾ خوا فەرمووی: ﴿أَأَقْرَرْتُمْ﴾ ئایا دانتان نا بەم پەیمانەدا؟ ﴿وَأَخَذْتُمْ عَلَىٰ ذَٰلِكُمْ إِصْرِي﴾ وە لەسەر ئەوە پەیمانی منتان وەرگرت ﴿قَالُوا﴾ پێغەمبەران ووتیان: ﴿أَقْرَرْنَا﴾ بەڵێ دانمان پێداناو پەیمانمان بەست ﴿قَالَ فَاشْهَدُوا﴾ خوا فەرمووی کەواتە ئێوە بەشاهید بن ﴿وَأَنَا مَعَكُم﴾ وە منیش لەگەڵ ئێوە ﴿مِّنَ الشَّاهِدِينَ﴾ یەکێکم لە شاهیدان ﴿٨١﴾ ﴿فَمَن تَوَلَّىٰ﴾ جا ئەوەی پشتی هەڵکرد (لەم پەیمانە) ﴿بَعْدَ ذَٰلِكَ﴾ دوای ئەم دان پێدانانە ﴿فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ﴾ کەواتە هەر ئەوانن دەستەی دەرچوان لە فەرمانی خودا ﴿٨٢﴾ ﴿أَفَغَيْرَ دِينِ اللَّهِ يَبْغُونَ﴾ ئایا (بێ بڕوایان) داوای غەیری دینی خوا دەکەن؟! ﴿وَلَهُ أَسْلَمَ مَن فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ﴾ لە کاتێکدا کە هەرچی لەئاسمان و زەوی دایە گوێڕایەڵ وملکەچی خودان ﴿طَوْعًا﴾ بیانەوێ (بەویستی خۆیان) ﴿وَكَرْهًا﴾ یا نەیانەوێ (بە ناچاری) ﴿وَإِلَيْهِ يُرْجَعُونَ﴾ وە هەموو هەر بۆ لای ئەو دەگەڕێنرێنەوە ﴿٨٣﴾

قُلۡ ءَامَنَّا بِٱللَّهِ وَمَآ أُنزِلَ عَلَيۡنَا وَمَآ أُنزِلَ عَلَىٰٓ إِبۡرَٰهِيمَ
وَإِسۡمَٰعِيلَ وَإِسۡحَٰقَ وَيَعۡقُوبَ وَٱلۡأَسۡبَاطِ وَمَآ أُوتِيَ مُوسَىٰ
وَعِيسَىٰ وَٱلنَّبِيُّونَ مِن رَّبِّهِمۡ لَا نُفَرِّقُ بَيۡنَ أَحَدٖ مِّنۡهُمۡ
وَنَحۡنُ لَهُۥ مُسۡلِمُونَ ﴿٨٤﴾ وَمَن يَبۡتَغِ غَيۡرَ ٱلۡإِسۡلَٰمِ دِينٗا فَلَن
يُقۡبَلَ مِنۡهُ وَهُوَ فِي ٱلۡأٓخِرَةِ مِنَ ٱلۡخَٰسِرِينَ ﴿٨٥﴾ كَيۡفَ
يَهۡدِي ٱللَّهُ قَوۡمٗا كَفَرُواْ بَعۡدَ إِيمَٰنِهِمۡ وَشَهِدُوٓاْ أَنَّ
ٱلرَّسُولَ حَقّٞ وَجَآءَهُمُ ٱلۡبَيِّنَٰتُۚ وَٱللَّهُ لَا يَهۡدِي ٱلۡقَوۡمَ
ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٨٦﴾ أُوْلَٰٓئِكَ جَزَآؤُهُمۡ أَنَّ عَلَيۡهِمۡ لَعۡنَةَ ٱللَّهِ
وَٱلۡمَلَٰٓئِكَةِ وَٱلنَّاسِ أَجۡمَعِينَ ﴿٨٧﴾ خَٰلِدِينَ فِيهَا لَا يُخَفَّفُ
عَنۡهُمُ ٱلۡعَذَابُ وَلَا هُمۡ يُنظَرُونَ ﴿٨٨﴾ إِلَّا ٱلَّذِينَ تَابُواْ مِنۢ
بَعۡدِ ذَٰلِكَ وَأَصۡلَحُواْ فَإِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٞ رَّحِيمٌ ﴿٨٩﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ
كَفَرُواْ بَعۡدَ إِيمَٰنِهِمۡ ثُمَّ ٱزۡدَادُواْ كُفۡرٗا لَّن تُقۡبَلَ تَوۡبَتُهُمۡ
وَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلضَّآلُّونَ ﴿٩٠﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ وَمَاتُواْ وَهُمۡ
كُفَّارٞ فَلَن يُقۡبَلَ مِنۡ أَحَدِهِم مِّلۡءُ ٱلۡأَرۡضِ ذَهَبٗا وَلَوِ
ٱفۡتَدَىٰ بِهِۦٓۗ أُوْلَٰٓئِكَ لَهُمۡ عَذَابٌ أَلِيمٞ وَمَا لَهُم مِّن نَّٰصِرِينَ ﴿٩١﴾

﴿قُلۡ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) بڵێ: ﴿ءَامَنَّا بِٱللَّهِ﴾ ئێمە بڕوامان هێناوە بەخوای گەورە ﴿وَمَآ أُنزِلَ عَلَيۡنَا﴾ وە بەوەی نێرراوەتە خوارەوە بۆمان ﴿وَمَآ أُنزِلَ عَلَىٰٓ إِبۡرَٰهِيمَ﴾ وە بەوەی کە نێرراوەتە خوارەوە بۆ ئیبراهیم ﴿وَإِسۡمَٰعِيلَ وَإِسۡحَٰقَ وَيَعۡقُوبَ وَٱلۡأَسۡبَاطِ﴾ وئیسماعیل وئیسحاق یەعقوب وکورانی یەعقوب ﴿وَمَآ أُوتِيَ﴾ وە بەوەی کە دراوە ﴿مُوسَىٰ وَعِيسَىٰ﴾ بە مووساو عیسا ﴿وَٱلنَّبِيُّونَ مِن رَّبِّهِمۡ﴾ وەپێغەمبەرەکانی تر لە پەروەردگاریانەوە ﴿لَا نُفَرِّقُ﴾ جیاوازی ناکەین ﴿بَيۡنَ أَحَدٖ مِّنۡهُمۡ﴾ لەنێوان هیچ کامێك لەم پێغەمبەرانە ﴿وَنَحۡنُ لَهُۥ مُسۡلِمُونَ﴾ وە ئێمە بۆ خوای گەورە گەردن کەچین ﴿٨٤﴾ ﴿وَمَن يَبۡتَغِ غَيۡرَ ٱلۡإِسۡلَٰمِ دِينٗا﴾ وە هەر کەسێك دوای هەر ئاینێك بکەوێت جگە لە ئاینی ئیسلام ﴿فَلَن يُقۡبَلَ مِنۡهُ﴾ ئەوە لێی وەر ناگیرێ ﴿وَهُوَ فِي ٱلۡأٓخِرَةِ﴾ وە ئەو لە ڕۆژی دوایی دا ﴿مِنَ ٱلۡخَٰسِرِينَ﴾ لە زەرەرمەندانە ﴿٨٥﴾ ﴿كَيۡفَ يَهۡدِي ٱللَّهُ قَوۡمٗا﴾ چۆن خوا ڕێنموونیی گەلێك دەکات ﴿كَفَرُواْ﴾ بێ بڕوابوبن ﴿بَعۡدَ إِيمَٰنِهِمۡ﴾ دوای بڕوا هێنانیان ﴿وَشَهِدُوٓاْ﴾ وە شایەتییان دابێ ﴿أَنَّ ٱلرَّسُولَ حَقّٞ﴾ کە ئەو پێغەمبەرە ڕاستە و (لەلایەن خوداوە هاتووە) ﴿وَجَآءَهُمُ ٱلۡبَيِّنَٰتُۚ﴾ وە نیشانەی زۆریان بۆ هاتبێ ﴿وَٱللَّهُ لَا يَهۡدِي ٱلۡقَوۡمَ ٱلظَّٰلِمِينَ﴾ وە خوا ڕێنموونیی گەلی ستەمکاران ناکات ﴿٨٦﴾ ﴿أُوْلَٰٓئِكَ جَزَآؤُهُمۡ﴾ ئەوانە سزایان ئەوەیە ﴿أَنَّ عَلَيۡهِمۡ لَعۡنَةَ ٱللَّهِ﴾ کە لە سەریانە نەفرینی خودا ﴿وَٱلۡمَلَٰٓئِكَةِ﴾ و نەفرینی فریشتەکان ﴿وَٱلنَّاسِ أَجۡمَعِينَ﴾ و نەفرینی هەموو خەڵکی ﴿٨٧﴾ ﴿خَٰلِدِينَ فِيهَا﴾ لەو(نەفرینە) دا دەمێننەوە بە ئێجگاری وهەمیشەیی ﴿لَا يُخَفَّفُ عَنۡهُمُ ٱلۡعَذَابُ﴾ سزایان لێ سووك ناکرێت ﴿وَلَا هُمۡ يُنظَرُونَ﴾ وە مۆڵەت نادرێن. ﴿٨٨﴾ ﴿إِلَّا ٱلَّذِينَ﴾ مەگەر ئەوانەی ﴿تَابُواْ مِنۢ بَعۡدِ ذَٰلِكَ﴾ تۆبەیان کردبێ دوای ئەوە ﴿وَأَصۡلَحُواْ﴾ وە کردەوەی چاکیان کردبێت ﴿فَإِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٞ رَّحِيمٌ﴾ ئەوە بێگومان خوا لێ خۆشبووی میهرەبانە ﴿٨٩﴾ ﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ﴾ بە ڕاستی ئەوانەی کە بێ بڕوا بوون ﴿بَعۡدَ إِيمَٰنِهِمۡ﴾ دوای بڕوا هێنانیان ﴿ثُمَّ ٱزۡدَادُواْ كُفۡرٗا﴾ پاشان زیاتر بێ باوەڕ بوون ﴿لَّن تُقۡبَلَ تَوۡبَتُهُمۡ﴾ هەرگیز تەوبەیان لێ گیرا ناکرێت ﴿وَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلضَّآلُّونَ﴾ ئا ئەوانە ئەوانەن کە گومڕابوون ﴿٩٠﴾ ﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ﴾ بە ڕاستی ئەوانەی بێ بڕوابوون ﴿وَمَاتُواْ وَهُمۡ كُفَّارٞ﴾ وە بە بێ بڕوایی مردن ﴿فَلَن يُقۡبَلَ مِنۡ أَحَدِهِم﴾ ئەوە هەرگیز (فدیە) لە هیچ کامێکیان وەر ناگیرێت ﴿مِّلۡءُ ٱلۡأَرۡضِ ذَهَبٗا﴾ با پڕ بە هەموو زەویش زێڕ بێت ﴿وَلَوِ ٱفۡتَدَىٰ بِهِۦٓۗ﴾ بیبەخشێت لە بریتی دا (بۆ سووك کردنی سزا لەسەری) ﴿أُوْلَٰٓئِكَ لَهُمۡ عَذَابٌ أَلِيمٞ﴾ وە ئەوانە سزای بە ئازاریان بۆ هەیە ﴿وَمَا لَهُم مِّن نَّٰصِرِينَ﴾ وە هیچ یاریدەدەر و سەرخەرێکیان نی یە ﴿٩١﴾

لَن تَنَالُواْ ٱلۡبِرَّ حَتَّىٰ تُنفِقُواْ مِمَّا تُحِبُّونَۚ وَمَا تُنفِقُواْ مِن شَيۡءٖ
فَإِنَّ ٱللَّهَ بِهِۦ عَلِيمٞ ﴿٩٢﴾ ۞كُلُّ ٱلطَّعَامِ كَانَ حِلّٗا لِّبَنِيٓ
إِسۡرَٰٓءِيلَ إِلَّا مَا حَرَّمَ إِسۡرَٰٓءِيلُ عَلَىٰ نَفۡسِهِۦ مِن قَبۡلِ أَن تُنَزَّلَ
ٱلتَّوۡرَىٰةُۚ قُلۡ فَأۡتُواْ بِٱلتَّوۡرَىٰةِ فَٱتۡلُوهَآ إِن كُنتُمۡ صَٰدِقِينَ
﴿٩٣﴾ فَمَنِ ٱفۡتَرَىٰ عَلَى ٱللَّهِ ٱلۡكَذِبَ مِنۢ بَعۡدِ ذَٰلِكَ فَأُوْلَٰٓئِكَ
هُمُ ٱلظَّٰلِمُونَ ﴿٩٤﴾ قُلۡ صَدَقَ ٱللَّهُۗ فَٱتَّبِعُواْ مِلَّةَ إِبۡرَٰهِيمَ حَنِيفٗاۖ
وَمَا كَانَ مِنَ ٱلۡمُشۡرِكِينَ ﴿٩٥﴾ إِنَّ أَوَّلَ بَيۡتٖ وُضِعَ لِلنَّاسِ لَلَّذِي
بِبَكَّةَ مُبَارَكٗا وَهُدٗى لِّلۡعَٰلَمِينَ ﴿٩٦﴾ فِيهِ ءَايَٰتُۢ بَيِّنَٰتٞ مَّقَامُ
إِبۡرَٰهِيمَۖ وَمَن دَخَلَهُۥ كَانَ ءَامِنٗاۗ وَلِلَّهِ عَلَى ٱلنَّاسِ حِجُّ ٱلۡبَيۡتِ
مَنِ ٱسۡتَطَاعَ إِلَيۡهِ سَبِيلٗاۚ وَمَن كَفَرَ فَإِنَّ ٱللَّهَ غَنِيٌّ عَنِ ٱلۡعَٰلَمِينَ
﴿٩٧﴾ قُلۡ يَٰٓأَهۡلَ ٱلۡكِتَٰبِ لِمَ تَكۡفُرُونَ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ وَٱللَّهُ شَهِيدٌ
عَلَىٰ مَا تَعۡمَلُونَ ﴿٩٨﴾ قُلۡ يَٰٓأَهۡلَ ٱلۡكِتَٰبِ لِمَ تَصُدُّونَ عَن
سَبِيلِ ٱللَّهِ مَنۡ ءَامَنَ تَبۡغُونَهَا عِوَجٗا وَأَنتُمۡ شُهَدَآءُۗ وَمَا ٱللَّهُ
بِغَٰفِلٍ عَمَّا تَعۡمَلُونَ ﴿٩٩﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِن تُطِيعُواْ فَرِيقٗا
مِّنَ ٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلۡكِتَٰبَ يَرُدُّوكُم بَعۡدَ إِيمَٰنِكُمۡ كَٰفِرِينَ ﴿١٠٠﴾

﴿لَن تَنَالُواْ ٱلۡبِرَّ﴾ ئێوە هەرگیز بە خێرو چاکە ناگەن (وە دەسگیرتان نابێت) ﴿حَتَّىٰ تُنفِقُواْ مِمَّا تُحِبُّونَۚ﴾
تا نەیبەخشن هەندێ لەو دارایی یەی کە خۆشتان دەوێت ﴿وَمَا تُنفِقُواْ مِن شَيۡءٖ﴾ وە هەرچی ببەخشن
﴿فَإِنَّ ٱللَّهَ بِهِۦ عَلِيمٞ﴾ ئەوە بێگومان خودا ئاگای لێ یە (بە پێی دڵ و دەروونتان پاداشتان دەداتەوە) ﴿٩٢﴾
﴿كُلُّ ٱلطَّعَامِ كَانَ حِلّٗا﴾ هەموو جۆرە خواردەمەنیەکان حەڵاڵ بوون ﴿لِّبَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ﴾ بۆ نەوەی
یەعقوب ﴿إِلَّا مَا حَرَّمَ إِسۡرَٰٓءِيلُ﴾ بێجگە لەوەی کە یەعقوب حەرامی کرد ﴿عَلَىٰ نَفۡسِهِۦ﴾ لەسەر خۆی
﴿مِن قَبۡلِ﴾ لە پێش ﴿أَن تُنَزَّلَ ٱلتَّوۡرَىٰةُۗ﴾ ناردنە خوارەوەی تەورات ﴿قُلۡ فَأۡتُواْ بِٱلتَّوۡرَىٰةِ﴾ (ئەی موحەممەد
ﷺ) بڵێ: دەی تەورات بهێنن ﴿فَٱتۡلُوهَآ﴾ و بیخوێننەوە ﴿إِن كُنتُمۡ صَٰدِقِينَ﴾ ئەگەر ئێوە ڕاست دەکەن
﴿٩٣﴾ ﴿فَمَنِ ٱفۡتَرَىٰ عَلَى ٱللَّهِ ٱلۡكَذِبَ﴾ ئەمجا هەر کەس درۆ بە دەم خواوە هەڵبەستێ ﴿مِنۢ بَعۡدِ ذَٰلِكَ﴾ لە پاش
ئەوە ﴿فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلظَّٰلِمُونَ﴾ کەواتە ئەوانە خۆیانن ستەمکارن ﴿٩٤﴾ ﴿قُلۡ صَدَقَ ٱللَّهُۗ﴾ (ئەی موحەممەد
ﷺ) بڵێ: خوا ڕاستی فەرموو ﴿فَٱتَّبِعُواْ مِلَّةَ إِبۡرَٰهِيمَ﴾ کەوا بوو پەیڕەوی ئایینی ئیبراهیم بکەن ﴿حَنِيفٗاۖ﴾
کە پاکە (بە ویستی خۆی لە بیرو باوەڕو کرداری هەڵە لای داوە بۆ بیرو باوەڕو کرداری ڕاست)
﴿وَمَا كَانَ مِنَ ٱلۡمُشۡرِكِينَ﴾ وە هیچ کاتێك لە هاوبەش بڕیاردەران نەبووە ﴿٩٥﴾ ﴿إِنَّ أَوَّلَ بَيۡتٖ﴾ بە ڕاستی یەکەم
ماڵێك ﴿وُضِعَ لِلنَّاسِ﴾ دانراوە بۆ (خواپەرستی) خەڵکی ﴿لَلَّذِي بِبَكَّةَ﴾ ئەو ماڵەیە کە لەبەککە(مەککە)
دایە ﴿مُبَارَكٗا﴾ پیرۆز کراوە ﴿وَهُدٗى لِّلۡعَٰلَمِينَ﴾ وە ڕێنموونی یە بۆ جیهانیان ﴿٩٦﴾ ﴿فِيهِ ءَايَٰتُۢ بَيِّنَٰتٞ﴾ تیایدا
هەیە چەند بەڵگەو نیشانەی ڕوون ﴿مَّقَامُ إِبۡرَٰهِيمَۖ﴾ (کە یەکێکیان) شوێن وەستانەکەی ئیبراهیمە
﴿وَمَن دَخَلَهُۥ﴾ وە هەر کەس چووبێتە ئەو شوێنە ﴿كَانَ ءَامِنٗاۗ﴾ بێ ترس بووە (لە زیان و ئازاردان)
﴿وَلِلَّهِ عَلَى ٱلنَّاسِ﴾ خودابڕیاریداوەلەسەرخەڵکی وفەرزی کردوەلەسەریان ﴿حِجُّ ٱلۡبَيۡتِ﴾ حەجی ماڵەکەی
(خۆی) ﴿مَنِ ٱسۡتَطَاعَ إِلَيۡهِ سَبِيلٗاۚ﴾ لەسەر هەر کەسێك کە توانای گەیشتن و(ڕۆیشتنی) هەبێت بۆی ﴿وَمَن
كَفَرَ﴾ وە هەر کەس باوەڕی نەبێ(یان توانای هەبێت و نەچێت) ﴿فَإِنَّ ٱللَّهَ غَنِيٌّ عَنِ ٱلۡعَٰلَمِينَ﴾ ئەوە بە
ڕاستی خوا بێ نیازە لە هەموو جیهانیان ﴿٩٧﴾ ﴿قُلۡ يَٰٓأَهۡلَ ٱلۡكِتَٰبِ﴾ بڵێ: ئەی نامە داران (خاوەن کتێبەکان)
﴿لِمَ تَكۡفُرُونَ﴾ لە بەر چی بێ بڕوان ﴿بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ﴾ بە بەڵگەکانی خوا ﴿وَٱللَّهُ شَهِيدٌ﴾ کاتێکدا خوا بیناو
ئاگادارە. ﴿عَلَىٰ مَا تَعۡمَلُونَ﴾ بەئەوەی کە دەیکەن ﴿٩٨﴾ ﴿قُلۡ يَٰٓأَهۡلَ ٱلۡكِتَٰبِ﴾ بڵێ: ئەی خاوەن کتێبەکان
﴿لِمَ تَصُدُّونَ﴾ لەبەر چی بەرگری (ڕێگری) دەکەن ﴿عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ﴾ لە ڕێ ی خوا ﴿مَنۡ ءَامَنَ﴾
کەسێك کە بڕوای هێنابێ (مەبەست پێی پێغەمەرو باوەڕدارانە) ﴿تَبۡغُونَهَا عِوَجٗا﴾ دەتانەوێ بە ناڕاست
بیخەنە بەرچاوی خەڵك ﴿وَأَنتُمۡ شُهَدَآءُۗ﴾ لە کاتێکدا ئێوە زاناو ئاگادارن (بەوەی ڕێ ی خوایە)
﴿وَمَا ٱللَّهُ بِغَٰفِلٍ﴾ وە خوا بێ ئاگا نی یە ﴿عَمَّا تَعۡمَلُونَ﴾ لەوەی کە ئێوە دەیکەن ﴿٩٩﴾ ﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ﴾
ئەی ئەو کەسانەی کە بڕواتان هێناوە ﴿إِن تُطِيعُواْ فَرِيقٗا﴾ ئەگەر ئێوە گوێڕایەڵی دەستەیەك بن
﴿مِّنَ ٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلۡكِتَٰبَ﴾ لەوانەی کە نامەیان پێدراوە ﴿يَرُدُّوكُم بَعۡدَ إِيمَٰنِكُمۡ كَٰفِرِينَ﴾ دەتانکەنەوە بە کافر
دوای بڕوا هێنانەکەتان ﴿١٠٠﴾

وَكَيۡفَ تَكۡفُرُونَ وَأَنتُمۡ تُتۡلَىٰ عَلَيۡكُمۡ ءَايَٰتُ ٱللَّهِ وَفِيكُمۡ
رَسُولُهُۥۗ وَمَن يَعۡتَصِم بِٱللَّهِ فَقَدۡ هُدِيَ إِلَىٰ صِرَٰطٖ مُّسۡتَقِيمٖ ﴿١٠١﴾
يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱتَّقُواْ ٱللَّهَ حَقَّ تُقَاتِهِۦ وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنتُم
مُّسۡلِمُونَ ﴿١٠٢﴾ وَٱعۡتَصِمُواْ بِحَبۡلِ ٱللَّهِ جَمِيعٗا وَلَا تَفَرَّقُواْۚ وَٱذۡكُرُواْ
نِعۡمَتَ ٱللَّهِ عَلَيۡكُمۡ إِذۡ كُنتُمۡ أَعۡدَآءٗ فَأَلَّفَ بَيۡنَ قُلُوبِكُمۡ
فَأَصۡبَحۡتُم بِنِعۡمَتِهِۦٓ إِخۡوَٰنٗا وَكُنتُمۡ عَلَىٰ شَفَا حُفۡرَةٖ مِّنَ
ٱلنَّارِ فَأَنقَذَكُم مِّنۡهَاۗ كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ ٱللَّهُ لَكُمۡ ءَايَٰتِهِۦ لَعَلَّكُمۡ
تَهۡتَدُونَ ﴿١٠٣﴾ وَلۡتَكُن مِّنكُمۡ أُمَّةٞ يَدۡعُونَ إِلَى ٱلۡخَيۡرِ وَيَأۡمُرُونَ
بِٱلۡمَعۡرُوفِ وَيَنۡهَوۡنَ عَنِ ٱلۡمُنكَرِۚ وَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡمُفۡلِحُونَ ﴿١٠٤﴾
وَلَا تَكُونُواْ كَٱلَّذِينَ تَفَرَّقُواْ وَٱخۡتَلَفُواْ مِنۢ بَعۡدِ مَا جَآءَهُمُ ٱلۡبَيِّنَٰتُۚ
وَأُوْلَٰٓئِكَ لَهُمۡ عَذَابٌ عَظِيمٞ ﴿١٠٥﴾ يَوۡمَ تَبۡيَضُّ وُجُوهٞ وَتَسۡوَدُّ
وُجُوهٞۚ فَأَمَّا ٱلَّذِينَ ٱسۡوَدَّتۡ وُجُوهُهُمۡ أَكَفَرۡتُم بَعۡدَ إِيمَٰنِكُمۡ
فَذُوقُواْ ٱلۡعَذَابَ بِمَا كُنتُمۡ تَكۡفُرُونَ ﴿١٠٦﴾ وَأَمَّا ٱلَّذِينَ ٱبۡيَضَّتۡ
وُجُوهُهُمۡ فَفِي رَحۡمَةِ ٱللَّهِۖ هُمۡ فِيهَا خَٰلِدُونَ ﴿١٠٧﴾ تِلۡكَ ءَايَٰتُ
ٱللَّهِ نَتۡلُوهَا عَلَيۡكَ بِٱلۡحَقِّۗ وَمَا ٱللَّهُ يُرِيدُ ظُلۡمٗا لِّلۡعَٰلَمِينَ ﴿١٠٨﴾

﴿وَكَيۡفَ تَكۡفُرُونَ﴾ چۆن بێ بڕوادەبن؟ ﴿وَأَنتُمۡ تُتۡلَىٰ عَلَيۡكُمۡ﴾ لە کاتێکدا دەخوێنرێتەوە بە سەرتاندا ﴿ءَايَٰتُ ٱللَّهِ﴾ بەڵگەکانی خوا (ئایەتەکانی قورئان) ﴿وَفِيكُمۡ رَسُولُهُۥ﴾ وە پێغەمبەرەکەی لە ناوتاندایە ﴿وَمَن يَعۡتَصِم بِٱللَّهِ﴾ وە هەرکەس دەست بگرێ بە(ئایینی) خواوە ﴿فَقَدۡ هُدِيَ﴾ ئەوە بەڕاستی ڕێنموونیی کراوە ﴿إِلَىٰ صِرَٰطٖ مُّسۡتَقِيمٖ﴾ بۆ ڕێبازێکی ڕاست و دروست ﴿١٠١﴾ ﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ﴾ ئەی ئەوانەی کە بڕواتان هێناوە ﴿ٱتَّقُواْ ٱللَّهَ﴾ بترسن لە خوا ﴿حَقَّ تُقَاتِهِۦ﴾ ترسانێك کە شیاوێتی ﴿وَلَا تَمُوتُنَّ﴾ وە مەمرن ﴿إِلَّا وَأَنتُم مُّسۡلِمُونَ﴾ هەر بە موسوڵمانی نەبێ ﴿١٠٢﴾ ﴿وَٱعۡتَصِمُواْ بِحَبۡلِ ٱللَّهِ جَمِيعٗا﴾ هەمووتان دەست بگرن بەهۆی پەیوەستیتان بەخواوە (کە قورئانە) ﴿وَلَا تَفَرَّقُواْۚ﴾ چەند بەرەکە(و لێك جیا) مەبن ﴿وَٱذۡكُرُواْ نِعۡمَتَ ٱللَّهِ عَلَيۡكُمۡ﴾ بیبیر لە بەهرەو چاکەی خوا بکەنەوە بەسەرتانەوە ﴿إِذۡ كُنتُمۡ أَعۡدَآءٗ﴾ لە کاتێکدا کە ئێوە دوژمنی یەکتر بوون ﴿فَأَلَّفَ بَيۡنَ قُلُوبِكُمۡ﴾ بەڵام خوا هۆگری خستە نێوان دڵەکانتان ﴿فَأَصۡبَحۡتُم بِنِعۡمَتِهِۦٓ إِخۡوَٰنٗا﴾ ئیتر بوون بەبرای یەکتر بەهۆی ئەو چاکەی خواوە ﴿وَكُنتُمۡ عَلَىٰ شَفَا حُفۡرَةٖ مِّنَ ٱلنَّارِ﴾ وە ئێوە لەسەر لێواری چاڵی بوون لەئاگر ﴿فَأَنقَذَكُم مِّنۡهَاۗ﴾ بەڵام خوا ڕزگاری کردن لێ ی ﴿كَذَٰلِكَ﴾ ئا بەو جۆرە ﴿يُبَيِّنُ ٱللَّهُ لَكُمۡ ءَايَٰتِهِۦ﴾ خوا بەڵگە ونیشانەکانی خۆی ڕوون دەکاتەوە بۆتان ﴿لَعَلَّكُمۡ تَهۡتَدُونَ﴾ تا بەردەوام بن لەسەر ڕێنموونیی (یان لەسەر شارەزایی) ﴿١٠٣﴾ ﴿وَلۡتَكُن مِّنكُمۡ أُمَّةٞ﴾ ئەبێ لە ناو ئێوەدا کۆمەڵێك ببێت ﴿يَدۡعُونَ إِلَى ٱلۡخَيۡرِ﴾ بانگەواز بکەن بۆ چاکە ﴿وَيَأۡمُرُونَ بِٱلۡمَعۡرُوفِ﴾ فەرمان بدەن بە هەموو چاکەیەك ﴿وَيَنۡهَوۡنَ عَنِ ٱلۡمُنكَرِۚ﴾ وە بەرگری بکەن لە هەموو خراپەیەك ﴿وَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡمُفۡلِحُونَ﴾ ئەوانە خۆیانن سەر کەوتوو وسەرفرازن ﴿١٠٤﴾ ﴿وَلَا تَكُونُواْ كَٱلَّذِينَ﴾ بە وێنەی ئەوانە مەبن (وەك ئەهلی کتاب) ﴿تَفَرَّقُواْ﴾ کە بەش بەش و ﴿وَٱخۡتَلَفُواْ﴾ جیاواز بوون ﴿مِنۢ بَعۡدِ﴾ لە پاش ئەوەی ﴿مَا جَآءَهُمُ ٱلۡبَيِّنَٰتُۚ﴾ ئەو بەڵگانەی بۆیان هات ﴿وَأُوْلَٰٓئِكَ لَهُمۡ عَذَابٌ عَظِيمٞ﴾ وە ئەوانە سزایەکی گەورەیان بۆ هەیە ﴿١٠٥﴾ ﴿يَوۡمَ تَبۡيَضُّ وُجُوهٞ﴾ ڕۆژێك دێت کە چەند ڕوویەك سپی دەبن ﴿وَتَسۡوَدُّ وُجُوهٞۚ﴾ وە چەند ڕوویەك ڕەش دەبن ﴿فَأَمَّا ٱلَّذِينَ﴾ جا ئەوانەی ﴿ٱسۡوَدَّتۡ وُجُوهُهُمۡ﴾ کە ڕوویان ڕەش بووە ﴿أَكَفَرۡتُم بَعۡدَ إِيمَٰنِكُمۡ﴾ (پێ یان دەووترێت) بۆچی بێ بڕوابوون لە پاش بڕوا هێنانتان ﴿فَذُوقُواْ ٱلۡعَذَابَ﴾ کەواتە بچێژن سزا ﴿بِمَا كُنتُمۡ تَكۡفُرُونَ﴾ بەهۆی بێ بڕوایی تانەوە ﴿١٠٦﴾ ﴿وَأَمَّا ٱلَّذِينَ ٱبۡيَضَّتۡ وُجُوهُهُمۡ﴾ وە ئەوانە کە ڕوویان سپی دەبێت ﴿فَفِي رَحۡمَةِ ٱللَّهِۖ﴾ ئەوە لەناو بەزەیی خوادان (لەبەهەشتدان) ﴿هُمۡ فِيهَا خَٰلِدُونَ﴾ ئەوانە تێیدا دەمێننەوە بەهەمیشەیی ﴿١٠٧﴾ ﴿تِلۡكَ ءَايَٰتُ ٱللَّهِ﴾ ئەمانە ئایەتەکانی خودان ﴿نَتۡلُوهَا عَلَيۡكَ﴾ دەیان خوێنینەوە بەسەرت دا ﴿بِٱلۡحَقِّۗ﴾ کە ڕاستن ﴿وَمَا ٱللَّهُ يُرِيدُ﴾ خواش نایەوێت ﴿ظُلۡمٗا لِّلۡعَٰلَمِينَ﴾ هیچ ستەمێك بۆ جیهانیان ﴿١٠٨﴾

وَلِلَّهِ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلۡأَرۡضِۚ وَإِلَى ٱللَّهِ تُرۡجَعُ ٱلۡأُمُورُ
﴿١٠٩﴾ كُنتُمۡ خَيۡرَ أُمَّةٍ أُخۡرِجَتۡ لِلنَّاسِ تَأۡمُرُونَ بِٱلۡمَعۡرُوفِ
وَتَنۡهَوۡنَ عَنِ ٱلۡمُنكَرِ وَتُؤۡمِنُونَ بِٱللَّهِۗ وَلَوۡ ءَامَنَ أَهۡلُ
ٱلۡكِتَٰبِ لَكَانَ خَيۡرٗا لَّهُمۚ مِّنۡهُمُ ٱلۡمُؤۡمِنُونَ وَأَكۡثَرُهُمُ
ٱلۡفَٰسِقُونَ ﴿١١٠﴾ لَن يَضُرُّوكُمۡ إِلَّآ أَذٗىۖ وَإِن يُقَٰتِلُوكُمۡ
يُوَلُّوكُمُ ٱلۡأَدۡبَارَ ثُمَّ لَا يُنصَرُونَ ﴿١١١﴾ ضُرِبَتۡ عَلَيۡهِمُ
ٱلذِّلَّةُ أَيۡنَ مَا ثُقِفُوٓاْ إِلَّا بِحَبۡلٖ مِّنَ ٱللَّهِ وَحَبۡلٖ مِّنَ ٱلنَّاسِ
وَبَآءُو بِغَضَبٖ مِّنَ ٱللَّهِ وَضُرِبَتۡ عَلَيۡهِمُ ٱلۡمَسۡكَنَةُۚ ذَٰلِكَ
بِأَنَّهُمۡ كَانُواْ يَكۡفُرُونَ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ وَيَقۡتُلُونَ ٱلۡأَنۢبِيَآءَ
بِغَيۡرِ حَقّٖۚ ذَٰلِكَ بِمَا عَصَواْ وَّكَانُواْ يَعۡتَدُونَ ﴿١١٢﴾ ۞ لَيۡسُواْ
سَوَآءٗۗ مِّنۡ أَهۡلِ ٱلۡكِتَٰبِ أُمَّةٞ قَآئِمَةٞ يَتۡلُونَ ءَايَٰتِ ٱللَّهِ
ءَانَآءَ ٱلَّيۡلِ وَهُمۡ يَسۡجُدُونَ ﴿١١٣﴾ يُؤۡمِنُونَ بِٱللَّهِ وَٱلۡيَوۡمِ
ٱلۡأٓخِرِ وَيَأۡمُرُونَ بِٱلۡمَعۡرُوفِ وَيَنۡهَوۡنَ عَنِ ٱلۡمُنكَرِ
وَيُسَٰرِعُونَ فِي ٱلۡخَيۡرَٰتِۖ وَأُوْلَٰٓئِكَ مِنَ ٱلصَّٰلِحِينَ ﴿١١٤﴾ وَمَا
يَفۡعَلُواْ مِنۡ خَيۡرٖ فَلَن يُكۡفَرُوهُۗ وَٱللَّهُ عَلِيمُۢ بِٱلۡمُتَّقِينَ ﴿١١٥﴾

ربع الحزب ٧

﴿وَلِلَّهِ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ﴾ تەنها بۆ خوایە هەرچی لە ئاسمانەکاندایە (وموڵکی خودایە) ﴿وَمَا فِي ٱلۡأَرۡضِۚ﴾
وە هەرچی لەزەوی دایە ﴿وَإِلَى ٱللَّهِ﴾ وە هەر بۆلای خودا ﴿تُرۡجَعُ ٱلۡأُمُورُ﴾ دەگەڕێتەوە هەموو کارەکان ﴿١٠٩﴾
﴿كُنتُمۡ خَيۡرَ أُمَّةٍ﴾ ئێوە(موسوڵمانان) باشترین گەلێك بوون ﴿أُخۡرِجَتۡ لِلنَّاسِ﴾ بۆ خەڵکی هێنرابێتە
دی ﴿تَأۡمُرُونَ بِٱلۡمَعۡرُوفِ﴾ فەرمان دەدەن بەچاکە ﴿وَتَنۡهَوۡنَ عَنِ ٱلۡمُنكَرِ﴾ وە جڵەوگیری دەکەن
لە خراپە ﴿وَتُؤۡمِنُونَ بِٱللَّهِۗ﴾ وە بڕوا دەهێنن بەخوا ﴿وَلَوۡ ءَامَنَ أَهۡلُ ٱلۡكِتَٰبِ﴾ ئەگەر نامە دارەکان
(خاوەن کتێبەکان لە جولەکەو گاورەکان) بڕوایان بهێنایە ﴿لَكَانَ خَيۡرٗا لَّهُمۚ﴾ ئەوە باشتربوو بۆیان
﴿مِّنۡهُمُ ٱلۡمُؤۡمِنُونَ﴾ هەندێ لەوان بڕوادارن و(باوەڕیان هێناوە بە ئاینی ئیسلام) ﴿وَأَكۡثَرُهُمُ
ٱلۡفَٰسِقُونَ﴾ بەڵام زۆربەیان لە فەرمانی خوا دەرچوون ﴿١١٠﴾ ﴿لَن يَضُرُّوكُمۡ﴾ هەرگیز ئەوان زیانتان
پێ ناگەیەنن ﴿إِلَّآ أَذٗىۖ﴾ مەگەر زیانێکی کەم ﴿وَإِن يُقَٰتِلُوكُمۡ﴾ وە ئەگەر بجەنگێن لەگەڵتاندا
﴿يُوَلُّوكُمُ ٱلۡأَدۡبَارَ﴾ پشتان تێ دەکەن ﴿ثُمَّ لَا يُنصَرُونَ﴾ دواتریش سەرکەوتوو نابن ﴿١١١﴾ ﴿ضُرِبَتۡ عَلَيۡهِمُ
ٱلذِّلَّةُ﴾ دراوە بەسەریاندا سەر شۆڕی و ڕیسوایی ﴿أَيۡنَ مَا ثُقِفُوٓاْ﴾ لەهەر شوێنێك ببن ﴿إِلَّا بِحَبۡلٖ مِّنَ
ٱللَّهِ﴾ مەگەر بە هۆی بەڵێن لەلایەن خوداوە نەبێت ﴿وَحَبۡلٖ مِّنَ ٱلنَّاسِ﴾ وە بەڵێنێك لەلای خەڵکەوە
﴿وَبَآءُو بِغَضَبٖ مِّنَ ٱللَّهِ﴾ شایستەی خەشمێکی گەورەبوون لە لایەن خواوە ﴿وَضُرِبَتۡ عَلَيۡهِمُ ٱلۡمَسۡكَنَةُۚ﴾
وە دراوە بەسەریاندا هەژاری(دەروون و چاو برسێتی) ﴿ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمۡ كَانُواْ﴾ ئەوە لەبەر ئەوە بوو ئەوان
﴿يَكۡفُرُونَ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ﴾ بێ بڕوابوون بە بەڵگەکانی خوا ﴿وَيَقۡتُلُونَ ٱلۡأَنۢبِيَآءَ﴾ وە پێغەمبەرانیان
دەکوشت ﴿بِغَيۡرِ حَقّٖۚ﴾ بەناڕەوا ﴿ذَٰلِكَ بِمَا عَصَواْ﴾ ئەوەش بەهۆی ئەوەوە بوو کە ئەوانە سەرپێچی
﴿وَّكَانُواْ يَعۡتَدُونَ﴾ و دەست درێژیان دەکرد ﴿١١٢﴾ ﴿لَيۡسُواْ سَوَآءٗۗ﴾ هەموو(نامە دارەکان) چوون یەك نین
﴿مِّنۡ أَهۡلِ ٱلۡكِتَٰبِ﴾ لەناو خاوەن نامەکاندا ﴿أُمَّةٞ قَآئِمَةٞ﴾ دەستەیەك ڕاست و ڕێك هەن ﴿يَتۡلُونَ ءَايَٰتِ
ٱللَّهِ﴾ ئایەتەکانی خوا دەخوێنن(وباوەڕیان هێناوە بە ئاینی ئیسلام) ﴿ءَانَآءَ ٱلَّيۡلِ﴾ لە (کاتەکانی)
شەودا ﴿وَهُمۡ يَسۡجُدُونَ﴾ وە لە(کاتەکانی) کڕنوش بردنیان دا ﴿١١٣﴾ ﴿يُؤۡمِنُونَ بِٱللَّهِ﴾ بڕوایان هەیە
بەخوا ﴿وَٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِ﴾ وە بە ڕۆژی دوایی ﴿وَيَأۡمُرُونَ بِٱلۡمَعۡرُوفِ﴾ و فەرمان دەدەن بەهەرچی چاکەیە
﴿وَيَنۡهَوۡنَ عَنِ ٱلۡمُنكَرِ﴾ وە بەرگری دەکەن لە هەرچی خراپەیە ﴿وَيُسَٰرِعُونَ فِي ٱلۡخَيۡرَٰتِۖ﴾ وە پێشبڕکێ
دەکەن لە هەموو چاکەکاندا ﴿وَأُوْلَٰٓئِكَ مِنَ ٱلصَّٰلِحِينَ﴾ وە ئەوانە لە کۆمەڵی چاکانن ﴿١١٤﴾ ﴿وَمَا يَفۡعَلُواْ مِنۡ
خَيۡرٖ﴾ هەر خێرو چاکەیەك بکەن ﴿فَلَن يُكۡفَرُوهُۗ﴾ ئەوە هەرگیز بێ بەش ناکرێن لە پاداشتەکەی
﴿وَٱللَّهُ عَلِيمُۢ بِٱلۡمُتَّقِينَ﴾ خواش بەئاگایە لە پارێزکاران ولەوانەی لێی دەترسن ﴿١١٥﴾

إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ لَن تُغۡنِيَ عَنۡهُمۡ أَمۡوَٰلُهُمۡ وَلَآ أَوۡلَٰدُهُم مِّنَ
ٱللَّهِ شَيۡـٔٗاۖ وَأُوْلَٰٓئِكَ أَصۡحَٰبُ ٱلنَّارِۖ هُمۡ فِيهَا خَٰلِدُونَ ١١٦
مَثَلُ مَا يُنفِقُونَ فِي هَٰذِهِ ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَا كَمَثَلِ رِيحٖ فِيهَا
صِرٌّ أَصَابَتۡ حَرۡثَ قَوۡمٖ ظَلَمُوٓاْ أَنفُسَهُمۡ فَأَهۡلَكَتۡهُۚ وَمَا
ظَلَمَهُمُ ٱللَّهُ وَلَٰكِنۡ أَنفُسَهُمۡ يَظۡلِمُونَ ١١٧ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ
ءَامَنُواْ لَا تَتَّخِذُواْ بِطَانَةٗ مِّن دُونِكُمۡ لَا يَأۡلُونَكُمۡ خَبَالٗا
وَدُّواْ مَا عَنِتُّمۡ قَدۡ بَدَتِ ٱلۡبَغۡضَآءُ مِنۡ أَفۡوَٰهِهِمۡ وَمَا تُخۡفِي
صُدُورُهُمۡ أَكۡبَرُۚ قَدۡ بَيَّنَّا لَكُمُ ٱلۡأٓيَٰتِۖ إِن كُنتُمۡ تَعۡقِلُونَ
١١٨ هَٰٓأَنتُمۡ أُوْلَآءِ تُحِبُّونَهُمۡ وَلَا يُحِبُّونَكُمۡ وَتُؤۡمِنُونَ بِٱلۡكِتَٰبِ
كُلِّهِۦ وَإِذَا لَقُوكُمۡ قَالُوٓاْ ءَامَنَّا وَإِذَا خَلَوۡاْ عَضُّواْ عَلَيۡكُمُ
ٱلۡأَنَامِلَ مِنَ ٱلۡغَيۡظِۚ قُلۡ مُوتُواْ بِغَيۡظِكُمۡۗ إِنَّ ٱللَّهَ عَلِيمُۢ بِذَاتِ
ٱلصُّدُورِ ١١٩ إِن تَمۡسَسۡكُمۡ حَسَنَةٞ تَسُؤۡهُمۡ وَإِن تُصِبۡكُمۡ
سَيِّئَةٞ يَفۡرَحُواْ بِهَاۖ وَإِن تَصۡبِرُواْ وَتَتَّقُواْ لَا يَضُرُّكُمۡ كَيۡدُهُمۡ
شَيۡـًٔاۗ إِنَّ ٱللَّهَ بِمَا يَعۡمَلُونَ مُحِيطٞ ١٢٠ وَإِذۡ غَدَوۡتَ مِنۡ أَهۡلِكَ
تُبَوِّئُ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ مَقَٰعِدَ لِلۡقِتَالِۗ وَٱللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ١٢١

﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ﴾ بەڕاستی ئەوانەی کەبێ بڕوا بوون ﴿لَن تُغۡنِيَ عَنۡهُمۡ﴾ سوود بەوان ناگەیەنێ
﴿أَمۡوَٰلُهُمۡ﴾ نەماڵەکانیان ﴿وَلَآ أَوۡلَٰدُهُم﴾ وە نە منداڵەکانیان ﴿مِّنَ ٱللَّهِ شَيۡـٔٗاۖ﴾ هیچێك لەلای خواوە
﴿وَأُوْلَٰٓئِكَ﴾ ئا ئەوانە ﴿أَصۡحَٰبُ ٱلنَّارِۖ﴾ هاوەڵ وهاوڕێی ئاگر دەبن ﴿هُمۡ فِيهَا خَٰلِدُونَ﴾ ئەوان تێیدا
دەمێننەوە بەهەمیشەیی ﴿١١٦﴾ ﴿مَثَلُ مَا يُنفِقُونَ﴾ وێنەی ئەو ماڵ و داراییەی کەبەختی دەکەن ﴿فِي هَٰذِهِ ٱلۡحَيَوٰةِ
ٱلدُّنۡيَا﴾ لەم ژیانی دونیایەدا ﴿كَمَثَلِ رِيحٍ﴾ بە وێنەی بایەکە ﴿فِيهَا صِرٌّ﴾ سەرما و سۆڵەی تێدابێت
﴿أَصَابَتۡ حَرۡثَ قَوۡمٖ﴾ بدات لەکشتوکاڵی تاقمێك ﴿ظَلَمُوٓاْ أَنفُسَهُمۡ﴾ کەستەمیان لەخۆیان کردبێت
﴿فَأَهۡلَكَتۡهُۚ﴾ جا ئەو (با) وسەرمایە کشتوکاڵەکەی لەناو بەرێت ﴿وَمَا ظَلَمَهُمُ ٱللَّهُ﴾ وە خوا
ستەمی لێ نەکردوون ﴿وَلَٰكِنۡ أَنفُسَهُمۡ يَظۡلِمُونَ﴾ بەڵکو خۆیان ستەمیان لەخۆیان دەکرد ﴿١١٧﴾
﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ﴾ ئەی کەسانەی کە بڕواتان هێناوە ﴿لَا تَتَّخِذُواْ﴾ مەگرن بۆ خۆتان ﴿بِطَانَةٗ﴾ دۆستی
گیانی بەگیانی ﴿مِّن دُونِكُمۡ﴾ جگە لەخۆتان(واتە جگە لەباوەڕداران) ﴿لَا يَأۡلُونَكُمۡ﴾ درێغیتان لێ
ناکەن ﴿خَبَالٗا﴾ لەهیچ شەڕ و خراپەیەك ﴿وَدُّواْ﴾ ئاواتە خوازی ﴿مَا عَنِتُّمۡ﴾ ناخۆشیتانن ﴿قَدۡ بَدَتِ﴾
بێگومان دەرئەکەوێت ﴿ٱلۡبَغۡضَآءُ﴾ خەشم و قین ﴿مِنۡ أَفۡوَٰهِهِمۡ﴾ لە(قسەکانی) دەمیانەوە ﴿وَمَا تُخۡفِي
صُدُورُهُمۡ أَكۡبَرُۚ﴾ وەئەوەی لەدڵیاندا شاردویانەتەوە گەورەترە ﴿قَدۡ بَيَّنَّا لَكُمُ ٱلۡأٓيَٰتِۖ﴾ بەڕاستی بەڵگە
ونیشانەکانمان بۆ ڕوون کردونەتەوە ﴿إِن كُنتُمۡ تَعۡقِلُونَ﴾ ئەگەر ئێوە ژیربن ﴿١١٨﴾ ﴿هَٰٓأَنتُمۡ أُوْلَآءِ تُحِبُّونَهُمۡ﴾
بێداربن ئائەوە ئێوەن کەئەوانتان خۆش دەوێت ﴿وَلَا يُحِبُّونَكُمۡ﴾ وەئەوان ئێوەیان خۆش ناوێ ﴿وَتُؤۡمِنُونَ﴾
وەباوەڕتان هەیە ﴿بِٱلۡكِتَٰبِ كُلِّهِۦ﴾ بەهەموو نامە ئاسمانی یەکان ﴿وَإِذَا لَقُوكُمۡ﴾ کاتێك ئەوان پێتان بگەن
﴿قَالُوٓاْ ءَامَنَّا﴾ دەڵێن بڕوامان هێناوە ﴿وَإِذَا خَلَوۡاْ﴾ وە کاتێك تەنها بونەوە ﴿عَضُّواْ عَلَيۡكُمُ ٱلۡأَنَامِلَ﴾
سەرە پەنجەکانی خۆیان ئەگەزن لێتان ﴿مِنَ ٱلۡغَيۡظِۚ﴾ لەڕقدا ﴿قُلۡ مُوتُواْ﴾ بڵێ بمرن ﴿بِغَيۡظِكُمۡۗ﴾ بەداخ
و ڕقی خۆتانەوە ﴿إِنَّ ٱللَّهَ عَلِيمُۢ﴾ بەڕاستی خوا زانایە ﴿بِذَاتِ ٱلصُّدُورِ﴾ بەوەی لەناو دڵەکاندایە ﴿١١٩﴾
﴿إِن تَمۡسَسۡكُمۡ حَسَنَةٞ﴾ ئەگەر چاکە و خۆشیەکتان پێ بگات ﴿تَسُؤۡهُمۡ﴾ غەمبار دەبن ﴿وَإِن تُصِبۡكُمۡ
سَيِّئَةٞ﴾ بەڵام ئەگەر ناخۆشیەکتان پێ بگات ﴿يَفۡرَحُواْ بِهَاۖ﴾ دڵخۆش دەبن پێی ﴿وَإِن تَصۡبِرُواْ﴾
ئەگەر ئێوە بەئارام بن (لەسەر گوێڕایەڵی خوا) ﴿وَتَتَّقُواْ﴾ و لەخوا بترسن ﴿لَا يَضُرُّكُمۡ كَيۡدُهُمۡ
شَيۡـًٔاۗ﴾ پیلانی ئەوان هیچ زیانێکتان پێ ناگەیەنێت ﴿إِنَّ ٱللَّهَ بِمَا يَعۡمَلُونَ مُحِيطٞ﴾ بەڕاستی خوا
تەواو ئاگادارە بە هەرچی ئەوان دەیکەن ﴿١٢٠﴾ ﴿وَإِذۡ﴾ وە (بێنەوە بیریان) کاتێ ﴿غَدَوۡتَ مِنۡ أَهۡلِكَ﴾ کە
بەیانی زوو دەرچوویت لەلای ماڵ و خێزانت ﴿تُبَوِّئُ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ﴾ بڕوادارەکانت نیشتەجێ ئەکرد
﴿مَقَٰعِدَ لِلۡقِتَالِۗ﴾ لە چەند شوێنێکدا بۆ جەنگ کردن ﴿وَٱللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ﴾ وە خوا بیسەری
زانایە ﴿١٢١﴾

إِذۡ هَمَّت طَّآئِفَتَانِ مِنكُمۡ أَن تَفۡشَلَا وَٱللَّهُ وَلِيُّهُمَاۗ وَعَلَى ٱللَّهِ
فَلۡيَتَوَكَّلِ ٱلۡمُؤۡمِنُونَ ﴿١٢٢﴾ وَلَقَدۡ نَصَرَكُمُ ٱللَّهُ بِبَدۡرٖ وَأَنتُمۡ أَذِلَّةٞۖ
فَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ لَعَلَّكُمۡ تَشۡكُرُونَ ﴿١٢٣﴾ إِذۡ تَقُولُ لِلۡمُؤۡمِنِينَ
أَلَن يَكۡفِيَكُمۡ أَن يُمِدَّكُمۡ رَبُّكُم بِثَلَٰثَةِ ءَالَٰفٖ مِّنَ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةِ
مُنزَلِينَ ﴿١٢٤﴾ بَلَىٰٓۚ إِن تَصۡبِرُواْ وَتَتَّقُواْ وَيَأۡتُوكُم مِّن فَوۡرِهِمۡ
هَٰذَا يُمۡدِدۡكُمۡ رَبُّكُم بِخَمۡسَةِ ءَالَٰفٖ مِّنَ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةِ مُسَوِّمِينَ
﴿١٢٥﴾ وَمَا جَعَلَهُ ٱللَّهُ إِلَّا بُشۡرَىٰ لَكُمۡ وَلِتَطۡمَئِنَّ قُلُوبُكُم بِهِۦۗ
وَمَا ٱلنَّصۡرُ إِلَّا مِنۡ عِندِ ٱللَّهِ ٱلۡعَزِيزِ ٱلۡحَكِيمِ ﴿١٢٦﴾ لِيَقۡطَعَ طَرَفٗا
مِّنَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓاْ أَوۡ يَكۡبِتَهُمۡ فَيَنقَلِبُواْ خَآئِبِينَ ﴿١٢٧﴾
لَيۡسَ لَكَ مِنَ ٱلۡأَمۡرِ شَيۡءٌ أَوۡ يَتُوبَ عَلَيۡهِمۡ أَوۡ يُعَذِّبَهُمۡ فَإِنَّهُمۡ
ظَٰلِمُونَ ﴿١٢٨﴾ وَلِلَّهِ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلۡأَرۡضِۚ يَغۡفِرُ لِمَن
يَشَآءُ وَيُعَذِّبُ مَن يَشَآءُۚ وَٱللَّهُ غَفُورٞ رَّحِيمٞ ﴿١٢٩﴾ يَٰٓأَيُّهَا
ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تَأۡكُلُواْ ٱلرِّبَوٰٓاْ أَضۡعَٰفٗا مُّضَٰعَفَةٗۖ
وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ لَعَلَّكُمۡ تُفۡلِحُونَ ﴿١٣٠﴾ وَٱتَّقُواْ ٱلنَّارَ ٱلَّتِيٓ أُعِدَّتۡ
لِلۡكَٰفِرِينَ ﴿١٣١﴾ وَأَطِيعُواْ ٱللَّهَ وَٱلرَّسُولَ لَعَلَّكُمۡ تُرۡحَمُونَ ﴿١٣٢﴾

﴿إِذۡ هَمَّت طَّآئِفَتَانِ مِنكُمۡ﴾ لەو کاتەدا کە دوو کۆمەڵ لە ئێوە خەریك بوون ﴿أَن تَفۡشَلَا﴾ سست
بن وتێك بشكێن و (بگەڕێنەوە) ﴿وَٱللَّهُ وَلِيُّهُمَاۗ﴾ بەڵام خوا دۆست و یارمەتی دەریان بوو ﴿وَعَلَى ٱللَّهِ
فَلۡيَتَوَكَّلِ ٱلۡمُؤۡمِنُونَ﴾ وە بڕوا داران با پشت تەنها بە خوا ببەستن ﴿١٢٢﴾ ﴿وَلَقَدۡ نَصَرَكُمُ ٱللَّهُ﴾ سوێند بە خوا
بێگومان خوا ئێوەی سەرخست ﴿بِبَدۡرٖ﴾ لە (جەنگی) بەدردا ﴿وَأَنتُمۡ أَذِلَّةٞۖ﴾ لە کاتێكدا ئێوە کەم و
لاواز بوون ﴿فَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ﴾ دەی لە خوا بترسن ﴿لَعَلَّكُمۡ تَشۡكُرُونَ﴾ بەڵكو سوپاس گوزاری بن ﴿١٢٣﴾
﴿إِذۡ تَقُولُ لِلۡمُؤۡمِنِينَ﴾ (بیریان بخەرەوە) ئەو کاتەی دەتووت بە بڕوادارەکان ﴿أَلَن يَكۡفِيَكُمۡ﴾ ئایا بەستان
نی یە ﴿أَن يُمِدَّكُمۡ رَبُّكُم﴾ پەروەردگارتان کۆمەکتان بکات ﴿بِثَلَٰثَةِ ءَالَٰفٖ﴾ بە سێ هەزار ﴿مِّنَ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةِ
مُنزَلِينَ﴾ لە فریشتە دابەزێنراوەکان ﴿١٢٤﴾ ﴿بَلَىٰٓۚ إِن تَصۡبِرُواْ﴾ بەڵێ، ئەگەر ئارام بگرن ﴿وَتَتَّقُواْ﴾ وە لە خوا
بترسن ﴿وَيَأۡتُوكُم مِّن فَوۡرِهِمۡ هَٰذَا﴾ پەلامارتان بدەن لەم کاتانەدا ﴿يُمۡدِدۡكُمۡ رَبُّكُم﴾ پەروەردگارتان
کۆمەکتان بکات ﴿بِخَمۡسَةِ ءَالَٰفٖ﴾ بە پێنج هەزار ﴿مِّنَ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةِ مُسَوِّمِينَ﴾ لە فریشتە نیشانەدارەکان ﴿١٢٥﴾
﴿وَمَا جَعَلَهُ ٱللَّهُ﴾ وە خوا تەنها ئەو (کۆمەکی) یەی کرد ﴿إِلَّا بُشۡرَىٰ لَكُمۡ﴾ بە مژدە بۆتان ﴿وَلِتَطۡمَئِنَّ
قُلُوبُكُم بِهِۦۗ﴾ وە بۆ ئەوەی دڵەکانتانی پێ ئارام ببێ ﴿وَمَا ٱلنَّصۡرُ إِلَّا مِنۡ عِندِ ٱللَّهِ﴾ (ئەوەش بزانن)
سەرکەوتنیش تەنها لەلایەن خوای ﴿ٱلۡعَزِيزِ ٱلۡحَكِيمِ﴾ باڵا دەستی داناوەیە ﴿١٢٦﴾ ﴿لِيَقۡطَعَ طَرَفٗا﴾ (وە
ناردنی فریشتەکان) بۆ ئەوە بوو دابڕێت (لە ناوی بات) بەشێك ﴿مِّنَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓاْ﴾ لەوانەی کە
بێ بڕوان ﴿أَوۡ يَكۡبِتَهُمۡ﴾ یان خەفەت باریان بکات (بە تێشكانیان) ﴿فَيَنقَلِبُواْ خَآئِبِينَ﴾ ئەمجا
بگەڕێنەوە بە نائومێدی ﴿١٢٧﴾ ﴿لَيۡسَ لَكَ﴾ دەربارەی هەڵهاتووەکانی شەڕی ئوحود بە ڕاستی بەدەست
تۆ نی یە (ئەی موحەممەد ﷺ) ﴿مِنَ ٱلۡأَمۡرِ شَيۡءٌ﴾ هیچ شتێك لەو کارەدا ﴿أَوۡ يَتُوبَ عَلَيۡهِمۡ﴾ چ (خوا)
تەوبەیان لێ وەرگرێ ﴿أَوۡ يُعَذِّبَهُمۡ﴾ یان سزایان بدات ﴿فَإِنَّهُمۡ ظَٰلِمُونَ﴾ چونکە بە ڕاستی ئەوانە
ستەمکارن ﴿١٢٨﴾ ﴿وَلِلَّهِ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ﴾ هەر بۆ خوایە هەرچی لە ئاسمانەکاندایە ﴿وَمَا فِي ٱلۡأَرۡضِۚ﴾ وە
هەرچی لە زەوی دایە ﴿يَغۡفِرُ لِمَن يَشَآءُ وَيُعَذِّبُ مَن يَشَآءُۚ﴾ خۆش ئەبێ لە هەر کەس خۆی بیەوێ
وە سزای هەر کەسیش ئەدات خۆی بیەوێ ﴿وَٱللَّهُ غَفُورٞ رَّحِيمٞ﴾ وە خوا لێ بوردەی میهرەبانە ﴿١٢٩﴾
﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ﴾ ئەی کەسانێ کە بڕواتان هێناوە ﴿لَا تَأۡكُلُواْ ٱلرِّبَوٰٓاْ﴾ سوود مەخۆن ﴿أَضۡعَٰفٗا
مُّضَٰعَفَةٗۖ﴾ چەند بەرامبەر ﴿وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ﴾ و لە خوا بترسن ﴿لَعَلَّكُمۡ تُفۡلِحُونَ﴾ بۆ ئەوەی ڕزگاربن ﴿١٣٠﴾
﴿وَٱتَّقُواْ ٱلنَّارَ﴾ وە خۆتان بپارێزن لەو ئاگرەی ﴿ٱلَّتِيٓ أُعِدَّتۡ لِلۡكَٰفِرِينَ﴾ کە ئامادە کراوە بۆ بێ
بڕواکان ﴿١٣١﴾ ﴿وَأَطِيعُواْ ٱللَّهَ وَٱلرَّسُولَ﴾ وە گوێ ڕایەڵی خودا و پێغەمبەر بن ﴿لَعَلَّكُمۡ تُرۡحَمُونَ﴾ بێگومان
میهرەبانیتان لەگەڵ ئەکرێت ﴿١٣٢﴾

۞ وَسَارِعُوٓاْ إِلَىٰ مَغۡفِرَةٖ مِّن رَّبِّكُمۡ وَجَنَّةٍ عَرۡضُهَا
ٱلسَّمَٰوَٰتُ وَٱلۡأَرۡضُ أُعِدَّتۡ لِلۡمُتَّقِينَ ﴿١٣٣﴾ ٱلَّذِينَ يُنفِقُونَ
فِي ٱلسَّرَّآءِ وَٱلضَّرَّآءِ وَٱلۡكَٰظِمِينَ ٱلۡغَيۡظَ وَٱلۡعَافِينَ
عَنِ ٱلنَّاسِۗ وَٱللَّهُ يُحِبُّ ٱلۡمُحۡسِنِينَ ﴿١٣٤﴾ وَٱلَّذِينَ إِذَا فَعَلُواْ
فَٰحِشَةً أَوۡ ظَلَمُوٓاْ أَنفُسَهُمۡ ذَكَرُواْ ٱللَّهَ فَٱسۡتَغۡفَرُواْ
لِذُنُوبِهِمۡ وَمَن يَغۡفِرُ ٱلذُّنُوبَ إِلَّا ٱللَّهُ وَلَمۡ يُصِرُّواْ عَلَىٰ مَا
فَعَلُواْ وَهُمۡ يَعۡلَمُونَ ﴿١٣٥﴾ أُوْلَٰٓئِكَ جَزَآؤُهُم مَّغۡفِرَةٞ مِّن
رَّبِّهِمۡ وَجَنَّٰتٞ تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَاۚ وَنِعۡمَ
أَجۡرُ ٱلۡعَٰمِلِينَ ﴿١٣٦﴾ قَدۡ خَلَتۡ مِن قَبۡلِكُمۡ سُنَنٞ فَسِيرُواْ
فِي ٱلۡأَرۡضِ فَٱنظُرُواْ كَيۡفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلۡمُكَذِّبِينَ
﴿١٣٧﴾ هَٰذَا بَيَانٞ لِّلنَّاسِ وَهُدٗى وَمَوۡعِظَةٞ لِّلۡمُتَّقِينَ ﴿١٣٨﴾
وَلَا تَهِنُواْ وَلَا تَحۡزَنُواْ وَأَنتُمُ ٱلۡأَعۡلَوۡنَ إِن كُنتُم مُّؤۡمِنِينَ
﴿١٣٩﴾ إِن يَمۡسَسۡكُمۡ قَرۡحٞ فَقَدۡ مَسَّ ٱلۡقَوۡمَ قَرۡحٞ مِّثۡلُهُۥۚ وَتِلۡكَ
ٱلۡأَيَّامُ نُدَاوِلُهَا بَيۡنَ ٱلنَّاسِ وَلِيَعۡلَمَ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ
وَيَتَّخِذَ مِنكُمۡ شُهَدَآءَۗ وَٱللَّهُ لَا يُحِبُّ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿١٤٠﴾

﴿وَسَارِعُوٓاْ إِلَىٰ مَغۡفِرَةٖ﴾ پێشبڕکێ بکەن بۆ لێ بوردنێکی گەورەی (خودا) ﴿مِّن رَّبِّكُمۡ﴾
لەلایەن پەروەرگارتانەوە ﴿وَجَنَّةٍ عَرۡضُهَا﴾ وە بۆ بەهەشتێك کە پانییەکەی (بە ئەندازەی)
﴿ٱلسَّمَٰوَٰتُ وَٱلۡأَرۡضُ﴾ ئاسمانەکان و زەوی یە ﴿أُعِدَّتۡ لِلۡمُتَّقِينَ﴾ کە ئامادە کراوە بۆ لە خوا ترسان ﴿١٣٣﴾
﴿ٱلَّذِينَ يُنفِقُونَ﴾ ئەوانەی ماڵ دەبەخشن (لە ڕێ ی خوادا) ﴿فِي ٱلسَّرَّآءِ وَٱلضَّرَّآءِ﴾ لە کاتی خۆشی
(دەوڵەمەندی) و ناخۆشی دا ﴿وَٱلۡكَٰظِمِينَ ٱلۡغَيۡظَ﴾ و ڕقی بەتینی خۆیان دەخۆنەوە و ﴿وَٱلۡعَافِينَ
عَنِ ٱلنَّاسِۗ﴾ دەبوورن لە خەڵکی ﴿وَٱللَّهُ يُحِبُّ ٱلۡمُحۡسِنِينَ﴾ خواش چاکەکارانی خۆش دەوێت ﴿١٣٤﴾
﴿وَٱلَّذِينَ إِذَا فَعَلُواْ فَٰحِشَةً﴾ وە ئەوانەی کە کاتێك کردەوەیەکی ناشیرین دەکەن ﴿أَوۡ ظَلَمُوٓاْ أَنفُسَهُمۡ﴾
یاستەم لەخۆیان دەکەن ﴿ذَكَرُواْ ٱللَّهَ﴾ کە یادی خوایان کردەوە ﴿فَٱسۡتَغۡفَرُواْ لِذُنُوبِهِمۡ﴾ ئەمجا
داوای لێ بووردن دەکەن بۆ گوناهەکانیان ﴿وَمَن يَغۡفِرُ ٱلذُّنُوبَ﴾ ئایا کێ دەبووڕێت لە گوناهەکان
﴿إِلَّا ٱللَّهُ﴾ بێجگە لە خوا؟ ﴿وَلَمۡ يُصِرُّواْ﴾ وە بەردەوام نابن ﴿عَلَىٰ مَا فَعَلُواْ﴾ لەسەر ئەوەی کە کردوویانە
﴿وَهُمۡ يَعۡلَمُونَ﴾ لە کاتێکدا بزانن (گوناهە) ﴿١٣٥﴾ ﴿أُوْلَٰٓئِكَ﴾ ئا ئەوانە ﴿جَزَآؤُهُم مَّغۡفِرَةٞ﴾ پاداشتیان
لێ بووردنە ﴿مِّن رَّبِّهِمۡ﴾ لەلایەن پەروەردگاریانەوە ﴿وَجَنَّٰتٞ﴾ و چەند باخاتێك (بەهەشتێك)
﴿تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُ﴾ کەڕوبارەکان دەڕۆن بەژێریاندا ﴿خَٰلِدِينَ فِيهَاۚ﴾ ئەمێننەوە لەو بەهەشتانەدا
بەهەمیشەیی ﴿وَنِعۡمَ أَجۡرُ ٱلۡعَٰمِلِينَ﴾ چەند چاکە پاداشتی چاکەکاران ﴿١٣٦﴾ ﴿قَدۡ خَلَتۡ﴾ بێگومان ڕابورد
﴿مِن قَبۡلِكُمۡ سُنَنٞ﴾ لە پێش ئێوەوە چەند ڕێ و یاسایەك (باوێك) ﴿فَسِيرُواْ فِي ٱلۡأَرۡضِ﴾ ئەمجا
ئێوە بگەڕێن بەزەویدا ﴿فَٱنظُرُواْ كَيۡفَ كَانَ﴾ و سەرنج بدەن ئایا چۆن بوو ﴿عَٰقِبَةُ ٱلۡمُكَذِّبِينَ﴾
سەرئەنجامی بێ بڕواکان ﴿١٣٧﴾ ﴿هَٰذَا بَيَانٞ لِّلنَّاسِ﴾ ئەمە ڕوون کردنەوەیە بۆ هەموو خەڵکی
﴿وَهُدٗى وَمَوۡعِظَةٞ﴾ و ڕێنموونیی و ئامۆژگاری یە ﴿لِّلۡمُتَّقِينَ﴾ بۆ لە خوا ترسان ﴿١٣٨﴾ ﴿وَلَا تَهِنُواْ﴾
سست و دڵ لاواز مەبن ﴿وَلَا تَحۡزَنُواْ﴾ وە غەمبار مەبن ﴿وَأَنتُمُ ٱلۡأَعۡلَوۡنَ﴾ هەر ئێوە بەرز و بڵند ترن
﴿إِن كُنتُم مُّؤۡمِنِينَ﴾ ئەگەر بڕوادار بن ﴿١٣٩﴾ ﴿إِن يَمۡسَسۡكُمۡ قَرۡحٞ﴾ ئەگەر ئێوە (لە ئوحوددا) زام و برینتان
تووش بووە ﴿فَقَدۡ مَسَّ ٱلۡقَوۡمَ قَرۡحٞ﴾ ئەوە بێگومان ئەو هۆزە (بتپەرستەکان لە بەدردا) زام و برینیان تووش
بووە ﴿مِّثۡلُهُۥۚ﴾ بە وێنەی زامی ئێوە ﴿وَتِلۡكَ ٱلۡأَيَّامُ﴾ ئەو چەرخ و ڕۆژانەی (زاڵبوون و سەرکەوتنانە)
﴿نُدَاوِلُهَا بَيۡنَ ٱلنَّاسِ﴾ دەیگێڕین لە ناو خەڵکیدا (جارێك بۆ ئێوە و جارێك بۆ ئەوان) ﴿وَلِيَعۡلَمَ ٱللَّهُ﴾
لەبەر ئەوەی (لەدونیادا) خوا دەری بخات ﴿ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ﴾ ئەوانەی بڕوایان هێناوە ﴿وَيَتَّخِذَ
مِنكُمۡ﴾ و لە ناو ئێوەدا هەڵبژێرێت ﴿شُهَدَآءَۗ﴾ چەند کەسێك بە شەهید ﴿وَٱللَّهُ لَا يُحِبُّ ٱلظَّٰلِمِينَ﴾
وە خوا ستەم کارانی خۆش ناوێت ﴿١٤٠﴾

وَلِيُمَحِّصَ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَيَمۡحَقَ ٱلۡكَٰفِرِينَ ١٤١ أَمۡ
حَسِبۡتُمۡ أَن تَدۡخُلُواْ ٱلۡجَنَّةَ وَلَمَّا يَعۡلَمِ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ جَٰهَدُواْ
مِنكُمۡ وَيَعۡلَمَ ٱلصَّٰبِرِينَ ١٤٢ وَلَقَدۡ كُنتُمۡ تَمَنَّوۡنَ ٱلۡمَوۡتَ مِن
قَبۡلِ أَن تَلۡقَوۡهُ فَقَدۡ رَأَيۡتُمُوهُ وَأَنتُمۡ تَنظُرُونَ ١٤٣ وَمَا مُحَمَّدٌ
إِلَّا رَسُولٞ قَدۡ خَلَتۡ مِن قَبۡلِهِ ٱلرُّسُلُۚ أَفَإِيْن مَّاتَ أَوۡ قُتِلَ
ٱنقَلَبۡتُمۡ عَلَىٰٓ أَعۡقَٰبِكُمۡۚ وَمَن يَنقَلِبۡ عَلَىٰ عَقِبَيۡهِ فَلَن يَضُرَّ
ٱللَّهَ شَيۡـٔٗاۗ وَسَيَجۡزِي ٱللَّهُ ٱلشَّٰكِرِينَ ١٤٤ وَمَا كَانَ
لِنَفۡسٍ أَن تَمُوتَ إِلَّا بِإِذۡنِ ٱللَّهِ كِتَٰبٗا مُّؤَجَّلٗاۗ وَمَن يُرِدۡ
ثَوَابَ ٱلدُّنۡيَا نُؤۡتِهِۦ مِنۡهَا وَمَن يُرِدۡ ثَوَابَ ٱلۡأٓخِرَةِ نُؤۡتِهِۦ مِنۡهَاۚ
وَسَنَجۡزِي ٱلشَّٰكِرِينَ ١٤٥ وَكَأَيِّن مِّن نَّبِيّٖ قَٰتَلَ مَعَهُۥ
رِبِّيُّونَ كَثِيرٞ فَمَا وَهَنُواْ لِمَآ أَصَابَهُمۡ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ وَمَا ضَعُفُواْ
وَمَا ٱسۡتَكَانُواْۗ وَٱللَّهُ يُحِبُّ ٱلصَّٰبِرِينَ ١٤٦ وَمَا كَانَ قَوۡلَهُمۡ إِلَّآ أَن
قَالُواْ رَبَّنَا ٱغۡفِرۡ لَنَا ذُنُوبَنَا وَإِسۡرَافَنَا فِيٓ أَمۡرِنَا وَثَبِّتۡ أَقۡدَامَنَا
وَٱنصُرۡنَا عَلَى ٱلۡقَوۡمِ ٱلۡكَٰفِرِينَ ١٤٧ فَـَٔاتَىٰهُمُ ٱللَّهُ ثَوَابَ
ٱلدُّنۡيَا وَحُسۡنَ ثَوَابِ ٱلۡأٓخِرَةِۗ وَٱللَّهُ يُحِبُّ ٱلۡمُحۡسِنِينَ ١٤٨

﴿وَلِيُمَحِّصَ ٱللَّهُ﴾ وە تـا خوا(لـە تـاوان) پـاك بكاتـەوە ﴿ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ﴾ ئەوانـەی كە بـڕوادارن﴿وَيَمۡحَقَ ٱلۡكَٰفِرِينَ﴾ وەبـێ بـاوەڕان بنەبـڕ بكات ﴿١٤١﴾ ﴿أَمۡ حَسِبۡتُمۡ﴾ ئایـا ئێوە وا گومانتـان دەبرد ﴿أَن تَدۡخُلُواْ ٱلۡجَنَّةَ﴾ كـە دەچنـە بەهەشـت ﴿وَلَمَّا يَعۡلَمِ ٱللَّهُ﴾ لـە كاتێكدا هێشـتا خـوا دەری نەخسـتوە (واتـە تاقی نەكردونەتەوە) ﴿ٱلَّذِينَ جَٰهَدُواْ مِنكُمۡ﴾ ئەوانەی تێ دەكۆشـن لە ئێوە ﴿وَيَعۡلَمَ ٱلصَّٰبِرِينَ﴾ و هێشـتا دەری نەخسـتوون كەسـانێك لە ئێـوە كە خۆڕاگران ﴿١٤٢﴾ ﴿وَلَقَدۡ كُنتُمۡ﴾ سـوێند بێ بێگومـان ئێوە ﴿تَمَنَّوۡنَ ٱلۡمَوۡتَ﴾ ئاواتی (شـەهیدی و) مردنتـان ئەخواسـت﴿مِن قَبۡلِ﴾ لەپێش ئـەوەی ﴿أَن تَلۡقَوۡهُ﴾ پێ ی بگەن ﴿فَقَدۡ رَأَيۡتُمُوهُ﴾ خۆ بەڕاسـتی مردنتان بینی ﴿وَأَنتُمۡ تَنظُرُونَ﴾ لە كاتێكدا ئێوە زەق سـەیرتان دەكرد ﴿١٤٣﴾ ﴿وَمَا مُحَمَّدٌ إِلَّا رَسُولٞ﴾ موحەممەد ﷺ تەنها پێغەمبەرێكە (نەمر نی یە) ﴿قَدۡ خَلَتۡ مِن قَبۡلِهِ ٱلرُّسُلُۚ﴾ بێگومان لەپێش ئەو پێغەمبەرانی تر ڕابوردون ﴿أَفَإِيْن مَّاتَ﴾ جا ئایا ئەگەر وەفاتی كرد ﴿أَوۡ قُتِلَ﴾ یان كوژرا ﴿ٱنقَلَبۡتُمۡ عَلَىٰٓ أَعۡقَٰبِكُمۡۚ﴾ دەگەڕێنـەوە بـۆ دواوەی خۆتان(پاشـگەز دەبنـەوە) ﴿وَمَن يَنقَلِبۡ﴾ هەر كەس هەڵگەڕێتـەوە ﴿عَلَىٰ عَقِبَيۡهِ﴾ بـۆ دواوەی خۆی(بۆ بت پەرسـتی) ﴿فَلَن يَضُرَّ ٱللَّهَ شَيۡـٔٗاۗ﴾ ئـەوە هەرگیز (ئەو كەسە) هیچ زیانێك ناگەیەنێت بەخوا ﴿وَسَيَجۡزِي ٱللَّهُ﴾ وە بەزوویی خوا پاداشتی ﴿ٱلشَّٰكِرِينَ﴾ سـوپاس گـوزاران دەداتەوە ﴿١٤٤﴾ ﴿وَمَا كَانَ لِنَفۡسٍ﴾ هیچ كەسێك نەبـووە ﴿أَن تَمُوتَ﴾ كە بمرێت ﴿إِلَّا بِإِذۡنِ ٱللَّهِ﴾ مەگەر بە فەرمانی خوا ﴿كِتَٰبٗا مُّؤَجَّلٗاۗ﴾ نوسراوێكی كات دیاری كراوە (لەو كاتەدا كەخوای گەورە دیاری كردوە) ﴿وَمَن يُرِدۡ﴾ هەر كەسێك دەیەوێت ﴿ثَوَابَ ٱلدُّنۡيَا﴾ پاداشت و دەستكەوتی دونیایی ﴿نُؤۡتِهِۦ مِنۡهَا﴾ لەو(پاداشتی دونیا) هەندێكی پێ دەدەین ﴿وَمَن يُرِدۡ﴾ وە هەر كەسێك دەیەوێت ﴿ثَوَابَ ٱلۡأٓخِرَةِ﴾ پاداشـتی پاشـەڕۆژ ﴿نُؤۡتِهِۦ مِنۡهَاۚ﴾ لەو(پاداشـتی پاشـەڕۆژە) هەندێكی پێ دەبەخشین ﴿وَسَنَجۡزِي ٱلشَّٰكِرِينَ﴾ وە بـەزووی پاداشـتی سـوپاس گـوزاران دەدەینـەوە ﴿١٤٥﴾ ﴿وَكَأَيِّن مِّن نَّبِيّٖ﴾ زۆر لـە پێغەمبـەران ﴿قَٰتَلَ مَعَهُۥ﴾ جەنگ و كوشـتاریان كردووە لەگاڵیاندا (شانبەشـانیان) ﴿رِبِّيُّونَ كَثِيرٞ﴾ زۆر لـە زانایـان و خواناسـان ﴿فَمَا وَهَنُواْ﴾ جـا سسـت و دەسـتە پاچە نەبـوون ﴿لِمَآ أَصَابَهُمۡ﴾ بەهـۆی ئەوەی كـە دووچاریان بووە ﴿فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ﴾ لە ڕێ ی خـوادا ﴿وَمَا ضَعُفُواْ﴾ وە بێ هێز و لاواز نەبوون ﴿وَمَا ٱسۡتَكَانُواْۗ﴾ وە سـەریان شـۆڕ نەكرد بۆ دوژمـن ﴿وَٱللَّهُ يُحِبُّ ٱلصَّٰبِرِينَ﴾ وە خوا خۆڕاگرانی خـۆش دەوێـت ﴿١٤٦﴾ ﴿وَمَا كَانَ قَوۡلَهُمۡ﴾ هـەر ئەمە ووتەی ئـەوان بوو ﴿إِلَّآ أَن قَالُواْ﴾ كەدەیـان ووت ﴿رَبَّنَا ٱغۡفِرۡ لَنَا﴾ ئەی پەروەردگارمان لێمان ببورە ﴿ذُنُوبَنَا﴾ لە گوناهەكانمان ﴿وَإِسۡرَافَنَا﴾ وە لە زیادە ڕەویمان ﴿فِيٓ أَمۡرِنَا﴾ لـە كاروبارمانـدا ﴿وَثَبِّتۡ أَقۡدَامَنَا﴾ و پێكانمان جێگیر بكە (لـە جەنگدا) ﴿وَٱنصُرۡنَا﴾ و سـەرمان بخە ﴿عَلَى ٱلۡقَوۡمِ ٱلۡكَٰفِرِينَ﴾ بەسـەر كۆمەڵی بێ بڕوایانـدا ﴿١٤٧﴾ ﴿فَـَٔاتَىٰهُمُ ٱللَّهُ﴾ بەهۆی ئەوەوە خـوا پـێ ی بەخشـین ﴿ثَوَابَ ٱلدُّنۡيَا﴾ پاداشـتی دونیـا ﴿وَحُسۡنَ ثَوَابِ ٱلۡأٓخِرَةِۗ﴾ وە پاداشـتی چـاك و شیرینی ڕۆژی دوایی ﴿وَٱللَّهُ يُحِبُّ ٱلۡمُحۡسِنِينَ﴾ خوا چاكەكارانی خۆش دەوێت ﴿١٤٨﴾

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِن تُطِيعُواْ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ
يَرُدُّوكُمۡ عَلَىٰٓ أَعۡقَٰبِكُمۡ فَتَنقَلِبُواْ خَٰسِرِينَ
١٤٩ بَلِ ٱللَّهُ مَوۡلَىٰكُمۡۖ وَهُوَ خَيۡرُ ٱلنَّٰصِرِينَ ١٥٠ سَنُلۡقِي
فِي قُلُوبِ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ ٱلرُّعۡبَ بِمَآ أَشۡرَكُواْ بِٱللَّهِ
مَا لَمۡ يُنَزِّلۡ بِهِۦ سُلۡطَٰنٗاۖ وَمَأۡوَىٰهُمُ ٱلنَّارُۖ وَبِئۡسَ
مَثۡوَى ٱلظَّٰلِمِينَ ١٥١ وَلَقَدۡ صَدَقَكُمُ ٱللَّهُ
وَعۡدَهُۥٓ إِذۡ تَحُسُّونَهُم بِإِذۡنِهِۦۖ حَتَّىٰٓ إِذَا فَشِلۡتُمۡ
وَتَنَٰزَعۡتُمۡ فِي ٱلۡأَمۡرِ وَعَصَيۡتُم مِّنۢ بَعۡدِ مَآ أَرَىٰكُم
مَّا تُحِبُّونَۚ مِنكُم مَّن يُرِيدُ ٱلدُّنۡيَا وَمِنكُم مَّن
يُرِيدُ ٱلۡأٓخِرَةَۚ ثُمَّ صَرَفَكُمۡ عَنۡهُمۡ لِيَبۡتَلِيَكُمۡۖ
وَلَقَدۡ عَفَا عَنكُمۡۗ وَٱللَّهُ ذُو فَضۡلٍ عَلَى ٱلۡمُؤۡمِنِينَ
١٥٢ ۞ إِذۡ تُصۡعِدُونَ وَلَا تَلۡوُۥنَ عَلَىٰٓ أَحَدٖ
وَٱلرَّسُولُ يَدۡعُوكُمۡ فِيٓ أُخۡرَىٰكُمۡ فَأَثَٰبَكُمۡ
غَمَّۢا بِغَمّٖ لِّكَيۡلَا تَحۡزَنُواْ عَلَىٰ مَا فَاتَكُمۡ وَلَا
مَآ أَصَٰبَكُمۡۗ وَٱللَّهُ خَبِيرُۢ بِمَا تَعۡمَلُونَ ١٥٣

ثلاثة أرباع الحزب ٧

﴿يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ﴾ ئـەی ئەوانـەی بڕواتـان هێنـاوە ﴿إِن تُطِيعُواْ﴾ ئەگـەر ئێـوە گوێڕایەڵـی بکەن ﴿ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ﴾ بـۆ ئەوانـەی بـێ بـڕوان ﴿يَرُدُّوكُمْ﴾ ئەتـان گێڕنـەوە ﴿عَلَىٰٓ أَعْقَـٰبِكُمْ﴾ بـۆ دواوەی خۆتـان (بـۆ بـت پەرستی) ﴿فَتَنقَلِبُواْ خَـٰسِرِينَ﴾ ئەمجـا ئەگەڕێنەوە بـە زیانباری ﴿١٤٩﴾ ﴿بَلِ ٱللَّهُ مَوْلَىٰكُمْ﴾ (ئەوانـە دۆستان نیـن) بەڵکـو خـوا یارمەتـی دەر و دۆسـتی ئێوەیە ﴿وَهُوَ خَيْرُ ٱلنَّـٰصِرِينَ﴾ وەخواباشـترینی هەمـوو یارمەتـی دەرانـە ﴿١٥٠﴾ ﴿سَنُلْقِى فِى قُلُوبِ﴾ بەزوویـی دەخەینـە دڵـی ﴿ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ﴾ ئەوانـەی بـێ بڕوان ﴿ٱلرُّعْبَ﴾ ترس و بیمـی بەتین ﴿بِمَآ أَشْرَكُواْ بِٱللَّهِ﴾ بەهۆی ئەوەی کرد بوویانە هاوبەشـی خوا ﴿مَا لَمْ يُنَزِّلْ بِهِۦ سُلْطَـٰنًا﴾ شـتانێ کە خوا هیچ بەڵگەی نەناردۆتە خوارەوە لەسـەری ﴿وَمَأْوَىٰهُمُ ٱلنَّارُ﴾ کە جێگا و شـوێنی ئەوان ئاگـرە ﴿وَبِئْسَ مَثْوَى﴾ وەچەند نیشـتە جێیەکی خراپە ﴿ٱلظَّـٰلِمِينَ﴾ (جێگەی) سـتەمکاران ﴿١٥١﴾ ﴿وَلَقَدْ صَدَقَكُمُ ٱللَّهُ﴾ سوێند بێت بێگومان خوا بەجێی هێنا بۆتان ﴿وَعْدَهُۥٓ﴾ بەڵێنەکەی ﴿إِذْ تَحُسُّونَهُم﴾ کاتێك (سەرەتای جەنگی ئوحـود) هەسـتتان لێ بڕیـن (دەتان کوشـتن) ﴿بِإِذْنِهِۦ﴾ بەفەرمانـی خوا ﴿حَتَّىٰٓ إِذَا فَشِلْتُمْ﴾ هەتا کاتێك (لە ناکاو) سست بوون ﴿وَتَنَـٰزَعْتُمْ﴾ ئاژاوە و دووبەرەکیتان کرد ﴿فِى ٱلْأَمْرِ﴾ لەکاری جەنگدا ﴿وَعَصَيْتُم﴾ وەبـێ فەرمانیتـان کـرد ﴿مِّنۢ بَعْدِ مَآ أَرَىٰكُم﴾ لەپـاش ئـەوەی کەخـوا نیشـانی دان ﴿مَّا تُحِبُّونَ﴾ ئـەوەی (لـە جەنگەکەدا) پێتان خۆش بوو (کەسـەرکەوتن لەسـەرەتایی جەنگەکەدا) ﴿مِنكُم﴾ هەندێك لە ئێوە ﴿مَّن يُرِيدُ ٱلدُّنْيَا﴾ (دەسـکەوتی)دونیایی دەویست ﴿وَمِنكُم مَّن﴾ وە هەندێکتان ﴿يُرِيدُ ٱلْـَٔاخِرَةَ﴾ پاداشـتی ڕۆژی دوایی دەویسـت ﴿ثُمَّ صَرَفَكُمْ عَنْهُمْ﴾ پاشـان (خوا) ئێوەی گێڕایەوە لە(جەنگی) ئەوان(و تێ شکان) ﴿لِيَبْتَلِيَكُمْ﴾ تاتاقیتان بکاتەوە (لەخۆڕاگرتندا) ﴿وَلَقَدْ عَفَا عَنكُمْ﴾ سـوێندبێ بێگومان خوا لێتـان بوورا ﴿وَٱللَّهُ ذُو فَضْلٍ﴾ و خوا خاوەنی بەهرەو چاکەیـە ﴿عَلَى ٱلْمُؤْمِنِينَ﴾ بەسـەر بڕوادارانـەوە ﴿١٥٢﴾ ﴿إِذْ تُصْعِدُونَ﴾ کاتێـك دووردەکەوتنەوە (سـەردەکەوتن بەکێـوی ئوحـوددا) ﴿وَلَا تَلْوُۥنَ عَلَىٰٓ أَحَدٍ﴾ وەبەڕێـی کـەس نەئەوەسـتان ولاتـان نەدەکـردەوە بەلایـدا ﴿وَٱلرَّسُولُ يَدْعُوكُمْ﴾ لەکاتێکـدا پێغەمبـەر بانگی لـێ دەکردن ﴿فِىٓ أُخْرَىٰكُمْ﴾ لـە دواتانـەوە ﴿فَأَثَـٰبَكُمْ غَمًّۢا بِغَمٍّ﴾ جا (خوا) پاداشـتی غەم و خەفەتـی هەر بە غەم و خەفـەت دانـەوە ﴿لِّكَيْلَا تَحْزَنُواْ﴾ بۆ ئەوەی غەمبار نەبن ﴿عَلَىٰ مَا فَاتَكُمْ﴾ لەسـەر ئەوەی لە دەسـتان چـووە ﴿وَلَا مَآ أَصَـٰبَكُمْ﴾ وە (غەمبـار نەبن بە) ئـەوەی دووچارتان بووە ﴿وَٱللَّهُ خَبِيرٌۢ﴾ خواش ئاگادارە ﴿بِمَا تَعْمَلُونَ﴾ بەوەی کەدەیکەن ﴿١٥٣﴾

ثُمَّ أَنزَلَ عَلَيۡكُم مِّنۢ بَعۡدِ ٱلۡغَمِّ أَمَنَةٗ نُّعَاسٗا يَغۡشَىٰ طَآئِفَةٗ
مِّنكُمۡۖ وَطَآئِفَةٞ قَدۡ أَهَمَّتۡهُمۡ أَنفُسُهُمۡ يَظُنُّونَ بِٱللَّهِ غَيۡرَ
ٱلۡحَقِّ ظَنَّ ٱلۡجَٰهِلِيَّةِۖ يَقُولُونَ هَل لَّنَا مِنَ ٱلۡأَمۡرِ مِن شَيۡءٖۗ
قُلۡ إِنَّ ٱلۡأَمۡرَ كُلَّهُۥ لِلَّهِۗ يُخۡفُونَ فِيٓ أَنفُسِهِم مَّا لَا يُبۡدُونَ لَكَۖ
يَقُولُونَ لَوۡ كَانَ لَنَا مِنَ ٱلۡأَمۡرِ شَيۡءٞ مَّا قُتِلۡنَا هَٰهُنَاۗ قُل لَّوۡ كُنتُمۡ
فِي بُيُوتِكُمۡ لَبَرَزَ ٱلَّذِينَ كُتِبَ عَلَيۡهِمُ ٱلۡقَتۡلُ إِلَىٰ مَضَاجِعِهِمۡۖ
وَلِيَبۡتَلِيَ ٱللَّهُ مَا فِي صُدُورِكُمۡ وَلِيُمَحِّصَ مَا فِي قُلُوبِكُمۡۚ
وَٱللَّهُ عَلِيمُۢ بِذَاتِ ٱلصُّدُورِ ١٥٤ إِنَّ ٱلَّذِينَ تَوَلَّوۡاْ مِنكُمۡ
يَوۡمَ ٱلۡتَقَى ٱلۡجَمۡعَانِ إِنَّمَا ٱسۡتَزَلَّهُمُ ٱلشَّيۡطَٰنُ بِبَعۡضِ
مَا كَسَبُواْۖ وَلَقَدۡ عَفَا ٱللَّهُ عَنۡهُمۡۗ إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ حَلِيمٞ ١٥٥ يَٰٓأَيُّهَا
ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تَكُونُواْ كَٱلَّذِينَ كَفَرُواْ وَقَالُواْ لِإِخۡوَٰنِهِمۡ إِذَا
ضَرَبُواْ فِي ٱلۡأَرۡضِ أَوۡ كَانُواْ غُزّٗى لَّوۡ كَانُواْ عِندَنَا مَا مَاتُواْ
وَمَا قُتِلُواْ لِيَجۡعَلَ ٱللَّهُ ذَٰلِكَ حَسۡرَةٗ فِي قُلُوبِهِمۡۗ وَٱللَّهُ يُحۡيِۦ
وَيُمِيتُۗ وَٱللَّهُ بِمَا تَعۡمَلُونَ بَصِيرٞ ١٥٦ وَلَئِن قُتِلۡتُمۡ فِي سَبِيلِ
ٱللَّهِ أَوۡ مُتُّمۡ لَمَغۡفِرَةٞ مِّنَ ٱللَّهِ وَرَحۡمَةٌ خَيۡرٞ مِّمَّا يَجۡمَعُونَ ١٥٧

﴿ثُمَّ أَنزَلَ عَلَيۡكُم﴾ پاشان دایبەزاند بە سەرتاندا(بۆی ناردن) ﴿مِّنۢ بَعۡدِ ٱلۡغَمِّ﴾ لە پاش ئەو غەمە(ی کە چەشتتان) ﴿أَمَنَةً﴾ ئارامیی ﴿نُّعَاسًا﴾ کە وەنەوزێك بوو ﴿يَغۡشَىٰ طَآئِفَةً مِّنكُمۡۖ﴾ بەسەر دەستەیەك لە ئێوە داهات ﴿وَطَآئِفَةٌ﴾ بەلام دەستەو تاقمێکی دیکەتان (کەباوەڕیان هێندە بەهێز نەبوو) ﴿قَدۡ أَهَمَّتۡهُمۡ أَنفُسُهُمۡ﴾ بەڕاستی هەر خۆیان مەبەست بوو ﴿يَظُنُّونَ﴾ گومانی ﴿بِٱللَّهِ غَيۡرَ ٱلۡحَقِّ﴾ ناڕاست و ناهەقیان بەخوادەبرد ﴿ظَنَّ ٱلۡجَٰهِلِيَّةِۖ﴾ وەك گومانی نەفامیتی ﴿يَقُولُونَ﴾ ئەیان ووت ﴿هَل لَّنَا﴾ ئایا بۆمان هەیە (بە دەستمانە) ﴿مِنَ ٱلۡأَمۡرِ﴾ لـەم کارەدا(زاڵ بوون) ﴿مِن شَيۡءٖۗ﴾ هیچ شتێك ﴿قُلۡ إِنَّ ٱلۡأَمۡرَ﴾ بلـێ بێگومان کاروبار ﴿كُلَّهُۥ لِلَّهِۗ﴾ هەمووی بەدەست خوایە ﴿يُخۡفُونَ﴾ دەیشارنەوە ﴿فِيٓ أَنفُسِهِم﴾ لە دەروونیاندا ﴿مَّا لَا يُبۡدُونَ لَكَۖ﴾ ئـەوەی کـە دەری نابڕن بـۆت ﴿يَقُولُونَ لَوۡ كَانَ لَنَا﴾ دەڵێن ئەگەر بە دەسـت ئێمـە بوایە ﴿مِنَ ٱلۡأَمۡرِ شَيۡءٞ﴾ لـەم کارەدا شـتێك (لە سـەرکەوتن) ﴿مَّا قُتِلۡنَا هَٰهُنَاۗ﴾ ئێمـە لێـرەدا نەدەکوژراین ﴿قُل لَّوۡ كُنتُمۡ﴾ بلـێ ئەگەر ئێوە ﴿فِي بُيُوتِكُمۡ﴾ لە ماڵەکانی خۆشـتاندا بوونایە ﴿لَبَرَزَ ٱلَّذِينَ﴾ هەر دەردەچوون ئەوانەی ﴿كُتِبَ عَلَيۡهِمُ ٱلۡقَتۡلُ﴾ کـە کوژرانیـان لەسـەر نووسـرا بـوو ﴿إِلَىٰ مَضَاجِعِهِمۡۖ﴾ بـۆ جێگـای کوژرانیان (ڕاکشانیان) ﴿وَلِيَبۡتَلِيَ ٱللَّهُ﴾ بۆ ئەوەی خوا تاقی بکاتەوە ﴿مَا فِي صُدُورِكُمۡ﴾ ئەوەی کە لە سنگتاندایە ﴿وَلِيُمَحِّصَ﴾ وە بۆ ئەوەی پاڵفتە و پاکی بکاتەوە ﴿مَا فِي قُلُوبِكُمۡۚ﴾ ئەو(بڕوایە) ی کە لە دڵتاندایە ﴿وَٱللَّهُ عَلِيمُۢ﴾ وە خـوا زانایـە ﴿بِذَاتِ ٱلصُّدُورِ﴾ بـەوەی لـە سـینەو دەرونەکاندایە ﴿١٥٤﴾ ﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ﴾ بەڕاسـتی ئەوانـەی ﴿تَوَلَّوۡاْ مِنكُمۡ﴾ پشـتیان هەڵکـرد لەناوتاندا ﴿يَوۡمَ ٱلۡتَقَى ٱلۡجَمۡعَانِ﴾ لـەو ڕۆژەی کە هەردوو کۆمـەڵ گەیشـتن بەیـەك (لـە ئوحـود دا) ﴿إِنَّمَا ٱسۡتَزَلَّهُمُ ٱلشَّيۡطَٰنُ﴾ بێگومـان تەنها شـەیتان هەڵی خلیسـکاندن ولەخشـتەی بـردن ﴿بِبَعۡضِ مَا كَسَبُواْۖ﴾ بەهـۆی هەنـدێ لـەو گوناهانەی کەلـەوەو پێش کردبوویان ﴿وَلَقَدۡ عَفَا ٱللَّهُ عَنۡهُمۡۗ﴾ سـوێند بێ بێگومان خوا لێ یان خۆشبوو ﴿إِنَّ ٱللَّهَ﴾ چونکە بەڕاستی خـوا ﴿غَفُورٌ حَلِيمٞ﴾ لێبـووردەی بەئارام و لەسـەرخۆیە (لە تۆڵە سـەندن دا) ﴿١٥٥﴾ ﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ﴾ ئـەی کەسـانێ کـە بڕواتان هێنـاوە ﴿لَا تَكُونُواْ كَٱلَّذِينَ كَفَرُواْ﴾ وەك ئەوانـە مەبن کە بێبـاوەڕ بوون ﴿وَقَالُواْ لِإِخۡوَٰنِهِمۡ﴾ بە برا بێباوەڕەکانیان دەووت ﴿إِذَا ضَرَبُواْ فِي ٱلۡأَرۡضِ﴾ کاتێ سەفەریان بکردایە ﴿أَوۡ كَانُواْ غُزّٗى﴾ یـان غەزایـان بکردایە وبچووونایە بۆ جەنـگ ﴿لَّوۡ كَانُواْ عِندَنَا﴾ ئەگەر لای ئێمە(نیشـتەجێ) بوونایە ﴿مَا مَاتُواْ﴾ نـە دەمـردن ﴿وَمَا قُتِلُواْ﴾ و نـە دەکـوژران ﴿لِيَجۡعَلَ ٱللَّهُ ذَٰلِكَ﴾ تـا خـوا ئەوەبـکات تـا خـوا ئەوەبـکات ﴿حَسۡرَةٗ فِي قُلُوبِهِمۡۗ﴾ بـە داخ و مـەراق لە دڵیانـدا ﴿وَٱللَّهُ يُحۡيِۦ﴾ وە خوا (مـرۆڤ) دەژێنێ ﴿وَيُمِيتُۗ﴾ و دەیشی مرێنێت ﴿وَٱللَّهُ بِمَا تَعۡمَلُونَ بَصِيرٞ﴾ وە خودا بینایە بەهەر کردەوەیەك کە ئێوە دەیکەن ﴿١٥٦﴾ ﴿وَلَئِن قُتِلۡتُمۡ﴾ سـوێندبێ ئەگـەر ئێـوە بکوژرێن ﴿فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ﴾ لە ڕێ ی خـوادا ﴿أَوۡ مُتُّمۡ﴾ یان بمرن ﴿لَمَغۡفِرَةٞ مِّنَ ٱللَّهِ وَرَحۡمَةٌ﴾ ئەوە بەڕاسـتی لێبـووردن و میهرەبانی لە لایەن خواوە ﴿خَيۡرٞ﴾ چاکترە ﴿مِّمَّا يَجۡمَعُونَ﴾ لەوەی کە کۆی دەکەنەوە ﴿١٥٧﴾

وَلَئِن مُّتُّمْ أَوْ قُتِلْتُمْ لَإِلَى ٱللَّهِ تُحْشَرُونَ ﴿١٥٨﴾ فَبِمَا رَحْمَةٍ مِّنَ ٱللَّهِ
لِنتَ لَهُمْ ۖ وَلَوْ كُنتَ فَظًّا غَلِيظَ ٱلْقَلْبِ لَٱنفَضُّوا۟ مِنْ حَوْلِكَ ۖ
فَٱعْفُ عَنْهُمْ وَٱسْتَغْفِرْ لَهُمْ وَشَاوِرْهُمْ فِى ٱلْأَمْرِ ۖ فَإِذَا عَزَمْتَ
فَتَوَكَّلْ عَلَى ٱللَّهِ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ يُحِبُّ ٱلْمُتَوَكِّلِينَ ﴿١٥٩﴾ إِن يَنصُرْكُمُ ٱللَّهُ
فَلَا غَالِبَ لَكُمْ ۖ وَإِن يَخْذُلْكُمْ فَمَن ذَا ٱلَّذِى يَنصُرُكُم مِّنۢ
بَعْدِهِۦ ۗ وَعَلَى ٱللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ ٱلْمُؤْمِنُونَ ﴿١٦٠﴾ وَمَا كَانَ لِنَبِىٍّ أَن
يَغُلَّ ۚ وَمَن يَغْلُلْ يَأْتِ بِمَا غَلَّ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ ۚ ثُمَّ تُوَفَّىٰ كُلُّ
نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿١٦١﴾ أَفَمَنِ ٱتَّبَعَ رِضْوَٰنَ
ٱللَّهِ كَمَنۢ بَآءَ بِسَخَطٍ مِّنَ ٱللَّهِ وَمَأْوَىٰهُ جَهَنَّمُ ۚ وَبِئْسَ ٱلْمَصِيرُ
﴿١٦٢﴾ هُمْ دَرَجَٰتٌ عِندَ ٱللَّهِ ۗ وَٱللَّهُ بَصِيرٌۢ بِمَا يَعْمَلُونَ ﴿١٦٣﴾ لَقَدْ
مَنَّ ٱللَّهُ عَلَى ٱلْمُؤْمِنِينَ إِذْ بَعَثَ فِيهِمْ رَسُولًا مِّنْ أَنفُسِهِمْ
يَتْلُوا۟ عَلَيْهِمْ ءَايَٰتِهِۦ وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ ٱلْكِتَٰبَ
وَٱلْحِكْمَةَ وَإِن كَانُوا۟ مِن قَبْلُ لَفِى ضَلَٰلٍ مُّبِينٍ ﴿١٦٤﴾ أَوَلَمَّآ
أَصَٰبَتْكُم مُّصِيبَةٌ قَدْ أَصَبْتُم مِّثْلَيْهَا قُلْتُمْ أَنَّىٰ هَٰذَا ۖ
قُلْ هُوَ مِنْ عِندِ أَنفُسِكُمْ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٦٥﴾

﴿وَلَئِن مُّتُّمۡ﴾ سوێند بێ ئەگەر ئێوە بمرن ﴿أَوۡ قُتِلۡتُمۡ﴾ یان بکوژرێن ﴿لَإِلَى ٱللَّهِ﴾ هەر لای خوا
﴿تُحۡشَرُونَ﴾ کۆدەکرێنەوە ﴿١٥٨﴾ ﴿فَبِمَا رَحۡمَةٖ مِّنَ ٱللَّهِ﴾ بەهۆی بەزەیی خواوەیە ﴿لِنتَ لَهُمۡۖ﴾ بۆ ئەوان نەرم
و نیانی بویت ﴿وَلَوۡ كُنتَ﴾ ئەگەر تۆ ﴿فَظًّا﴾ بەدخوو قسە ڕەق و ﴿غَلِيظَ ٱلۡقَلۡبِ﴾ دڵ ڕەق بوویتایە
﴿لَٱنفَضُّواْ﴾ ئەوە هەموو بڵاوەیان دەکرد ﴿مِنۡ حَوۡلِكَۖ﴾ لەدەورت ﴿فَٱعۡفُ عَنۡهُمۡ﴾ کەواتە لێ
یان ببورە ﴿وَٱسۡتَغۡفِرۡ لَهُمۡ﴾ و داوای لێ بوردونیان بۆ بکە لەخوا ﴿وَشَاوِرۡهُمۡ﴾ و ڕاوێژیان پێ بکە
﴿فِي ٱلۡأَمۡرِۖ﴾ لە کاروباردا ﴿فَإِذَا عَزَمۡتَ﴾ جا کاتێك (دوا ڕاوێژکردن) بڕیارت دا ﴿فَتَوَكَّلۡ عَلَى ٱللَّهِۚ﴾ ئەوە
پشت بە خوا ببەستە ﴿إِنَّ ٱللَّهَ يُحِبُّ ٱلۡمُتَوَكِّلِينَ﴾ بەڕاستی خوا ئەوانەی خۆش دەوێت کەپشت بەخوا
دەبەستن ﴿١٥٩﴾ ﴿إِن يَنصُرۡكُمُ ٱللَّهُ﴾ ئەگەر خوا سەرتان بخات ﴿فَلَا غَالِبَ لَكُمۡۖ﴾ ئەوە هیچ کەس
زاڵ نابێ بەسەرتاندا ﴿وَإِن يَخۡذُلۡكُمۡ﴾ وە ئەگەر یارمەتیتان نەدا (پشتتان بەردات) ﴿فَمَن ذَا ٱلَّذِي﴾
کێیە ئەو کەسەی؟ ﴿يَنصُرُكُم مِّنۢ بَعۡدِهِۦۗ﴾ لەپاش خوا سەرتان دەخات ﴿وَعَلَى ٱللَّهِ فَلۡيَتَوَكَّلِ ٱلۡمُؤۡمِنُونَ﴾
وە با بڕواداران پشت هەر بەخوا ببەستن ﴿١٦٠﴾ ﴿وَمَا كَانَ لِنَبِيٍّ﴾ وە بۆ هیچ پێغەمبەرێك نەبوو
﴿أَن يَغُلَّۚ﴾ کەخیانەت بکات ﴿وَمَن يَغۡلُلۡ﴾ وە هەر کەس خیانەت بکات ﴿يَأۡتِ بِمَا غَلَّ﴾ بەو
خیانەتەوەی کردویەتی دێت (بەکۆڵیەوەیە) ﴿يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِۚ﴾ لە پاشەڕۆژدا (ڕۆژی هەستانەوە)
﴿ثُمَّ تُوَفَّىٰ﴾ پاشان پاداشت دەدرێتەوە ﴿كُلُّ نَفۡسٖ﴾ هەموو کەسێك ﴿مَّا كَسَبَتۡ﴾ هەرچی کردبێت
﴿وَهُمۡ لَا يُظۡلَمُونَ﴾ وە ئەوان ستەمیان لێ ناکرێت ﴿١٦١﴾ ﴿أَفَمَنِ ٱتَّبَعَ﴾ دەی ئایا کەسێك کەشوێنی
﴿رِضۡوَٰنَ ٱللَّهِ﴾ ڕەزامەندی خوا کەوتبێت ﴿كَمَنۢ بَآءَ﴾ وەك کەسێك وایە بگەڕێتەوە ﴿بِسَخَطٖ مِّنَ ٱللَّهِ﴾
بەخەشمێکەوە لەلایەن خواوە ﴿وَمَأۡوَىٰهُ﴾ وە جێگا و شوێنی ئەو ﴿جَهَنَّمُۖ﴾ دۆزەخ بێت ﴿وَبِئۡسَ ٱلۡمَصِيرُ﴾
کە سەرئەنجامێکی چەند خراپە؟ ﴿١٦٢﴾ ﴿هُمۡ دَرَجَٰتٌ﴾ (چاکە کاران و خراپە کاران) خاوەنی چەند پلەی
جیاوازن ﴿عِندَ ٱللَّهِۗ﴾ لای خوا ﴿وَٱللَّهُ بَصِيرُۢ﴾ وە خوا بینایە ﴿بِمَا يَعۡمَلُونَ﴾ بە ئەوەی کەدەیکەن ﴿١٦٣﴾
﴿لَقَدۡ مَنَّ ٱللَّهُ﴾ سوێند بێت بێگومان خوا چاکە و منەتی نا ﴿عَلَى ٱلۡمُؤۡمِنِينَ﴾ بەسەر بڕواداراندا ﴿إِذۡ بَعَثَ
فِيهِمۡ﴾ کاتێ کەڕەوانەی کرد لەناویاندا ﴿رَسُولٗا﴾ پێغەمبەرو نێرراوێك ﴿مِّنۡ أَنفُسِهِمۡ﴾ لەخۆیان
﴿يَتۡلُواْ عَلَيۡهِمۡ﴾ کە دەیخوێنێتەوە بەسەریاندا ﴿ءَايَٰتِهِۦ﴾ بەڵگە ونیشانەکانی خودا ﴿وَيُزَكِّيهِمۡ﴾
و پاك و خاوێنیان دەکاتەوە ﴿وَيُعَلِّمُهُمُ ٱلۡكِتَٰبَ وَٱلۡحِكۡمَةَ﴾ وە قورئان و فەرموودەیان فێر دەکات
﴿وَإِن كَانُواْ مِن قَبۡلُ﴾ ئەگەر چی ئەوان لەپێشدا ﴿لَفِي ضَلَٰلٖ مُّبِينٍ﴾ لەگومڕایی یەکی ڕوون و ئاشکرادا
بوون ﴿١٦٤﴾ ﴿أَوَلَمَّآ أَصَٰبَتۡكُم﴾ ئایا بۆچی کاتێك دووچارتان بوو ﴿مُّصِيبَةٞ﴾ ناخۆشیەك (لەئوحود دا)
﴿قَدۡ أَصَبۡتُم مِّثۡلَيۡهَا﴾ بێگومان ئێوە دووقاتی ئەوەتان دووچاری ئەوان کرد (لەبەدردا) ﴿قُلۡتُمۡ﴾
ووتتان ﴿أَنَّىٰ هَٰذَاۖ﴾ ئەمە لە کوێوە هات ﴿قُلۡ﴾ بڵێ (ئەی موحەممەد ﷺ) ﴿هُوَ مِنۡ عِندِ﴾ ئەوە
لەلایەن ﴿أَنفُسِكُمۡۗ﴾ خۆتانەوە بوو (کە فەرمانی پێغەمبەرتان شکاند) ﴿إِنَّ ٱللَّهَ﴾ بەڕاستی خوا
﴿عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٞ﴾ بەسەر هەموو شتێکدا بەتوانایە ﴿١٦٥﴾

وَمَآ أَصَٰبَكُمۡ يَوۡمَ ٱلۡتَقَى ٱلۡجَمۡعَانِ فَبِإِذۡنِ ٱللَّهِ وَلِيَعۡلَمَ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ
﴿١٦٦﴾ وَلِيَعۡلَمَ ٱلَّذِينَ نَافَقُواْۚ وَقِيلَ لَهُمۡ تَعَالَوۡاْ قَٰتِلُواْ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ
أَوِ ٱدۡفَعُواْۖ قَالُواْ لَوۡ نَعۡلَمُ قِتَالٗا لَّٱتَّبَعۡنَٰكُمۡۗ هُمۡ لِلۡكُفۡرِ يَوۡمَئِذٍ
أَقۡرَبُ مِنۡهُمۡ لِلۡإِيمَٰنِۚ يَقُولُونَ بِأَفۡوَٰهِهِم مَّا لَيۡسَ فِي قُلُوبِهِمۡۚ
وَٱللَّهُ أَعۡلَمُ بِمَا يَكۡتُمُونَ ﴿١٦٧﴾ ٱلَّذِينَ قَالُواْ لِإِخۡوَٰنِهِمۡ وَقَعَدُواْ
لَوۡ أَطَاعُونَا مَا قُتِلُواْۗ قُلۡ فَٱدۡرَءُواْ عَنۡ أَنفُسِكُمُ ٱلۡمَوۡتَ إِن
كُنتُمۡ صَٰدِقِينَ ﴿١٦٨﴾ وَلَا تَحۡسَبَنَّ ٱلَّذِينَ قُتِلُواْ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ
أَمۡوَٰتَۢاۚ بَلۡ أَحۡيَآءٌ عِندَ رَبِّهِمۡ يُرۡزَقُونَ ﴿١٦٩﴾ فَرِحِينَ بِمَآ ءَاتَىٰهُمُ
ٱللَّهُ مِن فَضۡلِهِۦ وَيَسۡتَبۡشِرُونَ بِٱلَّذِينَ لَمۡ يَلۡحَقُواْ بِهِم
مِّنۡ خَلۡفِهِمۡ أَلَّا خَوۡفٌ عَلَيۡهِمۡ وَلَا هُمۡ يَحۡزَنُونَ ﴿١٧٠﴾ ۞ يَسۡتَبۡشِرُونَ
بِنِعۡمَةٖ مِّنَ ٱللَّهِ وَفَضۡلٖ وَأَنَّ ٱللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجۡرَ
ٱلۡمُؤۡمِنِينَ ﴿١٧١﴾ ٱلَّذِينَ ٱسۡتَجَابُواْ لِلَّهِ وَٱلرَّسُولِ مِنۢ بَعۡدِ مَآ أَصَابَهُمُ
ٱلۡقَرۡحُۚ لِلَّذِينَ أَحۡسَنُواْ مِنۡهُمۡ وَٱتَّقَوۡاْ أَجۡرٌ عَظِيمٌ ﴿١٧٢﴾
ٱلَّذِينَ قَالَ لَهُمُ ٱلنَّاسُ إِنَّ ٱلنَّاسَ قَدۡ جَمَعُواْ لَكُمۡ فَٱخۡشَوۡهُمۡ
فَزَادَهُمۡ إِيمَٰنٗا وَقَالُواْ حَسۡبُنَا ٱللَّهُ وَنِعۡمَ ٱلۡوَكِيلُ ﴿١٧٣﴾

الحِزۡبُ ٨

﴿وَمَآ أَصَٰبَكُمۡ﴾ ئـەوەی کەدووچارتان بوو ﴿يَوۡمَ ٱلۡتَقَى ٱلۡجَمۡعَانِ﴾ لەو ڕۆژەدا کـە هەردوو کۆمەڵ بەیەك
گەیشـتن (لەئوحـوددا) ﴿فَبِإِذۡنِ ٱللَّهِ﴾ ئەوە بەویسـتی خودا بـوو ﴿وَلِيَعۡلَمَ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ﴾ بۆ ئەوەی بـڕواداران
دەربخات ﴿١٦٦﴾ ﴿وَلِيَعۡلَمَ ٱلَّذِينَ نَافَقُواْۚ﴾ و بۆ ئەوەیش دووڕووەکان ئاشکرا بکات ﴿وَقِيلَ لَهُمۡ﴾ وپێیان ووترا
﴿تَعَالَوۡاْ قَٰتِلُواْ﴾ وەرن بجەنگـن ﴿فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ﴾ لـەڕێ ی خـوادا ﴿أَوِ ٱدۡفَعُواْۖ﴾ یابەرگـری (لـە وڵاتـی
خۆتـان) بکـەن ﴿قَالُواْ لَوۡ نَعۡلَمُ قِتَالٗا﴾ ووتیـان: ئەگـەر بمانزانیایـە جەنـگ دەبێـت ﴿لَّٱتَّبَعۡنَٰكُمۡۗ﴾
شـوێنتان دەکەوتیـن ﴿هُمۡ لِلۡكُفۡرِ يَوۡمَئِذٍ﴾ ئەوانـە لـەو ڕۆژەدا لـە بـێ بڕواییـەوە ﴿أَقۡرَبُ مِنۡهُمۡ لِلۡإِيمَٰنِۚ﴾
نزیـك تـر بـوون تا لـە بـڕواو ئیمانـەوە ﴿يَقُولُونَ بِأَفۡوَٰهِهِم﴾ ئەوانـە بەدەمیـان شـتێك دەڵێن ﴿مَّا لَيۡسَ فِي
قُلُوبِهِمۡۚ﴾ کەلەدڵیانـدا نـی یـە ﴿وَٱللَّهُ أَعۡلَمُ﴾ وەخـوا (لەهەمـوو کـەس) زاناتـرە ﴿بِمَا يَكۡتُمُونَ﴾
بـەوەی کـە دەیشـارنەوە ﴿١٦٧﴾ ﴿ٱلَّذِينَ قَالُواْ﴾ ئەوانـەی کەووتیـان (مەبەسـت پێـی دووڕووەکانـە)
﴿لِإِخۡوَٰنِهِمۡ﴾ دەربـارەی براکانیان (باوەڕداران) ﴿وَقَعَدُواْ﴾ لە کاتێکدا خۆیان دانیشـتن و دەرنەچوون
﴿لَوۡ أَطَاعُونَا﴾ ئەگـەر ئـەوان گوێڕایەڵـی ئێمـە بوونایـە ﴿مَا قُتِلُواْۗ﴾ نەدەکـوژران ﴿قُلۡ فَٱدۡرَءُواْ﴾ بڵـێ
کەواتـە بەرگری ﴿عَنۡ أَنفُسِكُمُ ٱلۡمَوۡتَ﴾ مردن لە خۆتـان دووربخەنەوە ﴿إِن كُنتُمۡ صَٰدِقِينَ﴾ ئەگەر
ئێـوە ڕاسـت دەکـەن ﴿١٦٨﴾ ﴿وَلَا تَحۡسَبَنَّ﴾ هەرگیـز وا گومـان مەبـەن ﴿ٱلَّذِينَ قُتِلُواْ﴾ ئەوانەی کـە کوژران
﴿فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ﴾ لـەڕێ ی خـوادا ﴿أَمۡوَٰتَۢاۚ﴾ مردوون ﴿بَلۡ أَحۡيَآءٌ﴾ (نەخێر وانیە) بەڵکـو ئەوانە زیندوون
﴿عِندَ رَبِّهِمۡ﴾ لای پەروەردگاریان ﴿يُرۡزَقُونَ﴾ ڕۆزی دەدرێن ﴿١٦٩﴾ ﴿فَرِحِينَ بِمَآ﴾ شـادمان و دڵخۆشـن
بەوەی ﴿ءَاتَىٰهُمُ ٱللَّهُ﴾ کە خوا پێ ی بەخشیوون ﴿مِن فَضۡلِهِۦ﴾ لەبەهرە و فەزڵی خۆی ﴿وَيَسۡتَبۡشِرُونَ
بِٱلَّذِينَ﴾ شـادمانن بەوانـە (بەبرا تێکۆشـەرەکانیان) ﴿لَمۡ يَلۡحَقُواْ بِهِم﴾ کە هێشـتا نەگەیشـتوون پێیان
﴿مِّنۡ خَلۡفِهِمۡ﴾ لـەدوای (شـەهیدبوونی) ئەمان ﴿أَلَّا خَوۡفٌ عَلَيۡهِمۡ﴾ نەهیچ ترسـێکیان لەسـەرە ﴿وَلَا هُمۡ
يَحۡزَنُونَ﴾ و نە ئەوانە هیچ غەم و خەفەتێك دەخۆن ﴿١٧٠﴾ ﴿يَسۡتَبۡشِرُونَ﴾ شادمان و دڵخۆشن ﴿بِنِعۡمَةٖ مِّنَ
ٱللَّهِ وَفَضۡلٖ﴾ بەو بەهرەو زیادە فەزڵەی لەلایەن خواوە (پێیان دراوە) ﴿وَأَنَّ ٱللَّهَ﴾ وە بەڕاسـتی خوا
﴿لَا يُضِيعُ أَجۡرَ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ﴾ پاداشتی بڕواداران وون ناکات ﴿١٧١﴾ ﴿ٱلَّذِينَ﴾ ئەوانەی ﴿ٱسۡتَجَابُواْ لِلَّهِ وَٱلرَّسُولِ﴾
کـە وەڵامی خـواو پێغەمبەریان دایـەوە ﴿مِنۢ بَعۡدِ﴾ لەپاش ئەوەی کـە ﴿مَآ أَصَابَهُمُ ٱلۡقَرۡحُۚ﴾ (لەئوحوددا)
تووشـی بریـنداری بـوون ﴿لِلَّذِينَ أَحۡسَنُواْ مِنۡهُمۡ﴾ بـۆ ئەوانەیـان هەیـە کەکـردەوەی چاکیـان کردوە
﴿وَٱتَّقَوۡاْ﴾ وەخۆیـان پاراسـتووە ﴿أَجۡرٌ عَظِيمٌ﴾ پاداشـتێکی گـەورە ﴿١٧٢﴾ ﴿ٱلَّذِينَ قَالَ لَهُمُ ٱلنَّاسُ﴾
ئەوانەی کەخەڵکی پێیان دەووتن ﴿إِنَّ ٱلنَّاسَ﴾ بە ڕاستی خەڵکی (بێ باوەڕ) ﴿قَدۡ جَمَعُواْ لَكُمۡ﴾ لەشکر
و کۆمەڵی زۆریان کۆکردۆتەوە لە دژتان ﴿فَٱخۡشَوۡهُمۡ﴾ کەواتە بترسن لێ یان ﴿فَزَادَهُمۡ إِيمَٰنٗا﴾ کەچی
ئـەوان (ئیمانـداران) بەمـە باوەڕیان زیاد بـوو ﴿وَقَالُواْ﴾ وە ووتیان ﴿حَسۡبُنَا ٱللَّهُ﴾ هەر خوامان بەسـە
﴿وَنِعۡمَ ٱلۡوَكِيلُ﴾ چەند پشت پێ بەستراوێکی چاکە ﴿١٧٣﴾

فَٱنقَلَبُوا۟ بِنِعْمَةٍ مِّنَ ٱللَّهِ وَفَضْلٍ لَّمْ يَمْسَسْهُمْ سُوٓءٌ وَٱتَّبَعُوا۟
رِضْوَٰنَ ٱللَّهِ ۗ وَٱللَّهُ ذُو فَضْلٍ عَظِيمٍ ﴿١٧٤﴾ إِنَّمَا ذَٰلِكُمُ ٱلشَّيْطَٰنُ
يُخَوِّفُ أَوْلِيَآءَهُۥ فَلَا تَخَافُوهُمْ وَخَافُونِ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ ﴿١٧٥﴾
وَلَا يَحْزُنكَ ٱلَّذِينَ يُسَٰرِعُونَ فِى ٱلْكُفْرِ ۚ إِنَّهُمْ لَن يَضُرُّوا۟ ٱللَّهَ
شَيْـًٔا ۗ يُرِيدُ ٱللَّهُ أَلَّا يَجْعَلَ لَهُمْ حَظًّا فِى ٱلْـَٔاخِرَةِ ۖ وَلَهُمْ عَذَابٌ
عَظِيمٌ ﴿١٧٦﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ ٱشْتَرَوُا۟ ٱلْكُفْرَ بِٱلْإِيمَٰنِ لَن يَضُرُّوا۟ ٱللَّهَ
شَيْـًٔا ۖ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٧٧﴾ وَلَا يَحْسَبَنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓا۟ أَنَّمَا
نُمْلِى لَهُمْ خَيْرٌ لِّأَنفُسِهِمْ ۚ إِنَّمَا نُمْلِى لَهُمْ لِيَزْدَادُوٓا۟ إِثْمًا ۖ وَلَهُمْ
عَذَابٌ مُّهِينٌ ﴿١٧٨﴾ مَّا كَانَ ٱللَّهُ لِيَذَرَ ٱلْمُؤْمِنِينَ عَلَىٰ مَآ أَنتُمْ
عَلَيْهِ حَتَّىٰ يَمِيزَ ٱلْخَبِيثَ مِنَ ٱلطَّيِّبِ ۗ وَمَا كَانَ ٱللَّهُ لِيُطْلِعَكُمْ
عَلَى ٱلْغَيْبِ وَلَٰكِنَّ ٱللَّهَ يَجْتَبِى مِن رُّسُلِهِۦ مَن يَشَآءُ ۖ فَـَٔامِنُوا۟ بِٱللَّهِ
وَرُسُلِهِۦ ۚ وَإِن تُؤْمِنُوا۟ وَتَتَّقُوا۟ فَلَكُمْ أَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿١٧٩﴾ وَلَا يَحْسَبَنَّ
ٱلَّذِينَ يَبْخَلُونَ بِمَآ ءَاتَىٰهُمُ ٱللَّهُ مِن فَضْلِهِۦ هُوَ خَيْرًا لَّهُم ۖ
بَلْ هُوَ شَرٌّ لَّهُمْ ۖ سَيُطَوَّقُونَ مَا بَخِلُوا۟ بِهِۦ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ ۗ وَلِلَّهِ
مِيرَٰثُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۗ وَٱللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿١٨٠﴾

﴿فَٱنقَلَبُواْ بِنِعۡمَةٖ﴾ ئەمجا گەڕانەوە(بۆ مەدینە) بە بەهرەی گەورەوە (کەسەلامەتی یە) ﴿مِّنَ ٱللَّهِ وَفَضۡلٖ﴾
وفەزڵ و پاداشت لەلایەن خواوە ﴿لَّمۡ يَمۡسَسۡهُمۡ سُوٓءٞ﴾ هیچ زیان و ناخۆشیەکیان تووش نەبوو ﴿وَٱتَّبَعُواْ﴾
ئەوانە شوێنی ﴿رِضۡوَٰنَ ٱللَّهِۗ﴾ ڕەزامەندی خوا کەوتن ﴿وَٱللَّهُ ذُو فَضۡلٍ عَظِيمٍ﴾ وەخوا خاوەنی بەهرەی
گەورەیە ﴿١٧٤﴾ ﴿إِنَّمَا ذَٰلِكُمُ﴾ بەڕاستی ئەوەی ئێوە (سارد دەکاتەوە) تەنها ﴿ٱلشَّيۡطَٰنُ﴾ شەیتانە ﴿يُخَوِّفُ
أَوۡلِيَآءَهُۥ﴾ کەدۆست و (برادەرانی) خۆی دەترسێنێت ﴿فَلَا تَخَافُوهُمۡ﴾ جائێوە لێیان مەترسن ﴿وَخَافُونِ﴾
وەلەمن بترسن ﴿إِن كُنتُم مُّؤۡمِنِينَ﴾ ئەگەر ئێوە بڕوادارن ﴿١٧٥﴾ ﴿وَلَا يَحۡزُنكَ ٱلَّذِينَ﴾ بادڵ غەمگینت نەکەن
ئەوانەی ﴿يُسَٰرِعُونَ﴾ پێشبڕکێ و پەلە دەکەن ﴿فِي ٱلۡكُفۡرِۚ﴾ لەبێ بڕواییدا ﴿إِنَّهُمۡ﴾ بێگومان ئەوانە ﴿لَن
يَضُرُّواْ ٱللَّهَ شَيۡـٔٗاۗ﴾ هەرگیز هیچ زیانێك ناگەیەنن بەخوا ﴿يُرِيدُ ٱللَّهُ﴾ خوا دەیەوێت ﴿أَلَّا يَجۡعَلَ لَهُمۡ حَظّٗا﴾
کەهیچ بەشێکیان بۆ دانەنێ ﴿فِي ٱلۡأٓخِرَةِۖ﴾ لەڕۆژی دوایی دا ﴿وَلَهُمۡ عَذَابٌ عَظِيمٌ﴾ وەبۆ ئەوان سزایەکی
گەورە هەیە ﴿١٧٦﴾ ﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ﴾ بەڕاستی ئەوانەی ﴿ٱشۡتَرَوُاْ ٱلۡكُفۡرَ﴾ کەبێ بڕواییان کڕی (لەم جیهانەدا)
﴿بِٱلۡإِيمَٰنِ﴾ بەبڕواو ئیمان ﴿لَن يَضُرُّواْ ٱللَّهَ شَيۡـٔٗاۖ﴾ هەرگیز هیچ جۆرە زیانێك ناگەیەنن بەخوا ﴿وَلَهُمۡ
عَذَابٌ﴾ بۆئەوانە هەیە سزایەکی ﴿أَلِيمٞ﴾ بەئێش و ئازار ﴿١٧٧﴾ ﴿وَلَا يَحۡسَبَنَّ﴾ هەرگیز واگومان نەبەن
﴿ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓاْ﴾ ئەوانەی کەبێ باوەڕن ﴿أَنَّمَا نُمۡلِي لَهُمۡ﴾ ئەو مۆڵەت دانی ئێمە بۆ ئەوان ﴿خَيۡرٞ
لِّأَنفُسِهِمۡۚ﴾ چاکە بۆ خۆیان ﴿إِنَّمَا نُمۡلِي لَهُمۡ﴾ بەڕاستی ئێمە مۆڵەتی ئەوان ئەدەین ﴿لِيَزۡدَادُوٓاْ إِثۡمٗاۖ﴾ بۆ ئەوەی
گوناهی زیاتر بکەن ﴿وَلَهُمۡ عَذَابٞ مُّهِينٞ﴾ وە بۆ ئەوانە هەیە سزایەکی ڕیسواکەر ﴿١٧٨﴾ ﴿مَّا كَانَ ٱللَّهُ لِيَذَرَ
ٱلۡمُؤۡمِنِينَ﴾ خوا واز لەبڕواداران ناهێنێت ﴿عَلَىٰ مَآ أَنتُمۡ عَلَيۡهِ﴾ لەسەر ئەو بارەی کەئێوەی لەسەرن (کەجیا
نەبوونەوەی موسڵمان و دووڕوو و کافرە) ﴿حَتَّىٰ يَمِيزَ﴾ هەتا جیا دەکاتەوە ﴿ٱلۡخَبِيثَ مِنَ ٱلطَّيِّبِۗ﴾ پیس
لەپاك ﴿وَمَا كَانَ ٱللَّهُ لِيُطۡلِعَكُمۡ﴾ وەخوای گەورە ئێوە ئاگادار ناکات ﴿عَلَى ٱلۡغَيۡبِ﴾ بەسەر نهێنی (غەیب)
دا ﴿وَلَٰكِنَّ ٱللَّهَ﴾ بەلام خوای گەورو ﴿يَجۡتَبِي مِن رُّسُلِهِۦ﴾ هەڵی ئەبژێرێت لە نێرراوەکانی دا ﴿مَن يَشَآءُۖ﴾
هەرکەسێکی بوێت ﴿فَـَٔامِنُواْ بِٱللَّهِ﴾ جا بڕوای ڕاستەقینە بێنن بەخوا ﴿وَرُسُلِهِۦۚ﴾ وەبەنێرراوەکانی
﴿وَإِن تُؤۡمِنُواْ﴾ وە ئەگەر بەو جۆرە بڕوا بێنن ﴿وَتَتَّقُواْ﴾ وخۆتان بپارێزن ﴿فَلَكُمۡ أَجۡرٌ عَظِيمٞ﴾ ئەوە
پاداشتێکی زۆر گەورەتان بۆ هەیە ﴿١٧٩﴾ ﴿وَلَا يَحۡسَبَنَّ ٱلَّذِينَ﴾ هەرگیز واگومان نەبەن ئەوکەسانەی
﴿يَبۡخَلُونَ﴾ کەچروکی دەکەن ﴿بِمَآ ءَاتَىٰهُمُ ٱللَّهُ﴾ بەوەی کە خوا پێی بەخشیوون ﴿مِن فَضۡلِهِۦ﴾ لەڕێز
و بەهرەی خۆی ﴿هُوَ خَيۡرٗا لَّهُمۖ﴾ کەئەو (چرووکی ی)ە چاکترە بۆیان ﴿بَلۡ هُوَ شَرّٞ لَّهُمۡۖ﴾ (نەخێر وانیە)
بەڵکو ئەوە خراپە بۆیان ﴿سَيُطَوَّقُونَ مَا بَخِلُواْ بِهِۦ﴾ بە زوویی ئەوەی چروکیان پێ دەکرد وەك تەوق
دەکرێتە ملیان ﴿يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِۗ﴾ لەپاشە ڕۆژدا (ڕۆژی هەستانەوە) ﴿وَلِلَّهِ﴾ وە هەر بۆخوایە ومولکی
ئەوە ﴿مِيرَٰثُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۗ﴾ میراتی ئاسمانەکان و زەوی (ئەوەی لە ئاسمانەکان و زەویدایە)
﴿وَٱللَّهُ بِمَا تَعۡمَلُونَ خَبِيرٞ﴾ وە خوا ئاگادارە بە هەرچی کە ئێوە دەیکەن ﴿١٨٠﴾

لَّقَدْ سَمِعَ ٱللَّهُ قَوْلَ ٱلَّذِينَ قَالُوٓا۟ إِنَّ ٱللَّهَ فَقِيرٌ وَنَحْنُ أَغْنِيَآءُ ۘ
سَنَكْتُبُ مَا قَالُوا۟ وَقَتْلَهُمُ ٱلْأَنۢبِيَآءَ بِغَيْرِ حَقٍّ وَنَقُولُ
ذُوقُوا۟ عَذَابَ ٱلْحَرِيقِ ﴿١٨١﴾ ذَٰلِكَ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيكُمْ
وَأَنَّ ٱللَّهَ لَيْسَ بِظَلَّامٍ لِّلْعَبِيدِ ﴿١٨٢﴾ ٱلَّذِينَ قَالُوٓا۟ إِنَّ ٱللَّهَ
عَهِدَ إِلَيْنَآ أَلَّا نُؤْمِنَ لِرَسُولٍ حَتَّىٰ يَأْتِيَنَا بِقُرْبَانٍ
تَأْكُلُهُ ٱلنَّارُ ۗ قُلْ قَدْ جَآءَكُمْ رُسُلٌ مِّن قَبْلِى بِٱلْبَيِّنَٰتِ
وَبِٱلَّذِى قُلْتُمْ فَلِمَ قَتَلْتُمُوهُمْ إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ
﴿١٨٣﴾ فَإِن كَذَّبُوكَ فَقَدْ كُذِّبَ رُسُلٌ مِّن قَبْلِكَ جَآءُو
بِٱلْبَيِّنَٰتِ وَٱلزُّبُرِ وَٱلْكِتَٰبِ ٱلْمُنِيرِ ﴿١٨٤﴾ كُلُّ نَفْسٍ
ذَآئِقَةُ ٱلْمَوْتِ ۗ وَإِنَّمَا تُوَفَّوْنَ أُجُورَكُمْ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ ۖ
فَمَن زُحْزِحَ عَنِ ٱلنَّارِ وَأُدْخِلَ ٱلْجَنَّةَ فَقَدْ فَازَ ۗ وَمَا
ٱلْحَيَوٰةُ ٱلدُّنْيَآ إِلَّا مَتَٰعُ ٱلْغُرُورِ ﴿١٨٥﴾ ۞ لَتُبْلَوُنَّ فِىٓ
أَمْوَٰلِكُمْ وَأَنفُسِكُمْ وَلَتَسْمَعُنَّ مِنَ ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟
ٱلْكِتَٰبَ مِن قَبْلِكُمْ وَمِنَ ٱلَّذِينَ أَشْرَكُوٓا۟ أَذًى كَثِيرًا ۚ
وَإِن تَصْبِرُوا۟ وَتَتَّقُوا۟ فَإِنَّ ذَٰلِكَ مِنْ عَزْمِ ٱلْأُمُورِ ﴿١٨٦﴾

ربع الحزب ٨

﴿لَقَدْ سَمِعَ اللَّهُ﴾ بەڕاستی خوا بیستی ﴿قَوْلَ الَّذِينَ قَالُوا﴾ ووتەی ئەو(جوولەك) انەی کە ووتیان ﴿إِنَّ اللَّهَ
فَقِيرٌ﴾ بێگومان خوا هەژارە ﴿وَنَحْنُ أَغْنِيَاءُ﴾ و ئێمە دەوڵەمەندین(چونکە داوای قەرزمان لێ دەکات
مەبەستیان لە ئایەتی – ومن يقرض الله قرضاً حسناً – یە)﴿سَنَكْتُبُ مَا قَالُوا﴾ ئەوەی کە ووتیان دەینوسین
﴿وَقَتْلَهُمُ الْأَنبِيَاءَ﴾(وە دەینووسین) کوشتنی ئەوانە بۆ پێغەمبەرەکان ﴿بِغَيْرِ حَقٍّ﴾ بە ناڕەوا ﴿وَنَقُولُ
ذُوقُوا﴾ وە(پێیان) دەڵێین بچەژن ﴿عَذَابَ الْحَرِيقِ﴾ سزای ئاگری سووتێنەر ﴿١٨١﴾ ﴿ذَٰلِكَ﴾ ئەو(سزا سەختە)
﴿بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيكُمْ﴾ بەهۆی کردەوەی(خراپی خۆتانەوەیە) کە پێشتان خستووە ﴿وَأَنَّ اللَّهَ﴾ بێگومان
خوا ﴿لَيْسَ بِظَلَّامٍ لِّلْعَبِيدِ﴾ هیچ جۆرە ستەمێك ناکات لە بەندەکان ﴿١٨٢﴾ ﴿الَّذِينَ قَالُوا﴾ ئەو(جوولەکانەی)
کە ووتیان ﴿إِنَّ اللَّهَ﴾ بەڕاستی خوا ﴿عَهِدَ إِلَيْنَا﴾ پەیمانی داوە بە ئێمە ﴿أَلَّا نُؤْمِنَ لِرَسُولٍ﴾
کە بڕوا نەهێنین بەهیچ نێرراوێك ﴿حَتَّىٰ يَأْتِيَنَا بِقُرْبَانٍ﴾ هەتا قوربانی و خێرێکمان بۆ نەهێنێت
﴿تَأْكُلُهُ النَّارُ﴾ کە ئاگر(بێتە خوارەوەو) بیسووتێنێت ﴿قُلْ قَدْ جَاءَكُمْ﴾ بڵێ بێگومان هاتن بۆلاتان
﴿رُسُلٌ مِّن قَبْلِي﴾ چەند پێغەمبەرێك لەپێش منەوە ﴿بِالْبَيِّنَاتِ﴾ بەبەڵگە ڕوونەکانەوە ﴿وَبِالَّذِي قُلْتُمْ﴾ وە بە
ئەو(موعجیزەیەی) کە ووتتان ﴿فَلِمَ قَتَلْتُمُوهُمْ﴾ دەی بۆچی ئەو(پێغەمبەر) انەتان کوشت ﴿إِن كُنتُمْ
صَادِقِينَ﴾ ئەگەر ئێوە ڕاست دەکەن ﴿١٨٣﴾ ﴿فَإِن كَذَّبُوكَ﴾ جا ئەگەر باوەڕیان پێ نەکردی ﴿فَقَدْ كُذِّبَ﴾
ئەوە بێگومان بڕوا نەکراوە (پێغەمبەرانی پێش تۆش بەدرۆزانران) ﴿رُسُلٌ مِّن قَبْلِكَ﴾ بە پێغەمبەرانی
لەپێش تۆوە ﴿جَاءُوا بِالْبَيِّنَاتِ﴾ هێناویانە بەڵگە ڕوونەکان ﴿وَالزُّبُرِ﴾ و نامەی ئاسمانی(نامەی پەند
و تەمێ کەر) ﴿وَالْكِتَابِ الْمُنِيرِ﴾ و نامەی ڕوون کەرەوە ﴿١٨٤﴾ ﴿كُلُّ نَفْسٍ﴾ هەموو(خاوەن)
گیانێك ﴿ذَائِقَةُ الْمَوْتِ﴾ مردن دەچێژێت ﴿وَإِنَّمَا تُوَفَّوْنَ﴾ وە بەڕاستی بەتەواوی پێتان دەدرێت
﴿أُجُورَكُمْ﴾ پاداشتەکانتان ﴿يَوْمَ الْقِيَامَةِ﴾ لە ڕۆژی دوایی دا(هەستانەوەدا) ﴿فَمَن زُحْزِحَ﴾ ئەمجا
هەرکەس دوورخرێتەوە ﴿عَنِ النَّارِ﴾ لە ئاگری دۆزەخ ﴿وَأُدْخِلَ الْجَنَّةَ﴾ و بخرێتە بەهەشتەوە
﴿فَقَدْ فَازَ﴾ ئەوە بەڕاستی ئەو کەسە سەرکەوتووە ﴿وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا﴾ ژیانی دونیاش هیچ شتێك
نیە ﴿إِلَّا مَتَاعُ الْغُرُورِ﴾ جگە لە چەند سات و ئارەزوویەکی فریودەر نەبێت ﴿١٨٥﴾ ﴿لَتُبْلَوُنَّ﴾
سوێند بێت بێگومان تاقی دەکرێنەوە ﴿فِي أَمْوَالِكُمْ وَأَنفُسِكُمْ﴾ لە سامان و دارایی و گیانی خۆتاندا
﴿وَلَتَسْمَعُنَّ﴾ سوێند بێت بێگومان دەیبیستن ﴿مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ﴾ لەوانەی کە نامەیان
پێدراوە ﴿مِن قَبْلِكُمْ﴾ لە پێش ئێوە ﴿وَمِنَ الَّذِينَ أَشْرَكُوا﴾ وە لەوانەی هاوبەشیان بۆ خوا داناوە
﴿أَذًى كَثِيرًا﴾ (ئازار و) قسەی ناخۆشی زۆر ﴿وَإِن تَصْبِرُوا﴾ جا ئەگەر ئێوە ئارام بگرن ﴿وَتَتَّقُوا﴾
و پارێزکاربن ﴿فَإِنَّ ذَٰلِكَ﴾ ئەوە بێگومان ئەوە ﴿مِنْ عَزْمِ الْأُمُورِ﴾ لە کارە بەهێز و گەورەکانە (لەو
کارانەیە لێ بڕانی دەوێ) ﴿١٨٦﴾

وَإِذۡ أَخَذَ ٱللَّهُ مِيثَٰقَ ٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلۡكِتَٰبَ لَتُبَيِّنُنَّهُۥ لِلنَّاسِ
وَلَا تَكۡتُمُونَهُۥ فَنَبَذُوهُ وَرَآءَ ظُهُورِهِمۡ وَٱشۡتَرَوۡاْ بِهِۦ ثَمَنٗا
قَلِيلٗاۖ فَبِئۡسَ مَا يَشۡتَرُونَ ١٨٧ لَا تَحۡسَبَنَّ ٱلَّذِينَ يَفۡرَحُونَ بِمَآ
أَتَواْ وَّيُحِبُّونَ أَن يُحۡمَدُواْ بِمَا لَمۡ يَفۡعَلُواْ فَلَا تَحۡسَبَنَّهُم
بِمَفَازَةٖ مِّنَ ٱلۡعَذَابِۖ وَلَهُمۡ عَذَابٌ أَلِيمٞ ١٨٨ وَلِلَّهِ مُلۡكُ
ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۗ وَٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٌ ١٨٩ إِنَّ فِي
خَلۡقِ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ وَٱخۡتِلَٰفِ ٱلَّيۡلِ وَٱلنَّهَارِ لَأٓيَٰتٖ
لِّأُوْلِي ٱلۡأَلۡبَٰبِ ١٩٠ ٱلَّذِينَ يَذۡكُرُونَ ٱللَّهَ قِيَٰمٗا وَقُعُودٗا
وَعَلَىٰ جُنُوبِهِمۡ وَيَتَفَكَّرُونَ فِي خَلۡقِ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ
رَبَّنَا مَا خَلَقۡتَ هَٰذَا بَٰطِلٗا سُبۡحَٰنَكَ فَقِنَا عَذَابَ ٱلنَّارِ ١٩١
رَبَّنَآ إِنَّكَ مَن تُدۡخِلِ ٱلنَّارَ فَقَدۡ أَخۡزَيۡتَهُۥۖ وَمَا لِلظَّٰلِمِينَ مِنۡ
أَنصَارٖ ١٩٢ رَّبَّنَآ إِنَّنَا سَمِعۡنَا مُنَادِيٗا يُنَادِي لِلۡإِيمَٰنِ أَنۡ
ءَامِنُواْ بِرَبِّكُمۡ فَـَٔامَنَّاۚ رَبَّنَا فَٱغۡفِرۡ لَنَا ذُنُوبَنَا وَكَفِّرۡ عَنَّا
سَيِّـَٔاتِنَا وَتَوَفَّنَا مَعَ ٱلۡأَبۡرَارِ ١٩٣ رَبَّنَا وَءَاتِنَا مَا وَعَدتَّنَا عَلَىٰ
رُسُلِكَ وَلَا تُخۡزِنَا يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِۖ إِنَّكَ لَا تُخۡلِفُ ٱلۡمِيعَادَ ١٩٤

﴿وَإِذۡ أَخَذَ ٱللَّهُ﴾ (بینەوە بیریان) کاتێك کەخواوەری گرت ﴿مِيثَٰقَ ٱلَّذِينَ﴾ پەیمان لەوانەی ﴿أُوتُواْ ٱلۡكِتَٰبَ﴾
کەنامەیان پێ بەخشرا بوو (لەجولەکە و گاورەکان) ﴿لَتُبَيِّنُنَّهُۥ لِلنَّاسِ﴾ دەبێ ئەو نامەیە ڕوون بکەنەوە
بۆ خەڵکی ﴿وَلَا تَكۡتُمُونَهُۥ﴾ وە نەیشارنەوە ﴿فَنَبَذُوهُ﴾ بەڵام ئەو (پەیمانەیان) فڕێدایە ﴿وَرَآءَ ظُهُورِهِمۡ﴾
پشت خۆیانەوە ﴿وَٱشۡتَرَوۡاْ بِهِۦ﴾ و کڕیيان بەو نامەیە ﴿ثَمَنٗا قَلِيلٗاۖ﴾ نرخێکی کەم ﴿فَبِئۡسَ مَا يَشۡتَرُونَ﴾
ئای چەند خراپە ئەوەی کڕییان ﴿١٨٧﴾ ﴿لَا تَحۡسَبَنَّ﴾ وەگومان مەبە ﴿ٱلَّذِينَ يَفۡرَحُونَ﴾ ئەوانەی کەشادمانن
﴿بِمَآ أَتَواْ﴾ بەوەی کەکردیان ﴿وَّيُحِبُّونَ﴾ و پێیان خۆشە ﴿أَن يُحۡمَدُواْ﴾ کەسوپاس بکرێن ﴿بِمَا لَمۡ
يَفۡعَلُواْ﴾ بەشتێك کە نەیان کردووە ﴿فَلَا تَحۡسَبَنَّهُم﴾ ئەوە هەرگیز گومانیان پێ مەبە ﴿بِمَفَازَةٖ مِّنَ
ٱلۡعَذَابِۖ﴾ بەڕزگار بوو لەسزا ﴿وَلَهُمۡ عَذَابٌ﴾ و بۆ ئەوانە هەیە سزایەکی ﴿أَلِيمٞ﴾ ئازاردەر ﴿١٨٨﴾
﴿وَلِلَّهِ مُلۡكُ﴾ هەربۆ خوایەپادشایەتی ومولکی ﴿ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۗ﴾ ئاسمانەکان وزەوی ﴿وَٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ
شَيۡءٖ﴾ وە خوا بەسەر هەموو شتێکدا ﴿قَدِيرٌ﴾ دەسەڵاتدارە ﴿١٨٩﴾ ﴿إِنَّ فِي خَلۡقِ﴾ بەڕاستی لەدروست
کردنی ﴿ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ﴾ ئاسمانەکان و زەویدا ﴿وَٱخۡتِلَٰفِ﴾ و لەجیاوازی و گۆڕانی ﴿ٱلَّيۡلِ
وَٱلنَّهَارِ﴾ شەو و ڕۆژدا ﴿لَأٓيَٰتٖ﴾ چەندەها بەڵگە هەیە ﴿لِّأُوْلِي ٱلۡأَلۡبَٰبِ﴾ بۆ خاوەن بیرو هۆشەکان
﴿١٩٠﴾ ﴿ٱلَّذِينَ يَذۡكُرُونَ ٱللَّهَ﴾ ئەوانەی کەیادی خوا دەکەن ﴿قِيَٰمٗا وَقُعُودٗا﴾ بەپێوەو بەدانیشتنەوە ﴿وَعَلَىٰ
جُنُوبِهِمۡ﴾ بەڕاکشانەوە ﴿وَيَتَفَكَّرُونَ فِي خَلۡقِ﴾ وەبیر دەکەنەوە لەدروست کردنی ﴿ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ﴾
ئاسمانەکان و زەوی ﴿رَبَّنَا﴾ (ئەڵێن) ئەی پەروەردگارمان ﴿مَا خَلَقۡتَ هَٰذَا﴾ ئەم (جیهانەت) دروست
نەکردووە ﴿بَٰطِلٗا﴾ بەبێ هودە ﴿سُبۡحَٰنَكَ﴾ پاك و بێگەردی بۆ تۆ ﴿فَقِنَا عَذَابَ ٱلنَّارِ﴾ دەسا تۆش بمان
پارێزە لە سزای ئاگری دۆزەخ ﴿١٩١﴾ ﴿رَبَّنَآ﴾ ئەی پەروەردگارمان ﴿إِنَّكَ مَن تُدۡخِلِ ٱلنَّارَ﴾ هەرکەس تۆ
بیخەیتە ئاگری دۆزەخەوە ﴿فَقَدۡ أَخۡزَيۡتَهُۥۖ﴾ ئەوە بێگومان ڕیسوات کردووە ﴿وَمَا لِلظَّٰلِمِينَ مِنۡ أَنصَارٖ﴾
وە هیچ پشتیوانێك نیە بۆ ستەمکاران ﴿١٩٢﴾ ﴿رَّبَّنَآ إِنَّنَا﴾ ئەی پەروەردگارمان بەڕاستی ئێمە ﴿سَمِعۡنَا
مُنَادِيٗا﴾ گوێمان لە بانگخوازێك بوو (مەبەست پێ پێغەمبەری خودایە ﷺ) ﴿يُنَادِي لِلۡإِيمَٰنِ﴾
بانگی ئەکرد بۆ بڕواهێنان ﴿أَنۡ ءَامِنُواْ بِرَبِّكُمۡ﴾ (دەی ووت) بڕوا بێنن بە پەروەردگارتان ﴿فَـَٔامَنَّاۚ﴾
دەست بەجێ بڕوامان هێنا ﴿رَبَّنَا﴾ ئەی پەروەردگارمان ﴿فَٱغۡفِرۡ لَنَا ذُنُوبَنَا﴾ دەی لە گوناهەکانمان
خۆش ببە ﴿وَكَفِّرۡ عَنَّا﴾ وبسڕەوە لێمان ﴿سَيِّـَٔاتِنَا﴾ خراپەکانمان ﴿وَتَوَفَّنَا﴾ و بمان مرێنە
﴿مَعَ ٱلۡأَبۡرَارِ﴾ لەگەڵ کەسانی چاکەکاردا ﴿١٩٣﴾ ﴿رَبَّنَا وَءَاتِنَا﴾ ئەی پەروەردگارمان پێمان ببەخشە
(لەپاش مردن) ﴿مَا وَعَدتَّنَا﴾ ئەوەی بەڵێنت پێ داین ﴿عَلَىٰ رُسُلِكَ﴾ لەسەر زوبانی پێغەمبەرەکانت
﴿وَلَا تُخۡزِنَا﴾ و ڕیسوامان مەکە ﴿يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِۗ﴾ لە ڕۆژی دوایی دا (هەستانەوە) ﴿إِنَّكَ﴾ بێگومان تۆ
﴿لَا تُخۡلِفُ ٱلۡمِيعَادَ﴾ بەڵێن ناشکێنیت ﴿١٩٤﴾

فَٱسۡتَجَابَ لَهُمۡ رَبُّهُمۡ أَنِّي لَآ أُضِيعُ عَمَلَ عَٰمِلٖ مِّنكُم مِّنۢ
ذَكَرٍ أَوۡ أُنثَىٰۖ بَعۡضُكُم مِّنۢ بَعۡضٖۖ فَٱلَّذِينَ هَاجَرُواْ وَأُخۡرِجُواْ
مِن دِيَٰرِهِمۡ وَأُوذُواْ فِي سَبِيلِي وَقَٰتَلُواْ وَقُتِلُواْ لَأُكَفِّرَنَّ
عَنۡهُمۡ سَيِّـَٔاتِهِمۡ وَلَأُدۡخِلَنَّهُمۡ جَنَّٰتٖ تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا
ٱلۡأَنۡهَٰرُ ثَوَابٗا مِّنۡ عِندِ ٱللَّهِۚ وَٱللَّهُ عِندَهُۥ حُسۡنُ ٱلثَّوَابِ ١٩٥
لَا يَغُرَّنَّكَ تَقَلُّبُ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ فِي ٱلۡبِلَٰدِ ١٩٦ مَتَٰعٞ قَلِيلٞ
ثُمَّ مَأۡوَىٰهُمۡ جَهَنَّمُۖ وَبِئۡسَ ٱلۡمِهَادُ ١٩٧ لَٰكِنِ ٱلَّذِينَ ٱتَّقَوۡاْ
رَبَّهُمۡ لَهُمۡ جَنَّٰتٞ تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَا
نُزُلٗا مِّنۡ عِندِ ٱللَّهِۗ وَمَا عِندَ ٱللَّهِ خَيۡرٞ لِّلۡأَبۡرَارِ ١٩٨ وَإِنَّ مِنۡ
أَهۡلِ ٱلۡكِتَٰبِ لَمَن يُؤۡمِنُ بِٱللَّهِ وَمَآ أُنزِلَ إِلَيۡكُمۡ
وَمَآ أُنزِلَ إِلَيۡهِمۡ خَٰشِعِينَ لِلَّهِ لَا يَشۡتَرُونَ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ
ثَمَنٗا قَلِيلًاۚ أُوْلَٰٓئِكَ لَهُمۡ أَجۡرُهُمۡ عِندَ رَبِّهِمۡۗ إِنَّ ٱللَّهَ
سَرِيعُ ٱلۡحِسَابِ ١٩٩ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱصۡبِرُواْ
وَصَابِرُواْ وَرَابِطُواْ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ لَعَلَّكُمۡ تُفۡلِحُونَ ٢٠٠

سُورَةُ النِّسَاءِ

﴿فَٱسۡتَجَابَ لَهُمۡ رَبُّهُمۡ﴾ ئەمجا پەروەردگاریان وەڵامی (نزاکانی) دانەوە ﴿أَنِّي لَآ أُضِيعُ﴾ (فەرمووی) بێگومان من زایە ناکەم ﴿عَمَلَ عَٰمِلٖ مِّنكُم﴾ کردەوەی (هیچ) خاوەن کردەوەیەك لە ئێوە ﴿مِّن ذَكَرٍ أَوۡ أُنثَىٰۖ﴾ لە نێر یان مێ ﴿بَعۡضُكُم مِّنۢ بَعۡضٖۖ﴾ هەندێکتان لە هەندێکی ترتان بوون ﴿فَٱلَّذِينَ هَاجَرُواْ﴾ جا ئەوانەی کە کۆچیان کرد ﴿وَأُخۡرِجُواْ مِن دِيَٰرِهِمۡ﴾ و دەرکران لە جێ و شوێنی خۆیان ﴿وَأُوذُواْ فِي سَبِيلِي﴾ و ئەشکەنجەو ئازار دران لە ڕێ ی مندا ﴿وَقَٰتَلُواْ﴾ و جەنگیان کرد ﴿وَقُتِلُواْ﴾ و کوژران ﴿لَأُكَفِّرَنَّ عَنۡهُمۡ﴾ سوێند بەخوا دەیسڕمەوە لێیان ﴿سَيِّـَٔاتِهِمۡ﴾ خراپەکانیان ﴿وَلَأُدۡخِلَنَّهُمۡ جَنَّٰتٖ﴾ وە بێگومان دەیان خەمە بەهەشتانێکەوە ﴿تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُ﴾ کە ڕووبارەکان دێن و دەچن بەژێریاندا ﴿ثَوَابٗا مِّنۡ عِندِ ٱللَّهِۚ﴾ ئەمە پاداشت دانەوەیەکە لە لای خواوە ﴿وَٱللَّهُ عِندَهُۥ﴾ وە لای خوایە ﴿حُسۡنُ ٱلثَّوَابِ﴾ جوانترین (چاکترین) پاداشت ﴿١٩٥﴾ ﴿لَا يَغُرَّنَّكَ﴾ لە خشتەت نەبات (فریوت نەدا) ﴿تَقَلُّبُ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ﴾ هات و چۆی ئەوانەی بێ بڕوان (بەخۆشی و ئاسوودەیی یەوە) ﴿فِي ٱلۡبِلَٰدِ﴾ لە وولاتدا ﴿١٩٦﴾ ﴿مَتَٰعٞ قَلِيلٞ﴾ ئەو ئاسوودەییەی ئەوان خۆشی یەکی کەمە ﴿ثُمَّ مَأۡوَىٰهُمۡ جَهَنَّمُۖ﴾ پاشان جێ و شوێنیان دۆزەخە ﴿وَبِئۡسَ ٱلۡمِهَادُ﴾ ئای چ شوێنێکی خراپ و بەدە ﴿١٩٧﴾ ﴿لَٰكِنِ ٱلَّذِينَ﴾ بەڵام ئەوانەی ﴿ٱتَّقَوۡاْ رَبَّهُمۡ﴾ لە پەروەردگاریان دەترسن ﴿لَهُمۡ جَنَّٰتٞ﴾ بۆیان هەیە بەهەشتانێك ﴿تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُ﴾ کە ڕووبارەکان دێن و دەچن بەژێریاندا ﴿خَٰلِدِينَ فِيهَا﴾ تیایدا دەمێننەوە بە هەمیشەیی ﴿نُزُلٗا مِّنۡ عِندِ ٱللَّهِۗ﴾ ئامادە کراوە لە لایەن خواوە ﴿وَمَا عِندَ ٱللَّهِ﴾ وە ئەوەی کە لای خوایە ﴿خَيۡرٞ لِّلۡأَبۡرَارِ﴾ چاکترە بۆ چاکەکاران ﴿١٩٨﴾ ﴿وَإِنَّ مِنۡ أَهۡلِ ٱلۡكِتَٰبِ﴾ بێگومان لەناو نامە دارەکاندا هەیە ﴿لَمَن يُؤۡمِنُ بِٱللَّهِ﴾ کەسانێك کە بڕوا دەهێنن بەخوا ﴿وَمَآ أُنزِلَ إِلَيۡكُمۡ﴾ و بەو نامەیەی کە نێرراوەتە خوارەوە بۆ ئێوە (مەبەست پێ قورئانە) ﴿وَمَآ أُنزِلَ إِلَيۡهِمۡ﴾ وە بەو نامەی کە نێرراوەتە خوارەوە بۆ خۆیان ﴿خَٰشِعِينَ لِلَّهِ﴾ مل کەچن بۆ خوا ﴿لَا يَشۡتَرُونَ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ﴾ بەڵگەکانی خوا نافرۆشن ﴿ثَمَنٗا قَلِيلًاۚ﴾ بە نرخێکی کەم ﴿أُوْلَٰٓئِكَ﴾ ئەو نامە دارانە ﴿لَهُمۡ أَجۡرُهُمۡ﴾ بۆیان هەیە پاداشتی خۆیان ﴿عِندَ رَبِّهِمۡۗ﴾ لە لای پەروەردگاریانەوە ﴿إِنَّ ٱللَّهَ﴾ بێگومان خوا ﴿سَرِيعُ ٱلۡحِسَابِ﴾ لێپرسینەوە وموحاسەبەکردنی خێرایە ﴿١٩٩﴾ ﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ﴾ ئەی ئەوانەی کە بڕواتان هێناوە ﴿ٱصۡبِرُواْ﴾ خۆ گربن ﴿وَصَابِرُواْ﴾ و(لە خۆ گری دوژمن) خۆگرتر بن ﴿وَرَابِطُواْ﴾ و لە سەنگەردا ئێشك بگرن ﴿وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ﴾ و لە خوا بترسن ﴿لَعَلَّكُمۡ تُفۡلِحُونَ﴾ بۆ ئەوەی ڕزگار ببن ﴿٢٠٠﴾

سورەتی ﴿ ٱلنِّسَآءِ ﴾

نصف الحزب ٨

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ ٱتَّقُواْ رَبَّكُمُ ٱلَّذِي خَلَقَكُم مِّن نَّفۡسٖ وَٰحِدَةٖ وَخَلَقَ مِنۡهَا
زَوۡجَهَا وَبَثَّ مِنۡهُمَا رِجَالٗا كَثِيرٗا وَنِسَآءٗۚ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ ٱلَّذِي تَسَآءَلُونَ
بِهِۦ وَٱلۡأَرۡحَامَۚ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ عَلَيۡكُمۡ رَقِيبٗا ١ وَءَاتُواْ ٱلۡيَتَٰمَىٰٓ أَمۡوَٰلَهُمۡۖ
وَلَا تَتَبَدَّلُواْ ٱلۡخَبِيثَ بِٱلطَّيِّبِۖ وَلَا تَأۡكُلُوٓاْ أَمۡوَٰلَهُمۡ إِلَىٰٓ أَمۡوَٰلِكُمۡۚ إِنَّهُۥ
كَانَ حُوبٗا كَبِيرٗا ٢ وَإِنۡ خِفۡتُمۡ أَلَّا تُقۡسِطُواْ فِي ٱلۡيَتَٰمَىٰ فَٱنكِحُواْ
مَا طَابَ لَكُم مِّنَ ٱلنِّسَآءِ مَثۡنَىٰ وَثُلَٰثَ وَرُبَٰعَۖ فَإِنۡ خِفۡتُمۡ أَلَّا تَعۡدِلُواْ
فَوَٰحِدَةً أَوۡ مَا مَلَكَتۡ أَيۡمَٰنُكُمۡۚ ذَٰلِكَ أَدۡنَىٰٓ أَلَّا تَعُولُواْ ٣ وَءَاتُواْ
ٱلنِّسَآءَ صَدُقَٰتِهِنَّ نِحۡلَةٗۚ فَإِن طِبۡنَ لَكُمۡ عَن شَيۡءٖ مِّنۡهُ نَفۡسٗا فَكُلُوهُ
هَنِيٓـٔٗا مَّرِيٓـٔٗا ٤ وَلَا تُؤۡتُواْ ٱلسُّفَهَآءَ أَمۡوَٰلَكُمُ ٱلَّتِي جَعَلَ ٱللَّهُ لَكُمۡ
قِيَٰمٗا وَٱرۡزُقُوهُمۡ فِيهَا وَٱكۡسُوهُمۡ وَقُولُواْ لَهُمۡ قَوۡلٗا مَّعۡرُوفٗا ٥ وَٱبۡتَلُواْ
ٱلۡيَتَٰمَىٰ حَتَّىٰٓ إِذَا بَلَغُواْ ٱلنِّكَاحَ فَإِنۡ ءَانَسۡتُم مِّنۡهُمۡ رُشۡدٗا فَٱدۡفَعُوٓاْ
إِلَيۡهِمۡ أَمۡوَٰلَهُمۡۖ وَلَا تَأۡكُلُوهَآ إِسۡرَافٗا وَبِدَارًا أَن يَكۡبَرُواْۚ وَمَن كَانَ
غَنِيّٗا فَلۡيَسۡتَعۡفِفۡۖ وَمَن كَانَ فَقِيرٗا فَلۡيَأۡكُلۡ بِٱلۡمَعۡرُوفِۚ فَإِذَا
دَفَعۡتُمۡ إِلَيۡهِمۡ أَمۡوَٰلَهُمۡ فَأَشۡهِدُواْ عَلَيۡهِمۡۚ وَكَفَىٰ بِٱللَّهِ حَسِيبٗا ٦

﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ﴾ بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ﴾ ئەی خەڵکینە ﴿اتَّقُوا رَبَّكُمُ﴾ خۆتان بپارێزن لە(سزای) پەروەردگارتان ﴿الَّذِي خَلَقَكُم﴾ ئەوەی
کە دروستی کردوون ﴿مِّن نَّفْسٍ وَاحِدَةٍ﴾ لەیەك کەسەوە(کە ئادەمە) ﴿وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا﴾ وە هەر لە ئەویش
هاوسەرەکەی دروست کردووە ﴿وَبَثَّ مِنْهُمَا﴾ و بڵاوی کردۆتەوە لەو دووانە ﴿رِجَالًا كَثِيرًا﴾ پیاوانی زۆر
﴿وَنِسَاءً﴾ هەروەها ئافرەتان ﴿وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي﴾ خۆتان بپارێزن لەو خوایەی کە ﴿تَسَاءَلُونَ بِهِ﴾ بەناوی ئەوەوە داوا
دەکەن لە یەکتر ﴿وَالْأَرْحَامَ﴾ وە(خۆتان بپارێزن لە بچڕاندنی) خزمایەتی ﴿إِنَّ اللَّهَ كَانَ﴾ بەڕاستی خوا هەمیشە
﴿عَلَيْكُمْ رَقِيبًا﴾ چاودێرە بەسەرتانەوە (۱) ﴿وَآتُوا﴾ بیدەنەوە ﴿الْيَتَامَىٰ﴾ بە هەتیوان(دوای باڵغ بونیان)
﴿أَمْوَالَهُمْ﴾ ماڵ و سامانیان ﴿وَلَا تَتَبَدَّلُوا الْخَبِيثَ بِالطَّيِّبِ﴾ وە پیس(لە ماڵی خۆتان) مەگۆڕنەوە بە پاك
(لە ماڵی ئەوان) ﴿وَلَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَهُمْ﴾ وە ماڵەکانیان مەخۆن ﴿إِلَىٰ أَمْوَالِكُمْ﴾ لەگەڵ ماڵەکانی خۆتان ﴿إِنَّهُ كَانَ﴾
بێگومان ئەو خواردنە ﴿حُوبًا كَبِيرًا﴾ گوناهێکی گەورەیە (۲) ﴿وَإِنْ خِفْتُمْ﴾ وە ئەگەر ترسان ﴿أَلَّا تُقْسِطُوا﴾
دادپەروەر نەبن ﴿فِي الْيَتَامَىٰ﴾ لە(مارەیی) ئەو ئافرەتە بێ باوکانەدا(مارەیان مەکەن) ﴿فَانكِحُوا﴾ ئەوە مارە
بکەن ﴿مَا طَابَ لَكُم مِّنَ النِّسَاءِ﴾ لەو ئافرەتانەی حەڵاڵن بۆتان ﴿مَثْنَىٰ﴾ دوو دوو ﴿وَثُلَاثَ﴾ یا سیان سیان
﴿وَرُبَاعَ﴾ یا چوار چوار (واتە تا چوار ژن دروستە لەیەك کاتدا کۆی بکەیتەوە) ﴿فَإِنْ خِفْتُمْ﴾ جا ئەگەر
ترسان ﴿أَلَّا تَعْدِلُوا﴾ دادگەر نەبن ﴿فَوَاحِدَةً﴾ ئەوە یەك ئافرەت (مارە بکەن لەوانەی ئازادن) ﴿أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ﴾
یان ئەو کەنیزەکانەی کە موڵکتانن ﴿ذَٰلِكَ أَدْنَىٰ﴾ ئەوە نزیکترە ﴿أَلَّا تَعُولُوا﴾ کە ستەم نەکەن (یا هەژار
نەکەون) (۳) ﴿وَآتُوا النِّسَاءَ﴾ بیدەن بە ئافرەتان(نەك کەس وکاریان)﴿صَدُقَاتِهِنَّ نِحْلَةً﴾ مارەییەکانیان وەك
بەخشین نەك وەك کرێ ﴿فَإِن طِبْنَ لَكُمْ عَن شَيْءٍ مِّنْهُ نَفْسًا﴾ ئەمجا ئەگەر بە دڵ پێیان خۆش بوو بەخشینی شتێك
لەو(مارەیی یە) بە ئێوە ﴿فَكُلُوهُ هَنِيئًا مَّرِيئًا﴾ ئەوە ئێوە بیخۆن بە خۆشی و حەلاڵی (نۆشی گیانتان بێ) (٤)
﴿وَلَا تُؤْتُوا السُّفَهَاءَ﴾ مەیدەنە گێل و کەم عەقڵەکان ﴿أَمْوَالَكُمُ﴾ ماڵەکانتان ﴿الَّتِي جَعَلَ اللَّهُ لَكُمْ﴾ لە حاڵەتێکدا
خوا ئەو(ماڵانە) ی بۆ کردوون ﴿قِيَامًا﴾ بەهۆی ڕاوەستانی ژیانتان ﴿وَارْزُقُوهُمْ فِيهَا﴾ وە (بێ عەقڵەکان)
ڕۆزی و خۆراکیان بدەنێ لەو ماڵە ﴿وَاكْسُوهُمْ﴾ و پۆشاکیان بۆ بکەن ﴿وَقُولُوا لَهُمْ﴾ و گفتوگۆیان لەگەڵ
بکەن ﴿قَوْلًا مَّعْرُوفًا﴾ بە گفتوگۆیەکی باش (٥) ﴿وَابْتَلُوا الْيَتَامَىٰ﴾ هەتیوان تاقی بکەنەوە ﴿حَتَّىٰ إِذَا بَلَغُوا
النِّكَاحَ﴾ هەر کاتێك گەیشتنە(تەمەنی) ژن هێنان و شووکردن ﴿فَإِنْ آنَسْتُم﴾ ئەمجا ئەگەر هەستان کرد
﴿مِّنْهُمْ رُشْدًا﴾ لەواندا ژیری(و پێگەیشتن) ﴿فَادْفَعُوا إِلَيْهِمْ أَمْوَالَهُمْ﴾ ئەوە سامان و ماڵەکانیان پێ بدەنەوە
﴿وَلَا تَأْكُلُوهَا﴾ و ماڵەکانیان مەخۆن ﴿إِسْرَافًا﴾ بە زیادەڕەوی ﴿وَبِدَارًا أَن يَكْبَرُوا﴾ و بەپەلە نەوەك گەورە ببن
(ولێتان وەرگرنەوە) ﴿وَمَن كَانَ غَنِيًّا﴾ وە هەر کەس (لەسەرپەرشتیاری هەتیوان) دەوڵەمەند بوو
﴿فَلْيَسْتَعْفِفْ﴾ با خۆی بگرێتەوە (لە خواردنی ماڵیان) ﴿وَمَن كَانَ فَقِيرًا﴾ وە هەر کەس لەوان هەژار بوو
﴿فَلْيَأْكُلْ بِالْمَعْرُوفِ﴾ با (لێ ی) بخوات بە ئەندازەی پێویست ﴿فَإِذَا دَفَعْتُمْ إِلَيْهِمْ أَمْوَالَهُمْ﴾ ئەمجا هەر کات
ماڵی هەتیوەکانتان دایەوە پێیان ﴿فَأَشْهِدُوا عَلَيْهِمْ﴾ ئەوە شایەتیان لەسەر بگرن ﴿وَكَفَىٰ بِاللَّهِ حَسِيبًا﴾ بەسە خوا بۆ
لێپرسینەوە (بەسەرتانەوە) (٦)

لِّلرِّجَالِ نَصِيبٌ مِّمَّا تَرَكَ ٱلْوَٰلِدَانِ وَٱلْأَقْرَبُونَ وَلِلنِّسَآءِ نَصِيبٌ
مِّمَّا تَرَكَ ٱلْوَٰلِدَانِ وَٱلْأَقْرَبُونَ مِمَّا قَلَّ مِنْهُ أَوْ كَثُرَ ۚ نَصِيبًا
مَّفْرُوضًا ٧ وَإِذَا حَضَرَ ٱلْقِسْمَةَ أُو۟لُوا۟ ٱلْقُرْبَىٰ وَٱلْيَتَٰمَىٰ
وَٱلْمَسَٰكِينُ فَٱرْزُقُوهُم مِّنْهُ وَقُولُوا۟ لَهُمْ قَوْلًا مَّعْرُوفًا
٨ وَلْيَخْشَ ٱلَّذِينَ لَوْ تَرَكُوا۟ مِنْ خَلْفِهِمْ ذُرِّيَّةً ضِعَٰفًا
خَافُوا۟ عَلَيْهِمْ فَلْيَتَّقُوا۟ ٱللَّهَ وَلْيَقُولُوا۟ قَوْلًا سَدِيدًا ٩ إِنَّ
ٱلَّذِينَ يَأْكُلُونَ أَمْوَٰلَ ٱلْيَتَٰمَىٰ ظُلْمًا إِنَّمَا يَأْكُلُونَ فِى
بُطُونِهِمْ نَارًا ۖ وَسَيَصْلَوْنَ سَعِيرًا ١٠ يُوصِيكُمُ ٱللَّهُ فِىٓ
أَوْلَٰدِكُمْ ۖ لِلذَّكَرِ مِثْلُ حَظِّ ٱلْأُنثَيَيْنِ ۚ فَإِن كُنَّ نِسَآءً
فَوْقَ ٱثْنَتَيْنِ فَلَهُنَّ ثُلُثَا مَا تَرَكَ ۖ وَإِن كَانَتْ وَٰحِدَةً فَلَهَا
ٱلنِّصْفُ ۚ وَلِأَبَوَيْهِ لِكُلِّ وَٰحِدٍ مِّنْهُمَا ٱلسُّدُسُ مِمَّا تَرَكَ إِن
كَانَ لَهُۥ وَلَدٌ ۚ فَإِن لَّمْ يَكُن لَّهُۥ وَلَدٌ وَوَرِثَهُۥٓ أَبَوَاهُ فَلِأُمِّهِ ٱلثُّلُثُ ۚ فَإِن
كَانَ لَهُۥٓ إِخْوَةٌ فَلِأُمِّهِ ٱلسُّدُسُ ۚ مِنۢ بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُوصِى بِهَآ
أَوْ دَيْنٍ ۗ ءَابَآؤُكُمْ وَأَبْنَآؤُكُمْ لَا تَدْرُونَ أَيُّهُمْ أَقْرَبُ لَكُمْ
نَفْعًا ۚ فَرِيضَةً مِّنَ ٱللَّهِ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا ١١

﴿لِّلرِّجَالِ نَصِيبٌ﴾ بۆ پیاوان هەیە بەشێك ﴿مِّمَّا تَرَكَ ٱلْوَٰلِدَانِ﴾ لە و(میراتەی) دایك و باوك بەجێی دەهێڵن ﴿وَٱلْأَقْرَبُونَ﴾ و خزمە نزیکەکان ﴿وَلِلنِّسَآءِ نَصِيبٌ﴾ وە بۆ ئافرەتانیش هەیە بەشێك ﴿مِّمَّا تَرَكَ ٱلْوَٰلِدَانِ﴾ لە و(میراتەی) دایك و باوك بەجێی دەهێڵن ﴿وَٱلْأَقْرَبُونَ﴾ و خزمە نزیکەکان ﴿مِمَّا قَلَّ مِنْهُ أَوْ كَثُرَ﴾ لە ئەوەی(بەجێی دەهێڵن) کەم بێت یان زۆر ﴿نَصِيبًا مَّفْرُوضًا﴾ بەبەشێکی بڕیار دراو ﴿٧﴾ ﴿وَإِذَا حَضَرَ ٱلْقِسْمَةَ﴾ جا ئەگەر کاتی دابەش کردنی(میراتەکە) ئامادەبوون ﴿أُوْلُواْ ٱلْقُرْبَىٰ﴾ خزمە نزیکەکان(کە میرات ناگرن لە مردوو) ﴿وَٱلْيَتَٰمَىٰ وَٱلْمَسَٰكِينُ﴾ و هەتیوو و هەژارە (بێگانە) کان ﴿فَٱرْزُقُوهُم مِّنْهُ﴾ ئەو لەو کەلەپوورە بەشیان بدەن(ئەم بەش دانە سوننەتە نەك واجب) ﴿وَقُولُواْ لَهُمْ﴾ وە قسەیان لەگەڵ بکەن ﴿قَوْلًا مَّعْرُوفًا﴾ بە قسەکردنێکی جوان و چاك ﴿٨﴾ ﴿وَلْيَخْشَ ٱلَّذِينَ﴾ ئەوانەی (سەرپەرشتیارن) با بترسن ﴿لَوْ تَرَكُواْ﴾ ئەگەر بەجێی بهێڵن ﴿مِنْ خَلْفِهِمْ﴾ لەپاش خۆیانەوە (پاش مردن) ﴿ذُرِّيَّةً ضِعَٰفًا﴾ منداڵانی لاواز(بچوك) ﴿خَافُواْ عَلَيْهِمْ﴾ دەترسن لێیان(بفەوتێن) ﴿فَلْيَتَّقُواْ ٱللَّهَ﴾ دەبا لەخوا بترسن ﴿وَلْيَقُولُواْ قَوْلًا سَدِيدًا﴾ و قسەی ڕاست و ڕەوا بکەن(مەبەست پێی ئەوەیە وەسیەتێك نەکەن زیان بگەیەنن بەمنداڵەکانیان پاش خۆیان بەهەژاری بەجێیان بهێڵین وهەموو ماڵ و سەروەتەکەیان بکەن بەخێر و سەدەقە) ﴿٩﴾ ﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ﴾ بەڕاستی ئەو کەسانەی ﴿يَأْكُلُونَ أَمْوَٰلَ ٱلْيَتَٰمَىٰ﴾ کە ماڵی هەتیوەکان دەخۆن ﴿ظُلْمًا﴾ بەستەم و ناڕەوا ﴿إِنَّمَا يَأْكُلُونَ فِي بُطُونِهِمْ نَارًا﴾ بەڕاستی ئەوانە بەس لە سکی خۆیان ئاگر دەخۆن. ﴿وَسَيَصْلَوْنَ سَعِيرًا﴾ وە لەمەوپاش دەچنە ئاگرێکی بەتین و هەڵگیرساوەوە ﴿١٠﴾ ﴿يُوصِيكُمُ ٱللَّهُ﴾ خوا ئامۆژگاریتان دەکات ﴿فِيٓ أَوْلَٰدِكُمْ﴾ دەربارەی(میراتی) ڕۆڵەکانتان ﴿لِلذَّكَرِ مِثْلُ حَظِّ ٱلْأُنثَيَيْنِ﴾ بۆ نێرێك هەیە (لە میرات) بە وێنەی بەشی دوو مێ ﴿فَإِن كُنَّ نِسَآءً﴾ خۆ ئەگەر(منداڵەکانتان) تەنها ئافرەت بوون ﴿فَوْقَ ٱثْنَتَيْنِ﴾ (دووان و) زیاد لەدووان ﴿فَلَهُنَّ﴾ ئەوا بۆیان هەیە ﴿ثُلُثَا﴾دوو بەش لە سێ بەشی ﴿مَا تَرَكَ﴾ ئەوەی (مردووەکە) بەجێ ی هێشتووە ﴿وَإِن كَانَتْ وَٰحِدَةً﴾ بەڵام ئەگەر یەك ئافرەت بوو ﴿فَلَهَا ٱلنِّصْفُ﴾ ئەوە نیوەی (میراتەکەی) بۆ هەیە ﴿وَلِأَبَوَيْهِ لِكُلِّ وَٰحِدٍ مِّنْهُمَا﴾ وە بۆ هەر کام لە دایك و باوکی مردووەکە هەیە ﴿ٱلسُّدُسُ﴾ شەش یەك ﴿مِمَّا تَرَكَ﴾ لەوەی کە بەجێ ی هێشتووە ﴿إِن كَانَ لَهُۥ وَلَدٌ﴾ ئەگەر مردووەکە منداڵی هەبوو ﴿فَإِن لَّمْ يَكُن لَّهُۥ وَلَدٌ﴾ بەڵام ئەگەر مردووەکە منداڵی نەبوو ﴿وَوَرِثَهُۥٓ أَبَوَاهُ﴾ و دایك و باوکی میرات گری بوون ﴿فَلِأُمِّهِ ٱلثُّلُثُ﴾ ئەوە سێ یەك بۆ دایکەکەیەتی ﴿فَإِن كَانَ لَهُۥٓ إِخْوَةٌ﴾ بەڵام ئەگەر (مردووەکە) چەند برایەکی هەبوو ﴿فَلِأُمِّهِ ٱلسُّدُسُ﴾ ئەوا شەش یەك بۆ دایکەکەیەتی ﴿مِنۢ بَعْدِ وَصِيَّةٍ﴾ لەپاش (دەرکردنی) وەسیەتێك ﴿يُوصِي بِهَآ﴾ وەسیەتی پێ کرابێ (لە لایەن مردووەکەوە) ﴿أَوْ دَيْنٍ﴾ یان دانەوەی قەرزێك (کە لەسەری بێت) ﴿ءَابَآؤُكُمْ﴾ باوکەکانتان﴿وَأَبْنَآؤُكُمْ﴾ و کوڕەکانتان ﴿لَا تَدْرُونَ﴾ نازانن ﴿أَيُّهُمْ أَقْرَبُ لَكُمْ نَفْعًا﴾ کامەیان بەسوود ترن بۆتان ﴿فَرِيضَةً مِّنَ ٱللَّهِ﴾ (ئەو دابەش کردنە) لە لایەن خواوە پێویست کراوە ﴿إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ﴾ بەڕاستی خوا هەمیشە ﴿عَلِيمًا حَكِيمًا﴾ زانای دانایە ﴿١١﴾

۞ وَلَكُمْ نِصْفُ مَا تَرَكَ أَزْوَٰجُكُمْ إِن لَّمْ يَكُن
لَّهُنَّ وَلَدٌ ۚ فَإِن كَانَ لَهُنَّ وَلَدٌ فَلَكُمُ ٱلرُّبُعُ مِمَّا
تَرَكْنَ ۚ مِنۢ بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُوصِينَ بِهَآ أَوْ دَيْنٍ ۚ
وَلَهُنَّ ٱلرُّبُعُ مِمَّا تَرَكْتُمْ إِن لَّمْ يَكُن لَّكُمْ وَلَدٌ ۚ
فَإِن كَانَ لَكُمْ وَلَدٌ فَلَهُنَّ ٱلثُّمُنُ مِمَّا تَرَكْتُم ۚ
مِّنۢ بَعْدِ وَصِيَّةٍ تُوصُونَ بِهَآ أَوْ دَيْنٍ ۗ وَإِن كَانَ
رَجُلٌ يُورَثُ كَلَٰلَةً أَوِ ٱمْرَأَةٌ وَلَهُۥٓ أَخٌ أَوْ أُخْتٌ فَلِكُلِّ
وَٰحِدٍ مِّنْهُمَا ٱلسُّدُسُ ۚ فَإِن كَانُوٓا۟ أَكْثَرَ مِن ذَٰلِكَ
فَهُمْ شُرَكَآءُ فِى ٱلثُّلُثِ ۚ مِنۢ بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُوصَىٰ
بِهَآ أَوْ دَيْنٍ غَيْرَ مُضَآرٍّ ۚ وَصِيَّةً مِّنَ ٱللَّهِ ۗ وَٱللَّهُ
عَلِيمٌ حَلِيمٌ ﴿١٢﴾ تِلْكَ حُدُودُ ٱللَّهِ ۚ وَمَن يُطِعِ ٱللَّهَ
وَرَسُولَهُۥ يُدْخِلْهُ جَنَّٰتٍ تَجْرِى مِن تَحْتِهَا
ٱلْأَنْهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَا ۚ وَذَٰلِكَ ٱلْفَوْزُ ٱلْعَظِيمُ
﴿١٣﴾ وَمَن يَعْصِ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ وَيَتَعَدَّ حُدُودَهُۥ
يُدْخِلْهُ نَارًا خَٰلِدًا فِيهَا وَلَهُۥ عَذَابٌ مُّهِينٌ ﴿١٤﴾

﴿وَلَكُمْ نِصْفُ﴾ بۆ ئێوە هەیە نیوەی ﴿مَا تَرَكَ أَزْوَاجُكُمْ﴾ ئەو (میراتەی) کەژنەکانتان بەجێ یان هێشتووە ﴿إِن لَّمْ يَكُن لَّهُنَّ وَلَدٌ﴾ ئەگەر ئەو ژنانە منداڵیان نەبوو ﴿فَإِن كَانَ لَهُنَّ وَلَدٌ﴾ جا ئەگەر منداڵیان هەبوو ﴿فَلَكُمُ الرُّبُعُ﴾ بۆ ئێوە هەیە چوار یەك ﴿مِمَّا تَرَكْنَ﴾ لەوەی (ژنەکانتان) بەجێیان هێشتووە ﴿مِن بَعْدِ وَصِيَّةٍ﴾ لەپاش (دەرکردنی) وەسیەتێك ﴿يُوصِينَ بِهَا﴾ کەکردبێتیان ﴿أَوْ دَيْنٍ﴾ یان قەرزێك (کەلەسەریان بێت) ﴿وَلَهُنَّ الرُّبُعُ﴾ بۆ (ژنەکانتان) هەیە چوار یەك ﴿مِمَّا تَرَكْتُمْ﴾ لەوەی بەجێتان هێشتووە ﴿إِن لَّمْ يَكُن لَّكُمْ وَلَدٌ﴾ ئەگەر ئێوە منداڵتان نەبوو ﴿فَإِن كَانَ لَكُمْ وَلَدٌ﴾ جا ئەگەر منداڵتان هەبوو ﴿فَلَهُنَّ الثُّمُنُ﴾ ئەوەبۆ ئەوان هەیە هەشت یەك ﴿مِمَّا تَرَكْتُم﴾ لەوەی بەجێتان هێشتووە ﴿مِّن بَعْدِ وَصِيَّةٍ﴾ لەپاش (دەرکردنی) وەسیەتێك ﴿تُوصُونَ بِهَا﴾ کەکردبێتتان ﴿أَوْ دَيْنٍ﴾ یان دانەوەی قەرزێك (کەلەسەرتان بێت) ﴿وَإِن كَانَ رَجُلٌ يُورَثُ كَلَالَةً أَوِ امْرَأَةٌ﴾ وە ئەگەر پیاوێك یان ئافرەتێك کەمیراتی لێ ئەگیرا (مردبوو) نەباوان (دایك وباوك) ی هەبوو نە منداڵ ﴿وَلَهُ أَخٌ أَوْ أُخْتٌ﴾ وە تەنها برایەك یان خوشکێکی (لەدایکەوە) هەبوو ﴿فَلِكُلِّ وَاحِدٍ﴾ ئەوە بۆ هەر یەك ﴿مِّنْهُمَا﴾ لەو دووانە هەیە ﴿السُّدُسُ﴾ شەش یەك ﴿فَإِن كَانُوا أَكْثَرَ﴾ بەلاّم ئەگەر ئەوان زیاتر بوون ﴿مِن ذَٰلِكَ﴾ لەبرایەك یان خوشکێك(ی دایکی) ﴿فَهُمْ شُرَكَاءُ﴾ ئەو کاتە ئەوانە هەموویان هاوبەشن ﴿فِي الثُّلُثِ﴾ لەسێ یەك(ی میراتەکە)دا ﴿مِن بَعْدِ وَصِيَّةٍ﴾ لەپاش (دەرکردنی) وەسیەتێك ﴿يُوصَىٰ بِهَا﴾ کەکرابێت ﴿أَوْ دَيْنٍ﴾ یان قەرزێك ﴿غَيْرَ مُضَارٍّ﴾ کە (وەسیەتەکە یاقەرزەکە بۆ میراتگران) بێزیان بێت ﴿وَصِيَّةً مِّنَ اللَّهِ﴾ ئەمە بڕیارە لەلایەن خواوە ﴿وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَلِيمٌ﴾ خواش زانای لەسەرخۆیە ﴿١٢﴾ ﴿تِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ﴾ ئەو (یاسایانە) سنورەکانی خودان ﴿وَمَن يُطِعِ﴾ هەر کەسێك گوێڕایەڵی ﴿اللَّهَ وَرَسُولَهُ﴾ خوا و پێغەمبەرەکەی بێت ﴿يُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ﴾ (خوا) دەیخاتە ناو بەهەشتانێك ﴿تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ﴾ کەڕووبارەکان دێن و دەچن بەژێریاندا ﴿خَالِدِينَ فِيهَا﴾ تیایدا دەمێننەوە بەهەمیشەیی ﴿وَذَٰلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ﴾ وەئەوەیە سەرکەوتنی زۆر گەورە ﴿١٣﴾ ﴿وَمَن يَعْصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ﴾ هەر کەسێکیش سەرپێچی خواو پێغەمبەرەکەی بکات ﴿وَيَتَعَدَّ حُدُودَهُ﴾ و سنورەکانی (خوا) ببەزێنێت ﴿يُدْخِلْهُ نَارًا﴾ دەیخاتە ئاگرێکەوە ﴿خَالِدًا فِيهَا﴾ هەمیشە دەمێنێتەوە تیایدا ﴿وَلَهُ عَذَابٌ مُّهِينٌ﴾ وەسزایەکی ڕیسواکەری بۆ هەیە ﴿١٤﴾

وَٱلَّٰتِي يَأۡتِينَ ٱلۡفَٰحِشَةَ مِن نِّسَآئِكُمۡ فَٱسۡتَشۡهِدُواْ عَلَيۡهِنَّ
أَرۡبَعَةٗ مِّنكُمۡۖ فَإِن شَهِدُواْ فَأَمۡسِكُوهُنَّ فِي ٱلۡبُيُوتِ
حَتَّىٰ يَتَوَفَّىٰهُنَّ ٱلۡمَوۡتُ أَوۡ يَجۡعَلَ ٱللَّهُ لَهُنَّ سَبِيلٗا ﴿١٥﴾
وَٱلَّذَانِ يَأۡتِيَٰنِهَا مِنكُمۡ فَـَٔاذُوهُمَاۖ فَإِن تَابَا وَأَصۡلَحَا
فَأَعۡرِضُواْ عَنۡهُمَآۗ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ تَوَّابٗا رَّحِيمًا ﴿١٦﴾
إِنَّمَا ٱلتَّوۡبَةُ عَلَى ٱللَّهِ لِلَّذِينَ يَعۡمَلُونَ ٱلسُّوٓءَ بِجَهَٰلَةٖ
ثُمَّ يَتُوبُونَ مِن قَرِيبٖ فَأُوْلَٰٓئِكَ يَتُوبُ ٱللَّهُ عَلَيۡهِمۡۗ
وَكَانَ ٱللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمٗا ﴿١٧﴾ وَلَيۡسَتِ ٱلتَّوۡبَةُ لِلَّذِينَ
يَعۡمَلُونَ ٱلسَّيِّـَٔاتِ حَتَّىٰٓ إِذَا حَضَرَ أَحَدَهُمُ ٱلۡمَوۡتُ
قَالَ إِنِّي تُبۡتُ ٱلۡـَٰٔنَ وَلَا ٱلَّذِينَ يَمُوتُونَ وَهُمۡ كُفَّارٌۚ
أُوْلَٰٓئِكَ أَعۡتَدۡنَا لَهُمۡ عَذَابًا أَلِيمٗا ﴿١٨﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ
ءَامَنُواْ لَا يَحِلُّ لَكُمۡ أَن تَرِثُواْ ٱلنِّسَآءَ كَرۡهٗاۖ وَلَا تَعۡضُلُوهُنَّ
لِتَذۡهَبُواْ بِبَعۡضِ مَآ ءَاتَيۡتُمُوهُنَّ إِلَّآ أَن يَأۡتِينَ بِفَٰحِشَةٖ
مُّبَيِّنَةٖۚ وَعَاشِرُوهُنَّ بِٱلۡمَعۡرُوفِۚ فَإِن كَرِهۡتُمُوهُنَّ فَعَسَىٰٓ
أَن تَكۡرَهُواْ شَيۡـٔٗا وَيَجۡعَلَ ٱللَّهُ فِيهِ خَيۡرٗا كَثِيرٗا ﴿١٩﴾

﴿وَٱلَّٰتِي يَأۡتِينَ ٱلۡفَٰحِشَةَ﴾ ئەوانەی کە کاری زۆر پیس و ناشرین(زینا) دەکەن ﴿مِن نِّسَآئِكُمۡ﴾ لە ئافرەتان(ی بڕوادار) تان ﴿فَٱسۡتَشۡهِدُواْ عَلَيۡهِنَّ أَرۡبَعَةٗ مِّنكُمۡۖ﴾ ئەوە چوار شایەت لە خۆتان لەسەریان بگرن ﴿فَإِن شَهِدُواْ﴾ ئەمجا ئەگەر شایەتییان دا ﴿فَأَمۡسِكُوهُنَّ﴾ئەوە ئەو(ژنە زیناکارانە) بەند بکەن ﴿فِي ٱلۡبُيُوتِ﴾ لە ماڵەکانتاندا ﴿حَتَّىٰ يَتَوَفَّىٰهُنَّ ٱلۡمَوۡتُ﴾ هەتا(فریشتەی) مەرگ گیانیان دەکێشێت ﴿أَوۡ يَجۡعَلَ ٱللَّهُ لَهُنَّ سَبِيلٗا﴾ یان خوا ڕێگایەك (ی ڕزگار بوون) یان بۆ دائەنەیّ (ئەمە حوکمی زیناکردن بوو پێش هاتنە خوارەوەی ئایەتەکانی سورەتی النور واتە حومکی ئەم ئایەتەی سورەتی (النساء)بە ئایەتەکانی سورەتی النور سڕاوەتەوە) ﴿١٥﴾ ﴿وَٱلَّذَانِ﴾ وە ئەو دووانەی(کوڕو کچەی) ﴿يَأۡتِيَٰنِهَا مِنكُمۡ﴾ ئەو کارە پیسە (زینا) دەکەن لە ئێوە ﴿فَـَٔاذُوهُمَاۖ﴾ ئەوە ئازاریان بدەن ﴿فَإِن تَابَا﴾ جا ئەگەر گەڕانەوەو تەوبەیان لێکرد ﴿وَأَصۡلَحَا﴾ وە چاك بوون ﴿فَأَعۡرِضُواْ عَنۡهُمَآۗ﴾ ئەوا وازیان لیّ بێنن ﴿إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ﴾ چونکە بەڕاستی خوا هەمیشە ﴿تَوَّابٗا رَّحِيمًا﴾ لێبووردەی میهرەبانە ﴿١٦﴾ ﴿إِنَّمَا ٱلتَّوۡبَةُ﴾ بێگومان وەرگرتنی تەوبە ﴿عَلَى ٱللَّهِ لِلَّذِينَ يَعۡمَلُونَ ٱلسُّوٓءَ بِجَهَٰلَةٖ﴾ لای خوا تەنها بۆ ئەوانەیە کە گوناە دەکەن بە نەفامی ﴿ثُمَّ يَتُوبُونَ﴾ پاشان پەشیمان دەبنەوە ﴿مِن قَرِيبٖ﴾ بە زوویی (پێش مردن) ﴿فَأُوْلَٰٓئِكَ﴾ ئا ئەوانە ﴿يَتُوبُ ٱللَّهُ عَلَيۡهِمۡۗ﴾ خوا گەڕانەوەیان لیّ وەردە گرێت ﴿وَكَانَ ٱللَّهُ﴾ خواش هەمیشە ﴿عَلِيمًا حَكِيمٗا﴾ زانای دانایە ﴿١٧﴾ ﴿وَلَيۡسَتِ ٱلتَّوۡبَةُ﴾ پەشیمانی(وەرگرتن) نی یە ﴿لِلَّذِينَ يَعۡمَلُونَ ٱلسَّيِّـَٔاتِ﴾ بۆ ئەوانەی تاوانی زۆر دەکەن ﴿حَتَّىٰٓ إِذَا حَضَرَ أَحَدَهُمُ ٱلۡمَوۡتُ﴾ هەتا کاتی سەرە مەرگی یەکێکیان دیّ ﴿قَالَ إِنِّي تُبۡتُ ٱلۡـَٰٔنَ﴾ دەڵێت: بەڕاستی من ئێستا تەوبەم کرد ﴿وَلَا ٱلَّذِينَ﴾ وە بۆ ئەوانەش نی یە ﴿يَمُوتُونَ وَهُمۡ كُفَّارٌۚ﴾ کە دەمرن بە بیّ بڕوایی ﴿أُوْلَٰٓئِكَ أَعۡتَدۡنَا لَهُمۡ﴾ ئەوانەی(باسکران) ئامادەمان کردووە بۆیان ﴿عَذَابًا أَلِيمٗا﴾ سزایەکی ئازار دەر ﴿١٨﴾ ﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ﴾ ئەی ئەوانەی کە بڕواتان هێناوە ﴿لَا يَحِلُّ لَكُمۡ﴾ حەڵاڵ نی یە بۆتان ﴿أَن تَرِثُواْ ٱلنِّسَآءَ كَرۡهٗاۖ﴾ کە ئافرەتان بە زۆر(بە ناچاری) بە میراتی بەرن(بۆ خۆتان) ﴿وَلَا تَعۡضُلُوهُنَّ﴾ وە بەرگری شوکردنیان لیّ مەکەن ﴿لِتَذۡهَبُواْ بِبَعۡضِ مَآ ءَاتَيۡتُمُوهُنَّ﴾ بۆ ئەوەی هەندیّ لەو(مارەیی یەی) کە پێتان داون بیبەن (بۆ خۆ تان) ﴿إِلَّآ أَن يَأۡتِينَ بِفَٰحِشَةٖ مُّبَيِّنَةٖۚ﴾ مەگەر کاتیّ کە کردەوەیەکی زۆر ناشرین(زینا) بە ئاشکرا بکەن ﴿وَعَاشِرُوهُنَّ بِٱلۡمَعۡرُوفِۚ﴾ وە ڕەفتاریان لەگەڵ بکەن بەچاکی(و ژیانیان لەگەڵ ببەنە سەر) ﴿فَإِن كَرِهۡتُمُوهُنَّ﴾ جا ئەگەر حەزتان لێیان نەبوو(تەڵاقیان مەدەن) ﴿فَعَسَىٰٓ أَن تَكۡرَهُواْ شَيۡـٔٗا﴾ چونکە لەوانەیە ئێوە حەز نەکەن لە شتێك ﴿وَيَجۡعَلَ ٱللَّهُ فِيهِ﴾ و خوا لەوەدا دابنێت ﴿خَيۡرٗا كَثِيرٗا﴾ چاکە وخێرێکی زۆر ﴿١٩﴾

وَإِنۡ أَرَدتُّمُ ٱسۡتِبۡدَالَ زَوۡجٖ مَّكَانَ زَوۡجٖ وَءَاتَيۡتُمۡ
إِحۡدَىٰهُنَّ قِنطَارٗا فَلَا تَأۡخُذُواْ مِنۡهُ شَيۡـًٔاۚ أَتَأۡخُذُونَهُۥ
بُهۡتَٰنٗا وَإِثۡمٗا مُّبِينٗا ٢٠ وَكَيۡفَ تَأۡخُذُونَهُۥ وَقَدۡ أَفۡضَىٰ
بَعۡضُكُمۡ إِلَىٰ بَعۡضٖ وَأَخَذۡنَ مِنكُم مِّيثَٰقًا غَلِيظٗا
٢١ وَلَا تَنكِحُواْ مَا نَكَحَ ءَابَآؤُكُم مِّنَ ٱلنِّسَآءِ
إِلَّا مَا قَدۡ سَلَفَۚ إِنَّهُۥ كَانَ فَٰحِشَةٗ وَمَقۡتٗا وَسَآءَ
سَبِيلًا ٢٢ حُرِّمَتۡ عَلَيۡكُمۡ أُمَّهَٰتُكُمۡ وَبَنَاتُكُمۡ
وَأَخَوَٰتُكُمۡ وَعَمَّٰتُكُمۡ وَخَٰلَٰتُكُمۡ وَبَنَاتُ
ٱلۡأَخِ وَبَنَاتُ ٱلۡأُخۡتِ وَأُمَّهَٰتُكُمُ ٱلَّٰتِيٓ أَرۡضَعۡنَكُمۡ
وَأَخَوَٰتُكُم مِّنَ ٱلرَّضَٰعَةِ وَأُمَّهَٰتُ نِسَآئِكُمۡ
وَرَبَٰٓئِبُكُمُ ٱلَّٰتِي فِي حُجُورِكُم مِّن نِّسَآئِكُمُ
ٱلَّٰتِي دَخَلۡتُم بِهِنَّ فَإِن لَّمۡ تَكُونُواْ دَخَلۡتُم بِهِنَّ فَلَا
جُنَاحَ عَلَيۡكُمۡ وَحَلَٰٓئِلُ أَبۡنَآئِكُمُ ٱلَّذِينَ مِنۡ
أَصۡلَٰبِكُمۡ وَأَن تَجۡمَعُواْ بَيۡنَ ٱلۡأُخۡتَيۡنِ إِلَّا
مَا قَدۡ سَلَفَۗ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ غَفُورٗا رَّحِيمٗا ٢٣

﴿وَإِنۡ أَرَدتُّمُ﴾ ئەگەر ویستتان ﴿ٱسۡتِبۡدَالَ زَوۡجٖ﴾ گۆڕینی ژنێك ﴿مَّكَانَ زَوۡجٖ﴾ لەشوێن ژنێك (كەحەزی لێ ناكەن) ﴿وَءَاتَيۡتُمۡ إِحۡدَىٰهُنَّ﴾ و دابێتتان بەیەكێكیان ﴿قِنطَارٗا﴾ماڵێكی زۆر (بەمارەیی) ﴿فَلَا تَأۡخُذُواْ﴾ ئەوە مەی سەننەوە ﴿مِنۡهُ شَيۡـًٔا﴾ لێی هیچ شتێك (لەوماڵە زۆرە) ﴿أَتَأۡخُذُونَهُۥ بُهۡتَٰنٗا﴾ ئایا ئەو(مارەیی یە)یان لێ ئەسەننەوە بەبوختان كردن﴿وَإِثۡمٗا مُّبِينٗا﴾ و تاوانێكی ئاشكرا(بەرامبەری ئافرەتەكە) ﴿٢٠﴾ ﴿وَكَيۡفَ تَأۡخُذُونَهُۥ﴾ جا چۆن وەری دەگرنەوە؟ ﴿وَقَدۡ أَفۡضَىٰ بَعۡضُكُمۡ إِلَىٰ بَعۡضٖ﴾ لەكاتێكدا چوونەتەلای یەكتری (تێكەڵاوی ژن و مێردایەتیتان لەگەڵ یەك كردووە) ﴿وَأَخَذۡنَ مِنكُم﴾ وەئەو ئافرەتانە وەریان گرتووە لێتان ﴿مِّيثَٰقًا غَلِيظٗا﴾ پەیمانێكی پتەو بەهێز (كەوا بەستنی نیكاحە) ﴿٢١﴾ ﴿وَلَا تَنكِحُواْ﴾ (ئەی پیاوان) مارە ی مەكەن ﴿مَا نَكَحَ ءَابَآؤُكُم مِّنَ ٱلنِّسَآءِ﴾ ئەو ئافرەتانەی كەباوكەكانتان مارەیان كردوون (واتە باوەژنەكانتان) ﴿إِلَّا مَا قَدۡ سَلَفَۚ﴾ مەگەر ئەوەی پێش لەم (حەرام كردنە) كرابێت ﴿إِنَّهُۥ كَانَ﴾ بەڕاستی ئەو مارەكردنە ﴿فَٰحِشَةٗ﴾ كردەوەیەكی زۆر پیس وچەپەڵە ﴿وَمَقۡتٗا﴾ زۆر بێزراو ﴿وَسَآءَ سَبِيلًا﴾ وڕێبازێكی زۆر خراپ و بەدە (كەگیراوەتە بەر) ﴿٢٢﴾ ﴿حُرِّمَتۡ عَلَيۡكُمۡ﴾ قەدەغە كراوە لەسەرتان (حەرام كراوە) ﴿أُمَّهَٰتُكُمۡ﴾(مارەكردنی) دایكانتان ﴿وَبَنَاتُكُمۡ﴾ و كچەكانتان ﴿وَأَخَوَٰتُكُمۡ﴾ و خوشكەكانتان ﴿وَعَمَّٰتُكُمۡ﴾ و پورەكانتان (كەخوشكی باوكتانن) ﴿وَخَٰلَٰتُكُمۡ﴾ و پورەكانتان (كەخوشكی دایكتانن) ﴿وَبَنَاتُ ٱلۡأَخِ﴾ و كچانی برا ﴿وَبَنَاتُ ٱلۡأُخۡتِ﴾ و كچانی خوشك ﴿وَأُمَّهَٰتُكُمُ ٱلَّٰتِيٓ أَرۡضَعۡنَكُمۡ﴾ ئەو دایكانەتان كەشیریان پێ داوون ﴿وَأَخَوَٰتُكُم مِّنَ ٱلرَّضَٰعَةِ﴾ وخوشكەكانتان لەشیرەوە ﴿وَأُمَّهَٰتُ نِسَآئِكُمۡ﴾ و دایكی ژنەكانتان (خەسوو) ﴿وَرَبَٰٓئِبُكُمُ﴾ و كچانی ژنانتان كە لەمێردی تریان بن ﴿ٱلَّٰتِي فِي حُجُورِكُم﴾ ئەوانەی كەلە ماڵی ئێوەدا دەژین ﴿مِّن نِّسَآئِكُمُ ٱلَّٰتِي﴾ لەو ژنانەتانن ﴿دَخَلۡتُم بِهِنَّ﴾ كەچوونەتە لایان ﴿فَإِن لَّمۡ تَكُونُواْ دَخَلۡتُم بِهِنَّ﴾ جا ئەگەر نەچووبونە لایان (دایكی كۆڵەبەسەكان) ﴿فَلَا جُنَاحَ عَلَيۡكُمۡ﴾ ئەوە هیچ گوناهێكتان لەسەر نی یە (لەمارە كردنی كچەكانیاندا) ﴿وَحَلَٰٓئِلُ أَبۡنَآئِكُمُ﴾ وە (حەرامە بۆتان) هاوسەری كوڕەكانتان(بووك) ﴿ٱلَّذِينَ مِنۡ أَصۡلَٰبِكُمۡ﴾ ئەوانەی كەلە پشتی خۆتانن ﴿وَأَن تَجۡمَعُواْ﴾ وە (قەدەغە وحەرامكراوە لەسەرتان) كۆكردنەوە ﴿بَيۡنَ ٱلۡأُخۡتَيۡنِ﴾ لە نێوان دوو خووشك لەیەك كاتدا ﴿إِلَّا مَا قَدۡ سَلَفَۗ﴾ مەگەر ئەوەی پێش ئەم (حوكمە لەنەفامیدا) كرابێ ﴿إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ﴾ بێگومان خوا هەمیشە ﴿غَفُورٗا رَّحِيمٗا﴾ لێبوردەی میهرەبانە ﴿٢٣﴾

۞ وَٱلْمُحْصَنَٰتُ مِنَ ٱلنِّسَآءِ إِلَّا مَا مَلَكَتْ أَيْمَٰنُكُمْ ۖ
كِتَٰبَ ٱللَّهِ عَلَيْكُمْ ۚ وَأُحِلَّ لَكُم مَّا وَرَآءَ ذَٰلِكُمْ أَن تَبْتَغُوا۟
بِأَمْوَٰلِكُم مُّحْصِنِينَ غَيْرَ مُسَٰفِحِينَ ۚ فَمَا ٱسْتَمْتَعْتُم بِهِۦ
مِنْهُنَّ فَـَٔاتُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ فَرِيضَةً ۚ وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيمَا
تَرَٰضَيْتُم بِهِۦ مِنۢ بَعْدِ ٱلْفَرِيضَةِ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ عَلِيمًا
حَكِيمًا ﴿٢٤﴾ وَمَن لَّمْ يَسْتَطِعْ مِنكُمْ طَوْلًا أَن يَنكِحَ
ٱلْمُحْصَنَٰتِ ٱلْمُؤْمِنَٰتِ فَمِن مَّا مَلَكَتْ أَيْمَٰنُكُم مِّن
فَتَيَٰتِكُمُ ٱلْمُؤْمِنَٰتِ ۚ وَٱللَّهُ أَعْلَمُ بِإِيمَٰنِكُم ۚ بَعْضُكُم
مِّنۢ بَعْضٍ ۚ فَٱنكِحُوهُنَّ بِإِذْنِ أَهْلِهِنَّ وَءَاتُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ
بِٱلْمَعْرُوفِ مُحْصَنَٰتٍ غَيْرَ مُسَٰفِحَٰتٍ وَلَا مُتَّخِذَٰتِ
أَخْدَانٍ ۚ فَإِذَآ أُحْصِنَّ فَإِنْ أَتَيْنَ بِفَٰحِشَةٍ فَعَلَيْهِنَّ نِصْفُ
مَا عَلَى ٱلْمُحْصَنَٰتِ مِنَ ٱلْعَذَابِ ۚ ذَٰلِكَ لِمَنْ خَشِىَ ٱلْعَنَتَ
مِنكُمْ ۚ وَأَن تَصْبِرُوا۟ خَيْرٌ لَّكُمْ ۗ وَٱللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ
﴿٢٥﴾ يُرِيدُ ٱللَّهُ لِيُبَيِّنَ لَكُمْ وَيَهْدِيَكُمْ سُنَنَ ٱلَّذِينَ
مِن قَبْلِكُمْ وَيَتُوبَ عَلَيْكُمْ ۗ وَٱللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٢٦﴾

﴿وَٱلْمُحْصَنَٰتُ﴾ (هەروەها حەرام کراوەلێتان) ئەوانەی کەمێردیان هەیە ﴿مِنَ ٱلنِّسَآءِ﴾ لە ئافرەتان
﴿إِلَّا مَا مَلَكَتْ أَيْمَٰنُكُمْ﴾ جگە لەوانەی کە بوونەتە موڵکتان (کەنیزەك) ﴿كِتَٰبَ ٱللَّهِ عَلَيْكُمْ﴾
(ئەو حوکمانە باسکران)پێویست کراوو نوسراوی خوایە لەسەرتان ﴿وَأُحِلَّ لَكُم﴾ وە بۆتان
حەڵاڵکراوە ﴿مَّا وَرَآءَ ذَٰلِكُمْ﴾ بێجگە لەوانە (کە باسکران هەمووی حەڵاڵە بۆتان تا چوار ژن
بەیەکەوە کۆ بکەنەوە) ﴿أَن تَبْتَغُوا۟ بِأَمْوَٰلِكُم﴾ کە بەماڵ وسامانتان خوازبێنی (ئافرەتان) بکەن
﴿مُّحْصِنِينَ غَيْرَ مُسَٰفِحِينَ﴾ (بەمەرجێ) کە داوێن پاك بن و داوێن پیس نەبن ﴿فَمَا ٱسْتَمْتَعْتُم بِهِۦ
مِنْهُنَّ﴾ جا ئەوەی کە لەزەتتان لێ وەرگرت لەو ئافرەتانە(ی حەڵاڵن) ﴿فَـَٔاتُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ فَرِيضَةً﴾
ئەوا مارەیی یەکەیان پێ بدەن کەفەرزکراوە لەسەرتان ﴿وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ﴾ تاوانتان لەسەر نی یە
﴿فِيمَا تَرَٰضَيْتُم بِهِۦ﴾ لەوەی کە لەسەری پێك هاتن (لەگەڵ ژنەکانتان دا لەکەمکردنەوەی مارەیی)
﴿مِنۢ بَعْدِ ٱلْفَرِيضَةِ﴾ لە پاش دیاریکردنی مارەیی ﴿إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا﴾ بەڕاستی
خودا هەمیشە زانای کاردروستە ﴿٢٤﴾ ﴿وَمَن لَّمْ يَسْتَطِعْ مِنكُمْ طَوْلًا﴾ وە ئەوەی لە ئێوە نەیتوانی
لەبەر هەژاری ﴿أَن يَنكِحَ ٱلْمُحْصَنَٰتِ ٱلْمُؤْمِنَٰتِ﴾ کە ئافرەتانی ئازادی ئیماندار مارەبکات
﴿فَمِن مَّا مَلَكَتْ أَيْمَٰنُكُم﴾ ئەوە با لەوانە مارە بکات کەبوونەتە موڵکتان ﴿مِّن فَتَيَٰتِكُمُ ٱلْمُؤْمِنَٰتِ﴾
لە کەنیزەکە ئیماندارەکانتان ﴿وَٱللَّهُ أَعْلَمُ بِإِيمَٰنِكُم﴾ وە خوا زاناترە بەباوەڕەکەتان ﴿بَعْضُكُم مِّنۢ
بَعْضٍ﴾ هەندێکتان لەهەندێکی ترتانن (هەمووتان نەوەی ئادەمن) ﴿فَٱنكِحُوهُنَّ﴾ لەبەرئەوە مارەیان بکەن
﴿بِإِذْنِ أَهْلِهِنَّ﴾ بەڕەزامەندی کەسوکاریان ﴿وَءَاتُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ﴾ و مارەیی یەکەیان پێ بدەن
﴿بِٱلْمَعْرُوفِ﴾ بەشێوازێکی چاك ﴿مُحْصَنَٰتٍ غَيْرَ مُسَٰفِحَٰتٍ﴾ لەکاتێکدا ئەو کەنیزەکانە پاك داوێن
بن داوێن پیس (و زیناکاری بەئاشکرا) نەبن ﴿وَلَا مُتَّخِذَٰتِ أَخْدَانٍ﴾ و دۆستیان نەبێ (بەنهێنی بۆ زینا
کردن) ﴿فَإِذَآ أُحْصِنَّ﴾ جائەگەر ئەو (کەنیزەکانە) شوویان کرد ﴿فَإِنْ أَتَيْنَ بِفَٰحِشَةٍ﴾ پاشان خراپەیەکی
ئاشکرایان کرد (زینا) ﴿فَعَلَيْهِنَّ نِصْفُ مَا عَلَى ٱلْمُحْصَنَٰتِ مِنَ ٱلْعَذَابِ﴾ ئەوە نیوەی سزای ئافرەتە
ئازادەکانیان لەسەرە(لێیان بدرێت کە پەنجا جەڵدە) ﴿ذَٰلِكَ لِمَنْ خَشِىَ ٱلْعَنَتَ مِنكُمْ﴾ ئەو (مارەکردنی
کەنیزەکە) بۆ کەسێکە لەئێوە لە تاوان کردن (زینا) بترسێ ﴿وَأَن تَصْبِرُوا۟ خَيْرٌ لَّكُمْ﴾ بەڵام ئەگەر
ئارام بگرن (و کەنیزەك مارە نەکەن) چاکترە بۆتان ﴿وَٱللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ﴾ خوا لێبوردەی بەبەزەیی یە ﴿٢٥﴾
﴿يُرِيدُ ٱللَّهُ﴾ خوا دەیەوێت ﴿لِيُبَيِّنَ لَكُمْ﴾ بۆتان ڕوون بکاتەوە ﴿وَيَهْدِيَكُمْ﴾ وە ڕێنموونیتان
بکات ﴿سُنَنَ ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ﴾ بۆ ڕێ وشوێنی ئەوانەی لە پێش ئێوەوە بوون (لەخواناسان)
﴿وَيَتُوبَ عَلَيْكُمْ﴾ و لێتان خۆش ببێت ﴿وَٱللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ﴾ وە خوا زانای کاردروستە ﴿٢٦﴾

وَٱللَّهُ يُرِيدُ أَن يَتُوبَ عَلَيۡكُمۡ وَيُرِيدُ ٱلَّذِينَ يَتَّبِعُونَ
ٱلشَّهَوَٰتِ أَن تَمِيلُواْ مَيۡلًا عَظِيمٗا ﴿٢٧﴾ يُرِيدُ ٱللَّهُ أَن يُخَفِّفَ
عَنكُمۡۚ وَخُلِقَ ٱلۡإِنسَٰنُ ضَعِيفٗا ﴿٢٨﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ
لَا تَأۡكُلُوٓاْ أَمۡوَٰلَكُم بَيۡنَكُم بِٱلۡبَٰطِلِ إِلَّآ أَن تَكُونَ
تِجَٰرَةً عَن تَرَاضٖ مِّنكُمۡۚ وَلَا تَقۡتُلُوٓاْ أَنفُسَكُمۡۚ إِنَّ
ٱللَّهَ كَانَ بِكُمۡ رَحِيمٗا ﴿٢٩﴾ وَمَن يَفۡعَلۡ ذَٰلِكَ عُدۡوَٰنٗا
وَظُلۡمٗا فَسَوۡفَ نُصۡلِيهِ نَارٗاۚ وَكَانَ ذَٰلِكَ عَلَى ٱللَّهِ
يَسِيرًا ﴿٣٠﴾ إِن تَجۡتَنِبُواْ كَبَآئِرَ مَا تُنۡهَوۡنَ عَنۡهُ نُكَفِّرۡ
عَنكُمۡ سَيِّـَٔاتِكُمۡ وَنُدۡخِلۡكُم مُّدۡخَلٗا كَرِيمٗا ﴿٣١﴾
وَلَا تَتَمَنَّوۡاْ مَا فَضَّلَ ٱللَّهُ بِهِۦ بَعۡضَكُمۡ عَلَىٰ بَعۡضٖۚ لِّلرِّجَالِ
نَصِيبٞ مِّمَّا ٱكۡتَسَبُواْۖ وَلِلنِّسَآءِ نَصِيبٞ مِّمَّا ٱكۡتَسَبۡنَۚ
وَسۡـَٔلُواْ ٱللَّهَ مِن فَضۡلِهِۦٓۚ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ بِكُلِّ شَيۡءٍ
عَلِيمٗا ﴿٣٢﴾ وَلِكُلّٖ جَعَلۡنَا مَوَٰلِيَ مِمَّا تَرَكَ ٱلۡوَٰلِدَانِ
وَٱلۡأَقۡرَبُونَۚ وَٱلَّذِينَ عَقَدَتۡ أَيۡمَٰنُكُمۡ فَـَٔاتُوهُمۡ
نَصِيبَهُمۡۚ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ شَهِيدًا ﴿٣٣﴾

﴿وَٱللَّهُ يُرِيدُ﴾ وەخوا دەیەوێت ﴿أَن يَتُوبَ عَلَيۡكُمۡ﴾ کەلێتان ببورێت ﴿وَيُرِيدُ ٱلَّذِينَ﴾ بەلاّم ئەیانەوێت
ئەوانەش ﴿يَتَّبِعُونَ ٱلشَّهَوَٰتِ﴾ کەشوێن ئارەزو و هەواو هەوەسەکانیان کەوتوون ﴿أَن تَمِيلُواْ﴾ کە
لاتان بدەن ﴿مَيۡلًا عَظِيمٗا﴾ بەلادانێکی گەورە ﴿٢٧﴾ ﴿يُرِيدُ ٱللَّهُ﴾ خوا دەیەوێت ﴿أَن يُخَفِّفَ عَنكُمۡۚ﴾
کەئەرکتان لەسەر سووك بکات ﴿وَخُلِقَ ٱلۡإِنسَٰنُ ضَعِيفٗا﴾ چونکەئادەمی بە لاواز دروست کراوە ﴿٢٨﴾
﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ﴾ ئەی ئەوانەی باوەڕتان هێناوە ﴿لَا تَأۡكُلُوٓاْ أَمۡوَٰلَكُم﴾ سامانی یەکتری مەخۆن
﴿بَيۡنَكُم بِٱلۡبَٰطِلِ﴾ لەنێوانتاندا بەناڕەوا ﴿إِلَّآ أَن تَكُونَ تِجَٰرَةً﴾ مەگەر بازرگانی یەك بێت ﴿عَن تَرَاضٖ
مِّنكُمۡۚ﴾ بەڕەزامەندی لەنێوان خۆتان دا ﴿وَلَا تَقۡتُلُوٓاْ أَنفُسَكُمۡۚ﴾ وە خۆتان مەکوژن(یان خۆتان
مەفەوتێنن بەتاوان) ﴿إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ بِكُمۡ رَحِيمٗا﴾ بەڕاستی خواهەمیشە بەبەزەیی یە پێتان ﴿٢٩﴾
﴿وَمَن يَفۡعَلۡ ذَٰلِكَ﴾وە هەرکەسێك ئەوە بکات(واتە یەکێك بکوژێت) ﴿عُدۡوَٰنٗا وَظُلۡمٗا﴾بەدەست
درێژی و ستەم ﴿فَسَوۡفَ نُصۡلِيهِ نَارٗاۚ﴾ ئەو لەمەودوا دەیخەینە ناو ئاگرەوە﴿وَكَانَ ذَٰلِكَ عَلَى ٱللَّهِ
يَسِيرًا﴾وە ئەوەش هەمیشە بۆ خوا ئاسانە ﴿٣٠﴾ ﴿إِن تَجۡتَنِبُواْ كَبَآئِرَ مَا تُنۡهَوۡنَ عَنۡهُ﴾ ئەگەر دوور
بکەونەوە لەو تاوانە گەورانەی کەلێتان قەدەغەکراوە﴿نُكَفِّرۡ عَنكُمۡ سَيِّـَٔاتِكُمۡ﴾ ئەوە تاوانە
بچووکەکانتان بۆ دەپۆشین ﴿وَنُدۡخِلۡكُم مُّدۡخَلٗا كَرِيمٗا﴾ وە دەتانخەینە شوێنێکی چاك و
ڕێزدارەوە ﴿٣١﴾ ﴿وَلَا تَتَمَنَّوۡاْ﴾ وە ئاوات مەخوازن﴿مَا فَضَّلَ ٱللَّهُ بِهِۦ بَعۡضَكُمۡ عَلَىٰ بَعۡضٖۚ﴾بۆ ئەو پلەیەی کە
خوا فەزڵی هەندێکتانی داوە بەسەر هەندێکی ترتاندا ﴿لِّلرِّجَالِ نَصِيبٞ﴾ بۆ پیاوان بەش هەیە ﴿مِّمَّا
ٱكۡتَسَبُواْۖ﴾لەوەی بەدەستی ئەهێنن ﴿وَلِلنِّسَآءِ نَصِيبٞ﴾ وە بۆ ئافرەتانیش بەش هەیە ﴿مِّمَّا ٱكۡتَسَبۡنَۚ﴾
لەوەی بەدەستی ئەهێنن ﴿وَسۡـَٔلُواْ ٱللَّهَ﴾ وە داوا لەخوا بکەن ﴿مِن فَضۡلِهِۦٓۚ﴾ لەبەهرەو بەخششی
خۆی ﴿إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ بِكُلِّ شَيۡءٍ عَلِيمٗا﴾ بەڕاستی خوا هەمیشە بەهەموو شتێك زانایە ﴿٣٢﴾
﴿وَلِكُلّٖ جَعَلۡنَا﴾ وە دامان ناوە بۆ هەموو (مردوویەك یان میراتێك) ﴿مَوَٰلِيَ﴾ چەند میرات گرێك(کە
بەشیّ ئەگرن) ﴿مِمَّا تَرَكَ ٱلۡوَٰلِدَانِ وَٱلۡأَقۡرَبُونَۚ﴾ لەوەی کە دایك و باوك و خزمانیان بەجێیان هێشتووە
﴿وَٱلَّذِينَ عَقَدَتۡ أَيۡمَٰنُكُمۡ﴾ وە ئەوانەش کەپەیمانتان لەگەڵ گرێ داون (کە میرات لەیەکتربەرن)
﴿فَـَٔاتُوهُمۡ نَصِيبَهُمۡۚ﴾ ئەوە بەشی خۆیانیان بدەنێ﴿إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ شَهِيدًا﴾ بەڕاستی خوا
هەمیشە بەسەر هەموو شتێکدا ئاگادارو چاودێرە ﴿٣٣﴾

ٱلرِّجَالُ قَوَّٰمُونَ عَلَى ٱلنِّسَآءِ بِمَا فَضَّلَ ٱللَّهُ بَعۡضَهُمۡ عَلَىٰ
بَعۡضٖ وَبِمَآ أَنفَقُواْ مِنۡ أَمۡوَٰلِهِمۡۚ فَٱلصَّٰلِحَٰتُ قَٰنِتَٰتٌ
حَٰفِظَٰتٞ لِّلۡغَيۡبِ بِمَا حَفِظَ ٱللَّهُۚ وَٱلَّٰتِي تَخَافُونَ
نُشُوزَهُنَّ فَعِظُوهُنَّ وَٱهۡجُرُوهُنَّ فِي ٱلۡمَضَاجِعِ
وَٱضۡرِبُوهُنَّۖ فَإِنۡ أَطَعۡنَكُمۡ فَلَا تَبۡغُواْ عَلَيۡهِنَّ سَبِيلًاۗ
إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ عَلِيّٗا كَبِيرٗا ٣٤ وَإِنۡ خِفۡتُمۡ شِقَاقَ بَيۡنِهِمَا
فَٱبۡعَثُواْ حَكَمٗا مِّنۡ أَهۡلِهِۦ وَحَكَمٗا مِّنۡ أَهۡلِهَآ إِن
يُرِيدَآ إِصۡلَٰحٗا يُوَفِّقِ ٱللَّهُ بَيۡنَهُمَآۗ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ عَلِيمًا
خَبِيرٗا ٣٥ ۞ وَٱعۡبُدُواْ ٱللَّهَ وَلَا تُشۡرِكُواْ بِهِۦ شَيۡـٔٗاۖ
وَبِٱلۡوَٰلِدَيۡنِ إِحۡسَٰنٗا وَبِذِي ٱلۡقُرۡبَىٰ وَٱلۡيَتَٰمَىٰ وَٱلۡمَسَٰكِينِ
وَٱلۡجَارِ ذِي ٱلۡقُرۡبَىٰ وَٱلۡجَارِ ٱلۡجُنُبِ وَٱلصَّاحِبِ بِٱلۡجَنۢبِ
وَٱبۡنِ ٱلسَّبِيلِ وَمَا مَلَكَتۡ أَيۡمَٰنُكُمۡۗ إِنَّ ٱللَّهَ
لَا يُحِبُّ مَن كَانَ مُخۡتَالٗا فَخُورًا ٣٦ ٱلَّذِينَ يَبۡخَلُونَ
وَيَأۡمُرُونَ ٱلنَّاسَ بِٱلۡبُخۡلِ وَيَكۡتُمُونَ مَآ ءَاتَىٰهُمُ
ٱللَّهُ مِن فَضۡلِهِۦۗ وَأَعۡتَدۡنَا لِلۡكَٰفِرِينَ عَذَابٗا مُّهِينٗا ٣٧

ربع الحزب ٩

﴿ٱلرِّجَالُ قَوَّٰمُونَ عَلَى ٱلنِّسَآءِ﴾ پیاوان سەرپەرشتیارن(کاربەدەستن) بەسەر ئافرەتانەوە ﴿بِمَا فَضَّلَ ٱللَّهُ بَعۡضَهُمۡ﴾ بەهۆی ئەوەوە خوا فەزڵی هەندێکیانی داوە ﴿عَلَىٰ بَعۡضٖ﴾ بەسەر هەندێکیاندا ﴿وَبِمَآ أَنفَقُواْ مِنۡ أَمۡوَٰلِهِمۡۚ﴾ هەروەها بەهۆی ئەوەی کە (پیاوان) لەسامانەکانیان خەرج دەکەن ﴿فَٱلصَّٰلِحَٰتُ﴾ جا ئافرەتە چاکەکان (ئەوانەن) ﴿قَٰنِتَٰتٌ﴾ گوێرایەڵانی بەردەوام (بۆ خواو پاشان مێردەکانیان) ﴿حَٰفِظَٰتٞ لِّلۡغَيۡبِ﴾ پارێزەرانی (داوێنی خۆیان وسامانی مێردەکانیانن) کە مێردەکانیان لەماڵەوە نەبن ﴿بِمَا حَفِظَ ٱللَّهُۚ﴾ بەهۆی ئەوەی خوا فەرمانی پاراستنی داوە ﴿وَٱلَّٰتِي تَخَافُونَ﴾ وەئەو ئافرەتانەش کەئێوە دەترسن ﴿نُشُوزَهُنَّ﴾ سەرپێچیتان بکەن ﴿فَعِظُوهُنَّ﴾ ئەوە ئامۆژگاریان بکەن ﴿وَٱهۡجُرُوهُنَّ فِي ٱلۡمَضَاجِعِ﴾ و جێگەیان لێ جیابکەنەوە (و لەگەڵیان مەخەون) ﴿وَٱضۡرِبُوهُنَّۖ﴾ و لێیان بدەن (لێدانێك کەلەشی عەیب دار نەکات) ﴿فَإِنۡ أَطَعۡنَكُمۡ﴾ جا ئەگەر گوێرایەڵیان کردن ﴿فَلَا تَبۡغُواْ عَلَيۡهِنَّ سَبِيلًاۗ﴾ ئەوە ئیتر هیچ ڕێگەیەك لەدژیان مەگرنەبەر ﴿إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ عَلِيّٗا كَبِيرٗا﴾ بەڕاستی خوا هەمیشە بەرز وبڵندی گەورەیە ﴿٣٤﴾ ﴿وَإِنۡ خِفۡتُمۡ﴾ وە ئەگەر ترسان ﴿شِقَاقَ بَيۡنِهِمَا﴾ لە تێکچونی نێوانیان (ژن و مێرد) ﴿فَٱبۡعَثُواْ حَكَمٗا مِّنۡ أَهۡلِهِۦ﴾ ئەوە ناوبژیوانێك بنێرن لەخزمی پیاوەکە ﴿وَحَكَمٗا مِّنۡ أَهۡلِهَآ﴾ و ناو بژیوانێك لە خزمی ئافرەتەکە ﴿إِن يُرِيدَآ إِصۡلَٰحٗا﴾ ئەگەر (دوو ناوبژیوانەکە) ئاشتییان بوێت ﴿يُوَفِّقِ ٱللَّهُ بَيۡنَهُمَآۗ﴾ خوا نێوان ژن و مێردەکە چاك دەکاتەوە ﴿إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ عَلِيمًا خَبِيرٗا﴾ بەڕاستی خوا هەمیشە زانای ئاگادارە ﴿٣٥﴾ ﴿وَٱعۡبُدُواْ ٱللَّهَ﴾ بەس خوا بپەرستن، ﴿وَلَا تُشۡرِكُواْ بِهِۦ شَيۡـٔٗاۖ﴾ و هیچ شتێك مەکەن بەهاوبەشی ﴿وَبِٱلۡوَٰلِدَيۡنِ إِحۡسَٰنٗا﴾ هەروەها لەگەڵ دایك و باوکتاندا چاك بن ﴿وَبِذِي ٱلۡقُرۡبَىٰ﴾ وە لەگەڵ خزم و نزیکان ﴿وَٱلۡيَتَٰمَىٰ﴾ و هەتیوان ﴿وَٱلۡمَسَٰكِينِ﴾ و هەژاران ﴿وَٱلۡجَارِ ذِي ٱلۡقُرۡبَىٰ﴾ وهاوسێی خزم ﴿وَٱلۡجَارِ ٱلۡجُنُبِ﴾ و هاوسێی بێگانە یا دوور ﴿وَٱلصَّاحِبِ بِٱلۡجَنۢبِ﴾ و هاوڕێی هەمیشەیی یا هاوڕێی سەفەر ﴿وَٱبۡنِ ٱلسَّبِيلِ﴾ و ڕێبوار ﴿وَمَا مَلَكَتۡ أَيۡمَٰنُكُمۡۗ﴾ و ئەوانەی بوون بەموڵکتان (چاك بن لەگەڵیاندا) ﴿إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُحِبُّ﴾ بەڕاستی خوا خۆشی ناوێت ﴿مَن كَانَ مُخۡتَالٗا فَخُورًا﴾ ئەو کەسەی کە خۆ بەزل زان و شانازیکەر بێت ﴿٣٦﴾ ﴿ٱلَّذِينَ يَبۡخَلُونَ﴾ ئەوانەی کە چرووکن ﴿وَيَأۡمُرُونَ ٱلنَّاسَ بِٱلۡبُخۡلِ﴾ فەرمانیش دەکەن بەخەڵکی بەچرووکی ﴿وَيَكۡتُمُونَ مَآ ءَاتَىٰهُمُ ٱللَّهُ﴾ وە دەیشارنەوە ئەوەی خوا پێی بەخشیوون ﴿مِن فَضۡلِهِۦۗ﴾ لە بەخششی خۆی ﴿وَأَعۡتَدۡنَا لِلۡكَٰفِرِينَ عَذَابٗا مُّهِينٗا﴾ وە ئامادەمان کردوە بۆ بێباوەڕان سزایەکی ریسواکەر ﴿٣٧﴾

وَٱلَّذِينَ يُنفِقُونَ أَمۡوَٰلَهُمۡ رِئَآءَ ٱلنَّاسِ وَلَا يُؤۡمِنُونَ بِٱللَّهِ
وَلَا بِٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِۗ وَمَن يَكُنِ ٱلشَّيۡطَٰنُ لَهُۥ قَرِينٗا فَسَآءَ
قَرِينٗا ﴿٣٨﴾ وَمَاذَا عَلَيۡهِمۡ لَوۡ ءَامَنُواْ بِٱللَّهِ وَٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِ وَأَنفَقُواْ
مِمَّا رَزَقَهُمُ ٱللَّهُۚ وَكَانَ ٱللَّهُ بِهِمۡ عَلِيمًا ﴿٣٩﴾ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَظۡلِمُ
مِثۡقَالَ ذَرَّةٖۖ وَإِن تَكُ حَسَنَةٗ يُضَٰعِفۡهَا وَيُؤۡتِ مِن لَّدُنۡهُ
أَجۡرًا عَظِيمٗا ﴿٤٠﴾ فَكَيۡفَ إِذَا جِئۡنَا مِن كُلِّ أُمَّةِۭ بِشَهِيدٖ
وَجِئۡنَا بِكَ عَلَىٰ هَٰٓؤُلَآءِ شَهِيدٗا ﴿٤١﴾ يَوۡمَئِذٖ يَوَدُّ ٱلَّذِينَ
كَفَرُواْ وَعَصَوُاْ ٱلرَّسُولَ لَوۡ تُسَوَّىٰ بِهِمُ ٱلۡأَرۡضُ وَلَا يَكۡتُمُونَ
ٱللَّهَ حَدِيثٗا ﴿٤٢﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تَقۡرَبُواْ ٱلصَّلَوٰةَ وَأَنتُمۡ
سُكَٰرَىٰ حَتَّىٰ تَعۡلَمُواْ مَا تَقُولُونَ وَلَا جُنُبًا إِلَّا عَابِرِي
سَبِيلٍ حَتَّىٰ تَغۡتَسِلُواْۚ وَإِن كُنتُم مَّرۡضَىٰٓ أَوۡ عَلَىٰ سَفَرٍ أَوۡ جَآءَ
أَحَدٞ مِّنكُم مِّنَ ٱلۡغَآئِطِ أَوۡ لَٰمَسۡتُمُ ٱلنِّسَآءَ فَلَمۡ تَجِدُواْ مَآءٗ
فَتَيَمَّمُواْ صَعِيدٗا طَيِّبٗا فَٱمۡسَحُواْ بِوُجُوهِكُمۡ وَأَيۡدِيكُمۡۗ
إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ عَفُوًّا غَفُورًا ﴿٤٣﴾ أَلَمۡ تَرَ إِلَى ٱلَّذِينَ أُوتُواْ نَصِيبٗا مِّنَ
ٱلۡكِتَٰبِ يَشۡتَرُونَ ٱلضَّلَٰلَةَ وَيُرِيدُونَ أَن تَضِلُّواْ ٱلسَّبِيلَ ﴿٤٤﴾

﴿وَٱلَّذِينَ يُنفِقُونَ أَمْوَٰلَهُمْ﴾ وە ئەوانەی ماڵەکانیان دەبەخشن ﴿رِئَآءَ ٱلنَّاسِ﴾ لەبەر ڕوپامایی خەڵکی ﴿وَلَا يُؤْمِنُونَ بِٱللَّهِ﴾ باوەڕیش ناهێنن نەبەخوا ﴿وَلَا بِٱلْيَوْمِ ٱلْءَاخِرِ﴾ و نەبەڕۆژی دوایی ﴿وَمَن يَكُنِ ٱلشَّيْطَٰنُ لَهُۥ قَرِينًا﴾ وە هەرکەس شەیتان هاوڕێی بێت ﴿فَسَآءَ قَرِينًا﴾ ئەوە (شەیتان)هاوڕێیەکی زۆر خراپە ﴿٣٨﴾ ﴿وَمَاذَا عَلَيْهِمْ﴾ وە ئەوانە چ زیانێکیان دەکەوتە سەر؟ ﴿لَوْ ءَامَنُوا۟ بِٱللَّهِ﴾ ئەگەر باوەڕیان بهێنایە بەخوا ﴿وَٱلْيَوْمِ ٱلْءَاخِرِ﴾ وە بەڕۆژی دوایی ﴿وَأَنفَقُوا۟﴾ وەبیان بەخشی یایە ﴿مِمَّا رَزَقَهُمُ ٱللَّهُ﴾ لەوەی کەخوا پێ ی بەخشیبوون ﴿وَكَانَ ٱللَّهُ بِهِمْ عَلِيمًا﴾ وەخوا هەمیشە زانایە پێیان ﴿٣٩﴾ ﴿إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَظْلِمُ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ﴾ بەڕاستی خوا بە ئەندازەی گەردیلەیەك ستەم ناكات ﴿وَإِن تَكُ حَسَنَةً﴾ وە ئەگەر چاکەیەك هەبێت ﴿يُضَٰعِفْهَا﴾ (خودا) پاداشتەکەی چەندجارە دەکاتەوە ﴿وَيُؤْتِ مِن لَّدُنْهُ﴾ و دەیبەخشێت لەلایەن خۆیەوە ﴿أَجْرًا عَظِيمًا﴾ پاداشتێکی گەورە ﴿٤٠﴾ ﴿فَكَيْفَ إِذَا جِئْنَا﴾ ئەمجا (حاڵی کافران) چۆن بێت کاتێك هێنامان ﴿مِن كُلِّ أُمَّةٍۭ بِشَهِيدٍ﴾ لە هەموو ئومەتێکدا شایەتێك (کە پێغەمبەرەکەیانە) ﴿وَجِئْنَا بِكَ﴾ تۆیشمان هێنا (ئەی موحەممەد ﷺ) ﴿عَلَىٰ هَٰٓؤُلَآءِ شَهِيدًا﴾ بەشایەت بەسەر ئائەوانەوە ﴿٤١﴾ ﴿يَوْمَئِذٍ﴾ لەو ڕۆژەدا ﴿يَوَدُّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ وَعَصَوُا۟ ٱلرَّسُولَ﴾ ئاوات دەخوازن ئەوانەی کافر بوون و سەرپێچی پێغەمبەریان کرد ﴿لَوْ تُسَوَّىٰ بِهِمُ ٱلْأَرْضُ﴾ کە زەویان بەسەردا تەخت بکرێت (واتە بخرێنە ژێر زەوی و نەهێنرێنە دەرەوە) ﴿وَلَا يَكْتُمُونَ ٱللَّهَ حَدِيثًا﴾ وە (لەو ڕۆژەدا) هیچ قسەو باسێك لەخوا ناشارنەوە ﴿٤٢﴾ ﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟﴾ ئەی ئەو کەسانەی کەبڕواتان هێناوە ﴿لَا تَقْرَبُوا۟ ٱلصَّلَوٰةَ وَأَنتُمْ سُكَٰرَىٰ﴾ نزیکی نوێژ مەبنەوە کاتێك ئێوە سەرخۆش بن ﴿حَتَّىٰ تَعْلَمُوا۟ مَا تَقُولُونَ﴾ هەتا بزانن چی دەڵێن ﴿وَلَا جُنُبًا﴾ وەهەروەها نزیکی (جێگای) نوێژ مەبنەوە لەکاتێکدا لەشتان بێ نوێژە (لەشتان پیسە) ﴿إِلَّا عَابِرِى سَبِيلٍ﴾ مەگەر تێپەڕبن (بە مزگەوتدا) ﴿حَتَّىٰ تَغْتَسِلُوا۟﴾ هەتا خۆتان دەشۆن ﴿وَإِن كُنتُم مَّرْضَىٰٓ﴾ وە ئەگەر ئێوە نەخۆش بوون ﴿أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ﴾ یان لەسەفەردا بوون ﴿أَوْ جَآءَ أَحَدٌ مِّنكُم﴾ یان کەسێك لەئێوە هاتەوە ﴿مِّنَ ٱلْغَآئِطِ﴾ لەشوێنی دەست بەئاو گەیاندنەوە ﴿أَوْ لَٰمَسْتُمُ ٱلنِّسَآءَ﴾ یان جووت بوون لەگەڵ خێزانەکانتاندا (یالە یەك کەوتن لەگەڵ ئافرەتانی نامەحرەمدا) ﴿فَلَمْ تَجِدُوا۟ مَآءً﴾ ئەمجا ئاوتان دەست نەکەوت ﴿فَتَيَمَّمُوا۟ صَعِيدًا طَيِّبًا﴾ ئەوە بەخۆڵێکی پاك تەیەموم بکەن ﴿فَٱمْسَحُوا۟ بِوُجُوهِكُمْ وَأَيْدِيكُمْ﴾ جا بەو تۆزو خۆڵە ڕووخسار و دەستەکانتان تەیەموم بکەن ﴿إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ عَفُوًّا غَفُورًا﴾ بەڕاستی خوا هەمیشە سڕەرەوەی تاوانە و لێبووردەیە ﴿٤٣﴾ ﴿أَلَمْ تَرَ إِلَى ٱلَّذِينَ﴾ ئایا سەیری ئەوانەت نەکردووە ﴿أُوتُوا۟ نَصِيبًا مِّنَ ٱلْكِتَٰبِ﴾ کە بەشێك لەنامەکەیان پێ دراوە (کە تەوراتە) ﴿يَشْتَرُونَ ٱلضَّلَٰلَةَ﴾ گومڕایی هەڵدەبژێرن (دەکڕن) ﴿وَيُرِيدُونَ أَن تَضِلُّوا۟ ٱلسَّبِيلَ﴾ وە دەیانەوێت ئێوەش لەڕێبازی ڕاست گومڕابن ﴿٤٤﴾

وَٱللَّهُ أَعۡلَمُ بِأَعۡدَآئِكُمۡۚ وَكَفَىٰ بِٱللَّهِ وَلِيّٗا وَكَفَىٰ بِٱللَّهِ نَصِيرٗا ﴿٤٥﴾
مِّنَ ٱلَّذِينَ هَادُواْ يُحَرِّفُونَ ٱلۡكَلِمَ عَن مَّوَاضِعِهِۦ وَيَقُولُونَ
سَمِعۡنَا وَعَصَيۡنَا وَٱسۡمَعۡ غَيۡرَ مُسۡمَعٖ وَرَٰعِنَا لَيَّۢا بِأَلۡسِنَتِهِمۡ
وَطَعۡنٗا فِي ٱلدِّينِۚ وَلَوۡ أَنَّهُمۡ قَالُواْ سَمِعۡنَا وَأَطَعۡنَا وَٱسۡمَعۡ وَٱنظُرۡنَا
لَكَانَ خَيۡرٗا لَّهُمۡ وَأَقۡوَمَ وَلَٰكِن لَّعَنَهُمُ ٱللَّهُ بِكُفۡرِهِمۡ فَلَا يُؤۡمِنُونَ
إِلَّا قَلِيلٗا ﴿٤٦﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلۡكِتَٰبَ ءَامِنُواْ بِمَا نَزَّلۡنَا
مُصَدِّقٗا لِّمَا مَعَكُم مِّن قَبۡلِ أَن نَّطۡمِسَ وُجُوهٗا فَنَرُدَّهَا
عَلَىٰٓ أَدۡبَارِهَآ أَوۡ نَلۡعَنَهُمۡ كَمَا لَعَنَّآ أَصۡحَٰبَ ٱلسَّبۡتِۚ وَكَانَ أَمۡرُ
ٱللَّهِ مَفۡعُولًا ﴿٤٧﴾ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَغۡفِرُ أَن يُشۡرَكَ بِهِۦ وَيَغۡفِرُ مَا دُونَ
ذَٰلِكَ لِمَن يَشَآءُۚ وَمَن يُشۡرِكۡ بِٱللَّهِ فَقَدِ ٱفۡتَرَىٰٓ إِثۡمًا عَظِيمًا
﴿٤٨﴾ أَلَمۡ تَرَ إِلَى ٱلَّذِينَ يُزَكُّونَ أَنفُسَهُمۚ بَلِ ٱللَّهُ يُزَكِّي مَن يَشَآءُ
وَلَا يُظۡلَمُونَ فَتِيلًا ﴿٤٩﴾ ٱنظُرۡ كَيۡفَ يَفۡتَرُونَ عَلَى ٱللَّهِ ٱلۡكَذِبَۖ
وَكَفَىٰ بِهِۦٓ إِثۡمٗا مُّبِينًا ﴿٥٠﴾ أَلَمۡ تَرَ إِلَى ٱلَّذِينَ أُوتُواْ نَصِيبٗا
مِّنَ ٱلۡكِتَٰبِ يُؤۡمِنُونَ بِٱلۡجِبۡتِ وَٱلطَّٰغُوتِ وَيَقُولُونَ
لِلَّذِينَ كَفَرُواْ هَٰٓؤُلَآءِ أَهۡدَىٰ مِنَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ سَبِيلًا ﴿٥١﴾

﴿وَٱللَّهُ أَعۡلَمُ بِأَعۡدَآئِكُمۡۚ﴾ وەتەنها خوا چاك ئاگاداره بەدوژمنەكانتان ﴿وَكَفَىٰ بِٱللَّهِ وَلِيّٗا﴾ وە تەنها خوا بەسە دۆست بێت ﴿وَكَفَىٰ بِٱللَّهِ نَصِيرٗا﴾ تەنها خواش بەسە یاریدەدەر بێت ﴿٤٥﴾ ﴿مِّنَ ٱلَّذِينَ هَادُواْ﴾ هەندێك لە جوولەكەكان ﴿يُحَرِّفُونَ ٱلۡكَلِمَ عَن مَّوَاضِعِهِۦ﴾ فەرموودەكانی خوا دەگۆڕن لەشوێن و مەبەستی خۆی ﴿وَيَقُولُونَ سَمِعۡنَا وَعَصَيۡنَا﴾ وە دەڵێن: بیستمان و سەرپێچیمان كرد!! ﴿وَٱسۡمَعۡ غَيۡرَ مُسۡمَعٖ﴾ گوێ بگرە قەت گوێت لێ نەبێ!! ﴿وَرَٰعِنَا﴾ وە دەڵێن (راعنا) چاك گوێمان بۆ بگرە (بەلام بەزمانی جوولەكە واتە تۆ خراپترینمانی ئەوان ئەم مانایان مەبەست بوو) ﴿لَيَّۢا بِأَلۡسِنَتِهِمۡ﴾ دەمیان خوار دەكردەوە (بۆ ئەوەی مەبەستە خراپەكە بگەیەنێت) ﴿وَطَعۡنٗا فِي ٱلدِّينِۚ﴾ وە بۆتانەو تەشەردان لەئایینی (ئیسلام) ﴿وَلَوۡ أَنَّهُمۡ قَالُواْ﴾ وە ئەگەر ئەوان بیان ووتایە ﴿سَمِعۡنَا وَأَطَعۡنَا﴾ بیستمان و گوێرایەڵین ﴿وَٱسۡمَعۡ وَٱنظُرۡنَا﴾ و (قسەمان) ببیستەو پەلەمان لێ مەكە ﴿لَكَانَ خَيۡرٗا لَّهُمۡ وَأَقۡوَمَ﴾ ئەوە چاكترو ڕاستتر بوو بۆیان ﴿وَلَٰكِن لَّعَنَهُمُ ٱللَّهُ﴾ بەلام خوا نەفرینی لێ كردن ﴿بِكُفۡرِهِمۡ﴾ بەهۆی بێ باوەڕییەكەیانەوە ﴿فَلَا يُؤۡمِنُونَ إِلَّا قَلِيلٗا﴾ بۆیە بڕوا ناهێنن كەمێكیان نەبێت ﴿٤٦﴾ ﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ﴾ ئەی ئەوانەی ﴿أُوتُواْ ٱلۡكِتَٰبَ﴾ كەنامەتان پێ بەخشراوە ﴿ءَامِنُواْ بِمَا نَزَّلۡنَا﴾ بڕوا بهێنن بەو (قورئانە)ی ناردوومانەتە خوارەوە ﴿مُصَدِّقٗا لِّمَا مَعَكُم﴾ كە بەڕاست دانەری ئەو(تەوراتە)ی ئێوەیە ﴿مِّن قَبۡلِ أَن نَّطۡمِسَ وُجُوهٗا﴾ پێش ئەوەی ڕوخسارانێك ساف بكەین (لەپێشەوە) ﴿فَنَرُدَّهَا عَلَىٰٓ أَدۡبَارِهَآ﴾ ئەمجا بیبەینە پشت سەریان ﴿أَوۡ نَلۡعَنَهُمۡ﴾ یان نەفرەتیان لێ بكەین ﴿كَمَا لَعَنَّآ أَصۡحَٰبَ ٱلسَّبۡتِۚ﴾ وەك چۆن نەفرەتمان كرد لە خەڵكانی شەممە (ئەوانەی كەڕاوە ماسییان لێ قەدەغە كرا لە ڕۆژی شەممەدا كەچی دەهاتن لەڕۆژی هەینیدا تۆڕەكانیان دادەخست و ڕۆژی یەك شەممە هەڵیان دەگرتەوە) ﴿وَكَانَ أَمۡرُ ٱللَّهِ مَفۡعُولًا﴾ وەبڕیاری خوا هەمیشە بەدی دێت ﴿٤٧﴾ ﴿إِنَّ ٱللَّهَ﴾ بەڕاستی خوا ﴿لَا يَغۡفِرُ أَن يُشۡرَكَ بِهِۦ وَيَغۡفِرُ مَا دُونَ ذَٰلِكَ﴾ خۆش نابێت گەر هاوبەشی بۆ دابنرێ بێجگە لەوە خۆش ئەبێت لەهەر گوناهێكی تر ﴿لِمَن يَشَآءُۚ﴾ بۆ هەركەسێك كە بیەوێت، ﴿وَمَن يُشۡرِكۡ بِٱللَّهِ﴾ وە هەركەسێك هاوبەش بۆ خوا دابنێت ﴿فَقَدِ ٱفۡتَرَىٰٓ إِثۡمًا عَظِيمًا﴾ ئەوە بێگومان گوناهێكی زۆر گەورەی هەڵبەستووە ﴿٤٨﴾ ﴿أَلَمۡ تَرَ إِلَى ٱلَّذِينَ﴾ ئایا سەیری ئەوانەت نەكردووە ﴿يُزَكُّونَ أَنفُسَهُمۚ﴾ كەخۆیان بەپاك و چاك دەزانن ﴿بَلِ ٱللَّهُ يُزَكِّي مَن يَشَآءُ﴾ (وانی یە) بەڵكو خوا هەر كەسێكی بوێت پاك و خاوێنی دەكات ﴿وَلَا يُظۡلَمُونَ فَتِيلًا﴾ و كەمترین ستەمیان لێ ناكرێت (بابەئەندازەی ئەو دەزووە باریكەی ناوكی خورماش بێت) ﴿٤٩﴾ ﴿ٱنظُرۡ كَيۡفَ﴾ سەیری بكە چۆن ﴿يَفۡتَرُونَ عَلَى ٱللَّهِ ٱلۡكَذِبَۖ﴾ بەدەم خواوە درۆ هەڵدەبەستن ﴿وَكَفَىٰ بِهِۦٓ إِثۡمٗا مُّبِينًا﴾ وە بەسە ئەو درۆیەكە گوناهێكی ڕوون و ئاشكرایە ﴿٥٠﴾ ﴿أَلَمۡ تَرَ إِلَى ٱلَّذِينَ﴾ ئایا ئاوڕێكت نەداوەتەوە لەوانەی ﴿أُوتُواْ نَصِيبٗا مِّنَ ٱلۡكِتَٰبِ﴾ بەشێك لەنامەی خواییان پێدراوە ﴿يُؤۡمِنُونَ بِٱلۡجِبۡتِ وَٱلطَّٰغُوتِ﴾ بڕوا ئەهێنن بەشتی بێ نرخ و بەرنامەی غەیری خوا (بە جادووگەران و بەشەیتان) ﴿وَيَقُولُونَ لِلَّذِينَ كَفَرُواْ﴾ وە ئەڵێن بەوانەی كەبێ بڕوان ﴿هَٰٓؤُلَآءِ أَهۡدَىٰ﴾ ئەوانە ڕێبازیان ڕاسترە ﴿مِنَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ سَبِيلًا﴾ لەوانەی كەباوەڕیان هێناوە ﴿٥١﴾

أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ لَعَنَهُمُ ٱللَّهُۖ وَمَن يَلۡعَنِ ٱللَّهُ فَلَن تَجِدَ لَهُۥ نَصِيرًا ﴿٥٢﴾
أَمۡ لَهُمۡ نَصِيبٞ مِّنَ ٱلۡمُلۡكِ فَإِذٗا لَّا يُؤۡتُونَ ٱلنَّاسَ نَقِيرًا ﴿٥٣﴾ أَمۡ
يَحۡسُدُونَ ٱلنَّاسَ عَلَىٰ مَآ ءَاتَىٰهُمُ ٱللَّهُ مِن فَضۡلِهِۦۖ فَقَدۡ ءَاتَيۡنَآ
ءَالَ إِبۡرَٰهِيمَ ٱلۡكِتَٰبَ وَٱلۡحِكۡمَةَ وَءَاتَيۡنَٰهُم مُّلۡكًا عَظِيمٗا ﴿٥٤﴾
فَمِنۡهُم مَّنۡ ءَامَنَ بِهِۦ وَمِنۡهُم مَّن صَدَّ عَنۡهُۚ وَكَفَىٰ بِجَهَنَّمَ سَعِيرًا ﴿٥٥﴾
إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ بِـَٔايَٰتِنَا سَوۡفَ نُصۡلِيهِمۡ نَارٗا كُلَّمَا نَضِجَتۡ
جُلُودُهُم بَدَّلۡنَٰهُمۡ جُلُودًا غَيۡرَهَا لِيَذُوقُواْ ٱلۡعَذَابَۗ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ
عَزِيزًا حَكِيمٗا ﴿٥٦﴾ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ سَنُدۡخِلُهُمۡ
جَنَّٰتٖ تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَآ أَبَدٗاۖ لَّهُمۡ فِيهَآ
أَزۡوَٰجٞ مُّطَهَّرَةٞۖ وَنُدۡخِلُهُمۡ ظِلّٗا ظَلِيلًا ﴿٥٧﴾ ۞ إِنَّ ٱللَّهَ يَأۡمُرُكُمۡ
أَن تُؤَدُّواْ ٱلۡأَمَٰنَٰتِ إِلَىٰٓ أَهۡلِهَا وَإِذَا حَكَمۡتُم بَيۡنَ ٱلنَّاسِ أَن
تَحۡكُمُواْ بِٱلۡعَدۡلِۚ إِنَّ ٱللَّهَ نِعِمَّا يَعِظُكُم بِهِۦٓۗ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ سَمِيعَۢا
بَصِيرٗا ﴿٥٨﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ أَطِيعُواْ ٱللَّهَ وَأَطِيعُواْ ٱلرَّسُولَ وَأُوْلِي
ٱلۡأَمۡرِ مِنكُمۡۖ فَإِن تَنَٰزَعۡتُمۡ فِي شَيۡءٖ فَرُدُّوهُ إِلَى ٱللَّهِ وَٱلرَّسُولِ إِن كُنتُمۡ
تُؤۡمِنُونَ بِٱللَّهِ وَٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِۚ ذَٰلِكَ خَيۡرٞ وَأَحۡسَنُ تَأۡوِيلًا ﴿٥٩﴾

نصف الحِزْبِ ٩

﴿أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ لَعَنَهُمُ ٱللَّهُۖ﴾ ئا ئەوانە کەسانێکن کە خوا نەفرینی لێ کردوون ﴿وَمَن يَلۡعَنِ ٱللَّهُ﴾ هەر کەسێکیش خوا نەفرینی لێ بکات ﴿فَلَن تَجِدَ لَهُۥ نَصِيرًا﴾ ئەوە هەرگیز دەست ناکەوێت بۆی هیچ یارمەتی دەرێ ﴿٥٢﴾ ﴿أَمۡ لَهُمۡ نَصِيبٞ﴾ ئایا ئەوانە (جوولەکەکان) بەشیان هەیە ﴿مِّنَ ٱلۡمُلۡكِ﴾ لە دەسەلاتی پاشایەتی (خاوەنێتی بوونەوەر)؟ ﴿فَإِذٗا لَّا يُؤۡتُونَ ٱلنَّاسَ نَقِيرًا﴾ (جا ئەگەر بیانبوایە) ئەو کاتە بەخەڵکی یان نەدەبەخشی (بە ئەندازەی) توێکڵی دەنکە خورمایەك ﴿٥٣﴾ ﴿أَمۡ يَحۡسُدُونَ ٱلنَّاسَ﴾ یان ئێرەیی (حەسوودی) دەبەن بەخەڵکی؟ ﴿عَلَىٰ مَآ ءَاتَىٰهُمُ ٱللَّهُ﴾ لەسەر ئەوەی خوا پێی بەخشیوون (کە پێغەمبەرێتی یە) ﴿مِن فَضۡلِهِۦۖ﴾ لە فەزڵ و بەهرەی خۆی ﴿فَقَدۡ ءَاتَيۡنَآ﴾ ئەوە بێگومان داومانە ﴿ءَالَ إِبۡرَٰهِيمَ ٱلۡكِتَٰبَ﴾ بەنەوەی ئیبراهیم کتێب ﴿وَٱلۡحِكۡمَةَ﴾ و پێغەمبەرێتی ﴿وَءَاتَيۡنَٰهُم مُّلۡكًا عَظِيمٗا﴾ هەروەها پێمان بەخشین دەسەلاتێکی گەورە ﴿٥٤﴾ ﴿فَمِنۡهُم مَّنۡ ءَامَنَ بِهِۦ﴾ جالەو خەڵکەدا هەبوو بڕوایان بە (موحەممەد ﷺ) هێنا ﴿وَمِنۡهُم مَّن صَدَّ عَنۡهُۚ﴾ هەشیان بوو بەرگری لێ کردووە ﴿وَكَفَىٰ بِجَهَنَّمَ سَعِيرًا﴾ وە دۆزەخ بەسە(بۆیان) کە ئاگرێکی هەڵگیرساوە ﴿٥٥﴾ ﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ﴾ بەڕاستی ئەوانەی بێ بڕوا بوون ﴿بِـَٔايَٰتِنَا﴾ بە ئایەتەکانی ئێمە ﴿سَوۡفَ نُصۡلِيهِمۡ نَارٗا﴾ لەمەولا دەیانخەینە ناو ئاگرێك ﴿كُلَّمَا نَضِجَتۡ جُلُودُهُم﴾ هەر کاتێك کە پێستیان سووتا (وبرژا) ﴿بَدَّلۡنَٰهُمۡ جُلُودًا غَيۡرَهَا﴾ بۆیان دەگۆڕین بە پێستێکی تر ﴿لِيَذُوقُواْ ٱلۡعَذَابَۗ﴾ بۆ ئەوەی سزاکە (بەچاکی) بچەژن ﴿إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ عَزِيزًا حَكِيمٗا﴾ بەڕاستی خوا هەمیشە زاڵی کار دروستە ﴿٥٦﴾ ﴿وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ﴾ وە ئەوانەی باوەڕیان هێنا ﴿وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ﴾ و کاری چاکەیان کرد ﴿سَنُدۡخِلُهُمۡ جَنَّٰتٖ﴾ لەمەولا دەیانخەینە چەند بەهەشتێ ﴿تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُ﴾ کە ڕووبارەکان دەچن بەژێریاندا ﴿خَٰلِدِينَ فِيهَآ أَبَدٗاۖ﴾ دەمێننەوە تیایدا بەهەمیشەیی ﴿لَّهُمۡ فِيهَآ أَزۡوَٰجٞ مُّطَهَّرَةٞۖ﴾ بۆیان هەیە تیایدا هاوسەرانی پاك وخاوێن ﴿وَنُدۡخِلُهُمۡ ظِلّٗا ظَلِيلًا﴾ وە دەیانخەینە ژێر سێبەری چڕو بەردەوامەوە ﴿٥٧﴾ ﴿إِنَّ ٱللَّهَ يَأۡمُرُكُمۡ﴾ بەڕاستی خوا فەرمانتان پێ دەکات ﴿أَن تُؤَدُّواْ ٱلۡأَمَٰنَٰتِ﴾ بەدانەوەی گشت سپاردەکان ﴿إِلَىٰٓ أَهۡلِهَا﴾ بۆ خاوەنەکانیان ﴿وَإِذَا حَكَمۡتُم بَيۡنَ ٱلنَّاسِ﴾ وە کاتێك دادوەریتان کرد لەنێوان خەڵکیدا ﴿أَن تَحۡكُمُواْ بِٱلۡعَدۡلِۚ﴾ (خودا فەرمان دەکات) بەداد حوکم بکەن ﴿إِنَّ ٱللَّهَ نِعِمَّا يَعِظُكُم بِهِۦٓۗ﴾ بەڕاستی خوا بە چاکی ئامۆژگاریتان دەکات ﴿إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ سَمِيعَۢا بَصِيرٗا﴾ بەڕاستی خوا هەمیشە بیسەری بینایە ﴿٥٨﴾ ﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ﴾ ئەی کەسانێك کەباوەڕتان هێناوە ﴿أَطِيعُواْ ٱللَّهَ وَأَطِيعُواْ ٱلرَّسُولَ﴾ گوێڕایەڵی خوا و گوێڕایەڵی پێغەمبەر بن ﴿وَأُوْلِي ٱلۡأَمۡرِ مِنكُمۡۖ﴾ وە پاشانیش گوێڕایەڵی کاربەدەستە (عادیلە)کانی خۆتان بن ﴿فَإِن تَنَٰزَعۡتُمۡ فِي شَيۡءٖ﴾ جا ئەگەر دووبەرەکیتان هەبوو لە شتێکدا ﴿فَرُدُّوهُ إِلَى ٱللَّهِ وَٱلرَّسُولِ﴾ ئەوە بیگێڕنەوە بۆ لای خواو پێغەمبەر ﷺ ﴿إِن كُنتُمۡ تُؤۡمِنُونَ بِٱللَّهِ﴾ ئەگەر ئێوە باوەڕتان هەیە بەخوا ﴿وَٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِۚ﴾ و بەڕۆژی دوایی ﴿ذَٰلِكَ خَيۡرٞ﴾ ئەوە باشترە ﴿وَأَحۡسَنُ تَأۡوِيلًا﴾ وە ئاکام و ئەنجامی چاکترە ﴿٥٩﴾

أَلَمْ تَرَ إِلَى ٱلَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ ءَامَنُوا۟ بِمَآ أُنزِلَ إِلَيْكَ
وَمَآ أُنزِلَ مِن قَبْلِكَ يُرِيدُونَ أَن يَتَحَاكَمُوٓا۟ إِلَى ٱلطَّٰغُوتِ
وَقَدْ أُمِرُوٓا۟ أَن يَكْفُرُوا۟ بِهِۦ ۖ وَيُرِيدُ ٱلشَّيْطَٰنُ أَن يُضِلَّهُمْ
ضَلَٰلًۢا بَعِيدًا ﴿٦٠﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا۟ إِلَىٰ مَآ أَنزَلَ
ٱللَّهُ وَإِلَى ٱلرَّسُولِ رَأَيْتَ ٱلْمُنَٰفِقِينَ يَصُدُّونَ عَنكَ
صُدُودًا ﴿٦١﴾ فَكَيْفَ إِذَآ أَصَٰبَتْهُم مُّصِيبَةٌۢ بِمَا
قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ ثُمَّ جَآءُوكَ يَحْلِفُونَ بِٱللَّهِ إِنْ أَرَدْنَآ إِلَّآ
إِحْسَٰنًا وَتَوْفِيقًا ﴿٦٢﴾ أُو۟لَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ يَعْلَمُ ٱللَّهُ مَا
فِى قُلُوبِهِمْ فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ وَعِظْهُمْ وَقُل لَّهُمْ فِىٓ
أَنفُسِهِمْ قَوْلًۢا بَلِيغًا ﴿٦٣﴾ وَمَآ أَرْسَلْنَا مِن رَّسُولٍ إِلَّا
لِيُطَاعَ بِإِذْنِ ٱللَّهِ ۚ وَلَوْ أَنَّهُمْ إِذ ظَّلَمُوٓا۟ أَنفُسَهُمْ
جَآءُوكَ فَٱسْتَغْفَرُوا۟ ٱللَّهَ وَٱسْتَغْفَرَ لَهُمُ ٱلرَّسُولُ
لَوَجَدُوا۟ ٱللَّهَ تَوَّابًا رَّحِيمًا ﴿٦٤﴾ فَلَا وَرَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ
حَتَّىٰ يُحَكِّمُوكَ فِيمَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ لَا يَجِدُوا۟ فِىٓ
أَنفُسِهِمْ حَرَجًا مِّمَّا قَضَيْتَ وَيُسَلِّمُوا۟ تَسْلِيمًا ﴿٦٥﴾

﴿أَلَمۡ تَرَ إِلَى ٱلَّذِينَ﴾ ئایـا ئاوڕێکـت نەداوەتەوە بەلای ئەوانەی ﴿يَزۡعُمُونَ﴾ وا خۆ نیشـان دەدەن ﴿أَنَّهُمۡ ءَامَنُواْ﴾ کـە بەڕاسـتی ئـەوان باوەڕیان هێناوە ﴿بِمَآ أُنزِلَ إِلَيۡكَ﴾ بـەوەی دابەزیوە بۆتـۆ (کە قورئانە) ﴿وَمَآ أُنزِلَ مِن قَبۡلِكَ﴾ و بـەوەش کـە پێش تـۆ دابەزیـوە (کـە تەوراتـە) ﴿يُرِيدُونَ أَن﴾ دەیانەوێـت کە ﴿يَتَحَاكَمُوٓاْ إِلَى ٱلطَّٰغُوتِ﴾ دادگـای وحومکیـان ببـەن بـۆلای یەکێـك کـە حوکـم بەبەرنامـەی خـوا نـاکات ﴿وَقَدۡ أُمِرُوٓاْ﴾ لـە کاتێکـدا بەڕاسـتی فەرمانیـان پـێ کـراوە ﴿أَن يَكۡفُرُواْ بِهِۦ﴾ کە بڕوایـان پێی نەبێـت ﴿وَيُرِيدُ ٱلشَّيۡطَٰنُ﴾ وە شـەیتان دەیەوێـت ﴿أَن يُضِلَّهُمۡ﴾ کە گومڕایـان بکات ﴿ضَلَٰلَۢا بَعِيدٗا﴾ بەگومڕاییەکـی دوور لـە ڕاسـتی ﴿٦٠﴾ ﴿وَإِذَا قِيلَ لَهُمۡ تَعَالَوۡاْ﴾ وە ئەگـەر پـێ یـان بوترێـت : وەرن ﴿إِلَىٰ مَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ﴾ بـۆلای ئـەوەی خوا ناردوویەتیە خوارەوە ﴿وَإِلَى ٱلرَّسُولِ﴾ وە بۆ لای پێغەمبەر ﷺ ﴿رَأَيۡتَ ٱلۡمُنَٰفِقِينَ﴾ دەبینـی (ئـەی موحەممـەد ﷺ) دوو ڕووەکان ﴿يَصُدُّونَ عَنكَ صُدُودٗا﴾ ڕووت لـێ وەردەگێڕن بەوەرگەڕانێکی تەواو ﴿٦١﴾ ﴿فَكَيۡفَ إِذَآ أَصَٰبَتۡهُم مُّصِيبَةُۢ﴾ ئایا حاڵیان چۆن ئەبێت کاتێـك بەسـەرهاتێکی ناخۆشـیان تووش بێت؟ ﴿بِمَا قَدَّمَتۡ أَيۡدِيهِمۡ﴾ بەهۆی ئەوەی دەسـیان پێشـی خسـتووە (کردوویانە) ﴿ثُمَّ جَآءُوكَ﴾ پاشـان دێنەوە بۆ لات ﴿يَحۡلِفُونَ بِٱللَّهِ﴾ و سوێند دەخۆن بەخوا ﴿إِنۡ أَرَدۡنَآ إِلَّآ إِحۡسَٰنٗا وَتَوۡفِيقًا﴾ تەنها نیازی چاکە و یەك خستنەوەمان بووە (کاتێك کە حوکم دەبەین بۆلای غەیری خوا) ﴿٦٢﴾ ﴿أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ يَعۡلَمُ ٱللَّهُ مَا فِي قُلُوبِهِمۡ﴾ ئەوانە کەسانێکن خوا دەزانێت چی لـە دڵیانـدا هەیە ﴿فَأَعۡرِضۡ عَنۡهُمۡ﴾ کەواتە ڕوویان لـێ وەرگێـڕە ﴿وَعِظۡهُمۡ﴾ وە ئامۆژگارییان بکە ﴿وَقُل لَّهُمۡ فِيٓ أَنفُسِهِمۡ﴾ وە بڵێ پێیان دەربارەی خۆیان ﴿قَوۡلَۢا بَلِيغٗا﴾ ووتەیەکی ڕەوان و کاریگەر ﴿٦٣﴾ ﴿وَمَآ أَرۡسَلۡنَا مِن رَّسُولٍ﴾ وە هیچ پێغەمبەرێکمان ڕەوانە نەکردووە ﴿إِلَّا لِيُطَاعَ﴾ تەنها بۆ ئەوە نەبێت گوێڕایەڵی بکرێت ﴿بِإِذۡنِ ٱللَّهِۚ﴾ بەفەرمانی خوا ﴿وَلَوۡ أَنَّهُمۡ﴾ وە بێگومان ئەگەر ئەوان ﴿إِذ ظَّلَمُوٓاْ أَنفُسَهُمۡ﴾ کاتێك ستەمیان لەنەفسی خۆیان کرد ﴿جَآءُوكَ﴾ بهاتنایە بۆ لات ﴿فَٱسۡتَغۡفَرُواْ ٱللَّهَ﴾ و داوای لـێ بوردونیـان بکردایـە لە خـوا ﴿وَٱسۡتَغۡفَرَ لَهُمُ ٱلرَّسُولُ﴾ پێغەمبەریـش داوای لێ خـۆش بوونی بـۆ بکردنایـە ﴿لَوَجَدُواْ ٱللَّهَ تَوَّابٗا رَّحِيمٗا﴾ بێگومان دەیـان بینی خوا پەشـیمانی وەرگـری بەبەزەییە ﴿٦٤﴾ ﴿فَلَا وَرَبِّكَ﴾ نەخێـر (وانـی یـە کەخۆیان بە بـاوەڕدار نیشـیان دەدەن) سـوێند بەپەروەردگارت ﴿لَا يُؤۡمِنُونَ حَتَّىٰ يُحَكِّمُوكَ﴾ بـڕوا دارنیـن تاتـۆ نەکەنـە دادوەر ﴿فِيمَا شَجَرَ بَيۡنَهُمۡ﴾ لەهـەر ئـاژاوە و دووبەرەکـی یەکـی نێوانیـان دا ﴿ثُمَّ لَا يَجِدُواْ فِيٓ أَنفُسِهِمۡ﴾ لە پاشـان هەسـت نەکـەن لـە دەروونیاندا ﴿حَرَجٗا مِّمَّا قَضَيۡتَ﴾ بەهیـچ بێزارییـەك لەو بڕیارەی تۆ داوتـە ﴿وَيُسَلِّمُواْ تَسۡلِيمٗا﴾ و مل کەچ نەبن بەملکەچی یەکی تەواو ﴿٦٥﴾

وَلَوْ أَنَّا كَتَبْنَا عَلَيْهِمْ أَنِ ٱقْتُلُوٓا۟ أَنفُسَكُمْ أَوِ ٱخْرُجُوا۟ مِن
دِيَٰرِكُم مَّا فَعَلُوهُ إِلَّا قَلِيلٌ مِّنْهُمْ ۖ وَلَوْ أَنَّهُمْ فَعَلُوا۟ مَا يُوعَظُونَ
بِهِۦ لَكَانَ خَيْرًا لَّهُمْ وَأَشَدَّ تَثْبِيتًا ﴿٦٦﴾ وَإِذًا لَّءَاتَيْنَٰهُم
مِّن لَّدُنَّآ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿٦٧﴾ وَلَهَدَيْنَٰهُمْ صِرَٰطًا مُّسْتَقِيمًا
﴿٦٨﴾ وَمَن يُطِعِ ٱللَّهَ وَٱلرَّسُولَ فَأُو۟لَٰٓئِكَ مَعَ ٱلَّذِينَ أَنْعَمَ ٱللَّهُ
عَلَيْهِم مِّنَ ٱلنَّبِيِّـۧنَ وَٱلصِّدِّيقِينَ وَٱلشُّهَدَآءِ وَٱلصَّٰلِحِينَ ۚ
وَحَسُنَ أُو۟لَٰٓئِكَ رَفِيقًا ﴿٦٩﴾ ذَٰلِكَ ٱلْفَضْلُ مِنَ ٱللَّهِ ۚ وَكَفَىٰ
بِٱللَّهِ عَلِيمًا ﴿٧٠﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ خُذُوا۟ حِذْرَكُمْ
فَٱنفِرُوا۟ ثُبَاتٍ أَوِ ٱنفِرُوا۟ جَمِيعًا ﴿٧١﴾ وَإِنَّ مِنكُمْ لَمَن لَّيُبَطِّئَنَّ
فَإِنْ أَصَٰبَتْكُم مُّصِيبَةٌ قَالَ قَدْ أَنْعَمَ ٱللَّهُ عَلَىَّ إِذْ لَمْ أَكُن
مَّعَهُمْ شَهِيدًا ﴿٧٢﴾ وَلَئِنْ أَصَٰبَكُمْ فَضْلٌ مِّنَ ٱللَّهِ لَيَقُولَنَّ كَأَن
لَّمْ تَكُنۢ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُۥ مَوَدَّةٌ يَٰلَيْتَنِى كُنتُ مَعَهُمْ
فَأَفُوزَ فَوْزًا عَظِيمًا ﴿٧٣﴾ ۞ فَلْيُقَٰتِلْ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ ٱلَّذِينَ
يَشْرُونَ ٱلْحَيَوٰةَ ٱلدُّنْيَا بِٱلْءَاخِرَةِ ۚ وَمَن يُقَٰتِلْ فِى سَبِيلِ
ٱللَّهِ فَيُقْتَلْ أَوْ يَغْلِبْ فَسَوْفَ نُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿٧٤﴾

ثلاثة أرباع
الحزب
٩

﴿وَلَوۡ أَنَّا كَتَبۡنَا عَلَيۡهِمۡ﴾ وە بێگومـان ئەگەر ئێمە پێویستمان بکردایە لەسـەریان ﴿أَنِ ٱقۡتُلُوٓاْ أَنفُسَكُمۡ﴾ کـە یەکتـری بکـوژن (واتە بـاوەڕداران بێ بـاوەڕان بکـوژن) ﴿أَوِ ٱخۡرُجُواْ مِن دِيَٰرِكُم﴾ یـان لەماڵەکانتان دەربچـن ﴿مَّا فَعَلُوهُ﴾ ئەوەیان نەدەکـرد ﴿إِلَّا قَلِيلٞ مِّنۡهُمۡۖ﴾ کەمێکیان نەبێـت ﴿وَلَوۡ أَنَّهُمۡ فَعَلُواْ﴾ وە ئەگەر بەڕاستی ئـەوان کاریان بکردایـە ﴿مَا يُوعَظُونَ بِهِۦ﴾ بە پێی ئـەو ئامۆژگارییانەی دەکران ﴿لَكَانَ خَيۡرٗا لَّهُمۡ﴾ ئـەوە باشـتر بـوو بۆیـان ﴿وَأَشَدَّ تَثۡبِيتٗا﴾ وە دامەزراوتـر دەبـوون (لەسـەر ئایینەکەیـان) ﴿٦٦﴾ ﴿وَإِذٗا لَّأٓتَيۡنَٰهُم﴾ جـا ئـەو کاتـە بێگومـان پێمـان دەبەخشـین ﴿مِّن لَّدُنَّآ﴾ لەلایەن خۆمانـەوە ﴿أَجۡرًا عَظِيمٗا﴾ پاداشـتێکی گـەورە ﴿٦٧﴾ ﴿وَلَهَدَيۡنَٰهُمۡ﴾ وە ڕێنموونیمان دەکردن ﴿صِرَٰطٗا مُّسۡتَقِيمٗا﴾ بۆ ڕێگای ڕاست ﴿٦٨﴾ ﴿وَمَن يُطِعِ ٱللَّهَ وَٱلرَّسُولَ﴾ وە هەر کەسێك گوێڕایەڵی خوا و پێغەمبەر بکات ﴿فَأُوْلَٰٓئِكَ مَعَ ٱلَّذِينَ﴾ جا ئەوانە لەگەڵ کەسانێکن ﴿أَنۡعَمَ ٱللَّهُ عَلَيۡهِم﴾ کە خوا فەزڵ و بەهرەی (خۆی) ڕشتووە بەسەریاندا ﴿مِّنَ ٱلنَّبِيِّـۧنَ وَٱلصِّدِّيقِينَ﴾ لە پێغەمبەران و ڕاستگۆیان ﴿وَٱلشُّهَدَآءِ وَٱلصَّٰلِحِينَۚ﴾ و شەهیدان و پیاوچاکان ﴿وَحَسُنَ أُوْلَٰٓئِكَ رَفِيقٗا﴾ وە ئەوانـە چ هـاوڕێ و هاوەڵێکـی چاکـن ﴿٦٩﴾ ﴿ذَٰلِكَ ٱلۡفَضۡلُ مِنَ ٱللَّهِۚ﴾ ئـەو فـەزڵ و بەهرەیـە تەنهـا لەلایـەن خواوەیـە ﴿وَكَفَىٰ بِٱللَّهِ عَلِيمٗا﴾ وە بەسـە کـە خـوا زانایـە (بەهەمـوو شـتێك) ﴿٧٠﴾ ﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ﴾ ئەی کەسـانێك کە باوەڕتان هێناوە ﴿خُذُواْ حِذۡرَكُمۡ﴾ ئاگاداریی خۆتـان وەرگـرن ﴿فَٱنفِرُواْ ثُبَاتٍ﴾ ئەوسـا تاقـم تاقـم هێـرش بـەرن (دەرچـن بـۆ جیهـاد) ﴿أَوِ ٱنفِرُواْ جَمِيعٗا﴾ یان هەموو پێکەوە هێرش بەرن (دەرچن بۆ جیهاد) ﴿٧١﴾ ﴿وَإِنَّ مِنكُمۡ﴾ وە بێگومان لە ناوتاندایە ﴿لَمَن لَّيُبَطِّئَنَّ﴾ کەسـی وا بەڕاسـتی خـۆی دوا دەخـات ﴿فَإِنۡ أَصَٰبَتۡكُم مُّصِيبَةٞ﴾ جـا ئەگـەر تووشـی بەسـەرهاتێکی خـراپ هاتـن ﴿قَالَ قَدۡ أَنۡعَمَ ٱللَّهُ عَلَيَّ﴾ دەڵێـت بەڕاسـتی خـوا فـەزڵ و بەهـرەی ڕشـت بەسـەرمدا ﴿إِذۡ لَمۡ أَكُن مَّعَهُمۡ شَهِيدٗا﴾ کە لەگەڵیاندا ئامـادە نەبووم ﴿٧٢﴾ ﴿وَلَئِنۡ أَصَٰبَكُمۡ فَضۡلٞ مِّنَ ٱللَّهِ﴾ وە ئەگەر تووشی فەزڵ و بەهرەیەك بوون لەخواوە ﴿لَيَقُولَنَّ كَأَن لَّمۡ تَكُنۢ بَيۡنَكُمۡ وَبَيۡنَهُۥ مَوَدَّةٞ﴾ بێگومان دەڵێت وەك لەنێـوان ئێـوە و ئـەوا هیچ دۆسـتایەتی یـەك نەبوو بێت ﴿يَٰلَيۡتَنِي كُنتُ مَعَهُمۡ﴾ ئـەی خۆزگە لەگەڵ ئەواندا بوومایە ﴿فَأَفُوزَ فَوۡزًا عَظِيمٗا﴾ تا قازانجێکی زۆر گەورەم بکردایە ﴿٧٣﴾ ﴿فَلۡيُقَٰتِلۡ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ﴾ کەواتـە با بجەنگێـت لەڕێی خوادا ﴿ٱلَّذِينَ يَشۡرُونَ ٱلۡحَيَوٰةَ ٱلدُّنۡيَا بِٱلۡأٓخِرَةِۚ﴾ کەسـانێك کە ژیانی دونیـا دەفرۆشـن بەڕۆژی دوایی ﴿وَمَن يُقَٰتِلۡ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ﴾ جا هەر کەسـێك بجەنگێت لەڕێی خوادا ﴿فَيُقۡتَلۡ﴾ ئەمجـا بکوژرێ (شـەهید ببێت) ﴿أَوۡ يَغۡلِبۡ﴾ یان زاڵ ببێـت ﴿فَسَوۡفَ نُؤۡتِيهِ﴾ ئەوە دواتر پێی دەدەین ﴿أَجۡرًا عَظِيمٗا﴾ پاداشتێکی گەورە ﴿٧٤﴾

وَمَا لَكُمۡ لَا تُقَٰتِلُونَ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ وَٱلۡمُسۡتَضۡعَفِينَ مِنَ ٱلرِّجَالِ
وَٱلنِّسَآءِ وَٱلۡوِلۡدَٰنِ ٱلَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَآ أَخۡرِجۡنَا مِنۡ هَٰذِهِ ٱلۡقَرۡيَةِ
ٱلظَّالِمِ أَهۡلُهَا وَٱجۡعَل لَّنَا مِن لَّدُنكَ وَلِيّٗا وَٱجۡعَل لَّنَا مِن لَّدُنكَ نَصِيرًا
٧٥ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ يُقَٰتِلُونَ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِۖ وَٱلَّذِينَ كَفَرُواْ يُقَٰتِلُونَ فِي
سَبِيلِ ٱلطَّٰغُوتِ فَقَٰتِلُوٓاْ أَوۡلِيَآءَ ٱلشَّيۡطَٰنِۖ إِنَّ كَيۡدَ ٱلشَّيۡطَٰنِ
كَانَ ضَعِيفًا ٧٦ أَلَمۡ تَرَ إِلَى ٱلَّذِينَ قِيلَ لَهُمۡ كُفُّوٓاْ أَيۡدِيَكُمۡ وَأَقِيمُواْ
ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتُواْ ٱلزَّكَوٰةَ فَلَمَّا كُتِبَ عَلَيۡهِمُ ٱلۡقِتَالُ إِذَا فَرِيقٞ مِّنۡهُمۡ
يَخۡشَوۡنَ ٱلنَّاسَ كَخَشۡيَةِ ٱللَّهِ أَوۡ أَشَدَّ خَشۡيَةٗۚ وَقَالُواْ رَبَّنَا لِمَ كَتَبۡتَ
عَلَيۡنَا ٱلۡقِتَالَ لَوۡلَآ أَخَّرۡتَنَآ إِلَىٰٓ أَجَلٖ قَرِيبٖۗ قُلۡ مَتَٰعُ ٱلدُّنۡيَا قَلِيلٞ
وَٱلۡأٓخِرَةُ خَيۡرٞ لِّمَنِ ٱتَّقَىٰ وَلَا تُظۡلَمُونَ فَتِيلًا ٧٧ أَيۡنَمَا تَكُونُواْ
يُدۡرِككُّمُ ٱلۡمَوۡتُ وَلَوۡ كُنتُمۡ فِي بُرُوجٖ مُّشَيَّدَةٖۗ وَإِن تُصِبۡهُمۡ حَسَنَةٞ
يَقُولُواْ هَٰذِهِۦ مِنۡ عِندِ ٱللَّهِۖ وَإِن تُصِبۡهُمۡ سَيِّئَةٞ يَقُولُواْ هَٰذِهِۦ مِنۡ
عِندِكَۚ قُلۡ كُلّٞ مِّنۡ عِندِ ٱللَّهِۖ فَمَالِ هَٰٓؤُلَآءِ ٱلۡقَوۡمِ لَا يَكَادُونَ يَفۡقَهُونَ
حَدِيثٗا ٧٨ مَّآ أَصَابَكَ مِنۡ حَسَنَةٖ فَمِنَ ٱللَّهِۖ وَمَآ أَصَابَكَ مِن سَيِّئَةٖ
فَمِن نَّفۡسِكَۚ وَأَرۡسَلۡنَٰكَ لِلنَّاسِ رَسُولٗاۚ وَكَفَىٰ بِٱللَّهِ شَهِيدٗا ٧٩

﴿وَمَا لَكُمۡ لَا تُقَٰتِلُونَ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ﴾ ئەوە چیتانە (بەچ بیانوویەك) جەنگ ناكەن لەپێناوی خواد ﴿وَٱلۡمُسۡتَضۡعَفِينَ مِنَ ٱلرِّجَالِ وَٱلنِّسَآءِ وَٱلۡوِلۡدَٰنِ﴾ و لەپێناوی چەوساوەكان لەپیاوان و ئافرەتان و منداڵان ﴿ٱلَّذِينَ يَقُولُونَ﴾ ئەوانەی كە دەڵێن ﴿رَبَّنَآ أَخۡرِجۡنَا مِنۡ هَٰذِهِ ٱلۡقَرۡيَةِ﴾ ئەی پەروەردگارمان ڕزگارمان كەی لەم شارە (مەبەست پێی شاری مەككەیە) ﴿ٱلظَّالِمِ أَهۡلُهَا﴾ كە خەڵكەكەی ستەمكارن ﴿وَٱجۡعَل لَّنَا مِن لَّدُنكَ وَلِيًّا﴾ وە لەلایەن خۆتەوە پشتیوانێكمان بۆ بەدی بهێنە ﴿وَٱجۡعَل لَّنَا مِن لَّدُنكَ﴾ وە لەلایەن خۆتەوە بەدی بهێنە بۆمان ﴿نَصِيرًا﴾ یارمەتی دەرێك ﴿٧٥﴾ ﴿ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ﴾ ئەو كەسانەی باوەڕیان هێناوە ﴿يُقَٰتِلُونَ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ﴾ لەپێناوی خوادا دەجەنگێن ﴿وَٱلَّذِينَ كَفَرُواْ﴾ وە ئەوانەی بێ باوەڕن ﴿يُقَٰتِلُونَ فِي سَبِيلِ ٱلطَّٰغُوتِ﴾ لە پێناوی نارەوا (یان شەیتان) دا دەجەنگێن ﴿فَقَٰتِلُوٓاْ أَوۡلِيَآءَ ٱلشَّيۡطَٰنِ﴾ كەواتە شەڕبكەن لەگەڵ دۆستەكانی شەیتاندا ﴿إِنَّ كَيۡدَ ٱلشَّيۡطَٰنِ كَانَ ضَعِيفًا﴾ بەڕاستی پیلانی شەیتان هەر لاواز بووە ﴿٧٦﴾ ﴿أَلَمۡ تَرَ إِلَى ٱلَّذِينَ قِيلَ لَهُمۡ﴾ ئایا سەیری ئەو كەسانەت نەكردووە كەپێیان ووترا ﴿كُفُّوٓاْ أَيۡدِيَكُمۡ﴾ دەستان بگیرنەوە (لەجەنگ و كوشتار) ﴿وَأَقِيمُواْ ٱلصَّلَوٰةَ﴾ و نوێژ بكەن ﴿وَءَاتُواْ ٱلزَّكَوٰةَ﴾ و زەكات بدەن؟ ﴿فَلَمَّا كُتِبَ عَلَيۡهِمُ ٱلۡقِتَالُ﴾ كەچی كاتێك جەنگیان لەسەر پێویست كرا ﴿إِذَا فَرِيقٞ مِّنۡهُمۡ يَخۡشَوۡنَ ٱلنَّاسَ﴾ یەكسەر دەستەیەكیان لە خەڵكی دەترسان ﴿كَخَشۡيَةِ ٱللَّهِ﴾ وەك ترسان لەخودا ﴿أَوۡ أَشَدَّ خَشۡيَةٗ﴾ بگرە زیاتریش دەترسان ﴿وَقَالُواْ رَبَّنَا﴾ دەیان ووت ئەی پەروەردگاری ئێمە ﴿لِمَ كَتَبۡتَ عَلَيۡنَا ٱلۡقِتَالَ﴾ بۆچی جەنگت لەسەرمان پێویست كردوە. ﴿لَوۡلَآ أَخَّرۡتَنَآ إِلَىٰٓ أَجَلٖ قَرِيبٖ﴾ خۆزگە دوات دەخستین (لەجەنگ كردن) بۆ ماوەیەكی كەم ﴿قُلۡ مَتَٰعُ ٱلدُّنۡيَا قَلِيلٞ﴾ بڵێ خۆشی و لەزەتی دونیا زۆر كەمە ﴿وَٱلۡأٓخِرَةُ خَيۡرٞ﴾ و ڕۆژی دوایی باشترە ﴿لِّمَنِ ٱتَّقَىٰ﴾ بۆ كەسێك لەخوا بترسێت ﴿وَلَا تُظۡلَمُونَ فَتِيلًا﴾ وەستەمتان لێ ناكرێت بە(ئەندازەی) تاڵی ناوكە خورمایەك ﴿٧٧﴾ ﴿أَيۡنَمَا تَكُونُواْ﴾ لەهەرشوێنێك بن ﴿يُدۡرِككُّمُ ٱلۡمَوۡتُ﴾ مردن پێتان دەگات ﴿وَلَوۡ كُنتُمۡ فِي بُرُوجٖ مُّشَيَّدَةٖ﴾ بالەناو قەڵا و كۆشكی بەرزو قایمشدابن ﴿وَإِن تُصِبۡهُمۡ حَسَنَةٞ﴾ وەئەگەر (ناپاكان) خۆشی و چاكە هاتە ڕێیان ﴿يَقُولُواْ هَٰذِهِۦ مِنۡ عِندِ ٱللَّهِ﴾ دەڵێن ئەمە لەلایەن خواوەیە ﴿وَإِن تُصِبۡهُمۡ سَيِّئَةٞ﴾ وە ئەگەر تووشی نا خۆشی و خراپەیەك هاتن ﴿يَقُولُواْ هَٰذِهِۦ مِنۡ عِندِكَ﴾ دەڵێن ئەمە لەلایەن تۆوەیە (ئەی موحەممەد ﷺ) ﴿قُلۡ كُلّٞ مِّنۡ عِندِ ٱللَّهِ﴾ بڵێ: هەمووی لەلایەن خواوەیە ﴿فَمَالِ هَٰٓؤُلَآءِ ٱلۡقَوۡمِ﴾ ئەوە ئەو خەڵكە چی یانە؟ ﴿لَا يَكَادُونَ يَفۡقَهُونَ حَدِيثٗا﴾ وەكو لە هیچ قسەیەك تێ نەگەن وایە ﴿٧٨﴾ ﴿مَّآ أَصَابَكَ مِنۡ حَسَنَةٖ فَمِنَ ٱللَّهِ﴾ هەر چاكەیەكت تووش بوو ئەوە لەخواوەیە ﴿وَمَآ أَصَابَكَ مِن سَيِّئَةٖ﴾ وە هەر خراپەیەكت تووش بوو ﴿فَمِن نَّفۡسِكَ﴾ ئەوە لە خۆتەوەیە ﴿وَأَرۡسَلۡنَٰكَ لِلنَّاسِ رَسُولٗا﴾ و ئێمە تۆمان ناردووە بەپێغەمبەر بۆخەڵكی ﴿وَكَفَىٰ بِٱللَّهِ شَهِيدٗا﴾ وە خوا بەسە شایەتی ئەوە بدات ﴿٧٩﴾

مَّن يُطِعِ ٱلرَّسُولَ فَقَدۡ أَطَاعَ ٱللَّهَۖ وَمَن تَوَلَّىٰ فَمَآ أَرۡسَلۡنَٰكَ
عَلَيۡهِمۡ حَفِيظٗا ﴿٨٠﴾ وَيَقُولُونَ طَاعَةٞ فَإِذَا بَرَزُواْ مِنۡ عِندِكَ
بَيَّتَ طَآئِفَةٞ مِّنۡهُمۡ غَيۡرَ ٱلَّذِي تَقُولُۖ وَٱللَّهُ يَكۡتُبُ مَا يُبَيِّتُونَۖ
فَأَعۡرِضۡ عَنۡهُمۡ وَتَوَكَّلۡ عَلَى ٱللَّهِۚ وَكَفَىٰ بِٱللَّهِ وَكِيلًا
﴿٨١﴾ أَفَلَا يَتَدَبَّرُونَ ٱلۡقُرۡءَانَۚ وَلَوۡ كَانَ مِنۡ عِندِ غَيۡرِ ٱللَّهِ
لَوَجَدُواْ فِيهِ ٱخۡتِلَٰفٗا كَثِيرٗا ﴿٨٢﴾ وَإِذَا جَآءَهُمۡ أَمۡرٞ مِّنَ ٱلۡأَمۡنِ
أَوِ ٱلۡخَوۡفِ أَذَاعُواْ بِهِۦۖ وَلَوۡ رَدُّوهُ إِلَى ٱلرَّسُولِ وَإِلَىٰٓ أُوْلِي ٱلۡأَمۡرِ
مِنۡهُمۡ لَعَلِمَهُ ٱلَّذِينَ يَسۡتَنۢبِطُونَهُۥ مِنۡهُمۡۗ وَلَوۡلَا فَضۡلُ ٱللَّهِ
عَلَيۡكُمۡ وَرَحۡمَتُهُۥ لَٱتَّبَعۡتُمُ ٱلشَّيۡطَٰنَ إِلَّا قَلِيلٗا ﴿٨٣﴾
فَقَٰتِلۡ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ لَا تُكَلَّفُ إِلَّا نَفۡسَكَۚ وَحَرِّضِ ٱلۡمُؤۡمِنِينَۖ
عَسَى ٱللَّهُ أَن يَكُفَّ بَأۡسَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْۚ وَٱللَّهُ أَشَدُّ بَأۡسٗا
وَأَشَدُّ تَنكِيلٗا ﴿٨٤﴾ مَّن يَشۡفَعۡ شَفَٰعَةً حَسَنَةٗ يَكُن لَّهُۥ
نَصِيبٞ مِّنۡهَاۖ وَمَن يَشۡفَعۡ شَفَٰعَةٗ سَيِّئَةٗ يَكُن لَّهُۥ كِفۡلٞ مِّنۡهَاۗ
وَكَانَ ٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ مُّقِيتٗا ﴿٨٥﴾ وَإِذَا حُيِّيتُم بِتَحِيَّةٖ فَحَيُّواْ
بِأَحۡسَنَ مِنۡهَآ أَوۡ رُدُّوهَآۗ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٍ حَسِيبًا ﴿٨٦﴾

﴿مَّن يُطِعِ ٱلرَّسُولَ﴾ هەر کەسێك گوێڕایەڵی پێغەمبەر ﷺ بکات ﴿فَقَدۡ أَطَاعَ ٱللَّهَۖ﴾ ئەوە بەڕاستی
گوێڕایەڵی خوای کردووە ﴿وَمَن تَوَلَّىٰ﴾ هەرکەسێکیش پشت هەڵبکات ﴿فَمَآ أَرۡسَلۡنَٰكَ﴾ ئەوە ئێمە
تۆمان ڕەوانە نەکردووە ﴿عَلَيۡهِمۡ حَفِيظٗا﴾ بە چاودێر و پارێزەر بەسەریانەوە ﴿٨٠﴾ ﴿وَيَقُولُونَ طَاعَةٞ﴾
(دووڕووەکان) دەڵێن گوێڕایەڵین (مل کەچ و فەرمانبەرداریـن) ﴿فَإِذَا بَرَزُواْ مِنۡ عِندِكَ﴾ بەڵام کاتێك
لەلای تۆ دەرچوون ﴿بَيَّتَ طَآئِفَةٞ مِّنۡهُمۡ﴾ کۆمەڵێك لەوان شەو دەکەنەوە بەپیلان گێڕان (لەموسڵمانان)
﴿غَيۡرَ ٱلَّذِي تَقُولُۖ﴾ بەپێچەوانەی قسەکانی تۆ ﴿وَٱللَّهُ يَكۡتُبُ مَا يُبَيِّتُونَۖ﴾ وەخوا دەینووسێت ئەو (پیلانانەی)
شەو کردویانە ﴿فَأَعۡرِضۡ عَنۡهُمۡ﴾ کەواتە وازیان لێ بێنە ﴿وَتَوَكَّلۡ عَلَى ٱللَّهِۚ﴾ و پشت بەخوا ببەستە
﴿وَكَفَىٰ بِٱللَّهِ وَكِيلًا﴾ خوا بەسە پشتیوانت بێ ﴿٨١﴾ ﴿أَفَلَا يَتَدَبَّرُونَ ٱلۡقُرۡءَانَۚ﴾ ئەوەبۆ بیر ناکەنەوە
لەقورئان؟ ﴿وَلَوۡ كَانَ مِنۡ عِندِ غَيۡرِ ٱللَّهِ﴾ خۆ ئەگەر لەلایەن کەسێکی ترەوە بوایە جگەلە خوا
﴿لَوَجَدُواْ فِيهِ﴾ بێگومان دەیانبینی تیایدا ﴿ٱخۡتِلَٰفٗا كَثِيرٗا﴾ جیاوازیی زۆر ﴿٨٢﴾ ﴿وَإِذَا جَآءَهُمۡ أَمۡرٞ﴾ وە
کاتێك هەواڵێکیان پێ بگات ﴿مِّنَ ٱلۡأَمۡنِ﴾ دەربارەی ئاسایش و هێمنایەتی (نێوانتان) ﴿أَوِ ٱلۡخَوۡفِ﴾
یان لەبارەی ترسەوە ﴿أَذَاعُواْ بِهِۦۖ﴾ بڵاوی دەکەنەوە ﴿وَلَوۡ رَدُّوهُ إِلَى ٱلرَّسُولِ﴾ بەڵام ئەگەر بیانگەڕانایەتەوە
بۆ لای پێغەمبەر ﷺ ﴿وَإِلَىٰٓ أُوْلِي ٱلۡأَمۡرِ مِنۡهُمۡ﴾ و بۆ لای کاربەدەستانی خۆیان ﴿لَعَلِمَهُ ٱلَّذِينَ يَسۡتَنۢبِطُونَهُۥ
مِنۡهُمۡۗ﴾ ئەوە ئەوانەی ڕاستی هەواڵەکان دەردەهێنن دەزانن هەواڵەکە (ڕاستە یان درۆیە) ﴿وَلَوۡلَا فَضۡلُ ٱللَّهِ
عَلَيۡكُمۡ وَرَحۡمَتُهُۥ﴾ وە ئەگەر چاکەو بەزەیی خوا نەبوایە بەرامبەر بەئێوە ﴿لَٱتَّبَعۡتُمُ ٱلشَّيۡطَٰنَ إِلَّا
قَلِيلٗا﴾ بێگومان شوێن شەیتان دەکەوتن کەمێکتان نەبێت ﴿٨٣﴾ ﴿فَقَٰتِلۡ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ﴾ (ئەی موحەممەد
ﷺ) لەپێناوی خوادا بجەنگێ ﴿لَا تُكَلَّفُ إِلَّا نَفۡسَكَۚ﴾ تۆ تەنها ئەرکی خۆت لێ داوا کراوە (یا تۆ تەنها
ئەرکی خۆت لەسەرە) ﴿وَحَرِّضِ ٱلۡمُؤۡمِنِينَۖ﴾ هانی بڕوادارانیش بدە(بۆ جیهاد) ﴿عَسَى ٱللَّهُ﴾ ئومێدە
خوا ﴿أَن يَكُفَّ بَأۡسَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْۚ﴾ بەرگری هێزی بێ باوەڕان بکات ﴿وَٱللَّهُ أَشَدُّ بَأۡسٗا﴾ وە خوا
بەهێزترە ﴿وَأَشَدُّ تَنكِيلٗا﴾ و تۆڵەی بەتین ترە ﴿٨٤﴾ ﴿مَّن يَشۡفَعۡ شَفَٰعَةً حَسَنَةٗ﴾ هەرکەسێ تکایەکی
چاکە بکات ﴿يَكُن لَّهُۥ نَصِيبٞ مِّنۡهَاۖ﴾ بەشێکی لە(پاداشتی) ئەو چاکەیە بۆ هەیە ﴿وَمَن يَشۡفَعۡ شَفَٰعَةٗ
سَيِّئَةٗ﴾ وە هەرکەسێ تکایەکی خراپە بکات ﴿يَكُن لَّهُۥ كِفۡلٞ مِّنۡهَاۗ﴾ ئەویش بەشێکی دەبێت لە(سزای)
ئەو خراپەیە ﴿وَكَانَ ٱللَّهُ﴾ وەخوا هەمیشە ﴿عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ مُّقِيتٗا﴾ بەسەر هەموو شتێکدا بەتوانایە (چاودێرە)
﴿٨٥﴾ ﴿وَإِذَا حُيِّيتُم بِتَحِيَّةٖ﴾ هەر کاتێك سڵاوێکتان لێ کرا ﴿فَحَيُّواْ بِأَحۡسَنَ مِنۡهَآ﴾ ئەوە بەچاکتر لەو سڵاوە
سڵاو بکەنەوە (لێیان) ﴿أَوۡ رُدُّوهَآۗ﴾ یان وەکو خۆی بیسەننەوە ﴿إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٍ حَسِيبًا﴾ بێگومان
خوا هەمیشە پرساو چاودێرە بەسەر هەموو شتێکدا ﴿٨٦﴾

الحِزۡبُ ١٠

ٱللَّهُ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَۚ لَيَجۡمَعَنَّكُمۡ إِلَىٰ يَوۡمِ ٱلۡقِيَٰمَةِ لَا رَيۡبَ فِيهِۗ
وَمَنۡ أَصۡدَقُ مِنَ ٱللَّهِ حَدِيثٗا ﴿٨٧﴾ ۞ فَمَا لَكُمۡ فِي ٱلۡمُنَٰفِقِينَ
فِئَتَيۡنِ وَٱللَّهُ أَرۡكَسَهُم بِمَا كَسَبُوٓاْۚ أَتُرِيدُونَ أَن تَهۡدُواْ مَنۡ
أَضَلَّ ٱللَّهُۖ وَمَن يُضۡلِلِ ٱللَّهُ فَلَن تَجِدَ لَهُۥ سَبِيلٗا ﴿٨٨﴾ وَدُّواْ لَوۡ تَكۡفُرُونَ
كَمَا كَفَرُواْ فَتَكُونُونَ سَوَآءٗۖ فَلَا تَتَّخِذُواْ مِنۡهُمۡ أَوۡلِيَآءَ حَتَّىٰ
يُهَاجِرُواْ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِۚ فَإِن تَوَلَّوۡاْ فَخُذُوهُمۡ وَٱقۡتُلُوهُمۡ حَيۡثُ
وَجَدتُّمُوهُمۡۖ وَلَا تَتَّخِذُواْ مِنۡهُمۡ وَلِيّٗا وَلَا نَصِيرًا ﴿٨٩﴾ إِلَّا ٱلَّذِينَ
يَصِلُونَ إِلَىٰ قَوۡمِۭ بَيۡنَكُمۡ وَبَيۡنَهُم مِّيثَٰقٌ أَوۡ جَآءُوكُمۡ حَصِرَتۡ
صُدُورُهُمۡ أَن يُقَٰتِلُوكُمۡ أَوۡ يُقَٰتِلُواْ قَوۡمَهُمۡۚ وَلَوۡ شَآءَ ٱللَّهُ
لَسَلَّطَهُمۡ عَلَيۡكُمۡ فَلَقَٰتَلُوكُمۡۚ فَإِنِ ٱعۡتَزَلُوكُمۡ فَلَمۡ يُقَٰتِلُوكُمۡ
وَأَلۡقَوۡاْ إِلَيۡكُمُ ٱلسَّلَمَ فَمَا جَعَلَ ٱللَّهُ لَكُمۡ عَلَيۡهِمۡ سَبِيلٗا ﴿٩٠﴾
سَتَجِدُونَ ءَاخَرِينَ يُرِيدُونَ أَن يَأۡمَنُوكُمۡ وَيَأۡمَنُواْ قَوۡمَهُمۡ كُلَّ
مَا رُدُّوٓاْ إِلَى ٱلۡفِتۡنَةِ أُرۡكِسُواْ فِيهَاۚ فَإِن لَّمۡ يَعۡتَزِلُوكُمۡ وَيُلۡقُوٓاْ
إِلَيۡكُمُ ٱلسَّلَمَ وَيَكُفُّوٓاْ أَيۡدِيَهُمۡ فَخُذُوهُمۡ وَٱقۡتُلُوهُمۡ حَيۡثُ
ثَقِفۡتُمُوهُمۡۚ وَأُوْلَٰٓئِكُمۡ جَعَلۡنَا لَكُمۡ عَلَيۡهِمۡ سُلۡطَٰنٗا مُّبِينٗا ﴿٩١﴾

﴿اللَّهُ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَۚ﴾ هیچ پەرستراوێکی ڕاست نی یە جگە لەخوا ﴿لَيَجْمَعَنَّكُمْ إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَامَةِ﴾ سوێند بەخوا بێگومان کۆتان دەکاتەوە بۆ (لێپرسینەوەی) ئەو ڕۆژی دواییەی ﴿لَا رَيْبَ فِيهِۗ﴾ کە هیچ گومانی تێدا نیە ﴿وَمَنْ أَصْدَقُ مِنَ اللَّهِ حَدِيثًا﴾ جا کێ لە خوا قسە(و بەڵێنی) ڕاست ترە ﴿٨٧﴾ ﴿فَمَا لَكُمْ﴾ ئەوە چیتانە ﴿فِي الْمُنَافِقِينَ فِئَتَيْنِ﴾ دەربارەی دوو ڕووەکان بوونەتە دوو دەستە ﴿وَاللَّهُ أَرْكَسَهُم بِمَا كَسَبُوٓاْۚ﴾ لەکاتێکدا خوا ئەوانەی گەڕاندۆتەوە بۆ بێ باوەڕی بەهۆی کردەوەکانیانەوە ﴿أَتُرِيدُونَ﴾ ئایا دەتانەوێت ﴿أَن تَهْدُواْ مَنْ أَضَلَّ اللَّهُۖ﴾ ڕێنموونی کەسێك بکەن کە خوا گومڕای کردووە؟ ﴿وَمَن يُضْلِلِ اللَّهُ﴾ وە هەر کەسێك خوا گومڕای بکات ﴿فَلَن تَجِدَ لَهُۥ سَبِيلًا﴾ ئەوە هەرگیز ناتوانی ڕێگای ڕاستی بۆ بدۆزیتەوە ﴿٨٨﴾
﴿وَدُّواْ لَوْ تَكْفُرُونَ﴾ ئەوان ئاواتە خوازن ئێوەش بێ باوەڕبن ﴿كَمَا كَفَرُواْ﴾ وەك چۆن خۆیان بێ باوەڕ بوون ﴿فَتَكُونُونَ سَوَآءًۖ﴾ تا ئێوەو ئەوان یەکسان بن ﴿فَلَا تَتَّخِذُواْ مِنْهُمْ أَوْلِيَآءَ﴾ کەواتە ئەوان بە دۆست و یارمەتی دەر هەڵمەبژێرن ﴿حَتَّىٰ يُهَاجِرُواْ فِي سَبِيلِ اللَّهِۚ﴾ هەتا (پەشیمان دەبنەوەو) کۆچ دەکەن لەڕێ ی خوادا ﴿فَإِن تَوَلَّوْاْ﴾ ئەمجا ئەگەر ڕوویان وەرگێڕاو پشتیان هەڵکرد ﴿فَخُذُوهُمْ﴾ ئەوە(بەدیل) بیانگرن ﴿وَاقْتُلُوهُمْ حَيْثُ وَجَدتُّمُوهُمْۖ﴾ و بیانکوژن لەهەر شوێنێك تووشیان بوون ﴿وَلَا تَتَّخِذُواْ مِنْهُمْ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا﴾ وە هیچ دۆست و یارمەتی دەرێك لەوان هەڵمەبژێرن ﴿٨٩﴾ ﴿إِلَّا الَّذِينَ يَصِلُونَ إِلَىٰ قَوْمٍ﴾ جگە لەوانەی پەیوەندی دەکەن بە کەسانێکەوە ﴿بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُم مِّيثَاقٌ﴾ کە لەنێوان ئێوەو ئەواندا پەیمان هەیە ﴿أَوْ جَآءُوكُمْ حَصِرَتْ صُدُورُهُمْ﴾ یان هاتوون بۆ لاتان لەسەر دڵیان نارەحەتە (حەزناکەن) ﴿أَن يُقَاتِلُوكُمْ أَوْ يُقَاتِلُواْ قَوْمَهُمْۚ﴾ لەوەی کە جەنگتان لەدژ بکەن یاجەنگ لەدژی خزمەکانیان بکەن ﴿وَلَوْ شَآءَ اللَّهُ﴾ وە ئەگەر خوا بیویستایە ﴿لَسَلَّطَهُمْ عَلَيْكُمْ﴾ زاڵی دەکردن بەسەرتاندا ﴿فَلَقَاتَلُوكُمْۚ﴾ و جەنگیان دژتان دەکرد ﴿فَإِنِ اعْتَزَلُوكُمْ﴾ جا ئەگەر ئەوان کەنارگیر بوون لە ئێوە ﴿فَلَمْ يُقَاتِلُوكُمْ﴾ و جەنگیان لە دژتان نەدەکرد ﴿وَأَلْقَوْاْ إِلَيْكُمُ السَّلَمَ﴾ و پێشنیاری ئاشتیان کرد بۆتان (مل کەچ بوون) ﴿فَمَا جَعَلَ اللَّهُ لَكُمْ عَلَيْهِمْ سَبِيلًا﴾ ئەوە خوا ڕێگەی نەداوون کە دەستیان بۆ بەرن و (نابێ شەڕیان لەدژ بکەن) ﴿٩٠﴾ ﴿سَتَجِدُونَ ءَاخَرِينَ﴾ لە مەولا کەسانێکی تر دەبینن ﴿يُرِيدُونَ أَن يَأْمَنُوكُمْ﴾ دەیانەوێت لەئێوە ئەمین بن ﴿وَيَأْمَنُواْ قَوْمَهُمْ﴾ وە لە هۆزەکەی خۆشیان ئەمین بن ﴿كُلَّ مَا رُدُّوٓاْ إِلَى الْفِتْنَةِ﴾ هەر کاتێك بانگ کرابن بۆ بێ باوەڕی و بت پەرستی ﴿أُرْكِسُواْ فِيهَاۚ﴾ گەڕاونەتەوە بۆی (واتە بەئاشتی ڕازی نەدەبوون) ﴿فَإِن لَّمْ يَعْتَزِلُوكُمْ﴾ جا ئەگەر کەنارگیر نەبوون لێتان ﴿وَيُلْقُوٓاْ إِلَيْكُمُ السَّلَمَ﴾ وە جڵەوی ئاشتیان نەدایە دەستتان ﴿وَيَكُفُّوٓاْ أَيْدِيَهُمْ﴾ وە دەستیان نەکێشایەوە (لەجەنگ کردن) ﴿فَخُذُوهُمْ وَاقْتُلُوهُمْ﴾ ئەوە بەدیل بیانگرن و بیانکوژن ﴿حَيْثُ ثَقِفْتُمُوهُمْۚ﴾ لەهەر شوێنێك کە بەردەستتان کەوتن ﴿وَأُوْلَٰٓئِكُمْ جَعَلْنَا لَكُمْ﴾ ئەوانەی (باسمان کرد) داومانەبە ئێوە ﴿عَلَيْهِمْ﴾ لەدژیان ﴿سُلْطَانًا مُّبِينًا﴾ دەسەڵاتی ئاشکرا ﴿٩١﴾

وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ أَن يَقْتُلَ مُؤْمِنًا إِلَّا خَطَـًٔا ۚ وَمَن قَتَلَ
مُؤْمِنًا خَطَـًٔا فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مُّؤْمِنَةٍ وَدِيَةٌ مُّسَلَّمَةٌ
إِلَىٰٓ أَهْلِهِۦٓ إِلَّآ أَن يَصَّدَّقُوا۟ ۚ فَإِن كَانَ مِن قَوْمٍ عَدُوٍّ
لَّكُمْ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مُّؤْمِنَةٍ ۖ وَإِن كَانَ
مِن قَوْمٍۭ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُم مِّيثَـٰقٌ فَدِيَةٌ مُّسَلَّمَةٌ إِلَىٰٓ
أَهْلِهِۦ وَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مُّؤْمِنَةٍ ۖ فَمَن لَّمْ يَجِدْ فَصِيَامُ
شَهْرَيْنِ مُتَتَابِعَيْنِ تَوْبَةً مِّنَ ٱللَّهِ ۗ وَكَانَ ٱللَّهُ
عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿٩٢﴾ وَمَن يَقْتُلْ مُؤْمِنًا مُّتَعَمِّدًا
فَجَزَآؤُهُۥ جَهَنَّمُ خَـٰلِدًا فِيهَا وَغَضِبَ ٱللَّهُ عَلَيْهِ
وَلَعَنَهُۥ وَأَعَدَّ لَهُۥ عَذَابًا عَظِيمًا ﴿٩٣﴾ يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ
ءَامَنُوٓا۟ إِذَا ضَرَبْتُمْ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ فَتَبَيَّنُوا۟ وَلَا تَقُولُوا۟
لِمَنْ أَلْقَىٰٓ إِلَيْكُمُ ٱلسَّلَـٰمَ لَسْتَ مُؤْمِنًا تَبْتَغُونَ
عَرَضَ ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا فَعِندَ ٱللَّهِ مَغَانِمُ كَثِيرَةٌ ۚ
كَذَٰلِكَ كُنتُم مِّن قَبْلُ فَمَنَّ ٱللَّهُ عَلَيْكُمْ
فَتَبَيَّنُوٓا۟ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ﴿٩٤﴾

﴿وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ أَن يَقْتُلَ مُؤْمِنًا﴾ بۆ هیچ باوەڕدارێك ڕەوانی یە باوەڕدارێك بكوژێت ﴿إِلَّا خَطَأً﴾ مەگەر بەهەڵە نەبێت ﴿وَمَن قَتَلَ مُؤْمِنًا خَطَأً﴾ وە هەر كەسێك ئیماندارێك بە هەڵە بكوژێت ﴿فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مُّؤْمِنَةٍ﴾ ئەوە(لەسەریەتی) ئازادكردنی كۆیلەیەكی باوەڕدار ﴿وَدِيَةٌ مُّسَلَّمَةٌ إِلَىٰ أَهْلِهِ﴾ و (نرخی) خوێنێكیش بدات بە كەس و كاری كوژراوەكە ﴿إِلَّا أَن يَصَّدَّقُوا﴾ مەگەر ببەخشن (لە خوێنەكە بەخێری خۆیان) ﴿فَإِن كَانَ مِن قَوْمٍ عَدُوٍّ لَّكُمْ﴾ بەڵام ئەگەر كوژراوەكە لەگەڵێك بوو كە دوژمنتان بوون (كافری شەڕ كەر بوون) ﴿وَهُوَ مُؤْمِنٌ﴾ وە بەڵام كوژراوەكە ئیماندار بوو ﴿فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مُّؤْمِنَةٍ﴾ ئەوە (هەر لەسەریەتی) ئازادكردنی بەندەیەكی ئیماندار ﴿وَإِن كَانَ مِن قَوْمٍ﴾ وە ئەگەر (كوژراوە باوەڕدارەكە) لەگەڵێك بوو ﴿بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُم مِّيثَاقٌ﴾ كە لەنێوان ئێوە وئەواندا پەیمان هەبوو ﴿فَدِيَةٌ مُّسَلَّمَةٌ إِلَىٰ أَهْلِهِ﴾ ئەوا(نرخی)خوێنێك بدەنە كەسی كوژراوەكە ﴿وَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مُّؤْمِنَةٍ﴾ لەگەڵ ئازادكردنی كۆیلەیەكی ئیماندار ﴿فَمَن لَّمْ يَجِدْ﴾ جا ئەو (بكوژ)ەی دەستی نەكەوت(یان نەی بوو) ﴿فَصِيَامُ شَهْرَيْنِ﴾ ئەوە (لەسەریەتی) ڕۆژووگرتنی دوو مانگ ﴿مُتَتَابِعَيْنِ﴾ لەسەریەك ﴿تَوْبَةً مِّنَ اللَّهِ﴾ (ئەم بڕیارە)لێ بووردنە لەلایەن خواوە ﴿وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا﴾ وەخوا هەمیشە زانای كاردروستە ﴿٩٢﴾ ﴿وَمَن يَقْتُلْ مُؤْمِنًا مُّتَعَمِّدًا﴾ وەهەركەسێك ئیماندارێك بەدەس ئەنقەس بكوژێت ﴿فَجَزَاؤُهُ جَهَنَّمُ﴾ ئەوە تۆڵەی ئەو كەسە دۆزەخە ﴿خَالِدًا فِيهَا﴾ بە هەمیشەیی تیایدا ئەبێت ﴿وَغَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِ﴾ وخوا خەشمی لێگرتووە ﴿وَلَعَنَهُ وَأَعَدَّ لَهُ عَذَابًا عَظِيمًا﴾ و نەفرینی لێ كردووەو سزایەكی گەورەی بۆئامادە كردووە ﴿٩٣﴾ ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا﴾ ئەی كەسانێك كەبڕواتان هێناوە ﴿إِذَا ضَرَبْتُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ﴾ كاتێك دەرچوون (بۆ جیهاد كردن) لەڕێگەی خوادا ﴿فَتَبَيَّنُوا﴾ هەموو شتێك ڕوون بكەنەوە ﴿وَلَا تَقُولُوا لِمَنْ﴾ وە نەڵێن بەو كەسانەی ﴿أَلْقَىٰ إِلَيْكُمُ السَّلَامَ﴾ كە سڵاو(ی موسڵمانانە)تان لێ دەكەن ﴿لَسْتَ مُؤْمِنًا﴾ تۆ بڕوادار نیت؟ ﴿تَبْتَغُونَ عَرَضَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا﴾ بەدوای شتومەك و سامانی دونیاییدا بگەڕێن ﴿فَعِندَ اللَّهِ مَغَانِمُ كَثِيرَةٌ﴾ ئەوە لای خوا دەسكەوتی زۆر هەیە ﴿كَذَٰلِكَ كُنتُم مِّن قَبْلُ﴾ ئێوەش لەمەو پێش هەروەها بوون (ئیمانەكەتان دەشاردەوە) ﴿فَمَنَّ اللَّهُ عَلَيْكُمْ﴾ ئەمجا خوا منەتی نا بەسەرتاندا (بە هێز و زاڵی كردن) ﴿فَتَبَيَّنُوا﴾ دەی كەواتە هەموو شتێك ڕوون بكەنەوە ﴿إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا﴾ بەڕاستی خوا هەمیشە ئاگادارە بەوەی ئێوە دەیكەن ﴿٩٤﴾

لَّا يَسْتَوِى ٱلْقَٰعِدُونَ مِنَ ٱلْمُؤْمِنِينَ غَيْرُ أُو۟لِى ٱلضَّرَرِ وَٱلْمُجَٰهِدُونَ
فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ بِأَمْوَٰلِهِمْ وَأَنفُسِهِمْ ۚ فَضَّلَ ٱللَّهُ ٱلْمُجَٰهِدِينَ بِأَمْوَٰلِهِمْ
وَأَنفُسِهِمْ عَلَى ٱلْقَٰعِدِينَ دَرَجَةً ۚ وَكُلًّا وَعَدَ ٱللَّهُ ٱلْحُسْنَىٰ ۚ وَفَضَّلَ ٱللَّهُ
ٱلْمُجَٰهِدِينَ عَلَى ٱلْقَٰعِدِينَ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿٩٥﴾ دَرَجَٰتٍ مِّنْهُ وَمَغْفِرَةً
وَرَحْمَةً ۚ وَكَانَ ٱللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا ﴿٩٦﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ تَوَفَّىٰهُمُ ٱلْمَلَٰٓئِكَةُ
ظَالِمِىٓ أَنفُسِهِمْ قَالُوا۟ فِيمَ كُنتُمْ ۖ قَالُوا۟ كُنَّا مُسْتَضْعَفِينَ فِى ٱلْأَرْضِ ۚ
قَالُوٓا۟ أَلَمْ تَكُنْ أَرْضُ ٱللَّهِ وَٰسِعَةً فَتُهَاجِرُوا۟ فِيهَا ۚ فَأُو۟لَٰٓئِكَ مَأْوَىٰهُمْ
جَهَنَّمُ ۖ وَسَآءَتْ مَصِيرًا ﴿٩٧﴾ إِلَّا ٱلْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ ٱلرِّجَالِ
وَٱلنِّسَآءِ وَٱلْوِلْدَٰنِ لَا يَسْتَطِيعُونَ حِيلَةً وَلَا يَهْتَدُونَ سَبِيلًا ﴿٩٨﴾
فَأُو۟لَٰٓئِكَ عَسَى ٱللَّهُ أَن يَعْفُوَ عَنْهُمْ ۚ وَكَانَ ٱللَّهُ عَفُوًّا غَفُورًا ﴿٩٩﴾ ۞ وَمَن
يُهَاجِرْ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ يَجِدْ فِى ٱلْأَرْضِ مُرَٰغَمًا كَثِيرًا وَسَعَةً ۚ وَمَن
يَخْرُجْ مِنۢ بَيْتِهِۦ مُهَاجِرًا إِلَى ٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ ثُمَّ يُدْرِكْهُ ٱلْمَوْتُ فَقَدْ
وَقَعَ أَجْرُهُۥ عَلَى ٱللَّهِ ۗ وَكَانَ ٱللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا ﴿١٠٠﴾ وَإِذَا ضَرَبْتُمْ فِى
ٱلْأَرْضِ فَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَن تَقْصُرُوا۟ مِنَ ٱلصَّلَوٰةِ إِنْ خِفْتُمْ
أَن يَفْتِنَكُمُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓا۟ ۚ إِنَّ ٱلْكَٰفِرِينَ كَانُوا۟ لَكُمْ عَدُوًّا مُّبِينًا ﴿١٠١﴾

ربع الحزب ١٠

﴿لَّا يَسْتَوِي ٱلْقَٰعِدُونَ مِنَ ٱلْمُؤْمِنِينَ﴾ یەکسان نین ئەو باوەڕدارانەی دانیشتوون و جیهاد ناکەن ﴿غَيْرُ أُوْلِي ٱلضَّرَرِ﴾ جگە لە خاوەن عوزرەکان نەبێت (وەك نەخۆش، و کوێر، وشەل) ﴿وَٱلْمُجَٰهِدُونَ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ﴾ لەگەڵ تێکۆشەرانی ڕێگەی خوادا ﴿بِأَمْوَٰلِهِمْ وَأَنفُسِهِمْ﴾ بەماڵ و گیانیان ﴿فَضَّلَ ٱللَّهُ ٱلْمُجَٰهِدِينَ بِأَمْوَٰلِهِمْ وَأَنفُسِهِمْ﴾ خوا فەزڵی تێکۆشەران بە ماڵ و گیانیانی داوە ﴿عَلَى ٱلْقَٰعِدِينَ دَرَجَةً﴾ بە سەر دانیشتوان (لە جیهاد)دا بە پلەیەك ﴿وَكُلًّا وَعَدَ ٱللَّهُ ٱلْحُسْنَىٰ﴾ وە هەر یەك لەو دوو تاقمە خوا بەڵێنی پاداشتی زۆر چاکی پێی داوون (کە بەهەشتە). ﴿وَفَضَّلَ ٱللَّهُ ٱلْمُجَٰهِدِينَ عَلَى ٱلْقَٰعِدِينَ أَجْرًا عَظِيمًا﴾ وە خوا ڕێزی تێکۆشەرانی داوە بەسەر دانیشتووەکاندا بە پاداشتێکی گەورە ﴿٩٥﴾ ﴿دَرَجَٰتٍ مِّنْهُ وَمَغْفِرَةً وَرَحْمَةً﴾ لەلای (خوا)وە پلەی زۆر و لێ خۆش بوون و میهرەبانیان بۆ هەیە ﴿وَكَانَ ٱللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا﴾ وە خوا هەمیشە لێبوردەی میهرەبانە ﴿٩٦﴾ ﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ تَوَفَّىٰهُمُ ٱلْمَلَٰٓئِكَةُ﴾ بە ڕاستی ئەوانەی کە فریشتەکان گیانیان دەکێشن ﴿ظَالِمِيٓ أَنفُسِهِمْ﴾ لە کاتێکدا کەستەمیان لەخۆیان دەکرد(بە کۆچ نەکردنیان) ﴿قَالُواْ فِيمَ كُنتُمْ﴾ (بە تەشەرەوە پێیان) دەڵێن (دەربارەی ئایینەکەتان) لەچیدا بوون؟! ﴿قَالُواْ كُنَّا مُسْتَضْعَفِينَ فِي ٱلْأَرْضِ﴾ دەڵێن ئێمە چەوساوە بووین لەسەر زەوی دا ﴿قَالُوٓاْ أَلَمْ تَكُنْ أَرْضُ ٱللَّهِ وَٰسِعَةً﴾ (پێیان) دەڵێن مەگەر زەویی خوا فراوان نەبوو؟ ﴿فَتُهَاجِرُواْ فِيهَا﴾ تا کۆچتان بکردایە تیایدا ﴿فَأُوْلَٰٓئِكَ مَأْوَىٰهُمْ جَهَنَّمُ﴾ جا ئەوانە شوێنیان دۆزەخە ﴿وَسَآءَتْ مَصِيرًا﴾ ئای چ پاشە ڕۆژێکی خراپە ﴿٩٧﴾ ﴿إِلَّا ٱلْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ ٱلرِّجَالِ﴾ بێجگە لەو چەوساوانەی کە لە پیاوان ﴿وَٱلنِّسَآءِ﴾ و ئافرەتان ﴿وَٱلْوِلْدَٰنِ﴾ و لە منداڵان ﴿لَا يَسْتَطِيعُونَ حِيلَةً﴾ کە توانای هیچ چارەیەکیان نی یە (لەبەر بێ هێزی و پیرییان) ﴿وَلَا يَهْتَدُونَ سَبِيلًا﴾ وە بەهیچ شێوازێك ڕێ دەرناکەن ﴿٩٨﴾ ﴿فَأُوْلَٰٓئِكَ عَسَى ٱللَّهُ أَن يَعْفُوَ عَنْهُمْ﴾ ئا ئەوانە ئومێد هەیە خوا لێ یان خۆش بێت ﴿وَكَانَ ٱللَّهُ عَفُوًّا غَفُورًا﴾ وە خوا هەمیشە چاوپۆشیکەر و لێ خۆشبووە ﴿٩٩﴾ ﴿وَمَن يُهَاجِرْ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ﴾ وە هەر کەسێك کۆچ بکات لە ڕێ ی خوادا ﴿يَجِدْ فِي ٱلْأَرْضِ﴾ دەستی دەکەوێت لە زەویدا ﴿مُرَٰغَمًا كَثِيرًا﴾ جێگە و ڕێگەی زۆر (کە دوژمن پێی ناخۆشە) ﴿وَسَعَةً﴾ وە فراوانی (لە ڕۆزی ژیاندا) ﴿وَمَن يَخْرُجْ مِنۢ بَيْتِهِۦ﴾ وە هەرکەسێك لە ماڵی خۆی دەرچێت ﴿مُهَاجِرًا إِلَى ٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ﴾ وە کۆچ بکات بۆ لای خوا و پێغەمبەرەکەی ﴿ثُمَّ يُدْرِكْهُ ٱلْمَوْتُ﴾ پاشان مردن پێی بگات ﴿فَقَدْ وَقَعَ أَجْرُهُۥ عَلَى ٱللَّهِ﴾ ئەوە بێگومان پاداشتی ئەو کەسە کەوتۆتە سەر خوا ﴿وَكَانَ ٱللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا﴾ وە خوا هەمیشە لێ بوردەی بە بەزەیی یە ﴿١٠٠﴾ ﴿وَإِذَا ضَرَبْتُمْ فِي ٱلْأَرْضِ﴾ هەر کاتێك سەفەرتان کرد (و گەڕان) بەزەوی دا ﴿فَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ﴾ ئەوە هیچ گوناهێکتان لەسەر نی یە ﴿أَن تَقْصُرُواْ مِنَ ٱلصَّلَوٰةِ﴾ کە نوێژەکان کورت بکەنەوە ﴿إِنْ خِفْتُمْ أَن يَفْتِنَكُمُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓاْ﴾ ئەگەر ترسان ئەوانەی بێ باوەڕن جەنگتان لەگەڵ بکەن ﴿إِنَّ ٱلْكَٰفِرِينَ كَانُواْ لَكُمْ عَدُوًّا مُّبِينًا﴾ بە ڕاستی بێ باوەڕان هەمیشە بۆ ئێوە دوژمنێکی ڕوون و ئاشکران ﴿١٠١﴾

وَإِذَا كُنتَ فِيهِمْ فَأَقَمْتَ لَهُمُ ٱلصَّلَوٰةَ فَلْتَقُمْ طَآئِفَةٌ
مِّنْهُم مَّعَكَ وَلْيَأْخُذُوٓا۟ أَسْلِحَتَهُمْ ۖ فَإِذَا سَجَدُوا۟ فَلْيَكُونُوا۟
مِن وَرَآئِكُمْ وَلْتَأْتِ طَآئِفَةٌ أُخْرَىٰ لَمْ يُصَلُّوا۟ فَلْيُصَلُّوا۟
مَعَكَ وَلْيَأْخُذُوا۟ حِذْرَهُمْ وَأَسْلِحَتَهُمْ ۗ وَدَّ ٱلَّذِينَ
كَفَرُوا۟ لَوْ تَغْفُلُونَ عَنْ أَسْلِحَتِكُمْ وَأَمْتِعَتِكُمْ فَيَمِيلُونَ
عَلَيْكُم مَّيْلَةً وَٰحِدَةً ۚ وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ إِن كَانَ بِكُمْ
أَذًى مِّن مَّطَرٍ أَوْ كُنتُم مَّرْضَىٰٓ أَن تَضَعُوٓا۟ أَسْلِحَتَكُمْ ۖ
وَخُذُوا۟ حِذْرَكُمْ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ أَعَدَّ لِلْكَٰفِرِينَ عَذَابًا مُّهِينًا ﴿١٠٢﴾
فَإِذَا قَضَيْتُمُ ٱلصَّلَوٰةَ فَٱذْكُرُوا۟ ٱللَّهَ قِيَٰمًا وَقُعُودًا وَعَلَىٰ
جُنُوبِكُمْ ۚ فَإِذَا ٱطْمَأْنَنتُمْ فَأَقِيمُوا۟ ٱلصَّلَوٰةَ ۚ إِنَّ ٱلصَّلَوٰةَ
كَانَتْ عَلَى ٱلْمُؤْمِنِينَ كِتَٰبًا مَّوْقُوتًا ﴿١٠٣﴾ وَلَا تَهِنُوا۟ فِى
ٱبْتِغَآءِ ٱلْقَوْمِ ۖ إِن تَكُونُوا۟ تَأْلَمُونَ فَإِنَّهُمْ يَأْلَمُونَ كَمَا
تَأْلَمُونَ ۖ وَتَرْجُونَ مِنَ ٱللَّهِ مَا لَا يَرْجُونَ ۗ وَكَانَ ٱللَّهُ
عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١٠٤﴾ إِنَّآ أَنزَلْنَآ إِلَيْكَ ٱلْكِتَٰبَ بِٱلْحَقِّ لِتَحْكُمَ
بَيْنَ ٱلنَّاسِ بِمَآ أَرَىٰكَ ٱللَّهُ ۚ وَلَا تَكُن لِّلْخَآئِنِينَ خَصِيمًا ﴿١٠٥﴾

﴿وَإِذَا كُنتَ فِيهِمْ﴾ کاتێك تۆ (ئەی موحەممەد ﷺ) لەجەنگدا) لەناو بڕواداراندا بوویت ﴿فَأَقَمْتَ لَهُمُ ٱلصَّلَوٰةَ﴾ و پێش نوێژیت بۆ کردن ﴿فَلْتَقُمْ طَآئِفَةٌ مِّنْهُم مَّعَكَ﴾ ئەوە با تاقمێك لەوان لەگەڵ تۆ نوێژ بکەن ﴿وَلْيَأْخُذُوٓا۟ أَسْلِحَتَهُمْ﴾ و با چەکەکانیان پێ بێت ﴿فَإِذَا سَجَدُوا۟﴾ جا کاتێك سوژدەیان برد (رکاتێکیان تەواو کرد) ﴿فَلْيَكُونُوا۟ مِن وَرَآئِكُمْ﴾ با (بچنە دواوە) لە پشتانەوە بن (پاسەوانتان بن) ﴿وَلْتَأْتِ طَآئِفَةٌ أُخْرَىٰ﴾ وە باتاقمەکەی تر بێن ﴿لَمْ يُصَلُّوا۟﴾ کە نوێژیان نەکردوە (وپاسەوان بوون) ﴿فَلْيُصَلُّوا۟ مَعَكَ﴾ و لەگەڵ تۆ نوێژ بکەن ﴿وَلْيَأْخُذُوا۟ حِذْرَهُمْ﴾ وەباووریای خۆیان بن ﴿وَأَسْلِحَتَهُمْ﴾ و چەکەکانیشیان پێ بێت ﴿وَدَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟﴾ بێ باوەڕان ئاواتە خوازن ﴿لَوْ تَغْفُلُونَ عَنْ أَسْلِحَتِكُمْ﴾ کە ئێوە بێ ئاگابن لە چەکەکانتان ﴿وَأَمْتِعَتِكُمْ﴾ و شت و مەکەکانتان ﴿فَيَمِيلُونَ عَلَيْكُم﴾ تا پەلامارتان بدەن ﴿مَّيْلَةً وَٰحِدَةً﴾ بە پەلامارێکی یەکجارەکی (بدەن بە سەرتاندا) ﴿وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ﴾ وە تاوانتان لەسەر نی یە ﴿إِن كَانَ بِكُمْ أَذًى مِّن مَّطَرٍ﴾ ئەگەر بەهۆی بارانەوە ناڕەحەت بوون ﴿أَوْ كُنتُم مَّرْضَىٰٓ﴾ یان نەخۆش بوون ﴿أَن تَضَعُوٓا۟ أَسْلِحَتَكُمْ﴾ کە چەکەکانتان دانێن ﴿وَخُذُوا۟ حِذْرَكُمْ﴾ بەڵام ووریایی خۆتان بکەن ﴿إِنَّ ٱللَّهَ أَعَدَّ لِلْكَٰفِرِينَ﴾ بەڕاستی خوا ئامادەی کردوە بۆ بێ باوەڕان ﴿عَذَابًا مُّهِينًا﴾ سزایەکی ڕیسواکەر ﴿١٠٢﴾ ﴿فَإِذَا قَضَيْتُمُ ٱلصَّلَوٰةَ﴾ ئەمجا کاتێك نوێژەکانتان بەجێ هێنا ﴿فَٱذْكُرُوا۟ ٱللَّهَ﴾ ئەوسا یادی خوا بکەن ﴿قِيَٰمًا وَقُعُودًا﴾ بەپێوە و بەدانیشتنەوە ﴿وَعَلَىٰ جُنُوبِكُمْ﴾ وە لە سەرتەنیشتان (بە پاڵکەوتنەوە) ﴿فَإِذَا ٱطْمَأْنَنتُمْ﴾ جا هەر کاتێك دڵ ئارام بوون (و ترس نەما) ﴿فَأَقِيمُوا۟ ٱلصَّلَوٰةَ﴾ ئەو کاتە نوێژەکانتان بە ڕێك و پێکی بکەن ﴿إِنَّ ٱلصَّلَوٰةَ﴾ بەڕاستی نوێژ ﴿كَانَتْ عَلَى ٱلْمُؤْمِنِينَ﴾ هەمیشە لەسەر باوەڕداران ﴿كِتَٰبًا مَّوْقُوتًا﴾ فەرز کراوێکی کات بۆ دیاری کراوە ﴿١٠٣﴾ ﴿وَلَا تَهِنُوا۟﴾ سست مەبن ﴿فِى ٱبْتِغَآءِ ٱلْقَوْمِ﴾ لە بەدوا گەڕانی دوژمنتاندا (یان لە بەدوا گەڕانی ئەو قەومە کافرانەدا) ﴿إِن تَكُونُوا۟ تَأْلَمُونَ﴾ ئەگەر ئێوە ئێش و ئازارتان پێ بگات ﴿فَإِنَّهُمْ يَأْلَمُونَ﴾ بێگومان ئەوانیش ئێش و ئازاریان پێ دەگات ﴿كَمَا تَأْلَمُونَ﴾ وەك چۆن ئێوە ئێش و ئازارتان پێ دەگات ﴿وَتَرْجُونَ مِنَ ٱللَّهِ﴾ وە ئێوە ئومێد دەکەن لەخوا ﴿مَا لَا يَرْجُونَ﴾ ئەوەی ئەوان ئومێدی ناکەن (کە پاداشت و سەرکەوتنە) ﴿وَكَانَ ٱللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا﴾ وە بەڕاستی خوا هەمیشە زانای کار دروستە ﴿١٠٤﴾ ﴿إِنَّآ أَنزَلْنَآ إِلَيْكَ﴾ بێگومان ئێمە دامانبەزاندۆتە سەر تۆ ﴿ٱلْكِتَٰبَ بِٱلْحَقِّ﴾ ئەم قورئانە بەڕاستی ﴿لِتَحْكُمَ بَيْنَ ٱلنَّاسِ﴾ بۆ ئەوەی بڕیار بدەی لەنێوان خەڵکیدا ﴿بِمَآ أَرَىٰكَ ٱللَّهُ﴾ بەو بڕیارەی کەخوا نیشانی داویت ﴿وَلَا تَكُن لِّلْخَآئِنِينَ خَصِيمًا﴾ وە بۆ ناپاکان مەبە بەپارێزەر و پشتیوان ولایەنگر ﴿١٠٥﴾

وَٱسۡتَغۡفِرِ ٱللَّهَۖ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ غَفُورٗا رَّحِيمٗا ١٠٦ وَلَا تُجَٰدِلۡ
عَنِ ٱلَّذِينَ يَخۡتَانُونَ أَنفُسَهُمۡۚ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُحِبُّ مَن كَانَ
خَوَّانًا أَثِيمٗا ١٠٧ يَسۡتَخۡفُونَ مِنَ ٱلنَّاسِ وَلَا يَسۡتَخۡفُونَ
مِنَ ٱللَّهِ وَهُوَ مَعَهُمۡ إِذۡ يُبَيِّتُونَ مَا لَا يَرۡضَىٰ مِنَ ٱلۡقَوۡلِۚ
وَكَانَ ٱللَّهُ بِمَا يَعۡمَلُونَ مُحِيطًا ١٠٨ هَٰٓأَنتُمۡ هَٰٓؤُلَآءِ
جَٰدَلۡتُمۡ عَنۡهُمۡ فِي ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَا فَمَن يُجَٰدِلُ ٱللَّهَ عَنۡهُمۡ
يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ أَم مَّن يَكُونُ عَلَيۡهِمۡ وَكِيلٗا ١٠٩ وَمَن يَعۡمَلۡ
سُوٓءًا أَوۡ يَظۡلِمۡ نَفۡسَهُۥ ثُمَّ يَسۡتَغۡفِرِ ٱللَّهَ يَجِدِ ٱللَّهَ غَفُورٗا
رَّحِيمٗا ١١٠ وَمَن يَكۡسِبۡ إِثۡمٗا فَإِنَّمَا يَكۡسِبُهُۥ عَلَىٰ نَفۡسِهِۦۚ
وَكَانَ ٱللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمٗا ١١١ وَمَن يَكۡسِبۡ خَطِيٓـَٔةً
أَوۡ إِثۡمٗا ثُمَّ يَرۡمِ بِهِۦ بَرِيٓـٔٗا فَقَدِ ٱحۡتَمَلَ بُهۡتَٰنٗا وَإِثۡمٗا مُّبِينٗا
١١٢ وَلَوۡلَا فَضۡلُ ٱللَّهِ عَلَيۡكَ وَرَحۡمَتُهُۥ لَهَمَّت طَّآئِفَةٞ مِّنۡهُمۡ
أَن يُضِلُّوكَ وَمَا يُضِلُّونَ إِلَّآ أَنفُسَهُمۡۖ وَمَا يَضُرُّونَكَ
مِن شَيۡءٖۚ وَأَنزَلَ ٱللَّهُ عَلَيۡكَ ٱلۡكِتَٰبَ وَٱلۡحِكۡمَةَ وَعَلَّمَكَ
مَا لَمۡ تَكُن تَعۡلَمُۚ وَكَانَ فَضۡلُ ٱللَّهِ عَلَيۡكَ عَظِيمٗا ١١٣

﴿وَٱسۡتَغۡفِرِ ٱللَّهَۖ﴾ داوای لێخۆشبوون لەخوا بکە ﴿إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ غَفُورٗا رَّحِيمٗا﴾ بەڕاستی خوا لێخۆش
بووی بە بەزەیی یە (١٠٦) ﴿وَلَا تُجَٰدِلۡ عَنِ ٱلَّذِينَ﴾ بەرگری مەکە لەوانەی ﴿يَخۡتَانُونَ أَنفُسَهُمۡۚ﴾ ناپاکی دەکەن
دەربارەی خۆیان ﴿إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُحِبُّ﴾ بێگومان خوا خۆشی ناوێت ﴿مَن كَانَ خَوَّانًا أَثِيمٗا﴾ ئەوانەی کە
بەردەوام زۆر ناپاك و گوناهبارن (١٠٧) ﴿يَسۡتَخۡفُونَ مِنَ ٱلنَّاسِ﴾ (تاوانەکانی) خۆیان دەشارنەوە
لەخەڵکی (لەترساندا) ﴿وَلَا يَسۡتَخۡفُونَ مِنَ ٱللَّهِ﴾ و نایشارنەوە لە خوا (شەرم ناکەن لە خوا) ﴿وَهُوَ
مَعَهُمۡ﴾ لە کاتێکدا خوا لەگەڵیاندایە ﴿إِذۡ يُبَيِّتُونَ مَا لَا يَرۡضَىٰ مِنَ ٱلۡقَوۡلِۚ﴾ کاتێك (کە بەنهێنی) لەشەودا
تەگبیر دەکەن و قسەیەك دەکەن خوا پێی ڕازی نی یە ﴿وَكَانَ ٱللَّهُ بِمَا يَعۡمَلُونَ مُحِيطًا﴾ وە خوا هەمیشە
زاناو ئاگادارە بەهەر کردەوەیەك کە ئەوان دەیکەن (١٠٨) ﴿هَٰٓأَنتُمۡ هَٰٓؤُلَآءِ جَٰدَلۡتُمۡ عَنۡهُمۡ﴾ (ئیمانداران)
بێداربن وا ئێوە بەرگریتان لەناپاکان کرد ﴿فِي ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَا﴾ لەژیانی دونیادا ﴿فَمَن يُجَٰدِلُ ٱللَّهَ
عَنۡهُمۡ﴾ دەی ئایا کێ بەرگریان لێ دەکات (لە سزای خوا) ﴿يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ﴾ لە ڕۆژی دوایی دا
﴿أَم مَّن يَكُونُ عَلَيۡهِمۡ وَكِيلٗا﴾ یان کێ کارو باریان دەگرێتە دەست (١٠٩) ﴿وَمَن يَعۡمَلۡ سُوٓءًا﴾ وە هەرکەس
کردەوەیەکی خراپ بکات ﴿أَوۡ يَظۡلِمۡ نَفۡسَهُۥ﴾ یان ستەم لەخۆی بکات ﴿ثُمَّ يَسۡتَغۡفِرِ ٱللَّهَ﴾ پاشان
داوای لێ خۆش بوون لەخوا بکات ﴿يَجِدِ ٱللَّهَ غَفُورٗا رَّحِيمٗا﴾ دەبینێت خوا لێبوردەی میهرەبانە (١١٠)
﴿وَمَن يَكۡسِبۡ إِثۡمٗا﴾ وە هەرکەسێك گوناهێك (ی گەورە) بکات ﴿فَإِنَّمَا يَكۡسِبُهُۥ عَلَىٰ نَفۡسِهِۦۚ﴾ بێگومان
(زیانی) ئەو گوناهە هەر بۆ خۆیەتی ﴿وَكَانَ ٱللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمٗا﴾ وەخوا هەمیشە زانای کاردرووستە (١١١)
﴿وَمَن يَكۡسِبۡ خَطِيٓـَٔةً﴾ وە هەرکەسێك گوناهێك بکات (بەهەڵە) ﴿أَوۡ إِثۡمٗا﴾ یان گوناهێك بکات
(بەقەست) ﴿ثُمَّ يَرۡمِ بِهِۦ بَرِيٓـٔٗا﴾ پاشان (ئەو تاوانە) بخاتە سەر بێ تاوانێك ﴿فَقَدِ ٱحۡتَمَلَ بُهۡتَٰنٗا﴾ ئەوە
بێگومان خستویەتیە ئەستۆی خۆی (سزای) بوهتانێك ﴿وَإِثۡمٗا مُّبِينٗا﴾ و تاوانێکی ئاشکرا (١١٢)
﴿وَلَوۡلَا فَضۡلُ ٱللَّهِ عَلَيۡكَ وَرَحۡمَتُهُۥ﴾ وە ئەگەر بەخشش و بەزەیی خوا بەسەر تەوە نەبوایە (ئەی موحەممەد
ﷺ) ﴿لَهَمَّت طَّآئِفَةٞ مِّنۡهُمۡ﴾ بێگومان دەستەیەك لەو ناپاکانە بە نیازبوون ﴿أَن يُضِلُّوكَ﴾ کە گومڕات
بکەن ﴿وَمَا يُضِلُّونَ إِلَّآ أَنفُسَهُمۡۖ﴾ بەڵام ئەوانە بەس خۆیان گومڕا دەکەن ﴿وَمَا يَضُرُّونَكَ مِن شَيۡءٖۚ﴾ وە
ئەوانە هیچ زیانێ ناگەیەنن بە تۆ ﴿وَأَنزَلَ ٱللَّهُ عَلَيۡكَ﴾ وەخوا ناردوویەتیە خوارەوە بۆ سەرت ﴿ٱلۡكِتَٰبَ
وَٱلۡحِكۡمَةَ﴾ قورئان و دانایی ﴿وَعَلَّمَكَ مَا لَمۡ تَكُن تَعۡلَمُۚ﴾ وە ئەوەی کەنەتەزانی فێری کردی ﴿وَكَانَ فَضۡلُ
ٱللَّهِ عَلَيۡكَ عَظِيمٗا﴾ وە هەمیشە بەخششی خوا بەسەر تۆوە زۆر گەورەیە (١١٣)

نصف الحزب ١٠

۞ لَّا خَيْرَ فِي كَثِيرٍ مِّن نَّجْوَىٰهُمْ إِلَّا مَنْ أَمَرَ بِصَدَقَةٍ
أَوْ مَعْرُوفٍ أَوْ إِصْلَٰحٍۭ بَيْنَ ٱلنَّاسِ ۚ وَمَن يَفْعَلْ ذَٰلِكَ
ٱبْتِغَآءَ مَرْضَاتِ ٱللَّهِ فَسَوْفَ نُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿١١٤﴾ وَمَن
يُشَاقِقِ ٱلرَّسُولَ مِنۢ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُ ٱلْهُدَىٰ وَيَتَّبِعْ غَيْرَ
سَبِيلِ ٱلْمُؤْمِنِينَ نُوَلِّهِۦ مَا تَوَلَّىٰ وَنُصْلِهِۦ جَهَنَّمَ ۖ وَسَآءَتْ
مَصِيرًا ﴿١١٥﴾ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَن يُشْرَكَ بِهِۦ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ
ذَٰلِكَ لِمَن يَشَآءُ ۚ وَمَن يُشْرِكْ بِٱللَّهِ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَٰلًۢا
بَعِيدًا ﴿١١٦﴾ إِن يَدْعُونَ مِن دُونِهِۦٓ إِلَّآ إِنَٰثًا وَإِن يَدْعُونَ
إِلَّا شَيْطَٰنًا مَّرِيدًا ﴿١١٧﴾ لَّعَنَهُ ٱللَّهُ وَقَالَ لَأَتَّخِذَنَّ مِنْ
عِبَادِكَ نَصِيبًا مَّفْرُوضًا ﴿١١٨﴾ وَلَأُضِلَّنَّهُمْ وَلَأُمَنِّيَنَّهُمْ
وَلَءَامُرَنَّهُمْ فَلَيُبَتِّكُنَّ ءَاذَانَ ٱلْأَنْعَٰمِ وَلَءَامُرَنَّهُمْ
فَلَيُغَيِّرُنَّ خَلْقَ ٱللَّهِ ۚ وَمَن يَتَّخِذِ ٱلشَّيْطَٰنَ وَلِيًّا مِّن
دُونِ ٱللَّهِ فَقَدْ خَسِرَ خُسْرَانًا مُّبِينًا ﴿١١٩﴾ يَعِدُهُمْ
وَيُمَنِّيهِمْ ۖ وَمَا يَعِدُهُمُ ٱلشَّيْطَٰنُ إِلَّا غُرُورًا ﴿١٢٠﴾ أُو۟لَٰٓئِكَ
مَأْوَىٰهُمْ جَهَنَّمُ وَلَا يَجِدُونَ عَنْهَا مَحِيصًا ﴿١٢١﴾

﴿لَّا خَيْرَ فِي كَثِيرٍ مِّن نَّجْوَاهُمْ﴾ هیـچ چاكەیـەك نی یـە لەزۆربەی چپەو سـرتە كردنەكانیان دا ﴿إِلَّا مَنْ
أَمَرَ بِصَدَقَةٍ أَوْ مَعْرُوفٍ﴾ مەگەر یەكێك فەرمان بكات بەماڵ بەخشین لەرێی خوادا یان فەرمانكردن بە
چاكە ﴿أَوْ إِصْلَاحٍ بَيْنَ النَّاسِ﴾ یان چاككردنی نێوان خەڵكی ﴿وَمَن يَفْعَلْ ذَٰلِكَ﴾ جا هەر كەسێك ئەوە
بكات ﴿ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ﴾ بەنیازی ڕەزامەندی خوا ﴿فَسَوْفَ نُؤْتِيهِ﴾ ئەوە لە داهاتوودا پێی دەبەخشین
﴿أَجْرًا عَظِيمًا﴾ پاداشـتی زۆر گەورە ﴿١١٤﴾ ﴿وَمَن يُشَاقِقِ الرَّسُولَ﴾ وەهەركەسـێك دژایەتـی پێغەمبەر ﷺ
بـكات ﴿مِن بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُ الْهُدَىٰ﴾ پـاش ئەوەی كـە ڕێبـازی ڕاسـتی بـۆ ڕوون بوویەوە ﴿وَيَتَّبِعْ غَيْرَ
سَبِيلِ الْمُؤْمِنِينَ﴾ وشـوێـنی ڕێگایەكـی تر بكەوێت بێجگە لەڕێگای بـڕواداران ﴿نُوَلِّهِ مَا تَوَلَّىٰ﴾ ڕووی
وەردەگێڕیـن بۆئـەو ڕێبـازەی كەهەڵـی بـژاردووە ﴿وَنُصْلِهِ جَهَنَّمَ﴾ و دەیخەینـە دۆزەخ ﴿وَسَاءَتْ
مَصِيرًا﴾ ئـای چ پاشـەڕۆژێكی خراپە ﴿١١٥﴾ ﴿إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ﴾ بەڕاسـتی خوا خـۆش نابێت ﴿أَن يُشْرَكَ
بِهِ﴾ لـەوەی كەهاوەڵـی بۆ دابنرێت ﴿وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَٰلِكَ﴾ بەڵام جگە لـەوە هەرچی بێت لێ ی خۆش
دەبێت ﴿لِمَن يَشَاءُ﴾ لە هەر كەسێك كە(خـوا) بیەوێت ﴿وَمَن يُشْرِكْ بِاللَّهِ﴾ وە هەر كەسـێك هاوەڵ بۆ
خـوا دابنێـت ﴿فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا بَعِيدًا﴾ ئەوە بەڕاسـتی گومڕا بـووە بە گومڕابونێكی دوور لەڕاسـتی
﴿١١٦﴾ ﴿إِن يَدْعُونَ مِن دُونِهِ﴾ جگە لە خوا نزاو هاوار ناكەن (نایپەرستن جگە لەخوا) ﴿إِلَّا إِنَاثًا﴾ تەنها
لەچەند (بتێكی ناولێنراوی) مێینە نەبێت (وە لات ومەنات وعوزا) ﴿وَإِن يَدْعُونَ إِلَّا شَيْطَانًا مَّرِيدًا﴾
وە نایپەرسـتن جگە لە شـەیتانی یاخی و سەركەش نەبێ ﴿١١٧﴾ ﴿لَّعَنَهُ اللَّهُ﴾ كە خوا نەفرینی لێ كردووە
﴿وَقَالَ لَأَتَّخِذَنَّ﴾ وە(شەیتان) ووتوویەتی سوێند بێت هەڵدەبژێرم (بەبەندەی خۆم) ﴿مِنْ عِبَادِكَ﴾
لەبەندەكانت دا ﴿نَصِيبًا مَّفْرُوضًا﴾ بەشـێكی دیاری كراو ﴿١١٨﴾ ﴿وَلَأُضِلَّنَّهُمْ﴾ سوێند بێت گومڕایان
دەكەم ﴿وَلَأُمَنِّيَنَّهُمْ﴾ و بەئاوات و خەیاڵی درۆینە سەرگەرمیان دەكەم ﴿وَلَآمُرَنَّهُمْ فَلَيُبَتِّكُنَّ آذَانَ
الْأَنْعَامِ﴾ وە فەرمانیـان پـێ دەدەم جا بێگومـان ئەوانیش گوێچكەی ئاژەڵەكان دەبڕن (لەسـەردەمی
نەفامیدا هەر ووشترێك پێنج سكی بكردایە گوێیان دەبڕی ولەسەر خۆیان حەرام دەكرد) ﴿وَلَآمُرَنَّهُمْ﴾
وە فەرمانیـان پـێ دەدەم ﴿فَلَيُغَيِّرُنَّ خَلْقَ اللَّهِ﴾ ئەوسـا ئەوانیـش دروسـت كـراوی خـوا دەگـۆڕن
﴿وَمَن يَتَّخِذِ الشَّيْطَانَ وَلِيًّا مِّن دُونِ اللَّهِ﴾ وە هەركەسێك شەیتان بكات بەدۆستی خۆی بێجگە لەخوا
﴿فَقَدْ خَسِرَ خُسْرَانًا مُّبِينًا﴾ ئەوە بێگومان زیانی لێ كەوتووە بەزیانێكی دیارو ئاشكرا ﴿١١٩﴾ ﴿يَعِدُهُمْ
وَيُمَنِّيهِمْ﴾ (شـەیتان) بەڵێنیان پـێ دەدات و ئاوات و ئومێدیـان دەخاتەبەر ﴿وَمَا يَعِدُهُمُ الشَّيْطَانُ إِلَّا
غُرُورًا﴾ دڵنیابـن شـەیتان هیـچ بەڵێنێكیـان پێ نادات جگـە لەخەڵەتانـدن نەبێت ﴿١٢٠﴾ ﴿أُولَٰئِكَ مَأْوَاهُمْ
جَهَنَّمُ﴾ ئەوانە شوێن و جێگەیان دۆزەخە ﴿وَلَا يَجِدُونَ عَنْهَا مَحِيصًا﴾ و هیچ شوێنی ڕاكردن و
لادانیان دەست ناكەوێت لێ ی ﴿١٢١﴾

وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ سَنُدۡخِلُهُمۡ جَنَّٰتٖ
تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَآ أَبَدٗاۖ وَعۡدَ ٱللَّهِ
حَقّٗاۚ وَمَنۡ أَصۡدَقُ مِنَ ٱللَّهِ قِيلٗا ﴿١٢٢﴾ لَّيۡسَ بِأَمَانِيِّكُمۡ
وَلَآ أَمَانِيِّ أَهۡلِ ٱلۡكِتَٰبِۗ مَن يَعۡمَلۡ سُوٓءٗا يُجۡزَ بِهِۦ
وَلَا يَجِدۡ لَهُۥ مِن دُونِ ٱللَّهِ وَلِيّٗا وَلَا نَصِيرٗا ﴿١٢٣﴾ وَمَن
يَعۡمَلۡ مِنَ ٱلصَّٰلِحَٰتِ مِن ذَكَرٍ أَوۡ أُنثَىٰ وَهُوَ مُؤۡمِنٞ
فَأُوْلَٰٓئِكَ يَدۡخُلُونَ ٱلۡجَنَّةَ وَلَا يُظۡلَمُونَ نَقِيرٗا ﴿١٢٤﴾ وَمَنۡ
أَحۡسَنُ دِينٗا مِّمَّنۡ أَسۡلَمَ وَجۡهَهُۥ لِلَّهِ وَهُوَ مُحۡسِنٞ وَٱتَّبَعَ
مِلَّةَ إِبۡرَٰهِيمَ حَنِيفٗاۗ وَٱتَّخَذَ ٱللَّهُ إِبۡرَٰهِيمَ خَلِيلٗا ﴿١٢٥﴾ وَلِلَّهِ
مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلۡأَرۡضِۚ وَكَانَ ٱللَّهُ بِكُلِّ شَيۡءٖ
مُّحِيطٗا ﴿١٢٦﴾ وَيَسۡتَفۡتُونَكَ فِي ٱلنِّسَآءِۖ قُلِ ٱللَّهُ يُفۡتِيكُمۡ
فِيهِنَّ وَمَا يُتۡلَىٰ عَلَيۡكُمۡ فِي ٱلۡكِتَٰبِ فِي يَتَٰمَى ٱلنِّسَآءِ
ٱلَّٰتِي لَا تُؤۡتُونَهُنَّ مَا كُتِبَ لَهُنَّ وَتَرۡغَبُونَ أَن تَنكِحُوهُنَّ
وَٱلۡمُسۡتَضۡعَفِينَ مِنَ ٱلۡوِلۡدَٰنِ وَأَن تَقُومُواْ لِلۡيَتَٰمَىٰ بِٱلۡقِسۡطِۚ
وَمَا تَفۡعَلُواْ مِنۡ خَيۡرٖ فَإِنَّ ٱللَّهَ كَانَ بِهِۦ عَلِيمٗا ﴿١٢٧﴾

﴿وَالَّذِينَ ءَامَنُوا﴾ وە ئەو کەسانەی باوەڕیان هێناوە ﴿وَعَمِلُوا الصَّلِحَتِ﴾ و کردەوە چاکەکانیان کردووە ﴿سَنُدْخِلُهُمْ جَنَّتٍ﴾ لە داهاتوویەکی نزیکدا دەیانخەینە بەهەشتانێك ﴿تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَرُ﴾ کە رووبارەکان بە ژێر درەختەکانیان دا دەڕۆن ﴿خَلِدِينَ فِيهَا أَبَدًا﴾ دەمێننەوە تیایدا بە هەمیشەیی ﴿وَعْدَ اللَّهِ حَقًّا﴾ بەڵێنی خوایە و ڕاستە (بەدی دەهێنرێت) ﴿وَمَنْ أَصْدَقُ مِنَ اللَّهِ قِيلًا﴾ وە ئایا کێ لە خوا ڕاست بێژترە ﴿١٢٢﴾ ﴿لَّيْسَ بِأَمَانِيِّكُمْ وَلَا أَمَانِيِّ أَهْلِ الْكِتَبِ﴾ (بەرزی و پاداشت) نەبە ئارەزووی ئێوەیە و نەبەئارەزووی خاوەن کتێبەکانە ﴿مَن يَعْمَلْ سُوءًا يُجْزَ بِهِ﴾ هەر کەسێك خراپەیەك بکات پاداشتی دەدرێتەوە ﴿وَلَا يَجِدْ لَهُ مِن دُونِ اللَّهِ﴾ وە دەستی ناکەوێت بێجگە لەخوا ﴿وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا﴾ هیچ دۆست و یارمەتی دەرێك ﴿١٢٣﴾ ﴿وَمَن يَعْمَلْ مِنَ الصَّلِحَتِ﴾ کەسێکیش کردەوە چاکەکان جێ بەجێ بکات ﴿مِن ذَكَرٍ أَوْ أُنثَى﴾ لە نێر یان لە مێ ﴿وَهُوَ مُؤْمِنٌ﴾ لە هەمان کاتدا ئەو کەسە بڕوادار بێت ﴿فَأُولَٰئِكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ﴾ ئەوە ئەوانە دەچنە بەهەشتەوە ﴿وَلَا يُظْلَمُونَ نَقِيرًا﴾ و بچووکترین ستەمیان لێ ناکرێت (هێندەی توێکڵی ناوکە خورمایەك) ﴿١٢٤﴾ ﴿وَمَنْ أَحْسَنُ دِينًا﴾ ئایا کێ ئایینی چاکترو جوانترە (وە کێ دیندارترە) ﴿مِّمَّنْ أَسْلَمَ وَجْهَهُ لِلَّهِ﴾ لە کەسێك کە ڕووی خۆی یەکلا کردبێتەوە بۆ خوا ﴿وَهُوَ مُحْسِنٌ﴾ لە هەمان کاتدا ئەو کەسە چاکەکار بێت ﴿وَاتَّبَعَ مِلَّةَ إِبْرَهِيمَ حَنِيفًا﴾ و شوێنی ئایینی ئیبراهیم کەوتبێت بەڕاستی و پاکی (کە بە ویستی خۆی لە بەتاڵ لای داوە بۆ لای ڕاست) ﴿وَاتَّخَذَ اللَّهُ إِبْرَهِيمَ خَلِيلًا﴾ وە خوا ئیبراهیمی هەڵبژارد بەدۆست و خۆشەویستی خۆی ﴿١٢٥﴾ ﴿وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ﴾ تەنها بۆ خوایە هەرچی لە ئاسمانەکان و زەوی دا هەیە ﴿وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ مُّحِيطًا﴾ وە خوا بەردەوام ئاگاداری هەموو شتێکە ﴿١٢٦﴾ ﴿وَيَسْتَفْتُونَكَ فِي النِّسَاءِ﴾ وە (ئەی موحەممەد ﷺ) پرسیارت لێدەکەن دەربارەی ئافرەتان ﴿قُلِ اللَّهُ يُفْتِيكُمْ فِيهِنَّ﴾ بڵێ خوا وەڵامتان دەداتەوە دەربارەیان ﴿وَمَا يُتْلَى عَلَيْكُمْ﴾ وە ئەوەی بەسەرتاندا دەخوێنرێتەوە ﴿فِي الْكِتَبِ﴾ لە قورئاندا ﴿فِي يَتَمَى النِّسَاءِ﴾ (وەڵامێکە) لەبارەی کچانی هەتیوەوە ﴿الَّتِي لَا تُؤْتُونَهُنَّ﴾ ئەوانەی پێ یان نادەن ﴿مَا كُتِبَ لَهُنَّ﴾ ئەوەی نووسراوە بۆیان (واتە میراتی باوکیان) ﴿وَتَرْغَبُونَ أَن تَنكِحُوهُنَّ﴾ وە حەز ناکەن مارەیان بکەن (لەبەر میراتەکەشیان ناهێڵن شوو بکەن) ﴿وَالْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الْوِلْدَنِ﴾ وە لە بارەی ئەو منداڵانەی کە بێ دەسەڵاتن ﴿وَأَن تَقُومُوا لِلْيَتَمَى بِالْقِسْطِ﴾ وە (خوا فەرمان دەدات) بە دادگەری لەگەڵ هەتیوان دا بجوڵێنەوە ﴿وَمَا تَفْعَلُوا مِنْ خَيْرٍ﴾ وە هەر کردەوەیەکی باش بکەن ﴿فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِهِ عَلِيمًا﴾ ئەوە بێگومان خوا بەئاگایە لێ ی ﴿١٢٧﴾

وَإِنِ ٱمۡرَأَةٌ خَافَتۡ مِنۢ بَعۡلِهَا نُشُوزًا أَوۡ إِعۡرَاضٗا فَلَا جُنَاحَ
عَلَيۡهِمَآ أَن يُصۡلِحَا بَيۡنَهُمَا صُلۡحٗاۚ وَٱلصُّلۡحُ خَيۡرٞۗ
وَأُحۡضِرَتِ ٱلۡأَنفُسُ ٱلشُّحَّۚ وَإِن تُحۡسِنُواْ وَتَتَّقُواْ فَإِنَّ ٱللَّهَ
كَانَ بِمَا تَعۡمَلُونَ خَبِيرٗا ١٢٨ وَلَن تَسۡتَطِيعُوٓاْ أَن تَعۡدِلُواْ
بَيۡنَ ٱلنِّسَآءِ وَلَوۡ حَرَصۡتُمۡۖ فَلَا تَمِيلُواْ كُلَّ ٱلۡمَيۡلِ فَتَذَرُوهَا
كَٱلۡمُعَلَّقَةِۚ وَإِن تُصۡلِحُواْ وَتَتَّقُواْ فَإِنَّ ٱللَّهَ كَانَ
غَفُورٗا رَّحِيمٗا ١٢٩ وَإِن يَتَفَرَّقَا يُغۡنِ ٱللَّهُ كُلّٗا مِّن سَعَتِهِۦۚ
وَكَانَ ٱللَّهُ وَٰسِعًا حَكِيمٗا ١٣٠ وَلِلَّهِ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَمَا فِي ٱلۡأَرۡضِۗ وَلَقَدۡ وَصَّيۡنَا ٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلۡكِتَٰبَ مِن
قَبۡلِكُمۡ وَإِيَّاكُمۡ أَنِ ٱتَّقُواْ ٱللَّهَۚ وَإِن تَكۡفُرُواْ فَإِنَّ لِلَّهِ
مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلۡأَرۡضِۚ وَكَانَ ٱللَّهُ غَنِيًّا حَمِيدٗا
١٣١ وَلِلَّهِ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلۡأَرۡضِۚ وَكَفَىٰ بِٱللَّهِ وَكِيلًا
١٣٢ إِن يَشَأۡ يُذۡهِبۡكُمۡ أَيُّهَا ٱلنَّاسُ وَيَأۡتِ بِـَٔاخَرِينَۚ وَكَانَ
ٱللَّهُ عَلَىٰ ذَٰلِكَ قَدِيرٗا ١٣٣ مَّن كَانَ يُرِيدُ ثَوَابَ ٱلدُّنۡيَا فَعِندَ ٱللَّهِ
ثَوَابُ ٱلدُّنۡيَا وَٱلۡأٓخِرَةِۚ وَكَانَ ٱللَّهُ سَمِيعَۢا بَصِيرٗا ١٣٤

﴿وَإِنِ ٱمۡرَأَةٌ﴾ وە ئەگەر ئافرەتێك ﴿خَافَتۡ﴾ ترسا ﴿مِنۢ بَعۡلِهَا نُشُوزًا أَوۡ إِعۡرَاضًا﴾ لە گوێ پێ نەدان یا
پشت هەڵکردنی مێردەکەی ﴿فَلَا جُنَاحَ عَلَيۡهِمَآ﴾ ئەوە هەردووکیان هیچ گوناهێکیان لەسەر نی یە
﴿أَن يُصۡلِحَا بَيۡنَهُمَا صُلۡحًاۚ﴾ کە ئاشتەواییەکی چاك بکەن لە نێوان خۆیاندا ﴿وَٱلصُّلۡحُ خَيۡرٞۗ﴾ هەر
ئاشتەوایی و یەك کەوتن چاکترە ﴿وَأُحۡضِرَتِ ٱلۡأَنفُسُ ٱلشُّحَّۚ﴾ هەر چەندە چروکی و ڕەزیلی تێکەڵاوی
دەرونەکان کراوە ﴿وَإِن تُحۡسِنُواْ وَتَتَّقُواْ﴾ وە ئەگەر چاکە کارو پارێزکاربن ﴿فَإِنَّ ٱللَّهَ كَانَ﴾ ئەوە دڵنیابن
بەڕاستی خوا هەمیشە ﴿بِمَا تَعۡمَلُونَ خَبِيرٗا﴾ بە ئاگایە لەوەی کە دەیکەن ﴿١٢٨﴾ ﴿وَلَن تَسۡتَطِيعُوٓاْ أَن تَعۡدِلُواْ﴾
ئێوە هەرگیز ناتوانن داد پەروەربن ﴿بَيۡنَ ٱلنِّسَآءِ﴾ لە نێوان ژنەکانتان دا ﴿وَلَوۡ حَرَصۡتُمۡۖ﴾ هەر چەندە
سوور بن (هەوڵ بدەن) ﴿فَلَا تَمِيلُواْ كُلَّ ٱلۡمَيۡلِ﴾ جا کەواتە بەتەواوی خوار مەبنەوە (لە هاوسەری
یەکێکیان) ﴿فَتَذَرُوهَا كَٱلۡمُعَلَّقَةِۚ﴾ بەو هۆیەوە واز بهێنن لەوی تریان وەك هەڵبەستراو (نە ئەوەیە
مێردی هەبێت نەبەڕەڵاش کرا بێت وتەڵاق درا بێت) ﴿وَإِن تُصۡلِحُواْ وَتَتَّقُواْ﴾ وەئەگەر بسازێن و
پارێزکار بن ﴿فَإِنَّ ٱللَّهَ كَانَ غَفُورٗا رَّحِيمٗا﴾ ئەوە بەڕاستی خوا هەمیشە لێبوردەی میهرەبانە ﴿١٢٩﴾
﴿وَإِن يَتَفَرَّقَا يُغۡنِ ٱللَّهُ كُلّٗا مِّن سَعَتِهِۦۚ﴾ وە ئەگەر لێك جیابوونەوە پەروەردگار هەریەکەیان (لەوی تر)
بێ نیاز و پێویستی بەڕەحمی خۆی ﴿وَكَانَ ٱللَّهُ﴾ وە خوا هەمیشە ﴿وَٰسِعًا حَكِيمٗا﴾ بەهرە فراوان
و کاردروستە ﴿١٣٠﴾ ﴿وَلِلَّهِ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلۡأَرۡضِۗ﴾ وە بۆ خوایە هەرچی لە ئاسمانەکان و زەوی
دایە ﴿وَلَقَدۡ وَصَّيۡنَا﴾ سوێند بەخوا بەڕاستی ئێمە ئامۆژگاریمان کردوون ﴿ٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلۡكِتَٰبَ﴾
ئەوانەی کەنامەیان پێدراوە ﴿مِن قَبۡلِكُمۡ﴾ لەپێش ئێوەدا ﴿وَإِيَّاكُمۡ﴾ هەروەها ئێوەش ﴿أَنِ
ٱتَّقُواْ ٱللَّهَۚ﴾ کە لەخوا بترسن ﴿وَإِن تَكۡفُرُواْ﴾ وە ئەگەر بێ باوەڕ بن ﴿فَإِنَّ لِلَّهِ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلۡأَرۡضِۚ﴾
ئەوە بەڕاستی هەر هی خوایە هەرچی لەئاسمانەکان و زەوی دایە ﴿وَكَانَ ٱللَّهُ غَنِيًّا حَمِيدٗا﴾ وە خوا
هەمیشە دەوڵەمەندو سوپاس کراوە ﴿١٣١﴾ ﴿وَلِلَّهِ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلۡأَرۡضِۚ﴾ وە تەنها بۆ خوایە موڵکی
ئەوە هەرچی لەئاسمانەکان و زەوی دایە ﴿وَكَفَىٰ بِٱللَّهِ وَكِيلًا﴾ تەنها خوا بەسە پێ سپێراو و چاودێر بێت
﴿١٣٢﴾ ﴿إِن يَشَأۡ يُذۡهِبۡكُمۡ﴾ ئەگەر خوا بیەوێت ناتانهێڵێت و لەناوتان دەبات ﴿أَيُّهَا ٱلنَّاسُ﴾ ئەی خەڵکینە
﴿وَيَأۡتِ بِـَٔاخَرِينَۚ﴾ وە دەستەیەکی تر دەهێنێت ﴿وَكَانَ ٱللَّهُ عَلَىٰ ذَٰلِكَ قَدِيرٗا﴾ وەخوا هەردەم بەسەر ئەوەدا
بەتوانایە ﴿١٣٣﴾ ﴿مَّن كَانَ يُرِيدُ ثَوَابَ ٱلدُّنۡيَا﴾ هەر کەسێك پاداشتی دونیای دەوێت ﴿فَعِندَ ٱللَّهِ﴾ ئەوە لای
خوایە ﴿ثَوَابُ ٱلدُّنۡيَا وَٱلۡأٓخِرَةِۚ﴾ پاداشتی دونیا و دوارۆژ ﴿وَكَانَ ٱللَّهُ سَمِيعَۢا بَصِيرٗا﴾ وە هەمیشە خوا
بیسەری بینایە ﴿١٣٤﴾

ثلاثة أرباع الحزب ١٠

۞ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ كُونُواْ قَوَّٰمِينَ بِٱلۡقِسۡطِ شُهَدَآءَ لِلَّهِ وَلَوۡ
عَلَىٰٓ أَنفُسِكُمۡ أَوِ ٱلۡوَٰلِدَيۡنِ وَٱلۡأَقۡرَبِينَۚ إِن يَكُنۡ غَنِيًّا أَوۡ فَقِيرٗا
فَٱللَّهُ أَوۡلَىٰ بِهِمَاۖ فَلَا تَتَّبِعُواْ ٱلۡهَوَىٰٓ أَن تَعۡدِلُواْۚ وَإِن تَلۡوُۥٓاْ
أَوۡ تُعۡرِضُواْ فَإِنَّ ٱللَّهَ كَانَ بِمَا تَعۡمَلُونَ خَبِيرٗا ١٣٥ يَٰٓأَيُّهَا
ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ ءَامِنُواْ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ وَٱلۡكِتَٰبِ ٱلَّذِي نَزَّلَ
عَلَىٰ رَسُولِهِۦ وَٱلۡكِتَٰبِ ٱلَّذِيٓ أَنزَلَ مِن قَبۡلُۚ وَمَن يَكۡفُرۡ
بِٱللَّهِ وَمَلَٰٓئِكَتِهِۦ وَكُتُبِهِۦ وَرُسُلِهِۦ وَٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِ فَقَدۡ ضَلَّ
ضَلَٰلَۢا بَعِيدًا ١٣٦ إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ثُمَّ كَفَرُواْ ثُمَّ ءَامَنُواْ ثُمَّ
كَفَرُواْ ثُمَّ ٱزۡدَادُواْ كُفۡرٗا لَّمۡ يَكُنِ ٱللَّهُ لِيَغۡفِرَ لَهُمۡ وَلَا لِيَهۡدِيَهُمۡ
سَبِيلَۢا ١٣٧ بَشِّرِ ٱلۡمُنَٰفِقِينَ بِأَنَّ لَهُمۡ عَذَابًا أَلِيمًا ١٣٨ ٱلَّذِينَ
يَتَّخِذُونَ ٱلۡكَٰفِرِينَ أَوۡلِيَآءَ مِن دُونِ ٱلۡمُؤۡمِنِينَۚ أَيَبۡتَغُونَ
عِندَهُمُ ٱلۡعِزَّةَ فَإِنَّ ٱلۡعِزَّةَ لِلَّهِ جَمِيعٗا ١٣٩ وَقَدۡ نَزَّلَ عَلَيۡكُمۡ فِي
ٱلۡكِتَٰبِ أَنۡ إِذَا سَمِعۡتُمۡ ءَايَٰتِ ٱللَّهِ يُكۡفَرُ بِهَا وَيُسۡتَهۡزَأُ بِهَا فَلَا
تَقۡعُدُواْ مَعَهُمۡ حَتَّىٰ يَخُوضُواْ فِي حَدِيثٍ غَيۡرِهِۦٓ إِنَّكُمۡ إِذٗا مِّثۡلُهُمۡۗ
إِنَّ ٱللَّهَ جَامِعُ ٱلۡمُنَٰفِقِينَ وَٱلۡكَٰفِرِينَ فِي جَهَنَّمَ جَمِيعًا ١٤٠

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ﴾ ئەی کەسانێك کەباوەڕتان هێناوە ﴿كُونُواْ قَوَّٰمِينَ بِٱلْقِسْطِ﴾ بەردەوام زۆر دادگەربن
﴿شُهَدَآءَ لِلَّهِ﴾ لەبەر خوا شایەتی بدەن ﴿وَلَوْ عَلَىٰٓ أَنفُسِكُمْ﴾ باشایەتی یەکە دژ بەخۆشتان بێت ﴿أَوِ ٱلْوَٰلِدَيْنِ﴾
یان دژی باوك و دایك ﴿وَٱلْأَقْرَبِينَ﴾ و دژی خزمە نزیکەکانتان (بێت) ﴿إِن يَكُنْ غَنِيًّا أَوْ فَقِيرًا﴾ ئەگەر
(شایەتی لەسەر دراوەکە) دەوڵەمەند بێت یان هەژار (شایەتیەکە هەر بدەن) ﴿فَٱللَّهُ أَوْلَىٰ بِهِمَا﴾ چونکە
خوا بەوان لە پێشترە (و قازانجیان چاکتر دەزانێت) ﴿فَلَا تَتَّبِعُواْ ٱلْهَوَىٰٓ﴾ کەواتە شوێن ئارەزوو مەکەون
﴿أَن تَعْدِلُواْ﴾ بۆ ئەوەی لەهەق لانەدەن ﴿وَإِن تَلْوُۥٓاْ أَوْ تُعْرِضُواْ﴾ وە ئەگەر (شایەتیەکە) پێچەوانە بدەن یان
نەیدەن و گوێی نەدەنێ ﴿فَإِنَّ ٱللَّهَ كَانَ﴾ ئەوە بەڕاستی خوا هەمیشە ﴿بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا﴾ بەکارەکانتان
ئاگادارە ﴿١٣٥﴾ ﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ ءَامِنُواْ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ﴾ ئەی کەسانێك کە باوەڕتان هێناوە بەردەوام بن لەسەر
باوەڕ بەخودا و پێغەمبەرەکەی ﴿وَٱلْكِتَٰبِ ٱلَّذِى نَزَّلَ عَلَىٰ رَسُولِهِۦ﴾ و بەو قورئانەی ناردوویەتیە خوارەوە،
بۆ پێغەمبەرەکەی ﴿وَٱلْكِتَٰبِ ٱلَّذِىٓ أَنزَلَ مِن قَبْلُ﴾ وە بەو کتێبانەش کەپێشتر ناردوویەتیە خوارەوە
﴿وَمَن يَكْفُرْ بِٱللَّهِ﴾ وە هەر کەسێك بێ باوەڕ بێت بەخوا ﴿وَمَلَٰٓئِكَتِهِۦ﴾ و بە فریشتەکانی ﴿وَكُتُبِهِۦ
وَرُسُلِهِۦ﴾ و بە کتێبەکانی و پێغەمبەرەکانی ﴿وَٱلْيَوْمِ ٱلْءَاخِرِ﴾ وە بە ڕۆژی دوایی ﴿فَقَدْ ضَلَّ ضَلَٰلًۢا بَعِيدًا﴾ ئەوە
بەڕاستی گومڕا بووە بەگومڕایی یەکی زۆر دوور (لەڕاستی) ﴿١٣٦﴾ ﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ﴾ بێگومان ئەوانەی
بڕوایان هێناوە ﴿ثُمَّ كَفَرُواْ﴾ پاشان بێ باوەڕ بوونەتەوە ﴿ثُمَّ ءَامَنُواْ﴾ دواتر باوەڕیان هێناوە ﴿ثُمَّ كَفَرُواْ﴾
ئەوسا بێ باوەڕبوونەتەوە ﴿ثُمَّ ٱزْدَادُواْ كُفْرًا﴾ پاشان لە بێ بڕوایی دا زیادتر ڕۆچوون ﴿لَّمْ يَكُنِ ٱللَّهُ لِيَغْفِرَ
لَهُمْ﴾ خوا هەرگیز لێیان خۆش نابێت ﴿وَلَا لِيَهْدِيَهُمْ سَبِيلًۢا﴾ وە ڕێنمایی یان ناکات بۆ ڕێگای ڕاست
﴿١٣٧﴾ ﴿بَشِّرِ ٱلْمُنَٰفِقِينَ﴾ موژدەبدە بەدوو ڕووەکان ﴿بِأَنَّ لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا﴾ بەوەیکەبەڕاستی سزایەکی
بەئازاریان بۆهەیە ﴿١٣٨﴾ ﴿ٱلَّذِينَ يَتَّخِذُونَ ٱلْكَٰفِرِينَ أَوْلِيَآءَ﴾ ئەوانەی کە بێ باوەڕان بەدۆست و
خۆشەویستی خۆیان دادەنێن ﴿مِن دُونِ ٱلْمُؤْمِنِينَ﴾ بێجگە لە ئیمانداران ﴿أَيَبْتَغُونَ عِندَهُمُ ٱلْعِزَّةَ﴾
ئایا بەتەمان سەربەرزیان لای ئەوان دەس کەوێ؟ (بۆچونێکی هەڵەیە) ﴿فَإِنَّ ٱلْعِزَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا﴾
چونکە بەڕاستی سەربەرزیو باڵا دەستی هەمووی بۆ خوایە ﴿١٣٩﴾ ﴿وَقَدْ نَزَّلَ عَلَيْكُمْ﴾ وە بێگومان
خوا ناردوویەتیە خوارەوە بۆتان ﴿فِى ٱلْكِتَٰبِ﴾ لە قورئاندا ﴿أَنْ إِذَا سَمِعْتُمْ ءَايَٰتِ ٱللَّهِ﴾ هەر کاتێك
بیستان ئایەتەکانی (بەڵگەکانی) خوا ﴿يُكْفَرُ بِهَا﴾ بڕوایان پێ ناکرێت ﴿وَيُسْتَهْزَأُ بِهَا﴾ و گاڵتەیان پێ
دەکرێت ﴿فَلَا تَقْعُدُواْ مَعَهُمْ﴾ ئەوە دامەنیشن لەگەڵیاندا (لەگەڵ ئەوانەی گاڵتە بەئایەتەکانی خودا
دەکەن) ﴿حَتَّىٰ يَخُوضُواْ فِى حَدِيثٍ غَيْرِهِۦٓ﴾ تا دەچنە ناو باسێکی ترەوە (و باسەکە دەگۆڕن) ﴿إِنَّكُمْ إِذًا
مِّثْلُهُمْ﴾ بێگومان ئەگەر دانیشتن لەگەڵیاندا (و هاوبەشیان بکەن) ئەوە ئێوەش وەك ئەوانن
﴿إِنَّ ٱللَّهَ جَامِعُ﴾ بە ڕاستی خوا کۆکەرەوەی ﴿ٱلْمُنَٰفِقِينَ وَٱلْكَٰفِرِينَ﴾ دووڕووەکان و بێ باوەڕەکانیشە
﴿فِى جَهَنَّمَ جَمِيعًا﴾ بە تێکڕا لە دۆزەخدا ﴿١٤٠﴾

ٱلَّذِينَ يَتَرَبَّصُونَ بِكُمۡ فَإِن كَانَ لَكُمۡ فَتۡحٞ مِّنَ ٱللَّهِ قَالُوٓاْ
أَلَمۡ نَكُن مَّعَكُمۡ وَإِن كَانَ لِلۡكَٰفِرِينَ نَصِيبٞ قَالُوٓاْ
أَلَمۡ نَسۡتَحۡوِذۡ عَلَيۡكُمۡ وَنَمۡنَعۡكُم مِّنَ ٱلۡمُؤۡمِنِينَۚ فَٱللَّهُ يَحۡكُمُ
بَيۡنَكُمۡ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِۗ وَلَن يَجۡعَلَ ٱللَّهُ لِلۡكَٰفِرِينَ عَلَى ٱلۡمُؤۡمِنِينَ
سَبِيلًا ١٤١ إِنَّ ٱلۡمُنَٰفِقِينَ يُخَٰدِعُونَ ٱللَّهَ وَهُوَ خَٰدِعُهُمۡ وَإِذَا
قَامُوٓاْ إِلَى ٱلصَّلَوٰةِ قَامُواْ كُسَالَىٰ يُرَآءُونَ ٱلنَّاسَ وَلَا يَذۡكُرُونَ
ٱللَّهَ إِلَّا قَلِيلٗا ١٤٢ مُّذَبۡذَبِينَ بَيۡنَ ذَٰلِكَ لَآ إِلَىٰ هَٰٓؤُلَآءِ وَلَآ إِلَىٰ
هَٰٓؤُلَآءِۚ وَمَن يُضۡلِلِ ٱللَّهُ فَلَن تَجِدَ لَهُۥ سَبِيلٗا ١٤٣ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ
ءَامَنُواْ لَا تَتَّخِذُواْ ٱلۡكَٰفِرِينَ أَوۡلِيَآءَ مِن دُونِ ٱلۡمُؤۡمِنِينَۚ
أَتُرِيدُونَ أَن تَجۡعَلُواْ لِلَّهِ عَلَيۡكُمۡ سُلۡطَٰنٗا مُّبِينًا ١٤٤ إِنَّ
ٱلۡمُنَٰفِقِينَ فِي ٱلدَّرۡكِ ٱلۡأَسۡفَلِ مِنَ ٱلنَّارِ وَلَن تَجِدَ لَهُمۡ نَصِيرًا
١٤٥ إِلَّا ٱلَّذِينَ تَابُواْ وَأَصۡلَحُواْ وَٱعۡتَصَمُواْ بِٱللَّهِ وَأَخۡلَصُواْ
دِينَهُمۡ لِلَّهِ فَأُوْلَٰٓئِكَ مَعَ ٱلۡمُؤۡمِنِينَۖ وَسَوۡفَ يُؤۡتِ ٱللَّهُ
ٱلۡمُؤۡمِنِينَ أَجۡرًا عَظِيمٗا ١٤٦ مَّا يَفۡعَلُ ٱللَّهُ بِعَذَابِكُمۡ
إِن شَكَرۡتُمۡ وَءَامَنتُمۡۚ وَكَانَ ٱللَّهُ شَاكِرًا عَلِيمٗا ١٤٧

﴿ٱلَّذِينَ يَتَرَبَّصُونَ بِكُمۡ﴾ (دووڕووەکان) ئەوانـەی چاوەڕوانـی (سـەر ئەنجامی) ئێـوە دەکەن ﴿فَإِن كَانَ لَكُمۡ﴾ جـا ئەگـەر بۆ ئێوە بوو ﴿فَتۡحٞ مِّنَ ٱللَّهِ﴾ سـەرکەوتن لەلای خـواوە ﴿قَالُوٓاْ أَلَمۡ نَكُن مَّعَكُمۡ﴾ دەڵێن مەگـەر ئێمـە لەگـەڵ ئێـوە نەبوویـن؟ ﴿وَإِن كَانَ لِلۡكَٰفِرِينَ نَصِيبٞ﴾ بـەڵام ئەگـەر بـێ بڕوایـان بەشێکیان (لەسـەرکەوتن) هەبـوو ﴿قَالُوٓاْ أَلَمۡ نَسۡتَحۡوِذۡ عَلَيۡكُمۡ﴾ ئەڵێن ئایا ئێمە زاڵمان نەکردن بەسـەر ئەوان دا؟ ﴿وَنَمۡنَعۡكُم مِّنَ ٱلۡمُؤۡمِنِينَۚ﴾ و ئێوەمان نەپاراست لەئیمانداران؟ (کەواتە بەشمان بدەن) ﴿فَٱللَّهُ يَحۡكُمُ بَيۡنَكُمۡ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِۗ﴾ جـا خوا لەڕۆژی دواییدا بڕیاری یەکجاری دەدات لە نێوانتاندا ﴿وَلَن يَجۡعَلَ ٱللَّهُ لِلۡكَٰفِرِينَ عَلَى ٱلۡمُؤۡمِنِينَ سَبِيلًا﴾ وە هەرگیـز خـوا (بەڵگـەی) کافران بەسـەر ئیمانداران (ی ڕاسـتەقینە) دا سـەرناخات (لەم جیهانەدا) ودروسـت نیە باوەڕداران ملکەچ وسەر شـۆڕی بێباوەڕان بن وحوکمی ئـەوان جـێ بەجـێ بکـەن ﴿١٤١﴾ ﴿إِنَّ ٱلۡمُنَٰفِقِينَ﴾ بـە ڕاسـتی دووڕووەکان ﴿يُخَٰدِعُونَ ٱللَّهَ﴾ دەیانەوێت خـوا بخەڵەتێنـن ﴿وَهُوَ خَٰدِعُهُمۡ﴾ کەچـی (لەبەرامبـەردا) خـوا خەڵەتێنـەری ئەوانە وفـڕ وفێڵەکانیان پووچـەڵ دەکاتەوە) ﴿وَإِذَا قَامُوٓاْ إِلَى ٱلصَّلَوٰةِ﴾ هەر کاتێکیش هەسـتن بۆ نوێژ ﴿قَامُواْ كُسَالَىٰ﴾ بە تەمەڵی و سستی هەڵدەستن ﴿يُرَآءُونَ ٱلنَّاسَ﴾ ڕوپامایی بۆ خەڵکی ئەکەن ﴿وَلَا يَذۡكُرُونَ ٱللَّهَ إِلَّا قَلِيلٗا﴾ وە یادی خوا ناکـەن کەمێـك نەبێـت ﴿١٤٢﴾ ﴿مُّذَبۡذَبِينَ بَيۡنَ ذَٰلِكَ﴾ دوودڵ ودڵەڕاوکێیانـە لـە نێوان(کوفـر وباوەڕ) دا ﴿لَآ إِلَىٰ هَٰٓؤُلَآءِ﴾ نەلای بڕواداڕانن ﴿وَلَآ إِلَىٰ هَٰٓؤُلَآءِۚ﴾ وەنە لای بێ باوەڕانن ﴿وَمَن يُضۡلِلِ ٱللَّهُ﴾ وەهەر کەسێك خوا گومڕای بکات ﴿فَلَن تَجِدَ لَهُۥ سَبِيلٗا﴾ ئەوە هەرگیز ڕێگەیەکی ڕاسـتی بۆ نادۆزیتەوە (بیگەیەنێت بەمەبەسـت) ﴿١٤٣﴾ ﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ﴾ ئەی ئەوانـەی کـە بڕواتـان هێنـاوە ﴿لَا تَتَّخِذُواْ ٱلۡكَٰفِرِينَ أَوۡلِيَآءَ﴾ بـێ بـڕواکان مەکەنە دۆسـتی خۆتان ﴿مِن دُونِ ٱلۡمُؤۡمِنِينَۚ﴾ لەبـری ئیمانداران ﴿أَتُرِيدُونَ أَن تَجۡعَلُواْ لِلَّهِ﴾ ئایا(بـەم کارە) دەتانەوێت بیدەن بە خـوا ﴿عَلَيۡكُمۡ سُلۡطَٰنٗا مُّبِينًا﴾ بەڵگەیەکی ڕوون لەدژی خۆتان؟ ﴿١٤٤﴾ ﴿إِنَّ ٱلۡمُنَٰفِقِينَ﴾ (بابزانن)بەڕاسـتی دوو ڕووەکان ﴿فِي ٱلدَّرۡكِ ٱلۡأَسۡفَلِ مِنَ ٱلنَّارِ﴾ لـە خانـە و تەبەقـی هەرە ژێرەوەی ئاگردان ﴿وَلَن تَجِدَ لَهُمۡ نَصِيرًا﴾ وە هەرگیز ڕزگار کەرێکت بۆ ئەوان دەست ناکەوێت ﴿١٤٥﴾ ﴿إِلَّا ٱلَّذِينَ تَابُواْ﴾ جگـە لەوانـەی کـە تەوبە دەکـەن ﴿وَأَصۡلَحُواْ﴾ و خۆیان چـاك دەکەن ﴿وَٱعۡتَصَمُواْ بِٱللَّهِ﴾ ودەسـت دەگـرن بە (ئایینی) خـواوە ﴿وَأَخۡلَصُواْ دِينَهُمۡ لِلَّهِ﴾ و ئایینەکەیان پاك وخاوێن دەکەن بـۆ خوا ﴿فَأُوْلَٰٓئِكَ مَعَ ٱلۡمُؤۡمِنِينَۖ﴾ جائەوانە(ی ئەو مەرجانەیان بەجێ هێنـا) لەگەڵ ئیمانداراندا دەبن ﴿وَسَوۡفَ يُؤۡتِ ٱللَّهُ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ﴾ بێگومـان لەداهاتوودا خـوا دەیبەخشـێت بەئیمانداران ﴿أَجۡرًا عَظِيمٗا﴾ پاداشـتێکی زۆر گـەورە ﴿١٤٦﴾ ﴿مَّا يَفۡعَلُ ٱللَّهُ بِعَذَابِكُمۡ﴾ ئایـا خـوا چ ئیشـێکی هەیـە بـە سـزادانتان ﴿إِن شَكَرۡتُمۡ﴾ ئەگەر سوپاسـی بکـەن ﴿وَءَامَنتُمۡۚ﴾ وە باوەڕی پێ بێنن ﴿وَكَانَ ٱللَّهُ شَاكِرًا عَلِيمٗا﴾ وە خوا هەمیشە سوپاسگوزاری بەندە چاکەکانیەتی و زانایە پێیان ﴿١٤٧﴾

۞ لَّا يُحِبُّ ٱللَّهُ ٱلۡجَهۡرَ بِٱلسُّوٓءِ مِنَ ٱلۡقَوۡلِ إِلَّا مَن ظُلِمَۚ وَكَانَ
ٱللَّهُ سَمِيعًا عَلِيمًا ﴿١٤٨﴾ إِن تُبۡدُواْ خَيۡرًا أَوۡ تُخۡفُوهُ أَوۡ تَعۡفُواْ عَن
سُوٓءٖ فَإِنَّ ٱللَّهَ كَانَ عَفُوّٗا قَدِيرًا ﴿١٤٩﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ يَكۡفُرُونَ
بِٱللَّهِ وَرُسُلِهِۦ وَيُرِيدُونَ أَن يُفَرِّقُواْ بَيۡنَ ٱللَّهِ وَرُسُلِهِۦ وَيَقُولُونَ
نُؤۡمِنُ بِبَعۡضٖ وَنَكۡفُرُ بِبَعۡضٖ وَيُرِيدُونَ أَن يَتَّخِذُواْ
بَيۡنَ ذَٰلِكَ سَبِيلًا ﴿١٥٠﴾ أُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡكَٰفِرُونَ حَقّٗاۚ وَأَعۡتَدۡنَا
لِلۡكَٰفِرِينَ عَذَابٗا مُّهِينٗا ﴿١٥١﴾ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ بِٱللَّهِ وَرُسُلِهِۦ
وَلَمۡ يُفَرِّقُواْ بَيۡنَ أَحَدٖ مِّنۡهُمۡ أُوْلَٰٓئِكَ سَوۡفَ يُؤۡتِيهِمۡ
أُجُورَهُمۡۚ وَكَانَ ٱللَّهُ غَفُورٗا رَّحِيمٗا ﴿١٥٢﴾ يَسۡـَٔلُكَ أَهۡلُ ٱلۡكِتَٰبِ
أَن تُنَزِّلَ عَلَيۡهِمۡ كِتَٰبٗا مِّنَ ٱلسَّمَآءِۚ فَقَدۡ سَأَلُواْ مُوسَىٰٓ أَكۡبَرَ
مِن ذَٰلِكَ فَقَالُوٓاْ أَرِنَا ٱللَّهَ جَهۡرَةٗ فَأَخَذَتۡهُمُ ٱلصَّٰعِقَةُ بِظُلۡمِهِمۡۚ
ثُمَّ ٱتَّخَذُواْ ٱلۡعِجۡلَ مِنۢ بَعۡدِ مَا جَآءَتۡهُمُ ٱلۡبَيِّنَٰتُ فَعَفَوۡنَا
عَن ذَٰلِكَۚ وَءَاتَيۡنَا مُوسَىٰ سُلۡطَٰنٗا مُّبِينٗا ﴿١٥٣﴾ وَرَفَعۡنَا فَوۡقَهُمُ
ٱلطُّورَ بِمِيثَٰقِهِمۡ وَقُلۡنَا لَهُمُ ٱدۡخُلُواْ ٱلۡبَابَ سُجَّدٗا وَقُلۡنَا
لَهُمۡ لَا تَعۡدُواْ فِي ٱلسَّبۡتِ وَأَخَذۡنَا مِنۡهُم مِّيثَٰقًا غَلِيظٗا ﴿١٥٤﴾

﴿لَّا يُحِبُّ ٱللَّهُ﴾ خـوا پێـی خـۆش نـی یـە ﴿ٱلْجَهْرَ بِٱلسُّوٓءِ مِنَ ٱلْقَوْلِ﴾ ئاشـكرا كردنـی قسـەی نابەجـێ و خراپ ﴿إِلَّا مَن ظُلِمَ﴾ مەگەر كەسێك ستەمی لێكرا بێت (بۆی دروستە خراپەی ستەمكار ئاشكرا كات) ﴿وَكَانَ ٱللَّهُ سَمِيعًا عَلِيمًا﴾ وە خـوا هەمیشـە بیسـەری زانایـە ﴿١٤٨﴾ ﴿إِن تُبْدُوا۟ خَيْرًا﴾ ئەگـەر خێـر و چاكـە دەرخەن (بەئاشـكرا بیكەن) ﴿أَوْ تُخْفُوهُ﴾ یان بیشـارنەوە﴿أَوْ تَعْفُوا۟ عَن سُوٓءٍ﴾ یـان ببورن لەخراپە یـەك ﴿فَإِنَّ ٱللَّهَ كَانَ عَفُوًّا قَدِيرًا﴾ ئـەوە بێگومـان خـوا هەمیشـە لێبـوردەی بەتوانایـە ﴿١٤٩﴾ ﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ يَكْفُرُونَ﴾ بەڕاسـتی ئەوانەی بێ بـاوەڕن ﴿بِٱللَّهِ وَرُسُلِهِۦ﴾ بەخـواو پێغەمبەرەكانی ﴿وَيُرِيدُونَ أَن يُفَرِّقُوا۟﴾ وەدەیانەوێـت جیـاوازی بخەنە ﴿بَيْنَ ٱللَّهِ وَرُسُلِهِۦ﴾ نێـوان خـوا و پێغەمبەرەكانی ﴿وَيَقُولُونَ نُؤْمِنُ بِبَعْضٍ﴾ وە دەڵێـن باوەڕ بەهەندێك (لەپێغەمبەران) دەهێنیـن ﴿وَنَكْفُرُ بِبَعْضٍ﴾ وە باوەر ناهێنن بەهەندێكی تریـان ﴿وَيُرِيدُونَ﴾ و دەیانەوێـت ﴿أَن يَتَّخِذُوا۟ بَيْنَ ذَٰلِكَ سَبِيلًا﴾ لـەو نێوانـەدا ڕێگەیـەك بدەنەبـەر ﴿١٥٠﴾ ﴿أُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْكَٰفِرُونَ حَقًّا﴾ ئائەوانە بەڕاسـتی بێ بـاوەڕی تەواون﴿وَأَعْتَدْنَا لِلْكَٰفِرِينَ﴾ وە ئامادەمان كـردووە بـۆ بێ باوەڕان ﴿عَذَابًا مُّهِينًا﴾ سـزایەكی ڕسـواكەر ﴿١٥١﴾ ﴿وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟﴾ وە ئەوانـەی بڕوایان هێنـاوە ﴿بِٱللَّهِ وَرُسُلِهِۦ﴾ بەخـواو پێغەمبەرەكانـی ﴿وَلَمْ يُفَرِّقُوا۟﴾ وە هیـچ جیـاوازی یەكیـان نەخسـتە ﴿بَيْنَ أَحَدٍ مِّنْهُمْ﴾ نێـوان هیچ كام لـەو پێغەمبەرانە ﴿أُو۟لَٰٓئِكَ﴾ ئا ئەوانە ﴿سَوْفَ يُؤْتِيهِمْ أُجُورَهُمْ﴾ لە داهاتوودا خوا پاداشـتیان دەداتەوە ﴿وَكَانَ ٱللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا﴾ وە خوا هەمیشـە لێ بووردەی میهرەبانە ﴿١٥٢﴾ ﴿يَسْـَٔلُكَ أَهْلُ ٱلْكِتَٰبِ﴾ (ئـەی موحەمـەد ﷺ) خاوەن نامـە كان داوات لێ دەكەن ﴿أَن تُنَزِّلَ عَلَيْهِمْ﴾ كە بۆیان بێنیتە خوارەوە ﴿كِتَٰبًا مِّنَ ٱلسَّمَآءِ﴾ بەڕاوێك لەئاسمانەوە ﴿فَقَدْ سَأَلُوا۟ مُوسَىٰٓ﴾ جا بەڕاستی داوایان كرد لە مووسـا ﴿أَكْبَرَ مِن ذَٰلِكَ﴾ گەورەتر لەوە ﴿فَقَالُوٓا۟﴾ ووتیان ﴿أَرِنَا ٱللَّهَ جَهْرَةً﴾ خوامان نیشان بدە بەئاشكرا ﴿فَأَخَذَتْهُمُ ٱلصَّٰعِقَةُ﴾ جابروسكەیەك لێ ی دان و گرتنی ﴿بِظُلْمِهِمْ﴾ بەهۆی ستەم كردنیانەوە ﴿ثُمَّ ٱتَّخَذُوا۟ ٱلْعِجْلَ﴾ پاشـان گوێرەكەیەكیـان كـرد بە پەرسـتراوی خۆیـان ﴿مِنۢ بَعْدِ مَا جَآءَتْهُمُ﴾ پاش ئەوەی بۆیان هات ﴿ٱلْبَيِّنَٰتُ﴾ بەڵگە ئاشكراكان﴿فَعَفَوْنَا عَن ذَٰلِكَ﴾ ئەمجا ئێمە چاوپۆشیمان لەویش كـرد (لـە گوێرەكـە پەرسـتیەكە یـان) ﴿وَءَاتَيْنَا مُوسَىٰ﴾ وە بەخشـیمان بەمووسـا ﴿سُلْطَٰنًا مُّبِينًا﴾ موعجیـزە و بەڵگـەی ئاشـكرا (تا بـاوەڕ بێنـن) ﴿١٥٣﴾ ﴿وَرَفَعْنَا فَوْقَهُمُ ٱلطُّورَ﴾ وە بەرزمان كردەوە بەسـەر سـەریانەوە (كێـوی طـور) ﴿بِمِيثَٰقِهِمْ﴾ بەهـۆی پەیماندانیانـەوە ﴿وَقُلْنَا لَهُمُ﴾ وە ووتمـان پـێ یـان ﴿ٱدْخُلُوا۟ ٱلْبَابَ سُجَّدًا﴾ بچنـە ژوورەوە لەدەرگای (قودسـەوە) بەمل كەچی وسـوژدە بردنەوە ﴿وَقُلْنَا لَهُمْ﴾ وە ووتمان پێیان ﴿لَا تَعْدُوا۟ فِى ٱلسَّبْتِ﴾ دەست درێژی مەكەن لە ڕۆژی شەممەاندا (بەڕاو كردنی ماسی) ﴿وَأَخَذْنَا مِنْهُم﴾ و وەرمان گرت لێیان ﴿مِّيثَٰقًا غَلِيظًا﴾ پەیمانێكی بەهێز و بتەو ﴿١٥٤﴾

فَبِمَا نَقْضِهِم مِّيثَٰقَهُمْ وَكُفْرِهِم بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ وَقَتْلِهِمُ ٱلْأَنۢبِيَآءَ
بِغَيْرِ حَقٍّ وَقَوْلِهِمْ قُلُوبُنَا غُلْفٌۢ ۚ بَلْ طَبَعَ ٱللَّهُ عَلَيْهَا بِكُفْرِهِمْ
فَلَا يُؤْمِنُونَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿١٥٥﴾ وَبِكُفْرِهِمْ وَقَوْلِهِمْ عَلَىٰ مَرْيَمَ بُهْتَٰنًا
عَظِيمًا ﴿١٥٦﴾ وَقَوْلِهِمْ إِنَّا قَتَلْنَا ٱلْمَسِيحَ عِيسَى ٱبْنَ مَرْيَمَ رَسُولَ
ٱللَّهِ وَمَا قَتَلُوهُ وَمَا صَلَبُوهُ وَلَٰكِن شُبِّهَ لَهُمْ ۚ وَإِنَّ ٱلَّذِينَ
ٱخْتَلَفُوا۟ فِيهِ لَفِى شَكٍّ مِّنْهُ ۚ مَا لَهُم بِهِۦ مِنْ عِلْمٍ إِلَّا ٱتِّبَاعَ ٱلظَّنِّ ۚ
وَمَا قَتَلُوهُ يَقِينًۢا ﴿١٥٧﴾ بَل رَّفَعَهُ ٱللَّهُ إِلَيْهِ ۚ وَكَانَ ٱللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا
﴿١٥٨﴾ وَإِن مِّنْ أَهْلِ ٱلْكِتَٰبِ إِلَّا لَيُؤْمِنَنَّ بِهِۦ قَبْلَ مَوْتِهِۦ ۖ وَيَوْمَ
ٱلْقِيَٰمَةِ يَكُونُ عَلَيْهِمْ شَهِيدًا ﴿١٥٩﴾ فَبِظُلْمٍ مِّنَ ٱلَّذِينَ هَادُوا۟
حَرَّمْنَا عَلَيْهِمْ طَيِّبَٰتٍ أُحِلَّتْ لَهُمْ وَبِصَدِّهِمْ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ
كَثِيرًا ﴿١٦٠﴾ وَأَخْذِهِمُ ٱلرِّبَوٰا۟ وَقَدْ نُهُوا۟ عَنْهُ وَأَكْلِهِمْ أَمْوَٰلَ
ٱلنَّاسِ بِٱلْبَٰطِلِ ۚ وَأَعْتَدْنَا لِلْكَٰفِرِينَ مِنْهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٦١﴾ لَّٰكِنِ
ٱلرَّٰسِخُونَ فِى ٱلْعِلْمِ مِنْهُمْ وَٱلْمُؤْمِنُونَ يُؤْمِنُونَ بِمَآ أُنزِلَ إِلَيْكَ
وَمَآ أُنزِلَ مِن قَبْلِكَ ۚ وَٱلْمُقِيمِينَ ٱلصَّلَوٰةَ ۚ وَٱلْمُؤْتُونَ ٱلزَّكَوٰةَ
وَٱلْمُؤْمِنُونَ بِٱللَّهِ وَٱلْيَوْمِ ٱلْءَاخِرِ أُو۟لَٰٓئِكَ سَنُؤْتِيهِمْ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿١٦٢﴾

﴿فَبِمَا نَقْضِهِم﴾ جا بەهۆی هەڵوەشاندنەوەی ﴿مِّيثَـٰقَهُمْ﴾ پەیمانیان ﴿وَكُفْرِهِم بِـَٔايَـٰتِ ٱللَّهِ﴾ وە بەهۆی بڕوا
نەهێنانیان بە ئایەتەکانی خوا ﴿وَقَتْلِهِمُ ٱلْأَنۢبِيَآءَ﴾ وە کوشتنی پێغەمبەرانیان ﴿بِغَيْرِ حَقٍّ﴾ بەناڕەوا (وەك زەکەریاو
یەحیا) ﴿وَقَوْلِهِمْ قُلُوبُنَا غُلْفٌۢ﴾ وە بەهۆی ئەو ووتەیەیان: ئێمە دڵمان داپۆشراوە﴿بَلْ طَبَعَ ٱللَّهُ عَلَيْهَا﴾ (نەخێر
وانیە) بەڵکو خودا مۆری ناوە بەسەر دڵەکانیان دا ﴿بِكُفْرِهِمْ﴾ بەهۆی باوەڕ نەهێنانیانەوە ﴿فَلَا يُؤْمِنُونَ﴾
کەواتە باوەڕ ناهێنن ﴿إِلَّا قَلِيلًا﴾ مەگەر کەمێکیان نەبێت ﴿١٥٥﴾ ﴿وَبِكُفْرِهِمْ﴾ وە بەهۆی بڕوانەهێنانیانەوە
﴿وَقَوْلِهِمْ عَلَىٰ مَرْيَمَ﴾ وە قسەکردنیان لەدژی مەریەم ﴿بُهْتَـٰنًا عَظِيمًا﴾ کە بوختانێکی زۆر گەورە بوو ﴿١٥٦﴾
﴿وَقَوْلِهِمْ﴾ وە بەهۆی ئەوەی کەووتیان ﴿إِنَّا قَتَلْنَا ٱلْمَسِيحَ عِيسَى ٱبْنَ مَرْيَمَ﴾ بێگومان ئێمە مەسیح عیسای
کوڕی مەریەممان کوشت ﴿رَسُولَ ٱللَّهِ﴾ کە پێغەمبەری خوایە﴿وَمَا قَتَلُوهُ﴾ لەکاتێکدا نەشیان کوشتبوو
﴿وَمَا صَلَبُوهُ﴾ وە هەڵیشیان نەواسی بوو ﴿وَلَـٰكِن شُبِّهَ لَهُمْ﴾ بەڵکو لێیان گۆڕدرا ﴿وَإِنَّ ٱلَّذِينَ ٱخْتَلَفُوا۟ فِيهِ﴾
وە بێگومان ئەوانەی دووبەرەکیان تێ کەوت دەربارەی عیسا﴿لَفِى شَكٍّ مِّنْهُ﴾ لەگوماندان لە کوشتنەکەیدا
﴿مَا لَهُم بِهِۦ مِنْ عِلْمٍ﴾ هیچ زانینێکیان دەربارەی نی یە ﴿إِلَّا ٱتِّبَاعَ ٱلظَّنِّ﴾ جگە لەشوێن کەوتنی گومان نەبێت
﴿وَمَا قَتَلُوهُ يَقِينًۢا﴾ وە بەڕاستی وبێگومان نەیان کوشتبوو ﴿١٥٧﴾ ﴿بَل رَّفَعَهُ ٱللَّهُ إِلَيْهِ﴾ (وانی یە) بەڵکو خوا بەرزی
کردەوە بۆلای خۆی ﴿وَكَانَ ٱللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا﴾ وەخوا هەمیشە زاڵی کار دروستە ﴿١٥٨﴾ ﴿وَإِن مِّنْ أَهْلِ ٱلْكِتَـٰبِ﴾ وە
هیچ کەسێك نی یە لەنامەدار و (خاوەن کتێب) ەکان ﴿إِلَّا لَيُؤْمِنَنَّ بِهِۦ﴾ مەگەر بڕوای پێ دێنێت (بەعیسا)
﴿قَبْلَ مَوْتِهِۦ﴾ پێش مردنی ﴿وَيَوْمَ ٱلْقِيَـٰمَةِ﴾وە لەڕۆژی دوایشدا ﴿يَكُونُ عَلَيْهِمْ شَهِيدًا﴾ (عیسا) دەبێت بەشایەت
بەسەریانەوە ﴿١٥٩﴾ ﴿فَبِظُلْمٍ مِّنَ ٱلَّذِينَ هَادُوا۟﴾ بەهۆی ستەم کردنەوە لەلایەن جوولەکەکانەوە ﴿حَرَّمْنَا عَلَيْهِمْ﴾
حەرامەمان کرد لێیان ﴿طَيِّبَـٰتٍ﴾ چەند خۆراکێکی پاك و خاوێن ﴿أُحِلَّتْ لَهُمْ﴾ کە حەڵاڵ کرابوو بۆیان
﴿وَبِصَدِّهِمْ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ كَثِيرًا﴾ وە بەهۆی زۆر دژایەتی کردن و بەرهەڵستی کردنیان لەڕێگەی خوا ﴿١٦٠﴾ ﴿وَأَخْذِهِمُ
ٱلرِّبَوٰا۟﴾ وەبەهۆی سوودوەرگرتنیانەوە﴿وَقَدْ نُهُوا۟ عَنْهُ﴾ کەبێگومان لێیان قەدەغە کرابوو ﴿وَأَكْلِهِمْ أَمْوَٰلَ ٱلنَّاسِ﴾
وە بەهۆی سامان و ماڵی خەڵکی خواردونیانەوە ﴿بِٱلْبَـٰطِلِ﴾ بەناڕەوا ﴿وَأَعْتَدْنَا لِلْكَـٰفِرِينَ مِنْهُمْ﴾ وە ئامادەمان
کردووە بۆ بێ بڕواکانیان ﴿عَذَابًا أَلِيمًا﴾ سزایەکی زۆر بەئازار ﴿١٦١﴾ ﴿لَّـٰكِنِ ٱلرَّٰسِخُونَ﴾ بەڵام دامەزراوان وشارەزایان
﴿فِى ٱلْعِلْمِ مِنْهُمْ﴾ لەزانیاریدا لەوان (لە جوولەکەکان) ﴿وَٱلْمُؤْمِنُونَ﴾ و باوەڕدارەکان ﴿يُؤْمِنُونَ بِمَآ أُنزِلَ إِلَيْكَ﴾
بڕوایان هەیە بەوەی نێردراوەتە خوارەوە بۆ سەر تۆ ﴿وَمَآ أُنزِلَ مِن قَبْلِكَ﴾ وەبەوەش پێش تۆ نێردراوەتە خوارەوە
﴿وَٱلْمُقِيمِينَ ٱلصَّلَوٰةَ﴾ وە بەجێ هێنەرانی نوێژ ﴿وَٱلْمُؤْتُونَ ٱلزَّكَوٰةَ﴾ و زەکات دەران ﴿وَٱلْمُؤْمِنُونَ بِٱللَّهِ﴾ و
باوەڕداران بەخوا ﴿وَٱلْيَوْمِ ٱلْـَٔاخِرِ﴾ و بە ڕۆژی دوایی ﴿أُو۟لَـٰٓئِكَ سَنُؤْتِيهِمْ﴾ ئەوانە لە داهاتوویەکی نزیکدا پێیان
دەبەخشین ﴿أَجْرًا عَظِيمًا﴾ پاداشتێکی زۆر گەورە ﴿١٦٢﴾

ربع الحزب ١١

۞ إِنَّآ أَوۡحَيۡنَآ إِلَيۡكَ كَمَآ أَوۡحَيۡنَآ إِلَىٰ نُوحٖ وَٱلنَّبِيِّـۧنَ مِنۢ بَعۡدِهِۦۚ
وَأَوۡحَيۡنَآ إِلَىٰٓ إِبۡرَٰهِيمَ وَإِسۡمَٰعِيلَ وَإِسۡحَٰقَ وَيَعۡقُوبَ
وَٱلۡأَسۡبَاطِ وَعِيسَىٰ وَأَيُّوبَ وَيُونُسَ وَهَٰرُونَ وَسُلَيۡمَٰنَۚ
وَءَاتَيۡنَا دَاوُۥدَ زَبُورٗا ١٦٣ وَرُسُلٗا قَدۡ قَصَصۡنَٰهُمۡ عَلَيۡكَ
مِن قَبۡلُ وَرُسُلٗا لَّمۡ نَقۡصُصۡهُمۡ عَلَيۡكَۚ وَكَلَّمَ ٱللَّهُ مُوسَىٰ
تَكۡلِيمٗا ١٦٤ رُّسُلٗا مُّبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ لِئَلَّا يَكُونَ
لِلنَّاسِ عَلَى ٱللَّهِ حُجَّةُۢ بَعۡدَ ٱلرُّسُلِۚ وَكَانَ ٱللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمٗا
١٦٥ لَّٰكِنِ ٱللَّهُ يَشۡهَدُ بِمَآ أَنزَلَ إِلَيۡكَۖ أَنزَلَهُۥ بِعِلۡمِهِۦۖ وَٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ
يَشۡهَدُونَۚ وَكَفَىٰ بِٱللَّهِ شَهِيدًا ١٦٦ إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ
وَصَدُّواْ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ قَدۡ ضَلُّواْ ضَلَٰلَۢا بَعِيدًا ١٦٧ إِنَّ ٱلَّذِينَ
كَفَرُواْ وَظَلَمُواْ لَمۡ يَكُنِ ٱللَّهُ لِيَغۡفِرَ لَهُمۡ وَلَا لِيَهۡدِيَهُمۡ
طَرِيقًا ١٦٨ إِلَّا طَرِيقَ جَهَنَّمَ خَٰلِدِينَ فِيهَآ أَبَدٗاۚ وَكَانَ
ذَٰلِكَ عَلَى ٱللَّهِ يَسِيرٗا ١٦٩ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ قَدۡ جَآءَكُمُ ٱلرَّسُولُ بِٱلۡحَقِّ
مِن رَّبِّكُمۡ فَـَٔامِنُواْ خَيۡرٗا لَّكُمۡۚ وَإِن تَكۡفُرُواْ فَإِنَّ لِلَّهِ
مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۚ وَكَانَ ٱللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمٗا ١٧٠

﴿إِنَّآ أَوۡحَيۡنَآ إِلَيۡكَ﴾ بەڕاستی ئێمە نیگامان بۆ کردووی ﴿كَمَآ أَوۡحَيۡنَآ إِلَىٰ نُوحٖ﴾ وەك چۆن نیگامان کرد بۆ نووح ﴿وَٱلنَّبِيِّـۧنَ مِنۢ بَعۡدِهِۦۚ﴾ و بۆ پێغەمبەرەکانی پاش ئەو ﴿وَأَوۡحَيۡنَآ إِلَىٰٓ إِبۡرَٰهِيمَ وَإِسۡمَٰعِيلَ وَإِسۡحَٰقَ وَيَعۡقُوبَ﴾ وە نیگامان کرد بۆ ئیبراهیم و ئیسماعیل و ئیسحاق و یەعقوب ﴿وَٱلۡأَسۡبَاطِ﴾ و نەوەکانی یەعقوب ﴿وَعِيسَىٰ وَأَيُّوبَ وَيُونُسَ وَهَٰرُونَ وَسُلَيۡمَٰنَۚ﴾ وە بۆ عیساو ئەیوب و یونس و هاروون وسولەیمان ﴿وَءَاتَيۡنَا دَاوُۥدَ زَبُورٗا﴾ وە زەبوریشمان بەخشی بەداوود ﴿١٦٣﴾ ﴿وَرُسُلٗا﴾ وە پێغەمبەرانێك ﴿قَدۡ قَصَصۡنَٰهُمۡ عَلَيۡكَ﴾ بێگومان بەسەرهاتەکانیانمان گێڕاوەتەوە بۆت ﴿مِن قَبۡلُ﴾ لەمەو پێش ﴿وَرُسُلٗا لَّمۡ نَقۡصُصۡهُمۡ عَلَيۡكَۚ﴾ وە پێغەمبەرانێك بەسەرهاتەکانیانمان نەگێڕاوەتەوە بۆت ﴿وَكَلَّمَ ٱللَّهُ مُوسَىٰ تَكۡلِيمٗا﴾ وە خوا قسەی کرد لەگەڵ مووسا بەقسە کردن ﴿١٦٤﴾ ﴿رُّسُلٗا مُّبَشِّرِينَ﴾ پێغەمبەران (مان ناردووە) کە موژدەدەرن ﴿وَمُنذِرِينَ﴾ و ترسێنەرن بن ﴿لِئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ﴾ بۆ ئەوەی بۆ خەڵکی نەبێت ﴿عَلَى ٱللَّهِ حُجَّةُۢ بَعۡدَ ٱلرُّسُلِۚ﴾ بەڵگە بەسەر خواوە دوای (ناردنی) پێغەمبەران ﴿وَكَانَ ٱللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمٗا﴾ وە خوا هەمیشە زاڵی کار دروستە ﴿١٦٥﴾ ﴿لَّٰكِنِ ٱللَّهُ يَشۡهَدُ﴾ بەڵام خوا شایەتی دەدات ﴿بِمَآ أَنزَلَ إِلَيۡكَۖ﴾ بە(ڕاستیەتی) ئەو قورئانەی ناردویەتیە خوارەوە بۆت ﴿أَنزَلَهُۥ بِعِلۡمِهِۦۖ﴾ بە زانینی خۆی ناردویەتیە خوارەوە ﴿وَٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ يَشۡهَدُونَۚ﴾ و فریشتەکانیش شایەتی ئەدەن ﴿وَكَفَىٰ بِٱللَّهِ شَهِيدًا﴾ وە خوا بەسە شایەت بێت ﴿١٦٦﴾ ﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ﴾ بەڕاستی ئەوانەی کەبێ باوەڕبوون ﴿وَصَدُّواْ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ﴾ و بەرهەڵستی ڕێگای خوایان کرد ﴿قَدۡ ضَلُّواْ ضَلَٰلَۢا بَعِيدًا﴾ بێگومان ئەوانە گومڕابوون بە گومڕابوونێکی دوور و لەڕادە بەدەر ﴿١٦٧﴾ ﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ وَظَلَمُواْ﴾ بەڕاستی ئەوانەی بڕوایان نەهێنا وستەمیان کرد ﴿لَمۡ يَكُنِ ٱللَّهُ لِيَغۡفِرَ لَهُمۡ﴾ خوا لێیان خۆش نابێت ﴿وَلَا لِيَهۡدِيَهُمۡ طَرِيقًا﴾ ڕێنموونیشیان ناکات بۆ هیچ ڕێگایەك ﴿١٦٨﴾ ﴿إِلَّا طَرِيقَ جَهَنَّمَ﴾ بێجگە لەڕێگەی دۆزەخ ﴿خَٰلِدِينَ فِيهَآ أَبَدٗاۚ﴾ ئەمێننەوە تیایدا بەهەمیشەیی و بێ برانەوە ﴿وَكَانَ ذَٰلِكَ﴾ وە ئەوەی باسکرا ﴿عَلَى ٱللَّهِ يَسِيرٗا﴾ لای خوا ئاسانە ﴿١٦٩﴾ ﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ﴾ ئەی خەڵکینە ﴿قَدۡ جَآءَكُمُ ٱلرَّسُولُ﴾ بێگومان پێغەمبەر هێناویەتی بۆتان ﴿بِٱلۡحَقِّ مِن رَّبِّكُمۡ﴾ ڕاستی و ڕەوا لەلایەن پەروەردگارتانەوە ﴿فَـَٔامِنُواْ خَيۡرٗا لَّكُمۡۚ﴾ کەواتە ئێوەش باوەڕ بهێنن چاکترە بۆتان ﴿وَإِن تَكۡفُرُواْ﴾ وە ئەگەر باوەڕ نەهێنن ﴿فَإِنَّ لِلَّهِ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۚ﴾ ئەوا بێگومان هەرچی لە ئاسمانەکان و زەویدا هەیە هی خوایە ﴿وَكَانَ ٱللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمٗا﴾ وە خوا هەمیشە زانای دانای (کاردروستە) ﴿١٧٠﴾

يَٰٓأَهۡلَ ٱلۡكِتَٰبِ لَا تَغۡلُواْ فِي دِينِكُمۡ وَلَا تَقُولُواْ عَلَى
ٱللَّهِ إِلَّا ٱلۡحَقَّۚ إِنَّمَا ٱلۡمَسِيحُ عِيسَى ٱبۡنُ مَرۡيَمَ رَسُولُ ٱللَّهِ
وَكَلِمَتُهُۥٓ أَلۡقَىٰهَآ إِلَىٰ مَرۡيَمَ وَرُوحٞ مِّنۡهُۖ فَـَٔامِنُواْ بِٱللَّهِ
وَرُسُلِهِۦۖ وَلَا تَقُولُواْ ثَلَٰثَةٌۚ ٱنتَهُواْ خَيۡرٗا لَّكُمۡۚ إِنَّمَا ٱللَّهُ
إِلَٰهٞ وَٰحِدٞۖ سُبۡحَٰنَهُۥٓ أَن يَكُونَ لَهُۥ وَلَدٞۘ لَّهُۥ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَمَا فِي ٱلۡأَرۡضِۗ وَكَفَىٰ بِٱللَّهِ وَكِيلٗا ١٧١ لَّن يَسۡتَنكِفَ
ٱلۡمَسِيحُ أَن يَكُونَ عَبۡدٗا لِّلَّهِ وَلَا ٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ ٱلۡمُقَرَّبُونَۚ
وَمَن يَسۡتَنكِفۡ عَنۡ عِبَادَتِهِۦ وَيَسۡتَكۡبِرۡ فَسَيَحۡشُرُهُمۡ
إِلَيۡهِ جَمِيعٗا ١٧٢ فَأَمَّا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ
فَيُوَفِّيهِمۡ أُجُورَهُمۡ وَيَزِيدُهُم مِّن فَضۡلِهِۦۖ وَأَمَّا ٱلَّذِينَ
ٱسۡتَنكَفُواْ وَٱسۡتَكۡبَرُواْ فَيُعَذِّبُهُمۡ عَذَابًا أَلِيمٗا وَلَا
يَجِدُونَ لَهُم مِّن دُونِ ٱللَّهِ وَلِيّٗا وَلَا نَصِيرٗا ١٧٣ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ
قَدۡ جَآءَكُم بُرۡهَٰنٞ مِّن رَّبِّكُمۡ وَأَنزَلۡنَآ إِلَيۡكُمۡ نُورٗا مُّبِينٗا
١٧٤ فَأَمَّا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ بِٱللَّهِ وَٱعۡتَصَمُواْ بِهِۦ فَسَيُدۡخِلُهُمۡ فِي
رَحۡمَةٖ مِّنۡهُ وَفَضۡلٖ وَيَهۡدِيهِمۡ إِلَيۡهِ صِرَٰطٗا مُّسۡتَقِيمٗا ١٧٥

﴿يَٰٓأَهۡلَ ٱلۡكِتَٰبِ﴾ ئەی خاوەن پەڕاوە ئاسمانی یەکان ﴿لَا تَغۡلُواْ فِي دِينِكُمۡ﴾ زیادە ڕەوی مەکەن لەئاینەکەتان دا ﴿وَلَا تَقُولُواْ عَلَى ٱللَّهِ إِلَّا ٱلۡحَقَّۚ﴾ وە شتێك مەڵێن لە بارەی خواوە بێجگە لەڕاستی ﴿إِنَّمَا ٱلۡمَسِيحُ عِيسَى ٱبۡنُ مَرۡيَمَ﴾ بێگومان مەسیح عیسای کوڕی مەریەم ﴿رَسُولُ ٱللَّهِ﴾ تەنها پێغەمبەری خوایە ﴿وَكَلِمَتُهُۥٓ﴾ (دروستی کردوە بە)ووتەی خۆی (ببە) ﴿أَلۡقَىٰهَآ إِلَىٰ مَرۡيَمَ﴾ بە(جیبریل دا) ناردی بۆ مەریەم ﴿وَرُوحٞ مِّنۡهُۖ﴾ و(عیسا) گیانێکە لەلایەن خواوە بەخشراوە ﴿فَـَٔامِنُواْ بِٱللَّهِ وَرُسُلِهِۦۖ﴾ کەواتە بڕوا بهێنن بەخواو پێغەمبەرانی ﴿وَلَا تَقُولُواْ ثَلَٰثَةٌۚ﴾ وە مەڵێن (خواکانمان) سیانن (الله و عیسی و مەریەم) ﴿ٱنتَهُواْ خَيۡرٗا لَّكُمۡۚ﴾ (لەو ووتەیە) کۆتایی بهێنن چاکترە بۆتان ﴿إِنَّمَا ٱللَّهُ إِلَٰهٞ وَٰحِدٞۖ﴾ بێگومان خوا پەرستراوێکی تەنهایە ﴿سُبۡحَٰنَهُۥٓ أَن يَكُونَ لَهُۥ وَلَدٞۘ﴾ پاك و بێ گەردی بۆ خوا لەوەی ڕۆڵەی هەبێت ﴿لَّهُۥ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ﴾ هەر هی خوایە هەرچی لە ئاسمانەکان و ﴿وَمَا فِي ٱلۡأَرۡضِۗ﴾ هەرچی لەزەویدایە ﴿وَكَفَىٰ بِٱللَّهِ وَكِيلٗا﴾ وە خوا بەسە چاودێربێ (و هەموو شتێکی بدرێتە دەست) ﴿١٧١﴾ ﴿لَّن يَسۡتَنكِفَ ٱلۡمَسِيحُ﴾ هەرگیز مەسیح لاریی نی یە (ناڕازی نی یە) ﴿أَن يَكُونَ عَبۡدٗا لِّلَّهِ﴾ لەوەی بەندەی خوا بێت ﴿وَلَا ٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ ٱلۡمُقَرَّبُونَۚ﴾ هەروەها فریشتە نزیکەکانیش ﴿وَمَن يَسۡتَنكِفۡ عَنۡ عِبَادَتِهِۦ﴾ وە هەر کەس بەبەندایەتی خوا ڕازی نەبێت ﴿وَيَسۡتَكۡبِرۡ﴾ وە خۆی بە گەورە دابنێت ﴿فَسَيَحۡشُرُهُمۡ إِلَيۡهِ جَمِيعٗا﴾ ئەوە لەداهاتوودا هەموویان کۆدەکاتەوە لای خۆی ﴿١٧٢﴾ ﴿فَأَمَّا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ﴾ جا ئەوانەی کەبڕوایان هێناوە ﴿وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ﴾ و کردەوە چاکەکانیان کردوە ﴿فَيُوَفِّيهِمۡ أُجُورَهُمۡ﴾ ئەوا پاداشتیان دەداتەوە ﴿وَيَزِيدُهُم مِّن فَضۡلِهِۦۖ﴾ و بۆیان زیادیش دەکات لەبەهرەی خۆی ﴿وَأَمَّا ٱلَّذِينَ ٱسۡتَنكَفُواْ﴾ بەلام ئەوانەی لاریی یان کرد (لەبەندایەتی ئەو) ﴿وَٱسۡتَكۡبَرُواْ﴾ وە خۆیان بە گەورە زانی ﴿فَيُعَذِّبُهُمۡ﴾ ئەوە خوا سزایان دەدات ﴿عَذَابًا أَلِيمٗا﴾ بەسزایەکی بەئازار ﴿وَلَا يَجِدُونَ لَهُم مِّن دُونِ ٱللَّهِ﴾ وە جگە لەخوا دەستیان ناکەوێت ﴿وَلِيّٗا وَلَا نَصِيرٗا﴾ هیچ دۆست و پشت گیرێك (سەرخەرێك) ﴿١٧٣﴾ ﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ قَدۡ جَآءَكُم﴾ ئەی خەڵکینە بەڕاستی بۆتان هات ﴿بُرۡهَٰنٞ مِّن رَّبِّكُمۡ﴾ بەڵگەی ئاشکرا لەپەروەردگارتانەوە ﴿وَأَنزَلۡنَآ إِلَيۡكُمۡ﴾ وە ناردمانە خوارەوە بۆتان ﴿نُورٗا مُّبِينٗا﴾ ڕووناکییەکی ئاشکراکەر (کەقورئانە) ﴿١٧٤﴾ ﴿فَأَمَّا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ بِٱللَّهِ﴾ جا ئەوانەی باوەڕیان بەخوا هێناوە ﴿وَٱعۡتَصَمُواْ بِهِۦ﴾ و پشتیان بەو بەستووە ودەستیان گرت بە ئاینەکەیانەوە ﴿فَسَيُدۡخِلُهُمۡ فِي رَحۡمَةٖ مِّنۡهُ﴾ ئەوە بێگومان دەیانخاتە ناو بەزەیی خۆیەوە ﴿وَفَضۡلٖ﴾ و بەهرەو چاکە(ی خۆیەوە) ﴿وَيَهۡدِيهِمۡ إِلَيۡهِ صِرَٰطٗا مُّسۡتَقِيمٗا﴾ وە ڕێنماییان دەکات بۆلای خۆی کە ڕێگای ڕاستە ﴿١٧٥﴾

يَسۡتَفۡتُونَكَ قُلِ ٱللَّهُ يُفۡتِيكُمۡ فِي ٱلۡكَلَٰلَةِۚ إِنِ ٱمۡرُؤٌاْ هَلَكَ
لَيۡسَ لَهُۥ وَلَدٞ وَلَهُۥٓ أُخۡتٞ فَلَهَا نِصۡفُ مَا تَرَكَۚ وَهُوَ يَرِثُهَآ إِن
لَّمۡ يَكُن لَّهَا وَلَدٞۚ فَإِن كَانَتَا ٱثۡنَتَيۡنِ فَلَهُمَا ٱلثُّلُثَانِ مِمَّا تَرَكَۚ
وَإِن كَانُوٓاْ إِخۡوَةٗ رِّجَالٗا وَنِسَآءٗ فَلِلذَّكَرِ مِثۡلُ حَظِّ ٱلۡأُنثَيَيۡنِۗ
يُبَيِّنُ ٱللَّهُ لَكُمۡ أَن تَضِلُّواْۗ وَٱللَّهُ بِكُلِّ شَيۡءٍ عَلِيمُۢ ١٧٦

سُورَةُ المَائدة

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ أَوۡفُواْ بِٱلۡعُقُودِۚ أُحِلَّتۡ لَكُم بَهِيمَةُ ٱلۡأَنۡعَٰمِ
إِلَّا مَا يُتۡلَىٰ عَلَيۡكُمۡ غَيۡرَ مُحِلِّي ٱلصَّيۡدِ وَأَنتُمۡ حُرُمٌۗ إِنَّ ٱللَّهَ
يَحۡكُمُ مَا يُرِيدُ ١ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تُحِلُّواْ شَعَٰٓئِرَ ٱللَّهِ
وَلَا ٱلشَّهۡرَ ٱلۡحَرَامَ وَلَا ٱلۡهَدۡيَ وَلَا ٱلۡقَلَٰٓئِدَ وَلَآ ءَآمِّينَ ٱلۡبَيۡتَ
ٱلۡحَرَامَ يَبۡتَغُونَ فَضۡلٗا مِّن رَّبِّهِمۡ وَرِضۡوَٰنٗاۚ وَإِذَا حَلَلۡتُمۡ فَٱصۡطَادُواْۚ
وَلَا يَجۡرِمَنَّكُمۡ شَنَـَٔانُ قَوۡمٍ أَن صَدُّوكُمۡ عَنِ ٱلۡمَسۡجِدِ ٱلۡحَرَامِ أَن
تَعۡتَدُواْۘ وَتَعَاوَنُواْ عَلَى ٱلۡبِرِّ وَٱلتَّقۡوَىٰۖ وَلَا تَعَاوَنُواْ عَلَى ٱلۡإِثۡمِ
وَٱلۡعُدۡوَٰنِۚ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَۖ إِنَّ ٱللَّهَ شَدِيدُ ٱلۡعِقَابِ ٢

نصف الحزب ١١

﴿يَسۡتَفۡتُونَكَ﴾ (ئـەی موحەممـەد ﷺ) داوای فتـوات لـێ دەکـەن ولێـت دەپرسـن ﴿قُلِ ٱللَّهُ يُفۡتِيكُمۡ﴾ بلێ خوا فتواتـان بـۆدەدات ﴿فِي ٱلۡكَلَٰلَةِۚ﴾ دەربارەی کەلالە (کەسێکە نەوەو کوڕو بـاوك و باپیری نەبێت) ﴿إِنِ ٱمۡرُؤٌاْ هَلَكَ﴾ ئەگـەر پیاوێـك مـردوو ﴿لَيۡسَ لَهُۥ وَلَدٞ﴾ منداڵـی نەبـوو ﴿وَلَهُۥٓ أُخۡتٞ﴾ تەنها خوشـکێکی هەبوو ﴿فَلَهَا نِصۡفُ مَا تَرَكَۚ﴾ ئـەوە نیـوەی میراتـی برا مردووەکـەی دەکەوێـت ﴿وَهُوَ يَرِثُهَآ﴾ وە (ئەگەر ئافرەتـێ بمرێت و تەنهـا برایەکـی هەبێـت) ئەو (برایـە) میراتی خوشـکە مردووەکەی هەموو دەبـات ﴿إِن لَّمۡ يَكُن لَّهَا وَلَدٞۚ﴾ ئەگەر خوشـکە مردوەکەی منداڵی نەبێت ﴿فَإِن كَانَتَا ٱثۡنَتَيۡنِ﴾ بەڵام گەر دوو خوشـك بوون(دوای برا مردووەکەیان) ﴿فَلَهُمَا ٱلثُّلُثَانِ مِمَّا تَرَكَۚ﴾ ئـەوا (دوو خوشـکەکە) دوو سـێ یەکـی میراتـی براکەیـان دەبـەن ﴿وَإِن كَانُوٓاْ إِخۡوَةٗ رِّجَالٗا وَنِسَآءٗ﴾ وە ئەگـەر میراتگـرەکان چەند خوشـك و برایەك بوون، پیـاوان و ئافرەتان ﴿فَلِلذَّكَرِ مِثۡلُ حَظِّ ٱلۡأُنثَيَيۡنِۗ﴾ ئـەوە بـۆ هـەر نێرینەیەك ئەنـدازەی بەشـی دوو مێینە هەیـە ﴿يُبَيِّنُ ٱللَّهُ لَكُمۡ﴾ خوا بۆتـان ڕوون دەکاتەوە﴿أَن تَضِلُّواْۗ﴾ تا گومڕا نەبن ﴿وَٱللَّهُ بِكُلِّ شَيۡءٍ عَلِيمُۢ﴾ وەخوا بەهەموو شتێك زانایە ﴿١٧٦﴾

سورەتی ﴿ المَائِدَة ﴾

﴿بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ﴾ بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ﴾ ئـەی بـڕواداران ﴿أَوۡفُواْ بِٱلۡعُقُودِۚ﴾ بەڵێنەکانتان ببەنەسـەر ﴿أُحِلَّتۡ لَكُم﴾ حەڵاڵ کـراوە بۆتان ﴿بَهِيمَةُ ٱلۡأَنۡعَٰمِ﴾ (گۆشـتی) ئـاژەڵ و چوارپـێ (مـەڕو بـزن و ووشـترو ڕەشـە وولاغ) ﴿إِلَّا مَا يُتۡلَىٰ عَلَيۡكُمۡ﴾ بێجگەلەوەی کە دەخوێنرێتەوە بەسـەرتان دا (حەرامن) ﴿غَيۡرَ مُحِلِّي ٱلصَّيۡدِ﴾ دروسـت نی یە ڕاو بکەن ﴿وَأَنتُمۡ حُرُمٌۗ﴾ لەکاتێکـدا ئێوە لە ئیحرام دابن ﴿إِنَّ ٱللَّهَ يَحۡكُمُ مَا يُرِيدُ﴾ بەڕاسـتی خوا هەرچـی بوێت بڕیاری بۆ دەدات ﴿١﴾ ﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ﴾ ئەی ئەوانەی بڕواتان هێناوە ﴿لَا تُحِلُّواْ شَعَٰٓئِرَ ٱللَّهِ﴾ ڕێ مەگرن لەدروشـمەکانی خوا (هەڵی مەوەشـێننەوە) ﴿وَلَا ٱلشَّهۡرَ ٱلۡحَرَامَ﴾ وجەنگ مەکەن لەمانگە حەرامەکان دا ﴿وَلَا ٱلۡهَدۡيَ﴾ وە ڕێ مەگرن لـەو قوربانیانـەی بەدیاری دەهێنرێن بۆ مەککە ﴿وَلَا ٱلۡقَلَٰٓئِدَ﴾ و (ڕێ مەگرن و زیـان مەدەن) لەو قوربانیانەی ملوانکەیان لەمل کراوە (دیاری کراون بۆ نەزر وقوربانی کردن) ﴿وَلَآ ءَآمِّينَ ٱلۡبَيۡتَ ٱلۡحَرَامَ﴾ وە مەشکێنن ڕێزی ئەوانەی نیازی ماڵی خوادەکەن ﴿يَبۡتَغُونَ فَضۡلٗا مِّن رَّبِّهِمۡ وَرِضۡوَٰنٗاۚ﴾ بەتەمای بەهرەمەندی و ڕەزامەندی پەروەردگاریانن ﴿وَإِذَا حَلَلۡتُمۡ فَٱصۡطَادُواْۚ﴾ وە کاتێك ئیحرامتان شـکاند ئەوە(دروسـتە) ڕاو بکەن ﴿وَلَا يَجۡرِمَنَّكُمۡ شَنَـَٔانُ قَوۡمٍ﴾ باخەشـم و قینتـان لە کۆمەڵێك واتان لێنەکات ﴿أَن صَدُّوكُمۡ عَنِ ٱلۡمَسۡجِدِ ٱلۡحَرَامِ﴾ لەبەر ئەوەی بەرگریان کردن لە مزگەوتی حـەرام (کەعبە) ﴿أَن تَعۡتَدُواْۘ﴾ کە دەسـت درێژی بکـەن ﴿وَتَعَاوَنُواْ عَلَى ٱلۡبِرِّ وَٱلتَّقۡوَىٰۖ﴾ وە کۆمەکی یەکتری بکەن لەسـەر چاکـە و پارێزگـاری و لەخواترسـان ﴿وَلَا تَعَاوَنُواْ﴾ وە کۆمەکی یەکتـر مەکەن ﴿عَلَى ٱلۡإِثۡمِ وَٱلۡعُدۡوَٰنِۚ﴾ لەسـەر تاوان و دەسـت درێـژی ﴿وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَۖ﴾ و لە خـوا بترسـن ﴿إِنَّ ٱللَّهَ شَدِيدُ ٱلۡعِقَابِ﴾ بێگومان خوا تۆڵەی بەتینە ﴿٢﴾

حُرِّمَتۡ عَلَيۡكُمُ ٱلۡمَيۡتَةُ وَٱلدَّمُ وَلَحۡمُ ٱلۡخِنزِيرِ وَمَآ أُهِلَّ لِغَيۡرِ ٱللَّهِ بِهِۦ
وَٱلۡمُنۡخَنِقَةُ وَٱلۡمَوۡقُوذَةُ وَٱلۡمُتَرَدِّيَةُ وَٱلنَّطِيحَةُ وَمَآ أَكَلَ
ٱلسَّبُعُ إِلَّا مَا ذَكَّيۡتُمۡ وَمَا ذُبِحَ عَلَى ٱلنُّصُبِ وَأَن تَسۡتَقۡسِمُواْ
بِٱلۡأَزۡلَٰمِۚ ذَٰلِكُمۡ فِسۡقٌۗ ٱلۡيَوۡمَ يَئِسَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ مِن دِينِكُمۡ فَلَا
تَخۡشَوۡهُمۡ وَٱخۡشَوۡنِۚ ٱلۡيَوۡمَ أَكۡمَلۡتُ لَكُمۡ دِينَكُمۡ وَأَتۡمَمۡتُ عَلَيۡكُمۡ
نِعۡمَتِي وَرَضِيتُ لَكُمُ ٱلۡإِسۡلَٰمَ دِينٗاۚ فَمَنِ ٱضۡطُرَّ فِي مَخۡمَصَةٍ
غَيۡرَ مُتَجَانِفٖ لِّإِثۡمٖ فَإِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٞ رَّحِيمٞ ٣ يَسۡـَٔلُونَكَ مَاذَآ
أُحِلَّ لَهُمۡۖ قُلۡ أُحِلَّ لَكُمُ ٱلطَّيِّبَٰتُ وَمَا عَلَّمۡتُم مِّنَ ٱلۡجَوَارِحِ
مُكَلِّبِينَ تُعَلِّمُونَهُنَّ مِمَّا عَلَّمَكُمُ ٱللَّهُۖ فَكُلُواْ مِمَّآ أَمۡسَكۡنَ عَلَيۡكُمۡ
وَٱذۡكُرُواْ ٱسۡمَ ٱللَّهِ عَلَيۡهِۖ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَۚ إِنَّ ٱللَّهَ سَرِيعُ ٱلۡحِسَابِ ٤
ٱلۡيَوۡمَ أُحِلَّ لَكُمُ ٱلطَّيِّبَٰتُۖ وَطَعَامُ ٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلۡكِتَٰبَ حِلّٞ لَّكُمۡ
وَطَعَامُكُمۡ حِلّٞ لَّهُمۡۖ وَٱلۡمُحۡصَنَٰتُ مِنَ ٱلۡمُؤۡمِنَٰتِ وَٱلۡمُحۡصَنَٰتُ
مِنَ ٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلۡكِتَٰبَ مِن قَبۡلِكُمۡ إِذَآ ءَاتَيۡتُمُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ
مُحۡصِنِينَ غَيۡرَ مُسَٰفِحِينَ وَلَا مُتَّخِذِيٓ أَخۡدَانٖۗ وَمَن يَكۡفُرۡ
بِٱلۡإِيمَٰنِ فَقَدۡ حَبِطَ عَمَلُهُۥ وَهُوَ فِي ٱلۡأٓخِرَةِ مِنَ ٱلۡخَٰسِرِينَ ٥

﴿حُرِّمَتۡ عَلَيۡكُمُ﴾ لەسەرتان یاساغ کـراوە﴿ٱلۡمَيۡتَةُ﴾ (گۆشتی) مـردارەوە بوو ﴿وَٱلدَّمُ وَلَحۡمُ ٱلۡخِنزِيرِ﴾ وە خوێن وە گۆشتی بەراز ﴿وَمَآ أُهِلَّ لِغَيۡرِ ٱللَّهِ بِهِۦ﴾ و ئەو ئاژەڵەی لەکاتی سەر بڕیندا ناوی غەیری خوای لێ برابێت ﴿وَٱلۡمُنۡخَنِقَةُ﴾و ئاژەڵی خنکاو (و خنکێنراو) ﴿وَٱلۡمَوۡقُوذَةُ﴾ وە ئەوەی کەلێ ی درابێ تاگیانی دەرچوبێت ﴿وَٱلۡمُتَرَدِّيَةُ﴾ وە ئەوەی لەبەرزی کەوتبێتە خوارەوەو مرد بێت ﴿وَٱلنَّطِيحَةُ﴾ وە شۆخ لێدراو (کەبەو شۆخ لێ دانە مردبێ) ﴿وَمَآ أَكَلَ ٱلسَّبُعُ﴾ وە ئەوەی دڕندە لێ ی خواردبێ ﴿إِلَّا مَا ذَكَّيۡتُمۡ﴾ بێجگە ئەوەی (پێش مردن) سەرتان بڕی بێت ﴿وَمَا ذُبِحَ عَلَى ٱلنُّصُبِ﴾ هەروەها (یاساغ کراوە لەسەرتان) ئەو ئاژەڵەی لەسەر بەرد سەربڕابێت (نصب: چەند بەردێك بوون لە دەوری کەعبە بەپیرۆز سەیر دەکران و لەلایاندا ئاژەڵیان سەر دەبڕی) ﴿وَأَن تَسۡتَقۡسِمُواْ بِٱلۡأَزۡلَٰمِ﴾ و داواکردنی بەش بەخت(و نیاز گرتنەوە) بەتیرو پشك (کە هەموو جۆرە یانصیب هاوشێوەکانی دەگرێتەوە) ﴿ذَٰلِكُمۡ فِسۡقٌ﴾ (ئەنجام دانی) ئەمانە هەمووی لەفەرمان دەرچوون و تاوانە ﴿ٱلۡيَوۡمَ يَئِسَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ﴾ ئەوانەی بڕوایان نەهێناوە ئەمڕۆ نائومێد بوون﴿مِن دِينِكُمۡ﴾ لەئاینەکەتان ﴿فَلَا تَخۡشَوۡهُمۡ﴾ کەواتە لێیان مەترسن ﴿وَٱخۡشَوۡنِۚ﴾ تەنها لە من بترسن ﴿ٱلۡيَوۡمَ أَكۡمَلۡتُ لَكُمۡ دِينَكُمۡ﴾ ئەمڕۆ ئاینەکەتانم تەواو (کامڵ) کردوە بۆتان ﴿وَأَتۡمَمۡتُ عَلَيۡكُمۡ نِعۡمَتِي﴾ و چاکەو بەهرەی خۆم بەتەواوی ڕشتووە بەسەرتاندا ﴿وَرَضِيتُ لَكُمُ ٱلۡإِسۡلَٰمَ دِينٗاۚ﴾ و ڕازی بووم کەئیسلام ئایینتان بێت﴿فَمَنِ ٱضۡطُرَّ﴾ جا هەرکەس ناچار بوو﴿فِي مَخۡمَصَةٍ﴾ لەبرسیەتیدا ﴿غَيۡرَ مُتَجَانِفٖ لِّإِثۡمٖ﴾ بێ ئەوەی نیەتی گوناه کردنی هەبێت (لەو گۆشتانە بخوات گوناهی ناگات) ﴿فَإِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٞ رَّحِيمٞ﴾ ئەوە بەڕاستی خوا لێخۆش بووی بەبەزەیی یە ﴿٣﴾ ﴿يَسۡـَٔلُونَكَ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) پرسیارت لێ دەکەن﴿مَاذَآ أُحِلَّ لَهُمۡۖ﴾ چی حەڵاڵ کراوە بۆیان؟ ﴿قُلۡ أُحِلَّ لَكُمُ ٱلطَّيِّبَٰتُ﴾ بڵێ حەڵاڵ کراوە بۆتان هەموو خۆراکە پاکەکان ﴿وَمَا عَلَّمۡتُم مِّنَ ٱلۡجَوَارِحِ مُكَلِّبِينَ﴾ وە (نێچیری) ئەو باڵندەو تانجی و سەگە ڕاو کەرانەی کەفێری ڕاوتان کردوون ﴿تُعَلِّمُونَهُنَّ مِمَّا عَلَّمَكُمُ ٱللَّهُۖ﴾ فێری ڕاویـان ئەکەن لەوەی خوافێری کـردوون ﴿فَكُلُواْ مِمَّآ أَمۡسَكۡنَ عَلَيۡكُمۡ﴾ دەبخۆن لەوانەی بۆتان دەگرن﴿وَٱذۡكُرُواْ ٱسۡمَ ٱللَّهِ عَلَيۡهِۖ﴾ و ناوی خوای لەسەر بێنن (کاتێ تانجی یەکەی تێ بەرئەدەن وکاتێ دەیخۆن) ﴿وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَۚ﴾ و لەخوا بترسن ﴿إِنَّ ٱللَّهَ سَرِيعُ ٱلۡحِسَابِ﴾ بێگومان خوا لێپرسینەوەی خێرایە ﴿٤﴾ ﴿ٱلۡيَوۡمَ أُحِلَّ لَكُمُ ٱلطَّيِّبَٰتُۖ﴾ ئەمڕۆ حەڵاڵ کراوە بۆتان خۆراکە پاکوخاوێنەکان ﴿وَطَعَامُ ٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلۡكِتَٰبَ﴾ وە خۆراکی ئەوانەی نامەیان پێ دراوە (ئەهلی کتاب) ﴿حِلّٞ لَّكُمۡ﴾ حەڵاڵە بۆتان ﴿وَطَعَامُكُمۡ حِلّٞ لَّهُمۡۖ﴾ وە خۆراکی ئێوەش حەڵاڵە بۆ ئەوان ﴿وَٱلۡمُحۡصَنَٰتُ مِنَ ٱلۡمُؤۡمِنَٰتِ﴾ وە ئافرەتانی (ئازادی) داوێن پاك لەئیمانداران (حەڵاڵە بۆتان) ﴿وَٱلۡمُحۡصَنَٰتُ مِنَ ٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلۡكِتَٰبَ﴾ هەروەها ئافرەتانی (ئـازادی) داوێن پاك لەنامەدارانی (گاور وجولەکە) ﴿مِن قَبۡلِكُمۡ﴾ پێش ئێوە ﴿إِذَآ ءَاتَيۡتُمُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ﴾ ئەگەر ئێوە مارەیی یەکانیان بدەنێ (حەڵاڵن بۆتان) ﴿مُحۡصِنِينَ﴾ ئێوە دەبێ داوێن پاك بن ﴿غَيۡرَ مُسَٰفِحِينَ﴾ داوێن پیس نەبن (بەئاشکرا) ﴿وَلَا مُتَّخِذِيٓ أَخۡدَانٖۗ﴾ و دۆستی ژێر بەژێرتان نەبێ (بۆ داوێن پیسی) ﴿وَمَن يَكۡفُرۡ بِٱلۡإِيمَٰنِ﴾ وە ئەوەی بێ باوەڕ بێ بەئیمان و شەریعەت ﴿فَقَدۡ حَبِطَ عَمَلُهُۥ﴾ ئەوە بێگـومان کردەوەکانی هەڵدەوەشێتەوە ﴿وَهُوَ فِي ٱلۡأٓخِرَةِ مِنَ ٱلۡخَٰسِرِينَ﴾ وە لەڕۆژی دوایی دا یەکێکە لە خەسارۆمەندان ﴿٥﴾

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِذَا قُمۡتُمۡ إِلَى ٱلصَّلَوٰةِ فَٱغۡسِلُواْ
وُجُوهَكُمۡ وَأَيۡدِيَكُمۡ إِلَى ٱلۡمَرَافِقِ وَٱمۡسَحُواْ بِرُءُوسِكُمۡ
وَأَرۡجُلَكُمۡ إِلَى ٱلۡكَعۡبَيۡنِۚ وَإِن كُنتُمۡ جُنُبٗا فَٱطَّهَّرُواْۚ
وَإِن كُنتُم مَّرۡضَىٰٓ أَوۡ عَلَىٰ سَفَرٍ أَوۡ جَآءَ أَحَدٞ مِّنكُم مِّنَ
ٱلۡغَآئِطِ أَوۡ لَٰمَسۡتُمُ ٱلنِّسَآءَ فَلَمۡ تَجِدُواْ مَآءٗ فَتَيَمَّمُواْ صَعِيدٗا
طَيِّبٗا فَٱمۡسَحُواْ بِوُجُوهِكُمۡ وَأَيۡدِيكُم مِّنۡهُۚ مَا يُرِيدُ ٱللَّهُ
لِيَجۡعَلَ عَلَيۡكُم مِّنۡ حَرَجٖ وَلَٰكِن يُرِيدُ لِيُطَهِّرَكُمۡ
وَلِيُتِمَّ نِعۡمَتَهُۥ عَلَيۡكُمۡ لَعَلَّكُمۡ تَشۡكُرُونَ ٦
وَٱذۡكُرُواْ نِعۡمَةَ ٱللَّهِ عَلَيۡكُمۡ وَمِيثَٰقَهُ ٱلَّذِي وَاثَقَكُم
بِهِۦٓ إِذۡ قُلۡتُمۡ سَمِعۡنَا وَأَطَعۡنَاۖ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَلِيمُۢ
بِذَاتِ ٱلصُّدُورِ ٧ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ كُونُواْ قَوَّٰمِينَ
لِلَّهِ شُهَدَآءَ بِٱلۡقِسۡطِۖ وَلَا يَجۡرِمَنَّكُمۡ شَنَـَٔانُ قَوۡمٍ عَلَىٰٓ
أَلَّا تَعۡدِلُواْۚ ٱعۡدِلُواْ هُوَ أَقۡرَبُ لِلتَّقۡوَىٰۖ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَۚ إِنَّ
ٱللَّهَ خَبِيرُۢ بِمَا تَعۡمَلُونَ ٨ وَعَدَ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ
وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ لَهُم مَّغۡفِرَةٞ وَأَجۡرٌ عَظِيمٞ ٩

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ﴾ ئەی ئەوانەی باوەڕدارن ﴿إِذَا قُمۡتُمۡ إِلَى ٱلصَّلَوٰةِ﴾ ئەگەر هەستان بۆ نوێژ کردن ﴿فَٱغۡسِلُواْ وُجُوهَكُمۡ﴾ ئەوە دەم و چاوتان بشۆن ﴿وَأَيۡدِيَكُمۡ إِلَى ٱلۡمَرَافِقِ﴾ هەروەها دەستەکانتان لەگەڵ ئانیشکەکانتان ﴿وَٱمۡسَحُواْ بِرُءُوسِكُمۡ﴾ وە دەستی تەڕ بهێنن بەسەرتان دا ﴿وَأَرۡجُلَكُمۡ إِلَى ٱلۡكَعۡبَيۡنِۚ﴾ وە پێکانتان (بشۆن) لەگەڵ هەردوو قولەپێتان ﴿وَإِن كُنتُمۡ جُنُبٗا فَٱطَّهَّرُواْۚ﴾ وە ئەگەر لەش گران بوون ئەوەخۆتان خاوێن بکەنەوە (خۆتان بشۆن) ﴿وَإِن كُنتُم مَّرۡضَىٰٓ﴾ وە ئەگەر نەخۆش بوون ﴿أَوۡ عَلَىٰ سَفَرٍ﴾ یان لەسەفەردا بوون ﴿أَوۡ جَآءَ أَحَدٞ مِّنكُم مِّنَ ٱلۡغَآئِطِ﴾ یان کەسێکتان هاتەوە لەشوێنی پێویستی سەرئاوکردن ﴿أَوۡ لَٰمَسۡتُمُ ٱلنِّسَآءَ﴾ یان جووت بوون (یاپێستان بەریەك کەوت) لەگەڵ خێزانەکانتاندا ﴿فَلَمۡ تَجِدُواْ مَآءٗ﴾ و ئاوتان دەست نەکەوت ﴿فَتَيَمَّمُواْ صَعِيدٗا طَيِّبٗا﴾ ئەوە تەیەموم بکەن بەخۆڵێکی پاك ﴿فَٱمۡسَحُواْ بِوُجُوهِكُمۡ وَأَيۡدِيكُم مِّنۡهُۚ﴾ جادەست بهێنن بەدەم و چاوو دەستەکانتان دا بەو تۆز و خۆڵە پاکە ﴿مَا يُرِيدُ ٱللَّهُ لِيَجۡعَلَ عَلَيۡكُم مِّنۡ حَرَجٖ﴾ خوا نایەوێت هیچ جۆرە تەنگی و نارەحەتیەك لەسەرتان دابنێت ﴿وَلَٰكِن يُرِيدُ لِيُطَهِّرَكُمۡ﴾ بەڵکو ئەیەوی پاکتان بکاتەوە ﴿وَلِيُتِمَّ نِعۡمَتَهُۥ عَلَيۡكُمۡ﴾ و چاکە و بەهرەی خۆی تەواو بکات بەسەرتانەوە ﴿لَعَلَّكُمۡ تَشۡكُرُونَ﴾ بەڵکو سوپاسی بکەن ﴿٦﴾ ﴿وَٱذۡكُرُواْ نِعۡمَةَ ٱللَّهِ عَلَيۡكُمۡ﴾ یادی چاکەو فەزڵی خوا بکەنەوە بەسەرتانەوە. ﴿وَمِيثَٰقَهُ ٱلَّذِي وَاثَقَكُم بِهِۦٓ﴾ وە ئەو پەیمانەی کەدایمەزراندن پێی ﴿إِذۡ قُلۡتُمۡ سَمِعۡنَا وَأَطَعۡنَاۖ﴾ کاتێك کەووتتان بیستمان وگوێڕایەڵ بووین ﴿وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَۚ﴾ لەخوا بترسن ﴿إِنَّ ٱللَّهَ عَلِيمُۢ بِذَاتِ ٱلصُّدُورِ﴾ بەڕاستی خوا چاك ئاگادارە بەوەی لەسینگەکاندایە ﴿٧﴾ ﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ﴾ ئەی ئەوانەی باوەڕتان هێناوە ﴿كُونُواْ قَوَّٰمِينَ لِلَّهِ﴾ زۆر بەرێکوپێکی هەستن بەئەنجام دانی فەرمانەکانی خوا ﴿شُهَدَآءَ بِٱلۡقِسۡطِۖ﴾ شایەتی دەربن بەدادو ڕاستی ﴿وَلَا يَجۡرِمَنَّكُمۡ شَنَـَٔانُ قَوۡمٍ﴾ بارق و کینەتان لەدەستەو کۆمەڵێك هانتان نەدا ﴿عَلَىٰٓ أَلَّا تَعۡدِلُواْۚ﴾ لەسەر ئەوەی ڕاست نەڕۆن و دادگەر نەبن ﴿ٱعۡدِلُواْ هُوَ أَقۡرَبُ لِلتَّقۡوَىٰۖ﴾ دادگەربن ئەوە نزیکترەلەپارێزکاری وخواپەرستی یەوە ﴿وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَۚ﴾ وەلەخوابترسن ﴿إِنَّ ٱللَّهَ خَبِيرُۢ بِمَا تَعۡمَلُونَ﴾ بێگومان خوائاگایە بەکردەوەکانتان ﴿٨﴾ ﴿وَعَدَ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ﴾ خوابەڵێنی داوەبەوانەی بڕوایان هێناوە ﴿وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ﴾ و کردەوەی چاکەکانیان کردوە ﴿لَهُم مَّغۡفِرَةٞ﴾ بۆیان هەیە لێخۆش بوون ﴿وَأَجۡرٌ عَظِيمٞ﴾ و پاداشتێکی گەورە ﴿٩﴾

وَٱلَّذِينَ كَفَرُواْ وَكَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِنَآ أُوْلَٰٓئِكَ أَصۡحَٰبُ
ٱلۡجَحِيمِ ١٠ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱذۡكُرُواْ نِعۡمَتَ
ٱللَّهِ عَلَيۡكُمۡ إِذۡ هَمَّ قَوۡمٌ أَن يَبۡسُطُوٓاْ إِلَيۡكُمۡ أَيۡدِيَهُمۡ
فَكَفَّ أَيۡدِيَهُمۡ عَنكُمۡۖ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَۚ وَعَلَى ٱللَّهِ فَلۡيَتَوَكَّلِ
ٱلۡمُؤۡمِنُونَ ١١ ۞وَلَقَدۡ أَخَذَ ٱللَّهُ مِيثَٰقَ بَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ
وَبَعَثۡنَا مِنۡهُمُ ٱثۡنَيۡ عَشَرَ نَقِيبٗاۖ وَقَالَ ٱللَّهُ إِنِّي
مَعَكُمۡۖ لَئِنۡ أَقَمۡتُمُ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتَيۡتُمُ ٱلزَّكَوٰةَ
وَءَامَنتُم بِرُسُلِي وَعَزَّرۡتُمُوهُمۡ وَأَقۡرَضۡتُمُ ٱللَّهَ قَرۡضًا
حَسَنٗا لَّأُكَفِّرَنَّ عَنكُمۡ سَيِّـَٔاتِكُمۡ وَلَأُدۡخِلَنَّكُمۡ
جَنَّٰتٖ تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُۚ فَمَن كَفَرَ بَعۡدَ ذَٰلِكَ
مِنكُمۡ فَقَدۡ ضَلَّ سَوَآءَ ٱلسَّبِيلِ ١٢ فَبِمَا نَقۡضِهِم
مِّيثَٰقَهُمۡ لَعَنَّٰهُمۡ وَجَعَلۡنَا قُلُوبَهُمۡ قَٰسِيَةٗۖ يُحَرِّفُونَ
ٱلۡكَلِمَ عَن مَّوَاضِعِهِۦ وَنَسُواْ حَظّٗا مِّمَّا ذُكِّرُواْ
بِهِۦۚ وَلَا تَزَالُ تَطَّلِعُ عَلَىٰ خَآئِنَةٖ مِّنۡهُمۡ إِلَّا قَلِيلٗا مِّنۡهُمۡۖ
فَٱعۡفُ عَنۡهُمۡ وَٱصۡفَحۡۚ إِنَّ ٱللَّهَ يُحِبُّ ٱلۡمُحۡسِنِينَ ١٣

ثلاثة أرباع الحزب ١١

﴿وَالَّذِينَ كَفَرُوا﴾ وه ئەوانەی بڕوایان نەهێنا ﴿وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا﴾ وه ئایەتەكانی ئێمەیان بەدرۆ
دائەنا ﴿أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ﴾ ئەوانە هاوڕێی ئاگری دۆزەخـن ﴿١٠﴾ ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا﴾
ئەی ئەوانەی بڕواتان هێناوه ﴿اذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ﴾ یادی چاكە و بەهرەی خوا بكەنەوه
بەسەرتانەوه ﴿إِذْ هَمَّ قَوْمٌ﴾ كاتێك كۆمەڵێك نیازیان كرد ﴿أَنْ يَبْسُطُوا إِلَيْكُمْ أَيْدِيَهُمْ﴾ كەدەست
درێژ بكەن بۆتان ﴿فَكَفَّ أَيْدِيَهُمْ عَنْكُمْ﴾ خوایش بەرگری دەست درێژی ئەوانی لێكردن ﴿وَاتَّقُوا
اللَّهَ﴾ وه لەخوا بترسن ﴿وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ﴾ وه با بڕواداران هەرپشت بەخوا ببەستن ﴿١١﴾
﴿وَلَقَدْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَائِيلَ﴾ سوێند بەخوا، بەڕاستی خوا پەیمانی بەهێزی وەرگرت لەنەوەی
ئیسرائیل ﴿وَبَعَثْنَا مِنْهُمُ﴾ و هەڵمان بژارد لەوان ﴿اثْنَيْ عَشَرَ نَقِيبًا﴾ دوانزه چاودێر ﴿وَقَالَ
اللَّهُ﴾ وه خوا فەرمووی ﴿إِنِّي مَعَكُمْ﴾ بێگومان من لەگەڵتانم ﴿لَئِنْ أَقَمْتُمُ الصَّلَاةَ﴾ سوێند
بەخوا ئەگەر بەڕ وپێكی نوێژ بەجێ بهێنن ﴿وَآتَيْتُمُ الزَّكَاةَ﴾ و زەكات بدەن ﴿وَآمَنْتُمْ بِرُسُلِي﴾
و باوەڕ بهێنن بە نێرراوەكانم ﴿وَعَزَّرْتُمُوهُمْ﴾ وه یارمەتیان بدەن وریزیان بگرن ﴿وَأَقْرَضْتُمُ اللَّهَ﴾
وه قەرز بدەن بە (بەندەكانی) خوا وخێریان پێ بكەن ﴿قَرْضًا حَسَنًا﴾ بەقەرزدان و خێرێكی جوان
وچاك ﴿لَأُكَفِّرَنَّ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ﴾ ئەوه بێگومان گوناه و خراپە كانتان ئەسڕمەوه ﴿وَلَأُدْخِلَنَّكُمْ
جَنَّاتٍ﴾ وه ئەتان خەمه بەهەشتانێك ﴿تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ﴾ كەڕوبارەكان دێن و دەچن بەژێریاندا
﴿فَمَنْ كَفَرَ بَعْدَ ذَٰلِكَ مِنْكُمْ﴾ ئەمجا لەپاش ئەو مەرج و پەیمانە هەركەس لەئێوه بێ بڕوا ببێت
﴿فَقَدْ ضَلَّ سَوَاءَ السَّبِيلِ﴾ ئەوه بێگومان ڕێگای ڕاستی وون كردوه ﴿١٢﴾ ﴿فَبِمَا نَقْضِهِمْ مِيثَاقَهُمْ﴾
ئەمجا بەهۆی (پاش گەز بوونەوەو) هەڵوەشاندنەوەیان بۆ پەیمانەكەیان ﴿لَعَنَّاهُمْ﴾ نەفرەتمان لێ
كردن ﴿وَجَعَلْنَا قُلُوبَهُمْ قَاسِيَةً﴾ وەدڵەكانیانمان گێڕا بەدڵێكی ڕەق و ووشك ﴿يُحَرِّفُونَ الْكَلِمَ﴾
ووتە و فەرموودەی خوا لادەدەن ﴿عَنْ مَوَاضِعِهِ﴾ لە شوێنەكانی خۆی ﴿وَنَسُوا حَظًّا مِمَّا ذُكِّرُوا
بِهِ﴾ وه لەبیریان كرد بەشێكی زۆرلەوەی كەئامۆژگاری كرابوون پێی ﴿وَلَا تَزَالُ﴾ بێ كۆتایی
ودواهاتن (بەردەوام) ﴿تَطَّلِعُ عَلَىٰ خَائِنَةٍ مِنْهُمْ﴾ ئاگادار ئەبی بەسەر ناپاكی وكردەوەی ناپاكیانەوه
(وبەردەوام خەریكی فڕ وفێڵ وناپاكین) ﴿إِلَّا قَلِيلًا مِنْهُمْ﴾ مەگەر كەمێك لەوان نەبێت (كە ئەمە
پیشەیان نی یە) ﴿فَاعْفُ عَنْهُمْ وَاصْفَحْ﴾ جا ببورە لێیان و چاو پۆشی بكە ﴿إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ﴾
بەڕاستی خوا چاكەكەرانی خۆش دەوێت ﴿١٣﴾

وَمِنَ ٱلَّذِينَ قَالُوٓاْ إِنَّا نَصَٰرَىٰٓ أَخَذۡنَا مِيثَٰقَهُمۡ فَنَسُواْ
حَظّٗا مِّمَّا ذُكِّرُواْ بِهِۦ فَأَغۡرَيۡنَا بَيۡنَهُمُ ٱلۡعَدَاوَةَ
وَٱلۡبَغۡضَآءَ إِلَىٰ يَوۡمِ ٱلۡقِيَٰمَةِۚ وَسَوۡفَ يُنَبِّئُهُمُ ٱللَّهُ
بِمَا كَانُواْ يَصۡنَعُونَ ١٤ يَٰٓأَهۡلَ ٱلۡكِتَٰبِ قَدۡ
جَآءَكُمۡ رَسُولُنَا يُبَيِّنُ لَكُمۡ كَثِيرٗا مِّمَّا
كُنتُمۡ تُخۡفُونَ مِنَ ٱلۡكِتَٰبِ وَيَعۡفُواْ عَن كَثِيرٖۚ
قَدۡ جَآءَكُم مِّنَ ٱللَّهِ نُورٞ وَكِتَٰبٞ مُّبِينٞ ١٥
يَهۡدِي بِهِ ٱللَّهُ مَنِ ٱتَّبَعَ رِضۡوَٰنَهُۥ سُبُلَ ٱلسَّلَٰمِ
وَيُخۡرِجُهُم مِّنَ ٱلظُّلُمَٰتِ إِلَى ٱلنُّورِ بِإِذۡنِهِۦ
وَيَهۡدِيهِمۡ إِلَىٰ صِرَٰطٖ مُّسۡتَقِيمٖ ١٦ لَّقَدۡ كَفَرَ
ٱلَّذِينَ قَالُوٓاْ إِنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلۡمَسِيحُ ٱبۡنُ مَرۡيَمَۚ
قُلۡ فَمَن يَمۡلِكُ مِنَ ٱللَّهِ شَيۡـًٔا إِنۡ أَرَادَ أَن يُهۡلِكَ
ٱلۡمَسِيحَ ٱبۡنَ مَرۡيَمَ وَأُمَّهُۥ وَمَن فِي ٱلۡأَرۡضِ
جَمِيعٗاۗ وَلِلَّهِ مُلۡكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ وَمَا بَيۡنَهُمَاۚ
يَخۡلُقُ مَا يَشَآءُۚ وَٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٞ ١٧

﴿وَمِنَ ٱلَّذِينَ قَالُوٓاْ﴾ وە لەوانەی کەدەیان ووت ﴿إِنَّا نَصَٰرَىٰٓ﴾ ئێمە گاوورین ﴿أَخَذۡنَا مِيثَٰقَهُمۡ﴾ بەڵێن و پەیمانی بەهێزمان لێ وەرگرتن ﴿فَنَسُواْ حَظّٗا مِّمَّا ذُكِّرُواْ بِهِۦ﴾ بەلام بەشێکی گەورە لەوەی کەئامۆژگاری کران پێی (لەسەر زمانی عیسی) لەبیریان چوو ﴿فَأَغۡرَيۡنَا بَيۡنَهُمُ ٱلۡعَدَاوَةَ وَٱلۡبَغۡضَآءَ﴾ بەهۆی ئەوەوە دوژمنایەتی وکینەبەریمان خستە نێوانیان ﴿إِلَىٰ يَوۡمِ ٱلۡقِيَٰمَةِۚ﴾ تاڕۆژی دوایی ﴿وَسَوۡفَ يُنَبِّئُهُمُ ٱللَّهُ﴾ وە لەمەودوا خوا هەواڵیان پێدەدات ﴿بِمَا كَانُواْ يَصۡنَعُونَ﴾ بەوەی کەدەیانکرد (لەجیهان دا) ﴿١٤﴾ ﴿يَٰٓأَهۡلَ ٱلۡكِتَٰبِ﴾ ئەی نامەدارەکان (ئەهلی کتاب) ﴿قَدۡ جَآءَكُمۡ رَسُولُنَا﴾ بێگومان نێرراومان هاتووە بۆ ئێوە ﴿يُبَيِّنُ لَكُمۡ﴾ ڕوونی دەکاتەوە بۆتان ﴿كَثِيرٗا مِّمَّا كُنتُمۡ تُخۡفُونَ﴾ زۆری لەوەی کەئێوە دەتان شاردەوە ﴿مِنَ ٱلۡكِتَٰبِ﴾ لەکتێب (ی تەورات و ئینجیل) دا ﴿وَيَعۡفُواْ عَن كَثِيرٖۚ﴾ وەچاو پۆشی دەکات لەزۆریك لەوانە ﴿قَدۡ جَآءَكُم مِّنَ ٱللَّهِ﴾ بێگومان بۆتان هاتووە لەلایەن خواوە ﴿نُورٞ وَكِتَٰبٞ مُّبِينٞ﴾ ڕووناکی یەکی گەورەو نامەیەکی ڕوون کەرەوە ﴿١٥﴾ ﴿يَهۡدِي بِهِ ٱللَّهُ مَنِ ٱتَّبَعَ رِضۡوَٰنَهُۥ﴾ خوا ڕێنموونی کەسێکی پێ دەکات شوێن ڕەزامەندی ئەو بکەوێت ﴿سُبُلَ ٱلسَّلَٰمِ﴾ بۆڕێگەکانی ئارامی و ئاشتی ﴿وَيُخۡرِجُهُم﴾ وەدەریان دەهێنێت ﴿مِّنَ ٱلظُّلُمَٰتِ إِلَى ٱلنُّورِ﴾ لەتاریکی یەکانی (بێ باوەڕیەوە) بۆ ناو ڕووناکی (ئیمان و ئیسلام) ﴿بِإِذۡنِهِۦ﴾ بە فەرمانی خۆی ﴿وَيَهۡدِيهِمۡ﴾ وە ڕێنموونیان دەکات ﴿إِلَىٰ صِرَٰطٖ مُّسۡتَقِيمٖ﴾ بۆ ڕێگای ڕاست ﴿١٦﴾ ﴿لَّقَدۡ كَفَرَ ٱلَّذِينَ قَالُوٓاْ﴾ سوێند بەخوا بەڕاستی بێ باوەڕبوون ئەوانەی کەووتیان ﴿إِنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلۡمَسِيحُ ٱبۡنُ مَرۡيَمَۚ﴾ بەڕاستی خوا هەر مەسیحی (عیسی) کوڕی مەریەمە ﴿قُلۡ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) بڵێ ﴿فَمَن يَمۡلِكُ مِنَ ٱللَّهِ شَيۡـًٔا﴾ ئەوە کێ دەتوانێت ڕێی هیچ شتێك بگرێت لەخوا ﴿إِنۡ أَرَادَ أَن يُهۡلِكَ ٱلۡمَسِيحَ ٱبۡنَ مَرۡيَمَ﴾ ئەگەر بیەوێت مەسیحی کوڕی مەریەم لەناو ببات ﴿وَأُمَّهُۥ وَمَن فِي ٱلۡأَرۡضِ جَمِيعٗاۗ﴾ هەروەها دایکی و هەرچی کەسیش لەزەویی دا هەیە ﴿وَلِلَّهِ مُلۡكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ﴾ وەهەر بۆ خوایە خاوەن دارێتی ئاسمانەکان و زەوی ومولکی ئەون ﴿وَمَا بَيۡنَهُمَاۚ﴾ و هەرچی وا لە نێوانیاندا ﴿يَخۡلُقُ مَا يَشَآءُۚ﴾ دروست ئەکاو دائەهێنێت هەرچی بیەوێت ﴿وَٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٞ﴾ وەخوا بەسەر هەموو شتێکدا بەتوانایە ﴿١٧﴾

وَقَالَتِ ٱلۡيَهُودُ وَٱلنَّصَٰرَىٰ نَحۡنُ أَبۡنَٰٓؤُاْ ٱللَّهِ وَأَحِبَّٰٓؤُهُۥۚ قُلۡ
فَلِمَ يُعَذِّبُكُم بِذُنُوبِكُمۖ بَلۡ أَنتُم بَشَرٞ مِّمَّنۡ خَلَقَۚ يَغۡفِرُ لِمَن
يَشَآءُ وَيُعَذِّبُ مَن يَشَآءُۚ وَلِلَّهِ مُلۡكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ
وَمَا بَيۡنَهُمَاۖ وَإِلَيۡهِ ٱلۡمَصِيرُ ١٨ يَٰٓأَهۡلَ ٱلۡكِتَٰبِ قَدۡ جَآءَكُمۡ
رَسُولُنَا يُبَيِّنُ لَكُمۡ عَلَىٰ فَتۡرَةٖ مِّنَ ٱلرُّسُلِ أَن تَقُولُواْ مَا جَآءَنَا
مِنۢ بَشِيرٖ وَلَا نَذِيرٖۖ فَقَدۡ جَآءَكُم بَشِيرٞ وَنَذِيرٞۗ وَٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ
شَيۡءٖ قَدِيرٞ ١٩ وَإِذۡ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوۡمِهِۦ يَٰقَوۡمِ ٱذۡكُرُواْ
نِعۡمَةَ ٱللَّهِ عَلَيۡكُمۡ إِذۡ جَعَلَ فِيكُمۡ أَنۢبِيَآءَ وَجَعَلَكُم مُّلُوكٗا
وَءَاتَىٰكُم مَّا لَمۡ يُؤۡتِ أَحَدٗا مِّنَ ٱلۡعَٰلَمِينَ ٢٠ يَٰقَوۡمِ ٱدۡخُلُواْ
ٱلۡأَرۡضَ ٱلۡمُقَدَّسَةَ ٱلَّتِي كَتَبَ ٱللَّهُ لَكُمۡ وَلَا تَرۡتَدُّواْ
عَلَىٰٓ أَدۡبَارِكُمۡ فَتَنقَلِبُواْ خَٰسِرِينَ ٢١ قَالُواْ يَٰمُوسَىٰٓ إِنَّ
فِيهَا قَوۡمٗا جَبَّارِينَ وَإِنَّا لَن نَّدۡخُلَهَا حَتَّىٰ يَخۡرُجُواْ مِنۡهَا فَإِن
يَخۡرُجُواْ مِنۡهَا فَإِنَّا دَٰخِلُونَ ٢٢ قَالَ رَجُلَانِ مِنَ ٱلَّذِينَ يَخَافُونَ
أَنۡعَمَ ٱللَّهُ عَلَيۡهِمَا ٱدۡخُلُواْ عَلَيۡهِمُ ٱلۡبَابَ فَإِذَا دَخَلۡتُمُوهُ فَإِنَّكُمۡ
غَٰلِبُونَۚ وَعَلَى ٱللَّهِ فَتَوَكَّلُوٓاْ إِن كُنتُم مُّؤۡمِنِينَ ٢٣

﴿وَقَالَتِ ٱلۡيَهُودُ وَٱلنَّصَٰرَىٰ﴾ جووله‌كه‌ و گاووره‌كان ده‌یان ووت ﴿نَحۡنُ أَبۡنَٰٓؤُاْ ٱللَّهِ وَأَحِبَّٰٓؤُهُۥۚ﴾ ئێمه‌ كوڕان و خۆشه‌ویستانی خواین ﴿قُلۡ فَلِمَ يُعَذِّبُكُم بِذُنُوبِكُمۖ﴾ بڵێ ده‌ی بۆچی سزاتان ده‌دات به‌هۆی گوناهه‌ كانتانه‌وه‌ ﴿بَلۡ أَنتُم بَشَرٌ﴾ (نه‌خێر ڕاست نی یه‌) به‌ڵكو ئێوه‌ مرۆڤێكن ﴿مِّمَّنۡ خَلَقَۚ﴾ له‌و مرۆڤانه‌ی كه‌خوا دروستی كردون ﴿يَغۡفِرُ لِمَن يَشَآءُ﴾ خۆش ئه‌بێت له‌هه‌ر كه‌س بیه‌وێت ﴿وَيُعَذِّبُ مَن يَشَآءُۚ﴾ و سزای هه‌ركه‌سیش ئه‌دات كه‌بیه‌وێت ﴿وَلِلَّهِ مُلۡكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ وَمَا بَيۡنَهُمَاۖ﴾ و هه‌ر بۆ خوایه‌ موڵكی ئاسمانه‌كان و زه‌وی وه‌هه‌رچی واله‌ نێوانیاندا ﴿وَإِلَيۡهِ ٱلۡمَصِيرُ﴾ وه‌ هه‌ر بۆ لای ئه‌ویشه‌ گه‌ڕانه‌وه‌ ﴿١٨﴾ ﴿يَٰٓأَهۡلَ ٱلۡكِتَٰبِ﴾ ئه‌ی نامه‌ داره‌كـان ﴿قَدۡ جَآءَكُمۡ رَسُولُنَا﴾ بێگومان نێرراوه‌كه‌مان هات بۆ ناوتان ﴿يُبَيِّنُ لَكُمۡ﴾ (به‌رنامه‌ی خوا) ڕوون ده‌كاته‌وه‌ بۆتان ﴿عَلَىٰ فَتۡرَةٖ مِّنَ ٱلرُّسُلِ﴾ پاش ماوه‌یه‌ك له‌ناردنی پێغه‌مبه‌ران ﴿أَن تَقُولُواْ﴾ له‌به‌ر ئه‌وه‌ی نه‌ڵێن: ﴿مَا جَآءَنَا مِنۢ بَشِيرٖ وَلَا نَذِيرٖۖ﴾ نه‌هات بۆ لامان هیچ مژده‌ده‌رو ترسێنه‌رێك ﴿فَقَدۡ جَآءَكُم بَشِيرٞ وَنَذِيرٞۗ﴾ ئه‌وه‌تا بێگومان مژده‌ ده‌رو ترسێنه‌رتان بۆ هاتووه‌ ﴿وَٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٞ﴾ وه‌خوا به‌توانا و ده‌سه‌ڵات داره‌ به‌سه‌ر هه‌موو شتێكدا ﴿١٩﴾ ﴿وَإِذۡ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوۡمِهِۦ﴾ باسی ئه‌و كاته‌ بكه‌ كه‌مووسا فه‌رمووی به‌گه‌له‌كه‌ی ﴿يَٰقَوۡمِ ٱذۡكُرُواْ نِعۡمَةَ ٱللَّهِ عَلَيۡكُمۡ﴾ ئه‌ی گه‌له‌كه‌م بیری چاكه‌و به‌هره‌ی خوا بكه‌نه‌وه‌ به‌سه‌رتانه‌وه‌ ﴿إِذۡ جَعَلَ فِيكُمۡ أَنۢبِيَآءَ﴾ كاتێك كه‌پێغه‌مبه‌رانی تێدا هه‌ڵخستوون ﴿وَجَعَلَكُم مُّلُوكٗا﴾ وه‌ چه‌ندینی كردوون به‌پادشا ومه‌لیك ﴿وَءَاتَىٰكُم مَّا لَمۡ يُؤۡتِ أَحَدٗا﴾ وه‌ شتێكی پێ به‌خشیوون كه‌ نه‌ی به‌خشیووه‌ به‌هیچ كه‌س ﴿مِّنَ ٱلۡعَٰلَمِينَ﴾ له‌جیهانیان ﴿٢٠﴾ ﴿يَٰقَوۡمِ﴾ ئه‌ی گه‌له‌كه‌م ﴿ٱدۡخُلُواْ ٱلۡأَرۡضَ ٱلۡمُقَدَّسَةَ﴾ بچنه‌ ناو ئه‌و خاكه‌ پیرۆزه‌ی (پاكراوه‌ته‌وه‌ له‌بت په‌رستی كه‌ مه‌به‌ست پێی بیت المقدسه‌) ﴿ٱلَّتِي كَتَبَ ٱللَّهُ لَكُمۡ﴾ كه‌خوا بڕیاری داوه‌ بۆتان ﴿وَلَا تَرۡتَدُّواْ عَلَىٰٓ أَدۡبَارِكُمۡ﴾ وه‌ پاشه‌وپاش وه‌رنه‌گه‌ڕێنه‌وه‌ له‌ئاینه‌كه‌تان ﴿فَتَنقَلِبُواْ خَٰسِرِينَ﴾ (ئه‌گه‌ر بگه‌ڕێنه‌وه‌) ئه‌وه‌ به‌زیانباری و نائومێدی ئه‌گه‌ڕێنه‌وه‌ ﴿٢١﴾ ﴿قَالُواْ يَٰمُوسَىٰٓ﴾ ووتیان ئه‌ی مووسا ﴿إِنَّ فِيهَا قَوۡمٗا جَبَّارِينَ﴾ به‌ڕاستی گه‌لێكی زۆر دارو سته‌مكار له‌و شاره‌ دایه‌ ﴿وَإِنَّا لَن نَّدۡخُلَهَا﴾ وه‌ ئێمه‌ هه‌رگیز ناچینه‌ ناوی ﴿حَتَّىٰ يَخۡرُجُواْ مِنۡهَا﴾ تا ئه‌وان لێ ی ده‌رنه‌چن ﴿فَإِن يَخۡرُجُواْ مِنۡهَا﴾ ئه‌مجا ئه‌گه‌ر ئه‌وان لێی ده‌رچوون ﴿فَإِنَّا دَٰخِلُونَ﴾ ئه‌و كاته‌ بێگومان ئێمه‌ تێی ئه‌چین ﴿٢٢﴾ ﴿قَالَ رَجُلَانِ﴾ دوو پیاو ووتیان: ﴿مِنَ ٱلَّذِينَ يَخَافُونَ﴾ له‌وانه‌ی له‌خوا ده‌ترسان ﴿أَنۡعَمَ ٱللَّهُ عَلَيۡهِمَا﴾ وه‌خوا چاكه‌ی ئیمانی ڕشت بوو به‌سه‌ریاندا ﴿ٱدۡخُلُواْ عَلَيۡهِمُ ٱلۡبَابَ﴾ بده‌ن به‌سه‌ریاندا له‌قاپی شاره‌وه‌ بچنه‌ ژوره‌وه‌ ﴿فَإِذَا دَخَلۡتُمُوهُ فَإِنَّكُمۡ غَٰلِبُونَۚ﴾ جا ئه‌گه‌ر چوونه‌ ناویه‌وه‌ ئه‌وه‌ به‌ڕاستی ئێوه‌ زاڵ ده‌بن به‌سه‌ریاندا ﴿وَعَلَى ٱللَّهِ فَتَوَكَّلُوٓاْ﴾ وه‌پشت هه‌ر به‌خوا ببه‌ستن ﴿إِن كُنتُم مُّؤۡمِنِينَ﴾ ئه‌گه‌ر ئێوه‌ باوه‌ڕدارن ﴿٢٣﴾

قَالُوا۟ يَـٰمُوسَىٰٓ إِنَّا لَن نَّدْخُلَهَآ أَبَدًا مَّا دَامُوا۟ فِيهَا فَٱذْهَبْ
أَنتَ وَرَبُّكَ فَقَـٰتِلَآ إِنَّا هَـٰهُنَا قَـٰعِدُونَ ﴿٢٤﴾ قَالَ رَبِّ إِنِّى
لَآ أَمْلِكُ إِلَّا نَفْسِى وَأَخِى ۖ فَٱفْرُقْ بَيْنَنَا وَبَيْنَ ٱلْقَوْمِ
ٱلْفَـٰسِقِينَ ﴿٢٥﴾ قَالَ فَإِنَّهَا مُحَرَّمَةٌ عَلَيْهِمْ ۛ أَرْبَعِينَ سَنَةً ۛ
يَتِيهُونَ فِى ٱلْأَرْضِ ۚ فَلَا تَأْسَ عَلَى ٱلْقَوْمِ ٱلْفَـٰسِقِينَ
﴿٢٦﴾ ۞ وَٱتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَأَ ٱبْنَىْ ءَادَمَ بِٱلْحَقِّ إِذْ قَرَّبَا قُرْبَانًا فَتُقُبِّلَ
مِنْ أَحَدِهِمَا وَلَمْ يُتَقَبَّلْ مِنَ ٱلْـَٔاخَرِ قَالَ لَأَقْتُلَنَّكَ ۖ
قَالَ إِنَّمَا يَتَقَبَّلُ ٱللَّهُ مِنَ ٱلْمُتَّقِينَ ﴿٢٧﴾ لَئِنۢ بَسَطتَ إِلَىَّ يَدَكَ
لِتَقْتُلَنِى مَآ أَنَا۠ بِبَاسِطٍ يَدِىَ إِلَيْكَ لِأَقْتُلَكَ ۖ إِنِّىٓ أَخَافُ ٱللَّهَ
رَبَّ ٱلْعَـٰلَمِينَ ﴿٢٨﴾ إِنِّىٓ أُرِيدُ أَن تَبُوٓأَ بِإِثْمِى وَإِثْمِكَ فَتَكُونَ
مِنْ أَصْحَـٰبِ ٱلنَّارِ ۚ وَذَٰلِكَ جَزَٰٓؤُا۟ ٱلظَّـٰلِمِينَ ﴿٢٩﴾ فَطَوَّعَتْ
لَهُۥ نَفْسُهُۥ قَتْلَ أَخِيهِ فَقَتَلَهُۥ فَأَصْبَحَ مِنَ ٱلْخَـٰسِرِينَ ﴿٣٠﴾
فَبَعَثَ ٱللَّهُ غُرَابًا يَبْحَثُ فِى ٱلْأَرْضِ لِيُرِيَهُۥ كَيْفَ يُوَٰرِى
سَوْءَةَ أَخِيهِ ۚ قَالَ يَـٰوَيْلَتَىٰٓ أَعَجَزْتُ أَنْ أَكُونَ مِثْلَ هَـٰذَا
ٱلْغُرَابِ فَأُوَٰرِىَ سَوْءَةَ أَخِى ۖ فَأَصْبَحَ مِنَ ٱلنَّـٰدِمِينَ ﴿٣١﴾

الحِزبُ ١٢

﴿قَالُواْ يَٰمُوسَىٰٓ﴾ وتیان ئەی مووسا﴿إِنَّا لَن نَّدۡخُلَهَآ أَبَدٗا﴾ بەڕاستی ئێمە هەرگیز ناچینە ناو ئەوشارە ﴿مَّا دَامُواْ فِيهَا﴾ تائەوان تێیدابن ﴿فَٱذۡهَبۡ أَنتَ وَرَبُّكَ فَقَٰتِلَآ﴾ کەواتە بڕۆ خۆت و پەروەردگارت لەدژیان جەنگ بکەن﴿إِنَّا هَٰهُنَا قَٰعِدُونَ﴾ بێگومان ئێمە لێرە دانیشتووین ﴿٢٤﴾ ﴿قَالَ﴾(مووسا) وتی﴿رَبِّ إِنِّي لَآ أَمۡلِكُ﴾ ئەی پەروەردگارم بەڕاستی من خاوەنی هیچ کەسێك نیم﴿إِلَّا نَفۡسِي وَأَخِيۖ﴾ بێجگە لەخۆم و براکەم نەبێت﴿فَٱفۡرُقۡ بَيۡنَنَا وَبَيۡنَ ٱلۡقَوۡمِ﴾ کەواتە جیایی بخەرە نێوان ئێمەو ئەوگەلەی ﴿ٱلۡفَٰسِقِينَ﴾ کە لەسنووری خوا دەرچـــوون ﴿٢٥﴾ ﴿قَالَ فَإِنَّهَا مُحَرَّمَةٌ عَلَيۡهِمۡۛ﴾ (خوا) فەرمووی بەڕاستی ئەو (خاکە پیرۆزەی بيت المقدس) قەدەغە کراوە لەسەریان﴿أَرۡبَعِينَ سَنَةٗۛ﴾ ماوەی چل ساڵ ﴿يَتِيهُونَ فِي ٱلۡأَرۡضِۚ﴾ بەسەر گەردانی دەخولێنەوە بەسەر زەویدا ﴿فَلَا تَأۡسَ عَلَى ٱلۡقَوۡمِ ٱلۡفَٰسِقِينَ﴾ بۆیە خەم مەخۆ لەسەر ئەو گەلەی کەلە سنووری خوا دەرچوون ﴿٢٦﴾ ﴿وَٱتۡلُ عَلَيۡهِمۡ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) بخوێنەرەوە بەسەریاندا ﴿نَبَأَ ٱبۡنَيۡ ءَادَمَ بِٱلۡحَقِّ﴾ هەواڵی دوو کوڕەکەی ئادەم کە حەق و ڕاستە ﴿إِذۡ قَرَّبَا قُرۡبَانٗا﴾ کاتێك هەردووکیان دوو جۆرە قوربانی یان کرد ﴿فَتُقُبِّلَ مِنۡ أَحَدِهِمَا﴾ ئەمجا لەیەکێکیان وەرگیرا ﴿وَلَمۡ يُتَقَبَّلۡ مِنَ ٱلۡأٓخَرِ﴾ وە لەوی تریان وەرنەگیرا ﴿قَالَ لَأَقۡتُلَنَّكَۖ﴾ (ئەوەیان لێی گیرا نەکرا) وتی بێگومان دەبێ هەر بتکوژم ﴿قَالَ إِنَّمَا يَتَقَبَّلُ ٱللَّهُ مِنَ ٱلۡمُتَّقِينَ﴾ ئەویش وتی خوا (قوربانی) تەنها لەپارێزکاران و لەخواترسان گیرا دەکات ﴿٢٧﴾ ﴿لَئِنۢ بَسَطتَ إِلَيَّ يَدَكَ﴾ سوێند بەخوا ئەگەر تۆ دەستم بۆ درێژکەی ﴿لِتَقۡتُلَنِي﴾ بۆ ئەوەی بمکوژی ﴿مَآ أَنَا۠ بِبَاسِطٖ يَدِيَ إِلَيۡكَ لِأَقۡتُلَكَۖ﴾ من دەست درێژ ناکەم بۆ تۆ بۆ ئەوەی بتکوژم ﴿إِنِّيٓ أَخَافُ ٱللَّهَ﴾ بەڕاستی من لەخوا ئەترسم ﴿رَبَّ ٱلۡعَٰلَمِينَ﴾ کە پەروەردگاری هەموو جیهانیانە ﴿٢٨﴾ ﴿إِنِّيٓ أُرِيدُ﴾ بەڕاستی من دەمەوێت ﴿أَن تَبُوٓأَ بِإِثۡمِي وَإِثۡمِكَ﴾ کە تۆ بگەڕێیتەوە (بۆلای خوا) بەگوناهی من و خۆیشتەوە﴿فَتَكُونَ مِنۡ أَصۡحَٰبِ ٱلنَّارِۚ﴾ ئەوسا تۆ لەهاوەڵانی دۆزەخ دەبیت ﴿وَذَٰلِكَ جَزَٰٓؤُاْ ٱلظَّٰلِمِينَ﴾ هەر ئەوەش پاداشتی ستەم کارانە ﴿٢٩﴾ ﴿فَطَوَّعَتۡ لَهُۥ نَفۡسُهُۥ﴾ ئەمجا دەرونی(ئەو تاوانبارە) هانی دا ﴿قَتۡلَ أَخِيهِ﴾ بۆ کوشتنی براکەی ﴿فَقَتَلَهُۥ﴾ وە کوشتی ﴿فَأَصۡبَحَ مِنَ ٱلۡخَٰسِرِينَ﴾ بەهۆی یەوە چووە ڕیزی زیان باران وخەسارومەندان ﴿٣٠﴾ ﴿فَبَعَثَ ٱللَّهُ غُرَابٗا﴾پاشان خوا قەلە ڕەشێکی نارد ﴿يَبۡحَثُ فِي ٱلۡأَرۡضِ﴾ لەزەویدا چاڵی هەڵئەکەند (بۆ قەلە ڕەشێکی مردارەوە بوو) ﴿لِيُرِيَهُۥ كَيۡفَ يُوَٰرِي سَوۡءَةَ أَخِيهِۚ﴾ بۆ ئەوەی نیشانی بدات کەچۆن لەشی براکەی بشارێتەوە ﴿قَالَ يَٰوَيۡلَتَىٰٓ﴾ وتی ئای داخی سەختم وتیاچوون بۆ من ﴿أَعَجَزۡتُ أَنۡ أَكُونَ مِثۡلَ هَٰذَا ٱلۡغُرَابِ﴾ بۆ من دەستە پاچە بووم لەوەی وەك ئەم قەلەڕەشەبم؟ ﴿فَأُوَٰرِيَ سَوۡءَةَ أَخِيۖ﴾ تا تەرم و عەورەتی براکەم بشارمەوە ﴿فَأَصۡبَحَ مِنَ ٱلنَّٰدِمِينَ﴾ ئەوسا چووە ڕیزی پەشیمان بوانەوە ﴿٣١﴾

مِنۡ أَجۡلِ ذَٰلِكَ كَتَبۡنَا عَلَىٰ بَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ أَنَّهُۥ مَن قَتَلَ
نَفۡسَۢا بِغَيۡرِ نَفۡسٍ أَوۡ فَسَادٖ فِي ٱلۡأَرۡضِ فَكَأَنَّمَا قَتَلَ
ٱلنَّاسَ جَمِيعٗا وَمَنۡ أَحۡيَاهَا فَكَأَنَّمَآ أَحۡيَا ٱلنَّاسَ
جَمِيعٗاۚ وَلَقَدۡ جَآءَتۡهُمۡ رُسُلُنَا بِٱلۡبَيِّنَٰتِ ثُمَّ إِنَّ كَثِيرٗا
مِّنۡهُم بَعۡدَ ذَٰلِكَ فِي ٱلۡأَرۡضِ لَمُسۡرِفُونَ ٣٢ إِنَّمَا
جَزَٰٓؤُاْ ٱلَّذِينَ يُحَارِبُونَ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ وَيَسۡعَوۡنَ فِي
ٱلۡأَرۡضِ فَسَادًا أَن يُقَتَّلُوٓاْ أَوۡ يُصَلَّبُوٓاْ أَوۡ تُقَطَّعَ أَيۡدِيهِمۡ
وَأَرۡجُلُهُم مِّنۡ خِلَٰفٍ أَوۡ يُنفَوۡاْ مِنَ ٱلۡأَرۡضِۚ ذَٰلِكَ
لَهُمۡ خِزۡيٞ فِي ٱلدُّنۡيَاۖ وَلَهُمۡ فِي ٱلۡأٓخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ
٣٣ إِلَّا ٱلَّذِينَ تَابُواْ مِن قَبۡلِ أَن تَقۡدِرُواْ عَلَيۡهِمۡۖ فَٱعۡلَمُوٓاْ
أَنَّ ٱللَّهَ غَفُورٞ رَّحِيمٞ ٣٤ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱتَّقُواْ
ٱللَّهَ وَٱبۡتَغُوٓاْ إِلَيۡهِ ٱلۡوَسِيلَةَ وَجَٰهِدُواْ فِي سَبِيلِهِۦ
لَعَلَّكُمۡ تُفۡلِحُونَ ٣٥ إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ لَوۡ أَنَّ لَهُم
مَّا فِي ٱلۡأَرۡضِ جَمِيعٗا وَمِثۡلَهُۥ مَعَهُۥ لِيَفۡتَدُواْ بِهِۦ مِنۡ
عَذَابِ يَوۡمِ ٱلۡقِيَٰمَةِ مَا تُقُبِّلَ مِنۡهُمۡۖ وَلَهُمۡ عَذَابٌ أَلِيمٞ ٣٦

﴿مِنۡ أَجۡلِ ذَٰلِكَ﴾ هەر لەبەر ئەوە(ی کەلەو داستانەدا باسکرا) ﴿كَتَبۡنَا عَلَىٰ بَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ﴾ پێویستمان کرد لەسەرنەوەی ئیسرائیل ﴿أَنَّهُۥ﴾ کەبێگومان بڕیار ئەمەیە ﴿مَن قَتَلَ نَفۡسَۢا﴾ ئەوەی تەنیا کەسێك بکوژێت ﴿بِغَيۡرِ نَفۡسٍ﴾ لەتۆڵەی کەسێکی کوژراودا نەبێت ﴿أَوۡ فَسَادٖ فِي ٱلۡأَرۡضِ﴾ یان تۆڵەی خراپە کاری و ئاژاوە بنێتەوە لەسەر زەوی دا ﴿فَكَأَنَّمَا قَتَلَ ٱلنَّاسَ جَمِيعٗا﴾ ئەوە وەك ئەوەوایە هەموو خەڵکی کوشتبێت ﴿وَمَنۡ أَحۡيَاهَا﴾ ئەوەش بێ تاوانێك ڕزگار کات لەکوژران ﴿فَكَأَنَّمَآ أَحۡيَا ٱلنَّاسَ جَمِيعٗاۚ﴾ ئەوە وەك ئەوەوایە هەموو ئادەمی ڕزگار کردبێت و زیندووی کردبنەوە ﴿وَلَقَدۡ جَآءَتۡهُمۡ رُسُلُنَا بِٱلۡبَيِّنَٰتِ﴾ سوێند بەخوا بێگومان، پێغەمبەرەکانمان هاتن بۆلایان بەبەڵگە ڕوونەکانەوە ﴿ثُمَّ إِنَّ كَثِيرٗا مِّنۡهُم بَعۡدَ ذَٰلِكَ﴾ کەچی لەپاش ئەوە زۆرێك لەوانە ﴿فِي ٱلۡأَرۡضِ لَمُسۡرِفُونَ﴾ زیادە ڕەویان کرد لەزەویدا ﴿٣٢﴾ ﴿إِنَّمَا جَزَٰٓؤُاْ ٱلَّذِينَ﴾ بەڕاستی تۆڵەی ئەوانەی ﴿يُحَارِبُونَ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ﴾ کە جەنگ و دوژمنایەتی ئەکەن لەگەڵ خواو پێغەمبەرەکەی دا ﴿وَيَسۡعَوۡنَ فِي ٱلۡأَرۡضِ فَسَادًا﴾ وە هەوڵ ئەدەن لەزەویدا خراپە بڵاوبکەنەوە ﴿أَن يُقَتَّلُوٓاْ﴾ (ئەوە تۆڵەیان) ئەوەیە بکوژرێن ﴿أَوۡ يُصَلَّبُوٓاْ﴾ یا هەڵبواسرێن بەدارا ﴿أَوۡ تُقَطَّعَ أَيۡدِيهِمۡ وَأَرۡجُلُهُم﴾ یان دەست وقاچیان ببڕدرێت ﴿مِّنۡ خِلَٰفٍ﴾ بەپێچەوانەوە (ڕاست وچەپ) ﴿أَوۡ يُنفَوۡاْ مِنَ ٱلۡأَرۡضِۚ﴾ یان دوور بخرێنەوە لەووڵات ﴿ذَٰلِكَ لَهُمۡ خِزۡيٞ فِي ٱلدُّنۡيَاۖ﴾ ئەمە زەبونی و ئابڕو بردنیانە لە جیهاندا ﴿وَلَهُمۡ فِي ٱلۡأٓخِرَةِ﴾ لە دوارۆژیشدا بۆیان هەیە ﴿عَذَابٌ عَظِيمٌ﴾ سزایەکی گەورە ﴿٣٣﴾ ﴿إِلَّا ٱلَّذِينَ تَابُواْ﴾ بێجگەلەوانەی تەوبەیان کردووە ﴿مِن قَبۡلِ أَن تَقۡدِرُواْ عَلَيۡهِمۡۖ﴾ لەپێش ئەوەی دەسەڵاتتان ببێت بەسەریاندا ﴿فَٱعۡلَمُوٓاْ﴾ تا بزانن ﴿أَنَّ ٱللَّهَ غَفُورٞ رَّحِيمٞ﴾ کەبەڕاستی خوا لێ بوردەی میهرەبانە ﴿٣٤﴾ ﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ﴾ ئەی ئەوانەی بڕواتان هێناوە ﴿ٱتَّقُواْ ٱللَّهَ﴾ لەخوا بترسن ﴿وَٱبۡتَغُوٓاْ إِلَيۡهِ ٱلۡوَسِيلَةَ﴾ بگەڕێن بەدوای هەموو هۆکارێکدا کەنزیکتان بخاتەوە لەخوا ﴿وَجَٰهِدُواْ فِي سَبِيلِهِۦ﴾ وەتێ بکۆشن وخەبات بکەن لەڕێگەی خوادا ﴿لَعَلَّكُمۡ تُفۡلِحُونَ﴾ بەئومێدی ڕزگار بونتان ﴿٣٥﴾ ﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ﴾ بەڕاستی ئەوانەی کە لەجیهاندا بێ بڕوا بوون ﴿لَوۡ أَنَّ لَهُم﴾ ئەگەر ببنە خاوەنی ﴿مَّا فِي ٱلۡأَرۡضِ جَمِيعٗا﴾ هەرچی لەزەویدایە هەمووی ﴿وَمِثۡلَهُۥ مَعَهُۥ﴾ ئەوەندەی تریشی لەگەڵ بێت ﴿لِيَفۡتَدُواْ بِهِۦ مِنۡ عَذَابِ يَوۡمِ ٱلۡقِيَٰمَةِ﴾ بۆ ئەوەی خۆیانی پێ بکڕنەوە و ڕزگار کەن لەسزای ڕۆژی دوایی وبیبەخشن بۆ ڕزگار بوونیان ﴿مَا تُقُبِّلَ مِنۡهُمۡۖ﴾ لێ یان وەرناگیرێت ﴿وَلَهُمۡ عَذَابٌ أَلِيمٞ﴾ وە بۆیان هەیە سزایەکی بە ئازار ﴿٣٦﴾

يُرِيدُونَ أَن يَخْرُجُواْ مِنَ ٱلنَّارِ وَمَا هُم بِخَٰرِجِينَ مِنْهَاۖ
وَلَهُمْ عَذَابٌ مُّقِيمٌ ﴿٣٧﴾ وَٱلسَّارِقُ وَٱلسَّارِقَةُ فَٱقْطَعُوٓاْ
أَيْدِيَهُمَا جَزَآءَۢ بِمَا كَسَبَا نَكَٰلًا مِّنَ ٱللَّهِۗ وَٱللَّهُ عَزِيزٌ
حَكِيمٌ ﴿٣٨﴾ فَمَن تَابَ مِنۢ بَعْدِ ظُلْمِهِۦ وَأَصْلَحَ فَإِنَّ ٱللَّهَ
يَتُوبُ عَلَيْهِۚ إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٣٩﴾ أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ ٱللَّهَ
لَهُۥ مُلْكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ يُعَذِّبُ مَن يَشَآءُ وَيَغْفِرُ
لِمَن يَشَآءُۗ وَٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿٤٠﴾ ۞ يَٰٓأَيُّهَا
ٱلرَّسُولُ لَا يَحْزُنكَ ٱلَّذِينَ يُسَٰرِعُونَ فِى ٱلْكُفْرِ مِنَ
ٱلَّذِينَ قَالُوٓاْ ءَامَنَّا بِأَفْوَٰهِهِمْ وَلَمْ تُؤْمِن قُلُوبُهُمْۛ وَمِنَ
ٱلَّذِينَ هَادُواْۛ سَمَّٰعُونَ لِلْكَذِبِ سَمَّٰعُونَ لِقَوْمٍ
ءَاخَرِينَ لَمْ يَأْتُوكَۖ يُحَرِّفُونَ ٱلْكَلِمَ مِنۢ بَعْدِ مَوَاضِعِهِۦۖ
يَقُولُونَ إِنْ أُوتِيتُمْ هَٰذَا فَخُذُوهُ وَإِن لَّمْ تُؤْتَوْهُ
فَٱحْذَرُواْۚ وَمَن يُرِدِ ٱللَّهُ فِتْنَتَهُۥ فَلَن تَمْلِكَ لَهُۥ مِنَ ٱللَّهِ
شَيْـًٔاۚ أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ لَمْ يُرِدِ ٱللَّهُ أَن يُطَهِّرَ قُلُوبَهُمْۚ لَهُمْ
فِى ٱلدُّنْيَا خِزْىٌۖ وَلَهُمْ فِى ٱلْءَاخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٤١﴾

ربع الحزب ١٢

﴿يُرِيدُونَ أَن يَخْرُجُواْ مِنَ ٱلنَّارِ﴾ دەیانەوێت لەئاگری دۆزەخ بێنەدەرەوە ﴿وَمَا هُم بِخَٰرِجِينَ مِنْهَا﴾ بەڵام هەرگیز دەرچوونیان لە (ئاگری دۆزەخ) نی یە ﴿وَلَهُمْ عَذَابٌ مُّقِيمٌ﴾ و سزای بەردەوامیان بۆ هەیە ﴿٣٧﴾ ﴿وَٱلسَّارِقُ وَٱلسَّارِقَةُ﴾ پیاو و ئافرەتی دز ﴿فَٱقْطَعُوٓاْ أَيْدِيَهُمَا﴾ دەستیان ببڕن ﴿جَزَآءًۢ بِمَا كَسَبَا﴾ لەتۆڵەی ئەو دزیەی کردویانە ﴿نَكَٰلًا مِّنَ ٱللَّهِ﴾ ئەمە تۆڵە و تەمێ کردنێکە لەلایەن خواوە ﴿وَٱللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ﴾ وە خوا باڵا دەستی کار دروستە ﴿٣٨﴾ ﴿فَمَن تَابَ مِنۢ بَعْدِ ظُلْمِهِۦ﴾ جا هەر کەس تۆبەی کرد لەپاش ستەمەکەی (دزیەکەی) ﴿وَأَصْلَحَ﴾ وە کردەوەی چاکی کردو باش بوو ﴿فَإِنَّ ٱللَّهَ يَتُوبُ عَلَيْهِ﴾ ئەوە بێگومان خوا تۆبەکەی لێ وەردەگرێت ﴿إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ﴾ بەڕاستی خوا لێبوردەی میهرەبانە ﴿٣٩﴾ ﴿أَلَمْ تَعْلَمْ﴾ ئایا نەت زانیوە ﴿أَنَّ ٱللَّهَ لَهُۥ مُلْكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ﴾ کەهەر بۆ خوایە خاوەنێتی ئاسمانەکان و ﴿وَٱلْأَرْضِ﴾ زەوی ﴿يُعَذِّبُ مَن يَشَآءُ﴾ سزای هەر کەسێك دەدات کەبیەوێت ﴿وَيَغْفِرُ لِمَن يَشَآءُ﴾ وە ئەبوورێت لەهەر کەس خۆی بیەوێت ﴿وَٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ﴾ وەخوا بەسەر هەموو شتێکدا بەتوانا و دەسەڵاتدارە ﴿٤٠﴾ ﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلرَّسُولُ﴾ ئەی پێغەمبەر ﷺ ﴿لَا يَحْزُنكَ﴾ خەم بارت نەکات ﴿ٱلَّذِينَ يُسَٰرِعُونَ فِى ٱلْكُفْرِ﴾ ئەوانەی کە پێشبڕکێ دەکەن لەبێ بڕوایی دا ﴿مِنَ ٱلَّذِينَ قَالُوٓاْ ءَامَنَّا بِأَفْوَٰهِهِمْ﴾ لەوانەی بەدەم ئەڵێن بڕوامان هێناوە ﴿وَلَمْ تُؤْمِن قُلُوبُهُمْ﴾ کەچی دڵەکانیان بڕوای نەهێناوە ﴿وَمِنَ ٱلَّذِينَ هَادُواْ﴾ هەروەها لەوانەش کە جوولەکەن ﴿سَمَّٰعُونَ لِلْكَذِبِ﴾ زۆر گوێ قوڵاخن بۆ درۆ ﴿سَمَّٰعُونَ لِقَوْمٍ ءَاخَرِينَ﴾ زۆر گوێ لە مشتی دەستەیەکی ترن ﴿لَمْ يَأْتُوكَ﴾ کەنەهاتون بۆلای تۆ ﴿يُحَرِّفُونَ ٱلْكَلِمَ﴾ ووتەکانی (تەورات) دەگۆڕن ﴿مِنۢ بَعْدِ مَوَاضِعِهِۦ﴾ لە پاش ئەوەی خوا لەشوێنی خۆی داینـاون ﴿يَقُولُونَ إِنْ أُوتِيتُمْ هَٰذَا﴾ ئەڵێن ئەگەر ئەمە(ی ئێمە)تان پێ گوترا (لەلایەن موحەممەد ﷺ) ﴿فَخُذُوهُ﴾ ئەوە وەری گرن ﴿وَإِن لَّمْ تُؤْتَوْهُ﴾ ئەگەر لەئەمە(ی ئێمە)تان پێ نەگوترا ﴿فَٱحْذَرُواْ﴾ ئەوا خۆتان بپارێزن ﴿وَمَن يُرِدِ ٱللَّهُ فِتْنَتَهُۥ﴾ وەهەر کەسێك خوا بیەوێ کافرو گومڕای بکات ﴿فَلَن تَمْلِكَ لَهُۥ مِنَ ٱللَّهِ شَيْـًٔا﴾ ئەوە تۆ لەبەرامبەر خوادا هیچت پێ ناکرێت بۆی ﴿أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ﴾ ئەوانە کەسانێکن ﴿لَمْ يُرِدِ ٱللَّهُ أَن يُطَهِّرَ قُلُوبَهُمْ﴾ خوا نەیویستووە دڵەکانیان پاك بکاتەوە ﴿لَهُمْ فِى ٱلدُّنْيَا خِزْىٌ﴾ لەدونیادا سەرشۆڕدەبن ﴿وَلَهُمْ فِى ٱلْءَاخِرَةِ﴾ وە لەڕۆژی دواییشدا بۆیان هەیە ﴿عَذَابٌ عَظِيمٌ﴾ سزایەکی زۆر گەورە ﴿٤١﴾

سَمَّٰعُونَ لِلۡكَذِبِ أَكَّٰلُونَ لِلسُّحۡتِۚ فَإِن جَآءُوكَ
فَٱحۡكُم بَيۡنَهُمۡ أَوۡ أَعۡرِضۡ عَنۡهُمۡۖ وَإِن تُعۡرِضۡ عَنۡهُمۡ فَلَن
يَضُرُّوكَ شَيۡـٔٗاۖ وَإِنۡ حَكَمۡتَ فَٱحۡكُم بَيۡنَهُم بِٱلۡقِسۡطِۚ
إِنَّ ٱللَّهَ يُحِبُّ ٱلۡمُقۡسِطِينَ ٤٢ وَكَيۡفَ يُحَكِّمُونَكَ
وَعِندَهُمُ ٱلتَّوۡرَىٰةُ فِيهَا حُكۡمُ ٱللَّهِ ثُمَّ يَتَوَلَّوۡنَ مِنۢ بَعۡدِ
ذَٰلِكَۚ وَمَآ أُوْلَٰٓئِكَ بِٱلۡمُؤۡمِنِينَ ٤٣ إِنَّآ أَنزَلۡنَا ٱلتَّوۡرَىٰةَ
فِيهَا هُدٗى وَنُورٞۚ يَحۡكُمُ بِهَا ٱلنَّبِيُّونَ ٱلَّذِينَ أَسۡلَمُواْ
لِلَّذِينَ هَادُواْ وَٱلرَّبَّٰنِيُّونَ وَٱلۡأَحۡبَارُ بِمَا ٱسۡتُحۡفِظُواْ مِن
كِتَٰبِ ٱللَّهِ وَكَانُواْ عَلَيۡهِ شُهَدَآءَۚ فَلَا تَخۡشَوُاْ ٱلنَّاسَ
وَٱخۡشَوۡنِ وَلَا تَشۡتَرُواْ بِـَٔايَٰتِي ثَمَنٗا قَلِيلٗاۚ وَمَن لَّمۡ يَحۡكُم
بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡكَٰفِرُونَ ٤٤ وَكَتَبۡنَا
عَلَيۡهِمۡ فِيهَآ أَنَّ ٱلنَّفۡسَ بِٱلنَّفۡسِ وَٱلۡعَيۡنَ بِٱلۡعَيۡنِ وَٱلۡأَنفَ
بِٱلۡأَنفِ وَٱلۡأُذُنَ بِٱلۡأُذُنِ وَٱلسِّنَّ بِٱلسِّنِّ وَٱلۡجُرُوحَ
قِصَاصٞۚ فَمَن تَصَدَّقَ بِهِۦ فَهُوَ كَفَّارَةٞ لَّهُۥۚ وَمَن
لَّمۡ يَحۡكُم بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلظَّٰلِمُونَ ٤٥

﴿سَمَّٰعُونَ لِلۡكَذِبِ﴾ ئەو (جوولەكانە) زۆر گوێ قوڵاخی درۆن (هەمیشە گوێ هەڵدەخەن بۆ درۆ) ﴿أَكَّٰلُونَ لِلسُّحۡتِۚ﴾ ماڵی حەرام زۆر دەخۆن ﴿فَإِن جَآءُوكَ﴾ جا ئەگەر ئەوانە هاتن بۆلات ﴿فَٱحۡكُم بَيۡنَهُمۡ﴾ ئەوە (بەویستی خۆت) بڕیار بدە لە نێوانیاندا ﴿أَوۡ أَعۡرِضۡ عَنۡهُمۡۖ﴾ یان وازیان لێ بهێنە ﴿وَإِن تُعۡرِضۡ عَنۡهُمۡ﴾ خۆ ئەگەر وازیان لێ بهێنی ﴿فَلَن يَضُرُّوكَ شَيۡـٔٗاۖ﴾ ئەوە هیچ زیانێکت پێ ناگەیەنن ﴿وَإِنۡ حَكَمۡتَ فَٱحۡكُم بَيۡنَهُم بِٱلۡقِسۡطِۚ﴾ وە ئەگەر بڕیارت دا لەنێوانیاندا ئەوا بە دادوەری بڕیار بدە ﴿إِنَّ ٱللَّهَ يُحِبُّ ٱلۡمُقۡسِطِينَ﴾ چونکە بەڕاستی خوا دادگەرانی خۆش دەوێت ﴿٤٢﴾ ﴿وَكَيۡفَ يُحَكِّمُونَكَ﴾ وە ئەوانە چۆن تۆدەکەن بەدادوەر ﴿وَعِندَهُمُ ٱلتَّوۡرَىٰةُ﴾ لەکاتێکدا تەوراتیان لایە ﴿فِيهَا حُكۡمُ ٱللَّهِ﴾ کە حوکم و بڕیاری خوای تیایە ﴿ثُمَّ يَتَوَلَّوۡنَ مِنۢ بَعۡدِ ذَٰلِكَۚ﴾ ئەمجا لەپاش ئەوە (ی کەکردیتیان بەدادوەر) ڕوو وەر دەگێڕن ﴿وَمَآ أُوْلَٰٓئِكَ بِٱلۡمُؤۡمِنِينَ﴾ بێگومان ئەوانە بڕوادار نین ﴿٤٣﴾ ﴿إِنَّآ أَنزَلۡنَا ٱلتَّوۡرَىٰةَ﴾ بێگومان ئێمە تەوراتمان نارده خوارەوە ﴿فِيهَا هُدٗى وَنُورٞۚ﴾ کەڕێنموونی و ڕووناکی تێدا بوو ﴿يَحۡكُمُ بِهَا ٱلنَّبِيُّونَ ٱلَّذِينَ﴾ ئەو پێغەمبەرانە حوکمیان پێ دەکرد ﴿أَسۡلَمُواْ﴾ کەموسڵمان و ملکەچ بوون ﴿لِلَّذِينَ هَادُواْ﴾ بۆ ئەوانەی کە جوولەکە بوون ﴿وَٱلرَّبَّٰنِيُّونَ وَٱلۡأَحۡبَارُ﴾ هەروەها زانا خوا ناسەکان و زانا شەرع زانەکان (حوکمیان پێ دەکرد) ﴿بِمَا ٱسۡتُحۡفِظُواْ مِن كِتَٰبِ ٱللَّهِ﴾ بەهۆی ئەوەی فەرمانی پارێزگاری کتێبی خوا (تەورات)یان پێ کرا بوو (لەلایەن پێغەمبەرەکانیانەوە) ﴿وَكَانُواْ عَلَيۡهِ شُهَدَآءَۚ﴾ وەشایەتیش بوون لەسەری ﴿فَلَا تَخۡشَوُاْ ٱلنَّاسَ﴾ کەواتە ئەی (زانایانی جوولەکە) لەخەڵکی مەترسن ﴿وَٱخۡشَوۡنِ﴾ بەڵکو تەنها لەمن بترسن ﴿وَلَا تَشۡتَرُواْ بِـَٔايَٰتِي﴾ بەڵگەو فەرمانەکانی من مەگۆڕنەوە (مەفرۆشن) ﴿ثَمَنٗا قَلِيلٗاۚ﴾ بە نرخێکی کەم ﴿وَمَن لَّمۡ يَحۡكُم بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ﴾ وە هەر کەس حوکم نەکات بەو بڕیارانەی کەخوا ناردوویەتیە خوارەوە ﴿فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡكَٰفِرُونَ﴾ ئا ئەوانە بێ باوەڕن و موسڵمان نین ﴿٤٤﴾ ﴿وَكَتَبۡنَا عَلَيۡهِمۡ فِيهَآ﴾ لەتەوراتدا نوسیمان (پێویستمان کرد) لەسەریان ﴿أَنَّ ٱلنَّفۡسَ بِٱلنَّفۡسِ﴾ کەبێگومان هەر کەسێك بەدەستی ئەنقەست کەسێك بکوژێت ئەکوژرێتەوە لە بەرامبەریدا ﴿وَٱلۡعَيۡنَ بِٱلۡعَيۡنِ﴾ وە چاو لەبری چاو ﴿وَٱلۡأَنفَ بِٱلۡأَنفِ﴾ وە لووت لەبری لووت ﴿وَٱلۡأُذُنَ بِٱلۡأُذُنِ﴾ وە گوێچکە لەبری گوێچکە ﴿وَٱلسِّنَّ بِٱلسِّنِّ﴾ وە ددان لەبری ددان ﴿وَٱلۡجُرُوحَ قِصَاصٞۚ﴾ وەزامەکانیش تۆڵەیان زامدار کردنی دەست درێژی کەرانە ﴿فَمَن تَصَدَّقَ بِهِۦ فَهُوَ كَفَّارَةٞ لَّهُۥۚ﴾ جا هەر کەس لەتۆڵە سەندن خۆش بێت ئەوە ئەبێتە هۆی سڕینەوەی گوناهی ﴿وَمَن لَّمۡ يَحۡكُم﴾ وە هەر کەسێك حوکم نەکات ﴿بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ﴾ بەوەی کەخودا ناردویەتیە خوارەوە ﴿فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلظَّٰلِمُونَ﴾ ئەوا هەر ئەو کەسانە ستەم کاری تەواون ﴿٤٥﴾

وَقَفَّيۡنَا عَلَىٰٓ ءَاثَٰرِهِم بِعِيسَى ٱبۡنِ مَرۡيَمَ مُصَدِّقٗا لِّمَا بَيۡنَ يَدَيۡهِ
مِنَ ٱلتَّوۡرَىٰةِۖ وَءَاتَيۡنَٰهُ ٱلۡإِنجِيلَ فِيهِ هُدٗى وَنُورٞ وَمُصَدِّقٗا
لِّمَا بَيۡنَ يَدَيۡهِ مِنَ ٱلتَّوۡرَىٰةِ وَهُدٗى وَمَوۡعِظَةٗ لِّلۡمُتَّقِينَ ٤٦
وَلۡيَحۡكُمۡ أَهۡلُ ٱلۡإِنجِيلِ بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ فِيهِۚ وَمَن لَّمۡ يَحۡكُم
بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡفَٰسِقُونَ ٤٧ وَأَنزَلۡنَآ إِلَيۡكَ
ٱلۡكِتَٰبَ بِٱلۡحَقِّ مُصَدِّقٗا لِّمَا بَيۡنَ يَدَيۡهِ مِنَ ٱلۡكِتَٰبِ
وَمُهَيۡمِنًا عَلَيۡهِۖ فَٱحۡكُم بَيۡنَهُم بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُۖ وَلَا تَتَّبِعۡ أَهۡوَآءَهُمۡ
عَمَّا جَآءَكَ مِنَ ٱلۡحَقِّۚ لِكُلّٖ جَعَلۡنَا مِنكُمۡ شِرۡعَةٗ وَمِنۡهَاجٗاۚ
وَلَوۡ شَآءَ ٱللَّهُ لَجَعَلَكُمۡ أُمَّةٗ وَٰحِدَةٗ وَلَٰكِن لِّيَبۡلُوَكُمۡ
فِي مَآ ءَاتَىٰكُمۡۖ فَٱسۡتَبِقُواْ ٱلۡخَيۡرَٰتِۚ إِلَى ٱللَّهِ مَرۡجِعُكُمۡ جَمِيعٗا
فَيُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمۡ فِيهِ تَخۡتَلِفُونَ ٤٨ وَأَنِ ٱحۡكُم بَيۡنَهُم
بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ وَلَا تَتَّبِعۡ أَهۡوَآءَهُمۡ وَٱحۡذَرۡهُمۡ أَن يَفۡتِنُوكَ عَنۢ
بَعۡضِ مَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ إِلَيۡكَۖ فَإِن تَوَلَّوۡاْ فَٱعۡلَمۡ أَنَّمَا يُرِيدُ ٱللَّهُ أَن يُصِيبَهُم
بِبَعۡضِ ذُنُوبِهِمۡۗ وَإِنَّ كَثِيرٗا مِّنَ ٱلنَّاسِ لَفَٰسِقُونَ ٤٩ أَفَحُكۡمَ
ٱلۡجَٰهِلِيَّةِ يَبۡغُونَۚ وَمَنۡ أَحۡسَنُ مِنَ ٱللَّهِ حُكۡمٗا لِّقَوۡمٖ يُوقِنُونَ ٥٠

﴿وَقَفَّيۡنَا عَلَىٰٓ ءَاثَٰرِهِم﴾ ئەمجا بەدوای پێغەمبەرانی (جوولەکەدا) ڕەوانەمان کرد ﴿بِعِيسَى ٱبۡنِ مَرۡيَمَ﴾ عیسای کوڕی مەریەم ﴿مُصَدِّقٗا لِّمَا بَيۡنَ يَدَيۡهِ مِنَ ٱلتَّوۡرَىٰةِۖ﴾ باوەڕی هەیە بەئەو تەوراتەی کەلەپێش خۆیەوە هاتووە و(ڕاستی دەردەخات وباوەڕی پێیەتی) ﴿وَءَاتَيۡنَٰهُ ٱلۡإِنجِيلَ فِيهِ هُدٗى وَنُورٞ﴾ وەئینجیلمان پێ بەخشی کەڕێنموونی و ڕووناکی تێدایە ﴿وَمُصَدِّقٗا لِّمَا بَيۡنَ يَدَيۡهِ مِنَ ٱلتَّوۡرَىٰةِ﴾ وەئەو تەوراتە بەڕاست دەزانێت کەلە پێش ئەوەوە هاتووە ﴿وَهُدٗى وَمَوۡعِظَةٗ لِّلۡمُتَّقِينَ﴾ وە ڕێنموونی و ئامۆژگاری یە بۆ پارێزکاران ولەخواترسان ﴿٤٦﴾ ﴿وَلۡيَحۡكُمۡ أَهۡلُ ٱلۡإِنجِيلِ﴾ دەبا پەیرەوانی ئینجیل حوکم بکەن ﴿بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ فِيهِۚ﴾ بەوەی کەخوا ناردوویەتیە خوارەوە تیایدا ﴿وَمَن لَّمۡ يَحۡكُم بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ﴾ وە هەرکەس حوکم نەکات بەوەی کەخوا ناردویەتیە خوارەوە ﴿فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡفَٰسِقُونَ﴾ ئا ئەوانە بەتەواوی یاخین و لەفەرمانی خوا دەرچوون ﴿٤٧﴾ ﴿وَأَنزَلۡنَآ إِلَيۡكَ ٱلۡكِتَٰبَ بِٱلۡحَقِّ﴾ وە ئەم قورئانەمان نارده خوارەوە بۆتۆ بەحەق و ڕاستی ﴿مُصَدِّقٗا لِّمَا بَيۡنَ يَدَيۡهِ مِنَ ٱلۡكِتَٰبِ﴾ و کتێبەکانی پێش خۆی بەڕاست دەزانی و پشتیوانیان لێ دەکات (پێش دەست تێخستن و گۆڕینیان لەلایەن جولەکە وگاورەکانەوە) ﴿وَمُهَيۡمِنًا عَلَيۡهِۖ﴾ و چاودێریانە ﴿فَٱحۡكُم بَيۡنَهُم بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُۖ﴾ کەواتەحوکم و بڕیاربدەلەناو نامەدارەکاندا بەوەی خوا ناردویەتیە خوارەوە ﴿وَلَا تَتَّبِعۡ أَهۡوَآءَهُمۡ﴾ وە شوێن هەواو هەوەسی ئەوان مەکەوە ﴿عَمَّا جَآءَكَ مِنَ ٱلۡحَقِّۚ﴾ لانەدەی لەو حوکم و بڕیارە هەق و ڕاستەی کەبۆت هاتووە ﴿لِكُلّٖ جَعَلۡنَا مِنكُمۡ﴾ دامان ناوە بۆ هەر ئوممەتێك لەئێوە ﴿شِرۡعَةٗ وَمِنۡهَاجٗاۚ﴾ شەریعەت و ڕێگەیەکی ڕوون ﴿وَلَوۡ شَآءَ ٱللَّهُ لَجَعَلَكُمۡ أُمَّةٗ وَٰحِدَةٗ﴾ وە ئەگەر خوا بیویستایە ئێوەی ئەکرد بەیەك ئوممەت و کۆمەڵ ﴿وَلَٰكِن لِّيَبۡلُوَكُمۡ﴾ بەڵام (نەیکردوون) بۆئەوەی تاقیتان بکاتەوە ﴿فِي مَآ ءَاتَىٰكُمۡۖ﴾ لەو شەریعەت و یاسایانەی کەپێی بەخشیوون ﴿فَٱسۡتَبِقُواْ ٱلۡخَيۡرَٰتِۚ﴾ کەواتە پێش برکێ بکەن بۆ ئەو شتانەی کەچاکن ﴿إِلَى ٱللَّهِ مَرۡجِعُكُمۡ جَمِيعٗا﴾ گەڕانەوەتان هەر بۆلای خوایە بەگشتی ﴿فَيُنَبِّئُكُم﴾ ئەمجا هەواڵتان پێدەدا ﴿بِمَا كُنتُمۡ فِيهِ تَخۡتَلِفُونَ﴾ بەوەی کەلەجیهاندا جیاوازبوون تیایدا ﴿٤٨﴾ ﴿وَأَنِ ٱحۡكُم بَيۡنَهُم﴾ وە(فەرمانمان پێ کردیت) کەحوکم بکە لەنێوانیاندا ﴿بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ﴾ بەوەی کەخوا ناردویەتیە خوارەوە ﴿وَلَا تَتَّبِعۡ أَهۡوَآءَهُمۡ﴾ و شوێن حەزو ئارەزویان نەکەویت ﴿وَٱحۡذَرۡهُمۡ أَن يَفۡتِنُوكَ﴾ وە وریابە لێیان لەوەی بت ترازێنن ﴿عَنۢ بَعۡضِ مَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ إِلَيۡكَۖ﴾ لە هەندێك لەوەی خوا ناردویەتیە خوارەوە بۆت ﴿فَإِن تَوَلَّوۡاْ﴾ ئەمجا ئەگەر ئەوانە ڕویان وەرگێڕاو سەرپێچی یان کرد ﴿فَٱعۡلَمۡ أَنَّمَا يُرِيدُ ٱللَّهُ﴾ ئەوە بزانە و دڵنیابە خوا ئەیەوێت ﴿أَن يُصِيبَهُم بِبَعۡضِ ذُنُوبِهِمۡۗ﴾ بەهۆی هەندێك لە تاوانەکانیانەوە سزایان بدات و تووشی زیانیان بکات ﴿وَإِنَّ كَثِيرٗا مِّنَ ٱلنَّاسِ لَفَٰسِقُونَ﴾ بێگومان زۆر لە ئادەمی یەکان سەرکەشن و لەسنووری خوا دەرچوون ﴿٤٩﴾ ﴿أَفَحُكۡمَ ٱلۡجَٰهِلِيَّةِ يَبۡغُونَۚ﴾ ئایا ئەوان داوای حوکمی نەفامی دەکەن؟ ﴿وَمَنۡ أَحۡسَنُ مِنَ ٱللَّهِ حُكۡمٗا﴾ ئایا کێ حوکم و بڕیاری لە هی خوا جوان و چاکترە؟ ﴿لِّقَوۡمٖ يُوقِنُونَ﴾ بۆکەسانێك کە بڕوای تەواویان هەیە ﴿٥٠﴾

نصف الحزب ١٢

۞ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تَتَّخِذُواْ ٱلۡيَهُودَ وَٱلنَّصَٰرَىٰٓ أَوۡلِيَآءَۘ بَعۡضُهُمۡ
أَوۡلِيَآءُ بَعۡضٖۚ وَمَن يَتَوَلَّهُم مِّنكُمۡ فَإِنَّهُۥ مِنۡهُمۡۗ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَهۡدِي ٱلۡقَوۡمَ
ٱلظَّٰلِمِينَ ٥١ فَتَرَى ٱلَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٞ يُسَٰرِعُونَ فِيهِمۡ يَقُولُونَ
نَخۡشَىٰٓ أَن تُصِيبَنَا دَآئِرَةٞۚ فَعَسَى ٱللَّهُ أَن يَأۡتِيَ بِٱلۡفَتۡحِ أَوۡ أَمۡرٖ مِّنۡ عِندِهِۦ
فَيُصۡبِحُواْ عَلَىٰ مَآ أَسَرُّواْ فِيٓ أَنفُسِهِمۡ نَٰدِمِينَ ٥٢ وَيَقُولُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ
أَهَٰٓؤُلَآءِ ٱلَّذِينَ أَقۡسَمُواْ بِٱللَّهِ جَهۡدَ أَيۡمَٰنِهِمۡ إِنَّهُمۡ لَمَعَكُمۡۚ حَبِطَتۡ
أَعۡمَٰلُهُمۡ فَأَصۡبَحُواْ خَٰسِرِينَ ٥٣ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ مَن يَرۡتَدَّ
مِنكُمۡ عَن دِينِهِۦ فَسَوۡفَ يَأۡتِي ٱللَّهُ بِقَوۡمٖ يُحِبُّهُمۡ وَيُحِبُّونَهُۥٓ أَذِلَّةٍ
عَلَى ٱلۡمُؤۡمِنِينَ أَعِزَّةٍ عَلَى ٱلۡكَٰفِرِينَ يُجَٰهِدُونَ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ وَلَا
يَخَافُونَ لَوۡمَةَ لَآئِمٖۚ ذَٰلِكَ فَضۡلُ ٱللَّهِ يُؤۡتِيهِ مَن يَشَآءُۚ وَٱللَّهُ وَٰسِعٌ
عَلِيمٌ ٥٤ إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ ٱللَّهُ وَرَسُولُهُۥ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱلَّذِينَ يُقِيمُونَ
ٱلصَّلَوٰةَ وَيُؤۡتُونَ ٱلزَّكَوٰةَ وَهُمۡ رَٰكِعُونَ ٥٥ وَمَن يَتَوَلَّ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ
وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ فَإِنَّ حِزۡبَ ٱللَّهِ هُمُ ٱلۡغَٰلِبُونَ ٥٦ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ
لَا تَتَّخِذُواْ ٱلَّذِينَ ٱتَّخَذُواْ دِينَكُمۡ هُزُوٗا وَلَعِبٗا مِّنَ ٱلَّذِينَ أُوتُواْ
ٱلۡكِتَٰبَ مِن قَبۡلِكُمۡ وَٱلۡكُفَّارَ أَوۡلِيَآءَۚ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ إِن كُنتُم مُّؤۡمِنِينَ ٥٧

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ﴾ ئـەی ئەوانـەی باوەڕتـان هێنـاوە ﴿لَا تَتَّخِذُواْ ٱلۡيَهُودَ وَٱلنَّصَٰرَىٰٓ أَوۡلِيَآءَ﴾ جوولەکـەو گاوور
مەکەن بەپشتیوان و خۆشەویستی خۆتان ﴿بَعۡضُهُمۡ أَوۡلِيَآءُ بَعۡضٖ﴾ ئەوانە هەندێکیان دۆستی یەکترن ﴿وَمَن
يَتَوَلَّهُم مِّنكُمۡ﴾ ئەوەتان ئەوان بکات بەپشتیوان و دۆستی خوی ﴿فَإِنَّهُۥ مِنۡهُمۡۗ﴾ ئەوە بەڕاستی ئەوکەسە لەوانە
﴿إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَهۡدِي ٱلۡقَوۡمَ ٱلظَّٰلِمِينَ﴾ بێگومـان خوا ڕێنموونی گەلی ستەمکاران ناکات ﴿٥١﴾ ﴿فَتَرَى ٱلَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم
مَّرَضٞ﴾ بۆیـە ئەبینی ئەوانـەی دڵیان نەخۆشـی (دوو ڕوویی) تیایە ﴿يُسَٰرِعُونَ فِيهِمۡ﴾ پێش برکێ ئەکەن
لەدۆستایەتی ئەو (جوولەکەو گاوور) انەدا ﴿يَقُولُونَ نَخۡشَىٰٓ﴾ ئەڵێن ئەترسین ﴿أَن تُصِيبَنَا دَآئِرَةٞۚ﴾ کەبەسەر
هاتی ناخۆشـی ڕۆژگـار دووچارمان ببێت ﴿فَعَسَى ٱللَّهُ أَن يَأۡتِيَ بِٱلۡفَتۡحِ﴾ دەی نزیکە خوا سـەرکەوتن و زاڵ
کردنـی تـەواو بنێرێـت (بـۆ پێغەمبەر ﷺ) ﴿أَوۡ أَمۡرٖ مِّنۡ عِندِهِۦ﴾ یـان لەلایـەن خۆیەوە کارێکـی تر بکات
﴿فَيُصۡبِحُواْ عَلَىٰ مَآ أَسَرُّواْ﴾ بەهۆی ئەوەوە وایان لێدێت لەوەی پەنهانیان کردبوو ﴿فِيٓ أَنفُسِهِمۡ نَٰدِمِينَ﴾ لەدەروونی
خۆیانـدا پەشـیمان دەبنەوە ﴿٥٢﴾ ﴿وَيَقُولُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ﴾ ئەوسـا ئەوانەی بڕوایان هێنـاوە دەڵێن ﴿أَهَٰٓؤُلَآءِ ٱلَّذِينَ
أَقۡسَمُواْ بِٱللَّهِ﴾ ئایا ئەوکەسانە ئەوانەن کەسوێندیان بەخوا ئەخوارد ﴿جَهۡدَ أَيۡمَٰنِهِمۡ﴾ بەتوندترین سوێندیان
﴿إِنَّهُمۡ لَمَعَكُمۡۚ﴾ کەبەڕاستی ئەوان لەگەڵتانن ﴿حَبِطَتۡ أَعۡمَٰلُهُمۡ﴾ کردەوەکانیان پوچەڵ بوویەوە ﴿فَأَصۡبَحُواْ
خَٰسِرِينَ﴾ بەهـۆی ئەوەوە زەرەرمەنـدو ڕەنجە ڕۆبوون ﴿٥٣﴾ ﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ﴾ ئەی ئەوانەی کەباوەڕتان
هێنـاوە ﴿مَن يَرۡتَدَّ مِنكُمۡ عَن دِينِهِۦ﴾ هـەر کەس لەئێـوە هەڵگەڕێتـەوە لەئاینەکەی ﴿فَسَوۡفَ يَأۡتِي ٱللَّهُ بِقَوۡمٖ﴾
ئەوە بەزوویی خوا لەباتی ئەوان گەل و کۆمەڵێکی تر ئەهێنێت ﴿يُحِبُّهُمۡ وَيُحِبُّونَهُۥٓ﴾ خوا ئەوانی خۆش
ئەوێت و ئەوانیش خوایان خۆش ئەوێت ﴿أَذِلَّةٍ عَلَى ٱلۡمُؤۡمِنِينَ﴾ بەسۆزو بەزەیین بەرانبەر بڕوا داران ﴿أَعِزَّةٍ
عَلَى ٱلۡكَٰفِرِينَ﴾ بەهێزو توندن بەرانبەر بێ بڕوایان ﴿يُجَٰهِدُونَ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ﴾ تێ کۆشان دەکەن لەڕێی خوادا
﴿وَلَا يَخَافُونَ لَوۡمَةَ لَآئِمٖۚ﴾ و ناترسـن لەسەرزەنشتی سەرزەنشـت کاران ﴿ذَٰلِكَ فَضۡلُ ٱللَّهِ﴾ ئەوەی باسـکرا
چاکەو بەهرەی خوایە ﴿يُؤۡتِيهِ مَن يَشَآءُۚ﴾ ئەیبەخشێت بەهەر کەس کەخۆی بیەوێت ﴿وَٱللَّهُ وَٰسِعٌ عَلِيمٌ﴾
وەخـوا دەسـتەڵات فراوانی زانایـە ﴿٥٤﴾ ﴿إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ ٱللَّهُ وَرَسُولُهُۥ﴾ بێگومان دۆسـت و یارمەتی دەری ئێوە
تەنهـا خواو پێغەمبەرەکەیـی ﴿وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ﴾ و بڕوا دارانن ﴿ٱلَّذِينَ يُقِيمُونَ ٱلصَّلَوٰةَ﴾ ئەوانـەی کەبەڕێك و
پێکـی نوێژەکانیان بەجێ ئەهێنـن ﴿وَيُؤۡتُونَ ٱلزَّكَوٰةَ﴾ و زەکات ئەدەن ﴿وَهُمۡ رَٰكِعُونَ﴾ بەردەوام مل کەچن بۆ
فەرمانـی خوا ﴿٥٥﴾ ﴿وَمَن يَتَوَلَّ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ﴾ وە هـەر کەس خواو پێغەمبـەرو ئیمانداران بکات
بەپشـتیوانی خۆی ﴿فَإِنَّ حِزۡبَ ٱللَّهِ هُمُ ٱلۡغَٰلِبُونَ﴾ ئەوە بێگومان هەر کۆمەڵی خودا زاڵ و سەرکەوتوون ﴿٥٦﴾
﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ﴾ ئەی کەسـانێك کەبڕواتان هێناوە ﴿لَا تَتَّخِذُواْ ٱلَّذِينَ ٱتَّخَذُواْ دِينَكُمۡ﴾ دامەنێن ئەوانەی
کەئاینەکـەی ئێـوە دادەنێـن (بەشـتێکی) ﴿هُزُوٗا وَلَعِبٗا﴾ گاڵتـەو لاقرتـی پێکـراو ﴿مِّنَ ٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلۡكِتَٰبَ﴾
لەوانـەی نامەیان پێ بەخشـراوە ﴿مِن قَبۡلِكُمۡ﴾ لەپێـش ئێوەدا ﴿وَٱلۡكُفَّارَ﴾ وە لەبـێ بڕواکانیش ﴿أَوۡلِيَآءَۚ﴾
(دایان مەنێن) بەدۆست و خۆشەویستی خۆتان ﴿وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ﴾ وە لەخوا بترسن ﴿إِن كُنتُم مُّؤۡمِنِينَ﴾ ئەگەر
ئێوە بڕوادارن ﴿٥٧﴾

وَإِذَا نَادَيْتُمْ إِلَى ٱلصَّلَوٰةِ ٱتَّخَذُوهَا هُزُوًا وَلَعِبًا ۚ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ
لَّا يَعْقِلُونَ ﴿٥٨﴾ قُلْ يَٰٓأَهْلَ ٱلْكِتَٰبِ هَلْ تَنقِمُونَ مِنَّآ إِلَّآ أَنْ ءَامَنَّا
بِٱللَّهِ وَمَآ أُنزِلَ إِلَيْنَا وَمَآ أُنزِلَ مِن قَبْلُ وَأَنَّ أَكْثَرَكُمْ فَٰسِقُونَ ﴿٥٩﴾
قُلْ هَلْ أُنَبِّئُكُم بِشَرٍّ مِّن ذَٰلِكَ مَثُوبَةً عِندَ ٱللَّهِ ۚ مَن لَّعَنَهُ ٱللَّهُ وَغَضِبَ
عَلَيْهِ وَجَعَلَ مِنْهُمُ ٱلْقِرَدَةَ وَٱلْخَنَازِيرَ وَعَبَدَ ٱلطَّٰغُوتَ ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ شَرٌّ
مَّكَانًا وَأَضَلُّ عَن سَوَآءِ ٱلسَّبِيلِ ﴿٦٠﴾ وَإِذَا جَآءُوكُمْ قَالُوٓا۟ ءَامَنَّا وَقَد
دَّخَلُوا۟ بِٱلْكُفْرِ وَهُمْ قَدْ خَرَجُوا۟ بِهِۦ ۚ وَٱللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا كَانُوا۟ يَكْتُمُونَ
﴿٦١﴾ وَتَرَىٰ كَثِيرًا مِّنْهُمْ يُسَٰرِعُونَ فِى ٱلْإِثْمِ وَٱلْعُدْوَٰنِ وَأَكْلِهِمُ
ٱلسُّحْتَ ۚ لَبِئْسَ مَا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿٦٢﴾ لَوْلَا يَنْهَىٰهُمُ ٱلرَّبَّٰنِيُّونَ
وَٱلْأَحْبَارُ عَن قَوْلِهِمُ ٱلْإِثْمَ وَأَكْلِهِمُ ٱلسُّحْتَ ۚ لَبِئْسَ مَا كَانُوا۟
يَصْنَعُونَ ﴿٦٣﴾ وَقَالَتِ ٱلْيَهُودُ يَدُ ٱللَّهِ مَغْلُولَةٌ ۚ غُلَّتْ أَيْدِيهِمْ وَلُعِنُوا۟
بِمَا قَالُوا۟ ۘ بَلْ يَدَاهُ مَبْسُوطَتَانِ يُنفِقُ كَيْفَ يَشَآءُ ۚ وَلَيَزِيدَنَّ كَثِيرًا
مِّنْهُم مَّآ أُنزِلَ إِلَيْكَ مِن رَّبِّكَ طُغْيَٰنًا وَكُفْرًا ۚ وَأَلْقَيْنَا بَيْنَهُمُ ٱلْعَدَٰوَةَ
وَٱلْبَغْضَآءَ إِلَىٰ يَوْمِ ٱلْقِيَٰمَةِ ۚ كُلَّمَآ أَوْقَدُوا۟ نَارًا لِّلْحَرْبِ أَطْفَأَهَا
ٱللَّهُ ۚ وَيَسْعَوْنَ فِى ٱلْأَرْضِ فَسَادًا ۚ وَٱللَّهُ لَا يُحِبُّ ٱلْمُفْسِدِينَ ﴿٦٤﴾

﴿وَإِذَا نَادَيْتُمْ إِلَى الصَّلَوٰةِ﴾ کاتێك ئێوە بانگ دەدەن بۆ نوێژ ﴿اتَّخَذُوهَا هُزُوًا وَلَعِبًا﴾ ئەو (دوو ڕووانە)
گاڵتەو لاقرتی پێ ئەکەن ﴿ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَّا يَعْقِلُونَ﴾ ئەمەش بەهۆی ئەوەوە یە کەئەوان گەلێکی نەفام
و نەزانن ﴿٥٨﴾ ﴿قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ﴾ بڵێ ئەی نامەدارەکان ﴿هَلْ تَنقِمُونَ مِنَّا﴾ ئایا هیچ ڕەخنەو ڕقێکتان
هەیە لەئێمە ﴿إِلَّا أَنْ آمَنَّا بِاللَّهِ﴾ بێجگە لەوەی کەبڕوامان هێناوە بەخوا ﴿وَمَا أُنزِلَ إِلَيْنَا﴾ وە بەو قورئانەی
هێنراوەتە خوارەوە بۆمان ﴿وَمَا أُنزِلَ مِن قَبْلُ﴾ وە بەوەی لەمەوپێش هێنراوەتە خوارەوە ﴿وَأَنَّ أَكْثَرَكُمْ
فَاسِقُونَ﴾ بێگومان زۆربەتان سەرکەش و لەسنوور دەرچوون ﴿٥٩﴾ ﴿قُلْ هَلْ أُنَبِّئُكُم﴾ (ئەی موحەممەد
ﷺ) بڵێ ئایا هەواڵتان بدەمێ ﴿بِشَرٍّ مِّن ذَٰلِكَ مَثُوبَةً عِندَ اللَّهِ﴾ کێ شوێن و پاداشتی خراپترە لای خوا
لەوە ﴿مَن لَّعَنَهُ اللَّهُ﴾ ئەوە کەسێکە خوا نەفرەتی لێ کردبێت ﴿وَغَضِبَ عَلَيْهِ﴾ وخەشمی لێگرتبێت
﴿وَجَعَلَ مِنْهُمُ الْقِرَدَةَ وَالْخَنَازِيرَ﴾ وە هەندێکی لێ کردبن بەمەیموون و بەراز ﴿وَعَبَدَ الطَّاغُوتَ﴾ وە بت
وتاغوتی پەرستبێت ﴿أُولَٰئِكَ شَرٌّ مَّكَانًا﴾ ئەوانەی باسکران خراپترین شوێنیان هەیە ﴿وَأَضَلُّ عَن سَوَاءِ
السَّبِيلِ﴾ و گومراترین کەسن لەڕێگای ڕاست ﴿٦٠﴾ ﴿وَإِذَا جَاءُوكُمْ قَالُوا آمَنَّا﴾ وەکاتێك دێن بۆلاتان دەڵێن
بڕوامان هێناوە ﴿وَقَد دَّخَلُوا بِالْكُفْرِ﴾ سوێندبێ بێگومان بەبێ بڕوایی یەوە هاتوون ﴿وَهُمْ قَدْ خَرَجُوا بِهِ﴾
وەبێگومان هەر بەبێ بڕواییشەوە دەرچوون ﴿وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا كَانُوا يَكْتُمُونَ﴾ وە خوا زۆر چاك دەزانێ
بەوەی کەدەیان شاردەوە ﴿٦١﴾ ﴿وَتَرَىٰ كَثِيرًا مِّنْهُمْ﴾ وەئەبینی زۆرێك لەوانە ﴿يُسَارِعُونَ فِي الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ﴾
پێشبڕکێ ئەکەن لەگوناهو دەست درێژی کردن ﴿وَأَكْلِهِمُ السُّحْتَ﴾ و حەرام خواردندا (وەك بەرتیل)
﴿لَبِئْسَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ﴾ بێگومان ئەوەی کەدەیانکرد زۆر بەدو خراپ بوو ﴿٦٢﴾ ﴿لَوْلَا يَنْهَاهُمُ الرَّبَّانِيُّونَ
وَالْأَحْبَارُ﴾ ئەوە بۆچی بەرگرییان نەکردن خواپەرست و زاناکانیان ﴿عَن قَوْلِهِمُ الْإِثْمَ﴾ لەگوفتاری
گوناهیان و ﴿وَأَكْلِهِمُ السُّحْتَ﴾ لەحەرام خواردنیان (وەك بەرتیل) ﴿لَبِئْسَ مَا كَانُوا يَصْنَعُونَ﴾ بەڕاستی شتێکی
بەدبوو ئەوەی دەیانکرد ﴿٦٣﴾ ﴿وَقَالَتِ الْيَهُودُ﴾ جوولەکەکان ووتیان ﴿يَدُ اللَّهِ مَغْلُولَةٌ﴾ خوا دەستی بەستراوە
(پاکی بۆخودا) ﴿غُلَّتْ أَيْدِيهِمْ﴾ یاخوا ئەوان خۆیان چنگ قوچراو و دەست بەستراوبن ﴿وَلُعِنُوا بِمَا
قَالُوا﴾ وەنەفرینیان لێکرا بەهۆی ئەوەی کە ووتیان ﴿بَلْ يَدَاهُ مَبْسُوطَتَانِ﴾ (نەخێر وانی یە) بەڵکو
هەردوو دەستی خودا هەمیشە کراوەیە (لەم ئایەتەدا جێگیرکردن و باسکردنی سیفەتی دەست بۆ
خودا هاتووە ئێمە باوەڕمان پێیەتی بەبێ لێچواندن و شێوەکەی نازانین وتەنها خودا دەیزانێت)
﴿يُنفِقُ كَيْفَ يَشَاءُ﴾ چۆنی بیەوێت دەیبەخشێت ﴿وَلَيَزِيدَنَّ كَثِيرًا مِّنْهُم﴾ وەسوێند بەخوا زیاد دەکات
بۆ زۆر لەوان (بۆ زاناو سەرۆکەکانیان) ﴿مَّا أُنزِلَ إِلَيْكَ مِن رَّبِّكَ﴾ ئەو قورئانەی هێنراوتە خوارەوە
بۆ تۆ لەلایەن پەروەردگارتەوە ﴿طُغْيَانًا وَكُفْرًا﴾ سەرکەشی و بێ بڕوای (زیاد ئەکات بۆیان)
﴿وَأَلْقَيْنَا بَيْنَهُمُ﴾ وەخستومانەتە نێوانیان ﴿الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَاءَ﴾ دوژمنایەتی و کینەو ڕقەبەری ﴿إِلَىٰ يَوْمِ
الْقِيَامَةِ﴾ تاڕۆژی دوایی ﴿كُلَّمَا أَوْقَدُوا نَارًا لِّلْحَرْبِ﴾ هەر جارێك ئاگرێکیان هەڵگیرساندبێت بۆ ئاژاوە
نانەوەو جەنگ ﴿أَطْفَأَهَا اللَّهُ﴾ خوا ئەو ئاگرەی کوژاندۆتەوە ﴿وَيَسْعَوْنَ فِي الْأَرْضِ فَسَادًا﴾ وە تێکۆشان
ئەکەن لە زەوی دا بۆ خراپەو تێکدان ﴿وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُفْسِدِينَ﴾ خواش خراپەکارانی خۆش ناوێت ﴿٦٤﴾

وَلَوۡ أَنَّ أَهۡلَ ٱلۡكِتَٰبِ ءَامَنُواْ وَٱتَّقَوۡاْ لَكَفَّرۡنَا عَنۡهُمۡ
سَيِّـَٔاتِهِمۡ وَلَأَدۡخَلۡنَٰهُمۡ جَنَّٰتِ ٱلنَّعِيمِ ٦٥ وَلَوۡ أَنَّهُمۡ أَقَامُواْ
ٱلتَّوۡرَىٰةَ وَٱلۡإِنجِيلَ وَمَآ أُنزِلَ إِلَيۡهِم مِّن رَّبِّهِمۡ لَأَكَلُواْ
مِن فَوۡقِهِمۡ وَمِن تَحۡتِ أَرۡجُلِهِمۚ مِّنۡهُمۡ أُمَّةٞ مُّقۡتَصِدَةٞۖ
وَكَثِيرٞ مِّنۡهُمۡ سَآءَ مَا يَعۡمَلُونَ ٦٦ ۞يَٰٓأَيُّهَا ٱلرَّسُولُ
بَلِّغۡ مَآ أُنزِلَ إِلَيۡكَ مِن رَّبِّكَۖ وَإِن لَّمۡ تَفۡعَلۡ فَمَا بَلَّغۡتَ
رِسَالَتَهُۥۚ وَٱللَّهُ يَعۡصِمُكَ مِنَ ٱلنَّاسِۗ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَهۡدِي ٱلۡقَوۡمَ
ٱلۡكَٰفِرِينَ ٦٧ قُلۡ يَٰٓأَهۡلَ ٱلۡكِتَٰبِ لَسۡتُمۡ عَلَىٰ شَيۡءٍ حَتَّىٰ
تُقِيمُواْ ٱلتَّوۡرَىٰةَ وَٱلۡإِنجِيلَ وَمَآ أُنزِلَ إِلَيۡكُم مِّن رَّبِّكُمۡۗ
وَلَيَزِيدَنَّ كَثِيرٗا مِّنۡهُم مَّآ أُنزِلَ إِلَيۡكَ مِن رَّبِّكَ طُغۡيَٰنٗا وَكُفۡرٗاۖ
فَلَا تَأۡسَ عَلَى ٱلۡقَوۡمِ ٱلۡكَٰفِرِينَ ٦٨ إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَٱلَّذِينَ
هَادُواْ وَٱلصَّٰبِـُٔونَ وَٱلنَّصَٰرَىٰ مَنۡ ءَامَنَ بِٱللَّهِ وَٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِ
وَعَمِلَ صَٰلِحٗا فَلَا خَوۡفٌ عَلَيۡهِمۡ وَلَا هُمۡ يَحۡزَنُونَ ٦٩ لَقَدۡ أَخَذۡنَا
مِيثَٰقَ بَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ وَأَرۡسَلۡنَآ إِلَيۡهِمۡ رُسُلٗاۖ كُلَّمَا جَآءَهُمۡ رَسُولُۢ
بِمَا لَا تَهۡوَىٰٓ أَنفُسُهُمۡ فَرِيقٗا كَذَّبُواْ وَفَرِيقٗا يَقۡتُلُونَ ٧٠

ثلاثة أرباع الحزب ١٢

﴿وَلَوۡ أَنَّ أَهۡلَ ٱلۡكِتَٰبِ ءَامَنُواْ﴾ خۆ ئەگەر بەڕاستی نامەدارەکان (ئەهلی کتاب لەگاور و جولەکەکان) بڕوایـان بهێنایـە ﴿وَٱتَّقَوۡاْ﴾ و خۆیان بپاراستایە و پارێـزکار ولەخواتـرس بوونایە ﴿لَكَفَّرۡنَا عَنۡهُمۡ سَيِّـَٔاتِهِمۡ﴾ بێگومـان گوناهـو خراپەکانیانمـان دەسـڕی یەوە لێیـان ﴿وَلَأَدۡخَلۡنَٰهُمۡ جَنَّٰتِ ٱلنَّعِيمِ﴾ وە دەمانخستنە ناو بەهەشتانی پڕ ناز و نیعمەت ﴿٦٥﴾ ﴿وَلَوۡ أَنَّهُمۡ أَقَامُواْ ٱلتَّوۡرَىٰةَ وَٱلۡإِنجِيلَ﴾ وە بێگومان ئەگەر ئەو نامەدارانە تەورات و ئینجیلیان کار پێ بکردایە ﴿وَمَآ أُنزِلَ إِلَيۡهِم﴾ هەروەها ئەو قورئانەی کەهێنراوەتە خـوارەوە بۆیان ﴿مِّن رَّبِّهِمۡ﴾ لەلایـەن پەروەردگاریانەوە ﴿لَأَكَلُواْ مِن فَوۡقِهِمۡ﴾ بێگومـان ڕۆزی یان دەخوارد لەلای سـەرویانەوە (لە ئاسـمانەوە) ﴿وَمِن تَحۡتِ أَرۡجُلِهِمۚ﴾ وە لە ژێرپێیانەوە(لە زەوی یەوە) ﴿مِّنۡهُمۡ أُمَّةٞ مُّقۡتَصِدَةٞۖ﴾ تێیان دایە دەستەو کۆمەڵێکی ڕێك و پێك ﴿وَكَثِيرٞ مِّنۡهُمۡ﴾ بەڵام زۆرێك لەوان ﴿سَآءَ مَا يَعۡمَلُونَ﴾ ئەوەی دەیکەن زۆر بەدو خراپە ﴿٦٦﴾ ﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلرَّسُولُ﴾ ئەی پێغەمبەر ﷺ ﴿بَلِّغۡ مَآ أُنزِلَ إِلَيۡكَ﴾ ڕایگەیەنە (بەخەڵك) ئەوەی هێنراوەتە خوارەوە بۆت ﴿مِن رَّبِّكَۖ﴾ لەلایەن پەروەردگارتەوە ﴿وَإِن لَّمۡ تَفۡعَلۡ﴾ وە ئەگەر وانەکەی ﴿فَمَا بَلَّغۡتَ رِسَالَتَهُۥۚ﴾ ئەوە ڕاسپێریەکەی خوات ڕانەگەیاندوەو بەجێت نەهێناوە ﴿وَٱللَّهُ يَعۡصِمُكَ مِنَ ٱلنَّاسِۗ﴾ وەخواتۆ دەپارێزێت لەخەڵکی (کەبت کوژن) ﴿إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَهۡدِي ٱلۡقَوۡمَ ٱلۡكَٰفِرِينَ﴾ بێگومـان خـوا ڕێنموونـی بـێ بڕوایـان نـاکات ﴿٦٧﴾ ﴿قُلۡ يَٰٓأَهۡلَ ٱلۡكِتَٰبِ﴾ (ئـەی موحەممەد ﷺ) بڵێ ئەی نامەدارەکان (ئەی ئەهلی کتاب) ﴿لَسۡتُمۡ عَلَىٰ شَيۡءٍ﴾ ئێوە لەسەر هیچ شتێك نین ﴿حَتَّىٰ تُقِيمُواْ ٱلتَّوۡرَىٰةَ وَٱلۡإِنجِيلَ﴾ هەتـا بەڕێـك و ڕاسـتی پەیڕەوی تـەورات و ئینجیـل نەکەن ﴿وَمَآ أُنزِلَ إِلَيۡكُم﴾ هەروەها ئەو قورئانەی کەهێنراوەتە خوارەوە بۆتان ﴿مِّن رَّبِّكُمۡۗ﴾ لەلایەن پەروەردگارتانەوە ﴿وَلَيَزِيدَنَّ كَثِيرٗا مِّنۡهُم﴾ سـوێند بەخوا زیاد ئـەکات بۆ زۆریان ﴿مَّآ أُنزِلَ إِلَيۡكَ مِن رَّبِّكَ﴾ ئـەوەی هێنراوەتە خـوارەوە بـۆت لەلایـەن پەروەردگارتـەوە ﴿طُغۡيَٰنٗا وَكُفۡرٗاۖ﴾ سەرکەشـی و بـێ باوەڕیـان (زیـاد دەکات) ﴿فَلَا تَأۡسَ عَلَى ٱلۡقَوۡمِ ٱلۡكَٰفِرِينَ﴾ کەواتـە خەم مەخۆ لەسـەر کۆمەڵی بـێ بڕوایان ﴿٦٨﴾ ﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ﴾ بەڕاسـتی ئەوانەی بڕوایان هێنـاوە ﴿وَٱلَّذِينَ هَادُواْ﴾ و ئەوانەی بوون بەجوولەکە ﴿وَٱلصَّٰبِـُٔونَ﴾ ئەسـتێرە پەرست یان فریشتە پەرسـتەکان ﴿وَٱلنَّصَٰرَىٰ﴾ وە شوێن کەوتوانی عیسی پێغەمبەر ﴿مَنۡ ءَامَنَ بِٱللَّهِ﴾ هـەر کـەس لەوانە بڕوایان هێنـا بێت بەخوا ﴿وَٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِ﴾ و بـە ڕۆژی دوایی ﴿وَعَمِلَ صَٰلِحٗا﴾ و کـردەوەی چاکـی کردبێـت ﴿فَلَا خَوۡفٌ عَلَيۡهِمۡ﴾ ئـەوە نەهیچ مەترسیەکیان لەسـەرە ﴿وَلَا هُمۡ يَحۡزَنُونَ﴾ وە نەخەفـەت بـار ئەبن (لـەڕۆژی دوایی دا) ﴿٦٩﴾ ﴿لَقَدۡ أَخَذۡنَا مِيثَٰقَ بَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ﴾ سـوێند بەخـوا پەیمانی بەهێزمـان وەرگـرت لـە بەنـو ئیسـرائیل ﴿وَأَرۡسَلۡنَآ إِلَيۡهِمۡ رُسُلٗاۖ﴾ و چەنـد پێغەمبەرێکمـان نـارد بۆیان ﴿كُلَّمَا جَآءَهُمۡ رَسُولُۢ﴾ هـەر جارێك پێغەمبەرێکیان بۆ بهاتایە ﴿بِمَا لَا تَهۡوَىٰٓ أَنفُسُهُمۡ﴾ بە هەر فەرمانێ کە بەدڵیان نەبوایە ﴿فَرِيقٗا كَذَّبُواْ﴾ دەسـتەیەکیان بەدرۆزن دائەنان ﴿وَفَرِيقٗا يَقۡتُلُونَ﴾ وە دەستەیەکیشیان دەکوشتن ﴿٧٠﴾

وَحَسِبُوٓاْ أَلَّا تَكُونَ فِتۡنَةٞ فَعَمُواْ وَصَمُّواْ ثُمَّ تَابَ ٱللَّهُ عَلَيۡهِمۡ ثُمَّ
عَمُواْ وَصَمُّواْ كَثِيرٞ مِّنۡهُمۡۚ وَٱللَّهُ بَصِيرُۢ بِمَا يَعۡمَلُونَ ٧١
لَقَدۡ كَفَرَ ٱلَّذِينَ قَالُوٓاْ إِنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلۡمَسِيحُ ٱبۡنُ مَرۡيَمَۖ وَقَالَ ٱلۡمَسِيحُ
يَٰبَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ ٱعۡبُدُواْ ٱللَّهَ رَبِّي وَرَبَّكُمۡۖ إِنَّهُۥ مَن يُشۡرِكۡ
بِٱللَّهِ فَقَدۡ حَرَّمَ ٱللَّهُ عَلَيۡهِ ٱلۡجَنَّةَ وَمَأۡوَىٰهُ ٱلنَّارُۖ وَمَا
لِلظَّٰلِمِينَ مِنۡ أَنصَارٖ ٧٢ لَّقَدۡ كَفَرَ ٱلَّذِينَ قَالُوٓاْ إِنَّ ٱللَّهَ
ثَالِثُ ثَلَٰثَةٖۘ وَمَا مِنۡ إِلَٰهٍ إِلَّآ إِلَٰهٞ وَٰحِدٞۚ وَإِن لَّمۡ يَنتَهُواْ
عَمَّا يَقُولُونَ لَيَمَسَّنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ مِنۡهُمۡ عَذَابٌ أَلِيمٌ ٧٣
أَفَلَا يَتُوبُونَ إِلَى ٱللَّهِ وَيَسۡتَغۡفِرُونَهُۥۚ وَٱللَّهُ غَفُورٞ رَّحِيمٞ ٧٤
مَّا ٱلۡمَسِيحُ ٱبۡنُ مَرۡيَمَ إِلَّا رَسُولٞ قَدۡ خَلَتۡ مِن قَبۡلِهِ ٱلرُّسُلُ وَأُمُّهُۥ
صِدِّيقَةٞۖ كَانَا يَأۡكُلَانِ ٱلطَّعَامَۗ ٱنظُرۡ كَيۡفَ نُبَيِّنُ لَهُمُ ٱلۡأٓيَٰتِ
ثُمَّ ٱنظُرۡ أَنَّىٰ يُؤۡفَكُونَ ٧٥ قُلۡ أَتَعۡبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ مَا لَا
يَمۡلِكُ لَكُمۡ ضَرّٗا وَلَا نَفۡعٗاۚ وَٱللَّهُ هُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلۡعَلِيمُ ٧٦ قُلۡ
يَٰٓأَهۡلَ ٱلۡكِتَٰبِ لَا تَغۡلُواْ فِي دِينِكُمۡ غَيۡرَ ٱلۡحَقِّ وَلَا تَتَّبِعُوٓاْ أَهۡوَآءَ
قَوۡمٖ قَدۡ ضَلُّواْ مِن قَبۡلُ وَأَضَلُّواْ كَثِيرٗا وَضَلُّواْ عَن سَوَآءِ ٱلسَّبِيلِ ٧٧

﴿وَحَسِبُوٓاْ أَلَّا تَكُونَ فِتۡنَةٞ﴾ وایان دەزانی کەتۆڵە و سزا دووچاریان نابێت ﴿فَعَمُواْ وَصَمُّواْ﴾ جا بۆیە کوێرو کەڕبوون (لەئاست بیستن و بینینی هەق) ﴿ثُمَّ تَابَ ٱللَّهُ عَلَيۡهِمۡ﴾ لە پاشان خوا تەوبەو گەڕانەوەی لێ وەرگرتن ﴿ثُمَّ عَمُواْ وَصَمُّواْ كَثِيرٞ مِّنۡهُمۡۚ﴾ ئەمجا لەپاش ئەوە زۆر بەیان کوێرو کەڕبوون (لەبیستن و بینینی بەڵگەو ئایەتەکانی خوا) ﴿وَٱللَّهُ بَصِيرُۢ بِمَا يَعۡمَلُونَ﴾ وە خوا بینەرە بەهەر کردەوەیەك کەدەیکەن ﴿٧١﴾ ﴿لَقَدۡ كَفَرَ ٱلَّذِينَ قَالُوٓاْ﴾ سوێند بێت بێ باوەڕبوون ئەوانەی کەووتیان ﴿إِنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلۡمَسِيحُ ٱبۡنُ مَرۡيَمَۖ﴾ بێگومان خوا مەسیحی کوڕی مەریەمە ﴿وَقَالَ ٱلۡمَسِيحُ يَٰبَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ﴾ لەکاتێکدا مەسیح (کاتێك ڕەوانەکرا) ووتی ئەی بەنو ئیسرائیل ﴿ٱعۡبُدُواْ ٱللَّهَ رَبِّي وَرَبَّكُمۡۖ﴾ تەنها خوا بپەرستن کە پەروەردگاری من و ئێوەشە ﴿إِنَّهُۥ مَن يُشۡرِكۡ بِٱللَّهِ﴾ بەڕاستی هەر کەس هاوبەش بۆخوا دابنێت ﴿فَقَدۡ حَرَّمَ ٱللَّهُ عَلَيۡهِ ٱلۡجَنَّةَ﴾ ئەوە بێگومان خوا بەهەشتی لێ حەرام کردووە ﴿وَمَأۡوَىٰهُ ٱلنَّارُۖ﴾ وە جێگا و شوێنی ئاگر دەبێت ﴿وَمَا لِلظَّٰلِمِينَ مِنۡ أَنصَارٖ﴾ وە بۆ ئەو ستەم کارانە هیچ یارمەتی دەرێك نی یە ﴿٧٢﴾ ﴿لَّقَدۡ كَفَرَ ٱلَّذِينَ قَالُوٓاْ﴾ سوێند بەخوا بەڕاستی بێ باوەڕبوون ئەوانەی کەووتیان ﴿إِنَّ ٱللَّهَ ثَالِثُ ثَلَٰثَةٖۘ﴾ بێگومان خوا یەکێکە لەو سێ خوا (کەبریتین لەپەروەردگارو عیسی و دایکی) ﴿وَمَا مِنۡ إِلَٰهٍ إِلَّآ إِلَٰهٞ وَٰحِدٞۚ﴾ (لەکاتێکدا) هیچ پەرستراوێکی ڕاست نی یە بێجگە لەتەنیا خوایەك ﴿وَإِن لَّمۡ يَنتَهُواْ عَمَّا يَقُولُونَ﴾ وە ئەگەر واز نەهێنن لەو ووتە نارەواو بەدانە ﴿لَيَمَسَّنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ مِنۡهُمۡ﴾ سوێند بەخوا دووچاری ئەوانەیان ئەبێت کەبێ باوەڕبوون ﴿عَذَابٌ أَلِيمٌ﴾ سزایەکی بەئازارو سەخت ﴿٧٣﴾ ﴿أَفَلَا يَتُوبُونَ إِلَى ٱللَّهِ﴾ دەی ئایا بۆ تۆبە ناکەن و ناگەڕێنەوە بۆلای خوا؟ ﴿وَيَسۡتَغۡفِرُونَهُۥۚ﴾ و داوای لێبوردنی لێ ناکەن؟ ﴿وَٱللَّهُ غَفُورٞ رَّحِيمٞ﴾ لەکاتێکدا خوا لێبوردەی میهرەبانە ﴿٧٤﴾ ﴿مَّا ٱلۡمَسِيحُ ٱبۡنُ مَرۡيَمَ إِلَّا رَسُولٞ﴾ مەسیحی کوڕی مەریەم هیچ نی یە جگە لەپێغەمبەری خوا ﴿قَدۡ خَلَتۡ مِن قَبۡلِهِ ٱلرُّسُلُ﴾ بێگومان لەپێش ئەوەوە چەندەها پێغەمبەر بوون ﴿وَأُمُّهُۥ صِدِّيقَةٞۖ﴾ دایکیشی ئافرەتێکی زۆر ڕاست گۆیە ﴿كَانَا يَأۡكُلَانِ ٱلطَّعَامَۗ﴾ هەردووکیان خواردنیان دەخوارد (واتە خوانین) ﴿ٱنظُرۡ كَيۡفَ نُبَيِّنُ لَهُمُ ٱلۡأٓيَٰتِ﴾ سەرنج بدە چۆن ئایەت و بەڵگەکان ڕوون دەکەینەوە بۆیان ﴿ثُمَّ ٱنظُرۡ﴾ پاشان سەیر کە ﴿أَنَّىٰ يُؤۡفَكُونَ﴾ چۆن لا دەدرێن لەحەق بەرەو بەتاڵ دەڕۆن ﴿٧٥﴾ ﴿قُلۡ أَتَعۡبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ مَا﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) بڵێ ئایا ئێوە بێجگە لەخوا شتێك دەپەرستن؟ ﴿لَا يَمۡلِكُ لَكُمۡ ضَرّٗا وَلَا نَفۡعٗاۚ﴾ کە هیچ زەرەرو سوودێکی نی یە بۆتان ﴿وَٱللَّهُ هُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلۡعَلِيمُ﴾ وە خوا هەر خۆی بیسەری زانایە ﴿٧٦﴾ ﴿قُلۡ يَٰٓأَهۡلَ ٱلۡكِتَٰبِ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) بڵێ ئەی نامەدارەکان ﴿لَا تَغۡلُواْ فِي دِينِكُمۡ﴾ زیادە ڕۆی مەکەن لەئاینەکەتاندا ﴿غَيۡرَ ٱلۡحَقِّ﴾ جگە لەوە نەبێت کەڕاست وحەقە ﴿وَلَا تَتَّبِعُوٓاْ أَهۡوَآءَ قَوۡمٖ﴾ و شوێن ئارەزووی کەسانێك مەکەون ﴿قَدۡ ضَلُّواْ مِن قَبۡلُ﴾ کەبەڕاستی پێشتر گومڕاو سەرلێ شێواو بوون ﴿وَأَضَلُّواْ كَثِيرٗا﴾ وە زۆر کەسیشیان گومڕاکرد ﴿وَضَلُّواْ عَن سَوَآءِ ٱلسَّبِيلِ﴾ وە خۆشیان گومڕابوون و لایاندا لەڕێگای ڕاست ﴿٧٧﴾

لُعِنَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ مِنۢ بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ عَلَىٰ لِسَانِ
دَاوُۥدَ وَعِيسَى ٱبْنِ مَرْيَمَ ۚ ذَٰلِكَ بِمَا عَصَوا۟ وَّكَانُوا۟
يَعْتَدُونَ ﴿٧٨﴾ كَانُوا۟ لَا يَتَنَاهَوْنَ عَن مُّنكَرٍ فَعَلُوهُ ۚ
لَبِئْسَ مَا كَانُوا۟ يَفْعَلُونَ ﴿٧٩﴾ تَرَىٰ كَثِيرًا مِّنْهُمْ
يَتَوَلَّوْنَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ ۚ لَبِئْسَ مَا قَدَّمَتْ لَهُمْ
أَنفُسُهُمْ أَن سَخِطَ ٱللَّهُ عَلَيْهِمْ وَفِى ٱلْعَذَابِ هُمْ
خَٰلِدُونَ ﴿٨٠﴾ وَلَوْ كَانُوا۟ يُؤْمِنُونَ بِٱللَّهِ وَٱلنَّبِىِّ وَمَآ
أُنزِلَ إِلَيْهِ مَا ٱتَّخَذُوهُمْ أَوْلِيَآءَ وَلَٰكِنَّ كَثِيرًا
مِّنْهُمْ فَٰسِقُونَ ﴿٨١﴾ ۞ لَتَجِدَنَّ أَشَدَّ ٱلنَّاسِ عَدَٰوَةً
لِّلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ ٱلْيَهُودَ وَٱلَّذِينَ أَشْرَكُوا۟ ۖ وَلَتَجِدَنَّ
أَقْرَبَهُم مَّوَدَّةً لِّلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ ٱلَّذِينَ قَالُوٓا۟ إِنَّا نَصَٰرَىٰ ۚ
ذَٰلِكَ بِأَنَّ مِنْهُمْ قِسِّيسِينَ وَرُهْبَانًا وَأَنَّهُمْ
لَا يَسْتَكْبِرُونَ ﴿٨٢﴾ وَإِذَا سَمِعُوا۟ مَآ أُنزِلَ إِلَى
ٱلرَّسُولِ تَرَىٰٓ أَعْيُنَهُمْ تَفِيضُ مِنَ ٱلدَّمْعِ مِمَّا عَرَفُوا۟
مِنَ ٱلْحَقِّ ۖ يَقُولُونَ رَبَّنَآ ءَامَنَّا فَٱكْتُبْنَا مَعَ ٱلشَّٰهِدِينَ ﴿٨٣﴾

﴿لُعِنَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟﴾ نەفرین کرالەوانەی بێ بڕوابوون ﴿مِنۢ بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ﴾ لەبەرەونەوەی ئیسرائیل ﴿عَلَىٰ لِسَانِ دَاوُۥدَ﴾ لەسەر زمانی داوود ﴿وَعِيسَى ٱبْنِ مَرْيَمَ﴾ ولەسەر زمانی عیسای کوڕی مەریەمیش ﴿ذَٰلِكَ بِمَا عَصَوا۟﴾ ئەو نەفرینەش لەبەر ئەوە بوو سەرپێچیان کرد ﴿وَّكَانُوا۟ يَعْتَدُونَ﴾ و هەمیشە دەست درێژیان دەکرد ﴿٧٨﴾ ﴿كَانُوا۟ لَا يَتَنَاهَوْنَ﴾ ئەوانە بەرگری یەکتری یان نەدەکرد ﴿عَن مُّنكَرٍ فَعَلُوهُ﴾ لەهەر کارێکی بێزراو ناشەرعی کەدەیانکرد ﴿لَبِئْسَ مَا كَانُوا۟ يَفْعَلُونَ﴾ بێگومان زۆر بەدبوو ئەوەی کەئەیانکرد ﴿٧٩﴾ ﴿تَرَىٰ كَثِيرًا مِّنْهُمْ﴾ ئەبینی (ئەی موحەممەد ﷺ) زۆر بەیان ﴿يَتَوَلَّوْنَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟﴾ دۆستایەتی ئەکەن لەگەڵ ئەوانەی بێ باوەڕ بوون ﴿لَبِئْسَ مَا قَدَّمَتْ لَهُمْ أَنفُسُهُمْ﴾ بێگومان زۆر بەد و خراپە ئەوەی کەپێشیان خست بۆخۆیان (وکردویانە) ﴿أَن سَخِطَ ٱللَّهُ عَلَيْهِمْ﴾ کە هۆی خەشم و قینی خوا بوو لێیان ﴿وَفِى ٱلْعَذَابِ هُمْ خَٰلِدُونَ﴾ وە ئەوانە لەسزای دۆزەخدا بێ برانەوە دەمێننەوە ﴿٨٠﴾ ﴿وَلَوْ كَانُوا۟ يُؤْمِنُونَ بِٱللَّهِ﴾ وە ئەگەر ئەوانە بڕوایان بهێنایە بەخوا ﴿وَٱلنَّبِىِّ وَمَآ أُنزِلَ إِلَيْهِ﴾ وە بە پێغەمبەرو بەو بەرنامەیەی کەنێراوەتە خوارەوە بۆ سەری ﴿مَا ٱتَّخَذُوهُمْ أَوْلِيَآءَ﴾ ئەو بێ بڕوایانەیان نەدەکرد بەدۆست و خوشەویستی خۆیان ﴿وَلَٰكِنَّ كَثِيرًا مِّنْهُمْ﴾ بەلام زۆر بەیان ﴿فَٰسِقُونَ﴾ لەئاین دەرچوون و یاخین لەخوا ﴿٨١﴾ ﴿لَتَجِدَنَّ أَشَدَّ ٱلنَّاسِ عَدَٰوَةً لِّلَّذِينَ ءَامَنُوا۟﴾ سوێند بێت دەبینیت (ئەی موحەممەد ﷺ) خراپترینی خەڵکی بۆ دوژمنایەتی لەگەڵ بڕواداران دا ﴿ٱلْيَهُودَ وَٱلَّذِينَ أَشْرَكُوا۟﴾ جوولەکە و هاوبەش دانەرانن ﴿وَلَتَجِدَنَّ أَقْرَبَهُم مَّوَدَّةً لِّلَّذِينَ ءَامَنُوا۟﴾ وە سوێند بێت دەبینیت نزیکترینیان لەخۆشەویستی بۆ بڕواداران ﴿ٱلَّذِينَ قَالُوٓا۟ إِنَّا نَصَٰرَىٰ﴾ ئەوانەن کەدەیان ووت بێگومان ئێمە گاوورین ﴿ذَٰلِكَ بِأَنَّ مِنْهُمْ قِسِّيسِينَ وَرُهْبَانًا﴾ ئەوەش لەبەر ئەوەیە بێگومان لە ناویاندا قەشەو گۆشەگیرانێك هەن ﴿وَأَنَّهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُونَ﴾ کە بەڕاستی ئەوان خۆیان بەزل و گەورە دانانێن ﴿٨٢﴾ ﴿وَإِذَا سَمِعُوا۟﴾ هەر کاتێك گوێیان لێ بووایە ﴿مَآ أُنزِلَ إِلَى ٱلرَّسُولِ﴾ ئەو قورئانەی کە نێراوەتە خوارەوە بۆ پێغەمبەر ﷺ ﴿تَرَىٰٓ أَعْيُنَهُمْ﴾ دەبینی چاوەکانیان ﴿تَفِيضُ مِنَ ٱلدَّمْعِ﴾ لە فرمێسك (پڕدەبێ و) دەڕژێت ﴿مِمَّا عَرَفُوا۟ مِنَ ٱلْحَقِّ﴾ لەبەر ئەو ڕاستی یەی کە زانیویانە (و بۆیان دەرکەوتوە) ﴿يَقُولُونَ رَبَّنَآ ءَامَنَّا﴾ ئەڵێن ئەی پەروەردگارمان ئەوا ئێمە باوەڕمان هێنا (بەو قورئانەی ناردووتە خوارەوە بۆ موحەممەد) ﴿فَٱكْتُبْنَا مَعَ ٱلشَّٰهِدِينَ﴾ دەتۆش لەگەڵ شایەتی دەران ناومان بنوسە و(لەگەڵ ئەواندا بمانژمێرە) ﴿٨٣﴾

وَمَا لَنَا لَا نُؤۡمِنُ بِٱللَّهِ وَمَا جَآءَنَا مِنَ ٱلۡحَقِّ وَنَطۡمَعُ أَن يُدۡخِلَنَا
رَبُّنَا مَعَ ٱلۡقَوۡمِ ٱلصَّٰلِحِينَ ٨٤ فَأَثَٰبَهُمُ ٱللَّهُ بِمَا قَالُواْ جَنَّٰتٖ
تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَاۚ وَذَٰلِكَ جَزَآءُ
ٱلۡمُحۡسِنِينَ ٨٥ وَٱلَّذِينَ كَفَرُواْ وَكَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِنَآ أُوْلَٰٓئِكَ
أَصۡحَٰبُ ٱلۡجَحِيمِ ٨٦ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تُحَرِّمُواْ
طَيِّبَٰتِ مَآ أَحَلَّ ٱللَّهُ لَكُمۡ وَلَا تَعۡتَدُوٓاْۚ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُحِبُّ
ٱلۡمُعۡتَدِينَ ٨٧ وَكُلُواْ مِمَّا رَزَقَكُمُ ٱللَّهُ حَلَٰلٗا طَيِّبٗاۚ
وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ ٱلَّذِيٓ أَنتُم بِهِۦ مُؤۡمِنُونَ ٨٨ لَا يُؤَاخِذُكُمُ ٱللَّهُ
بِٱللَّغۡوِ فِيٓ أَيۡمَٰنِكُمۡ وَلَٰكِن يُؤَاخِذُكُم بِمَا عَقَّدتُّمُ ٱلۡأَيۡمَٰنَۖ
فَكَفَّٰرَتُهُۥٓ إِطۡعَامُ عَشَرَةِ مَسَٰكِينَ مِنۡ أَوۡسَطِ مَا تُطۡعِمُونَ
أَهۡلِيكُمۡ أَوۡ كِسۡوَتُهُمۡ أَوۡ تَحۡرِيرُ رَقَبَةٖۖ فَمَن لَّمۡ يَجِدۡ فَصِيَامُ
ثَلَٰثَةِ أَيَّامٖۚ ذَٰلِكَ كَفَّٰرَةُ أَيۡمَٰنِكُمۡ إِذَا حَلَفۡتُمۡۚ وَٱحۡفَظُوٓاْ
أَيۡمَٰنَكُمۡۚ كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ ٱللَّهُ لَكُمۡ ءَايَٰتِهِۦ لَعَلَّكُمۡ تَشۡكُرُونَ ٨٩
يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِنَّمَا ٱلۡخَمۡرُ وَٱلۡمَيۡسِرُ وَٱلۡأَنصَابُ وَٱلۡأَزۡلَٰمُ
رِجۡسٞ مِّنۡ عَمَلِ ٱلشَّيۡطَٰنِ فَٱجۡتَنِبُوهُ لَعَلَّكُمۡ تُفۡلِحُونَ ٩٠

﴿وَمَا لَنَا لَا نُؤۡمِنُ بِٱللَّهِ﴾ بۆچی دەبێ ئێمە باوەڕ نەهێنین بە خوا ﴿وَمَا جَآءَنَا مِنَ ٱلۡحَقِّ﴾ و بەوەی کە بۆمان هاتووە لە حەق و ڕاستی ﴿وَنَطۡمَعُ أَن يُدۡخِلَنَا رَبُّنَا﴾ لە کاتێکدا ئومێدمان وابێ پەروەردگارمان بمانخاتە ﴿مَعَ ٱلۡقَوۡمِ ٱلصَّٰلِحِينَ﴾ ڕیزی پیاو چاکانەوە ﴿٨٤﴾ ﴿فَأَثَٰبَهُمُ ٱللَّهُ بِمَا قَالُواْ﴾ جا خوا پاداشتیان ئەداتەوە بەهۆی ئەوەوە کە ووتیان ﴿جَنَّٰتٖ تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُ﴾ بەچەند باخێك کە ڕووبار بە ژێریاندا دەڕوات ﴿خَٰلِدِينَ فِيهَاۚ﴾ دەمێننەوە تیایدا بەهەمیشەیی ﴿وَذَٰلِكَ جَزَآءُ ٱلۡمُحۡسِنِينَ﴾ وە ئەوەیە پاداشتی چاکە کاران ﴿٨٥﴾ ﴿وَٱلَّذِينَ كَفَرُواْ وَكَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِنَآ﴾ وە ئەوانەی باوەڕیان نەهێناو ئایەتەکانی ئێمەیان بە درۆ دەزانی ﴿أُوْلَٰٓئِكَ أَصۡحَٰبُ ٱلۡجَحِيمِ﴾ ئەوانەن هاوەڵانی دۆزەخ ﴿٨٦﴾ ﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ﴾ ئەی ئەوانەی بڕواتان هێناوە ﴿لَا تُحَرِّمُواْ طَيِّبَٰتِ مَآ أَحَلَّ ٱللَّهُ لَكُمۡ﴾ ئەو شتە پاك و خۆشانەی کە خوا حەلاڵی کردوە بۆتان یاساغی مەکەن لە خۆتان ﴿وَلَا تَعۡتَدُوٓاْۚ﴾ و سنوور مەشکێنن ﴿إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُحِبُّ ٱلۡمُعۡتَدِينَ﴾ چونکە بێگومان خوا سنوور شکێنەرانی خۆش ناوێت ﴿٨٧﴾ ﴿وَكُلُواْ مِمَّا رَزَقَكُمُ ٱللَّهُ﴾ بخۆن لەو ڕزق و ڕۆزیانەی کە خوا پێی بەخشیوون ﴿حَلَٰلٗا طَيِّبٗاۚ﴾ کە حەلاڵ و پاکن ﴿وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ ٱلَّذِيٓ أَنتُم بِهِۦ مُؤۡمِنُونَ﴾ خۆتان بپارێزن و بترسن لەو خوایەی کە ئێوە باوەڕتان پێ یەتی ﴿٨٨﴾ ﴿لَا يُؤَاخِذُكُمُ ٱللَّهُ﴾ خوا لێتان ناگرێت ﴿بِٱللَّغۡوِ فِيٓ أَيۡمَٰنِكُمۡ﴾ ئەو سوێندانەتان کە نیازی دڵی لەگەڵدا نی یە ﴿وَلَٰكِن يُؤَاخِذُكُم﴾ بەلام لێ تان ئەگرێت (بە گوناهبارتان دادەنێ) ﴿بِمَا عَقَّدتُّمُ ٱلۡأَيۡمَٰنَۖ﴾ بە(شکاندنی) سوێندێك کە بەنیازی دڵ داتان بەستبێت ﴿فَكَفَّٰرَتُهُۥٓ﴾ جا کەفارەتی (سڕینەوەی شکاندنی) ئەو سوێندانە ﴿إِطۡعَامُ عَشَرَةِ مَسَٰكِينَ﴾ خۆراك دانی (دە) هەژارە ﴿مِنۡ أَوۡسَطِ مَا تُطۡعِمُونَ أَهۡلِيكُمۡ﴾ لە خۆراکێك مام ناوەندی کە بە منداڵ وخێزانی خۆتانی دەدەن ﴿أَوۡ كِسۡوَتُهُمۡ﴾ یا پۆشاکی (دە) هەژار ﴿أَوۡ تَحۡرِيرُ رَقَبَةٖۖ﴾ یا ئازاد کردنی بەندەیەك ﴿فَمَن لَّمۡ يَجِدۡ﴾ جائەوەی دەستی نەکەوت هیچ کام لەمانە ﴿فَصِيَامُ ثَلَٰثَةِ أَيَّامٖۚ﴾ ئەوە سێ ڕۆژ بە ڕۆژوو بێت ﴿ذَٰلِكَ كَفَّٰرَةُ أَيۡمَٰنِكُمۡ إِذَا حَلَفۡتُمۡۚ﴾ ئەوە(ی باسکرا) کەفارەتی سوێندەکانتانە کاتێك کە سوێندتان خوارد(و سوێندەکەتان شکاند) ﴿وَٱحۡفَظُوٓاْ أَيۡمَٰنَكُمۡۚ﴾ وە سوێندەکانتان بپارێزن ﴿كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ ٱللَّهُ لَكُمۡ ءَايَٰتِهِۦ﴾ بەو جۆرە خوا ئایەتەکانی خۆی بە ڕوونی باسی ئەکات بۆتان ﴿لَعَلَّكُمۡ تَشۡكُرُونَ﴾ بۆ ئەوەی سوپاسی بکەن ﴿٨٩﴾ ﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ﴾ ئەی ئەوانەی بڕواتان هێناوە ﴿إِنَّمَا ٱلۡخَمۡرُ وَٱلۡمَيۡسِرُ وَٱلۡأَنصَابُ﴾ بێگومان ئارەق و قومار و ئەو بەردانەی کە کراون بە بت ﴿وَٱلۡأَزۡلَٰمُ﴾ و ئەو پارچە دارانەی (کە بەکارئەهێنرێن بۆ دیاریکردنی بەش و چارەنووس) ﴿رِجۡسٞ مِّنۡ عَمَلِ ٱلشَّيۡطَٰنِ﴾ ئەوانە پیسن و لەکردەوەی شەیتانن ﴿فَٱجۡتَنِبُوهُ لَعَلَّكُمۡ تُفۡلِحُونَ﴾ کەواتە دوورکەونەوە لێی تاڕزگاربن ﴿٩٠﴾

إِنَّمَا يُرِيدُ ٱلشَّيۡطَٰنُ أَن يُوقِعَ بَيۡنَكُمُ ٱلۡعَدَٰوَةَ وَٱلۡبَغۡضَآءَ
فِي ٱلۡخَمۡرِ وَٱلۡمَيۡسِرِ وَيَصُدَّكُمۡ عَن ذِكۡرِ ٱللَّهِ وَعَنِ
ٱلصَّلَوٰةِۖ فَهَلۡ أَنتُم مُّنتَهُونَ ﴿٩١﴾ وَأَطِيعُواْ ٱللَّهَ وَأَطِيعُواْ
ٱلرَّسُولَ وَٱحۡذَرُواْۚ فَإِن تَوَلَّيۡتُمۡ فَٱعۡلَمُوٓاْ أَنَّمَا عَلَىٰ رَسُولِنَا
ٱلۡبَلَٰغُ ٱلۡمُبِينُ ﴿٩٢﴾ لَيۡسَ عَلَى ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ
جُنَاحٞ فِيمَا طَعِمُوٓاْ إِذَا مَا ٱتَّقَواْ وَّءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ
ثُمَّ ٱتَّقَواْ وَّءَامَنُواْ ثُمَّ ٱتَّقَواْ وَّأَحۡسَنُواْۚ وَٱللَّهُ يُحِبُّ
ٱلۡمُحۡسِنِينَ ﴿٩٣﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَيَبۡلُوَنَّكُمُ ٱللَّهُ بِشَيۡءٖ
مِّنَ ٱلصَّيۡدِ تَنَالُهُۥٓ أَيۡدِيكُمۡ وَرِمَاحُكُمۡ لِيَعۡلَمَ ٱللَّهُ مَن يَخَافُهُۥ
بِٱلۡغَيۡبِۚ فَمَنِ ٱعۡتَدَىٰ بَعۡدَ ذَٰلِكَ فَلَهُۥ عَذَابٌ أَلِيمٞ ﴿٩٤﴾ يَٰٓأَيُّهَا
ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تَقۡتُلُواْ ٱلصَّيۡدَ وَأَنتُمۡ حُرُمٞۚ وَمَن قَتَلَهُۥ
مِنكُم مُّتَعَمِّدٗا فَجَزَآءٞ مِّثۡلُ مَا قَتَلَ مِنَ ٱلنَّعَمِ يَحۡكُمُ بِهِۦ ذَوَا
عَدۡلٖ مِّنكُمۡ هَدۡيَۢا بَٰلِغَ ٱلۡكَعۡبَةِ أَوۡ كَفَّٰرَةٞ طَعَامُ مَسَٰكِينَ
أَوۡ عَدۡلُ ذَٰلِكَ صِيَامٗا لِّيَذُوقَ وَبَالَ أَمۡرِهِۦۗ عَفَا ٱللَّهُ عَمَّا
سَلَفَۚ وَمَنۡ عَادَ فَيَنتَقِمُ ٱللَّهُ مِنۡهُۚ وَٱللَّهُ عَزِيزٞ ذُو ٱنتِقَامٍ ﴿٩٥﴾

﴿إِنَّمَا يُرِيدُ ٱلشَّيْطَٰنُ﴾ بێگومان شەیتان هەر ئەوەی ئەوێ ﴿أَن يُوقِعَ بَيْنَكُمُ ٱلْعَدَٰوَةَ وَٱلْبَغْضَآءَ﴾ کە
دوژمنایەتی و کینەو ڕق بخاتە ناوتانەوە ﴿فِى ٱلْخَمْرِ وَٱلْمَيْسِرِ﴾ بەهۆی ئارەق و قومارەوە ﴿وَيَصُدَّكُمْ
عَن ذِكْرِ ٱللَّهِ وَعَنِ ٱلصَّلَوٰةِ﴾ وە بەرگریتان بکات لەیادی خودا و لەنوێژ کردن ﴿فَهَلْ أَنتُم
مُّنتَهُونَ﴾ دەی ئایا ئێوە وازدەهێنن (لەو خراپانە)؟ ﴿٩١﴾ ﴿وَأَطِيعُوا۟ ٱللَّهَ﴾ وە فەرمانبەر و گوێڕایەڵی
خوابن ﴿وَأَطِيعُوا۟ ٱلرَّسُولَ﴾ وە فەرمانبەرو گوێڕایەڵی نێرراوەکەی بن ﴿وَٱحْذَرُوا۟﴾ و بترسن (ئاگادار بن)
﴿فَإِن تَوَلَّيْتُمْ﴾ ئەمجا ئەگەر ئێوە ڕوو وەرگێڕن و فەرمان بەری نەکەن ﴿فَٱعْلَمُوٓا۟﴾ ئەوا بزانن
﴿أَنَّمَا عَلَىٰ رَسُولِنَا﴾ بێگومان ئەوەی کە لەسەر نێردراوەکەی ئێمە بێت ﴿ٱلْبَلَٰغُ ٱلْمُبِينُ﴾ تەنها ڕاگەیاندنی
ڕوون و ئاشکرای ئایینەکەیە ﴿٩٢﴾ ﴿لَيْسَ عَلَى ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟﴾ نەبووەو نی یە لەسەر ئەوانەی کەبڕوایان
هێناوە ﴿وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ﴾ وە کردەوە چاکەکانیان کردووە ﴿جُنَاحٌ فِيمَا طَعِمُوٓا۟﴾ هیچ گوناهێك لەوەی
خواردویانە (ئارەق و پارەی قومار پێش حەرام کردنیان) ﴿إِذَا مَا ٱتَّقَوا۟﴾ ئەگەر خۆیان پاراستبێت
(لەو چەرخەدا لەوەی کە حەرام بووە لە سەریان) ﴿وَّءَامَنُوا۟﴾ وە باوەڕداربووبن ﴿وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ﴾
و کردەوە چاکەکانیان کردبێت ﴿ثُمَّ ٱتَّقَوا۟﴾ پاشان خۆیان پاراستبێت (لەوەی کە حەرام کرابێت)
﴿وَّءَامَنُوا۟﴾ و بڕواشیان هەبوبێت (بەوەی کە هاتبێت لە لایەن خواوە) ﴿ثُمَّ ٱتَّقَوا۟﴾ پاشان بەردەوام
بووبن لەسەر خۆ پارێزی ﴿وَّأَحْسَنُوا۟﴾ و چاکەکانیشیان بەچاکی کردبێت ﴿وَٱللَّهُ يُحِبُّ ٱلْمُحْسِنِينَ﴾
وە خوا ئەو چاکەکارانەی خۆش دەوێت ﴿٩٣﴾ ﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟﴾ ئەی ئەوانەی بڕواتان هێناوە
﴿لَيَبْلُوَنَّكُمُ ٱللَّهُ﴾ سوێند بە خوا، خوا تاقیتان دەکاتەوە ﴿بِشَىْءٍ مِّنَ ٱلصَّيْدِ﴾ بە هەندێك نێچیر ﴿تَنَالُهُۥٓ أَيْدِيكُمْ
وَرِمَاحُكُمْ﴾ کە بەدەست دەیانگرن و بە ڕمەکانتان ڕاویان دەکەن ﴿لِيَعْلَمَ ٱللَّهُ مَن يَخَافُهُۥ بِٱلْغَيْبِ﴾ تا خوا دەری
بخات کێ لێ ی دەترسێت بە پەنهانی ﴿فَمَنِ ٱعْتَدَىٰ بَعْدَ ذَٰلِكَ﴾ ئەمجا هەر کەس دەست درێژی بکات دوای
ئەو (هەواڵ پێدانە) ﴿فَلَهُۥ عَذَابٌ أَلِيمٌ﴾ ئەوە بۆی هەیە سزایەکی بەئازار ﴿٩٤﴾ ﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟﴾ ئەی
ئەوانەی بڕواتان هێناوە ﴿لَا تَقْتُلُوا۟ ٱلصَّيْدَ﴾ نێچیر مەکوژن ﴿وَأَنتُمْ حُرُمٌ﴾ لە کاتێکدا ئێوە لە ئیحرامدان
﴿وَمَن قَتَلَهُۥ مِنكُم مُّتَعَمِّدًا﴾ وە ئەوەتان بەدەستی ئەنقەست بیکوژێت ﴿فَجَزَآءٌ مِّثْلُ مَا قَتَلَ﴾ ئەوە لەسەریەتی
سەر برینی وێنەی ئەوەی کە کوشتویەتی ﴿مِنَ ٱلنَّعَمِ﴾ لە ئاژاڵ و ماڵات ﴿يَحْكُمُ بِهِۦ﴾ ئەو بڕیارە
بدەن (نێچیرەکە لە بەرانبەرچ ئاژەڵێکدایە) ﴿ذَوَا عَدْلٍ مِّنكُمْ﴾ دوو پیاوی موسڵمانی چاك لەخۆتان
﴿هَدْيًۢا بَٰلِغَ ٱلْكَعْبَةِ﴾ بە شێوەی قوربانی بگاتە کەعبە (و لەوێ بیکات بەقوربانی) ﴿أَوْ كَفَّٰرَةٌ طَعَامُ
مَسَٰكِينَ﴾ یان بە ئەندازەی نرخی قوربانیەکە خۆراك بدات بە چەند هەژارێك ﴿أَوْ عَدْلُ ذَٰلِكَ صِيَامًا﴾
یان بەقەدەر ئەو خۆراکدانە ڕۆژوو بگرێت ﴿لِّيَذُوقَ وَبَالَ أَمْرِهِۦ﴾ بۆ ئەوەی بچێژێت ئۆباڵی کارەکەی
﴿عَفَا ٱللَّهُ عَمَّا سَلَفَ﴾ خوا خۆش بووە لەوەی کە تێپەڕی و بەسەرچوو ﴿وَمَنْ عَادَ﴾ بەڵام هەرکەسێك
بگەڕێتەوە (بۆ سەر ئەو کردەوەیە) ﴿فَيَنتَقِمُ ٱللَّهُ مِنْهُ﴾ ئەوا خوا تۆڵەی بە تینی لێ دەسێنێت
﴿وَٱللَّهُ عَزِيزٌ ذُو ٱنتِقَامٍ﴾ وەخوا زاڵە و خاوەنی تۆڵەی بەتینە ﴿٩٥﴾

ربع الحزب ١٣

أُحِلَّ لَكُمْ صَيْدُ ٱلْبَحْرِ وَطَعَامُهُۥ مَتَٰعًا لَّكُمْ وَلِلسَّيَّارَةِ ۖ
وَحُرِّمَ عَلَيْكُمْ صَيْدُ ٱلْبَرِّ مَا دُمْتُمْ حُرُمًا ۗ وَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ ٱلَّذِىٓ
إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٩٦﴾ ۞ جَعَلَ ٱللَّهُ ٱلْكَعْبَةَ ٱلْبَيْتَ ٱلْحَرَامَ
قِيَٰمًا لِّلنَّاسِ وَٱلشَّهْرَ ٱلْحَرَامَ وَٱلْهَدْىَ وَٱلْقَلَٰٓئِدَ ۚ ذَٰلِكَ لِتَعْلَمُوٓا۟
أَنَّ ٱللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ وَأَنَّ ٱللَّهَ بِكُلِّ
شَىْءٍ عَلِيمٌ ﴿٩٧﴾ ٱعْلَمُوٓا۟ أَنَّ ٱللَّهَ شَدِيدُ ٱلْعِقَابِ وَأَنَّ ٱللَّهَ
غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٩٨﴾ مَّا عَلَى ٱلرَّسُولِ إِلَّا ٱلْبَلَٰغُ ۗ وَٱللَّهُ يَعْلَمُ مَا
تُبْدُونَ وَمَا تَكْتُمُونَ ﴿٩٩﴾ قُل لَّا يَسْتَوِى ٱلْخَبِيثُ وَٱلطَّيِّبُ
وَلَوْ أَعْجَبَكَ كَثْرَةُ ٱلْخَبِيثِ ۚ فَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ يَٰٓأُو۟لِى ٱلْأَلْبَٰبِ
لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿١٠٠﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ لَا تَسْـَٔلُوا۟ عَنْ
أَشْيَآءَ إِن تُبْدَ لَكُمْ تَسُؤْكُمْ وَإِن تَسْـَٔلُوا۟ عَنْهَا حِينَ يُنَزَّلُ
ٱلْقُرْءَانُ تُبْدَ لَكُمْ عَفَا ٱللَّهُ عَنْهَا ۗ وَٱللَّهُ غَفُورٌ حَلِيمٌ ﴿١٠١﴾
قَدْ سَأَلَهَا قَوْمٌ مِّن قَبْلِكُمْ ثُمَّ أَصْبَحُوا۟ بِهَا كَٰفِرِينَ ﴿١٠٢﴾ مَا جَعَلَ
ٱللَّهُ مِنۢ بَحِيرَةٍ وَلَا سَآئِبَةٍ وَلَا وَصِيلَةٍ وَلَا حَامٍ ۙ وَلَٰكِنَّ ٱلَّذِينَ
كَفَرُوا۟ يَفْتَرُونَ عَلَى ٱللَّهِ ٱلْكَذِبَ ۖ وَأَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ ﴿١٠٣﴾

﴿أُحِلَّ لَكُمْ صَيْدُ الْبَحْرِ وَطَعَامُهُ﴾ ڕاو(ی نێچیر) و خواردەمەنی دەریایی حەڵاڵکراوە بۆتان ﴿مَتَاعًا لَّكُمْ وَلِلسَّيَّارَةِ﴾ تا ئێوە و گەشتیارەکان سوودی لێ وەربگرن ﴿وَحُرِّمَ عَلَيْكُمْ صَيْدُ الْبَرِّ﴾ وڕاو(نێچیری) کێوی و ووشکایی یاساغ کراوە لێتان ﴿مَا دُمْتُمْ حُرُمًا﴾ تا لە ئیحرامدا بن ﴿وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي﴾ لە (بێفەرمانی) ئەو خوایە بترسن کە ﴿إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ﴾ هەر بۆ لای ئەو کۆدەکرێنەوە (لە ڕۆژی دوایی دا) ﴿٩٦﴾
﴿جَعَلَ اللَّهُ الْكَعْبَةَ الْبَيْتَ الْحَرَامَ﴾ خوا کەعبە کە (بیت الحرام)ە داینـاوە تاوەکو (جێگای) ﴿قِيَامًا لِّلنَّاسِ﴾ ڕاوەستانی کاروباری دین ودونیای خەڵکی بێت ﴿وَالشَّهْرَ الْحَرَامَ وَالْهَدْيَ وَالْقَلَائِدَ﴾ وە هەروەها مانگە یاساغەکان (کە جەنگ تێیاندا حەرامە)و قوربانیە دیاری نەکراوەکان و قوربانیە دیاری کراوەکانیشی داناوە ﴿ذَٰلِكَ لِتَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ﴾ ئەوەش بۆ ئەوەی کە بزانن بەڕاستی خوا ﴿يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ﴾ ئەزانێت و بە ئاگایە کە چی وا لە ئاسمانەکان و زەویدا ﴿وَأَنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ﴾ وە بێگومان خوا بە هەموو شتێك زانایە ﴿٩٧﴾ ﴿اعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ﴾ باش بزانن کە بەڕاستی خوا تۆڵەی زۆر بە تینە (بۆ یاخیان) ﴿وَأَنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ﴾ وە بەڕاستی خوا لێبووردەی میهرەبانە (بۆ تۆ بەکاران) ﴿٩٨﴾
﴿مَّا عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلَاغُ﴾ نێردراوەکەی خوا (موحەممەد ﷺ)هیچی لەسەر نی یە بێجگە لە ڕاگەیاندن نەبێت ﴿وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ وَمَا تَكْتُمُونَ﴾ وە خوا دەزانێت بەوەی دەری دەخەن بەوەش دەیشارنەوە ﴿٩٩﴾
﴿قُل لَّا يَسْتَوِي الْخَبِيثُ وَالطَّيِّبُ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) بڵێ پیس و پاك وەك یەك نین ﴿وَلَوْ أَعْجَبَكَ﴾ هەرچەند سەرسامت بکات ﴿كَثْرَةُ الْخَبِيثِ﴾ زۆری پیسەکە ﴿فَاتَّقُوا اللَّهَ﴾ کەواتە لەخوا بترسن ﴿يَا أُولِي الْأَلْبَابِ﴾ ئەی خاوەنانی ژیری و هۆشمەندان ﴿لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ﴾ تا ڕزگار ببن ﴿١٠٠﴾ ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ
آمَنُوا﴾ ئەی ئەوانەی بڕواتان هێناوە ﴿لَا تَسْأَلُوا عَنْ أَشْيَاءَ﴾ پرسیار مەکەن لە شتانێك ﴿إِن تُبْدَ لَكُمْ تَسُؤْكُمْ﴾ ئەگەر ئاشکرا بکرێن بۆتان ناخۆش و خراپ دەبێت بۆتان ﴿وَإِن تَسْأَلُوا عَنْهَا﴾ وە ئەگەر پرسیار بکەن دەربارەیان ﴿حِينَ يُنَزَّلُ الْقُرْآنُ تُبْدَ لَكُمْ﴾ کاتێك قورئان دەنێردرێتە خوارەوە، بۆتان ئاشکرا دەکرێن ﴿عَفَا اللَّهُ عَنْهَا﴾ خوا خۆش بووە لەو پرسیارانەی لەوە و پێش ﴿وَاللَّهُ غَفُورٌ حَلِيمٌ﴾ وە خوا زۆر لێبووردەی لەسەرخۆیە ﴿١٠١﴾ ﴿قَدْ سَأَلَهَا قَوْمٌ﴾ بێگومان ئەو (جۆرە) پرسیارانەیان کرد کۆمەڵێك ﴿مِّن قَبْلِكُمْ﴾ پێش ئێوە ﴿ثُمَّ أَصْبَحُوا بِهَا كَافِرِينَ﴾ پاشان بێ بڕوا بوون بەهۆی ئەو پرسیارانەوە. ﴿١٠٢﴾ ﴿مَا جَعَلَ
اللَّهُ﴾ خوا دای نەناوە و بڕیاری نەداوە (بۆ بتپەرست وهاوەڵدانەران کە حەرامی بکەن لەسەرخۆیان وجێی بهێڵن بۆ بتەکانیان وسوودیان لێ وەرنەگرن) ﴿مِن بَحِيرَةٍ﴾ لەبەحیرە: (ووشترێك بوو پێنج سکی بکردایەو پێنجەم نێر بوایە، ئەو کاتە گوێچکەیان لەت دەکرد و بەرەڵایان دەکرد) ﴿وَلَا سَائِبَةٍ﴾ و سائیبە: (ووشترێك بوو کە دە تا دوانزە سکی بکردایە هەموو مێینە بوایە) ﴿وَلَا وَصِيلَةٍ﴾ و وەصیلە: (ووشترێك بوو یەکەم و دووەم سکی مێینە بوایە) ﴿وَلَا حَامٍ﴾ و حام: (ووشترێکی نێر بوو کە لە پشتی ئەو دە سك پەیدا ببوایە) ﴿وَلَٰكِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا﴾ بەڵام ئەوانەی بێ باوەڕبوون ﴿يَفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ﴾ درۆ بە دەم خواوە هەڵئەبەستن ﴿وَأَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ﴾ و زۆربەیان ژیر نین (نەزانن) ﴿١٠٣﴾

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْاْ إِلَىٰ مَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ وَإِلَى ٱلرَّسُولِ قَالُواْ حَسْبُنَا
مَا وَجَدْنَا عَلَيْهِ ءَابَآءَنَآ أَوَلَوْ كَانَ ءَابَآؤُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ
شَيْـًٔا وَلَا يَهْتَدُونَ ﴿١٠٤﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ عَلَيْكُمْ أَنفُسَكُمْ
لَا يَضُرُّكُم مَّن ضَلَّ إِذَا ٱهْتَدَيْتُمْ إِلَى ٱللَّهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيعًا
فَيُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٠٥﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ شَهَٰدَةُ
بَيْنِكُمْ إِذَا حَضَرَ أَحَدَكُمُ ٱلْمَوْتُ حِينَ ٱلْوَصِيَّةِ ٱثْنَانِ ذَوَا
عَدْلٍ مِّنكُمْ أَوْ ءَاخَرَانِ مِنْ غَيْرِكُمْ إِنْ أَنتُمْ ضَرَبْتُمْ فِى ٱلْأَرْضِ
فَأَصَٰبَتْكُم مُّصِيبَةُ ٱلْمَوْتِ تَحْبِسُونَهُمَا مِنۢ بَعْدِ ٱلصَّلَوٰةِ
فَيُقْسِمَانِ بِٱللَّهِ إِنِ ٱرْتَبْتُمْ لَا نَشْتَرِى بِهِۦ ثَمَنًا وَلَوْ كَانَ ذَا
قُرْبَىٰ وَلَا نَكْتُمُ شَهَٰدَةَ ٱللَّهِ إِنَّآ إِذًا لَّمِنَ ٱلْءَاثِمِينَ ﴿١٠٦﴾ فَإِنْ عُثِرَ
عَلَىٰٓ أَنَّهُمَا ٱسْتَحَقَّآ إِثْمًا فَـَٔاخَرَانِ يَقُومَانِ مَقَامَهُمَا مِنَ ٱلَّذِينَ
ٱسْتَحَقَّ عَلَيْهِمُ ٱلْأَوْلَيَٰنِ فَيُقْسِمَانِ بِٱللَّهِ لَشَهَٰدَتُنَآ أَحَقُّ مِن
شَهَٰدَتِهِمَا وَمَا ٱعْتَدَيْنَآ إِنَّآ إِذًا لَّمِنَ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿١٠٧﴾ ذَٰلِكَ أَدْنَىٰٓ
أَن يَأْتُواْ بِٱلشَّهَٰدَةِ عَلَىٰ وَجْهِهَآ أَوْ يَخَافُوٓاْ أَن تُرَدَّ أَيْمَٰنٌۢ بَعْدَ
أَيْمَٰنِهِمْ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَٱسْمَعُواْ وَٱللَّهُ لَا يَهْدِى ٱلْقَوْمَ ٱلْفَٰسِقِينَ ﴿١٠٨﴾

﴿وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا﴾ وەکاتێك کە بووتری پێ یان وەرن ﴿إِلَىٰ مَا أَنزَلَ اللَّهُ﴾ بۆ لای ئەو قورئانەی کە خوا ناردویەتیە خوارەوە ﴿وَإِلَى الرَّسُولِ﴾ و بۆ لای پێغەمبەر ﷺ ﴿قَالُوا حَسْبُنَا﴾ دەڵێن بەسمانە ﴿مَا وَجَدْنَا عَلَيْهِ آبَاءَنَا﴾ ئەو(ئاینەی) کەباوك و باپیرانمان لەسەری بوون ﴿أَوَلَوْ كَانَ آبَاؤُهُمْ﴾ ئایا(چاویان لێ دەکەن) ئەگەر لە حاڵێکدا باو باپیرانیشیان ﴿لَا يَعْلَمُونَ شَيْئًا وَلَا يَهْتَدُونَ﴾ هیچ شتێکیان نەزانیبێ وگومڕابووبن ﴿١٠٤﴾ ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا﴾ ئەی ئەوانەی بڕواتان هێناوە ﴿عَلَيْكُمْ أَنفُسَكُمْ﴾ هۆشتان بەخۆتانەوە بێت ﴿لَا يَضُرُّكُم مَّن ضَلَّ﴾ زیانتان پێ ناگەیەنێت ئەوەی گومڕا بووە ﴿إِذَا اهْتَدَيْتُمْ﴾ ئەگەر ئێوە لەسەر ڕێی ڕاست بن (بەرگری کردن لەخراپە بەشێکە لە ڕێنموونی وەرگرتن) ﴿إِلَى اللَّهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيعًا﴾ هەر بۆلای خوایە گەڕانەوەی هەمووتان بە گشتی ﴿فَيُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ﴾ ئەمجا هەواڵتان پێ ئەدا بەهەر کردەوەیەك کە کردووتانە ﴿١٠٥﴾ ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا﴾ ئەی ئەوانەی کە بڕواتان هێناوە ﴿شَهَادَةُ بَيْنِكُمْ﴾ شایەتی بدەن لە نێوانتاندا ﴿إِذَا حَضَرَ أَحَدَكُمُ الْمَوْتُ﴾ کاتێك کەمردنی هەرکامتان نزیك بوویەوە ﴿حِينَ الْوَصِيَّةِ﴾ لەکاتی وەسیەت کردنتاندا ﴿اثْنَانِ ذَوَا عَدْلٍ مِّنكُمْ﴾ دوو کەسی دادپەروەر لەخۆتان (موسوڵمان بن) ﴿أَوْ آخَرَانِ مِنْ غَيْرِكُمْ﴾ یان دووکەسی تر جگەلە خۆتان (کافربن) ﴿إِنْ أَنتُمْ ضَرَبْتُمْ فِي الْأَرْضِ﴾ ئەگەر ئێوە بەسەفەر ڕۆشتبوون بە وولاتدا ﴿فَأَصَابَتْكُم مُّصِيبَةُ الْمَوْتِ﴾ و بەلای مردنتان تووش هات ﴿تَحْبِسُونَهُمَا مِن بَعْدِ الصَّلَاةِ﴾ (دوو شایەتەکە) ڕاگرن لەپاش نوێژ (ی عەسر) ﴿فَيُقْسِمَانِ بِاللَّهِ﴾ دەبێ سوێند بخۆن بەخوا ﴿إِنِ ارْتَبْتُمْ﴾ ئەگەر گومانتان بوو (لە ڕاستی و پاکی یان) ﴿لَا نَشْتَرِي بِهِ ثَمَنًا﴾ ئێمە(سوێند خواردنمان) بەخوا ناگۆڕینەوە بەهیچ نرخێك ﴿وَلَوْ كَانَ ذَا قُرْبَىٰ﴾ باشایەتی بۆدراوەکە خزم و نزیکیش بێت ﴿وَلَا نَكْتُمُ شَهَادَةَ اللَّهِ﴾ وەشایەتی (دان بۆ) خوا ناشارینەوە ﴿إِنَّا إِذًا لَّمِنَ الْآثِمِينَ﴾ بێگومان (ئەگەر شایەتییەکەمان شاردەوە) کەواتە بەڕاستی لە گوناهباران دەبین ﴿١٠٦﴾ ﴿فَإِنْ عُثِرَ عَلَىٰ﴾ ئەمجا ئەگەر زانرا (پاش سوێند خواردنیان) بەوەی ﴿أَنَّهُمَا اسْتَحَقَّا إِثْمًا﴾ کەئەو دوو شایەتە درۆیان کردوەو خۆیان تاوان بارکردووە ﴿فَآخَرَانِ يَقُومَانِ مَقَامَهُمَا﴾ ئەوە دووکەسی تر لە شوێنی ئەواندا هەڵدەستن (بەسوێند خواردن) ﴿مِنَ الَّذِينَ اسْتَحَقَّ عَلَيْهِمُ الْأَوْلَيَانِ﴾ لەوانەی کەشیاوو نزیکتربن (لەمردووەکە) لەو دووانە ﴿فَيُقْسِمَانِ بِاللَّهِ﴾ ئەمجا هەردووکیان سوێند بخۆن بە خوا ﴿لَشَهَادَتُنَا أَحَقُّ مِن شَهَادَتِهِمَا﴾ کەبەڕاستی شایەتیەکەی ئێمە ڕاسترە لە شایەتیەکەی ئەو دووانەی پێشوو ﴿وَمَا اعْتَدَيْنَا﴾ وە لەڕاستی لامان نەداوە (لەسوێند خواردنەکەماندا) ﴿إِنَّا إِذًا لَّمِنَ الظَّالِمِينَ﴾ بێگومان (ئەگەر لابدەین) ئەوکاتە ئێمە لەستەمکاران دەبین ﴿١٠٧﴾ ﴿ذَٰلِكَ أَدْنَىٰ﴾ ئەو(جۆرە شایەتی دانە) نزیکترە ﴿أَن يَأْتُوا بِالشَّهَادَةِ عَلَىٰ وَجْهِهَا﴾ کە شایەتەکان هەڵسن بە شایەتیەکەیان بەشێوە ڕاستەکەی ﴿أَوْ يَخَافُوا أَن تُرَدَّ أَيْمَانٌ﴾ یابترسن لە ڕەدکردنەوەی سوێندەکان (بۆخزمی نزیکی مردووەکە) ﴿بَعْدَ أَيْمَانِهِمْ﴾ دوای سوێند خواردنی ئەمان (واتە بە درۆ بخرێنەوە) ﴿وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاسْمَعُوا﴾ بترسن لە خوا و خۆتان بپارێزن و گوێڕایەڵی فەرمانی خوا بن ﴿وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ﴾ خوا ڕێنموونی کۆمەڵی لەسنوور دەرچوو ناکات ﴿١٠٨﴾

نصف الحزب ١٣

۞ يَوۡمَ يَجۡمَعُ ٱللَّهُ ٱلرُّسُلَ فَيَقُولُ مَاذَآ أُجِبۡتُمۡۖ قَالُواْ لَا عِلۡمَ لَنَآۖ
إِنَّكَ أَنتَ عَلَّٰمُ ٱلۡغُيُوبِ ١٠٩ إِذۡ قَالَ ٱللَّهُ يَٰعِيسَى ٱبۡنَ مَرۡيَمَ
ٱذۡكُرۡ نِعۡمَتِي عَلَيۡكَ وَعَلَىٰ وَٰلِدَتِكَ إِذۡ أَيَّدتُّكَ بِرُوحِ
ٱلۡقُدُسِ تُكَلِّمُ ٱلنَّاسَ فِي ٱلۡمَهۡدِ وَكَهۡلٗاۖ وَإِذۡ عَلَّمۡتُكَ
ٱلۡكِتَٰبَ وَٱلۡحِكۡمَةَ وَٱلتَّوۡرَىٰةَ وَٱلۡإِنجِيلَۖ وَإِذۡ تَخۡلُقُ
مِنَ ٱلطِّينِ كَهَيۡـَٔةِ ٱلطَّيۡرِ بِإِذۡنِي فَتَنفُخُ فِيهَا فَتَكُونُ
طَيۡرَۢا بِإِذۡنِيۖ وَتُبۡرِئُ ٱلۡأَكۡمَهَ وَٱلۡأَبۡرَصَ بِإِذۡنِيۖ وَإِذۡ تُخۡرِجُ
ٱلۡمَوۡتَىٰ بِإِذۡنِيۖ وَإِذۡ كَفَفۡتُ بَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ عَنكَ إِذۡ
جِئۡتَهُم بِٱلۡبَيِّنَٰتِ فَقَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ مِنۡهُمۡ إِنۡ هَٰذَآ
إِلَّا سِحۡرٞ مُّبِينٞ ١١٠ وَإِذۡ أَوۡحَيۡتُ إِلَى ٱلۡحَوَارِيِّـۧنَ أَنۡ ءَامِنُواْ
بِي وَبِرَسُولِي قَالُوٓاْ ءَامَنَّا وَٱشۡهَدۡ بِأَنَّنَا مُسۡلِمُونَ ١١١
إِذۡ قَالَ ٱلۡحَوَارِيُّونَ يَٰعِيسَى ٱبۡنَ مَرۡيَمَ هَلۡ يَسۡتَطِيعُ رَبُّكَ
أَن يُنَزِّلَ عَلَيۡنَا مَآئِدَةٗ مِّنَ ٱلسَّمَآءِۖ قَالَ ٱتَّقُواْ ٱللَّهَ إِن كُنتُم
مُّؤۡمِنِينَ ١١٢ قَالُواْ نُرِيدُ أَن نَّأۡكُلَ مِنۡهَا وَتَطۡمَئِنَّ قُلُوبُنَا
وَنَعۡلَمَ أَن قَدۡ صَدَقۡتَنَا وَنَكُونَ عَلَيۡهَا مِنَ ٱلشَّٰهِدِينَ ١١٣

﴿يَوۡمَ يَجۡمَعُ ٱللَّهُ ٱلرُّسُلَ﴾ لە ڕۆژێك (بترسن) خوا هەموو پێغەمبەران کۆدەکاتەوە ﴿فَيَقُولُ مَاذَآ أُجِبۡتُمۡۖ﴾ ئەوسا پێیان دەفەرمویت چ وەڵامێکتان درایەوە؟ ﴿قَالُواْ لَا عِلۡمَ لَنَآۖ﴾ دەڵێن هیچ زانیارییەکمان نییە ﴿إِنَّكَ أَنتَ عَلَّٰمُ ٱلۡغُيُوبِ﴾ بێگومان تەنها تۆ ئاگاداری هەموو نهێنیەکانیت ﴿١٠٩﴾ ﴿إِذۡ قَالَ ٱللَّهُ يَٰعِيسَى ٱبۡنَ مَرۡيَمَ﴾ (بیر بکەرەوە) کاتێك خوا بە عیسای کوڕی مەریەمی فەرموو ﴿ٱذۡكُرۡ نِعۡمَتِي عَلَيۡكَ وَعَلَىٰ وَٰلِدَتِكَ﴾ بیربکەرەوە لەچاکەو بەهرەی من بەسەر خۆت و دایکتەوە ﴿إِذۡ أَيَّدتُّكَ بِرُوحِ ٱلۡقُدُسِ﴾ کاتێك کە پشتیوانیم لێ کردیت بە گیانی هەرە پیرۆز (جوبرەئیل) ﴿تُكَلِّمُ ٱلنَّاسَ فِي ٱلۡمَهۡدِ وَكَهۡلٗاۖ﴾ کاتێ لەبێشکەدا بوویت و بەگەورەییش قسەت لەگەڵ خەڵکیدا دەکرد ﴿وَإِذۡ عَلَّمۡتُكَ ٱلۡكِتَٰبَ وَٱلۡحِكۡمَةَ وَٱلتَّوۡرَىٰةَ وَٱلۡإِنجِيلَۖ﴾ وە کاتێکیش فێری کتێب (ونووسین) و حیکمەت و تەورات و ئینجیلم کردیت ﴿وَإِذۡ تَخۡلُقُ مِنَ ٱلطِّينِ كَهَيۡـَٔةِ ٱلطَّيۡرِ بِإِذۡنِي فَتَنفُخُ فِيهَا﴾ وەبیربکەرەوە کاتێك بەفەرمانی من لەقوڕ شتێکت لە شێوەی باڵندە دروست دەکرد ﴿فَتَكُونُ طَيۡرَۢا بِإِذۡنِيۖ﴾ دەست بەجێ بەفەرمانی من ئەبوو بە باڵندە ﴿وَتُبۡرِئُ ٱلۡأَكۡمَهَ وَٱلۡأَبۡرَصَ بِإِذۡنِيۖ﴾ وە بەفەرمانی من کوێری زکماك و بەڵەکیت چاك دەکردەوە ﴿وَإِذۡ تُخۡرِجُ ٱلۡمَوۡتَىٰ بِإِذۡنِيۖ﴾ وەکاتێ بەفەرمانی من مردووانت لە گۆڕ دەردەهێنا (بەزیندوو کراوەیی) ﴿وَإِذۡ كَفَفۡتُ بَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ عَنكَ﴾ وە بیربکەرەوە کاتێك بەرگری نەوەکانی ئیسرائیلم کردلێت (بتکوژن) ﴿إِذۡ جِئۡتَهُم بِٱلۡبَيِّنَٰتِ﴾ کاتێکیش موعجیزە ڕوونەکانت بۆهێنان ﴿فَقَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ مِنۡهُمۡ﴾ جا ئەوانەیان کە بێ باوەڕبوون ووتیان ﴿إِنۡ هَٰذَآ إِلَّا سِحۡرٞ مُّبِينٞ﴾ بەڕاستی ئەمە هیچ نی یە جگەلە جادوویەکی ئاشکرا نەبێت ﴿١١٠﴾ ﴿وَإِذۡ أَوۡحَيۡتُ إِلَى ٱلۡحَوَارِيِّـۧنَ﴾ وە (بیربکەرەوە) کاتێك خستمە دڵی هاوەڵە تایبەتیەکانت ﴿أَنۡ ءَامِنُواْ بِي وَبِرَسُولِي﴾ کەبڕوا بێنن بە من و بە پێغەمبەرەکەم (عیسی) ﴿قَالُوٓاْ ءَامَنَّا وَٱشۡهَدۡ بِأَنَّنَا مُسۡلِمُونَ﴾ ئەوانیش ووتیان: ئەوا بڕوامان هێنا و تۆش شایەت بە کە بێگومان ئێمە موسڵمانین ﴿١١١﴾ ﴿إِذۡ قَالَ ٱلۡحَوَارِيُّونَ يَٰعِيسَى ٱبۡنَ مَرۡيَمَ﴾ کاتێك حەواریەکان ووتیان: ئەی عیسای کوڕی مەریەم ﴿هَلۡ يَسۡتَطِيعُ رَبُّكَ﴾ ئایا پەروەردگاری تۆ دەتوانێت ﴿أَن يُنَزِّلَ عَلَيۡنَا مَآئِدَةٗ مِّنَ ٱلسَّمَآءِۖ﴾ لەئاسمانەوە خوانێکمان بۆ بنێرێتە خوارەوە ﴿قَالَ ٱتَّقُواْ ٱللَّهَ﴾ (عیسا) ووتی لەخوا بترسن ﴿إِن كُنتُم مُّؤۡمِنِينَ﴾ ئەگەر ئێوە باوەڕدارن ﴿١١٢﴾ ﴿قَالُواْ نُرِيدُ أَن نَّأۡكُلَ مِنۡهَا﴾ (حەواریەکان) ووتیان دەمانەوێت لێی بخۆین ﴿وَتَطۡمَئِنَّ قُلُوبُنَا﴾ ودڵمان ئارام بێ و دڵنیابین (کەپێغەمبەریت) ﴿وَنَعۡلَمَ أَن قَدۡ صَدَقۡتَنَا﴾ وەبزانین کە بێگومان ڕاستت لەگەڵ کردوین (لەوەی کەپێت ڕاگەیاندین) ﴿وَنَكُونَ عَلَيۡهَا مِنَ ٱلشَّٰهِدِينَ﴾ ئێمەش ببین بەشایەت لەسەری (بۆئەوانەی ئامادەنین) ﴿١١٣﴾

قَالَ عِيسَى ٱبۡنُ مَرۡيَمَ ٱللَّهُمَّ رَبَّنَآ أَنزِلۡ عَلَيۡنَا مَآئِدَةٗ مِّنَ ٱلسَّمَآءِ
تَكُونُ لَنَا عِيدٗا لِّأَوَّلِنَا وَءَاخِرِنَا وَءَايَةٗ مِّنكَۖ وَٱرۡزُقۡنَا وَأَنتَ
خَيۡرُ ٱلرَّٰزِقِينَ ﴿١١٤﴾ قَالَ ٱللَّهُ إِنِّي مُنَزِّلُهَا عَلَيۡكُمۡۖ فَمَن يَكۡفُرۡ بَعۡدُ
مِنكُمۡ فَإِنِّيٓ أُعَذِّبُهُۥ عَذَابٗا لَّآ أُعَذِّبُهُۥٓ أَحَدٗا مِّنَ ٱلۡعَٰلَمِينَ ﴿١١٥﴾
وَإِذۡ قَالَ ٱللَّهُ يَٰعِيسَى ٱبۡنَ مَرۡيَمَ ءَأَنتَ قُلۡتَ لِلنَّاسِ ٱتَّخِذُونِي
وَأُمِّيَ إِلَٰهَيۡنِ مِن دُونِ ٱللَّهِۖ قَالَ سُبۡحَٰنَكَ مَا يَكُونُ لِيٓ أَنۡ أَقُولَ
مَا لَيۡسَ لِي بِحَقٍّۚ إِن كُنتُ قُلۡتُهُۥ فَقَدۡ عَلِمۡتَهُۥۚ تَعۡلَمُ مَا فِي نَفۡسِي
وَلَآ أَعۡلَمُ مَا فِي نَفۡسِكَۚ إِنَّكَ أَنتَ عَلَّٰمُ ٱلۡغُيُوبِ ﴿١١٦﴾ مَا قُلۡتُ لَهُمۡ
إِلَّا مَآ أَمَرۡتَنِي بِهِۦٓ أَنِ ٱعۡبُدُواْ ٱللَّهَ رَبِّي وَرَبَّكُمۡۚ وَكُنتُ عَلَيۡهِمۡ
شَهِيدٗا مَّا دُمۡتُ فِيهِمۡۖ فَلَمَّا تَوَفَّيۡتَنِي كُنتَ أَنتَ ٱلرَّقِيبَ عَلَيۡهِمۡۚ
وَأَنتَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ شَهِيدٌ ﴿١١٧﴾ إِن تُعَذِّبۡهُمۡ فَإِنَّهُمۡ عِبَادُكَۖ وَإِن
تَغۡفِرۡ لَهُمۡ فَإِنَّكَ أَنتَ ٱلۡعَزِيزُ ٱلۡحَكِيمُ ﴿١١٨﴾ قَالَ ٱللَّهُ هَٰذَا يَوۡمُ يَنفَعُ
ٱلصَّٰدِقِينَ صِدۡقُهُمۡۚ لَهُمۡ جَنَّٰتٞ تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُ خَٰلِدِينَ
فِيهَآ أَبَدٗاۖ رَّضِيَ ٱللَّهُ عَنۡهُمۡ وَرَضُواْ عَنۡهُۚ ذَٰلِكَ ٱلۡفَوۡزُ ٱلۡعَظِيمُ ﴿١١٩﴾ لِلَّهِ
مُلۡكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ وَمَا فِيهِنَّۚ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرُۢ ﴿١٢٠﴾

﴿قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ﴾ عیسای کوڕی مەریەم فەرمووی ﴿اللَّهُمَّ رَبَّنَا أَنزِلْ عَلَيْنَا مَائِدَةً مِّنَ السَّمَاءِ﴾ ئەی خوای پەروەردگارمان لەئاسمانەوە خوانێکمان بۆ بنێرە خوارەوە ﴿تَكُونُ لَنَا عِيدًا لِّأَوَّلِنَا وَآخِرِنَا﴾ تا ببێت بە جەژن بۆ ئێستامان و نەوەکانی داهاتووشمان ﴿وَآيَةً مِّنكَ﴾ وەموعجیزە و بەڵگەیەك بێت لەلایەن تۆوە ﴿وَارْزُقْنَا وَأَنتَ خَيْرُ الرَّازِقِينَ﴾ وە رزق و ڕۆزیمان پێ ببەخشە چونکە تۆ باشترینی هەموو ڕۆزی دەرانی ﴿١١٤﴾ ﴿قَالَ اللَّهُ إِنِّي مُنَزِّلُهَا عَلَيْكُمْ﴾ خوای گەورە فەرموی: بە ڕاستی من ئەو خوانە دەنێرمە خوارەوە بۆتان ﴿فَمَن يَكْفُرْ بَعْدُ مِنكُمْ﴾ ئەمجا هەر کەس لەئێوە بێ بڕوا و نا سوپاس بێت لە پاش ئەوە ﴿فَإِنِّي أُعَذِّبُهُ عَذَابًا﴾ ئەوە بێگومان سزایەکی ئەدەم ﴿لَّا أُعَذِّبُهُ أَحَدًا مِّنَ الْعَالَمِينَ﴾ کە سزای هیچ کەسی پێ نادەم لەجیهانیان ﴿١١٥﴾ ﴿وَإِذْ قَالَ اللَّهُ يَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ﴾ وە(بیر بکەرەوە) کاتێك خوا دەفەرمووێ (لەڕۆژی دواییدا) ئەی عیسای کوڕی مەریەم ﴿أَأَنتَ قُلْتَ لِلنَّاسِ﴾ ئایا تۆ ووتووتە بە خەڵکی ﴿اتَّخِذُونِي وَأُمِّيَ إِلَٰهَيْنِ مِن دُونِ اللَّهِ﴾ کەمن و دایکم بەدوو پەرستراو دابنێن (وبمانپەرستن) لەجیاتی خوا؟ ﴿قَالَ سُبْحَانَكَ﴾ (عیسای) ووتی: پاك و بێگەردی بۆ تۆ ئەی خوایە ﴿مَا يَكُونُ لِي أَنْ أَقُولَ مَا لَيْسَ لِي بِحَقٍّ﴾ نابێت و ناگونجێت بۆ من شتێك بڵێم کە بە هیچ شێوەیەك مافی من نی یە ﴿إِن كُنتُ قُلْتُهُ﴾ ئەگەر من ئەو قسەیەم کردبێت ﴿فَقَدْ عَلِمْتَهُ﴾ ئەوە بەڕاستی تۆ ئاگات لێ یە ﴿تَعْلَمُ مَا فِي نَفْسِي﴾ چونکە تۆ ئەوەی لە نەفسم دایە دەیزانی ﴿وَلَا أَعْلَمُ مَا فِي نَفْسِكَ﴾ بەڵام من نازانم و بێ ئاگام لەوەی کە لەنەفسی تۆدایە ﴿إِنَّكَ أَنتَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ﴾ بەڕاستی تەنها تۆ زانای تەواوی بە هەموو نهێنی یەك ﴿١١٦﴾ ﴿مَا قُلْتُ لَهُمْ﴾ هیچم پێ نەوتوون ﴿إِلَّا مَا أَمَرْتَنِي بِهِ﴾ بێجگە لەوە نەبێت کە تۆ فەرمانت پێ کردووم ﴿أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ رَبِّي وَرَبَّكُمْ﴾ کە بەندایەتی خوا بکەن کەپەروەردگاری من و ئێوەیشە ﴿وَكُنتُ عَلَيْهِمْ شَهِيدًا مَّا دُمْتُ فِيهِمْ﴾ و من شایەت و چاودێر بووم بە سەریانەوە تا لە ناویاندا بووم ﴿فَلَمَّا تَوَفَّيْتَنِي﴾ ئەمجا کاتێك تۆ منت بردەوە (و بەرزت کردمەوە بۆ ئاسمان) ﴿كُنتَ أَنتَ الرَّقِيبَ عَلَيْهِمْ﴾ هەر خۆت چاودێر بووی بەسەریانەوە ﴿وَأَنتَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ﴾ وەخۆت ئاگادار و شایەتی بەسەر هەموو شتێکەوە ﴿١١٧﴾ ﴿إِن تُعَذِّبْهُمْ فَإِنَّهُمْ عِبَادُكَ﴾ ئەگەر سزایان بدەیت، ئەوە بێگومان بەندەی خۆتن ﴿وَإِن تَغْفِرْ لَهُمْ﴾ وەئەگەر لێشیان خۆش ببی ﴿فَإِنَّكَ أَنتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ﴾ ئەوە بێگومان تەنها خۆتی بەدەستەڵاتی کاردروست ﴿١١٨﴾ ﴿قَالَ اللَّهُ﴾ خوای گەورە فەرمووی: ﴿هَٰذَا يَوْمُ يَنفَعُ الصَّادِقِينَ صِدْقُهُمْ﴾ ئەمە ڕۆژێکە ڕاستبێژان ڕاستیەکەیان کەڵکیان پێدەگەیەنێ ﴿لَهُمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ﴾ بەهەشتانێکیان بۆ هەیە کە ڕووبارەکان بەژێریاندا دەڕۆن ﴿خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا﴾ ئەمێننەوە تیایدا بە هەمیشەیی ﴿رَّضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ﴾ خوا ڕازی بووە لێیان و ئەوانیش لە خوا ڕازی بوون ﴿ذَٰلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ﴾ ئەوەیە سەرکەوتنی زۆر گەورە ﴿١١٩﴾ ﴿لِلَّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ﴾ هەر بۆ خوایە خاوەنداریتی ئاسمانەکان و زەوی ﴿وَمَا فِيهِنَّ﴾ و هەرچیشیان تێدایە ﴿وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ﴾ وە تەنها ئەو بەسەر هەموو شتێکدا بە توانا و دەسەڵاتدارە ﴿١٢٠﴾

سُورَةُ الأَنْعَامِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ ٱلَّذِى خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ وَجَعَلَ ٱلظُّلُمَٰتِ
وَٱلنُّورَ ۖ ثُمَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ بِرَبِّهِمْ يَعْدِلُونَ ﴿١﴾ هُوَ ٱلَّذِى
خَلَقَكُم مِّن طِينٍ ثُمَّ قَضَىٰٓ أَجَلًا ۖ وَأَجَلٌ مُّسَمًّى عِندَهُۥ ۖ ثُمَّ أَنتُمْ
تَمْتَرُونَ ﴿٢﴾ وَهُوَ ٱللَّهُ فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَفِى ٱلْأَرْضِ ۖ يَعْلَمُ سِرَّكُمْ
وَجَهْرَكُمْ وَيَعْلَمُ مَا تَكْسِبُونَ ﴿٣﴾ وَمَا تَأْتِيهِم مِّنْ ءَايَةٍ مِّنْ
ءَايَٰتِ رَبِّهِمْ إِلَّا كَانُوا۟ عَنْهَا مُعْرِضِينَ ﴿٤﴾ فَقَدْ كَذَّبُوا۟ بِٱلْحَقِّ
لَمَّا جَآءَهُمْ ۖ فَسَوْفَ يَأْتِيهِمْ أَنۢبَٰٓؤُا۟ مَا كَانُوا۟ بِهِۦ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿٥﴾
أَلَمْ يَرَوْا۟ كَمْ أَهْلَكْنَا مِن قَبْلِهِم مِّن قَرْنٍ مَّكَّنَّٰهُمْ فِى ٱلْأَرْضِ
مَا لَمْ نُمَكِّن لَّكُمْ وَأَرْسَلْنَا ٱلسَّمَآءَ عَلَيْهِم مِّدْرَارًا وَجَعَلْنَا ٱلْأَنْهَٰرَ
تَجْرِى مِن تَحْتِهِمْ فَأَهْلَكْنَٰهُم بِذُنُوبِهِمْ وَأَنشَأْنَا مِنۢ بَعْدِهِمْ قَرْنًا
ءَاخَرِينَ ﴿٦﴾ وَلَوْ نَزَّلْنَا عَلَيْكَ كِتَٰبًا فِى قِرْطَاسٍ فَلَمَسُوهُ بِأَيْدِيهِمْ
لَقَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓا۟ إِنْ هَٰذَآ إِلَّا سِحْرٌ مُّبِينٌ ﴿٧﴾ وَقَالُوا۟ لَوْلَآ أُنزِلَ
عَلَيْهِ مَلَكٌ ۖ وَلَوْ أَنزَلْنَا مَلَكًا لَّقُضِىَ ٱلْأَمْرُ ثُمَّ لَا يُنظَرُونَ ﴿٨﴾

سورەتی ﴿ الأنعام ﴾

﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ﴾ بەناوی خوای بەخشەندەی میهرەبان

﴿الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ﴾ هەموو سوپاس و ستایشێ هەربۆ ئەو خوایەی ئاسمانەكان و زەوی دروستكردووە ﴿وَجَعَلَ الظُّلُمَاتِ وَالنُّورَ﴾ وە تاریكی یەكان و ڕووناكی داناوە ﴿ثُمَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ يَعْدِلُونَ﴾ ئەمجا ئەوانەی بێ باوەڕ بوون هاوتا و هاوبەش بۆ پەروەردگاریان بڕیار دەدەن (١) ﴿هُوَ الَّذِي خَلَقَكُم مِّن طِينٍ﴾ خوا ئەو زاتەیە كەئێوەی لەقوڕ دروست كردووە ﴿ثُمَّ قَضَىٰ أَجَلًا﴾ پاشان كاتێكی دیاری كردووە(بۆ مردن) ﴿وَأَجَلٌ مُّسَمًّى عِندَهُ﴾ وە كاتێكی دیاری كراویش لای خوای گەورە دانراوە (بۆ قیامەت) ﴿ثُمَّ أَنتُمْ تَمْتَرُونَ﴾ كەچی دوا ئەوەش ئێوە بەگومانن (٢) ﴿وَهُوَ اللَّهُ فِي السَّمَاوَاتِ وَفِي الْأَرْضِ﴾ وەتەنها ئەو خوایە (بالادەست و پەرستراوە) لەئاسمانەكان ولەزەویدا ﴿يَعْلَمُ سِرَّكُمْ وَجَهْرَكُمْ وَيَعْلَمُ مَا تَكْسِبُونَ﴾ نهێنی و ئاشكراتان دەزانێ و بە هەموو كردەوەیەكیش كەدەیكەن ئاگادارە (٣) ﴿وَمَا تَأْتِيهِم مِّنْ آيَةٍ مِّنْ آيَاتِ رَبِّهِمْ﴾ وە هەر بەڵگەو نیشانەیەك لەبەڵگە ونیشانەكانی پەروەردگاریان بۆ بێت ﴿إِلَّا كَانُوا عَنْهَا مُعْرِضِينَ﴾ ئەوان ڕووی لێ وەردەگێرن (٤) ﴿فَقَدْ كَذَّبُوا بِالْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُمْ﴾ بەڕاستی كاتێك قورئانیان بۆ هات بە درۆیان دانا ﴿فَسَوْفَ يَأْتِيهِمْ﴾ جا لەمەو پاش بۆیان دێت ﴿أَنبَاءُ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ﴾ هەواڵی ئەو شتانەی كەئەوان گاڵتەیان پێدەكرد (٥) ﴿أَلَمْ يَرَوْا كَمْ أَهْلَكْنَا مِن قَبْلِهِم مِّن قَرْنٍ﴾ ئایا نەیان دیوە (نەیان زانیوە) لەپێش ئەوانەوە چەند گەل و نەوەمان لەناو بردووە ﴿مَّكَّنَّاهُمْ فِي الْأَرْضِ﴾ دەسەلاتمان پێدا بوون لەزەویدا ﴿مَا لَمْ نُمَكِّن لَّكُمْ﴾ بەشێوەیەك كە بە ئێوەمان نەدابوو ﴿وَأَرْسَلْنَا السَّمَاءَ عَلَيْهِم مِّدْرَارًا﴾ و بارانی پەیتاپەیتامان بەسەردا باراندن ﴿وَجَعَلْنَا الْأَنْهَارَ تَجْرِي مِن تَحْتِهِمْ﴾ وە جۆگەو ڕووبارەكانمان والێ كردبوو كە بەبن باخ و كۆشكەكانیاندا دەڕۆیشت ﴿فَأَهْلَكْنَاهُم بِذُنُوبِهِمْ﴾ لەناو مان بردن بە هۆی گوناهەكانیانەوە ﴿وَأَنشَأْنَا مِن بَعْدِهِمْ﴾ وەلە دوای ئەوان دروستمان كرد ﴿قَرْنًا آخَرِينَ﴾ گەل و نەوەیەكی تر (٦) ﴿وَلَوْ نَزَّلْنَا عَلَيْكَ كِتَابًا﴾ وە ئەگەر نامەیەكی نوسراومان بناردایە تەخوارەوە بۆت ﴿فِي قِرْطَاسٍ﴾ لەناو كاغەزێكدا بوایە ﴿فَلَمَسُوهُ بِأَيْدِيهِمْ﴾ و دەستیشیان لێ بدایە ﴿لَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا﴾ بێگومان ئەوانەی بێ باوەڕ بوون دەیان ووت ﴿إِنْ هَٰذَا إِلَّا سِحْرٌ مُّبِينٌ﴾ ئەمە تەنها جادوویەكی ئاشكرایە (٧) ﴿وَقَالُوا لَوْلَا أُنزِلَ عَلَيْهِ مَلَكٌ﴾ وە دەیان ووت: بۆچی فریشتەیەك نەنێرراوەتە خوارەوە بۆسەری (ببینین) ﴿وَلَوْ أَنزَلْنَا مَلَكًا﴾ ئەگەر فریشتەیەكمان بناردایەتە خوارەوە ﴿لَّقُضِيَ الْأَمْرُ﴾ بێگومان كارتەواو دەبوو (لەناو بردنیان جێ بەجێ دەكرا) ﴿ثُمَّ لَا يُنظَرُونَ﴾ پاشان مۆڵەت نەئەدران (٨)

وَلَوۡ جَعَلۡنَٰهُ مَلَكٗا لَّجَعَلۡنَٰهُ رَجُلٗا وَلَلَبَسۡنَا عَلَيۡهِم مَّا
يَلۡبِسُونَ ٩ وَلَقَدِ ٱسۡتُهۡزِئَ بِرُسُلٖ مِّن قَبۡلِكَ فَحَاقَ بِٱلَّذِينَ
سَخِرُواْ مِنۡهُم مَّا كَانُواْ بِهِۦ يَسۡتَهۡزِءُونَ ١٠ قُلۡ سِيرُواْ
فِي ٱلۡأَرۡضِ ثُمَّ ٱنظُرُواْ كَيۡفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلۡمُكَذِّبِينَ
١١ قُل لِّمَن مَّا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۖ قُل لِّلَّهِۚ كَتَبَ عَلَىٰ
نَفۡسِهِ ٱلرَّحۡمَةَۚ لَيَجۡمَعَنَّكُمۡ إِلَىٰ يَوۡمِ ٱلۡقِيَٰمَةِ لَا رَيۡبَ
فِيهِۚ ٱلَّذِينَ خَسِرُوٓاْ أَنفُسَهُمۡ فَهُمۡ لَا يُؤۡمِنُونَ ١٢ ۞ وَلَهُۥ
مَا سَكَنَ فِي ٱلَّيۡلِ وَٱلنَّهَارِۚ وَهُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلۡعَلِيمُ ١٣ قُلۡ
أَغَيۡرَ ٱللَّهِ أَتَّخِذُ وَلِيّٗا فَاطِرِ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ وَهُوَ
يُطۡعِمُ وَلَا يُطۡعَمُۗ قُلۡ إِنِّيٓ أُمِرۡتُ أَنۡ أَكُونَ أَوَّلَ مَنۡ أَسۡلَمَۖ
وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ ٱلۡمُشۡرِكِينَ ١٤ قُلۡ إِنِّيٓ أَخَافُ إِنۡ عَصَيۡتُ
رَبِّي عَذَابَ يَوۡمٍ عَظِيمٖ ١٥ مَّن يُصۡرَفۡ عَنۡهُ يَوۡمَئِذٖ فَقَدۡ رَحِمَهُۥۚ
وَذَٰلِكَ ٱلۡفَوۡزُ ٱلۡمُبِينُ ١٦ وَإِن يَمۡسَسۡكَ ٱللَّهُ بِضُرّٖ فَلَا كَاشِفَ
لَهُۥٓ إِلَّا هُوَۖ وَإِن يَمۡسَسۡكَ بِخَيۡرٖ فَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٞ
١٧ وَهُوَ ٱلۡقَاهِرُ فَوۡقَ عِبَادِهِۦۚ وَهُوَ ٱلۡحَكِيمُ ٱلۡخَبِيرُ ١٨

ثلاثة أرباع
الحزب
١٣

﴿وَلَوۡ جَعَلۡنَٰهُ مَلَكٗا﴾ ئەگەر ئەو (پێغەمبەرە) مان بکردایە بەفریشتەیەك ﴿لَّجَعَلۡنَٰهُ رَجُلٗا﴾ بێگومان دەمانگۆڕا بە وێنەی پیاوێك (تابیبینن وقسەی لەگەڵ بکەن) ﴿وَلَلَبَسۡنَا عَلَيۡهِم مَّا يَلۡبِسُونَ﴾ و بێگومان لێمان دەشێواندن وەك چۆن خۆیان لە خۆیان دەشێواند ﴿٩﴾ ﴿وَلَقَدِ ٱسۡتُهۡزِئَ بِرُسُلٖ مِّن قَبۡلِكَ﴾ سوێندبێ بێگومان گاڵتە کراوە بە پێغەمبەرانی پێش تۆیش ﴿فَحَاقَ بِٱلَّذِينَ سَخِرُواْ مِنۡهُم﴾ سەرئەنجام بۆ ئەوانەیان گاڵتەیان دەکرد دابەزی و دەوری دان ﴿مَّا كَانُواْ بِهِۦ يَسۡتَهۡزِءُونَ﴾ تۆڵەی ئەوەی گاڵتەیان پێدەکرد (لەسزای سەخت) ﴿١٠﴾ ﴿قُلۡ سِيرُواْ فِي ٱلۡأَرۡضِ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) بڵێ بڕۆن و بگەڕێن بە زەویدا ﴿ثُمَّ ٱنظُرُواْ﴾ پاشان سەرنج بدەن ﴿كَيۡفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلۡمُكَذِّبِينَ﴾ سەر ئەنجامی ئەوانەی بەڵگەکانی خوایان بەدرۆ دادەنا چۆن بووە ﴿١١﴾ ﴿قُل لِّمَن مَّا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۖ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) بڵێ ئایا هی کێ یە ئەوەی لە ئاسمانەکان و زەویدایە ﴿قُل لِّلَّهِۚ كَتَبَ عَلَىٰ نَفۡسِهِ ٱلرَّحۡمَةَۚ﴾ بڵێ تەنها بۆ خوایە کە بەزەیی و میهرەبانی پێویستی کردوە لەسەرخۆی ﴿لَيَجۡمَعَنَّكُمۡ إِلَىٰ يَوۡمِ ٱلۡقِيَٰمَةِ﴾ سوێند بەخوا بێگومان کۆتان دەکاتەوە لە ڕۆژی دوایی دا ﴿لَا رَيۡبَ فِيهِۚ﴾ کە هیچ گومان و دوودڵی تێدانی یە ﴿ٱلَّذِينَ خَسِرُوٓاْ أَنفُسَهُمۡ﴾ ئەوانەی خۆیان دۆڕاندووە ﴿فَهُمۡ لَا يُؤۡمِنُونَ﴾ ئەوە ئەوانن کە بڕوا ناهێنن ﴿١٢﴾ ﴿وَلَهُۥ مَا سَكَنَ فِي ٱلَّيۡلِ وَٱلنَّهَارِۚ﴾ وە هەر بۆ خوایە ئەوەی ئارامی گرتووە لەشەو و ڕۆژدا ﴿وَهُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلۡعَلِيمُ﴾ وە هەر ئەو بیسەری زانایە ﴿١٣﴾ ﴿قُلۡ أَغَيۡرَ ٱللَّهِ أَتَّخِذُ وَلِيّٗا﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) بڵێ ئایا؟ بێجگە لە خوا دۆست و پەرستراوێ تر بۆخۆم دانێم؟ ﴿فَاطِرِ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ﴾ کەئەو بەدیهێنەری ئاسمانەکان و زەوییە ﴿وَهُوَ يُطۡعِمُ وَلَا يُطۡعَمُۗ﴾ ئەو خوایە ڕۆزی دەدات و ڕۆزی پێ نادرێ ﴿قُلۡ إِنِّيٓ أُمِرۡتُ﴾ بڵێ بەڕاستی من فەرمانم پێ دراوە ﴿أَنۡ أَكُونَ أَوَّلَ مَنۡ أَسۡلَمَۖ﴾ کە یەکەم کەس بم مل کەچ کەم (بۆ فەرمانی خوا) ﴿وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ ٱلۡمُشۡرِكِينَ﴾ وە (فەرمانم پێدراوە لەلایەن خوداوە) هەرگیز لەهاوبەش دانەران مەبە ﴿١٤﴾ ﴿قُلۡ إِنِّيٓ أَخَافُ إِنۡ عَصَيۡتُ رَبِّي﴾ پێیان بڵێ: بێگومان من دەترسم ئەگەر سەرپێچی لە فەرمانی پەروەردگارم بکەم ﴿عَذَابَ يَوۡمٍ عَظِيمٖ﴾ لە سزای ڕۆژێکی گەورە ﴿١٥﴾ ﴿مَّن يُصۡرَفۡ عَنۡهُ يَوۡمَئِذٖ﴾ هەرکەس ئەو سزایەی لێ لادرێ لەو ڕۆژەدا ﴿فَقَدۡ رَحِمَهُۥۚ﴾ ئەوە بێگومان خوا بەزەیی پێیدا هاتۆتەوە ﴿وَذَٰلِكَ ٱلۡفَوۡزُ ٱلۡمُبِينُ﴾ و ئەوەیە سەرکەوتنی ئاشکراو تەواو ﴿١٦﴾ ﴿وَإِن يَمۡسَسۡكَ ٱللَّهُ بِضُرّٖ﴾ وە ئەگەر خوا دووچاری بەلاو زیانێکت بکات ﴿فَلَا كَاشِفَ لَهُۥٓ إِلَّا هُوَۖ﴾ ئەوە جگە ئەو (خوا) کەس نی یە بتوانێ لایبات ﴿وَإِن يَمۡسَسۡكَ بِخَيۡرٖ﴾ وە ئەگەر خێر و خۆشیەکیشت پێ بگەیەنێت ﴿فَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٞ﴾ ئەوە خودا دەسەڵاتدارە بەسەر هەموو شتێکدا ﴿١٧﴾ ﴿وَهُوَ ٱلۡقَاهِرُ فَوۡقَ عِبَادِهِۦ﴾ وە هەر ئەوە دەست ڕۆیشتوو زاڵە بەسەر بەندەکانیدا ﴿وَهُوَ ٱلۡحَكِيمُ ٱلۡخَبِيرُ﴾ هەر ئەوەیش کار دروستی ئاگادارە ﴿١٨﴾

قُلۡ أَيُّ شَيۡءٍ أَكۡبَرُ شَهَٰدَةٗۖ قُلِ ٱللَّهُۖ شَهِيدُۢ بَيۡنِي وَبَيۡنَكُمۡۚ وَأُوحِيَ إِلَيَّ هَٰذَا
ٱلۡقُرۡءَانُ لِأُنذِرَكُم بِهِۦ وَمَنۢ بَلَغَۚ أَئِنَّكُمۡ لَتَشۡهَدُونَ أَنَّ مَعَ ٱللَّهِ ءَالِهَةً
أُخۡرَىٰۚ قُل لَّآ أَشۡهَدُۚ قُلۡ إِنَّمَا هُوَ إِلَٰهٞ وَٰحِدٞ وَإِنَّنِي بَرِيٓءٞ مِّمَّا تُشۡرِكُونَ
١٩ ٱلَّذِينَ ءَاتَيۡنَٰهُمُ ٱلۡكِتَٰبَ يَعۡرِفُونَهُۥ كَمَا يَعۡرِفُونَ أَبۡنَآءَهُمُۘ ٱلَّذِينَ
خَسِرُوٓاْ أَنفُسَهُمۡ فَهُمۡ لَا يُؤۡمِنُونَ ٢٠ وَمَنۡ أَظۡلَمُ مِمَّنِ ٱفۡتَرَىٰ عَلَى
ٱللَّهِ كَذِبًا أَوۡ كَذَّبَ بِـَٔايَٰتِهِۦٓۚ إِنَّهُۥ لَا يُفۡلِحُ ٱلظَّٰلِمُونَ ٢١ وَيَوۡمَ نَحۡشُرُهُمۡ
جَمِيعٗا ثُمَّ نَقُولُ لِلَّذِينَ أَشۡرَكُوٓاْ أَيۡنَ شُرَكَآؤُكُمُ ٱلَّذِينَ كُنتُمۡ تَزۡعُمُونَ ٢٢
ثُمَّ لَمۡ تَكُن فِتۡنَتُهُمۡ إِلَّآ أَن قَالُواْ وَٱللَّهِ رَبِّنَا مَا كُنَّا مُشۡرِكِينَ ٢٣
ٱنظُرۡ كَيۡفَ كَذَبُواْ عَلَىٰٓ أَنفُسِهِمۡۚ وَضَلَّ عَنۡهُم مَّا كَانُواْ يَفۡتَرُونَ ٢٤
وَمِنۡهُم مَّن يَسۡتَمِعُ إِلَيۡكَۖ وَجَعَلۡنَا عَلَىٰ قُلُوبِهِمۡ أَكِنَّةً أَن يَفۡقَهُوهُ
وَفِيٓ ءَاذَانِهِمۡ وَقۡرٗاۚ وَإِن يَرَوۡاْ كُلَّ ءَايَةٖ لَّا يُؤۡمِنُواْ بِهَاۖ حَتَّىٰٓ إِذَا
جَآءُوكَ يُجَٰدِلُونَكَ يَقُولُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓاْ إِنۡ هَٰذَآ إِلَّآ أَسَٰطِيرُ
ٱلۡأَوَّلِينَ ٢٥ وَهُمۡ يَنۡهَوۡنَ عَنۡهُ وَيَنۡـَٔوۡنَ عَنۡهُۖ وَإِن يُهۡلِكُونَ إِلَّآ
أَنفُسَهُمۡ وَمَا يَشۡعُرُونَ ٢٦ وَلَوۡ تَرَىٰٓ إِذۡ وُقِفُواْ عَلَى ٱلنَّارِ فَقَالُواْ
يَٰلَيۡتَنَا نُرَدُّ وَلَا نُكَذِّبَ بِـَٔايَٰتِ رَبِّنَا وَنَكُونَ مِنَ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ ٢٧

﴿قُلْ أَيُّ شَيْءٍ أَكْبَرُ شَهَٰدَةً﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) بلێ: شایەتی دانی کێ لە هەموو شایەتی دانێك گەورەترە
(لەسەر پێغەمبەرێتی من) ﴿قُلِ ٱللَّهُ﴾ بلێ: خوا گەورەترین ﴿شَهِيدُۢ بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ﴾ شایەتە لە نێوان من و ئێوەدا
﴿وَأُوحِيَ إِلَيَّ هَٰذَا ٱلْقُرْءَانُ﴾ وە ئەم قورئانە سرووش (وەحی) کراوە بۆ من ﴿لِأُنذِرَكُم بِهِۦ وَمَنۢ بَلَغَ﴾ بۆ ئەوەی ئێوەی
پێ بترسێنم و هەر کەسێکی کەش کە پێ ی دەگات ﴿أَئِنَّكُمْ لَتَشْهَدُونَ أَنَّ مَعَ ٱللَّهِ﴾ ئایا بەڕاستی ئێوە شایەتی
ئەدەن بە دڵنیاییەوە کە لەگەڵ خوادا ﴿ءَالِهَةً أُخْرَىٰ﴾ چەند پەرستراوێکی تر هەبێ؟! ﴿قُل لَّآ أَشْهَدُ﴾ بلێ: من
شایەتی (وا نارەوا) نادەم ﴿قُلْ إِنَّمَا هُوَ إِلَٰهٌ وَٰحِدٌ﴾ بلێ: بێگومان هەر ئەو پەرستراوی تاك و تەنهایە ﴿وَإِنَّنِي بَرِيٓءٌ مِّمَّا
تُشْرِكُونَ﴾ وە بەڕاستی من بەریم لەوەی کە ئێوە دەیکەنە هاوبەش بۆ خوا ﴿١٩﴾ ﴿ٱلَّذِينَ ءَاتَيْنَٰهُمُ ٱلْكِتَٰبَ﴾ ئەوانەی کە
نامەمان پێ بەخشین (لەگاورو جولەکەکان) ﴿يَعْرِفُونَهُۥ﴾ ئەم پێغەمبەرە دەناسن (کە پێغەمبەری خوایە بەهۆی
باسکردنی نیشانەکانی لە تەورات و ئینجیل دا) ﴿كَمَا يَعْرِفُونَ أَبْنَآءَهُمُ﴾ وەك چۆن کوڕەکانیان ئەناسن ﴿ٱلَّذِينَ خَسِرُوٓا۟
أَنفُسَهُمْ﴾ ئەوانەی خۆیان دۆڕاندو خەسارۆمەند کرد ﴿فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ﴾ ئەوە ئەوانن بڕوا ناهێنن ﴿٢٠﴾
﴿وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ ٱفْتَرَىٰ عَلَى ٱللَّهِ كَذِبًا﴾ کێ ستەم کارترە لەو کەسەی درۆ هەڵبەستێ بەدەم خواوە ﴿أَوْ كَذَّبَ بِـَٔايَٰتِهِۦٓ﴾ یا بێ
باوەڕ بوو بێ بە ئایەتاکانی (بەڵگەکانی) خوا ﴿إِنَّهُۥ لَا يُفْلِحُ ٱلظَّٰلِمُونَ﴾ بەڕاستی ستەم کاران ڕزگاریان نابێت ﴿٢١﴾
﴿وَيَوْمَ نَحْشُرُهُمْ جَمِيعًا﴾ وە ڕۆژێ هەموویان کۆ دەکەینەوە (لەقیامەتدا) ﴿ثُمَّ نَقُولُ لِلَّذِينَ أَشْرَكُوٓا۟﴾ پاشان ئەڵێین بەوانەی
هاوەڵیان بۆ خوا دانابوو ﴿أَيْنَ شُرَكَآؤُكُمُ ٱلَّذِينَ كُنتُمْ تَزْعُمُونَ﴾ کوان ئەوهاوەڵانەی کە بە خەیاڵی خۆتان بەهاوەڵی
خواتان دانابوون ﴿٢٢﴾ ﴿ثُمَّ لَمْ تَكُن فِتْنَتُهُمْ إِلَّآ﴾ پاشان بەهانەیان هیچ نەبوو بێجگە لەوەی ﴿أَن قَالُوا۟ وَٱللَّهِ رَبِّنَا مَا كُنَّا
مُشْرِكِينَ﴾ کە ووتیان سوێند بە خوای پەروەردگارمان ئێمە بەهیچ جۆرێك هاوبەش دانەر نەبووین بۆخوا ﴿٢٣﴾
﴿ٱنظُرْ كَيْفَ كَذَبُوا۟ عَلَىٰٓ أَنفُسِهِمْ﴾ سەیر کە چۆن درۆ لە دژی خۆشیان دەکەن ﴿وَضَلَّ عَنْهُم مَّا كَانُوا۟ يَفْتَرُونَ﴾ و لێیان وون
بوون ئەو بتانەی خۆیان بە درۆ هەڵیان بەستبوون ﴿٢٤﴾ ﴿وَمِنْهُم مَّن يَسْتَمِعُ إِلَيْكَ﴾ وە لەو (کافرانە) کەسانێ هەیە کە
گوێت بۆ دەگرن کەقورئان دەخوێنی ﴿وَجَعَلْنَا عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً﴾ بەڵام ئێمە (بەهۆی تاوان گوناەو هاوەڵدانانیانەوە)
چەند پەردەیەکمان داوە بەسەر دڵەکانیاندا ﴿أَن يَفْقَهُوهُ﴾ بۆ ئەوەی تێ ی نەگەن ﴿وَفِىٓ ءَاذَانِهِمْ وَقْرًا﴾ وە کەڕی
و گوێ گرانیمان خستۆتە ناو گوێچکەیانەوە ﴿وَإِن يَرَوْا۟ كُلَّ ءَايَةٍ لَّا يُؤْمِنُوا۟ بِهَا﴾ وە ئەگەر هەموو بەڵگە و
نیشانەیەکی ڕوون ببینن بڕوای پێ ناهێنن ﴿حَتَّىٰٓ إِذَا جَآءُوكَ يُجَٰدِلُونَكَ﴾ تا ئەو ڕادەیە کاتێ بێن بۆ لات دەمە دەمێ
و بەربەرەکانیت لەگەڵ دەکەن ﴿يَقُولُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓا۟﴾ ئەوانەی بێ باوەڕن ئەڵێن ﴿إِنْ هَٰذَآ إِلَّآ أَسَٰطِيرُ ٱلْأَوَّلِينَ﴾ ئەم
قورئانەهیچ نی یە بێجگەلە ئەفسانەی پێشینان ﴿٢٥﴾ ﴿وَهُمْ يَنْهَوْنَ عَنْهُ﴾ ئەوان بەرگری (خەڵك) ئەکەن لەو (قورئانە)
﴿وَيَنْـَٔوْنَ عَنْهُ﴾ و خۆشیان لێی دوور دەکەنەوە ﴿وَإِن يُهْلِكُونَ إِلَّآ أَنفُسَهُمْ﴾ هیچ کەسیش لە ناو نابەن
خۆیان نەبێ ﴿وَمَا يَشْعُرُونَ﴾ و هەستیش ناکەن (کەلەچی خەسارۆمەندیەکدان) ﴿٢٦﴾ ﴿وَلَوْ تَرَىٰٓ إِذْ وُقِفُوا۟ عَلَى
ٱلنَّارِ﴾ وە ئەگەر بیان بینیت کاتێك کە لەسەر قەراغی دۆزەخ وە ستێنراوون ﴿فَقَالُوا۟ يَٰلَيْتَنَا نُرَدُّ﴾ کە دەڵێن
خۆزگە دەگەڕێنراینەوە بۆ دونیا ﴿وَلَا نُكَذِّبَ بِـَٔايَٰتِ رَبِّنَا﴾ و بەڵگەکانی پەروەردگارمان بەدرۆ نەدەزانی
﴿وَنَكُونَ مِنَ ٱلْمُؤْمِنِينَ﴾ وە لە بڕواداران ئەبووین ﴿٢٧﴾

بَلْ بَدَا لَهُم مَّا كَانُوا يُخْفُونَ مِن قَبْلُ ۖ وَلَوْ رُدُّوا لَعَادُوا لِمَا نُهُوا عَنْهُ
وَإِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿٢٨﴾ وَقَالُوا إِنْ هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا وَمَا نَحْنُ
بِمَبْعُوثِينَ ﴿٢٩﴾ وَلَوْ تَرَىٰ إِذْ وُقِفُوا عَلَىٰ رَبِّهِمْ ۚ قَالَ أَلَيْسَ هَٰذَا
بِالْحَقِّ ۚ قَالُوا بَلَىٰ وَرَبِّنَا ۚ قَالَ فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنتُمْ تَكْفُرُونَ
﴿٣٠﴾ قَدْ خَسِرَ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِلِقَاءِ اللَّهِ ۖ حَتَّىٰ إِذَا جَاءَتْهُمُ السَّاعَةُ
بَغْتَةً قَالُوا يَا حَسْرَتَنَا عَلَىٰ مَا فَرَّطْنَا فِيهَا وَهُمْ يَحْمِلُونَ أَوْزَارَهُمْ
عَلَىٰ ظُهُورِهِمْ ۚ أَلَا سَاءَ مَا يَزِرُونَ ﴿٣١﴾ وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا
إِلَّا لَعِبٌ وَلَهْوٌ ۖ وَلَلدَّارُ الْآخِرَةُ خَيْرٌ لِّلَّذِينَ يَتَّقُونَ ۗ أَفَلَا تَعْقِلُونَ
﴿٣٢﴾ قَدْ نَعْلَمُ إِنَّهُ لَيَحْزُنُكَ الَّذِي يَقُولُونَ ۖ فَإِنَّهُمْ لَا يُكَذِّبُونَكَ
وَلَٰكِنَّ الظَّالِمِينَ بِآيَاتِ اللَّهِ يَجْحَدُونَ ﴿٣٣﴾ وَلَقَدْ كُذِّبَتْ
رُسُلٌ مِّن قَبْلِكَ فَصَبَرُوا عَلَىٰ مَا كُذِّبُوا وَأُوذُوا حَتَّىٰ أَتَاهُمْ
نَصْرُنَا ۚ وَلَا مُبَدِّلَ لِكَلِمَاتِ اللَّهِ ۚ وَلَقَدْ جَاءَكَ مِن نَّبَإِ الْمُرْسَلِينَ
﴿٣٤﴾ وَإِن كَانَ كَبُرَ عَلَيْكَ إِعْرَاضُهُمْ فَإِنِ اسْتَطَعْتَ أَن تَبْتَغِيَ
نَفَقًا فِي الْأَرْضِ أَوْ سُلَّمًا فِي السَّمَاءِ فَتَأْتِيَهُم بِآيَةٍ ۚ وَلَوْ شَاءَ
اللَّهُ لَجَمَعَهُمْ عَلَى الْهُدَىٰ ۚ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْجَاهِلِينَ ﴿٣٥﴾

﴿بَلۡ بَدَا لَهُم مَّا كَانُواْ يُخۡفُونَ مِن قَبۡلُۖ﴾ (نەخێـر بەڕاسـتیان نی یـە) بەڵکو ئەوەی کە لەوەو پێش دەیانشـاردەوە
بۆیـان دەرکەوتـووە﴿وَلَوۡ رُدُّواْ لَعَادُواْ لِمَا نُهُواْ عَنۡهُ﴾ وەئەگـەر بگەڕێنرێنەوە (بـۆ دونیا) بێگومـان دووبارە
دەگەڕێنـەوە بۆ ئـەو کارانەی کەلێیان قەدەغـە کرابوو﴿وَإِنَّهُمۡ لَكَٰذِبُونَ﴾ وەبەڕاسـتی ئەوانە درۆزنن ﴿٢٨﴾
﴿وَقَالُوٓاْ إِنۡ هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا ٱلدُّنۡيَا﴾ وە ووتیـان بەڕاسـتی هەر ئەم ژیانـە (ی دونیا) مانە ﴿وَمَا نَحۡنُ بِمَبۡعُوثِينَ﴾
وئێمە زیندوو ناکرێینەوە ﴿٢٩﴾ ﴿وَلَوۡ تَرَىٰٓ إِذۡ وُقِفُواْ عَلَىٰ رَبِّهِمۡۚ﴾ وەئەگەر ئەوانە دەبینی ئەو کاتەی کەلە حزووری
پەروەردگاریاندا وەستێنراوون ﴿قَالَ أَلَيۡسَ هَٰذَا بِٱلۡحَقِّۚ﴾ (پەروەردگار) دەفەرموێ ئایا ئەمە ڕاست نییە؟
﴿قَالُواْ بَلَىٰ وَرَبِّنَاۚ﴾ ئەڵێـن: بەڵێ ڕاسـتە سـوێند بە پەروەردگارمـان ﴿قَالَ فَذُوقُواْ ٱلۡعَذَابَ﴾ دەفەرموێ دەی
بچـەژن ئـەو سـزایە ﴿بِمَا كُنتُمۡ تَكۡفُرُونَ﴾ بە هۆی ئـەوەی کەبڕواتـان نەهێنـاوە (ئینکارتـان دەکرد) ﴿٣٠﴾
﴿قَدۡ خَسِرَ ٱلَّذِينَ كَذَّبُواْ بِلِقَآءِ ٱللَّهِۖ﴾ بەڕاسـتی ئەوانـەی کە دیداری پەروەردگاریان بـە درۆ دەزانی زەرەریان
کرد﴿حَتَّىٰٓ إِذَا جَآءَتۡهُمُ ٱلسَّاعَةُ بَغۡتَةً﴾ هەتا کاتێ لەناکاو ڕۆژی دوایی یان بەسـەردا دێت﴿قَالُواْ يَٰحَسۡرَتَنَا عَلَىٰ
مَا فَرَّطۡنَا فِيهَا﴾ ئەڵێـن ئای داخ و پەشـیمانی سـەخت بۆ ئێمە چەنـد کەم تەرخەمیمـان کرد لە دونیادا و
لەدەسـتمان چوو﴿وَهُمۡ يَحۡمِلُونَ أَوۡزَارَهُمۡ عَلَىٰ ظُهُورِهِمۡۚ﴾ لەکاتێکـدا تاوانەکانیان هەڵگرتـووە بەکۆڵیانەوەیە
﴿أَلَا سَآءَ مَا يَزِرُونَ﴾ ئـای چەنـد بـەدو خراپـە ئـەو بارەگرانـەی هەڵی دەگـرن ﴿٣١﴾ ﴿وَمَا ٱلۡحَيَوٰةُ ٱلدُّنۡيَآ
إِلَّا لَعِبٞ وَلَهۡوٞۖ﴾ وەژیانـی دونیـا هیچ نیـە بێجگە گاڵتـە و سـەرقاڵی نەبێ﴿وَلَلدَّارُ ٱلۡأٓخِرَةُ خَيۡرٞ لِّلَّذِينَ يَتَّقُونَۚ﴾
وە بێگومـان ماڵـی دوا ڕۆژ چاکترە بۆئەوانەی خۆیان دەپارێزن و لە خوا دەترسـن ﴿أَفَلَا تَعۡقِلُونَ﴾ دەی
ئایـا بـۆ ژیرنابـن ﴿٣٢﴾ ﴿قَدۡ نَعۡلَمُ إِنَّهُۥ لَيَحۡزُنُكَ ٱلَّذِي يَقُولُونَۖ﴾ بەڕاسـتی ئێمـە دەزانیـن کەبێگومـان ئـەوەی
کەئـەوان دەیڵێـن غەمبـارت دەکات﴿فَإِنَّهُمۡ لَا يُكَذِّبُونَكَ﴾ بـەڵام بێگومـان ئـەوان تـۆ بـەدرۆزن دانانێـن
﴿وَلَٰكِنَّ ٱلظَّٰلِمِينَ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ﴾ بەڵکو ئەو ستەمکارانە ئایەتەکانی خوا﴿يَجۡحَدُونَ﴾ ئینکار دەکەن (وبەدرۆی
دەزانن) ﴿٣٣﴾ ﴿وَلَقَدۡ كُذِّبَتۡ رُسُلٞ مِّن قَبۡلِكَ﴾ سوێندبەخوا بێگومان پێغەمبەرانی پێش تۆش (ئەی موحەممەد
ﷺ) باوەڕیـان پێ نەکراوە﴿فَصَبَرُواْ عَلَىٰ مَا كُذِّبُواْ﴾ بەڵام ئارامیان گرت لەسـەر ئـەو باوەڕ پێ نەکرانەیان
﴿وَأُوذُواْ حَتَّىٰٓ أَتَىٰهُمۡ نَصۡرُنَاۚ﴾ وە ئەزیـەت و ئـازار دران تـا یارمەتـی و سەرخسـتنی ئێمەیـان بـۆ هـات
﴿وَلَا مُبَدِّلَ لِكَلِمَٰتِ ٱللَّهِۚ﴾ وەفەرمانەکانی (بەڵێنەکانی) خوا بەهیچ کەسـێك ناگۆڕدرێ﴿وَلَقَدۡ جَآءَكَ مِن نَّبَإِيْ
ٱلۡمُرۡسَلِينَ﴾ سـوێند بێـت بێگومان هەواڵـی هەندێ لەو پێغەمبەرانەت بـۆ هاتووە ﴿٣٤﴾ ﴿وَإِن كَانَ كَبُرَ عَلَيۡكَ
إِعۡرَاضُهُمۡ﴾ خۆ هەرچەند ڕوو وەرگێڕانی ئەوانە سـەخت و گرانە لەسـەرت﴿فَإِنِ ٱسۡتَطَعۡتَ﴾ جا ئەگەر
توانیـت ﴿أَن تَبۡتَغِيَ نَفَقٗا فِي ٱلۡأَرۡضِ﴾ بە ناخی زەویدا تونێلێك لێ دەیت﴿أَوۡ سُلَّمٗا فِي ٱلسَّمَآءِ فَتَأۡتِيَهُم بِـَٔايَةٖۚ﴾ یان
پەیژەیـەك بۆ ئاسـمان دا نێیـت بەهۆیـەوە بەڵگەیەکیان بـۆ بهێنی ﴿وَلَوۡ شَآءَ ٱللَّهُ لَجَمَعَهُمۡ عَلَى ٱلۡهُدَىٰۚ﴾ وە
ئەگەر خوا بیویستایە ئەوانەی کۆدەکردەوە لەسەر ڕێنموونی و بڕوا هێنان ﴿فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ ٱلۡجَٰهِلِينَ﴾
کەواتە هەرگیز لەوانە مەبە کە نەزانن ﴿٣٥﴾

۞ إِنَّمَا يَسْتَجِيبُ ٱلَّذِينَ يَسْمَعُونَ وَٱلْمَوْتَىٰ يَبْعَثُهُمُ ٱللَّهُ ثُمَّ إِلَيْهِ
يُرْجَعُونَ ﴿٣٦﴾ وَقَالُوا۟ لَوْلَا نُزِّلَ عَلَيْهِ ءَايَةٌ مِّن رَّبِّهِۦ ۚ قُلْ إِنَّ ٱللَّهَ
قَادِرٌ عَلَىٰٓ أَن يُنَزِّلَ ءَايَةً وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٧﴾ وَمَا
مِن دَآبَّةٍ فِى ٱلْأَرْضِ وَلَا طَٰٓئِرٍ يَطِيرُ بِجَنَاحَيْهِ إِلَّآ أُمَمٌ أَمْثَالُكُم ۚ
مَّا فَرَّطْنَا فِى ٱلْكِتَٰبِ مِن شَىْءٍ ۚ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّهِمْ يُحْشَرُونَ ﴿٣٨﴾
وَٱلَّذِينَ كَذَّبُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَا صُمٌّ وَبُكْمٌ فِى ٱلظُّلُمَٰتِ ۗ مَن يَشَإِ
ٱللَّهُ يُضْلِلْهُ وَمَن يَشَأْ يَجْعَلْهُ عَلَىٰ صِرَٰطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٣٩﴾ قُلْ
أَرَءَيْتَكُمْ إِنْ أَتَىٰكُمْ عَذَابُ ٱللَّهِ أَوْ أَتَتْكُمُ ٱلسَّاعَةُ أَغَيْرَ ٱللَّهِ
تَدْعُونَ إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ﴿٤٠﴾ بَلْ إِيَّاهُ تَدْعُونَ فَيَكْشِفُ
مَا تَدْعُونَ إِلَيْهِ إِن شَآءَ وَتَنسَوْنَ مَا تُشْرِكُونَ ﴿٤١﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَآ
إِلَىٰٓ أُمَمٍ مِّن قَبْلِكَ فَأَخَذْنَٰهُم بِٱلْبَأْسَآءِ وَٱلضَّرَّآءِ لَعَلَّهُمْ
يَتَضَرَّعُونَ ﴿٤٢﴾ فَلَوْلَآ إِذْ جَآءَهُم بَأْسُنَا تَضَرَّعُوا۟ وَلَٰكِن قَسَتْ
قُلُوبُهُمْ وَزَيَّنَ لَهُمُ ٱلشَّيْطَٰنُ مَا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿٤٣﴾ فَلَمَّا
نَسُوا۟ مَا ذُكِّرُوا۟ بِهِۦ فَتَحْنَا عَلَيْهِمْ أَبْوَٰبَ كُلِّ شَىْءٍ حَتَّىٰٓ
إِذَا فَرِحُوا۟ بِمَآ أُوتُوٓا۟ أَخَذْنَٰهُم بَغْتَةً فَإِذَا هُم مُّبْلِسُونَ ﴿٤٤﴾

﴿إِنَّمَا يَسۡتَجِيبُ ٱلَّذِينَ يَسۡمَعُونَۘ﴾ بەڕاستی تەنها ئەوانە وەڵامی تۆ ئەدەنەوە کە(بەدڵ) ئەبیسن ﴿وَٱلۡمَوۡتَىٰ يَبۡعَثُهُمُ ٱللَّهُ﴾ مردووەکانیش (ئەوانەی باوەڕ ناهێنن) خوا زیندوویان دەکاتەوە ﴿ثُمَّ إِلَيۡهِ يُرۡجَعُونَ﴾ پاشان هەر بۆلای خۆی دەگەڕێنەوە ﴿٣٦﴾ ﴿وَقَالُواْ لَوۡلَا نُزِّلَ عَلَيۡهِ ءَايَةٞ مِّن رَّبِّهِۦۚ﴾ ووتیان بۆچی لەلایەن پەروەردگاریەوە موعجیزەیەکی بۆ نەهاتۆتە خوارەوە ﴿قُلۡ إِنَّ ٱللَّهَ قَادِرٌ﴾ بلێ بێگومان خوا بە توانایە ﴿عَلَىٰٓ أَن يُنَزِّلَ ءَايَةٗ﴾ کە بەڵگە و نیشانەیەك بهێنێتە خوارەوە ﴿وَلَٰكِنَّ أَكۡثَرَهُمۡ لَا يَعۡلَمُونَ﴾ بەڵام زۆربەیان نازانن ﴿٣٧﴾ ﴿وَمَا مِن دَآبَّةٖ فِي ٱلۡأَرۡضِ﴾ هیچ گەڕۆکێکی گیان لەبەرنی یە لەزەویدا ﴿وَلَا طَٰٓئِرٖ يَطِيرُ بِجَنَاحَيۡهِ﴾ وە هیچ باڵندەیەك نی یە کە دەفڕێ بە هەردوو باڵەکەی ﴿إِلَّآ أُمَمٌ أَمۡثَالُكُمۚ﴾ مەگەر ئەوانیش وەك ئێوە ئومەتانێکن ﴿مَّا فَرَّطۡنَا فِي ٱلۡكِتَٰبِ مِن شَيۡءٖۚ﴾ هیچ شتێکمان فەرامۆش نەکردووە لەم کتێبەدا (لوح المحفوظ یا قورئان دا) ﴿ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّهِمۡ يُحۡشَرُونَ﴾ پاشان ئەوانە (لە ڕۆژی دوایی دا) لای پەروەردگاریان کۆدەکرێنەوە ﴿٣٨﴾ ﴿وَٱلَّذِينَ كَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِنَا﴾ وە ئەوانەی بێ باوەڕ بوون بەبەڵگەکانی ئێمە ﴿صُمّٞ وَبُكۡمٞ فِي ٱلظُّلُمَٰتِۗ﴾ کەڕ و لاڵن لەناو تاریکستاندان ﴿مَن يَشَإِ ٱللَّهُ يُضۡلِلۡهُ﴾ هەرکەس خوا بیەوێ گومڕای دەکات ﴿وَمَن يَشَأۡ يَجۡعَلۡهُ عَلَىٰ صِرَٰطٖ مُّسۡتَقِيمٖ﴾ هەرکەسیش خوا بیەوێ دەیخاتە سەر ڕێگای ڕاست ﴿٣٩﴾ ﴿قُلۡ أَرَءَيۡتَكُمۡ إِنۡ أَتَىٰكُمۡ عَذَابُ ٱللَّهِ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) بلێ هەواڵم پێ بدەن ئەگەر سزای خواتان بۆ بێت ﴿أَوۡ أَتَتۡكُمُ ٱلسَّاعَةُ﴾ یان ڕۆژی دوایی یەخەتان بگرێت ﴿أَغَيۡرَ ٱللَّهِ تَدۡعُونَ﴾ ئایا هاوار دەکەنە هیچ شتێك بێجگە لە خوا ﴿إِن كُنتُمۡ صَٰدِقِينَ﴾ ئەگەر ئێوە ڕاستگۆن ﴿٤٠﴾ ﴿بَلۡ إِيَّاهُ تَدۡعُونَ﴾ (نەء) بەڵکو تەنها بانگ و هاوار لەخوا دەکەن ﴿فَيَكۡشِفُ مَا تَدۡعُونَ إِلَيۡهِ إِن شَآءَ﴾ ئەمجا ئەویش ئەگەر ویستی ئەوەی هاواری (لە دەست) ئەکەن نایهێڵێ ﴿وَتَنسَوۡنَ مَا تُشۡرِكُونَ﴾ و ئەو شتانەتان لەبیر دەچێتەوە کە دەتانکردن بە هاوبەش بۆ خوا ﴿٤١﴾ ﴿وَلَقَدۡ أَرۡسَلۡنَآ إِلَىٰٓ أُمَمٖ مِّن قَبۡلِكَ﴾ سوێند بێت بێگومان ئێمە پێغەمبەرانمان نارد بۆ گەلانی پێش تۆ (ئەی موحەممەد ﷺ) ﴿فَأَخَذۡنَٰهُم بِٱلۡبَأۡسَآءِ وَٱلضَّرَّآءِ﴾ وەتووشی نەبوونی و هەژاری وەنەخۆشی و ترس و ناڕەحەتیمان کردن ﴿لَعَلَّهُمۡ يَتَضَرَّعُونَ﴾ بۆ ئەوەی بگەڕێنەوە و پەشیمانی دەرببڕن (لاوازی وکزی بنوێنن) ﴿٤٢﴾ ﴿فَلَوۡلَآ إِذۡ جَآءَهُم بَأۡسُنَا تَضَرَّعُواْ﴾ دەی بۆ نەپاڕانەوە کاتێك سزای ئێمەیان بۆهات؟ ﴿وَلَٰكِن قَسَتۡ قُلُوبُهُمۡ﴾ بەڵام دڵیان ڕەق بووە ﴿وَزَيَّنَ لَهُمُ ٱلشَّيۡطَٰنُ مَا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ﴾ وەشەیتان ئەو کردەوەخراپانەی بۆ ڕازاندبوونەوە کەدەیانکرد ﴿٤٣﴾ ﴿فَلَمَّا نَسُواْ مَا ذُكِّرُواْ بِهِۦ﴾ جا کاتێ لەبیریان چویەوە ئەوەی کە پێی ئامۆژگاری کران ﴿فَتَحۡنَا عَلَيۡهِمۡ أَبۡوَٰبَ كُلِّ شَيۡءٍ﴾ دەرگای هەموو شتێکمان لەسەر کردنەوە ﴿حَتَّىٰٓ إِذَا فَرِحُواْ بِمَآ أُوتُوٓاْ﴾ تاکاتێ دڵخۆش بوون بەوەی پێ یان درابوو ﴿أَخَذۡنَٰهُم بَغۡتَةٗ فَإِذَا هُم مُّبۡلِسُونَ﴾ لە ناکاودا تۆڵەمان لێ سەندن ئیتر ئەوانیش نائومێد و سەرگەردان بوون ﴿٤٤﴾

فَقُطِعَ دَابِرُ ٱلْقَوْمِ ٱلَّذِينَ ظَلَمُوا۟ ۚ وَٱلْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٤٥﴾
قُلْ أَرَءَيْتُمْ إِنْ أَخَذَ ٱللَّهُ سَمْعَكُمْ وَأَبْصَٰرَكُمْ وَخَتَمَ عَلَىٰ قُلُوبِكُم
مَّنْ إِلَٰهٌ غَيْرُ ٱللَّهِ يَأْتِيكُم بِهِ ۗ ٱنظُرْ كَيْفَ نُصَرِّفُ ٱلْءَايَٰتِ
ثُمَّ هُمْ يَصْدِفُونَ ﴿٤٦﴾ قُلْ أَرَءَيْتَكُمْ إِنْ أَتَىٰكُمْ عَذَابُ ٱللَّهِ
بَغْتَةً أَوْ جَهْرَةً هَلْ يُهْلَكُ إِلَّا ٱلْقَوْمُ ٱلظَّٰلِمُونَ ﴿٤٧﴾ وَمَا
نُرْسِلُ ٱلْمُرْسَلِينَ إِلَّا مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ ۖ فَمَنْ ءَامَنَ وَأَصْلَحَ
فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٤٨﴾ وَٱلَّذِينَ كَذَّبُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَا
يَمَسُّهُمُ ٱلْعَذَابُ بِمَا كَانُوا۟ يَفْسُقُونَ ﴿٤٩﴾ قُل لَّآ أَقُولُ لَكُمْ
عِندِى خَزَآئِنُ ٱللَّهِ وَلَآ أَعْلَمُ ٱلْغَيْبَ وَلَآ أَقُولُ لَكُمْ إِنِّى مَلَكٌ ۖ
إِنْ أَتَّبِعُ إِلَّا مَا يُوحَىٰٓ إِلَىَّ ۚ قُلْ هَلْ يَسْتَوِى ٱلْأَعْمَىٰ وَٱلْبَصِيرُ ۚ
أَفَلَا تَتَفَكَّرُونَ ﴿٥٠﴾ وَأَنذِرْ بِهِ ٱلَّذِينَ يَخَافُونَ أَن يُحْشَرُوٓا۟ إِلَىٰ
رَبِّهِمْ ۙ لَيْسَ لَهُم مِّن دُونِهِۦ وَلِىٌّ وَلَا شَفِيعٌ لَّعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ
﴿٥١﴾ وَلَا تَطْرُدِ ٱلَّذِينَ يَدْعُونَ رَبَّهُم بِٱلْغَدَوٰةِ وَٱلْعَشِىِّ يُرِيدُونَ
وَجْهَهُۥ ۖ مَا عَلَيْكَ مِنْ حِسَابِهِم مِّن شَىْءٍ وَمَا مِنْ حِسَابِكَ
عَلَيْهِم مِّن شَىْءٍ فَتَطْرُدَهُمْ فَتَكُونَ مِنَ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٥٢﴾

﴿فَقُطِعَ دَابِرُ ٱلْقَوْمِ ٱلَّذِينَ ظَلَمُوا۟ۚ﴾ ئەمجا ئەو گەلەی کە ستەمیان کرد دوا بڕاو کران ﴿وَٱلْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ﴾ و هەموو سوپاس و ستایشێ هەر بۆ خوای پەروەردگاری جیهانیانە ﴿٤٥﴾ ﴿قُلْ أَرَءَيْتُمْ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) بڵێ پێم بڵێن ﴿إِنْ أَخَذَ ٱللَّهُ سَمْعَكُمْ وَأَبْصَٰرَكُمْ﴾ ئەگەر خوا هەستی بیستن و بینینتان لێ بسەنێتەوە ﴿وَخَتَمَ عَلَىٰ قُلُوبِكُم﴾ مۆریش بنێ بەسەر دڵەکانتاندا ﴿مَّنْ إِلَٰهٌ غَيْرُ ٱللَّهِ يَأْتِيكُم بِهِۗ﴾ چ پەرستراوێك هەیە بێجگە خوا بۆتان بهێنێتەوە ﴿ٱنظُرْ كَيْفَ نُصَرِّفُ ٱلْءَايَٰتِ﴾ تەماشابکە چۆن بەڵگەکان دەگۆڕین و چەند بارەیان دەکەینەوە ﴿ثُمَّ هُمْ يَصْدِفُونَ﴾ پاشان ئەوان پشتی تێ دەکەن و ڕوو وەردەگێڕن ﴿٤٦﴾ ﴿قُلْ أَرَءَيْتَكُمْ﴾ ئەی (موحەممەد ﷺ) بڵێ پێم بڵێن ﴿إِنْ أَتَىٰكُمْ عَذَابُ ٱللَّهِ بَغْتَةً أَوْ جَهْرَةً﴾ ئەگەر سزای خوا لە ناکاو دا یا بە ئاشکرا بێت بۆتان ﴿هَلْ يُهْلَكُ إِلَّا ٱلْقَوْمُ ٱلظَّٰلِمُونَ﴾ ئایا لەناو دەبرێ (بە سزای خوایی) بێجگە لە کۆمەڵی ستەم کاران نەبێت؟ ﴿٤٧﴾ ﴿وَمَا نُرْسِلُ ٱلْمُرْسَلِينَ﴾ وە نێرراوەکانمان نەناردووە ﴿إِلَّا مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَۖ﴾ مەگەر بە موژدەدەرو ترسێنەرنەبێت ﴿فَمَنْ ءَامَنَ وَأَصْلَحَ﴾ جا هەرکەس بڕوای هێناو کردەوەی چاکی کرد ﴿فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ﴾ ئەوە هیچ مەترسی یەکیان لەسەر نابێ و غەمباریش نابن ﴿٤٨﴾ ﴿وَٱلَّذِينَ كَذَّبُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَا﴾ ئەوانەیش بێ بڕوا بوون بە بەڵگەکانی ئێمە ﴿يَمَسُّهُمُ ٱلْعَذَابُ بِمَا كَانُوا۟ يَفْسُقُونَ﴾ بە هۆی دەرچوونیان لە سنوور(ی فەرمانی خوا) سزایان لێ دەکەوێ و دەیانگرێ ﴿٤٩﴾ ﴿قُل لَّآ أَقُولُ لَكُمْ عِندِى خَزَآئِنُ ٱللَّهِ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) بڵێ من پێتان ناڵێم خەزێنەکانی خوا لای منە ﴿وَلَآ أَعْلَمُ ٱلْغَيْبَ﴾ وە شتی نهێنیش نازانم ﴿وَلَآ أَقُولُ لَكُمْ إِنِّى مَلَكٌۖ﴾ وە پێتان ناڵێم بێگومان من فریشتەم ﴿إِنْ أَتَّبِعُ إِلَّا مَا يُوحَىٰٓ إِلَىَّۚ﴾ شوێنی هیچ ناکەوم ئەوەنەبێت کە بۆ نیگام کراوە ﴿قُلْ هَلْ يَسْتَوِى ٱلْأَعْمَىٰ وَٱلْبَصِيرُۚ﴾ بڵێ ئایا کوێر و بینا یەکسانن؟ ﴿أَفَلَا تَتَفَكَّرُونَ﴾ دەی ئایا بۆ بیرناکەنەوە؟ ﴿٥٠﴾ ﴿وَأَنذِرْ بِهِ ٱلَّذِينَ يَخَافُونَ﴾ بەم قورئانە بترسێنە ئەوانەی دەترسن ﴿أَن يُحْشَرُوٓا۟ إِلَىٰ رَبِّهِمْ﴾ (لەوەی کە) کۆبکرێنەوە لای پەروەردگاریان ﴿لَيْسَ لَهُم مِّن دُونِهِۦ وَلِىٌّ وَلَا شَفِيعٌ﴾ لە کاتێکدا بێجگە لە خوا هیچ یارمەتیدەر و تکا کارێکیان نی یە ﴿لَّعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ﴾ بەڵکو خۆیان بپارێزن ولەخودا بترسن ﴿٥١﴾ ﴿وَلَا تَطْرُدِ ٱلَّذِينَ يَدْعُونَ رَبَّهُم﴾ وە ئەوانە دەرنەکەیت کە پەروەردگاریان دەپەرستن (وهاواری لێ دەکەن) ﴿بِٱلْغَدَوٰةِ وَٱلْعَشِىِّ يُرِيدُونَ وَجْهَهُۥۖ﴾ بەبەیانیان و ئێوارانــدا (ڕەزامەندی) خوایان دەوێ ﴿مَا عَلَيْكَ مِنْ حِسَابِهِم مِّن شَىْءٍ﴾ و لێپرسینەوەی هیچ شتێکیان لەسەر تۆ نی یە ﴿وَمَا مِنْ حِسَابِكَ عَلَيْهِم مِّن شَىْءٍ﴾ وە لێپرسینەوەی هیچ شتێکی تۆش لەسەر ئەوان نی یە ﴿فَتَطْرُدَهُمْ﴾ جا ئەگەر دەریانکەیت (دور یان خەیتەوە) ﴿فَتَكُونَ مِنَ ٱلظَّٰلِمِينَ﴾ ئەوە لەستەمکاران دەبیت ﴿٥٢﴾

وَكَذَٰلِكَ فَتَنَّا بَعۡضَهُم بِبَعۡضٖ لِّيَقُولُوٓاْ أَهَٰٓؤُلَآءِ مَنَّ ٱللَّهُ
عَلَيۡهِم مِّنۢ بَيۡنِنَآۗ أَلَيۡسَ ٱللَّهُ بِأَعۡلَمَ بِٱلشَّٰكِرِينَ ﴿٥٣﴾ وَإِذَا
جَآءَكَ ٱلَّذِينَ يُؤۡمِنُونَ بِـَٔايَٰتِنَا فَقُلۡ سَلَٰمٌ عَلَيۡكُمۡۖ كَتَبَ
رَبُّكُمۡ عَلَىٰ نَفۡسِهِ ٱلرَّحۡمَةَ أَنَّهُۥ مَنۡ عَمِلَ مِنكُمۡ سُوٓءَۢا
بِجَهَٰلَةٖ ثُمَّ تَابَ مِنۢ بَعۡدِهِۦ وَأَصۡلَحَ فَأَنَّهُۥ غَفُورٞ رَّحِيمٞ ﴿٥٤﴾
وَكَذَٰلِكَ نُفَصِّلُ ٱلۡأٓيَٰتِ وَلِتَسۡتَبِينَ سَبِيلُ ٱلۡمُجۡرِمِينَ
﴿٥٥﴾ قُلۡ إِنِّي نُهِيتُ أَنۡ أَعۡبُدَ ٱلَّذِينَ تَدۡعُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِۚ قُل
لَّآ أَتَّبِعُ أَهۡوَآءَكُمۡ قَدۡ ضَلَلۡتُ إِذٗا وَمَآ أَنَا۠ مِنَ ٱلۡمُهۡتَدِينَ
﴿٥٦﴾ قُلۡ إِنِّي عَلَىٰ بَيِّنَةٖ مِّن رَّبِّي وَكَذَّبۡتُم بِهِۦۚ مَا عِندِي مَا
تَسۡتَعۡجِلُونَ بِهِۦٓۚ إِنِ ٱلۡحُكۡمُ إِلَّا لِلَّهِۖ يَقُصُّ ٱلۡحَقَّۖ وَهُوَ
خَيۡرُ ٱلۡفَٰصِلِينَ ﴿٥٧﴾ قُل لَّوۡ أَنَّ عِندِي مَا تَسۡتَعۡجِلُونَ بِهِۦ لَقُضِيَ
ٱلۡأَمۡرُ بَيۡنِي وَبَيۡنَكُمۡۗ وَٱللَّهُ أَعۡلَمُ بِٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٥٨﴾ ۞ وَعِندَهُۥ
مَفَاتِحُ ٱلۡغَيۡبِ لَا يَعۡلَمُهَآ إِلَّا هُوَۚ وَيَعۡلَمُ مَا فِي ٱلۡبَرِّ
وَٱلۡبَحۡرِۚ وَمَا تَسۡقُطُ مِن وَرَقَةٍ إِلَّا يَعۡلَمُهَا وَلَا حَبَّةٖ فِي ظُلُمَٰتِ
ٱلۡأَرۡضِ وَلَا رَطۡبٖ وَلَا يَابِسٍ إِلَّا فِي كِتَٰبٖ مُّبِينٖ ﴿٥٩﴾

ربع الحزب ١٤

﴿وَكَذَٰلِكَ فَتَنَّا بَعْضَهُم بِبَعْضٍ﴾ وە بەوجۆرە هەندێکیانمان بەهەندێکی تریان تاقی کردەوە ﴿لِّيَقُولُوٓا۟ أَهَـٰٓؤُلَآءِ مَنَّ ٱللَّهُ عَلَيْهِم مِّنۢ بَيْنِنَآ﴾ بۆ ئەوەی بڵێن ئایا ئەوانە خوا ڕێزو بەهرەی پێ بە خشیوون لە ناو ئێمەدا؟ ﴿أَلَيْسَ ٱللَّهُ بِأَعْلَمَ بِٱلشَّـٰكِرِينَ﴾ ئایا خوا لە هەموو کەس زاناتر نی یە بەوانەی شوکرانە بژێرن؟ ﴿٥٣﴾ ﴿وَإِذَا جَآءَكَ ٱلَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِـَٔايَـٰتِنَا﴾ وەکاتێ ئەوانەی کە بڕوایان هەیە بە ئایەتەکانی ئێمە هاتن بۆلات ﴿فَقُلْ سَلَـٰمٌ عَلَيْكُمْ﴾ ئەوە پێیان بڵێ سڵاوتان لێ بێت ﴿كَتَبَ رَبُّكُمْ عَلَىٰ نَفْسِهِ ٱلرَّحْمَةَ﴾ پەروەردگارتان بەزەیی و میهرەبانی لەسەر خۆی پێویست کردووە ﴿أَنَّهُۥ مَنْ عَمِلَ مِنكُمْ سُوٓءًۢا بِجَهَـٰلَةٍ﴾ بێگومان هەرکەس لە ئێوە کارێکی خراپ بکات بەنەزانی ﴿ثُمَّ تَابَ مِنۢ بَعْدِهِۦ وَأَصْلَحَ﴾ پاشان بگەڕێتەوەو تەوبە بکات وخۆی چاك بکات ﴿فَأَنَّهُۥ غَفُورٌ رَّحِيمٌ﴾ ئەوە بەڕاستی خوا لێبوردەی بەبەزەیی یە ﴿٥٤﴾ ﴿وَكَذَٰلِكَ نُفَصِّلُ ٱلْـَٔايَـٰتِ﴾ ئابەو جۆرە ئایەتەکان ڕوون دەکەینەوە ﴿وَلِتَسْتَبِينَ سَبِيلُ ٱلْمُجْرِمِينَ﴾ بۆ ئەوەی ڕێگای تاوانباران ڕوون بێتەوە ﴿٥٥﴾ ﴿قُلْ إِنِّى نُهِيتُ أَنْ أَعْبُدَ ٱلَّذِينَ﴾ بڵێ: بێگومان من قەدەغەم لێکراوە لەوەی کەبەندایەتی بکەم بۆ ئەوانەی ﴿تَدْعُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ﴾ ئێوە هاواریان لێدەکەن و دەیان پەرستن بێجگە لە خوا ﴿قُل لَّآ أَتَّبِعُ أَهْوَآءَكُمْ﴾ بڵێ من شوێنی ئارەزووەکانی ئێوە ناکەوم ﴿قَدْ ضَلَلْتُ إِذًا وَمَآ أَنَا۠ مِنَ ٱلْمُهْتَدِينَ﴾ ئەگەر وا بکەم بێگومان من گومڕا دەبم وەلە ڕیزی ئەو کەسانەدا نابم کە ڕێنموونیان وەرگرتووە ﴿٥٦﴾ ﴿قُلْ إِنِّى عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِّن رَّبِّى﴾ بڵێ بێگومان من لەسەر بەڵگەیەکی ئاشکرام کە لەلایەن پەروەردگارمەوەیە ﴿وَكَذَّبْتُم بِهِۦ﴾ کەچی ئێوە بڕواتان پێ نەهێنا ﴿مَا عِندِى مَا تَسْتَعْجِلُونَ بِهِۦٓ﴾ ئەو (سزای)ئێوە پەلەی هاتنی دەکەن بە دەست من نی یە ﴿إِنِ ٱلْحُكْمُ إِلَّا لِلَّهِ﴾ فەرمان ڕەوایی تەنها بۆ خوایە ﴿يَقُصُّ ٱلْحَقَّ﴾ حەق و ڕاستی باسی دەکات ﴿وَهُوَ خَيْرُ ٱلْفَـٰصِلِينَ﴾ وە ئەو چاکترینی بڕیاردەر و جیاکەرەوەیە ﴿٥٧﴾ ﴿قُل لَّوْ أَنَّ عِندِى مَا تَسْتَعْجِلُونَ بِهِۦ﴾ بڵێ ئەگەر لام بوایە ئەوەی ئێوەپە لە دەکەن لە هاتنی ﴿لَقُضِىَ ٱلْأَمْرُ بَيْنِى وَبَيْنَكُمْ﴾ ئەوا کاری نێوان من و ئێوە کۆتایی پێ دەهێنرا ﴿وَٱللَّهُ أَعْلَمُ بِٱلظَّـٰلِمِينَ﴾ وە خوا چاك ئاگادارە بەستەم کاران ﴿٥٨﴾ ﴿وَعِندَهُۥ مَفَاتِحُ ٱلْغَيْبِ﴾ وە کلیلی هەموو نهێنی یەکان هەرلای خوایە ﴿لَا يَعْلَمُهَآ إِلَّا هُوَ﴾ کەس نایانزانێت جگە لە (خودا) ﴿وَيَعْلَمُ مَا فِى ٱلْبَرِّ وَٱلْبَحْرِ﴾ وە (خوا) دەزانێ چی لە ووشکانی و دەریادا هەیە ﴿وَمَا تَسْقُطُ مِن وَرَقَةٍ إِلَّا يَعْلَمُهَا﴾ وە هەر گەڵایەك بکەوێتە خوارەوە خوا پێ ی دەزانێت ﴿وَلَا حَبَّةٍ فِى ظُلُمَـٰتِ ٱلْأَرْضِ﴾ و هەر دانەوێڵەیەك لە تاریکی یەکانی زەویدا بێت ﴿وَلَا رَطْبٍ وَلَا يَابِسٍ﴾ و هەر تەڕو ووشکێك هەبێت ﴿إِلَّا فِى كِتَـٰبٍ مُّبِينٍ﴾ هەر هەموویان لە کتێبی ئاشکرا لە (لوح المحفوظ) دان ﴿٥٩﴾

وَهُوَ ٱلَّذِى يَتَوَفَّىٰكُم بِٱلَّيْلِ وَيَعْلَمُ مَا جَرَحْتُم بِٱلنَّهَارِ ثُمَّ
يَبْعَثُكُمْ فِيهِ لِيُقْضَىٰٓ أَجَلٌ مُّسَمًّى ثُمَّ إِلَيْهِ مَرْجِعُكُمْ ثُمَّ
يُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٦٠﴾ وَهُوَ ٱلْقَاهِرُ فَوْقَ عِبَادِهِۦ
وَيُرْسِلُ عَلَيْكُمْ حَفَظَةً حَتَّىٰٓ إِذَا جَآءَ أَحَدَكُمُ ٱلْمَوْتُ تَوَفَّتْهُ
رُسُلُنَا وَهُمْ لَا يُفَرِّطُونَ ﴿٦١﴾ ثُمَّ رُدُّوٓاْ إِلَى ٱللَّهِ مَوْلَىٰهُمُ ٱلْحَقِّ
أَلَا لَهُ ٱلْحُكْمُ وَهُوَ أَسْرَعُ ٱلْحَٰسِبِينَ ﴿٦٢﴾ قُلْ مَن يُنَجِّيكُم مِّن
ظُلُمَٰتِ ٱلْبَرِّ وَٱلْبَحْرِ تَدْعُونَهُۥ تَضَرُّعًا وَخُفْيَةً لَّئِنْ أَنجَىٰنَا مِنْ
هَٰذِهِۦ لَنَكُونَنَّ مِنَ ٱلشَّٰكِرِينَ ﴿٦٣﴾ قُلِ ٱللَّهُ يُنَجِّيكُم مِّنْهَا وَمِن كُلِّ كَرْبٍ
ثُمَّ أَنتُمْ تُشْرِكُونَ ﴿٦٤﴾ قُلْ هُوَ ٱلْقَادِرُ عَلَىٰٓ أَن يَبْعَثَ عَلَيْكُمْ عَذَابًا مِّن
فَوْقِكُمْ أَوْ مِن تَحْتِ أَرْجُلِكُمْ أَوْ يَلْبِسَكُمْ شِيَعًا وَيُذِيقَ بَعْضَكُم
بَأْسَ بَعْضٍ ٱنظُرْ كَيْفَ نُصَرِّفُ ٱلْأَيَٰتِ لَعَلَّهُمْ يَفْقَهُونَ ﴿٦٥﴾ وَكَذَّبَ
بِهِۦ قَوْمُكَ وَهُوَ ٱلْحَقُّ قُل لَّسْتُ عَلَيْكُم بِوَكِيلٍ ﴿٦٦﴾ لِّكُلِّ نَبَإٍ
مُّسْتَقَرٌّ وَسَوْفَ تَعْلَمُونَ ﴿٦٧﴾ وَإِذَا رَأَيْتَ ٱلَّذِينَ يَخُوضُونَ فِىٓ ءَايَٰتِنَا
فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ حَتَّىٰ يَخُوضُواْ فِى حَدِيثٍ غَيْرِهِۦ وَإِمَّا يُنسِيَنَّكَ
ٱلشَّيْطَٰنُ فَلَا تَقْعُدْ بَعْدَ ٱلذِّكْرَىٰ مَعَ ٱلْقَوْمِ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٦٨﴾

﴿وَهُوَ ٱلَّذِي يَتَوَفَّىٰكُم بِٱلَّيۡلِ﴾ وە هەر ئەو خوايەيە كە دەتان خەوێنێت لەشەودا (لێرەدا خەو بەمانای مردن هاتووە) ﴿وَيَعۡلَمُ مَا جَرَحۡتُم بِٱلنَّهَارِ﴾ وە ئەشزانێ (لە ڕۆژدا) چ كارێكتان ئەنجام داوە ﴿ثُمَّ يَبۡعَثُكُمۡ فِيهِ﴾ پاشان لە ڕۆژدا لە خەوبێدارتان دەكاتەوە ﴿لِيُقۡضَىٰٓ أَجَلٞ مُّسَمّٗى﴾ بۆ ئەوەی تەواو ببێ ماوەی دیاریكراو (ی هەمووكەسێ) ﴿ثُمَّ إِلَيۡهِ مَرۡجِعُكُمۡ﴾ ئەوسا هەر بۆلای ئەوە گەڕانەوەتان ﴿ثُمَّ يُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمۡ تَعۡمَلُونَ﴾ پاشان هەواڵتان پێ دەدات بەهەر كردەوەیەك كە كردوتانە ﴿٦٠﴾ ﴿وَهُوَ ٱلۡقَاهِرُ فَوۡقَ عِبَادِهِۦ﴾ ئەو (خوا) زاڵ و دەسە ڵاتدارە بەسەر بەندەكانیدا ﴿وَيُرۡسِلُ عَلَيۡكُمۡ حَفَظَةً﴾ و فریشتانێكتان بۆ دەنێرێت (كە چاودێر و پارێزەر و نوسەری كردەوەكانتانن) ﴿حَتَّىٰٓ إِذَا جَآءَ أَحَدَكُمُ ٱلۡمَوۡتُ﴾ تاكاتی مردنی یەكێكتان دێت ﴿تَوَفَّتۡهُ رُسُلُنَا﴾ نێرراوەكانمان گیانی دەكێشن ﴿وَهُمۡ لَا يُفَرِّطُونَ﴾ كەهیچ سستی و كەمتەرخەمی یەك ناكەن (لەكارەكانیاندا) ﴿٦١﴾ ﴿ثُمَّ رُدُّوٓاْ إِلَى ٱللَّهِ مَوۡلَىٰهُمُ ٱلۡحَقِّۚ﴾ پاشان دەگەڕێنرێنەوە بۆلای خوا كەسەروەری ڕاستەقینە یانە ﴿أَلَا لَهُ ٱلۡحُكۡمُ﴾ ئاگاداربن فەرمان ڕەوایی و بڕیار هەر بۆئەوە ﴿وَهُوَ أَسۡرَعُ ٱلۡحَٰسِبِينَ﴾ هەر خوایشە لێپرسینەوەی خێراترە لە هەموو كەس ﴿٦٢﴾ ﴿قُلۡ مَن يُنَجِّيكُم مِّن ظُلُمَٰتِ ٱلۡبَرِّ وَٱلۡبَحۡرِ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) بڵێ: ئایا كێ ئێوە ڕزگار دەكات لەتاریكیەكانی ووشكانی و دەریا ﴿تَدۡعُونَهُۥ تَضَرُّعٗا وَخُفۡيَةٗ﴾ كە هاوار و نزای لێدەكەن بە ئاشكرا و نهێنی ﴿لَّئِنۡ أَنجَىٰنَا مِنۡ هَٰذِهِۦ﴾ (ئەڵێن) سوێند بە خوا ئەگەر لەم مەترسی یە ڕزگارمان بكات ﴿لَنَكُونَنَّ مِنَ ٱلشَّٰكِرِينَ﴾ ئەوە بێگومان لە سوپاس كارانی خوا دەبین ﴿٦٣﴾ ﴿قُلِ ٱللَّهُ يُنَجِّيكُم مِّنۡهَا﴾ بڵێ: هەر خوا ئێوە ڕزگار دەكات لەو مەترسی یە ﴿وَمِن كُلِّ كَرۡبٖ﴾ و لە هەموو نارەحەتی و غەم و پەژارەیەك ﴿ثُمَّ أَنتُمۡ تُشۡرِكُونَ﴾ (لەگەڵ ئەوەشدا) پاشان ئێوە هاوبەش بۆ خوا بڕیار دەدەن ﴿٦٤﴾ ﴿قُلۡ هُوَ ٱلۡقَادِرُ﴾ بڵێ: هەر ئەو خوایە بەتوانا و دەستەڵاتدارە ﴿عَلَىٰٓ أَن يَبۡعَثَ عَلَيۡكُمۡ عَذَابٗا﴾ كەسزایەكتان بۆ بنێرێت ﴿مِّن فَوۡقِكُمۡ﴾ لە سەروتانەوە ﴿أَوۡ مِن تَحۡتِ أَرۡجُلِكُمۡ﴾ یان لە ژێرپێتانەوە ﴿أَوۡ يَلۡبِسَكُمۡ شِيَعٗا﴾ یان سەرتان لێ بشێوێنێ و بتان كات بەچەند دەستە و تاقمێكەوە ﴿وَيُذِيقَ بَعۡضَكُم بَأۡسَ بَعۡضٍۗ﴾ جا هەندێكتان بە هەندێكی ترتان سزاو ئازار بدات ﴿ٱنظُرۡ كَيۡفَ نُصَرِّفُ ٱلۡأٓيَٰتِ﴾ سەرنج بدە چۆن ئایەتەكان دەگۆڕین (لە جۆرێكەوە بۆ جۆرێكی تر) ﴿لَعَلَّهُمۡ يَفۡقَهُونَ﴾ تا ئەوان تێبگەن و بیربكەنەوە ﴿٦٥﴾ ﴿وَكَذَّبَ بِهِۦ قَوۡمُكَ وَهُوَ ٱلۡحَقُّۚ﴾ گەلەكەت باوەڕیان بەم قورئانە نەكرد كە هەر ئەوە حەق و ڕاستە ﴿قُل لَّسۡتُ عَلَيۡكُم بِوَكِيلٖ﴾ بڵێ: من پارێزەر و بەرپرستان نیم ﴿٦٦﴾ ﴿لِّكُلِّ نَبَإٖ مُّسۡتَقَرّٞۚ﴾ بۆ هەموو هەواڵێك كاتێكی دیاریكراو هەیە (كە ڕاست و درۆی تیادا ڕوون دەبێتەوە) ﴿وَسَوۡفَ تَعۡلَمُونَ﴾ وە بەزوویی دەزانن ﴿٦٧﴾ ﴿وَإِذَا رَأَيۡتَ ٱلَّذِينَ يَخُوضُونَ فِيٓ ءَايَٰتِنَا﴾ هەر كاتێ ئەوانەت دی قسەی ناشایستە دەكەن دەربارەی ئایەتەكانی ئێمە ﴿فَأَعۡرِضۡ عَنۡهُمۡ﴾ ئەوە ڕوو وەرگێڕە لێیان ﴿حَتَّىٰ يَخُوضُواْ فِي حَدِيثٍ غَيۡرِهِۦۚ﴾ تا دەچنە سەر باسێكی تر ﴿وَإِمَّا يُنسِيَنَّكَ ٱلشَّيۡطَٰنُ﴾ وە ئەگەر شەیتان لە بیری بردیتەوە ﴿فَلَا تَقۡعُدۡ بَعۡدَ ٱلذِّكۡرَىٰ مَعَ ٱلۡقَوۡمِ ٱلظَّٰلِمِينَ﴾ ئیتر لە پاش بیركەوتنەوەت لەگەڵ كۆمەڵی ستەم كاران دامەنیشە ﴿٦٨﴾

وَمَا عَلَى ٱلَّذِينَ يَتَّقُونَ مِنۡ حِسَابِهِم مِّن شَيۡءٖ وَلَٰكِن
ذِكۡرَىٰ لَعَلَّهُمۡ يَتَّقُونَ ٦٩ وَذَرِ ٱلَّذِينَ ٱتَّخَذُواْ دِينَهُمۡ
لَعِبٗا وَلَهۡوٗا وَغَرَّتۡهُمُ ٱلۡحَيَوٰةُ ٱلدُّنۡيَاۚ وَذَكِّرۡ بِهِۦٓ أَن
تُبۡسَلَ نَفۡسُۢ بِمَا كَسَبَتۡ لَيۡسَ لَهَا مِن دُونِ ٱللَّهِ وَلِيّٞ
وَلَا شَفِيعٞ وَإِن تَعۡدِلۡ كُلَّ عَدۡلٖ لَّا يُؤۡخَذۡ مِنۡهَآۗ أُوْلَٰٓئِكَ
ٱلَّذِينَ أُبۡسِلُواْ بِمَا كَسَبُواْۖ لَهُمۡ شَرَابٞ مِّنۡ حَمِيمٖ
وَعَذَابٌ أَلِيمُۢ بِمَا كَانُواْ يَكۡفُرُونَ ٧٠ قُلۡ أَنَدۡعُواْ مِن دُونِ
ٱللَّهِ مَا لَا يَنفَعُنَا وَلَا يَضُرُّنَا وَنُرَدُّ عَلَىٰٓ أَعۡقَابِنَا بَعۡدَ إِذۡ
هَدَىٰنَا ٱللَّهُ كَٱلَّذِي ٱسۡتَهۡوَتۡهُ ٱلشَّيَٰطِينُ فِي ٱلۡأَرۡضِ
حَيۡرَانَ لَهُۥٓ أَصۡحَٰبٞ يَدۡعُونَهُۥٓ إِلَى ٱلۡهُدَى ٱئۡتِنَاۗ قُلۡ إِنَّ
هُدَى ٱللَّهِ هُوَ ٱلۡهُدَىٰۖ وَأُمِرۡنَا لِنُسۡلِمَ لِرَبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ٧١ وَأَنۡ
أَقِيمُواْ ٱلصَّلَوٰةَ وَٱتَّقُوهُۚ وَهُوَ ٱلَّذِيٓ إِلَيۡهِ تُحۡشَرُونَ ٧٢ وَهُوَ
ٱلَّذِي خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَ بِٱلۡحَقِّۖ وَيَوۡمَ يَقُولُ كُن
فَيَكُونُۚ قَوۡلُهُ ٱلۡحَقُّۚ وَلَهُ ٱلۡمُلۡكُ يَوۡمَ يُنفَخُ فِي ٱلصُّورِۚ
عَٰلِمُ ٱلۡغَيۡبِ وَٱلشَّهَٰدَةِۚ وَهُوَ ٱلۡحَكِيمُ ٱلۡخَبِيرُ ٧٣

﴿وَمَا عَلَى ٱلَّذِينَ يَتَّقُونَ مِنْ حِسَابِهِم مِّن شَىْءٍ﴾ (هەرچەندە) ئەوانەی خۆیان دەپارێزن هیچ پرسیارو تاوانی ئەوانیان لەسەر نی یە ﴿وَلَٰكِن ذِكْرَىٰ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ﴾ بەڵام بیرخستنەوەیە تا خۆیان بپارێزن ﴿٦٩﴾ ﴿وَذَرِ ٱلَّذِينَ ٱتَّخَذُوا۟ دِينَهُمْ لَعِبًا وَلَهْوًا﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) واز بێنە لەوانەی ئاینەکەیان کردووە بە گەمە و گاڵتەجاڕی ﴿وَغَرَّتْهُمُ ٱلْحَيَوٰةُ ٱلدُّنْيَا﴾ و ژیانی دونیا هەڵی خەڵەتاندون ﴿وَذَكِّرْ بِهِۦٓ﴾ وە بە قورئان ئامۆژگاریان بکە ﴿أَن تُبْسَلَ نَفْسٌۢ بِمَا كَسَبَتْ﴾ بۆ ئەوەی هیچ کەس تیا نەچێ بەهۆی ئەو (خراپانە)ی کردویەتی ﴿لَيْسَ لَهَا مِن دُونِ ٱللَّهِ وَلِىٌّ وَلَا شَفِيعٌ﴾ کە جگە لە خوا هیچ دۆست و تکاکارێکی نی یە ﴿وَإِن تَعْدِلْ كُلَّ عَدْلٍ لَّا يُؤْخَذْ مِنْهَآ﴾ ئەگەر هەموو فیدا و بریتی یەك بدات لێ ی وەرناگیرێ ﴿أُو۟لَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ أُبْسِلُوا۟ بِمَا كَسَبُوا۟﴾ ئەوانە کەسانێکن بەهۆی ئەو (خراپانە)ی کە کردوویانە تیاچوون ﴿لَهُمْ شَرَابٌ مِّنْ حَمِيمٍ﴾ بۆ ئەوانەیە خواردنەوەیەك لە ئاوی زۆر گەرم و بەکوڵ ﴿وَعَذَابٌ أَلِيمٌۢ بِمَا كَانُوا۟ يَكْفُرُونَ﴾ وسزای زۆر بە ئازاریش بە هۆی ئەوەی کەبێ بڕوابوون ﴿٧٠﴾ ﴿قُلْ أَنَدْعُوا۟ مِن دُونِ ٱللَّهِ﴾ بڵێ ئایا بێجگە لەخوا هاوار بکەین (و بپەرستین) ﴿مَا لَا يَنفَعُنَا وَلَا يَضُرُّنَا﴾ شتێك کەنەسوودمان پێ دەگەیەنێت و نە زیان ﴿وَنُرَدُّ عَلَىٰٓ أَعْقَابِنَا﴾ وە بەرەو دوا بگەڕێینەوە (پاشگەزبینەوە لە ئاینەکەمان) ﴿بَعْدَ إِذْ هَدَىٰنَا ٱللَّهُ﴾ لە پاش ئەوەی کە خوا ڕێنموونی کردین (بۆ ڕێگای ڕاست)؟ ﴿كَٱلَّذِى ٱسْتَهْوَتْهُ ٱلشَّيَٰطِينُ﴾ بەوێنەی ئەوکەسەی کە شەیتانەکان سەریان لێ شێواندبێ ﴿فِى ٱلْأَرْضِ حَيْرَانَ﴾ لەزەوی دا سەرگەردان بێ ﴿لَهُۥٓ أَصْحَٰبٌ يَدْعُونَهُۥٓ إِلَى ٱلْهُدَى﴾ و چەند هاوڕێ یەکی هەبێ بانگی کەن بۆ ڕێگای ڕاست ﴿ٱئْتِنَا﴾ (بڵێن) وەرە بۆلای ئێمە (کەچی بەگوێیان نەکات) ﴿قُلْ إِنَّ هُدَى ٱللَّهِ هُوَ ٱلْهُدَىٰ﴾ بڵێ بەڕاستی هەر ڕێنموونی خوا ڕێ نموونی ڕاستە ﴿وَأُمِرْنَا لِنُسْلِمَ لِرَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ﴾ و فەرمانمان پێدراوە کە مل کەچ و گوێڕایەڵ بین بۆ پەروەردگاری جیهانیان ﴿٧١﴾ ﴿وَأَنْ أَقِيمُوا۟ ٱلصَّلَوٰةَ وَٱتَّقُوهُ﴾ وە(فەرمانمان پێدراوە) کە بەرێکی نوێژ بەجێ بێنن و لەو (پەروەردگارە) بترسین ﴿وَهُوَ ٱلَّذِىٓ إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ﴾ وە هەمووتان هەر بۆلای ئەو زاتە کۆ دەکرێنەوە(لەڕۆژی دواییدا) ﴿٧٢﴾ ﴿وَهُوَ ٱلَّذِى خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ بِٱلْحَقِّ﴾ وەهەر ئەو خوایەیە کەئاسمانەکان و زەوی بەدی هێناوە بەحەق و ڕاستی ﴿وَيَوْمَ يَقُولُ كُن فَيَكُونُ﴾ وە هەر ڕۆژێ بەشتێك بفەرمووێ ببە ئەویش دەست بەجێ دەبێ ﴿قَوْلُهُ ٱلْحَقُّ﴾ فەرمان و ووتەی ئەو ڕاستە ﴿وَلَهُ ٱلْمُلْكُ يَوْمَ يُنفَخُ فِى ٱلصُّورِ﴾ هەر بۆئەوە موڵك و خاوەنیەتی لەو ڕۆژەدا کەفوو دەکرێت بە (صور) کەڕەنادا ﴿عَٰلِمُ ٱلْغَيْبِ وَٱلشَّهَٰدَةِ﴾ زانا و ئاگایە بەهەموو نهێنی و ئاشکرایەك ﴿وَهُوَ ٱلْحَكِيمُ ٱلْخَبِيرُ﴾ و هەر ئەوە کاردروست و بە ئاگا ﴿٧٣﴾

نصف الحزب ١٤

۞ وَإِذْ قَالَ إِبْرَٰهِيمُ لِأَبِيهِ ءَازَرَ أَتَتَّخِذُ أَصْنَامًا ءَالِهَةً إِنِّىٓ
أَرَىٰكَ وَقَوْمَكَ فِى ضَلَٰلٍ مُّبِينٍ ﴿٧٤﴾ وَكَذَٰلِكَ نُرِىٓ إِبْرَٰهِيمَ
مَلَكُوتَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَلِيَكُونَ مِنَ ٱلْمُوقِنِينَ
﴿٧٥﴾ فَلَمَّا جَنَّ عَلَيْهِ ٱلَّيْلُ رَءَا كَوْكَبًا ۖ قَالَ هَٰذَا رَبِّى ۖ فَلَمَّآ أَفَلَ
قَالَ لَآ أُحِبُّ ٱلْءَافِلِينَ ﴿٧٦﴾ فَلَمَّا رَءَا ٱلْقَمَرَ بَازِغًا قَالَ هَٰذَا
رَبِّى ۖ فَلَمَّآ أَفَلَ قَالَ لَئِن لَّمْ يَهْدِنِى رَبِّى لَأَكُونَنَّ مِنَ ٱلْقَوْمِ
ٱلضَّآلِّينَ ﴿٧٧﴾ فَلَمَّا رَءَا ٱلشَّمْسَ بَازِغَةً قَالَ هَٰذَا رَبِّى هَٰذَآ
أَكْبَرُ ۖ فَلَمَّآ أَفَلَتْ قَالَ يَٰقَوْمِ إِنِّى بَرِىٓءٌ مِّمَّا تُشْرِكُونَ
﴿٧٨﴾ إِنِّى وَجَّهْتُ وَجْهِىَ لِلَّذِى فَطَرَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ
حَنِيفًا ۖ وَمَآ أَنَا۠ مِنَ ٱلْمُشْرِكِينَ ﴿٧٩﴾ وَحَآجَّهُۥ قَوْمُهُۥ ۚ قَالَ
أَتُحَٰٓجُّوٓنِّى فِى ٱللَّهِ وَقَدْ هَدَىٰنِ ۚ وَلَآ أَخَافُ مَا تُشْرِكُونَ بِهِۦٓ
إِلَّآ أَن يَشَآءَ رَبِّى شَيْـًٔا ۚ وَسِعَ رَبِّى كُلَّ شَىْءٍ عِلْمًا ۚ أَفَلَا
تَتَذَكَّرُونَ ﴿٨٠﴾ وَكَيْفَ أَخَافُ مَآ أَشْرَكْتُمْ وَلَا تَخَافُونَ
أَنَّكُمْ أَشْرَكْتُم بِٱللَّهِ مَا لَمْ يُنَزِّلْ بِهِۦ عَلَيْكُمْ سُلْطَٰنًا ۚ
فَأَىُّ ٱلْفَرِيقَيْنِ أَحَقُّ بِٱلْأَمْنِ ۖ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٨١﴾

﴿وَإِذْ قَالَ إِبْرَٰهِيمُ لِأَبِيهِ ءَازَرَ﴾ وە(بیربکەرەوە) کاتێك کە ئیبراهیم ووتی بە ئازەری باوکی ﴿أَتَتَّخِذُ أَصْنَامًا ءَالِهَةً﴾ ئایا تۆ بتانێك دەکەیتە پەرستراوی خۆت؟ ﴿إِنِّيٓ أَرَىٰكَ وَقَوْمَكَ فِي ضَلَٰلٍ مُّبِينٍ﴾ بەڕاستی من تۆو گەلەکەت لە گومڕایی یەکی تەواو و ئاشکرادا دەبینم ﴿٧٤﴾ ﴿وَكَذَٰلِكَ نُرِيٓ إِبْرَٰهِيمَ﴾ بەو شێوەیە نیشانی ئیبراهیم مان دا﴿مَلَكُوتَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ﴾دەسەلاّت و خاوەنێتی(خوا بۆ)ئاسمانەکان و زەوی﴿وَلِيَكُونَ مِنَ ٱلْمُوقِنِينَ﴾بۆ ئەوەی لەڕیزی باوەڕدارە ڕاستەقینەکاندا بێت ﴿٧٥﴾ ﴿فَلَمَّا جَنَّ عَلَيْهِ ٱلَّيْلُ﴾ کاتێ شەوی بەسەردا هات﴿رَءَا كَوْكَبًا﴾ ئەستێرەیەکی بینی ﴿قَالَ هَٰذَا رَبِّي﴾ ووتی ئەمە پەروەردگاری منە﴿فَلَمَّآ أَفَلَ﴾ بەلاّم کاتێ ئاوابوو﴿قَالَ لَآ أُحِبُّ ٱلْءَافِلِينَ﴾ووتی من هەرچی ئاوا بێ خۆشم ناوێ ﴿٧٦﴾ ﴿فَلَمَّا رَءَا ٱلْقَمَرَ بَازِغًا﴾ ئەمجا کاتێ مانگی بینی هەڵهات ﴿قَالَ هَٰذَا رَبِّي﴾ ووتی ئەمە پەروەردگاری منە﴿فَلَمَّآ أَفَلَ﴾ بەلاّم کاتێ کە ئاوابوو﴿قَالَ لَئِن لَّمْ يَهْدِنِي رَبِّي﴾ ووتی سوێند بەخوا ئەگەر پەروەردگارم ڕێنموونیم نەکات﴿لَأَكُونَنَّ مِنَ ٱلْقَوْمِ ٱلضَّآلِّينَ﴾بێگومان لەکۆمەڵی گومڕایان دەبم ﴿٧٧﴾ ﴿فَلَمَّا رَءَا ٱلشَّمْسَ بَازِغَةً﴾ ئەمجا کاتێ خۆری بینی هەڵهات﴿قَالَ هَٰذَا رَبِّي هَٰذَآ أَكْبَرُ﴾ ووتی ئەمە پەروەردگاری منە ئەمە گەورەترە (لەوان) ﴿فَلَمَّآ أَفَلَتْ﴾ جا کاتێ خۆریش ئاوا بوو ﴿قَالَ يَٰقَوْمِ إِنِّي بَرِيٓءٌ مِّمَّا تُشْرِكُونَ﴾ ووتی ئەی گەلەکەم بەڕاستی من بەریم لە هەرشتێ کەئێوە دەیکەن بەهاوبەش بۆ خوا ﴿٧٨﴾ ﴿إِنِّي وَجَّهْتُ وَجْهِيَ لِلَّذِي﴾ بەڕاستی من ڕووی خۆم وەرئەگێرم بۆلای زاتێك ﴿فَطَرَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ﴾ کە ئاسمانەکان و زەوی بەدی هێناوە ﴿حَنِيفًا﴾ جگە لەخوا ڕووم لەهیچی تر ناکەم ﴿وَمَآ أَنَا مِنَ ٱلْمُشْرِكِينَ﴾ وە بێگومان من لەهاوبەش پەیداکەران نیم ﴿٧٩﴾ ﴿وَحَآجَّهُۥ قَوْمُهُۥ﴾ (بەلاّم ئیبراهیم) گەلەکەی دەمەقاڵێیان لەگەڵدا کرد ﴿قَالَ أَتُحَٰٓجُّوٓنِّي فِي ٱللَّهِ وَقَدْ هَدَىٰنِ﴾ فەرمووی ئایا ئێوە دەمەدەمێ و موجادەلەم لەگەڵدا دەکەن؟ لەبارەی خواوە کە بەڕاستی ڕێنموونی منی کردووە ﴿وَلَآ أَخَافُ مَا تُشْرِكُونَ بِهِۦٓ﴾ من ناترسم لەوەی کە ئێوە دەیکەن بەهاوبەش بۆ خوا (چونکە زیان ناگەیەنن) ﴿إِلَّآ أَن يَشَآءَ رَبِّي شَيْـًٔا﴾ مەگەر شتێك کەپەروەردگارم بیەوێ بیکات ﴿وَسِعَ رَبِّي كُلَّ شَيْءٍ عِلْمًا﴾ زانست و ئاگاداری پەروەردگارم هەموو شتێکی گرتۆتەوە ﴿أَفَلَا تَتَذَكَّرُونَ﴾ دەی ئایا بۆ بیرناکەنەوە ﴿٨٠﴾ ﴿وَكَيْفَ أَخَافُ مَآ أَشْرَكْتُمْ﴾ وە من چۆن دەترسم لەو بتانەی کە ئێوە کردووتانە بەهاوبەش بۆ خوا ﴿وَلَا تَخَافُونَ أَنَّكُمْ أَشْرَكْتُم بِٱللَّهِ﴾ کەئێوە ناترسن بێگومان بتانێکتان کردۆتە هاوبەش بۆ خوا ﴿مَا لَمْ يُنَزِّلْ بِهِۦ عَلَيْكُمْ سُلْطَٰنًا﴾ کە هیچ بەڵگەیەك نەنێرراوە بۆتان (کە ئەوان بپەرستن) ﴿فَأَيُّ ٱلْفَرِيقَيْنِ أَحَقُّ بِٱلْأَمْنِ﴾ دەی کەواتەکام لەم دوو دەستەیە شایستە ترە بە نەترسان (و ئارامی) ﴿إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ﴾ ئەگەر ئێوە هیچ دەزانن ﴿٨١﴾

ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَلَمۡ يَلۡبِسُوٓاْ إِيمَٰنَهُم بِظُلۡمٍ أُوْلَٰٓئِكَ لَهُمُ ٱلۡأَمۡنُ
وَهُم مُّهۡتَدُونَ ﴿٨٢﴾ وَتِلۡكَ حُجَّتُنَآ ءَاتَيۡنَٰهَآ إِبۡرَٰهِيمَ عَلَىٰ
قَوۡمِهِۦۚ نَرۡفَعُ دَرَجَٰتٖ مَّن نَّشَآءُۗ إِنَّ رَبَّكَ حَكِيمٌ عَلِيمٞ ﴿٨٣﴾
وَوَهَبۡنَا لَهُۥٓ إِسۡحَٰقَ وَيَعۡقُوبَۚ كُلًّا هَدَيۡنَاۚ وَنُوحًا هَدَيۡنَا
مِن قَبۡلُۖ وَمِن ذُرِّيَّتِهِۦ دَاوُۥدَ وَسُلَيۡمَٰنَ وَأَيُّوبَ وَيُوسُفَ
وَمُوسَىٰ وَهَٰرُونَۚ وَكَذَٰلِكَ نَجۡزِي ٱلۡمُحۡسِنِينَ ﴿٨٤﴾
وَزَكَرِيَّا وَيَحۡيَىٰ وَعِيسَىٰ وَإِلۡيَاسَۖ كُلّٞ مِّنَ ٱلصَّٰلِحِينَ
﴿٨٥﴾ وَإِسۡمَٰعِيلَ وَٱلۡيَسَعَ وَيُونُسَ وَلُوطٗاۚ وَكُلّٗا فَضَّلۡنَا عَلَى
ٱلۡعَٰلَمِينَ ﴿٨٦﴾ وَمِنۡ ءَابَآئِهِمۡ وَذُرِّيَّٰتِهِمۡ وَإِخۡوَٰنِهِمۡۖ وَٱجۡتَبَيۡنَٰهُمۡ
وَهَدَيۡنَٰهُمۡ إِلَىٰ صِرَٰطٖ مُّسۡتَقِيمٖ ﴿٨٧﴾ ذَٰلِكَ هُدَى ٱللَّهِ يَهۡدِي
بِهِۦ مَن يَشَآءُ مِنۡ عِبَادِهِۦۚ وَلَوۡ أَشۡرَكُواْ لَحَبِطَ عَنۡهُم مَّا كَانُواْ
يَعۡمَلُونَ ﴿٨٨﴾ أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ ءَاتَيۡنَٰهُمُ ٱلۡكِتَٰبَ وَٱلۡحُكۡمَ
وَٱلنُّبُوَّةَۚ فَإِن يَكۡفُرۡ بِهَا هَٰٓؤُلَآءِ فَقَدۡ وَكَّلۡنَا بِهَا قَوۡمٗا لَّيۡسُواْ
بِهَا بِكَٰفِرِينَ ﴿٨٩﴾ أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ هَدَى ٱللَّهُۖ فَبِهُدَىٰهُمُ ٱقۡتَدِهۡۗ
قُل لَّآ أَسۡـَٔلُكُمۡ عَلَيۡهِ أَجۡرًاۖ إِنۡ هُوَ إِلَّا ذِكۡرَىٰ لِلۡعَٰلَمِينَ ﴿٩٠﴾

﴿ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ﴾ ئەوانـەی کـە بڕوایـان هێنـاوە ﴿وَلَمْ يَلْبِسُوٓاْ إِيمَـٰنَهُم بِظُلْمٍ﴾ و بڕواکەیـان تێکـەڵ بەسـتەم
(هـاوەڵ دانـان) نەکردووە ﴿أُوْلَـٰٓئِكَ لَهُمُ ٱلْأَمْنُ وَهُم مُّهْتَدُونَ﴾ هێمنی و ئاسـایش تەنها بـۆ ئەوانەیە هەر
ئەوانـەش ڕێنموون کـراوون ﴿٨٢﴾ ﴿وَتِلْكَ حُجَّتُنَآ ءَاتَيْنَـٰهَآ إِبْرَٰهِيمَ﴾ ئەو (بەڵگانـە) بەڵگەی ئێمە بوون
کـە دابوومـان بە ئیبراهیـم ﴿عَلَىٰ قَوْمِهِۦ﴾ لەبەرانبەر گەلەکەیەوە ﴿نَرْفَعُ دَرَجَـٰتٍ مَّن نَّشَآءُ﴾ هەرکەسێك
بمانەوێت پلەوپایەی بەرز دەکەینەوە ﴿إِنَّ رَبَّكَ حَكِيمٌ عَلِيمٌ﴾ بەڕاستی پەروەردگارت کاردروستی
زانایـە ﴿٨٣﴾ ﴿وَوَهَبْنَا لَهُۥٓ إِسْحَـٰقَ وَيَعْقُوبَ﴾ وە ئیسـحاق و (لەئیسـحاقیش) یەعقوبمـان پـێ بەخشـی
﴿كُلًّا هَدَيْنَا﴾ ڕێنموونیـی هەموویانمـان کـرد ﴿وَنُوحًا هَدَيْنَا مِن قَبْلُ﴾ وە لـەوەو پێش ڕێنموونیـی
نووحیشـمان کـرد ﴿وَمِن ذُرِّيَّتِهِۦ دَاوُۥدَ وَسُلَيْمَـٰنَ وَأَيُّوبَ وَيُوسُفَ وَمُوسَىٰ وَهَـٰرُونَ﴾ ولەنەوەکانـی نـووح
داوودو سـولەیمان و ئەیووب و یوسف و مووسـاو هاروونمان (ڕێنموونیی کرد) ﴿وَكَذَٰلِكَ نَجْزِى
ٱلْمُحْسِنِينَ﴾ ئـا بەو چەشـنە پاداشـتی چاکـەکاران دەدەینـەوە ﴿٨٤﴾ ﴿وَزَكَرِيَّا وَيَحْيَىٰ وَعِيسَىٰ وَإِلْيَاسَ﴾
وە زەکەریـا و یەحیا و عیسـا و ئیلیاس ﴿كُلٌّ مِّنَ ٱلصَّـٰلِحِينَ﴾ هەریەك لەمانە لـە چاکەکاران بوون ﴿٨٥﴾
﴿وَإِسْمَـٰعِيلَ وَٱلْيَسَعَ وَيُونُسَ وَلُوطًا﴾ وە ئیسـماعیل و یەسـەع و یونس و لووط ﴿وَكُلًّا فَضَّلْنَا عَلَى ٱلْعَـٰلَمِينَ﴾
هەریەکـە لەمانـە ڕێزماندراون بەسـەر هەموو خەڵکیـدا ﴿٨٦﴾ ﴿وَمِنْ ءَابَآئِهِمْ وَذُرِّيَّـٰتِهِمْ وَإِخْوَٰنِهِمْ﴾ هەروەها
هەنـدێ لەبـاوك و نـەوەو و براکانیـان ﴿وَٱجْتَبَيْنَـٰهُمْ وَهَدَيْنَـٰهُمْ إِلَىٰ صِرَٰطٍ مُّسْتَقِيمٍ﴾ هەڵمـان بـژاردوون و
ڕێنموونیمـان کـردوون بـۆ ڕێگـەی ڕاسـت ﴿٨٧﴾ ﴿ذَٰلِكَ هُدَى ٱللَّهِ يَهْدِى بِهِۦ مَن﴾ ئـەوە ڕێنموونی خوایە
ڕێنموونـی هەربەندەیەکی پێدەکات ﴿يَشَآءُ مِنْ عِبَادِهِۦ﴾ لەبەندەکانی کە خۆی بیەوێ ﴿وَلَوْ أَشْرَكُواْ لَحَبِطَ
عَنْهُم مَّا كَانُواْ يَعْمَلُونَ﴾ وە ئەگـەر هاوبەشـیان ڕەوابدایـە بـۆ خوا بێگومـان ئەو چاکانـەی کردبوویان
هەمـووی بێ پاداشـت دەردەچوو ﴿٨٨﴾ ﴿أُوْلَـٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ﴾ ئەوانە کە سـانێکن ﴿ءَاتَيْنَـٰهُمُ ٱلْكِتَـٰبَ وَٱلْحُكْمَ
وَٱلنُّبُوَّةَ﴾ پەیام و زانین و حوکمڕانی و پێغەمبەرێتیمان پێ بەخشیوون ﴿فَإِن يَكْفُرْ بِهَا هَـٰٓؤُلَآءِ﴾ جا ئەگەر
ئەوانە (قورەیش) بڕوای پێ نەهێنن ﴿فَقَدْ وَكَّلْنَا بِهَا قَوْمًا لَّيْسُواْ بِهَا بِكَـٰفِرِينَ﴾ ئەوە بێگومان بەدەسـتەیەکی
ترمان سـپاردووە (چاودێری بکەن و) بێ بـڕواش نابن پێ ی ﴿٨٩﴾ ﴿أُوْلَـٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ هَدَى ٱللَّهُ﴾ ئەوانە (ئەو
پێغەمبەرانـەی باس کران) کەسـانێك بوون خـوا ڕێنموونیی کـردن ﴿فَبِهُدَىٰهُمُ ٱقْتَدِهْ﴾ دەی پەیڕەوی
ڕێگـە وڕێبـازی ئـەوان بکە (ئـەی موحەممـەد ﷺ) ﴿قُل لَّآ أَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا﴾ (ئـەی موحەممەد ﷺ)
بڵێ داوای هیچ کرێ و پاداشـتێکتان لێناکەم لەسـەری ﴿إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرَىٰ لِلْعَـٰلَمِينَ﴾ ئەم قورئانە تەنها
ئامۆژگاری یە بۆ هەموو جیهانیان ﴿٩٠﴾

وَمَا قَدَرُواْ ٱللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِۦٓ إِذْ قَالُواْ مَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ عَلَىٰ بَشَرٍ مِّن شَىْءٍۗ
قُلْ مَنْ أَنزَلَ ٱلْكِتَٰبَ ٱلَّذِى جَآءَ بِهِۦ مُوسَىٰ نُورًا وَهُدًى
لِّلنَّاسِۖ تَجْعَلُونَهُۥ قَرَاطِيسَ تُبْدُونَهَا وَتُخْفُونَ كَثِيرًاۖ وَعُلِّمْتُم
مَّا لَمْ تَعْلَمُوٓاْ أَنتُمْ وَلَآ ءَابَآؤُكُمْۖ قُلِ ٱللَّهُۖ ثُمَّ ذَرْهُمْ فِى خَوْضِهِمْ
يَلْعَبُونَ ﴿٩١﴾ وَهَٰذَا كِتَٰبٌ أَنزَلْنَٰهُ مُبَارَكٌ مُّصَدِّقُ ٱلَّذِى بَيْنَ
يَدَيْهِ وَلِتُنذِرَ أُمَّ ٱلْقُرَىٰ وَمَنْ حَوْلَهَاۚ وَٱلَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِٱلْءَاخِرَةِ
يُؤْمِنُونَ بِهِۦۖ وَهُمْ عَلَىٰ صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ ﴿٩٢﴾ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ
ٱفْتَرَىٰ عَلَى ٱللَّهِ كَذِبًا أَوْ قَالَ أُوحِىَ إِلَىَّ وَلَمْ يُوحَ إِلَيْهِ شَىْءٌ
وَمَن قَالَ سَأُنزِلُ مِثْلَ مَآ أَنزَلَ ٱللَّهُۗ وَلَوْ تَرَىٰٓ إِذِ ٱلظَّٰلِمُونَ فِى
غَمَرَٰتِ ٱلْمَوْتِ وَٱلْمَلَٰٓئِكَةُ بَاسِطُوٓاْ أَيْدِيهِمْ أَخْرِجُوٓاْ أَنفُسَكُمُۖ
ٱلْيَوْمَ تُجْزَوْنَ عَذَابَ ٱلْهُونِ بِمَا كُنتُمْ تَقُولُونَ عَلَى ٱللَّهِ غَيْرَ
ٱلْحَقِّ وَكُنتُمْ عَنْ ءَايَٰتِهِۦ تَسْتَكْبِرُونَ ﴿٩٣﴾ وَلَقَدْ جِئْتُمُونَا
فُرَٰدَىٰ كَمَا خَلَقْنَٰكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَتَرَكْتُم مَّا خَوَّلْنَٰكُمْ وَرَآءَ
ظُهُورِكُمْۖ وَمَا نَرَىٰ مَعَكُمْ شُفَعَآءَكُمُ ٱلَّذِينَ زَعَمْتُمْ أَنَّهُمْ فِيكُمْ
شُرَكَٰٓؤُاْۚ لَقَد تَّقَطَّعَ بَيْنَكُمْ وَضَلَّ عَنكُم مَّا كُنتُمْ تَزْعُمُونَ ﴿٩٤﴾

﴿وَمَا قَدَرُواْ ٱللَّهَ حَقَّ قَدۡرِهِۦٓ﴾ وەك پێویست خوایان نەناسی و ڕێزیان نەگرت ﴿إِذۡ قَالُواْ﴾ کاتێ ووتیان ﴿مَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ عَلَىٰ بَشَرٖ مِّن شَيۡءٖۗ﴾ خوا هیچ شتێکی نەناردۆتە خوارەوە بۆ هیچ ئادەمی یەك ﴿قُلۡ مَنۡ أَنزَلَ ٱلۡكِتَٰبَ ٱلَّذِي﴾ بڵێ ئەی کێ ئەو کتێبەی ناردە خوارەوە ﴿جَآءَ بِهِۦ مُوسَىٰ﴾ کە مووسا هێنای ﴿نُورٗا وَهُدٗى لِّلنَّاسِۖ﴾ (ئەو کتێبە) ڕووناکی و ڕێنموونیی بوو بۆ خەڵك (پێش دەستکاری کردنی لەلایەن جولەلەکانەوە) ﴿تَجۡعَلُونَهُۥ قَرَاطِيسَ﴾ ئێوە ئەو (کتیبە) دەکەنە چەند پەڕە و کاغەزێك ﴿تُبۡدُونَهَا وَتُخۡفُونَ كَثِيرٗاۖ﴾ بەشێکی (کە قازانجتانە) ئاشکرای دەکەن و زۆریشی (کەزیانی خۆتانە) دەیشارنەوە ﴿وَعُلِّمۡتُم مَّا لَمۡ تَعۡلَمُوٓاْ﴾ شتانێك فێر کراوون کەئێوە نەتان دەزانی ﴿أَنتُمۡ وَلَآ ءَابَآؤُكُمۡۖ﴾ نەخۆتان و نە باو و باپیرانتان ﴿قُلِ ٱللَّهُۖ﴾ بڵێ هەرخوا (کتێبی بۆ مووسا ناردووە) ﴿ثُمَّ ذَرۡهُمۡ فِي خَوۡضِهِمۡ يَلۡعَبُونَ﴾ پاشان لێیان گەڕێ لەناو بەتاڵی خۆیاندا گاڵتەو یاری بکەن و ڕۆبچن. ﴿٩١﴾ ﴿وَهَٰذَا كِتَٰبٌ أَنزَلۡنَٰهُ﴾ ئەم قورئانە ئێمە ناردوومانەتەخوارەوە ﴿مُبَارَكٞ﴾ پیرۆز و فەڕدارە ﴿مُّصَدِّقُ ٱلَّذِي بَيۡنَ يَدَيۡهِ﴾ ئەو کتێبانەش پێش ئەو هاتوون بەڕاستیان دادەنێت (پێش ئەوەی گاور وجولەکەکان بیشێوێنن) ﴿وَلِتُنذِرَ أُمَّ ٱلۡقُرَىٰ وَمَنۡ حَوۡلَهَاۚ﴾ هەروەها بۆ ئەوەی دانیشتوانی مەککە ودەوروبەری ئاگادار کەیتەوەو بیانترسێنی ﴿وَٱلَّذِينَ يُؤۡمِنُونَ بِٱلۡأٓخِرَةِ يُؤۡمِنُونَ بِهِۦۖ﴾ جا ئەوانەی بڕوایان بە دواڕۆژ هەبێ بڕوا بەو (قورئانە) دێنن ﴿وَهُمۡ عَلَىٰ صَلَاتِهِمۡ يُحَافِظُونَ﴾ ئەوان پارێزەرن بۆ نوێژەکانیان و بەچاکی لەکاتی خۆیاندا دەیانکەن ﴿٩٢﴾ ﴿وَمَنۡ أَظۡلَمُ مِمَّنِ ٱفۡتَرَىٰ عَلَى ٱللَّهِ كَذِبًا﴾ کێ لەوکەسەستەم کارترە کەدرۆ هەڵبەستێ بەدەم خواوە ﴿أَوۡ قَالَ أُوحِيَ إِلَيَّ﴾ یان بڵێ نیگا وسرووشم بۆکراوە ﴿وَلَمۡ يُوحَ إِلَيۡهِ شَيۡءٞ﴾ بەڵام هیچ نیگا و سرووشێکیشی بۆ نەکرابێ ﴿وَمَن قَالَ سَأُنزِلُ مِثۡلَ مَآ أَنزَلَ ٱللَّهُۗ﴾ هەروەها کەسێ کە بڵێ منیش وێنەی ئەو قورئانەی خوا دابەزاندووەدادەبەزێنم ﴿وَلَوۡ تَرَىٰٓ إِذِ ٱلظَّٰلِمُونَ﴾ خۆزگە ستەمکارانت دەبینی کاتێ ﴿فِي غَمَرَٰتِ ٱلۡمَوۡتِ﴾ وان لە نارەحەتی و سەختی سەرە مەرگدا ﴿وَٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ بَاسِطُوٓاْ أَيۡدِيهِمۡ﴾ و فریشتەکان دەستیان بۆ دەبەن (بۆ گیان کێشانیان) ﴿أَخۡرِجُوٓاْ أَنفُسَكُمُۖ﴾ (پێیان دەڵێن) خۆتان دەربازکەن (لەم نارەحەتی گیان کێشانە ئەگەر ڕاست دەکەن) ﴿ٱلۡيَوۡمَ تُجۡزَوۡنَ عَذَابَ ٱلۡهُونِ﴾ ئەمڕۆ پاداشتی ڕیسواکەر دەدرێنەوە ﴿بِمَا كُنتُمۡ تَقُولُونَ عَلَى ٱللَّهِ غَيۡرَ ٱلۡحَقِّ﴾ بەهۆی ئەوەی کەقسەی ناڕاستان هەڵئەبەست بەدەم خواوە ﴿وَكُنتُمۡ عَنۡ ءَايَٰتِهِۦ تَسۡتَكۡبِرُونَ﴾ و خۆتان بەگەورە دەزانی لەبەرانبەر ئایەتەکانی خوادا ﴿٩٣﴾ ﴿وَلَقَدۡ جِئۡتُمُونَا فُرَٰدَىٰ﴾ سوێند بێت بێگومان ئێوە بە تەنیا و یەك یەك گەڕانەوە بۆ لامان ﴿كَمَا خَلَقۡنَٰكُمۡ أَوَّلَ مَرَّةٖ﴾ هەر وەکو یەکەم جار دروستمان کردن ﴿وَتَرَكۡتُم مَّا خَوَّلۡنَٰكُمۡ وَرَآءَ ظُهُورِكُمۡۖ﴾ و ئەوەی پێمان دابوون بەجێتان هێشت لەدوای خۆتان (لەماڵ وسەروەت وسامان) ﴿وَمَا نَرَىٰ مَعَكُمۡ﴾ وە نابینین لەگەڵتاندا ﴿شُفَعَآءَكُمُ ٱلَّذِينَ زَعَمۡتُمۡ أَنَّهُمۡ فِيكُمۡ شُرَكَٰٓؤُاْۚ﴾ ئەو تکاکارانەی کە لاتان وابوو هاوبەشی خوان لە تکا کردن بۆتان ﴿لَقَد تَّقَطَّعَ بَيۡنَكُمۡ﴾ سوێند بە خوا بێگومان پچڕا پەیوەستی نێوانتان ﴿وَضَلَّ عَنكُم مَّا كُنتُمۡ تَزۡعُمُونَ﴾ وە ئەوەی بە پشتیوانی خۆتان دادەنا وون بوو لێتان ﴿٩٤﴾

۞ إِنَّ ٱللَّهَ فَالِقُ ٱلْحَبِّ وَٱلنَّوَىٰ ۖ يُخْرِجُ ٱلْحَىَّ مِنَ ٱلْمَيِّتِ وَمُخْرِجُ
ٱلْمَيِّتِ مِنَ ٱلْحَىِّ ۚ ذَٰلِكُمُ ٱللَّهُ ۖ فَأَنَّىٰ تُؤْفَكُونَ ﴿٩٥﴾ فَالِقُ ٱلْإِصْبَاحِ
وَجَعَلَ ٱلَّيْلَ سَكَنًا وَٱلشَّمْسَ وَٱلْقَمَرَ حُسْبَانًا ۚ ذَٰلِكَ تَقْدِيرُ
ٱلْعَزِيزِ ٱلْعَلِيمِ ﴿٩٦﴾ وَهُوَ ٱلَّذِى جَعَلَ لَكُمُ ٱلنُّجُومَ لِتَهْتَدُوا۟
بِهَا فِى ظُلُمَٰتِ ٱلْبَرِّ وَٱلْبَحْرِ ۗ قَدْ فَصَّلْنَا ٱلْءَايَٰتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ
﴿٩٧﴾ وَهُوَ ٱلَّذِىٓ أَنشَأَكُم مِّن نَّفْسٍ وَٰحِدَةٍ فَمُسْتَقَرٌّ وَمُسْتَوْدَعٌ ۗ
قَدْ فَصَّلْنَا ٱلْءَايَٰتِ لِقَوْمٍ يَفْقَهُونَ ﴿٩٨﴾ وَهُوَ ٱلَّذِىٓ أَنزَلَ مِنَ
ٱلسَّمَآءِ مَآءً فَأَخْرَجْنَا بِهِۦ نَبَاتَ كُلِّ شَىْءٍ فَأَخْرَجْنَا مِنْهُ
خَضِرًا نُّخْرِجُ مِنْهُ حَبًّا مُّتَرَاكِبًا وَمِنَ ٱلنَّخْلِ مِن طَلْعِهَا قِنْوَانٌ
دَانِيَةٌ وَجَنَّٰتٍ مِّنْ أَعْنَابٍ وَٱلزَّيْتُونَ وَٱلرُّمَّانَ مُشْتَبِهًا وَغَيْرَ
مُتَشَٰبِهٍ ۗ ٱنظُرُوٓا۟ إِلَىٰ ثَمَرِهِۦٓ إِذَآ أَثْمَرَ وَيَنْعِهِۦٓ ۚ إِنَّ فِى ذَٰلِكُمْ
لَءَايَٰتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٩٩﴾ وَجَعَلُوا۟ لِلَّهِ شُرَكَآءَ ٱلْجِنَّ وَخَلَقَهُمْ ۖ
وَخَرَقُوا۟ لَهُۥ بَنِينَ وَبَنَٰتٍۭ بِغَيْرِ عِلْمٍ ۚ سُبْحَٰنَهُۥ وَتَعَٰلَىٰ عَمَّا يَصِفُونَ
﴿١٠٠﴾ بَدِيعُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۖ أَنَّىٰ يَكُونُ لَهُۥ وَلَدٌ وَلَمْ تَكُن لَّهُۥ
صَٰحِبَةٌ ۖ وَخَلَقَ كُلَّ شَىْءٍ ۖ وَهُوَ بِكُلِّ شَىْءٍ عَلِيمٌ ﴿١٠١﴾

﴿إِنَّ ٱللَّهَ فَالِقُ ٱلۡحَبِّ وَٱلنَّوَىٰۖ﴾ بەڕاستی خوا لەتکەری دانەوێڵە و ناوکە تۆوە (کاتێك کە دەڕوێنرێت لە زەویدا) ﴿يُخۡرِجُ ٱلۡحَيَّ مِنَ ٱلۡمَيِّتِ﴾ زیندوو دەرئەهێنێ لە مردوو ﴿وَمُخۡرِجُ ٱلۡمَيِّتِ مِنَ ٱلۡحَيِّۚ﴾ وە (خوا) دەرهێنەری مردووانە لە زیندوو ﴿ذَٰلِكُمُ ٱللَّهُۖ فَأَنَّىٰ تُؤۡفَكُونَ﴾ ئەوەیە خوای ئێوە دەی کەواتە ئێوە چۆن (لەپەرستنی ئەو خوایە) لا دەدرێن؟ ﴿٩٥﴾ ﴿فَالِقُ ٱلۡإِصۡبَاحِ﴾ (خوا) بەدی هێنەری شەبەق و ڕووناکی ڕۆژ بوونەوەیە ﴿وَجَعَلَ ٱلَّيۡلَ سَكَنًا﴾ و شەوی کردووە بەکات و هۆی ئارامگرتن ﴿وَٱلشَّمۡسَ وَٱلۡقَمَرَ حُسۡبَانًاۚ﴾ و خۆر و مانگی کردۆتە هۆی حساب دیاریکردن و زانینی کات ﴿ذَٰلِكَ تَقۡدِيرُ ٱلۡعَزِيزِ ٱلۡعَلِيمِ﴾ ئەوەش ئەندازە گرتنی خوای بەدەسەلاتی زانایە ﴿٩٦﴾ ﴿وَهُوَ ٱلَّذِي جَعَلَ لَكُمُ ٱلنُّجُومَ﴾ وە هەر خوایە کەئەستێرەی داناوە بۆتان ﴿لِتَهۡتَدُواْ بِهَا فِي ظُلُمَٰتِ ٱلۡبَرِّ وَٱلۡبَحۡرِۗ﴾ بۆ ئەوەی ڕێیان پێدەرکەن لە تاریکیەکانی وشکانی و دەریادا ﴿قَدۡ فَصَّلۡنَا ٱلۡأٓيَٰتِ لِقَوۡمٖ يَعۡلَمُونَ﴾ بەڕاستی ئایەتەکانمان ڕوون کردۆتەوە بۆ کۆمەڵێ کەبزانن و تێ بگەن ﴿٩٧﴾ ﴿وَهُوَ ٱلَّذِيٓ أَنشَأَكُم مِّن نَّفۡسٖ وَٰحِدَةٖ﴾ وە ئەو خوایە زاتێکە کە ئێوەی دروست کردوە لەیەك کەس کە (ئادەم)ە ﴿فَمُسۡتَقَرّٞ وَمُسۡتَوۡدَعٞۗ﴾ ئەمجا (لە پشتی باوکتانا) نیشتەجێ کران (دواتریش لەمنداڵدانی دایکتاندا) دانران بە شێوەی کاتیی ﴿قَدۡ فَصَّلۡنَا ٱلۡأٓيَٰتِ لِقَوۡمٖ يَفۡقَهُونَ﴾ بە ڕاستی ئایەتەکانمان ڕوون کردۆتەوە بۆ کەسانێ بەووردی بیر بکەنەوە ﴿٩٨﴾ ﴿وَهُوَ ٱلَّذِيٓ﴾ وە ئەو خوایە زاتێکە ﴿أَنزَلَ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءٗ﴾ کە بارانی لە ئاسمانەوە باراندووە ﴿فَأَخۡرَجۡنَا بِهِۦ نَبَاتَ كُلِّ شَيۡءٖ﴾ جا بە هۆی ئەو (بارانەوە) هەموو جۆرە چەکەرەیەکمان ڕواند ﴿فَأَخۡرَجۡنَا مِنۡهُ خَضِرٗا﴾ ئەمجا ڕووەکی سەوزمان لێ ڕواندووە ﴿نُّخۡرِجُ مِنۡهُ حَبّٗا مُّتَرَاكِبٗا﴾ وە لەو (ڕووەکە سەوزە) دانەوێڵەی لەسەریەك کەڵەکە بوومان دەرهێناوە (وەك گوڵی جۆ و گەنم) ﴿وَمِنَ ٱلنَّخۡلِ مِن طَلۡعِهَا قِنۡوَانٞ دَانِيَةٞ﴾ وە لە دار خورما لە چەند پەلێکی هێشووی شۆڕەوەبوو دەردەهێنین ﴿وَجَنَّٰتٖ مِّنۡ أَعۡنَابٖ﴾ وە (دەڕوێنین بەو بارانە) باخاتی زۆر لە ترێ ی هەمە جۆر ﴿وَٱلزَّيۡتُونَ وَٱلرُّمَّانَ﴾ و زەیتون و بنە هەناری ﴿مُشۡتَبِهٗا وَغَيۡرَ مُتَشَٰبِهٍۗ﴾ هاو وێنە و لەیەکتر جیا جیا(لەتامدا) ﴿ٱنظُرُوٓاْ إِلَىٰ ثَمَرِهِۦٓ﴾ سەرنجی بەرهەمەکەی بدەن ﴿إِذَآ أَثۡمَرَ وَيَنۡعِهِۦٓۚ﴾ کاتێك بەر دەگرێت و پێ دەگات ﴿إِنَّ فِي ذَٰلِكُمۡ لَأٓيَٰتٖ لِّقَوۡمٖ يُؤۡمِنُونَ﴾ بێگومان لەم سەرنجدانەدا چەند بەڵگەی گەورە هەیە (لەسەر گەورەی دەسەلاتی خودا) بۆ کەسانێك کە بڕوا دەهێنن ﴿٩٩﴾ ﴿وَجَعَلُواْ لِلَّهِ شُرَكَآءَ ٱلۡجِنَّ﴾ هاوبەشانێکیان بڕیارداوە بۆ خوا کە جنۆکەن ﴿وَخَلَقَهُمۡۖ﴾ لەکاتێکدا خودا ئەو (جنۆکانەی) دروست کردووە ﴿وَخَرَقُواْ لَهُۥ بَنِينَ وَبَنَٰتِۭ بِغَيۡرِ عِلۡمٖۚ﴾ بەدرۆ و بوختان چەند کوڕ و کچیان ڕەوادا وە بۆ خوا بەبێ زانیاری ﴿سُبۡحَٰنَهُۥ وَتَعَٰلَىٰ عَمَّا يَصِفُونَ﴾ پاك و بێ گەردی بۆ خوا لەوەی کە ئەوبێ بڕوایانە بڕیاری ئەدەن بۆ خوا ﴿١٠٠﴾ ﴿بَدِيعُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۖ﴾ (خوا) داهێنەری ئاسمانەکان و زەوی یە لە نەبوون ﴿أَنَّىٰ يَكُونُ لَهُۥ وَلَدٞ وَلَمۡ تَكُن لَّهُۥ صَٰحِبَةٞۖ﴾ چۆن منداڵی دەبێ کە ژن و هاوسەری نەبووە ﴿وَخَلَقَ كُلَّ شَيۡءٖۖ﴾ خۆی هەموو شتێکی دروستکردووە ﴿وَهُوَ بِكُلِّ شَيۡءٍ عَلِيمٞ﴾ و ئەو بە هەموو شتێ زانا و بە ئاگایە ﴿١٠١﴾

ذَٰلِكُمُ ٱللَّهُ رَبُّكُمْ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ خَٰلِقُ كُلِّ شَيْءٍ فَٱعْبُدُوهُ
وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ ١٠٢ لَّا تُدْرِكُهُ ٱلْأَبْصَٰرُ وَهُوَ
يُدْرِكُ ٱلْأَبْصَٰرَ وَهُوَ ٱللَّطِيفُ ٱلْخَبِيرُ ١٠٣ قَدْ جَآءَكُم
بَصَآئِرُ مِن رَّبِّكُمْ فَمَنْ أَبْصَرَ فَلِنَفْسِهِۦ وَمَنْ عَمِيَ فَعَلَيْهَا
وَمَآ أَنَا۠ عَلَيْكُم بِحَفِيظٍ ١٠٤ وَكَذَٰلِكَ نُصَرِّفُ ٱلْأَيَٰتِ
وَلِيَقُولُوا۟ دَرَسْتَ وَلِنُبَيِّنَهُۥ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ١٠٥ ٱتَّبِعْ
مَآ أُوحِيَ إِلَيْكَ مِن رَّبِّكَ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ وَأَعْرِضْ عَنِ ٱلْمُشْرِكِينَ
١٠٦ وَلَوْ شَآءَ ٱللَّهُ مَآ أَشْرَكُوا۟ وَمَا جَعَلْنَٰكَ عَلَيْهِمْ حَفِيظًا
وَمَآ أَنتَ عَلَيْهِم بِوَكِيلٍ ١٠٧ وَلَا تَسُبُّوا۟ ٱلَّذِينَ يَدْعُونَ
مِن دُونِ ٱللَّهِ فَيَسُبُّوا۟ ٱللَّهَ عَدْوًۢا بِغَيْرِ عِلْمٍ كَذَٰلِكَ زَيَّنَّا لِكُلِّ أُمَّةٍ
عَمَلَهُمْ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّهِم مَّرْجِعُهُمْ فَيُنَبِّئُهُم بِمَا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ
١٠٨ وَأَقْسَمُوا۟ بِٱللَّهِ جَهْدَ أَيْمَٰنِهِمْ لَئِن جَآءَتْهُمْ ءَايَةٌ لَّيُؤْمِنُنَّ
بِهَا قُلْ إِنَّمَا ٱلْأَيَٰتُ عِندَ ٱللَّهِ وَمَا يُشْعِرُكُمْ أَنَّهَآ إِذَا جَآءَتْ
لَا يُؤْمِنُونَ ١٠٩ وَنُقَلِّبُ أَفْـِٔدَتَهُمْ وَأَبْصَٰرَهُمْ كَمَا لَمْ
يُؤْمِنُوا۟ بِهِۦٓ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَنَذَرُهُمْ فِي طُغْيَٰنِهِمْ يَعْمَهُونَ ١١٠

﴿ذَٰلِكُمُ ٱللَّهُ رَبُّكُمۡۖ﴾ هەر ئەو خوایەیە کە پەروەردگاری ئێوەیە ﴿لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَۖ﴾ هیچ پەرستراوێکی
ڕاستەقینە نی یە جگە لە ئەو ﴿خَٰلِقُ كُلِّ شَيۡءٖ﴾ دروست کەری هەموو شتێکە ﴿فَٱعۡبُدُوهُۚ﴾
کەواتە ئەو بپەرستن ﴿وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ وَكِيلٞ﴾ وە ئەو خوایە چاودێرە بەسەر هەموو شتێکەوە
﴿١٠٢﴾ ﴿لَّا تُدۡرِكُهُ ٱلۡأَبۡصَٰرُ﴾ چاوەکان پەی پێ نابەن و ناتوانن ببینن ﴿وَهُوَ يُدۡرِكُ ٱلۡأَبۡصَٰرَۖ﴾
بەلام ئەو هێزی بینین و چاوەکان دەبینێت ﴿وَهُوَ ٱللَّطِيفُ ٱلۡخَبِيرُ﴾ و ئەو بە ئاگای ورد بینە ﴿١٠٣﴾
﴿قَدۡ جَآءَكُم بَصَآئِرُ مِن رَّبِّكُمۡۖ﴾ بەڕاستی لەلایەن پەروەردگارتانەوە چەندین بەڵگەی ڕوونتان
بۆ هاتووە ﴿فَمَنۡ أَبۡصَرَ فَلِنَفۡسِهِۦۖ﴾ ئەمجا هەر کەس بیر لەڕاستی دەکاتەوەو دەیبینێ ئەوە (سوودی)
بۆ خۆیەتی ﴿وَمَنۡ عَمِيَ فَعَلَيۡهَاۚ﴾ هەر کەسیش بیر ناکاتەوە و کوێر بووە ئەوە (زیانی) هەر بۆ خۆیەتی
﴿وَمَآ أَنَا۠ عَلَيۡكُم بِحَفِيظٖ﴾ وە من چاودێر و پارێزەرنیم بە سەرتانەوە (بەس ڕاگەیەنەرم) ﴿١٠٤﴾
﴿وَكَذَٰلِكَ نُصَرِّفُ ٱلۡأٓيَٰتِ﴾ ئاوا جۆر و شێوەی بەڵگەکان دە گۆڕین ﴿وَلِيَقُولُواْ دَرَسۡتَ﴾ دەبا هەر بڵێن
خوێندووتە وپێتووتراوە ﴿وَلِنُبَيِّنَهُۥ لِقَوۡمٖ يَعۡلَمُونَ﴾ وە بۆ ئەوەی چاك ڕوونی بکەینەوە بۆ کۆمەڵێك
کەتێدەگەن و شارەزان ﴿١٠٥﴾ ﴿ٱتَّبِعۡ مَآ أُوحِيَ إِلَيۡكَ مِن رَّبِّكَۖ﴾ شوێنی ئەوە بکەوە کە لەلایەن پەروەردگارتەوە
وەحیت بۆ کراوە ﴿لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَۖ﴾ هیچ شایستەی پەرستن نیە بێجگە لەو (خوا) ﴿وَأَعۡرِضۡ عَنِ ٱلۡمُشۡرِكِينَ﴾
وە ڕوو وەرگێڕە لەهاوبەش بڕیاردەران ﴿١٠٦﴾ ﴿وَلَوۡ شَآءَ ٱللَّهُ مَآ أَشۡرَكُواْۗ﴾ وە ئەگەر خوا بیویستایە
هاوەڵیان دا نەدەنا ﴿وَمَا جَعَلۡنَٰكَ عَلَيۡهِمۡ حَفِيظٗاۖ﴾ و تۆمان نەدەکرد بەچاو دێرو پارێزەر بەسەریانەوە ﴿وَمَآ
أَنتَ عَلَيۡهِم بِوَكِيلٖ﴾ و تۆ زۆردارو دەسەڵاتدار نیت بەسەریانەوە ﴿١٠٧﴾ ﴿وَلَا تَسُبُّواْ ٱلَّذِينَ يَدۡعُونَ مِن دُونِ
ٱللَّهِ﴾ (موسڵمانان) جنێوو قسەی ناشرین مەڵێن بەوبت و پەرستراوانەی کەئەوان هاواریان لێ
دەکەن و دەیانپەرستن بێجگە لەخوا ﴿فَيَسُبُّواْ ٱللَّهَ عَدۡوَۢا بِغَيۡرِ عِلۡمٖۗ﴾ بەو هۆیەوە ئەوانیش قسەی نەشیاو بڵێن
بەخوا ﴿كَذَٰلِكَ زَيَّنَّا لِكُلِّ أُمَّةٍ عَمَلَهُمۡ﴾ بەو شێوەیە ڕازاندومانەتەوە بۆ هەموو ئوممەتێك کردەوەکەیان
﴿ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّهِم مَّرۡجِعُهُمۡ﴾ پاشان گەڕانەوەیان هەر بۆ لای پەروەردگاریانە ﴿فَيُنَبِّئُهُم بِمَا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ﴾
ئەمجا هەواڵیان پێ دەدات بەو کردەوانەی ئەنجامیان دەدا ﴿١٠٨﴾ ﴿وَأَقۡسَمُواْ بِٱللَّهِ جَهۡدَ أَيۡمَٰنِهِمۡ﴾ وە بەهێزترین
سوێندیان بەخوا دەخوارد ﴿لَئِن جَآءَتۡهُمۡ ءَايَةٞ لَّيُؤۡمِنُنَّ بِهَاۚ﴾ سوێند بەخوا ئەگەر موعجیزەیەکیان بۆ بێت
(لەوانەی کەخۆیان داوایان دەکرد) بێگومان بڕوا دەهێنن پێ ی ﴿قُلۡ إِنَّمَا ٱلۡأٓيَٰتُ عِندَ ٱللَّهِۖ﴾ بڵێ بەڕاستی
موعجیزەکان هەر لای خوایە ﴿وَمَا يُشۡعِرُكُمۡ﴾ وە ئێوە نازانن ئەی بڕواداران ﴿أَنَّهَآ إِذَا جَآءَتۡ لَا
يُؤۡمِنُونَ﴾ ئەگەر ئەو بەڵگانەش بێتەکایەوە هەر بڕوا ناهێنن ﴿١٠٩﴾ ﴿وَنُقَلِّبُ أَفۡـِٔدَتَهُمۡ وَأَبۡصَٰرَهُمۡ﴾ وە(کاتی
هاتنی موعجیزەکان بەهۆی بێ بڕواییانەوە) دڵ و چاویان وەردەگێڕین و لادەدەین (لە باوەڕ هێنان)
﴿كَمَا لَمۡ يُؤۡمِنُواْ بِهِۦٓ أَوَّلَ مَرَّةٖ﴾ هەر وەك لە سەرەتاوە بڕوایان بەقورئان نەهێنا ﴿وَنَذَرُهُمۡ﴾ وەڵیان
دەگەڕێین ﴿فِي طُغۡيَٰنِهِمۡ﴾ لەسەر کەشی خۆیاندا بن ﴿يَعۡمَهُونَ﴾ (دەبا) هەر سەرگەردان بن ﴿١١٠﴾

۞ وَلَوۡ أَنَّنَا نَزَّلۡنَآ إِلَيۡهِمُ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةَ وَكَلَّمَهُمُ ٱلۡمَوۡتَىٰ وَحَشَرۡنَا
عَلَيۡهِمۡ كُلَّ شَيۡءٖ قُبُلٗا مَّا كَانُواْ لِيُؤۡمِنُوٓاْ إِلَّآ أَن يَشَآءَ ٱللَّهُ
وَلَٰكِنَّ أَكۡثَرَهُمۡ يَجۡهَلُونَ ١١١ وَكَذَٰلِكَ جَعَلۡنَا لِكُلِّ نَبِيٍّ
عَدُوّٗا شَيَٰطِينَ ٱلۡإِنسِ وَٱلۡجِنِّ يُوحِي بَعۡضُهُمۡ إِلَىٰ بَعۡضٖ
زُخۡرُفَ ٱلۡقَوۡلِ غُرُورٗاۚ وَلَوۡ شَآءَ رَبُّكَ مَا فَعَلُوهُۖ فَذَرۡهُمۡ وَمَا
يَفۡتَرُونَ ١١٢ وَلِتَصۡغَىٰٓ إِلَيۡهِ أَفۡـِٔدَةُ ٱلَّذِينَ لَا يُؤۡمِنُونَ بِٱلۡأٓخِرَةِ
وَلِيَرۡضَوۡهُ وَلِيَقۡتَرِفُواْ مَا هُم مُّقۡتَرِفُونَ ١١٣ أَفَغَيۡرَ ٱللَّهِ أَبۡتَغِي
حَكَمٗا وَهُوَ ٱلَّذِيٓ أَنزَلَ إِلَيۡكُمُ ٱلۡكِتَٰبَ مُفَصَّلٗاۚ
وَٱلَّذِينَ ءَاتَيۡنَٰهُمُ ٱلۡكِتَٰبَ يَعۡلَمُونَ أَنَّهُۥ مُنَزَّلٞ مِّن رَّبِّكَ
بِٱلۡحَقِّۖ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ ٱلۡمُمۡتَرِينَ ١١٤ وَتَمَّتۡ كَلِمَتُ رَبِّكَ
صِدۡقٗا وَعَدۡلٗاۚ لَّا مُبَدِّلَ لِكَلِمَٰتِهِۦۚ وَهُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلۡعَلِيمُ
١١٥ وَإِن تُطِعۡ أَكۡثَرَ مَن فِي ٱلۡأَرۡضِ يُضِلُّوكَ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِۚ إِن
يَتَّبِعُونَ إِلَّا ٱلظَّنَّ وَإِنۡ هُمۡ إِلَّا يَخۡرُصُونَ ١١٦ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ
أَعۡلَمُ مَن يَضِلُّ عَن سَبِيلِهِۦۖ وَهُوَ أَعۡلَمُ بِٱلۡمُهۡتَدِينَ ١١٧ فَكُلُواْ
مِمَّا ذُكِرَ ٱسۡمُ ٱللَّهِ عَلَيۡهِ إِن كُنتُم بِـَٔايَٰتِهِۦ مُؤۡمِنِينَ ١١٨

﴿وَلَوۡ أَنَّنَا﴾ وە بێگومان ئەگەر ئێمە ﴿نَزَّلۡنَآ إِلَيۡهِمُ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةَ﴾ فریشتەمان بۆ لای ئەو (بێباوەڕ) انە بناردایە ﴿وَكَلَّمَهُمُ ٱلۡمَوۡتَىٰ﴾ و مردووەکان قسەیان لەگەڵ بکردنایە ﴿وَحَشَرۡنَا عَلَيۡهِمۡ كُلَّ شَيۡءٖ﴾ و هەموو شتێکمان بۆ کۆبکردنایەتەوە ﴿قُبُلٗا﴾ ڕوو بەڕوو بەپێش چاویانەوە (یان کۆمەڵ کۆمەڵ) ﴿مَّا كَانُواْ لِيُؤۡمِنُوٓاْ﴾ بڕوایان نەدەهێنا ﴿إِلَّآ أَن يَشَآءَ ٱللَّهُ﴾ مەگەر خوا بیویستایە ﴿وَلَٰكِنَّ أَكۡثَرَهُمۡ يَجۡهَلُونَ﴾ بەڵام زۆربەیان نازانن و بێ ئاگان ﴿١١١﴾ ﴿وَكَذَٰلِكَ جَعَلۡنَا لِكُلِّ نَبِيٍّ عَدُوّٗا﴾ هەر بەو شێوە بۆ هەموو پێغەمبەرێك دوژمنێکمان داناوە ﴿شَيَٰطِينَ ٱلۡإِنسِ وَٱلۡجِنِّ﴾ لەشەیتانەکانی مرۆڤ و جنۆکە ﴿يُوحِي بَعۡضُهُمۡ إِلَىٰ بَعۡضٖ﴾ کەبەنهێنی بەیەکتری ڕادەگەیەنن ﴿زُخۡرُفَ ٱلۡقَوۡلِ غُرُورٗاۚ﴾ ووتەی ڕازاوە و بریقەدار بۆ فریودانیان ﴿وَلَوۡ شَآءَ رَبُّكَ مَا فَعَلُوهُۖ﴾ وە ئەگەر پەروەردگارت بیویستایە ئەوەیان نەدەکرد ﴿فَذَرۡهُمۡ وَمَا يَفۡتَرُونَ﴾ دە لێیان گەڕێ بەخۆیان و ئەو درۆیانەی کەهەڵی دەبەستن ﴿١١٢﴾ ﴿وَلِتَصۡغَىٰٓ إِلَيۡهِ﴾ وە بۆ ئەوەی گوێبگرێ بۆ ئەو (ووتە بریقەدارو ڕازاوەی بۆ یەکتری دەکەن) ﴿أَفۡـِٔدَةُ ٱلَّذِينَ لَا يُؤۡمِنُونَ بِٱلۡأٓخِرَةِ﴾ دڵی ئەو کەسانەی بڕوایان نی یە بەڕۆژی دوایی ﴿وَلِيَرۡضَوۡهُ﴾ بۆ ئەوەی ڕازی ببن پێ ی ﴿وَلِيَقۡتَرِفُواْ مَا هُم مُّقۡتَرِفُونَ﴾ وەتا ئەنجامی بدەن ئەو گوناهانەی ئەنجامی ئەدەن ﴿١١٣﴾ ﴿أَفَغَيۡرَ ٱللَّهِ أَبۡتَغِي حَكَمٗا﴾ جا ئایا جگە لەخوا دادوەرێکی تر بۆ خۆم بڕیار بدەم؟ ﴿وَهُوَ ٱلَّذِيٓ أَنزَلَ إِلَيۡكُمُ﴾ لەکاتێکدا (خوا) ئەو زاتەیە کەناردویەتیە خوارەوە بۆ ئێوە ﴿ٱلۡكِتَٰبَ مُفَصَّلٗاۚ﴾ ئەم قورئانە کەڕوون کەرەوەی هەموو باسێکە بەدرێژی ﴿وَٱلَّذِينَ ءَاتَيۡنَٰهُمُ ٱلۡكِتَٰبَ﴾ ئەوانەش کە نامەمان پێ بەخشین ﴿يَعۡلَمُونَ أَنَّهُۥ مُنَزَّلٞ مِّن رَّبِّكَ بِٱلۡحَقِّۖ﴾ چاك دەزانن بێگومان ئەم قورئانە لەلایەن پەروەردگارتەوە بەحەق و ڕاستی نێرراوە ﴿فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ ٱلۡمُمۡتَرِينَ﴾ کەواتە هەرگیز لەگوماندارن مەبە ﴿١١٤﴾ ﴿وَتَمَّتۡ كَلِمَتُ رَبِّكَ﴾ وە فەرمان و ووتەی پەروەردگارت تەواو بووەو بەئەنجام گەیشت ﴿صِدۡقٗا وَعَدۡلٗاۚ﴾ بەڕاستی و دروستی ﴿لَّا مُبَدِّلَ لِكَلِمَٰتِهِۦۚ﴾ کەهیچ کەس ناتوانێ بڕیارو ووتەکانی بگۆڕێ ﴿وَهُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلۡعَلِيمُ﴾ هەر خوا بیسەری زانایە ﴿١١٥﴾ ﴿وَإِن تُطِعۡ أَكۡثَرَ مَن فِي ٱلۡأَرۡضِ﴾ وە ئەگەر تۆ گوێڕایەڵی زۆربەی ئەوانە بیت لەسەر زەویدان ﴿يُضِلُّوكَ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِۚ﴾ لەڕێگەی خوا گومڕات دەکەن ﴿إِن يَتَّبِعُونَ إِلَّا ٱلظَّنَّ﴾ ئەوان هەر شوێنی گومان کەوتوون ﴿وَإِنۡ هُمۡ إِلَّا يَخۡرُصُونَ﴾ وە هەمیشە درۆو گۆترە کاری دەکەن ﴿١١٦﴾ ﴿إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعۡلَمُ﴾ بێگومان هەر پەروەردگارت چاك دەزانێت ﴿مَن يَضِلُّ عَن سَبِيلِهِۦۖ﴾ کێ گومڕا بووە و لای داوە لەڕێگای ئەو ﴿وَهُوَ أَعۡلَمُ بِٱلۡمُهۡتَدِينَ﴾ وە هەر ئەو زاناترە بەوانەی ڕێبازی ڕاستیان گرتووە ﴿١١٧﴾ ﴿فَكُلُواْ مِمَّا ذُكِرَ ٱسۡمُ ٱللَّهِ عَلَيۡهِ﴾ دەبخۆن لەو (سەربڕاو)ەی کەناوی خوای لەسەر هێنراوە ﴿إِن كُنتُم بِـَٔايَٰتِهِۦ مُؤۡمِنِينَ﴾ ئەگەر ئێوە بەئایەتەکانی خوا بڕوادارن ﴿١١٨﴾

وَمَا لَكُمْ أَلَّا تَأْكُلُوا۟ مِمَّا ذُكِرَ ٱسْمُ ٱللَّهِ عَلَيْهِ وَقَدْ فَصَّلَ
لَكُم مَّا حَرَّمَ عَلَيْكُمْ إِلَّا مَا ٱضْطُرِرْتُمْ إِلَيْهِ ۗ وَإِنَّ كَثِيرًا
لَّيُضِلُّونَ بِأَهْوَآئِهِم بِغَيْرِ عِلْمٍ ۗ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِٱلْمُعْتَدِينَ
﴿١١٩﴾ وَذَرُوا۟ ظَٰهِرَ ٱلْإِثْمِ وَبَاطِنَهُۥٓ ۚ إِنَّ ٱلَّذِينَ يَكْسِبُونَ ٱلْإِثْمَ
سَيُجْزَوْنَ بِمَا كَانُوا۟ يَقْتَرِفُونَ ﴿١٢٠﴾ وَلَا تَأْكُلُوا۟ مِمَّا لَمْ
يُذْكَرِ ٱسْمُ ٱللَّهِ عَلَيْهِ وَإِنَّهُۥ لَفِسْقٌ ۗ وَإِنَّ ٱلشَّيَٰطِينَ لَيُوحُونَ
إِلَىٰٓ أَوْلِيَآئِهِمْ لِيُجَٰدِلُوكُمْ ۖ وَإِنْ أَطَعْتُمُوهُمْ إِنَّكُمْ لَمُشْرِكُونَ
﴿١٢١﴾ أَوَمَن كَانَ مَيْتًا فَأَحْيَيْنَٰهُ وَجَعَلْنَا لَهُۥ نُورًا يَمْشِى بِهِۦ
فِى ٱلنَّاسِ كَمَن مَّثَلُهُۥ فِى ٱلظُّلُمَٰتِ لَيْسَ بِخَارِجٍ مِّنْهَا ۚ كَذَٰلِكَ
زُيِّنَ لِلْكَٰفِرِينَ مَا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿١٢٢﴾ وَكَذَٰلِكَ جَعَلْنَا
فِى كُلِّ قَرْيَةٍ أَكَٰبِرَ مُجْرِمِيهَا لِيَمْكُرُوا۟ فِيهَا ۖ وَمَا
يَمْكُرُونَ إِلَّا بِأَنفُسِهِمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ﴿١٢٣﴾ وَإِذَا جَآءَتْهُمْ
ءَايَةٌ قَالُوا۟ لَن نُّؤْمِنَ حَتَّىٰ نُؤْتَىٰ مِثْلَ مَآ أُوتِىَ رُسُلُ ٱللَّهِ ۘ ٱللَّهُ
أَعْلَمُ حَيْثُ يَجْعَلُ رِسَالَتَهُۥ ۗ سَيُصِيبُ ٱلَّذِينَ أَجْرَمُوا۟ صَغَارٌ
عِندَ ٱللَّهِ وَعَذَابٌ شَدِيدٌۢ بِمَا كَانُوا۟ يَمْكُرُونَ ﴿١٢٤﴾

﴿وَمَا لَكُمْ أَلَّا تَأْكُلُوا﴾ بۆچی ئێوە ناخۆن؟ ﴿مِمَّا ذُكِرَ اسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ﴾ لە (گۆشتی) ئەو (ئاژەڵان)ەی کەناوی خوای لەسەر هێنراوە (لەکاتی سەربڕینی دا) ﴿وَقَدْ فَصَّلَ لَكُمْ مَا حَرَّمَ عَلَيْكُمْ﴾ کەبێگومان خوا بۆتانی ڕوون کردۆتەوە ئەوەی حەرامی کردوە لەسەرتان ﴿إِلَّا مَا اضْطُرِرْتُمْ إِلَيْهِ﴾ جگە لەوەی کەناچار دەبن بۆی (بیخۆن لەو خواردنانەی کە حەرامن) ﴿وَإِنَّ كَثِيرًا لَيُضِلُّونَ بِأَهْوَائِهِمْ﴾ بەڕاستی زۆر کەس خەڵکی گومڕا دەکەن بە هەوا و ئارەزوی خۆیان ﴿بِغَيْرِ عِلْمٍ﴾ بەبێ هیچ زانیاری یەك (کە لەخواوە وەرگیرا بێت) ﴿إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِالْمُعْتَدِينَ﴾ بێگومان پەروەردگارت دەست درێژ کاران و سەرکەشان چاك دەناسێ ﴿١١٩﴾ ﴿وَذَرُوا ظَاهِرَ الْإِثْمِ وَبَاطِنَهُ﴾ لەگوناهی ئاشکراو نهێنی واز بێنن ﴿إِنَّ الَّذِينَ يَكْسِبُونَ الْإِثْمَ﴾ بەڕاستی ئەوانەی کەگوناە دەکەن بە دەستی ئەنقەست ﴿سَيُجْزَوْنَ بِمَا كَانُوا يَقْتَرِفُونَ﴾ بەزوویی تۆڵەیان لێ دەسەنرێت بەهۆی ئەو تاوانانەی دەیانکرد ﴿١٢٠﴾ ﴿وَلَا تَأْكُلُوا مِمَّا لَمْ يُذْكَرِ اسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ﴾ لەو (سەربڕاوە) مەخۆن کەناوی خوای لەسەر نەهێنراوە (لەکاتی سەربڕیندا) ﴿وَإِنَّهُ لَفِسْقٌ﴾ بێگومان (خواردنی) ئەوە تاوان و لەسنوور دەرچوونە ﴿وَإِنَّ الشَّيَاطِينَ لَيُوحُونَ إِلَىٰ أَوْلِيَائِهِمْ﴾ وە بێگومان شەیتانەکان بەنهێنی شت بەدۆستانیان دەڵێن ﴿لِيُجَادِلُوكُمْ﴾ بۆ ئەوەی موجادەلە و دەمە دەمێتان لەگەڵ بکەن ﴿وَإِنْ أَطَعْتُمُوهُمْ إِنَّكُمْ لَمُشْرِكُونَ﴾ جائەگەر بەگوێیان بکەن ئەوە بێگومان لەهاوبەش دانەران دەبن ﴿١٢١﴾ ﴿أَوَمَنْ كَانَ مَيْتًا فَأَحْيَيْنَاهُ﴾ ئایا کەسێك کەمردوو بێت (واتە بێ بڕوا بێت) و ئێمە زیندوومان کردەوە (هیدایەتماندا) ﴿وَجَعَلْنَا لَهُ نُورًا يَمْشِي بِهِ فِي النَّاسِ﴾ و ڕووناکیەکمان بۆ فەراهەم هێنا (کەقورئانە) بە هۆی ئەوەوە لەناو خەڵکیدا دەگەڕێ و دەڕوات ﴿كَمَنْ مَثَلُهُ فِي الظُّلُمَاتِ﴾ ئایا وەك ئەوە وایە کە لەناو تاریکستانێکدا بێت ﴿لَيْسَ بِخَارِجٍ مِنْهَا﴾ کە بەهیچ جۆرێ دەرچوونی نیە لێی ﴿كَذَٰلِكَ زُيِّنَ لِلْكَافِرِينَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ﴾ بەو شێوەیە ڕازێنراوەتەوە بۆ بێبڕوایان ئەو کردەوە (خراپانەی) دەیان کرد ﴿١٢٢﴾ ﴿وَكَذَٰلِكَ جَعَلْنَا فِي كُلِّ قَرْيَةٍ أَكَابِرَ مُجْرِمِيهَا﴾ بەو شێوەیە لە هەموو شارێکدا گەورەترینی تاوانباریمان کرد (بەدەسەڵاتدار) ﴿لِيَمْكُرُوا فِيهَا﴾ بۆ ئەوەی پیلان و فێڵ بکەن لەو شارانەدا ﴿وَمَا يَمْكُرُونَ إِلَّا بِأَنْفُسِهِمْ﴾ وە فێڵ وپیلان ناکەن (لە کەس) بێجگە لەخۆیان ﴿وَمَا يَشْعُرُونَ﴾ بەڵام ئەوان هەستی پێ ناکەن ﴿١٢٣﴾ ﴿وَإِذَا جَاءَتْهُمْ آيَةٌ﴾ وە کاتێك ئایەتێکیان بۆ بێت ﴿قَالُوا لَنْ نُؤْمِنَ﴾ دەڵێن ئێمە هەرگیز باوەڕ ناهێنین ﴿حَتَّىٰ نُؤْتَىٰ مِثْلَ مَا أُوتِيَ رُسُلُ اللَّهِ﴾ هەتا وێنەی ئەوەی بەپێغەمبەرانی خوا دراوە بەئێمەش نەدرێت ﴿اللَّهُ أَعْلَمُ حَيْثُ يَجْعَلُ رِسَالَتَهُ﴾ خوا چاك دەزانێت پەیام و پێغەمبەرایەتی خۆی بۆ کوێ دەنێرێت (و کێ شیاو ترە بۆ ئەو کارە) ﴿سَيُصِيبُ الَّذِينَ أَجْرَمُوا﴾ بەزوویی ئەوانەی تاوانیان کردووە دووچاریان دەبێت ﴿صَغَارٌ عِنْدَ اللَّهِ وَعَذَابٌ شَدِيدٌ﴾ سووکی وریسوایی لای خوا وسزای سەخت ﴿بِمَا كَانُوا يَمْكُرُونَ﴾ بەهۆی ئەو پیلان وفێڵانەوەی کەدەیانکرد (لە بڕواداران) ﴿١٢٤﴾

فَمَن يُرِدِ ٱللَّهُ أَن يَهۡدِيَهُۥ يَشۡرَحۡ صَدۡرَهُۥ لِلۡإِسۡلَٰمِۖ وَمَن
يُرِدۡ أَن يُضِلَّهُۥ يَجۡعَلۡ صَدۡرَهُۥ ضَيِّقًا حَرَجٗا كَأَنَّمَا
يَصَّعَّدُ فِي ٱلسَّمَآءِۚ كَذَٰلِكَ يَجۡعَلُ ٱللَّهُ ٱلرِّجۡسَ عَلَى ٱلَّذِينَ
لَا يُؤۡمِنُونَ ١٢٥ وَهَٰذَا صِرَٰطُ رَبِّكَ مُسۡتَقِيمٗاۗ قَدۡ فَصَّلۡنَا
ٱلۡأٓيَٰتِ لِقَوۡمٖ يَذَّكَّرُونَ ١٢٦ ۞ لَهُمۡ دَارُ ٱلسَّلَٰمِ عِندَ
رَبِّهِمۡۖ وَهُوَ وَلِيُّهُم بِمَا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ ١٢٧ وَيَوۡمَ يَحۡشُرُهُمۡ
جَمِيعٗا يَٰمَعۡشَرَ ٱلۡجِنِّ قَدِ ٱسۡتَكۡثَرۡتُم مِّنَ ٱلۡإِنسِۖ وَقَالَ
أَوۡلِيَآؤُهُم مِّنَ ٱلۡإِنسِ رَبَّنَا ٱسۡتَمۡتَعَ بَعۡضُنَا بِبَعۡضٖ وَبَلَغۡنَآ
أَجَلَنَا ٱلَّذِيٓ أَجَّلۡتَ لَنَاۚ قَالَ ٱلنَّارُ مَثۡوَىٰكُمۡ خَٰلِدِينَ فِيهَآ
إِلَّا مَا شَآءَ ٱللَّهُۗ إِنَّ رَبَّكَ حَكِيمٌ عَلِيمٞ ١٢٨ وَكَذَٰلِكَ نُوَلِّي
بَعۡضَ ٱلظَّٰلِمِينَ بَعۡضَۢا بِمَا كَانُواْ يَكۡسِبُونَ ١٢٩
يَٰمَعۡشَرَ ٱلۡجِنِّ وَٱلۡإِنسِ أَلَمۡ يَأۡتِكُمۡ رُسُلٞ مِّنكُمۡ
يَقُصُّونَ عَلَيۡكُمۡ ءَايَٰتِي وَيُنذِرُونَكُمۡ لِقَآءَ يَوۡمِكُمۡ
هَٰذَاۚ قَالُواْ شَهِدۡنَا عَلَىٰٓ أَنفُسِنَاۖ وَغَرَّتۡهُمُ ٱلۡحَيَوٰةُ ٱلدُّنۡيَا
وَشَهِدُواْ عَلَىٰٓ أَنفُسِهِمۡ أَنَّهُمۡ كَانُواْ كَٰفِرِينَ ١٣٠

ربع الحزب ١٥

﴿فَمَن يُرِدِ ٱللَّهُ أَن يَهۡدِيَهُۥ﴾ جا هەرکەسێك خوا بیەوێت ڕێنموونی بکات ﴿يَشۡرَحۡ صَدۡرَهُۥ لِلۡإِسۡلَٰمِۖ﴾ سینگی فراوان دەکات بۆ ئیسلام (و بڕوا هێنان) ﴿وَمَن يُرِدۡ أَن يُضِلَّهُۥ﴾ وە هەر کەس خوا بیەوێت گومڕای کات (لەبەر نەشیاویی وسەرکەشی خۆی) ﴿يَجۡعَلۡ صَدۡرَهُۥ ضَيِّقًا حَرَجٗا﴾ سنگی زۆر تەنگ دەکات ﴿كَأَنَّمَا يَصَّعَّدُ فِي ٱلسَّمَآءِۚ﴾ وەك ئەوەی (بیەوێت) بەرز ببێتەوە بەرەو ئاسمان (چونکە مرۆڤ تا بەرەو ئاسمان بەرز ببێتەوە هەست بە تەنگە نەفەسی دەکات وبەنارەحەت هەناسەی بۆ دەدرێت) ﴿كَذَٰلِكَ يَجۡعَلُ ٱللَّهُ ٱلرِّجۡسَ﴾ بەو جۆرە خواپیسی وناپاکی دادەنێت ﴿عَلَى ٱلَّذِينَ لَا يُؤۡمِنُونَ﴾ لەسەر ئەوانەی کەبڕوا ناهێنن ﴿١٢٥﴾ ﴿وَهَٰذَا صِرَٰطُ رَبِّكَ مُسۡتَقِيمٗاۗ﴾ ئەم ئیسلامە ڕێگای پەروەردگارتە کەڕێك و ڕاستە ﴿قَدۡ فَصَّلۡنَا ٱلۡأٓيَٰتِ﴾ بێگومان بەڕوونی ئایەتەکانمان باسکردووە ﴿لِقَوۡمٖ يَذَّكَّرُونَ﴾ بۆ کۆمەڵێك کەبیربکەنەوە ﴿١٢٦﴾ ﴿لَهُمۡ دَارُ ٱلسَّلَٰمِ عِندَ رَبِّهِمۡۖ﴾ بۆ ئەوانەیە لای پەروەردگاریان ماڵی ئاشتی کە (بەهەشتە) ﴿وَهُوَ وَلِيُّهُم بِمَا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ﴾ تەنها ئەویش دۆستیانە بەهۆی ئەو کردەوە چاکانەی دەیان کرد ﴿١٢٧﴾ ﴿وَيَوۡمَ يَحۡشُرُهُمۡ جَمِيعٗا﴾ وە ڕۆژێك (خوا) تێکڕا کۆیان دەکاتەوە (دەفەرموێت) ﴿يَٰمَعۡشَرَ ٱلۡجِنِّ﴾ ئەی دەستەو کۆمەڵی جنۆکە. ﴿قَدِ ٱسۡتَكۡثَرۡتُم مِّنَ ٱلۡإِنسِۖ﴾ بێگومان ئێوە زۆر کەستان لەئادەمیەکان گومڕا کرد ﴿وَقَالَ أَوۡلِيَآؤُهُم مِّنَ ٱلۡإِنسِ﴾ وە دۆستەکانیان لەئادەمی دەڵێن ﴿رَبَّنَا ٱسۡتَمۡتَعَ بَعۡضُنَا بِبَعۡضٖ﴾ ئەی پەروەردگارمان هەندێکمان سوودو کەڵکمان لەهەندێکمان وەرگرت. ﴿وَبَلَغۡنَآ أَجَلَنَا ٱلَّذِيٓ أَجَّلۡتَ لَنَاۚ﴾ وە بەو کاتەو مۆڵەتە گەیشتین کەبۆت دیاری کرد بووین. ﴿قَالَ ٱلنَّارُ مَثۡوَىٰكُمۡ﴾ خوا فەرمووی ئاگر شوێنتانە. ﴿خَٰلِدِينَ فِيهَآ﴾ بەهەمیشەیی و بێ برانەوە دەمێننەوە تیایدا ﴿إِلَّا مَا شَآءَ ٱللَّهُۗ﴾ جگە لەو کاتەی کەخوا بیەوێ ﴿إِنَّ رَبَّكَ حَكِيمٌ عَلِيمٞ﴾ بەڕاستی پەروەردگارت کار دروستی زانایە ﴿١٢٨﴾ ﴿وَكَذَٰلِكَ نُوَلِّي بَعۡضَ ٱلظَّٰلِمِينَ بَعۡضَۢا﴾ بەو شێوەیە هەندێك لەستەمکاران دەکەین بەدۆست و پشتیوانی هەندێکی تریان ﴿بِمَا كَانُواْ يَكۡسِبُونَ﴾ بەهۆی ئەو کردەوانەوەی ئەنجامیان دەدا ﴿١٢٩﴾ ﴿يَٰمَعۡشَرَ ٱلۡجِنِّ وَٱلۡإِنسِ﴾ ئەی دەستەو کۆمەڵی جنۆکەو ئادەمی ﴿أَلَمۡ يَأۡتِكُمۡ رُسُلٞ مِّنكُمۡ﴾ ئایا پێغەمبەرانتان لەخۆتان بۆ نەهات ﴿يَقُصُّونَ عَلَيۡكُمۡ ءَايَٰتِي﴾ کەئایەتەکانی منتان بۆ بخوێننەوە ﴿وَيُنذِرُونَكُمۡ لِقَآءَ يَوۡمِكُمۡ هَٰذَاۚ﴾ وە لەگەیشتن و دووچار بوونی ئەم ڕۆژەیان نەترساندن ﴿قَالُواْ شَهِدۡنَا عَلَىٰٓ أَنفُسِنَاۖ﴾ دەڵێن (ڕاستەو) شایەتی لەسەر خۆمان دەدەین ﴿وَغَرَّتۡهُمُ ٱلۡحَيَوٰةُ ٱلدُّنۡيَا﴾ بەڵام ژیانی دونیاخەڵەتاندینی ﴿وَشَهِدُواْ عَلَىٰٓ أَنفُسِهِمۡ﴾ و شایەتیان لەسەر خۆیان دا ﴿أَنَّهُمۡ كَانُواْ كَٰفِرِينَ﴾ کەبێگومان ئەوان بێ بڕوا بوون ﴿١٣٠﴾

ذَٰلِكَ أَن لَّمْ يَكُن رَّبُّكَ مُهْلِكَ ٱلْقُرَىٰ بِظُلْمٍ وَأَهْلُهَا
غَٰفِلُونَ ﴿١٣١﴾ وَلِكُلٍّ دَرَجَٰتٌ مِّمَّا عَمِلُوا۟ ۚ وَمَا رَبُّكَ
بِغَٰفِلٍ عَمَّا يَعْمَلُونَ ﴿١٣٢﴾ وَرَبُّكَ ٱلْغَنِىُّ ذُو ٱلرَّحْمَةِ ۚ
إِن يَشَأْ يُذْهِبْكُمْ وَيَسْتَخْلِفْ مِنۢ بَعْدِكُم مَّا
يَشَآءُ كَمَآ أَنشَأَكُم مِّن ذُرِّيَّةِ قَوْمٍ ءَاخَرِينَ ﴿١٣٣﴾
إِنَّ مَا تُوعَدُونَ لَءَاتٍ ۖ وَمَآ أَنتُم بِمُعْجِزِينَ ﴿١٣٤﴾ قُلْ يَٰقَوْمِ
ٱعْمَلُوا۟ عَلَىٰ مَكَانَتِكُمْ إِنِّى عَامِلٌ ۖ فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ
مَن تَكُونُ لَهُۥ عَٰقِبَةُ ٱلدَّارِ ۗ إِنَّهُۥ لَا يُفْلِحُ ٱلظَّٰلِمُونَ ﴿١٣٥﴾
وَجَعَلُوا۟ لِلَّهِ مِمَّا ذَرَأَ مِنَ ٱلْحَرْثِ وَٱلْأَنْعَٰمِ نَصِيبًا
فَقَالُوا۟ هَٰذَا لِلَّهِ بِزَعْمِهِمْ وَهَٰذَا لِشُرَكَآئِنَا ۖ فَمَا كَانَ
لِشُرَكَآئِهِمْ فَلَا يَصِلُ إِلَى ٱللَّهِ ۖ وَمَا كَانَ لِلَّهِ فَهُوَ
يَصِلُ إِلَىٰ شُرَكَآئِهِمْ ۗ سَآءَ مَا يَحْكُمُونَ ﴿١٣٦﴾ وَكَذَٰلِكَ
زَيَّنَ لِكَثِيرٍ مِّنَ ٱلْمُشْرِكِينَ قَتْلَ أَوْلَٰدِهِمْ
شُرَكَآؤُهُمْ لِيُرْدُوهُمْ وَلِيَلْبِسُوا۟ عَلَيْهِمْ دِينَهُمْ ۖ
وَلَوْ شَآءَ ٱللَّهُ مَا فَعَلُوهُ ۖ فَذَرْهُمْ وَمَا يَفْتَرُونَ ﴿١٣٧﴾

﴿ذَٰلِكَ أَن لَّمْ يَكُن رَّبُّكَ مُهْلِكَ ٱلْقُرَىٰ بِظُلْمٍ﴾ ئەوەی باسکرا لەبەر ئەوەیە کەپەروەردگارت لەناو بەری (خەڵکی) شارو گوندەکان نەبووە و زوڵم و ستەمی لێ نەکردوون ﴿وَأَهْلُهَا غَٰفِلُونَ﴾ لەکاتێکدا خەڵکی ئەو شارو گوندانە بێ ئاگابووبن ﴿١٣١﴾ ﴿وَلِكُلٍّ دَرَجَٰتٌ مِّمَّا عَمِلُوا۟﴾ بۆ هەر یەکێك (لەجنۆکەو ئادەمی) چەند پلە و پایە هەیە لەبەرانبەر کردەوەکانیاندا ﴿وَمَا رَبُّكَ بِغَٰفِلٍ عَمَّا يَعْمَلُونَ﴾ وە پەروەردگارت لەوەی کەدەیکەن (ئەو ستەم کارانە) بێ ئاگا نییە ﴿١٣٢﴾ ﴿وَرَبُّكَ ٱلْغَنِىُّ ذُو ٱلرَّحْمَةِ﴾ هەر پەروەردگاری تۆ بێ نیازە و خاوەنی میهرەبانییە ﴿إِن يَشَأْ يُذْهِبْكُمْ﴾ ئەگەر بیەوێت لەناوتان دەبات ﴿وَيَسْتَخْلِفْ مِنۢ بَعْدِكُم مَّا يَشَآءُ﴾ وە کێی بوێت دوای ئێوە دەیکاتە جێنشین(ی ئێوە) ﴿كَمَآ أَنشَأَكُم مِّن ذُرِّيَّةِ قَوْمٍ ءَاخَرِينَ﴾ وەك چۆن ئێوەی لەنەوەی کۆمەڵێکی تر بەدی هێنا ﴿١٣٣﴾ ﴿إِنَّ مَا تُوعَدُونَ لَءَاتٍ﴾ بێگومان هەر بەڵێنێکتان پێ دەدرێ هەر دێت ﴿وَمَآ أَنتُم بِمُعْجِزِينَ﴾ و ئێوە لەدەس خوا دەرناچن ﴿١٣٤﴾ ﴿قُلْ يَٰقَوْمِ ٱعْمَلُوا۟ عَلَىٰ مَكَانَتِكُمْ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) بڵێ ئەی گەلەکەم لەسەر ڕێبازی خۆتان ئەوەی لەدەستان دێت بیکەن ﴿إِنِّى عَامِلٌ﴾ بێگومان منیش کارو کردەوەی خۆم دەکەم ﴿فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ مَن تَكُونُ لَهُۥ عَٰقِبَةُ ٱلدَّارِ﴾ جا لەمەو پاش دەزانن سەرئەنجامی ئەو دونیا بۆ کێ دەبێت ﴿إِنَّهُۥ لَا يُفْلِحُ ٱلظَّٰلِمُونَ﴾ بێگومان (بێ باوەڕان و) ستەم کاران ڕزگاریان نابێت ﴿١٣٥﴾ ﴿وَجَعَلُوا۟ لِلَّهِ مِمَّا ذَرَأَ﴾ وە بڕیاریاندا بۆ خوالەوەی کە (خوا) دروستی کردو دای هێنا ﴿مِنَ ٱلْحَرْثِ وَٱلْأَنْعَٰمِ نَصِيبًا﴾ بەشێك لەکشتوکاڵ و ئاژەڵ و ماڵات ﴿فَقَالُوا۟ هَٰذَا لِلَّهِ بِزَعْمِهِمْ﴾ جا بەگومانی خۆیان ووتیان ئەمە بۆ خوایە ﴿وَهَٰذَا لِشُرَكَآئِنَا﴾ وە ئەوەش بۆ هاوبەشەکانمان (بتەکانمانە) ﴿فَمَا كَانَ لِشُرَكَآئِهِمْ فَلَا يَصِلُ إِلَى ٱللَّهِ﴾ جائەوەی بۆ هاوبەشەکانیانە ئەوە بەخوا ناگات ﴿وَمَا كَانَ لِلَّهِ فَهُوَ يَصِلُ إِلَىٰ شُرَكَآئِهِمْ﴾ وە ئەوەش بۆ خوایە ئەوە دەگات بەهاوبەشەکانیان (واتە: خوا نایەوێت و ئەیداتەوە بەسەریاندا) ﴿سَآءَ مَا يَحْكُمُونَ﴾ ئای چ خراپە ئەوەی بڕیاری دەدەن ﴿١٣٦﴾ ﴿وَكَذَٰلِكَ زَيَّنَ لِكَثِيرٍ مِّنَ ٱلْمُشْرِكِينَ قَتْلَ أَوْلَٰدِهِمْ شُرَكَآؤُهُمْ﴾ ئا بەو شێوەیە شەیتانەکان کوشتنی ڕۆڵەکانیان بۆ زۆر لەهاوەڵ دانەرەکان ڕازاندەوە ﴿لِيُرْدُوهُمْ وَلِيَلْبِسُوا۟ عَلَيْهِمْ دِينَهُمْ﴾ بۆ ئەوەی لەناویان بەرن (بەکوشتنی کەسانی بێ تاوان) وە بۆ ئەوەی ئاینەکەیان لێ بشێوێنن ﴿وَلَوْ شَآءَ ٱللَّهُ مَا فَعَلُوهُ﴾ وە ئەگەر خوا بیویستایە ئەوەیان نەدەکرد ﴿فَذَرْهُمْ وَمَا يَفْتَرُونَ﴾ کەواتە لێیان گەڕێ با لەگەڵ ئەو درۆو دەلەسەیەی کە هەڵی دەبەستن (بێ ئاگا و گومڕا بن) ﴿١٣٧﴾

وَقَالُوا۟ هَٰذِهِۦٓ أَنْعَٰمٌ وَحَرْثٌ حِجْرٌ لَّا يَطْعَمُهَآ إِلَّا مَن نَّشَآءُ
بِزَعْمِهِمْ وَأَنْعَٰمٌ حُرِّمَتْ ظُهُورُهَا وَأَنْعَٰمٌ لَّا يَذْكُرُونَ
ٱسْمَ ٱللَّهِ عَلَيْهَا ٱفْتِرَآءً عَلَيْهِ ۚ سَيَجْزِيهِم بِمَا كَانُوا۟
يَفْتَرُونَ ﴿١٣٨﴾ وَقَالُوا۟ مَا فِى بُطُونِ هَٰذِهِ ٱلْأَنْعَٰمِ خَالِصَةٌ
لِّذُكُورِنَا وَمُحَرَّمٌ عَلَىٰٓ أَزْوَٰجِنَا ۖ وَإِن يَكُن مَّيْتَةً
فَهُمْ فِيهِ شُرَكَآءُ ۚ سَيَجْزِيهِمْ وَصْفَهُمْ ۚ إِنَّهُۥ حَكِيمٌ
عَلِيمٌ ﴿١٣٩﴾ قَدْ خَسِرَ ٱلَّذِينَ قَتَلُوٓا۟ أَوْلَٰدَهُمْ سَفَهًۢا بِغَيْرِ
عِلْمٍ وَحَرَّمُوا۟ مَا رَزَقَهُمُ ٱللَّهُ ٱفْتِرَآءً عَلَى ٱللَّهِ ۚ قَدْ ضَلُّوا۟
وَمَا كَانُوا۟ مُهْتَدِينَ ﴿١٤٠﴾ ۞ وَهُوَ ٱلَّذِىٓ أَنشَأَ جَنَّٰتٍ
مَّعْرُوشَٰتٍ وَغَيْرَ مَعْرُوشَٰتٍ وَٱلنَّخْلَ وَٱلزَّرْعَ مُخْتَلِفًا
أُكُلُهُۥ وَٱلزَّيْتُونَ وَٱلرُّمَّانَ مُتَشَٰبِهًا وَغَيْرَ مُتَشَٰبِهٍ ۚ
كُلُوا۟ مِن ثَمَرِهِۦٓ إِذَآ أَثْمَرَ وَءَاتُوا۟ حَقَّهُۥ يَوْمَ حَصَادِهِۦ ۖ
وَلَا تُسْرِفُوٓا۟ ۚ إِنَّهُۥ لَا يُحِبُّ ٱلْمُسْرِفِينَ ﴿١٤١﴾ وَمِنَ ٱلْأَنْعَٰمِ
حَمُولَةً وَفَرْشًا ۚ كُلُوا۟ مِمَّا رَزَقَكُمُ ٱللَّهُ وَلَا تَتَّبِعُوا۟
خُطُوَٰتِ ٱلشَّيْطَٰنِ ۚ إِنَّهُۥ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ ﴿١٤٢﴾

نصف الحزب ١٥

﴿وَقَالُواْ هَٰذِهِۦٓ أَنۡعَٰمٞ وَحَرۡثٌ حِجۡرٞ﴾ وە (بە گومانی خۆیان)دەیان ووت ئەمانە ئاژەڵ و ماڵات و کشتو کاڵێکن کەقەدەغـە کـراون ﴿لَّا يَطۡعَمُهَآ إِلَّا مَن نَّشَآءُ﴾ نابێ لێیان بخـوات کەسـانێك نەبێ خۆمـان بمانەوێت ﴿بِزَعۡمِهِمۡ﴾ بەگومانـی خۆیـان ﴿وَأَنۡعَٰمٌ حُرِّمَتۡ ظُهُورُهَا﴾ ماڵاتێکیـش پشـتیان قەدەغـە کرابـوو (نابێ باریـان لـێ بنرێ یا سـواریان بـن) ﴿وَأَنۡعَٰمٞ لَّا يَذۡكُرُونَ ٱسۡمَ ٱللَّهِ عَلَيۡهَا﴾ هەروەها ئـاژەڵ و ماڵات هەیـە (لەکاتی سـەربڕین دا) ناوی خوایان لەسـەر نەدەبـرد ﴿ٱفۡتِرَآءً عَلَيۡهِۚ﴾ بەدرۆ هەڵبەسـتن بەدەم خـواوە ﴿سَيَجۡزِيهِم بِمَا كَانُواْ يَفۡتَرُونَ﴾ لەمـەولا خـوا تۆڵەی ئەو درۆ هەڵبەسـتنەیان لێ دەسـتەنێت ﴿١٣٨﴾ ﴿وَقَالُواْ مَا فِي بُطُونِ هَٰذِهِ ٱلۡأَنۡعَٰمِ﴾ وە دەیـان ووت ئـەوەی لەسـکی ئـەم ئـاژەڵ و ماڵاتانـە دایـە ﴿خَالِصَةٞ لِّذُكُورِنَا﴾ تایبەتـە بەنێرینە کانمانـەوە (پیـاوەکانمـان) ﴿وَمُحَرَّمٌ عَلَىٰٓ أَزۡوَٰجِنَاۖ﴾ وە قەدەغـە کـراوە لەسـەر ژنەکانمـان ﴿وَإِن يَكُن مَّيۡتَةٗ فَهُمۡ فِيهِ شُرَكَآءُۚ﴾ وە ئەگـەر مردارەوە بـوو بوون ئەوا هەموو تیایدا هاوبەشـو بەشـدارن ﴿سَيَجۡزِيهِمۡ وَصۡفَهُمۡۚ﴾ بەزوویی خوا سزای ئەم پێناسـە (نەفامانە) یـان دەداتـەوە ﴿إِنَّهُۥ حَكِيمٌ عَلِيمٞ﴾ بێگومـان خـوا کار دروسـتی زانایـە ﴿١٣٩﴾ ﴿قَدۡ خَسِرَ ٱلَّذِينَ قَتَلُوٓاْ أَوۡلَٰدَهُمۡ﴾ بەڕاسـتی زیانباربـوون ئەوانـەی ڕۆڵەکانـی خۆیـان کوشـت ﴿سَفَهَۢا بِغَيۡرِ عِلۡمٖ﴾ بەنەفامی ونەزانـی ﴿وَحَرَّمُواْ مَا رَزَقَهُمُ ٱللَّهُ﴾ و ئەوەی کەخوا پێی بەخشـیبوون لەخۆیان قەدەغەکرد ﴿ٱفۡتِرَآءً عَلَى ٱللَّهِۚ﴾ بەدەسـت هەڵبەسـت و درۆ بـەدەم خـواوە ﴿قَدۡ ضَلُّواْ وَمَا كَانُواْ مُهۡتَدِينَ﴾ بەڕاسـتی ئەوانـە گومـڕا بـوون و ڕێنموونی کـراو نەبوون ﴿١٤٠﴾ ﴿وَهُوَ ٱلَّذِيٓ أَنشَأَ جَنَّٰتٖ﴾ وە تەنها خوایـە کەبەدی هێناوە باخاتی ﴿مَّعۡرُوشَٰتٖ﴾ کەپرو هەرزاڵە بۆ کراو(یا ساق بەرز) ﴿وَغَيۡرَ مَعۡرُوشَٰتٖ﴾ وە کەپرو هەرزاڵە بـۆ نەکراو(سـاق کـورت) ﴿وَٱلنَّخۡلَ وَٱلزَّرۡعَ﴾ وە دار خورمـاو کشـتوکاڵی ﴿مُخۡتَلِفًا أُكُلُهُۥ﴾ جیـاواز لەخـواردن و تامـدا (بـەدی هێنـاوە) ﴿وَٱلزَّيۡتُونَ وَٱلرُّمَّانَ﴾ زەیتـون و هەناریشـی (بـەدی هێنـاوە) ﴿مُتَشَٰبِهٗا وَغَيۡرَ مُتَشَٰبِهٖۚ﴾ لەیـەك چوو (لەوێنـەو دیمەندا)و لەیەك نەچـوو (لەتامدا) ﴿كُلُواْ مِن ثَمَرِهِۦٓ إِذَآ أَثۡمَرَ﴾ بخـۆن لەبەروبوومـی کاتێـك هاتەبـەر ﴿وَءَاتُواْ حَقَّهُۥ يَوۡمَ حَصَادِهِۦۖ﴾ وە لـەڕۆژی دروێنـەو چنینیدا مافەکەی (زەکاتەکەی) لێ بدەن ﴿وَلَا تُسۡرِفُوٓاْۚ﴾ و زیادە ڕۆی مەکەن ﴿إِنَّهُۥ لَا يُحِبُّ ٱلۡمُسۡرِفِينَ﴾ بێگومـان خـوا زیادەڕۆیانـی خـۆش ناوێـت ﴿١٤١﴾ ﴿وَمِنَ ٱلۡأَنۡعَٰمِ حَمُولَةٗ وَفَرۡشٗاۚ﴾ لەئـاژەڵ و ماڵاتیش هەندێکی بارهەڵگـرەو هەندێکی بۆ کوڵك و خوری (کەڕاخەرو فەرشـی لێ دروسـت دەکرێت) ﴿كُلُواْ مِمَّا رَزَقَكُمُ ٱللَّهُ﴾ لـەوەی کەخـوا پێ ی بەخشـیوون بخۆن ﴿وَلَا تَتَّبِعُواْ خُطُوَٰتِ ٱلشَّيۡطَٰنِۚ﴾ وە شـوێنی هەنگاوەکانـی شـەیتان مەکـەون ﴿إِنَّهُۥ لَكُمۡ عَدُوّٞ مُّبِينٞ﴾ چونکە بێگومان شـەیتان دوژمنێکی ئاشکرای ئێوەیە. ﴿١٤٢﴾

ثَمَٰنِيَةَ أَزۡوَٰجٖۖ مِّنَ ٱلضَّأۡنِ ٱثۡنَيۡنِ وَمِنَ ٱلۡمَعۡزِ ٱثۡنَيۡنِۗ
قُلۡ ءَآلذَّكَرَيۡنِ حَرَّمَ أَمِ ٱلۡأُنثَيَيۡنِ أَمَّا ٱشۡتَمَلَتۡ عَلَيۡهِ
أَرۡحَامُ ٱلۡأُنثَيَيۡنِۖ نَبِّـُٔونِي بِعِلۡمٍ إِن كُنتُمۡ صَٰدِقِينَ ١٤٣
وَمِنَ ٱلۡإِبِلِ ٱثۡنَيۡنِ وَمِنَ ٱلۡبَقَرِ ٱثۡنَيۡنِۗ قُلۡ ءَآلذَّكَرَيۡنِ
حَرَّمَ أَمِ ٱلۡأُنثَيَيۡنِ أَمَّا ٱشۡتَمَلَتۡ عَلَيۡهِ أَرۡحَامُ ٱلۡأُنثَيَيۡنِۖ
أَمۡ كُنتُمۡ شُهَدَآءَ إِذۡ وَصَّىٰكُمُ ٱللَّهُ بِهَٰذَاۚ فَمَنۡ
أَظۡلَمُ مِمَّنِ ٱفۡتَرَىٰ عَلَى ٱللَّهِ كَذِبٗا لِّيُضِلَّ ٱلنَّاسَ بِغَيۡرِ
عِلۡمٍۚ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَهۡدِي ٱلۡقَوۡمَ ٱلظَّٰلِمِينَ ١٤٤ قُل لَّآ أَجِدُ
فِي مَآ أُوحِيَ إِلَيَّ مُحَرَّمًا عَلَىٰ طَاعِمٖ يَطۡعَمُهُۥٓ إِلَّآ أَن يَكُونَ
مَيۡتَةً أَوۡ دَمٗا مَّسۡفُوحًا أَوۡ لَحۡمَ خِنزِيرٖ فَإِنَّهُۥ رِجۡسٌ أَوۡ
فِسۡقًا أُهِلَّ لِغَيۡرِ ٱللَّهِ بِهِۦۚ فَمَنِ ٱضۡطُرَّ غَيۡرَ بَاغٖ وَلَا عَادٖ
فَإِنَّ رَبَّكَ غَفُورٞ رَّحِيمٞ ١٤٥ وَعَلَى ٱلَّذِينَ هَادُواْ حَرَّمۡنَا
كُلَّ ذِي ظُفُرٖۖ وَمِنَ ٱلۡبَقَرِ وَٱلۡغَنَمِ حَرَّمۡنَا عَلَيۡهِمۡ
شُحُومَهُمَآ إِلَّا مَا حَمَلَتۡ ظُهُورُهُمَآ أَوِ ٱلۡحَوَايَآ أَوۡ مَا ٱخۡتَلَطَ
بِعَظۡمٖۚ ذَٰلِكَ جَزَيۡنَٰهُم بِبَغۡيِهِمۡۖ وَإِنَّا لَصَٰدِقُونَ ١٤٦

﴿ثَمَٰنِيَةَ أَزْوَٰجٍ﴾ (خوا) هەشت جۆر ئاژەڵ و ماڵاتی (دروست کردووە) ﴿مِّنَ ٱلضَّأْنِ ٱثْنَيْنِ﴾ لەمەڕ دووان (مەڕ و بەران) ﴿وَمِنَ ٱلْمَعْزِ ٱثْنَيْنِ﴾ و لەبزن دووان (بزن و سابرێن) ﴿قُلْ ءَآلذَّكَرَيْنِ حَرَّمَ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) بڵێ: ئایا خوا ئەو دوو نێرەی حەرام کردووە؟ ﴿أَمِ ٱلْأُنثَيَيْنِ﴾ یا ئەو دوو مێ یە؟ ﴿أَمَّا ٱشْتَمَلَتْ عَلَيْهِ أَرْحَامُ ٱلْأُنثَيَيْنِ﴾ یا ئەو بێچوانەی کە لەسکی ئەو دوو (جۆرە ئاژەڵە) مێینەدایە ﴿نَبِّـُٔونِى بِعِلْمٍ إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ﴾ ئەگەر ئێوە ڕاست دەکەن هەواڵم بدەنێ بەزانیاریەك (لەخواوە) ﴿١٤٣﴾ ﴿وَمِنَ ٱلْإِبِلِ ٱثْنَيْنِ وَمِنَ ٱلْبَقَرِ ٱثْنَيْنِ﴾ وە لەحوشتر دووان و لەڕەشەوڵاخ دووان (نێرو مێیەك) ﴿قُلْ ءَآلذَّكَرَيْنِ حَرَّمَ أَمِ ٱلْأُنثَيَيْنِ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) بڵێ ئایا خوا ئەو دوو نێرەی حەرام کردووە یان ئەو دوو مێ یە؟ ﴿أَمَّا ٱشْتَمَلَتْ عَلَيْهِ أَرْحَامُ ٱلْأُنثَيَيْنِ﴾ یا ئەو بێچوانەی کە لەسکی ئەو دوو (جۆرە وولاخە) مێینەدایە ﴿أَمْ كُنتُمْ شُهَدَآءَ إِذْ وَصَّىٰكُمُ ٱللَّهُ بِهَٰذَا﴾ یان ئێوە ئامادەو شایەت بوون ئەو کاتە کەخوا فەرمانی پێکردن (بەم قەدەغەکردنە) ﴿فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ ٱفْتَرَىٰ عَلَى ٱللَّهِ كَذِبًا﴾ کەواتە کێ لەو کەسە ستەم کار ترە کەدرۆ بەدەم خواوە هەڵدەبەستێت ﴿لِّيُضِلَّ ٱلنَّاسَ﴾ بۆ ئەوەی خەڵکی گومڕا بکات ﴿بِغَيْرِ عِلْمٍ﴾ بەبێ هیچ زانیاری یەك ﴿إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَهْدِى ٱلْقَوْمَ ٱلظَّٰلِمِينَ﴾ بەڕاستی خوا ڕێنموونیی کۆمەڵی ستەم کاران ناکات ﴿١٤٤﴾ ﴿قُل لَّآ أَجِدُ فِى مَآ أُوحِىَ إِلَىَّ مُحَرَّمًا عَلَىٰ طَاعِمٍ يَطْعَمُهُۥٓ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) بڵێ نابینم لەوەی کە (وەحی) وسرووشم بۆ کراوە هیچ خۆراکێك حەرام بێت بۆ کەسێك کە بیخوات ﴿إِلَّآ أَن يَكُونَ مَيْتَةً أَوْ دَمًا مَّسْفُوحًا﴾ جگە لە مردارەوە بوو یان خوێنێکی ڕژێنراو نەبێت ﴿أَوْ لَحْمَ خِنزِيرٍ فَإِنَّهُۥ رِجْسٌ﴾ یا گۆشتی بەراز چونکە بێگومان ئەوەش پیس (وحەرامە) ﴿أَوْ فِسْقًا أُهِلَّ لِغَيْرِ ٱللَّهِ بِهِۦ﴾ یان سەربڕاوێك (کاتی سەربڕین) ناوی غەیری خوای لەسەر هێنرابێت ﴿فَمَنِ ٱضْطُرَّ غَيْرَ بَاغٍ﴾ جا هەر کەس ناچار بوو (کەئەو حەرامانە بخوات لەبەر برسیەتی وخواردنی حەڵاڵی دەست نەکەوت) با زیاد لەپێویست نەخوات ﴿وَلَا عَادٍ﴾ و مەبەستی سنوور بەزاندن نەبێت ﴿فَإِنَّ رَبَّكَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ﴾ ئەوە بێگومان پەروەردگارت لێبوردەی میهرەبانە ﴿١٤٥﴾ ﴿وَعَلَى ٱلَّذِينَ هَادُوا۟ حَرَّمْنَا﴾ تەنها لەسەر ئەوانەی بوونە جوولەکە حەرامان کرد ﴿كُلَّ ذِى ظُفُرٍ﴾ هەموو چڕنوکدارێك (باڵدار بێت یا ئاژەڵ) ﴿وَمِنَ ٱلْبَقَرِ وَٱلْغَنَمِ حَرَّمْنَا عَلَيْهِمْ شُحُومَهُمَآ﴾ وە لە(گۆشتی) ڕەشەوڵاخ و مەڕو بزنیش پیو وبەزەکانیمان لێ حەرام کردن ﴿إِلَّا مَا حَمَلَتْ ظُهُورُهُمَآ﴾ مەگەر ئەوەی کەبەسەر پشتیانەوە بێت ﴿أَوِ ٱلْحَوَايَآ﴾ یا ئەوەی بەڕیخۆڵەکانیانەوە بێت ﴿أَوْ مَا ٱخْتَلَطَ بِعَظْمٍ﴾ یا تێکەڵ بووبێت و لکا بێت بەئێسکەوە ﴿ذَٰلِكَ جَزَيْنَٰهُم بِبَغْيِهِمْ﴾ بەهۆی سەرکەشیانەوە ئەو تۆڵە و سزامان دان ﴿وَإِنَّا لَصَٰدِقُونَ﴾ وە بێگومان ئێمە ڕاست گۆین ﴿١٤٦﴾

فَإِن كَذَّبُوكَ فَقُل رَّبُّكُمۡ ذُو رَحۡمَةٖ وَٰسِعَةٖ وَلَا يُرَدُّ
بَأۡسُهُۥ عَنِ ٱلۡقَوۡمِ ٱلۡمُجۡرِمِينَ ١٤٧ سَيَقُولُ ٱلَّذِينَ أَشۡرَكُواْ
لَوۡ شَآءَ ٱللَّهُ مَآ أَشۡرَكۡنَا وَلَآ ءَابَآؤُنَا وَلَا حَرَّمۡنَا مِن شَيۡءٖۚ
كَذَٰلِكَ كَذَّبَ ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِهِمۡ حَتَّىٰ ذَاقُواْ بَأۡسَنَاۗ
قُلۡ هَلۡ عِندَكُم مِّنۡ عِلۡمٖ فَتُخۡرِجُوهُ لَنَآۖ إِن تَتَّبِعُونَ إِلَّا
ٱلظَّنَّ وَإِنۡ أَنتُمۡ إِلَّا تَخۡرُصُونَ ١٤٨ قُلۡ فَلِلَّهِ ٱلۡحُجَّةُ ٱلۡبَٰلِغَةُۖ
فَلَوۡ شَآءَ لَهَدَىٰكُمۡ أَجۡمَعِينَ ١٤٩ قُلۡ هَلُمَّ شُهَدَآءَكُمُ
ٱلَّذِينَ يَشۡهَدُونَ أَنَّ ٱللَّهَ حَرَّمَ هَٰذَاۖ فَإِن شَهِدُواْ فَلَا تَشۡهَدۡ
مَعَهُمۡۚ وَلَا تَتَّبِعۡ أَهۡوَآءَ ٱلَّذِينَ كَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِنَا وَٱلَّذِينَ
لَا يُؤۡمِنُونَ بِٱلۡأٓخِرَةِ وَهُم بِرَبِّهِمۡ يَعۡدِلُونَ ١٥٠ ۞ قُلۡ ثلاثة أرباع الحزب ١٥
تَعَالَوۡاْ أَتۡلُ مَا حَرَّمَ رَبُّكُمۡ عَلَيۡكُمۡۖ أَلَّا تُشۡرِكُواْ
بِهِۦ شَيۡـٔٗاۖ وَبِٱلۡوَٰلِدَيۡنِ إِحۡسَٰنٗاۖ وَلَا تَقۡتُلُوٓاْ أَوۡلَٰدَكُم
مِّنۡ إِمۡلَٰقٖ نَّحۡنُ نَرۡزُقُكُمۡ وَإِيَّاهُمۡۖ وَلَا تَقۡرَبُواْ ٱلۡفَوَٰحِشَ
مَا ظَهَرَ مِنۡهَا وَمَا بَطَنَۖ وَلَا تَقۡتُلُواْ ٱلنَّفۡسَ ٱلَّتِي حَرَّمَ ٱللَّهُ
إِلَّا بِٱلۡحَقِّۚ ذَٰلِكُمۡ وَصَّىٰكُم بِهِۦ لَعَلَّكُمۡ تَعۡقِلُونَ ١٥١

﴿فَإِن كَذَّبُوكَ﴾ ئەمجا ئەگەر باوەڕیان پێ نەکردی ﴿فَقُل رَّبُّكُمْ ذُو رَحْمَةٍ وَاسِعَةٍ﴾ ئەوا (پێیان) بڵێ
پەروەردگارتان خاوەنی میهرەبانی فراوانە ﴿وَلَا يُرَدُّ بَأْسُهُ عَنِ الْقَوْمِ الْمُجْرِمِينَ﴾ وە سزاو تۆڵەی ئەو
(خوا کەهات) لەهۆزی تاوانباران ناگێڕدرێتەوە ﴿١٤٧﴾ ﴿سَيَقُولُ الَّذِينَ أَشْرَكُوا﴾ ئەوانەی کەهاوبەشیان
بۆ خوا دانا بوو لەمەو دوا دەڵێن: ﴿لَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا أَشْرَكْنَا وَلَا آبَاؤُنَا﴾ ئەگەر خوا بیویستایە ئێمەو
باوو باپیرانمان هاوبەشمان (بۆخوا) دانەدەنا ﴿وَلَا حَرَّمْنَا مِن شَيْءٍ﴾ وە هیچ شتێکمان حەرام نەدەکرد
﴿كَذَٰلِكَ كَذَّبَ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ﴾ هەر بەو شێوەیە ئەوانەی پێش ئەمانیش درۆیان کرد ﴿حَتَّىٰ
ذَاقُوا بَأْسَنَا﴾ هەتا سزاو تۆڵەی ئێمەیان چەشت ﴿قُلْ هَلْ عِندَكُم مِّنْ عِلْمٍ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ)
بڵێ ئایا هیچ زانیاریەکتان لایە ﴿فَتُخْرِجُوهُ لَنَا﴾ تا دەری بخەن بۆمان و دەری بېرن ﴿إِن تَتَّبِعُونَ إِلَّا
الظَّنَّ﴾ ئێوە شوێنی هیچ شتێك ناکەون بێجگە لەگومان نەبێت ﴿وَإِنْ أَنتُمْ إِلَّا تَخْرُصُونَ﴾ و ئێوە
هەر لەخۆتانەوە بەگۆترە شت دەڵێن ﴿١٤٨﴾ ﴿قُلْ فَلِلَّهِ الْحُجَّةُ الْبَالِغَةُ﴾ بڵێ دەی کەواتە بەڵگەی بەهێز
و(دەسەڵات) هەر بۆ خوایە ﴿فَلَوْ شَاءَ لَهَدَاكُمْ أَجْمَعِينَ﴾ جا ئەگەر(خوا) بیویستایە هەر هەمووتانی
دەخستە سەر ڕێی ڕاست ﴿١٤٩﴾ ﴿قُلْ هَلُمَّ شُهَدَاءَكُمُ الَّذِينَ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) بڵێ ئەو شایەتانەتان
بێنن ﴿يَشْهَدُونَ أَنَّ اللَّهَ حَرَّمَ هَٰذَا﴾ کە شایەتی دەدەن کە خوا ئەمەی حەرام کردووە ﴿فَإِن شَهِدُوا فَلَا تَشْهَدْ
مَعَهُمْ﴾ جا ئەگەر (بە درۆ) شایەتییان دا تۆ لەگەڵیاندا شایەتی مەدە ﴿وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَ الَّذِينَ كَذَّبُوا
بِآيَاتِنَا﴾ وە شوێن هەواو هەوەس وئارەزواتی ئەوانە مەکەوە کەباوەڕیان نەهێنا بەئایەتەکانی
ئێمە ﴿وَالَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ﴾ وە شوێن ئەوانەش مەکەوە کەبڕوایان نی یە بەڕۆژی دوایی
﴿وَهُم بِرَبِّهِمْ يَعْدِلُونَ﴾ ئەوانەش کەهاوبەش و هاوتا بۆ پەروەردگاریان بڕیار دەدەن ﴿١٥٠﴾
﴿قُلْ تَعَالَوْا أَتْلُ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) بڵێ وەرن بابیخوێنمەوە (بۆتان) ﴿مَا حَرَّمَ رَبُّكُمْ عَلَيْكُمْ﴾
ئەوەی پەروەردگارتان (حەرام) و یاساغی کردووە لەسەرتان ﴿أَلَّا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا﴾ (فەرمانیداوە
کەوا) هیچ شتێك نەکەن بە هاوبەش بۆی ﴿وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا﴾ و لەگەڵ باوك و دایکدا ئاکار چاك
و ڕەفتار جوانبن ﴿وَلَا تَقْتُلُوا أَوْلَادَكُم مِّنْ إِمْلَاقٍ﴾ و منداڵەکانتان مەکوژن لەبەر هەژاری و نەبوونی
﴿نَّحْنُ نَرْزُقُكُمْ وَإِيَّاهُمْ﴾ ئێمە ڕۆزی ئێوەو ئەوانیش دەدەین ﴿وَلَا تَقْرَبُوا الْفَوَاحِشَ﴾ وە نزیکی گوناهو
کردەوە زۆر بەدەکان مەکەونەوە ﴿مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَنَ﴾ ئەوەی کە بە ئاشکرا دەکرێ لەو (خراپانە)
ئەوەش پەنهان دەکرێ ﴿وَلَا تَقْتُلُوا النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ﴾ وە ئەو کەسە مەکوژن کە خوا
کوشتنی حەرام کردووە مەگەر هەق بێ (بکوژرێتەوە لەتۆڵەدا) ﴿ذَٰلِكُمْ وَصَّاكُم بِهِ﴾ خوا ئەمانەی
بەئێوە ڕاسپاردوە ﴿لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ﴾ بۆ ئەوەی تێ بگەن (و ژیری خۆتان بەکاربهێنن) ﴿١٥١﴾

وَلَا تَقْرَبُوا۟ مَالَ ٱلْيَتِيمِ إِلَّا بِٱلَّتِى هِىَ أَحْسَنُ حَتَّىٰ يَبْلُغَ أَشُدَّهُۥ ۖ
وَأَوْفُوا۟ ٱلْكَيْلَ وَٱلْمِيزَانَ بِٱلْقِسْطِ ۖ لَا نُكَلِّفُ نَفْسًا إِلَّا
وُسْعَهَا ۖ وَإِذَا قُلْتُمْ فَٱعْدِلُوا۟ وَلَوْ كَانَ ذَا قُرْبَىٰ ۖ وَبِعَهْدِ
ٱللَّهِ أَوْفُوا۟ ۚ ذَٰلِكُمْ وَصَّىٰكُم بِهِۦ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿١٥٢﴾
وَأَنَّ هَٰذَا صِرَٰطِى مُسْتَقِيمًا فَٱتَّبِعُوهُ ۖ وَلَا تَتَّبِعُوا۟ ٱلسُّبُلَ
فَتَفَرَّقَ بِكُمْ عَن سَبِيلِهِۦ ۚ ذَٰلِكُمْ وَصَّىٰكُم بِهِۦ لَعَلَّكُمْ
تَتَّقُونَ ﴿١٥٣﴾ ثُمَّ ءَاتَيْنَا مُوسَى ٱلْكِتَٰبَ تَمَامًا عَلَى ٱلَّذِىٓ
أَحْسَنَ وَتَفْصِيلًا لِّكُلِّ شَىْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً لَّعَلَّهُم بِلِقَآءِ
رَبِّهِمْ يُؤْمِنُونَ ﴿١٥٤﴾ وَهَٰذَا كِتَٰبٌ أَنزَلْنَٰهُ مُبَارَكٌ فَٱتَّبِعُوهُ
وَٱتَّقُوا۟ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿١٥٥﴾ أَن تَقُولُوٓا۟ إِنَّمَآ أُنزِلَ ٱلْكِتَٰبُ
عَلَىٰ طَآئِفَتَيْنِ مِن قَبْلِنَا وَإِن كُنَّا عَن دِرَاسَتِهِمْ لَغَٰفِلِينَ
﴿١٥٦﴾ أَوْ تَقُولُوا۟ لَوْ أَنَّآ أُنزِلَ عَلَيْنَا ٱلْكِتَٰبُ لَكُنَّآ أَهْدَىٰ
مِنْهُمْ ۚ فَقَدْ جَآءَكُم بَيِّنَةٌ مِّن رَّبِّكُمْ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ ۚ
فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّن كَذَّبَ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ وَصَدَفَ عَنْهَا ۗ سَنَجْزِى ٱلَّذِينَ
يَصْدِفُونَ عَنْ ءَايَٰتِنَا سُوٓءَ ٱلْعَذَابِ بِمَا كَانُوا۟ يَصْدِفُونَ ﴿١٥٧﴾

﴿وَلَا تَقْرَبُوا مَالَ الْيَتِيمِ﴾ وە نزیکی ماڵی هەتیوان مەکەونەوە ﴿إِلَّا بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ﴾ مەگەر بەو شێوەی
کەجوانترو چاکتر بێت (بۆ ئەوان) ﴿حَتَّىٰ يَبْلُغَ أَشُدَّهُ﴾ تا باڵغ دەبێت و دەگاتە هێزی خۆی ﴿وَأَوْفُوا الْكَيْلَ
وَالْمِيزَانَ بِالْقِسْطِ﴾ وە پێوانەو کێشانە بێ زیادو کەم ئەنجام بدەن بەدادگەری ﴿لَا نُكَلِّفُ نَفْسًا إِلَّا
وُسْعَهَا﴾ داوای هیچ ئەرك و فەرمانێك لەکەس ناکەین بەئەندازەی توانای خۆی نەبێت ﴿وَإِذَا قُلْتُمْ
فَاعْدِلُوا﴾ وەکاتێك(بۆشایەتی دان و شتی تر) قسەتان کرد دادوەرو ڕاست بن ﴿وَلَوْ كَانَ ذَا قُرْبَىٰ﴾
با (لەدژی) خزمی نزیکی خۆشتان بێت ﴿وَبِعَهْدِ اللَّهِ أَوْفُوا﴾ وەبەڵێن و پەیمانی خوا بەچاکی ببەنەسەر
﴿ذَٰلِكُمْ وَصَّاكُم بِهِ﴾ خوا ئەوشتانەی بەئێوە ڕاسپاردوە ﴿لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ﴾ بۆ ئەوەی بیر بکەنەوە ﴿١٥٢﴾
﴿وَأَنَّ هَٰذَا صِرَاطِي مُسْتَقِيمًا﴾ (فەرمانی داوە کە) بێگومان ئەمە ڕێگای ڕاستی منە کەڕاست و دروستە
﴿فَاتَّبِعُوهُ﴾ کەواتە شوێنی بکەون ﴿وَلَا تَتَّبِعُوا السُّبُلَ﴾ و شوێنی کوێرە ڕێگا وڕێچکەکانی تر مەکەون
﴿فَتَفَرَّقَ بِكُمْ عَن سَبِيلِهِ﴾ چونکە دوورتان دەخەنەوەو لاتان دەدەن لەڕێگەی خوا ﴿ذَٰلِكُمْ وَصَّاكُم بِهِ﴾
خوا ئەو شتانەی بەئێوە ڕاسپاردوە ﴿لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ﴾ بۆ ئەوەی پارێزکار و لە خواترس بن ﴿١٥٣﴾
﴿ثُمَّ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ﴾ لەپاش ئەوە تەوراتمان بەخشی بەمووسا ﴿تَمَامًا عَلَى الَّذِي أَحْسَنَ﴾ بۆ
تەواو کردنی چاکەو بەهرەمان بەرانبەر کەسێك کەبەچاکی پێی هەڵساوە ﴿وَتَفْصِيلًا لِّكُلِّ شَيْءٍ﴾
وەروون کەرەوەی هەموو شتێك بێ ﴿وَهُدًى وَرَحْمَةً﴾ وە ڕێنیشاندەرو ڕێنموونیی و میهرەبانی بێ
﴿لَّعَلَّهُم بِلِقَاءِ رَبِّهِمْ يُؤْمِنُونَ﴾ بۆ ئەوەی باوەڕ بهێنن بەگەیشتنیان بەحوزوری پەروەردگاریان (لە ڕۆژی
دواییدا) ﴿١٥٤﴾ ﴿وَهَٰذَا كِتَابٌ أَنزَلْنَاهُ مُبَارَكٌ﴾ وە ئەم قورئانە پیرۆزە بەفەڕ وپیتەمان ناردۆتە خوارەوە
﴿فَاتَّبِعُوهُ﴾ کەواتە ئێوەش شوێنی بکەون ﴿وَاتَّقُوا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ﴾ و خۆتان بپارێزن و (پارێزکاربن)
تا ڕەحمتان پێ بکرێت ﴿١٥٥﴾ ﴿أَن تَقُولُوا﴾ لەبەر ئەوەی نەڵێن ﴿إِنَّمَا أُنزِلَ الْكِتَابُ عَلَىٰ طَائِفَتَيْنِ﴾ بێگومان
کتێب تەنها بۆ سەر دوو کۆمەڵی (گاوورو جوولەکە) نێراوەتە خوارەوە ﴿مِن قَبْلِنَا﴾ لەپێش
ئێمەدا ﴿وَإِن كُنَّا عَن دِرَاسَتِهِمْ لَغَافِلِينَ﴾ کەبەڕاستی ئێمە لەخوێندنەوەو لێکۆڵینەوەی کتێبەکانیان
بێ ئاگابووین ﴿١٥٦﴾ ﴿أَوْ تَقُولُوا﴾ وە بۆ ئەوەی نەڵێن ﴿لَوْ أَنَّا أُنزِلَ عَلَيْنَا الْكِتَابُ﴾ بەڕاستی ئەگەر
کتێبی ئاسمانی بۆ ئێمەش بهاتبایە ﴿لَكُنَّا أَهْدَىٰ مِنْهُمْ﴾ ئەوە ئێمە لەوان ڕێنموون تر دەبووین
﴿فَقَدْ جَاءَكُم بَيِّنَةٌ مِّن رَّبِّكُمْ﴾ ئێوە بێگومان بەڵگەو نیشانە (قورئان)ی ڕوونتان لەپەروەردگارتانەوە
بۆ هاتووە ﴿وَهُدًى وَرَحْمَةٌ﴾ کەڕێنموونیی و میهرەبانیەکی گەورەیە ﴿فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّن كَذَّبَ بِآيَاتِ اللَّهِ﴾
کەواتە کێ ستەم کار ترە لەو کەسەی بێ باوەڕ بێت بەئایەتەکانی خواو بەدرۆی بزانێت ﴿وَصَدَفَ عَنْهَا﴾
وە ڕوویان لێ وەر گێڕێت ﴿سَنَجْزِي الَّذِينَ يَصْدِفُونَ عَنْ آيَاتِنَا﴾ لەمەو دوا بەزوویی تۆڵە دەسێنین لەوانەی
سەرپێچی دەکەن لە ئایەتەکانی ئێمە ﴿سُوءَ الْعَذَابِ﴾ بەسزایەکی بەدو سەخت ﴿بِمَا كَانُوا يَصْدِفُونَ﴾
بەهۆی ئەو لادانەوە کەدەیانکرد ﴿١٥٧﴾

هَلْ يَنظُرُونَ إِلَّآ أَن تَأْتِيَهُمُ ٱلْمَلَٰٓئِكَةُ أَوْ يَأْتِىَ رَبُّكَ أَوْ يَأْتِىَ بَعْضُ
ءَايَٰتِ رَبِّكَ ۗ يَوْمَ يَأْتِى بَعْضُ ءَايَٰتِ رَبِّكَ لَا يَنفَعُ نَفْسًا إِيمَٰنُهَا
لَمْ تَكُنْ ءَامَنَتْ مِن قَبْلُ أَوْ كَسَبَتْ فِىٓ إِيمَٰنِهَا خَيْرًا ۗ قُلِ ٱنتَظِرُوٓا۟
إِنَّا مُنتَظِرُونَ ﴿١٥٨﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ فَرَّقُوا۟ دِينَهُمْ وَكَانُوا۟ شِيَعًا لَّسْتَ
مِنْهُمْ فِى شَىْءٍ ۚ إِنَّمَآ أَمْرُهُمْ إِلَى ٱللَّهِ ثُمَّ يُنَبِّئُهُم بِمَا كَانُوا۟ يَفْعَلُونَ
﴿١٥٩﴾ مَن جَآءَ بِٱلْحَسَنَةِ فَلَهُۥ عَشْرُ أَمْثَالِهَا ۖ وَمَن جَآءَ بِٱلسَّيِّئَةِ
فَلَا يُجْزَىٰٓ إِلَّا مِثْلَهَا وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿١٦٠﴾ قُلْ إِنَّنِى هَدَىٰنِى رَبِّىٓ
إِلَىٰ صِرَٰطٍ مُّسْتَقِيمٍ دِينًا قِيَمًا مِّلَّةَ إِبْرَٰهِيمَ حَنِيفًا ۚ وَمَا كَانَ
مِنَ ٱلْمُشْرِكِينَ ﴿١٦١﴾ قُلْ إِنَّ صَلَاتِى وَنُسُكِى وَمَحْيَاىَ وَمَمَاتِى لِلَّهِ
رَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿١٦٢﴾ لَا شَرِيكَ لَهُۥ ۖ وَبِذَٰلِكَ أُمِرْتُ وَأَنَا۠ أَوَّلُ ٱلْمُسْلِمِينَ
﴿١٦٣﴾ قُلْ أَغَيْرَ ٱللَّهِ أَبْغِى رَبًّا وَهُوَ رَبُّ كُلِّ شَىْءٍ ۚ وَلَا تَكْسِبُ كُلُّ
نَفْسٍ إِلَّا عَلَيْهَا ۚ وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ ۚ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُم
مَّرْجِعُكُمْ فَيُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿١٦٤﴾ وَهُوَ ٱلَّذِى جَعَلَكُمْ
خَلَٰٓئِفَ ٱلْأَرْضِ وَرَفَعَ بَعْضَكُمْ فَوْقَ بَعْضٍ دَرَجَٰتٍ لِّيَبْلُوَكُمْ فِى
مَآ ءَاتَىٰكُمْ ۗ إِنَّ رَبَّكَ سَرِيعُ ٱلْعِقَابِ وَإِنَّهُۥ لَغَفُورٌ رَّحِيمٌۢ ﴿١٦٥﴾

﴿هَلْ يَنظُرُونَ إِلَّآ أَن تَأْتِيَهُمُ ٱلْمَلَٰٓئِكَةُ﴾ ئاخۆ ئەوان چاوەڕوانی چ شتێك دەكەن بێجگە لەوەی مەلائیكە(ی
گیان كێشان) یان بۆ بێت ﴿أَوْ يَأْتِىَ رَبُّكَ﴾ یان پەروەردگارت بێت (ئەی موحەممەد ﷺ) ﴿أَوْ يَأْتِىَ بَعْضُ
ءَايَٰتِ رَبِّكَ﴾ یان هەندێك لەموعجیزەو نیشانە ئاشكراكانی پەروەردگارت بەدی بێت ﴿يَوْمَ يَأْتِى بَعْضُ
ءَايَٰتِ رَبِّكَ﴾ ئەو ڕۆژەی هەندێك لەنیشانەو بەڵگە ڕوونەكانی پەروەدگارت بەدی دێت ﴿لَا يَنفَعُ نَفْسًا
إِيمَٰنُهَا﴾ باوەڕهێنان سوود ناگەیەنێت بەهیچ كەس ﴿لَمْ تَكُنْ ءَامَنَتْ مِن قَبْلُ﴾ كەپێشتر بڕوای نەهێنا بێت
﴿أَوْ كَسَبَتْ فِىٓ إِيمَٰنِهَا خَيْرًا﴾ یان هیچ خێروچاكەیەكی نەكردبێت لەگەڵ ئیمانەكەیدا ﴿قُلِ ٱنتَظِرُوٓا۟ إِنَّا
مُنتَظِرُونَ﴾ بڵێ: چاوەڕوان بن (هەڕەشەیە) ئێمەش چاوەڕوانی دەكەین (١٥٨) ﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ فَرَّقُوا۟ دِينَهُمْ﴾
بەڕاستی ئەوانەی ئاینەكەیان بەش بەش كرد ﴿وَكَانُوا۟ شِيَعًا﴾ و بوون بەچەند دەستەو تاقمێكەوە
﴿لَّسْتَ مِنْهُمْ فِى شَىْءٍ﴾ تۆ لەهیچ شتێكدا لەئەوان نیت ﴿إِنَّمَآ أَمْرُهُمْ إِلَى ٱللَّهِ﴾ بێگومان كاری ئەوان تەنها
بۆ لای خوا دەگەڕێتەوە ﴿ثُمَّ يُنَبِّئُهُم بِمَا كَانُوا۟ يَفْعَلُونَ﴾ پاشان خوا هەواڵیان پێ دەدا بەهەر كردەوەیەك
كەكردویانە (١٥٩) ﴿مَن جَآءَ بِٱلْحَسَنَةِ﴾ هەر كەسێك چاكە بكات ﴿فَلَهُۥ عَشْرُ أَمْثَالِهَا﴾ ئەوە (لەڕۆژی دوایی
دا) دە ئەوەندەی چاكەكەی پاداشتی بۆ هەیە ﴿وَمَن جَآءَ بِٱلسَّيِّئَةِ﴾ وە هەر كەسێك خراپە بكات
﴿فَلَا يُجْزَىٰٓ إِلَّا مِثْلَهَا﴾ ئەوە تۆڵەی لێ ناسێنرێ تەنها بەوێنەی خۆی نەبێ ﴿وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ﴾ و ئەوانە
ستەمیان لێ ناكرێت (١٦٠) ﴿قُلْ إِنَّنِى هَدَىٰنِى رَبِّىٓ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) بڵێ بێگومان من پەروەردگارم
ڕێنموونیی كردووم ﴿إِلَىٰ صِرَٰطٍ مُّسْتَقِيمٍ﴾ بۆ ڕێگای ڕاست ﴿دِينًا قِيَمًا﴾ ئاینێكی زۆر ڕاست و پاك
(كەهیچ لاریەكی تیا نی یە) ﴿مِّلَّةَ إِبْرَٰهِيمَ حَنِيفًا﴾ ئایینی ئەو ئیبراهیمەیە كە لەهەموو ئایینە ناڕاستەكان
لایداوە بۆ پەرستنی خوا بەتەنها ﴿وَمَا كَانَ مِنَ ٱلْمُشْرِكِينَ﴾ وە بە هیچ جۆرێك لە هاوبەش پەیداكەران
نەبووە (١٦١) ﴿قُلْ إِنَّ صَلَاتِى وَنُسُكِى﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) بڵێ بێگومان نوێژو (بەندایەتی) و قوربانی
﴿وَمَحْيَاىَ وَمَمَاتِى﴾ و ژیان و مردنم ﴿لِلَّهِ رَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ﴾ هەر بۆ خوای پەروەردگاری هەموو جیهانیانە (١٦٢)
﴿لَا شَرِيكَ لَهُۥ﴾ هیچ هاوبەشێكی نی یە ﴿وَبِذَٰلِكَ أُمِرْتُ﴾ و هەر بەوە فەرمانم پێ دراوە ﴿وَأَنَا۠ أَوَّلُ ٱلْمُسْلِمِينَ﴾
وە من یەكەمی ناو هەموو موسڵمانان و فەرمانبەردارانم (بۆ خودا) (١٦٣) ﴿قُلْ أَغَيْرَ ٱللَّهِ أَبْغِى رَبًّا﴾ (ئەی
موحەممەد ﷺ) بڵێ: ئایا بێجگە لەخوا پەرستراوێكی تر بۆ خۆم هەڵبژێرم ﴿وَهُوَ رَبُّ كُلِّ شَىْءٍ﴾
لەكاتێكدا ئەو پەروەردگاری هەموو شتێكە ﴿وَلَا تَكْسِبُ كُلُّ نَفْسٍ إِلَّا عَلَيْهَا﴾ و هەر كەسێك هەر گوناهو
خراپەیەك بكات تەنها لەسەر خۆیەتی ﴿وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ﴾ وە هیچ كەسێكی گوناهكار گوناهی
كەسێكی تر هەڵناگرێت ﴿ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُم مَّرْجِعُكُمْ﴾ پاشان گەڕانەوەتان هەر بۆلای پەروەردگارتانە
﴿فَيُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ﴾ ئەمجا هەواڵتان پێ ئەدا بەوەی كەئێوە تیایدا جیاواز بوون (١٦٤) ﴿وَهُوَ ٱلَّذِى
جَعَلَكُمْ خَلَٰٓئِفَ ٱلْأَرْضِ﴾ وە خوا ئەو زاتەیە كە ئێوەی كردووە بەجێنشینانی زەوی (كۆمەڵ لەدوای كۆمەڵ
دێن) ﴿وَرَفَعَ بَعْضَكُمْ فَوْقَ بَعْضٍ دَرَجَٰتٍ﴾ چەند پلە هەندێكتانی بەرز كردۆتەوە بەسەر هەندێكی ترتاندا
﴿لِّيَبْلُوَكُمْ فِى مَآ ءَاتَىٰكُمْ﴾ بۆ ئەوەی تاقیتان بكاتەوە لەوەدا كەپێی بەخشیوون ﴿إِنَّ رَبَّكَ سَرِيعُ ٱلْعِقَابِ﴾ بەڕاستی
پەروەردگارت تۆڵە سەندنی خێرایە (بۆ بەدكاران) ﴿وَإِنَّهُۥ لَغَفُورٌ رَّحِيمٌۢ﴾ وە بەڕاستی ئەو لێبوردەی
میهرەبانە (بۆ چاكەكاران) (١٦٥)

سُورَةُ الأَعۡرَافِ

الحزب ١٦

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

الٓمٓصٓ ١ كِتَٰبٌ أُنزِلَ إِلَيۡكَ فَلَا يَكُن فِي صَدۡرِكَ حَرَجٞ مِّنۡهُ
لِتُنذِرَ بِهِۦ وَذِكۡرَىٰ لِلۡمُؤۡمِنِينَ ٢ ٱتَّبِعُواْ مَآ أُنزِلَ إِلَيۡكُم
مِّن رَّبِّكُمۡ وَلَا تَتَّبِعُواْ مِن دُونِهِۦٓ أَوۡلِيَآءَۗ قَلِيلٗا مَّا تَذَكَّرُونَ
٣ وَكَم مِّن قَرۡيَةٍ أَهۡلَكۡنَٰهَا فَجَآءَهَا بَأۡسُنَا بَيَٰتًا أَوۡ هُمۡ
قَآئِلُونَ ٤ فَمَا كَانَ دَعۡوَىٰهُمۡ إِذۡ جَآءَهُم بَأۡسُنَآ إِلَّآ أَن قَالُوٓاْ
إِنَّا كُنَّا ظَٰلِمِينَ ٥ فَلَنَسۡـَٔلَنَّ ٱلَّذِينَ أُرۡسِلَ إِلَيۡهِمۡ وَلَنَسۡـَٔلَنَّ
ٱلۡمُرۡسَلِينَ ٦ فَلَنَقُصَّنَّ عَلَيۡهِم بِعِلۡمٖۖ وَمَا كُنَّا غَآئِبِينَ ٧
وَٱلۡوَزۡنُ يَوۡمَئِذٍ ٱلۡحَقُّۚ فَمَن ثَقُلَتۡ مَوَٰزِينُهُۥ فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ
ٱلۡمُفۡلِحُونَ ٨ وَمَنۡ خَفَّتۡ مَوَٰزِينُهُۥ فَأُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ خَسِرُوٓاْ
أَنفُسَهُم بِمَا كَانُواْ بِـَٔايَٰتِنَا يَظۡلِمُونَ ٩ وَلَقَدۡ مَكَّنَّٰكُمۡ
فِي ٱلۡأَرۡضِ وَجَعَلۡنَا لَكُمۡ فِيهَا مَعَٰيِشَۗ قَلِيلٗا مَّا تَشۡكُرُونَ
١٠ وَلَقَدۡ خَلَقۡنَٰكُمۡ ثُمَّ صَوَّرۡنَٰكُمۡ ثُمَّ قُلۡنَا لِلۡمَلَٰٓئِكَةِ
ٱسۡجُدُواْ لِأٓدَمَ فَسَجَدُوٓاْ إِلَّآ إِبۡلِيسَ لَمۡ يَكُن مِّنَ ٱلسَّٰجِدِينَ ١١

سورەتی ﴿الأعراف﴾

﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ﴾ بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

﴿المص﴾ بە(ئەلیف، لام، میم، صاد) دەخوێنرێتەوە، خوا زاناترە بەماناو مەبەست پێی، بۆ
زانیاری زیاتر سەیری سەرەتای سورەتی (البقرة) بکە ﴿١﴾ ﴿كِتَابٌ أُنزِلَ إِلَيْكَ﴾ (ئەم قورئانە
نامەیەکە نێرراوەتە خوارەوەبۆ تۆ(ئەی موحەممەد ﷺ) ﴿فَلَا يَكُن فِي صَدْرِكَ حَرَجٌ مِّنْهُ﴾ کەواتە دڵ
تەنگ مەبە(بەپەیڕەو نەکەرانی) ﴿لِتُنذِرَ بِهِ﴾ بۆ ئەوەی (ئەوان)بەم قورئانە بترسێنی ﴿وَذِكْرَىٰ
لِلْمُؤْمِنِينَ﴾ و بیرخستنەوەو ئامۆژگاریش بێ بۆ بڕواداران ﴿٢﴾ ﴿اتَّبِعُوا مَا أُنزِلَ إِلَيْكُم مِّن رَّبِّكُمْ﴾ پەیڕەوی ئەوە
بکەن کە لەلایەن پەروەردگارتانەوە دابەزێنراوەتە خوارەوە بۆتان ﴿وَلَا تَتَّبِعُوا مِن دُونِهِ أَوْلِيَاءَ﴾ وە بێجگە
لەئەو (خودا) شوێن هیچ پەرستراوانێکی تر مەکەون و مەیکەن بە پشتیوانی خۆتان ﴿قَلِيلًا مَّا تَذَكَّرُونَ﴾
ئێوە زۆر کەم بیر دەکەنەوە ﴿٣﴾ ﴿وَكَم مِّن قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَاهَا﴾ وە چەندەها شار و گوندمان وێران کرد
﴿فَجَاءَهَا بَأْسُنَا بَيَاتًا﴾ و سزای ئێمەیان بۆ هات لەشەودا ﴿أَوْ هُمْ قَائِلُونَ﴾ یان ئەوان لەخەو و پشووی
نیوەڕۆدا بوون. ﴿٤﴾ ﴿فَمَا كَانَ دَعْوَاهُمْ إِذْ جَاءَهُم بَأْسُنَا﴾ جا کاتێك سزای ئێمەیان بۆهات هاوارو نزایان
هیچ نەبوو ﴿إِلَّا أَن قَالُوا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ﴾ بێجگە لەوەی کەدەیان ووت: بەڕاستی ئێمە ستەم کاربووین. ﴿٥﴾
﴿فَلَنَسْأَلَنَّ الَّذِينَ أُرْسِلَ إِلَيْهِمْ﴾ سوێند بەخوا بەڕاستی پرسیار دەکەین لەوانەی کەپێغەمبەرانیان بۆ نێردرا
(کە چۆن پێشوازییان لێکردن) ﴿وَلَنَسْأَلَنَّ الْمُرْسَلِينَ﴾ وە بێگومان پرسیاریش دەکەین لەپێغەمبەران(کە
چۆن وەڵام درانەوە). ﴿٦﴾ ﴿فَلَنَقُصَّنَّ عَلَيْهِم بِعِلْمٍ﴾ جا سوێند بەخوا بەڕاستی (ئەوەی کردوویانە)بۆیان
دەگێڕینەوە لەڕووی زانیاریەوە ﴿وَمَا كُنَّا غَائِبِينَ﴾ وەئێمە هیچ کاتێك بێ ئاگا نەبووین (لێیان) ﴿٧﴾
﴿وَالْوَزْنُ يَوْمَئِذٍ الْحَقُّ﴾ کێشانەی ڕاست (بۆ کردەوەکانتان) لەو ڕۆژە دا دەبێت و گومانی تێدا نی یە
﴿فَمَن ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ﴾ جاهەر کەس کێشراو(ی چاك) ەکانی قورس بێت ﴿فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ﴾ ئەوە
ئەوانەن ڕزگارو گەیشتوو بەئامانج ﴿٨﴾ ﴿وَمَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ﴾ وە هەرکەس کێشراوی(چاکەکانی)
سووك بێت ﴿فَأُولَٰئِكَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنفُسَهُم﴾ ئەوانە کەسانێکن کەخۆیانیان دۆڕاندووەو زەرەر
مەندبوون ﴿بِمَا كَانُوا بِآيَاتِنَا يَظْلِمُونَ﴾ بەهۆی ئەوەی کەستەمیان کرد بەرانبەر بەڵگەو نیشانەکانی
ئێمە (و بەدرۆیان دانا) ﴿٩﴾ ﴿وَلَقَدْ مَكَّنَّاكُمْ فِي الْأَرْضِ﴾ سوێند بەخوا بێگومان ئێمە ئێوەمان نیشتەجێ
و جێگیر کرد لەزەویدا ﴿وَجَعَلْنَا لَكُمْ فِيهَا مَعَايِشَ﴾ و جۆرەها هۆی ژیانمان تێیدا بۆ ڕەخساندن
﴿قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ﴾ (بەڵام) ئێوە زۆر کەم سوپاس گوزارن ﴿١٠﴾ ﴿وَلَقَدْ خَلَقْنَاكُمْ ثُمَّ صَوَّرْنَاكُمْ﴾ سوێند
بێت بێگومان ئێوەمان بەدی هێنا و پاشان شکڵ و شێوەمان کێشان ﴿ثُمَّ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ﴾
پاشان ووتمان بەفریشتەکان سوژدە ببەن بۆ ئادەم ﴿فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ﴾ هەموویان یەکسەر سوژدەیان
برد بێجگە لەئیبلیس (لەشەیتان) ﴿لَمْ يَكُن مِّنَ السَّاجِدِينَ﴾ کە لەسوژدە بەران نەبوو ﴿١١﴾

قَالَ مَا مَنَعَكَ أَلَّا تَسْجُدَ إِذْ أَمَرْتُكَ ۖ قَالَ أَنَا۠ خَيْرٌ مِّنْهُ خَلَقْتَنِى مِن نَّارٍ
وَخَلَقْتَهُۥ مِن طِينٍ ﴿١٢﴾ قَالَ فَٱهْبِطْ مِنْهَا فَمَا يَكُونُ لَكَ أَن تَتَكَبَّرَ
فِيهَا فَٱخْرُجْ إِنَّكَ مِنَ ٱلصَّٰغِرِينَ ﴿١٣﴾ قَالَ أَنظِرْنِىٓ إِلَىٰ يَوْمِ يُبْعَثُونَ
﴿١٤﴾ قَالَ إِنَّكَ مِنَ ٱلْمُنظَرِينَ ﴿١٥﴾ قَالَ فَبِمَآ أَغْوَيْتَنِى لَأَقْعُدَنَّ لَهُمْ
صِرَٰطَكَ ٱلْمُسْتَقِيمَ ﴿١٦﴾ ثُمَّ لَءَاتِيَنَّهُم مِّنۢ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ وَمِنْ خَلْفِهِمْ
وَعَنْ أَيْمَٰنِهِمْ وَعَن شَمَآئِلِهِمْ ۖ وَلَا تَجِدُ أَكْثَرَهُمْ شَٰكِرِينَ ﴿١٧﴾ قَالَ
ٱخْرُجْ مِنْهَا مَذْءُومًا مَّدْحُورًا ۖ لَّمَن تَبِعَكَ مِنْهُمْ لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنكُمْ
أَجْمَعِينَ ﴿١٨﴾ وَيَٰٓـَٔادَمُ ٱسْكُنْ أَنتَ وَزَوْجُكَ ٱلْجَنَّةَ فَكُلَا مِنْ حَيْثُ
شِئْتُمَا وَلَا تَقْرَبَا هَٰذِهِ ٱلشَّجَرَةَ فَتَكُونَا مِنَ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿١٩﴾ فَوَسْوَسَ
لَهُمَا ٱلشَّيْطَٰنُ لِيُبْدِىَ لَهُمَا مَا وُۥرِىَ عَنْهُمَا مِن سَوْءَٰتِهِمَا وَقَالَ
مَا نَهَىٰكُمَا رَبُّكُمَا عَنْ هَٰذِهِ ٱلشَّجَرَةِ إِلَّآ أَن تَكُونَا مَلَكَيْنِ
أَوْ تَكُونَا مِنَ ٱلْخَٰلِدِينَ ﴿٢٠﴾ وَقَاسَمَهُمَآ إِنِّى لَكُمَا لَمِنَ ٱلنَّٰصِحِينَ ﴿٢١﴾
فَدَلَّىٰهُمَا بِغُرُورٍ ۚ فَلَمَّا ذَاقَا ٱلشَّجَرَةَ بَدَتْ لَهُمَا سَوْءَٰتُهُمَا وَطَفِقَا
يَخْصِفَانِ عَلَيْهِمَا مِن وَرَقِ ٱلْجَنَّةِ ۖ وَنَادَىٰهُمَا رَبُّهُمَآ أَلَمْ أَنْهَكُمَا عَن
تِلْكُمَا ٱلشَّجَرَةِ وَأَقُل لَّكُمَآ إِنَّ ٱلشَّيْطَٰنَ لَكُمَا عَدُوٌّ مُّبِينٌ ﴿٢٢﴾

﴿قَالَ مَا مَنَعَكَ أَلَّا تَسْجُدَ إِذْ أَمَرْتُكَ﴾ (خـوا) فەرمـووی چـی بەرگـری کـردی کەسـوژدە نەبەیـت کاتێـك فەرمانم پێکردی ﴿قَالَ أَنَا خَيْرٌ مِّنْهُ﴾ (شەیتان) ووتی: من لە (ئادەم) چاکترم ﴿خَلَقْتَنِي مِن نَّارٍ وَخَلَقْتَهُ مِن طِينٍ﴾ چونکـە منـت لـە ئاگـر دروسـت کـردووەو ئـەوت لەقـوڕ دروسـت کـردووە ﴿١٢﴾ ﴿قَالَ فَاهْبِطْ مِنْهَا﴾ (خـوا) فەرمووی: (لە بەهەشـت) بـڕۆرە خوارەوە ﴿فَمَا يَكُونُ لَكَ أَن تَتَكَبَّرَ فِيهَا﴾ چونکـە بۆت نی یە لەو (بەهەشـتە)دا خۆت بەگەورەو زل بزانی ﴿فَاخْرُجْ﴾ یەکسەر دەرچۆ ﴿إِنَّكَ مِنَ الصَّاغِرِينَ﴾ بەڕاستی تۆ لەبێ نـرخ و ڕیسـوایانی ﴿١٣﴾ ﴿قَالَ أَنظِرْنِي﴾ ووتـی مۆڵەتم بـدە (مەممرێنە) ﴿إِلَىٰ يَوْمِ يُبْعَثُونَ﴾ تا ئـەو ڕۆژەی زینـدوو دەکرێنـەوە ﴿١٤﴾ ﴿قَالَ إِنَّكَ مِنَ الْمُنظَرِينَ﴾ (خـواش) فەرمـووی: بێگومان تۆ لەمۆڵـەت دراوانیت ﴿١٥﴾ ﴿قَالَ فَبِمَا أَغْوَيْتَنِي لَأَقْعُدَنَّ لَهُمْ﴾ ووتی ئەی پەروەردگـار بەهۆی ئەوەوە کە گومڕات کردم بێگومان بۆیان (ئادەم و نەوەکانی) دادەنیشـم ﴿صِرَاطَكَ الْمُسْتَقِيمَ﴾ لەڕێگە ڕاسـتەکەی تۆدا ﴿١٦﴾ ﴿ثُمَّ لَآتِيَنَّهُم مِّن بَيْنِ أَيْدِيهِمْ وَمِنْ خَلْفِهِمْ﴾ ئەمجـا سـوێندبێ بێگومان بۆیـان دەچم لەپێشـیانەوە و لەدوایانەوە ﴿وَعَنْ أَيْمَانِهِمْ وَعَن شَمَائِلِهِمْ﴾ وە لـەلای ڕاسـتیان و لـەلای چەپیانـەوە ﴿وَلَا تَجِدُ أَكْثَرَهُمْ شَاكِرِينَ﴾ ئەوسـا نابینـی زۆربەیان سـوپاس گـوزاربـن ﴿١٧﴾ ﴿قَالَ اخْرُجْ مِنْهَا مَذْءُومًا مَّدْحُورًا﴾ (خـوا) فەرمووی: دەرچۆ تێیدا بـە لۆمەکراوی و دەرکراوی ﴿لَّمَن تَبِعَكَ مِنْهُمْ﴾ سوێندبێ بێگومان هەرکەس شوێنی تۆ کەوتبێت لەوان ﴿لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنكُمْ أَجْمَعِينَ﴾ ئـەوە بێگومـان دۆزەخ پـڕ دەکـەم لەئێـوە هەمووتـان ﴿١٨﴾ ﴿وَيَا آدَمُ اسْكُنْ أَنتَ وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ﴾ وە(ووتمـان) ئەی ئادەم تۆو هاوسـەرەکەت نیشـتەجێ ی بەهەشـت بن ﴿فَكُلَا مِنْ حَيْثُ شِئْتُمَا﴾ بخۆن لەهەرچـی کەویسـت و حەزتان لێ بـوو ﴿وَلَا تَقْرَبَا هَٰذِهِ الشَّجَرَةَ﴾ بەڵام نزیکی ئـەو درەختە مەکەونەوە ﴿فَتَكُونَا مِنَ الظَّالِمِينَ﴾ ئەگینـا لەسـتەم کاران دەبـن ﴿١٩﴾ ﴿فَوَسْوَسَ لَهُمَا الشَّيْطَانُ﴾ ئەمجـا شـەیتان خەیـاڵ و خەتەرە و وەسوەسـەی خراپی خسـتە دڵیان ﴿لِيُبْدِيَ لَهُمَا مَا وُورِيَ عَنْهُمَا مِن سَوْآتِهِمَا﴾ بۆ ئەوەی دەربخات بۆیان ئەو عەیب و عەورەتەی کەشـاردبوویەوە لێیان (و بەدەرەوە نەبووە) ﴿وَقَالَ مَا نَهَاكُمَا رَبُّكُمَا عَنْ هَٰذِهِ الشَّجَرَةِ﴾ وە پێـی ووتـن: پەروەردگارتـان (لەبەر هیچ هۆیـەك) بەرگری ئەو درەختـەی لێ نەکردون ﴿إِلَّا أَن تَكُونَا مَلَكَيْنِ﴾ مەگەر لەبەر ئەوەی کەنەبنە دوو فریشتە ﴿أَوْ تَكُونَا مِنَ الْخَالِدِينَ﴾ یان (لەبەهەشتدا) بمێننـەوە بەهەمیشـەیی ﴿٢٠﴾ ﴿وَقَاسَمَهُمَا إِنِّي لَكُمَا لَمِنَ النَّاصِحِينَ﴾ وە سـوێندی بـۆ خـواردن ووتـی بێگومان مـن لـە ئامۆژگاریکەرانی دڵسـۆزی ئێـوەم ﴿٢١﴾ ﴿فَدَلَّاهُمَا بِغُرُورٍ﴾ سـەرئەنجام بەخەڵەتانـدن هانی دان ﴿فَلَمَّا ذَاقَا الشَّجَرَةَ﴾ جا کاتێك (لەبەروبوومی) ئەو درەختەیان چەشت ﴿بَدَتْ لَهُمَا سَوْآتُهُمَا﴾ هەردووکیان عەیب و عەورەتیان دەرکەوت ﴿وَطَفِقَا يَخْصِفَانِ عَلَيْهِمَا مِن وَرَقِ الْجَنَّةِ﴾ وە دەسـتیان کرد بەداپۆشینی خۆیان بەگەڵای (درەختانی) بەهەشـت ﴿وَنَادَاهُمَا رَبُّهُمَا﴾ وە پەروەردگاریـان بانگی هەردووکیانی کرد ﴿أَلَمْ أَنْهَكُمَا عَن تِلْكُمَا الشَّجَرَةِ﴾ ئایا ئەو درەختەم قەدەغە نەکرد لێتان ﴿وَأَقُل لَّكُمَا﴾ وە ئایا پێم نەووتن ﴿إِنَّ الشَّيْطَانَ لَكُمَا عَدُوٌّ مُّبِينٌ﴾ کە بێگومان شەیتان بۆ ئێوە دوژمنێکی ئاشکرایە ﴿٢٢﴾

قَالَا رَبَّنَا ظَلَمْنَآ أَنفُسَنَا وَإِن لَّمْ تَغْفِرْ لَنَا وَتَرْحَمْنَا لَنَكُونَنَّ
مِنَ ٱلْخَٰسِرِينَ ﴿٢٣﴾ قَالَ ٱهْبِطُوا۟ بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ ۖ وَلَكُمْ
فِى ٱلْأَرْضِ مُسْتَقَرٌّ وَمَتَٰعٌ إِلَىٰ حِينٍ ﴿٢٤﴾ قَالَ فِيهَا تَحْيَوْنَ وَفِيهَا
تَمُوتُونَ وَمِنْهَا تُخْرَجُونَ ﴿٢٥﴾ يَٰبَنِىٓ ءَادَمَ قَدْ أَنزَلْنَا عَلَيْكُمْ
لِبَاسًا يُوَٰرِى سَوْءَٰتِكُمْ وَرِيشًا ۖ وَلِبَاسُ ٱلتَّقْوَىٰ ذَٰلِكَ خَيْرٌ ۚ
ذَٰلِكَ مِنْ ءَايَٰتِ ٱللَّهِ لَعَلَّهُمْ يَذَّكَّرُونَ ﴿٢٦﴾ يَٰبَنِىٓ ءَادَمَ لَا يَفْتِنَنَّكُمُ
ٱلشَّيْطَٰنُ كَمَآ أَخْرَجَ أَبَوَيْكُم مِّنَ ٱلْجَنَّةِ يَنزِعُ عَنْهُمَا
لِبَاسَهُمَا لِيُرِيَهُمَا سَوْءَٰتِهِمَآ ۗ إِنَّهُۥ يَرَىٰكُمْ هُوَ وَقَبِيلُهُۥ مِنْ
حَيْثُ لَا تَرَوْنَهُمْ ۗ إِنَّا جَعَلْنَا ٱلشَّيَٰطِينَ أَوْلِيَآءَ لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ
﴿٢٧﴾ وَإِذَا فَعَلُوا۟ فَٰحِشَةً قَالُوا۟ وَجَدْنَا عَلَيْهَآ ءَابَآءَنَا وَٱللَّهُ أَمَرَنَا
بِهَا ۗ قُلْ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَأْمُرُ بِٱلْفَحْشَآءِ ۖ أَتَقُولُونَ عَلَى ٱللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ
﴿٢٨﴾ قُلْ أَمَرَ رَبِّى بِٱلْقِسْطِ ۖ وَأَقِيمُوا۟ وُجُوهَكُمْ عِندَ كُلِّ مَسْجِدٍ
وَٱدْعُوهُ مُخْلِصِينَ لَهُ ٱلدِّينَ ۚ كَمَا بَدَأَكُمْ تَعُودُونَ ﴿٢٩﴾
فَرِيقًا هَدَىٰ وَفَرِيقًا حَقَّ عَلَيْهِمُ ٱلضَّلَٰلَةُ ۗ إِنَّهُمُ ٱتَّخَذُوا۟
ٱلشَّيَٰطِينَ أَوْلِيَآءَ مِن دُونِ ٱللَّهِ وَيَحْسَبُونَ أَنَّهُم مُّهْتَدُونَ ﴿٣٠﴾

﴿قَالَا رَبَّنَا ظَلَمْنَآ أَنفُسَنَا﴾ هەردووكیان ووتیان ئەی پەروەردگارمان ئێمە ستەممان لەخۆمان كرد
﴿وَإِن لَّمْ تَغْفِرْ لَنَا وَتَرْحَمْنَا﴾ جا ئەگەر لێمان نەبوری و میهرەبانیمان لەگەڵ نەكەیت ﴿لَنَكُونَنَّ مِنَ
ٱلْخَٰسِرِينَ﴾ سوێند بەخوا بێگومان ئێمە لەزیانباران دەبین ﴿٢٣﴾ ﴿قَالَ ٱهْبِطُوا۟﴾ (خوا) فەرمووی بڕۆنە
خوارەوە(لەبەهەشت) ﴿بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ﴾ هەندێكتان دوژمنی هەندێكی ترتانن ﴿وَلَكُمْ فِى ٱلْأَرْضِ
مُسْتَقَرٌّ﴾ وە بۆتان هەیە لەزەویدا نیشتەجێ بوون ﴿وَمَتَٰعٌ إِلَىٰ حِينٍ﴾ و هۆی ڕابواردن و ژیان تا ماوەیەك
﴿٢٤﴾ ﴿قَالَ فِيهَا تَحْيَوْنَ وَفِيهَا تَمُوتُونَ﴾(خوا) فەرمووی: لەزەوی دا دەژین و لەویشدا دەمرن ﴿وَمِنْهَا
تُخْرَجُونَ﴾ و هەر لەویش دەردەهێنرێن (و زیندوو دەكرێنەوە) ﴿٢٥﴾ ﴿يَٰبَنِىٓ ءَادَمَ﴾ ئەی نەوەی ئادەم
﴿قَدْ أَنزَلْنَا عَلَيْكُمْ لِبَاسًا﴾ بێگومان پۆشاكمان بۆ ناردوون ﴿يُوَٰرِى سَوْءَٰتِكُمْ وَرِيشًا﴾ كەعەیب وعەورەتتان
دادەپۆشێ وە پۆشاكی جوان و ڕازاوەیش(مان بۆ ناردوون) ﴿وَلِبَاسُ ٱلتَّقْوَىٰ ذَٰلِكَ خَيْرٌ﴾ بەڵام پۆشاكی
ترسان لەخوا و پارێزكاری چاكترو باشترە ﴿ذَٰلِكَ مِنْ ءَايَٰتِ ٱللَّهِ﴾ ئەوەی باسكرا هەندێكە لەبەڵگەو
نیشانەكانی خوا ﴿لَعَلَّهُمْ يَذَّكَّرُونَ﴾ بۆ ئەوەی بیربكەنەوەو ئامۆژگاری وەرگرن ﴿٢٦﴾ ﴿يَٰبَنِىٓ ءَادَمَ لَا يَفْتِنَنَّكُمُ
ٱلشَّيْطَٰنُ﴾ ئەی نەوەی ئادەم با شەیتان فریوتان نەدات و نەتانخەڵەتێنێ ﴿كَمَآ أَخْرَجَ أَبَوَيْكُم مِّنَ ٱلْجَنَّةِ﴾
هەرچۆنێ باوك و دایكتانی لەبەهەشت دەركرد ﴿يَنزِعُ عَنْهُمَا لِبَاسَهُمَا﴾ لەحاڵێكدا پۆشاكەكەیانی
لێ داكەندن ﴿لِيُرِيَهُمَا سَوْءَٰتِهِمَآ﴾ بۆ ئەوەی عەیب و عەورەتیان (دەربخات و) نیشانیان بدات ﴿إِنَّهُۥ
يَرَىٰكُمْ هُوَ وَقَبِيلُهُۥ﴾ بەڕاستی شەیتان خۆی و دەستەكەی دەتانبینن ﴿مِنْ حَيْثُ لَا تَرَوْنَهُمْ﴾ لەجێگایەكەوە
كەئێوە ئەوان نابینن ﴿إِنَّا جَعَلْنَا ٱلشَّيَٰطِينَ﴾ بەڕاستی ئێمە شەیتانەكانمان گێڕاوە ﴿أَوْلِيَآءَ لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ﴾
بەدۆست وخۆشەویست بۆ ئەوانەی كەبڕوا ناهێنن ﴿٢٧﴾ ﴿وَإِذَا فَعَلُوا۟ فَٰحِشَةً﴾ وە كاتێك كردەوەیەكی
زۆر بەدو ناشیرینیان دەكرد (كە بەڕووتی تەواف كردن نموونەیەكیەتی) ﴿قَالُوا۟ وَجَدْنَا عَلَيْهَآ ءَابَآءَنَا﴾
دەیان ووت: لە باوو باپیرانمانەوە بۆمان ماوەتەوە ﴿وَٱللَّهُ أَمَرَنَا بِهَا﴾ وە خوا فەرمانی ئەو (كردەوە)ی پێ
داووین ﴿قُلْ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَأْمُرُ بِٱلْفَحْشَآءِ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) بڵێ بێگومان خوا فەرمان نادا بەكردەوەی
بەدو خراپ ﴿أَتَقُولُونَ عَلَى ٱللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ﴾ ئایا بەدەم خواوە شتێك دەڵێن كەنایزانن و بێ ئاگان لێی؟ ﴿٢٨﴾
﴿قُلْ أَمَرَ رَبِّى بِٱلْقِسْطِ﴾ بڵێ پەروەردگارم فەرمانی بە دادپەروەری داوە ﴿وَأَقِيمُوا۟ وُجُوهَكُمْ عِندَ كُلِّ مَسْجِدٍ﴾
وە لەكاتی هەموو نوێژێكدا ڕاست ڕوو بكەنە خوا ﴿وَٱدْعُوهُ مُخْلِصِينَ لَهُ ٱلدِّينَ﴾ و دڵسۆزانە
هاواری لێ بكەن و بیپەرستن ﴿كَمَا بَدَأَكُمْ تَعُودُونَ﴾ هەرچۆنێ لە یەكەم جارەوە (خوا) دروستی
كردون بەو شێوەیە دەگەڕێنەوە (بۆ لای خوا) ﴿٢٩﴾ ﴿فَرِيقًا هَدَىٰ﴾ دەستەیەكی ڕێنموونی كردوە
﴿وَفَرِيقًا حَقَّ عَلَيْهِمُ ٱلضَّلَٰلَةُ﴾ دەستەیەكیش گومڕایی بەسەریاندا چەسپا ﴿إِنَّهُمُ ٱتَّخَذُوا۟ ٱلشَّيَٰطِينَ﴾
بەڕاستی ئەوانە شەیتانەكانیان كرد ﴿أَوْلِيَآءَ مِن دُونِ ٱللَّهِ﴾ بەدۆست و پشتیوانی خۆیان لەجیاتی خوا
﴿وَيَحْسَبُونَ أَنَّهُم مُّهْتَدُونَ﴾ وە وا گومان دەبەن كەڕێ نموونیی كراوون ﴿٣٠﴾

رُبع الحزب ١٦

۞ يَٰبَنِيٓ ءَادَمَ خُذُواْ زِينَتَكُمۡ عِندَ كُلِّ مَسۡجِدٖ وَكُلُواْ وَٱشۡرَبُواْ
وَلَا تُسۡرِفُوٓاْۚ إِنَّهُۥ لَا يُحِبُّ ٱلۡمُسۡرِفِينَ ٣١ قُلۡ مَنۡ حَرَّمَ زِينَةَ ٱللَّهِ
ٱلَّتِيٓ أَخۡرَجَ لِعِبَادِهِۦ وَٱلطَّيِّبَٰتِ مِنَ ٱلرِّزۡقِۚ قُلۡ هِيَ لِلَّذِينَ ءَامَنُواْ
فِي ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَا خَالِصَةٗ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِۗ كَذَٰلِكَ نُفَصِّلُ ٱلۡأٓيَٰتِ
لِقَوۡمٖ يَعۡلَمُونَ ٣٢ قُلۡ إِنَّمَا حَرَّمَ رَبِّيَ ٱلۡفَوَٰحِشَ مَا ظَهَرَ مِنۡهَا وَمَا
بَطَنَ وَٱلۡإِثۡمَ وَٱلۡبَغۡيَ بِغَيۡرِ ٱلۡحَقِّ وَأَن تُشۡرِكُواْ بِٱللَّهِ مَا لَمۡ يُنَزِّلۡ
بِهِۦ سُلۡطَٰنٗا وَأَن تَقُولُواْ عَلَى ٱللَّهِ مَا لَا تَعۡلَمُونَ ٣٣ وَلِكُلِّ أُمَّةٍ
أَجَلٞۖ فَإِذَا جَآءَ أَجَلُهُمۡ لَا يَسۡتَأۡخِرُونَ سَاعَةٗ وَلَا يَسۡتَقۡدِمُونَ
٣٤ يَٰبَنِيٓ ءَادَمَ إِمَّا يَأۡتِيَنَّكُمۡ رُسُلٞ مِّنكُمۡ يَقُصُّونَ عَلَيۡكُمۡ ءَايَٰتِي فَمَنِ
ٱتَّقَىٰ وَأَصۡلَحَ فَلَا خَوۡفٌ عَلَيۡهِمۡ وَلَا هُمۡ يَحۡزَنُونَ ٣٥ وَٱلَّذِينَ كَذَّبُواْ
بِـَٔايَٰتِنَا وَٱسۡتَكۡبَرُواْ عَنۡهَآ أُوْلَٰٓئِكَ أَصۡحَٰبُ ٱلنَّارِۖ هُمۡ فِيهَا
خَٰلِدُونَ ٣٦ فَمَنۡ أَظۡلَمُ مِمَّنِ ٱفۡتَرَىٰ عَلَى ٱللَّهِ كَذِبًا أَوۡ كَذَّبَ
بِـَٔايَٰتِهِۦٓۚ أُوْلَٰٓئِكَ يَنَالُهُمۡ نَصِيبُهُم مِّنَ ٱلۡكِتَٰبِۖ حَتَّىٰٓ إِذَا جَآءَتۡهُمۡ
رُسُلُنَا يَتَوَفَّوۡنَهُمۡ قَالُوٓاْ أَيۡنَ مَا كُنتُمۡ تَدۡعُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِۖ
قَالُواْ ضَلُّواْ عَنَّا وَشَهِدُواْ عَلَىٰٓ أَنفُسِهِمۡ أَنَّهُمۡ كَانُواْ كَٰفِرِينَ ٣٧

﴿يَٰبَنِيٓ ءَادَمَ خُذُواْ زِينَتَكُمۡ عِندَ كُلِّ مَسۡجِدٖ﴾ ئەی نەوەی ئادەم، پۆشاکی جوان و ڕازاوەتان بپۆشن لەکاتی هەموو نوێژ (چوونە مزگەوتێکتاندا) ﴿وَكُلُواْ وَٱشۡرَبُواْ وَلَا تُسۡرِفُوٓاْ﴾ وە بخۆن و بخۆنەوە (لەوەی کە خوا حەلاڵی کردووە بۆتان) و زیادە ڕۆی مەکەن ﴿إِنَّهُۥ لَا يُحِبُّ ٱلۡمُسۡرِفِينَ﴾ بێگومان خوا زیادەڕۆیانی خۆش ناوێت ﴿٣١﴾ ﴿قُلۡ مَنۡ حَرَّمَ زِينَةَ ٱللَّهِ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) بڵێ کێ ڕازاندنەوە وجوانی و (نازونیعمەتە) خواییەکانی حەرام کردووە ﴿ٱلَّتِيٓ أَخۡرَجَ لِعِبَادِهِۦ﴾ کەخوا بۆ بەندەکانی دروستی کردووە ﴿وَٱلطَّيِّبَٰتِ مِنَ ٱلرِّزۡقِۚ﴾ هەروەها ڕۆزی وخۆراکە پاك و خۆشەکان (کێ حەرامی کردوون) ﴿قُلۡ هِيَ لِلَّذِينَ ءَامَنُواْ فِي ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَا﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) بڵێ ئەوانە بۆ بڕوادارانە لەژیانی دونیادا (بێ بڕوایانیش لەپەنای ئەواندا بەشداری دەکەن) ﴿خَالِصَةٗ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِۗ﴾ (بەڵام) لەڕۆژی دوایی دا تایبەتە بەبڕوادارانەوە ﴿كَذَٰلِكَ نُفَصِّلُ ٱلۡأٓيَٰتِ﴾ بەم شێوەیە ئایەتەکانمان باس دەکەین و ڕوونی دەکەینەوە ﴿لِقَوۡمٖ يَعۡلَمُونَ﴾ بۆ گەل و کۆمەڵێك کە دەزانن و تێ دەگەن ﴿٣٢﴾ ﴿قُلۡ إِنَّمَا حَرَّمَ رَبِّيَ ٱلۡفَوَٰحِشَ﴾ بڵێ بێگومان پەروەردگارم تەنها ئەو کردەوانەی حەرام کردوە کەزۆر بەدو خراپن ﴿مَا ظَهَرَ مِنۡهَا وَمَا بَطَنَ﴾ ئەوانەی کە ئاشکران و ئەوانەش نهێنین ﴿وَٱلۡإِثۡمَ﴾ وە گوناهی (حەرام کردووە) ﴿وَٱلۡبَغۡيَ بِغَيۡرِ ٱلۡحَقِّ﴾ وە دەست درێژی بەناهەق ﴿وَأَن تُشۡرِكُواْ بِٱللَّهِ مَا﴾ وە(حەرامی کردوە) شتێك بکەنە هاوبەش بۆخوا ﴿لَمۡ يُنَزِّلۡ بِهِۦ سُلۡطَٰنٗا﴾ کەبەڵگەی بۆ نەهاتووە ﴿وَأَن تَقُولُواْ عَلَى ٱللَّهِ مَا لَا تَعۡلَمُونَ﴾ وە (حەرامی کردووە) کەبەدەم خواوە شتانێك بڵێن کەنایزانن ﴿٣٣﴾ ﴿وَلِكُلِّ أُمَّةٍ أَجَلٞۖ﴾ وە بۆ هەموو ئوممەتێ کاتێکی دیاری کراو هەیە (بۆ مردن و سزادانیان) ﴿فَإِذَا جَآءَ أَجَلُهُمۡ﴾ ئەمجا کاتێك ماوە(ی مردن یا سزا) کەیان هات ﴿لَا يَسۡتَأۡخِرُونَ سَاعَةٗ﴾ ساتێك دواناکەون ﴿وَلَا يَسۡتَقۡدِمُونَ﴾ و پێشیش ناکەون ﴿٣٤﴾ ﴿يَٰبَنِيٓ ءَادَمَ إِمَّا يَأۡتِيَنَّكُمۡ﴾ ئەی نەوەی ئادەم ئەگەر بۆتان هات ﴿رُسُلٞ مِّنكُمۡ﴾ پێغەمبەرانێك لەخۆتان ﴿يَقُصُّونَ عَلَيۡكُمۡ ءَايَٰتِي﴾ ئایەتەکانی منیان بۆ دەخوێندنەوە ﴿فَمَنِ ٱتَّقَىٰ وَأَصۡلَحَ﴾ جا هەر کەس خۆی پاراست(لە نافەرمانی خوا) و کردەوەی چاکی کرد ﴿فَلَا خَوۡفٌ عَلَيۡهِمۡ وَلَا هُمۡ يَحۡزَنُونَ﴾ ئەوە مەترسی یان لەسەر نیە وخەم و خەفەتیش ناخۆن ﴿٣٥﴾ ﴿وَٱلَّذِينَ كَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِنَا﴾ وە ئەوانەش کە بێ بڕوا بوون بەئایەتەکانی ئێمە ﴿وَٱسۡتَكۡبَرُواْ عَنۡهَآ﴾ و خۆیان بەزل دەزانی لەبەرانبەر ئەو ئایەتانەدا ﴿أُوْلَٰٓئِكَ أَصۡحَٰبُ ٱلنَّارِۖ﴾ ئەوانە هاوەڵانی ئاگرن ﴿هُمۡ فِيهَا خَٰلِدُونَ﴾ ئەوانە بەهەمیشەیی تیایا دەمێننەوە ﴿٣٦﴾ ﴿فَمَنۡ أَظۡلَمُ مِمَّنِ ٱفۡتَرَىٰ عَلَى ٱللَّهِ كَذِبًا﴾ جا کێ لەوە ستەمکار ترە کە درۆ بەدەم خواوە هەڵبەستێ ﴿أَوۡ كَذَّبَ بِـَٔايَٰتِهِۦٓۚ﴾ یان بێ بڕوا بێت بەئایەتەکانی خوا ﴿أُوْلَٰٓئِكَ يَنَالُهُمۡ نَصِيبُهُم مِّنَ ٱلۡكِتَٰبِۖ﴾ ئەوانە ئەو بەشەی بۆیان نوسراوە دوو چاریان دەبێت ﴿حَتَّىٰٓ إِذَا جَآءَتۡهُمۡ رُسُلُنَا﴾ هەتا ئەو کاتەی نێردراوەکانمان (بۆ گیان کێشان) دێن بۆیان ﴿يَتَوَفَّوۡنَهُمۡ﴾ دەیانمرێنن و(گیانیان دەکێشن) ﴿قَالُوٓاْ أَيۡنَ مَا كُنتُمۡ تَدۡعُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِۖ﴾ پێیان دەڵێن ئەوانەی لەجیاتی خوا ئێوە هاوارو نزاتان لێ ئەکردن لەکوێن ﴿قَالُواْ ضَلُّواْ عَنَّا﴾ (لەوەڵامدا) دەڵێن دیار نین و وون بوون لێمان ﴿وَشَهِدُواْ عَلَىٰٓ أَنفُسِهِمۡ﴾ وە شایەتی دەدەن لەسەر خۆیان ﴿أَنَّهُمۡ كَانُواْ كَٰفِرِينَ﴾ کە بێگومان ئەوانە لە دونیادا بێ بڕوا بوون ﴿٣٧﴾

قَالَ ٱدۡخُلُواْ فِيٓ أُمَمٖ قَدۡ خَلَتۡ مِن قَبۡلِكُم مِّنَ ٱلۡجِنِّ وَٱلۡإِنسِ
فِي ٱلنَّارِۖ كُلَّمَا دَخَلَتۡ أُمَّةٞ لَّعَنَتۡ أُخۡتَهَاۖ حَتَّىٰٓ إِذَا ٱدَّارَكُواْ
فِيهَا جَمِيعٗا قَالَتۡ أُخۡرَىٰهُمۡ لِأُولَىٰهُمۡ رَبَّنَا هَٰٓؤُلَآءِ أَضَلُّونَا فَـَٔاتِهِمۡ
عَذَابٗا ضِعۡفٗا مِّنَ ٱلنَّارِۖ قَالَ لِكُلّٖ ضِعۡفٞ وَلَٰكِن لَّا تَعۡلَمُونَ
٣٨ وَقَالَتۡ أُولَىٰهُمۡ لِأُخۡرَىٰهُمۡ فَمَا كَانَ لَكُمۡ عَلَيۡنَا مِن فَضۡلٖ
فَذُوقُواْ ٱلۡعَذَابَ بِمَا كُنتُمۡ تَكۡسِبُونَ ٣٩ إِنَّ ٱلَّذِينَ
كَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِنَا وَٱسۡتَكۡبَرُواْ عَنۡهَا لَا تُفَتَّحُ لَهُمۡ أَبۡوَٰبُ ٱلسَّمَآءِ
وَلَا يَدۡخُلُونَ ٱلۡجَنَّةَ حَتَّىٰ يَلِجَ ٱلۡجَمَلُ فِي سَمِّ ٱلۡخِيَاطِۚ وَكَذَٰلِكَ
نَجۡزِي ٱلۡمُجۡرِمِينَ ٤٠ لَهُم مِّن جَهَنَّمَ مِهَادٞ وَمِن فَوۡقِهِمۡ غَوَاشٖۚ
وَكَذَٰلِكَ نَجۡزِي ٱلظَّٰلِمِينَ ٤١ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ
لَا نُكَلِّفُ نَفۡسًا إِلَّا وُسۡعَهَآ أُوْلَٰٓئِكَ أَصۡحَٰبُ ٱلۡجَنَّةِۖ هُمۡ
فِيهَا خَٰلِدُونَ ٤٢ وَنَزَعۡنَا مَا فِي صُدُورِهِم مِّنۡ غِلّٖ تَجۡرِي
مِن تَحۡتِهِمُ ٱلۡأَنۡهَٰرُۖ وَقَالُواْ ٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِ ٱلَّذِي هَدَىٰنَا لِهَٰذَا وَمَا كُنَّا
لِنَهۡتَدِيَ لَوۡلَآ أَنۡ هَدَىٰنَا ٱللَّهُۖ لَقَدۡ جَآءَتۡ رُسُلُ رَبِّنَا بِٱلۡحَقِّۖ
وَنُودُوٓاْ أَن تِلۡكُمُ ٱلۡجَنَّةُ أُورِثۡتُمُوهَا بِمَا كُنتُمۡ تَعۡمَلُونَ ٤٣

﴿قَالَ ٱدۡخُلُواْ فِيٓ أُمَمٖ قَدۡ خَلَتۡ مِن قَبۡلِكُم مِّنَ ٱلۡجِنِّ وَٱلۡإِنسِ فِي ٱلنَّارِۖ﴾ (خوا پێیانی) فەرموو ئێوە لەگەڵ ئەو ئوممەتانەی کەلە پێش ئێوەوە بوون لەجنۆکەو ئادەمیزاد بچنە ئاگری دۆزەخەوە ﴿كُلَّمَا دَخَلَتۡ أُمَّةٞ لَّعَنَتۡ أُخۡتَهَاۖ﴾ هەر جارێك دەستەیەك دەچنە ناویەوە نەفرین لەهاوبیرانی دەکات ﴿حَتَّىٰٓ إِذَا ٱدَّارَكُواْ فِيهَا جَمِيعٗا﴾ هەتا هەموو دەگەن بەیەك و کۆدەبنەوە یەك دەگرن ﴿قَالَتۡ أُخۡرَىٰهُمۡ لِأُولَىٰهُمۡ﴾ دوایینەکانیان (کەشوێن کەوتوو بوون) دەربارەی پێشوەکانیان (کەپێشەوا بوون) دەڵێن ﴿رَبَّنَا هَـٰٓؤُلَآءِ أَضَلُّونَا﴾ ئەی پەروەردگارمان ئەوانە ئێمەیان گومڕا کرد ﴿فَـَٔاتِهِمۡ عَذَابٗا ضِعۡفٗا مِّنَ ٱلنَّارِۖ﴾ دە تۆش لەئاگردا دووقات سزایان بدە ﴿قَالَ﴾ (پەروەردگار) دەفەرموێ ﴿لِكُلّٖ ضِعۡفٞ﴾ بۆ هەرکامتان (سزا) دوو بەرامبەرە ﴿وَلَٰكِن لَّا تَعۡلَمُونَ﴾ بەڵام ئێوە نازانن و بێ ئاگان ﴿٣٨﴾ ﴿وَقَالَتۡ أُولَىٰهُمۡ لِأُخۡرَىٰهُمۡ﴾ سەرۆك و چاو لێکراوەکان بە شوێن کەوتووەکانیان دەڵێن ﴿فَمَا كَانَ لَكُمۡ عَلَيۡنَا مِن فَضۡلٖ﴾ ئێوەش هیچ زیادە ڕێزێکتان بەسەر ئێمەدا نییە ﴿فَذُوقُواْ ٱلۡعَذَابَ﴾ دە ئێوەش سزا بچەژن ﴿بِمَا كُنتُمۡ تَكۡسِبُونَ﴾ بەهۆی ئەو (خراپانەوەی) دەتان کرد ﴿٣٩﴾ ﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ كَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِنَا﴾ بەڕاستی ئەوانەی بێ بڕوا بوون بەئایەتەکانی ئێمە ﴿وَٱسۡتَكۡبَرُواْ عَنۡهَا﴾ وە خۆیان بەگەورەو زل دادەنا لە بەرامبەریاندا ﴿لَا تُفَتَّحُ لَهُمۡ أَبۡوَٰبُ ٱلسَّمَآءِ﴾ ئەوانە دەرگاکانی ئاسمانیان بۆ ناکرێتەوە ﴿وَلَا يَدۡخُلُونَ ٱلۡجَنَّةَ﴾ و ناچنە بەهەشتەوە ﴿حَتَّىٰ يَلِجَ ٱلۡجَمَلُ فِي سَمِّ ٱلۡخِيَاطِۚ﴾ هەتا حوشتر نەچێت بەکونی دەرزی درومانداا (ئەمەش مەرجێکە هەرگیز نایەتە دی) ﴿وَكَذَٰلِكَ نَجۡزِي ٱلۡمُجۡرِمِينَ﴾ ئا بەو جۆرە تۆڵە لە تاوانباران دەسێنین ﴿٤٠﴾ ﴿لَهُم مِّن جَهَنَّمَ مِهَادٞ﴾ ئەوانەی لەدۆزەخدا فەرش و ڕاخەریان (لە ئاگرە) ﴿وَمِن فَوۡقِهِمۡ غَوَاشٖۚ﴾ وە لەلای سەروشیانەوە لێفەو داپۆشەریان (لەئاگرە) ﴿وَكَذَٰلِكَ نَجۡزِي ٱلظَّـٰلِمِينَ﴾ ئا بەو جۆرە تۆڵە لەستەمکاران دەستێنین ﴿٤١﴾ ﴿وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّـٰلِحَٰتِ﴾ وە ئەوانەی کە بڕوایان هێناوە وکردەوەی چاکیشیان کردووە ﴿لَا نُكَلِّفُ نَفۡسًا إِلَّا وُسۡعَهَآ﴾ داوالەهیچ کەس ناکەین زیادلەتوانای خۆی ﴿أُوْلَـٰٓئِكَ أَصۡحَٰبُ ٱلۡجَنَّةِۖ﴾ ئا ئەوانە هاوەڵانی بەهەشتن ﴿هُمۡ فِيهَا خَٰلِدُونَ﴾ ئەوان هەمیشەیین تێیدا ﴿٤٢﴾ ﴿وَنَزَعۡنَا مَا فِي صُدُورِهِم﴾ ئەوەی لەدڵیاندا بوو بێت دامان ڕنی ﴿مِّنۡ غِلّٖ﴾ لەکینە و ڕق (دەربارەی یەکتری) ﴿تَجۡرِي مِن تَحۡتِهِمُ ٱلۡأَنۡهَٰرُۖ﴾ ڕووبارەکان دەڕۆن بەژێر (کۆشك وباخەکان)یاندا ﴿وَقَالُواْ ٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِ ٱلَّذِي هَدَىٰنَا لِهَٰذَا﴾ وە دەڵێن سوپاس بۆ ئەو خوایەی کەڕێنموونیی کردین بۆ ئەم ڕێگایە ﴿وَمَا كُنَّا لِنَهۡتَدِيَ﴾ کە ئێمە هەرگیز ڕێبازی ڕاست شارەزا نەدەبووین ﴿لَوۡلَآ أَنۡ هَدَىٰنَا ٱللَّهُۖ﴾ ئەگەر خوا ڕێنموونی نەکردینایە ﴿لَقَدۡ جَآءَتۡ رُسُلُ رَبِّنَا بِٱلۡحَقِّۖ﴾ سوێند بەخوا بێگومان نێرراوەکانی پەروەردگارمان ڕاستیان هێنا ﴿وَنُودُوٓاْ أَن تِلۡكُمُ ٱلۡجَنَّةُ﴾ وە بانگیان لێ دەکرێت بەمەی کەئەو بەهەشتە ﴿أُورِثۡتُمُوهَا بِمَا كُنتُمۡ تَعۡمَلُونَ﴾ پێتان بەخشرا بەهۆی ئەو کردەوە (چاکانەی کە) دەتان کرد ﴿٤٣﴾

وَنَادَىٰٓ أَصۡحَٰبُ ٱلۡجَنَّةِ أَصۡحَٰبَ ٱلنَّارِ أَن قَدۡ وَجَدۡنَا مَا وَعَدَنَا
رَبُّنَا حَقّٗا فَهَلۡ وَجَدتُّم مَّا وَعَدَ رَبُّكُمۡ حَقّٗاۖ قَالُواْ نَعَمۡۚ فَأَذَّنَ
مُؤَذِّنُۢ بَيۡنَهُمۡ أَن لَّعۡنَةُ ٱللَّهِ عَلَى ٱلظَّٰلِمِينَ ٤٤ ٱلَّذِينَ يَصُدُّونَ عَن
سَبِيلِ ٱللَّهِ وَيَبۡغُونَهَا عِوَجٗا وَهُم بِٱلۡأٓخِرَةِ كَٰفِرُونَ ٤٥ وَبَيۡنَهُمَا
حِجَابٞۚ وَعَلَى ٱلۡأَعۡرَافِ رِجَالٞ يَعۡرِفُونَ كُلَّۢا بِسِيمَىٰهُمۡۚ وَنَادَوۡاْ
أَصۡحَٰبَ ٱلۡجَنَّةِ أَن سَلَٰمٌ عَلَيۡكُمۡۚ لَمۡ يَدۡخُلُوهَا وَهُمۡ يَطۡمَعُونَ ٤٦
۞وَإِذَا صُرِفَتۡ أَبۡصَٰرُهُمۡ تِلۡقَآءَ أَصۡحَٰبِ ٱلنَّارِ قَالُواْ رَبَّنَا لَا تَجۡعَلۡنَا
مَعَ ٱلۡقَوۡمِ ٱلظَّٰلِمِينَ ٤٧ وَنَادَىٰٓ أَصۡحَٰبُ ٱلۡأَعۡرَافِ رِجَالٗا يَعۡرِفُونَهُم
بِسِيمَىٰهُمۡ قَالُواْ مَآ أَغۡنَىٰ عَنكُمۡ جَمۡعُكُمۡ وَمَا كُنتُمۡ تَسۡتَكۡبِرُونَ ٤٨
أَهَٰٓؤُلَآءِ ٱلَّذِينَ أَقۡسَمۡتُمۡ لَا يَنَالُهُمُ ٱللَّهُ بِرَحۡمَةٍۚ ٱدۡخُلُواْ ٱلۡجَنَّةَ
لَا خَوۡفٌ عَلَيۡكُمۡ وَلَآ أَنتُمۡ تَحۡزَنُونَ ٤٩ وَنَادَىٰٓ أَصۡحَٰبُ ٱلنَّارِ أَصۡحَٰبَ
ٱلۡجَنَّةِ أَنۡ أَفِيضُواْ عَلَيۡنَا مِنَ ٱلۡمَآءِ أَوۡ مِمَّا رَزَقَكُمُ ٱللَّهُۚ قَالُوٓاْ
إِنَّ ٱللَّهَ حَرَّمَهُمَا عَلَى ٱلۡكَٰفِرِينَ ٥٠ ٱلَّذِينَ ٱتَّخَذُواْ دِينَهُمۡ لَهۡوٗا
وَلَعِبٗا وَغَرَّتۡهُمُ ٱلۡحَيَوٰةُ ٱلدُّنۡيَاۚ فَٱلۡيَوۡمَ نَنسَىٰهُمۡ كَمَا نَسُواْ
لِقَآءَ يَوۡمِهِمۡ هَٰذَا وَمَا كَانُواْ بِـَٔايَٰتِنَا يَجۡحَدُونَ ٥١

نصف الحزب ١٦

﴿وَنَادَىٰٓ أَصۡحَٰبُ ٱلۡجَنَّةِ﴾ وە بەهەشتیەکان بانگ دەکەن ﴿أَصۡحَٰبَ ٱلنَّارِ﴾ لەدۆزەخیەکان ﴿أَن قَدۡ وَجَدۡنَا
مَا وَعَدَنَا رَبُّنَا حَقّٗا﴾ بێگومان ئێمە ئەوەی کەپەروەردگارمان بەڵێنی پێداین ڕاست بوو پێی گەیشتین
﴿فَهَلۡ وَجَدتُّم مَّا وَعَدَ رَبُّكُمۡ حَقّٗاۖ﴾ جا ئایا ئێوەش ئەوەی کەپەروەردگارتان بەڵێنی پێدان ڕاست بوو پێی
گەیشتن؟ ﴿قَالُواْ نَعَمۡۚ﴾ دەڵێن بەڵێ ﴿فَأَذَّنَ مُؤَذِّنُۢ بَيۡنَهُمۡ﴾ پاشان جارچیەك جاری دەدا لەنێوانیاندا
﴿أَن لَّعۡنَةُ ٱللَّهِ عَلَى ٱلظَّٰلِمِينَ﴾ کەنەفرینی خوا لەسەر ستەمکاران بێت ﴿٤٤﴾ ﴿ٱلَّذِينَ يَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ﴾
ئەوانەی بەرهەڵستی لە ڕێی خوا دەکەن ﴿وَيَبۡغُونَهَا عِوَجٗا﴾ و دەیان ویست ئەو (ڕێگایە) بەخوارو
ناڕێك نیشان بدەن ﴿وَهُم بِٱلۡأٓخِرَةِ كَٰفِرُونَ﴾ لەکاتێکدا ئەوان بێ بڕوا بوون بەڕۆژی دوایی ﴿٤٥﴾ ﴿وَبَيۡنَهُمَا
حِجَابٞۚ﴾ و لەنێوانیاندا پەردەو جیاکەرەوەیەك هەیە ﴿وَعَلَى ٱلۡأَعۡرَافِ رِجَالٞ﴾ بەسەر ئەعرافەوە (کەبەرزاییەکە
لەنێوان بەهەشت و دۆزەخدا) پیاوانێك هەن ﴿يَعۡرِفُونَ كُلَّۢا بِسِيمَىٰهُمۡۚ﴾ هەر یەکە لەبەهەشتی
ودۆزەخیەکان دەناسنەوە بەهۆی نیشانە (وشێوەی تایبەت)ی یانەوە ﴿وَنَادَوۡاْ أَصۡحَٰبَ ٱلۡجَنَّةِ أَن سَلَٰمٌ عَلَيۡكُمۡۚ﴾
جا بەهەشتیەکان بانگ دەکەن و دەڵێن: سەلامتان لێ بێت ﴿لَمۡ يَدۡخُلُوهَا وَهُمۡ يَطۡمَعُونَ﴾ نەچوونەتە
ناویەوە بەڵام ئومێدیان هەیەو بەتەمان بچنەناوی ﴿٤٦﴾ ﴿وَإِذَا صُرِفَتۡ أَبۡصَٰرُهُمۡ﴾ هەر کاتێك ڕوویان لادرێ
و وەرگێردرێ ﴿تِلۡقَآءَ أَصۡحَٰبِ ٱلنَّارِ﴾ بەرەو لای دۆزەخیەکان ﴿قَالُواْ رَبَّنَا﴾ دەڵێن ئەی پەروەردگارمان
﴿لَا تَجۡعَلۡنَا مَعَ ٱلۡقَوۡمِ ٱلظَّٰلِمِينَ﴾ مەمانخەنە ڕیزی گەلی ستەم کاران ﴿٤٧﴾ ﴿وَنَادَىٰٓ أَصۡحَٰبُ ٱلۡأَعۡرَافِ رِجَالٗا﴾ وە
ئەوانەی وان بەسەر ئەعرافەوە پیاوانێك بانگ دەکەن ﴿يَعۡرِفُونَهُم بِسِيمَىٰهُمۡ﴾ کەبەنیشانەی تایبەتی
یان دا دەیان ناسن ﴿قَالُواْ﴾ دەڵێن ﴿مَآ أَغۡنَىٰ عَنكُمۡ جَمۡعُكُمۡ﴾ کۆمەڵەکەتان سوودی پێ نەگەیاندن
﴿وَمَا كُنتُمۡ تَسۡتَكۡبِرُونَ﴾ هەروەها خۆبەزل زانین و لەخۆبایی بوونتان بەکەڵکتان نەهات ﴿٤٨﴾
﴿أَهَٰٓؤُلَآءِ ٱلَّذِينَ أَقۡسَمۡتُمۡ﴾ ئایا ئەوانە(هەژارە باوەڕدارەکان) هەر ئەوانە نین کەئێوە (لەدونیادا) سوێندتان
دەخوارد ﴿لَا يَنَالُهُمُ ٱللَّهُ بِرَحۡمَةٍۚ﴾ کەخوا بەر میهرەبانی خۆیان ناخات ﴿ٱدۡخُلُواْ ٱلۡجَنَّةَ لَا خَوۡفٌ عَلَيۡكُمۡ﴾ (خوا
بەهەژارە باوەڕدارەکان ئەڵێ) بچنە بەهەشت هیچ مەترسیەکتان لەسەر نی یە ﴿وَلَآ أَنتُمۡ تَحۡزَنُونَ﴾ و ئێوە
خەم ناخۆن ﴿٤٩﴾ ﴿وَنَادَىٰٓ أَصۡحَٰبُ ٱلنَّارِ أَصۡحَٰبَ ٱلۡجَنَّةِ﴾ وە دۆزەخیەکان بانگ و هاوار لەبەهەشتیەکان دەکەن
﴿أَنۡ أَفِيضُواْ عَلَيۡنَا مِنَ ٱلۡمَآءِ﴾ (دەڵێن) هەندێ ئاومان پێ ببەخشن ﴿أَوۡ مِمَّا رَزَقَكُمُ ٱللَّهُۚ﴾ یان هەندێ لەو ڕۆزیەی
کەخوا پێ ی بەخشیوون ﴿قَالُوٓاْ إِنَّ ٱللَّهَ حَرَّمَهُمَا عَلَى ٱلۡكَٰفِرِينَ﴾ (لەوەڵامیاندا) دەڵێن: خوا هەردووکی
لەسەر بێ بڕوایان حەرام کردووە ﴿٥٠﴾ ﴿ٱلَّذِينَ ٱتَّخَذُواْ دِينَهُمۡ﴾ ئەوانەی کەئاینەکەی خۆیان کردبووە
﴿لَهۡوٗا وَلَعِبٗا﴾ سەرقاڵی بێ سوود و گاڵتە جاڕی ﴿وَغَرَّتۡهُمُ ٱلۡحَيَوٰةُ ٱلدُّنۡيَاۚ﴾ وە ژیانی دونیا هەڵیخەڵەتاندن
﴿فَٱلۡيَوۡمَ نَنسَىٰهُمۡ﴾ بۆیە ئەمڕۆ ئەوان لەبیرخۆمان دەبەینەوە ﴿كَمَا نَسُواْ لِقَآءَ يَوۡمِهِمۡ هَٰذَا﴾ هەرچۆنێك
ئەوان دیداری ئەم ڕۆژەیان لەبیری خۆیان بردبۆوە ﴿وَمَا كَانُواْ بِـَٔايَٰتِنَا يَجۡحَدُونَ﴾ وە (لەبەرئەوەی)
ئایەتەکانی ئێمەیان ئینکار دەکرد (دانیان پێدا نەدەهێنا) ﴿٥١﴾

وَلَقَدْ جِئْنَٰهُم بِكِتَٰبٍ فَصَّلْنَٰهُ عَلَىٰ عِلْمٍ هُدًى وَرَحْمَةً
لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٥٢﴾ هَلْ يَنظُرُونَ إِلَّا تَأْوِيلَهُۥ ۚ يَوْمَ يَأْتِى تَأْوِيلُهُۥ
يَقُولُ ٱلَّذِينَ نَسُوهُ مِن قَبْلُ قَدْ جَآءَتْ رُسُلُ رَبِّنَا بِٱلْحَقِّ
فَهَل لَّنَا مِن شُفَعَآءَ فَيَشْفَعُوا۟ لَنَآ أَوْ نُرَدُّ فَنَعْمَلَ غَيْرَ ٱلَّذِى
كُنَّا نَعْمَلُ ۚ قَدْ خَسِرُوٓا۟ أَنفُسَهُمْ وَضَلَّ عَنْهُم مَّا كَانُوا۟
يَفْتَرُونَ ﴿٥٣﴾ إِنَّ رَبَّكُمُ ٱللَّهُ ٱلَّذِى خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ
فِى سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ ٱسْتَوَىٰ عَلَى ٱلْعَرْشِ ۖ يُغْشِى ٱلَّيْلَ ٱلنَّهَارَ
يَطْلُبُهُۥ حَثِيثًا وَٱلشَّمْسَ وَٱلْقَمَرَ وَٱلنُّجُومَ مُسَخَّرَٰتٍۭ
بِأَمْرِهِۦٓ ۗ أَلَا لَهُ ٱلْخَلْقُ وَٱلْأَمْرُ ۗ تَبَارَكَ ٱللَّهُ رَبُّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٥٤﴾
ٱدْعُوا۟ رَبَّكُمْ تَضَرُّعًا وَخُفْيَةً ۚ إِنَّهُۥ لَا يُحِبُّ ٱلْمُعْتَدِينَ ﴿٥٥﴾
وَلَا تُفْسِدُوا۟ فِى ٱلْأَرْضِ بَعْدَ إِصْلَٰحِهَا وَٱدْعُوهُ خَوْفًا وَطَمَعًا ۚ
إِنَّ رَحْمَتَ ٱللَّهِ قَرِيبٌ مِّنَ ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿٥٦﴾ وَهُوَ ٱلَّذِى يُرْسِلُ
ٱلرِّيَٰحَ بُشْرًۢا بَيْنَ يَدَىْ رَحْمَتِهِۦ ۖ حَتَّىٰٓ إِذَآ أَقَلَّتْ سَحَابًا ثِقَالًا
سُقْنَٰهُ لِبَلَدٍ مَّيِّتٍ فَأَنزَلْنَا بِهِ ٱلْمَآءَ فَأَخْرَجْنَا بِهِۦ مِن كُلِّ
ٱلثَّمَرَٰتِ ۚ كَذَٰلِكَ نُخْرِجُ ٱلْمَوْتَىٰ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿٥٧﴾

﴿وَلَقَدْ جِئْنَٰهُم بِكِتَٰبٍ﴾ سوێند بەخوا بێگومان ئێمە کتێبێکمان بۆ هێناون ﴿فَصَّلْنَٰهُ عَلَىٰ عِلْمٍ﴾ لەڕووی
زانستەوە بەڕوونی شیمان کردۆتەوە ﴿هُدًى وَرَحْمَةً لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ﴾ کەڕێنموونی و میهرەبانی یە بۆ
کەسانێك بڕوا دەهێنن ﴿٥٢﴾ ﴿هَلْ يَنظُرُونَ إِلَّا تَأْوِيلَهُۥ﴾ ئایا چاوەڕوانی چی دەکەن بێجگە لە سەرئەنجامی
هەڕەشەکانی ئەو (قورئانە)؟ ﴿يَوْمَ يَأْتِي تَأْوِيلُهُۥ﴾ ئەو ڕۆژەی کە سەرئەنجامی (هەڕەشەکانی) بەدی
دێت ﴿يَقُولُ ٱلَّذِينَ نَسُوهُ مِن قَبْلُ﴾ ئەوانەی لەوەو پێش لەبیریان کردبوو دەڵێن ﴿قَدْ جَآءَتْ رُسُلُ رَبِّنَا
بِٱلْحَقِّ﴾ بەڕاستی نێرراوەکانی پەروەردگارمان بەڕاستیەوە هاتن ﴿فَهَل لَّنَا مِن شُفَعَآءَ فَيَشْفَعُوا۟ لَنَآ﴾
جا ئایا (ئەمڕۆ) تکا کارانێك بۆ ئێمە هەیە تکامان بۆ بکەن ﴿أَوْ نُرَدُّ فَنَعْمَلَ غَيْرَ ٱلَّذِى كُنَّا نَعْمَلُ﴾
یا بگەڕێنرێینەوە بۆ دونیا تا کردەوەی چاك بکەین نەك ئەوەی دەمان کرد ﴿قَدْ خَسِرُوٓا۟ أَنفُسَهُمْ﴾ بێگومان
خۆیانیان دۆڕاند ﴿وَضَلَّ عَنْهُم مَّا كَانُوا۟ يَفْتَرُونَ﴾ ئەوەی هەڵیان دەبەست وون بوو لێیان ﴿٥٣﴾
﴿إِنَّ رَبَّكُمُ ٱللَّهُ ٱلَّذِى﴾ بەڕاستی پەروەردگار تان ئەو خوایەیە ﴿خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ فِى سِتَّةِ أَيَّامٍ﴾
کە ئاسمانەکان و زەوی لەشەش ڕۆژدا دروست کردووە ﴿ثُمَّ ٱسْتَوَىٰ عَلَى ٱلْعَرْشِ﴾ پاشان (خوا)
بەرز بووەوە سەر عەرش و قەراری گرت (ئێمە ئیمانمان پێ یەتی بەڵام شێوەکەی نازانین پرسیار
کرا لە ئیمامی مالیك دەربارەی (استواء) فەرمووی وەستانەکە حەقیقەتەو چۆنێتیەکەی نەزانراوەو
پرسیارکردن دەربارەی بیدعەتە وباوەڕبوون پێ ی واجبە) ﴿يُغْشِى ٱلَّيْلَ ٱلنَّهَارَ﴾ بە(تاریکایی) شەو
(ڕۆشنایی) ڕۆژ دادەپۆشێت (بەپێچەوانەشەوە) ﴿يَطْلُبُهُۥ حَثِيثًا﴾ (ڕۆژ بەشوێن شەوەوەیە بەخێرایی)
وشەو بەشوێن ڕۆژەوەیە بەخێرایی ﴿وَٱلشَّمْسَ وَٱلْقَمَرَ وَٱلنُّجُومَ﴾ خۆرو مانگ و ئەستێرەکانیش
﴿مُسَخَّرَٰتٍۭ بِأَمْرِهِۦٓ﴾ ژێر بار کراوون بەفەرمانی خۆی ﴿أَلَا لَهُ ٱلْخَلْقُ وَٱلْأَمْرُ﴾ بیداربن کەبەدی
هێنان و فەرماندان هەر بۆ خوایە ﴿تَبَارَكَ ٱللَّهُ رَبُّ ٱلْعَٰلَمِينَ﴾ پاك و بێگەردە (لەهەموو کەم و کوڕی
یەك) خوای پەروەردگاری هەموو جیهانیان ﴿٥٤﴾ ﴿ٱدْعُوا۟ رَبَّكُمْ تَضَرُّعًا وَخُفْيَةً﴾ لەپەروەردگارتان
بپاڕێنەوە بەزەلیلی(و کڕوزانەوە) و بەنهێنی ﴿إِنَّهُۥ لَا يُحِبُّ ٱلْمُعْتَدِينَ﴾ بێگومان خوا دەست درێژی
کارانی خۆش ناوێت ﴿٥٥﴾ ﴿وَلَا تُفْسِدُوا۟ فِى ٱلْأَرْضِ بَعْدَ إِصْلَٰحِهَا﴾ خراپەکاری مەکەن لەزەویدا پاش
ئەوەی کەخوا چاکی کردووە ﴿وَٱدْعُوهُ خَوْفًا وَطَمَعًا﴾ وە هاوار و نزا بەرن بۆ خوا بەترس و ئومێدەوە
﴿إِنَّ رَحْمَتَ ٱللَّهِ قَرِيبٌ مِّنَ ٱلْمُحْسِنِينَ﴾ بەڕاستی میهرەبانی خوا لەچاکەکارانەوە نزیکە ﴿٥٦﴾ ﴿وَهُوَ ٱلَّذِى يُرْسِلُ
ٱلرِّيَٰحَ﴾ وە ئەو(خوا) زاتێکە بایەکان دەنێرێت ﴿بُشْرًۢا بَيْنَ يَدَىْ رَحْمَتِهِۦ﴾ بەموژدەدەر پێش (بارانی)
ڕەحمەتی پەروەردگار ﴿حَتَّىٰٓ إِذَآ أَقَلَّتْ سَحَابًا ثِقَالًا﴾ هەتا کاتێ هەوری قورس(ی باراناوی) هەڵدەگرن
﴿سُقْنَٰهُ لِبَلَدٍ مَّيِّتٍ﴾ دەینێرین بۆ وولاتێکی مردوو (وشکی بێ گیا) ﴿فَأَنزَلْنَا بِهِ ٱلْمَآءَ﴾ جا بەو (هەورە)
باران دەبارێنین ﴿فَأَخْرَجْنَا بِهِۦ مِن كُلِّ ٱلثَّمَرَٰتِ﴾ بەهۆی ئەوەوە هەموو بەروبومێك دەردەهێنین (لە
زەویدا) ﴿كَذَٰلِكَ نُخْرِجُ ٱلْمَوْتَىٰ﴾ هەربەووێنەیە مردووەکان لەزەوی دەردەهێنین (وزیندوویان دەکەینەوە)
﴿لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ﴾ تا ئێوە بیربکەنەوە ﴿٥٧﴾

وَٱلۡبَلَدُ ٱلطَّيِّبُ يَخۡرُجُ نَبَاتُهُۥ بِإِذۡنِ رَبِّهِۦۖ وَٱلَّذِي خَبُثَ لَا يَخۡرُجُ
إِلَّا نَكِدٗاۚ كَذَٰلِكَ نُصَرِّفُ ٱلۡأٓيَٰتِ لِقَوۡمٖ يَشۡكُرُونَ ٥٨
لَقَدۡ أَرۡسَلۡنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوۡمِهِۦ فَقَالَ يَٰقَوۡمِ ٱعۡبُدُواْ ٱللَّهَ مَا لَكُم
مِّنۡ إِلَٰهٍ غَيۡرُهُۥٓ إِنِّيٓ أَخَافُ عَلَيۡكُمۡ عَذَابَ يَوۡمٍ عَظِيمٖ ٥٩
قَالَ ٱلۡمَلَأُ مِن قَوۡمِهِۦٓ إِنَّا لَنَرَىٰكَ فِي ضَلَٰلٖ مُّبِينٖ ٦٠ قَالَ يَٰقَوۡمِ
لَيۡسَ بِي ضَلَٰلَةٞ وَلَٰكِنِّي رَسُولٞ مِّن رَّبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ٦١
أُبَلِّغُكُمۡ رِسَٰلَٰتِ رَبِّي وَأَنصَحُ لَكُمۡ وَأَعۡلَمُ مِنَ ٱللَّهِ
مَا لَا تَعۡلَمُونَ ٦٢ أَوَعَجِبۡتُمۡ أَن جَآءَكُمۡ ذِكۡرٞ مِّن رَّبِّكُمۡ
عَلَىٰ رَجُلٖ مِّنكُمۡ لِيُنذِرَكُمۡ وَلِتَتَّقُواْ وَلَعَلَّكُمۡ تُرۡحَمُونَ
٦٣ فَكَذَّبُوهُ فَأَنجَيۡنَٰهُ وَٱلَّذِينَ مَعَهُۥ فِي ٱلۡفُلۡكِ وَأَغۡرَقۡنَا ٱلَّذِينَ
كَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِنَآۚ إِنَّهُمۡ كَانُواْ قَوۡمًا عَمِينَ ٦٤ ۞ وَإِلَىٰ
عَادٍ أَخَاهُمۡ هُودٗاۚ قَالَ يَٰقَوۡمِ ٱعۡبُدُواْ ٱللَّهَ مَا لَكُم مِّنۡ إِلَٰهٍ
غَيۡرُهُۥٓۚ أَفَلَا تَتَّقُونَ ٦٥ قَالَ ٱلۡمَلَأُ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ مِن قَوۡمِهِۦٓ
إِنَّا لَنَرَىٰكَ فِي سَفَاهَةٖ وَإِنَّا لَنَظُنُّكَ مِنَ ٱلۡكَٰذِبِينَ ٦٦
قَالَ يَٰقَوۡمِ لَيۡسَ بِي سَفَاهَةٞ وَلَٰكِنِّي رَسُولٞ مِّن رَّبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ٦٧

﴿وَالْبَلَدُ الطَّيِّبُ﴾ زەوی وخاکی پاك و بەپیت ﴿يَخْرُجُ نَبَاتُهُ بِإِذْنِ رَبِّهِ﴾ ڕووەك و شینايیەكەی بەفەرمانی
پەروەردگاری دەڕوێت ﴿وَالَّذِي خَبُثَ﴾ وە ئەوەی پیس و بێ خێرە ﴿لَا يَخْرُجُ إِلَّا نَكِدًا﴾ دڕك و داڵ نەبێ
لێ ی ناڕوێت و دەرنایەت ﴿كَذَلِكَ نُصَرِّفُ الْآيَاتِ﴾ ئا بەو جۆرە ئایەتەكانی خۆمان باس دەكەین
﴿لِقَوْمٍ يَشْكُرُونَ﴾ بۆ گەلێك كە سوپاسگوزاربن ﴿٥٨﴾ ﴿لَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَى قَوْمِهِ﴾ سوێند بەخوا
بێگومان ئێمەنووحمان ڕەوانە كرد بۆ لای گەلەكەی ﴿فَقَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ﴾ ووتی: ئەی گەلەكەم
تەنها خوا بپەرستن ﴿مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ﴾ ئێوە هیچ پەرستراوێكتان نی یە بێجگە لەو (خوا) ﴿إِنِّي أَخَافُ
عَلَيْكُمْ﴾ بەڕاستی من دەترسم (دووچاری) ئێوە بێ ﴿عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ﴾ سزای ڕۆژێكی گەورە
(كە ڕۆژی دوایی یە) ﴿٥٩﴾ ﴿قَالَ الْمَلَأُ مِنْ قَوْمِهِ﴾ كاربەدەست و دەسەڵاتدارانی گەلەكەی ووتیان
﴿إِنَّا لَنَرَاكَ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ﴾ بەڕاستی ئێمە تۆ لە گومڕاییەكی ئاشكرادا دەبینین ﴿٦٠﴾ ﴿قَالَ يَا قَوْمِ لَيْسَ بِي ضَلَالَةٌ﴾
فەرمووی: ئەی گەلەكەم هیچ گومڕایی یەك لەمندا نی یە ﴿وَلَكِنِّي رَسُولٌ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ﴾ بەڵكو
من نێرراوم لەلایەن پەروەردگاری جیهانیانەوە ﴿٦١﴾ ﴿أُبَلِّغُكُمْ رِسَالَاتِ رَبِّي﴾ پەیامەكانی پەروەردگارم
ڕادەگەیەنم پێتان ﴿وَأَنْصَحُ لَكُمْ﴾ وە ئامۆژگاریتان دەكەم ﴿وَأَعْلَمُ مِنَ اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ﴾ و ئەوەی من
لەلایەن خواوە دەیزانم ئێوە نایزانن ﴿٦٢﴾ ﴿أَوَعَجِبْتُمْ أَنْ جَاءَكُمْ ذِكْرٌ مِنْ رَبِّكُمْ﴾ ئایا سەرتان سوڕماوە
لەهاتنی پەیام و یادخەرەوەیەك لەلایەن پەوەردگارتانەوە ﴿عَلَى رَجُلٍ مِنْكُمْ﴾ بۆ پیاوێك لەخۆتان
(كەنووحە) ﴿لِيُنْذِرَكُمْ وَلِتَتَّقُوا﴾ بۆ ئەوەی ئاگادارتان كاتەوەو بتانترسێنێت و خۆتان بپارێزن
(لەنا فەرمانی خوا) ﴿وَلَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ﴾ بۆ ئەوەی ڕەحمتان پێ بكرێت ﴿٦٣﴾ ﴿فَكَذَّبُوهُ فَأَنْجَيْنَاهُ﴾ دوای
ئەوە بڕوایان پێ نەهێنا ئێمەش (نووح)مان ڕزگار كرد ﴿وَالَّذِينَ مَعَهُ فِي الْفُلْكِ﴾ هەروەها ئەوانەش
لە گەڵێدا بوون لەكەشتیەكەدا ﴿وَأَغْرَقْنَا الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا﴾ پاشان ئەوانەی بڕوایان نەبوو بە
ئایەتەكانمان نوقمان كردن و خنكاندمانن ﴿إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا عَمِينَ﴾ بەڕاستی ئەوانە كۆمەڵی (دڵ)
كوێران بوون ﴿٦٤﴾ ﴿وَإِلَى عَادٍ أَخَاهُمْ هُودًا﴾ وە ناردمان بۆ لای گەلی عاد براكەیان كە هوود(پێغەمبەرە)
﴿قَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ﴾ فەرمووی: ئەی گەلەكەم بەتەنها خوا بپەرستن ﴿مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ﴾ هیچ
پەرستراوێكتان نی یە بێجگە لەو ﴿أَفَلَا تَتَّقُونَ﴾ دەی ئایا ئێوە پارێزكار نابن ولەخودا ناترسن؟! ﴿٦٥﴾
﴿قَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَوْمِهِ﴾ ئەو كاربەدەست و دەسەڵاتدارانەی كە بێ بڕوابوون لە گەلەكەی
ووتیان ﴿إِنَّا لَنَرَاكَ فِي سَفَاهَةٍ﴾ بە ڕاستی ئێمە تۆ لە گێلی و نەفامیدا دەبینین ﴿وَإِنَّا لَنَظُنُّكَ مِنَ الْكَاذِبِينَ﴾
وە بە ڕاستی وا گومان دەبەین كە تۆ لەدرۆزنان بیت ﴿٦٦﴾ ﴿قَالَ يَا قَوْمِ لَيْسَ بِي سَفَاهَةٌ﴾ فەرمووی ئەی
گەلەكەم هیچ گێلی و نەفامی یەك لە مندا نی یە ﴿وَلَكِنِّي رَسُولٌ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ﴾ بەڵكو من نێرراوێكم
لەلایەن پەروەردگاری هەموو جیهانیانەوە ﴿٦٧﴾

أُبَلِّغُكُمْ رِسَٰلَٰتِ رَبِّي وَأَنَا۠ لَكُمْ نَاصِحٌ أَمِينٌ ﴿٦٨﴾ أَوَعَجِبْتُمْ أَن
جَآءَكُمْ ذِكْرٌ مِّن رَّبِّكُمْ عَلَىٰ رَجُلٍ مِّنكُمْ لِيُنذِرَكُمْۚ
وَٱذْكُرُوٓاْ إِذْ جَعَلَكُمْ خُلَفَآءَ مِنۢ بَعْدِ قَوْمِ نُوحٍ وَزَادَكُمْ
فِي ٱلْخَلْقِ بَصْۜطَةًۖ فَٱذْكُرُوٓاْ ءَالَآءَ ٱللَّهِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ
﴿٦٩﴾ قَالُوٓاْ أَجِئْتَنَا لِنَعْبُدَ ٱللَّهَ وَحْدَهُۥ وَنَذَرَ مَا كَانَ يَعْبُدُ
ءَابَآؤُنَا فَأْتِنَا بِمَا تَعِدُنَآ إِن كُنتَ مِنَ ٱلصَّٰدِقِينَ ﴿٧٠﴾
قَالَ قَدْ وَقَعَ عَلَيْكُم مِّن رَّبِّكُمْ رِجْسٌ وَغَضَبٌۖ
أَتُجَٰدِلُونَنِي فِيٓ أَسْمَآءٍ سَمَّيْتُمُوهَآ أَنتُمْ وَءَابَآؤُكُم
مَّا نَزَّلَ ٱللَّهُ بِهَا مِن سُلْطَٰنٍۚ فَٱنتَظِرُوٓاْ إِنِّي مَعَكُم مِّنَ
ٱلْمُنتَظِرِينَ ﴿٧١﴾ فَأَنجَيْنَٰهُ وَٱلَّذِينَ مَعَهُۥ بِرَحْمَةٍ مِّنَّا
وَقَطَعْنَا دَابِرَ ٱلَّذِينَ كَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِنَاۖ وَمَا كَانُواْ مُؤْمِنِينَ
﴿٧٢﴾ وَإِلَىٰ ثَمُودَ أَخَاهُمْ صَٰلِحًاۚ قَالَ يَٰقَوْمِ ٱعْبُدُواْ ٱللَّهَ
مَا لَكُم مِّنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُۥۖ قَدْ جَآءَتْكُم بَيِّنَةٌ مِّن رَّبِّكُمْۖ
هَٰذِهِۦ نَاقَةُ ٱللَّهِ لَكُمْ ءَايَةًۖ فَذَرُوهَا تَأْكُلْ فِيٓ أَرْضِ
ٱللَّهِۖ وَلَا تَمَسُّوهَا بِسُوٓءٍ فَيَأْخُذَكُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٧٣﴾

﴿أُبَلِّغُكُمْ رِسَٰلَٰتِ رَبِّى﴾ پەیامەکانی پەروەردگارم بەئێوە ڕادەگەیەنم ﴿وَأَنَا۠ لَكُمْ نَاصِحٌ أَمِينٌ﴾ وە من بۆ ئێوە ئامۆژگاریکەرێکی دەست پاك و ئەمینم ﴿٦٨﴾ ﴿أَوَعَجِبْتُمْ أَن جَآءَكُمْ ذِكْرٌ مِّن رَّبِّكُمْ﴾ ئایا سەرتان سوڕماوە لەهاتنی (نیگاو) ئامۆژگاری لەلایەن پەروەردگارتانەوە ﴿عَلَىٰ رَجُلٍ مِّنكُمْ لِيُنذِرَكُمْ﴾ بۆ پیاوێك لەخۆتان تا بتانترسێنێت ﴿وَٱذْكُرُوٓا۟ إِذْ جَعَلَكُمْ﴾ وە بیری (چاکەکانی خوا) بکەنەوە کاتێ ئێوەی کرد ﴿خُلَفَآءَ مِنۢ بَعْدِ قَوْمِ نُوحٍ﴾ بەجێنشین لەپاش گەلی نووح ﴿وَزَادَكُمْ فِى ٱلْخَلْقِ بَصْۜطَةً﴾ وە لەش وقەڵافەتی ئێوەی لەوان گەورەتر دروست کرد ﴿فَٱذْكُرُوٓا۟ ءَالَآءَ ٱللَّهِ﴾ کەواتە بیری چاکەو بەهرەکانی خوا بکەنەوە ﴿لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ﴾ بۆ ئەوەی ڕزگارتان ببێت ﴿٦٩﴾ ﴿قَالُوٓا۟ أَجِئْتَنَا لِنَعْبُدَ ٱللَّهَ وَحْدَهُۥ﴾ ووتیان ئایا بۆ ئەوە هاتووی بۆ ناومان کە بەتەنها خوا بپەرستین ﴿وَنَذَرَ مَا كَانَ يَعْبُدُ ءَابَآؤُنَا﴾ وە وازبێنین لەوەی باوك و باپیرانمان دەیانپەرستن ﴿فَأْتِنَا بِمَا تَعِدُنَآ﴾ کەواتە ئەو (سزایە)ی کەبەڵێنت پێ داوین بۆمان بێنە دی ﴿إِن كُنتَ مِنَ ٱلصَّٰدِقِينَ﴾ ئەگەر ڕاست دەکەیت و لەڕاست گۆیانی ﴿٧٠﴾ ﴿قَالَ قَدْ وَقَعَ عَلَيْكُم مِّن رَّبِّكُمْ﴾ فەرمووی: بێگومان لەلایەن پەروەردگارتانەوە تووشتان بووە ﴿رِجْسٌ وَغَضَبٌ﴾ سزاو خەشم و توڕەیی ﴿أَتُجَٰدِلُونَنِى فِىٓ أَسْمَآءٍ﴾ ئایا دەمە قاڵێم لەگەڵدا دەکەن دەربارەی چەند ناوێك ﴿سَمَّيْتُمُوهَآ أَنتُمْ وَءَابَآؤُكُم﴾ کەئێوەو باوو باپیرانتان ناوتانە لەبتانێك ﴿مَّا نَزَّلَ ٱللَّهُ بِهَا مِن سُلْطَٰنٍ﴾ کەخوا هیچ بەڵگەیەکی لەسەریان نەناردۆتە خوارەوە ﴿فَٱنتَظِرُوٓا۟ إِنِّى مَعَكُم مِّنَ ٱلْمُنتَظِرِينَ﴾ جا کەواتە چاوەڕوانی بکەن منیش لەگەڵتان لەچاوەڕوانانم ﴿٧١﴾ ﴿فَأَنجَيْنَٰهُ وَٱلَّذِينَ مَعَهُۥ بِرَحْمَةٍ مِّنَّا﴾ ئەوسائەوو ئەوانەش لەگەڵی بوون (وباوەڕیان پێ هێنابوو) بەمیهرەبانیەك لەلایەن خۆمانەوە ڕزگارمان کردن ﴿وَقَطَعْنَا دَابِرَ ٱلَّذِينَ﴾ ئەوانەشمان لەڕیشە هێنا ﴿كَذَّبُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَا ۖ وَمَا كَانُوا۟ مُؤْمِنِينَ﴾ کەئایەتەکانی ئێمەیان بەدرۆ دادەناو باوەڕدار نەبوون ﴿٧٢﴾ ﴿وَإِلَىٰ ثَمُودَ أَخَاهُمْ صَٰلِحًا﴾ وە بۆ گەلی سەمودیش صاڵحی برایانمان نارد ﴿قَالَ يَٰقَوْمِ ٱعْبُدُوا۟ ٱللَّهَ﴾ فەرمووی: ئەی گەلەکەم خوا بەتەنها بپەرستن ﴿مَا لَكُم مِّنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُۥ﴾ جگە لەو پەرستراوێکی ترتان نی یە ﴿قَدْ جَآءَتْكُم بَيِّنَةٌ مِّن رَّبِّكُمْ﴾ بێگومان موعجیزەیەکی ڕوونتان لەپەروەردگارتانەوە بۆ هاتووە ﴿هَٰذِهِۦ نَاقَةُ ٱللَّهِ لَكُمْ ءَايَةً﴾ ئەمە حوشتری خوایە کە موعجیزەیەکە بۆ ئێوە ﴿فَذَرُوهَا تَأْكُلْ فِىٓ أَرْضِ ٱللَّهِ﴾ جا لێ ی گەڕێن با بخوا و بلەوەڕێت لەزەوی خوادا ﴿وَلَا تَمَسُّوهَا بِسُوٓءٍ﴾ و ئازاری مەدەن و دەستی بۆ مەبەن بەخراپە ﴿فَيَأْخُذَكُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ﴾ (ئەگەر وابکەن) تووشی سزایەکی سەخت و بەئازار دەبن ﴿٧٣﴾

وَٱذۡكُرُوٓاْ إِذۡ جَعَلَكُمۡ خُلَفَآءَ مِنۢ بَعۡدِ عَادٖ وَبَوَّأَكُمۡ
فِي ٱلۡأَرۡضِ تَتَّخِذُونَ مِن سُهُولِهَا قُصُورٗا وَتَنۡحِتُونَ
ٱلۡجِبَالَ بُيُوتٗاۖ فَٱذۡكُرُوٓاْ ءَالَآءَ ٱللَّهِ وَلَا تَعۡثَوۡاْ فِي
ٱلۡأَرۡضِ مُفۡسِدِينَ ٧٤ قَالَ ٱلۡمَلَأُ ٱلَّذِينَ ٱسۡتَكۡبَرُواْ مِن
قَوۡمِهِۦ لِلَّذِينَ ٱسۡتُضۡعِفُواْ لِمَنۡ ءَامَنَ مِنۡهُمۡ أَتَعۡلَمُونَ
أَنَّ صَٰلِحٗا مُّرۡسَلٞ مِّن رَّبِّهِۦۚ قَالُوٓاْ إِنَّا بِمَآ أُرۡسِلَ بِهِۦ
مُؤۡمِنُونَ ٧٥ قَالَ ٱلَّذِينَ ٱسۡتَكۡبَرُوٓاْ إِنَّا بِٱلَّذِيٓ
ءَامَنتُم بِهِۦ كَٰفِرُونَ ٧٦ فَعَقَرُواْ ٱلنَّاقَةَ وَعَتَوۡاْ عَنۡ
أَمۡرِ رَبِّهِمۡ وَقَالُواْ يَٰصَٰلِحُ ٱئۡتِنَا بِمَا تَعِدُنَآ إِن كُنتَ
مِنَ ٱلۡمُرۡسَلِينَ ٧٧ فَأَخَذَتۡهُمُ ٱلرَّجۡفَةُ فَأَصۡبَحُواْ فِي دَارِهِمۡ
جَٰثِمِينَ ٧٨ فَتَوَلَّىٰ عَنۡهُمۡ وَقَالَ يَٰقَوۡمِ لَقَدۡ أَبۡلَغۡتُكُمۡ
رِسَالَةَ رَبِّي وَنَصَحۡتُ لَكُمۡ وَلَٰكِن لَّا تُحِبُّونَ ٱلنَّٰصِحِينَ
٧٩ وَلُوطًا إِذۡ قَالَ لِقَوۡمِهِۦٓ أَتَأۡتُونَ ٱلۡفَٰحِشَةَ مَا سَبَقَكُم
بِهَا مِنۡ أَحَدٖ مِّنَ ٱلۡعَٰلَمِينَ ٨٠ إِنَّكُمۡ لَتَأۡتُونَ ٱلرِّجَالَ
شَهۡوَةٗ مِّن دُونِ ٱلنِّسَآءِۚ بَلۡ أَنتُمۡ قَوۡمٞ مُّسۡرِفُونَ ٨١

﴿وَٱذۡكُرُوٓاْ إِذۡ جَعَلَكُمۡ﴾ بیر بکەنەوە لەو کاتەی کەخوا ئێوەی گێڕا ﴿خُلَفَآءَ مِنۢ بَعۡدِ عَادٖ﴾ بەجێنشین
لەپاش هۆزی عاد ﴿وَبَوَّأَكُمۡ فِي ٱلۡأَرۡضِ﴾ لەزەویدا دایمەزراندن و نیشتەجێی کردن ﴿تَتَّخِذُونَ مِن
سُهُولِهَا قُصُورٗا﴾ لەدەشتەکانیدا کۆشکی بەرز دروست دەکەن ﴿وَتَنۡحِتُونَ ٱلۡجِبَالَ بُيُوتٗاۖ﴾
وە لەشاخەکانی دا، ماڵ و خانوو دائەتاشن ﴿فَٱذۡكُرُوٓاْ ءَالَآءَ ٱللَّهِ﴾ دەبیربکەنەوە لەچاکە گەورەکانی
خوا (وسوپاسی بکەن) ﴿وَلَا تَعۡثَوۡاْ فِي ٱلۡأَرۡضِ مُفۡسِدِينَ﴾و خراپەکاری مەکەن لەوڵاتدا (و مەبن
بەخراپەکار و گێرە شێوێن) ﴿٧٤﴾ ﴿قَالَ ٱلۡمَلَأُ ٱلَّذِينَ ٱسۡتَكۡبَرُواْ مِن قَوۡمِهِۦ﴾ دەسەڵاتدارە لووت بەرزەکانی
گەلەکەی ووتیان ﴿لِلَّذِينَ ٱسۡتُضۡعِفُواْ﴾ بەوانەی لاوازو ژێر دەستەکرا بوون ﴿لِمَنۡ ءَامَنَ مِنۡهُمۡ﴾
ئەوانەی بڕوایان هێنا بوو لەناویاندا ﴿أَتَعۡلَمُونَ أَنَّ صَٰلِحٗا مُّرۡسَلٞ مِّن رَّبِّهِۦۚ﴾ ئایا دەزانن کەصالح ڕەوانە
کراوە لەلایەن پەوەردگاریەوە ﴿قَالُوٓاْ إِنَّا بِمَآ أُرۡسِلَ بِهِۦ مُؤۡمِنُونَ﴾ ووتیان بێگومان ئێمە بڕواداریـن
بەوەی کەصالح پێی ڕەوانە کراوە ﴿٧٥﴾ ﴿قَالَ ٱلَّذِينَ ٱسۡتَكۡبَرُوٓاْ﴾ ئەوانەی خۆیان بەزل دەزانی ووتیان
﴿إِنَّا بِٱلَّذِيٓ ءَامَنتُم بِهِۦ كَٰفِرُونَ﴾ بەڕاستی ئێمە بێ باوەڕین بەوەی کەئێوە بڕواتان پێ هێناوە
﴿٧٦﴾ ﴿فَعَقَرُواْ ٱلنَّاقَةَ﴾ ئەمجا حوشترەکەیان سەربڕی ﴿وَعَتَوۡاْ عَنۡ أَمۡرِ رَبِّهِمۡ﴾ وە سەرکەشییان کرد
لەفەرمانی پەروەدگاریان ﴿وَقَالُواْ يَٰصَٰلِحُ﴾ وە ووتیان: ئەی صالح ﴿ٱئۡتِنَا بِمَا تَعِدُنَآ﴾ ئەو بەڵێنی
(سزا) ی بەئێمە دەدەیت بۆمان بێنەدی ﴿إِن كُنتَ مِنَ ٱلۡمُرۡسَلِينَ﴾ ئەگەر تۆ لەپێغەمبەرانی ﴿٧٧﴾
﴿فَأَخَذَتۡهُمُ ٱلرَّجۡفَةُ﴾ بەهۆی ئەوەوە بومە لەرزەیەکی بەتین لێی دان ﴿فَأَصۡبَحُواْ فِي دَارِهِمۡ جَٰثِمِينَ﴾
ئیتر هەموویان لەماڵ وخانووەکانیان دا بوون بە(لاشەی) بێ گیان و بێ جوڵە ﴿٧٨﴾ ﴿فَتَوَلَّىٰ عَنۡهُمۡ﴾
جا صالح ڕووی لێ وەرگێران(و وازی لێ هێنان) ﴿وَقَالَ يَٰقَوۡمِ لَقَدۡ أَبۡلَغۡتُكُمۡ رِسَالَةَ رَبِّي﴾ وە
فەرمووی ئەی گەلەکەم سوێند بەخوا بەڕاستی پەیامی پەروەردگارم پێ ڕاگەیاندن ﴿وَنَصَحۡتُ لَكُمۡ﴾
وە ئامۆژگاریم کردن و دڵسۆز بوم بۆتان ﴿وَلَٰكِن لَّا تُحِبُّونَ ٱلنَّٰصِحِينَ﴾ بەڵام ئێوە ئامۆژگارو دڵسۆزانتان
خۆشناوێت ﴿٧٩﴾ ﴿وَلُوطًا إِذۡ قَالَ لِقَوۡمِهِۦٓ﴾ وە لوطمان نارد، کاتێك بەگەلەکەی ووت ﴿أَتَأۡتُونَ ٱلۡفَٰحِشَةَ﴾
چۆن ئێوە ئەو کارە زۆر بەدو خراپە دەکەن کە (نێر بازیە) ﴿مَا سَبَقَكُم بِهَا مِنۡ أَحَدٖ مِّنَ ٱلۡعَٰلَمِينَ﴾ هیچ
کەس لەجیهاندا پێشتان نەکەوتوە لەو (کارەپیسە)دا ﴿٨٠﴾ ﴿إِنَّكُمۡ لَتَأۡتُونَ ٱلرِّجَالَ شَهۡوَةٗ﴾ بەڕاستی
ئێوە بەپیاوان ئارەزوتان دەشکێنن؟ ﴿مِّن دُونِ ٱلنِّسَآءِۚ﴾ لەجیاتی ئافرەتان؟ ﴿بَلۡ أَنتُمۡ قَوۡمٞ مُّسۡرِفُونَ﴾
بەڵکو ئێوە دەستەیەکی زیادە ڕۆن ﴿٨١﴾

وَمَا كَانَ جَوَابَ قَوۡمِهِۦٓ إِلَّآ أَن قَالُوٓاْ أَخۡرِجُوهُم مِّن
قَرۡيَتِكُمۡۖ إِنَّهُمۡ أُنَاسٞ يَتَطَهَّرُونَ ﴿٨٢﴾ فَأَنجَيۡنَٰهُ
وَأَهۡلَهُۥٓ إِلَّا ٱمۡرَأَتَهُۥ كَانَتۡ مِنَ ٱلۡغَٰبِرِينَ ﴿٨٣﴾ وَأَمۡطَرۡنَا
عَلَيۡهِم مَّطَرٗاۖ فَٱنظُرۡ كَيۡفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلۡمُجۡرِمِينَ
﴿٨٤﴾ وَإِلَىٰ مَدۡيَنَ أَخَاهُمۡ شُعَيۡبٗاۚ قَالَ يَٰقَوۡمِ ٱعۡبُدُواْ ٱللَّهَ
مَا لَكُم مِّنۡ إِلَٰهٍ غَيۡرُهُۥۖ قَدۡ جَآءَتۡكُم بَيِّنَةٞ مِّن رَّبِّكُمۡۖ
فَأَوۡفُواْ ٱلۡكَيۡلَ وَٱلۡمِيزَانَ وَلَا تَبۡخَسُواْ ٱلنَّاسَ
أَشۡيَآءَهُمۡ وَلَا تُفۡسِدُواْ فِي ٱلۡأَرۡضِ بَعۡدَ إِصۡلَٰحِهَاۚ
ذَٰلِكُمۡ خَيۡرٞ لَّكُمۡ إِن كُنتُم مُّؤۡمِنِينَ ﴿٨٥﴾ وَلَا
تَقۡعُدُواْ بِكُلِّ صِرَٰطٖ تُوعِدُونَ وَتَصُدُّونَ عَن
سَبِيلِ ٱللَّهِ مَنۡ ءَامَنَ بِهِۦ وَتَبۡغُونَهَا عِوَجٗاۚ وَٱذۡكُرُوٓاْ
إِذۡ كُنتُمۡ قَلِيلٗا فَكَثَّرَكُمۡۖ وَٱنظُرُواْ كَيۡفَ كَانَ
عَٰقِبَةُ ٱلۡمُفۡسِدِينَ ﴿٨٦﴾ وَإِن كَانَ طَآئِفَةٞ مِّنكُمۡ
ءَامَنُواْ بِٱلَّذِيٓ أُرۡسِلۡتُ بِهِۦ وَطَآئِفَةٞ لَّمۡ يُؤۡمِنُواْ فَٱصۡبِرُواْ
حَتَّىٰ يَحۡكُمَ ٱللَّهُ بَيۡنَنَاۚ وَهُوَ خَيۡرُ ٱلۡحَٰكِمِينَ ﴿٨٧﴾

﴿وَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِۦٓ﴾ وە وەلامـی گەلەکەی هیچ نەبوو ﴿إِلَّآ أَن قَالُوٓا۟﴾ بێجگە لەوەی کەووتیان ﴿أَخْرِجُوهُم مِّن قَرْيَتِكُمْ﴾ لەشـار و وولاتەکەتـان (لـووط و ئیمانـدارەکان) دەربکـەن ﴿إِنَّهُمْ أُنَاسٌ يَتَطَهَّرُونَ﴾ بەڕاسـتی ئەوانـە کەسـانێکن کەخۆیـان پـاك و تەمیز ڕادەگـرن ﴿٨٢﴾ ﴿فَأَنجَيْنَٰهُ وَأَهْلَهُۥٓ﴾ ئەمجا ئێمـە خۆی وشـوێنکەوتوانیمان ڕزگار کرد ﴿إِلَّا ٱمْرَأَتَهُۥ كَانَتْ مِنَ ٱلْغَٰبِرِينَ﴾ جگە لەخێزانەکـەی کـە لەتیاچووان بـوو ﴿٨٣﴾ ﴿وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِم مَّطَرًا﴾ جا بارانێکمان بەسـەرا باراندن (بەرد بارانمان کردن) ﴿فَٱنظُرْ كَيْفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلْمُجْرِمِينَ﴾ جا سەیر کە سەرئەنجامی تاوان باران چۆن بوو (وچیان لێ هات) ﴿٨٤﴾ ﴿وَإِلَىٰ مَدْيَنَ أَخَاهُمْ شُعَيْبًا﴾ وە بۆ گەلی مەدیەنیش شووعەیبی برایانمان نارد ﴿قَالَ يَٰقَوْمِ ٱعْبُدُوا۟ ٱللَّهَ﴾ فەرمـووی ئەی گەلەکەم بەتەنها خوا بپەرسـتن ﴿مَا لَكُم مِّنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُۥ﴾ هیچ پەرسـتراوێکتان نی یە بێجگە لەو ﴿قَدْ جَآءَتْكُم بَيِّنَةٌ مِّن رَّبِّكُمْ﴾ بێگومـان لەلایەن پەروەردگارتانەوە بەڵگەو موعجیزەیەکی ڕوون و ئاشـکراتان بۆ هاتووە ﴿فَأَوْفُوا۟ ٱلْكَيْلَ وَٱلْمِيزَانَ﴾ کەواتە لە پێوانە و کێشـانەتان دا ڕێـك و ڕاسـت بـن ﴿وَلَا تَبْخَسُوا۟ ٱلنَّاسَ أَشْيَآءَهُمْ﴾ و لەشـت و مەکـی خەڵکـی کـەم مەکەنـەوە (بـەدزی) ﴿وَلَا تُفْسِدُوا۟ فِى ٱلْأَرْضِ بَعْدَ إِصْلَٰحِهَا﴾ وە لەزەویـدا خراپـەکاری مەکەن لەپـاش چاکردنـی ﴿ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ﴾ ئـەوەی باسـکرا چاکتـرە بۆتان ﴿إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ﴾ ئەگەر ئێوە ئیماندارن ﴿٨٥﴾ ﴿وَلَا تَقْعُدُوا۟ بِكُلِّ صِرَٰطٍ﴾ وە لەسـەر هەموو ڕێگایەك دامەنیشـن (ڕێگە مەگـرن) ﴿تُوعِدُونَ وَتَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ﴾ هەڕەشـە بکـەن و بەرهەڵسـتی ڕێگـەی خـوا بکەن ﴿مَنْ ءَامَنَ بِهِۦ﴾ لـەو کەسـەی بـاوەڕی پـێ هێنابێ ﴿وَتَبْغُونَهَا عِوَجًا﴾ و بتانەوێـت ڕێگـای خـوا بـەلاری وچەوتی بخەنـەڕوو ﴿وَٱذْكُرُوٓا۟ إِذْ كُنتُمْ قَلِيلًا﴾ وە بیری ئەو کاتە بکەنەوەکە ئێوە کەم بوون ﴿فَكَثَّرَكُمْ﴾ پاشـان خـوا زۆری کـردن ﴿وَٱنظُرُوا۟﴾ دەی سـەرنج بـدەن ﴿كَيْفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلْمُفْسِدِينَ﴾ سـەرئەنجامی خراپـەکاران چـۆن بـوو (وچیـان لـێ هـات) ﴿٨٦﴾ ﴿وَإِن كَانَ طَآئِفَةٌ مِّنكُمْ﴾ وە ئەگەر کۆمەڵێك لەئێوە ﴿ءَامَنُوا۟ بِٱلَّذِىٓ أُرْسِلْتُ بِهِۦ﴾ باوەڕیان هێنا بێت بەو پەیامەی بەمندا نێـردراوە ﴿وَطَآئِفَةٌ لَّمْ يُؤْمِنُوا۟﴾ وە کۆمەڵێکی ترتان باوەڕیـان نەهێنا بێت ﴿فَٱصْبِرُوا۟﴾ ئەوە ئارام بگرن ﴿حَتَّىٰ يَحْكُمَ ٱللَّهُ بَيْنَنَا﴾ هەتـا خوا بڕیار دەدات لەنێوانماندا ﴿وَهُوَ خَيْرُ ٱلْحَٰكِمِينَ﴾ وە ئەو (خوا) باشترینی بڕیاردەرانە ﴿٨٧﴾

۞ قَالَ ٱلۡمَلَأُ ٱلَّذِينَ ٱسۡتَكۡبَرُواْ مِن قَوۡمِهِۦ لَنُخۡرِجَنَّكَ يَٰشُعَيۡبُ
وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ مَعَكَ مِن قَرۡيَتِنَآ أَوۡ لَتَعُودُنَّ فِي مِلَّتِنَاۚ قَالَ أَوَلَوۡ
كُنَّا كَٰرِهِينَ ﴿٨٨﴾ قَدِ ٱفۡتَرَيۡنَا عَلَى ٱللَّهِ كَذِبًا إِنۡ عُدۡنَا فِي مِلَّتِكُم بَعۡدَ
إِذۡ نَجَّىٰنَا ٱللَّهُ مِنۡهَاۚ وَمَا يَكُونُ لَنَآ أَن نَّعُودَ فِيهَآ إِلَّآ أَن يَشَآءَ
ٱللَّهُ رَبُّنَاۚ وَسِعَ رَبُّنَا كُلَّ شَيۡءٍ عِلۡمًاۚ عَلَى ٱللَّهِ تَوَكَّلۡنَاۚ رَبَّنَا ٱفۡتَحۡ
بَيۡنَنَا وَبَيۡنَ قَوۡمِنَا بِٱلۡحَقِّ وَأَنتَ خَيۡرُ ٱلۡفَٰتِحِينَ ﴿٨٩﴾ وَقَالَ ٱلۡمَلَأُ
ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ مِن قَوۡمِهِۦ لَئِنِ ٱتَّبَعۡتُمۡ شُعَيۡبًا إِنَّكُمۡ إِذٗا لَّخَٰسِرُونَ
﴿٩٠﴾ فَأَخَذَتۡهُمُ ٱلرَّجۡفَةُ فَأَصۡبَحُواْ فِي دَارِهِمۡ جَٰثِمِينَ ﴿٩١﴾ ٱلَّذِينَ
كَذَّبُواْ شُعَيۡبٗا كَأَن لَّمۡ يَغۡنَوۡاْ فِيهَاۚ ٱلَّذِينَ كَذَّبُواْ شُعَيۡبٗا كَانُواْ
هُمُ ٱلۡخَٰسِرِينَ ﴿٩٢﴾ فَتَوَلَّىٰ عَنۡهُمۡ وَقَالَ يَٰقَوۡمِ لَقَدۡ أَبۡلَغۡتُكُمۡ
رِسَٰلَٰتِ رَبِّي وَنَصَحۡتُ لَكُمۡۖ فَكَيۡفَ ءَاسَىٰ عَلَىٰ قَوۡمٖ
كَٰفِرِينَ ﴿٩٣﴾ وَمَآ أَرۡسَلۡنَا فِي قَرۡيَةٖ مِّن نَّبِيٍّ إِلَّآ أَخَذۡنَآ أَهۡلَهَا
بِٱلۡبَأۡسَآءِ وَٱلضَّرَّآءِ لَعَلَّهُمۡ يَضَّرَّعُونَ ﴿٩٤﴾ ثُمَّ بَدَّلۡنَا
مَكَانَ ٱلسَّيِّئَةِ ٱلۡحَسَنَةَ حَتَّىٰ عَفَواْ وَّقَالُواْ قَدۡ مَسَّ ءَابَآءَنَا
ٱلضَّرَّآءُ وَٱلسَّرَّآءُ فَأَخَذۡنَٰهُم بَغۡتَةٗ وَهُمۡ لَا يَشۡعُرُونَ ﴿٩٥﴾

﴿قَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا مِنْ قَوْمِهِ﴾ ئەو كاربەدەست ودەسەڵاتدارانەی کەخۆیان بەگەورە دائەنا لەناو
گەلەکەی (شوعەیب) دا ووتیان ﴿لَنُخْرِجَنَّكَ يَا شُعَيْبُ﴾ ئەی شوعەیب بێگومان دەرت دەکەین.
﴿وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَكَ﴾ وە ئەوانەش کە بڕوایان هێناوە لەگەڵ تۆدا ﴿مِنْ قَرْيَتِنَا﴾ لە شارە کەمان ﴿أَوْ لَتَعُودُنَّ
فِي مِلَّتِنَا﴾ یان دەبێ بگەڕێنەوە سەر ئاینی ئێمە ﴿قَالَ﴾ (شوعەیب) فەرمووی: ﴿أَوَلَوْ كُنَّا كَارِهِينَ﴾ ئەگەر
حەزیش نەکەین و پێشمان ناخۆش بێت ﴿٨٨﴾ ﴿قَدِ افْتَرَيْنَا عَلَى اللَّهِ كَذِبًا﴾ بێگومان درۆیەکی گەورەمان
بۆ خوا هەڵبەستوە. ﴿إِنْ عُدْنَا فِي مِلَّتِكُمْ﴾ ئەگەر بگەڕێینەوە ناو ئایینەکەتان (کە بت پەرستی یە)
﴿بَعْدَ إِذْ نَجَّانَا اللَّهُ مِنْهَا﴾ پاش ئەوەی کەخوا ڕزگاری کردین لێ ی ﴿وَمَا يَكُونُ لَنَا أَنْ نَعُودَ فِيهَا﴾ ڕەوانیە
بۆمان بگەڕێینەوە بۆ ناو ئەو (بت پەرستی یە) ﴿إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ رَبُّنَا﴾ مەگەر خوای پەروەردگارمان
بیەوێت. ﴿وَسِعَ رَبُّنَا كُلَّ شَيْءٍ عِلْمًا﴾ زانست و ئاگاداری پەروەردگارمان هەموو شتێکی گرتۆتەوە. ﴿عَلَى
اللَّهِ تَوَكَّلْنَا﴾ تەنها پشتمان بە خوا بەستووە ﴿رَبَّنَا افْتَحْ بَيْنَنَا وَبَيْنَ قَوْمِنَا﴾ (ووتیان): ئەی پەروەردگارمان،
لەنێوان ئێمە و گەلەکەماندا حوکم و بڕیار بدە ﴿بِالْحَقِّ﴾ بەهەق ﴿وَأَنْتَ خَيْرُ الْفَاتِحِينَ﴾ تۆ باشترینی
بڕیار دەرانی ﴿٨٩﴾ ﴿وَقَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَوْمِهِ﴾ دەستەو ئەشرافی هۆزەکەی کە بێ بڕوا بوون ووتیان
﴿لَئِنِ اتَّبَعْتُمْ شُعَيْبًا﴾ سوێند بە خوا ئەگەر ئێوە شوێن شوعەیب بکەون ﴿إِنَّكُمْ إِذًا لَخَاسِرُونَ﴾ بەڕاستی
ئەو کاتە زیان لێکەوتوان خۆتانن ﴿٩٠﴾ ﴿فَأَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ﴾ جا بەهۆی ئەوەوە بومەلەرزەیەکی توند
لێی دان ﴿فَأَصْبَحُوا فِي دَارِهِمْ جَاثِمِينَ﴾ هەموویان لەماڵەکانیاندا لەناوچوون (بێ گیان و جووڵە کەوتن)
﴿٩١﴾ ﴿الَّذِينَ كَذَّبُوا شُعَيْبًا﴾ ئەوانەی کە شوعەیبیان بەدرۆزانی (باوەڕیان پێ نەهێنا) ﴿كَأَنْ لَمْ يَغْنَوْا
فِيهَا﴾ (وا تیا چوون) وەك هەر لەو ماڵا نەدا نە بووبن (وتێیدا نەژیابن) ﴿الَّذِينَ كَذَّبُوا شُعَيْبًا﴾
ئەوانەی کە شوعەیبیان بە درۆزانی (باوەڕیان پێ نەهێنا) ﴿كَانُوا هُمُ الْخَاسِرِينَ﴾ هەر ئەوان خەسارۆمەند
بوون ﴿٩٢﴾ ﴿فَتَوَلَّى عَنْهُمْ﴾ ئیتر (شوعەیب) ڕووی لێ وەرگێڕان ﴿وَقَالَ يَا قَوْمِ﴾ فەرمووی پێیان:
ئەی گەلەکەم ﴿لَقَدْ أَبْلَغْتُكُمْ رِسَالَاتِ رَبِّي﴾ سوێند بەخوا بەڕاستی من پەیامی پەروەردگارم بە
ئێوە گەیاند ﴿وَنَصَحْتُ لَكُمْ﴾ و ئامۆژگاریم کردن ﴿فَكَيْفَ آسَى عَلَى قَوْمٍ كَافِرِينَ﴾ جا چۆن
بۆ هۆزی بێ بڕواو کافر غەم و خەفەت بخۆم ﴿٩٣﴾ ﴿وَمَا أَرْسَلْنَا فِي قَرْيَةٍ مِنْ نَبِيٍّ﴾ ئێمە بۆ هەر گوندو
شارێك پێغەمبەرێکمان ڕەوانە کردبێت ﴿إِلَّا أَخَذْنَا أَهْلَهَا﴾ دانیشتوانیمان تووش کردووە ﴿بِالْبَأْسَاءِ
وَالضَّرَّاءِ﴾ بەنەبوونی و کەم دەرامەتی (بەزیان و نەخۆشی) ﴿لَعَلَّهُمْ يَضَّرَّعُونَ﴾ تا لە پەروەردگار
بپاڕێنەوە و پەشیمان ببنەوە ﴿٩٤﴾ ﴿ثُمَّ بَدَّلْنَا مَكَانَ السَّيِّئَةِ الْحَسَنَةَ﴾ لەدواییدا خراپە و ناخۆشیەکەمان
گۆڕی بەچاکە و خۆشی ﴿حَتَّى عَفَوْا﴾ هەتا زۆر بوون و گەشەیان کرد لەماڵ و سەروەتدا. ﴿وَقَالُوا﴾ وە
ووتیان: ﴿قَدْ مَسَّ آبَاءَنَا الضَّرَّاءُ وَالسَّرَّاءُ﴾ بێگومان باو و باپیرانمان تووشی زیان و ناخۆشی و نەخۆشی
بوون ﴿فَأَخَذْنَاهُمْ بَغْتَةً﴾ جا لەناکاودا سزامان گرتنی ﴿وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ﴾ لەکاتێکدا کە هەستیان
نەدەکرد ﴿٩٥﴾

وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ ٱلْقُرَىٰٓ ءَامَنُواْ وَٱتَّقَوْاْ لَفَتَحْنَا عَلَيْهِم بَرَكَٰتٍ
مِّنَ ٱلسَّمَآءِ وَٱلْأَرْضِ وَلَٰكِن كَذَّبُواْ فَأَخَذْنَٰهُم بِمَا كَانُواْ
يَكْسِبُونَ ﴿٩٦﴾ أَفَأَمِنَ أَهْلُ ٱلْقُرَىٰٓ أَن يَأْتِيَهُم بَأْسُنَا
بَيَٰتًا وَهُمْ نَآئِمُونَ ﴿٩٧﴾ أَوَأَمِنَ أَهْلُ ٱلْقُرَىٰٓ أَن يَأْتِيَهُم
بَأْسُنَا ضُحًى وَهُمْ يَلْعَبُونَ ﴿٩٨﴾ أَفَأَمِنُواْ مَكْرَ ٱللَّهِۚ
فَلَا يَأْمَنُ مَكْرَ ٱللَّهِ إِلَّا ٱلْقَوْمُ ٱلْخَٰسِرُونَ ﴿٩٩﴾ أَوَلَمْ يَهْدِ
لِلَّذِينَ يَرِثُونَ ٱلْأَرْضَ مِنۢ بَعْدِ أَهْلِهَآ أَن لَّوْ نَشَآءُ
أَصَبْنَٰهُم بِذُنُوبِهِمْۚ وَنَطْبَعُ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَسْمَعُونَ
﴿١٠٠﴾ تِلْكَ ٱلْقُرَىٰ نَقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ أَنۢبَآئِهَاۚ وَلَقَدْ جَآءَتْهُمْ
رُسُلُهُم بِٱلْبَيِّنَٰتِ فَمَا كَانُواْ لِيُؤْمِنُواْ بِمَا كَذَّبُواْ مِن
قَبْلُۚ كَذَٰلِكَ يَطْبَعُ ٱللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِ ٱلْكَٰفِرِينَ ﴿١٠١﴾ وَمَا وَجَدْنَا
لِأَكْثَرِهِم مِّنْ عَهْدٍۖ وَإِن وَجَدْنَآ أَكْثَرَهُمْ لَفَٰسِقِينَ ﴿١٠٢﴾
ثُمَّ بَعَثْنَا مِنۢ بَعْدِهِم مُّوسَىٰ بِـَٔايَٰتِنَآ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَإِيْهِۦ
فَظَلَمُواْ بِهَاۖ فَٱنظُرْ كَيْفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلْمُفْسِدِينَ ﴿١٠٣﴾
وَقَالَ مُوسَىٰ يَٰفِرْعَوْنُ إِنِّي رَسُولٌ مِّن رَّبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿١٠٤﴾

﴿وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْقُرَىٰٓ﴾ وە ئەگەر دانیشتوانی شار و گوندەکان﴿ءَامَنُواْ وَاتَّقَوْاْ﴾ باوەڕیان بهێنایە و خۆیان
بپاراستایە (لە قەدەغە کراوەکانی خوا) ﴿لَفَتَحْنَا عَلَيْهِم بَرَكَٰتٍ مِّنَ السَّمَآءِ وَالْأَرْضِ﴾ بەڕاستی دەرگای
بەرەکاتی ئاسمان و زەویمان بۆ دەکردنەوە ﴿وَلَٰكِن كَذَّبُواْ﴾ بەلام بڕوایان نەهێنا (بەپێغەمبەرەکەیان)
﴿فَأَخَذْنَٰهُم﴾ ئەمجا ئێمەش ئەوانمان گرت و سزامان دان ﴿بِمَا كَانُواْ يَكْسِبُونَ﴾ بەهۆی ئەو خراپانەوەی
دەیان کرد (٩٦) ﴿أَفَأَمِنَ أَهْلُ الْقُرَىٰٓ﴾ ئایا خەڵکی ئەو شار و گوندانە ترسیان نەبوو ﴿أَن يَأْتِيَهُم بَأْسُنَا
بَيَٰتًا﴾ لەوەی سزای ئێمەیان بۆبێت لە شەودا ﴿وَهُمْ نَآئِمُونَ﴾ کاتێك ئەوان خەوتوون (٩٧)
﴿أَوَأَمِنَ أَهْلُ الْقُرَىٰٓ﴾ وە ئایاخەڵکی ئەو شار و گوندانە ترسیان نەبوو ﴿أَن يَأْتِيَهُم بَأْسُنَا﴾ لەوەی
کەسزای ئێمەیان بۆ بێت ﴿ضُحًى وَهُمْ يَلْعَبُونَ﴾ لە چێشتەنگاودا لەکاتێکدا یاری و گاڵتە دەکەن
(٩٨) ﴿أَفَأَمِنُواْ مَكْرَ اللَّهِ﴾ جا ئایا لە پیلانی خوا نەترسان و بێ باك بوون ﴿فَلَا يَأْمَنُ مَكْرَ اللَّهِ﴾
دەی کەس لەپیلانی خوا دڵنیا نابێت ﴿إِلَّا الْقَوْمُ الْخَٰسِرُونَ﴾ جگە لەکەسانی زەرەرمەند نەبێت
(٩٩) ﴿أَوَلَمْ يَهْدِ لِلَّذِينَ يَرِثُونَ الْأَرْضَ﴾ ئایا ڕوون نەبۆتەوە بۆ ئەوانەی زەوییان بە میرات بۆ دەمێنێتەوە
﴿مِنۢ بَعْدِ أَهْلِهَآ﴾ دوای (تیا چوونی) خاوەنە پێشوەکانیان ﴿أَن لَّوْ نَشَآءُ﴾ ئەگەر بمانەوێت
﴿أَصَبْنَٰهُم بِذُنُوبِهِمْ﴾ بەهۆی گوناهەکانیانەوە دووچاری بەلایان دەکەین. ﴿وَنَطْبَعُ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ﴾ وە
مۆر دەنێین بەسەر دڵیان دا ﴿فَهُمْ لَا يَسْمَعُونَ﴾ ئیتر ئەوان (هیچ پەند وئامۆژگارییەك) نابیستن (١٠٠)
﴿تِلْكَ الْقُرَىٰ﴾ ئەو شار و گوندانانەی (کە وێرانمان کردن) ﴿نَقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ أَنۢبَآئِهَا﴾ هەندێك لە
هەواڵەکانی دەگێڕینەوە بۆت ﴿وَلَقَدْ جَآءَتْهُمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَٰتِ﴾ سوێند بەخوا بەڕاستی پێغەمبەرانیان
بۆهات بەبەڵگەو نیشانەی ڕوونەوە ﴿فَمَا كَانُواْ لِيُؤْمِنُواْ﴾ بەلام باوەڕیان نەهێنا ﴿بِمَا كَذَّبُواْ مِن قَبْلُ﴾
بەوەی کەلەپێش دا بەدرۆیان دەزانی ﴿كَذَٰلِكَ يَطْبَعُ اللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِ الْكَٰفِرِينَ﴾ ئا بەو جۆرە خوا مۆر دەنێت
بەسەر دڵی بێ باوەڕان دا (١٠١) ﴿وَمَا وَجَدْنَا لِأَكْثَرِهِم مِّنْ عَهْدٍ﴾ زۆربەی ئەوانمان نەدی خاوەنی هیچ
پەیمانێك بن ﴿وَإِن وَجَدْنَآ أَكْثَرَهُمْ لَفَٰسِقِينَ﴾ بەڕاستی زۆربەیانمان دی سەرپێچی کەر(و تاوانبار)
بوون (١٠٢) ﴿ثُمَّ بَعَثْنَا مِنۢ بَعْدِهِم مُّوسَىٰ﴾ پاشان دوای ئەوانەی (کەباسمان کردن) مووسامان نارد ﴿بِـَٔايَٰتِنَآ
إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَإِيْهِۦ﴾ بە بەڵگەو موعجیزەکانمانەوە بۆ لای فیرعەون و دارو دەستەکەی ﴿فَظَلَمُواْ
بِهَا﴾ بەلام ئەوان بەنیشانەکان (بێ بڕوا بوون) و ستەمیان کرد ﴿فَانظُرْ كَيْفَ كَانَ عَٰقِبَةُ الْمُفْسِدِينَ﴾
جا بڕوانە و سەرنج بدە کەسەرەنجامی لە فەرمان دەرچووان و خراپەکاران چۆن بوو (١٠٣)
﴿وَقَالَ مُوسَىٰ يَٰفِرْعَوْنُ﴾ مووسا فەرمووی : ئەی فیرعەون ﴿إِنِّي رَسُولٌ مِّن رَّبِّ الْعَٰلَمِينَ﴾ بەڕاستی من
پێغەمبەرێکم لەلایەن پەروەردگاری جیهانیانەوە (١٠٤)

حَقِيقٌ عَلَىٰٓ أَن لَّآ أَقُولَ عَلَى ٱللَّهِ إِلَّا ٱلْحَقَّۚ قَدْ جِئْتُكُم بِبَيِّنَةٍ
مِّن رَّبِّكُمْ فَأَرْسِلْ مَعِىَ بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ ﴿١٠٥﴾ قَالَ إِن كُنتَ
جِئْتَ بِـَٔايَةٍ فَأْتِ بِهَآ إِن كُنتَ مِنَ ٱلصَّٰدِقِينَ ﴿١٠٦﴾ فَأَلْقَىٰ
عَصَاهُ فَإِذَا هِىَ ثُعْبَانٌ مُّبِينٌ ﴿١٠٧﴾ وَنَزَعَ يَدَهُۥ فَإِذَا هِىَ بَيْضَآءُ
لِلنَّٰظِرِينَ ﴿١٠٨﴾ قَالَ ٱلْمَلَأُ مِن قَوْمِ فِرْعَوْنَ إِنَّ هَٰذَا لَسَٰحِرٌ
عَلِيمٌ ﴿١٠٩﴾ يُرِيدُ أَن يُخْرِجَكُم مِّنْ أَرْضِكُمْۖ فَمَاذَا تَأْمُرُونَ
﴿١١٠﴾ قَالُوٓا۟ أَرْجِهْ وَأَخَاهُ وَأَرْسِلْ فِى ٱلْمَدَآئِنِ حَٰشِرِينَ ﴿١١١﴾ يَأْتُوكَ
بِكُلِّ سَٰحِرٍ عَلِيمٍ ﴿١١٢﴾ وَجَآءَ ٱلسَّحَرَةُ فِرْعَوْنَ قَالُوٓا۟ إِنَّ
لَنَا لَأَجْرًا إِن كُنَّا نَحْنُ ٱلْغَٰلِبِينَ ﴿١١٣﴾ قَالَ نَعَمْ وَإِنَّكُمْ
لَمِنَ ٱلْمُقَرَّبِينَ ﴿١١٤﴾ قَالُوا۟ يَٰمُوسَىٰٓ إِمَّآ أَن تُلْقِىَ وَإِمَّآ أَن
نَّكُونَ نَحْنُ ٱلْمُلْقِينَ ﴿١١٥﴾ قَالَ أَلْقُوا۟ۖ فَلَمَّآ أَلْقَوْا۟ سَحَرُوٓا۟
أَعْيُنَ ٱلنَّاسِ وَٱسْتَرْهَبُوهُمْ وَجَآءُو بِسِحْرٍ عَظِيمٍ ﴿١١٦﴾
۞ وَأَوْحَيْنَآ إِلَىٰ مُوسَىٰٓ أَنْ أَلْقِ عَصَاكَۖ فَإِذَا هِىَ تَلْقَفُ مَا يَأْفِكُونَ
﴿١١٧﴾ فَوَقَعَ ٱلْحَقُّ وَبَطَلَ مَا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿١١٨﴾ فَغُلِبُوا۟
هُنَالِكَ وَٱنقَلَبُوا۟ صَٰغِرِينَ ﴿١١٩﴾ وَأُلْقِىَ ٱلسَّحَرَةُ سَٰجِدِينَ ﴿١٢٠﴾

ربع الحزب ١٧

﴿حَقِيقٌ عَلَىٰٓ أَن لَّآ أَقُولَ﴾ وا شیاوه و(سوورم) کە هیچ شتێك نەڵێم. ﴿عَلَى ٱللَّهِ إِلَّا ٱلۡحَقَّ﴾ بە ناوی خواوە جگە لە هەق و ڕاستی ﴿قَدۡ جِئۡتُكُم بِبَيِّنَةٖ مِّن رَّبِّكُمۡ﴾ بە ڕاستی لەلایەن پەروەردگارتانەوە بەڵگەی ڕوون و ئاشکرام بۆ هێناون. ﴿فَأَرۡسِلۡ مَعِيَ بَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ﴾ کەواتە بەنو ئیسرائیل لەگەڵ من بنێرە (بەرەڵایان کە، لە کۆیلەیی و چەوسانەوەت) ﴿١٠٥﴾ ﴿قَالَ﴾ (فیرعەون) ووتی: ﴿إِن كُنتَ جِئۡتَ بِـَٔايَةٖ فَأۡتِ بِهَآ﴾ ئەگەر بەڵگە و موعجیزە یەکت هێناوە (ئەی موسی) ئەوە نیشانی بدە ﴿إِن كُنتَ مِنَ ٱلصَّٰدِقِينَ﴾ ئەگەر تۆ لە ڕاست بێژانی ﴿١٠٦﴾ ﴿فَأَلۡقَىٰ عَصَاهُ﴾ ئەمجا مووسا گۆچانەکەی فڕێدا. ﴿فَإِذَا هِيَ ثُعۡبَانٞ مُّبِينٞ﴾ یەکسەر گۆچانەکە بوو بەمارێکی گەورەی ئاشکرا ﴿١٠٧﴾ ﴿وَنَزَعَ يَدَهُۥ﴾ دەستی (لە باخەڵ یەوە یان لە بن هەنگڵ یەوە) دەرهێنا ﴿فَإِذَا هِيَ بَيۡضَآءُ لِلنَّٰظِرِينَ﴾ لە پڕ ئەو (دەستە) سپی و پرشنگداربوو بۆ بینەران ﴿١٠٨﴾ ﴿قَالَ ٱلۡمَلَأُ مِن قَوۡمِ فِرۡعَوۡنَ﴾ هەندێك لە کاربەدەست ودەسەڵاتدارانی گەلەکەی فیرعەون ووتیان: ﴿إِنَّ هَٰذَا لَسَٰحِرٌ عَلِيمٞ﴾ بە ڕاستی ئەم (مووسایە) جادووگەرێکی زۆر زانە ﴿١٠٩﴾ ﴿يُرِيدُ أَن يُخۡرِجَكُم مِّنۡ أَرۡضِكُمۡۖ﴾ دەیەوێت لە خاك و وولاتی خۆتان دەرتان کات ﴿فَمَاذَا تَأۡمُرُونَ﴾ جا ئێوە فەرمان و ڕاتان چیە (لەم بارەیەوە) ﴿١١٠﴾ ﴿قَالُوٓاْ﴾ ئەوانیش ووتیان: ﴿أَرۡجِهۡ وَأَخَاهُ﴾ کاری (مووسا) وبراکەی دوا بخە ﴿وَأَرۡسِلۡ فِي ٱلۡمَدَآئِنِ حَٰشِرِينَ﴾ کەسانێکی کۆکەرەوە بنێرە بۆئەو شارانە(ی جادووگەری لێ یە) ﴿١١١﴾ ﴿يَأۡتُوكَ بِكُلِّ سَٰحِرٍ عَلِيمٖ﴾ هەموو جادووگەرێکی شارەزات بۆ دەهێنن ﴿١١٢﴾ ﴿وَجَآءَ ٱلسَّحَرَةُ فِرۡعَوۡنَ﴾ جادووگەران هاتن بۆ لای فیرعەون ﴿قَالُوٓاْ﴾ ووتیان: ﴿إِنَّ لَنَا لَأَجۡرًا﴾ بێگومان ئێمە پاداشت و خەڵاتی گەورەمان دەبێت ﴿إِن كُنَّا نَحۡنُ ٱلۡغَٰلِبِينَ﴾ ئەگەر ئێمە سەرکەوتین (بەسەر مووسا دا)؟ ﴿١١٣﴾ ﴿قَالَ نَعَمۡ﴾ (فیرعەون) ووتی: بەڵێ پاداشتی گەورەتان دەبێ: ﴿وَإِنَّكُمۡ لَمِنَ ٱلۡمُقَرَّبِينَ﴾ وبێگومان ئێوە لەنزیکانی (خۆم) دەبن ﴿١١٤﴾ ﴿قَالُواْ يَٰمُوسَىٰٓ﴾ (جادووگەرەکان) ووتیان ئەی مووسا ﴿إِمَّآ أَن تُلۡقِيَ﴾ یاتۆ (ئەوەی پێتە) فڕێ ی دە ﴿وَإِمَّآ أَن نَّكُونَ نَحۡنُ ٱلۡمُلۡقِينَ﴾ یان ئێمە دەیهاوێژین و فڕێی دەدەین ﴿١١٥﴾ ﴿قَالَ أَلۡقُواْۖ﴾ (مووسا) ووتی: ئێوە بیهاوێژن (ئەوەی پێتانە) ﴿فَلَمَّآ أَلۡقَوۡاْ﴾ ئەمجا کاتێ (ئەوەی پێیان بوو لە جادوو) فڕێ یان دا ﴿سَحَرُوٓاْ أَعۡيُنَ ٱلنَّاسِ﴾ چاوبەستیان لە خەڵك کرد ﴿وَٱسۡتَرۡهَبُوهُمۡ﴾ وترسێکی گەورەیان خستە دڵیانەوە ﴿وَجَآءُو بِسِحۡرٍ عَظِيمٖ﴾ وە جادوویەکی گەورەیان نواند ﴿١١٦﴾ ﴿وَأَوۡحَيۡنَآ إِلَىٰ مُوسَىٰٓ﴾ وەحیمان کرد بۆ مووسا ﴿أَنۡ أَلۡقِ عَصَاكَۖ﴾ کە گۆچانەکەت فڕێ بدە ﴿فَإِذَا هِيَ تَلۡقَفُ مَا يَأۡفِكُونَ﴾ ئیتر یەکسەر ئەو (گۆچانە بوو بەمارو) هەرچی جادووی درۆینەیان کردبوو هەڵی لووشی ﴿١١٧﴾ ﴿فَوَقَعَ ٱلۡحَقُّ﴾ ئیتر ڕاستی دەرکەوت و ڕوون بوویەوە ﴿وَبَطَلَ مَا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ﴾ ئەوانیش هەرچی (سیحر) یان کردبوو پووچەڵ بوویەوە ﴿١١٨﴾ ﴿فَغُلِبُواْ هُنَالِكَ﴾ هەر لەوێدا (فیرعەون و شوێنکەوتوانی) ژێر خران و دۆڕان ﴿وَٱنقَلَبُواْ صَٰغِرِينَ﴾ و بە ڕسوایی گەڕانەوە ﴿١١٩﴾ ﴿وَأُلۡقِيَ ٱلسَّحَرَةُ سَٰجِدِينَ﴾ وە جادووگەران هەموویان سووژدەیان برد (بۆ پەروەردگاریان) ﴿١٢٠﴾

قَالُوٓاْ ءَامَنَّا بِرَبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ١٢١ رَبِّ مُوسَىٰ وَهَٰرُونَ ١٢٢ قَالَ
فِرۡعَوۡنُ ءَامَنتُم بِهِۦ قَبۡلَ أَنۡ ءَاذَنَ لَكُمۡۖ إِنَّ هَٰذَا لَمَكۡرٞ
مَّكَرۡتُمُوهُ فِي ٱلۡمَدِينَةِ لِتُخۡرِجُواْ مِنۡهَآ أَهۡلَهَاۖ فَسَوۡفَ تَعۡلَمُونَ
١٢٣ لَأُقَطِّعَنَّ أَيۡدِيَكُمۡ وَأَرۡجُلَكُم مِّنۡ خِلَٰفٖ ثُمَّ لَأُصَلِّبَنَّكُمۡ
أَجۡمَعِينَ ١٢٤ قَالُوٓاْ إِنَّآ إِلَىٰ رَبِّنَا مُنقَلِبُونَ ١٢٥ وَمَا تَنقِمُ مِنَّآ
إِلَّآ أَنۡ ءَامَنَّا بِـَٔايَٰتِ رَبِّنَا لَمَّا جَآءَتۡنَاۚ رَبَّنَآ أَفۡرِغۡ عَلَيۡنَا صَبۡرٗا
وَتَوَفَّنَا مُسۡلِمِينَ ١٢٦ وَقَالَ ٱلۡمَلَأُ مِن قَوۡمِ فِرۡعَوۡنَ أَتَذَرُ مُوسَىٰ
وَقَوۡمَهُۥ لِيُفۡسِدُواْ فِي ٱلۡأَرۡضِ وَيَذَرَكَ وَءَالِهَتَكَۚ قَالَ سَنُقَتِّلُ
أَبۡنَآءَهُمۡ وَنَسۡتَحۡيِۦ نِسَآءَهُمۡ وَإِنَّا فَوۡقَهُمۡ قَٰهِرُونَ ١٢٧
قَالَ مُوسَىٰ لِقَوۡمِهِ ٱسۡتَعِينُواْ بِٱللَّهِ وَٱصۡبِرُوٓاْۖ إِنَّ ٱلۡأَرۡضَ
لِلَّهِ يُورِثُهَا مَن يَشَآءُ مِنۡ عِبَادِهِۦۖ وَٱلۡعَٰقِبَةُ لِلۡمُتَّقِينَ ١٢٨
قَالُوٓاْ أُوذِينَا مِن قَبۡلِ أَن تَأۡتِيَنَا وَمِنۢ بَعۡدِ مَا جِئۡتَنَاۚ قَالَ
عَسَىٰ رَبُّكُمۡ أَن يُهۡلِكَ عَدُوَّكُمۡ وَيَسۡتَخۡلِفَكُمۡ فِي ٱلۡأَرۡضِ
فَيَنظُرَ كَيۡفَ تَعۡمَلُونَ ١٢٩ وَلَقَدۡ أَخَذۡنَآ ءَالَ فِرۡعَوۡنَ
بِٱلسِّنِينَ وَنَقۡصٖ مِّنَ ٱلثَّمَرَٰتِ لَعَلَّهُمۡ يَذَّكَّرُونَ ١٣٠

﴿قَالُوٓاْ﴾ (ساحیرەکان) ووتیان: ﴿ءَامَنَّا بِرَبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ﴾ ئێمە بڕوامان هێنا بەپەروەردگاری جیهانیان
﴿١٢١﴾ ﴿رَبِّ مُوسَىٰ وَهَٰرُونَ﴾ کە پەروەردگاری مووسا و هاروونە ﴿١٢٢﴾ ﴿قَالَ فِرۡعَوۡنُ﴾ فیرعەون ووتی:
﴿ءَامَنتُم بِهِۦ قَبۡلَ أَنۡ ءَاذَنَ لَكُمۡۖ﴾ پێش ئەوەی ئیزنتان بدەم باوەڕتان پێ هێنا! ﴿إِنَّ هَٰذَا﴾ بەڕاستی
ئەمە ﴿لَمَكۡرٞ مَّكَرۡتُمُوهُ فِي ٱلۡمَدِينَةِ﴾ فێڵ و پیلانێکە (ئێوەو مووسا) نەخشەتان بۆ کێشاوە لەم شارەدا.
﴿لِتُخۡرِجُواْ مِنۡهَآ أَهۡلَهَاۖ﴾ تا دانیشتوانەکەی لێ دەربکەن. ﴿فَسَوۡفَ تَعۡلَمُونَ﴾ جا لە دواییدا دەزانن (چیتان لێ
دەکەم) ﴿١٢٣﴾ ﴿لَأُقَطِّعَنَّ أَيۡدِيَكُمۡ وَأَرۡجُلَكُم﴾ سوێند بێت دەست و قاچتان ببڕم ﴿مِّنۡ خِلَٰفٖ﴾ بەپێچەوانەوە
(چەپ و ڕاست) ﴿ثُمَّ لَأُصَلِّبَنَّكُمۡ أَجۡمَعِينَ﴾ ئەمجا سوێند بێ گشتان هەڵدەواسم ﴿١٢٤﴾ ﴿قَالُوٓاْ﴾ ووتیان:
(بەفیرعەون) ﴿إِنَّآ إِلَىٰ رَبِّنَا مُنقَلِبُونَ﴾ ئێمە دڵنیاین کە بۆ لای پەروەردگارمان دەگەڕێینەوە ﴿١٢٥﴾
﴿وَمَا تَنقِمُ مِنَّآ﴾ تۆ هیچ ڕەخنەیەکت لەئێمە نی یە ﴿إِلَّآ أَنۡ ءَامَنَّا بِـَٔايَٰتِ رَبِّنَا﴾ جگە لەوەی کە ئێمە باوەڕمان
بەبەڵگە و نیشانەکانی پەروەردگارمان هێناوە ﴿لَمَّا جَآءَتۡنَاۚ﴾ کاتێ بۆ مان هات ﴿رَبَّنَآ أَفۡرِغۡ عَلَيۡنَا صَبۡرٗا﴾
ئەی پەروەردگارمان ئارامیمان بەسەردا بڕێژە ﴿وَتَوَفَّنَا مُسۡلِمِينَ﴾ و بە موسوڵمانیەتی بمان مرێنە ﴿١٢٦﴾
﴿وَقَالَ ٱلۡمَلَأُ مِن قَوۡمِ فِرۡعَوۡنَ﴾ هەندێك لە دەسەڵاتداران و کاربەدەستانی گەلی فیرعەون ووتیان ﴿أَتَذَرُ مُوسَىٰ
وَقَوۡمَهُۥ﴾ ئایا وازلەمووساو هۆزەکەی دەهێنی ﴿لِيُفۡسِدُواْ فِي ٱلۡأَرۡضِ﴾ بۆ ئەوەی لەووڵاتدا (خاکی میسردا)
خراپەکاری بکەن ﴿وَيَذَرَكَ وَءَالِهَتَكَۚ﴾ و دەست لەخۆت و پەرستراوەکانت هەڵبگرن ﴿قَالَ﴾ (فیرعەون)
ووتی: ﴿سَنُقَتِّلُ أَبۡنَآءَهُمۡ﴾ لەمەودوا کوڕەکانیان دەکوژین ﴿وَنَسۡتَحۡيِۦ نِسَآءَهُمۡ﴾ و ئافرەتانیان دەهێڵینەوە
بەزیندوویی (بۆ خزمەت کردن). ﴿وَإِنَّا فَوۡقَهُمۡ قَٰهِرُونَ﴾ وە بێگومان ئێمە دەسەڵاتدارین بەسەریاندا ﴿١٢٧﴾
﴿قَالَ مُوسَىٰ لِقَوۡمِهِ﴾ مووسا بەگەلەکەی ووت ﴿ٱسۡتَعِينُواْ بِٱللَّهِ وَٱصۡبِرُوٓاْۖ﴾ داوای یارمەتی لە خوا بکەن و
خۆ ڕاگر بن. ﴿إِنَّ ٱلۡأَرۡضَ لِلَّهِ﴾ بێگومان هەموو زەوی موڵکی خوایە. ﴿يُورِثُهَا مَن يَشَآءُ مِنۡ عِبَادِهِۦۖ﴾
دەیدا بەهەرکەس لەبەندە (شیاوە)کانی کەخۆی بیەوێت ﴿وَٱلۡعَٰقِبَةُ لِلۡمُتَّقِينَ﴾ و سەرئەنجامی
چاك بۆ خواناسانە ﴿١٢٨﴾ ﴿قَالُوٓاْ﴾ (گەلەکەی) ووتیان: ﴿أُوذِينَا مِن قَبۡلِ أَن تَأۡتِيَنَا﴾ پێش هاتنی تۆ بۆ
ناومان ئازار دراین ﴿وَمِنۢ بَعۡدِ مَا جِئۡتَنَاۚ﴾ هەروەها پاش هاتنی تۆ بۆ ناومان (بەپێغەمبەرایەتی)
﴿قَالَ﴾ (مووسا) فەرمووی: ﴿عَسَىٰ رَبُّكُمۡ أَن يُهۡلِكَ عَدُوَّكُمۡ﴾ بەڵکو پەروەردگارتان دوژمنەکەتان
لەناو بەرێت ﴿وَيَسۡتَخۡلِفَكُمۡ فِي ٱلۡأَرۡضِ﴾ و ئێوە بکات بەجێنشین(ی دوژمنەکانتان) لەسەر زەوی
﴿فَيَنظُرَ كَيۡفَ تَعۡمَلُونَ﴾ جا تەماشا دەکات ئێوە چۆن کار دەکەن ﴿١٢٩﴾ ﴿وَلَقَدۡ أَخَذۡنَآ ءَالَ فِرۡعَوۡنَ﴾
سوێند بەخوا بەڕاستی ئێمە داروودەستەی فیرعەونمان سزادا ﴿بِٱلسِّنِينَ﴾ بە ووشکە ساڵی وقات
وقڕی ﴿وَنَقۡصٖ مِّنَ ٱلثَّمَرَٰتِ﴾ و کەم بوونەوەی بەرو بوومی میوە و کشتوکاڵەکانیان ﴿لَعَلَّهُمۡ
يَذَّكَّرُونَ﴾ بۆ ئەوەی بیر بکەنەوەو (پەند وەربگرن) ﴿١٣٠﴾

فَإِذَا جَآءَتۡهُمُ ٱلۡحَسَنَةُ قَالُواْ لَنَا هَٰذِهِۦۖ وَإِن تُصِبۡهُمۡ سَيِّئَةٞ
يَطَّيَّرُواْ بِمُوسَىٰ وَمَن مَّعَهُۥٓۗ أَلَآ إِنَّمَا طَٰٓئِرُهُمۡ عِندَ ٱللَّهِ
وَلَٰكِنَّ أَكۡثَرَهُمۡ لَا يَعۡلَمُونَ ١٣١ وَقَالُواْ مَهۡمَا تَأۡتِنَا بِهِۦ
مِنۡ ءَايَةٖ لِّتَسۡحَرَنَا بِهَا فَمَا نَحۡنُ لَكَ بِمُؤۡمِنِينَ ١٣٢ فَأَرۡسَلۡنَا
عَلَيۡهِمُ ٱلطُّوفَانَ وَٱلۡجَرَادَ وَٱلۡقُمَّلَ وَٱلضَّفَادِعَ وَٱلدَّمَ
ءَايَٰتٖ مُّفَصَّلَٰتٖ فَٱسۡتَكۡبَرُواْ وَكَانُواْ قَوۡمٗا مُّجۡرِمِينَ
١٣٣ وَلَمَّا وَقَعَ عَلَيۡهِمُ ٱلرِّجۡزُ قَالُواْ يَٰمُوسَى ٱدۡعُ لَنَا رَبَّكَ بِمَا
عَهِدَ عِندَكَۖ لَئِن كَشَفۡتَ عَنَّا ٱلرِّجۡزَ لَنُؤۡمِنَنَّ لَكَ
وَلَنُرۡسِلَنَّ مَعَكَ بَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ ١٣٤ فَلَمَّا كَشَفۡنَا عَنۡهُمُ
ٱلرِّجۡزَ إِلَىٰٓ أَجَلٍ هُم بَٰلِغُوهُ إِذَا هُمۡ يَنكُثُونَ ١٣٥ فَٱنتَقَمۡنَا
مِنۡهُمۡ فَأَغۡرَقۡنَٰهُمۡ فِي ٱلۡيَمِّ بِأَنَّهُمۡ كَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِنَا وَكَانُواْ عَنۡهَا
غَٰفِلِينَ ١٣٦ وَأَوۡرَثۡنَا ٱلۡقَوۡمَ ٱلَّذِينَ كَانُواْ يُسۡتَضۡعَفُونَ
مَشَٰرِقَ ٱلۡأَرۡضِ وَمَغَٰرِبَهَا ٱلَّتِي بَٰرَكۡنَا فِيهَاۖ وَتَمَّتۡ كَلِمَتُ
رَبِّكَ ٱلۡحُسۡنَىٰ عَلَىٰ بَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ بِمَا صَبَرُواْۖ وَدَمَّرۡنَا
مَا كَانَ يَصۡنَعُ فِرۡعَوۡنُ وَقَوۡمُهُۥ وَمَا كَانُواْ يَعۡرِشُونَ ١٣٧

﴿فَإِذَا جَآءَتۡهُمُ ٱلۡحَسَنَةُ﴾ جا کاتێ چاکەیان بۆ بهاتایە(لە سەروەت و بەروبووم) ﴿قَالُواْ لَنَا هَٰذِهِۦ﴾ دەیان
ووت: ئەمە هەر هی ئێمەیە (شایستەی ئێمەیە) ﴿وَإِن تُصِبۡهُمۡ سَيِّئَةٞ﴾ بەڵام کاتێ تووشی بەڵاو خراپە
بوونایە ﴿يَطَّيَّرُواْ بِمُوسَىٰ وَمَن مَّعَهُۥٓ﴾ (دەیان ووت) بەهۆی شوومی مووسا و شوێن کەوتووانیەوەیە
﴿أَلَآ إِنَّمَا طَٰٓئِرُهُمۡ عِندَ ٱللَّهِ﴾ بێداربن بێگومان ئەو (ناخۆشیانە)ی بەلایانەوە شووم و خراپە لەلایەن
خواوەیە(نەك مووسا و ئیمانداران) ﴿وَلَٰكِنَّ أَكۡثَرَهُمۡ لَا يَعۡلَمُونَ﴾ بەڵام زۆربەیان بێ ئاگان
ونازانن ﴿١٣١﴾ ﴿وَقَالُواْ﴾ دەیان ووت (بە مووسا) ﴿مَهۡمَا تَأۡتِنَا بِهِۦ مِنۡ ءَايَةٖ﴾ هەر موعجیزەیەکمان بۆ
بهێنی ﴿لِّتَسۡحَرَنَا بِهَا﴾ بۆ ئەوەی جادوومان لێ بکەی پێ ی ﴿فَمَا نَحۡنُ لَكَ بِمُؤۡمِنِينَ﴾ ئەوە ئێمە باوەڕت
پێ ناهێنین ﴿١٣٢﴾ ﴿فَأَرۡسَلۡنَا عَلَيۡهِمُ﴾ ئەوسا ئێمەش ناردمانە سەریان ﴿ٱلطُّوفَانَ﴾ لافاو ﴿وَٱلۡجَرَادَ﴾
وکوللە ﴿وَٱلۡقُمَّلَ﴾ وئەسپێ ﴿وَٱلضَّفَادِعَ﴾ جۆرەها بۆق ﴿وَٱلدَّمَ﴾ و خوێن ﴿ءَايَٰتٖ مُّفَصَّلَٰتٖ﴾
کەچەند بەڵگەو موعجیزەیەکی ڕوون بوون ﴿فَٱسۡتَكۡبَرُواْ﴾ کەچی خۆیان بە گەورە زانی (لەوەی
کە بڕوا بهێنن) ﴿وَكَانُواْ قَوۡمٗا مُّجۡرِمِينَ﴾ بێگومان ئەوانە گەلێکی تاوانبار بوون ﴿١٣٣﴾ ﴿وَلَمَّا وَقَعَ عَلَيۡهِمُ
ٱلرِّجۡزُ﴾ کاتێکیش ئەو سزاو بەڵایان بەسەردا هات ﴿قَالُواْ﴾ ووتیان: ﴿يَٰمُوسَى ٱدۡعُ لَنَا رَبَّكَ﴾ ئەی
مووسا لە پەروەردگارت بپاڕێرەوە بۆمان ﴿بِمَا عَهِدَ عِندَكَ﴾ وەك بەڵێنی بەتۆ داوە ﴿لَئِن كَشَفۡتَ عَنَّا
ٱلرِّجۡزَ﴾ سوێندبێ گەر ئەم بەڵاو سزایەمان لەسەر لابەری ﴿لَنُؤۡمِنَنَّ لَكَ﴾ بێگومان باوەڕت پێ
دێنین ﴿وَلَنُرۡسِلَنَّ مَعَكَ بَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ﴾ و بەنو ئیسرائیلت لەگەڵدا دەنێرین ﴿١٣٤﴾ ﴿فَلَمَّا كَشَفۡنَا عَنۡهُمُ
ٱلرِّجۡزَ﴾ بەڵام کاتێك سزاکەمان لەسەریان لابرد ﴿إِلَىٰٓ أَجَلٍ هُم بَٰلِغُوهُ﴾ تاگەیشتنە ماوەی دیاری
کراو (بۆ تیاچوونیان) ﴿إِذَا هُمۡ يَنكُثُونَ﴾ دەست بەجێ پەیمانەکەیان هەڵوەشاندەوە ﴿١٣٥﴾ ﴿فَٱنتَقَمۡنَا
مِنۡهُمۡ﴾ جا تۆڵەمان لێ سەندن ﴿فَأَغۡرَقۡنَٰهُمۡ فِي ٱلۡيَمِّ﴾ وە لە دەریادا خنکاندمانن ﴿بِأَنَّهُمۡ كَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِنَا﴾
لەبەر ئەوەی ئەوان باوەڕیان بە نیشانەکانی ئێمە نەبوو ﴿وَكَانُواْ عَنۡهَا غَٰفِلِينَ﴾ وهەمیشە لێ یان
بێ ئاگا بوون ﴿١٣٦﴾ ﴿وَأَوۡرَثۡنَا ٱلۡقَوۡمَ ٱلَّذِينَ﴾ ئیتر (لەجێگای گەلی فیرعەون) ئەو گەلەمان نیشتەجێ کرد
﴿كَانُواْ يُسۡتَضۡعَفُونَ مَشَٰرِقَ ٱلۡأَرۡضِ وَمَغَٰرِبَهَا﴾ کە هەمیشە دەچەوسێنرانەوە لەڕۆژهەڵات و ڕۆژئاوای
ئەو وولاتەدا ﴿ٱلَّتِي بَٰرَكۡنَا فِيهَاۖ﴾ کەپیت و بەرەکەتمان تێ خست بوو ﴿وَتَمَّتۡ كَلِمَتُ رَبِّكَ ٱلۡحُسۡنَىٰ﴾
و بەڵێنی هەرەجوانی پەروەردگارت بەتەواوی هاتەدی ﴿عَلَىٰ بَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ﴾ بۆ نەوی ئیسرائیل
﴿بِمَا صَبَرُواْۖ﴾ بەهۆی ئارامگری یانەوە (لەسەر نارەحەتی یەکان) ﴿وَدَمَّرۡنَا﴾ وە ڕووخاندمان
وتێکمان دا ﴿مَا كَانَ يَصۡنَعُ فِرۡعَوۡنُ وَقَوۡمُهُۥ﴾ ئەو کۆشك و تەلارانەی فیرعەون و گەلەکەی دروستیان
کردبوو ﴿وَمَا كَانُواْ يَعۡرِشُونَ﴾ هەروەها ئەو (مێوە و ڕەز وباخانەی) کە کەپریان بۆ کرد بوو ﴿١٣٧﴾

وَجَٰوَزْنَا بِبَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ ٱلْبَحْرَ فَأَتَوْا۟ عَلَىٰ قَوْمٍ يَعْكُفُونَ
عَلَىٰٓ أَصْنَامٍ لَّهُمْ ۚ قَالُوا۟ يَٰمُوسَى ٱجْعَل لَّنَآ إِلَٰهًا كَمَا
لَهُمْ ءَالِهَةٌ ۚ قَالَ إِنَّكُمْ قَوْمٌ تَجْهَلُونَ ﴿١٣٨﴾ إِنَّ هَٰٓؤُلَآءِ مُتَبَّرٌ
مَّا هُمْ فِيهِ وَبَٰطِلٌ مَّا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿١٣٩﴾ قَالَ أَغَيْرَ ٱللَّهِ
أَبْغِيكُمْ إِلَٰهًا وَهُوَ فَضَّلَكُمْ عَلَى ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿١٤٠﴾ وَإِذْ أَنجَيْنَٰكُم
مِّنْ ءَالِ فِرْعَوْنَ يَسُومُونَكُمْ سُوٓءَ ٱلْعَذَابِ ۖ يُقَتِّلُونَ
أَبْنَآءَكُمْ وَيَسْتَحْيُونَ نِسَآءَكُمْ ۚ وَفِى ذَٰلِكُم بَلَآءٌ
مِّن رَّبِّكُمْ عَظِيمٌ ﴿١٤١﴾ ۞ وَوَٰعَدْنَا مُوسَىٰ ثَلَٰثِينَ لَيْلَةً
وَأَتْمَمْنَٰهَا بِعَشْرٍ فَتَمَّ مِيقَٰتُ رَبِّهِۦٓ أَرْبَعِينَ لَيْلَةً ۚ وَقَالَ
مُوسَىٰ لِأَخِيهِ هَٰرُونَ ٱخْلُفْنِى فِى قَوْمِى وَأَصْلِحْ وَلَا تَتَّبِعْ
سَبِيلَ ٱلْمُفْسِدِينَ ﴿١٤٢﴾ وَلَمَّا جَآءَ مُوسَىٰ لِمِيقَٰتِنَا وَكَلَّمَهُۥ
رَبُّهُۥ قَالَ رَبِّ أَرِنِىٓ أَنظُرْ إِلَيْكَ ۚ قَالَ لَن تَرَىٰنِى وَلَٰكِنِ
ٱنظُرْ إِلَى ٱلْجَبَلِ فَإِنِ ٱسْتَقَرَّ مَكَانَهُۥ فَسَوْفَ تَرَىٰنِى ۚ فَلَمَّا
تَجَلَّىٰ رَبُّهُۥ لِلْجَبَلِ جَعَلَهُۥ دَكًّا وَخَرَّ مُوسَىٰ صَعِقًا ۚ فَلَمَّآ
أَفَاقَ قَالَ سُبْحَٰنَكَ تُبْتُ إِلَيْكَ وَأَنَا۠ أَوَّلُ ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿١٤٣﴾

نصف الحزب ١٧

﴿وَجَٰوَزۡنَا بِبَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ ٱلۡبَحۡرَ﴾ ئەمجا نەوەی ئیسرائیلمان لەو دەریا پەڕاندەوە(فیرعەون و گەلەکەیمان تێدا خنکاند) ﴿فَأَتَوۡاْ عَلَىٰ قَوۡمٖ﴾ ئەمجا تووشی خەڵکانێك بوون ﴿يَعۡكُفُونَ عَلَىٰٓ أَصۡنَامٖ لَّهُمۡۚ﴾ بەردەوام خەریکی پەرستنی بتەکانیان بوون ﴿قَالُواْ يَٰمُوسَى﴾ (جوولەکەکانیش) ووتیان: ئەی مووسا ﴿ٱجۡعَل لَّنَآ إِلَٰهٗا كَمَا لَهُمۡ ءَالِهَةٞۚ﴾ هەروەك ئەو پەرستراوانەی ئەوان تۆیش پەرستراوێکمان بۆ دابنێ ﴿قَالَ﴾ مووسا فەرمووی: ﴿إِنَّكُمۡ قَوۡمٞ تَجۡهَلُونَ﴾ بەڕاستی ئێوە هۆزێکی نەفامن ﴿١٣٨﴾ ﴿إِنَّ هَٰٓؤُلَآءِ﴾ بێگومان ئەوانە ﴿مُتَبَّرٞ مَّا هُمۡ فِيهِ﴾ ئەو (بت پەرستی یەی) ئەوانی لەسەرە لە ناودەچێ ﴿وَبَٰطِلٞ مَّا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ﴾ وە هەرچی دەکەن بەتاڵ و هەڵوەشاوەیە ﴿١٣٩﴾ ﴿قَالَ﴾ (مووسا) فەرمووی: ﴿أَغَيۡرَ ٱللَّهِ أَبۡغِيكُمۡ إِلَٰهٗا﴾ ئایا جگە لە خوا داوای پەرستراوێکی ترتان بۆ بکەم ؟ ﴿وَهُوَ فَضَّلَكُمۡ عَلَى ٱلۡعَٰلَمِينَ﴾ کە(ئەو خوایە) ڕێزی داوون بەسەر جیهانیاندا ﴿١٤٠﴾ ﴿وَإِذۡ أَنجَيۡنَٰكُم مِّنۡ ءَالِ فِرۡعَوۡنَ﴾ وە (بیربکەنەوە) لەو وەختەی ڕزگارمان کردن لە دەست و پەیوەندەکەی فیرعەون ﴿يَسُومُونَكُمۡ سُوٓءَ ٱلۡعَذَابِ﴾ کە ئەشکەنجە و ئازاری سەختیان دەدان ﴿يُقَتِّلُونَ أَبۡنَآءَكُمۡ﴾ کوڕانی ئێوەیان دەکوشت ﴿وَيَسۡتَحۡيُونَ نِسَآءَكُمۡۚ﴾ و ئافرەتانی ئێوەیان دەهێشتەوە (بۆ خزمەتی خۆیان) ﴿وَفِي ذَٰلِكُم بَلَآءٞ مِّن رَّبِّكُمۡ عَظِيمٞ﴾ وە لەو (ئازاردانە)تاندا تاقی کردنەوەیەکی گەورە بوو لەلایەن پەروەردگارتانەوە ﴿١٤١﴾
﴿وَوَٰعَدۡنَا مُوسَىٰ﴾ وە بەڵێنمان بە مووسا دا ﴿ثَلَٰثِينَ لَيۡلَةٗ﴾ سی شەو ﴿وَأَتۡمَمۡنَٰهَا بِعَشۡرٖ﴾ بەدە شەوی تر ماوەکەمان تەواوکرد ﴿فَتَمَّ مِيقَٰتُ رَبِّهِۦٓ أَرۡبَعِينَ لَيۡلَةٗۚ﴾ ئەوسا وەختی دیداری پەروەردگاری بوو بە چل شەوی تەواو ﴿وَقَالَ مُوسَىٰ لِأَخِيهِ هَٰرُونَ﴾ مووسا بە هاروونی برای ووت ﴿ٱخۡلُفۡنِي فِي قَوۡمِي﴾ تۆ لە ناو گەلەکەمدا جێنشینم بە ﴿وَأَصۡلِحۡ﴾ و کاری چاك بکە ﴿وَلَا تَتَّبِعۡ سَبِيلَ ٱلۡمُفۡسِدِينَ﴾ و شوێنی ڕێبازی خراپەکاران مەکەوە ﴿١٤٢﴾ ﴿وَلَمَّا جَآءَ مُوسَىٰ لِمِيقَٰتِنَا﴾ جا کاتێ مووسا هات بۆ کات و شوێنی دیاری کراومان(بۆ گفتوگۆ کردن لەگەڵمان) ﴿وَكَلَّمَهُۥ رَبُّهُۥ﴾ و پەروەردگار ووتوێژی لەگەڵدا کرد ﴿قَالَ رَبِّ﴾ ووتی: ئەی پەروەردگارم ﴿أَرِنِيٓ أَنظُرۡ إِلَيۡكَۚ﴾ خۆتم نیشان بدە تا بت بینم ﴿قَالَ لَن تَرَىٰنِي﴾ (پەروەردگار) فەرمووی: تۆ (لە دونیادا) من نابینی ﴿وَلَٰكِنِ ٱنظُرۡ إِلَى ٱلۡجَبَلِ﴾ بەڵام سەیری (لای) شاخەکە بکە ﴿فَإِنِ ٱسۡتَقَرَّ مَكَانَهُۥ﴾ جا ئەگەر ئەو شاخە لە شوێنی خۆی دا نەجولا ﴿فَسَوۡفَ تَرَىٰنِيۚ﴾ ئەوە دوای کەمێك تۆش دەمبینی ﴿فَلَمَّا تَجَلَّىٰ رَبُّهُۥ لِلۡجَبَلِ﴾ جا کاتێك پەروەردگاری خۆی دەرخست بۆ شاخەکە ﴿جَعَلَهُۥ دَكّٗا﴾ شاخەکەی وورد و هان کرد(و لەگەڵ زەویدا تەختی کرد) ﴿وَخَرَّ مُوسَىٰ صَعِقٗاۚ﴾ و مووساش بەبێ هۆشی کەوت بەڕوودا ﴿فَلَمَّآ أَفَاقَ﴾ جا وەختێ هۆشی بەخۆیدا هاتەوە (چاك بوویەوە) ﴿قَالَ سُبۡحَٰنَكَ﴾ فەرمووی: پاکی و بێ گەردی بۆ تۆ (ئەی پەروەردگار) ﴿تُبۡتُ إِلَيۡكَ﴾ بە پەشیمانی گەڕامەوە بۆ لات ﴿وَأَنَا۠ أَوَّلُ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ﴾ وە من یەکەمی بڕوا دارنم ﴿١٤٣﴾

قَالَ يَٰمُوسَىٰٓ إِنِّي ٱصۡطَفَيۡتُكَ عَلَى ٱلنَّاسِ بِرِسَٰلَٰتِي وَبِكَلَٰمِي
فَخُذۡ مَآ ءَاتَيۡتُكَ وَكُن مِّنَ ٱلشَّٰكِرِينَ ﴿١٤٤﴾ وَكَتَبۡنَا
لَهُۥ فِي ٱلۡأَلۡوَاحِ مِن كُلِّ شَيۡءٖ مَّوۡعِظَةٗ وَتَفۡصِيلٗا لِّكُلِّ
شَيۡءٖ فَخُذۡهَا بِقُوَّةٖ وَأۡمُرۡ قَوۡمَكَ يَأۡخُذُواْ بِأَحۡسَنِهَاۚ سَأُوْرِيكُمۡ
دَارَ ٱلۡفَٰسِقِينَ ﴿١٤٥﴾ سَأَصۡرِفُ عَنۡ ءَايَٰتِيَ ٱلَّذِينَ يَتَكَبَّرُونَ
فِي ٱلۡأَرۡضِ بِغَيۡرِ ٱلۡحَقِّ وَإِن يَرَوۡاْ كُلَّ ءَايَةٖ لَّا يُؤۡمِنُواْ بِهَا
وَإِن يَرَوۡاْ سَبِيلَ ٱلرُّشۡدِ لَا يَتَّخِذُوهُ سَبِيلٗا وَإِن يَرَوۡاْ سَبِيلَ
ٱلۡغَيِّ يَتَّخِذُوهُ سَبِيلٗاۚ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمۡ كَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِنَا
وَكَانُواْ عَنۡهَا غَٰفِلِينَ ﴿١٤٦﴾ وَٱلَّذِينَ كَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِنَا
وَلِقَآءِ ٱلۡأٓخِرَةِ حَبِطَتۡ أَعۡمَٰلُهُمۡۚ هَلۡ يُجۡزَوۡنَ إِلَّا مَا كَانُواْ
يَعۡمَلُونَ ﴿١٤٧﴾ وَٱتَّخَذَ قَوۡمُ مُوسَىٰ مِنۢ بَعۡدِهِۦ مِنۡ حُلِيِّهِمۡ
عِجۡلٗا جَسَدٗا لَّهُۥ خُوَارٌۚ أَلَمۡ يَرَوۡاْ أَنَّهُۥ لَا يُكَلِّمُهُمۡ
وَلَا يَهۡدِيهِمۡ سَبِيلًاۘ ٱتَّخَذُوهُ وَكَانُواْ ظَٰلِمِينَ ﴿١٤٨﴾
وَلَمَّا سُقِطَ فِيٓ أَيۡدِيهِمۡ وَرَأَوۡاْ أَنَّهُمۡ قَدۡ ضَلُّواْ قَالُواْ لَئِن
لَّمۡ يَرۡحَمۡنَا رَبُّنَا وَيَغۡفِرۡ لَنَا لَنَكُونَنَّ مِنَ ٱلۡخَٰسِرِينَ ﴿١٤٩﴾

﴿قَالَ﴾ (پەروەردگار) فەرمووی: ﴿يَٰمُوسَىٰٓ﴾ ئەی مووسا ﴿إِنِّي ٱصۡطَفَيۡتُكَ عَلَى ٱلنَّاسِ﴾ بێگومان من تۆم هەڵبـژاردوە بەسـەر هە موو خەڵكـی دا ﴿بِرِسَٰلَٰتِي﴾ بەپەیامەكانم ﴿وَبِكَلَٰمِي﴾ و قسـەكردنم (لەگەڵت ڕاسـتەوخۆ) ﴿فَخُذۡ مَآ ءَاتَيۡتُكَ﴾ كەواتـە ئـەوەی پێـم بەخشـیوی تونـد دەسـتی پێـوە بگـرە ﴿وَكُن مِّنَ ٱلشَّٰكِرِينَ﴾ وە لە سـوپاس گوزاران بە (١٤٤) ﴿وَكَتَبۡنَا لَهُۥ فِي ٱلۡأَلۡوَاحِ﴾ و لەو پارچە تەختانەدا بۆمان نووسـی ﴿مِن كُلِّ شَيۡءٖ﴾ لە هەموو جۆرە باسێك ﴿مَّوۡعِظَةٗ وَتَفۡصِيلٗا لِّكُلِّ شَيۡءٖ﴾ پەند و ئامۆژگاری و باسـی هەموو شـتێك بەڕوونی (كە پێویسـتیان پێ ی بێت) ﴿فَخُذۡهَا بِقُوَّةٖ﴾ كەواتە (مووسا) بەتوندی بیانگرە و ئاگاداریان بە ﴿وَأۡمُرۡ قَوۡمَكَ﴾ وە فەرمان بە گەلەكەت بكە ﴿يَأۡخُذُواْ بِأَحۡسَنِهَاۚ﴾ تا دەسـت بگرن و ڕەفتـار بكـەن بـە جوانتـر و چاكترینیـان ﴿سَأُوْرِيكُمۡ دَارَ ٱلۡفَٰسِقِينَ﴾ بەزوویی جێ و شـوێن لەسـنوور دەرچووانتـان نیشـان دەدەم (١٤٥) ﴿سَأَصۡرِفُ عَنۡ ءَايَٰتِيَ﴾ لایـان ئـەدەم لـە بەڵگـە و نیشـانە و ئایەتەكانـم ﴿ٱلَّذِينَ يَتَكَبَّرُونَ فِي ٱلۡأَرۡضِ﴾ ئەوانەی كە خۆیان بە گەورە دادەنێن لەسەر زەویدا ﴿بِغَيۡرِ ٱلۡحَقِّ﴾ بەناهەق و نـاڕەوا ﴿وَإِن يَرَوۡاْ كُلَّ ءَايَةٖ﴾ ئەوانـە ئەگـەر هەمـوو ئایـەت و موعجیزەیـەك ببینـن ﴿لَّا يُؤۡمِنُواْ بِهَا﴾ باوەڕیپـێ ناهێنـن ﴿وَإِن يَرَوۡاْ سَبِيلَ ٱلرُّشۡدِ﴾ وە ئەگـەر ئایینـی ڕاسـت و دروسـت ببینـن ﴿لَا يَتَّخِذُوهُ سَبِيلٗا﴾ نایكـەن بـە ڕێبـازو ئایینـی خۆیـان ﴿وَإِن يَرَوۡاْ سَبِيلَ ٱلۡغَيِّ﴾ وە ئەگەر ڕێگـەی گومڕایـی و ئایینی چـەوت ببینـن ﴿يَتَّخِذُوهُ سَبِيلٗاۚ﴾ دەیكەن بە ئایین و ڕێبـاز بۆ خۆیان ﴿ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمۡ كَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِنَا﴾ هەمـوو ئەمانە لەبەر ئەوەیە كە بەڵگەو نیشـانەكانی ئێمەیـان بەدرۆ دەزانی ﴿وَكَانُواْ عَنۡهَا غَٰفِلِينَ﴾ وە هەمیشـە بـێ ئاگا بـوون لێیان (١٤٦) ﴿وَٱلَّذِينَ كَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِنَا﴾ وە كەسـانێك كـە بەڵگەو نیشـانەكانی ئێمەیـان بـە درۆزانـی ﴿وَلِقَآءِ ٱلۡأٓخِرَةِ﴾ هەروەهـا دیـداری ڕۆژی دواییـان (بـە درۆ زانـی) ﴿حَبِطَتۡ أَعۡمَٰلُهُمۡۚ﴾ كارو كـردەوەی (چاكیـان) بـە هیـچ دەرچـوو (پوچـەڵ بوویـەوە) ﴿هَلۡ يُجۡزَوۡنَ إِلَّا مَا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ﴾ ئایا جگە لەو (خراپانە)ی كە دەیان كرد سزا دەدرێن؟ (١٤٧) ﴿وَٱتَّخَذَ قَوۡمُ مُوسَىٰ مِنۢ بَعۡدِهِۦ﴾ وە هۆزی مووسا پاش (ڕۆیشتنی) مووسا دروستیان كرد ﴿مِنۡ حُلِيِّهِمۡ عِجۡلٗا جَسَدٗا﴾ لە خشڵ و زێڕەكانیان پەیكەری گوێرەكەیەك ﴿لَّهُۥ خُوَارٌۚ﴾ كە قوڕەی (وەك گوێرەكەی) هەبوو ﴿أَلَمۡ يَرَوۡاْ أَنَّهُۥ لَا يُكَلِّمُهُمۡ﴾ ئایـا ئەوانـە نەیانبینی كە بێگومان ئەو (گوێرەكەیە) قسـەیان لەگەڵدا ناكات ﴿وَلَا يَهۡدِيهِمۡ سَبِيلًاۘ﴾ و هیچ ڕێبازێكیشـیان نیشـان نـادات ﴿ٱتَّخَذُوهُ﴾ كردیان بە (پەرسـتراو) ﴿وَكَانُواْ ظَٰلِمِينَ﴾ و ئەوانە سـتەمكاربوون (١٤٨) ﴿وَلَمَّا سُقِطَ فِيٓ أَيۡدِيهِمۡ﴾ وە كاتـێ لـە دەسـتیان دەرچـوو (زۆر پەشـیمان بوونەوە) ﴿وَرَأَوۡاْ أَنَّهُمۡ قَدۡ ضَلُّواْ﴾ وە تێگەیشـتن و بینیـان كـە بێگومـان گومڕابـوون ﴿قَالُواْ﴾ ووتیـان: ﴿لَئِن لَّمۡ يَرۡحَمۡنَا رَبُّنَا﴾ سـوێند بـە خـوا ئەگـەر پەروەردگارمـان بەزەیـی پێمانـدا نەیەتـەوە ﴿وَيَغۡفِرۡ لَنَا﴾ وە لـە گوناهەكانمـان خـۆش نەبێـت ﴿لَنَكُونَنَّ مِنَ ٱلۡخَٰسِرِينَ﴾ ئەوەبەڕاسـتی ئێمـە لـە زیان لـێ كەوتوان دەبین (١٤٩)

وَلَمَّا رَجَعَ مُوسَىٰٓ إِلَىٰ قَوۡمِهِۦ غَضۡبَٰنَ أَسِفٗا قَالَ بِئۡسَمَا خَلَفۡتُمُونِي
مِنۢ بَعۡدِيٓۖ أَعَجِلۡتُمۡ أَمۡرَ رَبِّكُمۡۖ وَأَلۡقَى ٱلۡأَلۡوَاحَ وَأَخَذَ بِرَأۡسِ
أَخِيهِ يَجُرُّهُۥٓ إِلَيۡهِۚ قَالَ ٱبۡنَ أُمَّ إِنَّ ٱلۡقَوۡمَ ٱسۡتَضۡعَفُونِي وَكَادُواْ
يَقۡتُلُونَنِي فَلَا تُشۡمِتۡ بِيَ ٱلۡأَعۡدَآءَ وَلَا تَجۡعَلۡنِي مَعَ ٱلۡقَوۡمِ
ٱلظَّٰلِمِينَ ١٥٠ قَالَ رَبِّ ٱغۡفِرۡ لِي وَلِأَخِي وَأَدۡخِلۡنَا فِي رَحۡمَتِكَۖ
وَأَنتَ أَرۡحَمُ ٱلرَّٰحِمِينَ ١٥١ إِنَّ ٱلَّذِينَ ٱتَّخَذُواْ ٱلۡعِجۡلَ سَيَنَالُهُمۡ
غَضَبٞ مِّن رَّبِّهِمۡ وَذِلَّةٞ فِي ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَاۚ وَكَذَٰلِكَ نَجۡزِي
ٱلۡمُفۡتَرِينَ ١٥٢ وَٱلَّذِينَ عَمِلُواْ ٱلسَّيِّـَٔاتِ ثُمَّ تَابُواْ مِنۢ
بَعۡدِهَا وَءَامَنُوٓاْ إِنَّ رَبَّكَ مِنۢ بَعۡدِهَا لَغَفُورٞ رَّحِيمٞ ١٥٣
وَلَمَّا سَكَتَ عَن مُّوسَى ٱلۡغَضَبُ أَخَذَ ٱلۡأَلۡوَاحَۖ وَفِي نُسۡخَتِهَا
هُدٗى وَرَحۡمَةٞ لِّلَّذِينَ هُمۡ لِرَبِّهِمۡ يَرۡهَبُونَ ١٥٤ وَٱخۡتَارَ مُوسَىٰ
قَوۡمَهُۥ سَبۡعِينَ رَجُلٗا لِّمِيقَٰتِنَاۖ فَلَمَّآ أَخَذَتۡهُمُ ٱلرَّجۡفَةُ قَالَ
رَبِّ لَوۡ شِئۡتَ أَهۡلَكۡتَهُم مِّن قَبۡلُ وَإِيَّٰيَۖ أَتُهۡلِكُنَا بِمَا فَعَلَ
ٱلسُّفَهَآءُ مِنَّآۖ إِنۡ هِيَ إِلَّا فِتۡنَتُكَ تُضِلُّ بِهَا مَن تَشَآءُ وَتَهۡدِي
مَن تَشَآءُۖ أَنتَ وَلِيُّنَا فَٱغۡفِرۡ لَنَا وَٱرۡحَمۡنَاۖ وَأَنتَ خَيۡرُ ٱلۡغَٰفِرِينَ ١٥٥

﴿وَلَمَّا رَجَعَ مُوسَىٰٓ إِلَىٰ قَوۡمِهِۦ﴾ جا کاتێ مووسا گەڕایەوە ناو هۆزەکەی ﴿غَضۡبَٰنَ أَسِفٗا﴾ بەڕق و توڕەییەکی
زۆرەوە ﴿قَالَ﴾ (مووسا) ووتی (بە گوێرەکە پەرستەکان) ﴿بِئۡسَمَا خَلَفۡتُمُونِي مِنۢ بَعۡدِيٓۖ﴾ لە دوای من چ
جێنشینێکی بەد فەڕو خراپ بوون ﴿أَعَجِلۡتُمۡ أَمۡرَ رَبِّكُمۡۖ﴾ ئایا پەلەتان کرد لە فەرمانی پەروەردگارتان؟
﴿وَأَلۡقَى ٱلۡأَلۡوَاحَ﴾ (مووسا) تەختەکانی (تەوراتی) فڕێ دا ﴿وَأَخَذَ بِرَأۡسِ أَخِيهِ يَجُرُّهُۥٓ إِلَيۡهِۚ﴾ وە (قژی) سەری
(هاروونی) برای گرت و بەرەو خۆی ڕایکێشا ﴿قَالَ﴾ (هارون) ووتی: ﴿ٱبۡنَ أُمَّ﴾ ئەی کوڕی دایکم
﴿إِنَّ ٱلۡقَوۡمَ ٱسۡتَضۡعَفُونِي﴾ بەڕاستی ئەم گەلە لاوازیان کردم ﴿وَكَادُواْ يَقۡتُلُونَنِي﴾ نزیك بوو بم کوژن
﴿فَلَا تُشۡمِتۡ بِيَ ٱلۡأَعۡدَآءَ﴾ کەواتە دوژمنانم پێ دڵخۆش مەکە ﴿وَلَا تَجۡعَلۡنِي مَعَ ٱلۡقَوۡمِ ٱلظَّٰلِمِينَ﴾ و لەگەڵ
هۆزی ستەم کاراندا داممەنێ ﴿١٥٠﴾ ﴿قَالَ﴾ (مووسا) فەرمووی: ﴿رَبِّ ٱغۡفِرۡ لِي وَلِأَخِي﴾ ئەی پەروەردگارم
لە خۆم و براکەم خۆش بە ﴿وَأَدۡخِلۡنَا فِي رَحۡمَتِكَۖ﴾ وە بمانخەرە ناو بەزەیی و میهرەبانی خۆتەوە
﴿وَأَنتَ أَرۡحَمُ ٱلرَّٰحِمِينَ﴾ تۆ میهرەبان ترینی هەموو میهرەبانانیت ﴿١٥١﴾ ﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ ٱتَّخَذُواْ ٱلۡعِجۡلَ﴾ بەڕاستی ئەو
کەسانەی کە گوێرەکە پەرست بوون ﴿سَيَنَالُهُمۡ غَضَبٞ مِّن رَّبِّهِمۡ﴾ لەمەو دوا دەکەونەبەر ڕق و خەشمی
پەروەردگاریان ﴿وَذِلَّةٞ فِي ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَاۚ﴾ هەروەها ڕسوایی و زەلیلی لە ژیانی دونیادا. ﴿وَكَذَٰلِكَ نَجۡزِي
ٱلۡمُفۡتَرِينَ﴾ هەر بەو جۆرە سزای درۆ هەڵبەستان دەدەین ﴿١٥٢﴾ ﴿وَٱلَّذِينَ عَمِلُواْ ٱلسَّيِّـَٔاتِ﴾ وە ئەوانەی
گوناهیان کرد ﴿ثُمَّ تَابُواْ مِنۢ بَعۡدِهَا﴾ پاشان دوای ئەوە تەوبەیان کرد ﴿وَءَامَنُوٓاْ﴾ و باوەڕیان هێنا
﴿إِنَّ رَبَّكَ مِنۢ بَعۡدِهَا﴾ بێگومان پەروەردگارت پاش ئەو (باوەڕهێنان و تۆبە کردنە) ﴿لَغَفُورٞ رَّحِيمٞ﴾
لێبوردەی میهرەبانە ﴿١٥٣﴾ ﴿وَلَمَّا سَكَتَ عَن مُّوسَى ٱلۡغَضَبُ﴾ جا کاتێ مووسا توڕەیی یەکەی نیشتەوە
﴿أَخَذَ ٱلۡأَلۡوَاحَۖ﴾ تەختەکانی (تەوراتی) هەڵگرتەوە ﴿وَفِي نُسۡخَتِهَا﴾ و لە ڕەنووس و نووسراوی ئەو
(تەختانە)دا ﴿هُدٗى وَرَحۡمَةٞ﴾ ڕێنموونی و بەزەیی گەورە هەبوو ﴿لِّلَّذِينَ هُمۡ لِرَبِّهِمۡ يَرۡهَبُونَ﴾ بۆ کەسانێك
کە لە پەروەردگاریان دەترسن ﴿١٥٤﴾ ﴿وَٱخۡتَارَ مُوسَىٰ قَوۡمَهُۥ﴾ وە مووسا لەگەلەکەی خۆی هەڵی بژارد
﴿سَبۡعِينَ رَجُلٗا﴾ حەفتا پیاو ﴿لِّمِيقَٰتِنَاۖ﴾ بۆ کات و شوێنی دیاری کراو لەگەڵ ئێمە (بۆ ئەوەی لە کێوی
طور تەوبە بکەن لە تاوانی گوێرەکە پەرستیەکەیان، جا کاتێك هاتنە ئەوێ ووتیان بە مووسا بروات
پێ ناهێنین تا خوا نەبینین تۆ خۆت قسەت لەگەڵ کرد با ئێمەش ببینین) ﴿فَلَمَّآ أَخَذَتۡهُمُ ٱلرَّجۡفَةُ﴾ (خوا
سزای دان وبومەلەرزەی بۆ ناردن) جا کاتێك کە بوومەلەرزەکە دایگرتن ﴿قَالَ﴾ (مووسا) فەرمووی:
﴿رَبِّ لَوۡ شِئۡتَ﴾ ئەی پەروەردگارم گەر بتویستایە ﴿أَهۡلَكۡتَهُم مِّن قَبۡلُ وَإِيَّٰيَۖ﴾ لەمەو پێش ئەوان و منیشت
لەناو دەبرد ﴿أَتُهۡلِكُنَا﴾ ئایا تۆ هەموومان لەناو دەبەیت ﴿بِمَا فَعَلَ ٱلسُّفَهَآءُ مِنَّآۖ﴾ بەهۆی ئەوەی کە گێل
ونەفامەکانمان ئەنجامیان داوە ﴿إِنۡ هِيَ إِلَّا فِتۡنَتُكَ﴾ ئەمە تەنها تاقی کردنەوەیەکی خۆتە ﴿تُضِلُّ بِهَا مَن
تَشَآءُ﴾ هەر کەسێکت بوێت بەو هۆیەوە گومڕای دەکەیت ﴿وَتَهۡدِي مَن تَشَآءُۖ﴾ وە هەر کەسێکت بوێ
ڕێنموونی دەکەیت ﴿أَنتَ وَلِيُّنَا﴾ هەر تۆ پشتیوان و (پەرستراومانی) ﴿فَٱغۡفِرۡ لَنَا وَٱرۡحَمۡنَاۖ﴾ کەواتە لێمان
خۆش ببەو ڕەحمان پێ بکە ﴿وَأَنتَ خَيۡرُ ٱلۡغَٰفِرِينَ﴾ چونکە باشترین لێ بوردە هەر تۆی ﴿١٥٥﴾

۞ وَٱكۡتُبۡ لَنَا فِي هَٰذِهِ ٱلدُّنۡيَا حَسَنَةٗ وَفِي ٱلۡأٓخِرَةِ
إِنَّا هُدۡنَآ إِلَيۡكَۚ قَالَ عَذَابِيٓ أُصِيبُ بِهِۦ مَنۡ أَشَآءُۖ وَرَحۡمَتِي
وَسِعَتۡ كُلَّ شَيۡءٖۚ فَسَأَكۡتُبُهَا لِلَّذِينَ يَتَّقُونَ وَيُؤۡتُونَ
ٱلزَّكَوٰةَ وَٱلَّذِينَ هُم بِـَٔايَٰتِنَا يُؤۡمِنُونَ ١٥٦ ٱلَّذِينَ يَتَّبِعُونَ
ٱلرَّسُولَ ٱلنَّبِيَّ ٱلۡأُمِّيَّ ٱلَّذِي يَجِدُونَهُۥ مَكۡتُوبًا عِندَهُمۡ
فِي ٱلتَّوۡرَىٰةِ وَٱلۡإِنجِيلِ يَأۡمُرُهُم بِٱلۡمَعۡرُوفِ وَيَنۡهَىٰهُمۡ
عَنِ ٱلۡمُنكَرِ وَيُحِلُّ لَهُمُ ٱلطَّيِّبَٰتِ وَيُحَرِّمُ عَلَيۡهِمُ
ٱلۡخَبَٰٓئِثَ وَيَضَعُ عَنۡهُمۡ إِصۡرَهُمۡ وَٱلۡأَغۡلَٰلَ ٱلَّتِي كَانَتۡ
عَلَيۡهِمۡۚ فَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ بِهِۦ وَعَزَّرُوهُ وَنَصَرُوهُ وَٱتَّبَعُواْ
ٱلنُّورَ ٱلَّذِيٓ أُنزِلَ مَعَهُۥٓ أُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡمُفۡلِحُونَ ١٥٧
قُلۡ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ إِنِّي رَسُولُ ٱللَّهِ إِلَيۡكُمۡ جَمِيعًا ٱلَّذِي
لَهُۥ مُلۡكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۖ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ يُحۡيِۦ وَيُمِيتُۖ
فَـَٔامِنُواْ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِ ٱلنَّبِيِّ ٱلۡأُمِّيِّ ٱلَّذِي يُؤۡمِنُ بِٱللَّهِ
وَكَلِمَٰتِهِۦ وَٱتَّبِعُوهُ لَعَلَّكُمۡ تَهۡتَدُونَ ١٥٨ وَمِن
قَوۡمِ مُوسَىٰٓ أُمَّةٞ يَهۡدُونَ بِٱلۡحَقِّ وَبِهِۦ يَعۡدِلُونَ ١٥٩

﴿وَٱكۡتُبۡ لَنَا فِي هَٰذِهِ ٱلدُّنۡيَا حَسَنَةٗ﴾ (خوایە) لەم دونیادا چاکەمان بۆ بنووسە﴿وَفِي ٱلۡأٓخِرَةِ﴾ هەروەها
لەرۆژی دوایشدا﴿إِنَّا هُدۡنَآ إِلَيۡكَۚ﴾ بەڕاستی ئێمە بۆ لای تۆ گەڕاوینەتەوە﴿قَالَ﴾(پەروەردگار)
فەرمووی: ﴿عَذَابِيٓ﴾سزاو ئازارم ﴿أُصِيبُ بِهِۦ مَنۡ أَشَآءُۖ﴾ دووچاری هەرکەسی دەکەم کەبمەوێ
﴿وَرَحۡمَتِي وَسِعَتۡ كُلَّ شَيۡءٖۚ﴾ وە بەزەیی و رەحمەتیشم هەموو شتێکی گرتۆتەوە ﴿فَسَأَكۡتُبُهَا لِلَّذِينَ﴾
جا لەدوایی دا ئەو (بەزەیی یەم) دەنووسم بۆ ئەوانەی﴿يَتَّقُونَ﴾ پارێزکار و لەخوا ترسن
﴿وَيُؤۡتُونَ ٱلزَّكَوٰةَ﴾ و زەکات دەدەن ﴿وَٱلَّذِينَ هُم بِـَٔايَٰتِنَا يُؤۡمِنُونَ﴾ ئەوانەش کە بڕوا بەبەڵگەو
نیشانەکانی ئێمە دێنن ﴿١٥٦﴾ ﴿ٱلَّذِينَ يَتَّبِعُونَ ٱلرَّسُولَ ٱلنَّبِيَّ ٱلۡأُمِّيَّ﴾ (ئەم رەحمەتەی پەروەردگار)
بۆ ئەوانەیە کە شوێن پێغەمبەرﷺ کەوتوون کە پێغەمبەرێکی نەخوێندەوارە و (لەلایەن
پەروەردگارەوە هاتووە) ﴿ٱلَّذِي يَجِدُونَهُۥ مَكۡتُوبًا عِندَهُمۡ﴾ ئەو کەسە (پێغەمبەرێکە ئەهلی کتاب
سیفەتی دەزانن) چونکە بە نووسراویی لایانە ﴿فِي ٱلتَّوۡرَىٰةِ وَٱلۡإِنجِيلِ﴾ لە تەورات و ئینجیل دا
﴿يَأۡمُرُهُم بِٱلۡمَعۡرُوفِ﴾ کە فەرمانیان پێ دەکات بە چاکە ﴿وَيَنۡهَىٰهُمۡ عَنِ ٱلۡمُنكَرِ﴾ و ڕێگریان لێ
دەکات لە خراپە ﴿وَيُحِلُّ لَهُمُ ٱلطَّيِّبَٰتِ﴾ شتە خاوێن و پاکەکانیان بۆ حەڵاڵ دەکات ﴿وَيُحَرِّمُ عَلَيۡهِمُ
ٱلۡخَبَٰٓئِثَ﴾ وە شتە پیسەکانیان لێ حەرام (قەدەغە) دەکات ﴿وَيَضَعُ عَنۡهُمۡ إِصۡرَهُمۡ﴾ و بارە قورس
وگرانەکانیان لەسەر لادەبات و﴿وَٱلۡأَغۡلَٰلَ﴾ ئەو کۆت و زنجیرانەش ﴿ٱلَّتِي كَانَتۡ عَلَيۡهِمۡۚ﴾ کە
بەسەریانەوە بوون ﴿فَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ بِهِۦ﴾ ئەمجا ئەو کەسانەی کە باوەڕیان بەو(پێغەمبەرە) هێنابێت
﴿وَعَزَّرُوهُ﴾ و ڕێزو قەدریان بۆ دانابێت ﴿وَنَصَرُوهُ﴾ یارمەتیان دابێت و پشتیوانیان لێ کردبێت
﴿وَٱتَّبَعُواْ ٱلنُّورَ﴾ و پەیڕەوی ئەو نوورەیان کردبێت (کە قورئانە) ﴿ٱلَّذِيٓ أُنزِلَ مَعَهُۥٓ﴾ کە لەگەڵیدا
نێرراوەتە خوارەوە﴿أُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡمُفۡلِحُونَ﴾ ئەوان هەموو(کە باسکران) لە رزگار بووانن ﴿١٥٧﴾
﴿قُلۡ﴾ (ئەی محەممەد ﷺ) بڵێ: ﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ﴾ ئەی خەڵکینە ﴿إِنِّي رَسُولُ ٱللَّهِ إِلَيۡكُمۡ جَمِيعًا﴾
بەڕاستی من پێغەمبەری خوام بۆ ئێوە هەمووتان ﴿ٱلَّذِي لَهُۥ مُلۡكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۖ﴾ ئەو (خوایەی)
کەتەنها بۆ ئەوە، موڵکی هەموو ئاسمانەکان و زەوی ﴿لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ﴾ هیچ پەرستراوێکی ڕاست
نییە جگە لەئەو ﴿يُحۡيِۦ وَيُمِيتُۖ﴾ دەژێنێت و دەمرێنێت ﴿فَـَٔامِنُواْ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِ﴾ کەواتە بڕوا بەخواو
پێغەمبەرەکەی بهێنن ﴿ٱلنَّبِيِّ ٱلۡأُمِّيِّ﴾ کە نێراوێکی نەخوێندەوارە ﴿ٱلَّذِي يُؤۡمِنُ بِٱللَّهِ﴾ ئەویش
باوەڕی بەخوا ﴿وَكَلِمَٰتِهِۦ﴾ و بەووتەکانی هەیە ﴿وَٱتَّبِعُوهُ﴾ ئێوەش شوێنی بکەون و پەیڕەوی بکەن
﴿لَعَلَّكُمۡ تَهۡتَدُونَ﴾ تا بکەونە سەر ڕێگای ڕاست ﴿١٥٨﴾ ﴿وَمِن قَوۡمِ مُوسَىٰٓ﴾ وەلەهۆزەکەی مووسادا
﴿أُمَّةٞ﴾ تاقمێکی گەورە هەن ﴿يَهۡدُونَ بِٱلۡحَقِّ﴾ کەڕێنموونی خەڵکی دەکەن بەحەق وڕاستی
﴿وَبِهِۦ يَعۡدِلُونَ﴾ و هەر بەحەقیش دادوەری دەکەن ﴿١٥٩﴾

وَقَطَّعۡنَٰهُمُ ٱثۡنَتَيۡ عَشۡرَةَ أَسۡبَاطًا أُمَمٗاۚ وَأَوۡحَيۡنَآ إِلَىٰ
مُوسَىٰٓ إِذِ ٱسۡتَسۡقَىٰهُ قَوۡمُهُۥٓ أَنِ ٱضۡرِب بِّعَصَاكَ ٱلۡحَجَرَۖ
فَٱنۢبَجَسَتۡ مِنۡهُ ٱثۡنَتَا عَشۡرَةَ عَيۡنٗاۖ قَدۡ عَلِمَ كُلُّ أُنَاسٖ
مَّشۡرَبَهُمۡۚ وَظَلَّلۡنَا عَلَيۡهِمُ ٱلۡغَمَٰمَ وَأَنزَلۡنَا عَلَيۡهِمُ
ٱلۡمَنَّ وَٱلسَّلۡوَىٰۖ كُلُواْ مِن طَيِّبَٰتِ مَا رَزَقۡنَٰكُمۡۚ وَمَا
ظَلَمُونَا وَلَٰكِن كَانُوٓاْ أَنفُسَهُمۡ يَظۡلِمُونَ ﴿١٦٠﴾
وَإِذۡ قِيلَ لَهُمُ ٱسۡكُنُواْ هَٰذِهِ ٱلۡقَرۡيَةَ وَكُلُواْ مِنۡهَا
حَيۡثُ شِئۡتُمۡ وَقُولُواْ حِطَّةٞ وَٱدۡخُلُواْ ٱلۡبَابَ سُجَّدٗا
نَّغۡفِرۡ لَكُمۡ خَطِيٓـَٰٔتِكُمۡۚ سَنَزِيدُ ٱلۡمُحۡسِنِينَ
﴿١٦١﴾ فَبَدَّلَ ٱلَّذِينَ ظَلَمُواْ مِنۡهُمۡ قَوۡلًا غَيۡرَ ٱلَّذِي قِيلَ
لَهُمۡ فَأَرۡسَلۡنَا عَلَيۡهِمۡ رِجۡزٗا مِّنَ ٱلسَّمَآءِ بِمَا كَانُواْ
يَظۡلِمُونَ ﴿١٦٢﴾ وَسۡـَٔلۡهُمۡ عَنِ ٱلۡقَرۡيَةِ ٱلَّتِي كَانَتۡ
حَاضِرَةَ ٱلۡبَحۡرِ إِذۡ يَعۡدُونَ فِي ٱلسَّبۡتِ إِذۡ تَأۡتِيهِمۡ
حِيتَانُهُمۡ يَوۡمَ سَبۡتِهِمۡ شُرَّعٗا وَيَوۡمَ لَا يَسۡبِتُونَ لَا تَأۡتِيهِمۡۚ
كَذَٰلِكَ نَبۡلُوهُم بِمَا كَانُواْ يَفۡسُقُونَ ﴿١٦٣﴾

﴿وَقَطَّعْنَٰهُمُ ٱثْنَتَىْ عَشْرَةَ أَسْبَاطًا أُمَمًا﴾ ئـەوان (جوولەکە)مان کرد بە دوانزە تیرە و تایفەوە ﴿وَأَوْحَيْنَآ إِلَىٰ مُوسَىٰٓ﴾ وە وەحیمان بۆ مووسـا کرد ﴿إِذِ ٱسْتَسْقَىٰهُ قَوْمُهُۥٓ﴾ کاتێك کە هۆزەکەی داوای ئاویان لێ کرد (لە تینواندا) ﴿أَنِ ٱضْرِب بِّعَصَاكَ ٱلْحَجَرَ﴾ کە بە گۆچانەکەت بدە لەبەردەکە ﴿فَٱنۢبَجَسَتْ مِنْهُ﴾ ئیتر دەسـت بەجێ لێی هەڵقولا ﴿ٱثْنَتَا عَشْرَةَ عَيْنًا﴾ دوازدە کانی ﴿قَدْ عَلِمَ كُلُّ أُنَاسٍ مَّشْرَبَهُمْ﴾ بێگومان هـەر تیرە و تایفەیـەك جێگای ئاو خواردنی خۆی دەزانـی ﴿وَظَلَّلْنَا عَلَيْهِمُ ٱلْغَمَٰمَ﴾ وەهەورمان کرد بە سـێبەر بە سـەریانەوە ﴿وَأَنزَلْنَا عَلَيْهِمُ ٱلْمَنَّ وَٱلسَّلْوَىٰ﴾ و گـەزۆ و باڵندەی (شـیلاقە)مان بۆ ناردن ﴿كُلُوا۟ مِن طَيِّبَٰتِ مَا رَزَقْنَٰكُمْ﴾ لـەورزق و ڕۆزیـە پاکانـە بخۆن کە پێمـان داوون ﴿وَمَا ظَلَمُونَا﴾ وە ئەوانە (بەو تاوانانە) هیچ ستەمێکیان لە ئێمە نەکرد ﴿وَلَٰكِن﴾ بەڵکو ﴿كَانُوٓا۟ أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ﴾ هـەر سـتەمیان لـە خۆیـان دەکـرد ﴿١٦٠﴾ ﴿وَإِذْ قِيلَ لَهُمُ﴾ (بیربکەرەوە)کاتـێ بـەوان ووتـرا ﴿ٱسْكُنُوا۟ هَٰذِهِ ٱلْقَرْيَةَ﴾لەنـاو ئـەو شـارەدا (بیـت المقـدس) نیشـتە جێ ببـن ﴿وَكُلُوا۟ مِنْهَا حَيْثُ شِئْتُمْ﴾لە (خواردنەکانـی) ئـەوێ بخـۆن لە هـەر لایەك حەزتـان کـرد ﴿وَقُولُوا۟ حِطَّةٌ﴾ و بڵێـن: (داوای) ئێمە سـڕینەوەی گوناهەکانمانـە ﴿وَٱدْخُلُوا۟ ٱلْبَابَ سُجَّدًا﴾ و لـە دەروازەی (شـارەوە) بەسـوژدە بردنەوە بڕۆنە ژوورەوە ﴿نَّغْفِرْ لَكُمْ خَطِيٓـَٰٔتِكُمْ﴾ ئەوسا لە خراپەو تاوانەکانتان دەبووریێن و خۆش دەبین ﴿سَنَزِيدُ ٱلْمُحْسِنِينَ﴾ لەئاینـدەدا (پاداشـتی) چاکـەکاران زیـاد دەکەین ﴿١٦١﴾ ﴿فَبَدَّلَ ٱلَّذِينَ ظَلَمُوا۟ مِنْهُمْ﴾ کەچـی ئەوانەیان کەسـتەمیان کـرد گۆڕیـان ﴿قَوْلًا غَيْرَ ٱلَّذِى قِيلَ لَهُمْ﴾ ئـەو (ووتەی) کە پێیان ووترا بوو بەووتەیەکی تر ﴿فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِجْزًا﴾ئێمەش (دوای ئەوە) سزایەکمان ناردە سەریان ﴿مِّنَ ٱلسَّمَآءِ﴾ لە ئاسمانەوە ﴿بِمَا كَانُوا۟ يَظْلِمُونَ﴾ بە هۆی ئەوەوە کە بەردەوام ستەمیان دەکرد ﴿١٦٢﴾ ﴿وَسْـَٔلْهُمْ عَنِ ٱلْقَرْيَةِ﴾ وە پرسـیاریان لێ بکە دەربارەی ئەو شـارەی ﴿ٱلَّتِى كَانَتْ حَاضِرَةَ ٱلْبَحْرِ﴾ کـە لە نزیك دەریا(ی سـور) بـوو ﴿إِذْ يَعْدُونَ فِى ٱلسَّبْتِ﴾ کە لە ڕۆژی شـەممەدا دەسـت درێژی یـان دەکرد (بەوەی ڕاوە ماسـیان دەکـرد لەکاتێکدا خوای گەورە لەو ڕۆژەدا ڕاوە ماسـی لێ قەدەغە کردبوون) ﴿إِذْ تَأْتِيهِمْ حِيتَانُهُمْ يَوْمَ سَبْتِهِمْ شُرَّعًا﴾ چونکە لە ڕۆژی شەممەکەیاندا ماسیە گەورەکان دەهاتن ودەردەکەوتن بە سەر ئاوەوە (خوای گەورو بەمە تاقی کردنەوە) ﴿وَيَوْمَ لَا يَسْبِتُونَ﴾ وە ڕۆژێك کە شـەممە نەبوایە ﴿لَا تَأْتِيهِمْ﴾ ماسـیە گەورەکان نەدەهات بۆیان﴿كَذَٰلِكَ نَبْلُوهُم﴾ ئا بەو جۆرە تاقیمـان کردنـەوە ﴿بِمَا كَانُوا۟ يَفْسُقُونَ﴾ چونکە لـە فەرمانی خوا دەردەچوون وسـەر پێچییان دەکـرد (بـەوەی فێڵیان کرد، دەچوون لـە ڕۆژی هەینیدا تۆڕەکانیان دادەنا ، وڕۆژی یەك شـەممەش هەڵیان دەگرتەوە بەمەش فەرمانەکەی خوایان شکاند) ﴿١٦٣﴾

وَإِذۡ قَالَتۡ أُمَّةٞ مِّنۡهُمۡ لِمَ تَعِظُونَ قَوۡمًا ٱللَّهُ مُهۡلِكُهُمۡ أَوۡ مُعَذِّبُهُمۡ
عَذَابٗا شَدِيدٗاۖ قَالُواْ مَعۡذِرَةً إِلَىٰ رَبِّكُمۡ وَلَعَلَّهُمۡ يَتَّقُونَ ١٦٤
فَلَمَّا نَسُواْ مَا ذُكِّرُواْ بِهِۦٓ أَنجَيۡنَا ٱلَّذِينَ يَنۡهَوۡنَ عَنِ ٱلسُّوٓءِ
وَأَخَذۡنَا ٱلَّذِينَ ظَلَمُواْ بِعَذَابِۭ بَـِٔيسِۭ بِمَا كَانُواْ يَفۡسُقُونَ ١٦٥
فَلَمَّا عَتَوۡاْ عَن مَّا نُهُواْ عَنۡهُ قُلۡنَا لَهُمۡ كُونُواْ قِرَدَةً خَٰسِـِٔينَ ١٦٦
وَإِذۡ تَأَذَّنَ رَبُّكَ لَيَبۡعَثَنَّ عَلَيۡهِمۡ إِلَىٰ يَوۡمِ ٱلۡقِيَٰمَةِ مَن يَسُومُهُمۡ
سُوٓءَ ٱلۡعَذَابِۗ إِنَّ رَبَّكَ لَسَرِيعُ ٱلۡعِقَابِ وَإِنَّهُۥ لَغَفُورٞ رَّحِيمٞ
١٦٧ وَقَطَّعۡنَٰهُمۡ فِي ٱلۡأَرۡضِ أُمَمٗاۖ مِّنۡهُمُ ٱلصَّٰلِحُونَ وَمِنۡهُمۡ
دُونَ ذَٰلِكَۖ وَبَلَوۡنَٰهُم بِٱلۡحَسَنَٰتِ وَٱلسَّيِّـَٔاتِ لَعَلَّهُمۡ
يَرۡجِعُونَ ١٦٨ فَخَلَفَ مِنۢ بَعۡدِهِمۡ خَلۡفٞ وَرِثُواْ ٱلۡكِتَٰبَ
يَأۡخُذُونَ عَرَضَ هَٰذَا ٱلۡأَدۡنَىٰ وَيَقُولُونَ سَيُغۡفَرُ لَنَا وَإِن
يَأۡتِهِمۡ عَرَضٞ مِّثۡلُهُۥ يَأۡخُذُوهُۚ أَلَمۡ يُؤۡخَذۡ عَلَيۡهِم مِّيثَٰقُ ٱلۡكِتَٰبِ
أَن لَّا يَقُولُواْ عَلَى ٱللَّهِ إِلَّا ٱلۡحَقَّ وَدَرَسُواْ مَا فِيهِۗ وَٱلدَّارُ ٱلۡأٓخِرَةُ
خَيۡرٞ لِّلَّذِينَ يَتَّقُونَۚ أَفَلَا تَعۡقِلُونَ ١٦٩ وَٱلَّذِينَ يُمَسِّكُونَ
بِٱلۡكِتَٰبِ وَأَقَامُواْ ٱلصَّلَوٰةَ إِنَّا لَا نُضِيعُ أَجۡرَ ٱلۡمُصۡلِحِينَ ١٧٠

﴿وَإِذۡ قَالَتۡ أُمَّةٞ مِّنۡهُمۡ﴾ کاتێ تاقمێ لەوان (بەتاقمێکی تریانی) ووت ﴿لِمَ تَعِظُونَ قَوۡمًا﴾ بۆچی ئامۆژگاری کۆمەڵێك دەکەن ﴿ٱللَّهُ مُهۡلِكُهُمۡ﴾ کەخوا لەناویان دەبات ﴿أَوۡ مُعَذِّبُهُمۡ عَذَابٗا شَدِيدٗا﴾ یان بە سزایەکی سەخت سزایان دەدات ﴿قَالُواْ مَعۡذِرَةً إِلَىٰ رَبِّكُمۡ﴾ ووتیان: تا لای پەروەردگارتان بەهانەو عوزر بێ (و تاوانبار نەبین لە سەر بێ دەنگیمان) ﴿وَلَعَلَّهُمۡ يَتَّقُونَ﴾ و بەڵکو ئەوان لەخوا بترسن ﴿١٦٤﴾ ﴿فَلَمَّا نَسُواْ مَا ذُكِّرُواْ بِهِۦٓ﴾ ئەمجا کاتێ ئەوەی پێی ئامۆژگاری کرابوون لەبیریان چوو ﴿أَنجَيۡنَا ٱلَّذِينَ يَنۡهَوۡنَ عَنِ ٱلسُّوٓءِ﴾ ئەوانەی بەرگرییان دەکرد لە خراپە وتاوان رزگارمان کردن ﴿وَأَخَذۡنَا ٱلَّذِينَ ظَلَمُواْ﴾ ئەوانەش کە ستەمیان کرد سزامان دان ﴿بِعَذَابِۭ بَـِٔيسِۭ﴾ بەسزایەکی زۆر خراپ ﴿بِمَا كَانُواْ يَفۡسُقُونَ﴾ بەهۆی دەرچوونیان لە فەرمانی خوا ﴿١٦٥﴾ ﴿فَلَمَّا عَتَوۡاْ عَن مَّا نُهُواْ عَنۡهُ﴾ جاکاتێك یاخی بوون لە ئەوەی قەدەغە کرابوون لێ ی ﴿قُلۡنَا لَهُمۡ كُونُواْ قِرَدَةً خَٰسِـِٔينَ﴾ ئەوسا پێمان ووتن: ببنە چەند مەیموونێکی دوورخراوەی بێ نرخ ﴿١٦٦﴾ ﴿وَإِذۡ تَأَذَّنَ رَبُّكَ﴾ وە (ئەی موحەممەد ﷺ) بیربکەرەوە) کاتێ پەروەردگارت ڕایگەیاندو دای بە گوێچکەیاندا ﴿لَيَبۡعَثَنَّ عَلَيۡهِمۡ﴾ سوێندبێ بێگومان دەینێرێ بۆیان ﴿إِلَىٰ يَوۡمِ ٱلۡقِيَٰمَةِ﴾ تا ڕۆژی دوایی ﴿مَن يَسُومُهُمۡ سُوٓءَ ٱلۡعَذَابِۗ﴾ کەسانێ کە سزای توند و بەدیان پێ بچێژێ ﴿إِنَّ رَبَّكَ لَسَرِيعُ ٱلۡعِقَابِ﴾ بەڕاستی پەروەردگارت تۆڵەی خێرایە ﴿وَإِنَّهُۥ لَغَفُورٞ رَّحِيمٞ﴾ بەڕاستی لێ خۆش بوو و میهرەبانیشە ﴿١٦٧﴾ ﴿وَقَطَّعۡنَٰهُمۡ فِي ٱلۡأَرۡضِ أُمَمٗاۖ﴾ وە ئەوانمان لەسەر زەوی دابە چەند کۆمەڵێك دابەش کرد ﴿مِّنۡهُمُ ٱلصَّٰلِحُونَ﴾ هەندێکیان چاکەکارن ﴿وَمِنۡهُمۡ دُونَ ذَٰلِكَۖ﴾ وە هەندێکیشیان وەك ئەوان نەبوون (بێ باوەڕ بوون) ﴿وَبَلَوۡنَٰهُم بِٱلۡحَسَنَٰتِ﴾ وە تاقیمان کردنەوە بەچەندەها چاکەو خۆشی ﴿وَٱلسَّيِّـَٔاتِ﴾ و بەچەندەها خراپە و ناخۆشی ﴿لَعَلَّهُمۡ يَرۡجِعُونَ﴾ بەئومێدی ئەوەی بگەڕێنەوە (بۆ لای خوا) ﴿١٦٨﴾ ﴿فَخَلَفَ مِنۢ بَعۡدِهِمۡ خَلۡفٞ﴾ دوای ئەوان جێ نشینانێکی خراپ هاتنە جێگەیان ﴿وَرِثُواْ ٱلۡكِتَٰبَ﴾ کە میراتگری تەورات بوون ﴿يَأۡخُذُونَ عَرَضَ هَٰذَا ٱلۡأَدۡنَىٰ﴾ کە هەر بۆ ماڵ وسامانی (حەرامی) ئەم دونیایە هەوڵیان ئەدا ئەوەشیان هەڵبژارد ﴿وَيَقُولُونَ سَيُغۡفَرُ لَنَا﴾ وە دەیانووت بێگومان ئێمە عەفو دەکرێین ﴿وَإِن يَأۡتِهِمۡ﴾ لەکاتێکدا ئەگەر بۆیان بێت ﴿عَرَضٞ مِّثۡلُهُۥ يَأۡخُذُوهُۚ﴾ کالایەکی وەك ئەوی تر ئەگەر چی خراپیش بوایە وەریان دەگرت ﴿أَلَمۡ يُؤۡخَذۡ عَلَيۡهِم﴾ ئایا لێیان وەرنەگیراوە و پێویست نە کراوە لەسەریان ﴿مِّيثَٰقُ ٱلۡكِتَٰبِ﴾ پەیمان لە تەوراتدا ﴿أَن لَّا يَقُولُواْ عَلَى ٱللَّهِ﴾ کە بەدەم خواوە هیچ نەڵێن ﴿إِلَّا ٱلۡحَقَّ﴾ بێجگە لە ڕاستی نەبێت ﴿وَدَرَسُواْ مَا فِيهِۗ﴾ ئەوەی لە تەوراتدا هەبوو خوێندویانەتەوە ﴿وَٱلدَّارُ ٱلۡأٓخِرَةُ﴾ وە ڕۆژی دوایی و (دەست کەوتی ئەو ڕۆژە) ﴿خَيۡرٞ لِّلَّذِينَ﴾ چاکتر و باشترە بۆ ئەوانەی ﴿يَتَّقُونَۚ﴾ کە خۆ پارێزو لە خواترسن ﴿أَفَلَا تَعۡقِلُونَ﴾ ئایا هێشتا ژیر نابن؟ ﴿١٦٩﴾ ﴿وَٱلَّذِينَ يُمَسِّكُونَ بِٱلۡكِتَٰبِ﴾ وە ئەوانەی بەتوندی دەست دەگرن بەتەوراتەوە (و پەیڕەویان دەکرد پێش هاتنی ئیسلام) ﴿وَأَقَامُواْ ٱلصَّلَوٰةَ﴾ وە نوێژەکانیان بەجێ دەهێنن ﴿إِنَّا لَا نُضِيعُ﴾ بێگومان ئێمە وونی ناکەین ﴿أَجۡرَ ٱلۡمُصۡلِحِينَ﴾ پاداشتی چاکەکاران ﴿١٧٠﴾

۞ وَإِذْ نَتَقْنَا ٱلْجَبَلَ فَوْقَهُمْ كَأَنَّهُۥ ظُلَّةٌ وَظَنُّوٓا۟ أَنَّهُۥ وَاقِعٌۢ بِهِمْ
خُذُوا۟ مَآ ءَاتَيْنَٰكُم بِقُوَّةٍ وَٱذْكُرُوا۟ مَا فِيهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿١٧١﴾
وَإِذْ أَخَذَ رَبُّكَ مِنۢ بَنِىٓ ءَادَمَ مِن ظُهُورِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ وَأَشْهَدَهُمْ
عَلَىٰٓ أَنفُسِهِمْ أَلَسْتُ بِرَبِّكُمْ ۖ قَالُوا۟ بَلَىٰ ۛ شَهِدْنَآ ۛ أَن تَقُولُوا۟ يَوْمَ
ٱلْقِيَٰمَةِ إِنَّا كُنَّا عَنْ هَٰذَا غَٰفِلِينَ ﴿١٧٢﴾ أَوْ تَقُولُوٓا۟ إِنَّمَآ أَشْرَكَ
ءَابَآؤُنَا مِن قَبْلُ وَكُنَّا ذُرِّيَّةً مِّنۢ بَعْدِهِمْ ۖ أَفَتُهْلِكُنَا
بِمَا فَعَلَ ٱلْمُبْطِلُونَ ﴿١٧٣﴾ وَكَذَٰلِكَ نُفَصِّلُ ٱلْءَايَٰتِ وَلَعَلَّهُمْ
يَرْجِعُونَ ﴿١٧٤﴾ وَٱتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَأَ ٱلَّذِىٓ ءَاتَيْنَٰهُ ءَايَٰتِنَا فَٱنسَلَخَ
مِنْهَا فَأَتْبَعَهُ ٱلشَّيْطَٰنُ فَكَانَ مِنَ ٱلْغَاوِينَ ﴿١٧٥﴾ وَلَوْ شِئْنَا
لَرَفَعْنَٰهُ بِهَا وَلَٰكِنَّهُۥٓ أَخْلَدَ إِلَى ٱلْأَرْضِ وَٱتَّبَعَ هَوَىٰهُ ۚ فَمَثَلُهُۥ
كَمَثَلِ ٱلْكَلْبِ إِن تَحْمِلْ عَلَيْهِ يَلْهَثْ أَوْ تَتْرُكْهُ
يَلْهَث ۚ ذَّٰلِكَ مَثَلُ ٱلْقَوْمِ ٱلَّذِينَ كَذَّبُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَا ۚ فَٱقْصُصِ
ٱلْقَصَصَ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ ﴿١٧٦﴾ سَآءَ مَثَلًا ٱلْقَوْمُ ٱلَّذِينَ
كَذَّبُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَا وَأَنفُسَهُمْ كَانُوا۟ يَظْلِمُونَ ﴿١٧٧﴾ مَن يَهْدِ ٱللَّهُ
فَهُوَ ٱلْمُهْتَدِى ۖ وَمَن يُضْلِلْ فَأُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْخَٰسِرُونَ ﴿١٧٨﴾

﴿وَإِذْ نَتَقْنَا ٱلْجَبَلَ فَوْقَهُمْ﴾ (بهێنـەوە بیریـان) کاتێـك کـە کێـو(ی طور) مـان بەرزکـردەوە بەسـەریاندا
﴿كَأَنَّهُۥ ظُلَّةٌ﴾ وەکـو هەورێك (سـێبەرێك) بـوو ﴿وَظَنُّوٓاْ أَنَّهُۥ وَاقِعُۢ بِهِمْ﴾ وە لایان وابوو کـە دەکەوێت
بە سـەر یاندا ﴿خُذُواْ مَآ ءَاتَيْنَٰكُم بِقُوَّةٍ﴾ (پێمان ووتن) ئەوەی کە پێمـان داوون بەتوندی بیگرن ﴿وَٱذْكُرُواْ
مَا فِيهِ﴾ وە ئـەوەی تێدایـە (لە ئامۆژگاری و حوکم) بەردەوام لـە بیرتان بێت ﴿لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ﴾ بەڵکو
ببنـە پارێزکار و لەخواتـرس ﴿١٧١﴾ ﴿وَإِذْ أَخَذَ رَبُّكَ﴾ وە کاتێ کە پەروەردگارت وەری گرت (دەری هێنا)
﴿مِنۢ بَنِىٓ ءَادَمَ مِن ظُهُورِهِمْ﴾ لە پشتی ئادەمی یەکان ﴿ذُرِّيَّتَهُمْ﴾ وەچە و نەوەکانیان ﴿وَأَشْهَدَهُمْ عَلَىٰٓ أَنفُسِهِمْ﴾
وەکردنی بە شـایەت بەسـەر خۆیانەوە ﴿أَلَسْتُ بِرَبِّكُمْ﴾ (پێی ووتن) ئایا من پەروەردگاری ئێوە نیم ؟
﴿قَالُواْ بَلَىٰ شَهِدْنَآ﴾ (لـە وەڵامـدا) ووتیـان: بەڵێ شـایەتیمان دا ﴿أَن تَقُولُواْ﴾ تـا نەڵێن ﴿يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ﴾ لە
ڕۆژی دوایی دا ﴿إِنَّا كُنَّا عَنْ هَٰذَا غَٰفِلِينَ﴾ بەڕاستی ئێمە بێ ئاگا بووین لەمە (کەخوا پەروەردگارمانە)
﴿١٧٢﴾ ﴿أَوْ تَقُولُوٓاْ﴾ یـا نەوەکو بڵێـن: ﴿إِنَّمَآ أَشْرَكَ ءَابَآؤُنَا﴾ بێگومان بـاوو باپیرانمان هاوبەشـیان بڕیار داوە
﴿مِن قَبْلُ﴾ لەپێش (ئێمـەوە) ﴿وَكُنَّا ذُرِّيَّةً مِّنۢ بَعْدِهِمْ﴾ وەئێمەش وەچە و نەوەی دوای ئەوان بووین
﴿أَفَتُهْلِكُنَا﴾ دەی ئایـا لەناومـان دەبەیـت ﴿بِمَا فَعَلَ ٱلْمُبْطِلُونَ﴾ بـەوەی کـە بـێ فـەڕو خراپـەکاران
کردوویانـە ﴿١٧٣﴾ ﴿وَكَذَٰلِكَ نُفَصِّلُ ٱلْءَايَٰتِ﴾ ئـا بـەو جـۆرە نیشـانەکانی خـوا ڕوون دەکەینەوە ﴿وَلَعَلَّهُمْ
يَرْجِعُونَ﴾ بەڵکـو (بـەرەو هەق) بگەڕێنـەوە ﴿١٧٤﴾ ﴿وَٱتْلُ عَلَيْهِمْ﴾ وە (ئەی موحەممـەد ﷺ) بخوێنەرەوە
بەسـەریاندا ﴿نَبَأَ ٱلَّذِىٓ ءَاتَيْنَٰهُ ءَايَٰتِنَا﴾ هەواڵی ئەو کەسەی کە نیشـانەکانی خۆمان پێ بەخشی ﴿فَٱنسَلَخَ
مِنْهَا﴾ کەچـی خۆی لێ دارنـی (و دەرچوو لە فەرمانی خوا) ﴿فَأَتْبَعَهُ ٱلشَّيْطَٰنُ﴾ ئەمجاشـەیتان دوای
کـەوت ﴿فَكَانَ مِنَ ٱلْغَاوِينَ﴾ بەهـۆی ئـەوەوە بـو بەیەکێـك لـە گومڕایـان ﴿١٧٥﴾ ﴿وَلَوْ شِئْنَا لَرَفَعْنَٰهُ بِهَا﴾
ئەگەر بمان ویسـتایە بـەو ئایەتانە پلەیمـان بەرز دەکردەوە ﴿وَلَٰكِنَّهُۥٓ﴾ بـەلام ئەو ﴿أَخْلَدَ إِلَى ٱلْأَرْضِ﴾
خۆی نوسـاند بە زەوی یەوە ﴿وَٱتَّبَعَ هَوَىٰهُ﴾ و دوای ئارەزووی خۆی کەوت ﴿فَمَثَلُهُۥ كَمَثَلِ ٱلْكَلْبِ﴾
نموونەی ئەو وەك ئەو سـەگەیە ﴿إِن تَحْمِلْ عَلَيْهِ يَلْهَثْ﴾ ئەگەر لێی بدەیت و دەریکەیت (مۆڕەت لێ
دەکات و) زمانت لێ دەردێنێ ﴿أَوْ تَتْرُكْهُ يَلْهَث﴾ وە ئەگەر وازیشـی لێ بهێنێ هەر زمان دەردەهێنێ
﴿ذَّٰلِكَ مَثَلُ ٱلْقَوْمِ ٱلَّذِينَ﴾ ئەو(سـیفەتانە) نموونـەی ئـەو کەسـانەیە ﴿كَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِنَا﴾ کە نیشـانەکانی
ئێمەیـان بـەدرۆ دانا ﴿فَٱقْصُصِ ٱلْقَصَصَ﴾ دەی ئەو داسـتان و چیرۆکانە باس بکە ﴿لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ﴾
تـا بچنەوە بەخۆیانـدا و بیر بکەنەوە ﴿١٧٦﴾ ﴿سَآءَ﴾ بەدو خراپە ﴿مَثَلًا ٱلْقَوْمُ ٱلَّذِينَ﴾ وێنە و (چیرۆکی) ئەو
کەسـانەی ﴿كَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِنَا﴾ کە نیشانەکانی ئێمەیان بەدرۆ دانا ﴿وَأَنفُسَهُمْ كَانُواْ يَظْلِمُونَ﴾ ئەوانە هەمیشە
سـتەمیان لـە خۆیـان دەکرد ﴿١٧٧﴾ ﴿مَن يَهْدِ ٱللَّهُ﴾ هـەر کەس خـوا ڕێنموونـی بکات ﴿فَهُوَ ٱلْمُهْتَدِى﴾
هەر ئەو ڕێنموونی کراوە ﴿وَمَن يُضْلِلْ﴾ هەر کەسـێش (خـوا بەهۆی کردەوەکانیەوە) گومڕای بکات
﴿فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْخَٰسِرُونَ﴾ هەر ئەوانە زیان لێ کەوتوو ڕەنجەڕۆن ﴿١٧٨﴾

وَلَقَدْ ذَرَأْنَا لِجَهَنَّمَ كَثِيرًا مِّنَ ٱلْجِنِّ وَٱلْإِنسِ لَهُمْ قُلُوبٌ لَّا يَفْقَهُونَ
بِهَا وَلَهُمْ أَعْيُنٌ لَّا يُبْصِرُونَ بِهَا وَلَهُمْ ءَاذَانٌ لَّا يَسْمَعُونَ بِهَآ
أُوْلَٰٓئِكَ كَٱلْأَنْعَٰمِ بَلْ هُمْ أَضَلُّ أُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْغَٰفِلُونَ ﴿١٧٩﴾ وَلِلَّهِ
ٱلْأَسْمَآءُ ٱلْحُسْنَىٰ فَٱدْعُوهُ بِهَا وَذَرُواْ ٱلَّذِينَ يُلْحِدُونَ فِيٓ أَسْمَٰٓئِهِۦ
سَيُجْزَوْنَ مَا كَانُواْ يَعْمَلُونَ ﴿١٨٠﴾ وَمِمَّنْ خَلَقْنَآ أُمَّةٌ يَهْدُونَ بِٱلْحَقِّ
وَبِهِۦ يَعْدِلُونَ ﴿١٨١﴾ وَٱلَّذِينَ كَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِنَا سَنَسْتَدْرِجُهُم
مِّنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٨٢﴾ وَأُمْلِي لَهُمْ إِنَّ كَيْدِي مَتِينٌ ﴿١٨٣﴾ أَوَلَمْ
يَتَفَكَّرُواْ مَا بِصَاحِبِهِم مِّن جِنَّةٍ إِنْ هُوَ إِلَّا نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿١٨٤﴾
أَوَلَمْ يَنظُرُواْ فِي مَلَكُوتِ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَمَا خَلَقَ ٱللَّهُ
مِن شَيْءٍ وَأَنْ عَسَىٰٓ أَن يَكُونَ قَدِ ٱقْتَرَبَ أَجَلُهُمْ فَبِأَيِّ حَدِيثِۭ
بَعْدَهُۥ يُؤْمِنُونَ ﴿١٨٥﴾ مَن يُضْلِلِ ٱللَّهُ فَلَا هَادِيَ لَهُۥ وَيَذَرُهُمْ
فِي طُغْيَٰنِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿١٨٦﴾ يَسْـَٔلُونَكَ عَنِ ٱلسَّاعَةِ أَيَّانَ مُرْسَىٰهَا
قُلْ إِنَّمَا عِلْمُهَا عِندَ رَبِّي لَا يُجَلِّيهَا لِوَقْتِهَآ إِلَّا هُوَ ثَقُلَتْ فِي
ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ لَا تَأْتِيكُمْ إِلَّا بَغْتَةً يَسْـَٔلُونَكَ كَأَنَّكَ حَفِيٌّ عَنْهَا
قُلْ إِنَّمَا عِلْمُهَا عِندَ ٱللَّهِ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٨٧﴾

﴿وَلَقَدۡ ذَرَأۡنَا﴾ وە سوێند بەخوا بەڕاستی دروستمان کردووە ﴿لِجَهَنَّمَ﴾ بۆ دۆزەخ ﴿كَثِيرٗا مِّنَ ٱلۡجِنِّ وَٱلۡإِنسِۖ﴾
زۆرێك لە جنۆکە و ئادەمی ﴿لَهُمۡ قُلُوبٞ لَّا يَفۡقَهُونَ بِهَا﴾ دڵیان هەیە بەڵام پێی تێناگەن (لە ڕاستی)
﴿وَلَهُمۡ أَعۡيُنٞ لَّا يُبۡصِرُونَ بِهَا﴾ و چاویان هەیە (هەقی) پێ نابینن ﴿وَلَهُمۡ ءَاذَانٞ لَّا يَسۡمَعُونَ بِهَآۚ﴾ و گوێیان هەیە
(هەقی پێ) نابیستن ﴿أُوْلَٰٓئِكَ كَٱلۡأَنۡعَٰمِ﴾ ئەوانە وەك ئاژەڵ (وچوار پێ) وان ﴿بَلۡ هُمۡ أَضَلُّۚ﴾ بگرە خراپتر
و گومڕا ترن (لە ئاژەڵ) ﴿أُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡغَٰفِلُونَ﴾ هەر ئەوانەن بێ ئاگایان ﴿١٧٩﴾ ﴿وَلِلَّهِ ٱلۡأَسۡمَآءُ ٱلۡحُسۡنَىٰ﴾
هەر بۆ خوایە جوانترین و چاکترینی ناوەکان ﴿فَٱدۡعُوهُ بِهَاۖ﴾ جا ئێوەش بەو ناوانە بانگ و هاواری لێ
بکەن ﴿وَذَرُواْ ٱلَّذِينَ﴾ واز بهێنن و نرخ دامەنێن بۆ ئەوانەی ﴿يُلۡحِدُونَ فِيٓ أَسۡمَٰٓئِهِۦۚ﴾ کەلەناوەکانی (خوا)
دا گۆڕان و لادان دەکەن (دەیکەنە ناو بۆ بتەکانیان) ﴿سَيُجۡزَوۡنَ مَا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ﴾ بەزوویی تۆڵەی ئەوەی
دەیانکرد لێیان دەسەنرێت ﴿١٨٠﴾ ﴿وَمِمَّنۡ خَلَقۡنَآ أُمَّةٞ﴾ وە لەوانەی کە دروستمان کردووە کۆمەڵێك هەیە
﴿يَهۡدُونَ بِٱلۡحَقِّ﴾ ڕێنموونی خەڵك دەکەن بە (ئایینی) ڕاست ﴿وَبِهِۦ يَعۡدِلُونَ﴾ و داد وەریشی پێ دەکەن
﴿١٨١﴾ ﴿وَٱلَّذِينَ كَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِنَا﴾ وە ئەوانەی کە نیشانەکانی ئێمەیان بەدرۆ دانا ﴿سَنَسۡتَدۡرِجُهُم﴾ ووردە
ووردە(پلە بە پلە) نزیکیان دەکەینەوە لە تیاچوون ﴿مِّنۡ حَيۡثُ لَا يَعۡلَمُونَ﴾ بەجۆرێك کە خۆیشیان
بەخۆیان نازانن ﴿١٨٢﴾ ﴿وَأُمۡلِي لَهُمۡۚ﴾ ماوەیەك مۆڵەتیان دەدەم ﴿إِنَّ كَيۡدِي مَتِينٌ﴾ بەڕاستی پیلانی من زۆر
پتەو و بەهێزە ﴿١٨٣﴾ ﴿أَوَلَمۡ يَتَفَكَّرُواْۗ﴾ ئایا ئەوان بیریان نەکردۆتەوە ﴿مَا بِصَاحِبِهِم مِّن جِنَّةٍۚ﴾ کەهاوڕێ
کەیان موحەممەد ﷺ هەرگیز تووشی شێتی نەبووە ﴿إِنۡ هُوَ إِلَّا نَذِيرٞ مُّبِينٌ﴾ ئەو تەنها تر سێنەرێکی
ئاشکرایە (بۆ ئێوە) ﴿١٨٤﴾ ﴿أَوَلَمۡ يَنظُرُواْ﴾ ئایا ئەوانە ناڕوانن؟ ﴿فِي مَلَكُوتِ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ﴾ لەو موڵکە
گەورەو فراوانەی لەئاسمانەکان و زەوی دا هەیە ﴿وَمَا خَلَقَ ٱللَّهُ مِن شَيۡءٖ﴾ وە لەو شتانەی خوای گەورە
دروستی کردوون ﴿وَأَنۡ عَسَىٰٓ أَن يَكُونَ قَدِ ٱقۡتَرَبَ﴾ وەلەوانەیە نزیك بوبێتەوە ﴿أَجَلُهُمۡۖ﴾ کۆتایی (ژیان)یان
﴿فَبِأَيِّ حَدِيثِۭ بَعۡدَهُۥ يُؤۡمِنُونَ﴾ جا بەچ قسەیەك لە پاش قورئان بڕوا دێنن ﴿١٨٥﴾ ﴿مَن يُضۡلِلِ ٱللَّهُ﴾ هەر کەس
خوا گومڕای بکات (بەتاوانی کردەوەی خراپی) ﴿فَلَا هَادِيَ لَهُۥۚ﴾ ئەو هیچ ڕێنموونی کەرێکی بۆ نییە
﴿وَيَذَرُهُمۡ﴾ (خوا) وازیان لێ دێنێت ﴿فِي طُغۡيَٰنِهِمۡ يَعۡمَهُونَ﴾ لە گومڕایی و یاخی بوونی خۆیاندا گێژ
بخۆن ﴿١٨٦﴾ ﴿يَسۡـَٔلُونَكَ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) پرسیارت لێ دەکەن ﴿عَنِ ٱلسَّاعَةِ﴾ لەبارەی ڕۆژی دوایی
یەوە ﴿أَيَّانَ مُرۡسَىٰهَاۖ﴾ کەی دەبێت ﴿قُلۡ إِنَّمَا عِلۡمُهَا عِندَ رَبِّيۖ﴾ بڵێ: زانینی ئەوە تەنها لای پەروەردگارمە
﴿لَا يُجَلِّيهَا لِوَقۡتِهَآ﴾ هیچ کەس (ناتوانێت) کاتەکەی ئاشکرا بکات ﴿إِلَّا هُوَۚ﴾ جگە لەپەروەردگار
نەبێت ﴿ثَقُلَتۡ فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۚ﴾ (هاتنی قیامەت) بۆ ئاسمانەکان و زەویش گران و قورسە
﴿لَا تَأۡتِيكُمۡ إِلَّا بَغۡتَةٗۗ﴾ نایەت بەسەرتاندا (ڕووندادات) لەناکاودا نەبێت ﴿يَسۡـَٔلُونَكَ كَأَنَّكَ﴾ لە تۆ دەپرسن وەك
ئەوەی کە تۆ ﴿حَفِيٌّ عَنۡهَاۖ﴾ لە (هاتنی) ڕۆژی دوایی ئاگاداربی ﴿قُلۡ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) بڵێ: ﴿إِنَّمَا
عِلۡمُهَا﴾ بێگومان زانینی (هاتنی) ئەو ڕۆژە ﴿عِندَ ٱللَّهِ﴾ تەنها لای خوایە ﴿وَلَٰكِنَّ أَكۡثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يَعۡلَمُونَ﴾
بەڵام زۆرێك لە خەڵکی نایزانن ﴿١٨٧﴾

ربع الحزب ١٨

قُل لَّآ أَمۡلِكُ لِنَفۡسِي نَفۡعٗا وَلَا ضَرًّا إِلَّا مَا شَآءَ ٱللَّهُۚ وَلَوۡ كُنتُ
أَعۡلَمُ ٱلۡغَيۡبَ لَٱسۡتَكۡثَرۡتُ مِنَ ٱلۡخَيۡرِ وَمَا مَسَّنِيَ ٱلسُّوٓءُۚ
إِنۡ أَنَا۠ إِلَّا نَذِيرٞ وَبَشِيرٞ لِّقَوۡمٖ يُؤۡمِنُونَ ١٨٨ ۞ هُوَ ٱلَّذِي خَلَقَكُم
مِّن نَّفۡسٖ وَٰحِدَةٖ وَجَعَلَ مِنۡهَا زَوۡجَهَا لِيَسۡكُنَ إِلَيۡهَاۖ فَلَمَّا
تَغَشَّىٰهَا حَمَلَتۡ حَمۡلًا خَفِيفٗا فَمَرَّتۡ بِهِۦۖ فَلَمَّآ أَثۡقَلَت دَّعَوَا
ٱللَّهَ رَبَّهُمَا لَئِنۡ ءَاتَيۡتَنَا صَٰلِحٗا لَّنَكُونَنَّ مِنَ ٱلشَّٰكِرِينَ ١٨٩
فَلَمَّآ ءَاتَىٰهُمَا صَٰلِحٗا جَعَلَا لَهُۥ شُرَكَآءَ فِيمَآ ءَاتَىٰهُمَاۚ فَتَعَٰلَى
ٱللَّهُ عَمَّا يُشۡرِكُونَ ١٩٠ أَيُشۡرِكُونَ مَا لَا يَخۡلُقُ شَيۡـٔٗا وَهُمۡ يُخۡلَقُونَ
١٩١ وَلَا يَسۡتَطِيعُونَ لَهُمۡ نَصۡرٗا وَلَآ أَنفُسَهُمۡ يَنصُرُونَ ١٩٢
وَإِن تَدۡعُوهُمۡ إِلَى ٱلۡهُدَىٰ لَا يَتَّبِعُوكُمۡۚ سَوَآءٌ عَلَيۡكُمۡ أَدَعَوۡتُمُوهُمۡ
أَمۡ أَنتُمۡ صَٰمِتُونَ ١٩٣ إِنَّ ٱلَّذِينَ تَدۡعُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ عِبَادٌ
أَمۡثَالُكُمۡۖ فَٱدۡعُوهُمۡ فَلۡيَسۡتَجِيبُواْ لَكُمۡ إِن كُنتُمۡ
صَٰدِقِينَ ١٩٤ أَلَهُمۡ أَرۡجُلٞ يَمۡشُونَ بِهَآۖ أَمۡ لَهُمۡ أَيۡدٖ يَبۡطِشُونَ
بِهَآۖ أَمۡ لَهُمۡ أَعۡيُنٞ يُبۡصِرُونَ بِهَآۖ أَمۡ لَهُمۡ ءَاذَانٞ يَسۡمَعُونَ
بِهَاۗ قُلِ ٱدۡعُواْ شُرَكَآءَكُمۡ ثُمَّ كِيدُونِ فَلَا تُنظِرُونِ ١٩٥

﴿قُل﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) بڵێ: ﴿لَّآ أَمۡلِكُ لِنَفۡسِي نَفۡعٗا وَلَا ضَرًّا﴾ من خاوەنی هیچ سوودو زیانێك نیم بۆخۆم ﴿إِلَّا مَا شَآءَ ٱللَّهُۚ﴾ مەگەر ئەوەی خوا بیەوێ ﴿وَلَوۡ كُنتُ أَعۡلَمُ ٱلۡغَيۡبَ﴾ ئەگەر من غەیب و شتە نادیارەکانم بزانیایە ﴿لَٱسۡتَكۡثَرۡتُ مِنَ ٱلۡخَيۡرِ﴾ خێرو خۆشی زۆرم بەدەست دەهێنا ﴿وَمَا مَسَّنِيَ ٱلسُّوٓءُۚ﴾ وەهیچ خراپەو زیانێکم پێ نە دەگەیی ﴿إِنۡ أَنَا۠ إِلَّا نَذِيرٞ وَبَشِيرٞ﴾ من تەنها ترسێنەرو مژدەدەرم ﴿لِّقَوۡمٖ يُؤۡمِنُونَ﴾ بۆ خەڵکانێك کە باوەڕ دەهێنن ﴿١٨٨﴾ ﴿هُوَ ٱلَّذِي خَلَقَكُم﴾ (خوا) ئەو زاتەیە کە ئێوەی دروست کردوە ﴿مِّن نَّفۡسٖ وَٰحِدَةٖ﴾ لەیەك کەس (کە ئادەمە) ﴿وَجَعَلَ مِنۡهَا زَوۡجَهَا﴾ هەر لە خۆی هاوسەری بەدی هێنا ﴿لِيَسۡكُنَ إِلَيۡهَاۖ﴾ تا لەلای بحەسێتەوە (ئارام بگرێ) ﴿فَلَمَّا تَغَشَّىٰهَا﴾ جا کاتێك (پیاوەکە) لەگەڵ هاوسەرەکەی جووت بوو (دروست بوو) ﴿حَمَلَتۡ حَمۡلًا خَفِيفٗا﴾ باری سووکی هەڵگرت (سکی پڕبوو) ﴿فَمَرَّتۡ بِهِۦۖ﴾ ئەمجا لەسەر ئەم (سك پڕیە) ماوەیەك تێپەڕی ﴿فَلَمَّآ أَثۡقَلَت﴾ جا کاتێك (سکەکەی) قورس بوو ﴿دَّعَوَا ٱللَّهَ رَبَّهُمَا﴾ (ژن و مێردەکە) هەردوو لە خوا پاڕانەوە ﴿لَئِنۡ ءَاتَيۡتَنَا صَٰلِحٗا﴾ سوێند بێ ئەگەر تۆ منداڵێکی چاك و تەواومان پێ بدەیت ﴿لَّنَكُونَنَّ مِنَ ٱلشَّٰكِرِينَ﴾ بێگومان لە سوپاس گوزاران دەبین ﴿١٨٩﴾ ﴿فَلَمَّآ ءَاتَىٰهُمَا صَٰلِحٗا﴾ بەڵام کاتێك (نەوەکانی ئادەم وحەوا پاش خۆیان) پەروەردگار منداڵێکی چاکی پێدان ﴿جَعَلَا لَهُۥ شُرَكَآءَ﴾ چەند هاوبەشێکیان بۆخوا دانا (وەك ئەوەی بتپەرستەکان دەیانکرد) ﴿فِيمَآ ءَاتَىٰهُمَاۚ﴾ لەوەی کەپێی دابوون ﴿فَتَعَٰلَى ٱللَّهُ عَمَّا يُشۡرِكُونَ﴾ خوا لەوە بەرزو بڵند ترە کە هاوبەشی بۆ دابنێن ﴿١٩٠﴾ ﴿أَيُشۡرِكُونَ مَا لَا يَخۡلُقُ شَيۡـٔٗا﴾ ئایا شتانێك دەکەن بە هاوبەشی خوا کە ناتوانن هیچ شتێك دروست بکەن ﴿وَهُمۡ يُخۡلَقُونَ﴾ لەکاتێکدا خۆشیان دروست کراون ﴿١٩١﴾ ﴿وَلَا يَسۡتَطِيعُونَ لَهُمۡ نَصۡرٗا﴾ وە(ئەو بت و پەرستراوانە) ناتوانن هیچ یارمەتی یەکیان بدەن ﴿وَلَآ أَنفُسَهُمۡ يَنصُرُونَ﴾ هەروەها ناتوانن یارمەتی خۆیشیان بدەن ﴿١٩٢﴾ ﴿وَإِن تَدۡعُوهُمۡ إِلَى ٱلۡهُدَىٰ﴾ وە ئەگەر ئێوە ئەوان (بتەکان) بانگ بکەن بۆ ڕێی ڕاست ﴿لَا يَتَّبِعُوكُمۡۚ﴾ شوێنتان ناکەون ﴿سَوَآءٌ عَلَيۡكُمۡ أَدَعَوۡتُمُوهُمۡ﴾ بۆ ئێوە یەکسانە چ بانگیان بکەن ﴿أَمۡ أَنتُمۡ صَٰمِتُونَ﴾ یان بێ دەنگ بن (سوودتان پێ ناگەیەنن) ﴿١٩٣﴾ ﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ﴾ بەڕاستی ئەوانەی ﴿تَدۡعُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ﴾ کە ئێوە هاوارو داوایان لێ دەکەن جگە لە خوا ﴿عِبَادٌ أَمۡثَالُكُمۡۖ﴾ ئەوانیش چەند بەندەیەکن وەك خۆتان ﴿فَٱدۡعُوهُمۡ﴾ دەی بانگ وهاواریان لێ بکەن ﴿فَلۡيَسۡتَجِيبُواْ لَكُمۡ﴾ با وەڵامتان بدەنەوە (ویستەکانتان بە جێ بهێنن) ﴿إِن كُنتُمۡ صَٰدِقِينَ﴾ ئەگەر ئێوە ڕاست گۆن، ﴿١٩٤﴾ ﴿أَلَهُمۡ أَرۡجُلٞ يَمۡشُونَ بِهَآۖ﴾ ئایا ئەوانە (هیچ نەبێ وەك خۆتان) قاچیان هەیە کە پێ ی بڕۆن بەڕێدا ﴿أَمۡ لَهُمۡ أَيۡدٖ يَبۡطِشُونَ بِهَآۖ﴾ یان دەستیان هەیە کەدەستی پێ بوەشێنن ﴿أَمۡ لَهُمۡ أَعۡيُنٞ يُبۡصِرُونَ بِهَآۖ﴾ یان چاویان هەیە کەپێ ی ببینن ﴿أَمۡ لَهُمۡ ءَاذَانٞ يَسۡمَعُونَ بِهَاۗ﴾ یان گوێیان هەیە کەپێ ی ببیستن ﴿قُلِ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) بڵێ: ﴿ٱدۡعُواْ شُرَكَآءَكُمۡ﴾ بانگی هاوبەشەکانتان بکەن ﴿ثُمَّ كِيدُونِ﴾ پاشان نەخشەوپیلانم بۆ دانێن ﴿فَلَا تُنظِرُونِ﴾ ومۆڵەتیشم مەدەن ﴿١٩٥﴾

إِنَّ وَلِـِّۧيَ ٱللَّهُ ٱلَّذِي نَزَّلَ ٱلۡكِتَٰبَۖ وَهُوَ يَتَوَلَّى ٱلصَّٰلِحِينَ
١٩٦ وَٱلَّذِينَ تَدۡعُونَ مِن دُونِهِۦ لَا يَسۡتَطِيعُونَ نَصۡرَكُمۡ
وَلَآ أَنفُسَهُمۡ يَنصُرُونَ ١٩٧ وَإِن تَدۡعُوهُمۡ إِلَى ٱلۡهُدَىٰ لَا يَسۡمَعُواْۖ
وَتَرَىٰهُمۡ يَنظُرُونَ إِلَيۡكَ وَهُمۡ لَا يُبۡصِرُونَ ١٩٨ خُذِ ٱلۡعَفۡوَ
وَأۡمُرۡ بِٱلۡعُرۡفِ وَأَعۡرِضۡ عَنِ ٱلۡجَٰهِلِينَ ١٩٩ وَإِمَّا يَنزَغَنَّكَ
مِنَ ٱلشَّيۡطَٰنِ نَزۡغٞ فَٱسۡتَعِذۡ بِٱللَّهِۚ إِنَّهُۥ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ٢٠٠ إِنَّ
ٱلَّذِينَ ٱتَّقَوۡاْ إِذَا مَسَّهُمۡ طَٰٓئِفٞ مِّنَ ٱلشَّيۡطَٰنِ تَذَكَّرُواْ
فَإِذَا هُم مُّبۡصِرُونَ ٢٠١ وَإِخۡوَٰنُهُمۡ يَمُدُّونَهُمۡ فِي ٱلۡغَيِّ ثُمَّ
لَا يُقۡصِرُونَ ٢٠٢ وَإِذَا لَمۡ تَأۡتِهِم بِـَٔايَةٖ قَالُواْ لَوۡلَا ٱجۡتَبَيۡتَهَاۚ
قُلۡ إِنَّمَآ أَتَّبِعُ مَا يُوحَىٰٓ إِلَيَّ مِن رَّبِّيۚ هَٰذَا بَصَآئِرُ مِن رَّبِّكُمۡ
وَهُدٗى وَرَحۡمَةٞ لِّقَوۡمٖ يُؤۡمِنُونَ ٢٠٣ وَإِذَا قُرِئَ ٱلۡقُرۡءَانُ
فَٱسۡتَمِعُواْ لَهُۥ وَأَنصِتُواْ لَعَلَّكُمۡ تُرۡحَمُونَ ٢٠٤ وَٱذۡكُر رَّبَّكَ
فِي نَفۡسِكَ تَضَرُّعٗا وَخِيفَةٗ وَدُونَ ٱلۡجَهۡرِ مِنَ ٱلۡقَوۡلِ بِٱلۡغُدُوِّ
وَٱلۡأٓصَالِ وَلَا تَكُن مِّنَ ٱلۡغَٰفِلِينَ ٢٠٥ إِنَّ ٱلَّذِينَ عِندَ رَبِّكَ
لَا يَسۡتَكۡبِرُونَ عَنۡ عِبَادَتِهِۦ وَيُسَبِّحُونَهُۥ وَلَهُۥ يَسۡجُدُونَ۩ ٢٠٦ سَجۡدَة

﴿إِنَّ وَلِـِّۧيَ ٱللَّهُ﴾ بەڕاستی پشتیوان و دۆستی من هەر خوایە ﴿ٱلَّذِي نَزَّلَ ٱلۡكِتَٰبَۖ﴾ ئەو (خوایەی)
کەقورئانی ناردە خوارەوە ﴿وَهُوَ يَتَوَلَّى ٱلصَّٰلِحِينَ﴾ وە هەر ئەویش پشتیوانی چاکەکاران دەکات
﴿١٩٦﴾ ﴿وَٱلَّذِينَ تَدۡعُونَ مِن دُونِهِۦ﴾ وە ئەوانەی ئێوە جگە لە خوا هانایان بۆ دەبەن ﴿لَا يَسۡتَطِيعُونَ
نَصۡرَكُمۡ﴾ ناتوانن یارمەتی تان بدەن ﴿وَلَآ أَنفُسَهُمۡ يَنصُرُونَ﴾ ناشتوانن یارمەتی خۆیان بدەن
﴿١٩٧﴾ ﴿وَإِن تَدۡعُوهُمۡ إِلَى ٱلۡهُدَىٰ﴾ وە ئەگەر بانگیان بکەن بۆ ڕێگای ڕاست ﴿لَا يَسۡمَعُواْۖ﴾ ئەوان نابیستن
﴿وَتَرَىٰهُمۡ يَنظُرُونَ إِلَيۡكَ﴾ وە وادەزانی بۆ تۆ دەڕوانن ﴿وَهُمۡ لَا يُبۡصِرُونَ﴾ لەکاتێکدا ئەوان هیچ نابینن ﴿١٩٨﴾
﴿خُذِ ٱلۡعَفۡوَ﴾ دەست بگرە بە لێبوردەیی یەوە (چاوو پۆشی بکە) ﴿وَأۡمُرۡ بِٱلۡعُرۡفِ﴾ فەرمانیش
بدە بە چاکە و چاکە کردن ﴿وَأَعۡرِضۡ عَنِ ٱلۡجَٰهِلِينَ﴾ و ڕووو وەرگێڕە لە نەفامان و نەزانان (وازیان لێ
بهێنە) ﴿١٩٩﴾ ﴿وَإِمَّا يَنزَغَنَّكَ مِنَ ٱلشَّيۡطَٰنِ نَزۡغٞ﴾ وە ئەگەر خەتەرەو خەیاڵ و وەسوەسەیەکت بۆ هات لە
لایەنی شەیتانەوە ﴿فَٱسۡتَعِذۡ بِٱللَّهِۚ﴾ یەکسەر پەنا بگرە بەخوا ﴿إِنَّهُۥ سَمِيعٌ عَلِيمٌ﴾ بەڕاستی هەر ئەو
بیسەری زانایە ﴿٢٠٠﴾ ﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ ٱتَّقَوۡاْ﴾ بەڕاستی ئەوانەی خواناس و پارێزکار بوون ﴿إِذَا مَسَّهُمۡ طَٰٓئِفٞ
مِّنَ ٱلشَّيۡطَٰنِ﴾ کاتێك خەتەرو وەس وەسەیەکیان لەشەیتانەوە پێ بگات ﴿تَذَكَّرُواْ﴾ یادی خوا
دەکەن و خوایان بیر دەکەوێتەوە ﴿فَإِذَا هُم مُّبۡصِرُونَ﴾ جا کتوپڕ بەرچاویان ڕۆشن دەبێتەوە (ڕاستی
دەدۆزنەوە) ﴿٢٠١﴾ ﴿وَإِخۡوَٰنُهُمۡ يَمُدُّونَهُمۡ فِي ٱلۡغَيِّ﴾ وە برا (شەیتانە)کانیان یارمەتییان دەدەن لە گومڕایی
بووندا ﴿ثُمَّ لَا يُقۡصِرُونَ﴾ پاشان کۆتایی ناهێنن و واز ناهێنن(بۆ گومڕا کردنیان) ﴿٢٠٢﴾ ﴿وَإِذَا لَمۡ
تَأۡتِهِم﴾ وە هەر کاتێك (وەحی دوا بکەوێت) ئایەتێکیان بۆ نەهێنی ﴿بِـَٔايَةٖ قَالُواْ لَوۡلَا ٱجۡتَبَيۡتَهَاۚ﴾ دەیان
ووت: بۆچی لەخۆتەوە ڕێکی ناخەیت (بۆ خۆت هەڵی نابەستی) ﴿قُلۡ إِنَّمَآ أَتَّبِعُ﴾ (ئەی موحەممەد
ﷺ) بڵێ: بێگومان من هەر شوێنی ئەوە دەکەوم ﴿مَا يُوحَىٰٓ إِلَيَّ مِن رَّبِّيۚ﴾ کە لەلایەن پەروەردگارمەوە
وەحیم بۆ دەکرێت ﴿هَٰذَا بَصَآئِرُ مِن رَّبِّكُمۡ﴾ ئەم (قورئانە) بەرچاو ڕۆشنی و بەڵگەیە لەلایەن
پەروەردگارتانەوە ﴿وَهُدٗى﴾ و ڕێنموونی و نیشاندەرە ﴿وَرَحۡمَةٞ﴾ و میهرەبانی و بەزەیی خوایە
﴿لِّقَوۡمٖ يُؤۡمِنُونَ﴾ بۆ گەل و هۆزێك کە باوەڕ دێنن ﴿٢٠٣﴾ ﴿وَإِذَا قُرِئَ ٱلۡقُرۡءَانُ﴾ وە کاتێك کە قورئان
خوێندرا ﴿فَٱسۡتَمِعُواْ لَهُۥ﴾ دەبێ گوێ ی لێ بگرن ﴿وَأَنصِتُواْ﴾ و بێ دەنگیش بن ﴿لَعَلَّكُمۡ تُرۡحَمُونَ﴾
بۆ ئەوەی خوا میهرەبانیتان لە گەڵدا بکات ﴿٢٠٤﴾ ﴿وَٱذۡكُر رَّبَّكَ فِي نَفۡسِكَ﴾ وە لە (دڵ و) دەروونت دا یادی
پەروەردگارت بکە ﴿تَضَرُّعٗا وَخِيفَةٗ﴾ بە پاڕانەوەو ترس و بیمەوە ﴿وَدُونَ ٱلۡجَهۡرِ مِنَ ٱلۡقَوۡلِ﴾ بەبێ ئەوەی
دەنگ بەرزبکەیتەوە ﴿بِٱلۡغُدُوِّ وَٱلۡأٓصَالِ﴾ لە بەرەبەیانی و دەماو دەمی ئێواراندا ﴿وَلَا تَكُن مِّنَ ٱلۡغَٰفِلِينَ﴾
وە لە بێ ئاگایان مەبە ﴿٢٠٥﴾ ﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ عِندَ رَبِّكَ﴾ بە ڕاستی ئەو فریشتانەی کە لای پەروەردگارتن
﴿لَا يَسۡتَكۡبِرُونَ﴾ خۆ بە زل نازانن ﴿عَنۡ عِبَادَتِهِۦ﴾ لە پەرستنی ئەو(خوا) ﴿وَيُسَبِّحُونَهُۥ﴾ و هەمیشە
ستایشی دەکەن (کڕنووشی بۆ دەبەن) ﴿وَلَهُۥ يَسۡجُدُونَ۩﴾ و تەنها سوژدە بۆ ئەو دەبەن. ﴿٢٠٦﴾

نصف الحزب ١٨

سُورَةُ الأَنفَالِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

يَسْـَٔلُونَكَ عَنِ ٱلْأَنفَالِ ۖ قُلِ ٱلْأَنفَالُ لِلَّهِ وَٱلرَّسُولِ ۖ فَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ
وَأَصْلِحُوا۟ ذَاتَ بَيْنِكُمْ ۖ وَأَطِيعُوا۟ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥٓ إِن كُنتُم
مُّؤْمِنِينَ ١ إِنَّمَا ٱلْمُؤْمِنُونَ ٱلَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ ٱللَّهُ وَجِلَتْ
قُلُوبُهُمْ وَإِذَا تُلِيَتْ عَلَيْهِمْ ءَايَٰتُهُۥ زَادَتْهُمْ إِيمَٰنًا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ
يَتَوَكَّلُونَ ٢ ٱلَّذِينَ يُقِيمُونَ ٱلصَّلَوٰةَ وَمِمَّا رَزَقْنَٰهُمْ
يُنفِقُونَ ٣ أُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْمُؤْمِنُونَ حَقًّا ۚ لَّهُمْ دَرَجَٰتٌ عِندَ
رَبِّهِمْ وَمَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ٤ كَمَآ أَخْرَجَكَ رَبُّكَ
مِنۢ بَيْتِكَ بِٱلْحَقِّ وَإِنَّ فَرِيقًا مِّنَ ٱلْمُؤْمِنِينَ لَكَٰرِهُونَ ٥
يُجَٰدِلُونَكَ فِى ٱلْحَقِّ بَعْدَ مَا تَبَيَّنَ كَأَنَّمَا يُسَاقُونَ إِلَى ٱلْمَوْتِ
وَهُمْ يَنظُرُونَ ٦ وَإِذْ يَعِدُكُمُ ٱللَّهُ إِحْدَى ٱلطَّآئِفَتَيْنِ أَنَّهَا
لَكُمْ وَتَوَدُّونَ أَنَّ غَيْرَ ذَاتِ ٱلشَّوْكَةِ تَكُونُ لَكُمْ وَيُرِيدُ
ٱللَّهُ أَن يُحِقَّ ٱلْحَقَّ بِكَلِمَٰتِهِۦ وَيَقْطَعَ دَابِرَ ٱلْكَٰفِرِينَ ٧
لِيُحِقَّ ٱلْحَقَّ وَيُبْطِلَ ٱلْبَٰطِلَ وَلَوْ كَرِهَ ٱلْمُجْرِمُونَ ٨

سورەتی ﴿الأَنفَال﴾

﴿بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ﴾ بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان
﴿يَسۡـَٔلُونَكَ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) پرسیارت لێ دەکەن ﴿عَنِ ٱلۡأَنفَالِۖ﴾ سەبارەت بە دەسکەوتەکان(ی
جەنگـی بەدر) ﴿قُلِ﴾ تۆش بڵێ: ﴿ٱلۡأَنفَالُ لِلَّهِ وَٱلرَّسُولِۖ﴾ ئەو دەسـت کەوتانە هەر بۆ خوا و پێغەمبەرن
ﷺ ﴿فَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ﴾ کەواتـە خۆتـان بپارێـزن و لە خـوا بترسـن ﴿وَأَصۡلِحُواْ ذَاتَ بَيۡنِكُمۡۖ﴾ وە پەیوەندی
نێـوان خۆتان چـاك بكەنـەوە ﴿وَأَطِيعُواْ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥٓ﴾ و گوێڕایەڵی خـواو پێغەمبەرەکەی بن ﴿إِن كُنتُم
مُّؤۡمِنِينَ﴾ ئەگەرئێـوە بـڕوادارن (١) ﴿إِنَّمَا ٱلۡمُؤۡمِنُونَ ٱلَّذِينَ﴾ بێگومـان بـڕواداران تەنهـا کەسـانێکن
﴿إِذَا ذُكِرَ ٱللَّهُ﴾ کاتێك کە باسی خوا کرا و ناوی هێنرا ﴿وَجِلَتۡ قُلُوبُهُمۡ﴾ دڵیان دەترسێت و ترسی لێ
دەنیشێت ﴿وَإِذَا تُلِيَتۡ عَلَيۡهِمۡ ءَايَٰتُهُۥ﴾ کاتێکیش ئایەتەکانی خوا بخوێنرێتەوە بەسەریاندا ﴿زَادَتۡهُمۡ إِيمَٰنٗا﴾
بڕوایـان (پێی) زیاد دەبێت ﴿وَعَلَىٰ رَبِّهِمۡ يَتَوَكَّلُونَ﴾ و هەر پشـت بە پەروەردگاری خۆیان دەبەسـتن (٢)
﴿ٱلَّذِينَ يُقِيمُونَ ٱلصَّلَوٰةَ﴾ ئەوانـەن کـە بەڕاسـتی نوێژەکانیـان بەجـێ دەهێنن ﴿وَمِمَّا رَزَقۡنَٰهُمۡ يُنفِقُونَ﴾
وە لـەو ڕزق و ڕۆزیـەی پێمـان داوون (لە پێناوی خوادا) دەیبەخشـن (٣) ﴿أُوْلَٰٓئِكَ هُمُ﴾ هەر ئەوانەن
﴿ٱلۡمُؤۡمِنُونَ حَقّٗاۚ﴾ بڕوادارانـی ڕاسـتەقینە ﴿لَّهُمۡ دَرَجَٰتٌ عِندَ رَبِّهِمۡ﴾ پلـەی بەرزیـان بـۆ هەیـە لای
پەروەردگاریان ﴿وَمَغۡفِرَةٞ وَرِزۡقٞ كَرِيمٞ﴾ و لێ خۆش بوونی (تاوانەکانیان) و ڕۆزی پەسـەندو چاك
(یان بۆ هەیە) (٤) ﴿كَمَآ أَخۡرَجَكَ رَبُّكَ مِنۢ بَيۡتِكَ﴾ هەر چۆنێك کە پەروەردگارت لە ماڵەکەت (لەشاری
مەینـە) دەریهێنایت (بۆ جەنگی بەدر) ﴿بِٱلۡحَقِّ﴾ بەهەق و ڕاسـتی ﴿وَإِنَّ فَرِيقٗا مِّنَ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ﴾ لەکاتێکدا
بێگومان دەسـتەیەك لەبـڕواداران ﴿لَكَٰرِهُونَ﴾ بێزاربوون و پێیان ناخۆش بوو (٥) ﴿يُجَٰدِلُونَكَ فِي ٱلۡحَقِّ﴾
دەمەقاڵێـت لەگەڵـدا دەکەن لە (شـتی) هەق و ڕاسـتدا ﴿بَعۡدَ مَا تَبَيَّنَ﴾ دوای ئەوەش کـە بۆیان ڕوون
بۆتەوە (کە ڕاسـتە هێشـتا جەنگیان لا گرانە) ﴿كَأَنَّمَا يُسَاقُونَ إِلَى ٱلۡمَوۡتِ﴾ وەك ئـەوەی بە توندی بەرەو
مـردن ببرێـن ﴿وَهُمۡ يَنظُرُونَ﴾ و بەچاوی خۆیان (مـردن) ببینن (٦) ﴿وَإِذۡ يَعِدُكُمُ ٱللَّهُ﴾ (بیری ئەو کاتە
بکەنەوە) کەخوا بەڵێنی بەئێوەدا ﴿إِحۡدَى ٱلطَّآئِفَتَيۡنِ﴾ دەست کەوتی یەکێك لەو دوو کۆمەڵە (کاروانە
بازرگانییەکە یان سـەرکەوتن بە سەریاندا) ﴿أَنَّهَا لَكُمۡ﴾ بەڕاسـتی دەبێتە هی ئێوە ﴿وَتَوَدُّونَ﴾ وە ئێوە
ئەوەتـان پێ خۆشـە ﴿أَنَّ غَيۡرَ ذَاتِ ٱلشَّوۡكَةِ﴾ کـە ئەو دەسـتکەوتە بێ چەکـە، (کاروانـە بازرگانیەکە)
﴿تَكُونُ لَكُمۡ﴾ بـۆ ئێـوە بێت ﴿وَيُرِيدُ ٱللَّهُ أَن يُحِقَّ ٱلۡحَقَّ بِكَلِمَٰتِهِۦ﴾ بـەڵام خـوا دەیەوێـت ووتەکانی خۆی
بەڕاسـت دەرچێ (حەق سەرکەوێ) ﴿وَيَقۡطَعَ دَابِرَ ٱلۡكَٰفِرِينَ﴾ و ڕەگ و ڕیشـەی بێ باوەڕان لەبن بێنێ
(٧) ﴿لِيُحِقَّ ٱلۡحَقَّ﴾ تـا هەق جێگیر بکات ﴿وَيُبۡطِلَ ٱلۡبَٰطِلَ﴾ و ناحەقیش لەناو بەرێ و پوچەڵ بکاتەوە
﴿وَلَوۡ كَرِهَ ٱلۡمُجۡرِمُونَ﴾ با تاوانبارانیش پێیان ناخۆش بێت (٨)

إِذۡ تَسۡتَغِيثُونَ رَبَّكُمۡ فَٱسۡتَجَابَ لَكُمۡ أَنِّي مُمِدُّكُم بِأَلۡفٖ
مِّنَ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةِ مُرۡدِفِينَ ﴿٩﴾ وَمَا جَعَلَهُ ٱللَّهُ إِلَّا بُشۡرَىٰ
وَلِتَطۡمَئِنَّ بِهِۦ قُلُوبُكُمۡۚ وَمَا ٱلنَّصۡرُ إِلَّا مِنۡ عِندِ ٱللَّهِۚ إِنَّ ٱللَّهَ
عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿١٠﴾ إِذۡ يُغَشِّيكُمُ ٱلنُّعَاسَ أَمَنَةٗ مِّنۡهُ وَيُنَزِّلُ
عَلَيۡكُم مِّنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءٗ لِّيُطَهِّرَكُم بِهِۦ وَيُذۡهِبَ عَنكُمۡ
رِجۡزَ ٱلشَّيۡطَٰنِ وَلِيَرۡبِطَ عَلَىٰ قُلُوبِكُمۡ وَيُثَبِّتَ بِهِ ٱلۡأَقۡدَامَ
﴿١١﴾ إِذۡ يُوحِي رَبُّكَ إِلَى ٱلۡمَلَٰٓئِكَةِ أَنِّي مَعَكُمۡ فَثَبِّتُواْ ٱلَّذِينَ
ءَامَنُواْۚ سَأُلۡقِي فِي قُلُوبِ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ ٱلرُّعۡبَ فَٱضۡرِبُواْ
فَوۡقَ ٱلۡأَعۡنَاقِ وَٱضۡرِبُواْ مِنۡهُمۡ كُلَّ بَنَانٖ ﴿١٢﴾ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمۡ
شَآقُّواْ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥۚ وَمَن يُشَاقِقِ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ فَإِنَّ ٱللَّهَ
شَدِيدُ ٱلۡعِقَابِ ﴿١٣﴾ ذَٰلِكُمۡ فَذُوقُوهُ وَأَنَّ لِلۡكَٰفِرِينَ
عَذَابَ ٱلنَّارِ ﴿١٤﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِذَا لَقِيتُمُ ٱلَّذِينَ
كَفَرُواْ زَحۡفٗا فَلَا تُوَلُّوهُمُ ٱلۡأَدۡبَارَ ﴿١٥﴾ وَمَن يُوَلِّهِمۡ يَوۡمَئِذٖ
دُبُرَهُۥٓ إِلَّا مُتَحَرِّفٗا لِّقِتَالٍ أَوۡ مُتَحَيِّزًا إِلَىٰ فِئَةٖ فَقَدۡ بَآءَ
بِغَضَبٖ مِّنَ ٱللَّهِ وَمَأۡوَىٰهُ جَهَنَّمُۖ وَبِئۡسَ ٱلۡمَصِيرُ ﴿١٦﴾

﴿إِذۡ تَسۡتَغِيثُونَ رَبَّكُمۡ﴾ (بیربکەنەوە) کاتێك (لە بەدر دا) هاناتان بۆ پەروەردگارتان دەبرد ﴿فَٱسۡتَجَابَ لَكُمۡ﴾ خواش هات بەهاناتانەوە ﴿أَنِّي مُمِدُّكُم﴾ ووتی من دەنێرم بۆ یارمەتیان ﴿بِأَلۡفٖ مِّنَ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةِ﴾ هەزار فریشتە ﴿مُرۡدِفِينَ﴾ بە دوای یەکدا (دێنە خواری) ﴿٩﴾ ﴿وَمَا جَعَلَهُ ٱللَّهُ إِلَّا بُشۡرَىٰ﴾ وەخوا ئەوەی تەنها بۆ شادی و موژدە نارد ﴿وَلِتَطۡمَئِنَّ بِهِۦ قُلُوبُكُمۡۚ﴾ تا دڵەکانتان پێی ئارام بگرێت ﴿وَمَا ٱلنَّصۡرُ إِلَّا مِنۡ عِندِ ٱللَّهِۚ﴾ وە سەر کەوتنیش تەنها لای خواوەیەو بەس ﴿إِنَّ ٱللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ﴾ بەڕاستی خوا بەدەستەڵاتی کار بەجێ یە ﴿١٠﴾ ﴿إِذۡ يُغَشِّيكُمُ ٱلنُّعَاسَ﴾ (بیربکەنەوە) کاتێ (خوا) وەنەوزی بەسەرتاندا هێنا ﴿أَمَنَةٗ مِّنۡهُ﴾ (بەوە هۆی) دڵنیایی ئێوە لە لایەن (پەروەردگار) خۆیەوە ﴿وَيُنَزِّلُ عَلَيۡكُم مِّنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءٗ﴾ بارانیشی لە ئاسمانەوە بۆ باراندن ﴿لِّيُطَهِّرَكُم بِهِۦ﴾ تا پاکتان بکاتەوە پێی ﴿وَيُذۡهِبَ عَنكُمۡ رِجۡزَ ٱلشَّيۡطَٰنِ﴾ و پیسی شەیتان (دوو دڵی و گومان) لەئێوە دوور بخاتەوە ﴿وَلِيَرۡبِطَ عَلَىٰ قُلُوبِكُمۡ﴾ و پەیوەندی دڵەکانتان پتەو بکات ﴿وَيُثَبِّتَ بِهِ ٱلۡأَقۡدَامَ﴾ وە بەو (بارانی) پێکانتان دامەزراو و جێگیر بکات ﴿١١﴾ ﴿إِذۡ يُوحِي رَبُّكَ﴾ (بێنەوە بیر) کاتێك کە پەروەردگارت نیگای نارد ﴿إِلَى ٱلۡمَلَٰٓئِكَةِ﴾ بۆ فریشتەکان ﴿أَنِّي مَعَكُمۡ﴾ (کە بە پێغەمبەر وباوەڕداران ڕابگەیەنن) کە بێگومان من (خوای گەورە) لەگەڵتانم ﴿فَثَبِّتُواْ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْۚ﴾ دەی دڵی کەسانێك قایم و دامەزراو کەن کە باوەڕیان هێناوە ﴿سَأُلۡقِي فِي قُلُوبِ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ ٱلرُّعۡبَ﴾ بە زوویی ترس و بیم دەخەمە دڵی ئەو کەسانەی کە بێ باوەڕ بوون ﴿فَٱضۡرِبُواْ فَوۡقَ ٱلۡأَعۡنَاقِ﴾ جا ئێوەش لەسەرووی گەردنیان بدەن (واتە سەریان) ﴿وَٱضۡرِبُواْ مِنۡهُمۡ كُلَّ بَنَانٖ﴾ وە لە هەموو سەر پەنجەکانیان بدەن (واتە لە هەموو لاشەیان بدەن لەسەرەوە تا خوارەوە) ﴿١٢﴾ ﴿ذَٰلِكَ﴾ ئەوە ﴿بِأَنَّهُمۡ شَآقُّواْ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥۚ﴾ لەبەر ئەوەی کە بەڕاستی ئەوانە دژایەتی خواو پێغەمبەرەکەیان کرد ﴿وَمَن يُشَاقِقِ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ﴾ هەر کەسێکیش دژایەتی خواو پێغەمبەرەکەی بکات ﴿فَإِنَّ ٱللَّهَ شَدِيدُ ٱلۡعِقَابِ﴾ ئەوە بێگومان تۆڵە و سزای خوا زۆر سەخت وبەتینە ﴿١٣﴾ ﴿ذَٰلِكُمۡ فَذُوقُوهُ﴾ (حوکم و سزای ئێوە) ئەوەیە دەی بیچەژن ﴿وَأَنَّ لِلۡكَٰفِرِينَ عَذَابَ ٱلنَّارِ﴾ وە بەڕاستی بۆ بێ بڕوایان سزای ئاگری دۆزەخ هەیە ﴿١٤﴾ ﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ﴾ ئەی ئەو کەسانەی کە بڕواتان هێناوە ﴿إِذَا لَقِيتُمُ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ زَحۡفٗا﴾ کاتێك (لەجەنگ دا) ڕووبەڕووی زۆرێك لەبێ باوەڕان بوونەوە ﴿فَلَا تُوَلُّوهُمُ ٱلۡأَدۡبَارَ﴾ قەت پشتیان تێ مەکەن و هەڵمەیەن ﴿١٥﴾ ﴿وَمَن يُوَلِّهِمۡ يَوۡمَئِذٖ دُبُرَهُۥٓ﴾ وە هەر کەس لەو ڕۆژەدا پشتیان تێ بکات و هەڵبێت ﴿إِلَّا مُتَحَرِّفٗا لِّقِتَالٍ﴾ مەگەر (مەبەستی ئەوەبێت) بۆ هێرش کردن بگەڕێتەوە سەریان ﴿أَوۡ مُتَحَيِّزًا إِلَىٰ فِئَةٖ﴾ یان بڕوات بۆ لای کۆمەڵێکی تر (و یارمەتیان بدات) ﴿فَقَدۡ بَآءَ بِغَضَبٖ مِّنَ ٱللَّهِ﴾ ئەوە بێگومان بەڕق و خەشمی خواوە دەگەڕێتەوە ﴿وَمَأۡوَىٰهُ جَهَنَّمُۖ﴾ وە جێگای دۆزەخ دەبێت ﴿وَبِئۡسَ ٱلۡمَصِيرُ﴾ کە جێگایەکی زۆر خراپ و بەدە ﴿١٦﴾

فَلَمۡ تَقۡتُلُوهُمۡ وَلَٰكِنَّ ٱللَّهَ قَتَلَهُمۡۚ وَمَا رَمَيۡتَ إِذۡ رَمَيۡتَ
وَلَٰكِنَّ ٱللَّهَ رَمَىٰ وَلِيُبۡلِيَ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ مِنۡهُ بَلَآءً حَسَنًاۚ
إِنَّ ٱللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٞ ١٧ ذَٰلِكُمۡ وَأَنَّ ٱللَّهَ مُوهِنُ كَيۡدِ
ٱلۡكَٰفِرِينَ ١٨ إِن تَسۡتَفۡتِحُواْ فَقَدۡ جَآءَكُمُ ٱلۡفَتۡحُۖ وَإِن
تَنتَهُواْ فَهُوَ خَيۡرٞ لَّكُمۡۖ وَإِن تَعُودُواْ نَعُدۡ وَلَن تُغۡنِيَ عَنكُمۡ
فِئَتُكُمۡ شَيۡـٔٗا وَلَوۡ كَثُرَتۡ وَأَنَّ ٱللَّهَ مَعَ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ ١٩
يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ أَطِيعُواْ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ وَلَا تَوَلَّوۡاْ عَنۡهُ
وَأَنتُمۡ تَسۡمَعُونَ ٢٠ وَلَا تَكُونُواْ كَٱلَّذِينَ قَالُواْ سَمِعۡنَا وَهُمۡ
لَا يَسۡمَعُونَ ٢١ ۞ ثلاثة أرباع الحزب ١٨ إِنَّ شَرَّ ٱلدَّوَآبِّ عِندَ ٱللَّهِ ٱلصُّمُّ ٱلۡبُكۡمُ
ٱلَّذِينَ لَا يَعۡقِلُونَ ٢٢ وَلَوۡ عَلِمَ ٱللَّهُ فِيهِمۡ خَيۡرٗا لَّأَسۡمَعَهُمۡۖ
وَلَوۡ أَسۡمَعَهُمۡ لَتَوَلَّواْ وَّهُم مُّعۡرِضُونَ ٢٣ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ
ءَامَنُواْ ٱسۡتَجِيبُواْ لِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ إِذَا دَعَاكُمۡ لِمَا يُحۡيِيكُمۡۖ
وَٱعۡلَمُوٓاْ أَنَّ ٱللَّهَ يَحُولُ بَيۡنَ ٱلۡمَرۡءِ وَقَلۡبِهِۦ وَأَنَّهُۥٓ إِلَيۡهِ
تُحۡشَرُونَ ٢٤ وَٱتَّقُواْ فِتۡنَةٗ لَّا تُصِيبَنَّ ٱلَّذِينَ ظَلَمُواْ
مِنكُمۡ خَآصَّةٗۖ وَٱعۡلَمُوٓاْ أَنَّ ٱللَّهَ شَدِيدُ ٱلۡعِقَابِ ٢٥

﴿فَلَمْ تَقْتُلُوهُمْ﴾ دە کەواتـە ئێـوە ئەوانتان نەکوشـت ﴿وَلَٰكِنَّ ٱللَّهَ قَتَلَهُمْ﴾ بەڵکو خوا ئەوانی کوشـت ﴿وَمَا رَمَيْتَ إِذْ رَمَيْتَ﴾ وەکاتێ کە (مشتێ خۆڵ و زیخت ڕووبەکافران) هاوێشت بەتەنها تۆ نەتهاوێشت ﴿وَلَٰكِنَّ ٱللَّهَ رَمَىٰ﴾ بەڵکو خوا هاوێشتی (و لێیدان) ﴿وَلِيُبْلِيَ ٱلْمُؤْمِنِينَ﴾ بۆ ئەوەی خوا بڕواداران تاقی بکاتـەوە﴿مِنْهُ بَلَآءً حَسَنًا﴾ لەلایـەن خۆیـەوە بەتاقـی کردنەوەیەکـی چـاك ﴿إِنَّ ٱللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ﴾ بەڕاسـتی خـوا بیسـەری زانایـە ﴿١٧﴾ ﴿ذَٰلِكُمْ﴾ (سـەر ئەنجامـی بـاوەڕداران و کافـران) ئـەوە بـوو (کـەڕووی دا) ﴿وَأَنَّ ٱللَّهَ مُوهِنُ كَيْدِ ٱلْكَٰفِرِينَ﴾ وە بەڕاسـتی خـوا پیلانی بێ بڕوایـان پوچەڵ دەکاتەوە ﴿١٨﴾ ﴿إِن تَسْتَفْتِحُوا۟﴾ ئەگەر ئێوە ئەی (بێباوەڕان) داوای یارمەتی و سـەرکەوتن دەکەن ﴿فَقَدْ جَآءَكُمُ ٱلْفَتْحُ﴾ئـەوە بەڕاسـتی سـەرکەوتنتان بـۆ هـات (گاڵتەیـان پـێ دەکات) ﴿وَإِن تَنتَهُوا۟ فَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ﴾ ئەگـەر کۆتایی بهێنن (لەدوژمنایەتـی پێغەمبەریان کۆتای بهێنن بە بت پەرسـتی) ئەوە چاکترە بۆتان ﴿وَإِن تَعُودُوا۟ نَعُدْ﴾ وە ئەگەر بگەڕێنەوە (بۆ سەر دژایەتی یان بت پەرستی) ئەوە ئێمەش دەگەڕێینەوە (بۆ سەر خستی باوەڕداران) ﴿وَلَن تُغْنِىَ عَنكُمْ فِئَتُكُمْ شَيْـًٔا﴾ هەر گیز دەستەو کۆمەڵەکەتان هیچ سوودێکتان پـێ ناگەیەنن ﴿وَلَوْ كَثُرَتْ﴾ هەر چەند زۆریش بـن ﴿وَأَنَّ ٱللَّهَ مَعَ ٱلْمُؤْمِنِينَ﴾ وەبێگومان خوا لەگەڵ بـڕواداران دایـە ﴿١٩﴾ ﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟﴾ ئـەی ئـەو کەسـانەی بڕواتـان هێناوە﴿أَطِيعُوا۟ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ﴾ گوێڕایەڵی خواو پێغەمبەرەکەی بن ﴿وَلَا تَوَلَّوْا۟ عَنْهُ﴾ وپشتی تێمەکەن﴿وَأَنتُمْ تَسْمَعُونَ﴾ لەکاتێکدا ئێوە تێدەگەن و دەبیستن ﴿٢٠﴾ ﴿وَلَا تَكُونُوا۟ كَٱلَّذِينَ قَالُوا۟ سَمِعْنَا﴾ وەکو ئەوانە مەبن کە(بەسەر زارەکی) ووتیان :بیسـتمان ﴿وَهُمْ لَا يَسْمَعُونَ﴾ لەکاتێکدا کە ئەوانە هیچ نابیسـتن و تێناگەن ﴿٢١﴾ ﴿إِنَّ شَرَّ ٱلدَّوَآبِّ عِندَ ٱللَّهِ﴾ بەڕاسـتی خراپترینـی هەمـوو گیـان لەبـەران لـە لای خـوا ﴿ٱلصُّمُّ ٱلْبُكْمُ ٱلَّذِينَ لَا يَعْقِلُونَ﴾ ئـەو کەڕولاڵانـەن (مەبەسـت پێ بێباوەڕانە) کـە بیرناکەنەوە و ژیر نابـن ﴿٢٢﴾ ﴿وَلَوْ عَلِمَ ٱللَّهُ﴾ وە ئەگەر خوا بیزانیایـە ﴿فِيهِمْ خَيْرًا﴾ چاکەیـەك لـەو (بێباوەڕانـەدا) هەیـە ﴿لَّأَسْمَعَهُمْ﴾ بێگومان وای لـێ دەکردن ببیسـتن﴿وَلَوْ أَسْمَعَهُمْ﴾ ئەگەر خـوا (فەرمانی خۆی) پێ ببیسـتنایە ﴿لَتَوَلَّوا۟﴾ هەر ڕوویـان وەردەگێڕا ﴿وَّهُم مُّعْرِضُونَ﴾ وە ئـەوان هـەر گـوێ پـێ نـەدەرن ﴿٢٣﴾ ﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟﴾ ئەی ئەو کەسـانەی بڕواتـان هێنـاوە ﴿ٱسْتَجِيبُوا۟ لِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ﴾ وەڵامـی خـوا و پێغەمبـەر بدەنەوە ﴿إِذَا دَعَاكُمْ لِمَا يُحْيِيكُمْ﴾ کاتێـك کـە بانگتان دەکەن بـۆ لای ئەو (ئایینـەی) کەزیندووتان دەکاتەوە﴿وَٱعْلَمُوٓا۟﴾ بشـزانن ﴿أَنَّ ٱللَّهَ﴾ بەڕاسـتی (ویسـتی) خـوا ﴿يَحُولُ بَيْنَ ٱلْمَرْءِ وَقَلْبِهِۦ﴾ دەبێتـە بەربەسـت لەنێـوان ئادەمـی و دڵیدا (واتە ئەو پەڕی دەسـتەڵاتی هەیە بەسـەر دڵی بەندەکانیدا) ﴿وَأَنَّهُۥٓ إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ﴾ وە بەڕاسـتی هەر لای ئەو کۆ دەکرێنەوە (لەڕۆژی دوایی دا) ﴿٢٤﴾ ﴿وَٱتَّقُوا۟ فِتْنَةً﴾ وەخۆتان بپارێزن لەئاشوب و بەڵایەك ﴿لَّا تُصِيبَنَّ ٱلَّذِينَ ظَلَمُوا۟ مِنكُمْ خَآصَّةً﴾ کە تووشـی سـتەم کارانتـان نابێت بـە تایبەتـی (هەمووتان دەگرێتـەوە) ﴿وَٱعْلَمُوٓا۟﴾ وە بشـزانن ﴿أَنَّ ٱللَّهَ شَدِيدُ ٱلْعِقَابِ﴾ کـە بەڕاسـتی تۆڵـە و سـزای خوا زۆر سەختە ﴿٢٥﴾

وَٱذۡكُرُوٓاْ إِذۡ أَنتُمۡ قَلِيلٞ مُّسۡتَضۡعَفُونَ فِي ٱلۡأَرۡضِ تَخَافُونَ
أَن يَتَخَطَّفَكُمُ ٱلنَّاسُ فَـَٔاوَىٰكُمۡ وَأَيَّدَكُم بِنَصۡرِهِۦ وَرَزَقَكُم
مِّنَ ٱلطَّيِّبَٰتِ لَعَلَّكُمۡ تَشۡكُرُونَ ٢٦ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ
لَا تَخُونُواْ ٱللَّهَ وَٱلرَّسُولَ وَتَخُونُوٓاْ أَمَٰنَٰتِكُمۡ وَأَنتُمۡ تَعۡلَمُونَ
٢٧ وَٱعۡلَمُوٓاْ أَنَّمَآ أَمۡوَٰلُكُمۡ وَأَوۡلَٰدُكُمۡ فِتۡنَةٞ وَأَنَّ ٱللَّهَ
عِندَهُۥٓ أَجۡرٌ عَظِيمٞ ٢٨ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِن تَتَّقُواْ
ٱللَّهَ يَجۡعَل لَّكُمۡ فُرۡقَانٗا وَيُكَفِّرۡ عَنكُمۡ سَيِّـَٔاتِكُمۡ
وَيَغۡفِرۡ لَكُمۡۗ وَٱللَّهُ ذُو ٱلۡفَضۡلِ ٱلۡعَظِيمِ ٢٩ وَإِذۡ يَمۡكُرُ بِكَ
ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ لِيُثۡبِتُوكَ أَوۡ يَقۡتُلُوكَ أَوۡ يُخۡرِجُوكَۚ وَيَمۡكُرُونَ
وَيَمۡكُرُ ٱللَّهُۖ وَٱللَّهُ خَيۡرُ ٱلۡمَٰكِرِينَ ٣٠ وَإِذَا تُتۡلَىٰ عَلَيۡهِمۡ
ءَايَٰتُنَا قَالُواْ قَدۡ سَمِعۡنَا لَوۡ نَشَآءُ لَقُلۡنَا مِثۡلَ هَٰذَآ إِنۡ هَٰذَآ
إِلَّآ أَسَٰطِيرُ ٱلۡأَوَّلِينَ ٣١ وَإِذۡ قَالُواْ ٱللَّهُمَّ إِن كَانَ هَٰذَا
هُوَ ٱلۡحَقَّ مِنۡ عِندِكَ فَأَمۡطِرۡ عَلَيۡنَا حِجَارَةٗ مِّنَ ٱلسَّمَآءِ
أَوِ ٱئۡتِنَا بِعَذَابٍ أَلِيمٖ ٣٢ وَمَا كَانَ ٱللَّهُ لِيُعَذِّبَهُمۡ وَأَنتَ
فِيهِمۡۚ وَمَا كَانَ ٱللَّهُ مُعَذِّبَهُمۡ وَهُمۡ يَسۡتَغۡفِرُونَ ٣٣

﴿وَاذْكُرُوا﴾ بیر بكەنەوە ﴿إِذْ أَنتُمْ﴾ كاتێك كە ئێوە ﴿قَلِيلٌ مُّسْتَضْعَفُونَ فِي الْأَرْضِ﴾ كەم و لاوازكراو
و ژێر دەستە بوون لە زەوی (مەككە)دا ﴿تَخَافُونَ﴾ دەترسان ﴿أَن يَتَخَطَّفَكُمُ النَّاسُ﴾ كەخەڵكی
بتان فڕێنن وبدەن بەسەرتاندا ﴿فَآوَاكُمْ﴾ ئەمجا خوا پەنای دان ﴿وَأَيَّدَكُم بِنَصْرِهِ﴾ وە بەیارمەتی
خۆی پشتیوانی كردن ﴿وَرَزَقَكُم مِّنَ الطَّيِّبَاتِ﴾ وە ڕزق و ڕۆزی لە شتە پاك (و حەڵاڵە) كان پێ
بەخشین ﴿لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ﴾ بۆ ئەوەی سوپاس گوزاری خوا بن ﴿٢٦﴾ ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا﴾ ئەی
ئەو كەسانەی باوەڕتان هێناوە ﴿لَا تَخُونُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ﴾ ناپاكی مەكەن لەگەڵ خوا و پێغەمبەر ﷺ دا
﴿وَتَخُونُوا أَمَانَاتِكُمْ﴾ وە ناپاكی مەكەن لە سپاردەكانی ناو خۆتان ﴿وَأَنتُمْ تَعْلَمُونَ﴾ لەكاتێكدا
كە ئێوە دەزانن (ناپاكی یە) ﴿٢٧﴾ ﴿وَاعْلَمُوا﴾ وە بزانن ﴿أَنَّمَا أَمْوَالُكُمْ وَأَوْلَادُكُمْ﴾ بەڕاستی ماڵ و
منداڵتان ﴿فِتْنَةٌ﴾ هۆی تاقی كردنەوەی (ئێوەن) ﴿وَأَنَّ اللَّهَ عِندَهُ أَجْرٌ عَظِيمٌ﴾ وە بەڕاستی لای
خوا پاداشتی زۆر گەورە هەیە ﴿٢٨﴾ ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا﴾ ئەی ئەو كەسانەی كە باوەڕتان هێناوە
﴿إِن تَتَّقُوا اللَّهَ﴾ ئەگەر ئێوە خواناس بن و خۆتان بپارێزن ﴿يَجْعَل لَّكُمْ فُرْقَانًا﴾ هۆی جیاكەرەوەی
(ڕاست و ناڕاست) تان بۆ فەراهەم دێنێت ﴿وَيُكَفِّرْ عَنكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ﴾ و لە گوناهەكانتان دەبورێ
﴿وَيَغْفِرْ لَكُمْ﴾ و لێتان خۆش دەبێت ﴿وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ﴾ وە خوا خاوەن بەهرە و چاكەی زۆر
گەورەیە ﴿٢٩﴾ ﴿وَإِذْ يَمْكُرُ بِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا﴾ وە(بیر بكەرەوە) كاتێك ئەوانەی بێ باوەڕ بوون پیلانیان لە
دژت دەگێڕا ﴿لِيُثْبِتُوكَ﴾ تا بەندو كۆتت بكەن ﴿أَوْ يَقْتُلُوكَ﴾ یان بتكوژن ﴿أَوْ يُخْرِجُوكَ﴾ یان (لە مەككە)
دەرت بكەن ﴿وَيَمْكُرُونَ﴾ وە ئەوانە (بەردەوام) پیلان دەگێڕن و فڕو فێڵ دەكەن ﴿وَيَمْكُرُ اللَّهُ﴾ وە
خوایش لەبەرامبەر ئەواندا پیلان دەگێڕێت بۆ پووچەڵ كردنەوەی پیلان و فڕ و فێڵەكانیان ﴿وَاللَّهُ
خَيْرُ الْمَاكِرِينَ﴾ وە خوا چاكترینی پیلان گێڕانە (بەرامبەر پیلان گێڕان) ﴿٣٠﴾ ﴿وَإِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا﴾
وە كاتێك كە ئایەتەكانی ئێمەیان بەسەردا دەخوێنرێتەوە ﴿قَالُوا قَدْ سَمِعْنَا﴾ دەڵێن :بیستمان (واتە
گرنگ نی یە) ﴿لَوْ نَشَاءُ لَقُلْنَا مِثْلَ هَٰذَا﴾ ئەگەر بمان ویستایە وێنەی ئەو ئایەتانەمان دەووت ﴿إِنْ هَٰذَا
إِلَّا أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ﴾ ئەمە هیچ نی یە جگە لە ئەفسانەی پێشینان ﴿٣١﴾ ﴿وَإِذْ قَالُوا اللَّهُمَّ﴾ (بیر بكەرەوە)
كاتێك (كە بێ باوەڕەكان) دەیان ووت ئەی پەروەردگار ﴿إِن كَانَ هَٰذَا هُوَ الْحَقَّ مِنْ عِندِكَ﴾ ئەگەر
ئەم قورئانە ڕاستەو لەلایەن تۆوە هاتووە ﴿فَأَمْطِرْ عَلَيْنَا حِجَارَةً﴾ دەی بەرد بەسەرماندا ببارێنە
﴿مِّنَ السَّمَاءِ﴾ لە ئاسمانەوە ﴿أَوِ ائْتِنَا بِعَذَابٍ أَلِيمٍ﴾ یان سزای سەختی پڕ ئازارمان بۆ بنێرە ﴿٣٢﴾
﴿وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُعَذِّبَهُمْ﴾ وە بەڕاستی خوا سزایان نادات ﴿وَأَنتَ فِيهِمْ﴾ لەكاتێك دا تۆ (ئەی
موحەممەد ﷺ) لەناویاندا بیت ﴿وَمَا كَانَ اللَّهُ مُعَذِّبَهُمْ﴾ هەروەها خوا تووشی سزایان ناكات
﴿وَهُمْ يَسْتَغْفِرُونَ﴾ لە كاتێكدا ئەوان داوای لێبوردن بكەن لە خودا ﴿٣٣﴾

وَمَا لَهُمۡ أَلَّا يُعَذِّبَهُمُ ٱللَّهُ وَهُمۡ يَصُدُّونَ عَنِ ٱلۡمَسۡجِدِ
ٱلۡحَرَامِ وَمَا كَانُوٓاْ أَوۡلِيَآءَهُۥٓۚ إِنۡ أَوۡلِيَآؤُهُۥٓ إِلَّا ٱلۡمُتَّقُونَ
وَلَٰكِنَّ أَكۡثَرَهُمۡ لَا يَعۡلَمُونَ ٣٤ وَمَا كَانَ صَلَاتُهُمۡ
عِندَ ٱلۡبَيۡتِ إِلَّا مُكَآءٗ وَتَصۡدِيَةٗۚ فَذُوقُواْ ٱلۡعَذَابَ
بِمَا كُنتُمۡ تَكۡفُرُونَ ٣٥ إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ يُنفِقُونَ
أَمۡوَٰلَهُمۡ لِيَصُدُّواْ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِۚ فَسَيُنفِقُونَهَا ثُمَّ تَكُونُ
عَلَيۡهِمۡ حَسۡرَةٗ ثُمَّ يُغۡلَبُونَۗ وَٱلَّذِينَ كَفَرُوٓاْ إِلَىٰ جَهَنَّمَ
يُحۡشَرُونَ ٣٦ لِيَمِيزَ ٱللَّهُ ٱلۡخَبِيثَ مِنَ ٱلطَّيِّبِ وَيَجۡعَلَ
ٱلۡخَبِيثَ بَعۡضَهُۥ عَلَىٰ بَعۡضٖ فَيَرۡكُمَهُۥ جَمِيعٗا فَيَجۡعَلَهُۥ
فِي جَهَنَّمَۚ أُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡخَٰسِرُونَ ٣٧ قُل لِّلَّذِينَ
كَفَرُوٓاْ إِن يَنتَهُواْ يُغۡفَرۡ لَهُم مَّا قَدۡ سَلَفَ وَإِن يَعُودُواْ
فَقَدۡ مَضَتۡ سُنَّتُ ٱلۡأَوَّلِينَ ٣٨ وَقَٰتِلُوهُمۡ حَتَّىٰ
لَا تَكُونَ فِتۡنَةٞ وَيَكُونَ ٱلدِّينُ كُلُّهُۥ لِلَّهِۚ فَإِنِ
ٱنتَهَوۡاْ فَإِنَّ ٱللَّهَ بِمَا يَعۡمَلُونَ بَصِيرٞ ٣٩ وَإِن تَوَلَّوۡاْ
فَٱعۡلَمُوٓاْ أَنَّ ٱللَّهَ مَوۡلَىٰكُمۡۚ نِعۡمَ ٱلۡمَوۡلَىٰ وَنِعۡمَ ٱلنَّصِيرُ ٤٠

﴿وَمَا لَهُمْ أَلَّا يُعَذِّبَهُمُ اللَّهُ﴾ خوا چۆن سزایان نادات؟! ﴿وَهُمْ يَصُدُّونَ عَنِ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ﴾ لە کاتێکدا ئەوان بەرگری (موسوڵمانان) دەکەن لە چوون بۆ مزگەوتی بەرێزو پیرۆزی (کەعبە) ﴿وَمَا كَانُوا أَوْلِيَاءَهُ﴾ لەکاتێکدا ئەوان خۆشەویست و سەر پەرشتیاری ئەو (مزگەوتە) نین ﴿إِنْ أَوْلِيَاؤُهُ إِلَّا الْمُتَّقُونَ﴾ بەڕاستی سەر پەرشتیار و خۆشەویستی ئەو (مزگەوتە) خوا ناسان و پارێزکارانن ﴿وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ﴾ بەڵام زۆربەیان نازانن ﴿٣٤﴾ ﴿وَمَا كَانَ صَلَاتُهُمْ عِنْدَ الْبَيْتِ﴾ وە نوێژی ئەوان (بت پەرستەکان) لەماڵی خوادا هیچ نی یە ﴿إِلَّا مُكَاءً﴾ جگە لە فیکە کردن ﴿وَتَصْدِيَةً﴾ و چەپڵە لێدان نەبێت ﴿فَذُوقُوا الْعَذَابَ﴾ کەواتە بچەژن سزای سەخت (لە بەدردا) ﴿بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ﴾ بە هۆی بڕوا نەهێنانتانەوە ﴿٣٥﴾ ﴿إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا﴾ بەڕاستی ئەوانەی کەبێ باوەڕن ﴿يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ﴾ ماڵ و سامانیان خەرج دەکەن ﴿لِيَصُدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ﴾ بۆ ئەوەی بەر هەڵستی ڕێگەی خوا بکەن ﴿فَسَيُنْفِقُونَهَا﴾ جا لە مەودوا (ماڵ و سامانیان) بەخت دەکەن و دەیبەخشن ﴿ثُمَّ تَكُونُ عَلَيْهِمْ حَسْرَةً﴾ لەپاشان دەبێت بەداخ و پەژارە بۆیان ﴿ثُمَّ يُغْلَبُونَ﴾ پاشان ژێر دەکەون ﴿وَالَّذِينَ كَفَرُوا﴾ وە ئەوانەی کەبێ باوەڕن ﴿إِلَىٰ جَهَنَّمَ يُحْشَرُونَ﴾ هەر لەدۆزەخ دا کۆ دەکرێنەوە ﴿٣٦﴾ ﴿لِيَمِيزَ اللَّهُ الْخَبِيثَ مِنَ الطَّيِّبِ﴾ بۆ ئەوەی خوا دەستەی ناپاك لە دەستەی پاك جیا بکاتەوە ﴿وَيَجْعَلَ الْخَبِيثَ بَعْضَهُ عَلَىٰ بَعْضٍ﴾ و ناپاکەکانیش لەسەر یەك هەڵچنێت ﴿فَيَرْكُمَهُ جَمِيعًا﴾ ئەمجا هەمووی پێکەوە کۆ بکاتەوە ﴿فَيَجْعَلَهُ فِي جَهَنَّمَ﴾ و بیخاتە دۆزەخەوە ﴿أُولَٰئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ﴾ هەر ئەوانە زیانبار و خەسارۆ مەندی تەواون ﴿٣٧﴾ ﴿قُلْ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) بڵێ: ﴿لِلَّذِينَ كَفَرُوا﴾ بە ئەوانەی کە بێ باوەڕ بوون ﴿إِنْ يَنْتَهُوا﴾ ئەگەر کۆتایی بهێنن (بەبێ بڕوایی یەکەیان) ﴿يُغْفَرْ لَهُمْ مَا قَدْ سَلَفَ﴾ بەڕاستی (خوا) دەبورێت لەهەرچی لەوەو پێش کردوویانە ﴿وَإِنْ يَعُودُوا﴾ بەڵام ئەگەر بگەڕێنەوە (سەر کردەوەی پێشوویان) ﴿فَقَدْ مَضَتْ سُنَّتُ الْأَوَّلِينَ﴾ ئەوە بەڕاستی باوو یاسای پێشینە (خراپە) کان چی بوو (بۆ ئەمانیش دووبارە دەبێتەوە) ﴿٣٨﴾ ﴿وَقَاتِلُوهُمْ﴾ (باوەڕداران) جەنگ بکەن لەگەڵ بێ باوەڕاندا ﴿حَتَّىٰ لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ﴾ هەتا ئاژاوە (بێ باوەڕی و بت پەرستی) نامێنێت ﴿وَيَكُونَ الدِّينُ كُلُّهُ لِلَّهِ﴾ و ئایین و ملکەچی هەمووی بۆ خوا دەبێت ﴿فَإِنِ انْتَهَوْا﴾ جا ئەگەر کۆتایی یان هێنا ﴿فَإِنَّ اللَّهَ﴾ ئەوەبەڕاستی خوا ﴿بِمَا يَعْمَلُونَ بَصِيرٌ﴾ بەهەر کردەوەیەك کە (بێ باوەڕان) دەیکەن بینایە ﴿٣٩﴾ ﴿وَإِنْ تَوَلَّوْا﴾ وە ئەگەر ڕوویان وەرگێڕاو پشتیان هەڵکرد ﴿فَاعْلَمُوا﴾ ئەوە بزانن ﴿أَنَّ اللَّهَ مَوْلَاكُمْ﴾ بەڕاستی خوا پشتیوان و یارمەتی دەرتانە ﴿نِعْمَ الْمَوْلَىٰ﴾ ئەو (خوا) باشترین پشتیوانە ﴿وَنِعْمَ النَّصِيرُ﴾ وە باشترین یاریدەدەر و سەرخەرتانە ﴿٤٠﴾

۞ وَٱعۡلَمُوٓاْ أَنَّمَا غَنِمۡتُم مِّن شَيۡءٖ فَأَنَّ لِلَّهِ خُمُسَهُۥ وَلِلرَّسُولِ
وَلِذِي ٱلۡقُرۡبَىٰ وَٱلۡيَتَٰمَىٰ وَٱلۡمَسَٰكِينِ وَٱبۡنِ ٱلسَّبِيلِ إِن
كُنتُمۡ ءَامَنتُم بِٱللَّهِ وَمَآ أَنزَلۡنَا عَلَىٰ عَبۡدِنَا يَوۡمَ ٱلۡفُرۡقَانِ
يَوۡمَ ٱلۡتَقَى ٱلۡجَمۡعَانِۗ وَٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٌ ٤١ إِذۡ
أَنتُم بِٱلۡعُدۡوَةِ ٱلدُّنۡيَا وَهُم بِٱلۡعُدۡوَةِ ٱلۡقُصۡوَىٰ وَٱلرَّكۡبُ
أَسۡفَلَ مِنكُمۡۚ وَلَوۡ تَوَاعَدتُّمۡ لَٱخۡتَلَفۡتُمۡ فِي ٱلۡمِيعَٰدِ
وَلَٰكِن لِّيَقۡضِيَ ٱللَّهُ أَمۡرٗا كَانَ مَفۡعُولٗا لِّيَهۡلِكَ مَنۡ
هَلَكَ عَنۢ بَيِّنَةٖ وَيَحۡيَىٰ مَنۡ حَيَّ عَنۢ بَيِّنَةٖۗ وَإِنَّ ٱللَّهَ
لَسَمِيعٌ عَلِيمٌ ٤٢ إِذۡ يُرِيكَهُمُ ٱللَّهُ فِي مَنَامِكَ قَلِيلٗاۖ
وَلَوۡ أَرَىٰكَهُمۡ كَثِيرٗا لَّفَشِلۡتُمۡ وَلَتَنَٰزَعۡتُمۡ فِي ٱلۡأَمۡرِ
وَلَٰكِنَّ ٱللَّهَ سَلَّمَۚ إِنَّهُۥ عَلِيمُۢ بِذَاتِ ٱلصُّدُورِ ٤٣ وَإِذۡ
يُرِيكُمُوهُمۡ إِذِ ٱلۡتَقَيۡتُمۡ فِيٓ أَعۡيُنِكُمۡ قَلِيلٗا وَيُقَلِّلُكُمۡ
فِيٓ أَعۡيُنِهِمۡ لِيَقۡضِيَ ٱللَّهُ أَمۡرٗا كَانَ مَفۡعُولٗاۗ وَإِلَى ٱللَّهِ
تُرۡجَعُ ٱلۡأُمُورُ ٤٤ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِذَا لَقِيتُمۡ فِئَةٗ
فَٱثۡبُتُواْ وَٱذۡكُرُواْ ٱللَّهَ كَثِيرٗا لَّعَلَّكُمۡ تُفۡلِحُونَ ٤٥

﴿وَٱعۡلَمُوٓاْ﴾ وەبزانـن ﴿أَنَّمَا غَنِمۡتُم مِّن شَيۡءٖ﴾ بێگومـان هەر چیەکتان لەغەنیمەت(دەسـکەوت) وگرت ﴿فَأَنَّ لِلَّهِ خُمُسَهُۥ﴾ ئـەوە بەڕاسـتی پێنـج یەکی ئەو(دەسـکەوتە) بۆ خوا ﴿وَلِلرَّسُولِ﴾ و بـۆ پێغەمبەر ﷺ ﴿وَلِذِي ٱلۡقُرۡبَىٰ﴾ و بۆ خزمانی (پێغەمبەر ﷺ) ﴿وَٱلۡيَتَٰمَىٰ﴾ و بۆ هەتیوان ﴿وَٱلۡمَسَٰكِينِ﴾ و بۆ هەژاران ﴿وَٱبۡنِ ٱلسَّبِيلِ﴾ و بۆ ڕێبوارانە ﴿إِن كُنتُمۡ ءَامَنتُم بِٱللَّهِ﴾ ئەگەر ئێوە باوەڕتان هێناوە بەخوا ﴿وَمَآ أَنزَلۡنَا﴾ وە بـەوەی ناردوومانەتـە خوارەوە ﴿عَلَىٰ عَبۡدِنَا﴾ بۆسـەر بەندەکەمـان (کەموحەممـەد پێغەمبەرە ﷺ) ﴿يَوۡمَ ٱلۡفُرۡقَانِ﴾ لەڕۆژی جیاکردنەوەدا (واتە جەنگی بەدر) ﴿يَوۡمَ ٱلۡتَقَى ٱلۡجَمۡعَانِۗ﴾ لەو ڕۆژەی کەدوو کۆمەڵ بەیەك گەیشتن (دژ بەیەك جەنگان) ﴿وَٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٌ﴾ وە خوا بەسەر هەموو شتێکدا دەسـەلاتدارە ﴿٤١﴾ ﴿إِذۡ أَنتُم بِٱلۡعُدۡوَةِ ٱلدُّنۡيَا﴾ وەکاتێـك ئێوە لای خواری (شـیوەکەی) نزیك (مەدینە)دا بـوون ﴿وَهُم بِٱلۡعُدۡوَةِ ٱلۡقُصۡوَىٰ﴾ و ئەوانیـش لەلای سـەروی (شـیوەکەی) دوورتر (لەمەدینـە)دا بوون ﴿وَٱلرَّكۡبُ﴾ کاروانەکەش ﴿أَسۡفَلَ مِنكُمۡۚ﴾ لەخوارتری ئێوە بوو ﴿وَلَوۡ تَوَاعَدتُّمۡ﴾ وە ئەگەر بەڵێنتان بەیەکتر بدایە ﴿لَٱخۡتَلَفۡتُمۡ﴾ بێگومان جیاواز دەبوون ﴿فِي ٱلۡمِيعَٰدِ﴾ لەبەڵێنەکەدا (جەنگتان نەدەکرد) ﴿وَلَٰكِن﴾ بەلام ﴿لِّيَقۡضِيَ ٱللَّهُ أَمۡرٗا﴾ (کۆی کردونەتەوە) بۆ ئەوەی خوا کارێك بەدی بێنێت ﴿كَانَ مَفۡعُولٗا﴾ هـەر بـەدی دێت ﴿لِّيَهۡلِكَ مَنۡ هَلَكَ﴾ بۆ ئـەوەی لەناو بچێت ئەو کەسـەی (بەلای خواوە) لەناو چووە ﴿عَنۢ بَيِّنَةٖ﴾ لەڕووی بەڵگەوە ﴿وَيَحۡيَىٰ مَنۡ حَيَّ عَنۢ بَيِّنَةٖۗ﴾ وەبۆ ئەوەی بژی ئەوەی (بەلای خـواوە) دەژی لـەڕووی بەڵگـەوە ﴿وَإِنَّ ٱللَّهَ لَسَمِيعٌ عَلِيمٌ﴾ وە بەڕاسـتی خـوا بیسـەری زانایـە ﴿٤٢﴾ ﴿إِذۡ يُرِيكَهُمُ ٱللَّهُ﴾ (بیربکەرەوە) کاتێ کەخوا ئەو (بێ بڕوای)انەی نیشان دەدایت ﴿فِي مَنَامِكَ قَلِيلٗاۖ﴾ لەخەوتـدا کـەم بـوون ﴿وَلَوۡ أَرَىٰكَهُمۡ كَثِيرٗا﴾ خـۆ ئەگـەر (خـوا ژمـارەی) ئەوانەی بەزۆر نیشـان بدایتایە ﴿لَّفَشِلۡتُمۡ﴾ ئەوە بێگومان دەترسـان و دەشکان ﴿وَلَتَنَٰزَعۡتُمۡ﴾ وە جیاواز دەبوون ﴿فِي ٱلۡأَمۡرِ﴾ لەبڕیاری جەنگدا ﴿وَلَٰكِنَّ ٱللَّهَ سَلَّمَۚ﴾ بەلام خوا پاراستنی ﴿إِنَّهُۥ عَلِيمُۢ﴾ بەڕاستی ئەو (خوا) زانایە ﴿بِذَاتِ ٱلصُّدُورِ﴾ بـە ئـەوەی لەناو دلاندایـە ﴿٤٣﴾ ﴿وَإِذۡ يُرِيكُمُوهُمۡ﴾ (بیربکەنـەوە) کاتێك خوا ئەوانی نیشـان دان ﴿إِذِ ٱلۡتَقَيۡتُمۡ﴾ کاتێ ڕووبەڕوو بوونـەوە ﴿فِيٓ أَعۡيُنِكُمۡ قَلِيلٗا﴾ لەبەرچاوتان بەکەم دەبینران ﴿وَيُقَلِّلُكُمۡ فِيٓ أَعۡيُنِهِمۡ﴾ ئێوەشی لەبەر چاوی ئەوان بەکەم نیشان دا ﴿لِيَقۡضِيَ ٱللَّهُ أَمۡرٗا﴾ بۆ ئەوەی خوا کارێـك بەدی بهێنێت ﴿كَانَ مَفۡعُولٗاۗ﴾ هەر بـەدی دێت ﴿وَإِلَى ٱللَّهِ تُرۡجَعُ ٱلۡأُمُورُ﴾ وە هەمووکارەکان هەر بۆلای خوا دەگێڕێنرێنەوە ﴿٤٤﴾ ﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ﴾ ئەی ئەوانەی کەباوەڕتان هێناوە ﴿إِذَا لَقِيتُمۡ فِئَةٗ﴾ کاتـێ (لەجەنگدا) لەگـەڵ کۆمەڵێکدا ڕووبـەڕوو بوونەوە ﴿فَٱثۡبُتُواْ﴾ خۆگربـن (هەڵنەیەن) ﴿وَٱذۡكُرُواْ ٱللَّهَ كَثِيرٗا﴾ و یادی خوا زۆر بکەن ﴿لَّعَلَّكُمۡ تُفۡلِحُونَ﴾ بۆ ئەوەی سەرکەوتوو بن ﴿٤٥﴾

وَأَطِيعُواْ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ وَلَا تَنَٰزَعُواْ فَتَفۡشَلُواْ وَتَذۡهَبَ
رِيحُكُمۡۖ وَٱصۡبِرُوٓاْۚ إِنَّ ٱللَّهَ مَعَ ٱلصَّٰبِرِينَ ٤٦ وَلَا تَكُونُواْ
كَٱلَّذِينَ خَرَجُواْ مِن دِيَٰرِهِم بَطَرٗا وَرِئَآءَ ٱلنَّاسِ وَيَصُدُّونَ
عَن سَبِيلِ ٱللَّهِۚ وَٱللَّهُ بِمَا يَعۡمَلُونَ مُحِيطٞ ٤٧ وَإِذۡ زَيَّنَ
لَهُمُ ٱلشَّيۡطَٰنُ أَعۡمَٰلَهُمۡ وَقَالَ لَا غَالِبَ لَكُمُ ٱلۡيَوۡمَ مِنَ
ٱلنَّاسِ وَإِنِّي جَارٞ لَّكُمۡۖ فَلَمَّا تَرَآءَتِ ٱلۡفِئَتَانِ نَكَصَ
عَلَىٰ عَقِبَيۡهِ وَقَالَ إِنِّي بَرِيٓءٞ مِّنكُمۡ إِنِّيٓ أَرَىٰ مَا لَا
تَرَوۡنَ إِنِّيٓ أَخَافُ ٱللَّهَۚ وَٱللَّهُ شَدِيدُ ٱلۡعِقَابِ ٤٨ إِذۡ يَقُولُ
ٱلۡمُنَٰفِقُونَ وَٱلَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ غَرَّ هَٰٓؤُلَآءِ دِينُهُمۡۗ
وَمَن يَتَوَكَّلۡ عَلَى ٱللَّهِ فَإِنَّ ٱللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٞ ٤٩ وَلَوۡ
تَرَىٰٓ إِذۡ يَتَوَفَّى ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ يَضۡرِبُونَ
وُجُوهَهُمۡ وَأَدۡبَٰرَهُمۡ وَذُوقُواْ عَذَابَ ٱلۡحَرِيقِ ٥٠ ذَٰلِكَ
بِمَا قَدَّمَتۡ أَيۡدِيكُمۡ وَأَنَّ ٱللَّهَ لَيۡسَ بِظَلَّٰمٖ لِّلۡعَبِيدِ ٥١
كَدَأۡبِ ءَالِ فِرۡعَوۡنَ وَٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِهِمۡۚ كَفَرُواْ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ
فَأَخَذَهُمُ ٱللَّهُ بِذُنُوبِهِمۡۚ إِنَّ ٱللَّهَ قَوِيّٞ شَدِيدُ ٱلۡعِقَابِ ٥٢

﴿وَأَطِيعُواْ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ﴾ (ئەی باوەڕداران) گوێڕایەڵی خوا و پێغەمبەرەکەی بکەن ﴿وَلَا تَنَٰزَعُواْ فَتَفۡشَلُواْ﴾
وە جیاوازمەبن و دووبەرەکی مەکەن بەهۆیەوە بشکێن و لاوازبن ﴿وَتَذۡهَبَ رِيحُكُمۡۖ﴾ و هێزتان بڕوا و
نەمێنێت ﴿وَٱصۡبِرُوٓاْۚ﴾ وەخۆڕاگربن ﴿إِنَّ ٱللَّهَ مَعَ ٱلصَّٰبِرِينَ﴾ بەڕاستی خوا لەگەڵ خۆگراندایە ﴿٤٦﴾ ﴿وَلَا تَكُونُواْ
كَٱلَّذِينَ خَرَجُواْ﴾ وەك ئەوانە (بت پەرستەکان) مەبن دەرچوون ﴿مِن دِيَٰرِهِم﴾ لەماڵ و وولاتی خۆیان
﴿بَطَرٗا وَرِئَآءَ ٱلنَّاسِ﴾ بەفیزوو ڕووپامایی بۆ خەڵك کردن ﴿وَيَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِۚ﴾ وەبەرگری (خەڵکیان)
دەکرد لەڕێگەی خوا ﴿وَٱللَّهُ بِمَا يَعۡمَلُونَ مُحِيطٞ﴾ وە خوا بەهەموو ئەو کارانەی دەیکەن ئاگادارە ﴿٤٧﴾
﴿وَإِذۡ زَيَّنَ لَهُمُ ٱلشَّيۡطَٰنُ أَعۡمَٰلَهُمۡ﴾ (بیربکەرەوە) کاتێك کەشەیتان کردەوەکانیانی (بۆ بت پەرستەکان)
ڕازاندنەوە ﴿وَقَالَ﴾ وە ووتی: ﴿لَا غَالِبَ لَكُمُ ٱلۡيَوۡمَ مِنَ ٱلنَّاسِ﴾ ئەمڕۆ هیچ کەس بەسەرتاندا زاڵنابێ
﴿وَإِنِّي جَارٞ لَّكُمۡۖ﴾ و بێگومان من پەنادەر (و پارێزەر)ی ئێوەم ﴿فَلَمَّا تَرَآءَتِ ٱلۡفِئَتَانِ﴾ ئەمجا کاتێك
هەردوو دەستەکە ڕوو بەڕووی یەکتر بوونەوە ﴿نَكَصَ عَلَىٰ عَقِبَيۡهِ﴾ (شەیتان) پاشەو پاش بەدوای
خۆی دا گەڕایەوە ﴿وَقَالَ﴾ و ووتی: ﴿إِنِّي بَرِيٓءٞ مِّنكُمۡ﴾ بەڕاستی من بەریم لەئێوە ﴿إِنِّيٓ أَرَىٰ مَا لَا
تَرَوۡنَ﴾ چونکە بەڕاستی ئەوەی من دەبینم ئێوە نایبینن ﴿إِنِّيٓ أَخَافُ ٱللَّهَۚ﴾ بەڕاستی من لەخوا دەترسم
﴿وَٱللَّهُ شَدِيدُ ٱلۡعِقَابِ﴾ و خوا زۆر تۆڵەی بەتین و سەختە ﴿٤٨﴾ ﴿إِذۡ يَقُولُ ٱلۡمُنَٰفِقُونَ﴾ (بیربکەرەوە) کاتێ
دووڕووەکان ﴿وَٱلَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ﴾ و ئەوانەی نەخۆشی لەدڵیاندابوو دەیان ووت ﴿غَرَّ هَٰٓؤُلَآءِ
دِينُهُمۡۗ﴾ ئەوانە (موسوڵمانەکان) ئاینەکەیان فریوی داوون ﴿وَمَن يَتَوَكَّلۡ عَلَى ٱللَّهِ﴾ هەرکەسێ پشت
بەخوا ببەستێت ﴿فَإِنَّ ٱللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٞ﴾ ئەوە بەڕاستی خوا بە دەسەلاتی کار دروستە ﴿٤٩﴾ ﴿وَلَوۡ
تَرَىٰٓ﴾ وە ئەگەر دەتبینی ﴿إِذۡ يَتَوَفَّى ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ﴾ کاتێك فریشتەکان گیانی بێ باوەڕان
دەکێشن ﴿يَضۡرِبُونَ وُجُوهَهُمۡ وَأَدۡبَٰرَهُمۡ﴾ لەدەموچاوو پاشیان دەدەن ﴿وَذُوقُواْ عَذَابَ ٱلۡحَرِيقِ﴾ و (پێیان
دەڵێن) بچەژن سزای ئاگری سوتێنەر ﴿٥٠﴾ ﴿ذَٰلِكَ بِمَا قَدَّمَتۡ أَيۡدِيكُمۡ﴾ ئەو (ئازار و سزایە) بەهۆی
ئەوەوەیە دەستی خۆتان پێشی خستووە ﴿وَأَنَّ ٱللَّهَ لَيۡسَ بِظَلَّٰمٖ لِّلۡعَبِيدِ﴾ وە بەڕاستی خوا بە هیچ شێوەیەك
ستەمکار نی یە بۆ بەندەکانی ﴿٥١﴾ ﴿كَدَأۡبِ ءَالِ فِرۡعَوۡنَ﴾ (ئەم بێ باوەڕانە باوو نەریتیان) هەر وەکو باو
و نەریتی دەستەی فیرعەون ﴿وَٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِهِمۡۚ﴾ و ئەوانەیە لەپێش ئەوانەوە بوون ﴿كَفَرُواْ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ﴾
کە بێ بڕوا بوون بە نیشانەکانی خوا ﴿فَأَخَذَهُمُ ٱللَّهُ بِذُنُوبِهِمۡۚ﴾ ئیتر (سزای) خوایش گرتنی بەهۆی
گوناهەکانیانەوە ﴿إِنَّ ٱللَّهَ قَوِيّٞ شَدِيدُ ٱلۡعِقَابِ﴾ بەڕاستی خوا بەتوانای تۆڵە بەتینە ﴿٥٢﴾

ذَٰلِكَ بِأَنَّ ٱللَّهَ لَمۡ يَكُ مُغَيِّرٗا نِّعۡمَةً أَنۡعَمَهَا عَلَىٰ قَوۡمٍ حَتَّىٰ
يُغَيِّرُواْ مَا بِأَنفُسِهِمۡ وَأَنَّ ٱللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٞ ﴿٥٣﴾ كَدَأۡبِ ءَالِ
فِرۡعَوۡنَ وَٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِهِمۡۚ كَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِ رَبِّهِمۡ فَأَهۡلَكۡنَٰهُم
بِذُنُوبِهِمۡ وَأَغۡرَقۡنَآ ءَالَ فِرۡعَوۡنَۚ وَكُلّٞ كَانُواْ ظَٰلِمِينَ ﴿٥٤﴾
إِنَّ شَرَّ ٱلدَّوَآبِّ عِندَ ٱللَّهِ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ فَهُمۡ لَا يُؤۡمِنُونَ
﴿٥٥﴾ ٱلَّذِينَ عَٰهَدتَّ مِنۡهُمۡ ثُمَّ يَنقُضُونَ عَهۡدَهُمۡ فِي كُلِّ
مَرَّةٖ وَهُمۡ لَا يَتَّقُونَ ﴿٥٦﴾ فَإِمَّا تَثۡقَفَنَّهُمۡ فِي ٱلۡحَرۡبِ فَشَرِّدۡ بِهِم
مَّنۡ خَلۡفَهُمۡ لَعَلَّهُمۡ يَذَّكَّرُونَ ﴿٥٧﴾ وَإِمَّا تَخَافَنَّ مِن قَوۡمٍ
خِيَانَةٗ فَٱنۢبِذۡ إِلَيۡهِمۡ عَلَىٰ سَوَآءٍۚ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُحِبُّ ٱلۡخَآئِنِينَ
﴿٥٨﴾ وَلَا يَحۡسَبَنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ سَبَقُوٓاْۚ إِنَّهُمۡ لَا يُعۡجِزُونَ
﴿٥٩﴾ وَأَعِدُّواْ لَهُم مَّا ٱسۡتَطَعۡتُم مِّن قُوَّةٖ وَمِن رِّبَاطِ ٱلۡخَيۡلِ
تُرۡهِبُونَ بِهِۦ عَدُوَّ ٱللَّهِ وَعَدُوَّكُمۡ وَءَاخَرِينَ مِن دُونِهِمۡ
لَا تَعۡلَمُونَهُمُ ٱللَّهُ يَعۡلَمُهُمۡۚ وَمَا تُنفِقُواْ مِن شَيۡءٖ فِي سَبِيلِ
ٱللَّهِ يُوَفَّ إِلَيۡكُمۡ وَأَنتُمۡ لَا تُظۡلَمُونَ ﴿٦٠﴾ ۞ وَإِن جَنَحُواْ لِلسَّلۡمِ
فَٱجۡنَحۡ لَهَا وَتَوَكَّلۡ عَلَى ٱللَّهِۚ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلۡعَلِيمُ ﴿٦١﴾

ربع الحزب ١٩

﴿ذَٰلِكَ بِأَنَّ ٱللَّهَ لَمۡ يَكُ مُغَيِّرٗا نِّعۡمَةً﴾ ئەوە بەهۆی ئەوەوەیە کەبەڕاستی خوا هیچ نیعمەتێك ناگۆڕێ
﴿أَنۡعَمَهَا عَلَىٰ قَوۡمٍ﴾ کە بەخشیبێتی بەهەر گەل و هۆزێك ﴿حَتَّىٰ يُغَيِّرُواْ مَا بِأَنفُسِهِمۡ﴾ هەتا ئەوەی لەخۆیاندایە
نەیگۆڕن (واتە ئیمانەکەیان بگۆڕن بۆ بێ باوەڕی) ﴿وَأَنَّ ٱللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٞ﴾ وە بەڕاستی خوا بیسەری
زانایە ﴿٥٣﴾ ﴿كَدَأۡبِ ءَالِ فِرۡعَوۡنَ وَٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِهِمۡۚ﴾ (ئەم کردەوەی ئەمان) وەکو باوو نەریتی دەستەی
فیرعەون وئەوانەی لەپێش ئەوان بوون وایە ﴿كَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِ رَبِّهِمۡ﴾ بەڵگەکانی پەروەردگاریان بەدرۆ
زانی ﴿فَأَهۡلَكۡنَٰهُم بِذُنُوبِهِمۡ﴾ ئێمەش لەناومان بردن بەهۆی گوناهەکانیانەوە ﴿وَأَغۡرَقۡنَآ ءَالَ فِرۡعَوۡنَۚ﴾ وە
دەست و پێوەندەکەی فیرعەونمان خنکاند ﴿وَكُلّٞ كَانُواْ ظَٰلِمِينَ﴾ چونکە هەموویان ستەم کار بوون ﴿٥٤﴾
﴿إِنَّ شَرَّ ٱلدَّوَآبِّ عِندَ ٱللَّهِ﴾ بەڕاستی بەدترینی گیان لەبەران (کەسانێکن) بەلای خواوە ﴿ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ﴾
ئەوانەن بێ باوەڕبوون ﴿فَهُمۡ لَا يُؤۡمِنُونَ﴾ لەبەر ئەوەی ئەوان باوەڕ ناهێنن ﴿٥٥﴾ ﴿ٱلَّذِينَ عَٰهَدتَّ مِنۡهُمۡ﴾
ئەوانەی کەپەیمانت لەگەڵیان بەست ﴿ثُمَّ يَنقُضُونَ عَهۡدَهُمۡ﴾ لەپاش ئەوە پەیمانەکەیان دەشکاند
﴿فِي كُلِّ مَرَّةٖ﴾ لەهەموو جارێکدا ﴿وَهُمۡ لَا يَتَّقُونَ﴾ و ئەوان خۆیان ناپارێزن ولە خودا ناترسن
﴿٥٦﴾ ﴿فَإِمَّا تَثۡقَفَنَّهُمۡ فِي ٱلۡحَرۡبِ﴾ جا ئەگەر تووشی ئەوانە بوویت (زاڵبوویت بەسەریاندا) لە جەنگ دا
﴿فَشَرِّدۡ بِهِم مَّنۡ خَلۡفَهُمۡ﴾ (سزاو کوشتن و بڕینێکیان پێ بکە) کەببێتە هۆی ترس لەدڵی ئەو دوژمنانەی
لەپشتیانەوەن ﴿لَعَلَّهُمۡ يَذَّكَّرُونَ﴾ بەڵکو ئەوان بیربکەنەوە ﴿٥٧﴾ ﴿وَإِمَّا تَخَافَنَّ مِن قَوۡمٍ خِيَانَةٗ﴾ وە ئەگەر
بەڕاستی مەترسیت کرد لەناپاکی دەستەیەك (کەپەیمانەکەیان بشکێنن) ﴿فَٱنۢبِذۡ إِلَيۡهِمۡ عَلَىٰ سَوَآءٍۚ﴾ ئەو
کاتە (پەیمانەکە) فڕێ بدەرەوە بۆیان بەڕێك وپێکی تا بەرامبەر بن ﴿إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُحِبُّ ٱلۡخَآئِنِينَ﴾ بەڕاستی
خوا ناپاکانی خۆش ناوێت ﴿٥٨﴾ ﴿وَلَا يَحۡسَبَنَّ﴾ وە باگومان نەبەن ﴿ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ سَبَقُوٓاْۚ﴾ ئەوانەی
بێ باوەڕ بوون پێشکەوتوون ﴿إِنَّهُمۡ لَا يُعۡجِزُونَ﴾ بێگومان ئەوانە خوا دەستە پاچە ناکەن (لە دەستی
دەرناچن) ﴿٥٩﴾ ﴿وَأَعِدُّواْ لَهُم﴾ (ئەی ئیمانداران) ئامادەی بکەن بۆیان ﴿مَّا ٱسۡتَطَعۡتُم مِّن قُوَّةٖ﴾ ئەوەی
لەتواناتاندا هەیە لەهێز ﴿وَمِن رِّبَاطِ ٱلۡخَيۡلِ﴾ وە لەئەسپی دابەستراو ﴿تُرۡهِبُونَ بِهِۦ﴾ تا بترسێنن پێی
﴿عَدُوَّ ٱللَّهِ وَعَدُوَّكُمۡ﴾ دوژمنی خواو دوژمنی خۆتان ﴿وَءَاخَرِينَ مِن دُونِهِمۡ﴾ وە کەسانێکی تریش بێجگە
لەوان ﴿لَا تَعۡلَمُونَهُمُ﴾ ئێوە نایانناسن ﴿ٱللَّهُ يَعۡلَمُهُمۡۚ﴾ خوا دەیانناسێت ﴿وَمَا تُنفِقُواْ مِن شَيۡءٖ﴾ وە هەرشتێك
ببەخشن ﴿فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ﴾ لەڕێی خوادا ﴿يُوَفَّ إِلَيۡكُمۡ﴾ (پاداشەکەی) بەتەواوی دەدرێتەوە پێتان
﴿وَأَنتُمۡ لَا تُظۡلَمُونَ﴾ وە ئێوە هیچ ستەمتان لێ ناکرێت ﴿٦٠﴾ ﴿وَإِن جَنَحُواْ لِلسَّلۡمِ فَٱجۡنَحۡ لَهَا﴾ وە ئەگەر ئەوانە مەیلی
ئاشتیان هەبوو تۆش (ئەی موحەممەد ﷺ) مەیلی ئەوە بکە ﴿وَتَوَكَّلۡ عَلَى ٱللَّهِۚ﴾ وە پشت بەخوا ببەستە
﴿إِنَّهُۥ هُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلۡعَلِيمُ﴾ بەڕاستی هەر ئەو زاتە بیسەری زانایە ﴿٦١﴾

وَإِن يُرِيدُوٓاْ أَن يَخۡدَعُوكَ فَإِنَّ حَسۡبَكَ ٱللَّهُۚ هُوَ ٱلَّذِيٓ أَيَّدَكَ
بِنَصۡرِهِۦ وَبِٱلۡمُؤۡمِنِينَ ﴿٦٢﴾ وَأَلَّفَ بَيۡنَ قُلُوبِهِمۡۚ لَوۡ أَنفَقۡتَ
مَا فِي ٱلۡأَرۡضِ جَمِيعٗا مَّآ أَلَّفۡتَ بَيۡنَ قُلُوبِهِمۡ وَلَٰكِنَّ ٱللَّهَ
أَلَّفَ بَيۡنَهُمۡۚ إِنَّهُۥ عَزِيزٌ حَكِيمٞ ﴿٦٣﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِيُّ حَسۡبُكَ
ٱللَّهُ وَمَنِ ٱتَّبَعَكَ مِنَ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ ﴿٦٤﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِيُّ حَرِّضِ
ٱلۡمُؤۡمِنِينَ عَلَى ٱلۡقِتَالِۚ إِن يَكُن مِّنكُمۡ عِشۡرُونَ صَٰبِرُونَ
يَغۡلِبُواْ مِاْئَتَيۡنِۚ وَإِن يَكُن مِّنكُم مِّاْئَةٞ يَغۡلِبُوٓاْ أَلۡفٗا مِّنَ
ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ بِأَنَّهُمۡ قَوۡمٞ لَّا يَفۡقَهُونَ ﴿٦٥﴾ ٱلۡـَٰٔنَ خَفَّفَ
ٱللَّهُ عَنكُمۡ وَعَلِمَ أَنَّ فِيكُمۡ ضَعۡفٗاۚ فَإِن يَكُن مِّنكُم مِّاْئَةٞ
صَابِرَةٞ يَغۡلِبُواْ مِاْئَتَيۡنِۚ وَإِن يَكُن مِّنكُمۡ أَلۡفٞ يَغۡلِبُوٓاْ
أَلۡفَيۡنِ بِإِذۡنِ ٱللَّهِۗ وَٱللَّهُ مَعَ ٱلصَّٰبِرِينَ ﴿٦٦﴾ مَا كَانَ لِنَبِيٍّ
أَن يَكُونَ لَهُۥٓ أَسۡرَىٰ حَتَّىٰ يُثۡخِنَ فِي ٱلۡأَرۡضِۚ تُرِيدُونَ عَرَضَ
ٱلدُّنۡيَا وَٱللَّهُ يُرِيدُ ٱلۡأٓخِرَةَۗ وَٱللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٞ ﴿٦٧﴾ لَّوۡلَا كِتَٰبٞ
مِّنَ ٱللَّهِ سَبَقَ لَمَسَّكُمۡ فِيمَآ أَخَذۡتُمۡ عَذَابٌ عَظِيمٞ ﴿٦٨﴾ فَكُلُواْ
مِمَّا غَنِمۡتُمۡ حَلَٰلٗا طَيِّبٗاۚ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَۚ إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٞ رَّحِيمٞ ﴿٦٩﴾

﴿وَإِن يُرِيدُوٓاْ﴾ وە ئەگەر ویستیان ﴿أَن يَخۡدَعُوكَ﴾ فێڵت لێ بکەن ﴿فَإِنَّ حَسۡبَكَ ٱللَّهُۚ﴾ ئەوە بەڕاستی خوات بەسە (پشت و پەنات بێت) ﴿هُوَ ٱلَّذِيٓ أَيَّدَكَ بِنَصۡرِهِۦ﴾ خوا ئەو زاتەیە کەبەهێزی کردیت بەیارمەتی خۆی ﴿وَبِٱلۡمُؤۡمِنِينَ﴾ وە بەبڕواداران ﴿٦٢﴾ ﴿وَأَلَّفَ بَيۡنَ قُلُوبِهِمۡۚ﴾ وە هۆگری خستە نێوان دڵەکانیان ﴿لَوۡ أَنفَقۡتَ﴾ ئەگەر بتبەخشیایە ﴿مَا فِي ٱلۡأَرۡضِ جَمِيعٗا﴾ هەرچی لەزەویدا هەیە ﴿مَّآ أَلَّفۡتَ بَيۡنَ قُلُوبِهِمۡ﴾ هۆگریت نەدەخستە نێوان دڵەکانیانەوە ﴿وَلَٰكِنَّ ٱللَّهَ أَلَّفَ بَيۡنَهُمۡۚ﴾ بەڵام خوا هۆگری خستە نێوانیان ﴿إِنَّهُۥ عَزِيزٌ حَكِيمٞ﴾ بەڕاستی هەر ئەو زاڵی کاردروستە ﴿٦٣﴾ ﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِيُّ﴾ ئەی پێغەمبەر ﷺ ﴿حَسۡبُكَ ٱللَّهُ﴾ خوات بەسە ﴿وَمَنِ ٱتَّبَعَكَ مِنَ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ﴾ هەروەها ئەو بڕوادارانەش کەشوێنت کەوتوون ﴿٦٤﴾ ﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِيُّ﴾ ئەی پێغەمبەر ﷺ ﴿حَرِّضِ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ عَلَى ٱلۡقِتَالِۚ﴾ هانی بڕواداران بدە لەسەر جەنگ کردن (لەگەڵ دوژمناندا) ﴿إِن يَكُن مِّنكُمۡ﴾ ئەگەر لەئێوەدا ببێت ﴿عِشۡرُونَ صَٰبِرُونَ﴾ بیست کەسی خۆڕاگر ﴿يَغۡلِبُواْ مِاْئَتَيۡنِۚ﴾ زاڵ دەبن بەسەر دووسەد کەسی (بێ باوەڕ) دا ﴿وَإِن يَكُن مِّنكُم مِّاْئَةٞ﴾ وە ئەگەر سەد کەس لەئێوە هەبێت ﴿يَغۡلِبُوٓاْ أَلۡفٗا﴾ زاڵ دەبن بەسەر هەزار کەس دا ﴿مِّنَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ﴾ لەئەوانەی بێ باوەڕن ﴿بِأَنَّهُمۡ قَوۡمٞ لَّا يَفۡقَهُونَ﴾ بەهۆی ئەوەی بەڕاستی ئەوانە کۆمەڵێکن نافامن ﴿٦٥﴾ ﴿ٱلۡـَٰٔنَ﴾ ئێستا ﴿خَفَّفَ ٱللَّهُ عَنكُمۡ﴾ خوا فەرمانەکەی سووك کرد لەسەرتان ﴿وَعَلِمَ أَنَّ فِيكُمۡ ضَعۡفٗاۚ﴾ وەزانی کەلاوازیتان تێدایە ﴿فَإِن يَكُن مِّنكُم﴾ جا ئەگەر لەئێوەدا ببێت ﴿مِّاْئَةٞ صَابِرَةٞ﴾ سەد کەسی خۆڕاگر ﴿يَغۡلِبُواْ مِاْئَتَيۡنِۚ﴾ زاڵ دەبن بەسەر دووسەد کەس(ی بێ باوەڕ) دا ﴿وَإِن يَكُن مِّنكُمۡ أَلۡفٞ﴾ وەئەگەر هەزار کەس لەئێوە هەبن ﴿يَغۡلِبُوٓاْ أَلۡفَيۡنِ﴾ زاڵدەبن بەسەر دوو هەزار کەس دا ﴿بِإِذۡنِ ٱللَّهِۗ﴾ بەفەرمانی خوا ﴿وَٱللَّهُ مَعَ ٱلصَّٰبِرِينَ﴾ وەخوا لەگەڵ خۆگراندایە ﴿٦٦﴾ ﴿مَا كَانَ لِنَبِيٍّ﴾ بۆ هیچ پێغەمبەرێك ڕەوا نی یە ﴿أَن يَكُونَ لَهُۥٓ أَسۡرَىٰ﴾ کە دیلی (لە دوژمنان) هەبێت و ڕایان بگرێت ﴿حَتَّىٰ يُثۡخِنَ فِي ٱلۡأَرۡضِۚ﴾ هەتا کوشتاری زۆریان لێ نەکات ودەسەڵاتی نەچەسپێت لەزەویدا ﴿تُرِيدُونَ عَرَضَ ٱلدُّنۡيَا﴾ ئایائێوە ماڵی دونیاتان دەوێت(بە وەرگرتنی فیدیە)؟ ﴿وَٱللَّهُ يُرِيدُ ٱلۡأٓخِرَةَۗ﴾ (لەکاتێکدا) خوای گەورە (پاداشتی) ڕۆژی دوایی دەوێت (بۆ ئێوە) ﴿وَٱللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٞ﴾ وە خوا بەتوانا و زاڵی کار دروستە ﴿٦٧﴾ ﴿لَّوۡلَا كِتَٰبٞ﴾ ئەگەر نووسراو (و بڕیار)ێك ﴿مِّنَ ٱللَّهِ سَبَقَ﴾ لەلایەن خواوە پێش نەکەوتایە (کە حەڵاڵ بوونی دەستکەوت و غەنیمەتی جەنگە) ﴿لَمَسَّكُمۡ فِيمَآ أَخَذۡتُمۡ﴾ بێگومان لەبەر ئەو (فیدیە)ی کە وەرتان گرت (لەبەرامبەر ئازادکردنی دیلەکاندا) تووشتان دەبوو ﴿عَذَابٌ عَظِيمٞ﴾ سزایەکی گەورە ﴿٦٨﴾ ﴿فَكُلُواْ مِمَّا غَنِمۡتُمۡ﴾ کەواتە بخۆن لەوەی کە بە غەنیمەت گرتان ﴿حَلَٰلٗا طَيِّبٗاۚ﴾ حەڵاڵ و پاکە ﴿وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَۚ﴾ وە لە خوا بترسن ﴿إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٞ رَّحِيمٞ﴾ بەڕاستی خوا لێ بوردەی میهرەبانە ﴿٦٩﴾

يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِيُّ قُل لِّمَن فِيٓ أَيۡدِيكُم مِّنَ ٱلۡأَسۡرَىٰٓ إِن يَعۡلَمِ ٱللَّهُ
فِي قُلُوبِكُمۡ خَيۡرٗا يُؤۡتِكُمۡ خَيۡرٗا مِّمَّآ أُخِذَ مِنكُمۡ وَيَغۡفِرۡ لَكُمۡۚ
وَٱللَّهُ غَفُورٞ رَّحِيمٞ ٧٠ وَإِن يُرِيدُواْ خِيَانَتَكَ فَقَدۡ خَانُواْ ٱللَّهَ
مِن قَبۡلُ فَأَمۡكَنَ مِنۡهُمۡۗ وَٱللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ٧١ إِنَّ ٱلَّذِينَ
ءَامَنُواْ وَهَاجَرُواْ وَجَٰهَدُواْ بِأَمۡوَٰلِهِمۡ وَأَنفُسِهِمۡ فِي سَبِيلِ
ٱللَّهِ وَٱلَّذِينَ ءَاوَواْ وَّنَصَرُوٓاْ أُوْلَٰٓئِكَ بَعۡضُهُمۡ أَوۡلِيَآءُ بَعۡضٖۚ وَٱلَّذِينَ
ءَامَنُواْ وَلَمۡ يُهَاجِرُواْ مَا لَكُم مِّن وَلَٰيَتِهِم مِّن شَيۡءٍ حَتَّىٰ يُهَاجِرُواْۚ
وَإِنِ ٱسۡتَنصَرُوكُمۡ فِي ٱلدِّينِ فَعَلَيۡكُمُ ٱلنَّصۡرُ إِلَّا عَلَىٰ قَوۡمِۭ
بَيۡنَكُمۡ وَبَيۡنَهُم مِّيثَٰقٞۗ وَٱللَّهُ بِمَا تَعۡمَلُونَ بَصِيرٞ ٧٢ وَٱلَّذِينَ
كَفَرُواْ بَعۡضُهُمۡ أَوۡلِيَآءُ بَعۡضٍۚ إِلَّا تَفۡعَلُوهُ تَكُن فِتۡنَةٞ فِي
ٱلۡأَرۡضِ وَفَسَادٞ كَبِيرٞ ٧٣ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَهَاجَرُواْ وَجَٰهَدُواْ
فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ وَٱلَّذِينَ ءَاوَواْ وَّنَصَرُوٓاْ أُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡمُؤۡمِنُونَ
حَقّٗاۚ لَّهُم مَّغۡفِرَةٞ وَرِزۡقٞ كَرِيمٞ ٧٤ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ مِنۢ بَعۡدُ
وَهَاجَرُواْ وَجَٰهَدُواْ مَعَكُمۡ فَأُوْلَٰٓئِكَ مِنكُمۡۚ وَأُوْلُواْ ٱلۡأَرۡحَامِ
بَعۡضُهُمۡ أَوۡلَىٰ بِبَعۡضٖ فِي كِتَٰبِ ٱللَّهِۚ إِنَّ ٱللَّهَ بِكُلِّ شَيۡءٍ عَلِيمُۢ ٧٥

﴿يَـٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِيُّ﴾ ئەی پێغەمبەر ﷺ ﴿قُل لِّمَن فِيٓ أَيۡدِيكُم﴾ بڵێ بەوانەی کە لەژێر دەستان دان ﴿مِّنَ ٱلۡأَسۡرَىٰٓ﴾ لەدیلەکان ﴿إِن يَعۡلَمِ ٱللَّهُ﴾ ئەگەر خوا بزانێت ﴿فِي قُلُوبِكُمۡ خَيۡرٗا﴾ لەدڵەکانتاندا چاکەیەك هەیە ﴿يُؤۡتِكُمۡ خَيۡرٗا﴾ پێتان دەبەخشێت چاکتر ﴿مِّمَّآ أُخِذَ مِنكُمۡ﴾ لەو (فیدیە)ی لێتان وەرگیراوە ﴿وَيَغۡفِرۡ لَكُمۡ﴾ وە لێتان دەبورێت ﴿وَٱللَّهُ غَفُورٞ رَّحِيمٞ﴾ وە خوا لێ بووردەی میهرەبانە ﴿٧٠﴾ ﴿وَإِن يُرِيدُواْ خِيَانَتَكَ﴾ وەئەگەر (ئەو دیلانە) بیانەوێت ناپاکیت لەگەڵدا بکەن ﴿فَقَدۡ خَانُواْ ٱللَّهَ﴾ ئەوە بێگومان ناپاکیان لەگەڵ خوادا کرد ﴿مِن قَبۡلُ﴾ لەپێش (ئەمەدا) ﴿فَأَمۡكَنَ مِنۡهُمۡۗ﴾ خواش (تۆی) زاڵ کرد بەسەریاندا ﴿وَٱللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ﴾ وەخوا زانای دانایە ﴿٧١﴾ ﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ﴾ بەڕاستی ئەوانەی بڕوایان هێنا ﴿وَهَاجَرُواْ﴾ و کۆچیان کرد ﴿وَجَٰهَدُواْ﴾ و تێکۆشان ﴿بِأَمۡوَٰلِهِمۡ﴾ بەماڵیان ﴿وَأَنفُسِهِمۡ﴾ و بەگیانیان ﴿فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ﴾ لەڕێگای خوادا ﴿وَٱلَّذِينَ ءَاوَواْ وَّنَصَرُوٓاْ﴾ وە ئەوانەی (کۆچەرەکانیان) گرتە خۆیان و کۆمەکیان کردن ﴿أُوْلَـٰٓئِكَ بَعۡضُهُمۡ أَوۡلِيَآءُ بَعۡضٖۚ﴾ ئەوانە پشتیوان و دۆستی یەکترین ﴿وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَلَمۡ يُهَاجِرُواْ﴾ وە ئەوانەی کەبڕوایان هێناوەو کۆچیان نەکردووە ﴿مَا لَكُم﴾ بۆ ئێوە نی یە ﴿مِّن وَلَٰيَتِهِم مِّن شَيۡءٍ﴾ هیچ جۆرە دۆستایەتیەکیان بکەن ﴿حَتَّىٰ يُهَاجِرُواْۚ﴾ هەتا کۆچ نەکەن ﴿وَإِنِ ٱسۡتَنصَرُوكُمۡ﴾ وەئەگەر داوای یارمەتیان لێ کردن ﴿فِي ٱلدِّينِ فَعَلَيۡكُمُ ٱلنَّصۡرُ﴾ لە(پارێزگاری) ئایین ئەوە پێویستە لەسەرتان یارمەتی دانیان ﴿إِلَّا عَلَىٰ قَوۡمِۭ﴾ مەگەر لەدژی گەلێك ﴿بَيۡنَكُمۡ وَبَيۡنَهُم مِّيثَٰقٞۗ﴾ لەنێوان ئێوەو ئەواندا پەیمان هەبێت (نابێت یارمەتیان بدەن) ﴿وَٱللَّهُ بِمَا تَعۡمَلُونَ بَصِيرٞ﴾ وەخوا بینایە بەوەی کەدەیکەن ﴿٧٢﴾ ﴿وَٱلَّذِينَ كَفَرُواْ﴾ وە ئەوانەی کە بێ بڕوان ﴿بَعۡضُهُمۡ أَوۡلِيَآءُ بَعۡضٍۚ﴾ هەندێکیان دۆستی هەندێکیانن ﴿إِلَّا تَفۡعَلُوهُ تَكُن فِتۡنَةٞ فِي ٱلۡأَرۡضِ وَفَسَادٞ كَبِيرٞ﴾ ئەگەر ئەو(پشتیوانی یە) نەکەن لەزەویدا ئاژاوەو فەسادو بەدخویەکی گەورە بەرپا دەبێت ﴿٧٣﴾ ﴿وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ﴾ وەئەوانەی کەبڕوایان هێنا ﴿وَهَاجَرُواْ﴾ وکۆچیان کرد ﴿وَجَٰهَدُواْ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ﴾ و تێکۆشان لەڕێگەی خوادا ﴿وَٱلَّذِينَ ءَاوَواْ وَّنَصَرُوٓاْ﴾ ئەوانەش(کۆچەرەکان) یان گرتە خۆیان و کۆمەکیان کردن ﴿أُوْلَـٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡمُؤۡمِنُونَ حَقّٗاۚ﴾ بەڕاستی هەر ئەوانەن بڕوادارانی ڕاستەقینە ﴿لَّهُم مَّغۡفِرَةٞ﴾ بۆ ئەوانەیە لێ بووردن ﴿وَرِزۡقٞ كَرِيمٞ﴾ و ڕۆزیەکی چاك و بەنرخ ﴿٧٤﴾ ﴿وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ مِنۢ بَعۡدُ﴾ وە ئەوانەی لەدواییدا بڕوایان هێنا ﴿وَهَاجَرُواْ﴾ و کۆچیان کرد ﴿وَجَٰهَدُواْ مَعَكُمۡ﴾ و لەگەڵ ئێوەدا تێکۆشان ﴿فَأُوْلَـٰٓئِكَ مِنكُمۡۚ﴾ ئا ئەوانە لەئێوەن ﴿وَأُوْلُواْ ٱلۡأَرۡحَامِ﴾ وە ئەوانەی خزمی یەکترن ﴿بَعۡضُهُمۡ أَوۡلَىٰ بِبَعۡضٖ﴾ هەندێکیان (بۆ میرات گرتن) شایستەترن بەهەندێکی تریان ﴿فِي كِتَٰبِ ٱللَّهِۚ﴾ لەکتێبی خوادا (لە قورئان یا لە لوح المحفوظ) دا ﴿إِنَّ ٱللَّهَ بِكُلِّ شَيۡءٍ عَلِيمُۢ﴾ بەڕاستی خوا بەهەموو شتێك زانایە ﴿٧٥﴾

نصف الحزب ١٩

سُورَةُ التَّوۡبَةِ

بَرَآءَةٞ مِّنَ ٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦٓ إِلَى ٱلَّذِينَ عَٰهَدتُّم مِّنَ ٱلۡمُشۡرِكِينَ ١
فَسِيحُواْ فِي ٱلۡأَرۡضِ أَرۡبَعَةَ أَشۡهُرٖ وَٱعۡلَمُوٓاْ أَنَّكُمۡ غَيۡرُ مُعۡجِزِي
ٱللَّهِ وَأَنَّ ٱللَّهَ مُخۡزِي ٱلۡكَٰفِرِينَ ٢ وَأَذَٰنٞ مِّنَ ٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦٓ
إِلَى ٱلنَّاسِ يَوۡمَ ٱلۡحَجِّ ٱلۡأَكۡبَرِ أَنَّ ٱللَّهَ بَرِيٓءٞ مِّنَ ٱلۡمُشۡرِكِينَ
وَرَسُولُهُۥۚ فَإِن تُبۡتُمۡ فَهُوَ خَيۡرٞ لَّكُمۡۖ وَإِن تَوَلَّيۡتُمۡ فَٱعۡلَمُوٓاْ
أَنَّكُمۡ غَيۡرُ مُعۡجِزِي ٱللَّهِۗ وَبَشِّرِ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ
٣ إِلَّا ٱلَّذِينَ عَٰهَدتُّم مِّنَ ٱلۡمُشۡرِكِينَ ثُمَّ لَمۡ يَنقُصُوكُمۡ شَيۡـٔٗا
وَلَمۡ يُظَٰهِرُواْ عَلَيۡكُمۡ أَحَدٗا فَأَتِمُّوٓاْ إِلَيۡهِمۡ عَهۡدَهُمۡ إِلَىٰ مُدَّتِهِمۡۚ
إِنَّ ٱللَّهَ يُحِبُّ ٱلۡمُتَّقِينَ ٤ فَإِذَا ٱنسَلَخَ ٱلۡأَشۡهُرُ ٱلۡحُرُمُ
فَٱقۡتُلُواْ ٱلۡمُشۡرِكِينَ حَيۡثُ وَجَدتُّمُوهُمۡ وَخُذُوهُمۡ وَٱحۡصُرُوهُمۡ
وَٱقۡعُدُواْ لَهُمۡ كُلَّ مَرۡصَدٖۚ فَإِن تَابُواْ وَأَقَامُواْ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتَوُاْ
ٱلزَّكَوٰةَ فَخَلُّواْ سَبِيلَهُمۡۚ إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٞ رَّحِيمٞ ٥ وَإِنۡ أَحَدٞ
مِّنَ ٱلۡمُشۡرِكِينَ ٱسۡتَجَارَكَ فَأَجِرۡهُ حَتَّىٰ يَسۡمَعَ كَلَٰمَ
ٱللَّهِ ثُمَّ أَبۡلِغۡهُ مَأۡمَنَهُۥۚ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمۡ قَوۡمٞ لَّا يَعۡلَمُونَ ٦

سورەتی ﴿ التَّوۡبَةِ ﴾

﴿بَرَآءَةٞ﴾ ئەمـە بـەری بوونێکی گـەورەو گرنگە ﴿مِّنَ ٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦٓ﴾ لەلایـەن خـواو پێغەمبەرەکەیەوە
﴿إِلَى ٱلَّذِينَ عَٰهَدتُّم﴾ بـۆ ئەوانەی کەپەیمانتان لەگەڵ بەسـتوون ﴿مِّنَ ٱلۡمُشۡرِكِينَ﴾ لە هاوبەش دانەران ﴿١﴾
﴿فَسِيحُواْ فِي ٱلۡأَرۡضِ﴾ کەواتـە (ئەی بـێ بڕواکان) لەزەویدا بگەڕێـن ﴿أَرۡبَعَةَ أَشۡهُرٖ﴾ ماوەی چوار مانگ
﴿وَٱعۡلَمُوٓاْ أَنَّكُمۡ﴾ وە بزانـن بێگومـان ئێـوە ﴿غَيۡرُ مُعۡجِزِي ٱللَّهِ﴾ لەدەسـتی خـوا دەرناچـن ﴿وَأَنَّ ٱللَّهَ مُخۡزِي
ٱلۡكَٰفِرِينَ﴾ وە بەڕاسـتی خـوا ڕیسـواکەری بـێ بڕوایانـە ﴿٢﴾ ﴿وَأَذَٰنٞ﴾ هەروەهـا ئەمـە ڕاگەیاندنێکە
﴿مِّنَ ٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦٓ﴾ لەلایەن خواو پێغەمبەرەکەیەوە ﴿إِلَى ٱلنَّاسِ﴾ بۆ گشت خەڵکی ﴿يَوۡمَ ٱلۡحَجِّ ٱلۡأَكۡبَرِ﴾
لـەڕۆژی حەجـی گەورەدا ﴿أَنَّ ٱللَّهَ بَرِيٓءٞ مِّنَ ٱلۡمُشۡرِكِينَ وَرَسُولُهُۥ﴾ بەڕاسـتی خـواو پێغەمبەرەکـەی بەرین
لەهاوبەش دانەرەکان ﴿فَإِن تُبۡتُمۡ﴾ جا ئەگەر پەشیمان ببنەوە ﴿فَهُوَ خَيۡرٞ لَّكُمۡ﴾ ئەوە چاکترە بۆتان ﴿وَإِن
تَوَلَّيۡتُمۡ﴾ وە ئەگەر پشتی تێ بکەن ﴿فَٱعۡلَمُوٓاْ أَنَّكُمۡ﴾ ئەوە بزانن بێگومان ئێوە ﴿غَيۡرُ مُعۡجِزِي ٱللَّهِ﴾ لە دەستی
خوادەرناچن ﴿وَبَشِّرِ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ﴾ مژدەش بدەبەوانەی کەبڕوایان نەهێناوە ﴿بِعَذَابٍ أَلِيمٍ﴾ بەسزایەکی
ئـازاردەر ﴿٣﴾ ﴿إِلَّا ٱلَّذِينَ عَٰهَدتُّم﴾ بێجگـە لەوانـەی کەپەیمانتـان لەگەڵ بەسـتوون ﴿مِّنَ ٱلۡمُشۡرِكِينَ﴾ لە
هاوبەش دانەرەکان ﴿ثُمَّ لَمۡ يَنقُصُوكُمۡ شَيۡـٔٗا﴾ پاشان هیچ کەم و کوڕیان لێ نەکردن ﴿وَلَمۡ يُظَٰهِرُواْ عَلَيۡكُمۡ أَحَدٗا﴾
وە پشـتیوانی هیچ کەسێکیان نەکردووە لەدژتان ﴿فَأَتِمُّوٓاْ إِلَيۡهِمۡ عَهۡدَهُمۡ﴾ ئەوە ئێوەش پەیمانەکەیان بۆ
تەواو بکەن (لەگەڵیان دا بیبەنەسەر) ﴿إِلَىٰ مُدَّتِهِمۡۚ﴾ تاماوەی دیاری کراویان ﴿إِنَّ ٱللَّهَ يُحِبُّ ٱلۡمُتَّقِينَ﴾
بەڕاسـتی خـوا پارێـزکاران ولەخواترسـانی خـۆش دەوێـت ﴿٤﴾ ﴿فَإِذَا ٱنسَلَخَ ٱلۡأَشۡهُرُ ٱلۡحُرُمُ﴾ ئەمجـا
کاتێك مانگە حەرامەکان (ذو القعدة ، ذو الحجة، محرم، رجب) تەواو بوون ﴿فَٱقۡتُلُواْ ٱلۡمُشۡرِكِينَ﴾ ئەوە
هاوبەش دانەرەکان بکوژن ﴿حَيۡثُ وَجَدتُّمُوهُمۡ﴾ لە هەر شوێنێك دەستان کەوتن ﴿وَخُذُوهُمۡ﴾ وە (بەدیل)
بیانگرن ﴿وَٱحۡصُرُوهُمۡ﴾ وە بەرگریان بکەن لە دەرچوون ﴿وَٱقۡعُدُواْ لَهُمۡ كُلَّ مَرۡصَدٖۚ﴾ وە بۆیان دانیشن لە
هەموو جێگایەکی چاوەڕوانی دا ﴿فَإِن تَابُواْ﴾ جا ئەگەر پەشـیمان بوونەوە ﴿وَأَقَامُواْ ٱلصَّلَوٰةَ﴾ و نوێژیان
کـرد ﴿وَءَاتَوُاْ ٱلزَّكَوٰةَ﴾ و زەکاتیان دا ﴿فَخَلُّواْ سَبِيلَهُمۡۚ﴾ ئەوە ڕێیان بەرەڵاکەن ووازیان لێ بهێنن ﴿إِنَّ
ٱللَّهَ غَفُورٞ رَّحِيمٞ﴾ بەڕاسـتی خوا لێ بووردەی میهرەبانە ﴿٥﴾ ﴿وَإِنۡ أَحَدٞ مِّنَ ٱلۡمُشۡرِكِينَ ٱسۡتَجَارَكَ﴾ وە ئەگەر
کەسێك لـە هاوبەش دانەرەکان داوای هاوسـێ یەتـی و پەنادانی لێ کردیـت ﴿فَأَجِرۡهُ﴾ ئەوە پەنای
بـدە ﴿حَتَّىٰ يَسۡمَعَ كَلَٰمَ ٱللَّهِ﴾ بـۆ ئەوەی ووتەی خـوای گەورە (قورئان) ببیسـتێت ﴿ثُمَّ أَبۡلِغۡهُ مَأۡمَنَهُۥۚ﴾
لـە پاشـان بیگەیەنـە جێگـای هێمنی خـۆی ﴿ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمۡ﴾ ئەوە لەبـەر ئەوەیە کـە بێگومـان ئەوانە
﴿قَوۡمٞ لَّا يَعۡلَمُونَ﴾ دەستە و کۆمەڵێکن هیچ نازانن ﴿٦﴾

كَيۡفَ يَكُونُ لِلۡمُشۡرِكِينَ عَهۡدٌ عِندَ ٱللَّهِ وَعِندَ رَسُولِهِۦٓ
إِلَّا ٱلَّذِينَ عَٰهَدتُّمۡ عِندَ ٱلۡمَسۡجِدِ ٱلۡحَرَامِۖ فَمَا ٱسۡتَقَٰمُواْ
لَكُمۡ فَٱسۡتَقِيمُواْ لَهُمۡۚ إِنَّ ٱللَّهَ يُحِبُّ ٱلۡمُتَّقِينَ ٧
كَيۡفَ وَإِن يَظۡهَرُواْ عَلَيۡكُمۡ لَا يَرۡقُبُواْ فِيكُمۡ إِلّٗا وَلَا
ذِمَّةٗۚ يُرۡضُونَكُم بِأَفۡوَٰهِهِمۡ وَتَأۡبَىٰ قُلُوبُهُمۡ وَأَكۡثَرُهُمۡ
فَٰسِقُونَ ٨ ٱشۡتَرَوۡاْ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ ثَمَنٗا قَلِيلٗا فَصَدُّواْ عَن
سَبِيلِهِۦٓۚ إِنَّهُمۡ سَآءَ مَا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ ٩ لَا يَرۡقُبُونَ
فِي مُؤۡمِنٍ إِلّٗا وَلَا ذِمَّةٗۚ وَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡمُعۡتَدُونَ ١٠ فَإِن
تَابُواْ وَأَقَامُواْ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتَوُاْ ٱلزَّكَوٰةَ فَإِخۡوَٰنُكُمۡ فِي
ٱلدِّينِۗ وَنُفَصِّلُ ٱلۡأٓيَٰتِ لِقَوۡمٖ يَعۡلَمُونَ ١١ وَإِن
نَّكَثُوٓاْ أَيۡمَٰنَهُم مِّنۢ بَعۡدِ عَهۡدِهِمۡ وَطَعَنُواْ فِي دِينِكُمۡ
فَقَٰتِلُوٓاْ أَئِمَّةَ ٱلۡكُفۡرِ إِنَّهُمۡ لَآ أَيۡمَٰنَ لَهُمۡ لَعَلَّهُمۡ
يَنتَهُونَ ١٢ أَلَا تُقَٰتِلُونَ قَوۡمٗا نَّكَثُوٓاْ أَيۡمَٰنَهُمۡ
وَهَمُّواْ بِإِخۡرَاجِ ٱلرَّسُولِ وَهُم بَدَءُوكُمۡ أَوَّلَ مَرَّةٍۚ
أَتَخۡشَوۡنَهُمۡۚ فَٱللَّهُ أَحَقُّ أَن تَخۡشَوۡهُ إِن كُنتُم مُّؤۡمِنِينَ ١٣

﴿كَيْفَ يَكُونُ لِلْمُشْرِكِينَ عَهْدٌ﴾ چۆن عەهد و پەیمان دەبێت بۆ هاوبەش دانەرەکان ﴿عِندَ اللَّهِ وَعِندَ
رَسُولِهِ﴾ لای خواو پێغەمبەرەکەی ﷺ ﴿إِلَّا الَّذِينَ عَاهَدتُّمْ﴾ بێجگە لەوانەی کەپەیمانتان
لەگەڵبەستن ﴿عِندَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ﴾ لای مزگەوتی حەرام (کە کەعبەی پیرۆزە) ﴿فَمَا اسْتَقَامُوا
لَكُمْ﴾ جاچەند ئەوانە رێك و ڕاست بوون لەگەڵتان ﴿فَاسْتَقِيمُوا لَهُمْ﴾ ئێوەش ڕێك و ڕاست
بن لەگەڵیان ﴿إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِينَ﴾ بەڕاستی خوا خۆ پارێزەران وخواناسانی خۆش دەوێت ﴿٧﴾
﴿كَيْفَ﴾ چۆن (پەیمان دەبەنە سەر) ﴿وَإِن يَظْهَرُوا عَلَيْكُمْ﴾ لەکاتێکدا ئەگەر زاڵ ببن بەسەرتاندا
﴿لَا يَرْقُبُوا فِيكُمْ﴾ لەبەر چاو ناگرن دەربارەی ئێوە ﴿إِلًّا وَلَا ذِمَّةً﴾ هیچ خزمایەتی و سوێند
و بەڵێنێك ﴿يُرْضُونَكُم بِأَفْوَاهِهِمْ﴾ بەووتەی دەمیان ڕازیتان دەکەن ﴿وَتَأْبَىٰ قُلُوبُهُمْ﴾ بەڵام دڵەکانیان
دژتانن و ڕقیان لێتان دەبێتەوە ﴿وَأَكْثَرُهُمْ فَاسِقُونَ﴾ ئا ئەوانە زۆربەیان سنوورەکانی خودا دەبەزێنن
﴿٨﴾ ﴿اشْتَرَوْا بِآيَاتِ اللَّهِ﴾ بەڵگە و ئایەتەکانی خوایان گۆڕییەوە ﴿ثَمَنًا قَلِيلًا﴾ بەنرخێکی زۆر کەم
﴿فَصَدُّوا عَن سَبِيلِهِ﴾ ئەمجا بەرگرییان لەڕێگەی خوا کرد ﴿إِنَّهُمْ سَاءَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ﴾ بەڕاستی
زۆر خراپ بوو ئەوەی ئەوان دەیانکرد ﴿٩﴾ ﴿لَا يَرْقُبُونَ فِي مُؤْمِنٍ﴾ لەبەر چاو ناگرن دەربارەی هیچ
بڕواداریك ﴿إِلًّا وَلَا ذِمَّةً﴾ هیچ خزمایەتی و سوێندو بەڵێنێك ﴿وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُعْتَدُونَ﴾ وە هەر
ئەوانە دەست درێژی کەرن ﴿١٠﴾ ﴿فَإِن تَابُوا﴾ ئەمجا ئەگەر پەشیمان بوونەوە ﴿وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ﴾
و نوێژیان بەجێ هێنا ﴿وَآتَوُا الزَّكَاةَ﴾ و زەکاتیاندا ﴿فَإِخْوَانُكُمْ فِي الدِّينِ﴾ ئەوە براتانن لەئاییندا
﴿وَنُفَصِّلُ الْآيَاتِ﴾ وە ئێمە بەڵگەکان ڕوون دەکەینەوە ﴿لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ﴾ بۆ گەلێك کەدەیزانن
﴿١١﴾ ﴿وَإِن نَّكَثُوا أَيْمَانَهُم﴾ بەڵام ئەگەر سوێندو پەیمانەکەیان هەڵوەشاندەوە ﴿مِّن بَعْدِ عَهْدِهِمْ﴾
پاش بەستنی پەیمانەکەیان ﴿وَطَعَنُوا فِي دِينِكُمْ﴾ وە تەشەرو تانەیاندا لەئایینەکەتان ﴿فَقَاتِلُوا أَئِمَّةَ
الْكُفْرِ﴾ ئەوە بجەنگن لەدژی پێشەوایانی بێ باوەڕ ﴿إِنَّهُمْ لَا أَيْمَانَ لَهُمْ﴾ بەڕاستی ئەوانە
هیچ جۆرە پەیمانێکیان نی یە ﴿لَعَلَّهُمْ يَنتَهُونَ﴾ بەڵکو کۆتایی بێنن (بەبێ باوەڕی) ﴿١٢﴾ ﴿أَلَا
تُقَاتِلُونَ قَوْمًا﴾ ئایا ئێوە جەنگ ناکەن لەگەڵ گەلێکدا ﴿نَّكَثُوا أَيْمَانَهُمْ﴾ کەپەیمانەکەیان
هەڵوەشاندەوە (پەیمانی حودەیبییە) ﴿وَهَمُّوا بِإِخْرَاجِ الرَّسُولِ﴾ و نیازی دەرکردنی پێغەمبەرﷺ یان
کرد ﴿وَهُم بَدَءُوكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ﴾ هەر ئەوانیش لەیەکەم جارەوە دەستیان کرد بەجەنگ لەگەڵ ئێوەدا
﴿أَتَخْشَوْنَهُمْ﴾ ئایا لێیان دەترسن ﴿فَاللَّهُ أَحَقُّ أَن تَخْشَوْهُ﴾ (لەکاتێکدا) هەر خوا شایستەترە کە لێی بترسن
﴿إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ﴾ ئەگەر ئێوە بڕوادارن ﴿١٣﴾

قَٰتِلُوهُمۡ يُعَذِّبۡهُمُ ٱللَّهُ بِأَيۡدِيكُمۡ وَيُخۡزِهِمۡ وَيَنصُرۡكُمۡ
عَلَيۡهِمۡ وَيَشۡفِ صُدُورَ قَوۡمٖ مُّؤۡمِنِينَ ١٤ وَيُذۡهِبۡ غَيۡظَ
قُلُوبِهِمۡۗ وَيَتُوبُ ٱللَّهُ عَلَىٰ مَن يَشَآءُۗ وَٱللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ١٥
أَمۡ حَسِبۡتُمۡ أَن تُتۡرَكُواْ وَلَمَّا يَعۡلَمِ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ جَٰهَدُواْ مِنكُمۡ
وَلَمۡ يَتَّخِذُواْ مِن دُونِ ٱللَّهِ وَلَا رَسُولِهِۦ وَلَا ٱلۡمُؤۡمِنِينَ وَلِيجَةٗۚ
وَٱللَّهُ خَبِيرُۢ بِمَا تَعۡمَلُونَ ١٦ مَا كَانَ لِلۡمُشۡرِكِينَ أَن يَعۡمُرُواْ مَسَٰجِدَ
ٱللَّهِ شَٰهِدِينَ عَلَىٰٓ أَنفُسِهِم بِٱلۡكُفۡرِۚ أُوْلَٰٓئِكَ حَبِطَتۡ
أَعۡمَٰلُهُمۡ وَفِي ٱلنَّارِ هُمۡ خَٰلِدُونَ ١٧ إِنَّمَا يَعۡمُرُ مَسَٰجِدَ
ٱللَّهِ مَنۡ ءَامَنَ بِٱللَّهِ وَٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِ وَأَقَامَ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتَى
ٱلزَّكَوٰةَ وَلَمۡ يَخۡشَ إِلَّا ٱللَّهَۖ فَعَسَىٰٓ أُوْلَٰٓئِكَ أَن يَكُونُواْ مِنَ
ٱلۡمُهۡتَدِينَ ١٨ ۞ أَجَعَلۡتُمۡ سِقَايَةَ ٱلۡحَآجِّ وَعِمَارَةَ ٱلۡمَسۡجِدِ
ٱلۡحَرَامِ كَمَنۡ ءَامَنَ بِٱللَّهِ وَٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِ وَجَٰهَدَ فِي سَبِيلِ
ٱللَّهِۚ لَا يَسۡتَوُۥنَ عِندَ ٱللَّهِۗ وَٱللَّهُ لَا يَهۡدِي ٱلۡقَوۡمَ ٱلظَّٰلِمِينَ
١٩ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَهَاجَرُواْ وَجَٰهَدُواْ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ بِأَمۡوَٰلِهِمۡ
وَأَنفُسِهِمۡ أَعۡظَمُ دَرَجَةً عِندَ ٱللَّهِۚ وَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡفَآئِزُونَ ٢٠

ثلاثة أرباع الحزب ١٩

﴿قَٰتِلُوهُمۡ﴾ (ئەی باوەڕداران) بیان کوژن ﴿يُعَذِّبۡهُمُ ٱللَّهُ بِأَيۡدِيكُمۡ﴾ خوا بەدەستی ئێوە سزایان دەدات ﴿وَيُخۡزِهِمۡ﴾ و ڕیسوایان دەکات ﴿وَيَنصُرۡكُمۡ عَلَيۡهِمۡ﴾ و سەرتان دەخات بەسەریاندا ﴿وَيَشۡفِ صُدُورَ قَوۡمٖ مُّؤۡمِنِينَ﴾ و (خوا) سینەو دڵی کۆمەڵی بڕوادار خۆش دەکات ﴿١٤﴾ ﴿وَيُذۡهِبۡ غَيۡظَ قُلُوبِهِمۡۗ﴾ و ڕق و خەشمی دڵەکانیان دادەمرکێنێ و ناهێڵێت ﴿وَيَتُوبُ ٱللَّهُ﴾ وە خوای گەورە تەوبە وەردەگرێ ﴿عَلَىٰ مَن يَشَآءُۗ﴾ لە هەر کەسێك کەبیەوێت ﴿وَٱللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ﴾ وە خوا زانای دانایە ﴿١٥﴾ ﴿أَمۡ حَسِبۡتُمۡ أَن تُتۡرَكُواْ﴾ ئایا گومانتان وابوو کەوازتان لێ دەهێنرێت ﴿وَلَمَّا يَعۡلَمِ ٱللَّهُ﴾ لەکاتێکدا هێشتا خوا ئاشکرای نەکردووە ﴿ٱلَّذِينَ جَٰهَدُواْ مِنكُمۡ﴾ ئەوانەی تێکۆشان لەئێوە (لە پێناو خوادا) ﴿وَلَمۡ يَتَّخِذُواْ مِن دُونِ ٱللَّهِ﴾ وە نەیان کردووەو هەڵیان نەبژاردووە جگە لەخوا ﴿وَلَا رَسُولِهِۦ وَلَا ٱلۡمُؤۡمِنِينَ﴾ و پێغەمبەرەکەی و موسوڵمانان ﴿وَلِيجَةٗۚ﴾ بە هاوڕاز و جێی نهێنیان (دڵسۆزیان) ﴿وَٱللَّهُ خَبِيرُۢ بِمَا تَعۡمَلُونَ﴾ وە خوا ئاگایە بەهەرچی کەئێوە دەیکەن ﴿١٦﴾ ﴿مَا كَانَ لِلۡمُشۡرِكِينَ﴾ نابێت هاوبەش دانەران ﴿أَن يَعۡمُرُواْ مَسَٰجِدَ ٱللَّهِ﴾ مزگەوتەکانی خوا ئاوەدان بکەنەوە (و سەرپەرشتیان بکەن) ﴿شَٰهِدِينَ عَلَىٰٓ أَنفُسِهِم بِٱلۡكُفۡرِۚ﴾ لەکاتێکدا خۆیان شاهیدن لەسەر خۆیان کە بێباوەڕن ﴿أُوْلَٰٓئِكَ حَبِطَتۡ أَعۡمَٰلُهُمۡ﴾ ئەوانە کردەوەکانیان هەڵوەشاوەتەوە ﴿وَفِي ٱلنَّارِ هُمۡ خَٰلِدُونَ﴾ وە ئەوانە لەناو ئاگردا هەمیشەیین ﴿١٧﴾ ﴿إِنَّمَا يَعۡمُرُ مَسَٰجِدَ ٱللَّهِ﴾ بەڕاستی مزگەوتەکانی خوا ئاوەدان دەکاتەوە ﴿مَنۡ ءَامَنَ بِٱللَّهِ﴾ کەسێك کەبڕوای هێنابێت بەخوا ﴿وَٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِ﴾ و بەڕۆژی دوایی ﴿وَأَقَامَ ٱلصَّلَوٰةَ﴾ و نوێژەکانی بەجێ هێنابێت ﴿وَءَاتَى ٱلزَّكَوٰةَ﴾ و زەکاتی دابێت ﴿وَلَمۡ يَخۡشَ إِلَّا ٱللَّهَۖ﴾ و لە کەس نەترسا بێت بێجگە لەخوا ﴿فَعَسَىٰٓ أُوْلَٰٓئِكَ﴾ جا بەڵکو ئەوانە ﴿أَن يَكُونُواْ مِنَ ٱلۡمُهۡتَدِينَ﴾ لەو کەسانە بن کە ڕێنموونیی کراون ﴿١٨﴾ ﴿أَجَعَلۡتُمۡ سِقَايَةَ ٱلۡحَآجِّ﴾ (ئەی بێباوەڕان) ئایا پێتان وایە ئاودان بەحاجییان ﴿وَعِمَارَةَ ٱلۡمَسۡجِدِ ٱلۡحَرَامِ﴾ و (سەرپەرشتی و) ئاوەدان کردنەوەی مزگەوتی حەرام (کەعبەی پیرۆز) ﴿كَمَنۡ ءَامَنَ بِٱللَّهِ﴾ وەکو کەسێکە کەباوەڕی هێنا بێت بەخوا ﴿وَٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِ﴾ و بەڕۆژی دوایی ﴿وَجَٰهَدَ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِۚ﴾ و تێکۆشا بێت لە ڕێی خوادا ؟ ﴿لَا يَسۡتَوُۥنَ عِندَ ٱللَّهِۗ﴾ چوون یەك نین بەلای خوداوە (و یەکسان نین) ﴿وَٱللَّهُ لَا يَهۡدِي ٱلۡقَوۡمَ ٱلظَّٰلِمِينَ﴾ وە خوا ڕێنموونی کۆمەڵی ستەمکاران ناکات ﴿١٩﴾ ﴿ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَهَاجَرُواْ﴾ ئەوانەی کەبڕوایان هێناوە و کۆچیان کردووە ﴿وَجَٰهَدُواْ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ﴾ و تێکۆشاون لەڕێگای خوادا ﴿بِأَمۡوَٰلِهِمۡ وَأَنفُسِهِمۡ﴾ بەماڵیان و بەگیانیان ﴿أَعۡظَمُ دَرَجَةً عِندَ ٱللَّهِۚ﴾ پلەیان بەرزترە لای خوا ﴿وَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡفَآئِزُونَ﴾ وەهەر ئەوانە سەرکەوتوون (لە دونیا و دوا ڕۆژدا) ﴿٢٠﴾

يُبَشِّرُهُمْ رَبُّهُم بِرَحْمَةٍ مِّنْهُ وَرِضْوَٰنٍ وَجَنَّٰتٍ لَّهُمْ فِيهَا
نَعِيمٌ مُّقِيمٌ ﴿٢١﴾ خَٰلِدِينَ فِيهَآ أَبَدًا ۚ إِنَّ ٱللَّهَ عِندَهُۥٓ أَجْرٌ
عَظِيمٌ ﴿٢٢﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ لَا تَتَّخِذُوٓا۟ ءَابَآءَكُمْ
وَإِخْوَٰنَكُمْ أَوْلِيَآءَ إِنِ ٱسْتَحَبُّوا۟ ٱلْكُفْرَ عَلَى ٱلْإِيمَٰنِ ۚ
وَمَن يَتَوَلَّهُم مِّنكُمْ فَأُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلظَّٰلِمُونَ ﴿٢٣﴾ قُلْ إِن
كَانَ ءَابَآؤُكُمْ وَأَبْنَآؤُكُمْ وَإِخْوَٰنُكُمْ وَأَزْوَٰجُكُمْ
وَعَشِيرَتُكُمْ وَأَمْوَٰلٌ ٱقْتَرَفْتُمُوهَا وَتِجَٰرَةٌ تَخْشَوْنَ
كَسَادَهَا وَمَسَٰكِنُ تَرْضَوْنَهَآ أَحَبَّ إِلَيْكُم مِّنَ ٱللَّهِ
وَرَسُولِهِۦ وَجِهَادٍ فِى سَبِيلِهِۦ فَتَرَبَّصُوا۟ حَتَّىٰ يَأْتِىَ ٱللَّهُ
بِأَمْرِهِۦ ۗ وَٱللَّهُ لَا يَهْدِى ٱلْقَوْمَ ٱلْفَٰسِقِينَ ﴿٢٤﴾ لَقَدْ نَصَرَكُمُ
ٱللَّهُ فِى مَوَاطِنَ كَثِيرَةٍ وَيَوْمَ حُنَيْنٍ إِذْ أَعْجَبَتْكُمْ
كَثْرَتُكُمْ فَلَمْ تُغْنِ عَنكُمْ شَيْـًٔا وَضَاقَتْ عَلَيْكُمُ
ٱلْأَرْضُ بِمَا رَحُبَتْ ثُمَّ وَلَّيْتُم مُّدْبِرِينَ ﴿٢٥﴾ ثُمَّ أَنزَلَ ٱللَّهُ
سَكِينَتَهُۥ عَلَىٰ رَسُولِهِۦ وَعَلَى ٱلْمُؤْمِنِينَ وَأَنزَلَ جُنُودًا
لَّمْ تَرَوْهَا وَعَذَّبَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ ۚ وَذَٰلِكَ جَزَآءُ ٱلْكَٰفِرِينَ ﴿٢٦﴾

﴿يُبَشِّرُهُمْ رَبُّهُم﴾ پەروەردگاریـان موژدەیان دەداتێ ﴿بِرَحْمَةٍ مِّنْهُ وَرِضْوَانٍ﴾ بەمیهرەبانی و ڕەزامەندی لەلایـەن خۆیەوە ﴿وَجَنَّاتٍ لَّهُمْ﴾ هەروەها بەهەشـتانێکیان بۆ هەیـە ﴿فِيهَا نَعِيمٌ مُّقِيمٌ﴾ نازو نیعمەتی بـەردەوام و هەمیشـەیی تێدایـە (٢١) ﴿خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا﴾ دەمێننـەوە تیایدا بەهەمیشـەیی ﴿إِنَّ اللَّهَ عِندَهُ أَجْرٌ عَظِيمٌ﴾ بەڕاسـتی خـوا پاداشـتی هـەرە گـەورەی لایـە (٢٢) ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا﴾ ئـەی ئەوانەی کەبڕواتـان هێنـاوە ﴿لَا تَتَّخِذُوا آبَاءَكُمْ وَإِخْوَانَكُمْ﴾ بـاوك و براکانتـان دامەنێـن (هەڵمەبژێـرن) ﴿أَوْلِيَاءَ﴾ بەدۆسـت و خۆشەویسـت ﴿إِنِ اسْتَحَبُّوا الْكُفْرَ عَلَى الْإِيمَانِ﴾ ئەگـەر بێ باوەڕییـان لەباوەڕ لا خۆشەویسترو چاکتربـوو ﴿وَمَن يَتَوَلَّهُم مِّنكُمْ﴾ وە هـەر کـەس لەئێـوە ئەوانـە بکات بەدۆسـتی خـۆی ﴿فَأُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ﴾ ئـەوە هـەر ئەوانـە سـتەم کارن (٢٣) ﴿قُلْ إِن كَانَ آبَاؤُكُمْ﴾ (ئـەی موحەممـەد ﷺ) بڵـێ: ئەگـەر باوکانتـان ﴿وَأَبْنَاؤُكُمْ﴾ وکوڕەکانتـان ﴿وَإِخْوَانُكُمْ﴾ وبراکانتـان ﴿وَأَزْوَاجُكُمْ﴾ وهاوسـەرەکانتان ﴿وَعَشِيرَتُكُمْ﴾ وخـزم وعەشـرەتتان ﴿وَأَمْوَالٌ اقْتَرَفْتُمُوهَا﴾ ومـاڵ و دارایـی یـەك (بـە زەحمـەت) پەیداتـان کـردووە ﴿وَتِجَارَةٌ تَخْشَوْنَ كَسَادَهَا﴾ و بازرگانیـەك کەدەترسـن بـرەوی نەبێـت (بـێ بازاڕبێـت) ﴿وَمَسَاكِنُ تَرْضَوْنَهَا﴾ و خانـوو بەرەیـەك کەپێـی ڕازین ﴿أَحَبَّ إِلَيْكُم مِّنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ﴾ خۆشەویسـت ترە لاتان لەخـواو پێغەمبەرەکەی ﴿وَجِهَادٍ فِي سَبِيلِهِ﴾ و تێکۆشـان لەڕێگەکەیـدا ﴿فَتَرَبَّصُوا﴾ ئـەوە چـاوەڕوان بکـەن ﴿حَتَّىٰ يَأْتِيَ اللَّهُ بِأَمْرِهِ﴾ هەتـا خـوا فەرمـان (و تۆڵـە)ی خـۆی دێنێـت (بۆتـان) ﴿وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ﴾ وە خـوا ڕێنموونـی کەسـانی تێپـەڕ لەسـنوور ناکات (٢٤) ﴿لَقَدْ نَصَرَكُمُ اللَّهُ﴾ سـوێند بەخوا بەڕاسـتی خوا سـەری خسـتن ﴿فِي مَوَاطِنَ كَثِيرَةٍ﴾ لـەزۆر جێگـاو شـوێندا ﴿وَيَوْمَ حُنَيْنٍ﴾ و لـەڕۆژی حونەینیشـدا (یارمەتـی دان) ﴿إِذْ أَعْجَبَتْكُمْ كَثْرَتُكُمْ﴾ کەبـەزۆری خۆتانـدا دەنازیـن ﴿فَلَمْ تُغْنِ عَنكُمْ شَيْئًا﴾ بەڵام (ئەو زۆریە)هیـچ سـوودێکی نەبـوو بۆتـان ﴿وَضَاقَتْ عَلَيْكُمُ الْأَرْضُ﴾ و زەویتان لەسـەر تەنـگ بوویەوە ﴿بِمَا رَحُبَتْ﴾ بەو فراوانیەی کەهەیەتی ﴿ثُمَّ وَلَّيْتُم مُّدْبِرِينَ﴾ پاشان پشتان کردە دوژمن و هەڵهاتن (٢٥) ﴿ثُمَّ أَنزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ﴾ لەپاش ئەوە خوا ئارامی خۆی نارد ﴿عَلَىٰ رَسُولِهِ﴾ بۆ سەر پێغەمبەرەکەی ﴿وَعَلَى الْمُؤْمِنِينَ﴾ بۆ سەر بڕواداران ﴿وَأَنزَلَ جُنُودًا لَّمْ تَرَوْهَا﴾ وە سەربازانێکی (لەئاسمانەوە) ناردە خوارەوە کەئێـوە نەتاندەبینیـن ﴿وَعَذَّبَ الَّذِينَ كَفَرُوا﴾ وەسـزای بـێ بڕواکانیشـی دا (بەکوشـتن و برینـداری و بەدیل گرتن) ﴿وَذَٰلِكَ جَزَاءُ الْكَافِرِينَ﴾ ئەوەش سزای بێ باوەڕانە (٢٦)

ثُمَّ يَتُوبُ ٱللَّهُ مِنۢ بَعۡدِ ذَٰلِكَ عَلَىٰ مَن يَشَآءُۗ وَٱللَّهُ
غَفُورٞ رَّحِيمٞ ﴿٢٧﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِنَّمَا ٱلۡمُشۡرِكُونَ
نَجَسٞ فَلَا يَقۡرَبُواْ ٱلۡمَسۡجِدَ ٱلۡحَرَامَ بَعۡدَ عَامِهِمۡ هَٰذَاۚ
وَإِنۡ خِفۡتُمۡ عَيۡلَةٗ فَسَوۡفَ يُغۡنِيكُمُ ٱللَّهُ مِن فَضۡلِهِۦٓ
إِن شَآءَۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَلِيمٌ حَكِيمٞ ﴿٢٨﴾ قَٰتِلُواْ ٱلَّذِينَ
لَا يُؤۡمِنُونَ بِٱللَّهِ وَلَا بِٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِ وَلَا يُحَرِّمُونَ
مَا حَرَّمَ ٱللَّهُ وَرَسُولُهُۥ وَلَا يَدِينُونَ دِينَ ٱلۡحَقِّ مِنَ
ٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلۡكِتَٰبَ حَتَّىٰ يُعۡطُواْ ٱلۡجِزۡيَةَ عَن يَدٖ
وَهُمۡ صَٰغِرُونَ ﴿٢٩﴾ وَقَالَتِ ٱلۡيَهُودُ عُزَيۡرٌ ٱبۡنُ ٱللَّهِ
وَقَالَتِ ٱلنَّصَٰرَى ٱلۡمَسِيحُ ٱبۡنُ ٱللَّهِۖ ذَٰلِكَ قَوۡلُهُم
بِأَفۡوَٰهِهِمۡۖ يُضَٰهِـُٔونَ قَوۡلَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ مِن قَبۡلُۚ
قَٰتَلَهُمُ ٱللَّهُۖ أَنَّىٰ يُؤۡفَكُونَ ﴿٣٠﴾ ٱتَّخَذُوٓاْ أَحۡبَارَهُمۡ
وَرُهۡبَٰنَهُمۡ أَرۡبَابٗا مِّن دُونِ ٱللَّهِ وَٱلۡمَسِيحَ ٱبۡنَ
مَرۡيَمَ وَمَآ أُمِرُوٓاْ إِلَّا لِيَعۡبُدُوٓاْ إِلَٰهٗا وَٰحِدٗاۖ
لَّآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَۚ سُبۡحَٰنَهُۥ عَمَّا يُشۡرِكُونَ ﴿٣١﴾

﴿ثُمَّ يَتُوبُ ٱللَّهُ﴾ پاشان خوا خۆش دەبێت ﴿مِنۢ بَعۡدِ ذَٰلِكَ﴾ لەپاش ئەوە ﴿عَلَىٰ مَن يَشَآءُۗ﴾ لە هەر کەسێك کە بیەوێت ﴿وَٱللَّهُ غَفُورٞ رَّحِيمٞ﴾ وە خوا لێ بوردەی میهرەبانە ﴿٢٧﴾ ﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ﴾ ئەی ئەوانەی کەبڕواتان هێناوە ﴿إِنَّمَا ٱلۡمُشۡرِكُونَ نَجَسٞ﴾ بێگومان هاوبەش دانەران پیسن ﴿فَلَا يَقۡرَبُواْ ٱلۡمَسۡجِدَ ٱلۡحَرَامَ﴾ کەواتە با نزیکی مزگەوتی حەرام نەکەونەوە ﴿بَعۡدَ عَامِهِمۡ هَٰذَاۚ﴾ پاش ئەم ساڵەیان (ئەو ساڵەی فەتحی مەککە کرا) ﴿وَإِنۡ خِفۡتُمۡ عَيۡلَةٗ﴾ وەئەگەر لەنەبوونی ترسان ﴿فَسَوۡفَ يُغۡنِيكُمُ ٱللَّهُ﴾ ئەوە لەمەو پاش خوا دەوڵەمەندتان دەکات ﴿مِن فَضۡلِهِۦٓ إِن شَآءَۚ﴾ لە چاکە و فەزڵ و بەهرەی خۆی ئەگەر ویستی ﴿إِنَّ ٱللَّهَ عَلِيمٌ حَكِيمٞ﴾ بەڕاستی خوا زانای کاردروستە ﴿٢٨﴾ ﴿قَٰتِلُواْ ٱلَّذِينَ﴾ جەنگ بکەن لەگەڵ ئەوانەی ﴿لَا يُؤۡمِنُونَ بِٱللَّهِ﴾ کەبڕوا ناهێنن بەخوا ﴿وَلَا بِٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِ﴾ وە بەڕۆژی دوایی ﴿وَلَا يُحَرِّمُونَ﴾ وە بەحەرامی دانانێن ﴿مَا حَرَّمَ ٱللَّهُ وَرَسُولُهُۥ﴾ ئەوەی کە خوا و پێغەمبەرەکەی حەرامیان کردووە ﴿وَلَا يَدِينُونَ دِينَ ٱلۡحَقِّ﴾ وە ملکەچ ناکەن بۆ ئاینی ڕاست و دروست (ئاینی ئیسلام) ﴿مِنَ ٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلۡكِتَٰبَ﴾ لە ئەوانەی کتێبیان پێ بەخشراوە (مەبەست پێی گاور وجولەکەکانە) ﴿حَتَّىٰ يُعۡطُواْ ٱلۡجِزۡيَةَ﴾ هەتا باج و سەرانە دەدەن (بەدەوڵەتی ئیسلامی) ﴿عَن يَدٖ﴾ بەدەستی خۆیان و بەملکەچی ﴿وَهُمۡ صَٰغِرُونَ﴾ لەکاتێکدا ئەوان سەرشۆڕو ڕیسوان ﴿٢٩﴾ ﴿وَقَالَتِ ٱلۡيَهُودُ﴾ جوولەکەکان ووتیان ﴿عُزَيۡرٌ ٱبۡنُ ٱللَّهِ﴾ عوزەیر کوڕی خوایە ﴿وَقَالَتِ ٱلنَّصَٰرَى﴾ و گاوورەکانیش ووتیان ﴿ٱلۡمَسِيحُ ٱبۡنُ ٱللَّهِۖ﴾ مەسیح کوڕی خوایە ﴿ذَٰلِكَ قَوۡلُهُم بِأَفۡوَٰهِهِمۡۖ﴾ ئەوە ووتەی ئەوانە بەدەمی خۆیان دەیڵێن ﴿يُضَٰهِـُٔونَ قَوۡلَ ٱلَّذِينَ﴾ وەك ووتەی ئەوانە دەڵێنەوە ﴿كَفَرُواْ مِن قَبۡلُۚ﴾ کەپێشتر بێ بڕوابوون ﴿قَٰتَلَهُمُ ٱللَّهُۖ﴾ خوا لەناویان بەرێت ﴿أَنَّىٰ يُؤۡفَكُونَ﴾ چۆن درۆ دەکەن و لەهەق و ڕاستی لادەدەن ﴿٣٠﴾ ﴿ٱتَّخَذُوٓاْ أَحۡبَارَهُمۡ وَرُهۡبَٰنَهُمۡ﴾ زانا و قەشەکانیان کردوە ﴿أَرۡبَابٗا مِّن دُونِ ٱللَّهِ﴾ بەپەروەردگار لەجیاتی خوا ﴿وَٱلۡمَسِيحَ ٱبۡنَ مَرۡيَمَ﴾ هەروەها مەسیحی کوڕی مەریەمیش (یان کردوە بە خوا) ﴿وَمَآ أُمِرُوٓاْ﴾ لە کاتێکدا فەرمانیان پێ نەدراوە ﴿إِلَّا لِيَعۡبُدُوٓاْ إِلَٰهٗا وَٰحِدٗاۖ﴾ بێجگە لەوەی کەیەك خوا بپەرستن ﴿لَّآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَۚ﴾ کە هیچ پەرستراوێکی ڕاست نی یە بێجگە لەئەو ﴿سُبۡحَٰنَهُۥ﴾ پاك و بێگەردی بۆ ئەو (خوا) یەی ﴿عَمَّا يُشۡرِكُونَ﴾ لەوەی دەیکەنە هاوبەشی ﴿٣١﴾

يُرِيدُونَ أَن يُطْفِـُٔواْ نُورَ ٱللَّهِ بِأَفْوَٰهِهِمْ وَيَأْبَى ٱللَّهُ إِلَّآ أَن
يُتِمَّ نُورَهُۥ وَلَوْ كَرِهَ ٱلْكَٰفِرُونَ ﴿٣٢﴾ هُوَ ٱلَّذِىٓ أَرْسَلَ
رَسُولَهُۥ بِٱلْهُدَىٰ وَدِينِ ٱلْحَقِّ لِيُظْهِرَهُۥ عَلَى ٱلدِّينِ
كُلِّهِۦ وَلَوْ كَرِهَ ٱلْمُشْرِكُونَ ﴿٣٣﴾ ۞ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ
ءَامَنُوٓاْ إِنَّ كَثِيرًا مِّنَ ٱلْأَحْبَارِ وَٱلرُّهْبَانِ لَيَأْكُلُونَ
أَمْوَٰلَ ٱلنَّاسِ بِٱلْبَٰطِلِ وَيَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ ۗ وَٱلَّذِينَ
يَكْنِزُونَ ٱلذَّهَبَ وَٱلْفِضَّةَ وَلَا يُنفِقُونَهَا فِى
سَبِيلِ ٱللَّهِ فَبَشِّرْهُم بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٣٤﴾ يَوْمَ يُحْمَىٰ عَلَيْهَا
فِى نَارِ جَهَنَّمَ فَتُكْوَىٰ بِهَا جِبَاهُهُمْ وَجُنُوبُهُمْ
وَظُهُورُهُمْ ۖ هَٰذَا مَا كَنَزْتُمْ لِأَنفُسِكُمْ فَذُوقُواْ مَا كُنتُمْ
تَكْنِزُونَ ﴿٣٥﴾ إِنَّ عِدَّةَ ٱلشُّهُورِ عِندَ ٱللَّهِ ٱثْنَا عَشَرَ
شَهْرًا فِى كِتَٰبِ ٱللَّهِ يَوْمَ خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ مِنْهَآ
أَرْبَعَةٌ حُرُمٌ ۚ ذَٰلِكَ ٱلدِّينُ ٱلْقَيِّمُ ۚ فَلَا تَظْلِمُواْ فِيهِنَّ
أَنفُسَكُمْ ۚ وَقَٰتِلُواْ ٱلْمُشْرِكِينَ كَآفَّةً كَمَا
يُقَٰتِلُونَكُمْ كَآفَّةً ۚ وَٱعْلَمُوٓاْ أَنَّ ٱللَّهَ مَعَ ٱلْمُتَّقِينَ ﴿٣٦﴾

الحِزْبُ ٢٠

﴿يُرِيدُونَ أَن يُطْفِـُٔواْ نُورَ ٱللَّهِ﴾ دەیانەوێت ڕووناکی (ئایینی) خوا بکوژێننەوە ﴿بِأَفْوَٰهِهِمْ﴾ بەفووی دەمیان ﴿وَيَأْبَى ٱللَّهُ﴾ وە خوا نایەوێت و ناهێڵێت ﴿إِلَّآ أَن يُتِمَّ نُورَهُۥ﴾ و هەر ڕووناکی خۆی (کە ئاینی پیرۆزی ئیسلامە) تەواو دەکات (بەسەر تەواوی بێباوەڕاندا) ﴿وَلَوْ كَرِهَ ٱلْكَـٰفِرُونَ﴾ هەر چەندە بێ باوەڕان پێ یان ناخۆش بێت ﴿٣٢﴾ ﴿هُوَ ٱلَّذِىٓ أَرْسَلَ رَسُولَهُۥ﴾ خوا زاتێکە کەپێغەمبەرەکەی ناردووە ﴿بِٱلْهُدَىٰ وَدِينِ ٱلْحَقِّ﴾ بە ڕێنموونی و ئایینی ڕاست ﴿لِيُظْهِرَهُۥ عَلَى ٱلدِّينِ كُلِّهِۦ﴾ بۆ ئەوەی زاڵی بکات بەسەر هەموو ئایینەکاندا بە گشتی ﴿وَلَوْ كَرِهَ ٱلْمُشْرِكُونَ﴾ هەر چەندە بت پەرستان پێیان ناخۆش بێت ﴿٣٣﴾ ﴿يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ﴾ ئەی ئەوانەی کەبڕواتان هێناوە ﴿إِنَّ كَثِيرًا مِّنَ ٱلْأَحْبَارِ وَٱلرُّهْبَانِ﴾ بەڕاستی زۆر لەزاناو قەشەکانی (جوولەکەو گاوور) ﴿لَيَأْكُلُونَ أَمْوَٰلَ ٱلنَّاسِ بِٱلْبَـٰطِلِ﴾ سامان و ماڵی خەڵکی دەخۆن بەناهەق ﴿وَيَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ﴾ وبەرگری (خەڵك) دەکەن لەڕێگەی خوا ﴿وَٱلَّذِينَ يَكْنِزُونَ ٱلذَّهَبَ وَٱلْفِضَّةَ﴾ وە ئەوانەی ئاڵتون و زیوو سەریەك دەنێن و کۆدەکەنەوە ﴿وَلَا يُنفِقُونَهَا فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ﴾ و نایبەخشن و زەکاتەکەی دەرناکەن لە پێناو خودا ﴿فَبَشِّرْهُم بِعَذَابٍ أَلِيمٍ﴾ ئەوە موژدەیان پێ بدە بەسزایەکی ئازاردەر ﴿٣٤﴾ ﴿يَوْمَ يُحْمَىٰ عَلَيْهَا﴾ لە ڕۆژێکدا سوور دەکرێتەوە ﴿فِى نَارِ جَهَنَّمَ﴾ لەئاگری دۆزەخ دا ﴿فَتُكْوَىٰ بِهَا جِبَاهُهُمْ﴾ ئەوسا بەو (ئاڵتون و زیوە سوورەوە بووە) داخ دەکرێت ڕوویان ﴿وَجُنُوبُهُمْ وَظُهُورُهُمْ﴾ و تەنیشتیان و پشتیان ﴿هَـٰذَا مَا كَنَزْتُمْ لِأَنفُسِكُمْ﴾ (پێیان دەووترێت) ئەمە ئەو (سامانەیە) کۆتان دەکردەوە بۆ خۆتان ﴿فَذُوقُواْ مَا كُنتُمْ تَكْنِزُونَ﴾ دەبچێژن (تۆڵەی) ئەوەی کۆتان دەکردەوە ﴿٣٥﴾ ﴿إِنَّ عِدَّةَ ٱلشُّهُورِ عِندَ ٱللَّهِ﴾ بەڕاستی ژمارەی مانگەکان (ی ساڵ) لای خوا ﴿ٱثْنَا عَشَرَ شَهْرًا﴾ دوانزە مانگە ﴿فِى كِتَـٰبِ ٱللَّهِ﴾ لە (لوح المحفوظ) وا دانراوە ﴿يَوْمَ خَلَقَ ٱلسَّمَـٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ﴾ لەڕۆژێکەوە (خوا) ئاسمانەکان و زەوی دروست کردووە ﴿مِنْهَآ أَرْبَعَةٌ حُرُمٌ﴾ چوار لەو مانگانە گەورەو بەڕێزن (شەڕیان تێدا قەدەغەکراوە) ﴿ذَٰلِكَ ٱلدِّينُ ٱلْقَيِّمُ﴾ ئەوە ئایینی ڕێك و ڕاستە ﴿فَلَا تَظْلِمُواْ فِيهِنَّ أَنفُسَكُمْ﴾ کەواتە لەو چوار مانگەدا ستەم مەکەن لەخۆتان (وکوشتاریان تێدا مەکەن) ﴿وَقَـٰتِلُواْ ٱلْمُشْرِكِينَ كَآفَّةً﴾ وە بجەنگن لەدژی تەواوی بت پەرستان بەتێکڕا ﴿كَمَا يُقَـٰتِلُونَكُمْ كَآفَّةً﴾ هەروەك ئەوان دژی ئێوە دەجەنگن بە تێکڕا و (بێ جیاوازی) ﴿وَٱعْلَمُوٓاْ﴾ ئەوەش بشزانن ﴿أَنَّ ٱللَّهَ مَعَ ٱلْمُتَّقِينَ﴾ کە بێگومان خوا لەگەڵ پارێزکاران وخواناساندایە (بە چاودێری و پاراستن) ﴿٣٦﴾

إِنَّمَا ٱلنَّسِىٓءُ زِيَادَةٞ فِى ٱلۡكُفۡرِۖ يُضَلُّ بِهِ ٱلَّذِينَ
كَفَرُواْ يُحِلُّونَهُۥ عَامٗا وَيُحَرِّمُونَهُۥ عَامٗا لِّيُوَاطِـُٔواْ
عِدَّةَ مَا حَرَّمَ ٱللَّهُ فَيُحِلُّواْ مَا حَرَّمَ ٱللَّهُۚ زُيِّنَ لَهُمۡ
سُوٓءُ أَعۡمَٰلِهِمۡۗ وَٱللَّهُ لَا يَهۡدِى ٱلۡقَوۡمَ ٱلۡكَٰفِرِينَ
٣٧ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ مَا لَكُمۡ إِذَا قِيلَ لَكُمُ
ٱنفِرُواْ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ ٱثَّاقَلۡتُمۡ إِلَى ٱلۡأَرۡضِۚ أَرَضِيتُم
بِٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَا مِنَ ٱلۡأٓخِرَةِۚ فَمَا مَتَٰعُ ٱلۡحَيَوٰةِ
ٱلدُّنۡيَا فِى ٱلۡأٓخِرَةِ إِلَّا قَلِيلٌ ٣٨ إِلَّا تَنفِرُواْ يُعَذِّبۡكُمۡ
عَذَابًا أَلِيمٗا وَيَسۡتَبۡدِلۡ قَوۡمًا غَيۡرَكُمۡ وَلَا تَضُرُّوهُ
شَيۡـٔٗاۗ وَٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَىۡءٖ قَدِيرٌ ٣٩ إِلَّا تَنصُرُوهُ
فَقَدۡ نَصَرَهُ ٱللَّهُ إِذۡ أَخۡرَجَهُ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ ثَانِىَ ٱثۡنَيۡنِ
إِذۡ هُمَا فِى ٱلۡغَارِ إِذۡ يَقُولُ لِصَٰحِبِهِۦ لَا تَحۡزَنۡ إِنَّ ٱللَّهَ
مَعَنَاۖ فَأَنزَلَ ٱللَّهُ سَكِينَتَهُۥ عَلَيۡهِ وَأَيَّدَهُۥ بِجُنُودٖ
لَّمۡ تَرَوۡهَا وَجَعَلَ كَلِمَةَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ ٱلسُّفۡلَىٰۗ
وَكَلِمَةُ ٱللَّهِ هِىَ ٱلۡعُلۡيَاۗ وَٱللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ٤٠

﴿إِنَّمَا ٱلنَّسِيٓءُ﴾ بەڕاستی دواخستن و گۆڕینی (مانگە حەرامەکان) ﴿زِيَادَةٞ فِي ٱلۡكُفۡرِۖ﴾
ڕۆچوونە لە بێ باوەڕیی دا ﴿يُضَلُّ بِهِ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ﴾ بێ باوەڕانی پێ گومڕا دەکرێت ﴿يُحِلُّونَهُۥ عَامٗا﴾
(دواخستنەکە) ساڵێك حەلاڵی دەکەن ﴿وَيُحَرِّمُونَهُۥ عَامٗا﴾ و ساڵێك حەرامی دەکەن ﴿لِّيُوَاطِـُٔواْ
عِدَّةَ مَا حَرَّمَ ٱللَّهُ﴾ بۆ ئەوەی ڕێك بین لەگەڵ ژمارەی ئەو چوار مانگەی کەخوا ڕێزداری کردوون
(جەنگی تێیاندا حەرام کردووە) ﴿فَيُحِلُّواْ مَا حَرَّمَ ٱللَّهُۚ﴾ سەر ئەنجام ئەوەی خوا حەرامی کردبوو
حەلاڵی دەکەن ﴿زُيِّنَ لَهُمۡ﴾ جوان کراوە بۆیان ﴿سُوٓءُ أَعۡمَٰلِهِمۡۗ﴾ کردەوە ناشیرینەکانیان ﴿وَٱللَّهُ لَا
يَهۡدِي ٱلۡقَوۡمَ ٱلۡكَٰفِرِينَ﴾ خواش ڕێنموونی کەسانی بێ باوەڕ ناکات ﴿٣٧﴾ ﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ﴾
ئەی ئەوانەی کەباوەڕتان هێناوە ﴿مَا لَكُمۡ﴾ ئێوە چیتانە ﴿إِذَا قِيلَ لَكُمُ﴾ کاتێك پێتان بووترێت
﴿ٱنفِرُواْ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ﴾ دەرچن (بۆ جیهاد) لەڕێی خوادا ﴿ٱثَّاقَلۡتُمۡ إِلَى ٱلۡأَرۡضِۚ﴾ لەشوێنی خۆتان
ناجوڵێن (خۆتان دوا دەخەن) ﴿أَرَضِيتُم بِٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَا مِنَ ٱلۡأٓخِرَةِۚ﴾ ئایا ئێوە ڕازین بەم ژیانەی
دونیا لەبری پاشەڕۆژ ﴿فَمَا مَتَٰعُ ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَا﴾ دەی کامەیە خۆشی و شادیی ئەم ژیانەی دونیا
﴿فِي ٱلۡأٓخِرَةِ إِلَّا قَلِيلٌ﴾ لەبەرامبەری خۆشی پاشەڕۆژدا زۆر کەمە ﴿٣٨﴾ ﴿إِلَّا تَنفِرُواْ﴾ ئەگەر نەڕۆن
و دەرنەچن (بۆ جیهادکردن) ﴿يُعَذِّبۡكُمۡ عَذَابًا أَلِيمٗا﴾ (خوا) سزاتان دەدا بەسزایەکی سەخت
و ئازاردەر ﴿وَيَسۡتَبۡدِلۡ قَوۡمًا غَيۡرَكُمۡ﴾ وەلەبری ئێوە گەلێکی تر دەهێنێت (جیاواز لەئێوە) ﴿وَلَا تَضُرُّوهُ
شَيۡـٔٗاۗ﴾ و ئێوە هیچ زیانێکی پێ ناگەیەنن ﴿وَٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٌ﴾ وە خوا بەتوانایە بەسەر هەموو
شتێك دا ﴿٣٩﴾ ﴿إِلَّا تَنصُرُوهُ﴾ ئەگەر ئێوە یارمەتی ئەو (پێغەمبەرە ﷺ) نەدەن ﴿فَقَدۡ نَصَرَهُ ٱللَّهُ﴾ ئەوە
بێگومان خوا یارمەتی داوە ﴿إِذۡ أَخۡرَجَهُ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ﴾ کاتێك بێ بڕوایان دەریان کرد لەمەککە
﴿ثَانِيَ ٱثۡنَيۡنِ﴾ پێغەمبەر یەکێك بوو لەو دوو کەسە ﴿إِذۡ هُمَا فِي ٱلۡغَارِ﴾ کاتێك ئەو دووانە (پێغەمبەرو ئەبو
بەکر) لەئەشکەوتی (ثور) دابوون ﴿إِذۡ يَقُولُ لِصَٰحِبِهِۦ﴾ ئەو کاتە بەهاوەڵەکەی (بە ئەبوبەکری صدیقی)
ووت ﴿لَا تَحۡزَنۡ إِنَّ ٱللَّهَ مَعَنَاۖ﴾ خەم مەخۆ بێگومان خوا لەگەڵمانە ﴿فَأَنزَلَ ٱللَّهُ سَكِينَتَهُۥ عَلَيۡهِ﴾ ئەمجا
خوا ئارامی و ئاسایشی بۆ ناردە خوارەوە ﴿وَأَيَّدَهُۥ بِجُنُودٖ لَّمۡ تَرَوۡهَا﴾ وە یارمەتی دا بە سەربازانێك
کە نەتاندەبینین ﴿وَجَعَلَ كَلِمَةَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ﴾ ووتەی بێ باوەڕانی گێڕا ﴿ٱلسُّفۡلَىٰۗ﴾ بەژێر کەوتوو
﴿وَكَلِمَةُ ٱللَّهِ﴾ و ووتەی خوا ﴿هِيَ ٱلۡعُلۡيَاۗ﴾ هەر بەرز و بڵندە ﴿وَٱللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ﴾ وە خوا زاڵی
باڵادەستی کاردروستە ﴿٤٠﴾

ٱنفِرُواْ خِفَافٗا وَثِقَالٗا وَجَٰهِدُواْ بِأَمۡوَٰلِكُمۡ وَأَنفُسِكُمۡ
فِي سَبِيلِ ٱللَّهِۚ ذَٰلِكُمۡ خَيۡرٞ لَّكُمۡ إِن كُنتُمۡ تَعۡلَمُونَ
٤١ لَوۡ كَانَ عَرَضٗا قَرِيبٗا وَسَفَرٗا قَاصِدٗا لَّٱتَّبَعُوكَ
وَلَٰكِنۢ بَعُدَتۡ عَلَيۡهِمُ ٱلشُّقَّةُۚ وَسَيَحۡلِفُونَ بِٱللَّهِ
لَوِ ٱسۡتَطَعۡنَا لَخَرَجۡنَا مَعَكُمۡ يُهۡلِكُونَ أَنفُسَهُمۡ وَٱللَّهُ
يَعۡلَمُ إِنَّهُمۡ لَكَٰذِبُونَ ٤٢ عَفَا ٱللَّهُ عَنكَ لِمَ أَذِنتَ لَهُمۡ
حَتَّىٰ يَتَبَيَّنَ لَكَ ٱلَّذِينَ صَدَقُواْ وَتَعۡلَمَ ٱلۡكَٰذِبِينَ
٤٣ لَا يَسۡتَـٔۡذِنُكَ ٱلَّذِينَ يُؤۡمِنُونَ بِٱللَّهِ وَٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِ أَن
يُجَٰهِدُواْ بِأَمۡوَٰلِهِمۡ وَأَنفُسِهِمۡۗ وَٱللَّهُ عَلِيمُۢ بِٱلۡمُتَّقِينَ ٤٤
إِنَّمَا يَسۡتَـٔۡذِنُكَ ٱلَّذِينَ لَا يُؤۡمِنُونَ بِٱللَّهِ وَٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِ
وَٱرۡتَابَتۡ قُلُوبُهُمۡ فَهُمۡ فِي رَيۡبِهِمۡ يَتَرَدَّدُونَ ٤٥ ۞ وَلَوۡ
أَرَادُواْ ٱلۡخُرُوجَ لَأَعَدُّواْ لَهُۥ عُدَّةٗ وَلَٰكِن كَرِهَ ٱللَّهُ ٱنۢبِعَاثَهُمۡ
فَثَبَّطَهُمۡ وَقِيلَ ٱقۡعُدُواْ مَعَ ٱلۡقَٰعِدِينَ ٤٦ لَوۡ خَرَجُواْ فِيكُم
مَّا زَادُوكُمۡ إِلَّا خَبَالٗا وَلَأَوۡضَعُواْ خِلَٰلَكُمۡ يَبۡغُونَكُمُ
ٱلۡفِتۡنَةَ وَفِيكُمۡ سَمَّٰعُونَ لَهُمۡۗ وَٱللَّهُ عَلِيمُۢ بِٱلظَّٰلِمِينَ ٤٧

ربع الحزب ٢٠

﴿ٱنفِرُواْ خِفَافٗا﴾ بڕۆن و دەرچن (بۆ جیهاد) چ سووك بن (لەش ساغ و دەوڵەمەند و دەسەڵاتداربن)
﴿وَثِقَالٗا﴾ چ قورس و گران بن (نەخۆش و هەژاربن) ﴿وَجَٰهِدُواْ﴾ و تێبكۆشن ﴿بِأَمۡوَٰلِكُمۡ
وَأَنفُسِكُمۡ﴾ بەماڵ و گیانتان ﴿فِي سَبِيلِ ٱللَّهِۚ﴾ لەڕێگەی خوادا ﴿ذَٰلِكُمۡ خَيۡرٞ لَّكُمۡ﴾ ئەوەتان چاكترە بۆتان
﴿إِن كُنتُمۡ تَعۡلَمُونَ﴾ ئەگەر ئێوە بزانن ﴿٤١﴾ ﴿لَوۡ كَانَ عَرَضٗا قَرِيبٗا﴾ ئەگەر دەست كەوتێكی نزیك
﴿وَسَفَرٗا قَاصِدٗا﴾ و سەفەرێكی ئاسان بوایە ﴿لَّٱتَّبَعُوكَ﴾ ئەوا شوێنت دەكەوتن (دەردەچوون
لەگەڵتا) ﴿وَلَٰكِنۢ بَعُدَتۡ عَلَيۡهِمُ ٱلشُّقَّةُۚ﴾ بەڵام (بڕینی) ڕێگەی دوورو دژوار(ی جەنگی تەبوك)
بۆ ئەوان ناڕەحەتە ﴿وَسَيَحۡلِفُونَ بِٱللَّهِ﴾ وە بێگومان (پاش گەڕانەوەتان لەتەبوك) سوێند
دەخۆن بەخوا ﴿لَوِ ٱسۡتَطَعۡنَا﴾ ئەگەر بمانتوانیایە ﴿لَخَرَجۡنَا مَعَكُمۡ﴾ لەگەڵتان دەردەچووین
(بۆ جیهاد) ﴿يُهۡلِكُونَ أَنفُسَهُمۡ﴾ ئەوانە خۆیان دەفەوتێنن ﴿وَٱللَّهُ يَعۡلَمُ إِنَّهُمۡ لَكَٰذِبُونَ﴾ وە خوا دەزانێ
بەڕاستی ئەو(دوو ڕووانە) درۆزنن ﴿٤٢﴾ ﴿عَفَا ٱللَّهُ عَنكَ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) خوا لێت ببورێت
﴿لِمَ أَذِنتَ لَهُمۡ﴾ لەبەرچی مۆڵەتی ئەو (دوو ڕوانەت) دا ﴿حَتَّىٰ يَتَبَيَّنَ لَكَ﴾ هەتا بۆت دەركەوێت
﴿ٱلَّذِينَ صَدَقُواْ﴾ ئەوانەی كەڕاستیان كرد ﴿وَتَعۡلَمَ ٱلۡكَٰذِبِينَ﴾ وە درۆزنەكان بناسیت ﴿٤٣﴾
﴿لَا يَسۡتَـٔۡذِنُكَ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) مۆڵەتت لێ وەرناگرن (بۆ ئەوەی خۆیان دوا بخەن لە
جیهادكردن) ﴿ٱلَّذِينَ يُؤۡمِنُونَ بِٱللَّهِ﴾ ئەوانەی كە بڕوایان هێناوە بەخوا ﴿وَٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِ﴾ و بەڕۆژی
دوایی ﴿أَن يُجَٰهِدُواْ﴾ كەتێبكۆشن ﴿بِأَمۡوَٰلِهِمۡ وَأَنفُسِهِمۡۗ﴾ بەماڵ و گیانیان ﴿وَٱللَّهُ عَلِيمُۢ بِٱلۡمُتَّقِينَ﴾ وە
خوا ئاگاو زانایە بەخۆ پارێزەران ﴿٤٤﴾ ﴿إِنَّمَا يَسۡتَـٔۡذِنُكَ ٱلَّذِينَ﴾ بەڕاستی ئەوانە مۆڵەتت لێ وەردەگرن
(كە نەیەن بۆ جیهاد كردن) ﴿لَا يُؤۡمِنُونَ بِٱللَّهِ وَٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِ﴾ كە بڕوایان نی یە بەخوا و بە ڕۆژی
دوایی ﴿وَٱرۡتَابَتۡ قُلُوبُهُمۡ﴾ و دڵەكانیان لە گومان و دوو دڵی دایە ﴿فَهُمۡ فِي رَيۡبِهِمۡ يَتَرَدَّدُونَ﴾
بۆیە ئەوانە لە گومان و دوودڵی خۆیاندا سەرگەردانن ﴿٤٥﴾ ﴿وَلَوۡ أَرَادُواْ ٱلۡخُرُوجَ﴾ ئەگەر بیان ویستایە
دەربچن (بۆ جیهادكردن) ﴿لَأَعَدُّواْ لَهُۥ عُدَّةٗ﴾ ئەوە هۆو كەرەستەی پێویستیان بۆ ئامادە دەكرد
(لەچەك و وولاخ وتفاقی جەنگ) ﴿وَلَٰكِن كَرِهَ ٱللَّهُ ٱنۢبِعَاثَهُمۡ﴾ بەڵام خوا دەرچوونی ئەوانی پێ ناخۆش
بوو ﴿فَثَبَّطَهُمۡ﴾ بۆیە (خوا) خاوی كردنەوە (لەدەرچوون بۆ جیهاد) ﴿وَقِيلَ ٱقۡعُدُواْ﴾ پێیان ووترا
دانیشن ﴿مَعَ ٱلۡقَٰعِدِينَ﴾ لەگەڵجێ ماواندا ﴿٤٦﴾ ﴿لَوۡ خَرَجُواْ فِيكُم﴾ ئەگەر لەگەڵتاندا دەرچوونایە
﴿مَّا زَادُوكُمۡ إِلَّا خَبَالٗا﴾ هیچ شتێكیان بۆ زیاد نەدەكردن بێجگە لە تێكدان و خراپەكاری نەبێت
﴿وَلَأَوۡضَعُواْ خِلَٰلَكُمۡ﴾ و نێوان ئێوەیان تێكدەدا (بەدوو زمانی و هاتو هوت) ﴿يَبۡغُونَكُمُ ٱلۡفِتۡنَةَ﴾
ئاژاوەیان بۆ دەنانەوە ﴿وَفِيكُمۡ سَمَّٰعُونَ لَهُمۡۗ﴾ وە لەناو ئێوەدا خەڵكانێك هەن چاك گوێیان لێ
دەگرن ﴿وَٱللَّهُ عَلِيمُۢ بِٱلظَّٰلِمِينَ﴾ وە خوا بەئاگا و زانایە بەستەم كاران ﴿٤٧﴾

لَقَدِ ٱبْتَغَوُا۟ ٱلْفِتْنَةَ مِن قَبْلُ وَقَلَّبُوا۟ لَكَ ٱلْأُمُورَ حَتَّىٰ
جَآءَ ٱلْحَقُّ وَظَهَرَ أَمْرُ ٱللَّهِ وَهُمْ كَٰرِهُونَ ﴿٤٨﴾ وَمِنْهُم
مَّن يَقُولُ ٱئْذَن لِّى وَلَا تَفْتِنِّىٓ ۚ أَلَا فِى ٱلْفِتْنَةِ سَقَطُوا۟ ۗ وَإِنَّ
جَهَنَّمَ لَمُحِيطَةٌۢ بِٱلْكَٰفِرِينَ ﴿٤٩﴾ إِن تُصِبْكَ
حَسَنَةٌ تَسُؤْهُمْ ۖ وَإِن تُصِبْكَ مُصِيبَةٌ يَقُولُوا۟ قَدْ
أَخَذْنَآ أَمْرَنَا مِن قَبْلُ وَيَتَوَلَّوا۟ وَّهُمْ فَرِحُونَ ﴿٥٠﴾ قُل
لَّن يُصِيبَنَآ إِلَّا مَا كَتَبَ ٱللَّهُ لَنَا هُوَ مَوْلَىٰنَا ۚ وَعَلَى
ٱللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ ٱلْمُؤْمِنُونَ ﴿٥١﴾ قُلْ هَلْ تَرَبَّصُونَ بِنَآ إِلَّآ
إِحْدَى ٱلْحُسْنَيَيْنِ ۖ وَنَحْنُ نَتَرَبَّصُ بِكُمْ أَن يُصِيبَكُمُ ٱللَّهُ
بِعَذَابٍ مِّنْ عِندِهِۦٓ أَوْ بِأَيْدِينَا ۖ فَتَرَبَّصُوٓا۟ إِنَّا مَعَكُم
مُّتَرَبِّصُونَ ﴿٥٢﴾ قُلْ أَنفِقُوا۟ طَوْعًا أَوْ كَرْهًا لَّن يُتَقَبَّلَ
مِنكُمْ ۖ إِنَّكُمْ كُنتُمْ قَوْمًا فَٰسِقِينَ ﴿٥٣﴾ وَمَا
مَنَعَهُمْ أَن تُقْبَلَ مِنْهُمْ نَفَقَٰتُهُمْ إِلَّآ أَنَّهُمْ كَفَرُوا۟
بِٱللَّهِ وَبِرَسُولِهِۦ وَلَا يَأْتُونَ ٱلصَّلَوٰةَ إِلَّا وَهُمْ
كُسَالَىٰ وَلَا يُنفِقُونَ إِلَّا وَهُمْ كَٰرِهُونَ ﴿٥٤﴾

﴿لَقَدِ ٱبۡتَغَوُاْ ٱلۡفِتۡنَةَ﴾ سوێند بەخوا بەڕاستی دەستیان دابوویە ئاژاوە (و بشێوی) ﴿مِن قَبۡلُ﴾ لەمەو پێش ﴿وَقَلَّبُواْ لَكَ ٱلۡأُمُورَ﴾ و جۆرەها فەرمان و پیلانیان بۆ (لاوازکردن)ت بەکارهێنا﴿حَتَّىٰ جَآءَ ٱلۡحَقُّ﴾ هەتا ڕاستی هات ﴿وَظَهَرَ أَمۡرُ ٱللَّهِ﴾ وە کارو فەرمانی خوا سەرکەوت ﴿وَهُمۡ كَٰرِهُونَ﴾ کە ئەوان پێیان ناخۆش بوو ﴿٤٨﴾ ﴿وَمِنۡهُم مَّن يَقُولُ﴾ وە هەندێ کەس لەوانە دەڵێن ﴿ٱئۡذَن لِّي﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) ڕوخسەتم بدە (با نەیەم بۆ جیهادکردن) ﴿وَلَا تَفۡتِنِّيٓ﴾ و تووشی گوناهو خراپەم مەکە ﴿أَلَا فِي ٱلۡفِتۡنَةِ سَقَطُواْ﴾ ئاگاداربن (لەئێستەوە) کەوتوونەتە ناو گوناهو خراپەوە﴿وَإِنَّ جَهَنَّمَ لَمُحِيطَةُۢ بِٱلۡكَٰفِرِينَ﴾ و بێگومان دۆزەخ دەوری بێ باوەڕانی داوە ﴿٤٩﴾ ﴿إِن تُصِبۡكَ حَسَنَةٞ﴾ ئەگەر بەهرەو چاکە و سەرکەوتن بێتەڕێگات ﴿تَسُؤۡهُمۡۖ﴾ نارەحەت و غەمبار دەبن ﴿وَإِن تُصِبۡكَ مُصِيبَةٞ﴾ وە ئەگەر نارەحەتی و تێشکانت تووش بێت ﴿يَقُولُواْ﴾ (بەکەشخەوە) دەڵێن ﴿قَدۡ أَخَذۡنَآ أَمۡرَنَا﴾ بەڕاستی ئێمە کاری خۆمان کرد ﴿مِن قَبۡلُ﴾ لەمەو پێش ﴿وَيَتَوَلَّواْ وَّهُمۡ فَرِحُونَ﴾ جا ڕوو وەردەگێڕن بەخۆشحاڵی و شادمانی یەوە ﴿٥٠﴾ ﴿قُل لَّن يُصِيبَنَآ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) بڵێ هیچمان تووش نابێت ﴿إِلَّا مَا كَتَبَ ٱللَّهُ لَنَا﴾ جگە لەوەی کەخوا نوسیویەتی بۆمان ﴿هُوَ مَوۡلَىٰنَاۚ﴾ خوا پشتیوانی ئێمەیە ﴿وَعَلَى ٱللَّهِ فَلۡيَتَوَكَّلِ ٱلۡمُؤۡمِنُونَ﴾ وە بڕواداران با تەنها پشت بەخوا ببەستن ﴿٥١﴾ ﴿قُلۡ هَلۡ تَرَبَّصُونَ بِنَآ﴾ (پێیان) بڵێ: ئایا چاوەڕوانی چی دەکەن بۆ ئێمە ﴿إِلَّآ إِحۡدَى ٱلۡحُسۡنَيَيۡنِۖ﴾ بێجگەلە یەکێك لەدوو شتە زۆر چاکە کە(سەرکەوتن یان شەهید بوون لە پێناو خوادا) ﴿وَنَحۡنُ نَتَرَبَّصُ بِكُمۡ﴾ ئێمەش چاوەڕوانین بۆ ئێوە ﴿أَن يُصِيبَكُمُ ٱللَّهُ﴾ کەخوا دووچارتان بکات ﴿بِعَذَابٖ مِّنۡ عِندِهِۦٓ﴾ بەسزایەك لەلایەن خۆیەوە ﴿أَوۡ بِأَيۡدِينَاۖ﴾ یان بەدەستی ئێمە ﴿فَتَرَبَّصُوٓاْ﴾ کەواتە چاوەڕوانی بکەن ﴿إِنَّا مَعَكُم مُّتَرَبِّصُونَ﴾ بێگومان ئێمە لەگەڵ ئێوەدا چاوەڕوانین ﴿٥٢﴾ ﴿قُلۡ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) بڵێ: ﴿أَنفِقُواْ طَوۡعًا﴾ ماڵ ببەخشن بەخۆشی خۆتان ﴿أَوۡ كَرۡهٗا﴾ یان بەزۆر و ناچاری ﴿لَّن يُتَقَبَّلَ مِنكُمۡ﴾ هەرگیز لێتان وەرناگیرێت ﴿إِنَّكُمۡ كُنتُمۡ قَوۡمٗا فَٰسِقِينَ﴾ چونکە بەڕاستی ئێوە کۆمەڵێکی لەسنوور دەرچوو بوون ﴿٥٣﴾ ﴿وَمَا مَنَعَهُمۡ﴾ وە هیچ شتێك بەرگری ئەوانەی نەکردووە ﴿أَن تُقۡبَلَ مِنۡهُمۡ﴾ کە گیرا بکرێت لێ یان ﴿نَفَقَٰتُهُمۡ﴾ ئەوەی کە بەخشییان ﴿إِلَّآ أَنَّهُمۡ كَفَرُواْ﴾ بێجگە لەوەی کە بێگومان ئەوانە بێ باوەڕبوون ﴿بِٱللَّهِ وَبِرَسُولِهِۦ﴾ بەخوا و پێغەمبەرەکەی ﴿وَلَا يَأۡتُونَ ٱلصَّلَوٰةَ﴾ وە نایەن بۆ نوێژکردن ﴿إِلَّا وَهُمۡ كُسَالَىٰ﴾ بەتەمەڵی نەبێت ﴿وَلَا يُنفِقُونَ﴾ وە(هیچێك) نابەخشن ﴿إِلَّا وَهُمۡ كَٰرِهُونَ﴾ ئیللا پێیان ناخۆشە و ناچارن ﴿٥٤﴾

فَلَا تُعۡجِبۡكَ أَمۡوَٰلُهُمۡ وَلَآ أَوۡلَٰدُهُمۡۚ إِنَّمَا يُرِيدُ ٱللَّهُ لِيُعَذِّبَهُم
بِهَا فِي ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَا وَتَزۡهَقَ أَنفُسُهُمۡ وَهُمۡ كَٰفِرُونَ
٥٥ وَيَحۡلِفُونَ بِٱللَّهِ إِنَّهُمۡ لَمِنكُمۡ وَمَا هُم مِّنكُمۡ وَلَٰكِنَّهُمۡ
قَوۡمٞ يَفۡرَقُونَ ٥٦ لَوۡ يَجِدُونَ مَلۡجَـًٔا أَوۡ مَغَٰرَٰتٍ أَوۡ مُدَّخَلٗا
لَّوَلَّوۡاْ إِلَيۡهِ وَهُمۡ يَجۡمَحُونَ ٥٧ وَمِنۡهُم مَّن يَلۡمِزُكَ فِي
ٱلصَّدَقَٰتِ فَإِنۡ أُعۡطُواْ مِنۡهَا رَضُواْ وَإِن لَّمۡ يُعۡطَوۡاْ مِنۡهَآ إِذَا
هُمۡ يَسۡخَطُونَ ٥٨ وَلَوۡ أَنَّهُمۡ رَضُواْ مَآ ءَاتَىٰهُمُ ٱللَّهُ وَرَسُولُهُۥ
وَقَالُواْ حَسۡبُنَا ٱللَّهُ سَيُؤۡتِينَا ٱللَّهُ مِن فَضۡلِهِۦ وَرَسُولُهُۥٓ
إِنَّآ إِلَى ٱللَّهِ رَٰغِبُونَ ٥٩ ۞ إِنَّمَا ٱلصَّدَقَٰتُ لِلۡفُقَرَآءِ وَٱلۡمَسَٰكِينِ
وَٱلۡعَٰمِلِينَ عَلَيۡهَا وَٱلۡمُؤَلَّفَةِ قُلُوبُهُمۡ وَفِي ٱلرِّقَابِ
وَٱلۡغَٰرِمِينَ وَفِي سَبِيلِ ٱللَّهِ وَٱبۡنِ ٱلسَّبِيلِۖ فَرِيضَةٗ
مِّنَ ٱللَّهِۗ وَٱللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٞ ٦٠ وَمِنۡهُمُ ٱلَّذِينَ يُؤۡذُونَ
ٱلنَّبِيَّ وَيَقُولُونَ هُوَ أُذُنٞۚ قُلۡ أُذُنُ خَيۡرٖ لَّكُمۡ يُؤۡمِنُ
بِٱللَّهِ وَيُؤۡمِنُ لِلۡمُؤۡمِنِينَ وَرَحۡمَةٞ لِّلَّذِينَ ءَامَنُواْ
مِنكُمۡۚ وَٱلَّذِينَ يُؤۡذُونَ رَسُولَ ٱللَّهِ لَهُمۡ عَذَابٌ أَلِيمٞ ٦١

نصف الحزب ٢٠

﴿فَلَا تُعۡجِبۡكَ﴾ جا با سەرنجت ڕانەکێشێت (سەرسامت نەکات) ﴿أَمۡوَٰلُهُمۡ وَلَآ أَوۡلَٰدُهُمۡۚ﴾ (زۆری) ماڵ و دارایی و منداڵیان ﴿إِنَّمَا يُرِيدُ ٱللَّهُ﴾ بێگومان خوا دەیەوێت ﴿لِيُعَذِّبَهُم﴾ سزایان بدات ﴿بِهَا فِي ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَا﴾ بەهۆی ئەو (ماڵ و منداڵەوە) لەم ژیانی دونیایەدا ﴿وَتَزۡهَقَ أَنفُسُهُمۡ﴾ وە بەسەختی گیانیان دەربچێت ﴿وَهُمۡ كَٰفِرُونَ﴾ لەکاتێکدا کەئەوان بێ باوەڕن ﴿٥٥﴾ ﴿وَيَحۡلِفُونَ بِٱللَّهِ﴾ وە سوێند دەخۆن بەخوا ﴿إِنَّهُمۡ لَمِنكُمۡ﴾ کەبەڕاستی ئەوان لەئێوەن (لە باوەڕدارانن) ﴿وَمَا هُم مِّنكُمۡ﴾ کەچی لەئێوە نین ﴿وَلَٰكِنَّهُمۡ قَوۡمٞ يَفۡرَقُونَ﴾ بەڵکو ئەوانە کۆمەڵێکن زۆر دەترسن (زراویان چووە) ﴿٥٦﴾ ﴿لَوۡ يَجِدُونَ مَلۡجَـًٔا﴾ ئەگەر پەنایەکیان دەست کەوێت ﴿أَوۡ مَغَٰرَٰتٍ﴾ یان ئەشکەوتانێك ﴿أَوۡ مُدَّخَلٗا﴾ یان کون و قوشبن و نەفەقێك ﴿لَّوَلَّوۡاْ إِلَيۡهِ﴾ پەنای بۆ دەبەن و(ڕووی تێدەکەن) ﴿وَهُمۡ يَجۡمَحُونَ﴾ لەکاتێکدا زۆر بەپەلە ڕادەکەن (یا هیچ شتێك جڵەویان ناگرێت) ﴿٥٧﴾ ﴿وَمِنۡهُم مَّن يَلۡمِزُكَ﴾ وەهەندێ کەس لەوانە ڕەخنەو توانجت لێ دەگرن ﴿فِي ٱلصَّدَقَٰتِ﴾ لەدابەش کردنی خێرەکاندا ﴿فَإِنۡ أُعۡطُواْ مِنۡهَا﴾ خۆ ئەگەر لەو خێر و سەدەقەیان پێ بدرێت ﴿رَضُواْ﴾ ڕازی دەبن ﴿وَإِن لَّمۡ يُعۡطَوۡاْ مِنۡهَآ﴾ وە ئەگەر پێیان نەدرێ لێی ﴿إِذَا هُمۡ يَسۡخَطُونَ﴾ ئەو کاتە ئەوان تووڕەو ناڕازی دەبن ﴿٥٨﴾ ﴿وَلَوۡ أَنَّهُمۡ رَضُواْ﴾ وە بەڕاستی ئەگەر ئەوانە ڕازی بوونایە ﴿مَآ ءَاتَىٰهُمُ ٱللَّهُ وَرَسُولُهُۥ﴾ بەوەی خواو پێغەمبەرەکەی ﷺ پێی دابوون ﴿وَقَالُواْ﴾ وەبیان ووتایە ﴿حَسۡبُنَا ٱللَّهُ﴾ خوامان بەسە ﴿سَيُؤۡتِينَا ٱللَّهُ﴾ لەمەو پاش خوا پێمان دەبەخشێت ﴿مِن فَضۡلِهِۦ﴾ لە فەزڵ ومیهرەبانی خۆی ﴿وَرَسُولُهُۥٓ﴾ هەروەها پێغەمبەرەکەشی (بەشمان دەدا) ﴿إِنَّآ إِلَى ٱللَّهِ رَٰغِبُونَ﴾ بەڕاستی ئێمە بەسۆزو پەرۆشین بۆ لای خوا ﴿٥٩﴾ ﴿إِنَّمَا ٱلصَّدَقَٰتُ﴾ بەڕاستی (زەکات) دان تەنها (بۆ ئەم کومەڵانەیە کە خوای گەورو باسی کردوون) ئەوانیش ﴿لِلۡفُقَرَآءِ﴾ بۆ بێنەوایان ﴿وَٱلۡمَسَٰكِينِ﴾ وە بۆ هەژاران ﴿وَٱلۡعَٰمِلِينَ عَلَيۡهَا﴾ و وە بۆ کرێکارانێك کەبەسەریەوەن (کۆی دەکەنەوە) ﴿وَٱلۡمُؤَلَّفَةِ قُلُوبُهُمۡ﴾ وە ئەوانەی دڵیان دا ئەهێنرێت (بۆ خۆشویستنی ئیسلام) ﴿وَفِي ٱلرِّقَابِ﴾ وە بۆ ئازاد کردنی بەندەو کۆیلەکان ﴿وَٱلۡغَٰرِمِينَ﴾ وە بۆ قەرزاران ﴿وَفِي سَبِيلِ ٱللَّهِ﴾ وە بۆ جەنگاوەرانی ڕێی خودا ﴿وَٱبۡنِ ٱلسَّبِيلِۖ﴾ و بۆ ڕێبوارانی پەککەوتە ﴿فَرِيضَةٗ مِّنَ ٱللَّهِۗ﴾ ئەمە پێویست کراوە وفەرزکراوە لەلایەن خواوە ﴿وَٱللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٞ﴾ وە خوا زانای کاردروستە ﴿٦٠﴾ ﴿وَمِنۡهُمُ ٱلَّذِينَ﴾ وە لەو ناپاکانەدا کەسانێك هەیە ﴿يُؤۡذُونَ ٱلنَّبِيَّ﴾ کە ئازاری پێغەمبەر ﷺ دەدەن ﴿وَيَقُولُونَ﴾ و دەڵێن ﴿هُوَ أُذُنٞۚ﴾ ئەو خۆش باوەڕو گوێ گرە بۆ هەموو شت ﴿قُلۡ﴾ تۆش بڵێ ﴿أُذُنُ خَيۡرٖ لَّكُمۡ﴾ گوێ گری چاکەیە (کە قازانجە) بۆتان ﴿يُؤۡمِنُ بِٱللَّهِ﴾ باوەڕی هەیە بەخوا ﴿وَيُؤۡمِنُ لِلۡمُؤۡمِنِينَ﴾ و باوەڕی بەئیمانداران هەیە ﴿وَرَحۡمَةٞ لِّلَّذِينَ﴾ و میهرەبانی یە بۆ ئەوانەی ﴿ءَامَنُواْ مِنكُمۡۚ﴾ بڕوایان هێناوە لە ئێوە ﴿وَٱلَّذِينَ يُؤۡذُونَ رَسُولَ ٱللَّهِ﴾ وە ئەوانەی کە ئازاری پێغەمبەری خوا ﷺ دەدەن ﴿لَهُمۡ عَذَابٌ أَلِيمٞ﴾ سزایەکی ئازاردەریان بۆ هەیە ﴿٦١﴾

يَحْلِفُونَ بِٱللَّهِ لَكُمْ لِيُرْضُوكُمْ وَٱللَّهُ وَرَسُولُهُۥٓ أَحَقُّ
أَن يُرْضُوهُ إِن كَانُواْ مُؤْمِنِينَ ﴿٦٢﴾ أَلَمْ يَعْلَمُوٓاْ أَنَّهُۥ مَن
يُحَادِدِ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ فَأَنَّ لَهُۥ نَارَ جَهَنَّمَ خَٰلِدًا فِيهَاۚ
ذَٰلِكَ ٱلْخِزْىُ ٱلْعَظِيمُ ﴿٦٣﴾ يَحْذَرُ ٱلْمُنَٰفِقُونَ أَن
تُنَزَّلَ عَلَيْهِمْ سُورَةٌ تُنَبِّئُهُم بِمَا فِى قُلُوبِهِمْۚ قُلِ ٱسْتَهْزِءُوٓاْ
إِنَّ ٱللَّهَ مُخْرِجٌ مَّا تَحْذَرُونَ ﴿٦٤﴾ وَلَئِن سَأَلْتَهُمْ
لَيَقُولُنَّ إِنَّمَا كُنَّا نَخُوضُ وَنَلْعَبُۚ قُلْ أَبِٱللَّهِ وَءَايَٰتِهِۦ
وَرَسُولِهِۦ كُنتُمْ تَسْتَهْزِءُونَ ﴿٦٥﴾ لَا تَعْتَذِرُواْ قَدْ كَفَرْتُم
بَعْدَ إِيمَٰنِكُمْۚ إِن نَّعْفُ عَن طَآئِفَةٍ مِّنكُمْ نُعَذِّبْ طَآئِفَةَۢ
بِأَنَّهُمْ كَانُواْ مُجْرِمِينَ ﴿٦٦﴾ ٱلْمُنَٰفِقُونَ وَٱلْمُنَٰفِقَٰتُ
بَعْضُهُم مِّنۢ بَعْضٍۚ يَأْمُرُونَ بِٱلْمُنكَرِ وَيَنْهَوْنَ
عَنِ ٱلْمَعْرُوفِ وَيَقْبِضُونَ أَيْدِيَهُمْۚ نَسُواْ ٱللَّهَ فَنَسِيَهُمْۚ
إِنَّ ٱلْمُنَٰفِقِينَ هُمُ ٱلْفَٰسِقُونَ ﴿٦٧﴾ وَعَدَ ٱللَّهُ ٱلْمُنَٰفِقِينَ
وَٱلْمُنَٰفِقَٰتِ وَٱلْكُفَّارَ نَارَ جَهَنَّمَ خَٰلِدِينَ فِيهَاۚ هِىَ
حَسْبُهُمْۚ وَلَعَنَهُمُ ٱللَّهُۖ وَلَهُمْ عَذَابٌ مُّقِيمٌ ﴿٦٨﴾

﴿يَحۡلِفُونَ بِٱللَّهِ لَكُمۡ﴾ (ناپاکان) بەخوا سوێندتان بۆ دەخۆن ﴿لِيُرۡضُوكُمۡ﴾ بۆ ئەوەی لێیان ڕازی بن ﴿وَٱللَّهُ وَرَسُولُهُۥٓ﴾ وە خواو پێغەمبەرەکەی ﴿أَحَقُّ أَن يُرۡضُوهُ﴾ شایستە ترە بەوەی کەڕازی بکەن ﴿إِن كَانُواْ مُؤۡمِنِينَ﴾ ئەگەر ئەوانە بڕوادارن ﴿٦٢﴾ ﴿أَلَمۡ يَعۡلَمُوٓاْ﴾ ئایا ئەوانە نازانن ﴿أَنَّهُۥ مَن يُحَادِدِ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ﴾ بێگومان هەرکەس دژایەتی خواو پێغەمبەرەکەی بکات ﴿فَأَنَّ لَهُۥ نَارَ جَهَنَّمَ﴾ ئەوە بێگومان (تۆڵەی) ئەو کەسە ئاگری دۆزەخە ﴿خَٰلِدٗا فِيهَاۚ﴾ بۆ هەمیشەیی تیایدا دەمێنێتەوە ﴿ذَٰلِكَ ٱلۡخِزۡيُ ٱلۡعَظِيمُ﴾ ئەوەیە ڕیسوایی و زەبوونی زۆر گەورە ﴿٦٣﴾ ﴿يَحۡذَرُ ٱلۡمُنَٰفِقُونَ﴾ دوو ڕووەکان مەترسی دەکەن ﴿أَن تُنَزَّلَ عَلَيۡهِمۡ سُورَةٞ﴾ لەوەی کە سورەتێك دەربارەیان بنێرڕێتە خوارەوە ﴿تُنَبِّئُهُم﴾ کە هەواڵیان لەسەربدات ﴿بِمَا فِي قُلُوبِهِمۡۚ﴾ بەوەی کەلە دڵیان دایە ﴿قُلِ ٱسۡتَهۡزِءُوٓاْ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ بڵێ: گاڵتە و لاقرتی بکەن ﴿إِنَّ ٱللَّهَ مُخۡرِجٞ مَّا تَحۡذَرُونَ﴾ بەڕاستی خوا دەرخەرو ئاشکراکاری ئەوەیە کەمەترسی لێ دەکەن ﴿٦٤﴾ ﴿وَلَئِن سَأَلۡتَهُمۡ﴾ سوێندبێ ئەگەر پرسیاریان لێ بکەیت ﴿لَيَقُولُنَّ﴾ بەڕاستی دەڵێن ﴿إِنَّمَا كُنَّا نَخُوضُ وَنَلۡعَبُۚ﴾ دڵنیابن ئێمە هەر دەمەتەقێ و گاڵتە دەکەین ﴿قُلۡ﴾ تۆش بڵێ: ﴿أَبِٱللَّهِ وَءَايَٰتِهِۦ﴾ ئایا بەخواو بەڵگەکانی ﴿وَرَسُولِهِۦ﴾ و پێغەمبەرەکەی ﴿كُنتُمۡ تَسۡتَهۡزِءُونَ﴾ ئێوە گاڵتەو لاقرتیتان دەکەن؟ ﴿٦٥﴾ ﴿لَا تَعۡتَذِرُواْ﴾ بەهانە مەهێننەوە ﴿قَدۡ كَفَرۡتُم﴾ بەڕاستی ئێوە بێ بڕوا بوونەوە ﴿بَعۡدَ إِيمَٰنِكُمۡۚ﴾ پاش بڕوا هێنانتان ﴿إِن نَّعۡفُ﴾ ئەگەر ببورین و چاوپۆشی بکەین ﴿عَن طَآئِفَةٖ مِّنكُمۡ﴾ لەکۆمەڵ و تاقمێکتان (بەهۆی گەڕانەوەتانەوە) ﴿نُعَذِّبۡ طَآئِفَةَۢ﴾ سزای کۆمەڵ و تاقمێکی تر دەدەین ﴿بِأَنَّهُمۡ كَانُواْ مُجۡرِمِينَ﴾ لەبەرئەوەی بێگومان ئەوانە تاوانبار بوون ﴿٦٦﴾ ﴿ٱلۡمُنَٰفِقُونَ﴾ پیاوانی دووڕوو ﴿وَٱلۡمُنَٰفِقَٰتُ﴾ و ئافرەتانی دوو ڕوو ﴿بَعۡضُهُم مِّنۢ بَعۡضٖۚ﴾ هەندێکیان پشتیوانی هەندێکیانن ﴿يَأۡمُرُونَ بِٱلۡمُنكَرِ﴾ فەرمان دەکەن بە خراپە ﴿وَيَنۡهَوۡنَ عَنِ ٱلۡمَعۡرُوفِ﴾ و بەرگری دەکەن لە چاکە ﴿وَيَقۡبِضُونَ أَيۡدِيَهُمۡۚ﴾ و دەستیان دەقوچن (وخێر ناکەن) ﴿نَسُواْ ٱللَّهَ﴾ خوایان لەبیر چۆتەوە ﴿فَنَسِيَهُمۡۚ﴾ بۆیە خواش لەبیری کردوون و وازی لێ هێناون ﴿إِنَّ ٱلۡمُنَٰفِقِينَ هُمُ﴾ بەڕاستی دووڕووەکان هەر ئەوانن ﴿ٱلۡفَٰسِقُونَ﴾ کەدەرچوون لەسنوور ﴿٦٧﴾ ﴿وَعَدَ ٱللَّهُ ٱلۡمُنَٰفِقِينَ وَٱلۡمُنَٰفِقَٰتِ﴾ خوا بەڵێنی داوە بە پیاوو ئافرەتە دووڕووەکان ﴿وَٱلۡكُفَّارَ﴾ و بەبێ باوەڕانیش ﴿نَارَ جَهَنَّمَ﴾ بە ئاگری دۆزەخ ﴿خَٰلِدِينَ فِيهَاۚ﴾ دەمێننەوە تیایدا بە هەمیشەیی ﴿هِيَ حَسۡبُهُمۡۚ﴾ ئاگری دۆزەخیان بەسە ﴿وَلَعَنَهُمُ ٱللَّهُۖ﴾ و خوا نەفرینی لێ کردوون ﴿وَلَهُمۡ عَذَابٞ مُّقِيمٞ﴾ و سزای هەمیشەییان بۆ هەیە ﴿٦٨﴾

كَٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِكُمۡ كَانُوٓاْ أَشَدَّ مِنكُمۡ قُوَّةٗ وَأَكۡثَرَ أَمۡوَٰلٗا
وَأَوۡلَٰدٗا فَٱسۡتَمۡتَعُواْ بِخَلَٰقِهِمۡ فَٱسۡتَمۡتَعۡتُم بِخَلَٰقِكُمۡ
كَمَا ٱسۡتَمۡتَعَ ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِكُم بِخَلَٰقِهِمۡ وَخُضۡتُمۡ
كَٱلَّذِي خَاضُوٓاْۚ أُوْلَٰٓئِكَ حَبِطَتۡ أَعۡمَٰلُهُمۡ فِي ٱلدُّنۡيَا
وَٱلۡأٓخِرَةِۖ وَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡخَٰسِرُونَ ٦٩ أَلَمۡ يَأۡتِهِمۡ
نَبَأُ ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِهِمۡ قَوۡمِ نُوحٖ وَعَادٖ وَثَمُودَ وَقَوۡمِ
إِبۡرَٰهِيمَ وَأَصۡحَٰبِ مَدۡيَنَ وَٱلۡمُؤۡتَفِكَٰتِۚ أَتَتۡهُمۡ رُسُلُهُم
بِٱلۡبَيِّنَٰتِۖ فَمَا كَانَ ٱللَّهُ لِيَظۡلِمَهُمۡ وَلَٰكِن كَانُوٓاْ
أَنفُسَهُمۡ يَظۡلِمُونَ ٧٠ وَٱلۡمُؤۡمِنُونَ وَٱلۡمُؤۡمِنَٰتُ بَعۡضُهُمۡ
أَوۡلِيَآءُ بَعۡضٖۚ يَأۡمُرُونَ بِٱلۡمَعۡرُوفِ وَيَنۡهَوۡنَ عَنِ ٱلۡمُنكَرِ
وَيُقِيمُونَ ٱلصَّلَوٰةَ وَيُؤۡتُونَ ٱلزَّكَوٰةَ وَيُطِيعُونَ ٱللَّهَ
وَرَسُولَهُۥٓۚ أُوْلَٰٓئِكَ سَيَرۡحَمُهُمُ ٱللَّهُۗ إِنَّ ٱللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٞ
٧١ وَعَدَ ٱللَّهُ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ وَٱلۡمُؤۡمِنَٰتِ جَنَّٰتٖ تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا
ٱلۡأَنۡهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَا وَمَسَٰكِنَ طَيِّبَةٗ فِي جَنَّٰتِ عَدۡنٖۚ
وَرِضۡوَٰنٞ مِّنَ ٱللَّهِ أَكۡبَرُۚ ذَٰلِكَ هُوَ ٱلۡفَوۡزُ ٱلۡعَظِيمُ ٧٢

﴿كَالَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ﴾ (ئێوە ئەی دووڕووەکان) وەك ئەوانەن لەپێش ئێوەدا بوون ﴿كَانُوٓا۟ أَشَدَّ مِنكُمْ قُوَّةً﴾ ئەوانە زۆر بەهێز تر بوون لەئێوە ﴿وَأَكْثَرَ أَمْوَٰلًا وَأَوْلَٰدًا﴾ و ماڵ و سامان و منداڵیشیان زۆرتر بوو (لەئێوە) ﴿فَٱسْتَمْتَعُوا۟ بِخَلَٰقِهِمْ﴾ ئەمجا ئەوان شادمان بوون بەشی خۆیان ڕایان بوارد ﴿فَٱسْتَمْتَعْتُم بِخَلَٰقِكُمْ﴾ وەئێوەش ڕاتان بواردو شادمان بوون بەبەشەکەی خۆتان ﴿كَمَا ٱسْتَمْتَعَ ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِكُم﴾ هەرچۆنێك ئەوانەی لەپێش ئێوە شادمان بوون ﴿بِخَلَٰقِهِمْ﴾ بە بەشی خۆیان ﴿وَخُضْتُمْ﴾ وە ئێوە ڕۆچوون لەناهەق و بەتاڵدا ﴿كَٱلَّذِى خَاضُوٓا۟﴾ بەوێنەی ڕۆچوونی ئەوان ﴿أُو۟لَٰٓئِكَ حَبِطَتْ أَعْمَٰلُهُمْ﴾ ئەوانە کردەوەکانیان پوچەڵ و بێسوود بوو ﴿فِى ٱلدُّنْيَا وَٱلْءَاخِرَةِ﴾ لەدونیاو ڕۆژی دواییشدا ﴿وَأُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْخَٰسِرُونَ﴾ وە هەر ئەوانەن زەرەرمەندو ڕەنجەڕۆن ﴿٦٩﴾ ﴿أَلَمْ يَأْتِهِمْ﴾ ئایا نەهاتووە بۆیان و پێ یان نەگەیشتووە ﴿نَبَأُ ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ﴾ هەواڵی ئەوانەی کەلەپێش ئەمانەوە بوون ﴿قَوْمِ نُوحٍ وَعَادٍ﴾ لەگەلی نووح وعاد ﴿وَثَمُودَ﴾ و سەموود (هۆزی صالح) ﴿وَقَوْمِ إِبْرَٰهِيمَ﴾ وە گەلی ئیبراهیم ﴿وَأَصْحَٰبِ مَدْيَنَ﴾ و خەڵکی مەدیەن ﴿وَٱلْمُؤْتَفِكَٰتِ﴾ و شارەکانی ژێرو زەبەر کراو (هۆزی لووط) ﴿أَتَتْهُمْ رُسُلُهُم﴾ پێغەمبەرەکانیان هاتن بۆ ناویان ﴿بِٱلْبَيِّنَٰتِ﴾ بەبەڵگە ڕوونەکانەوە ﴿فَمَا كَانَ ٱللَّهُ لِيَظْلِمَهُمْ﴾ جا خوا ستەمی لێ نەکردن ﴿وَلَٰكِن كَانُوٓا۟ أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ﴾ بەڵکو ئەوانە خۆیان ستەمیان لەخۆیان کرد ﴿٧٠﴾ ﴿وَٱلْمُؤْمِنُونَ وَٱلْمُؤْمِنَٰتُ﴾ پیاوان و ئافرەتانی باوەڕدار ﴿بَعْضُهُمْ أَوْلِيَآءُ بَعْضٍ﴾ هەندێکیان پشتوان و یارمەتی دەرو خۆشەویستی هەندێکی تریانن ﴿يَأْمُرُونَ بِٱلْمَعْرُوفِ﴾ فەرمان دەدەن بەچاکە ﴿وَيَنْهَوْنَ عَنِ ٱلْمُنكَرِ﴾ و بەرگری دەکەن لەخراپە ﴿وَيُقِيمُونَ ٱلصَّلَوٰةَ﴾ و بەڕێك و پێکی نوێژ جێ بەجێ دەکەن ﴿وَيُؤْتُونَ ٱلزَّكَوٰةَ﴾ و زەکات(ی سامانیان) دەدەن ﴿وَيُطِيعُونَ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥٓ﴾ وە گوێڕایەڵی خواو پێغەمبەرەکەی دەکەن ﴿أُو۟لَٰٓئِكَ سَيَرْحَمُهُمُ ٱللَّهُ﴾ ئەوانە لەداهاتوودا خوا ڕەحمیان پێدەکات ﴿إِنَّ ٱللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ﴾ بەڕاستی خوا بەدەسەڵاتی کار دروستە ﴿٧١﴾ ﴿وَعَدَ ٱللَّهُ﴾ خوا بەڵێنی داوە ﴿ٱلْمُؤْمِنِينَ وَٱلْمُؤْمِنَٰتِ﴾ بە پیاوان و ئافرەتانی بڕوادار ﴿جَنَّٰتٍ﴾ بە بەهەشتانێك ﴿تَجْرِى مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ﴾ کەڕووبارەکان دەڕۆن بەژێریاندا ﴿خَٰلِدِينَ فِيهَا﴾ تێیدا دەمێننەوە بەهەمیشەیی ﴿وَمَسَٰكِنَ طَيِّبَةً﴾ و (بەڵێنی پێ داوون) بەچەند کۆشکی چاك و ڕازاوە ﴿فِى جَنَّٰتِ عَدْنٍ﴾ لە بەهەشتانێکی هەمیشەیی دا ﴿وَرِضْوَٰنٌ مِّنَ ٱللَّهِ أَكْبَرُ﴾ و ڕەزامەندیش لەلایەن خواوە کە گەورەترە (لە هەموو شتێك) ﴿ذَٰلِكَ هُوَ ٱلْفَوْزُ ٱلْعَظِيمُ﴾ هەر ئەوەیە سەرکەوتنی زۆر گەورە ﴿٧٢﴾

يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِيُّ جَٰهِدِ ٱلۡكُفَّارَ وَٱلۡمُنَٰفِقِينَ وَٱغۡلُظۡ عَلَيۡهِمۡۚ
وَمَأۡوَىٰهُمۡ جَهَنَّمُۖ وَبِئۡسَ ٱلۡمَصِيرُ ٧٣ يَحۡلِفُونَ بِٱللَّهِ مَا قَالُواْ
وَلَقَدۡ قَالُواْ كَلِمَةَ ٱلۡكُفۡرِ وَكَفَرُواْ بَعۡدَ إِسۡلَٰمِهِمۡ وَهَمُّواْ
بِمَا لَمۡ يَنَالُواْۚ وَمَا نَقَمُوٓاْ إِلَّآ أَنۡ أَغۡنَىٰهُمُ ٱللَّهُ وَرَسُولُهُۥ
مِن فَضۡلِهِۦۚ فَإِن يَتُوبُواْ يَكُ خَيۡرٗا لَّهُمۡۖ وَإِن يَتَوَلَّوۡاْ يُعَذِّبۡهُمُ
ٱللَّهُ عَذَابًا أَلِيمٗا فِي ٱلدُّنۡيَا وَٱلۡأٓخِرَةِۚ وَمَا لَهُمۡ فِي ٱلۡأَرۡضِ
مِن وَلِيّٖ وَلَا نَصِيرٖ ٧٤ ۞ وَمِنۡهُم مَّنۡ عَٰهَدَ ٱللَّهَ لَئِنۡ ءَاتَىٰنَا
مِن فَضۡلِهِۦ لَنَصَّدَّقَنَّ وَلَنَكُونَنَّ مِنَ ٱلصَّٰلِحِينَ
٧٥ فَلَمَّآ ءَاتَىٰهُم مِّن فَضۡلِهِۦ بَخِلُواْ بِهِۦ وَتَوَلَّواْ وَّهُم
مُّعۡرِضُونَ ٧٦ فَأَعۡقَبَهُمۡ نِفَاقٗا فِي قُلُوبِهِمۡ إِلَىٰ يَوۡمِ يَلۡقَوۡنَهُۥ
بِمَآ أَخۡلَفُواْ ٱللَّهَ مَا وَعَدُوهُ وَبِمَا كَانُواْ يَكۡذِبُونَ ٧٧
أَلَمۡ يَعۡلَمُوٓاْ أَنَّ ٱللَّهَ يَعۡلَمُ سِرَّهُمۡ وَنَجۡوَىٰهُمۡ وَأَنَّ ٱللَّهَ
عَلَّٰمُ ٱلۡغُيُوبِ ٧٨ ٱلَّذِينَ يَلۡمِزُونَ ٱلۡمُطَّوِّعِينَ مِنَ
ٱلۡمُؤۡمِنِينَ فِي ٱلصَّدَقَٰتِ وَٱلَّذِينَ لَا يَجِدُونَ إِلَّا جُهۡدَهُمۡ
فَيَسۡخَرُونَ مِنۡهُمۡ سَخِرَ ٱللَّهُ مِنۡهُمۡ وَلَهُمۡ عَذَابٌ أَلِيمٌ ٧٩

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِيُّ﴾ ئەی پێغەمبەر ﷺ ﴿جَٰهِدِ ٱلۡكُفَّارَ﴾ جیهاد بکە دژی بێ باوەڕان ﴿وَٱلۡمُنَٰفِقِينَ﴾ ودووڕووەکان ﴿وَٱغۡلُظۡ عَلَيۡهِمۡۚ﴾ وە توندو تیژ بەلەدژیان ﴿وَمَأۡوَىٰهُمۡ جَهَنَّمُۖ﴾ شوێنی حەوانەوەی ئەوانە دۆزەخە ﴿وَبِئۡسَ ٱلۡمَصِيرُ﴾ کە دواڕۆژو چارە نوسێکی خراپە ﴿٧٣﴾ ﴿يَحۡلِفُونَ بِٱللَّهِ﴾ (دووڕووەکان) سوێند دەخۆن بەخوا ﴿مَا قَالُواْ﴾ (ئەو ووتانەی دراوەتە پاڵیان) نەیان ووتووە ﴿وَلَقَدۡ قَالُواْ كَلِمَةَ ٱلۡكُفۡرِ﴾ سوێند بەخوا بێگومان ووتەی بێ باوەڕییان ووتووە ﴿وَكَفَرُواْ بَعۡدَ إِسۡلَٰمِهِمۡ﴾ وە بێ بڕوا بوونەتەوە لەپاش موسوڵمان بوونیان ﴿وَهَمُّواْ بِمَا لَمۡ يَنَالُواْۚ﴾ و نیازی شتێکیان بوو بەلام بۆیان نەکرا (کوشتنی پێغەمبەر ﷺ کاتی گەڕانەوەی لەتەبووك) ﴿وَمَا نَقَمُوٓاْ﴾ وە هیچ ڕەخنەو ڕقێکیان نەبوو ﴿إِلَّآ أَنۡ أَغۡنَىٰهُمُ ٱللَّهُ وَرَسُولُهُۥ﴾ تەنها لەبەر ئەوە نەبێت کە خواو پێغەمبەرەکەی (وبڕوادارانیان) دەوڵەمەند کردوە ﴿مِن فَضۡلِهِۦۚ﴾ لە فەزڵ و بەهرەی خۆی ﴿فَإِن يَتُوبُواْ﴾ ئەمجا ئەگەر ئەوان بگەڕێنەوە وپەشیمان ببنەوە ﴿يَكُ خَيۡرٗا لَّهُمۡۖ﴾ ئەوە چاکترە بۆیان ﴿وَإِن يَتَوَلَّوۡاْ﴾ وە ئەگەر ڕوو وەرگێڕن و(نەگەڕێنەوە) ﴿يُعَذِّبۡهُمُ ٱللَّهُ﴾ ئەوە خوا سزایان دەدات ﴿عَذَابًا أَلِيمٗا﴾ بەسزایەکی سەخت ﴿فِي ٱلدُّنۡيَا وَٱلۡأٓخِرَةِۚ﴾ لەدونیاو پاشەڕۆژدا ﴿وَمَا لَهُمۡ فِي ٱلۡأَرۡضِ﴾ وە لەزەوی دا نی یە بۆ ئەوان ﴿مِن وَلِيّٖ وَلَا نَصِيرٖ﴾ هیچ دۆست و یارمەتی دەرێك ﴿٧٤﴾ ﴿وَمِنۡهُم مَّنۡ عَٰهَدَ ٱللَّهَ﴾ وەلەناپاکان کەسانێك هەن کەپەیمانیان داوە بەخوا ﴿لَئِنۡ ءَاتَىٰنَا مِن فَضۡلِهِۦ﴾ سوێند بەخوا ئەگەر خوا لە فەزڵ و بەهرەی خۆی پێمان ببەخشێت ﴿لَنَصَّدَّقَنَّ﴾ ئەوە بێگومان خێر وچاکە دەکەین ﴿وَلَنَكُونَنَّ مِنَ ٱلصَّٰلِحِينَ﴾ وە بێگومان لە چاکەکاران دەبین ﴿٧٥﴾ ﴿فَلَمَّآ ءَاتَىٰهُم مِّن فَضۡلِهِۦ﴾ کەچی کاتێك خوا لە فەزڵ و بەهرەی خۆی پێی بەخشین ﴿بَخِلُواْ بِهِۦ﴾ ڕژدی و چروکیان تێدا کرد ﴿وَتَوَلَّواْ﴾ و پشتیان هەڵکرد ﴿وَّهُم مُّعۡرِضُونَ﴾ لەکاتێکدا ئەوانە ڕوو وەرگێڕن ﴿٧٦﴾ ﴿فَأَعۡقَبَهُمۡ﴾ ئەمجا خواش سەرئەنجامی ئەوانی گێڕا ﴿نِفَاقٗا فِي قُلُوبِهِمۡ﴾ بەدوو ڕوویی لەدڵیاندا ﴿إِلَىٰ يَوۡمِ يَلۡقَوۡنَهُۥ﴾ هەتا ئەو ڕۆژەی بەدیداری (خوا) دەگەن ﴿بِمَآ أَخۡلَفُواْ ٱللَّهَ مَا وَعَدُوهُ﴾ بەهۆی نەبرد نەسەری ئەو بەڵێنەی کەدابوویان بەخوا ﴿وَبِمَا كَانُواْ يَكۡذِبُونَ﴾ و بەهۆی ئەوە شەوە درۆیان دەکرد ﴿٧٧﴾ ﴿أَلَمۡ يَعۡلَمُوٓاْ﴾ ئایا نەیان زانیوە ﴿أَنَّ ٱللَّهَ يَعۡلَمُ﴾ کەبێگومان خوا ئاگادارە ﴿سِرَّهُمۡ﴾ بەنهێنی ﴿وَنَجۡوَىٰهُمۡ﴾ و چپەیان ﴿وَأَنَّ ٱللَّهَ عَلَّٰمُ ٱلۡغُيُوبِ﴾ بەڕاستی خوا ئەوپەڕی ڕادە ئاگاو زانایە بەشاراوەو پەنهانەکان ﴿٧٨﴾ ﴿ٱلَّذِينَ يَلۡمِزُونَ﴾ ئەو کەسانەی کەتانەو تەشەر دەدەن ﴿ٱلۡمُطَّوِّعِينَ مِنَ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ فِي ٱلصَّدَقَٰتِ﴾ لەو باوەڕدارانەی جگەلە زەکات ماڵ و سامانیان دەبەخشن ﴿وَٱلَّذِينَ لَا يَجِدُونَ إِلَّا جُهۡدَهُمۡ﴾ وە(تانە وتەشەر دەدەن) لەوانەی کەتەنها کەمێکیان هەیە بەزەحمەت پەیدایان کردووە ﴿فَيَسۡخَرُونَ مِنۡهُمۡ﴾ ئەوسا هەر گاڵتەشیان پێ دەکەن ﴿سَخِرَ ٱللَّهُ مِنۡهُمۡ﴾ خوا گاڵتە بەوان دەکات (لەبەرامبەر گاڵتەی ئەواندا) ﴿وَلَهُمۡ عَذَابٌ أَلِيمٌ﴾ و سزای سەخت بۆ ئەوانە ﴿٧٩﴾

ٱسْتَغْفِرْ لَهُمْ أَوْ لَا تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ إِن تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ سَبْعِينَ مَرَّةً
فَلَن يَغْفِرَ ٱللَّهُ لَهُمْ ۚ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ كَفَرُوا۟ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ ۗ
وَٱللَّهُ لَا يَهْدِى ٱلْقَوْمَ ٱلْفَٰسِقِينَ ﴿٨٠﴾ فَرِحَ ٱلْمُخَلَّفُونَ بِمَقْعَدِهِمْ
خِلَٰفَ رَسُولِ ٱللَّهِ وَكَرِهُوٓا۟ أَن يُجَٰهِدُوا۟ بِأَمْوَٰلِهِمْ وَأَنفُسِهِمْ
فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ وَقَالُوا۟ لَا تَنفِرُوا۟ فِى ٱلْحَرِّ ۗ قُلْ نَارُ جَهَنَّمَ أَشَدُّ حَرًّا ۚ
لَّوْ كَانُوا۟ يَفْقَهُونَ ﴿٨١﴾ فَلْيَضْحَكُوا۟ قَلِيلًا وَلْيَبْكُوا۟ كَثِيرًا جَزَآءًۢ
بِمَا كَانُوا۟ يَكْسِبُونَ ﴿٨٢﴾ فَإِن رَّجَعَكَ ٱللَّهُ إِلَىٰ طَآئِفَةٍ
مِّنْهُمْ فَٱسْتَـْٔذَنُوكَ لِلْخُرُوجِ فَقُل لَّن تَخْرُجُوا۟ مَعِىَ أَبَدًا وَلَن
تُقَٰتِلُوا۟ مَعِىَ عَدُوًّا ۖ إِنَّكُمْ رَضِيتُم بِٱلْقُعُودِ أَوَّلَ مَرَّةٍ فَٱقْعُدُوا۟
مَعَ ٱلْخَٰلِفِينَ ﴿٨٣﴾ وَلَا تُصَلِّ عَلَىٰٓ أَحَدٍ مِّنْهُم مَّاتَ أَبَدًا وَلَا تَقُمْ
عَلَىٰ قَبْرِهِۦٓ ۖ إِنَّهُمْ كَفَرُوا۟ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ وَمَاتُوا۟ وَهُمْ فَٰسِقُونَ
﴿٨٤﴾ وَلَا تُعْجِبْكَ أَمْوَٰلُهُمْ وَأَوْلَٰدُهُمْ ۚ إِنَّمَا يُرِيدُ ٱللَّهُ أَن يُعَذِّبَهُم
بِهَا فِى ٱلدُّنْيَا وَتَزْهَقَ أَنفُسُهُمْ وَهُمْ كَٰفِرُونَ ﴿٨٥﴾ وَإِذَآ
أُنزِلَتْ سُورَةٌ أَنْ ءَامِنُوا۟ بِٱللَّهِ وَجَٰهِدُوا۟ مَعَ رَسُولِهِ ٱسْتَـْٔذَنَكَ
أُو۟لُوا۟ ٱلطَّوْلِ مِنْهُمْ وَقَالُوا۟ ذَرْنَا نَكُن مَّعَ ٱلْقَٰعِدِينَ ﴿٨٦﴾

﴿ٱسۡتَغۡفِرۡ لَهُمۡ﴾ (ئـەی موحەممـەد ﷺ) داوای لێبوردونیـان بـۆ بکەیت ﴿أَوۡ لَا تَسۡتَغۡفِرۡ لَهُمۡ﴾ یـان داوای لێبوردونیان بۆ نەکەیت (یەکسانە) ﴿إِن تَسۡتَغۡفِرۡ لَهُمۡ﴾ ئەگەر داوای لێبوردونیان بۆ بکەیت ﴿سَبۡعِينَ مَرَّةٗ﴾ حەفتا جـار ﴿فَلَن يَغۡفِرَ ٱللَّهُ لَهُمۡۚ﴾ ئەوە خوا هەرگیز لێیـان نابورێت ﴿ذَٰلِكَ﴾ ئەوەش ﴿بِأَنَّهُمۡ كَفَرُواْ﴾ بەهـۆی ئەوەیە بێگومان ئەوانـە بێ باوەڕ بوون ﴿بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦۗ﴾ بەخواو پێغەمبەرەکەی ﴿وَٱللَّهُ لَا يَهۡدِي ٱلۡقَوۡمَ ٱلۡفَٰسِقِينَ﴾ وە خـوا ڕێنموونیـی خەڵکانی دەرچوو لەئایین نـاکات ﴿٨٠﴾ ﴿فَرِحَ ٱلۡمُخَلَّفُونَ﴾ (ئەو دوو ڕووانـەی) دواکەوتن لە جیهاد کردن و (لەمەدینـەدا مابوونەوە) دڵ خۆش بوون ﴿بِمَقۡعَدِهِمۡ خِلَٰفَ رَسُولِ ٱللَّهِ﴾ بەدانیشتن و بەجێمانیان لە پێغەمبەری خوا (لەجەنگی تەبوك دا) ﴿وَكَرِهُوٓاْ أَن يُجَٰهِدُواْ﴾ وە پێیان ناخـۆش بوو کەجیهاد بکەن و تێبکۆشـن ﴿بِأَمۡوَٰلِهِمۡ وَأَنفُسِهِمۡ﴾ بەمـاڵ و گیانیان ﴿فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ﴾ لەڕێی خـوادا ﴿وَقَالُواْ﴾ (بەئیمانداران‌یـان) دەووت ﴿لَا تَنفِرُواْ فِي ٱلۡحَرِّۗ﴾ لەم (وەرزە) گەرمایـەدا دەرمەچن بۆ جیهـاد ﴿قُلۡ﴾ (ئـەی موحەممـەد ﷺ) بڵـێ: ﴿نَارُ جَهَنَّمَ أَشَدُّ حَرّٗاۚ﴾ ئاگـری دۆزەخ زۆر گەرم تـرە (لەم گەرمایـە) ﴿لَّوۡ كَانُواْ يَفۡقَهُونَ﴾ ئەگـەر ئەوانـە تـێ بگـەن و بزانـن ﴿٨١﴾ ﴿فَلۡيَضۡحَكُواْ قَلِيلٗا﴾ دەی با کـەم پێ بکەنن ﴿وَلۡيَبۡكُواْ كَثِيرٗا﴾ و زۆر بگرین ﴿جَزَآءَۢ بِمَا كَانُواْ يَكۡسِبُونَ﴾ (ئەو سـزایە) تۆڵەو پاداشـتی ئەو کردەوانەیـە کەدەیان کرد ﴿٨٢﴾ ﴿فَإِن رَّجَعَكَ ٱللَّهُ﴾ ئەوسـا ئەگەر خوا تۆی گەڕانـدەوە (ئەی موحەممەد ﷺ لەتەبوك) ﴿إِلَىٰ طَآئِفَةٖ مِّنۡهُمۡ﴾ بۆلای کۆمەڵێك لەو بەجێ ماوانە ﴿فَٱسۡتَـٔۡذَنُوكَ لِلۡخُرُوجِ﴾ و داوایان لـێ کردیت بـۆ دەرچوون (بـۆ غەزایەکی تر) ﴿فَقُل﴾ تـۆش بڵـێ: ﴿لَّن تَخۡرُجُواْ مَعِيَ أَبَدٗا﴾ هەرگیز ئێوە لەگەڵ مندا دەرناچن بۆ جیهاد ﴿وَلَن تُقَٰتِلُواْ مَعِيَ عَدُوًّاۖ﴾ و هەرگیز ئێوە لەگەڵ مندا جەنگ ناکەن لەگەڵ هیـچ دوژمنێکـدا ﴿إِنَّكُمۡ رَضِيتُم﴾ چونکـە بێگومان ئێـوە ڕازی بوون ﴿بِٱلۡقُعُودِ أَوَّلَ مَرَّةٖ﴾ بەدانیشـتن لەیەکـەم جـاردا ﴿فَٱقۡعُدُواْ مَعَ ٱلۡخَٰلِفِينَ﴾ کەواتـە هـەر دانیشـن لەگـەڵ بەجـێ ماوانـدا ﴿٨٣﴾ ﴿وَلَا تُصَلِّ﴾ وە (ئـەی موحەممـەد ﷺ) تۆ نوێژ مەکە ﴿عَلَىٰٓ أَحَدٖ مِّنۡهُم مَّاتَ﴾ لەسـەر هیچ کەس لەوانە کەمرد ﴿أَبَدٗا﴾ هەتا هەتایە ﴿وَلَا تَقُمۡ عَلَىٰ قَبۡرِهِۦٓۖ﴾ وە ڕامەوەستە لەسەر گۆڕەکەی ﴿إِنَّهُمۡ كَفَرُواْ﴾ بێگومان ئەوانە بێ باوەڕ بـوون ﴿بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ﴾ بەخـوا و پێغەمبەرەکـەی ﴿وَمَاتُواْ﴾ و مـردن ﴿وَهُمۡ فَٰسِقُونَ﴾ لەکاتێکدا ئەوانە بـەردەوام سنوورشـکێن بـوون ﴿٨٤﴾ ﴿وَلَا تُعۡجِبۡكَ﴾ وە(ئـەی موحەممەد ﷺ) باسـەرت سـوڕنەهێنێت ﴿أَمۡوَٰلُهُمۡ وَأَوۡلَٰدُهُمۡۚ﴾ مـاڵ و منداڵـی زۆریـان ﴿إِنَّمَا يُرِيدُ ٱللَّهُ﴾ بەڕاسـتی خـوا دەیەوێت ﴿أَن يُعَذِّبَهُم بِهَا﴾ بەوە(مـاڵ و منـداڵ) سـزایان بـدات ﴿فِي ٱلدُّنۡيَا﴾ لەدونیادا ﴿وَتَزۡهَقَ أَنفُسُهُمۡ﴾ وە گیانیـان دەربچێت ﴿وَهُمۡ كَٰفِرُونَ﴾ لەکاتێکدا ئەوانە بێ باوەڕن ﴿٨٥﴾ ﴿وَإِذَآ أُنزِلَتۡ سُورَةٌ﴾ و هەر کاتێك سورەتێك بنێردرێتە خـوارەوە ﴿أَنۡ ءَامِنُواْ بِٱللَّهِ﴾ بەمەی کەباوەڕ بەخوا بێنن ﴿وَجَٰهِدُواْ مَعَ رَسُولِهِ﴾ و جیهاد و تێکۆشـان بکەن لەگـەڵ پێغەمبەرەکەیدا ﴿ٱسۡتَـٔۡذَنَكَ﴾ مۆڵەتت لێ وەردەگرن ﴿أُوْلُواْ ٱلطَّوۡلِ مِنۡهُمۡ﴾ ئەوانەیان کەخاوەن دەسـەڵات و سـامانن ﴿وَقَالُواْ ذَرۡنَا﴾ و دەڵێـن لێمان گـەڕێ و وازمان لـێ بێنە ﴿نَكُن مَّعَ ٱلۡقَٰعِدِينَ﴾ با لەگەڵ دانیشتووەکاندا بین (وەك ئافرەت و منداڵ و پەککەوتە) ﴿٨٦﴾

رَضُواْ بِأَن يَكُونُواْ مَعَ ٱلۡخَوَالِفِ وَطُبِعَ عَلَىٰ قُلُوبِهِمۡ فَهُمۡ
لَا يَفۡقَهُونَ ٨٧ لَٰكِنِ ٱلرَّسُولُ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ مَعَهُۥ
جَٰهَدُواْ بِأَمۡوَٰلِهِمۡ وَأَنفُسِهِمۡۚ وَأُوْلَٰٓئِكَ لَهُمُ ٱلۡخَيۡرَٰتُۖ
وَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡمُفۡلِحُونَ ٨٨ أَعَدَّ ٱللَّهُ لَهُمۡ جَنَّٰتٖ تَجۡرِي
مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَاۚ ذَٰلِكَ ٱلۡفَوۡزُ ٱلۡعَظِيمُ ٨٩
وَجَآءَ ٱلۡمُعَذِّرُونَ مِنَ ٱلۡأَعۡرَابِ لِيُؤۡذَنَ لَهُمۡ وَقَعَدَ ٱلَّذِينَ
كَذَبُواْ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥۚ سَيُصِيبُ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ مِنۡهُمۡ عَذَابٌ
أَلِيمٞ ٩٠ لَّيۡسَ عَلَى ٱلضُّعَفَآءِ وَلَا عَلَى ٱلۡمَرۡضَىٰ وَلَا عَلَى ٱلَّذِينَ
لَا يَجِدُونَ مَا يُنفِقُونَ حَرَجٌ إِذَا نَصَحُواْ لِلَّهِ وَرَسُولِهِۦۚ
مَا عَلَى ٱلۡمُحۡسِنِينَ مِن سَبِيلٖۚ وَٱللَّهُ غَفُورٞ رَّحِيمٞ ٩١
وَلَا عَلَى ٱلَّذِينَ إِذَا مَآ أَتَوۡكَ لِتَحۡمِلَهُمۡ قُلۡتَ لَآ أَجِدُ
مَآ أَحۡمِلُكُمۡ عَلَيۡهِ تَوَلَّواْ وَّأَعۡيُنُهُمۡ تَفِيضُ مِنَ ٱلدَّمۡعِ
حَزَنًا أَلَّا يَجِدُواْ مَا يُنفِقُونَ ٩٢ ۞ إِنَّمَا ٱلسَّبِيلُ عَلَى
ٱلَّذِينَ يَسۡتَـٔۡذِنُونَكَ وَهُمۡ أَغۡنِيَآءُۚ رَضُواْ بِأَن يَكُونُواْ
مَعَ ٱلۡخَوَالِفِ وَطَبَعَ ٱللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِهِمۡ فَهُمۡ لَا يَعۡلَمُونَ ٩٣

﴿رَضُواْ بِأَن يَكُونُواْ مَعَ ٱلۡخَوَالِفِ﴾ ڕازی بوون بەوەی کەلەگەڵ بەجێ هێڵراوان دا بن (وەك ئافرەت و منداڵ و پەککەوتەکانان) ﴿وَطُبِعَ عَلَىٰ قُلُوبِهِمۡ﴾ وە مۆر نراوە بەسەر دڵیاندا ﴿فَهُمۡ لَا يَفۡقَهُونَ﴾ بۆیە ئەوان هیچ تێناگەن و نازانن ﴿٨٧﴾ ﴿لَٰكِنِ ٱلرَّسُولُ﴾ بەلام پێغەمبەر ﷺ ﴿وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ مَعَهُۥ﴾ و ئەوانەی کەبڕوایان هێناوە لەگەڵیدا ﴿جَٰهَدُواْ بِأَمۡوَٰلِهِمۡ وَأَنفُسِهِمۡۚ﴾ تێکۆشان بەماڵ و گیانیان ﴿وَأُوْلَٰٓئِكَ لَهُمُ ٱلۡخَيۡرَٰتُۖ﴾ هەموو خێر و خۆشی هەر بۆ ئەوانە ﴿وَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡمُفۡلِحُونَ﴾ وە هەر ئەوانە سەرفرازن ﴿٨٨﴾ ﴿أَعَدَّ ٱللَّهُ لَهُمۡ جَنَّٰتٖ﴾ خوا بەهەشتانێکی بۆ ئامادە کردوون ﴿تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُ﴾ کەڕووبارەکان دێن و دەچن بەژێریاندا ﴿خَٰلِدِينَ فِيهَاۚ﴾ بەهەمیشەیی تیا دەمێننەوە ﴿ذَٰلِكَ ٱلۡفَوۡزُ ٱلۡعَظِيمُ﴾ ئەوەیە سەرکەوتنی زۆر گەورە ﴿٨٩﴾ ﴿وَجَآءَ ٱلۡمُعَذِّرُونَ مِنَ ٱلۡأَعۡرَابِ﴾ بیانوگران لەعەرەبە دەشتەکییەکان هاتن (بۆ لای پێغەمبەر ﷺ) ﴿لِيُؤۡذَنَ لَهُمۡ﴾ بۆ ئەوەی ڕێگەیان پێ بدرێت (نەڕۆن بۆ جیهاد) ﴿وَقَعَدَ ٱلَّذِينَ﴾ وە دانیشتن ئەوانەی ﴿كَذَبُواْ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥۚ﴾ کەدرۆیان کرد لەگەڵ خوا و پێغەمبەرەکەی ﴿سَيُصِيبُ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ مِنۡهُمۡ﴾ بێگومان ئەوانەیان کە بێ بڕوا بوون لە داهاتوودا دوو چاریان دەبێت ﴿عَذَابٌ أَلِيمٞ﴾ سزایەکی سەختی ئازاردەر ﴿٩٠﴾ ﴿لَّيۡسَ عَلَى ٱلضُّعَفَآءِ﴾ (گوناهێك) لەسەر بێ هێز و پەککەوتە ونەخۆشەکان نی یە ﴿وَلَا عَلَى ٱلۡمَرۡضَىٰ وَلَا عَلَى ٱلَّذِينَ لَا يَجِدُونَ مَا يُنفِقُونَ حَرَجٌ﴾ ئەوانەش کەهیچیان نی یە خەرجی بکەن (بۆ پێویستی جیهاد) هیچ گوناهێکیان لەسەر نی یە (کەنەڕۆشتوون بۆ جیهاد) ﴿إِذَا نَصَحُواْ لِلَّهِ وَرَسُولِهِۦۚ﴾ کاتێك کە دڵسۆز و ڕاست بن بۆ خوا و پێغەمبەرەکەی ﴿مَا عَلَى ٱلۡمُحۡسِنِينَ مِن سَبِيلٖۚ﴾ هیچ ڕێگەیەك نی یە بۆ (تاوانبار کردنی) ئەو چاکەکارانە ﴿وَٱللَّهُ غَفُورٞ رَّحِيمٞ﴾ وە خوا لێخۆش بووی میهرەبانە ﴿٩١﴾ ﴿وَلَا عَلَى ٱلَّذِينَ﴾ وە تاوان لەسەر ئەو کەسانەش نی یە ﴿إِذَا مَآ أَتَوۡكَ لِتَحۡمِلَهُمۡ﴾ کەهاتنە لات (ئەی موحەممەد ﷺ) بۆ ئەوەی (وولاخیان بۆ دابین کەیت و) سواریان کەیت ﴿قُلۡتَ لَآ أَجِدُ مَآ أَحۡمِلُكُمۡ عَلَيۡهِ﴾ ووتت وولاخم دەست ناکەوێت سوارتان بکەم (بۆ جیهاد کردن) ﴿تَوَلَّواْ﴾ ئەوانیش گەڕانەوە ﴿وَّأَعۡيُنُهُمۡ تَفِيضُ مِنَ ٱلدَّمۡعِ﴾ لەکاتێکدا چاویان فرمێسکی دەڕشت ﴿حَزَنًا أَلَّا يَجِدُواْ مَا يُنفِقُونَ﴾ لەداخ و خەفەتدا کەهیچیان نەبوو خەرجی بکەن (بۆ پێداویستی جیهاد) ﴿٩٢﴾ ﴿إِنَّمَا ٱلسَّبِيلُ﴾ تەنها ڕێگە (بۆ تاوانبارکردن) ﴿عَلَى ٱلَّذِينَ﴾ لەسەر ئەوانەیە ﴿يَسۡتَـٔۡذِنُونَكَ وَهُمۡ أَغۡنِيَآءُۚ﴾ داوای مۆڵەتت لێ دەکەن لەکاتێکدا دەوڵەمەندیشن (و توانای ڕۆیشتن بۆ جیهادیان هەیە) ﴿رَضُواْ﴾ ڕازی بوون ﴿بِأَن يَكُونُواْ مَعَ ٱلۡخَوَالِفِ﴾ بەوەی کە لەگەڵ بەجێ ماوەکاندا بن (لە جیهاد وەك ئافرەت و منداڵ و نەخۆش) ﴿وَطَبَعَ ٱللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِهِمۡ﴾ وە خوا مۆری ناوە بەسەر دڵیاندا ﴿فَهُمۡ لَا يَعۡلَمُونَ﴾ بەهۆیەوە هیچ نازانن ﴿٩٣﴾

يَعۡتَذِرُونَ إِلَيۡكُمۡ إِذَا رَجَعۡتُمۡ إِلَيۡهِمۡۚ قُل لَّا تَعۡتَذِرُواْ
لَن نُّؤۡمِنَ لَكُمۡ قَدۡ نَبَّأَنَا ٱللَّهُ مِنۡ أَخۡبَارِكُمۡۚ وَسَيَرَى
ٱللَّهُ عَمَلَكُمۡ وَرَسُولُهُۥ ثُمَّ تُرَدُّونَ إِلَىٰ عَٰلِمِ ٱلۡغَيۡبِ وَٱلشَّهَٰدَةِ
فَيُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمۡ تَعۡمَلُونَ ﴿٩٤﴾ سَيَحۡلِفُونَ بِٱللَّهِ
لَكُمۡ إِذَا ٱنقَلَبۡتُمۡ إِلَيۡهِمۡ لِتُعۡرِضُواْ عَنۡهُمۡۖ فَأَعۡرِضُواْ
عَنۡهُمۡۖ إِنَّهُمۡ رِجۡسٞۖ وَمَأۡوَىٰهُمۡ جَهَنَّمُ جَزَآءَۢ بِمَا كَانُواْ
يَكۡسِبُونَ ﴿٩٥﴾ يَحۡلِفُونَ لَكُمۡ لِتَرۡضَوۡاْ عَنۡهُمۡۖ فَإِن
تَرۡضَوۡاْ عَنۡهُمۡ فَإِنَّ ٱللَّهَ لَا يَرۡضَىٰ عَنِ ٱلۡقَوۡمِ ٱلۡفَٰسِقِينَ
﴿٩٦﴾ ٱلۡأَعۡرَابُ أَشَدُّ كُفۡرٗا وَنِفَاقٗا وَأَجۡدَرُ أَلَّا يَعۡلَمُواْ حُدُودَ
مَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ عَلَىٰ رَسُولِهِۦۗ وَٱللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٞ ﴿٩٧﴾ وَمِنَ
ٱلۡأَعۡرَابِ مَن يَتَّخِذُ مَا يُنفِقُ مَغۡرَمٗا وَيَتَرَبَّصُ بِكُمُ
ٱلدَّوَآئِرَۚ عَلَيۡهِمۡ دَآئِرَةُ ٱلسَّوۡءِۗ وَٱللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٞ ﴿٩٨﴾ وَمِنَ
ٱلۡأَعۡرَابِ مَن يُؤۡمِنُ بِٱللَّهِ وَٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِ وَيَتَّخِذُ مَا يُنفِقُ
قُرُبَٰتٍ عِندَ ٱللَّهِ وَصَلَوَٰتِ ٱلرَّسُولِۚ أَلَآ إِنَّهَا قُرۡبَةٞ لَّهُمۡۚ
سَيُدۡخِلُهُمُ ٱللَّهُ فِي رَحۡمَتِهِۦٓۚ إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٞ رَّحِيمٞ ﴿٩٩﴾

﴿يَعۡتَذِرُونَ إِلَيۡكُمۡ﴾ عـوزر و بەهانەتـان بـۆ دەهێننـەوە ﴿إِذَا رَجَعۡتُمۡ إِلَيۡهِمۡۚ﴾ کاتێـك (لەجیهـاد وغـەزا) گەڕانـەوە بۆلایـان ﴿قُل لَّا تَعۡتَذِرُواْ﴾ بڵـێ بەهانـە و عـوزر مەهێننـەوە ﴿لَن نُّؤۡمِنَ لَكُمۡ﴾ ئێمـە هەرگیـز باوەڕتـان پـێ ناکەیـن ﴿قَدۡ نَبَّأَنَا ٱللَّهُ مِنۡ أَخۡبَارِكُمۡۚ﴾ چونکـە بەڕاسـتی خـوا ئاگاداری کردوویـن لـە هەواڵەکانتـان (کـە ئێـوە ناپـاك و دووڕوون) ﴿وَسَيَرَى ٱللَّهُ عَمَلَكُمۡ وَرَسُولُهُۥ﴾ وە لـە داهاتـوودا خـوا و پێغەمبەرەکـەی کردەوەکانتـان دەبینـن ﴿ثُمَّ تُرَدُّونَ﴾ پاشـان (لـەڕۆژی دوایـی دا) دەگەڕێنرێنـەوە ﴿إِلَىٰ عَٰلِمِ ٱلۡغَيۡبِ وَٱلشَّهَٰدَةِ﴾ بـۆ لای زانـای هەمـوو نهێنـی و ئاشـکراکان (کـە خـوای گەورەیـە) ﴿فَيُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمۡ تَعۡمَلُونَ﴾ ئەمجـا هەواڵتـان پـێ دەدا بەوەی لـە دونیـادا دەتان کرد ﴿٩٤﴾ ﴿سَيَحۡلِفُونَ بِٱللَّهِ لَكُمۡ﴾بەزوویـی سـوێندتان بۆدەخـۆن بەخـوا ﴿إِذَا ٱنقَلَبۡتُمۡ إِلَيۡهِمۡ﴾کاتێـك گەڕانـەوە بۆلایـان ﴿لِتُعۡرِضُواْ عَنۡهُمۡۖ﴾بـۆ ئـەوەی چاوپۆشـیان لـێ بکـەن و سەرزەنشـتیان نەکـەن ﴿فَأَعۡرِضُواْ عَنۡهُمۡۖ﴾ ئێـوەش ڕوویـان لـێ وەرگێـڕن ﴿إِنَّهُمۡ رِجۡسٞۖ﴾ بەڕاسـتی ئـەو (دووڕوو) انە پیس (ونەگریسـن) ﴿وَمَأۡوَىٰهُمۡ جَهَنَّمُ﴾ وە جێگایـان دۆزەخـە (لـە ڕۆژی دوایـی دا) ﴿جَزَآءَۢ بِمَا كَانُواْ يَكۡسِبُونَ﴾ تۆڵەیـان لـێ دەسـەنرێت بەهـۆی ئـەو تـاوان وخراپـەی لەدونیـادا دەیـان کـرد ﴿٩٥﴾ ﴿يَحۡلِفُونَ لَكُمۡ﴾ (بـە درۆ) سـوێندتان بۆ دەخۆن ﴿لِتَرۡضَوۡاْ عَنۡهُمۡۖ﴾ بۆ ئـەوەی لێیان ڕازی بن ﴿فَإِن تَرۡضَوۡاْ عَنۡهُمۡ﴾ جا ئەگەر ئێوەش لێیان ڕازی بن ﴿فَإِنَّ ٱللَّهَ لَا يَرۡضَىٰ﴾ ئەوە بێگومان خوا ڕازی نابێت ﴿عَنِ ٱلۡقَوۡمِ ٱلۡفَٰسِقِينَ﴾ لەکەسـانی دەرچوو لەسـنوور (تاوانبار) ﴿٩٦﴾ ﴿ٱلۡأَعۡرَابُ أَشَدُّ كُفۡرٗا وَنِفَاقٗا﴾ عەرەبە دەشـتەکییەکان بـێ بڕوایـی و دوو ڕوویی یـان بەهێز ترە ﴿وَأَجۡدَرُ أَلَّا يَعۡلَمُواْ﴾ و شایسـتەترن کە نەزانن ﴿حُدُودَ مَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ﴾ ئەو سـنوورانەی خوا ناردوویەتیە خوارەوە ﴿عَلَىٰ رَسُولِهِۦ﴾ بۆ سەر پێغەمبەرەکەی ﷺ ﴿وَٱللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٞ﴾ وە خـوا زانـای کاردروسـتە ﴿٩٧﴾ ﴿وَمِنَ ٱلۡأَعۡرَابِ مَن﴾ وە لـەو عەرەبـە دەشـتەکیانەدا هەندێـك هەیە ﴿يَتَّخِذُ مَا يُنفِقُ مَغۡرَمٗا﴾ ئـەوەی لێ ی وەردەگیرێت و دەی بەخشـێت بەبـاج و سـەرانەی دادەنێـت ﴿وَيَتَرَبَّصُ بِكُمُ ٱلدَّوَآئِرَۚ﴾ وە چاوەڕوانـی دەکەن بەسـەر هاتـی خراپتان بەسەردا بێت ﴿عَلَيۡهِمۡ دَآئِرَةُ ٱلسَّوۡءِۗ﴾ بەڵاو بەسەر هاتی خراپ بە سەر خۆیاندا بێت ﴿وَٱللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٞ﴾ خـواش بیسـەری زانایـە ﴿٩٨﴾ ﴿وَمِنَ ٱلۡأَعۡرَابِ مَن﴾ وە هەندێکـی تـر لـەو عەرەبـە دەشـتەکییانە هەیـە ﴿يُؤۡمِنُ بِٱللَّهِ وَٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِ﴾ کـە باوەڕیان بەخوا و بەڕۆژی دوایی هەیە ﴿وَيَتَّخِذُ مَا يُنفِقُ قُرُبَٰتٍ﴾ وە وای دادەنێت ئەوەی دەی بەخشێت هۆی نزیك بوونەوەیە ﴿عِندَ ٱللَّهِ﴾ لەخوا ﴿وَصَلَوَٰتِ ٱلرَّسُولِۚ﴾ وە دوعا کردنـی پێغەمبەر ﷺ ﴿أَلَآ إِنَّهَا قُرۡبَةٞ لَّهُمۡۚ﴾ بێداربن بێگومان ئەوە هـۆی نزیك بوونەوەیانە لەخوداوە ﴿سَيُدۡخِلُهُمُ ٱللَّهُ فِي رَحۡمَتِهِۦٓۚ﴾ لە ئاینـدەدا خوا دەیانخاتە ناو میهرەبانـی و ڕەحمەتی خۆیەوە ﴿إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٞ رَّحِيمٞ﴾ بێگومان خوا لێبوردەی میهرەبانە ﴿٩٩﴾

وَٱلسَّٰبِقُونَ ٱلْأَوَّلُونَ مِنَ ٱلْمُهَٰجِرِينَ وَٱلْأَنصَارِ وَٱلَّذِينَ
ٱتَّبَعُوهُم بِإِحْسَٰنٍ رَّضِيَ ٱللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا۟ عَنْهُ وَأَعَدَّ
لَهُمْ جَنَّٰتٍ تَجْرِي تَحْتَهَا ٱلْأَنْهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَآ أَبَدًا ۚ
ذَٰلِكَ ٱلْفَوْزُ ٱلْعَظِيمُ ١٠٠ وَمِمَّنْ حَوْلَكُم مِّنَ ٱلْأَعْرَابِ
مُنَٰفِقُونَ ۖ وَمِنْ أَهْلِ ٱلْمَدِينَةِ مَرَدُوا۟ عَلَى ٱلنِّفَاقِ لَا تَعْلَمُهُمْ ۖ
نَحْنُ نَعْلَمُهُمْ ۚ سَنُعَذِّبُهُم مَّرَّتَيْنِ ثُمَّ يُرَدُّونَ إِلَىٰ عَذَابٍ
عَظِيمٍ ١٠١ وَءَاخَرُونَ ٱعْتَرَفُوا۟ بِذُنُوبِهِمْ خَلَطُوا۟ عَمَلًا صَٰلِحًا
وَءَاخَرَ سَيِّئًا عَسَى ٱللَّهُ أَن يَتُوبَ عَلَيْهِمْ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ
١٠٢ خُذْ مِنْ أَمْوَٰلِهِمْ صَدَقَةً تُطَهِّرُهُمْ وَتُزَكِّيهِم بِهَا وَصَلِّ عَلَيْهِمْ ۖ
إِنَّ صَلَوٰتَكَ سَكَنٌ لَّهُمْ ۗ وَٱللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ١٠٣ أَلَمْ يَعْلَمُوٓا۟ أَنَّ
ٱللَّهَ هُوَ يَقْبَلُ ٱلتَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِۦ وَيَأْخُذُ ٱلصَّدَقَٰتِ وَأَنَّ
ٱللَّهَ هُوَ ٱلتَّوَّابُ ٱلرَّحِيمُ ١٠٤ وَقُلِ ٱعْمَلُوا۟ فَسَيَرَى ٱللَّهُ عَمَلَكُمْ
وَرَسُولُهُۥ وَٱلْمُؤْمِنُونَ ۖ وَسَتُرَدُّونَ إِلَىٰ عَٰلِمِ ٱلْغَيْبِ وَٱلشَّهَٰدَةِ
فَيُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ١٠٥ وَءَاخَرُونَ مُرْجَوْنَ لِأَمْرِ ٱللَّهِ
إِمَّا يُعَذِّبُهُمْ وَإِمَّا يَتُوبُ عَلَيْهِمْ ۗ وَٱللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ١٠٦

﴿وَٱلسَّٰبِقُونَ ٱلۡأَوَّلُونَ﴾ وە پێشکەوتووە یەکەمەکان (ئەوانەی لەسەرەتاوە باوەڕیان هێنا) ﴿مِنَ ٱلۡمُهَٰجِرِينَ وَٱلۡأَنصَارِ﴾ لەکۆچەران و یاریدەدەران ﴿وَٱلَّذِينَ ٱتَّبَعُوهُم بِإِحۡسَٰنٖ﴾ ئەوانەش زۆر بە چاکی پەیڕەوی ئەوانیان کردووە و شوێنیان کەوتوون ﴿رَّضِيَ ٱللَّهُ عَنۡهُمۡ﴾ خوا لێیان ڕازییە ﴿وَرَضُواْ عَنۡهُ﴾ ئەوانیش لەخوا ڕازین ﴿وَأَعَدَّ لَهُمۡ جَنَّٰتٖ﴾ وە (خوا) بەهەشتانێکی بۆ ئامادە کردوون ﴿تَجۡرِي تَحۡتَهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُ﴾ کە ڕووبارەکان دێن و دەچن بەژێریاندا ﴿خَٰلِدِينَ فِيهَآ أَبَدٗاۚ﴾ تێیدا دەمێننەوە بە هەمیشەیی و بێ بڕانەوە ﴿ذَٰلِكَ ٱلۡفَوۡزُ ٱلۡعَظِيمُ﴾ ئەوەیە گەیشتن بە ئامانجی گەورە ﴿١٠٠﴾ ﴿وَمِمَّنۡ حَوۡلَكُم مِّنَ ٱلۡأَعۡرَابِ﴾ و لەو عەرەبە دەشتەکییانەی کە لە دەورو بەرتان دان ﴿مُنَٰفِقُونَۖ﴾ ناپاکانێك هەن ﴿وَمِنۡ أَهۡلِ ٱلۡمَدِينَةِ﴾ هەندێك لەخەڵکی مەدینەش ﴿مَرَدُواْ عَلَى ٱلنِّفَاقِ﴾ لەسەر ناپاکی ڕاهاتوون و خۆیان بۆ تەرخان کردووە ﴿لَا تَعۡلَمُهُمۡۖ نَحۡنُ نَعۡلَمُهُمۡۚ﴾ تۆ (ئەی موحەممەد ﷺ) نایانناسیت ئێمە چاك دەیا نناسین ﴿سَنُعَذِّبُهُم مَّرَّتَيۡنِ﴾ لە ئایندەدا دووجار سزایان دەدەین ﴿ثُمَّ يُرَدُّونَ إِلَىٰ عَذَابٍ عَظِيمٖ﴾ دواتریش دەگەڕێنرێنەوە بۆ ناو سزایەکی گەورە (دۆزەخ) ﴿١٠١﴾ ﴿وَءَاخَرُونَ ٱعۡتَرَفُواْ بِذُنُوبِهِمۡ﴾وە کەسانێکی تر هەن دانیان ناوە بەگوناهەکانیاندا﴿خَلَطُواْ عَمَلٗا صَٰلِحٗا﴾کردەوەی چاکیان تێکەڵ کردووە ﴿وَءَاخَرَ سَيِّئًا﴾ لەگەڵ کردەوەی تری خراپدا ﴿عَسَى ٱللَّهُ أَن يَتُوبَ عَلَيۡهِمۡۚ﴾ ئومێد وایە خوا تۆبەیان لێ وەر گرێت ﴿إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٞ رَّحِيمٌ﴾ بەڕاستی خوا لێ بوردەی میهرەبانە ﴿١٠٢﴾ ﴿خُذۡ مِنۡ أَمۡوَٰلِهِمۡ صَدَقَةٗ تُطَهِّرُهُمۡ﴾ وەربگرە لەماڵ و دارایيان (زەکات و سەدەقە) تا بەهۆیەوە پاکیان بکەیتەوە (لە گوناه و تاوان) ﴿وَتُزَكِّيهِم بِهَا﴾ و (دڵیان) پوخت و خاوێن دەکەیت بەو ماڵ بەخشینە ﴿وَصَلِّ عَلَيۡهِمۡۖ﴾ و دوعا و نزای خێریان بۆبکە ﴿إِنَّ صَلَوٰتَكَ سَكَنٞ لَّهُمۡۗ﴾ بەڕاستی دوعای تۆ ئارامی و دڵ خۆشی یە بۆ ئەوان ﴿وَٱللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ﴾ وەخوا بیسەری زانایە ﴿١٠٣﴾ ﴿أَلَمۡ يَعۡلَمُوٓاْ﴾ ئایا نەیان زانیوە ﴿أَنَّ ٱللَّهَ هُوَ يَقۡبَلُ ٱلتَّوۡبَةَ عَنۡ عِبَادِهِۦ﴾ کە بێگومان هەر خوا تەوبە و پەشیمانی لە بەندەکانی وەردەگرێت ﴿وَيَأۡخُذُ ٱلصَّدَقَٰتِ﴾ وە هەر ئەو خێر وبەخشینەکان وەردەگرێت﴿وَأَنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلتَّوَّابُ ٱلرَّحِيمُ﴾ وە بەڕاستی هەر خوایە وەر گری تەوبە یە و میهرەبانە (لەگەڵ بەندەکانیدا) ﴿١٠٤﴾ ﴿وَقُلِ ٱعۡمَلُواْ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ بەوانە) بڵێ :کارو کردەوە بکەن ﴿فَسَيَرَى ٱللَّهُ عَمَلَكُمۡ وَرَسُولُهُۥ وَٱلۡمُؤۡمِنُونَۖ﴾ جا بێگومان خوا و پێغەمبەرەکەی و بڕواداران کردەوەکانتان دەبینن ﴿وَسَتُرَدُّونَ﴾ لەپاشان دەگەڕێنرێنەوە ﴿إِلَىٰ عَٰلِمِ ٱلۡغَيۡبِ وَٱلشَّهَٰدَةِ﴾ بۆلای (خوای) زانا بە هەموو نهێنی و ئاشکراکان ﴿فَيُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمۡ تَعۡمَلُونَ﴾ ئەمجا هەواڵتان دەداتێ بەهەرچی کە ئێوە لە دونیادا دەتان کرد ﴿١٠٥﴾ ﴿وَءَاخَرُونَ مُرۡجَوۡنَ﴾ (لە بەجێ ماوەکان دا) کەسانێکی تر هەبوون کە دواخران ﴿لِأَمۡرِ ٱللَّهِ﴾ بۆ فەرمان و بڕیاری خوا ﴿إِمَّا يُعَذِّبُهُمۡ﴾ یان سزایان دەدات ﴿وَإِمَّا يَتُوبُ عَلَيۡهِمۡۗ﴾ یان پەشیمانیان لێ وەردەگرێت ﴿وَٱللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٞ﴾ وە خوا زانای کار دروستە ﴿١٠٦﴾

وَٱلَّذِينَ ٱتَّخَذُوا۟ مَسْجِدًا ضِرَارًا وَكُفْرًا وَتَفْرِيقًۢا بَيْنَ
ٱلْمُؤْمِنِينَ وَإِرْصَادًا لِّمَنْ حَارَبَ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ مِن قَبْلُ ۚ
وَلَيَحْلِفُنَّ إِنْ أَرَدْنَآ إِلَّا ٱلْحُسْنَىٰ ۖ وَٱللَّهُ يَشْهَدُ إِنَّهُمْ
لَكَـٰذِبُونَ ﴿١٠٧﴾ لَا تَقُمْ فِيهِ أَبَدًا ۚ لَّمَسْجِدٌ أُسِّسَ عَلَى ٱلتَّقْوَىٰ
مِنْ أَوَّلِ يَوْمٍ أَحَقُّ أَن تَقُومَ فِيهِ ۚ فِيهِ رِجَالٌ يُحِبُّونَ أَن
يَتَطَهَّرُوا۟ ۚ وَٱللَّهُ يُحِبُّ ٱلْمُطَّهِّرِينَ ﴿١٠٨﴾ أَفَمَنْ أَسَّسَ بُنْيَـٰنَهُۥ
عَلَىٰ تَقْوَىٰ مِنَ ٱللَّهِ وَرِضْوَٰنٍ خَيْرٌ أَم مَّنْ أَسَّسَ بُنْيَـٰنَهُۥ
عَلَىٰ شَفَا جُرُفٍ هَارٍ فَٱنْهَارَ بِهِۦ فِى نَارِ جَهَنَّمَ ۗ وَٱللَّهُ لَا يَهْدِى
ٱلْقَوْمَ ٱلظَّـٰلِمِينَ ﴿١٠٩﴾ لَا يَزَالُ بُنْيَـٰنُهُمُ ٱلَّذِى بَنَوْا۟ رِيبَةً
فِى قُلُوبِهِمْ إِلَّآ أَن تَقَطَّعَ قُلُوبُهُمْ ۗ وَٱللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ
﴿١١٠﴾ ۞ إِنَّ ٱللَّهَ ٱشْتَرَىٰ مِنَ ٱلْمُؤْمِنِينَ أَنفُسَهُمْ وَأَمْوَٰلَهُم ربع الحزب ٢١
بِأَنَّ لَهُمُ ٱلْجَنَّةَ ۚ يُقَـٰتِلُونَ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ فَيَقْتُلُونَ
وَيُقْتَلُونَ ۖ وَعْدًا عَلَيْهِ حَقًّا فِى ٱلتَّوْرَىٰةِ وَٱلْإِنجِيلِ
وَٱلْقُرْءَانِ ۚ وَمَنْ أَوْفَىٰ بِعَهْدِهِۦ مِنَ ٱللَّهِ ۚ فَٱسْتَبْشِرُوا۟
بِبَيْعِكُمُ ٱلَّذِى بَايَعْتُم بِهِۦ ۚ وَذَٰلِكَ هُوَ ٱلْفَوْزُ ٱلْعَظِيمُ ﴿١١١﴾

﴿وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مَسْجِدًا﴾ وە(لەناپاکان) ئەوانەی مزگەوتێکیان دروست کرد ﴿ضِرَارًا﴾ بۆ زیان گەیاندن(بە موسڵمانان) ﴿وَكُفْرًا﴾ و خوانەناسی ﴿وَتَفْرِيقًا بَيْنَ الْمُؤْمِنِينَ﴾ و جیاوازی خستنە نێوان ئیمانداران ﴿وَإِرْصَادًا لِمَنْ﴾ و بۆ چاوەڕوانی کردنی کەسانێ ﴿حَارَبَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ﴾ کە دژایەتی خوا و پێغەمبەرەکەیان کردوە ﴿مِنْ قَبْلُ﴾ لەوەو پێش ﴿وَلَيَحْلِفُنَّ إِنْ أَرَدْنَا إِلَّا الْحُسْنَى﴾ بێگومان (ئەو دوو ڕووانە) سوێند دەخۆن (دەڵێن) تەنها چاکەمان ویستووە ﴿وَاللَّهُ يَشْهَدُ﴾ بەڵام خوا شایەتی دەدات ﴿إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ﴾ کە بەڕاستی ئەوانە درۆزنن ﴿١٠٧﴾ ﴿لَا تَقُمْ فِيهِ أَبَدًا﴾ هەرگیز نوێژی تێدانەکەی (ئەی موحەممەد ﷺ) ﴿لَمَسْجِدٌ أُسِّسَ عَلَى التَّقْوَى﴾ بێگومان مزگەوتێك کە لەسەر بناغەی تەقوا و لە خوا ترسان دامەزرا بێت ﴿مِنْ أَوَّلِ يَوْمٍ﴾ لە یەکەم ڕۆژەوە (یەکەم ڕۆژ هاتنت بۆ شاری مەدینە) ﴿أَحَقُّ أَنْ تَقُومَ فِيهِ﴾ شایستەترە کە نوێژی تێدا بکەیت ﴿فِيهِ رِجَالٌ يُحِبُّونَ﴾ پیاوانێکی تێدایە پێیان خۆشە ﴿أَنْ يَتَطَهَّرُوا﴾ کە خۆیان خاوێن و پاك بکەنەوە (لەژەنگ وژاری سەردەمی نەفامی) ﴿وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُطَّهِّرِينَ﴾ خوایش ئەوانەی خۆش دەوێت کە دەیانەوێت خۆیان پاك بکەنەوە ﴿١٠٨﴾ ﴿أَفَمَنْ أَسَّسَ بُنْيَانَهُ﴾ جا ئایا کەسێك بناغەی مزگەوتەکەی دامەزراند بێت ﴿عَلَى تَقْوَى مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانٍ خَيْرٌ﴾ لەسەر خواناسی و بەدەست هێنانی ڕەزامەندی خوا چاکترە ﴿أَمْ مَنْ أَسَّسَ بُنْيَانَهُ﴾ یان کەسێك بناغەی مزگەوتەکەی دامەزراند بێت ﴿عَلَى شَفَا جُرُفٍ هَارٍ﴾ لەسەر لێواری کەندەڵانێکی فشەڵ و ڕووخەك ﴿فَانْهَارَ بِهِ فِي نَارِ جَهَنَّمَ﴾ جا بەخۆیەوە بڕوخێتە ناو ئاگری دۆزەخەوە ﴿وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ﴾ وە خوا ڕێنموونیی کەسانی ستەمکار ناکات ﴿١٠٩﴾ ﴿لَا يَزَالُ بُنْيَانُهُمُ الَّذِي﴾ بەردەوام ئەو دروست کراوەیان ﴿بَنَوْا﴾ کە دروستیان کرد ﴿رِيبَةً فِي قُلُوبِهِمْ﴾ هۆی بێ ئارامی و گومانە لە دڵیاندا (واتە هەرگیز لە دڵیان دەرناچێت) ﴿إِلَّا أَنْ تَقَطَّعَ قُلُوبُهُمْ﴾ مەگەر دڵیان پارچە پارچە بکرێت (و بمرن) ﴿وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ﴾ وە خوا زانای کار دروستە ﴿١١٠﴾ ﴿إِنَّ اللَّهَ اشْتَرَى﴾ بەڕاستی خوا کڕیویەتی ﴿مِنَ الْمُؤْمِنِينَ﴾ لە باوەڕداران ﴿أَنْفُسَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ﴾ گیان و ماڵیان ﴿بِأَنَّ لَهُمُ الْجَنَّةَ﴾ بەوەی کە بەهەشتیان دەداتێ لە بریتیدا ﴿يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ﴾(ئەو بڕوادارانە) دەجەنگن لە ڕێی خوادا ﴿فَيَقْتُلُونَ وَيُقْتَلُونَ﴾ ئەمجا (بێ باوەڕان) دەکوژن و(خۆشیان) دەکوژرێن(شەهید دەبن) ﴿وَعْدًا عَلَيْهِ حَقًّا﴾ ئەمە بەڵێنێکی ڕاستە (و خوا بڕیاری داوە) لەسەرخۆی ﴿فِي التَّوْرَاةِ وَالْإِنْجِيلِ وَالْقُرْآنِ﴾ لە تەورات و ئینجیل و قورئاندا ﴿وَمَنْ أَوْفَى بِعَهْدِهِ﴾ جا کێ بە بەڵێن و پەیمانی خۆی وەفادارترە ﴿مِنَ اللَّهِ﴾ وەك خوای گەورە؟ ﴿فَاسْتَبْشِرُوا بِبَيْعِكُمُ الَّذِي﴾ کەواتە مژدە بەخشن و شادمان بن بەو فرۆشتنەتان ﴿بَايَعْتُمْ بِهِ﴾ کە مامەڵەتان پێوە کرد ﴿وَذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ﴾ (بە ڕاستی) هەر ئەوەیە گەیشتن بە ئامانجی زۆر گەورە ﴿١١١﴾

ٱلتَّٰٓئِبُونَ ٱلْعَٰبِدُونَ ٱلْحَٰمِدُونَ ٱلسَّٰٓئِحُونَ
ٱلرَّٰكِعُونَ ٱلسَّٰجِدُونَ ٱلْءَامِرُونَ بِٱلْمَعْرُوفِ
وَٱلنَّاهُونَ عَنِ ٱلْمُنكَرِ وَٱلْحَٰفِظُونَ لِحُدُودِ ٱللَّهِ ۗ
وَبَشِّرِ ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿١١٢﴾ مَا كَانَ لِلنَّبِيِّ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟
أَن يَسْتَغْفِرُوا۟ لِلْمُشْرِكِينَ وَلَوْ كَانُوٓا۟ أُو۟لِى قُرْبَىٰ
مِنۢ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُمْ أَصْحَٰبُ ٱلْجَحِيمِ ﴿١١٣﴾ وَمَا
كَانَ ٱسْتِغْفَارُ إِبْرَٰهِيمَ لِأَبِيهِ إِلَّا عَن مَّوْعِدَةٍ وَعَدَهَآ
إِيَّاهُ فَلَمَّا تَبَيَّنَ لَهُۥٓ أَنَّهُۥ عَدُوٌّ لِّلَّهِ تَبَرَّأَ مِنْهُ ۚ إِنَّ إِبْرَٰهِيمَ
لَأَوَّٰهٌ حَلِيمٌ ﴿١١٤﴾ وَمَا كَانَ ٱللَّهُ لِيُضِلَّ قَوْمًۢا بَعْدَ إِذْ
هَدَىٰهُمْ حَتَّىٰ يُبَيِّنَ لَهُم مَّا يَتَّقُونَ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ بِكُلِّ شَىْءٍ
عَلِيمٌ ﴿١١٥﴾ إِنَّ ٱللَّهَ لَهُۥ مُلْكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۖ يُحْىِۦ
وَيُمِيتُ ۚ وَمَا لَكُم مِّن دُونِ ٱللَّهِ مِن وَلِىٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿١١٦﴾
لَّقَد تَّابَ ٱللَّهُ عَلَى ٱلنَّبِىِّ وَٱلْمُهَٰجِرِينَ وَٱلْأَنصَارِ ٱلَّذِينَ
ٱتَّبَعُوهُ فِى سَاعَةِ ٱلْعُسْرَةِ مِنۢ بَعْدِ مَا كَادَ يَزِيغُ قُلُوبُ
فَرِيقٍ مِّنْهُمْ ثُمَّ تَابَ عَلَيْهِمْ ۚ إِنَّهُۥ بِهِمْ رَءُوفٌ رَّحِيمٌ ﴿١١٧﴾

﴿ٱلتَّٰٓئِبُونَ﴾ (موجاهیدانی ڕێگای خوا، ئەمانە سیفەتیانە) تۆبەکارن ﴿ٱلۡعَٰبِدُونَ﴾ خواپەرستن
﴿ٱلۡحَٰمِدُونَ ٱلسَّٰٓئِحُونَ﴾ سوپاسگوزار وگەشتیارن (کۆچەرن لەپێناو خوادا)﴿ٱلرَّٰكِعُونَ
ٱلسَّٰجِدُونَ﴾ کڕنوش و سوژدە بەرن (نوێژ خوێنن) ﴿ٱلۡأٓمِرُونَ بِٱلۡمَعۡرُوفِ﴾ فەرمان دەرن بەچاکە
و ﴿وَٱلنَّاهُونَ عَنِ ٱلۡمُنكَرِ﴾ بەرگری کەرن لە خراپە ﴿وَٱلۡحَٰفِظُونَ لِحُدُودِ ٱللَّهِۗ﴾ پارێزەران بۆ
سنوورەکانی خودا ﴿وَبَشِّرِ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ﴾ جا (ئەی موحەممەد ﷺ) موژدە بدە بەو باوەڕدارانەی (ئەو
سیفاتانەیان تێدایە) ﴿١١٢﴾ ﴿مَا كَانَ لِلنَّبِيِّ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ﴾ ڕەوا وشایستە نی یە بۆ پێغەمبەر وباوەڕداران
﴿أَن يَسۡتَغۡفِرُواْ لِلۡمُشۡرِكِينَ﴾ کە داوای لێبوردن بکەن بۆ هاوبەش دانەران ﴿وَلَوۡ كَانُوٓاْ أُوْلِي
قُرۡبَىٰ﴾ با خزمی نزیکیشیان بن ﴿مِنۢ بَعۡدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمۡ﴾ لە پاش ئەوەی کە بۆیان دەرکەوتووە
﴿أَنَّهُمۡ أَصۡحَٰبُ ٱلۡجَحِيمِ﴾ کە بێگومان ئەو (هاوبەش دانەرانە) هاوەڵ وپێڕی دۆزەخن ﴿١١٣﴾ ﴿وَمَا
كَانَ ٱسۡتِغۡفَارُ إِبۡرَٰهِيمَ لِأَبِيهِ﴾ وە داوای لێ خۆش بوونی ئیبراهیم بۆ باوکی ﴿إِلَّا عَن مَّوۡعِدَةٖ﴾ تەنها
لەبەرواده و بەڵێنێك بوو ﴿وَعَدَهَآ إِيَّاهُ﴾ کە بە باوکی دابوو (کە داوای لێ بوردنی بۆ بکات) ﴿فَلَمَّا
تَبَيَّنَ لَهُۥٓ﴾ جا کاتێك بۆی ڕوون بوویەوە ﴿أَنَّهُۥ عَدُوّٞ لِّلَّهِ﴾ کە بێگومان باوکی دوژمنی خوایە ﴿تَبَرَّأَ
مِنۡهُۚ﴾ خۆی لێ بەری کرد ﴿إِنَّ إِبۡرَٰهِيمَ لَأَوَّٰهٌ حَلِيمٞ﴾ بەڕاستی ئیبراهیم زۆر لە خوا ترس و لەسەر
خۆ بوو ﴿١١٤﴾ ﴿وَمَا كَانَ ٱللَّهُ لِيُضِلَّ قَوۡمَۢا﴾ وە خودا هیچ گەل وهۆزێك گومڕا ناکات ﴿بَعۡدَ إِذۡ
هَدَىٰهُمۡ﴾ دوای ئەوەی ڕێنموونیی کردوون ﴿حَتَّىٰ يُبَيِّنَ لَهُم مَّا يَتَّقُونَۚ﴾ هەتا بۆیان ڕوون نەکاتەوە
ئەوەی پێویستە خۆیانی لێ بپارێزن ﴿إِنَّ ٱللَّهَ بِكُلِّ شَيۡءٍ عَلِيمٌ﴾ بێگومان خوا زانا و ئاگادارە بەهەموو
شتێك ﴿١١٥﴾ ﴿إِنَّ ٱللَّهَ لَهُۥ مُلۡكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۖ﴾ بێگومان هەر بۆ خوایە پادشایەتی ومولکی هەموو
ئاسمانەکان و زەوی ﴿يُحۡيِۦ وَيُمِيتُۚ﴾ (خوا) دەژێنێت و دەشمرێنێت ﴿وَمَا لَكُم مِّن دُونِ ٱللَّهِ﴾
وە بێجگە لەخوا بۆ ئێوە نیە ﴿مِن وَلِيّٖ وَلَا نَصِيرٖ﴾ هیچ دۆست و فریادڕەس و یارمەتی دەرێك ﴿١١٦﴾
﴿لَّقَد تَّابَ ٱللَّهُ عَلَى ٱلنَّبِيِّ﴾ بێگومان خوا تەوبەی وەرگرت لە پێغەمبەر ﷺ ﴿وَٱلۡمُهَٰجِرِينَ وَٱلۡأَنصَارِ
ٱلَّذِينَ﴾ و لەو کۆچەر و یاری دەدەرانەی ﴿ٱتَّبَعُوهُ فِي سَاعَةِ ٱلۡعُسۡرَةِ﴾ کە شوێنی (پێغەمبەر ﷺ) کەوتن
لە کاتی سەختی و ناڕەحەتیدا (مەبەست پێی جەنگی تەبوکە) ﴿مِنۢ بَعۡدِ مَا كَادَ يَزِيغُ قُلُوبُ فَرِيقٖ مِّنۡهُمۡ﴾
پاش ئەوەی نزیك بوو دڵی کۆمەڵێکیان لە هەق لابدات ﴿ثُمَّ تَابَ عَلَيۡهِمۡۚ﴾ پاشان خوا تەوبەی لێ
وەرگرتن ﴿إِنَّهُۥ بِهِمۡ﴾ بە ڕاستی خوا لەگەڵیان ﴿رَءُوفٞ رَّحِيمٞ﴾ دڵسۆز و میهرەبانە ﴿١١٧﴾

وَعَلَى ٱلثَّلَٰثَةِ ٱلَّذِينَ خُلِّفُواْ حَتَّىٰٓ إِذَا ضَاقَتۡ عَلَيۡهِمُ ٱلۡأَرۡضُ
بِمَا رَحُبَتۡ وَضَاقَتۡ عَلَيۡهِمۡ أَنفُسُهُمۡ وَظَنُّوٓاْ أَن لَّا مَلۡجَأَ
مِنَ ٱللَّهِ إِلَّآ إِلَيۡهِ ثُمَّ تَابَ عَلَيۡهِمۡ لِيَتُوبُوٓاْۚ إِنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلتَّوَّابُ
ٱلرَّحِيمُ ١١٨ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَكُونُواْ مَعَ
ٱلصَّٰدِقِينَ ١١٩ مَا كَانَ لِأَهۡلِ ٱلۡمَدِينَةِ وَمَنۡ حَوۡلَهُم
مِّنَ ٱلۡأَعۡرَابِ أَن يَتَخَلَّفُواْ عَن رَّسُولِ ٱللَّهِ وَلَا يَرۡغَبُواْ
بِأَنفُسِهِمۡ عَن نَّفۡسِهِۦۚ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمۡ لَا يُصِيبُهُمۡ ظَمَأٞ
وَلَا نَصَبٞ وَلَا مَخۡمَصَةٞ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ وَلَا يَطَـُٔونَ مَوۡطِئٗا
يَغِيظُ ٱلۡكُفَّارَ وَلَا يَنَالُونَ مِنۡ عَدُوّٖ نَّيۡلًا إِلَّا كُتِبَ
لَهُم بِهِۦ عَمَلٞ صَٰلِحٌۚ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجۡرَ ٱلۡمُحۡسِنِينَ
١٢٠ وَلَا يُنفِقُونَ نَفَقَةٗ صَغِيرَةٗ وَلَا كَبِيرَةٗ وَلَا يَقۡطَعُونَ
وَادِيًا إِلَّا كُتِبَ لَهُمۡ لِيَجۡزِيَهُمُ ٱللَّهُ أَحۡسَنَ مَا كَانُواْ
يَعۡمَلُونَ ١٢١ ۞ وَمَا كَانَ ٱلۡمُؤۡمِنُونَ لِيَنفِرُواْ كَآفَّةٗۚ نصف الحزب ٢١
فَلَوۡلَا نَفَرَ مِن كُلِّ فِرۡقَةٖ مِّنۡهُمۡ طَآئِفَةٞ لِّيَتَفَقَّهُواْ فِي ٱلدِّينِ
وَلِيُنذِرُواْ قَوۡمَهُمۡ إِذَا رَجَعُوٓاْ إِلَيۡهِمۡ لَعَلَّهُمۡ يَحۡذَرُونَ ١٢٢

﴿وَعَلَى ٱلثَّلَٰثَةِ ٱلَّذِينَ خُلِّفُواْ﴾ هەروەها (خوا تەوبەی وەرگرت) لەو سێ کەسەش کە دواخران (خوا دەربارەیان بڕیاری نەدابوو) ﴿حَتَّىٰٓ إِذَا ضَاقَتۡ عَلَيۡهِمُ﴾ هەتا ئەو کاتەی لێیان تەسك بوویەوە ﴿ٱلۡأَرۡضُ بِمَا رَحُبَتۡ﴾ زەوی بەو فراوانیەی کەهەیەتی ﴿وَضَاقَتۡ عَلَيۡهِمۡ أَنفُسُهُمۡ﴾ و بێزاربوون لەگیانی خۆشیان ﴿وَظَنُّوٓاْ أَن لَّا مَلۡجَأَ﴾ و زانیان هیچ پەناگەیەك نی یە ﴿مِنَ ٱللَّهِ﴾ لە (سزای) خوا ﴿إِلَّآ إِلَيۡهِ﴾ مەگەر پەنایی خۆی نەبێت ﴿ثُمَّ تَابَ عَلَيۡهِمۡ﴾ پاشان پەشیمانی لێ وەرگرتن (بە دابەزاندنی چەند ئایەتێك) ﴿لِيَتُوبُوٓاْ﴾ بۆ ئەوەی تۆبە بکەن ﴿إِنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلتَّوَّابُ ٱلرَّحِيمُ﴾ بەڕاستی خوا هەمیشە تۆبە وەرگری میهرەبانە ﴿١١٨﴾ ﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ﴾ ئەی ئەوانەی بڕواتان هێناوە ﴿ٱتَّقُواْ ٱللَّهَ﴾ خۆتان بپارێزن لە(تۆڵەی) خوا ﴿وَكُونُواْ مَعَ ٱلصَّٰدِقِينَ﴾ وەلەگەڵ ڕاست گۆیاندابن و لەڕیزی ئەواندابن ﴿١١٩﴾ ﴿مَا كَانَ لِأَهۡلِ ٱلۡمَدِينَةِ﴾ نەدەبوو خەڵکی مەدینە ﴿وَمَنۡ حَوۡلَهُم مِّنَ ٱلۡأَعۡرَابِ﴾ و ئەو عەرەبە دەشتەکیانەی بەدەوور و بەریاندان ﴿أَن يَتَخَلَّفُواْ عَن رَّسُولِ ٱللَّهِ﴾ لە پێغەمبەری خوا ﷺ بەجێ بمێنن و دوابکەون (لەجیهادکردن) ﴿وَلَا يَرۡغَبُواْ بِأَنفُسِهِمۡ عَن نَّفۡسِهِۦ﴾ و گیانی خۆیان لە گیانی پێغەمبەر ﷺ خۆشتربوێت ﴿ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمۡ﴾ ئەوە لەبەر ئەوەیە کە بێگومان ئەوان ﴿لَا يُصِيبُهُمۡ﴾ دووچاریان نابێت ﴿ظَمَأٞ وَلَا نَصَبٞ﴾ هیچ تینوویەتی و ماندوو بوون ﴿وَلَا مَخۡمَصَةٞ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ﴾ و برسێتی یەك لەڕێی خوادا ﴿وَلَا يَطَـُٔونَ مَوۡطِئٗا﴾ هەروەها پێ ناخەنە هیچ شوێنێك (لەخاکی کافران) ﴿يَغِيظُ ٱلۡكُفَّارَ﴾ کە ڕقی کافرانی پێ هەڵسێ و تووڕەیان کات ﴿وَلَا يَنَالُونَ مِنۡ عَدُوّٖ نَّيۡلًا﴾ وە هیچ زیانێك لە دوژمن نادەن (دیل کردن و کوشتنیان یا گرتنی ماڵ و سامانیان) ﴿إِلَّا كُتِبَ لَهُم بِهِۦ﴾ ئیلا بەم کردەوانە بۆیان دەنوسرێت ﴿عَمَلٞ صَٰلِحٌ﴾ کردەوەیەکی چاك ﴿إِنَّ ٱللَّهَ﴾ بێگومان خوای گەورە ﴿لَا يُضِيعُ أَجۡرَ ٱلۡمُحۡسِنِينَ﴾ پاداشتی چاکە کاران وون ناکات ﴿١٢٠﴾ ﴿وَلَا يُنفِقُونَ نَفَقَةٗ﴾ وە هیچ شتێك (لەڕێگەی خودا) نابەخشن ﴿صَغِيرَةٗ وَلَا كَبِيرَةٗ﴾ بچووك بێت یان گەورە (کەم بێت یان زۆر) ﴿وَلَا يَقۡطَعُونَ وَادِيًا﴾ و هیچ دۆڵ وشیوێك نابڕن ﴿إِلَّا كُتِبَ لَهُمۡ﴾ ئیلا بۆیان دەنووسرێت ﴿لِيَجۡزِيَهُمُ ٱللَّهُ﴾ بۆ ئەوەی خوا پاداشتیان بداتەوە ﴿أَحۡسَنَ مَا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ﴾ بەچاکترین پاداشتی ئەوەی کە دەیانکرد ﴿١٢١﴾ ﴿وَمَا كَانَ ٱلۡمُؤۡمِنُونَ﴾ وە نەدەبوو باوەڕداران ﴿لِيَنفِرُواْ كَآفَّةٗ﴾ تێکڕا هەموو دەرچن و بڕۆن (بۆجیهاد) ﴿فَلَوۡلَا نَفَرَ﴾ ئەگەر دەربچوونایە ﴿مِن كُلِّ فِرۡقَةٖ مِّنۡهُمۡ طَآئِفَةٞ﴾ لە هەموو کۆمەڵێکیان چەند کەسێك ﴿لِّيَتَفَقَّهُواْ فِي ٱلدِّينِ﴾ بۆ ئەوەی لە ئاینەکەیان تێبگەن و شارەزابن ﴿وَلِيُنذِرُواْ قَوۡمَهُمۡ﴾ بۆ ئەوەی گەل و هۆزەکەیان (شارەزا بکەن لەوەی کە فێری بوون) بیشیان ترسێنن (لەئاگری دۆزەخ) ﴿إِذَا رَجَعُوٓاْ إِلَيۡهِمۡ﴾ کاتێك گەڕانەوە (لەجیهاد کردن) بۆلایان ﴿لَعَلَّهُمۡ يَحۡذَرُونَ﴾ بۆ ئەوەی ئەوانیش (شارەزابن) وبێدار ببنەوە (لەنەزانی) ﴿١٢٢﴾

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ قَٰتِلُواْ ٱلَّذِينَ يَلُونَكُم مِّنَ ٱلۡكُفَّارِ
وَلۡيَجِدُواْ فِيكُمۡ غِلۡظَةٗۚ وَٱعۡلَمُوٓاْ أَنَّ ٱللَّهَ مَعَ ٱلۡمُتَّقِينَ
١٢٣ وَإِذَا مَآ أُنزِلَتۡ سُورَةٞ فَمِنۡهُم مَّن يَقُولُ أَيُّكُمۡ زَادَتۡهُ
هَٰذِهِۦٓ إِيمَٰنٗاۚ فَأَمَّا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ فَزَادَتۡهُمۡ إِيمَٰنٗا وَهُمۡ
يَسۡتَبۡشِرُونَ ١٢٤ وَأَمَّا ٱلَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٞ فَزَادَتۡهُمۡ
رِجۡسًا إِلَىٰ رِجۡسِهِمۡ وَمَاتُواْ وَهُمۡ كَٰفِرُونَ ١٢٥ أَوَلَا
يَرَوۡنَ أَنَّهُمۡ يُفۡتَنُونَ فِي كُلِّ عَامٖ مَّرَّةً أَوۡ مَرَّتَيۡنِ
ثُمَّ لَا يَتُوبُونَ وَلَا هُمۡ يَذَّكَّرُونَ ١٢٦ وَإِذَا مَآ
أُنزِلَتۡ سُورَةٞ نَّظَرَ بَعۡضُهُمۡ إِلَىٰ بَعۡضٍ هَلۡ يَرَىٰكُم
مِّنۡ أَحَدٖ ثُمَّ ٱنصَرَفُواْۚ صَرَفَ ٱللَّهُ قُلُوبَهُم بِأَنَّهُمۡ قَوۡمٞ
لَّا يَفۡقَهُونَ ١٢٧ لَقَدۡ جَآءَكُمۡ رَسُولٞ مِّنۡ أَنفُسِكُمۡ
عَزِيزٌ عَلَيۡهِ مَا عَنِتُّمۡ حَرِيصٌ عَلَيۡكُم بِٱلۡمُؤۡمِنِينَ
رَءُوفٞ رَّحِيمٞ ١٢٨ فَإِن تَوَلَّوۡاْ فَقُلۡ حَسۡبِيَ ٱللَّهُ لَآ إِلَٰهَ
إِلَّا هُوَۖ عَلَيۡهِ تَوَكَّلۡتُۖ وَهُوَ رَبُّ ٱلۡعَرۡشِ ٱلۡعَظِيمِ ١٢٩

سُورَةُ يُونُسَ

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ﴾ ئەی ئەوانەی کە ئیمانتان هێناوە ﴿قَٰتِلُواْ ٱلَّذِينَ﴾ بجەنگن لەدژی ئەوانەی
﴿يَلُونَكُم﴾ کە نزیکن لێتانەوە ﴿مِّنَ ٱلۡكُفَّارِ﴾ لە بێ بڕوایان ﴿وَلۡيَجِدُواْ فِيكُمۡ غِلۡظَةٗۚ﴾ وە با بێ باوەڕان
لە ئێوەدا توند و تیژی ببینن ﴿وَٱعۡلَمُوٓاْ﴾ و بزانن ﴿أَنَّ ٱللَّهَ﴾ بێگومان خودا ﴿مَعَ ٱلۡمُتَّقِينَ﴾ لەگەڵ پارێزکاران
و لەخوا ترساندایە ﴿١٢٣﴾ ﴿وَإِذَا مَآ أُنزِلَتۡ سُورَةٞ﴾ وە کاتێك سورەتێك (لەقورئان) بنێردرێتە خوارەوە
﴿فَمِنۡهُم مَّن يَقُولُ﴾ (دوو ڕووەکان) هەی وایان هەیە دەڵێت ﴿أَيُّكُمۡ زَادَتۡهُ هَٰذِهِۦٓ إِيمَٰنٗاۚ﴾ کام لە ئێوە
باوەڕی بەم (سورەتە) زیادی کرد ﴿فَأَمَّا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ﴾ جا ئەوانەی کە باوەڕیان هێناوە ﴿فَزَادَتۡهُمۡ
إِيمَٰنٗا﴾ ئەمە ئیمانیان زیاد دەکات (و بەهێزتر دەبێت) ﴿وَهُمۡ يَسۡتَبۡشِرُونَ﴾ وە ئەوان مژدە بەخشن
و خۆش حاڵن ﴿١٢٤﴾ ﴿وَأَمَّا ٱلَّذِينَ﴾ بەڵام ئەوانەی ﴿فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٞ﴾ لەنێو دڵیاندا نەخۆشی (و ناپاکی) هەیە
(وەك دوو ڕووەکان) ﴿فَزَادَتۡهُمۡ﴾ ئەوە سورەتەکە بۆیان زیاد دەکات ﴿رِجۡسًا إِلَىٰ رِجۡسِهِمۡ﴾ سەرەڕای پیسی
و ناپاکی خۆیان پیسی و ناپاکی تر ﴿وَمَاتُواْ﴾ ئەو (ناپاکانە) دەمرن ﴿وَهُمۡ كَٰفِرُونَ﴾ لەکاتێکدا کە
بێ بڕوان ﴿١٢٥﴾ ﴿أَوَلَا يَرَوۡنَ﴾ ئایا ئەوانە نازانن و نابینن ﴿أَنَّهُمۡ يُفۡتَنُونَ﴾ بێگومان ئەوان تاقی دەکرێنەوە
﴿فِي كُلِّ عَامٖ﴾ لەهەموو ساڵێکدا ﴿مَّرَّةً أَوۡ مَرَّتَيۡنِ﴾ جارێك یان دووجار ﴿ثُمَّ لَا يَتُوبُونَ﴾ پاشان
ئەوان ناگەڕێنەوە و تۆبە ناکەن ﴿وَلَا هُمۡ يَذَّكَّرُونَ﴾ و پەند وەرناگرن ﴿١٢٦﴾ ﴿وَإِذَا مَآ أُنزِلَتۡ سُورَةٞ﴾
وە کاتێك سورەتێك بنێردرێتە خوارەوە ﴿نَّظَرَ بَعۡضُهُمۡ إِلَىٰ بَعۡضٍ﴾ (ئەو دووڕوانە) دەڕوانن بۆ یەکتری
﴿هَلۡ يَرَىٰكُم مِّنۡ أَحَدٖ﴾ (دەڵێن) ئایا هیچ کەس دەتان بینێت؟ ﴿ثُمَّ ٱنصَرَفُواْۚ﴾ پاشان (بە دزییەوە)
دەگەڕێنەوە ﴿صَرَفَ ٱللَّهُ قُلُوبَهُم﴾ خوا دڵیانی وەرگێڕا (لە بڕواهێنان) ﴿بِأَنَّهُمۡ قَوۡمٞ لَّا يَفۡقَهُونَ﴾
چونکە بەڕاستی ئەوانە کۆمەڵێکن هیچ تێ ناگەن ﴿١٢٧﴾ ﴿لَقَدۡ جَآءَكُمۡ﴾ سوێند بەخوا بەڕاستی
بۆتان هاتووە ﴿رَسُولٞ مِّنۡ أَنفُسِكُمۡ﴾ پێغەمبەرێك لە خۆتان ﴿عَزِيزٌ عَلَيۡهِ﴾ قورس و گرانە بەلایەوە
﴿مَا عَنِتُّمۡ﴾ نارەحەتی و ناخۆشی ئێوە ﴿حَرِيصٌ عَلَيۡكُم﴾ زۆر سوورە لەسەر (باوەڕهێنان)تان
﴿بِٱلۡمُؤۡمِنِينَ رَءُوفٞ رَّحِيمٞ﴾ بۆ بڕواداران زۆر دڵسۆز و میهرەبانە ﴿١٢٨﴾ ﴿فَإِن تَوَلَّوۡاْ﴾ جا ئەگەر
ڕوویان وەرگێڕاو گوێیان پێ نەدایت ﴿فَقُلۡ حَسۡبِيَ ٱللَّهُ﴾ ئەوسا بڵێ من تەنها خوام بەسە ﴿لَآ إِلَٰهَ
إِلَّا هُوَۖ﴾ کە هیچ پەرستراوێکی ڕاست نی یە جگە لە ئەو ﴿عَلَيۡهِ تَوَكَّلۡتُۖ﴾ تەنها پشت بەو دەبەستم
﴿وَهُوَ رَبُّ ٱلۡعَرۡشِ ٱلۡعَظِيمِ﴾ ئەویش پەروەردگاری عەرشی گەورەیە ﴿١٢٩﴾

سورەتی ﴿يُونُس﴾

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

الٓرۚ تِلۡكَ ءَايَٰتُ ٱلۡكِتَٰبِ ٱلۡحَكِيمِ ١ أَكَانَ لِلنَّاسِ عَجَبًا
أَنۡ أَوۡحَيۡنَآ إِلَىٰ رَجُلٖ مِّنۡهُمۡ أَنۡ أَنذِرِ ٱلنَّاسَ وَبَشِّرِ ٱلَّذِينَ
ءَامَنُوٓاْ أَنَّ لَهُمۡ قَدَمَ صِدۡقٍ عِندَ رَبِّهِمۡۗ قَالَ ٱلۡكَٰفِرُونَ
إِنَّ هَٰذَا لَسَٰحِرٞ مُّبِينٌ ٢ إِنَّ رَبَّكُمُ ٱللَّهُ ٱلَّذِي خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَٱلۡأَرۡضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٖ ثُمَّ ٱسۡتَوَىٰ عَلَى ٱلۡعَرۡشِۖ يُدَبِّرُ ٱلۡأَمۡرَۖ
مَا مِن شَفِيعٍ إِلَّا مِنۢ بَعۡدِ إِذۡنِهِۦۚ ذَٰلِكُمُ ٱللَّهُ رَبُّكُمۡ فَٱعۡبُدُوهُۚ
أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ٣ إِلَيۡهِ مَرۡجِعُكُمۡ جَمِيعٗاۖ وَعۡدَ ٱللَّهِ حَقًّاۚ إِنَّهُۥ
يَبۡدَؤُاْ ٱلۡخَلۡقَ ثُمَّ يُعِيدُهُۥ لِيَجۡزِيَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ
ٱلصَّٰلِحَٰتِ بِٱلۡقِسۡطِۚ وَٱلَّذِينَ كَفَرُواْ لَهُمۡ شَرَابٞ مِّنۡ حَمِيمٖ
وَعَذَابٌ أَلِيمُۢ بِمَا كَانُواْ يَكۡفُرُونَ ٤ هُوَ ٱلَّذِي جَعَلَ ٱلشَّمۡسَ
ضِيَآءٗ وَٱلۡقَمَرَ نُورٗا وَقَدَّرَهُۥ مَنَازِلَ لِتَعۡلَمُواْ عَدَدَ ٱلسِّنِينَ
وَٱلۡحِسَابَۚ مَا خَلَقَ ٱللَّهُ ذَٰلِكَ إِلَّا بِٱلۡحَقِّۚ يُفَصِّلُ ٱلۡأٓيَٰتِ
لِقَوۡمٖ يَعۡلَمُونَ ٥ إِنَّ فِي ٱخۡتِلَٰفِ ٱلَّيۡلِ وَٱلنَّهَارِ وَمَا خَلَقَ
ٱللَّهُ فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ لَأٓيَٰتٖ لِّقَوۡمٖ يَتَّقُونَ ٦

﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ﴾ بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

﴿الٓر﴾ بە (ئەلیف، لام، ڕاو) دەخوێنرێتەوە خوا زاناترە بە ماناکەی بۆ زانیاری زیاتر سەیری سەرەتای سورەتی (البقرە) بکە ﴿تِلْكَ ءَايَٰتُ﴾ ئەمە ئایەتەکانی ﴿ٱلْكِتَٰبِ ٱلْحَكِيمِ﴾ قورئانی نەگۆڕاوی پڕ حیکمەتە ﴿١﴾ ﴿أَكَانَ لِلنَّاسِ عَجَبًا﴾ ئایا بەلای خەڵکەوە سەیرە ﴿أَنْ أَوْحَيْنَآ﴾ کە ئێمە نیگامان کردوە ﴿إِلَىٰ رَجُلٍ مِّنْهُمْ﴾ بۆ پیاوێك لەخۆیان ﴿أَنْ أَنذِرِ ٱلنَّاسَ﴾ (پێمان ووتووە) کەئادەمی بترسێنە ﴿وَبَشِّرِ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟﴾ وە موژدە بدە بەوانەی باوەڕیان هێناوە ﴿أَنَّ لَهُمْ﴾ کە بێگومان بۆیان هەیە ﴿قَدَمَ صِدْقٍ﴾ پلە و پایەی بەرز ﴿عِندَ رَبِّهِمْ﴾ لای پەروەردگاریان ﴿قَالَ ٱلْكَٰفِرُونَ﴾ بەلام بێ باوەڕان ووتیان ﴿إِنَّ هَٰذَا لَسَٰحِرٌ مُّبِينٌ﴾ بێگومان ئەم (پیاوە) جادووبازێکی ئاشکرایە ﴿٢﴾ ﴿إِنَّ رَبَّكُمُ ٱللَّهُ ٱلَّذِى﴾ بەڕاستی پەروەردگاری ئێوە ئەو زاتەیە ﴿خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ﴾ کە هەموو ئاسمانەکان و زەوی دروست کردووە ﴿فِى سِتَّةِ أَيَّامٍ﴾ لەشەش ڕۆژدا ﴿ثُمَّ ٱسْتَوَىٰ عَلَى ٱلْعَرْشِ﴾ پاشان بەرزبویەوە سەرعەرش و قەراری گرت (باوەڕمان پێیەتی بەلام چۆنیەتیەکەی نازانین) ﴿يُدَبِّرُ ٱلْأَمْرَ﴾ (خوا) هەموو کاروبارەکان هەڵدەسوڕێنێت ﴿مَا مِن شَفِيعٍ﴾ هیچ تکا کارێك نی یە (بۆ کەس) ﴿إِلَّا مِنۢ بَعْدِ إِذْنِهِۦ﴾ مەگەر لەپاش ڕێگەدانی ئەو (خوا) نەبێت ﴿ذَٰلِكُمُ ٱللَّهُ رَبُّكُمْ﴾ ئەوزاتە پەروەردگاری ئێوەیە ﴿فَٱعْبُدُوهُ﴾ کەواتە هەر ئەو بپەرستن ﴿أَفَلَا تَذَكَّرُونَ﴾ دەی ئایا ئێوە بیرناکەنەوە ﴿٣﴾ ﴿إِلَيْهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيعًا﴾ گەڕانەوەی هەمووتان هەر بۆلای ئەوە ﴿وَعْدَ ٱللَّهِ حَقًّا﴾ بەڵێنی خوا حەق وڕاستە ﴿إِنَّهُۥ يَبْدَؤُا۟ ٱلْخَلْقَ﴾ بێگومان خوا لەسەرەتاوە دروستکراوان دروست دەکات ﴿ثُمَّ يُعِيدُهُۥ﴾ دوای (مردنیان) دووبارە دروستیان دەکاتەوە ﴿لِيَجْزِىَ ٱلَّذِينَ﴾ بۆ ئەوەی پاداشتی ئەوانە بداتەوە ﴿ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ﴾ کە بڕوایان هێناوەو کردەوەی چاکیان کردوە ﴿بِٱلْقِسْطِ﴾ بە دادگەرانە ﴿وَٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟﴾ وە ئەوانەی باوەڕیان نەهێناوە ﴿لَهُمْ شَرَابٌ مِّنْ حَمِيمٍ﴾ تایبەت بەوانە خواردنەوەی کوڵاو کوڵی زۆر گەرم ﴿وَعَذَابٌ أَلِيمٌۢ﴾ وە سزای سەختی ئازاردەر ﴿بِمَا كَانُوا۟ يَكْفُرُونَ﴾ لەبەر ئەوەی لەدونیادا بێ باوەڕبوون ﴿٤﴾ ﴿هُوَ ٱلَّذِى جَعَلَ ٱلشَّمْسَ﴾ خوا زاتێکە کە خۆری گێڕاوە ﴿ضِيَآءً﴾ بە تیشك ﴿وَٱلْقَمَرَ نُورًا﴾ مانگیشی گێراوە بەڕووناکی ﴿وَقَدَّرَهُۥ مَنَازِلَ﴾ بۆ (گەڕانی) مانگ چەند قۆناغێکی دیاری کردوە ﴿لِتَعْلَمُوا۟ عَدَدَ ٱلسِّنِينَ وَٱلْحِسَابَ﴾ بۆ ئەوەی ژمارەی ساڵەکان و حیسابی (مانگ و ڕۆژی) پێ بزانن ﴿مَا خَلَقَ ٱللَّهُ ذَٰلِكَ﴾ خوا ئەوانەی دروست نەکردوە ﴿إِلَّا بِٱلْحَقِّ﴾ بەحەق و ڕاستی نەبێت ﴿يُفَصِّلُ ٱلْءَايَٰتِ﴾ ئایەتەکان شی دەکاتەوە ﴿لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ﴾ بۆ کۆمەڵێك کە زانان و تێدەگەن ﴿٥﴾ ﴿إِنَّ فِى ٱخْتِلَٰفِ﴾ بێگومان لە جیاوازی ﴿ٱلَّيْلِ وَٱلنَّهَارِ﴾ شەو و ڕۆژدا ﴿وَمَا خَلَقَ ٱللَّهُ﴾ و هەرچی خوا دروستی کردوە ﴿فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ﴾ لە ئاسمانەکان و زەویدا ﴿لَءَايَٰتٍ لِّقَوْمٍ يَتَّقُونَ﴾ چەند نیشانەو بەڵگە هەیە بۆ ئەوانەی کە خۆیان دەپارێزن و لە خوا دەترسن ﴿٦﴾

إِنَّ ٱلَّذِينَ لَا يَرۡجُونَ لِقَآءَنَا وَرَضُواْ بِٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَا وَٱطۡمَأَنُّواْ
بِهَا وَٱلَّذِينَ هُمۡ عَنۡ ءَايَٰتِنَا غَٰفِلُونَ ٧ أُوْلَٰٓئِكَ مَأۡوَىٰهُمُ
ٱلنَّارُ بِمَا كَانُواْ يَكۡسِبُونَ ٨ إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ
ٱلصَّٰلِحَٰتِ يَهۡدِيهِمۡ رَبُّهُم بِإِيمَٰنِهِمۡۖ تَجۡرِي مِن تَحۡتِهِمُ
ٱلۡأَنۡهَٰرُ فِي جَنَّٰتِ ٱلنَّعِيمِ ٩ دَعۡوَىٰهُمۡ فِيهَا سُبۡحَٰنَكَ
ٱللَّهُمَّ وَتَحِيَّتُهُمۡ فِيهَا سَلَٰمٞۚ وَءَاخِرُ دَعۡوَىٰهُمۡ أَنِ ٱلۡحَمۡدُ
لِلَّهِ رَبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ١٠ ۞ وَلَوۡ يُعَجِّلُ ٱللَّهُ لِلنَّاسِ ٱلشَّرَّ
ٱسۡتِعۡجَالَهُم بِٱلۡخَيۡرِ لَقُضِيَ إِلَيۡهِمۡ أَجَلُهُمۡۖ فَنَذَرُ ٱلَّذِينَ
لَا يَرۡجُونَ لِقَآءَنَا فِي طُغۡيَٰنِهِمۡ يَعۡمَهُونَ ١١ وَإِذَا مَسَّ ٱلۡإِنسَٰنَ
ٱلضُّرُّ دَعَانَا لِجَنۢبِهِۦٓ أَوۡ قَاعِدًا أَوۡ قَآئِمٗا فَلَمَّا كَشَفۡنَا
عَنۡهُ ضُرَّهُۥ مَرَّ كَأَن لَّمۡ يَدۡعُنَآ إِلَىٰ ضُرّٖ مَّسَّهُۥۚ كَذَٰلِكَ زُيِّنَ
لِلۡمُسۡرِفِينَ مَا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ ١٢ وَلَقَدۡ أَهۡلَكۡنَا ٱلۡقُرُونَ
مِن قَبۡلِكُمۡ لَمَّا ظَلَمُواْ وَجَآءَتۡهُمۡ رُسُلُهُم بِٱلۡبَيِّنَٰتِ وَمَا كَانُواْ
لِيُؤۡمِنُواْۚ كَذَٰلِكَ نَجۡزِي ٱلۡقَوۡمَ ٱلۡمُجۡرِمِينَ ١٣ ثُمَّ جَعَلۡنَٰكُمۡ
خَلَٰٓئِفَ فِي ٱلۡأَرۡضِ مِنۢ بَعۡدِهِمۡ لِنَنظُرَ كَيۡفَ تَعۡمَلُونَ ١٤

ثلاثة أرباع الحزب ٢١

﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ﴾ بەڕاستی ئەوانەی ﴿لَا يَرْجُونَ لِقَآءَنَا﴾ بەهیوای دیداری ئێمە نین (لە دواڕۆژدا)
﴿وَرَضُواْ بِٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا﴾ وڕازی بوون بەژیانی دونیا ﴿وَٱطْمَأَنُّواْ بِهَا﴾ ودڵنیا بوون پێی ﴿وَٱلَّذِينَ هُمْ عَنْ ءَايَٰتِنَا
غَٰفِلُونَ﴾ وە ئەوانەی بێ ئاگان لە ئایەتەکانی ئێمە ﴿٧﴾ ﴿أُوْلَٰٓئِكَ مَأْوَىٰهُمُ ٱلنَّارُ﴾ ئەوانە جێگایان دۆزەخە
﴿بِمَا كَانُواْ يَكْسِبُونَ﴾ لەبەر ئەو کردەوانەی کە (لەدونیادا) دەیان کرد ﴿٨﴾ ﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ﴾
بەڕاستی ئەوانەی بڕوایان هێناوە ﴿وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ﴾ و کردەوە چاکەکانیان کردوە ﴿يَهْدِيهِمْ
رَبُّهُم﴾ پەروەردگاریان ڕێنموونیان دەکات ﴿بِإِيمَٰنِهِمْ﴾ بەهۆی باوەڕەکەیانەوە ﴿تَجْرِي مِن تَحْتِهِمُ
ٱلْأَنْهَٰرُ﴾ ڕوبارەکان دێن و دەچن بەژێریان دا ﴿فِي جَنَّٰتِ ٱلنَّعِيمِ﴾ لە باخ وبەهەشتانی پڕ نازو نیعمەت
دا ﴿٩﴾ ﴿دَعْوَىٰهُمْ فِيهَا سُبْحَٰنَكَ ٱللَّهُمَّ﴾ دوعایان تێیدا (ئەوەیە کەدەڵێن) پاکو بێگەردی بۆتۆ ئەی
پەروەردگارمان ﴿وَتَحِيَّتُهُمْ فِيهَا سَلَٰمٌ﴾ سڵاو کردن لێیان لەو (بەهەشتەدا)بەووشەی سەلامە ﴿وَءَاخِرُ
دَعْوَىٰهُمْ﴾ وە دواهەمین دوعایان (ئەوەیەکە دەڵێن) ﴿أَنِ ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ﴾ بێگومان سوپاس
و ستایش هەر بۆ خوایە کە پەروەردگاری هەموو جیهانە ﴿١٠﴾ ﴿وَلَوْ يُعَجِّلُ ٱللَّهُ لِلنَّاسِ ٱلشَّرَّ﴾ وەئەگەر
خوا پەلەی بکردایە (لە قوبوڵ کردنی دوعای) شەڕو خراپەدا بۆ خەڵکی ﴿ٱسْتِعْجَالَهُم بِٱلْخَيْرِ﴾ وەك
پەلەکردنی (لەقوبوڵ کردنی دوعای) خێر وخۆشی ﴿لَقُضِيَ إِلَيْهِمْ أَجَلُهُمْ﴾ ئەوە ماوەکەیان دوایی
پێ دەهێنرا (وکاتی مردونیان دەهات)﴿فَنَذَرُ ٱلَّذِينَ﴾ بۆیە مۆڵەتی ئەوانە دەدەین ﴿لَا يَرْجُونَ لِقَآءَنَا﴾
بەهیوای دیداری ئێمە نین (لەڕۆژی دوایی دا) ﴿فِي طُغْيَٰنِهِمْ يَعْمَهُونَ﴾ لە نێو گومڕایی و سەرکەشیی
خۆیان دا بسوڕێنەوە و بتلێنەوە ﴿١١﴾ ﴿وَإِذَا مَسَّ ٱلْإِنسَٰنَ ٱلضُّرُّ﴾ وەکاتێك ئادەمی زیانێکی لێ بکەوێت
﴿دَعَانَا لِجَنۢبِهِۦٓ أَوْ قَاعِدًا أَوْ قَآئِمًا﴾ بەڕاکشان یان بەدانیشتن یان بەپێوە لێمان دەپاڕێتەوە﴿فَلَمَّا كَشَفْنَا
عَنْهُ ضُرَّهُۥ﴾ ئەمجا کاتێك زەرەرو زیانەکەمان لەسەر لابردو نەمان هێشت ﴿مَرَّ﴾ دەڕوات (دەچێتە
سەر حاڵی پێشووی و دەگەڕێتەوە سەر کاری ناپەسەندی) ﴿كَأَن لَّمْ يَدْعُنَآ﴾ وەك هاوار و دوعای
نەکردبێت لێمان نەپاڕابێتەوە﴿إِلَىٰ ضُرٍّ مَّسَّهُۥ﴾ بۆ لابردنی زیانێك کەدووچاری بووبوو ﴿كَذَٰلِكَ زُيِّنَ﴾
بەو جۆرە ڕازێنراوەتەوە﴿لِلْمُسْرِفِينَ مَا كَانُواْ يَعْمَلُونَ﴾ بۆ زیادە ڕەویان ئەو کردەوانەی کە دەیان
کرد ﴿١٢﴾ ﴿وَلَقَدْ أَهْلَكْنَا﴾ سوێند بەخوا بەڕاستی لەناومان برد ﴿ٱلْقُرُونَ مِن قَبْلِكُمْ﴾ چەند گەل و نەتەوە
لەپێش ئێوەدا ﴿لَمَّا ظَلَمُواْ﴾ کاتێك ناهەقیان کرد﴿وَجَآءَتْهُمْ رُسُلُهُم بِٱلْبَيِّنَٰتِ﴾ لەکاتێکدا کەپێغەمبەرانیان
بەبەڵگەی ڕوونەوە بۆ هات ﴿وَمَا كَانُواْ لِيُؤْمِنُواْ﴾ هەر باوەڕیان نەهێنا ﴿كَذَٰلِكَ نَجْزِي ٱلْقَوْمَ ٱلْمُجْرِمِينَ﴾
ئا بەو جۆرە تۆڵە لە کۆمەڵی تاوانباران دەستێنین ﴿١٣﴾ ﴿ثُمَّ جَعَلْنَٰكُمْ خَلَٰٓئِفَ﴾ لەپاشان ئێوەمان کرد
بەجێگر و جێنشین ﴿فِي ٱلْأَرْضِ﴾ لەزەویدا ﴿مِنۢ بَعْدِهِمْ﴾ لەپاش ئەوان ﴿لِنَنظُرَ كَيْفَ تَعْمَلُونَ﴾
بۆ ئەوەی سەرنج بدەین ئێوە چۆن ڕەفتار وکردەوە دەکەن ﴿١٤﴾

وَإِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ ءَايَاتُنَا بَيِّنَٰتٍ قَالَ ٱلَّذِينَ لَا يَرْجُونَ
لِقَآءَنَا ٱئْتِ بِقُرْءَانٍ غَيْرِ هَٰذَآ أَوْ بَدِّلْهُ قُلْ مَا يَكُونُ
لِيٓ أَنْ أُبَدِّلَهُۥ مِن تِلْقَآيِٕ نَفْسِيٓ إِنْ أَتَّبِعُ إِلَّا مَا يُوحَىٰٓ إِلَيَّ
إِنِّيٓ أَخَافُ إِنْ عَصَيْتُ رَبِّي عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ١٥ قُل
لَّوْ شَآءَ ٱللَّهُ مَا تَلَوْتُهُۥ عَلَيْكُمْ وَلَآ أَدْرَىٰكُم بِهِۦ
فَقَدْ لَبِثْتُ فِيكُمْ عُمُرًا مِّن قَبْلِهِۦٓ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ١٦
فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ ٱفْتَرَىٰ عَلَى ٱللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِـَٔايَٰتِهِۦٓ
إِنَّهُۥ لَا يُفْلِحُ ٱلْمُجْرِمُونَ ١٧ وَيَعْبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ
مَا لَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنفَعُهُمْ وَيَقُولُونَ هَٰٓؤُلَآءِ شُفَعَٰٓؤُنَا
عِندَ ٱللَّهِ قُلْ أَتُنَبِّـُٔونَ ٱللَّهَ بِمَا لَا يَعْلَمُ فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَلَا
فِي ٱلْأَرْضِ سُبْحَٰنَهُۥ وَتَعَٰلَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ ١٨ وَمَا
كَانَ ٱلنَّاسُ إِلَّآ أُمَّةً وَٰحِدَةً فَٱخْتَلَفُوا۟ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ
سَبَقَتْ مِن رَّبِّكَ لَقُضِيَ بَيْنَهُمْ فِيمَا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ
١٩ وَيَقُولُونَ لَوْلَآ أُنزِلَ عَلَيْهِ ءَايَةٌ مِّن رَّبِّهِۦ فَقُلْ إِنَّمَا
ٱلْغَيْبُ لِلَّهِ فَٱنتَظِرُوٓا۟ إِنِّي مَعَكُم مِّنَ ٱلْمُنتَظِرِينَ ٢٠

﴿وَإِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ﴾ وەکاتێك بخوێنرێتەوە بەسەریاندا ﴿ءَايَاتُنَا بَيِّنَاتٍ﴾ ئایەتە روونەکانی ئێمە ﴿قَالَ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَنَا﴾ ئەوانەی بەتەمای دیداری ئێمە نین (لەدواڕۆژ دا) دەڵێن ﴿ائْتِ بِقُرْآنٍ غَيْرِ هَٰذَا﴾ قورئانێکی تر جگەلەم قورئانە بێنە ﴿أَوْ بَدِّلْهُ﴾ یان بیگۆڕە ﴿قُلْ مَا يَكُونُ لِي﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) پێیان بڵێ بۆ من نی یە ﴿أَنْ أُبَدِّلَهُ مِنْ تِلْقَاءِ نَفْسِي﴾ کەلەلایەن خۆمەوە بیگۆڕم ﴿إِنْ أَتَّبِعُ﴾ من شوێن هیچ شتێ ناکەوم ﴿إِلَّا مَا يُوحَىٰ إِلَيَّ﴾ جگەلەوەی وەحی و سرووش دەکرێت بۆم ﴿إِنِّي أَخَافُ﴾ بەڕاستی من دەترسم ﴿إِنْ عَصَيْتُ رَبِّي﴾ ئەگەر سەرپێچی پەروەردگارم بکەم ﴿عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ﴾ لەسزای ڕۆژێکی گەورە (کە ڕۆژی دوایی یە) ﴿١٥﴾ ﴿قُلْ لَوْ شَاءَ اللَّهُ﴾ (پێیان) بڵێ ئەگەر خوا بیویستایە ﴿مَا تَلَوْتُهُ عَلَيْكُمْ﴾ ئەم قورئانەم نەدەخوێندەوە بۆتان ﴿وَلَا أَدْرَاكُمْ بِهِ﴾ وە لەو (قورئان) ئاگادارم نەدەکردن ﴿فَقَدْ لَبِثْتُ فِيكُمْ﴾ چونکە بێگومان من مامەوە لەناوتاندا ﴿عُمُرًا مِنْ قَبْلِهِ﴾ ماوەی تەمەنێکی درێژ پێش هاتنی ئەم قورئانە ﴿أَفَلَا تَعْقِلُونَ﴾ دەی ئایا ئێوە بۆ ژیر نابن و بیرناکەنەوە؟ ﴿١٦﴾ ﴿فَمَنْ أَظْلَمُ﴾ جا کێ ستەمکارترە ﴿مِمَّنِ﴾ لەو کەسەی ﴿افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا﴾ درۆ بەدەم خواوە هەڵبەستێ ﴿أَوْ كَذَّبَ بِآيَاتِهِ﴾ یائایەتەکانی قورئان بەدرۆ دابنێت ﴿إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الْمُجْرِمُونَ﴾ بەڕاستی تاوان باران ڕزگاریان نابێت ﴿١٧﴾ ﴿وَيَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ﴾ ئەوانە بێجگەلەخوا شتانێك دەپەرستن ﴿مَا لَا يَضُرُّهُمْ﴾ کە نەزیانیان پێ دەگەیەنن ﴿وَلَا يَنْفَعُهُمْ﴾ نەسوود و قازانج ﴿وَيَقُولُونَ هَٰؤُلَاءِ﴾ وە دەڵێن ئەو بتانە ﴿شُفَعَاؤُنَا عِنْدَ اللَّهِ﴾ تکا کارمانن لای خوا ﴿قُلْ أَتُنَبِّئُونَ اللَّهَ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ بەوانە) بڵێ ئایا ئێوە هەواڵ دەدەن بەخوا ﴿بِمَا لَا يَعْلَمُ﴾ بەشتێك کەبێ ئاگایەلێ ی ﴿فِي السَّمَاوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ﴾ لەئاسمانەکان و زەویدا ﴿سُبْحَانَهُ وَتَعَالَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ﴾ خوا پاك و بێگەرد و بڵندە لەوەی کەدەیکەنە هاوبەشی ﴿١٨﴾ ﴿وَمَا كَانَ النَّاسُ﴾ خەڵکی لەرابوردودا ﴿إِلَّا أُمَّةً وَاحِدَةً﴾ هەریەك ئوممەت بوون (بڕوا دار بوون بەخوا) ﴿فَاخْتَلَفُوا﴾ ئەمجا جیاواز بوون ﴿وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ﴾ وە ئەگەر بڕیارێك پێشتر نەدرایە ﴿مِنْ رَبِّكَ﴾ لەلایەن پەروەردگارتەوە ﴿لَقُضِيَ بَيْنَهُمْ﴾ ئەوا بڕیار دەدرا لەنێوانیاندا ﴿فِيمَا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ﴾ لەوەی کە تێیدا جیاواز بوون ﴿١٩﴾ ﴿وَيَقُولُونَ﴾ وە ئەوانە دەڵێن ﴿لَوْلَا أُنْزِلَ عَلَيْهِ﴾ با بهێنرایەتە خوارەوە بۆی ﴿آيَةٌ مِنْ رَبِّهِ﴾ بەڵگەو نیشانەیەك لەلایەن پەروەردگاریەوە ﴿فَقُلْ إِنَّمَا الْغَيْبُ﴾ تۆش بڵێ بێگومان (زانینی) نهێنی و پەنهانی ﴿لِلَّهِ﴾ تایبەت بە خوایە ﴿فَانْتَظِرُوا﴾ کەواتە چاوەڕوانی بکەن ﴿إِنِّي مَعَكُمْ﴾ بەڕاستی منیش لەگەڵ ئێوەدا ﴿مِنَ الْمُنْتَظِرِينَ﴾ یەکێکم لە چاوەڕوانکەران ﴿٢٠﴾

وَإِذَآ أَذَقۡنَا ٱلنَّاسَ رَحۡمَةٗ مِّنۢ بَعۡدِ ضَرَّآءَ مَسَّتۡهُمۡ إِذَا لَهُم مَّكۡرٞ
فِيٓ ءَايَاتِنَاۚ قُلِ ٱللَّهُ أَسۡرَعُ مَكۡرًاۚ إِنَّ رُسُلَنَا يَكۡتُبُونَ مَا تَمۡكُرُونَ
٢١ هُوَ ٱلَّذِي يُسَيِّرُكُمۡ فِي ٱلۡبَرِّ وَٱلۡبَحۡرِۖ حَتَّىٰٓ إِذَا كُنتُمۡ فِي ٱلۡفُلۡكِ
وَجَرَيۡنَ بِهِم بِرِيحٖ طَيِّبَةٖ وَفَرِحُواْ بِهَا جَآءَتۡهَا رِيحٌ عَاصِفٞ
وَجَآءَهُمُ ٱلۡمَوۡجُ مِن كُلِّ مَكَانٖ وَظَنُّوٓاْ أَنَّهُمۡ أُحِيطَ بِهِمۡ
دَعَوُاْ ٱللَّهَ مُخۡلِصِينَ لَهُ ٱلدِّينَ لَئِنۡ أَنجَيۡتَنَا مِنۡ هَٰذِهِۦ لَنَكُونَنَّ
مِنَ ٱلشَّٰكِرِينَ ٢٢ فَلَمَّآ أَنجَىٰهُمۡ إِذَا هُمۡ يَبۡغُونَ فِي ٱلۡأَرۡضِ بِغَيۡرِ
ٱلۡحَقِّۗ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ إِنَّمَا بَغۡيُكُمۡ عَلَىٰٓ أَنفُسِكُمۖ مَّتَٰعَ ٱلۡحَيَوٰةِ
ٱلدُّنۡيَاۖ ثُمَّ إِلَيۡنَا مَرۡجِعُكُمۡ فَنُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمۡ تَعۡمَلُونَ ٢٣
إِنَّمَا مَثَلُ ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَا كَمَآءٍ أَنزَلۡنَٰهُ مِنَ ٱلسَّمَآءِ فَٱخۡتَلَطَ
بِهِۦ نَبَاتُ ٱلۡأَرۡضِ مِمَّا يَأۡكُلُ ٱلنَّاسُ وَٱلۡأَنۡعَٰمُ حَتَّىٰٓ إِذَآ
أَخَذَتِ ٱلۡأَرۡضُ زُخۡرُفَهَا وَٱزَّيَّنَتۡ وَظَنَّ أَهۡلُهَآ أَنَّهُمۡ قَٰدِرُونَ
عَلَيۡهَآ أَتَىٰهَآ أَمۡرُنَا لَيۡلًا أَوۡ نَهَارٗا فَجَعَلۡنَٰهَا حَصِيدٗا كَأَن لَّمۡ تَغۡنَ
بِٱلۡأَمۡسِۚ كَذَٰلِكَ نُفَصِّلُ ٱلۡأٓيَٰتِ لِقَوۡمٖ يَتَفَكَّرُونَ ٢٤ وَٱللَّهُ يَدۡعُوٓاْ
إِلَىٰ دَارِ ٱلسَّلَٰمِ وَيَهۡدِي مَن يَشَآءُ إِلَىٰ صِرَٰطٖ مُّسۡتَقِيمٖ ٢٥

﴿وَإِذَآ أَذَقۡنَا ٱلنَّاسَ رَحۡمَةٗ﴾ وە کاتێك کە نیعمەت و ڕەحمەتی خۆمان دەدەین بەخەڵکی و تامی ئەو
نیعمەتەیان پێدەچێژین ﴿مِّنۢ بَعۡدِ ضَرَّآءَ مَسَّتۡهُمۡ﴾ لەپاش زیان و ناخۆشیەك کەلێیان کەوتووە ﴿إِذَا لَهُم
مَّكۡرٞ﴾ دەست بەجێ ئەوان پیلان دەگێڕن ﴿فِيٓ ءَايَاتِنَاۚ﴾ دەربارەی بەڵگە و ئایەتەکانی ئێمە ﴿قُلِ
ٱللَّهُ أَسۡرَعُ مَكۡرًاۚ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) بڵێ خوا خێراترە لە پیلان کردندا (لە بەرامبەر پیلانی ئەواندا)
﴿إِنَّ رُسُلَنَا﴾ بێگومان فریشتە و چاودێرەکانمان ﴿يَكۡتُبُونَ مَا تَمۡكُرُونَ﴾ هەر پیلان و فڕو فێڵێك (ئەو
بێ باوەڕانە)دەیکەن دەینوسن (٢١) ﴿هُوَ ٱلَّذِي يُسَيِّرُكُمۡ﴾ خوا زاتێکە هاتو چۆتان پێ دەکات ﴿فِي
ٱلۡبَرِّ وَٱلۡبَحۡرِۖ﴾ لەووشکایی و لەدەریادا ﴿حَتَّىٰٓ إِذَا كُنتُمۡ﴾ هەتا کاتێك ئێوە ﴿فِي ٱلۡفُلۡكِ﴾ لەکەشتی دان
﴿وَجَرَيۡنَ بِهِم﴾ (کەشتیەکان) دەیان گێڕێت ﴿بِرِيحٖ طَيِّبَةٖ﴾ بەهۆی شنە بایەکی خۆشەوە﴿وَفَرِحُواْ بِهَا﴾
و خۆش حاڵ دەبن پێی ﴿جَآءَتۡهَا رِيحٌ عَاصِفٞ﴾ (لەپڕ) ڕەشە بایەکی زۆر بەهێز لەو (کەشتییانە) هەڵکات
﴿وَجَآءَهُمُ ٱلۡمَوۡجُ﴾ وشەپۆلیان بۆ بێت ﴿مِن كُلِّ مَكَانٖ﴾ لەهەموو لایەکەوە ﴿وَظَنُّوٓاْ أَنَّهُمۡ﴾ وە دڵنیا بوون
لەوەی کە ئەوان ﴿أُحِيطَ بِهِمۡ﴾ دەورە دراون (و لەناو دەچن) ﴿دَعَوُاْ ٱللَّهَ﴾ هاوار دەکەنە خوا ی گەورە
﴿مُخۡلِصِينَ لَهُ ٱلدِّينَ﴾ زۆر بەدڵسۆزی و گەردنی بۆ کەچ دەکەن ﴿لَئِنۡ أَنجَيۡتَنَا﴾ (و دەڵێن) سوێند بەخوا
ئەگەر ڕزگارمان بکەیت ﴿مِنۡ هَٰذِهِۦ﴾ لەم سەختی وناڕەحەتیە ﴿لَنَكُونَنَّ مِنَ ٱلشَّٰكِرِينَ﴾ بێگومان ئێمە لە
سوپاسگوزاران دەبین (بۆتۆ ئەی خوایە) (٢٢) ﴿فَلَمَّآ أَنجَىٰهُمۡ﴾ ئەمجا کاتێك خوا ڕزگاری کردن (لەو
ناڕەحەتیە)﴿إِذَا هُمۡ يَبۡغُونَ﴾ کوتوپڕ دەست دەکەنەوە بە خراپەکاری و بێ باوەڕی ﴿فِي ٱلۡأَرۡضِ﴾ لەزەویدا
﴿بِغَيۡرِ ٱلۡحَقِّۗ﴾ بە ناڕەوا ﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ﴾ ئەی ئادەمی یە (خراپەکارەکان) ﴿إِنَّمَا بَغۡيُكُمۡ﴾ لەڕاستیدا ستەم
و ناحەقی یەکانتان ﴿عَلَىٰٓ أَنفُسِكُمۖ﴾ زیانی هەر بۆ خۆتانە ﴿مَّتَٰعَ ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَاۖ﴾ لەزەتی ژیانی دونیاش
بێ نرخە ﴿ثُمَّ إِلَيۡنَا مَرۡجِعُكُمۡ﴾ پاشان گەڕانەوەتان هەر بۆلای ئێمەیە ﴿فَنُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمۡ تَعۡمَلُونَ﴾ ئەمجا
هەواڵتان پێ دەدەین بەوەی کە (لەدونیادا) دەتان کرد (٢٣) ﴿إِنَّمَا مَثَلُ ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَا﴾ بێگومان وێنەی
ژیانی دونیا ﴿كَمَآءٍ أَنزَلۡنَٰهُ مِنَ ٱلسَّمَآءِ﴾ وەك بارانێك وایە لەئاسمانەوە باراندومانە ﴿فَٱخۡتَلَطَ بِهِۦ نَبَاتُ
ٱلۡأَرۡضِ﴾ جا بەهۆی ئەو (بارانەوە ڕوەکی زۆر ڕواوە و) سەوزی و ڕوەکی زەوی تێکەڵ بەیەك بوون
وبە یەکدا چوون ﴿مِمَّا يَأۡكُلُ ٱلنَّاسُ وَٱلۡأَنۡعَٰمُ﴾ لەوەی کە خەڵکی و ئاژەڵیش دەیخۆن ﴿حَتَّىٰٓ إِذَآ﴾ هەتا
کاتێك﴿أَخَذَتِ ٱلۡأَرۡضُ زُخۡرُفَهَا وَٱزَّيَّنَتۡ﴾ زەوی (بەسەوزی و ڕوەك) ڕەونەق و جوانی خۆی وەردەگرێت
و خۆی دەڕازێنێتەوە ﴿وَظَنَّ أَهۡلُهَآ﴾ دانیشتوان و خەڵکی ئەو (زەویە) وا دەزانن ﴿أَنَّهُمۡ قَٰدِرُونَ عَلَيۡهَآ﴾
کەبە ڕاستی ئەوان بەتوانان بەسەر(دروێنە کردن)یدا ﴿أَتَىٰهَآ أَمۡرُنَا﴾ (لەناکاوێکدا) فەرمانی ئێمە بێت
بۆ ئەو (زەوی و کشتوکاڵە) ﴿لَيۡلًا أَوۡ نَهَارٗا﴾ لەشەو یان لەڕۆژدا ﴿فَجَعَلۡنَٰهَا حَصِيدٗا﴾ ئەمجا وەك دروێنە
کراوی لێ بکەین (وهیچیان بۆ نەمێنێتەوە) ﴿كَأَن لَّمۡ تَغۡنَ بِٱلۡأَمۡسِۚ﴾ وەك لەوەو پێش هەر نەبوو بێت
﴿كَذَٰلِكَ نُفَصِّلُ﴾ ئابەو جۆرە ڕوونی دەکەینەوە ﴿ٱلۡأٓيَٰتِ﴾ ئایەت و بەڵگەو نیشانەکانمان ﴿لِقَوۡمٖ
يَتَفَكَّرُونَ﴾ بۆ گەلێ کە بیربکەنەوە (٢٤) ﴿وَٱللَّهُ يَدۡعُوٓاْ﴾ وە خوا (خەڵك) بانگ دەکات ﴿إِلَىٰ دَارِ ٱلسَّلَٰمِ﴾
بۆ ماڵی ئاشتی و ئارامی (بەهەشت) ﴿وَيَهۡدِي مَن﴾ وە ڕێنموونیی هەر کەسێك دەکات ﴿يَشَآءُ﴾ کە
بیەوێت ﴿إِلَىٰ صِرَٰطٖ مُّسۡتَقِيمٖ﴾ بۆ ڕێگەی ڕاست (٢٥)

۞ لِّلَّذِينَ أَحۡسَنُواْ ٱلۡحُسۡنَىٰ وَزِيَادَةٞۖ وَلَا يَرۡهَقُ وُجُوهَهُمۡ قَتَرٞ
وَلَا ذِلَّةٌۚ أُوْلَٰٓئِكَ أَصۡحَٰبُ ٱلۡجَنَّةِۖ هُمۡ فِيهَا خَٰلِدُونَ ٢٦ وَٱلَّذِينَ
كَسَبُواْ ٱلسَّيِّـَٔاتِ جَزَآءُ سَيِّئَةِۢ بِمِثۡلِهَا وَتَرۡهَقُهُمۡ ذِلَّةٞۖ مَّا لَهُم
مِّنَ ٱللَّهِ مِنۡ عَاصِمٖۖ كَأَنَّمَآ أُغۡشِيَتۡ وُجُوهُهُمۡ قِطَعٗا مِّنَ ٱلَّيۡلِ
مُظۡلِمًاۚ أُوْلَٰٓئِكَ أَصۡحَٰبُ ٱلنَّارِۖ هُمۡ فِيهَا خَٰلِدُونَ ٢٧ وَيَوۡمَ نَحۡشُرُهُمۡ
جَمِيعٗا ثُمَّ نَقُولُ لِلَّذِينَ أَشۡرَكُواْ مَكَانَكُمۡ أَنتُمۡ وَشُرَكَآؤُكُمۡۚ فَزَيَّلۡنَا
بَيۡنَهُمۡۖ وَقَالَ شُرَكَآؤُهُم مَّا كُنتُمۡ إِيَّانَا تَعۡبُدُونَ ٢٨ فَكَفَىٰ بِٱللَّهِ
شَهِيدَۢا بَيۡنَنَا وَبَيۡنَكُمۡ إِن كُنَّا عَنۡ عِبَادَتِكُمۡ لَغَٰفِلِينَ ٢٩
هُنَالِكَ تَبۡلُواْ كُلُّ نَفۡسٖ مَّآ أَسۡلَفَتۡۚ وَرُدُّوٓاْ إِلَى ٱللَّهِ مَوۡلَىٰهُمُ
ٱلۡحَقِّۖ وَضَلَّ عَنۡهُم مَّا كَانُواْ يَفۡتَرُونَ ٣٠ قُلۡ مَن يَرۡزُقُكُم مِّنَ
ٱلسَّمَآءِ وَٱلۡأَرۡضِ أَمَّن يَمۡلِكُ ٱلسَّمۡعَ وَٱلۡأَبۡصَٰرَ وَمَن يُخۡرِجُ
ٱلۡحَيَّ مِنَ ٱلۡمَيِّتِ وَيُخۡرِجُ ٱلۡمَيِّتَ مِنَ ٱلۡحَيِّ وَمَن يُدَبِّرُ ٱلۡأَمۡرَۚ
فَسَيَقُولُونَ ٱللَّهُۚ فَقُلۡ أَفَلَا تَتَّقُونَ ٣١ فَذَٰلِكُمُ ٱللَّهُ رَبُّكُمُ
ٱلۡحَقُّۖ فَمَاذَا بَعۡدَ ٱلۡحَقِّ إِلَّا ٱلضَّلَٰلُۖ فَأَنَّىٰ تُصۡرَفُونَ ٣٢ كَذَٰلِكَ
حَقَّتۡ كَلِمَتُ رَبِّكَ عَلَى ٱلَّذِينَ فَسَقُوٓاْ أَنَّهُمۡ لَا يُؤۡمِنُونَ ٣٣

﴿لِّلَّذِينَ أَحۡسَنُواْ﴾ بۆ ئەوانەی چاکەیان کردوە ﴿ٱلۡحُسۡنَىٰ وَزِيَادَةٞۖ﴾ پاداشتی چاکتر (بەهەشت) و زیاتریان
هەیـە (کەبینینـی خوایـە) ﴿وَلَا يَرۡهَقُ وُجُوهَهُمۡ﴾ دەم و چاویـان دایناگرێـت (لێـی نانیشـێت) ﴿قَتَرٞ
وَلَا ذِلَّةٌۚ﴾ هیچ ڕەشـی وتـەپ و تۆزو ڕیسـواییەك ﴿أُوْلَٰٓئِكَ﴾ ئەوانە ﴿أَصۡحَٰبُ ٱلۡجَنَّةِۖ﴾ هاوڕێی بەهەشـتن
﴿هُمۡ فِيهَا خَٰلِدُونَ﴾ ئەوانـە لەو (بەهەشـتە) دان بەهەمیشـەیی ﴿٢٦﴾ ﴿وَٱلَّذِينَ﴾ ئەوانـەش ﴿كَسَبُواْ ٱلسَّيِّـَٔاتِ﴾
کەکـردەوەی خراپیـان کـردووە ﴿جَزَآءُ سَيِّئَةِۭ﴾ تۆڵـەی هـەر خراپەیـەك ﴿بِمِثۡلِهَا﴾ بەئەنـدازەی ئـەو
(خراپەیە تۆڵەی لێ دەسـێندرێ) ﴿وَتَرۡهَقُهُمۡ ذِلَّةٞۖ﴾ وە ڕیسـوایی دایان دەگرێت ﴿مَّا لَهُم﴾ بۆیان نییە
﴿مِّنَ ٱللَّهِ مِنۡ عَاصِمٖۖ﴾ هیـچ پەنادەرێك لە (سـزای) خـودا ﴿كَأَنَّمَآ أُغۡشِيَتۡ وُجُوهُهُمۡ﴾ (بەڕادەیـەك ڕوویان
ڕەش بووە) دەڵێی دەم و چاوویان داپۆشـراوە ﴿قِطَعٗا مِّنَ ٱلَّيۡلِ مُظۡلِمًاۚ﴾ بە چەند بەشێك لەشەوە زەنگ
﴿أُوْلَٰٓئِكَ أَصۡحَٰبُ ٱلنَّارِۖ﴾ ئەوانەی (کەبـاس کـران) هاوڕێـی ئاگری دۆزەخن ﴿هُمۡ فِيهَا خَٰلِدُونَ﴾ ئـەوان تێیدا
دەمێننەوە بەهەمیشـەیی. ﴿٢٧﴾ ﴿وَيَوۡمَ نَحۡشُرُهُمۡ جَمِيعٗا﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ باسـی بکـە بۆیان) ئەو ڕۆژەی
هەموویان کۆدەکەینەوە ﴿ثُمَّ نَقُولُ لِلَّذِينَ﴾ ئەمجا دەڵێین بەوانەی ﴿أَشۡرَكُواْ﴾ هاوبەشیان بۆ خوا بڕیار داوە
﴿مَكَانَكُمۡ﴾ لەشوێنی خۆتاندا نەجوڵێن (ڕاوەستن) ﴿أَنتُمۡ وَشُرَكَآؤُكُمۡۚ﴾ خۆتان و بت و پەرستراوەکانتان
﴿فَزَيَّلۡنَا بَيۡنَهُمۡۖ﴾ ئەمجـا لێکیـان جیادەکەینـەوە ﴿وَقَالَ شُرَكَآؤُهُم﴾ پەرسـتراوەکانیان دەڵێن ﴿مَّا كُنتُمۡ إِيَّانَا
تَعۡبُدُونَ﴾ ئێوە ئێمەتان نەدەپەرست ﴿٢٨﴾ ﴿فَكَفَىٰ بِٱللَّهِ شَهِيدَۢا﴾ جا خوا بەسە کە شاهید بێت ﴿بَيۡنَنَا وَبَيۡنَكُمۡ﴾
لەنێوان ئێمە و ئێوەدا ﴿إِن كُنَّا عَنۡ عِبَادَتِكُمۡ لَغَٰفِلِينَ﴾ بێگومان ئێمە بێ ئاگابووین لەبەندایەتی کردنتان
بـۆ ئێمـە ﴿٢٩﴾ ﴿هُنَالِكَ تَبۡلُواْ﴾ لەوێـدا دەردەکەوێـت ﴿كُلُّ نَفۡسٖ مَّآ أَسۡلَفَتۡۚ﴾ هەموو کەسـێك چی پێش
خۆی خستووە ﴿وَرُدُّوٓاْ إِلَى ٱللَّهِ﴾ وە هەموو دەگەڕێنرێنەوە بۆلای خوا ﴿مَوۡلَىٰهُمُ ٱلۡحَقِّۖ﴾ کە کۆمەکی کەر
وپەروەردگاری حەق و ڕاستیانە ﴿وَضَلَّ عَنۡهُم﴾ وە لێیان وون دەبێت ﴿مَّا كَانُواْ يَفۡتَرُونَ﴾ ئەو (پەرستراوە
درۆیانەی) هەڵیان بەستبوون ﴿٣٠﴾ ﴿قُلۡ مَن يَرۡزُقُكُم﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) بڵێ ئایا کێ ڕزق و ڕۆزیـتان
دەدات ﴿مِّنَ ٱلسَّمَآءِ وَٱلۡأَرۡضِ﴾ لەئاسـمان (بـە بـاران) و لەزەویـەوە (بـە ڕووەك) ﴿أَمَّن يَمۡلِكُ﴾ یان کێ
خاوەنی (دروسـتکەری) ﴿ٱلسَّمۡعَ وَٱلۡأَبۡصَٰرَ﴾ گوێ و چاوانە ﴿وَمَن يُخۡرِجُ ٱلۡحَيَّ مِنَ ٱلۡمَيِّتِ﴾ وە کێ زیندوو
لە مـردوو دەردەهێنێت ﴿وَيُخۡرِجُ ٱلۡمَيِّتَ مِنَ ٱلۡحَيِّ﴾ وە مردوو لەزینـدوو دەردەهێنێت ﴿وَمَن يُدَبِّرُ ٱلۡأَمۡرَۚ﴾
هەروەها کێ کارەکان هەڵدەسـوڕێنێ ﴿فَسَيَقُولُونَ ٱللَّهُۚ﴾ بێگومان یەکسەر دەڵێن خوا ﴿فَقُلۡ أَفَلَا تَتَّقُونَ﴾
کەواتە (ئەی موحەممەد ﷺ) پێیان بڵێ دەی بۆ خۆتان ناپارێزن (لەسزای خوا)؟ ﴿٣١﴾ ﴿فَذَٰلِكُمُ ٱللَّهُ﴾
هەر ئەو خوایە ﴿رَبُّكُمُ ٱلۡحَقُّۖ﴾ پەروەردگاری ڕاستی ئێوەیە ﴿فَمَاذَا بَعۡدَ ٱلۡحَقِّ﴾ دەی لەپاش ڕاستی هیچ
هەیـە ﴿إِلَّا ٱلضَّلَٰلُۖ﴾ جگـە لەگومڕایی ﴿فَأَنَّىٰ تُصۡرَفُونَ﴾ دەی چـۆن لەڕێگەی ڕاسـت لادەدرێن؟! ﴿٣٢﴾
﴿كَذَٰلِكَ حَقَّتۡ﴾ بەو جۆرە چەسپاوە ﴿كَلِمَتُ رَبِّكَ﴾ بڕیاری پەروەردگارت ﴿عَلَى ٱلَّذِينَ﴾ لەسەر ئەوانەی
﴿فَسَقُوٓاْ﴾ لەسنوور لایان داوە ﴿أَنَّهُمۡ لَا يُؤۡمِنُونَ﴾ بێگومان ئەوانە بڕوا ناهێنن ﴿٣٣﴾

قُلْ هَلْ مِن شُرَكَآئِكُم مَّن يَبْدَؤُاْ ٱلْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُۥۚ قُلِ ٱللَّهُ يَبْدَؤُاْ
ٱلْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُۥۖ فَأَنَّىٰ تُؤْفَكُونَ ﴿٣٤﴾ قُلْ هَلْ مِن شُرَكَآئِكُم مَّن يَهْدِىٓ
إِلَى ٱلْحَقِّۚ قُلِ ٱللَّهُ يَهْدِى لِلْحَقِّۗ أَفَمَن يَهْدِىٓ إِلَى ٱلْحَقِّ أَحَقُّ أَن
يُتَّبَعَ أَمَّن لَّا يَهِدِّىٓ إِلَّآ أَن يُهْدَىٰۖ فَمَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ ﴿٣٥﴾
وَمَا يَتَّبِعُ أَكْثَرُهُمْ إِلَّا ظَنًّاۚ إِنَّ ٱلظَّنَّ لَا يُغْنِى مِنَ ٱلْحَقِّ شَيْـًٔاۚ
إِنَّ ٱللَّهَ عَلِيمٌۢ بِمَا يَفْعَلُونَ ﴿٣٦﴾ وَمَا كَانَ هَٰذَا ٱلْقُرْءَانُ أَن يُفْتَرَىٰ
مِن دُونِ ٱللَّهِ وَلَٰكِن تَصْدِيقَ ٱلَّذِى بَيْنَ يَدَيْهِ وَتَفْصِيلَ ٱلْكِتَٰبِ
لَا رَيْبَ فِيهِ مِن رَّبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٣٧﴾ أَمْ يَقُولُونَ ٱفْتَرَىٰهُۖ قُلْ فَأْتُواْ
بِسُورَةٍ مِّثْلِهِۦ وَٱدْعُواْ مَنِ ٱسْتَطَعْتُم مِّن دُونِ ٱللَّهِ إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ
﴿٣٨﴾ بَلْ كَذَّبُواْ بِمَا لَمْ يُحِيطُواْ بِعِلْمِهِۦ وَلَمَّا يَأْتِهِمْ تَأْوِيلُهُۥۚ كَذَٰلِكَ
كَذَّبَ ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْۖ فَٱنظُرْ كَيْفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٣٩﴾
وَمِنْهُم مَّن يُؤْمِنُ بِهِۦ وَمِنْهُم مَّن لَّا يُؤْمِنُ بِهِۦۚ وَرَبُّكَ أَعْلَمُ
بِٱلْمُفْسِدِينَ ﴿٤٠﴾ وَإِن كَذَّبُوكَ فَقُل لِّى عَمَلِى وَلَكُمْ عَمَلُكُمْۖ أَنتُم
بَرِيٓـُٔونَ مِمَّآ أَعْمَلُ وَأَنَا۠ بَرِىٓءٌ مِّمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٤١﴾ وَمِنْهُم مَّن
يَسْتَمِعُونَ إِلَيْكَۚ أَفَأَنتَ تُسْمِعُ ٱلصُّمَّ وَلَوْ كَانُواْ لَا يَعْقِلُونَ ﴿٤٢﴾

﴿قُلْ هَلْ مِن شُرَكَآئِكُم﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) بڵێ لەوانەی کردوتانە بەهاوبەشی خوا ﴿مَّن يَبْدَؤُا الْخَلْقَ﴾ کەسێك
هەیە شتێك لەنەبوونەوە دروست بکات ﴿ثُمَّ يُعِيدُهُ﴾ ئەمجا (لەپاش مردنی) دووبارەی بکاتەوە ﴿قُلِ اللَّهُ يَبْدَؤُا
الْخَلْقَ﴾ بڵێ خوا لە نەبوو شت دروست دەکات ﴿ثُمَّ يُعِيدُهُ﴾ ئەمجا (لە پاش مردنی) دروستی دەکاتەوە
﴿فَأَنَّىٰ تُؤْفَكُونَ﴾ دەی چۆن لە ڕاستی لا دەدرێن ﴿٣٤﴾ ﴿قُلْ هَلْ﴾ بڵێ ئایا ﴿مِن شُرَكَآئِكُم﴾ لە ناو پەرستراوەکانتاندا
﴿مَّن يَهْدِي إِلَى الْحَقِّ﴾ کەسێ هەیە ڕێنموونیی بکات بۆ ڕێگای ڕاست ﴿قُلِ اللَّهُ﴾ بڵێ خوا ﴿يَهْدِي لِلْحَقِّ﴾ ڕێنموونیی
دەکات بۆ ڕێگای ڕاست ﴿أَفَمَن يَهْدِي﴾ جا ئایا کەسێك کە ڕێنموونیی دەکات ﴿إِلَى الْحَقِّ﴾ بۆ ڕاستەڕێ ﴿أَحَقُّ أَن
يُتَّبَعَ﴾ شایان ترە بەوەی پەیڕەوی بکرێت وشوێنی بکەویت ﴿أَمَّن لَّا يَهِدِّي﴾ یان کەسێك ڕێبازی ڕاست شارەزا
نابێ ﴿إِلَّا أَن يُهْدَىٰ﴾ مەگەر شارەزا بکرێت ﴿فَمَا لَكُمْ﴾ ئەوە چیتانە ﴿كَيْفَ تَحْكُمُونَ﴾ چۆن ئەو بڕیار دەدەن؟ ﴿٣٥﴾
﴿وَمَا يَتَّبِعُ أَكْثَرُهُمْ﴾ وە زۆربەیان شوێن هیچ ناکەون ﴿إِلَّا ظَنًّا﴾ جگە لە گومان ﴿إِنَّ الظَّنَّ﴾ بەڕاستی گومان
﴿لَا يُغْنِي مِنَ الْحَقِّ شَيْئًا﴾ لە ئاست حەقدا هیچ سوودێك (بەخاوەنەکەی) ناگەیەنێت ﴿إِنَّ اللَّهَ﴾ بەڕاستی خوا
﴿عَلِيمٌ بِمَا يَفْعَلُونَ﴾ زانایە بەوەی کە دەیکەن ﴿٣٦﴾ ﴿وَمَا كَانَ هَٰذَا الْقُرْآنُ﴾ ڕەوانی یەو ناگونجێت ئەم قورئانە
﴿أَن يُفْتَرَىٰ﴾ هەڵبەسترا بێ ﴿مِن دُونِ اللَّهِ﴾ (لەلایەن کەسێکەوە) جگە لەخوا ﴿وَلَٰكِن تَصْدِيقَ الَّذِي﴾ بەڵکو
بەڕاست دانەری ئەو (کتێبانەی) ﴿بَيْنَ يَدَيْهِ﴾ پێش خۆیەتی (پێش دەستکاری کردنیان) ﴿وَتَفْصِيلَ الْكِتَابِ﴾
وە ڕوون کەرەوەی کتێبە ئاسمانیەکانە ﴿لَا رَيْبَ فِيهِ﴾ (ئەم قورئانە)هیچ گومانی تێدانی یە ﴿مِن رَّبِّ الْعَالَمِينَ﴾
لەلایەن پەروەردگاری جیهانیانەوەهاتووە ﴿٣٧﴾ ﴿أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ﴾ یان دەڵێن (موحەممەد ﷺ) خۆی ئەم قورئانەی
هەڵبەستووە بەدەم خواوە ﴿قُلْ فَأْتُوا بِسُورَةٍ﴾ بەوانە بڵێ سورەتێك بهێنن ﴿مِّثْلِهِ﴾ وەك ئەو ﴿وَادْعُوا مَنِ اسْتَطَعْتُم﴾
و هەر کەسێك کەدەتوانن بانگی بکەن ﴿مِّن دُونِ اللَّهِ﴾ بێجگە لەخوا ﴿إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ﴾ ئەگەر ئێوە ڕاست دەکەن ﴿٣٨﴾
﴿بَلْ﴾ (ئەوە وازلێ بێنە) بەڵکو ﴿كَذَّبُوا بِمَا﴾ ئەوانە بڕوایان بەقورئان نەهێناو بە درۆیان دانا ﴿لَمْ يُحِيطُوا بِعِلْمِهِ﴾
کە هیچ زانیاریان دەربارەی نەبوو ﴿وَلَمَّا﴾ کە هێشتا ﴿يَأْتِهِمْ تَأْوِيلُهُ﴾ سەرئەنجامی (سزاو تۆڵەی)
قورئانیان بۆ نەهاتووە ﴿كَذَٰلِكَ كَذَّبَ الَّذِينَ﴾ بە هەمان شێوە(پەیامی پێغەمبەرانیان) بەدرۆ زانی ئەوانەی
﴿مِن قَبْلِهِمْ﴾ لەپێش ئەمانەوە بوون ﴿فَانظُرْ كَيْفَ كَانَ﴾ ئەمجا سەرنج بدە کە چۆن بوو ﴿عَاقِبَةُ الظَّالِمِينَ﴾ دوارۆژ
و ئاکامی ستەم کاران ﴿٣٩﴾ ﴿وَمِنْهُم مَّن﴾ لەوانیشدا کەسی وا هەیە ﴿يُؤْمِنُ بِهِ﴾ کەبڕوا بەقورئان دەهێنێت
﴿وَمِنْهُم مَّن﴾ کەسی واشیان هەیە ﴿لَّا يُؤْمِنُ بِهِ﴾ کەبڕوای پێ ناهێنێت ﴿وَرَبُّكَ أَعْلَمُ﴾ وە پەروەردگارت
لەهەموو کەس زاناترە ﴿بِالْمُفْسِدِينَ﴾ بە خراپەکاران ﴿٤٠﴾ ﴿وَإِن كَذَّبُوكَ﴾ ئەگەر بڕوایان پێ نەهێنای ﴿فَقُل لِّي عَمَلِي﴾
ئەوە پێیان بڵێ (پاداشتی) کردەوەی خۆم بۆ خۆم ﴿وَلَكُمْ عَمَلُكُمْ﴾ و (پاداشتی) کردەوەی خۆتان بۆ خۆتان
﴿أَنتُم بَرِيئُونَ﴾ ئێوە بەرین (بەرپرسیارنین) ﴿مِمَّا أَعْمَلُ﴾ لەوەی من دەیکەم ﴿وَأَنَا بَرِيءٌ مِّمَّا تَعْمَلُونَ﴾ منیش
بەریم (بەرپرسیارنیم) لەوەی ئێوە دەیکەن ﴿٤١﴾ ﴿وَمِنْهُم مَّن﴾ (کافران) کەسی وایان هەیە ﴿يَسْتَمِعُونَ إِلَيْكَ﴾
گوێت لێ دەگرن (کەقورئان دەخوێنیت) ﴿أَفَأَنتَ تُسْمِعُ الصُّمَّ﴾ جا ئایا تۆ گوفتارت بەکەڕان دەژنەوێنی؟
﴿وَلَوْ كَانُوا لَا يَعْقِلُونَ﴾ ئەگەر چی ئەو کەڕانە هیچیش تێنەگەن ﴿٤٢﴾

وَمِنۡهُم مَّن يَنظُرُ إِلَيۡكَۚ أَفَأَنتَ تَهۡدِي ٱلۡعُمۡيَ وَلَوۡ كَانُواْ لَا يُبۡصِرُونَ
٤٣ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَظۡلِمُ ٱلنَّاسَ شَيۡـٔٗا وَلَٰكِنَّ ٱلنَّاسَ أَنفُسَهُمۡ
يَظۡلِمُونَ ٤٤ وَيَوۡمَ يَحۡشُرُهُمۡ كَأَن لَّمۡ يَلۡبَثُوٓاْ إِلَّا سَاعَةٗ مِّنَ ٱلنَّهَارِ
يَتَعَارَفُونَ بَيۡنَهُمۡۚ قَدۡ خَسِرَ ٱلَّذِينَ كَذَّبُواْ بِلِقَآءِ ٱللَّهِ وَمَا كَانُواْ
مُهۡتَدِينَ ٤٥ وَإِمَّا نُرِيَنَّكَ بَعۡضَ ٱلَّذِي نَعِدُهُمۡ أَوۡ نَتَوَفَّيَنَّكَ
فَإِلَيۡنَا مَرۡجِعُهُمۡ ثُمَّ ٱللَّهُ شَهِيدٌ عَلَىٰ مَا يَفۡعَلُونَ ٤٦ وَلِكُلِّ
أُمَّةٖ رَّسُولٞۖ فَإِذَا جَآءَ رَسُولُهُمۡ قُضِيَ بَيۡنَهُم بِٱلۡقِسۡطِ وَهُمۡ
لَا يُظۡلَمُونَ ٤٧ وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَٰذَا ٱلۡوَعۡدُ إِن كُنتُمۡ صَٰدِقِينَ
٤٨ قُل لَّآ أَمۡلِكُ لِنَفۡسِي ضَرّٗا وَلَا نَفۡعًا إِلَّا مَا شَآءَ ٱللَّهُۗ لِكُلِّ أُمَّةٍ
أَجَلٌۚ إِذَا جَآءَ أَجَلُهُمۡ فَلَا يَسۡتَـٔۡخِرُونَ سَاعَةٗ وَلَا يَسۡتَقۡدِمُونَ ٤٩
قُلۡ أَرَءَيۡتُمۡ إِنۡ أَتَىٰكُمۡ عَذَابُهُۥ بَيَٰتًا أَوۡ نَهَارٗا مَّاذَا يَسۡتَعۡجِلُ مِنۡهُ
ٱلۡمُجۡرِمُونَ ٥٠ أَثُمَّ إِذَا مَا وَقَعَ ءَامَنتُم بِهِۦٓۚ ءَآلۡـَٰٔنَ وَقَدۡ كُنتُم بِهِۦ
تَسۡتَعۡجِلُونَ ٥١ ثُمَّ قِيلَ لِلَّذِينَ ظَلَمُواْ ذُوقُواْ عَذَابَ ٱلۡخُلۡدِ
هَلۡ تُجۡزَوۡنَ إِلَّا بِمَا كُنتُمۡ تَكۡسِبُونَ ٥٢ ۞ وَيَسۡتَنۢبِـُٔونَكَ
أَحَقٌّ هُوَۖ قُلۡ إِي وَرَبِّيٓ إِنَّهُۥ لَحَقّٞۖ وَمَآ أَنتُم بِمُعۡجِزِينَ ٥٣

ربع الحزب ٢٢

﴿وَمِنْهُم مَّن﴾ وە هـی وایـان هەیـە ﴿يَنظُرُ إِلَيْكَ﴾ دەڕوانێـت بـۆت ﴿أَفَأَنتَ تَهْدِى الْعُمْىَ﴾ دەی ئایـا تـۆ ڕێنموونیـی ئـەو کوێرانـە دەکەیـت (مەبەسـت پێی بـێ باوەڕانـە کە کوێرن لـە ئاسـت بینینی هەق وڕاسـتیدا) ﴿وَلَوْ كَانُوا لَا يُبْصِرُونَ﴾ ئەگـەر چی ئـەو کوێرانە نابیناش بن؟ ﴿٤٣﴾ ﴿إِنَّ اللَّهَ﴾ بەڕاسـتی خوا ﴿لَا يَظْلِمُ النَّاسَ شَيْئًا﴾ هیـچ سـتەم لەخەڵکی ناکات ﴿وَلَٰكِنَّ النَّاسَ﴾ بەڵکـو خەڵکی ﴿أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ﴾ خۆیـان سـتەم لەخۆیـان دەکـەن ﴿٤٤﴾ ﴿وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ﴾ وە (بیریـان بخەنـەوە) ئـەو ڕۆژەی کە(خـوا) هەموویـان کـۆ دەکاتـەوە ﴿كَأَن لَّمْ يَلْبَثُوا﴾ دەڵێـی لـە دونیـادا نەماونەتـەوە﴿إِلَّا سَاعَةً﴾ سـاتێکی کـەم نەبێت ﴿مِّنَ النَّهَارِ﴾ لە ڕۆژێك ﴿يَتَعَارَفُونَ بَيْنَهُمْ﴾ خۆیان بەیەکتر دەناسـێنن ﴿قَدْ خَسِرَ الَّذِينَ﴾ بەڕاسـتی زەرەرمەنـد بـوون ئەوانەی ﴿كَذَّبُوا بِلِقَاءِ اللَّهِ﴾ کـە بڕوایان نەهێنا بـە (زیندووبونـەوەو) دیداری خوا ﴿وَمَا كَانُوا مُهْتَدِينَ﴾ وەئەوانە ڕێنموون وەرگرنەبوون ﴿٤٥﴾ ﴿وَإِمَّا نُرِيَنَّكَ﴾ بەڕاستی ئەگەر نیشانت بدەین ﴿بَعْضَ﴾ هەندێك ﴿الَّذِى نَعِدُهُمْ﴾ لەوەی بەڵێنمان داوە پێیان (زاڵبوونت بەسەریاندا) ﴿أَوْ نَتَوَفَّيَنَّكَ﴾ یان تۆ بمرێنین (پێش بەدی هاتنی) ﴿فَإِلَيْنَا مَرْجِعُهُمْ﴾ ئەوە گەڕانەوەیان هەر بۆ لای ئێمەیە ﴿ثُمَّ اللَّهُ﴾ پاشان خوا ﴿شَهِيدٌ﴾ شـایەتە ﴿عَلَىٰ مَا يَفْعَلُونَ﴾ لەسـەر ئەو کردەوانەی کە دەیکەن (لەپاش تۆ) ﴿٤٦﴾ ﴿وَلِكُلِّ أُمَّةٍ رَّسُولٌ﴾ وە بۆ هەموو گەلێك پێغەمبەرێك هەبووە ﴿فَإِذَا جَاءَ رَسُولُهُمْ﴾ جا کاتێك پێغەمبەرەکەیان (لەقیامەتدا) هات بۆلایان ﴿قُضِىَ بَيْنَهُم﴾ بڕیار دەدرێت لەنێوانیاندا ﴿بِالْقِسْطِ﴾ بەدادگەریی و ڕاستی ﴿وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ﴾ وە ئەوان هیچ ستەمیان لێ ناکرێت ﴿٤٧﴾ ﴿وَيَقُولُونَ مَتَىٰ﴾ دەڵێن کـەی دەبێت ﴿هَٰذَا الْوَعْدُ﴾ ئەو بەڵێن و هەڕەشـەیە ﴿إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ﴾ ئەگەر ئێوە ڕاست دەکەن ﴿٤٨﴾ ﴿قُل﴾(ئەی موحەممەدﷺ) بڵـێ ﴿لَّا أَمْلِكُ لِنَفْسِى﴾ بەدەسـتم نـی یـە بـۆ خـودی خـۆم ﴿ضَرًّا وَلَا نَفْعًا﴾ هیـچ زیـان و سـوودێك ﴿إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ﴾ مەگەر ئەوەی خوا بیەوێت ﴿لِكُلِّ أُمَّةٍ أَجَلٌ﴾ بۆ هەموو گەل و نەتەوەیەك کاتێکی دیاری کـراو هەیە ﴿إِذَا جَاءَ أَجَلُهُمْ﴾ ئەگەر کاتەکەیان هات ﴿فَلَا يَسْتَأْخِرُونَ سَاعَةً﴾ ئەوا نەسـاتێك دوا دەکەون ﴿وَلَا يَسْتَقْدِمُونَ﴾ نەپێشـیش دەکەون ﴿٤٩﴾ ﴿قُلْ أَرَءَيْتُمْ﴾ تۆ بڵێ (بەوانە)پێم بڵێن ﴿إِنْ أَتَىٰكُمْ عَذَابُهُ﴾ ئەگەر سـزای خواتان بۆهات ﴿بَيَاتًا أَوْ نَهَارًا﴾ لەشـەودا یان لەڕۆژدا ﴿مَّاذَا يَسْتَعْجِلُ مِنْهُ الْمُجْرِمُونَ﴾ ئایا تاوانباران بۆچی(سزایەك) پەلە دەکەن ﴿٥٠﴾ ﴿أَثُمَّ إِذَا مَا وَقَعَ﴾ ئایا پاش ئەوەی ڕووی داو بەدی هات ﴿ءَامَنتُم بِهِۦٓ﴾ ئێوە بڕوای پێ دێنن؟!! ﴿ءَآلْـَٰٔنَ﴾ ئا ئێستا (بڕوای پێ دێنن)؟ ﴿وَقَدْ كُنتُم بِهِۦ تَسْتَعْجِلُونَ﴾ خۆ بەڕاستی ئێوە پەلەی هاتنی (ئەو سـزا) یەتان دەکرد ﴿٥١﴾ ﴿ثُمَّ قِيلَ﴾ ئەمجا پێیان دەووترێت ﴿لِلَّذِينَ ظَلَمُوا﴾ بەوانەی کە سـتەمیان کردوە ﴿ذُوقُوا عَذَابَ﴾ بچەژن سزای ﴿الْخُلْدِ﴾ هەمیشەیی ﴿هَلْ تُجْزَوْنَ﴾ ئایا ئێوە تۆڵەتان لێ دەسـەندرێت ﴿إِلَّا بِمَا﴾ مەگەر بەهۆی ئەو (کارانەوە) نەبێت ﴿كُنتُمْ تَكْسِبُونَ﴾ کەخۆتان دەتان کرد ﴿٥٢﴾ ﴿وَيَسْتَنۢبِـُٔونَكَ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) لێت دەپرسن ﴿أَحَقٌّ هُوَ﴾ ئایا ئەو سزایە ڕاستە (بەدی دێـت)؟ ﴿قُلْ إِى وَرَبِّىٓ﴾ پێیـان بڵـێ بەڵـێ سـوێند بەپەروەردگـارم ﴿إِنَّهُۥ لَحَقٌّ﴾ بێگومان ئەوە ڕاسـتە ﴿وَمَآ أَنتُم بِمُعْجِزِينَ﴾ وە ئێوە ناتوانن خۆتانی لێ قوتار بکەن ﴿٥٣﴾

وَلَوۡ أَنَّ لِكُلِّ نَفۡسٖ ظَلَمَتۡ مَا فِي ٱلۡأَرۡضِ لَٱفۡتَدَتۡ بِهِۦۗ وَأَسَرُّواْ
ٱلنَّدَامَةَ لَمَّا رَأَوُاْ ٱلۡعَذَابَۖ وَقُضِيَ بَيۡنَهُم بِٱلۡقِسۡطِ وَهُمۡ
لَا يُظۡلَمُونَ ﴿٥٤﴾ أَلَآ إِنَّ لِلَّهِ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۗ أَلَآ إِنَّ
وَعۡدَ ٱللَّهِ حَقّٞ وَلَٰكِنَّ أَكۡثَرَهُمۡ لَا يَعۡلَمُونَ ﴿٥٥﴾ هُوَ يُحۡيِۦ وَيُمِيتُ
وَإِلَيۡهِ تُرۡجَعُونَ ﴿٥٦﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ قَدۡ جَآءَتۡكُم مَّوۡعِظَةٞ
مِّن رَّبِّكُمۡ وَشِفَآءٞ لِّمَا فِي ٱلصُّدُورِ وَهُدٗى وَرَحۡمَةٞ لِّلۡمُؤۡمِنِينَ
﴿٥٧﴾ قُلۡ بِفَضۡلِ ٱللَّهِ وَبِرَحۡمَتِهِۦ فَبِذَٰلِكَ فَلۡيَفۡرَحُواْ هُوَ خَيۡرٞ مِّمَّا
يَجۡمَعُونَ ﴿٥٨﴾ قُلۡ أَرَءَيۡتُم مَّآ أَنزَلَ ٱللَّهُ لَكُم مِّن رِّزۡقٖ
فَجَعَلۡتُم مِّنۡهُ حَرَامٗا وَحَلَٰلٗا قُلۡ ءَآللَّهُ أَذِنَ لَكُمۡۖ أَمۡ عَلَى
ٱللَّهِ تَفۡتَرُونَ ﴿٥٩﴾ وَمَا ظَنُّ ٱلَّذِينَ يَفۡتَرُونَ عَلَى ٱللَّهِ ٱلۡكَذِبَ
يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِۗ إِنَّ ٱللَّهَ لَذُو فَضۡلٍ عَلَى ٱلنَّاسِ وَلَٰكِنَّ أَكۡثَرَهُمۡ
لَا يَشۡكُرُونَ ﴿٦٠﴾ وَمَا تَكُونُ فِي شَأۡنٖ وَمَا تَتۡلُواْ مِنۡهُ مِن قُرۡءَانٖ
وَلَا تَعۡمَلُونَ مِنۡ عَمَلٍ إِلَّا كُنَّا عَلَيۡكُمۡ شُهُودًا إِذۡ تُفِيضُونَ
فِيهِۚ وَمَا يَعۡزُبُ عَن رَّبِّكَ مِن مِّثۡقَالِ ذَرَّةٖ فِي ٱلۡأَرۡضِ وَلَا فِي
ٱلسَّمَآءِ وَلَآ أَصۡغَرَ مِن ذَٰلِكَ وَلَآ أَكۡبَرَ إِلَّا فِي كِتَٰبٖ مُّبِينٍ ﴿٦١﴾

﴿وَلَوۡ أَنَّ لِكُلِّ نَفۡسٍ﴾ ئەگەر هی هەركەسێك بێت ﴿ظَلَمَتۡ﴾ كە ستەمی كردووە (لەدونیادا) یان بێ باوەڕ بوو بێت ﴿مَا فِي ٱلۡأَرۡضِ﴾ هەرچی لە زەویدایە ﴿لَٱفۡتَدَتۡ بِهِۦۗ﴾ لەبریتی خۆی دەیدات (تەنها بۆ ئەوەی ڕزگاری ببێت) ﴿وَأَسَرُّواْ ٱلنَّدَامَةَ﴾ وە (بێ باوەڕان) پەشیمانی خۆیان دەشارنەوە (لەو ڕۆژەدا) ﴿لَمَّا رَأَوُاْ ٱلۡعَذَابَۖ﴾ كاتێك كە ئەو سزایە دەبینن ﴿وَقُضِيَ بَيۡنَهُم بِٱلۡقِسۡطِ﴾ جا بڕیار دەدرێت لە نێوانیاندا بەدادوەری ﴿وَهُمۡ لَا يُظۡلَمُونَ﴾ و ئەوانە هیچ ستەمیان لێ ناكرێت ﴿٥٤﴾ ﴿أَلَآ إِنَّ لِلَّهِ﴾ ئاگاداربن بەڕاستی مولكی خوایە ﴿مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۗ﴾ ئەوەی لە ئاسمانەكان و زەویدایە ﴿أَلَآ إِنَّ وَعۡدَ ٱللَّهِ﴾ ئاگاداربن بەڕاستی بەڵێنی (هەڕەشەی) خوا ﴿حَقّٞ﴾ ڕاستە ﴿وَلَٰكِنَّ أَكۡثَرَهُمۡ لَا يَعۡلَمُونَ﴾ بەلام زۆربەیان نازانن ﴿٥٥﴾ ﴿هُوَ يُحۡيِۦ وَيُمِيتُ﴾ ئەو (خوایە) دەژێنێت ودەمرێنێت ﴿وَإِلَيۡهِ تُرۡجَعُونَ﴾ و هەر بۆلای ئەو دەگەڕێنرێنەوە (لەڕۆژی دواییدا) ﴿٥٦﴾ ﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ﴾ ئەی خەڵكینە ﴿قَدۡ جَآءَتۡكُم﴾ بێگومان بۆتان هاتووە ﴿مَّوۡعِظَةٞ مِّن رَّبِّكُمۡ﴾ ئامۆژگاری (قورئان) لەلایەن پەروەردگارتانەوە ﴿وَشِفَآءٞ لِّمَا فِي ٱلصُّدُورِ﴾ وە شیفا و چارەیە بۆ ئەوەی لە ناو دڵ و دەروونتان دایە ﴿وَهُدٗى وَرَحۡمَةٞ﴾ وە ڕێنموونیی و میهرەبانیە ﴿لِّلۡمُؤۡمِنِينَ﴾ بۆ بڕواداران ﴿٥٧﴾ ﴿قُلۡ بِفَضۡلِ ٱللَّهِ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) بڵێ هەر بەهۆی چاكەو ﴿وَبِرَحۡمَتِهِۦ﴾ و میهرەبانی خواوەیە ﴿فَبِذَٰلِكَ فَلۡيَفۡرَحُواْ﴾ جا كەواتە بابەوە دڵخۆش بن ﴿هُوَ خَيۡرٞ﴾ ئەوە چاكترە (بۆیان) ﴿مِّمَّا يَجۡمَعُونَ﴾ لەوەی كۆی دەكەنەوە (لەشتی ئەم دونیایە) ﴿٥٨﴾ ﴿قُلۡ أَرَءَيۡتُم﴾ بڵێ (بەو بێ بڕوایانە) پێم بڵێن ﴿مَّآ أَنزَلَ ٱللَّهُ﴾ ئەوەی خوا ناردوویەتیە خوارەوە ﴿لَكُم مِّن رِّزۡقٖ﴾ بۆتان لە ڕزق و ڕۆزی ﴿فَجَعَلۡتُم مِّنۡهُ﴾ هەندێكیتان كردووە ﴿حَرَامٗا وَحَلَٰلٗا﴾ بە حەرام و (هەندێكی)بە حەلاڵ ﴿قُلۡ ءَآللَّهُ﴾ بڵێ ئایا خوا ﴿أَذِنَ لَكُمۡۖ﴾ مۆڵەتی (ئەوەی) پێ داوون (لەخۆتانەوە شتانێك حەلاڵ و شتانێكیش حەرام بكەن) ﴿أَمۡ عَلَى ٱللَّهِ تَفۡتَرُونَ﴾ یان درۆ دەكەن بەناوی خواوە ﴿٥٩﴾ ﴿وَمَا ظَنُّ ٱلَّذِينَ﴾ وە گومانی ئەوانە چیە ﴿يَفۡتَرُونَ عَلَى ٱللَّهِ ٱلۡكَذِبَ﴾ كە درۆ هەڵئەبەستن بەناوی خواوە ﴿يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِۗ﴾ لەڕۆژی دواییدا ﴿إِنَّ ٱللَّهَ﴾ بەڕاستی خوا ﴿لَذُو فَضۡلٍ﴾ خاوەنی چاكەو فەزڵ و بەهرەیە ﴿عَلَى ٱلنَّاسِ﴾ بەسەر خەڵكی یەوە ﴿وَلَٰكِنَّ أَكۡثَرَهُمۡ﴾ بەلام زۆربەی خەڵكی ﴿لَا يَشۡكُرُونَ﴾ سوپاسی (ئەو چاكەو بەهرانە) ناكەن ﴿٦٠﴾ ﴿وَمَا تَكُونُ فِي شَأۡنٖ﴾ وە (ئەی موحەممەد ﷺ) تۆ لە هەر مەبەست و كارێكدابیت ﴿وَمَا تَتۡلُواْ مِنۡهُ مِن قُرۡءَانٖ﴾ وە هەرچی لە قورئان بخوێنی ﴿وَلَا تَعۡمَلُونَ مِنۡ عَمَلٍ﴾ و (ئێوە) هەر كردەوەیەك بكەن ﴿إِلَّا كُنَّا عَلَيۡكُمۡ﴾ بێگومان ئێمە بەسەرتانەوە ﴿شُهُودًا﴾ شایەتین و ئاگادارین ﴿إِذۡ تُفِيضُونَ فِيهِۚ﴾ كاتێك دەڕۆنە ناویەوە و پێوەی خەریكن ﴿وَمَا يَعۡزُبُ﴾ وە وون نابێت ﴿عَن رَّبِّكَ﴾ لەپەروەردگارت ﴿مِن مِّثۡقَالِ ذَرَّةٖ﴾ بەئەندازەی گەردیلەیەك ﴿فِي ٱلۡأَرۡضِ﴾ نە لەزەوی ﴿وَلَا فِي ٱلسَّمَآءِ﴾ و نە لەئاسماندا ﴿وَلَآ أَصۡغَرَ مِن ذَٰلِكَ﴾ وە نەبچوكتر لەو گەردیلەیە ﴿وَلَآ أَكۡبَرَ﴾ و نە گەورەتر لەو(گەردیلەیە) ﴿إِلَّا فِي كِتَٰبٖ مُّبِينٍ﴾ مەگەر ئەوەتا لە ناو پەڕاوێكی ئاشكرادا (كەمەبەست پێی لوح المحفوظ)ە ﴿٦١﴾

أَلَآ إِنَّ أَوۡلِيَآءَ ٱللَّهِ لَا خَوۡفٌ عَلَيۡهِمۡ وَلَا هُمۡ يَحۡزَنُونَ ٦٢
ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَكَانُواْ يَتَّقُونَ ٦٣ لَهُمُ ٱلۡبُشۡرَىٰ
فِي ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَا وَفِي ٱلۡأٓخِرَةِۚ لَا تَبۡدِيلَ لِكَلِمَٰتِ
ٱللَّهِۚ ذَٰلِكَ هُوَ ٱلۡفَوۡزُ ٱلۡعَظِيمُ ٦٤ وَلَا يَحۡزُنكَ قَوۡلُهُمۡۘ إِنَّ
ٱلۡعِزَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًاۚ هُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلۡعَلِيمُ ٦٥ أَلَآ إِنَّ لِلَّهِ
مَن فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَن فِي ٱلۡأَرۡضِۗ وَمَا يَتَّبِعُ ٱلَّذِينَ
يَدۡعُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ شُرَكَآءَۚ إِن يَتَّبِعُونَ إِلَّا ٱلظَّنَّ
وَإِنۡ هُمۡ إِلَّا يَخۡرُصُونَ ٦٦ هُوَ ٱلَّذِي جَعَلَ لَكُمُ
ٱلَّيۡلَ لِتَسۡكُنُواْ فِيهِ وَٱلنَّهَارَ مُبۡصِرًاۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ
لَأٓيَٰتٖ لِّقَوۡمٖ يَسۡمَعُونَ ٦٧ قَالُواْ ٱتَّخَذَ ٱللَّهُ وَلَدٗاۗ
سُبۡحَٰنَهُۥۖ هُوَ ٱلۡغَنِيُّۖ لَهُۥ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلۡأَرۡضِۚ
إِنۡ عِندَكُم مِّن سُلۡطَٰنِۭ بِهَٰذَآۚ أَتَقُولُونَ عَلَى ٱللَّهِ
مَا لَا تَعۡلَمُونَ ٦٨ قُلۡ إِنَّ ٱلَّذِينَ يَفۡتَرُونَ عَلَى ٱللَّهِ ٱلۡكَذِبَ
لَا يُفۡلِحُونَ ٦٩ مَتَٰعٞ فِي ٱلدُّنۡيَا ثُمَّ إِلَيۡنَا مَرۡجِعُهُمۡ ثُمَّ
نُذِيقُهُمُ ٱلۡعَذَابَ ٱلشَّدِيدَ بِمَا كَانُواْ يَكۡفُرُونَ ٧٠

﴿أَلَآ إِنَّ﴾ ئاگادار بن بێگومان ﴿أَوۡلِيَآءَ ٱللَّهِ﴾ دۆستانی خوا ﴿لَا خَوۡفٌ عَلَيۡهِمۡ﴾ ترسیان لەسەر نیە ﴿وَلَا هُمۡ يَحۡزَنُونَ﴾ خەفەتیش ناخۆن ﴿٦٢﴾ ﴿ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ﴾ ئەوانەی باوەڕیان هێناوە ﴿وَكَانُواْ يَتَّقُونَ﴾ وەهەمیشە خۆیان دەپارێزن و لەخوا دەترسن ﴿٦٣﴾ ﴿لَهُمُ ٱلۡبُشۡرَىٰ﴾ هەر بۆ ئەوانە مزگێنی وموژدە ﴿فِي ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَا﴾ لەژیانی دونیادا ﴿وَفِي ٱلۡأٓخِرَةِۚ﴾ و لە دواڕۆژیشدا ﴿لَا تَبۡدِيلَ﴾ گۆڕان نییە ﴿لِكَلِمَٰتِ ٱللَّهِۚ﴾ بۆ ووتە (و بەڵێنە) کانی خوا ﴿ذَٰلِكَ هُوَ﴾ هەر ئەوەیە ﴿ٱلۡفَوۡزُ ٱلۡعَظِيمُ﴾ سەرکەوتنی زۆر گەورە ﴿٦٤﴾ ﴿وَلَا يَحۡزُنكَ﴾ باخەمبارت نەکات ﴿قَوۡلُهُمۡۘ﴾ ووتەی ئەوانە ﴿إِنَّ ٱلۡعِزَّةَ﴾ چونکە بەڕاستی هێز و دەسەڵات ﴿لِلَّهِ جَمِيعًاۚ﴾ هەمووی بۆ خوایە ﴿هُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلۡعَلِيمُ﴾ خوایش بیسەری زانایە ﴿٦٥﴾ ﴿أَلَآ إِنَّ لِلَّهِ﴾ ئاگادار بن بەڕاستی هەر بۆ خوایە ﴿مَن فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ﴾ هەرچی لە ئاسمانەکان ﴿وَمَن فِي ٱلۡأَرۡضِۗ﴾ هەرچیش لە زەوی دایە ﴿وَمَا يَتَّبِعُ﴾ پەیڕەویان نەکردووە ﴿ٱلَّذِينَ يَدۡعُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ﴾ ئەوانەی بێجگە لەخوادەپەرستن ﴿شُرَكَآءَۚ﴾ پەرستراوانی (هاوبەشانی بۆ خوا) ﴿إِن يَتَّبِعُونَ إِلَّا ٱلظَّنَّ﴾ ئەوانە تەنها شوێن گومان کەوتوون ﴿وَإِنۡ هُمۡ إِلَّا يَخۡرُصُونَ﴾ وە ئەوانە تەنها درۆدەکەن (بەگومان و گۆترە شت دەڵێن) ﴿٦٦﴾ ﴿هُوَ ٱلَّذِي﴾ ئەو خوایە زاتێکە ﴿جَعَلَ لَكُمُ ٱلَّيۡلَ﴾ شەوی بۆ داناون ﴿لِتَسۡكُنُواْ فِيهِ﴾ تاتیایدا بحەسێنەوە ﴿وَٱلنَّهَارَ مُبۡصِرًاۚ﴾ ڕۆژیشی داناوە بە ڕووناککەرەوە (کەمایەی ژیان و گوزەرانتان بێت) ﴿إِنَّ فِي ذَٰلِكَ﴾ بەڕاستی لەوەدا (کە باس کرا) ﴿لَأٓيَٰتٖ لِّقَوۡمٖ يَسۡمَعُونَ﴾ چەند بەڵگەو نیشانە هەیە بۆ کەسانێك کە دەبیستن و ژیرن ﴿٦٧﴾ ﴿قَالُواْ ٱتَّخَذَ ٱللَّهُ وَلَدٗاۗ﴾ ئەوانەدەڵێن خوامندالّی بۆخۆی هەڵبژاردوە!! ﴿سُبۡحَٰنَهُۥۖ﴾ پاکی وبێگەردی بۆ خوا ﴿هُوَ ٱلۡغَنِيُّۖ﴾ ئەو بێ نیازە ﴿لَهُۥ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ﴾ تەنها ئەو خاوەنیانە هەرچی وا لە ئاسمانەکان ﴿وَمَا فِي ٱلۡأَرۡضِۚ﴾ وهەرچی والەزەویدا ﴿إِنۡ عِندَكُم مِّن سُلۡطَٰنِۭ بِهَٰذَآۚ﴾ هیچ بەڵگەیەکتان لانیەبەمەی کە دەیلێن. ﴿أَتَقُولُونَ عَلَى ٱللَّهِ مَا لَا تَعۡلَمُونَ﴾ ئایا شتێك دەڵێن بە دەم خواوە کە نایزانن و بێ ئاگان لێی ﴿٦٨﴾ ﴿قُلۡ إِنَّ ٱلَّذِينَ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) بڵێ بەڕاستی ئەوانەی ﴿يَفۡتَرُونَ عَلَى ٱللَّهِ ٱلۡكَذِبَ﴾ کە درۆ هەڵ دەبەستن بە ناوی خواوە ﴿لَا يُفۡلِحُونَ﴾ (هەرگیز) ڕزگارنابن ﴿٦٩﴾ ﴿مَتَٰعٞ فِي ٱلدُّنۡيَا﴾ (چونکە) بەهرە و ڕابواردنێکی کەم لە دونیادا (بەسەر دەبەن) ﴿ثُمَّ إِلَيۡنَا﴾ پاشان بۆ لای ئێمەیە ﴿مَرۡجِعُهُمۡ﴾ گەڕانەوەیان ﴿ثُمَّ نُذِيقُهُمُ﴾ ئەمجا پێیان دەچێژین ﴿ٱلۡعَذَابَ ٱلشَّدِيدَ﴾ سزای زۆر توند ﴿بِمَا كَانُواْ يَكۡفُرُونَ﴾ بەهۆی ئەوەی کە بڕوایان نەهێنا (تامردن) ﴿٧٠﴾

نصف الحزب ٢٢

۞ وَٱتۡلُ عَلَيۡهِمۡ نَبَأَ نُوحٍ إِذۡ قَالَ لِقَوۡمِهِۦ يَٰقَوۡمِ إِن كَانَ كَبُرَ
عَلَيۡكُم مَّقَامِي وَتَذۡكِيرِي بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ فَعَلَى ٱللَّهِ تَوَكَّلۡتُ
فَأَجۡمِعُوٓاْ أَمۡرَكُمۡ وَشُرَكَآءَكُمۡ ثُمَّ لَا يَكُنۡ أَمۡرُكُمۡ عَلَيۡكُمۡ غُمَّةٗ ثُمَّ
ٱقۡضُوٓاْ إِلَيَّ وَلَا تُنظِرُونِ ٧١ فَإِن تَوَلَّيۡتُمۡ فَمَا سَأَلۡتُكُم مِّنۡ أَجۡرٍۖ
إِنۡ أَجۡرِيَ إِلَّا عَلَى ٱللَّهِۖ وَأُمِرۡتُ أَنۡ أَكُونَ مِنَ ٱلۡمُسۡلِمِينَ ٧٢
فَكَذَّبُوهُ فَنَجَّيۡنَٰهُ وَمَن مَّعَهُۥ فِي ٱلۡفُلۡكِ وَجَعَلۡنَٰهُمۡ خَلَٰٓئِفَ
وَأَغۡرَقۡنَا ٱلَّذِينَ كَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِنَاۖ فَٱنظُرۡ كَيۡفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلۡمُنذَرِينَ
٧٣ ثُمَّ بَعَثۡنَا مِنۢ بَعۡدِهِۦ رُسُلًا إِلَىٰ قَوۡمِهِمۡ فَجَآءُوهُم بِٱلۡبَيِّنَٰتِ
فَمَا كَانُواْ لِيُؤۡمِنُواْ بِمَا كَذَّبُواْ بِهِۦ مِن قَبۡلُۚ كَذَٰلِكَ نَطۡبَعُ عَلَىٰ قُلُوبِ
ٱلۡمُعۡتَدِينَ ٧٤ ثُمَّ بَعَثۡنَا مِنۢ بَعۡدِهِم مُّوسَىٰ وَهَٰرُونَ إِلَىٰ فِرۡعَوۡنَ
وَمَلَإِيْهِۦ بِـَٔايَٰتِنَا فَٱسۡتَكۡبَرُواْ وَكَانُواْ قَوۡمٗا مُّجۡرِمِينَ ٧٥
فَلَمَّا جَآءَهُمُ ٱلۡحَقُّ مِنۡ عِندِنَا قَالُوٓاْ إِنَّ هَٰذَا لَسِحۡرٞ مُّبِينٞ ٧٦
قَالَ مُوسَىٰٓ أَتَقُولُونَ لِلۡحَقِّ لَمَّا جَآءَكُمۡۖ أَسِحۡرٌ هَٰذَا وَلَا يُفۡلِحُ
ٱلسَّٰحِرُونَ ٧٧ قَالُوٓاْ أَجِئۡتَنَا لِتَلۡفِتَنَا عَمَّا وَجَدۡنَا عَلَيۡهِ ءَابَآءَنَا
وَتَكُونَ لَكُمَا ٱلۡكِبۡرِيَآءُ فِي ٱلۡأَرۡضِ وَمَا نَحۡنُ لَكُمَا بِمُؤۡمِنِينَ ٧٨

﴿وَٱتۡلُ عَلَيۡهِمۡ نَبَأَ نُوحٍ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) دەنگوباس و هەواڵی نووح (علیه السلام) یان بۆ بخوێنەرەوە ﴿إِذۡ قَالَ لِقَوۡمِهِۦ﴾ کاتێك بە گەلەکەی ووت ﴿يَٰقَوۡمِ﴾ ئەی گەلەکەم ﴿إِن كَانَ كَبُرَ عَلَيۡكُم﴾ ئەگەر بەلاتانەوە قورس و گرانە ﴿مَّقَامِي﴾ مانەوەم لەناوتاندا ﴿وَتَذۡكِيرِي بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ﴾ و ئامۆژگاری کردنم (بۆتان) بەئایەتەکانی خوا ﴿فَعَلَى ٱللَّهِ تَوَكَّلۡتُ﴾ ئەوامن پشتم بەخوا بەستووە ﴿فَأَجۡمِعُوٓاْ أَمۡرَكُمۡ﴾ ئێوەش کارو بڕیاری خۆتان کۆکەنەوە ﴿وَشُرَكَآءَكُمۡ﴾ لەگەڵ هاوبەشەکانتان دا ﴿ثُمَّ لَا يَكُنۡ أَمۡرُكُمۡ عَلَيۡكُمۡ غُمَّةٗ﴾ ئەمجا باکار و بڕیارەکانتان شاراوە نەبێت بە لاتانەوە (بەڵکو ئاشکرا بێت) ﴿ثُمَّ ٱقۡضُوٓاْ إِلَيَّ﴾ پاشان بەلامارم بدەن ﴿وَلَا تُنظِرُونِ﴾ و ماوەم مەدەن ﴿٧١﴾ ﴿فَإِن تَوَلَّيۡتُمۡ﴾ جا ئەگەر سەرپێچیتان کردم (پشتم تێ دەکەن) ﴿فَمَا سَأَلۡتُكُم﴾ ئەوە من داوام نەکردووە لێتان ﴿مِّنۡ أَجۡرٍ﴾ هیچ پاداشتێك ﴿إِنۡ أَجۡرِيَ إِلَّا عَلَى ٱللَّهِ﴾ پاداشتی من هەر لەسەر خوایە ﴿وَأُمِرۡتُ﴾ وە فەرمانم پێ دراوە ﴿أَنۡ أَكُونَ مِنَ ٱلۡمُسۡلِمِينَ﴾ کە لە فەرمانبەردارانی خودا و موسوڵمانان بم ﴿٧٢﴾ ﴿فَكَذَّبُوهُ﴾ ئەمجا بەدرۆیان زانی ﴿فَنَجَّيۡنَٰهُ وَمَن مَّعَهُۥ﴾ ئەوسا ئێمەش ئەو (نووح) و ئەوانەش کەلەگەڵی بوون ڕزگارمان کردن ﴿فِي ٱلۡفُلۡكِ﴾ لەکەشتیەکەدا ﴿وَجَعَلۡنَٰهُمۡ﴾ وە کردمانن ﴿خَلَٰٓئِفَ﴾ بەجێ نشینانی (ئەوان لەزەویدا) ﴿وَأَغۡرَقۡنَا ٱلَّذِينَ﴾ ئەوانەشمان ژێر ئاو خست ﴿كَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِنَا﴾ کەبڕوایان بەئایەتەکانی ئێمە نەهێنا ﴿فَٱنظُرۡ كَيۡفَ كَانَ﴾ ئەمجا سەرنج بدە و بڕوانە بزانە چۆن بوو ﴿عَٰقِبَةُ ٱلۡمُنذَرِينَ﴾ دوارۆژ و ئاکامی ترسێنراوان ﴿٧٣﴾ ﴿ثُمَّ بَعَثۡنَا مِنۢ بَعۡدِهِۦ﴾ ئەمجا لەدوای نووح ناردمان ﴿رُسُلًا﴾ پێغەمبەرانێك ﴿إِلَىٰ قَوۡمِهِمۡ﴾ بۆ ناو گەلەکانیان ﴿فَجَآءُوهُم بِٱلۡبَيِّنَٰتِ﴾ ئەوانیش هاتن بۆ لایان بەبەڵگە ڕوونەکانەوە ﴿فَمَا كَانُواْ لِيُؤۡمِنُواْ﴾ کەچی ئەوان بڕوایان نەهێنا ﴿بِمَا كَذَّبُواْ بِهِۦ مِن قَبۡلُ﴾ بەوەی کەلە ڕابردوودا بڕوایان پێنەهێنا بوو ﴿كَذَٰلِكَ نَطۡبَعُ﴾ بەو جۆرە مۆر دەنێین ﴿عَلَىٰ قُلُوبِ﴾ بەسەر دڵی ﴿ٱلۡمُعۡتَدِينَ﴾ دەست درێژ کاراندا (تاتێبگەن) ﴿٧٤﴾ ﴿ثُمَّ بَعَثۡنَا﴾ پاشان ناردمان ﴿مِنۢ بَعۡدِهِم﴾ لەپاش ئەو نێرراوانە ﴿مُّوسَىٰ وَهَٰرُونَ إِلَىٰ فِرۡعَوۡنَ﴾ مووسا و هاروون بۆلای فیرعەون ﴿وَمَلَإِيْهِۦ﴾ و وە بۆ لای دەستە و تاقمەکەی ﴿بِـَٔايَٰتِنَا﴾ بە بەڵگە و موعجیزەکانمانەوە ﴿فَٱسۡتَكۡبَرُواْ﴾ بەڵام ئەوان خۆیان بە گەورە زانی ﴿وَكَانُواْ قَوۡمٗا مُّجۡرِمِينَ﴾ و ئەوان هۆزێکی تاوان باربوون ﴿٧٥﴾ ﴿فَلَمَّا جَآءَهُمُ﴾ جا کاتێك بۆیان هات ﴿ٱلۡحَقُّ مِنۡ عِندِنَا﴾ هەق و ڕاستی لەلایەن ئێمەوە ﴿قَالُوٓاْ إِنَّ هَٰذَا﴾ ووتیان بێگومان ئەمە ﴿لَسِحۡرٞ مُّبِينٞ﴾ جادوویەکی ڕوون و دیارە! ﴿٧٦﴾ ﴿قَالَ مُوسَىٰٓ﴾ مووسا ووتی (پێیان) ﴿أَتَقُولُونَ لِلۡحَقِّ﴾ ئایا ئێوە بەم هەق و ڕاستیە دەڵێن (جادووە) ﴿لَمَّا جَآءَكُمۡ﴾ کاتێك بۆتان هاتووە ﴿أَسِحۡرٌ هَٰذَا﴾ ئایا ئەوە جادووە ﴿وَلَا يُفۡلِحُ ٱلسَّٰحِرُونَ﴾ کە جادووبازان ڕزگاریان نابێت ﴿٧٧﴾ ﴿قَالُوٓاْ أَجِئۡتَنَا﴾ ووتیان ئایا هاتووی بۆ لامان ﴿لِتَلۡفِتَنَا﴾ بۆ ئەوەی لامان دەی ﴿عَمَّا وَجَدۡنَا عَلَيۡهِ ءَابَآءَنَا﴾ لەوەی باوو باپیرانمان لەسەری بوون ﴿وَتَكُونَ لَكُمَا﴾ تا بۆ هەردووکتان (مووسا و هاروون) بێت ﴿ٱلۡكِبۡرِيَآءُ﴾ گەورەیی (وسەرۆکایەتی بەنو ئیسرائیل) ﴿فِي ٱلۡأَرۡضِ﴾ لەزەویدا ﴿وَمَا نَحۡنُ لَكُمَا بِمُؤۡمِنِينَ﴾ وە ئێمە هەگیز باوەڕتان پێ ناکەین ﴿٧٨﴾

وَقَالَ فِرۡعَوۡنُ ٱئۡتُونِي بِكُلِّ سَٰحِرٍ عَلِيمٖ ﴿٧٩﴾ فَلَمَّا جَآءَ ٱلسَّحَرَةُ
قَالَ لَهُم مُّوسَىٰٓ أَلۡقُواْ مَآ أَنتُم مُّلۡقُونَ ﴿٨٠﴾ فَلَمَّآ أَلۡقَوۡاْ قَالَ
مُوسَىٰ مَا جِئۡتُم بِهِ ٱلسِّحۡرُۖ إِنَّ ٱللَّهَ سَيُبۡطِلُهُۥٓ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُصۡلِحُ
عَمَلَ ٱلۡمُفۡسِدِينَ ﴿٨١﴾ وَيُحِقُّ ٱللَّهُ ٱلۡحَقَّ بِكَلِمَٰتِهِۦ وَلَوۡ كَرِهَ
ٱلۡمُجۡرِمُونَ ﴿٨٢﴾ فَمَآ ءَامَنَ لِمُوسَىٰٓ إِلَّا ذُرِّيَّةٞ مِّن قَوۡمِهِۦ عَلَىٰ
خَوۡفٖ مِّن فِرۡعَوۡنَ وَمَلَإِيْهِمۡ أَن يَفۡتِنَهُمۡۚ وَإِنَّ فِرۡعَوۡنَ لَعَالٖ
فِي ٱلۡأَرۡضِ وَإِنَّهُۥ لَمِنَ ٱلۡمُسۡرِفِينَ ﴿٨٣﴾ وَقَالَ مُوسَىٰ يَٰقَوۡمِ إِن
كُنتُمۡ ءَامَنتُم بِٱللَّهِ فَعَلَيۡهِ تَوَكَّلُوٓاْ إِن كُنتُم مُّسۡلِمِينَ ﴿٨٤﴾
فَقَالُواْ عَلَى ٱللَّهِ تَوَكَّلۡنَا رَبَّنَا لَا تَجۡعَلۡنَا فِتۡنَةٗ لِّلۡقَوۡمِ ٱلظَّٰلِمِينَ
﴿٨٥﴾ وَنَجِّنَا بِرَحۡمَتِكَ مِنَ ٱلۡقَوۡمِ ٱلۡكَٰفِرِينَ ﴿٨٦﴾ وَأَوۡحَيۡنَآ إِلَىٰ مُوسَىٰ
وَأَخِيهِ أَن تَبَوَّءَا لِقَوۡمِكُمَا بِمِصۡرَ بُيُوتٗا وَٱجۡعَلُواْ بُيُوتَكُمۡ
قِبۡلَةٗ وَأَقِيمُواْ ٱلصَّلَوٰةَۗ وَبَشِّرِ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ ﴿٨٧﴾ وَقَالَ مُوسَىٰ
رَبَّنَآ إِنَّكَ ءَاتَيۡتَ فِرۡعَوۡنَ وَمَلَأَهُۥ زِينَةٗ وَأَمۡوَٰلٗا فِي ٱلۡحَيَوٰةِ
ٱلدُّنۡيَا رَبَّنَا لِيُضِلُّواْ عَن سَبِيلِكَۖ رَبَّنَا ٱطۡمِسۡ عَلَىٰٓ أَمۡوَٰلِهِمۡ
وَٱشۡدُدۡ عَلَىٰ قُلُوبِهِمۡ فَلَا يُؤۡمِنُواْ حَتَّىٰ يَرَوُاْ ٱلۡعَذَابَ ٱلۡأَلِيمَ ﴿٨٨﴾

﴿وَقَالَ فِرۡعَوۡنُ﴾ فیرعـەون ووتی (بەکۆمەڵەکـەی) ﴿ٱئۡتُونِي بِكُلِّ﴾ بۆم بێنن و(کـۆی بکەنەوە) هەموو
﴿سَٰحِرٍ عَلِيمٍ﴾ جـادوو گەرێکـی زۆر زانـا و لێـزان ﴿٧٩﴾ ﴿فَلَمَّا جَآءَ ٱلسَّحَرَةُ﴾ جا کاتێك جـادوو گەرەکان
هاتـن ﴿قَالَ لَهُم مُّوسَىٰٓ﴾ مووسـا پێـی ووتـن: ﴿أَلۡقُواْ مَآ أَنتُم مُّلۡقُونَ﴾ ئـەوەی دەتانـەوێ بیهاوێـژن
(فرێـی دەن) ﴿٨٠﴾ ﴿فَلَمَّآ أَلۡقَوۡاْ﴾ ئەمجـا کاتێـك (جـا دووەکانیان) فـڕێ دا ﴿قَالَ مُوسَىٰ﴾ مووسـا ووتی
﴿مَا جِئۡتُم بِهِ ٱلسِّحۡرُۖ﴾ هەرچـی ئێـوە هێناوتانـە جـادووە ﴿إِنَّ ٱللَّهَ سَيُبۡطِلُهُۥٓ﴾ بێگومـان خـوا بەزوویـی
پوچەڵـی دەکاتـەوە ﴿إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُصۡلِحُ﴾ چونکـە بەڕاسـتی خـوا چاکـی نـاکات ﴿عَمَلَ ٱلۡمُفۡسِدِينَ﴾
کـردەوەی خراپـەکاران ﴿٨١﴾ ﴿وَيُحِقُّ ٱللَّهُ ٱلۡحَقَّ﴾ خـوا حـەق و ڕاسـتی سـەردەخات (دەیچەسـپێنێت)
﴿بِكَلِمَٰتِهِۦ﴾ بەفەرمـان و بەڵێنەکانـی ﴿وَلَوۡ كَرِهَ ٱلۡمُجۡرِمُونَ﴾ بـا تاوانبارانیـش پێیـان ناخـۆش بێـت
﴿٨٢﴾ ﴿فَمَآ ءَامَنَ﴾ جـا (لەسـەرەتاوە) بـڕوای نەهێنـا ﴿لِمُوسَىٰٓ﴾ بەمووسـا ﴿إِلَّا ذُرِّيَّةٌ﴾ چەند کەسێك
نەبێـت ﴿مِّن قَوۡمِهِۦ﴾ لـە گەلەکـەی ﴿عَلَىٰ خَوۡفٍ﴾ بەهـۆی تـرس و بیمیـان ﴿مِّن فِرۡعَوۡنَ﴾ لـە فیرعـەون
﴿وَمَلَإِيْهِمۡ﴾ و کاربەدەست و گەورەکانیان ﴿أَن يَفۡتِنَهُمۡۚ﴾ نەوەك بیانگێڕێتەوە بۆ بێ دینی ﴿وَإِنَّ فِرۡعَوۡنَ﴾
بەڕاستی فیرعەون ﴿لَعَالٍ فِي ٱلۡأَرۡضِ﴾ خۆبە زل زان و زاڵ بوو لە زەوی (میسر)دا ﴿وَإِنَّهُۥ لَمِنَ ٱلۡمُسۡرِفِينَ﴾
وە بەڕاسـتی لە سـنوور بەزێنان بوو ﴿٨٣﴾ ﴿وَقَالَ مُوسَىٰ﴾ وە مووسـا ووتی ﴿يَٰقَوۡمِ﴾ ئەی گەلەکەم ﴿إِن
كُنتُمۡ﴾ گەر ئێوە ﴿ءَامَنتُم بِٱللَّهِ﴾ بڕواتان بەخوا هێناوە ﴿فَعَلَيۡهِ تَوَكَّلُوٓاْ﴾ ئەوە تەنها پشت بەخوا ببەستن
﴿إِن كُنتُم مُّسۡلِمِينَ﴾ ئەگـەر ئێـوە فەرمانبەر و مل کەچن ﴿٨٤﴾ ﴿فَقَالُواْ﴾ ئەوانیش (باوەڕدارەکان) ووتیان
﴿عَلَى ٱللَّهِ تَوَكَّلۡنَا﴾ تەنها پشـتمان بەخوا بەسـتووە ﴿رَبَّنَا لَا تَجۡعَلۡنَا فِتۡنَةً﴾ ئەی پەروەردگارمان مەمانگێڕە بە
جێگـەی ئەشـکەنجە وئازار ﴿لِّلۡقَوۡمِ ٱلظَّٰلِمِينَ﴾ بۆ گەلـی سـتەمکاران ﴿٨٥﴾ ﴿وَنَجِّنَا﴾ وە ڕزگارمان بکە
﴿بِرَحۡمَتِكَ﴾ بەبەزەیـی خـۆت ﴿مِنَ ٱلۡقَوۡمِ ٱلۡكَٰفِرِينَ﴾ لەدەسـت کۆمەڵـی بـێ بڕوایـان ﴿٨٦﴾ ﴿وَأَوۡحَيۡنَآ﴾
وەنیگامان کرد ﴿إِلَىٰ مُوسَىٰ﴾ بۆ مووسا ﴿وَأَخِيهِ﴾ و براکەی (هاروون) ﴿أَن تَبَوَّءَا﴾ کە پێکی بێنن و ئامادەی
بکـەن ﴿لِقَوۡمِكُمَا﴾ بۆ گەلەکەتـان ﴿بِمِصۡرَ بُيُوتًا﴾ چەند خانوویەك لەمیسـردا (کەتێیدا بحەوێنەوە)
﴿وَٱجۡعَلُواْ بُيُوتَكُمۡ قِبۡلَةً﴾ وە خانووەکانتان بکەن بە قیبلە (واتە بیکەن بەجێگای پەرستنی خودا) ﴿وَأَقِيمُواْ
ٱلصَّلَوٰةَۗ﴾ و بەڕێکـو پێکی نوێژ بەجێ بێنن ﴿وَبَشِّرِ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ﴾ مژدەش بدە بەبڕواداران (بەبەهەشـت
و سـەرکەوتن) ﴿٨٧﴾ ﴿وَقَالَ مُوسَىٰ﴾ و مووسـا ووتـی ﴿رَبَّنَآ إِنَّكَ﴾ ئـەی پەروەردگارمـان بەڕاسـتی تـۆ
﴿ءَاتَيۡتَ فِرۡعَوۡنَ وَمَلَأَهُۥ﴾ بەخشـیووتە بەفیرعـەون و کۆمەڵەکەی ﴿زِينَةً وَأَمۡوَٰلًا﴾ هـۆکاری ڕازانەوە و
جوانـی و مـاڵ و سـامانی زۆر ﴿فِي ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَا﴾ لەژیانی دونیادا ﴿رَبَّنَا لِيُضِلُّواْ﴾ ئـەی پەروەردگارمان
بـۆ ئەوەی خەڵك گومـرا بکەن ﴿عَن سَبِيلِكَۖ﴾ لەڕێگای تۆ ﴿رَبَّنَا ٱطۡمِسۡ﴾ ئـەی پەروەردگارمان لە
نـاوی بـەرە و مەیهێڵە ﴿عَلَىٰٓ أَمۡوَٰلِهِمۡ﴾ ماڵ و سـامانیان ﴿وَٱشۡدُدۡ عَلَىٰ قُلُوبِهِمۡ﴾ دڵەکانیـان ڕەق وڕەش بکە
﴿فَلَا يُؤۡمِنُواْ﴾ چونکە بڕوا ناهێنن ﴿حَتَّىٰ يَرَوُاْ﴾ هەتا نەبینن (بەچاوی خۆیان) ﴿ٱلۡعَذَابَ ٱلۡأَلِيمَ﴾ سـزای
سەختی ئازاردەر ﴿٨٨﴾

ثلاثة أرباع الحزب ٢٢

قَالَ قَدۡ أُجِيبَت دَّعۡوَتُكُمَا فَٱسۡتَقِيمَا وَلَا تَتَّبِعَآنِّ سَبِيلَ
ٱلَّذِينَ لَا يَعۡلَمُونَ ﴿٨٩﴾ ۞ وَجَٰوَزۡنَا بِبَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ ٱلۡبَحۡرَ فَأَتۡبَعَهُمۡ
فِرۡعَوۡنُ وَجُنُودُهُۥ بَغۡيٗا وَعَدۡوًاۖ حَتَّىٰٓ إِذَآ أَدۡرَكَهُ ٱلۡغَرَقُ
قَالَ ءَامَنتُ أَنَّهُۥ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا ٱلَّذِيٓ ءَامَنَتۡ بِهِۦ بَنُوٓاْ إِسۡرَٰٓءِيلَ
وَأَنَا۠ مِنَ ٱلۡمُسۡلِمِينَ ﴿٩٠﴾ ءَآلۡـَٰٔنَ وَقَدۡ عَصَيۡتَ قَبۡلُ وَكُنتَ
مِنَ ٱلۡمُفۡسِدِينَ ﴿٩١﴾ فَٱلۡيَوۡمَ نُنَجِّيكَ بِبَدَنِكَ لِتَكُونَ لِمَنۡ
خَلۡفَكَ ءَايَةٗۚ وَإِنَّ كَثِيرٗا مِّنَ ٱلنَّاسِ عَنۡ ءَايَٰتِنَا لَغَٰفِلُونَ
﴿٩٢﴾ وَلَقَدۡ بَوَّأۡنَا بَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ مُبَوَّأَ صِدۡقٖ وَرَزَقۡنَٰهُم مِّنَ
ٱلطَّيِّبَٰتِ فَمَا ٱخۡتَلَفُواْ حَتَّىٰ جَآءَهُمُ ٱلۡعِلۡمُۚ إِنَّ رَبَّكَ يَقۡضِي
بَيۡنَهُمۡ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ فِيمَا كَانُواْ فِيهِ يَخۡتَلِفُونَ ﴿٩٣﴾ فَإِن كُنتَ فِي شَكّٖ
مِّمَّآ أَنزَلۡنَآ إِلَيۡكَ فَسۡـَٔلِ ٱلَّذِينَ يَقۡرَءُونَ ٱلۡكِتَٰبَ مِن
قَبۡلِكَۚ لَقَدۡ جَآءَكَ ٱلۡحَقُّ مِن رَّبِّكَ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ ٱلۡمُمۡتَرِينَ ﴿٩٤﴾
وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ ٱلَّذِينَ كَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ فَتَكُونَ مِنَ ٱلۡخَٰسِرِينَ
﴿٩٥﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ حَقَّتۡ عَلَيۡهِمۡ كَلِمَتُ رَبِّكَ لَا يُؤۡمِنُونَ ﴿٩٦﴾
وَلَوۡ جَآءَتۡهُمۡ كُلُّ ءَايَةٍ حَتَّىٰ يَرَوُاْ ٱلۡعَذَابَ ٱلۡأَلِيمَ ﴿٩٧﴾

﴿قَالَ قَدۡ﴾ (خوای گەورە) فەرمووی بێگومان ﴿أُجِيبَت دَّعۡوَتُكُمَا﴾ داوای هەردووکتان وەرگیرا ﴿فَٱسۡتَقِيمَا﴾ جا خۆ ڕاگر و بەردەوام بن (لەسەر ئایینی خوا) ﴿وَلَا تَتَّبِعَآنِّ سَبِيلَ﴾ وە مەکەونە شوێن ڕێگای ﴿ٱلَّذِينَ لَا يَعۡلَمُونَ﴾ ئەوانەی کەنازانن ﴿٨٩﴾ ﴿وَجَٰوَزۡنَا بِبَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ ٱلۡبَحۡرَ﴾ ئەمجا نەوەی ئیسرائیلمان لە دەریاکە (دەریای سوور) پەڕاندووە ﴿فَأَتۡبَعَهُمۡ فِرۡعَوۡنُ وَجُنُودُهُۥ﴾ ئەمجا فیرعەون و لەشکرەکەی شوێنیان کەوتن ﴿بَغۡيٗا وَعَدۡوًاۖ﴾ بە ستەم و دەست درێژی کردن ﴿حَتَّىٰٓ إِذَآ﴾ هەتا ئەو کاتەی ﴿أَدۡرَكَهُ ٱلۡغَرَقُ﴾ خەریك بوو (فیرعەون) بخنکێ ﴿قَالَ ءَامَنتُ﴾ ئەوسا ووتی بڕوام هێنا ﴿أَنَّهُۥ لَآ إِلَٰهَ﴾ کە هیچ پەرستراوێکی ڕاست نی یە ﴿إِلَّا ٱلَّذِيٓ﴾ جگە لەئەو (خوایە) نەبێت ﴿ءَامَنَتۡ بِهِۦ﴾ کە بروایان پێ هێناوە ﴿بَنُوٓاْ إِسۡرَٰٓءِيلَ﴾ نەوەی ئیسرائیل ﴿وَأَنَا۠ مِنَ ٱلۡمُسۡلِمِينَ﴾ وە منیش لە موسڵمانانم ﴿٩٠﴾ ﴿ءَآلۡـَٰٔنَ﴾ ئێستا (باوەڕ دێنیت؟) ﴿وَقَدۡ عَصَيۡتَ قَبۡلُ﴾ کە بێگومان لەوەو پێش سەرپێچیت کرد ﴿وَكُنتَ مِنَ ٱلۡمُفۡسِدِينَ﴾ وەتۆ لەخراپەکاران و تێکدەران بوویت ﴿٩١﴾ ﴿فَٱلۡيَوۡمَ﴾ بەڵام ئەمڕۆ ﴿نُنَجِّيكَ بِبَدَنِكَ﴾ لاشەکەت (لە دەریا) ڕزگار دەکەین ﴿لِتَكُونَ لِمَنۡ خَلۡفَكَ ءَايَةٗۚ﴾ بۆ ئەوەی ببی بەپەند بۆ ئەوەی لەدوای تۆ دێت ﴿وَإِنَّ كَثِيرٗا مِّنَ ٱلنَّاسِ﴾ وە بەڕاستی زۆرێك لەخەڵکی ﴿عَنۡ ءَايَٰتِنَا لَغَٰفِلُونَ﴾ بێ ئاگان لە بەڵگە و نیشانەکانی ئێمە ﴿٩٢﴾ ﴿وَلَقَدۡ بَوَّأۡنَا﴾ سوێند بەخوا بێگومان نیشتە جێمان کردن ﴿بَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ﴾ نەوەی ئیسرائیل ﴿مُبَوَّأَ صِدۡقٖ﴾ لەشوێنێکی چاك و شایستەدا ﴿وَرَزَقۡنَٰهُم مِّنَ ٱلطَّيِّبَٰتِ﴾ و ڕۆزی چاك و پاکمان پێ دان ﴿فَمَا ٱخۡتَلَفُواْ﴾ جا ڕاجیاو دووبەرەك نەبوون ﴿حَتَّىٰ جَآءَهُمُ ٱلۡعِلۡمُۚ﴾ هەتا زانین و شارەزایی (تەورات) یان بۆ هات ﴿إِنَّ رَبَّكَ﴾ بەڕاستی پەروەردگارت ﴿يَقۡضِي بَيۡنَهُمۡ﴾ بڕیار دەدات لەنێوانیاندا ﴿يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ﴾ لەڕۆژی دوایدا ﴿فِيمَا كَانُواْ فِيهِ يَخۡتَلِفُونَ﴾ لەوەی ئەوان تێیدا ڕاجیا بوون ﴿٩٣﴾ ﴿فَإِن كُنتَ﴾ جائەگەر تۆ ﴿فِي شَكّٖ﴾ لە گوماندای ﴿مِّمَّآ أَنزَلۡنَآ إِلَيۡكَ﴾ لەوەی کە ناردومانەتە خوارەوە بۆت ﴿فَسۡـَٔلِ ٱلَّذِينَ﴾ ئەوە پرسیار لەوانە بکە ﴿يَقۡرَءُونَ ٱلۡكِتَٰبَ﴾ کە کتێبی ئاسمانی شارەزان و دەیخوێننەوە ﴿مِن قَبۡلِكَۚ﴾ لەپێش تۆ ﴿لَقَدۡ جَآءَكَ﴾ سوێند بەخوا بەڕاستی بۆت هاتووە ﴿ٱلۡحَقُّ مِن رَّبِّكَ﴾ هەق و ڕاستی لەپەروەردگارتەوە ﴿فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ ٱلۡمُمۡتَرِينَ﴾ کەواتە لەدەستەی گوماندارن مەبە ﴿٩٤﴾ ﴿وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ ٱلَّذِينَ﴾ و لەوانەش مەبە ﴿كَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ﴾ کە نیشانەکانی خوایان بە درۆزانی (و باوەڕیان پێ نەهێنان) ﴿فَتَكُونَ مِنَ ٱلۡخَٰسِرِينَ﴾ (ئەگەر وابکەیت) ئەوە دەچیتە ڕیزی زەرەرمەندانەوە ﴿٩٥﴾ ﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ﴾ بەڕاستی ئەوانەی ﴿حَقَّتۡ عَلَيۡهِمۡ﴾ دەرچووە و چەسپاوە بۆیان ﴿كَلِمَتُ رَبِّكَ﴾ بڕیاری پەروەردگارت ﴿لَا يُؤۡمِنُونَ﴾ بڕوا ناهێنن ﴿٩٦﴾ ﴿وَلَوۡ جَآءَتۡهُمۡ﴾ (بڕوا ناهێنن) هەرچەند بۆیان بێت ﴿كُلُّ ءَايَةٍ﴾ هەموو بەڵگەو نیشانەیەك ﴿حَتَّىٰ يَرَوُاْ﴾ هەتا نەبینن (بە چاوی خۆیان) ﴿ٱلۡعَذَابَ ٱلۡأَلِيمَ﴾ سزای سەختی ئازاردەر ﴿٩٧﴾

فَلَوْلَا كَانَتْ قَرْيَةٌ ءَامَنَتْ فَنَفَعَهَآ إِيمَٰنُهَآ إِلَّا قَوْمَ يُونُسَ
لَمَّآ ءَامَنُوا۟ كَشَفْنَا عَنْهُمْ عَذَابَ ٱلْخِزْىِ فِى ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا
وَمَتَّعْنَٰهُمْ إِلَىٰ حِينٍ ﴿٩٨﴾ وَلَوْ شَآءَ رَبُّكَ لَءَامَنَ مَن فِى ٱلْأَرْضِ
كُلُّهُمْ جَمِيعًا ۚ أَفَأَنتَ تُكْرِهُ ٱلنَّاسَ حَتَّىٰ يَكُونُوا۟ مُؤْمِنِينَ
﴿٩٩﴾ وَمَا كَانَ لِنَفْسٍ أَن تُؤْمِنَ إِلَّا بِإِذْنِ ٱللَّهِ ۚ وَيَجْعَلُ ٱلرِّجْسَ
عَلَى ٱلَّذِينَ لَا يَعْقِلُونَ ﴿١٠٠﴾ قُلِ ٱنظُرُوا۟ مَاذَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَٱلْأَرْضِ ۚ وَمَا تُغْنِى ٱلْءَايَٰتُ وَٱلنُّذُرُ عَن قَوْمٍ لَّا يُؤْمِنُونَ
﴿١٠١﴾ فَهَلْ يَنتَظِرُونَ إِلَّا مِثْلَ أَيَّامِ ٱلَّذِينَ خَلَوْا۟ مِن قَبْلِهِمْ ۚ
قُلْ فَٱنتَظِرُوٓا۟ إِنِّى مَعَكُم مِّنَ ٱلْمُنتَظِرِينَ ﴿١٠٢﴾ ثُمَّ نُنَجِّى
رُسُلَنَا وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ ۚ كَذَٰلِكَ حَقًّا عَلَيْنَا نُنجِ ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿١٠٣﴾
قُلْ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ إِن كُنتُمْ فِى شَكٍّ مِّن دِينِى فَلَآ أَعْبُدُ ٱلَّذِينَ
تَعْبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ وَلَٰكِنْ أَعْبُدُ ٱللَّهَ ٱلَّذِى يَتَوَفَّىٰكُمْ ۖ وَأُمِرْتُ
أَنْ أَكُونَ مِنَ ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿١٠٤﴾ وَأَنْ أَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًا
وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ ٱلْمُشْرِكِينَ ﴿١٠٥﴾ وَلَا تَدْعُ مِن دُونِ ٱللَّهِ مَا لَا
يَنفَعُكَ وَلَا يَضُرُّكَ ۖ فَإِن فَعَلْتَ فَإِنَّكَ إِذًا مِّنَ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿١٠٦﴾

﴿فَلَوْلَا كَانَتْ قَرْيَةٌ ءَامَنَتْ﴾ (خەڵکی) هیچ شار و گوندێك (لەوانەی كە هەڕەشەیان لێكرا) وباوەڕیان
هێنا (كاتی بینین و دابەزینی سزا ی پەروەردگار) ﴿فَنَفَعَهَآ إِيمَٰنُهَآ﴾ باوەڕەكەیان هیچ سوودی پێ
نەگەیاندن ﴿إِلَّا قَوْمَ يُونُسَ﴾ جگەلەگەلی یونس (علیه السلام) نەبێت ﴿لَمَّآ ءَامَنُوا۟﴾ كاتێك هەموو بڕوایان
هێنا وتەوبەیان كرد (كە دڵ نیابوون سزای پەروەردگار دابەزیوە بۆ سەریان) ﴿كَشَفْنَا عَنْهُمْ﴾ لامان
برد لەسەریان ﴿عَذَابَ ٱلْخِزْىِ﴾ سزای سەرشۆڕی و ڕیسوایی ﴿فِى ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا﴾ لە ژیانی دونیادا
﴿وَمَتَّعْنَٰهُمْ إِلَىٰ حِينٍ﴾ و بەهرە و خۆشیمان پێدان تا ماوەیەك (تاكاتی مردنیان) ﴿٩٨﴾ ﴿وَلَوْ شَآءَ رَبُّكَ﴾
وە ئەگەر پەروەردگارت بیویستایە ﴿لَءَامَنَ﴾ بڕوای دەهێنا ﴿مَن فِى ٱلْأَرْضِ﴾ ئەو (خەڵكەی) والەزەویدان
﴿كُلُّهُمْ جَمِيعًا﴾ هەموو بە تێكڕا ﴿أَفَأَنتَ﴾ دەی ئایا تۆ (ئەی موحەممەد ﷺ) ﴿تُكْرِهُ ٱلنَّاسَ﴾ زۆر
لەخەڵكی دەكەیت ﴿حَتَّىٰ يَكُونُوا۟ مُؤْمِنِينَ﴾ هەتا ببنە بڕوادار ﴿٩٩﴾ ﴿وَمَا كَانَ لِنَفْسٍ﴾ وە بۆ هیچ كەسێك
نی یە ﴿أَن تُؤْمِنَ﴾ كەبڕوا بێنێ ﴿إِلَّا بِإِذْنِ ٱللَّهِ﴾ مەگەر بە ویستی خوا نەبێت ﴿وَيَجْعَلُ ٱلرِّجْسَ﴾ وە پیسی
(وبێ باوەڕی) دەخاتە ﴿عَلَى ٱلَّذِينَ﴾ سەر ئەوانەی ﴿لَا يَعْقِلُونَ﴾ كەتێ ناگەن وبیرناكەنەوە ﴿١٠٠﴾ ﴿قُلِ ٱنظُرُوا۟﴾
(ئەی موحەممەد ﷺ) بڵێ: سەرنج بدەن ﴿مَاذَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ﴾ چی لەئاسمانەكان و زەویدایە
﴿وَمَا تُغْنِى ٱلْءَايَٰتُ وَٱلنُّذُرُ﴾ كەچی نیشانە و ترسێنەرەكان هیچ سوود ناگەیەنن ﴿عَن قَوْمٍ لَّا يُؤْمِنُونَ﴾
بەكەسانێك بڕوانەهێنن ﴿١٠١﴾ ﴿فَهَلْ يَنتَظِرُونَ﴾ دەی چاوەڕوانی چی دەكەن ﴿إِلَّا مِثْلَ أَيَّامِ ٱلَّذِينَ﴾
بێجگە لە ڕووداوێك وەك ڕووداوەكانی ئەوانەی ﴿خَلَوْا۟ مِن قَبْلِهِمْ﴾ كە لە پێشیانەوە ڕابوردن
﴿قُلْ فَٱنتَظِرُوٓا۟﴾ بڵێ دەی چاوەڕوان بكەن ﴿إِنِّى مَعَكُم﴾ بەڕاستی منیش لەگەڵ ئێوەدا
﴿مِّنَ ٱلْمُنتَظِرِينَ﴾ لە چاوەڕوانانم ﴿١٠٢﴾ ﴿ثُمَّ نُنَجِّى﴾ پاشان ئێمە ڕزگاری دەكەین (لە كاتی نارەحەتیدا)
﴿رُسُلَنَا﴾ پێغەمبەرانمان (﴿وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟﴾ و ئەوانەی بڕوایان هێناوە ﴿كَذَٰلِكَ﴾ ئابەو شێوە
﴿حَقًّا عَلَيْنَا﴾ پێویستە لەسەرمان ﴿نُنجِ ٱلْمُؤْمِنِينَ﴾ ئیمان داران ڕزگار بكەین ﴿١٠٣﴾ ﴿قُلْ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ﴾
بڵێ ئەی خەڵكینە ﴿إِن كُنتُمْ فِى شَكٍّ﴾ ئەگەر ئێوە لەگوماندان ﴿مِّن دِينِى﴾ لە (ڕاستی) ئاینەكەم
﴿فَلَآ أَعْبُدُ ٱلَّذِينَ﴾ ئەوە من ناپەرستم ئەوانەی ﴿تَعْبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ﴾ كە ئێوە دەی پەرستن بێجگە لەخوا
﴿وَلَٰكِنْ﴾ بەڵكو ﴿أَعْبُدُ ٱللَّهَ ٱلَّذِى﴾ ئەو خوایەدەپەرستم ﴿يَتَوَفَّىٰكُمْ﴾ كەئێوە دەمرێنێ ﴿وَأُمِرْتُ أَنْ أَكُونَ﴾
وە من فەرمانم پێ كراوە كە ﴿مِنَ ٱلْمُؤْمِنِينَ﴾ لەبڕواداران بم ﴿١٠٤﴾ ﴿وَأَنْ أَقِمْ وَجْهَكَ﴾ وە ڕووت ڕێك
و ڕاست بكە ﴿لِلدِّينِ حَنِيفًا﴾ بۆ ئاینێك كەڕاستە ﴿وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ ٱلْمُشْرِكِينَ﴾ وە بەهیچ جۆرێك لەهاوبەش
دانەران مەبە ﴿١٠٥﴾ ﴿وَلَا تَدْعُ﴾ هاوارمەكە (مەپەرستە) ﴿مِن دُونِ ٱللَّهِ﴾ بێجگە لەخوا ﴿مَا لَا يَنفَعُكَ﴾
شتێ نەسوودت پێ دەگەیەنێت ﴿وَلَا يَضُرُّكَ﴾ و نەزیانت لێ دەدات ﴿فَإِن فَعَلْتَ﴾ جا ئەگەر وات كرد
﴿فَإِنَّكَ إِذًا﴾ ئەوە بێگومان ئەوكاتە تۆ ﴿مِّنَ ٱلظَّٰلِمِينَ﴾ لەستەمكارانی ﴿١٠٦﴾

وَإِن يَمْسَسْكَ ٱللَّهُ بِضُرٍّ فَلَا كَاشِفَ لَهُۥٓ إِلَّا هُوَ ۖ وَإِن يُرِدْكَ
بِخَيْرٍ فَلَا رَآدَّ لِفَضْلِهِۦ ۚ يُصِيبُ بِهِۦ مَن يَشَآءُ مِنْ عِبَادِهِۦ ۚ
وَهُوَ ٱلْغَفُورُ ٱلرَّحِيمُ ﴿١٠٧﴾ قُلْ يَـٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ قَدْ جَآءَكُمُ ٱلْحَقُّ
مِن رَّبِّكُمْ ۖ فَمَنِ ٱهْتَدَىٰ فَإِنَّمَا يَهْتَدِى لِنَفْسِهِۦ ۖ وَمَن ضَلَّ
فَإِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهَا ۖ وَمَآ أَنَا۠ عَلَيْكُم بِوَكِيلٍ ﴿١٠٨﴾ وَٱتَّبِعْ مَا يُوحَىٰٓ
إِلَيْكَ وَٱصْبِرْ حَتَّىٰ يَحْكُمَ ٱللَّهُ ۚ وَهُوَ خَيْرُ ٱلْحَـٰكِمِينَ ﴿١٠٩﴾

سُورَةُ هُودٍ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ

الٓر ۚ كِتَـٰبٌ أُحْكِمَتْ ءَايَـٰتُهُۥ ثُمَّ فُصِّلَتْ مِن لَّدُنْ حَكِيمٍ خَبِيرٍ ﴿١﴾
أَلَّا تَعْبُدُوٓا۟ إِلَّا ٱللَّهَ ۚ إِنَّنِى لَكُم مِّنْهُ نَذِيرٌ وَبَشِيرٌ ﴿٢﴾ وَأَنِ ٱسْتَغْفِرُوا۟
رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوبُوٓا۟ إِلَيْهِ يُمَتِّعْكُم مَّتَـٰعًا حَسَنًا إِلَىٰٓ أَجَلٍ مُّسَمًّى وَيُؤْتِ
كُلَّ ذِى فَضْلٍ فَضْلَهُۥ ۖ وَإِن تَوَلَّوْا۟ فَإِنِّىٓ أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ
كَبِيرٍ ﴿٣﴾ إِلَى ٱللَّهِ مَرْجِعُكُمْ ۖ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿٤﴾ أَلَآ إِنَّهُمْ
يَثْنُونَ صُدُورَهُمْ لِيَسْتَخْفُوا۟ مِنْهُ ۚ أَلَا حِينَ يَسْتَغْشُونَ ثِيَابَهُمْ
يَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَ ۚ إِنَّهُۥ عَلِيمٌۢ بِذَاتِ ٱلصُّدُورِ ﴿٥﴾

﴿وَإِن يَمۡسَسۡكَ ٱللَّهُ﴾ وە ئەگەر خوا بە تۆ بگەیەنێت ﴿بِضُرّٖ﴾ زیانێك ﴿فَلَا كَاشِفَ لَهُۥٓ﴾ هیچ لادەرێـك نی یە بۆ ئەو (زیانـە) ﴿إِلَّا هُوَۖ﴾ بێجگـە لە خوا ﴿وَإِن يُرِدۡكَ بِخَيۡرٖ﴾ وە ئەگەر خێر و خۆشیەکی بوێـت بۆت ﴿فَلَا رَآدَّ لِفَضۡلِهِۦۚ﴾ ئەوە هیـچ بەرگـری کەرێـك نیە بـۆ چاکەی خـوا ﴿يُصِيبُ بِهِۦ مَن يَشَآءُ﴾ بەهرەمەنـدی دەکات ئەو کەسـەی خـۆی بیەوێت ﴿مِنۡ عِبَادِهِۦۚ﴾ لـە بەندەکانـی ﴿وَهُوَ ٱلۡغَفُورُ ٱلرَّحِيمُ﴾ وە هـەر ئـەو لـێ بـوردەی بەبەزەییـە ﴿١٠٧﴾ ﴿قُلۡ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ﴾ (ئـەی موحەممـەد ﷺ) بلـێ ئـەی خەڵکینـە ﴿قَدۡ جَآءَكُمُ ٱلۡحَقُّ﴾ بەڕاسـتی (قورئانـی) حەقتـان بـۆ هاتـووە ﴿مِن رَّبِّكُمۡۖ﴾ لەلایـەن پەروەردگارتانـەوە ﴿فَمَنِ ٱهۡتَدَىٰ﴾ جـا هـەر کەسـێك ڕێنموونـی وەرگرتبێـت ﴿فَإِنَّمَا يَهۡتَدِي لِنَفۡسِهِۦۖ﴾ ئەوە بێگومـان (قازانجـی) ڕێنموونیەکـەی بـۆ خۆیەتـی ﴿وَمَن ضَلَّ﴾ هـەر کەسـیش گومـڕا بووبێـت ﴿فَإِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيۡهَاۖ﴾ ئـەوە بێگومـان (زیانـی) گومڕابوونەکەی بـۆ خۆیەتی ﴿وَمَآ أَنَا۠ عَلَيۡكُم﴾ وە مـن لە ئێوە ﴿بِوَكِيلٖ﴾ بەر پرسـیارنیم ﴿١٠٨﴾ ﴿وَٱتَّبِعۡ﴾ شـوێن ئەوە بکەوە ﴿مَا يُوحَىٰٓ إِلَيۡكَ﴾ کە سـرووش وەحی کراوە بۆت ﴿وَٱصۡبِرۡ حَتَّىٰ﴾ وە بە ئارام و خۆگر بە هەتا ﴿يَحۡكُمَ ٱللَّهُۚ﴾ خـوا بڕیاری دەدات (لە نێوانی تۆ و ئەوانـدا) ﴿وَهُوَ خَيۡرُ ٱلۡحَٰكِمِينَ﴾ وە ئەو (خوایە) چاکترینی هەموو دادوەر و بڕیاردەرانە ﴿١٠٩﴾

سورەتی ﴿ هُودٍ ﴾

﴿بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ﴾ بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

﴿الٓرۚ﴾ بە(ئەلیف، لام، ڕا) دەخوێنرێتەوە خوا زاناترە بەماناکەی، بۆ زانیاری زیاتر سەیری سەرەتای سورەتی (البقرة) بکـە ﴿كِتَٰبٌ أُحۡكِمَتۡ﴾ ئەمە کتێبێکـە بتەو دارێـژراوە ﴿ءَايَٰتُهُۥ﴾ ئایەتەکانی ﴿ثُمَّ فُصِّلَتۡ﴾ پاشـان ڕوون کراونەتەوە ﴿مِن لَّدُنۡ﴾ لەلایەن ﴿حَكِيمٍ خَبِيرٍ﴾ (خوای) کاردروستی زاناوە ﴿١﴾ ﴿أَلَّا تَعۡبُدُوٓاْ﴾ بۆ ئەوەی هیچ شـتێك نەپەرسـتن ﴿إِلَّا ٱللَّهَۚ﴾ بێجگـە لەخـوا ﴿إِنَّنِي لَكُم مِّنۡهُ﴾ بەڕاسـتی مـن لەلایـەن ئەو (خـوا)وە بۆ ئێـوە ﴿نَذِيرٞ وَبَشِيرٞ﴾ ترسـێنەر و مـوژدەدەرم ﴿٢﴾ ﴿وَأَنِ ٱسۡتَغۡفِرُواْ رَبَّكُمۡ﴾ هەروەهابۆ ئەوەی داوای لێبوردن بکەن لەپەروەردگارتان ﴿ثُمَّ تُوبُوٓاْ إِلَيۡهِ﴾ پاشان تۆبە بکەن و بگەڕێنەوە بۆلای ﴿يُمَتِّعۡكُم مَّتَٰعًا حَسَنًا﴾ دەتـان ژێنـێ بەژیانێکی چاك و خۆش ﴿إِلَىٰٓ أَجَلٖ مُّسَمّٗى﴾ تاماوەی دیاری کراو (بۆتان) ﴿وَيُؤۡتِ كُلَّ﴾ وە دەبەخشێت بەهەموو ﴿ذِي فَضۡلٖ فَضۡلَهُۥۖ﴾ خاوەن چاکە و بەهرەیەك (پاداشتی) چاکە و بەهرەی خۆی ﴿وَإِن تَوَلَّوۡاْ﴾ وە ئەگەر ڕوو وەرگێڕن و سـەرپێچی بکەن ﴿فَإِنِّيٓ أَخَافُ﴾ ئەوە بەڕاسـتی من مەترسـی دەکـەم ﴿عَلَيۡكُمۡ﴾ یەخەتان بگرێ ﴿عَذَابَ يَوۡمٖ كَبِيرٍ﴾ سـزای ڕۆژێکی گەورە(کە ڕۆژی دواییە) ﴿٣﴾ ﴿إِلَى ٱللَّهِ﴾ هەر بۆلای خوایە ﴿مَرۡجِعُكُمۡۖ﴾ گەڕانەوەتان ﴿وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٌ﴾ وە ئەو (خوایە) دەسـەڵات دارە بەسەر هەموو شتێکدا ﴿٤﴾ ﴿أَلَآ إِنَّهُمۡ﴾ ئاگادار بن بێگومان ئەوان ﴿يَثۡنُونَ صُدُورَهُمۡ﴾ سـنگیان دەپێچنەوە (لەسـەر کینە و دژایەتی) ﴿لِيَسۡتَخۡفُواْ مِنۡهُۚ﴾ بۆ ئەوەی خۆیان بشـارنەوە لە خوا ﴿أَلَا حِينَ﴾ بێداربن کاتێك ﴿يَسۡتَغۡشُونَ ثِيَابَهُمۡ﴾ ئەوانە خۆیان دادەپۆشن بەپۆشاکەکانیان (بۆ ئەوەی پیلانەکانیان دەرنەکەون) ﴿يَعۡلَمُ﴾ (خوا) دەزانێت ﴿مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعۡلِنُونَۚ﴾ بەوەی دەیشارنەوەو ئەوەی ئاشکرای دەکەن ﴿إِنَّهُۥ عَلِيمُۢ﴾ بێگومان ئەو (خوایە) بە ئاگا و زانایە ﴿بِذَاتِ ٱلصُّدُورِ﴾ بەو (نهێنیانەی) لە سینە و دڵەکاندایە ﴿٥﴾

۞ وَمَا مِن دَآبَّةٍ فِي ٱلۡأَرۡضِ إِلَّا عَلَى ٱللَّهِ رِزۡقُهَا وَيَعۡلَمُ
مُسۡتَقَرَّهَا وَمُسۡتَوۡدَعَهَاۚ كُلّٞ فِي كِتَٰبٖ مُّبِينٖ ٦ وَهُوَ
ٱلَّذِي خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٖ وَكَانَ
عَرۡشُهُۥ عَلَى ٱلۡمَآءِ لِيَبۡلُوَكُمۡ أَيُّكُمۡ أَحۡسَنُ عَمَلٗاۗ وَلَئِن
قُلۡتَ إِنَّكُم مَّبۡعُوثُونَ مِنۢ بَعۡدِ ٱلۡمَوۡتِ لَيَقُولَنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓاْ
إِنۡ هَٰذَآ إِلَّا سِحۡرٞ مُّبِينٞ ٧ وَلَئِنۡ أَخَّرۡنَا عَنۡهُمُ ٱلۡعَذَابَ إِلَىٰٓ
أُمَّةٖ مَّعۡدُودَةٖ لَّيَقُولُنَّ مَا يَحۡبِسُهُۥٓۗ أَلَا يَوۡمَ يَأۡتِيهِمۡ لَيۡسَ
مَصۡرُوفًا عَنۡهُمۡ وَحَاقَ بِهِم مَّا كَانُواْ بِهِۦ يَسۡتَهۡزِءُونَ
٨ وَلَئِنۡ أَذَقۡنَا ٱلۡإِنسَٰنَ مِنَّا رَحۡمَةٗ ثُمَّ نَزَعۡنَٰهَا مِنۡهُ إِنَّهُۥ
لَيَـُٔوسٞ كَفُورٞ ٩ وَلَئِنۡ أَذَقۡنَٰهُ نَعۡمَآءَ بَعۡدَ ضَرَّآءَ
مَسَّتۡهُ لَيَقُولَنَّ ذَهَبَ ٱلسَّيِّـَٔاتُ عَنِّيٓۚ إِنَّهُۥ لَفَرِحٞ فَخُورٌ
١٠ إِلَّا ٱلَّذِينَ صَبَرُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ أُوْلَٰٓئِكَ لَهُم
مَّغۡفِرَةٞ وَأَجۡرٞ كَبِيرٞ ١١ فَلَعَلَّكَ تَارِكُۢ بَعۡضَ مَا يُوحَىٰٓ إِلَيۡكَ
وَضَآئِقُۢ بِهِۦ صَدۡرُكَ أَن يَقُولُواْ لَوۡلَآ أُنزِلَ عَلَيۡهِ كَنزٌ أَوۡ جَآءَ
مَعَهُۥ مَلَكٌۚ إِنَّمَآ أَنتَ نَذِيرٞۚ وَٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ وَكِيلٌ ١٢

﴿وَمَا مِن دَآبَّةٍ﴾ هیچ گیان لەبەرێك نی یە ﴿فِي ٱلۡأَرۡضِ﴾ لەزەوی دا ﴿إِلَّا عَلَى ٱللَّهِ﴾ ئیلا لەسەر خوایە ﴿رِزۡقُهَا﴾ رزق و رۆزیەکەی ﴿وَيَعۡلَمُ مُسۡتَقَرَّهَا﴾ وە(خوا) دەزانێ شوێنی مانەوەی ﴿وَمُسۡتَوۡدَعَهَاۚ﴾ وە شوێنی لێ دەرچوونی ﴿كُلّٞ فِي كِتَٰبٖ مُّبِينٖ﴾ هەمووی نوسراوە لەکتێبی ڕوون کەرەوە(لوح المحفوظ)دا ﴿٦﴾ ﴿وَهُوَ﴾ ئەو (خوایە) زاتێکە ﴿ٱلَّذِي خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَ﴾ کە ئاسمانەکان وزەوی دروست کردوە ﴿فِي سِتَّةِ أَيَّامٖ﴾ لە شەش ڕۆژدا ﴿وَكَانَ عَرۡشُهُۥ عَلَى ٱلۡمَآءِ﴾ و عەرشەکەی لەسەر ئاو بوو ﴿لِيَبۡلُوَكُمۡ﴾ بۆ ئەوەی تاقیتان بکاتەوە ﴿أَيُّكُمۡ أَحۡسَنُ عَمَلٗاۗ﴾ کامتان کردەوەی چاکتر (دەکەن) ﴿وَلَئِن قُلۡتَ﴾ سوێندبێ ئەگەر بڵێیت (بەوانە) ﴿إِنَّكُم مَّبۡعُوثُونَ﴾ بەڕاستی ئێوە زیندوو دەکرێنەوە ﴿مِنۢ بَعۡدِ ٱلۡمَوۡتِ﴾ لەپاش مردن ﴿لَيَقُولَنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓاْ﴾ بێگومان ئەوانەی کە بێ بڕوان دەڵێن ﴿إِنۡ هَٰذَآ إِلَّا سِحۡرٞ مُّبِينٞ﴾ ئەمە هیچ نی یە بێجگە لە جادوویەکی ڕوون و دیارنەبێت ﴿٧﴾ ﴿وَلَئِنۡ أَخَّرۡنَا عَنۡهُمُ ٱلۡعَذَابَ﴾ وە سوێند بەخوا ئەگەر ئەو سزایان دوا بخەین ﴿إِلَىٰٓ أُمَّةٖ مَّعۡدُودَةٖ﴾ تاماوەیەکی کەمی دیاری کراو ﴿لَّيَقُولُنَّ مَا يَحۡبِسُهُۥٓۗ﴾ ئەوە بەڕاستی دەڵێن چی ئەو سزای ڕاگرتووە (بۆچی بۆمان نایەت) ﴿أَلَا يَوۡمَ يَأۡتِيهِمۡ﴾ بێدار بن ڕۆژێ ئەو سزایەیان بۆ دێت ﴿لَيۡسَ مَصۡرُوفًا عَنۡهُمۡ﴾ لێیان لا نادرێ ﴿وَحَاقَ بِهِم﴾ وە دەوریان دەدات ﴿مَّا كَانُواْ بِهِۦ يَسۡتَهۡزِءُونَ﴾ ئەوەی کە ئەوانە گاڵتەو لاقرتییان پێ دەکرد ﴿٨﴾ ﴿وَلَئِنۡ أَذَقۡنَا ٱلۡإِنسَٰنَ﴾ سوێند بەخوا ئەگەر ئێمە بچێژین بە ئادەمی ﴿مِنَّا رَحۡمَةٗ﴾ چاکە و فەزڵ و بەهرەیەك لای خۆمانەوە ﴿ثُمَّ نَزَعۡنَٰهَا مِنۡهُ﴾ پاشان ئەو (چاکەو بەهرەیەی) لێ بگرینەوە ﴿إِنَّهُۥ لَيَـُٔوسٞ كَفُورٞ﴾ بێگومان ئەو زۆر نائومێد و سپڵەیە (لەو کاتەدا کوفری نیعمتەکانی خوا دەکات) ﴿٩﴾ ﴿وَلَئِنۡ أَذَقۡنَٰهُ﴾ سوێند بەخوا ئەگەر پێی بچێژین بیدەینێ ﴿نَعۡمَآءَ بَعۡدَ ضَرَّآءَ مَسَّتۡهُ﴾ بەهرەو چاکە دوای ئەو سەختی و ناڕەحتیانەی تووشی بووە ﴿لَيَقُولَنَّ ذَهَبَ ٱلسَّيِّـَٔاتُ عَنِّيٓۚ﴾ بێگومان دەڵێت گشت سەختی و زیانەکانم لە مل بوویەوە (بەرۆکی بەردام) ﴿إِنَّهُۥ لَفَرِحٞ فَخُورٌ﴾ بێگومان (لەوکاتەدا) زۆر دڵخۆش و لوت بەرزو خۆ بەزل زانە ﴿١٠﴾ ﴿إِلَّا ٱلَّذِينَ صَبَرُواْ﴾ جگە لەوانەی کە بائارام و خۆگر بوون ﴿وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ﴾ و کردەوە چاکەکانیان بەجێ هێنا ﴿أُوْلَٰٓئِكَ لَهُم﴾ ئەوانە بۆیان هەیە ﴿مَّغۡفِرَةٞ وَأَجۡرٞ كَبِيرٞ﴾ لێبوردن و پاداشتی گەورە ﴿١١﴾ ﴿فَلَعَلَّكَ تَارِكُۢ﴾ ئایا تۆ وازهێنەری ﴿بَعۡضَ مَا يُوحَىٰٓ إِلَيۡكَ﴾ لە (ڕاگەیاندنی) هەندێك لەوەی نیگا ت بۆ کراوە ﴿وَضَآئِقُۢ بِهِۦ صَدۡرُكَ﴾ و دڵ تەنگ دەبی پێی ﴿أَن يَقُولُواْ﴾ لەبەر ئەوەی کەدەڵێن ﴿لَوۡلَآ أُنزِلَ عَلَيۡهِ كَنزٌ﴾ بۆچی گەنج و خەزێنەی بۆ نانێردرێتە خوارەوە ﴿أَوۡ جَآءَ مَعَهُۥ مَلَكٌۚ﴾ یان بۆچی فریشتەیەکی لەگەڵدا نەهاتووە ﴿إِنَّمَآ أَنتَ نَذِيرٞۚ﴾ بێگومان تۆ تەنها ترسێنەری ﴿وَٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ وَكِيلٌ﴾ و خوا بۆ هەموو شتێك سەرپەرشتیکارو چاودێرە ﴿١٢﴾

أَمۡ يَقُولُونَ ٱفۡتَرَىٰهُۖ قُلۡ فَأۡتُواْ بِعَشۡرِ سُوَرٖ مِّثۡلِهِۦ مُفۡتَرَيَٰتٖ
وَٱدۡعُواْ مَنِ ٱسۡتَطَعۡتُم مِّن دُونِ ٱللَّهِ إِن كُنتُمۡ صَٰدِقِينَ ١٣
فَإِلَّمۡ يَسۡتَجِيبُواْ لَكُمۡ فَٱعۡلَمُوٓاْ أَنَّمَآ أُنزِلَ بِعِلۡمِ ٱللَّهِ وَأَن
لَّآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَۖ فَهَلۡ أَنتُم مُّسۡلِمُونَ ١٤ مَن كَانَ يُرِيدُ ٱلۡحَيَوٰةَ
ٱلدُّنۡيَا وَزِينَتَهَا نُوَفِّ إِلَيۡهِمۡ أَعۡمَٰلَهُمۡ فِيهَا وَهُمۡ فِيهَا
لَا يُبۡخَسُونَ ١٥ أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ لَيۡسَ لَهُمۡ فِي ٱلۡأٓخِرَةِ إِلَّا
ٱلنَّارُۖ وَحَبِطَ مَا صَنَعُواْ فِيهَا وَبَٰطِلٞ مَّا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ ١٦
أَفَمَن كَانَ عَلَىٰ بَيِّنَةٖ مِّن رَّبِّهِۦ وَيَتۡلُوهُ شَاهِدٞ مِّنۡهُ وَمِن قَبۡلِهِۦ
كِتَٰبُ مُوسَىٰٓ إِمَامٗا وَرَحۡمَةًۚ أُوْلَٰٓئِكَ يُؤۡمِنُونَ بِهِۦۚ وَمَن يَكۡفُرۡ
بِهِۦ مِنَ ٱلۡأَحۡزَابِ فَٱلنَّارُ مَوۡعِدُهُۥۚ فَلَا تَكُ فِي مِرۡيَةٖ مِّنۡهُۚ إِنَّهُ
ٱلۡحَقُّ مِن رَّبِّكَ وَلَٰكِنَّ أَكۡثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يُؤۡمِنُونَ ١٧ وَمَنۡ
أَظۡلَمُ مِمَّنِ ٱفۡتَرَىٰ عَلَى ٱللَّهِ كَذِبًاۚ أُوْلَٰٓئِكَ يُعۡرَضُونَ عَلَىٰ
رَبِّهِمۡ وَيَقُولُ ٱلۡأَشۡهَٰدُ هَٰٓؤُلَآءِ ٱلَّذِينَ كَذَبُواْ عَلَىٰ رَبِّهِمۡۚ
أَلَا لَعۡنَةُ ٱللَّهِ عَلَى ٱلظَّٰلِمِينَ ١٨ ٱلَّذِينَ يَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ
ٱللَّهِ وَيَبۡغُونَهَا عِوَجٗا وَهُم بِٱلۡأٓخِرَةِ هُمۡ كَٰفِرُونَ ١٩

﴿أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ﴾ یان ئەوانە دەڵێن پێغەمبەر ﷺ ئەو (قورئانە)ی هەڵبەستووە ﴿قُلْ فَأْتُوا بِعَشْرِ سُوَرٍ
مِثْلِهِ﴾ بڵێ دەی ئێوەش دە سورەتی وەکو ئەو(قورئانە) بێنن ﴿مُفْتَرَيَاتٍ﴾ هەڵبەستراوبن ﴿وَادْعُوا مَنِ
اسْتَطَعْتُمْ﴾ وەبانگ بکەن (بۆ پشتیوانیتان) هەرکەس دەتوانن ﴿مِنْ دُونِ اللَّهِ﴾ بێجگە لەخوا
﴿إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ﴾ ئەگەر ئێوە ڕاست دەکەن ﴿١٣﴾ ﴿فَإِلَّمْ يَسْتَجِيبُوا لَكُمْ﴾ جا ئەگەر وەڵامیان نەدانەوە
﴿فَاعْلَمُوا أَنَّمَا أُنْزِلَ﴾ ئەوە بزانن کەبێگومان ئەم (قورئانە) نێردراوەتە خوارەوە﴿بِعِلْمِ اللَّهِ﴾ بەئاگاداری
وزانینی خوا ﴿وَأَنْ لَا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ﴾ هەروەها بزانن هیچ پەرستراوێکی ڕاست نی یە بێجگە لەئەو
﴿فَهَلْ أَنْتُمْ مُسْلِمُونَ﴾ دەی ئایا ئێوە مل کەچ و موسڵمانن؟ ﴿١٤﴾ ﴿مَنْ كَانَ يُرِيدُ﴾ هەرکەس دەیەوێت
﴿الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَزِينَتَهَا﴾ ژیانی دونیا و ڕازاوە و جوانی ئەو﴿نُوَفِّ إِلَيْهِمْ أَعْمَالَهُمْ فِيهَا﴾ ئێمە (بەرهەمی)
کردەوەکانیان بەتەواوی پێ دەدەین تیایدا﴿وَهُمْ فِيهَا لَا يُبْخَسُونَ﴾ وە ئەوان لەم ژیانەدا کەم و کوڕی
یان لەگەڵ ناکرێت ﴿١٥﴾ ﴿أُولَٰئِكَ الَّذِينَ لَيْسَ لَهُمْ﴾ ئەوانە کەسانێکن بۆیان نی یە ﴿فِي الْآخِرَةِ إِلَّا النَّارُ﴾
لەڕۆژی دواییدا جگە لەئاگر ﴿وَحَبِطَ مَا صَنَعُوا فِيهَا﴾ وە ئەوەی کردیان تێیدا پوچ و بێ بەرهەم بووە
﴿وَبَاطِلٌ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ﴾ وە هەرچیان کرد بەردەوام بوو بەهیچ ﴿١٦﴾ ﴿أَفَمَنْ كَانَ﴾ جا ئایا کەسێك ﴿عَلَىٰ
بَيِّنَةٍ مِنْ رَبِّهِ﴾ بەڵگەیەکی ئاشکرای بێ لەلایەن پەروەردگاریەوە ﴿وَيَتْلُوهُ شَاهِدٌ مِنْهُ﴾ و شایەتێك لای
ئەوەوە بۆی بخوێنێتەوە﴿وَمِنْ قَبْلِهِ كِتَابُ مُوسَىٰ﴾ وە لەپێش ئەم (شایەتیەی خۆیەوە) پەڕاوی مووساش
(شایەتە بۆی) ﴿إِمَامًا وَرَحْمَةً﴾ کەپەیڕەو پێشەواو میهرەبانیە ﴿أُولَٰئِكَ يُؤْمِنُونَ بِهِ﴾ ئەوانە بڕوایان هەیە
بەو (شایەتە کەقورئانە) ﴿وَمَنْ يَكْفُرْ بِهِ﴾ وە هەرکەس باوەڕی پێی نەبێت ﴿مِنَ الْأَحْزَابِ﴾ لەو کۆمەڵ
و تاقمانە (ئەوانەی کۆبونەوە لەسەر دژایەتی ئیسلام) ﴿فَالنَّارُ مَوْعِدُهُ﴾ ئەوە ئاگر جێگایەتی ﴿فَلَا
تَكُ فِي مِرْيَةٍ مِنْهُ﴾ کەواتە هیچ جۆرە گومان و دوو دڵیەکت نەبێت لەو(قورئانە) ﴿إِنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ﴾
بەڕاستی ئەو قورئانە ڕاستە لەلایەن پەروەردگارتەوە هاتووە ﴿وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ﴾ بەڵام
زۆرێك لەخەڵکی بڕواناهێنن ﴿١٧﴾ ﴿وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ﴾ وەئایا کێ ستەمکارترە لەو کەسەی ﴿افْتَرَىٰ
عَلَى اللَّهِ كَذِبًا﴾ کەدرۆ هەڵبەستێ بەدەم خواوە؟ ﴿أُولَٰئِكَ يُعْرَضُونَ عَلَىٰ رَبِّهِمْ﴾ ئەوانە دەبرێنە حوزوری
پەروەردگاریان (وتەکانیان دەخرێتە ڕوو) ﴿وَيَقُولُ الْأَشْهَادُ﴾ وە شایەتەکان (لەپێغەمبەران
وفریشتەکان) دەڵێن﴿هَٰؤُلَاءِ الَّذِينَ﴾ ئا ئەوانە ئەو کەسانەن ﴿كَذَبُوا عَلَىٰ رَبِّهِمْ﴾ (لەدونیادا) درۆیان
هەڵدەبەست بەدەم پەروەردگاریانەوە ﴿أَلَا لَعْنَةُ اللَّهِ﴾ بێداربن نەفرینی خوا ﴿عَلَى الظَّالِمِينَ﴾ بۆ
ستەمکارانە ﴿١٨﴾ ﴿الَّذِينَ يَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ﴾ ئەوانەی بەرهەڵستی ڕێگەی خوا دەکەن ﴿وَيَبْغُونَهَا
عِوَجًا﴾ و دەیانەوێ بەلارو چەوتی نیشاندەن ﴿وَهُمْ بِالْآخِرَةِ﴾ لەکاتێکدا ئەوان بەڕۆژی دوایی
﴿هُمْ كَافِرُونَ﴾ بێ بڕوان ﴿١٩﴾

أُوْلَٰٓئِكَ لَمْ يَكُونُواْ مُعْجِزِينَ فِي ٱلْأَرْضِ وَمَا كَانَ لَهُم مِّن دُونِ
ٱللَّهِ مِنْ أَوْلِيَآءَۘ يُضَٰعَفُ لَهُمُ ٱلْعَذَابُۚ مَا كَانُواْ يَسْتَطِيعُونَ
ٱلسَّمْعَ وَمَا كَانُواْ يُبْصِرُونَ ﴿٢٠﴾ أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ خَسِرُوٓاْ
أَنفُسَهُمْ وَضَلَّ عَنْهُم مَّا كَانُواْ يَفْتَرُونَ ﴿٢١﴾ لَا جَرَمَ أَنَّهُمْ
فِي ٱلْأٓخِرَةِ هُمُ ٱلْأَخْسَرُونَ ﴿٢٢﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ
ٱلصَّٰلِحَٰتِ وَأَخْبَتُوٓاْ إِلَىٰ رَبِّهِمْ أُوْلَٰٓئِكَ أَصْحَٰبُ ٱلْجَنَّةِۖ
هُمْ فِيهَا خَٰلِدُونَ ﴿٢٣﴾ ۞ مَثَلُ ٱلْفَرِيقَيْنِ كَٱلْأَعْمَىٰ وَٱلْأَصَمِّ
وَٱلْبَصِيرِ وَٱلسَّمِيعِۚ هَلْ يَسْتَوِيَانِ مَثَلًاۚ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ
﴿٢٤﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِۦٓ إِنِّي لَكُمْ نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٢٥﴾
أَن لَّا تَعْبُدُوٓاْ إِلَّا ٱللَّهَۖ إِنِّيٓ أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ أَلِيمٍ ﴿٢٦﴾
فَقَالَ ٱلْمَلَأُ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ مِن قَوْمِهِۦ مَا نَرَىٰكَ إِلَّا بَشَرًا مِّثْلَنَا
وَمَا نَرَىٰكَ ٱتَّبَعَكَ إِلَّا ٱلَّذِينَ هُمْ أَرَاذِلُنَا بَادِيَ ٱلرَّأْيِ
وَمَا نَرَىٰ لَكُمْ عَلَيْنَا مِن فَضْلِۭ بَلْ نَظُنُّكُمْ كَٰذِبِينَ ﴿٢٧﴾
قَالَ يَٰقَوْمِ أَرَءَيْتُمْ إِن كُنتُ عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِّن رَّبِّي وَءَاتَىٰنِي رَحْمَةً مِّنْ
عِندِهِۦ فَعُمِّيَتْ عَلَيْكُمْ أَنُلْزِمُكُمُوهَا وَأَنتُمْ لَهَا كَٰرِهُونَ ﴿٢٨﴾

ربع الحزب ٢٣

﴿أُوْلَٰٓئِكَ لَمۡ يَكُونُواْ مُعۡجِزِينَ﴾ ئەو (نەفرین لێ کراو)انە ناتوانن (لەدەستی خوا) خۆیان قوتار بکەن
﴿فِي ٱلۡأَرۡضِ﴾ لەولات و زەویدا ﴿وَمَا كَانَ لَهُم﴾ و نییانە ﴿مِّن دُونِ ٱللَّهِ مِنۡ أَوۡلِيَآءَ﴾ بێجگە لەخوا هیچ
پشتیوان و دۆستێك ﴿يُضَٰعَفُ لَهُمُ﴾ بۆیان دووقات دەکرێتەوە ﴿ٱلۡعَذَابُ﴾ سزا ﴿مَا كَانُواْ يَسۡتَطِيعُونَ
ٱلسَّمۡعَ﴾ توانای بیستنی (ئەو قورئانە)یان نەبوو ﴿وَمَا كَانُواْ يُبۡصِرُونَ﴾ (هەقیشیان)نەدەبینی ﴿٢٠﴾
﴿أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ﴾ ئەوانە کەسانێکن ﴿خَسِرُوٓاْ أَنفُسَهُمۡ﴾ کەخۆیان دۆڕاند ﴿وَضَلَّ عَنۡهُم﴾ وە لێیان
ون بوو ﴿مَّا كَانُواْ يَفۡتَرُونَ﴾ ئەو درۆو دەلەسانەی لەدونیادا دەیان کرد ﴿٢١﴾ ﴿لَا جَرَمَ أَنَّهُمۡ﴾ بەڕاستی
و بێگومان ئەوانە ﴿فِي ٱلۡأٓخِرَةِ﴾ لەڕۆژی دواییدا ﴿هُمُ ٱلۡأَخۡسَرُونَ﴾ زەرەرمەند ترین کەس خۆیانن
﴿٢٢﴾ ﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ﴾ بەڕاستی ئەوانەی بڕوایان هێناوە ﴿وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ﴾ و کردەوە چاکەکانیان
بەجێ هێناوە ﴿وَأَخۡبَتُوٓاْ إِلَىٰ رَبِّهِمۡ﴾ و گەردن کەچ و دڵ ئارام بوون بۆ (فەرمانەکانی) پەروەردگاریان
﴿أُوْلَٰٓئِكَ أَصۡحَٰبُ ٱلۡجَنَّةِ﴾ ئەوانە هاوەڵانی بەهەشتن ﴿هُمۡ فِيهَا خَٰلِدُونَ﴾ تێیدا دەمێننەوە بەهەمیشەیی ﴿٢٣﴾
﴿مَثَلُ ٱلۡفَرِيقَيۡنِ﴾ وێنەی ئەو دوو دەستەیە ﴿كَٱلۡأَعۡمَىٰ وَٱلۡأَصَمِّ وَٱلۡبَصِيرِ وَٱلسَّمِيعِ﴾ وەك کوێر و کەڕ و بیسەر
و بیناوان ﴿هَلۡ يَسۡتَوِيَانِ مَثَلًا﴾ ئایا ئەودوو دەستەیە یەکسانن ﴿أَفَلَا تَذَكَّرُونَ﴾ دە بۆ بیرناکەنەوە ﴿٢٤﴾
﴿وَلَقَدۡ أَرۡسَلۡنَا﴾ سوێند بە خوا بێگومان ناردمان ﴿نُوحًا إِلَىٰ قَوۡمِهِۦٓ﴾ نووح بۆ لای گەلەکەی ﴿إِنِّي
لَكُمۡ نَذِيرٞ مُّبِينٌ﴾ (پێی ووتن) دڵنیابن من ترسێنەرێکی ئاشکرام بۆتان ﴿٢٥﴾ ﴿أَن لَّا تَعۡبُدُوٓاْ إِلَّا ٱللَّهَ﴾ کەجگە
لەخوا نەپەرستن ﴿إِنِّيٓ أَخَافُ عَلَيۡكُمۡ﴾ (چونکە) بەڕاستی من دەترسم یەختان بگرێ ﴿عَذَابَ يَوۡمٍ
أَلِيمٖ﴾ سزای ڕۆژێکی سەخت و بەئازار ﴿٢٦﴾ ﴿فَقَالَ ٱلۡمَلَأُ﴾ جا کاربەدەست ودەسەلاتدارەکان
ووتیان ﴿ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ﴾ ئەوانەی کەبڕوایان نەهێنا بوو ﴿مِن قَوۡمِهِۦ﴾ لە گەلەکەی (نووح) ﴿مَا نَرَىٰكَ﴾
ئێمە تۆ نابینین ﴿إِلَّا بَشَرٗا مِّثۡلَنَا﴾ جگە لەئادەمی یەکی وەك خۆمان ﴿وَمَا نَرَىٰكَ﴾ وە نابینین تۆ ﴿ٱتَّبَعَكَ﴾
هیچ کەسێك شوێنت کەوتبێت ﴿إِلَّا ٱلَّذِينَ﴾ جگە لەوانەی ﴿هُمۡ أَرَاذِلُنَا﴾ کە هەژار و پەستەکانمانن
﴿بَادِيَ ٱلرَّأۡيِ﴾ بێ ئاوەزا و ساویلکەن (ڕواڵەت بینن) ﴿وَمَا نَرَىٰ لَكُمۡ﴾ وە نابینن ئێوە ﴿عَلَيۡنَا مِن
فَضۡلِۭ﴾ هیچ شتێکتان لە ئێمە زیادبێ ﴿بَلۡ نَظُنُّكُمۡ كَٰذِبِينَ﴾ بەڵکو بەدرۆزنتان دەزانین ﴿٢٧﴾ ﴿قَالَ يَٰقَوۡمِ﴾
(نووح) ووتی ئەی گەلەکەم ﴿أَرَءَيۡتُمۡ﴾ هەواڵم بدەنێ ﴿إِن كُنتُ﴾ ئەگەر من ﴿عَلَىٰ بَيِّنَةٖ﴾ بەڵگەی
ئاشکرام هەبێت ﴿مِّن رَّبِّي﴾ لەلای پەروەردگارمەوە ﴿وَءَاتَىٰنِي رَحۡمَةٗ﴾ و ڕەحمەتێکی پێ بەخشیبم
﴿مِّنۡ عِندِهِۦ﴾ لەلایەن خۆیەوە ﴿فَعُمِّيَتۡ عَلَيۡكُمۡ﴾ بەڵام ئەوە لەئێوە شاردرابێتەوە ﴿أَنُلۡزِمُكُمُوهَا﴾ ئایا بەزۆر
پابەندتان بکەین پێیەوە ﴿وَأَنتُمۡ لَهَا كَٰرِهُونَ﴾ لە کاتێکدا ئێوە حەزی لێ ناکەن و پێتان ناخۆشە ﴿٢٨﴾

وَيَٰقَوۡمِ لَآ أَسۡـَٔلُكُمۡ عَلَيۡهِ مَالًاۖ إِنۡ أَجۡرِيَ إِلَّا عَلَى ٱللَّهِۚ وَمَآ أَنَا۠
بِطَارِدِ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْۚ إِنَّهُم مُّلَٰقُواْ رَبِّهِمۡ وَلَٰكِنِّيٓ أَرَىٰكُمۡ قَوۡمٗا
تَجۡهَلُونَ ٢٩ وَيَٰقَوۡمِ مَن يَنصُرُنِي مِنَ ٱللَّهِ إِن طَرَدتُّهُمۡۚ أَفَلَا
تَذَكَّرُونَ ٣٠ وَلَآ أَقُولُ لَكُمۡ عِندِي خَزَآئِنُ ٱللَّهِ وَلَآ
أَعۡلَمُ ٱلۡغَيۡبَ وَلَآ أَقُولُ إِنِّي مَلَكٞ وَلَآ أَقُولُ لِلَّذِينَ تَزۡدَرِيٓ
أَعۡيُنُكُمۡ لَن يُؤۡتِيَهُمُ ٱللَّهُ خَيۡرًاۖ ٱللَّهُ أَعۡلَمُ بِمَا فِيٓ أَنفُسِهِمۡ إِنِّيٓ
إِذٗا لَّمِنَ ٱلظَّٰلِمِينَ ٣١ قَالُواْ يَٰنُوحُ قَدۡ جَٰدَلۡتَنَا فَأَكۡثَرۡتَ جِدَٰلَنَا
فَأۡتِنَا بِمَا تَعِدُنَآ إِن كُنتَ مِنَ ٱلصَّٰدِقِينَ ٣٢ قَالَ إِنَّمَا
يَأۡتِيكُم بِهِ ٱللَّهُ إِن شَآءَ وَمَآ أَنتُم بِمُعۡجِزِينَ ٣٣ وَلَا يَنفَعُكُمۡ
نُصۡحِيٓ إِنۡ أَرَدتُّ أَنۡ أَنصَحَ لَكُمۡ إِن كَانَ ٱللَّهُ يُرِيدُ أَن
يُغۡوِيَكُمۡۚ هُوَ رَبُّكُمۡ وَإِلَيۡهِ تُرۡجَعُونَ ٣٤ أَمۡ يَقُولُونَ ٱفۡتَرَىٰهُۖ
قُلۡ إِنِ ٱفۡتَرَيۡتُهُۥ فَعَلَيَّ إِجۡرَامِي وَأَنَا۠ بَرِيٓءٞ مِّمَّا تُجۡرِمُونَ
٣٥ وَأُوحِيَ إِلَىٰ نُوحٍ أَنَّهُۥ لَن يُؤۡمِنَ مِن قَوۡمِكَ إِلَّا مَن قَدۡ ءَامَنَ
فَلَا تَبۡتَئِسۡ بِمَا كَانُواْ يَفۡعَلُونَ ٣٦ وَٱصۡنَعِ ٱلۡفُلۡكَ بِأَعۡيُنِنَا
وَوَحۡيِنَا وَلَا تُخَٰطِبۡنِي فِي ٱلَّذِينَ ظَلَمُوٓاْ إِنَّهُم مُّغۡرَقُونَ ٣٧

﴿وَيَٰقَوۡمِ﴾ وە ئـەی گەلەکەم ﴿لَآ أَسۡـَٔلُكُمۡ عَلَيۡهِ مَالًاۖ﴾ لەسـەر ئەم (گەیاندنـی پەیامە) داوای هیچ ماڵ و سامانێکتان لێ ناکەم ﴿إِنۡ أَجۡرِيَ﴾ پاداشتی من ﴿إِلَّا عَلَى ٱللَّهِۚ﴾ هەر لەسەر خوایە ﴿وَمَآ أَنَا۠ بِطَارِدِ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْۚ﴾ وە من ئەوانە دەرناکەم بڕوایان هێناوە ﴿إِنَّهُم مُّلَٰقُواْ رَبِّهِمۡ﴾ بەڕاستـی ئەوانە بەدیداری پەروەردگاریان دەگـەن (لەڕۆژی دواییدا) ﴿وَلَٰكِنِّيٓ أَرَىٰكُمۡ﴾ بەڵام من ئێوە دەبینـم ﴿قَوۡمًا تَجۡهَلُونَ﴾ کە کۆمەڵێکی نەزانن ﴿٢٩﴾ ﴿وَيَٰقَوۡمِ مَن يَنصُرُنِي﴾ ئـەی گەلەکەم کـێ یارمەتیـم دەدات ﴿مِنَ ٱللَّهِ إِن طَرَدتُّهُمۡۚ﴾ لەبەرانبەر خوادا ئەگەر ئەوانە بتارێنم (و دەریان بکەم) ﴿أَفَلَا تَذَكَّرُونَ﴾ دەی ئایا بۆ بیرناکەنەوە؟ ﴿٣٠﴾ ﴿وَلَآ أَقُولُ لَكُمۡ﴾ من پێتان ناڵێم ﴿عِندِي خَزَآئِنُ ٱللَّهِ﴾ خەزێنەکانی خوا لای منە ﴿وَلَآ أَعۡلَمُ ٱلۡغَيۡبَ﴾ و ناشڵێم غەیب و شتە نادیارەکان دەزانم ﴿وَلَآ أَقُولُ إِنِّي مَلَكٞ﴾ هەروەها ناڵێم من فریشتەم ﴿وَلَآ أَقُولُ لِلَّذِينَ﴾ بەوانەش ناڵێم ﴿تَزۡدَرِيٓ أَعۡيُنُكُمۡ﴾ کە لەبەر چاوی ئێوە سـووك و بێ ڕێزن ﴿لَن يُؤۡتِيَهُمُ ٱللَّهُ خَيۡرًاۖ﴾ خوا هیچ چاکەیەکیان ناداتـێ ﴿ٱللَّهُ أَعۡلَمُ﴾ خـوا چـاك دەزانـێ ﴿بِمَا فِيٓ أَنفُسِهِمۡ﴾ بـەوەی لەدەروونـی ئەواندایـە ﴿إِنِّيٓ إِذٗا لَّمِنَ ٱلظَّٰلِمِينَ﴾ بەڕاسـتی من ئەوکاتە (ئەگەر ئەو هەژارانە دەربکەم) لەسـتەم کاران دەبم ﴿٣١﴾ ﴿قَالُواْ يَٰنُوحُ﴾ ووتیـان ئـەی نـووح ﴿قَدۡ جَٰدَلۡتَنَا﴾ بێگومـان دەمەقاڵێـت کـرد لەگەڵمانـدا ﴿فَأَكۡثَرۡتَ جِدَٰلَنَا﴾ زۆریش دەمەقاڵێـت کرد لەگەڵماندا ﴿فَأۡتِنَا بِمَا تَعِدُنَآ﴾ دەی ئەوەی بەڵێنمان پێ دەدەیت (لەسـزا) بۆمان بهێنە ﴿إِن كُنتَ مِنَ ٱلصَّٰدِقِينَ﴾ ئەگەر تۆ لەڕاست گۆیانیت ﴿٣٢﴾ ﴿قَالَ إِنَّمَا يَأۡتِيكُم بِهِ ٱللَّهُ﴾ ووتی بێگومان خـوا بۆتـان دەهێنێت ﴿إِن شَآءَ﴾ ئەگـەر بیەوێـت ﴿وَمَآ أَنتُم بِمُعۡجِزِينَ﴾ وە ئێوە ناتوانن (لەسـزای خوا) خۆتان قوتار بکەن ﴿٣٣﴾ ﴿وَلَا يَنفَعُكُمۡ نُصۡحِيٓ﴾ وە ئامۆژگاری من سوودتان پێ ناگەیەنێت ﴿إِنۡ أَرَدتُّ﴾ گەر بمەوێـت ﴿أَنۡ أَنصَحَ لَكُمۡ﴾ ئامۆژگاریتان بکەم ﴿إِن كَانَ ٱللَّهُ يُرِيدُ﴾ ئەگەر خوا بیەوێت ﴿أَن يُغۡوِيَكُمۡۚ﴾ گومراتان بکات ﴿هُوَ رَبُّكُمۡ﴾ ئەو پەروەردگارتانە ﴿وَإِلَيۡهِ تُرۡجَعُونَ﴾ وە هەر بۆ لای ئەویش دەگەڕێنەوە ﴿٣٤﴾ ﴿أَمۡ يَقُولُونَ ٱفۡتَرَىٰهُۖ﴾ یـا ئەوانـە دەڵێـن موحەممەد ﷺ ئـەم (قورئانەی) بەناوی خواوە هەڵبەستووە ﴿قُلۡ إِنِ ٱفۡتَرَيۡتُهُۥ﴾ بڵێ ئەگەر من هەڵم بەستبێت ﴿فَعَلَيَّ إِجۡرَامِي﴾ ئەوە گوناهو تاوانەکەی تەنها لەسەر خۆمە ﴿وَأَنَا۠ بَرِيٓءٞ مِّمَّا تُجۡرِمُونَ﴾ وە منیش بەریم لەتاوانی ئێوە ﴿٣٥﴾ ﴿وَأُوحِيَ إِلَىٰ نُوحٍ﴾ وەحی کرا بۆ نووح (علیە السـلام) ﴿أَنَّهُۥ لَن يُؤۡمِنَ﴾ کـەوا کەسـی تر بـڕوا ناهێنێـت ﴿مِن قَوۡمِكَ﴾ لەگەلەکەت ﴿إِلَّا مَن قَدۡ ءَامَنَ﴾ بێجگـە لـەوەی پێشـتر بـڕوای هێنـاوە ﴿فَلَا تَبۡتَئِسۡ بِمَا كَانُواْ يَفۡعَلُونَ﴾ کەواتـە نارەحـەت وغەمبـار مەبـە بـەوەی ئـەوان دەیکـەن ﴿٣٦﴾ ﴿وَٱصۡنَعِ ٱلۡفُلۡكَ﴾ وە کەشـتیەکەش دروسـت بکـە ﴿بِأَعۡيُنِنَا وَوَحۡيِنَا﴾ بـە پێـش چـاو و چاودێـری وفەرمـان و نیگـای ئێمە (لەم ئایەتەدا باسـی سـیفەتی -چـاو، عیـن - هاتـووە بۆ خـوای گـەورە، بڕوامـان پێیەتی بەبـێ هیـچ لێچوانـدن ولێکدانەوەیەك ، شـێوەکەی نازانیـن وە تەنهـا خـوا خـۆی دەزانێـت) ﴿وَلَا تُخَٰطِبۡنِي﴾ وە هیـچ قسـەم لەگەڵـدا مەکـە ﴿فِي ٱلَّذِينَ ظَلَمُوٓاْ﴾ لـە بارەی ئەوانەی سـتەمیان کردووە (وبێ بـاوەڕ بوون) ﴿إِنَّهُم مُّغۡرَقُونَ﴾ چونکە بێگومان ئەوانە دەخنکێنرێن ﴿٣٧﴾

وَيَصۡنَعُ ٱلۡفُلۡكَ وَكُلَّمَا مَرَّ عَلَيۡهِ مَلَأٞ مِّن قَوۡمِهِۦ سَخِرُواْ مِنۡهُۚ
قَالَ إِن تَسۡخَرُواْ مِنَّا فَإِنَّا نَسۡخَرُ مِنكُمۡ كَمَا تَسۡخَرُونَ
﴿٣٨﴾ فَسَوۡفَ تَعۡلَمُونَ مَن يَأۡتِيهِ عَذَابٞ يُخۡزِيهِ وَيَحِلُّ عَلَيۡهِ عَذَابٞ
مُّقِيمٌ ﴿٣٩﴾ حَتَّىٰٓ إِذَا جَآءَ أَمۡرُنَا وَفَارَ ٱلتَّنُّورُ قُلۡنَا ٱحۡمِلۡ فِيهَا
مِن كُلّٖ زَوۡجَيۡنِ ٱثۡنَيۡنِ وَأَهۡلَكَ إِلَّا مَن سَبَقَ عَلَيۡهِ ٱلۡقَوۡلُ
وَمَنۡ ءَامَنَۚ وَمَآ ءَامَنَ مَعَهُۥٓ إِلَّا قَلِيلٞ ﴿٤٠﴾ ۞ وَقَالَ ٱرۡكَبُواْ
فِيهَا بِسۡمِ ٱللَّهِ مَجۡرٜىٰهَا وَمُرۡسَىٰهَآۚ إِنَّ رَبِّي لَغَفُورٞ رَّحِيمٞ
﴿٤١﴾ وَهِيَ تَجۡرِي بِهِمۡ فِي مَوۡجٖ كَٱلۡجِبَالِ وَنَادَىٰ نُوحٌ ٱبۡنَهُۥ
وَكَانَ فِي مَعۡزِلٖ يَٰبُنَيَّ ٱرۡكَب مَّعَنَا وَلَا تَكُن مَّعَ ٱلۡكَٰفِرِينَ ﴿٤٢﴾
قَالَ سَـَٔاوِيٓ إِلَىٰ جَبَلٖ يَعۡصِمُنِي مِنَ ٱلۡمَآءِۚ قَالَ لَا عَاصِمَ ٱلۡيَوۡمَ
مِنۡ أَمۡرِ ٱللَّهِ إِلَّا مَن رَّحِمَۚ وَحَالَ بَيۡنَهُمَا ٱلۡمَوۡجُ فَكَانَ مِنَ
ٱلۡمُغۡرَقِينَ ﴿٤٣﴾ وَقِيلَ يَٰٓأَرۡضُ ٱبۡلَعِي مَآءَكِ وَيَٰسَمَآءُ أَقۡلِعِي
وَغِيضَ ٱلۡمَآءُ وَقُضِيَ ٱلۡأَمۡرُ وَٱسۡتَوَتۡ عَلَى ٱلۡجُودِيِّۖ وَقِيلَ
بُعۡدٗا لِّلۡقَوۡمِ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٤٤﴾ وَنَادَىٰ نُوحٞ رَّبَّهُۥ فَقَالَ رَبِّ إِنَّ ٱبۡنِي
مِنۡ أَهۡلِي وَإِنَّ وَعۡدَكَ ٱلۡحَقُّ وَأَنتَ أَحۡكَمُ ٱلۡحَٰكِمِينَ ﴿٤٥﴾

نصف الحزب ٢٣

﴿وَيَصۡنَعُ ٱلۡفُلۡكَ﴾ وە دەستی کرد بەدروست کردنی کەشتیەکە ﴿وَكُلَّمَا مَرَّ عَلَيۡهِ﴾ هەر کاتێك تێ پەڕینایە بەلایدا ﴿مَلَأٞ مِّن قَوۡمِهِۦ﴾ کۆمەڵێ لە گەلەکەی ﴿سَخِرُواْ مِنۡهُۚ﴾ گاڵتەیان پێ دەکرد ﴿قَالَ إِن تَسۡخَرُواْ مِنَّا﴾ (نووح) دەیووت ئەگەر ئێوە ئێستە گاڵتەو لاقرتی بەئێمە دەکەن ﴿فَإِنَّا نَسۡخَرُ مِنكُمۡ﴾ ئەوە بێگومان ئێمەش لاقرتی بەئێوە دەکەین ﴿كَمَا تَسۡخَرُونَ﴾ هەر چۆن ئێوە لاقرتی بەئێمە دەکەن ﴿٣٨﴾ ﴿فَسَوۡفَ تَعۡلَمُونَ﴾ جا لەمەوپاش دەزانن ﴿مَن يَأۡتِيهِ عَذَابٞ﴾ کێ سزای بۆ دێت ﴿يُخۡزِيهِ وَيَحِلُّ عَلَيۡهِ عَذَابٞ مُّقِيمٌ﴾ سەر شۆڕی دەکات (لەدونیاداو لەقیامەتیشدا) سزای هەمیشەیی بەسەردادێت ﴿٣٩﴾ ﴿حَتَّىٰٓ إِذَا﴾ (نووح) (کەشتیەکەی دروست کرد) هەتا کاتێك ﴿جَآءَ أَمۡرُنَا﴾ فەرمانی ئێمە هات (بۆ لەناوبردنیان) ﴿وَفَارَ ٱلتَّنُّورُ﴾ و تەنورەکە ئاوی لێ هەڵ قولا ﴿قُلۡنَا ٱحۡمِلۡ فِيهَا﴾ ووتمان (بەنووح) لەو (کەشتیە)دا هەڵی بگرە ﴿مِن كُلّٖ زَوۡجَيۡنِ ٱثۡنَيۡنِ﴾ لەهەموو نێرو مێیەك دووان ﴿وَأَهۡلَكَ إِلَّا مَن﴾ ژن و منداڵەکانیشت هەڵبگرە ئەوەیان نەبێت ﴿سَبَقَ عَلَيۡهِ ٱلۡقَوۡلُ﴾ بڕیاری خوای لەسەر دراوە (بەخنکاندن) ﴿وَمَنۡ ءَامَنَۚ﴾ هەر ئەوانەش (هەڵ بگرە کە) بڕوایان هێنا (لەگەلەکەت) ﴿وَمَآ ءَامَنَ مَعَهُۥٓ إِلَّا قَلِيلٞ﴾ وە خەڵکێکی کەم نەبێت بڕوایان نەهێنا لەگەڵی دا ﴿٤٠﴾ ﴿وَقَالَ ٱرۡكَبُواْ فِيهَا﴾ (نووح) ووتی هەمووتان سواربن لەو (کەشتیە)دا ﴿بِسۡمِ ٱللَّهِ مَجۡرٜىٰهَا وَمُرۡسَىٰهَآۚ﴾ بەناوی خواوە لەکاتی ڕۆیشتن و وەستانی دا ﴿إِنَّ رَبِّي﴾ بەڕاستی پەروەردگارم ﴿لَغَفُورٞ رَّحِيمٞ﴾ زۆر لێ بوردەی میهرەبانە ﴿٤١﴾ ﴿وَهِيَ تَجۡرِي بِهِمۡ﴾ کەشتییەکە دەیبردن ﴿فِي مَوۡجٖ كَٱلۡجِبَالِ﴾ بەناو شەپۆلی وەك کێوو شاخ دا ﴿وَنَادَىٰ نُوحٌ ٱبۡنَهُۥ﴾ نووحیش علیه السلام کوڕەکەی بانگ کرد (کەناوی کەنعان بوو) ﴿وَكَانَ فِي مَعۡزِلٖ﴾ کە لەشوێنێکی کەناردا بوو ﴿يَٰبُنَيَّ ٱرۡكَب مَّعَنَا﴾ (ووتی) ئەی کوڕی خۆشەویستم لەگەڵمان دا سواربە ﴿وَلَا تَكُن مَّعَ ٱلۡكَٰفِرِينَ﴾ و لەگەڵ بێ بڕوایان مەبە ﴿٤٢﴾ ﴿قَالَ سَـَٔاوِيٓ إِلَىٰ جَبَلٖ﴾ (کوڕەکەی) ووتی پەنا بۆ شاخێك دەبەم ﴿يَعۡصِمُنِي مِنَ ٱلۡمَآءِۚ﴾ کە بمپارێزێت لەم لافاوە ﴿قَالَ لَا عَاصِمَ ٱلۡيَوۡمَ﴾ (نووح) ووتی ئەمڕۆ هیچ پارێزەرێك (پەنادەرێك) نیە ﴿مِنۡ أَمۡرِ ٱللَّهِ﴾ لەفەرمانی خوا (کەخنکاندنە) ﴿إِلَّا مَن رَّحِمَۚ﴾ مەگەر کەسێك خوا ڕەحمی پێ بکات (و باوەڕدار بێت) ﴿وَحَالَ بَيۡنَهُمَا ٱلۡمَوۡجُ﴾ لەوکاتەدا شەپۆلی لافاو کەوتە نێوانیان ﴿فَكَانَ مِنَ ٱلۡمُغۡرَقِينَ﴾ جا ئەو (کوڕە خنکاو) لەخنکاوان بوو ﴿٤٣﴾ ﴿وَقِيلَ يَٰٓأَرۡضُ﴾ ئەوسا ووترا ئەی زەوی ﴿ٱبۡلَعِي مَآءَكِ﴾ ئاوەکەت هەڵمژە ﴿وَيَٰسَمَآءُ أَقۡلِعِي﴾ و ئەی ئاسمان باران مەبارێنە ﴿وَغِيضَ ٱلۡمَآءُ﴾ ئیتر لافاوەکە ڕۆچوو بەناخی زەوی دا ﴿وَقُضِيَ ٱلۡأَمۡرُ﴾ کارەکە (خنکانیان) تەواو کرا ﴿وَٱسۡتَوَتۡ عَلَى ٱلۡجُودِيِّۖ﴾ و (کەشتیەکە) وەستا بەسەر (کێوی) جوودیەوە ﴿وَقِيلَ بُعۡدٗا﴾ ووترا دووری لەڕەحمی خوا ﴿لِّلۡقَوۡمِ ٱلظَّٰلِمِينَ﴾ بۆ گەلی ستەمکاران ﴿٤٤﴾ ﴿وَنَادَىٰ نُوحٞ رَّبَّهُۥ﴾ نووح هاواری کردە پەروەردگاری ﴿فَقَالَ رَبِّ﴾ ووتی ئەی پەروەردگارم ﴿إِنَّ ٱبۡنِي﴾ بەڕاستی کوڕەکەم ﴿مِنۡ أَهۡلِي﴾ لە کەس و کاری منە ﴿وَإِنَّ وَعۡدَكَ ٱلۡحَقُّ﴾ و بێگومان بەڵێنی تۆش ڕاستە ﴿وَأَنتَ أَحۡكَمُ ٱلۡحَٰكِمِينَ﴾ وە تۆش دادوەرترینی هەموو فەرمان ڕەوایانی ﴿٤٥﴾

قَالَ يَٰنُوحُ إِنَّهُۥ لَيۡسَ مِنۡ أَهۡلِكَۖ إِنَّهُۥ عَمَلٌ غَيۡرُ صَٰلِحٖۖ فَلَا تَسۡـَٔلۡنِ
مَا لَيۡسَ لَكَ بِهِۦ عِلۡمٌۖ إِنِّيٓ أَعِظُكَ أَن تَكُونَ مِنَ ٱلۡجَٰهِلِينَ
٤٦ قَالَ رَبِّ إِنِّيٓ أَعُوذُ بِكَ أَنۡ أَسۡـَٔلَكَ مَا لَيۡسَ لِي بِهِۦ عِلۡمٞۖ وَإِلَّا
تَغۡفِرۡ لِي وَتَرۡحَمۡنِيٓ أَكُن مِّنَ ٱلۡخَٰسِرِينَ ٤٧ قِيلَ يَٰنُوحُ
ٱهۡبِطۡ بِسَلَٰمٖ مِّنَّا وَبَرَكَٰتٍ عَلَيۡكَ وَعَلَىٰٓ أُمَمٖ مِّمَّن مَّعَكَۚ
وَأُمَمٞ سَنُمَتِّعُهُمۡ ثُمَّ يَمَسُّهُم مِّنَّا عَذَابٌ أَلِيمٞ ٤٨ تِلۡكَ
مِنۡ أَنۢبَآءِ ٱلۡغَيۡبِ نُوحِيهَآ إِلَيۡكَۖ مَا كُنتَ تَعۡلَمُهَآ أَنتَ
وَلَا قَوۡمُكَ مِن قَبۡلِ هَٰذَاۖ فَٱصۡبِرۡۖ إِنَّ ٱلۡعَٰقِبَةَ لِلۡمُتَّقِينَ ٤٩
وَإِلَىٰ عَادٍ أَخَاهُمۡ هُودٗاۚ قَالَ يَٰقَوۡمِ ٱعۡبُدُواْ ٱللَّهَ مَا لَكُم مِّنۡ
إِلَٰهٍ غَيۡرُهُۥٓۖ إِنۡ أَنتُمۡ إِلَّا مُفۡتَرُونَ ٥٠ يَٰقَوۡمِ لَآ أَسۡـَٔلُكُمۡ عَلَيۡهِ
أَجۡرًاۖ إِنۡ أَجۡرِيَ إِلَّا عَلَى ٱلَّذِي فَطَرَنِيٓۚ أَفَلَا تَعۡقِلُونَ ٥١
وَيَٰقَوۡمِ ٱسۡتَغۡفِرُواْ رَبَّكُمۡ ثُمَّ تُوبُوٓاْ إِلَيۡهِ يُرۡسِلِ ٱلسَّمَآءَ
عَلَيۡكُم مِّدۡرَارٗا وَيَزِدۡكُمۡ قُوَّةً إِلَىٰ قُوَّتِكُمۡ وَلَا تَتَوَلَّوۡاْ
مُجۡرِمِينَ ٥٢ قَالُواْ يَٰهُودُ مَا جِئۡتَنَا بِبَيِّنَةٖ وَمَا نَحۡنُ
بِتَارِكِيٓ ءَالِهَتِنَا عَن قَوۡلِكَ وَمَا نَحۡنُ لَكَ بِمُؤۡمِنِينَ ٥٣

﴿قَالَ يَٰنُوحُ إِنَّهُۥ﴾ (خوا) فەرمووی ئەی نووح بەڕاستی ئەو (کەنعان) ﴿لَيۡسَ مِنۡ أَهۡلِكَۖ﴾ لەکەس و کاری
تۆ نی یە ﴿إِنَّهُۥ عَمَلٌ﴾ بێگومان ئەو (کوڕە) کردەوەی ﴿غَيۡرُ صَٰلِحٖۖ﴾ خراپ و ناپەسەند بوو ﴿فَلَا تَسۡـَٔلۡنِ﴾
جا کەواتە داوای شتێکم لێ مەکە ﴿مَا لَيۡسَ لَكَ بِهِۦ عِلۡمٌۖ﴾ کەزانیاریت دەربارەی نی یە ﴿إِنِّيٓ أَعِظُكَ﴾
بەڕاستی من ئامۆژگاریت دەکەم ﴿أَن تَكُونَ مِنَ ٱلۡجَٰهِلِينَ﴾ تا لەنەفامان نەبیت ﴿٤٦﴾ ﴿قَالَ رَبِّ إِنِّيٓ﴾
(نووح) ووتی پەروەردگارم بەڕاستی من ﴿أَعُوذُ بِكَ﴾ پەنات پێ دەگرم (لەوەی) ﴿أَنۡ أَسۡـَٔلَكَ مَا﴾
داوای شتێکت لێ بکەم ﴿لَيۡسَ لِي بِهِۦ عِلۡمٞۖ﴾ کەنایزانم ﴿وَإِلَّا تَغۡفِرۡ لِي وَتَرۡحَمۡنِيٓ﴾ وە ئەگەر نەبوریت لێم
وڕەحمم پێ نەکەی ﴿أَكُن مِّنَ ٱلۡخَٰسِرِينَ﴾ لەزیان لێکەوتوان دەبم ﴿٤٧﴾ ﴿قِيلَ يَٰنُوحُ﴾ ووترا ئەی نووح
﴿ٱهۡبِطۡ بِسَلَٰمٖ مِّنَّا﴾ دابەزە(لەکەشتیەکە) بەهێمنی و بێوەی لەلایەن ئێمەوە ﴿وَبَرَكَٰتٍ عَلَيۡكَ﴾
وە بەپیت و فەڕی زۆر بەسەرخۆتەوە ﴿وَعَلَىٰٓ أُمَمٖ مِّمَّن مَّعَكَۚ﴾ وەبەسەر گەلانێك کەپەیدا ئەبن لەوانەی
کە لەگەڵ تۆ دان (یا بەسەر ئەو خەڵکانەی لەگەڵ تۆدان) ﴿وَأُمَمٞ سَنُمَتِّعُهُمۡ﴾ چەند نەتەوەو گەل
دواتر دێن خۆشی و نازو نیعمەتیان پێ دەدەین ﴿ثُمَّ يَمَسُّهُم مِّنَّا﴾ پاشان لەلایەن ئێمەوە دووچاریان
دەبێت ﴿عَذَابٌ أَلِيمٞ﴾ سزای سەختی ئازاردەر ﴿٤٨﴾ ﴿تِلۡكَ مِنۡ أَنۢبَآءِ ٱلۡغَيۡبِ﴾ ئەمانە(ی باسکران)
لەهەواڵە گرنگە نادیارەکانە ﴿نُوحِيهَآ إِلَيۡكَۖ﴾ بەنیگا بۆمان ناردی ﴿مَا كُنتَ تَعۡلَمُهَآ أَنتَ وَلَا قَوۡمُكَ﴾
نەتۆ و نەگەلەکەت نەتان دەزانین ﴿مِن قَبۡلِ هَٰذَاۖ﴾ لەپێش ئەم (نیگای ئێمە) ﴿فَٱصۡبِرۡۖ﴾ کەواتە
خۆڕاگربە ﴿إِنَّ ٱلۡعَٰقِبَةَ لِلۡمُتَّقِينَ﴾ بەڕاستی سەرئەنجام بۆ لەخوا ترسانە ﴿٤٩﴾ ﴿وَإِلَىٰ عَادٍ أَخَاهُمۡ هُودٗاۚ﴾
وە بۆلای (گەلی) عاد هوودی برایانمان نارد ﴿قَالَ يَٰقَوۡمِ ٱعۡبُدُواْ ٱللَّهَ﴾ ووتی ئەی گەلەکەم خوا بپەرستن
﴿مَا لَكُم مِّنۡ إِلَٰهٍ غَيۡرُهُۥٓۖ﴾ هیچ پەرستراوێکتان نی یە جگە لە ئەو ﴿إِنۡ أَنتُمۡ إِلَّا مُفۡتَرُونَ﴾ ئێوە تەنها درۆ
هەڵئەبەستن ﴿٥٠﴾ ﴿يَٰقَوۡمِ﴾ ئەی گەلەکەم ﴿لَآ أَسۡـَٔلُكُمۡ عَلَيۡهِ أَجۡرًاۖ﴾ لەسەر ئەم (گەیاندنی پەیامە) داوای
هیچ پاداشتێکتان لێ ناکەم ﴿إِنۡ أَجۡرِيَ إِلَّا عَلَى ٱلَّذِي﴾ پاداشتی من هەر لەسەر ئەو (خوا)یە ﴿فَطَرَنِيٓۚ﴾
کەدروستی کردوم ﴿أَفَلَا تَعۡقِلُونَ﴾ دەی ئایا ژیر نابن ﴿٥١﴾ ﴿وَيَٰقَوۡمِ﴾ وە ئەی گەلەکەم ﴿ٱسۡتَغۡفِرُواْ
رَبَّكُمۡ﴾ داوای لێبوردن لەپەروەردگارتان بکەن ﴿ثُمَّ تُوبُوٓاْ إِلَيۡهِ﴾ دواتر بگەڕێنەوە بۆلای ئەو
﴿يُرۡسِلِ ٱلسَّمَآءَ عَلَيۡكُم﴾ (ئەگەر وابکەن خوا) لەئاسمانەوە (باران) دەبارێنێت بەسەرتاندا ﴿مِّدۡرَارٗا﴾
بەلێزەمە ﴿وَيَزِدۡكُمۡ قُوَّةً﴾ و هێزی تر زیاد دەکات ﴿إِلَىٰ قُوَّتِكُمۡ﴾ بۆ هێزەکەتان ﴿وَلَا تَتَوَلَّوۡاْ مُجۡرِمِينَ﴾
وەڕوو وەرمەگێڕن (لەبانگەوازەکەم) بەتاوان باری ﴿٥٢﴾ ﴿قَالُواْ يَٰهُودُ﴾ ووتیان ئەی هوود ﴿مَا جِئۡتَنَا
بِبَيِّنَةٖ﴾ تۆ هیچ بەڵگەیەکی ڕوونت بۆ نەهێناوین ﴿وَمَا نَحۡنُ بِتَارِكِيٓ ءَالِهَتِنَا﴾ بۆیە ئێمەش واز
لەپەرستراوەکان (خواکان) مان ناهێنین ﴿عَن قَوۡلِكَ﴾ لەبەر قسەی تۆ ﴿وَمَا نَحۡنُ لَكَ بِمُؤۡمِنِينَ﴾ وە ئێمە
باوەڕت پێ ناکەین ﴿٥٣﴾

إِن نَّقُولُ إِلَّا ٱعْتَرَىٰكَ بَعْضُ ءَالِهَتِنَا بِسُوٓءٍ ۗ قَالَ إِنِّىٓ أُشْهِدُ ٱللَّهَ
وَٱشْهَدُوٓا۟ أَنِّى بَرِىٓءٌ مِّمَّا تُشْرِكُونَ ﴿٥٤﴾ مِن دُونِهِۦ ۖ فَكِيدُونِى
جَمِيعًا ثُمَّ لَا تُنظِرُونِ ﴿٥٥﴾ إِنِّى تَوَكَّلْتُ عَلَى ٱللَّهِ رَبِّى وَرَبِّكُم ۚ
مَّا مِن دَآبَّةٍ إِلَّا هُوَ ءَاخِذٌۢ بِنَاصِيَتِهَآ ۚ إِنَّ رَبِّى عَلَىٰ صِرَٰطٍ مُّسْتَقِيمٍ
﴿٥٦﴾ فَإِن تَوَلَّوْا۟ فَقَدْ أَبْلَغْتُكُم مَّآ أُرْسِلْتُ بِهِۦٓ إِلَيْكُمْ ۚ وَيَسْتَخْلِفُ
رَبِّى قَوْمًا غَيْرَكُمْ وَلَا تَضُرُّونَهُۥ شَيْـًٔا ۚ إِنَّ رَبِّى عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ حَفِيظٌ
﴿٥٧﴾ وَلَمَّا جَآءَ أَمْرُنَا نَجَّيْنَا هُودًا وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ مَعَهُۥ بِرَحْمَةٍ مِّنَّا
وَنَجَّيْنَٰهُم مِّنْ عَذَابٍ غَلِيظٍ ﴿٥٨﴾ وَتِلْكَ عَادٌ ۖ جَحَدُوا۟ بِـَٔايَٰتِ
رَبِّهِمْ وَعَصَوْا۟ رُسُلَهُۥ وَٱتَّبَعُوٓا۟ أَمْرَ كُلِّ جَبَّارٍ عَنِيدٍ ﴿٥٩﴾ وَأُتْبِعُوا۟ فِى
هَٰذِهِ ٱلدُّنْيَا لَعْنَةً وَيَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ ۗ أَلَآ إِنَّ عَادًا كَفَرُوا۟ رَبَّهُمْ ۗ أَلَا
بُعْدًا لِّعَادٍ قَوْمِ هُودٍ ﴿٦٠﴾ ۞ وَإِلَىٰ ثَمُودَ أَخَاهُمْ صَٰلِحًا ۚ قَالَ يَٰقَوْمِ
ٱعْبُدُوا۟ ٱللَّهَ مَا لَكُم مِّنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُۥ ۖ هُوَ أَنشَأَكُم مِّنَ ٱلْأَرْضِ
وَٱسْتَعْمَرَكُمْ فِيهَا فَٱسْتَغْفِرُوهُ ثُمَّ تُوبُوٓا۟ إِلَيْهِ ۚ إِنَّ رَبِّى قَرِيبٌ مُّجِيبٌ
﴿٦١﴾ قَالُوا۟ يَٰصَٰلِحُ قَدْ كُنتَ فِينَا مَرْجُوًّا قَبْلَ هَٰذَآ ۖ أَتَنْهَىٰنَآ أَن نَّعْبُدَ
مَا يَعْبُدُ ءَابَآؤُنَا وَإِنَّنَا لَفِى شَكٍّ مِّمَّا تَدْعُوٓنَآ إِلَيْهِ مُرِيبٍ ﴿٦٢﴾

ثلاثة أرباع الحزب ٢٣

﴿إِن نَّقُولُ إِلَّا﴾ ئێمە تەنها (ئەوە بەتۆ) دەڵێین ﴿ٱعۡتَرَىٰكَ بَعۡضُ ءَالِهَتِنَا﴾ هەندێك لەپەرستراوەكانمان تووشیان كردووی ﴿بِسُوٓءٍ﴾ بەشێتی ﴿قَالَ إِنِّيٓ﴾ ووتی بەڕاستی من ﴿أُشۡهِدُ ٱللَّهَ﴾ خوا دەكەم بەشایەت ﴿وَٱشۡهَدُوٓاْ﴾ و ئێوەش شایەت بن ﴿أَنِّي بَرِيٓءٞ﴾ كەبەڕاستی من بەریم و دوورم ﴿مِّمَّا تُشۡرِكُونَ﴾ لەوەی كەئێوە دەیكەنە هاوبەش بۆخوا ﴿٥٤﴾ ﴿مِن دُونِهِۦ﴾ جگە لەخوا ﴿فَكِيدُونِي جَمِيعٗا﴾ جا هەمووتان پیلانم لێ بگێڕن ﴿ثُمَّ لَا تُنظِرُونِ﴾ لەپاشان مۆڵەتیشم مەدەن(و لێم مەوەستن) ﴿٥٥﴾ ﴿إِنِّي تَوَكَّلۡتُ عَلَى ٱللَّهِ﴾ بەڕاستی من پشتم بەخوا بەستووە ﴿رَبِّي وَرَبِّكُمۚ﴾ كەپەروەردگاری من و پەروەردگاری ئێوەیشە ﴿مَّا مِن دَآبَّةٍ إِلَّا هُوَ ءَاخِذُۢ بِنَاصِيَتِهَآۚ﴾ هیچ گیان لەبەرێك نیە لەژێر ڕكێفی خوای گەورەدا نەبێت (بگری پێشە سەریەتی) ﴿إِنَّ رَبِّي﴾ بەڕاستی پەروەردگارم ﴿عَلَىٰ صِرَٰطٖ مُّسۡتَقِيمٖ﴾ لەسەر ڕێگەیەكی ڕاستە ﴿٥٦﴾ ﴿فَإِن تَوَلَّوۡاْ﴾ ئەوسا ئەگەر ئێوە ڕوو وەرگێڕن ﴿فَقَدۡ أَبۡلَغۡتُكُم﴾ ئەوە بێگومان من پێم ڕاگەیاندون ﴿مَّآ أُرۡسِلۡتُ بِهِۦٓ إِلَيۡكُمۡۚ﴾ ئەوەی بەمندا نێردراوە بۆتان ﴿وَيَسۡتَخۡلِفُ رَبِّي قَوۡمًا غَيۡرَكُمۡ﴾ وە پەروەردگارم كۆمەڵێكی تر لەشوێنی ئێوە دادەنێ ﴿وَلَا تَضُرُّونَهُۥ شَيۡـًٔاۚ﴾ ئێوەش هیچ زیانێك بەخوا ناگەیەنن ﴿إِنَّ رَبِّي﴾ بەڕاستی پەروەردگارم ﴿عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٍ حَفِيظٞ﴾ بەسەر هەموو شتێكدا چاودێرو پارێزەرە ﴿٥٧﴾ ﴿وَلَمَّا جَآءَ أَمۡرُنَا﴾ وە كاتێك فەرمانی ئێمە هات (بۆ لەناوبردنیان) ﴿نَجَّيۡنَا هُودٗا﴾ هوودمان ڕزگار كرد ﴿وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ مَعَهُۥ﴾ ئەوانەش باوەڕیان هێنابوو لەگەڵی ﴿بِرَحۡمَةٖ مِّنَّا﴾ بەمیهرەبانی خۆمان ﴿وَنَجَّيۡنَٰهُم مِّنۡ عَذَابٍ غَلِيظٖ﴾ وە ئەوانمان لەسزایەكی توندو بەهێز ڕزگار كرد ﴿٥٨﴾ ﴿وَتِلۡكَ عَادٞۖ﴾ ئەوەش گەلی عاد بوو ﴿جَحَدُواْ بِـَٔايَٰتِ رَبِّهِمۡ﴾ باوەڕیان نەهێنا بە بەڵگەو موعجیزەكانی پەروەردگاریان ﴿وَعَصَوۡاْ رُسُلَهُۥ﴾ و سەرپێچی نێرراوەكانی خوایان كرد ﴿وَٱتَّبَعُوٓاْ أَمۡرَ كُلِّ﴾ و شوێن فەرمانی هەموو ﴿جَبَّارٍ عَنِيدٖ﴾ زۆردارێكی سەركەش كەوتن ﴿٥٩﴾ ﴿وَأُتۡبِعُواْ﴾ بەشوێنیاندا نێررا ﴿فِي هَٰذِهِ ٱلدُّنۡيَا لَعۡنَةٗ﴾ نەفرین لەم دونیایەدا ﴿وَيَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِۗ﴾ و لەڕۆژی دواییشدا ﴿أَلَآ إِنَّ عَادٗا﴾ بێدار بن بەڕاستی گەلی عاد ﴿كَفَرُواْ رَبَّهُمۡۗ﴾ بڕوایان بەپەروەردگاریان نەهێنا ﴿أَلَا بُعۡدٗا﴾ بێداربن دووری و لەناوچوون ﴿لِّعَادٖ قَوۡمِ هُودٖ﴾ بۆ عادی گەلی هوود ﴿٦٠﴾ ﴿وَإِلَىٰ ثَمُودَ﴾ بۆ گەلی سەموودیش ناردمان ﴿أَخَاهُمۡ صَٰلِحٗاۚ﴾ صالح پێغەمبەر علیه السلام ی برایان ﴿قَالَ يَٰقَوۡمِ﴾ ووتی ئەی گەلەكەم ﴿ٱعۡبُدُواْ ٱللَّهَ﴾ خوا بپەرستن ﴿مَا لَكُم مِّنۡ إِلَٰهٍ غَيۡرُهُۥۖ﴾ هیچ پەرستراوێكتان نیە بێجگە لەئەو ﴿هُوَ أَنشَأَكُم﴾ ئەو دروستی كردوون ﴿مِّنَ ٱلۡأَرۡضِ﴾ لەزەویدا ﴿وَٱسۡتَعۡمَرَكُمۡ فِيهَا﴾ و كردونی بەئاوەدان كەرەوە تێیدا ﴿فَٱسۡتَغۡفِرُوهُ﴾ كەواتە داوای لێبوردنی لێ بكەن ﴿ثُمَّ تُوبُوٓاْ إِلَيۡهِۚ﴾ پاشان بگەڕێنەوە بۆلای ﴿إِنَّ رَبِّي﴾ بەڕاستی پەروەردگارم ﴿قَرِيبٞ مُّجِيبٞ﴾ زۆر نزیكی دوعا وەرگرە ﴿٦١﴾ ﴿قَالُواْ يَٰصَٰلِحُ﴾ ووتیان ئەی صالح ﴿قَدۡ كُنتَ فِينَا﴾ بەڕاستی تۆ لەناوماندا ﴿مَرۡجُوّٗا قَبۡلَ هَٰذَآۖ﴾ جێی ئومێد بووی پێش ئەمە ﴿أَتَنۡهَىٰنَآ أَن نَّعۡبُدَ﴾ ئایا بەرگریمان دەكەی لەپەرستنی ﴿مَا يَعۡبُدُ ءَابَآؤُنَا﴾ ئەوەی كەباو و باپیرانمان پەرستوویانە ﴿وَإِنَّنَا لَفِي شَكّٖ﴾ و بەڕاستی ئێمە لە گوماندایِن ﴿مِّمَّا تَدۡعُونَآ إِلَيۡهِ مُرِيبٖ﴾ لەوەی تۆ بانگمان دەكەیت بۆلای و دوو دڵین ﴿٦٢﴾

قَالَ يَٰقَوْمِ أَرَءَيْتُمْ إِن كُنتُ عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِّن رَّبِّي وَءَاتَىٰنِي
مِنْهُ رَحْمَةً فَمَن يَنصُرُنِي مِنَ ٱللَّهِ إِنْ عَصَيْتُهُۥۖ فَمَا تَزِيدُونَنِي
غَيْرَ تَخْسِيرٍ ٦٣ وَيَٰقَوْمِ هَٰذِهِۦ نَاقَةُ ٱللَّهِ لَكُمْ ءَايَةًۖ
فَذَرُوهَا تَأْكُلْ فِيٓ أَرْضِ ٱللَّهِۖ وَلَا تَمَسُّوهَا بِسُوٓءٍ فَيَأْخُذَكُمْ
عَذَابٌ قَرِيبٌ ٦٤ فَعَقَرُوهَا فَقَالَ تَمَتَّعُواْ فِي دَارِكُمْ
ثَلَٰثَةَ أَيَّامٍۖ ذَٰلِكَ وَعْدٌ غَيْرُ مَكْذُوبٍ ٦٥ فَلَمَّا جَآءَ أَمْرُنَا
نَجَّيْنَا صَٰلِحًا وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ مَعَهُۥ بِرَحْمَةٍ مِّنَّا وَمِنْ
خِزْيِ يَوْمِئِذٍۚ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ ٱلْقَوِيُّ ٱلْعَزِيزُ ٦٦ وَأَخَذَ ٱلَّذِينَ
ظَلَمُواْ ٱلصَّيْحَةُ فَأَصْبَحُواْ فِي دِيَٰرِهِمْ جَٰثِمِينَ ٦٧
كَأَن لَّمْ يَغْنَوْاْ فِيهَآۗ أَلَآ إِنَّ ثَمُودَاْ كَفَرُواْ رَبَّهُمْۗ أَلَا
بُعْدًا لِّثَمُودَ ٦٨ وَلَقَدْ جَآءَتْ رُسُلُنَآ إِبْرَٰهِيمَ بِٱلْبُشْرَىٰ قَالُواْ
سَلَٰمًاۖ قَالَ سَلَٰمٌۖ فَمَا لَبِثَ أَن جَآءَ بِعِجْلٍ حَنِيذٍ ٦٩ فَلَمَّا رَءَآ
أَيْدِيَهُمْ لَا تَصِلُ إِلَيْهِ نَكِرَهُمْ وَأَوْجَسَ مِنْهُمْ خِيفَةًۚ
قَالُواْ لَا تَخَفْ إِنَّآ أُرْسِلْنَآ إِلَىٰ قَوْمِ لُوطٍ ٧٠ وَٱمْرَأَتُهُۥ قَآئِمَةٌ
فَضَحِكَتْ فَبَشَّرْنَٰهَا بِإِسْحَٰقَ وَمِن وَرَآءِ إِسْحَٰقَ يَعْقُوبَ ٧١

﴿قَالَ يَٰقَوۡمِ﴾ صاڵح ووتی ئەی گەلەکەم ﴿أَرَءَيۡتُمۡ إِن كُنتُ﴾ پێم بڵێن ئەگەر من ﴿عَلَىٰ بَيِّنَةٖ مِّن رَّبِّي﴾
بەڵگەیەکی ئاشکرام هەبێ لەلایەن پەروەردگارمەوە ﴿وَءَاتَىٰنِي مِنۡهُ رَحۡمَةٗ﴾ وە لەلایەن خۆیەوە
پێغەمبەرێتی پێ بەخشیبم ﴿فَمَن يَنصُرُنِي﴾ جا کێ یارمەتیم دەدات ﴿مِنَ ٱللَّهِ﴾ لەبەرامبەر خوادا
﴿إِنۡ عَصَيۡتُهُۥ﴾ ئەگەر سەرپێچی ئەو بکەم ﴿فَمَا تَزِيدُونَنِي﴾ کەواتە ئێوە هیچ بۆمن زیاد ناکەن ﴿غَيۡرَ
تَخۡسِيرٖ﴾ زەرەرو زیان نەبێت ﴿٦٣﴾ ﴿وَيَٰقَوۡمِ﴾ ئەی گەلەکەم ﴿هَٰذِهِۦ نَاقَةُ ٱللَّهِ﴾ ئەمە ووشترەکەی
خوایە ﴿لَكُمۡ ءَايَةٗ﴾ کەموعجیزەیەکی ڕوونە بۆ ئێوە (لەسەر ڕاستی پێغەمبەرێتیەکەم) ﴿فَذَرُوهَا﴾
جائێوەش وازی لێ بێنن ﴿تَأۡكُلۡ فِيٓ أَرۡضِ ٱللَّهِۖ﴾ بالەزەوی خوابخوات (بلەوەڕێت) ﴿وَلَا تَمَسُّوهَا بِسُوٓءٖ﴾
بەخراپە دەستی بۆ مەبەن ﴿فَيَأۡخُذَكُمۡ عَذَابٞ قَرِيبٞ﴾ ئەگینا سزایەکی بە زوویی تووشتان دەبێت ﴿٦٤﴾
﴿فَعَقَرُوهَا﴾ کەچی ئەوان ووشترەکەیان سەربڕی ﴿فَقَالَ﴾ جا (صاڵح) ووتی ﴿تَمَتَّعُواْ فِي دَارِكُمۡ﴾
ڕابوێرن لەماڵی خۆتاندا ﴿ثَلَٰثَةَ أَيَّامٖۖ﴾ سێ ڕۆژ ﴿ذَٰلِكَ وَعۡدٌ﴾ ئەوە بەڵێنێکە ﴿غَيۡرُ مَكۡذُوبٖ﴾ درۆ نییە
﴿٦٥﴾ ﴿فَلَمَّا جَآءَ أَمۡرُنَا﴾ جا کاتێك فەرمانمان هات (بۆ لەناو بردنیان) ﴿نَجَّيۡنَا صَٰلِحٗا﴾ صاڵح مان ڕزگار کرد
﴿وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ مَعَهُۥ﴾ ئەوانەش بڕوایان هێنابوو لەگەڵیدا ﴿بِرَحۡمَةٖ مِّنَّا﴾ بەبەزەییەك لەلایەن خۆمانەوە
﴿وَمِنۡ خِزۡيِ يَوۡمِئِذٍۚ﴾ لە سەرشۆڕی و ڕیسوایی ئەو ڕۆژە (پەنامان دان) ﴿إِنَّ رَبَّكَ هُوَ ٱلۡقَوِيُّ ٱلۡعَزِيزُ﴾
بەڕاستی پەروەردگارت هەر خۆی بەتواناو بەدەسەڵاتە ﴿٦٦﴾ ﴿وَأَخَذَ ٱلَّذِينَ ظَلَمُواْ ٱلصَّيۡحَةُ﴾ ئەوانەش
کەستەمیان کرد شریخەیەك گرتنی ﴿فَأَصۡبَحُواْ فِي دِيَٰرِهِمۡ جَٰثِمِينَ﴾ ئیتر لەناو ماڵەکانیاندا
کەوتن بەڕووداو جووڵەیان لێ بڕا (مردن) ﴿٦٧﴾ ﴿كَأَن لَّمۡ يَغۡنَوۡاْ فِيهَآۗ﴾ وەك ئەوەی لەوێدا نەبووبن
﴿أَلَآ إِنَّ ثَمُودَاْ﴾ بێدار بن بەڕاستی گەلی سەموود ﴿كَفَرُواْ رَبَّهُمۡۗ﴾ بێ بڕوابوون بەپەروەردگاریان
﴿أَلَا بُعۡدٗا لِّثَمُودَ﴾ بێداربن دووری و لەناوچوون بۆ گەلی سەموود ﴿٦٨﴾ ﴿وَلَقَدۡ جَآءَتۡ رُسُلُنَآ﴾ سوێند
بەخوا بێگومان نێرراوەکانمان هاتن ﴿إِبۡرَٰهِيمَ بِٱلۡبُشۡرَىٰ﴾ بۆلای ئیبراهیم بەمژدەوە ﴿قَالُواْ سَلَٰمٗاۖ﴾
ووتیان سەلامی خوات لێ بێت ﴿قَالَ سَلَٰمٞۖ﴾ (ئەویش) ووتی سەلامی خوا لەئێوەش ﴿فَمَا لَبِثَ﴾
ئەمجا ئەوەندەی نەبرد ﴿أَن جَآءَ بِعِجۡلٍ حَنِيذٖ﴾ (ئیبراهیم) خێرا گوێرەکەیەکی برژاوی هێنا بۆیان
﴿٦٩﴾ ﴿فَلَمَّا رَءَآ أَيۡدِيَهُمۡ﴾ جا کاتێك بینی دەستیان ﴿لَا تَصِلُ إِلَيۡهِ﴾ درێژ ناکەن بۆی (و لێ ی ناخۆن)
﴿نَكِرَهُمۡ﴾ نائاسایی هاتە بەرچاوی ﴿وَأَوۡجَسَ مِنۡهُمۡ خِيفَةٗۚ﴾ و لەدەروونی خۆیدا مەترسی
لێ کردن (کەنیازی خراپیان هەبێت) ﴿قَالُواْ لَا تَخَفۡ﴾ ووتیان مەترسە ﴿إِنَّآ أُرۡسِلۡنَآ﴾ بەڕاستی ئێمە
نێرراوین ﴿إِلَىٰ قَوۡمِ لُوطٖ﴾ بۆ سەر گەلی لووط ﴿٧٠﴾ ﴿وَٱمۡرَأَتُهُۥ قَآئِمَةٞ﴾ لەوکاتەدا خێزانەکەی وەستابوو
﴿فَضَحِكَتۡ﴾ و پێکەنی ﴿فَبَشَّرۡنَٰهَا بِإِسۡحَٰقَ﴾ ئێمەش مژدەمان پێ دا بەئیسحاق ﴿وَمِن وَرَآءِ إِسۡحَٰقَ يَعۡقُوبَ﴾
وە لەپاش ئیسحاق (مژدەمان پێدا) بەیەعقوب (کەکوڕی ئیسحاقە) ﴿٧١﴾

قَالَتْ يَٰوَيْلَتَىٰٓ ءَأَلِدُ وَأَنَا۠ عَجُوزٞ وَهَٰذَا بَعْلِي شَيْخًاۖ إِنَّ هَٰذَا
لَشَيْءٌ عَجِيبٞ ﴿٧٢﴾ قَالُوٓاْ أَتَعْجَبِينَ مِنْ أَمْرِ ٱللَّهِۖ رَحْمَتُ ٱللَّهِ
وَبَرَكَٰتُهُۥ عَلَيْكُمْ أَهْلَ ٱلْبَيْتِۚ إِنَّهُۥ حَمِيدٞ مَّجِيدٞ ﴿٧٣﴾ فَلَمَّا ذَهَبَ
عَنْ إِبْرَٰهِيمَ ٱلرَّوْعُ وَجَآءَتْهُ ٱلْبُشْرَىٰ يُجَٰدِلُنَا فِي قَوْمِ لُوطٍ ﴿٧٤﴾
إِنَّ إِبْرَٰهِيمَ لَحَلِيمٌ أَوَّٰهٞ مُّنِيبٞ ﴿٧٥﴾ يَٰٓإِبْرَٰهِيمُ أَعْرِضْ عَنْ هَٰذَآۖ إِنَّهُۥ
قَدْ جَآءَ أَمْرُ رَبِّكَۖ وَإِنَّهُمْ ءَاتِيهِمْ عَذَابٌ غَيْرُ مَرْدُودٖ ﴿٧٦﴾ وَلَمَّا
جَآءَتْ رُسُلُنَا لُوطٗا سِيٓءَ بِهِمْ وَضَاقَ بِهِمْ ذَرْعٗا وَقَالَ هَٰذَا
يَوْمٌ عَصِيبٞ ﴿٧٧﴾ وَجَآءَهُۥ قَوْمُهُۥ يُهْرَعُونَ إِلَيْهِ وَمِن قَبْلُ كَانُواْ
يَعْمَلُونَ ٱلسَّيِّـَٔاتِۚ قَالَ يَٰقَوْمِ هَٰٓؤُلَآءِ بَنَاتِي هُنَّ أَطْهَرُ لَكُمْۖ
فَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَلَا تُخْزُونِ فِي ضَيْفِيٓۖ أَلَيْسَ مِنكُمْ رَجُلٞ رَّشِيدٞ ﴿٧٨﴾
قَالُواْ لَقَدْ عَلِمْتَ مَا لَنَا فِي بَنَاتِكَ مِنْ حَقّٖ وَإِنَّكَ لَتَعْلَمُ مَا نُرِيدُ
﴿٧٩﴾ قَالَ لَوْ أَنَّ لِي بِكُمْ قُوَّةً أَوْ ءَاوِيٓ إِلَىٰ رُكْنٖ شَدِيدٖ ﴿٨٠﴾ قَالُواْ
يَٰلُوطُ إِنَّا رُسُلُ رَبِّكَ لَن يَصِلُوٓاْ إِلَيْكَۖ فَأَسْرِ بِأَهْلِكَ بِقِطْعٖ
مِّنَ ٱلَّيْلِ وَلَا يَلْتَفِتْ مِنكُمْ أَحَدٌ إِلَّا ٱمْرَأَتَكَۖ إِنَّهُۥ مُصِيبُهَا
مَآ أَصَابَهُمْۚ إِنَّ مَوْعِدَهُمُ ٱلصُّبْحُۚ أَلَيْسَ ٱلصُّبْحُ بِقَرِيبٖ ﴿٨١﴾

﴿قَالَتۡ يَٰوَيۡلَتَىٰٓ﴾ (خێزانی ئیبراهیم) ووتی وەیڕۆ (وای) ﴿ءَأَلِدُ وَأَنَا۠ عَجُوزٞ﴾ چۆن منداڵم دەبێت کەمن
پیرە ژنێکم ﴿وَهَٰذَا بَعۡلِي شَيۡخًاۖ﴾ ئەوەش مێردەکەمە کە پیربووە ﴿إِنَّ هَٰذَا لَشَيۡءٌ عَجِيبٞ﴾ بەڕاستی ئەمە
شتێکی سەیرە ﴿٧٢﴾ ﴿قَالُوٓاْ أَتَعۡجَبِينَ﴾ (فریشتەکان) ووتیان تۆ سەرت سوڕدەمێنێت؟ ﴿مِنۡ أَمۡرِ ٱللَّهِۖ﴾
لەکار و فەرمانی خوا ﴿رَحۡمَتُ ٱللَّهِ وَبَرَكَٰتُهُۥ عَلَيۡكُمۡ﴾ رەحمەت و بەرەکەتی زۆری خواتان لەسەربێت
﴿أَهۡلَ ٱلۡبَيۡتِۚ﴾ ئەی ئال و بەیتی ئیبراهیم ﴿إِنَّهُۥ حَمِيدٞ مَّجِيدٞ﴾ بەڕاستی خوا سوپاس کراوی چاکە فراوانە
﴿٧٣﴾ ﴿فَلَمَّا ذَهَبَ عَنۡ إِبۡرَٰهِيمَ ٱلرَّوۡعُ﴾ ئەمجا کاتێك ترس و بیمی ئیبراهیم لاچوو نەما ﴿وَجَآءَتۡهُ ٱلۡبُشۡرَىٰ﴾
وە مژدەکەشی بۆ هات ﴿يُجَٰدِلُنَا فِي قَوۡمِ لُوطٍ﴾ لەبارەی گەلەکەی لووط گفتوگۆی لەگەڵ دەکردین ﴿٧٤﴾
﴿إِنَّ إِبۡرَٰهِيمَ﴾ (چونکە) بەڕاستی ئیبراهیم ﴿لَحَلِيمٌ أَوَّٰهٞ مُّنِيبٞ﴾ لەسەرخۆو دڵنەرم و ڕوو لەخوابوو ﴿٧٥﴾
﴿يَٰٓإِبۡرَٰهِيمُ﴾ ئەی ئیبراهیم ﴿أَعۡرِضۡ عَنۡ هَٰذَآۖ﴾ وازبهێنە لەم کارە ﴿إِنَّهُۥ قَدۡ جَآءَ﴾ بەڕاستی بێگومان
دەرچووە (بۆ ئەوکارە) ﴿أَمۡرُ رَبِّكَۖ﴾ فەرمانی پەروەردگارت ﴿وَإِنَّهُمۡ ءَاتِيهِمۡ﴾ وە بەڕاستی بۆ ئەوانە دێت
﴿عَذَابٌ غَيۡرُ مَرۡدُودٖ﴾ سزایەکی نەگەڕاوە ﴿٧٦﴾ ﴿وَلَمَّا جَآءَتۡ﴾ کاتێك کەهاتن ﴿رُسُلُنَا لُوطٗا﴾ فریشتەکانمان
بۆلای لووط ﴿سِيٓءَ بِهِمۡ﴾ هاتنیانی پێ ناخۆش بوو ﴿وَضَاقَ بِهِمۡ ذَرۡعٗا﴾ وە دڵگران بوو پێیان ﴿وَقَالَ هَٰذَا
يَوۡمٌ عَصِيبٞ﴾ وە ووتی ئەم ڕۆژە ڕۆژێکی سەختە ﴿٧٧﴾ ﴿وَجَآءَهُۥ قَوۡمُهُۥ﴾ وە گەلەکەی هاتن بۆلای ﴿يُهۡرَعُونَ
إِلَيۡهِ﴾ پەلەیان دەکرد (لەهاتن) بۆ لای ﴿وَمِن قَبۡلُ﴾ لەکاتێکدا ئەوان لەوەو پێش ﴿كَانُواْ يَعۡمَلُونَ ٱلسَّيِّـَٔاتِۚ﴾
هەمیشە کردەوە بەدەکانیان ئەنجام دەدا (کە نێربازی بوو) ﴿قَالَ يَٰقَوۡمِ﴾ ووتی ئەی گەلەکەم
﴿هَٰٓؤُلَآءِ بَنَاتِي﴾ ئەوانە کچەکانی منن (مەبەستی کچەکانی هۆزەکەی بوو) ﴿هُنَّ أَطۡهَرُ لَكُمۡۖ﴾ ئەوانە
پاك وحەڵاڵن بۆتان ﴿فَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ﴾ دەی لەخوا بترسن ﴿وَلَا تُخۡزُونِ فِي ضَيۡفِيٓۖ﴾ و سەرشۆڕم مەکەن لەوەی
دەتانەوێت بەرامبەر میوانەکانم بیکەن ﴿أَلَيۡسَ مِنكُمۡ رَجُلٞ رَّشِيدٞ﴾ ئاخۆ پیاوێکی ژیرو تێگەیشتووتان
تێدا نی یە ﴿٧٨﴾ ﴿قَالُواْ لَقَدۡ﴾ ووتیان سوێندبێت بێگومان ﴿عَلِمۡتَ﴾ تۆ دەزانیت ﴿مَا لَنَا فِي بَنَاتِكَ مِنۡ حَقّٖ﴾
ئێمە هیچ هەق (و ئارەزوو) یکمان لەکچەکانتدا نیە ﴿وَإِنَّكَ لَتَعۡلَمُ مَا نُرِيدُ﴾ وە بەڕاستی تۆ دەزانی
ئێمە چیمان دەوێت ﴿٧٩﴾ ﴿قَالَ لَوۡ أَنَّ لِي بِكُمۡ قُوَّةً﴾ ووتی ئای خۆزگە لەبەرانبەر ئێوەدا هێزێکم ببوایە
﴿أَوۡ ءَاوِيٓ إِلَىٰ رُكۡنٖ شَدِيدٖ﴾ یان پەنایەکی قایم ببوایە پەنام پێ ببردایە (بەرگریم دەکردن) ﴿٨٠﴾ ﴿قَالُواْ
يَٰلُوطُ﴾ (فریشتەکان) ووتیان ئەی لووط ﴿إِنَّا رُسُلُ رَبِّكَ﴾ بەڕاستی ئێمە نێرراوی پەروەردگاری تۆین
﴿لَن يَصِلُوٓاْ إِلَيۡكَۖ﴾ هەرگیز ناگەنە لای تۆ ﴿فَأَسۡرِ بِأَهۡلِكَ بِقِطۡعٖ مِّنَ ٱلَّيۡلِ﴾ جا تۆ وماڵ ومنداڵت و ئەوەی
باوەڕی پێ هێناویت لەبەشێکی شەودا بڕۆن (وئەم شارە بەجێ بهێڵن) ﴿وَلَا يَلۡتَفِتۡ مِنكُمۡ أَحَدٌ﴾
وە هیچ کەس لەئێوە لانەکاتەوە بەدوای خۆیدا ﴿إِلَّا ٱمۡرَأَتَكَۖ﴾ جگە لەژنەکەت ﴿إِنَّهُۥ مُصِيبُهَا مَآ أَصَابَهُمۡۚ﴾
بەڕاستی ئەو تووشی دەبێت ئەوەی کەتووشی ئەوان (گەلەکەت) دەبێت (چونکە بێ باوەڕ بوو) ﴿إِنَّ
مَوۡعِدَهُمُ ٱلصُّبۡحُۚ﴾ بێگومان وەختی لەناو بردنیان بەرەبەیانە ﴿أَلَيۡسَ ٱلصُّبۡحُ بِقَرِيبٖ﴾ ئایا بەرەبەیان نزیك
نییە ﴿٨١﴾

الحِزْبُ ٢٤

فَلَمَّا جَآءَ أَمْرُنَا جَعَلْنَا عَٰلِيَهَا سَافِلَهَا وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهَا
حِجَارَةً مِّن سِجِّيلٍ مَّنضُودٍ ﴿٨٢﴾ مُّسَوَّمَةً عِندَ رَبِّكَۖ
وَمَا هِيَ مِنَ ٱلظَّٰلِمِينَ بِبَعِيدٍ ﴿٨٣﴾ ۞ وَإِلَىٰ مَدْيَنَ أَخَاهُمْ
شُعَيْبًاۚ قَالَ يَٰقَوْمِ ٱعْبُدُواْ ٱللَّهَ مَا لَكُم مِّنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُۥۖ
وَلَا تَنقُصُواْ ٱلْمِكْيَالَ وَٱلْمِيزَانَۖ إِنِّيٓ أَرَىٰكُم بِخَيْرٍ
وَإِنِّيٓ أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ مُّحِيطٍ ﴿٨٤﴾ وَيَٰقَوْمِ
أَوْفُواْ ٱلْمِكْيَالَ وَٱلْمِيزَانَ بِٱلْقِسْطِۖ وَلَا تَبْخَسُواْ ٱلنَّاسَ
أَشْيَآءَهُمْ وَلَا تَعْثَوْاْ فِي ٱلْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ﴿٨٥﴾ بَقِيَّتُ
ٱللَّهِ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَۚ وَمَآ أَنَا۠ عَلَيْكُم
بِحَفِيظٍ ﴿٨٦﴾ قَالُواْ يَٰشُعَيْبُ أَصَلَوٰتُكَ تَأْمُرُكَ أَن نَّتْرُكَ
مَا يَعْبُدُ ءَابَآؤُنَآ أَوْ أَن نَّفْعَلَ فِيٓ أَمْوَٰلِنَا مَا نَشَٰٓؤُاْۖ إِنَّكَ
لَأَنتَ ٱلْحَلِيمُ ٱلرَّشِيدُ ﴿٨٧﴾ قَالَ يَٰقَوْمِ أَرَءَيْتُمْ إِن كُنتُ
عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِّن رَّبِّي وَرَزَقَنِي مِنْهُ رِزْقًا حَسَنًاۚ وَمَآ أُرِيدُ أَنْ
أُخَالِفَكُمْ إِلَىٰ مَآ أَنْهَىٰكُمْ عَنْهُۚ إِنْ أُرِيدُ إِلَّا ٱلْإِصْلَٰحَ
مَا ٱسْتَطَعْتُۚ وَمَا تَوْفِيقِيٓ إِلَّا بِٱللَّهِۚ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ أُنِيبُ ﴿٨٨﴾

﴿فَلَمَّا جَآءَ أَمۡرُنَا﴾ جا کە فەرمانی ئێمە هات (بۆ لەناوبردنیان) ﴿جَعَلۡنَا عَٰلِيَهَا سَافِلَهَا﴾ ئەو (شوێنە)مان سەرو ژێر کرد ﴿وَأَمۡطَرۡنَا عَلَيۡهَا﴾ و باراندمان بەسەریاندا ﴿حِجَارَةٗ مِّن سِجِّيلٖ﴾ ووردەزیخی گڵیین ﴿مَّنضُودٖ﴾ بەدوای یەکداو بێ بچڕان (دەباری) ﴿٨٢﴾ ﴿مُّسَوَّمَةً﴾ هەمووئەو (ووردەزیخانە) دیاری کرابوون ﴿عِندَ رَبِّكَۖ﴾ لای پەروەردگارتەوە ﴿وَمَا هِيَ مِنَ ٱلظَّٰلِمِينَ بِبَعِيدٖ﴾ وە ئەو (سزایە) دوور نی یە لەستەم کارانەوە ﴿٨٣﴾ ﴿وَإِلَىٰ مَدۡيَنَ﴾ وە (ناردمان) بۆ (خەڵکی) مەدیەنیش ﴿أَخَاهُمۡ شُعَيۡبٗاۚ﴾ شوعەیبی برایان ﴿قَالَ يَٰقَوۡمِ﴾ ووتی ئەی گەلەکەم ﴿ٱعۡبُدُواْ ٱللَّهَ﴾ خوا بپەرستن ﴿مَا لَكُم مِّنۡ إِلَٰهٍ غَيۡرُهُۥۖ﴾ هیچ پەرستراوێکتان نی یە بێجگە ئەو ﴿وَلَا تَنقُصُواْ﴾ وە کەم و کوڕی مەکەن ﴿ٱلۡمِكۡيَالَ وَٱلۡمِيزَانَۖ﴾ لەپێوانە و کێشانەدا ﴿إِنِّيٓ أَرَىٰكُم﴾ بەڕاستی من دەتان بینم ﴿بِخَيۡرٖ﴾ بەماڵ و سامانی زۆرەوە ﴿وَإِنِّيٓ أَخَافُ عَلَيۡكُمۡ﴾ وە بەڕاستی من دەترسم لێتان ﴿عَذَابَ يَوۡمٖ مُّحِيطٖ﴾ سزایەك کە گەمارۆتان بدات و لێی رزگار نەبن ﴿٨٤﴾ ﴿وَيَٰقَوۡمِ﴾ جا ئەی گەلەکەم ﴿أَوۡفُواْ ٱلۡمِكۡيَالَ وَٱلۡمِيزَانَ بِٱلۡقِسۡطِۖ﴾ پێوانەو کێشانە ڕاست و دروست ئەنجام بدەن ﴿وَلَا تَبۡخَسُواْ ٱلنَّاسَ أَشۡيَآءَهُمۡ﴾ وە کەم و کوڕی مەکەن لەشت ومەکی خەڵکیدا ﴿وَلَا تَعۡثَوۡاْ فِي ٱلۡأَرۡضِ مُفۡسِدِينَ﴾ و خراپە کاری مەکەن (یاخراپە بڵاومەکەنەوە) لەزەویدا ﴿٨٥﴾ ﴿بَقِيَّتُ ٱللَّهِ خَيۡرٞ لَّكُمۡ﴾ ئەوەی خوا دەیهێڵێتەوە (لەقازانجی حەڵاڵ) چاکترە بۆتان ﴿إِن كُنتُم مُّؤۡمِنِينَۚ﴾ ئەگەر ئێوە بڕوادارن ﴿وَمَآ أَنَا۠ عَلَيۡكُم بِحَفِيظٖ﴾ و من پارێزەر نیم بەسەرتانەوە ﴿٨٦﴾ ﴿قَالُواْ يَٰشُعَيۡبُ﴾ ووتیان ئەی شوعەیب ﴿أَصَلَوٰتُكَ تَأۡمُرُكَ﴾ ئایا نوێژەکەت فەرمانت پێ دەدات ﴿أَن نَّتۡرُكَ﴾ کەئێمە وازبێنین ﴿مَا يَعۡبُدُ ءَابَآؤُنَآ﴾ لەوەی باوو باپیرانمان پەرستوویانە ﴿أَوۡ أَن نَّفۡعَلَ فِيٓ أَمۡوَٰلِنَا مَا نَشَٰٓؤُاْۖ﴾ یان وازبێنین لەوەی بەویستی خۆمان لەماڵ و سامانماندا دەیکەن ﴿إِنَّكَ لَأَنتَ ٱلۡحَلِيمُ ٱلرَّشِيدُ﴾ بەڕاستی تۆ پەلەنەکەری لێ زان و هۆشمەندیت ﴿٨٧﴾ ﴿قَالَ يَٰقَوۡمِ﴾ ووتی ئەی گەلەکەم ﴿أَرَءَيۡتُمۡ﴾ هەواڵم بدەنێ ﴿إِن كُنتُ عَلَىٰ بَيِّنَةٖ مِّن رَّبِّي﴾ ئەگەر من بەڵگەیەکی ڕوونم لەلایەن پەروەردگارمەوە پێ بێت ﴿وَرَزَقَنِي مِنۡهُ رِزۡقًا حَسَنٗاۚ﴾ وەڕۆزیەکی زۆرو باشی پێدابم لەلایەن خۆیەوە (چ مەبەستێکم هەیە درۆ بکەم) ﴿وَمَآ أُرِيدُ أَنۡ أُخَالِفَكُمۡ﴾ وە من هەرگیز نامەوێت پێچەوانەی ئێوە بکەم ﴿إِلَىٰ مَآ أَنۡهَىٰكُمۡ عَنۡهُۚ﴾ لەو (کارەی) بەرگری ئێوەی لێ دەکەم (خۆم بیکەم) ﴿إِنۡ أُرِيدُ إِلَّا ٱلۡإِصۡلَٰحَ مَا ٱسۡتَطَعۡتُۚ﴾ من هیچ مەبەستێکم نی یە بێجگە لەچاککردن وچاکسازی نەبێت ئەوەندەی بتوانم ولەتوانامدا بێت ﴿وَمَا تَوۡفِيقِيٓ إِلَّا بِٱللَّهِۚ﴾ سەرکەوتنیشیم تەنها بە(پشتیوانی) خوایە ﴿عَلَيۡهِ تَوَكَّلۡتُ﴾ پشتم هەر بەو بەستووە ﴿وَإِلَيۡهِ أُنِيبُ﴾ هەر بۆلای ئەویش دەگەڕێمەوە ﴿٨٨﴾

وَيَٰقَوۡمِ لَا يَجۡرِمَنَّكُمۡ شِقَاقِيٓ أَن يُصِيبَكُم مِّثۡلُ مَآ أَصَابَ
قَوۡمَ نُوحٍ أَوۡ قَوۡمَ هُودٍ أَوۡ قَوۡمَ صَٰلِحٖۚ وَمَا قَوۡمُ لُوطٖ مِّنكُم
بِبَعِيدٖ ٨٩ وَٱسۡتَغۡفِرُواْ رَبَّكُمۡ ثُمَّ تُوبُوٓاْ إِلَيۡهِۚ إِنَّ رَبِّي
رَحِيمٞ وَدُودٞ ٩٠ قَالُواْ يَٰشُعَيۡبُ مَا نَفۡقَهُ كَثِيرٗا مِّمَّا تَقُولُ
وَإِنَّا لَنَرَىٰكَ فِينَا ضَعِيفٗاۖ وَلَوۡلَا رَهۡطُكَ لَرَجَمۡنَٰكَۖ وَمَآ أَنتَ
عَلَيۡنَا بِعَزِيزٖ ٩١ قَالَ يَٰقَوۡمِ أَرَهۡطِيٓ أَعَزُّ عَلَيۡكُم مِّنَ ٱللَّهِ
وَٱتَّخَذۡتُمُوهُ وَرَآءَكُمۡ ظِهۡرِيًّاۖ إِنَّ رَبِّي بِمَا تَعۡمَلُونَ
مُحِيطٞ ٩٢ وَيَٰقَوۡمِ ٱعۡمَلُواْ عَلَىٰ مَكَانَتِكُمۡ إِنِّي عَٰمِلٞۖ
سَوۡفَ تَعۡلَمُونَ مَن يَأۡتِيهِ عَذَابٞ يُخۡزِيهِ وَمَنۡ هُوَ كَٰذِبٞۖ
وَٱرۡتَقِبُوٓاْ إِنِّي مَعَكُمۡ رَقِيبٞ ٩٣ وَلَمَّا جَآءَ أَمۡرُنَا نَجَّيۡنَا
شُعَيۡبٗا وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ مَعَهُۥ بِرَحۡمَةٖ مِّنَّا وَأَخَذَتِ
ٱلَّذِينَ ظَلَمُواْ ٱلصَّيۡحَةُ فَأَصۡبَحُواْ فِي دِيَٰرِهِمۡ جَٰثِمِينَ ٩٤
كَأَن لَّمۡ يَغۡنَوۡاْ فِيهَآۗ أَلَا بُعۡدٗا لِّمَدۡيَنَ كَمَا بَعِدَتۡ ثَمُودُ ٩٥
وَلَقَدۡ أَرۡسَلۡنَا مُوسَىٰ بِـَٔايَٰتِنَا وَسُلۡطَٰنٖ مُّبِينٍ ٩٦ إِلَىٰ فِرۡعَوۡنَ
وَمَلَإِيْهِۦ فَٱتَّبَعُوٓاْ أَمۡرَ فِرۡعَوۡنَۖ وَمَآ أَمۡرُ فِرۡعَوۡنَ بِرَشِيدٖ ٩٧

﴿وَيَٰقَوْمِ لَا يَجْرِمَنَّكُمْ شِقَاقِيٓ﴾ ئەی گەلەکەم دژایەتیتان لەگەڵم نەبێتە هۆی ئەوەی ﴿أَن يُصِيبَكُم مِّثْلُ مَآ أَصَابَ﴾ تووشتان ببێت وێنەی ئەو(سزایە)ی تووشی ﴿قَوْمَ نُوحٍ أَوْ قَوْمَ هُودٍ أَوْ قَوْمَ صَٰلِحٍ﴾ گەلی نووح یان گەلی هوود یان گەلی صاڵح بوو ﴿وَمَا قَوْمُ لُوطٍ مِّنكُم بِبَعِيدٍ﴾ خۆ گەلەکەی لووط دوور نی یە لێتانەوە (چییان بەسەر هات) ﴿٨٩﴾ ﴿وَٱسْتَغْفِرُوا۟ رَبَّكُمْ﴾ وە داوای لێبوردنیش لەپەروەردگارتان بکەن ﴿ثُمَّ تُوبُوٓا۟ إِلَيْهِ﴾ پاشان بگەڕێنەوە بۆلای ﴿إِنَّ رَبِّى رَحِيمٌ وَدُودٌ﴾ بەڕاستی پەروەردگارم میهرەبانی دڵسۆزە ﴿٩٠﴾ ﴿قَالُوا۟ يَٰشُعَيْبُ﴾ ووتیان ئەی شوعەیب ﴿مَا نَفْقَهُ كَثِيرًا﴾ ئێمە تێناگەین لەزۆرێك ﴿مِّمَّا تَقُولُ﴾ لەوەی تۆ دەیڵێیت ﴿وَإِنَّا﴾ بەڕاستی ئێمە ﴿لَنَرَىٰكَ فِينَا ضَعِيفًا﴾ تۆ بە لاواز دەبینین لەناوماندا ﴿وَلَوْلَا رَهْطُكَ﴾ خۆ ئەگەر (لەبەر) خزمەکانت نەبوایە ﴿لَرَجَمْنَٰكَ﴾ دڵنیابە بەرد بارانمان دەکردی ﴿وَمَآ أَنتَ عَلَيْنَا بِعَزِيزٍ﴾ (چونکە) تۆ خۆت هیچ دەسەڵاتێکت نی یە لەبەرامبەر ئێمەدا ﴿٩١﴾ ﴿قَالَ يَٰقَوْمِ﴾ ووتی ئەی گەلەکەم ﴿أَرَهْطِىٓ أَعَزُّ عَلَيْكُم﴾ ئایا خزمەکانم بەدەسەڵات ترن لەبەرامبەر ئێوەدا ﴿مِّنَ ٱللَّهِ﴾ لەخوا ﴿وَٱتَّخَذْتُمُوهُ وَرَآءَكُمْ ظِهْرِيًّا﴾ لەکاتێکدا فەرمانی ئەو (خوا)تان پشت گوێ خستووە ﴿إِنَّ رَبِّى﴾ بەڕاستی پەروەردگارم ﴿بِمَا تَعْمَلُونَ مُحِيطٌ﴾ ئاگادارە بەهەرچی ئێوە دەیکەن ﴿٩٢﴾ ﴿وَيَٰقَوْمِ﴾ ئەی گەلەکەم ﴿ٱعْمَلُوا۟ عَلَىٰ مَكَانَتِكُمْ﴾ کردەوە بکەن لەسەر بارو حاڵەتی خۆتان ﴿إِنِّى عَٰمِلٌ﴾ بەڕاستی منیش کارو کردەوە دەکەم ﴿سَوْفَ تَعْلَمُونَ﴾ لەمەودوا دەزانن ﴿مَن يَأْتِيهِ عَذَابٌ﴾ کێ سزای بۆ دێت ﴿يُخْزِيهِ﴾ ڕیسواو سەر شۆڕی دەکات ﴿وَمَنْ هُوَ كَٰذِبٌ﴾ وەکێش درۆزنە ﴿وَٱرْتَقِبُوٓا۟ إِنِّى مَعَكُمْ رَقِيبٌ﴾ جا چاوەڕوانی بکەن بەڕاستی منیش لەگەڵتان چاوەڕوانم ﴿٩٣﴾ ﴿وَلَمَّا جَآءَ أَمْرُنَا﴾ کاتێك فەرمانی ئێمە هات (بۆ لەناوبردنیان) ﴿نَجَّيْنَا شُعَيْبًا﴾ شوعەیبمان ڕزگار کرد ﴿وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ مَعَهُۥ﴾ وئەوانەش بڕوایان هێنابوو لەگەڵیدا ﴿بِرَحْمَةٍ مِّنَّا﴾ بەبەزەیی لەلایەن خۆمانەوە ﴿وَأَخَذَتِ ٱلَّذِينَ ظَلَمُوا۟ ٱلصَّيْحَةُ﴾ وە ئەوانەی ستەمیان کرد بوو ناڵەو شریخە کە (نەعرەتەکە) گرتنی ﴿فَأَصْبَحُوا۟ فِى دِيَٰرِهِمْ جَٰثِمِينَ﴾ ئیتر هەموویان لەماڵ و جێگاکانیاندا دەمەو ڕووکەوتن و جووڵەیان نەما (مردن) ﴿٩٤﴾ ﴿كَأَن لَّمْ يَغْنَوْا۟ فِيهَآ﴾ (وایان لێهات) وەك هەر تێیدا نەبووبن ﴿أَلَا بُعْدًا لِّمَدْيَنَ﴾ بێداربن دووری و تیاچوون بۆ خەڵکی مەدیەن ﴿كَمَا بَعِدَتْ ثَمُودُ﴾ وەك چۆن گەلی سەموود تیاچوون و دوور بوون لەڕەحمی خوا ﴿٩٥﴾ ﴿وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا﴾ سوێند بەخوا بێگومان ناردمان ﴿مُوسَىٰ بِـَٔايَٰتِنَا﴾ مووسا بەموعجیزەکانمانەوە ﴿وَسُلْطَٰنٍ مُّبِينٍ﴾ وە بەرابەرو بەڵگەی ڕوونەوە ﴿٩٦﴾ ﴿إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَإِي۟هِۦ﴾ بۆ لای فیرعەون و دەست وپێوەندەکەی ﴿فَٱتَّبَعُوٓا۟ أَمْرَ فِرْعَوْنَ﴾ بەڵام ئەوان شوێن فەرمانی فیرعەون کەوتن ﴿وَمَآ أَمْرُ فِرْعَوْنَ بِرَشِيدٍ﴾ لەکاتێکدا فەرمانی فیرعەون ڕاست و ڕەوانەبوو ﴿٩٧﴾

يَقۡدُمُ قَوۡمَهُۥ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ فَأَوۡرَدَهُمُ ٱلنَّارَۖ وَبِئۡسَ ٱلۡوِرۡدُ
ٱلۡمَوۡرُودُ ٩٨ وَأُتۡبِعُواْ فِي هَٰذِهِۦ لَعۡنَةٗ وَيَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِۚ بِئۡسَ
ٱلرِّفۡدُ ٱلۡمَرۡفُودُ ٩٩ ذَٰلِكَ مِنۡ أَنۢبَآءِ ٱلۡقُرَىٰ نَقُصُّهُۥ عَلَيۡكَۖ
مِنۡهَا قَآئِمٞ وَحَصِيدٞ ١٠٠ وَمَا ظَلَمۡنَٰهُمۡ وَلَٰكِن ظَلَمُوٓاْ
أَنفُسَهُمۡۖ فَمَآ أَغۡنَتۡ عَنۡهُمۡ ءَالِهَتُهُمُ ٱلَّتِي يَدۡعُونَ مِن دُونِ
ٱللَّهِ مِن شَيۡءٖ لَّمَّا جَآءَ أَمۡرُ رَبِّكَۖ وَمَا زَادُوهُمۡ غَيۡرَ تَتۡبِيبٖ ١٠١
وَكَذَٰلِكَ أَخۡذُ رَبِّكَ إِذَآ أَخَذَ ٱلۡقُرَىٰ وَهِيَ ظَٰلِمَةٌۚ إِنَّ أَخۡذَهُۥٓ
أَلِيمٞ شَدِيدٌ ١٠٢ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَةٗ لِّمَنۡ خَافَ عَذَابَ ٱلۡأٓخِرَةِۚ
ذَٰلِكَ يَوۡمٞ مَّجۡمُوعٞ لَّهُ ٱلنَّاسُ وَذَٰلِكَ يَوۡمٞ مَّشۡهُودٞ ١٠٣
وَمَا نُؤَخِّرُهُۥٓ إِلَّا لِأَجَلٖ مَّعۡدُودٖ ١٠٤ يَوۡمَ يَأۡتِ لَا تَكَلَّمُ نَفۡسٌ
إِلَّا بِإِذۡنِهِۦۚ فَمِنۡهُمۡ شَقِيّٞ وَسَعِيدٞ ١٠٥ فَأَمَّا ٱلَّذِينَ شَقُواْ فَفِي
ٱلنَّارِ لَهُمۡ فِيهَا زَفِيرٞ وَشَهِيقٌ ١٠٦ خَٰلِدِينَ فِيهَا مَا دَامَتِ ٱلسَّمَٰوَٰتُ
وَٱلۡأَرۡضُ إِلَّا مَا شَآءَ رَبُّكَۚ إِنَّ رَبَّكَ فَعَّالٞ لِّمَا يُرِيدُ ١٠٧
۞ وَأَمَّا ٱلَّذِينَ سُعِدُواْ فَفِي ٱلۡجَنَّةِ خَٰلِدِينَ فِيهَا مَا دَامَتِ
ٱلسَّمَٰوَٰتُ وَٱلۡأَرۡضُ إِلَّا مَا شَآءَ رَبُّكَۖ عَطَآءً غَيۡرَ مَجۡذُوذٖ ١٠٨

ربع الحزب ٢٤

﴿يَقۡدُمُ قَوۡمَهُۥ﴾ پێش گەلەکەی دەکەوێت ﴿يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ﴾ لەرۆژی دواییدا ﴿فَأَوۡرَدَهُمُ ٱلنَّارَۖ﴾ ئەمجا هەموویان دەباتە ناو ئاگری دۆزەخ ﴿وَبِئۡسَ ٱلۡوِرۡدُ ٱلۡمَوۡرُودُ﴾ ئای چەند خراپە ئەو شوێنەی ئەوانی بۆ دەبرێت ﴿٩٨﴾ ﴿وَأُتۡبِعُواْ فِي هَٰذِهِۦ لَعۡنَةٗ﴾ وە لەم (دونیا)دا نەفرینیان بەشوێندا نێرراوە ﴿وَيَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِۚ﴾ هەروەها لەرۆژی دواییشدا ﴿بِئۡسَ ٱلرِّفۡدُ ٱلۡمَرۡفُودُ﴾ ئای چەند خراپە ئەو بەخشراوەی پێیان بەخشرا ﴿٩٩﴾ ﴿ذَٰلِكَ مِنۡ أَنۢبَآءِ ٱلۡقُرَىٰ﴾ ئەوەی (باسکرا بۆت چەند هەواڵێکە) لە هەواڵی شارەکانی ڕابوردوو ﴿نَقُصُّهُۥ عَلَيۡكَۖ﴾ دەیگێڕینەوە بۆت (لەم سورەتەدا) ﴿مِنۡهَا قَآئِمٞ وَحَصِيدٞ﴾ هەندێکیان ماون وهەندێکی تریان نەماون (وێران بوون) ﴿١٠٠﴾ ﴿وَمَا ظَلَمۡنَٰهُمۡ﴾ وە ئێمە ستەممان لێ نەکردن ﴿وَلَٰكِن ظَلَمُوٓاْ أَنفُسَهُمۡۖ﴾ بەڵکو خۆیان ستەمیان کرد لەخۆیان ﴿فَمَآ أَغۡنَتۡ عَنۡهُمۡ﴾ جا هیچ سوودێکی پێ نەگەیاندن ﴿ءَالِهَتُهُمُ ٱلَّتِي﴾ ئەو پەرستراوانەیان ﴿يَدۡعُونَ﴾ کەدەیان پەرستن و هاواریان لێ دەکردن ﴿مِن دُونِ ٱللَّهِ﴾ لەجیاتی خوا ﴿مِن شَيۡءٖ﴾ بە هیچ شتێك (سودیان پێ نەگەیاندن) ﴿لَّمَّا جَآءَ أَمۡرُ رَبِّكَۖ﴾ کاتێ فەرمانی پەروەردگارت هات (بۆ لەناو بردنیان) ﴿وَمَا زَادُوهُمۡ غَيۡرَ تَتۡبِيبٖ﴾ ئەو (بت)انە هیچیان زیاد نەکرد بۆ ئەوانە(ی دەیان پەرستن) بێجگە زیان و لەناوچوون نەبێت ﴿١٠١﴾ ﴿وَكَذَٰلِكَ أَخۡذُ رَبِّكَ﴾ ئا بەو شێوەیە سزادانی پەروەردگارت ﴿إِذَآ أَخَذَ ٱلۡقُرَىٰ﴾ کاتێك خەڵکی شارەکان سزا دەدات ﴿وَهِيَ ظَٰلِمَةٌۚ﴾ لە کاتێکدا ستەمکاربوون ﴿إِنَّ أَخۡذَهُۥٓ﴾ بەڕاستی تۆڵە سەندنی ئەو ﴿أَلِيمٞ شَدِيدٌ﴾ ئازار دەر و بەتینە ﴿١٠٢﴾ ﴿إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَةٗ﴾ بەڕاستی لەودا (باسکرا) پەندو ئامۆژگاری هەیە ﴿لِّمَنۡ خَافَ﴾ بۆ کەسێك بترسێت ﴿عَذَابَ ٱلۡأٓخِرَةِۚ﴾ لەسزای دوا ڕۆژ ﴿ذَٰلِكَ يَوۡمٞ﴾ ئەو ڕۆژە ڕۆژێکە ﴿مَّجۡمُوعٞ لَّهُ ٱلنَّاسُ﴾ کەئادەمی بۆ کۆدەکرێتەوە ﴿وَذَٰلِكَ يَوۡمٞ مَّشۡهُودٞ﴾ و ئەوە ڕۆژێکی دیارو بەرچاوە (هەموان ئامادەن تێیدا) ﴿١٠٣﴾ ﴿وَمَا نُؤَخِّرُهُۥٓ﴾ وە ئێمە دوای ناخەین ﴿إِلَّا لِأَجَلٖ مَّعۡدُودٖ﴾ مەگەر بۆ کاتێکی دیارو بەرچاو نەبێت ﴿١٠٤﴾ ﴿يَوۡمَ يَأۡتِ﴾ ئەو ڕۆژە کەدێت ﴿لَا تَكَلَّمُ نَفۡسٌ﴾ هیچ کەس قسە ناکات ﴿إِلَّا بِإِذۡنِهِۦۚ﴾ مەگەر بەمۆڵەتی خوا ﴿فَمِنۡهُمۡ شَقِيّٞ وَسَعِيدٞ﴾ ئەوسا لەناویاندا هەیە بێ بەخت (وچارە ڕەش)و هەیە بەختەوەر(وئاسوودە) ﴿١٠٥﴾ ﴿فَأَمَّا ٱلَّذِينَ شَقُواْ﴾ جا ئەوانەی بێ بەخت وچارە ڕەش بوون ﴿فَفِي ٱلنَّارِ﴾ ئەوە لەناو ئاگردان ﴿لَهُمۡ فِيهَا زَفِيرٞ وَشَهِيقٌ﴾ لەناو ئەو (ئاگرە)دا هەر ئاخ وئۆف و هەنیسکیانە ﴿١٠٦﴾ ﴿خَٰلِدِينَ فِيهَا﴾ تیایدا دەمێننەوە بەهەمیشەیی ﴿مَا دَامَتِ ٱلسَّمَٰوَٰتُ وَٱلۡأَرۡضُ﴾ تا ئاسمانەکان و زەوی بمێنێت (مەبەست پێی ئاسمان وزەویە لە قیامەتدا کە ئەوانیش هەر دەمێنن) ﴿إِلَّا مَا شَآءَ رَبُّكَۚ﴾ مەگەر ئەو کەسەی پەروەردگارت بیەوێت (ورزگاری بکات) ﴿إِنَّ رَبَّكَ﴾ بەڕاستی پەروەردگارت ﴿فَعَّالٞ لِّمَا يُرِيدُ﴾ ئەوەی کەبیەوێت دەیکات ﴿١٠٧﴾ ﴿وَأَمَّا ٱلَّذِينَ﴾ بەڵام ئەوانەی ﴿سُعِدُواْ﴾ کەبەختەوەر وئاسوودەکراون ﴿فَفِي ٱلۡجَنَّةِ﴾ ئەوە لەبەهەشت دان ﴿خَٰلِدِينَ فِيهَا﴾ بەهەمیشەیی دەمێننەوە تیایدا ﴿مَا دَامَتِ ٱلسَّمَٰوَٰتُ وَٱلۡأَرۡضُ﴾ تا ئاسمان و زەوی بمێنێت ﴿إِلَّا مَا شَآءَ رَبُّكَۖ﴾ مەگەر ئەو کەسەی پەروەردگارت بیەوێت ﴿عَطَآءً غَيۡرَ مَجۡذُوذٖ﴾ ئەوە بەخشینێکە بێ بڕانەوە ﴿١٠٨﴾

فَلَا تَكُ فِي مِرْيَةٖ مِّمَّا يَعْبُدُ هَٰٓؤُلَآءِۚ مَا يَعْبُدُونَ إِلَّا كَمَا يَعْبُدُ
ءَابَآؤُهُم مِّن قَبْلُۚ وَإِنَّا لَمُوَفُّوهُمْ نَصِيبَهُمْ غَيْرَ مَنقُوصٖ
١٠٩ وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا مُوسَى ٱلْكِتَٰبَ فَٱخْتُلِفَ فِيهِۚ وَلَوْلَا كَلِمَةٞ
سَبَقَتْ مِن رَّبِّكَ لَقُضِيَ بَيْنَهُمْۚ وَإِنَّهُمْ لَفِي شَكّٖ مِّنْهُ مُرِيبٖ
١١٠ وَإِنَّ كُلّٗا لَّمَّا لَيُوَفِّيَنَّهُمْ رَبُّكَ أَعْمَٰلَهُمْۚ إِنَّهُۥ بِمَا يَعْمَلُونَ
خَبِيرٞ ١١١ فَٱسْتَقِمْ كَمَآ أُمِرْتَ وَمَن تَابَ مَعَكَ وَلَا تَطْغَوْاْۚ
إِنَّهُۥ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٞ ١١٢ وَلَا تَرْكَنُوٓاْ إِلَى ٱلَّذِينَ ظَلَمُواْ
فَتَمَسَّكُمُ ٱلنَّارُ وَمَا لَكُم مِّن دُونِ ٱللَّهِ مِنْ أَوْلِيَآءَ ثُمَّ
لَا تُنصَرُونَ ١١٣ وَأَقِمِ ٱلصَّلَوٰةَ طَرَفَيِ ٱلنَّهَارِ وَزُلَفٗا مِّنَ
ٱلَّيْلِۚ إِنَّ ٱلْحَسَنَٰتِ يُذْهِبْنَ ٱلسَّيِّـَٔاتِۚ ذَٰلِكَ ذِكْرَىٰ
لِلذَّٰكِرِينَ ١١٤ وَٱصْبِرْ فَإِنَّ ٱللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ ٱلْمُحْسِنِينَ
١١٥ فَلَوْلَا كَانَ مِنَ ٱلْقُرُونِ مِن قَبْلِكُمْ أُوْلُواْ بَقِيَّةٖ يَنْهَوْنَ
عَنِ ٱلْفَسَادِ فِي ٱلْأَرْضِ إِلَّا قَلِيلٗا مِّمَّنْ أَنجَيْنَا مِنْهُمْۗ وَٱتَّبَعَ
ٱلَّذِينَ ظَلَمُواْ مَآ أُتْرِفُواْ فِيهِ وَكَانُواْ مُجْرِمِينَ ١١٦ وَمَا
كَانَ رَبُّكَ لِيُهْلِكَ ٱلْقُرَىٰ بِظُلْمٖ وَأَهْلُهَا مُصْلِحُونَ ١١٧

﴿فَلَا تَكُ فِي مِرْيَةٍ﴾ کەواتە هیچ جۆرە گومان و دودڵیەکت نەبێت ﴿مِّمَّا يَعْبُدُ هَٰٓؤُلَآءِ﴾ لە(ناڕاستی)
ئەوەی ئەوانە دەیپەرستن ﴿مَا يَعْبُدُونَ﴾ تەنها ئەوە دەپەرستن ﴿إِلَّا كَمَا يَعْبُدُ ءَابَآؤُهُم﴾ کەباوو باپیرانیان
دەیان پەرستن ﴿مِّن قَبْلُ﴾ لەوەو پێش ﴿وَإِنَّا لَمُوَفُّوهُمْ﴾ بەڕاستی ئێمە پێیان دەدەین بەتەواوی
﴿نَصِيبَهُمْ﴾ بەشی خۆیان(لەسزا) ﴿غَيْرَ مَنقُوصٍ﴾ بەبێ لێ کەمکردنەوە(پڕاوپڕ) ﴿١٠٩﴾ ﴿وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا﴾
سوێند بەخوا بەڕاستی ئێمە بەخشیمان ﴿مُوسَى ٱلْكِتَٰبَ﴾ بەمووسا پەڕاوی (تەورات) ﴿فَٱخْتُلِفَ فِيهِ﴾
ئەمجا جیاوازی تێداکرا ﴿وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ﴾ ئەگەر لەبەر بڕیارێك نەبوایە کەپێشتر دراوە ﴿مِن رَّبِّكَ﴾
لەلایەنی پەروەردگارتەوە ﴿لَقُضِيَ بَيْنَهُمْ﴾ دادوەری دەکرا لەنێوانیاندا ﴿وَإِنَّهُمْ﴾ و بەڕاستی ئەوانە
﴿لَفِي شَكٍّ مِّنْهُ مُرِيبٍ﴾ لەگومان و دوو دڵیدان لەو (قورئانە) ﴿١١٠﴾ ﴿وَإِنَّ كُلًّا﴾ بێگومان هەموو (ئەوانەی
جیاوازن) ﴿لَّمَّا لَيُوَفِّيَنَّهُمْ رَبُّكَ أَعْمَٰلَهُمْ﴾ پەروەردگارت (پاداشتی) کردەوەکانیان بەتەواوی پێ دەدات
﴿إِنَّهُۥ بِمَا يَعْمَلُونَ خَبِيرٌ﴾ بەڕاستی ئەو ئاگادارە بەهەر کردەوەیەك کەدەیکەن ﴿١١١﴾ ﴿فَٱسْتَقِمْ كَمَآ أُمِرْتَ﴾
کەواتە ڕاست بە بەو شێوەی فەرمانت پێدراوە ﴿وَمَن تَابَ مَعَكَ﴾ وە ئەوانەش تۆبەیان کردوە لەگەڵ
تۆدا(و گەڕاونەتەوە) ﴿وَلَا تَطْغَوْا﴾ زیادە ڕەوی مەکەن ﴿إِنَّهُۥ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ﴾ بەڕاستی ئەو(خوا)
بینایە بەهەر کردەوەیەك کەدەیکەن ﴿١١٢﴾ ﴿وَلَا تَرْكَنُوٓا﴾ پاڵ مەدەن ﴿إِلَى ٱلَّذِينَ ظَلَمُوا﴾ بەوانەوە کەستەمیان
کردوە ﴿فَتَمَسَّكُمُ ٱلنَّارُ﴾ چونکە دووچاری ئاگری دۆزەخ دەبن ﴿وَمَا لَكُم مِّن دُونِ ٱللَّهِ مِنْ أَوْلِيَآءَ﴾
و بێجگە لەخوا هیچ پشتیوانێکتان نابێ ﴿ثُمَّ لَا تُنصَرُونَ﴾ پاشانیش یارمەتی نادرێن ﴿١١٣﴾ ﴿وَأَقِمِ
ٱلصَّلَوٰةَ﴾ وە نوێژ ئەنجام بدە ﴿طَرَفَيِ ٱلنَّهَارِ﴾ لەم سەرو ئەوسەری ڕۆژدا (لەبەیانیان و ئێواراندا)
﴿وَزُلَفًا مِّنَ ٱلَّيْلِ﴾ و لە بەشێك لەشەودا ﴿إِنَّ ٱلْحَسَنَٰتِ﴾ چونکە بەڕاستی (کردەوە) چاکەکان
﴿يُذْهِبْنَ ٱلسَّيِّـَٔاتِ﴾ (کردەوە) خراپەکان لادەبەن ودەیانسڕنەوە﴿ذَٰلِكَ ذِكْرَىٰ لِلذَّٰكِرِينَ﴾ ئەوە پەند
و ئامۆژگاری یە بۆ پەند وەرگران ﴿١١٤﴾ ﴿وَٱصْبِرْ﴾ وە خۆڕاگر بە ﴿فَإِنَّ ٱللَّهَ﴾ چونکە بەڕاستی خوا
﴿لَا يُضِيعُ أَجْرَ ٱلْمُحْسِنِينَ﴾ پاداشتی چاکەکاران وون ناکات ﴿١١٥﴾ ﴿فَلَوْلَا كَانَ مِنَ ٱلْقُرُونِ﴾ دەی بابوایە
لەناو ئەو ئوممەتانەی ﴿مِن قَبْلِكُمْ﴾ کەلە پێش ئێوە دابوون ﴿أُولُوا۟ بَقِيَّةٍ﴾ کەسانی خاوەن ئایین
و ژیری ﴿يَنْهَوْنَ عَنِ ٱلْفَسَادِ فِي ٱلْأَرْضِ﴾ کەبەرگریان بکردایە لەخراپەکاری لەزەویدا ﴿إِلَّا قَلِيلًا﴾ مەگەر
کەمێك ﴿مِّمَّنْ أَنجَيْنَا مِنْهُمْ﴾ لەوانەی ڕزگارمان کردن لەو گەلانەدا ﴿وَٱتَّبَعَ ٱلَّذِينَ ظَلَمُوا مَآ أُتْرِفُوا فِيهِ﴾
وە ئەوانەی کەستەمیان کرد شوێنی ژیان خۆشی و ڕابواردن کەوتن ﴿وَكَانُوا مُجْرِمِينَ﴾ و بەردەوام
بوون لە خراپەکاری ﴿١١٦﴾ ﴿وَمَا كَانَ رَبُّكَ لِيُهْلِكَ ٱلْقُرَىٰ بِظُلْمٍ﴾ هەرگیز پەروەردگارت بەستەم خەڵکی
شارو گوندەکان لەناو نابات (واتە خوای گەورە ستەمکار نیە) ﴿وَأَهْلُهَا مُصْلِحُونَ﴾ لە کاتێکدا
دانیشتوانی (ئەو شارانە) موصلح و چاکەکاربوون ﴿١١٧﴾

وَلَوۡ شَآءَ رَبُّكَ لَجَعَلَ ٱلنَّاسَ أُمَّةٗ وَٰحِدَةٗۖ وَلَا يَزَالُونَ مُخۡتَلِفِينَ
١١٨ إِلَّا مَن رَّحِمَ رَبُّكَۚ وَلِذَٰلِكَ خَلَقَهُمۡۗ وَتَمَّتۡ كَلِمَةُ رَبِّكَ
لَأَمۡلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنَ ٱلۡجِنَّةِ وَٱلنَّاسِ أَجۡمَعِينَ ١١٩ وَكُلّٗا نَّقُصُّ
عَلَيۡكَ مِنۡ أَنۢبَآءِ ٱلرُّسُلِ مَا نُثَبِّتُ بِهِۦ فُؤَادَكَۚ وَجَآءَكَ فِي هَٰذِهِ
ٱلۡحَقُّ وَمَوۡعِظَةٞ وَذِكۡرَىٰ لِلۡمُؤۡمِنِينَ ١٢٠ وَقُل لِّلَّذِينَ لَا يُؤۡمِنُونَ
ٱعۡمَلُواْ عَلَىٰ مَكَانَتِكُمۡ إِنَّا عَٰمِلُونَ ١٢١ وَٱنتَظِرُوٓاْ إِنَّا مُنتَظِرُونَ
١٢٢ وَلِلَّهِ غَيۡبُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ وَإِلَيۡهِ يُرۡجَعُ ٱلۡأَمۡرُ كُلُّهُۥ
فَٱعۡبُدۡهُ وَتَوَكَّلۡ عَلَيۡهِۚ وَمَا رَبُّكَ بِغَٰفِلٍ عَمَّا تَعۡمَلُونَ ١٢٣

سُورَةُ يُوسُفَ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

الٓرۚ تِلۡكَ ءَايَٰتُ ٱلۡكِتَٰبِ ٱلۡمُبِينِ ١ إِنَّآ أَنزَلۡنَٰهُ قُرۡءَٰنًا
عَرَبِيّٗا لَّعَلَّكُمۡ تَعۡقِلُونَ ٢ نَحۡنُ نَقُصُّ عَلَيۡكَ أَحۡسَنَ
ٱلۡقَصَصِ بِمَآ أَوۡحَيۡنَآ إِلَيۡكَ هَٰذَا ٱلۡقُرۡءَانَ وَإِن كُنتَ مِن قَبۡلِهِۦ
لَمِنَ ٱلۡغَٰفِلِينَ ٣ إِذۡ قَالَ يُوسُفُ لِأَبِيهِ يَٰٓأَبَتِ إِنِّي رَأَيۡتُ
أَحَدَ عَشَرَ كَوۡكَبٗا وَٱلشَّمۡسَ وَٱلۡقَمَرَ رَأَيۡتُهُمۡ لِي سَٰجِدِينَ ٤

﴿وَلَوۡ شَآءَ رَبُّكَ﴾ گەر پەروەردگارت بیویستایە ﴿لَجَعَلَ ٱلنَّاسَ﴾ گشت خەڵكی دەكرد ﴿أُمَّةٗ وَٰحِدَةٗۖ﴾ بە (پەیڕەوی) یەك ئایین ﴿وَلَا يَزَالُونَ مُخۡتَلِفِينَ﴾ بەڵام ئەوان بەردەوام جیاوازدەبن ﴿١١٨﴾ ﴿إِلَّا مَن رَّحِمَ رَبُّكَۚ﴾ مەگەر كەسێك پەروەردگارت میهرەبانی لەگەڵ كردبێت ﴿وَلِذَٰلِكَ خَلَقَهُمۡۗ﴾ وە هەر لەبەر ئەوەش دروستی كردوون ﴿وَتَمَّتۡ كَلِمَةُ رَبِّكَ﴾ بڕیاری پەروەردگارت دەرچوو (كۆتایی هات) ﴿لَأَمۡلَأَنَّ جَهَنَّمَ﴾ كە سوێند بەخوا دۆزەخ پڕ دەكەم ﴿مِنَ ٱلۡجِنَّةِ وَٱلنَّاسِ أَجۡمَعِينَ﴾ لە جنۆكە و لە ئادەمی هەموو پێكەوە ﴿١١٩﴾ ﴿وَكُلّٗا نَّقُصُّ عَلَيۡكَ﴾ هەمووت بۆ دەگێڕینەوە ﴿مِنۡ أَنۢبَآءِ ٱلرُّسُلِ﴾ لە هەواڵی پێغەمبەران (علیهم السلام) ﴿مَا نُثَبِّتُ بِهِۦ فُؤَادَكَۚ﴾ بۆ ئەوە كەدڵی تۆی پێ دامەزراو بكەین ﴿وَجَآءَكَ فِي هَٰذِهِ ٱلۡحَقُّ﴾ وە لەم (سورەتە)دا حەق و ڕاستیت بۆ هاتووە ﴿وَمَوۡعِظَةٞ وَذِكۡرَىٰ لِلۡمُؤۡمِنِينَ﴾ وە ئامۆژگاری و پەندیشی تیایە بۆ بڕواداران ﴿١٢٠﴾ ﴿وَقُل لِّلَّذِينَ﴾ وە بڵێ بەوانەی ﴿لَا يُؤۡمِنُونَ﴾ كەبڕوا ناهێنن ﴿ٱعۡمَلُواْ عَلَىٰ مَكَانَتِكُمۡ﴾ ئێوە كار وكردەوە بكەن لەسەر ئەو شێوەی خۆتان (كە ئەوەتان لەسەری) ﴿إِنَّا عَٰمِلُونَ﴾ بێگومان ئێمەش كردەوە دەكەین(بەگوێرەی ئەوەی كە خودا فەرمانی پێ كردووین) ﴿١٢١﴾ ﴿وَٱنتَظِرُوٓاْ إِنَّا مُنتَظِرُونَ﴾ ئەوسا چاوەڕوانی بكەن (بۆ بەسەرهاتی خراپ) بەڕاستی ئێمەش چاوەڕوانین ﴿١٢٢﴾ ﴿وَلِلَّهِ غَيۡبُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ﴾ وە تەنها بۆ خوایە (زانینی) نهێنی ئاسمانەكان وزەوی وتەنها هەر ئەویش پێی ئاگادارە ﴿وَإِلَيۡهِ يُرۡجَعُ﴾ هەر بۆلای ئەویش دەگەڕێنرێتەوە ﴿ٱلۡأَمۡرُ كُلُّهُۥ﴾ هەموو كار و بارێك ﴿فَٱعۡبُدۡهُ وَتَوَكَّلۡ عَلَيۡهِۚ﴾ كەواتە ئەو بپەرستەو هەرپشت بەو ببەستە ﴿وَمَا رَبُّكَ بِغَٰفِلٍ عَمَّا تَعۡمَلُونَ﴾ وە بێگومان پەروەردگارت بێ ئاگا نیە لەهەر كردەوەیەك ئێوە دەیكەن. ﴿١٢٣﴾

سورەتی ﴿يُوسُف﴾

﴿بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ﴾ بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

﴿الٓر﴾ بە (ئەلیف ، لام ، ڕا) دەخوێنرێتەوە خوا زاناترە بە ماناكەی بۆ زانیاری زیاتر سەیری سەرەتای سورەتی (البقرە) بكە ﴿تِلۡكَ ءَايَٰتُ ٱلۡكِتَٰبِ ٱلۡمُبِينِ﴾ ئەمانە نیشانەكانی كتێبی ئاشكران ﴿١﴾ ﴿إِنَّآ أَنزَلۡنَٰهُ﴾ بەڕاستی ئێمە ناردومانەتە خوارەوە ﴿قُرۡءَٰنًا عَرَبِيّٗا﴾ قورئانێك بە عەرەبی ﴿لَّعَلَّكُمۡ تَعۡقِلُونَ﴾ بۆ ئەوەی ژیربن و لێ ی تێ بگەن ﴿٢﴾ ﴿نَحۡنُ نَقُصُّ عَلَيۡكَ﴾ ئێمە دەگێڕینەوە بۆ تۆ ﴿أَحۡسَنَ ٱلۡقَصَصِ﴾ جوان ترین چیرۆك و بەسەرهات ﴿بِمَآ أَوۡحَيۡنَآ إِلَيۡكَ هَٰذَا ٱلۡقُرۡءَانَ﴾ لە ڕێگای ئەم قورئانەوە نیگامان كردووە بۆت ﴿وَإِن كُنتَ مِن قَبۡلِهِۦ﴾ هەر چەندە تۆ لەپێش (هاتنی) ئەم قورئانەدا ﴿لَمِنَ ٱلۡغَٰفِلِينَ﴾ لەم بەسەرهاتە بێ ئاگا بوویت ﴿٣﴾ ﴿إِذۡ قَالَ يُوسُفُ لِأَبِيهِ﴾ (بیریان خەرەوە) كاتێك یوسف بە باوكی ووت ﴿يَٰٓأَبَتِ إِنِّي رَأَيۡتُ﴾ ئەی بابە گیان بە ڕاستی من لە خەومدا دیم ﴿أَحَدَ عَشَرَ كَوۡكَبٗا﴾ یازدە ئەستێرە ﴿وَٱلشَّمۡسَ وَٱلۡقَمَرَ﴾ و مانگ و ڕۆژ ﴿رَأَيۡتُهُمۡ لِي سَٰجِدِينَ﴾ دیمن سوژدەیان بۆ دەبردم ﴿٤﴾

قَالَ يَٰبُنَيَّ لَا تَقۡصُصۡ رُءۡيَاكَ عَلَىٰٓ إِخۡوَتِكَ فَيَكِيدُواْ لَكَ كَيۡدًاۖ
إِنَّ ٱلشَّيۡطَٰنَ لِلۡإِنسَٰنِ عَدُوّٞ مُّبِينٞ ﴿٥﴾ وَكَذَٰلِكَ يَجۡتَبِيكَ
رَبُّكَ وَيُعَلِّمُكَ مِن تَأۡوِيلِ ٱلۡأَحَادِيثِ وَيُتِمُّ نِعۡمَتَهُۥ عَلَيۡكَ
وَعَلَىٰٓ ءَالِ يَعۡقُوبَ كَمَآ أَتَمَّهَا عَلَىٰٓ أَبَوَيۡكَ مِن قَبۡلُ إِبۡرَٰهِيمَ
وَإِسۡحَٰقَۚ إِنَّ رَبَّكَ عَلِيمٌ حَكِيمٞ ﴿٦﴾ ۞ لَّقَدۡ كَانَ فِي يُوسُفَ
وَإِخۡوَتِهِۦٓ ءَايَٰتٞ لِّلسَّآئِلِينَ ﴿٧﴾ إِذۡ قَالُواْ لَيُوسُفُ وَأَخُوهُ أَحَبُّ
إِلَىٰٓ أَبِينَا مِنَّا وَنَحۡنُ عُصۡبَةٌ إِنَّ أَبَانَا لَفِي ضَلَٰلٖ مُّبِينٍ ﴿٨﴾
ٱقۡتُلُواْ يُوسُفَ أَوِ ٱطۡرَحُوهُ أَرۡضٗا يَخۡلُ لَكُمۡ وَجۡهُ أَبِيكُمۡ
وَتَكُونُواْ مِنۢ بَعۡدِهِۦ قَوۡمٗا صَٰلِحِينَ ﴿٩﴾ قَالَ قَآئِلٞ مِّنۡهُمۡ
لَا تَقۡتُلُواْ يُوسُفَ وَأَلۡقُوهُ فِي غَيَٰبَتِ ٱلۡجُبِّ يَلۡتَقِطۡهُ بَعۡضُ
ٱلسَّيَّارَةِ إِن كُنتُمۡ فَٰعِلِينَ ﴿١٠﴾ قَالُواْ يَٰٓأَبَانَا مَا لَكَ لَا تَأۡمَ۬نَّا عَلَىٰ
يُوسُفَ وَإِنَّا لَهُۥ لَنَٰصِحُونَ ﴿١١﴾ أَرۡسِلۡهُ مَعَنَا غَدٗا يَرۡتَعۡ وَيَلۡعَبۡ
وَإِنَّا لَهُۥ لَحَٰفِظُونَ ﴿١٢﴾ قَالَ إِنِّي لَيَحۡزُنُنِيٓ أَن تَذۡهَبُواْ بِهِۦ وَأَخَافُ
أَن يَأۡكُلَهُ ٱلذِّئۡبُ وَأَنتُمۡ عَنۡهُ غَٰفِلُونَ ﴿١٣﴾ قَالُواْ لَئِنۡ
أَكَلَهُ ٱلذِّئۡبُ وَنَحۡنُ عُصۡبَةٌ إِنَّآ إِذٗا لَّخَٰسِرُونَ ﴿١٤﴾

نصف الحزب ٢٤

﴿قَالَ يَٰبُنَيَّ﴾ ووتی ئەی کوڕی شیرینم ﴿لَا تَقْصُصْ رُءْيَاكَ﴾ خەوەکەت مەگێڕەرەوە ﴿عَلَىٰٓ إِخْوَتِكَ﴾ بۆ براکانت ﴿فَيَكِيدُوا۟ لَكَ كَيْدًا﴾ نەوەك بەهۆیەوە فێڵ و پیلانێکت لێ بگێڕن ﴿إِنَّ ٱلشَّيْطَٰنَ﴾ بەڕاستی شەیتان ﴿لِلْإِنسَٰنِ عَدُوٌّ مُّبِينٌ﴾ دوژمنێکی ئاشکرایە بۆ ئادەمی ﴿٥﴾ ﴿وَكَذَٰلِكَ يَجْتَبِيكَ﴾ ئابەو شێوەیە هەڵت دەبژێرێت (بۆ پێغەمبەرایەتی) ﴿رَبُّكَ﴾ پەروەردگارت ﴿وَيُعَلِّمُكَ مِن تَأْوِيلِ ٱلْأَحَادِيثِ﴾ وە فێری لێکدانەوەی خەونەکانیشت دەکات ﴿وَيُتِمُّ نِعْمَتَهُۥ عَلَيْكَ﴾ وە نیعمەت و بەهرەی خۆی تەواو دەکات بۆت ﴿وَعَلَىٰٓ ءَالِ يَعْقُوبَ﴾ وە بۆ بنەماڵەی یەعقوبیش ﴿كَمَآ أَتَمَّهَا عَلَىٰٓ أَبَوَيْكَ﴾ هەر چونێك تەواوی کرد بۆ هەردوو باپیرەت ﴿مِن قَبْلُ﴾ لەپێشدا ﴿إِبْرَٰهِيمَ وَإِسْحَٰقَ﴾ کەئیبراهیم و ئیسحاقن ﴿إِنَّ رَبَّكَ عَلِيمٌ حَكِيمٌ﴾ بەڕاستی پەروەردگارت زانای کاردروستە ﴿٦﴾ ﴿لَّقَدْ كَانَ فِى يُوسُفَ وَإِخْوَتِهِۦٓ﴾ سوێند بەخوا بەڕاستی لەبەسەر هاتی یوسف و براکانی دا ﴿ءَايَٰتٌ لِّلسَّآئِلِينَ﴾ پەندو ئامۆژگاری هەیە بۆ پرسیارکەران ﴿٧﴾ ﴿إِذْ قَالُوا۟﴾ کاتێك (براکانی یوسف) ووتیان ﴿لَيُوسُفُ وَأَخُوهُ﴾ بێگومان یوسف و براکەی ﴿أَحَبُّ إِلَىٰٓ أَبِينَا مِنَّا﴾ خۆشەویسترن لە ئێمە بەلای باوکمانەوە ﴿وَنَحْنُ عُصْبَةٌ﴾ لەکاتێکدا ئێمە کۆمەڵێکی بەهێز و توانایین ﴿إِنَّ أَبَانَا﴾ بەڕاستی باوکمان ﴿لَفِى ضَلَٰلٍ مُّبِينٍ﴾ لە هەڵەیەکی ڕوون و ئاشکرادایە ﴿٨﴾ ﴿ٱقْتُلُوا۟ يُوسُفَ﴾ (هەندێکیان ووتیان) یوسف بکوژن ﴿أَوِ ٱطْرَحُوهُ أَرْضًا﴾ یافڕێی بدەنە زەوی یەکی دوور ﴿يَخْلُ لَكُمْ وَجْهُ أَبِيكُمْ﴾ (ئەو کاتە) سەرنجی باوکتان تەنیا بۆلای ئێوە دەبێت ﴿وَتَكُونُوا۟ مِنۢ بَعْدِهِۦ قَوْمًا صَٰلِحِينَ﴾ و لەدوای ئەوەوە دەبن بەکۆمەڵێکی چاکەکار (بەتۆبەکردن) ﴿٩﴾ ﴿قَالَ قَآئِلٌ مِّنْهُمْ﴾ قسەکەرێك لەوان ووتی ﴿لَا تَقْتُلُوا۟ يُوسُفَ﴾ یوسف مەکوژن ﴿وَأَلْقُوهُ فِى غَيَٰبَتِ ٱلْجُبِّ﴾ بەڵکو فڕێی بدەنە بنی بیرێکەوە ﴿يَلْتَقِطْهُ بَعْضُ ٱلسَّيَّارَةِ﴾ هەندێك لە کاروانیەکان (دەی دۆزنەوە) وهەڵی دەگرن ﴿إِن كُنتُمْ فَٰعِلِينَ﴾ ئەگەر ئێوە (کارەکە) هەر دەکەن ﴿١٠﴾ ﴿قَالُوا۟ يَٰٓأَبَانَا مَا لَكَ لَا تَأْمَ۬نَّا عَلَىٰ يُوسُفَ﴾ (پاش کێشانی نەخشە وپیلانەکەیان) ووتیان ئەی باوکی بەڕێزمان لەبەرچی تۆ لە یوسف لێمان دڵنیانیت و(بەگومانیت لێمان) ﴿وَإِنَّا لَهُۥ لَنَٰصِحُونَ﴾ لەکاتێکدا کەئێمە دڵسۆزو خەمخۆرین بۆی ﴿١١﴾ ﴿أَرْسِلْهُ مَعَنَا غَدًا﴾ سبەینێ لەگەڵمان بینێرە (بۆدەرودەشت) ﴿يَرْتَعْ وَيَلْعَبْ﴾ (بەئارەزووی خۆی) خواردن بخوات و یاری بکات ﴿وَإِنَّا لَهُۥ لَحَٰفِظُونَ﴾ و بێگومان ئێمە پارێزگاری دەکەین ﴿١٢﴾ ﴿قَالَ إِنِّى لَيَحْزُنُنِىٓ﴾ (باوکیان) ووتی بەڕاستی دڵتەنگ و خەمباردەبم ﴿أَن تَذْهَبُوا۟ بِهِۦ﴾ کەئێوە یوسف بەرن (لەگەڵ خۆتان) ﴿وَأَخَافُ أَن يَأْكُلَهُ ٱلذِّئْبُ وَأَنتُمْ عَنْهُ غَٰفِلُونَ﴾ وە دەترسم کە ئێوە لێی بێ ئاگابن و گورگ بیخوات ﴿١٣﴾ ﴿قَالُوا۟ لَئِنْ أَكَلَهُ ٱلذِّئْبُ﴾ ووتیان چۆن گورگ دەیخوات ؟! ﴿وَنَحْنُ عُصْبَةٌ﴾ لەکاتێکدا ئێمە کۆمەڵێکی بەهێزین ﴿إِنَّآ إِذًا لَّخَٰسِرُونَ﴾ بەڕاستی ئەو کاتە ئێمە زەرەر مەندین (ڕوو زەردی تۆ دەبین) ﴿١٤﴾

فَلَمَّا ذَهَبُوا۟ بِهِۦ وَأَجْمَعُوٓا۟ أَن يَجْعَلُوهُ فِى غَيَٰبَتِ ٱلْجُبِّ ۚ وَأَوْحَيْنَآ
إِلَيْهِ لَتُنَبِّئَنَّهُم بِأَمْرِهِمْ هَٰذَا وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿١٥﴾ وَجَآءُوٓ
أَبَاهُمْ عِشَآءً يَبْكُونَ ﴿١٦﴾ قَالُوا۟ يَٰٓأَبَانَآ إِنَّا ذَهَبْنَا نَسْتَبِقُ
وَتَرَكْنَا يُوسُفَ عِندَ مَتَٰعِنَا فَأَكَلَهُ ٱلذِّئْبُ ۖ وَمَآ أَنتَ
بِمُؤْمِنٍ لَّنَا وَلَوْ كُنَّا صَٰدِقِينَ ﴿١٧﴾ وَجَآءُو عَلَىٰ قَمِيصِهِۦ
بِدَمٍ كَذِبٍ ۚ قَالَ بَلْ سَوَّلَتْ لَكُمْ أَنفُسُكُمْ أَمْرًا ۖ فَصَبْرٌ جَمِيلٌ ۖ
وَٱللَّهُ ٱلْمُسْتَعَانُ عَلَىٰ مَا تَصِفُونَ ﴿١٨﴾ وَجَآءَتْ سَيَّارَةٌ
فَأَرْسَلُوا۟ وَارِدَهُمْ فَأَدْلَىٰ دَلْوَهُۥ ۖ قَالَ يَٰبُشْرَىٰ هَٰذَا غُلَٰمٌ ۚ وَأَسَرُّوهُ
بِضَٰعَةً ۚ وَٱللَّهُ عَلِيمٌۢ بِمَا يَعْمَلُونَ ﴿١٩﴾ وَشَرَوْهُ بِثَمَنٍۭ بَخْسٍ
دَرَٰهِمَ مَعْدُودَةٍ وَكَانُوا۟ فِيهِ مِنَ ٱلزَّٰهِدِينَ ﴿٢٠﴾ وَقَالَ
ٱلَّذِى ٱشْتَرَىٰهُ مِن مِّصْرَ لِٱمْرَأَتِهِۦٓ أَكْرِمِى مَثْوَىٰهُ عَسَىٰٓ
أَن يَنفَعَنَآ أَوْ نَتَّخِذَهُۥ وَلَدًا ۚ وَكَذَٰلِكَ مَكَّنَّا لِيُوسُفَ فِى
ٱلْأَرْضِ وَلِنُعَلِّمَهُۥ مِن تَأْوِيلِ ٱلْأَحَادِيثِ ۚ وَٱللَّهُ غَالِبٌ عَلَىٰٓ
أَمْرِهِۦ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢١﴾ وَلَمَّا بَلَغَ أَشُدَّهُۥٓ
ءَاتَيْنَٰهُ حُكْمًا وَعِلْمًا ۚ وَكَذَٰلِكَ نَجْزِى ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿٢٢﴾

﴿فَلَمَّا ذَهَبُوا۟ بِهِۦ﴾ ئەمجا کاتێك یوسفیان برد لەگەڵ خۆیان ﴿وَأَجْمَعُوٓا۟ أَن يَجْعَلُوهُ فِى غَيَٰبَتِ ٱلْجُبِّ﴾
وە هەموو بڕیاریاندا بیخەنە بنی بیرەکەوە ﴿وَأَوْحَيْنَآ إِلَيْهِ﴾ وە ئێمە وەحی و سرووشمان بۆ (یوسف)
کرد ﴿لَتُنَبِّئَنَّهُم بِأَمْرِهِمْ هَٰذَا﴾ سوێند بەخوا هەواڵی ئەم کارەیان پێ دەدەیت (کەپێیان کردی)
﴿وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ﴾ لەکاتێکدا ئەوان هەست ناکەن ﴿١٥﴾ ﴿وَجَآءُوٓ أَبَاهُمْ عِشَآءً يَبْكُونَ﴾ جا ئێوارە
درەنگانێك (براکانی یوسف) بەگریانەوە هاتنەوە بۆلای باوکیان ﴿١٦﴾ ﴿قَالُوا۟ يَٰٓأَبَانَآ﴾ ووتیان ئەی
باوکی ئێمە﴿إِنَّا ذَهَبْنَا نَسْتَبِقُ﴾ بەڕاستی ئێمە ڕۆیشتین پێشبڕکێمان دەکرد ﴿وَتَرَكْنَا يُوسُفَ عِندَ مَتَٰعِنَا﴾
و یوسفمان لای شتومەکەکانمان بەجێ هێشت﴿فَأَكَلَهُ ٱلذِّئْبُ﴾ بۆیە گورگ خواردی ﴿وَمَآ أَنتَ
بِمُؤْمِنٍ لَّنَا﴾ وە تۆ قەت باوەڕ بەئێمە ناکەیت﴿وَلَوْ كُنَّا صَٰدِقِينَ﴾ هەرچەند ئێمە ڕاستگۆش
بین. ﴿١٧﴾ ﴿وَجَآءُو عَلَىٰ قَمِيصِهِۦ بِدَمٍ كَذِبٍ﴾ (براکانی) کراسەکەی (یوسف)یان هێنایەوە کە خوێنی
درۆینەی پێوە بوو﴿قَالَ بَلْ سَوَّلَتْ لَكُمْ أَنفُسُكُمْ أَمْرًا﴾ (باوکیان) ووتی بەڵکو دڵ و دەروونی خۆتان
ئەم کارە(ناپەسەندە)ی بۆ ئاسان و جوان کردوون﴿فَصَبْرٌ جَمِيلٌ﴾(ووتی جا ئارام دەگرم) بەئارام
گرتنێکی چاك و پەسەند﴿وَٱللَّهُ ٱلْمُسْتَعَانُ عَلَىٰ مَا تَصِفُونَ﴾ خواش یارمەتی دەرمە لەسەر ئەوەی
باسی دەکەن ﴿١٨﴾ ﴿وَجَآءَتْ سَيَّارَةٌ﴾ جا کاروانێك هات ﴿فَأَرْسَلُوا۟ وَارِدَهُمْ﴾ و ئاو هێنەرەکەیان نارد
(بۆ ئاو) ﴿فَأَدْلَىٰ دَلْوَهُۥ﴾ ئەویش دۆڵچەکەی داهێلا بۆ ناو بیرەکە ﴿قَالَ يَٰبُشْرَىٰ﴾(کە دۆڵچەکەی
هێنایە سەرەوە) ووتی ئەی خەڵکینە موژدە بێ ﴿هَٰذَا غُلَٰمٌ﴾ ئەمە کوڕێکە ﴿وَأَسَرُّوهُ بِضَٰعَةً﴾وە ئەوان
(یوسف)یان شاردەوە کردیانە کاڵای بازرگانی﴿وَٱللَّهُ عَلِيمٌۢ بِمَا يَعْمَلُونَ﴾وە خوا زانایە بەوەی
ئەوانە دەیکەن ﴿١٩﴾ ﴿وَشَرَوْهُ بِثَمَنٍۭ بَخْسٍ﴾ و فرۆشتیان بەنرخێکی کەم ﴿دَرَٰهِمَ مَعْدُودَةٍ﴾ کە چەند
دەرهەمێك بوو ﴿وَكَانُوا۟ فِيهِ مِنَ ٱلزَّٰهِدِينَ﴾ و ئەوان بێ نیاز بوون لێی (چونکە دەترسان ڕازیان
دەرکەوێت) ﴿٢٠﴾ ﴿وَقَالَ ٱلَّذِى ٱشْتَرَىٰهُ مِن مِّصْرَ لِٱمْرَأَتِهِۦٓ﴾ وە ئەو کەسەی لە میسر یوسفی کڕی
ووتی بە ژنەکەی ﴿أَكْرِمِى مَثْوَىٰهُ﴾ ڕێزی لێ بگرە (شوێنی حەوانەوەی چاکی بۆ ئامادە بکە)
﴿عَسَىٰٓ أَن يَنفَعَنَآ﴾ بەڵکو سوودمان پێ بگەیەنێت ﴿أَوْ نَتَّخِذَهُۥ وَلَدًا﴾ یان بیکەین بەکوڕی خۆمان
﴿وَكَذَٰلِكَ مَكَّنَّا لِيُوسُفَ فِى ٱلْأَرْضِ﴾ ئابەم جۆرە یوسفمان جێ گیرکرد(و پلەو پایەمان پێدا)
لە زەوی (میسر)دا ﴿وَلِنُعَلِّمَهُۥ مِن تَأْوِيلِ ٱلْأَحَادِيثِ﴾ (ئەمەمان کرد) تا فێری خەو لێکدانەوەی بکەین
﴿وَٱللَّهُ غَالِبٌ عَلَىٰٓ أَمْرِهِۦ﴾ وە خوا بەسەرکاری خۆیدا زاڵ وبەدەسەلاتە ﴿وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ﴾ بەلام
زۆربەی خەڵکی نازانن ﴿٢١﴾ ﴿وَلَمَّا بَلَغَ أَشُدَّهُۥٓ﴾ وە کاتێك بوو بەپیاو و پێ گەیی ﴿ءَاتَيْنَٰهُ حُكْمًا وَعِلْمًا﴾
فەرمان ڕەوایی و زانیاریمان پێدا ﴿وَكَذَٰلِكَ نَجْزِى ٱلْمُحْسِنِينَ﴾ وە ئابەم جۆرە پاداشتی چاکەکاران
دەدەینەوە ﴿٢٢﴾

وَرَٰوَدَتۡهُ ٱلَّتِي هُوَ فِي بَيۡتِهَا عَن نَّفۡسِهِۦ وَغَلَّقَتِ ٱلۡأَبۡوَٰبَ
وَقَالَتۡ هَيۡتَ لَكَۚ قَالَ مَعَاذَ ٱللَّهِۖ إِنَّهُۥ رَبِّيٓ أَحۡسَنَ مَثۡوَايَۖ
إِنَّهُۥ لَا يُفۡلِحُ ٱلظَّٰلِمُونَ ﴿٢٣﴾ وَلَقَدۡ هَمَّتۡ بِهِۦۖ وَهَمَّ بِهَا
لَوۡلَآ أَن رَّءَا بُرۡهَٰنَ رَبِّهِۦۚ كَذَٰلِكَ لِنَصۡرِفَ عَنۡهُ ٱلسُّوٓءَ
وَٱلۡفَحۡشَآءَۚ إِنَّهُۥ مِنۡ عِبَادِنَا ٱلۡمُخۡلَصِينَ ﴿٢٤﴾ وَٱسۡتَبَقَا
ٱلۡبَابَ وَقَدَّتۡ قَمِيصَهُۥ مِن دُبُرٖ وَأَلۡفَيَا سَيِّدَهَا لَدَا ٱلۡبَابِۚ
قَالَتۡ مَا جَزَآءُ مَنۡ أَرَادَ بِأَهۡلِكَ سُوٓءًا إِلَّآ أَن يُسۡجَنَ أَوۡ عَذَابٌ
أَلِيمٞ ﴿٢٥﴾ قَالَ هِيَ رَٰوَدَتۡنِي عَن نَّفۡسِيۚ وَشَهِدَ شَاهِدٞ مِّنۡ
أَهۡلِهَآ إِن كَانَ قَمِيصُهُۥ قُدَّ مِن قُبُلٖ فَصَدَقَتۡ وَهُوَ مِنَ
ٱلۡكَٰذِبِينَ ﴿٢٦﴾ وَإِن كَانَ قَمِيصُهُۥ قُدَّ مِن دُبُرٖ فَكَذَبَتۡ وَهُوَ
مِنَ ٱلصَّٰدِقِينَ ﴿٢٧﴾ فَلَمَّا رَءَا قَمِيصَهُۥ قُدَّ مِن دُبُرٖ قَالَ إِنَّهُۥ
مِن كَيۡدِكُنَّۖ إِنَّ كَيۡدَكُنَّ عَظِيمٞ ﴿٢٨﴾ يُوسُفُ أَعۡرِضۡ عَنۡ
هَٰذَاۚ وَٱسۡتَغۡفِرِي لِذَنۢبِكِۖ إِنَّكِ كُنتِ مِنَ ٱلۡخَاطِـِٔينَ
﴿٢٩﴾ ۞ وَقَالَ نِسۡوَةٞ فِي ٱلۡمَدِينَةِ ٱمۡرَأَتُ ٱلۡعَزِيزِ تُرَٰوِدُ فَتَىٰهَا
عَن نَّفۡسِهِۦۖ قَدۡ شَغَفَهَا حُبًّاۖ إِنَّا لَنَرَىٰهَا فِي ضَلَٰلٖ مُّبِينٖ ﴿٣٠﴾

ثلاثة أرباع الحزب ٢٤

﴿وَرَٰوَدَتۡهُ ٱلَّتِي هُوَ فِي بَيۡتِهَا عَن نَّفۡسِهِۦ﴾ ئەو ئافرەتەی یوسف لەماڵیدا بوو دەست تێکەڵاوی (وخیانەتی) لەیوسف ویست ﴿وَغَلَّقَتِ ٱلۡأَبۡوَٰبَ﴾ و هەموو دەرگاکانی داخست ﴿وَقَالَتۡ هَيۡتَ لَكَۚ﴾ ووتی دەی وەرە پێشەوە بۆ ئەوەی بۆت ئامادەکراوە ﴿قَالَ مَعَاذَ ٱللَّهِۖ﴾ (یوسف) ووتی من پەنا دەگرم بەخوا ﴿إِنَّهُۥ رَبِّيٓ﴾ بەڕاستی ئەو(خوا) پەروەردگاری منە ﴿أَحۡسَنَ مَثۡوَايَۖ﴾ ڕێزی لێ گرتووم ﴿إِنَّهُۥ لَا يُفۡلِحُ ٱلظَّٰلِمُونَ﴾ بەڕاستی ستەم کاران ڕزگاریان نابێت ﴿٢٣﴾ ﴿وَلَقَدۡ هَمَّتۡ بِهِۦۖ وَهَمَّ بِهَا﴾ سوێند بەخوا بێگومان ئەو ژنە بەتەواوی نیازی (تێکەڵی ژن و مێردی) یوسفی کرد، یوسفیش نیازی ئەو ژنەی دەکرد بەخەتەرەی نەفسی بەشەری ﴿لَوۡلَآ أَن رَّءَا بُرۡهَٰنَ رَبِّهِۦۚ﴾ ئەگەر ئەو بەڵگە ڕوونەی پەروەردگاری نەدیبایە ﴿كَذَٰلِكَ﴾ ئا بەو جۆرە (بەڵگەمان نیشانی یوسف دا) ﴿لِنَصۡرِفَ عَنۡهُ ٱلسُّوٓءَ وَٱلۡفَحۡشَآءَۚ﴾ بۆ ئەوەی خراپەو داوێن پیسی لێ دوور بخەینەوە ﴿إِنَّهُۥ مِنۡ عِبَادِنَا ٱلۡمُخۡلَصِينَ﴾ چونکە بەڕاستی ئەو(یوسف) لەبەندە پاك وهەڵبژاردەکانی ئێمەیە ﴿٢٤﴾ ﴿وَٱسۡتَبَقَا ٱلۡبَابَ﴾ (یوسف و ئافرەتەکە) هەر دووکیان بەڕاکردن گەشتنە لای دەرگاکە (یوسف بۆ خۆ ڕزگارکردن و ژنەکەی (عزیزی میصر) یش بۆ ئەوەی بگات بە یوسف (بۆ بەجێهێنانی مەبەستی خۆی) ﴿وَقَدَّتۡ قَمِيصَهُۥ مِن دُبُرٖ﴾ (ئافرەتەکە) کراسەکەی (یوسفی) دڕاند لەدواوە﴿وَأَلۡفَيَا سَيِّدَهَا﴾ جا هەردووکیان تووشی مێردی (ئافرەتەکە) بوون ﴿لَدَا ٱلۡبَابِۚ﴾ لەبەردەم دەرگاکە (ی دەرەوە) دا ﴿قَالَتۡ مَا جَزَآءُ مَنۡ أَرَادَ بِأَهۡلِكَ سُوٓءًا﴾ (ئافرەتەکە بۆ ئەوەی خۆی لەو تاوانە بەدوور بگرێت وخیانەتەکەی دەرنەکەوێت) بەپەلە ووتی: سزای ئەو کەسە چیە کە ویستبێتی خراپە (داوێن پیسی) لەگەڵ خێزانەکەتدا بکات ﴿إِلَّآ أَن يُسۡجَنَ أَوۡ عَذَابٌ أَلِيمٞ﴾ جگە لەوەی بەند بکرێت یان سزایەکی سەخت بدرێت ﴿٢٥﴾ ﴿قَالَ هِيَ رَٰوَدَتۡنِي عَن نَّفۡسِيۚ﴾ (یوسف)ووتی ئەو (ژنە) داوێن پیسی لەمن وویست ﴿وَشَهِدَ شَاهِدٞ مِّنۡ أَهۡلِهَآ﴾ ئەوسا شایەتێك لەکەس و کاری ئەو (ئافرەتە) شایەتی دا ﴿إِن كَانَ قَمِيصُهُۥ﴾(ووتی) ئەگەر کراسەکەی (یوسف) ﴿قُدَّ مِن قُبُلٖ﴾ لە پێشەوە دڕێنرا بێت ﴿فَصَدَقَتۡ﴾ ئەوە ئافرەتەکە ڕاست دەکات ﴿وَهُوَ مِنَ ٱلۡكَٰذِبِينَ﴾ وە (یوسف) لە درۆزنان (خراپەکارانە) ﴿٢٦﴾ ﴿وَإِن كَانَ قَمِيصُهُۥ﴾ وە ئەگەر کراسەکە٢ی ﴿قُدَّ مِن دُبُرٖ﴾ لەدواوە دڕێنرا بێت ﴿فَكَذَبَتۡ وَهُوَ مِنَ ٱلصَّٰدِقِينَ﴾ ئەوە ئافرەتەکە درۆ دەکات و (یوسف) لەڕاست گۆیانە.﴿٢٧﴾ ﴿فَلَمَّا رَءَا قَمِيصَهُۥ﴾ ئەمجا کاتێك (عەزیز) بینی کراسەکەی یوسف ﴿قُدَّ مِن دُبُرٖ﴾ لەدواوە دڕاوە﴿قَالَ إِنَّهُۥ مِن كَيۡدِكُنَّۖ﴾ ووتی بەڕاستی ئەمە لەفرو فێڵی ئێوەی (ئافرەتانە) ﴿إِنَّ كَيۡدَكُنَّ عَظِيمٞ﴾ بەڕاستی فروفێڵی ئێوە زۆر گەورەیە ﴿٢٨﴾ ﴿يُوسُفُ أَعۡرِضۡ عَنۡ هَٰذَاۚ﴾(عەزیز ووتی) یوسف وازبێنە لەم کارەو باسی مەکە ﴿وَٱسۡتَغۡفِرِي لِذَنۢبِكِۖ﴾ و (ژنەکە) تۆش بۆ گوناهەکەت داوای لێبوردن بکە ﴿إِنَّكِ كُنتِ مِنَ ٱلۡخَاطِـِٔينَ﴾ چونکە بەڕاستی تۆ لەپێری تاوانبارانی ﴿٢٩﴾ ﴿وَقَالَ نِسۡوَةٞ فِي ٱلۡمَدِينَةِ﴾(دەستەیەك) لەژنانی شار (پاش ئەوەی هەواڵەکەیان بیست بەتەشەرەوە) ووتیان ﴿ٱمۡرَأَتُ ٱلۡعَزِيزِ﴾ ژنەکەی عەزیز(ی میصر) ﴿تُرَٰوِدُ فَتَىٰهَا عَن نَّفۡسِهِۦۖ﴾ دەیەوێت (هەوڵ دەدا) لەگەڵ غولامەکەی داوێن پیسی بکات ﴿قَدۡ شَغَفَهَا حُبًّاۖ﴾ بەڕاستی خۆشەویستی (ئەو غولامە) چووەتە ناو پەردەی دڵی﴿إِنَّا لَنَرَىٰهَا﴾ بەڕاستی ئێمە ئەو (ژنە) دەبینین ﴿فِي ضَلَٰلٖ مُّبِينٖ﴾ لە گومڕاییەکی ڕوون دایە ﴿٣٠﴾

فَلَمَّا سَمِعَتۡ بِمَكۡرِهِنَّ أَرۡسَلَتۡ إِلَيۡهِنَّ وَأَعۡتَدَتۡ لَهُنَّ مُتَّكَـٔٗا
وَءَاتَتۡ كُلَّ وَٰحِدَةٖ مِّنۡهُنَّ سِكِّينٗا وَقَالَتِ ٱخۡرُجۡ عَلَيۡهِنَّۖ فَلَمَّا رَأَيۡنَهُۥٓ
أَكۡبَرۡنَهُۥ وَقَطَّعۡنَ أَيۡدِيَهُنَّ وَقُلۡنَ حَٰشَ لِلَّهِ مَا هَٰذَا بَشَرًا إِنۡ هَٰذَآ
إِلَّا مَلَكٞ كَرِيمٞ ٣١ قَالَتۡ فَذَٰلِكُنَّ ٱلَّذِي لُمۡتُنَّنِي فِيهِۖ وَلَقَدۡ رَٰوَدتُّهُۥ
عَن نَّفۡسِهِۦ فَٱسۡتَعۡصَمَۖ وَلَئِن لَّمۡ يَفۡعَلۡ مَآ ءَامُرُهُۥ لَيُسۡجَنَنَّ
وَلَيَكُونٗا مِّنَ ٱلصَّٰغِرِينَ ٣٢ قَالَ رَبِّ ٱلسِّجۡنُ أَحَبُّ إِلَيَّ مِمَّا يَدۡعُونَنِيٓ
إِلَيۡهِۖ وَإِلَّا تَصۡرِفۡ عَنِّي كَيۡدَهُنَّ أَصۡبُ إِلَيۡهِنَّ وَأَكُن مِّنَ ٱلۡجَٰهِلِينَ
٣٣ فَٱسۡتَجَابَ لَهُۥ رَبُّهُۥ فَصَرَفَ عَنۡهُ كَيۡدَهُنَّۚ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلسَّمِيعُ
ٱلۡعَلِيمُ ٣٤ ثُمَّ بَدَا لَهُم مِّنۢ بَعۡدِ مَا رَأَوُاْ ٱلۡأٓيَٰتِ لَيَسۡجُنُنَّهُۥ
حَتَّىٰ حِينٖ ٣٥ وَدَخَلَ مَعَهُ ٱلسِّجۡنَ فَتَيَانِۖ قَالَ أَحَدُهُمَآ إِنِّيٓ
أَرَىٰنِيٓ أَعۡصِرُ خَمۡرٗاۖ وَقَالَ ٱلۡأٓخَرُ إِنِّيٓ أَرَىٰنِيٓ أَحۡمِلُ فَوۡقَ رَأۡسِي
خُبۡزٗا تَأۡكُلُ ٱلطَّيۡرُ مِنۡهُۖ نَبِّئۡنَا بِتَأۡوِيلِهِۦٓۖ إِنَّا نَرَىٰكَ مِنَ
ٱلۡمُحۡسِنِينَ ٣٦ قَالَ لَا يَأۡتِيكُمَا طَعَامٞ تُرۡزَقَانِهِۦٓ إِلَّا نَبَّأۡتُكُمَا
بِتَأۡوِيلِهِۦ قَبۡلَ أَن يَأۡتِيَكُمَاۚ ذَٰلِكُمَا مِمَّا عَلَّمَنِي رَبِّيٓۚ إِنِّي تَرَكۡتُ
مِلَّةَ قَوۡمٖ لَّا يُؤۡمِنُونَ بِٱللَّهِ وَهُم بِٱلۡأٓخِرَةِ هُمۡ كَٰفِرُونَ ٣٧

﴿فَلَمَّا سَمِعَتۡ بِمَكۡرِهِنَّ﴾ جـا كاتێـك ژنەكـە (ی عەزیـز) تانەو تەشـەری ئەوانی بیسـت ﴿أَرۡسَلَتۡ إِلَيۡهِنَّ﴾
ناردی بەدوایاندا ﴿وَأَعۡتَدَتۡ لَهُنَّ مُتَّكَـٔٗا﴾ ئامادەی كرد بۆیان شـوێنی (خۆشـی دانیشـتن و) شان دادان
﴿وَءَاتَتۡ كُلَّ وَٰحِدَةٖ مِّنۡهُنَّ سِكِّينٗا﴾ و هەریـەك لـەوان چەقۆیەكـی پێـدان (بۆ میوەلـەت كردن) ﴿وَقَالَتِ ٱخۡرُجۡ
عَلَيۡهِنَّۖ﴾ ئەوسـا ووتی (بەیوسـف) وەرە بۆ ناویان (بابتبینن) ﴿فَلَمَّا رَأَيۡنَهُۥٓ أَكۡبَرۡنَهُۥ﴾ هەر كە ئەو (یوسـف)
یان بینی حەپەسـان (لەجوانی ئەودا) ﴿وَقَطَّعۡنَ أَيۡدِيَهُنَّ﴾ و هەموویان (لەكاتی میوە لەتكردندا) دەسـتی
خۆیانیـان بـڕی ﴿وَقُلۡنَ حَٰشَ لِلَّهِ﴾ ووتیـان پاكـی وبێگـەردی بـۆ خـوا ﴿مَا هَٰذَا بَشَرًا﴾ ئەمـە ئادەمـی نییە
﴿إِنۡ هَٰذَآ إِلَّا مَلَكٞ كَرِيمٞ﴾ ئەمـە تەنهـا فریشـتەیەكی بـەرزو بەڕێـزە ﴿٣١﴾ ﴿قَالَتۡ﴾ (ژنەكـە) ووتـی پێیـان
﴿فَذَٰلِكُنَّ ٱلَّذِي﴾ ئەمە ئەو كەسـەیە كە﴿لُمۡتُنَّنِي فِيهِۖ﴾ ئێوە سەرزەنشتی منتان دەكرد لەسەری ﴿وَلَقَدۡ رَٰوَدتُّهُۥ
عَن نَّفۡسِهِۦ﴾ وە سـوێند بەخـوا بێگومان ویسـتم دەسـتم لەگەڵ تێكـەڵ كات ﴿فَٱسۡتَعۡصَمَۖ﴾ بـەڵام ئەو
خـۆی گرتووە (نەیكرد) ﴿وَلَئِن لَّمۡ يَفۡعَلۡ مَآ ءَامُرُهُۥ﴾ وە سـوێند بەخـوا ئەگەر ئەوەی فەرمانـی پێ دەكەم
نەیـكات ﴿لَيُسۡجَنَنَّ وَلَيَكُونٗا مِّنَ ٱلصَّٰغِرِينَ﴾ ئـەوە بێگومـان بەنـد دەكرێـت و لەڕیسـوایان دەبێـت ﴿٣٢﴾
﴿قَالَ رَبِّ ٱلسِّجۡنُ أَحَبُّ إِلَيَّ﴾ (یوسـف) ووتی ئـەی پەروەردگارم بەندكردنم لا خۆشـترە ﴿مِمَّا يَدۡعُونَنِيٓ إِلَيۡهِۖ﴾
لـەوەی كەئەوانـە داوای دەكـەن لێـم (كە بیكـەم) ﴿وَإِلَّا تَصۡرِفۡ عَنِّي كَيۡدَهُنَّ﴾ وە ئەگەر پیلانی ئـەو ژنانەم
لـێ لانـەدەی ﴿أَصۡبُ إِلَيۡهِنَّ﴾ لەوانەیـە دڵـم بۆلایـان بـڕوا (حەزیـان لـێ بكـەم) ﴿وَأَكُن مِّنَ ٱلۡجَٰهِلِينَ﴾
پاشـان لەنەفامـان دەبم و دەچمـە ریزیانەوە ﴿٣٣﴾ ﴿فَٱسۡتَجَابَ لَهُۥ رَبُّهُۥ﴾ ئەوسـا پەروەردگاری دوعاكەی
لـێ وەرگـرت ﴿فَصَرَفَ عَنۡهُ كَيۡدَهُنَّۚ﴾ و پیلانەكـەی ئـەو (ژنانـە) ی لـێ لادا ﴿إِنَّهُۥ هُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلۡعَلِيمُ﴾
بەڕاستی هـەر خـوا بیسـەری زانایـە ﴿٣٤﴾ ﴿ثُمَّ بَدَا لَهُم مِّنۢ بَعۡدِ مَا رَأَوُاْ ٱلۡأٓيَٰتِ﴾ ئەمجـا بۆیـان دەركـەوت
و پێیـان چـاك بـوو پاش ئـەوەی ئـەو هەمـوو بەڵگەیـان (لـێ) بینـی ﴿لَيَسۡجُنُنَّهُۥ حَتَّىٰ حِينٖ﴾ تاماوەیەك
بەنـدی بكـەن ﴿٣٥﴾ ﴿وَدَخَلَ مَعَهُ ٱلسِّجۡنَ فَتَيَانِۖ﴾ ئەوسـا دوو كـوڕی لاو (خزمەتـكار) لەگەڵـی چوونـە
بەندیخانـە ﴿قَالَ أَحَدُهُمَآ﴾ یەكێكیان ووتی (بەیوسـف) ﴿إِنِّيٓ أَرَىٰنِيٓ﴾ بەڕاسـتی لەخەومدا خۆمم دی
﴿أَعۡصِرُ خَمۡرٗاۖ﴾ ترێم دەگوشی كەدەبێ بەعەرەق ﴿وَقَالَ ٱلۡأٓخَرُ﴾ وەئەوی تریان ووتی ﴿إِنِّيٓ أَرَىٰنِيٓ﴾ بێگومان
لەخەودا خۆمم دی ﴿أَحۡمِلُ فَوۡقَ رَأۡسِي خُبۡزٗا﴾ نانم هەڵدەگرت بەسەر سەرمەوە ﴿تَأۡكُلُ ٱلطَّيۡرُ مِنۡهُۖ﴾ باڵندە
لێی دەخوارد ﴿نَبِّئۡنَا بِتَأۡوِيلِهِۦٓۖ﴾ لێكدانەوەی ئەو (خەو)ەمان پێ بڵێ ﴿إِنَّا نَرَىٰكَ مِنَ ٱلۡمُحۡسِنِينَ﴾ بەڕاستی
ئێمە تۆ لەچاكەكاران دەبینین (كەچاك خەو لەیەك دەدەیتەوە و پەرژینی دەكەیت) ﴿٣٦﴾ ﴿قَالَ لَا يَأۡتِيكُمَا طَعَامٞ
تُرۡزَقَانِهِۦٓ﴾ (یوسـف) ووتـی : (سـبەینێ) هیـچ خۆراكێكتـان پـێ نادرێـت كـە بیخـۆن ﴿إِلَّا نَبَّأۡتُكُمَا
بِتَأۡوِيلِهِۦ﴾ بەهـەر دووكتـان دەڵێم چی وچیتان بـۆ دەهێنن ﴿قَبۡلَ أَن يَأۡتِيَكُمَاۚ﴾ پێش ئـەوەی بگاتە لاتان
﴿ذَٰلِكُمَا مِمَّا عَلَّمَنِي رَبِّيٓۚ﴾ ئەمـەش لەو بەهرانەیە كەپەروەردگارم فێری كردوم ﴿إِنِّي تَرَكۡتُ﴾ بەڕاسـتی من
وازم هێنـاوە ﴿مِلَّةَ قَوۡمٖ﴾ لەئاینی گەلێـك ﴿لَّا يُؤۡمِنُونَ بِٱللَّهِ﴾ كەبڕوایان بە خوا نەهێنا ﴿وَهُم بِٱلۡأٓخِرَةِ هُمۡ
كَٰفِرُونَ﴾ وە ئەوان بێ بڕواش بوون بە ڕۆژی دوایی ﴿٣٧﴾

وَٱتَّبَعْتُ مِلَّةَ ءَابَآءِىٓ إِبْرَٰهِيمَ وَإِسْحَٰقَ وَيَعْقُوبَ ۚ مَا كَانَ
لَنَآ أَن نُّشْرِكَ بِٱللَّهِ مِن شَىْءٍ ۚ ذَٰلِكَ مِن فَضْلِ ٱللَّهِ عَلَيْنَا وَعَلَى
ٱلنَّاسِ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ ﴿٣٨﴾ يَٰصَٰحِبَىِ
ٱلسِّجْنِ ءَأَرْبَابٌ مُّتَفَرِّقُونَ خَيْرٌ أَمِ ٱللَّهُ ٱلْوَٰحِدُ ٱلْقَهَّارُ
﴿٣٩﴾ مَا تَعْبُدُونَ مِن دُونِهِۦٓ إِلَّآ أَسْمَآءً سَمَّيْتُمُوهَآ أَنتُمْ
وَءَابَآؤُكُم مَّآ أَنزَلَ ٱللَّهُ بِهَا مِن سُلْطَٰنٍ ۚ إِنِ ٱلْحُكْمُ إِلَّا لِلَّهِ
أَمَرَ أَلَّا تَعْبُدُوٓا۟ إِلَّآ إِيَّاهُ ۚ ذَٰلِكَ ٱلدِّينُ ٱلْقَيِّمُ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ
ٱلنَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٤٠﴾ يَٰصَٰحِبَىِ ٱلسِّجْنِ أَمَّآ أَحَدُكُمَا
فَيَسْقِى رَبَّهُۥ خَمْرًا ۖ وَأَمَّا ٱلْءَاخَرُ فَيُصْلَبُ فَتَأْكُلُ ٱلطَّيْرُ
مِن رَّأْسِهِۦ ۚ قُضِىَ ٱلْأَمْرُ ٱلَّذِى فِيهِ تَسْتَفْتِيَانِ ﴿٤١﴾ وَقَالَ
لِلَّذِى ظَنَّ أَنَّهُۥ نَاجٍ مِّنْهُمَا ٱذْكُرْنِى عِندَ رَبِّكَ فَأَنسَىٰهُ
ٱلشَّيْطَٰنُ ذِكْرَ رَبِّهِۦ فَلَبِثَ فِى ٱلسِّجْنِ بِضْعَ سِنِينَ
﴿٤٢﴾ وَقَالَ ٱلْمَلِكُ إِنِّىٓ أَرَىٰ سَبْعَ بَقَرَٰتٍ سِمَانٍ يَأْكُلُهُنَّ
سَبْعٌ عِجَافٌ وَسَبْعَ سُنۢبُلَٰتٍ خُضْرٍ وَأُخَرَ يَابِسَٰتٍ ۖ يَٰٓأَيُّهَا
ٱلْمَلَأُ أَفْتُونِى فِى رُءْيَٰىَ إِن كُنتُمْ لِلرُّءْيَا تَعْبُرُونَ ﴿٤٣﴾

﴿وَٱتَّبَعۡتُ مِلَّةَ ءَابَآءِيٓ﴾ وە شـوێنی ئاینـی باوو باپیرانم کەوتـووم ﴿إِبۡرَٰهِيمَ وَإِسۡحَٰقَ وَيَعۡقُوبَۚ﴾ کە (ئاینی) ئیبراهیـم و ئیسـحاق و یەعقوبـە ﴿مَا كَانَ لَنَآ﴾ شایسـتە و شـیاونی یـە بۆمـان (بۆ شـوێنکەوتوانی ئیبراهیم) ﴿أَن نُّشۡرِكَ بِٱللَّهِ مِن شَيۡءٖۚ﴾ کەهیچ شـتێك بکەیـن بەهاوبەش بۆ خوا ﴿ذَٰلِكَ مِن فَضۡلِ ٱللَّهِ عَلَيۡنَا﴾ ئەمـەش چاکـەو بەهـرەی خوایە بەسـەر ئێمەوە ﴿وَعَلَى ٱلنَّاسِ﴾ وە بەسـەر خەڵکیشـەوە ﴿وَلَٰكِنَّ أَكۡثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يَشۡكُرُونَ﴾ بـەڵام زۆربـەی خەڵکـی سوپاسـی خـوا ناکـەن ﴿٣٨﴾ ﴿يَٰصَٰحِبَيِ ٱلسِّجۡنِ﴾ ئـەی دوو هاوڕێکـەی بەندینخانـەم ﴿ءَأَرۡبَابٞ مُّتَفَرِّقُونَ خَيۡرٌ﴾ ئایـا چەنـد خوایەکـی جیاجیـا باشـترن ﴿أَمِ ٱللَّهُ ٱلۡوَٰحِدُ ٱلۡقَهَّارُ﴾ یان خوایەکی تاکی بەدەسەڵات ﴿٣٩﴾ ﴿مَا تَعۡبُدُونَ مِن دُونِهِۦٓ﴾ ئێوە بێجگە لەخوا هیچ شتێك ناپەرستن ﴿إِلَّآ أَسۡمَآءٗ سَمَّيۡتُمُوهَآ أَنتُمۡ وَءَابَآؤُكُم﴾ جگەلەچەندناوێك نەبێت کەئێوەوباوو باپیراتـان ناوتان ناوون (خودا) ﴿مَّآ أَنزَلَ ٱللَّهُ بِهَا مِن سُلۡطَٰنٍۚ﴾ خوا هیچ بەڵگەیەکی دەربارەیان نەناردۆتە خوارەوە (کە ئەوانە بپەرستن) ﴿إِنِ ٱلۡحُكۡمُ إِلَّا لِلَّهِ﴾ بێگومان بڕیار تەنها بۆ خوایە ﴿أَمَرَ أَلَّا تَعۡبُدُوٓاْ إِلَّآ إِيَّاهُۚ﴾ فەرمانی داوە بێجگە لەو هیچ شـتێك نەپەرسـتن ﴿ذَٰلِكَ ٱلدِّينُ ٱلۡقَيِّمُ﴾ ئەوەیە ئاینی ڕاسـتی دامەزراوی نەگۆڕاو ﴿وَلَٰكِنَّ أَكۡثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يَعۡلَمُونَ﴾ بـەڵام زۆربەی خەڵکی نازانن ﴿٤٠﴾ ﴿يَٰصَٰحِبَيِ ٱلسِّجۡنِ﴾ ئەی دوو هاوڕێکەی بەندینخانەم ﴿أَمَّآ أَحَدُكُمَا فَيَسۡقِي رَبَّهُۥ خَمۡرٗاۖ﴾ یەکێکتان عارەق دەرخواردی گەورەکەی (پاشا) دەدات ﴿وَأَمَّا ٱلۡأٓخَرُ فَيُصۡلَبُ﴾ بەڵام ئەوی ترتان (دەکوژرێت و) هەڵدەواسرێت ﴿فَتَأۡكُلُ ٱلطَّيۡرُ مِن رَّأۡسِهِۦۚ﴾ ئەوسا باڵندە لەسەر (و دەم چاو)ی دەخوات ﴿قُضِيَ ٱلۡأَمۡرُ ٱلَّذِي فِيهِ تَسۡتَفۡتِيَانِ﴾ ئەو کارەی کەئێـوە دەربارەی پرسـیار دەکەن (لەلایـەن خوداوە) بڕیاری لەسـەر دراوە (وناگۆڕێت) ﴿٤١﴾ ﴿وَقَالَ لِلَّذِي ظَنَّ﴾ و(یوسـف) ووتی بەوەی کەدەیزانی ﴿أَنَّهُۥ نَاجٖ مِّنۡهُمَا﴾ ڕزگـاری دەبێت لەدوو بەندکراوەکە ﴿ٱذۡكُرۡنِي عِندَ رَبِّكَ﴾ باسـم بکـە لای گـەورەو پادشـاکەت (کـە بەناهـەق گیـراوم) ﴿فَأَنسَىٰهُ ٱلشَّيۡطَٰنُ﴾ بـەڵام شـەیتان لەبیری بردەوە ﴿ذِكۡرَ رَبِّهِۦ﴾ کەباسـی (یوسـف) بکات لای پادشـاکەی ﴿فَلَبِثَ فِي ٱلسِّجۡنِ بِضۡعَ سِنِينَ﴾ بۆیـە مـاوەی چەنـد سـاڵێك (یوسـف) لەبەندیخانـەدا مایـەوە ﴿٤٢﴾ ﴿وَقَالَ ٱلۡمَلِكُ﴾ وە پادشـا (خەوێکی بینی) ووتی ﴿إِنِّيٓ أَرَىٰ سَبۡعَ بَقَرَٰتٖ سِمَانٖ﴾ بێگومان من لەخەومدا حـەوت مانگـای قەڵەوم بینـی ﴿يَأۡكُلُهُنَّ سَبۡعٌ عِجَافٞ﴾ کەحەوت (مانگا)ی لـەڕ ولاواز دەیخواردن ﴿وَسَبۡعَ سُنۢبُلَٰتٍ خُضۡرٖ وَأُخَرَ يَابِسَٰتٖۖ﴾ وە حـەوت گوڵـە دانەوێڵـەی سـەوزو حەوتـی تری وشـکم بینی ﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلۡمَلَأُ﴾ ئـەی کاربەدەسـت ودونیـا دیـدان ﴿أَفۡتُونِي فِي رُءۡيَٰيَ﴾ ئـەم خـەوەم بـۆ لێـك بدەنـەوە ﴿إِن كُنتُمۡ لِلرُّءۡيَا تَعۡبُرُونَ﴾ ئەگەر ئێوە مانای خەو دەکەن و دەزانن خەو پەرژین بکەن ﴿٤٣﴾

قَالُوٓاْ أَضۡغَٰثُ أَحۡلَٰمٖۖ وَمَا نَحۡنُ بِتَأۡوِيلِ ٱلۡأَحۡلَٰمِ بِعَٰلِمِينَ ٤٤
وَقَالَ ٱلَّذِي نَجَا مِنۡهُمَا وَٱدَّكَرَ بَعۡدَ أُمَّةٍ أَنَا۠ أُنَبِّئُكُم بِتَأۡوِيلِهِۦ
فَأَرۡسِلُونِ ٤٥ يُوسُفُ أَيُّهَا ٱلصِّدِّيقُ أَفۡتِنَا فِي سَبۡعِ بَقَرَٰتٖ
سِمَانٖ يَأۡكُلُهُنَّ سَبۡعٌ عِجَافٞ وَسَبۡعِ سُنۢبُلَٰتٍ خُضۡرٖ
وَأُخَرَ يَابِسَٰتٖ لَّعَلِّيٓ أَرۡجِعُ إِلَى ٱلنَّاسِ لَعَلَّهُمۡ يَعۡلَمُونَ ٤٦ قَالَ
تَزۡرَعُونَ سَبۡعَ سِنِينَ دَأَبٗا فَمَا حَصَدتُّمۡ فَذَرُوهُ فِي سُنۢبُلِهِۦٓ إِلَّا
قَلِيلٗا مِّمَّا تَأۡكُلُونَ ٤٧ ثُمَّ يَأۡتِي مِنۢ بَعۡدِ ذَٰلِكَ سَبۡعٞ شِدَادٞ يَأۡكُلۡنَ
مَا قَدَّمۡتُمۡ لَهُنَّ إِلَّا قَلِيلٗا مِّمَّا تُحۡصِنُونَ ٤٨ ثُمَّ يَأۡتِي مِنۢ بَعۡدِ ذَٰلِكَ
عَامٞ فِيهِ يُغَاثُ ٱلنَّاسُ وَفِيهِ يَعۡصِرُونَ ٤٩ وَقَالَ ٱلۡمَلِكُ ٱئۡتُونِي
بِهِۦۖ فَلَمَّا جَآءَهُ ٱلرَّسُولُ قَالَ ٱرۡجِعۡ إِلَىٰ رَبِّكَ فَسۡـَٔلۡهُ مَا بَالُ
ٱلنِّسۡوَةِ ٱلَّٰتِي قَطَّعۡنَ أَيۡدِيَهُنَّۚ إِنَّ رَبِّي بِكَيۡدِهِنَّ عَلِيمٞ ٥٠
قَالَ مَا خَطۡبُكُنَّ إِذۡ رَٰوَدتُّنَّ يُوسُفَ عَن نَّفۡسِهِۦۚ قُلۡنَ حَٰشَ
لِلَّهِ مَا عَلِمۡنَا عَلَيۡهِ مِن سُوٓءٖۚ قَالَتِ ٱمۡرَأَتُ ٱلۡعَزِيزِ ٱلۡـَٰٔنَ حَصۡحَصَ
ٱلۡحَقُّ أَنَا۠ رَٰوَدتُّهُۥ عَن نَّفۡسِهِۦ وَإِنَّهُۥ لَمِنَ ٱلصَّٰدِقِينَ ٥١ ذَٰلِكَ
لِيَعۡلَمَ أَنِّي لَمۡ أَخُنۡهُ بِٱلۡغَيۡبِ وَأَنَّ ٱللَّهَ لَا يَهۡدِي كَيۡدَ ٱلۡخَآئِنِينَ ٥٢

﴿قَالُوٓاْ أَضۡغَٰثُ أَحۡلَٰمٖ﴾ ووتیان خەوی تێکەڵ و پێکەڵ (و پڕوپوچە) ﴿وَمَا نَحۡنُ بِتَأۡوِيلِ ٱلۡأَحۡلَٰمِ بِعَٰلِمِينَ﴾
و ئێمەش لێکدانەوەی خەوی تێکەڵ و پێکەڵ نازانین ﴿٤٤﴾ ﴿وَقَالَ ٱلَّذِي نَجَا مِنۡهُمَا وَٱدَّكَرَ بَعۡدَ أُمَّةٍ﴾
ئەوسا ئەوەیان کەڕزگاری بوو لەدوو (بەندکراو)ەکە لەپاش چەند ساڵێك بیری کەوتەوە ووتی
﴿أَنَا۠ أُنَبِّئُكُم بِتَأۡوِيلِهِۦ﴾ من بۆتان لێکدەدەمەوە مانای ئەو خەوە ﴿فَأَرۡسِلُونِ﴾ جا (فەرموو) بمنێرن
(بەدوای یوسف دا کە لەبەندینخانەدایە) ﴿٤٥﴾ ﴿يُوسُفُ أَيُّهَا ٱلصِّدِّيقُ﴾ (هات ووتی) یوسف ئەی
هاوڕێی ڕاستگۆ ﴿أَفۡتِنَا فِي سَبۡعِ بَقَرَٰتٖ سِمَانٖ يَأۡكُلُهُنَّ سَبۡعٌ عِجَافٞ﴾ مانای ئەو خەوەمان پێ بڵێ
چی یە ؟ حەوت مانگای قەڵەو کەحەوت مانگای لەڕو لاواز بیانخوات ﴿وَسَبۡعِ سُنۢبُلَٰتٍ خُضۡرٖ
وَأُخَرَ يَابِسَٰتٖ﴾ هەروەها حەوت گوڵی دانەوێڵەی سەوزو حەوت گوڵی ووشك ﴿لَّعَلِّيٓ أَرۡجِعُ إِلَى
ٱلنَّاسِ﴾ تا من بگەڕێمەوە بۆلای خەڵکی ﴿لَعَلَّهُمۡ يَعۡلَمُونَ﴾ بۆ ئەوەی ئەوان ئەوە بزانن ﴿٤٦﴾
﴿قَالَ تَزۡرَعُونَ سَبۡعَ سِنِينَ دَأَبٗا﴾ (یوسف) ووتی حەوت ساڵ کشتوکاڵ دەکەن بەدوای یەکداو
بەبەردەوامی ﴿فَمَا حَصَدتُّمۡ فَذَرُوهُ فِي سُنۢبُلِهِۦٓ﴾ جائەوەی کەدروێنەتان کرد بیهێڵنەوە لەگوڵەکەیدا
﴿إِلَّا قَلِيلٗا مِّمَّا تَأۡكُلُونَ﴾ کەمێك نەبێت لەوەی کەدەیخۆن ﴿٤٧﴾ ﴿ثُمَّ يَأۡتِي مِنۢ بَعۡدِ ذَٰلِكَ سَبۡعٞ شِدَادٞ﴾ ئەمجا
لەپاش ئەو (حەوت ساڵە) حەوت ساڵی تردێت کەسەخت وقات و قڕییە ﴿يَأۡكُلۡنَ مَا قَدَّمۡتُمۡ
لَهُنَّ﴾ هەرچیتان پاشەکەوت کردووە بۆ ئەم (حەوت ساڵە سەختە) دەیخۆن ﴿إِلَّا قَلِيلٗا مِّمَّا تُحۡصِنُونَ﴾
مەگەر کەمێك لەوەی قایم هەڵی دەگرن (بۆ بنە تۆو وناشتنەوەی ساڵێکی تر) ﴿٤٨﴾ ﴿ثُمَّ يَأۡتِي مِنۢ بَعۡدِ ذَٰلِكَ
عَامٞ﴾ پاشان دوای ئەو (حەوت ساڵە سەختە) ساڵێك دێت ﴿فِيهِ يُغَاثُ ٱلنَّاسُ وَفِيهِ يَعۡصِرُونَ﴾ خەڵکی تێیدا
(ڕزگار دەکرێن) بارانیان بۆ دەبارێنرێت و تێیدا دۆشاو(ی میوەهات) دەگرن ﴿٤٩﴾ ﴿وَقَالَ ٱلۡمَلِكُ﴾ پاشا
ووتی ﴿ٱئۡتُونِي بِهِۦ﴾ ئەو (پیاوە) م بۆ بێنن ﴿فَلَمَّا جَآءَهُ ٱلرَّسُولُ﴾ جا کاتێك نێردراوەکە(ی پاشا) هاتە لای
یوسف ﴿قَالَ ٱرۡجِعۡ إِلَىٰ رَبِّكَ﴾ (یوسف) ووتی بگەڕێرەوە بۆلای گەورەکەت (پادشاکەت) ﴿فَسۡـَٔلۡهُ﴾
و پرسیاری لێ بکە ﴿مَا بَالُ ٱلنِّسۡوَةِ ٱلَّٰتِي قَطَّعۡنَ أَيۡدِيَهُنَّۚ﴾ هۆی چی بوو کەئەو ژنانە دەستی خۆیانیان
بڕی ﴿إِنَّ رَبِّي بِكَيۡدِهِنَّ عَلِيمٞ﴾ بێگومان پەروەردگارم بەپیلانی ئەو (ژن) انە ئاگادارو زانایە ﴿٥٠﴾
﴿قَالَ مَا خَطۡبُكُنَّ إِذۡ رَٰوَدتُّنَّ يُوسُفَ عَن نَّفۡسِهِۦۚ﴾ ووتی (بەژنەکان) مەبەستان چی بوو کاتێك ویستتان
یوسف بخەڵەتێنن و کاری خراپی پێ بکەن ﴿قُلۡنَ حَٰشَ لِلَّهِ﴾ (ئافرەتەکان) ووتیان پاك و بێگەردی بۆ
خوا ﴿مَا عَلِمۡنَا عَلَيۡهِ مِن سُوٓءٖۚ﴾ ئێمە هیچ خراپەیەکمان لێ نەدیوە ﴿قَالَتِ ٱمۡرَأَتُ ٱلۡعَزِيزِ﴾ ژنەکەی عەزیز ووتی
﴿ٱلۡـَٰٔنَ حَصۡحَصَ ٱلۡحَقُّ﴾ ئائێستا حەق و ڕاستی دەرکەوت ﴿أَنَا۠ رَٰوَدتُّهُۥ عَن نَّفۡسِهِۦ﴾ من دەمویست (یوسف)
دەستم لەگەڵ تێکەڵ کات ﴿وَإِنَّهُۥ لَمِنَ ٱلصَّٰدِقِينَ﴾ و بێگومان ئەو لەڕاست گۆیانە ﴿٥١﴾ ﴿ذَٰلِكَ لِيَعۡلَمَ
أَنِّي﴾ (یوسف ووتی) ئەوە بۆ ئەوەی (پادشا) بزانی بەڕاستی من ﴿لَمۡ أَخُنۡهُ بِٱلۡغَيۡبِ﴾ بەپەنهانی ناپاکی
وخیانەتم نەکردووە لێی ﴿وَأَنَّ ٱللَّهَ لَا يَهۡدِي كَيۡدَ ٱلۡخَآئِنِينَ﴾ وە بەڕاستی خواش پیلانی ناپاکان ناگەیەنێتە
ئەنجام ﴿٥٢﴾

۞ وَمَآ أُبَرِّئُ نَفۡسِيٓۚ إِنَّ ٱلنَّفۡسَ لَأَمَّارَةُۢ بِٱلسُّوٓءِ إِلَّا مَا رَحِمَ رَبِّيٓۚ
إِنَّ رَبِّي غَفُورٞ رَّحِيمٞ ٥٣ وَقَالَ ٱلۡمَلِكُ ٱئۡتُونِي بِهِۦٓ أَسۡتَخۡلِصۡهُ
لِنَفۡسِيۖ فَلَمَّا كَلَّمَهُۥ قَالَ إِنَّكَ ٱلۡيَوۡمَ لَدَيۡنَا مَكِينٌ أَمِينٞ ٥٤
قَالَ ٱجۡعَلۡنِي عَلَىٰ خَزَآئِنِ ٱلۡأَرۡضِۖ إِنِّي حَفِيظٌ عَلِيمٞ ٥٥ وَكَذَٰلِكَ
مَكَّنَّا لِيُوسُفَ فِي ٱلۡأَرۡضِ يَتَبَوَّأُ مِنۡهَا حَيۡثُ يَشَآءُۚ نُصِيبُ
بِرَحۡمَتِنَا مَن نَّشَآءُۖ وَلَا نُضِيعُ أَجۡرَ ٱلۡمُحۡسِنِينَ ٥٦ وَلَأَجۡرُ
ٱلۡأٓخِرَةِ خَيۡرٞ لِّلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَكَانُواْ يَتَّقُونَ ٥٧ وَجَآءَ
إِخۡوَةُ يُوسُفَ فَدَخَلُواْ عَلَيۡهِ فَعَرَفَهُمۡ وَهُمۡ لَهُۥ مُنكِرُونَ
٥٨ وَلَمَّا جَهَّزَهُم بِجَهَازِهِمۡ قَالَ ٱئۡتُونِي بِأَخٖ لَّكُم مِّنۡ أَبِيكُمۡۚ أَلَا
تَرَوۡنَ أَنِّيٓ أُوفِي ٱلۡكَيۡلَ وَأَنَا۠ خَيۡرُ ٱلۡمُنزِلِينَ ٥٩ فَإِن لَّمۡ تَأۡتُونِي
بِهِۦ فَلَا كَيۡلَ لَكُمۡ عِندِي وَلَا تَقۡرَبُونِ ٦٠ قَالُواْ سَنُرَٰوِدُ عَنۡهُ أَبَاهُ
وَإِنَّا لَفَٰعِلُونَ ٦١ وَقَالَ لِفِتۡيَٰنِهِ ٱجۡعَلُواْ بِضَٰعَتَهُمۡ فِي رِحَالِهِمۡ
لَعَلَّهُمۡ يَعۡرِفُونَهَآ إِذَا ٱنقَلَبُوٓاْ إِلَىٰٓ أَهۡلِهِمۡ لَعَلَّهُمۡ يَرۡجِعُونَ
٦٢ فَلَمَّا رَجَعُوٓاْ إِلَىٰٓ أَبِيهِمۡ قَالُواْ يَٰٓأَبَانَا مُنِعَ مِنَّا ٱلۡكَيۡلُ
فَأَرۡسِلۡ مَعَنَآ أَخَانَا نَكۡتَلۡ وَإِنَّا لَهُۥ لَحَٰفِظُونَ ٦٣

﴿وَمَآ أُبَرِّئُ نَفۡسِيٓۚ﴾ وه (یوسف ووتی) من هەرگیز پاكانه بۆ خۆم ناكەم ﴿إِنَّ ٱلنَّفۡسَ لَأَمَّارَةُۢ بِٱلسُّوٓءِ﴾
(چونكه) بەڕاستی نەفس زۆر فەرمان دەره بەخراپه ﴿إِلَّا مَا رَحِمَ رَبِّيٓۚ﴾ بێجگە ئەو نەفسەی پەروەردگارم
ڕەحمی پێ كردبێت ﴿إِنَّ رَبِّي غَفُورٞ رَّحِيمٞ﴾ بەڕاستی پەروەردگارم لێبوردەی میهرەبانه ﴿٥٣﴾
﴿وَقَالَ ٱلۡمَلِكُ﴾ جا پادشا ووتی ﴿ٱئۡتُونِي بِهِۦٓ﴾ (بەژێردەستەكانی) ئەو یوسفەم بۆ بێنن ﴿أَسۡتَخۡلِصۡهُ لِنَفۡسِيۖ﴾
دەیكەمە (كەسێكی) تایبەت بەخۆم ﴿فَلَمَّا كَلَّمَهُۥ﴾ جا كاتێ كە(پادشا) قسەی لەگەڵ كرد ﴿قَالَ إِنَّكَ﴾
ووتی بەڕاستی تۆ ﴿ٱلۡيَوۡمَ لَدَيۡنَا مَكِينٌ أَمِينٞ﴾ ئەمڕۆ لای ئێمە خاوەنی پلەو پایە و باوەڕپێكراوی ﴿٥٤﴾
﴿قَالَ ٱجۡعَلۡنِي عَلَىٰ خَزَآئِنِ ٱلۡأَرۡضِۖ إِنِّي حَفِيظٌ عَلِيمٞ﴾ (یوسف) فەرمووی (بەپادشا) لەسەر خەزنە و دارایی
زەوی (میسر) دابمنێ بەڕاستی من پارێزەرێكی شارەزام ﴿٥٥﴾ ﴿وَكَذَٰلِكَ مَكَّنَّا لِيُوسُفَ﴾ ئا بەو جۆره
یوسفمان پایەدارو جێگیر كرد ﴿فِي ٱلۡأَرۡضِ﴾ لەخاك (ی میسر)دا ﴿يَتَبَوَّأُ مِنۡهَا حَيۡثُ يَشَآءُۚ﴾ لەهەر
شوێنێك(ی میسردا) بیویستایه دەژیا ﴿نُصِيبُ بِرَحۡمَتِنَا مَن نَّشَآءُۖ﴾ هەر كەسمان بوێ بەرمیهرەبانی
خۆمانی دەخەین (لەدونیادا) ﴿وَلَا نُضِيعُ أَجۡرَ ٱلۡمُحۡسِنِينَ﴾ و پاداشتی چاكە كاران وون ناكەین ﴿٥٦﴾
﴿وَلَأَجۡرُ ٱلۡأٓخِرَةِ خَيۡرٞ﴾ وە بەڕاستی پاداشتی ڕۆژی دوایی چاكتره ﴿لِّلَّذِينَ ءَامَنُواْ﴾ بۆ ئەو كەسانەی
بڕوایان هێناوه ﴿وَكَانُواْ يَتَّقُونَ﴾ و بەهەمیشەیی خۆپارێز بوون (لە هاوبەش بڕیاردان و تاوان)
﴿٥٧﴾ ﴿وَجَآءَ إِخۡوَةُ يُوسُفَ﴾ وه (لە كاتی گرانیدا) براكانی یوسف هاتن (بۆ میسر) ﴿فَدَخَلُواْ عَلَيۡهِ﴾ ئەوسا
چوونە لای (یوسف) ﴿فَعَرَفَهُمۡ وَهُمۡ لَهُۥ مُنكِرُونَ﴾ دەست بەجێ (یوسف) ئەوانی ناسی یەوه بەڵام
ئەوان ئەمیان نەناسی یەوه ﴿٥٨﴾ ﴿وَلَمَّا جَهَّزَهُم بِجَهَازِهِمۡ﴾ جا كاتێك كە ڕێكی خستن وئەوەی كە ویستیان
پێی دان ﴿قَالَ ٱئۡتُونِي بِأَخٖ لَّكُم مِّنۡ أَبِيكُمۡۚ﴾ ووتی برایەكی باوكیتان هەیە بۆم بێنن ﴿أَلَا تَرَوۡنَ أَنِّيٓ﴾ ئایا نابینن
كەمن ﴿أُوفِي ٱلۡكَيۡلَ﴾ پێوانەم تێرو تەواوه (بۆ كڕیارەكان) ﴿وَأَنَا۠ خَيۡرُ ٱلۡمُنزِلِينَ﴾ وەمن خانە خوێی
چاكم ﴿٥٩﴾ ﴿فَإِن لَّمۡ تَأۡتُونِي بِهِۦ﴾ جا ئەگەر ئەو (برایەتان)م بۆ نەهێنن ﴿فَلَا كَيۡلَ لَكُمۡ عِندِي وَلَا تَقۡرَبُونِ﴾ ئەوه
پێوانە(ی دانەوێڵە)تان لای من نیەو نزیك (ئەم وولاتەش) مەكەونەوه ﴿٦٠﴾ ﴿قَالُواْ سَنُرَٰوِدُ عَنۡهُ أَبَاهُ﴾ ووتیان
هەوڵ و تەقەلا دەدەین لەگەڵ باوكی دا ﴿وَإِنَّا لَفَٰعِلُونَ﴾ و دڵنیابە ئێمە ئەو كاره دەكەین ﴿٦١﴾ ﴿وَقَالَ
لِفِتۡيَٰنِهِ﴾ وه (یوسف) ووتی بە بەردەست و خزمەتكارەكانی ﴿ٱجۡعَلُواْ بِضَٰعَتَهُمۡ فِي رِحَالِهِمۡ﴾ دراوەكانیان كە
داویانه (بە دزی یەوه) بیخەنە ناو بارەكانیان ﴿لَعَلَّهُمۡ يَعۡرِفُونَهَآ﴾ بەڵكو بیناسنەوه ﴿إِذَا ٱنقَلَبُوٓاْ إِلَىٰٓ أَهۡلِهِمۡ﴾
كاتێك كە گەڕانەوه بۆ ناو ماڵ و منداڵیان ﴿لَعَلَّهُمۡ يَرۡجِعُونَ﴾ تا (ببێتە هۆی ئەوەی) بگەڕێنەوه
و بێنەوه (جارێكی تر) ﴿٦٢﴾ ﴿فَلَمَّا رَجَعُوٓاْ إِلَىٰٓ أَبِيهِمۡ﴾ ئەمجا كاتێكگەڕانەوه بۆ لای باوكیان ﴿قَالُواْ
يَٰٓأَبَانَا﴾ ووتیان ئەی باوكی بەڕێزمان ﴿مُنِعَ مِنَّا ٱلۡكَيۡلُ﴾ (بۆساڵی داهاتوو) پێوانەمان لێ قەدەغه
كراوه (شتمان پێنافرۆشن ئەگەر بنیامین نەنێریت لەگەڵماندا) ﴿فَأَرۡسِلۡ مَعَنَآ أَخَانَا نَكۡتَلۡ﴾
جا كەواتە براكەمان لەگەڵماندا بنێره پێوانەش دەكەین (دانەوێڵە دەكڕین) ﴿وَإِنَّا لَهُۥ لَحَٰفِظُونَ﴾
و دڵنیابە ئاگاداریشی دەكەین ﴿٦٣﴾

قَالَ هَلْ ءَامَنُكُمْ عَلَيْهِ إِلَّا كَمَآ أَمِنتُكُمْ عَلَىٰٓ أَخِيهِ مِن
قَبْلُ فَٱللَّهُ خَيْرٌ حَٰفِظًا ۖ وَهُوَ أَرْحَمُ ٱلرَّٰحِمِينَ ﴿٦٤﴾ وَلَمَّا فَتَحُوا۟
مَتَٰعَهُمْ وَجَدُوا۟ بِضَٰعَتَهُمْ رُدَّتْ إِلَيْهِمْ ۖ قَالُوا۟ يَٰٓأَبَانَا
مَا نَبْغِى ۖ هَٰذِهِۦ بِضَٰعَتُنَا رُدَّتْ إِلَيْنَا ۖ وَنَمِيرُ أَهْلَنَا وَنَحْفَظُ
أَخَانَا وَنَزْدَادُ كَيْلَ بَعِيرٍ ۖ ذَٰلِكَ كَيْلٌ يَسِيرٌ ﴿٦٥﴾ قَالَ
لَنْ أُرْسِلَهُۥ مَعَكُمْ حَتَّىٰ تُؤْتُونِ مَوْثِقًا مِّنَ ٱللَّهِ لَتَأْتُنَّنِى
بِهِۦٓ إِلَّآ أَن يُحَاطَ بِكُمْ ۖ فَلَمَّآ ءَاتَوْهُ مَوْثِقَهُمْ قَالَ ٱللَّهُ عَلَىٰ مَا
نَقُولُ وَكِيلٌ ﴿٦٦﴾ وَقَالَ يَٰبَنِىَّ لَا تَدْخُلُوا۟ مِنۢ بَابٍ وَٰحِدٍ
وَٱدْخُلُوا۟ مِنْ أَبْوَٰبٍ مُّتَفَرِّقَةٍ ۖ وَمَآ أُغْنِى عَنكُم مِّنَ ٱللَّهِ مِن
شَىْءٍ ۖ إِنِ ٱلْحُكْمُ إِلَّا لِلَّهِ ۖ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ ۖ وَعَلَيْهِ فَلْيَتَوَكَّلِ
ٱلْمُتَوَكِّلُونَ ﴿٦٧﴾ وَلَمَّا دَخَلُوا۟ مِنْ حَيْثُ أَمَرَهُمْ أَبُوهُم مَّا كَانَ
يُغْنِى عَنْهُم مِّنَ ٱللَّهِ مِن شَىْءٍ إِلَّا حَاجَةً فِى نَفْسِ يَعْقُوبَ
قَضَىٰهَا ۚ وَإِنَّهُۥ لَذُو عِلْمٍ لِّمَا عَلَّمْنَٰهُ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ ٱلنَّاسِ
لَا يَعْلَمُونَ ﴿٦٨﴾ وَلَمَّا دَخَلُوا۟ عَلَىٰ يُوسُفَ ءَاوَىٰٓ إِلَيْهِ أَخَاهُ ۖ
قَالَ إِنِّىٓ أَنَا۠ أَخُوكَ فَلَا تَبْتَئِسْ بِمَا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿٦٩﴾

﴿قَالَ﴾ (یەعقوب) ووتی (پێیان) ﴿هَلۡ ءَامَنُكُمۡ عَلَيۡهِ﴾ ئایا دڵنیابم لێتان دەربارەی ﴿إِلَّا كَمَآ أَمِنتُكُمۡ عَلَىٰٓ أَخِيهِ مِن قَبۡلُ﴾ هەروەك پێشتر دڵنیا بووم لێتان دەرباری (یوسفی) برای ﴿فَٱللَّهُ خَيۡرٌ حَٰفِظٗا﴾ کەواتە خوا چاکترین پارێزەرە ﴿وَهُوَ أَرۡحَمُ ٱلرَّٰحِمِينَ﴾ وە ئەو بەزەیی دارترینی هەموو بەزەیی دارانە ﴿٦٤﴾ ﴿وَلَمَّا فَتَحُواْ مَتَٰعَهُمۡ﴾ جا کاتێك بارەکانیان کردەوە ﴿وَجَدُواْ بِضَٰعَتَهُمۡ رُدَّتۡ إِلَيۡهِمۡ﴾ بینی یان دەسمایەکەیان بۆ گەڕێنراوەتەوە ﴿قَالُواْ يَٰٓأَبَانَا﴾ ووتیان ئەی باوکی بەڕێزمان ﴿مَا نَبۡغِي﴾ چیمان دەوێت ﴿هَٰذِهِۦ بِضَٰعَتُنَا﴾ ئەمە دراوەکەمانە ﴿رُدَّتۡ إِلَيۡنَا﴾ بۆمان نێردراوەتەوە ﴿وَنَمِيرُ أَهۡلَنَا﴾ بژێویش بۆ خاو خێزانمان دەهێنین ﴿وَنَحۡفَظُ أَخَانَا﴾ و براکەشمان دەپارێزین ﴿وَنَزۡدَادُ كَيۡلَ بَعِيرٖ﴾ و باری ووشترێکیش (دانەوێڵە) زیاد دەهێنین ﴿ذَٰلِكَ كَيۡلٞ يَسِيرٞ﴾ ئەم (بارەش) پێوانەیەکی کەمە (و بە ئاسانی دەمان دەنێ) ﴿٦٥﴾ ﴿قَالَ لَنۡ أُرۡسِلَهُۥ مَعَكُمۡ﴾ (یەعقوب) ووتی هەرگیز ناینێرم لەگەڵتان ﴿حَتَّىٰ تُؤۡتُونِ مَوۡثِقٗا مِّنَ ٱللَّهِ﴾ هەتا بەڵێنێکی بتەوم پێ نەدەن لەلایەن خواوە (تا سوێندم بۆ نەخۆن بەخوا) ﴿لَتَأۡتُنَّنِي بِهِۦٓ﴾ کەبێگومان (بە بیوەی) ئەی هێننەوە بۆم ﴿إِلَّآ أَن يُحَاطَ بِكُمۡ﴾ مەگەر دەوردەور بدرێن وچارتان نەمێنێت ﴿فَلَمَّآ ءَاتَوۡهُ مَوۡثِقَهُمۡ﴾ ئەمجا کاتێك پەیمانیان پێدا (سوێندیان خوارد) ﴿قَالَ ٱللَّهُ عَلَىٰ مَا نَقُولُ وَكِيلٞ﴾ (یەعقوب) ووتی خوا ئاگادار و چاودێرە سەبارەت بەوەی کەدەیڵێین ﴿٦٦﴾ ﴿وَقَالَ يَٰبَنِيَّ﴾ وە ووتی ئەی کوڕەکانم ﴿لَا تَدۡخُلُواْ مِنۢ بَابٖ وَٰحِدٖ﴾ هەمووتان لەدەرگایەکەوەمەچنەژوورەوە ﴿وَٱدۡخُلُواْ مِنۡ أَبۡوَٰبٖ مُّتَفَرِّقَةٖ﴾ بەڵکو لەچەند دەرگایەکی جیاجیاوە بچنە ژوورەوە ﴿وَمَآ أُغۡنِي عَنكُم مِّنَ ٱللَّهِ مِن شَيۡءٍ﴾ وە من هیچ سوودتان پێ ناگەیەنم لەبەرانبەر (پێشهاتی) خوادا ﴿إِنِ ٱلۡحُكۡمُ إِلَّا لِلَّهِ﴾ هەموو حوکم و بڕیارێك تەنها بۆ خوایە ﴿عَلَيۡهِ تَوَكَّلۡتُ﴾ پشت هەر بەو دەبەستم ﴿وَعَلَيۡهِ فَلۡيَتَوَكَّلِ ٱلۡمُتَوَكِّلُونَ﴾ و خۆسپێرانیش با خۆیان هەر بەو بسپێرن ﴿٦٧﴾ ﴿وَلَمَّا دَخَلُواْ﴾ جا کاتێك چوونە ژوورەوە ﴿مِنۡ حَيۡثُ أَمَرَهُمۡ أَبُوهُم﴾ لەو شوێنەوەی کە باوکیان فەرمانی پێ دابوون ﴿مَّا كَانَ يُغۡنِي عَنۡهُم﴾ ئەو(چوونە بەو جۆرە) هیچ سوودی پێ نەگەیاندن ﴿مِّنَ ٱللَّهِ مِن شَيۡءٍ﴾ لە بەرامبەر (قەدەری) خوادا ﴿إِلَّا حَاجَةٗ﴾ بەڵکو ئەوە مەبەستیەك بوو ﴿فِي نَفۡسِ يَعۡقُوبَ﴾ لە دەروونی یەعقوبدا بوو ﴿قَضَىٰهَا﴾ (بەم شێوە) ئەنجامی دا ﴿وَإِنَّهُۥ لَذُو عِلۡمٖ﴾ وە بەڕاستی یەعقوب خاوەنی زانست و زانیاری بوو ﴿لِّمَا عَلَّمۡنَٰهُ﴾ چونکە ئێمە فێرمان کرد بوو ﴿وَلَٰكِنَّ أَكۡثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يَعۡلَمُونَ﴾ بەڵام زۆربەی خەڵکی نازانن ﴿٦٨﴾ ﴿وَلَمَّا دَخَلُواْ عَلَىٰ يُوسُفَ﴾ کاتێکیش کە چوونە ژوورەوە بۆ لای یوسف ﴿ءَاوَىٰٓ إِلَيۡهِ أَخَاهُ﴾ (یوسف) براکەی بردە پەنا خۆیەوە ﴿قَالَ إِنِّيٓ أَنَا۠ أَخُوكَ﴾ ووتی بەڕاستی من براکەی تۆم ﴿فَلَا تَبۡتَئِسۡ﴾ کەواتە هیچ غەمبار مەبە ﴿بِمَا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ﴾ بەوەی کە ئەوان دەیکەن (لەگەڵت) ﴿٦٩﴾

فَلَمَّا جَهَّزَهُم بِجَهَازِهِمْ جَعَلَ ٱلسِّقَايَةَ فِى رَحْلِ أَخِيهِ
ثُمَّ أَذَّنَ مُؤَذِّنٌ أَيَّتُهَا ٱلْعِيرُ إِنَّكُمْ لَسَٰرِقُونَ ﴿٧٠﴾ قَالُوا۟
وَأَقْبَلُوا۟ عَلَيْهِم مَّاذَا تَفْقِدُونَ ﴿٧١﴾ قَالُوا۟ نَفْقِدُ صُوَاعَ ٱلْمَلِكِ
وَلِمَن جَآءَ بِهِۦ حِمْلُ بَعِيرٍ وَأَنَا۠ بِهِۦ زَعِيمٌ ﴿٧٢﴾ قَالُوا۟ تَٱللَّهِ
لَقَدْ عَلِمْتُم مَّا جِئْنَا لِنُفْسِدَ فِى ٱلْأَرْضِ وَمَا كُنَّا سَٰرِقِينَ
﴿٧٣﴾ قَالُوا۟ فَمَا جَزَٰٓؤُهُۥٓ إِن كُنتُمْ كَٰذِبِينَ ﴿٧٤﴾ قَالُوا۟ جَزَٰٓؤُهُۥ
مَن وُجِدَ فِى رَحْلِهِۦ فَهُوَ جَزَٰٓؤُهُۥ ۚ كَذَٰلِكَ نَجْزِى ٱلظَّٰلِمِينَ
﴿٧٥﴾ فَبَدَأَ بِأَوْعِيَتِهِمْ قَبْلَ وِعَآءِ أَخِيهِ ثُمَّ ٱسْتَخْرَجَهَا مِن
وِعَآءِ أَخِيهِ ۚ كَذَٰلِكَ كِدْنَا لِيُوسُفَ ۖ مَا كَانَ لِيَأْخُذَ أَخَاهُ
فِى دِينِ ٱلْمَلِكِ إِلَّآ أَن يَشَآءَ ٱللَّهُ ۚ نَرْفَعُ دَرَجَٰتٍ مَّن نَّشَآءُ ۗ
وَفَوْقَ كُلِّ ذِى عِلْمٍ عَلِيمٌ ﴿٧٦﴾ ۞ قَالُوٓا۟ إِن يَسْرِقْ
فَقَدْ سَرَقَ أَخٌ لَّهُۥ مِن قَبْلُ ۚ فَأَسَرَّهَا يُوسُفُ فِى نَفْسِهِۦ
وَلَمْ يُبْدِهَا لَهُمْ ۚ قَالَ أَنتُمْ شَرٌّ مَّكَانًا ۖ وَٱللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا
تَصِفُونَ ﴿٧٧﴾ قَالُوا۟ يَٰٓأَيُّهَا ٱلْعَزِيزُ إِنَّ لَهُۥٓ أَبًا شَيْخًا كَبِيرًا
فَخُذْ أَحَدَنَا مَكَانَهُۥٓ ۖ إِنَّا نَرَىٰكَ مِنَ ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿٧٨﴾

ربع الحزب ٢٥

﴿فَلَمَّا جَهَّزَهُم بِجَهَازِهِمْ﴾ جـا کـاتێك کـەرێـکـی خسـتن و ئـەوەی ویستیـان پێـی دان ﴿جَعَلَ السِّقَايَةَ﴾ ئاوخـۆری (پێوانەکەی) مەلیکی خستە ﴿فِي رَحْلِ أَخِيهِ﴾ ناو بـاری براکەی ﴿ثُمَّ أَذَّنَ مُؤَذِّنٌ﴾ پاشـان جـار چـی یـەك جـاڕی دا ﴿أَيَّتُهَا الْعِيرُ﴾ ئـەی کاروانەکـە ﴿إِنَّكُمْ لَسَارِقُونَ﴾ بەڕاسـتی ئێـوە دزن ﴿٧٠﴾ ﴿قَالُوا وَأَقْبَلُوا عَلَيْهِم﴾ ڕوویـان تێکـردن و ووتیـان ﴿مَّاذَا تَفْقِدُونَ﴾ چیتـان گـوم کـردوە؟ ﴿٧١﴾ ﴿قَالُوا﴾ ووتیـان ﴿نَفْقِدُ صُوَاعَ الْمَلِكِ﴾ ئاوخۆرەکـەی (پێوانەکـەی) پادشـامان دیارنیـە ﴿وَلِمَن جَاءَ بِهِ حِمْلُ بَعِيرٍ﴾ هـەر کەسێك بیهێنێتـەوە بـاری ووشترێك (خۆراکـی) دەدرێتێ ﴿وَأَنَا بِهِ زَعِيمٌ﴾ وەمنیش دەستەبەری ئەو(بـارە) دەبـم ﴿٧٢﴾ ﴿قَالُوا﴾ ووتیـان ﴿تَاللَّهِ﴾ سـوێند بەخـوا ﴿لَقَدْ عَلِمْتُم﴾ بەڕاستی ئێـوە دەزانـن ﴿مَّا جِئْنَا﴾ کەئێمـە نەهاتووین ﴿لِنُفْسِدَ فِي الْأَرْضِ﴾ بۆ ئـەوەی خراپە بکەیـن لەوولاتدا ﴿وَمَا كُنَّا سَارِقِينَ﴾ وەئێمە پێشتر دز نەبووین ﴿٧٣﴾ ﴿قَالُوا﴾ ووتیان ﴿فَمَا جَزَاؤُهُ﴾ دەی ئایـا تۆڵـەی ئەودزەچیـە ﴿إِن كُنتُمْ كَاذِبِينَ﴾ ئەگـەر ئێـوە درۆزن بـوون ﴿٧٤﴾ ﴿قَالُوا جَزَاؤُهُ﴾ ووتیان تۆڵـەی ئەوەیـە ﴿مَن وُجِدَ فِي رَحْلِهِ﴾ لەباری هەرکەسێکدا دۆزرایەوە ﴿فَهُوَ جَزَاؤُهُ﴾ هەر ئەوکەسـە خۆی تۆڵەی بێت (واتە : ئەوەی دزیەکەی کردووە ئەبێتە عەبد و کۆیلەی ئەوەی دزیەکەی لێ کراوە) ﴿كَذَٰلِكَ نَجْزِي الظَّالِمِينَ﴾ ئابەو جۆرە تۆڵە لەستەمکاران دەسێنین ﴿٧٥﴾ ﴿فَبَدَأَ بِأَوْعِيَتِهِمْ﴾ ئەوسا (یوسف) دەستی کـرد بەبشـکنینی جەوالەکانیـان (بارەکانیـان) ﴿قَبْلَ وِعَاءِ أَخِيهِ﴾ لەپێش بشـکنینی جەواڵی (بینامین) برای (دایك و باوکی یوسف) ﴿ثُمَّ اسْتَخْرَجَهَا﴾ لەپاشان (ئاو خۆر - پێوانەکەی) دەری هێنا ﴿مِن وِعَاءِ أَخِيهِ﴾ لە جەواڵی براکەیدا ﴿كَذَٰلِكَ﴾ ئابەو جۆرە ﴿كِدْنَا لِيُوسُفَ﴾ پیلانمان نیشانی یوسف دا ﴿مَا كَانَ لِيَأْخُذَ أَخَاهُ﴾ ئـەو نەیدەتوانی براکەی بگرێت ﴿فِي دِينِ الْمَلِكِ﴾ بەپێی ئاینی و یاسـایی پادشـا (بەڵکـو بەپێ ی ئەو قسـە بوو براکانـی خۆیان کردیان) ﴿إِلَّا أَن يَشَاءَ اللَّهُ﴾ مەگـەر (کاتێك) کە خوا بیەوێت ﴿نَرْفَعُ دَرَجَاتٍ مَّن نَّشَاءُ﴾ هەر کەسێك بمانەوێت پلەی بەرز دەکەینەوە ﴿وَفَوْقَ كُلِّ﴾ و لەسەر هەموو ﴿ذِي عِلْمٍ عَلِيمٌ﴾ خاوەن زانستێکەوە زاناتر هەیە (مەبەست پێ خودایە) ﴿٧٦﴾ ﴿قَالُوا إِن يَسْرِقْ﴾ ووتیان ئەگەر ئەو (بنیامین) دزیبێتی ﴿فَقَدْ سَرَقَ أَخٌ لَّهُ مِن قَبْلُ﴾ ئەوە بێگومان براکەشـی پێشـتر دزی کردووە (واتە یوسـفیش دز بووە) ﴿فَأَسَرَّهَا يُوسُفُ فِي نَفْسِهِ﴾ بەڵام یوسـف (پێناخۆشبوونی خۆی) بـەم (تۆمەتە) لەدەرونی خۆیدا شـاردەوە ﴿وَلَمْ يُبْدِهَا لَهُمْ﴾ دەری نەبڕی بۆ ئەوان ﴿قَالَ أَنتُمْ﴾ (تەنها) ووتـی ئێـوە ﴿شَرٌّ مَّكَانًا﴾ لـەوان خراپترن ﴿وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا تَصِفُونَ﴾ خـواش چاك دەزانـێ بەوەی کەئێوە دەیڵێن ﴿٧٧﴾ ﴿قَالُوا يَا أَيُّهَا الْعَزِيزُ﴾ ووتیان ئەی عەزیز (پادشا) ﴿إِنَّ لَهُ أَبًا شَيْخًا كَبِيرًا﴾ بەڕاستی ئەو باوکێکی زۆر پیری بەتەمەنی هەیە ﴿فَخُذْ أَحَدَنَا مَكَانَهُ﴾ جایەکێك لە ئێمە لە جیاتی ئەو بگرە ﴿إِنَّا نَرَاكَ مِنَ الْمُحْسِنِينَ﴾ بەڕاستی ئێمە تۆ لەچاکەکاران دەبینین ﴿٧٨﴾

قَالَ مَعَاذَ ٱللَّهِ أَن نَّأۡخُذَ إِلَّا مَن وَجَدۡنَا مَتَٰعَنَا عِندَهُۥٓ إِنَّآ
إِذٗا لَّظَٰلِمُونَ ﴿٧٩﴾ فَلَمَّا ٱسۡتَيۡـَٔسُواْ مِنۡهُ خَلَصُواْ نَجِيّٗاۖ
قَالَ كَبِيرُهُمۡ أَلَمۡ تَعۡلَمُوٓاْ أَنَّ أَبَاكُمۡ قَدۡ أَخَذَ عَلَيۡكُم
مَّوۡثِقٗا مِّنَ ٱللَّهِ وَمِن قَبۡلُ مَا فَرَّطتُمۡ فِي يُوسُفَۖ فَلَنۡ أَبۡرَحَ
ٱلۡأَرۡضَ حَتَّىٰ يَأۡذَنَ لِيٓ أَبِيٓ أَوۡ يَحۡكُمَ ٱللَّهُ لِيۖ وَهُوَ خَيۡرُ ٱلۡحَٰكِمِينَ
﴿٨٠﴾ ٱرۡجِعُوٓاْ إِلَىٰٓ أَبِيكُمۡ فَقُولُواْ يَٰٓأَبَانَآ إِنَّ ٱبۡنَكَ سَرَقَ
وَمَا شَهِدۡنَآ إِلَّا بِمَا عَلِمۡنَا وَمَا كُنَّا لِلۡغَيۡبِ حَٰفِظِينَ
﴿٨١﴾ وَسۡـَٔلِ ٱلۡقَرۡيَةَ ٱلَّتِي كُنَّا فِيهَا وَٱلۡعِيرَ ٱلَّتِيٓ أَقۡبَلۡنَا فِيهَاۖ
وَإِنَّا لَصَٰدِقُونَ ﴿٨٢﴾ قَالَ بَلۡ سَوَّلَتۡ لَكُمۡ أَنفُسُكُمۡ أَمۡرٗاۖ
فَصَبۡرٞ جَمِيلٌۖ عَسَى ٱللَّهُ أَن يَأۡتِيَنِي بِهِمۡ جَمِيعًاۚ إِنَّهُۥ هُوَ
ٱلۡعَلِيمُ ٱلۡحَكِيمُ ﴿٨٣﴾ وَتَوَلَّىٰ عَنۡهُمۡ وَقَالَ يَٰٓأَسَفَىٰ عَلَىٰ
يُوسُفَ وَٱبۡيَضَّتۡ عَيۡنَاهُ مِنَ ٱلۡحُزۡنِ فَهُوَ كَظِيمٞ
﴿٨٤﴾ قَالُواْ تَٱللَّهِ تَفۡتَؤُاْ تَذۡكُرُ يُوسُفَ حَتَّىٰ تَكُونَ حَرَضًا
أَوۡ تَكُونَ مِنَ ٱلۡهَٰلِكِينَ ﴿٨٥﴾ قَالَ إِنَّمَآ أَشۡكُواْ بَثِّي
وَحُزۡنِيٓ إِلَى ٱللَّهِ وَأَعۡلَمُ مِنَ ٱللَّهِ مَا لَا تَعۡلَمُونَ ﴿٨٦﴾

﴿قَالَ مَعَاذَ ٱللَّهِ﴾ (یوسف) ووتی پەنا بەخوا ﴿أَن نَّأۡخُذَ إِلَّا مَن وَجَدۡنَا مَتَٰعَنَا عِندَهُۥٓ﴾ لەوەی کە هیچ
کەسێ بگرین بێجگە لەوەی کە ئاو خۆر (پێوانە) کەمان لا دۆزیوەتەوە (کەدزرا بوو) ﴿إِنَّآ
إِذٗا لَّظَٰلِمُونَ﴾ بەڕاستی ئەگەر وا بکەین ئێمە لەستەم کاران دەبین ﴿٧٩﴾ ﴿فَلَمَّا ٱسۡتَيۡـَٔسُواْ مِنۡهُ﴾
جا کاتێك بێ هیوا بوون لەوەی (وەزیر بەرەلای بکات) ﴿خَلَصُواْ نَجِيّٗاۖ﴾ چوونە کەنارێك بەچپە
ڕاوێژیان دەکرد ﴿قَالَ كَبِيرُهُمۡ﴾ برا گەورەکەیان ووتی ﴿أَلَمۡ تَعۡلَمُوٓاْ﴾ ئەی نازانن ﴿أَنَّ أَبَاكُمۡ﴾
کە بێگومان باوکتان ﴿قَدۡ أَخَذَ عَلَيۡكُم مَّوۡثِقٗا مِّنَ ٱللَّهِ﴾ سوێند و پەیمانێکی بەناوی خواوە لێ وەرگرتن
﴿وَمِن قَبۡلُ مَا فَرَّطتُمۡ فِي يُوسُفَۖ﴾ پێشتریش (لەو بەڵێنەی پێتان دابوو) دەربارەی یوسف کەمتەرخەمیتان
کرد ﴿فَلَنۡ أَبۡرَحَ ٱلۡأَرۡضَ﴾ کەواتە من ئەم زەویە بەجێ نایەڵم ﴿حَتَّىٰ يَأۡذَنَ لِيٓ أَبِيٓ﴾ هەتا باوکم
مۆڵەتی (گەڕانەوەم) پێ نەدات ﴿أَوۡ يَحۡكُمَ ٱللَّهُ لِيۖ﴾ یان خوا بڕیارم بۆ نەدات ﴿وَهُوَ خَيۡرُ ٱلۡحَٰكِمِينَ﴾ هەر ئەویش
باشترینی دادوەرانە ﴿٨٠﴾ ﴿ٱرۡجِعُوٓاْ إِلَىٰٓ أَبِيكُمۡ﴾ ئێوە بگەڕێنەوە بۆ لای باوکتان ﴿فَقُولُواْ يَٰٓأَبَانَآ﴾ وپێی بڵێن
ئەی باوکی خۆمان ﴿إِنَّ ٱبۡنَكَ سَرَقَ﴾ بەڕاستی کوڕەکەت دزی کرد ﴿وَمَا شَهِدۡنَآ إِلَّا بِمَا عَلِمۡنَا﴾ وئێمەش
بێجگە لەوەی دەمانزانی شایەتیمان نەداوە ﴿وَمَا كُنَّا لِلۡغَيۡبِ حَٰفِظِينَ﴾ خۆ ئێمە ئاگاداری شاراوە
ونهێنی یەکان نەبووین ﴿٨١﴾ ﴿وَسۡـَٔلِ ٱلۡقَرۡيَةَ ٱلَّتِي﴾ (خۆ ئەگەر بڕوا ناکەیت) لەخەڵکی ئەو شارەش بپرسە
﴿كُنَّا فِيهَا﴾ کەئێمەی لێ بووین ﴿وَٱلۡعِيرَ ٱلَّتِيٓ أَقۡبَلۡنَا فِيهَاۖ﴾ ولەو کاروانەش (بپرسە) لەگەڵیدا گەڕاینەوە
﴿وَإِنَّا لَصَٰدِقُونَ﴾ وەبەڕاستی ئێمە ڕاست گۆین ﴿٨٢﴾ ﴿قَالَ بَلۡ سَوَّلَتۡ لَكُمۡ أَنفُسُكُمۡ أَمۡرٗاۖ﴾ (یەعقوب
علیه السلام) ووتی وانی یە بەڵکو نەفسی خۆتان کارێکی بۆ جوان (و ئاسان) کردون ﴿فَصَبۡرٞ
جَمِيلٌۖ﴾ بۆیە چارم دان بەخۆدا گرتنە بەجوانی ﴿عَسَى ٱللَّهُ أَن يَأۡتِيَنِي بِهِمۡ جَمِيعًاۚ﴾ بەو ئومێدەی خوا
هەموویان (یوسف و بونیامینیش) م بۆ بهێنێتەوە ﴿إِنَّهُۥ هُوَ ٱلۡعَلِيمُ ٱلۡحَكِيمُ﴾ بەڕاستی هەر ئەو زانای
کاردروستە ﴿٨٣﴾ ﴿وَتَوَلَّىٰ عَنۡهُمۡ﴾ ئەوسا ڕوی لێ وەرگێڕان ﴿وَقَالَ يَٰٓأَسَفَىٰ عَلَىٰ يُوسُفَ﴾ ووتی ئاخ و
داخ بۆ یوسف ﴿وَٱبۡيَضَّتۡ عَيۡنَاهُ مِنَ ٱلۡحُزۡنِ﴾ وە هەردوو چاوی سپی (و کوێر) بوون لەداخ وخەفەتدا
﴿فَهُوَ كَظِيمٞ﴾ چونکە هەر داخ و خەفەتی خۆی دەخواردەوە ﴿٨٤﴾ ﴿قَالُواْ تَٱللَّهِ﴾ ووتیان سوێند
بەخوا ﴿تَفۡتَؤُاْ تَذۡكُرُ يُوسُفَ﴾ وازناهێنی هەربیری یوسف دەکەیتەوە ﴿حَتَّىٰ تَكُونَ حَرَضًا﴾ هەتا پەکت
دەکەوێت بەنەخۆشی وخەفەت خواردن ﴿أَوۡ تَكُونَ مِنَ ٱلۡهَٰلِكِينَ﴾ یان دەمریت و دەچیتە ڕیزی
لەناوچوان ﴿٨٥﴾ ﴿قَالَ إِنَّمَآ أَشۡكُواْ بَثِّي وَحُزۡنِيٓ إِلَى ٱللَّهِ﴾ ووتی من سکاڵا و دەردی دڵ و خەفەت و
پەژارەم هەر لای خوادەکەم ﴿وَأَعۡلَمُ مِنَ ٱللَّهِ مَا لَا تَعۡلَمُونَ﴾ وە من لەلایەن خواوە شتانێك دەزانم
کە ئێوە نایزانن ﴿٨٦﴾

يَٰبَنِيَّ ٱذۡهَبُواْ فَتَحَسَّسُواْ مِن يُوسُفَ وَأَخِيهِ وَلَا تَاْيۡـَٔسُواْ
مِن رَّوۡحِ ٱللَّهِۖ إِنَّهُۥ لَا يَاْيۡـَٔسُ مِن رَّوۡحِ ٱللَّهِ إِلَّا ٱلۡقَوۡمُ
ٱلۡكَٰفِرُونَ ٨٧ فَلَمَّا دَخَلُواْ عَلَيۡهِ قَالُواْ يَٰٓأَيُّهَا ٱلۡعَزِيزُ
مَسَّنَا وَأَهۡلَنَا ٱلضُّرُّ وَجِئۡنَا بِبِضَٰعَةٖ مُّزۡجَىٰةٖ فَأَوۡفِ لَنَا
ٱلۡكَيۡلَ وَتَصَدَّقۡ عَلَيۡنَآۖ إِنَّ ٱللَّهَ يَجۡزِي ٱلۡمُتَصَدِّقِينَ
٨٨ قَالَ هَلۡ عَلِمۡتُم مَّا فَعَلۡتُم بِيُوسُفَ وَأَخِيهِ إِذۡ أَنتُمۡ
جَٰهِلُونَ ٨٩ قَالُوٓاْ أَءِنَّكَ لَأَنتَ يُوسُفُۖ قَالَ أَنَا۠ يُوسُفُ
وَهَٰذَآ أَخِيۖ قَدۡ مَنَّ ٱللَّهُ عَلَيۡنَآۖ إِنَّهُۥ مَن يَتَّقِ وَيَصۡبِرۡ فَإِنَّ
ٱللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجۡرَ ٱلۡمُحۡسِنِينَ ٩٠ قَالُواْ تَٱللَّهِ لَقَدۡ
ءَاثَرَكَ ٱللَّهُ عَلَيۡنَا وَإِن كُنَّا لَخَٰطِـِٔينَ ٩١ قَالَ لَا تَثۡرِيبَ
عَلَيۡكُمُ ٱلۡيَوۡمَۖ يَغۡفِرُ ٱللَّهُ لَكُمۡۖ وَهُوَ أَرۡحَمُ ٱلرَّٰحِمِينَ
٩٢ ٱذۡهَبُواْ بِقَمِيصِي هَٰذَا فَأَلۡقُوهُ عَلَىٰ وَجۡهِ أَبِي يَأۡتِ
بَصِيرٗا وَأۡتُونِي بِأَهۡلِكُمۡ أَجۡمَعِينَ ٩٣ وَلَمَّا فَصَلَتِ
ٱلۡعِيرُ قَالَ أَبُوهُمۡ إِنِّي لَأَجِدُ رِيحَ يُوسُفَۖ لَوۡلَآ أَن
تُفَنِّدُونِ ٩٤ قَالُواْ تَٱللَّهِ إِنَّكَ لَفِي ضَلَٰلِكَ ٱلۡقَدِيمِ ٩٥

﴿يَٰبَنِيَّ ٱذۡهَبُواْ﴾ (یەعقوب ووتی) ئەی کورەکانم بڕۆن ﴿فَتَحَسَّسُواْ مِن يُوسُفَ وَأَخِيهِ﴾ جا بگەڕێن و هەواڵی یوسف و براکەی بزانن ﴿وَلَا تَاْيۡـَٔسُواْ مِن رَّوۡحِ ٱللَّهِۖ﴾ نائومێدیش مەبن لەبەزەیی و میهرەبانی خوا ﴿إِنَّهُۥ لَا يَاْيۡـَٔسُ مِن رَّوۡحِ ٱللَّهِ﴾ بەڕاستی نائومێد نابێت لەڕەحم و میهرەبانی خوا ﴿إِلَّا ٱلۡقَوۡمُ ٱلۡكَٰفِرُونَ﴾ جگە لەوانەی کەبێ بڕوان ﴿٨٧﴾ ﴿فَلَمَّا دَخَلُواْ عَلَيۡهِ قَالُواْ﴾ جا کاتێك کە چوونە لای ئەو (یوسف) ووتیان ﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلۡعَزِيزُ﴾ ئەی عەزیز (پادشا) ﴿مَسَّنَا وَأَهۡلَنَا ٱلضُّرُّ﴾ زیان و برسێتی تووشی خۆمان و ماڵ و منداڵمان بووە ﴿وَجِئۡنَا بِبِضَٰعَةٖ مُّزۡجَىٰةٖ﴾ و دراوێکی کەممان هێناوە (بۆ کڕینی خۆراك) ﴿فَأَوۡفِ لَنَا ٱلۡكَيۡلَ﴾ تۆش پێوانەکەمان بە تەواوی بدەرێ ﴿وَتَصَدَّقۡ عَلَيۡنَآۖ﴾ خێریشمان پێ بکە ﴿إِنَّ ٱللَّهَ يَجۡزِي ٱلۡمُتَصَدِّقِينَ﴾ بەڕاستی خواپاداشتی خێرومەندان دەداتەوە ﴿٨٨﴾ ﴿قَالَ هَلۡ عَلِمۡتُم مَّا فَعَلۡتُم﴾ ووتی ئێوە دەزانن چیتان کرد ﴿بِيُوسُفَ وَأَخِيهِ﴾ بەیوسف و براکەی ﴿إِذۡ أَنتُمۡ جَٰهِلُونَ﴾ لەوکاتەدا کەئێوە نەزان بوون ﴿٨٩﴾ ﴿قَالُوٓاْ أَءِنَّكَ لَأَنتَ يُوسُفُۖ﴾ ووتیان بەڕاست تۆ یوسفیت؟ ﴿قَالَ أَنَا۠ يُوسُفُ وَهَٰذَآ أَخِيۖ﴾ ووتی (پێیان) من یوسفم و ئەمەش برامە ﴿قَدۡ مَنَّ ٱللَّهُ عَلَيۡنَآۖ﴾ بەڕاستی خوا منەتی نابەسەرماندا ﴿إِنَّهُۥ مَن يَتَّقِ وَيَصۡبِرۡ﴾ بەڕاستی هەرکەس خۆی بپارێزێت ولەخوا بترسێت ودان بەخۆیدا بگرێت ﴿فَإِنَّ ٱللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجۡرَ ٱلۡمُحۡسِنِينَ﴾ ئەوسا بەڕاستی خوا پاداشتی چاکەکاران وون ناکات ﴿٩٠﴾ ﴿قَالُواْ تَٱللَّهِ﴾ ووتیان (بەیوسف) سوێند بەخوا ﴿لَقَدۡ ءَاثَرَكَ ٱللَّهُ عَلَيۡنَا﴾ بەڕاستی خوا تۆی هەڵ بژارد بەسەر ئێمەدا ﴿وَإِن كُنَّا لَخَٰطِـِٔينَ﴾ وە بەڕاستی ئێمە لە خەتاکاران بووین ﴿٩١﴾ ﴿قَالَ لَا تَثۡرِيبَ عَلَيۡكُمُ ٱلۡيَوۡمَۖ﴾ (یوسف) ووتی ئەمڕۆ هیچ سەرزەنشت و تەشەرێکتان لەسەر نییە (لەلایەن منەوە) ﴿يَغۡفِرُ ٱللَّهُ لَكُمۡۖ﴾ خوالێتان خۆش بێت ﴿وَهُوَ أَرۡحَمُ ٱلرَّٰحِمِينَ﴾ وەئەو (خوا) لەهەموو میهرەبانان میهرەبانترە ﴿٩٢﴾ ﴿ٱذۡهَبُواْ بِقَمِيصِي هَٰذَا﴾ ئەم کراسەی من ببەن ﴿فَأَلۡقُوهُ عَلَىٰ وَجۡهِ أَبِي﴾ و بیدەن بەسەر دەم و چاوی باوکم دا ﴿يَأۡتِ بَصِيرٗا﴾ (دەست بەجێ) چاوی چاك دەبێتەوە ﴿وَأۡتُونِي بِأَهۡلِكُمۡ أَجۡمَعِينَ﴾ ئەوسا هەموو کەس و کارتان بێنن بۆ (ئەم وڵاتەی) من ﴿٩٣﴾ ﴿وَلَمَّا فَصَلَتِ ٱلۡعِيرُ﴾ جا کاتێك کاروانەکە (لەمیسر) دەرچوو ﴿قَالَ أَبُوهُمۡ﴾ باوکیان ووتی ﴿إِنِّي لَأَجِدُ رِيحَ يُوسُفَۖ﴾ بەڕاستی من بۆنی یوسف هەست پێ دەکەم ﴿لَوۡلَآ أَن تُفَنِّدُونِ﴾ ئەگەر بەخەڵەفاو و بێ عەقڵم دانەنێن ﴿٩٤﴾ ﴿قَالُواْ تَٱللَّهِ﴾ ووتیان سوێند بەخوا ﴿إِنَّكَ لَفِي ضَلَٰلِكَ ٱلۡقَدِيمِ﴾ تۆ هەر لەسەر هەڵەکەی کۆنی خۆتی ﴿٩٥﴾

فَلَمَّآ أَن جَآءَ ٱلۡبَشِيرُ أَلۡقَىٰهُ عَلَىٰ وَجۡهِهِۦ فَٱرۡتَدَّ بَصِيرٗاۖ قَالَ
أَلَمۡ أَقُل لَّكُمۡ إِنِّيٓ أَعۡلَمُ مِنَ ٱللَّهِ مَا لَا تَعۡلَمُونَ ﴿٩٦﴾ قَالُواْ
يَٰٓأَبَانَا ٱسۡتَغۡفِرۡ لَنَا ذُنُوبَنَآ إِنَّا كُنَّا خَٰطِـِٔينَ ﴿٩٧﴾ قَالَ سَوۡفَ
أَسۡتَغۡفِرُ لَكُمۡ رَبِّيٓۖ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلۡغَفُورُ ٱلرَّحِيمُ ﴿٩٨﴾ فَلَمَّا
دَخَلُواْ عَلَىٰ يُوسُفَ ءَاوَىٰٓ إِلَيۡهِ أَبَوَيۡهِ وَقَالَ ٱدۡخُلُواْ مِصۡرَ
إِن شَآءَ ٱللَّهُ ءَامِنِينَ ﴿٩٩﴾ وَرَفَعَ أَبَوَيۡهِ عَلَى ٱلۡعَرۡشِ وَخَرُّواْ
لَهُۥ سُجَّدٗاۖ وَقَالَ يَٰٓأَبَتِ هَٰذَا تَأۡوِيلُ رُءۡيَٰيَ مِن قَبۡلُ قَدۡ جَعَلَهَا
رَبِّي حَقّٗاۖ وَقَدۡ أَحۡسَنَ بِيٓ إِذۡ أَخۡرَجَنِي مِنَ ٱلسِّجۡنِ وَجَآءَ بِكُم
مِّنَ ٱلۡبَدۡوِ مِنۢ بَعۡدِ أَن نَّزَغَ ٱلشَّيۡطَٰنُ بَيۡنِي وَبَيۡنَ إِخۡوَتِيٓۚ إِنَّ
رَبِّي لَطِيفٞ لِّمَا يَشَآءُۚ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلۡعَلِيمُ ٱلۡحَكِيمُ ﴿١٠٠﴾ ۞ رَبِّ
قَدۡ ءَاتَيۡتَنِي مِنَ ٱلۡمُلۡكِ وَعَلَّمۡتَنِي مِن تَأۡوِيلِ ٱلۡأَحَادِيثِۚ
فَاطِرَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ أَنتَ وَلِيِّۦ فِي ٱلدُّنۡيَا وَٱلۡأٓخِرَةِۖ
تَوَفَّنِي مُسۡلِمٗا وَأَلۡحِقۡنِي بِٱلصَّٰلِحِينَ ﴿١٠١﴾ ذَٰلِكَ مِنۡ أَنۢبَآءِ
ٱلۡغَيۡبِ نُوحِيهِ إِلَيۡكَۖ وَمَا كُنتَ لَدَيۡهِمۡ إِذۡ أَجۡمَعُوٓاْ أَمۡرَهُمۡ
وَهُمۡ يَمۡكُرُونَ ﴿١٠٢﴾ وَمَآ أَكۡثَرُ ٱلنَّاسِ وَلَوۡ حَرَصۡتَ بِمُؤۡمِنِينَ ﴿١٠٣﴾

نصف الحزب ٢٥

﴿فَلَمَّآ أَن جَآءَ ٱلۡبَشِيرُ﴾ جا کاتێك مژدە دەرەکە هات ﴿أَلۡقَىٰهُ عَلَىٰ وَجۡهِهِۦ﴾ ئەو (کراسە)ی دابەسەر
دەم و چاویدا ﴿فَٱرۡتَدَّ بَصِيرٗاۖ﴾ یەکسەر بینایی گەڕایەوە (کەپێشتر نابینا بوو بوو) ﴿قَالَ أَلَمۡ أَقُل لَّكُمۡ﴾
(یەعقوب) ووتی من بەئێوەم نەووت؟ ﴿إِنِّيٓ أَعۡلَمُ مِنَ ٱللَّهِ مَا لَا تَعۡلَمُونَ﴾ دڵنیابن من لەلایەن خواوە
شتانێك دەزانم ئێوە نایزانن ﴿٩٦﴾ ﴿قَالُواْ يَٰٓأَبَانَا﴾ ووتیان ئەی بابە ﴿ٱسۡتَغۡفِرۡ لَنَا ذُنُوبَنَآ﴾ داوای لێ خۆش
بوونی گوناهەکانمان بۆ بکە (لای پەروەردگار) ﴿إِنَّا كُنَّا خَٰطِـِٔينَ﴾ بەڕاستی ئێمە گوناهباربووین
﴿٩٧﴾ ﴿قَالَ سَوۡفَ﴾ (یەعقوب) ووتی پێیان دواتر ﴿أَسۡتَغۡفِرُ لَكُمۡ رَبِّيٓۖ﴾ داوای لێبوردنتان بۆ دەکەم
لەپەروەردگارم ﴿إِنَّهُۥ هُوَ ٱلۡغَفُورُ ٱلرَّحِيمُ﴾ بەڕاستی هەر ئەو لێبوردەی میهرەبانە ﴿٩٨﴾ ﴿فَلَمَّا دَخَلُواْ
عَلَىٰ يُوسُفَ﴾ جا کاتێك چوونە لای یوسف (لەوڵاتی میسر) ﴿ءَاوَىٰٓ إِلَيۡهِ أَبَوَيۡهِ﴾دایك و باوکی بردە
نزیکی خۆی (و دەستی کردە ملیان) ﴿وَقَالَ ٱدۡخُلُواْ مِصۡرَ﴾ و فەرمووی پێیان وەرنە میسر ﴿إِن شَآءَ
ٱللَّهُ ءَامِنِينَ﴾ ئەگەر خوا بیەوێت ئارام دەبن (هیچ زیانێکتان تووش نایەت) ﴿٩٩﴾ ﴿وَرَفَعَ أَبَوَيۡهِ عَلَى
ٱلۡعَرۡشِ﴾ وە باوك و دایکی لەسەر تەخت (ی حوکمڕانی خۆی) دانا ﴿وَخَرُّواْ لَهُۥ سُجَّدٗاۖ﴾ وە هەموو
کەوتن بەڕوودا بۆی بەسوژدە بردنەوە ﴿وَقَالَ يَٰٓأَبَتِ﴾ (یوسف) ووتی ئەی باوکی خۆشەویستم
﴿هَٰذَا تَأۡوِيلُ رُءۡيَٰيَ﴾ ئەمە لێکدانەوەی خەوەکەم بوو ﴿مِن قَبۡلُ﴾ کەلەمەو پێش (بینیم) ﴿قَدۡ جَعَلَهَا رَبِّي
حَقّٗاۖ﴾ بێگومان پەروەردگارم بەڕاستی گێڕا ﴿وَقَدۡ أَحۡسَنَ بِيٓ﴾ وە بەڕاستی خوا چاکەی لەگەڵ کردم
﴿إِذۡ أَخۡرَجَنِي مِنَ ٱلسِّجۡنِ﴾ کاتێ لە زیندان دەری هێنام ﴿وَجَآءَ بِكُم مِّنَ ٱلۡبَدۡوِ﴾ وە ئێوەشی لە لادێ
وبیابانەوە هێنا (بۆ ناوشار) ﴿مِنۢ بَعۡدِ أَن نَّزَغَ ٱلشَّيۡطَٰنُ﴾ دوای ئەوەی شەیتان ناخۆشی و ناکۆکی خستە
﴿بَيۡنِي وَبَيۡنَ إِخۡوَتِيٓۚ﴾ نێوان من و براکانم ﴿إِنَّ رَبِّي﴾ بەڕاستی پەروەردگارم ﴿لَطِيفٞ لِّمَا يَشَآءُۚ﴾ میهرەبانە
بەرامبەر ئەوەی بیەوێت ﴿إِنَّهُۥ هُوَ ٱلۡعَلِيمُ ٱلۡحَكِيمُ﴾ بەڕاستی هەر ئەو زانای کاردروستە ﴿١٠٠﴾ ﴿رَبِّ قَدۡ
ءَاتَيۡتَنِي﴾ ئەی پەروەردگارم بەڕاستی پێت بەخشیووم ﴿مِنَ ٱلۡمُلۡكِ﴾ هەندێك لەدەسەڵات و پاشایەتی
﴿وَعَلَّمۡتَنِي مِن تَأۡوِيلِ ٱلۡأَحَادِيثِۚ﴾ وە هەندێکیش لە لێکدانەوەی خەونت فێرکردوم ﴿فَاطِرَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَٱلۡأَرۡضِ﴾ ئەی دروستکەری ئاسمانەکان وزەوی ﴿أَنتَ وَلِيِّۦ فِي ٱلدُّنۡيَا وَٱلۡأٓخِرَةِۖ﴾ تۆ پشتیوان و یارمەتی
دەری منی لەدونیا و لەڕۆژی دوایی دا ﴿تَوَفَّنِي مُسۡلِمٗا﴾ بە موسوڵمانێتی بممرێنە ﴿وَأَلۡحِقۡنِي بِٱلصَّٰلِحِينَ﴾
و بمخەرە ڕیزی پیاو چاکانەوە (لەدوا ڕۆژدا) ﴿١٠١﴾ ﴿ذَٰلِكَ مِنۡ أَنۢبَآءِ ٱلۡغَيۡبِ﴾ ئەوەی (کە باس کرا) لە
هەواڵەنەزانراو و پەنهانەکانە ﴿نُوحِيهِ إِلَيۡكَۖ﴾ کە بە وەحی بۆت دەنێرین (ئەی موحەممەد ﷺ)
﴿وَمَا كُنتَ لَدَيۡهِمۡ﴾ تۆ لای ئەوان (براکانی یوسف) نەبوویت ﴿إِذۡ أَجۡمَعُوٓاْ أَمۡرَهُمۡ﴾ کاتێ کەهەموو
بڕیاری خۆیان دا (بەنهێنی) ﴿وَهُمۡ يَمۡكُرُونَ﴾ و پیلانیان داڕشت ﴿١٠٢﴾ ﴿وَمَآ أَكۡثَرُ ٱلنَّاسِ وَلَوۡ حَرَصۡتَ بِمُؤۡمِنِينَ﴾
وەزۆربەی خەڵکی هەرچەند تۆ سووربیت (لەسەر باوەڕ هێنانیان) باوەڕ ناهێنن ﴿١٠٣﴾

وَمَا تَسۡـَٔلُهُمۡ عَلَيۡهِ مِنۡ أَجۡرٍۚ إِنۡ هُوَ إِلَّا ذِكۡرٞ لِّلۡعَٰلَمِينَ
١٠٤ وَكَأَيِّن مِّنۡ ءَايَةٖ فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ يَمُرُّونَ عَلَيۡهَا
وَهُمۡ عَنۡهَا مُعۡرِضُونَ ١٠٥ وَمَا يُؤۡمِنُ أَكۡثَرُهُم بِٱللَّهِ إِلَّا
وَهُم مُّشۡرِكُونَ ١٠٦ أَفَأَمِنُوٓاْ أَن تَأۡتِيَهُمۡ غَٰشِيَةٞ مِّنۡ عَذَابِ
ٱللَّهِ أَوۡ تَأۡتِيَهُمُ ٱلسَّاعَةُ بَغۡتَةٗ وَهُمۡ لَا يَشۡعُرُونَ ١٠٧ قُلۡ
هَٰذِهِۦ سَبِيلِيٓ أَدۡعُوٓاْ إِلَى ٱللَّهِۚ عَلَىٰ بَصِيرَةٍ أَنَا۠ وَمَنِ ٱتَّبَعَنِيۖ
وَسُبۡحَٰنَ ٱللَّهِ وَمَآ أَنَا۠ مِنَ ٱلۡمُشۡرِكِينَ ١٠٨ وَمَآ أَرۡسَلۡنَا مِن
قَبۡلِكَ إِلَّا رِجَالٗا نُّوحِيٓ إِلَيۡهِم مِّنۡ أَهۡلِ ٱلۡقُرَىٰٓۗ أَفَلَمۡ يَسِيرُواْ
فِي ٱلۡأَرۡضِ فَيَنظُرُواْ كَيۡفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلَّذِينَ مِن
قَبۡلِهِمۡۗ وَلَدَارُ ٱلۡأٓخِرَةِ خَيۡرٞ لِّلَّذِينَ ٱتَّقَوۡاْۚ أَفَلَا تَعۡقِلُونَ ١٠٩
حَتَّىٰٓ إِذَا ٱسۡتَيۡـَٔسَ ٱلرُّسُلُ وَظَنُّوٓاْ أَنَّهُمۡ قَدۡ كُذِبُواْ
جَآءَهُمۡ نَصۡرُنَا فَنُجِّيَ مَن نَّشَآءُۖ وَلَا يُرَدُّ بَأۡسُنَا عَنِ ٱلۡقَوۡمِ
ٱلۡمُجۡرِمِينَ ١١٠ لَقَدۡ كَانَ فِي قَصَصِهِمۡ عِبۡرَةٞ لِّأُوْلِي ٱلۡأَلۡبَٰبِۗ
مَا كَانَ حَدِيثٗا يُفۡتَرَىٰ وَلَٰكِن تَصۡدِيقَ ٱلَّذِي بَيۡنَ يَدَيۡهِ
وَتَفۡصِيلَ كُلِّ شَيۡءٖ وَهُدٗى وَرَحۡمَةٗ لِّقَوۡمٖ يُؤۡمِنُونَ ١١١

﴿وَمَا تَسْـَٔلُهُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ﴾ (ئەی موحەممەدﷺ) تۆ داوای هیچ پاداشتێك لەوانە ناکەیت لەسەر (گەیاندنی) ئەو (قورئانە) ﴿إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِّلْعَٰلَمِينَ﴾ ئەو قورئانە هەر پەند و ئامۆژگاریە بۆ جیهانیان ﴿١٠٤﴾ ﴿وَكَأَيِّن مِّنْ ءَايَةٍ﴾ وە زۆر بەڵگەو نیشانە هەیە ﴿فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ﴾ لەئاسمانەکان و زەویدا ﴿يَمُرُّونَ عَلَيْهَا﴾ بە لایاندا دەڕۆن ﴿وَهُمْ عَنْهَا مُعْرِضُونَ﴾ بەڵام ئەوان ڕوویان لێ وەردەگێڕن ﴿١٠٥﴾ ﴿وَمَا يُؤْمِنُ أَكْثَرُهُم بِٱللَّهِ﴾ جا زۆربەیان باوەڕناهێنن بەخوا ﴿إِلَّا وَهُم مُّشْرِكُونَ﴾ مەگەر ئەوان لەوکاتەدا هاوبەش بڕیار دەرن بۆ خوا ﴿١٠٦﴾ ﴿أَفَأَمِنُوٓا۟ أَن تَأْتِيَهُمْ﴾ جا ئایا ئەوانە ناترسن یەخەیان بگرێت ﴿غَٰشِيَةٌ مِّنْ عَذَابِ ٱللَّهِ﴾ سزایەکی داپۆشەری خوا ﴿أَوْ تَأْتِيَهُمُ ٱلسَّاعَةُ بَغْتَةً﴾ یان لەناکاودا ڕۆژی دواییان بەسەردا بێت ﴿وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ﴾ لە کاتێکدا ئەوان هەستی پێی نەکەن ﴿١٠٧﴾ ﴿قُلْ هَٰذِهِۦ سَبِيلِىٓ﴾ بڵێ ئەمە ڕێگای منە ﴿أَدْعُوٓا۟ إِلَى ٱللَّهِ﴾ بانگی (خەڵکی) دەکەم بۆلای خوا ﴿عَلَىٰ بَصِيرَةٍ﴾ لەسەر بەڵگەی ڕوون وچاوڕۆشنی ﴿أَنَا۠ وَمَنِ ٱتَّبَعَنِى﴾ من و ئەوانەش شوێنم کەوتوون ﴿وَسُبْحَٰنَ ٱللَّهِ﴾ وخواش پاك و بێگەردە ﴿وَمَآ أَنَا۠ مِنَ ٱلْمُشْرِكِينَ﴾ وە من هیچ کات لەهاوبەش دانەران نیم ﴿١٠٨﴾ ﴿وَمَآ أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ﴾ وە ئێمە پێش تۆ (پێغەمبەرمان) نەناردووە ﴿إِلَّا رِجَالًا﴾ جگە لەپیاوانێك ﴿نُّوحِىٓ إِلَيْهِم﴾ کەنیگامان بۆ دەکردن ﴿مِّنْ أَهْلِ ٱلْقُرَىٰٓ﴾ لەخەڵکی شار وگوندەکان ﴿أَفَلَمْ يَسِيرُوا۟ فِى ٱلْأَرْضِ﴾ دەی ئایا ئەو (بێ بڕوایانە) نەگەڕاون بەسەر زەویدا ﴿فَيَنظُرُوا۟ كَيْفَ كَانَ﴾ تا سەرنج بدەن چۆن بووە ﴿عَٰقِبَةُ ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ﴾ سەرئەنجامی ئەوانەی کە لەپێش ئەمانەوە بوون ﴿وَلَدَارُ ٱلْءَاخِرَةِ خَيْرٌ﴾ وە بێگومان ژیانی ڕۆژی دوایی چاکترە ﴿لِّلَّذِينَ ٱتَّقَوْا۟﴾ بۆ ئەوانەی خۆیان پاراستووە ولەخواترس بوون (لەدونیادا) ﴿أَفَلَا تَعْقِلُونَ﴾ دەی ئێوە ژیرنابن و تێ ناگەن ﴿١٠٩﴾ ﴿حَتَّىٰٓ إِذَا ٱسْتَيْـَٔسَ ٱلرُّسُلُ﴾ هەتا کاتێ پێغەمبەرەکانیان نائومێد بوون (لەسەرکەوتن) ﴿وَظَنُّوٓا۟ أَنَّهُمْ قَدْ كُذِبُوا۟﴾ وە گەلەکەیان وایان زانی کە (پێغەمبەران) درۆیان لەگەڵدا کردون ﴿جَآءَهُمْ نَصْرُنَا﴾ (لەو کاتەدا) سەرکەوتن و یارمەتی ئێمەیان بۆ هات ﴿فَنُجِّىَ مَن نَّشَآءُ﴾ جا ئەوانەی دەمانویست ڕزگارکران ﴿وَلَا يُرَدُّ بَأْسُنَا﴾ سزاشمان ناگەڕێنرێتەوە ﴿عَنِ ٱلْقَوْمِ ٱلْمُجْرِمِينَ﴾ لە گەل و هۆزی تاوانبار ﴿١١٠﴾ ﴿لَقَدْ كَانَ فِى قَصَصِهِمْ﴾ سوێندبێت بێگومان لەداستانی (پێغەمبەراندا علیهم السلام) ﴿عِبْرَةٌ لِّأُو۟لِى ٱلْأَلْبَٰبِ﴾ پەندو ئامۆژگاری هەیە بۆ خاوەن بیر وهۆشان ﴿مَا كَانَ حَدِيثًا يُفْتَرَىٰ﴾ ئەم (قورئانە) چیرۆك و قسەیەك نی یە هەڵبەسترابێت ﴿وَلَٰكِن تَصْدِيقَ ٱلَّذِى بَيْنَ يَدَيْهِ﴾ بەڵکو بەڕاست دانەر و پشتگیری ئەو (کتێبانە)یە کە لەپێش خۆیەوە (هاتوون پێش دەستکاری کردنیان لەلایەن جولەکە وگاورەکانەوە) ﴿وَتَفْصِيلَ كُلِّ شَىْءٍ﴾ هەروەها ڕوون کەرەوەی هەموو شتێکە ﴿وَهُدًى وَرَحْمَةً﴾ وە ڕێنموونی و میهرەبانیە ﴿لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ﴾ بۆ ئەوانەی کەبڕوا دێنن ﴿١١١﴾

سُورَةُ الرَّعۡدِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

الٓمٓرۚ تِلۡكَ ءَايَٰتُ ٱلۡكِتَٰبِۗ وَٱلَّذِيٓ أُنزِلَ إِلَيۡكَ مِن رَّبِّكَ ٱلۡحَقُّ
وَلَٰكِنَّ أَكۡثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يُؤۡمِنُونَ ١ ٱللَّهُ ٱلَّذِي رَفَعَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ
بِغَيۡرِ عَمَدٖ تَرَوۡنَهَاۖ ثُمَّ ٱسۡتَوَىٰ عَلَى ٱلۡعَرۡشِۖ وَسَخَّرَ ٱلشَّمۡسَ وَٱلۡقَمَرَۖ
كُلّٞ يَجۡرِي لِأَجَلٖ مُّسَمّٗىۚ يُدَبِّرُ ٱلۡأَمۡرَ يُفَصِّلُ ٱلۡأٓيَٰتِ لَعَلَّكُم
بِلِقَآءِ رَبِّكُمۡ تُوقِنُونَ ٢ وَهُوَ ٱلَّذِي مَدَّ ٱلۡأَرۡضَ وَجَعَلَ فِيهَا رَوَٰسِيَ
وَأَنۡهَٰرٗاۖ وَمِن كُلِّ ٱلثَّمَرَٰتِ جَعَلَ فِيهَا زَوۡجَيۡنِ ٱثۡنَيۡنِۖ يُغۡشِي ٱلَّيۡلَ
ٱلنَّهَارَۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَٰتٖ لِّقَوۡمٖ يَتَفَكَّرُونَ ٣ وَفِي ٱلۡأَرۡضِ
قِطَعٞ مُّتَجَٰوِرَٰتٞ وَجَنَّٰتٞ مِّنۡ أَعۡنَٰبٖ وَزَرۡعٞ وَنَخِيلٞ صِنۡوَانٞ
وَغَيۡرُ صِنۡوَانٖ يُسۡقَىٰ بِمَآءٖ وَٰحِدٖ وَنُفَضِّلُ بَعۡضَهَا عَلَىٰ بَعۡضٖ
فِي ٱلۡأُكُلِۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَٰتٖ لِّقَوۡمٖ يَعۡقِلُونَ ٤ ۞ وَإِن تَعۡجَبۡ
فَعَجَبٞ قَوۡلُهُمۡ أَءِذَا كُنَّا تُرَٰبًا أَءِنَّا لَفِي خَلۡقٖ جَدِيدٍۗ
أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ بِرَبِّهِمۡۖ وَأُوْلَٰٓئِكَ ٱلۡأَغۡلَٰلُ فِيٓ
أَعۡنَاقِهِمۡۖ وَأُوْلَٰٓئِكَ أَصۡحَٰبُ ٱلنَّارِۖ هُمۡ فِيهَا خَٰلِدُونَ ٥

ثلاثة أرباع الحزب ٢٥

سورەتی ﴿ الرَّعۡدِ ﴾

﴿بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ﴾ بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

﴿الٓمٓرۚ﴾ بە(ئەلیف، لام، ڕا) دەخوێنرێتەوە خوا زاناترە بە ماناکەی، بۆزانیاری زیاتر سەیری سەرەتای سورەتی (البقرە) بکە ﴿تِلۡكَ ءَايَٰتُ ٱلۡكِتَٰبِۗ﴾ ئەمانە ئایەتەکانی کتێبی(ئاسمانین) ﴿وَٱلَّذِيٓ أُنزِلَ إِلَيۡكَ﴾ وە ئەوەی نێرراوەتە خوارەوە بۆتۆ ﴿مِن رَّبِّكَ ٱلۡحَقُّ﴾ لەلایەن پەروەردگارتەوە حەق وڕاستە ﴿وَلَٰكِنَّ أَكۡثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يُؤۡمِنُونَ﴾ بەڵام زۆربەی خەڵکی باوەڕ ناهێنن ﴿١﴾ ﴿ٱللَّهُ ٱلَّذِي﴾ ئەو خوایەی ﴿رَفَعَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ﴾ ئاسمانەکانی بەرزکردۆتەوە ﴿بِغَيۡرِ عَمَدٖ﴾ بەبێ هیچ پایەوستونێك ﴿تَرَوۡنَهَاۖ﴾ وەك دەیبینن ﴿ثُمَّ ٱسۡتَوَىٰ عَلَى ٱلۡعَرۡشِۖ﴾ پاشان بەرزبوەوە بۆ سەر عەرش و قەراری گرت (بەو شێوەی شایستەی خوا بێت کەئێمەچونێتیەکەی نازانین) ﴿وَسَخَّرَ ٱلشَّمۡسَ وَٱلۡقَمَرَۖ﴾ وەخۆر و مانگی ڕام هێناوە(بۆخزمەتکردنی خەڵکی) ﴿كُلّٞ يَجۡرِي لِأَجَلٖ مُّسَمّٗىۚ﴾ هەر یەکەیان دەگەڕێ تاکاتی دیاری کراو ﴿يُدَبِّرُ ٱلۡأَمۡرَ﴾ هەموو کاروبارێك هەڵدەسوڕێنێ ﴿يُفَصِّلُ ٱلۡأٓيَٰتِ﴾ و ئایەتەکان ڕوون دەکاتەوە (بۆتان) ﴿لَعَلَّكُم بِلِقَآءِ رَبِّكُمۡ تُوقِنُونَ﴾ هەتا لە (زیندوو بوونەوە و) گەیشتن بەخزمەت پەروەردگارتان دڵنیابن ﴿٢﴾ ﴿وَهُوَ ٱلَّذِي مَدَّ ٱلۡأَرۡضَ﴾ (خوا) ئەو زاتەیە کە زەوی ڕاخستووە (بەپانی و درێژی) ﴿وَجَعَلَ فِيهَا رَوَٰسِيَ وَأَنۡهَٰرٗاۖ﴾ و چەندها چیا و ڕووباری تێدا داناوە (دروست کردووە) ﴿وَمِن كُلِّ ٱلثَّمَرَٰتِ﴾ وەلە هەموو جۆرە میوەیەك ﴿جَعَلَ فِيهَا زَوۡجَيۡنِ ٱثۡنَيۡنِۖ﴾ جوتێك نێر و مێی تێدا دروست کردووە ﴿يُغۡشِي ٱلَّيۡلَ ٱلنَّهَارَۚ﴾ شەو دەدات بەسەر ڕۆژدا ﴿إِنَّ فِي ذَٰلِكَ﴾ بەڕاستی لەوانەدا ﴿لَأٓيَٰتٖ لِّقَوۡمٖ يَتَفَكَّرُونَ﴾ بەڵگە و نیشانە هەیە بۆ ئەو کەسانەی کەبیردەکەنەوە ﴿٣﴾ ﴿وَفِي ٱلۡأَرۡضِ﴾ وە لەزەویدا ﴿قِطَعٞ مُّتَجَٰوِرَٰتٞ﴾ چەند پارچەی لە پاڵ یەکتریدا هەن ﴿وَجَنَّٰتٞ مِّنۡ أَعۡنَٰبٖ﴾ هەروەها باخاتی تری و ڕەز ﴿وَزَرۡعٞ﴾ و کشتوکاڵ ﴿وَنَخِيلٞ﴾ و(باخاتی) دارخورمای ﴿صِنۡوَانٞ وَغَيۡرُ صِنۡوَانٖ﴾ دوو قەد(ی یەك بنج) و یەك قەد ﴿يُسۡقَىٰ بِمَآءٖ وَٰحِدٖ﴾ هەموویان بەیەك ئاو ئاودەدرێن ﴿وَنُفَضِّلُ بَعۡضَهَا عَلَىٰ بَعۡضٖ﴾ کەچی فەزلی هەندێکیمان داوە بەسەر هەندێکی تریاندا ﴿فِي ٱلۡأُكُلِۚ﴾ لەخواردندا ﴿إِنَّ فِي ذَٰلِكَ﴾ بەڕاستی لەوانەدا ﴿لَأٓيَٰتٖ لِّقَوۡمٖ يَعۡقِلُونَ﴾ چەند نیشانەی ڕوون هەیە بۆ ئەوانەی تێ دەگەن و بیر دەکەنەوە ﴿٤﴾ ﴿وَإِن تَعۡجَبۡ﴾ جا ئەگەر تۆ سەرت سوڕ بمێنێ ﴿فَعَجَبٞ قَوۡلُهُمۡ﴾ ئەوە قسەی ئەوانە جێی سەر سوڕمانە کەدەڵێن ﴿أَءِذَا كُنَّا تُرَٰبًا﴾ ئایا کاتێك (کەمردین و) بوینەوە بەخاك ﴿أَءِنَّا لَفِي خَلۡقٖ جَدِيدٍۗ﴾ ئایا ئێمە سەر لە نوێ دروست ئەکرێینەوە ﴿أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ﴾ ئەوانە کەسانێکن ﴿كَفَرُواْ بِرَبِّهِمۡۖ﴾ کە بێ باوەڕ بوون بە پەروەردگاریان ﴿وَأُوْلَٰٓئِكَ ٱلۡأَغۡلَٰلُ فِيٓ أَعۡنَاقِهِمۡۖ﴾ جا ئەوانە کۆت و زنجیر لە گەردنیاندایە ﴿وَأُوْلَٰٓئِكَ أَصۡحَٰبُ ٱلنَّارِۖ﴾ وە ئەوانە هاوەڵانی ئاگرن ﴿هُمۡ فِيهَا خَٰلِدُونَ﴾ کە بەهەمیشەیی دەمێننەوە تێیدا ﴿٥﴾

وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِٱلسَّيِّئَةِ قَبْلَ ٱلْحَسَنَةِ وَقَدْ خَلَتْ مِن
قَبْلِهِمُ ٱلْمَثُلَٰتُ ۗ وَإِنَّ رَبَّكَ لَذُو مَغْفِرَةٍ لِّلنَّاسِ عَلَىٰ ظُلْمِهِمْ ۖ
وَإِنَّ رَبَّكَ لَشَدِيدُ ٱلْعِقَابِ ﴿٦﴾ وَيَقُولُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ لَوْلَآ
أُنزِلَ عَلَيْهِ ءَايَةٌ مِّن رَّبِّهِۦٓ ۗ إِنَّمَآ أَنتَ مُنذِرٌ ۖ وَلِكُلِّ قَوْمٍ
هَادٍ ﴿٧﴾ ٱللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَحْمِلُ كُلُّ أُنثَىٰ وَمَا تَغِيضُ ٱلْأَرْحَامُ
وَمَا تَزْدَادُ ۖ وَكُلُّ شَىْءٍ عِندَهُۥ بِمِقْدَارٍ ﴿٨﴾ عَٰلِمُ ٱلْغَيْبِ
وَٱلشَّهَٰدَةِ ٱلْكَبِيرُ ٱلْمُتَعَالِ ﴿٩﴾ سَوَآءٌ مِّنكُم مَّنْ
أَسَرَّ ٱلْقَوْلَ وَمَن جَهَرَ بِهِۦ وَمَنْ هُوَ مُسْتَخْفٍۭ بِٱلَّيْلِ وَسَارِبٌۢ
بِٱلنَّهَارِ ﴿١٠﴾ لَهُۥ مُعَقِّبَٰتٌ مِّنۢ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِۦ
يَحْفَظُونَهُۥ مِنْ أَمْرِ ٱللَّهِ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُغَيِّرُ مَا بِقَوْمٍ حَتَّىٰ يُغَيِّرُوا۟
مَا بِأَنفُسِهِمْ ۗ وَإِذَآ أَرَادَ ٱللَّهُ بِقَوْمٍ سُوٓءًا فَلَا مَرَدَّ لَهُۥ ۚ وَمَا
لَهُم مِّن دُونِهِۦ مِن وَالٍ ﴿١١﴾ هُوَ ٱلَّذِى يُرِيكُمُ ٱلْبَرْقَ خَوْفًا
وَطَمَعًا وَيُنشِئُ ٱلسَّحَابَ ٱلثِّقَالَ ﴿١٢﴾ وَيُسَبِّحُ ٱلرَّعْدُ بِحَمْدِهِۦ
وَٱلْمَلَٰٓئِكَةُ مِنْ خِيفَتِهِۦ وَيُرْسِلُ ٱلصَّوَٰعِقَ فَيُصِيبُ بِهَا
مَن يَشَآءُ وَهُمْ يُجَٰدِلُونَ فِى ٱللَّهِ وَهُوَ شَدِيدُ ٱلْمِحَالِ ﴿١٣﴾

﴿وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِٱلسَّيِّئَةِ﴾ بەپەلە داوای سزات لێ دەکەن ﴿قَبْلَ ٱلْحَسَنَةِ﴾ پێش چاکەو بەزەیی ﴿وَقَدْ
خَلَتْ مِن قَبْلِهِمُ ٱلْمَثُلَٰتُ﴾ کە بێگومان لەپێش ئەمانەوە زۆر هەبوون تۆڵەیان لێ سەنراوە ﴿وَإِنَّ رَبَّكَ﴾
و بەڕاستی پەروەردگارت ﴿لَذُو مَغْفِرَةٍ لِّلنَّاسِ﴾ خاوەنی لێ بوردنە بۆ خەڵکی ﴿عَلَىٰ ظُلْمِهِمْ﴾ گەرچی
ستەمکاریش بن ﴿وَإِنَّ رَبَّكَ﴾ هەروەها بەڕاستی پەروەردگارت ﴿لَشَدِيدُ ٱلْعِقَابِ﴾ تۆڵەسێنێکی توند
وتیژە ﴿٦﴾ ﴿وَيَقُولُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟﴾ وە ئەوانەی کە بێ باوەڕ بوون دەیان ووت ﴿لَوْلَآ أُنزِلَ عَلَيْهِ﴾ ئەوە
بۆ نەنێردراوەتە خوارەوە بۆی ﴿ءَايَةٌ مِّن رَّبِّهِۦٓ﴾ موعجیزەیەك لەلایەن پەروەردگاریەوە ﴿إِنَّمَآ أَنتَ
مُنذِرٌ﴾ ئەی موحەممەد ﷺ تۆ هەر ترسێنەری ﴿وَلِكُلِّ قَوْمٍ هَادٍ﴾ و بۆ هەموو گەلێك ڕێنیشاندەرێك
هەیە ﴿٧﴾ ﴿ٱللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَحْمِلُ كُلُّ أُنثَىٰ﴾ خوا دەزانێ هەموو مێینەیەك (لە منداڵدانیدا) چی هەڵگرتووە
(کوڕ یان کچ) ﴿وَمَا تَغِيضُ ٱلْأَرْحَامُ﴾ وە هەروەها دەزانێت منداڵدانەکان چی لێ کەمدەبێتەوە ﴿وَمَا
تَزْدَادُ﴾ و چی زیاد دەکات ﴿وَكُلُّ شَىْءٍ عِندَهُۥ بِمِقْدَارٍ﴾ وە هەموو شتێك لای ئەو (خوا) ئەندازەی
(دیاری کراوی خۆی) هەیە ﴿٨﴾ ﴿عَٰلِمُ ٱلْغَيْبِ وَٱلشَّهَٰدَةِ﴾ (خوا) زانایە بەهەموو دیار و نادیارێك
﴿ٱلْكَبِيرُ ٱلْمُتَعَالِ﴾ گەورە و بەرزە وبڵندە ﴿٩﴾ ﴿سَوَآءٌ مِّنكُم مَّنْ أَسَرَّ ٱلْقَوْلَ﴾ یەکسانە (بۆ خوا)
ئەوەتان بەنهێنی قسە بکات ﴿وَمَن جَهَرَ بِهِۦ﴾ وە ئەوەتان بەئاشکرا (قسە) بکات ﴿وَمَنْ هُوَ مُسْتَخْفٍۭ بِٱلَّيْلِ﴾
و ئەوەی کەلەشەودا خۆی دەشارێتەوە ﴿وَسَارِبٌۢ بِٱلنَّهَارِ﴾ ئەوەی کەلە ڕۆژدا دەردەکەوێت ﴿١٠﴾ ﴿لَهُۥ
مُعَقِّبَٰتٌ﴾ بۆ ئەو (ئادەمی) هەیە چەند فریشتەیەك کە بەدوای یەکدا دێن ﴿مِّنۢ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِۦ﴾
لەپێش و لەدوایەوە ﴿يَحْفَظُونَهُۥ مِنْ أَمْرِ ٱللَّهِ﴾ بەفەرمانی خوا دەی پارێزن لەزیان ﴿إِنَّ ٱللَّهَ﴾ بەڕاستی خوا
﴿لَا يُغَيِّرُ مَا بِقَوْمٍ﴾ (بار و حاڵی) هیچ گەلێك ناگۆڕێت ﴿حَتَّىٰ يُغَيِّرُوا۟ مَا بِأَنفُسِهِمْ﴾ هەتا ئەوان خۆیان (بارو
حاڵی) خۆیان نەگۆڕن ﴿وَإِذَآ أَرَادَ ٱللَّهُ﴾ وەکاتێك خوا بیەوێت ﴿بِقَوْمٍ سُوٓءًا﴾ گەل وهۆزێك تووشی بەلا
وسزا بکات ﴿فَلَا مَرَدَّ لَهُۥ﴾ هیچ شتێك ناتوانێت ڕێگری لێ بکات ﴿وَمَا لَهُم مِّن دُونِهِۦ مِن وَالٍ﴾ و جگە
لەو (خوا) هیچ یارمەتی دەر و پشتیوانێکیان نی یە ﴿١١﴾ ﴿هُوَ ٱلَّذِى﴾ (خوا) ئەو زاتەیە ﴿يُرِيكُمُ ٱلْبَرْقَ﴾
بروسکەتان نیشان دەدات ﴿خَوْفًا وَطَمَعًا﴾ کەهۆی ترساندن و هیوا وئومێدتانە ﴿وَيُنشِئُ ٱلسَّحَابَ
ٱلثِّقَالَ﴾ هەروەها هەوری قورس (بەئاوی باران) بەدی دەهێنێت ﴿١٢﴾ ﴿وَيُسَبِّحُ ٱلرَّعْدُ بِحَمْدِهِۦ﴾
وە هەورە گرمە سوپاس و ستایشی ئەو (خوا) دەکات ﴿وَٱلْمَلَٰٓئِكَةُ مِنْ خِيفَتِهِۦ﴾ هەروەها فریشتەکانیش
لە هەیبەت و ترسی ئەو (ستایشی دەکەن) ﴿وَيُرْسِلُ ٱلصَّوَٰعِقَ﴾ وە (پەروەردگار) هەورە بروسکەکان
دەنێرێت ﴿فَيُصِيبُ بِهَا مَن يَشَآءُ﴾ و دەیدات لە هەر کەسێ کەبیەوێت ﴿وَهُمْ يُجَٰدِلُونَ فِى ٱللَّهِ﴾ لە کاتێکدا
ئەوانە دەمە دەمێ (وموجادەلە) دەکەن دەربارەی خوا ﴿وَهُوَ شَدِيدُ ٱلْمِحَالِ﴾ و ئەو (خوا) هێز و توانای
زۆر بەتینە ﴿١٣﴾

لَهُۥ دَعۡوَةُ ٱلۡحَقِّۚ وَٱلَّذِينَ يَدۡعُونَ مِن دُونِهِۦ لَا يَسۡتَجِيبُونَ لَهُم بِشَيۡءٍ إِلَّا
كَبَٰسِطِ كَفَّيۡهِ إِلَى ٱلۡمَآءِ لِيَبۡلُغَ فَاهُ وَمَا هُوَ بِبَٰلِغِهِۦۚ وَمَا دُعَآءُ ٱلۡكَٰفِرِينَ
إِلَّا فِي ضَلَٰلٖ ١٤ وَلِلَّهِ يَسۡجُدُ مَن فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ طَوۡعٗا
وَكَرۡهٗا وَظِلَٰلُهُم بِٱلۡغُدُوِّ وَٱلۡأٓصَالِ۩ ١٥ قُلۡ مَن رَّبُّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَٱلۡأَرۡضِ قُلِ ٱللَّهُۚ قُلۡ أَفَٱتَّخَذۡتُم مِّن دُونِهِۦٓ أَوۡلِيَآءَ لَا يَمۡلِكُونَ
لِأَنفُسِهِمۡ نَفۡعٗا وَلَا ضَرّٗاۚ قُلۡ هَلۡ يَسۡتَوِي ٱلۡأَعۡمَىٰ وَٱلۡبَصِيرُ أَمۡ هَلۡ
تَسۡتَوِي ٱلظُّلُمَٰتُ وَٱلنُّورُۗ أَمۡ جَعَلُواْ لِلَّهِ شُرَكَآءَ خَلَقُواْ كَخَلۡقِهِۦ فَتَشَٰبَهَ
ٱلۡخَلۡقُ عَلَيۡهِمۡۚ قُلِ ٱللَّهُ خَٰلِقُ كُلِّ شَيۡءٖ وَهُوَ ٱلۡوَٰحِدُ ٱلۡقَهَّٰرُ ١٦ أَنزَلَ
مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءٗ فَسَالَتۡ أَوۡدِيَةُۢ بِقَدَرِهَا فَٱحۡتَمَلَ ٱلسَّيۡلُ زَبَدٗا رَّابِيٗاۖ
وَمِمَّا يُوقِدُونَ عَلَيۡهِ فِي ٱلنَّارِ ٱبۡتِغَآءَ حِلۡيَةٍ أَوۡ مَتَٰعٖ زَبَدٞ مِّثۡلُهُۥۚ
كَذَٰلِكَ يَضۡرِبُ ٱللَّهُ ٱلۡحَقَّ وَٱلۡبَٰطِلَۚ فَأَمَّا ٱلزَّبَدُ فَيَذۡهَبُ جُفَآءٗۖ
وَأَمَّا مَا يَنفَعُ ٱلنَّاسَ فَيَمۡكُثُ فِي ٱلۡأَرۡضِۚ كَذَٰلِكَ يَضۡرِبُ ٱللَّهُ
ٱلۡأَمۡثَالَ ١٧ لِلَّذِينَ ٱسۡتَجَابُواْ لِرَبِّهِمُ ٱلۡحُسۡنَىٰۚ وَٱلَّذِينَ لَمۡ يَسۡتَجِيبُواْ
لَهُۥ لَوۡ أَنَّ لَهُم مَّا فِي ٱلۡأَرۡضِ جَمِيعٗا وَمِثۡلَهُۥ مَعَهُۥ لَٱفۡتَدَوۡاْ بِهِۦٓۚ
أُوْلَٰٓئِكَ لَهُمۡ سُوٓءُ ٱلۡحِسَابِ وَمَأۡوَىٰهُمۡ جَهَنَّمُۖ وَبِئۡسَ ٱلۡمِهَادُ ١٨

سَجۡدَة

﴿لَهُۥ دَعۡوَةُ ٱلۡحَقِّۚ﴾ نـزاو پاڕانـەوەی هەقیـش هەر بـۆ (خوایـە) ﴿وَٱلَّذِينَ يَدۡعُونَ مِن دُونِهِۦ﴾ ئەوانـەش دەلاڵێنەوە
و نـزا لای غەیری خـوا دەکەن ﴿لَا يَسۡتَجِيبُونَ لَهُم بِشَيۡءٍ﴾ هیچ وەڵامێکیـان نادەنەوە (نایـەن بەهاواریانەوە)
﴿إِلَّا كَبَٰسِطِ كَفَّيۡهِ إِلَى ٱلۡمَآءِ﴾ مەگەر وەك کەسێك (کەتینووی بێت لەدوورەوە) هەردوو مشتی خۆی بۆلای
ئاوێـك درێـژ کردبێ ﴿لِيَبۡلُغَ فَاهُ وَمَا هُوَ بِبَٰلِغِهِۦۚ﴾ بۆ ئـەوەی (ئاو) بگاتە دەمی بـەڵام نایگاتێ ﴿وَمَا دُعَآءُ ٱلۡكَٰفِرِينَ
إِلَّا فِي ضَلَٰلٖ﴾ نـزاو دوعـای بـێ بڕوایـان (لەبتەکانیـان) هیچ نیە جگـە لەگومڕایی و سـەر لێ شـێوان
﴿١٤﴾ ﴿وَلِلَّهِ يَسۡجُدُ﴾ سـوژدە بـۆ خوا دەبـات ﴿مَن فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ﴾ هەرچی لەئاسـمانەکان و زەویدایە
﴿طَوۡعٗا وَكَرۡهٗا﴾ بیانـەوێ و نەیانـەوێ ﴿وَظِلَٰلُهُم بِٱلۡغُدُوِّ وَٱلۡأٓصَالِ۩﴾ هەروەهـا سـێبەرەکانیان لەبەیانیـان و
ئێواراندا(سوژدە دەبەن) ﴿١٥﴾ ﴿قُلۡ مَن رَّبُّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) بڵێ کێ پەروەردگاری
ئاسـمانەکان و زەوی یـە ﴿قُلِ ٱللَّهُۚ﴾ بڵێ خـوا ﴿قُلۡ﴾ جا بڵـێ ﴿أَفَٱتَّخَذۡتُم مِّن دُونِهِۦٓ أَوۡلِيَآءَ﴾ دەی ئێوە بێجگە
لەو(خـوا) پشـتیوانانێکتان هەڵبـژاردووە (بـۆ خۆتـان) ﴿لَا يَمۡلِكُونَ لِأَنفُسِهِمۡ نَفۡعٗا وَلَا ضَرّٗاۚ﴾ کەخاوەنـی
هیـچ سـوود و زیانێـك نین بۆ خۆشیان ﴿قُلۡ﴾ بڵێ ﴿هَلۡ يَسۡتَوِي ٱلۡأَعۡمَىٰ وَٱلۡبَصِيرُ﴾ ئایا کوێر و چاو سـاغ
یەکسـانن؟ ﴿أَمۡ هَلۡ تَسۡتَوِي ٱلظُّلُمَٰتُ وَٱلنُّورُۗ﴾ یـان ئایـا تاریکیـەکان و ڕووناکـی وەك یـەك وان؟ ﴿أَمۡ جَعَلُواْ لِلَّهِ
شُرَكَآءَ﴾ نەخێـر ئەوانە چەند هاوبەشـێکیان بۆ خوا داناوە؟ ﴿خَلَقُواْ كَخَلۡقِهِۦ﴾ (گوایە) وەك دروسـتکراوانی
خوایان دروسـت کردبێت؟ ﴿فَتَشَٰبَهَ ٱلۡخَلۡقُ عَلَيۡهِمۡۚ﴾ ئەوسا دروسـت کراوەکەیان لێ شێواوە!! ﴿قُلِ ٱللَّهُ﴾
بڵێ خوا ﴿خَٰلِقُ كُلِّ شَيۡءٖ﴾ دروسـت کاری هەموو شتێکە ﴿وَهُوَ ٱلۡوَٰحِدُ ٱلۡقَهَّٰرُ﴾ و هەر ئەویشە تاك و تەنیای
زاڵە بەسـەر هەموو شتێکدا ﴿١٦﴾ ﴿أَنزَلَ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءٗ﴾ بارانی لەئاسمانەوە باراندووە ﴿فَسَالَتۡ أَوۡدِيَةُۢ بِقَدَرِهَا﴾
جا هەر شـیو و دۆڵێك بە ئەندازەی خۆی لافاوی هەڵدەسـێت ﴿فَٱحۡتَمَلَ ٱلسَّيۡلُ﴾ ئەوسا لافاوەکە هەڵی
دەگرێـت ﴿زَبَدٗا رَّابِيٗاۖ﴾ کەفێکـی بەرزبـووە (بـە لافاوەکـەوە) ﴿وَمِمَّا يُوقِدُونَ عَلَيۡهِ فِي ٱلنَّارِ﴾ هەروەهـا لـەو
(کانزایانـەش پەیدادەبـێ) کە ئاگری بۆ تاودەدەن (دەیتوێننەوە) ﴿ٱبۡتِغَآءَ حِلۡيَةٍ﴾ بەمەبەسـتی دروسـت
کردنی خشـڵ (زێڕ وزیوو) ﴿أَوۡ مَتَٰعٖ﴾ یان شـتوومەکی تر (وەك قـاپ و قاچاغ) ﴿زَبَدٞ مِّثۡلُهُۥۚ﴾ کەفێك
وەکـو ئـەو (کەفی لافـاوە پەیدا دەبێ) ﴿كَذَٰلِكَ﴾ ئـا بەو جۆرە ﴿يَضۡرِبُ ٱللَّهُ ٱلۡحَقَّ وَٱلۡبَٰطِلَۚ﴾ خـوا نموونەی
حەق و بەتاڵ دێنێتەوە ﴿فَأَمَّا ٱلزَّبَدُ فَيَذۡهَبُ جُفَآءٗۖ﴾ جا کەفەکە دەڕوات و لە ناو دەچێ ﴿وَأَمَّا مَا يَنفَعُ ٱلنَّاسَ﴾
بەڵام ئەوەی کە سوود ئەگەیەنێت بەخەڵکی ﴿فَيَمۡكُثُ فِي ٱلۡأَرۡضِۚ﴾ لەزەویدا دەمێنێتەوە ﴿كَذَٰلِكَ يَضۡرِبُ ٱللَّهُ
ٱلۡأَمۡثَالَ﴾ ئابـەو جـۆرە خـوا نموونـەکان دەهێنێتـەوە ﴿١٧﴾ ﴿لِلَّذِينَ ٱسۡتَجَابُواْ لِرَبِّهِمُ﴾ بـۆ ئەوانـەی وەڵامـی
بانگەوازی پەروەردگاریان دایەوە ﴿ٱلۡحُسۡنَىٰۚ﴾ (پاداشـتی) هەرە چاك (بەهەشـت) هەیە ﴿وَٱلَّذِينَ لَمۡ يَسۡتَجِيبُواْ
لَهُۥ﴾ ئەوانەش وەڵامی بانگەوازی (پەروەردگار)یان نەدایەوە ﴿لَوۡ أَنَّ لَهُم مَّا فِي ٱلۡأَرۡضِ جَمِيعٗا﴾ ئەگەر هەرچی
وا لـە زەویـدا هەمووی هـی ئەوان بـێ ﴿وَمِثۡلَهُۥ مَعَهُۥ﴾ ئەوەندەی تریشـی لەگـەڵ بێت ﴿لَٱفۡتَدَوۡاْ بِهِۦٓۚ﴾
دەیـدەن لـە بریتـی و بەدەڵـی سـزای ڕۆژی دوایـی ﴿أُوْلَٰٓئِكَ لَهُمۡ﴾ ئەوانە بۆیـان هەیە ﴿سُوٓءُ ٱلۡحِسَابِ﴾
لێپرسـینەوەیەکی سـەخت وخراپ ﴿وَمَأۡوَىٰهُمۡ جَهَنَّمُۖ﴾ و جێگایان دۆزەخە ﴿وَبِئۡسَ ٱلۡمِهَادُ﴾ ئای کەچەند
شوێنێکی بەد و خراپە ﴿١٨﴾

الحزب ٢٦

۞ أَفَمَن يَعۡلَمُ أَنَّمَآ أُنزِلَ إِلَيۡكَ مِن رَّبِّكَ ٱلۡحَقُّ كَمَنۡ هُوَ أَعۡمَىٰٓۚ إِنَّمَا يَتَذَكَّرُ
أُوْلُواْ ٱلۡأَلۡبَٰبِ ١٩ ٱلَّذِينَ يُوفُونَ بِعَهۡدِ ٱللَّهِ وَلَا يَنقُضُونَ ٱلۡمِيثَٰقَ
٢٠ وَٱلَّذِينَ يَصِلُونَ مَآ أَمَرَ ٱللَّهُ بِهِۦٓ أَن يُوصَلَ وَيَخۡشَوۡنَ رَبَّهُمۡ
وَيَخَافُونَ سُوٓءَ ٱلۡحِسَابِ ٢١ وَٱلَّذِينَ صَبَرُواْ ٱبۡتِغَآءَ وَجۡهِ رَبِّهِمۡ
وَأَقَامُواْ ٱلصَّلَوٰةَ وَأَنفَقُواْ مِمَّا رَزَقۡنَٰهُمۡ سِرّٗا وَعَلَانِيَةٗ وَيَدۡرَءُونَ
بِٱلۡحَسَنَةِ ٱلسَّيِّئَةَ أُوْلَٰٓئِكَ لَهُمۡ عُقۡبَى ٱلدَّارِ ٢٢ جَنَّٰتُ عَدۡنٖ يَدۡخُلُونَهَا
وَمَن صَلَحَ مِنۡ ءَابَآئِهِمۡ وَأَزۡوَٰجِهِمۡ وَذُرِّيَّٰتِهِمۡۖ وَٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ يَدۡخُلُونَ
عَلَيۡهِم مِّن كُلِّ بَابٖ ٢٣ سَلَٰمٌ عَلَيۡكُم بِمَا صَبَرۡتُمۡۚ فَنِعۡمَ عُقۡبَى ٱلدَّارِ ٢٤
وَٱلَّذِينَ يَنقُضُونَ عَهۡدَ ٱللَّهِ مِنۢ بَعۡدِ مِيثَٰقِهِۦ وَيَقۡطَعُونَ
مَآ أَمَرَ ٱللَّهُ بِهِۦٓ أَن يُوصَلَ وَيُفۡسِدُونَ فِي ٱلۡأَرۡضِ أُوْلَٰٓئِكَ لَهُمُ
ٱللَّعۡنَةُ وَلَهُمۡ سُوٓءُ ٱلدَّارِ ٢٥ ٱللَّهُ يَبۡسُطُ ٱلرِّزۡقَ لِمَن يَشَآءُ
وَيَقۡدِرُۚ وَفَرِحُواْ بِٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَا وَمَا ٱلۡحَيَوٰةُ ٱلدُّنۡيَا فِي ٱلۡأٓخِرَةِ إِلَّا
مَتَٰعٞ ٢٦ وَيَقُولُ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ لَوۡلَآ أُنزِلَ عَلَيۡهِ ءَايَةٞ مِّن رَّبِّهِۦۚ قُلۡ
إِنَّ ٱللَّهَ يُضِلُّ مَن يَشَآءُ وَيَهۡدِيٓ إِلَيۡهِ مَنۡ أَنَابَ ٢٧ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ
وَتَطۡمَئِنُّ قُلُوبُهُم بِذِكۡرِ ٱللَّهِۗ أَلَا بِذِكۡرِ ٱللَّهِ تَطۡمَئِنُّ ٱلۡقُلُوبُ ٢٨

﴿أَفَمَن يَعۡلَمُ﴾ جا ئایا کەسێك کە بزانێت (ژێری بخاتە کار) ﴿أَنَّمَآ أُنزِلَ إِلَيۡكَ﴾ بەڕاستی ئەوەی نێرراوەتە خوار بۆ تۆ ﴿مِن رَّبِّكَ ٱلۡحَقُّ﴾ لەلایەن پەروەردگارتەوە حەق وڕاستە ﴿كَمَنۡ هُوَ أَعۡمَىٰٓۚ﴾ وەك ئەو کەسەیە کە کوێربێت (ژێری خۆی نەخاتە کار و بێ باوەڕ بێت) ﴿إِنَّمَا يَتَذَكَّرُ أُوْلُواْ ٱلۡأَلۡبَٰبِ﴾ بێگومان هەر ئەوانە بیر دەکەنەوە کە خاوەنی ژیرین ﴿١٩﴾ ﴿ٱلَّذِينَ يُوفُونَ بِعَهۡدِ ٱللَّهِ﴾ ئەوانەی کە پەیمانی خوا دەبەنە سەر ﴿وَلَا يَنقُضُونَ ٱلۡمِيثَٰقَ﴾ وە بەڵێن ناشکێنن و هەڵی ناوەشێننەوە ﴿٢٠﴾ ﴿وَٱلَّذِينَ يَصِلُونَ﴾ وە ئەوانەی کە پەیوەندی خزمایەتی بەجێ دەهێن ﴿مَآ أَمَرَ ٱللَّهُ بِهِۦٓ أَن يُوصَلَ﴾ بەوەی خوا فەرمانی داوە کەپەیوەست بکرێت لەگەڵیاندا (وەك بەسەرکردنەوەی خزمان) ﴿وَيَخۡشَوۡنَ رَبَّهُمۡ﴾ وە لە پەروەردگاریان دەترسن ﴿وَيَخَافُونَ سُوٓءَ ٱلۡحِسَابِ﴾ وە لەخراپە و سەختی لێپرسینەوە دەترسن ﴿٢١﴾ ﴿وَٱلَّذِينَ صَبَرُواْ﴾ وە ئەوانەن کە دانیان بەخۆیاندا گرت ﴿ٱبۡتِغَآءَ وَجۡهِ رَبِّهِمۡ﴾ بەمەبەستی ڕەزامەندی پەروەردگاریان ﴿وَأَقَامُواْ ٱلصَّلَوٰةَ﴾ وە نوێژیان بەجێ هێناوە ﴿وَأَنفَقُواْ مِمَّا رَزَقۡنَٰهُمۡ﴾ وە لەو ڕۆزیەی پێمان داوون بەخشیوویانە ﴿سِرّٗا وَعَلَانِيَةٗ﴾ بەنهێنی و بەئاشکرا ﴿وَيَدۡرَءُونَ بِٱلۡحَسَنَةِ ٱلسَّيِّئَةَ﴾ وە بەچاکە بەرگری لەخراپە دەکەن (بەچاکە خراپەکانیان دەسڕنەوە و لای دەبەن) ﴿أُوْلَٰٓئِكَ لَهُمۡ عُقۡبَى ٱلدَّارِ﴾ سەر ئەنجامی چاکی ئەو دونیا هەر بۆ ئەوانە ﴿٢٢﴾ ﴿جَنَّٰتُ عَدۡنٖ﴾ بەهەشتانێك جێگای مانەوەی هەمیشەیی یە ﴿يَدۡخُلُونَهَا﴾ کە ئەوان دەچنە ناویەوە ﴿وَمَن صَلَحَ﴾ هەروەها ئەوانەش کە چاك بوون ﴿مِنۡ ءَابَآئِهِمۡ﴾ لەباو و باپیرانیان ﴿وَأَزۡوَٰجِهِمۡ وَذُرِّيَّٰتِهِمۡۖ﴾ وهاوسەرانیان و وەچە و نەوەکانیان ﴿وَٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ﴾ فریشتەکانیش ﴿يَدۡخُلُونَ عَلَيۡهِم مِّن كُلِّ بَابٖ﴾ دەچنە ژورەوە بۆ لایان لە هەموو دەرگایەکەوە ﴿٢٣﴾ ﴿سَلَٰمٌ عَلَيۡكُم﴾ (پێیان دەڵێن) سەلامتان لێ بێ ﴿بِمَا صَبَرۡتُمۡۚ﴾ چونکە ئارامتان گرت (لە دونیادا) ﴿فَنِعۡمَ عُقۡبَى ٱلدَّارِ﴾ جا چەند سەر ئەنجامێکی چاکتان بوو ﴿٢٤﴾ ﴿وَٱلَّذِينَ يَنقُضُونَ عَهۡدَ ٱللَّهِ﴾ بەڵام ئەوانەی کە پەیمانی خوا هەڵ دەوەشێننەوە ﴿مِنۢ بَعۡدِ مِيثَٰقِهِۦ﴾ لەپاش بەستن و گرێ دانی ﴿وَيَقۡطَعُونَ مَآ أَمَرَ ٱللَّهُ بِهِۦٓ أَن يُوصَلَ﴾ ئەو پەیوەندی خزمایەتیەی کە خوا فەرمانی پێ داوە بەجێی ناهێنن و ئەیبچڕێنن ﴿وَيُفۡسِدُونَ فِي ٱلۡأَرۡضِ﴾ و خراپەکاری دەکەن لەزەویدا ﴿أُوْلَٰٓئِكَ لَهُمُ ٱللَّعۡنَةُ﴾ هەر بۆ ئەوانە نەفرین و دووریی لەبەزەیی خوا ﴿وَلَهُمۡ سُوٓءُ ٱلدَّارِ﴾ هەوەها بۆ ئەوانە سەرئەنجامی خراپ ﴿٢٥﴾ ﴿ٱللَّهُ يَبۡسُطُ ٱلرِّزۡقَ﴾ خوا ڕزق و ڕۆزی فراوان دەکات ﴿لِمَن يَشَآءُ﴾ بۆ هەر کەسێك خۆی بیەوێت ﴿وَيَقۡدِرُۚ﴾ وەکەمی دەکات (بۆ هەر کەسێك بیەوێت) ﴿وَفَرِحُواْ بِٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَا﴾ وە ئەوانە دڵخۆش بوون بەژیانی دونیا ﴿وَمَا ٱلۡحَيَوٰةُ ٱلدُّنۡيَا﴾ لەکاتێکدا ژیانی دونیا هیچ نیە ﴿فِي ٱلۡأٓخِرَةِ﴾ لەچاو ڕۆژی دواییدا ﴿إِلَّا مَتَٰعٞ﴾ جگە لە ڕابواردنێکی چەند ساتێکی کەم نەبێت ﴿٢٦﴾ ﴿وَيَقُولُ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ﴾ ئەوانە کەبێ بڕوا بوون دەڵێن ﴿لَوۡلَآ أُنزِلَ عَلَيۡهِ﴾ بۆچی نەنێررا بۆی ﴿ءَايَةٞ مِّن رَّبِّهِۦٓۚ﴾ موعجیزەیەك لەلایەن پەروەردگاریەوە ﴿قُلۡ إِنَّ ٱللَّهَ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) بڵێ بەڕاستی خوا ﴿يُضِلُّ مَن يَشَآءُ﴾ هەر کەسی بوێت گومڕای دەکات (کەشیاوی گومڕاکردنە) ﴿وَيَهۡدِيٓ إِلَيۡهِ مَنۡ أَنَابَ﴾ وە ڕێنموونی هەر کەسێك دەکات کە بۆلای خۆی گەڕابێتەوە ﴿٢٧﴾ ﴿ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ﴾ ئەوانەی کەبڕوایان هێناوە ﴿وَتَطۡمَئِنُّ قُلُوبُهُم﴾ ودڵیان ئارام دەبێت ﴿بِذِكۡرِ ٱللَّهِۗ﴾ بەیادی خوا ﴿أَلَا بِذِكۡرِ ٱللَّهِ﴾ ئاگاداربن کەهەر بە یادی خوا ﴿تَطۡمَئِنُّ ٱلۡقُلُوبُ﴾ دڵەکان ئارام دەگرن ﴿٢٨﴾

ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ طُوبَىٰ لَهُمۡ وَحُسۡنُ مَـَٔابٖ ٢٩
كَذَٰلِكَ أَرۡسَلۡنَٰكَ فِيٓ أُمَّةٖ قَدۡ خَلَتۡ مِن قَبۡلِهَآ أُمَمٞ لِّتَتۡلُوَاْ
عَلَيۡهِمُ ٱلَّذِيٓ أَوۡحَيۡنَآ إِلَيۡكَ وَهُمۡ يَكۡفُرُونَ بِٱلرَّحۡمَٰنِۚ قُلۡ هُوَ رَبِّي
لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ عَلَيۡهِ تَوَكَّلۡتُ وَإِلَيۡهِ مَتَابِ ٣٠ وَلَوۡ أَنَّ قُرۡءَانٗا
سُيِّرَتۡ بِهِ ٱلۡجِبَالُ أَوۡ قُطِّعَتۡ بِهِ ٱلۡأَرۡضُ أَوۡ كُلِّمَ بِهِ ٱلۡمَوۡتَىٰۗ
بَل لِّلَّهِ ٱلۡأَمۡرُ جَمِيعًاۗ أَفَلَمۡ يَاْيۡـَٔسِ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ أَن لَّوۡ يَشَآءُ
ٱللَّهُ لَهَدَى ٱلنَّاسَ جَمِيعٗاۗ وَلَا يَزَالُ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ تُصِيبُهُم
بِمَا صَنَعُواْ قَارِعَةٌ أَوۡ تَحُلُّ قَرِيبٗا مِّن دَارِهِمۡ حَتَّىٰ يَأۡتِيَ وَعۡدُ
ٱللَّهِۚ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُخۡلِفُ ٱلۡمِيعَادَ ٣١ وَلَقَدِ ٱسۡتُهۡزِئَ بِرُسُلٖ مِّن
قَبۡلِكَ فَأَمۡلَيۡتُ لِلَّذِينَ كَفَرُواْ ثُمَّ أَخَذۡتُهُمۡۖ فَكَيۡفَ كَانَ
عِقَابِ ٣٢ أَفَمَنۡ هُوَ قَآئِمٌ عَلَىٰ كُلِّ نَفۡسِۭ بِمَا كَسَبَتۡۗ وَجَعَلُواْ
لِلَّهِ شُرَكَآءَ قُلۡ سَمُّوهُمۡۚ أَمۡ تُنَبِّـُٔونَهُۥ بِمَا لَا يَعۡلَمُ فِي ٱلۡأَرۡضِ أَم
بِظَٰهِرٖ مِّنَ ٱلۡقَوۡلِۗ بَلۡ زُيِّنَ لِلَّذِينَ كَفَرُواْ مَكۡرُهُمۡ وَصُدُّواْ عَنِ
ٱلسَّبِيلِۗ وَمَن يُضۡلِلِ ٱللَّهُ فَمَا لَهُۥ مِنۡ هَادٖ ٣٣ لَّهُمۡ عَذَابٞ فِي ٱلۡحَيَوٰةِ
ٱلدُّنۡيَاۖ وَلَعَذَابُ ٱلۡأٓخِرَةِ أَشَقُّۖ وَمَا لَهُم مِّنَ ٱللَّهِ مِن وَاقٖ ٣٤

﴿ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ﴾ ئەوانەی بڕوایان هێناوە ﴿وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ﴾ و کردەوە چاکەکانیان کردووە ﴿طُوبَىٰ لَهُمۡ﴾
خۆش بەختی بۆ ئەوانە ﴿وَحُسۡنُ مَـَٔابٖ﴾ لەگەڵ سەرەنجامی چاك ﴿٢٩﴾ ﴿كَذَٰلِكَ أَرۡسَلۡنَٰكَ﴾ هەر بە شێوەی
(پێغەمبەرانی تر) تۆمان ڕەوانە کردوە ﴿فِيٓ أُمَّةٖ﴾ لەناو گەل و ئوممەتێکدا ﴿قَدۡ خَلَتۡ مِن قَبۡلِهَآ أُمَمٞ﴾
کە لەپێش ئەوانەوە گەل و ئوممەتی تر هاتوون و چوون ﴿لِّتَتۡلُوَاْ عَلَيۡهِمُ ٱلَّذِيٓ﴾ بۆ ئەوەی بیخوێنیتەوە
بەسەریاندا ئەوەی ﴿أَوۡحَيۡنَآ إِلَيۡكَ﴾ نیگامان کردووە بۆت ﴿وَهُمۡ يَكۡفُرُونَ بِٱلرَّحۡمَٰنِۚ﴾ لەکاتێکدا ئەوانە
بڕواناهێنن بەخوای میهرەبان ﴿قُلۡ هُوَ رَبِّي﴾ بڵێ ئەو پەروەردگاری منە ﴿لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ﴾ هیچ پەرستراوێکی
بەهەق نی یە بێجگە لە ئەو ﴿عَلَيۡهِ تَوَكَّلۡتُ﴾ پشتم هەر بەو بەستووە ﴿وَإِلَيۡهِ مَتَابِ﴾ گەڕانەوەشم
هەر بۆلای ئەوە ﴿٣٠﴾ ﴿وَلَوۡ أَنَّ قُرۡءَانٗا﴾ بەڕاستی ئەگەر قورئانێك (بەخوێندنەوەی) ﴿سُيِّرَتۡ بِهِ ٱلۡجِبَالُ﴾
چیاکانی پێ ببرایە (بۆ شوێنێکی تر) ﴿أَوۡ قُطِّعَتۡ بِهِ ٱلۡأَرۡضُ﴾ یان زەوی پێ لەت لەت بکرایە ﴿أَوۡ كُلِّمَ بِهِ
ٱلۡمَوۡتَىٰۗ﴾ یان لەگەڵ مردوواندا قسەی بکردایە (ئەمجا باوەڕ ناهێنن) ﴿بَل لِّلَّهِ ٱلۡأَمۡرُ جَمِيعًاۗ﴾ بەڵام هەموو
کاروبارەکان بەدەست خوان ﴿أَفَلَمۡ يَاْيۡـَٔسِ﴾ دەی ئایا بێ هیوا نەبوون (ونەیان زانیوە) ﴿ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ﴾
ئەوانەی کەبڕوایان هێناوە ﴿أَن لَّوۡ يَشَآءُ ٱللَّهُ﴾ کەئەگەر خوا بیویستایە ﴿لَهَدَى ٱلنَّاسَ جَمِيعٗاۗ﴾ هەموو
خەڵکی دەخستە سەر ڕێگەی ڕاست ﴿وَلَا يَزَالُ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ﴾ وە ئەوانەی کەبێ باوەڕ بوون هەمیشە
﴿تُصِيبُهُم بِمَا صَنَعُواْ قَارِعَةٌ﴾ بەڵای سەختیان تووش دەبێت بەهۆی ئەوەی کردوویانە ﴿أَوۡ تَحُلُّ قَرِيبٗا مِّن
دَارِهِمۡ﴾ یان ئەو (بەڵایە) لە نزیك ماڵەکانیانەوە ڕوودەدات ﴿حَتَّىٰ يَأۡتِيَ وَعۡدُ ٱللَّهِۚ﴾ هەتا بەڵێنی خوا
دێتە دی ﴿إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُخۡلِفُ ٱلۡمِيعَادَ﴾ بەڕاستی خوا بەڵێنی خۆی بەدی دەهێنێت ﴿٣١﴾ ﴿وَلَقَدِ ٱسۡتُهۡزِئَ﴾
سوێند بەخوا بێگومان گاڵتە وسووکایەتی کرا ﴿بِرُسُلٖ مِّن قَبۡلِكَ﴾ بە پێغەمبەرانی زۆر لەپێش تۆوە
﴿فَأَمۡلَيۡتُ لِلَّذِينَ كَفَرُواْ﴾ منیش (ماوەیەك) مۆڵەتم دا بەوانەی بێ باوەڕ بوون ﴿ثُمَّ أَخَذۡتُهُمۡۖ﴾ پاشان
ئەوانم گرت (تۆڵەم لێ سەندن) ﴿فَكَيۡفَ كَانَ عِقَابِ﴾ جا چۆن بوو تۆڵەی من (دەربارەیان) ﴿٣٢﴾
﴿أَفَمَنۡ هُوَ قَآئِمٌ﴾ دەی ئەو (خوایە)ی چاودێرە ﴿عَلَىٰ كُلِّ نَفۡسِۭ بِمَا كَسَبَتۡۗ﴾ بەسەر هەموو کەسەوە هەرچی
کردووە (وەك بتانێکە ئاگای لە هیچ نی یە) ﴿وَجَعَلُواْ لِلَّهِ شُرَكَآءَ﴾ ئەوانە هاوبەشانێکیان بۆ خوا بڕیار
داوە ﴿قُلۡ سَمُّوهُمۡۚ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) بڵێ ناوی ئەو (بت و هاوبەشانەم) بۆ بڵێن ﴿أَمۡ تُنَبِّـُٔونَهُۥ﴾
یان ئێوە هەواڵ دەدەن بەخوا ﴿بِمَا لَا يَعۡلَمُ فِي ٱلۡأَرۡضِ﴾ بەوەی کە(بەخەیاڵی ئێوە) نایزانێت لەزەویدا
﴿أَم بِظَٰهِرٖ مِّنَ ٱلۡقَوۡلِۗ﴾ یان قسەی ڕوت و (بێ مانا) دەکەن ﴿بَلۡ زُيِّنَ لِلَّذِينَ كَفَرُواْ مَكۡرُهُمۡ﴾ (نەخێر خوا
هاوبەشی نی یە) بەڵکو ئەوانەی بێ باوەڕ بوون فێڵ و پیلانی خۆیان بۆ ڕازێنرایەوە ﴿وَصُدُّواْ عَنِ
ٱلسَّبِيلِۗ﴾ وە قەدەغە کران لەڕێگەی ڕاست ﴿وَمَن يُضۡلِلِ ٱللَّهُ﴾ هەر کەسیش خوا گومڕای بکات
﴿فَمَا لَهُۥ مِنۡ هَادٖ﴾ ئەوە هیچ ڕێ نیشاندەرێکی بۆ نی یە ﴿٣٣﴾ ﴿لَّهُمۡ عَذَابٞ فِي ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَاۖ﴾ ئەوانە لە ژیانی
دونیادا سزایان بۆ هەیە ﴿وَلَعَذَابُ ٱلۡأٓخِرَةِ أَشَقُّۖ﴾ وە بەڕاستی سزای ڕۆژی دوایی سەخت ترو گران ترە
﴿وَمَا لَهُم مِّنَ ٱللَّهِ مِن وَاقٖ﴾ وە بێگومان هیچ پارێزەرێك نی یە بۆ ئەوان لە (سزای) خوا ﴿٣٤﴾

۞ مَّثَلُ ٱلۡجَنَّةِ ٱلَّتِي وُعِدَ ٱلۡمُتَّقُونَۖ تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُۖ
أُكُلُهَا دَآئِمٞ وَظِلُّهَاۚ تِلۡكَ عُقۡبَى ٱلَّذِينَ ٱتَّقَواْۚ وَّعُقۡبَى
ٱلۡكَٰفِرِينَ ٱلنَّارُ ٣٥ وَٱلَّذِينَ ءَاتَيۡنَٰهُمُ ٱلۡكِتَٰبَ يَفۡرَحُونَ
بِمَآ أُنزِلَ إِلَيۡكَۖ وَمِنَ ٱلۡأَحۡزَابِ مَن يُنكِرُ بَعۡضَهُۥۚ قُلۡ إِنَّمَآ
أُمِرۡتُ أَنۡ أَعۡبُدَ ٱللَّهَ وَلَآ أُشۡرِكَ بِهِۦٓۚ إِلَيۡهِ أَدۡعُواْ وَإِلَيۡهِ مَـَٔابِ
٣٦ وَكَذَٰلِكَ أَنزَلۡنَٰهُ حُكۡمًا عَرَبِيّٗاۚ وَلَئِنِ ٱتَّبَعۡتَ أَهۡوَآءَهُم بَعۡدَ
مَا جَآءَكَ مِنَ ٱلۡعِلۡمِ مَا لَكَ مِنَ ٱللَّهِ مِن وَلِيّٖ وَلَا وَاقٖ ٣٧ وَلَقَدۡ
أَرۡسَلۡنَا رُسُلٗا مِّن قَبۡلِكَ وَجَعَلۡنَا لَهُمۡ أَزۡوَٰجٗا وَذُرِّيَّةٗۚ وَمَا كَانَ
لِرَسُولٍ أَن يَأۡتِيَ بِـَٔايَةٍ إِلَّا بِإِذۡنِ ٱللَّهِۗ لِكُلِّ أَجَلٖ كِتَابٞ ٣٨
يَمۡحُواْ ٱللَّهُ مَا يَشَآءُ وَيُثۡبِتُۖ وَعِندَهُۥٓ أُمُّ ٱلۡكِتَٰبِ ٣٩ وَإِن مَّا
نُرِيَنَّكَ بَعۡضَ ٱلَّذِي نَعِدُهُمۡ أَوۡ نَتَوَفَّيَنَّكَ فَإِنَّمَا عَلَيۡكَ ٱلۡبَلَٰغُ
وَعَلَيۡنَا ٱلۡحِسَابُ ٤٠ أَوَلَمۡ يَرَوۡاْ أَنَّا نَأۡتِي ٱلۡأَرۡضَ نَنقُصُهَا
مِنۡ أَطۡرَافِهَاۚ وَٱللَّهُ يَحۡكُمُ لَا مُعَقِّبَ لِحُكۡمِهِۦۚ وَهُوَ سَرِيعُ
ٱلۡحِسَابِ ٤١ وَقَدۡ مَكَرَ ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِهِمۡ فَلِلَّهِ ٱلۡمَكۡرُ جَمِيعٗاۖ
يَعۡلَمُ مَا تَكۡسِبُ كُلُّ نَفۡسٖۗ وَسَيَعۡلَمُ ٱلۡكُفَّٰرُ لِمَنۡ عُقۡبَى ٱلدَّارِ ٤٢

﴿مَّثَلُ ٱلْجَنَّةِ ٱلَّتِى وُعِدَ ٱلْمُتَّقُونَ﴾ وێنەی ئەو بەهەشتەی کەبەڵێن دراوە بە پارێزکاران و لەخواترسان ﴿تَجْرِى مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ﴾ ڕووبارەکان دەڕۆن بەژێر باخەکانیدا ﴿أُكُلُهَا دَآئِمٌ وَظِلُّهَا﴾ میوە وسێبەرەکانی (بەهەشت) هەمیشەیین ﴿تِلْكَ عُقْبَى ٱلَّذِينَ ٱتَّقَوا۟﴾ ئەو(بەهەشتە) ئاکامی ئەوانەیە کە خۆیان پاراست (لە دونیادا) ولەخواترسان ﴿وَّعُقْبَى ٱلْكَٰفِرِينَ ٱلنَّارُ﴾ و ئاکامی بێ باوەڕانیش هەر ئاگرە ﴿٣٥﴾ ﴿وَٱلَّذِينَ ءَاتَيْنَٰهُمُ ٱلْكِتَٰبَ﴾ ئەوانەش کتێبمان پێ دابوون ﴿يَفْرَحُونَ بِمَآ أُنزِلَ إِلَيْكَ﴾ شاد دەبن بەوەی نێرراوەتە خوارەوە بۆت ﴿وَمِنَ ٱلْأَحْزَابِ مَن﴾ و هەندێ لە گرۆ و تاقمەکان هەن ﴿يُنكِرُ بَعْضَهُۥ﴾ هەندێك لەوە ئینکار دەکەن ﴿قُلْ إِنَّمَآ أُمِرْتُ﴾ بڵێ من تەنها فەرمانم بەوە پێدراوە ﴿أَنْ أَعْبُدَ ٱللَّهَ﴾ کە خوا بپەرستم ﴿وَلَآ أُشْرِكَ بِهِۦٓ﴾ و هیچ هاوبەشێکی بۆ دانەنێم ﴿إِلَيْهِ أَدْعُوا۟ وَإِلَيْهِ مَـَٔابِ﴾ هەر بۆلای خوا (خەڵکی) بانگ ئەکەم گەڕانەوەشم تەنها بۆلای ئەو(خوایە) ﴿٣٦﴾ ﴿وَكَذَٰلِكَ أَنزَلْنَٰهُ﴾ بەو شێوە ئەو(قورئانە)مان ناردۆتەخوارەوە(بۆ تۆ) ﴿حُكْمًا عَرَبِيًّا﴾ کە فەرمانێکی عەرەبییە ﴿وَلَئِنِ ٱتَّبَعْتَ أَهْوَآءَهُم﴾ سوێند بەخوا بەڕاستی ئەگەر تۆ شوێنی ئارەزووەکانی ئەوانە بکەوی ﴿بَعْدَ مَا جَآءَكَ مِنَ ٱلْعِلْمِ﴾ لەدوای ئەو وەحی و شارەزاییەی کە هاتووە بۆت ﴿مَا لَكَ مِنَ ٱللَّهِ مِن وَلِىٍّ وَلَا وَاقٍ﴾ هیچ پارێزەرێکت نابێت لە(سزای) خوا ﴿٣٧﴾ ﴿وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلًا مِّن قَبْلِكَ﴾ سوێند بەخوا بێگومان پێش تۆ پێغەمبەرانێکمان ناردووە ﴿وَجَعَلْنَا لَهُمْ﴾ و پێمان دان ﴿أَزْوَٰجًا وَذُرِّيَّةً﴾ هاوسەر و نەوە و وەچە ﴿وَمَا كَانَ لِرَسُولٍ﴾ وە بۆ هیچ پێغەمبەرێك نەبووە ﴿أَن يَأْتِىَ بِـَٔايَةٍ﴾ (پێش تۆ) نیشانەیەك (موعجیزەیەك) بێنێ ﴿إِلَّا بِإِذْنِ ٱللَّهِ﴾ مەگەر بەئیزنی خوا نەبێت ﴿لِكُلِّ أَجَلٍ كِتَابٌ﴾ بۆ هەموو کارێك وەختێکی تایبەتی هەیە کەنووسراوە ﴿٣٨﴾ ﴿يَمْحُوا۟ ٱللَّهُ مَا يَشَآءُ وَيُثْبِتُ﴾ ئەوەی خوا بیەوێ دەیسڕێتەوەو (ئەوەش بیەوێ) دەیهێڵێتەوە ﴿وَعِندَهُۥٓ أُمُّ ٱلْكِتَٰبِ﴾ سەرچاوەی کتێبەکان لای ئەو (خوایە کە لوح المحفوظ)ە ﴿٣٩﴾ ﴿وَإِن مَّا نُرِيَنَّكَ﴾ جا ئەگەر نیشانت دەین ﴿بَعْضَ ٱلَّذِى﴾ هەندێك لەو ﴿نَعِدُهُمْ﴾ هەڕەشانەی لێمان کردون ﴿أَوْ نَتَوَفَّيَنَّكَ﴾ یان (پێش ئەوە) بتمرێنین ﴿فَإِنَّمَا عَلَيْكَ ٱلْبَلَٰغُ﴾ بێگومان تۆ هەر ڕاگەیاندنت لەسەرە ﴿وَعَلَيْنَا ٱلْحِسَابُ﴾ و لێپرسینەوەش لەسەر ئێمەیە ﴿٤٠﴾ ﴿أَوَلَمْ يَرَوْا۟﴾ ئایا (بێباوەڕان) سەرنجیان نەداوە ﴿أَنَّا نَأْتِى ٱلْأَرْضَ نَنقُصُهَا مِنْ أَطْرَافِهَا﴾ کەئێمە زەوی کەم دەکەینەوە لە هەموو لایەکانی یەوە ﴿وَٱللَّهُ يَحْكُمُ﴾ و خوا (بەویستی خۆی) بڕیار دەدات ﴿لَا مُعَقِّبَ لِحُكْمِهِۦ﴾ کەس ناتوانێ بڕیاری ئەو (خوا) بگۆڕێ (یا هەڵوەشێنێتەوە) ﴿وَهُوَ سَرِيعُ ٱلْحِسَابِ﴾ و ئەو (خوا) لێپرسینەوەی خێرایە ﴿٤١﴾ ﴿وَقَدْ مَكَرَ ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ﴾ وە بێگومان ئەوانەی پێش ئەمانیش فێڵ و پیلانیان گێڕا ﴿فَلِلَّهِ ٱلْمَكْرُ جَمِيعًا﴾ بەڵام هەموو پیلان و (نەخشەیەکی سەرکەوتوو) بۆ خوایە (لەبەرامبەر نەخشە وپیلانی ئەواندا) ﴿يَعْلَمُ مَا تَكْسِبُ كُلُّ نَفْسٍ﴾ (خوا) دەزانێت هەموو کەس چی دەکات ﴿وَسَيَعْلَمُ ٱلْكُفَّٰرُ﴾ و لەمەو دواش بێ باوەڕان دەزانن ﴿لِمَنْ عُقْبَى ٱلدَّارِ﴾ سەرئەنجامی (هەر دوو جیهان) بۆ کێ دەبێت ﴿٤٢﴾

وَيَقُولُ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ لَسْتَ مُرْسَلًاۚ قُلْ كَفَىٰ بِٱللَّهِ شَهِيدَۢا
بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ وَمَنْ عِندَهُۥ عِلْمُ ٱلْكِتَٰبِ ﴿٤٣﴾

سُورَةُ إِبْرَاهِيمَ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

الٓرۚ كِتَٰبٌ أَنزَلْنَٰهُ إِلَيْكَ لِتُخْرِجَ ٱلنَّاسَ مِنَ ٱلظُّلُمَٰتِ
إِلَى ٱلنُّورِ بِإِذْنِ رَبِّهِمْ إِلَىٰ صِرَٰطِ ٱلْعَزِيزِ ٱلْحَمِيدِ ﴿١﴾
ٱللَّهِ ٱلَّذِى لَهُۥ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِى ٱلْأَرْضِۗ وَوَيْلٌ
لِّلْكَٰفِرِينَ مِنْ عَذَابٍ شَدِيدٍ ﴿٢﴾ ٱلَّذِينَ يَسْتَحِبُّونَ
ٱلْحَيَوٰةَ ٱلدُّنْيَا عَلَى ٱلْءَاخِرَةِ وَيَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ
ٱللَّهِ وَيَبْغُونَهَا عِوَجًاۚ أُوْلَٰٓئِكَ فِى ضَلَٰلٍۭ بَعِيدٍ ﴿٣﴾ وَمَآ
أَرْسَلْنَا مِن رَّسُولٍ إِلَّا بِلِسَانِ قَوْمِهِۦ لِيُبَيِّنَ لَهُمْۖ
فَيُضِلُّ ٱللَّهُ مَن يَشَآءُ وَيَهْدِى مَن يَشَآءُۚ وَهُوَ ٱلْعَزِيزُ
ٱلْحَكِيمُ ﴿٤﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ بِـَٔايَٰتِنَآ أَنْ أَخْرِجْ
قَوْمَكَ مِنَ ٱلظُّلُمَٰتِ إِلَى ٱلنُّورِ وَذَكِّرْهُم بِأَيَّىٰمِ
ٱللَّهِۚ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَٰتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ ﴿٥﴾

﴿وَيَقُولُ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ﴾ وە ئەوانەی بێ باوەڕ بوون پێت دەڵێن ﴿لَسْتَ مُرْسَلًا﴾ تۆ ڕەوانەکراو (وپێغەمبەری خوا) نیت ﴿قُلْ كَفَىٰ بِٱللَّهِ﴾ تۆش (ئەی موحەممەد ﷺ پێیان) بڵێ خوا بەسە ﴿شَهِيدًۢا بَيْنِى وَبَيْنَكُمْ﴾ شایەت بێت لەنێوان من و ئێوەدا ﴿وَمَنْ عِندَهُۥ عِلْمُ ٱلْكِتَٰبِ﴾ هەروەها ئەو کەسەش کەشارەزایی کتێبی (ئاسمانی) لایە ﴿٤٣﴾

سورەتی ﴿ إِبْرَاهِيمَ ﴾

﴿بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ﴾ بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

﴿الٓر﴾ بە(ئەلیف لام ڕا) دەخوێنرێتەوە خوا زاناترە بە ماناکەی، بۆزانیاری زیاتر سەیری سەرەتای سورەتی (البقرە) بکە ﴿كِتَٰبٌ أَنزَلْنَٰهُ إِلَيْكَ﴾ ئەمە پەڕاوێکە ناردومانەتە خوارەوە بۆ تۆ (ئەی موحەممەد ﷺ) ﴿لِتُخْرِجَ ٱلنَّاسَ﴾ بۆ ئەوەی خەڵکی ڕزگار بکەیت ﴿مِنَ ٱلظُّلُمَٰتِ إِلَى ٱلنُّورِ﴾ لەتاریکی یەکانەوە بۆ ڕووناکی (لەتاریکی بێ باوەڕیەوە بۆ ڕووناکی باوەڕ وئیمان) ﴿بِإِذْنِ رَبِّهِمْ﴾ بەئیزنی پەروەردگاریان ﴿إِلَىٰ صِرَٰطِ ٱلْعَزِيزِ ٱلْحَمِيدِ﴾ (ڕێنموونیان بکەیت) بۆ ڕێگای (خوای) بەدەسەڵات وزاڵی سوپاس کراو ﴿١﴾ ﴿ٱللَّهِ ٱلَّذِى﴾ ئەو خوایەی ﴿لَهُۥ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ﴾ کە هەرچی لەئاسمانەکان وزەویدایە هی ئەوە ﴿وَوَيْلٌ لِّلْكَٰفِرِينَ﴾ و هاوار و وای بۆ بێ باوەڕان ﴿مِنْ عَذَابٍ شَدِيدٍ﴾ لە سزایەکی سەخت ﴿٢﴾ ﴿ٱلَّذِينَ يَسْتَحِبُّونَ ٱلْحَيَوٰةَ ٱلدُّنْيَا عَلَى ٱلْءَاخِرَةِ﴾ ئەوانەی کە ژیانی دونیایان لا خۆشترە لە ژیانی ڕۆژی دوایی ﴿وَيَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ﴾ وقەدەغەی(خەڵکی) دەکەن لەڕێگای خوا ﴿وَيَبْغُونَهَا عِوَجًا﴾ دەیانەوێت ئەو (ڕێگای خوا) لارو چەوت نیشان دەن ﴿أُوْلَٰٓئِكَ فِى ضَلَٰلٍۭ بَعِيدٍ﴾ ئەوانە لەگومڕاییەکی دوور(لە ڕاستی)دان ﴿٣﴾ ﴿وَمَآ أَرْسَلْنَا مِن رَّسُولٍ﴾ وە هیچ پێغەمبەرێکمان ڕەوانە نەکردووە ﴿إِلَّا بِلِسَانِ قَوْمِهِۦ﴾ بەزمانی گەلەکەی خۆی نەبێت ﴿لِيُبَيِّنَ لَهُمْ﴾ بۆ ئەوەی (ئایینەکەیان) بۆ ڕوون بکاتەوە ﴿فَيُضِلُّ ٱللَّهُ مَن يَشَآءُ﴾ ئەوسا خوا هەرکەسی ویستبێت گومڕای کردووە (بەهۆی سەرکەشی خۆیەوە) ﴿وَيَهْدِى مَن يَشَآءُ﴾ هەرکەسێکیشی ویستبێ ڕێنموونی کردووە ﴿وَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ﴾ هەر ئەویش زاڵ وبەدەسەڵاتی کاردروستە ﴿٤﴾ ﴿وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ﴾ سوێند بەخوا بەڕاستی مووسامان نارد ﴿بِـَٔايَٰتِنَآ﴾ بەموعجیزەکانمانەوە ﴿أَنْ أَخْرِجْ قَوْمَكَ﴾ (فەرمانمان پێدا) کە گەلەکەت ڕزگار بکە ﴿مِنَ ٱلظُّلُمَٰتِ إِلَى ٱلنُّورِ﴾ لەتاریکیەکانی (بێ باوەڕیەوە) بۆ ڕووناکی (باوەڕ و ئیمان) ﴿وَذَكِّرْهُم بِأَيَّىٰمِ ٱللَّهِ﴾ ڕۆژە (پیرۆزە) کانی خودایان بەبیر بهێنەرەوە (یا فەزڵەکانی خوایان بیر بخەرەوە) ﴿إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَٰتٍ﴾ بەڕاستی لەو (بیرخستنەوە)دا پەند و بەڵگەی زۆر هەیە ﴿لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ﴾ بۆ هەموو خۆڕاگرێکی سوپاس گوزار ﴿٥﴾

وَإِذۡ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوۡمِهِ ٱذۡكُرُواْ نِعۡمَةَ ٱللَّهِ عَلَيۡكُمۡ
إِذۡ أَنجَىٰكُم مِّنۡ ءَالِ فِرۡعَوۡنَ يَسُومُونَكُمۡ سُوٓءَ ٱلۡعَذَابِ
وَيُذَبِّحُونَ أَبۡنَآءَكُمۡ وَيَسۡتَحۡيُونَ نِسَآءَكُمۡۚ وَفِي
ذَٰلِكُم بَلَآءٞ مِّن رَّبِّكُمۡ عَظِيمٞ ٦ وَإِذۡ تَأَذَّنَ رَبُّكُمۡ
لَئِن شَكَرۡتُمۡ لَأَزِيدَنَّكُمۡۖ وَلَئِن كَفَرۡتُمۡ إِنَّ عَذَابِي
لَشَدِيدٞ ٧ وَقَالَ مُوسَىٰٓ إِن تَكۡفُرُوٓاْ أَنتُمۡ وَمَن فِي
ٱلۡأَرۡضِ جَمِيعٗا فَإِنَّ ٱللَّهَ لَغَنِيٌّ حَمِيدٌ ٨ أَلَمۡ يَأۡتِكُمۡ نَبَؤُاْ
ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِكُمۡ قَوۡمِ نُوحٖ وَعَادٖ وَثَمُودَ وَٱلَّذِينَ
مِنۢ بَعۡدِهِمۡ لَا يَعۡلَمُهُمۡ إِلَّا ٱللَّهُۚ جَآءَتۡهُمۡ رُسُلُهُم
بِٱلۡبَيِّنَٰتِ فَرَدُّوٓاْ أَيۡدِيَهُمۡ فِيٓ أَفۡوَٰهِهِمۡ وَقَالُوٓاْ إِنَّا كَفَرۡنَا
بِمَآ أُرۡسِلۡتُم بِهِۦ وَإِنَّا لَفِي شَكّٖ مِّمَّا تَدۡعُونَنَآ إِلَيۡهِ مُرِيبٖ ٩
۞ قَالَتۡ رُسُلُهُمۡ أَفِي ٱللَّهِ شَكّٞ فَاطِرِ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۖ
يَدۡعُوكُمۡ لِيَغۡفِرَ لَكُم مِّن ذُنُوبِكُمۡ وَيُؤَخِّرَكُمۡ إِلَىٰٓ أَجَلٖ
مُّسَمّٗىۚ قَالُوٓاْ إِنۡ أَنتُمۡ إِلَّا بَشَرٞ مِّثۡلُنَا تُرِيدُونَ أَن تَصُدُّونَا
عَمَّا كَانَ يَعۡبُدُ ءَابَآؤُنَا فَأۡتُونَا بِسُلۡطَٰنٖ مُّبِينٖ ١٠

نصف الحزب ٢٦

﴿وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ﴾ (بیریـان بخـەرەوە) کاتێـك مووسـا بەگەلەکـەی ووت ﴿ٱذْكُرُواْ نِعْمَةَ ٱللَّهِ عَلَيْكُمْ﴾ بیـری ئـەو فـەزڵ و بەهـرە وچاکەی خـودا بکەنەوە کـە بەسـەرتانەوەیە ﴿إِذْ أَنجَىٰكُم﴾ (ئەویـش ئـەوە بـوو) کاتێـك کەڕزگـاری کـردن ﴿مِّنْ ءَالِ فِرْعَوْنَ﴾ لـە دارو دەسـتەکەی فیرعـەون ﴿يَسُومُونَكُمْ سُوٓءَ ٱلْعَذَابِ﴾ کەسـزای خراپیان پێ دەچەشـتن (بەهەمیشـەیی) ﴿وَيُذَبِّحُونَ أَبْنَآءَكُمْ﴾ وکوڕانی ئێوەیان سـەردەبڕی ﴿وَيَسْتَحْيُونَ نِسَآءَكُمْ﴾ و ئافرەتانی ئێوەیان بەزیندوویی دەهێشتەوە (بۆ خزمـەت کاری) ﴿وَفِى ذَٰلِكُم بَلَآءٌ مِّن رَّبِّكُمْ عَظِيمٌ﴾ لەوەتانـدا تاقی کردنەوەیەکـی گەورە بوو لەلایـەن پەروەردگارتانـەوە ﴿٦﴾ ﴿وَإِذْ تَأَذَّنَ رَبُّكُمْ﴾ (بیریـان بخـەرەوە) کاتێـك کـە پەروەردگارتان ڕای گەیانـد ﴿لَئِن شَكَرْتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ﴾ سـوێندبێ بێگومـان ئەگەر ئێوە سوپاسـی (چاکەی) من بکـەن بۆتان زیـاد دەکەم ﴿وَلَئِن كَفَرْتُمْ إِنَّ عَذَابِى لَشَدِيدٌ﴾ بەلاّم بێگومان ئەگەر نا سوپاسـی بکەن ئەوە بەڕاسـتی سزای من زۆربەتینە ﴿٧﴾ ﴿وَقَالَ مُوسَىٰٓ﴾ مووسا فەرمووی ﴿إِن تَكْفُرُوٓاْ أَنتُمْ﴾ ئەگەر ئێوە ناسوپاسـی (نیعمەتەکانی خـوا) بکەن ﴿وَمَن فِى ٱلْأَرْضِ جَمِيعًا﴾ و هەموو ئەو کەسـانەش لەزەویدان ﴿فَإِنَّ ٱللَّهَ لَغَنِىٌّ حَمِيدٌ﴾ ئەوە بەڕاستی خوا بێ نیازی سوپاس کراوە ﴿٨﴾ ﴿أَلَمْ يَأْتِكُمْ﴾ ئایا بۆتان نەهاتووە ﴿نَبَؤُاْ ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ﴾ هەواڵی ئـەو گەلانەی کە لەپێش ئێوەدا بوون ﴿قَوْمِ نُوحٍ وَعَادٍ وَثَمُودَ﴾ وەك گەلـی نـووح و عـاد و سـەموود ﴿وَٱلَّذِينَ مِنۢ بَعْدِهِمْ﴾ هەروەهـا ئەوانەی کـە لەپاش ئـەوان بوون وهاتـن ﴿لَا يَعْلَمُهُمْ إِلَّا ٱللَّهُ﴾ بێجگـە لەخـوا هیـچ کـەس نایانزانێت ﴿جَآءَتْهُمْ رُسُلُهُم بِٱلْبَيِّنَٰتِ﴾ پێغەمبەرەکانیـان بۆهـات بـە موعجیـزە وبەڵگـەی ئاشـکراوە ﴿فَرَدُّوٓاْ أَيْدِيَهُمْ فِىٓ أَفْوَٰهِهِمْ﴾ ئەمجـا ئـەوان دەسـت و پەنجـەی خۆیـان گەسـت لـە ڕق و قیـن دا ﴿وَقَالُوٓاْ إِنَّا كَفَرْنَا﴾ و ووتیـان بەڕاسـتی ئێمـە بـێ باوەڕیـن ﴿بِمَآ أُرْسِلْتُم بِهِۦ﴾ بەو(پەیامە)ی کە بەئێـوەدا نێردراوە ﴿وَإِنَّا لَفِى شَكٍّ﴾ وە بەڕاسـتی ئێمـە لەگوماندایـن ﴿مِّمَّا تَدْعُونَنَآ إِلَيْهِ مُرِيبٍ﴾ لـەوەی ئێـوە بانگمـان دەکـەن بـۆلای و دوو دڵیـن ﴿٩﴾ ﴿قَالَتْ رُسُلُهُمْ﴾ پێغەمبەرەکانیـان ووتیـان (پێیـان) ﴿أَفِى ٱللَّهِ شَكٌّ﴾ ئایـا لـە (بوونـی) خـوادا گومـان هەیـە ﴿فَاطِرِ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ﴾ کـە بەدیهێنـەری ئاسـمانەکان و زەوییـە ﴿يَدْعُوكُمْ﴾ بانگتـان دەکات ﴿لِيَغْفِرَ لَكُم مِّن ذُنُوبِكُمْ﴾ بـۆ ئـەوەی لەگوناهەکانتان خـۆش بێـت ﴿وَيُؤَخِّرَكُمْ﴾ و دواتان بخات ﴿إِلَىٰٓ أَجَلٍ مُّسَمًّى﴾ بۆ کاتێکی دیاری کراو ﴿قَالُوٓاْ إِنْ أَنتُمْ﴾ ووتیان ئێوەش ﴿إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُنَا﴾ هەر ئادەمیەکی وەك ئێمەن ﴿تُرِيدُونَ أَن تَصُدُّونَا﴾ دەتانەوێت بەرگری ئێمە بکەن و لامان دەن ﴿عَمَّا كَانَ يَعْبُدُ ءَابَآؤُنَا﴾ لە(پەرسـتنی) ئـەوەی کـە بـاوو باپیرانمـان دەیـان پەرسـت ﴿فَأْتُونَا بِسُلْطَٰنٍ مُّبِينٍ﴾ دەی نیشـانە وبەڵگەیەکی ڕوونمان بۆ بێنن (ئەگەر ڕاست دەکەن پێغەمبەرن) ﴿١٠﴾

قَالَتْ لَهُمْ رُسُلُهُمْ إِن نَّحْنُ إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ وَلَٰكِنَّ ٱللَّهَ
يَمُنُّ عَلَىٰ مَن يَشَآءُ مِنْ عِبَادِهِۦۖ وَمَا كَانَ لَنَآ أَن نَّأْتِيَكُم
بِسُلْطَٰنٍ إِلَّا بِإِذْنِ ٱللَّهِۚ وَعَلَى ٱللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ ٱلْمُؤْمِنُونَ
﴿١١﴾ وَمَا لَنَآ أَلَّا نَتَوَكَّلَ عَلَى ٱللَّهِ وَقَدْ هَدَىٰنَا سُبُلَنَاۚ وَلَنَصْبِرَنَّ
عَلَىٰ مَآ ءَاذَيْتُمُونَاۚ وَعَلَى ٱللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ ٱلْمُتَوَكِّلُونَ
﴿١٢﴾ وَقَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ لِرُسُلِهِمْ لَنُخْرِجَنَّكُم مِّنْ أَرْضِنَآ
أَوْ لَتَعُودُنَّ فِى مِلَّتِنَاۖ فَأَوْحَىٰٓ إِلَيْهِمْ رَبُّهُمْ لَنُهْلِكَنَّ
ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿١٣﴾ وَلَنُسْكِنَنَّكُمُ ٱلْأَرْضَ مِنۢ بَعْدِهِمْۚ
ذَٰلِكَ لِمَنْ خَافَ مَقَامِى وَخَافَ وَعِيدِ ﴿١٤﴾ وَٱسْتَفْتَحُوا۟
وَخَابَ كُلُّ جَبَّارٍ عَنِيدٍ ﴿١٥﴾ مِّن وَرَآئِهِۦ جَهَنَّمُ وَيُسْقَىٰ
مِن مَّآءٍ صَدِيدٍ ﴿١٦﴾ يَتَجَرَّعُهُۥ وَلَا يَكَادُ يُسِيغُهُۥ وَيَأْتِيهِ
ٱلْمَوْتُ مِن كُلِّ مَكَانٍ وَمَا هُوَ بِمَيِّتٍۖ وَمِن وَرَآئِهِۦ
عَذَابٌ غَلِيظٌ ﴿١٧﴾ مَّثَلُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ بِرَبِّهِمْۖ أَعْمَٰلُهُمْ
كَرَمَادٍ ٱشْتَدَّتْ بِهِ ٱلرِّيحُ فِى يَوْمٍ عَاصِفٍۖ لَّا يَقْدِرُونَ
مِمَّا كَسَبُوا۟ عَلَىٰ شَىْءٍۚ ذَٰلِكَ هُوَ ٱلضَّلَٰلُ ٱلْبَعِيدُ ﴿١٨﴾

﴿قَالَتۡ لَهُمۡ رُسُلُهُمۡ﴾ پێغەمبەرەکانیان پێیان ووتن ﴿إِن نَّحۡنُ إِلَّا بَشَرٞ مِّثۡلُكُمۡ﴾ ئێمە هەر ئادەمیەکین وەکو ئێوە ﴿وَلَٰكِنَّ ٱللَّهَ﴾ بەڵام خوا ﴿يَمُنُّ عَلَىٰ مَن يَشَآءُ مِنۡ عِبَادِهِۦۖ﴾ منەت دەنێت بەسەر هەرکام لەبەندەکانیدا کەبیەوێت (دەیکاتە پێغەمبەر) ﴿وَمَا كَانَ لَنَآ﴾ وەئێمە هەرگیز ناتوانین ﴿أَن نَّأۡتِيَكُم بِسُلۡطَٰنٍ﴾ موعجیزە و بەڵگەیەکتان بۆ بێنین ﴿إِلَّا بِإِذۡنِ ٱللَّهِۚ﴾ مەگەر بەئیزنی خوا نەبێت ﴿وَعَلَى ٱللَّهِ فَلۡيَتَوَكَّلِ ٱلۡمُؤۡمِنُونَ﴾ وە باوەڕداران پشت هەر بەخوا ببەستن ﴿١١﴾ ﴿وَمَا لَنَآ أَلَّا نَتَوَكَّلَ عَلَى ٱللَّهِ﴾ وە ئایا بۆچی پشت بەخوا نەبەستین ﴿وَقَدۡ هَدَىٰنَا سُبُلَنَاۚ﴾ کەبێگومان ئەو (زاتە) ڕێگای ڕاستی نیشان داوین؟ ﴿وَلَنَصۡبِرَنَّ﴾ وەبەڕاستی دان بەخۆماندا دەگرین ﴿عَلَىٰ مَآ ءَاذَيۡتُمُونَاۚ﴾ لەسەر هەر ئازارێك کە بمان دەن ﴿وَعَلَى ٱللَّهِ فَلۡيَتَوَكَّلِ ٱلۡمُتَوَكِّلُونَ﴾ دەبا خۆسپێران پشت هەر بەخوا ببەستن ﴿١٢﴾ ﴿وَقَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ﴾ بێ بڕواکان ووتیان ﴿لِرُسُلِهِمۡ﴾ بەپێغەمبەرەکانیان ﴿لَنُخۡرِجَنَّكُم مِّنۡ أَرۡضِنَآ﴾ بەڕاستی لەخاك و وڵاتەکەمان دەرتان دەکەین ﴿أَوۡ لَتَعُودُنَّ فِي مِلَّتِنَاۖ﴾ یان بەڕاستی دەبێ بگەڕێنەوە ناو ئاینەکەی ئێمە ﴿فَأَوۡحَىٰٓ إِلَيۡهِمۡ رَبُّهُمۡ﴾ جا پەروەردگاریان نیگای بۆ (پێغەمبەران) کرد ﴿لَنُهۡلِكَنَّ ٱلظَّٰلِمِينَ﴾ کە بێگومان ستەمکاران لەناو دەبەین ﴿١٣﴾ ﴿وَلَنُسۡكِنَنَّكُمُ﴾ و بێگومان ئێوە نیشتەجێ دەکەین ﴿ٱلۡأَرۡضَ مِنۢ بَعۡدِهِمۡۚ﴾ لەو خاکەدا پاش (تیاچوونی) ئەوان ﴿ذَٰلِكَ لِمَنۡ خَافَ مَقَامِي﴾ ئەوەش بۆ کەسانێکە لەوەستانی بەردەم من دەترسن (لەقیامەتدا) ﴿وَخَافَ وَعِيدِ﴾ وە(پێشتر) ترسابێت لەهەڕەشە (ی من) ﴿١٤﴾ ﴿وَٱسۡتَفۡتَحُواْ﴾ وە (پێغەمەران) داوای سەرکەوتن و زاڵ بونیان کرد (لەخوا) ﴿وَخَابَ كُلُّ جَبَّارٍ عَنِيدٖ﴾ و هەموو ملهوڕو یاخییەك بێ هیوا بوون ﴿١٥﴾ ﴿مِّن وَرَآئِهِۦ جَهَنَّمُ﴾ لەدوای (تیاچوونی جێگای) ئەو دۆزەخە ﴿وَيُسۡقَىٰ مِن مَّآءٖ صَدِيدٖ﴾ و لە کێم و زووخاو ئاو دەدرێت (دەکرێت بەگەروویاندا) ﴿١٦﴾ ﴿يَتَجَرَّعُهُۥ﴾ کە قوم قوم (زۆر بە قیزەوە) دەیخواتەوە ﴿وَلَا يَكَادُ يُسِيغُهُۥ﴾ بەڵام ناتوانێ قوتی بدات ﴿وَيَأۡتِيهِ ٱلۡمَوۡتُ﴾ و مردنی بۆ دێت ﴿مِن كُلِّ مَكَانٖ﴾ لەهەموو لایەکەوە ﴿وَمَا هُوَ بِمَيِّتٖۖ﴾ و کەچی ناشمرێت ﴿وَمِن وَرَآئِهِۦ﴾ و لەدوای ئەوەش ﴿عَذَابٌ غَلِيظٞ﴾ سزای سەخت (دەدرێت) ﴿١٧﴾ ﴿مَّثَلُ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ بِرَبِّهِمۡۖ﴾ ئەوانەی بێ بڕوابوون بەپەروەردگاریان نموونەی ﴿أَعۡمَٰلُهُمۡ كَرَمَادٍ﴾ کردەوەکانیان وەك خۆڵەمێشێك وایە ﴿ٱشۡتَدَّتۡ بِهِ ٱلرِّيحُ﴾ بەتوندی با لیی هەڵکردبێت ﴿فِي يَوۡمٍ عَاصِفٖۖ﴾ لە ڕۆژێکی ڕەشەبای سەختدا ﴿لَّا يَقۡدِرُونَ مِمَّا كَسَبُواْ عَلَىٰ شَيۡءٖۚ﴾ ئەوان هیچیان دەست ناکەوێت لەوەی کەلە دونیادا کردویانە ﴿ذَٰلِكَ هُوَ ٱلضَّلَٰلُ ٱلۡبَعِيدُ﴾ ئا ئەوەیە گومڕابوونی دوور لە ڕاستی ﴿١٨﴾

أَلَمۡ تَرَ أَنَّ ٱللَّهَ خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَ بِٱلۡحَقِّۚ إِن يَشَأۡ
يُذۡهِبۡكُمۡ وَيَأۡتِ بِخَلۡقٖ جَدِيدٖ ﴿١٩﴾ وَمَا ذَٰلِكَ عَلَى ٱللَّهِ بِعَزِيزٖ
﴿٢٠﴾ وَبَرَزُواْ لِلَّهِ جَمِيعٗا فَقَالَ ٱلضُّعَفَٰٓؤُاْ لِلَّذِينَ ٱسۡتَكۡبَرُوٓاْ
إِنَّا كُنَّا لَكُمۡ تَبَعٗا فَهَلۡ أَنتُم مُّغۡنُونَ عَنَّا مِنۡ عَذَابِ ٱللَّهِ
مِن شَيۡءٖۚ قَالُواْ لَوۡ هَدَىٰنَا ٱللَّهُ لَهَدَيۡنَٰكُمۡۖ سَوَآءٌ عَلَيۡنَآ
أَجَزِعۡنَآ أَمۡ صَبَرۡنَا مَا لَنَا مِن مَّحِيصٖ ﴿٢١﴾ وَقَالَ ٱلشَّيۡطَٰنُ لَمَّا
قُضِيَ ٱلۡأَمۡرُ إِنَّ ٱللَّهَ وَعَدَكُمۡ وَعۡدَ ٱلۡحَقِّ وَوَعَدتُّكُمۡ
فَأَخۡلَفۡتُكُمۡۖ وَمَا كَانَ لِيَ عَلَيۡكُم مِّن سُلۡطَٰنٍ إِلَّآ
أَن دَعَوۡتُكُمۡ فَٱسۡتَجَبۡتُمۡ لِيۖ فَلَا تَلُومُونِي وَلُومُوٓاْ أَنفُسَكُمۖ
مَّآ أَنَا۠ بِمُصۡرِخِكُمۡ وَمَآ أَنتُم بِمُصۡرِخِيَّ إِنِّي كَفَرۡتُ
بِمَآ أَشۡرَكۡتُمُونِ مِن قَبۡلُۗ إِنَّ ٱلظَّٰلِمِينَ لَهُمۡ عَذَابٌ
أَلِيمٞ ﴿٢٢﴾ وَأُدۡخِلَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ جَنَّٰتٖ
تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَا بِإِذۡنِ رَبِّهِمۡۖ تَحِيَّتُهُمۡ
فِيهَا سَلَٰمٌ ﴿٢٣﴾ أَلَمۡ تَرَ كَيۡفَ ضَرَبَ ٱللَّهُ مَثَلٗا كَلِمَةٗ طَيِّبَةٗ
كَشَجَرَةٖ طَيِّبَةٍ أَصۡلُهَا ثَابِتٞ وَفَرۡعُهَا فِي ٱلسَّمَآءِ ﴿٢٤﴾

﴿أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ﴾ ئایا نەتان زانیوە (نەتانبینیوە) کە بێگومان خوا ﴿خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ﴾
ئاسمانەکان و زەوی بەهەق و ڕاستی دروست کردوە ﴿إِن يَشَأْ يُذْهِبْكُمْ﴾ ئەگەر بیەوێت ئێوە لا
دەبات و ناتان هێڵێت ﴿وَيَأْتِ بِخَلْقٍ جَدِيدٍ﴾ وە (لە جێ ی ئێوە) دروست کراوێکی تر دەهێنێت
﴿١٩﴾ ﴿وَمَا ذَٰلِكَ عَلَى اللَّهِ بِعَزِيزٍ﴾ ئەوەش بۆ خوا گران و زەحمەت نی یە ﴿٢٠﴾ ﴿وَبَرَزُوا لِلَّهِ جَمِيعًا﴾
وهەموویان (لە گۆڕەکانیان دێنە دەرەوە) بۆ خوا دەردەکەون و ئاشکرا ئەبن ﴿فَقَالَ الضُّعَفَاءُ﴾
ئەمجا (لەڕۆژی دواییدا) بێ دەسەڵاتەکان دەڵێن ﴿لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا﴾ بە زۆر دارو خۆ بەزل زانەکان
﴿إِنَّا كُنَّا﴾ بەڕاستی ئێمە لە دونیادا ﴿لَكُمْ تَبَعًا﴾ شوێن کەوتووی ئێوە بووین ﴿فَهَلْ أَنتُم﴾ ئاخۆ
ئێوە ﴿مُّغْنُونَ عَنَّا﴾ بەرگری دەکەن لە ئێمە ﴿مِنْ عَذَابِ اللَّهِ مِن شَيْءٍ﴾ هەندێك لە سزای خوا
﴿قَالُوا﴾ (ئەوانیش) دەڵێن ﴿لَوْ هَدَانَا اللَّهُ لَهَدَيْنَاكُمْ﴾ ئەگەر خوا ئێمەی ڕێنموونی بکردایە ئێمەش
ئێوەمان ڕێنموونی دەکرد ﴿سَوَاءٌ عَلَيْنَا﴾ یەکسانە بۆمان ﴿أَجَزِعْنَا أَمْ صَبَرْنَا﴾ هاوار و ناڵە بکەین
یان ئارام بگرین ﴿مَا لَنَا مِن مَّحِيصٍ﴾ ڕزگار بوونمان نی یە (لە سزای خوا) ﴿٢١﴾ ﴿وَقَالَ الشَّيْطَانُ﴾
جا شەیتان دەڵێت ﴿لَمَّا قُضِيَ الْأَمْرُ﴾ کاتێك کە کار تەواو دەبێت (ولێپرسینەوەیان کۆتایی دێت)
﴿إِنَّ اللَّهَ وَعَدَكُمْ﴾ بێگومان خوا بەڵێنی پێدان ﴿وَعْدَ الْحَقِّ﴾ بە بەڵێنێکی هەق و ڕاست ﴿وَوَعَدتُّكُمْ
فَأَخْلَفْتُكُمْ﴾ و منیش بەڵێنم پێدان بەلام درۆم کرد لەگەڵتاندا ﴿وَمَا كَانَ لِيَ عَلَيْكُم﴾ وەمن نەم
بوو بەسەرتاندا ﴿مِّن سُلْطَانٍ﴾ هیچ زۆر و دەسەڵاتێك ﴿إِلَّا أَن دَعَوْتُكُمْ﴾ تەنها ئەوە نەبێت کە بانگم
کردن (بۆ گومڕایی) ﴿فَاسْتَجَبْتُمْ لِي﴾ ئیتر ئێوەش بەدەنگمەوە هاتن (و بەگوێتان کردم) ﴿فَلَا تَلُومُونِي﴾
کەواتە لۆمەی من مەکەن ﴿وَلُومُوا أَنفُسَكُم﴾ بەڵکو لۆمەی خۆتان بکەن ﴿مَّا أَنَا بِمُصْرِخِكُمْ﴾
بەڕاستی من ناتوانم بێم بە هاواری ئێوەوە ﴿وَمَا أَنتُم بِمُصْرِخِيَّ﴾ و ئێوەش ناتوانن بێن بەهاواری منەوە
﴿إِنِّي كَفَرْتُ﴾ بەڕاستی من بڕوام نەبوو ﴿بِمَا أَشْرَكْتُمُونِ مِن قَبْلُ﴾ بەوەی کە پێشتر (لە دونیادا)
منتان کرد بوو بە هاوبەش بۆ خوا ﴿إِنَّ الظَّالِمِينَ﴾ بەڕاستی ستەم کاران ﴿لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ﴾ سزای
سەختیان بۆ هەیە ﴿٢٢﴾ ﴿وَأُدْخِلَ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ﴾ وە ئەوانەی باوەڕیان هێناوە و کردەوە
چاکەکانیان کردووە دەخرێنە ﴿جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ﴾ ناو بەهەشتانێك کە ڕوبارەکان دێن
و دەچن بە ژێریاندا ﴿خَالِدِينَ فِيهَا بِإِذْنِ رَبِّهِمْ﴾ بە هەمیشە تیایدا دەمێننەوە بە ئیزنی پەروەردگاریان
﴿تَحِيَّتُهُمْ فِيهَا سَلَامٌ﴾ بەخێرهاتنیان لەو (بەهەشتە)دا بەووتەی سەلامە ﴿٢٣﴾ ﴿أَلَمْ تَرَ﴾ ئایا نەت زانیوە؟
﴿كَيْفَ ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا﴾ خوا چۆن نموونەی هێناوەتەوە ﴿كَلِمَةً طَيِّبَةً كَشَجَرَةٍ طَيِّبَةٍ﴾ کە ووتەی چاك
و ڕاست (لا إله إلا الله) وەك درەختێکی چاك و بەسوود وایە ﴿أَصْلُهَا ثَابِتٌ﴾ ڕەگی قایم (لە زەویدا)
دا کۆتابێت ﴿وَفَرْعُهَا فِي السَّمَاءِ﴾ و لق و پۆپەکانیشی (بەرز بوویێتەوە) بە ئاسماندا ﴿٢٤﴾

تُؤۡتِيٓ أُكُلَهَا كُلَّ حِينِۭ بِإِذۡنِ رَبِّهَاۗ وَيَضۡرِبُ ٱللَّهُ ٱلۡأَمۡثَالَ
لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمۡ يَتَذَكَّرُونَ ٢٥ وَمَثَلُ كَلِمَةٍ خَبِيثَةٖ
كَشَجَرَةٍ خَبِيثَةٍ ٱجۡتُثَّتۡ مِن فَوۡقِ ٱلۡأَرۡضِ مَا لَهَا مِن
قَرَارٖ ٢٦ يُثَبِّتُ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ بِٱلۡقَوۡلِ ٱلثَّابِتِ فِي ٱلۡحَيَوٰةِ
ٱلدُّنۡيَا وَفِي ٱلۡأٓخِرَةِۖ وَيُضِلُّ ٱللَّهُ ٱلظَّٰلِمِينَۚ وَيَفۡعَلُ ٱللَّهُ
مَا يَشَآءُ ٢٧ ۞ أَلَمۡ تَرَ إِلَى ٱلَّذِينَ بَدَّلُواْ نِعۡمَتَ ٱللَّهِ كُفۡرٗا
وَأَحَلُّواْ قَوۡمَهُمۡ دَارَ ٱلۡبَوَارِ ٢٨ جَهَنَّمَ يَصۡلَوۡنَهَاۖ وَبِئۡسَ
ٱلۡقَرَارُ ٢٩ وَجَعَلُواْ لِلَّهِ أَندَادٗا لِّيُضِلُّواْ عَن سَبِيلِهِۦۗ قُلۡ
تَمَتَّعُواْ فَإِنَّ مَصِيرَكُمۡ إِلَى ٱلنَّارِ ٣٠ قُل لِّعِبَادِيَ ٱلَّذِينَ
ءَامَنُواْ يُقِيمُواْ ٱلصَّلَوٰةَ وَيُنفِقُواْ مِمَّا رَزَقۡنَٰهُمۡ سِرّٗا وَعَلَانِيَةٗ
مِّن قَبۡلِ أَن يَأۡتِيَ يَوۡمٞ لَّا بَيۡعٞ فِيهِ وَلَا خِلَٰلٌ ٣١ ٱللَّهُ ٱلَّذِي
خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَ وَأَنزَلَ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءٗ فَأَخۡرَجَ
بِهِۦ مِنَ ٱلثَّمَرَٰتِ رِزۡقٗا لَّكُمۡۖ وَسَخَّرَ لَكُمُ ٱلۡفُلۡكَ لِتَجۡرِيَ
فِي ٱلۡبَحۡرِ بِأَمۡرِهِۦۖ وَسَخَّرَ لَكُمُ ٱلۡأَنۡهَٰرَ ٣٢ وَسَخَّرَ لَكُمُ
ٱلشَّمۡسَ وَٱلۡقَمَرَ دَآئِبَيۡنِۖ وَسَخَّرَ لَكُمُ ٱلَّيۡلَ وَٱلنَّهَارَ ٣٣

ثلاثة أرباع الحزب ٢٦

﴿تُؤۡتِيٓ أُكُلَهَا﴾ ئەو (درەختە) میوە و بەربگرێت ﴿كُلَّ حِينِۢ بِإِذۡنِ رَبِّهَاۗ﴾ هەموو كاتێك بەئیزنی پەروەردگاری ﴿وَيَضۡرِبُ ٱللَّهُ ٱلۡأَمۡثَالَ﴾ وە خوا ئەو نموونانە دەهێنێتەوە ﴿لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمۡ يَتَذَكَّرُونَ﴾ بۆ خەڵكی بۆ ئەوەی بیربكەنەوە ﴿٢٥﴾ ﴿وَمَثَلُ كَلِمَةٍ خَبِيثَةٍ﴾ وە نموونەی ووتەی خراپ و پیس و(بێ باوەڕی) ﴿كَشَجَرَةٍ خَبِيثَةٍ﴾ وەكو درەختێكی خراپ و پیس وایە ﴿ٱجۡتُثَّتۡ مِن فَوۡقِ ٱلۡأَرۡضِ﴾ هەڵكەنرابێت لەسەر زەوی (و ڕەگی نەبێت) ﴿مَا لَهَا مِن قَرَارٖ﴾ هەر خۆی نەگرێت ﴿٢٦﴾ ﴿يُثَبِّتُ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ﴾ ئەوانەی كەبڕوایان هێناوە خوا دامەزراویان دەكات ﴿بِٱلۡقَوۡلِ ٱلثَّابِتِ﴾ بە ووتەی بەڕێ وجێ (كە شایەتومانە) ﴿فِي ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَا وَفِي ٱلۡأٓخِرَةِۖ﴾ لەژیانی دونیادا و لەڕۆژی دوایشدا ﴿وَيُضِلُّ ٱللَّهُ ٱلظَّٰلِمِينَۚ﴾ وەخواستەمكارانیش گومرادەكات ﴿وَيَفۡعَلُ ٱللَّهُ مَا يَشَآءُ﴾ وەخواهەرچی بیەوێت دەیكات ﴿٢٧﴾ ﴿أَلَمۡ تَرَ إِلَى ٱلَّذِينَ﴾ ئایا سەیری ئەوانەت نەكردووە ﴿بَدَّلُواْ نِعۡمَتَ ٱللَّهِ كُفۡرٗا﴾ لەجیاتی (سوپاسی) بەهرە وچاكەی خوا بێ باوەڕ وسپڵە بوون ﴿وَأَحَلُّواْ قَوۡمَهُمۡ دَارَ ٱلۡبَوَارِ﴾ و گەلەكەیان بەرەو هەڵدێر برد ﴿٢٨﴾ ﴿جَهَنَّمَ يَصۡلَوۡنَهَاۖ﴾ ئەویش دۆزەخە كەدەچنە ناوی ﴿وَبِئۡسَ ٱلۡقَرَارُ﴾ كە جێگایەكی زۆر خراپە ﴿٢٩﴾ ﴿وَجَعَلُواْ لِلَّهِ أَندَادٗا﴾ (بێ باوەڕان) چەند هاوتایان بۆخوا بڕیاردا ﴿لِّيُضِلُّواْ عَن سَبِيلِهِۦۗ﴾ بۆ ئەوەی (خەڵك) گومرابكەن لەڕێگەی خوا ﴿قُلۡ تَمَتَّعُواْ﴾ ئەی (موحەممەد ﷺ) بڵێ بەوانە ڕابوێرن (لە دونیادا بۆ كوێ دەچن؟) ﴿فَإِنَّ مَصِيرَكُمۡ إِلَى ٱلنَّارِ﴾ چونكە بێگومان چارەنوستان هەر دۆزەخ دەبێت ﴿٣٠﴾ ﴿قُل لِّعِبَادِيَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) بڵێ بەوبەندانەم كەبڕوایان هێناوە ﴿يُقِيمُواْ ٱلصَّلَوٰةَ﴾ بەڕێكی نوێژەكان بكەن ﴿وَيُنفِقُواْ مِمَّا رَزَقۡنَٰهُمۡ﴾ و لەوەی پێمان داوون ببەخشن ﴿سِرّٗا وَعَلَانِيَةٗ﴾ بەنهێنی و ئاشكرا ﴿مِّن قَبۡلِ﴾ لەپێش ئەوەی ﴿أَن يَأۡتِيَ يَوۡمٞ﴾ كە ڕۆژێك بێت ﴿لَّا بَيۡعٞ فِيهِ وَلَا خِلَٰلٌ﴾ نەكڕین وفرۆشتنی تێدایەو نەدۆستایەتی ﴿٣١﴾ ﴿ٱللَّهُ ٱلَّذِي خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَ﴾ خوا ئەو زاتەیە كەئاسمانەكان و زەوی دروست كردووە ﴿وَأَنزَلَ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءٗ﴾ و لەئاسمانەوە بارانی باراندوە ﴿فَأَخۡرَجَ بِهِۦ مِنَ ٱلثَّمَرَٰتِ﴾ و هەموو بەروبوم (و دانەوێڵە)یەكی پێ ڕواندووە ﴿رِزۡقٗا لَّكُمۡۖ﴾ كە ڕزق وڕۆزیە بۆ ئێوە ﴿وَسَخَّرَ لَكُمُ ٱلۡفُلۡكَ﴾ هەروەها كەشتی بۆ ڕام هێناون (و خستویەتیە خزمەتتانەوە) ﴿لِتَجۡرِيَ فِي ٱلۡبَحۡرِ بِأَمۡرِهِۦۖ﴾ بۆ ئەوەی بڕوات بەناو دەریادا بەفەرمانی خوا ﴿وَسَخَّرَ لَكُمُ ٱلۡأَنۡهَٰرَ﴾ و ڕووبارەكانی بۆ ڕام هێناون (ولە خزمەتتاندایە) ﴿٣٢﴾ ﴿وَسَخَّرَ لَكُمُ﴾ وە هەروەها ڕامی هێناوە بۆتان و (لەخزمەتتاندایە) ﴿ٱلشَّمۡسَ وَٱلۡقَمَرَ دَآئِبَيۡنِۖ﴾ ڕۆژ و مانگ بەهەمیشەیی ﴿وَسَخَّرَ لَكُمُ ٱلَّيۡلَ وَٱلنَّهَارَ﴾ وە شەو و ڕۆژیشی بۆ ڕام هێناون ﴿٣٣﴾

وَءَاتَىٰكُم مِّن كُلِّ مَا سَأَلۡتُمُوهُۚ وَإِن تَعُدُّواْ نِعۡمَتَ ٱللَّهِ
لَا تُحۡصُوهَآۗ إِنَّ ٱلۡإِنسَٰنَ لَظَلُومٞ كَفَّارٞ ٣٤ وَإِذۡ قَالَ إِبۡرَٰهِيمُ
رَبِّ ٱجۡعَلۡ هَٰذَا ٱلۡبَلَدَ ءَامِنٗا وَٱجۡنُبۡنِي وَبَنِيَّ أَن نَّعۡبُدَ
ٱلۡأَصۡنَامَ ٣٥ رَبِّ إِنَّهُنَّ أَضۡلَلۡنَ كَثِيرٗا مِّنَ ٱلنَّاسِۖ فَمَن
تَبِعَنِي فَإِنَّهُۥ مِنِّيۖ وَمَنۡ عَصَانِي فَإِنَّكَ غَفُورٞ رَّحِيمٞ ٣٦ رَّبَّنَآ
إِنِّيٓ أَسۡكَنتُ مِن ذُرِّيَّتِي بِوَادٍ غَيۡرِ ذِي زَرۡعٍ عِندَ بَيۡتِكَ
ٱلۡمُحَرَّمِ رَبَّنَا لِيُقِيمُواْ ٱلصَّلَوٰةَ فَٱجۡعَلۡ أَفۡـِٔدَةٗ مِّنَ ٱلنَّاسِ
تَهۡوِيٓ إِلَيۡهِمۡ وَٱرۡزُقۡهُم مِّنَ ٱلثَّمَرَٰتِ لَعَلَّهُمۡ يَشۡكُرُونَ
٣٧ رَبَّنَآ إِنَّكَ تَعۡلَمُ مَا نُخۡفِي وَمَا نُعۡلِنُۗ وَمَا يَخۡفَىٰ عَلَى ٱللَّهِ
مِن شَيۡءٖ فِي ٱلۡأَرۡضِ وَلَا فِي ٱلسَّمَآءِ ٣٨ ٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِ ٱلَّذِي
وَهَبَ لِي عَلَى ٱلۡكِبَرِ إِسۡمَٰعِيلَ وَإِسۡحَٰقَۚ إِنَّ رَبِّي لَسَمِيعُ
ٱلدُّعَآءِ ٣٩ رَبِّ ٱجۡعَلۡنِي مُقِيمَ ٱلصَّلَوٰةِ وَمِن ذُرِّيَّتِيۚ رَبَّنَا
وَتَقَبَّلۡ دُعَآءِ ٤٠ رَبَّنَا ٱغۡفِرۡ لِي وَلِوَٰلِدَيَّ وَلِلۡمُؤۡمِنِينَ
يَوۡمَ يَقُومُ ٱلۡحِسَابُ ٤١ وَلَا تَحۡسَبَنَّ ٱللَّهَ غَٰفِلًا عَمَّا يَعۡمَلُ
ٱلظَّٰلِمُونَۚ إِنَّمَا يُؤَخِّرُهُمۡ لِيَوۡمٖ تَشۡخَصُ فِيهِ ٱلۡأَبۡصَٰرُ ٤٢

﴿وَءَاتَىٰكُم مِّن كُلِّ مَا سَأَلْتُمُوهُ﴾ وە لەهەمـوو ئەو شـتانە کەداواتـان کردووە پێ ی بەخشـیوون ﴿وَإِن تَعُدُّوا۟ نِعْمَتَ ٱللَّهِ﴾ خـۆ ئەگەر بەهرە و نیعمەتەکانـی خوا بژمێرن ﴿لَا تُحْصُوهَآ﴾ بۆتان ناژمێردرێن ﴿إِنَّ ٱلْإِنسَٰنَ﴾ بەڕاستی ئادەمی (بێ بڕوا) ﴿لَظَلُومٌ كَفَّارٌ﴾ زۆر ستەم کار و سپڵەیە (بەرامبەر نیعمەتەکانی خـودا) ﴿٣٤﴾ ﴿وَإِذْ قَالَ إِبْرَٰهِيمُ رَبِّ﴾ (بیریـان بخـەرەوە) کاتێـك ئیبراهیـم ووتـی ئـەی پەروەردگـارم ﴿ٱجْعَلْ هَٰذَا ٱلْبَلَدَ ءَامِنًا﴾ ئـەم شـارە (مەککـە) بکـە بەشـارێکی ئـارام و ئاسـایش ﴿وَٱجْنُبْنِى وَبَنِىَّ﴾ وە خـۆم و کوڕەکانـم بپارێـزە و دوورخـەرەوە ﴿أَن نَّعْبُدَ ٱلْأَصْنَامَ﴾ لـەوەی بتـەکان بپەرسـتین ﴿٣٥﴾ ﴿رَبِّ إِنَّهُنَّ﴾ ئەی پەروەردگارم بێگومان ئەو بتانە ﴿أَضْلَلْنَ كَثِيرًا مِّنَ ٱلنَّاسِ﴾ زۆر لەخەڵکیان گومڕا کـردوە (و لایـان دان لەڕێگەی ڕاسـت) ﴿فَمَن تَبِعَنِى فَإِنَّهُۥ مِنِّى﴾ جا هەرکەسـێك (لەڕۆڵەکانم) شـوێن مـن کەوت ئـەوە بێگومان لەمنە ﴿وَمَنْ عَصَانِى﴾ هەرکەسـیش سـەرپێچی کردم ﴿فَإِنَّكَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ﴾ ئـەوە بێگومـان تـۆ لێبـوردەی میهرەبانـی ﴿٣٦﴾ ﴿رَّبَّنَآ إِنِّىٓ أَسْكَنتُ مِن ذُرِّيَّتِى﴾ ئـەی پەروەردگارمان من هەندێـك لەڕۆڵەکانـم نیشـتەجێ کرد ﴿بِوَادٍ غَيْرِ ذِى زَرْعٍ﴾ لە شـیوێکی بێ کشـتوکاڵ دا ﴿عِندَ بَيْتِكَ ٱلْمُحَرَّمِ﴾ لای ماڵـە پیـرۆز و ڕێزگیراوەکـەت ﴿رَبَّنَا لِيُقِيمُوا۟ ٱلصَّلَوٰةَ﴾ ئـەی پەروەردگارمـان هەتـا بـە چاکـی نوێـژ بەجـێ بێنـن وئەنجامـی بـدەن ﴿فَٱجْعَلْ أَفْـِٔدَةً مِّنَ ٱلنَّاسِ﴾ بەڵکـو دڵـی خەڵکانێـك وا لێبکەیـت ﴿تَهْوِىٓ إِلَيْهِمْ﴾ سـۆزی ومەیلیـان ببێـت بۆلایـان ﴿وَٱرْزُقْهُم مِّنَ ٱلثَّمَرَٰتِ﴾ و لەهەمـوو بەر و میوەیەکیـش ڕۆزیـان بـدە ﴿لَعَلَّهُمْ يَشْكُرُونَ﴾ بەڵکو شـوکرانە بژێربـن ﴿٣٧﴾ ﴿رَبَّنَآ إِنَّكَ تَعْلَمُ﴾ ئەی پەروەردگارمان بەڕاسـتی تـۆ دەزانی ﴿مَا نُخْفِى وَمَا نُعْلِنُ﴾ بە هەرچی دەیشـارینەوە و هەرچی دەری دەبڕیـن ﴿وَمَا يَخْفَىٰ عَلَى ٱللَّهِ مِن شَىْءٍ﴾ وە هیـچ شـتێ لای خـوا شـاراوە نـی یە ﴿فِى ٱلْأَرْضِ وَلَا فِى ٱلسَّمَآءِ﴾ نەلـەزەوی و نەلەئاسـماندا ﴿٣٨﴾ ﴿ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ ٱلَّذِى﴾ هەمـوو سـوپاس و ستایشـێك بـۆ ئـەو خوایـەی ﴿وَهَبَ لِى عَلَى ٱلْكِبَرِ إِسْمَٰعِيلَ وَإِسْحَٰقَ﴾ کە ئیسـماعیل وئیسـحاقی پێ بەخشـیم بەپیری ﴿إِنَّ رَبِّى لَسَمِيعُ ٱلدُّعَآءِ﴾ بەڕاسـتی پەروەردگارم بیسەری دوعا و پاڕانەوەیە ﴿٣٩﴾ ﴿رَبِّ ٱجْعَلْنِى مُقِيمَ ٱلصَّلَوٰةِ وَمِن ذُرِّيَّتِى﴾ ئـەی پەروەردگـارم من و ڕۆڵەکانـم وا لێبکەی بەچاکـی نوێژەکان بەجـێ بێنین ﴿رَبَّنَا وَتَقَبَّلْ دُعَآءِ﴾ ئـەی پەروەردگارمـان پاڕانـەوە و نزاکـەم وەرگـرە ﴿٤٠﴾ ﴿رَبَّنَا ٱغْفِرْ لِى وَلِوَٰلِدَىَّ وَلِلْمُؤْمِنِينَ﴾ ئـەی پەروەردگارمـان لەمـن و باوکم و دایکـم و هەموو بڕواداران ببـورەو خۆش ببە ﴿يَوْمَ يَقُومُ ٱلْحِسَابُ﴾ لە ڕۆژێکدا کە لێپرسینەوە دەکرێت وبەرپا ئەبێت ﴿٤١﴾ ﴿وَلَا تَحْسَبَنَّ ٱللَّهَ غَٰفِلًا﴾ وا مەزانە خوا بێ ئاگایە ﴿عَمَّا يَعْمَلُ ٱلظَّٰلِمُونَ﴾ لـەو(زوڵـم و سـتەمەی) کەسـتەم کاران دەیکـەن ﴿إِنَّمَا يُؤَخِّرُهُمْ لِيَوْمٍ﴾ بێگومـان ئـەو دوایـان دەخـات بـۆ ڕۆژێـك ﴿تَشْخَصُ فِيهِ ٱلْأَبْصَٰرُ﴾ کەچـاوەکان تێیـدا ئەبلـەق دەبن (و ناینوقێن لە ترسا) ﴿٤٢﴾

مُهْطِعِينَ مُقْنِعِي رُءُوسِهِمْ لَا يَرْتَدُّ إِلَيْهِمْ طَرْفُهُمْ
وَأَفْـِٔدَتُهُمْ هَوَآءٌ ﴿٤٣﴾ وَأَنذِرِ ٱلنَّاسَ يَوْمَ يَأْتِيهِمُ ٱلْعَذَابُ
فَيَقُولُ ٱلَّذِينَ ظَلَمُوا۟ رَبَّنَآ أَخِّرْنَآ إِلَىٰٓ أَجَلٍ قَرِيبٍ نُّجِبْ
دَعْوَتَكَ وَنَتَّبِعِ ٱلرُّسُلَ أَوَلَمْ تَكُونُوٓا۟ أَقْسَمْتُم مِّن قَبْلُ
مَا لَكُم مِّن زَوَالٍ ﴿٤٤﴾ وَسَكَنتُمْ فِي مَسَٰكِنِ ٱلَّذِينَ ظَلَمُوٓا۟
أَنفُسَهُمْ وَتَبَيَّنَ لَكُمْ كَيْفَ فَعَلْنَا بِهِمْ وَضَرَبْنَا لَكُمُ
ٱلْأَمْثَالَ ﴿٤٥﴾ وَقَدْ مَكَرُوا۟ مَكْرَهُمْ وَعِندَ ٱللَّهِ مَكْرُهُمْ
وَإِن كَانَ مَكْرُهُمْ لِتَزُولَ مِنْهُ ٱلْجِبَالُ ﴿٤٦﴾ فَلَا
تَحْسَبَنَّ ٱللَّهَ مُخْلِفَ وَعْدِهِۦ رُسُلَهُۥٓ إِنَّ ٱللَّهَ عَزِيزٌ
ذُو ٱنتِقَامٍ ﴿٤٧﴾ يَوْمَ تُبَدَّلُ ٱلْأَرْضُ غَيْرَ ٱلْأَرْضِ وَٱلسَّمَٰوَٰتُ
وَبَرَزُوا۟ لِلَّهِ ٱلْوَٰحِدِ ٱلْقَهَّارِ ﴿٤٨﴾ وَتَرَى ٱلْمُجْرِمِينَ يَوْمَئِذٍ
مُّقَرَّنِينَ فِي ٱلْأَصْفَادِ ﴿٤٩﴾ سَرَابِيلُهُم مِّن قَطِرَانٍ وَتَغْشَىٰ
وُجُوهَهُمُ ٱلنَّارُ ﴿٥٠﴾ لِيَجْزِيَ ٱللَّهُ كُلَّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ
إِنَّ ٱللَّهَ سَرِيعُ ٱلْحِسَابِ ﴿٥١﴾ هَٰذَا بَلَٰغٌ لِّلنَّاسِ وَلِيُنذَرُوا۟ بِهِۦ
وَلِيَعْلَمُوٓا۟ أَنَّمَا هُوَ إِلَٰهٌ وَٰحِدٌ وَلِيَذَّكَّرَ أُو۟لُوا۟ ٱلْأَلْبَٰبِ ﴿٥٢﴾

﴿مُهْطِعِينَ﴾ بەخێرایی دەڕۆن (بەدەم بانگ کەریانەوە) ﴿مُقْنِعِي رُءُوسِهِمْ﴾ سەریان بەرزکردۆتەوە(بۆ
ئاسمان) ﴿لَا يَرْتَدُّ إِلَيْهِمْ طَرْفُهُمْ﴾ پێڵوی چاویان ناتروکێنن ﴿وَأَفْئِدَتُهُمْ هَوَاءٌ﴾ و دڵیان خاڵی
یە (لەتێگەشتن) (٤٣) ﴿وَأَنذِرِ النَّاسَ﴾ وە (ئەی موحەممەد ﷺ) خەڵکی ئاگاداربکە و بترسێنە
﴿يَوْمَ يَأْتِيهِمُ الْعَذَابُ﴾ لەو ڕۆژەی کە سزایان بۆ دێت ﴿فَيَقُولُ الَّذِينَ ظَلَمُوا﴾ ئەمجا ئەوانەی کەستەمیان
کردووە دەڵێن ﴿رَبَّنَا أَخِّرْنَا إِلَىٰ أَجَلٍ قَرِيبٍ﴾ ئەی پەروەردگارمان بۆ ماوەیەکی کەم دوامان بخە
﴿نُّجِبْ دَعْوَتَكَ﴾ تا وەڵامی بانگەوازەکەت بدەینەوە ﴿وَنَتَّبِعِ الرُّسُلَ﴾ و شوێنی پێغەمبەران بکەوین
﴿أَوَلَمْ تَكُونُوا أَقْسَمْتُم مِّن قَبْلُ﴾ ئەی ئێوە نەبوون پێشتر سوێندتان خوارد ﴿مَا لَكُم مِّن زَوَالٍ﴾
کە هەرگیز لە ناوناچن (٤٤) ﴿وَسَكَنتُمْ فِي مَسَاكِنِ الَّذِينَ﴾ هەر لەجێ و شوێنی ئەوانە نیشتەجێ بوون
﴿ظَلَمُوا أَنفُسَهُمْ﴾ کەستەمیان لەخۆیان کرد ﴿وَتَبَيَّنَ لَكُمْ﴾ و بەڕوونی بۆتان دەرکەوت ﴿كَيْفَ فَعَلْنَا
بِهِمْ﴾ کە چیمان بەسەر هێنان ﴿وَضَرَبْنَا لَكُمُ الْأَمْثَالَ﴾ نموونەی زۆریشمان بۆتان هێنایەوە (٤٥) ﴿وَقَدْ
مَكَرُوا مَكْرَهُمْ﴾ بێگومان ئەو (بێ باوەڕانە) پیلانی گەورەی خۆیانیان گێڕا (دژی پێغەمبەرەکانیان)
﴿وَعِندَ اللَّهِ مَكْرُهُمْ﴾ خوای گەورە ئاگادارە بە پیلانەکانیان ﴿وَإِن كَانَ مَكْرُهُمْ﴾ وە هەر چەندە
پیلانەکەیان ﴿لِتَزُولَ مِنْهُ الْجِبَالُ﴾ شاخەکانی پێ بترازێت (و لەبن بێت) (٤٦) ﴿فَلَا تَحْسَبَنَّ اللَّهَ﴾
جا وا گومان مەبە بەخوا ﴿مُخْلِفَ وَعْدِهِ رُسُلَهُ﴾ ئەو بەڵێنەی داویەتی بەپێغەمبەرانی بەدی
ناهێنێت ونایهێنێتە جێ ﴿إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ ذُو انتِقَامٍ﴾ بەڕاستی خوا بەدەسەڵاتی خاوەن تۆڵەیە (٤٧)
﴿يَوْمَ تُبَدَّلُ الْأَرْضُ﴾ لەڕۆژێکدا کە ئەم زەوی یە دەگۆڕێت ﴿غَيْرَ الْأَرْضِ وَالسَّمَاوَاتُ﴾ بەزەوی یەکی تر
وئاسمانەکانیش (دەگۆڕێن بە ئاسمانی تر) ﴿وَبَرَزُوا لِلَّهِ الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ﴾ ئەوسا هەموو (لەگۆڕەکانیان
دێنە دەرەوە) دەردەکەون بۆ خودای تەنهای زاڵ وبەدەسەڵات بەسەر هەموو شتێکدا (٤٨)
﴿وَتَرَى الْمُجْرِمِينَ يَوْمَئِذٍ﴾ و لەو ڕۆژەدا تاوان باران دەبینی ﴿مُّقَرَّنِينَ فِي الْأَصْفَادِ﴾ لە کۆت و زنجیردا
پێکەوە بەستراون (٤٩) ﴿سَرَابِيلُهُم مِّن قَطِرَانٍ﴾ پۆشاکیان قەترانی ڕەشە ﴿وَتَغْشَىٰ وُجُوهَهُمُ النَّارُ﴾و دەم و
چاویشیان ئاگر دایپۆشیوە (٥٠) ﴿لِيَجْزِيَ اللَّهُ كُلَّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ﴾ بۆ ئەوەی خوا تۆڵەو پاداشتی هەموو
کەسێك بدات بە گوێرەی ئەوەی کەکردویەتی ﴿إِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ﴾ بەڕاستی خوا (موحاسەکردن)
ولێپرسینەوەی خێرایە (٥١) ﴿هَٰذَا بَلَاغٌ لِّلنَّاسِ﴾ ئەم (قورئانە) ڕاگەیاندن وجاڕێکە بۆ هەموو خەڵك
﴿وَلِيُنذَرُوا بِهِ﴾ وە هەتا پێی بێدار بکرێنەوە ﴿وَلِيَعْلَمُوا أَنَّمَا هُوَ إِلَٰهٌ وَاحِدٌ﴾ وە بۆ ئەوەی بزانن بێگومان
ئەو(خوا) پەرستراوێکی تاك و تەنهایە ﴿وَلِيَذَّكَّرَ أُولُو الْأَلْبَابِ﴾ و تا خاوەن ژیریەکان بیربکەنەوە و
پەند وەربگرن (٥٢)

سُورَةُ الحِجۡرِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

الٓرۚ تِلۡكَ ءَايَٰتُ ٱلۡكِتَٰبِ وَقُرۡءَانٖ مُّبِينٖ ١ رُّبَمَا يَوَدُّ
ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ لَوۡ كَانُواْ مُسۡلِمِينَ ٢ ذَرۡهُمۡ يَأۡكُلُواْ
وَيَتَمَتَّعُواْ وَيُلۡهِهِمُ ٱلۡأَمَلُۖ فَسَوۡفَ يَعۡلَمُونَ ٣ وَمَآ أَهۡلَكۡنَا
مِن قَرۡيَةٍ إِلَّا وَلَهَا كِتَابٞ مَّعۡلُومٞ ٤ مَّا تَسۡبِقُ مِنۡ أُمَّةٍ
أَجَلَهَا وَمَا يَسۡتَـٔۡخِرُونَ ٥ وَقَالُواْ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِي نُزِّلَ عَلَيۡهِ
ٱلذِّكۡرُ إِنَّكَ لَمَجۡنُونٞ ٦ لَّوۡ مَا تَأۡتِينَا بِٱلۡمَلَٰٓئِكَةِ إِن كُنتَ
مِنَ ٱلصَّٰدِقِينَ ٧ مَا نُنَزِّلُ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةَ إِلَّا بِٱلۡحَقِّ وَمَا كَانُوٓاْ
إِذٗا مُّنظَرِينَ ٨ إِنَّا نَحۡنُ نَزَّلۡنَا ٱلذِّكۡرَ وَإِنَّا لَهُۥ لَحَٰفِظُونَ ٩
وَلَقَدۡ أَرۡسَلۡنَا مِن قَبۡلِكَ فِي شِيَعِ ٱلۡأَوَّلِينَ ١٠ وَمَا يَأۡتِيهِم
مِّن رَّسُولٍ إِلَّا كَانُواْ بِهِۦ يَسۡتَهۡزِءُونَ ١١ كَذَٰلِكَ نَسۡلُكُهُۥ
فِي قُلُوبِ ٱلۡمُجۡرِمِينَ ١٢ لَا يُؤۡمِنُونَ بِهِۦ وَقَدۡ خَلَتۡ سُنَّةُ ٱلۡأَوَّلِينَ
١٣ وَلَوۡ فَتَحۡنَا عَلَيۡهِم بَابٗا مِّنَ ٱلسَّمَآءِ فَظَلُّواْ فِيهِ يَعۡرُجُونَ ١٤
لَقَالُوٓاْ إِنَّمَا سُكِّرَتۡ أَبۡصَٰرُنَا بَلۡ نَحۡنُ قَوۡمٞ مَّسۡحُورُونَ ١٥

سورەتی ﴿الحِجر﴾

﴿بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ﴾ بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

﴿الٓرۚ﴾ بە(ئەلیف، لام، ڕا) دەخوێنرێتەوە خوا زاناترە بە ماناکەی، بۆ زانیاری زیاتر سەیری
سەرەتای سورەتی (البقرة) بکە ﴿تِلۡكَ ءَايَٰتُ ٱلۡكِتَٰبِ وَقُرۡءَانٖ مُّبِينٖ﴾ ئەمانە ئایەت و نیشانەکانی
قورئانی ڕوون کەرەوە وئاشکران ﴿١﴾ ﴿رُّبَمَا يَوَدُّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ﴾ ئەوانەی کەبێ باوەڕ بوون
(لە ئایندەیەکی نزیکدا) زۆر جار ئاوات دەخوازن ﴿لَوۡ كَانُواْ مُسۡلِمِينَ﴾ کاشکای موسوڵمان
بوونایە. ﴿٢﴾ ﴿ذَرۡهُمۡ يَأۡكُلُواْ وَيَتَمَتَّعُواْ﴾ لێیان گەڕێ بابخۆن و ڕابوێرن ﴿وَيُلۡهِهِمُ ٱلۡأَمَلُۖ﴾ وئومێد
وهیوا بێ ئاگایان بکات ﴿فَسَوۡفَ يَعۡلَمُونَ﴾ جا بێگومان لەمەو دوا دەزانن (چۆن سزایان دەدەین)
﴿٣﴾ ﴿وَمَآ أَهۡلَكۡنَا مِن قَرۡيَةٍ﴾ (خەڵکی) هیچ شارێکمان لەناو نەبردووە ﴿إِلَّا وَلَهَا كِتَابٞ مَّعۡلُومٞ﴾
مەگەر کاتی دیاری کراو بۆ لەناو چوونیان هەبووە ﴿٤﴾ ﴿مَّا تَسۡبِقُ مِنۡ أُمَّةٍ﴾ وەهیچ ئوممەتێك
پێش ناکەوێت ﴿أَجَلَهَا وَمَا يَسۡتَـٔۡخِرُونَ﴾ لەکاتی لەناوبردنی خۆی هەروەها دواش ناکەوێ ﴿٥﴾
﴿وَقَالُواْ يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِي﴾ (بێ باوەڕان) ووتیان ئەی ئەو کەسەی ﴿نُزِّلَ عَلَيۡهِ ٱلذِّكۡرُ﴾ کە قورئان نێرراوەتە
خوار بۆ سەرت ﴿إِنَّكَ لَمَجۡنُونٞ﴾ بەڕاستی تۆ شێتیت ﴿٦﴾ ﴿لَّوۡ مَا تَأۡتِينَا بِٱلۡمَلَـٰٓئِكَةِ﴾ دەی بۆ فریشتەمان
بۆ ناهێنی (شایەتی بدات تۆ پێغەمبەری) ﴿إِن كُنتَ مِنَ ٱلصَّـٰدِقِينَ﴾ ئەگەر تۆ لەڕاست گۆیانیت
﴿٧﴾ ﴿مَا نُنَزِّلُ ٱلۡمَلَـٰٓئِكَةَ إِلَّا بِٱلۡحَقِّ﴾ ئێمە فریشتە نانێرینە خوارەوە مەگەر بەڕاست و ڕەوا نەبێت
﴿وَمَا كَانُوٓاْ إِذٗا مُّنظَرِينَ﴾ وە ئەو کاتەش ئەوانە مۆڵەت نادرێن ﴿٨﴾ ﴿إِنَّا نَحۡنُ نَزَّلۡنَا ٱلذِّكۡرَ﴾ بێگومان
هەر ئێمە قورئانمان ناردۆتە خوارەوە ﴿وَإِنَّا لَهُۥ لَحَٰفِظُونَ﴾ و بەڕاستی هەر ئێمەش دەی پارێزین ﴿٩﴾
﴿وَلَقَدۡ أَرۡسَلۡنَا مِن قَبۡلِكَ﴾ سوێندبێت بێگومان ئێمە پێش تۆ پێغەمبەرانمان ناردووە ﴿فِي شِيَعِ ٱلۡأَوَّلِينَ﴾
لەناو هۆزو کۆمەڵە پێشووەکاندا ﴿١٠﴾ ﴿وَمَا يَأۡتِيهِم مِّن رَّسُولٍ﴾ هیچ پێغەمبەرێکیان بۆ نەهاتووە
﴿إِلَّا كَانُواْ بِهِۦ يَسۡتَهۡزِءُونَ﴾ ئیللا گاڵتە ولاقرتییان پێ کردووە ﴿١١﴾ ﴿كَذَٰلِكَ نَسۡلُكُهُۥ فِي قُلُوبِ ٱلۡمُجۡرِمِينَ﴾
ئا بەو جۆرە ئێمە ئەو (قورئانە) دەخەینە ناو دڵی تاوان بارانەوە ﴿١٢﴾ ﴿لَا يُؤۡمِنُونَ بِهِۦ﴾ کەچی ئەوان
باوەڕی پێ ناهێنن ﴿وَقَدۡ خَلَتۡ سُنَّةُ ٱلۡأَوَّلِينَ﴾ کە بێگومان باوو ڕێبازی پێشووەکانیش هەر وابووە ﴿١٣﴾
﴿وَلَوۡ فَتَحۡنَا عَلَيۡهِم﴾ ئەگەر بۆمان بکردنایەتەوە ﴿بَابٗا مِّنَ ٱلسَّمَآءِ﴾ دەرگایەك لەئاسمانەوە ﴿فَظَلُّواْ فِيهِ
يَعۡرُجُونَ﴾ و ئەوان پیایدا بڕۆشتنایەتە سەرەوە ﴿١٤﴾ ﴿لَقَالُوٓاْ إِنَّمَا سُكِّرَتۡ أَبۡصَٰرُنَا﴾ ئەوسا دەیان ووت
بێگومان ئێمە چاوبەستمان لێکراوە ﴿بَلۡ نَحۡنُ قَوۡمٞ مَّسۡحُورُونَ﴾ بەڵکو ئێمە کۆمەڵێکین جادوومان لێ
کراوە ﴿١٥﴾

وَلَقَدْ جَعَلْنَا فِي ٱلسَّمَآءِ بُرُوجًا وَزَيَّنَّٰهَا لِلنَّٰظِرِينَ ﴿١٦﴾
وَحَفِظْنَٰهَا مِن كُلِّ شَيْطَٰنٍ رَّجِيمٍ ﴿١٧﴾ إِلَّا مَنِ ٱسْتَرَقَ ٱلسَّمْعَ
فَأَتْبَعَهُۥ شِهَابٌ مُّبِينٌ ﴿١٨﴾ وَٱلْأَرْضَ مَدَدْنَٰهَا وَأَلْقَيْنَا فِيهَا
رَوَٰسِيَ وَأَنۢبَتْنَا فِيهَا مِن كُلِّ شَيْءٍ مَّوْزُونٍ ﴿١٩﴾ وَجَعَلْنَا لَكُمْ
فِيهَا مَعَٰيِشَ وَمَن لَّسْتُمْ لَهُۥ بِرَٰزِقِينَ ﴿٢٠﴾ وَإِن مِّن شَيْءٍ إِلَّا
عِندَنَا خَزَآئِنُهُۥ وَمَا نُنَزِّلُهُۥٓ إِلَّا بِقَدَرٍ مَّعْلُومٍ ﴿٢١﴾ وَأَرْسَلْنَا
ٱلرِّيَٰحَ لَوَٰقِحَ فَأَنزَلْنَا مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءً فَأَسْقَيْنَٰكُمُوهُ وَمَآ أَنتُمْ
لَهُۥ بِخَٰزِنِينَ ﴿٢٢﴾ وَإِنَّا لَنَحْنُ نُحْيِۦ وَنُمِيتُ وَنَحْنُ ٱلْوَٰرِثُونَ ﴿٢٣﴾
وَلَقَدْ عَلِمْنَا ٱلْمُسْتَقْدِمِينَ مِنكُمْ وَلَقَدْ عَلِمْنَا ٱلْمُسْتَـْٔخِرِينَ
﴿٢٤﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ هُوَ يَحْشُرُهُمْ إِنَّهُۥ حَكِيمٌ عَلِيمٌ ﴿٢٥﴾ وَلَقَدْ خَلَقْنَا
ٱلْإِنسَٰنَ مِن صَلْصَٰلٍ مِّنْ حَمَإٍ مَّسْنُونٍ ﴿٢٦﴾ وَٱلْجَآنَّ خَلَقْنَٰهُ مِن
قَبْلُ مِن نَّارِ ٱلسَّمُومِ ﴿٢٧﴾ وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَٰٓئِكَةِ إِنِّي خَٰلِقٌۢ بَشَرًا
مِّن صَلْصَٰلٍ مِّنْ حَمَإٍ مَّسْنُونٍ ﴿٢٨﴾ فَإِذَا سَوَّيْتُهُۥ وَنَفَخْتُ فِيهِ
مِن رُّوحِي فَقَعُوا۟ لَهُۥ سَٰجِدِينَ ﴿٢٩﴾ فَسَجَدَ ٱلْمَلَٰٓئِكَةُ كُلُّهُمْ
أَجْمَعُونَ ﴿٣٠﴾ إِلَّآ إِبْلِيسَ أَبَىٰٓ أَن يَكُونَ مَعَ ٱلسَّٰجِدِينَ ﴿٣١﴾

﴿وَلَقَدۡ جَعَلۡنَا﴾ سوێند بەخوا بێگومان ئێمە دروستمان کردووە ﴿فِي ٱلسَّمَآءِ بُرُوجٗا﴾ چەند بورجێك
لەئاسماندا ﴿وَزَيَّنَّٰهَا لِلنَّٰظِرِينَ﴾ و ئەو (ئاسمانە)مان ڕازاندۆتەوە بۆ سەرەنج دەران و تەماشاکەران
﴿١٦﴾ ﴿وَحَفِظۡنَٰهَا﴾ و ئەو (ئاسمانە)مان پاراستووە ﴿مِن كُلِّ شَيۡطَٰنٖ رَّجِيمٍ﴾ لەهەموو شەیتانێکی دەرکراو
لەبەزەیی خوا ﴿١٧﴾ ﴿إِلَّا مَنِ ٱسۡتَرَقَ ٱلسَّمۡعَ﴾ مەگەر ئەوانەی کەبەدزیەوە گوێ دەگرن ﴿فَأَتۡبَعَهُۥ شِهَابٞ مُّبِينٞ﴾
یەکسەر گڕوئاگرێکی دیاردوای دەکەوێت (وڕاوی دەنێ) ﴿١٨﴾ ﴿وَٱلۡأَرۡضَ مَدَدۡنَٰهَا﴾ زەویشمان ڕاخستووە
﴿وَأَلۡقَيۡنَا فِيهَا رَوَٰسِيَ﴾ وچەند کێوو شاخی دامەزراومان تێدا داناوە ﴿وَأَنۢبَتۡنَا فِيهَا﴾ و ڕواندوومانە تیایدا
﴿مِن كُلِّ شَيۡءٖ مَّوۡزُونٖ﴾ لەهەموو ڕووەك و درەختێك بەڕێك و پێکی ﴿١٩﴾ ﴿وَجَعَلۡنَا لَكُمۡ فِيهَا مَعَٰيِشَ﴾
وە لەو (زەویە)دا هۆکارەکانی ژیانمان بۆ ئێوە ڕەخساندوە ﴿وَمَن لَّسۡتُمۡ لَهُۥ بِرَٰزِقِينَ﴾ هەروەها بۆ
ئەوانەش کەئێوە ڕزق وڕۆزیان نادەن ﴿٢٠﴾ ﴿وَإِن مِّن شَيۡءٍ إِلَّا عِندَنَا خَزَآئِنُهُۥ﴾ وە هیچ شتێك نییە مەگەر
خەزێنەکانی لای ئێمەیە ﴿وَمَا نُنَزِّلُهُۥٓ إِلَّا بِقَدَرٖ مَّعۡلُومٖ﴾ و نای نێرین و نایدەین بەئەندازەی دیاری
کراو نەبێت ﴿٢١﴾ ﴿وَأَرۡسَلۡنَا ٱلرِّيَٰحَ لَوَٰقِحَ﴾ وە با (هەوا) مان ناردووە کە پیتێنەری دارو درەخت بێت
﴿فَأَنزَلۡنَا مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءٗ﴾ ئەمجا لەئاسمانەوە بارانمان باراندووە ﴿فَأَسۡقَيۡنَٰكُمُوهُ﴾ وەئێوەمان پێ تێراو
کردووە ﴿وَمَآ أَنتُمۡ لَهُۥ بِخَٰزِنِينَ﴾ لەکاتێکدا ئێوە نەتان دەتوانی ئەو(ئاوە) خەزن بکەن ﴿٢٢﴾ ﴿وَإِنَّا لَنَحۡنُ نُحۡيِۦ
وَنُمِيتُ﴾ بێگومان هەر ئێمە دەژێنین ودەشمرێنین ﴿وَنَحۡنُ ٱلۡوَٰرِثُونَ﴾ هەر ئێمەش میراتگری هەمووانین
﴿٢٣﴾ ﴿وَلَقَدۡ عَلِمۡنَا ٱلۡمُسۡتَقۡدِمِينَ مِنكُمۡ﴾ سوێند بەخوا ئێمە ئاگادارین بەوانەی لەپێش ئێوەوە بوون
﴿وَلَقَدۡ عَلِمۡنَا ٱلۡمُسۡتَـٔۡخِرِينَ﴾ و سوێند بەخوا بێگومان ئەوانەش دەناسین کەپاش ئێوە دێن ﴿٢٤﴾ ﴿وَإِنَّ رَبَّكَ هُوَ
يَحۡشُرُهُمۡۚ﴾ بێگومان هەر پەروەردگارت هەموویان کۆ دەکاتەوە ﴿إِنَّهُۥ حَكِيمٌ عَلِيمٞ﴾ بەڕاستی هەر
خۆی کاردروستی زانایە ﴿٢٥﴾ ﴿وَلَقَدۡ خَلَقۡنَا ٱلۡإِنسَٰنَ﴾ سوێندبێت بێگومان ئێمە ئادەمیمان دروست کرد
﴿مِن صَلۡصَٰلٖ مِّنۡ حَمَإٖ مَّسۡنُونٖ﴾ لە قوڕێکی ڕەشی ترشاوی ڕەق ﴿٢٦﴾ ﴿وَٱلۡجَآنَّ خَلَقۡنَٰهُ مِن قَبۡلُ﴾ جنۆکەشمان
پێشتر دروست کرد ﴿مِن نَّارِ ٱلسَّمُومِ﴾ لە ئاگرێکی بەتین ﴿٢٧﴾ ﴿وَإِذۡ قَالَ رَبُّكَ لِلۡمَلَٰٓئِكَةِ﴾ (بیریان بخەرەوە)
کاتێك پەروەردگارت بەفریشتەکانی فەرموو ﴿إِنِّي خَٰلِقُۢ بَشَرٗا﴾ بەڕاستی من بەشەرێك دروست دەکەم
﴿مِّن صَلۡصَٰلٖ مِّنۡ حَمَإٖ مَّسۡنُونٖ﴾ لە قوڕێکی ڕەشی ترشاوی ڕەق ﴿٢٨﴾ ﴿فَإِذَا سَوَّيۡتُهُۥ﴾ هەر کاتێك ڕێك وپێکم
کرد ﴿وَنَفَخۡتُ فِيهِ مِن رُّوحِي﴾ و فوم بە بەریدا کرد لە ڕۆحێك کە خۆم دروستم کردووە (مەبەست
لەدانە پاڵی ڕۆح بۆلای خوا ڕێزو تەشریفە) ﴿فَقَعُواْ لَهُۥ سَٰجِدِينَ﴾ دەبێ یەکسەر سوژدەی بۆ بەرن ﴿٢٩﴾
﴿فَسَجَدَ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ كُلُّهُمۡ أَجۡمَعُونَ﴾ جا فریشتەکان هەموو تێکڕا سوژدەیان برد (بۆی) ﴿٣٠﴾ ﴿إِلَّآ إِبۡلِيسَ
أَبَىٰٓ﴾ ئیبلیس (شەیتان) نەبێت کەسەرپێچی کرد ﴿أَن يَكُونَ مَعَ ٱلسَّٰجِدِينَ﴾ لەوەی کەلەگەڵ سوژدەبەراندا
بێت ﴿٣١﴾

قَالَ يَٰٓإِبۡلِيسُ مَا لَكَ أَلَّا تَكُونَ مَعَ ٱلسَّٰجِدِينَ ﴿٣٢﴾ قَالَ لَمۡ أَكُن
لِّأَسۡجُدَ لِبَشَرٍ خَلَقۡتَهُۥ مِن صَلۡصَٰلٖ مِّنۡ حَمَإٖ مَّسۡنُونٖ ﴿٣٣﴾
قَالَ فَٱخۡرُجۡ مِنۡهَا فَإِنَّكَ رَجِيمٞ ﴿٣٤﴾ وَإِنَّ عَلَيۡكَ ٱللَّعۡنَةَ إِلَىٰ يَوۡمِ
ٱلدِّينِ ﴿٣٥﴾ قَالَ رَبِّ فَأَنظِرۡنِيٓ إِلَىٰ يَوۡمِ يُبۡعَثُونَ ﴿٣٦﴾ قَالَ فَإِنَّكَ
مِنَ ٱلۡمُنظَرِينَ ﴿٣٧﴾ إِلَىٰ يَوۡمِ ٱلۡوَقۡتِ ٱلۡمَعۡلُومِ ﴿٣٨﴾ قَالَ رَبِّ بِمَآ
أَغۡوَيۡتَنِي لَأُزَيِّنَنَّ لَهُمۡ فِي ٱلۡأَرۡضِ وَلَأُغۡوِيَنَّهُمۡ أَجۡمَعِينَ
﴿٣٩﴾ إِلَّا عِبَادَكَ مِنۡهُمُ ٱلۡمُخۡلَصِينَ ﴿٤٠﴾ قَالَ هَٰذَا صِرَٰطٌ عَلَيَّ
مُسۡتَقِيمٌ ﴿٤١﴾ إِنَّ عِبَادِي لَيۡسَ لَكَ عَلَيۡهِمۡ سُلۡطَٰنٌ إِلَّا مَنِ
ٱتَّبَعَكَ مِنَ ٱلۡغَاوِينَ ﴿٤٢﴾ وَإِنَّ جَهَنَّمَ لَمَوۡعِدُهُمۡ أَجۡمَعِينَ ﴿٤٣﴾
لَهَا سَبۡعَةُ أَبۡوَٰبٖ لِّكُلِّ بَابٖ مِّنۡهُمۡ جُزۡءٞ مَّقۡسُومٌ ﴿٤٤﴾ إِنَّ
ٱلۡمُتَّقِينَ فِي جَنَّٰتٖ وَعُيُونٍ ﴿٤٥﴾ ٱدۡخُلُوهَا بِسَلَٰمٍ ءَامِنِينَ ﴿٤٦﴾
وَنَزَعۡنَا مَا فِي صُدُورِهِم مِّنۡ غِلٍّ إِخۡوَٰنًا عَلَىٰ سُرُرٖ مُّتَقَٰبِلِينَ
﴿٤٧﴾ لَا يَمَسُّهُمۡ فِيهَا نَصَبٞ وَمَا هُم مِّنۡهَا بِمُخۡرَجِينَ ﴿٤٨﴾
۞ نَبِّئۡ عِبَادِيٓ أَنِّيٓ أَنَا ٱلۡغَفُورُ ٱلرَّحِيمُ ﴿٤٩﴾ وَأَنَّ عَذَابِي
هُوَ ٱلۡعَذَابُ ٱلۡأَلِيمُ ﴿٥٠﴾ وَنَبِّئۡهُمۡ عَن ضَيۡفِ إِبۡرَٰهِيمَ ﴿٥١﴾

ربع الحزب ٢٧

﴿قَالَ يَٰٓإِبۡلِيسُ مَا لَكَ﴾ (خـوا) فەرمـووی ئـەی ئیبلیس بۆ چـی تۆ ﴿أَلَّا تَكُونَ مَعَ ٱلسَّٰجِدِينَ﴾ لەگەڵ سـوژدە
بەرانـدا نەبوویـت؟! (٣٢) ﴿قَالَ لَمۡ أَكُن لِّأَسۡجُدَ لِبَشَرٍ﴾ (ئیبلیـس) ووتی: من هیچ کاتێ سـوژدە نابەم بۆ
بەشـەرێك ﴿خَلَقۡتَهُۥ مِن صَلۡصَٰلٖ مِّنۡ حَمَإٖ مَّسۡنُونٖ﴾ کەدروسـتت کـردووە لـە قوڕێکی ڕەشـی ترشـاوی
ڕەق (٣٣) ﴿قَالَ فَٱخۡرُجۡ مِنۡهَا﴾ (خـوا پێی) فەرموو دەلەوێ (بەهەشـت) بڕۆدەرەوە ﴿فَإِنَّكَ رَجِيمٞ﴾ چونکە
بەڕاسـتی تۆ لەبەزەیی من دەرکراوی (٣٤) ﴿وَإِنَّ عَلَيۡكَ ٱللَّعۡنَةَ إِلَىٰ يَوۡمِ ٱلدِّينِ﴾ وە بەڕاسـتی نەفرینت لەسـەرە
تـاڕۆژی دوایـی (٣٥) ﴿قَالَ رَبِّ فَأَنظِرۡنِيٓ إِلَىٰ يَوۡمِ يُبۡعَثُونَ﴾ ووتـی ئـەی پەروەردگـارم دەی مۆڵەتـم بـدە
تـاڕۆژێ (مردووان) زینـدوو دەکرێنـەوە (٣٦) ﴿قَالَ فَإِنَّكَ مِنَ ٱلۡمُنظَرِينَ﴾ (خوا) فەرمووی ئەوە بەڕاسـتی
تـۆ لەمۆڵـەت دراوانـی (٣٧) ﴿إِلَىٰ يَوۡمِ ٱلۡوَقۡتِ ٱلۡمَعۡلُومِ﴾ تـاڕۆژێ کەکاتـی دیاری کـراوە (٣٨) ﴿قَالَ رَبِّ بِمَآ
أَغۡوَيۡتَنِي﴾ ووتـی ئـەی پەروەردگـارم لەبەر ئـەوەی گومڕات کـردم ﴿لَأُزَيِّنَنَّ لَهُمۡ فِي ٱلۡأَرۡضِ﴾ بێگومان
خۆشـی (دونیا)یـان لەزەویدا بۆ دەڕازێنمـەوە ﴿وَلَأُغۡوِيَنَّهُمۡ أَجۡمَعِينَ﴾ وە بەڕاسـتی هەموویان گومڕا
دەکـەم (٣٩) ﴿إِلَّا عِبَادَكَ مِنۡهُمُ ٱلۡمُخۡلَصِينَ﴾ بەندە دڵسـۆزەکانت نەبێت (٤٠) ﴿قَالَ هَٰذَا صِرَٰطٌ عَلَيَّ مُسۡتَقِيمٌ﴾
(خوا) فەرمووی ئەمە ڕێگای هەق و ڕاستە بەرەو من (٤١) ﴿إِنَّ عِبَادِي﴾ بەڕاستی بەندەکانی من ﴿لَيۡسَ
لَكَ عَلَيۡهِمۡ سُلۡطَٰنٌ﴾ تۆ هیچ دەسـەڵاتت نیە بەسـەریاندا ﴿إِلَّا مَنِ ٱتَّبَعَكَ مِنَ ٱلۡغَاوِينَ﴾ جگە لەو گومڕایانەی
کەشـوێنت کەوتـوون (٤٢) ﴿وَإِنَّ جَهَنَّمَ لَمَوۡعِدُهُمۡ أَجۡمَعِينَ﴾ وە بێگومـان دۆزەخ جێگـای هەموویانـە (٤٣)
﴿لَهَا سَبۡعَةُ أَبۡوَٰبٖ﴾ (دۆزەخ) حەوت دەرگای هەیە ﴿لِّكُلِّ بَابٖ مِّنۡهُمۡ جُزۡءٞ مَّقۡسُومٌ﴾ هەر دەرگایەکیشیان
لەوانـە دابـەش کـراوە بـۆ چەنـد بەشـێك (٤٤) ﴿إِنَّ ٱلۡمُتَّقِينَ فِي جَنَّٰتٖ وَعُيُونٍ﴾ بەڕاسـتی خۆپارێـزو لـە
خواترسـان لەناو باخـات و کانیاودان (٤٥) ﴿ٱدۡخُلُوهَا بِسَلَٰمٍ ءَامِنِينَ﴾ (پێیان دەووترێـت) بچنە ناویانەوە
بەهێمنـی و ئاسـوودەیی (٤٦) ﴿وَنَزَعۡنَا مَا فِي صُدُورِهِم مِّنۡ غِلٍّ﴾ هـەر ڕق و کینەیـەك لەدڵیانـدا بوو بێـت
دەرمـان هێناوە ﴿إِخۡوَٰنًا عَلَىٰ سُرُرٖ مُّتَقَٰبِلِينَ﴾ برای یەکترن بەرامبەر یەکترن لەسـەر کورسـی دانیشـتوون
(٤٧) ﴿لَا يَمَسُّهُمۡ فِيهَا نَصَبٞ﴾ لەوێدا ماندوو بوونیان تووش نایەت ﴿وَمَا هُم مِّنۡهَا بِمُخۡرَجِينَ﴾ و هەرگیز
لـەو (بەهەشـتە) دەرناکرێـن (٤٨) ﴿نَبِّئۡ عِبَادِيٓ﴾ هـەواڵ بـدە بەبەندەکانـم ﴿أَنِّيٓ أَنَا ٱلۡغَفُورُ ٱلرَّحِيمُ﴾ کـە
بەڕاستی هەر من لێبوردەی میهرەبانم (٤٩) ﴿وَأَنَّ عَذَابِي هُوَ ٱلۡعَذَابُ ٱلۡأَلِيمُ﴾ وبێگومان هەر سزای منە
سزای سەخت (٥٠) ﴿وَنَبِّئۡهُمۡ عَن ضَيۡفِ إِبۡرَٰهِيمَ﴾ وە هەواڵیان پێ بدە دەربارەی میوانەکانی ئیبراهیم (٥١)

إِذۡ دَخَلُواْ عَلَيۡهِ فَقَالُواْ سَلَٰمٗا قَالَ إِنَّا مِنكُمۡ وَجِلُونَ ٥٢ قَالُواْ
لَا تَوۡجَلۡ إِنَّا نُبَشِّرُكَ بِغُلَٰمٍ عَلِيمٖ ٥٣ قَالَ أَبَشَّرۡتُمُونِي عَلَىٰٓ أَن
مَّسَّنِيَ ٱلۡكِبَرُ فَبِمَ تُبَشِّرُونَ ٥٤ قَالُواْ بَشَّرۡنَٰكَ بِٱلۡحَقِّ
فَلَا تَكُن مِّنَ ٱلۡقَٰنِطِينَ ٥٥ قَالَ وَمَن يَقۡنَطُ مِن رَّحۡمَةِ
رَبِّهِۦٓ إِلَّا ٱلضَّآلُّونَ ٥٦ قَالَ فَمَا خَطۡبُكُمۡ أَيُّهَا ٱلۡمُرۡسَلُونَ
٥٧ قَالُوٓاْ إِنَّآ أُرۡسِلۡنَآ إِلَىٰ قَوۡمٖ مُّجۡرِمِينَ ٥٨ إِلَّآ ءَالَ لُوطٍ
إِنَّا لَمُنَجُّوهُمۡ أَجۡمَعِينَ ٥٩ إِلَّا ٱمۡرَأَتَهُۥ قَدَّرۡنَآ إِنَّهَا لَمِنَ
ٱلۡغَٰبِرِينَ ٦٠ فَلَمَّا جَآءَ ءَالَ لُوطٍ ٱلۡمُرۡسَلُونَ ٦١ قَالَ
إِنَّكُمۡ قَوۡمٞ مُّنكَرُونَ ٦٢ قَالُواْ بَلۡ جِئۡنَٰكَ بِمَا كَانُواْ فِيهِ
يَمۡتَرُونَ ٦٣ وَأَتَيۡنَٰكَ بِٱلۡحَقِّ وَإِنَّا لَصَٰدِقُونَ ٦٤ فَأَسۡرِ
بِأَهۡلِكَ بِقِطۡعٖ مِّنَ ٱلَّيۡلِ وَٱتَّبِعۡ أَدۡبَٰرَهُمۡ وَلَا يَلۡتَفِتۡ مِنكُمۡ أَحَدٞ
وَٱمۡضُواْ حَيۡثُ تُؤۡمَرُونَ ٦٥ وَقَضَيۡنَآ إِلَيۡهِ ذَٰلِكَ ٱلۡأَمۡرَ أَنَّ
دَابِرَ هَٰٓؤُلَآءِ مَقۡطُوعٞ مُّصۡبِحِينَ ٦٦ وَجَآءَ أَهۡلُ ٱلۡمَدِينَةِ
يَسۡتَبۡشِرُونَ ٦٧ قَالَ إِنَّ هَٰٓؤُلَآءِ ضَيۡفِي فَلَا تَفۡضَحُونِ ٦٨
وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَلَا تُخۡزُونِ ٦٩ قَالُوٓاْ أَوَلَمۡ نَنۡهَكَ عَنِ ٱلۡعَٰلَمِينَ ٧٠

﴿إِذۡ دَخَلُواْ عَلَيۡهِ فَقَالُواْ سَلَٰمٗا﴾ کاتێک چوونە ژوورەوە بۆلای ووتیان سەلامت لێ بێت ﴿قَالَ
إِنَّا مِنكُمۡ وَجِلُونَ﴾ (ئیبراهیم) ووتی بەڕاستی ئێمە لێتان دەترسین ﴿٥٢﴾ ﴿قَالُواْ لَا تَوۡجَلۡ﴾ ووتیان(پێی)
مەترسە ﴿إِنَّا نُبَشِّرُكَ بِغُلَٰمٍ عَلِيمٖ﴾ بەڕاستی ئێمە مژدەت دەدەینێ بە(لەدایك بوونی) کوڕێکی زانا
﴿٥٣﴾ ﴿قَالَ أَبَشَّرۡتُمُونِي﴾ ووتی ئایا مزگێنیم پێ دەدەن ﴿عَلَىٰٓ أَن مَّسَّنِيَ ٱلۡكِبَرُ﴾ لەکاتێکدا کەپیر بووم
﴿فَبِمَ تُبَشِّرُونَ﴾ ئیتر چی مژدەیەکم دەدەنێ ﴿٥٤﴾ ﴿قَالُواْ بَشَّرۡنَٰكَ بِٱلۡحَقِّ﴾ ووتیان ئەو مژدەی داومانە
پێت ڕاستە (و دێتە دی) ﴿فَلَا تَكُن مِّنَ ٱلۡقَٰنِطِينَ﴾ جا لە نائومێدان مەبە ﴿٥٥﴾ ﴿قَالَ وَمَن يَقۡنَطُ مِن رَّحۡمَةِ
رَبِّهِۦٓ﴾ ووتی جا کێ لەمیهرەبانی پەروەردگاری نائومێد دەبێت ﴿إِلَّا ٱلضَّآلُّونَ﴾ گومڕایان نەبێت ﴿٥٦﴾
﴿قَالَ فَمَا خَطۡبُكُمۡ أَيُّهَا ٱلۡمُرۡسَلُونَ﴾ (ئیبراهیم) فەرمووی ئەی ڕەوانەکراوان (ی خوا) چ کارێکی
گرنگتان هەیە ﴿٥٧﴾ ﴿قَالُوٓاْ إِنَّآ أُرۡسِلۡنَآ إِلَىٰ قَوۡمٖ مُّجۡرِمِينَ﴾ ووتیان بەڕاستی ئێمە نێردراوین بۆ سەر گەلێکی
تاوانبار (لەناویان بەرین) ﴿٥٨﴾ ﴿إِلَّآ ءَالَ لُوطٍ إِنَّا لَمُنَجُّوهُمۡ أَجۡمَعِينَ﴾ جگە لەماڵ و منداڵی لووط
کە بێگومان هەموویان ڕزگار دەکەین ﴿٥٩﴾ ﴿إِلَّا ٱمۡرَأَتَهُۥ قَدَّرۡنَآ إِنَّهَا لَمِنَ ٱلۡغَٰبِرِينَ﴾ ژنەکەی نەبێت
کەبێگومان بڕیارمانداوە ئەو لە ڕیزی تیاچواندا بێت ﴿٦٠﴾ ﴿فَلَمَّا جَآءَ ءَالَ لُوطٍ ٱلۡمُرۡسَلُونَ﴾ جا کاتێك
نێردراوەکان هاتن بۆ لای خاو خێزانی لووط ﴿٦١﴾ ﴿قَالَ إِنَّكُمۡ قَوۡمٞ مُّنكَرُونَ﴾ (لووط) ووتی بەڕاستی
ئێوە دەستەیەکی نەناساراون ﴿٦٢﴾ ﴿قَالُواْ بَلۡ جِئۡنَٰكَ﴾ ووتیان بەڵکو ئێمە بۆمان هێناوی ﴿بِمَا كَانُواْ فِيهِ
يَمۡتَرُونَ﴾ ئەو(سزای) کەئەوان تێیدا دوودڵ بوون ﴿٦٣﴾ ﴿وَأَتَيۡنَٰكَ بِٱلۡحَقِّ﴾ وە ئێمە ڕاستیمان بۆ تۆ هێناوە
﴿وَإِنَّا لَصَٰدِقُونَ﴾ بێگومان ئێمە ڕاست گۆین ﴿٦٤﴾ ﴿فَأَسۡرِ بِأَهۡلِكَ بِقِطۡعٖ مِّنَ ٱلَّيۡلِ﴾ جا کەواتە لەبەشێکی
شەودا شەوڕەوی بە (شوێنکەوتووان و) خاوخێزانت بکە (لە شار دەرچۆ) ﴿وَٱتَّبِعۡ أَدۡبَٰرَهُمۡ﴾ و خۆت
دوایان بکەوە ﴿وَلَا يَلۡتَفِتۡ مِنكُمۡ أَحَدٞ﴾ هیچ کامتان لانەکەنەوە ﴿وَٱمۡضُواْ حَيۡثُ تُؤۡمَرُونَ﴾ و بڕۆن بۆ ئەو
شوێنەی کەفەرمانتان پێدراوە ﴿٦٥﴾ ﴿وَقَضَيۡنَآ إِلَيۡهِ ذَٰلِكَ ٱلۡأَمۡرَ﴾ ئەم کارەمان بەنیگا بە لووط ڕاگەیاند
﴿أَنَّ دَابِرَ هَٰٓؤُلَآءِ مَقۡطُوعٞ مُّصۡبِحِينَ﴾ کەبێگومان لەبەرەبەیاندا ئەوانە دوا بڕاو دەبن(هەموویان لەناو
دەچن) ﴿٦٦﴾ ﴿وَجَآءَ أَهۡلُ ٱلۡمَدِينَةِ يَسۡتَبۡشِرُونَ﴾ جا خەڵکی (نێربازی) شارەکە هاتن (بەرەو ماڵی
لووط) ومژدەیان بەیەکتری دەدا ﴿٦٧﴾ ﴿قَالَ إِنَّ هَٰٓؤُلَآءِ ضَيۡفِي﴾ (لووط) ووتی دڵنیابن ئەمانە میوانی منن
﴿فَلَا تَفۡضَحُونِ﴾ دەی ئابڕوم مەبەن ﴿٦٨﴾ ﴿وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَلَا تُخۡزُونِ﴾ و لە خوا بترسن و شەرمەزار و ڕیسوام
مەکەن ﴿٦٩﴾ ﴿قَالُوٓاْ أَوَلَمۡ نَنۡهَكَ عَنِ ٱلۡعَٰلَمِينَ﴾ ووتیان ئێمە پێمان نەووتیت نابێ بەرگری لە کەس بکەیت
(نابێ کەس توخنت بکەوێت) ﴿٧٠﴾

قَالَ هَٰٓؤُلَآءِ بَنَاتِيٓ إِن كُنتُمۡ فَٰعِلِينَ ﴿٧١﴾ لَعَمۡرُكَ إِنَّهُمۡ لَفِي سَكۡرَتِهِمۡ
يَعۡمَهُونَ ﴿٧٢﴾ فَأَخَذَتۡهُمُ ٱلصَّيۡحَةُ مُشۡرِقِينَ ﴿٧٣﴾ فَجَعَلۡنَا عَٰلِيَهَا
سَافِلَهَا وَأَمۡطَرۡنَا عَلَيۡهِمۡ حِجَارَةٗ مِّن سِجِّيلٍ ﴿٧٤﴾ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ
لَأٓيَٰتٖ لِّلۡمُتَوَسِّمِينَ ﴿٧٥﴾ وَإِنَّهَا لَبِسَبِيلٖ مُّقِيمٍ ﴿٧٦﴾ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ
لَأٓيَةٗ لِّلۡمُؤۡمِنِينَ ﴿٧٧﴾ وَإِن كَانَ أَصۡحَٰبُ ٱلۡأَيۡكَةِ لَظَٰلِمِينَ ﴿٧٨﴾
فَٱنتَقَمۡنَا مِنۡهُمۡ وَإِنَّهُمَا لَبِإِمَامٖ مُّبِينٖ ﴿٧٩﴾ وَلَقَدۡ كَذَّبَ أَصۡحَٰبُ
ٱلۡحِجۡرِ ٱلۡمُرۡسَلِينَ ﴿٨٠﴾ وَءَاتَيۡنَٰهُمۡ ءَايَٰتِنَا فَكَانُواْ عَنۡهَا مُعۡرِضِينَ
﴿٨١﴾ وَكَانُواْ يَنۡحِتُونَ مِنَ ٱلۡجِبَالِ بُيُوتًا ءَامِنِينَ ﴿٨٢﴾ فَأَخَذَتۡهُمُ
ٱلصَّيۡحَةُ مُصۡبِحِينَ ﴿٨٣﴾ فَمَآ أَغۡنَىٰ عَنۡهُم مَّا كَانُواْ يَكۡسِبُونَ ﴿٨٤﴾
وَمَا خَلَقۡنَا ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَ وَمَا بَيۡنَهُمَآ إِلَّا بِٱلۡحَقِّۗ وَإِنَّ
ٱلسَّاعَةَ لَأٓتِيَةٞۖ فَٱصۡفَحِ ٱلصَّفۡحَ ٱلۡجَمِيلَ ﴿٨٥﴾ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ
ٱلۡخَلَّٰقُ ٱلۡعَلِيمُ ﴿٨٦﴾ وَلَقَدۡ ءَاتَيۡنَٰكَ سَبۡعٗا مِّنَ ٱلۡمَثَانِي
وَٱلۡقُرۡءَانَ ٱلۡعَظِيمَ ﴿٨٧﴾ لَا تَمُدَّنَّ عَيۡنَيۡكَ إِلَىٰ مَا مَتَّعۡنَا بِهِۦٓ أَزۡوَٰجٗا
مِّنۡهُمۡ وَلَا تَحۡزَنۡ عَلَيۡهِمۡ وَٱخۡفِضۡ جَنَاحَكَ لِلۡمُؤۡمِنِينَ ﴿٨٨﴾ وَقُلۡ
إِنِّيٓ أَنَا ٱلنَّذِيرُ ٱلۡمُبِينُ ﴿٨٩﴾ كَمَآ أَنزَلۡنَا عَلَى ٱلۡمُقۡتَسِمِينَ ﴿٩٠﴾

﴿قَالَ هَٰٓؤُلَآءِ بَنَاتِيٓ﴾ (لـوط) فەرمـووی ئائەوانـە کچانـی منـن (مارەیان کـەن) ﴿إِن كُنتُمۡ فَٰعِلِينَ﴾ ئەگەر
ئێـوە (ئـەوکارە) ئەنجـام دەدەن ﴿٧١﴾ ﴿لَعَمۡرُكَ إِنَّهُمۡ﴾ سـوێند بەتەمەن و ژیانی تۆ (ئـەی موحەممەد ﷺ)
بەڕاسـتی ئەوانە ﴿لَفِي سَكۡرَتِهِمۡ يَعۡمَهُونَ﴾ لەسـەر خۆشـی خۆیانـدا سـەرگەردانن ﴿٧٢﴾ ﴿فَأَخَذَتۡهُمُ ٱلصَّيۡحَةُ
مُشۡرِقِينَ﴾ جـا لەکاتـی خـۆر هەڵهاتندا شـریخەیەکی بەهێـز گرتنـی ﴿٧٣﴾ ﴿فَجَعَلۡنَا عَٰلِيَهَا سَافِلَهَا﴾ ئەمجا
ئەو (شـارە)مان سـەرو ژێر کـرد ﴿وَأَمۡطَرۡنَا عَلَيۡهِمۡ حِجَارَةٗ مِّن سِجِّيلٍ﴾ و گڵی بەردینمان بەسـەردا باراندن
﴿٧٤﴾ ﴿إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَٰتٖ لِّلۡمُتَوَسِّمِينَ﴾ بەڕاسـتی لەمـەدا بەڵگـەی زۆر هەیـە بـۆ ئەوانـەی بیردەکەنـەوە ﴿٧٥﴾
﴿وَإِنَّهَا لَبِسَبِيلٖ مُّقِيمٍ﴾ وە بێگومـان ئەو (شـارە وێران کراوە) لەسـەر ڕێگای سـەرەکی (کاروانەکان)
دایـە ﴿٧٦﴾ ﴿إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَةٗ لِّلۡمُؤۡمِنِينَ﴾ بەڕاسـتی لـەوەدا بەڵگـەی گرنـگ هەیـە بـۆ بـڕواداران ﴿٧٧﴾
﴿وَإِن كَانَ أَصۡحَٰبُ ٱلۡأَيۡكَةِ لَظَٰلِمِينَ﴾ بەڕاسـتی خاوەن باخاتە زۆر پڕەکانیش (قەومی شـوعەیب) لەسـتەم
کاران بـوون ﴿٧٨﴾ ﴿فَٱنتَقَمۡنَا مِنۡهُمۡ﴾ جـا تۆڵەمـان لـێ سـەندن ﴿وَإِنَّهُمَا لَبِإِمَامٖ مُّبِينٖ﴾ جـا بەڕاسـتی ئـەم
دووانە لەسـەر ڕێگایەکی ئاشـکرادان ﴿٧٩﴾ ﴿وَلَقَدۡ كَذَّبَ أَصۡحَٰبُ ٱلۡحِجۡرِ ٱلۡمُرۡسَلِينَ﴾ سـوێند بەخـوا بێگومان
خەڵکـی حیجریـش (گەلەکـەی صالـح) بڕوایـان بـە پێغەمبەرەکانیان نەکـرد ﴿٨٠﴾ ﴿وَءَاتَيۡنَٰهُمۡ ءَايَٰتِنَا﴾
بەڵگـەو نیشـانەکانی خۆمانمـان پێـدان ﴿فَكَانُواْ عَنۡهَا مُعۡرِضِينَ﴾ بـەڵام ئـەوان ڕوویـان لـێ وەرگێڕا ﴿٨١﴾
﴿وَكَانُواْ يَنۡحِتُونَ مِنَ ٱلۡجِبَالِ﴾ ئەوانە لەشـاخەکاندا دەیانتاشـی ﴿بُيُوتًا ءَامِنِينَ﴾ خانـووی زۆری (قاییمی)
بـێ تـرس و بیم ﴿٨٢﴾ ﴿فَأَخَذَتۡهُمُ ٱلصَّيۡحَةُ مُصۡبِحِينَ﴾ ئەمجـا دەنـگ و پیاهەڵشـاخانێکی بەهێـز گرتنی
لەبەرەبەیاندا ﴿٨٣﴾ ﴿فَمَآ أَغۡنَىٰ عَنۡهُم مَّا كَانُواْ يَكۡسِبُونَ﴾ جا هەرچیان کردبوو (خانوو لەچیاکاندا) هیچ سوودی
پـێ نەگەیانـدن ﴿٨٤﴾ ﴿وَمَا خَلَقۡنَا ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَ﴾ وە ئێمـە ئاسـمانەکان و زەویمان دروسـت نەکردوە
﴿وَمَا بَيۡنَهُمَآ إِلَّا بِٱلۡحَقِّ﴾ ئەوەش لەنێوانیاندا یە بەهەق و ڕاستی نەبێت ﴿وَإِنَّ ٱلسَّاعَةَ لَأٓتِيَةٞ﴾ وە بێگومان
ڕۆژی دوایـی دێـت ﴿فَٱصۡفَحِ ٱلصَّفۡحَ ٱلۡجَمِيلَ﴾ تـۆش بەجوانی چاوپۆشـی بکـە لێیان ﴿٨٥﴾ ﴿إِنَّ رَبَّكَ هُوَ
ٱلۡخَلَّٰقُ ٱلۡعَلِيمُ﴾ بەڕاستی هەر پەروەردگارت بەدی هێنەری زانایە ﴿٨٦﴾ ﴿وَلَقَدۡ ءَاتَيۡنَٰكَ سَبۡعٗا مِّنَ ٱلۡمَثَانِي﴾
سـوێند بەخـوا بەڕاسـتی حـەوت ئایەتـی دووبـارە کراوەمان پێ بەخشـیت (مەبەسـت لە سـورەتی
الفاتحـە یـە کە چەنـد جارێك لـە نوێـژدا دووبـارە دەبێتـەوە) ﴿وَٱلۡقُرۡءَانَ ٱلۡعَظِيمَ﴾ هەروەهـا قورئانی
گـەورەش ﴿٨٧﴾ ﴿لَا تَمُدَّنَّ عَيۡنَيۡكَ إِلَىٰ مَا مَتَّعۡنَا بِهِۦٓ﴾ (ئـەی موحەممـەد ﷺ) چاوت مەبـڕە ئەو نـازو نیعمەتی
(دونیـا) کەداومانە بـە ﴿أَزۡوَٰجٗا مِّنۡهُمۡ﴾ کۆمەڵێك لەو بێ باوەڕانـە ﴿وَلَا تَحۡزَنۡ عَلَيۡهِمۡ﴾ و خەمیان بۆ مەخۆ
﴿وَٱخۡفِضۡ جَنَاحَكَ لِلۡمُؤۡمِنِينَ﴾ وە باڵـی بەزەیـی ڕاخە بۆ بـڕواداران ﴿٨٨﴾ ﴿وَقُلۡ إِنِّيٓ أَنَا ٱلنَّذِيرُ ٱلۡمُبِينُ﴾ وە بڵێ
بەڕاستی من ترسێنەرێکی ڕوون و ئاشکرام (دەتان ترسێنم لە سزایەك) ﴿٨٩﴾ ﴿كَمَآ أَنزَلۡنَا عَلَى ٱلۡمُقۡتَسِمِينَ﴾
وێنەی ئەو (سزایە)ی ناردمان بۆ دابەش کەران (مەبەست پێ جولەکە و گاورەکانە کە باوەڕیان دەکرد
بەهەندێکی قورئان و بێ باوەڕیش بوون بەهەندێکی تری) ﴿٩٠﴾

ٱلَّذِينَ جَعَلُواْ ٱلۡقُرۡءَانَ عِضِينَ ﴿٩١﴾ فَوَرَبِّكَ لَنَسۡـَٔلَنَّهُمۡ
أَجۡمَعِينَ ﴿٩٢﴾ عَمَّا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ ﴿٩٣﴾ فَٱصۡدَعۡ بِمَا تُؤۡمَرُ وَأَعۡرِضۡ
عَنِ ٱلۡمُشۡرِكِينَ ﴿٩٤﴾ إِنَّا كَفَيۡنَٰكَ ٱلۡمُسۡتَهۡزِءِينَ ﴿٩٥﴾ ٱلَّذِينَ
يَجۡعَلُونَ مَعَ ٱللَّهِ إِلَٰهًا ءَاخَرَۚ فَسَوۡفَ يَعۡلَمُونَ ﴿٩٦﴾ وَلَقَدۡ نَعۡلَمُ
أَنَّكَ يَضِيقُ صَدۡرُكَ بِمَا يَقُولُونَ ﴿٩٧﴾ فَسَبِّحۡ بِحَمۡدِ رَبِّكَ وَكُن
مِّنَ ٱلسَّٰجِدِينَ ﴿٩٨﴾ وَٱعۡبُدۡ رَبَّكَ حَتَّىٰ يَأۡتِيَكَ ٱلۡيَقِينُ ﴿٩٩﴾

سُورَةُ النَّحۡلِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

أَتَىٰٓ أَمۡرُ ٱللَّهِ فَلَا تَسۡتَعۡجِلُوهُۚ سُبۡحَٰنَهُۥ وَتَعَٰلَىٰ عَمَّا يُشۡرِكُونَ
﴿١﴾ يُنَزِّلُ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةَ بِٱلرُّوحِ مِنۡ أَمۡرِهِۦ عَلَىٰ مَن يَشَآءُ مِنۡ
عِبَادِهِۦٓ أَنۡ أَنذِرُوٓاْ أَنَّهُۥ لَآ إِلَٰهَ إِلَّآ أَنَا۠ فَٱتَّقُونِ ﴿٢﴾ خَلَقَ
ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَ بِٱلۡحَقِّۚ تَعَٰلَىٰ عَمَّا يُشۡرِكُونَ ﴿٣﴾ خَلَقَ
ٱلۡإِنسَٰنَ مِن نُّطۡفَةٖ فَإِذَا هُوَ خَصِيمٞ مُّبِينٞ ﴿٤﴾ وَٱلۡأَنۡعَٰمَ
خَلَقَهَاۖ لَكُمۡ فِيهَا دِفۡءٞ وَمَنَٰفِعُ وَمِنۡهَا تَأۡكُلُونَ
﴿٥﴾ وَلَكُمۡ فِيهَا جَمَالٌ حِينَ تُرِيحُونَ وَحِينَ تَسۡرَحُونَ ﴿٦﴾

نصف الحزب ٢٧

﴿ٱلَّذِينَ جَعَلُواْ ٱلۡقُرۡءَانَ عِضِينَ﴾ ئەوانەی کەقورئانیان کردە چەند بەشەوە (باوەڕداربوون بەهەندێکی
وکافریش بوون بەوەی تری) ﴿٩١﴾ ﴿فَوَرَبِّكَ لَنَسۡـَٔلَنَّهُمۡ أَجۡمَعِينَ﴾ جا سوێند بە پەروەردگارت پرسیار
لەهەموویان دەکەین ﴿٩٢﴾ ﴿عَمَّا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ﴾ لەوەی کەدەیانکرد (لەدونیادا) ﴿٩٣﴾ ﴿فَٱصۡدَعۡ بِمَا تُؤۡمَرُ﴾
جا هەر فەرمانێکت پێ دەدرێت بەئاشکرا ڕای گەیەنە ﴿وَأَعۡرِضۡ عَنِ ٱلۡمُشۡرِكِينَ﴾و گوێ بەهاوبەش
دانەران مەدە ﴿٩٤﴾ ﴿إِنَّا كَفَيۡنَٰكَ ٱلۡمُسۡتَهۡزِءِينَ﴾ بەڕاستی ئێمە تۆ دەپارێزین لەشەڕ وپیلانی ئەو
کەسانەی گاڵتە ولاقرتی دەکەن بە ئاینەکەت ﴿٩٥﴾ ﴿ٱلَّذِينَ يَجۡعَلُونَ مَعَ ٱللَّهِ إِلَٰهًا ءَاخَرَ﴾ ئەوانەی لەگەڵ
خوادا پەرستراوێکی تر دادەنێن ﴿فَسَوۡفَ يَعۡلَمُونَ﴾ جا دواتر دەزانن (چۆن سزایان دەدەین) ﴿٩٦﴾ ﴿وَلَقَدۡ
نَعۡلَمُ﴾ سوێند بەخوا بێگومان ئێمە دەزانین ﴿أَنَّكَ يَضِيقُ صَدۡرُكَ بِمَا يَقُولُونَ﴾ کەبەڕاستی تۆ دڵت تەنگ
دەبێ بەوەی ئەوانە دەیڵێن ﴿٩٧﴾ ﴿فَسَبِّحۡ بِحَمۡدِ رَبِّكَ﴾ کەواتە تەسبیحاتی پەروەردگارت بکە ﴿وَكُن مِّنَ
ٱلسَّٰجِدِينَ﴾ و لەسوژدە بەران بە ﴿٩٨﴾ ﴿وَٱعۡبُدۡ رَبَّكَ﴾ وە پەروەردگارت بپەرستە ﴿حَتَّىٰ يَأۡتِيَكَ ٱلۡيَقِينُ﴾
هەتا مردن یەخەت پێ دەگرێت ﴿٩٩﴾

سورەتی ﴿ النَّحۡلِ ﴾

﴿بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ﴾ بەناوی خوای بەخشیندەی میهرەبان

﴿أَتَىٰٓ أَمۡرُ ٱللَّهِ فَلَا تَسۡتَعۡجِلُوهُۚ﴾ ئەوا فەرمانی خوا(بە سزادانیان)هات بۆیە پەلە مەکەن (لەهاتنی)
﴿سُبۡحَٰنَهُۥ وَتَعَٰلَىٰ عَمَّا يُشۡرِكُونَ﴾ پاك و بێگەردی بۆ خوا لەهەر شتێك ئەوانە دەیکەن بەهاوبەشی ﴿١﴾
﴿يُنَزِّلُ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةَ بِٱلرُّوحِ مِنۡ أَمۡرِهِۦ﴾ فریشتە دەنێرێتەخوارەوە بەوەحی بەفەرمانی خۆی ﴿عَلَىٰ مَن يَشَآءُ مِنۡ
عِبَادِهِۦٓ﴾ بۆ هەر کەسێك لەبەندەکانی کەخۆی بیەوێت ﴿أَنۡ أَنذِرُوٓاْ﴾ بەوەی کەخەڵکی بترسێنن
﴿أَنَّهُۥ لَآ إِلَٰهَ إِلَّآ أَنَا۠ فَٱتَّقُونِ﴾ کەبەڕاستی بێجگە لەمن هیچ پەرستراوێکی تر نی یە کەواتە هەر
لەمن بترسن ﴿٢﴾ ﴿خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَ بِٱلۡحَقِّۚ﴾ (خوا) ئاسمانەکان و زەوی بەهەق دروست کرد
﴿تَعَٰلَىٰ عَمَّا يُشۡرِكُونَ﴾ بەرزو بڵندە لە هەرچی ئەوانە دەیکەنە هاوبەشی ﴿٣﴾ ﴿خَلَقَ ٱلۡإِنسَٰنَ مِن نُّطۡفَةٖ﴾
(خوای گەورە) ئادەمی دروست کرد لە دڵۆپە ئاوێك ﴿فَإِذَا هُوَ خَصِيمٞ مُّبِينٞ﴾ کەچی بۆتە دوژمنێکی
ئاشکرای (بەرنامەکەی خودا) ﴿٤﴾ ﴿وَٱلۡأَنۡعَٰمَ خَلَقَهَاۖ لَكُمۡ﴾ ئاژەڵیشی بۆ ئێوە دروست کردووە
﴿فِيهَا دِفۡءٞ وَمَنَٰفِعُ﴾ کە (هۆی) گەرمایی و کەڵکیان تێدایە ﴿وَمِنۡهَا تَأۡكُلُونَ﴾ وە لە(گۆشتی)
ئەوان دەخۆن ﴿٥﴾ ﴿وَلَكُمۡ فِيهَا جَمَالٌ﴾ وە بۆ ئێوە هەیە لەو (ئاژەڵانەدا دیمەنی) جوانی و ڕازاوە
﴿حِينَ تُرِيحُونَ وَحِينَ تَسۡرَحُونَ﴾ کاتێ دەیان هێننەوە لە لەوەڕگا و کاتێکیش دەیان بەن بۆ لەوەڕگا ﴿٦﴾

وَتَحْمِلُ أَثْقَالَكُمْ إِلَىٰ بَلَدٍ لَّمْ تَكُونُوا۟ بَٰلِغِيهِ إِلَّا بِشِقِّ
ٱلْأَنفُسِ ۚ إِنَّ رَبَّكُمْ لَرَءُوفٌ رَّحِيمٌ ﴿٧﴾ وَٱلْخَيْلَ وَٱلْبِغَالَ
وَٱلْحَمِيرَ لِتَرْكَبُوهَا وَزِينَةً ۚ وَيَخْلُقُ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٨﴾
وَعَلَى ٱللَّهِ قَصْدُ ٱلسَّبِيلِ وَمِنْهَا جَآئِرٌ ۚ وَلَوْ شَآءَ لَهَدَىٰكُمْ
أَجْمَعِينَ ﴿٩﴾ هُوَ ٱلَّذِىٓ أَنزَلَ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءً ۖ لَّكُم
مِّنْهُ شَرَابٌ وَمِنْهُ شَجَرٌ فِيهِ تُسِيمُونَ ﴿١٠﴾ يُنۢبِتُ لَكُم
بِهِ ٱلزَّرْعَ وَٱلزَّيْتُونَ وَٱلنَّخِيلَ وَٱلْأَعْنَٰبَ وَمِن كُلِّ
ٱلثَّمَرَٰتِ ۗ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَةً لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ
﴿١١﴾ وَسَخَّرَ لَكُمُ ٱلَّيْلَ وَٱلنَّهَارَ وَٱلشَّمْسَ وَٱلْقَمَرَ ۖ
وَٱلنُّجُومُ مُسَخَّرَٰتٌۢ بِأَمْرِهِۦٓ ۗ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَٰتٍ لِّقَوْمٍ
يَعْقِلُونَ ﴿١٢﴾ وَمَا ذَرَأَ لَكُمْ فِى ٱلْأَرْضِ مُخْتَلِفًا
أَلْوَٰنُهُۥٓ ۗ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَةً لِّقَوْمٍ يَذَّكَّرُونَ ﴿١٣﴾
وَهُوَ ٱلَّذِى سَخَّرَ ٱلْبَحْرَ لِتَأْكُلُوا۟ مِنْهُ لَحْمًا طَرِيًّا
وَتَسْتَخْرِجُوا۟ مِنْهُ حِلْيَةً تَلْبَسُونَهَا ۖ وَتَرَى ٱلْفُلْكَ مَوَاخِرَ
فِيهِ وَلِتَبْتَغُوا۟ مِن فَضْلِهِۦ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿١٤﴾

﴿وَتَحۡمِلُ أَثۡقَالَكُمۡ إِلَىٰ بَلَدٖ﴾ وە(هەندێ لەو ماڵاتانە) بارەکانتان هەڵدەگرن (ودەیبەن) بۆ شار
وجێگایە ﴿لَّمۡ تَكُونُواْ بَٰلِغِيهِ إِلَّا بِشِقِّ ٱلۡأَنفُسِۚ﴾ کەئێوە پێی نەدەگەیشتن مەگەر زۆر بەناڕەحەت نەبێت
﴿إِنَّ رَبَّكُمۡ لَرَءُوفٞ رَّحِيمٞ﴾ بەڕاستی پەروەردگارتان زۆر بەسۆزو بەبەزەیی یە (بۆ ئادەمی) ﴿٧﴾ ﴿وَٱلۡخَيۡلَ
وَٱلۡبِغَالَ وَٱلۡحَمِيرَ﴾ وە ئەسپ و ماین و ئێسترو گوێ درێژ(ی بۆ دروست کردون) ﴿لِتَرۡكَبُوهَا وَزِينَةٗۚ﴾
لەبەر ئەوەی سواریان بن و هۆی ڕازانەوەش بن بۆ ئێوە ﴿وَيَخۡلُقُ مَا لَا تَعۡلَمُونَ﴾ وە (خوا) شتی وا
دروست دەکات کە (ئێستا) ئێوە نایزانن ﴿٨﴾ ﴿وَعَلَى ٱللَّهِ قَصۡدُ ٱلسَّبِيلِ﴾ ڕێگای ڕاست نیشاندان
(بەبەندەکان) تەنها بۆ خوایە ﴿وَمِنۡهَا جَآئِرٞۚ﴾ وە هەندێك لەڕێگاکان لارو نارێکە ﴿وَلَوۡ شَآءَ لَهَدَىٰكُمۡ
أَجۡمَعِينَ﴾ وە ئەگەر (خوا) بیویستایە هەمووتانی ڕێنموونی دەکرد ﴿٩﴾ ﴿هُوَ ٱلَّذِيٓ أَنزَلَ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءٗۖ﴾
ئەو (خوا) زاتێکە کە لەئاسمانەوە بارانی بۆ باراندون ﴿لَّكُم مِّنۡهُ شَرَابٞ﴾ ئاو خواردنەوەتان لەو
(بارانە)یە ﴿وَمِنۡهُ شَجَرٞ فِيهِ تُسِيمُونَ﴾ و هۆی سەوز بوونی ڕووەکیشە کەمەڕ و ماڵاتی لێ دەلەوەڕێن
﴿١٠﴾ ﴿يُنۢبِتُ لَكُم بِهِ ٱلزَّرۡعَ﴾ بەو (ئاوە خوا) بۆتان دەڕوێنێت کشتوکاڵ ﴿وَٱلزَّيۡتُونَ وَٱلنَّخِيلَ
وَٱلۡأَعۡنَٰبَ﴾ و زەیتوون و دار خورما مێو و ڕەز ﴿وَمِن كُلِّ ٱلثَّمَرَٰتِۚ﴾و هەموو بەرو میوەیەك
﴿إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَةٗ لِّقَوۡمٖ يَتَفَكَّرُونَ﴾ بەڕاستی لەوەدا (باس کرا) بەڵگەیەکی ڕوون هەیە بۆ
ئەوکەسانەی بیردەکەنەوە ﴿١١﴾ ﴿وَسَخَّرَ لَكُمُ ٱلَّيۡلَ وَٱلنَّهَارَ﴾ وە ڕامی هێناوە بۆتان شەوو ڕۆژ
(لەخزمەتی ئێوەدایە) ﴿وَٱلشَّمۡسَ وَٱلۡقَمَرَۖ﴾ و خۆرو مانگ ﴿وَٱلنُّجُومُ مُسَخَّرَٰتُۢ بِأَمۡرِهِۦٓۚ﴾ هەروەها
ئەستێرەکانیش ڕام هێنراوون بەفەرمانی خوا ﴿إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَٰتٖ لِّقَوۡمٖ يَعۡقِلُونَ﴾ بەڕاستی لەوەدا
(باس کرا) بەڵگەی زۆر هەیە بۆ ئەوانە کەژیرن و تێدەگەن ﴿١٢﴾ ﴿وَمَا ذَرَأَ لَكُمۡ فِي ٱلۡأَرۡضِ﴾ وە (ڕامی
هێناوە) بۆتان ئەوەی دروستی کردووە لەزەویدا وبڵاوی کردوەتەوە ﴿مُخۡتَلِفًا أَلۡوَٰنُهُۥٓۚ﴾ کەڕەنگ
وجۆریان جیاوازە﴿إِنَّ فِي ذَٰلِكَ﴾ بەڕاستی لەوەدا باسکرا﴿لَأٓيَةٗ لِّقَوۡمٖ يَذَّكَّرُونَ﴾ نیشانەیەکی
ڕوون هەیە بۆ ئەوانەی کەئامۆژگاری وەردەگرن ﴿١٣﴾ ﴿وَهُوَ ٱلَّذِي سَخَّرَ ٱلۡبَحۡرَ لِتَأۡكُلُواْ مِنۡهُ لَحۡمٗا طَرِيّٗا﴾
وە ئەو (خوایە) زاتێکە کەدەریای ڕام هێناوە بۆ ئەوەی گۆشتی تازەی لێ بخۆن (مەبەست ماسی
وهاوشێوەکانیەتی) ﴿وَتَسۡتَخۡرِجُواْ مِنۡهُ حِلۡيَةٗ تَلۡبَسُونَهَاۖ﴾ وە بۆ ئەوەی خشڵیشی لێ دەربهێنن کەدەی
پۆشن (بۆ خۆ ڕازاندنەوە وەك دوڕ وسەدەف و مرواری) ﴿وَتَرَى ٱلۡفُلۡكَ مَوَاخِرَ فِيهِ﴾ و کەشتیەکان
دەبینی ئاوی دەریاکە لەت دەکەن ﴿وَلِتَبۡتَغُواْ مِن فَضۡلِهِۦ وَلَعَلَّكُمۡ تَشۡكُرُونَ﴾ وە بۆ ئەوەی هەندێك
لەفەزڵ و ڕۆزی خوا بەدەس بێنن وبۆ ئەوەی سوپاسی خواش بکەن ﴿١٤﴾

وَأَلْقَىٰ فِي ٱلْأَرْضِ رَوَٰسِيَ أَن تَمِيدَ بِكُمْ وَأَنْهَٰرًا وَسُبُلًا
لَّعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿١٥﴾ وَعَلَٰمَٰتٍ وَبِٱلنَّجْمِ هُمْ يَهْتَدُونَ
﴿١٦﴾ أَفَمَن يَخْلُقُ كَمَن لَّا يَخْلُقُ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿١٧﴾ وَإِن
تَعُدُّواْ نِعْمَةَ ٱللَّهِ لَا تُحْصُوهَآ إِنَّ ٱللَّهَ لَغَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٨﴾
وَٱللَّهُ يَعْلَمُ مَا تُسِرُّونَ وَمَا تُعْلِنُونَ ﴿١٩﴾ وَٱلَّذِينَ يَدْعُونَ
مِن دُونِ ٱللَّهِ لَا يَخْلُقُونَ شَيْـًٔا وَهُمْ يُخْلَقُونَ ﴿٢٠﴾ أَمْوَٰتٌ
غَيْرُ أَحْيَآءٍ وَمَا يَشْعُرُونَ أَيَّانَ يُبْعَثُونَ ﴿٢١﴾ إِلَٰهُكُمْ إِلَٰهٌ
وَٰحِدٌ فَٱلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِٱلْأَخِرَةِ قُلُوبُهُم مُّنكِرَةٌ وَهُم
مُّسْتَكْبِرُونَ ﴿٢٢﴾ لَا جَرَمَ أَنَّ ٱللَّهَ يَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا
يُعْلِنُونَ إِنَّهُۥ لَا يُحِبُّ ٱلْمُسْتَكْبِرِينَ ﴿٢٣﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُم
مَّاذَآ أَنزَلَ رَبُّكُمْ قَالُوٓاْ أَسَٰطِيرُ ٱلْأَوَّلِينَ ﴿٢٤﴾ لِيَحْمِلُوٓاْ
أَوْزَارَهُمْ كَامِلَةً يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ وَمِنْ أَوْزَارِ ٱلَّذِينَ يُضِلُّونَهُم
بِغَيْرِ عِلْمٍ أَلَا سَآءَ مَا يَزِرُونَ ﴿٢٥﴾ قَدْ مَكَرَ ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ
فَأَتَى ٱللَّهُ بُنْيَٰنَهُم مِّنَ ٱلْقَوَاعِدِ فَخَرَّ عَلَيْهِمُ ٱلسَّقْفُ
مِن فَوْقِهِمْ وَأَتَىٰهُمُ ٱلْعَذَابُ مِنْ حَيْثُ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٢٦﴾

﴿وَأَلۡقَىٰ فِي ٱلۡأَرۡضِ رَوَٰسِيَ﴾ وە (خوا) لەزەویدا چەند شاخێكی دامەزراوی داناوە ﴿أَن تَمِيدَ بِكُمۡ﴾ بۆ
ئەوەی ئێوە نەلەرزێنێت وبتوانن لەسەری بژین ﴿وَأَنۡهَٰرٗا﴾ وەچەم و ڕووباری (تیاداناوە) ﴿وَسُبُلٗا
لَّعَلَّكُمۡ تَهۡتَدُونَ﴾ هەروەها ڕێگای زۆر(ی بەدی هێناوە) بۆ ئەوەی ئێوە ڕێ ی پێ دەركەن ﴿١٥﴾
﴿وَعَلَٰمَٰتٖۚ وَبِٱلنَّجۡمِ هُمۡ يَهۡتَدُونَ﴾ هەروەها نیشانەی زۆری داناوەو بەئەستێرەش خەڵكی ڕێ دەرئەكەن
(لەشەودا) ﴿١٦﴾ ﴿أَفَمَن يَخۡلُقُ كَمَن لَّا يَخۡلُقُۚ﴾ جا ئایا زاتێك (ئەمانە) دروست دەكات وەك كەسێك وایە
كە هیچ دروست نەكات ﴿أَفَلَا تَذَكَّرُونَ﴾ ئەوە بۆ بیرناكەنەوە؟ ﴿١٧﴾ ﴿وَإِن تَعُدُّواْ نِعۡمَةَ ٱللَّهِ لَا تُحۡصُوهَآۗ﴾
وە ئەگەر (بتانەوێت) نیعمەكاتی خوا بژمێرن ناتوانن بیان ژمێرن ﴿إِنَّ ٱللَّهَ لَغَفُورٞ رَّحِيمٞ﴾ بەڕاستی
خوا لێبوردەی میهرەبانە ﴿١٨﴾ ﴿وَٱللَّهُ يَعۡلَمُ مَا تُسِرُّونَ﴾ وە خوا دەزانێ چی دە شاردنەوە ﴿وَمَا تُعۡلِنُونَ﴾
و چی ئاشكرا دەكەن ﴿١٩﴾ ﴿وَٱلَّذِينَ يَدۡعُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ﴾ ئەوانەش هاواریان لێ دەكەن بێجگەلە خوا
﴿لَا يَخۡلُقُونَ شَيۡـٔٗا وَهُمۡ يُخۡلَقُونَ﴾ هیچ شتێك دروست ناكەن بەڵكو خۆیان دروست كراون ﴿٢٠﴾ ﴿أَمۡوَٰتٌ غَيۡرُ
أَحۡيَآءٖۖ﴾ مردووی بێ گیانن ﴿وَمَا يَشۡعُرُونَ أَيَّانَ يُبۡعَثُونَ﴾ (ئەو بتانە) هەست ناكەن كەی (خۆیان
وخەڵكی) زیندوو دەكرێنەوە ﴿٢١﴾ ﴿إِلَٰهُكُمۡ إِلَٰهٞ وَٰحِدٞۚ﴾ خوای ئێوە خوایەكی تاك و تەنیایە
﴿فَٱلَّذِينَ لَا يُؤۡمِنُونَ بِٱلۡأٓخِرَةِ﴾ جا ئەوانەی كەبڕوا ناهێنن بەڕۆژی دوایی ﴿قُلُوبُهُم مُّنكِرَةٞ وَهُم
مُّسۡتَكۡبِرُونَ﴾ دڵەكانیان بێ باوەڕەو هەمیشە خۆیان بەزل دەزانن ﴿٢٢﴾ ﴿لَا جَرَمَ أَنَّ ٱللَّهَ يَعۡلَمُ﴾ ڕاستە
بێگومان خوا دەزانێت ﴿مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعۡلِنُونَۚ﴾ بەئەوەی دەی شارنەوەو ئەوەی ئاشكرای دەكەن
﴿إِنَّهُۥ لَا يُحِبُّ ٱلۡمُسۡتَكۡبِرِينَ﴾ بەڕاستی خوا خۆ بەزل زانانی خۆش ناوێت ﴿٢٣﴾ ﴿وَإِذَا قِيلَ لَهُم
مَّاذَآ أَنزَلَ رَبُّكُمۡ﴾ وە كاتێك بەوانە بوترێت ئایا پەروەردگارتان چی ناردۆتە خوارەوە
﴿قَالُوٓاْ أَسَٰطِيرُ ٱلۡأَوَّلِينَ﴾ دەڵێن حیكایەت وئەفسانەی پڕو پوچی پێشووەكان ﴿٢٤﴾ ﴿لِيَحۡمِلُوٓاْ
أَوۡزَارَهُمۡ كَامِلَةٗ﴾ بۆ ئەوەی باری گوناهی خۆیان بەتەواوی هەڵبگرن ﴿يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ﴾ لەڕۆژی دوایدا
﴿وَمِنۡ أَوۡزَارِ ٱلَّذِينَ يُضِلُّونَهُم﴾ لەگەڵ هەندێك لەباری گوناهی ئەوانەی كە ئەمان گومڕایان دەكردن
﴿بِغَيۡرِ عِلۡمٍۗ﴾ بەبێ زانیاری ﴿أَلَا سَآءَ مَا يَزِرُونَ﴾ بێداربن زۆر بەدە ئەوەی كەهەڵیدەگرن (و دەیگرنە
ئەستۆ) ﴿٢٥﴾ ﴿قَدۡ مَكَرَ ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِهِمۡ﴾ بەڕاستی ئەوانەش كە لەپێش ئەمانەوە بوون پیلانیان گێڕا
﴿فَأَتَى ٱللَّهُ بُنۡيَٰنَهُم مِّنَ ٱلۡقَوَاعِدِ﴾ جا خوا كۆشك و خانووەكانیانی لەبن و بناغەوە دەرهێنا
﴿فَخَرَّ عَلَيۡهِمُ ٱلسَّقۡفُ مِن فَوۡقِهِمۡ﴾ ئەوسا سەربانەكانیان لەسەریانەوە ڕوخا بەسەریاندا ﴿وَأَتَىٰهُمُ
ٱلۡعَذَابُ مِنۡ حَيۡثُ لَا يَشۡعُرُونَ﴾ لەلایەكەوە سزایان بۆ هات كەهەستیان پێ نەدەكرد ﴿٢٦﴾

ثُمَّ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ يُخْزِيهِمْ وَيَقُولُ أَيْنَ شُرَكَآءِىَ ٱلَّذِينَ
كُنتُمْ تُشَٰٓقُّونَ فِيهِمْ ۚ قَالَ ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْعِلْمَ إِنَّ ٱلْخِزْىَ
ٱلْيَوْمَ وَٱلسُّوٓءَ عَلَى ٱلْكَٰفِرِينَ ﴿٢٧﴾ ٱلَّذِينَ تَتَوَفَّىٰهُمُ ٱلْمَلَٰٓئِكَةُ
ظَالِمِىٓ أَنفُسِهِمْ ۖ فَأَلْقَوُا۟ ٱلسَّلَمَ مَا كُنَّا نَعْمَلُ مِن سُوٓءٍۭ ۚ بَلَىٰٓ
إِنَّ ٱللَّهَ عَلِيمٌۢ بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٢٨﴾ فَٱدْخُلُوٓا۟ أَبْوَٰبَ جَهَنَّمَ
خَٰلِدِينَ فِيهَا ۖ فَلَبِئْسَ مَثْوَى ٱلْمُتَكَبِّرِينَ ﴿٢٩﴾ ۞ وَقِيلَ
لِلَّذِينَ ٱتَّقَوْا۟ مَاذَآ أَنزَلَ رَبُّكُمْ ۚ قَالُوا۟ خَيْرًا ۗ لِّلَّذِينَ أَحْسَنُوا۟ فِى
هَٰذِهِ ٱلدُّنْيَا حَسَنَةٌ ۚ وَلَدَارُ ٱلْءَاخِرَةِ خَيْرٌ ۚ وَلَنِعْمَ دَارُ ٱلْمُتَّقِينَ
﴿٣٠﴾ جَنَّٰتُ عَدْنٍ يَدْخُلُونَهَا تَجْرِى مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ ۖ
لَهُمْ فِيهَا مَا يَشَآءُونَ ۚ كَذَٰلِكَ يَجْزِى ٱللَّهُ ٱلْمُتَّقِينَ ﴿٣١﴾
ٱلَّذِينَ تَتَوَفَّىٰهُمُ ٱلْمَلَٰٓئِكَةُ طَيِّبِينَ ۙ يَقُولُونَ سَلَٰمٌ عَلَيْكُمُ
ٱدْخُلُوا۟ ٱلْجَنَّةَ بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٣٢﴾ هَلْ يَنظُرُونَ إِلَّآ أَن
تَأْتِيَهُمُ ٱلْمَلَٰٓئِكَةُ أَوْ يَأْتِىَ أَمْرُ رَبِّكَ ۚ كَذَٰلِكَ فَعَلَ ٱلَّذِينَ مِن
قَبْلِهِمْ ۚ وَمَا ظَلَمَهُمُ ٱللَّهُ وَلَٰكِن كَانُوٓا۟ أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٣٣﴾
فَأَصَابَهُمْ سَيِّـَٔاتُ مَا عَمِلُوا۟ وَحَاقَ بِهِم مَّا كَانُوا۟ بِهِۦ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿٣٤﴾

ثلاثة أرباع الحزب ٢٧

﴿ثُمَّ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ يُخۡزِيهِمۡ﴾ پاشان لەڕۆژی دواییدا ڕیسوا و سەرشۆڕیان دەکات ﴿وَيَقُولُ أَيۡنَ شُرَكَآءِيَ
ٱلَّذِينَ﴾ و (خوا پێیان) دەفەرموێت لەکوێن ئەو هاوبەشانەی ﴿كُنتُمۡ تُشَٰٓقُّونَ فِيهِمۡۚ﴾ کەئێوە لەبەر
ئەوان ململانێی (پێغەمبەرەکان و بڕواداران) تان دەکرد دەربارەیان ﴿قَالَ ٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلۡعِلۡمَ﴾ ئەوانەی
زانیاریان پێ درا بوو دەڵێن ﴿إِنَّ ٱلۡخِزۡيَ ٱلۡيَوۡمَ وَٱلسُّوٓءَ﴾ بەڕاستی ڕیسوایی و بەدبەختی ئەمڕۆ ﴿عَلَى
ٱلۡكَٰفِرِينَ﴾ بۆ بێ باوەڕانە ﴿٢٧﴾ ﴿ٱلَّذِينَ تَتَوَفَّىٰهُمُ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ﴾ ئەوانەی کەفریشتەکان گیانیان دەکێشن
﴿ظَالِمِيٓ أَنفُسِهِمۡۖ﴾ لە کاتێکدا ستەم کار بوون لەخۆیان ﴿فَأَلۡقَوُاْ ٱلسَّلَمَ﴾ جالەو کاتەدا مل کەچ دەبن
﴿مَا كُنَّا نَعۡمَلُ مِن سُوٓءِۭۚ﴾ (و ئەڵێن) ئێمە هیچ خراپەیەکمان نەکردووە ﴿بَلَىٰٓۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَلِيمُۢ بِمَا كُنتُمۡ تَعۡمَلُونَ﴾
بەڵێ (خراپەتان کردووە) بێگومان خوا ئاگادارە بەو کردەوانەی کەئێوە دەتانکرد ﴿٢٨﴾ ﴿فَٱدۡخُلُوٓاْ
أَبۡوَٰبَ جَهَنَّمَ﴾ کەواتە لەدەرگاکانی دۆزەخەوە بڕۆنە ژوورەوە ﴿خَٰلِدِينَ فِيهَاۖ﴾ تێیدا بمێننەوە بەهەمیشەیی
و (هەتاهەتایی) ﴿فَلَبِئۡسَ مَثۡوَى ٱلۡمُتَكَبِّرِينَ﴾ ئای جێگەی خۆبەگەورەزانان چەند ناخۆش و خراپە ﴿٢٩﴾
﴿وَقِيلَ لِلَّذِينَ ٱتَّقَوۡاْ﴾ وە ووترا بەوانەی کەخۆیان پاراست (لە بێ بڕوایی) ﴿مَاذَآ أَنزَلَ رَبُّكُمۡۚ قَالُواْ خَيۡرٗاۗ﴾
ئەوە پەروەردگارتان چی ناردۆتە خوارەوە؟ دەڵێن خێرو چاکە ﴿لِّلَّذِينَ أَحۡسَنُواْ فِي هَٰذِهِ ٱلدُّنۡيَا
حَسَنَةٞۚ﴾ بۆ ئەوانەی کە لەم دونیایەدا چاکەیان کردووە چاکە هەیە ﴿وَلَدَارُ ٱلۡأٓخِرَةِ خَيۡرٞۚ﴾ و بێگومان
جێگای ڕۆژی دوایی چاکترە ﴿وَلَنِعۡمَ دَارُ ٱلۡمُتَّقِينَ﴾ و چ خۆشەماڵ و شوێنی پارێزکاران ولەخواترسان
﴿٣٠﴾ ﴿جَنَّٰتُ عَدۡنٖ يَدۡخُلُونَهَا﴾ بەهەشتانێك جێگای مانەوەی هەمیشەیین کەئەوان دەچنەناوی
﴿تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُۖ﴾ ڕوبارەکانی دەڕۆن بەژێر (قەسرو درەختەکان)یاندا ﴿لَهُمۡ فِيهَا مَا يَشَآءُونَۚ﴾
لەو بەهەشتانەدایە ئەوەی بیانەوێ بۆیان ئامادەیە ﴿كَذَٰلِكَ يَجۡزِي ٱللَّهُ ٱلۡمُتَّقِينَ﴾ ئابەو جۆرە خوا پاداشتی
خۆ پارێزەران وخواناسان دەداتەوە ﴿٣١﴾ ﴿ٱلَّذِينَ تَتَوَفَّىٰهُمُ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ طَيِّبِينَ﴾ ئەوانەی کەفریشتەکانی
(گیان کێشان) گیانیان دەکێشن بەپاکی ﴿يَقُولُونَ سَلَٰمٌ عَلَيۡكُمُ﴾ (فریشتەکان) دەڵێن سەلامتان لێ
بێت ﴿ٱدۡخُلُواْ ٱلۡجَنَّةَ بِمَا كُنتُمۡ تَعۡمَلُونَ﴾ بچنە بەهەشتەوە بەهۆی ئەوەی کەدەتانکرد (لەدونیادا) ﴿٣٢﴾
﴿هَلۡ يَنظُرُونَ إِلَّآ أَن تَأۡتِيَهُمُ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ﴾ ئایا (ئەو بێ باوەڕانە) چاوەڕێ ی چی ئەکەن جگە لەوەی
فریشتەکان بۆتان بێن و (گیانیان بکێشن) ﴿أَوۡ يَأۡتِيَ أَمۡرُ رَبِّكَۚ﴾ یان فەرمانی پەروەردگارت بێت
(بۆ سزادانیان) ﴿كَذَٰلِكَ فَعَلَ ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِهِمۡۚ﴾ ئەوانەی پێش ئەمانیش هەر وەکو ئەمانیان کرد
﴿وَمَا ظَلَمَهُمُ ٱللَّهُ﴾ و خواستەمی لێ نەکردن ﴿وَلَٰكِن كَانُوٓاْ أَنفُسَهُمۡ يَظۡلِمُونَ﴾ بەڵکو خۆیان ستەمیان
لەخۆیان دەکرد ﴿٣٣﴾ ﴿فَأَصَابَهُمۡ سَيِّـَٔاتُ مَا عَمِلُواْ﴾ لەئاکامدا تۆڵەی ئەو خراپانانەیان تووش بوو
کەکردبوویان ﴿وَحَاقَ بِهِم مَّا كَانُواْ بِهِۦ يَسۡتَهۡزِءُونَ﴾ وە ئەو (سزا)ی کەئەوان گاڵتەیان پێ دەکرد دەوری دان
و هاتەسەریان ﴿٣٤﴾

وَقَالَ ٱلَّذِينَ أَشۡرَكُواْ لَوۡ شَآءَ ٱللَّهُ مَا عَبَدۡنَا مِن دُونِهِۦ مِن
شَيۡءٖ نَّحۡنُ وَلَآ ءَابَآؤُنَا وَلَا حَرَّمۡنَا مِن دُونِهِۦ مِن شَيۡءٖۚ كَذَٰلِكَ
فَعَلَ ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِهِمۡۚ فَهَلۡ عَلَى ٱلرُّسُلِ إِلَّا ٱلۡبَلَٰغُ ٱلۡمُبِينُ
٣٥ وَلَقَدۡ بَعَثۡنَا فِي كُلِّ أُمَّةٖ رَّسُولًا أَنِ ٱعۡبُدُواْ ٱللَّهَ
وَٱجۡتَنِبُواْ ٱلطَّٰغُوتَۖ فَمِنۡهُم مَّنۡ هَدَى ٱللَّهُ وَمِنۡهُم مَّنۡ
حَقَّتۡ عَلَيۡهِ ٱلضَّلَٰلَةُۚ فَسِيرُواْ فِي ٱلۡأَرۡضِ فَٱنظُرُواْ كَيۡفَ
كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلۡمُكَذِّبِينَ ٣٦ إِن تَحۡرِصۡ عَلَىٰ هُدَىٰهُمۡ
فَإِنَّ ٱللَّهَ لَا يَهۡدِي مَن يُضِلُّۖ وَمَا لَهُم مِّن نَّٰصِرِينَ ٣٧
وَأَقۡسَمُواْ بِٱللَّهِ جَهۡدَ أَيۡمَٰنِهِمۡ لَا يَبۡعَثُ ٱللَّهُ مَن يَمُوتُۚ بَلَىٰ
وَعۡدًا عَلَيۡهِ حَقّٗا وَلَٰكِنَّ أَكۡثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يَعۡلَمُونَ ٣٨
لِيُبَيِّنَ لَهُمُ ٱلَّذِي يَخۡتَلِفُونَ فِيهِ وَلِيَعۡلَمَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓاْ
أَنَّهُمۡ كَانُواْ كَٰذِبِينَ ٣٩ إِنَّمَا قَوۡلُنَا لِشَيۡءٍ إِذَآ أَرَدۡنَٰهُ أَن نَّقُولَ
لَهُۥ كُن فَيَكُونُ ٤٠ وَٱلَّذِينَ هَاجَرُواْ فِي ٱللَّهِ مِنۢ بَعۡدِ مَا ظُلِمُواْ
لَنُبَوِّئَنَّهُمۡ فِي ٱلدُّنۡيَا حَسَنَةٗۖ وَلَأَجۡرُ ٱلۡأٓخِرَةِ أَكۡبَرُۚ لَوۡ كَانُواْ
يَعۡلَمُونَ ٤١ ٱلَّذِينَ صَبَرُواْ وَعَلَىٰ رَبِّهِمۡ يَتَوَكَّلُونَ ٤٢

﴿وَقَالَ ٱلَّذِينَ أَشۡرَكُواْ﴾ وە ئەوانەی هاوبەشیان داناوە بۆ خوا دەڵێن ﴿لَوۡ شَآءَ ٱللَّهُ﴾ ئەگەر خوا
بیویستایە ﴿مَا عَبَدۡنَا مِن دُونِهِۦ مِن شَيۡءٖ﴾ بێجگە ئەو (خوا) هیچ شتێکمان نەدەپەرست ﴿نَّحۡنُ وَلَآ
ءَابَآؤُنَا﴾ نەئێمەو نەباو و باپیرانمان ﴿وَلَا حَرَّمۡنَا﴾ وە حەراممان نەدەکرد ﴿مِن دُونِهِۦ مِن شَيۡءٖ﴾ هیچ شتێك
بەبێ فەرمانی ئەو ﴿كَذَٰلِكَ فَعَلَ ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِهِمۡۚ﴾ پێشینانی ئەمانیش هەر بەو جۆرەیان دەکرد ﴿فَهَلۡ عَلَى
ٱلرُّسُلِ إِلَّا ٱلۡبَلَٰغُ﴾ ئایا پێغەمبەران هیچیان لەسەرە بێجگە لەڕاگەیاندنێکی ﴿ٱلۡمُبِينُ﴾ ئاشکرای ((ئاینی
یەکتاپەرستی) (٣٥) ﴿وَلَقَدۡ بَعَثۡنَا فِي كُلِّ أُمَّةٖ رَّسُولًا﴾ سوێند بەخوا لەناو هەموو گەل و ئوممەتێکدا
پێغەمبەرێکمان ناردووە ﴿أَنِ ٱعۡبُدُواْ ٱللَّهَ وَٱجۡتَنِبُواْ ٱلطَّٰغُوتَۖ﴾ (کە فەرمان دەکەن بەخەڵکی) بەوەی
تەنها خوا بپەرستن و دوورکەونەوە لە (پەرستنی) هەرپەرستراوێکی تر ﴿فَمِنۡهُم مَّنۡ هَدَى ٱللَّهُ﴾ جا
خوا هەندێکی لەو (ئوممەتانە) ڕێنموونی کرد ﴿وَمِنۡهُم مَّنۡ حَقَّتۡ عَلَيۡهِ ٱلضَّلَٰلَةُۚ﴾ و هەندێکیشیان (لەبەر
خراپیان) گومڕایی یەخەی گرتن ﴿فَسِيرُواْ فِي ٱلۡأَرۡضِ فَٱنظُرُواْ﴾ دەی بەزەویدا بگەڕێن و تەماشاکەن
﴿كَيۡفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلۡمُكَذِّبِينَ﴾ سەر ئەنجامی بێ باوەڕان چۆن بوو (٣٦) ﴿إِن تَحۡرِصۡ عَلَىٰ هُدَىٰهُمۡ﴾
هەر چەند زۆر سووربی لەسەر ڕێنموونی ئەوانە (بێ سوودە) ﴿فَإِنَّ ٱللَّهَ لَا يَهۡدِي مَن يُضِلُّۖ﴾ چونکە
بەڕاستی خوا ڕێنموونی کەسێك ناکات کە (بیەوێ) گومڕای بکات ﴿وَمَا لَهُم مِّن نَّٰصِرِينَ﴾ هیچ
پشتیوانێکیشیان نی یە (٣٧) ﴿وَأَقۡسَمُواْ بِٱللَّهِ جَهۡدَ أَيۡمَٰنِهِمۡ﴾ وە ئەوانە زۆر توند سوێندیان دەخوارد بەخوا
﴿لَا يَبۡعَثُ ٱللَّهُ مَن يَمُوتُۚ﴾ (دەیان ووت) هەرکەس بمرێت خوا زیندووی ناکاتەوە ﴿بَلَىٰ وَعۡدًا عَلَيۡهِ حَقّٗا﴾
بەڵێ (زیندووی دەکاتەوە) بەڵێنێکی هەق و ڕاستی خوایە ﴿وَلَٰكِنَّ أَكۡثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يَعۡلَمُونَ﴾ بەڵام
زۆربەی خەڵکی نازانن (٣٨) ﴿لِيُبَيِّنَ لَهُمُ ٱلَّذِي يَخۡتَلِفُونَ فِيهِ﴾ بۆئەوەی ڕوونی بکاتەوە بۆخەڵکی ئەوەی
تیایدا جیاوازن ﴿وَلِيَعۡلَمَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓاْ﴾ وەتا ئەوانەش کە بێ باوەڕ بوون بزانن ﴿أَنَّهُمۡ كَانُواْ كَٰذِبِينَ﴾
کەبەڕاستی ئەوان درۆزن بوون (٣٩) ﴿إِنَّمَا قَوۡلُنَا لِشَيۡءٍ إِذَآ أَرَدۡنَٰهُ﴾ بەڕاستی کاتێك (زیندووکردنەوە
وبەدیهێنانی هەرشتێکمان) بوێت ﴿أَن نَّقُولَ لَهُۥ كُن فَيَكُونُ﴾ (ئەمەیە) کەپێی دەڵێین ببە ئەویش یەکسەر
دەبێت (٤٠) ﴿وَٱلَّذِينَ هَٰجَرُواْ فِي ٱللَّهِ﴾ وە ئەوانەی لەڕێی خوادا کۆچیان کرد ﴿مِنۢ بَعۡدِ مَا ظُلِمُواْ﴾ دوای
ئەوەی ستەمیان لێ کرا ﴿لَنُبَوِّئَنَّهُمۡ فِي ٱلدُّنۡيَا حَسَنَةٗۖ﴾ بێگومان لەدونیادا نیشتەجێ یان دەکەین زۆر
بەچاکی ﴿وَلَأَجۡرُ ٱلۡأٓخِرَةِ أَكۡبَرُۚ لَوۡ كَانُواْ يَعۡلَمُونَ﴾ وە بەڕاستی پاداشتی ڕۆژی دوایی گەورەترە ئەگەر بیان
زانیایە (٤١) ﴿ٱلَّذِينَ صَبَرُواْ وَعَلَىٰ رَبِّهِمۡ يَتَوَكَّلُونَ﴾ ئەوانە کەسانێك بوون دانیان بەخۆیاندا گرت و تەنها
پشتیان بەپەروەردگاریان دەبەست (٤٢)

وَمَآ أَرۡسَلۡنَا مِن قَبۡلِكَ إِلَّا رِجَالٗا نُّوحِيٓ إِلَيۡهِمۡۖ فَسۡـَٔلُوٓاْ أَهۡلَ
ٱلذِّكۡرِ إِن كُنتُمۡ لَا تَعۡلَمُونَ ٤٣ بِٱلۡبَيِّنَٰتِ وَٱلزُّبُرِۗ وَأَنزَلۡنَآ إِلَيۡكَ
ٱلذِّكۡرَ لِتُبَيِّنَ لِلنَّاسِ مَا نُزِّلَ إِلَيۡهِمۡ وَلَعَلَّهُمۡ يَتَفَكَّرُونَ ٤٤
أَفَأَمِنَ ٱلَّذِينَ مَكَرُواْ ٱلسَّيِّـَٔاتِ أَن يَخۡسِفَ ٱللَّهُ بِهِمُ ٱلۡأَرۡضَ
أَوۡ يَأۡتِيَهُمُ ٱلۡعَذَابُ مِنۡ حَيۡثُ لَا يَشۡعُرُونَ ٤٥ أَوۡ يَأۡخُذَهُمۡ
فِي تَقَلُّبِهِمۡ فَمَا هُم بِمُعۡجِزِينَ ٤٦ أَوۡ يَأۡخُذَهُمۡ عَلَىٰ تَخَوُّفٖ فَإِنَّ
رَبَّكُمۡ لَرَءُوفٞ رَّحِيمٌ ٤٧ أَوَلَمۡ يَرَوۡاْ إِلَىٰ مَا خَلَقَ ٱللَّهُ مِن شَيۡءٖ
يَتَفَيَّؤُاْ ظِلَٰلُهُۥ عَنِ ٱلۡيَمِينِ وَٱلشَّمَآئِلِ سُجَّدٗا لِّلَّهِ وَهُمۡ دَٰخِرُونَ
٤٨ وَلِلَّهِ يَسۡجُدُ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلۡأَرۡضِ مِن دَآبَّةٖ
وَٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ وَهُمۡ لَا يَسۡتَكۡبِرُونَ ٤٩ يَخَافُونَ رَبَّهُم مِّن فَوۡقِهِمۡ
وَيَفۡعَلُونَ مَا يُؤۡمَرُونَ۩ ٥٠ ۞ وَقَالَ ٱللَّهُ لَا تَتَّخِذُوٓاْ إِلَٰهَيۡنِ
ٱثۡنَيۡنِۖ إِنَّمَا هُوَ إِلَٰهٞ وَٰحِدٞ فَإِيَّٰيَ فَٱرۡهَبُونِ ٥١ وَلَهُۥ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَٱلۡأَرۡضِ وَلَهُ ٱلدِّينُ وَاصِبًاۚ أَفَغَيۡرَ ٱللَّهِ تَتَّقُونَ ٥٢ وَمَا بِكُم مِّن
نِّعۡمَةٖ فَمِنَ ٱللَّهِۖ ثُمَّ إِذَا مَسَّكُمُ ٱلضُّرُّ فَإِلَيۡهِ تَجۡـَٔرُونَ ٥٣ ثُمَّ إِذَا
كَشَفَ ٱلضُّرَّ عَنكُمۡ إِذَا فَرِيقٞ مِّنكُم بِرَبِّهِمۡ يُشۡرِكُونَ ٥٤

سَجۡدَة
الحِزۡبُ ٢٨

﴿وَمَآ أَرۡسَلۡنَا مِن قَبۡلِكَ﴾ وە ڕەوانەمان نەکردووە لەپێش تۆ ﴿إِلَّا رِجَالٗا نُّوحِيٓ إِلَيۡهِمۡۖ﴾ بێجگە لە پیاوانێ
کە نیگامان بۆ ناردوون ﴿فَسۡـَٔلُوٓاْ أَهۡلَ ٱلذِّكۡرِ﴾ دەی پرسیار بکەن لەزانایان ﴿إِن كُنتُمۡ لَا تَعۡلَمُونَ﴾
ئەگەر ئێوە نازانن ﴿٤٣﴾ ﴿بِٱلۡبَيِّنَٰتِ وَٱلزُّبُرِۗ﴾ لەگەڵ چەندین بەڵگەو پەڕاوی ئاسمانی ﴿وَأَنزَلۡنَآ إِلَيۡكَ
ٱلذِّكۡرَ﴾ وقورئانیشمان بۆ تۆ نارد ﴿لِتُبَيِّنَ لِلنَّاسِ مَا نُزِّلَ إِلَيۡهِمۡ﴾ بۆ ئەوەی ڕوونی بکەیتەوە بۆ خەڵکی
ئەوەی بۆیان نێردراوەتە خوارەوە ﴿وَلَعَلَّهُمۡ يَتَفَكَّرُونَ﴾ بەڵکو بیر بکەنەوە وتێ بگەن ﴿٤٤﴾ ﴿أَفَأَمِنَ ٱلَّذِينَ مَكَرُواْ
ٱلسَّيِّـَٔاتِ﴾ دەی ئایا ئەوانەی کەپیلان وخراپەیان کردووە بێ باکن و ناترسن لەوەی ﴿أَن يَخۡسِفَ ٱللَّهُ بِهِمُ
ٱلۡأَرۡضَ﴾ کەخوا بیان بات بەناخی زەویدا ﴿أَوۡ يَأۡتِيَهُمُ ٱلۡعَذَابُ﴾ یان سزایان بۆ بێت ﴿مِنۡ حَيۡثُ لَا يَشۡعُرُونَ﴾
لەشوێنێکەوە کەهەستی پێ ناکەن ﴿٤٥﴾ ﴿أَوۡ يَأۡخُذَهُمۡ فِي تَقَلُّبِهِمۡ﴾ یان (سزا) بیان گرێت لەکاتی گەڕان
و هاتوچۆدا ﴿فَمَا هُم بِمُعۡجِزِينَ﴾ ئیتر ناتوانن خۆیان قوتارکەن ﴿٤٦﴾ ﴿أَوۡ يَأۡخُذَهُمۡ عَلَىٰ تَخَوُّفٖ﴾ یان لەکاتێکدا
دەترسن (لەسزادان) لەناویان دەبات ﴿فَإِنَّ رَبَّكُمۡ لَرَءُوفٞ رَّحِيمٌ﴾ بێگومان پەروەردگارتان زۆر دڵسۆز
ومیهرەبانە ﴿٤٧﴾ ﴿أَوَلَمۡ يَرَوۡاْ إِلَىٰ مَا خَلَقَ ٱللَّهُ مِن شَيۡءٖ﴾ ئایا ئەوانە نابینن و سەرنج نادەن کە هەرچی خوا دروستی
کردووە ﴿يَتَفَيَّؤُاْ ظِلَٰلُهُۥ﴾ سێبەرەکانیان دەگۆڕێت ﴿عَنِ ٱلۡيَمِينِ وَٱلشَّمَآئِلِ﴾ بەلای ڕاست و چەپاندا
﴿سُجَّدٗا لِّلَّهِ وَهُمۡ دَٰخِرُونَ﴾ بەمل کەچیەوە سوژدە بۆ خوا دەبن ﴿٤٨﴾ ﴿وَلِلَّهِ يَسۡجُدُ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلۡأَرۡضِ﴾
هەرچی لەئاسمانەکان و زەویدایە هەر بۆ خوا سوژدە دەبەن ﴿مِن دَآبَّةٖ وَٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ وَهُمۡ لَا يَسۡتَكۡبِرُونَ﴾
لەگیان لەبەران و فریشتەکان لەهەمان کاتدا خۆشیان بەگەورە دانانێن ﴿٤٩﴾ ﴿يَخَافُونَ رَبَّهُم مِّن فَوۡقِهِمۡ﴾
لە پەروەردگاریان دەترسن کەلەلای سەروویانەوەیە ﴿وَيَفۡعَلُونَ مَا يُؤۡمَرُونَ۩﴾ و هەر فەرمانێکیان
پێ بکرێت دەیکەن ﴿٥٠﴾ ﴿وَقَالَ ٱللَّهُ لَا تَتَّخِذُوٓاْ إِلَٰهَيۡنِ ٱثۡنَيۡنِۖ﴾ خوا فەرمووی دوو پەرستراو بۆ خۆتان
دامەنێن ﴿إِنَّمَا هُوَ إِلَٰهٞ وَٰحِدٞ﴾ بێگومان پەرستراو(ی ئێوە) تەنها یەکێکە (کەخوای گەورە وبالادەستە)
﴿فَإِيَّٰيَ فَٱرۡهَبُونِ﴾ کەواتە هەر لەمن بترسن ﴿٥١﴾ ﴿وَلَهُۥ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ﴾ وە تەنها موڵکی خوایە
ئەوەی لەئاسمانەکان و لەزەویدایە ﴿وَلَهُ ٱلدِّينُ وَاصِبًاۚ﴾ وە گوێڕایەڵی بەردەوام هەر بۆ ئەوە ﴿أَفَغَيۡرَ ٱللَّهِ
تَتَّقُونَ﴾ دەی ئایا لەغەیری خوا دەترسن؟ ﴿٥٢﴾ ﴿وَمَا بِكُم مِّن نِّعۡمَةٖ فَمِنَ ٱللَّهِۖ﴾ وە هەر چاکە و بەهرەیەکتان
هەبێت ئەوە هەمووی لەخواوەیە ﴿ثُمَّ إِذَا مَسَّكُمُ ٱلضُّرُّ﴾ پاشان کاتێك دووچاری زیان و نارەحەتیەك بېن
﴿فَإِلَيۡهِ تَجۡـَٔرُونَ﴾ ئەوە پەناو هاوار هەر بۆلای ئەو دەبەن ﴿٥٣﴾ ﴿ثُمَّ إِذَا كَشَفَ ٱلضُّرَّ عَنكُمۡ﴾ لەپاشان کاتێك
نارەحەتیەکەی لەسەر لابردن ﴿إِذَا فَرِيقٞ مِّنكُم﴾ کتوپڕ دەستەیەك لە ئێوە ﴿بِرَبِّهِمۡ يُشۡرِكُونَ﴾ هاوبەش
بڕیار دەدەن بۆ پەروەردگاریان (ودەگەڕێنەوە سەر بێ باوەڕی) ﴿٥٤﴾

لِيَكۡفُرُواْ بِمَآ ءَاتَيۡنَٰهُمۡۚ فَتَمَتَّعُواْ فَسَوۡفَ تَعۡلَمُونَ ٥٥ وَيَجۡعَلُونَ
لِمَا لَا يَعۡلَمُونَ نَصِيبٗا مِّمَّا رَزَقۡنَٰهُمۡۗ تَٱللَّهِ لَتُسۡـَٔلُنَّ عَمَّا كُنتُمۡ
تَفۡتَرُونَ ٥٦ وَيَجۡعَلُونَ لِلَّهِ ٱلۡبَنَٰتِ سُبۡحَٰنَهُۥ وَلَهُم مَّا يَشۡتَهُونَ
٥٧ وَإِذَا بُشِّرَ أَحَدُهُم بِٱلۡأُنثَىٰ ظَلَّ وَجۡهُهُۥ مُسۡوَدّٗا وَهُوَ كَظِيمٞ ٥٨
يَتَوَٰرَىٰ مِنَ ٱلۡقَوۡمِ مِن سُوٓءِ مَا بُشِّرَ بِهِۦٓۚ أَيُمۡسِكُهُۥ عَلَىٰ هُونٍ
أَمۡ يَدُسُّهُۥ فِي ٱلتُّرَابِۗ أَلَا سَآءَ مَا يَحۡكُمُونَ ٥٩ لِلَّذِينَ لَا يُؤۡمِنُونَ
بِٱلۡأٓخِرَةِ مَثَلُ ٱلسَّوۡءِۖ وَلِلَّهِ ٱلۡمَثَلُ ٱلۡأَعۡلَىٰۚ وَهُوَ ٱلۡعَزِيزُ ٱلۡحَكِيمُ
٦٠ وَلَوۡ يُؤَاخِذُ ٱللَّهُ ٱلنَّاسَ بِظُلۡمِهِم مَّا تَرَكَ عَلَيۡهَا مِن دَآبَّةٖ
وَلَٰكِن يُؤَخِّرُهُمۡ إِلَىٰٓ أَجَلٖ مُّسَمّٗىۖ فَإِذَا جَآءَ أَجَلُهُمۡ لَا يَسۡتَـٔۡخِرُونَ
سَاعَةٗ وَلَا يَسۡتَقۡدِمُونَ ٦١ وَيَجۡعَلُونَ لِلَّهِ مَا يَكۡرَهُونَۚ وَتَصِفُ
أَلۡسِنَتُهُمُ ٱلۡكَذِبَ أَنَّ لَهُمُ ٱلۡحُسۡنَىٰۚ لَا جَرَمَ أَنَّ لَهُمُ ٱلنَّارَ
وَأَنَّهُم مُّفۡرَطُونَ ٦٢ تَٱللَّهِ لَقَدۡ أَرۡسَلۡنَآ إِلَىٰٓ أُمَمٖ مِّن قَبۡلِكَ
فَزَيَّنَ لَهُمُ ٱلشَّيۡطَٰنُ أَعۡمَٰلَهُمۡ فَهُوَ وَلِيُّهُمُ ٱلۡيَوۡمَ وَلَهُمۡ
عَذَابٌ أَلِيمٞ ٦٣ وَمَآ أَنزَلۡنَا عَلَيۡكَ ٱلۡكِتَٰبَ إِلَّا لِتُبَيِّنَ لَهُمُ
ٱلَّذِي ٱخۡتَلَفُواْ فِيهِ وَهُدٗى وَرَحۡمَةٗ لِّقَوۡمٖ يُؤۡمِنُونَ ٦٤

﴿لِيَكْفُرُواْ بِمَآ ءَاتَيْنَٰهُمْۚ﴾ (لییان گەڕێ) با بێباوەڕ وسپڵە بن بەرامبەر ئەوەی پێمان بەخشین ﴿فَتَمَتَّعُواْ فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ﴾ وە (لەدونیادا) ڕابوێرن جا لەمەو دوا دەزانن (چییان لێ دەکەین) ﴿٥٥﴾ ﴿وَيَجْعَلُونَ لِمَا لَا يَعْلَمُونَ﴾ وە (بت پەرستان) بۆ ئەو (بت)انەی کەهیچ نازانن دادەنێن ﴿نَصِيبًا مِّمَّا رَزَقْنَٰهُمْۗ﴾ بەشێك لەوەی کەئێمە پێمان بەخشیوون (لەخواردن و خواردنەوە) ﴿تَٱللَّهِ لَتُسْـَٔلُنَّ عَمَّا كُنتُمْ تَفْتَرُونَ﴾ سوێند بەخوا پرسیارتان لێ دەکرێت لەسەر ئەو درۆو بوختانەی کەهەڵتان دەبەست ﴿٥٦﴾ ﴿وَيَجْعَلُونَ لِلَّهِ ٱلْبَنَٰتِ﴾ ئەو (بت پەرستانە) کچان بۆ خوا دادەنێن (و دەڵێن فریشتەکان کچی خودان) ﴿سُبْحَٰنَهُۥ وَلَهُم مَّا يَشْتَهُونَ﴾ پاك و بێگەردی بۆ خواو بۆ خۆشیان چییان پێ خۆشە (دایدەنێن کە حەزیان لە کورە) ﴿٥٧﴾ ﴿وَإِذَا بُشِّرَ أَحَدُهُم بِٱلْأُنثَىٰ﴾ هەرکاتێ یەکێك لەوانە مزگێنی کچی پێ بدرێت ﴿ظَلَّ وَجْهُهُۥ مُسْوَدًّا وَهُوَ كَظِيمٌ﴾ ڕوی ڕەش دائەگەڕێت و بۆ خۆی پیش دەخواتەوە ﴿٥٨﴾ ﴿يَتَوَٰرَىٰ مِنَ ٱلْقَوْمِ﴾ خۆی دەشارێتەوە لەخەڵکی ﴿مِن سُوٓءِ مَا بُشِّرَ بِهِۦٓ﴾ لەبەر ئەو مژدە خراپەی پێی دراوە (بەگومانی خۆی) ﴿أَيُمْسِكُهُۥ عَلَىٰ هُونٍ﴾ ئایا (ئەو کچە) بیهێڵێتەوە بەسەرشۆڕ(ی بەخێوی بکات) ﴿أَمْ يَدُسُّهُۥ فِى ٱلتُّرَابِۗ﴾ یان زیندە بەچاڵی کات ﴿أَلَا سَآءَ مَا يَحْكُمُونَ﴾ بێداربن ئای چەند خراپە ئەو بڕیارەی دەیدەن! ﴿٥٩﴾ ﴿لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِٱلْءَاخِرَةِ﴾ بۆ ئەوانە هەیە کە بڕوایان بەڕۆژی دوایی نی یە ﴿مَثَلُ ٱلسَّوْءِۖ﴾ نموونەی خراپ ﴿وَلِلَّهِ ٱلْمَثَلُ ٱلْأَعْلَىٰۚ﴾ نموونەی هەرە بەرزیش هەر بۆ خوایە ﴿وَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ﴾ وە هەر ئەو (خوا) زاڵی بەدەسەڵاتی کاردروستە ﴿٦٠﴾ ﴿وَلَوْ يُؤَاخِذُ ٱللَّهُ ٱلنَّاسَ﴾ وە ئەگەر خوا خەڵکی سزا بدایە ﴿بِظُلْمِهِم﴾ بەهۆی ستەم (و بێ بڕوایی) یانەوە ﴿مَّا تَرَكَ عَلَيْهَا مِن دَآبَّةٍ﴾ هیچ گیان لەبەرێ (مرۆف) یکی لەسەر (زەویدا) نەدەهێشت ﴿وَلَٰكِن يُؤَخِّرُهُمْ إِلَىٰٓ أَجَلٍ مُّسَمًّىۖ﴾ بەڵام دوایان دەخات تا کاتی دیاری کراو (بۆیان) ﴿فَإِذَا جَآءَ أَجَلُهُمْ﴾ جا کاتێك کاتی دیاری کراویان هات (ڕۆژیان تەواو بوو) ﴿لَا يَسْتَـْٔخِرُونَ سَاعَةً﴾ هیچ کات و ساتێك دواناکەون ﴿وَلَا يَسْتَقْدِمُونَ﴾ و پێشیش ناکەون ﴿٦١﴾ ﴿وَيَجْعَلُونَ لِلَّهِ مَا يَكْرَهُونَۚ﴾ وە ئەوان شتێ بۆ خوا دادەنێن کەخۆیان حەزی لێ ناکەن ﴿وَتَصِفُ أَلْسِنَتُهُمُ ٱلْكَذِبَ﴾ وە زمانیان بەدرۆ دەڵێ ﴿أَنَّ لَهُمُ ٱلْحُسْنَىٰۚ﴾ کەبێگومان پاداشتی زۆر چاك هەر بۆ ئەوانە ﴿لَا جَرَمَ أَنَّ لَهُمُ ٱلنَّارَ وَأَنَّهُم مُّفْرَطُونَ﴾ ڕاستە و گومانی تێدا نی یە (پاداشتی) ئەوانە هەر ئاگری (دۆزەخ)ە و زوو بەپەلە دەبرێن(بۆی) ﴿٦٢﴾ ﴿تَٱللَّهِ لَقَدْ أَرْسَلْنَآ إِلَىٰٓ أُمَمٍ مِّن قَبْلِكَ﴾ سوێند بەخوا بەڕاستی پێغەمبەرانمان ناردووە بۆ سەر گەلانی پێش تۆ ﴿فَزَيَّنَ لَهُمُ ٱلشَّيْطَٰنُ أَعْمَٰلَهُمْ﴾ جاشەیتان کردەوە (خراپەکان) یانی بۆ ڕازاندنەوە ﴿فَهُوَ وَلِيُّهُمُ ٱلْيَوْمَ﴾ بۆیە ئەمڕۆ (شەیتان) پشتیوانیانە ﴿وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ﴾ وە بۆ ئەوانە سزای سەختی بەئازار هەیە ﴿٦٣﴾ ﴿وَمَآ أَنزَلْنَا عَلَيْكَ ٱلْكِتَٰبَ﴾ وە ئێمە قورئانمان نەناردۆتە خوارەوە بۆت ﴿إِلَّا لِتُبَيِّنَ لَهُمُ﴾ مەگەر بۆ ئەوەی ڕوونی بکەیتەوە بۆ خەڵکی ﴿ٱلَّذِى ٱخْتَلَفُواْ فِيهِ﴾ ئەوەی کەتیایدا جیاواز بوون ﴿وَهُدًى وَرَحْمَةً لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ﴾ وە تارێنموونی و میهرەبانیش بێت بۆ کەسانێ کەباوەڕ دێنن ﴿٦٤﴾

وَٱللَّهُ أَنزَلَ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءً فَأَحْيَا بِهِ ٱلْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَآ إِنَّ فِى
ذَٰلِكَ لَءَايَةً لِّقَوْمٍ يَسْمَعُونَ ﴿٦٥﴾ وَإِنَّ لَكُمْ فِى ٱلْأَنْعَٰمِ لَعِبْرَةً نُّسْقِيكُم
مِّمَّا فِى بُطُونِهِۦ مِنۢ بَيْنِ فَرْثٍ وَدَمٍ لَّبَنًا خَالِصًا سَآئِغًا لِّلشَّٰرِبِينَ
﴿٦٦﴾ وَمِن ثَمَرَٰتِ ٱلنَّخِيلِ وَٱلْأَعْنَٰبِ تَتَّخِذُونَ مِنْهُ سَكَرًا وَرِزْقًا
حَسَنًا إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَةً لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿٦٧﴾ وَأَوْحَىٰ رَبُّكَ إِلَى ٱلنَّحْلِ
أَنِ ٱتَّخِذِى مِنَ ٱلْجِبَالِ بُيُوتًا وَمِنَ ٱلشَّجَرِ وَمِمَّا يَعْرِشُونَ ﴿٦٨﴾ ثُمَّ
كُلِى مِن كُلِّ ٱلثَّمَرَٰتِ فَٱسْلُكِى سُبُلَ رَبِّكِ ذُلُلًا يَخْرُجُ مِنۢ بُطُونِهَا
شَرَابٌ مُّخْتَلِفٌ أَلْوَٰنُهُۥ فِيهِ شِفَآءٌ لِّلنَّاسِ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَةً لِّقَوْمٍ
يَتَفَكَّرُونَ ﴿٦٩﴾ وَٱللَّهُ خَلَقَكُمْ ثُمَّ يَتَوَفَّىٰكُمْ وَمِنكُم مَّن يُرَدُّ إِلَىٰٓ
أَرْذَلِ ٱلْعُمُرِ لِكَىْ لَا يَعْلَمَ بَعْدَ عِلْمٍ شَيْـًٔا إِنَّ ٱللَّهَ عَلِيمٌ قَدِيرٌ ﴿٧٠﴾
وَٱللَّهُ فَضَّلَ بَعْضَكُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ فِى ٱلرِّزْقِ فَمَا ٱلَّذِينَ فُضِّلُوا۟
بِرَآدِّى رِزْقِهِمْ عَلَىٰ مَا مَلَكَتْ أَيْمَٰنُهُمْ فَهُمْ فِيهِ سَوَآءٌ أَفَبِنِعْمَةِ
ٱللَّهِ يَجْحَدُونَ ﴿٧١﴾ وَٱللَّهُ جَعَلَ لَكُم مِّنْ أَنفُسِكُمْ أَزْوَٰجًا
وَجَعَلَ لَكُم مِّنْ أَزْوَٰجِكُم بَنِينَ وَحَفَدَةً وَرَزَقَكُم مِّنَ
ٱلطَّيِّبَٰتِ أَفَبِٱلْبَٰطِلِ يُؤْمِنُونَ وَبِنِعْمَتِ ٱللَّهِ هُمْ يَكْفُرُونَ ﴿٧٢﴾

﴿وَٱللَّهُ أَنزَلَ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءً﴾ وە خوا لەئاسمانەوە بارانی باراندووە ﴿فَأَحۡيَا بِهِ ٱلۡأَرۡضَ بَعۡدَ مَوۡتِهَآۚ﴾ جا بەو (بارانە)
زەوی زیندوو کردەوە دوای ئەوەی کەمرد بوو ﴿إِنَّ فِي ذَٰلِكَ﴾ بەڕاستی لەمەدا ﴿لَأٓيَةٗ لِّقَوۡمٖ يَسۡمَعُونَ﴾ نیشانە
و بەڵگەیەکی ڕوون هەیە بۆ کەسانێك کە(ڕاستی) دەبیستن ﴿٦٥﴾ ﴿وَإِنَّ لَكُمۡ فِي ٱلۡأَنۡعَٰمِ لَعِبۡرَةٗۖ﴾ وە بەڕاستی
لەئاژەڵ و ماڵاتیشدا بۆ ئێوە پەند و ئامۆژگاری هەیە ﴿نُّسۡقِيكُم مِّمَّا فِي بُطُونِهِۦ﴾ لەوەی لەناو سکی
دایە بەئێوەی دەنۆشین ﴿مِنۢ بَيۡنِ فَرۡثٖ وَدَمٖ لَّبَنًا خَالِصٗا سَآئِغٗا لِّلشَّٰرِبِينَ﴾ لەنێوان سروان (پیسی) و خوێندا
شیرێکی پاکی بێ خەوشتان پێ دەنوشێت ﴿٦٦﴾ ﴿وَمِن ثَمَرَٰتِ ٱلنَّخِيلِ وَٱلۡأَعۡنَٰبِ﴾ وە لەبەرو بوومەکانی
دار خورما و ڕەزەکانیش ﴿تَتَّخِذُونَ مِنۡهُ سَكَرٗا﴾ (خواردنەوەی) سەر خۆشکەری لێ دروست دەکەن
﴿وَرِزۡقًا حَسَنًاۚ﴾ وەڕۆزی و بژێوی پاك و چاکیشی (لێ دروست دەکەن وەك مێوژ و دۆشاو) ﴿إِنَّ فِي ذَٰلِكَ
لَأٓيَةٗ لِّقَوۡمٖ يَعۡقِلُونَ﴾ بەڕاستی لەوەدا نیشانە هەیە بۆ کەسانێك کەتێدەگەن ﴿٦٧﴾ ﴿وَأَوۡحَىٰ رَبُّكَ إِلَى ٱلنَّحۡلِ﴾
وە پەروەردگارت سرووش (ئیلهامی) کرد بۆ هەنگ ﴿أَنِ ٱتَّخِذِي مِنَ ٱلۡجِبَالِ بُيُوتٗا﴾ کە لەچیاکاندا خانوو
(بۆ خۆت) ساز بدە ﴿وَمِنَ ٱلشَّجَرِ وَمِمَّا يَعۡرِشُونَ﴾ و لە(کونی) دارو درەختەکان لەو (شوێن)انەی
کەخەڵکی دروستی دەکەن (بۆی) ﴿٦٨﴾ ﴿ثُمَّ كُلِي مِن كُلِّ ٱلثَّمَرَٰتِ﴾ پاشان لەهەموو بەرو بوومێك بمژە
﴿فَٱسۡلُكِي سُبُلَ رَبِّكِ ذُلُلٗاۚ﴾ ئەوسا ئەو ڕێگایانەی پەروەردگارت بگرە بەر بەمل کەچی ﴿يَخۡرُجُ مِنۢ بُطُونِهَا﴾
لەسکی ئەو (هەنگانەوە) دێتە دەر ﴿شَرَابٞ مُّخۡتَلِفٌ أَلۡوَٰنُهُۥ﴾ خواردنەوەیەك (هەنگوین) کەڕەنگەکانی
جیاوازە ﴿فِيهِ شِفَآءٞ لِّلنَّاسِۚ﴾ کەشیفای تێدایە بۆ خەڵکی ﴿إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَةٗ لِّقَوۡمٖ يَتَفَكَّرُونَ﴾ بێگومان
لەوەدا نیشانەی گەورە هەیە بۆ کەسانێك کەبیر دەکەنەوە ﴿٦٩﴾ ﴿وَٱللَّهُ خَلَقَكُمۡ ثُمَّ يَتَوَفَّىٰكُمۡۚ﴾ بێگومان
خوا ئێوەی دروست کردووەو پاشان دەتان مرێنێت ﴿وَمِنكُم مَّن يُرَدُّ إِلَىٰٓ أَرۡذَلِ ٱلۡعُمُرِ﴾ وە هەندێك
لەئێوە (زۆر پیر دەبێ تا) دەگەڕێنرێتەوە بۆ لاواز ترینی تەمەن ﴿لِكَيۡ لَا يَعۡلَمَ بَعۡدَ عِلۡمٖ شَيۡـًٔاۚ﴾ بۆ ئەوەی
لەپاش زانین هیچ شتێك نەزانێت (هەموو شتێکی لەبیر بچێتەوە) ﴿إِنَّ ٱللَّهَ عَلِيمٞ قَدِيرٞ﴾ بەڕاستی
خوا زانای بەتوانایە ﴿٧٠﴾ ﴿وَٱللَّهُ فَضَّلَ بَعۡضَكُمۡ عَلَىٰ بَعۡضٖ فِي ٱلرِّزۡقِۚ﴾ وە خوا فەزڵی هەندێکتانی داوە
بەسەر هەندێکتاندا لە(پێدانی) ڕزق و ڕۆزی دا ﴿فَمَا ٱلَّذِينَ فُضِّلُواْ بِرَآدِّي رِزۡقِهِمۡ عَلَىٰ مَا مَلَكَتۡ أَيۡمَٰنُهُمۡ﴾
جائەوانەی کەفەزڵی خودایان بەسەرەوەیە وڕزق وڕۆزیان زۆرە بەشی بەندەکانی لێ نادەن
﴿فَهُمۡ فِيهِ سَوَآءٌۚ﴾ تابەهۆی ئەوەوە ئەوان(بەندەکان و) ئەمان یەکسان بن تێیدا ﴿أَفَبِنِعۡمَةِ ٱللَّهِ يَجۡحَدُونَ﴾
دەی ئایا ئەوانە ئینکاری چاکەو نیعمەتەکانی خوا دەکەن؟ ﴿٧١﴾ ﴿وَٱللَّهُ جَعَلَ لَكُم مِّنۡ أَنفُسِكُمۡ أَزۡوَٰجٗا﴾
وە خوا لەڕەگەزی خۆتان هاوسەری بۆ بەدی هێناون ﴿وَجَعَلَ لَكُم مِّنۡ أَزۡوَٰجِكُم بَنِينَ وَحَفَدَةٗ﴾
وە لەژن و هاوسەرەکانتان کوڕو نەوەی بۆ فەراهەم هێناون ﴿وَرَزَقَكُم مِّنَ ٱلطَّيِّبَٰتِۚ﴾ وە ڕزق وڕۆزی
پاك و خۆشی پێدا وون ﴿أَفَبِٱلۡبَٰطِلِ يُؤۡمِنُونَ﴾ دەی ئایا ئەوان هەر بە ناهەق و بەتاڵ باوەڕ دێنن
﴿وَبِنِعۡمَتِ ٱللَّهِ هُمۡ يَكۡفُرُونَ﴾ وە بەچاکەو نیعمەتەکانی بێ باوەڕ و سپڵەن ﴿٧٢﴾

ربع الحزب ٢٨

وَيَعۡبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ مَا لَا يَمۡلِكُ لَهُمۡ رِزۡقٗا مِّنَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَٱلۡأَرۡضِ شَيۡـٔٗا وَلَا يَسۡتَطِيعُونَ ٧٣ فَلَا تَضۡرِبُواْ لِلَّهِ ٱلۡأَمۡثَالَۚ
إِنَّ ٱللَّهَ يَعۡلَمُ وَأَنتُمۡ لَا تَعۡلَمُونَ ٧٤ ۞ ضَرَبَ ٱللَّهُ مَثَلًا عَبۡدٗا
مَّمۡلُوكٗا لَّا يَقۡدِرُ عَلَىٰ شَيۡءٖ وَمَن رَّزَقۡنَٰهُ مِنَّا رِزۡقًا حَسَنٗا
فَهُوَ يُنفِقُ مِنۡهُ سِرّٗا وَجَهۡرًاۖ هَلۡ يَسۡتَوُۥنَۚ ٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِۚ
بَلۡ أَكۡثَرُهُمۡ لَا يَعۡلَمُونَ ٧٥ وَضَرَبَ ٱللَّهُ مَثَلٗا رَّجُلَيۡنِ
أَحَدُهُمَآ أَبۡكَمُ لَا يَقۡدِرُ عَلَىٰ شَيۡءٖ وَهُوَ كَلٌّ عَلَىٰ مَوۡلَىٰهُ
أَيۡنَمَا يُوَجِّههُّ لَا يَأۡتِ بِخَيۡرٍ هَلۡ يَسۡتَوِي هُوَ وَمَن يَأۡمُرُ
بِٱلۡعَدۡلِ وَهُوَ عَلَىٰ صِرَٰطٖ مُّسۡتَقِيمٖ ٧٦ وَلِلَّهِ غَيۡبُ
ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۚ وَمَآ أَمۡرُ ٱلسَّاعَةِ إِلَّا كَلَمۡحِ
ٱلۡبَصَرِ أَوۡ هُوَ أَقۡرَبُۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٞ ٧٧
وَٱللَّهُ أَخۡرَجَكُم مِّنۢ بُطُونِ أُمَّهَٰتِكُمۡ لَا تَعۡلَمُونَ شَيۡـٔٗا
وَجَعَلَ لَكُمُ ٱلسَّمۡعَ وَٱلۡأَبۡصَٰرَ وَٱلۡأَفۡـِٔدَةَ لَعَلَّكُمۡ
تَشۡكُرُونَ ٧٨ أَلَمۡ يَرَوۡاْ إِلَى ٱلطَّيۡرِ مُسَخَّرَٰتٖ فِي جَوِّ ٱلسَّمَآءِ
مَا يُمۡسِكُهُنَّ إِلَّا ٱللَّهُۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَٰتٖ لِّقَوۡمٖ يُؤۡمِنُونَ ٧٩

﴿وَيَعۡبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ مَا﴾ ئەوان لەجیاتی خوا شتانێ دەپەرستن ﴿لَا يَمۡلِكُ لَهُمۡ رِزۡقٗا﴾ کەخاوەنی هیچ
رزق و ڕۆزیەکی ئەوان نین ﴿مِّنَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ شَيۡـٔٗا﴾ نەلە ئاسمانەکان و نە لەزەویدا ﴿وَلَا
يَسۡتَطِيعُونَ﴾ و ناشتوانن (ڕۆزیان بدەن) ﴿٧٣﴾ ﴿فَلَا تَضۡرِبُواْ لِلَّهِ ٱلۡأَمۡثَالَۚ﴾ کەواتە وێنە بۆ خوا مەهێننەوە
﴿إِنَّ ٱللَّهَ يَعۡلَمُ وَأَنتُمۡ لَا تَعۡلَمُونَ﴾ بەڕاستی خوا دەزانێت و ئێوە نازانن ﴿٧٤﴾ ﴿ضَرَبَ ٱللَّهُ مَثَلًا عَبۡدٗا مَّمۡلُوكٗا﴾
خوا نموونەی هێناوەتەوە بەبەندەیەکی خاوەن دار ﴿لَّا يَقۡدِرُ عَلَىٰ شَيۡءٖ﴾ کەتوانای بەسەر هیچ شتێکدا نیە
﴿وَمَن رَّزَقۡنَٰهُ مِنَّا رِزۡقًا حَسَنٗا﴾ لەگەڵ کەسێکی (باوەڕدار) کەڕزق و ڕۆزی چاکمان پێ دابێت لەلایەن
خۆمانەوە ﴿فَهُوَ يُنفِقُ مِنۡهُ سِرّٗا وَجَهۡرًاۖ﴾ ئەویش لەو (ڕۆزیە)ی ببەخشێت بەنهێنی و ئاشکرا ﴿هَلۡ
يَسۡتَوُۥنَۚ﴾ ئایا ئەو دووانە یەکسانن ﴿ٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِۚ﴾ سوپاس و ستایش بۆ خوا ﴿بَلۡ أَكۡثَرُهُمۡ لَا يَعۡلَمُونَ﴾
بەڵام زۆربەیان نازانن ﴿٧٥﴾ ﴿وَضَرَبَ ٱللَّهُ مَثَلٗا رَّجُلَيۡنِ﴾ وە هەروەها خوا نموونەی هێناوەتەوە بەدوو
پیاو ﴿أَحَدُهُمَآ أَبۡكَمُ لَا يَقۡدِرُ عَلَىٰ شَيۡءٖ﴾ یەکێکیان لاڵی زگماکی یە کەتوانای بەسەر هیچ شتێکدا نییە
﴿وَهُوَ كَلٌّ عَلَىٰ مَوۡلَىٰهُ﴾ و ئەو (پیاوە) ئەرك و بارە بەسەر خاوەنەکەیەوە ﴿أَيۡنَمَا يُوَجِّههُّ لَا يَأۡتِ بِخَيۡرٍ﴾ بەرەو
هەرشوێنێك بینێرێ هیچ خێرو چاکەیەك ناهێنێتەوە ﴿هَلۡ يَسۡتَوِي هُوَ وَمَن يَأۡمُرُ بِٱلۡعَدۡلِ﴾ ئایا ئەو کەسە
یەکسانە لەگەڵ کەسێك فەرمان بەداد گەری بدات ﴿وَهُوَ عَلَىٰ صِرَٰطٖ مُّسۡتَقِيمٖ﴾ و ئەو(کەسە) لەسەر
ڕێگەیەکی ڕاست بێت ﴿٧٦﴾ ﴿وَلِلَّهِ غَيۡبُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ﴾ وە هەر بۆ خوایە نهێنی و پەنهانیەکانی
ئاسمانەکان و زەوی ﴿وَمَآ أَمۡرُ ٱلسَّاعَةِ﴾ وە هاتنی ڕۆژی دوایش (بەلای خواوە) ﴿إِلَّا كَلَمۡحِ
ٱلۡبَصَرِ أَوۡ هُوَ أَقۡرَبُۚ﴾ هەر وەکو چاو تروکانێك وایە یان نزیك تر لەوەش ﴿إِنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ
قَدِيرٞ﴾ بەڕاستی خوا بەسەر هەموو شتێکدا بەتوانایە ﴿٧٧﴾ ﴿وَٱللَّهُ أَخۡرَجَكُم مِّنۢ بُطُونِ أُمَّهَٰتِكُمۡ﴾
خوا ئەو خوایە یە کە ئێوەی لەسکی دایکتان دەرهێناوە ﴿لَا تَعۡلَمُونَ شَيۡـٔٗا﴾ کە هیچتان نەدەزانی
﴿وَجَعَلَ لَكُمُ ٱلسَّمۡعَ وَٱلۡأَبۡصَٰرَ وَٱلۡأَفۡـِٔدَةَ﴾ وە (خوا) گوێ و چاو و دڵی پێدان ﴿لَعَلَّكُمۡ تَشۡكُرُونَ﴾
بۆ ئەوەی سوپاسی (خوا) بکەن ﴿٧٨﴾ ﴿أَلَمۡ يَرَوۡاْ إِلَى ٱلطَّيۡرِ﴾ ئایا ئەوان سەرنجی باڵندەیان نەداوە؟
﴿مُسَخَّرَٰتٖ فِي جَوِّ ٱلسَّمَآءِ﴾ کەچۆن لەهەوای ئاسماندا ڕام هێنراون ﴿مَا يُمۡسِكُهُنَّ إِلَّا ٱللَّهُۚ﴾ بێجگە لەخوا
کێ ڕایان دەگرێت (بەو ئاسمانەوە) ﴿إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَٰتٖ لِّقَوۡمٖ يُؤۡمِنُونَ﴾ بەڕاستی لەو (ڕاگیرکردنە) دا
چەند نیشانە و بەڵگە هەیە بۆ ئەوانەی باوەڕدێنن ﴿٧٩﴾

وَٱللَّهُ جَعَلَ لَكُم مِّنۢ بُيُوتِكُمۡ سَكَنٗا وَجَعَلَ لَكُم مِّن جُلُودِ
ٱلۡأَنۡعَٰمِ بُيُوتٗا تَسۡتَخِفُّونَهَا يَوۡمَ ظَعۡنِكُمۡ وَيَوۡمَ إِقَامَتِكُمۡ
وَمِنۡ أَصۡوَافِهَا وَأَوۡبَارِهَا وَأَشۡعَارِهَآ أَثَٰثٗا وَمَتَٰعًا إِلَىٰ حِينٖ
٨٠ وَٱللَّهُ جَعَلَ لَكُم مِّمَّا خَلَقَ ظِلَٰلٗا وَجَعَلَ لَكُم مِّنَ
ٱلۡجِبَالِ أَكۡنَٰنٗا وَجَعَلَ لَكُمۡ سَرَٰبِيلَ تَقِيكُمُ
ٱلۡحَرَّ وَسَرَٰبِيلَ تَقِيكُم بَأۡسَكُمۡۚ كَذَٰلِكَ يُتِمُّ نِعۡمَتَهُۥ
عَلَيۡكُمۡ لَعَلَّكُمۡ تُسۡلِمُونَ ٨١ فَإِن تَوَلَّوۡاْ فَإِنَّمَا عَلَيۡكَ
ٱلۡبَلَٰغُ ٱلۡمُبِينُ ٨٢ يَعۡرِفُونَ نِعۡمَتَ ٱللَّهِ ثُمَّ يُنكِرُونَهَا
وَأَكۡثَرُهُمُ ٱلۡكَٰفِرُونَ ٨٣ وَيَوۡمَ نَبۡعَثُ مِن كُلِّ أُمَّةٖ
شَهِيدٗا ثُمَّ لَا يُؤۡذَنُ لِلَّذِينَ كَفَرُواْ وَلَا هُمۡ يُسۡتَعۡتَبُونَ
٨٤ وَإِذَا رَءَا ٱلَّذِينَ ظَلَمُواْ ٱلۡعَذَابَ فَلَا يُخَفَّفُ عَنۡهُمۡ وَلَا هُمۡ
يُنظَرُونَ ٨٥ وَإِذَا رَءَا ٱلَّذِينَ أَشۡرَكُواْ شُرَكَآءَهُمۡ قَالُواْ
رَبَّنَا هَٰٓؤُلَآءِ شُرَكَآؤُنَا ٱلَّذِينَ كُنَّا نَدۡعُواْ مِن دُونِكَۖ
فَأَلۡقَوۡاْ إِلَيۡهِمُ ٱلۡقَوۡلَ إِنَّكُمۡ لَكَٰذِبُونَ ٨٦ وَأَلۡقَوۡاْ إِلَى
ٱللَّهِ يَوۡمَئِذٍ ٱلسَّلَمَۖ وَضَلَّ عَنۡهُم مَّا كَانُواْ يَفۡتَرُونَ ٨٧

﴿وَٱللَّهُ جَعَلَ لَكُم مِّنۢ بُيُوتِكُمۡ سَكَنٗا﴾ وە خوا ماڵەکانتانی کردووە بەجێی دانیشتن و حەوانەوە ﴿وَجَعَلَ لَكُم مِّن جُلُودِ ٱلۡأَنۡعَٰمِ بُيُوتٗا﴾ وە لەپێستی ئاژەڵیش دەوارو ڕەشماڵی بۆ فەراهەم هێناون ﴿تَسۡتَخِفُّونَهَا يَوۡمَ ظَعۡنِكُمۡ وَيَوۡمَ إِقَامَتِكُمۡ﴾ (هەڵدەدرێت و دەگوێزرێتەوە) بە ئاسانی لەڕۆژی کۆچ و بارکردنتانداو لەڕۆژی مانەوەونیشتەجێ بونتاندا ﴿وَمِنۡ أَصۡوَافِهَا وَأَوۡبَارِهَا﴾ وە(سازاندویەتی بۆتان)لەخوری و کوڵکی (ئەو ئاژەڵانە) ﴿وَأَشۡعَارِهَآ أَثَٰثٗا وَمَتَٰعًا﴾ وە لە مووەکانیان شتومەکی ناوماڵ کەکەڵکی لێ وەردەگرن ﴿إِلَىٰ حِينٖ﴾ تا ماوەیەك ﴿٨٠﴾ ﴿وَٱللَّهُ جَعَلَ لَكُم مِّمَّا خَلَقَ ظِلَٰلٗا﴾ وە خوا لەوەی کەدروستی کردوە سێبەری زۆری ڕەخساندووە بۆتان ﴿وَجَعَلَ لَكُم مِّنَ ٱلۡجِبَالِ أَكۡنَٰنٗا﴾ وە لەچیاکاندا پەناگا وئەشکەوتی بۆ بەدی هێناون ﴿وَجَعَلَ لَكُمۡ سَرَٰبِيلَ تَقِيكُمُ ٱلۡحَرَّ﴾ وە سازیداوە بۆتان جل وپۆشاکێك کەدەتان پارێزێ لەگەرما ﴿وَسَرَٰبِيلَ تَقِيكُم بَأۡسَكُمۡۚ﴾ هەروەها جل وپۆشاکێك کە لەکاتی جەنگدا دەتان پارێزێت (لەدوژمنان) ﴿كَذَٰلِكَ يُتِمُّ نِعۡمَتَهُۥ عَلَيۡكُمۡ﴾ ئا بەو جۆرە چاکەو نیعمەتەکانی خۆی تەواو دەکات بەسەرتانەوە ﴿لَعَلَّكُمۡ تُسۡلِمُونَ﴾ بۆ ئەوەی مل کەچ و موسوڵمان بن ﴿٨١﴾ ﴿فَإِن تَوَلَّوۡاْ فَإِنَّمَا عَلَيۡكَ﴾ ئەوسا ئەگەر ئەوان ڕوویان وەرگێڕا ئەوە بێگومان ئەوەی لەسەر تۆیە تەنها ﴿ٱلۡبَلَٰغُ ٱلۡمُبِينُ﴾ ڕاگەیاندنی ئاشکرای (ئاینەکەتە) ﴿٨٢﴾ ﴿يَعۡرِفُونَ نِعۡمَتَ ٱللَّهِ﴾ ئەوانە بەهرەکانی خوا دەناسن (و دەزانن) ﴿ثُمَّ يُنكِرُونَهَا﴾ پاشان ئینکاری دەکەن ﴿وَأَكۡثَرُهُمُ ٱلۡكَٰفِرُونَ﴾ وە زۆربەی ئەوانە هەر بێ باوەڕن ﴿٨٣﴾ ﴿وَيَوۡمَ نَبۡعَثُ مِن كُلِّ أُمَّةٖ شَهِيدٗا﴾ وە ڕۆژێك دێ ئێمە لەهەر ئوممەتێك شایەتێك (پێغەمبەرێك) یان بۆ دەنێرین ﴿ثُمَّ لَا يُؤۡذَنُ لِلَّذِينَ كَفَرُواْ﴾ ئەوسا مۆڵەت نادرێت بەوانەی باوەڕیان نەهێناوە ﴿وَلَا هُمۡ يُسۡتَعۡتَبُونَ﴾ بیانوشیان لێ وەرناگیرێت ﴿٨٤﴾ ﴿وَإِذَا رَءَا ٱلَّذِينَ ظَلَمُواْ ٱلۡعَذَابَ﴾ وە کاتێ ئەوانەی ستەمیان کردوە وسزای دۆزەخ دەبینن ﴿فَلَا يُخَفَّفُ عَنۡهُمۡ وَلَا هُمۡ يُنظَرُونَ﴾ نەسزاکەیان لەسەر سووك دەکرێت نەمۆڵەتیش دەدرێن ﴿٨٥﴾ ﴿وَإِذَا رَءَا ٱلَّذِينَ أَشۡرَكُواْ شُرَكَآءَهُمۡ﴾ وە کاتێك ئەوانەی کەهاوبەشیان داناوە پەرستراوەکانیان دەبینن ﴿قَالُواْ﴾ دەڵێن ﴿رَبَّنَا هَٰٓؤُلَآءِ شُرَكَآؤُنَا﴾ ئەی پەروەردگارمان ئەوانە پەرستراوەکانمانن ﴿ٱلَّذِينَ كُنَّا نَدۡعُواْ مِن دُونِكَۖ﴾ کە ئێمە هاوارمان لێ ئەکردن لەجیاتی تۆ ﴿فَأَلۡقَوۡاْ إِلَيۡهِمُ ٱلۡقَوۡلَ إِنَّكُمۡ﴾ ئەمجا ئەو (پەرستراوانە) ووتەیان ئاراستە دەکەن (و دەڵێن) بەڕاستی ئێوە ﴿لَكَٰذِبُونَ﴾ درۆزنن ﴿٨٦﴾ ﴿وَأَلۡقَوۡاْ إِلَى ٱللَّهِ يَوۡمَئِذٍ ٱلسَّلَمَۖ﴾ وە لەو ڕۆژەدا هەموو گوێڕایەڵی و ملکەچی ئەنوێنن بۆ خوا ﴿وَضَلَّ عَنۡهُم مَّا كَانُواْ يَفۡتَرُونَ﴾ وە وون دەبێت لێیان ئەو درۆیانەی کەهەڵیان دەبەست (لەدونیادا) ﴿٨٧﴾

ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ وَصَدُّواْ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ زِدۡنَٰهُمۡ عَذَابٗا
فَوۡقَ ٱلۡعَذَابِ بِمَا كَانُواْ يُفۡسِدُونَ ٨٨ وَيَوۡمَ نَبۡعَثُ فِي
كُلِّ أُمَّةٖ شَهِيدًا عَلَيۡهِم مِّنۡ أَنفُسِهِمۡۖ وَجِئۡنَا بِكَ
شَهِيدًا عَلَىٰ هَٰٓؤُلَآءِۚ وَنَزَّلۡنَا عَلَيۡكَ ٱلۡكِتَٰبَ تِبۡيَٰنٗا لِّكُلِّ
شَيۡءٖ وَهُدٗى وَرَحۡمَةٗ وَبُشۡرَىٰ لِلۡمُسۡلِمِينَ ٨٩ ۞إِنَّ ٱللَّهَ
يَأۡمُرُ بِٱلۡعَدۡلِ وَٱلۡإِحۡسَٰنِ وَإِيتَآيِٕ ذِي ٱلۡقُرۡبَىٰ وَيَنۡهَىٰ عَنِ
ٱلۡفَحۡشَآءِ وَٱلۡمُنكَرِ وَٱلۡبَغۡيِۚ يَعِظُكُمۡ لَعَلَّكُمۡ تَذَكَّرُونَ
٩٠ وَأَوۡفُواْ بِعَهۡدِ ٱللَّهِ إِذَا عَٰهَدتُّمۡ وَلَا تَنقُضُواْ ٱلۡأَيۡمَٰنَ
بَعۡدَ تَوۡكِيدِهَا وَقَدۡ جَعَلۡتُمُ ٱللَّهَ عَلَيۡكُمۡ كَفِيلًاۚ إِنَّ
ٱللَّهَ يَعۡلَمُ مَا تَفۡعَلُونَ ٩١ وَلَا تَكُونُواْ كَٱلَّتِي نَقَضَتۡ
غَزۡلَهَا مِنۢ بَعۡدِ قُوَّةٍ أَنكَٰثٗا تَتَّخِذُونَ أَيۡمَٰنَكُمۡ دَخَلَۢا
بَيۡنَكُمۡ أَن تَكُونَ أُمَّةٌ هِيَ أَرۡبَىٰ مِنۡ أُمَّةٍۚ إِنَّمَا يَبۡلُوكُمُ ٱللَّهُ
بِهِۦۚ وَلَيُبَيِّنَنَّ لَكُمۡ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ مَا كُنتُمۡ فِيهِ تَخۡتَلِفُونَ
٩٢ وَلَوۡ شَآءَ ٱللَّهُ لَجَعَلَكُمۡ أُمَّةٗ وَٰحِدَةٗ وَلَٰكِن يُضِلُّ مَن
يَشَآءُ وَيَهۡدِي مَن يَشَآءُۚ وَلَتُسۡـَٔلُنَّ عَمَّا كُنتُمۡ تَعۡمَلُونَ ٩٣

نصف الحزب ٢٨

﴿ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ وَصَدُّواْ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ﴾ ئەوانـەی کە بێ بـاوەڕ بوون و بەر گری خەڵکیشیان کردووە لەڕێگـەی خوا ﴿زِدۡنَٰهُمۡ عَذَابٗا فَوۡقَ ٱلۡعَذَابِ﴾ جگە لە سـزا کەی خۆیان سـزایان بۆ زیـاد دەکەین ﴿بِمَا كَانُواْ يُفۡسِدُونَ﴾ لەبـەر ئـەوەی کەخراپەکاریان دەکـرد ﴿٨٨﴾ ﴿وَيَوۡمَ نَبۡعَثُ فِي كُلِّ أُمَّةٖ شَهِيدًا﴾ وە ئەو ڕۆژەی کەئێمە لە هەر ئوممەتێك شـایەتێك (پێغەمبەرێك) دەنێرین ﴿عَلَيۡهِم مِّنۡ أَنفُسِهِمۡۖ﴾ بۆسەریان لەخۆیان (کەشایەتیان لێ بدات) ﴿وَجِئۡنَا بِكَ شَهِيدًا عَلَىٰ هَٰٓؤُلَآءِۚ﴾ وە تۆش دەهێنین (ئەی موحەممەد ﷺ) بەشـایەت لەسـەر ئەوانـە﴿وَنَزَّلۡنَا عَلَيۡكَ ٱلۡكِتَٰبَ﴾ وە ئێمـە قورئانمـان ناردۆتـە خـوارەوە بـۆت ﴿تِبۡيَٰنٗا لِّكُلِّ شَيۡءٖ﴾ کەڕوون کەرەوەیەبۆ هەموو شتێك﴿وَهُدٗى وَرَحۡمَةٗ وَبُشۡرَىٰ لِلۡمُسۡلِمِينَ﴾ وەڕێنموونی ومیهرەبانی و مژدەیە بۆ موسڵمانان ﴿٨٩﴾ ﴿إِنَّ ٱللَّهَ يَأۡمُرُ بِٱلۡعَدۡلِ وَٱلۡإِحۡسَٰنِ﴾ بەڕاستی خوا فەرمان دەدات بەدادگەری و بەچاکە ﴿وَإِيتَآيِٕ ذِي ٱلۡقُرۡبَىٰ﴾و بە بەخشین بەخزم و خوێش ﴿وَيَنۡهَىٰ عَنِ ٱلۡفَحۡشَآءِ وَٱلۡمُنكَرِ وَٱلۡبَغۡيِۚ﴾ وە (خوا) بەرگری دەکات لەداوێن پیسی و خراپە و دەست درێژی ﴿يَعِظُكُمۡ لَعَلَّكُمۡ تَذَكَّرُونَ﴾ ئامۆژگاریتـان دەکات بـۆ ئـەوەی پەنـد وەرگـرن و بیربکەنـەوە ﴿٩٠﴾ ﴿وَأَوۡفُواْ بِعَهۡدِ ٱللَّهِ إِذَا عَٰهَدتُّمۡ﴾ وە بەڵێنی خوا بەجێ بێنن کاتێ کەبەڵێن دەدەن ﴿وَلَا تَنقُضُواْ ٱلۡأَيۡمَٰنَ﴾و بەڵێن وپەیمانەکانتان مەشکێنن ﴿بَعۡدَ تَوۡكِيدِهَا﴾ لەپاش بەسـتن ودووپاتکردنەوەیـان ﴿وَقَدۡ جَعَلۡتُمُ ٱللَّهَ عَلَيۡكُمۡ كَفِيلًاۚ﴾ لەکاتێکدا خواتان کردووە بەشـایەت و چاودێر بەسـەر خۆتانەوە ﴿إِنَّ ٱللَّهَ يَعۡلَمُ مَا تَفۡعَلُونَ﴾ بەڕاسـتی هەرچی دەکەن خوا دەیزانێت ﴿٩١﴾ ﴿وَلَا تَكُونُواْ كَٱلَّتِي نَقَضَتۡ غَزۡلَهَا﴾ وەك ئەو (ئافرەتە) مەبن کەڕیسەکەی کردەوە بەخوری ﴿مِنۢ بَعۡدِ قُوَّةٍ أَنكَٰثٗا﴾ لەپاش بادان و ڕستن و شەتەك دانی ﴿تَتَّخِذُونَ أَيۡمَٰنَكُمۡ دَخَلَۢا بَيۡنَكُمۡ﴾ سوێندو پەیمانەکانتان دەکەن بەهۆی ناپاکی و فڕو فێڵ لەنێوانتاندا﴿أَن تَكُونَ أُمَّةٌ هِيَ أَرۡبَىٰ مِنۡ أُمَّةٍۚ﴾ لەبەر ئەوەی دەسـتەو کۆمەڵێك زۆرترو بەهێز ترە لەدەسـتەو کۆمەڵێکی تر ﴿إِنَّمَا يَبۡلُوكُمُ ٱللَّهُ بِهِۦۚ﴾ خوا بەوە تاقیتان دەکاتەوە﴿وَلَيُبَيِّنَنَّ لَكُمۡ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ﴾ وە سـوێند بەخوا لەڕۆژی دواییدا بۆتان ڕوون دەکاتەوە ﴿مَا كُنتُمۡ فِيهِ تَخۡتَلِفُونَ﴾ ئـەوەی کەئێـوە تیایـدا جیـاواز بـوون ﴿٩٢﴾ ﴿وَلَوۡ شَآءَ ٱللَّهُ لَجَعَلَكُمۡ أُمَّةٗ وَٰحِدَةٗ﴾ وە ئەگـەر خـوا بیویسـتایە ئێـوەی دەکـرد بەیـەك ئوممـەت﴿وَلَٰكِن يُضِلُّ مَن يَشَآءُ﴾ بـەڵام (خـوا) هەر کەسێکی بوێت گومڕای دەکات (بەهۆی سەرکەشی خۆیەوە) ﴿وَيَهۡدِي مَن يَشَآءُۚ﴾ هەر کەسێکیشی بوێت ڕێنموونی دەکات ﴿وَلَتُسۡـَٔلُنَّ عَمَّا كُنتُمۡ تَعۡمَلُونَ﴾ وە سوێند بەخوا پرسیارتان لێ دەکرێت لەوەی کەدەتانکرد ﴿٩٣﴾

وَلَا تَتَّخِذُوٓاْ أَيۡمَٰنَكُمۡ دَخَلَۢا بَيۡنَكُمۡ فَتَزِلَّ قَدَمُۢ بَعۡدَ
ثُبُوتِهَا وَتَذُوقُواْ ٱلسُّوٓءَ بِمَا صَدَدتُّمۡ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ وَلَكُمۡ
عَذَابٌ عَظِيمٞ ٩٤ وَلَا تَشۡتَرُواْ بِعَهۡدِ ٱللَّهِ ثَمَنٗا قَلِيلًاۚ إِنَّمَا
عِندَ ٱللَّهِ هُوَ خَيۡرٞ لَّكُمۡ إِن كُنتُمۡ تَعۡلَمُونَ ٩٥ مَا عِندَكُمۡ
يَنفَدُ وَمَا عِندَ ٱللَّهِ بَاقٖۗ وَلَنَجۡزِيَنَّ ٱلَّذِينَ صَبَرُوٓاْ أَجۡرَهُم
بِأَحۡسَنِ مَا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ ٩٦ مَنۡ عَمِلَ صَٰلِحٗا
مِّن ذَكَرٍ أَوۡ أُنثَىٰ وَهُوَ مُؤۡمِنٞ فَلَنُحۡيِيَنَّهُۥ حَيَوٰةٗ طَيِّبَةٗۖ
وَلَنَجۡزِيَنَّهُمۡ أَجۡرَهُم بِأَحۡسَنِ مَا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ ٩٧
فَإِذَا قَرَأۡتَ ٱلۡقُرۡءَانَ فَٱسۡتَعِذۡ بِٱللَّهِ مِنَ ٱلشَّيۡطَٰنِ ٱلرَّجِيمِ
٩٨ إِنَّهُۥ لَيۡسَ لَهُۥ سُلۡطَٰنٌ عَلَى ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَلَىٰ رَبِّهِمۡ
يَتَوَكَّلُونَ ٩٩ إِنَّمَا سُلۡطَٰنُهُۥ عَلَى ٱلَّذِينَ يَتَوَلَّوۡنَهُۥ وَٱلَّذِينَ
هُم بِهِۦ مُشۡرِكُونَ ١٠٠ وَإِذَا بَدَّلۡنَآ ءَايَةٗ مَّكَانَ ءَايَةٖ
وَٱللَّهُ أَعۡلَمُ بِمَا يُنَزِّلُ قَالُوٓاْ إِنَّمَآ أَنتَ مُفۡتَرِۭۚ بَلۡ أَكۡثَرُهُمۡ
لَا يَعۡلَمُونَ ١٠١ قُلۡ نَزَّلَهُۥ رُوحُ ٱلۡقُدُسِ مِن رَّبِّكَ بِٱلۡحَقِّ
لِيُثَبِّتَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَهُدٗى وَبُشۡرَىٰ لِلۡمُسۡلِمِينَ ١٠٢

﴿وَلَا تَتَّخِذُوٓاْ أَيۡمَٰنَكُمۡ﴾وە سوێند و پەیمانتان مەکەن بەهۆی ﴿دَخَلَۢا بَيۡنَكُمۡ﴾غەدرو ناپاکی
لەنێوان یەکتردا ﴿فَتَزِلَّ قَدَمُۢ بَعۡدَ ثُبُوتِهَا﴾ تا پێ لەپاش جێگیر بوونی (لەسەر باوەڕ) هەڵنەخلیسکێ
﴿وَتَذُوقُواْ ٱلسُّوٓءَ﴾و سزاو نارەحەتی نەچەژن ﴿بِمَا صَدَدتُّمۡ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ﴾بەهۆی بەرهەڵستی
کردنتان لەڕێبازی خوا ﴿وَلَكُمۡ عَذَابٌ عَظِيمٞ﴾ (ئەگەر وابن) سزای زۆر گەورەتان بۆ دەبێت ﴿٩٤﴾
﴿وَلَا تَشۡتَرُواْ بِعَهۡدِ ٱللَّهِ ثَمَنٗا قَلِيلًاۚ﴾ وە بەڵێن و پەیمانی خوا بەنرخێکی کەم مەگۆڕنەوە﴿إِنَّمَا
عِندَ ٱللَّهِ هُوَ خَيۡرٞ لَّكُمۡ﴾بەڕاستی ئەوەی کەلای خوا هەیە چاکترە بۆتان ﴿إِن كُنتُمۡ تَعۡلَمُونَ﴾ئەگەر
ئێوە بزانن ﴿٩٥﴾ ﴿مَا عِندَكُمۡ يَنفَدُ وَمَا عِندَ ٱللَّهِ بَاقٖۗ﴾(چونکە) هەرچی لای ئێوەیە تەواو دەبێت ئەفەوتێت
ونامێنێت بەڵام ئەوەی لای خوایە هەر دەمێنێت ﴿وَلَنَجۡزِيَنَّ ٱلَّذِينَ صَبَرُوٓاْ أَجۡرَهُم﴾سوێند بەخوا
ئەوانەی کە بەئارام بوون پاداشتیان دەدەینەوە ﴿بِأَحۡسَنِ مَا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ﴾بەپاداشتی چاکتر لە
کردەوەکانیان ﴿٩٦﴾ ﴿مَنۡ عَمِلَ صَٰلِحٗا مِّن ذَكَرٍ أَوۡ أُنثَىٰ﴾هەرکەس لەنێر یان لەمێ کردەوەی چاکی
کردبێت وبیکات ﴿وَهُوَ مُؤۡمِنٞ فَلَنُحۡيِيَنَّهُۥ حَيَوٰةٗ طَيِّبَةٗۖ﴾و بڕواداریش بوو بێت ئەوە سوێند بەخوا
بەژیانێکی خۆش دەیان ژیەنین﴿وَلَنَجۡزِيَنَّهُمۡ أَجۡرَهُم بِأَحۡسَنِ﴾و سوێند بێ پاداشتیان بدەینەوە بەچاکتر
﴿مَا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ﴾ لەوەی کەئەوان دەیانکرد ﴿٩٧﴾ ﴿فَإِذَا قَرَأۡتَ ٱلۡقُرۡءَانَ﴾(ئەی موحەممەدﷺ)
کاتێك ویستت قورئان بخوێنی ﴿فَٱسۡتَعِذۡ بِٱللَّهِ مِنَ ٱلشَّيۡطَٰنِ ٱلرَّجِيمِ﴾پەنا بگرە بەخوا لەشەیتانی نەفرین
لێکراو و دەرکراو لەبەزەیی خوا ﴿٩٨﴾ ﴿إِنَّهُۥ لَيۡسَ لَهُۥ سُلۡطَٰنٌ﴾بەڕاستی ئەو(شەیتان) دەسەڵاتی نی
یە ﴿عَلَى ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ﴾ بەسەر ئەوانەی کەباوەڕیان هێناوە﴿وَعَلَىٰ رَبِّهِمۡ يَتَوَكَّلُونَ﴾ وتەنها پشت
بە پەروەردگاریان دەبەستن ﴿٩٩﴾ ﴿إِنَّمَا سُلۡطَٰنُهُۥ عَلَى ٱلَّذِينَ﴾تەنها دەسەڵاتی بەسەر ئەوانەدا هەیە
﴿يَتَوَلَّوۡنَهُۥ وَٱلَّذِينَ هُم بِهِۦ مُشۡرِكُونَ﴾کە ئەو(شەیتان) دەکەنە دۆست پشتیوانی خۆیان و ئەوانەی بەهۆی
ئەوەوە بوونەتە هاوەڵدانەر ﴿١٠٠﴾ ﴿وَإِذَا بَدَّلۡنَآ ءَايَةٗ مَّكَانَ ءَايَةٖ﴾هەر کاتێك ئایەتێك لەجێی ئایەتێکی
تردا دابەزێنین ﴿وَٱللَّهُ أَعۡلَمُ بِمَا يُنَزِّلُ﴾وە خوا چاکتر دەزانێ چی دەنێرێتە خوارەوە ﴿قَالُوٓاْ إِنَّمَآ أَنتَ
مُفۡتَرِۭ﴾ دەڵێن تۆ لە خۆتەوە درۆ هەڵدەبەستی بەناوی خواوە ﴿بَلۡ أَكۡثَرُهُمۡ لَا يَعۡلَمُونَ﴾(وانیە) بەڵکو
زۆر بەیان هیچ نازانن ﴿١٠١﴾ ﴿قُلۡ نَزَّلَهُۥ رُوحُ ٱلۡقُدُسِ﴾بڵێ جوبرەئیل دایبەزاندوە ﴿مِن رَّبِّكَ بِٱلۡحَقِّ﴾لەلایەن
پەروەردگارتەوە بەڕاستی ﴿لِيُثَبِّتَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ﴾تا ئەوانەی باوەڕیان هێناوەدامەزراویان بکات
﴿وَهُدٗى وَبُشۡرَىٰ لِلۡمُسۡلِمِينَ﴾و ڕێنموونی و موژدەش بێت بۆموسوڵمانان ﴿١٠٢﴾

وَلَقَدْ نَعْلَمُ أَنَّهُمْ يَقُولُونَ إِنَّمَا يُعَلِّمُهُۥ بَشَرٌ لِّسَانُ
ٱلَّذِى يُلْحِدُونَ إِلَيْهِ أَعْجَمِىٌّ وَهَٰذَا لِسَانٌ عَرَبِىٌّ مُّبِينٌ
﴿١٠٣﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ لَا يَهْدِيهِمُ ٱللَّهُ
وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٠٤﴾ إِنَّمَا يَفْتَرِى ٱلْكَذِبَ ٱلَّذِينَ
لَا يُؤْمِنُونَ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ ۖ وَأُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْكَٰذِبُونَ ﴿١٠٥﴾
مَن كَفَرَ بِٱللَّهِ مِنۢ بَعْدِ إِيمَٰنِهِۦٓ إِلَّا مَنْ أُكْرِهَ وَقَلْبُهُۥ
مُطْمَئِنٌّۢ بِٱلْإِيمَٰنِ وَلَٰكِن مَّن شَرَحَ بِٱلْكُفْرِ
صَدْرًا فَعَلَيْهِمْ غَضَبٌ مِّنَ ٱللَّهِ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ
﴿١٠٦﴾ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمُ ٱسْتَحَبُّوا۟ ٱلْحَيَوٰةَ ٱلدُّنْيَا عَلَى
ٱلْـَٔاخِرَةِ وَأَنَّ ٱللَّهَ لَا يَهْدِى ٱلْقَوْمَ ٱلْكَٰفِرِينَ
﴿١٠٧﴾ أُو۟لَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ طَبَعَ ٱللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ وَسَمْعِهِمْ
وَأَبْصَٰرِهِمْ ۖ وَأُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْغَٰفِلُونَ ﴿١٠٨﴾ لَا جَرَمَ
أَنَّهُمْ فِى ٱلْـَٔاخِرَةِ هُمُ ٱلْخَٰسِرُونَ ﴿١٠٩﴾ ثُمَّ إِنَّ رَبَّكَ
لِلَّذِينَ هَاجَرُوا۟ مِنۢ بَعْدِ مَا فُتِنُوا۟ ثُمَّ جَٰهَدُوا۟
وَصَبَرُوٓا۟ إِنَّ رَبَّكَ مِنۢ بَعْدِهَا لَغَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١١٠﴾

﴿وَلَقَدۡ نَعۡلَمُ أَنَّهُمۡ يَقُولُونَ﴾ سوێند بەخوا بێگومان ئێمە دەزانین کەئەو (بێ باوەڕانە) دەڵێن ﴿إِنَّمَا يُعَلِّمُهُۥ بَشَرٞ﴾ هەر ئادەمی یە (ئەم قورئانەی) فێری (موحەممەد) دەکات (مەبەستیان کابرایەکی ڕۆمی بوو) ﴿لِّسَانُ ٱلَّذِي يُلۡحِدُونَ إِلَيۡهِ أَعۡجَمِيّٞ﴾ کەچی زمانی ئەو کەسەی ئەوەی دەدەنەپاڵ عەجەمی یە ﴿وَهَٰذَا لِسَانٌ عَرَبِيّٞ مُّبِينٌ﴾ و ئەم (قورئانە)ش بەزمانی عەرەبی پاراو و ڕوون (دابەزیوە) ﴿١٠٣﴾ ﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ لَا يُؤۡمِنُونَ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ﴾ بەڕاستی ئەوانەی کەبڕوایان بەئایەتەکانی خوا نی یە ﴿لَا يَهۡدِيهِمُ ٱللَّهُ وَلَهُمۡ عَذَابٌ أَلِيمٌ﴾ خوای گەورە ڕێنموونیان ناکات، وسزای سەختی بۆ ئامادەکردوون ﴿١٠٤﴾ ﴿إِنَّمَا يَفۡتَرِي ٱلۡكَذِبَ ٱلَّذِينَ﴾ بێگومان تەنها ئەوانە درۆهەڵدەبەستن بەناوی خواوە ﴿لَا يُؤۡمِنُونَ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِۖ﴾ کەباوەڕیان بەئایەتەکانی خوا نی یە ﴿وَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡكَٰذِبُونَ﴾ وهەر خۆیان درۆزنن ﴿١٠٥﴾ ﴿مَن كَفَرَ بِٱللَّهِ مِنۢ بَعۡدِ إِيمَٰنِهِۦٓ﴾ ئەو کەسەی بێ باوەڕ بێ بەخوا لەپاشان باوەڕهێنانی ﴿إِلَّا مَنۡ أُكۡرِهَ﴾ مەگەر کەسێك زۆری لێ کرا بێت ﴿وَقَلۡبُهُۥ مُطۡمَئِنُّۢ بِٱلۡإِيمَٰنِ﴾ و دڵیشی دامەزراو ئارام بێت بەباوەڕ ﴿وَلَٰكِن مَّن شَرَحَ بِٱلۡكُفۡرِ صَدۡرٗا﴾ بەڵام کەسێ دڵی خۆش و شادمان بێت بەبێ باوەڕی ﴿فَعَلَيۡهِمۡ غَضَبٞ مِّنَ ٱللَّهِ﴾ ئەوە بەر خەشم و قینی خوا کەوتوون ﴿وَلَهُمۡ عَذَابٌ عَظِيمٞ﴾ و سزای گەورەیان دەبێ ﴿١٠٦﴾ ﴿ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمُ﴾ ئەم (هەڕەشەیە) لەبەر ئەوەیە بەڕاستی ئەوانە ﴿ٱسۡتَحَبُّواْ ٱلۡحَيَوٰةَ ٱلدُّنۡيَا عَلَى ٱلۡأٓخِرَةِ﴾ ژیانی دونیا یان لا خۆشەویستر بوو لەژیانی ڕۆژی دوایی ﴿وَأَنَّ ٱللَّهَ لَا يَهۡدِي ٱلۡقَوۡمَ ٱلۡكَٰفِرِينَ﴾ وەبەڕاستی خوا ڕێنموونی کەسانی بێ باوەڕ ناکات ﴿١٠٧﴾ ﴿أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ﴾ ئەوانە کەسانێکن ﴿طَبَعَ ٱللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِهِمۡ﴾ خوا مۆری ناوە بەسەر دڵ ﴿وَسَمۡعِهِمۡ وَأَبۡصَٰرِهِمۡۖ﴾ و بەسەر گوێ و چاویاندا ﴿وَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡغَٰفِلُونَ﴾ وە هەر ئەوانەن بێ ئاگایان ﴿١٠٨﴾ ﴿لَا جَرَمَ أَنَّهُمۡ فِي ٱلۡأٓخِرَةِ﴾ ڕاستە و بێگومان ئەوانە لەڕۆژی دواییدا ﴿هُمُ ٱلۡخَٰسِرُونَ﴾ هەر ئەوان زەرەرمەندن ﴿١٠٩﴾ ﴿ثُمَّ إِنَّ رَبَّكَ لِلَّذِينَ هَاجَرُواْ﴾ پاشان بەڕاستی پەروەردگارت بۆ ئەوانەی کۆچیان کردوە ﴿مِنۢ بَعۡدِ مَا فُتِنُواْ ثُمَّ جَٰهَدُواْ﴾ لەپاش ئەوەی سزا دران پاشان جیهاد و تێ کۆشانیان کرد ﴿وَصَبَرُوٓاْ إِنَّ رَبَّكَ مِنۢ بَعۡدِهَا﴾ و بەئارام بوون بێگومان پەروەردگارت لەدوای ئەوە ﴿لَغَفُورٞ رَّحِيمٞ﴾ لێ بوردەی میهرەبانە (بۆیان) ﴿١١٠﴾

۞ يَوۡمَ تَأۡتِي كُلُّ نَفۡسٖ تُجَٰدِلُ عَن نَّفۡسِهَا وَتُوَفَّىٰ كُلُّ
نَفۡسٖ مَّا عَمِلَتۡ وَهُمۡ لَا يُظۡلَمُونَ ١١١ وَضَرَبَ ٱللَّهُ مَثَلٗا
قَرۡيَةٗ كَانَتۡ ءَامِنَةٗ مُّطۡمَئِنَّةٗ يَأۡتِيهَا رِزۡقُهَا رَغَدٗا مِّن
كُلِّ مَكَانٖ فَكَفَرَتۡ بِأَنۡعُمِ ٱللَّهِ فَأَذَٰقَهَا ٱللَّهُ لِبَاسَ
ٱلۡجُوعِ وَٱلۡخَوۡفِ بِمَا كَانُواْ يَصۡنَعُونَ ١١٢ وَلَقَدۡ جَآءَهُمۡ
رَسُولٞ مِّنۡهُمۡ فَكَذَّبُوهُ فَأَخَذَهُمُ ٱلۡعَذَابُ وَهُمۡ ظَٰلِمُونَ
١١٣ فَكُلُواْ مِمَّا رَزَقَكُمُ ٱللَّهُ حَلَٰلٗا طَيِّبٗا وَٱشۡكُرُواْ
نِعۡمَتَ ٱللَّهِ إِن كُنتُمۡ إِيَّاهُ تَعۡبُدُونَ ١١٤ إِنَّمَا حَرَّمَ
عَلَيۡكُمُ ٱلۡمَيۡتَةَ وَٱلدَّمَ وَلَحۡمَ ٱلۡخِنزِيرِ وَمَآ أُهِلَّ لِغَيۡرِ
ٱللَّهِ بِهِۦۖ فَمَنِ ٱضۡطُرَّ غَيۡرَ بَاغٖ وَلَا عَادٖ فَإِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٞ
رَّحِيمٞ ١١٥ وَلَا تَقُولُواْ لِمَا تَصِفُ أَلۡسِنَتُكُمُ ٱلۡكَذِبَ
هَٰذَا حَلَٰلٞ وَهَٰذَا حَرَامٞ لِّتَفۡتَرُواْ عَلَى ٱللَّهِ ٱلۡكَذِبَۚ إِنَّ
ٱلَّذِينَ يَفۡتَرُونَ عَلَى ٱللَّهِ ٱلۡكَذِبَ لَا يُفۡلِحُونَ ١١٦ مَتَٰعٞ قَلِيلٞ
وَلَهُمۡ عَذَابٌ أَلِيمٞ ١١٧ وَعَلَى ٱلَّذِينَ هَادُواْ حَرَّمۡنَا مَا قَصَصۡنَا عَلَيۡكَ
مِن قَبۡلُۖ وَمَا ظَلَمۡنَٰهُمۡ وَلَٰكِن كَانُوٓاْ أَنفُسَهُمۡ يَظۡلِمُونَ ١١٨

﴿يَوۡمَ تَأۡتِي كُلُّ نَفۡسٖ﴾ لەرۆژێکدا کەهەموو کەسێك دێت ﴿تُجَٰدِلُ عَن نَّفۡسِهَا﴾ بەرگری لەخۆی دەکات ﴿وَتُوَفَّىٰ كُلُّ نَفۡسٖ مَّا عَمِلَتۡ﴾ وە هەموو کەسێك هەرچی کردبێت پاداشتی تەواوی وەردەگرێ ﴿وَهُمۡ لَا يُظۡلَمُونَ﴾ و ئەوان ستەمیان لێ ناکرێت ﴿١١١﴾ ﴿وَضَرَبَ ٱللَّهُ مَثَلٗا قَرۡيَةٗ﴾ خوا نموونەی هێناوەتەوە بە(خەڵکی) گوند و شارێك ﴿كَانَتۡ ءَامِنَةٗ مُّطۡمَئِنَّةٗ﴾ کە هێمن و دڵنیا بوون ﴿يَأۡتِيهَا رِزۡقُهَا رَغَدٗا﴾ رزق و ڕۆزی زۆری بۆ دەهات ﴿مِّن كُلِّ مَكَانٖ﴾ لەهەموو شوێنێکەوە ﴿فَكَفَرَتۡ بِأَنۡعُمِ ٱللَّهِ﴾ کەچی بەرانبەر چاکە و نیعمەتەکانی خوا ناسوپاس و سپڵە بوون ﴿فَأَذَٰقَهَا ٱللَّهُ﴾ جا خوا بەو هۆیەوە کردی بەبەر (خەڵکە کە)یدا ﴿لِبَاسَ ٱلۡجُوعِ وَٱلۡخَوۡفِ﴾ پۆشاکی برسێتی و ترس و بیم ﴿بِمَا كَانُواْ يَصۡنَعُونَ﴾ لەبەر ئەو کردەوانەی کەدەیانکرد ﴿١١٢﴾ ﴿وَلَقَدۡ جَآءَهُمۡ رَسُولٞ مِّنۡهُمۡ﴾ سوێند بەخوا بەڕاستی پێغەمبەرێکیان لەخۆیان بۆهات ﴿فَكَذَّبُوهُ﴾ کەچی باوەڕیان پێ نەهێنا ﴿فَأَخَذَهُمُ ٱلۡعَذَابُ وَهُمۡ ظَٰلِمُونَ﴾ جا سزا گرتنی لەکاتێکدا ستەم کاربوون ﴿١١٣﴾ ﴿فَكُلُواْ مِمَّا رَزَقَكُمُ ٱللَّهُ﴾ جا لەو بژێویەی خوا پێ ی بەخشیوون بخۆن ﴿حَلَٰلٗا طَيِّبٗا﴾ کەحەلاڵ و پاکە ﴿وَٱشۡكُرُواْ نِعۡمَتَ ٱللَّهِ﴾و سوپاسی چاکەو نیعمەتی خوا بکەن ﴿إِن كُنتُمۡ إِيَّاهُ تَعۡبُدُونَ﴾ ئەگەر ئێوە هەر ئەو دەپەرستن ﴿١١٤﴾ ﴿إِنَّمَا حَرَّمَ عَلَيۡكُمُ ٱلۡمَيۡتَةَ﴾ بێگومان (خوا) ئەوەی حەرامی کردووە لەسەرتان تەنها مردارەوە بوو ﴿وَٱلدَّمَ وَلَحۡمَ ٱلۡخِنزِيرِ﴾ وخوێن وگۆشتی بەراز ﴿وَمَآ أُهِلَّ لِغَيۡرِ ٱللَّهِ بِهِۦ﴾ و ئەوەی (کەسەربڕاوەو) ناوی غەیری خوای لێ هێنراوە ﴿فَمَنِ ٱضۡطُرَّ غَيۡرَ بَاغٖ وَلَا عَادٖ﴾ بەلاَم هەر کەسێك ناچار بوو(لەو حەرامانە بخوات) بێ دەست درێژی و زیادەڕۆی ﴿فَإِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٞ رَّحِيمٞ﴾ ئەوە بێگومان خوا لێ بوردەی میهرەبانە ﴿١١٥﴾ ﴿وَلَا تَقُولُواْ﴾ وە لەخۆتانەوە نەڵێن ﴿لِمَا تَصِفُ أَلۡسِنَتُكُمُ ٱلۡكَذِبَ﴾ ئەوەی کەبەزمانتاندا دێت بەدرۆ ﴿هَٰذَا حَلَٰلٞ وَهَٰذَا حَرَامٞ﴾ ئەوە حەلاڵە و ئەوە حەرامە ﴿لِّتَفۡتَرُواْ عَلَى ٱللَّهِ ٱلۡكَذِبَ﴾ بۆ ئەوەی درۆ هەڵبەستن بەدەم خواوە ﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ يَفۡتَرُونَ عَلَى ٱللَّهِ ٱلۡكَذِبَ﴾ بەڕاستی ئەوانەی درۆ هەڵدەبەستن بەناوی خواوە ﴿لَا يُفۡلِحُونَ﴾ رزگار نابن ﴿١١٦﴾ ﴿مَتَٰعٞ قَلِيلٞ﴾ (لە دونیادا) ڕابورادنێکی کەم (یان دەبێ) ﴿وَلَهُمۡ عَذَابٌ أَلِيمٞ﴾ (لەدوا ڕۆژدا) سزای سەختیان بۆ هەیە ﴿١١٧﴾ ﴿وَعَلَى ٱلَّذِينَ هَادُواْ﴾ وە لەسەر ئەوانەی کەجوولەکە بوون ﴿حَرَّمۡنَا مَا قَصَصۡنَا عَلَيۡكَ﴾ حەرامامان کرد (لێیان) ئەوەی کەباسمان کردوە بۆت ﴿مِن قَبۡلُ﴾ لەپێش (دابەزینی ئەم ئایەتە) ﴿وَمَا ظَلَمۡنَٰهُمۡ﴾ وە ئێمە ستەممان لێ نەکردن ﴿وَلَٰكِن كَانُوٓاْ أَنفُسَهُمۡ يَظۡلِمُونَ﴾ بەڵکو خۆیان ستەمیان لەخۆیان دەکرد ﴿١١٨﴾

ثُمَّ إِنَّ رَبَّكَ لِلَّذِينَ عَمِلُواْ ٱلسُّوٓءَ بِجَهَٰلَةٖ ثُمَّ تَابُواْ مِنۢ بَعۡدِ
ذَٰلِكَ وَأَصۡلَحُوٓاْ إِنَّ رَبَّكَ مِنۢ بَعۡدِهَا لَغَفُورٞ رَّحِيمٌ ١١٩ إِنَّ
إِبۡرَٰهِيمَ كَانَ أُمَّةٗ قَانِتٗا لِّلَّهِ حَنِيفٗا وَلَمۡ يَكُ مِنَ ٱلۡمُشۡرِكِينَ
١٢٠ شَاكِرٗا لِّأَنۡعُمِهِۚ ٱجۡتَبَىٰهُ وَهَدَىٰهُ إِلَىٰ صِرَٰطٖ مُّسۡتَقِيمٖ
١٢١ وَءَاتَيۡنَٰهُ فِي ٱلدُّنۡيَا حَسَنَةٗۖ وَإِنَّهُۥ فِي ٱلۡأٓخِرَةِ لَمِنَ ٱلصَّٰلِحِينَ
١٢٢ ثُمَّ أَوۡحَيۡنَآ إِلَيۡكَ أَنِ ٱتَّبِعۡ مِلَّةَ إِبۡرَٰهِيمَ حَنِيفٗاۖ وَمَا كَانَ
مِنَ ٱلۡمُشۡرِكِينَ ١٢٣ إِنَّمَا جُعِلَ ٱلسَّبۡتُ عَلَى ٱلَّذِينَ ٱخۡتَلَفُواْ
فِيهِۚ وَإِنَّ رَبَّكَ لَيَحۡكُمُ بَيۡنَهُمۡ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ فِيمَا
كَانُواْ فِيهِ يَخۡتَلِفُونَ ١٢٤ ٱدۡعُ إِلَىٰ سَبِيلِ رَبِّكَ بِٱلۡحِكۡمَةِ
وَٱلۡمَوۡعِظَةِ ٱلۡحَسَنَةِۖ وَجَٰدِلۡهُم بِٱلَّتِي هِيَ أَحۡسَنُۚ إِنَّ
رَبَّكَ هُوَ أَعۡلَمُ بِمَن ضَلَّ عَن سَبِيلِهِۦ وَهُوَ أَعۡلَمُ بِٱلۡمُهۡتَدِينَ
١٢٥ وَإِنۡ عَاقَبۡتُمۡ فَعَاقِبُواْ بِمِثۡلِ مَا عُوقِبۡتُم بِهِۦۖ وَلَئِن
صَبَرۡتُمۡ لَهُوَ خَيۡرٞ لِّلصَّٰبِرِينَ ١٢٦ وَٱصۡبِرۡ وَمَا صَبۡرُكَ
إِلَّا بِٱللَّهِۚ وَلَا تَحۡزَنۡ عَلَيۡهِمۡ وَلَا تَكُ فِي ضَيۡقٖ مِّمَّا يَمۡكُرُونَ
١٢٧ إِنَّ ٱللَّهَ مَعَ ٱلَّذِينَ ٱتَّقَواْ وَّٱلَّذِينَ هُم مُّحۡسِنُونَ ١٢٨

﴿ثُمَّ إِنَّ رَبَّكَ لِلَّذِينَ﴾ پاشان بەڕاستی پەروەردگارت بۆ ئەوانەی ﴿عَمِلُوا۟ ٱلسُّوٓءَ بِجَهَٰلَةٍ﴾ خراپەیان کردووە بەنەفامی ﴿ثُمَّ تَابُوا۟ مِنۢ بَعْدِ ذَٰلِكَ﴾ پاشان دوای ئەوە گەڕاونەتەوەو تۆبەیان کردووە ﴿وَأَصْلَحُوٓا۟﴾ وکرداری خۆیان چاك کردووە ﴿إِنَّ رَبَّكَ﴾ بەڕاستی پەروەردگارت ﴿مِنۢ بَعْدِهَا﴾ لە پاش ئەوانە ﴿لَغَفُورٌ رَّحِيمٌ﴾ لێبوردەی میهرەبانە ﴿١١٩﴾ ﴿إِنَّ إِبْرَٰهِيمَ﴾ بەڕاستی ئیبراهیم ﴿كَانَ أُمَّةً قَانِتًا لِّلَّهِ﴾ (بۆ خۆی) ئوممەتێك بوو گوێڕایەڵ وفەرمانبەردار بۆ خوا ﴿حَنِيفًا وَلَمْ يَكُ مِنَ ٱلْمُشْرِكِينَ﴾ لا دەربوو لەهەموو ئاینێکی ناهەق و هەرگیز لەهاوبەش دانەران نەبووە ﴿١٢٠﴾ ﴿شَاكِرًا لِّأَنْعُمِهِ﴾ شوکرانە بژێری (خوا) بووە لەبەرامبەر نازو نیعمەتەکانیدا ﴿ٱجْتَبَىٰهُ وَهَدَىٰهُ إِلَىٰ صِرَٰطٍ مُّسْتَقِيمٍ﴾ ئەویش هەڵی بژارد و ڕێگەی ڕاستی نیشان دا (کەئیسلامە) ﴿١٢١﴾ ﴿وَءَاتَيْنَٰهُ فِى ٱلدُّنْيَا حَسَنَةً﴾ وە ئێمە لە دونیادا نیعمەت و بەهرەی چاکمان پێ بەخشی ﴿وَإِنَّهُۥ فِى ٱلْءَاخِرَةِ لَمِنَ ٱلصَّٰلِحِينَ﴾ وە بەڕاستی ئەو لەڕۆژی دوایشدا لەڕیزی چاکاندایە ﴿١٢٢﴾ ﴿ثُمَّ أَوْحَيْنَآ إِلَيْكَ﴾ پاشان نیگامان بۆ کردیت ﴿أَنِ ٱتَّبِعْ مِلَّةَ إِبْرَٰهِيمَ﴾ کەپەیڕەوی ئایینی ئیبراهیم بکە ﴿حَنِيفًا وَمَا كَانَ مِنَ ٱلْمُشْرِكِينَ﴾ چونکە پاك و ڕاست بوو بەهیچ جۆرێ لەهاوبەش دانەران نەبوو ﴿١٢٣﴾ ﴿إِنَّمَا جُعِلَ ٱلسَّبْتُ عَلَى ٱلَّذِينَ﴾ بێگومان (ڕێزگرتنی) ڕۆژانی شەممە تەنها لەسەر ئەوانە دانرا ﴿ٱخْتَلَفُوا۟ فِيهِ﴾ کەجیاواز بوون تیایدا ﴿وَإِنَّ رَبَّكَ﴾ وە بەڕاستی پەروەردگارت ﴿لَيَحْكُمُ بَيْنَهُمْ﴾ دادوەری دەکات لەنێوانیاندا ﴿يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ﴾ لەڕۆژی دواییدا ﴿فِيمَا كَانُوا۟ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ﴾ لەوەی کەئەوان تیایدا جیاواز بوون ﴿١٢٤﴾ ﴿ٱدْعُ إِلَىٰ سَبِيلِ رَبِّكَ﴾ (خەڵکی) بانگ بکە بۆ ڕێبازی پەروەردگارت ﴿بِٱلْحِكْمَةِ وَٱلْمَوْعِظَةِ ٱلْحَسَنَةِ﴾ بە دانایی وبە ئامۆژگاری جوان و چاك و شیرین ﴿وَجَٰدِلْهُم﴾ وە لەگەڵیان بدوێ (موجادەلەبکە) ﴿بِٱلَّتِى هِىَ أَحْسَنُ﴾ بەچاکترین شێوە ﴿إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ﴾ بێگومان پەروەردگارت خۆی چاك دەزانێ ﴿بِمَن ضَلَّ عَن سَبِيلِهِۦ﴾ بەوانەی گومڕا بوون ولایاندا وە لەڕێگاکەی ﴿وَهُوَ أَعْلَمُ بِٱلْمُهْتَدِينَ﴾ وە هەر خۆشی زانایە بەوانەی لەسەر ڕێگای ڕاستن ﴿١٢٥﴾ ﴿وَإِنْ عَاقَبْتُمْ﴾ وە ئەگەر تۆڵەتان سەندەوە ﴿فَعَاقِبُوا۟ بِمِثْلِ مَا عُوقِبْتُم بِهِۦ﴾ ئەوە بەئەندازەی ئەو ستەمەی دژتان کراوە تۆڵە بکەنەوە ﴿وَلَئِن صَبَرْتُمْ﴾ وە ئەگەر ئارام بگرن ﴿لَهُوَ خَيْرٌ لِّلصَّٰبِرِينَ﴾ ئەوە باشترە بۆ ئارام گران ﴿١٢٦﴾ ﴿وَٱصْبِرْ﴾ وە (ئەی موحەممەد ﷺ) دان بەخۆتدا بگرە ﴿وَمَا صَبْرُكَ إِلَّا بِٱللَّهِ﴾ ئارام گرتنەکەشت هەر بە(یارمەتی) خوایە ﴿وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ﴾ و خەفەتیان بۆ مەخۆ ﴿وَلَا تَكُ فِى ضَيْقٍ مِّمَّا يَمْكُرُونَ﴾ و بەو فێڵ و پیلانانەش دەیکەن دڵ تەنگ مەبە ﴿١٢٧﴾ ﴿إِنَّ ٱللَّهَ مَعَ ٱلَّذِينَ ٱتَّقَوا۟﴾ بەڕاستی خوا لەگەڵ ئەوانەیە کە خۆیان پاراستووە (لە تاوان) ﴿وَّٱلَّذِينَ هُم مُّحْسِنُونَ﴾ هەروەها لەگەڵ ئەوانەشدایە کە خێرخواز وچاکەکارن ﴿١٢٨﴾

الجزء ١٥ الحزب ٢٩

سُورَةُ الإِسۡرَاءِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

سُبۡحَٰنَ ٱلَّذِيٓ أَسۡرَىٰ بِعَبۡدِهِۦ لَيۡلٗا مِّنَ ٱلۡمَسۡجِدِ ٱلۡحَرَامِ إِلَى
ٱلۡمَسۡجِدِ ٱلۡأَقۡصَا ٱلَّذِي بَٰرَكۡنَا حَوۡلَهُۥ لِنُرِيَهُۥ مِنۡ ءَايَٰتِنَآۚ إِنَّهُۥ
هُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلۡبَصِيرُ ١ وَءَاتَيۡنَا مُوسَى ٱلۡكِتَٰبَ وَجَعَلۡنَٰهُ
هُدٗى لِّبَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ أَلَّا تَتَّخِذُواْ مِن دُونِي وَكِيلٗا ٢
ذُرِّيَّةَ مَنۡ حَمَلۡنَا مَعَ نُوحٍۚ إِنَّهُۥ كَانَ عَبۡدٗا شَكُورٗا ٣
وَقَضَيۡنَآ إِلَىٰ بَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ فِي ٱلۡكِتَٰبِ لَتُفۡسِدُنَّ فِي ٱلۡأَرۡضِ
مَرَّتَيۡنِ وَلَتَعۡلُنَّ عُلُوّٗا كَبِيرٗا ٤ فَإِذَا جَآءَ وَعۡدُ أُولَىٰهُمَا
بَعَثۡنَا عَلَيۡكُمۡ عِبَادٗا لَّنَآ أُوْلِي بَأۡسٖ شَدِيدٖ فَجَاسُواْ خِلَٰلَ
ٱلدِّيَارِۚ وَكَانَ وَعۡدٗا مَّفۡعُولٗا ٥ ثُمَّ رَدَدۡنَا لَكُمُ ٱلۡكَرَّةَ
عَلَيۡهِمۡ وَأَمۡدَدۡنَٰكُم بِأَمۡوَٰلٖ وَبَنِينَ وَجَعَلۡنَٰكُمۡ أَكۡثَرَ نَفِيرًا
٦ إِنۡ أَحۡسَنتُمۡ أَحۡسَنتُمۡ لِأَنفُسِكُمۡۖ وَإِنۡ أَسَأۡتُمۡ فَلَهَاۚ فَإِذَا
جَآءَ وَعۡدُ ٱلۡأٓخِرَةِ لِيَسُـُٔواْ وُجُوهَكُمۡ وَلِيَدۡخُلُواْ ٱلۡمَسۡجِدَ
كَمَا دَخَلُوهُ أَوَّلَ مَرَّةٖ وَلِيُتَبِّرُواْ مَا عَلَوۡاْ تَتۡبِيرًا ٧

سورەتی ﴿ الإِسْرَاءِ ﴾

﴿بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ﴾ بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان
﴿سُبْحَٰنَ ٱلَّذِيٓ أَسْرَىٰ﴾ پاك و بێگەردی بۆ ئەوزاتەی کە شەورەوی کرد ﴿بِعَبْدِهِۦ لَيْلًا﴾ بە بەندەی خۆی
لە شەوێکدا ﴿مِّنَ ٱلْمَسْجِدِ ٱلْحَرَامِ﴾ لە مزگەوتی حەرامەوە (لەشاری مەککە) ﴿إِلَى ٱلْمَسْجِدِ ٱلْأَقْصَا﴾
بۆ مزگەوتی (الاقصی) لە (بیت المقدس) ﴿ٱلَّذِي بَٰرَكْنَا حَوْلَهُۥ﴾ کە دەورو بەریمان پیرۆز و فەڕدار
کردووە ﴿لِنُرِيَهُۥ مِنْ ءَايَٰتِنَآ﴾ بۆ ئەوەی هێندێك لە بەڵگەو نیشانە ڕوونەکانی خۆمانی نیشان بدەین
﴿إِنَّهُۥ هُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلْبَصِيرُ﴾ بەڕاستی هەر ئەو بیسەری بینایە ﴿١﴾ ﴿وَءَاتَيْنَا مُوسَى ٱلْكِتَٰبَ﴾ وە تەوراتیشمان
بەخشی بە مووسا ﴿وَجَعَلْنَٰهُ هُدًى لِّبَنِيٓ إِسْرَٰٓءِيلَ﴾ وە ئەو(تەوراتە)مان کردە هۆی ڕێنموونی بۆ نەوەی
ئیسرائیل ﴿أَلَّا تَتَّخِذُواْ مِن دُونِي وَكِيلًا﴾ (پێمان ووتن) کە بێجگە لە من کەس مەکەنە پشتیوانی
خۆتان ﴿٢﴾ ﴿ذُرِّيَّةَ مَنْ حَمَلْنَا مَعَ نُوحٍ﴾ (ئەی) نەوەی ئەو کەسانەی کەلەگەڵ نووح (لە کەشتیدا)
هەڵمان گرتن ﴿إِنَّهُۥ كَانَ عَبْدًا شَكُورًا﴾ بەڕاستی نووح بەندە یەکی زۆر سوپاس گوزار بوو ﴿٣﴾
﴿وَقَضَيْنَآ إِلَىٰ بَنِيٓ إِسْرَٰٓءِيلَ فِي ٱلْكِتَٰبِ﴾ نەوەکانی ئیسرائیلمان ئاگادار کردو هەواڵمان پێدان لەنامەکەیاندا
﴿لَتُفْسِدُنَّ فِي ٱلْأَرْضِ مَرَّتَيْنِ﴾ کە سوێند بەخوا ئێوە خراپەکاری دەکەن لەزەوی دا دووجار ﴿وَلَتَعْلُنَّ
عُلُوًّا كَبِيرًا﴾ و بێگومان بەرز دەبنەوەو زاڵ دەبن (بەسەر خەڵکی دا) بەبەرز بونەوەیەکی زۆر گەورە
﴿٤﴾ ﴿فَإِذَا جَآءَ وَعْدُ أُولَىٰهُمَا﴾ جا کاتێك یەکەمین بەڵێن (لەو دووانە) هات (کەبەڵێنتان پێدراوە)
﴿بَعَثْنَا عَلَيْكُمْ عِبَادًا لَّنَآ﴾ دەینێرینە سەرتان چەند بەندەیەکی خۆمان ﴿أُوْلِي بَأْسٍ شَدِيدٍ﴾ کە خاوەنی
دەست وەشاندنێکی بەتینن لەجەنگ دا ﴿فَجَاسُواْ خِلَٰلَ ٱلدِّيَارِ﴾ ئەمجا ئەوانە دەگەڕێن بەناو
وولاتەکەتاندا ﴿وَكَانَ وَعْدًا مَّفْعُولًا﴾ وە ئەوە بەڵێنێکی بەدی هێنراو بوو ﴿٥﴾ ﴿ثُمَّ رَدَدْنَا لَكُمُ ٱلْكَرَّةَ
عَلَيْهِمْ﴾ لەپاشان جارێکی تر ئێوە بەسەریاندا زاڵ دەکەینەوە ﴿وَأَمْدَدْنَٰكُم بِأَمْوَٰلٍ وَبَنِينَ﴾ وە دارایی
وکوڕی زۆرتان پێ دەبەخشین ﴿وَجَعَلْنَٰكُمْ أَكْثَرَ نَفِيرًا﴾ وە لەشکر و کەستان (لە جاری پێشوو)
زۆرتر دەکەین ﴿٦﴾ ﴿إِنْ أَحْسَنتُمْ أَحْسَنتُمْ لِأَنفُسِكُمْ﴾ ئەگەر ئێوە چاکە بکەن ئەوا چاکە بۆ خۆتان دەکەن
﴿وَإِنْ أَسَأْتُمْ فَلَهَا﴾ وە ئەگەر خراپەش بکەن ئەوا (سزاکەی) هەر بۆ خۆتانە ﴿فَإِذَا جَآءَ وَعْدُ ٱلْآخِرَةِ﴾
جا کاتێ بەڵێنی (سزا و تۆڵەی) دووهەم هات ﴿لِيَسُـۥٓـُٔواْ وُجُوهَكُمْ﴾ بۆ ئەوەی پەژارە و خەفەت
بەڕوخسارتانەوە دەرکەوێت ﴿وَلِيَدْخُلُواْ ٱلْمَسْجِدَ﴾ وە بۆ ئەوەی بچنەوە ناو مزگەوتی ئەقصاوە
﴿كَمَا دَخَلُوهُ أَوَّلَ مَرَّةٍ﴾ هەرچۆنێك لەجاری یەکەمدا چوونە ناویەوە ﴿وَلِيُتَبِّرُواْ مَا عَلَوْاْ تَتْبِيرًا﴾
وە بۆئەوەی وێرانی بکەن بەوێران کردنێکی گەورە ﴿٧﴾

عَسَىٰ رَبُّكُمْ أَن يَرْحَمَكُمْ ۚ وَإِنْ عُدتُّمْ عُدْنَا ۘ وَجَعَلْنَا جَهَنَّمَ لِلْكَٰفِرِينَ
حَصِيرًا ٨ إِنَّ هَٰذَا ٱلْقُرْءَانَ يَهْدِى لِلَّتِى هِىَ أَقْوَمُ وَيُبَشِّرُ
ٱلْمُؤْمِنِينَ ٱلَّذِينَ يَعْمَلُونَ ٱلصَّٰلِحَٰتِ أَنَّ لَهُمْ أَجْرًا كَبِيرًا ٩
وَأَنَّ ٱلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِٱلْءَاخِرَةِ أَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ١٠
وَيَدْعُ ٱلْإِنسَٰنُ بِٱلشَّرِّ دُعَآءَهُۥ بِٱلْخَيْرِ ۖ وَكَانَ ٱلْإِنسَٰنُ عَجُولًا ١١
وَجَعَلْنَا ٱلَّيْلَ وَٱلنَّهَارَ ءَايَتَيْنِ ۖ فَمَحَوْنَآ ءَايَةَ ٱلَّيْلِ وَجَعَلْنَآ ءَايَةَ
ٱلنَّهَارِ مُبْصِرَةً لِّتَبْتَغُوا۟ فَضْلًا مِّن رَّبِّكُمْ وَلِتَعْلَمُوا۟ عَدَدَ
ٱلسِّنِينَ وَٱلْحِسَابَ ۚ وَكُلَّ شَىْءٍ فَصَّلْنَٰهُ تَفْصِيلًا ١٢ وَكُلَّ
إِنسَٰنٍ أَلْزَمْنَٰهُ طَٰٓئِرَهُۥ فِى عُنُقِهِۦ ۖ وَنُخْرِجُ لَهُۥ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ كِتَٰبًا
يَلْقَىٰهُ مَنشُورًا ١٣ ٱقْرَأْ كِتَٰبَكَ كَفَىٰ بِنَفْسِكَ ٱلْيَوْمَ عَلَيْكَ حَسِيبًا
١٤ مَّنِ ٱهْتَدَىٰ فَإِنَّمَا يَهْتَدِى لِنَفْسِهِۦ ۖ وَمَن ضَلَّ فَإِنَّمَا يَضِلُّ
عَلَيْهَا ۚ وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ ۗ وَمَا كُنَّا مُعَذِّبِينَ حَتَّىٰ نَبْعَثَ
رَسُولًا ١٥ وَإِذَآ أَرَدْنَآ أَن نُّهْلِكَ قَرْيَةً أَمَرْنَا مُتْرَفِيهَا فَفَسَقُوا۟ فِيهَا
فَحَقَّ عَلَيْهَا ٱلْقَوْلُ فَدَمَّرْنَٰهَا تَدْمِيرًا ١٦ وَكَمْ أَهْلَكْنَا مِنَ ٱلْقُرُونِ
مِنۢ بَعْدِ نُوحٍ ۗ وَكَفَىٰ بِرَبِّكَ بِذُنُوبِ عِبَادِهِۦ خَبِيرًۢا بَصِيرًا ١٧

﴿عَسَىٰ رَبُّكُمْ أَن يَرْحَمَكُمْ﴾ ئومێد وایە پەروەردگارتان ڕەحمتان پێ بکات (ئەگەر بگەڕێنەوە بۆ لای خوا) ﴿وَإِنْ عُدتُّمْ عُدْنَا﴾ ئەگەر بگەڕێنەوە (بۆسەر تاوان) ئێمەش دەگەڕێینەوە (بۆ سزادانتان) ﴿وَجَعَلْنَا جَهَنَّمَ لِلْكَافِرِينَ حَصِيرًا﴾ وە دۆزەخمان کرد بە بەندیخانە بۆ بێ باوەڕان ﴿٨﴾ ﴿إِنَّ هَٰذَا الْقُرْآنَ يَهْدِي﴾ بەڕاستی ئەم قورئانە ڕێنموونی دەکات ﴿لِلَّتِي هِيَ أَقْوَمُ﴾ بۆ ڕێبازو بەرنامەیەك کەڕاست ترینە ﴿وَيُبَشِّرُ الْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ﴾ و موژدەش دەدات بەو باوەڕدارانەی ﴿يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ﴾ کە کردەوە چاکەکان دەکەن ﴿أَنَّ لَهُمْ أَجْرًا كَبِيرًا﴾ کە بەڕاستی پاداشتی گەورەیان بۆ هەیە ﴿٩﴾ ﴿وَأَنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ﴾ وە بەڕاستی ئەوانەی کەباوەڕیان نیە ﴿بِالْآخِرَةِ﴾ بەڕۆژی دوایی ﴿أَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا﴾ سزایەکی سەختمان بۆئامادەکردون ﴿١٠﴾ ﴿وَيَدْعُ الْإِنسَانُ بِالشَّرِّ﴾ وە ئادەمی نزاو هاوار بۆشەڕ و خراپە دەکات ﴿دُعَاءَهُ بِالْخَيْرِ﴾ (هەروەکو) داوا و نزاکردنی بۆخێرو چاکە ﴿وَكَانَ الْإِنسَانُ عَجُولًا﴾ وە ئادەمی هەمیشە هەر پەلەیەتی ﴿١١﴾ ﴿وَجَعَلْنَا اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ آيَتَيْنِ﴾ شەو و ڕۆژمان کرد بەدوو نیشانەی (گەورەی دەسەڵاتی خودا) ﴿فَمَحَوْنَا آيَةَ اللَّيْلِ﴾ ئەمجا نیشانەی شەومان تاریك کرد (یا سڕییەوە) ﴿وَجَعَلْنَا آيَةَ النَّهَارِ مُبْصِرَةً﴾ وبەڵگەو نیشانەی ڕۆژمان ڕووناك کردەوە ﴿لِّتَبْتَغُوا فَضْلًا مِّن رَّبِّكُمْ﴾ بۆئەوەی بەشوێن ڕۆزی پەروەردگارتاندا بگەڕێن ﴿وَلِتَعْلَمُوا عَدَدَ السِّنِينَ وَالْحِسَابَ﴾ وە بۆئەوەی ژمارەی ساڵەکان و حیسابی (مانگ و شەوو ڕۆژەکان) بزانن ﴿وَكُلَّ شَيْءٍ فَصَّلْنَاهُ تَفْصِيلًا﴾ وە ئێمە هەموو شتێکمان بەڕوون و ڕەوانی باس کردووە (بۆتان) ﴿١٢﴾ ﴿وَكُلَّ إِنسَانٍ أَلْزَمْنَاهُ طَائِرَهُ فِي عُنُقِهِ﴾ وە هەموو مرۆڤێك (لەڕۆژی دواییدا) کردەوەی خۆیمان کردۆتە گەردنیەوە (چاکە بێت یا خراپە) ﴿وَنُخْرِجُ لَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ﴾ وە لەڕۆژی دواییدا بۆی دەردەهێنن ﴿كِتَابًا يَلْقَاهُ مَنشُورًا﴾ نامەیەك کە بەکراوەیی (و هەموو کردەوەکانی تێدا نوسراوە) ودەیبینێت ﴿١٣﴾ ﴿اقْرَأْ كِتَابَكَ﴾ (پێ ی دەووترێت) نامەکەت بخوێنەرەوە ﴿كَفَىٰ بِنَفْسِكَ الْيَوْمَ عَلَيْكَ حَسِيبًا﴾ ئەمڕۆ خۆت بەسیت کە موحاسەبەی خۆت بکەیت ﴿١٤﴾ ﴿مَّنِ اهْتَدَىٰ فَإِنَّمَا يَهْتَدِي لِنَفْسِهِ﴾ هەرکەس ڕێنموونی وهیدایەتی وەرگرتبێت ئەوە بێگومان ڕێنمونی وهیدایەتەکەی (سوود و قازانجەکەی) هەر بۆ خۆی دەبێت ﴿وَمَن ضَلَّ فَإِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهَا﴾ و هەرکەسیش گومڕا بووبێت ئەوەبێگومان (زیان وسزاکەی) هەربۆ خۆی دەبێت ﴿وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ﴾ وەهیچ کەسێکی گوناهکار گوناهی هیچ کەسێکی تر هەڵناگرێت ﴿وَمَا كُنَّا مُعَذِّبِينَ﴾ ئێمە هەرگیز سزای (بەندەکان) نادەین ﴿حَتَّىٰ نَبْعَثَ رَسُولًا﴾ هەتا پێغەمبەر نەنێرین (بۆیان) ﴿١٥﴾ ﴿وَإِذَا أَرَدْنَا﴾ وە کاتێك بمانەوێت ﴿أَن نُّهْلِكَ قَرْيَةً﴾ (دانیشتوانی) شار و گوندێك لەناو ببەین ﴿أَمَرْنَا مُتْرَفِيهَا﴾ فەرمان دەدەین (بەگوێڕایەڵی وکردەوەی چاك) بە دەوڵەمەندە خراپەکارو زۆردارەکانی ﴿فَفَسَقُوا فِيهَا﴾ کەچی ئەوان یاخی دەبن و لەفەرمان دەردەچن ﴿فَحَقَّ عَلَيْهَا الْقَوْلُ﴾ جا بڕیاری (سزادان) پێویست دەبێت بۆ(دانیشتوانی) ئەو شار وگوندانە ﴿فَدَمَّرْنَاهَا تَدْمِيرًا﴾ جا ئەوسا وێرانیان دەکەین بەوێران کردنێکی تەواو ﴿١٦﴾ ﴿وَكَمْ أَهْلَكْنَا﴾ وە زۆر (گەل و میللەت)مان لەناو برد ﴿مِنَ الْقُرُونِ مِن بَعْدِ نُوحٍ﴾ لە چەرخەکانی پاش نووح ﴿وَكَفَىٰ بِرَبِّكَ بِذُنُوبِ عِبَادِهِ﴾ پەروەردگارت بەسە بە گوناهی بەندەکانی ﴿خَبِيرًا بَصِيرًا﴾ کە ئاگادار و بینایە ﴿١٧﴾

مَّن كَانَ يُرِيدُ ٱلۡعَاجِلَةَ عَجَّلۡنَا لَهُۥ فِيهَا مَا نَشَآءُ لِمَن نُّرِيدُ ثُمَّ
جَعَلۡنَا لَهُۥ جَهَنَّمَ يَصۡلَىٰهَا مَذۡمُومٗا مَّدۡحُورٗا ١٨ وَمَنۡ أَرَادَ
ٱلۡأٓخِرَةَ وَسَعَىٰ لَهَا سَعۡيَهَا وَهُوَ مُؤۡمِنٞ فَأُوْلَٰٓئِكَ كَانَ
سَعۡيُهُم مَّشۡكُورٗا ١٩ كُلّٗا نُّمِدُّ هَٰٓؤُلَآءِ وَهَٰٓؤُلَآءِ مِنۡ
عَطَآءِ رَبِّكَۚ وَمَا كَانَ عَطَآءُ رَبِّكَ مَحۡظُورًا ٢٠ ٱنظُرۡ كَيۡفَ
فَضَّلۡنَا بَعۡضَهُمۡ عَلَىٰ بَعۡضٖۚ وَلَلۡأٓخِرَةُ أَكۡبَرُ دَرَجَٰتٖ وَأَكۡبَرُ
تَفۡضِيلٗا ٢١ لَّا تَجۡعَلۡ مَعَ ٱللَّهِ إِلَٰهًا ءَاخَرَ فَتَقۡعُدَ مَذۡمُومٗا مَّخۡذُولٗا
٢٢ ۞ وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعۡبُدُوٓاْ إِلَّآ إِيَّاهُ وَبِٱلۡوَٰلِدَيۡنِ إِحۡسَٰنًاۚ إِمَّا
يَبۡلُغَنَّ عِندَكَ ٱلۡكِبَرَ أَحَدُهُمَآ أَوۡ كِلَاهُمَا فَلَا تَقُل لَّهُمَآ
أُفّٖ وَلَا تَنۡهَرۡهُمَا وَقُل لَّهُمَا قَوۡلٗا كَرِيمٗا ٢٣ وَٱخۡفِضۡ لَهُمَا
جَنَاحَ ٱلذُّلِّ مِنَ ٱلرَّحۡمَةِ وَقُل رَّبِّ ٱرۡحَمۡهُمَا كَمَا رَبَّيَانِي
صَغِيرٗا ٢٤ رَّبُّكُمۡ أَعۡلَمُ بِمَا فِي نُفُوسِكُمۡۚ إِن تَكُونُواْ صَٰلِحِينَ
فَإِنَّهُۥ كَانَ لِلۡأَوَّٰبِينَ غَفُورٗا ٢٥ وَءَاتِ ذَا ٱلۡقُرۡبَىٰ حَقَّهُۥ
وَٱلۡمِسۡكِينَ وَٱبۡنَ ٱلسَّبِيلِ وَلَا تُبَذِّرۡ تَبۡذِيرًا ٢٦ إِنَّ ٱلۡمُبَذِّرِينَ
كَانُوٓاْ إِخۡوَٰنَ ٱلشَّيَٰطِينِۖ وَكَانَ ٱلشَّيۡطَٰنُ لِرَبِّهِۦ كَفُورٗا ٢٧

ربع الحزب ٢٩

﴿مَّن كَانَ يُرِيدُ ٱلْعَاجِلَةَ﴾ هەر کەسێك تەنها ژیانی دونیای بوێت ﴿عَجَّلْنَا لَهُۥ فِيهَا﴾ لەم (دونیا)دا زوو پێ
ی دەدەین ﴿مَا نَشَآءُ لِمَن نُّرِيدُ﴾ ئەوەی بمانەوێ بۆ هەرکەسێك ﴿ثُمَّ جَعَلْنَا لَهُۥ جَهَنَّمَ﴾ لە پاشان دۆزەخمان
بۆ سازداوە ﴿يَصْلَىٰهَا مَذْمُومًا مَّدْحُورًا﴾ دەچێتە ناوی بە لۆمەکراوی و دەرکراوی لەمیهرەبانی خوا ﴿١٨﴾
﴿وَمَنْ أَرَادَ ٱلْـَٔاخِرَةَ﴾ هەر کەسێکیش مەبەستی ڕۆژی دوایی بوو بێت ﴿وَسَعَىٰ لَهَا سَعْيَهَا﴾ وە هەوڵی
بۆ بدات بەو جۆرەی شایستەی ئەوە ﴿وَهُوَ مُؤْمِنٌ﴾ و باوەڕداریش بێت ﴿فَأُو۟لَـٰٓئِكَ كَانَ سَعْيُهُم
مَّشْكُورًا﴾ ئائەوانە کردەوە و تێکۆشانەکەیان وەرگیراوە (لای پەروەردگاریان) ﴿١٩﴾ ﴿كُلًّا نُّمِدُّ﴾
دەبەخشین بەهەمووان ﴿هَـٰٓؤُلَآءِ وَهَـٰٓؤُلَآءِ﴾ ئەوانە (کەهەر دونیایان دەوێت) و ئەوانەش (کە ڕۆژی
دواییان دەوێ) ﴿مِنْ عَطَآءِ رَبِّكَ﴾ لە بەخششی پەروەردگارت (لەم دونیایەدا) ﴿وَمَا كَانَ عَطَآءُ رَبِّكَ
مَحْظُورًا﴾ بێگومان ڕۆزی وبەخشراوی پەروەردگارت هەرگیز قەدەغە کراو نەبووە ﴿٢٠﴾ ﴿ٱنظُرْ
كَيْفَ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) سەرنج بدە چۆن ﴿فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ﴾ (لەدونیادا) فەزلی
هەندێکیانمان داوە بەسەر هەندێکیاندا ﴿وَلَلْـَٔاخِرَةُ أَكْبَرُ دَرَجَـٰتٍ وَأَكْبَرُ تَفْضِيلًا﴾ وە بێگومان پلەکان
لە ڕۆژی دواییدا گەورەترە و فەزڵەکانیش گەورەترن ﴿٢١﴾ ﴿لَّا تَجْعَلْ مَعَ ٱللَّهِ إِلَـٰهًا ءَاخَرَ﴾ (ئەی ئادەمی)
لەگەڵ خوادا پەرستراوێکی تر مەپەرستە ﴿فَتَقْعُدَ مَذْمُومًا مَّخْذُولًا﴾ ئەگینا دەبێتە لۆمەکراوێکی
سووك و ڕسوا ﴿٢٢﴾ ﴿وَقَضَىٰ رَبُّكَ﴾ وە پەروەردگارت بڕیاری داوە ﴿أَلَّا تَعْبُدُوٓا۟ إِلَّآ إِيَّاهُ﴾ کەهیچ
شتێك نەپەرستن بێجگە لە ئەو ﴿وَبِٱلْوَٰلِدَيْنِ إِحْسَـٰنًا﴾ وە لەگەڵ دایك و باوکتان چاکە بکەن ﴿إِمَّا
يَبْلُغَنَّ عِندَكَ ٱلْكِبَرَ أَحَدُهُمَآ أَوْ كِلَاهُمَا﴾ ئەگەر یەکێکیان (باوکت و دایکت)یان هەردووکیان لای تۆ
پیربوون ﴿فَلَا تَقُل لَّهُمَآ أُفٍّ﴾ قسەی ناخۆشیان پێ مەڵێ تەنانەت ئۆفیش ﴿وَلَا تَنْهَرْهُمَا﴾ وەتێیان
مەخوڕە و پێیاندا هەڵمەشاخێ ﴿وَقُل لَّهُمَا قَوْلًا كَرِيمًا﴾ (بەڵکو) ووتەی نەرم و شیرینیان (لەگەڵدا)
بەکاربێنە ﴿٢٣﴾ ﴿وَٱخْفِضْ لَهُمَا جَنَاحَ ٱلذُّلِّ مِنَ ٱلرَّحْمَةِ﴾ باڵی خۆ بەکەم زانین و میهرەبانیتیان بۆ ڕابخە
﴿وَقُل رَّبِّ ٱرْحَمْهُمَا﴾ بڵێ ئەی پەروەردگارم ڕەحمیان پێ بکە ﴿كَمَا رَبَّيَانِى صَغِيرًا﴾ هەرچۆنێك
ئەوان منیان پەروەردە کرد بەمنداڵی ﴿٢٤﴾ ﴿رَّبُّكُمْ أَعْلَمُ بِمَا فِى نُفُوسِكُمْ﴾ پەروەردگارتان چاك دەزانێت
بەهەرچی لەدڵ و دەروونتاندا هەیە ﴿إِن تَكُونُوا۟ صَـٰلِحِينَ﴾ ئەگەر ئێوە چاك بن و نیازی چاکەتان
بێت ﴿فَإِنَّهُۥ كَانَ لِلْأَوَّٰبِينَ غَفُورًا﴾ ئەوا بێگومان ئەو (خوایە) لێ بوردەیە بۆ تۆبەکاران ﴿٢٥﴾
﴿وَءَاتِ ذَا ٱلْقُرْبَىٰ حَقَّهُۥ﴾ وەمافی خزمانت بدە ﴿وَٱلْمِسْكِينَ وَٱبْنَ ٱلسَّبِيلِ﴾ (هەروەها مافی) هەژارو
ڕێبواریش ﴿وَلَا تُبَذِّرْ تَبْذِيرًا﴾ زیادە ڕەویش مەکەن ﴿٢٦﴾ ﴿إِنَّ ٱلْمُبَذِّرِينَ﴾ بەڕاستی زیادەڕەوان
﴿كَانُوٓا۟ إِخْوَٰنَ ٱلشَّيَـٰطِينِ﴾ دۆست وبرای شەیتانەکانن ﴿وَكَانَ ٱلشَّيْطَـٰنُ لِرَبِّهِۦ كَفُورًا﴾ شەیتانیش بەرانبەر
(ناز و نیعمەتەکانی) پەروەردگاری هەمیشە سپڵەیە ﴿٢٧﴾

وَإِمَّا تُعۡرِضَنَّ عَنۡهُمُ ٱبۡتِغَآءَ رَحۡمَةٖ مِّن رَّبِّكَ تَرۡجُوهَا فَقُل لَّهُمۡ قَوۡلٗا
مَّيۡسُورٗا ٢٨ وَلَا تَجۡعَلۡ يَدَكَ مَغۡلُولَةً إِلَىٰ عُنُقِكَ وَلَا تَبۡسُطۡهَا
كُلَّ ٱلۡبَسۡطِ فَتَقۡعُدَ مَلُومٗا مَّحۡسُورًا ٢٩ إِنَّ رَبَّكَ يَبۡسُطُ ٱلرِّزۡقَ
لِمَن يَشَآءُ وَيَقۡدِرُۚ إِنَّهُۥ كَانَ بِعِبَادِهِۦ خَبِيرَۢا بَصِيرٗا ٣٠ وَلَا تَقۡتُلُوٓاْ
أَوۡلَٰدَكُمۡ خَشۡيَةَ إِمۡلَٰقٖۖ نَّحۡنُ نَرۡزُقُهُمۡ وَإِيَّاكُمۡۚ إِنَّ قَتۡلَهُمۡ كَانَ
خِطۡـٔٗا كَبِيرٗا ٣١ وَلَا تَقۡرَبُواْ ٱلزِّنَىٰٓۖ إِنَّهُۥ كَانَ فَٰحِشَةٗ وَسَآءَ
سَبِيلٗا ٣٢ وَلَا تَقۡتُلُواْ ٱلنَّفۡسَ ٱلَّتِي حَرَّمَ ٱللَّهُ إِلَّا بِٱلۡحَقِّۗ
وَمَن قُتِلَ مَظۡلُومٗا فَقَدۡ جَعَلۡنَا لِوَلِيِّهِۦ سُلۡطَٰنٗا فَلَا يُسۡرِف فِّي
ٱلۡقَتۡلِۖ إِنَّهُۥ كَانَ مَنصُورٗا ٣٣ وَلَا تَقۡرَبُواْ مَالَ ٱلۡيَتِيمِ إِلَّا بِٱلَّتِي
هِيَ أَحۡسَنُ حَتَّىٰ يَبۡلُغَ أَشُدَّهُۥۚ وَأَوۡفُواْ بِٱلۡعَهۡدِۖ إِنَّ ٱلۡعَهۡدَ كَانَ
مَسۡـُٔولٗا ٣٤ وَأَوۡفُواْ ٱلۡكَيۡلَ إِذَا كِلۡتُمۡ وَزِنُواْ بِٱلۡقِسۡطَاسِ ٱلۡمُسۡتَقِيمِۚ
ذَٰلِكَ خَيۡرٞ وَأَحۡسَنُ تَأۡوِيلٗا ٣٥ وَلَا تَقۡفُ مَا لَيۡسَ لَكَ بِهِۦ عِلۡمٌۚ إِنَّ
ٱلسَّمۡعَ وَٱلۡبَصَرَ وَٱلۡفُؤَادَ كُلُّ أُوْلَٰٓئِكَ كَانَ عَنۡهُ مَسۡـُٔولٗا ٣٦
وَلَا تَمۡشِ فِي ٱلۡأَرۡضِ مَرَحًاۖ إِنَّكَ لَن تَخۡرِقَ ٱلۡأَرۡضَ وَلَن تَبۡلُغَ
ٱلۡجِبَالَ طُولٗا ٣٧ كُلُّ ذَٰلِكَ كَانَ سَيِّئُهُۥ عِندَ رَبِّكَ مَكۡرُوهٗا ٣٨

﴿وَإِمَّا تُعۡرِضَنَّ عَنۡهُمُ﴾ وە ئەگەر ڕووت وەرگێڕا لەوانە (لەبەر نەداری) ﴿ٱبۡتِغَآءَ رَحۡمَةٖ مِّن رَّبِّكَ تَرۡجُوهَا﴾
چاوەڕوانی بەخششی و ڕۆزیەك بوویت لەلایەن پەروەردگارتەوە ﴿فَقُل لَّهُمۡ قَوۡلٗا مَّيۡسُورٗا﴾ ئەوە قسەی
جوان و نەرمیان لەگەڵدا بکە ﴿٢٨﴾ ﴿وَلَا تَجۡعَلۡ يَدَكَ مَغۡلُولَةً إِلَىٰ عُنُقِكَ﴾ وە دەستت مەکە کۆت بەگەردنتدا
(واتە دەست قووچاوو مەبە لەخێرکردندا) ﴿وَلَا تَبۡسُطۡهَا كُلَّ ٱلۡبَسۡطِ﴾ وکراوە وبەرەڵاشی مەکە
بەتەواوی (هەرچیت هەیە بیدەی بەخەڵکی) ﴿فَتَقۡعُدَ مَلُومٗا مَّحۡسُورًا﴾ تا نەبیتە کەسێکی لۆمەکراوی
هیچ بەدەستەوە نەماو ﴿٢٩﴾ ﴿إِنَّ رَبَّكَ﴾ بەڕاستی پەروەردگارت ﴿يَبۡسُطُ ٱلرِّزۡقَ﴾ ڕزق و ڕۆزی فراوان
دەکات ﴿لِمَن يَشَآءُ وَيَقۡدِرُۚ﴾ بۆ هەر کەسێك کەبیەوێت و وەتەنگی دەکات بۆهەرکەسێ بیەوێت
﴿إِنَّهُۥ كَانَ بِعِبَادِهِۦ خَبِيرَۢا بَصِيرٗا﴾ بەڕاستی ئەو هەمیشە ئاگا و بینایە بەبەندەکانی ﴿٣٠﴾ ﴿وَلَا تَقۡتُلُوٓاْ أَوۡلَٰدَكُمۡ﴾
وە ڕۆڵەکانتان مەکوژن ﴿خَشۡيَةَ إِمۡلَٰقٖۖ﴾ لەترسی هەژاری و نەداری ﴿نَّحۡنُ نَرۡزُقُهُمۡ وَإِيَّاكُمۡۚ﴾ ئێمە ڕۆزی
ئەوانیش و ئێوەش دەدەین ﴿إِنَّ قَتۡلَهُمۡ كَانَ خِطۡـٔٗا كَبِيرٗا﴾ بەڕاستی کوشتنی ئەوانە (ئەو منداڵانەتان)
هەڵەو تاوانێکی گەورەیە ﴿٣١﴾ ﴿وَلَا تَقۡرَبُواْ ٱلزِّنَىٰٓۖ﴾ و نزیکی زیناش مەکەونەوە ﴿إِنَّهُۥ كَانَ فَٰحِشَةٗ﴾
بەڕاستی ئەوە کردەوەیەکی زۆر ناشرین ﴿وَسَآءَ سَبِيلٗا﴾ و ڕێگەیەکی پیس و خراپە ﴿٣٢﴾ ﴿وَلَا
تَقۡتُلُواْ ٱلنَّفۡسَ﴾ وە کەسێك مەکوژن ﴿ٱلَّتِي حَرَّمَ ٱللَّهُ إِلَّا بِٱلۡحَقِّۗ﴾ کەخوا کوشتنی ئەوی حەرام کردوە
مەگەر بە (هۆیەکی) ڕاست و ڕەوا نەبێت (وەك ئەگەر هاتوو کەسێکی کوشتبوو، یان لەئاین
پاشگەز ببوەوە، یان شووی کردبوو یان ژنی هێنابوو زینایان کرد) ﴿وَمَن قُتِلَ مَظۡلُومٗا﴾ جا هەر کەسێك
بەنا هەق و ستەم لێ کراوی کوژرا ﴿فَقَدۡ جَعَلۡنَا لِوَلِيِّهِۦ سُلۡطَٰنٗا﴾ ئەوە دەسەڵاتمان داوە بەخاوەنەکەی
(بەسەر بکوژەکەدا) ﴿فَلَا يُسۡرِف فِّي ٱلۡقَتۡلِۖ﴾ جا با خاوەنەکەی زیادەڕۆیی نەکات لە تۆڵەسەندنەوەدا
(ئەگەر عەفووی کرد پاش ئەوە نەچێت تۆڵەی لێ بسەنێتەوە، وە ئەگەر کوشتیشیەوە بە جوانترین
شێوە بیکوژێتەوە وڕازی بێت بە بڕیاری خودا هەرچۆنێك بێت) ﴿إِنَّهُۥ كَانَ مَنصُورٗا﴾ چونکە
بەڕاستی ئەو (خاوەنە) یارمەتی دراوە ﴿٣٣﴾ ﴿وَلَا تَقۡرَبُواْ مَالَ ٱلۡيَتِيمِ﴾ وە نزیکی ماڵی هەتیو مەکەونەوە
﴿إِلَّا بِٱلَّتِي هِيَ أَحۡسَنُ﴾ مەگەر بەچاکترین شێوە نەبێت (کە بریتی یە لە پاراستن و بەرهەم هێنانی) ﴿حَتَّىٰ يَبۡلُغَ
أَشُدَّهُۥۚ﴾ هەتا (هەتیوەکە) دەگاتە کەماڵی ژیری و لێزانی ﴿وَأَوۡفُواْ بِٱلۡعَهۡدِۖ﴾ وەفا بکەن بە بەڵێن
وپەیمانەکانتان ﴿إِنَّ ٱلۡعَهۡدَ كَانَ مَسۡـُٔولٗا﴾ بەڕاستی (خاوەن) بەڵێن و پەیمان لێپرسراوە بەرامبەر بەڵێنەکانی
﴿٣٤﴾ ﴿وَأَوۡفُواْ ٱلۡكَيۡلَ إِذَا كِلۡتُمۡ﴾ وە کاتێك کە پێوانە دەکەن (بۆ خەڵکی) بەڕێك و پێکی پێوانە بکەن
﴿وَزِنُواْ بِٱلۡقِسۡطَاسِ ٱلۡمُسۡتَقِيمِۚ﴾ و کێشانەش بکەن بەتەرازوی ڕاست ودروست ﴿ذَٰلِكَ خَيۡرٞ وَأَحۡسَنُ تَأۡوِيلٗا﴾ ئەمە
(بۆ ئێوە) چاکترو ئاکامیشی باشترە (لە دونیا و قیامەتیشدا) ﴿٣٥﴾ ﴿وَلَا تَقۡفُ مَا لَيۡسَ لَكَ بِهِۦ عِلۡمٌۚ﴾ وە شوێن
شتێك مەکەوە کەزانیاریت دەربارەی نی یە ﴿إِنَّ ٱلسَّمۡعَ وَٱلۡبَصَرَ وَٱلۡفُؤَادَ﴾ بەڕاستی گوێ و چاو و دڵ
﴿كُلُّ أُوْلَٰٓئِكَ كَانَ عَنۡهُ مَسۡـُٔولٗا﴾ هەموو ئەوانە (خاوەنەکانیان) بەرپرسیارن لێیان ﴿٣٦﴾ ﴿وَلَا تَمۡشِ فِي ٱلۡأَرۡضِ
مَرَحًاۖ﴾ وە مەڕۆ بەزەویدا بەفیز زلی وشانازیەوە ﴿إِنَّكَ لَن تَخۡرِقَ ٱلۡأَرۡضَ﴾ (چونکە) بەڕاستی تۆ نەدەتوانی
زەوی کون کەیت ﴿وَلَن تَبۡلُغَ ٱلۡجِبَالَ طُولٗا﴾ وە نەدەگەیتە شاخەکان لەدرێژیدا ﴿٣٧﴾ ﴿كُلُّ ذَٰلِكَ كَانَ سَيِّئُهُۥ﴾
هەموو ئەوەی باسکرا خراپەکانی ﴿عِندَ رَبِّكَ مَكۡرُوهٗا﴾ لای پەروەردگارت نابەجێ و بێزراوە ﴿٣٨﴾

ذَٰلِكَ مِمَّآ أَوۡحَىٰٓ إِلَيۡكَ رَبُّكَ مِنَ ٱلۡحِكۡمَةِۗ وَلَا تَجۡعَلۡ مَعَ ٱللَّهِ إِلَٰهًا
ءَاخَرَ فَتُلۡقَىٰ فِي جَهَنَّمَ مَلُومٗا مَّدۡحُورًا ٣٩ أَفَأَصۡفَىٰكُمۡ رَبُّكُم
بِٱلۡبَنِينَ وَٱتَّخَذَ مِنَ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةِ إِنَٰثًاۚ إِنَّكُمۡ لَتَقُولُونَ قَوۡلًا عَظِيمٗا ٤٠
وَلَقَدۡ صَرَّفۡنَا فِي هَٰذَا ٱلۡقُرۡءَانِ لِيَذَّكَّرُواْ وَمَا يَزِيدُهُمۡ إِلَّا نُفُورٗا ٤١
قُل لَّوۡ كَانَ مَعَهُۥٓ ءَالِهَةٞ كَمَا يَقُولُونَ إِذٗا لَّٱبۡتَغَوۡاْ إِلَىٰ ذِي ٱلۡعَرۡشِ سَبِيلٗا
٤٢ سُبۡحَٰنَهُۥ وَتَعَٰلَىٰ عَمَّا يَقُولُونَ عُلُوّٗا كَبِيرٗا ٤٣ تُسَبِّحُ لَهُ ٱلسَّمَٰوَٰتُ
ٱلسَّبۡعُ وَٱلۡأَرۡضُ وَمَن فِيهِنَّۚ وَإِن مِّن شَيۡءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمۡدِهِۦ وَلَٰكِن
لَّا تَفۡقَهُونَ تَسۡبِيحَهُمۡۚ إِنَّهُۥ كَانَ حَلِيمًا غَفُورٗا ٤٤ وَإِذَا قَرَأۡتَ
ٱلۡقُرۡءَانَ جَعَلۡنَا بَيۡنَكَ وَبَيۡنَ ٱلَّذِينَ لَا يُؤۡمِنُونَ بِٱلۡأٓخِرَةِ حِجَابٗا
مَّسۡتُورٗا ٤٥ وَجَعَلۡنَا عَلَىٰ قُلُوبِهِمۡ أَكِنَّةً أَن يَفۡقَهُوهُ وَفِيٓ ءَاذَانِهِمۡ
وَقۡرٗاۚ وَإِذَا ذَكَرۡتَ رَبَّكَ فِي ٱلۡقُرۡءَانِ وَحۡدَهُۥ وَلَّوۡاْ عَلَىٰٓ أَدۡبَٰرِهِمۡ نُفُورٗا ٤٦
نَّحۡنُ أَعۡلَمُ بِمَا يَسۡتَمِعُونَ بِهِۦٓ إِذۡ يَسۡتَمِعُونَ إِلَيۡكَ وَإِذۡ هُمۡ نَجۡوَىٰٓ
إِذۡ يَقُولُ ٱلظَّٰلِمُونَ إِن تَتَّبِعُونَ إِلَّا رَجُلٗا مَّسۡحُورًا ٤٧ ٱنظُرۡ
كَيۡفَ ضَرَبُواْ لَكَ ٱلۡأَمۡثَالَ فَضَلُّواْ فَلَا يَسۡتَطِيعُونَ سَبِيلٗا ٤٨
وَقَالُوٓاْ أَءِذَا كُنَّا عِظَٰمٗا وَرُفَٰتًا أَءِنَّا لَمَبۡعُوثُونَ خَلۡقٗا جَدِيدٗا ٤٩

﴿ذَٰلِكَ مِمَّآ أَوۡحَىٰٓ إِلَيۡكَ رَبُّكَ مِنَ ٱلۡحِكۡمَةِۗ﴾ ئەوە (ی کەباس کرا) هەندێکە لەو دانایی وحیکمەتەی کە پەروەردگارت نیگای کردووە بۆت ﴿وَلَا تَجۡعَلۡ مَعَ ٱللَّهِ إِلَٰهًا ءَاخَرَ﴾ وە هیچ پەرستراوێکی تر لەگەڵ خوادا مەپەرستە ﴿فَتُلۡقَىٰ فِي جَهَنَّمَ﴾ ئەگینا فڕێ دەدرێیتە ناو دۆزەخەوە﴿مَلُومًا مَّدۡحُورًا﴾ بە لۆمەکراوی ودوورخراوەی لەبەزەیی خوا ﴿٣٩﴾ ﴿أَفَأَصۡفَىٰكُمۡ رَبُّكُم بِٱلۡبَنِينَ﴾ ئایا پەروەردگارتان ڕەگەزی کوڕی تایبەتی کردووە بە ئێوەوە﴿وَٱتَّخَذَ مِنَ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةِ إِنَٰثًاۚ﴾ لە فریشتەکانیشی دا کچانی بۆخۆی هەڵبژاردووە ﴿إِنَّكُمۡ لَتَقُولُونَ قَوۡلًا عَظِيمًا﴾ بەڕاستی ئێوەووتەیەکی زۆرگەورە (ونابەجێ) دەڵێن ﴿٤٠﴾ ﴿وَلَقَدۡ صَرَّفۡنَا فِي هَٰذَا ٱلۡقُرۡءَانِ﴾ وە سوێند بەخوا بێگومان (مەبەستەکانمان) بەچەند جۆر هێناوە لەم قورئانەدا ﴿لِيَذَّكَّرُواْ﴾ بۆ ئەوەی بیربکەنەوە و ئامۆژگاری وەرگرن ﴿وَمَا يَزِيدُهُمۡ إِلَّا نُفُورًا﴾ بەڵام (خوانەناسان) هەر دوورکەوتنەوەیان زیاتر دەبێت (بەو باسکردنە) ﴿٤١﴾ ﴿قُل لَّوۡ كَانَ مَعَهُۥٓ ءَالِهَةٌ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) بڵێ ئەگەر لەگەڵ خوادا پەرستراوانێکی تر ببوایە﴿كَمَا يَقُولُونَ﴾ وەك ئەو (بت پەرستان) دەڵێن ﴿إِذًا لَّٱبۡتَغَوۡاْ﴾ ئەو کاتە دەگەڕان بە دوای ﴿إِلَىٰ ذِي ٱلۡعَرۡشِ سَبِيلًا﴾ ڕێگایەکدا بۆلای خاوەنی عەرش (کە خوایە) ﴿٤٢﴾ ﴿سُبۡحَٰنَهُۥ وَتَعَٰلَىٰ﴾ پاك و بێ گەرد و بەرز و بڵندە ئەو (خوایە) ﴿عَمَّا يَقُولُونَ﴾ لەوەی ئەو (بت پەرستانە) دەیڵێن (دەربارەی خوا) ﴿عُلُوًّا كَبِيرًا﴾ زۆر بەرز وبڵند ترە ﴿٤٣﴾ ﴿تُسَبِّحُ لَهُ ٱلسَّمَٰوَٰتُ ٱلسَّبۡعُ﴾ هەر حەوت ئاسمانەکان تەسبیحاتی خودا دەکەن ﴿وَٱلۡأَرۡضُ وَمَن فِيهِنَّۚ﴾ و زەوی و هەرچی لە ناویاندایە ﴿وَإِن مِّن شَيۡءٍ﴾ وە هیچ شتێك نیە ﴿إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمۡدِهِۦ﴾ کە تەسبیحات و سوپاس وستایشی ئەو نەکات ﴿وَلَٰكِن لَّا تَفۡقَهُونَ تَسۡبِيحَهُمۡۚ﴾ بەڵام ئێوە تێ ناگەن لە تەسبیحاتەکەیان ﴿إِنَّهُۥ كَانَ حَلِيمًا غَفُورًا﴾ بەڕاستی خوا هەمیشە بەئارام ولەسەرخۆ ولێبوردەیە ﴿٤٤﴾ ﴿وَإِذَا قَرَأۡتَ ٱلۡقُرۡءَانَ﴾ وە (ئەی موحەممەد ﷺ) کاتێك قورئان دەخوێنیت (بەسەریاندا) ﴿جَعَلۡنَا بَيۡنَكَ وَبَيۡنَ ٱلَّذِينَ﴾ دادەنێین لەنێوان تۆو ئەوانەدا ﴿لَا يُؤۡمِنُونَ بِٱلۡأٓخِرَةِ﴾ کە باوەڕیان بەڕۆژی دوایی نیە ﴿حِجَابًا مَّسۡتُورًا﴾ پەردەیەکی نادیار(داپۆشەر) ﴿٤٥﴾ ﴿وَجَعَلۡنَا عَلَىٰ قُلُوبِهِمۡ﴾ وە دەیدەین بەسەر دڵیاندا﴿أَكِنَّةً﴾ چەند پەردەیەکی زۆر ئەستوور﴿أَن يَفۡقَهُوهُ﴾ بۆ ئەوەی لەقورئان تێ نەگەن﴿وَفِيٓ ءَاذَانِهِمۡ وَقۡرًاۚ﴾ و گوێشیان کەڕ دەکەین (تانەبیستن) ﴿وَإِذَا ذَكَرۡتَ رَبَّكَ﴾ وە هەر کاتێك ناوی پەروەردگارت دەبەیت (لای ئەو بێ باوەڕانەدا) ﴿فِي ٱلۡقُرۡءَانِ وَحۡدَهُۥ﴾ لە قورئاندا بەتاك و تەنیایی ﴿وَلَّوۡاْ عَلَىٰٓ أَدۡبَٰرِهِمۡ نُفُورًا﴾ بە بێزاری پشتت تێ دەکەن ﴿٤٦﴾ ﴿نَّحۡنُ أَعۡلَمُ بِمَا يَسۡتَمِعُونَ بِهِۦٓ﴾ ئێمە چاك دەزانین بۆچی ئەوان گوێ دەگرن ﴿إِذۡ يَسۡتَمِعُونَ إِلَيۡكَ﴾ کاتێك گوێ دەگرن لەتۆ (ئەی موحەممەد ﷺ) ﴿وَإِذۡ هُمۡ نَجۡوَىٰٓ﴾ هەروەها کاتێك پێکەوە چپە دەکەن ﴿إِذۡ يَقُولُ ٱلظَّٰلِمُونَ﴾ کاتێ ستەم کارەکان دەڵێن ﴿إِن تَتَّبِعُونَ إِلَّا رَجُلًا مَّسۡحُورًا﴾ ئێوە تەنها شوێنی پیاوێکی جادولێکراو دەکەون ﴿٤٧﴾ ﴿ٱنظُرۡ كَيۡفَ﴾ سەرنج بدە چۆن ﴿ضَرَبُواْ لَكَ ٱلۡأَمۡثَالَ﴾ نموونەی جۆرا وجۆرت بۆدێننەوە ﴿فَضَلُّواْ﴾ سەرئەنجام گومڕا بوون ﴿فَلَا يَسۡتَطِيعُونَ سَبِيلًا﴾ ئیتر ناتوانن ڕێگای ڕاست بدۆزنەوە ﴿٤٨﴾ ﴿وَقَالُوٓاْ أَءِذَا كُنَّا عِظَٰمًا وَرُفَٰتًا﴾ دەشڵێن ئایا کاتێ بووینە ئێسك پروسکێکی ڕزیو و پتورکاو ﴿أَءِنَّا لَمَبۡعُوثُونَ خَلۡقًا جَدِيدًا﴾ ئایا (جارێکی تر) زیندوو دەکرێینەوە و دەبینەوە بەدروسکراوێکی نوێ ﴿٤٩﴾

نصف الحزب ٢٩

۞ قُلْ كُونُوا۟ حِجَارَةً أَوْ حَدِيدًا ﴿٥٠﴾ أَوْ خَلْقًا مِّمَّا يَكْبُرُ فِى
صُدُورِكُمْ ۚ فَسَيَقُولُونَ مَن يُعِيدُنَا ۖ قُلِ ٱلَّذِى فَطَرَكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ ۚ
فَسَيُنْغِضُونَ إِلَيْكَ رُءُوسَهُمْ وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هُوَ ۖ قُلْ عَسَىٰٓ أَن
يَكُونَ قَرِيبًا ﴿٥١﴾ يَوْمَ يَدْعُوكُمْ فَتَسْتَجِيبُونَ بِحَمْدِهِۦ وَتَظُنُّونَ
إِن لَّبِثْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٥٢﴾ وَقُل لِّعِبَادِى يَقُولُوا۟ ٱلَّتِى هِىَ أَحْسَنُ ۚ
إِنَّ ٱلشَّيْطَٰنَ يَنزَغُ بَيْنَهُمْ ۚ إِنَّ ٱلشَّيْطَٰنَ كَانَ لِلْإِنسَٰنِ عَدُوًّا
مُّبِينًا ﴿٥٣﴾ رَّبُّكُمْ أَعْلَمُ بِكُمْ ۖ إِن يَشَأْ يَرْحَمْكُمْ أَوْ إِن يَشَأْ
يُعَذِّبْكُمْ ۚ وَمَآ أَرْسَلْنَٰكَ عَلَيْهِمْ وَكِيلًا ﴿٥٤﴾ وَرَبُّكَ أَعْلَمُ
بِمَن فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۗ وَلَقَدْ فَضَّلْنَا بَعْضَ ٱلنَّبِيِّۦنَ عَلَىٰ
بَعْضٍ ۖ وَءَاتَيْنَا دَاوُۥدَ زَبُورًا ﴿٥٥﴾ قُلِ ٱدْعُوا۟ ٱلَّذِينَ زَعَمْتُم مِّن
دُونِهِۦ فَلَا يَمْلِكُونَ كَشْفَ ٱلضُّرِّ عَنكُمْ وَلَا تَحْوِيلًا ﴿٥٦﴾ أُو۟لَٰٓئِكَ
ٱلَّذِينَ يَدْعُونَ يَبْتَغُونَ إِلَىٰ رَبِّهِمُ ٱلْوَسِيلَةَ أَيُّهُمْ أَقْرَبُ
وَيَرْجُونَ رَحْمَتَهُۥ وَيَخَافُونَ عَذَابَهُۥٓ ۚ إِنَّ عَذَابَ رَبِّكَ كَانَ
مَحْذُورًا ﴿٥٧﴾ وَإِن مِّن قَرْيَةٍ إِلَّا نَحْنُ مُهْلِكُوهَا قَبْلَ يَوْمِ ٱلْقِيَٰمَةِ
أَوْ مُعَذِّبُوهَا عَذَابًا شَدِيدًا ۚ كَانَ ذَٰلِكَ فِى ٱلْكِتَٰبِ مَسْطُورًا ﴿٥٨﴾

﴿قُلْ﴾ (ئـەی موحەممـەد ﷺ) پێیـان بڵـێ ﴿كُونُواْ حِجَارَةً أَوْ حَدِيدًا﴾ ئێوە ببـن بەبەرد یابەئاسـن ﴿٥٠﴾ ﴿أَوْ خَلْقًا مِّمَّا﴾ یان هەر درسـت کراوێکی ترلەوەی ﴿يَكْبُرُ فِي صُدُورِكُمْ﴾ لە مێشـك و دڵتاندا گەورەیە ﴿فَسَيَقُولُونَ﴾ جابێگومان ئەوانە دەڵێن ﴿مَن يُعِيدُنَا﴾ کێ زیندوومان دەکاتەوە ﴿قُلِ الَّذِي﴾ بڵێ ئەو زاتە (زیندووتان دەکاتەوە) ﴿فَطَرَكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ﴾ کە یەکەم جار دروستی کردوون ﴿فَسَيُنْغِضُونَ إِلَيْكَ رُءُوسَهُمْ﴾ جـا (بەلاقرتیـەوە) سـەرت بـۆ دەلەقێنـن ﴿وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هُوَ﴾ و دەڵێـن ئەوەکـەی دەبێـت ﴿قُلْ عَسَىٰ أَن يَكُونَ قَرِيبًا﴾ بڵـێ لەوانەیـە ئەو (ڕۆژە هاتنی) نزیك بێت ﴿٥١﴾ ﴿يَوْمَ يَدْعُوكُمْ﴾ ئـەو ڕۆژەی کە بانگتان دەکەن (لە گۆڕەکانتانەوە) ﴿فَتَسْتَجِيبُونَ بِحَمْدِهِ﴾ جائێوەش دەست بەجێ دێن بەدەم بانگ کردنەکەوە بە سوپاس و سەناکردنەوە ﴿وَتَظُنُّونَ إِن لَّبِثْتُمْ﴾ و وا دەزانن نەماونەتەوە (لە دونیادا) ﴿إِلَّا قَلِيلًا﴾ ماوەیەکی کـەم نەبێـت ﴿٥٢﴾ ﴿وَقُل لِّعِبَادِي﴾ وە (ئـەی موحەممـەد ﷺ) بڵـێ بەبەندەکانـم ﴿يَقُولُوا الَّتِي هِيَ أَحْسَنُ﴾ قسـەیەك بکـەن کـە جوانتر و باشـترینی قسـە بێـت ﴿إِنَّ الشَّيْطَانَ﴾ بەڕاسـتی شـەیتان ﴿يَنزَغُ بَيْنَهُمْ﴾ ناکۆکـی و ئـاژاوە دەخاتـە نێوانیـان ﴿إِنَّ الشَّيْطَانَ كَانَ لِلْإِنسَانِ﴾ بەڕاسـتی شـەیتان هەمیشـە بۆئادەمـی ﴿عَدُوًّا مُّبِينًا﴾ دووژمنێکـی ڕون و ئاشـکرایە ﴿٥٣﴾ ﴿رَّبُّكُمْ أَعْلَمُ بِكُمْ﴾ پەروەردگارتـان زاناترە بەئێوە ﴿إِن يَشَأْ يَرْحَمْكُمْ﴾ ئەگـەر بیەوێ ڕەحمتـان پێ دەکات ﴿أَوْ إِن يَشَأْ يُعَذِّبْكُمْ﴾ یان ئەگەر بیەوێ سـزاتان دەدات ﴿وَمَا أَرْسَلْنَاكَ﴾ وە ئێمـە تۆمان نەناردووە ﴿عَلَيْهِمْ وَكِيلًا﴾ بەچاودێر وپارێزەر بەسـەریانەوە ﴿٥٤﴾ ﴿وَرَبُّكَ أَعْلَمُ﴾ وە پەروەردگـارت زاناتـرە ﴿بِمَن فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ﴾ بەهـەر چی لە ئاسـمانەکان ولـە زەوی دایە ﴿وَلَقَدْ فَضَّلْنَا بَعْضَ النَّبِيِّينَ﴾ وە سـوێند بەخوا بێگومان فەزڵی هەنـدێ لەپێغەمبەرانمان داوە ﴿عَلَىٰ بَعْضٍ﴾ بەسـەر هەندێکـی تریانـدا ﴿وَآتَيْنَا دَاوُودَ زَبُورًا﴾ و زەبورمـان بەخشـی بـە داوود ﴿٥٥﴾ ﴿قُلِ ادْعُوا الَّذِينَ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) بڵێ (بێ باوەڕان) هاوار بکەن لە ئەوانەی ﴿زَعَمْتُم مِّن دُونِهِ﴾ کە ئێوە بە خواتان دەزانین بێجگە لەخوا ﴿فَلَا يَمْلِكُونَ﴾ جا ئەوانە دەسـەڵاتیان نیە ﴿كَشْفَ الضُّرِّ عَنكُمْ﴾ بەڵاو زیانتان لەسـەر لابەن ﴿وَلَا تَحْوِيلًا﴾ وە(دەسەڵاتی) گۆڕانیشیان نی یە ﴿٥٦﴾ ﴿أُولَٰئِكَ الَّذِينَ يَدْعُونَ﴾ ئەوانەی کە ئەو (نەفامانە) هاواریان لێ دەکەن ﴿يَبْتَغُونَ إِلَىٰ رَبِّهِمُ الْوَسِيلَةَ﴾ ئەوانە بەدوای هۆکارێکدا دەگەڕێـن کـە نزیکیـان کاتەوە لـە پەروەدگاریان ﴿أَيُّهُمْ أَقْرَبُ﴾ کامیـان نزیك ترە (لە خـواوە و پلەو پایـەی بەرزتـرە). ﴿وَيَرْجُونَ رَحْمَتَهُ﴾ وە بەهیـوا و ئومێـدو ڕەحمـی ئـەون ﴿وَيَخَافُونَ عَذَابَهُ﴾ و لـە سزایشی دەترسن ﴿إِنَّ عَذَابَ رَبِّكَ﴾ بەڕاستی سزای پەروەردگارت ﴿كَانَ مَحْذُورًا﴾ هەمیشە مەترسی لێکـراوە وخۆلێپارێـزراوە ﴿٥٧﴾ ﴿وَإِن مِّن قَرْيَةٍ﴾ وە (خەڵکی) هیچ شـاروگوندێکمان ﴿إِلَّا نَحْنُ مُهْلِكُوهَا﴾ کـە ئێمـە لـە ناویان ببەیـن ﴿قَبْلَ يَوْمِ الْقِيَامَةِ﴾ پێـش (هاتنـی) ڕۆژی دوایی ﴿أَوْ مُعَذِّبُوهَا عَذَابًا شَدِيدًا﴾ یـان سـزایان بدەیـن بـە سـزایەکی سـەخت ﴿كَانَ ذَٰلِكَ﴾ ئیـلـلا ئـەو (سـزادانە یـان لەنـاو بردنـە) ﴿فِي الْكِتَابِ مَسْطُورًا﴾ لە (لوح المحفوظ) دا نوسراوە ﴿٥٨﴾

وَمَا مَنَعَنَآ أَن نُّرۡسِلَ بِٱلۡأٓيَٰتِ إِلَّآ أَن كَذَّبَ بِهَا ٱلۡأَوَّلُونَۚ
وَءَاتَيۡنَا ثَمُودَ ٱلنَّاقَةَ مُبۡصِرَةٗ فَظَلَمُواْ بِهَاۚ وَمَا نُرۡسِلُ بِٱلۡأٓيَٰتِ
إِلَّا تَخۡوِيفٗا ٥٩ وَإِذۡ قُلۡنَا لَكَ إِنَّ رَبَّكَ أَحَاطَ بِٱلنَّاسِۚ وَمَا جَعَلۡنَا
ٱلرُّءۡيَا ٱلَّتِيٓ أَرَيۡنَٰكَ إِلَّا فِتۡنَةٗ لِّلنَّاسِ وَٱلشَّجَرَةَ ٱلۡمَلۡعُونَةَ
فِي ٱلۡقُرۡءَانِۚ وَنُخَوِّفُهُمۡ فَمَا يَزِيدُهُمۡ إِلَّا طُغۡيَٰنٗا كَبِيرٗا ٦٠
وَإِذۡ قُلۡنَا لِلۡمَلَٰٓئِكَةِ ٱسۡجُدُواْ لِأٓدَمَ فَسَجَدُوٓاْ إِلَّآ إِبۡلِيسَ
قَالَ ءَأَسۡجُدُ لِمَنۡ خَلَقۡتَ طِينٗا ٦١ قَالَ أَرَءَيۡتَكَ هَٰذَا ٱلَّذِي
كَرَّمۡتَ عَلَيَّ لَئِنۡ أَخَّرۡتَنِ إِلَىٰ يَوۡمِ ٱلۡقِيَٰمَةِ لَأَحۡتَنِكَنَّ
ذُرِّيَّتَهُۥٓ إِلَّا قَلِيلٗا ٦٢ قَالَ ٱذۡهَبۡ فَمَن تَبِعَكَ مِنۡهُمۡ فَإِنَّ
جَهَنَّمَ جَزَآؤُكُمۡ جَزَآءٗ مَّوۡفُورٗا ٦٣ وَٱسۡتَفۡزِزۡ مَنِ ٱسۡتَطَعۡتَ
مِنۡهُم بِصَوۡتِكَ وَأَجۡلِبۡ عَلَيۡهِم بِخَيۡلِكَ وَرَجِلِكَ وَشَارِكۡهُمۡ
فِي ٱلۡأَمۡوَٰلِ وَٱلۡأَوۡلَٰدِ وَعِدۡهُمۡۚ وَمَا يَعِدُهُمُ ٱلشَّيۡطَٰنُ إِلَّا
غُرُورًا ٦٤ إِنَّ عِبَادِي لَيۡسَ لَكَ عَلَيۡهِمۡ سُلۡطَٰنٞۚ وَكَفَىٰ
بِرَبِّكَ وَكِيلٗا ٦٥ رَّبُّكُمُ ٱلَّذِي يُزۡجِي لَكُمُ ٱلۡفُلۡكَ فِي
ٱلۡبَحۡرِ لِتَبۡتَغُواْ مِن فَضۡلِهِۦٓۚ إِنَّهُۥ كَانَ بِكُمۡ رَحِيمٗا ٦٦

﴿وَمَا مَنَعَنَآ﴾ وە هیچ شتێك بەرگری ئێمەی نەکردووە ﴿أَن نُّرۡسِلَ بِٱلۡأٓيَٰتِ﴾ کە ئەو موعجیزانە بنێرین ﴿إِلَّآ أَن كَذَّبَ بِهَا ٱلۡأَوَّلُونَۚ﴾ جگە لەوەی کە پێشینەکان بە درۆیان دەزانی ﴿وَءَاتَيۡنَا ثَمُودَ ٱلنَّاقَةَ﴾ ناردمان بۆ(هۆزی) سەموود ئەو حوشترەی ﴿مُبۡصِرَةٗ﴾ کە (موعجیزەیەکی) ئاشکرا بوو ﴿فَظَلَمُواْ بِهَاۚ﴾ کەچی (باوەڕیان نەهێنا و) ستەمیان لێکرد و(سەریان بڕی) ﴿وَمَا نُرۡسِلُ بِٱلۡأٓيَٰتِ﴾ وە ئێمە موعجیزەکان نانێرین ﴿إِلَّا تَخۡوِيفٗا﴾ مەگەر بۆ ترساندنی (ئەو گەلە نەبێت) ﴿٥٩﴾ ﴿وَإِذۡ قُلۡنَا لَكَ﴾ (بیربکەرەوە) کاتێ پێمان ووتی ﴿إِنَّ رَبَّكَ﴾ بەڕاستی پەروەردگارت ﴿أَحَاطَ بِٱلنَّاسِۚ﴾ دەوری هەموو خەڵکی داوە (دەسەڵاتی هەیەبەسەریاندا) ﴿وَمَا جَعَلۡنَا ٱلرُّءۡيَا ٱلَّتِيٓ أَرَيۡنَٰكَ﴾ وە ئەو خەو بینینەی کەپیشانی تۆماندا (لەوشەو ڕەویەدا) ﴿إِلَّا فِتۡنَةٗ لِّلنَّاسِ﴾ هەرلەبەر تاقی کردنەوەی خەڵکی بوو ﴿وَٱلشَّجَرَةَ ٱلۡمَلۡعُونَةَ﴾ هەروەها ئەو درەختە نەفرین لێ کراوەش ﴿فِي ٱلۡقُرۡءَانِۚ﴾ کە لەقورئاندا باسمان کردووە ﴿وَنُخَوِّفُهُمۡ﴾ وە ئێمە (بەو جۆرە بەڵگانە) ئەوانە دەترسێنین ﴿فَمَا يَزِيدُهُمۡ إِلَّا طُغۡيَٰنٗا كَبِيرٗا﴾ کەچی ئەو (ترساندنە) هیچیان بۆ زیاد ناکات جگە لە یاخی بوون و سەرکەشی نەبێت ﴿٦٠﴾ ﴿وَإِذۡ قُلۡنَا لِلۡمَلَٰٓئِكَةِ﴾ وە باسی ئەوکاتەبکە کەئێمە بەفریشتەکانمان ووت ﴿ٱسۡجُدُواْ لِأٓدَمَ﴾ سوژدەبەرن بۆئادەم ﴿فَسَجَدُوٓاْ إِلَّآ إِبۡلِيسَ﴾ ئەوانیش یەکسەر هەموویان سوژدەیان برد بێجگە لە ئیبلیس (شەیتان نەبێت) ﴿قَالَ ءَأَسۡجُدُ﴾ ووتی ئایامن سوژدەبەرم ﴿لِمَنۡ خَلَقۡتَ طِينٗا﴾ بۆ کەسێك کە لەقوڕ دروستت کردووە ﴿٦١﴾ ﴿قَالَ أَرَءَيۡتَكَ﴾ (ئیبلیس) ووتی پێم بڵێ و هەواڵم بدەرێ ﴿هَٰذَا ٱلَّذِي كَرَّمۡتَ عَلَيَّ﴾ لەبارەی ئەمەوە کەڕێزی ئەوت داوە بەسەرمندا؟! ﴿لَئِنۡ أَخَّرۡتَنِ﴾ سوێند بەخوا ئەگەر دوام بخەیت ﴿إِلَىٰ يَوۡمِ ٱلۡقِيَٰمَةِ﴾ تارۆژی دوایی (نەمرم) ﴿لَأَحۡتَنِكَنَّ ذُرِّيَّتَهُۥٓ﴾ بەڕاستی زاڵ ئەبم بەسەر نەوەکانیدا (بەگومراکردن) ﴿إِلَّا قَلِيلٗا﴾ کەمێك لەوان نەبێت (کە بەندە تایبەتیەکانی خوان) ﴿٦٢﴾ ﴿قَالَ ٱذۡهَبۡ﴾ (خوا بەشەیتانی) فەرموو بڕۆ ﴿فَمَن تَبِعَكَ مِنۡهُمۡ﴾ سا هەر کەس لەوان شوێنی تۆ کەوت ﴿فَإِنَّ جَهَنَّمَ جَزَآؤُكُمۡ﴾ ئەوە بەڕاستی تۆڵەی هەمووتان دۆزەخە ﴿جَزَآءٗ مَّوۡفُورٗا﴾ کە تۆڵەیەکی پڕبەپڕە ﴿٦٣﴾ ﴿وَٱسۡتَفۡزِزۡ مَنِ ٱسۡتَطَعۡتَ مِنۡهُم﴾ وە هەرکەس لەوانە کە دەتوانی گومرای بکە ﴿بِصَوۡتِكَ﴾ بەدەنگت وسەدای (ناهەقت) ﴿وَأَجۡلِبۡ عَلَيۡهِم﴾ و بدە بەسەریاندا و تێ یان خوڕە ﴿بِخَيۡلِكَ وَرَجِلِكَ﴾ بەسوار وپیادەی لەشکرەکەتەوە ﴿وَشَارِكۡهُمۡ فِي ٱلۡأَمۡوَٰلِ وَٱلۡأَوۡلَٰدِ﴾ وە هاوبەشییان بکە لەماڵ و سامان و منداڵیاندا ﴿وَعِدۡهُمۡۚ﴾ بەڵێنیشیان پێ بدە ﴿وَمَا يَعِدُهُمُ ٱلشَّيۡطَٰنُ﴾ بەڵام شەیتان بەڵێنیان پێ نادات ﴿إِلَّا غُرُورًا﴾ بەخەڵەتاندن نەبێت ﴿٦٤﴾ ﴿إِنَّ عِبَادِي﴾ بێگومان بەندەکانی من ﴿لَيۡسَ لَكَ عَلَيۡهِمۡ سُلۡطَٰنٞۚ﴾ دەسەڵاتت بەسەریاندا نی یە (و ناتوانی گومرایان بکەیت) ﴿وَكَفَىٰ بِرَبِّكَ وَكِيلٗا﴾ وە پەروەردگارت بەسە پارێزەرو چاودێر بێت ﴿٦٥﴾ ﴿رَّبُّكُمُ ٱلَّذِي﴾ پەروەردگارتان ئەو زاتەیە ﴿يُزۡجِي لَكُمُ ٱلۡفُلۡكَ فِي ٱلۡبَحۡرِ﴾ کە کەشتی لە دەریادا هاتوچۆ پێدەکات بۆ ئێوە ﴿لِتَبۡتَغُواْ مِن فَضۡلِهِۦٓۚ﴾ بۆ ئەوەی بگەڕێن بەدوای هەندێکبەهرە و ڕۆزی ئەودا ﴿إِنَّهُۥ كَانَ بِكُمۡ رَحِيمٗا﴾ بەڕاستی ئەو (خوایە) هەمیشەیی میهرەبان وبە بەزەیی یە بەرامبەر بە ئێوە ﴿٦٦﴾

وَإِذَا مَسَّكُمُ ٱلضُّرُّ فِى ٱلْبَحْرِ ضَلَّ مَن تَدْعُونَ إِلَّآ إِيَّاهُ ۖ فَلَمَّا
نَجَّىٰكُمْ إِلَى ٱلْبَرِّ أَعْرَضْتُمْ ۚ وَكَانَ ٱلْإِنسَـٰنُ كَفُورًا ﴿٦٧﴾ أَفَأَمِنتُمْ
أَن يَخْسِفَ بِكُمْ جَانِبَ ٱلْبَرِّ أَوْ يُرْسِلَ عَلَيْكُمْ حَاصِبًا ثُمَّ
لَا تَجِدُوا۟ لَكُمْ وَكِيلًا ﴿٦٨﴾ أَمْ أَمِنتُمْ أَن يُعِيدَكُمْ فِيهِ تَارَةً
أُخْرَىٰ فَيُرْسِلَ عَلَيْكُمْ قَاصِفًا مِّنَ ٱلرِّيحِ فَيُغْرِقَكُم بِمَا كَفَرْتُمْ
ثُمَّ لَا تَجِدُوا۟ لَكُمْ عَلَيْنَا بِهِۦ تَبِيعًا ﴿٦٩﴾ ۞ وَلَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِىٓ
ءَادَمَ وَحَمَلْنَـٰهُمْ فِى ٱلْبَرِّ وَٱلْبَحْرِ وَرَزَقْنَـٰهُم مِّنَ ٱلطَّيِّبَـٰتِ
وَفَضَّلْنَـٰهُمْ عَلَىٰ كَثِيرٍ مِّمَّنْ خَلَقْنَا تَفْضِيلًا ﴿٧٠﴾ يَوْمَ نَدْعُوا۟
كُلَّ أُنَاسٍۭ بِإِمَـٰمِهِمْ ۖ فَمَنْ أُوتِىَ كِتَـٰبَهُۥ بِيَمِينِهِۦ فَأُو۟لَـٰٓئِكَ
يَقْرَءُونَ كِتَـٰبَهُمْ وَلَا يُظْلَمُونَ فَتِيلًا ﴿٧١﴾ وَمَن كَانَ
فِى هَـٰذِهِۦٓ أَعْمَىٰ فَهُوَ فِى ٱلْـَٔاخِرَةِ أَعْمَىٰ وَأَضَلُّ سَبِيلًا ﴿٧٢﴾ وَإِن
كَادُوا۟ لَيَفْتِنُونَكَ عَنِ ٱلَّذِىٓ أَوْحَيْنَآ إِلَيْكَ لِتَفْتَرِىَ
عَلَيْنَا غَيْرَهُۥ ۖ وَإِذًا لَّٱتَّخَذُوكَ خَلِيلًا ﴿٧٣﴾ وَلَوْلَآ أَن ثَبَّتْنَـٰكَ
لَقَدْ كِدتَّ تَرْكَنُ إِلَيْهِمْ شَيْـًٔا قَلِيلًا ﴿٧٤﴾ إِذًا لَّأَذَقْنَـٰكَ ضِعْفَ
ٱلْحَيَوٰةِ وَضِعْفَ ٱلْمَمَاتِ ثُمَّ لَا تَجِدُ لَكَ عَلَيْنَا نَصِيرًا ﴿٧٥﴾

ثلاثة أرباع الحزب ٢٩

﴿وَإِذَا مَسَّكُمُ الضُّرُّ فِي الْبَحْرِ﴾ جا كاتێك لەدەریادا تووشی بەڵاو زیان بێن ﴿ضَلَّ مَن تَدْعُونَ إِلَّا إِيَّاهُ﴾ هەموو ئەو (پەرستراوانە)ی هاواریان لێ دەكەن وون دەبن بێجگە لەخوا ﴿فَلَمَّا نَجَّاكُمْ إِلَى الْبَرِّ﴾ كە چی كاتێك كە (خوا) ڕزگارتان دەكات و دەگەنە ووشـكانی ﴿أَعْرَضْتُمْ﴾ ڕوو وەردەگێڕن (لەخودا) ﴿وَكَانَ الْإِنسَانُ كَفُورًا﴾ (چونكە) ئادەمـی هەمیشـە سپڵەو ناسوپاسـە ﴿٦٧﴾ ﴿أَفَأَمِنتُمْ﴾ جا ئایـا ئێوە ناترسـن و بێباكن ﴿أَن يَخْسِفَ بِكُمْ جَانِبَ الْبَرِّ﴾ لەوەی كە لە ووشـكایی دا (بوومەلەرزە) بتانبات بەناخی زەویدا؟ ﴿أَوْ يُرْسِلَ عَلَيْكُمْ حَاصِبًا﴾ یـا (ناترسـن لـەوەی) بـای توندتـان بنێرێتە سـەر بـەووردە زیخـەوە ﴿ثُمَّ لَا تَجِدُوا لَكُمْ وَكِيلًا﴾ پاشـان پارێزەرێكیشـتان دەسـت نەكەوێـت ﴿٦٨﴾ ﴿أَمْ أَمِنتُمْ﴾ ئـەی ئایـا دڵنیـا و بێباكن ﴿أَن يُعِيدَكُمْ فِيهِ﴾ لەوەی بتان گێڕێتەوە ناو دەریا ﴿تَارَةً أُخْرَىٰ﴾ جارێكی تر ﴿فَيُرْسِلَ عَلَيْكُمْ﴾ ئەمجا بینێرێتە سەرتان ﴿قَاصِفًا مِّنَ الرِّيحِ﴾ بایەكی توندوتیژی وێران كەر ﴿فَيُغْرِقَكُم بِمَا كَفَرْتُمْ﴾ ئەوسا لە دەریاكەدانقومتان بكات لەبەر ئەو بێ باوەڕ و سـپڵە بوونـەتان ﴿ثُمَّ لَا تَجِدُوا﴾ پاشـان دەسـتتان ناكەوێت ﴿لَكُمْ عَلَيْنَا بِهِ تَبِيعًا﴾ هیچ كەسـێك كە داوای تۆڵەی ئێوە لە ئێمە بكات ﴿٦٩﴾ ﴿وَلَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِي آدَمَ﴾ سـوێند بەخوا بێگومـان ڕێزمان لـە نەوەی ئادەم گرت ﴿وَحَمَلْنَاهُمْ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ﴾ و لە ووشـكانی و لەدەریادا هەڵمان گرتـن (بەسـواری و گەڕانمانـن) ﴿وَرَزَقْنَاهُم مِّنَ الطَّيِّبَاتِ﴾ و ڕۆزی پـاك و خاوێنمـان پـێ داون ﴿وَفَضَّلْنَاهُمْ عَلَىٰ كَثِيرٍ﴾ وەفەزڵمان داون بەسەر زۆرێك ﴿مِّمَّنْ خَلَقْنَا تَفْضِيلًا﴾ لەو شتانەی كەدروستمان كـردون بەفەزڵێكـی گـەورە ﴿٧٠﴾ ﴿يَوْمَ نَدْعُو كُلَّ أُنَاسٍ﴾ (بیریان بخەنـەوە) ئەو ڕۆژەی كـە ئێمە هەموو ئادەمیـەك بانگ دەكەین ﴿بِإِمَامِهِمْ﴾ بەنـاوی پێغەمبەرەكەیانەوە (بەناوی پەیامەكەیانەوە) ﴿فَمَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُ بِيَمِينِهِ﴾ جـا هەر كەسـێك نامـەی كردەوەكەی بدرێت بەدەسـتی ڕاسـتیەوە ﴿فَأُولَٰئِكَ يَقْرَءُونَ كِتَابَهُمْ﴾ ئائەوانە نامەكەیان دەخوێننەوە ﴿وَلَا يُظْلَمُونَ﴾ وەستەمیان لێ ناكرێت ﴿فَتِيلًا﴾ بەئەندازەی ئەو تاڵە باریكەی بەدەوری ناوكی خورمادایە ﴿٧١﴾ ﴿وَمَن كَانَ فِي هَٰذِهِ أَعْمَىٰ﴾ بەڵام هەر كەسـێك لەم (دونیایە)دا كوێر بوو بێت (وڕێگەی ڕاستی نەبینابێت) ﴿فَهُوَ فِي الْآخِرَةِ أَعْمَىٰ﴾ ئەوە ئەو كەسە لەڕۆژی دوایشـدا كوێرە ﴿وَأَضَلُّ سَبِيلًا﴾ بگرە لە كوێریش گومڕاترە ﴿٧٢﴾ ﴿وَإِن كَادُوا لَيَفْتِنُونَكَ﴾ وە بەڕاسـتی نزیك بوو ئەوانە لات دەن ﴿عَنِ الَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ﴾ لەوەی كە نیگامان كرد بۆت ﴿لِتَفْتَرِيَ عَلَيْنَا غَيْرَهُ﴾ بۆ ئەوەی جگەلە قورئان شتێك بەدەم ئێمەوە هەڵبەستیت ﴿وَإِذًا لَّاتَّخَذُوكَ خَلِيلًا﴾ (ئەگەر گوێڕایەڵیان بوویتایە) ئەوە لەو كاتەدا دەیان كردیت بەدۆست و خۆشەویستی خۆیان و (گومڕایان دەكردیت) ﴿٧٣﴾ ﴿وَلَوْلَا أَن ثَبَّتْنَاكَ﴾ خـۆ ئەگـەر ئێمـە تۆمـان دامەزراونـە كردایـە ﴿لَقَدْ كِدتَّ﴾ بەڕاسـتی نزیـك بـوو تۆ ﴿تَرْكَنُ إِلَيْهِمْ شَيْئًا قَلِيلًا﴾ كەمێك بەلایاندا بچی ﴿٧٤﴾ ﴿إِذًا لَّأَذَقْنَاكَ﴾ جا بێگومان ئەوكاتە پێمان دەچەشتی ﴿ضِعْفَ الْحَيَاةِ﴾ دوو بەرانبـەر (سـزای) ژیـان ﴿وَضِعْفَ الْمَمَاتِ﴾ دوو بەرانبـەر (سـزای) مـردن ﴿ثُمَّ لَا تَجِدُ لَكَ﴾ پاشان دەستت نەدەكەوت ﴿عَلَيْنَا نَصِيرًا﴾ یارمەتی دەرێك بەرانبەر بەئێمە (كە بەرگری ئەو سزایەت لێ بكات) ﴿٧٥﴾

وَإِن كَادُواْ لَيَسۡتَفِزُّونَكَ مِنَ ٱلۡأَرۡضِ لِيُخۡرِجُوكَ مِنۡهَاۖ
وَإِذٗا لَّا يَلۡبَثُونَ خِلَٰفَكَ إِلَّا قَلِيلٗا ٧٦ سُنَّةَ مَن قَدۡ أَرۡسَلۡنَا
قَبۡلَكَ مِن رُّسُلِنَاۖ وَلَا تَجِدُ لِسُنَّتِنَا تَحۡوِيلًا ٧٧ أَقِمِ
ٱلصَّلَوٰةَ لِدُلُوكِ ٱلشَّمۡسِ إِلَىٰ غَسَقِ ٱلَّيۡلِ وَقُرۡءَانَ ٱلۡفَجۡرِۖ
إِنَّ قُرۡءَانَ ٱلۡفَجۡرِ كَانَ مَشۡهُودٗا ٧٨ وَمِنَ ٱلَّيۡلِ فَتَهَجَّدۡ
بِهِۦ نَافِلَةٗ لَّكَ عَسَىٰٓ أَن يَبۡعَثَكَ رَبُّكَ مَقَامٗا مَّحۡمُودٗا ٧٩
وَقُل رَّبِّ أَدۡخِلۡنِي مُدۡخَلَ صِدۡقٖ وَأَخۡرِجۡنِي مُخۡرَجَ صِدۡقٖ
وَٱجۡعَل لِّي مِن لَّدُنكَ سُلۡطَٰنٗا نَّصِيرٗا ٨٠ وَقُلۡ جَآءَ ٱلۡحَقُّ وَزَهَقَ
ٱلۡبَٰطِلُۚ إِنَّ ٱلۡبَٰطِلَ كَانَ زَهُوقٗا ٨١ وَنُنَزِّلُ مِنَ ٱلۡقُرۡءَانِ مَا هُوَ
شِفَآءٞ وَرَحۡمَةٞ لِّلۡمُؤۡمِنِينَ وَلَا يَزِيدُ ٱلظَّٰلِمِينَ إِلَّا خَسَارٗا ٨٢
وَإِذَآ أَنۡعَمۡنَا عَلَى ٱلۡإِنسَٰنِ أَعۡرَضَ وَنَـَٔا بِجَانِبِهِۦ وَإِذَا مَسَّهُ
ٱلشَّرُّ كَانَ يَـُٔوسٗا ٨٣ قُلۡ كُلّٞ يَعۡمَلُ عَلَىٰ شَاكِلَتِهِۦ فَرَبُّكُمۡ أَعۡلَمُ
بِمَنۡ هُوَ أَهۡدَىٰ سَبِيلٗا ٨٤ وَيَسۡـَٔلُونَكَ عَنِ ٱلرُّوحِۖ قُلِ ٱلرُّوحُ مِنۡ
أَمۡرِ رَبِّي وَمَآ أُوتِيتُم مِّنَ ٱلۡعِلۡمِ إِلَّا قَلِيلٗا ٨٥ وَلَئِن شِئۡنَا لَنَذۡهَبَنَّ
بِٱلَّذِيٓ أَوۡحَيۡنَآ إِلَيۡكَ ثُمَّ لَا تَجِدُ لَكَ بِهِۦ عَلَيۡنَا وَكِيلًا ٨٦

﴿وَإِن كَادُواْ﴾ وە بەڕاستی نزیك بوو ئەو (بێ باوەڕ)انە ﴿لَيَسۡتَفِزُّونَكَ﴾ (بەپیلان و دوژمنایەتی) نارەحەتت بكەن ﴿مِنَ ٱلۡأَرۡضِ﴾ لەخاكی مەككە ﴿لِيُخۡرِجُوكَ مِنۡهَاۖ﴾ بۆ ئەوەی دەرت بكەن لێ ی ﴿وَإِذٗا لَّا يَلۡبَثُونَ خِلَٰفَكَ﴾ جا ئەوكاتە ئەوانە نەدەمانەوە لەپاش تۆ ﴿إِلَّا قَلِيلٗا﴾ كاتێكی كەم نەبێت (خوا لەناوی دەبردن) ﴿٧٦﴾ ﴿سُنَّةَ مَن قَدۡ أَرۡسَلۡنَا﴾ ڕێگا ونەریتێكە لە (ئێمەوە) بۆ ئەوانەی كە ناردومانن. ﴿قَبۡلَكَ مِن رُّسُلِنَاۖ﴾ لە پێغەمبەرانمان پێش تۆ ﴿وَلَا تَجِدُ لِسُنَّتِنَا تَحۡوِيلًا﴾ باوو یاسای ئێمەش گۆڕانی بەسەردا نایەت ﴿٧٧﴾ ﴿أَقِمِ ٱلصَّلَوٰةَ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) نوێژ بەجێ بهێنە ﴿لِدُلُوكِ ٱلشَّمۡسِ﴾ لەكاتی لادانی خۆر (لەناوەڕاستی ئاسمان) ﴿إِلَىٰ غَسَقِ ٱلَّيۡلِ﴾ هەتا (هاتنی) تاریكی شەو ﴿وَقُرۡءَانَ ٱلۡفَجۡرِۖ﴾ هەروەها نوێژی بەیانی (بەجێ بێنە) ﴿إِنَّ قُرۡءَانَ ٱلۡفَجۡرِ﴾ بەڕاستی قورئان خوێندنی نوێژی بەیانی ﴿كَانَ مَشۡهُودٗا﴾ هەمیشە دەبینرێت (لەلایەن فریشتەكانی شەو وڕۆژەوە) ﴿٧٨﴾ ﴿وَمِنَ ٱلَّيۡلِ﴾ وە (ئەی موحەممەد ﷺ) لە بەشێكی شەودا ﴿فَتَهَجَّدۡ بِهِۦ﴾ هەستە شەو نوێژ بكە بەقورئان خوێندن تێیدا ﴿نَافِلَةٗ لَّكَ﴾ ئەوە زیادە نوێژی تایبەت بە تۆیە ﴿عَسَىٰٓ أَن يَبۡعَثَكَ رَبُّكَ﴾ ئومێدەواربە پەروەردگارت بتگەیەنێتە ﴿مَقَامٗا مَّحۡمُودٗا﴾ پلەو جێگایەكی پەسەندكراو (كە شەفاعەتی گەورەیە بۆ خەڵكی لەقیامەتدا) ﴿٧٩﴾ ﴿وَقُل رَّبِّ﴾ وە بڵێ ئەی پەروەردگارم ﴿أَدۡخِلۡنِي مُدۡخَلَ صِدۡقٖ﴾ (لەهەر كارێكدا بووم) ڕاست وچاك پێم ئەنجام بدە ﴿وَأَخۡرِجۡنِي مُخۡرَجَ صِدۡقٖ﴾ ڕاست و چاكیش پێم كۆتایی بێنە ﴿وَٱجۡعَل لِّي مِن لَّدُنكَ﴾ وە لەلایەن خۆتەوە بۆم بسازێنە ﴿سُلۡطَٰنٗا نَّصِيرٗا﴾ دەسەڵاتێكی یارمەتی دەر (كە زاڵ بم بەسەر هەموو كۆسپێكدا) ﴿٨٠﴾ ﴿وَقُلۡ جَآءَ ٱلۡحَقُّ﴾ وە بڵێ ئاینی ڕاست هات ﴿وَزَهَقَ ٱلۡبَٰطِلُۚ﴾ وە ئاینی ناحەق و بەتاڵ نەما و ڕۆشت ﴿إِنَّ ٱلۡبَٰطِلَ كَانَ زَهُوقٗا﴾ بەڕاستی بەتاڵ هەمیشە لە ناوچووە ﴿٨١﴾ ﴿وَنُنَزِّلُ مِنَ ٱلۡقُرۡءَانِ﴾ وە لەم قورئانەدا دەنێرینە خوارەوە ﴿مَا هُوَ شِفَآءٞ وَرَحۡمَةٞ لِّلۡمُؤۡمِنِينَ﴾ ئەوەی كە هۆی شیفا و میهرەبانی یە بۆبڕوا داران ﴿وَلَا يَزِيدُ ٱلظَّٰلِمِينَ إِلَّا خَسَارٗا﴾ بەڵام (هاتنی ئەم قورئانە) بۆستەم كاران هیچ زیادناكات جگە لەخەسارۆمەندی نەبێت ﴿٨٢﴾ ﴿وَإِذَآ أَنۡعَمۡنَا عَلَى ٱلۡإِنسَٰنِ﴾ وە كاتێك چاكە ونیعمەتی خۆمان بڕێژین بەسەر ئادەمی (بێ باوەڕدا) ﴿أَعۡرَضَ﴾ ڕوو وەردەگێڕێت (لە زیكری ویادی ئێمە) ﴿وَنَـَٔا بِجَانِبِهِۦ﴾ ودوور دەكەوێتەوە ﴿وَإِذَا مَسَّهُ ٱلشَّرُّ﴾ وە كاتێك ناخۆشی و زیانی لێ بكەوێت ﴿كَانَ يَـُٔوسٗا﴾ زۆر نائومێد دەبێت ﴿٨٣﴾ ﴿قُلۡ كُلّٞ يَعۡمَلُ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) بڵێ هەمووكەس كار دەكات ﴿عَلَىٰ شَاكِلَتِهِۦ﴾ لەسەر سرووشت و(ڕێبازی)خۆی ﴿فَرَبُّكُمۡ أَعۡلَمُ بِمَنۡ هُوَ﴾ جا پەروەردگارتان زاناترە بەو كەسەی ﴿أَهۡدَىٰ سَبِيلٗا﴾ كە ڕێبازەكەی ڕاسترە ﴿٨٤﴾ ﴿وَيَسۡـَٔلُونَكَ عَنِ ٱلرُّوحِۖ﴾ وە (ئەی موحەممەد ﷺ) پرسیارت لێ دەكەن لەبارەی ڕۆحەوە (كەچی یە) ﴿قُلِ ٱلرُّوحُ مِنۡ أَمۡرِ رَبِّي﴾ بڵێ ڕۆح لەكارو فەرمانی تایبەت بە پەروەردگارمە ﴿وَمَآ أُوتِيتُم مِّنَ ٱلۡعِلۡمِ إِلَّا قَلِيلٗا﴾ وە ئێوە تەنها كەمێك لە زانیاریتان پێ بەخشراوە ﴿٨٥﴾ ﴿وَلَئِن شِئۡنَا﴾ وە سوێند بەخوا ئەگەر بمانەوێت ﴿لَنَذۡهَبَنَّ بِٱلَّذِيٓ أَوۡحَيۡنَآ إِلَيۡكَ﴾ بێگومان ئەو (قورئانەی)نیگامان كردووە بۆت نایهێڵین (لە دڵ و پەڕەكاندا) ﴿ثُمَّ لَا تَجِدُ لَكَ﴾ لە پاشان دەست ناكەوێت ﴿بِهِۦ عَلَيۡنَا وَكِيلًا﴾ لە بەرانبەر ئێمەدا كەسێك كە بەرگریت لێ بكات ﴿٨٦﴾

إِلَّا رَحۡمَةٗ مِّن رَّبِّكَۚ إِنَّ فَضۡلَهُۥ كَانَ عَلَيۡكَ كَبِيرٗا ٨٧ قُل
لَّئِنِ ٱجۡتَمَعَتِ ٱلۡإِنسُ وَٱلۡجِنُّ عَلَىٰٓ أَن يَأۡتُواْ بِمِثۡلِ هَٰذَا ٱلۡقُرۡءَانِ
لَا يَأۡتُونَ بِمِثۡلِهِۦ وَلَوۡ كَانَ بَعۡضُهُمۡ لِبَعۡضٖ ظَهِيرٗا ٨٨
وَلَقَدۡ صَرَّفۡنَا لِلنَّاسِ فِي هَٰذَا ٱلۡقُرۡءَانِ مِن كُلِّ مَثَلٖ فَأَبَىٰٓ أَكۡثَرُ
ٱلنَّاسِ إِلَّا كُفُورٗا ٨٩ وَقَالُواْ لَن نُّؤۡمِنَ لَكَ حَتَّىٰ تَفۡجُرَ
لَنَا مِنَ ٱلۡأَرۡضِ يَنۢبُوعًا ٩٠ أَوۡ تَكُونَ لَكَ جَنَّةٞ مِّن نَّخِيلٖ
وَعِنَبٖ فَتُفَجِّرَ ٱلۡأَنۡهَٰرَ خِلَٰلَهَا تَفۡجِيرًا ٩١ أَوۡ تُسۡقِطَ ٱلسَّمَآءَ
كَمَا زَعَمۡتَ عَلَيۡنَا كِسَفًا أَوۡ تَأۡتِيَ بِٱللَّهِ وَٱلۡمَلَٰٓئِكَةِ
قَبِيلًا ٩٢ أَوۡ يَكُونَ لَكَ بَيۡتٞ مِّن زُخۡرُفٍ أَوۡ تَرۡقَىٰ فِي ٱلسَّمَآءِ
وَلَن نُّؤۡمِنَ لِرُقِيِّكَ حَتَّىٰ تُنَزِّلَ عَلَيۡنَا كِتَٰبٗا نَّقۡرَؤُهُۥۗ قُلۡ
سُبۡحَانَ رَبِّي هَلۡ كُنتُ إِلَّا بَشَرٗا رَّسُولٗا ٩٣ وَمَا مَنَعَ ٱلنَّاسَ
أَن يُؤۡمِنُوٓاْ إِذۡ جَآءَهُمُ ٱلۡهُدَىٰٓ إِلَّآ أَن قَالُوٓاْ أَبَعَثَ ٱللَّهُ بَشَرٗا
رَّسُولٗا ٩٤ قُل لَّوۡ كَانَ فِي ٱلۡأَرۡضِ مَلَٰٓئِكَةٞ يَمۡشُونَ مُطۡمَئِنِّينَ
لَنَزَّلۡنَا عَلَيۡهِم مِّنَ ٱلسَّمَآءِ مَلَكٗا رَّسُولٗا ٩٥ قُلۡ كَفَىٰ بِٱللَّهِ
شَهِيدَۢا بَيۡنِي وَبَيۡنَكُمۡۚ إِنَّهُۥ كَانَ بِعِبَادِهِۦ خَبِيرَۢا بَصِيرٗا ٩٦

﴿إِلَّا رَحْمَةً مِّن رَّبِّكَ﴾ مەگەر میهرەبانییەك لەلایەن پەروەردگارتەوە نەبێت ﴿إِنَّ فَضْلَهُۥ كَانَ عَلَيْكَ كَبِيرًا﴾
بەڕاستی فەزڵ و چاكەی ئەو بەسەرتەوە گەورەیە ﴿٨٧﴾ ﴿قُل لَّئِنِ ٱجْتَمَعَتِ ٱلْإِنسُ وَٱلْجِنُّ﴾ (ئەی موحەممەد
ﷺ) بڵێ سوێند بەخوا ئەگەر ئادەمی و جنۆكە هەموو كۆببنەوە ﴿عَلَىٰٓ أَن يَأْتُوا۟ بِمِثْلِ هَٰذَا ٱلْقُرْءَانِ﴾ بۆ ئەوەی
وێنەی ئـەم قورئانە بێنن ﴿لَا يَأْتُونَ بِمِثْلِهِۦ﴾ ناتوانن وێنـەی ئەو بێنن ﴿وَلَوْ كَانَ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ ظَهِيرًا﴾
هەرچەنـدە پشـتیوانی یەكتریش بن ﴿٨٨﴾ ﴿وَلَقَدْ صَرَّفْنَا لِلنَّاسِ﴾ وە سـوێند بەخوا ئێمـە هێناومانەتەوە بۆ
خەڵكـی ﴿فِى هَٰذَا ٱلْقُرْءَانِ﴾ لەم قورئانـەدا﴿مِن كُلِّ مَثَلٍ﴾ لەهەموو جـۆرە نموونەیەك ﴿فَأَبَىٰٓ أَكْثَرُ ٱلنَّاسِ﴾
كەچـی زۆربـەی خەڵكـی نایانەوێـت ﴿إِلَّا كُفُورًا﴾ جگـە لـە سـپڵەیی و بـێ بـاوەڕی نەبێـت ﴿٨٩﴾
﴿وَقَالُوا۟ لَن نُّؤْمِنَ لَكَ﴾ ووتیـان هەرگیـز بـاوەڕت پـێ ناهێنیـن ﴿حَتَّىٰ تَفْجُرَ لَنَا مِنَ ٱلْأَرْضِ يَنۢبُوعًا﴾ هەتـا
لـەم زەویـەدا كانیاوێكمـان بـۆ هەڵنەقوڵێنـی ﴿٩٠﴾ ﴿أَوْ تَكُونَ لَكَ جَنَّةٌ مِّن نَّخِيلٍ وَعِنَبٍ﴾ یـان باخێكـت
ببێـت لـە دارخورما و تـرێ ﴿فَتُفَجِّرَ ٱلْأَنْهَٰرَ خِلَٰلَهَا تَفْجِيرًا﴾ و چەنـد ڕوبارێـك هەڵقوڵێنیت لـە نێوان
درەختەكانیـدا بەخوڕ بڕوات ﴿٩١﴾ ﴿أَوْ تُسْقِطَ ٱلسَّمَآءَ﴾ یان ئاسـمان بڕوخێنی ﴿كَمَا زَعَمْتَ عَلَيْنَا كِسَفًا﴾
بەسـەرماندا هەرچۆن لافت لێداوە كە بەپارچە پارچە دەكرێت ﴿أَوْ تَأْتِىَ بِٱللَّهِ وَٱلْمَلَٰٓئِكَةِ﴾ یان خواو
فریشتەكان بێنی ﴿قَبِيلًا﴾ ڕوو بەڕوو (بیان بینین). ﴿٩٢﴾ ﴿أَوْ يَكُونَ لَكَ بَيْتٌ﴾ یان كۆشك و ماڵێكت ببێت
﴿مِّن زُخْرُفٍ﴾ ڕازاوە بەنەخش و نیگار ﴿أَوْ تَرْقَىٰ فِى ٱلسَّمَآءِ﴾ یان بەرزببیتەوە بۆئاسمان ﴿وَلَن نُّؤْمِنَ لِرُقِيِّكَ﴾
وە هەرگیـز بـاوەڕ ناهێنین بەبەرز بونەوەكەشـت ﴿حَتَّىٰ تُنَزِّلَ عَلَيْنَا كِتَٰبًا نَّقْرَؤُهُۥ﴾ هەتـا پەیامێكمان
بـۆ نەهێنیتـە خـوارەوە خۆمـان بیخوێنینـەوە ﴿قُلْ سُبْحَانَ رَبِّى﴾ (ئـەی موحەممـەد ﷺ) بڵـێ پاكـی
وبێگـەردی بۆپەروەردگـارم ﴿هَلْ كُنتُ﴾ ئایا من (شـتێكی ترم) ﴿إِلَّا بَشَرًا رَّسُولًا﴾ جگـە لەئادەمیەكی
نێرراو و پێغەمبەر (واتە من دەسـەڵاتی ئەو شـتانەم نیە بەڵكو من تەنها مرۆڤێكم و خودا كردوومی بە
پێغەمبەر) ﴿٩٣﴾ ﴿وَمَا مَنَعَ ٱلنَّاسَ﴾ هیچ شـتێك بەرگری خەڵكی نەكرد ﴿أَن يُؤْمِنُوٓا۟﴾ لەوەی كەباوەڕ بێنن
﴿إِذْ جَآءَهُمُ ٱلْهُدَىٰٓ﴾ كاتێـك كەڕێنموونی و ئاینی حەقیان بۆ هات ﴿إِلَّآ أَن قَالُوٓا۟﴾ بێجگە لەوەی دەیان
ووت ﴿أَبَعَثَ ٱللَّهُ بَشَرًا رَّسُولًا﴾ چـۆن خـوا ئادەمیـەك بـە پێغەمبـەر دەنێرێـت ﴿٩٤﴾ ﴿قُل لَّوْ كَانَ فِى ٱلْأَرْضِ
مَلَٰٓئِكَةٌ يَمْشُونَ مُطْمَئِنِّينَ﴾ بڵـێ ئەگـەر لـەزەوی دا فریشـتە هەبوایـە وبـە دڵنیاییـەوە (تیایـدا) بگەڕانایـە
(بـە وێنەی ئادەمی) ﴿لَنَزَّلْنَا عَلَيْهِم مِّنَ ٱلسَّمَآءِ﴾ بێگومان لە ئاسـمانەوە دەمان ناردەخوارەوە بۆیان ﴿مَلَكًا
رَّسُولًا﴾ فریشتەیەكی پێغەمبەر ﴿٩٥﴾ ﴿قُلْ كَفَىٰ بِٱللَّهِ شَهِيدًۢا﴾ بڵێ پێیان خوا بەسە كە شاهید بێت ﴿بَيْنِى
وَبَيْنَكُمْ﴾ لە نێوان من و ئێوەدا ﴿إِنَّهُۥ كَانَ بِعِبَادِهِۦ خَبِيرًۢا بَصِيرًا﴾ بەڕاستی خوا هەمیشە بەئاگادار و بینایە
بە بەندەكانی ﴿٩٦﴾

وَمَن يَهْدِ ٱللَّهُ فَهُوَ ٱلْمُهْتَدِ ۖ وَمَن يُضْلِلْ فَلَن تَجِدَ لَهُمْ أَوْلِيَآءَ
مِن دُونِهِۦ ۖ وَنَحْشُرُهُمْ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ عَلَىٰ وُجُوهِهِمْ عُمْيًا وَبُكْمًا
وَصُمًّا ۖ مَّأْوَىٰهُمْ جَهَنَّمُ ۖ كُلَّمَا خَبَتْ زِدْنَٰهُمْ سَعِيرًا ﴿٩٧﴾
ذَٰلِكَ جَزَآؤُهُم بِأَنَّهُمْ كَفَرُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَا وَقَالُوٓا۟ أَءِذَا كُنَّا عِظَٰمًا
وَرُفَٰتًا أَءِنَّا لَمَبْعُوثُونَ خَلْقًا جَدِيدًا ﴿٩٨﴾ ۞ أَوَلَمْ يَرَوْا۟ أَنَّ ٱللَّهَ
ٱلَّذِى خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ قَادِرٌ عَلَىٰٓ أَن يَخْلُقَ مِثْلَهُمْ
وَجَعَلَ لَهُمْ أَجَلًا لَّا رَيْبَ فِيهِ فَأَبَى ٱلظَّٰلِمُونَ إِلَّا كُفُورًا ﴿٩٩﴾
قُل لَّوْ أَنتُمْ تَمْلِكُونَ خَزَآئِنَ رَحْمَةِ رَبِّىٓ إِذًا لَّأَمْسَكْتُمْ خَشْيَةَ
ٱلْإِنفَاقِ ۚ وَكَانَ ٱلْإِنسَٰنُ قَتُورًا ﴿١٠٠﴾ وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا مُوسَىٰ تِسْعَ
ءَايَٰتٍۭ بَيِّنَٰتٍ ۖ فَسْـَٔلْ بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ إِذْ جَآءَهُمْ فَقَالَ لَهُۥ فِرْعَوْنُ
إِنِّى لَأَظُنُّكَ يَٰمُوسَىٰ مَسْحُورًا ﴿١٠١﴾ قَالَ لَقَدْ عَلِمْتَ مَآ أَنزَلَ
هَٰٓؤُلَآءِ إِلَّا رَبُّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ بَصَآئِرَ وَإِنِّى لَأَظُنُّكَ
يَٰفِرْعَوْنُ مَثْبُورًا ﴿١٠٢﴾ فَأَرَادَ أَن يَسْتَفِزَّهُم مِّنَ ٱلْأَرْضِ
فَأَغْرَقْنَٰهُ وَمَن مَّعَهُۥ جَمِيعًا ﴿١٠٣﴾ وَقُلْنَا مِنۢ بَعْدِهِۦ لِبَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ
ٱسْكُنُوا۟ ٱلْأَرْضَ فَإِذَا جَآءَ وَعْدُ ٱلْـَٔاخِرَةِ جِئْنَا بِكُمْ لَفِيفًا ﴿١٠٤﴾

الحِزْبُ ٣٠

﴿وَمَن يَهْدِ ٱللَّهُ﴾ هەر كەس خوا ڕێنموونی بكات ﴿فَهُوَ ٱلْمُهْتَدِ﴾ هەر ئەو كەسە ڕێنموونی كراوە (بەڕاستی) ﴿وَمَن يُضْلِلْ﴾ و هەر كەسیش خوا گومڕای بكات ﴿فَلَن تَجِدَ لَهُمْ﴾ ئەوە هەرگیز دەستت ناكەوێت بۆیان ﴿أَوْلِيَآءَ مِن دُونِهِۦ﴾ بێجگە لەخوا دۆست و یارمەتی دەرانێك ﴿وَنَحْشُرُهُمْ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ﴾ وە لە ڕۆژی دوایيدا حەشریان دەكەین ﴿عَلَىٰ وُجُوهِهِمْ﴾ بەسەر ڕوومەت و دەم و چاویاندا ﴿عُمْيًا وَبُكْمًا وَصُمًّا﴾ كە كوێرو لاڵ و كەڕن ﴿مَّأْوَىٰهُمْ جَهَنَّمُ﴾ شوێنی نیشتەجێیان دۆزەخە ﴿كُلَّمَا خَبَتْ﴾ هەر جارێك (دۆزەخ) بڵێسەی بنیشێتەوە (دامرێتەوە) ﴿زِدْنَٰهُمْ سَعِيرًا﴾ بڵێسەی ئاگرەكەیان بۆ زیاد دەكەین ﴿٩٧﴾ ﴿ذَٰلِكَ جَزَآؤُهُم﴾ ئەوە تۆڵەی ئەوانەیە ﴿بِأَنَّهُمْ كَفَرُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَا﴾ چونكە بێگومان باوەڕیان نەهێنا بەئایەتەكانی ئێمە ﴿وَقَالُوٓا۟ أَءِذَا كُنَّا﴾ و دەیان ووت ئایا ئەگەر ئێمە بووینە ﴿عِظَٰمًا وَرُفَٰتًا﴾ ئێسك و پروسكی پارەپارەی ڕزیو ﴿أَءِنَّا لَمَبْعُوثُونَ خَلْقًا جَدِيدًا﴾ ئایا ئێمە جارێكی تر زیندوو دەكرێینەوە بەدروست كردنێكی تازە ﴿٩٨﴾ ﴿أَوَلَمْ يَرَوْا۟ أَنَّ ٱللَّهَ ٱلَّذِى﴾ ئایا ئەوانە نەیانزانیوە بێگومان ئەو خوایەی ﴿خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ﴾ كە ئاسمانەكان و زەوی دروست كردووە ﴿قَادِرٌ عَلَىٰٓ أَن يَخْلُقَ مِثْلَهُمْ﴾ دەسەڵات دارو بەتوانایە كەوێنەی ئەوانە دروست بكاتەوە ﴿وَجَعَلَ لَهُمْ أَجَلًا﴾ وە كات و ماوەیەكی دیاری كردووە بۆیان ﴿لَّا رَيْبَ فِيهِ﴾ كە گومانی تێدانیە ﴿فَأَبَى ٱلظَّٰلِمُونَ إِلَّا كُفُورًا﴾ بەڵام ستەمكاران هیچیان ناوێت بێ باوەڕی نەبێت ﴿٩٩﴾ ﴿قُل لَّوْ أَنتُمْ﴾ بڵێ ئەگەر ئێوە ﴿تَمْلِكُونَ خَزَآئِنَ رَحْمَةِ رَبِّىٓ﴾ خاوەنی خەزێنەكانی چاكە و نیعمەتەكانی پەروەردگارم بن ﴿إِذًا لَّأَمْسَكْتُمْ﴾ ئەوكاتە دەتانگرێتەوە (لەبەخشین) ﴿خَشْيَةَ ٱلْإِنفَاقِ﴾ لە ترسی خەرج بوون و تەواو بوون ﴿وَكَانَ ٱلْإِنسَٰنُ قَتُورًا﴾ وە ئادەمی هەمیشە ڕژدە و چروكە ﴿١٠٠﴾
﴿وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا مُوسَىٰ﴾ وە سوێند بەخوا بەڕاستی بەخشیمان بەمووسا ﴿تِسْعَ ءَايَٰتٍۭ بَيِّنَٰتٍ﴾ نۆ موعجیزەی ڕوون وئاشكرا ﴿فَسْـَٔلْ بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) دەی پرسیار لەنەوەی ئیسرائیل بكە (سەبارەت بەڕوداوی مووسا و فیرعەون) ﴿إِذْ جَآءَهُمْ﴾ كاتێ (مووسا) هاتە لایان ﴿فَقَالَ لَهُۥ فِرْعَوْنُ﴾ ئەمجا فیرعەون پێی ووت ﴿إِنِّى لَأَظُنُّكَ يَٰمُوسَىٰ مَسْحُورًا﴾ بەڕاستی ئەی مووسا من واگومان دەبەم كە تۆ جادو لێ كراو بیت ﴿١٠١﴾
﴿قَالَ لَقَدْ عَلِمْتَ﴾ (مووسا علیه السلام) فەرمووی سوێندبەخوا بێگومان تۆ دەزانی ﴿مَآ أَنزَلَ هَٰٓؤُلَآءِ﴾ هیچ كەس ئەم موعجیزانەی نەناردۆتە خوارەوە ﴿إِلَّا رَبُّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ بَصَآئِرَ﴾ جگە لەپەروەردگاری ئاسمانەكان وزەوی نەبێت كە ڕوونكەرەوەن (بۆ خەڵكی) ﴿وَإِنِّى لَأَظُنُّكَ﴾ وە بەڕاستی من دڵنیام كە تۆ ﴿يَٰفِرْعَوْنُ مَثْبُورًا﴾ ئەی فیرعەون لە ناو دەچیت ﴿١٠٢﴾ ﴿فَأَرَادَ أَن يَسْتَفِزَّهُم مِّنَ ٱلْأَرْضِ﴾ جا فیرعەون ویستی كەوا (مووسا وكۆمەڵەكەی) دەركات لەزەوی (میسر)دا ﴿فَأَغْرَقْنَٰهُ وَمَن مَّعَهُۥ جَمِيعًا﴾ ئیتر ئێمەش فیرعەون و ئەوانەی لەگەڵی بوون هەموویانمان خنكاند لە دەریادا ﴿١٠٣﴾ ﴿وَقُلْنَا مِنۢ بَعْدِهِۦ﴾ ئەوسا لەپاش خنكاندنیان ووتمان ﴿لِبَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ﴾ بەنەوەی ئیسرائیل ﴿ٱسْكُنُوا۟ ٱلْأَرْضَ﴾ نیشتە جێ بن لەو زەویەی (كە فیرعەون ویستی دەرتان كات لێ ی) ﴿فَإِذَا جَآءَ وَعْدُ ٱلْءَاخِرَةِ﴾ جا كاتێك بەڵێنی ڕۆژی دوایی هات ﴿جِئْنَا بِكُمْ لَفِيفًا﴾ ئەوسا هەمووتان پێكەوە (بۆ دادگای خوا) دێنین ﴿١٠٤﴾

وَبِالْحَقِّ أَنزَلْنَاهُ وَبِالْحَقِّ نَزَلَ ۗ وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا مُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ﴿١٠٥﴾
وَقُرْآنًا فَرَقْنَاهُ لِتَقْرَأَهُ عَلَى النَّاسِ عَلَىٰ مُكْثٍ وَنَزَّلْنَاهُ تَنزِيلًا ﴿١٠٦﴾
قُلْ آمِنُوا بِهِ أَوْ لَا تُؤْمِنُوا ۚ إِنَّ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ مِن قَبْلِهِ إِذَا يُتْلَىٰ
عَلَيْهِمْ يَخِرُّونَ لِلْأَذْقَانِ سُجَّدًا ﴿١٠٧﴾ وَيَقُولُونَ سُبْحَانَ رَبِّنَا إِن كَانَ
وَعْدُ رَبِّنَا لَمَفْعُولًا ﴿١٠٨﴾ وَيَخِرُّونَ لِلْأَذْقَانِ يَبْكُونَ وَيَزِيدُهُمْ
خُشُوعًا ۩ ﴿١٠٩﴾ قُلِ ادْعُوا اللَّهَ أَوِ ادْعُوا الرَّحْمَٰنَ ۖ أَيًّا مَّا تَدْعُوا فَلَهُ
الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ ۚ وَلَا تَجْهَرْ بِصَلَاتِكَ وَلَا تُخَافِتْ بِهَا وَابْتَغِ
بَيْنَ ذَٰلِكَ سَبِيلًا ﴿١١٠﴾ وَقُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَمْ يَكُن
لَّهُ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ وَلَمْ يَكُن لَّهُ وَلِيٌّ مِّنَ الذُّلِّ ۖ وَكَبِّرْهُ تَكْبِيرًا ﴿١١١﴾

سجدة

سُورَةُ الكَهْفِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَنزَلَ عَلَىٰ عَبْدِهِ الْكِتَابَ وَلَمْ يَجْعَل لَّهُ عِوَجًا ۜ
﴿١﴾ قَيِّمًا لِّيُنذِرَ بَأْسًا شَدِيدًا مِّن لَّدُنْهُ وَيُبَشِّرَ الْمُؤْمِنِينَ
الَّذِينَ يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ أَجْرًا حَسَنًا ﴿٢﴾
مَّاكِثِينَ فِيهِ أَبَدًا ﴿٣﴾ وَيُنذِرَ الَّذِينَ قَالُوا اتَّخَذَ اللَّهُ وَلَدًا ﴿٤﴾

سكتة لطيفة من ألف عوجا

﴿وَبِٱلۡحَقِّ أَنزَلۡنَٰهُ﴾ وه ئـەم (قورئانه)مـان بەهـەق ناردۆته خوارەوه﴿وَبِٱلۡحَقِّ نَزَلَ﴾ وه بەحەق و ڕاسـتیش هاتووەته
خـوارەوه﴿وَمَآ أَرۡسَلۡنَٰكَ﴾ وه تۆمـان ڕەوانـه نەکـردووه ﴿إِلَّا مُبَشِّرٗا وَنَذِيرٗا﴾ بەمـوژده دەرو ترسـێنەر نەبێـت ﴿١٠٥﴾
﴿وَقُرۡءَانٗا فَرَقۡنَٰهُ﴾ وه قورئانمـان بـەش بـەش بۆت نـاردووه ﴿لِتَقۡرَأَهُۥ عَلَى ٱلنَّاسِ﴾ بۆ ئـەوەی بیخوێنیتەوه بەسـەر
خەلکیـدا ﴿عَلَىٰ مُكۡثٖ﴾ به لەسـەر خۆیـی و هێواشـی ﴿وَنَزَّلۡنَٰهُ تَنزِيلٗا﴾ وه ئـەم (قورئانه)مان بەو شـێوه دابەزاند
﴿١٠٦﴾ ﴿قُلۡ ءَامِنُواْ بِهِۦٓ﴾ (ئـەی موحەممـەد ﷺ) پێیـان) بلـێ باوەڕبێنـن بـەم (قورئانه) ﴿أَوۡ لَا تُؤۡمِنُوٓاْۚ﴾ یـان باوەڕی
پـێ نەهێنـن﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلۡعِلۡمَ﴾ بەڕاسـتی ئەوانـەی کـه زانیارییـان پـێ بەخشـراوه ﴿مِن قَبۡلِهِۦٓ﴾ لەپێـش ئـەم
(قورئانـه)دا ﴿إِذَا يُتۡلَىٰ عَلَيۡهِمۡ﴾ کاتێـك (قورئان) بخوێنرێتەوه بەسـەریاندا ﴿يَخِرُّونَۤ لِلۡأَذۡقَانِ سُجَّدٗا﴾ بەچەسـپانی
دەکـەون بـەڕودا بەسـوژده بـردن ﴿١٠٧﴾ ﴿وَيَقُولُونَ سُبۡحَٰنَ رَبِّنَآ﴾ وه دەڵێـن پـاك و بێگـەردی بـۆ پەروەردگارمـان
﴿إِن كَانَ وَعۡدُ رَبِّنَا لَمَفۡعُولٗا﴾ بەڕاسـتی هەمیشـه بەڵێنـی پەروەردگارمـان بـەدی دێـت ﴿١٠٨﴾ ﴿وَيَخِرُّونَ لِلۡأَذۡقَانِ
يَبۡكُونَ﴾ وه دەکەون بەسەر ڕوودا وده گرین ﴿وَيَزِيدُهُمۡ خُشُوعٗا۩﴾ و (قورئان) هەمیشه ملکەچیان بۆ زیاد دەکات
﴿١٠٩﴾ ﴿قُلِ ٱدۡعُواْ ٱللَّهَ﴾ بلـێ نـزا و هـاوار لەخـوا بکەن ﴿أَوِ ٱدۡعُواْ ٱلرَّحۡمَٰنَۖ﴾ یـان هاوار لـه ڕەحمان بکەن (یەکسـانه)
﴿أَيّٗا مَّا تَدۡعُواْ﴾ بەهـەر کامیان نزاو هاوار داوای لـێ بکەن ﴿فَلَهُ ٱلۡأَسۡمَآءُ ٱلۡحُسۡنَىٰۚ﴾ چونکه هەر بۆ خوایه هەموو
نـاوه زۆر جوانـەکان ﴿وَلَا تَجۡهَرۡ بِصَلَاتِكَ﴾ لەنوێژکردنتـدا دەنگ بەرزمەکـەرەوه ﴿وَلَا تُخَافِتۡ بِهَا﴾ و بەنهێنیش
مەیکـه ﴿وَٱبۡتَغِ بَيۡنَ ذَٰلِكَ سَبِيلٗا﴾ لەو نێوانەدا ڕێگایەك هەڵبژێره (بەشـێوەیەك خـۆت گوێت لەخۆت بێت) ﴿١١٠﴾
﴿وَقُلِ ٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِ﴾ وه (ئـەی موحەممـەد ﷺ) بلێ هەموو سـوپاس و سـتایش هەر بـۆ خوایه ﴿ٱلَّذِي لَمۡ يَتَّخِذۡ وَلَدٗا﴾
زاتێـك کەهیچ منداڵێکـی بۆ خۆی بڕیار نەداوه ﴿وَلَمۡ يَكُن لَّهُۥ شَرِيكٞ﴾ و هیچ هاوبەشـێکی نەبووه ﴿فِي ٱلۡمُلۡكِ﴾ له
موڵك و پادشایەتیدا ﴿وَلَمۡ يَكُن لَّهُۥ وَلِيّٞ﴾ هیچ دۆست و یارمەتی دەرێکی نەبووه ﴿مِّنَ ٱلذُّلِّۖ﴾ لەبەر بێ دەسەڵاتی
﴿وَكَبِّرۡهُ تَكۡبِيرَۢا﴾ (کەواته) خوا زۆر بەگەوره بگره ﴿١١١﴾

سورەتی ﴿ الكهف ﴾

﴿بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ﴾ بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان
﴿ٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِ ٱلَّذِيٓ﴾ هەمـوو سـوپاس و سـتایش بۆ ئەو خوایـەی ﴿أَنزَلَ﴾ که ناردوویەتیـه خوارەوه ﴿عَلَىٰ عَبۡدِهِ
ٱلۡكِتَٰبَ﴾ قورئـان بۆ سـەر بەندکـەی خۆی (موحەممـەد ﷺ) ﴿وَلَمۡ يَجۡعَل لَّهُۥ عِوَجَاۜ﴾ و هیچ جـوره لاریەکی تێدا
دانەنـاوه ﴿١﴾ ﴿قَيِّمٗا﴾ (کتێبێکـی) ڕاسـت و پایـەداره ﴿لِّيُنذِرَ بَأۡسٗا شَدِيدٗا﴾ بۆ ئەوەی بە سـزایەکی زۆر بەتین
بترسـێنێت (ئەوانەی کەباوەڕی پـێ ناهێنن) ﴿مِّن لَّدُنۡهُ﴾ لەلایەن خۆیەوه﴿وَيُبَشِّرَ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ﴾ و مژدەش بدات
بـەو باوەڕ دارانـەی﴿ٱلَّذِينَ يَعۡمَلُونَ ٱلصَّٰلِحَٰتِ﴾ که کردەوه چاکـەکان ئەنجام دەدەن ﴿أَنَّ لَهُمۡ أَجۡرًا حَسَنٗا﴾
بەمەی که پاداشتێکی چاکیان بۆ هەیه ﴿٢﴾ ﴿مَّٰكِثِينَ فِيهِ أَبَدٗا﴾ لەو (بەهەشته)دا بێ برانەوه دەمێننەوه ﴿٣﴾ ﴿وَيُنذِرَ
ٱلَّذِينَ﴾ وه (بۆ ئەوەی) کەسانێك بترسـێنێت ﴿قَالُواْ ٱتَّخَذَ ٱللَّهُ وَلَدٗا﴾ که دەیان ووت خوا ڕۆڵەی بۆ خۆی بڕیار
داوه ﴿٤﴾

مَّا لَهُم بِهِۦ مِنْ عِلْمٍ وَلَا لِآبَآئِهِمْۚ كَبُرَتْ كَلِمَةً تَخْرُجُ مِنْ
أَفْوَٰهِهِمْۚ إِن يَقُولُونَ إِلَّا كَذِبًا ٥ فَلَعَلَّكَ بَٰخِعٌ نَّفْسَكَ
عَلَىٰٓ ءَاثَٰرِهِمْ إِن لَّمْ يُؤْمِنُوا۟ بِهَٰذَا ٱلْحَدِيثِ أَسَفًا ٦ إِنَّا
جَعَلْنَا مَا عَلَى ٱلْأَرْضِ زِينَةً لَّهَا لِنَبْلُوَهُمْ أَيُّهُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا
٧ وَإِنَّا لَجَٰعِلُونَ مَا عَلَيْهَا صَعِيدًا جُرُزًا ٨ أَمْ حَسِبْتَ
أَنَّ أَصْحَٰبَ ٱلْكَهْفِ وَٱلرَّقِيمِ كَانُوا۟ مِنْ ءَايَٰتِنَا عَجَبًا ٩
إِذْ أَوَى ٱلْفِتْيَةُ إِلَى ٱلْكَهْفِ فَقَالُوا۟ رَبَّنَآ ءَاتِنَا مِن لَّدُنكَ
رَحْمَةً وَهَيِّئْ لَنَا مِنْ أَمْرِنَا رَشَدًا ١٠ فَضَرَبْنَا عَلَىٰٓ ءَاذَانِهِمْ
فِى ٱلْكَهْفِ سِنِينَ عَدَدًا ١١ ثُمَّ بَعَثْنَٰهُمْ لِنَعْلَمَ أَىُّ
ٱلْحِزْبَيْنِ أَحْصَىٰ لِمَا لَبِثُوٓا۟ أَمَدًا ١٢ نَّحْنُ نَقُصُّ عَلَيْكَ نَبَأَهُم
بِٱلْحَقِّۚ إِنَّهُمْ فِتْيَةٌ ءَامَنُوا۟ بِرَبِّهِمْ وَزِدْنَٰهُمْ هُدًى ١٣
وَرَبَطْنَا عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ إِذْ قَامُوا۟ فَقَالُوا۟ رَبُّنَا رَبُّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَٱلْأَرْضِ لَن نَّدْعُوَا۟ مِن دُونِهِۦٓ إِلَٰهًاۖ لَّقَدْ قُلْنَآ إِذًا شَطَطًا ١٤
هَٰٓؤُلَآءِ قَوْمُنَا ٱتَّخَذُوا۟ مِن دُونِهِۦٓ ءَالِهَةًۖ لَّوْلَا يَأْتُونَ عَلَيْهِم
بِسُلْطَٰنٍۭ بَيِّنٍۖ فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ ٱفْتَرَىٰ عَلَى ٱللَّهِ كَذِبًا ١٥

﴿مَّا لَهُم بِهِۦ مِنْ عِلْمٍ﴾ نەخۆیان زانابوون پێی ﴿وَلَا لِآبَآئِهِمْ﴾ نەباوو باپیرانیان ﴿كَبُرَتْ كَلِمَةً﴾ چ قسەیەکی (بوختانێکی) گەورەیە ﴿تَخْرُجُ مِنْ أَفْوَٰهِهِمْ﴾ کە لەدەمیان دەردەچێت ﴿إِن يَقُولُونَ إِلَّا كَذِبًا﴾ جگە لەدرۆ هیچ شتێکی تر نالێن ﴿٥﴾ ﴿فَلَعَلَّكَ بَٰخِعٌ نَّفْسَكَ﴾ جا لەوانەیە خۆت لە ناوبەری ﴿عَلَىٰٓ ءَاثَٰرِهِمْ﴾ لەبەر کردەوەی ئەوان ﴿إِن لَّمْ يُؤْمِنُوا۟﴾ ئەگەر ئیمان نەهێنن ﴿بِهَٰذَا ٱلْحَدِيثِ أَسَفًا﴾ بەم قورئانە لەداخ و خەفەتدا (بمریت) ﴿٦﴾ ﴿إِنَّا جَعَلْنَا مَا عَلَى ٱلْأَرْضِ﴾ بەڕاستی ئێمە هەرچی وابەسەر زەوی یەوە کردوومانە ﴿زِينَةً لَّهَا﴾ بەزینەت و جوانی بۆ زەوی ﴿لِنَبْلُوَهُمْ﴾ بۆ ئەوەی خەڵکی تاقی بکەینەوە ﴿أَيُّهُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا﴾ کامیان کردەوەی جوانترو چاکترە؟ ﴿٧﴾ ﴿وَإِنَّا لَجَٰعِلُونَ مَا عَلَيْهَا﴾ وە بەڕاستی ئەوەی وابەسەر زەوییەوە ئێمە هەمووی دەکەین ﴿صَعِيدًا جُرُزًا﴾ بە زەویەکی تەختی ووشك و برنگ ﴿٨﴾ ﴿أَمْ حَسِبْتَ﴾ ئایا وات زانی ﴿أَنَّ أَصْحَٰبَ ٱلْكَهْفِ وَٱلرَّقِيمِ﴾ کە هاوەڵانی ئەشکەوت و تابلۆ (ئەو بەردەی ناویانی تیا نوسرا بوو) ﴿كَانُوا۟ مِنْ ءَايَٰتِنَا عَجَبًا﴾ ئەوان لەناو نیشانەکانی ئێمەدا شتێکی سەر سوڕهێنەر بوو؟ ﴿٩﴾ ﴿إِذْ أَوَى ٱلْفِتْيَةُ إِلَى ٱلْكَهْفِ﴾ کاتێ کۆمەڵە گەنجێك پەنایان بردەبەر ئەشکەوتەکە ﴿فَقَالُوا۟ رَبَّنَآ ءَاتِنَا مِن لَّدُنكَ رَحْمَةً﴾ ووتیان ئەی پەروەردگارمان لەلایەن خۆتەوە ڕەحمەتێکمان پێ ببەخشە ﴿وَهَيِّئْ لَنَا مِنْ أَمْرِنَا رَشَدًا﴾ وە فەراهەم بێنە بۆمان لەم کارەی کەواین تیایدا ڕێی ڕاست و ڕزگاری ﴿١٠﴾ ﴿فَضَرَبْنَا عَلَىٰٓ ءَاذَانِهِمْ﴾ جا ئێمەش (دوعاکەیانمان گیرا کردو) پەردەمان هێنا بەسەر گوێیاندا ﴿فِى ٱلْكَهْفِ سِنِينَ عَدَدًا﴾ لەو ئەشکەوتەدا چەند ساڵ (خەومان لێ خستن) ﴿١١﴾ ﴿ثُمَّ بَعَثْنَٰهُمْ﴾ لەپاشان خەبەرمان کردنەوە ﴿لِنَعْلَمَ﴾ بۆئەوەی دەر بخەین ﴿أَىُّ ٱلْحِزْبَيْنِ﴾ لەودوو تاقمە کامیان ﴿أَحْصَىٰ لِمَا لَبِثُوٓا۟ أَمَدًا﴾ چاکتر ماوەی خەوی خۆیان دەژمێرن (لە ئەشکەوتەکەدا) ﴿١٢﴾ ﴿نَّحْنُ نَقُصُّ عَلَيْكَ﴾ ئێمە بۆت دەگێڕینەوە ﴿نَبَأَهُم بِٱلْحَقِّ﴾ هەواڵی ئەوان بەڕێك و ڕاستی ﴿إِنَّهُمْ فِتْيَةٌ﴾ بەڕاستی ئەوانە کۆمەڵە لاوێك بوون ﴿ءَامَنُوا۟ بِرَبِّهِمْ﴾ باوەڕیان هێنابوو بەپەروەردگاریان ﴿وَزِدْنَٰهُمْ هُدًى﴾ ئێمەش ڕێنموونیمان زیاد کردن ﴿١٣﴾ ﴿وَرَبَطْنَا عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ﴾ و دڵیانمان بەهێز کرد (لەسەر ئەو باوەڕە) ﴿إِذْ قَامُوا۟﴾ لەکاتێکدا هەستان و ڕاپەڕین ﴿فَقَالُوا۟ رَبُّنَا﴾ ووتیان پەروەردگاری ئێمە ﴿رَبُّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ﴾ پەروەردگاری ئاسمانەکان و زەوی یە ﴿لَن نَّدْعُوَا۟ مِن دُونِهِۦٓ إِلَٰهًا﴾ ئێمە هەرگیز بێجگە لەو پەرستراوێکی تر ناپەرستین ﴿لَّقَدْ قُلْنَآ إِذًا شَطَطًا﴾ (ئەگەر جگە لەخوا شتێ تر بپەرستین) سوێند بەخوا ئەوکاتە درۆمان ووتووە ﴿١٤﴾ ﴿هَٰٓؤُلَآءِ قَوْمُنَا﴾ ئائەوانە گەلەکەی ئێمەن ﴿ٱتَّخَذُوا۟ مِن دُونِهِۦٓ ءَالِهَةً﴾ بێجگە لەخوا پەرستراوی تریان بۆخۆیان بڕیار داوە ﴿لَّوْلَا يَأْتُونَ عَلَيْهِم﴾ دەی با بۆیان بیهێننەوە ﴿بِسُلْطَٰنٍۭ بَيِّنٍ﴾ بەڵگەو نیشانەی ڕوون و ئاشکرا ﴿فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ﴾ دەی کێ ستەم کارترە لەو کەسەی ﴿ٱفْتَرَىٰ عَلَى ٱللَّهِ كَذِبًا﴾ کە درۆ هەڵبەستێ بەدەم خوداوە ﴿١٥﴾

وَإِذِ ٱعۡتَزَلۡتُمُوهُمۡ وَمَا يَعۡبُدُونَ إِلَّا ٱللَّهَ فَأۡوُۥٓاْ إِلَى ٱلۡكَهۡفِ
يَنشُرۡ لَكُمۡ رَبُّكُم مِّن رَّحۡمَتِهِۦ وَيُهَيِّئۡ لَكُم مِّنۡ أَمۡرِكُم مِّرۡفَقٗا
ربع الحزب ٣٠
١٦ ۞ وَتَرَى ٱلشَّمۡسَ إِذَا طَلَعَت تَّزَٰوَرُ عَن كَهۡفِهِمۡ ذَاتَ
ٱلۡيَمِينِ وَإِذَا غَرَبَت تَّقۡرِضُهُمۡ ذَاتَ ٱلشِّمَالِ وَهُمۡ فِي فَجۡوَةٖ
مِّنۡهُۚ ذَٰلِكَ مِنۡ ءَايَٰتِ ٱللَّهِۗ مَن يَهۡدِ ٱللَّهُ فَهُوَ ٱلۡمُهۡتَدِۖ وَمَن
يُضۡلِلۡ فَلَن تَجِدَ لَهُۥ وَلِيّٗا مُّرۡشِدٗا ١٧ وَتَحۡسَبُهُمۡ أَيۡقَاظٗا
وَهُمۡ رُقُودٞۚ وَنُقَلِّبُهُمۡ ذَاتَ ٱلۡيَمِينِ وَذَاتَ ٱلشِّمَالِۖ وَكَلۡبُهُم
بَٰسِطٞ ذِرَاعَيۡهِ بِٱلۡوَصِيدِۚ لَوِ ٱطَّلَعۡتَ عَلَيۡهِمۡ لَوَلَّيۡتَ مِنۡهُمۡ
فِرَارٗا وَلَمُلِئۡتَ مِنۡهُمۡ رُعۡبٗا ١٨ وَكَذَٰلِكَ بَعَثۡنَٰهُمۡ
لِيَتَسَآءَلُواْ بَيۡنَهُمۡۚ قَالَ قَآئِلٞ مِّنۡهُمۡ كَمۡ لَبِثۡتُمۡۖ قَالُواْ لَبِثۡنَا
يَوۡمًا أَوۡ بَعۡضَ يَوۡمٖۚ قَالُواْ رَبُّكُمۡ أَعۡلَمُ بِمَا لَبِثۡتُمۡ فَٱبۡعَثُوٓاْ
أَحَدَكُم بِوَرِقِكُمۡ هَٰذِهِۦٓ إِلَى ٱلۡمَدِينَةِ فَلۡيَنظُرۡ أَيُّهَآ أَزۡكَىٰ
طَعَامٗا فَلۡيَأۡتِكُم بِرِزۡقٖ مِّنۡهُ وَلۡيَتَلَطَّفۡ وَلَا يُشۡعِرَنَّ
بِكُمۡ أَحَدًا ١٩ إِنَّهُمۡ إِن يَظۡهَرُواْ عَلَيۡكُمۡ يَرۡجُمُوكُمۡ
أَوۡ يُعِيدُوكُمۡ فِي مِلَّتِهِمۡ وَلَن تُفۡلِحُوٓاْ إِذًا أَبَدٗا ٢٠

﴿وَإِذِ ٱعۡتَزَلۡتُمُوهُمۡ﴾ (ئـەی هاوەڵانـی ئەشـكەوت) كاتێـك ئێـوە دووره پەرێزیتـان گرت لـەوان (لەو بـێ باوەڕانـە) ﴿وَمَا يَعۡبُدُونَ إِلَّا ٱللَّهَ﴾ و لـەو (پەرسـتراو) انـەش بێجگـە لـە خـودا دەیـان پەرسـتن ﴿فَأۡوُۥٓاْ إِلَى ٱلۡكَهۡفِ﴾ دەی كەوایە پەنا بەرنە ئەشـكەوتەكە ﴿يَنشُرۡ لَكُمۡ رَبُّكُم مِّن رَّحۡمَتِهِۦ﴾ پەروەردگارتان بـڵاوی دەكاتەوە بۆتـان بەزەیی وڕەحمەتی خۆی ﴿وَيُهَيِّئۡ لَكُم﴾ و بۆتـان فەراهەم دەهێنێت ﴿مِّنۡ أَمۡرِكُم مِّرۡفَقٗا﴾ لـەم كارەتانـدا هۆی گـوزەران و ژیانتـان ﴿١٦﴾ ﴿وَتَرَى ٱلشَّمۡسَ إِذَا طَلَعَت﴾ خۆر دەبینـی كاتێك كەهەڵدێت ﴿تَّزَٰوَرُ عَن كَهۡفِهِمۡ ذَاتَ ٱلۡيَمِينِ﴾ لەلای ڕاستی ئەشكەوتەكەیان دەدات ﴿وَإِذَا غَرَبَت تَّقۡرِضُهُمۡ﴾ كاتێكیش ئاوا دەبێت لای دەدا لێیان ﴿ذَاتَ ٱلشِّمَالِ﴾ بەلای چەپدا ﴿وَهُمۡ فِي فَجۡوَةٖ مِّنۡهُۚ﴾ لەكاتێكدا ئەوان لە ناو بۆشـایی فراوانی ئەشـكەوتەكەدان ﴿ذَٰلِكَ مِنۡ ءَايَٰتِ ٱللَّهِۗ﴾ ئەوە هەندێكە لە بەڵگە و نیشانەكانی خوا ﴿مَن يَهۡدِ ٱللَّهُ﴾ هەر كەسێ خوا ڕێنموونی بكات ﴿فَهُوَ ٱلۡمُهۡتَدِۖ﴾ تەنها ئەو كەسە ڕێنموونی كراوە ﴿وَمَن يُضۡلِلۡ﴾ و هـەر كەسـیش گومـڕا بـكات ﴿فَلَن تَجِدَ لَهُۥ وَلِيّٗا مُّرۡشِدٗا﴾ ئەوە دەسـتت ناكەوێ بۆی هیچ پشـتیوان و ڕێ نیشـاندەرێك ﴿١٧﴾ ﴿وَتَحۡسَبُهُمۡ أَيۡقَاظٗا﴾ (ئەگەر بیان بینیـت) وا دەزانیت بەخەبەرن ﴿وَهُمۡ رُقُودٞۚ﴾ كـە چـی خەوتـوون ﴿وَنُقَلِّبُهُمۡ﴾ وە ئـەو (خەوتـوو)ا نە ئەم دیـو و دیویان پـێ دەكەین (بۆ ئەوەی لاشـەیان تێك نەچێت) ﴿ذَاتَ ٱلۡيَمِينِ وَذَاتَ ٱلشِّمَالِۖ﴾ بەلای ڕاست و بە لای چەپدا ﴿وَكَلۡبُهُم بَٰسِطٞ ذِرَاعَيۡهِ﴾ و سەگەكەیان هەردوو دەستی درێژ كرد بوو ﴿بِٱلۡوَصِيدِۚ﴾ لەبەر دەرگای ئەشكەوتەكەدا ﴿لَوِ ٱطَّلَعۡتَ عَلَيۡهِمۡ﴾ ئەگـەر سـەیرێكت بكردنایـە ﴿لَوَلَّيۡتَ مِنۡهُمۡ فِرَارٗا﴾ بێگومان بە ڕاكـردن بەرەو دوا دەگەڕایتەوە ﴿وَلَمُلِئۡتَ مِنۡهُمۡ رُعۡبٗا﴾ و پڕ بە دڵ لێیان دەترسایت ﴿١٨﴾ ﴿وَكَذَٰلِكَ بَعَثۡنَٰهُمۡ﴾ ئابەو شێوە (لـە خەو) خەبەرمانكردنەوە ﴿لِيَتَسَآءَلُواْ بَيۡنَهُمۡۚ﴾ بۆ ئەوەی پرسـیار لـە یەكتری بكەن ﴿قَالَ قَآئِلٞ مِّنۡهُمۡ﴾ یەكێكیـان ووتـی ﴿كَمۡ لَبِثۡتُمۡۖ﴾ چەندە ماونەتـەوە (بە خەوتوویـی) ﴿قَالُواْ﴾ (هەندێكیـان) ووتیان ﴿لَبِثۡنَا يَوۡمًا أَوۡ بَعۡضَ يَوۡمٖۚ﴾ ڕۆژێك یا كەمتر لە ڕۆژێك ماوینەتەوە ﴿قَالُواْ رَبُّكُمۡ أَعۡلَمُ بِمَا لَبِثۡتُمۡ﴾ (هەندێكی تریـان) ووتیـان پـەروەردگـارتـان زاناتـرە بەمـاوەی مانەوەتـان ﴿فَٱبۡعَثُوٓاْ أَحَدَكُم بِوَرِقِكُمۡ هَٰذِهِۦٓ﴾ دە یەكێكتان بەم دراوە (زیوە) تان بنێرن ﴿إِلَى ٱلۡمَدِينَةِ﴾ بۆ ناو شار ﴿فَلۡيَنظُرۡ أَيُّهَآ أَزۡكَىٰ طَعَامٗا﴾ با سەیر كات كـێ (لـە خەڵكی شـار) خۆراكی پاكتـرە ﴿فَلۡيَأۡتِكُم بِرِزۡقٖ مِّنۡهُ﴾ ئەوە با لـەوە خۆراكتان بـۆ بهێنێت ﴿وَلۡيَتَلَطَّفۡ﴾ بـا نـەرم و نیان و لەسـەرخۆ بێـت لە هەڵسـوكەوتیدا (تـا نەناسـرێتەوە) ﴿وَلَا يُشۡعِرَنَّ بِكُمۡ أَحَدًا﴾ و كـەس لەئێـوە ئاگادار نەكات ﴿١٩﴾ ﴿إِنَّهُمۡ إِن يَظۡهَرُواْ عَلَيۡكُمۡ﴾ چونكـە بێگومان ئەگەر ئـەوان پێتان بزانن ﴿يَرۡجُمُوكُمۡ﴾ بەرد بارانتـان دەكەن ﴿أَوۡ يُعِيدُوكُمۡ فِي مِلَّتِهِمۡ﴾ یان دەتان گێڕنەوە بۆناو ئایینەكەی خۆیان ﴿وَلَن تُفۡلِحُوٓاْ إِذًا أَبَدٗا﴾ ئەو كاتە ئێوە هەرگیز ڕزگارتان نابێت ﴿٢٠﴾

وَكَذَٰلِكَ أَعۡثَرۡنَا عَلَيۡهِمۡ لِيَعۡلَمُوٓاْ أَنَّ وَعۡدَ ٱللَّهِ حَقّٞ وَأَنَّ
ٱلسَّاعَةَ لَا رَيۡبَ فِيهَآ إِذۡ يَتَنَٰزَعُونَ بَيۡنَهُمۡ أَمۡرَهُمۡۖ فَقَالُواْ
ٱبۡنُواْ عَلَيۡهِم بُنۡيَٰنٗاۖ رَّبُّهُمۡ أَعۡلَمُ بِهِمۡۚ قَالَ ٱلَّذِينَ غَلَبُواْ عَلَىٰٓ
أَمۡرِهِمۡ لَنَتَّخِذَنَّ عَلَيۡهِم مَّسۡجِدٗا ٢١ سَيَقُولُونَ ثَلَٰثَةٞ
رَّابِعُهُمۡ كَلۡبُهُمۡ وَيَقُولُونَ خَمۡسَةٞ سَادِسُهُمۡ كَلۡبُهُمۡ
رَجۡمَۢا بِٱلۡغَيۡبِۖ وَيَقُولُونَ سَبۡعَةٞ وَثَامِنُهُمۡ كَلۡبُهُمۡۚ قُل رَّبِّيٓ
أَعۡلَمُ بِعِدَّتِهِم مَّا يَعۡلَمُهُمۡ إِلَّا قَلِيلٞۗ فَلَا تُمَارِ فِيهِمۡ إِلَّا مِرَآءٗ
ظَٰهِرٗا وَلَا تَسۡتَفۡتِ فِيهِم مِّنۡهُمۡ أَحَدٗا ٢٢ وَلَا تَقُولَنَّ لِشَاْيۡءٍ
إِنِّي فَاعِلٞ ذَٰلِكَ غَدًا ٢٣ إِلَّآ أَن يَشَآءَ ٱللَّهُۚ وَٱذۡكُر رَّبَّكَ
إِذَا نَسِيتَ وَقُلۡ عَسَىٰٓ أَن يَهۡدِيَنِ رَبِّي لِأَقۡرَبَ مِنۡ هَٰذَا رَشَدٗا
٢٤ وَلَبِثُواْ فِي كَهۡفِهِمۡ ثَلَٰثَ مِاْئَةٖ سِنِينَ وَٱزۡدَادُواْ تِسۡعٗا
٢٥ قُلِ ٱللَّهُ أَعۡلَمُ بِمَا لَبِثُواْۖ لَهُۥ غَيۡبُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۖ
أَبۡصِرۡ بِهِۦ وَأَسۡمِعۡۚ مَا لَهُم مِّن دُونِهِۦ مِن وَلِيّٖ وَلَا يُشۡرِكُ
فِي حُكۡمِهِۦٓ أَحَدٗا ٢٦ وَٱتۡلُ مَآ أُوحِيَ إِلَيۡكَ مِن كِتَابِ
رَبِّكَۖ لَا مُبَدِّلَ لِكَلِمَٰتِهِۦ وَلَن تَجِدَ مِن دُونِهِۦ مُلۡتَحَدٗا ٢٧

﴿وَكَذَٰلِكَ أَعْثَرْنَا عَلَيْهِمْ﴾ (پاش سەدان ساڵ) ئا بەو شێوە خەڵكمان ئاگادار كرد بەسەریاندا
﴿لِيَعْلَمُوٓاْ أَنَّ وَعْدَ ٱللَّهِ حَقٌّ﴾ بۆ ئەوەی بزانن كەبێگومان بەڵێنی خواڕاستە ﴿وَأَنَّ ٱلسَّاعَةَ لَا رَيْبَ فِيهَآ﴾
وەدڵنیابن كەڕۆژی دوایی گومانی تێدانیە ﴿إِذْ يَتَنَٰزَعُونَ بَيْنَهُمْ﴾ (خەڵكی مان ئاگاداركرد
بەسەریاندا) لەكاتێكدا ئەو خەڵكە كێشەیان بوو لەنێوان خۆیاندا ﴿أَمْرَهُمْ﴾ دەربارەیان
﴿فَقَالُواْ ٱبْنُواْ عَلَيْهِم بُنْيَٰنًا﴾ جا (هەندێكیان) ووتیان چەند خانوویەكیان بەسەرەوە دروست بكەن
﴿رَّبُّهُمْ أَعْلَمُ بِهِمْ﴾ پەروەردگاریان ئاگادارترە پێیان ﴿قَالَ ٱلَّذِينَ غَلَبُواْ عَلَىٰٓ أَمْرِهِمْ﴾ ئەوانەی كەزاڵ
بوون بەسەر كار و باری ئەوكۆمەڵەدا ووتیان ﴿لَنَتَّخِذَنَّ عَلَيْهِم مَّسْجِدًا﴾ بێگومان مزگەوتێكیان
بەسەرەوە دروست دەكەین ﴿٢١﴾ ﴿سَيَقُولُونَ ثَلَٰثَةٌ رَّابِعُهُمْ كَلْبُهُمْ﴾ ئەوسا هەندێكیان دەڵێن (ئەو لاوانە)
سێ كەسن و چوارەمیان سەگەكەیانە ﴿وَيَقُولُونَ خَمْسَةٌ سَادِسُهُمْ كَلْبُهُمْ﴾ وەهەندێكی تریان
دەڵێن پێنج كەسن و شەشەمیان سەگەكەیانە ﴿رَجْمًۢا بِٱلْغَيْبِ﴾ ئەمانە قسەی بێ بەڵگەن (تفەنگ
بە تاریكە شەوەو دەنێن) ﴿وَيَقُولُونَ سَبْعَةٌ وَثَامِنُهُمْ كَلْبُهُمْ﴾ هەندێكی تریان دەڵێن ئەوانە حەوت
كەسن هەشتەمەكەیان سەگەكەیانە ﴿قُل رَّبِّىٓ أَعْلَمُ بِعِدَّتِهِم﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) بڵێ پەروەردگارم
زاناترە بەژمارەیان ﴿مَّا يَعْلَمُهُمْ إِلَّا قَلِيلٌ﴾ كەمێك نەبێت لەخەڵكی كەس ژمارەیان نازانێت
﴿فَلَا تُمَارِ فِيهِمْ﴾ كەواتە (ئەی موحەممەد ﷺ) لەبارەیانەوە دەمەقاڵێ مەكە ﴿إِلَّا مِرَآءً ظَٰهِرًا﴾ جگەلە
دەمەقاڵەیەكی ئاشكرا و ئاسان (تەنها ئەوە بڵێ كە لە قورئاندا بۆت هاتووە) ﴿وَلَا تَسْتَفْتِ فِيهِم مِّنْهُمْ أَحَدًا﴾
وە لەبارەیانەوە پرسیار لەكەسیان (خاوەن نامەكان) مەكە ﴿٢٢﴾ ﴿وَلَا تَقُولَنَّ لِشَاْىۡءٍ﴾ بۆ (كردنی)هیچ
شتێك مەڵێ ﴿إِنِّى فَاعِلٌ ذَٰلِكَ غَدًا﴾ بێگومان من سبەینێ ئەو شتە دەكەم ﴿٢٣﴾ ﴿إِلَّآ أَن يَشَآءَ ٱللَّهُ﴾ مەگەر
(لەگەڵی دا بڵێیت) ئەگەر خوا بیەوێت ﴿وَٱذْكُر رَّبَّكَ إِذَا نَسِيتَ﴾ هەر كاتێ (إن شاء الله) ت لەبیرچوو
كەی بیرت هاتەوە بیڵێ ﴿وَقُلْ عَسَىٰٓ أَن يَهْدِيَنِ رَبِّى﴾ بڵێ ئومێدەوارم پەروەردگارم ڕێنموونیم بكات
﴿لِأَقْرَبَ مِنْ هَٰذَا رَشَدًا﴾ بۆ ڕێگایەكی نزیكتر (لە ڕاستی) لەمە ﴿٢٤﴾ ﴿وَلَبِثُواْ فِى كَهْفِهِمْ﴾ (ئەو كۆمەڵە
لاوە) مانەوە لە ناو ئەشكەوتەكەیاندا (بە خەوتوویی) ﴿ثَلَٰثَ مِاْئَةٍ سِنِينَ﴾ ماوەی سێ سەد ساڵ
(بە ساڵی هەتاوی) ﴿وَٱزْدَادُواْ تِسْعًا﴾ نۆ ساڵی تریشیان زیادكرد (ئەگەر بەساڵی مانگی عەرەبی حیساب
بكرێت) ﴿٢٥﴾ ﴿قُلِ ٱللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا لَبِثُواْ﴾ بڵێ خوا زاناترە بەماوەی مانەوەیان ﴿لَهُۥ غَيْبُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ﴾
تەنها بۆ خوایە زانینی نهێنی ئاسمانەكان و زەوی ﴿أَبْصِرْ بِهِۦ وَأَسْمِعْ﴾ ئای (خودا) چ بینا و بیسەرە
﴿مَا لَهُم مِّن دُونِهِۦ مِن وَلِىٍّ﴾ بێجگە لە (خوا) هیچ پشتیوانێكیان بۆنیە ﴿وَلَا يُشْرِكُ فِى حُكْمِهِۦٓ أَحَدًا﴾
كەسیش ناكات بە هاوبەشی خۆی لە فەرمانی دا ﴿٢٦﴾ ﴿وَٱتْلُ مَآ أُوحِىَ إِلَيْكَ﴾ بخوێنەرەوە ئەوەی كە
وەحیت بۆكراوە ﴿مِن كِتَابِ رَبِّكَ﴾ لە قورئانی پەروەردگارت ﴿لَا مُبَدِّلَ لِكَلِمَٰتِهِۦ﴾ كەس نیە
بتوانێت ووتەكانی ئەو بگۆڕێت ﴿وَلَن تَجِدَ مِن دُونِهِۦ مُلْتَحَدًا﴾ هەرگیز پەنایەكت دەست ناكەوێت
بێجگە لە خوا پەنای بۆ بەریت ﴿٢٧﴾

وَٱصۡبِرۡ نَفۡسَكَ مَعَ ٱلَّذِينَ يَدۡعُونَ رَبَّهُم بِٱلۡغَدَوٰةِ وَٱلۡعَشِيِّ
يُرِيدُونَ وَجۡهَهُۥۖ وَلَا تَعۡدُ عَيۡنَاكَ عَنۡهُمۡ تُرِيدُ زِينَةَ ٱلۡحَيَوٰةِ
ٱلدُّنۡيَاۖ وَلَا تُطِعۡ مَنۡ أَغۡفَلۡنَا قَلۡبَهُۥ عَن ذِكۡرِنَا وَٱتَّبَعَ هَوَىٰهُ وَكَانَ
أَمۡرُهُۥ فُرُطٗا ٢٨ وَقُلِ ٱلۡحَقُّ مِن رَّبِّكُمۡۖ فَمَن شَآءَ فَلۡيُؤۡمِن وَمَن
شَآءَ فَلۡيَكۡفُرۡۚ إِنَّآ أَعۡتَدۡنَا لِلظَّٰلِمِينَ نَارًا أَحَاطَ بِهِمۡ سُرَادِقُهَاۚ
وَإِن يَسۡتَغِيثُواْ يُغَاثُواْ بِمَآءٖ كَٱلۡمُهۡلِ يَشۡوِي ٱلۡوُجُوهَۚ بِئۡسَ
ٱلشَّرَابُ وَسَآءَتۡ مُرۡتَفَقًا ٢٩ إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ
ٱلصَّٰلِحَٰتِ إِنَّا لَا نُضِيعُ أَجۡرَ مَنۡ أَحۡسَنَ عَمَلًا ٣٠ أُوْلَٰٓئِكَ
لَهُمۡ جَنَّٰتُ عَدۡنٖ تَجۡرِي مِن تَحۡتِهِمُ ٱلۡأَنۡهَٰرُ يُحَلَّوۡنَ فِيهَا مِنۡ أَسَاوِرَ
مِن ذَهَبٖ وَيَلۡبَسُونَ ثِيَابًا خُضۡرٗا مِّن سُندُسٖ وَإِسۡتَبۡرَقٖ مُّتَّكِـِٔينَ
فِيهَا عَلَى ٱلۡأَرَآئِكِۚ نِعۡمَ ٱلثَّوَابُ وَحَسُنَتۡ مُرۡتَفَقٗا ٣١ ۞ وَٱضۡرِبۡ
لَهُم مَّثَلٗا رَّجُلَيۡنِ جَعَلۡنَا لِأَحَدِهِمَا جَنَّتَيۡنِ مِنۡ أَعۡنَٰبٖ وَحَفَفۡنَٰهُمَا
بِنَخۡلٖ وَجَعَلۡنَا بَيۡنَهُمَا زَرۡعٗا ٣٢ كِلۡتَا ٱلۡجَنَّتَيۡنِ ءَاتَتۡ أُكُلَهَا وَلَمۡ
تَظۡلِم مِّنۡهُ شَيۡـٔٗاۚ وَفَجَّرۡنَا خِلَٰلَهُمَا نَهَرٗا ٣٣ وَكَانَ لَهُۥ ثَمَرٞ فَقَالَ
لِصَٰحِبِهِۦ وَهُوَ يُحَاوِرُهُۥٓ أَنَا۠ أَكۡثَرُ مِنكَ مَالٗا وَأَعَزُّ نَفَرٗا ٣٤

نصف الحزب ٣٠

﴿وَٱصۡبِرۡ نَفۡسَكَ مَعَ ٱلَّذِينَ﴾ خۆت ڕاگرە لەگەڵ ئەوانەی ﴿يَدۡعُونَ رَبَّهُم﴾ لەپەروەردگاریان دەپاڕێنەوە
ویادی ئەو دەکەن (و دەیپەرستن) ﴿بِٱلۡغَدَوٰةِ وَٱلۡعَشِيِّ﴾ بەیانیان و ئێواران ﴿يُرِيدُونَ وَجۡهَهُۥ﴾ کەمەبەستیان
ڕەزامەندی خوایە ﴿وَلَا تَعۡدُ عَيۡنَاكَ عَنۡهُمۡ﴾ چاوەکانت لەوان لامەدە و وەرمەگێڕە (بۆ کەسانی بێ
باوەڕی دەوڵەمەند) ﴿تُرِيدُ زِينَةَ ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَا﴾ کە جوانی و رازاوەیی ژیانی ئەم دونیای دەوێت
﴿وَلَا تُطِعۡ مَنۡ﴾ و بەگوێی کەسێك مەکە ﴿أَغۡفَلۡنَا قَلۡبَهُۥ عَن ذِكۡرِنَا﴾ کە دڵیمان لە یادی خۆمان بێ ئاگا کردوە
﴿وَٱتَّبَعَ هَوَىٰهُ﴾ و شوێنی هەواو ئارەزووی خۆی کەوتووە ﴿وَكَانَ أَمۡرُهُۥ فُرُطٗا﴾ هەموو کارەکانی خراپ و
لەسنوور دەرچووە (٢٨) ﴿وَقُلِ ٱلۡحَقُّ﴾ بڵێ حەق (ئەم قورئانە) ﴿مِن رَّبِّكُمۡ﴾ لەلایەن پەروەردگارتانەوە
هاتووە ﴿فَمَن شَآءَ فَلۡيُؤۡمِن﴾ جا هەرکەسێ دەیەوێت با باوەڕبێنێ ﴿وَمَن شَآءَ فَلۡيَكۡفُرۡ﴾ و هەرکەسیش
دەیەوێت با بێ باوەڕ بێت (ئەمەش جۆرێکە لە هەڕەشە وسەرزەنشت) ﴿إِنَّآ أَعۡتَدۡنَا لِلظَّٰلِمِينَ﴾
بە ڕاستی ئێمە ئامادەمان کردووە بۆ ستەمکاران (بێ باوەڕان) ﴿نَارًا أَحَاطَ بِهِمۡ سُرَادِقُهَا﴾ ئاگرێك کە
بڵێسەکەی (وەکو ڕەشماڵ) دەوریان دەدات ﴿وَإِن يَسۡتَغِيثُواْ﴾ وە ئەگەر (لە تینوانا) هاواری ئاو
بکەن ﴿يُغَاثُواْ بِمَآءٖ كَٱلۡمُهۡلِ﴾ ئاوێکیان بۆ دەهێنرێ وەك مسی تواوە (یا وەك چڵك و چەپەڵی ڕۆن و
زەیت وایە) ﴿يَشۡوِي ٱلۡوُجُوهَ﴾ روو دەم و چاوەکان دەبرژێنێ ﴿بِئۡسَ ٱلشَّرَابُ﴾ ئای چ خواردنەوەیەکی
پیس و خراپە ﴿وَسَآءَتۡ مُرۡتَفَقًا﴾ و ئای چ شوێن و جێگایەکی خراپە (٢٩) ﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ﴾
بەڕاستی ئەوانەی کەباوەڕیان هێناوە﴿وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ﴾ و کردوەی چاکەیان کردووە ﴿إِنَّا لَا نُضِيعُ
أَجۡرَ مَنۡ أَحۡسَنَ عَمَلًا﴾ بێگومان ئێمە پاداشتی ئەوانە وون ناکەین کە کردەوەی چاکیان کردوە (٣٠)
﴿أُوْلَٰٓئِكَ لَهُمۡ﴾ بۆ ئەوانە هەیە ﴿جَنَّٰتُ عَدۡنٖ﴾ بەهەشتانێکی هەمیشەیی ﴿تَجۡرِي مِن تَحۡتِهِمُ ٱلۡأَنۡهَٰرُ﴾ کە
ڕووبارەکان بە ژێریاندا دێن و دەچن ﴿يُحَلَّوۡنَ فِيهَا﴾ دەڕازێنرێنەوە لەو (بەهەشتانە)دا ﴿مِنۡ أَسَاوِرَ مِن ذَهَبٖ﴾
بە بازنی زۆری ئاڵتون ﴿وَيَلۡبَسُونَ ثِيَابًا خُضۡرٗا﴾ وە پۆشاکی سەوز دەپۆشن ﴿مِّن سُندُسٖ وَإِسۡتَبۡرَقٖ﴾ لە
ئاوریشمی تەنك و ئەستور ﴿مُّتَّكِـِٔينَ فِيهَا عَلَى ٱلۡأَرَآئِكِ﴾ پاڵ دەدەنەوە لەو (بەهەشتە) دا بە سەر کورسی
وپاڵپشتەکانەوە ﴿نِعۡمَ ٱلثَّوَابُ وَحَسُنَتۡ مُرۡتَفَقٗا﴾ ئای چەند پاداشتێکی چاکە و جێگایەکی خۆشە (٣١)
﴿وَٱضۡرِبۡ لَهُم مَّثَلٗا﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) بۆیان بگێڕەوە نموونەی ﴿رَّجُلَيۡنِ﴾ ئەو دوو پیاوە ﴿جَعَلۡنَا
لِأَحَدِهِمَا﴾دابوومان بە یەکێکیان (کە بێ باوەڕ بوو) ﴿جَنَّتَيۡنِ مِنۡ أَعۡنَٰبٖ﴾ دوو باخ لە هەموو جۆرە
ترێیەك ﴿وَحَفَفۡنَٰهُمَا بِنَخۡلٖ﴾ بە دار خورما دەوری هەردوو باخەکەمان دابوو ﴿وَجَعَلۡنَا بَيۡنَهُمَا زَرۡعٗا﴾
لەنێوان ئەو دوو باخەدا کشتوکاڵمان فەراهەم هێنابوو (بۆی) (٣٢) ﴿كِلۡتَا ٱلۡجَنَّتَيۡنِ ءَاتَتۡ أُكُلَهَا﴾هەردوو
باخەکە بەری چاکیان گرتبوو﴿وَلَمۡ تَظۡلِم مِّنۡهُ شَيۡـٔٗا﴾ هیچیان لێ خەسار نەبوو بوو ﴿وَفَجَّرۡنَا خِلَٰلَهُمَا نَهَرٗا﴾
و لە نێوان ئەو دوو باخەدا کانیاوێکمان هەڵقوڵاندبوو (بۆ ئاودانیان) (٣٣) ﴿وَكَانَ لَهُۥ ثَمَرٞ﴾ هەروەها
(خاوەنی ئەودووباخە)ماڵ وسامانی زۆری هەبوو (لە ئاڵتون وزیوو شتی تر) ﴿فَقَالَ لِصَٰحِبِهِۦ وَهُوَ يُحَاوِرُهُۥٓ﴾
جا بە هاوڕێ (ئیمانداره هەژارە)کەی ووت لە کاتێکدا کە قسەی لەگەڵدا دەکرد ﴿أَنَا۠ أَكۡثَرُ
مِنكَ مَالٗا﴾ من ماڵ و سامانم لە تۆ زۆرترە ﴿وَأَعَزُّ نَفَرٗا﴾ کوڕ و کاڵ و خزمەتکاریشم زیاترە (٣٤)

وَدَخَلَ جَنَّتَهُۥ وَهُوَ ظَالِمٞ لِّنَفۡسِهِۦ قَالَ مَآ أَظُنُّ أَن تَبِيدَ هَٰذِهِۦٓ
أَبَدٗا ﴿٣٥﴾ وَمَآ أَظُنُّ ٱلسَّاعَةَ قَآئِمَةٗ وَلَئِن رُّدِدتُّ إِلَىٰ رَبِّي لَأَجِدَنَّ
خَيۡرٗا مِّنۡهَا مُنقَلَبٗا ﴿٣٦﴾ قَالَ لَهُۥ صَاحِبُهُۥ وَهُوَ يُحَاوِرُهُۥٓ أَكَفَرۡتَ
بِٱلَّذِي خَلَقَكَ مِن تُرَابٖ ثُمَّ مِن نُّطۡفَةٖ ثُمَّ سَوَّىٰكَ رَجُلٗا ﴿٣٧﴾
لَّٰكِنَّا۠ هُوَ ٱللَّهُ رَبِّي وَلَآ أُشۡرِكُ بِرَبِّيٓ أَحَدٗا ﴿٣٨﴾ وَلَوۡلَآ إِذۡ دَخَلۡتَ
جَنَّتَكَ قُلۡتَ مَا شَآءَ ٱللَّهُ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِٱللَّهِۚ إِن تَرَنِ أَنَا۠ أَقَلَّ مِنكَ
مَالٗا وَوَلَدٗا ﴿٣٩﴾ فَعَسَىٰ رَبِّيٓ أَن يُؤۡتِيَنِ خَيۡرٗا مِّن جَنَّتِكَ وَيُرۡسِلَ
عَلَيۡهَا حُسۡبَانٗا مِّنَ ٱلسَّمَآءِ فَتُصۡبِحَ صَعِيدٗا زَلَقًا ﴿٤٠﴾ أَوۡ يُصۡبِحَ
مَآؤُهَا غَوۡرٗا فَلَن تَسۡتَطِيعَ لَهُۥ طَلَبٗا ﴿٤١﴾ وَأُحِيطَ بِثَمَرِهِۦ
فَأَصۡبَحَ يُقَلِّبُ كَفَّيۡهِ عَلَىٰ مَآ أَنفَقَ فِيهَا وَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلَىٰ
عُرُوشِهَا وَيَقُولُ يَٰلَيۡتَنِي لَمۡ أُشۡرِكۡ بِرَبِّيٓ أَحَدٗا ﴿٤٢﴾ وَلَمۡ تَكُن لَّهُۥ
فِئَةٞ يَنصُرُونَهُۥ مِن دُونِ ٱللَّهِ وَمَا كَانَ مُنتَصِرًا ﴿٤٣﴾ هُنَالِكَ ٱلۡوَلَٰيَةُ
لِلَّهِ ٱلۡحَقِّۚ هُوَ خَيۡرٞ ثَوَابٗا وَخَيۡرٌ عُقۡبٗا ﴿٤٤﴾ وَٱضۡرِبۡ لَهُم مَّثَلَ ٱلۡحَيَوٰةِ
ٱلدُّنۡيَا كَمَآءٍ أَنزَلۡنَٰهُ مِنَ ٱلسَّمَآءِ فَٱخۡتَلَطَ بِهِۦ نَبَاتُ ٱلۡأَرۡضِ
فَأَصۡبَحَ هَشِيمٗا تَذۡرُوهُ ٱلرِّيَٰحُۗ وَكَانَ ٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ مُّقۡتَدِرًا ﴿٤٥﴾

﴿وَدَخَلَ جَنَّتَهُۥ﴾ (بێ باوەڕەکەیان) چووە ناو باخەکەیەوە ﴿وَهُوَ ظَالِمٞ لِّنَفۡسِهِۦ﴾ لە کاتێکدا کە ستەم
کاربوو لە خۆی ﴿قَالَ مَآ أَظُنُّ أَن تَبِيدَ هَٰذِهِۦٓ أَبَدٗا﴾ ووتی باوەڕ ناکەم هەرگیز ئەم باخەم لەناو بچێت (٣٥)
﴿وَمَآ أَظُنُّ ٱلسَّاعَةَ قَآئِمَةٗ﴾ باوەڕیش ناکەم ڕۆژی دوایی بێت و ڕوو بدات ﴿وَلَئِن رُّدِدتُّ إِلَىٰ رَبِّي﴾ سوێند
بێ خۆ ئەگەر (پاش مردن) بمگێڕنەوە بۆ لای پەروەردگارم ﴿لَأَجِدَنَّ خَيۡرٗا مِّنۡهَا مُنقَلَبٗا﴾ بێگومان باشتر
لەم باخەم دەست دەکەوێ (٣٦) ﴿قَالَ لَهُۥ صَاحِبُهُۥ﴾ هاوڕێ (ئیمانداره)کەی پێی ووت ﴿وَهُوَ يُحَاوِرُهُۥٓ﴾
لە کاتێکدا کە گفتوگۆی لەگەڵدا دەکرد ﴿أَكَفَرۡتَ بِٱلَّذِي خَلَقَكَ مِن تُرَابٖ﴾ ئایا تۆ بێ باوەڕیت بەو
زاتەی کە تۆی لەخاك دروست کردووە ﴿ثُمَّ مِن نُّطۡفَةٖ﴾ پاشان لە دڵۆپە ئاوێك ﴿ثُمَّ سَوَّىٰكَ رَجُلٗا﴾
پاشان کردویتی بە پیاو (٣٧) ﴿لَّٰكِنَّا۠ هُوَ ٱللَّهُ رَبِّي﴾ بەڵام من هەر (دەڵێم) ئەو خوا پەروەردگارمە
﴿وَلَآ أُشۡرِكُ بِرَبِّيٓ أَحَدٗا﴾ و هیچ کەسیش ناکەم بە هاوبەشی پەروەردگارم (٣٨) ﴿وَلَوۡلَآ إِذۡ دَخَلۡتَ جَنَّتَكَ﴾
وە باکاتێ چوویتە ناو باخەکەتەوە ﴿قُلۡتَ مَا شَآءَ ٱللَّهُ﴾ بتووتایە هەرچی خوا بیەوێ (هەر ئەوە دەبێت)
﴿لَا قُوَّةَ إِلَّا بِٱللَّهِۚ﴾ هەموو توانایەکیش هەر بەدەس خوایە ﴿إِن تَرَنِ أَنَا۠ أَقَلَّ مِنكَ﴾ ئەگەر تۆ من دەبینی لەتۆ
کەمتریش. ﴿مَالٗا وَوَلَدٗا﴾ ماڵ و دارایی و منداڵم هەیە (٣٩) ﴿فَعَسَىٰ رَبِّيٓ﴾ ئومێدم وایە کە پەروەردگارم
﴿أَن يُؤۡتِيَنِ خَيۡرٗا مِّن جَنَّتِكَ﴾ چاکتر لە باخەکەی تۆم پێ بدات ﴿وَيُرۡسِلَ عَلَيۡهَا حُسۡبَانٗا مِّنَ ٱلسَّمَآءِ﴾ و بەڵا و
بروسکەیەکیش لە ئاسمانەوە بنێرێت بۆباخەکەی تۆ ﴿فَتُصۡبِحَ صَعِيدٗا زَلَقًا﴾ جا (باخەکەت) ببێت
بەزەویەکی ووشکی ساف و خلیسك (٤٠) ﴿أَوۡ يُصۡبِحَ مَآؤُهَا غَوۡرٗا﴾ یان ئاوەکەی ڕۆبچێ بە ناخی زەویدا
﴿فَلَن تَسۡتَطِيعَ لَهُۥ طَلَبٗا﴾ ئیتر هەرگیز نەتوانی بیدۆزیتەوە (٤١) ﴿وَأُحِيطَ بِثَمَرِهِۦ﴾ سامان و بەروبوومەکەی
لەناوبرا (بە هەورە بروسکە سوتا و نەما) ﴿فَأَصۡبَحَ يُقَلِّبُ كَفَّيۡهِ﴾ ئەمجا کابراش لە داخا دەسەکانی
دەپرواند ودەیدان بەیەکدا ﴿عَلَىٰ مَآ أَنفَقَ فِيهَا﴾ لەسەر ئەو ماڵەی کە خەرجی کرد بوو (لەباخەکەیدا)
﴿وَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلَىٰ عُرُوشِهَا﴾ لە کاتێکدا (کەپری) باخەکەی هەموو کەوتوون بەسەر یەکدا ﴿وَيَقُولُ يَٰلَيۡتَنِي﴾
(جا لەپاشە ڕۆژدا) دەڵێت : خۆزگە ﴿لَمۡ أُشۡرِكۡ بِرَبِّيٓ أَحَدٗا﴾ کەسم نەکردایە بەهاوەڵی پەروەردگارم (٤٢)
﴿وَلَمۡ تَكُن لَّهُۥ فِئَةٞ يَنصُرُونَهُۥ﴾ کەسانێك نەبوو یارمەتی بدەن و بێن بەهانایەوە ﴿مِن دُونِ ٱللَّهِ﴾ بێجگە لە خوا
﴿وَمَا كَانَ مُنتَصِرًا﴾ خۆیشی سەرکەوتوو نەبوو (٤٣) ﴿هُنَالِكَ ٱلۡوَلَٰيَةُ لِلَّهِ ٱلۡحَقِّۚ﴾ لەو شوێنانەدا پشتیوانی
تایبەتی خوای ڕاست و حەقە ﴿هُوَ خَيۡرٞ ثَوَابٗا﴾ هەر ئەویش چاکترین پاداشت ئەداتەوە ﴿وَخَيۡرٌ عُقۡبٗا﴾
وسەرئەنجامی باشیش (بەئیمانداران) دەدات (٤٤) ﴿وَٱضۡرِبۡ لَهُم مَّثَلَ ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَا﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ)
بهێنەرەوە بۆ ئەو (بێ باوەڕ) انە نموونەی ژیانی دونیا ﴿كَمَآءٍ أَنزَلۡنَٰهُ مِنَ ٱلسَّمَآءِ﴾ وەك بارانێك وایە لە
ئاسمانەوە دەیبارێنین ﴿فَٱخۡتَلَطَ بِهِۦ نَبَاتُ ٱلۡأَرۡضِ﴾ ئەوسا جۆرەها ڕواوی زەویی (پێ دەڕوێت و) دەڕۆن
بەناو یەکدا ﴿فَأَصۡبَحَ هَشِيمٗا تَذۡرُوهُ ٱلرِّيَٰحُۗ﴾ ئەمجا دەبێتە پوش و پەڵاش و با پرش و بڵاوی دەکاتەوە
﴿وَكَانَ ٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ مُّقۡتَدِرًا﴾ وە خوا هەمیشە بە توانا و دەسەڵات دارە بەسەر هەموو شتێکدا (٤٥)

ٱلۡمَالُ وَٱلۡبَنُونَ زِينَةُ ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَاۖ وَٱلۡبَٰقِيَٰتُ ٱلصَّٰلِحَٰتُ
خَيۡرٌ عِندَ رَبِّكَ ثَوَابٗا وَخَيۡرٌ أَمَلٗا ﴿٤٦﴾ وَيَوۡمَ نُسَيِّرُ ٱلۡجِبَالَ وَتَرَى
ٱلۡأَرۡضَ بَارِزَةٗ وَحَشَرۡنَٰهُمۡ فَلَمۡ نُغَادِرۡ مِنۡهُمۡ أَحَدٗا ﴿٤٧﴾ وَعُرِضُواْ
عَلَىٰ رَبِّكَ صَفّٗا لَّقَدۡ جِئۡتُمُونَا كَمَا خَلَقۡنَٰكُمۡ أَوَّلَ مَرَّةِۭۚ بَلۡ زَعَمۡتُمۡ
أَلَّن نَّجۡعَلَ لَكُم مَّوۡعِدٗا ﴿٤٨﴾ وَوُضِعَ ٱلۡكِتَٰبُ فَتَرَى ٱلۡمُجۡرِمِينَ
مُشۡفِقِينَ مِمَّا فِيهِ وَيَقُولُونَ يَٰوَيۡلَتَنَا مَالِ هَٰذَا ٱلۡكِتَٰبِ
لَا يُغَادِرُ صَغِيرَةٗ وَلَا كَبِيرَةً إِلَّآ أَحۡصَىٰهَاۚ وَوَجَدُواْ مَا عَمِلُواْ
حَاضِرٗاۗ وَلَا يَظۡلِمُ رَبُّكَ أَحَدٗا ﴿٤٩﴾ وَإِذۡ قُلۡنَا لِلۡمَلَٰٓئِكَةِ ٱسۡجُدُواْ
لِأٓدَمَ فَسَجَدُوٓاْ إِلَّآ إِبۡلِيسَ كَانَ مِنَ ٱلۡجِنِّ فَفَسَقَ عَنۡ أَمۡرِ رَبِّهِۦٓۗ
أَفَتَتَّخِذُونَهُۥ وَذُرِّيَّتَهُۥٓ أَوۡلِيَآءَ مِن دُونِي وَهُمۡ لَكُمۡ عَدُوُّۢۚ
بِئۡسَ لِلظَّٰلِمِينَ بَدَلٗا ﴿٥٠﴾ ۞ مَّآ أَشۡهَدتُّهُمۡ خَلۡقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَٱلۡأَرۡضِ وَلَا خَلۡقَ أَنفُسِهِمۡ وَمَا كُنتُ مُتَّخِذَ ٱلۡمُضِلِّينَ عَضُدٗا
﴿٥١﴾ وَيَوۡمَ يَقُولُ نَادُواْ شُرَكَآءِيَ ٱلَّذِينَ زَعَمۡتُمۡ فَدَعَوۡهُمۡ
فَلَمۡ يَسۡتَجِيبُواْ لَهُمۡ وَجَعَلۡنَا بَيۡنَهُم مَّوۡبِقٗا ﴿٥٢﴾ وَرَءَا ٱلۡمُجۡرِمُونَ
ٱلنَّارَ فَظَنُّوٓاْ أَنَّهُم مُّوَاقِعُوهَا وَلَمۡ يَجِدُواْ عَنۡهَا مَصۡرِفٗا ﴿٥٣﴾

ثلاثة أرباع الحزب ٣٠

﴿ٱلۡمَالُ وَٱلۡبَنُونَ زِينَةُ ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَاۖ﴾ ماڵ و کوڕ و کاڵ جوانی و زینەتی ژیانی دونیان ﴿وَٱلۡبَٰقِيَٰتُ ٱلصَّٰلِحَٰتُ﴾
کردەوە چاکەکان کە (پاداشتیان) دەمێنێتەوە ﴿خَيۡرٌ عِندَ رَبِّكَ ثَوَابٗا﴾ پاداشتیان چاکترە لای پەروەردگارت
﴿وَخَيۡرٌ أَمَلٗا﴾ و زیاتر جێگەی ئومێدن (لەماڵی دونیا) ﴿٤٦﴾ ﴿وَيَوۡمَ نُسَيِّرُ ٱلۡجِبَالَ﴾ وە (یادیان خەرەوە)
ڕۆژێ کە شاخەکان دەخەینە ڕێ ﴿وَتَرَى ٱلۡأَرۡضَ بَارِزَةٗ﴾ و ڕووی زەوی بە ڕوونی و تەختی دەبینی
﴿وَحَشَرۡنَٰهُمۡ﴾ و هەموو (خەڵکی) کۆ دەکەینەوە ﴿فَلَمۡ نُغَادِرۡ مِنۡهُمۡ أَحَدٗا﴾ و هیچ کەسیان بەجێ ناهێڵین
﴿٤٧﴾ ﴿وَعُرِضُواْ عَلَىٰ رَبِّكَ صَفّٗا﴾ و هەموو (ئادەمی) لەبەردەم پەروەردگارتدا ڕیز دەکرێن ﴿لَّقَدۡ جِئۡتُمُونَا﴾
سوێند بە خوا دێنەوە بۆ لامان ﴿كَمَا خَلَقۡنَٰكُمۡ أَوَّلَ مَرَّةِۭۚ﴾ هەر بەو شێوەیەی کە یەکەم جار دروستمان کردن
(بە ڕووتی و بێ بەرگی) ﴿بَلۡ زَعَمۡتُمۡ﴾ بەڵام ئێوە گومانتان وابوو ﴿أَلَّن نَّجۡعَلَ لَكُم مَّوۡعِدٗا﴾ کە ئێمە کاتێك
دانانێین بۆ (لێپرسینەوە) تان ﴿٤٨﴾ ﴿وَوُضِعَ ٱلۡكِتَٰبُ﴾ نامەی کردەوەکان دابەش دەکرێت (دەدرێتە دەستی
ڕاستی چاکان و دەستی چەپی تاوانباران) ﴿فَتَرَى ٱلۡمُجۡرِمِينَ﴾ ئەمجا تاوانباران دەبینیت ﴿مُشۡفِقِينَ مِمَّا فِيهِ﴾
زۆر دەترسن لەو (هەموو تاوان و خراپە)ی کە تێیدایە ﴿وَيَقُولُونَ يَٰوَيۡلَتَنَا﴾ و دەڵێن ئای هاوار بۆ ئێمە
﴿مَالِ هَٰذَا ٱلۡكِتَٰبِ﴾ ئەم نامە و دەفتەرە چییە؟ ﴿لَا يُغَادِرُ صَغِيرَةٗ وَلَا كَبِيرَةً إِلَّآ أَحۡصَىٰهَاۚ﴾ هیچ کردەوەیەکی
بچووك و گەورەی بەجێ نەهێشتووە و تۆماری کردووە ﴿وَوَجَدُواْ مَا عَمِلُواْ حَاضِرٗاۗ﴾ هەر کردەوەیەکیان
کردبێت (تیایدا) ئامادەیە ﴿وَلَا يَظۡلِمُ رَبُّكَ أَحَدٗا﴾ و پەروەردگارت ستەم لە کەس ناکات ﴿٤٩﴾ ﴿وَإِذۡ قُلۡنَا
لِلۡمَلَٰٓئِكَةِ ٱسۡجُدُواْ لِأٓدَمَ﴾ (بیریان بهێنەرەوە) کاتێك بە فریشتەکانمان ووت سوژدە بەرن بۆ ئادەم
﴿فَسَجَدُوٓاْ إِلَّآ إِبۡلِيسَ﴾ ئەوانیش هەموو سوژدەیان برد جگە لە ئیبلیس (شەیتان) نەبێت ﴿كَانَ مِنَ ٱلۡجِنِّ﴾
کە لە پێڕی جنۆکەکان بوو ﴿فَفَسَقَ عَنۡ أَمۡرِ رَبِّهِۦٓۗ﴾ بۆیە لە فەرمانی پەروەردگاری دەرچوو ﴿أَفَتَتَّخِذُونَهُۥ
وَذُرِّيَّتَهُۥٓ﴾ دەی ئایا ئێوە (ئەی ئادەمیزادەکان) ئەوو نەوەی دەکەنە ﴿أَوۡلِيَآءَ مِن دُونِي﴾ دۆست و پشتیوانی
خۆتان لە جیاتی من ﴿وَهُمۡ لَكُمۡ عَدُوُّۢۚ﴾ لە کاتێکدا کە ئەوان دوژمنی ئێوەن ﴿بِئۡسَ لِلظَّٰلِمِينَ بَدَلٗا﴾ ئای
چ گۆڕینەوەیەکی خراپە بۆ ستەمکاران ﴿٥٠﴾ ﴿مَّآ أَشۡهَدتُّهُمۡ خَلۡقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ﴾ من ئەوان (شەیتان
و نەوەی)م ئامادەی دروست کردنی ئاسمانەکان و زەوی نەکردووە ﴿وَلَا خَلۡقَ أَنفُسِهِمۡ﴾ هەروەها لە
(کاتی) دروست کردنی خۆشیاندا (ئامادەم نەکردوون) ﴿وَمَا كُنتُ مُتَّخِذَ ٱلۡمُضِلِّينَ عَضُدٗا﴾ وە من هەرگیز
گومڕاکەرانم نەکردووە بە یارمەتی دەری خۆم ﴿٥١﴾ ﴿وَيَوۡمَ يَقُولُ نَادُواْ شُرَكَآءِيَ ٱلَّذِينَ زَعَمۡتُمۡ﴾ ڕۆژێك
دەبێت کە خوا دەفەرموێ بانگی ئەو بتانە بکەن کە لاتان وابوو هاوبەشی منن (با یارمەتیتان بدەن)
﴿فَدَعَوۡهُمۡ فَلَمۡ يَسۡتَجِيبُواْ لَهُمۡ﴾ ئەوانیش بانگیان دەکەن بەڵام وەڵامیان نادەنەوە (و نایەن بە هاواریانەوە)
﴿وَجَعَلۡنَا بَيۡنَهُم مَّوۡبِقٗا﴾ وە ئێمە لە نێوانیاندا شیوێکی پڕ ئازارمان داناوە ﴿٥٢﴾ ﴿وَرَءَا ٱلۡمُجۡرِمُونَ ٱلنَّارَ﴾
وە تاوانباران ئاگری دۆزەخ دەبینن ﴿فَظَنُّوٓاْ أَنَّهُم مُّوَاقِعُوهَا﴾ و هەموو دەزانن و دڵنیان کە دەچنە ناوی
وتێی دەکەون ﴿وَلَمۡ يَجِدُواْ عَنۡهَا مَصۡرِفٗا﴾ و ڕێگایەکیان دەست ناکەوێ بۆ گەڕانەوە لەو (ئاگرە) ﴿٥٣﴾

وَلَقَدْ صَرَّفْنَا فِي هَٰذَا ٱلْقُرْءَانِ لِلنَّاسِ مِن كُلِّ مَثَلٍۚ وَكَانَ
ٱلْإِنسَٰنُ أَكْثَرَ شَيْءٍ جَدَلًا ﴿٥٤﴾ وَمَا مَنَعَ ٱلنَّاسَ أَن يُؤْمِنُوٓاْ
إِذْ جَآءَهُمُ ٱلْهُدَىٰ وَيَسْتَغْفِرُواْ رَبَّهُمْ إِلَّآ أَن تَأْتِيَهُمْ سُنَّةُ
ٱلْأَوَّلِينَ أَوْ يَأْتِيَهُمُ ٱلْعَذَابُ قُبُلًا ﴿٥٥﴾ وَمَا نُرْسِلُ ٱلْمُرْسَلِينَ
إِلَّا مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَۚ وَيُجَٰدِلُ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ بِٱلْبَٰطِلِ
لِيُدْحِضُواْ بِهِ ٱلْحَقَّۖ وَٱتَّخَذُوٓاْ ءَايَٰتِي وَمَآ أُنذِرُواْ هُزُوًا ﴿٥٦﴾
وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّن ذُكِّرَ بِـَٔايَٰتِ رَبِّهِۦ فَأَعْرَضَ عَنْهَا وَنَسِيَ
مَا قَدَّمَتْ يَدَاهُۚ إِنَّا جَعَلْنَا عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَن يَفْقَهُوهُ
وَفِيٓ ءَاذَانِهِمْ وَقْرًاۖ وَإِن تَدْعُهُمْ إِلَى ٱلْهُدَىٰ فَلَن يَهْتَدُوٓاْ إِذًا
أَبَدًا ﴿٥٧﴾ وَرَبُّكَ ٱلْغَفُورُ ذُو ٱلرَّحْمَةِۖ لَوْ يُؤَاخِذُهُم بِمَا كَسَبُواْ
لَعَجَّلَ لَهُمُ ٱلْعَذَابَۚ بَل لَّهُم مَّوْعِدٌ لَّن يَجِدُواْ مِن دُونِهِۦ
مَوْئِلًا ﴿٥٨﴾ وَتِلْكَ ٱلْقُرَىٰٓ أَهْلَكْنَٰهُمْ لَمَّا ظَلَمُواْ وَجَعَلْنَا
لِمَهْلِكِهِم مَّوْعِدًا ﴿٥٩﴾ وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِفَتَىٰهُ لَآ أَبْرَحُ حَتَّىٰٓ
أَبْلُغَ مَجْمَعَ ٱلْبَحْرَيْنِ أَوْ أَمْضِيَ حُقُبًا ﴿٦٠﴾ فَلَمَّا بَلَغَا مَجْمَعَ
بَيْنِهِمَا نَسِيَا حُوتَهُمَا فَٱتَّخَذَ سَبِيلَهُۥ فِي ٱلْبَحْرِ سَرَبًا ﴿٦١﴾

﴿وَلَقَدْ صَرَّفْنَا فِي هَٰذَا الْقُرْآنِ﴾ سوێند بەخوا بەراستی ئێمە لەم قورئانەدا هێناومانەتەوە ﴿لِلنَّاسِ مِن كُلِّ مَثَلٍ﴾ هەموو جۆرە نموونەیەك بۆ خەڵكی ﴿وَكَانَ الْإِنسَانُ﴾ بەڵام هەمیشە ئادەمی ﴿أَكْثَرَ شَيْءٍ جَدَلًا﴾ لە هەموو شتێ زیاتر موجادەلە ودەماقاڵێ دەكات ﴿٥٤﴾ ﴿وَمَا مَنَعَ النَّاسَ أَن يُؤْمِنُوا إِذْ جَاءَهُمُ الْهُدَىٰ﴾ هیچ شتێك ڕێگری لە خەڵك نەكردووە كە باوەڕبهێنن كاتێك هیدایەت و ڕێنموونیان بۆهات ﴿وَيَسْتَغْفِرُوا رَبَّهُمْ﴾ و داوای لێ بوردن بكەن لە پەروەردگاریان ﴿إِلَّا أَن تَأْتِيَهُمْ سُنَّةُ الْأَوَّلِينَ﴾ جگە لەوەی وەك ئوممەتانی پێشینانیان لێ بێت و(سزای خودا لە ناویان ببات) ﴿أَوْ يَأْتِيَهُمُ الْعَذَابُ قُبُلًا﴾ یان سزا ڕوو بە ڕوویان بێتەوە (بە چاوی خۆیان ببینن) ﴿٥٥﴾ ﴿وَمَا نُرْسِلُ الْمُرْسَلِينَ﴾ ئێمە پێغەمبەرانمان ناردووە ﴿إِلَّا مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ﴾ تەنها موژدە دەر و ترسێنەر بن ﴿وَيُجَادِلُ الَّذِينَ كَفَرُوا بِالْبَاطِلِ﴾ ئەوانەی كە بێباوەڕن بەناهەق و بەتاڵ دەمەقاڵێ دەكەن ﴿لِيُدْحِضُوا بِهِ الْحَقَّ﴾ بۆ ئەوەی (ئایینی) ڕاستی پێ لە ناو بەرن ﴿وَاتَّخَذُوا آيَاتِي وَمَا أُنذِرُوا هُزُوًا﴾ ئایەتەكانی من (كە قورئانە) و ئەو هەڕەشانەی پێی ترسێنراون بەگاڵتەیان دەزانین ﴿٥٦﴾ ﴿وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّن ذُكِّرَ بِآيَاتِ رَبِّهِ﴾ كێ ستەمكارترە لەو كەسەی كە ئامۆژگاری كرابێت بە ئایەتەكانی پەروەردگاری ﴿فَأَعْرَضَ عَنْهَا﴾ بەڵام ئەو گوێ ی پێ نەداو ﴿وَنَسِيَ مَا قَدَّمَتْ يَدَاهُ﴾ و ئەو تاوانانەی كە كردویەتی لە بیری خۆی بباتەوە ﴿إِنَّا جَعَلْنَا عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً﴾ بەڕاستی ئێمە چەند پەردەیەكی ئەستورمان داوە بەسەر دڵیاندا ﴿أَن يَفْقَهُوهُ﴾ تا تێنەگەن (لە ئایەتەكانی ئێمە) ﴿وَفِي آذَانِهِمْ وَقْرًا﴾ وەقورسی و كەڕیمان خستۆتە گوێیانەوە (تاڕاستی نەبیستن) ﴿وَإِن تَدْعُهُمْ إِلَى الْهُدَىٰ﴾ جا ئەگەر بانگیان بكەیت بۆ سەر ڕێگای ڕاست ﴿فَلَن يَهْتَدُوا إِذًا أَبَدًا﴾ ئەوانە هەرگیز هیدایەت وەرناگرن ﴿٥٧﴾ ﴿وَرَبُّكَ الْغَفُورُ ذُو الرَّحْمَةِ﴾ پەروەردگارت لێ بووردەی خاوەن بەزەییە ﴿لَوْ يُؤَاخِذُهُم بِمَا كَسَبُوا﴾ ئەگەر تۆڵەیان لێ بسەنێ بەهۆی ئەو (تاوانانەوە)ی كە كردوویانە ﴿لَعَجَّلَ لَهُمُ الْعَذَابَ﴾ بێگومان بەپەلە سزای سەختی بۆ دەناردن ﴿بَل لَّهُم مَّوْعِدٌ﴾ بەڵام بۆ (سزادانی) ئەوان كاتێكی دیاری كراو هەیە ﴿لَّن يَجِدُوا مِن دُونِهِ مَوْئِلًا﴾ بێجگە لەو (خوایە) هیچ پەنایەكیان دەست ناكەوێ (لەو سزایە) ﴿٥٨﴾ ﴿وَتِلْكَ الْقُرَىٰ أَهْلَكْنَاهُمْ﴾ و ئەو هەموو شار و گوندانەمان بەربادو وێران كرد ﴿لَمَّا ظَلَمُوا﴾ كاتێك (دانیشتوانیان) ستەمیان كرد ﴿وَجَعَلْنَا لِمَهْلِكِهِم مَّوْعِدًا﴾ و بۆ لەناو برد نیشیان كاتێكی دیاری كراومان دانا بوو ﴿٥٩﴾ ﴿وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِفَتَاهُ﴾ (باسی ئەو كاتە بكە) كە مووسا بەلاوە بەردەستەكەی خۆی ووت ﴿لَا أَبْرَحُ حَتَّىٰ أَبْلُغَ﴾ من هەر دەڕۆم هەتا دەگەمە ﴿مَجْمَعَ الْبَحْرَيْنِ﴾ شوێنی بەیەك گەیشتنی دوو دەریاكە ﴿أَوْ أَمْضِيَ حُقُبًا﴾ یان ماوەیەكی دوور و درێژ دەڕۆم ﴿٦٠﴾ ﴿فَلَمَّا بَلَغَا مَجْمَعَ بَيْنِهِمَا﴾ جا كاتێ گەیشتنە ئەو شوێنەی دوو دەریاكە بەیەك دەگەن ﴿نَسِيَا حُوتَهُمَا﴾ ماسی یەكەیان لەبیر چوو (كە وەك توێشوو بۆ سەفەرەكەیان پێیان بوو) ﴿فَاتَّخَذَ سَبِيلَهُ فِي الْبَحْرِ سَرَبًا﴾ جا (ماسیەكە خۆی فڕێ داو) ڕێگەی خۆی گرتە بەر لەناو دەریاكەدا و (ئاوەكە) لەت دەبوو وەك خۆی لێ نەدەهاتەوە ﴿٦١﴾

فَلَمَّا جَاوَزَا قَالَ لِفَتَىٰهُ ءَاتِنَا غَدَآءَنَا لَقَدۡ لَقِينَا مِن سَفَرِنَا
هَٰذَا نَصَبٗا ﴿٦٢﴾ قَالَ أَرَءَيۡتَ إِذۡ أَوَيۡنَآ إِلَى ٱلصَّخۡرَةِ فَإِنِّي نَسِيتُ
ٱلۡحُوتَ وَمَآ أَنسَىٰنِيهُ إِلَّا ٱلشَّيۡطَٰنُ أَنۡ أَذۡكُرَهُۥۚ وَٱتَّخَذَ سَبِيلَهُۥ
فِي ٱلۡبَحۡرِ عَجَبٗا ﴿٦٣﴾ قَالَ ذَٰلِكَ مَا كُنَّا نَبۡغِۚ فَٱرۡتَدَّا عَلَىٰٓ ءَاثَارِهِمَا
قَصَصٗا ﴿٦٤﴾ فَوَجَدَا عَبۡدٗا مِّنۡ عِبَادِنَآ ءَاتَيۡنَٰهُ رَحۡمَةٗ مِّنۡ عِندِنَا
وَعَلَّمۡنَٰهُ مِن لَّدُنَّا عِلۡمٗا ﴿٦٥﴾ قَالَ لَهُۥ مُوسَىٰ هَلۡ أَتَّبِعُكَ عَلَىٰٓ أَن
تُعَلِّمَنِ مِمَّا عُلِّمۡتَ رُشۡدٗا ﴿٦٦﴾ قَالَ إِنَّكَ لَن تَسۡتَطِيعَ مَعِيَ
صَبۡرٗا ﴿٦٧﴾ وَكَيۡفَ تَصۡبِرُ عَلَىٰ مَا لَمۡ تُحِطۡ بِهِۦ خُبۡرٗا ﴿٦٨﴾ قَالَ
سَتَجِدُنِيٓ إِن شَآءَ ٱللَّهُ صَابِرٗا وَلَآ أَعۡصِي لَكَ أَمۡرٗا ﴿٦٩﴾ قَالَ
فَإِنِ ٱتَّبَعۡتَنِي فَلَا تَسۡـَٔلۡنِي عَن شَيۡءٍ حَتَّىٰٓ أُحۡدِثَ لَكَ مِنۡهُ ذِكۡرٗا
﴿٧٠﴾ فَٱنطَلَقَا حَتَّىٰٓ إِذَا رَكِبَا فِي ٱلسَّفِينَةِ خَرَقَهَاۖ قَالَ أَخَرَقۡتَهَا
لِتُغۡرِقَ أَهۡلَهَا لَقَدۡ جِئۡتَ شَيۡـًٔا إِمۡرٗا ﴿٧١﴾ قَالَ أَلَمۡ أَقُلۡ إِنَّكَ
لَن تَسۡتَطِيعَ مَعِيَ صَبۡرٗا ﴿٧٢﴾ قَالَ لَا تُؤَاخِذۡنِي بِمَا نَسِيتُ وَلَا
تُرۡهِقۡنِي مِنۡ أَمۡرِي عُسۡرٗا ﴿٧٣﴾ فَٱنطَلَقَا حَتَّىٰٓ إِذَا لَقِيَا غُلَٰمٗا فَقَتَلَهُۥ
قَالَ أَقَتَلۡتَ نَفۡسٗا زَكِيَّةَۢ بِغَيۡرِ نَفۡسٖ لَّقَدۡ جِئۡتَ شَيۡـٔٗا نُّكۡرٗا ﴿٧٤﴾

﴿فَلَمَّا جَاوَزَا﴾ جا کاتێ تێپەڕین (لەو شوێنە) ﴿قَالَ لِفَتَىٰهُ ءَاتِنَا غَدَآءَنَا﴾ (مووسا) فەرمووی بەلاوە بەردەستەکەی خواردنەکەمان بۆ بێنە ﴿لَقَدْ لَقِينَا مِن سَفَرِنَا هَٰذَا نَصَبًا﴾ سوێند بەخوا بەڕاستی لەم سەفەرەماندا دووچاری ماندوویی و زەحمەت بووین ﴿٦٢﴾ ﴿قَالَ أَرَءَيْتَ﴾ (لاوەکە) ووتی لە بیرتە ﴿إِذْ أَوَيْنَآ إِلَى ٱلصَّخْرَةِ﴾ کاتێ چووینە پەنا بەردە گەورەکە (بۆ پشوودان) ﴿فَإِنِّى نَسِيتُ ٱلْحُوتَ﴾ جا بەڕاستی من (لەوێ) ماسیەکەم لە بیر چوو ﴿وَمَآ أَنسَىٰنِيهُ﴾ هیچ شتێ ئەو (ماسیەکە)ی لەبیر نەبردمەوە ﴿إِلَّا ٱلشَّيْطَٰنُ أَنْ أَذْكُرَهُۥ﴾ کە باسی بکەم بۆت بێجگە لە شەیتان ﴿وَٱتَّخَذَ سَبِيلَهُۥ فِى ٱلْبَحْرِ عَجَبًا﴾ (ماسییەکە زیندوو بویەوە و) بەشێوەیەکی سەیر ڕێگای خۆی لە دەریاکە گرتەبەر ﴿٦٣﴾ ﴿قَالَ ذَٰلِكَ مَا كُنَّا نَبْغِ﴾ (مووسا) ووتی ئێمەش ئەوەمان دەویست ﴿فَٱرْتَدَّا عَلَىٰٓ ءَاثَارِهِمَا﴾ ئەمجا بەشوێنی خۆیاندا گەڕانەوە ﴿قَصَصًا﴾ بە سەرنج دان ﴿٦٤﴾ ﴿فَوَجَدَا عَبْدًا مِّنْ عِبَادِنَآ﴾ جا بەندەیەك لە بەندەکانی ئێمەیان دی ﴿ءَاتَيْنَٰهُ رَحْمَةً مِّنْ عِندِنَا﴾ کە لەلایەن خۆمانەوە ڕەحمەتمان پێدابوو ﴿وَعَلَّمْنَٰهُ﴾ شارەزاشمان کردبوو ﴿مِن لَّدُنَّا عِلْمًا﴾ لە زانیاری تایبەتی خۆمان ﴿٦٥﴾ ﴿قَالَ لَهُۥ مُوسَىٰ﴾ مووسا بەو (بەندە صالحە)ی ووت ﴿هَلْ أَتَّبِعُكَ﴾ ئایا (هاوڕێیەتیت بکەم و) شوێنت بکەوم ﴿عَلَىٰٓ أَن تُعَلِّمَنِ﴾ بۆ ئەوەی فێرم بکەیت ﴿مِمَّا عُلِّمْتَ رُشْدًا﴾ لەو زانیارییە ڕاستەی فێری بوویت ﴿٦٦﴾ ﴿قَالَ إِنَّكَ﴾ ووتی (بە مووسا) بە ڕاستی تۆ ﴿لَن تَسْتَطِيعَ مَعِىَ صَبْرًا﴾ هەرگیز ناتوانی لەگەڵ مندا خۆت بگری ﴿٦٧﴾ ﴿وَكَيْفَ تَصْبِرُ عَلَىٰ﴾ تۆ چۆن خۆت دەگری لەسەر ﴿مَا لَمْ تُحِطْ بِهِۦ خُبْرًا﴾ شتێ کەلە ڕازو نهێنی ئەو ئاگادار نیت ﴿٦٨﴾ ﴿قَالَ سَتَجِدُنِىٓ إِن شَآءَ ٱللَّهُ صَابِرًا﴾ (مووسا) ووتی ئەگەر خوا بیەوێ بەخۆڕاگر دەمبینی ﴿وَلَآ أَعْصِى لَكَ أَمْرًا﴾ و سەرپێچی لە هیچ فەرمانێکت ناکەم ﴿٦٩﴾ ﴿قَالَ فَإِنِ ٱتَّبَعْتَنِى﴾ ووتی (بە مووسا) جا ئەگەر شوێنم کەوتی ﴿فَلَا تَسْـَٔلْنِى عَن شَىْءٍ﴾ ئەوە پرسیاری هیچ شتێکم لێ مەکە ﴿حَتَّىٰٓ أُحْدِثَ لَكَ مِنْهُ ذِكْرًا﴾ هەتا خۆم دەربارەی قسەت بۆ دەکەم (لەنهێنییەکەی ئاگادارت دەکەم) ﴿٧٠﴾ ﴿فَٱنطَلَقَا حَتَّىٰٓ إِذَا رَكِبَا فِى ٱلسَّفِينَةِ﴾ ئەمجا پێکەوە هەردووکیان ڕۆیشتن هەتا سواری کەشتییەك بوون ﴿خَرَقَهَا﴾ (پیاو چاکەکە) کەشتێکەی کون کرد ﴿قَالَ أَخَرَقْتَهَا﴾ (مووسا) ووتی کەشتییەکەت کون تێ کرد ﴿لِتُغْرِقَ أَهْلَهَا﴾ بۆ ئەوەی سەرنشینەکانی (لە دەریادا) نوقم بکەیت ﴿لَقَدْ جِئْتَ شَيْـًٔا إِمْرًا﴾ سوێند بەخوا بەڕاستی کارێکی زۆر خراپ و ناشایستەت کرد ﴿٧١﴾ ﴿قَالَ أَلَمْ أَقُلْ﴾ (بەندە چاکەکە) ووتی ئایا من نەم ووت ﴿إِنَّكَ لَن تَسْتَطِيعَ مَعِىَ صَبْرًا﴾ تۆ هەرگیز ناتوانی خۆت بگری لەگەڵ مندا ﴿٧٢﴾ ﴿قَالَ لَا تُؤَاخِذْنِى بِمَا نَسِيتُ﴾ (مووسا) ووتی لێم ببورە لەبەر ئەوەی (ئەو مەرجەی دامان نابوو) لەبیرم چوو ﴿وَلَا تُرْهِقْنِى مِنْ أَمْرِى عُسْرًا﴾ ئەم زانیاری فێربوونەم لەسەر قورس مەکە ﴿٧٣﴾ ﴿فَٱنطَلَقَا﴾ ئەمجا پێکەوە هەردووکیان ڕۆیشتن ﴿حَتَّىٰٓ إِذَا لَقِيَا غُلَٰمًا﴾ هەتا گەشتن بە تازە لاوێك ﴿فَقَتَلَهُۥ﴾ یەکسەر (پیاو چاکەکە) ئەو (تازە لاوەی) کوشت ﴿قَالَ أَقَتَلْتَ نَفْسًا زَكِيَّةًۢ﴾ (مووسا) ووتی کەسێکی پاکی بێ گوناهت هەروا کوشت ﴿بِغَيْرِ نَفْسٍ﴾ بێ ئەوەی کەسێکی کوشتبێ ﴿لَّقَدْ جِئْتَ شَيْـًٔا نُّكْرًا﴾ سوێند بەخوا بەڕاستی کارێکی زۆر خراپ و ناڕەوات کرد ﴿٧٤﴾

۞ قَالَ أَلَمۡ أَقُل لَّكَ إِنَّكَ لَن تَسۡتَطِيعَ مَعِيَ صَبۡرٗا ٧٥ قَالَ إِن
سَأَلۡتُكَ عَن شَيۡءِۭ بَعۡدَهَا فَلَا تُصَٰحِبۡنِيۖ قَدۡ بَلَغۡتَ مِن لَّدُنِّي عُذۡرٗا
٧٦ فَٱنطَلَقَا حَتَّىٰٓ إِذَآ أَتَيَآ أَهۡلَ قَرۡيَةٍ ٱسۡتَطۡعَمَآ أَهۡلَهَا فَأَبَوۡاْ
أَن يُضَيِّفُوهُمَا فَوَجَدَا فِيهَا جِدَارٗا يُرِيدُ أَن يَنقَضَّ فَأَقَامَهُۥۖ
قَالَ لَوۡ شِئۡتَ لَتَّخَذۡتَ عَلَيۡهِ أَجۡرٗا ٧٧ قَالَ هَٰذَا فِرَاقُ بَيۡنِي
وَبَيۡنِكَۚ سَأُنَبِّئُكَ بِتَأۡوِيلِ مَا لَمۡ تَسۡتَطِع عَّلَيۡهِ صَبۡرًا ٧٨ أَمَّا
ٱلسَّفِينَةُ فَكَانَتۡ لِمَسَٰكِينَ يَعۡمَلُونَ فِي ٱلۡبَحۡرِ فَأَرَدتُّ أَنۡ
أَعِيبَهَا وَكَانَ وَرَآءَهُم مَّلِكٞ يَأۡخُذُ كُلَّ سَفِينَةٍ غَصۡبٗا ٧٩ وَأَمَّا
ٱلۡغُلَٰمُ فَكَانَ أَبَوَاهُ مُؤۡمِنَيۡنِ فَخَشِينَآ أَن يُرۡهِقَهُمَا طُغۡيَٰنٗا
وَكُفۡرٗا ٨٠ فَأَرَدۡنَآ أَن يُبۡدِلَهُمَا رَبُّهُمَا خَيۡرٗا مِّنۡهُ زَكَوٰةٗ وَأَقۡرَبَ
رُحۡمٗا ٨١ وَأَمَّا ٱلۡجِدَارُ فَكَانَ لِغُلَٰمَيۡنِ يَتِيمَيۡنِ فِي ٱلۡمَدِينَةِ
وَكَانَ تَحۡتَهُۥ كَنزٞ لَّهُمَا وَكَانَ أَبُوهُمَا صَٰلِحٗا فَأَرَادَ رَبُّكَ أَن
يَبۡلُغَآ أَشُدَّهُمَا وَيَسۡتَخۡرِجَا كَنزَهُمَا رَحۡمَةٗ مِّن رَّبِّكَۚ
وَمَا فَعَلۡتُهُۥ عَنۡ أَمۡرِيۚ ذَٰلِكَ تَأۡوِيلُ مَا لَمۡ تَسۡطِع عَّلَيۡهِ صَبۡرٗا ٨٢
وَيَسۡـَٔلُونَكَ عَن ذِي ٱلۡقَرۡنَيۡنِۖ قُلۡ سَأَتۡلُواْ عَلَيۡكُم مِّنۡهُ ذِكۡرًا ٨٣

﴿قَالَ أَلَمۡ أَقُل لَّكَ﴾ (بەندە چاکەکە) ووتی (بە مووسا) پێم نەووتیت ﴿إِنَّكَ لَن تَسۡتَطِيعَ مَعِيَ صَبۡرٗا﴾ بێگومان
تۆ هەرگیز ناتوانی خۆت بگری لەگەڵ مندا ﴿٧٥﴾ ﴿قَالَ إِن سَأَلۡتُكَ عَن شَيۡءِۭ بَعۡدَهَا﴾ (مووسا) ووتی ئەگەر
دوای ئەم جارە پرسیاری هەرشتێکم لێ کردی (ڕەخنەم لێ گرتیت) ﴿فَلَا تُصَٰحِبۡنِيۖ﴾ ئیتر هاوڕێیەتیم مەکە
﴿قَدۡ بَلَغۡتَ مِن لَّدُنِّي عُذۡرٗا﴾ چونکە بەڕاستی لەلایەن منەوە بیانووت هەیە (لەوەی وازم لێ بێنیت) ﴿٧٦﴾
﴿فَٱنطَلَقَا﴾ ئەمجا پێکەوە هەردووکیان ڕۆیشتن ﴿حَتَّىٰٓ إِذَآ أَتَيَآ أَهۡلَ قَرۡيَةٍ﴾ هەتا گەشتنە لای خەڵکی شارێك
(لەو کاتەدا برسیان بوو) ﴿ٱسۡتَطۡعَمَآ أَهۡلَهَا﴾ داوای خۆراکیان کرد لەخەڵکی شارەکە ﴿فَأَبَوۡاْ أَن يُضَيِّفُوهُمَا﴾
ئەوانیش (خەڵکی شارەکە) میوانداریان لێ نەکردن ﴿فَوَجَدَا فِيهَا جِدَارٗا﴾ ئەمجا بینیان دیوارێك لەودا (لەوشارەدا)
﴿يُرِيدُ أَن يَنقَضَّ﴾ نزیك بوو بکەوێت ﴿فَأَقَامَهُۥۖ﴾ (بەندە چاکەکە) دیوارەکەی ڕاستی کردەوە وهەڵیچنیەوە
﴿قَالَ لَوۡ شِئۡتَ﴾ (مووسا) ووتی ئەگەر بتویستایە ﴿لَتَّخَذۡتَ عَلَيۡهِ أَجۡرٗا﴾ کرێیەکت لەسەری وەردەگرت ﴿٧٧﴾
﴿قَالَ هَٰذَا فِرَاقُ بَيۡنِي وَبَيۡنِكَۚ﴾ ووتی ئا لێرەدا کاتی جیا بوونەوەی من و تۆیە ﴿سَأُنَبِّئُكَ بِتَأۡوِيلِ﴾ ئاگادارت دەکەم
لەحیکمەتی ﴿مَا لَمۡ تَسۡتَطِع عَّلَيۡهِ صَبۡرًا﴾ ئەو شتانەی کە تۆ نەتتوانی خۆت بگری لەسەر (ڕوودان) یان ﴿٧٨﴾ ﴿أَمَّا
ٱلسَّفِينَةُ﴾ هۆی (کوون کردنی) کەشتییەکە (ئەوە بوو) ﴿فَكَانَتۡ لِمَسَٰكِينَ﴾ (ئەو کەشتییە) هی چەند کەسێکی
هەژار بوو ﴿يَعۡمَلُونَ فِي ٱلۡبَحۡرِ﴾ ئیشیان دەکرد (بەو کەشتییە) لەو دەریایەدا ﴿فَأَرَدتُّ أَنۡ أَعِيبَهَا﴾ بۆیە ویستم
(بە کون کردنی) عەیب داری بکەم (تا پاشا دەستی بەسەردا نەگرێت) ﴿وَكَانَ وَرَآءَهُم مَّلِكٞ﴾ چونکە لەپێشیانەوە
پاشایەك هەبوو ﴿يَأۡخُذُ كُلَّ سَفِينَةٍ غَصۡبٗا﴾ دەستی دەگرت بەسەر هەموو کەشتیەکی (چاك) دا ﴿٧٩﴾ ﴿وَأَمَّا ٱلۡغُلَٰمُ﴾
وە تازە لاوەکەش (کە کوشتم) ﴿فَكَانَ أَبَوَاهُ مُؤۡمِنَيۡنِ﴾ ئەوە باوك و دایکی ئیماندار بوون ﴿فَخَشِينَآ أَن يُرۡهِقَهُمَا﴾
جا ئێمەش ترساین (خۆشەویستی ئەولاوە) پاڵیان پێوە بنێت ﴿طُغۡيَٰنٗا وَكُفۡرٗا﴾ بۆ سەرکەشی و بێ باوەڕی ﴿٨٠﴾
﴿فَأَرَدۡنَآ أَن يُبۡدِلَهُمَا رَبُّهُمَا﴾ جا (بەو کارە) ویستمان پەروەردگاریان (لەبری ئەوا) بۆیان بگۆڕێت ﴿خَيۡرٗا
مِّنۡهُ زَكَوٰةٗ﴾ (بەمنداڵێکی) چاکتر لەو پاکتر لە گوناه ﴿وَأَقۡرَبَ رُحۡمٗا﴾ بەسۆزو بەزەیی تر بێ بۆیان ﴿٨١﴾
﴿وَأَمَّا ٱلۡجِدَارُ فَكَانَ لِغُلَٰمَيۡنِ يَتِيمَيۡنِ﴾ وەهۆی (چاککردنەوەی) دیوارەکەش چونکە هی دوو منداڵی هەتیو
بوو ﴿فِي ٱلۡمَدِينَةِ﴾ لە شارەکەدا ﴿وَكَانَ تَحۡتَهُۥ كَنزٞ لَّهُمَا﴾ لەژێریدا گەنجینەیەك هەبوو کەهی ئەو دوو
منداڵە بوو ﴿وَكَانَ أَبُوهُمَا صَٰلِحٗا﴾ وە باوکی ئەودوو منداڵە چاك و خواناس بوو ﴿فَأَرَادَ رَبُّكَ﴾ لەبەرئەوە
پەروەردگارت ویستی ﴿أَن يَبۡلُغَآ أَشُدَّهُمَا﴾ هەردووکیان گەورەو بەهێز ببن ﴿وَيَسۡتَخۡرِجَا كَنزَهُمَا﴾ پاشان
گەنجینەکەیان دەربێنن ﴿رَحۡمَةٗ مِّن رَّبِّكَۚ﴾ ئەمە ڕەحمەتێك بوو لەلایەن پەروەردگارتەوە (لەبەر باوکیان)
﴿وَمَا فَعَلۡتُهُۥ عَنۡ أَمۡرِيۚ﴾ ئەو (شتانەی) کردم لە خۆمەوە نەبوو ﴿ذَٰلِكَ تَأۡوِيلُ﴾ ئەوە نهێنی و هۆی ئەو کردەوانە
بوو ﴿مَا لَمۡ تَسۡطِع عَّلَيۡهِ صَبۡرٗا﴾ کە تۆ توانای خۆ گرتنت نەبوو لەسەر (کردن) یان ﴿٨٢﴾ ﴿وَيَسۡـَٔلُونَكَ عَن ذِي ٱلۡقَرۡنَيۡنِۖ﴾
هەروەها پرسیارت لێ دەکەن دەربارەی (ذو القرنین) ﴿قُلۡ سَأَتۡلُواْ عَلَيۡكُم مِّنۡهُ ذِكۡرًا﴾ (لە وەڵامیاندا) بڵێ لە
بارەیەوە هەندێك باس دەکەم بۆتان ﴿٨٣﴾

إِنَّا مَكَّنَّا لَهُۥ فِى ٱلْأَرْضِ وَءَاتَيْنَـٰهُ مِن كُلِّ شَىْءٍ سَبَبًا ﴿٨٤﴾ فَأَتْبَعَ سَبَبًا
﴿٨٥﴾ حَتَّىٰٓ إِذَا بَلَغَ مَغْرِبَ ٱلشَّمْسِ وَجَدَهَا تَغْرُبُ فِى عَيْنٍ حَمِئَةٍ
وَوَجَدَ عِندَهَا قَوْمًا ۗ قُلْنَا يَـٰذَا ٱلْقَرْنَيْنِ إِمَّآ أَن تُعَذِّبَ وَإِمَّآ أَن تَتَّخِذَ
فِيهِمْ حُسْنًا ﴿٨٦﴾ قَالَ أَمَّا مَن ظَلَمَ فَسَوْفَ نُعَذِّبُهُۥ ثُمَّ يُرَدُّ إِلَىٰ رَبِّهِۦ
فَيُعَذِّبُهُۥ عَذَابًا نُّكْرًا ﴿٨٧﴾ وَأَمَّا مَنْ ءَامَنَ وَعَمِلَ صَـٰلِحًا فَلَهُۥ جَزَآءً
ٱلْحُسْنَىٰ ۖ وَسَنَقُولُ لَهُۥ مِنْ أَمْرِنَا يُسْرًا ﴿٨٨﴾ ثُمَّ أَتْبَعَ سَبَبًا ﴿٨٩﴾ حَتَّىٰٓ
إِذَا بَلَغَ مَطْلِعَ ٱلشَّمْسِ وَجَدَهَا تَطْلُعُ عَلَىٰ قَوْمٍ لَّمْ نَجْعَل لَّهُم مِّن
دُونِهَا سِتْرًا ﴿٩٠﴾ كَذَٰلِكَ ۖ وَقَدْ أَحَطْنَا بِمَا لَدَيْهِ خُبْرًا ﴿٩١﴾ ثُمَّ
أَتْبَعَ سَبَبًا ﴿٩٢﴾ حَتَّىٰٓ إِذَا بَلَغَ بَيْنَ ٱلسَّدَّيْنِ وَجَدَ مِن دُونِهِمَا قَوْمًا
لَّا يَكَادُونَ يَفْقَهُونَ قَوْلًا ﴿٩٣﴾ قَالُوا۟ يَـٰذَا ٱلْقَرْنَيْنِ إِنَّ يَأْجُوجَ
وَمَأْجُوجَ مُفْسِدُونَ فِى ٱلْأَرْضِ فَهَلْ نَجْعَلُ لَكَ خَرْجًا عَلَىٰٓ أَن
تَجْعَلَ بَيْنَنَا وَبَيْنَهُمْ سَدًّا ﴿٩٤﴾ قَالَ مَا مَكَّنِّى فِيهِ رَبِّى خَيْرٌ فَأَعِينُونِى
بِقُوَّةٍ أَجْعَلْ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ رَدْمًا ﴿٩٥﴾ ءَاتُونِى زُبَرَ ٱلْحَدِيدِ ۖ حَتَّىٰٓ إِذَا سَاوَىٰ
بَيْنَ ٱلصَّدَفَيْنِ قَالَ ٱنفُخُوا۟ ۖ حَتَّىٰٓ إِذَا جَعَلَهُۥ نَارًا قَالَ ءَاتُونِىٓ أُفْرِغْ عَلَيْهِ
قِطْرًا ﴿٩٦﴾ فَمَا ٱسْطَـٰعُوٓا۟ أَن يَظْهَرُوهُ وَمَا ٱسْتَطَـٰعُوا۟ لَهُۥ نَقْبًا ﴿٩٧﴾

﴿إِنَّا مَكَّنَّا لَهُۥ فِي ٱلۡأَرۡضِ﴾ بەڕاستی ئێمە هێز و دەسەڵاتمان پێ دا لە زەویدا ﴿وَءَاتَيۡنَٰهُ مِن كُلِّ شَيۡءٖ سَبَبٗا﴾ وە هۆكاری هەموو
شتێكمان پێ دابوو (كە پاشایەتی پێویستی بوو) ﴿٨٤﴾ ﴿فَأَتۡبَعَ سَبَبًا﴾ ئەویش كەڵكی لە هۆكارەكان وەردەگرت (بۆ
گەشتن بە مەبەست) ﴿٨٥﴾ ﴿حَتَّىٰٓ إِذَا بَلَغَ مَغۡرِبَ ٱلشَّمۡسِ﴾ (خۆی و لەشكرەكە ڕۆیشت) تا ئەوكاتەی گەیشتە شوێنی
ئاوا بوونی خۆر ﴿وَجَدَهَا تَغۡرُبُ﴾ (لەو شوێنەدا) وا دیار بوو خۆرئاوا دەبێ ﴿فِي عَيۡنٍ حَمِئَةٖ﴾ لە كانیاوێكدا كە قوڕە
ڕەشەی بە دەوردایە ﴿وَوَجَدَ عِندَهَا قَوۡمٗاۗ﴾ جا لەو جێگادا ڕێی كەوت لە گەلێكی (بێ باوەڕ) ﴿قُلۡنَا يَٰذَا ٱلۡقَرۡنَيۡنِ﴾ پێمان
ووت ئەی (ذو القرنین) ﴿إِمَّآ أَن تُعَذِّبَ﴾ یا سزایان بدە (بە كوشتن گەر باوەڕیان نەهێنا) ﴿وَإِمَّآ أَن تَتَّخِذَ فِيهِمۡ حُسۡنٗا﴾ یان
چاكەیان لەگەڵدا بكە (گەر باوەڕیان هێنا) ﴿٨٦﴾ ﴿قَالَ أَمَّا مَن ظَلَمَ﴾ (ذو القرنین) ووتی ئەوەی ستەم بكات (باوەڕ
نەهێنێ) ﴿فَسَوۡفَ نُعَذِّبُهُۥ﴾ ئەوە بێگومان ئێمە سزای ئەدەین (بە كوشتن) ﴿ثُمَّ يُرَدُّ إِلَىٰ رَبِّهِۦ﴾ پاشان دەگەڕێنرێتەوە
بۆ لای پەروەردگاری ﴿فَيُعَذِّبُهُۥ عَذَابٗا نُّكۡرٗا﴾ ئەویش سزای دەدات بە سزایەكی سەخت كە وێنەی نەبینراوە ﴿٨٧﴾
﴿وَأَمَّا مَنۡ ءَامَنَ وَعَمِلَ صَٰلِحٗا﴾ بەڵام ئەوەی باوەڕ بێنێ و كردەوەی چاكیش بكات ﴿فَلَهُۥ جَزَآءً ٱلۡحُسۡنَىٰۖ﴾ ئەوە پاداشتی هەرە چاك
(لە دواڕۆژدا) بۆ ئەوە ﴿وَسَنَقُولُ لَهُۥ مِنۡ أَمۡرِنَا يُسۡرٗا﴾ و كارو فەرمانی خۆمانی بۆ سووك و ئاسان دەكەین ﴿٨٨﴾ ﴿ثُمَّ أَتۡبَعَ سَبَبًا﴾
پاشان گەڕایەوە بۆ ڕۆژهەڵات، وئەو هۆكارانەی گرتەبەر كە خوای گەورە پێی دابوو ﴿٨٩﴾ ﴿حَتَّىٰٓ إِذَا بَلَغَ مَطۡلِعَ ٱلشَّمۡسِ﴾ هەتا
كاتێ گەیشتە شوێنی هەڵاتنی خۆر ﴿وَجَدَهَا تَطۡلُعُ عَلَىٰ قَوۡمٖ﴾ بینی خۆر هەڵدێت لەسەر گەل و نەتەوەیەك ﴿لَّمۡ نَجۡعَل لَّهُم مِّن
دُونِهَا سِتۡرٗا﴾ كەهیچ پەردەو پەنایەكمان بۆ دانەنابوون (لەخۆر بیانشارێتەوە) ﴿٩٠﴾ ﴿كَذَٰلِكَۖ﴾ هەر بەو شێوە بوو
(بەسەرهاتی ذو القرنین) ﴿وَقَدۡ أَحَطۡنَا بِمَا لَدَيۡهِ خُبۡرٗا﴾ بێگومان ئێمە بەوەی هەیبوو (لەبیریدا بوو) ئاگادار بووین ﴿٩١﴾ ﴿ثُمَّ
أَتۡبَعَ سَبَبًا﴾ پاشان (ذو القرنین) ڕۆیشت، وە ئەو هۆكار و ڕێگایانەی گرتەبەر كە (خوای گەورە پێی دابوو) ﴿٩٢﴾ ﴿حَتَّىٰٓ إِذَا بَلَغَ
بَيۡنَ ٱلسَّدَّيۡنِ﴾ هەتا گەیشتە نێوانی دووبەربەست (نێوان دوو چیا) ﴿وَجَدَ مِن دُونِهِمَا قَوۡمٗا﴾ لەنزیك ئەودووبەربەستەدا گەلێكی دی
﴿لَّا يَكَادُونَ يَفۡقَهُونَ قَوۡلٗا﴾ لەهیچ ووتەیەك تێ نەدەگەیشتن (بەزمانی خۆیان نەبێت) ﴿٩٣﴾ ﴿قَالُواْ يَٰذَا ٱلۡقَرۡنَيۡنِ﴾ ووتیان
ئەی (ذو القرنین) ﴿إِنَّ يَأۡجُوجَ وَمَأۡجُوجَ﴾ بەڕاستی (یأجوج و مأجوج) ﴿مُفۡسِدُونَ فِي ٱلۡأَرۡضِ﴾ لەم خاكەدا خراپەكارن
﴿فَهَلۡ نَجۡعَلُ لَكَ خَرۡجًا﴾ ئاخۆ خەرجێكت پێ بدەین ﴿عَلَىٰٓ أَن تَجۡعَلَ بَيۡنَنَا وَبَيۡنَهُمۡ سَدّٗا﴾ بۆ ئەوەی بەربەستێ لەنێوان ئێمەو
ئەواندا دروست بكەیت ﴿٩٤﴾ ﴿قَالَ مَا مَكَّنِّي فِيهِ رَبِّي خَيۡرٞ﴾ ووتی ئەو سامان و دەسەڵاتەی پەروەردگارم پێی داوم
چاكترە (لەوەی ئێوە باسی دەكەن) ﴿فَأَعِينُونِي بِقُوَّةٍ﴾ جا ئێوە بە هێز و بازوو یارمەتیم بدەن ﴿أَجۡعَلۡ بَيۡنَكُمۡ وَبَيۡنَهُمۡ رَدۡمًا﴾
لەنێوان ئێوەو ئەواندا بەربەستێك دروست ئەكەم ﴿٩٥﴾ ﴿ءَاتُونِي زُبَرَ ٱلۡحَدِيدِۖ﴾ پارچە ئاسنم بۆ بێنن (لەسەر یەك داینێن)
﴿حَتَّىٰٓ إِذَا سَاوَىٰ بَيۡنَ ٱلصَّدَفَيۡنِ﴾ هەتا نێوانی هەردوو كێوەكەی پڕ كردو ڕێكی یەك بوون ﴿قَالَ ٱنفُخُواْۖ﴾ ووتی: (بەموشەدەمە)
فوو بكەن (لەو ئاگرەی لە ژێریدا كرا بوویەوە) ﴿حَتَّىٰٓ إِذَا جَعَلَهُۥ نَارٗا﴾ هەتا كاتێ ئەو (پارچە ئاسنانە)ی كرد بەئاگر
﴿قَالَ﴾ (ذو القرنین) ووتی ﴿ءَاتُونِيٓ أُفۡرِغۡ عَلَيۡهِ قِطۡرٗا﴾ مسی تواوەم بۆ بێنن بیكەم بەسەریدا ﴿٩٦﴾ ﴿فَمَا ٱسۡطَٰعُوٓاْ أَن يَظۡهَرُوهُ﴾ ئەمجا
(یأجوج و مأجوج) نەیان دەتوانی سەركەون بەسەریدا (بەهۆی بەرزی و ساف و لوسی یەوە ﴿وَمَا ٱسۡتَطَٰعُواْ لَهُۥ نَقۡبٗا﴾
وە نەیان دەتوانی كونی تێبكەن (لەبەر ڕەقی و ئەستووری) ﴿٩٧﴾

ربع الحزب ٣١

قَالَ هَٰذَا رَحْمَةٌ مِّن رَّبِّيۖ فَإِذَا جَآءَ وَعْدُ رَبِّي جَعَلَهُۥ دَكَّآءَۖ وَكَانَ وَعْدُ رَبِّي
حَقّٗا ٩٨ ۞وَتَرَكْنَا بَعْضَهُمْ يَوْمَئِذٖ يَمُوجُ فِي بَعْضٖۖ وَنُفِخَ فِي ٱلصُّورِ
فَجَمَعْنَٰهُمْ جَمْعٗا ٩٩ وَعَرَضْنَا جَهَنَّمَ يَوْمَئِذٖ لِّلْكَٰفِرِينَ عَرْضًا ١٠٠
ٱلَّذِينَ كَانَتْ أَعْيُنُهُمْ فِي غِطَآءٍ عَن ذِكْرِي وَكَانُواْ لَا يَسْتَطِيعُونَ سَمْعًا
١٠١ أَفَحَسِبَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓاْ أَن يَتَّخِذُواْ عِبَادِي مِن دُونِيٓ أَوْلِيَآءَۚ إِنَّآ
أَعْتَدْنَا جَهَنَّمَ لِلْكَٰفِرِينَ نُزُلٗا ١٠٢ قُلْ هَلْ نُنَبِّئُكُم بِٱلْأَخْسَرِينَ أَعْمَٰلًا
١٠٣ ٱلَّذِينَ ضَلَّ سَعْيُهُمْ فِي ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا وَهُمْ يَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ يُحْسِنُونَ
صُنْعًا ١٠٤ أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ بِـَٔايَٰتِ رَبِّهِمْ وَلِقَآئِهِۦ فَحَبِطَتْ
أَعْمَٰلُهُمْ فَلَا نُقِيمُ لَهُمْ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ وَزْنٗا ١٠٥ ذَٰلِكَ جَزَآؤُهُمْ جَهَنَّمُ
بِمَا كَفَرُواْ وَٱتَّخَذُوٓاْ ءَايَٰتِي وَرُسُلِي هُزُوًا ١٠٦ إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ
ٱلصَّٰلِحَٰتِ كَانَتْ لَهُمْ جَنَّٰتُ ٱلْفِرْدَوْسِ نُزُلًا ١٠٧ خَٰلِدِينَ فِيهَا
لَا يَبْغُونَ عَنْهَا حِوَلٗا ١٠٨ قُل لَّوْ كَانَ ٱلْبَحْرُ مِدَادٗا لِّكَلِمَٰتِ رَبِّي لَنَفِدَ
ٱلْبَحْرُ قَبْلَ أَن تَنفَدَ كَلِمَٰتُ رَبِّي وَلَوْ جِئْنَا بِمِثْلِهِۦ مَدَدٗا ١٠٩ قُلْ إِنَّمَآ
أَنَا۠ بَشَرٞ مِّثْلُكُمْ يُوحَىٰٓ إِلَيَّ أَنَّمَآ إِلَٰهُكُمْ إِلَٰهٞ وَٰحِدٞۖ فَمَن كَانَ يَرْجُواْ
لِقَآءَ رَبِّهِۦ فَلْيَعْمَلْ عَمَلٗا صَٰلِحٗا وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِۦٓ أَحَدَۢا ١١٠

﴿قَالَ هَٰذَا رَحْمَةٌ مِّن رَّبِّي﴾ (ذو القرنين) ووتی ئەم (دروست کردنە) ڕەحمەتێکە لە لایەن پەروەردگارمەوە ﴿فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ رَبِّي﴾ جا هەرکات بەڵێنی پەروەردگارم هات (بەدەرچوونی یأجوج و مأجوج) ﴿جَعَلَهُ دَكَّاءَ﴾ دەیکاتە زەویەکی تەخت ﴿وَكَانَ وَعْدُ رَبِّي حَقًّا﴾ وە بێگومان بەڵێنی پەروەردگارم هەق و ڕاستە ﴿٩٨﴾ ﴿وَتَرَكْنَا﴾ واز (لەخەڵکی) دێنین ﴿بَعْضَهُمْ يَوْمَئِذٍ يَمُوجُ فِي بَعْضٍ﴾ لەو ڕۆژەدا دێن و دەچن بەناو یەکتردا (وەکو شەپۆلی دەریا) ﴿وَنُفِخَ فِي الصُّورِ﴾ و فوو دەکرێ بەشەیپور دا ﴿فَجَمَعْنَاهُمْ جَمْعًا﴾ ئەوسا هەموویان کۆ دەکەینەوە سەراپا (کەسیان لێ جێ نامێنێت) ﴿٩٩﴾ ﴿وَعَرَضْنَا جَهَنَّمَ يَوْمَئِذٍ لِّلْكَافِرِينَ﴾ وە لەو ڕۆژەدا دۆزەخ نیشانی کافران دەدەین ﴿عَرْضًا﴾ بەنیشان دانێکی تەواو ﴿١٠٠﴾ ﴿الَّذِينَ كَانَتْ أَعْيُنُهُمْ﴾ ئەوانەی کە(لەم دونیایەدا) چاویان﴿فِي غِطَاءٍ عَن ذِكْرِي﴾ پەردەی بەسەردا هاتبوو لەیادی من ﴿وَكَانُوا لَا يَسْتَطِيعُونَ سَمْعًا﴾ وە ئەوانە نەیان دەتوانی (قورئان) ببیستن ﴿١٠١﴾ ﴿أَفَحَسِبَ الَّذِينَ كَفَرُوا﴾ ئایا ئەوانەی بێ باوەڕن وا گومان دەبەن (سوودی هەبێ بۆیان) ﴿أَن يَتَّخِذُوا عِبَادِي﴾ کە بەندەکانم (وەك فریشتە و عیسا) بکەن ﴿مِن دُونِي أَوْلِيَاءَ﴾ بە یار و یاوەر و پەرستراو جگە لە من ﴿إِنَّا أَعْتَدْنَا جَهَنَّمَ﴾ بەڕاستی ئێمە دۆزەخمان ئامادە کردووە ﴿لِلْكَافِرِينَ نُزُلًا﴾ بەجێگا و شوێن (میوانداری) بۆ بێ باوەڕان ﴿١٠٢﴾ ﴿قُلْ هَلْ نُنَبِّئُكُم﴾ بڵێ ئایا هەواڵتان بدەینێ ﴿بِالْأَخْسَرِينَ أَعْمَالًا﴾ بە خەسارەتمەندترین (کەس) لەکاروکردەوەکانیاندا ﴿١٠٣﴾ ﴿الَّذِينَ ضَلَّ سَعْيُهُمْ﴾ (ئەوانە) ئەو کەسانەن کە کردەوەو کۆششیان بەفیڕۆ چوو ﴿فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا﴾ لەژیانی دونیادا﴿وَهُمْ يَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ﴾ واشیان گومان دەبرد بەڕاستی ئەوان ﴿يُحْسِنُونَ صُنْعًا﴾ کارێکی زۆر چاك دەکەن ﴿١٠٤﴾ ﴿أُولَٰئِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا﴾ ئەوانە کەسانێکن بێ باوەڕ بوون ﴿بِآيَاتِ رَبِّهِمْ وَلِقَائِهِ﴾ بەنیشانەکانی پەروردگاریان و گەیشتن بەخزمەتی (لەدوا ڕۆژدا) ﴿فَحَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ﴾ لەبەر ئەوە کردەوەکانیان پوچەڵ و بێ پاداشت دەرچوو ﴿فَلَا نُقِيمُ لَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَزْنًا﴾ کەواتە لەڕۆژی دوایی دا هیچ نرخ و ڕێزێکیان بۆ دانانێین ﴿١٠٥﴾ ﴿ذَٰلِكَ جَزَاؤُهُمْ جَهَنَّمُ﴾ ئەوە تۆڵەو سزایان دۆزەخە ﴿بِمَا كَفَرُوا﴾لەبەر ئەوە بێ باوەڕبوون ﴿وَاتَّخَذُوا آيَاتِي وَرُسُلِي هُزُوًا﴾ و گاڵتەیان دەکرد بەنیشانەکان و پێغەمبەرانی ئێمە ﴿١٠٦﴾ ﴿إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا﴾ بەڕاستی ئەوانە کەئیمان و باوڕیان هێناوە ﴿وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ﴾ وەکردەوەی چاکیان کردووە ﴿كَانَتْ لَهُمْ جَنَّاتُ الْفِرْدَوْسِ نُزُلًا﴾ بەهەشتەکانی فیردەوس جێگای (میوانداری) ئەوانە ﴿١٠٧﴾ ﴿خَالِدِينَ فِيهَا﴾ بەبەردەوامی تێیدا دەمێننەوە ﴿لَا يَبْغُونَ عَنْهَا حِوَلًا﴾ داوای گواستنەوە ناکەن لەو(بەهەشتە)دا ﴿١٠٨﴾ ﴿قُل لَّوْ كَانَ الْبَحْرُ﴾(ئەی موحەممەد ﷺ) بڵێ ئەگەر(ئاوی) دەریاکان ببوایە ﴿مِدَادًا لِّكَلِمَاتِ رَبِّي﴾ بەمرەکەب بۆ (نوسینی) زانیاری پەروەردگارم﴿لَنَفِدَ الْبَحْرُ﴾ بێگومان (ئاوی) دەریاکان تەواو دەبوون ﴿قَبْلَ أَن تَنفَدَ كَلِمَاتُ رَبِّي﴾ پێش ئەوەی زانیاری پەروەردگارم تەواو ببێت ﴿وَلَوْ جِئْنَا بِمِثْلِهِ مَدَدًا﴾ئەگەر چەند ئەوەندەی دەریاکانیش بێنین (بیکەین بە مرەکەب زانیاری خوا تەواو نابێت) ﴿١٠٩﴾ ﴿قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ﴾ بڵێ (بەو بێ باوەڕانە) بێگومان منیش تەنها ئادەمیزادێکم وەك ئێوە ﴿يُوحَىٰ إِلَيَّ﴾ بەڵام وەحیم بۆ دێت ﴿أَنَّمَا إِلَٰهُكُمْ إِلَٰهٌ وَاحِدٌ﴾ بەڕاستی پەروەردگاری ئێوە پەروەردگارێکی تاك و تەنیایە ﴿فَمَن كَانَ يَرْجُو لِقَاءَ رَبِّهِ﴾ جا هەر کەس بەتەمایە بەخزمەت پەروەردگاری بگات (لەقیامەتدا) ﴿فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَالِحًا﴾ ئەوە با کردەوەی چاك بکات ﴿وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِ أَحَدًا﴾ وە لەپەرستنی پەروەردگاری دا کەس نەکات بەهاوبەشی ﴿١١٠﴾

سُورَةُ مَرۡيَمَ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

كٓهيعٓصٓ ١ ذِكۡرُ رَحۡمَتِ رَبِّكَ عَبۡدَهُۥ زَكَرِيَّآ ٢ إِذۡ
نَادَىٰ رَبَّهُۥ نِدَآءً خَفِيّٗا ٣ قَالَ رَبِّ إِنِّي وَهَنَ ٱلۡعَظۡمُ مِنِّي
وَٱشۡتَعَلَ ٱلرَّأۡسُ شَيۡبٗا وَلَمۡ أَكُنۢ بِدُعَآئِكَ رَبِّ شَقِيّٗا
٤ وَإِنِّي خِفۡتُ ٱلۡمَوَٰلِيَ مِن وَرَآءِي وَكَانَتِ ٱمۡرَأَتِي
عَاقِرٗا فَهَبۡ لِي مِن لَّدُنكَ وَلِيّٗا ٥ يَرِثُنِي وَيَرِثُ مِنۡ
ءَالِ يَعۡقُوبَۖ وَٱجۡعَلۡهُ رَبِّ رَضِيّٗا ٦ يَٰزَكَرِيَّآ إِنَّا
نُبَشِّرُكَ بِغُلَٰمٍ ٱسۡمُهُۥ يَحۡيَىٰ لَمۡ نَجۡعَل لَّهُۥ مِن قَبۡلُ سَمِيّٗا
٧ قَالَ رَبِّ أَنَّىٰ يَكُونُ لِي غُلَٰمٞ وَكَانَتِ ٱمۡرَأَتِي عَاقِرٗا
وَقَدۡ بَلَغۡتُ مِنَ ٱلۡكِبَرِ عِتِيّٗا ٨ قَالَ كَذَٰلِكَ قَالَ
رَبُّكَ هُوَ عَلَيَّ هَيِّنٞ وَقَدۡ خَلَقۡتُكَ مِن قَبۡلُ وَلَمۡ تَكُ
شَيۡـٔٗا ٩ قَالَ رَبِّ ٱجۡعَل لِّيٓ ءَايَةٗۖ قَالَ ءَايَتُكَ أَلَّا
تُكَلِّمَ ٱلنَّاسَ ثَلَٰثَ لَيَالٖ سَوِيّٗا ١٠ فَخَرَجَ عَلَىٰ قَوۡمِهِۦ مِنَ
ٱلۡمِحۡرَابِ فَأَوۡحَىٰٓ إِلَيۡهِمۡ أَن سَبِّحُواْ بُكۡرَةٗ وَعَشِيّٗا ١١

سورەتی ﴿ مَرْيَمَ ﴾

﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ﴾ بە ناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

﴿كهيعص﴾ بە (کاف، ها، یا، عەین، صاد) دەخوێنرێتەوە خوا زاناترە بە ماناکەی، بۆزانیاری زیاتر سەیری سەرەتای سورەتی (البقرە) بکە ﴿١﴾ ﴿ذِكْرُ رَحْمَتِ رَبِّكَ﴾ (ئەمەی دەخوێنرێتەوە بەسەرتدا) باس ویادی بەزەیی پەروەردگارتە ﴿عَبْدَهُ زَكَرِيَّا﴾ بە بەندەی خۆی کەزەکەریایە ﴿٢﴾ ﴿إِذْ نَادَىٰ رَبَّهُ﴾ لەکاتێکدا پاڕایەوە لەپەروەردگاری ﴿نِدَاءً خَفِيًّا﴾ بەپاڕانەوەیەکی نهێنی و پەنامەکی ﴿٣﴾ ﴿قَالَ رَبِّ إِنِّي﴾ ووتی ئەی پەروەردگارم بەڕاستی من ﴿وَهَنَ الْعَظْمُ مِنِّي﴾ ئێسکم لاواز بووە ﴿وَاشْتَعَلَ الرَّأْسُ شَيْبًا﴾ لەبەر پیری سەرم (بەمووی سپی) گڕی گرتووە (ئەمە جۆرێکە لەڕەوانبێژی زمانی عەرەبی بەکاردێت بەمەبەستی ئەوەی کە مووی سپی لەکاتی پیریدا گڕی بەرداوە لە موو ڕەشەکانی سەردەمی گەنجێتی) ﴿وَلَمْ أَكُن بِدُعَائِكَ رَبِّ شَقِيًّا﴾ پەروەردگارم هەرگیز لەپاڕانەوەم لێت بێ هیوا نەبووم ﴿٤﴾ ﴿وَإِنِّي خِفْتُ الْمَوَالِيَ﴾ بەڕاستی من دەترسم کەس و کارەکەم (لەئاینی خوا لادەن) ﴿مِن وَرَائِي﴾ لەپاش (مردنی) خۆم (چونکە کەسێکیان تێدانیە جێگری من بێت) ﴿وَكَانَتِ امْرَأَتِي عَاقِرًا﴾ وخێزانەکەشم نەزۆکە (منداڵی نابێت) ﴿فَهَبْ لِي مِن لَّدُنكَ وَلِيًّا﴾ سا تۆ لەلایەن خۆتەوە منالێکی چاکم پێ ببەخشە ﴿٥﴾ ﴿يَرِثُنِي وَيَرِثُ مِنْ آلِ يَعْقُوبَ﴾ میراتگری (پێغەمبەرێتی) من وبنەماڵەی یەعقوب بێ ﴿وَاجْعَلْهُ رَبِّ رَضِيًّا﴾ ئەی پەروەردگارم واشی لێ بکە کەخوت لێی ڕازی بیت ﴿٦﴾ ﴿يَا زَكَرِيَّا إِنَّا نُبَشِّرُكَ﴾ (خوای گەورە فەرمووی) ئەی زەکەریا بەڕاستی موژدەت دەدەینێ ﴿بِغُلَامٍ اسْمُهُ يَحْيَىٰ﴾ بەمنداڵێ کەناوی یەحیایە ﴿لَمْ نَجْعَل لَّهُ مِن قَبْلُ سَمِيًّا﴾ پێشتر کەسمان بەو ناوە نەناوە ﴿٧﴾ ﴿قَالَ رَبِّ أَنَّىٰ يَكُونُ لِي غُلَامٌ﴾ ووتی ئەی پەروەردگارم چۆن منداڵم دەبێ ﴿وَكَانَتِ امْرَأَتِي عَاقِرًا﴾ لەکاتێکدا خێزانم نەزۆکە ﴿وَقَدْ بَلَغْتُ مِنَ الْكِبَرِ عِتِيًّا﴾ بێگومان خۆشم لە پیریدا گەیشتوومەتە ئەو پەڕی پیری ﴿٨﴾ ﴿قَالَ كَذَٰلِكَ﴾ ووتی (بڕیار) بەو جۆرەیە ﴿قَالَ رَبُّكَ﴾ پەروەردگاریشت فەرموویەتی ﴿هُوَ عَلَيَّ هَيِّنٌ﴾ ئەو (کارە) بەلای منەوە زۆر ئاسانە ﴿وَقَدْ خَلَقْتُكَ مِن قَبْلُ﴾ بێگومان پێشتریش تۆم دروست کردووە ﴿وَلَمْ تَكُ شَيْئًا﴾ کەشتێك نەبوویت (پێش ئەو دروستکردنە) ﴿٩﴾ ﴿قَالَ رَبِّ اجْعَل لِّي آيَةً﴾ (زەکەریا) ووتی ئەی پەروەردگارم نیشانەیەکم بۆ دابنێ (کاتێ ئەو مژدە هاتە دی) ﴿قَالَ آيَتُكَ﴾ (خوای گەورە) فەرمووی نیشانەی تۆ ئەوەیە (لەسەر بوونی ئەو کوڕە) ﴿أَلَّا تُكَلِّمَ النَّاسَ﴾ ناتوانیت گفتوگۆ لەگەڵ خەڵکدا بکەیت ﴿ثَلَاثَ لَيَالٍ سَوِيًّا﴾ سێ شەو لەسەر یەك (بە ڕۆژەکانیەوە هەر چەندە) ساغیت و لاڵ نیت ﴿١٠﴾ ﴿فَخَرَجَ عَلَىٰ قَوْمِهِ مِنَ الْمِحْرَابِ﴾ پاشان زەکەریا لە پەرستگاکەی هاتە دەر بۆ ناو گەلەکەی ﴿فَأَوْحَىٰ إِلَيْهِمْ﴾ جا بەئیشارەت پێی ووتن ﴿أَن سَبِّحُوا بُكْرَةً وَعَشِيًّا﴾ کە بەیانیان و ئێواران تەسبیحاتی خوا بکەن ﴿١١﴾

يَٰيَحْيَىٰ خُذِ ٱلْكِتَٰبَ بِقُوَّةٍۢ ۖ وَءَاتَيْنَٰهُ ٱلْحُكْمَ صَبِيًّا ﴿١٢﴾
وَحَنَانًا مِّن لَّدُنَّا وَزَكَوٰةً ۖ وَكَانَ تَقِيًّا ﴿١٣﴾ وَبَرًّۢا بِوَٰلِدَيْهِ وَلَمْ
يَكُن جَبَّارًا عَصِيًّا ﴿١٤﴾ وَسَلَٰمٌ عَلَيْهِ يَوْمَ وُلِدَ وَيَوْمَ يَمُوتُ
وَيَوْمَ يُبْعَثُ حَيًّا ﴿١٥﴾ وَٱذْكُرْ فِى ٱلْكِتَٰبِ مَرْيَمَ إِذِ ٱنتَبَذَتْ
مِنْ أَهْلِهَا مَكَانًا شَرْقِيًّا ﴿١٦﴾ فَٱتَّخَذَتْ مِن دُونِهِمْ حِجَابًا
فَأَرْسَلْنَآ إِلَيْهَا رُوحَنَا فَتَمَثَّلَ لَهَا بَشَرًا سَوِيًّا ﴿١٧﴾ قَالَتْ إِنِّىٓ
أَعُوذُ بِٱلرَّحْمَٰنِ مِنكَ إِن كُنتَ تَقِيًّا ﴿١٨﴾ قَالَ إِنَّمَآ أَنَا۠ رَسُولُ
رَبِّكِ لِأَهَبَ لَكِ غُلَٰمًا زَكِيًّا ﴿١٩﴾ قَالَتْ أَنَّىٰ يَكُونُ لِى
غُلَٰمٌ وَلَمْ يَمْسَسْنِى بَشَرٌ وَلَمْ أَكُ بَغِيًّا ﴿٢٠﴾ قَالَ كَذَٰلِكِ
قَالَ رَبُّكِ هُوَ عَلَىَّ هَيِّنٌ ۖ وَلِنَجْعَلَهُۥٓ ءَايَةً لِّلنَّاسِ وَرَحْمَةً
مِّنَّا ۚ وَكَانَ أَمْرًا مَّقْضِيًّا ﴿٢١﴾ ۞ فَحَمَلَتْهُ فَٱنتَبَذَتْ بِهِۦ
مَكَانًا قَصِيًّا ﴿٢٢﴾ فَأَجَآءَهَا ٱلْمَخَاضُ إِلَىٰ جِذْعِ ٱلنَّخْلَةِ
قَالَتْ يَٰلَيْتَنِى مِتُّ قَبْلَ هَٰذَا وَكُنتُ نَسْيًا مَّنسِيًّا ﴿٢٣﴾
فَنَادَىٰهَا مِن تَحْتِهَآ أَلَّا تَحْزَنِى قَدْ جَعَلَ رَبُّكِ تَحْتَكِ سَرِيًّا ﴿٢٤﴾
وَهُزِّىٓ إِلَيْكِ بِجِذْعِ ٱلنَّخْلَةِ تُسَٰقِطْ عَلَيْكِ رُطَبًا جَنِيًّا ﴿٢٥﴾

نصف الحزب ٣١

﴿يَٰيَحۡيَىٰ خُذِ ٱلۡكِتَٰبَ بِقُوَّةٖۖ﴾ (خوا دەفەرمویت بە یەحیا پاش گەورە بوونی) ئەی یەحیا تەورات بەتووندو گرنگ بگرە ﴿وَءَاتَيۡنَٰهُ ٱلۡحُكۡمَ صَبِيّٗا﴾ تێگەیشتنی تەورات (یا حیکمەت و ژیری) مان پێبەخشی لەتەمەنی منالّیدا ﴿١٢﴾ ﴿وَحَنَانٗا مِّن لَّدُنَّا وَزَكَوٰةٗۖ﴾ لەگەلّ دلّسۆزی و پاك و خاوێنی لەلایەن خۆمانەوە ﴿وَكَانَ تَقِيّٗا﴾ وە ئەو (یەحیا) لەخوا ترس و پارێزکار بوو ﴿١٣﴾ ﴿وَبَرَّۢا بِوَٰلِدَيۡهِ﴾ هەلّسو کەوتی لەگەلّ دایك و باوکیدا جوان بوو ﴿وَلَمۡ يَكُن جَبَّارًا عَصِيّٗا﴾ خۆ بەزل زان و سەر پێچی کەر نەبوو (لەفەرمانی خوا) ﴿١٤﴾ ﴿وَسَلَٰمٌ عَلَيۡهِ يَوۡمَ وُلِدَ﴾ سەلامی خوای لەسەر بێت لەو رۆژەی لەدایك بوو ﴿وَيَوۡمَ يَمُوتُ﴾ وە لەو رۆژەی کە وەفات دەکات ﴿وَيَوۡمَ يُبۡعَثُ حَيّٗا﴾ وە لەو رۆژەی کەزیندوو دەکرێتەوە ﴿١٥﴾ ﴿وَٱذۡكُرۡ فِي ٱلۡكِتَٰبِ مَرۡيَمَ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) باسی بەسەرهاتی مەریەم بکە لە قورئاندا ﴿إِذِ ٱنتَبَذَتۡ مِنۡ أَهۡلِهَا﴾ ئەو کاتەی کە کەنارگیری کرد لە کەس و کاری ﴿مَكَانٗا شَرۡقِيّٗا﴾ لە شوێنێکی رۆژهەلاّتی (مزگەوتی قودس دا خوا پەرستی دەکرد) ﴿١٦﴾ ﴿فَٱتَّخَذَتۡ مِن دُونِهِمۡ حِجَابٗا﴾ ئەمجا پەردەیەکی دانا لە نێوان خۆی و ئەوان (کەس و کاری)دا ﴿فَأَرۡسَلۡنَآ إِلَيۡهَا رُوحَنَا﴾ ئێمەیش جوبرەئیلمان نارد بۆلای ﴿فَتَمَثَّلَ لَهَا بَشَرٗا سَوِيّٗا﴾ وەکو بەشەرێکی تەواو خۆی پیشانی (مەریەم)دا ﴿١٧﴾ ﴿قَالَتۡ إِنِّيٓ أَعُوذُ بِٱلرَّحۡمَٰنِ مِنكَ﴾ (مەریەم) ووتی من پەنا دەگرم بەخوای میهرەبان لە تۆ ﴿إِن كُنتَ تَقِيّٗا﴾ ئەگەر تۆ لە خوا ترسیت (وازم لێ بێنە و زیانم پێ مەگەیەنە) ﴿١٨﴾ ﴿قَالَ إِنَّمَآ أَنَا۠ رَسُولُ رَبِّكِ﴾ جوبرەئیل ووتی (ترست نەبێ) من نێردراوی پەروەردگارتم ﴿لِأَهَبَ لَكِ غُلَٰمٗا زَكِيّٗا﴾ بۆ ئەوەی منداڵێکی پاك و خاوێنت پێ ببەخشم ﴿١٩﴾ ﴿قَالَتۡ أَنَّىٰ يَكُونُ لِي غُلَٰمٞ﴾ (مەریەم) ووتی من چۆن منداڵم دەبێت!! ﴿وَلَمۡ يَمۡسَسۡنِي بَشَرٞ﴾ کە هیچ بەشەرێك (لێم نەکەوتووە) رەفاقەتی نەکردوم (بەحەلاّلی) ﴿وَلَمۡ أَكُ بَغِيّٗا﴾ وە داوێن پیسیش نەبووم ﴿٢٠﴾ ﴿قَالَ كَذَٰلِكِ﴾ (جوبرەئیل) ووتی کارەکە بەو جۆرە یە (کە پێم ووتی) ﴿قَالَ رَبُّكِ﴾ پەروەردگارت فەرموویەتی ﴿هُوَ عَلَيَّ هَيِّنٞۖ﴾ ئەو کارە لای من زۆر ئاسانە ﴿وَلِنَجۡعَلَهُۥٓ ءَايَةٗ لِّلنَّاسِ﴾ و بۆ ئەوەی بیکەین بەموعجیزەو نیشانەیەك بۆ خەڵکی ﴿وَرَحۡمَةٗ مِّنَّاۚ﴾ و رەحمەتێکی تایبەتیش لەلایەن ئێمەوە ﴿وَكَانَ أَمۡرٗا مَّقۡضِيّٗا﴾ ئەوە کارێکی بڕیاردراوە(لەلایەن خواوە) ﴿٢١﴾ ﴿فَحَمَلَتۡهُ﴾ جا (مەریەم) سکی پڕ بوو بەو (کۆرپەلەوە) ﴿فَٱنتَبَذَتۡ بِهِۦ مَكَانٗا قَصِيّٗا﴾ ئەمجا بە (سکەکە) وە دوور کەوتەوە بۆ شوێنێکی دوور (لە کەس و کاری) ﴿٢٢﴾ ﴿فَأَجَآءَهَا ٱلۡمَخَاضُ﴾ ئەوسا ئێشی پێش ژانی منداڵ بوون ناچاری کردو بردی ﴿إِلَىٰ جِذۡعِ ٱلنَّخۡلَةِ﴾ بۆ لای قەدی دار خورمایەك (تا لە کاتی منداڵ بوومەنەکەیدا خۆی پێوە بگرێت و پاڵی پێوە بدات) ﴿قَالَتۡ يَٰلَيۡتَنِي مِتُّ قَبۡلَ هَٰذَا﴾(مەریەم) ووتی ئای خۆزگە پێش ئەم (ڕوداوە) بمردمایە ﴿وَكُنتُ نَسۡيٗا مَّنسِيّٗا﴾ و من شتێکی لەبیرچووەی باس نەکراو بوومایە ﴿٢٣﴾ ﴿فَنَادَىٰهَا مِن تَحۡتِهَآ﴾ ئەمجا (جوبرەئیل) بانگی مەریەمی کرد لەژێری (دار خورماکە) وە﴿أَلَّا تَحۡزَنِي﴾(ووتی) خەفەت مەخۆ و غەمبار مەبە﴿قَدۡ جَعَلَ رَبُّكِ تَحۡتَكِ سَرِيّٗا﴾ بێگومان پەروەردگارت لەخوارتەوە جۆگەیەك ئاوی بۆ فەراهەم هێناوی ﴿٢٤﴾ ﴿وَهُزِّيٓ إِلَيۡكِ بِجِذۡعِ ٱلنَّخۡلَةِ﴾ قەدی ئەو دار خورمایەش بۆ لای خۆت ڕاوەشێنە ﴿تُسَٰقِطۡ عَلَيۡكِ رُطَبٗا جَنِيّٗا﴾ خورمای تازە پێ گەییووت بەسەردا دەبارێت ﴿٢٥﴾

فَكُلِي وَٱشۡرَبِي وَقَرِّي عَيۡنٗاۖ فَإِمَّا تَرَيِنَّ مِنَ ٱلۡبَشَرِ أَحَدٗا فَقُولِيٓ
إِنِّي نَذَرۡتُ لِلرَّحۡمَٰنِ صَوۡمٗا فَلَنۡ أُكَلِّمَ ٱلۡيَوۡمَ إِنسِيّٗا ٢٦ فَأَتَتۡ
بِهِۦ قَوۡمَهَا تَحۡمِلُهُۥۖ قَالُواْ يَٰمَرۡيَمُ لَقَدۡ جِئۡتِ شَيۡـٔٗا فَرِيّٗا ٢٧
يَٰٓأُخۡتَ هَٰرُونَ مَا كَانَ أَبُوكِ ٱمۡرَأَ سَوۡءٖ وَمَا كَانَتۡ
أُمُّكِ بَغِيّٗا ٢٨ فَأَشَارَتۡ إِلَيۡهِۖ قَالُواْ كَيۡفَ نُكَلِّمُ مَن كَانَ فِي
ٱلۡمَهۡدِ صَبِيّٗا ٢٩ قَالَ إِنِّي عَبۡدُ ٱللَّهِ ءَاتَىٰنِيَ ٱلۡكِتَٰبَ وَجَعَلَنِي
نَبِيّٗا ٣٠ وَجَعَلَنِي مُبَارَكًا أَيۡنَ مَا كُنتُ وَأَوۡصَٰنِي بِٱلصَّلَوٰةِ
وَٱلزَّكَوٰةِ مَا دُمۡتُ حَيّٗا ٣١ وَبَرَّۢا بِوَٰلِدَتِي وَلَمۡ يَجۡعَلۡنِي
جَبَّارٗا شَقِيّٗا ٣٢ وَٱلسَّلَٰمُ عَلَيَّ يَوۡمَ وُلِدتُّ وَيَوۡمَ أَمُوتُ
وَيَوۡمَ أُبۡعَثُ حَيّٗا ٣٣ ذَٰلِكَ عِيسَى ٱبۡنُ مَرۡيَمَۖ قَوۡلَ ٱلۡحَقِّ
ٱلَّذِي فِيهِ يَمۡتَرُونَ ٣٤ مَا كَانَ لِلَّهِ أَن يَتَّخِذَ مِن وَلَدٖۖ سُبۡحَٰنَهُۥٓۚ
إِذَا قَضَىٰٓ أَمۡرٗا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُۥ كُن فَيَكُونُ ٣٥ وَإِنَّ ٱللَّهَ رَبِّي وَرَبُّكُمۡ
فَٱعۡبُدُوهُۚ هَٰذَا صِرَٰطٞ مُّسۡتَقِيمٞ ٣٦ فَٱخۡتَلَفَ ٱلۡأَحۡزَابُ مِنۢ
بَيۡنِهِمۡۖ فَوَيۡلٞ لِّلَّذِينَ كَفَرُواْ مِن مَّشۡهَدِ يَوۡمٍ عَظِيمٍ ٣٧ أَسۡمِعۡ بِهِمۡ
وَأَبۡصِرۡ يَوۡمَ يَأۡتُونَنَاۖ لَٰكِنِ ٱلظَّٰلِمُونَ ٱلۡيَوۡمَ فِي ضَلَٰلٖ مُّبِينٖ ٣٨

﴿فَكُلِي وَٱشْرَبِي﴾ ئەمجا (لەو خورما) بخۆ و (لەو ئاوەش) بخۆرەوە ﴿وَقَرِّي عَيْنًا﴾ چاوو دڵ ڕۆشنبە ﴿فَإِمَّا تَرَيِنَّ مِنَ ٱلْبَشَرِ أَحَدًا﴾ جا ئەگەر هەر کەسێکت بینی (پرسیاری ئەم منداڵەی لێ کردی) ﴿فَقُولِيٓ إِنِّي نَذَرْتُ لِلرَّحْمَٰنِ صَوْمًا﴾ بە (ئیشارەت)پێی بڵێ بەڕاستی من قسە نەکردنم لەسە خۆم نەزر کردووە بۆ (خوای) میهرەبان ﴿فَلَنْ أُكَلِّمَ ٱلْيَوْمَ إِنسِيًّا﴾ لەبەرئەوە ئەمڕۆ قسە لەگەڵ هیچ کەسێکدا ناکەم ﴿٢٦﴾ ﴿فَأَتَتْ بِهِۦ قَوْمَهَا﴾ جا بەو (منداڵەوە) هاتەوە بۆ لای کەس و کارەکەی ﴿تَحْمِلُهُۥ﴾ ئەو (منداڵەی) گرتبوو بە باوەشیەوە ﴿قَالُوا۟ يَٰمَرْيَمُ﴾ (خزمەکانی) ووتیان ئەی مەریەم ﴿لَقَدْ جِئْتِ شَيْـًٔا فَرِيًّا﴾ بەڕاستی شتێکی زۆر خراپ و ئابڕو بەرت کردووە ﴿٢٧﴾ ﴿يَٰٓأُخْتَ هَٰرُونَ﴾ ئەی ئەوەی وەك خوشکی هاروون وایت (لە تەقوا و خواناسیدا) ﴿مَا كَانَ أَبُوكِ ٱمْرَأَ سَوْءٍ﴾ نەباوکت پیاوێکی خراپ و داوێن پیس بووە ﴿وَمَا كَانَتْ أُمُّكِ بَغِيًّا﴾ نە دایکت داوێن پیس و زیناکار بووە ﴿٢٨﴾ ﴿فَأَشَارَتْ إِلَيْهِ﴾ جا(مەریەم) ئیشارەتی بۆ ئەو (منداڵە) کرد ﴿قَالُوا۟ كَيْفَ نُكَلِّمُ﴾ (خزمەکانی) ووتیان چۆن قسە بکەین ﴿مَن كَانَ فِي ٱلْمَهْدِ صَبِيًّا﴾ لەگەڵ منداڵێکدا کە لە بێشکەدایە ﴿٢٩﴾ ﴿قَالَ إِنِّي عَبْدُ ٱللَّهِ﴾ (منداڵەکە هاتە قسەو) ووتی بەڕاستی من بەندەی خوام ﴿ءَاتَىٰنِيَ ٱلْكِتَٰبَ﴾ پەڕاوی ئینجیلم پێ دەدات ﴿وَجَعَلَنِي نَبِيًّا﴾ و دەمکات بە پێغەمبەر ﴿٣٠﴾ ﴿وَجَعَلَنِي مُبَارَكًا أَيْنَ مَا كُنتُ﴾ وە پیرۆز و فەرداری کردووم لە هەر جێگایەکدا بم ﴿وَأَوْصَٰنِي بِٱلصَّلَوٰةِ وَٱلزَّكَوٰةِ﴾ و فەرمانی پێداوم بە نوێژ کردن و بە زەکات دان ﴿مَا دُمْتُ حَيًّا﴾ هەتا لە ژیاندام و زیندووم ﴿٣١﴾ ﴿وَبَرًّۢا بِوَٰلِدَتِي﴾ و (کردومی) بە ڕۆڵەیەکی چاکەکارو گوێڕایەڵ بۆ دایکم ﴿وَلَمْ يَجْعَلْنِي جَبَّارًا شَقِيًّا﴾ نەی کردووم بە ملهوڕێکی بەد ڕەفتار ﴿٣٢﴾ ﴿وَٱلسَّلَٰمُ عَلَيَّ﴾ سڵاوی خوام لەسەر بێت ﴿يَوْمَ وُلِدتُّ وَيَوْمَ أَمُوتُ﴾ ئەو ڕۆژەی کە لە دایك بووم وە ئەو ڕۆژەی کە دەمرم ﴿وَيَوْمَ أُبْعَثُ حَيًّا﴾ وە ئەو ڕۆژەی کە زیندوو دەکرێمەوە ﴿٣٣﴾ ﴿ذَٰلِكَ عِيسَى ٱبْنُ مَرْيَمَ﴾ ئەوە (کە باس کرا) عیسای کوڕی مەریەمە ﴿قَوْلَ ٱلْحَقِّ﴾ کە ووتەیەکی ڕاستە (دەربارەی عیسا) ﴿ٱلَّذِي فِيهِ يَمْتَرُونَ﴾ کە ئەوان (گاوور و جوولەکەکان) تێیدا دوو دڵن ﴿٣٤﴾ ﴿مَا كَانَ لِلَّهِ أَن يَتَّخِذَ مِن وَلَدٍ﴾ ناگونجێ و شایەن نی یە بۆ خوا منداڵی هەبێت ﴿سُبْحَٰنَهُۥٓ﴾ پاك و بێگەردی بۆ خوا ﴿إِذَا قَضَىٰٓ أَمْرًا﴾ هەرکاتێ بیەوێ کارێك بێ ﴿فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُۥ﴾ ئەوە بێگومان تەنها پێی دەڵێ ﴿كُن فَيَكُونُ﴾ ببە، یەکسەر دەبێت ﴿٣٥﴾ ﴿وَإِنَّ ٱللَّهَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ﴾ بێگومان خوا پەروەردگاری من و ئێوەشە ﴿فَٱعْبُدُوهُ﴾ کەواتە هەر ئەو بپەرستن ﴿هَٰذَا صِرَٰطٌ مُّسْتَقِيمٌ﴾ ئەمەیە ڕێگا و ڕێبازی ڕاست و دروست ﴿٣٦﴾ ﴿فَٱخْتَلَفَ ٱلْأَحْزَابُ مِنۢ بَيْنِهِمْ﴾ بەڵام دەستەو تاقمی (گاوور و جوولەکە) کان لە نێو خۆیاندا ڕایان جیاواز بوو (لە بارەی عیساوە) ﴿فَوَيْلٌ لِّلَّذِينَ كَفَرُوا۟﴾ جا سزاو لەناو چوون بۆ ئەوانەی کە بێ باوەڕ بوون ﴿مِن مَّشْهَدِ يَوْمٍ عَظِيمٍ﴾ لە بینینی ڕۆژە زۆر گەورەکە (کە ڕۆژی دوایی یە) ﴿٣٧﴾ ﴿أَسْمِعْ بِهِمْ وَأَبْصِرْ﴾ ئای کە چەندە بیسەر و بینەرن (ئەو بێ باوەڕانە) ﴿يَوْمَ يَأْتُونَنَا﴾ لەڕۆژێکدا کە دێنەوە بۆ لامان (لە قیامەتدا) ﴿لَٰكِنِ ٱلظَّٰلِمُونَ ٱلْيَوْمَ﴾ بەڵام ستەمکاران ئەمڕۆ (لە دونیادا) ﴿فِي ضَلَٰلٍ مُّبِينٍ﴾ لە گومڕاییەکی ئاشکرادان ﴿٣٨﴾

وَأَنذِرْهُمْ يَوْمَ ٱلْحَسْرَةِ إِذْ قُضِىَ ٱلْأَمْرُ وَهُمْ فِى غَفْلَةٍ وَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ
﴿٣٩﴾ إِنَّا نَحْنُ نَرِثُ ٱلْأَرْضَ وَمَنْ عَلَيْهَا وَإِلَيْنَا يُرْجَعُونَ ﴿٤٠﴾ وَٱذْكُرْ
فِى ٱلْكِتَٰبِ إِبْرَٰهِيمَ ۚ إِنَّهُۥ كَانَ صِدِّيقًا نَّبِيًّا ﴿٤١﴾ إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ يَٰٓأَبَتِ
لِمَ تَعْبُدُ مَا لَا يَسْمَعُ وَلَا يُبْصِرُ وَلَا يُغْنِى عَنكَ شَيْـًٔا ﴿٤٢﴾ يَٰٓأَبَتِ
إِنِّى قَدْ جَآءَنِى مِنَ ٱلْعِلْمِ مَا لَمْ يَأْتِكَ فَٱتَّبِعْنِىٓ أَهْدِكَ صِرَٰطًا
سَوِيًّا ﴿٤٣﴾ يَٰٓأَبَتِ لَا تَعْبُدِ ٱلشَّيْطَٰنَ ۖ إِنَّ ٱلشَّيْطَٰنَ كَانَ لِلرَّحْمَٰنِ
عَصِيًّا ﴿٤٤﴾ يَٰٓأَبَتِ إِنِّىٓ أَخَافُ أَن يَمَسَّكَ عَذَابٌ مِّنَ ٱلرَّحْمَٰنِ
فَتَكُونَ لِلشَّيْطَٰنِ وَلِيًّا ﴿٤٥﴾ قَالَ أَرَاغِبٌ أَنتَ عَنْ ءَالِهَتِى
يَٰٓإِبْرَٰهِيمُ ۖ لَئِن لَّمْ تَنتَهِ لَأَرْجُمَنَّكَ ۖ وَٱهْجُرْنِى مَلِيًّا ﴿٤٦﴾ قَالَ
سَلَٰمٌ عَلَيْكَ ۖ سَأَسْتَغْفِرُ لَكَ رَبِّىٓ ۖ إِنَّهُۥ كَانَ بِى حَفِيًّا ﴿٤٧﴾
وَأَعْتَزِلُكُمْ وَمَا تَدْعُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ وَأَدْعُوا۟ رَبِّى عَسَىٰٓ أَلَّآ
أَكُونَ بِدُعَآءِ رَبِّى شَقِيًّا ﴿٤٨﴾ فَلَمَّا ٱعْتَزَلَهُمْ وَمَا يَعْبُدُونَ مِن
دُونِ ٱللَّهِ وَهَبْنَا لَهُۥٓ إِسْحَٰقَ وَيَعْقُوبَ ۖ وَكُلًّا جَعَلْنَا نَبِيًّا ﴿٤٩﴾
وَوَهَبْنَا لَهُم مِّن رَّحْمَتِنَا وَجَعَلْنَا لَهُمْ لِسَانَ صِدْقٍ عَلِيًّا ﴿٥٠﴾
وَٱذْكُرْ فِى ٱلْكِتَٰبِ مُوسَىٰٓ ۚ إِنَّهُۥ كَانَ مُخْلَصًا وَكَانَ رَسُولًا نَّبِيًّا ﴿٥١﴾

﴿وَأَنذِرْهُمْ يَوْمَ الْحَسْرَةِ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) ئەو(ستەمکار)انە لەڕۆژی داخ و خەفەت بترسێنە ﴿إِذْ قُضِيَ
الْأَمْرُ﴾ کاتێ کارو باری (خەڵکی) کۆتایی پێ دەهێنرێ ﴿وَهُمْ فِي غَفْلَةٍ﴾ لە کاتێکدا ئەوانە غافڵن ﴿وَهُمْ لَا
يُؤْمِنُونَ﴾ و باوەڕیش ناهێنن (بەڕۆژی دوایی) (٣٩) ﴿إِنَّا نَحْنُ﴾ بەڕاستی هەر ئێمە ﴿نَرِثُ الْأَرْضَ وَمَنْ عَلَيْهَا﴾
دەبینە میراتگری زەوی و ئەوەی لەسەریەتی ﴿وَإِلَيْنَا يُرْجَعُونَ﴾ وە هەر بۆ لای ئێمە دەگەڕێنەوە (٤٠) ﴿وَاذْكُرْ
فِي الْكِتَابِ إِبْرَاهِيمَ﴾ وە (ئەی موحەممەد ﷺ) لە قورئاندا باسی ئیبراهیم بکە ﴿إِنَّهُ كَانَ صِدِّيقًا نَّبِيًّا﴾ بەڕاستی
ئەو (ئیبراهیم) زۆر ڕاستگۆ و پێغەمبەر بوو (٤١) ﴿إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ﴾ کاتێ بە باوکی ووت ﴿يَا أَبَتِ﴾ ئەی باوکی
خۆشەویستم ﴿لِمَ تَعْبُدُ﴾ بۆ دەپەرستی ﴿مَا لَا يَسْمَعُ وَلَا يُبْصِرُ﴾ شتێ کە نابیستێ و نابینێ ﴿وَلَا يُغْنِي عَنكَ شَيْئًا﴾
وە هیچ سوودێکت پێ ناگەیەنێ (٤٢) ﴿يَا أَبَتِ إِنِّي قَدْ جَاءَنِي مِنَ الْعِلْمِ﴾ ئەی باوکی خۆشەویستم بەڕاستی دڵنیابە
زانست و زانیارێکم بۆ هاتووە ﴿مَا لَمْ يَأْتِكَ﴾ کە بۆ تۆ نەهاتووە (وپێت نەدراوە) ﴿فَاتَّبِعْنِي﴾ کەواتە شوێنم
کەوە و گوێڕایەڵیم بکە ﴿أَهْدِكَ صِرَاطًا سَوِيًّا﴾ ڕێنموونیت دەکەم بۆ ڕێبازی ڕاست (٤٣) ﴿يَا أَبَتِ لَا تَعْبُدِ
الشَّيْطَانَ﴾ ئەی باوکی خۆشەویستم شەیتان مەپەرستە ﴿إِنَّ الشَّيْطَانَ﴾ بەڕاستی شەیتان ﴿كَانَ لِلرَّحْمَٰنِ
عَصِيًّا﴾ هەمیشە سەرپێچی کەر و یاخی یە لە خوای میهرەبان (٤٤) ﴿يَا أَبَتِ إِنِّي أَخَافُ﴾ ئەی باوکی
خۆشەویستم بەڕاستی دەترسم (گەر بەکافری بمری) ﴿أَن يَمَسَّكَ عَذَابٌ﴾ تووشی سزایەك ببی ﴿مِّنَ
الرَّحْمَٰنِ﴾ لە لایەن خوای میهرەبانەوە ﴿فَتَكُونَ لِلشَّيْطَانِ وَلِيًّا﴾ ئیتر ببیتە هاوڕێ و هاودەمی شەیتان (لەدۆزەخدا)
(٤٥) ﴿قَالَ أَرَاغِبٌ أَنتَ عَنْ آلِهَتِي﴾ (باوکی) ووتی تۆ واز لە پەرستراوەکانی من دێنی (ونایانپەرستی)؟!
﴿يَا إِبْرَاهِيمُ﴾ ئەی ئیبراهیم ﴿لَئِن لَّمْ تَنتَهِ لَأَرْجُمَنَّكَ﴾ سوێندبێ ئەگەر واز نەهێنی (لەقسە ووتن بە
پەرستراوەکانم) دڵنیا بە بەرد بارانت دەکەم ﴿وَاهْجُرْنِي مَلِيًّا﴾ (دەی) بڕۆ ماوەیەکی زۆر دوورکەوەرەوە
لێم (٤٦) ﴿قَالَ سَلَامٌ عَلَيْكَ﴾ (ئیبراهیم) فەرمووی سەلامەت لێ بێت ﴿سَأَسْتَغْفِرُ لَكَ رَبِّي﴾ لە مەودوا داوای لێ
بوردنت بۆ دەکەم لە پەروەردگارم ﴿إِنَّهُ كَانَ بِي حَفِيًّا﴾ (چونکە) بەڕاستی ئەو (پەروەردگار) لەگەڵمدا
میهرەبانە (و دوعام گیرا دەکات) (٤٧) ﴿وَأَعْتَزِلُكُمْ وَمَا تَدْعُونَ﴾ وە دوورە پەرێز دەبم لە ئێوەو ئەو شتانەش
دەیپەرستن ﴿مِن دُونِ اللَّهِ﴾ جگە لە خوا ﴿وَأَدْعُو رَبِّي﴾ تەنها پەروردگارم دەپەرستم ﴿عَسَىٰ﴾ ئومێدەوارم
﴿أَلَّا أَكُونَ بِدُعَاءِ رَبِّي شَقِيًّا﴾ لە پەرستن و نزای پەروەردگارم دا بێ هیوا و نائومێد نەبم (وەکو ئێوە) (٤٨)
﴿فَلَمَّا اعْتَزَلَهُمْ﴾ جا کاتێ (ئیبراهیم) دوورکەوتەوە لێیان (لە گەڵە بت پەرستەکەی) ﴿وَمَا يَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ﴾
ولەو شتانەش ئەوان دەیان پەرست جگە لە خوای گەورە ﴿وَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ﴾ ئێمە ئیسحاق
و(لە ئیسحاقیش) یەعقوبمان پێ بەخشی ﴿وَكُلًّا جَعَلْنَا نَبِيًّا﴾ و هەریەك لەوانیشمان کرد بە پێغەمبەر (٤٩)
﴿وَوَهَبْنَا لَهُم مِّن رَّحْمَتِنَا﴾ لە ڕەحمەتی خۆمان ئەوانمان بەهرەمەند کرد ﴿وَجَعَلْنَا لَهُمْ لِسَانَ صِدْقٍ عَلِيًّا﴾ باسی
چاکەی ئەوانمان خستە سەر زمانی (ئادەمیزادەکان) (٥٠) ﴿وَاذْكُرْ فِي الْكِتَابِ مُوسَىٰ﴾ لە قورئاندا باسی مووسا
بکە ﴿إِنَّهُ كَانَ مُخْلَصًا﴾ بەڕاستی ئەو (کەسێکی) هەڵبژاردە بوو (بێ گەردبوو لە ناتەواوی) ﴿وَكَانَ رَسُولًا نَّبِيًّا﴾
و نێرراو و پێغەمبەر بوو (بۆ خەڵکی) (٥١)

وَنَٰدَيۡنَٰهُ مِن جَانِبِ ٱلطُّورِ ٱلۡأَيۡمَنِ وَقَرَّبۡنَٰهُ نَجِيّٗا ﴿٥٢﴾ وَوَهَبۡنَا لَهُۥ مِن
رَّحۡمَتِنَآ أَخَاهُ هَٰرُونَ نَبِيّٗا ﴿٥٣﴾ وَٱذۡكُرۡ فِي ٱلۡكِتَٰبِ إِسۡمَٰعِيلَۚ إِنَّهُۥ كَانَ
صَادِقَ ٱلۡوَعۡدِ وَكَانَ رَسُولٗا نَّبِيّٗا ﴿٥٤﴾ وَكَانَ يَأۡمُرُ أَهۡلَهُۥ بِٱلصَّلَوٰةِ
وَٱلزَّكَوٰةِ وَكَانَ عِندَ رَبِّهِۦ مَرۡضِيّٗا ﴿٥٥﴾ وَٱذۡكُرۡ فِي ٱلۡكِتَٰبِ إِدۡرِيسَۚ إِنَّهُۥ
كَانَ صِدِّيقٗا نَّبِيّٗا ﴿٥٦﴾ وَرَفَعۡنَٰهُ مَكَانًا عَلِيًّا ﴿٥٧﴾ أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ أَنۡعَمَ
ٱللَّهُ عَلَيۡهِم مِّنَ ٱلنَّبِيِّـۧنَ مِن ذُرِّيَّةِ ءَادَمَ وَمِمَّنۡ حَمَلۡنَا مَعَ نُوحٖ وَمِن
ذُرِّيَّةِ إِبۡرَٰهِيمَ وَإِسۡرَٰٓءِيلَ وَمِمَّنۡ هَدَيۡنَا وَٱجۡتَبَيۡنَآۚ إِذَا تُتۡلَىٰ عَلَيۡهِمۡ
ءَايَٰتُ ٱلرَّحۡمَٰنِ خَرُّواْۤ سُجَّدٗاۤ وَبُكِيّٗا۩ ﴿٥٨﴾ ۞فَخَلَفَ مِنۢ بَعۡدِهِمۡ
خَلۡفٌ أَضَاعُواْ ٱلصَّلَوٰةَ وَٱتَّبَعُواْ ٱلشَّهَوَٰتِۖ فَسَوۡفَ يَلۡقَوۡنَ غَيًّا
﴿٥٩﴾ إِلَّا مَن تَابَ وَءَامَنَ وَعَمِلَ صَٰلِحٗا فَأُوْلَٰٓئِكَ يَدۡخُلُونَ ٱلۡجَنَّةَ
وَلَا يُظۡلَمُونَ شَيۡـٔٗا ﴿٦٠﴾ جَنَّٰتِ عَدۡنٍ ٱلَّتِي وَعَدَ ٱلرَّحۡمَٰنُ عِبَادَهُۥ
بِٱلۡغَيۡبِۚ إِنَّهُۥ كَانَ وَعۡدُهُۥ مَأۡتِيّٗا ﴿٦١﴾ لَّا يَسۡمَعُونَ فِيهَا لَغۡوًا إِلَّا
سَلَٰمٗاۖ وَلَهُمۡ رِزۡقُهُمۡ فِيهَا بُكۡرَةٗ وَعَشِيّٗا ﴿٦٢﴾ تِلۡكَ ٱلۡجَنَّةُ ٱلَّتِي
نُورِثُ مِنۡ عِبَادِنَا مَن كَانَ تَقِيّٗا ﴿٦٣﴾ وَمَا نَتَنَزَّلُ إِلَّا بِأَمۡرِ رَبِّكَۖ لَهُۥ
مَا بَيۡنَ أَيۡدِينَا وَمَا خَلۡفَنَا وَمَا بَيۡنَ ذَٰلِكَۚ وَمَا كَانَ رَبُّكَ نَسِيّٗا ﴿٦٤﴾

سَجۡدَة
ثلاثة أرباع
الحزب
٣١

﴿وَنَٰدَيۡنَٰهُ﴾ وە ئێمە ئەومان بانگ کرد ﴿مِن جَانِبِ ٱلطُّورِ ٱلۡأَيۡمَنِ﴾ لەلای ڕاستی کێوی طورەوە ﴿وَقَرَّبۡنَٰهُ
نَجِيّٗا﴾ وە ئەو(مووسا)مان نزیك كردەوە تا قسەی لەگەڵ بكەین ﴿٥٢﴾ ﴿وَوَهَبۡنَا لَهُۥ مِن رَّحۡمَتِنَآ﴾ وە لەبەزەیی
و بەخشندەیی خۆمان بەخشیمان بەو (مووسا) ﴿أَخَاهُ هَٰرُونَ نَبِيّٗا﴾ هاروونی برای كە پێغەمبەر بوو ﴿٥٣﴾
﴿وَٱذۡكُرۡ فِي ٱلۡكِتَٰبِ إِسۡمَٰعِيلَۚ﴾ وە لە قورئاندا باسی ئیسماعیل بكە ﴿إِنَّهُۥ كَانَ صَادِقَ ٱلۡوَعۡدِ﴾ بێگومان ئەو لە پەیمان
و بەڵێنەكانیدا ڕاست گۆ بوو ﴿وَكَانَ رَسُولٗا نَّبِيّٗا﴾ و ئەو نێرراوو پێغەمبەری خوا بوو ﴿٥٤﴾ ﴿وَكَانَ يَأۡمُرُ أَهۡلَهُۥ﴾
وە هەمیشە فەرمانی دەدا بە خێزان و كەس و كاری ﴿بِٱلصَّلَوٰةِ وَٱلزَّكَوٰةِ﴾ بە نوێژ كردن و زەكات دان
﴿وَكَانَ عِندَ رَبِّهِۦ مَرۡضِيّٗا﴾ وە هەمیشە لای پەروەردگاری جێگەی ڕەزامەندی بوو ﴿٥٥﴾ ﴿وَٱذۡكُرۡ فِي ٱلۡكِتَٰبِ إِدۡرِيسَۚ﴾
وە باسی ئیدریس بكە لە قورئاندا ﴿إِنَّهُۥ كَانَ صِدِّيقٗا نَّبِيّٗا﴾ بەڕاستی ئەو زۆر ڕاست گۆ و پێغەمبەر بوو
﴿٥٦﴾ ﴿وَرَفَعۡنَٰهُ مَكَانًا عَلِيًّا﴾ و پایە و پلەیمان بڵند و بەرز كردەوە ﴿٥٧﴾ ﴿أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ أَنۡعَمَ ٱللَّهُ عَلَيۡهِم﴾ ئەوانەی
(كە باس كران) كەسانێكن كە خوا نیعمەت و چاكەی خۆی ڕشت بەسەریاندا ﴿مِّنَ ٱلنَّبِيِّـۧنَ مِن ذُرِّيَّةِ ءَادَمَ﴾
لەو پێغەمبەرانەی كە لە نەوەی ئادەمن (وەك ئیدریس) ﴿وَمِمَّنۡ حَمَلۡنَا مَعَ نُوحٖ﴾ وە لە (نەوەی) ئەوانەیش
(كە لە كەشتییەكەدا) لەگەڵ نوح دا هەڵمان گرتن (وەك ئیبراهیم)﴿وَمِن ذُرِّيَّةِ إِبۡرَٰهِيمَ وَإِسۡرَٰٓءِيلَ﴾ وە لە نەوەی
ئیبراهیم و یەعقوب (وەك ئیسماعیل و یوسف) ﴿وَمِمَّنۡ هَدَيۡنَا وَٱجۡتَبَيۡنَآۚ﴾ وە ئەوانەی هیدایەتمان داون هەڵمان
بژاردوون ﴿إِذَا تُتۡلَىٰ عَلَيۡهِمۡ ءَايَٰتُ ٱلرَّحۡمَٰنِ﴾ ئا ئەوانە هەر كاتێ ئایەتەكانی خوای بە بەزەییان بۆ بخوێنرێتەوە
﴿خَرُّواْۤ سُجَّدٗا وَبُكِيّٗا۩﴾ دەست بەجێ دەكەون بە ڕوودا بەسوژدە و گریانەوە ﴿٥٨﴾ ﴿فَخَلَفَ مِنۢ بَعۡدِهِمۡ خَلۡفٌ﴾
ئەمجا لە پاش ئەوان كەسانێك (لە نەوەكانیان) بوونە جێنشینیان ﴿أَضَاعُواْ ٱلصَّلَوٰةَ﴾ كە نوێژیان دەفەوتاند
﴿وَٱتَّبَعُواْ ٱلشَّهَوَٰتِۖ﴾ و شوێن هەواو ئارەزوو كەوتن ﴿فَسَوۡفَ يَلۡقَوۡنَ غَيًّا﴾ جا ئەوانە لە داهاتوودا تووشی
(سزای) گومڕاییان دەبن ﴿٥٩﴾ ﴿إِلَّا مَن تَابَ وَءَامَنَ﴾ جگە لەوەی كە تۆبەی كردبێت و باوەڕی هێنابێت
﴿وَعَمِلَ صَٰلِحٗا﴾ و كارو كردەوەی چاكی كردبێت ﴿فَأُوْلَٰٓئِكَ يَدۡخُلُونَ ٱلۡجَنَّةَ﴾ ئا ئەوانە دەچنە بەهەشتەوە
﴿وَلَا يُظۡلَمُونَ شَيۡـٔٗا﴾ و هیچ ستەمێكیان لێ ناكرێت (لەپاداشتی كردەوە چاكەكانیان كەم ناكرێتەوە) ﴿٦٠﴾
﴿جَنَّٰتِ عَدۡنٍ﴾ بەهەشتانی جێی مانەوەی هەمیشەیی یە ﴿ٱلَّتِي وَعَدَ ٱلرَّحۡمَٰنُ﴾ كەخوای میهرەبان بەڵێنی داوە ﴿عِبَادَهُۥ
بِٱلۡغَيۡبِۚ﴾ بەبەندەكانی كەنادیارو پەنهانەوبەچاو نەیانبینیوە ﴿إِنَّهُۥ كَانَ وَعۡدُهُۥ مَأۡتِيّٗا﴾ بەڕاستی خوا بەڵێنی بەدی دێت
﴿٦١﴾ ﴿لَّا يَسۡمَعُونَ فِيهَا لَغۡوًا﴾ (بەهەشتییەكان) لە بەهەشتدا هیچ ووتە و قسەیەكی بێ سوود نابیستن ﴿إِلَّا سَلَٰمٗاۖ﴾
تەنها سەلام كردن دەبیستن ﴿وَلَهُمۡ رِزۡقُهُمۡ فِيهَا﴾ لەوێدا ڕزق و ڕۆزی ئامادەیە بۆیان ﴿بُكۡرَةٗ وَعَشِيّٗا﴾ بە بەیانیان
و ئێوارانداا ﴿٦٢﴾ ﴿تِلۡكَ ٱلۡجَنَّةُ﴾ ئەو بەهەشتەی باسی كرا﴿ٱلَّتِي نُورِثُ﴾ ئەوەیە كەدەیبەخشین ﴿مِنۡ عِبَادِنَا مَن كَانَ
تَقِيّٗا﴾ بەو كەسانەی كە(لە دونیادا) پارێزكار و لەخوا ترس بوون لە بەندەكانمان ﴿٦٣﴾ ﴿وَمَا نَتَنَزَّلُ إِلَّا بِأَمۡرِ رَبِّكَۖ﴾
ئێمە (فریشتەكان) لە ئاسمانەوە دانابەزین بە فەرمانی پەروەردگارت نەبێ ﴿لَهُۥ مَا بَيۡنَ أَيۡدِينَا وَمَا خَلۡفَنَا﴾ تەنها
بۆ خوایە (و خوا دەزانێ) هەموو كاروباری داهاتوو ڕابووردوو ﴿وَمَا بَيۡنَ ذَٰلِكَۚ﴾ و ئێستا مان ﴿وَمَا كَانَ رَبُّكَ
نَسِيّٗا﴾ وە پەروەردگارت (كردەوەی بەندەكانی) لەبیر نەكردووە ﴿٦٤﴾

رَّبُّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا فَٱعْبُدْهُ وَٱصْطَبِرْ لِعِبَٰدَتِهِۦۚ
هَلْ تَعْلَمُ لَهُۥ سَمِيًّا ﴿٦٥﴾ وَيَقُولُ ٱلْإِنسَٰنُ أَءِذَا مَا مِتُّ لَسَوْفَ
أُخْرَجُ حَيًّا ﴿٦٦﴾ أَوَلَا يَذْكُرُ ٱلْإِنسَٰنُ أَنَّا خَلَقْنَٰهُ مِن قَبْلُ
وَلَمْ يَكُ شَيْـًٔا ﴿٦٧﴾ فَوَرَبِّكَ لَنَحْشُرَنَّهُمْ وَٱلشَّيَٰطِينَ ثُمَّ
لَنُحْضِرَنَّهُمْ حَوْلَ جَهَنَّمَ جِثِيًّا ﴿٦٨﴾ ثُمَّ لَنَنزِعَنَّ مِن كُلِّ
شِيعَةٍ أَيُّهُمْ أَشَدُّ عَلَى ٱلرَّحْمَٰنِ عِتِيًّا ﴿٦٩﴾ ثُمَّ لَنَحْنُ أَعْلَمُ بِٱلَّذِينَ
هُمْ أَوْلَىٰ بِهَا صِلِيًّا ﴿٧٠﴾ وَإِن مِّنكُمْ إِلَّا وَارِدُهَاۚ كَانَ عَلَىٰ رَبِّكَ
حَتْمًا مَّقْضِيًّا ﴿٧١﴾ ثُمَّ نُنَجِّى ٱلَّذِينَ ٱتَّقَوا۟ وَّنَذَرُ ٱلظَّٰلِمِينَ
فِيهَا جِثِيًّا ﴿٧٢﴾ وَإِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ ءَايَٰتُنَا بَيِّنَٰتٍ قَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟
لِلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ أَىُّ ٱلْفَرِيقَيْنِ خَيْرٌ مَّقَامًا وَأَحْسَنُ نَدِيًّا ﴿٧٣﴾
وَكَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُم مِّن قَرْنٍ هُمْ أَحْسَنُ أَثَٰثًا وَرِءْيًا ﴿٧٤﴾
قُلْ مَن كَانَ فِى ٱلضَّلَٰلَةِ فَلْيَمْدُدْ لَهُ ٱلرَّحْمَٰنُ مَدًّاۚ حَتَّىٰٓ إِذَا رَأَوْا۟
مَا يُوعَدُونَ إِمَّا ٱلْعَذَابَ وَإِمَّا ٱلسَّاعَةَ فَسَيَعْلَمُونَ مَنْ هُوَ شَرٌّ
مَّكَانًا وَأَضْعَفُ جُندًا ﴿٧٥﴾ وَيَزِيدُ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ ٱهْتَدَوْا۟ هُدًىۗ
وَٱلْبَٰقِيَٰتُ ٱلصَّٰلِحَٰتُ خَيْرٌ عِندَ رَبِّكَ ثَوَابًا وَخَيْرٌ مَّرَدًّا ﴿٧٦﴾

﴿رَّبُّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ وَمَا بَيۡنَهُمَا﴾ کە پەروەردگاری ئاسمانەکان و زەوی و هەرچی لەنێوانیاندایە
﴿فَٱعۡبُدۡهُ وَٱصۡطَبِرۡ لِعِبَٰدَتِهِۦ﴾ کەواتە بیپەرستە و زۆر خۆگر بە لە پەرستنیدا ﴿هَلۡ تَعۡلَمُ لَهُۥ سَمِيّٗا﴾
ئایا ئاگاداریت وێنەی ئەو(خوایەکی تر) هەبێت ﴿٦٥﴾ ﴿وَيَقُولُ ٱلۡإِنسَٰنُ﴾ ئادەمی(بێ بڕوا) دەڵێ
﴿أَءِذَا مَا مِتُّ﴾ ئایا کە مردم ﴿لَسَوۡفَ أُخۡرَجُ حَيًّا﴾ لە داهاتوودا بە زیندوویی (لە گۆڕ) دەردەهێنرێم ﴿٦٦﴾
﴿أَوَلَا يَذۡكُرُ ٱلۡإِنسَٰنُ﴾ ئەوە ئادەمیزاد بۆ بیرناکاتەوە ﴿أَنَّا خَلَقۡنَٰهُ مِن قَبۡلُ﴾ کە بێگومان ئێمە لە سەرەتاوە
ئەومان دروست کردووە ﴿وَلَمۡ يَكُ شَيۡـٔٗا﴾ کە ئەو شتێك نەبوو ﴿٦٧﴾ ﴿فَوَرَبِّكَ لَنَحۡشُرَنَّهُمۡ﴾ ئەمجا سوێند
بە پەروەردگارت ئەو (بێ بڕوایانە) کۆ دەکەینەوە (لە ڕۆژی دواییدا) ﴿وَٱلشَّيَٰطِينَ﴾ (لەگەڵ)
ئەو شەیتانانەی (کە گومڕایان کردن) ﴿ثُمَّ لَنُحۡضِرَنَّهُمۡ﴾ پاشان بەڕاستی هەموویان ئامادە دەکەین
﴿حَوۡلَ جَهَنَّمَ جِثِيّٗا﴾ بەدەوری دۆزەخدا بەسەر ئەژنۆیاندا کەوتوون (لەبەر ترسناکی ئەو ڕۆژە) ﴿٦٨﴾
﴿ثُمَّ لَنَنزِعَنَّ﴾ پاشان بێگومان دەری دێنین (و دەیخەینە دۆزەخەوە) ﴿مِن كُلِّ شِيعَةٍ﴾ لە هەر پێڕو
دەستەیەك ﴿أَيُّهُمۡ أَشَدُّ عَلَى ٱلرَّحۡمَٰنِ عِتِيّٗا﴾ کامەیان تاوانبارتر (یاخی تر) بووە لە بەرانبەر خوای میهرەباندا
﴿٦٩﴾ ﴿ثُمَّ لَنَحۡنُ أَعۡلَمُ﴾ ئەمجا بێگومان ئێمە زاناترین ﴿بِٱلَّذِينَ هُمۡ أَوۡلَىٰ بِهَا صِلِيّٗا﴾ بەوانەی کە شیاوترن
بخرێنە دۆزەخ و بسوتێن پێی ﴿٧٠﴾ ﴿وَإِن مِّنكُمۡ﴾ کەس نییە لە ئێوە ﴿إِلَّا وَارِدُهَاۚ﴾ نەڕوات و تێنەپەڕێت
بەسەر دۆزەخدا ﴿كَانَ عَلَىٰ رَبِّكَ حَتۡمٗا مَّقۡضِيّٗا﴾ (ئەو تێپەڕینە) بڕیارێکی بڕاوەیە لە پەروەردگارتەوە ﴿٧١﴾
﴿ثُمَّ نُنَجِّي ٱلَّذِينَ ٱتَّقَواْ﴾ دواتر ئەوانە ڕزگار دەکەین کە پارێزکار ولەخواترس بوون ﴿وَّنَذَرُ ٱلظَّٰلِمِينَ فِيهَا
جِثِيّٗا﴾ و ستەم کاران لەسەرچۆك لەناو (دۆزەخ) دا دەهێڵینەوە ﴿٧٢﴾ ﴿وَإِذَا تُتۡلَىٰ عَلَيۡهِمۡ ءَايَٰتُنَا بَيِّنَٰتٖ﴾
هەر کاتێ ئایەتە ڕوون و ئاشکراکانی ئێمە بەسەریاندا بخوێنرایەتەوە ﴿قَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ﴾ ئەوانەی
بێ بڕوا بوون دەیان ووت ﴿لِلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ﴾ بەوانەی ئیمانیان هێنا بوو ﴿أَيُّ ٱلۡفَرِيقَيۡنِ خَيۡرٞ مَّقَامٗا﴾
کام لەم دوو کۆمەڵە جێ و شوێنی (خانوو بەرەی) خۆشترە ﴿وَأَحۡسَنُ نَدِيّٗا﴾ و کۆڕو
مەجلیسی چاکترە ﴿٧٣﴾ ﴿وَكَمۡ أَهۡلَكۡنَا قَبۡلَهُم﴾ وەپێش ئەمان چەندینمان لەناو برد ﴿مِّن قَرۡنٍ﴾ لەگەلە
(بێ باوەڕەکان) ﴿هُمۡ أَحۡسَنُ أَثَٰثٗا وَرِءۡيٗا﴾ کەل و پەلی ناومالْ ولاشە وقیافەتیشیان لەمان جوانتر بوو ﴿٧٤﴾
﴿قُلۡ مَن كَانَ فِي ٱلضَّلَٰلَةِ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) بڵێ ئەوەی لە گومڕایی دایە ﴿فَلۡيَمۡدُدۡ لَهُ ٱلرَّحۡمَٰنُ مَدًّاۚ﴾
باخوای میهرەبان مولەتی پێ بدات و تەمەنی درێژ بکات (تازیاتر تاوان بکەن) ﴿حَتَّىٰٓ إِذَا رَأَوۡاْ مَا يُوعَدُونَ﴾
هەتا کاتێ ئەو هەڕەشانەی کراوە لێیان دەبینن (دێتە دی) ﴿إِمَّا ٱلۡعَذَابَ وَإِمَّا ٱلسَّاعَةَ﴾ (ئەوەش)یان
سزایە (لە دنیادا)یان (هاتنی) ڕۆژی دواییە ﴿فَسَيَعۡلَمُونَ﴾ جا لە داهاتوودا دەزانن ﴿مَنۡ هُوَ شَرّٞ مَّكَانٗا﴾
کێ جێگاو شوێنی (خانوو بەرەی) خراپ و ناخۆشە ﴿وَأَضۡعَفُ جُندٗا﴾ وەکێ سەرباز و لەشکری
بێ هێزترە (کافران یان باوەڕداران) ﴿٧٥﴾ ﴿وَيَزِيدُ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ ٱهۡتَدَوۡاْ هُدٗىۗ﴾ ئەوانەی لەسەر ڕێبازی
هیدایەت بوون خوا هیدایەتیان بۆ زیاد دەکات ﴿وَٱلۡبَٰقِيَٰتُ ٱلصَّٰلِحَٰتُ﴾ ئەو کردەوە چاکانەی لە
(ڕۆژی دواییدا) دەمێننەوە ﴿خَيۡرٌ عِندَ رَبِّكَ ثَوَابٗا﴾ لای پەروەردگارت پاداشتی چاکترە ﴿وَخَيۡرٞ مَّرَدًّا﴾
وئاکامیشی باشترە ﴿٧٦﴾

أَفَرَءَيْتَ ٱلَّذِى كَفَرَ بِـَٔايَـٰتِنَا وَقَالَ لَأُوتَيَنَّ مَالًا وَوَلَدًا
٧٧ أَطَّلَعَ ٱلْغَيْبَ أَمِ ٱتَّخَذَ عِندَ ٱلرَّحْمَـٰنِ عَهْدًا ٧٨ كَلَّا ۚ
سَنَكْتُبُ مَا يَقُولُ وَنَمُدُّ لَهُۥ مِنَ ٱلْعَذَابِ مَدًّا ٧٩ وَنَرِثُهُۥ
مَا يَقُولُ وَيَأْتِينَا فَرْدًا ٨٠ وَٱتَّخَذُوا۟ مِن دُونِ ٱللَّهِ ءَالِهَةً
لِّيَكُونُوا۟ لَهُمْ عِزًّا ٨١ كَلَّا ۚ سَيَكْفُرُونَ بِعِبَادَتِهِمْ وَيَكُونُونَ
عَلَيْهِمْ ضِدًّا ٨٢ أَلَمْ تَرَ أَنَّآ أَرْسَلْنَا ٱلشَّيَـٰطِينَ عَلَى ٱلْكَـٰفِرِينَ
تَؤُزُّهُمْ أَزًّا ٨٣ فَلَا تَعْجَلْ عَلَيْهِمْ ۖ إِنَّمَا نَعُدُّ لَهُمْ عَدًّا ٨٤
يَوْمَ نَحْشُرُ ٱلْمُتَّقِينَ إِلَى ٱلرَّحْمَـٰنِ وَفْدًا ٨٥ وَنَسُوقُ ٱلْمُجْرِمِينَ
إِلَىٰ جَهَنَّمَ وِرْدًا ٨٦ لَّا يَمْلِكُونَ ٱلشَّفَـٰعَةَ إِلَّا مَنِ ٱتَّخَذَ عِندَ
ٱلرَّحْمَـٰنِ عَهْدًا ٨٧ وَقَالُوا۟ ٱتَّخَذَ ٱلرَّحْمَـٰنُ وَلَدًا ٨٨ لَّقَدْ
جِئْتُمْ شَيْـًٔا إِدًّا ٨٩ تَكَادُ ٱلسَّمَـٰوَٰتُ يَتَفَطَّرْنَ مِنْهُ
وَتَنشَقُّ ٱلْأَرْضُ وَتَخِرُّ ٱلْجِبَالُ هَدًّا ٩٠ أَن دَعَوْا۟ لِلرَّحْمَـٰنِ وَلَدًا
٩١ وَمَا يَنۢبَغِى لِلرَّحْمَـٰنِ أَن يَتَّخِذَ وَلَدًا ٩٢ إِن كُلُّ مَن فِى
ٱلسَّمَـٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ إِلَّآ ءَاتِى ٱلرَّحْمَـٰنِ عَبْدًا ٩٣ لَّقَدْ أَحْصَىٰهُمْ
وَعَدَّهُمْ عَدًّا ٩٤ وَكُلُّهُمْ ءَاتِيهِ يَوْمَ ٱلْقِيَـٰمَةِ فَرْدًا ٩٥

﴿أَفَرَءَيْتَ ٱلَّذِى﴾ ئایا ئەو کەسەت دیوە ﴿كَفَرَ بِـَٔايَٰتِنَا﴾ بێ باوەڕ بوو بە نیشانە و ئایەتەکانی ئێمە
﴿وَقَالَ﴾ ووتی ﴿لَأُوتَيَنَّ مَالًا وَوَلَدًا﴾ (لە ڕۆژی دواییشدا) ماڵ و کوڕم پێ دەدرێ ٧٧ ﴿أَطَّلَعَ ٱلْغَيْبَ﴾
ئایا بەنهێنیەکان ئاگادارە ﴿أَمِ ٱتَّخَذَ عِندَ ٱلرَّحْمَٰنِ عَهْدًا﴾ یا بەڵێنی لە خوای میهرەبان وەرگرتووە ٧٨
﴿كَلَّا﴾ نەخێر (وانیە) ﴿سَنَكْتُبُ مَا يَقُولُ﴾ لەمەوپاش ئەوەی دەیڵێ دەینوسین (لەسەری)
﴿وَنَمُدُّ لَهُۥ مِنَ ٱلْعَذَابِ مَدًّا﴾ ماوەی سزای بۆ درێژ دەکەینەوە ٧٩ ﴿وَنَرِثُهُۥ مَا يَقُولُ﴾ ئەوەی ئەو دەیڵێ
(لەماڵ و منداڵ) بەمیرات لێ ی وەردەگرینەوە ﴿وَيَأْتِينَا فَرْدًا﴾ (لە ڕۆژی دواییدا) بەتەنها دێتەوە لامان ٨٠
﴿وَٱتَّخَذُوا۟ مِن دُونِ ٱللَّهِ﴾ ئەوانە بێجگە لە خوا بڕیاریان داوە بۆ خۆیان ﴿ءَالِهَةً﴾ چەند پەرستراوێك
﴿لِّيَكُونُوا۟ لَهُمْ عِزًّا﴾ بۆ ئەوەی ئەو پەرستراوانە ببنە یارمەتی دەر (و تکا کار) بۆیان ٨١ ﴿كَلَّا﴾
نەخێر (وانیە) ﴿سَيَكْفُرُونَ بِعِبَادَتِهِمْ﴾ بەڵکو پەرستراوەکان (لە قیامەت دا) ئینکاری پەرستنەکەی
ئەوان دەکەن ﴿وَيَكُونُونَ عَلَيْهِمْ ضِدًّا﴾ وە دەبنە دژیان و بەرپەرچیان دەدەنەوە ٨٢ ﴿أَلَمْ تَرَ﴾ ئایا نەتدیوە
(سەرنجت نەداوە) ﴿أَنَّآ أَرْسَلْنَا ٱلشَّيَٰطِينَ﴾ کە بێگومان ئێمە شەیتانەکانمان زاڵ کردووە ﴿عَلَى ٱلْكَٰفِرِينَ﴾
بەسەر بێ باوەڕان دا ﴿تَؤُزُّهُمْ أَزًّا﴾ چاك هانیان دەدەن (بۆ کوفر و تاوان) ٨٣ ﴿فَلَا تَعْجَلْ عَلَيْهِمْ﴾
جا (ئەی موحەممەد ﷺ) پەلەیان لێ مەکە ﴿إِنَّمَا نَعُدُّ لَهُمْ عَدًّا﴾ بێگومان ئێمە بەژماردنێکی ورد (ڕۆژانی
تەمەنیان) دەژمێرین ٨٤ ﴿يَوْمَ نَحْشُرُ ٱلْمُتَّقِينَ﴾ باسی ئەو ڕۆژە بکە کە پارێزکاران ولەخواترسان کۆ
دەکەینەوە ﴿إِلَى ٱلرَّحْمَٰنِ وَفْدًا﴾ دەستە دەستە وکۆمەڵ کۆمەڵ بەڕێز وحورمەتەوە دەیانبەین بۆ لای خوای
میهرەبان ٨٥ ﴿وَنَسُوقُ ٱلْمُجْرِمِينَ﴾ تاوانباریش دەدەینە بەر ﴿إِلَىٰ جَهَنَّمَ وِرْدًا﴾ بۆ دۆزەخ بە تینویەتی (بەوێنەی
گەلە ئاژەڵ) ٨٦ ﴿لَّا يَمْلِكُونَ ٱلشَّفَٰعَةَ﴾ دەسەلاتی تکاو لالەیان نی یە ﴿إِلَّا مَنِ﴾ جگە لەو کەسەی
﴿ٱتَّخَذَ عِندَ ٱلرَّحْمَٰنِ عَهْدًا﴾ بەڵێنی لە خوای میهرەبان وەرگرتووە (وەك پێغەمبەران و شەهیدان) ٨٧
﴿وَقَالُوا۟ ٱتَّخَذَ ٱلرَّحْمَٰنُ وَلَدًا﴾ (گاوور وجوولەکەکان) دەیان ووت خوا منداڵی بۆخۆی داناوە
٨٨ ﴿لَّقَدْ جِئْتُمْ شَيْـًٔا إِدًّا﴾ سوێند بەخوا بەڕاستی شتێکی زۆر نابەجێ و سەیر دەڵێن ٨٩
﴿تَكَادُ ٱلسَّمَٰوَٰتُ﴾ نزیکە ئاسمانەکان ﴿يَتَفَطَّرْنَ مِنْهُ﴾ لەت لەت و پارە پارە ببن لەبەر ئەو (قسەیە)
﴿وَتَنشَقُّ ٱلْأَرْضُ﴾ و (نزیکە) زەویش شەق بەرێت و بقڵیشێ ﴿وَتَخِرُّ ٱلْجِبَالُ هَدًّا﴾ و (نزیکە) چیاکان
بە یەك جار بڕوخێن ٩٠ ﴿أَن دَعَوْا۟ لِلرَّحْمَٰنِ وَلَدًا﴾ لەبەر ئەوەی (بێ باوەڕان) منداڵ دەدەنە پاڵ خوای
میهرەبان ٩١ ﴿وَمَا يَنۢبَغِى لِلرَّحْمَٰنِ﴾ بۆ خوای میهرەبان شیاو نیە ﴿أَن يَتَّخِذَ وَلَدًا﴾ کە منداڵی هەبێ ٩٢
﴿إِن كُلُّ مَن فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ﴾ هەموو ئەوانەی لە ئاسمانەکان و زەویدان ﴿إِلَّآ ءَاتِى ٱلرَّحْمَٰنِ عَبْدًا﴾
بەبەندەیی دێنە لای خوای میهرەبان (هیچ کەسێ لەوانە نیە بەندەی خوای میهرەبان نەبێ) ٩٣
﴿لَّقَدْ أَحْصَىٰهُمْ وَعَدَّهُمْ عَدًّا﴾ سوێند بەخوا بەڕاستی هەموویانی سەرژمێری کردووە بە ژماردن ٩٤
﴿وَكُلُّهُمْ ءَاتِيهِ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ فَرْدًا﴾ هەر هەموویان بە تاك و تەنها دێنەوە بۆ لای (خوا) لە ڕۆژی
قیامەتدا ٩٥

إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ سَيَجۡعَلُ لَهُمُ
ٱلرَّحۡمَٰنُ وُدّٗا ٩٦ فَإِنَّمَا يَسَّرۡنَٰهُ بِلِسَانِكَ لِتُبَشِّرَ بِهِ
ٱلۡمُتَّقِينَ وَتُنذِرَ بِهِۦ قَوۡمٗا لُّدّٗا ٩٧ وَكَمۡ أَهۡلَكۡنَا قَبۡلَهُم
مِّن قَرۡنٍ هَلۡ تُحِسُّ مِنۡهُم مِّنۡ أَحَدٍ أَوۡ تَسۡمَعُ لَهُمۡ رِكۡزَۢا ٩٨

سُورَةُ طه

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

طه ١ مَآ أَنزَلۡنَا عَلَيۡكَ ٱلۡقُرۡءَانَ لِتَشۡقَىٰٓ ٢ إِلَّا تَذۡكِرَةٗ
لِّمَن يَخۡشَىٰ ٣ تَنزِيلٗا مِّمَّنۡ خَلَقَ ٱلۡأَرۡضَ وَٱلسَّمَٰوَٰتِ ٱلۡعُلَى ٤
ٱلرَّحۡمَٰنُ عَلَى ٱلۡعَرۡشِ ٱسۡتَوَىٰ ٥ لَهُۥ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي
ٱلۡأَرۡضِ وَمَا بَيۡنَهُمَا وَمَا تَحۡتَ ٱلثَّرَىٰ ٦ وَإِن تَجۡهَرۡ بِٱلۡقَوۡلِ
فَإِنَّهُۥ يَعۡلَمُ ٱلسِّرَّ وَأَخۡفَى ٧ ٱللَّهُ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَۖ لَهُ ٱلۡأَسۡمَآءُ
ٱلۡحُسۡنَىٰ ٨ وَهَلۡ أَتَىٰكَ حَدِيثُ مُوسَىٰٓ ٩ إِذۡ رَءَا نَارٗا
فَقَالَ لِأَهۡلِهِ ٱمۡكُثُوٓاْ إِنِّيٓ ءَانَسۡتُ نَارٗا لَّعَلِّيٓ ءَاتِيكُم مِّنۡهَا بِقَبَسٍ
أَوۡ أَجِدُ عَلَى ٱلنَّارِ هُدٗى ١٠ فَلَمَّآ أَتَىٰهَا نُودِيَ يَٰمُوسَىٰٓ ١١ إِنِّيٓ
أَنَا۠ رَبُّكَ فَٱخۡلَعۡ نَعۡلَيۡكَ إِنَّكَ بِٱلۡوَادِ ٱلۡمُقَدَّسِ طُوٗى ١٢

الحزب ٣٢

﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ﴾ بەڕاستی ئەوانەی کەباوەڕیان هێناوە ﴿وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ﴾ و کردەوە چاکەکانیشیان
کردووە ﴿سَيَجۡعَلُ لَهُمُ ٱلرَّحۡمَٰنُ وُدّٗا﴾ بێگومان خوای میهرەبان خۆشەویستیان دەکات (لەدڵی باوەڕداراندا)
(٩٦) ﴿فَإِنَّمَا يَسَّرۡنَٰهُ بِلِسَانِكَ﴾ جا بەڕاستی ئێمە قورئانمان لەسەر زمانی تۆ ئاسان کردووە ﴿لِتُبَشِّرَ بِهِ
ٱلۡمُتَّقِينَ﴾ تا مژدەی پێ بدەیت بەپارێزکاران و لەخواترسان ﴿وَتُنذِرَ بِهِۦ قَوۡمٗا لُّدّٗا﴾ ئەو کەسانەشی
پێ بترسێنێت کەبە سەختی دژایەتیت دەکەن (٩٧) ﴿وَكَمۡ أَهۡلَكۡنَا قَبۡلَهُم مِّن قَرۡنٍ﴾ گەل و کۆمەڵی زۆرمان پێش
ئەمان (لەبەر خراپیان) لەناوبرد ﴿هَلۡ تُحِسُّ مِنۡهُم مِّنۡ أَحَدٍ﴾ ئایا هەست ئەکەیت بەهیچ کەسێك لەوانە مابێت؟
﴿أَوۡ تَسۡمَعُ لَهُمۡ رِكۡزَۢا﴾ یان هیچ وورتە و سرتەیەکیان دەبیستیت (٩٨)

سورەتی ﴿طه﴾

﴿بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ﴾ بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

﴿طه﴾ بە (طا، ها) دەخوێنرێتەوە، خوا زاناترە بە ماناکەی بۆزانیاری زیاتر سەیری سەرەتای سورەتی
(البقرة) بکە (١) ﴿مَآ أَنزَلۡنَا عَلَيۡكَ ٱلۡقُرۡءَانَ﴾ قورئانمان نەناردۆتە خوارەوە بۆ سەر تۆ ﴿لِتَشۡقَىٰٓ﴾ بۆ ئەوەی
دوو چاری نارەحەتی غەم و پەژارە ببیت (٢) ﴿إِلَّا تَذۡكِرَةٗ لِّمَن يَخۡشَىٰ﴾ تەنها ئامۆژگاری و بیر خستنەوەیە
بۆ ئەو کەسەی (لەخوا) دەترسێ (٣) ﴿تَنزِيلٗا مِّمَّنۡ﴾ (ئەم قورئانە) بەبەش بەش نێردراوەتە خوارەوە لەلایەن
زاتێکەوە ﴿خَلَقَ ٱلۡأَرۡضَ وَٱلسَّمَٰوَٰتِ ٱلۡعُلَى﴾ کەزەوی و ئاسمانە بەرزو بڵندەکانی دروست کردووە (٤) ﴿ٱلرَّحۡمَٰنُ﴾
کە (خوای) میهرەبانە ﴿عَلَى ٱلۡعَرۡشِ ٱسۡتَوَىٰ﴾ کە بەرز بووە سەر عەرش و قەراری گرت (بەو شێوەی شیاوی
بێت ئێمە چۆنیەتییەکەی نازانین) (٥) ﴿لَهُۥ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلۡأَرۡضِ﴾ تەنها موڵکی خوایە ئەوەی لەئاسمانەکان
وئەوەی لەزەویدایە ﴿وَمَا بَيۡنَهُمَا وَمَا تَحۡتَ ٱلثَّرَىٰ﴾ وەئەوەی لەنێوانیاندایەو ئەوەی لەژێر خاکدایە (٦)
﴿وَإِن تَجۡهَرۡ بِٱلۡقَوۡلِ﴾ ئەگەر تۆ بە ئاشکرا قسە بکەیت ﴿فَإِنَّهُۥ يَعۡلَمُ ٱلسِّرَّ وَأَخۡفَى﴾ ئەوە بەڕاستی ئەو (خوا)
نهێنی و لەنهێنی شاراوەتریش دەزانێ (٧) ﴿ٱللَّهُ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَۖ﴾ خوا (ئەو زاتەیە) کە هیچ پەرستراوێکی
تری بەهەق و ڕاستی نی یە جگە لەئەو ﴿لَهُ ٱلۡأَسۡمَآءُ ٱلۡحُسۡنَىٰ﴾ تەنها بۆ ئەوە ناوە هەرە جوانەکان (٨)
﴿وَهَلۡ أَتَىٰكَ حَدِيثُ مُوسَىٰٓ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) ئایا هەواڵ و دەنگوباسی مووسا پێغەمبەرت پێ گەیشتووە
(٩) ﴿إِذۡ رَءَا نَارٗا﴾ کاتێ ئاگرێکی بینی (لەگەڕانەوەیدا بۆ میصر لەشەوێکی سارددا) ﴿فَقَالَ لِأَهۡلِهِ ٱمۡكُثُوٓاْ﴾
جا (مووسا) ووتی بەخێزانەکەی لێرە بمێننەوە ﴿إِنِّيٓ ءَانَسۡتُ نَارٗا﴾ بەڕاستی من ئاگرێکم بەدی کردووە
﴿لَّعَلِّيٓ ءَاتِيكُم مِّنۡهَا بِقَبَسٍ﴾ (ئەڕۆم بۆ لای) بەڵکو لەو ئاگرە چڵۆسکێکتان بۆ بێنم (خۆتانی پێ گەرم بکەنەوە)
﴿أَوۡ أَجِدُ عَلَى ٱلنَّارِ هُدٗى﴾ یان لای ئەو ئاگرە ڕێگا نیشان دەرێکم دەست کەوێ (١٠) ﴿فَلَمَّآ أَتَىٰهَا﴾ جا کەگەشتە لای
(ئاگرەکە) ﴿نُودِيَ يَٰمُوسَىٰٓ﴾ بانگی لێ کرا: ئەی مووسا (١١) ﴿إِنِّيٓ أَنَا۠ رَبُّكَ﴾ بەڕاستی من پەروەردگاری تۆم
﴿فَٱخۡلَعۡ نَعۡلَيۡكَ﴾ دەی پێڵاوەکانت داکەنە (لەبەر ڕێزی شوێنەکە) ﴿إِنَّكَ بِٱلۡوَادِ ٱلۡمُقَدَّسِ طُوٗى﴾چونکە
بێگومان تۆ لەشیوی پیرۆزو بەفەڕی (طووا) دایت (١٢)

وَأَنَا ٱخْتَرْتُكَ فَٱسْتَمِعْ لِمَا يُوحَىٰٓ ﴿١٣﴾ إِنَّنِىٓ أَنَا ٱللَّهُ لَآ إِلَٰهَ إِلَّآ أَنَا۠
فَٱعْبُدْنِى وَأَقِمِ ٱلصَّلَوٰةَ لِذِكْرِىٓ ﴿١٤﴾ إِنَّ ٱلسَّاعَةَ ءَاتِيَةٌ
أَكَادُ أُخْفِيهَا لِتُجْزَىٰ كُلُّ نَفْسٍۭ بِمَا تَسْعَىٰ ﴿١٥﴾ فَلَا يَصُدَّنَّكَ
عَنْهَا مَن لَّا يُؤْمِنُ بِهَا وَٱتَّبَعَ هَوَىٰهُ فَتَرْدَىٰ ﴿١٦﴾ وَمَا تِلْكَ
بِيَمِينِكَ يَٰمُوسَىٰ ﴿١٧﴾ قَالَ هِىَ عَصَاىَ أَتَوَكَّؤُا۟ عَلَيْهَا
وَأَهُشُّ بِهَا عَلَىٰ غَنَمِى وَلِىَ فِيهَا مَـَٔارِبُ أُخْرَىٰ ﴿١٨﴾ قَالَ أَلْقِهَا
يَٰمُوسَىٰ ﴿١٩﴾ فَأَلْقَىٰهَا فَإِذَا هِىَ حَيَّةٌ تَسْعَىٰ ﴿٢٠﴾ قَالَ خُذْهَا
وَلَا تَخَفْ ۖ سَنُعِيدُهَا سِيرَتَهَا ٱلْأُولَىٰ ﴿٢١﴾ وَٱضْمُمْ يَدَكَ
إِلَىٰ جَنَاحِكَ تَخْرُجْ بَيْضَآءَ مِنْ غَيْرِ سُوٓءٍ ءَايَةً أُخْرَىٰ ﴿٢٢﴾ لِنُرِيَكَ
مِنْ ءَايَٰتِنَا ٱلْكُبْرَى ﴿٢٣﴾ ٱذْهَبْ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ إِنَّهُۥ طَغَىٰ ﴿٢٤﴾ قَالَ
رَبِّ ٱشْرَحْ لِى صَدْرِى ﴿٢٥﴾ وَيَسِّرْ لِىٓ أَمْرِى ﴿٢٦﴾ وَٱحْلُلْ عُقْدَةً مِّن
لِّسَانِى ﴿٢٧﴾ يَفْقَهُوا۟ قَوْلِى ﴿٢٨﴾ وَٱجْعَل لِّى وَزِيرًا مِّنْ أَهْلِى ﴿٢٩﴾ هَٰرُونَ
أَخِى ﴿٣٠﴾ ٱشْدُدْ بِهِۦٓ أَزْرِى ﴿٣١﴾ وَأَشْرِكْهُ فِىٓ أَمْرِى ﴿٣٢﴾ كَىْ نُسَبِّحَكَ
كَثِيرًا ﴿٣٣﴾ وَنَذْكُرَكَ كَثِيرًا ﴿٣٤﴾ إِنَّكَ كُنتَ بِنَا بَصِيرًا ﴿٣٥﴾ قَالَ قَدْ
أُوتِيتَ سُؤْلَكَ يَٰمُوسَىٰ ﴿٣٦﴾ وَلَقَدْ مَنَنَّا عَلَيْكَ مَرَّةً أُخْرَىٰٓ ﴿٣٧﴾

﴿وَأَنَا ٱخۡتَرۡتُكَ﴾ من تۆم هەڵبژاردووە (بۆ پێغەمبەرایەتی) ﴿فَٱسۡتَمِعۡ لِمَا يُوحَىٰٓ﴾ کەواتە گوێ بگرە
بۆ ئەوەی نیگا دەكرێ (بۆت) (١٣) ﴿إِنَّنِيٓ أَنَا ٱللَّهُ﴾ بەڕاستی هەر من خوام ﴿لَآ إِلَٰهَ إِلَّآ أَنَا۠﴾ هیچ
پەرستراوێکی ڕاست نییە جگە لە من ﴿فَٱعۡبُدۡنِي﴾ کەواتە من بپەرستە ﴿وَأَقِمِ ٱلصَّلَوٰةَ لِذِكۡرِيٓ﴾
بە چاکی نوێژ بەجێ بێنە تامنت بیتەوە یاد (١٤) ﴿إِنَّ ٱلسَّاعَةَ ءَاتِيَةٌ﴾ بێگومان ڕۆژی دوایی دێت
﴿أَكَادُ أُخۡفِيهَا﴾ نزیك بوو (کاتی هاتنی لەخۆیشم) بشارمەوە، (چاجای لەفریشتەوپێغەمبەران، کەواتە
زانینی کاتی هاتنی ڕۆژی دوایی تەنها پەروەردگار دەیزانێت) ﴿لِتُجۡزَىٰ﴾ بۆ ئەوەی پاداشت بدرێتەوە ﴿كُلُّ
نَفۡسِۭ﴾ هەموو کەسێك ﴿بِمَا تَسۡعَىٰ﴾ بە گوێرەی ئەو کردەوەی کە دەیکات (١٥) ﴿فَلَا يَصُدَّنَّكَ عَنۡهَا﴾
جا باڕێگری نەکات لێ ی ﴿مَن لَّا يُؤۡمِنُ بِهَا﴾ ئەو کەسەی باوەڕی نی یە بەو (قیامەتە) ﴿وَٱتَّبَعَ هَوَىٰهُ﴾
و شوێن هەوا و ئارەزووی خۆی کەوتووە ﴿فَتَرۡدَىٰ﴾ ئەوسا تیا دەچێت (١٦) ﴿وَمَا تِلۡكَ بِيَمِينِكَ
يَٰمُوسَىٰ﴾ (خوا فەرمووی) ئەی مووسا ئەوە چیە بەدەستی ڕاستەوە (١٧) ﴿قَالَ هِيَ عَصَايَ﴾ (مووسا)
فەرمووی ئەوە گۆچانەکەمە ﴿أَتَوَكَّؤُاْ عَلَيۡهَا﴾ خۆم دەدەم بەسەریدا (کاتی ڕۆیشتن) ﴿وَأَهُشُّ بِهَا
عَلَىٰ غَنَمِي﴾ گەڵای درەختی پێ دەوەرێنم بۆ مەڕەکانم ﴿وَلِيَ فِيهَا مَـَٔارِبُ أُخۡرَىٰ﴾ وە چەند کارو پێویستی
تری پێ دەکەم (١٨) ﴿قَالَ أَلۡقِهَا يَٰمُوسَىٰ﴾ (خوا) فەرمووی ئەی مووسا گۆچانەکەت فڕێ بدە (١٩)
﴿فَأَلۡقَىٰهَا﴾ جا ئەویش فڕێی دا ﴿فَإِذَا هِيَ حَيَّةٞ تَسۡعَىٰ﴾ دەست بەجێ گۆچانەکە بووە بە مارێك
بەخێرایی دەڕۆیشت (مووسا ترسا) (٢٠) ﴿قَالَ﴾ (خوای گەورە) فەرمووی ﴿خُذۡهَا وَلَا تَخَفۡۖ﴾ بیگرەو
مەترسە ﴿سَنُعِيدُهَا سِيرَتَهَا ٱلۡأُولَىٰ﴾ دڵنیابە دەی گێڕینەوە بۆ شێوەکەی یەکەم جاری (دەیکەینەوە
بە گۆچان) (٢١) ﴿وَٱضۡمُمۡ يَدَكَ إِلَىٰ جَنَاحِكَ﴾ دەستت بخەرە بن باڵت (پاشان دەری بێنە) ﴿تَخۡرُجۡ بَيۡضَآءَ﴾
کە دەردێت سپییە (وەك کافور دەدرەوشێتەوە) ﴿مِنۡ غَيۡرِ سُوٓءٍ﴾ بێ ئەوەی بەڵەکی و نەخۆشی بێت
﴿ءَايَةً أُخۡرَىٰ﴾ (ئەمەش) موعجیزەیەکی ترە (جگە لە گۆچانەکەت) (٢٢) ﴿لِنُرِيَكَ مِنۡ ءَايَٰتِنَا ٱلۡكُبۡرَى﴾ بۆ
ئەوەی هەندێ لەموعجیزەو بەڵگە گەورەکانی خۆمانت پیشان بدەین (٢٣) ﴿ٱذۡهَبۡ إِلَىٰ فِرۡعَوۡنَ﴾ بڕۆ بۆ
لای فیرعەون ﴿إِنَّهُۥ طَغَىٰ﴾ چونکە بەڕاستی لەسنوور دەرچووە ویاخی بووە (٢٤) ﴿قَالَ رَبِّ ٱشۡرَحۡ لِي
صَدۡرِي﴾ (مووسا) ووتی پەروەردگارم سنگم (دڵ و دەرونم) فراوان بکە (٢٥) ﴿وَيَسِّرۡ لِيٓ أَمۡرِي﴾
وە ئیش و کارم بۆ ئاسان بکە (٢٦) ﴿وَٱحۡلُلۡ عُقۡدَةٗ مِّن لِّسَانِي﴾ و گرێی زمانیشم بەرەڵا بکە (٢٧) ﴿يَفۡقَهُواْ قَوۡلِي﴾
بۆ ئەوەی لە قسەکانم تێبگەن (٢٨) ﴿وَٱجۡعَل لِّي وَزِيرٗا مِّنۡ أَهۡلِي﴾ وە لەخزم و کەسی خۆم کەسێك بکەرە
پشتیوانم (٢٩) ﴿هَٰرُونَ أَخِي﴾ کە هاروونی برامە (٣٠) ﴿ٱشۡدُدۡ بِهِۦٓ أَزۡرِي﴾ پشتمی پێ قایم و بەهێز بکە
(٣١) ﴿وَأَشۡرِكۡهُ فِيٓ أَمۡرِي﴾ بیکەرە هاوبەشم لەکارەکەمدا (گەیاندنی پەیامی خوا) (٣٢) ﴿كَيۡ نُسَبِّحَكَ
كَثِيرٗا﴾ بۆ ئەوەی زۆرستایشت بکەین (٣٣) ﴿وَنَذۡكُرَكَ كَثِيرًا﴾ وە یاد و زیکری زۆرت بکەین (٣٤) ﴿إِنَّكَ
كُنتَ بِنَا بَصِيرٗا﴾ بەڕاستی تۆ بینای بە (هەموو شتێکی) ئێمە (٣٥) ﴿قَالَ قَدۡ أُوتِيتَ سُؤۡلَكَ يَٰمُوسَىٰ﴾ (خوای
گەورە) فەرمووی بەڕاستی ئەوەی داوات کرد پێت درا ئەی مووسا (٣٦) ﴿وَلَقَدۡ مَنَنَّا عَلَيۡكَ مَرَّةً
أُخۡرَىٰٓ﴾ سوێند بەخوا بەڕاستی ئێمە جارێکی تر منەتمان ناوەتە سەرت (٣٧)

إِذۡ أَوۡحَيۡنَآ إِلَىٰٓ أُمِّكَ مَا يُوحَىٰٓ ﴿٣٨﴾ أَنِ ٱقۡذِفِيهِ فِي ٱلتَّابُوتِ فَٱقۡذِفِيهِ
فِي ٱلۡيَمِّ فَلۡيُلۡقِهِ ٱلۡيَمُّ بِٱلسَّاحِلِ يَأۡخُذۡهُ عَدُوّٞ لِّي وَعَدُوّٞ لَّهُۥۚ وَأَلۡقَيۡتُ
عَلَيۡكَ مَحَبَّةٗ مِّنِّي وَلِتُصۡنَعَ عَلَىٰ عَيۡنِيٓ ﴿٣٩﴾ إِذۡ تَمۡشِيٓ أُخۡتُكَ فَتَقُولُ
هَلۡ أَدُلُّكُمۡ عَلَىٰ مَن يَكۡفُلُهُۥۖ فَرَجَعۡنَٰكَ إِلَىٰٓ أُمِّكَ كَيۡ تَقَرَّ عَيۡنُهَا
وَلَا تَحۡزَنَۚ وَقَتَلۡتَ نَفۡسٗا فَنَجَّيۡنَٰكَ مِنَ ٱلۡغَمِّ وَفَتَنَّٰكَ فُتُونٗاۚ
فَلَبِثۡتَ سِنِينَ فِيٓ أَهۡلِ مَدۡيَنَ ثُمَّ جِئۡتَ عَلَىٰ قَدَرٖ يَٰمُوسَىٰ ﴿٤٠﴾
وَٱصۡطَنَعۡتُكَ لِنَفۡسِي ﴿٤١﴾ ٱذۡهَبۡ أَنتَ وَأَخُوكَ بِـَٔايَٰتِي وَلَا
تَنِيَا فِي ذِكۡرِي ﴿٤٢﴾ ٱذۡهَبَآ إِلَىٰ فِرۡعَوۡنَ إِنَّهُۥ طَغَىٰ ﴿٤٣﴾ فَقُولَا لَهُۥ قَوۡلٗا
لَّيِّنٗا لَّعَلَّهُۥ يَتَذَكَّرُ أَوۡ يَخۡشَىٰ ﴿٤٤﴾ قَالَا رَبَّنَآ إِنَّنَا نَخَافُ أَن يَفۡرُطَ
عَلَيۡنَآ أَوۡ أَن يَطۡغَىٰ ﴿٤٥﴾ قَالَ لَا تَخَافَآۖ إِنَّنِي مَعَكُمَآ أَسۡمَعُ وَأَرَىٰ
﴿٤٦﴾ فَأۡتِيَاهُ فَقُولَآ إِنَّا رَسُولَا رَبِّكَ فَأَرۡسِلۡ مَعَنَا بَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ
وَلَا تُعَذِّبۡهُمۡۖ قَدۡ جِئۡنَٰكَ بِـَٔايَةٖ مِّن رَّبِّكَۖ وَٱلسَّلَٰمُ عَلَىٰ مَنِ ٱتَّبَعَ
ٱلۡهُدَىٰٓ ﴿٤٧﴾ إِنَّا قَدۡ أُوحِيَ إِلَيۡنَآ أَنَّ ٱلۡعَذَابَ عَلَىٰ مَن كَذَّبَ
وَتَوَلَّىٰ ﴿٤٨﴾ قَالَ فَمَن رَّبُّكُمَا يَٰمُوسَىٰ ﴿٤٩﴾ قَالَ رَبُّنَا ٱلَّذِيٓ أَعۡطَىٰ
كُلَّ شَيۡءٍ خَلۡقَهُۥ ثُمَّ هَدَىٰ ﴿٥٠﴾ قَالَ فَمَا بَالُ ٱلۡقُرُونِ ٱلۡأُولَىٰ ﴿٥١﴾

﴿إِذۡ أَوۡحَيۡنَآ إِلَىٰٓ أُمِّكَ﴾ کاتێ ئێمە ئاگاداری دایکتمان کرد ﴿مَا يُوحَىٰٓ﴾ ئەوەی پێویست بوو ئاگادار بکرێت ﴿٣٨﴾
﴿أَنِ ٱقۡذِفِيهِ فِي ٱلتَّابُوتِ﴾ کە ئەو (مووسای شیرەخۆرە) بخەرە ناو سندوقێکەوە ﴿فَٱقۡذِفِيهِ فِي ٱلۡيَمِّ﴾ ئەمجا فڕێی دەرە دەریاوە ﴿فَلۡيُلۡقِهِ ٱلۡيَمُّ بِٱلسَّاحِلِ﴾ جا بادەریاش بیباتە کەناری ئاوەکە ﴿يَأۡخُذۡهُ عَدُوّٞ لِّي وَعَدُوّٞ لَّهُۥۚ﴾ (لە ئاکامدا) دوژمنی من و دوژمنی ئەو (کەفیرعەونە) بگرێتەوە ﴿وَأَلۡقَيۡتُ عَلَيۡكَ مَحَبَّةٗ مِّنِّي﴾ لەلایەن خۆمەوە جۆرە خۆشەویستییەکم پێدایت ﴿وَلِتُصۡنَعَ عَلَىٰ عَيۡنِيٓ﴾ بۆ ئەوەی پەروەردە بکرێیت لە پێش چاوی خۆم (بە چاودێری و پارێزگاری خۆم) ﴿٣٩﴾
﴿إِذۡ تَمۡشِيٓ أُخۡتُكَ﴾ (لەبیرت بێ) کاتێ کە خوشکەکەت دەڕۆیشت ﴿فَتَقُولُ﴾ و دەیووت (بە فیرعەون و دەستەکەی کە مووسا دەگریا و شیری هیچ ئافرەتێکی نەدەخوارد) ﴿هَلۡ أَدُلُّكُمۡ عَلَىٰ مَن يَكۡفُلُهُۥۖ﴾ کەسێکتان نیشان بدەم کە بەخێوی کات وبیگرێتە ئەستۆ ﴿فَرَجَعۡنَٰكَ إِلَىٰٓ أُمِّكَ﴾ بەو هۆیەوە تۆمان گێڕایەوە بۆ لای دایکت ﴿كَيۡ تَقَرَّ عَيۡنُهَا وَلَا تَحۡزَنَۚ﴾ تا چاو ودڵی گەش بێتەوەو خەفەت نەخوات ﴿وَقَتَلۡتَ نَفۡسٗا﴾ وە کەسێکت کوشت (لە تاقمی فیرعەون) ﴿فَنَجَّيۡنَٰكَ مِنَ ٱلۡغَمِّ﴾ بەڵام ئێمە ڕزگارمان کردی لەو غەم وپەژارەیە ﴿وَفَتَنَّٰكَ فُتُونٗاۚ﴾ وە دووچاری چەندەها تاقی کردنەوەمان کردی ﴿فَلَبِثۡتَ سِنِينَ﴾ ئەمجا چەند ساڵێك مایتەوە ﴿فِيٓ أَهۡلِ مَدۡيَنَ﴾ لەناو خەڵکی مەدیەندا ﴿ثُمَّ جِئۡتَ عَلَىٰ قَدَرٖ يَٰمُوسَىٰ﴾ پاشان ئەی مووسا لە کاتی دیاری کراودا (بۆ پێغەمبەرایەتی) هاتوویتە ئێرە ﴿٤٠﴾ ﴿وَٱصۡطَنَعۡتُكَ لِنَفۡسِي﴾ وە تۆم هەڵبژارد بۆ خۆم (تاکو پێغەمبەر بیت و پەیامی من ڕاگەیەنیت) ﴿٤١﴾ ﴿ٱذۡهَبۡ أَنتَ وَأَخُوكَ بِـَٔايَٰتِي﴾ بڕۆ خۆت و براکەت بە بەڵگە و موعجیزەکانمەوە ﴿وَلَا تَنِيَا فِي ذِكۡرِي﴾ سستی نەکەن لە زیکر و یادی مندا ﴿٤٢﴾ ﴿ٱذۡهَبَآ إِلَىٰ فِرۡعَوۡنَ﴾ هەردووکتان بڕۆن بۆلای فیرعەون ﴿إِنَّهُۥ طَغَىٰ﴾ چونکە بەڕاستی لەسنوور دەرچووە و یاخی بووە ﴿٤٣﴾ ﴿فَقُولَا لَهُۥ قَوۡلٗا لَّيِّنٗا﴾ جا قسەی لەگەڵ بکەن بە نەرم و نیانی ﴿لَّعَلَّهُۥ يَتَذَكَّرُ أَوۡ يَخۡشَىٰ﴾ بەڵکو بیربکاتەوە یا بترسێ (لە سزای خوا) ﴿٤٤﴾ ﴿قَالَا رَبَّنَآ﴾ هەردووکیان ووتیان ئەی پەروەردگارمان ﴿إِنَّنَا نَخَافُ﴾ بەڕاستی ئێمە دەترسین ﴿أَن يَفۡرُطَ عَلَيۡنَآ﴾ دەس درێژی بکاتە سەرمان پێش ئەوەی ئێمە هیچ بڵێین ﴿أَوۡ أَن يَطۡغَىٰ﴾ یان زیاتر یاخی و سەرکەش بێت ﴿٤٥﴾
﴿قَالَ لَا تَخَافَآۖ﴾ (خوا) فەرمووی مەترسن ﴿إِنَّنِي مَعَكُمَآ﴾ بەڕاستی من لەگەڵتانام ﴿أَسۡمَعُ وَأَرَىٰ﴾ دەبیستم و دەبینم ﴿٤٦﴾
﴿فَأۡتِيَاهُ فَقُولَآ﴾ کەوابوو بچنە لای و (پێی) بڵێن ﴿إِنَّا رَسُولَا رَبِّكَ﴾ بێگومان ئێمە هەردووك نێرراوی پەروەردگاری تۆین (بۆ سەر تۆ) ﴿فَأَرۡسِلۡ مَعَنَا بَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ﴾ جا واز لە بەنی ئیسرائیل بهێنە (با بێن) لەگەڵ ئێمەدا ﴿وَلَا تُعَذِّبۡهُمۡۖ﴾ وە ئازار و سزایان مەدە ﴿قَدۡ جِئۡنَٰكَ بِـَٔايَةٖ مِّن رَّبِّكَۖ﴾ بەڕاستی ئێمە لە لایەن پەروەردگارتەوە بەڵگەو موعجیزەمان بۆ هێناوی ﴿وَٱلسَّلَٰمُ عَلَىٰ مَنِ ٱتَّبَعَ ٱلۡهُدَىٰٓ﴾ سڵاویش لەسەر کەسێك بێت کە شوێن ڕێگای ڕاستی دەکەوێ ﴿٤٧﴾ ﴿إِنَّا قَدۡ أُوحِيَ إِلَيۡنَآ﴾ بەڕاستی ئێمە نیگامان بۆ کراوە ﴿أَنَّ ٱلۡعَذَابَ﴾ کە بێگومان سزا ﴿عَلَىٰ مَن كَذَّبَ وَتَوَلَّىٰ﴾ بۆ کەسێکە (پێغەمبەران) بەدرۆ دەزانێ و ڕوو وەردەگێڕێت (وباوەڕ ناهێنێ) ﴿٤٨﴾ ﴿قَالَ فَمَن رَّبُّكُمَا يَٰمُوسَىٰ﴾ (فیرعەون) ووتی باشە مووسا پەروەردگاری هەردووکتان کێ یە؟ ﴿٤٩﴾ ﴿قَالَ رَبُّنَا ٱلَّذِيٓ أَعۡطَىٰ كُلَّ شَيۡءٍ خَلۡقَهُۥ﴾ (مووسا) فەرمووی پەروەردگاری ئێمە ئەو زاتەیە کەهەموو شتێکی بەشێوەیەکی ڕێك وپێك وجوان دروستکردووە ﴿ثُمَّ هَدَىٰ﴾ پاشان ڕێنموونیشی کردووە (بۆ کاری خۆی) ﴿٥٠﴾
﴿قَالَ فَمَا بَالُ ٱلۡقُرُونِ ٱلۡأُولَىٰ﴾ (فیرعەون) ووتی ئەی خەڵکانی سەردەمە پێشووەکان حاڵیان چییەو چۆنە (لە پاشی مردنیان) ﴿٥١﴾

قَالَ عِلۡمُهَا عِندَ رَبِّي فِي كِتَٰبٖۖ لَّا يَضِلُّ رَبِّي وَلَا يَنسَى ٥٢ ٱلَّذِي
جَعَلَ لَكُمُ ٱلۡأَرۡضَ مَهۡدٗا وَسَلَكَ لَكُمۡ فِيهَا سُبُلٗا وَأَنزَلَ مِنَ
ٱلسَّمَآءِ مَآءٗ فَأَخۡرَجۡنَا بِهِۦٓ أَزۡوَٰجٗا مِّن نَّبَاتٖ شَتَّىٰ ٥٣ كُلُواْ
وَٱرۡعَوۡاْ أَنۡعَٰمَكُمۡۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَٰتٖ لِّأُوْلِي ٱلنُّهَىٰ ٥٤ ۞ مِنۡهَا
خَلَقۡنَٰكُمۡ وَفِيهَا نُعِيدُكُمۡ وَمِنۡهَا نُخۡرِجُكُمۡ تَارَةً أُخۡرَىٰ ٥٥ وَلَقَدۡ
أَرَيۡنَٰهُ ءَايَٰتِنَا كُلَّهَا فَكَذَّبَ وَأَبَىٰ ٥٦ قَالَ أَجِئۡتَنَا لِتُخۡرِجَنَا
مِنۡ أَرۡضِنَا بِسِحۡرِكَ يَٰمُوسَىٰ ٥٧ فَلَنَأۡتِيَنَّكَ بِسِحۡرٖ مِّثۡلِهِۦ
فَٱجۡعَلۡ بَيۡنَنَا وَبَيۡنَكَ مَوۡعِدٗا لَّا نُخۡلِفُهُۥ نَحۡنُ وَلَآ أَنتَ مَكَانٗا
سُوٗى ٥٨ قَالَ مَوۡعِدُكُمۡ يَوۡمُ ٱلزِّينَةِ وَأَن يُحۡشَرَ ٱلنَّاسُ ضُحٗى
٥٩ فَتَوَلَّىٰ فِرۡعَوۡنُ فَجَمَعَ كَيۡدَهُۥ ثُمَّ أَتَىٰ ٦٠ قَالَ لَهُم
مُّوسَىٰ وَيۡلَكُمۡ لَا تَفۡتَرُواْ عَلَى ٱللَّهِ كَذِبٗا فَيُسۡحِتَكُم بِعَذَابٖۖ
وَقَدۡ خَابَ مَنِ ٱفۡتَرَىٰ ٦١ فَتَنَٰزَعُوٓاْ أَمۡرَهُم بَيۡنَهُمۡ وَأَسَرُّواْ
ٱلنَّجۡوَىٰ ٦٢ قَالُوٓاْ إِنۡ هَٰذَٰنِ لَسَٰحِرَٰنِ يُرِيدَانِ أَن يُخۡرِجَاكُم
مِّنۡ أَرۡضِكُم بِسِحۡرِهِمَا وَيَذۡهَبَا بِطَرِيقَتِكُمُ ٱلۡمُثۡلَىٰ ٦٣
فَأَجۡمِعُواْ كَيۡدَكُمۡ ثُمَّ ٱئۡتُواْ صَفّٗاۚ وَقَدۡ أَفۡلَحَ ٱلۡيَوۡمَ مَنِ ٱسۡتَعۡلَىٰ ٦٤

ربع الحزب ٣٢

﴿قَالَ عِلْمُهَا عِندَ رَبِّي﴾ (مووسا) فەرمووی زانیاری ئەوە لای پەروەردگارمە ﴿فِي كِتَٰبٍ﴾ لە پەراوێکدایە ﴿لَّا يَضِلُّ رَبِّي وَلَا يَنسَى﴾ پەروەردگارم هیچی لێ وون نابێ و هیچی لەبیر ناچێ ﴿٥٢﴾ ﴿ٱلَّذِي جَعَلَ لَكُمُ ٱلْأَرْضَ مَهْدًا﴾ (پەروەردگارم) زاتێکە کە زەوی بۆ کردونەتە شوێنی حەسانەوە (وەکو بێشکە) ﴿وَسَلَكَ لَكُمْ فِيهَا سُبُلًا﴾ وە لەناویدا چەندەها ڕێگای بۆ فەراهەم هێناون ﴿وَأَنزَلَ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءً﴾ وە لەئاسمانەوە باران دەبارێنێ (بۆتان) ﴿فَأَخْرَجْنَا بِهِۦٓ﴾ جا بەو بارانەی ڕواندومانە ﴿أَزْوَٰجًا مِّن نَّبَاتٍ شَتَّىٰ﴾ زۆر جوتی جۆراو جۆر لەڕووەك (کە جیاوازن لە تام و بۆن و ڕەنگ و شێوەدا) ﴿٥٣﴾ ﴿كُلُوا۟ وَٱرْعَوْا۟ أَنْعَٰمَكُمْ﴾ (ئەی مرۆڤەکان) بخۆن و ئاژەڵ و ماڵاتەکانیشتان بلەوەڕێنن ﴿إِنَّ فِي ذَٰلِكَ﴾ بەڕاستی لەوەدا (کە باسکرا) ﴿لَءَايَٰتٍ لِّأُو۟لِي ٱلنُّهَىٰ﴾ بەڵگە و نیشانەی زۆر هەیە بۆ ئەوانەی خاوەنی ژیرین ﴿٥٤﴾ ﴿مِنْهَا خَلَقْنَٰكُمْ﴾ لەم زەویە دروستمان کردون ﴿وَفِيهَا نُعِيدُكُمْ﴾ دووبارە دەتانگێڕینەوە ناو زەوی (بەمردوویی) ﴿وَمِنْهَا نُخْرِجُكُمْ تَارَةً أُخْرَىٰ﴾ جارێکی تر لەو زەوییە دەرتان دێنینەوە (بەزیندوویی بۆ لێپرسینەوە) ﴿٥٥﴾ ﴿وَلَقَدْ أَرَيْنَٰهُ ءَايَٰتِنَا كُلَّهَا﴾ سوێند بەخوا بەڕاستی ئێمە هەموو بەڵگەو نیشانەکانی خۆمان نیشان فیرعەون دا ﴿فَكَذَّبَ وَأَبَىٰ﴾ کەچی باوەڕی نەهێناو سەرپێچی کرد ﴿٥٦﴾ ﴿قَالَ أَجِئْتَنَا لِتُخْرِجَنَا﴾ (فیرعەون) ووتی هاتوویت بۆ ناومان بۆ ئەوەی دەرمان کەیت ﴿مِنْ أَرْضِنَا بِسِحْرِكَ يَٰمُوسَىٰ﴾ لەخاکەکەمان بەجادوو گەریەکەت ئەی مووسا ﴿٥٧﴾ ﴿فَلَنَأْتِيَنَّكَ بِسِحْرٍ﴾ سوێندبێ جادویەکت بۆ (بەکار) بێنین ﴿مِّثْلِهِۦ﴾ وەك ئەو (جادووەی خۆت) ﴿فَٱجْعَلْ بَيْنَنَا وَبَيْنَكَ مَوْعِدًا﴾ جا شوێن و کاتێك لە نێوان ئێمە و خۆتدا دابنێ ﴿لَّا نُخْلِفُهُۥ نَحْنُ وَلَآ أَنتَ﴾ نە ئێمە و نەتۆ خۆمانی لێ نەبوێرین ﴿مَكَانًا سُوًى﴾ (با) جێگایەکی تەخت بێ ﴿٥٨﴾ ﴿قَالَ مَوْعِدُكُمْ يَوْمُ ٱلزِّينَةِ﴾ (مووسا) فەرمووی کاتی دیارکراوتان ڕۆژی خۆڕازاندنەوە (ڕۆژی چەژن) بێت ﴿وَأَن يُحْشَرَ ٱلنَّاسُ ضُحًى﴾ بەمەرجێ لە کاتی چێشتەنگاودا خەڵکی کۆبکرێنەوە ﴿٥٩﴾ ﴿فَتَوَلَّىٰ فِرْعَوْنُ﴾ ئەمجا فیرعەون ڕۆیشت لەو جێگایە ﴿فَجَمَعَ كَيْدَهُۥ﴾ وەهەموو جادوو گەرەکانی کۆکردەوە ﴿ثُمَّ أَتَىٰ﴾ پاشان هات (بۆ شوێنی دیاری کراو) ﴿٦٠﴾ ﴿قَالَ لَهُم مُّوسَىٰ﴾ مووسا بە جادوو گەرانی ووت ﴿وَيْلَكُمْ لَا تَفْتَرُوا۟ عَلَى ٱللَّهِ كَذِبًا﴾ هاوار بۆ ئێوە درۆ بەدەم خواوە نەکەن ﴿فَيُسْحِتَكُم بِعَذَابٍ﴾ ئەگینا بەسزایەك لەناوتان دەبات ﴿وَقَدْ خَابَ مَنِ ٱفْتَرَىٰ﴾ بەڕاستی هەر کەسێ درۆ هەڵبەستێ بەدەم خواوە ڕەنجە ڕۆ دەبێت ﴿٦١﴾ ﴿فَتَنَٰزَعُوٓا۟ أَمْرَهُم بَيْنَهُمْ﴾ ئەمجا (جادوو گەرەکان) سەبارەت بەکارەکەیان لە نێوانیان دا جیاوازی پەیدا بوو ﴿وَأَسَرُّوا۟ ٱلنَّجْوَىٰ﴾ و بەنهێنی چرپەیان دەکرد ﴿٦٢﴾ ﴿قَالُوٓا۟ إِنْ هَٰذَٰنِ لَسَٰحِرَٰنِ﴾ ووتیان بەڕاستی ئەمانە دوو جادووگەرن ﴿يُرِيدَانِ أَن يُخْرِجَاكُم﴾ دەیانەوێ دەرتان پەڕێنن ﴿مِّنْ أَرْضِكُم بِسِحْرِهِمَا﴾ لە خاك و وڵاتەکەتان بە جادووەکەیان ﴿وَيَذْهَبَا بِطَرِيقَتِكُمُ ٱلْمُثْلَىٰ﴾ وە ڕێباز و نەریتە هەرە باشەکەتان لەناو بەرن ﴿٦٣﴾ ﴿فَأَجْمِعُوا۟ كَيْدَكُمْ﴾ جا کەواتە هەموو جادوو و پیلانێکتان کۆبکەنەوە ﴿ثُمَّ ٱئْتُوا۟ صَفًّا﴾ پاشان بە یەك ڕیز بێنە (گۆڕەپانەوە) ﴿وَقَدْ أَفْلَحَ ٱلْيَوْمَ مَنِ ٱسْتَعْلَىٰ﴾ بەڕاستی هەر کەسێ ئەمڕۆ سەرکەوێ ڕزگاری دەبێ و سەرفرازە ﴿٦٤﴾

قَالُوا۟ يَٰمُوسَىٰٓ إِمَّآ أَن تُلْقِىَ وَإِمَّآ أَن نَّكُونَ أَوَّلَ مَنْ أَلْقَىٰ ﴿٦٥﴾ قَالَ بَلْ
أَلْقُوا۟ ۖ فَإِذَا حِبَالُهُمْ وَعِصِيُّهُمْ يُخَيَّلُ إِلَيْهِ مِن سِحْرِهِمْ أَنَّهَا
تَسْعَىٰ ﴿٦٦﴾ فَأَوْجَسَ فِى نَفْسِهِۦ خِيفَةً مُّوسَىٰ ﴿٦٧﴾ قُلْنَا لَا تَخَفْ إِنَّكَ
أَنتَ ٱلْأَعْلَىٰ ﴿٦٨﴾ وَأَلْقِ مَا فِى يَمِينِكَ تَلْقَفْ مَا صَنَعُوٓا۟ ۖ إِنَّمَا صَنَعُوا۟
كَيْدُ سَٰحِرٍ ۖ وَلَا يُفْلِحُ ٱلسَّاحِرُ حَيْثُ أَتَىٰ ﴿٦٩﴾ فَأُلْقِىَ ٱلسَّحَرَةُ سُجَّدًا
قَالُوٓا۟ ءَامَنَّا بِرَبِّ هَٰرُونَ وَمُوسَىٰ ﴿٧٠﴾ قَالَ ءَامَنتُمْ لَهُۥ قَبْلَ أَنْ ءَاذَنَ
لَكُمْ ۖ إِنَّهُۥ لَكَبِيرُكُمُ ٱلَّذِى عَلَّمَكُمُ ٱلسِّحْرَ ۖ فَلَأُقَطِّعَنَّ أَيْدِيَكُمْ
وَأَرْجُلَكُم مِّنْ خِلَٰفٍ وَلَأُصَلِّبَنَّكُمْ فِى جُذُوعِ ٱلنَّخْلِ وَلَتَعْلَمُنَّ
أَيُّنَآ أَشَدُّ عَذَابًا وَأَبْقَىٰ ﴿٧١﴾ قَالُوا۟ لَن نُّؤْثِرَكَ عَلَىٰ مَا جَآءَنَا مِنَ
ٱلْبَيِّنَٰتِ وَٱلَّذِى فَطَرَنَا ۖ فَٱقْضِ مَآ أَنتَ قَاضٍ ۖ إِنَّمَا تَقْضِى هَٰذِهِ
ٱلْحَيَوٰةَ ٱلدُّنْيَآ ﴿٧٢﴾ إِنَّآ ءَامَنَّا بِرَبِّنَا لِيَغْفِرَ لَنَا خَطَٰيَٰنَا وَمَآ أَكْرَهْتَنَا
عَلَيْهِ مِنَ ٱلسِّحْرِ ۗ وَٱللَّهُ خَيْرٌ وَأَبْقَىٰٓ ﴿٧٣﴾ إِنَّهُۥ مَن يَأْتِ رَبَّهُۥ مُجْرِمًا
فَإِنَّ لَهُۥ جَهَنَّمَ لَا يَمُوتُ فِيهَا وَلَا يَحْيَىٰ ﴿٧٤﴾ وَمَن يَأْتِهِۦ مُؤْمِنًا قَدْ
عَمِلَ ٱلصَّٰلِحَٰتِ فَأُو۟لَٰٓئِكَ لَهُمُ ٱلدَّرَجَٰتُ ٱلْعُلَىٰ ﴿٧٥﴾ جَنَّٰتُ عَدْنٍ
تَجْرِى مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَا ۚ وَذَٰلِكَ جَزَآءُ مَن تَزَكَّىٰ ﴿٧٦﴾

﴿قَالُواْ يَٰمُوسَىٰٓ﴾ (ساحیرەکان) ووتیان ئەی مووسا ﴿إِمَّآ أَن تُلۡقِيَ﴾ یاتۆ (جادووەکەت) فڕێ بدە ﴿وَإِمَّآ
أَن نَّكُونَ أَوَّلَ مَنۡ أَلۡقَىٰ﴾ یا ئێمە لەسەرەتاوە فڕێ ی دەدەین ﴿٦٥﴾ ﴿قَالَ بَلۡ أَلۡقُواْۖ﴾ (مووسا) فەرمووی نەخێر
ئێوە (لەپێشەوە) فڕێ ی بدەن ﴿فَإِذَا حِبَالُهُمۡ وَعِصِيُّهُمۡ﴾ (ئەوانیش فڕێیاندا) جا لەناکاودا گوریس و دار
دەستەکانیان ﴿يُخَيَّلُ إِلَيۡهِ مِن سِحۡرِهِمۡ أَنَّهَا تَسۡعَىٰ﴾ وەها هاتە پێش چاوی (مووسا) بەهۆی جادووەکەیانەوە
کەبەڕاستی دەجولێن و دەڕۆن ﴿٦٦﴾ ﴿فَأَوۡجَسَ فِي نَفۡسِهِۦ خِيفَةٗ مُّوسَىٰ﴾ جا مووسا لەدڵی خۆیدا کەمێ ترسا ﴿٦٧﴾
﴿قُلۡنَا لَا تَخَفۡ﴾ ووتمان پێی مەترسەو بێ باك بە ﴿إِنَّكَ أَنتَ ٱلۡأَعۡلَىٰ﴾ بێگومان هەر تۆ سەرکەوتوو دەبی ﴿٦٨﴾
﴿وَأَلۡقِ مَا فِي يَمِينِكَ﴾ ئەوەی لەدەستی ڕاستتدایە (کەگۆچانەکەتە) فڕێی بدە ﴿تَلۡقَفۡ مَا صَنَعُوٓاْۖ﴾ هەرچی
(جادوو) ئەوان کردوویانە قوتی دەدات (هەڵی دەلوشێ) ﴿إِنَّمَا صَنَعُواْ كَيۡدُ سَٰحِرٖۖ﴾ بێگومان ئەوەی ئەوانە
کردوویانە تەنها فروفێڵی جادوو بازە ﴿وَلَا يُفۡلِحُ ٱلسَّاحِرُ حَيۡثُ أَتَىٰ﴾ جادوو بازیش سەرکەوتوو نابێ لەهەر
کوێ وەهاتبێ (هەرچی بکات) ﴿٦٩﴾ ﴿فَأُلۡقِيَ ٱلسَّحَرَةُ سُجَّدٗا﴾ ئەوسا جادووگەرەکان خران بەڕوودا بەسوژدە
بردنەوە (بۆ خوا) ﴿قَالُوٓاْ ءَامَنَّا بِرَبِّ هَٰرُونَ وَمُوسَىٰ﴾ ووتیان بڕوامان هێنا بەپەروەردگاری هاروون و مووسا ﴿٧٠﴾
﴿قَالَ﴾ (فیرعەون) ووتی پێیان ﴿ءَامَنتُمۡ لَهُۥ قَبۡلَ أَنۡ ءَاذَنَ لَكُمۡۖ﴾ ئایا ئێوە بڕواتان پێ هێنا پێش ئەوەی مۆڵەتتان بدەم
﴿إِنَّهُۥ لَكَبِيرُكُمُ ٱلَّذِي﴾ بێگومان ئەو مووسا گەورەتانە ﴿عَلَّمَكُمُ ٱلسِّحۡرَۖ﴾ کەفێری جادووی کردوون
﴿فَلَأُقَطِّعَنَّ﴾ جا سوێند بێت دەیبڕم (دەیقرتێنم) ﴿أَيۡدِيَكُمۡ وَأَرۡجُلَكُم مِّنۡ خِلَٰفٖ﴾ دەست و قاچتان بەپێچەوانەوە
(ڕاست و چەپ) ﴿وَلَأُصَلِّبَنَّكُمۡ فِي جُذُوعِ ٱلنَّخۡلِ﴾ وەبێگومان بەقەدی دارخورمادا هەڵتان دەواسم (دەتانکەم
بە دارا) ﴿وَلَتَعۡلَمُنَّ﴾ (ئەوسا) بەڕاستی دەزانن ﴿أَيُّنَآ أَشَدُّ عَذَابٗا وَأَبۡقَىٰ﴾ کاممان (من یان خواکەی مووسا)
سزامان سەخترو بەردەوام ترە ﴿٧١﴾ ﴿قَالُواْ لَن نُّؤۡثِرَكَ﴾ (ساحیرەکان) ووتیان ئێمە هەرگیز تۆ هەڵنابژێرین
﴿عَلَىٰ مَا جَآءَنَا مِنَ ٱلۡبَيِّنَٰتِ﴾ بەسەر ئەو نیشانەو موعجیزانەدا کەبۆمان هاتووە ﴿وَٱلَّذِي فَطَرَنَاۖ﴾ (وە تۆ هەڵنابژێرین
بەسەر) ئەو خوایەی کە لەنەبوون ئێمەی دروست کردووە ﴿فَٱقۡضِ مَآ أَنتَ قَاضٍۖ﴾ جا هەر چیت لەدەست
دێت بیکە ﴿إِنَّمَا تَقۡضِي هَٰذِهِ ٱلۡحَيَوٰةَ ٱلدُّنۡيَآ﴾ بێگومان تۆ تەنها لەم ژیانی دونیا دەست دەڕواو بڕیار دەدەیت ﴿٧٢﴾
﴿إِنَّآ ءَامَنَّا بِرَبِّنَا﴾ بەڕاستی ئێمە باوەڕمان هێنا بەپەروەردگارمان ﴿لِيَغۡفِرَ لَنَا خَطَٰيَٰنَا﴾ بۆ ئەوەی لەتاوانەکانمان
خۆش ببێت ﴿وَمَآ أَكۡرَهۡتَنَا عَلَيۡهِ مِنَ ٱلسِّحۡرِۗ﴾ هەروەها لەو جادووەش کە بەزۆر پێت دەکردین ﴿وَٱللَّهُ خَيۡرٞ وَأَبۡقَىٰٓ﴾
وەخوای گەورە (پاداشتی) چاکترەو بەردەوامترە ﴿٧٣﴾ ﴿إِنَّهُۥ مَن يَأۡتِ رَبَّهُۥ﴾ بەڕاستی هەر کەسێ بگەڕێتەوە لای
پەروەردگاری ﴿مُجۡرِمٗا﴾ بەتاوانباری ﴿فَإِنَّ لَهُۥ جَهَنَّمَ﴾ ئەوە بێگومان دۆزەخ جێگایەتی ﴿لَا يَمُوتُ فِيهَا وَلَا يَحۡيَىٰ﴾
نەدەمرێ تێیدا نەدەژی (بەئاسوودەیی) ﴿٧٤﴾ ﴿وَمَن يَأۡتِهِۦ مُؤۡمِنٗا﴾ وە ئەو کەسەی بەباوەڕداری بگەڕێتەوە
لای (خوای گەورە) ﴿قَدۡ عَمِلَ ٱلصَّٰلِحَٰتِ﴾ بەڕاستی کردەوەی چاکیشی کردبێ ﴿فَأُوْلَٰٓئِكَ لَهُمُ ٱلدَّرَجَٰتُ ٱلۡعُلَىٰ﴾
ئائەوانە پلەو پایەی بەرزو بڵندیان هەیە ﴿٧٥﴾ ﴿جَنَّٰتُ عَدۡنٖ﴾ کە بەهەشتانێکە جێگای مانەوەی هەمەمیشەییە
﴿تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُ﴾ ڕووبارەکان دەڕۆن بە ژێریاندا ﴿خَٰلِدِينَ فِيهَاۚ﴾ بێ بڕانەوە دەمێننەوە تێیدا ﴿وَذَٰلِكَ جَزَآءُ
مَن تَزَكَّىٰ﴾ ئەوە پاداشتی کەسێکە خۆی پاك و خاوێن ڕابگرێ (لە کوفر و تاوان) ﴿٧٦﴾

وَلَقَدۡ أَوۡحَيۡنَآ إِلَىٰ مُوسَىٰٓ أَنۡ أَسۡرِ بِعِبَادِي فَٱضۡرِبۡ لَهُمۡ طَرِيقٗا
فِي ٱلۡبَحۡرِ يَبَسٗا لَّا تَخَٰفُ دَرَكٗا وَلَا تَخۡشَىٰ ﴿٧٧﴾ فَأَتۡبَعَهُمۡ فِرۡعَوۡنُ
بِجُنُودِهِۦ فَغَشِيَهُم مِّنَ ٱلۡيَمِّ مَا غَشِيَهُمۡ ﴿٧٨﴾ وَأَضَلَّ فِرۡعَوۡنُ قَوۡمَهُۥ
وَمَا هَدَىٰ ﴿٧٩﴾ يَٰبَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ قَدۡ أَنجَيۡنَٰكُم مِّنۡ عَدُوِّكُمۡ وَوَٰعَدۡنَٰكُمۡ
جَانِبَ ٱلطُّورِ ٱلۡأَيۡمَنَ وَنَزَّلۡنَا عَلَيۡكُمُ ٱلۡمَنَّ وَٱلسَّلۡوَىٰ ﴿٨٠﴾ كُلُواْ مِن
طَيِّبَٰتِ مَا رَزَقۡنَٰكُمۡ وَلَا تَطۡغَوۡاْ فِيهِ فَيَحِلَّ عَلَيۡكُمۡ غَضَبِيۖ
وَمَن يَحۡلِلۡ عَلَيۡهِ غَضَبِي فَقَدۡ هَوَىٰ ﴿٨١﴾ وَإِنِّي لَغَفَّارٞ لِّمَن تَابَ
وَءَامَنَ وَعَمِلَ صَٰلِحٗا ثُمَّ ٱهۡتَدَىٰ ﴿٨٢﴾ ۞ وَمَآ أَعۡجَلَكَ عَن
قَوۡمِكَ يَٰمُوسَىٰ ﴿٨٣﴾ قَالَ هُمۡ أُوْلَآءِ عَلَىٰٓ أَثَرِي وَعَجِلۡتُ إِلَيۡكَ
رَبِّ لِتَرۡضَىٰ ﴿٨٤﴾ قَالَ فَإِنَّا قَدۡ فَتَنَّا قَوۡمَكَ مِنۢ بَعۡدِكَ وَأَضَلَّهُمُ
ٱلسَّامِرِيُّ ﴿٨٥﴾ فَرَجَعَ مُوسَىٰٓ إِلَىٰ قَوۡمِهِۦ غَضۡبَٰنَ أَسِفٗاۚ قَالَ
يَٰقَوۡمِ أَلَمۡ يَعِدۡكُمۡ رَبُّكُمۡ وَعۡدًا حَسَنًاۚ أَفَطَالَ عَلَيۡكُمُ ٱلۡعَهۡدُ
أَمۡ أَرَدتُّمۡ أَن يَحِلَّ عَلَيۡكُمۡ غَضَبٞ مِّن رَّبِّكُمۡ فَأَخۡلَفۡتُم
مَّوۡعِدِي ﴿٨٦﴾ قَالُواْ مَآ أَخۡلَفۡنَا مَوۡعِدَكَ بِمَلۡكِنَا وَلَٰكِنَّا حُمِّلۡنَآ
أَوۡزَارٗا مِّن زِينَةِ ٱلۡقَوۡمِ فَقَذَفۡنَٰهَا فَكَذَٰلِكَ أَلۡقَى ٱلسَّامِرِيُّ ﴿٨٧﴾

نصف الحزب ٣٢

﴿وَلَقَدۡ أَوۡحَيۡنَآ إِلَىٰ مُوسَىٰٓ﴾ بەڕاستی نیگامان نارد بۆ مووسا ﴿أَنۡ أَسۡرِ بِعِبَادِي﴾ کە بەندەکانم بە شەو ببە (و لە میصر دەرچن) ﴿فَٱضۡرِبۡ لَهُمۡ طَرِيقٗا فِي ٱلۡبَحۡرِ يَبَسٗا﴾ ڕێگەیەکی ووشکیان لە دەریای (سوور) دا بۆ بکەرەوە ﴿لَّا تَخَٰفُ دَرَكٗا﴾ مەترسە (فیرعەون) پێت بگات ﴿وَلَا تَخۡشَىٰ﴾ وە مەترسە (لەخنکان لەدەریادا) ﴿٧٧﴾ ﴿فَأَتۡبَعَهُمۡ فِرۡعَوۡنُ بِجُنُودِهِۦ﴾ ئەمجا فیرعەون بە سەربازەکانیەوە شوێنیان کەوتن ﴿فَغَشِيَهُم مِّنَ ٱلۡيَمِّ مَا غَشِيَهُمۡ﴾ جا لە ناکاو دەریا ئەوانی (لەناو شەپۆلی خۆیدا) داپۆشی چ داپۆشینێك ﴿٧٨﴾ ﴿وَأَضَلَّ فِرۡعَوۡنُ قَوۡمَهُۥ﴾ فیرعەون گەلەکەی خۆی گومرا کرد ﴿وَمَا هَدَىٰ﴾ و ڕێنموونیی نەکردن ﴿٧٩﴾ ﴿يَٰبَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ﴾ ئەی نەوەی ئیسرائیل ﴿قَدۡ أَنجَيۡنَٰكُم مِّنۡ عَدُوِّكُمۡ﴾ بەڕاستی ڕزگارمان کردن لەدوژمنەکەتان ﴿وَوَٰعَدۡنَٰكُمۡ﴾ وە بەڵێنمان پێدان ﴿جَانِبَ ٱلطُّورِ ٱلۡأَيۡمَنَ﴾ (بەهاتنی موسا بۆ) لای ڕاستی کێوی طور ﴿وَنَزَّلۡنَا عَلَيۡكُمُ﴾ و بۆمان ناردن ﴿ٱلۡمَنَّ وَٱلسَّلۡوَىٰ﴾ گەزۆ و شێلاقە (باڵندەیەکە گۆشتی لە هەموو باڵندەیەك خۆشترە) ﴿٨٠﴾ ﴿كُلُواْ مِن طَيِّبَٰتِ مَا رَزَقۡنَٰكُمۡ﴾ بخۆن لەو ڕۆزیە پاکانەی پێمان داون ﴿وَلَا تَطۡغَوۡاْ فِيهِ﴾ و زیادە ڕۆی تێدا مەکەن ﴿فَيَحِلَّ عَلَيۡكُمۡ غَضَبِيۖ﴾ ئەگینا خەشم و قاری من دەتانگرێتەوە ﴿وَمَن يَحۡلِلۡ عَلَيۡهِ غَضَبِي﴾ جا هەر کەسێك قار و خەشمی من دایگرێ ﴿فَقَدۡ هَوَىٰ﴾ ئەوە بێگومان تیاچووەو هەڵدێراوە ﴿٨١﴾ ﴿وَإِنِّي لَغَفَّارٞ لِّمَن تَابَ﴾ وە بەڕاستی من زۆر لێبوردوم لەو کەسەی تەوبەی کردبێ ﴿وَءَامَنَ وَعَمِلَ صَٰلِحٗا﴾ و باوەڕی هێنابێ و کردەوەی چاکی کردبێت ﴿ثُمَّ ٱهۡتَدَىٰ﴾ پاشان بەردەوام بوبێ لەسەر ئەو ڕێبازە ﴿٨٢﴾ ﴿وَمَآ أَعۡجَلَكَ عَن قَوۡمِكَ يَٰمُوسَىٰ﴾ (خوا فەرمووی) ئەی مووسا بۆ چی پێش گەلەکەت کەوتی (بۆ گەیشتن بە کێوی طور) ﴿٨٣﴾ ﴿قَالَ هُمۡ أُوْلَآءِ عَلَىٰٓ أَثَرِي﴾ (مووسا) فەرمووی گەلەکەم ئەوانەن بە دوامەوەن ﴿وَعَجِلۡتُ إِلَيۡكَ رَبِّ﴾ بۆیە بەپەلە هاتم بۆ لات ئەی پەروەردگارم ﴿لِتَرۡضَىٰ﴾ بۆ ئەوەی لێم ڕازی بیت ﴿٨٤﴾ ﴿قَالَ﴾ (خوای گەورە) فەرمووی ﴿فَإِنَّا قَدۡ فَتَنَّا قَوۡمَكَ﴾ جا بەڕاستی ئێمە قەومەکەتمان تاقی کردەوە ﴿مِنۢ بَعۡدِكَ﴾ لەپاش (هاتنی) تۆ ﴿وَأَضَلَّهُمُ ٱلسَّامِرِيُّ﴾ وەسامیری گومڕای کردن ﴿٨٥﴾ ﴿فَرَجَعَ مُوسَىٰٓ إِلَىٰ قَوۡمِهِۦ﴾ ئەمجا (پاش وەرگرتنی تەورات) مووسا گەڕایەوە بۆ لای گەلەکەی ﴿غَضۡبَٰنَ أَسِفٗاۚ﴾ بە توورەیی و قار و خەشمەوە ﴿قَالَ يَٰقَوۡمِ﴾ ووتی ئەی گەلەکەم ﴿أَلَمۡ يَعِدۡكُمۡ رَبُّكُمۡ﴾ ئایا پەروەردگارتان بەڵێنی پێ نەدان ﴿وَعۡدًا حَسَنًاۚ﴾ بە بەڵێنی چاك ﴿أَفَطَالَ عَلَيۡكُمُ ٱلۡعَهۡدُ﴾ بۆچی من زۆرم پێ چوو ﴿أَمۡ أَرَدتُّمۡ﴾ یان هەر ویستتان ﴿أَن يَحِلَّ عَلَيۡكُمۡ غَضَبٞ مِّن رَّبِّكُمۡ﴾ توڕەیی وخەشم لەلایەن پەروەردگارتانەوە یەختان بگرێت ﴿فَأَخۡلَفۡتُم مَّوۡعِدِي﴾ بۆیە بەڵێنی منتان شکاند ﴿٨٦﴾ ﴿قَالُواْ مَآ أَخۡلَفۡنَا مَوۡعِدَكَ﴾ ووتیان ئێمە بەڵێنەکەی تۆمان نەشکاند ﴿بِمَلۡكِنَا﴾ بەویست و دەسەڵاتی خۆمان ﴿وَلَٰكِنَّا حُمِّلۡنَآ أَوۡزَارٗا﴾ بەڵکو ئێمە چەند کوڵ و باری درابوو بەکۆڵماندا ﴿مِّن زِينَةِ ٱلۡقَوۡمِ﴾ لەخشڵی قیبتییەکان ﴿فَقَذَفۡنَٰهَا فَكَذَٰلِكَ أَلۡقَى ٱلسَّامِرِيُّ﴾ جا فڕێماندایە (ناو ئاگرەوە) هەروەها سامیریش فڕێی دا ﴿٨٧﴾

فَأَخْرَجَ لَهُمْ عِجْلًا جَسَدًا لَّهُۥ خُوَارٌ فَقَالُوا۟ هَٰذَآ إِلَٰهُكُمْ
وَإِلَٰهُ مُوسَىٰ فَنَسِىَ ﴿٨٨﴾ أَفَلَا يَرَوْنَ أَلَّا يَرْجِعُ إِلَيْهِمْ قَوْلًا
وَلَا يَمْلِكُ لَهُمْ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا ﴿٨٩﴾ وَلَقَدْ قَالَ لَهُمْ هَٰرُونُ
مِن قَبْلُ يَٰقَوْمِ إِنَّمَا فُتِنتُم بِهِۦ ۖ وَإِنَّ رَبَّكُمُ ٱلرَّحْمَٰنُ فَٱتَّبِعُونِى
وَأَطِيعُوٓا۟ أَمْرِى ﴿٩٠﴾ قَالُوا۟ لَن نَّبْرَحَ عَلَيْهِ عَٰكِفِينَ حَتَّىٰ يَرْجِعَ
إِلَيْنَا مُوسَىٰ ﴿٩١﴾ قَالَ يَٰهَٰرُونُ مَا مَنَعَكَ إِذْ رَأَيْتَهُمْ ضَلُّوٓا۟ ﴿٩٢﴾
أَلَّا تَتَّبِعَنِ ۖ أَفَعَصَيْتَ أَمْرِى ﴿٩٣﴾ قَالَ يَبْنَؤُمَّ لَا تَأْخُذْ بِلِحْيَتِى
وَلَا بِرَأْسِىٓ ۖ إِنِّى خَشِيتُ أَن تَقُولَ فَرَّقْتَ بَيْنَ بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ
وَلَمْ تَرْقُبْ قَوْلِى ﴿٩٤﴾ قَالَ فَمَا خَطْبُكَ يَٰسَٰمِرِىُّ ﴿٩٥﴾ قَالَ
بَصُرْتُ بِمَا لَمْ يَبْصُرُوا۟ بِهِۦ فَقَبَضْتُ قَبْضَةً مِّنْ أَثَرِ
ٱلرَّسُولِ فَنَبَذْتُهَا وَكَذَٰلِكَ سَوَّلَتْ لِى نَفْسِى ﴿٩٦﴾ قَالَ
فَٱذْهَبْ فَإِنَّ لَكَ فِى ٱلْحَيَوٰةِ أَن تَقُولَ لَا مِسَاسَ ۖ وَإِنَّ لَكَ
مَوْعِدًا لَّن تُخْلَفَهُۥ ۖ وَٱنظُرْ إِلَىٰٓ إِلَٰهِكَ ٱلَّذِى ظَلْتَ عَلَيْهِ
عَاكِفًا ۖ لَّنُحَرِّقَنَّهُۥ ثُمَّ لَنَنسِفَنَّهُۥ فِى ٱلْيَمِّ نَسْفًا ﴿٩٧﴾ إِنَّمَآ
إِلَٰهُكُمُ ٱللَّهُ ٱلَّذِى لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ۚ وَسِعَ كُلَّ شَىْءٍ عِلْمًا ﴿٩٨﴾

﴿فَأَخۡرَجَ لَهُمۡ عِجۡلٗا جَسَدٗا﴾ ئیتر (سامیری لەو خشڵە تواوانە) پەیکەری گوێرەکەیەکی بۆ دروست کردن ﴿لَّهُۥ خُوَارٞ﴾ بۆڕەیەکی هەبوو (وەك بۆڕەی گوێرەکە) ﴿فَقَالُواْ﴾ ئەمجا ووتیان ﴿هَٰذَآ إِلَٰهُكُمۡ وَإِلَٰهُ مُوسَىٰ﴾ ئەمە خوای ئێوەو خوای مووساشە ﴿فَنَسِيَ﴾ ئەوە (مووسا) لەبیری چووە (دەگەڕێ بەشوێن خوادا) ﴿٨٨﴾ ﴿أَفَلَا يَرَوۡنَ﴾ ئایا ئەوان نازانن (نابینن) ﴿أَلَّا يَرۡجِعُ إِلَيۡهِمۡ قَوۡلٗا﴾ (ئەو گوێرەکەیە) وەڵامی هیچ ووتەیەکیان ناداتەوە ﴿وَلَا يَمۡلِكُ لَهُمۡ ضَرّٗا وَلَا نَفۡعٗا﴾ وەخاوەنی هیچ زیان و قازانجێك نییە بۆیان ﴿٨٩﴾ ﴿وَلَقَدۡ قَالَ لَهُمۡ هَٰرُونُ﴾ سوێند بەخوا بەڕاستی هاروون پێی ووتن ﴿مِن قَبۡلُ﴾ لەوەو پێش ﴿يَٰقَوۡمِ﴾ ئەی گەلەکەم ﴿إِنَّمَا فُتِنتُم بِهِۦۖ﴾ بێگومان ئێوە بەم (گوێرەکەیە) تاقی کرانەوە (گومڕا بوون) ﴿وَإِنَّ رَبَّكُمُ ٱلرَّحۡمَٰنُ﴾ بەڕاستی پەروەردگاری ئێوە خوای میهرەبانە ﴿فَٱتَّبِعُونِي﴾ کەواتە شوێنی من بکەون ﴿وَأَطِيعُوٓاْ أَمۡرِي﴾ گوێڕایەڵی فەرمانی من بن ﴿٩٠﴾ ﴿قَالُواْ لَن نَّبۡرَحَ عَلَيۡهِ عَٰكِفِينَ﴾ ووتیان هەرگیز واز ناهێنین و بەدەوریدا دێین و دەیپەرستین ﴿حَتَّىٰ يَرۡجِعَ إِلَيۡنَا مُوسَىٰ﴾ هەتا مووسا دەگەڕێتەوە بۆ لامان ﴿٩١﴾ ﴿قَالَ يَٰهَٰرُونُ﴾ (مووسا) ووتی ئەی هارون ﴿مَا مَنَعَكَ﴾ چ شتێك بەرگری کردیت ﴿إِذۡ رَأَيۡتَهُمۡ ضَلُّوٓاْ﴾ کاتێ بینیت ئەمانە گومڕا بوون ﴿٩٢﴾ ﴿أَلَّا تَتَّبِعَنِۖ﴾ (لەوەی) کەشوێن من بکەوی ﴿أَفَعَصَيۡتَ أَمۡرِي﴾ ئایا سەرپێچی فەرمانی منت کرد؟ ﴿٩٣﴾ ﴿قَالَ يَبۡنَؤُمَّ﴾ (هاروون) فەرمووی ئەی کوڕی دایکم ﴿لَا تَأۡخُذۡ بِلِحۡيَتِي وَلَا بِرَأۡسِيٓۖ﴾ موی ڕیش و سەرم مەگرە و ڕایمەکێشە ﴿إِنِّي خَشِيتُ أَن تَقُولَ﴾ بەڕاستی ترسام کە (هاتیتەوە پێم) بڵێیت ﴿فَرَّقۡتَ بَيۡنَ بَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ﴾ تۆ جیاوازیت خستە نێوان بەنی ئیسرائیلیەکانەوە ﴿وَلَمۡ تَرۡقُبۡ قَوۡلِي﴾ و چاوەڕوانی فەرمانی منت نەکرد ﴿٩٤﴾ ﴿قَالَ﴾ (مووسا) ووتی ﴿فَمَا خَطۡبُكَ يَٰسَٰمِرِيُّ﴾ ئەی سامری تۆ ئەم کارە ترسناکە چی بوو کردت؟ ﴿٩٥﴾ ﴿قَالَ بَصُرۡتُ بِمَا لَمۡ يَبۡصُرُواْ بِهِۦ﴾ (سامیری) ووتی من شتێکم زانی ئەوان نەیانزانی (یامن شتێکم بینی ئەوان نەیان بینی) ﴿فَقَبَضۡتُ قَبۡضَةٗ مِّنۡ أَثَرِ ٱلرَّسُولِ﴾ ئەمجا من مشتێکم لەشوێن پێی (وولاخەکەی) جوبرەئیل هەڵگرت ﴿فَنَبَذۡتُهَا﴾ وە پرژاندم (بەخشڵە تواوەکەدا) ﴿وَكَذَٰلِكَ سَوَّلَتۡ لِي نَفۡسِي﴾ بەو جۆرە نەفسم ئەو کارەی بۆ جوان و شیرین کردم ﴿٩٦﴾ ﴿قَالَ فَٱذۡهَبۡ﴾ (مووسا) ووتی دەبڕۆ ﴿فَإِنَّ لَكَ فِي ٱلۡحَيَوٰةِ أَن تَقُولَ﴾ ئەوسا بێگومان تاماوی لەم ژیانەدا (هەر کەس لێت نزیك بویەوە) دەبێ بڵێیت: ﴿لَا مِسَاسَۖ﴾ نزیکم مەکەورەوە، ودەستم لێ مەدە ﴿وَإِنَّ لَكَ مَوۡعِدٗا لَّن تُخۡلَفَهُۥۖ﴾ وەبێگومان بەڵێنێکیشت هەیە (لەڕۆژی دواییدا) هەرگیز ڕزگار نابیت لێی ﴿وَٱنظُرۡ إِلَىٰٓ إِلَٰهِكَ﴾ وەسەیری پەرستراوەکەشت کە ﴿ٱلَّذِي ظَلۡتَ عَلَيۡهِ عَاكِفٗاۖ﴾ کەبەردەوام دەتپەرست ﴿لَّنُحَرِّقَنَّهُۥ﴾ دڵنیابە چاك دەیسوتێنین ﴿ثُمَّ لَنَنسِفَنَّهُۥ فِي ٱلۡيَمِّ﴾ پاشان بێگومان (خۆڵەمێشەکەش) پرژو بڵاو دەکەینەوە بەدەریادا ﴿نَسۡفًا﴾ بەپرژو بڵاوێکی وەها (کە شوێنەواریشی نەمێنێت) ﴿٩٧﴾ ﴿إِنَّمَآ إِلَٰهُكُمُ ٱللَّهُ﴾ پەرستراوی (ڕاستەقینەی) ئێوە تەنها خوایە ﴿ٱلَّذِي لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَۚ﴾ کە هیچ پەرستراوێکی ڕاست نی یە ئەو نەبێت ﴿وَسِعَ كُلَّ شَيۡءٍ عِلۡمٗا﴾ زانیاری ئەو هەموو شتێکی گرتۆتەوە ﴿٩٨﴾

كَذَٰلِكَ نَقُصُّ عَلَيۡكَ مِنۡ أَنۢبَآءِ مَا قَدۡ سَبَقَۚ وَقَدۡ ءَاتَيۡنَٰكَ مِن لَّدُنَّا
ذِكۡرٗا ٩٩ مَّنۡ أَعۡرَضَ عَنۡهُ فَإِنَّهُۥ يَحۡمِلُ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ وِزۡرًا
١٠٠ خَٰلِدِينَ فِيهِۖ وَسَآءَ لَهُمۡ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ حِمۡلٗا ١٠١ يَوۡمَ يُنفَخُ
فِي ٱلصُّورِۚ وَنَحۡشُرُ ٱلۡمُجۡرِمِينَ يَوۡمَئِذٖ زُرۡقٗا ١٠٢ يَتَخَٰفَتُونَ
بَيۡنَهُمۡ إِن لَّبِثۡتُمۡ إِلَّا عَشۡرٗا ١٠٣ نَّحۡنُ أَعۡلَمُ بِمَا يَقُولُونَ إِذۡ يَقُولُ
أَمۡثَلُهُمۡ طَرِيقَةً إِن لَّبِثۡتُمۡ إِلَّا يَوۡمٗا ١٠٤ وَيَسۡـَٔلُونَكَ عَنِ ٱلۡجِبَالِ
فَقُلۡ يَنسِفُهَا رَبِّي نَسۡفٗا ١٠٥ فَيَذَرُهَا قَاعٗا صَفۡصَفٗا ١٠٦
لَّا تَرَىٰ فِيهَا عِوَجٗا وَلَآ أَمۡتٗا ١٠٧ يَوۡمَئِذٖ يَتَّبِعُونَ ٱلدَّاعِيَ
لَا عِوَجَ لَهُۥۖ وَخَشَعَتِ ٱلۡأَصۡوَاتُ لِلرَّحۡمَٰنِ فَلَا تَسۡمَعُ إِلَّا هَمۡسٗا
١٠٨ يَوۡمَئِذٖ لَّا تَنفَعُ ٱلشَّفَٰعَةُ إِلَّا مَنۡ أَذِنَ لَهُ ٱلرَّحۡمَٰنُ وَرَضِيَ لَهُۥ
قَوۡلٗا ١٠٩ يَعۡلَمُ مَا بَيۡنَ أَيۡدِيهِمۡ وَمَا خَلۡفَهُمۡ وَلَا يُحِيطُونَ بِهِۦ
عِلۡمٗا ١١٠ ۞ وَعَنَتِ ٱلۡوُجُوهُ لِلۡحَيِّ ٱلۡقَيُّومِۖ وَقَدۡ خَابَ مَنۡ حَمَلَ
ظُلۡمٗا ١١١ وَمَن يَعۡمَلۡ مِنَ ٱلصَّٰلِحَٰتِ وَهُوَ مُؤۡمِنٞ فَلَا يَخَافُ
ظُلۡمٗا وَلَا هَضۡمٗا ١١٢ وَكَذَٰلِكَ أَنزَلۡنَٰهُ قُرۡءَانًا عَرَبِيّٗا وَصَرَّفۡنَا
فِيهِ مِنَ ٱلۡوَعِيدِ لَعَلَّهُمۡ يَتَّقُونَ أَوۡ يُحۡدِثُ لَهُمۡ ذِكۡرٗا ١١٣

ثلاثة أرباع الحزب ٣٢

﴿كَذَٰلِكَ نَقُصُّ عَلَيْكَ﴾ (ئـەی موحەممـەد ﷺ) ئـا بەو جـۆرە دەیگێڕینـەوە بـۆت ﴿مِنْ أَنبَآءِ مَا قَدْ سَبَقَ﴾ هەندێك لەبەسـەرهات و هەواڵـی ئـەو (گەلانـەی) ڕابـوردون ﴿وَقَدْ ءَاتَيْنَٰكَ﴾ بێگومـان پێمـان داویـت ﴿مِن لَّدُنَّا ذِكْرًا﴾ لەلایـەن خۆمانـەوە قورئـان ﴿٩٩﴾ ﴿مَّنْ أَعْرَضَ عَنْهُ﴾ هـەر كەسـێ پشـتی تـێ بـكات ﴿فَإِنَّهُۥ يَحْمِلُ﴾ ئـەوە بەڕاسـتی هەڵیدەگـرێ ﴿يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ﴾ لـەڕۆژی دواییـدا ﴿وِزْرًا﴾ بارێكـی قـورس (لەتـاوان) ﴿١٠٠﴾ ﴿خَٰلِدِينَ فِيهِ﴾ بێ بڕانەوە تێیدا دەمێننەوە ﴿وَسَآءَ لَهُمْ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ حِمْلًا﴾ چ بارێكی خراپ و بێـفەڕیان بەكۆڵەوەیە لـەڕۆژی دواییـدا ﴿١٠١﴾ ﴿يَوْمَ يُنفَخُ فِى ٱلصُّورِ﴾ ئـەو ڕۆژەی كـە فـوو دەكـرێ بەشـەیپوردا (بـۆ جـاری دووەم) ﴿وَنَحْشُرُ ٱلْمُجْرِمِينَ﴾ ئەوسا تاوان باران كۆدەكەینەوە ﴿يَوْمَئِذٍ زُرْقًا﴾ لەو ڕۆژەدا لەش و چاویان شین هەڵگەڕاوە ﴿١٠٢﴾ ﴿يَتَخَٰفَتُونَ بَيْنَهُمْ﴾ بەچرپەوە لەنێوان خۆیاندا دەڵێن ﴿إِن لَّبِثْتُمْ إِلَّا عَشْرًا﴾ ئێوە تەنها دە (شەوو ڕۆژ لەدونیادا) ماونەتـەوە ﴿١٠٣﴾ ﴿نَّحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَقُولُونَ﴾ ئێمـە چاك دەزانیـن بەوەی ئەوان دەیڵێـن ﴿إِذْ يَقُولُ أَمْثَلُهُمْ طَرِيقَةً﴾ كاتێ (ئەوەیـان) كـە ژیرتریانە و نزیك تریانە لەڕاسـتییەوە دەڵـێ ﴿إِن لَّبِثْتُمْ إِلَّا يَوْمًا﴾ ئێوە تەنها یـەك ڕۆژ ماونەتەوە ﴿١٠٤﴾ ﴿وَيَسْـَٔلُونَكَ عَنِ ٱلْجِبَالِ﴾ (ئـەی موحەممەد ﷺ) پرسـیارت لێ دەكەن سـەبارەت بەشـاخەكان ﴿فَقُلْ يَنسِفُهَا رَبِّى نَسْفًا﴾ تۆش بڵێ پەروەردگار لەبێخیان دێنی و وردو خاشـیان دەكات ئەمجا باپرژو بڵاویان دەكاتەوە ﴿١٠٥﴾ ﴿فَيَذَرُهَا قَاعًا صَفْصَفًا﴾ ئەمجـا ڕێك و سـاف بـێ ئاوو گژو گیـاو دەیهێڵێتـەوە ﴿١٠٦﴾ ﴿لَّا تَرَىٰ فِيهَا﴾ نابینی تێیدا ﴿عِوَجًا وَلَآ أَمْتًا﴾ هیـچ جۆرە لاری و بـەرزی و نزمییەك ﴿١٠٧﴾ ﴿يَوْمَئِذٍ﴾ لەو ڕۆژەدا ﴿يَتَّبِعُونَ ٱلدَّاعِىَ﴾ هەموو دەكەونە شوێن جاڕدەری (كۆكردنەوە) ﴿لَا عِوَجَ لَهُۥ﴾ لارە جڵەوی ناكەن لەفەرمانی ﴿وَخَشَعَتِ ٱلْأَصْوَاتُ لِلرَّحْمَٰنِ﴾ لەترسـی خوای میهرەبـان هەموو دەنگەكان نزم دەبن ﴿فَلَا تَسْمَعُ إِلَّا هَمْسًا﴾ چپەچپ نەبێ شـتێك نابیسـتی ﴿١٠٨﴾ ﴿يَوْمَئِذٍ﴾ ئا لەو ڕۆژەدا ﴿لَّا تَنفَعُ ٱلشَّفَٰعَةُ﴾ تكا كردن سـوودی نیە ﴿إِلَّا مَنْ أَذِنَ لَهُ ٱلرَّحْمَٰنُ﴾ مەگەر كەسـێ خوای میهرەبـان ڕێگـای بـدات ﴿وَرَضِىَ لَهُۥ قَوْلًا﴾ و لەووتەكەشـی ڕازی بـێ ﴿١٠٩﴾ ﴿يَعْلَمُ﴾ (خـوا) دەزانـێ و ئاگادارە ﴿مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ﴾ بەهەموو ئەو شـتانەی لەپێشـیانەوەیە (لەقیامەتدا چاوەڕێیانـە) ﴿وَمَا خَلْفَهُمْ﴾ وە بەهەموو ئەو شـتانە لەپاشـیانەوەیە (لـە دونیـادا كردوویانە) ﴿وَلَا يُحِيطُونَ بِهِۦ عِلْمًا﴾ بـەڵام ئەوان دەربارەی خوا هەموو شتێك نازانن ﴿١١٠﴾ ﴿وَعَنَتِ ٱلْوُجُوهُ﴾ هەموو دەم و چاوەكان (لەڕۆژی قیامەتدا) مل كەچ و فەرمانبەردارن ﴿لِلْحَىِّ ٱلْقَيُّومِ﴾ بۆ (خوای) هەمیشـە زینـدوو و ڕاگری بوونەوەرە ﴿وَقَدْ خَابَ﴾ بێگومـان زەرەرمەند بووە ﴿مَنْ حَمَلَ ظُلْمًا﴾ ئـەوەی كەباری سـتەمی هەڵگرتبێ ﴿١١١﴾ ﴿وَمَن يَعْمَلْ مِنَ ٱلصَّٰلِحَٰتِ﴾ ئەوەش كـردەوە چاكەكانی كردبێت ﴿وَهُوَ مُؤْمِنٌ﴾ باوەڕداریـش بـوو بێت ﴿فَلَا يَخَافُ ظُلْمًا﴾ ئەوە نەلە سـتەم دەترسـێ (لێی بكرێ) ﴿وَلَا هَضْمًا﴾ نەلە كەم كردنەوەی پاداشـتی (دەترسێ) ﴿١١٢﴾ ﴿وَكَذَٰلِكَ﴾ ئابەو جۆرە ﴿أَنزَلْنَٰهُ قُرْءَانًا عَرَبِيًّا﴾ قورئانێكی عەرەبیمان دابەزاندووە ﴿وَصَرَّفْنَا فِيهِ مِنَ ٱلْوَعِيدِ﴾ بە چەند جۆر و شێواز هەڕەشەمان لەودا باسكردووە ﴿لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ﴾ بۆ ئەوەی لە خوا بترسن و خۆیان بپارێزن (لە تاوان) ﴿أَوْ يُحْدِثُ لَهُمْ ذِكْرًا﴾ یان ببێت بەهۆی بیداركردنەوەیان لەغەفڵەت وبێ ئاگایی (بەهۆی قورئانەوە) ﴿١١٣﴾

فَتَعَٰلَى ٱللَّهُ ٱلۡمَلِكُ ٱلۡحَقُّۗ وَلَا تَعۡجَلۡ بِٱلۡقُرۡءَانِ مِن قَبۡلِ أَن
يُقۡضَىٰٓ إِلَيۡكَ وَحۡيُهُۥۖ وَقُل رَّبِّ زِدۡنِي عِلۡمٗا ﴿١١٤﴾ وَلَقَدۡ عَهِدۡنَآ
إِلَىٰٓ ءَادَمَ مِن قَبۡلُ فَنَسِيَ وَلَمۡ نَجِدۡ لَهُۥ عَزۡمٗا ﴿١١٥﴾ وَإِذۡ قُلۡنَا
لِلۡمَلَٰٓئِكَةِ ٱسۡجُدُواْ لِأٓدَمَ فَسَجَدُوٓاْ إِلَّآ إِبۡلِيسَ أَبَىٰ ﴿١١٦﴾
فَقُلۡنَا يَٰٓـَٔادَمُ إِنَّ هَٰذَا عَدُوّٞ لَّكَ وَلِزَوۡجِكَ فَلَا يُخۡرِجَنَّكُمَا
مِنَ ٱلۡجَنَّةِ فَتَشۡقَىٰٓ ﴿١١٧﴾ إِنَّ لَكَ أَلَّا تَجُوعَ فِيهَا وَلَا تَعۡرَىٰ
﴿١١٨﴾ وَأَنَّكَ لَا تَظۡمَؤُاْ فِيهَا وَلَا تَضۡحَىٰ ﴿١١٩﴾ فَوَسۡوَسَ إِلَيۡهِ
ٱلشَّيۡطَٰنُ قَالَ يَٰٓـَٔادَمُ هَلۡ أَدُلُّكَ عَلَىٰ شَجَرَةِ ٱلۡخُلۡدِ وَمُلۡكٖ
لَّا يَبۡلَىٰ ﴿١٢٠﴾ فَأَكَلَا مِنۡهَا فَبَدَتۡ لَهُمَا سَوۡءَٰتُهُمَا وَطَفِقَا
يَخۡصِفَانِ عَلَيۡهِمَا مِن وَرَقِ ٱلۡجَنَّةِۚ وَعَصَىٰٓ ءَادَمُ رَبَّهُۥ فَغَوَىٰ
﴿١٢١﴾ ثُمَّ ٱجۡتَبَٰهُ رَبُّهُۥ فَتَابَ عَلَيۡهِ وَهَدَىٰ ﴿١٢٢﴾ قَالَ ٱهۡبِطَا مِنۡهَا
جَمِيعَۢاۖ بَعۡضُكُمۡ لِبَعۡضٍ عَدُوّٞۖ فَإِمَّا يَأۡتِيَنَّكُم مِّنِّي هُدٗى
فَمَنِ ٱتَّبَعَ هُدَايَ فَلَا يَضِلُّ وَلَا يَشۡقَىٰ ﴿١٢٣﴾ وَمَنۡ أَعۡرَضَ
عَن ذِكۡرِي فَإِنَّ لَهُۥ مَعِيشَةٗ ضَنكٗا وَنَحۡشُرُهُۥ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ
أَعۡمَىٰ ﴿١٢٤﴾ قَالَ رَبِّ لِمَ حَشَرۡتَنِيٓ أَعۡمَىٰ وَقَدۡ كُنتُ بَصِيرٗا ﴿١٢٥﴾

﴿فَتَعَٰلَى ٱللَّهُ﴾ ئەمجا بەرزو بڵندە ئەو خوایە ﴿ٱلۡمَلِكُ ٱلۡحَقُّ﴾ کەدەسەلاَت دارێکی (پادشایەکی) حەق و ڕاستە
﴿وَلَا تَعۡجَلۡ بِٱلۡقُرۡءَانِ﴾ پەلە مەکە لە(خوێندنی) قورئاندا ﴿مِن قَبۡلِ﴾ لەپێش ئەوەی ﴿أَن يُقۡضَىٰٓ إِلَيۡكَ وَحۡيُهُۥ﴾
وەحی کردنەکەی بۆت تەواو بێت ﴿وَقُل رَّبِّ زِدۡنِي عِلۡمٗا﴾ وەبڵێ ئەی پەروەردگارم زانست و زانیاریم زیاد
بکە ﴿١١٤﴾ ﴿وَلَقَدۡ عَهِدۡنَآ إِلَىٰٓ ءَادَمَ مِن قَبۡلُ﴾ سوێند بەخوا بەڕاستی ئێمە پێشتر پەیمان و بەڵێنمان لەئادەم وەرگرت
(لەدرەختی قەدەغەکراو نەخوات) ﴿فَنَسِيَ﴾ بەلاَم کاری پێ نەکرد (لەبیری چوو) ﴿وَلَمۡ نَجِدۡ لَهُۥ عَزۡمٗا﴾ وە ئێمە
لەودا لێبڕانمان نەدی (کە بیەوێت بێ فەرمانی خودا بکات) ﴿١١٥﴾ ﴿وَإِذۡ قُلۡنَا لِلۡمَلَٰٓئِكَةِ﴾ (باسی) ئەو کاتە بکە
بەفریشتەکانمان ووت: ﴿ٱسۡجُدُواْ لِأٓدَمَ﴾ سوژدە بەرن بۆ ئادەم ﴿فَسَجَدُوٓاْ﴾ ئەوانیش هەموو سوژدەیان برد
﴿إِلَّآ إِبۡلِيسَ أَبَىٰ﴾ جگە لەشەیتان کەسەرپێچی کرد(و سوژدەی نەبرد) ﴿١١٦﴾ ﴿فَقُلۡنَا يَٰٓـَٔادَمُ﴾ ئەمجا ووتمان ئەی ئادەم
﴿إِنَّ هَٰذَا﴾ بەڕاستی ئەم (ئیبلیسە) ﴿عَدُوّٞ لَّكَ وَلِزَوۡجِكَ﴾ دوژمنی تۆو هاوسەرەکەتە ﴿فَلَا يُخۡرِجَنَّكُمَا مِنَ ٱلۡجَنَّةِ﴾
کەواتە (ئاگاداربن) لە بەهەشت دەرتان نەکات ﴿فَتَشۡقَىٰٓ﴾ چونکە دوو چاری ناخۆشی و زەحمەت دەبیت
﴿١١٧﴾ ﴿إِنَّ لَكَ أَلَّا تَجُوعَ فِيهَا﴾ بێگومان تۆ لەو(بەهەشتە)دا برسیت نابێ ﴿وَلَا تَعۡرَىٰ﴾ ورووت و قوت
نابی ﴿١١٨﴾ ﴿وَأَنَّكَ لَا تَظۡمَؤُاْ فِيهَا﴾ وبێگومان لەوێدا تینووت نابێت ﴿وَلَا تَضۡحَىٰ﴾ وە هەتاوی (خۆر) لێت
نادات (ئازارت پێ ناگەیەنێ) ﴿١١٩﴾ ﴿فَوَسۡوَسَ إِلَيۡهِ ٱلشَّيۡطَٰنُ﴾ ئەمجا شەیتان نیازی خراپی خستە دڵیەوە
﴿قَالَ﴾ ووتی ﴿يَٰٓـَٔادَمُ﴾ ئەی ئادەم ﴿هَلۡ أَدُلُّكَ﴾ ئایا نیشانت بدەم ﴿عَلَىٰ شَجَرَةِ ٱلۡخُلۡدِ﴾ دەرەختی نەمری
(هەر کەس لێ ی بخوات هەرگیز نامرێ) ﴿وَمُلۡكٖ لَّا يَبۡلَىٰ﴾ و موڵك و دەسەلاَتێ هەر دوایی نەیەت ﴿١٢٠﴾
﴿فَأَكَلَا مِنۡهَا﴾ ئەمجا هەردووکیان لەو (بەروبوومی درەختە) یان خوارد ﴿فَبَدَتۡ﴾ بەو هۆیەوە (جل
وبەرگیان داماڵدراو) دەرکەوت ﴿لَهُمَا سَوۡءَٰتُهُمَا﴾ عەیب و عەورەتیان ﴿وَطَفِقَا﴾ وەدەستیان کرد
﴿يَخۡصِفَانِ عَلَيۡهِمَا مِن وَرَقِ ٱلۡجَنَّةِۚ﴾ بە داپۆشینی لەشیان بەگەڵای (درەختەکانی) بەهەشت ﴿وَعَصَىٰٓ ءَادَمُ رَبَّهُۥ﴾
وەئادەم سەرپێچی فەرمانی پەروەردگاری کرد ﴿فَغَوَىٰ﴾ ئیتر لەرێگای ڕاست لای دا ﴿١٢١﴾ ﴿ثُمَّ ٱجۡتَبَٰهُ رَبُّهُۥ﴾
پاشان پەروەردگاری هەڵیبژارد (بۆ پێغەمبەرێتی) ﴿فَتَابَ عَلَيۡهِ وَهَدَىٰ﴾ وتەوبەی لێ قبوول کردو
ڕێنموونی کرد ﴿١٢٢﴾ ﴿قَالَ ٱهۡبِطَا مِنۡهَا﴾ (خوا) فەرمووی هەردووکتان بڕۆنە خوارەوە لەوێ (لەبەهەشت)
﴿جَمِيعَۢا﴾ بەیەکەوە ﴿بَعۡضُكُمۡ لِبَعۡضٍ عَدُوّٞ﴾ (نەوەکانتان) دەبنە دوژمنی یەکتری ﴿فَإِمَّا يَأۡتِيَنَّكُم مِّنِّي هُدٗى﴾
جا ئەگەر (بەپێغەمبەراندا) پەیامتان بۆ هات لەلایەن منەوە ﴿فَمَنِ ٱتَّبَعَ هُدَايَ﴾ ئەوسا ئەوەی شوێنی
ڕێنموونی من بکەوێ ﴿فَلَا يَضِلُّ وَلَا يَشۡقَىٰ﴾ ئەوە (لەدونیادا) گومڕا نابێ و (لەڕۆژی دوایشدا) تووشی
ناخۆشی و زەحمەت نابێ ﴿١٢٣﴾ ﴿وَمَنۡ أَعۡرَضَ﴾ وە هەرکەسێ ڕوو وەرگێرێ ﴿عَن ذِكۡرِي﴾ لەڕێبازو یادی
من ﴿فَإِنَّ لَهُۥ مَعِيشَةٗ ضَنكٗا﴾ ئەوە بێگومان ئەو کەسە گوزەرانێکی سەخت و تەنگی دەبێت (لەگۆڕدا)
﴿وَنَحۡشُرُهُۥ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ﴾ و لەڕۆژی دواییشدا حەشری دەکەین ﴿أَعۡمَىٰ﴾ بەکوێری ﴿١٢٤﴾ ﴿قَالَ رَبِّ﴾ دەڵێ ئەی
پەروەردگارم ﴿لِمَ حَشَرۡتَنِيٓ أَعۡمَىٰ﴾ بۆچی بە کوێری حەشرت کردم ﴿وَقَدۡ كُنتُ بَصِيرٗا﴾ خۆ من (لە دونیادا)
چاو ساغ و بینا بووم ﴿١٢٥﴾

قَالَ كَذَٰلِكَ أَتَتۡكَ ءَايَٰتُنَا فَنَسِيتَهَاۖ وَكَذَٰلِكَ ٱلۡيَوۡمَ تُنسَىٰ ﴿١٢٦﴾
وَكَذَٰلِكَ نَجۡزِي مَنۡ أَسۡرَفَ وَلَمۡ يُؤۡمِنۢ بِـَٔايَٰتِ رَبِّهِۦۚ وَلَعَذَابُ ٱلۡأٓخِرَةِ
أَشَدُّ وَأَبۡقَىٰٓ ﴿١٢٧﴾ أَفَلَمۡ يَهۡدِ لَهُمۡ كَمۡ أَهۡلَكۡنَا قَبۡلَهُم مِّنَ ٱلۡقُرُونِ
يَمۡشُونَ فِي مَسَٰكِنِهِمۡۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَٰتٖ لِّأُوْلِي ٱلنُّهَىٰ ﴿١٢٨﴾
وَلَوۡلَا كَلِمَةٞ سَبَقَتۡ مِن رَّبِّكَ لَكَانَ لِزَامٗا وَأَجَلٞ مُّسَمّٗى ﴿١٢٩﴾
فَٱصۡبِرۡ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَسَبِّحۡ بِحَمۡدِ رَبِّكَ قَبۡلَ طُلُوعِ ٱلشَّمۡسِ
وَقَبۡلَ غُرُوبِهَاۖ وَمِنۡ ءَانَآيِٕ ٱلَّيۡلِ فَسَبِّحۡ وَأَطۡرَافَ ٱلنَّهَارِ لَعَلَّكَ
تَرۡضَىٰ ﴿١٣٠﴾ وَلَا تَمُدَّنَّ عَيۡنَيۡكَ إِلَىٰ مَا مَتَّعۡنَا بِهِۦٓ أَزۡوَٰجٗا مِّنۡهُمۡ زَهۡرَةَ
ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَا لِنَفۡتِنَهُمۡ فِيهِۚ وَرِزۡقُ رَبِّكَ خَيۡرٞ وَأَبۡقَىٰ ﴿١٣١﴾ وَأۡمُرۡ أَهۡلَكَ
بِٱلصَّلَوٰةِ وَٱصۡطَبِرۡ عَلَيۡهَاۖ لَا نَسۡـَٔلُكَ رِزۡقٗاۖ نَّحۡنُ نَرۡزُقُكَۗ وَٱلۡعَٰقِبَةُ
لِلتَّقۡوَىٰ ﴿١٣٢﴾ وَقَالُواْ لَوۡلَا يَأۡتِينَا بِـَٔايَةٖ مِّن رَّبِّهِۦٓۚ أَوَلَمۡ تَأۡتِهِم
بَيِّنَةُ مَا فِي ٱلصُّحُفِ ٱلۡأُولَىٰ ﴿١٣٣﴾ وَلَوۡ أَنَّآ أَهۡلَكۡنَٰهُم بِعَذَابٖ
مِّن قَبۡلِهِۦ لَقَالُواْ رَبَّنَا لَوۡلَآ أَرۡسَلۡتَ إِلَيۡنَا رَسُولٗا فَنَتَّبِعَ
ءَايَٰتِكَ مِن قَبۡلِ أَن نَّذِلَّ وَنَخۡزَىٰ ﴿١٣٤﴾ قُلۡ كُلّٞ مُّتَرَبِّصٞ فَتَرَبَّصُواْۖ
فَسَتَعۡلَمُونَ مَنۡ أَصۡحَٰبُ ٱلصِّرَٰطِ ٱلسَّوِيِّ وَمَنِ ٱهۡتَدَىٰ ﴿١٣٥﴾

﴿قَالَ كَذَٰلِكَ﴾ (خوا) دەفەرمویٚ هەر بەو شێوەی ﴿أَتَتْكَ ءَايَٰتُنَا فَنَسِيتَهَا﴾ ئایەتەکانی ئێمەت بۆ هات و لەبیری خۆت
بردەوە(و کوێر بوویت لەئاستیدا) ﴿وَكَذَٰلِكَ ٱلْيَوْمَ تُنسَىٰ﴾ بەهەمان شێوە تۆش ئەمڕۆ گوێت پێ نادرێت و لەبیر
دەکرێیت ﴿١٢٦﴾ ﴿وَكَذَٰلِكَ نَجْزِي مَنْ أَسْرَفَ﴾ وەهەر بەو جۆرە تۆڵە دەستێنین لەوەی زیادەڕۆی کردبێت ﴿وَلَمْ يُؤْمِنۢ بِـَٔايَٰتِ رَبِّهِۦ﴾
و باوەڕی نەهێنابێ بەئایەتەکانی پەروردگاری ﴿وَلَعَذَابُ ٱلْءَاخِرَةِ﴾ وە سزای ڕۆژی دوایی ﴿أَشَدُّ وَأَبْقَىٰٓ﴾ بەتین ترو
بەردەوام ترە (لەسزای دونیا) ﴿١٢٧﴾ ﴿أَفَلَمْ يَهْدِ لَهُمْ﴾ دەی ئایا (خوا) بۆی ڕوون نەکردوونەتەوە ﴿كَمْ أَهْلَكْنَا﴾ چەندمان
لە ناو برد ﴿قَبْلَهُم مِّنَ ٱلْقُرُونِ﴾ لەگەل و نەوەی چەرخەکانی پێش ئەمان ﴿يَمْشُونَ فِي مَسَٰكِنِهِمْ﴾ کە(ئەم بێ باوەڕانە)
دەگەڕێن و هات و چۆ دەکەن بەجێ و شوێنەکانیاندا ﴿إِنَّ فِي ذَٰلِكَ﴾ بەڕاستی لەوەدا (کەباسکرا) ﴿لَءَايَٰتٍ لِّأُوْلِي
ٱلنُّهَىٰ﴾ چەند بەڵگە و نیشانەی هەیە بۆ ئەو کەسانەی کەژیرن ﴿١٢٨﴾ ﴿وَلَوْلَا كَلِمَةٌ﴾ ئەگەر لەبەر بەڵێن و بڕیارێك
نەبوایە ﴿سَبَقَتْ مِن رَّبِّكَ﴾ لەپەروەردگارتەوە پێشتر دراوە(بۆ لەناوبردنیان) ﴿لَكَانَ لِزَامًا﴾ بێگومان (لەناو بردنی
بێ باوەڕان) پێویست دەبوو ﴿وَأَجَلٌ مُّسَمًّى﴾ ئەگەر ماوەی دیاری کراویش نەبوایە (کەقیامەتە) ﴿١٢٩﴾ ﴿فَاصْبِرْ عَلَىٰ مَا
يَقُولُونَ﴾ کەواتە(ئەی موحەممەد ﷺ)ئارام بگرە لەسەر ئەوەی ئەوانە دەیلێن ﴿وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ﴾ بەحەمدو سوپاس وستایشی
پەروەردگارت تەسبیحاتی خودا بکە ﴿قَبْلَ طُلُوعِ ٱلشَّمْسِ﴾ لەپێش هەڵاتنی خۆر ﴿وَقَبْلَ غُرُوبِهَا﴾ و لەپێش ئاوا بوونیدا
﴿وَمِنْ ءَانَآيِٕ ٱلَّيْلِ فَسَبِّحْ﴾ و لەهەندێ کات و ساتەکانی شەودا خوا بپەرستە و نوێژ بکە ﴿وَأَطْرَافَ ٱلنَّهَارِ﴾ وەلە
سەرەتاو کۆتایی ڕۆژدا ﴿لَعَلَّكَ تَرْضَىٰ﴾ بۆ ئەوەی (پاداشتێ بدرێیتەوە) کەپێی ڕازی بیت ﴿١٣٠﴾ ﴿وَلَا تَمُدَّنَّ عَيْنَيْكَ﴾
تۆ چاوەکانت مەبرە ﴿إِلَىٰ مَا مَتَّعْنَا بِهِۦٓ﴾ ئەو نازو نیعمەتانەی داومانە ﴿أَزْوَٰجًا مِّنْهُمْ﴾ بەتاقم و دەستەیەك لەوان
(لەبێباوەڕان) ﴿زَهْرَةَ ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا﴾ (چونکە ئەوە) زینەت و جوانی ئەم ژیانی دونیایە ﴿لِنَفْتِنَهُمْ فِيهِ﴾ بۆ ئەوەیە تاقیان
بکەینەوە تیایدا ﴿وَرِزْقُ رَبِّكَ﴾ دڵنیابە ڕزق و ڕۆزی پەروەردگارت (لەدوا ڕۆژدا) ﴿خَيْرٌ وَأَبْقَىٰ﴾ چاکترو بەردەوامترە
﴿١٣١﴾ ﴿وَأْمُرْ أَهْلَكَ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) فەرمان بدە بەئەندامانی خێزانەکەت ﴿بِٱلصَّلَوٰةِ وَٱصْطَبِرْ عَلَيْهَا﴾ بەنوێژ کردن،
وە خۆیشت خۆڕاگرو بەردەوام بە لەسەر بەجێ هێنانی ﴿لَا نَسْـَٔلُكَ رِزْقًا﴾ ئێمە داوای ڕۆزیت لێ ناکەین ﴿نَّحْنُ
نَرْزُقُكَ﴾ بەڵکو ئێمە ڕزق و ڕۆزی تۆ دەدەین ﴿وَٱلْعَٰقِبَةُ لِلتَّقْوَىٰ﴾ وسەرەنجامی چاك بۆ پارێزکاران و خواناسانە ﴿١٣٢﴾
﴿وَقَالُواْ﴾ (بێ باوەڕان) ووتیان ﴿لَوْلَا يَأْتِينَا﴾ (ئەگەر ڕاستە پێغەمبەرە) دەی بۆ بۆمان ناهێنێ ﴿بِـَٔايَةٍ مِّن رَّبِّهِۦٓ﴾
بەڵگەو موعجیزەیەك لەلایەن پەروەردگاریەوە ﴿أَوَلَمْ تَأْتِهِم بَيِّنَةُ﴾ ئایا ئەوان بەڵگەی ئاشکرایان بۆ نەهاتووە
﴿مَا فِي ٱلصُّحُفِ ٱلْأُولَىٰ﴾ کە لەپەڕاوە پێشووەکاندا هەبوو (وەك تەورات و ئینجیل) ﴿١٣٣﴾ ﴿وَلَوْ أَنَّآ أَهْلَكْنَٰهُم﴾ ئەگەر
ئێمە ئەوانمان لەناو ببردایە ﴿بِعَذَابٍ مِّن قَبْلِهِۦ﴾ بەسزایەك پێش (ناردنی پێغەمبەر ﷺ) ﴿لَقَالُواْ رَبَّنَا﴾ بێگومان (لەدوا
ڕۆژدا) دەیان ووت ئەی پەروەردگارمان ﴿لَوْلَآ أَرْسَلْتَ إِلَيْنَا رَسُولًا﴾ بۆچی (لەدونیادا) پێغەمبەرێکت بۆ نەناردین
﴿فَنَتَّبِعَ ءَايَٰتِكَ﴾ تاشوێنی بەرنامەو ئایەتەکانی تۆ بکەوتینایە ﴿مِن قَبْلِ أَن نَّذِلَّ وَنَخْزَىٰ﴾ پێش ئەوەی سەرشۆڕ و
ڕیسوا ببین ﴿١٣٤﴾ ﴿قُلْ كُلٌّ مُّتَرَبِّصٌ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) بڵێ: هەموو چاوەڕوانین (چ لایەکمان سەردەکەوین)
﴿فَتَرَبَّصُواْ﴾ دە ئێوەش چاوەڕوان بن ﴿فَسَتَعْلَمُونَ﴾ ئەوسا لە ئایندەدا دەزانن ﴿مَنْ أَصْحَٰبُ ٱلصِّرَٰطِ ٱلسَّوِيِّ﴾ چ کەسێك
خاوەنی ڕێگای ڕاستە ﴿وَمَنِ ٱهْتَدَىٰ﴾ وە چ کەسێك هیدایەتی خوای وەرگرتووە ﴿١٣٥﴾

سُورَةُ الأَنبِيَاءِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

ٱقۡتَرَبَ لِلنَّاسِ حِسَابُهُمۡ وَهُمۡ فِي غَفۡلَةٖ مُّعۡرِضُونَ ١
مَا يَأۡتِيهِم مِّن ذِكۡرٖ مِّن رَّبِّهِم مُّحۡدَثٍ إِلَّا ٱسۡتَمَعُوهُ وَهُمۡ
يَلۡعَبُونَ ٢ لَاهِيَةٗ قُلُوبُهُمۡۗ وَأَسَرُّواْ ٱلنَّجۡوَى ٱلَّذِينَ
ظَلَمُواْ هَلۡ هَٰذَآ إِلَّا بَشَرٞ مِّثۡلُكُمۡۖ أَفَتَأۡتُونَ ٱلسِّحۡرَ وَأَنتُمۡ
تُبۡصِرُونَ ٣ قَالَ رَبِّي يَعۡلَمُ ٱلۡقَوۡلَ فِي ٱلسَّمَآءِ وَٱلۡأَرۡضِۖ
وَهُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلۡعَلِيمُ ٤ بَلۡ قَالُوٓاْ أَضۡغَٰثُ أَحۡلَٰمِۭ بَلِ
ٱفۡتَرَىٰهُ بَلۡ هُوَ شَاعِرٞ فَلۡيَأۡتِنَا بِـَٔايَةٖ كَمَآ أُرۡسِلَ ٱلۡأَوَّلُونَ
٥ مَآ ءَامَنَتۡ قَبۡلَهُم مِّن قَرۡيَةٍ أَهۡلَكۡنَٰهَآۖ أَفَهُمۡ يُؤۡمِنُونَ
٦ وَمَآ أَرۡسَلۡنَا قَبۡلَكَ إِلَّا رِجَالٗا نُّوحِيٓ إِلَيۡهِمۡۖ فَسۡـَٔلُوٓاْ أَهۡلَ
ٱلذِّكۡرِ إِن كُنتُمۡ لَا تَعۡلَمُونَ ٧ وَمَا جَعَلۡنَٰهُمۡ جَسَدٗا
لَّا يَأۡكُلُونَ ٱلطَّعَامَ وَمَا كَانُواْ خَٰلِدِينَ ٨ ثُمَّ صَدَقۡنَٰهُمُ
ٱلۡوَعۡدَ فَأَنجَيۡنَٰهُمۡ وَمَن نَّشَآءُ وَأَهۡلَكۡنَا ٱلۡمُسۡرِفِينَ ٩
لَقَدۡ أَنزَلۡنَآ إِلَيۡكُمۡ كِتَٰبٗا فِيهِ ذِكۡرُكُمۡۚ أَفَلَا تَعۡقِلُونَ ١٠

سورەتی ﴿ الأَنۢبِيَآءِ ﴾

﴿بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ﴾ بەناوی خوای بەخشندەی میهربان

﴿ٱقۡتَرَبَ لِلنَّاسِ حِسَابُهُمۡ﴾ لێپرسینەوەی خەڵکی نزیك بۆتەوە ﴿وَهُمۡ فِي غَفۡلَةٖ﴾ بەڵام ئەوان لە بێ ئاگایی و غەفڵەتدا ﴿مُّعۡرِضُونَ﴾ پشت تێکەر و ڕوو وەرگێڕن (لە ئایینی خوا) ﴿١﴾
﴿مَا يَأۡتِيهِم مِّن ذِكۡرٖ مِّن رَّبِّهِم مُّحۡدَثٍ﴾ هەر پەیامێکی تازەیان لە پەروەردگاریانەوە بۆ بێت (کە قورئانە) ﴿إِلَّا ٱسۡتَمَعُوهُ وَهُمۡ يَلۡعَبُونَ﴾ ئەوان دەیبیستن و گاڵتەی پێ دەکەن ﴿٢﴾ ﴿لَاهِيَةٗ قُلُوبُهُمۡ﴾ دڵەکانیان بێ ئاگایە ﴿وَأَسَرُّواْ ٱلنَّجۡوَى﴾ زۆر بە نهێنی چپەیان دەکرد ﴿ٱلَّذِينَ ظَلَمُواْ﴾ ئەوانەی کە ستەمیان کرد ﴿هَلۡ هَٰذَآ إِلَّا بَشَرٞ مِّثۡلُكُمۡ﴾ (دەڵێن) ئایا ئەم (پێغەمبەر)ەش هەربەشەرێك نییە وەك ئێوە ﴿أَفَتَأۡتُونَ ٱلسِّحۡرَ﴾ دەی ئایا ئێوە دەڕۆن بە دوای جادوودا ﴿وَأَنتُمۡ تُبۡصِرُونَ﴾ لە کاتێکدا ئێوە دەبینن (دەزانن ئەوەی موحەممەد ﷺ دەیڵێ سیحرە) ﴿٣﴾ ﴿قَالَ﴾ (پێغەمبەر ﷺ) فەرمووی ﴿رَبِّي يَعۡلَمُ ٱلۡقَوۡلَ﴾ پەروەردگارم بە هەموو قسەیەك (چرپە یەك) دەزانێت ﴿فِي ٱلسَّمَآءِ وَٱلۡأَرۡضِ﴾ لە ئاسمان بێت یا لە زەوی ﴿وَهُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلۡعَلِيمُ﴾ ئەو زاتە بیسەری زانایە ﴿٤﴾ ﴿بَلۡ قَالُوٓاْ﴾ ئەوانە ووتیان: نەخێر (ئەوەی موحەممەد هێناویەتی نیگانییە) بەڵکو ﴿أَضۡغَٰثُ أَحۡلَٰمِۭ﴾ چەند خەو بینینێکی تێکەڵ و پێکەڵی (موحەممەدە خۆیەتی) ﴿بَلِ ٱفۡتَرَىٰهُ﴾ نا بەڵکو موحەممەد خۆی ئەم (قورئانە)ی هەڵبەستووە ﴿بَلۡ هُوَ شَاعِرٞ﴾ نابەڵکو ئەو (موحەممەدە) شاعیرە ﴿فَلۡيَأۡتِنَا بِـَٔايَةٖ﴾ دەبانیشانە و موعجیزەیەکمان بۆ بێنێ ﴿كَمَآ أُرۡسِلَ ٱلۡأَوَّلُونَ﴾ وەك (ئەو موعجیزانەی) پێغەمبەرانی پێشووی پێ نێردرابوون ﴿٥﴾ ﴿مَآ ءَامَنَتۡ﴾ بڕوایان نەهێنا ﴿قَبۡلَهُم مِّن قَرۡيَةٍ أَهۡلَكۡنَٰهَآ﴾ (خەڵکی) هیچ شار و گوندێك پێش ئەمان کەلەناومان بردوون ﴿أَفَهُمۡ يُؤۡمِنُونَ﴾ دەی ئایا ئەمان باوەڕ دێنن؟ ﴿٦﴾ ﴿وَمَآ أَرۡسَلۡنَا﴾ نەمان ناردووە ﴿قَبۡلَكَ﴾ پێش تۆ (ئەی موحەممەد ﷺ) ﴿إِلَّا رِجَالٗا﴾ جگە لە پیاوانێك ﴿نُّوحِيٓ إِلَيۡهِمۡ﴾ کە نیگا و سرووشمان بۆ کردوون ﴿فَسۡـَٔلُوٓاْ أَهۡلَ ٱلذِّكۡرِ﴾ دەی پرسیار بکە لە خاوەنی کتێبەکانی (پێشوو لە زانایانی گاوور و جوولەکە) ﴿إِن كُنتُمۡ لَا تَعۡلَمُونَ﴾ ئەگەر ئێوە نازانن ﴿٧﴾ ﴿وَمَا جَعَلۡنَٰهُمۡ جَسَدٗا﴾ ئێمە ئەو پێغەمبەرانەمان نەکردۆتە پەیکەرێك ﴿لَّا يَأۡكُلُونَ ٱلطَّعَامَ﴾ کە خواردن نەخۆن ﴿وَمَا كَانُواْ خَٰلِدِينَ﴾ وە ئەوان هەمیشەیی و نەمر نەبوون ﴿٨﴾ ﴿ثُمَّ صَدَقۡنَٰهُمُ ٱلۡوَعۡدَ﴾ پاشان بەڵێنێك کە پێمان دابوون بەجێمان هێنا ﴿فَأَنجَيۡنَٰهُمۡ وَمَن نَّشَآءُ﴾ جا ئەوانە و هەرکەسێکمان دەویست (لە باوەڕداران) ڕزگارمان کردن ﴿وَأَهۡلَكۡنَا ٱلۡمُسۡرِفِينَ﴾ وە زیادەڕۆیانمان لەناوبرد ﴿٩﴾ ﴿لَقَدۡ أَنزَلۡنَآ﴾ سوێند بەخوا ناردومانەتە خوارەوە ﴿إِلَيۡكُمۡ كِتَٰبٗا﴾ کتێبێك بۆ ئێوە ﴿فِيهِ ذِكۡرُكُمۡ﴾ کە سەربەرزی و ناوبانگی ئێوەی تێدایە ﴿أَفَلَا تَعۡقِلُونَ﴾ دەی ئایا بۆ بیر ناکەنەوە ﴿١٠﴾

وَكَمْ قَصَمْنَا مِن قَرْيَةٍ كَانَتْ ظَالِمَةً وَأَنشَأْنَا بَعْدَهَا قَوْمًا
ءَاخَرِينَ ﴿١١﴾ فَلَمَّآ أَحَسُّواْ بَأْسَنَآ إِذَا هُم مِّنْهَا يَرْكُضُونَ ﴿١٢﴾
لَا تَرْكُضُواْ وَٱرْجِعُوٓاْ إِلَىٰ مَآ أُتْرِفْتُمْ فِيهِ وَمَسَٰكِنِكُمْ لَعَلَّكُمْ
تُسْـَٔلُونَ ﴿١٣﴾ قَالُواْ يَٰوَيْلَنَآ إِنَّا كُنَّا ظَٰلِمِينَ ﴿١٤﴾ فَمَا زَالَت تِّلْكَ
دَعْوَىٰهُمْ حَتَّىٰ جَعَلْنَٰهُمْ حَصِيدًا خَٰمِدِينَ ﴿١٥﴾ وَمَا خَلَقْنَا
ٱلسَّمَآءَ وَٱلْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لَٰعِبِينَ ﴿١٦﴾ لَوْ أَرَدْنَآ أَن نَّتَّخِذَ
لَهْوًا لَّٱتَّخَذْنَٰهُ مِن لَّدُنَّآ إِن كُنَّا فَٰعِلِينَ ﴿١٧﴾ بَلْ نَقْذِفُ بِٱلْحَقِّ
عَلَى ٱلْبَٰطِلِ فَيَدْمَغُهُۥ فَإِذَا هُوَ زَاهِقٌ وَلَكُمُ ٱلْوَيْلُ مِمَّا تَصِفُونَ
﴿١٨﴾ وَلَهُۥ مَن فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَمَنْ عِندَهُۥ لَا يَسْتَكْبِرُونَ
عَنْ عِبَادَتِهِۦ وَلَا يَسْتَحْسِرُونَ ﴿١٩﴾ يُسَبِّحُونَ ٱلَّيْلَ وَٱلنَّهَارَ
لَا يَفْتُرُونَ ﴿٢٠﴾ أَمِ ٱتَّخَذُوٓاْ ءَالِهَةً مِّنَ ٱلْأَرْضِ هُمْ يُنشِرُونَ ﴿٢١﴾
لَوْ كَانَ فِيهِمَآ ءَالِهَةٌ إِلَّا ٱللَّهُ لَفَسَدَتَا فَسُبْحَٰنَ ٱللَّهِ رَبِّ ٱلْعَرْشِ
عَمَّا يَصِفُونَ ﴿٢٢﴾ لَا يُسْـَٔلُ عَمَّا يَفْعَلُ وَهُمْ يُسْـَٔلُونَ ﴿٢٣﴾ أَمِ ٱتَّخَذُواْ
مِن دُونِهِۦٓ ءَالِهَةً قُلْ هَاتُواْ بُرْهَٰنَكُمْ هَٰذَا ذِكْرُ مَن مَّعِيَ وَذِكْرُ
مَن قَبْلِي بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ٱلْحَقَّ فَهُم مُّعْرِضُونَ ﴿٢٤﴾

﴿وَكَمْ قَصَمْنَا مِن قَرْيَةٍ﴾ چەندەها شارو گوندمان تێك شكاند (ولەناومان بردن) ﴿كَانَتْ ظَالِمَةً﴾ کە(خەڵکەکەی)
ستەمکار بوون ﴿وَأَنشَأْنَا بَعْدَهَا قَوْمًا آخَرِينَ﴾ وەپاش ئەوان گەل و تاقمی ترمان (لەجێیان) بەدی هێنا ﴿١١﴾ ﴿فَلَمَّا أَحَسُّوا
بَأْسَنَا﴾ جا کاتێك (بێ باوەڕان) هەستیان کرد بەسزاو تۆڵەی ئێمە ﴿إِذَا هُم﴾ دەست بەجێ ئەوان ﴿مِّنْهَا يَرْكُضُونَ﴾
لەو شارانە بەخێرایی ڕایان دەکرد ﴿١٢﴾ ﴿لَا تَرْكُضُوا وَارْجِعُوا﴾ (فریشتەکان بەگاڵتەوە پێیان دەڵێن) ڕامەکەن
وبگەڕێنەوە ﴿إِلَىٰ مَا أُتْرِفْتُمْ فِيهِ﴾ بۆلای ئەو نازو نیعمەتانەی کە ڕۆچوو بوون تێیدا ﴿وَمَسَاكِنِكُمْ﴾ وە(بگەڕێنەوە)
بۆ سەر خانوو ماڵەکانتان ﴿لَعَلَّكُمْ تُسْأَلُونَ﴾ بەڵکو پرسیارتان لێ بکرێت(لەوەی بەسەرتان هاتووە) ﴿١٣﴾ ﴿قَالُوا
يَا وَيْلَنَا﴾ (لەگەڵ هەڵهاتندا) دەیان ووت: هاوار بۆ ئێمە ﴿إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ﴾ بێگومان ئێمە ستەمکار بووین ﴿١٤﴾
﴿فَمَا زَالَت﴾ ئیتر بەردەوام ﴿تِّلْكَ دَعْوَاهُمْ﴾ ئەمە هاواریان بوو (هاوار بۆ ئێمە) ﴿حَتَّىٰ جَعَلْنَاهُمْ حَصِيدًا خَامِدِينَ﴾
هەتا هەموویانمان دروێنە و خامۆش کرد (ولەناومان بردن) ﴿١٥﴾ ﴿وَمَا خَلَقْنَا﴾ئێمە دروستمان نەکردووە
﴿السَّمَاءَ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لَاعِبِينَ﴾ ئاسمان و زەوی و ئەوەی لەنێوانیاندایە بەگاڵتەو بەبێ هودە ﴿١٦﴾ ﴿لَوْ أَرَدْنَا﴾ ئەگەر
بمان وویستایە ﴿أَن نَّتَّخِذَ لَهْوًا﴾ سەرقاڵی بۆ خۆمان هەڵبژێرین (وەك هاوسەرو منداڵ) ﴿لَّاتَّخَذْنَاهُ مِن لَّدُنَّا إِن كُنَّا فَاعِلِينَ﴾
لەلایەن خۆمانەوە هەڵمان دەبژارد ﴿١٧﴾ ﴿بَلْ نَقْذِفُ بِالْحَقِّ عَلَى الْبَاطِلِ﴾ (واز لەوە بێنە) بەڵکو حەق دەدەین بەسەر بەتاڵ
و ناحەقدا ﴿فَيَدْمَغُهُ﴾ بەهۆیەوە (بەتاڵ) مێشکی دەپژێ و تێکدەشکێ ﴿فَإِذَا هُوَ زَاهِقٌ﴾ ئەمجا دەست بەجێ بەتاڵ
دەفەوتێ و لەناو دەچێت ﴿وَلَكُمُ الْوَيْلُ﴾ هاوار (وسزای بەتین) بۆ ئێوە ﴿مِمَّا تَصِفُونَ﴾ لەبەر ئەوەی کە دەیڵێن و بڕیاری
دەدەن بۆ خوا (لەهاوسەرو منداڵ) ﴿١٨﴾ ﴿وَلَهُ مَن فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ﴾ تەنها بۆ خوایە ئەوەی لەئاسمانەکان وزەویدایە
﴿وَمَنْ عِندَهُ﴾وە ئەو (فریشتانە) ی کە لای خوان ﴿لَا يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِهِ﴾ هەرگیز لەپەرستنی ئەو خۆیان بەزل
نازانن ﴿وَلَا يَسْتَحْسِرُونَ﴾ هەرگیزیش ماندوو نابن ﴿١٩﴾ ﴿يُسَبِّحُونَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ﴾ شەوو ڕۆژ تەسبیحات و ستایشی
(خودا دەکەن) ﴿لَا يَفْتُرُونَ﴾ ماندوونابن و سارد نابنەوە ﴿٢٠﴾ ﴿أَمِ اتَّخَذُوا﴾ ئایا ئەوانە هەڵیان بژاردووە (وبڕیاریان داوە)
﴿آلِهَةً مِّنَ الْأَرْضِ﴾چەند پەرستراو و (خوایەك) لەزەوی دا (بۆ خۆیان) ﴿هُمْ يُنشِرُونَ﴾ (کە دەسەڵاتی
ئەوەیان نیە مردوو زیندوو بکەنەوە) وخۆیان کۆدەکرێنەوە وزیندوو دەکرێنەوە ﴿٢١﴾ ﴿لَوْ كَانَ فِيهِمَا آلِهَةٌ﴾ ئەگەر
لەهەردووکیاندا (لە ئاسمان و زەویدا) چەند پەرستراوێك هەبوایە ﴿إِلَّا اللَّهُ﴾ جگە لەخوا ﴿لَفَسَدَتَا﴾ بێگومان
(ئاسمان و زەوی) هەر دوو کاول وێران دەبوون ﴿فَسُبْحَانَ اللَّهِ رَبِّ الْعَرْشِ﴾ دەی پاك و بێگەردی بۆ خوای
پەروەردگاری عەرش ﴿عَمَّا يَصِفُونَ﴾ لەوەی بێ باوەڕان ڕەوای دەدەن (بۆ خوا) ﴿٢٢﴾ ﴿لَا يُسْأَلُ﴾ (خوا) پرسیاری
لێ ناکرێت (ڕەخنەی لێ ناگیرێت) ﴿عَمَّا يَفْعَلُ﴾ لەهەر کارێك کەدەیکات ﴿وَهُمْ يُسْأَلُونَ﴾ بەڵکو ئەوان (ئادەمیزاد)
پرسیاریان لێ دەکرێت ﴿٢٣﴾ ﴿أَمِ اتَّخَذُوا﴾ ئایا ئەوانە هەڵیان بژاردووە (وبڕیاریان داوە) ﴿مِن دُونِهِ آلِهَةً﴾
چەند پەرستراوێك جگە لەخوا ﴿قُلْ هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ﴾ (پێیان) بڵێ بەڵگەتان بێنن (لەسەر ئەوەی بڕیارتان داوە)
﴿هَٰذَا ذِكْرُ مَن مَّعِيَ﴾ ئەمە قسەی ئەم قورئانەیە(خوا ناردویەتی) بۆ من ﴿وَذِكْرُ مَن قَبْلِي﴾ وەقسەی ئەو (پەیام وپەڕاوانەشە)
لەپێش منەوە هاتوون(وەك تەورات و ئینجیل لەهیچیاندا بوونی چەند پەرستراوێك بڕیار نەدراوە) ﴿بَلْ أَكْثَرُهُمْ﴾
بەڵام زۆربەی زۆریان ﴿لَا يَعْلَمُونَ الْحَقَّ﴾ حەق و ڕاستی نازانن ﴿فَهُم مُّعْرِضُونَ﴾ لەبەر ئەوە پشتی تێدەکەن و ڕووی لێ
وەردەگێرن ﴿٢٤﴾

وَمَآ أَرۡسَلۡنَا مِن قَبۡلِكَ مِن رَّسُولٍ إِلَّا نُوحِيٓ إِلَيۡهِ أَنَّهُۥ لَآ إِلَٰهَ
إِلَّآ أَنَا۠ فَٱعۡبُدُونِ ﴿٢٥﴾ وَقَالُواْ ٱتَّخَذَ ٱلرَّحۡمَٰنُ وَلَدٗاۗ سُبۡحَٰنَهُۥۚ
بَلۡ عِبَادٞ مُّكۡرَمُونَ ﴿٢٦﴾ لَا يَسۡبِقُونَهُۥ بِٱلۡقَوۡلِ وَهُم
بِأَمۡرِهِۦ يَعۡمَلُونَ ﴿٢٧﴾ يَعۡلَمُ مَا بَيۡنَ أَيۡدِيهِمۡ وَمَا خَلۡفَهُمۡ
وَلَا يَشۡفَعُونَ إِلَّا لِمَنِ ٱرۡتَضَىٰ وَهُم مِّنۡ خَشۡيَتِهِۦ مُشۡفِقُونَ
﴿٢٨﴾ ۞ وَمَن يَقُلۡ مِنۡهُمۡ إِنِّيٓ إِلَٰهٞ مِّن دُونِهِۦ فَذَٰلِكَ نَجۡزِيهِ
جَهَنَّمَۚ كَذَٰلِكَ نَجۡزِي ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٢٩﴾ أَوَلَمۡ يَرَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓاْ
أَنَّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَ كَانَتَا رَتۡقٗا فَفَتَقۡنَٰهُمَاۖ وَجَعَلۡنَا
مِنَ ٱلۡمَآءِ كُلَّ شَيۡءٍ حَيٍّۚ أَفَلَا يُؤۡمِنُونَ ﴿٣٠﴾ وَجَعَلۡنَا فِي ٱلۡأَرۡضِ
رَوَٰسِيَ أَن تَمِيدَ بِهِمۡ وَجَعَلۡنَا فِيهَا فِجَاجٗا سُبُلٗا لَّعَلَّهُمۡ
يَهۡتَدُونَ ﴿٣١﴾ وَجَعَلۡنَا ٱلسَّمَآءَ سَقۡفٗا مَّحۡفُوظٗاۖ وَهُمۡ عَنۡ
ءَايَٰتِهَا مُعۡرِضُونَ ﴿٣٢﴾ وَهُوَ ٱلَّذِي خَلَقَ ٱلَّيۡلَ وَٱلنَّهَارَ وَٱلشَّمۡسَ
وَٱلۡقَمَرَۖ كُلّٞ فِي فَلَكٖ يَسۡبَحُونَ ﴿٣٣﴾ وَمَا جَعَلۡنَا لِبَشَرٖ مِّن قَبۡلِكَ
ٱلۡخُلۡدَۖ أَفَإِيْن مِّتَّ فَهُمُ ٱلۡخَٰلِدُونَ ﴿٣٤﴾ كُلُّ نَفۡسٖ ذَآئِقَةُ
ٱلۡمَوۡتِۗ وَنَبۡلُوكُم بِٱلشَّرِّ وَٱلۡخَيۡرِ فِتۡنَةٗۖ وَإِلَيۡنَا تُرۡجَعُونَ ﴿٣٥﴾

ربع الحزب ٣٣

﴿وَمَآ أَرۡسَلۡنَا﴾ وەئێمە نەمان ناردووە ﴿مِن قَبۡلِكَ﴾ پێش تۆ ﴿مِن رَّسُولٍ﴾ هیچ پێغەمبەرێك ﴿إِلَّا نُوحِيٓ إِلَيۡهِ﴾
مەگەر نیگامان بۆ ناردووە ﴿أَنَّهُۥ لَآ إِلَٰهَ إِلَّآ أَنَا۠﴾ (بەوەی کە) بێگومان جگە لەمن هیچ پەرستراوێکی ڕاست
نی یە ﴿فَٱعۡبُدُونِ﴾ کەواتە تەنها من بپەرستن ﴿٢٥﴾ ﴿وَقَالُواْ﴾ (وەبێ باوەڕان) ووتیان ﴿ٱتَّخَذَ ٱلرَّحۡمَٰنُ وَلَدٗاۗ﴾
خوای میهرەبان منداڵی بۆ خۆی بڕیارداوە (کە فریشتەکانن) ﴿سُبۡحَٰنَهُۥۚ﴾ پاك و بێگەردە خوا (لەم شتانە)
﴿بَلۡ عِبَادٞ مُّكۡرَمُونَ﴾ بەڵکو ئەوانە (ئەوفریشتانە) بەندەی ڕێز گیراو (ی خوا) ن ﴿٢٦﴾ ﴿لَا يَسۡبِقُونَهُۥ﴾ لە خوا
پێش ناکەون ﴿بِٱلۡقَوۡلِ﴾ بەقسەو ووتەیان ﴿وَهُم بِأَمۡرِهِۦ﴾ وەئەوان بەفەرمانی خوا ﴿يَعۡمَلُونَ﴾ کار دەکەن ﴿٢٧﴾
﴿يَعۡلَمُ﴾ (خوا) دەزانێت وئاگادارە ﴿مَا بَيۡنَ أَيۡدِيهِمۡ﴾ بە ئەوەی لەدونیا لەبەر دەستیاندایە ﴿وَمَا خَلۡفَهُمۡ﴾ وە
بە ئەوەی لەڕۆژی دواییدا بۆیان ئامادەکراوە ﴿وَلَا يَشۡفَعُونَ﴾ وە (فریشتەکان) تکا ناکەن ﴿إِلَّا لِمَنِ ٱرۡتَضَىٰ﴾
تەنها بۆ ئەو کەسە نەبێت (خوا) ڕازی بێت (تکای بۆ بکرێت) ﴿وَهُم مِّنۡ خَشۡيَتِهِۦ﴾ وە ئەوان (فریشتەکان)
لەترس وهەیبەتی خوا ﴿مُشۡفِقُونَ﴾ زۆر دەترسن ﴿٢٨﴾ ﴿وَمَن يَقُلۡ مِنۡهُمۡ﴾ وە هەرکام لەوانە (لەو فریشتانە) بڵێ
﴿إِنِّيٓ إِلَٰهٞ مِّن دُونِهِۦ﴾ بێگومان منیش پەرستراوم جگە لەخوا ﴿فَذَٰلِكَ نَجۡزِيهِ جَهَنَّمَۚ﴾ ئەو بە(ئاگری) دۆزەخ
تۆڵەی لێ دەسەنین ﴿كَذَٰلِكَ﴾ هەربەوجۆرە ﴿نَجۡزِي ٱلظَّٰلِمِينَ﴾ پاداشتی ستەمکاران دەدەینەوە (تۆڵەیان
لێ دەکەینەوە) ﴿٢٩﴾ ﴿أَوَلَمۡ يَرَ﴾ ئایا نەیان دی (نەیان زانیوە) ﴿ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓاْ﴾ ئەوانە بێ بڕوا بوون
﴿أَنَّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَ﴾ کەئاسمانەکان و زەوی ﴿كَانَتَا رَتۡقٗا﴾ هەردووکیان پێکەوە لکابوون (ویەك
پارچە بوون) ﴿فَفَتَقۡنَٰهُمَاۖ﴾ ئەمجا لەیەکترمان جیاکردنەوە ﴿وَجَعَلۡنَا مِنَ ٱلۡمَآءِ﴾ وە فەراهەممان هێنا لەئاو
ودروستمان کردووە ﴿كُلَّ شَيۡءٍ حَيٍّۚ﴾ هەموو شتێکی زیندوو ﴿أَفَلَا يُؤۡمِنُونَ﴾ دەی ئایا ئەوانە هەر باوەڕ ناهێنن؟
﴿٣٠﴾ ﴿وَجَعَلۡنَا فِي ٱلۡأَرۡضِ﴾ وەدروستمان کردووە (ودامان ناوە) لەزەویدا ﴿رَوَٰسِيَ﴾ چەند شاخی دامەزراو
﴿أَن تَمِيدَ بِهِمۡ﴾ بۆ ئەوە جووڵە جوڵ نەکات بەوانەی(بەسەر پشتیوەن) ﴿وَجَعَلۡنَا فِيهَا﴾ وە سازاندومانە لە زەوی
(یان لە شاخەکان) دا ﴿فِجَاجٗا سُبُلٗا﴾ دۆڵ و ڕێگاوبانی زۆر ﴿لَّعَلَّهُمۡ يَهۡتَدُونَ﴾ تا ئەوان شارەزا بن و پێویستی
خۆیان دابین بکەن ﴿٣١﴾ ﴿وَجَعَلۡنَا ٱلسَّمَآءَ﴾ وە ئاسمانمان کردووە ﴿سَقۡفٗا مَّحۡفُوظٗاۖ﴾ بەسەقفێکی (سەرێکی)
پارێزراو ﴿وَهُمۡ عَنۡ ءَايَٰتِهَا﴾ بەڵام ئەوانە سەبارەت بە ئایەتەکانی ئاسمان ﴿مُعۡرِضُونَ﴾ پشت تێکەرو ڕوو
وەرگێر بوون ﴿٣٢﴾ ﴿وَهُوَ ٱلَّذِي﴾ وە هەر ئەو (خوا) یە ﴿خَلَقَ ٱلَّيۡلَ وَٱلنَّهَارَ﴾ کە شەو و ڕۆژی دروست کردووە
﴿وَٱلشَّمۡسَ وَٱلۡقَمَرَۖ﴾ وە خۆر و مانگیش(ی دروست کردووە) ﴿كُلّٞ﴾ هەریەك لەوان ﴿فِي فَلَكٖ يَسۡبَحُونَ﴾
لە خولگەیەکدا دەسوڕێنەوە ﴿٣٣﴾ ﴿وَمَا جَعَلۡنَا﴾ بڕیارمان نەداوە ﴿لِبَشَرٖ مِّن قَبۡلِكَ﴾ بۆ هیچ کەسێك لەپێش
تۆوە ﴿ٱلۡخُلۡدَۖ﴾ مانەوەی هەمیشەیی (نەمری) ﴿أَفَإِيْن مِّتَّ﴾ ئەمجا ئەگەر تۆ بمری ﴿فَهُمُ ٱلۡخَٰلِدُونَ﴾
(دوا مردنی تۆ) ئایا ئەوان ژیانیان بەردەوام دەبێ و نامرن؟ (نەخێر) ﴿٣٤﴾ ﴿كُلُّ نَفۡسٖ﴾ هەموو کەسێك
﴿ذَآئِقَةُ ٱلۡمَوۡتِۗ﴾ مردن دەچێژێت (ودەمرێت) ﴿وَنَبۡلُوكُم﴾ وە ئێمە تاقیتان دەکەینەوە ﴿بِٱلشَّرِّ وَٱلۡخَيۡرِ﴾ بەخراپە
وناخۆشی وە بە چاکە و خۆشی ﴿فِتۡنَةٗۖ﴾ تادەرکەوێت (چاك و خراپ) ﴿وَإِلَيۡنَا تُرۡجَعُونَ﴾ وەهەر بۆ لای ئێمە
دەگەڕێنەوە ﴿٣٥﴾

وَإِذَا رَءَاكَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓاْ إِن يَتَّخِذُونَكَ إِلَّا هُزُوًا أَهَٰذَا
ٱلَّذِي يَذْكُرُ ءَالِهَتَكُمْ وَهُم بِذِكْرِ ٱلرَّحْمَٰنِ هُمْ
كَٰفِرُونَ ﴿٣٦﴾ خُلِقَ ٱلْإِنسَٰنُ مِنْ عَجَلٍ سَأُوْرِيكُمْ
ءَايَٰتِي فَلَا تَسْتَعْجِلُونِ ﴿٣٧﴾ وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَٰذَا ٱلْوَعْدُ
إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ﴿٣٨﴾ لَوْ يَعْلَمُ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ حِينَ
لَا يَكُفُّونَ عَن وُجُوهِهِمُ ٱلنَّارَ وَلَا عَن ظُهُورِهِمْ وَلَا
هُمْ يُنصَرُونَ ﴿٣٩﴾ بَلْ تَأْتِيهِم بَغْتَةً فَتَبْهَتُهُمْ فَلَا
يَسْتَطِيعُونَ رَدَّهَا وَلَا هُمْ يُنظَرُونَ ﴿٤٠﴾ وَلَقَدِ ٱسْتُهْزِئَ
بِرُسُلٍ مِّن قَبْلِكَ فَحَاقَ بِٱلَّذِينَ سَخِرُواْ مِنْهُم مَّا كَانُواْ
بِهِۦ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿٤١﴾ قُلْ مَن يَكْلَؤُكُم بِٱلَّيْلِ وَٱلنَّهَارِ
مِنَ ٱلرَّحْمَٰنِ بَلْ هُمْ عَن ذِكْرِ رَبِّهِم مُّعْرِضُونَ ﴿٤٢﴾
أَمْ لَهُمْ ءَالِهَةٌ تَمْنَعُهُم مِّن دُونِنَا لَا يَسْتَطِيعُونَ نَصْرَ
أَنفُسِهِمْ وَلَا هُم مِّنَّا يُصْحَبُونَ ﴿٤٣﴾ بَلْ مَتَّعْنَا هَٰٓؤُلَآءِ
وَءَابَآءَهُمْ حَتَّىٰ طَالَ عَلَيْهِمُ ٱلْعُمُرُ أَفَلَا يَرَوْنَ أَنَّا نَأْتِي
ٱلْأَرْضَ نَنقُصُهَا مِنْ أَطْرَافِهَآ أَفَهُمُ ٱلْغَٰلِبُونَ ﴿٤٤﴾

﴿وَإِذَا رَءَاكَ﴾ (ئـەی موحەممـەد ﷺ) کاتـێ تۆ دەبینـن ﴿ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓاْ﴾ ئەوانەی کە بـێ باوەڕن ﴿إِن
يَتَّخِذُونَكَ إِلَّا هُزُوًا﴾ جگە لە گاڵتەو لاقرتی کردن بە تۆ هیچی تر ناکەن ﴿أَهَٰذَا ٱلَّذِى﴾ (بەسەرسامیەکەوە
دەڵێن) ئا ئەمە ئەو کەسـەیە ﴿يَذْكُرُ ءَالِهَتَكُمْ﴾ (بەخراپی) باسـی بتەکانتان دەکات ﴿وَهُم بِذِكْرِ
ٱلرَّحْمَٰنِ﴾ لەکاتێکـدا خۆیـان بەباسـکردنی (قورئـان) وزیکـری خـوای میهرەبان ﴿هُمْ كَٰفِرُونَ﴾
بـێ بڕوان (٣٦) ﴿خُلِقَ ٱلْإِنسَٰنُ مِنْ عَجَلٍ﴾ (سرووشـتی) ئینسـان وایە لەسـەر پەلە کردن بـەدی هێنراوە
﴿سَأُوْرِيكُمْ ءَايَٰتِى﴾ بەزوویی تۆڵەی خۆمتان نیشان دەدەم ﴿فَلَا تَسْتَعْجِلُونِ﴾ کەواتە پەلە مەکەن (٣٧)
﴿وَيَقُولُونَ﴾ وە (بـت پەرسـتان بە گاڵتەوە) دەڵێن ﴿مَتَىٰ هَٰذَا ٱلْوَعْدُ﴾ ئەم بەڵێنـی (تۆڵەیە) کەی دێت
﴿إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ﴾ ئەگـەر ئێـوە ڕاسـتگۆن (٣٨) ﴿لَوْ يَعْلَمُ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ﴾ ئەگـەر ئەوانـەی کە کافرن
بیانزانیایـە (چ سـزایەکی سـەخت لەبـەر دەمیاندایـە) ﴿حِينَ لَا يَكُفُّونَ﴾ کاتێ ناتوانـن دووری
بخەنەوە ﴿عَن وُجُوهِهِمُ ٱلنَّارَ وَلَا عَن ظُهُورِهِمْ﴾ بڵێسـەی ئاگر لەدەم وچاو و پشتیان ﴿وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ﴾
وەئـەوان یارمەتـی نادرێـن (٣٩) ﴿بَلْ تَأْتِيهِم بَغْتَةً﴾ بەڵکـو لەنـاکاودا تووشـیان دێت ﴿فَتَبْهَتُهُمْ﴾
وسەرسـامیان دەکات (بەشـێوەیەك) ﴿فَلَا يَسْتَطِيعُونَ﴾ نەدەتوانـن ﴿رَدَّهَا﴾ بیگێڕنـەوە (بەرگری
بکـەن) ﴿وَلَا هُمْ يُنظَرُونَ﴾ وەنەمۆڵەتیشـیان دەدرێت(تەوبـە بکـەن) (٤٠) ﴿وَلَقَدِ ٱسْتُهْزِئَ﴾ سـوێند
بەخـوا بێگومـان گاڵتەو لاقرتی کـراوە ﴿بِرُسُلٍ مِّن قَبْلِكَ﴾ بەپێغەمبەرانـی پێش تۆش ﴿فَحَاقَ بِٱلَّذِينَ﴾
ئەمجـا دەوری ئەوانـەی دا ﴿سَخِرُواْ مِنْهُم﴾ لـەوان کە گاڵتەیـان دەکـرد (بەپێغەمبەران) ﴿مَّا كَانُواْ بِهِۦ
يَسْتَهْزِءُونَ﴾ ئەو سزایەی ئەوان گاڵتەیان پێ دەکرد (٤١) ﴿قُلْ﴾ بڵێ (بە گاڵتە کەران) ﴿مَن يَكْلَؤُكُم﴾
کـێ (دەتوانێـت) ئێـوە بپارێزێت ﴿بِٱلَّيْلِ وَٱلنَّهَارِ﴾ بەشـەوو بەرۆژ ﴿مِنَ ٱلرَّحْمَٰنِ﴾ لە (سـزای) خوای
میهرەبـان ﴿بَلْ هُمْ﴾ بەڵکـو ئەوانـە ﴿عَن ذِكْرِ رَبِّهِم مُّعْرِضُونَ﴾ بەردەوام پشـت هەڵئەکەن لەیاد
وزیکـری پەروەردگاریان (٤٢) ﴿أَمْ لَهُمْ ءَالِهَةٌ﴾ ئاخۆ (ئەو بێ باوەڕانە) چەند پەرسـتراوێکیان هەیە
﴿تَمْنَعُهُم مِّن دُونِنَا﴾ جگەلەئێمە ڕێگری (سزا)یان لێ بکات ﴿لَا يَسْتَطِيعُونَ﴾ (ئەوپەرستراوانە)ناتوانن
﴿نَصْرَ أَنفُسِهِمْ﴾ یارمەتی خۆیان بدەن ﴿وَلَا هُم مِّنَّا يُصْحَبُونَ﴾ وە لەلایەن ئێمەشـەوە پەنا نادرێن (٤٣)
﴿بَلْ مَتَّعْنَا هَٰٓؤُلَآءِ وَءَابَآءَهُمْ﴾ بەڵکو ئێمە ئەوان و باو و باپیرانیانمان ژیاندووە بە خۆشی (ناز و نیعمەتی
دونیامـان پێدابـوون) ﴿حَتَّىٰ طَالَ عَلَيْهِمُ ٱلْعُمُرُ﴾ تاتەمەنی زۆریان بەسـەر بـرد ﴿أَفَلَا يَرَوْنَ﴾ دەی ئایا
ئەوانە (قورەیشـیەکان) سـەرنج نادەن ﴿أَنَّا نَأْتِى ٱلْأَرْضَ﴾ کە بێگومان ئێمـە (وردە وردە) دێینە خاك
و وڵاتـی (ئەوان) ﴿نَنقُصُهَا مِنْ أَطْرَافِهَآ﴾ لە هەمـوو لایەکی یەوە کەمی دەکەینـەوە (بەڕزگار کردن
لەلایەن موسڵمانانەوە) ﴿أَفَهُمُ ٱلْغَٰلِبُونَ﴾ دەی ئایا ئەوان زاڵ و سەرکەوتوون (یائێمە)؟ (٤٤)

قُلۡ إِنَّمَآ أُنذِرُكُم بِٱلۡوَحۡيِۚ وَلَا يَسۡمَعُ ٱلصُّمُّ ٱلدُّعَآءَ إِذَا
مَا يُنذَرُونَ ٤٥ وَلَئِن مَّسَّتۡهُمۡ نَفۡحَةٞ مِّنۡ عَذَابِ رَبِّكَ
لَيَقُولُنَّ يَٰوَيۡلَنَآ إِنَّا كُنَّا ظَٰلِمِينَ ٤٦ وَنَضَعُ ٱلۡمَوَٰزِينَ
ٱلۡقِسۡطَ لِيَوۡمِ ٱلۡقِيَٰمَةِ فَلَا تُظۡلَمُ نَفۡسٞ شَيۡـٔٗاۖ وَإِن كَانَ
مِثۡقَالَ حَبَّةٖ مِّنۡ خَرۡدَلٍ أَتَيۡنَا بِهَاۗ وَكَفَىٰ بِنَا حَٰسِبِينَ ٤٧
وَلَقَدۡ ءَاتَيۡنَا مُوسَىٰ وَهَٰرُونَ ٱلۡفُرۡقَانَ وَضِيَآءٗ وَذِكۡرٗا
لِّلۡمُتَّقِينَ ٤٨ ٱلَّذِينَ يَخۡشَوۡنَ رَبَّهُم بِٱلۡغَيۡبِ وَهُم مِّنَ ٱلسَّاعَةِ
مُشۡفِقُونَ ٤٩ وَهَٰذَا ذِكۡرٞ مُّبَارَكٌ أَنزَلۡنَٰهُۚ أَفَأَنتُمۡ لَهُۥ
نصف الحزب ٣٣ مُنكِرُونَ ٥٠ ۞ وَلَقَدۡ ءَاتَيۡنَآ إِبۡرَٰهِيمَ رُشۡدَهُۥ مِن قَبۡلُ وَكُنَّا
بِهِۦ عَٰلِمِينَ ٥١ إِذۡ قَالَ لِأَبِيهِ وَقَوۡمِهِۦ مَا هَٰذِهِ ٱلتَّمَاثِيلُ ٱلَّتِيٓ
أَنتُمۡ لَهَا عَٰكِفُونَ ٥٢ قَالُواْ وَجَدۡنَآ ءَابَآءَنَا لَهَا عَٰبِدِينَ ٥٣ قَالَ
لَقَدۡ كُنتُمۡ أَنتُمۡ وَءَابَآؤُكُمۡ فِي ضَلَٰلٖ مُّبِينٖ ٥٤ قَالُوٓاْ أَجِئۡتَنَا
بِٱلۡحَقِّ أَمۡ أَنتَ مِنَ ٱللَّٰعِبِينَ ٥٥ قَالَ بَل رَّبُّكُمۡ رَبُّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَٱلۡأَرۡضِ ٱلَّذِي فَطَرَهُنَّ وَأَنَا۠ عَلَىٰ ذَٰلِكُم مِّنَ ٱلشَّٰهِدِينَ ٥٦
وَتَٱللَّهِ لَأَكِيدَنَّ أَصۡنَٰمَكُم بَعۡدَ أَن تُوَلُّواْ مُدۡبِرِينَ ٥٧

﴿قُلْ إِنَّمَآ أُنذِرُكُم﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) بڵێ: بێگومان من تەنها ئێوە بێدار دەکەمەوە (دەتان
ترسێنم) ﴿بِٱلْوَحْىِ﴾ بەنیگا و وەحی ﴿وَلَا يَسْمَعُ ٱلصُّمُّ ٱلدُّعَآءَ﴾ وە کەڕەکان بانگەوازی (حەق)
نابیستن ﴿إِذَا مَا يُنذَرُونَ﴾ کاتێك کە دەترسێنرێن (٤٥) ﴿وَلَئِن مَّسَّتْهُمْ﴾ سوێند بەخوا ئەگەر دوو
چاریان ببێت ﴿نَفْحَةٌ﴾ کەمێك ﴿مِّنْ عَذَابِ رَبِّكَ﴾ لە سزای پەروەردگارت ﴿لَيَقُولُنَّ﴾ بێگومان
ئەوان دەڵێن ﴿يَٰوَيْلَنَآ﴾ هاوارو تیاچوون بۆ ئێمە ﴿إِنَّا كُنَّا ظَٰلِمِينَ﴾ بەڕاستی ئێمە (هەموومان)
ستەمکار بووین (٤٦) ﴿وَنَضَعُ﴾ وەئێمە دادەنێین ﴿ٱلْمَوَٰزِينَ ٱلْقِسْطَ﴾ تەرازووەکانی دادپەروەری
(کەکردەوەی پێ دەکێشرێت) ﴿لِيَوْمِ ٱلْقِيَٰمَةِ﴾ لەڕۆژی قیامەتدا ﴿فَلَا تُظْلَمُ نَفْسٌ شَيْـًٔا﴾ ئەمجا هیچ
کەس کەمترین ستەمی لێ ناکرێت ﴿وَإِن كَانَ مِثْقَالَ﴾ با قورسی (کردەوەکەی) ﴿حَبَّةٍ مِّنْ خَرْدَلٍ﴾
بەقەدەر تۆوی خەرتەلەیەکیش بێت ﴿أَتَيْنَا بِهَا﴾ ئێمە دەیهێنین ﴿وَكَفَىٰ بِنَا حَٰسِبِينَ﴾ وە بەسە کەئێمە
ژمێریاری (کردەوەی بەندەکان) بین (٤٧) ﴿وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا مُوسَىٰ وَهَٰرُونَ ٱلْفُرْقَانَ﴾ سوێند بەخوا بەڕاستی
تەورات (کەجیا کەرەوەی حەق و بەتاڵە) بەخشیمانە مووسا وهاروون، ﴿وَضِيَآءً وَذِكْرًا﴾ وەڕوون
کەرەوە و یاد خەرەوەشە ﴿لِّلْمُتَّقِينَ﴾ بۆ پارێزکاران و لە خواترسان (٤٨) ﴿ٱلَّذِينَ يَخْشَوْنَ﴾ ئەوانەی
کەدەترسن ﴿رَبَّهُم بِٱلْغَيْبِ﴾ لە پەروەردگاریان بەنادیاری وپەنهانی ﴿وَهُم﴾ وەئەوان (کەسانێکن)
﴿مِّنَ ٱلسَّاعَةِ مُشْفِقُونَ﴾ لە ڕۆژی دوایی زۆر دەترسن (٤٩) ﴿وَهَٰذَا﴾ وەئەم (قورئانە) ﴿ذِكْرٌ مُّبَارَكٌ﴾
یاد خەرەوەیەکی بەفەڕ وپیرۆزە ﴿أَنزَلْنَٰهُ﴾ ناردومانەتە خوارەوە ﴿أَفَأَنتُمْ﴾ دەی ئایا ئێوە ﴿لَهُۥ
مُنكِرُونَ﴾ دانی پێدا نانێن (باوەڕی پێ ناکەن) (٥٠) ﴿وَلَقَدْ ءَاتَيْنَآ﴾ سوێند بەخوا بەڕاستی بەخشیمان
﴿إِبْرَٰهِيمَ رُشْدَهُۥ﴾ بە ئیبراهیم ڕێنموونی وشارەزایی ﴿مِن قَبْلُ﴾ لەپێشدا ﴿وَكُنَّا بِهِۦ عَٰلِمِينَ﴾
وەئێمە لە (شیاوی) ئەو ئاگادار بووین (٥١) ﴿إِذْ قَالَ﴾ کاتێك ووتی ﴿لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِۦ﴾ بە باوکی
وگەلەکەی ﴿مَا هَٰذِهِ ٱلتَّمَاثِيلُ ٱلَّتِىٓ﴾ ئا ئەم پەیکەر و بتانە چیین ﴿أَنتُمْ لَهَا عَٰكِفُونَ﴾ کە ئێوە دەیان پەرستن
(بەلایانەوە ماونەتەوە)؟ (٥٢) ﴿قَالُوا۟﴾ (گەلەکەی) ووتیان ﴿وَجَدْنَآ ءَابَآءَنَا﴾ باوو باپیرانمان دیوە ﴿لَهَا
عَٰبِدِينَ﴾ ئەمانەیان پەرستووە (٥٣) ﴿قَالَ﴾ (ئیبراهیم) ووتی ﴿لَقَدْ كُنتُمْ﴾ بەڕاستی ئێوە ﴿أَنتُمْ وَءَابَآؤُكُمْ﴾
خۆتان و باوو باپیرانتان ﴿فِى ضَلَٰلٍ مُّبِينٍ﴾ لە گومڕاییەکی ئاشکرادان (٥٤) ﴿قَالُوٓا۟﴾ (لە وەڵامدا) ووتیان
﴿أَجِئْتَنَا بِٱلْحَقِّ﴾ ئایا ڕاستی و حەقت بۆ هێناوین ﴿أَمْ أَنتَ مِنَ ٱللَّٰعِبِينَ﴾ یا تۆ گاڵتەمان پێ دەکەیت (٥٥)
﴿قَالَ بَل رَّبُّكُمْ﴾ (ئیبراهیم) ووتی (حەقم هێناوە) بەڵکو پەروەردگاری ئێوە ﴿رَبُّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ﴾
پەروەردگاری ئاسمانەکان و زەوییە ﴿ٱلَّذِى فَطَرَهُنَّ﴾ هەر ئەویش بەدی هێناون ﴿وَأَنَا۠ عَلَىٰ ذَٰلِكُم﴾
وە بێگومان من لەسەر ئەوانە (کەباسم کرد) ﴿مِّنَ ٱلشَّٰهِدِينَ﴾ لە شاهید وبەئاگایانم (٥٦) ﴿وَتَٱللَّهِ﴾
سوێند بە خوا ﴿لَأَكِيدَنَّ أَصْنَٰمَكُم﴾ پیلان دادەنێم بۆ (لەناو بردنی) بتەکانتان ﴿بَعْدَ أَن تُوَلُّوا۟
مُدْبِرِينَ﴾ دوای ئەوەی پشتان تێکردن (بەجێتان هێشتن) (٥٧)

فَجَعَلَهُمْ جُذَٰذًا إِلَّا كَبِيرًا لَّهُمْ لَعَلَّهُمْ إِلَيْهِ يَرْجِعُونَ
٥٨ قَالُوا۟ مَن فَعَلَ هَٰذَا بِـَٔالِهَتِنَآ إِنَّهُۥ لَمِنَ ٱلظَّٰلِمِينَ ٥٩
قَالُوا۟ سَمِعْنَا فَتًى يَذْكُرُهُمْ يُقَالُ لَهُۥٓ إِبْرَٰهِيمُ ٦٠ قَالُوا۟ فَأْتُوا۟
بِهِۦ عَلَىٰٓ أَعْيُنِ ٱلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَشْهَدُونَ ٦١ قَالُوٓا۟ ءَأَنتَ
فَعَلْتَ هَٰذَا بِـَٔالِهَتِنَا يَٰٓإِبْرَٰهِيمُ ٦٢ قَالَ بَلْ فَعَلَهُۥ كَبِيرُهُمْ
هَٰذَا فَسْـَٔلُوهُمْ إِن كَانُوا۟ يَنطِقُونَ ٦٣ فَرَجَعُوٓا۟ إِلَىٰٓ
أَنفُسِهِمْ فَقَالُوٓا۟ إِنَّكُمْ أَنتُمُ ٱلظَّٰلِمُونَ ٦٤ ثُمَّ نُكِسُوا۟
عَلَىٰ رُءُوسِهِمْ لَقَدْ عَلِمْتَ مَا هَٰٓؤُلَآءِ يَنطِقُونَ ٦٥ قَالَ
أَفَتَعْبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ مَا لَا يَنفَعُكُمْ شَيْـًٔا وَلَا
يَضُرُّكُمْ ٦٦ أُفٍّ لَّكُمْ وَلِمَا تَعْبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ
أَفَلَا تَعْقِلُونَ ٦٧ قَالُوا۟ حَرِّقُوهُ وَٱنصُرُوٓا۟ ءَالِهَتَكُمْ إِن كُنتُمْ
فَٰعِلِينَ ٦٨ قُلْنَا يَٰنَارُ كُونِى بَرْدًا وَسَلَٰمًا عَلَىٰٓ إِبْرَٰهِيمَ
٦٩ وَأَرَادُوا۟ بِهِۦ كَيْدًا فَجَعَلْنَٰهُمُ ٱلْأَخْسَرِينَ ٧٠ وَنَجَّيْنَٰهُ
وَلُوطًا إِلَى ٱلْأَرْضِ ٱلَّتِى بَٰرَكْنَا فِيهَا لِلْعَٰلَمِينَ ٧١ وَوَهَبْنَا
لَهُۥٓ إِسْحَٰقَ وَيَعْقُوبَ نَافِلَةً ۖ وَكُلًّا جَعَلْنَا صَٰلِحِينَ ٧٢

﴿فَجَعَلَهُمْ جُذَٰذًا﴾ ئەمجا ئیبراهیم هەموو بتەکانی وورد کرد ﴿إِلَّا كَبِيرًا لَّهُمْ﴾ جگە لە بتە زلەکەیان
نەبێت ﴿لَعَلَّهُمْ﴾ بە ئومێدی ئەوەی ﴿إِلَيْهِ يَرْجِعُونَ﴾ بگەڕێنەوە بۆلای ئەو (بۆ لای ئیبراهیم ئەویش
ڕاستیان پێ بڵێ، بەڵکو باوەڕبێنن) ﴿٥٨﴾ ﴿قَالُوا﴾ (بت پەرستان) ووتیان ﴿مَن فَعَلَ هَٰذَا﴾ کێ ئەمەی کردووە
﴿بِآلِهَتِنَا﴾ بە خواکانمان (بەبتەکانمان) ﴿إِنَّهُ﴾ بە ڕاستی ئەو کەسە ﴿لَمِنَ الظَّالِمِينَ﴾ لەستەمکارانە
(دەبێ سزا بدرێت) ﴿٥٩﴾ ﴿قَالُوا﴾ (چەند کەسێك) ووتیان ﴿سَمِعْنَا فَتًى﴾ گوێمان لە لاوێك بوو
﴿يَذْكُرُهُمْ﴾ باسی ئەوانی (بتەکانی بە خراپە) دەکرد ﴿يُقَالُ لَهُ إِبْرَاهِيمُ﴾ پێی دەڵێن ئیبراهیم ﴿٦٠﴾
﴿قَالُوا﴾ (کۆمەڵێ لە گەلەکەی) ووتیان ﴿فَأْتُوا بِهِ﴾ کەواتە بیهێنن ﴿عَلَىٰ أَعْيُنِ النَّاسِ﴾ لە پێش چاوی
خەڵك (بیوەستێنن) ﴿لَعَلَّهُمْ يَشْهَدُونَ﴾ بەڵکو (ئەوانەی دەیناسنەوە) شایەتی لەسەر بدەن ﴿٦١﴾
﴿قَالُوا﴾ ووتیان ﴿أَأَنتَ فَعَلْتَ هَٰذَا﴾ ئایا تۆ ئەمەت کردووە ﴿بِآلِهَتِنَا﴾ بە خواکانمان (بەبتەکانمان)
﴿يَا إِبْرَاهِيمُ﴾ ئەی ئیبراهیم ﴿٦٢﴾ ﴿قَالَ﴾ (ئیبراهیم) ووتی ﴿بَلْ فَعَلَهُ كَبِيرُهُمْ هَٰذَا﴾ نەخێر بەڵکو ئەم بتە
گەورەیان ئەوەی کردووە ﴿فَاسْأَلُوهُمْ﴾ دەپرسیار لەوانە (بتە شکاوەکان) بکەن ﴿إِن كَانُوا يَنطِقُونَ﴾
ئەگەر ئەوانە قسە دەکەن ﴿٦٣﴾ ﴿فَرَجَعُوا إِلَىٰ أَنفُسِهِمْ﴾ ئەمجا گەڕانەوە بۆ لای یەکتری (سەریان کرد
بەیەکدا) ﴿فَقَالُوا﴾ جا (لەناو خۆیانداهەندێکیان) ووتیان ﴿إِنَّكُمْ﴾ بەڕاستی ئێوە ﴿أَنتُمُ الظَّالِمُونَ﴾
هەر خۆتان ستەمکارن ﴿٦٤﴾ ﴿ثُمَّ نُكِسُوا عَلَىٰ رُءُوسِهِمْ﴾ پاشان سەر بەرەو خوار کرانەوە (گەڕانەوە بۆ سەر
سەختی و نەفامییەکەیان) ﴿لَقَدْ عَلِمْتَ﴾ بەڕاستی تۆ دەتزانی ﴿مَا هَٰؤُلَاءِ يَنطِقُونَ﴾ ئەو بتانە قسە ناکەن
(ئەی ئیبراهیم) ﴿٦٥﴾ ﴿قَالَ﴾ (ئیبراهیم) ووتی ﴿أَفَتَعْبُدُونَ﴾ دەی ئێوە دەپەرستن؟ ﴿مِن دُونِ اللَّهِ مَا﴾
جگە لەخوا شتانێك ﴿لَا يَنفَعُكُمْ شَيْئًا﴾ کە هیچ قازانج و سوودێکتان پێ ناگەیەنن ﴿وَلَا
يَضُرُّكُمْ﴾ وە هیچ زیانێکیشتان لێ نادەن ﴿٦٦﴾ ﴿أُفٍّ لَّكُمْ﴾ ئۆف بۆ ئێوە ﴿وَلِمَا تَعْبُدُونَ﴾ بۆ ئەو
بتانەش کە دەیپەرستن ﴿مِن دُونِ اللَّهِ﴾ لە جیاتی خوا ﴿أَفَلَا تَعْقِلُونَ﴾ دەی ئایا ژیر نابن (بیر وهۆشتان
ناخەنە کار) ﴿٦٧﴾ ﴿قَالُوا﴾ (هەندێ لە بت پەرستان) ووتیان ﴿حَرِّقُوهُ﴾ (ئیبراهیم) چاك بسوتێنن
﴿وَانصُرُوا آلِهَتَكُمْ﴾ و یارمەتی خواکانتان (بتەکانتان) بدەن و سەریان بخەن ﴿إِن كُنتُمْ فَاعِلِينَ﴾ ئەگەر ئێوە
ئەو کارە دەکەن ﴿٦٨﴾ ﴿قُلْنَا﴾ (کە ئیبراهیمیان خستە ئاگرەوە) ووتمان ﴿يَا نَارُ﴾ ئەی ئاگر ﴿كُونِي بَرْدًا
وَسَلَامًا﴾ سارد بەرەوەو بێ زیانبە ﴿عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ﴾ لەسەر ئیبراهیم ﴿٦٩﴾ ﴿وَأَرَادُوا بِهِ كَيْدًا﴾ ئەوان
ویستیان پیلان بگێڕن لە ئیبراهیم (بە سوتان لەناوی بەرن) ﴿فَجَعَلْنَاهُمُ﴾ بەلام ئێمە ئەوانمان کردە
﴿الْأَخْسَرِينَ﴾ زەرەرمەندترین (دۆڕاوترین) کەس ﴿٧٠﴾ ﴿وَنَجَّيْنَاهُ وَلُوطًا﴾ وە ئیبراهیم ولووطمان
ڕزگار کرد ﴿إِلَى الْأَرْضِ الَّتِي﴾ و (ناردمانن) بۆ ئەو زەویە (بۆ وولاتی شام) ﴿بَارَكْنَا فِيهَا لِلْعَالَمِينَ﴾
کە پیت و فەڕمان تێ خستبوو ﴿٧١﴾ ﴿وَوَهَبْنَا لَهُ﴾ وە بەخشیمان بە ئیبراهیم ﴿إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ نَافِلَةً﴾
ئیسحاق و (بە ئیسحاقیش) یەعقوب، بە زیاد (لە داواکەی ئیبراهیم کە داوای منداڵێکی کرد)
﴿وَكُلًّا جَعَلْنَا﴾ وە هەموویانمان کرد ﴿صَالِحِينَ﴾ بە پیاوی چاك ﴿٧٢﴾

وَجَعَلْنَٰهُمْ أَئِمَّةً يَهْدُونَ بِأَمْرِنَا وَأَوْحَيْنَآ إِلَيْهِمْ فِعْلَ
ٱلْخَيْرَٰتِ وَإِقَامَ ٱلصَّلَوٰةِ وَإِيتَآءَ ٱلزَّكَوٰةِ ۖ وَكَانُوا۟ لَنَا
عَٰبِدِينَ ﴿٧٣﴾ وَلُوطًا ءَاتَيْنَٰهُ حُكْمًا وَعِلْمًا وَنَجَّيْنَٰهُ مِنَ
ٱلْقَرْيَةِ ٱلَّتِى كَانَت تَّعْمَلُ ٱلْخَبَٰٓئِثَ ۗ إِنَّهُمْ كَانُوا۟ قَوْمَ سَوْءٍ
فَٰسِقِينَ ﴿٧٤﴾ وَأَدْخَلْنَٰهُ فِى رَحْمَتِنَآ ۖ إِنَّهُۥ مِنَ ٱلصَّٰلِحِينَ
﴿٧٥﴾ وَنُوحًا إِذْ نَادَىٰ مِن قَبْلُ فَٱسْتَجَبْنَا لَهُۥ فَنَجَّيْنَٰهُ
وَأَهْلَهُۥ مِنَ ٱلْكَرْبِ ٱلْعَظِيمِ ﴿٧٦﴾ وَنَصَرْنَٰهُ مِنَ ٱلْقَوْمِ
ٱلَّذِينَ كَذَّبُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَآ ۚ إِنَّهُمْ كَانُوا۟ قَوْمَ سَوْءٍ فَأَغْرَقْنَٰهُمْ
أَجْمَعِينَ ﴿٧٧﴾ وَدَاوُۥدَ وَسُلَيْمَٰنَ إِذْ يَحْكُمَانِ فِى ٱلْحَرْثِ
إِذْ نَفَشَتْ فِيهِ غَنَمُ ٱلْقَوْمِ وَكُنَّا لِحُكْمِهِمْ شَٰهِدِينَ ﴿٧٨﴾
فَفَهَّمْنَٰهَا سُلَيْمَٰنَ ۚ وَكُلًّا ءَاتَيْنَا حُكْمًا وَعِلْمًا ۚ وَسَخَّرْنَا
مَعَ دَاوُۥدَ ٱلْجِبَالَ يُسَبِّحْنَ وَٱلطَّيْرَ ۚ وَكُنَّا فَٰعِلِينَ ﴿٧٩﴾
وَعَلَّمْنَٰهُ صَنْعَةَ لَبُوسٍ لَّكُمْ لِتُحْصِنَكُم مِّنۢ بَأْسِكُمْ ۖ
فَهَلْ أَنتُمْ شَٰكِرُونَ ﴿٨٠﴾ وَلِسُلَيْمَٰنَ ٱلرِّيحَ عَاصِفَةً تَجْرِى بِأَمْرِهِۦٓ
إِلَى ٱلْأَرْضِ ٱلَّتِى بَٰرَكْنَا فِيهَا ۚ وَكُنَّا بِكُلِّ شَىْءٍ عَٰلِمِينَ ﴿٨١﴾

﴿وَجَعَلۡنَٰهُمۡ أَئِمَّةٗ﴾ وە ئەوانمـان کـرد بە پێشـەوا ﴿يَهۡدُونَ بِأَمۡرِنَا﴾ بـە فەرمانی ئێمـە ڕێنمـوونـی (خەڵکیان)
دەکـرد ﴿وَأَوۡحَيۡنَآ إِلَيۡهِمۡ﴾ وە نیگامان کرد بۆیان ﴿فِعۡلَ ٱلۡخَيۡرَٰتِ﴾ بـە ئەنجامدانی کاری چاك ﴿وَإِقَامَ ٱلصَّلَوٰةِ﴾
وە بـە نوێـژ کـردن ﴿وَإِيتَآءَ ٱلزَّكَوٰةِۖ﴾ و زەکات دان ﴿وَكَانُواْ لَنَا﴾ وە ئـەوان هـەر بـۆ ئێمـە ﴿عَٰبِدِينَ﴾
عیبادەتیان دەکرد (٧٣) ﴿وَلُوطًا ءَاتَيۡنَٰهُ حُكۡمٗا وَعِلۡمٗا﴾ بەخشـیمان بە لـووط پێغەمبەرێتی و زانیاری ﴿وَنَجَّيۡنَٰهُ﴾
وە ڕزگارمـان کـرد ﴿مِنَ ٱلۡقَرۡيَةِ﴾ لە(دەسـت خەڵکی) ئەو شـارەی (سـەدوم) ﴿ٱلَّتِي كَانَت تَّعۡمَلُ ٱلۡخَبَٰٓئِثَۚ﴾
کـە (خەڵکەکـەی) کـردەوەی پیـس و دزێویـان دەکـرد (نێربازییـان دەکـرد) ﴿إِنَّهُمۡ كَانُواْ﴾ بەڕاسـتی ئەوانە
﴿قَوۡمَ سَوۡءٖ فَٰسِقِينَ﴾ گەلێکـی خراپـی لـە فەرمـان دەرچـوو بـوون (٧٤) ﴿وَأَدۡخَلۡنَٰهُ فِي رَحۡمَتِنَآۖ﴾وە لووطمـان
خسـتەناوڕەحمەت و میهرەبانـی خۆمانـەوە ﴿إِنَّهُۥ مِنَ ٱلصَّٰلِحِينَ﴾ بەڕاسـتی لـووط لـە چاکـەکاران بوو (٧٥)
﴿وَنُوحًا إِذۡ نَادَىٰ مِن قَبۡلُ﴾ وەپێشـتر نـووح پێغەمبـەر ﷺ هـاواری (لـە ئێمـە) کـرد ﴿فَٱسۡتَجَبۡنَا لَهُۥ﴾ ئەمجا
ئێمـەش وەڵامماندایـەوە وبەدەنگیـەوە هاتیـن ﴿فَنَجَّيۡنَٰهُ وَأَهۡلَهُۥ﴾ خـۆی و (ئیماندارانـی) خێزانەکەیمـان
ڕزگـار کرد ﴿مِنَ ٱلۡكَرۡبِ ٱلۡعَظِيمِ﴾ لـە تەنگانـە زۆر گەورەکە (لە لافـاو و خنکان) (٧٦) ﴿وَنَصَرۡنَٰهُ مِنَ ٱلۡقَوۡمِ
ٱلَّذِينَ﴾وە یارمەتیمـان دا لە دژی ئەو گەلەی ﴿كَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِنَآۚ﴾ کـە بەڵگەو ئایەتەکانی ئێمەیان بە درۆ دەزانی
﴿إِنَّهُمۡ﴾ بەڕاسـتی ئەوانـە﴿كَانُواْ قَوۡمَ سَوۡءٖ﴾ گەلێـك بـوون ڕۆچـوون لـە خراپـەدا ﴿فَأَغۡرَقۡنَٰهُمۡ أَجۡمَعِينَ﴾
لەبـەر ئـەوە هەموویانمـان خنکان (لـە تۆفانەکـەدا) (٧٧) ﴿وَدَاوُۥدَ وَسُلَيۡمَٰنَ﴾(باسـی) داوودو سـولەیمان بکە
﴿إِذۡ يَحۡكُمَانِ﴾ کاتـێ بڕیاریان دەرکرد ﴿فِي ٱلۡحَرۡثِ﴾ دەربارەی ئەو کشـتوکاڵەی ﴿إِذۡ نَفَشَتۡ فِيهِ غَنَمُ ٱلۡقَوۡمِ﴾
کـە بەشـەو ئاژەڵی کەسـانێك تێیدا لەوەڕابـوون (زیانیان لێ دابـوو) ﴿وَكُنَّا لِحُكۡمِهِمۡ﴾ وە ئێمـە بۆ دادوەری
بڕیارەکەیـان ﴿شَٰهِدِينَ﴾ ئامـادە (ئاگـادار) بوویـن (٧٨) ﴿فَفَهَّمۡنَٰهَا سُلَيۡمَٰنَۚ﴾ ئەوسـا ئێمـە ئـەوە مـان فێـری
سـولەیمان کرد (سـولەیمان ووتی: ئاژەڵە زیان خۆرەکە بدرێتە دەست خاوەن کشـتوکاڵەکە، کەڵك لەشیر
وبەرهەمیان وەربگرێت، وە کشتوکاڵەکەش بدرێتە دەست خاوەن ئاژەڵەکە بەروبوومەکەی بخۆن و خزمەتی
بکـەن تـا وەك پێش زیان لێکەوتنەکەی لێ دێتەوە، پاشـان هەریەك لەئاژەڵ و کشـتوکاڵەکە بگەڕێنرێنەوە بۆ
خاوەنەکانیـان) ﴿وَكُلًّا ءَاتَيۡنَا حُكۡمٗا وَعِلۡمٗاۚ﴾ وە بـە هەر یەك لـەو دووانـە (داوود و سـولەیمان) پێغەمبەرێتی
(ودادوەری) و زانستمان پێدان ﴿وَسَخَّرۡنَا﴾ وە ڕامکان هێنا﴿مَعَ دَاوُۥدَ﴾ لە گەڵ داوودا ﴿ٱلۡجِبَالَ يُسَبِّحۡنَ وَٱلطَّيۡرَۚ﴾
چیـاکان و باڵندەکـە تەسـبیحاتی خوایـان دەکـرد ﴿وَكُنَّا فَٰعِلِينَ﴾ وە هەر ئێمـە ئەوەمان کرد (بـۆ داوود)
(٧٩) ﴿وَعَلَّمۡنَٰهُ صَنۡعَةَ لَبُوسٖ لَّكُمۡ﴾ وە داوودمـان فێـری دروسـتکردنی پۆشـاکی زرێـی (جەنگـی) کـرد
بـۆ ئێـوە﴿لِتُحۡصِنَكُم مِّنۢ بَأۡسِكُمۡۖ﴾ تابتـان پارێزێـت لەکاتـی شـەڕو کوشـتارتاندا ﴿فَهَلۡ أَنتُمۡ﴾ دەی ئایـا ئێوە
﴿شَٰكِرُونَ﴾ سـوپاس گوزارن (بۆ خوا لەسەر ئەم نیعمەتانە) (٨٠) ﴿وَلِسُلَيۡمَٰنَ﴾ وە (ڕامکان هێنا) بۆ سولەیمان
﴿ٱلرِّيحَ عَاصِفَةٗ﴾ بای توند (ڕەشەبا) ﴿تَجۡرِي بِأَمۡرِهِۦٓ﴾ بەفەرمانی سولەیمان دەڕۆشت ﴿إِلَى ٱلۡأَرۡضِ﴾ بۆ ئەو وولات
و زەوییـەی ﴿ٱلَّتِي بَٰرَكۡنَا فِيهَاۚ﴾ کـە پڕ پیـت و بەرەکەتمان کرد بـوو ﴿وَكُنَّا﴾ وە ئێمـە ﴿بِكُلِّ شَيۡءٍ﴾ بە هەموو
شتێك﴿عَٰلِمِينَ﴾ ئاگاداربووین (٨١)

وَمِنَ ٱلشَّيَٰطِينِ مَن يَغُوصُونَ لَهُۥ وَيَعْمَلُونَ عَمَلًا دُونَ
ذَٰلِكَۖ وَكُنَّا لَهُمْ حَٰفِظِينَ ﴿٨٢﴾ ۞ وَأَيُّوبَ إِذْ نَادَىٰ
رَبَّهُۥٓ أَنِّى مَسَّنِىَ ٱلضُّرُّ وَأَنتَ أَرْحَمُ ٱلرَّٰحِمِينَ ﴿٨٣﴾
فَٱسْتَجَبْنَا لَهُۥ فَكَشَفْنَا مَا بِهِۦ مِن ضُرٍّۖ وَءَاتَيْنَٰهُ أَهْلَهُۥ
وَمِثْلَهُم مَّعَهُمْ رَحْمَةً مِّنْ عِندِنَا وَذِكْرَىٰ لِلْعَٰبِدِينَ
﴿٨٤﴾ وَإِسْمَٰعِيلَ وَإِدْرِيسَ وَذَا ٱلْكِفْلِۖ كُلٌّ مِّنَ ٱلصَّٰبِرِينَ
﴿٨٥﴾ وَأَدْخَلْنَٰهُمْ فِى رَحْمَتِنَآۖ إِنَّهُم مِّنَ ٱلصَّٰلِحِينَ ﴿٨٦﴾
وَذَا ٱلنُّونِ إِذ ذَّهَبَ مُغَٰضِبًا فَظَنَّ أَن لَّن نَّقْدِرَ عَلَيْهِ
فَنَادَىٰ فِى ٱلظُّلُمَٰتِ أَن لَّآ إِلَٰهَ إِلَّآ أَنتَ سُبْحَٰنَكَ إِنِّى
كُنتُ مِنَ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٨٧﴾ فَٱسْتَجَبْنَا لَهُۥ وَنَجَّيْنَٰهُ
مِنَ ٱلْغَمِّۚ وَكَذَٰلِكَ نُۨجِى ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿٨٨﴾ وَزَكَرِيَّآ
إِذْ نَادَىٰ رَبَّهُۥ رَبِّ لَا تَذَرْنِى فَرْدًا وَأَنتَ خَيْرُ ٱلْوَٰرِثِينَ
﴿٨٩﴾ فَٱسْتَجَبْنَا لَهُۥ وَوَهَبْنَا لَهُۥ يَحْيَىٰ وَأَصْلَحْنَا
لَهُۥ زَوْجَهُۥٓۚ إِنَّهُمْ كَانُوا۟ يُسَٰرِعُونَ فِى ٱلْخَيْرَٰتِ
وَيَدْعُونَنَا رَغَبًا وَرَهَبًاۖ وَكَانُوا۟ لَنَا خَٰشِعِينَ ﴿٩٠﴾

﴿وَمِنَ ٱلشَّيَٰطِينِ مَن﴾ وە هەندێ لە شەیتانەکان (مان رام هێنابوو) ﴿يَغُوصُونَ لَهُۥ﴾ دەچوونە ژێری دەریا بۆ
سولەیمان (تا گەوهەرو مرواری بۆ دەربهێنن) ﴿وَيَعۡمَلُونَ عَمَلٗا دُونَ ذَٰلِكَۖ﴾ وە جگە لەوە کاری تریشیان دەکرد
(بۆی وەك كۆشك دروستكردن) ﴿وَكُنَّا لَهُمۡ حَٰفِظِينَ﴾ بە ڕاستی ئێمەش چاودێر (وپارێزەر)ی ئەوان
بووین ﴿٨٢﴾ ﴿وَأَيُّوبَ﴾ وە (باسی) ئەیووب (بکە) ﴿إِذۡ نَادَىٰ رَبَّهُۥٓ﴾ کاتێك هاواری لە پەروەردگاری کرد
(لە دوای ناساغی ماوەیەکی زۆر) ﴿أَنِّي﴾ بە ڕاستی من ﴿مَسَّنِيَ ٱلضُّرُّ﴾ زیان و ئازار و نەخۆشی دووچارم
بووە ﴿وَأَنتَ أَرۡحَمُ ٱلرَّٰحِمِينَ﴾ و تۆش میهرەبانترینی میهرەبانانی ﴿٨٣﴾ ﴿فَٱسۡتَجَبۡنَا لَهُۥ﴾ جا ئێمەش هاوار
و نزاکەیمان گیرا کرد ﴿فَكَشَفۡنَا﴾ و لامان برد ﴿مَا بِهِۦ مِن ضُرّٖۖ﴾ ئەو زیان و ئازار و نەخۆشییەی کە هەیبوو
﴿وَءَاتَيۡنَٰهُ أَهۡلَهُۥ﴾ وەهەموو ماڵ و منداڵیمان پێ بەخشیەوە (کە پێشتر مردبوون) ﴿وَمِثۡلَهُم مَّعَهُمۡ﴾ و ئەوەندەی
تریش لەگەڵیاندا ﴿رَحۡمَةٗ مِّنۡ عِندِنَا﴾ ئەوەڕەحمەتێکی تایبەت بوو لە ئێمەوە ﴿وَذِكۡرَىٰ لِلۡعَٰبِدِينَ﴾ وەبیرخەرەوە
و ئامۆژگاری بوو بۆ خوا پەرستان ﴿٨٤﴾ ﴿وَإِسۡمَٰعِيلَ وَإِدۡرِيسَ وَذَا ٱلۡكِفۡلِۖ﴾ وە (باسی) ئیسماعیل و ئیدریس
وذەلکیفل (بکە) ﴿كُلّٞ مِّنَ ٱلصَّٰبِرِينَ﴾ هەموویان لە ئارام گران بوون ﴿٨٥﴾ ﴿وَأَدۡخَلۡنَٰهُمۡ﴾ وە ئێمە ئەوانمان خستە
﴿فِي رَحۡمَتِنَآۖ﴾ ناو ڕەحمەتی خۆمان (کە بەهەشتە) ﴿إِنَّهُم﴾ بێگومان ئەوانە ﴿مِّنَ ٱلصَّٰلِحِينَ﴾
لە چاکەکاران بوون ﴿٨٦﴾ ﴿وَذَا ٱلنُّونِ﴾ وە (باسی) زەننون (یونس بکە کە پێغەمبەری خەڵکی نەینەوا
بوو) ﴿إِذ ذَّهَبَ﴾ کاتێك ڕۆیشت ﴿مُغَٰضِبٗا﴾ بە تووڕەیی (گەلەکەی بەجێ هێشت) ﴿فَظَنَّ﴾ وای دەزانی
﴿أَن لَّن نَّقۡدِرَ عَلَيۡهِ﴾ ئێمە تەنگانەی بەسەردا ناهێنین وهەروا وازی لێ دەهێنین ﴿فَنَادَىٰ فِي ٱلظُّلُمَٰتِ﴾ (خوای
گەورە تاقیکردوە وفڕێدرایە ناو دەریا ونەهەنگێك قووتی دا) جا لە تاریکیەکاندا (تاریکی شەو و دەریا و ناو
سکی نەهەنگ) هاواری کرد ﴿أَن لَّآ إِلَٰهَ إِلَّآ أَنتَ﴾ (ئەی خوایە) بەڕاستی هیچ پەرستراوێکی بەهەق وڕاستی
نییە جگە لە تۆ ﴿سُبۡحَٰنَكَ﴾ پاکی و بێگەردی بۆ تۆیە ﴿إِنِّي كُنتُ﴾ بێگومان من ﴿مِنَ ٱلظَّٰلِمِينَ﴾
لە ستەمکاران بووم (لەبەر ئەوەی ئارامم نەگرت و وازم لە گەلەکەم هێنا) ﴿٨٧﴾ ﴿فَٱسۡتَجَبۡنَا لَهُۥ﴾ ئێمەش
نزا و هاواری ئەومان گیرا کرد ﴿وَنَجَّيۡنَٰهُ مِنَ ٱلۡغَمِّۚ﴾ و لەو غەم وخەفەتە ڕزگارمان کرد ﴿وَكَذَٰلِكَ﴾
هەر بەو شێوەیە ﴿نُـۨجِي ٱلۡمُؤۡمِنِينَ﴾ ئیماندارانیش ڕزگار دەکەین ﴿٨٨﴾ ﴿وَزَكَرِيَّآ﴾ وە (باسی) زەکەریا
(بکە) ﴿إِذۡ نَادَىٰ رَبَّهُۥ﴾ کاتێك هاواری لە پەروەردگاری کرد ﴿رَبِّ﴾ ئەی پەروەردگارم ﴿لَا تَذَرۡنِي فَرۡدٗا﴾
بە تەنها مەمهێڵەرەوە (منداڵێکم پێ ببەخشە) ﴿وَأَنتَ﴾ وە تۆ ﴿خَيۡرُ ٱلۡوَٰرِثِينَ﴾ چاکترین میراتگرانی ﴿٨٩﴾
﴿فَٱسۡتَجَبۡنَا لَهُۥ﴾ ئێمەش دوعای ئەومان وەڵام دایەوە ﴿وَوَهَبۡنَا لَهُۥ يَحۡيَىٰ﴾ و یەحیامان پێ بەخشی
﴿وَأَصۡلَحۡنَا لَهُۥ زَوۡجَهُۥٓۚ﴾ و خێزانەکەشیمان بۆ چاك کردەوە (لە نەزۆکی) ﴿إِنَّهُمۡ كَانُواْ﴾ بێگومان ئەوانەی
(باسکران لە پێغەمبەران) ﴿يُسَٰرِعُونَ﴾ پێش بڕکێیان دەکرد ﴿فِي ٱلۡخَيۡرَٰتِ﴾ لە (ئەنجامدانی) هەموو
خێر و چاکەیەکدا ﴿وَيَدۡعُونَنَا﴾ و هاواریان لە ئێمە دەکرد ﴿رَغَبٗا وَرَهَبٗاۖ﴾ بە ئومێدی (بەهەشت) ولە ترسی
(دۆزەخ) ﴿وَكَانُواْ﴾ وە ئەوان ﴿لَنَا خَٰشِعِينَ﴾ ملکەچ بوون بۆ ئێمە (ودەترسن لێمان) ﴿٩٠﴾

وَٱلَّتِىٓ أَحۡصَنَتۡ فَرۡجَهَا فَنَفَخۡنَا فِيهَا مِن رُّوحِنَا
وَجَعَلۡنَٰهَا وَٱبۡنَهَآ ءَايَةً لِّلۡعَٰلَمِينَ ﴿٩١﴾ إِنَّ هَٰذِهِۦٓ
أُمَّتُكُمۡ أُمَّةً وَٰحِدَةً وَأَنَا۠ رَبُّكُمۡ فَٱعۡبُدُونِ ﴿٩٢﴾
وَتَقَطَّعُوٓاْ أَمۡرَهُم بَيۡنَهُمۡۖ كُلٌّ إِلَيۡنَا رَٰجِعُونَ ﴿٩٣﴾
فَمَن يَعۡمَلۡ مِنَ ٱلصَّٰلِحَٰتِ وَهُوَ مُؤۡمِنٞ فَلَا كُفۡرَانَ
لِسَعۡيِهِۦ وَإِنَّا لَهُۥ كَٰتِبُونَ ﴿٩٤﴾ وَحَرَٰمٌ عَلَىٰ قَرۡيَةٍ
أَهۡلَكۡنَٰهَآ أَنَّهُمۡ لَا يَرۡجِعُونَ ﴿٩٥﴾ حَتَّىٰٓ إِذَا فُتِحَتۡ
يَأۡجُوجُ وَمَأۡجُوجُ وَهُم مِّن كُلِّ حَدَبٖ يَنسِلُونَ ﴿٩٦﴾
وَٱقۡتَرَبَ ٱلۡوَعۡدُ ٱلۡحَقُّ فَإِذَا هِىَ شَٰخِصَةٌ أَبۡصَٰرُ ٱلَّذِينَ
كَفَرُواْ يَٰوَيۡلَنَا قَدۡ كُنَّا فِى غَفۡلَةٖ مِّنۡ هَٰذَا بَلۡ كُنَّا
ظَٰلِمِينَ ﴿٩٧﴾ إِنَّكُمۡ وَمَا تَعۡبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ
حَصَبُ جَهَنَّمَ أَنتُمۡ لَهَا وَٰرِدُونَ ﴿٩٨﴾ لَوۡ كَانَ
هَٰٓؤُلَآءِ ءَالِهَةٗ مَّا وَرَدُوهَاۖ وَكُلّٞ فِيهَا خَٰلِدُونَ ﴿٩٩﴾
لَهُمۡ فِيهَا زَفِيرٞ وَهُمۡ فِيهَا لَا يَسۡمَعُونَ ﴿١٠٠﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ
سَبَقَتۡ لَهُم مِّنَّا ٱلۡحُسۡنَىٰٓ أُوْلَٰٓئِكَ عَنۡهَا مُبۡعَدُونَ ﴿١٠١﴾

﴿وَٱلَّتِيٓ﴾ وە(باسی) ئەو ئافرەتە (مەریەمی کچی عیمران بکە) ﴿أَحۡصَنَتۡ فَرۡجَهَا﴾ کەداوێنی خۆی
پاراست ﴿فَنَفَخۡنَا فِيهَا﴾ ئەمجا فوومان پێداکرد (بەهۆی جوبرەئیلەوە) ﴿مِن رُّوحِنَا﴾ لەو ڕۆحەی
کەهی خۆمان بوو ﴿وَجَعَلۡنَٰهَا وَٱبۡنَهَآ﴾ وە ئەو (مەریەم) و کوڕەکەیمان کرد ﴿ءَايَةٗ لِّلۡعَٰلَمِينَ﴾
بە موعجیزەیەك بۆ جیهانیان (٩١) ﴿إِنَّ هَٰذِهِۦٓ﴾ بەڕاستی ئا ئەمەیە ﴿أُمَّتُكُمۡ﴾ ئایینی ئێوە
﴿أُمَّةٗ وَٰحِدَةٗ﴾ کەیەك ئایینە (ئایینی هەموو پێغەمبەرانە) ﴿وَأَنَا۠ رَبُّكُمۡ﴾ ومنیش پەروەردگارتانم
﴿فَٱعۡبُدُونِ﴾ کەواتە تەنها من بپەرستن (٩٢) ﴿وَتَقَطَّعُوٓاْ أَمۡرَهُم بَيۡنَهُمۡۖ﴾ بەڵام خەڵکی
جیاوازیان کەوتە نێوان و سەرپێچی پێغەمبەرەکانیان کرد، زۆربەیان بوون بەچەند کۆمەڵ
گرۆهێکەوە (هەستان دەستیانکرد بە پەرستنی بت وهەواو ئارزووی خۆیان)﴿كُلٌّ﴾ (بەڵام)
هەموویان ﴿إِلَيۡنَا رَٰجِعُونَ﴾ تەنها بۆ لای ئێمە دەگەڕێنەوە (٩٣) ﴿فَمَن﴾ ئەمجا هەر کەس
﴿يَعۡمَلۡ مِنَ ٱلصَّٰلِحَٰتِ﴾ (هەرچەند) لەکردەوە چاکەکان بکات ﴿وَهُوَ مُؤۡمِنٞ﴾ (بەو مەرجەی)
باوەڕداریش بێت ﴿فَلَا كُفۡرَانَ لِسَعۡيِهِۦ﴾ ئەوە (پاداشتی) کۆششەکەی وون نابێت و بەفیڕۆ ناڕوات
﴿وَإِنَّا لَهُۥ كَٰتِبُونَ﴾ بەڕاستی ئێمە بۆ (کردەوەکانی) ئەو نووسەرین (٩٤) ﴿وَحَرَٰمٌ عَلَىٰ قَرۡيَةٍ﴾
وە حەرامە قەدەغەیەو ناشێت بۆ خەڵکی ئەو گوند وشارانەی ﴿أَهۡلَكۡنَٰهَآ﴾ کە کاولمان کردن
ولەناومان بردن ﴿أَنَّهُمۡ لَا يَرۡجِعُونَ﴾ کەجارێکی تر بگەڕێنەوە (بۆ دونیا) (٩٥) ﴿حَتَّىٰٓ إِذَا﴾ (ژیان
درێژەی دەبێت) تا ئەو کاتەی ﴿فُتِحَتۡ يَأۡجُوجُ وَمَأۡجُوجُ﴾ (بەربەستەکەی) یەئجوج و مەئجوج
دەکرێتەوە ﴿وَهُم﴾ ئەوانیش ﴿مِّن كُلِّ حَدَبٖ﴾ لەهەموو بەرزاییەکەوە ﴿يَنسِلُونَ﴾ بەپەلە
(وبەخێرایی) دێنە خوارەوە (٩٦) ﴿وَٱقۡتَرَبَ﴾ وەنزیك بۆتەوە ﴿ٱلۡوَعۡدُ ٱلۡحَقُّ﴾ بەڵێنی ڕاست (هاتنی
قیامەت) ﴿فَإِذَا﴾ جا لەناکاودا ﴿هِيَ شَٰخِصَةٌ﴾ ئەبلەق و زەق دەبێ ﴿أَبۡصَٰرُ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ﴾ چاوی
ئەوانەی بێ بڕوا بوون ﴿يَٰوَيۡلَنَا﴾ (دەڵێن) هاوارو مەرگ بۆ ئێمە ﴿قَدۡ كُنَّا﴾ بێگومان ئێمە لەدونیادا
﴿فِي غَفۡلَةٖ مِّنۡ هَٰذَا﴾ لەبێ ئاگاییەك(ی تەواو)دا بووین لە ئەمە ﴿بَلۡ كُنَّا ظَٰلِمِينَ﴾ نەخێر بەڵکو
ئێمە ستەمکار بووین (٩٧) ﴿إِنَّكُمۡ﴾ بەڕاستی ئێوە ﴿وَمَا تَعۡبُدُونَ﴾ وئەوانەش دەتانپەرستن
﴿مِن دُونِ ٱللَّهِ﴾ جگە لەخوا ﴿حَصَبُ جَهَنَّمَ﴾ (دەبنە) سووتەمەنی (وهەڵگیرسێنەری) دۆزەخ
﴿أَنتُمۡ لَهَا وَٰرِدُونَ﴾ ئێوە (و ئەوان) دەچنە ناوییەوە (٩٨) ﴿لَوۡ كَانَ هَٰٓؤُلَآءِ﴾ ئەگەر ئا ئەوانە (بتەکان)
﴿ءَالِهَةٗ﴾ خوا بوونایە ﴿مَّا وَرَدُوهَاۖ﴾ نەدەچوونە ناو ئەو (ئاگری دۆزەخ)ەوە ﴿وَكُلٌّ﴾ وە هەموو
(بت وبت پەرستان) ﴿فِيهَا خَٰلِدُونَ﴾ بەهەمیشەیی تێیدا دەمێننەوە (٩٩) ﴿لَهُمۡ﴾ بۆ ئەو (دۆزەخیانە)هەیە
﴿فِيهَا﴾ لەدۆزەخ دا ﴿زَفِيرٞ﴾ هەناسەی سارد هەڵکێشان ﴿وَهُمۡ فِيهَا﴾ وەئەوان لەوێدا (لەدۆزەخدا)
﴿لَا يَسۡمَعُونَ﴾ هیچ نابیستن (١٠٠) ﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ﴾ بێگومان ئەوانەی ﴿سَبَقَتۡ لَهُم مِّنَّا﴾ لەلایەن ئێمەوە
پێشتر بڕیار دراوە بۆیان ﴿ٱلۡحُسۡنَىٰٓ﴾ کە بەختەوەربن (وچاکە بهێنرێتە ڕێیان) ﴿أُوْلَٰٓئِكَ﴾ ئەوانە
﴿عَنۡهَا مُبۡعَدُونَ﴾ لەدۆزەخ دوور دەخرێنەوە (١٠١)

لَا يَسْمَعُونَ حَسِيسَهَاۖ وَهُمْ فِي مَا ٱشْتَهَتْ أَنفُسُهُمْ
خَٰلِدُونَ ﴿١٠٢﴾ لَا يَحْزُنُهُمُ ٱلْفَزَعُ ٱلْأَكْبَرُ وَتَتَلَقَّىٰهُمُ
ٱلْمَلَٰٓئِكَةُ هَٰذَا يَوْمُكُمُ ٱلَّذِي كُنتُمْ تُوعَدُونَ ﴿١٠٣﴾
يَوْمَ نَطْوِي ٱلسَّمَآءَ كَطَيِّ ٱلسِّجِلِّ لِلْكُتُبِۚ كَمَا بَدَأْنَآ
أَوَّلَ خَلْقٍ نُّعِيدُهُۥۚ وَعْدًا عَلَيْنَآۚ إِنَّا كُنَّا فَٰعِلِينَ ﴿١٠٤﴾ وَلَقَدْ
كَتَبْنَا فِي ٱلزَّبُورِ مِنۢ بَعْدِ ٱلذِّكْرِ أَنَّ ٱلْأَرْضَ يَرِثُهَا
عِبَادِيَ ٱلصَّٰلِحُونَ ﴿١٠٥﴾ إِنَّ فِي هَٰذَا لَبَلَٰغًا لِّقَوْمٍ
عَٰبِدِينَ ﴿١٠٦﴾ وَمَآ أَرْسَلْنَٰكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَٰلَمِينَ
﴿١٠٧﴾ قُلْ إِنَّمَا يُوحَىٰٓ إِلَيَّ أَنَّمَآ إِلَٰهُكُمْ إِلَٰهٌ وَٰحِدٌۖ فَهَلْ
أَنتُم مُّسْلِمُونَ ﴿١٠٨﴾ فَإِن تَوَلَّوْاْ فَقُلْ ءَاذَنتُكُمْ عَلَىٰ سَوَآءٍۖ
وَإِنْ أَدْرِيٓ أَقَرِيبٌ أَم بَعِيدٌ مَّا تُوعَدُونَ ﴿١٠٩﴾ إِنَّهُۥ يَعْلَمُ
ٱلْجَهْرَ مِنَ ٱلْقَوْلِ وَيَعْلَمُ مَا تَكْتُمُونَ ﴿١١٠﴾ وَإِنْ أَدْرِي
لَعَلَّهُۥ فِتْنَةٌ لَّكُمْ وَمَتَٰعٌ إِلَىٰ حِينٍ ﴿١١١﴾ قَٰلَ رَبِّ ٱحْكُم
بِٱلْحَقِّۗ وَرَبُّنَا ٱلرَّحْمَٰنُ ٱلْمُسْتَعَانُ عَلَىٰ مَا تَصِفُونَ ﴿١١٢﴾

سُورَةُ الحَجِّ

﴿لَا يَسۡمَعُونَ﴾ (ئـەوان) نابیستن ﴿حَسِيسَهَا﴾ دەنگـی (بلێسـەو قرچـەی) ئاگـری دۆزەخ ﴿وَهُمۡ﴾ وەئـەوان ﴿فِي مَا ٱشۡتَهَتۡ أَنفُسُهُمۡ﴾ لەنـاو ئـەو (نـازو نیعمەتـە) ی دڵیـان حـەزی لێیەتـی ﴿خَٰلِدُونَ﴾ بەهەمیشـەیی وبـێ بڕانـەوە دەمێننـەوە ﴿١٠٢﴾ ﴿لَا يَحۡزُنُهُمُ﴾ غەمباریـان نـاکات ﴿ٱلۡفَزَعُ ٱلۡأَكۡبَرُ﴾ ترسـە هـەرە گەورەکـە (لەقیامەتدا) ﴿وَتَتَلَقَّىٰهُمُ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ﴾ و فریشـتەکانیش پێشـوازیان لـێ دەکەن (لەبەر دەرگاکانـی بەهەشـتدا) ﴿هَٰذَا يَوۡمُكُمُ ٱلَّذِي﴾ (وپێیـان دەڵێـن) ئەمـە ئـەو ڕۆژیـە ﴿كُنتُمۡ تُوعَدُونَ﴾ کە بەڵێنتان پێ درابوو ﴿١٠٣﴾ ﴿يَوۡمَ﴾ (بێنەوە بیریان) ئەو ڕۆژەی ﴿نَطۡوِي ٱلسَّمَآءَ﴾ کەئاسمانەکان دەپێچینەوە ﴿كَطَيِّ ٱلسِّجِلِّ لِلۡكُتُبِۚ﴾ وەك پێچانـەوە لـول کردنـی تۆمـاری کتێـب وپەتروکێـك ﴿كَمَا بَدَأۡنَآ أَوَّلَ خَلۡقٖ﴾ وەك یەکـەم جـار چۆن دروسـتمان کـرد (بـەڕوت و قووتی) ﴿نُّعِيدُهُۥۚ﴾ (پـاش مردنیش) ئەو (دروسـت کردنـە) دووبارە دەکەینـەوە ﴿وَعۡدًا عَلَيۡنَآۚ﴾ ئەوە بەڵێنێکـە (جێ بەجێ کردنی) لەسـەر ئێمەیە ﴿إِنَّا كُنَّا فَٰعِلِينَ﴾ بێگومـان ئێمـە (ئـەو بەڵێنـە) بـەدی دەهێنیـن ﴿١٠٤﴾ ﴿وَلَقَدۡ كَتَبۡنَا﴾ سـوێند بەخـوا بێگومـان ئێمـە نووسـیوومانە ﴿فِي ٱلزَّبُورِ﴾ لەزەبـووردا ﴿مِنۢ بَعۡدِ ٱلذِّكۡرِ﴾ لەدوای نووسینی لە(لوح المحفـوظ) دا ﴿أَنَّ ٱلۡأَرۡضَ﴾ بەڕاسـتی سـەر زەوی (بەهەشـت) ﴿يَرِثُهَا﴾ دەبنـە خاوەنـی وبەمیراتـی دەیبـەن ﴿عِبَادِيَ ٱلصَّٰلِحُونَ﴾ بەنـدە چاك و پاکەکانـم ﴿١٠٥﴾ ﴿إِنَّ فِي هَٰذَا لَبَلَٰغٗا﴾ بێگومـان لەمەدا (لـەوەی لـەم سـورەتەدا باسـکرا) بەسـە کەپەنـد وئامۆژگـاری بێـت ﴿لِّقَوۡمٍ عَٰبِدِينَ﴾ بـۆ گەلی خوا پەرسـتان ﴿١٠٦﴾ ﴿وَمَآ أَرۡسَلۡنَٰكَ إِلَّا رَحۡمَةٗ لِّلۡعَٰلَمِينَ﴾ وە (ئـەی موحەممـەد ﷺ) تۆمـان تەنهـا بـۆ ئـەوە نـاردووە کەڕەحمـەت بیت بۆ جیهانیـان ﴿١٠٧﴾ ﴿قُلۡ﴾ بڵێ ﴿إِنَّمَا يُوحَىٰٓ إِلَيَّ﴾ بێگومان تەنها شـتێك کەنیگا کـراوە بـۆ من ﴿أَنَّمَآ إِلَٰهُكُمۡ إِلَٰهٞ وَٰحِدٞۖ﴾ (ئەمەیە) کە بەڕاسـتی پەرسـتراوی ئێوە خوای تـاك و تەنهایە ﴿فَهَلۡ أَنتُم مُّسۡلِمُونَ﴾ دەی ئایـا ئێـوە ملکـەچ دەبـن؟ ﴿١٠٨﴾ ﴿فَإِن تَوَلَّوۡاْ﴾ جـا ئەگـەر ڕوویـان وەرگێـڕا ﴿فَقُلۡ ءَاذَنتُكُمۡ﴾ ئـەوە بڵـێ هەمووتانم ئاگادار کرد ﴿عَلَىٰ سَوَآءٖۖ﴾ بە یەکسـانی ﴿وَإِنۡ أَدۡرِيٓ﴾ و ناشـزانم ﴿أَقَرِيبٌ أَم بَعِيدٞ﴾ نزیکـە یـادوورە (هاتنـی) ﴿مَّا تُوعَدُونَ﴾ ئـەو هەڕەشـەی لێتـان دەکرێـت ﴿١٠٩﴾ ﴿إِنَّهُۥ يَعۡلَمُ﴾ بەڕاستی خوا دەزانێ ﴿ٱلۡجَهۡرَ مِنَ ٱلۡقَوۡلِ﴾ بە ووتە و قسـەی ئاشـکرا ﴿وَيَعۡلَمُ مَا تَكۡتُمُونَ﴾ وە دەشـزانێت بەوقسـەی دەیشـارنەوە ﴿١١٠﴾ ﴿وَإِنۡ أَدۡرِي﴾ وەمن نازانم (مۆڵـەت دانتان) ﴿لَعَلَّهُۥ فِتۡنَةٞ لَّكُمۡ﴾ لەوانەیە تاقیکردنەوە بێت بۆ ئێوە ﴿وَمَتَٰعٌ إِلَىٰ حِينٖ﴾ (بیەوێت) تاماوەیەك (وازتان لێ بهێنێت) کەڕابوێرن ﴿١١١﴾ ﴿قَٰلَ﴾ (پێغەمبـەر ﷺ) فەرمـووی ﴿رَبِّ ٱحۡكُم بِٱلۡحَقِّۗ﴾ ئـەی پەروەردگارم بەدادگەرانـە بڕیاربدە (لە نێوان من و ئەم بێ باوەڕانەدا) ﴿وَرَبُّنَا﴾ وە پەروەردگاری ئێمە ﴿ٱلرَّحۡمَٰنُ ٱلۡمُسۡتَعَانُ﴾ میهرەبانی یارمەتی لێ داواکراوە ﴿عَلَىٰ مَا تَصِفُونَ﴾ لە بەرانبەر (ئەو قسە نابە جێیانەی) ئێوە دەیڵێن و هەڵیدەبەستن ﴿١١٢﴾

سورەتی ﴿ الحَجّ ﴾

الحزب ٣٤

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ ٱتَّقُواْ رَبَّكُمْۚ إِنَّ زَلْزَلَةَ ٱلسَّاعَةِ شَيْءٌ عَظِيمٞ
١ يَوْمَ تَرَوْنَهَا تَذْهَلُ كُلُّ مُرْضِعَةٍ عَمَّآ أَرْضَعَتْ وَتَضَعُ
كُلُّ ذَاتِ حَمْلٍ حَمْلَهَا وَتَرَى ٱلنَّاسَ سُكَٰرَىٰ وَمَا هُم
بِسُكَٰرَىٰ وَلَٰكِنَّ عَذَابَ ٱللَّهِ شَدِيدٞ ٢ وَمِنَ ٱلنَّاسِ مَن
يُجَٰدِلُ فِي ٱللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٖ وَيَتَّبِعُ كُلَّ شَيْطَٰنٖ مَّرِيدٖ ٣
كُتِبَ عَلَيْهِ أَنَّهُۥ مَن تَوَلَّاهُ فَأَنَّهُۥ يُضِلُّهُۥ وَيَهْدِيهِ
إِلَىٰ عَذَابِ ٱلسَّعِيرِ ٤ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ إِن كُنتُمْ فِي رَيْبٖ
مِّنَ ٱلْبَعْثِ فَإِنَّا خَلَقْنَٰكُم مِّن تُرَابٖ ثُمَّ مِن نُّطْفَةٖ
ثُمَّ مِنْ عَلَقَةٖ ثُمَّ مِن مُّضْغَةٖ مُّخَلَّقَةٖ وَغَيْرِ مُخَلَّقَةٖ لِّنُبَيِّنَ
لَكُمْۚ وَنُقِرُّ فِي ٱلْأَرْحَامِ مَا نَشَآءُ إِلَىٰٓ أَجَلٖ مُّسَمّٗى ثُمَّ
نُخْرِجُكُمْ طِفْلٗا ثُمَّ لِتَبْلُغُوٓاْ أَشُدَّكُمْۖ وَمِنكُم مَّن يُتَوَفَّىٰ
وَمِنكُم مَّن يُرَدُّ إِلَىٰٓ أَرْذَلِ ٱلْعُمُرِ لِكَيْلَا يَعْلَمَ مِنۢ
بَعْدِ عِلْمٖ شَيْـٔٗاۚ وَتَرَى ٱلْأَرْضَ هَامِدَةٗ فَإِذَآ أَنزَلْنَا عَلَيْهَا
ٱلْمَآءَ ٱهْتَزَّتْ وَرَبَتْ وَأَنۢبَتَتْ مِن كُلِّ زَوْجِۭ بَهِيجٖ ٥

﴿بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ﴾ بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ﴾ ئەی خەڵكینە ﴿ٱتَّقُواْ رَبَّكُمۡۚ﴾ بترسن لە(سزای) پەروەردگارتان ﴿إِنَّ زَلۡزَلَةَ ٱلسَّاعَةِ﴾ چونكە
بەڕاستی بوومەلەرزەی قیامەت هەستان ﴿شَيۡءٌ عَظِيمٞ﴾ شتێكی زۆر گەورەیە، كارەساتێكی سامناكە
(١) ﴿يَوۡمَ تَرَوۡنَهَا﴾ لەو ڕۆژەدا ئێوە ئەو (بوومەلەرزە) دەبینن ﴿تَذۡهَلُ﴾ بێ ئاگا دەبێ (لەترسی ئەو ڕۆژە)
﴿كُلُّ مُرۡضِعَةٍ﴾ هەموو ئافرەتێكی شیردەر (كاتێ كەمەكی لەدەمی منداڵەكەیدایە) ﴿عَمَّآ أَرۡضَعَتۡ﴾ لەئەو
(منداڵە)ی شیری پێ داوە ﴿وَتَضَعُ﴾ وەفڕێی دەدات و لە باری دەچێت ﴿كُلُّ ذَاتِ﴾ هەموو دووگیانێك
(مێینەیەكی سك پڕ) ﴿حَمۡلٍ حَمۡلَهَا﴾ سكەكەی (كۆرپەكەی) ﴿وَتَرَى ٱلنَّاسَ﴾ خەڵكی دەبینی ﴿سُكَٰرَىٰ﴾
(وەك) سەرخۆشن ﴿وَمَا هُم بِسُكَٰرَىٰ﴾ بەلام سەرخۆشیش نین ﴿وَلَٰكِنَّ عَذَابَ ٱللَّهِ شَدِيدٞ﴾ بەڵكو سزای
سەخت و بەتینی خوا (وای لێ كردون) (٢) ﴿وَمِنَ ٱلنَّاسِ مَن﴾ لەمرۆڤەكاندا كەسی وا هەیە (نەضری
كوڕی حارث) ﴿يُجَٰدِلُ فِي ٱللَّهِ﴾ موجادەلە دەكات دەربارەی خوا (و سیفەتەكانی) ﴿بِغَيۡرِ عِلۡمٖ﴾ بەبێ هیچ
زانیاری و زانستێك ﴿وَيَتَّبِعُ كُلَّ شَيۡطَٰنٖ مَّرِيدٖ﴾ وە شوێنی هەموو شەیتانێكی سەركەش دەكەوێت (٣)
﴿كُتِبَ عَلَيۡهِ﴾ لەسەری نوسراوە (بڕیار دراوە) ﴿أَنَّهُۥ مَن تَوَلَّاهُ﴾ كە بێگومان هەركەسێك خۆشی بوێت
(وشوێنی بكەوێت) ﴿فَأَنَّهُۥ يُضِلُّهُۥ﴾ ئەوە بەڕاستی گومڕای دەكات ﴿وَيَهۡدِيهِ﴾ وە ڕێنموونی دەكات
﴿إِلَىٰ عَذَابِ ٱلسَّعِيرِ﴾ بۆ سزای ئاگری هەڵگیرساوی دۆزەخ (٤) ﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ﴾ ئەی خەڵكینە ﴿إِن كُنتُمۡ﴾
ئەگەر ئێوە ﴿فِي رَيۡبٖ مِّنَ ٱلۡبَعۡثِ﴾ لەگوماندان دەربارەی زیندووبوونەوە ﴿فَإِنَّا خَلَقۡنَٰكُم﴾ ئەوسا (بزانن)
بەڕاستی ئێمە ئێوەمان دروست كردووە ﴿مِّن تُرَابٖ﴾ لە خاك (خۆڵ) ﴿ثُمَّ مِن نُّطۡفَةٖ﴾ پاشان (نەوەكان)
لەنوتفەیەك (دروست دەبن) ﴿ثُمَّ مِنۡ عَلَقَةٖ﴾ دواتر (دەبێتە) پارچە خوێنێكی مەییو ﴿ثُمَّ مِن مُّضۡغَةٖ﴾ دوای ئەوە
(دەبێتە) پارچە گوشتێك ﴿مُّخَلَّقَةٖ وَغَيۡرِ مُخَلَّقَةٖ﴾ شكڵ و شێوە كێشراو و شكڵ و شێوە نەكێشراو ﴿لِّنُبَيِّنَ لَكُمۡۚ﴾
بۆ ئەوەی ڕوونی بكەینەوە بۆ ئێوە ﴿وَنُقِرُّ فِي ٱلۡأَرۡحَامِ﴾ وە لەمنداڵداندا دەیهێڵینەوە (ڕایدەگرین) ﴿مَا نَشَآءُ﴾
ئەو (بێچو)ەی بمانەوێت (لەبار نەچێت) ﴿إِلَىٰٓ أَجَلٖ مُّسَمّٗى﴾ تاكاتێكی دیاری كراو ﴿ثُمَّ نُخۡرِجُكُمۡ طِفۡلٗا﴾ پاشان
(لەسكی دایكتان) دەرتان دەهێنین بەساوایی ﴿ثُمَّ لِتَبۡلُغُوٓاْ أَشُدَّكُمۡۖ﴾ پاشان گەورە دەبن تادەگەنە تەواوی
هێز و تواناتان ﴿وَمِنكُم مَّن يُتَوَفَّىٰ﴾ وە(لەم تەمەنەدا) هەندێكتان دەمرێنرێت ﴿وَمِنكُم مَّن يُرَدُّ﴾ وە هەندێكتان
دەگەیەنرێنە ﴿إِلَىٰٓ أَرۡذَلِ ٱلۡعُمُرِ﴾ ئەو پەڕی پیری، بێ كەڵكترینی تەمەن ﴿لِكَيۡلَا يَعۡلَمَ﴾ بۆ ئەوەی نەزانێ و
لەبیری نەمێنێت ﴿مِنۢ بَعۡدِ عِلۡمٖ شَيۡـٔٗاۚ﴾ هەرچی كە دەیزانی ﴿وَتَرَى ٱلۡأَرۡضَ﴾ وەزەوی دەبینی (لەزستاندا)
﴿هَامِدَةٗ﴾ خامۆشە ووشك و بێ گیایە ﴿فَإِذَآ أَنزَلۡنَا عَلَيۡهَا ٱلۡمَآءَ﴾ جا كاتێك بارانمان بەسەردا باراند ﴿ٱهۡتَزَّتۡ﴾
زەوی (ڕووەكی لێ دەڕوێت و) دەجولێت ﴿وَرَبَتۡ﴾ زەوی هەڵ دەدات (بەرز دەبێت) ﴿وَأَنۢبَتَتۡ﴾ و(زەوی)
دەڕوێنێ ﴿مِن كُلِّ زَوۡجِۭ بَهِيجٖ﴾ لەهەموو جۆرە (گیا و گوڵێكی) جوان (٥)

ذَٰلِكَ بِأَنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلۡحَقُّ وَأَنَّهُۥ يُحۡيِ ٱلۡمَوۡتَىٰ وَأَنَّهُۥ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ
قَدِيرٞ ﴿٦﴾ وَأَنَّ ٱلسَّاعَةَ ءَاتِيَةٞ لَّا رَيۡبَ فِيهَا وَأَنَّ ٱللَّهَ يَبۡعَثُ مَن فِي
ٱلۡقُبُورِ ﴿٧﴾ وَمِنَ ٱلنَّاسِ مَن يُجَٰدِلُ فِي ٱللَّهِ بِغَيۡرِ عِلۡمٖ وَلَا هُدٗى
وَلَا كِتَٰبٖ مُّنِيرٖ ﴿٨﴾ ثَانِيَ عِطۡفِهِۦ لِيُضِلَّ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِۖ لَهُۥ فِي
ٱلدُّنۡيَا خِزۡيٞۖ وَنُذِيقُهُۥ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ عَذَابَ ٱلۡحَرِيقِ ﴿٩﴾ ذَٰلِكَ
بِمَا قَدَّمَتۡ يَدَاكَ وَأَنَّ ٱللَّهَ لَيۡسَ بِظَلَّٰمٖ لِّلۡعَبِيدِ ﴿١٠﴾ وَمِنَ ٱلنَّاسِ
مَن يَعۡبُدُ ٱللَّهَ عَلَىٰ حَرۡفٖۖ فَإِنۡ أَصَابَهُۥ خَيۡرٌ ٱطۡمَأَنَّ بِهِۦۖ وَإِنۡ
أَصَابَتۡهُ فِتۡنَةٌ ٱنقَلَبَ عَلَىٰ وَجۡهِهِۦ خَسِرَ ٱلدُّنۡيَا وَٱلۡأٓخِرَةَۚ ذَٰلِكَ
هُوَ ٱلۡخُسۡرَانُ ٱلۡمُبِينُ ﴿١١﴾ يَدۡعُواْ مِن دُونِ ٱللَّهِ مَا لَا يَضُرُّهُۥ
وَمَا لَا يَنفَعُهُۥۚ ذَٰلِكَ هُوَ ٱلضَّلَٰلُ ٱلۡبَعِيدُ ﴿١٢﴾ يَدۡعُواْ لَمَن
ضَرُّهُۥٓ أَقۡرَبُ مِن نَّفۡعِهِۦۚ لَبِئۡسَ ٱلۡمَوۡلَىٰ وَلَبِئۡسَ ٱلۡعَشِيرُ ﴿١٣﴾
إِنَّ ٱللَّهَ يُدۡخِلُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ جَنَّٰتٖ
تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُۚ إِنَّ ٱللَّهَ يَفۡعَلُ مَا يُرِيدُ ﴿١٤﴾ مَن كَانَ
يَظُنُّ أَن لَّن يَنصُرَهُ ٱللَّهُ فِي ٱلدُّنۡيَا وَٱلۡأٓخِرَةِ فَلۡيَمۡدُدۡ بِسَبَبٍ إِلَى
ٱلسَّمَآءِ ثُمَّ لۡيَقۡطَعۡ فَلۡيَنظُرۡ هَلۡ يُذۡهِبَنَّ كَيۡدُهُۥ مَا يَغِيظُ ﴿١٥﴾

﴿ذَٰلِكَ بِأَنَّ﴾ ئەوەی (باس کرا) لەبەر ئەوەیە دڵنیابن ﴿ٱللَّهَ هُوَ ٱلۡحَقُّ﴾ کەخوا حەق و ڕاستە ﴿وَأَنَّهُۥ يُحۡيِ ٱلۡمَوۡتَىٰ﴾ وە بێگومان مردووەکان زیندوو دەکاتەوە ﴿وَأَنَّهُۥ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٞ﴾ و بێگومان ئەو (خوایە) توانای بەسەر هەموو شتێکدا هەیە ﴿٦﴾ ﴿وَأَنَّ ٱلسَّاعَةَ﴾ وەبەڕاستی قیامەت ﴿ءَاتِيَةٞ﴾ دێت (وبەرپا دەبێت) ﴿لَّا رَيۡبَ فِيهَا﴾ گومانی تێدا نی یە ﴿وَأَنَّ ٱللَّهَ﴾ ودڵنیاش بن خوا ﴿يَبۡعَثُ﴾ زیندو وی دەکاتەوە ﴿مَن فِي ٱلۡقُبُورِ﴾ هەموو ئەوکەسانەی لەناو گۆڕەکاندا (مردوون) ﴿٧﴾ ﴿وَمِنَ ٱلنَّاسِ مَن﴾ وە لەنا و خەڵکدا کەسی واهەیە ﴿يُجَٰدِلُ فِي ٱللَّهِ﴾ موجادەلە دەکات دەربارەی خوا ﴿بِغَيۡرِ عِلۡمٖ وَلَا هُدٗى﴾ بەبێ هیچ زانیاری و شارەزاییەك (بەڵگەیەك) ﴿وَلَا كِتَٰبٖ مُّنِيرٖ﴾ وە بەبێ کتێبێکی ڕوونکەرەوە (لەلایەن خواوە) ﴿٨﴾ ﴿ثَانِيَ عِطۡفِهِۦ﴾ (کەسێکە) ڕوو وەردەگێڕێت (وحەق وەرناگرێت) ﴿لِيُضِلَّ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ﴾ بۆ ئەوەی خەڵك لەڕێگەی خوا لادا ﴿لَهُۥ فِي ٱلدُّنۡيَا خِزۡيٞ﴾ ئەو کەسە لەدونیادا سەرشۆڕ دەبێت ﴿وَنُذِيقُهُۥ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ﴾ وە لە قیامەتیشدا پێی دەچێژین ﴿عَذَابَ ٱلۡحَرِيقِ﴾ سزای سوتێنەر ﴿٩﴾ ﴿ذَٰلِكَ﴾ (پێی دەووترێت) ئەو سزایە (کە باس کرا) ﴿بِمَا قَدَّمَتۡ يَدَاكَ﴾ بەهۆی ئەو (گوناهانەوەیە) کەبەدەستی خۆت پێشت خستووە ﴿وَأَنَّ ٱللَّهَ﴾ وەبێگومان خوا ﴿لَيۡسَ بِظَلَّٰمٖ﴾ ستەم کار نی یە ﴿لِّلۡعَبِيدِ﴾ بەبەندەکانی ﴿١٠﴾ ﴿وَمِنَ ٱلنَّاسِ مَن﴾ وە لەناو خەڵکدا کەسی واهەیە ﴿يَعۡبُدُ ٱللَّهَ﴾ خوا دەپەرستێ ﴿عَلَىٰ حَرۡفٖ﴾ لە قەراغدا، (لەنێوانێکدا) ﴿فَإِنۡ أَصَابَهُۥ خَيۡرٌ﴾ جا ئەگەر تووشی خێر و خۆشی بوو ﴿ٱطۡمَأَنَّ بِهِۦ﴾ دڵخۆش دەبێ پێی (بەردەوام دەبێ لەخواپەرستی دا) ﴿وَإِنۡ أَصَابَتۡهُ فِتۡنَةٌ﴾ وەئەگەر تووشی تاقیکردنەوەو بەڵا بوو ﴿ٱنقَلَبَ عَلَىٰ وَجۡهِهِۦ﴾ بەرەو دوا هەڵدەگەڕێتەوە پاش گەز دەبێتەوە لەئایین ﴿خَسِرَ ٱلدُّنۡيَا وَٱلۡأٓخِرَةَ﴾ زەرەر مەندی دونیا و قیامەت بووە ﴿ذَٰلِكَ هُوَ﴾ تەنها ئەوەیە ﴿ٱلۡخُسۡرَانُ ٱلۡمُبِينُ﴾ زیانباری و خەسارەت مەندی ڕوون و ئاشکرا ﴿١١﴾ ﴿يَدۡعُواْ﴾ ئەو دەپاڕێتەوە (ودەپەرستێ) ﴿مِن دُونِ ٱللَّهِ﴾ جگەلە خوا ﴿مَا لَا يَضُرُّهُۥ﴾ شتێك نەزیانی پێدەگەیەنێت ﴿وَمَا لَا يَنفَعُهُۥ﴾ وە نە سوود و قازانجیشی پێدەگەیەنێت ﴿ذَٰلِكَ هُوَ﴾ تەنها ئەوەیە ﴿ٱلضَّلَٰلُ ٱلۡبَعِيدُ﴾ لەڕێ لادانی (گومڕایی) زۆر دوور لەڕاستی ﴿١٢﴾ ﴿يَدۡعُواْ﴾ ئەو هاواردەکات، ودەپەرستێت ﴿لَمَن ضَرُّهُۥٓ﴾ (لە) کەسێك کەزیانی ﴿أَقۡرَبُ مِن نَّفۡعِهِۦ﴾ لەسوودی نزیکترە ﴿لَبِئۡسَ ٱلۡمَوۡلَىٰ﴾ ئای چ پشتیوانێکی خراپە ﴿وَلَبِئۡسَ ٱلۡعَشِيرُ﴾ وەچ هاوڕێ و هاودەمێکی خراپە ﴿١٣﴾ ﴿إِنَّ ٱللَّهَ﴾ بەڕاستی خوا ﴿يُدۡخِلُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ﴾ ئەوانەی کەباوەڕیان هێناوە و کردەوە چاکەکانیان کردووە دەیانخاتە ﴿جَنَّٰتٖ﴾ باخەکانی بەهەشتەوە ﴿تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُ﴾ کە ڕووبارەکان دەڕۆن بەژێریاندا ﴿إِنَّ ٱللَّهَ﴾ بێگومان خوا ﴿يَفۡعَلُ مَا يُرِيدُ﴾ ئەوەی بیەوێت دەیکات ﴿١٤﴾ ﴿مَن كَانَ يَظُنُّ﴾ هەرکەس واگومان دەبات (لە بێ بڕوایان) ﴿أَن لَّن يَنصُرَهُ ٱللَّهُ﴾ کە هەرگیز خوا ئەو (پێغەمبەرە ﷺ) یارمەتی نادات و سەری ناخات ﴿فِي ٱلدُّنۡيَا وَٱلۡأٓخِرَةِ﴾ لە دونیا و دواڕۆژدا ﴿فَلۡيَمۡدُدۡ بِسَبَبٍ إِلَى ٱلسَّمَآءِ﴾ دەبا پەتێك بەسەرەوە (بە بەرزییەوە) هەڵواسێت (و ملی پێدا بکات) ﴿ثُمَّ لۡيَقۡطَعۡ﴾ پاشان هەناسەی ببڕێ (تا دەخنکێت) ﴿فَلۡيَنظُرۡ﴾ ئەوسا ببینێ (سەرنج بدا و بیر کاتەوە) ﴿هَلۡ يُذۡهِبَنَّ كَيۡدُهُۥ مَا يَغِيظُ﴾ ئایا بەم کارە ئەو ڕق وتوڕەییەی (لە دڵیدایە) لایدەبات (ونایهێڵێت) ﴿١٥﴾

وَكَذَٰلِكَ أَنزَلۡنَٰهُ ءَايَٰتِۭ بَيِّنَٰتٖ وَأَنَّ ٱللَّهَ يَهۡدِي مَن يُرِيدُ
١٦ إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَٱلَّذِينَ هَادُواْ وَٱلصَّٰبِـِٔينَ وَٱلنَّصَٰرَىٰ
وَٱلۡمَجُوسَ وَٱلَّذِينَ أَشۡرَكُوٓاْ إِنَّ ٱللَّهَ يَفۡصِلُ بَيۡنَهُمۡ يَوۡمَ
ٱلۡقِيَٰمَةِۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ شَهِيدٌ ١٧ أَلَمۡ تَرَ أَنَّ ٱللَّهَ
يَسۡجُدُۤ لَهُۥ مَن فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَن فِي ٱلۡأَرۡضِ وَٱلشَّمۡسُ
وَٱلۡقَمَرُ وَٱلنُّجُومُ وَٱلۡجِبَالُ وَٱلشَّجَرُ وَٱلدَّوَآبُّ وَكَثِيرٞ مِّنَ
ٱلنَّاسِۖ وَكَثِيرٌ حَقَّ عَلَيۡهِ ٱلۡعَذَابُۗ وَمَن يُهِنِ ٱللَّهُ فَمَا لَهُۥ مِن
مُّكۡرِمٍۚ إِنَّ ٱللَّهَ يَفۡعَلُ مَا يَشَآءُ۩ ١٨ ۞هَٰذَانِ خَصۡمَانِ
ٱخۡتَصَمُواْ فِي رَبِّهِمۡۖ فَٱلَّذِينَ كَفَرُواْ قُطِّعَتۡ لَهُمۡ ثِيَابٞ
مِّن نَّارٖ يُصَبُّ مِن فَوۡقِ رُءُوسِهِمُ ٱلۡحَمِيمُ ١٩ يُصۡهَرُ بِهِۦ
مَا فِي بُطُونِهِمۡ وَٱلۡجُلُودُ ٢٠ وَلَهُم مَّقَٰمِعُ مِنۡ حَدِيدٖ ٢١ كُلَّمَآ
أَرَادُوٓاْ أَن يَخۡرُجُواْ مِنۡهَا مِنۡ غَمٍّ أُعِيدُواْ فِيهَا وَذُوقُواْ عَذَابَ
ٱلۡحَرِيقِ ٢٢ إِنَّ ٱللَّهَ يُدۡخِلُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ
جَنَّٰتٖ تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُ يُحَلَّوۡنَ فِيهَا مِنۡ
أَسَاوِرَ مِن ذَهَبٖ وَلُؤۡلُؤٗاۖ وَلِبَاسُهُمۡ فِيهَا حَرِيرٞ ٢٣

سجدة
ربع الحزب ٣٤

﴿وَكَذَٰلِكَ أَنزَلۡنَٰهُ﴾ ئابەم شێوە ئەو(قورئانە)مان ناردۆتە خوارەوە﴿ءَايَٰتِۭ بَيِّنَٰتٖ﴾ کە ئایەتەکانی ڕون وئاشکران ﴿وَأَنَّ ٱللَّهَ﴾ وە بێگومان خوا ﴿يَهۡدِي مَن يُرِيدُ﴾ هەرکەسێك خۆی بیەوێت هیدایەتی دەدات.﴿١٦﴾ ﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ﴾ بەڕاستی کەسانێك کەبڕوایان هێناوە﴿وَٱلَّذِينَ هَادُواْ﴾ و کەسانێك کەبوون بەجوولەکە ﴿وَٱلصَّٰبِـِٔينَ﴾ و ئەستێرە (یا فریشتە) پەرستەکان ﴿وَٱلنَّصَٰرَىٰ﴾ و گاوورەکان (نەسرانیەکان) ﴿وَٱلۡمَجُوسَ﴾ و ئاگر پەرستەکان (زەردەشتی یەکان) ﴿وَٱلَّذِينَ أَشۡرَكُوٓاْ﴾ و ئەوانەی هاوبەشیان بۆ خوا دانا ﴿إِنَّ ٱللَّهَ﴾ بێگومان خوا ﴿يَفۡصِلُ بَيۡنَهُمۡ﴾ بڕیار دەدا لەنێوانیاندا (جیایان دەکاتەوە لەیەکتر کۆمەڵێك بۆ بەهەشت وکۆمەڵێکی تریان بۆ دۆزەخ) ﴿يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِۚ﴾ لەڕۆژی دواییدا ﴿إِنَّ ٱللَّهَ﴾ بەڕاستی خوا﴿عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ شَهِيدٌ﴾ بەسەر هەموو شتێکدا ئاگاداره.﴿١٧﴾ ﴿أَلَمۡ تَرَ﴾ئایا نەتدی ﴿أَنَّ ٱللَّهَ يَسۡجُدُ لَهُۥ﴾ کە بەڕاستی سوژدە بۆ خوا دەبات ﴿مَن فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَن فِي ٱلۡأَرۡضِ﴾ ئەوەی لە ئاسمانەکان و ئەوەی لە زەویدایە ﴿وَٱلشَّمۡسُ وَٱلۡقَمَرُ﴾ هەروەها ڕۆژ و مانگ و ئەستێرەکان ﴿وَٱلنُّجُومُ وَٱلۡجِبَالُ وَٱلشَّجَرُ وَٱلدَّوَآبُّ﴾ و چیاکان و درەخت و گیان لەبەران﴿وَكَثِيرٞ مِّنَ ٱلنَّاسِۖ﴾ زۆرێکیش لە خەڵکی (هەموو ئەمانەی باسکران بۆ خوا سوژدە دەبەن) ﴿وَكَثِيرٌ حَقَّ عَلَيۡهِ ٱلۡعَذَابُۗ﴾ وە زۆرێکیش سزای بۆ بڕیاردرا (لە سەری چەسپا) ﴿وَمَن يُهِنِ ٱللَّهُ﴾ وە هەر کەسێك خوا بێ ڕێز و ڕیسوای بکات ﴿فَمَا لَهُۥ مِن مُّكۡرِمٍۚ﴾ ئەوە کەس ڕێزی لێ ناگرێت﴿إِنَّ ٱللَّهَ﴾ بەڕاستی خوا ﴿يَفۡعَلُ مَا يَشَآءُ۩﴾ هەر شتێکی بوێت دەیکات ﴿١٨﴾ ﴿هَٰذَانِ خَصۡمَانِ﴾ ئەمانە دوو کۆمەڵی دژ بەیەکن ﴿ٱخۡتَصَمُواْ فِي رَبِّهِمۡۖ﴾ دەمەقاڵێ و کێشەیانە دەربارەی پەروەردگاریان ﴿فَٱلَّذِينَ كَفَرُواْ﴾ جا ئەوانەی کە بێ باوەڕ بوون ﴿قُطِّعَتۡ لَهُمۡ ثِيَابٞ مِّن نَّارٖ﴾ لە (ڕۆژی دواییدا) پۆشاکیان بۆ دەبڕدرێت (پڕ بە بەریان) لە ئاگر ﴿يُصَبُّ مِن فَوۡقِ رُءُوسِهِمُ﴾ بەسەریاندا دەڕژێنرێت ﴿ٱلۡحَمِيمُ﴾ ئاوی زۆر گەرم ﴿١٩﴾ ﴿يُصۡهَرُ بِهِۦ﴾ دەتوێنرێتەوە بەو (ئاوە گەرمە) ﴿مَا فِي بُطُونِهِمۡ وَٱلۡجُلُودُ﴾ ئەوەی لە ناو سك و پێستەکاندایە ﴿٢٠﴾ ﴿وَلَهُم مَّقَٰمِعُ مِنۡ حَدِيدٖ﴾ بۆیان ئامادەیە گورزی ئاسنی ﴿٢١﴾ ﴿كُلَّمَآ أَرَادُوٓاْ﴾ هەرکاتێك بیانەوێت﴿أَن يَخۡرُجُواْ مِنۡهَا﴾ کە بێنە دەرەوە لەو(دۆزەخ)ە ﴿مِنۡ غَمٍّ﴾ لەبەر زۆر نارەحەتی ﴿أُعِيدُواْ فِيهَا﴾ دەگێڕێنرێنەوە بۆ ناوی ﴿وَذُوقُواْ عَذَابَ ٱلۡحَرِيقِ﴾ وە(پێیان دەووترێت) بچێژن سزای سوتێنەر ﴿٢٢﴾ ﴿إِنَّ ٱللَّهَ﴾ بەڕاستی خوا ﴿يُدۡخِلُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ﴾ ئەوانەی کە باوەڕیان هێناوە و کردەوە چاکەکانیان کردووە دەیانخاتە ﴿جَنَّٰتٖ﴾ بەهەشتانێك ﴿تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُ﴾ ڕووبارەکان بەژێریاندا دەڕۆن ﴿يُحَلَّوۡنَ فِيهَا﴾ (ئەوان) دەڕازێنرێنەوە لەو (بەهەشتانە) دا ﴿مِنۡ أَسَاوِرَ مِن ذَهَبٖ وَلُؤۡلُؤٗاۖ﴾ بە بازنی ئاڵتون و مرواری ﴿وَلِبَاسُهُمۡ فِيهَا حَرِيرٞ﴾ وە پۆشاکیان لە بەهەشتدا ئاوریشمە ﴿٢٣﴾

وَهُدُوٓاْ إِلَى ٱلطَّيِّبِ مِنَ ٱلۡقَوۡلِ وَهُدُوٓاْ إِلَىٰ صِرَٰطِ ٱلۡحَمِيدِ
٢٤ إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ وَيَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ وَٱلۡمَسۡجِدِ
ٱلۡحَرَامِ ٱلَّذِي جَعَلۡنَٰهُ لِلنَّاسِ سَوَآءً ٱلۡعَٰكِفُ فِيهِ وَٱلۡبَادِۚ
وَمَن يُرِدۡ فِيهِ بِإِلۡحَادِۢ بِظُلۡمٖ نُّذِقۡهُ مِنۡ عَذَابٍ أَلِيمٖ
٢٥ وَإِذۡ بَوَّأۡنَا لِإِبۡرَٰهِيمَ مَكَانَ ٱلۡبَيۡتِ أَن لَّا تُشۡرِكۡ
بِي شَيۡـٔٗا وَطَهِّرۡ بَيۡتِيَ لِلطَّآئِفِينَ وَٱلۡقَآئِمِينَ وَٱلرُّكَّعِ
ٱلسُّجُودِ ٢٦ وَأَذِّن فِي ٱلنَّاسِ بِٱلۡحَجِّ يَأۡتُوكَ رِجَالٗا وَعَلَىٰ
كُلِّ ضَامِرٖ يَأۡتِينَ مِن كُلِّ فَجٍّ عَمِيقٖ ٢٧ لِّيَشۡهَدُواْ
مَنَٰفِعَ لَهُمۡ وَيَذۡكُرُواْ ٱسۡمَ ٱللَّهِ فِيٓ أَيَّامٖ مَّعۡلُومَٰتٍ
عَلَىٰ مَا رَزَقَهُم مِّنۢ بَهِيمَةِ ٱلۡأَنۡعَٰمِۖ فَكُلُواْ مِنۡهَا
وَأَطۡعِمُواْ ٱلۡبَآئِسَ ٱلۡفَقِيرَ ٢٨ ثُمَّ لۡيَقۡضُواْ تَفَثَهُمۡ
وَلۡيُوفُواْ نُذُورَهُمۡ وَلۡيَطَّوَّفُواْ بِٱلۡبَيۡتِ ٱلۡعَتِيقِ ٢٩
ذَٰلِكَۖ وَمَن يُعَظِّمۡ حُرُمَٰتِ ٱللَّهِ فَهُوَ خَيۡرٞ لَّهُۥ عِندَ
رَبِّهِۦۗ وَأُحِلَّتۡ لَكُمُ ٱلۡأَنۡعَٰمُ إِلَّا مَا يُتۡلَىٰ عَلَيۡكُمۡۖ
فَٱجۡتَنِبُواْ ٱلرِّجۡسَ مِنَ ٱلۡأَوۡثَٰنِ وَٱجۡتَنِبُواْ قَوۡلَ ٱلزُّورِ ٣٠

﴿وَهُدُوٓاْ﴾ ئەو (بەهەشتیانە) ڕێنموونی کراون ﴿إِلَى ٱلطَّيِّبِ مِنَ ٱلْقَوْلِ﴾ بۆ ئەو ووتەی کەڕاست وجوانە
(ووتەی لا اله إلا الله) ﴿وَهُدُوٓاْ﴾ هەروەها ڕێنموونی کراون ﴿إِلَىٰ صِرَٰطِ ٱلْحَمِيدِ﴾ بۆ ڕێگای (خوای)
سوپاس کراو ﴿٢٤﴾ ﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ﴾ بێگومان ئەوانەی بێ باوەڕ بوون ﴿وَيَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ﴾ وە
ڕێگری (موسڵمانان) دەکەن لە ڕێگای خوا ﴿وَٱلْمَسْجِدِ ٱلْحَرَامِ﴾ وە لە (ڕۆشتن بۆ) مزگەوتی حەرام
(بۆ کەعبە) ﴿ٱلَّذِى جَعَلْنَٰهُ﴾ کە ئەویمان داناوە (بۆ خوا پەرستی) ﴿لِلنَّاسِ سَوَآءً﴾ بۆ هەموو خەڵکی
یەکسانە ﴿ٱلْعَٰكِفُ فِيهِ وَٱلْبَادِ﴾ چ ئەوانەی لەوێدان یان لە دورەوە بۆی دێن ﴿وَمَن يُرِدْ فِيهِ﴾ وە هەر
کەس بیەوێت لەوێ (لە مزگەوتی حەرام) ﴿بِإِلْحَادٍۭ بِظُلْمٍ﴾ مەیلی لە هەق لادان زوڵم وستەم بکات
﴿نُّذِقْهُ﴾ پێی دەچێژین ﴿مِنْ عَذَابٍ أَلِيمٍ﴾ سزای ئازاردەر ﴿٢٥﴾ ﴿وَإِذْ بَوَّأْنَا لِإِبْرَٰهِيمَ﴾ (بیریان بخەرەوە)
کاتێک دیاریمان کرد بۆ ئیبراهیم (علیه السلام) ﴿مَكَانَ ٱلْبَيْتِ﴾ جێگای کەعبە ﴿أَن لَّا تُشْرِكْ بِى
شَيْـًٔا﴾ (پێمان ووت) هیچ شتێك مەکەرە هاوبەشم ﴿وَطَهِّرْ بَيْتِىَ﴾ و ماڵەکەم (مزگەوتی حەرام)
پاك بکەرەوە ﴿لِلطَّآئِفِينَ﴾ بۆ تەواف کەران ﴿وَٱلْقَآئِمِينَ وَٱلرُّكَّعِ ٱلسُّجُودِ﴾ و بۆ نوێژ گەران (بەپێوە)
وکوڕنوش و سوژدە بەران ﴿٢٦﴾ ﴿وَأَذِّن فِى ٱلنَّاسِ﴾ وە جاڕبدە بەناو خەڵکیدا ﴿بِٱلْحَجِّ﴾ بۆ حەج کردن
﴿يَأْتُوكَ رِجَالًا﴾ دێن بۆ لات (بۆ حەج) بە پیادە. ﴿وَعَلَىٰ كُلِّ ضَامِرٍ﴾ و بەسوار هەموو ووشترێکی
لاواز (لەبەر ئەوەی) ﴿يَأْتِينَ مِن كُلِّ فَجٍّ عَمِيقٍ﴾ کە لە هەموو ڕێگایەکی دوورەوە دێن ﴿٢٧﴾
﴿لِّيَشْهَدُواْ مَنَٰفِعَ لَهُمْ﴾ تا ئامادەی جۆرەها سوود و قازانجی خۆیان ببن ﴿وَيَذْكُرُواْ ٱسْمَ ٱللَّهِ﴾
وە ناوی خوا ببەن (کاتێك قوربانی سەر دەبڕن) ﴿فِىٓ أَيَّامٍ مَّعْلُومَٰتٍ﴾ لە ڕۆژانێکی دیاری کراودا
﴿عَلَىٰ مَا رَزَقَهُم مِّنۢ بَهِيمَةِ ٱلْأَنْعَٰمِ﴾ لەسەر ئەو ئاژەڵانەی خوا پێی داوون ﴿فَكُلُواْ مِنْهَا﴾ جا
لەو (گۆشتی قوربانیانە) بخۆن ﴿وَأَطْعِمُواْ ٱلْبَآئِسَ ٱلْفَقِيرَ﴾ وە بیدەن بە نەداران و هەژاران ﴿٢٨﴾
﴿ثُمَّ لْيَقْضُواْ تَفَثَهُمْ﴾ دوای (سەر بڕینی قوربانی) چڵك و پیسی (موو ونینۆك) لابەن بە خۆیانەوە
﴿وَلْيُوفُواْ نُذُورَهُمْ﴾ وە نەزرەکانیان جێبەجێ بکەن ﴿وَلْيَطَّوَّفُواْ﴾ و تەواف (ی ئیفاضە) بکەن
﴿بِٱلْبَيْتِ ٱلْعَتِيقِ﴾ بە دەوری ماڵی دێرین و بەڕێزدا (بەدەوری کەعبەدا) ﴿٢٩﴾ ﴿ذَٰلِكَ﴾ ئەمەی (پێشوو
باسی حەج بوو) ﴿وَمَن يُعَظِّمْ﴾ جا هەر کەس بپارێزێت و بە گەورەی بگرێت ﴿حُرُمَٰتِ ٱللَّهِ﴾
سنوورەکانی خوا ﴿فَهُوَ خَيْرٌ لَّهُۥ﴾ ئەوە بۆ خۆی چاکترە ﴿عِندَ رَبِّهِۦ﴾ لای پەروەردگاری
﴿وَأُحِلَّتْ لَكُمُ ٱلْأَنْعَٰمُ﴾ وە گۆشتی ئاژەڵ (مەڕ، بزن، مانگا، وشتر) بۆ ئێوە حەڵاڵ کراوە
﴿إِلَّا مَا يُتْلَىٰ عَلَيْكُمْ﴾ جگە لەوانەی بۆتان باس دەکرێت (وەك مردارەوە بوو، یان بۆغەیری خودا
سەربڕراو) ﴿فَٱجْتَنِبُواْ﴾ کەواتە خۆتان دوور بخەنەوە ﴿ٱلرِّجْسَ مِنَ ٱلْأَوْثَٰنِ﴾ لەو پیسیە کە بتەکانە
﴿وَٱجْتَنِبُواْ قَوْلَ ٱلزُّورِ﴾ هەروەها خۆتان بپارێزن لەقسەی درۆو ناڕەوا ﴿٣٠﴾

حُنَفَآءَ لِلَّهِ غَيۡرَ مُشۡرِكِينَ بِهِۦۚ وَمَن يُشۡرِكۡ بِٱللَّهِ فَكَأَنَّمَا خَرَّ مِنَ
ٱلسَّمَآءِ فَتَخۡطَفُهُ ٱلطَّيۡرُ أَوۡ تَهۡوِي بِهِ ٱلرِّيحُ فِي مَكَانٖ سَحِيقٖ
﴿٣١﴾ ذَٰلِكَۖ وَمَن يُعَظِّمۡ شَعَٰٓئِرَ ٱللَّهِ فَإِنَّهَا مِن تَقۡوَى ٱلۡقُلُوبِ ﴿٣٢﴾
لَكُمۡ فِيهَا مَنَٰفِعُ إِلَىٰٓ أَجَلٖ مُّسَمّٗى ثُمَّ مَحِلُّهَآ إِلَى ٱلۡبَيۡتِ ٱلۡعَتِيقِ
﴿٣٣﴾ وَلِكُلِّ أُمَّةٖ جَعَلۡنَا مَنسَكٗا لِّيَذۡكُرُواْ ٱسۡمَ ٱللَّهِ عَلَىٰ
مَا رَزَقَهُم مِّنۢ بَهِيمَةِ ٱلۡأَنۡعَٰمِۗ فَإِلَٰهُكُمۡ إِلَٰهٞ وَٰحِدٞ فَلَهُۥٓ
أَسۡلِمُواْۗ وَبَشِّرِ ٱلۡمُخۡبِتِينَ ﴿٣٤﴾ ٱلَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ ٱللَّهُ وَجِلَتۡ
قُلُوبُهُمۡ وَٱلصَّٰبِرِينَ عَلَىٰ مَآ أَصَابَهُمۡ وَٱلۡمُقِيمِي ٱلصَّلَوٰةِ
وَمِمَّا رَزَقۡنَٰهُمۡ يُنفِقُونَ ﴿٣٥﴾ وَٱلۡبُدۡنَ جَعَلۡنَٰهَا لَكُم مِّن شَعَٰٓئِرِ
ٱللَّهِ لَكُمۡ فِيهَا خَيۡرٞۖ فَٱذۡكُرُواْ ٱسۡمَ ٱللَّهِ عَلَيۡهَا صَوَآفَّۖ فَإِذَا وَجَبَتۡ
جُنُوبُهَا فَكُلُواْ مِنۡهَا وَأَطۡعِمُواْ ٱلۡقَانِعَ وَٱلۡمُعۡتَرَّۚ كَذَٰلِكَ سَخَّرۡنَٰهَا
لَكُمۡ لَعَلَّكُمۡ تَشۡكُرُونَ ﴿٣٦﴾ لَن يَنَالَ ٱللَّهَ لُحُومُهَا وَلَا دِمَآؤُهَا
وَلَٰكِن يَنَالُهُ ٱلتَّقۡوَىٰ مِنكُمۡۚ كَذَٰلِكَ سَخَّرَهَا لَكُمۡ لِتُكَبِّرُواْ
ٱللَّهَ عَلَىٰ مَا هَدَىٰكُمۡۗ وَبَشِّرِ ٱلۡمُحۡسِنِينَ ﴿٣٧﴾ ۞ إِنَّ ٱللَّهَ يُدَٰفِعُ
عَنِ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْۗ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ خَوَّانٖ كَفُورٍ ﴿٣٨﴾

نصف الحزب ٣٤

﴿حُنَفَآءَ لِلَّهِ﴾ گەردن کەچ بن بۆ خوا (خۆتان لە هەموو بیرو باوەڕێکی لار دووربگرن) ﴿غَيۡرَ مُشۡرِكِينَ بِهِۦ﴾ هاوبەش بڕیاردەر مەبن بۆ خوا ﴿وَمَن يُشۡرِكۡ بِٱللَّهِ﴾ جا هەرکەس هاوبەش بۆ خوا دابنێت ﴿فَكَأَنَّمَا﴾ ئەوە وەك ئەوە وایە ﴿خَرَّ مِنَ ٱلسَّمَآءِ﴾ لە ئاسمان کەوتبێتە خوارەوە ﴿فَتَخۡطَفُهُ ٱلطَّيۡرُ﴾ ئەمجا باڵندە (لە هەوادا) بە پەلە بیفڕێنێت (وپارچە پارچەی بکات) ﴿أَوۡ تَهۡوِي بِهِ ٱلرِّيحُ﴾ یا بایەکی توند بیبات ﴿فِي مَكَانٖ سَحِيقٖ﴾ بۆ جێگایەکی زۆر دوور (چۆڵەوانی) ﴿٣١﴾ ﴿ذَٰلِكَۖ﴾ ئەمە (کە باسکرا نموونەی هاوبەش دانان بوو بۆ خوا) ﴿وَمَن يُعَظِّمۡ شَعَٰٓئِرَ ٱللَّهِ﴾ وە هەر کەس دروشمەکانی (ئایینی) خوا بە گەورە ڕاگرێت ﴿فَإِنَّهَا﴾ جا بەڕاستی ئەو کارە ﴿مِن تَقۡوَى ٱلۡقُلُوبِ﴾ لە خوا ترسی دڵەکانیانەوەیە (وتەقواکارن) ﴿٣٢﴾ ﴿لَكُمۡ فِيهَا مَنَٰفِعُ﴾ بۆ ئێوە لەو (ئاژەڵانە)دا چەند سوود وەرگرتنێك هەیە (وەك سوار بوون، خواردنی شیریان) ﴿إِلَىٰٓ أَجَلٖ مُّسَمّٗى﴾ (جگە لەمانەیش دەتوانن سوودیان لێ ببینن بەشێوەیەك زیانیان پێ نەگات) تاکاتی دیاری کراو (بۆ سەربڕینیان) ﴿ثُمَّ مَحِلُّهَآ﴾ کە شوێنی (سەربڕینی) ئەوانە ﴿إِلَى ٱلۡبَيۡتِ ٱلۡعَتِيقِ﴾ کاتێکە دەگەنە ماڵی دێرینی (کەعبە) ﴿٣٣﴾ ﴿وَلِكُلِّ أُمَّةٖ﴾ وە بۆ هەموو ئوممەتێك ﴿جَعَلۡنَا مَنسَكٗا﴾ قوربانی کردنمان داناوە ﴿لِّيَذۡكُرُواْ ٱسۡمَ ٱللَّهِ﴾ بۆ ئەوەی ناوی خوا ببەن ﴿عَلَىٰ مَا رَزَقَهُم مِّنۢ بَهِيمَةِ ٱلۡأَنۡعَٰمِۗ﴾ (کاتی سەربڕین) لەسەر ئەو ئاژەڵانەی خوا پێی داون ﴿فَإِلَٰهُكُمۡ إِلَٰهٞ وَٰحِدٞ﴾ جا خوای ئێوە پەرستراوێکی تەنهایە ﴿فَلَهُۥٓ أَسۡلِمُواْۗ﴾ کەواتە تەنها ملکەچی ئەو بن ﴿وَبَشِّرِ ٱلۡمُخۡبِتِينَ﴾ وە مژدە بدە بەملکەچان و خۆ بەکەم زانان ﴿٣٤﴾ ﴿ٱلَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ ٱللَّهُ﴾ ئەوانەی هەرکاتێك ناوی خوا برا ﴿وَجِلَتۡ قُلُوبُهُمۡ﴾ دڵەکانیان دەترسێ (دەلەرزێت) ﴿وَٱلصَّٰبِرِينَ عَلَىٰ مَآ أَصَابَهُمۡ﴾ وە ئارام گرن لەسەر ئەوەی تووشیان دەبێ (لەناخۆشی) ﴿وَٱلۡمُقِيمِي ٱلصَّلَوٰةِ﴾ وە بەجێ هێنەرانی نوێژەکانیان ﴿وَمِمَّا رَزَقۡنَٰهُمۡ يُنفِقُونَ﴾ وە لەو ڕزق ڕۆزییەی پێمان داون دەبەخشن ﴿٣٥﴾ ﴿وَٱلۡبُدۡنَ﴾ ئەو ووشترە گەورە و قەڵەوانە (دەبرێن لەبیت الحرام سەردەبڕێن) ﴿جَعَلۡنَٰهَا لَكُم مِّن شَعَٰٓئِرِ ٱللَّهِ﴾ ئێمە کردومانەتە دروشمی خوا بۆ ئێوە ﴿لَكُمۡ فِيهَا خَيۡرٞۖ﴾ بۆ ئێوە لەواندا خێر وچاکە هەیە ﴿فَٱذۡكُرُواْ ٱسۡمَ ٱللَّهِ عَلَيۡهَا﴾ کەواتە (کاتی کردنیان بەقوربانی) ناوی خوایان لەسەر بهێنن ﴿صَوَآفَّۖ﴾ لە کاتێکدا لەسەر سێ پەل وەستاون و دەستی چەپیان بەسراوەتەوە (لەبەر ئەوەی وشتر بە پێوە سەر دەبڕدرێت) ﴿فَإِذَا وَجَبَتۡ جُنُوبُهَا﴾ جا کاتێك کەوتنە سەر زەوی بە تەنیشتدا (کاتێك گیانیان دەرچوو) ﴿فَكُلُواْ مِنۡهَا﴾ ئەوە لە گۆشتەکەیان بخۆن ﴿وَأَطۡعِمُواْ ٱلۡقَانِعَ وَٱلۡمُعۡتَرَّۚ﴾ وە بیدەن بە هەژاران و سواڵکەران ﴿كَذَٰلِكَ سَخَّرۡنَٰهَا لَكُمۡ﴾ ئا بەو جۆرە ئەو ماڵاتانەمان بۆ ئێوە ڕامهێناوە ﴿لَعَلَّكُمۡ تَشۡكُرُونَ﴾ تا سوپاس گوزاربن بۆ خوا ﴿٣٦﴾ ﴿لَن يَنَالَ ٱللَّهَ﴾ هەگیز ناگات بە خوا ﴿لُحُومُهَا وَلَا دِمَآؤُهَا﴾ نەگۆشتی ئەو (قوربانیانە) نەخوێنیان ﴿وَلَٰكِن يَنَالُهُ ٱلتَّقۡوَىٰ مِنكُمۡۚ﴾ بەڵام ئەوەی بە خوا دەگات تەقوا و پارێزکاری ئێوەیە ﴿كَذَٰلِكَ سَخَّرَهَا لَكُمۡ﴾ ئا بەو جۆرە ئەو ماڵاتانەی بۆ ئێوە ڕامهێناوە ﴿لِتُكَبِّرُواْ ٱللَّهَ﴾ بۆ ئەوەی خوا بە گەورە بگرن (یادی بکەن) ﴿عَلَىٰ مَا هَدَىٰكُمۡۗ﴾ لەسەر ئەوەی ڕێنموونی کردوون (بۆ سەر ئاینی پیرۆزی ئیسلام) ﴿وَبَشِّرِ ٱلۡمُحۡسِنِينَ﴾ وەمژدە بدە بەچاکە کاران ﴿٣٧﴾ ﴿إِنَّ ٱللَّهَ يُدَٰفِعُ﴾ بەڕاستی خوا بەرگری وپشتیوانی دەکات ﴿عَنِ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْۗ﴾ لەوانەی کە بڕوایان هێناوە ﴿إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُحِبُّ﴾ بێگومان خوا خۆشی ناوێ ﴿كُلَّ خَوَّانٖ كَفُورٍ﴾ هەموو خیانەتکار و بێ باوەڕ وکافرێك ﴿٣٨﴾

أُذِنَ لِلَّذِينَ يُقَٰتَلُونَ بِأَنَّهُمۡ ظُلِمُواْۚ وَإِنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ نَصۡرِهِمۡ لَقَدِيرٌ
٣٩ ٱلَّذِينَ أُخۡرِجُواْ مِن دِيَٰرِهِم بِغَيۡرِ حَقٍّ إِلَّآ أَن يَقُولُواْ
رَبُّنَا ٱللَّهُۗ وَلَوۡلَا دَفۡعُ ٱللَّهِ ٱلنَّاسَ بَعۡضَهُم بِبَعۡضٍ لَّهُدِّمَتۡ
صَوَٰمِعُ وَبِيَعٌ وَصَلَوَٰتٌ وَمَسَٰجِدُ يُذۡكَرُ فِيهَا ٱسۡمُ ٱللَّهِ
كَثِيرًاۗ وَلَيَنصُرَنَّ ٱللَّهُ مَن يَنصُرُهُۥٓۚ إِنَّ ٱللَّهَ لَقَوِيٌّ
عَزِيزٌ ٤٠ ٱلَّذِينَ إِن مَّكَّنَّٰهُمۡ فِي ٱلۡأَرۡضِ أَقَامُواْ ٱلصَّلَوٰةَ
وَءَاتَوُاْ ٱلزَّكَوٰةَ وَأَمَرُواْ بِٱلۡمَعۡرُوفِ وَنَهَوۡاْ عَنِ ٱلۡمُنكَرِۗ
وَلِلَّهِ عَٰقِبَةُ ٱلۡأُمُورِ ٤١ وَإِن يُكَذِّبُوكَ فَقَدۡ كَذَّبَتۡ
قَبۡلَهُمۡ قَوۡمُ نُوحٖ وَعَادٞ وَثَمُودُ ٤٢ وَقَوۡمُ إِبۡرَٰهِيمَ وَقَوۡمُ
لُوطٖ ٤٣ وَأَصۡحَٰبُ مَدۡيَنَۖ وَكُذِّبَ مُوسَىٰۖ فَأَمۡلَيۡتُ لِلۡكَٰفِرِينَ
ثُمَّ أَخَذۡتُهُمۡۖ فَكَيۡفَ كَانَ نَكِيرِ ٤٤ فَكَأَيِّن مِّن قَرۡيَةٍ
أَهۡلَكۡنَٰهَا وَهِيَ ظَالِمَةٞ فَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلَىٰ عُرُوشِهَا وَبِئۡرٖ
مُّعَطَّلَةٖ وَقَصۡرٖ مَّشِيدٍ ٤٥ أَفَلَمۡ يَسِيرُواْ فِي ٱلۡأَرۡضِ فَتَكُونَ
لَهُمۡ قُلُوبٞ يَعۡقِلُونَ بِهَآ أَوۡ ءَاذَانٞ يَسۡمَعُونَ بِهَاۖ فَإِنَّهَا
لَا تَعۡمَى ٱلۡأَبۡصَٰرُ وَلَٰكِن تَعۡمَى ٱلۡقُلُوبُ ٱلَّتِي فِي ٱلصُّدُورِ ٤٦

﴿أُذِنَ﴾ ڕێگە درا (بەجەنگ و جیهاد کردن) ﴿لِلَّذِينَ يُقَٰتَلُونَ﴾ بە ئەو (موسڵمانانەی) شەڕیان لەگەڵدا دەکرێت ﴿بِأَنَّهُمۡ ظُلِمُواْۚ﴾ لەبەر ئەوەی کە بەڕاستی ستەمیان لێ کراوە ﴿وَإِنَّ ٱللَّهَ﴾ وە بێگومان خوا ﴿عَلَىٰ نَصۡرِهِمۡ لَقَدِيرٌ﴾ بۆ سەرخستنیان بە توانایە ﴿٣٩﴾ ﴿ٱلَّذِينَ أُخۡرِجُواْ﴾ ئەوانەی کە دەرکران ﴿مِن دِيَٰرِهِم بِغَيۡرِ حَقٍّ﴾ لە ماڵ و وڵاتیان بە ناهەق ﴿إِلَّآ أَن يَقُولُواْ﴾ تەنها (گوناهیان ئەوە بوو) کە دەیان ووت ﴿رَبُّنَا ٱللَّهُۗ﴾ پەروەردگارمان خوایە ﴿وَلَوۡلَا دَفۡعُ ٱللَّهِ ٱلنَّاسَ﴾ وە ئەگەر خوا خەڵکی لە ناو نەبردایە ﴿بَعۡضَهُم بِبَعۡضٖ﴾ هەندێکیان بە هەندێکی تریان ﴿لَّهُدِّمَتۡ﴾ بێگومان دەڕوخێنرا (وێران دەکرا) ﴿صَوَٰمِعُ﴾ دێر (خەڵوەتگە) ﴿وَبِيَعٞ﴾ و کڵیسا ﴿وَصَلَوَٰتٞ﴾ و کەنیسە ﴿وَمَسَٰجِدُ﴾ مزگەوتەکان ﴿يُذۡكَرُ فِيهَا ٱسۡمُ ٱللَّهِ كَثِيرٗاۗ﴾ کە یادی خوا لەو (پەرستگایانە)دا زۆر دەکرا ﴿وَلَيَنصُرَنَّ ٱللَّهُ مَن﴾ وە بێگومان خوا یارمەتی کەسانێك ئەدات (وسەریان دەخات) ﴿يَنصُرُهُۥٓۚ﴾ کە یارمەتی (دینی) خوا دەدەن ﴿إِنَّ ٱللَّهَ﴾ بە ڕاستی خوا ﴿لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ﴾ بەهێز وباڵادەست و بەتوانایە ﴿٤٠﴾ ﴿ٱلَّذِينَ إِن مَّكَّنَّٰهُمۡ فِي ٱلۡأَرۡضِ﴾ ئەوانەی ئەگەر دەسەڵاتمان پێدان لە زەویدا ﴿أَقَامُواْ ٱلصَّلَوٰةَ﴾ بە چاکی نوێژ بەجێ دەهێنن ﴿وَءَاتَوُاْ ٱلزَّكَوٰةَ﴾ وە زەکات دەدەن ﴿وَأَمَرُواْ بِٱلۡمَعۡرُوفِ﴾ و فەرمان دەدەن بە چاکە ﴿وَنَهَوۡاْ عَنِ ٱلۡمُنكَرِۗ﴾ و بەرگری دەکەن لە خراپە ﴿وَلِلَّهِ عَٰقِبَةُ ٱلۡأُمُورِ﴾ و سەرئەنجامی هەموو کارەکان تەنهابەدەست خوایە ﴿٤١﴾ ﴿وَإِن يُكَذِّبُوكَ﴾ وەئەگەر (بێ باوەڕان) تۆبە درۆزن دەزانن وباوەڕت پێ ناکەن ﴿فَقَدۡ كَذَّبَتۡ قَبۡلَهُمۡ﴾ ئەوە بێگومان پێش ئەوانیش (گەلانی تر) باوەڕیان نەکرد (بە پێغەمبەرەکانیان) ﴿قَوۡمُ نُوحٖ وَعَادٞ وَثَمُودُ﴾ (وەك) گەلی نووح و عاد و سەموود ﴿٤٢﴾ ﴿وَقَوۡمُ إِبۡرَٰهِيمَ وَقَوۡمُ لُوطٖ﴾ وە گەلی ئیبراهیم و گەلی لووط ﴿٤٣﴾ ﴿وَأَصۡحَٰبُ مَدۡيَنَۖ﴾ هەروەها یارانی مەدیەن (هۆزی شوعەیب) ﴿وَكُذِّبَ مُوسَىٰۖ﴾ وە مووساش بە درۆزن دانرا ﴿فَأَمۡلَيۡتُ لِلۡكَٰفِرِينَ﴾ ئەمجا (بۆ ماوەیەك) مۆڵەتی بێ باوەڕانمدا ﴿ثُمَّ أَخَذۡتُهُمۡۖ﴾ دواتر تۆڵەم لێ سەندن وگرتمن ﴿فَكَيۡفَ كَانَ نَكِيرِ﴾ جا چۆن بوو بەگژا چوونی ئێمە (لەوان) ﴿٤٤﴾ ﴿فَكَأَيِّن مِّن قَرۡيَةٍ أَهۡلَكۡنَٰهَا﴾ ئەمجا چەندەها شار و دێهاتمان وێران کرد ﴿وَهِيَ ظَالِمَةٞ﴾ کە (خەڵکەکەی) ستەمکار بوون ﴿فَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلَىٰ عُرُوشِهَا﴾ ئەو (شارانە دیواری خانووەکانی) کەوتبوون بەسەر سەربانەکانیاندا ﴿وَبِئۡرٖ مُّعَطَّلَةٖ﴾ وە چەندەها بیر بێ خاوەن بوون (لە کار کەوتبوون) ﴿وَقَصۡرٖ مَّشِيدٍ﴾ وە چەندەها کۆشکی بەرز و بڵند (بێ خاوەن بوون) ﴿٤٥﴾ ﴿أَفَلَمۡ يَسِيرُواْ فِي ٱلۡأَرۡضِ﴾ دەی ئایا ئەوانە بە زەوی دا نەگەڕاون ﴿فَتَكُونَ لَهُمۡ قُلُوبٞ﴾ تا دڵیان هەبێت ﴿يَعۡقِلُونَ بِهَآ﴾ بیری پێ بکەنەوە (لەو وێران بوونە) ﴿أَوۡ ءَاذَانٞ يَسۡمَعُونَ بِهَاۖ﴾ یان گوێیان هەبێت گوێی پێ بگرن (بۆ ڕاستی) ﴿فَإِنَّهَا لَا تَعۡمَى ٱلۡأَبۡصَٰرُ﴾ لەڕاستی دا چاوەکان کوێر نابن ﴿وَلَٰكِن تَعۡمَى ٱلۡقُلُوبُ﴾ بەڵکو ئەو دڵانە کوێر دەبن ﴿ٱلَّتِي فِي ٱلصُّدُورِ﴾ کەلە سینەکاندان ﴿٤٦﴾

وَيَسۡتَعۡجِلُونَكَ بِٱلۡعَذَابِ وَلَن يُخۡلِفَ ٱللَّهُ وَعۡدَهُۥۚ وَإِنَّ يَوۡمًا
عِندَ رَبِّكَ كَأَلۡفِ سَنَةٖ مِّمَّا تَعُدُّونَ ﴿٤٧﴾ وَكَأَيِّن مِّن
قَرۡيَةٍ أَمۡلَيۡتُ لَهَا وَهِيَ ظَالِمَةٞ ثُمَّ أَخَذۡتُهَا وَإِلَيَّ ٱلۡمَصِيرُ
﴿٤٨﴾ قُلۡ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ إِنَّمَآ أَنَا۠ لَكُمۡ نَذِيرٞ مُّبِينٞ ﴿٤٩﴾ فَٱلَّذِينَ
ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ لَهُم مَّغۡفِرَةٞ وَرِزۡقٞ كَرِيمٞ ﴿٥٠﴾
وَٱلَّذِينَ سَعَوۡاْ فِيٓ ءَايَٰتِنَا مُعَٰجِزِينَ أُوْلَٰٓئِكَ أَصۡحَٰبُ
ٱلۡجَحِيمِ ﴿٥١﴾ وَمَآ أَرۡسَلۡنَا مِن قَبۡلِكَ مِن رَّسُولٖ وَلَا نَبِيٍّ إِلَّآ
إِذَا تَمَنَّىٰٓ أَلۡقَى ٱلشَّيۡطَٰنُ فِيٓ أُمۡنِيَّتِهِۦ فَيَنسَخُ ٱللَّهُ مَا يُلۡقِي
ٱلشَّيۡطَٰنُ ثُمَّ يُحۡكِمُ ٱللَّهُ ءَايَٰتِهِۦۗ وَٱللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٞ ﴿٥٢﴾ لِّيَجۡعَلَ
مَا يُلۡقِي ٱلشَّيۡطَٰنُ فِتۡنَةٗ لِّلَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٞ وَٱلۡقَاسِيَةِ
قُلُوبُهُمۡۗ وَإِنَّ ٱلظَّٰلِمِينَ لَفِي شِقَاقِۭ بَعِيدٖ ﴿٥٣﴾ وَلِيَعۡلَمَ
ٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلۡعِلۡمَ أَنَّهُ ٱلۡحَقُّ مِن رَّبِّكَ فَيُؤۡمِنُواْ بِهِۦ
فَتُخۡبِتَ لَهُۥ قُلُوبُهُمۡۗ وَإِنَّ ٱللَّهَ لَهَادِ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِلَىٰ صِرَٰطٖ
مُّسۡتَقِيمٖ ﴿٥٤﴾ وَلَا يَزَالُ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ فِي مِرۡيَةٖ مِّنۡهُ حَتَّىٰ
تَأۡتِيَهُمُ ٱلسَّاعَةُ بَغۡتَةً أَوۡ يَأۡتِيَهُمۡ عَذَابُ يَوۡمٍ عَقِيمٍ ﴿٥٥﴾

﴿وَيَسۡتَعۡجِلُونَكَ بِٱلۡعَذَابِ﴾ وە ئـەوان (قورەیـش بە گاڵتەوە) بەپەلە داوای سـزات لێ دەکەن ﴿وَلَن يُخۡلِفَ ٱللَّهُ وَعۡدَهُۥۚ﴾ لەکاتێکـدا هەرگیز خوا پێچەوانـەی بەڵێنی خۆی ناکات ﴿وَإِنَّ يَوۡمًا عِندَ رَبِّكَ﴾ و بێگومان ڕۆژێـك لای پەروەردگـارت ﴿كَأَلۡفِ سَنَةٖ﴾ وەك هەزار سـاڵ وایە ﴿مِّمَّا تَعُدُّونَ﴾ لەو سـاڵانەی ئێوە دەیژمێرن ﴿٤٧﴾ ﴿وَكَأَيِّن مِّن قَرۡيَةٍ أَمۡلَيۡتُ لَهَا﴾ وە(خەڵکی) چەندەها شار و گوند (هەبوون) مۆڵەتم دان﴿وَهِيَ ظَالِمَةٞ﴾ کـە سـتەمکار بـوون ﴿ثُمَّ أَخَذۡتُهَا﴾ لەپاشـان تۆڵـەم لێ سـەندن (ولەنـاوم بردن) ﴿وَإِلَيَّ ٱلۡمَصِيرُ﴾ وە هەر بۆلای من دەگەڕێنەوە ﴿٤٨﴾ ﴿قُلۡ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ﴾ بڵێ ئەی خەڵکینە ﴿إِنَّمَآ أَنَا۠ لَكُمۡ﴾ بێگومان من بۆ ئێوە تەنها ﴿نَذِيرٞ مُّبِينٞ﴾ ترسێنەرێکی ئاشکرام. ﴿٤٩﴾ ﴿فَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ﴾ ئەمجا ئەو کەسانەی بڕوایان هێناو ﴿وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ﴾ وە کردەوە چاکەکانیان کرد ﴿لَهُم مَّغۡفِرَةٞ وَرِزۡقٞ كَرِيمٞ﴾ لێخۆشبوون و ڕۆزییەکـی بەنـرخ وفراوانیان بـۆ ئامادەیـە ﴿٥٠﴾ ﴿وَٱلَّذِينَ سَعَوۡاْ فِيٓ ءَايَٰتِنَا﴾ وە ئەوانـەی هەوڵیان داوە بۆ (دژایەتی) ئایەتەکانی ئێمە﴿مُعَٰجِزِينَ﴾ ناتواناو دەستەپاچەن ﴿أُوْلَٰٓئِكَ أَصۡحَٰبُ ٱلۡجَحِيمِ﴾ ئەوانەهاوەڵی دۆزەخن ﴿٥١﴾ ﴿وَمَآ أَرۡسَلۡنَا مِن قَبۡلِكَ﴾ وە ئێمە لەپێش تۆ نەمان ناردووە ﴿مِن رَّسُولٖ وَلَا نَبِيٍّ﴾ هیچ ڕەوانەکراو یـان پێغەمبەرێـك ﴿إِلَّآ إِذَا تَمَنَّىٰٓ﴾ مەگەر هـەر کاتێك (پەڕاوی خـودای) خوێندبێتـەوە بۆ گەلەکەی ﴿أَلۡقَى ٱلشَّيۡطَٰنُ فِيٓ أُمۡنِيَّتِهِۦ﴾ شـەیتان گومـان و وەسوەسـەی دەخسـتە نـاو خوێنراوەکەیەوە (تـا خەڵك بـاوەڕی پـێ نەهێنن) ﴿فَيَنسَخُ ٱللَّهُ﴾ ئەمجا خـوا لایدەبات (پوچەڵـی دەکاتەوە) ﴿مَا يُلۡقِي ٱلشَّيۡطَٰنُ﴾ ئەوەی شـەیتان داوێتی بە گوێی خەڵکدا (لە وەسوەسـە ودڵەڕاوکێ و دوودڵی) ﴿ثُمَّ يُحۡكِمُ ٱللَّهُ ءَايَٰتِهِۦۗ﴾ پاشـان خوا ئایەتەکانی خۆی دەچەسـپێنێ ﴿وَٱللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٞ﴾ وە خوا زانای کاردروسـتە ﴿٥٢﴾ ﴿لِّيَجۡعَلَ مَا يُلۡقِي ٱلشَّيۡطَٰنُ﴾ لەبـەر ئەوەی ئەو گومانانەی شـەیتان دەیخاتە(دڵـەکان خوا) دەیکاتە ﴿فِتۡنَةٗ لِّلَّذِينَ﴾ (هۆی) تاقیکردنەوە بۆ ئەوانەی ﴿فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٞ وَٱلۡقَاسِيَةِ قُلُوبُهُمۡۗ﴾ نەخۆشی لە دڵیاندایە و (ئەوانەی) دڵیـان ڕەقـە﴿وَإِنَّ ٱلظَّٰلِمِينَ﴾ وە بەڕاسـتی سـتەمکاران ﴿لَفِي شِقَاقِۭ بَعِيدٖ﴾ لـە دژایەتـی یەکـی زۆر دوور(لە ڕاستی) دان ﴿٥٣﴾ ﴿وَلِيَعۡلَمَ ٱلَّذِينَ﴾ وە بۆ ئەوە بزانن ئەو کەسانەی ﴿أُوتُواْ ٱلۡعِلۡمَ﴾ کە زانیاریان پێ دراوە ﴿أَنَّهُ ٱلۡحَقُّ مِن رَّبِّكَ﴾ بێگومان ئەم (قورئان)ە ڕاستیەکە لە لایەن پەروەردگارتەوە﴿فَيُؤۡمِنُواْ بِهِۦ﴾تا باوەڕی پێ بێنن(وبەردەوام بن لەسـەری) ﴿فَتُخۡبِتَ لَهُۥ قُلُوبُهُمۡۗ﴾ وە دڵەکانیان ملکەچ و بەئارام ببـێ بۆ ئـەو (خـوا) ﴿وَإِنَّ ٱللَّهَ لَهَادِ﴾ وە بێگومان خـوا هیدایەتدەری ﴿ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ﴾ ئەو کەسـانەیە کە باوەڕیان هێناوە ﴿إِلَىٰ صِرَٰطٖ مُّسۡتَقِيمٖ﴾ بۆ سـەر ڕێگای ڕاست ﴿٥٤﴾ ﴿وَلَا يَزَالُ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ﴾ بەردەوام ئەو کەسانەی بێ باوەڕن ﴿فِي مِرۡيَةٖ مِّنۡهُ﴾ لە گوماندان دەربارەی قورئان ﴿حَتَّىٰ تَأۡتِيَهُمُ ٱلسَّاعَةُ بَغۡتَةً﴾ هەتا لەنـاکاودا ڕۆژی دوایی یەخەیان دەگرێت ﴿أَوۡ يَأۡتِيَهُمۡ﴾ یا یەخەیان دەگرێت (ودێت بۆیان) ﴿عَذَابُ يَوۡمٍ عَقِيمٍ﴾سزای ڕۆژێکی نەزۆك و بێ خێر (کە ڕۆژی قیامەتە) ﴿٥٥﴾

ٱلۡمُلۡكُ يَوۡمَئِذٖ لِّلَّهِ يَحۡكُمُ بَيۡنَهُمۡۚ فَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ
وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ فِي جَنَّٰتِ ٱلنَّعِيمِ ﴿٥٦﴾ وَٱلَّذِينَ
كَفَرُواْ وَكَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِنَا فَأُوْلَٰٓئِكَ لَهُمۡ عَذَابٞ
مُّهِينٞ ﴿٥٧﴾ وَٱلَّذِينَ هَاجَرُواْ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ ثُمَّ قُتِلُوٓاْ
أَوۡ مَاتُواْ لَيَرۡزُقَنَّهُمُ ٱللَّهُ رِزۡقًا حَسَنٗاۚ وَإِنَّ ٱللَّهَ لَهُوَ
خَيۡرُ ٱلرَّٰزِقِينَ ﴿٥٨﴾ لَيُدۡخِلَنَّهُم مُّدۡخَلٗا يَرۡضَوۡنَهُۥۗ
وَإِنَّ ٱللَّهَ لَعَلِيمٌ حَلِيمٞ ﴿٥٩﴾ ۞ ذَٰلِكَۖ وَمَنۡ عَاقَبَ بِمِثۡلِ
مَا عُوقِبَ بِهِۦ ثُمَّ بُغِيَ عَلَيۡهِ لَيَنصُرَنَّهُ ٱللَّهُۚ إِنَّ ٱللَّهَ
لَعَفُوٌّ غَفُورٞ ﴿٦٠﴾ ذَٰلِكَ بِأَنَّ ٱللَّهَ يُولِجُ ٱلَّيۡلَ فِي
ٱلنَّهَارِ وَيُولِجُ ٱلنَّهَارَ فِي ٱلَّيۡلِ وَأَنَّ ٱللَّهَ سَمِيعُۢ
بَصِيرٞ ﴿٦١﴾ ذَٰلِكَ بِأَنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلۡحَقُّ وَأَنَّ مَا يَدۡعُونَ
مِن دُونِهِۦ هُوَ ٱلۡبَٰطِلُ وَأَنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلۡعَلِيُّ ٱلۡكَبِيرُ ﴿٦٢﴾
أَلَمۡ تَرَ أَنَّ ٱللَّهَ أَنزَلَ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءٗ فَتُصۡبِحُ ٱلۡأَرۡضُ
مُخۡضَرَّةًۚ إِنَّ ٱللَّهَ لَطِيفٌ خَبِيرٞ ﴿٦٣﴾ لَّهُۥ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَمَا فِي ٱلۡأَرۡضِۚ وَإِنَّ ٱللَّهَ لَهُوَ ٱلۡغَنِيُّ ٱلۡحَمِيدُ ﴿٦٤﴾

ثلاثة أرباع الحزب ٣٤

﴿ٱلۡمُلۡكُ يَوۡمَئِذٖ لِّلَّهِ﴾ دەسەلات و پاشایەتی لەو ڕۆژەدا تەنها بۆ خوایە ﴿يَحۡكُمُ بَيۡنَهُمۡۚ﴾ لەنێوانیاندا دادوەری دەکات ﴿فَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ﴾ ئەمجا ئەو کەسانەی باوەڕیان هێناوەو کردەوە چاکەکانیان کردووە ﴿فِي جَنَّٰتِ ٱلنَّعِيمِ﴾ لە بەهەشتانی پڕ نازو نیعمەت دان ﴿٥٦﴾ ﴿وَٱلَّذِينَ كَفَرُواْ﴾ وە ئەو کەسانەی بێ باوەڕ بوون ﴿وَكَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِنَا﴾ وە ئایەتەکانی ئێمەیان بەدرۆ دەزانی ﴿فَأُوْلَٰٓئِكَ لَهُمۡ﴾ بۆ ئەوانە هەیە ﴿عَذَابٞ مُّهِينٞ﴾ سزای ڕیسواکەر ﴿٥٧﴾ ﴿وَٱلَّذِينَ هَاجَرُواْ﴾ وە ئەو کەسانەی کۆچیان کردووە ﴿فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ﴾ لەڕێگای خوادا ﴿ثُمَّ قُتِلُوٓاْ أَوۡ مَاتُواْ﴾ پاشان کوژران(شەهید بوون) یان مردن ﴿لَيَرۡزُقَنَّهُمُ ٱللَّهُ رِزۡقًا حَسَنٗاۚ﴾ بێگومان خوا ڕزق وڕۆزیەکی چاکیان دەداتێ ﴿وَإِنَّ ٱللَّهَ﴾ وە بێگومان خوا ﴿لَهُوَ خَيۡرُ ٱلرَّٰزِقِينَ﴾ چاکترینی ڕۆزی دەرانە ﴿٥٨﴾ ﴿لَيُدۡخِلَنَّهُم مُّدۡخَلٗا يَرۡضَوۡنَهُۥۗ﴾ سوێند بەخوا، خوا ئەوانە دەخاتە جێگایەك کەپێی ڕازی دەبن ﴿وَإِنَّ ٱللَّهَ لَعَلِيمٌ حَلِيمٞ﴾ وە بێگومان خوا زانای لەسەر خۆیە ﴿٥٩﴾ ﴿ذَٰلِكَۖ﴾ ئەمەی (باسمان کرد بۆت) ﴿وَمَنۡ عَاقَبَ﴾ وە هەر کەسێك تۆڵەی خۆی بسێنێت (لەدەس درێژی کەر) ﴿بِمِثۡلِ مَا عُوقِبَ بِهِۦ﴾ بەوێنەی ئەو ستەمەی لێی کراوە ﴿ثُمَّ بُغِيَ عَلَيۡهِ﴾ لەدوای ئەوە جارێکی تر دەست درێژی بکرێتە سەر ﴿لَيَنصُرَنَّهُ ٱللَّهُۚ﴾ ئەوە بێگومان خوا یارمەتی دەدات (سەری دەخات) ﴿إِنَّ ٱللَّهَ لَعَفُوٌّ غَفُورٞ﴾ بەڕاستی خوا چاوپۆشی کەری لێبوردەیە ﴿٦٠﴾ ﴿ذَٰلِكَ بِأَنَّ ٱللَّهَ﴾ ئەم (سەرخستنەی خوا) لەبەر ئەوەیە بەڕاستی خوا ﴿يُولِجُ ٱلَّيۡلَ فِي ٱلنَّهَارِ﴾ (ئەوەندە بەدەسەلاتە) شەو دەباتە ناو ڕۆژەوە (کاتێك شەو درێژ تر بێت لەڕۆژ) ﴿وَيُولِجُ ٱلنَّهَارَ فِي ٱلَّيۡلِ﴾ وەڕۆژ دەباتە ناو شەوەوە ﴿وَأَنَّ ٱللَّهَ سَمِيعُۢ بَصِيرٞ﴾ وە بێگومان خوا بیسەری بینایە ﴿٦١﴾ ﴿ذَٰلِكَ﴾ ئەمە ﴿بِأَنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلۡحَقُّ﴾ لەبەر ئەوەیە بەڕاستی هەر خوا هەق و ڕاستە ﴿وَأَنَّ مَا يَدۡعُونَ مِن دُونِهِۦ﴾ وەبێگومان ئەوەی جگە لەخوا هاواری لێ دەکەن (ودەیپەرستن) ﴿هُوَ ٱلۡبَٰطِلُ﴾ هەر ئەو بەتاڵ و ناڕاستە ﴿وَأَنَّ ٱللَّهَ﴾ وبەڕاستی خوا ﴿هُوَ ٱلۡعَلِيُّ ٱلۡكَبِيرُ﴾ هەر خۆی بەرزو بڵندو گەورەیە ﴿٦٢﴾ ﴿أَلَمۡ تَرَ﴾ ئایا نابینی ﴿أَنَّ ٱللَّهَ أَنزَلَ﴾ کەبەڕاستی خوا باراندویەتی ﴿مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءٗ﴾ لە ئاسمانەوە باران ﴿فَتُصۡبِحُ ٱلۡأَرۡضُ مُخۡضَرَّةًۚ﴾ (بەهۆی ئەو بارانەوە) زەوی سەوز دەبێت (بەڕوەك) ﴿إِنَّ ٱللَّهَ لَطِيفٌ خَبِيرٞ﴾ بێگومان خوا ووردبینی ئاگایە (بە هەموو شتێك) ﴿٦٣﴾ ﴿لَّهُۥ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ﴾ هەر بۆ خوایە ئەوەی لە ئاسمانەکانە ﴿وَمَا فِي ٱلۡأَرۡضِۗ﴾ و ئەوەیشی لە زەویدایە ﴿وَإِنَّ ٱللَّهَ﴾ وە بەڕاستی خوا ﴿لَهُوَ ٱلۡغَنِيُّ ٱلۡحَمِيدُ﴾ هەر خۆی بێ نیاز و دەوڵەمەندە وشایستەی سوپاسە ﴿٦٤﴾

أَلَمۡ تَرَ أَنَّ ٱللَّهَ سَخَّرَ لَكُم مَّا فِي ٱلۡأَرۡضِ وَٱلۡفُلۡكَ تَجۡرِي
فِي ٱلۡبَحۡرِ بِأَمۡرِهِۦ وَيُمۡسِكُ ٱلسَّمَآءَ أَن تَقَعَ عَلَى ٱلۡأَرۡضِ إِلَّا
بِإِذۡنِهِۦٓۚ إِنَّ ٱللَّهَ بِٱلنَّاسِ لَرَءُوفٞ رَّحِيمٞ ٦٥ وَهُوَ ٱلَّذِيٓ
أَحۡيَاكُمۡ ثُمَّ يُمِيتُكُمۡ ثُمَّ يُحۡيِيكُمۡۗ إِنَّ ٱلۡإِنسَٰنَ لَكَفُورٞ ٦٦
لِّكُلِّ أُمَّةٖ جَعَلۡنَا مَنسَكًا هُمۡ نَاسِكُوهُۖ فَلَا يُنَٰزِعُنَّكَ
فِي ٱلۡأَمۡرِۚ وَٱدۡعُ إِلَىٰ رَبِّكَۖ إِنَّكَ لَعَلَىٰ هُدٗى مُّسۡتَقِيمٖ ٦٧
وَإِن جَٰدَلُوكَ فَقُلِ ٱللَّهُ أَعۡلَمُ بِمَا تَعۡمَلُونَ ٦٨ ٱللَّهُ يَحۡكُمُ
بَيۡنَكُمۡ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ فِيمَا كُنتُمۡ فِيهِ تَخۡتَلِفُونَ ٦٩
أَلَمۡ تَعۡلَمۡ أَنَّ ٱللَّهَ يَعۡلَمُ مَا فِي ٱلسَّمَآءِ وَٱلۡأَرۡضِۚ إِنَّ
ذَٰلِكَ فِي كِتَٰبٍۚ إِنَّ ذَٰلِكَ عَلَى ٱللَّهِ يَسِيرٞ ٧٠ وَيَعۡبُدُونَ
مِن دُونِ ٱللَّهِ مَا لَمۡ يُنَزِّلۡ بِهِۦ سُلۡطَٰنٗا وَمَا لَيۡسَ لَهُم بِهِۦ
عِلۡمٞۗ وَمَا لِلظَّٰلِمِينَ مِن نَّصِيرٖ ٧١ وَإِذَا تُتۡلَىٰ عَلَيۡهِمۡ ءَايَٰتُنَا
بَيِّنَٰتٖ تَعۡرِفُ فِي وُجُوهِ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ ٱلۡمُنكَرَۖ يَكَادُونَ
يَسۡطُونَ بِٱلَّذِينَ يَتۡلُونَ عَلَيۡهِمۡ ءَايَٰتِنَاۗ قُلۡ أَفَأُنَبِّئُكُم بِشَرّٖ مِّن
ذَٰلِكُمُۗ ٱلنَّارُ وَعَدَهَا ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْۖ وَبِئۡسَ ٱلۡمَصِيرُ ٧٢

﴿أَلَمۡ تَرَ أَنَّ ٱللَّهَ﴾ ئایا نابینی (نازانی) بەڕاستی خوا ﴿سَخَّرَ لَكُم مَّا فِي ٱلۡأَرۡضِ﴾ ڕامی هێناوە بۆتان وخستویەتیە خزمەتتانەوە هەموو ئەو شتانەی لەزەویدایە ﴿وَٱلۡفُلۡكَ تَجۡرِي﴾ وەکەشتی (ڕام هێناوە بۆتان) ودەڕوات ﴿فِي ٱلۡبَحۡرِ بِأَمۡرِهِۦ﴾ بەناو دەریادا بەفەرمانی ئەو (بەفەرمانی خوا) ﴿وَيُمۡسِكُ ٱلسَّمَآءَ﴾ وەئاسمانی ڕاگیر کردووە ﴿أَن تَقَعَ عَلَى ٱلۡأَرۡضِ﴾ تا نەکەوێت بەسەر زەویدا ﴿إِلَّا بِإِذۡنِهِۦٓۚ﴾ مەگەر بەفەرمانی ئەو نەبێت ﴿إِنَّ ٱللَّهَ﴾ بەڕاستی خوا ﴿بِٱلنَّاسِ لَرَءُوفٞ رَّحِيمٞ﴾ دڵسۆز و میهرەبانە بەرانبەر بەخەڵکی ﴿٦٥﴾ ﴿وَهُوَ ٱلَّذِيٓ أَحۡيَاكُمۡ﴾ وە ئەو (خوا) زاتێکە کەژیانی پێ بەخشیوون (لەسەرەتای دروسکردنتانەوە) ﴿ثُمَّ يُمِيتُكُمۡ ثُمَّ يُحۡيِيكُمۡۗ﴾ دواتر دەتانمرێنێت پاشان زیندووتان دەکاتەوە ﴿إِنَّ ٱلۡإِنسَٰنَ لَكَفُورٞ﴾ بێگومان خەڵکی زۆر ناسوپاس و سپڵەن ﴿٦٦﴾ ﴿لِّكُلِّ أُمَّةٖ﴾ بۆ هەموو ئوممەتێک ﴿جَعَلۡنَا مَنسَكًا﴾ شەریعەت و بەرنامەیەکمان داناوە ﴿هُمۡ نَاسِكُوهُۖ﴾ ئەوان کاریان پێ کردووە ﴿فَلَا يُنَٰزِعُنَّكَ فِي ٱلۡأَمۡرِۚ﴾ کەواتە نابێت (خاوەن ئایینەکانی تر) لەکاری ئایینداکێشە و ئاژاوەت لەگەڵدا دروست کەن ﴿وَٱدۡعُ إِلَىٰ رَبِّكَۖ﴾ وەتۆ خەڵك بانگ بکە بۆ لای پەروەردگارت ﴿إِنَّكَ لَعَلَىٰ هُدٗى مُّسۡتَقِيمٖ﴾ بێگومان تۆ لەسەر ئایینێکی ڕاستی ﴿٦٧﴾ ﴿وَإِن جَٰدَلُوكَ﴾ جا ئەگەر دەمەقاڵێ وموجادەلەیان لەگەڵدا کردیت ﴿فَقُلِ ٱللَّهُ أَعۡلَمُ بِمَا تَعۡمَلُونَ﴾ تۆش بڵێ خوا خۆی چاك دەزانێ بەو کردەوانەی کە ئێوە دەیکەن ﴿٦٨﴾ ﴿ٱللَّهُ يَحۡكُمُ بَيۡنَكُمۡ﴾ خوا دادوەری دەکات لەنێوانتاندا ﴿يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ﴾ لەڕۆژی دواییدا ﴿فِيمَا كُنتُمۡ﴾ لەو شتانەی کەئێوە ﴿فِيهِ تَخۡتَلِفُونَ﴾ تێیدا جیاوازن ﴿٦٩﴾ ﴿أَلَمۡ تَعۡلَمۡ﴾ ئایا نازانی ﴿أَنَّ ٱللَّهَ يَعۡلَمُ﴾ بەڕاستی خوادەزانێ ﴿مَا فِي ٱلسَّمَآءِ وَٱلۡأَرۡضِۚ﴾ بەهەموو ئەو شتانەی لە ئاسمان و زەویدایە ﴿إِنَّ ذَٰلِكَ فِي كِتَٰبٍۚ﴾ بێگومان ئەوەی باسکرا لەکتێب لە (لوح المحفوظ) دایە ﴿إِنَّ ذَٰلِكَ عَلَى ٱللَّهِ يَسِيرٞ﴾ بەڕاستی ئەم (زانیارییەی باسکرا) بەلای خواوە ئاسانە ﴿٧٠﴾ ﴿وَيَعۡبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ مَا﴾ ئەوان جگە لەخوا شتێك دەپەرستن ﴿لَمۡ يُنَزِّلۡ بِهِۦ سُلۡطَٰنٗا﴾ (خوا) هیچ بەڵگەیەکی نەناردۆتە خوارەوە لەسەری ﴿وَمَا لَيۡسَ لَهُم بِهِۦ عِلۡمٞۗ﴾ وە بێگومان خۆشیان هیچ زانیاریان دەربارەی ئەو (پەرستراوە) نیە ﴿وَمَا لِلظَّٰلِمِينَ﴾ وەبۆ ستەم کاران نیە ﴿مِن نَّصِيرٖ﴾ هیچ یارمەتی دەرێك ﴿٧١﴾ ﴿وَإِذَا تُتۡلَىٰ عَلَيۡهِمۡ﴾ وەکاتێ بخوێنرێتەوە بۆیان ﴿ءَايَٰتُنَا بَيِّنَٰتٖ﴾ نیشانە ڕوونەکانی ئێمە ﴿تَعۡرِفُ فِي وُجُوهِ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ﴾ لەدەم و چاوی ئەو کەسانەی بێ باوەڕن دەبینی ﴿ٱلۡمُنكَرَۖ﴾ ڕووگرژی و توڕەیی ﴿يَكَادُونَ يَسۡطُونَ بِٱلَّذِينَ﴾ نزیکە پەلامار (وهێرش) بەرن بۆ ئەو کەسانەی ﴿يَتۡلُونَ عَلَيۡهِمۡ ءَايَٰتِنَاۗ﴾ کە ئایەتەکانی ئێمەیان بەسەردا دەخوێنێتەوە ﴿قُلۡ أَفَأُنَبِّئُكُم﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) بڵێ ئایا هەواڵتان بدەمێ ﴿بِشَرّٖ مِّن ذَٰلِكُمُۚ﴾ بەخراپتر لەو (ڕوگرژی و توڕەییەی) ئێوە چی یە ﴿ٱلنَّارُ﴾ ئاگری دۆزەخە ﴿وَعَدَهَا ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْۖ﴾ کەخوای گەورە بەڵێنی داوە بەو کەسانەی کە بێ باوەڕن ﴿وَبِئۡسَ ٱلۡمَصِيرُ﴾ چ جێگە و ئاکامێکی خراپە (کە پێ ی دەگەن) ﴿٧٢﴾

يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ ضُرِبَ مَثَلٌ فَٱسْتَمِعُوا۟ لَهُۥٓ ۚ إِنَّ ٱلَّذِينَ
تَدْعُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ لَن يَخْلُقُوا۟ ذُبَابًا وَلَوِ ٱجْتَمَعُوا۟ لَهُۥ ۖ
وَإِن يَسْلُبْهُمُ ٱلذُّبَابُ شَيْـًٔا لَّا يَسْتَنقِذُوهُ مِنْهُ ۚ ضَعُفَ
ٱلطَّالِبُ وَٱلْمَطْلُوبُ ﴿٧٣﴾ مَا قَدَرُوا۟ ٱللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِۦٓ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ
لَقَوِىٌّ عَزِيزٌ ﴿٧٤﴾ ٱللَّهُ يَصْطَفِى مِنَ ٱلْمَلَٰٓئِكَةِ رُسُلًا
وَمِنَ ٱلنَّاسِ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ سَمِيعٌۢ بَصِيرٌ ﴿٧٥﴾ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ
أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ ۗ وَإِلَى ٱللَّهِ تُرْجَعُ ٱلْأُمُورُ ﴿٧٦﴾ يَٰٓأَيُّهَا
ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ ٱرْكَعُوا۟ وَٱسْجُدُوا۟ وَٱعْبُدُوا۟ رَبَّكُمْ
وَٱفْعَلُوا۟ ٱلْخَيْرَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ۩ ﴿٧٧﴾ وَجَٰهِدُوا۟ فِى
ٱللَّهِ حَقَّ جِهَادِهِۦ ۚ هُوَ ٱجْتَبَىٰكُمْ وَمَا جَعَلَ عَلَيْكُمْ
فِى ٱلدِّينِ مِنْ حَرَجٍ ۚ مِّلَّةَ أَبِيكُمْ إِبْرَٰهِيمَ ۚ هُوَ سَمَّىٰكُمُ
ٱلْمُسْلِمِينَ مِن قَبْلُ وَفِى هَٰذَا لِيَكُونَ ٱلرَّسُولُ شَهِيدًا عَلَيْكُمْ
وَتَكُونُوا۟ شُهَدَآءَ عَلَى ٱلنَّاسِ ۚ فَأَقِيمُوا۟ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتُوا۟ ٱلزَّكَوٰةَ
وَٱعْتَصِمُوا۟ بِٱللَّهِ هُوَ مَوْلَىٰكُمْ ۖ فَنِعْمَ ٱلْمَوْلَىٰ وَنِعْمَ ٱلنَّصِيرُ ﴿٧٨﴾

سَجْدَة

سُورَةُ المُؤْمِنُونَ

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ﴾ ئـەی خەڵکینە ﴿ضُرِبَ مَثَلٌ فَٱسۡتَمِعُواْ لَهُۥٓۚ﴾ نموونەیەك هێنراوەتەوە جا گوێی بۆ بگرن
﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ تَدۡعُونَ﴾ بێگومـان ئەوانـەی هاواریـان لـێ دەکەن ﴿مِن دُونِ ٱللَّهِ﴾ لـە جیاتی خوا ﴿لَن
يَخۡلُقُواْ ذُبَابٗا﴾ هەرگیز ناتوانن مێشـێك دروسـت بکەن ﴿وَلَوِ ٱجۡتَمَعُواْ لَهُۥۖ﴾ هەرچەند هەمووشیان بۆی
کۆببنـەوە ﴿وَإِن يَسۡلُبۡهُمُ ٱلذُّبَابُ شَيۡـٔٗا﴾ وە ئەگەر مێشـیش شـتێکیان لـێ بفرێنێ ﴿لَّا يَسۡتَنقِذُوهُ مِنۡهُۚ﴾
ناتوانـن لێـی بسـێننەوە ﴿ضَعُفَ ٱلطَّالِبُ وَٱلۡمَطۡلُوبُ﴾ داواکار و داوا لێ کراو لاواز و بێ دەسـەڵاتن ﴿٧٣﴾
﴿مَا قَدَرُواْ ٱللَّهَ حَقَّ قَدۡرِهِۦٓۚ﴾ ئەوانـە بـەو شـێوە پێویسـتە خوا بناسـن نەیان ناسـیوە ﴿إِنَّ ٱللَّهَ لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ﴾
بێگومـان خـوا بە توانـای بەدەسـەڵاتە ﴿٧٤﴾ ﴿ٱللَّهُ يَصۡطَفِي مِنَ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةِ رُسُلٗا﴾ خـوا لە فریشـتەکاندا
نێـردراو هەڵدەبژێرێـت ﴿وَمِنَ ٱلنَّاسِۚ﴾ هەروەهـا لـە خەڵکیش دا ﴿إِنَّ ٱللَّهَ سَمِيعُۢ بَصِيرٞ﴾ بەڕاسـتی
خـوا بیسـەری بینایـە ﴿٧٥﴾ ﴿يَعۡلَمُ مَا بَيۡنَ أَيۡدِيهِمۡ وَمَا خَلۡفَهُمۡۚ﴾ خـوا ئاگادارە بـەوەی لـە بەردەمیاندایە
(رووی داوە) و بـەوەی لە دوایانەوەیە (دواتر ڕوودەدات) ﴿وَإِلَى ٱللَّهِ تُرۡجَعُ ٱلۡأُمُورُ﴾ و هەموو کارەکان
هـەر بۆ لای خـوا دەگەڕێتەوە ﴿٧٦﴾ ﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ﴾ ئەی ئەوانەی کـە باوەڕتان هێناوە ﴿ٱرۡكَعُواْ
وَٱسۡجُدُواْ وَٱعۡبُدُواْ رَبَّكُمۡ﴾ کوڕنـوش و سـوژدە بـەرن و پەروەردگارتان بپەرسـتن ﴿وَٱفۡعَلُواْ ٱلۡخَيۡرَ
لَعَلَّكُمۡ تُفۡلِحُونَ۩﴾ وە کاری چاك بکەن بۆ ئەوەی ڕزگاربن ﴿٧٧﴾ ﴿وَجَٰهِدُواْ فِي ٱللَّهِ حَقَّ جِهَادِهِۦۚ﴾ جیهاد
و تێکۆشـان بکەن لە پێناوی خوادا بەو شـێوەیەی شایسـتە وشیاویەتی ﴿هُوَ ٱجۡتَبَىٰكُمۡ﴾ ئەو (خوا)
ئێـوەی هەڵبـژاردوە (بۆ هەڵگرتنی ئـەم ئاینە) ﴿وَمَا جَعَلَ عَلَيۡكُمۡ فِي ٱلدِّينِ مِنۡ حَرَجٖۚ﴾ وە لـە ئاینـدا هیچ
کارێکی قورس و گرانی لەسـەر دانەناون ﴿مِّلَّةَ أَبِيكُمۡ إِبۡرَٰهِيمَۚ﴾ ئەمـە ئاینی ئیبراهیمی باوە گەورەتانە
﴿هُوَ سَمَّىٰكُمُ ٱلۡمُسۡلِمِينَ مِن قَبۡلُ وَفِي هَٰذَا﴾ ئەو (خوا) پێشتر ئێوەی بە موسڵمان ناوناوە وەلەم قورئانەشدا
﴿لِيَكُونَ ٱلرَّسُولُ شَهِيدًا عَلَيۡكُمۡ﴾ تا پێغەمبەر ببێت بە شاهید لەسەر ئێوە ﴿وَتَكُونُواْ شُهَدَآءَ عَلَى ٱلنَّاسِۚ﴾ وە ئێوەش
ببنـە شـاهیـد لەسـەر خـەڵـکی ﴿فَأَقِيمُواْ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتُواْ ٱلزَّكَوٰةَ﴾ کەواتە بـە چاکـی نوێژەکانتان بکەن
وزەکات بدەن ﴿وَٱعۡتَصِمُواْ بِٱللَّهِ﴾ وە تەنها پشت بە خوا ببەستن ﴿هُوَ مَوۡلَىٰكُمۡۖ﴾ چونکە هەر ئەو پشتیوانتانە
﴿فَنِعۡمَ ٱلۡمَوۡلَىٰ وَنِعۡمَ ٱلنَّصِيرُ﴾ ئای چەند پشتیوان و یارمەتی دەرێکی چاکە ﴿٧٨﴾

سورەتی ﴿ المؤمنون ﴾

الجزء ١٨ الحزب ٣٥

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

قَدْ أَفْلَحَ ٱلْمُؤْمِنُونَ ﴿١﴾ ٱلَّذِينَ هُمْ فِى صَلَاتِهِمْ خَٰشِعُونَ
﴿٢﴾ وَٱلَّذِينَ هُمْ عَنِ ٱللَّغْوِ مُعْرِضُونَ ﴿٣﴾ وَٱلَّذِينَ هُمْ لِلزَّكَوٰةِ
فَٰعِلُونَ ﴿٤﴾ وَٱلَّذِينَ هُمْ لِفُرُوجِهِمْ حَٰفِظُونَ ﴿٥﴾ إِلَّا عَلَىٰٓ
أَزْوَٰجِهِمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَٰنُهُمْ فَإِنَّهُمْ غَيْرُ مَلُومِينَ ﴿٦﴾ فَمَنِ
ٱبْتَغَىٰ وَرَآءَ ذَٰلِكَ فَأُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْعَادُونَ ﴿٧﴾ وَٱلَّذِينَ هُمْ
لِأَمَٰنَٰتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رَٰعُونَ ﴿٨﴾ وَٱلَّذِينَ هُمْ عَلَىٰ صَلَوَٰتِهِمْ
يُحَافِظُونَ ﴿٩﴾ أُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْوَٰرِثُونَ ﴿١٠﴾ ٱلَّذِينَ يَرِثُونَ
ٱلْفِرْدَوْسَ هُمْ فِيهَا خَٰلِدُونَ ﴿١١﴾ وَلَقَدْ خَلَقْنَا ٱلْإِنسَٰنَ مِن
سُلَٰلَةٍ مِّن طِينٍ ﴿١٢﴾ ثُمَّ جَعَلْنَٰهُ نُطْفَةً فِى قَرَارٍ مَّكِينٍ ﴿١٣﴾
ثُمَّ خَلَقْنَا ٱلنُّطْفَةَ عَلَقَةً فَخَلَقْنَا ٱلْعَلَقَةَ مُضْغَةً فَخَلَقْنَا
ٱلْمُضْغَةَ عِظَٰمًا فَكَسَوْنَا ٱلْعِظَٰمَ لَحْمًا ثُمَّ أَنشَأْنَٰهُ خَلْقًا
ءَاخَرَ فَتَبَارَكَ ٱللَّهُ أَحْسَنُ ٱلْخَٰلِقِينَ ﴿١٤﴾ ثُمَّ إِنَّكُم بَعْدَ ذَٰلِكَ
لَمَيِّتُونَ ﴿١٥﴾ ثُمَّ إِنَّكُمْ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ تُبْعَثُونَ ﴿١٦﴾ وَلَقَدْ
خَلَقْنَا فَوْقَكُمْ سَبْعَ طَرَآئِقَ وَمَا كُنَّا عَنِ ٱلْخَلْقِ غَٰفِلِينَ ﴿١٧﴾

﴿بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ﴾ بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان
﴿قَدْ أَفْلَحَ ٱلْمُؤْمِنُونَ﴾ بەڕاستی باوەڕداران ڕزگار دەبن (سەر دەکەون) ﴿١﴾ ﴿ٱلَّذِينَ هُمْ فِى صَلَاتِهِمْ﴾
ئەو کەسانەی کەلە نوێژەکانیاندا ﴿خَٰشِعُونَ﴾ لەخواترسن (گەردن کەچن بۆخوا) ﴿٢﴾ ﴿وَٱلَّذِينَ هُمْ﴾
وە ئەوانەی ﴿عَنِ ٱللَّغْوِ مُعْرِضُونَ﴾ لەشتی بێ هوودە خۆیان دوور دەگرن ﴿٣﴾ ﴿وَٱلَّذِينَ هُمْ﴾ وە ئەوانەی
﴿لِلزَّكَوٰةِ فَٰعِلُونَ﴾ کەزەکاتی (سامانیان) دەردەکەن ﴿٤﴾ ﴿وَٱلَّذِينَ هُمْ﴾ وەئەوانەی ﴿لِفُرُوجِهِمْ
حَٰفِظُونَ﴾ کەپارێزەری داوێنیان (لەشەروالّ پیسی) ﴿٥﴾ ﴿إِلَّا عَلَىٰٓ أَزْوَٰجِهِمْ﴾ مەگەر بۆ خێزانی
خۆیان ﴿أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَٰنُهُمْ﴾ یابۆ کەنیزەکێك کەبووبن بەخاوەنیان ﴿فَإِنَّهُمْ غَيْرُ مَلُومِينَ﴾ ئەوە بەڕاستی
ئەوانە سەرزەنشت ناکرێن ﴿٦﴾ ﴿فَمَنِ ٱبْتَغَىٰ وَرَآءَ ذَٰلِكَ﴾ ئەمجا هەرکەسێ نیازی جگەلەو (دووجۆرە
ئافرەتە) بکات (و ئارەزووی خۆی تێربکات) ﴿فَأُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْعَادُونَ﴾ ئەوسا ئەوانە دەست درێژی
کەرن ﴿٧﴾ ﴿وَٱلَّذِينَ هُمْ لِأَمَٰنَٰتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رَٰعُونَ﴾ وە ئەوانەی کەپارێزەری سپاردەو پەیمانەکانیانن ﴿٨﴾
﴿وَٱلَّذِينَ هُمْ عَلَىٰ صَلَوَٰتِهِمْ يُحَافِظُونَ﴾ وەئەوانەی کەبەردەوامن لەسەر نوێژەکانیان ﴿٩﴾ ﴿أُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْوَٰرِثُونَ﴾
هەر ئەوانەن میرات گران ﴿١٠﴾ ﴿ٱلَّذِينَ يَرِثُونَ ٱلْفِرْدَوْسَ﴾ ئەوانەی کەدەبنە خاوەنی فیردەوس ومیراتگری
(بەهەشت) ﴿هُمْ فِيهَا خَٰلِدُونَ﴾ ئەوان لەبەهەشتدا دەمێننەوە بەهەمیشەیی ﴿١١﴾ ﴿وَلَقَدْ خَلَقْنَا ٱلْإِنسَٰنَ﴾
سوێند بەخوا بەڕاستی مرۆڤمان دروست کرد ﴿مِن سُلَٰلَةٍ مِّن طِينٍ﴾ لەخۆلاسەو پاڵفتەیە لەقوڕ ﴿١٢﴾
﴿ثُمَّ جَعَلْنَٰهُ نُطْفَةً﴾ لەپاشان ئەومان کرد بەنوتفەیەك ﴿فِى قَرَارٍ مَّكِينٍ﴾ لەئارامگایەکی قایم (مناڵدانی
دایك)دا ﴿١٣﴾ ﴿ثُمَّ خَلَقْنَا ٱلنُّطْفَةَ عَلَقَةً﴾ دواتر نوتفەکەمان کرد بەخوێنی مەیو ﴿فَخَلَقْنَا ٱلْعَلَقَةَ مُضْغَةً﴾
ئەمجا خوێنە مەیوەکەشمان کرد بەپارچە گۆشتێکی جووا و ﴿فَخَلَقْنَا ٱلْمُضْغَةَ عِظَٰمًا﴾ ئەمجا پارچە
گۆشتەکەشمان کرد بەئێسقان ﴿فَكَسَوْنَا ٱلْعِظَٰمَ لَحْمًا﴾ ئەمجا بەگۆشت (پەیکەرە) ئێسکەکەمان
داپۆشی ﴿ثُمَّ أَنشَأْنَٰهُ خَلْقًا ءَاخَرَ﴾ پاشان ئەومان کرد بەدروست کراوێکی تر ﴿فَتَبَارَكَ ٱللَّهُ﴾ جا گەورە
وپیرۆزە ئەو خوایەی ﴿أَحْسَنُ ٱلْخَٰلِقِينَ﴾ کەچاکترینی بەدی هێنەرانە ﴿١٤﴾ ﴿ثُمَّ إِنَّكُم بَعْدَ ذَٰلِكَ لَمَيِّتُونَ﴾
پاشان بەڕاستی ئێوە لەدوای ئەوە هەمووتان دەمرن ﴿١٥﴾ ﴿ثُمَّ إِنَّكُمْ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ تُبْعَثُونَ﴾ لە پاشان
بێگومان ئێوە لەڕۆژی دواییدا زیندوو دەکرێنەوە ﴿١٦﴾ ﴿وَلَقَدْ خَلَقْنَا فَوْقَكُمْ﴾ سوێند بەخوا بەڕاستی
لەسەری ئێوەوە دروستمان کردوە ﴿سَبْعَ طَرَآئِقَ﴾ حەوت نهۆم ئاسمان ﴿وَمَا كُنَّا عَنِ ٱلْخَلْقِ غَٰفِلِينَ﴾
وە ئێمە لە دروست کراوەکان بێ ئاگانین ﴿١٧﴾

وَأَنزَلْنَا مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءَۢ بِقَدَرٍ فَأَسْكَنَّٰهُ فِى ٱلْأَرْضِ ۖ وَإِنَّا عَلَىٰ
ذَهَابٍۭ بِهِۦ لَقَٰدِرُونَ ﴿١٨﴾ فَأَنشَأْنَا لَكُم بِهِۦ جَنَّٰتٍ مِّن نَّخِيلٍ
وَأَعْنَٰبٍ لَّكُمْ فِيهَا فَوَٰكِهُ كَثِيرَةٌ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ﴿١٩﴾ وَشَجَرَةً
تَخْرُجُ مِن طُورِ سَيْنَآءَ تَنۢبُتُ بِٱلدُّهْنِ وَصِبْغٍ لِّلْءَاكِلِينَ ﴿٢٠﴾
وَإِنَّ لَكُمْ فِى ٱلْأَنْعَٰمِ لَعِبْرَةً ۖ نُّسْقِيكُم مِّمَّا فِى بُطُونِهَا وَلَكُمْ فِيهَا
مَنَٰفِعُ كَثِيرَةٌ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ﴿٢١﴾ وَعَلَيْهَا وَعَلَى ٱلْفُلْكِ تُحْمَلُونَ
﴿٢٢﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِۦ فَقَالَ يَٰقَوْمِ ٱعْبُدُوا۟ ٱللَّهَ
مَا لَكُم مِّنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُۥٓ ۖ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٢٣﴾ فَقَالَ ٱلْمَلَؤُا۟ ٱلَّذِينَ
كَفَرُوا۟ مِن قَوْمِهِۦ مَا هَٰذَآ إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يُرِيدُ أَن يَتَفَضَّلَ عَلَيْكُمْ
وَلَوْ شَآءَ ٱللَّهُ لَأَنزَلَ مَلَٰٓئِكَةً مَّا سَمِعْنَا بِهَٰذَا فِىٓ ءَابَآئِنَا
ٱلْأَوَّلِينَ ﴿٢٤﴾ إِنْ هُوَ إِلَّا رَجُلٌۢ بِهِۦ جِنَّةٌ فَتَرَبَّصُوا۟ بِهِۦ حَتَّىٰ حِينٍ
﴿٢٥﴾ قَالَ رَبِّ ٱنصُرْنِى بِمَا كَذَّبُونِ ﴿٢٦﴾ فَأَوْحَيْنَآ إِلَيْهِ أَنِ ٱصْنَعِ
ٱلْفُلْكَ بِأَعْيُنِنَا وَوَحْيِنَا فَإِذَا جَآءَ أَمْرُنَا وَفَارَ ٱلتَّنُّورُ ۙ فَٱسْلُكْ
فِيهَا مِن كُلٍّ زَوْجَيْنِ ٱثْنَيْنِ وَأَهْلَكَ إِلَّا مَن سَبَقَ عَلَيْهِ
ٱلْقَوْلُ مِنْهُمْ ۖ وَلَا تُخَٰطِبْنِى فِى ٱلَّذِينَ ظَلَمُوٓا۟ ۖ إِنَّهُم مُّغْرَقُونَ ﴿٢٧﴾

﴿وَأَنزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً بِقَدَرٍ﴾ وە لە ئاسمانەوە بە ئەندازە(ی پێویست) بارانمان باراند ﴿فَأَسْكَنَّاهُ فِي الْأَرْضِ﴾
ئەمجا ئەو (ئاوە)مان لە زەوی دا هێڵایەوە (ڕاگرت) ﴿وَإِنَّا عَلَىٰ ذَهَابٍ بِهِ﴾ وە بێگومان ئێمە بەسەر لەناوبردنی
ئەو (ئاوە)دا. ﴿لَقَادِرُونَ﴾ بەتواناین ⑱ ﴿فَأَنشَأْنَا لَكُم بِهِ﴾ ئەمجا بە هۆی ئەو (بارانە)وە بەدیمان هێناوە
(ڕواندومانە) بۆتان ﴿جَنَّاتٍ مِّن نَّخِيلٍ وَأَعْنَابٍ﴾ چەند باخی خورما و تریێ ﴿لَّكُمْ فِيهَا فَوَاكِهُ كَثِيرَةٌ﴾ بۆ ئێوە هەیە
لەو باخانەدا میوەی زۆر ﴿وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ﴾ وە لە هەندێکیان دەخۆن (بەشێوەی بژێوی وەك مێوژ و خورما)
⑲ ﴿وَشَجَرَةً تَخْرُجُ مِن طُورِ سَيْنَاءَ﴾ هەروەها (ڕواندومانە)جۆرە دارێك (زەیتون) کەلە طوری سینا دەڕوێت
﴿تَنبُتُ بِالدُّهْنِ وَصِبْغٍ لِّلْآكِلِينَ﴾ کە ڕۆن و پێخۆرێك دەگرێت بۆ ئەوانەی دەیخۆن ⑳ ﴿وَإِنَّ لَكُمْ فِي الْأَنْعَامِ لَعِبْرَةً﴾
وە بەڕاستی بۆ ئێوە لە ماڵات و ئاژەڵدا پەند هەیە ﴿نُّسْقِيكُم مِّمَّا فِي بُطُونِهَا﴾ پێتان دەنۆشین ئەو (شیر)ەی
لە ناو سکیاندایە ﴿وَلَكُمْ فِيهَا مَنَافِعُ كَثِيرَةٌ﴾ وە بۆ ئێوە لەو (ئاژەڵانەدا) سوود و کەڵکێکی زۆر هەیە ﴿وَمِنْهَا
تَأْكُلُونَ﴾ و لێشیان دەخۆن ㉑ ﴿وَعَلَيْهَا وَعَلَى الْفُلْكِ تُحْمَلُونَ﴾ وە لەسەر (پشتی هەندێ لە) ئەوان و لەسەر
(پشتی) کەشتییەکانیش سوار دەکرێن ㉒ ﴿وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ﴾ سوێند بەخوا بەڕاستی ئێمە
نوحمان نارد بۆ لای هۆزەکەی ﴿فَقَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ﴾ جا پێی ووتن ئەی هۆزەکەم خوا بپەرستن
﴿مَا لَكُم مِّنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُ﴾ ئێوە جگە لەو پەرستراوێکی ترتان نی یە ﴿أَفَلَا تَتَّقُونَ﴾ دەی ئایا خۆتان ناپارێزن
㉓ ﴿فَقَالَ﴾ جا ووتیان ﴿الْمَلَأُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِن قَوْمِهِ﴾ ئەو دەسەڵاتدار و ناودارانەی کە بێ باوەڕ بوون لە
هۆزەکەی (نووح) ﴿مَا هَٰذَا إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ﴾ ئەم (نووحە) تەنها کەسێکە وەك ئێوە ﴿يُرِيدُ أَن يَتَفَضَّلَ عَلَيْكُمْ﴾
دەیەوێت خۆی بکاتە گەورە بەسەرتانەوە ﴿وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَأَنزَلَ مَلَائِكَةً﴾ ئەگەر خوا بیویستایە (پێغەمبەرێك
بنێرێ) فریشتەی دەنارد خوارەوە ﴿مَّا سَمِعْنَا بِهَٰذَا﴾ ئێمە شتی وامان نەبیستووە ﴿فِي آبَائِنَا الْأَوَّلِينَ﴾ لە
باوو باپیرە پێشووەکانمانەوە ㉔ ﴿إِنْ هُوَ إِلَّا رَجُلٌ﴾ ئەم (نووحە) هەر پیاوێکە ﴿بِهِ جِنَّةٌ﴾ شێتی لەگەڵدایە
﴿فَتَرَبَّصُوا بِهِ حَتَّىٰ حِينٍ﴾ جا تاماوەیەك چاوەڕوانی بکەن (بەڵکو چاك بێتەوە) ㉕ ﴿قَالَ رَبِّ انصُرْنِي﴾ (نووح) ووتی
ئەی پەروەرد گارم یارمەتیم بدە (سەرم بخە) ﴿بِمَا كَذَّبُونِ﴾ لەبەر ئەوەی باوەڕم پێ ناهێنن ㉖ ﴿فَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِ﴾
ئەمجا ئێمە نیگامان بۆ کرد ﴿أَنِ اصْنَعِ الْفُلْكَ﴾ کە کەشتییەکە دروست بکە ﴿بِأَعْيُنِنَا وَوَحْيِنَا﴾ بە پێش چاو و
چاودێری وفەرمان و نیگای ئێمە (لەم ئایەتەدا باسی سیفەتی -چاو، عین - هاتووە بۆ خوای گەورە، بڕوامان
پێیەتی بەبێ هیچ لێچواندن ولێکدانەوەیەك ، شێوەکەی نازانین وە تەنها خوا خۆی دەزانێت) ﴿فَإِذَا جَاءَ
أَمْرُنَا﴾ ئەمجا کاتێ فەرمانی ئێمە (بۆ لەناوبردنی ئەوان) هات ﴿وَفَارَ التَّنُّورُ﴾ و ئاو لە تەنورەوە هەڵقوڵا
(نیشانەی دەسپێکردنی توفانەکەیە) ﴿فَاسْلُكْ فِيهَا﴾ تۆش بیخەرە ناو کەشتی یەکەوە (سواری کە)
﴿مِن كُلٍّ زَوْجَيْنِ اثْنَيْنِ﴾ لە هەموو جۆرە (ئاژەڵێك)جوتێك (نێر و مێ یەك) ﴿وَأَهْلَكَ إِلَّا مَن سَبَقَ عَلَيْهِ
الْقَوْلُ مِنْهُمْ﴾ هەروەها (سوار بکە ئەندامانی)خێزانەکەت جگە لەوانەیان کە بڕیاری لە ناو چوونیان دراوە
(کە کوڕەکەی و هاوسەرەکەی بوون) ﴿وَلَا تُخَاطِبْنِي﴾ وقسەشم لەگەڵدا مەکە ﴿فِي الَّذِينَ ظَلَمُوا﴾ لەبارەی
ئەوانەی کەستەمیان کردوە (و باوەڕیان نەهێنا) ﴿إِنَّهُم مُّغْرَقُونَ﴾ چونکە بێگومان ئەوانە دەخنکێنرێن ㉗

فَإِذَا ٱسۡتَوَيۡتَ أَنتَ وَمَن مَّعَكَ عَلَى ٱلۡفُلۡكِ فَقُلِ ٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِ ٱلَّذِي
نَجَّىٰنَا مِنَ ٱلۡقَوۡمِ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٢٨﴾ وَقُل رَّبِّ أَنزِلۡنِي مُنزَلٗا مُّبَارَكٗا وَأَنتَ
خَيۡرُ ٱلۡمُنزِلِينَ ﴿٢٩﴾ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَٰتٖ وَإِن كُنَّا لَمُبۡتَلِينَ ﴿٣٠﴾ ثُمَّ أَنشَأۡنَا
مِنۢ بَعۡدِهِمۡ قَرۡنًا ءَاخَرِينَ ﴿٣١﴾ فَأَرۡسَلۡنَا فِيهِمۡ رَسُولٗا مِّنۡهُمۡ أَنِ ٱعۡبُدُواْ
ٱللَّهَ مَا لَكُم مِّنۡ إِلَٰهٍ غَيۡرُهُۥٓۚ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٣٢﴾ وَقَالَ ٱلۡمَلَأُ مِن قَوۡمِهِ
ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ وَكَذَّبُواْ بِلِقَآءِ ٱلۡأٓخِرَةِ وَأَتۡرَفۡنَٰهُمۡ فِي ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَا
مَا هَٰذَآ إِلَّا بَشَرٞ مِّثۡلُكُمۡ يَأۡكُلُ مِمَّا تَأۡكُلُونَ مِنۡهُ وَيَشۡرَبُ
مِمَّا تَشۡرَبُونَ ﴿٣٣﴾ وَلَئِنۡ أَطَعۡتُم بَشَرٗا مِّثۡلَكُمۡ إِنَّكُمۡ إِذٗا لَّخَٰسِرُونَ
﴿٣٤﴾ أَيَعِدُكُمۡ أَنَّكُمۡ إِذَا مِتُّمۡ وَكُنتُمۡ تُرَابٗا وَعِظَٰمًا أَنَّكُم مُّخۡرَجُونَ
﴿٣٥﴾ ۞ هَيۡهَاتَ هَيۡهَاتَ لِمَا تُوعَدُونَ ﴿٣٦﴾ إِنۡ هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا
ٱلدُّنۡيَا نَمُوتُ وَنَحۡيَا وَمَا نَحۡنُ بِمَبۡعُوثِينَ ﴿٣٧﴾ إِنۡ هُوَ إِلَّا
رَجُلٌ ٱفۡتَرَىٰ عَلَى ٱللَّهِ كَذِبٗا وَمَا نَحۡنُ لَهُۥ بِمُؤۡمِنِينَ ﴿٣٨﴾ قَالَ رَبِّ
ٱنصُرۡنِي بِمَا كَذَّبُونِ ﴿٣٩﴾ قَالَ عَمَّا قَلِيلٖ لَّيُصۡبِحُنَّ نَٰدِمِينَ ﴿٤٠﴾
فَأَخَذَتۡهُمُ ٱلصَّيۡحَةُ بِٱلۡحَقِّ فَجَعَلۡنَٰهُمۡ غُثَآءٗۚ فَبُعۡدٗا لِّلۡقَوۡمِ
ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٤١﴾ ثُمَّ أَنشَأۡنَا مِنۢ بَعۡدِهِمۡ قُرُونًا ءَاخَرِينَ ﴿٤٢﴾

ربع الحزب ٣٥

﴿فَإِذَا ٱسۡتَوَيۡتَ أَنتَ وَمَن مَّعَكَ عَلَى ٱلۡفُلۡكِ﴾ ئەمجا کاتێ تۆو ئەو کەسانەی لەگەڵت دان سواری کەشتی یەکە بوون
﴿فَقُلِ ٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِ ٱلَّذِي﴾ (ئەی نووح) بڵێ سوپاس بۆ خوایەکی ئەو تۆ ﴿نَجَّىٰنَا مِنَ ٱلۡقَوۡمِ ٱلظَّٰلِمِينَ﴾ کە ئێمەی ڕزگار کرد
لە دەست گەلی زاڵمان ﴿٢٨﴾ ﴿وَقُل رَّبِّ أَنزِلۡنِي مُنزَلٗا مُّبَارَكٗا﴾ وە بڵێ ئەی پەروەردگارم دامبەزێنە (لە کەشتی یەکە) لە
جێگایەکی پیرۆز و بەفەڕدا (کە کێوی جوودی یە لە کوردستانی تورکیا) ﴿وَأَنتَ خَيۡرُ ٱلۡمُنزِلِينَ﴾ وە تۆ (خوایە)
چاکترینی دابەزێنەرانی ﴿٢٩﴾ ﴿إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَٰتٖ﴾ بەڕاستی لەم (بەسەرهاتەی نووح دا) پەند ونیشانەی زۆر هەیە
(بۆ کەسانی ژیر و هۆشمەند) ﴿وَإِن كُنَّا لَمُبۡتَلِينَ﴾ وە بەڕاستی ئێمە تاقیکەرەوەین (بۆ هەموو خەڵك) ﴿٣٠﴾ ﴿ثُمَّ أَنشَأۡنَا مِنۢ
بَعۡدِهِمۡ﴾ پاشان لەدوای ئەوان بەدیمان هێنا ﴿قَرۡنًا ءَاخَرِينَ﴾ گەل و نەوەیەکی تر ﴿٣١﴾ ﴿فَأَرۡسَلۡنَا فِيهِمۡ رَسُولٗا مِّنۡهُمۡ﴾
ئەمجا لە ناو ئەواندا پێغەمبەرێکمان لە خۆیان نارد ﴿أَنِ ٱعۡبُدُواْ ٱللَّهَ﴾ (پێی ووتن) تەنها خوا بپەرستن ﴿مَا لَكُم مِّنۡ إِلَٰهٍ
غَيۡرُهُۥٓۚ﴾ جگە لەو (خوایە) پەرستراوێکی ترتان نی یە ﴿أَفَلَا تَتَّقُونَ﴾ دەی ئایا خۆتان ناپارێزن (لە خوا ناترسن)
﴿٣٢﴾ ﴿وَقَالَ ٱلۡمَلَأُ مِن قَوۡمِهِ﴾ دەسەڵاتداران وناودارانی (هوود علیه السلام) ووتیان ﴿ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ وَكَذَّبُواْ بِلِقَآءِ ٱلۡأٓخِرَةِ﴾
ئەوانەی کە بڕوایان نەهێناو بێ باوەڕ بوون بە دیداری ڕۆژی دوایی ﴿وَأَتۡرَفۡنَٰهُمۡ فِي ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَا﴾
وە لە ژیانی دونیادا ناز و نیعمەتمان پێ دابوون ﴿مَا هَٰذَآ إِلَّا بَشَرٞ مِّثۡلُكُمۡ﴾ (ووتیان) ئەمە هەر مرۆڤێکە وەك ئێوە
﴿يَأۡكُلُ مِمَّا تَأۡكُلُونَ مِنۡهُ﴾ لەوەی ئێوە دەیخۆن (ئەویش) دەخوات ﴿وَيَشۡرَبُ مِمَّا تَشۡرَبُونَ﴾ وە لەوەی ئێوە
دەیخۆنەوە (ئەویش) دەخواتەوە ﴿٣٣﴾ ﴿وَلَئِنۡ أَطَعۡتُم بَشَرٗا مِّثۡلَكُمۡ﴾ سوێند بەخوا ئەگەر ئێوە گوێڕایەڵی بەشەرێکی
وەك خۆتان بکەن ﴿إِنَّكُمۡ إِذٗا لَّخَٰسِرُونَ﴾ بێگومان ئەو کاتە ئێوە لە زیان باران دەبن ﴿٣٤﴾ ﴿أَيَعِدُكُمۡ أَنَّكُمۡ إِذَا مِتُّمۡ﴾
ئایا ئەو (هوود علیه السلام) بەڵێن بە ئێوە دەدات کەبەڕاستی کاتێ مردن ﴿وَكُنتُمۡ تُرَابٗا وَعِظَٰمًا﴾ وە بوون
بەخاك و ئێسك (ی ڕزیو) ﴿أَنَّكُم مُّخۡرَجُونَ﴾ بێگومان ئێوە (لە گۆڕ) دەر دەهێنرێن (زیندوو دەکرێنەوە) ﴿٣٥﴾
﴿هَيۡهَاتَ هَيۡهَاتَ﴾ زۆر دوورە، ئەستەمە ﴿لِمَا تُوعَدُونَ﴾ ئەو بەڵێنەی بە ئێوە دراوە (گوایە زیندوو دەکرێنەوە)
﴿٣٦﴾ ﴿إِنۡ هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا ٱلدُّنۡيَا﴾ ژیان (یێکی تر) نی یە تەنها ژیانی ئەم دونیایەمان نەبێ ﴿نَمُوتُ وَنَحۡيَا﴾ دەمرین
ودەژین (نەوە لە دوای نەوە) ﴿وَمَا نَحۡنُ بِمَبۡعُوثِينَ﴾ وە ئێمە زیندوو ناکرێینەوە ﴿٣٧﴾ ﴿إِنۡ هُوَ إِلَّا رَجُلٌ﴾ ئەوە (کە
دەڵێ پێغەمبەرم) تەنها پیاوێکە ﴿ٱفۡتَرَىٰ عَلَى ٱللَّهِ كَذِبٗا﴾ درۆ دەکات بە دەم خواوە ﴿وَمَا نَحۡنُ لَهُۥ بِمُؤۡمِنِينَ﴾ وە ئێمە
هەرگیز باوەڕی پێ ناکەین ﴿٣٨﴾ ﴿قَالَ رَبِّ ٱنصُرۡنِي﴾ (هوود علیه السلام) ووتی ئەی پەروەردگارم یارمەتیم بدە
(و تۆڵەیان لێ بسەنە) ﴿بِمَا كَذَّبُونِ﴾ بەهۆی ئەوەی کە باوەڕم پێ ناهێنن ﴿٣٩﴾ ﴿قَالَ عَمَّا قَلِيلٖ﴾ (خوا) فەرمووی
لە ماوەیەکی زۆر کەمدا ﴿لَّيُصۡبِحُنَّ نَٰدِمِينَ﴾ بێگومان پەشیمان دەبنەوە ﴿٤٠﴾ ﴿فَأَخَذَتۡهُمُ ٱلصَّيۡحَةُ بِٱلۡحَقِّ﴾ ئەمجا
شریخە و دەنگێکی زۆ بەهێز (دای بەسەریاندا) هەموویانی گرت کە هەقیان بوو ﴿فَجَعَلۡنَٰهُمۡ غُثَآءٗۚ﴾ وئەوانمان
کرد بە (وێنەی) پوش و کەفی (سەر لافاو) ﴿فَبُعۡدٗا لِّلۡقَوۡمِ ٱلظَّٰلِمِينَ﴾ جا دووری (لە ڕەحمەتی خوا) بۆ گەلی
ستەمکاران ﴿٤١﴾ ﴿ثُمَّ أَنشَأۡنَا مِنۢ بَعۡدِهِمۡ﴾ دواتر لە پاش ئەوان بەدیمان هێنا ﴿قُرُونًا ءَاخَرِينَ﴾ چەند گەل
وئوممەتێکی تر ﴿٤٢﴾

مَا تَسْبِقُ مِنْ أُمَّةٍ أَجَلَهَا وَمَا يَسْتَـْٔخِرُونَ ﴿٤٣﴾ ثُمَّ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا
تَتْرَا كُلَّ مَا جَآءَ أُمَّةً رَّسُولُهَا كَذَّبُوهُ فَأَتْبَعْنَا بَعْضَهُم بَعْضًا
وَجَعَلْنَٰهُمْ أَحَادِيثَ فَبُعْدًا لِّقَوْمٍ لَّا يُؤْمِنُونَ ﴿٤٤﴾ ثُمَّ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ
وَأَخَاهُ هَٰرُونَ بِـَٔايَٰتِنَا وَسُلْطَٰنٍ مُّبِينٍ ﴿٤٥﴾ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَإِيْهِۦ
فَٱسْتَكْبَرُوا۟ وَكَانُوا۟ قَوْمًا عَالِينَ ﴿٤٦﴾ فَقَالُوٓا۟ أَنُؤْمِنُ لِبَشَرَيْنِ مِثْلِنَا
وَقَوْمُهُمَا لَنَا عَٰبِدُونَ ﴿٤٧﴾ فَكَذَّبُوهُمَا فَكَانُوا۟ مِنَ ٱلْمُهْلَكِينَ
﴿٤٨﴾ وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا مُوسَى ٱلْكِتَٰبَ لَعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ ﴿٤٩﴾ وَجَعَلْنَا
ٱبْنَ مَرْيَمَ وَأُمَّهُۥٓ ءَايَةً وَءَاوَيْنَٰهُمَآ إِلَىٰ رَبْوَةٍ ذَاتِ قَرَارٍ وَمَعِينٍ
﴿٥٠﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلرُّسُلُ كُلُوا۟ مِنَ ٱلطَّيِّبَٰتِ وَٱعْمَلُوا۟ صَٰلِحًا إِنِّى بِمَا
تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ ﴿٥١﴾ وَإِنَّ هَٰذِهِۦٓ أُمَّتُكُمْ أُمَّةً وَٰحِدَةً وَأَنَا۠ رَبُّكُمْ
فَٱتَّقُونِ ﴿٥٢﴾ فَتَقَطَّعُوٓا۟ أَمْرَهُم بَيْنَهُمْ زُبُرًا كُلُّ حِزْبٍۭ بِمَا لَدَيْهِمْ
فَرِحُونَ ﴿٥٣﴾ فَذَرْهُمْ فِى غَمْرَتِهِمْ حَتَّىٰ حِينٍ ﴿٥٤﴾ أَيَحْسَبُونَ أَنَّمَا نُمِدُّهُم
بِهِۦ مِن مَّالٍ وَبَنِينَ ﴿٥٥﴾ نُسَارِعُ لَهُمْ فِى ٱلْخَيْرَٰتِ بَل لَّا يَشْعُرُونَ
﴿٥٦﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ هُم مِّنْ خَشْيَةِ رَبِّهِم مُّشْفِقُونَ ﴿٥٧﴾ وَٱلَّذِينَ هُم
بِـَٔايَٰتِ رَبِّهِمْ يُؤْمِنُونَ ﴿٥٨﴾ وَٱلَّذِينَ هُم بِرَبِّهِمْ لَا يُشْرِكُونَ ﴿٥٩﴾

﴿مَا تَسۡبِقُ مِنۡ أُمَّةٍ أَجَلَهَا﴾ هیچ ئوممەتێ لە ماوەی دیاری کراو (بۆ مردن)یان نە پێش دەکەون ﴿وَمَا
يَسۡتَـٔۡخِرُونَ﴾ نەدواش دەکەون (٤٣) ﴿ثُمَّ أَرۡسَلۡنَا رُسُلَنَا تَتۡرَا﴾ لەپاشان پێغەمبەرانی خۆمان یەك لەدوای یەك نارد
﴿كُلَّ مَا جَآءَ أُمَّةً رَّسُولُهَا﴾ هەر کاتێ ئوممەتێك لەخۆیان پێغەمبەرێکیان بۆ بهاتایە ﴿كَذَّبُوهُ﴾ باوەڕیان پێ
نەدەهێنا ﴿فَأَتۡبَعۡنَا بَعۡضَهُم بَعۡضًا﴾ جا ئێمەش ئەم ئوممەتە (بێ باوەڕانەمان) یەك بە دوای یەکدا (لەناوبرد)
﴿وَجَعَلۡنَٰهُمۡ أَحَادِيثَ﴾ وە(باسی) ئەوانمان کردە ڕووداو وچەند بەسەرهاتێك (کەخەڵکی لەنێوان خۆیان باسی
بکەن) ﴿فَبُعۡدًا لِّقَوۡمٍ لَّا يُؤۡمِنُونَ﴾ ئەمجادووری (لەڕەحمی خوا) بۆ گەلێ باوەڕ ناهێنن (٤٤) ﴿ثُمَّ أَرۡسَلۡنَا مُوسَىٰ وَأَخَاهُ هَٰرُونَ﴾
لەپاشان مووسا و هاروونی برایمان نارد ﴿بِـَٔايَٰتِنَا وَسُلۡطَٰنٍ مُّبِينٍ﴾ بەنیشانەکانمان و بەڵگەی ئاشکراوە (٤٥)
﴿إِلَىٰ فِرۡعَوۡنَ وَمَلَإِيْهِۦ﴾ بۆ لای فیرعەون و دارو دەستەکەی ﴿فَٱسۡتَكۡبَرُواْ﴾ بەڵام خۆیان بە گەورە دانا (باوەڕیان
نەهێنا) ﴿وَكَانُواْ قَوۡمًا عَالِينَ﴾ وە ئەوان گەلێکی دەسەڵاتدار بوون بەسەر خەڵکیدا (٤٦) ﴿فَقَالُوٓاْ أَنُؤۡمِنُ لِبَشَرَيۡنِ مِثۡلِنَا﴾
ئەمجا وتیان ئایا ئێمە بەدوو کەسی وەك خۆمان باوەڕ بێنین. ﴿وَقَوۡمُهُمَا لَنَا عَٰبِدُونَ﴾ لەکاتێکدا گەلەکەیان
(بەنی ئیسرائیل) ئێمە دەپەرستن (گەردن کەچن بۆ ئێمە) (٤٧) ﴿فَكَذَّبُوهُمَا﴾ لەبەر ئەوە باوەڕیان پێ
نەهێنان ﴿فَكَانُواْ مِنَ ٱلۡمُهۡلَكِينَ﴾ ئەمانیش (وەك گەلانی تر) لەناو بران (٤٨) ﴿وَلَقَدۡ ءَاتَيۡنَا مُوسَى ٱلۡكِتَٰبَ﴾ سوێند
بەخوا بێگومان ئێمە تەوراتمان بەخشی بەمووسا ﴿لَعَلَّهُمۡ يَهۡتَدُونَ﴾ تا (بەنی ئیسرائیل) ڕێنموون بن (٤٩)
﴿وَجَعَلۡنَا ٱبۡنَ مَرۡيَمَ وَأُمَّهُۥٓ ءَايَةً﴾ هەروەها عیسای کوڕی مەریەم و دایکیمان کرد بەبەڵگەو موعجیزەیەك
﴿وَءَاوَيۡنَٰهُمَآ إِلَىٰ رَبۡوَةٍ﴾ و هەر دووکیان (عیسا و دایکی)مان دانا لەشوێنێکی بڵند (بیت المقدس) ﴿ذَاتِ
قَرَارٍ وَمَعِينٍ﴾ کەخاوەنی (هەموو هۆیەکی) حەسانەوەو کانیاوە (٥٠) ﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلرُّسُلُ﴾ ئەی نێر راوانی خودا
﴿كُلُواْ مِنَ ٱلطَّيِّبَٰتِ﴾ لەخۆراکی پاك (حەڵاڵ) بخۆن ﴿وَٱعۡمَلُواْ صَٰلِحًا﴾ وە کردەوەی چاك بکەن ﴿إِنِّي بِمَا
تَعۡمَلُونَ عَلِيمٌ﴾ (چونکە) بەڕاستی من بەوەی ئێوە دەیکەن ئاگادارم (٥١) ﴿وَإِنَّ هَٰذِهِۦٓ أُمَّتُكُمۡ﴾ وەبێگومان
هەر ئەمەیە ئاین و دینی ئێوە (ئەی پێغەمبەران دەستی پێوە بگرن) ﴿أُمَّةً وَٰحِدَةً﴾ کەیەك ئایین و بەرنامەیە
﴿وَأَنَا۠ رَبُّكُمۡ فَٱتَّقُونِ﴾ وەمنیش پەروردگارتانم کەواتە خۆتان بپارێزن (لەتۆڵەم) (٥٢) ﴿فَتَقَطَّعُوٓاْ أَمۡرَهُم بَيۡنَهُمۡ زُبُرًا﴾
(شوێنکەو توانیان) ئاینەکەیان (کەیەك ئایین بوو) پارچە پارچە کرد لەنێوان خۆیاندا بەچەند پارچەیەك
﴿كُلُّ حِزۡبِۭ بِمَا لَدَيۡهِمۡ فَرِحُونَ﴾ جا هەر کۆمەڵ و دەستەیەکیان دڵخۆشن بەو (بەشە ئایینەی) کەهەیانە (٥٣)
﴿فَذَرۡهُمۡ فِي غَمۡرَتِهِمۡ﴾ کەوا بوو وازیان لێ بێنە لەو بێ ئاگایی و گومڕایی یەی دایپۆشیون ﴿حَتَّىٰ حِينٍ﴾ (بابژین)
تاماوەیەك (٥٤) ﴿أَيَحۡسَبُونَ﴾ ئایا ئەوانە وادەزانن ﴿أَنَّمَا نُمِدُّهُم بِهِۦ﴾ ئەوەی پێیان دەبەخشین ﴿مِن مَّالٍ وَبَنِينَ﴾
لەسامان و منداڵان (٥٥) ﴿نُسَارِعُ لَهُمۡ فِي ٱلۡخَيۡرَٰتِ﴾ (بەهۆی شیاویانەوە) پەلەمان کردووە بۆیان لەخێر
وخۆشیەکاندا ﴿بَل لَّا يَشۡعُرُونَ﴾ (نەخێر وانی یە) بەڵکو ئەوانە هەست ناکەن (کە بۆ تاقی کردنەوەیانە) (٥٦)
﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ هُم مِّنۡ خَشۡيَةِ رَبِّهِم مُّشۡفِقُونَ﴾ بەڕاستی ئەو کەسانەی لەترسی (سزای) پەروەردگاریان هەمیشە دەترسن
(٥٧) ﴿وَٱلَّذِينَ هُم بِـَٔايَٰتِ رَبِّهِمۡ يُؤۡمِنُونَ﴾ وە ئەو کەسانەش کە بەئایەتەکانی پەروەردگاریان باوەڕ دێنن (٥٨)
﴿وَٱلَّذِينَ هُم بِرَبِّهِمۡ لَا يُشۡرِكُونَ﴾ وە ئەو کەسانەش کەهاوبەش بۆ پەروەردگاریان دانانێن (٥٩)

وَٱلَّذِينَ يُؤْتُونَ مَآ ءَاتَواْ وَّقُلُوبُهُمْ وَجِلَةٌ أَنَّهُمْ إِلَىٰ رَبِّهِمْ رَٰجِعُونَ ﴿٦٠﴾
أُوْلَٰٓئِكَ يُسَٰرِعُونَ فِي ٱلْخَيْرَٰتِ وَهُمْ لَهَا سَٰبِقُونَ ﴿٦١﴾ وَلَا نُكَلِّفُ
نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَاۖ وَلَدَيْنَا كِتَٰبٌ يَنطِقُ بِٱلْحَقِّ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ
﴿٦٢﴾ بَلْ قُلُوبُهُمْ فِي غَمْرَةٍ مِّنْ هَٰذَا وَلَهُمْ أَعْمَٰلٌ مِّن دُونِ ذَٰلِكَ
هُمْ لَهَا عَٰمِلُونَ ﴿٦٣﴾ حَتَّىٰٓ إِذَآ أَخَذْنَا مُتْرَفِيهِم بِٱلْعَذَابِ إِذَا هُمْ
يَجْـَٔرُونَ ﴿٦٤﴾ لَا تَجْـَٔرُواْ ٱلْيَوْمَۖ إِنَّكُم مِّنَّا لَا تُنصَرُونَ ﴿٦٥﴾ قَدْ كَانَتْ
ءَايَٰتِي تُتْلَىٰ عَلَيْكُمْ فَكُنتُمْ عَلَىٰٓ أَعْقَٰبِكُمْ تَنكِصُونَ ﴿٦٦﴾
مُسْتَكْبِرِينَ بِهِۦ سَٰمِرًا تَهْجُرُونَ ﴿٦٧﴾ أَفَلَمْ يَدَّبَّرُواْ ٱلْقَوْلَ أَمْ
جَآءَهُم مَّا لَمْ يَأْتِ ءَابَآءَهُمُ ٱلْأَوَّلِينَ ﴿٦٨﴾ أَمْ لَمْ يَعْرِفُواْ رَسُولَهُمْ
فَهُمْ لَهُۥ مُنكِرُونَ ﴿٦٩﴾ أَمْ يَقُولُونَ بِهِۦ جِنَّةُۢۚ بَلْ جَآءَهُم بِٱلْحَقِّ
وَأَكْثَرُهُمْ لِلْحَقِّ كَٰرِهُونَ ﴿٧٠﴾ وَلَوِ ٱتَّبَعَ ٱلْحَقُّ أَهْوَآءَهُمْ لَفَسَدَتِ
ٱلسَّمَٰوَٰتُ وَٱلْأَرْضُ وَمَن فِيهِنَّۚ بَلْ أَتَيْنَٰهُم بِذِكْرِهِمْ فَهُمْ
عَن ذِكْرِهِم مُّعْرِضُونَ ﴿٧١﴾ أَمْ تَسْـَٔلُهُمْ خَرْجًا فَخَرَاجُ رَبِّكَ خَيْرٌۖ
وَهُوَ خَيْرُ ٱلرَّٰزِقِينَ ﴿٧٢﴾ وَإِنَّكَ لَتَدْعُوهُمْ إِلَىٰ صِرَٰطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٧٣﴾
وَإِنَّ ٱلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِٱلْأٓخِرَةِ عَنِ ٱلصِّرَٰطِ لَنَٰكِبُونَ ﴿٧٤﴾

﴿وَٱلَّذِينَ يُؤْتُونَ مَآ ءَاتَواْ﴾ وە ئەو کەسانەی کەدەیبەخشن ئەوەی (لەزەکات و خێر دەبێ) بیبەخشن ﴿وَّقُلُوبُهُمْ
وَجِلَةٌ﴾ لەکاتێکدا دڵیان دەترسێ (دەلەرزێ) ﴿أَنَّهُمْ إِلَىٰ رَبِّهِمْ رَٰجِعُونَ﴾ لەبەر ئەوەی دڵنیان بۆ لای پەروەردگاریان
دەگەڕێنەوە (٦٠) ﴿أُوْلَٰٓئِكَ يُسَٰرِعُونَ فِي ٱلْخَيْرَٰتِ﴾ ئا ئەوانە (کە خاوەنی ئەو سیفەتانە بوون باسکران) پەلە دەکەن
لە ئەنجامدانی چاکەکاندا ﴿وَهُمْ لَهَا سَٰبِقُونَ﴾ وە ئەوان بۆ چاکە کردن لەپێشن (٦١) ﴿وَلَا نُكَلِّفُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَاۖ﴾
وە ئێمە ئەرك ناخەینە سەر هیچ کەس بەقەدەر توانای خۆی نەبێ ﴿وَلَدَيْنَا كِتَٰبٌ يَنطِقُ بِٱلْحَقِّ﴾ وە کتێبێکمان
لەلایە (کردەوەی هەموو بەندەکانی تێدایە) کەبەڕاست و دروستی دەدوێ ﴿وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ﴾ وەهیچ ستەمێك
لەوان ناکرێ (٦٢) ﴿بَلْ قُلُوبُهُمْ﴾ بەڵام (بێ بڕوایان) دڵەکانیان ﴿فِي غَمْرَةٍ مِّنْ هَٰذَا﴾ لەبێ ئاگایی و نەزانی دایە لەم
(کتێب و نامەی کردەوە) ﴿وَلَهُمْ أَعْمَٰلٌ مِّن دُونِ ذَٰلِكَ﴾ وە ئەوان چەند کردەوەی خراپی تریان هەیە جیاوازە
لە کردەوەی باوەڕداران ﴿هُمْ لَهَا عَٰمِلُونَ﴾ کە ئەوان هەمیشە ئەنجام دەریانن (٦٣) ﴿حَتَّىٰٓ إِذَآ﴾ هەتا ئەو کاتەی
﴿أَخَذْنَا مُتْرَفِيهِم بِٱلْعَذَابِ﴾ کەسزا بەسەر گەورەو خۆش گوزەرانەکانیاندا دێنین (لەدونیادا) ﴿إِذَا هُمْ يَجْـَٔرُونَ﴾
لەناکاودا ئەوان دەس دەکەن بە هاوار و پاڕانەوە (٦٤) ﴿لَا تَجْـَٔرُواْ ٱلْيَوْمَۖ﴾ (پێ یان دەوترێ) ئەمڕۆ هاوار مەکەن
﴿إِنَّكُم مِّنَّا لَا تُنصَرُونَ﴾ بەڕاستی ئێوە لەلایەن ئێمەوە یارمەتی نادرێن (٦٥) ﴿قَدْ كَانَتْ ءَايَٰتِي تُتْلَىٰ عَلَيْكُمْ﴾ بێگومان
(پێشتر) ئایەتەکانی من دەخوێنرایەوە بەسەرتاندا ﴿فَكُنتُمْ عَلَىٰٓ أَعْقَٰبِكُمْ تَنكِصُونَ﴾ بەلام ئێوە بەدوای
خۆتاندا پاشەوپاش دەگەڕانەوە (٦٦) ﴿مُسْتَكْبِرِينَ بِهِۦ﴾ لەبەرامبەر ئەو (قورئانە)دا خۆتان بەگەورە دەزانی
﴿سَٰمِرًا تَهْجُرُونَ﴾ شەوگارتان دەبردە سەر بەگاڵتە کردن و قسەی ناشرین ووتن (بەئایەتەکانی ئێمە) (٦٧)
﴿أَفَلَمْ يَدَّبَّرُواْ ٱلْقَوْلَ﴾ دەی ئایا ئەوان (قورەیش) بیریان لەم قورئانە نەکردۆتەوە ﴿أَمْ جَآءَهُم﴾ یاشتێکیان
بۆهاتووە ﴿مَّا لَمْ يَأْتِ ءَابَآءَهُمُ ٱلْأَوَّلِينَ﴾ کە بۆ باو و باپیرە پێشینەکانیان نەهاتووە (٦٨) ﴿أَمْ لَمْ يَعْرِفُواْ رَسُولَهُمْ﴾
یاپێغەمبەرەکەیان نەناسیوە ﴿فَهُمْ لَهُۥ مُنكِرُونَ﴾ بەو هۆیەوە ئەوان دان بەپێغەمبەرایەتیەکەیدا نانێن (٦٩)
﴿أَمْ يَقُولُونَ بِهِۦ جِنَّةُۢۚ﴾ یادەڵێن ئەو (پێغەمبەرە) شێتە ﴿بَلْ جَآءَهُم بِٱلْحَقِّ﴾ (نەخێر وانی یە) بەڵکو حەق
وڕاستی بۆ هێناون ﴿وَأَكْثَرُهُمْ لِلْحَقِّ كَٰرِهُونَ﴾ بەلام زۆربەیان بوغزێنەری حەق و ڕاستین (ڕقیان لێیەتی)
(٧٠) ﴿وَلَوِ ٱتَّبَعَ ٱلْحَقُّ أَهْوَآءَهُمْ﴾ وە ئەگەر حەق و ڕاستی شوێن هەوا و ئارەزوی ئەوان بکەوتایە ﴿لَفَسَدَتِ
ٱلسَّمَٰوَٰتُ وَٱلْأَرْضُ وَمَن فِيهِنَّۚ﴾ ئاسمانەکان و زەوی و هەموو ئەوانەی تیایاندایە دەشێوان و تێك دەچوون
بەسەر یەکدا ﴿بَلْ أَتَيْنَٰهُم بِذِكْرِهِمْ﴾ بەڵکو ئێمە قورئانێکمان بۆ هێناون کەهۆی یادخستنەوە(و سەربەرزی)
یە بۆ ئەوان ﴿فَهُمْ عَن ذِكْرِهِم مُّعْرِضُونَ﴾ بەلام ئەوان لەبیر خستنەوە(و سەربەرزی) خۆیان پشتێکەرن (٧١)
﴿أَمْ تَسْـَٔلُهُمْ خَرْجًا﴾ یا داوای پارە و خەرج لەوان دەکەیت (لەبەرانبەر بانگەوازەکەت دا بۆیە باوەڕ
ناهێنن) ﴿فَخَرَاجُ رَبِّكَ خَيْرٌۖ﴾ ئەو بەخشش و ڕۆزی پەروەردگارت چاکترە (بۆ تۆ ئەی موحەممەد ﷺ)
﴿وَهُوَ خَيْرُ ٱلرَّٰزِقِينَ﴾ وە خوا چاکترینی ڕۆزی دەرانە (٧٢) ﴿وَإِنَّكَ لَتَدْعُوهُمْ﴾ وە بەڕاستی تۆئەوان بانگ دەکەیت
﴿إِلَىٰ صِرَٰطٍ مُّسْتَقِيمٍ﴾ بۆ ڕێگای ڕاست (٧٣) ﴿وَإِنَّ ٱلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِٱلْأٓخِرَةِ﴾ وە بێگومان کەسانێ کەباوەڕیان
نییە بەڕۆژی دوایی ﴿عَنِ ٱلصِّرَٰطِ لَنَٰكِبُونَ﴾ لەم ڕێگا ڕاستە لادەرن (٧٤)

۞ وَلَوۡ رَحِمۡنَٰهُمۡ وَكَشَفۡنَا مَا بِهِم مِّن ضُرّٖ لَّلَجُّواْ فِي طُغۡيَٰنِهِمۡ
يَعۡمَهُونَ ٧٥ وَلَقَدۡ أَخَذۡنَٰهُم بِٱلۡعَذَابِ فَمَا ٱسۡتَكَانُواْ لِرَبِّهِمۡ
وَمَا يَتَضَرَّعُونَ ٧٦ حَتَّىٰٓ إِذَا فَتَحۡنَا عَلَيۡهِم بَابٗا ذَا عَذَابٖ شَدِيدٍ
إِذَا هُمۡ فِيهِ مُبۡلِسُونَ ٧٧ وَهُوَ ٱلَّذِيٓ أَنشَأَ لَكُمُ ٱلسَّمۡعَ وَٱلۡأَبۡصَٰرَ
وَٱلۡأَفۡـِٔدَةَۚ قَلِيلٗا مَّا تَشۡكُرُونَ ٧٨ وَهُوَ ٱلَّذِي ذَرَأَكُمۡ فِي ٱلۡأَرۡضِ
وَإِلَيۡهِ تُحۡشَرُونَ ٧٩ وَهُوَ ٱلَّذِي يُحۡيِۦ وَيُمِيتُ وَلَهُ ٱخۡتِلَٰفُ
ٱلَّيۡلِ وَٱلنَّهَارِۚ أَفَلَا تَعۡقِلُونَ ٨٠ بَلۡ قَالُواْ مِثۡلَ مَا قَالَ
ٱلۡأَوَّلُونَ ٨١ قَالُوٓاْ أَءِذَا مِتۡنَا وَكُنَّا تُرَابٗا وَعِظَٰمًا أَءِنَّا
لَمَبۡعُوثُونَ ٨٢ لَقَدۡ وُعِدۡنَا نَحۡنُ وَءَابَآؤُنَا هَٰذَا مِن قَبۡلُ
إِنۡ هَٰذَآ إِلَّآ أَسَٰطِيرُ ٱلۡأَوَّلِينَ ٨٣ قُل لِّمَنِ ٱلۡأَرۡضُ وَمَن
فِيهَآ إِن كُنتُمۡ تَعۡلَمُونَ ٨٤ سَيَقُولُونَ لِلَّهِۚ قُلۡ أَفَلَا
تَذَكَّرُونَ ٨٥ قُلۡ مَن رَّبُّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ ٱلسَّبۡعِ وَرَبُّ ٱلۡعَرۡشِ
ٱلۡعَظِيمِ ٨٦ سَيَقُولُونَ لِلَّهِۚ قُلۡ أَفَلَا تَتَّقُونَ ٨٧ قُلۡ مَنۢ
بِيَدِهِۦ مَلَكُوتُ كُلِّ شَيۡءٖ وَهُوَ يُجِيرُ وَلَا يُجَارُ عَلَيۡهِ إِن
كُنتُمۡ تَعۡلَمُونَ ٨٨ سَيَقُولُونَ لِلَّهِۚ قُلۡ فَأَنَّىٰ تُسۡحَرُونَ ٨٩

﴿وَلَوۡ رَحِمۡنَٰهُمۡ﴾ وە ئەگـەر ڕەحم بەوان (بت پەرسـتانی قورەیش) بکەین ﴿وَكَشَفۡنَا مَا بِهِم مِّن ضُرّٖ﴾ وەئەو
ناخۆشـی و بەڵایەی لەسـەریان بوو لایبەین و هەڵیگرین (کەبریتی بوو لەبرسـێتی بۆماوەی حەوت
سـاڵ) ﴿لَّلَجُّواْ فِي طُغۡيَٰنِهِمۡ يَعۡمَهُونَ﴾ (نـەك بیر ناکەنـەوە) بێگومان لەسەرکەشـی خۆیـان دا ڕۆدەچن
وبەسـەر گەردانی دەمێننەوە ﴿٧٥﴾ ﴿وَلَقَدۡ أَخَذۡنَٰهُم بِٱلۡعَذَابِ﴾ سوێند بەخوا بەڕاستی ئێمە ئەوانمان تووشی
سـزا و ئازار کرد (تاهۆش بکەنەوە) ﴿فَمَا ٱسۡتَكَانُواْ لِرَبِّهِمۡ﴾ بەڵام ئـەوان (لەبەرانبەر) پەروەردگاریاندا
نەخۆیـان بەکـەم زانی (ملکەچ بوون بۆی) ﴿وَمَا يَتَضَرَّعُونَ﴾ وە نە هانـا و نزایان (بۆخوا) دەبەن لەکاتی
ناڕەحەتی دا ﴿٧٦﴾ ﴿حَتَّىٰٓ إِذَا فَتَحۡنَا عَلَيۡهِم بَابٗا﴾ (بەردەوام بوون لەسـەر حاڵی خۆیان) تاکاتێ دەرگایەکمان
بـۆ کردنـەوە ﴿ذَا عَذَابٖ شَدِيدٍ﴾ کەسـزایەکی زۆر سـەختی هەبـوو ﴿إِذَا هُمۡ فِيهِ مُبۡلِسُونَ﴾ ئیتـر کتوپـڕ
لەوێـدا بـێ ئومێـد بوون ﴿٧٧﴾ ﴿وَهُوَ ٱلَّذِيٓ أَنشَأَ لَكُمُ ٱلسَّمۡعَ وَٱلۡأَبۡصَٰرَ وَٱلۡأَفۡـِٔدَةَۚ﴾ وە ئـەو (خوا) زاتێکە دروسـتی
کـردووە بـۆ ئێوە گـوێ و چاوو دڵ ﴿قَلِيلٗا مَّا تَشۡكُرُونَ﴾ سوپاسـی ئەو ناکەن زۆر کـەم نەبێ ﴿٧٨﴾ ﴿وَهُوَ
ٱلَّذِي ذَرَأَكُمۡ فِي ٱلۡأَرۡضِ﴾ وە ئـەو (خـوا) زاتێکە ئێوەی (دروسـت کردوە و) بـڵاوی کردونەتەوە بەزەویدا
﴿وَإِلَيۡهِ تُحۡشَرُونَ﴾ وەهـەر لای ئەویش کۆدەکرێنەوە (لـەڕۆژی دواییدا) ﴿٧٩﴾ ﴿وَهُوَ ٱلَّذِي يُحۡيِۦ وَيُمِيتُ﴾
وەئـەو (خـوا) زاتێکـە دەژێنـێ و دەمرێنـێ ﴿وَلَهُ ٱخۡتِلَٰفُ ٱلَّيۡلِ وَٱلنَّهَارِۚ﴾ وەجیـاوازی شـەوو ڕۆژیـش
هەربەدەسـت ئەوە ﴿أَفَلَا تَعۡقِلُونَ﴾ دەی ئایا ئێوە بیـر ناکەنەوە؟ ﴿٨٠﴾ ﴿بَلۡ قَالُواْ مِثۡلَ مَا قَالَ ٱلۡأَوَّلُونَ﴾
(نەخێـر بیـر ناکەنـەوە) بەڵکو ئەوان هـەر ئەوەیان دەووت کە پێشـووەکانیان دەیـان ووت ﴿٨١﴾ ﴿قَالُوٓاْ
أَءِذَا مِتۡنَا﴾ دەیان ووت ئایا کاتێ کەمردیین ﴿وَكُنَّا تُرَابٗا وَعِظَٰمًا﴾ وبووین بەخۆڵ و ئێسکی (ڕزیوو)
﴿أَءِنَّا لَمَبۡعُوثُونَ﴾ ئایـا ئێمـە (جارێکـی تر) زینـدوو دەکرێینـەوە ﴿٨٢﴾ ﴿لَقَدۡ وُعِدۡنَا نَحۡنُ وَءَابَآؤُنَا هَٰذَا﴾
سوێند بەخوا بێگومان ئەم بەڵێنە بەئێمە و باوو باپیرانمان درابوو ﴿مِن قَبۡلُ﴾ لەمەو پێش ﴿إِنۡ هَٰذَآ إِلَّآ
أَسَٰطِيرُ ٱلۡأَوَّلِينَ﴾ ئـەم (بەڵێنانـە) هیـچ نیە جگە لەئەفسـانەی (قسـەی پـڕو پوچی) پێشـووەکان ﴿٨٣﴾
﴿قُل لِّمَنِ ٱلۡأَرۡضُ وَمَن فِيهَآ﴾ (ئـەی موحەممـەد ﷺ) بڵـێ زەوی و ئـەوەی لەناویدایـە هـی کـێ یـە؟
﴿إِن كُنتُمۡ تَعۡلَمُونَ﴾ ئەگـەر ئێـوە شـت دەزانـن ﴿٨٤﴾ ﴿سَيَقُولُونَ لِلَّهِۚ﴾ بێگومان دەڵێـن (هەمووی)
هـی خوایـە ﴿قُلۡ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ﴾ بڵێ دەی ئایا بیبر ناکەنـەوە ﴿٨٥﴾ ﴿قُلۡ مَن رَّبُّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ ٱلسَّبۡعِ﴾ بڵێ ئەی
کـێ پەروەردگـاری حـەوت ئاسـمان ﴿وَرَبُّ ٱلۡعَرۡشِ ٱلۡعَظِيمِ﴾ و پەروەردگـاری عەرشـی گەورەیە ﴿٨٦﴾
﴿سَيَقُولُونَ لِلَّهِۚ﴾ بێگومـان دەڵێـن (هەمـووی) هی خوایـە ﴿قُلۡ أَفَلَا تَتَّقُونَ﴾ بڵـێ دەی ئایا خۆتان
ناپارێزن (لەخوا ناترسن) ﴿٨٧﴾ ﴿قُلۡ مَنۢ بِيَدِهِۦ مَلَكُوتُ كُلِّ شَيۡءٖ﴾ بڵێ کێ فەرمان ڕەوایی هەموو شتێکی
بەدەسـتە ﴿وَهُوَ يُجِيرُ وَلَا يُجَارُ عَلَيۡهِ﴾ وە پەنـای (هەمـوو لایـەك) دەدات و کەس لەو پەنـا نادرێت ﴿إِن
كُنتُمۡ تَعۡلَمُونَ﴾ ئەگـەر ئێوە شـت دەزانن ﴿٨٨﴾ ﴿سَيَقُولُونَ لِلَّهِۚ﴾ بێگومان دەڵێن (هەمـوو ئەوانە) هی
خوان ﴿قُلۡ فَأَنَّىٰ تُسۡحَرُونَ﴾ بڵێ کەواتە ئێوە چۆن سـیحر و جادووتان لێ کراوە (کە ئاینی خوا بەناحەق
دەزانن لەگەڵ دان نانتان بەهەموو ڕاستی یەکانیدا) ﴿٨٩﴾

بَلْ أَتَيْنَٰهُم بِٱلْحَقِّ وَإِنَّهُمْ لَكَٰذِبُونَ ﴿٩٠﴾ مَا ٱتَّخَذَ ٱللَّهُ مِن
وَلَدٍ وَمَا كَانَ مَعَهُۥ مِنْ إِلَٰهٍ ۚ إِذًا لَّذَهَبَ كُلُّ إِلَٰهٍۭ بِمَا خَلَقَ
وَلَعَلَا بَعْضُهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ ۚ سُبْحَٰنَ ٱللَّهِ عَمَّا يَصِفُونَ ﴿٩١﴾
عَٰلِمِ ٱلْغَيْبِ وَٱلشَّهَٰدَةِ فَتَعَٰلَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٩٢﴾ قُل رَّبِّ
إِمَّا تُرِيَنِّى مَا يُوعَدُونَ ﴿٩٣﴾ رَبِّ فَلَا تَجْعَلْنِى فِى ٱلْقَوْمِ ٱلظَّٰلِمِينَ
﴿٩٤﴾ وَإِنَّا عَلَىٰٓ أَن نُّرِيَكَ مَا نَعِدُهُمْ لَقَٰدِرُونَ ﴿٩٥﴾ ٱدْفَعْ بِٱلَّتِى
هِىَ أَحْسَنُ ٱلسَّيِّئَةَ ۚ نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَصِفُونَ ﴿٩٦﴾ وَقُل رَّبِّ
أَعُوذُ بِكَ مِنْ هَمَزَٰتِ ٱلشَّيَٰطِينِ ﴿٩٧﴾ وَأَعُوذُ بِكَ رَبِّ أَن
يَحْضُرُونِ ﴿٩٨﴾ حَتَّىٰٓ إِذَا جَآءَ أَحَدَهُمُ ٱلْمَوْتُ قَالَ رَبِّ
ٱرْجِعُونِ ﴿٩٩﴾ لَعَلِّىٓ أَعْمَلُ صَٰلِحًا فِيمَا تَرَكْتُ ۚ كَلَّآ ۚ إِنَّهَا
كَلِمَةٌ هُوَ قَآئِلُهَا ۖ وَمِن وَرَآئِهِم بَرْزَخٌ إِلَىٰ يَوْمِ يُبْعَثُونَ ﴿١٠٠﴾
فَإِذَا نُفِخَ فِى ٱلصُّورِ فَلَآ أَنسَابَ بَيْنَهُمْ يَوْمَئِذٍ وَلَا يَتَسَآءَلُونَ
﴿١٠١﴾ فَمَن ثَقُلَتْ مَوَٰزِينُهُۥ فَأُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْمُفْلِحُونَ ﴿١٠٢﴾ وَمَنْ
خَفَّتْ مَوَٰزِينُهُۥ فَأُو۟لَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ خَسِرُوٓا۟ أَنفُسَهُمْ فِى جَهَنَّمَ
خَٰلِدُونَ ﴿١٠٣﴾ تَلْفَحُ وُجُوهَهُمُ ٱلنَّارُ وَهُمْ فِيهَا كَٰلِحُونَ ﴿١٠٤﴾

﴿بَلْ أَتَيْنَاهُم بِالْحَقِّ﴾ (نەخێر وانی یە) بەڵكو ئێمە ڕاستیمان بۆ هێناون ﴿وَإِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ﴾ وە بێگومان ئەوان
درۆزنن ﴿٩٠﴾ ﴿مَا اتَّخَذَ اللَّهُ مِن وَلَدٍ﴾ خوا هیچ ڕۆڵەیەكی بۆ خۆی بڕیار نەداوە ﴿وَمَا كَانَ مَعَهُ مِنْ إِلَٰهٍ﴾ وە
هیچ پەرستراوێكی تری لەگەڵدا نەبووە ﴿إِذًا لَّذَهَبَ كُلُّ إِلَٰهٍ بِمَا خَلَقَ﴾ (ئەگەر پەرستراوی تری لەگەڵدا
بوایە) ئەوكاتە هەر پەرستراوێك چی دروست كردووە (بۆ خۆی) دەبرد ﴿وَلَعَلَا بَعْضُهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ﴾ وە
هەندێكیان زاڵ دەبوون بەسەر هەندێكی تریاندا ﴿سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يَصِفُونَ﴾ خوا پاك وبێگەردە لەوەی
ئەوان دەیڵێن ﴿٩١﴾ ﴿عَالِمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ﴾ (خوا) زانای هەموو نهێنی وئاشكراكانە ﴿فَتَعَالَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ﴾ وە
بەرزو بڵندە لەوەی كەئەوان (بت پەرستان) دەیكەنە هاوبەشی ﴿٩٢﴾ ﴿قُل رَّبِّ إِمَّا تُرِيَنِّي﴾ (ئەی موحەممەد
ﷺ) بڵێ ئەی پەروەردگارم ئەگەر هەرنیشانم دەدەیت ﴿مَا يُوعَدُونَ﴾ ئەو سزایەی كەبەوان بەڵێن
دراوە ﴿٩٣﴾ ﴿رَبِّ فَلَا تَجْعَلْنِي﴾ ئەی پەروەردگارم مەمخەرە ﴿فِي الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ﴾ ڕیزی گەلی ستەمكارانەوە
﴿٩٤﴾ ﴿وَإِنَّا عَلَىٰ أَن نُّرِيَكَ مَا نَعِدُهُمْ لَقَادِرُونَ﴾ وە بەڕاستی ئێمە بەتواناین ئەو بەڵێنەی (سزای) بەوانمان
داوە نیشانت بدەین ﴿٩٥﴾ ﴿ادْفَعْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ السَّيِّئَةَ﴾ بە جوانترین و چاكترین شێوە بەرگری بكە
لەخراپە ﴿نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَصِفُونَ﴾ ئێمە ئاگادارترین بەوەی ئەوان دەیڵێن (بەخۆت و ئاینەكەت) ﴿٩٦﴾
﴿وَقُل رَّبِّ أَعُوذُ بِكَ﴾ وە بڵێ ئەی پەروەردگارم پەنا دەگرم بە تۆ ﴿مِنْ هَمَزَاتِ الشَّيَاطِينِ﴾ لەخەتەرە و(پاڵنەرو)
وەسوەسەی شەیتانەكان ﴿٩٧﴾ ﴿وَأَعُوذُ بِكَ رَبِّ أَن يَحْضُرُونِ﴾ وە پەنات پێ دەگرم لەوەی (شەیتانەكان) ئامادەبن
لام (سەرم لێ بشێوێن) ﴿٩٨﴾ ﴿حَتَّىٰ إِذَا جَاءَ أَحَدَهُمُ الْمَوْتُ﴾ (بێ بڕوایان وەك خۆیان دەمێننەوە) هەتا كاتێ
مردن دێت بۆ هەر كامیان ﴿قَالَ رَبِّ ارْجِعُونِ﴾ ئەوسا دەڵێ ئەی پەروەردگارم بمگێڕەرەوە (بۆ دونیا) ﴿٩٩﴾
﴿لَعَلِّي أَعْمَلُ صَالِحًا فِيمَا تَرَكْتُ﴾ بەڵكو كردەوەی چاك بكەم (لە بری ئەوەی نەمكردوە) لەو تەمەنەی لە دەستم
چوو ﴿كَلَّا إِنَّهَا كَلِمَةٌ هُوَ قَائِلُهَا﴾ نەخێر بێگومان ئەمەی (كەدەیڵێت) تەنها قسەیەكە ئەو دەیڵێ (ئەگەر
بگەڕێتەوە بۆ دونیا هەروەك جاران دەبێت) ﴿وَمِن وَرَائِهِم بَرْزَخٌ﴾ و لەپێشیانەوە بەرزەخێك (بەربەستێك) هەیە
﴿إِلَىٰ يَوْمِ يُبْعَثُونَ﴾ تا ئەو ڕۆژەی زیندوو دەكرێنەوە ﴿١٠٠﴾ ﴿فَإِذَا نُفِخَ فِي الصُّورِ﴾ ئەمجا كاتێ فوو دەكرێ بە شەیپوردا
﴿فَلَا أَنسَابَ بَيْنَهُمْ يَوْمَئِذٍ﴾ لەو ڕۆژەدا هیچ خزمایەتیەك نامێنێ لە نێوانیاندا ﴿وَلَا يَتَسَاءَلُونَ﴾ وە پرسیاری یەكتری
ناكەن ﴿١٠١﴾ ﴿فَمَن ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ﴾ ئەمجا هەر كەسێ كێشراوە (چاكە)كانی قورس بێت ﴿فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ﴾
ئەوە ئەوانە ڕزگارو سەركەوتوون ﴿١٠٢﴾ ﴿وَمَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ﴾ وە كەسێ كێشراوە (چاكە)كانی سووك بێت
﴿فَأُولَٰئِكَ الَّذِينَ﴾ ئەوانە كەسانێكن ﴿خَسِرُوا أَنفُسَهُمْ﴾ زیانیان لە خۆیان داوە، خۆیان دۆڕاندووە ﴿فِي جَهَنَّمَ
خَالِدُونَ﴾ لە دۆزەخ دان بێ بڕانەوە ﴿١٠٣﴾ ﴿تَلْفَحُ وُجُوهَهُمُ النَّارُ﴾ (ئاگری دۆزەخ) دەم و چاویان دەسوتێنێ
﴿وَهُمْ فِيهَا كَالِحُونَ﴾ و هەموویان لە ئاگری دۆزەخ دا لێویان هەڵقرچاوە و دانەكانیان دەركەوتووە ﴿١٠٤﴾

أَلَمْ تَكُنْ ءَايَٰتِى تُتْلَىٰ عَلَيْكُمْ فَكُنتُم بِهَا تُكَذِّبُونَ ﴿١٠٥﴾ قَالُوا۟
رَبَّنَا غَلَبَتْ عَلَيْنَا شِقْوَتُنَا وَكُنَّا قَوْمًا ضَآلِّينَ ﴿١٠٦﴾ رَبَّنَآ
أَخْرِجْنَا مِنْهَا فَإِنْ عُدْنَا فَإِنَّا ظَٰلِمُونَ ﴿١٠٧﴾ قَالَ ٱخْسَـُٔوا۟ فِيهَا
وَلَا تُكَلِّمُونِ ﴿١٠٨﴾ إِنَّهُۥ كَانَ فَرِيقٌ مِّنْ عِبَادِى يَقُولُونَ رَبَّنَآ ءَامَنَّا
فَٱغْفِرْ لَنَا وَٱرْحَمْنَا وَأَنتَ خَيْرُ ٱلرَّٰحِمِينَ ﴿١٠٩﴾ فَٱتَّخَذْتُمُوهُمْ
سِخْرِيًّا حَتَّىٰٓ أَنسَوْكُمْ ذِكْرِى وَكُنتُم مِّنْهُمْ تَضْحَكُونَ ﴿١١٠﴾
إِنِّى جَزَيْتُهُمُ ٱلْيَوْمَ بِمَا صَبَرُوٓا۟ أَنَّهُمْ هُمُ ٱلْفَآئِزُونَ ﴿١١١﴾ قَٰلَ
كَمْ لَبِثْتُمْ فِى ٱلْأَرْضِ عَدَدَ سِنِينَ ﴿١١٢﴾ قَالُوا۟ لَبِثْنَا يَوْمًا أَوْ بَعْضَ
يَوْمٍ فَسْـَٔلِ ٱلْعَآدِّينَ ﴿١١٣﴾ قَٰلَ إِن لَّبِثْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا ۖ لَّوْ أَنَّكُمْ
كُنتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿١١٤﴾ أَفَحَسِبْتُمْ أَنَّمَا خَلَقْنَٰكُمْ عَبَثًا وَأَنَّكُمْ
إِلَيْنَا لَا تُرْجَعُونَ ﴿١١٥﴾ فَتَعَٰلَى ٱللَّهُ ٱلْمَلِكُ ٱلْحَقُّ ۖ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا
هُوَ رَبُّ ٱلْعَرْشِ ٱلْكَرِيمِ ﴿١١٦﴾ وَمَن يَدْعُ مَعَ ٱللَّهِ إِلَٰهًا
ءَاخَرَ لَا بُرْهَٰنَ لَهُۥ بِهِۦ فَإِنَّمَا حِسَابُهُۥ عِندَ رَبِّهِۦٓ ۚ إِنَّهُۥ لَا يُفْلِحُ
ٱلْكَٰفِرُونَ ﴿١١٧﴾ وَقُل رَّبِّ ٱغْفِرْ وَٱرْحَمْ وَأَنتَ خَيْرُ ٱلرَّٰحِمِينَ ﴿١١٨﴾

سُورَةُ النُّورِ

﴿أَلَمۡ تَكُنۡ ءَايَٰتِي تُتۡلَىٰ عَلَيۡكُمۡ﴾ (پێیان دەوترێت) ئایا ئایەتەکانی من لەدونیادا بەسەرتاندا نەدەخوێنرایەوە؟
﴿فَكُنتُم بِهَا تُكَذِّبُونَ﴾ کەچی ئێوە بەدرۆتان دەزانی و ئیمانتان پێ نەدەهێنا ﴿١٠٥﴾ ﴿قَالُواْ رَبَّنَا﴾ (لەوەڵامدا)
دەڵێن ئەی پەروەردگاری ئێمە ﴿غَلَبَتۡ عَلَيۡنَا شِقۡوَتُنَا﴾ بەدی و خراپی خۆمان زاڵ بوو بوو بەسەرماندا
﴿وَكُنَّا قَوۡمٗا ضَآلِّينَ﴾ وە ئێمە کەسانێکی گومڕابووین ﴿١٠٦﴾ ﴿رَبَّنَآ أَخۡرِجۡنَا مِنۡهَا﴾ ئەی پەروەدگارمان
لەم (دۆزەخە) دەرمان بێنە ﴿فَإِنۡ عُدۡنَا فَإِنَّا ظَٰلِمُونَ﴾ جا ئەگەر جارێکی تر گەڕاینەوە (بۆ بێ باوەڕی)
ئەوە بەڕاستی ئێمە ستەمکارین ﴿١٠٧﴾ ﴿قَالَ ٱخۡسَـُٔواْ فِيهَا وَلَا تُكَلِّمُونِ﴾ وە (خوا) دەفەرموێ: بە ڕیسوایی
بمێننەوە لەدۆزەخدا و هیچ قسەیەکم لەگەڵدا مەکەن (إخسأ: بۆ سەگ بەکاردێ کاتێ دەری دەکەیت
و پێی دەڵێیت چغە) ﴿١٠٨﴾ ﴿إِنَّهُۥ كَانَ فَرِيقٞ مِّنۡ عِبَادِي﴾ بێگومان لەدونیادا کۆمەڵێك لەبەندەکانی من
﴿يَقُولُونَ رَبَّنَآ ءَامَنَّا﴾ دەیانووت ئەی پەروەردگارمان ئێمە باوەڕمان هێناوە ﴿فَٱغۡفِرۡ لَنَا وَٱرۡحَمۡنَا﴾ دەی لێمان
خۆشبە و ڕەحممان پێ بکە ﴿وَأَنتَ خَيۡرُ ٱلرَّٰحِمِينَ﴾ چونکە تۆ چاکترینی میهرەبانانی ﴿١٠٩﴾ ﴿فَٱتَّخَذۡتُمُوهُمۡ
سِخۡرِيًّا﴾ کەچی ئێوە گاڵتەتان بەوان دەکرد ﴿حَتَّىٰٓ أَنسَوۡكُمۡ ذِكۡرِي﴾ تا (ئەو گاڵتە کردنەتان بە) ئەوان یادی
منی لەبیربردنەوە ﴿وَكُنتُم مِّنۡهُمۡ تَضۡحَكُونَ﴾ وە ئێوە هەمیشە بەوان پێدەکەنین ﴿١١٠﴾ ﴿إِنِّي جَزَيۡتُهُمُ ٱلۡيَوۡمَ﴾
بێگومان ئەمڕۆ پاداشتم داونەتەوە ﴿بِمَا صَبَرُوٓاْ﴾ بەهۆی خۆگرییانەوە ﴿أَنَّهُمۡ هُمُ ٱلۡفَآئِزُونَ﴾ بەڕاستی
هەر ئەوانن سەرکەوتوو ﴿١١١﴾ ﴿قَٰلَ كَمۡ لَبِثۡتُمۡ فِي ٱلۡأَرۡضِ عَدَدَ سِنِينَ﴾ (خوا) دەفەرموێ: چەند ساڵ لەسەر
زەوی دا مانەوە؟ ﴿١١٢﴾ ﴿قَالُواْ لَبِثۡنَا يَوۡمًا أَوۡ بَعۡضَ يَوۡمٖ﴾ (لە وەڵامدا) دەڵێن ڕۆژێك یا کەمتر لەڕۆژێك ماینەوە
﴿فَسۡـَٔلِ ٱلۡعَآدِّينَ﴾ لەو (فریشتە)انە بپرسە کەژمێریارن ﴿١١٣﴾ ﴿قَٰلَ إِن لَّبِثۡتُمۡ إِلَّا قَلِيلٗا﴾ (خوا) فەرمووی
نەمانەوە ماوەیەکی کەم نەبێت ﴿لَّوۡ أَنَّكُمۡ كُنتُمۡ تَعۡلَمُونَ﴾ ئەگەر بەڕاستی ئێوە دەتانزانی؟ ﴿١١٤﴾
﴿أَفَحَسِبۡتُمۡ أَنَّمَا خَلَقۡنَٰكُمۡ عَبَثٗا﴾ ئایا ئێوە گومانتان وابووە کەبێگومان ئێوەمان بەبێ هودە دروست
کردووە ﴿وَأَنَّكُمۡ إِلَيۡنَا لَا تُرۡجَعُونَ﴾ وە بێگومان ئێوە ناگەڕێنەوە بۆلای ئێمە ﴿١١٥﴾ ﴿فَتَعَٰلَى ٱللَّهُ ٱلۡمَلِكُ ٱلۡحَقُّۖ﴾
جا بەرزو بڵندی بۆ خوای پاشای ڕاست و ڕەوا ﴿لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ﴾ هیچ پەرستراوێك نی یە جگە لەو
﴿رَبُّ ٱلۡعَرۡشِ ٱلۡكَرِيمِ﴾ کەپەروەردگاری عەرشی بەڕێزو بەرزە ﴿١١٦﴾ ﴿وَمَن يَدۡعُ﴾ هەر کەس بپەرستێ
﴿مَعَ ٱللَّهِ إِلَٰهًا ءَاخَرَ﴾ پەرستراوێکی تر لەگەڵ خوادا ﴿لَا بُرۡهَٰنَ لَهُۥ بِهِۦ﴾ کەهیچ بەڵگەیەکی نەبێ
لەسەر ئەو (پەرستنە) ﴿فَإِنَّمَا حِسَابُهُۥ عِندَ رَبِّهِۦٓۚ﴾ ئەوە بەڕاستی لێپرسینەوەی تەنها لای پەروەردگاریتی
﴿إِنَّهُۥ لَا يُفۡلِحُ ٱلۡكَٰفِرُونَ﴾ بێگومان کافران ڕزگار نابن ﴿١١٧﴾ ﴿وَقُل رَّبِّ ٱغۡفِرۡ وَٱرۡحَمۡ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ)
بڵێ ئەی پەروەردگارم لێم خۆش بەو ڕەحمم پێ بکە ﴿وَأَنتَ خَيۡرُ ٱلرَّٰحِمِينَ﴾ وە تۆ (خوایە) چاکترینی
میهرەبانانی ﴿١١٨﴾

سورەتی ﴿ ٱلنُّورِ ﴾

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

سُورَةٌ أَنزَلۡنَٰهَا وَفَرَضۡنَٰهَا وَأَنزَلۡنَا فِيهَآ ءَايَٰتِۭ بَيِّنَٰتٖ لَّعَلَّكُمۡ تَذَكَّرُونَ
١ ٱلزَّانِيَةُ وَٱلزَّانِي فَٱجۡلِدُواْ كُلَّ وَٰحِدٖ مِّنۡهُمَا مِاْئَةَ جَلۡدَةٖۖ وَلَا تَأۡخُذۡكُم
بِهِمَا رَأۡفَةٞ فِي دِينِ ٱللَّهِ إِن كُنتُمۡ تُؤۡمِنُونَ بِٱللَّهِ وَٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِۖ وَلۡيَشۡهَدۡ
عَذَابَهُمَا طَآئِفَةٞ مِّنَ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ ٢ ٱلزَّانِي لَا يَنكِحُ إِلَّا زَانِيَةً أَوۡ مُشۡرِكَةٗ
وَٱلزَّانِيَةُ لَا يَنكِحُهَآ إِلَّا زَانٍ أَوۡ مُشۡرِكٞۚ وَحُرِّمَ ذَٰلِكَ عَلَى ٱلۡمُؤۡمِنِينَ
٣ وَٱلَّذِينَ يَرۡمُونَ ٱلۡمُحۡصَنَٰتِ ثُمَّ لَمۡ يَأۡتُواْ بِأَرۡبَعَةِ شُهَدَآءَ
فَٱجۡلِدُوهُمۡ ثَمَٰنِينَ جَلۡدَةٗ وَلَا تَقۡبَلُواْ لَهُمۡ شَهَٰدَةً أَبَدٗاۚ وَأُوْلَٰٓئِكَ
هُمُ ٱلۡفَٰسِقُونَ ٤ إِلَّا ٱلَّذِينَ تَابُواْ مِنۢ بَعۡدِ ذَٰلِكَ وَأَصۡلَحُواْ فَإِنَّ
ٱللَّهَ غَفُورٞ رَّحِيمٞ ٥ وَٱلَّذِينَ يَرۡمُونَ أَزۡوَٰجَهُمۡ وَلَمۡ يَكُن لَّهُمۡ
شُهَدَآءُ إِلَّآ أَنفُسُهُمۡ فَشَهَٰدَةُ أَحَدِهِمۡ أَرۡبَعُ شَهَٰدَٰتِۭ بِٱللَّهِ إِنَّهُۥ لَمِنَ
ٱلصَّٰدِقِينَ ٦ وَٱلۡخَٰمِسَةُ أَنَّ لَعۡنَتَ ٱللَّهِ عَلَيۡهِ إِن كَانَ مِنَ ٱلۡكَٰذِبِينَ
٧ وَيَدۡرَؤُاْ عَنۡهَا ٱلۡعَذَابَ أَن تَشۡهَدَ أَرۡبَعَ شَهَٰدَٰتِۭ بِٱللَّهِ إِنَّهُۥ لَمِنَ
ٱلۡكَٰذِبِينَ ٨ وَٱلۡخَٰمِسَةَ أَنَّ غَضَبَ ٱللَّهِ عَلَيۡهَآ إِن كَانَ مِنَ ٱلصَّٰدِقِينَ
٩ وَلَوۡلَا فَضۡلُ ٱللَّهِ عَلَيۡكُمۡ وَرَحۡمَتُهُۥ وَأَنَّ ٱللَّهَ تَوَّابٌ حَكِيمٌ ١٠

﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ﴾ بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

﴿سُورَةٌ أَنزَلْنَاهَا﴾ ئەمە سورەتێکە ئێمە ناردومانەتە خوارەوە ﴿وَفَرَضْنَاهَا﴾ و فەرزمان کردووە (گوێڕایەڵی بڕیارەکانی) ﴿وَأَنزَلْنَا فِيهَا﴾ وە لەو (سورەتە) دا هێناومانەتە خوارەوە ﴿آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ﴾ ئایەتە ڕوونەکان ﴿لَّعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ﴾ بۆ ئەوەی ئێوە بیر بکەنەوە (١) ﴿الزَّانِيَةُ وَالزَّانِي﴾ ژن و پیاوی زیناکەر ﴿فَاجْلِدُوا كُلَّ وَاحِدٍ مِّنْهُمَا مِائَةَ جَلْدَةٍ﴾ هەریەکێکیان سەد دار (شەلاق) یان لێ بدەن ﴿وَلَا تَأْخُذْكُم بِهِمَا رَأْفَةٌ﴾ وە بەزەیی هاتنەوەتان پێیاندا (ژن و پیاوی زیناکەر) نەتان گرێ ﴿فِي دِينِ اللَّهِ﴾ لە (جێ بەجێ کردنی) فەرمانی خوا ﴿إِن كُنتُمْ تُؤْمِنُونَ﴾ ئەگەر ئێوە باوەڕتان هەیە ﴿بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ﴾ بەخواو بەڕۆژی دوایی ﴿وَلْيَشْهَدْ عَذَابَهُمَا﴾ وە با ئامادەی بینینی سزادانی ئەو دووانە بن ﴿طَائِفَةٌ مِّنَ الْمُؤْمِنِينَ﴾ کۆمەڵێك لەباوەڕداران (٢) ﴿الزَّانِي لَا يَنكِحُ إِلَّا زَانِيَةً أَوْ مُشْرِكَةً﴾ پیاوی زیناکەر مارە ناکات تەنها ئافرەتی زیناکەر و ئافرەتی موشریك نەبێ ﴿وَالزَّانِيَةُ لَا يَنكِحُهَا إِلَّا زَانٍ أَوْ مُشْرِكٌ﴾ وە ئافرەتی زیناکەر مارەی ناکات پیاوی زیناکەر یا پیاوی موشریك نەبێ ﴿وَحُرِّمَ ذَٰلِكَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ﴾ ئەو (مارەکردن و شووکردن بەزیناکەر)ە یاساغ کراوە لەسەر ئیمانداران (٣) ﴿وَالَّذِينَ يَرْمُونَ الْمُحْصَنَاتِ﴾ وە ئەوانەی کەبوهتانی (زینا) دەکەن بۆ ئافرەتانی داوێن پاك ﴿ثُمَّ لَمْ يَأْتُوا بِأَرْبَعَةِ شُهَدَاءَ﴾ لەپاشان چوار شایەت ناهێنن (لەسەر ڕاستی بوهتانەکەیان) ﴿فَاجْلِدُوهُمْ ثَمَانِينَ جَلْدَةً﴾ ئەوە هەشتا دار (شەلاق) یان لێ بدەن ﴿وَلَا تَقْبَلُوا لَهُمْ شَهَادَةً أَبَدًا﴾ ئیتر هەرگیز شایەتیان لێ وەرمەگرن ﴿وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ﴾ وە ئەوانە لەسنوور دەرچوون (٤) ﴿إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا مِن بَعْدِ ذَٰلِكَ﴾ جگە لەوانەی کە دوای ئەوە تەوبە دەکەن ﴿وَأَصْلَحُوا﴾ و کردەوەیان چاك دەکەن ﴿فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ﴾ ئەوسا بەڕاستی خوا لێخۆش بووی بەبەزەیی یە (٥) ﴿وَالَّذِينَ يَرْمُونَ أَزْوَاجَهُمْ﴾ ئەو (پیاوانەی) بوهتان بۆ خێزانەکانیان دەکەن ﴿وَلَمْ يَكُن لَّهُمْ شُهَدَاءُ إِلَّا أَنفُسُهُمْ﴾ وە بێجگە لەخۆیان هیچ شایەتێکیان نی یە ﴿فَشَهَادَةُ أَحَدِهِمْ﴾ ئەوە شایەتی دانی هەریەك لەوانە (بەم جۆرەیە) ﴿أَرْبَعُ شَهَادَاتٍ بِاللَّهِ إِنَّهُ لَمِنَ الصَّادِقِينَ﴾ کە چوار سوێند بەخوا بخوات کەبێگومان ئەو لەڕاستگۆیانە (کەدەڵێت خێزانەکەم بینیوە زینای کردووە) (٦) ﴿وَالْخَامِسَةُ أَنَّ لَعْنَتَ اللَّهِ عَلَيْهِ﴾ وە لەپێنجەم جاردا بڵێ نەفرینی خوا لەسەر ئەو بێ ﴿إِن كَانَ مِنَ الْكَاذِبِينَ﴾ ئەگەر درۆزن بێ (٧) ﴿وَيَدْرَأُ عَنْهَا الْعَذَابَ﴾ ئەو ئافرەتەش (کەتاوان بار کراوە لەلایەن مێردەکەیەوە) سزای (زینای) لەسەر لادەبات ﴿أَن تَشْهَدَ أَرْبَعَ شَهَادَاتٍ بِاللَّهِ إِنَّهُ لَمِنَ الْكَاذِبِينَ﴾ بەمەی کەچوار جار سوێند بەخوا بخوات کەبێگومان مێردەکەی لەدرۆزنانە (درۆ دەکات) (٨) ﴿وَالْخَامِسَةَ أَنَّ غَضَبَ اللَّهِ عَلَيْهَا إِن كَانَ مِنَ الصَّادِقِينَ﴾ وە لەپێنجەم جاردا (بڵێت) خەشمی خوای لەسەر بێ ئەگەر مێردەکەی لەڕاست گۆیان بێت (٩) ﴿وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ﴾ وە ئەگەر بەهرەو بەزەیی خوا نەبوایە بەسەرتانەوە (هەر کام لەو پیاو و ئافرەتەی باسکران درۆزن بن خوا دەری دەخست و سزای دەدا لەدونیادا) ﴿وَأَنَّ اللَّهَ تَوَّابٌ حَكِيمٌ﴾ وە بێگومان خوا گێراکەری پەشیمانی و کار دروستە (١٠)

إِنَّ ٱلَّذِينَ جَآءُو بِٱلۡإِفۡكِ عُصۡبَةٞ مِّنكُمۡۚ لَا تَحۡسَبُوهُ شَرّٗا لَّكُمۖ بَلۡ
هُوَ خَيۡرٞ لَّكُمۡۚ لِكُلِّ ٱمۡرِيٕٖ مِّنۡهُم مَّا ٱكۡتَسَبَ مِنَ ٱلۡإِثۡمِۚ وَٱلَّذِي تَوَلَّىٰ
كِبۡرَهُۥ مِنۡهُمۡ لَهُۥ عَذَابٌ عَظِيمٞ ١١ لَّوۡلَآ إِذۡ سَمِعۡتُمُوهُ ظَنَّ ٱلۡمُؤۡمِنُونَ
وَٱلۡمُؤۡمِنَٰتُ بِأَنفُسِهِمۡ خَيۡرٗا وَقَالُواْ هَٰذَآ إِفۡكٞ مُّبِينٞ ١٢ لَّوۡلَا
جَآءُو عَلَيۡهِ بِأَرۡبَعَةِ شُهَدَآءَۚ فَإِذۡ لَمۡ يَأۡتُواْ بِٱلشُّهَدَآءِ فَأُوْلَٰٓئِكَ
عِندَ ٱللَّهِ هُمُ ٱلۡكَٰذِبُونَ ١٣ وَلَوۡلَا فَضۡلُ ٱللَّهِ عَلَيۡكُمۡ وَرَحۡمَتُهُۥ
فِي ٱلدُّنۡيَا وَٱلۡأٓخِرَةِ لَمَسَّكُمۡ فِي مَآ أَفَضۡتُمۡ فِيهِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ١٤
إِذۡ تَلَقَّوۡنَهُۥ بِأَلۡسِنَتِكُمۡ وَتَقُولُونَ بِأَفۡوَاهِكُم مَّا لَيۡسَ لَكُم بِهِۦ عِلۡمٞ
وَتَحۡسَبُونَهُۥ هَيِّنٗا وَهُوَ عِندَ ٱللَّهِ عَظِيمٞ ١٥ وَلَوۡلَآ إِذۡ سَمِعۡتُمُوهُ
قُلۡتُم مَّا يَكُونُ لَنَآ أَن نَّتَكَلَّمَ بِهَٰذَا سُبۡحَٰنَكَ هَٰذَا بُهۡتَٰنٌ عَظِيمٞ
١٦ يَعِظُكُمُ ٱللَّهُ أَن تَعُودُواْ لِمِثۡلِهِۦٓ أَبَدًا إِن كُنتُم مُّؤۡمِنِينَ ١٧
وَيُبَيِّنُ ٱللَّهُ لَكُمُ ٱلۡأٓيَٰتِۚ وَٱللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ١٨ إِنَّ ٱلَّذِينَ
يُحِبُّونَ أَن تَشِيعَ ٱلۡفَٰحِشَةُ فِي ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَهُمۡ عَذَابٌ أَلِيمٞ
فِي ٱلدُّنۡيَا وَٱلۡأٓخِرَةِۚ وَٱللَّهُ يَعۡلَمُ وَأَنتُمۡ لَا تَعۡلَمُونَ ١٩ وَلَوۡلَا
فَضۡلُ ٱللَّهِ عَلَيۡكُمۡ وَرَحۡمَتُهُۥ وَأَنَّ ٱللَّهَ رَءُوفٞ رَّحِيمٞ ٢٠

﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ جَآءُو بِٱلْإِفْكِ﴾ بێگومان کەسانێ کە ئەو بوهتانەیان (بۆ عائیشەی خێزانی پێغەمبەر ﷺ) هەڵبەست ﴿عُصْبَةٌ مِّنكُمْ﴾ دەستەیەك بوون لەخۆتان (ومونافیقیشیان تێدا بوو) ﴿لَا تَحْسَبُوهُ شَرًّا لَّكُم﴾ وا مەزانن ئەو (بوهتانە) شەڕو خراپە بۆتان ﴿بَلْ هُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ﴾ (وانی یە) بەڵکو خێرو چاکەیە بۆتان ﴿لِكُلِّ ٱمْرِيٍٕ مِّنْهُم﴾ بۆهەر یەك لەوانە هەیە ﴿مَّا ٱكْتَسَبَ مِنَ ٱلْإِثْمِ﴾ لەتاوان بەو ئەندازەی هەوڵی داوە (لەو بوهتانەدا) ﴿وَٱلَّذِى تَوَلَّىٰ كِبْرَهُۥ مِنْهُمْ﴾ وە ئەو کەسەیان کەبەشی گەورەی بوهتانەکەی گرتە ئەستۆ (کەعەبدولڵای کوڕی ئوبەی بوو) ﴿لَهُۥ عَذَابٌ عَظِيمٌ﴾ (لەڕۆژی دواییدا) بۆ ئەوە سزای هەرە گەورە
﴿١١﴾ ﴿لَّوْلَآ إِذْ سَمِعْتُمُوهُ﴾ دەبوا کاتێ ئەو بوهتانەتان بیست ﴿ظَنَّ ٱلْمُؤْمِنُونَ وَٱلْمُؤْمِنَٰتُ بِأَنفُسِهِمْ خَيْرًا﴾ پیاوان وئافرەتانی ئیماندار گومانی چاکیان بەخۆیان ببردایە ﴿وَقَالُوا۟ هَٰذَآ إِفْكٌ مُّبِينٌ﴾ وەبیان ووتایە ئەمە بوهتانێکی ئاشکراو ڕوونە ﴿١٢﴾ ﴿لَّوْلَا جَآءُو عَلَيْهِ بِأَرْبَعَةِ شُهَدَآءَ﴾ دە بۆچی ئەو بوهتان کەرانە چوار شایەتیان لەسەری نەهێنا ﴿فَإِذْ لَمْ يَأْتُوا۟ بِٱلشُّهَدَآءِ﴾ ئەمجا ئەگەر شایەتەکانیان نەهێنا ﴿فَأُو۟لَٰٓئِكَ عِندَ ٱللَّهِ هُمُ ٱلْكَٰذِبُونَ﴾ کەواتە هەر ئەوانەن لای خوا درۆزن ﴿١٣﴾ ﴿وَلَوْلَا فَضْلُ ٱللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُۥ﴾ وە ئەگەر بەهرە وڕەحمەتی خوا نەبوایە بەسەرتانەوە ﴿فِى ٱلدُّنْيَا وَٱلْءَاخِرَةِ﴾ لەدونیا و ڕۆژی دوایی دا ﴿لَمَسَّكُمْ فِى مَآ أَفَضْتُمْ﴾ دوو چارتان دەبوو لەبەر ڕۆچوونتان لەو بوهتانەدا (بۆ عائیشە) ﴿فِيهِ عَذَابٌ عَظِيمٌ﴾ سزایەکی گەورە
﴿١٤﴾ ﴿إِذْ تَلَقَّوْنَهُۥ بِأَلْسِنَتِكُمْ﴾ کاتێ ئەم بوهتانەتان بەدەماو دەم لە یەکترەوە وەردەگرت ﴿وَتَقُولُونَ بِأَفْوَاهِكُم﴾ وە بەزمانتان شتێك دەڵێن ﴿مَّا لَيْسَ لَكُم بِهِۦ عِلْمٌ﴾ کە زانیاریتان دەربارەی نەبوو ﴿وَتَحْسَبُونَهُۥ هَيِّنًا﴾ واتان دەزانی شتێکی سووك و ئاسانە ﴿وَهُوَ عِندَ ٱللَّهِ عَظِيمٌ﴾ لەکاتێکدا لای خوا زۆر گەورەیە ﴿١٥﴾
﴿وَلَوْلَآ إِذْ سَمِعْتُمُوهُ قُلْتُم﴾ بۆچی کاتێ ئەمەتان بیست نەتان ووت ﴿مَّا يَكُونُ لَنَآ﴾ بۆ ئێمە شیاو نی یە ﴿أَن نَّتَكَلَّمَ بِهَٰذَا﴾ قسە(و بوهتانی)ی وا بکەین ﴿سُبْحَٰنَكَ هَٰذَا بُهْتَٰنٌ عَظِيمٌ﴾ پاك و بێگەردی بۆ تۆخوایە، ئەمە بوهتانێکی زۆر گەورەیە ﴿١٦﴾ ﴿يَعِظُكُمُ ٱللَّهُ﴾ خوا ئامۆژگاریتان دەکات ﴿أَن تَعُودُوا۟ لِمِثْلِهِۦٓ أَبَدًا﴾ کە هەرگیز نەگەڕێنەوە بۆ وێنەی ئەوەی ڕووی دا ﴿إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ﴾ ئەگەر ئێوە بڕوادارن ﴿١٧﴾ ﴿وَيُبَيِّنُ ٱللَّهُ لَكُمُ ٱلْءَايَٰتِ﴾ وە خوا ئایەتەکانی خۆی بۆ ئێوە ڕوون دەکاتەوە ﴿وَٱللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ﴾ وە خوا زانای کار دروستە ﴿١٨﴾ ﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ يُحِبُّونَ﴾ بەڕاستی ئەوانەی پێیان خۆشە ﴿أَن تَشِيعَ ٱلْفَٰحِشَةُ﴾ زینا (کرداری ناشیرین) بڵاوبێتەوە ﴿فِى ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟﴾ لەناو خەڵکی ئیمانداردا ﴿لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ﴾ سزای سەختیان بۆ هەیە ﴿فِى ٱلدُّنْيَا وَٱلْءَاخِرَةِ﴾ لەدونیاو ڕۆژی دوایی دا ﴿وَٱللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنتُمْ لَا تَعْلَمُونَ﴾ وە خوا دەزانێ وئێوە نازانن ﴿١٩﴾ ﴿وَلَوْلَا فَضْلُ ٱللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُۥ﴾ ئەگەر بەهرەو بەزەیی خوا نەبوایە بەسەرتانەوە (دووچاری سزا دەبوون بەهۆی ئەو بوهتانەوەکە کرا بۆ عائیشە) ﴿وَأَنَّ ٱللَّهَ رَءُوفٌ رَّحِيمٌ﴾ وەبێگومان خوا بەسۆزی میهرەبانە ﴿٢٠﴾

۞ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تَتَّبِعُواْ خُطُوَٰتِ ٱلشَّيۡطَٰنِۚ وَمَن يَتَّبِعۡ
خُطُوَٰتِ ٱلشَّيۡطَٰنِ فَإِنَّهُۥ يَأۡمُرُ بِٱلۡفَحۡشَآءِ وَٱلۡمُنكَرِۚ وَلَوۡلَا
فَضۡلُ ٱللَّهِ عَلَيۡكُمۡ وَرَحۡمَتُهُۥ مَا زَكَىٰ مِنكُم مِّنۡ أَحَدٍ أَبَدٗا وَلَٰكِنَّ
ٱللَّهَ يُزَكِّي مَن يَشَآءُۗ وَٱللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٞ ٢١ وَلَا يَأۡتَلِ أُوْلُواْ ٱلۡفَضۡلِ
مِنكُمۡ وَٱلسَّعَةِ أَن يُؤۡتُوٓاْ أُوْلِي ٱلۡقُرۡبَىٰ وَٱلۡمَسَٰكِينَ وَٱلۡمُهَٰجِرِينَ
فِي سَبِيلِ ٱللَّهِۖ وَلۡيَعۡفُواْ وَلۡيَصۡفَحُوٓاْۗ أَلَا تُحِبُّونَ أَن يَغۡفِرَ ٱللَّهُ
لَكُمۡۚ وَٱللَّهُ غَفُورٞ رَّحِيمٌ ٢٢ إِنَّ ٱلَّذِينَ يَرۡمُونَ ٱلۡمُحۡصَنَٰتِ
ٱلۡغَٰفِلَٰتِ ٱلۡمُؤۡمِنَٰتِ لُعِنُواْ فِي ٱلدُّنۡيَا وَٱلۡأٓخِرَةِ وَلَهُمۡ عَذَابٌ
عَظِيمٞ ٢٣ يَوۡمَ تَشۡهَدُ عَلَيۡهِمۡ أَلۡسِنَتُهُمۡ وَأَيۡدِيهِمۡ وَأَرۡجُلُهُم بِمَا
كَانُواْ يَعۡمَلُونَ ٢٤ يَوۡمَئِذٖ يُوَفِّيهِمُ ٱللَّهُ دِينَهُمُ ٱلۡحَقَّ وَيَعۡلَمُونَ أَنَّ
ٱللَّهَ هُوَ ٱلۡحَقُّ ٱلۡمُبِينُ ٢٥ ٱلۡخَبِيثَٰتُ لِلۡخَبِيثِينَ وَٱلۡخَبِيثُونَ
لِلۡخَبِيثَٰتِۖ وَٱلطَّيِّبَٰتُ لِلطَّيِّبِينَ وَٱلطَّيِّبُونَ لِلطَّيِّبَٰتِۚ
أُوْلَٰٓئِكَ مُبَرَّءُونَ مِمَّا يَقُولُونَۖ لَهُم مَّغۡفِرَةٞ وَرِزۡقٞ كَرِيمٞ ٢٦ يَٰٓأَيُّهَا
ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تَدۡخُلُواْ بُيُوتًا غَيۡرَ بُيُوتِكُمۡ حَتَّىٰ تَسۡتَأۡنِسُواْ
وَتُسَلِّمُواْ عَلَىٰٓ أَهۡلِهَاۚ ذَٰلِكُمۡ خَيۡرٞ لَّكُمۡ لَعَلَّكُمۡ تَذَكَّرُونَ ٢٧

﴿يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ﴾ ئەی ئەوانەی باوەڕتان هێناوە ﴿لَا تَتَّبِعُواْ خُطُوَٰتِ ٱلشَّيۡطَٰنِۚ﴾ بەدوای هەنگاوەکانی
شەیتان دا مەڕۆن ﴿وَمَن يَتَّبِعۡ خُطُوَٰتِ ٱلشَّيۡطَٰنِ﴾ وە هەر کەس شوێن هەنگاوەکانی شەیتان بکەوێ
﴿فَإِنَّهُۥ يَأۡمُرُ بِٱلۡفَحۡشَآءِ وَٱلۡمُنكَرِۚ﴾ چونکە بەڕاستی شەیتان فەرمان دەکات بەکاری زۆر ناشیرین
(زینا) و خراپە ﴿وَلَوۡلَا فَضۡلُ ٱللَّهِ عَلَيۡكُمۡ وَرَحۡمَتُهُۥ﴾ ئەگەر بەهرەو میهرەبانی خوا نەبوایە بەسەرتانەوە
﴿مَا زَكَىٰ مِنكُم مِّنۡ أَحَدٍ أَبَدٗا﴾ هەرگیز کەسێ لەئێوە پوخت و پاك نەدەبۆ وە ﴿وَلَٰكِنَّ ٱللَّهَ يُزَكِّي مَن يَشَآءُۗ﴾ بەڵام
خوا هەر کەسی بوێ (شیاوبێ) پاکی دەکاتەوە ﴿وَٱللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٞ﴾ وە خوا بیسەری زانایە. ﴿٢١﴾ ﴿وَلَا
يَأۡتَلِ﴾ باسوێند نەخۆن ﴿أُوْلُواْ ٱلۡفَضۡلِ مِنكُمۡ وَٱلسَّعَةِ﴾ ئەوانەتان کەخاوەنی چاکە وسەروەت و سامانن
﴿أَن يُؤۡتُوٓاْ﴾ کەیارمەتی نەدەن ﴿أُوْلِي ٱلۡقُرۡبَىٰ وَٱلۡمَسَٰكِينَ وَٱلۡمُهَٰجِرِينَ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِۖ﴾ بەخزمان وهەژاران وکۆچەران
لەپێناوی خوادا ﴿وَلۡيَعۡفُواْ وَلۡيَصۡفَحُوٓاْۗ﴾ دەبا لێ بووردەبن و چاوپۆشی بکەن ﴿أَلَا تُحِبُّونَ أَن يَغۡفِرَ ٱللَّهُ لَكُمۡۚ﴾
ئایا پێتان خۆش نیە خوا لێتان خۆش ببێ ﴿وَٱللَّهُ غَفُورٞ رَّحِيمٌ﴾ وە خوا لێخۆش بوو و میهرەبانە. ﴿٢٢﴾ ﴿إِنَّ
ٱلَّذِينَ﴾ بێگومان ئەوانەی ﴿يَرۡمُونَ ٱلۡمُحۡصَنَٰتِ ٱلۡغَٰفِلَٰتِ ٱلۡمُؤۡمِنَٰتِ﴾ بوهتانی زینا دەکەن بۆ ئافرەتانی داوێن
پاکی بێ ئاگای ئیماندار ﴿لُعِنُواْ فِي ٱلدُّنۡيَا وَٱلۡأٓخِرَةِ﴾ نەفرینیان لێکراوە لەدونیا و ئاخیرەت دا ﴿وَلَهُمۡ
عَذَابٌ عَظِيمٞ﴾ وەبۆیان هەیە سزای زۆر گەورە ﴿٢٣﴾ ﴿يَوۡمَ تَشۡهَدُ عَلَيۡهِمۡ﴾ ڕۆژێك (دێ) شایەتی ئەدات
لەسەریان ﴿أَلۡسِنَتُهُمۡ وَأَيۡدِيهِمۡ وَأَرۡجُلُهُم﴾ زمانیان و دەست و قاچەکانیان ﴿بِمَا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ﴾ بەوکردەوانەی
کە کردوویانە ﴿٢٤﴾ ﴿يَوۡمَئِذٖ﴾ لەو ڕۆژەدا ﴿يُوَفِّيهِمُ ٱللَّهُ دِينَهُمُ ٱلۡحَقَّ﴾ خواپاداشتی تەواوی کاروکردەوەیان
بەڕاستی ودادگەرانەوە دەداتەوە ﴿وَيَعۡلَمُونَ أَنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلۡحَقُّ ٱلۡمُبِينُ﴾ وە ئەوکاتە دەزانن بەڕاستی هەر خوا هەقی
ئاشکراو دیارە(بۆخۆی وسیفات وکرداری) ﴿٢٥﴾ ﴿ٱلۡخَبِيثَٰتُ لِلۡخَبِيثِينَ﴾ (واڕاستە) ئافرەتانی ناپاك بۆ
پیاوانی ناپاك ﴿وَٱلۡخَبِيثُونَ لِلۡخَبِيثَٰتِۖ﴾ وە پیاوە پیسەکان بۆ ئافرەتە پیسەکان ﴿وَٱلطَّيِّبَٰتُ لِلطَّيِّبِينَ﴾
وە ئافرەتە پاکەکان بۆ پیاوە پاکەکان ﴿وَٱلطَّيِّبُونَ لِلطَّيِّبَٰتِۚ﴾ وە پیاوە پاکەکان بۆ ئافرەتە پاکەکان
﴿أُوْلَـٰٓئِكَ مُبَرَّءُونَ مِمَّا يَقُولُونَۖ﴾ ئەوپاکانە بەری کراون لەو (تۆمەتانە)ی ناپاکان دەیڵێن ﴿لَهُم مَّغۡفِرَةٞ وَرِزۡقٞ كَرِيمٞ﴾
بۆ ئەو پاك و چاکانەیە لێبووردن و ڕۆزی چاك و پیرۆز (بەهەشت) ﴿٢٦﴾ ﴿يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ﴾ ئەی
ئەو کەسانەی بڕواتان هێناوە ﴿لَا تَدۡخُلُواْ بُيُوتًا غَيۡرَ بُيُوتِكُمۡ﴾ مەچنە هیچ ماڵێك جگەلەماڵەکانی خۆتان ﴿حَتَّىٰ
تَسۡتَأۡنِسُواْ﴾ هەتا پرس دەکەن(بەخاوەنەکانیان) ﴿وَتُسَلِّمُواْ عَلَىٰٓ أَهۡلِهَاۚ﴾ وە (دوای ئەوەی مۆڵەت دران)
سەلام بکەن لە خاوەن ماڵەکە ﴿ذَٰلِكُمۡ خَيۡرٞ لَّكُمۡ﴾ ئەوە چاکترە بۆتان ﴿لَعَلَّكُمۡ تَذَكَّرُونَ﴾ بۆ ئەوەی پەندو
ئامۆژگاری وەرگرن ﴿٢٧﴾

فَإِن لَّمْ تَجِدُواْ فِيهَآ أَحَدًا فَلَا تَدْخُلُوهَا حَتَّىٰ يُؤْذَنَ لَكُمْۖ
وَإِن قِيلَ لَكُمُ ٱرْجِعُواْ فَٱرْجِعُواْۖ هُوَ أَزْكَىٰ لَكُمْۚ وَٱللَّهُ بِمَا
تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ ﴿٢٨﴾ لَّيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَن تَدْخُلُواْ بُيُوتًا
غَيْرَ مَسْكُونَةٍ فِيهَا مَتَٰعٌ لَّكُمْۚ وَٱللَّهُ يَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ وَمَا
تَكْتُمُونَ ﴿٢٩﴾ قُل لِّلْمُؤْمِنِينَ يَغُضُّواْ مِنْ أَبْصَٰرِهِمْ وَيَحْفَظُواْ
فُرُوجَهُمْۚ ذَٰلِكَ أَزْكَىٰ لَهُمْۚ إِنَّ ٱللَّهَ خَبِيرٌۢ بِمَا يَصْنَعُونَ ﴿٣٠﴾
وَقُل لِّلْمُؤْمِنَٰتِ يَغْضُضْنَ مِنْ أَبْصَٰرِهِنَّ وَيَحْفَظْنَ
فُرُوجَهُنَّ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا مَا ظَهَرَ مِنْهَاۖ وَلْيَضْرِبْنَ
بِخُمُرِهِنَّ عَلَىٰ جُيُوبِهِنَّۖ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا لِبُعُولَتِهِنَّ
أَوْ ءَابَآئِهِنَّ أَوْ ءَابَآءِ بُعُولَتِهِنَّ أَوْ أَبْنَآئِهِنَّ أَوْ أَبْنَآءِ بُعُولَتِهِنَّ
أَوْ إِخْوَٰنِهِنَّ أَوْ بَنِيٓ إِخْوَٰنِهِنَّ أَوْ بَنِيٓ أَخَوَٰتِهِنَّ أَوْ نِسَآئِهِنَّ
أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَٰنُهُنَّ أَوِ ٱلتَّٰبِعِينَ غَيْرِ أُوْلِي ٱلْإِرْبَةِ مِنَ
ٱلرِّجَالِ أَوِ ٱلطِّفْلِ ٱلَّذِينَ لَمْ يَظْهَرُواْ عَلَىٰ عَوْرَٰتِ ٱلنِّسَآءِۖ
وَلَا يَضْرِبْنَ بِأَرْجُلِهِنَّ لِيُعْلَمَ مَا يُخْفِينَ مِن زِينَتِهِنَّۚ وَتُوبُوٓاْ
إِلَى ٱللَّهِ جَمِيعًا أَيُّهَ ٱلْمُؤْمِنُونَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٣١﴾

﴿فَإِن لَّمۡ تَجِدُواْ فِيهَآ أَحَدٗا﴾ ئەمجا ئەگەر کەستان نەدی تیایدا ﴿فَلَا تَدۡخُلُوهَا﴾ ئەوە مەچنە ژورەوە بۆ ئەو ماڵە ﴿حَتَّىٰ يُؤۡذَنَ لَكُمۡۖ﴾ هەتا مۆڵەت نەدرێن ﴿وَإِن قِيلَ لَكُمُ﴾ وە ئەگەر پێتان ووترا ﴿ٱرۡجِعُواْ فَٱرۡجِعُواْۖ﴾ بگەڕێنەوە ئەبێ بگەڕێنەوە ﴿هُوَ أَزۡكَىٰ لَكُمۡۚ﴾ ئەوە چاکتر و پاکترە بۆتان ﴿وَٱللَّهُ بِمَا تَعۡمَلُونَ عَلِيمٞ﴾ وە خوا زانایە بەهەموو ئەو کردەوانەی دەیکەن ﴿٢٨﴾ ﴿لَّيۡسَ عَلَيۡكُمۡ جُنَاحٌ﴾ هیچ گوناهێکتان لەسەر نییە (گوناهبار نابن) ﴿أَن تَدۡخُلُواْ بُيُوتًا﴾ کەبچنە ئەو ماڵانەی ﴿غَيۡرَ مَسۡكُونَةٖ فِيهَا مَتَٰعٞ لَّكُمۡۚ﴾ کەسی تێدا نیشتەجێ نی یە و کەل و پەلی خۆتانی تیا بێت (وەك ئوتێل) ﴿وَٱللَّهُ يَعۡلَمُ﴾ وە خوا دەزانێ ﴿مَا تُبۡدُونَ وَمَا تَكۡتُمُونَ﴾ بەوەی ئاشکرای دەکەن و بەوەیشی دەیشارنەوە ﴿٢٩﴾ ﴿قُل لِّلۡمُؤۡمِنِينَ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) بڵێ بەپیاوانی ئیماندار ﴿يَغُضُّواْ مِنۡ أَبۡصَٰرِهِمۡ﴾ چاوی خۆیان (لەسەیر کردنی نامەحرەم) داخەن و بپارێزن ﴿وَيَحۡفَظُواْ فُرُوجَهُمۡۚ﴾ وە عەورەتیان (لەداوێن پیسی) بپارێزن ﴿ذَٰلِكَ أَزۡكَىٰ لَهُمۡۚ﴾ ئەوە چاکتر و پاکترە بۆ ئەوان ﴿إِنَّ ٱللَّهَ خَبِيرُۢ بِمَا يَصۡنَعُونَ﴾ بێگومان خوا ئاگایە بەهەموو کردەوەیەك کەدەیکەن ﴿٣٠﴾ ﴿وَقُل لِّلۡمُؤۡمِنَٰتِ﴾ وە بڵێ بە ئافرەتانی ئیمانداریش ﴿يَغۡضُضۡنَ مِنۡ أَبۡصَٰرِهِنَّ﴾ چاویان داخەن وبپارێزن (لەسەریر کردنی نامەحرەم) ﴿وَيَحۡفَظۡنَ فُرُوجَهُنَّ﴾ وە عەورەتیان بپارێزن (لەداوێن پیسی) ﴿وَلَا يُبۡدِينَ زِينَتَهُنَّ﴾ وە جوانی خۆیان دەرنەخەن ﴿إِلَّا مَا ظَهَرَ مِنۡهَاۖ﴾ جگە لەوەی بەدەرەوەیە و دیارە لەجوانی (وەك دەم و چاویان و دەستیان) ﴿وَلۡيَضۡرِبۡنَ بِخُمُرِهِنَّ عَلَىٰ جُيُوبِهِنَّۖ﴾ وە با سەرپۆشەکانیان بدەن بەسینگ و بەرۆکیاندا ﴿وَلَا يُبۡدِينَ زِينَتَهُنَّ﴾ وە جوانی خۆیان دەرنەخەن (زیاد لەوەی دەردەکەوێت) ﴿إِلَّا لِبُعُولَتِهِنَّ أَوۡ ءَابَآئِهِنَّ﴾ بۆ مێردەکانیان نەبێت یا باوکیان ﴿أَوۡ ءَابَآءِ بُعُولَتِهِنَّ﴾ یاباوکی مێردەکانیان ﴿أَوۡ أَبۡنَآئِهِنَّ أَوۡ أَبۡنَآءِ بُعُولَتِهِنَّ﴾ یا کورەکانیان یا کوڕی مێردەکانیان ﴿أَوۡ إِخۡوَٰنِهِنَّ أَوۡ بَنِيٓ إِخۡوَٰنِهِنَّ﴾ یا براکانیان یا کوڕی براکانیان ﴿أَوۡ بَنِيٓ أَخَوَٰتِهِنَّ﴾ یا کوڕی خوشکەکانیان ﴿أَوۡ نِسَآئِهِنَّ﴾ یا ئافرەتانی (ئیماندار) ﴿أَوۡ مَا مَلَكَتۡ أَيۡمَٰنُهُنَّ﴾ یا کەنیزەکەکانیان ﴿أَوِ ٱلتَّٰبِعِينَ غَيۡرِ أُوْلِي ٱلۡإِرۡبَةِ مِنَ ٱلرِّجَالِ﴾ یا ئەو شوێن کەوتەو پیاوانەی کەبێ نیازن لەئافرەت (وەك خزمەت کارو پیر و نەخۆش کەئارەزووی ژن و مێردایەتیان نییە) ﴿أَوِ ٱلطِّفۡلِ ٱلَّذِينَ لَمۡ يَظۡهَرُواْ عَلَىٰ عَوۡرَٰتِ ٱلنِّسَآءِۖ﴾ یا ئەو منداڵە کوڕانەی کەئاگایان لە لەش و(عەورەتی) ئافرەتان نەبێت (بالغ نەبووبن) ﴿وَلَا يَضۡرِبۡنَ بِأَرۡجُلِهِنَّ﴾ (ئافرەتان لەکاتی ڕۆشتن دا) قاچیان نەدەن بەزەوی دا ﴿لِيُعۡلَمَ مَا يُخۡفِينَ مِن زِينَتِهِنَّۚ﴾ (تا دەنگی خڕخاڵ و پاوانەکانیان بێت و) بزانرێت بەو جوانییەی پێیان کەشاردویانەتەوە ﴿وَتُوبُوٓاْ إِلَى ٱللَّهِ جَمِيعًا﴾ هەمووتان تەوبە بکەن و بگەڕێنەوە بۆ لای خوا ﴿أَيُّهَ ٱلۡمُؤۡمِنُونَ﴾ ئەی ئیمان دارەکان ﴿لَعَلَّكُمۡ تُفۡلِحُونَ﴾ تا ڕزگار و سەرکەوتوو بن ﴿٣١﴾

وَأَنكِحُوا۟ ٱلْأَيَٰمَىٰ مِنكُمْ وَٱلصَّٰلِحِينَ مِنْ عِبَادِكُمْ وَإِمَآئِكُمْ ۚ إِن
يَكُونُوا۟ فُقَرَآءَ يُغْنِهِمُ ٱللَّهُ مِن فَضْلِهِۦ ۗ وَٱللَّهُ وَٰسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٣٢﴾
وَلْيَسْتَعْفِفِ ٱلَّذِينَ لَا يَجِدُونَ نِكَاحًا حَتَّىٰ يُغْنِيَهُمُ ٱللَّهُ مِن فَضْلِهِۦ ۗ
وَٱلَّذِينَ يَبْتَغُونَ ٱلْكِتَٰبَ مِمَّا مَلَكَتْ أَيْمَٰنُكُمْ فَكَاتِبُوهُمْ إِنْ
عَلِمْتُمْ فِيهِمْ خَيْرًا ۖ وَءَاتُوهُم مِّن مَّالِ ٱللَّهِ ٱلَّذِىٓ ءَاتَىٰكُمْ ۚ وَلَا تُكْرِهُوا۟
فَتَيَٰتِكُمْ عَلَى ٱلْبِغَآءِ إِنْ أَرَدْنَ تَحَصُّنًا لِّتَبْتَغُوا۟ عَرَضَ ٱلْحَيَوٰةِ
ٱلدُّنْيَا ۚ وَمَن يُكْرِههُّنَّ فَإِنَّ ٱللَّهَ مِنۢ بَعْدِ إِكْرَٰهِهِنَّ غَفُورٌ رَّحِيمٌ
﴿٣٣﴾ وَلَقَدْ أَنزَلْنَآ إِلَيْكُمْ ءَايَٰتٍ مُّبَيِّنَٰتٍ وَمَثَلًا مِّنَ ٱلَّذِينَ خَلَوْا۟
مِن قَبْلِكُمْ وَمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِينَ ﴿٣٤﴾ ۞ ٱللَّهُ نُورُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۚ
مَثَلُ نُورِهِۦ كَمِشْكَوٰةٍ فِيهَا مِصْبَاحٌ ۖ ٱلْمِصْبَاحُ فِى زُجَاجَةٍ ۖ
ٱلزُّجَاجَةُ كَأَنَّهَا كَوْكَبٌ دُرِّىٌّ يُوقَدُ مِن شَجَرَةٍ مُّبَٰرَكَةٍ زَيْتُونَةٍ
لَّا شَرْقِيَّةٍ وَلَا غَرْبِيَّةٍ يَكَادُ زَيْتُهَا يُضِىٓءُ وَلَوْ لَمْ تَمْسَسْهُ نَارٌ ۚ
نُّورٌ عَلَىٰ نُورٍ ۗ يَهْدِى ٱللَّهُ لِنُورِهِۦ مَن يَشَآءُ ۚ وَيَضْرِبُ ٱللَّهُ ٱلْأَمْثَٰلَ
لِلنَّاسِ ۗ وَٱللَّهُ بِكُلِّ شَىْءٍ عَلِيمٌ ﴿٣٥﴾ فِى بُيُوتٍ أَذِنَ ٱللَّهُ أَن تُرْفَعَ
وَيُذْكَرَ فِيهَا ٱسْمُهُۥ يُسَبِّحُ لَهُۥ فِيهَا بِٱلْغُدُوِّ وَٱلْءَاصَالِ ﴿٣٦﴾

ربع الحزب ٣٦

﴿وَأَنكِحُوا۟ ٱلْأَيَٰمَىٰ مِنكُمْ﴾ ژن مارە بپرن بۆ پیاوانی بێ ژن و ژنانی بێ مێردیش بدەن بەشوو (مێرد) ﴿وَٱلصَّٰلِحِينَ مِنْ عِبَادِكُمْ وَإِمَآئِكُمْ﴾ هەروەها ئەوانەی ئیمان دار و چاکن لەکۆیلەکان (ژنیان بۆ بێنن) و کەنیزەکەکان (یش بدەن بەشوو) ﴿إِن يَكُونُوا۟ فُقَرَآءَ﴾ ئەگەر ئەوان هەژارو کەم دەست بن ﴿يُغْنِهِمُ ٱللَّهُ مِن فَضْلِهِۦ﴾ خوا لەبەخشندەی و بەهرەی خۆی دەوڵەمەندو بێ نیازیـان دەکات ﴿وَٱللَّهُ وَٰسِعٌ عَلِيمٌ﴾ وە خوا (بەهـەرە) فراوان و زانـا و دانایە ﴿٣٢﴾ ﴿وَلْيَسْتَعْفِفِ ٱلَّذِينَ لَا يَجِدُونَ نِكَاحًا﴾ وە دەبـێ ئەوانـەی کەتوانای (ئەرکی) ژن هێنانیان نیە پاکژ خۆیـان ڕاگرن ﴿حَتَّىٰ يُغْنِيَهُمُ ٱللَّهُ مِن فَضْلِهِۦ﴾ هەتا خوا بەبەهرە(و ڕۆزی) خـۆی بـێ نیازیـان دەکات ﴿وَٱلَّذِينَ يَبْتَغُونَ ٱلْكِتَٰبَ﴾ وە ئەوانەی داوای نوسـراو دەکەن (بۆ کڕینـەوەی خۆیان) ﴿مِمَّا مَلَكَتْ أَيْمَٰنُكُمْ﴾ لەبەنـدەو کەنیزەکەکانتـان ﴿فَكَاتِبُوهُمْ﴾ ئـەوە نوسـراویان لەگەڵدا بنوسـن (بۆ کڕینـەوەو ئازاد بوونـی خۆیـان) ﴿إِنْ عَلِمْتُمْ فِيهِمْ خَيْرًا﴾ ئەگەر خێرتان لەواندا بـەدی دەکرد (کەبریتی یە لەتوانای دانـی ئەو پارەی ئەبێ بیـدات بەخاوەنەکـەی بۆ ئـازاد بوونی)﴿وَءَاتُوهُم مِّن مَّالِ ٱللَّهِ ٱلَّذِىٓ ءَاتَىٰكُمْ﴾ وە لەو ماڵـەی کەخوا بەئێـوەی داوە پێیان بدەن ﴿وَلَا تُكْرِهُوا۟ فَتَيَٰتِكُمْ﴾ وە کەنیزەکەکانتـان زۆر لـێ مەکـن (ناچاریـان مەکەن) ﴿عَلَى ٱلْبِغَآءِ﴾ لەسـەر زینـا کردن ﴿إِنْ أَرَدْنَ تَحَصُّنًا﴾ ئەگەر ئەیانویسـت داوێن پاك بن ﴿لِّتَبْتَغُوا۟ عَرَضَ ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا﴾ تا ماڵ وسـامانی ژیانی دونیاتان دەست کەوێت ﴿وَمَن يُكْرِههُّنَّ﴾ جـا هەرکـەس ناچاریـان بـکات (زۆریان لـێ بـکات) ﴿فَإِنَّ ٱللَّهَ مِنۢ بَعْدِ إِكْرَٰهِهِنَّ﴾ ئەمجا بەڕاسـتی خوا دوای ئـەو زۆر لـێ کردنەیـان ﴿غَفُورٌ رَّحِيمٌ﴾ لێبـووردەی میهرەبانە (بەو کەنیزەکانـە کە بەزۆر زینایان پـێ کراوە) ﴿٣٣﴾ ﴿وَلَقَدْ أَنزَلْنَآ إِلَيْكُمْ﴾ سـوێند بەخوا بەڕاسـتی ئێمە ناردوومانەتە خوارەوە بۆ ئێوە ﴿ءَايَٰتٍ مُّبَيِّنَٰتٍ﴾ چەند ئایەتێکی ڕوون کەرەوە ﴿وَمَثَلًا مِّنَ ٱلَّذِينَ خَلَوْا۟ مِن قَبْلِكُمْ﴾ وە چەند نموونەو بەسەرهاتی ئەو گەلانەی لەپێش ئێوەوە بوون ﴿وَمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِينَ﴾ هەروەهـا پەنـدو ئامۆژگـاری بـۆ پاریـزکاران ولەخـوا ترسـان ﴿٣٤﴾ ﴿ٱللَّهُ نُورُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ﴾ خـوا نـورو ڕوناکی یەو ڕووناککەرەوەی ئاسـمانەکان و زەوی یە ﴿مَثَلُ نُورِهِۦ﴾ وێنەی ڕووناککردنەوەی خوا ﴿كَمِشْكَوٰةٍ فِيهَا مِصْبَاحٌ﴾ وەك تاقیـك وایـە چرایەکی تێدا بێـت ﴿ٱلْمِصْبَاحُ فِى زُجَاجَةٍ﴾ ئەو چرایەش لەناو شوشـەیەکدا بێت ﴿ٱلزُّجَاجَةُ كَأَنَّهَا كَوْكَبٌ دُرِّىٌّ﴾ ئەو شوشـەیەش وەك ئەسـتێرەیەکی گەش و پرشـنگدار بێت ﴿يُوقَدُ مِن شَجَرَةٍ مُّبَٰرَكَةٍ زَيْتُونَةٍ﴾ (ئەو چرایە) دائەگیرسـێ بە(ڕۆنـی) درەختێکـی زەیتونی بەفەڕو بەرەکەت ﴿لَّا شَرْقِيَّةٍ وَلَا غَرْبِيَّةٍ﴾ کـە نەرۆژهەڵاتی بێ نەرۆژ ئاوایی بێ (سـێبەر نایگـرێ نەکاتـی هەڵهاتنی خۆر نەکاتی ئاوابوونی) ﴿يَكَادُ زَيْتُهَا يُضِىٓءُ﴾ (ڕۆنەکـەی ئەوەند پاك بێت) نزیکە ڕۆنەکەی داگیرسـێ ﴿وَلَوْ لَمْ تَمْسَسْهُ نَارٌ﴾ با ئاگریشـی بەر نەکەوێ ﴿نُّورٌ عَلَىٰ نُورٍ﴾ ڕووناکی لەسـەر ڕوناکـی (ڕووناکی زەیت و ڕووناکی ئاگر) ﴿يَهْدِى ٱللَّهُ لِنُورِهِۦ مَن يَشَآءُ﴾ خوا هەرکەسـی بوێت ڕێنموونیی دەکات بۆلای ڕووناکی (ئایینی) خۆی ﴿وَيَضْرِبُ ٱللَّهُ ٱلْأَمْثَٰلَ لِلنَّاسِ﴾ وە خـوا چەندین نموونـە دەهێنێتەوە بۆ خەڵکی﴿وَٱللَّهُ بِكُلِّ شَىْءٍ عَلِيمٌ﴾ وە خوا زانا و ئاگادارە بەهەموو شتێك ﴿٣٥﴾ ﴿فِى بُيُوتٍ أَذِنَ ٱللَّهُ﴾ لەمزگەوتانێکدا خوا مۆڵەتی داوە﴿أَن تُرْفَعَ﴾ کە بەگەورەو پاك ڕاگیرێ (بەرزو بڵنـد دروسـت کرێـت) ﴿وَيُذْكَرَ فِيهَا ٱسْمُهُۥ﴾ زیکـرو یـادی خوای تێدا بکـرێ ﴿يُسَبِّحُ لَهُۥ فِيهَا بِٱلْغُدُوِّ وَٱلْءَاصَالِ﴾ لەو (مزگەوتانە)دا تەسبیحاتی خوا دەکەن بەبەیانیان و ئێواراندا ﴿٣٦﴾

رِجَالٞ لَّا تُلۡهِيهِمۡ تِجَٰرَةٞ وَلَا بَيۡعٌ عَن ذِكۡرِ ٱللَّهِ وَإِقَامِ ٱلصَّلَوٰةِ
وَإِيتَآءِ ٱلزَّكَوٰةِ يَخَافُونَ يَوۡمٗا تَتَقَلَّبُ فِيهِ ٱلۡقُلُوبُ وَٱلۡأَبۡصَٰرُ ٣٧
لِيَجۡزِيَهُمُ ٱللَّهُ أَحۡسَنَ مَا عَمِلُواْ وَيَزِيدَهُم مِّن فَضۡلِهِۦۗ وَٱللَّهُ
يَرۡزُقُ مَن يَشَآءُ بِغَيۡرِ حِسَابٖ ٣٨ وَٱلَّذِينَ كَفَرُوٓاْ أَعۡمَٰلُهُمۡ كَسَرَابِۭ
بِقِيعَةٖ يَحۡسَبُهُ ٱلظَّمۡـَٔانُ مَآءً حَتَّىٰٓ إِذَا جَآءَهُۥ لَمۡ يَجِدۡهُ شَيۡـٔٗا
وَوَجَدَ ٱللَّهَ عِندَهُۥ فَوَفَّىٰهُ حِسَابَهُۥۗ وَٱللَّهُ سَرِيعُ ٱلۡحِسَابِ ٣٩
أَوۡ كَظُلُمَٰتٖ فِي بَحۡرٖ لُّجِّيّٖ يَغۡشَىٰهُ مَوۡجٞ مِّن فَوۡقِهِۦ مَوۡجٞ مِّن فَوۡقِهِۦ
سَحَابٞۚ ظُلُمَٰتُۢ بَعۡضُهَا فَوۡقَ بَعۡضٍ إِذَآ أَخۡرَجَ يَدَهُۥ لَمۡ يَكَدۡ
يَرَىٰهَاۗ وَمَن لَّمۡ يَجۡعَلِ ٱللَّهُ لَهُۥ نُورٗا فَمَا لَهُۥ مِن نُّورٍ ٤٠ أَلَمۡ تَرَ أَنَّ
ٱللَّهَ يُسَبِّحُ لَهُۥ مَن فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ وَٱلطَّيۡرُ صَٰٓفَّٰتٖۖ كُلّٞ
قَدۡ عَلِمَ صَلَاتَهُۥ وَتَسۡبِيحَهُۥۗ وَٱللَّهُ عَلِيمُۢ بِمَا يَفۡعَلُونَ ٤١ وَلِلَّهِ مُلۡكُ
ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۖ وَإِلَى ٱللَّهِ ٱلۡمَصِيرُ ٤٢ أَلَمۡ تَرَ أَنَّ ٱللَّهَ يُزۡجِي
سَحَابٗا ثُمَّ يُؤَلِّفُ بَيۡنَهُۥ ثُمَّ يَجۡعَلُهُۥ رُكَامٗا فَتَرَى ٱلۡوَدۡقَ يَخۡرُجُ مِنۡ
خِلَٰلِهِۦ وَيُنَزِّلُ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مِن جِبَالٖ فِيهَا مِنۢ بَرَدٖ فَيُصِيبُ بِهِۦ مَن يَشَآءُ
وَيَصۡرِفُهُۥ عَن مَّن يَشَآءُۖ يَكَادُ سَنَا بَرۡقِهِۦ يَذۡهَبُ بِٱلۡأَبۡصَٰرِ ٤٣

﴿رِجَالٞ لَّا تُلۡهِيهِمۡ تِجَٰرَةٞ وَلَا بَيۡعٌ﴾ پیاوانێك كە بازرگانی و كڕین و فرۆشتن بێ ئاگایان ناكات ﴿عَن ذِكۡرِ
ٱللَّهِ وَإِقَامِ ٱلصَّلَوٰةِ وَإِيتَآءِ ٱلزَّكَوٰةِ﴾ لەیادی خواو نوێژ كردن و زەكات دان ﴿يَخَافُونَ يَوۡمٗا﴾ لەڕۆژێك دەترسن
(ڕۆژی قیامەت) ﴿تَتَقَلَّبُ فِيهِ ٱلۡقُلُوبُ وَٱلۡأَبۡصَٰرُ﴾ دڵ و چاوەكان تیایدا (دەگۆڕێن و) ئاوەژوو دەبن ﴿٣٧﴾
﴿لِيَجۡزِيَهُمُ ٱللَّهُ أَحۡسَنَ مَا عَمِلُواْ﴾ تا خوا پاداشتیان بداتەوە بەپاداشتی چاكترینی ئەوەی كردویانە ﴿وَيَزِيدَهُم
مِّن فَضۡلِهِۦۗ﴾ وە (بێجگە لەپاداشتەكەیان) لەبەهرەی خۆیەوە زیادەشیان دەداتێ ﴿وَٱللَّهُ يَرۡزُقُ مَن يَشَآءُ﴾ وە خوا
رزق و ڕۆزی (پاداشت) دەدا بەهەر كەس بیەوێ ﴿بِغَيۡرِ حِسَابٖ﴾ بەبێ ژمار، بێ سنوور ﴿٣٨﴾ ﴿وَٱلَّذِينَ كَفَرُوٓاْ﴾
وە ئەوانەی كەبێ بڕوان ﴿أَعۡمَٰلُهُمۡ كَسَرَابِۭ﴾ كردەوە (چاكە) كانیان وەك سەرابێك وایە (سەراب تیشكێكە كاتێ
زۆر گەرما لەبیاباندا وەك ئاو دێتە پێش چاو) ﴿بِقِيعَةٖ﴾ لەبیابانێكدا (بریسكە بداتەوە) ﴿يَحۡسَبُهُ ٱلظَّمۡـَٔانُ
مَآءً﴾ (كەسێكی) زۆر تینوو بەئاوی دەزانێ (لەدوورەوە) ﴿حَتَّىٰٓ إِذَا جَآءَهُۥ﴾ (بەپەلە دەڕوات بۆی) كاتێ
دەگاتە لای ﴿لَمۡ يَجِدۡهُ شَيۡـٔٗا﴾ هیچ بەدی ناكات ﴿وَوَجَدَ ٱللَّهَ عِندَهُۥ﴾ (لەقیامەت كافر) دەبینێ خوا ئامادەیە
لەلایدا ﴿فَوَفَّىٰهُ حِسَابَهُۥۗ﴾ ئەمجا خوا بە تەواوی پاداشتی (كردەوەكانی) دەداتێ ﴿وَٱللَّهُ سَرِيعُ ٱلۡحِسَابِ﴾
وە خوا بە پەلەو چەسپانە لەلێپرسینەوەدا ﴿٣٩﴾ ﴿أَوۡ كَظُلُمَٰتٖ فِي بَحۡرٖ لُّجِّيّٖ﴾ یا (كردەوەی بێ بڕوایان) وەك چەند
تاریكییەك وایە لەناو دەریایەكی قوڵدا ﴿يَغۡشَىٰهُ مَوۡجٞ مِّن فَوۡقِهِۦ مَوۡجٞ﴾ كەشەپۆل لەسەرشەپۆل دایپۆشابێت
﴿مِّن فَوۡقِهِۦ سَحَابٞۚ﴾ لەسەر ئەو (شەپۆلە) یشەوە هەورێكی ڕەشی (باراناوی) بێت ﴿ظُلُمَٰتُۢ بَعۡضُهَا فَوۡقَ بَعۡضٍ﴾
تاریكیەكان نیشتبنە سەر یەكتری ﴿إِذَآ أَخۡرَجَ يَدَهُۥ لَمۡ يَكَدۡ يَرَىٰهَاۗ﴾ ئەگەر دەستی دەربێنێ نزیكە دەستی خۆی
نەبینێت (لەبەر تاریكی) ﴿وَمَن لَّمۡ يَجۡعَلِ ٱللَّهُ لَهُۥ نُورٗا﴾ جا هەر كەس خوا نووری (ئیمانی) پێ نەبەخشیێ
﴿فَمَا لَهُۥ مِن نُّورٍ﴾ ئەوەی ڕووناكی بێت نییەتی ﴿٤٠﴾ ﴿أَلَمۡ تَرَ﴾ ئایا نابینی (نازانی) ﴿أَنَّ ٱللَّهَ يُسَبِّحُ لَهُۥ مَن فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَٱلۡأَرۡضِ﴾ بێگومان هەمووئەوانەی لەئاسمانەكان و زەوی دان تەسبیحاتی خوا دەكەن ﴿وَٱلطَّيۡرُ صَٰٓفَّٰتٖۖ﴾
هەروەها باڵندەكان كاتێ باڵیان كردۆتەوە (بەئاسماندان تەسبیحاتی خوا دەكەن) ﴿كُلّٞ قَدۡ عَلِمَ صَلَاتَهُۥ وَتَسۡبِيحَهُۥۗ﴾
هەر یەك لەمانە نوێژ (دوعا) و تەسبیحاتی خۆی دەزانێ ﴿وَٱللَّهُ عَلِيمُۢ بِمَا يَفۡعَلُونَ﴾ وە خوا بەوەی دەیكەن زانا
وئاگادارە ﴿٤١﴾ ﴿وَلِلَّهِ مُلۡكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۖ﴾ تەنها بۆ خوایە خاوەنیەتی ئاسمانەكان و زەوی ﴿وَإِلَى ٱللَّهِ ٱلۡمَصِيرُ﴾
وگەڕانەوەش هەر بۆلای خوایە ﴿٤٢﴾ ﴿أَلَمۡ تَرَ﴾ ئایا نازانی (نابینی) ﴿أَنَّ ٱللَّهَ يُزۡجِي سَحَابٗا﴾ كەخوا پەڵەهەورەكان
دەبات (بەئاسماندا) بە هێواشی ﴿ثُمَّ يُؤَلِّفُ بَيۡنَهُۥ﴾ پاشان ئەو (پەڵە هەور)انە پەیوەست دەكات بەیەكەوە
﴿ثُمَّ يَجۡعَلُهُۥ رُكَامٗا﴾ دواتر دەیان خاتە سەر یەكتری ﴿فَتَرَى ٱلۡوَدۡقَ﴾ ئەمجا دەبینی دڵۆپە باران ﴿يَخۡرُجُ مِنۡ
خِلَٰلِهِۦ﴾ لەنێو هەورەكەوە دەبارێ ﴿وَيُنَزِّلُ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مِن جِبَالٖ فِيهَا مِنۢ بَرَدٖ﴾ وە لە ئاسمانەوە لە هەورەكان كەوەك
كێون تەرزە دەبارێنێ ﴿فَيُصِيبُ بِهِۦ مَن يَشَآءُ﴾ ئەمجا تووشی زیان دەبێ بەم (تەرزەیە) هەر كەسێ خوا بیەوێت
﴿وَيَصۡرِفُهُۥ عَن مَّن يَشَآءُۖ﴾ وە لای دەدات لە هەر كەسێ كەخۆی بیەوێ ﴿يَكَادُ سَنَا بَرۡقِهِۦ يَذۡهَبُ بِٱلۡأَبۡصَٰرِ﴾ نزیكە
ڕووناكی و شەوقی چەخماخە(ی هەورە) كە(بینای) چاوەكان ببات ﴿٤٣﴾

يُقَلِّبُ ٱللَّهُ ٱلَّيۡلَ وَٱلنَّهَارَۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَعِبۡرَةٗ لِّأُوْلِي ٱلۡأَبۡصَٰرِ ﴿٤٤﴾
وَٱللَّهُ خَلَقَ كُلَّ دَآبَّةٖ مِّن مَّآءٖۖ فَمِنۡهُم مَّن يَمۡشِي عَلَىٰ بَطۡنِهِۦ وَمِنۡهُم مَّن
يَمۡشِي عَلَىٰ رِجۡلَيۡنِ وَمِنۡهُم مَّن يَمۡشِي عَلَىٰٓ أَرۡبَعٖۚ يَخۡلُقُ ٱللَّهُ مَا يَشَآءُۚ
إِنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٞ ﴿٤٥﴾ لَّقَدۡ أَنزَلۡنَآ ءَايَٰتٖ مُّبَيِّنَٰتٖۚ
وَٱللَّهُ يَهۡدِي مَن يَشَآءُ إِلَىٰ صِرَٰطٖ مُّسۡتَقِيمٖ ﴿٤٦﴾ وَيَقُولُونَ
ءَامَنَّا بِٱللَّهِ وَبِٱلرَّسُولِ وَأَطَعۡنَا ثُمَّ يَتَوَلَّىٰ فَرِيقٞ مِّنۡهُم مِّنۢ بَعۡدِ
ذَٰلِكَۚ وَمَآ أُوْلَٰٓئِكَ بِٱلۡمُؤۡمِنِينَ ﴿٤٧﴾ وَإِذَا دُعُوٓاْ إِلَى ٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ
لِيَحۡكُمَ بَيۡنَهُمۡ إِذَا فَرِيقٞ مِّنۡهُم مُّعۡرِضُونَ ﴿٤٨﴾ وَإِن يَكُن لَّهُمُ ٱلۡحَقُّ
يَأۡتُوٓاْ إِلَيۡهِ مُذۡعِنِينَ ﴿٤٩﴾ أَفِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ أَمِ ٱرۡتَابُوٓاْ أَمۡ يَخَافُونَ
أَن يَحِيفَ ٱللَّهُ عَلَيۡهِمۡ وَرَسُولُهُۥۚ بَلۡ أُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلظَّٰلِمُونَ ﴿٥٠﴾ إِنَّمَا
كَانَ قَوۡلَ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ إِذَا دُعُوٓاْ إِلَى ٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ لِيَحۡكُمَ بَيۡنَهُمۡ أَن
يَقُولُواْ سَمِعۡنَا وَأَطَعۡنَاۚ وَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡمُفۡلِحُونَ ﴿٥١﴾ وَمَن
يُطِعِ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ وَيَخۡشَ ٱللَّهَ وَيَتَّقۡهِ فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡفَآئِزُونَ
﴿٥٢﴾ ۞ وَأَقۡسَمُواْ بِٱللَّهِ جَهۡدَ أَيۡمَٰنِهِمۡ لَئِنۡ أَمَرۡتَهُمۡ لَيَخۡرُجُنَّۖ قُل
لَّا تُقۡسِمُواْۖ طَاعَةٞ مَّعۡرُوفَةٌۚ إِنَّ ٱللَّهَ خَبِيرُۢ بِمَا تَعۡمَلُونَ ﴿٥٣﴾

نصف الحزب ٣٦

﴿يُقَلِّبُ ٱللَّهُ ٱلَّيۡلَ وَٱلنَّهَارَۚ﴾ خوا شەوو ڕۆژ دەگۆڕێت (بەکورت و درێژ کردنیان یا بەڕۆژ بوونەوەو شەو
داهاتن) ﴿إِنَّ فِي ذَٰلِكَ﴾ بەڕاستی لەمەدا﴿لَعِبۡرَةٗ لِّأُوْلِي ٱلۡأَبۡصَٰرِ﴾ پەندێك هەیە بۆ خاوەن ژیریی یەكان ﴿٤٤﴾
﴿وَٱللَّهُ خَلَقَ كُلَّ دَآبَّةٖ مِّن مَّآءٖۖ﴾ وەخوا هەموو زیندەوەرێكی لەئاو دروست كردووە﴿فَمِنۡهُم مَّن يَمۡشِي عَلَىٰ بَطۡنِهِۦ﴾
ئەمجا هەندێ لەوانە لەسەر سكی دەڕوات ﴿وَمِنۡهُم مَّن يَمۡشِي عَلَىٰ رِجۡلَيۡنِ﴾ وە هەندێكی تریان لەسەر
دووقاچ دەڕوات ﴿وَمِنۡهُم مَّن يَمۡشِي عَلَىٰٓ أَرۡبَعٖۚ﴾ وە هەشیانە لەسەر چوار پێ دەڕوات ﴿يَخۡلُقُ ٱللَّهُ مَا يَشَآءُۚ﴾
خوا هەرچی بوێ دروستی دەكات ﴿إِنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٞ﴾ بێگومان خوا دەسەڵاتی بەسەر هەموو
شتێكدا هەیە ﴿٤٥﴾ ﴿لَّقَدۡ أَنزَلۡنَآ﴾ سوێند بەخوا بەڕاستی ئێمە ناردومانەتە خوارەوە﴿ءَايَٰتٖ مُّبَيِّنَٰتٖۚ﴾
چەند ئایەتێكی ڕوون كەرەوە ﴿وَٱللَّهُ يَهۡدِي مَن يَشَآءُ﴾ وخواش هەر كەسی بوێ ڕێنموونیی دەكات
﴿إِلَىٰ صِرَٰطٖ مُّسۡتَقِيمٖ﴾ بۆ ڕێگای ڕاست ﴿٤٦﴾ ﴿وَيَقُولُونَ ءَامَنَّا﴾ وە ئەوانە دەڵێن بڕوامان هێناوە
﴿بِٱللَّهِ وَبِٱلرَّسُولِ وَأَطَعۡنَا﴾ بەخواو بەپێغەمبەرو گوێڕایەڵیمان كردووە﴿ثُمَّ يَتَوَلَّىٰ فَرِيقٞ مِّنۡهُم﴾ پاشان
كۆمەڵێك لەوان پشتی تێ دەكەن ﴿مِّنۢ بَعۡدِ ذَٰلِكَۚ﴾ لەپاش ئەوەی (ووتیان بڕوامان هێناوە)
﴿وَمَآ أُوْلَٰٓئِكَ بِٱلۡمُؤۡمِنِينَ﴾ وە ئەوانە (لەڕاستیدا) ئیماندار نین ﴿٤٧﴾ ﴿وَإِذَا دُعُوٓاْ﴾ وە كاتێ بانگ بكرێن
﴿إِلَى ٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ﴾ بۆ لای (شەریعەتی) خواو پێغەمبەر ﷺ ﴿لِيَحۡكُمَ بَيۡنَهُمۡ﴾ بۆ ئەوەی حوكم بكات
لەنێوانیاندا ﴿إِذَا فَرِيقٞ مِّنۡهُم مُّعۡرِضُونَ﴾ یەكسەر كۆمەڵێك لەوانە ڕوو وەردەگێڕن ﴿٤٨﴾ ﴿وَإِن يَكُن لَّهُمُ ٱلۡحَقُّ﴾
بەڵام ئەگەر (لەحوكم دانەكەدا) حەقەكە بۆ ئەوان بێت ﴿يَأۡتُوٓاْ إِلَيۡهِ مُذۡعِنِينَ﴾ دێن بۆ لای (حوكمەكە)
بەو پەڕی ملكەچی یەوە ﴿٤٩﴾ ﴿أَفِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ﴾ ئایا دڵەكانیان نەخۆشی تێدایە ﴿أَمِ ٱرۡتَابُوٓاْ﴾ یا لەگوماندا
بوون ﴿أَمۡ يَخَافُونَ أَن يَحِيفَ ٱللَّهُ عَلَيۡهِمۡ وَرَسُولُهُۥۚ﴾ یان دەترسن خواو پێغەمبەرەكەی ﷺ ستەمیان لێ بكەن
﴿بَلۡ أُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلظَّٰلِمُونَ﴾ (نەخێر هیچ لەوانە نی یە) بەڵكو ئەوانە هەر خۆیان ستەمكارن ﴿٥٠﴾ ﴿إِنَّمَا كَانَ
قَوۡلَ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ﴾ قسەی ئیمانداران تەنها ئەمەیە ﴿إِذَا دُعُوٓاْ إِلَى ٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ﴾ كاتێ بانگ بكرێن بۆ لای
(بەرنامەی) خواو پێغەمبەرەكەی ﷺ ﴿لِيَحۡكُمَ بَيۡنَهُمۡ﴾ بۆ ئەوەی بڕیاربدات لەنێوانیاندا ﴿أَن يَقُولُواْ
سَمِعۡنَا وَأَطَعۡنَاۚ﴾ كەدەڵێن بیستمان و گوێڕایەڵین ﴿وَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡمُفۡلِحُونَ﴾ وە هەر ئەوانەن ڕزگاربووان
﴿٥١﴾ ﴿وَمَن يُطِعِ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ﴾ جا هەر كەس گوێڕایەڵی خواو پێغەمبەرەكەی بكات ﴿وَيَخۡشَ ٱللَّهَ
وَيَتَّقۡهِ﴾ وە لەخوا بترسێ و خۆی لە(سەرپێچی) خوا بپارێزێ ﴿فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡفَآئِزُونَ﴾ ئەوە بەڕاستی
هەر ئەوانە سەركەوتوون ﴿٥٢﴾ ﴿وَأَقۡسَمُواْ بِٱللَّهِ﴾ (دوو ڕووەكان) سوێندیان دەخوارد بەخوا ﴿جَهۡدَ
أَيۡمَٰنِهِمۡ﴾ بە ئەو پەڕی سوێند خواردنیان ﴿لَئِنۡ أَمَرۡتَهُمۡ لَيَخۡرُجُنَّۖ﴾ كەئەگەر فەرمانیان پێ بدەیت
(بە دەرچوون بۆ غەزا) بێگومان دەردەچن ﴿قُل لَّا تُقۡسِمُواْۖ﴾ بڵێ: سوێند مەخۆن ﴿طَاعَةٞ مَّعۡرُوفَةٌۚ﴾
ملكەچی و گوێڕایەڵی ئێوە زانراوە (قسەتان پێچەوانەی كردارتانە) ﴿إِنَّ ٱللَّهَ﴾ بەڕاستی خوا
﴿خَبِيرُۢ بِمَا تَعۡمَلُونَ﴾ ئاگادارە بەو كردەوانەی دەیكەن ﴿٥٣﴾

قُلۡ أَطِيعُواْ ٱللَّهَ وَأَطِيعُواْ ٱلرَّسُولَۖ فَإِن تَوَلَّوۡاْ فَإِنَّمَا عَلَيۡهِ مَا حُمِّلَ
وَعَلَيۡكُم مَّا حُمِّلۡتُمۡۖ وَإِن تُطِيعُوهُ تَهۡتَدُواْۚ وَمَا عَلَى ٱلرَّسُولِ
إِلَّا ٱلۡبَلَٰغُ ٱلۡمُبِينُ ﴿٥٤﴾ وَعَدَ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ مِنكُمۡ وَعَمِلُواْ
ٱلصَّٰلِحَٰتِ لَيَسۡتَخۡلِفَنَّهُمۡ فِي ٱلۡأَرۡضِ كَمَا ٱسۡتَخۡلَفَ
ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِهِمۡ وَلَيُمَكِّنَنَّ لَهُمۡ دِينَهُمُ ٱلَّذِي ٱرۡتَضَىٰ
لَهُمۡ وَلَيُبَدِّلَنَّهُم مِّنۢ بَعۡدِ خَوۡفِهِمۡ أَمۡنٗاۚ يَعۡبُدُونَنِي لَا يُشۡرِكُونَ
بِي شَيۡـٔٗاۚ وَمَن كَفَرَ بَعۡدَ ذَٰلِكَ فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡفَٰسِقُونَ ﴿٥٥﴾
وَأَقِيمُواْ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتُواْ ٱلزَّكَوٰةَ وَأَطِيعُواْ ٱلرَّسُولَ لَعَلَّكُمۡ
تُرۡحَمُونَ ﴿٥٦﴾ لَا تَحۡسَبَنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ مُعۡجِزِينَ فِي ٱلۡأَرۡضِۚ
وَمَأۡوَىٰهُمُ ٱلنَّارُۖ وَلَبِئۡسَ ٱلۡمَصِيرُ ﴿٥٧﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ
لِيَسۡتَـٔۡذِنكُمُ ٱلَّذِينَ مَلَكَتۡ أَيۡمَٰنُكُمۡ وَٱلَّذِينَ لَمۡ يَبۡلُغُواْ ٱلۡحُلُمَ مِنكُمۡ
ثَلَٰثَ مَرَّٰتٖۚ مِّن قَبۡلِ صَلَوٰةِ ٱلۡفَجۡرِ وَحِينَ تَضَعُونَ ثِيَابَكُم مِّنَ
ٱلظَّهِيرَةِ وَمِنۢ بَعۡدِ صَلَوٰةِ ٱلۡعِشَآءِۚ ثَلَٰثُ عَوۡرَٰتٖ لَّكُمۡۚ لَيۡسَ عَلَيۡكُمۡ
وَلَا عَلَيۡهِمۡ جُنَاحُۢ بَعۡدَهُنَّۚ طَوَّٰفُونَ عَلَيۡكُم بَعۡضُكُمۡ عَلَىٰ بَعۡضٖۚ
كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ ٱللَّهُ لَكُمُ ٱلۡأٓيَٰتِۗ وَٱللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٞ ﴿٥٨﴾

﴿قُلۡ أَطِيعُواْ ٱللَّهَ وَأَطِيعُواْ ٱلرَّسُولَۖ﴾ بڵێ فەرمانبەرداری خواو فەرمانبەرداری پێغەمبەر ﷺ بن ﴿فَإِن تَوَلَّوۡاْ﴾
ئەمجا ئەگەر پشتیان هەڵکرد ﴿فَإِنَّمَا عَلَيۡهِ مَا حُمِّلَ﴾ ئەوە ئەو (پێغەمبەر ﷺ) تەنها بەرپرسیارە لەوەی
دراوە بەسەریدا (کە گەیاندنی پەیامی خوایە) ﴿وَعَلَيۡكُم مَّا حُمِّلۡتُمۡۖ﴾ وە ئێوەش بەرپرسن لەوەی
دراوە بەسەرتاندا (کە باوەڕهێنانە) ﴿وَإِن تُطِيعُوهُ تَهۡتَدُواْۚ﴾ وە ئەگەر گوێڕایەڵی پێغەمبەر ﷺ بکەن،
ئەوە هیدایەت وەردەگرن ﴿وَمَا عَلَى ٱلرَّسُولِ﴾ وە پێغەمبەر هیچی لەسەر نی یە ﴿إِلَّا ٱلۡبَلَٰغُ ٱلۡمُبِينُ﴾ بێجگە
لەگەیاندنی ڕوون و ئاشکرا(ی پەیامی خوا) ﴿٥٤﴾ ﴿وَعَدَ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ مِنكُمۡ﴾ خوا بەڵێنی داوە بەو
کەسانەتان کەباوەڕیان هێناوە ﴿وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ﴾ وە کردەوەی چاکەکانیان کردووە ﴿لَيَسۡتَخۡلِفَنَّهُمۡ
فِي ٱلۡأَرۡضِ﴾ کەبێگومان دەیانکاتە جێ نیشینی (خەڵکی تر) لەزەویدا ﴿كَمَا ٱسۡتَخۡلَفَ ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِهِمۡ﴾
هەروەك ئەوانی (ئیماندارانی) پێش ئەمانی کردە جێ نشین ﴿وَلَيُمَكِّنَنَّ لَهُمۡ دِينَهُمُ﴾ وە ئاینەکەیان
بۆ دەچەسپێنێ ﴿ٱلَّذِي ٱرۡتَضَىٰ لَهُمۡ﴾ ئەو (ئاینە)ی کەخوا پێی ڕازی بووە بۆیان ﴿وَلَيُبَدِّلَنَّهُم مِّنۢ بَعۡدِ خَوۡفِهِمۡ
أَمۡنٗاۚ﴾ وە ترس وبیمیان بۆ دەگۆڕێ بەئاسایش و ئارامی ﴿يَعۡبُدُونَنِي﴾ (لەوکاتەدا ئیتر) هەر من
دەپەرستن و ﴿لَا يُشۡرِكُونَ بِي شَيۡـٔٗاۚ﴾ هیچ هاوبەشیەکم بۆ بڕیار نادەن ﴿وَمَن كَفَرَ بَعۡدَ ذَٰلِكَ﴾ وە هەر کەس
بێ بڕوا بێ دوا ئەوە (بەدی هاتنی بەڵێنەکان) ﴿فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡفَٰسِقُونَ﴾ ئەوە بەڕاستی هەر ئەوانەن
دەرچوو لەرێگەی خوا ﴿٥٥﴾ ﴿وَأَقِيمُواْ ٱلصَّلَوٰةَ﴾ وەنوێژ بەجێ بێنن ﴿وَءَاتُواْ ٱلزَّكَوٰةَ﴾ و زەکات بدەن
﴿وَأَطِيعُواْ ٱلرَّسُولَ﴾ و گوێڕایەڵی پێغەمبەر ﷺ بکەن ﴿لَعَلَّكُمۡ تُرۡحَمُونَ﴾ تا خوا ڕەحمتان پێ بکات
﴿٥٦﴾ ﴿لَا تَحۡسَبَنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ﴾ ئەو کەسانەی بێ باوەڕن وانەزانن ﴿مُعۡجِزِينَ فِي ٱلۡأَرۡضِۚ﴾ لەتۆڵەی خوا
ڕزگاریان دەبێ لەزەویدا ﴿وَمَأۡوَىٰهُمُ ٱلنَّارُۖ﴾ و ئەوان جێگایان ئاگرە ﴿وَلَبِئۡسَ ٱلۡمَصِيرُ﴾ ئای چ
سەرئەنجامێکی بەدوخراپە ﴿٥٧﴾ ﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ﴾ ئەی ئەو کەسانەی باوەڕتان هێناوە ﴿لِيَسۡتَـٔۡذِنكُمُ﴾
دەبێ مۆڵەتتان لێ وەرگرن ﴿ٱلَّذِينَ مَلَكَتۡ أَيۡمَٰنُكُمۡ﴾ ئەوکەسانەی بەندەی ئێوەن (بەندەکانتان)
﴿وَٱلَّذِينَ لَمۡ يَبۡلُغُواْ ٱلۡحُلُمَ مِنكُمۡ﴾ هەروەها منداڵەکانتان کەهێشتا باڵغ نەبوون ﴿ثَلَٰثَ مَرَّٰتٖۚ﴾ لەسێ کاتدا
(بۆ چوونە ژوری نوستنی ژن و مێرد) ﴿مِّن قَبۡلِ صَلَوٰةِ ٱلۡفَجۡرِ﴾ لەپێش نوێژی بەیانی ﴿وَحِينَ
تَضَعُونَ ثِيَابَكُم مِّنَ ٱلظَّهِيرَةِ﴾ وە کاتێ پۆشاکتان دادەنێن (لادەبەن لەبەرتان دا) لەکاتی نیوەڕواندا ﴿وَمِنۢ
بَعۡدِ صَلَوٰةِ ٱلۡعِشَآءِ﴾ و لەپاش نوێژی عیشا (خەوتنان) ﴿ثَلَٰثُ عَوۡرَٰتٖ لَّكُمۡۚ﴾ ئەم سێ کاتە کاتی خۆدەرخستنە
بۆتان دروستە ﴿لَيۡسَ عَلَيۡكُمۡ وَلَا عَلَيۡهِمۡ جُنَاحُۢ بَعۡدَهُنَّۚ﴾ دوا ئەم سێ کاتە (بێ مۆڵەت وەرگرتن) نەبۆ ئێوەو
نەبۆ ئەوان هیچ گوناهێك نی یە (مۆڵەت وەرنەگرن) ﴿طَوَّٰفُونَ عَلَيۡكُم﴾ (چونکە) ئەوان زۆر بەدەورو
بەرتاندا دێن (بۆخزمەت کردنتان) ﴿بَعۡضُكُمۡ عَلَىٰ بَعۡضٖۚ﴾ ئێوە لەگەڵ یەکتردا تێکەڵن ﴿كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ ٱللَّهُ﴾
ئابەو جۆرە خوا ڕوونی دەکاتەوە ﴿لَكُمُ ٱلۡأٓيَٰتِۗ﴾ ئایەتەکانی بۆ ئێوە ﴿وَٱللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٞ﴾ وەخوا زانای
کاردروستە ﴿٥٨﴾

وَإِذَا بَلَغَ ٱلۡأَطۡفَٰلُ مِنكُمُ ٱلۡحُلُمَ فَلۡيَسۡتَـٔۡذِنُواْ كَمَا
ٱسۡتَـٔۡذَنَ ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِهِمۡۚ كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ ٱللَّهُ لَكُمۡ
ءَايَٰتِهِۦۗ وَٱللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٞ ٥٩ وَٱلۡقَوَٰعِدُ مِنَ ٱلنِّسَآءِ
ٱلَّٰتِي لَا يَرۡجُونَ نِكَاحٗا فَلَيۡسَ عَلَيۡهِنَّ جُنَاحٌ أَن يَضَعۡنَ
ثِيَابَهُنَّ غَيۡرَ مُتَبَرِّجَٰتِۭ بِزِينَةٖۖ وَأَن يَسۡتَعۡفِفۡنَ خَيۡرٞ
لَّهُنَّۗ وَٱللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٞ ٦٠ لَّيۡسَ عَلَى ٱلۡأَعۡمَىٰ حَرَجٞ وَلَا
عَلَى ٱلۡأَعۡرَجِ حَرَجٞ وَلَا عَلَى ٱلۡمَرِيضِ حَرَجٞ وَلَا عَلَىٰٓ أَنفُسِكُمۡ
أَن تَأۡكُلُواْ مِنۢ بُيُوتِكُمۡ أَوۡ بُيُوتِ ءَابَآئِكُمۡ أَوۡ بُيُوتِ
أُمَّهَٰتِكُمۡ أَوۡ بُيُوتِ إِخۡوَٰنِكُمۡ أَوۡ بُيُوتِ أَخَوَٰتِكُمۡ
أَوۡ بُيُوتِ أَعۡمَٰمِكُمۡ أَوۡ بُيُوتِ عَمَّٰتِكُمۡ أَوۡ بُيُوتِ
أَخۡوَٰلِكُمۡ أَوۡ بُيُوتِ خَٰلَٰتِكُمۡ أَوۡ مَا مَلَكۡتُم
مَّفَاتِحَهُۥٓ أَوۡ صَدِيقِكُمۡۚ لَيۡسَ عَلَيۡكُمۡ جُنَاحٌ أَن
تَأۡكُلُواْ جَمِيعًا أَوۡ أَشۡتَاتٗاۚ فَإِذَا دَخَلۡتُم بُيُوتٗا فَسَلِّمُواْ
عَلَىٰٓ أَنفُسِكُمۡ تَحِيَّةٗ مِّنۡ عِندِ ٱللَّهِ مُبَٰرَكَةٗ طَيِّبَةٗۚ كَذَٰلِكَ
يُبَيِّنُ ٱللَّهُ لَكُمُ ٱلۡأٓيَٰتِ لَعَلَّكُمۡ تَعۡقِلُونَ ٦١

﴿وَإِذَا بَلَغَ ٱلۡأَطۡفَٰلُ مِنكُمُ ٱلۡحُلُمَ﴾ وەکاتێ کەمنداڵەکانتان باڵغ بوون ﴿فَلۡيَسۡتَـٔۡذِنُواْ﴾ ئەوسا دەبێ
مۆڵەت وەربگرن ﴿كَمَا ٱسۡتَـٔۡذَنَ ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِهِمۡۚ﴾ وەکو چۆن کەسانی پێش ئەمان مۆڵەتیان
وەردەگرت (لەهەموو کاتێکدا) ﴿كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ ٱللَّهُ﴾ ئابەم جۆرە خوا ڕوونی دەکاتەوە ﴿لَكُمۡ
ءَايَٰتِهِۦۗ﴾ ئایەتەکانی بۆ ئێوە ﴿وَٱللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٞ﴾ وەخوا زانای دانایە ﴿٥٩﴾ ﴿وَٱلۡقَوَٰعِدُ مِنَ ٱلنِّسَآءِ﴾
وەئافرەتانی پیرو لەکار کەوتوو ﴿ٱلَّٰتِي لَا يَرۡجُونَ نِكَاحٗا﴾ ئەو ئافرەتانەی ئومێدی شوکردنیان
نەماوە ﴿فَلَيۡسَ عَلَيۡهِنَّ جُنَاحٌ﴾ هیچ گوناهێکیان لەسەر نی یە ﴿أَن يَضَعۡنَ ثِيَابَهُنَّ﴾ کە(هەندێك لە)
پۆشاکەکانیان لابەرن ﴿غَيۡرَ مُتَبَرِّجَٰتِۭ بِزِينَةٖۖ﴾ بەڵام زینەت و جوانیان دەرنەخەن ﴿وَأَن يَسۡتَعۡفِفۡنَ﴾
خۆ ئەگەر لاینەبەن و پۆشتە بن ﴿خَيۡرٞ لَّهُنَّۗ﴾ ئەوە چاکترە بۆیان ﴿وَٱللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٞ﴾وە خوا بیسەری
زانایە ﴿٦٠﴾ ﴿لَّيۡسَ عَلَى ٱلۡأَعۡمَىٰ حَرَجٞ﴾ کوێر گوناهی لەسەر نی یە ﴿وَلَا عَلَى ٱلۡأَعۡرَجِ حَرَجٞ﴾و شەل گوناهی
لەسەر نی یە ﴿وَلَا عَلَى ٱلۡمَرِيضِ حَرَجٞ﴾ هەروەها نەخۆش گوناهی لەسەر نی یە (ئەم جۆرە کەسانە
گوناە نی یە بۆیان نان خواردن لەگەڵ کەسانی ساغدا) ﴿وَلَا عَلَىٰٓ أَنفُسِكُمۡ﴾وە بۆ ئێوەش گوناە نییە
﴿أَن تَأۡكُلُواْ مِنۢ بُيُوتِكُمۡ﴾ کە لەماڵەکانی خۆتان نان بخۆن (ماڵی منداڵ و خێزانەکانتان هەر بەماڵی
خۆتان دادەنرێ) ﴿أَوۡ بُيُوتِ ءَابَآئِكُمۡ﴾ یا (نان بخۆن لە)ماڵی باوکانتان ﴿أَوۡ بُيُوتِ أُمَّهَٰتِكُمۡ﴾ یا ماڵی
دایکانتان ﴿أَوۡ بُيُوتِ إِخۡوَٰنِكُمۡ﴾ یا ماڵی براکانتان ﴿أَوۡ بُيُوتِ أَخَوَٰتِكُمۡ﴾ یا ماڵی خوشکەکانتان
﴿أَوۡ بُيُوتِ أَعۡمَٰمِكُمۡ﴾ یا ماڵی مامەکانتان ﴿أَوۡ بُيُوتِ عَمَّٰتِكُمۡ﴾ یا ماڵە پورەکانتان (خوشکانی
باوك) ﴿أَوۡ بُيُوتِ أَخۡوَٰلِكُمۡ﴾ یا ماڵی خاڵەکانتان ﴿أَوۡ بُيُوتِ خَٰلَٰتِكُمۡ﴾ یا ماڵی پورەکانتان
(خوشکانی دایك) ﴿أَوۡ مَا مَلَكۡتُم مَّفَاتِحَهُۥٓ﴾ یا ئەو ماڵانەی کەکلیلەکانیان بەئێوەیە
﴿أَوۡ صَدِيقِكُمۡۚ﴾ یا ماڵی برادەرو هاوڕێتان ﴿لَيۡسَ عَلَيۡكُمۡ جُنَاحٌ﴾ هیچ گوناهتان لەسەر نییە
﴿أَن تَأۡكُلُواْ جَمِيعًا أَوۡ أَشۡتَاتٗاۚ﴾ بەکۆمەڵ یا بەتەنیا نان بخۆن ﴿فَإِذَا دَخَلۡتُم بُيُوتٗا﴾ جا کاتێ چوونە
(هەر ماڵێك لە) ماڵان ﴿فَسَلِّمُواْ عَلَىٰٓ أَنفُسِكُمۡ﴾ ئەوە سەلام لەیەکتر بکەن (لەوانەی کەوەك خۆتان وان)
﴿تَحِيَّةٗ مِّنۡ عِندِ ٱللَّهِ﴾ بەسەلام کردنێك لەلایەن خواوە (هاتووە) ﴿مُبَٰرَكَةٗ طَيِّبَةٗۚ﴾ سەلامێکی جوان
وچاك و پاك ﴿كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ ٱللَّهُ﴾ ئابەو شێوە خوا ڕوونی دەکاتەوە ﴿لَكُمُ ٱلۡأٓيَٰتِ﴾ ئایەتەکانی بۆ
ئێوە ﴿لَعَلَّكُمۡ تَعۡقِلُونَ﴾ بەڵکو ژیریتان بخەنە کارو بیربکەنەوە ﴿٦١﴾

إِنَّمَا ٱلۡمُؤۡمِنُونَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ وَإِذَا كَانُواْ مَعَهُۥ
عَلَىٰٓ أَمۡرٖ جَامِعٖ لَّمۡ يَذۡهَبُواْ حَتَّىٰ يَسۡتَـٔۡذِنُوهُۚ إِنَّ ٱلَّذِينَ يَسۡتَـٔۡذِنُونَكَ
أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ يُؤۡمِنُونَ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦۚ فَإِذَا ٱسۡتَـٔۡذَنُوكَ
لِبَعۡضِ شَأۡنِهِمۡ فَأۡذَن لِّمَن شِئۡتَ مِنۡهُمۡ وَٱسۡتَغۡفِرۡ لَهُمُ
ٱللَّهَۚ إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٞ رَّحِيمٞ ﴿٦٢﴾ لَّا تَجۡعَلُواْ دُعَآءَ ٱلرَّسُولِ
بَيۡنَكُمۡ كَدُعَآءِ بَعۡضِكُم بَعۡضٗاۚ قَدۡ يَعۡلَمُ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ
يَتَسَلَّلُونَ مِنكُمۡ لِوَاذٗاۚ فَلۡيَحۡذَرِ ٱلَّذِينَ يُخَالِفُونَ عَنۡ
أَمۡرِهِۦٓ أَن تُصِيبَهُمۡ فِتۡنَةٌ أَوۡ يُصِيبَهُمۡ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٦٣﴾ أَلَآ إِنَّ
لِلَّهِ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۖ قَدۡ يَعۡلَمُ مَآ أَنتُمۡ عَلَيۡهِ وَيَوۡمَ
يُرۡجَعُونَ إِلَيۡهِ فَيُنَبِّئُهُم بِمَا عَمِلُواْۗ وَٱللَّهُ بِكُلِّ شَيۡءٍ عَلِيمُۢ ﴿٦٤﴾

سُورَةُ الفُرۡقَانِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

تَبَارَكَ ٱلَّذِي نَزَّلَ ٱلۡفُرۡقَانَ عَلَىٰ عَبۡدِهِۦ لِيَكُونَ لِلۡعَٰلَمِينَ نَذِيرًا
﴿١﴾ ٱلَّذِي لَهُۥ مُلۡكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ وَلَمۡ يَتَّخِذۡ وَلَدٗا وَلَمۡ يَكُن
لَّهُۥ شَرِيكٞ فِي ٱلۡمُلۡكِ وَخَلَقَ كُلَّ شَيۡءٖ فَقَدَّرَهُۥ تَقۡدِيرٗا ﴿٢﴾

ثلاثة أرباع الحزب ٣٦

﴿إِنَّمَا ٱلۡمُؤۡمِنُونَ ٱلَّذِينَ﴾ بەڕاستی ئیمانداران تەنها ئەوانەن ﴿ءَامَنُواْ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ﴾ کەبڕوایان بەخواو پێغەمبەرەکەی هێناوە ﴿وَإِذَا كَانُواْ مَعَهُۥ﴾ وە هەر کاتێك لەگەڵ ئەو (پێغەمبەر ﷺ) دابن ﴿عَلَىٰٓ أَمۡرٍ جَامِعٍ﴾ لەکارێکی گرنگدا کەکۆیان دەکاتەوە (وەك غەزاو جومعەو جەژن) ﴿لَّمۡ يَذۡهَبُواْ حَتَّىٰ يَسۡتَـٔۡذِنُوهُۚ﴾ ناڕۆن بە هیچ لایەکدا هەتا مۆڵەت لەپێغەمبەر ﷺ وەرنەگرن ﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ يَسۡتَـٔۡذِنُونَكَ﴾ بێگومان ئەوانەی مۆڵەتت لێ وەردەگرن ﴿أُوْلَـٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ يُؤۡمِنُونَ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦۚ﴾ ئەوانە کەسانێکن کەبڕوایان هەیە بەخواو پێغەمبەرەکەی ﴿فَإِذَا ٱسۡتَـٔۡذَنُوكَ﴾ جا هەر کاتێ ئەوانە داوای مۆڵەتیان لێ کردیت ﴿لِبَعۡضِ شَأۡنِهِمۡ﴾ بۆ هەندێ ئیش و کاری تایبەتی خۆیان ﴿فَأۡذَن لِّمَن شِئۡتَ مِنۡهُمۡ﴾ ئەوە هەر کامیان خۆت ویستت مۆڵەتی بدە ﴿وَٱسۡتَغۡفِرۡ لَهُمُ ٱللَّهَۚ﴾ وە داوای لێبووردنیان بۆ بکە لەخوا ﴿إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٞ رَّحِيمٞ﴾ بەڕاستی خوا لێبووردەی میهرەبانە ﴿٦٢﴾ ﴿لَّا تَجۡعَلُواْ دُعَآءَ ٱلرَّسُولِ بَيۡنَكُمۡ﴾ بانگ کردنی پێغەمبەر ﷺ لەناو خۆتاندا دامەنێن (نابێ) ﴿كَدُعَآءِ بَعۡضِكُم بَعۡضٗاۚ﴾ وەك بانگ کردنی خۆتان لەیەکتری (دەبێت بەڕێزەوە بانگ بکرێت وەك ئەی پێغەمبەر یارسول الله ﷺ) ﴿قَدۡ يَعۡلَمُ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ﴾ بەڕاستی خوا دەزانێ و ئاگادارە بەوانەی ﴿يَتَسَلَّلُونَ مِنكُمۡ لِوَاذٗاۚ﴾ لەئێوە (بەبێ مۆڵەت) لەپەنای خەڵکی ترەوە دەردەچن بەدزییەوە ﴿فَلۡيَحۡذَرِ ٱلَّذِينَ﴾ جا باترسن ئەوانەی ﴿يُخَالِفُونَ عَنۡ أَمۡرِهِۦٓ﴾ کەپێچەوانەی فەرمانی پێغەمبەر ﷺ دەکەن ﴿أَن تُصِيبَهُمۡ فِتۡنَةٌ﴾ کە (لەدونیادا) بەڵاو تاقیکردنەوەیەکیان تووش ببێت ﴿أَوۡ يُصِيبَهُمۡ عَذَابٌ أَلِيمٌ﴾ یا سزایەکی سەختیان تووش ببێ (لەدوا ڕۆژدا) ﴿٦٣﴾ ﴿أَلَآ إِنَّ لِلَّهِ﴾ بێداربنەوە بەڕاستی تەنها بۆ خوایە ﴿مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۖ﴾ ئەوەی کە لە ئاسمانەکان و زەویدایە ﴿قَدۡ يَعۡلَمُ مَآ أَنتُمۡ عَلَيۡهِ﴾ بێگومان خوا ئاگادارە بەتەواوی ئەو شتانەی ئێوەی لەسەرن، وە بەو (کارانەیشی کە دەیکەن) ﴿وَيَوۡمَ يُرۡجَعُونَ إِلَيۡهِ﴾ ئەو ڕۆژەش کەدەگەڕێنرێنەوە لای خوا ﴿فَيُنَبِّئُهُم بِمَا عَمِلُواْۗ﴾ ئەوسا ئاگاداریان دەکاتەوە بەو کردەوانەی کردوویانە ﴿وَٱللَّهُ بِكُلِّ شَيۡءٍ عَلِيمُۢ﴾ وە خوا بەهەموو شتێك ئاگادارە ﴿٦٤﴾

سورەتی ﴿ٱلۡفُرۡقَانِ﴾

﴿بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ﴾ بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

﴿تَبَارَكَ ٱلَّذِي﴾ گەورەو پیرۆزە ئەو زاتەی ﴿نَزَّلَ ٱلۡفُرۡقَانَ عَلَىٰ عَبۡدِهِۦ﴾ کەفورقان (قورئان)ی بۆ سەر بەندەی خۆی ناردۆتە خوارەوە ﴿لِيَكُونَ لِلۡعَٰلَمِينَ نَذِيرًا﴾ تا ترسێنەر بێت بۆ هەموو جیهانیان ﴿١﴾ ﴿ٱلَّذِي لَهُۥ مُلۡكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ﴾ ئەو زاتەی کەدەسەڵات و مولکی ئاسمانەکان و زەوی هی ئەوە ﴿وَلَمۡ يَتَّخِذۡ وَلَدٗا﴾ و هیچ منداڵی بۆ خۆی بڕیارنەداوە ﴿وَلَمۡ يَكُن لَّهُۥ شَرِيكٞ فِي ٱلۡمُلۡكِ﴾ و کەس هاوبەشی نییە لە فەرمانڕەوایی و موڵك وداریدا ﴿وَخَلَقَ كُلَّ شَيۡءٖ﴾ وە هەموو شتێکی دروست کردووە ﴿فَقَدَّرَهُۥ تَقۡدِيرٗا﴾ وە ئەندازەی بۆ دیاری کرد (لە هەموو ڕوویەکەوە) بەچاکی ﴿٢﴾

وَٱتَّخَذُواْ مِن دُونِهِۦٓ ءَالِهَةً لَّا يَخۡلُقُونَ شَيۡـٔٗا وَهُمۡ يُخۡلَقُونَ
وَلَا يَمۡلِكُونَ لِأَنفُسِهِمۡ ضَرّٗا وَلَا نَفۡعٗا وَلَا يَمۡلِكُونَ مَوۡتٗا
وَلَا حَيَوٰةٗ وَلَا نُشُورٗا ﴿٣﴾ وَقَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓاْ إِنۡ هَٰذَآ إِلَّآ
إِفۡكٌ ٱفۡتَرَىٰهُ وَأَعَانَهُۥ عَلَيۡهِ قَوۡمٌ ءَاخَرُونَۖ فَقَدۡ جَآءُو ظُلۡمٗا
وَزُورٗا ﴿٤﴾ وَقَالُوٓاْ أَسَٰطِيرُ ٱلۡأَوَّلِينَ ٱكۡتَتَبَهَا فَهِيَ تُمۡلَىٰ
عَلَيۡهِ بُكۡرَةٗ وَأَصِيلٗا ﴿٥﴾ قُلۡ أَنزَلَهُ ٱلَّذِي يَعۡلَمُ ٱلسِّرَّ
فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۚ إِنَّهُۥ كَانَ غَفُورٗا رَّحِيمٗا ﴿٦﴾
وَقَالُواْ مَالِ هَٰذَا ٱلرَّسُولِ يَأۡكُلُ ٱلطَّعَامَ وَيَمۡشِي فِي
ٱلۡأَسۡوَاقِ لَوۡلَآ أُنزِلَ إِلَيۡهِ مَلَكٞ فَيَكُونَ مَعَهُۥ نَذِيرًا ﴿٧﴾
أَوۡ يُلۡقَىٰٓ إِلَيۡهِ كَنزٌ أَوۡ تَكُونُ لَهُۥ جَنَّةٞ يَأۡكُلُ مِنۡهَاۚ وَقَالَ
ٱلظَّٰلِمُونَ إِن تَتَّبِعُونَ إِلَّا رَجُلٗا مَّسۡحُورًا ﴿٨﴾ ٱنظُرۡ
كَيۡفَ ضَرَبُواْ لَكَ ٱلۡأَمۡثَٰلَ فَضَلُّواْ فَلَا يَسۡتَطِيعُونَ
سَبِيلٗا ﴿٩﴾ تَبَارَكَ ٱلَّذِيٓ إِن شَآءَ جَعَلَ لَكَ خَيۡرٗا مِّن ذَٰلِكَ
جَنَّٰتٖ تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُ وَيَجۡعَل لَّكَ قُصُورَۢا ﴿١٠﴾ بَلۡ
كَذَّبُواْ بِٱلسَّاعَةِۖ وَأَعۡتَدۡنَا لِمَن كَذَّبَ بِٱلسَّاعَةِ سَعِيرًا ﴿١١﴾

﴿وَٱتَّخَذُواْ مِن دُونِهِۦٓ ءَالِهَةً﴾ بێجگە لەخوا چەند پەرستراوێکیان بۆ خۆیان بڕیار داوە ﴿لَّا يَخۡلُقُونَ شَيۡـًٔا﴾
کەهیچ شتێك دروست ناکەن ﴿وَهُمۡ يُخۡلَقُونَ﴾ بەڵکو خۆشیان دروست کراون ﴿وَلَا يَمۡلِكُونَ لِأَنفُسِهِمۡ﴾
دەسەڵاتیان نی یە بۆ خۆیان ﴿ضَرّٗا وَلَا نَفۡعٗا﴾ نەزیان نەسوودو قازاج (بگەیەنن) ﴿وَلَا يَمۡلِكُونَ مَوۡتٗا
وَلَا حَيَوٰةٗ وَلَا نُشُورٗا﴾ هەروەها مردن و ژیان و زیندوو بوونەوەی خۆیان بەدەس نییە ﴿٣﴾ ﴿وَقَالَ ٱلَّذِينَ
كَفَرُوٓاْ﴾ ئەوانەی کەبێ بڕوا بوون دەیان ووت ﴿إِنۡ هَٰذَآ إِلَّآ إِفۡكٌ ٱفۡتَرَىٰهُ﴾ بێگومان ئەم(قورئانە) هیچ نییە
جگە لەدرۆیەکی گەورە کەموحەممەد ﷺ هەڵی بەستووە ﴿وَأَعَانَهُۥ عَلَيۡهِ قَوۡمٌ ءَاخَرُونَ﴾ وە کەسانی تر
بۆ ئەو (هەڵبەستنە) یارمەتییان داوە ﴿فَقَدۡ جَآءُو ظُلۡمٗا وَزُورٗا﴾ ئەوە بەڕاستی ئەوانە ستەم و بوهتانێکی
گەورەیان کردوە ﴿٤﴾ ﴿وَقَالُوٓاْ أَسَٰطِيرُ ٱلۡأَوَّلِينَ﴾ وە(بێ بڕوایان) دەیان ووت (ئەم قورئانە) بەسەرهات
و داستانی پێشووەکانە ﴿ٱكۡتَتَبَهَا﴾ (موحەممەد ﷺ) داوای کردووە بۆی بنوسن ﴿فَهِيَ تُمۡلَىٰ عَلَيۡهِ﴾
ئەمجا دەخوێندرێتەوە بەسەریدا ﴿بُكۡرَةٗ وَأَصِيلٗا﴾ بەبەیانیان و ئێوارانـدا ﴿٥﴾ ﴿قُلۡ أَنزَلَهُ ٱلَّذِي﴾
(ئەی موحەممەد ﷺ) بڵێ زاتێ ناردویەتی یە خوارەوە ﴿يَعۡلَمُ ٱلسِّرَّ فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ﴾ کە هەموو
نهێنی ئاسمانەکان و زەوی دەزانێت ﴿إِنَّهُۥ كَانَ غَفُورٗا رَّحِيمٗا﴾ بەڕاستی ئەو (خوا) لێبووردەی
میهرەبانە ﴿٦﴾ ﴿وَقَالُواْ مَالِ هَٰذَا ٱلرَّسُولِ﴾ (بێ بڕوایان) دەیان ووت ئەمە چۆن پێغەمبەرێکە ﴿يَأۡكُلُ
ٱلطَّعَامَ﴾ خواردن دەخوات ﴿وَيَمۡشِي فِي ٱلۡأَسۡوَاقِ﴾ وە بەبازاڕدا دەڕوات ﴿لَوۡلَآ أُنزِلَ إِلَيۡهِ مَلَكٞ﴾ بۆچی
فریشتەیەك نەنێرراوەتە خوارەوە بۆ لای ﴿فَيَكُونَ مَعَهُۥ نَذِيرًا﴾ بۆ ئەوەی لەگەڵیدا ترسێنەر بێ ﴿٧﴾
﴿أَوۡ يُلۡقَىٰٓ إِلَيۡهِ كَنزٌ﴾ یا گەنجینەیەکی (لەئاسمانەوە) بۆ فڕێ بدرایە ﴿أَوۡ تَكُونُ لَهُۥ جَنَّةٞ يَأۡكُلُ مِنۡهَاۚ﴾
یا باخێکی ببوایە لێی بخواردایە ﴿وَقَالَ ٱلظَّٰلِمُونَ﴾ وە ستەمکاران (بێ بڕوایان) دەیان ووت
(بەئیمانداران) ﴿إِن تَتَّبِعُونَ إِلَّا رَجُلٗا مَّسۡحُورًا﴾ ئێوە تەنها شوێن پیاوێکی جادوو لێکراو کەوتوون
﴿٨﴾ ﴿ٱنظُرۡ كَيۡفَ ضَرَبُواْ لَكَ ٱلۡأَمۡثَٰلَ﴾ سەیرکە چۆن نموونەی (پووچ) بۆ تۆ دێننەوە ﴿فَضَلُّواْ﴾
بەو هۆیەوە گومڕا بوون ﴿فَلَا يَسۡتَطِيعُونَ سَبِيلٗا﴾ ئیتر ناتوانن ڕێگای حەق و ڕاستی بدۆزنەوە ﴿٩﴾
﴿تَبَارَكَ ٱلَّذِيٓ إِن شَآءَ﴾ گەورە و پیرۆزە ئەو زاتەی ئەگەر بیەوێ (لەدونیادا) ﴿جَعَلَ لَكَ خَيۡرٗا مِّن ذَٰلِكَ﴾
چاکتر لەوە(ی بێ بڕوایان دەڵێن) بۆت ساز دەدات ﴿جَنَّٰتٖ تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُ﴾ باخاتێك
کە ڕوبارەکان بەژێریاندا دەڕوات ﴿وَيَجۡعَل لَّكَ قُصُورَۢا﴾ وە چەند کۆشکت بۆ فەراهەم دێنێ ﴿١٠﴾
﴿بَلۡ كَذَّبُواْ بِٱلسَّاعَةِۖ﴾ (ڕاست ناکەن وانیە) بەڵکو ئەوانە باوەڕیان بەڕۆژی دوایی نیە ﴿وَأَعۡتَدۡنَا لِمَن
كَذَّبَ بِٱلسَّاعَةِ﴾ وە ئێمە ئامادەمان کردووە بۆ کەسێ باوەڕی بەڕۆژی دوایی نەبێ ﴿سَعِيرًا﴾ ئاگری
هەڵگیرساو ﴿١١﴾

إِذَا رَأَتْهُم مِّن مَّكَانِۭ بَعِيدٍ سَمِعُواْ لَهَا تَغَيُّظًا وَزَفِيرًا ﴿١٢﴾
وَإِذَآ أُلْقُواْ مِنْهَا مَكَانًا ضَيِّقًا مُّقَرَّنِينَ دَعَوْاْ هُنَالِكَ ثُبُورًا
﴿١٣﴾ لَّا تَدْعُواْ ٱلْيَوْمَ ثُبُورًا وَٰحِدًا وَٱدْعُواْ ثُبُورًا كَثِيرًا ﴿١٤﴾
قُلْ أَذَٰلِكَ خَيْرٌ أَمْ جَنَّةُ ٱلْخُلْدِ ٱلَّتِى وُعِدَ ٱلْمُتَّقُونَ ۚ كَانَتْ
لَهُمْ جَزَآءً وَمَصِيرًا ﴿١٥﴾ لَّهُمْ فِيهَا مَا يَشَآءُونَ خَٰلِدِينَ ۚ
كَانَ عَلَىٰ رَبِّكَ وَعْدًا مَّسْـُٔولًا ﴿١٦﴾ وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ وَمَا
يَعْبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ فَيَقُولُ ءَأَنتُمْ أَضْلَلْتُمْ عِبَادِى
هَٰٓؤُلَآءِ أَمْ هُمْ ضَلُّواْ ٱلسَّبِيلَ ﴿١٧﴾ قَالُواْ سُبْحَٰنَكَ مَا كَانَ
يَنۢبَغِى لَنَآ أَن نَّتَّخِذَ مِن دُونِكَ مِنْ أَوْلِيَآءَ وَلَٰكِن مَّتَّعْتَهُمْ
وَءَابَآءَهُمْ حَتَّىٰ نَسُواْ ٱلذِّكْرَ وَكَانُواْ قَوْمًۢا بُورًا ﴿١٨﴾
فَقَدْ كَذَّبُوكُم بِمَا تَقُولُونَ فَمَا تَسْتَطِيعُونَ صَرْفًا
وَلَا نَصْرًا ۚ وَمَن يَظْلِم مِّنكُمْ نُذِقْهُ عَذَابًا كَبِيرًا ﴿١٩﴾
وَمَآ أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ مِنَ ٱلْمُرْسَلِينَ إِلَّآ إِنَّهُمْ لَيَأْكُلُونَ
ٱلطَّعَامَ وَيَمْشُونَ فِى ٱلْأَسْوَاقِ ۗ وَجَعَلْنَا بَعْضَكُمْ
لِبَعْضٍ فِتْنَةً أَتَصْبِرُونَ ۗ وَكَانَ رَبُّكَ بَصِيرًا ﴿٢٠﴾

﴿إِذَا رَأَتۡهُم مِّن مَّكَانِۭ بَعِيدٖ﴾ کاتێ (ئەم ئاگرە) لەدورەوە ئەوان دەبینێت ﴿سَمِعُواْ لَهَا تَغَيُّظٗا وَزَفِيرٗا﴾ نرکە ونالەی گڕ وبلێسەی دەبیسن (کە نیشانەی ڕق و قینی زۆریەتی لێیان) ﴿١٢﴾ ﴿وَإِذَآ أُلۡقُواْ مِنۡهَا مَكَانٗا ضَيِّقٗا﴾ وەکاتێ فڕێ دەدرێنە جێگایەکی تەنگ لەدۆزەخدا ﴿مُّقَرَّنِينَ﴾ بەجووت کراوی دەست و قاچ وملیان لەکۆت و زنجیردا (یا لەشیان بەکۆت و زنجیر پێکەو بەستراوە) ﴿دَعَوۡاْ هُنَالِكَ ثُبُورٗا﴾ لەوێدا داوای تیاچوون و مردن دەکەن ﴿١٣﴾ ﴿لَّا تَدۡعُواْ ٱلۡيَوۡمَ ثُبُورٗا وَٰحِدٗا﴾ ئەمڕۆ داوای تەنیا مردنێك مەکەن ﴿وَٱدۡعُواْ ثُبُورٗا كَثِيرٗا﴾ بەڵکو داوای مردنی زۆر بکەن ﴿١٤﴾ ﴿قُلۡ أَذَٰلِكَ خَيۡرٌ﴾ بڵێ ئایا ئەمە چاکترە ﴿أَمۡ جَنَّةُ ٱلۡخُلۡدِ ٱلَّتِي وُعِدَ ٱلۡمُتَّقُونَۚ﴾ یا ئەو بەهەشتە هەمیشەییەی کەبەڵێن دراوە بەپارێزکاران ولەخواترسان ﴿كَانَتۡ لَهُمۡ جَزَآءٗ وَمَصِيرٗا﴾ کەپاداشت و سەرئەنجام و ئاکامیانە ﴿١٥﴾ ﴿لَّهُمۡ فِيهَا مَا يَشَآءُونَ﴾ لەو (بەهەشتە) دا هەرچیان بوێ هەیە ﴿خَٰلِدِينَۚ﴾ بەهەمیشەیی و بێ بڕانەوە ﴿كَانَ عَلَىٰ رَبِّكَ وَعۡدٗا مَّسۡـُٔولٗا﴾ ئەوە بەڵێنێکە لەلایەن پەروەردگارتەوە ئەو لێ ی بەرپرسیارە ﴿١٦﴾ ﴿وَيَوۡمَ يَحۡشُرُهُمۡ﴾ وە لەو ڕۆژەدا خوا ئەو (بت پەرست) انە کۆدەکاتەوە ﴿وَمَا يَعۡبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ﴾ لەگەڵ ئەو پەرستراوانەی کەپەرستوونیان جگە لەخوا ﴿فَيَقُولُ ءَأَنتُمۡ﴾ ئەمجا خوا (بە پەرستراوەکان) دەڵێ ئایا ئێوە ﴿أَضۡلَلۡتُمۡ عِبَادِي هَٰٓؤُلَآءِ﴾ ئەو بەندانەی منتان گومڕا کرد ﴿أَمۡ هُمۡ ضَلُّواْ ٱلسَّبِيلَ﴾ یا خۆیان ڕێگای (ڕاستیان) ونکردو گومڕا بوون ﴿١٧﴾ ﴿قَالُواْ سُبۡحَٰنَكَ﴾ (پەرستراوەکان) دەڵێن پاك و بێگەردی بۆ تۆ ﴿مَا كَانَ يَنۢبَغِي لَنَآ﴾ بۆ ئێمە شایستە نەبووە ﴿أَن نَّتَّخِذَ مِن دُونِكَ مِنۡ أَوۡلِيَآءَ﴾ کەبێجگە لەتۆ پەرستراوێك بۆ خۆمان دا بنێین ﴿وَلَٰكِن مَّتَّعۡتَهُمۡ وَءَابَآءَهُمۡ﴾ بەڵام نازو نیعمەتت دا بەئەوان و باوو باپیرانیان ﴿حَتَّىٰ نَسُواْ ٱلذِّكۡرَ﴾ هەتا (وایان لێهات) یادی تۆیان لەبیر چوو ﴿وَكَانُواْ قَوۡمَۢا بُورٗا﴾ وە ئەوانە کۆمەڵێکی تیاچووی بێ خێر بوون ﴿١٨﴾ ﴿فَقَدۡ كَذَّبُوكُم بِمَا تَقُولُونَ﴾ (خوا بەبت پەرستەکان دەڵێ) جا بێگومان پەرستراوەکانتان ئێوەیان بەدرۆ خستەوە لەو قسانەی کەدەتان کرد ﴿فَمَا تَسۡتَطِيعُونَ صَرۡفٗا وَلَا نَصۡرٗاۚ﴾ ئەمجا نەدەتوانن (سزای خوا) لەخۆتان لادەن نەدەتوانن یارمەتی (خوا) بەدەس بێنن ﴿وَمَن يَظۡلِم مِّنكُمۡ﴾ وە هەر کەس لەئێوە ستەم بکات (هاوەڵ بۆ خوا دابنێ) ﴿نُذِقۡهُ عَذَابٗا كَبِيرٗا﴾ سزایەکی گەورەی پێ دەچەژێن ﴿١٩﴾ ﴿وَمَآ أَرۡسَلۡنَا قَبۡلَكَ مِنَ ٱلۡمُرۡسَلِينَ﴾ ئێمە پێش تۆ هەرکام لەپێغەمبەرانمان نارد بێت ﴿إِلَّآ إِنَّهُمۡ لَيَأۡكُلُونَ ٱلطَّعَامَ﴾ بێگومان ئەوان خواردنیان خواردووە ﴿وَيَمۡشُونَ فِي ٱلۡأَسۡوَاقِۗ﴾ و بە بازاڕدا ڕۆشتوون ﴿وَجَعَلۡنَا بَعۡضَكُمۡ لِبَعۡضٖ فِتۡنَةً﴾ وە ئێمە هەندێك لەئێوەمان کردە هۆی تاقیکردنەوەی هەندێکی ترتان ﴿أَتَصۡبِرُونَۗ﴾ ئایا خۆ دەگرن ﴿وَكَانَ رَبُّكَ بَصِيرٗا﴾ وە پەروەردگارت بینایە (بەهەموو شتێك) ﴿٢٠﴾

۞ وَقَالَ ٱلَّذِينَ لَا يَرۡجُونَ لِقَآءَنَا لَوۡلَآ أُنزِلَ عَلَيۡنَا ٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ
أَوۡ نَرَىٰ رَبَّنَاۗ لَقَدِ ٱسۡتَكۡبَرُواْ فِيٓ أَنفُسِهِمۡ وَعَتَوۡ عُتُوّٗا كَبِيرٗا
﴿٢١﴾ يَوۡمَ يَرَوۡنَ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةَ لَا بُشۡرَىٰ يَوۡمَئِذٖ لِّلۡمُجۡرِمِينَ وَيَقُولُونَ
حِجۡرٗا مَّحۡجُورٗا ﴿٢٢﴾ وَقَدِمۡنَآ إِلَىٰ مَا عَمِلُواْ مِنۡ عَمَلٖ فَجَعَلۡنَٰهُ
هَبَآءٗ مَّنثُورًا ﴿٢٣﴾ أَصۡحَٰبُ ٱلۡجَنَّةِ يَوۡمَئِذٍ خَيۡرٞ مُّسۡتَقَرّٗا
وَأَحۡسَنُ مَقِيلٗا ﴿٢٤﴾ وَيَوۡمَ تَشَقَّقُ ٱلسَّمَآءُ بِٱلۡغَمَٰمِ وَنُزِّلَ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ
تَنزِيلًا ﴿٢٥﴾ ٱلۡمُلۡكُ يَوۡمَئِذٍ ٱلۡحَقُّ لِلرَّحۡمَٰنِۚ وَكَانَ يَوۡمًا عَلَى
ٱلۡكَٰفِرِينَ عَسِيرٗا ﴿٢٦﴾ وَيَوۡمَ يَعَضُّ ٱلظَّالِمُ عَلَىٰ يَدَيۡهِ يَقُولُ
يَٰلَيۡتَنِي ٱتَّخَذۡتُ مَعَ ٱلرَّسُولِ سَبِيلٗا ﴿٢٧﴾ يَٰوَيۡلَتَىٰ لَيۡتَنِي لَمۡ
أَتَّخِذۡ فُلَانًا خَلِيلٗا ﴿٢٨﴾ لَّقَدۡ أَضَلَّنِي عَنِ ٱلذِّكۡرِ بَعۡدَ إِذۡ جَآءَنِيۗ
وَكَانَ ٱلشَّيۡطَٰنُ لِلۡإِنسَٰنِ خَذُولٗا ﴿٢٩﴾ وَقَالَ ٱلرَّسُولُ يَٰرَبِّ
إِنَّ قَوۡمِي ٱتَّخَذُواْ هَٰذَا ٱلۡقُرۡءَانَ مَهۡجُورٗا ﴿٣٠﴾ وَكَذَٰلِكَ
جَعَلۡنَا لِكُلِّ نَبِيٍّ عَدُوّٗا مِّنَ ٱلۡمُجۡرِمِينَۗ وَكَفَىٰ بِرَبِّكَ هَادِيٗا
وَنَصِيرٗا ﴿٣١﴾ وَقَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ لَوۡلَا نُزِّلَ عَلَيۡهِ ٱلۡقُرۡءَانُ جُمۡلَةٗ
وَٰحِدَةٗۚ كَذَٰلِكَ لِنُثَبِّتَ بِهِۦ فُؤَادَكَۖ وَرَتَّلۡنَٰهُ تَرۡتِيلٗا ﴿٣٢﴾

﴿وَقَالَ ٱلَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَآءَنَا﴾ وه ئەوانەی کە بەهیوای دیداری ئیمەنین (لەرۆژی دوایی دا) دەڵێن ﴿لَوْلَآ أُنزِلَ عَلَيْنَا ٱلْمَلَٰٓئِكَةُ﴾ ئەوە بۆ فریشتە نانێردرێتە خوارەوە بۆ سەرمان ﴿أَوْ نَرَىٰ رَبَّنَا﴾ یاخود پەروەردگارمان نابینین ﴿لَقَدِ ٱسْتَكْبَرُوا۟ فِىٓ أَنفُسِهِمْ﴾ سوێند بەخوا بەڕاستی ئەوانە لەدەرونی خۆیاندا خۆیان بەگەورە دەزانی ﴿وَعَتَوْ عُتُوًّا كَبِيرًا﴾ وه سەرکەشییەکی گەورەیان کرد. (٢١) ﴿يَوْمَ يَرَوْنَ ٱلْمَلَٰٓئِكَةَ﴾ ئەورۆژەی فریشتەکان دەبینن (کاتی مردن یاقیامەت) ﴿لَا بُشْرَىٰ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُجْرِمِينَ﴾ لەو ڕۆژەدا هیچ مژدەیەك بۆتاوانباران نی یە ﴿وَيَقُولُونَ حِجْرًا مَّحْجُورًا﴾ وه دەڵێن (پەنامان بدەن) بەپەنادانی پارێزراو (٢٢) ﴿وَقَدِمْنَآ إِلَىٰ مَا عَمِلُوا۟ مِنْ عَمَلٍ﴾ هاتین هەر کردەوەیەکیانکرد بوو ﴿فَجَعَلْنَٰهُ هَبَآءً مَّنثُورًا﴾ هەموویمان وەکو تۆزی پرش وبڵاولێ کرد (٢٣) ﴿أَصْحَٰبُ ٱلْجَنَّةِ يَوْمَئِذٍ﴾ بەهەشتی یەکان لەو ڕۆژەدا ﴿خَيْرٌ مُّسْتَقَرًّا﴾ لەچاکترین جێگادان ﴿وَأَحْسَنُ مَقِيلًا﴾ وه لەباشترین شوێنی حەسانەوە(ی نیوەڕوان)دان (٢٤) ﴿وَيَوْمَ تَشَقَّقُ ٱلسَّمَآءُ بِٱلْغَمَٰمِ﴾ وه ڕۆژێ ئاسمان لەت دەبێ لەگەڵ هەورێکی سپی (هەموو ئاسمان دەگرێتەوە) ﴿وَنُزِّلَ ٱلْمَلَٰٓئِكَةُ تَنزِيلًا﴾ وه فریشتەکان دەنێردرێنە خوارەوە کۆمەڵ کۆمەڵ. (٢٥) ﴿ٱلْمُلْكُ يَوْمَئِذٍ ٱلْحَقُّ لِلرَّحْمَٰنِ﴾ لەو ڕۆژەدا فەرمانڕەوایەتی تەنها بۆ خوای میهرەبانە ﴿وَكَانَ يَوْمًا عَلَى ٱلْكَٰفِرِينَ عَسِيرًا﴾ ئەو ڕۆژە ڕۆژێکی زۆر سەختە لەسەر بێ باوەڕان (٢٦) ﴿وَيَوْمَ يَعَضُّ ٱلظَّالِمُ عَلَىٰ يَدَيْهِ﴾ وه ڕۆژێکە کەستەمکار قەپ دەکات بەهەر دوو دەستی خۆیدا ﴿يَقُولُ يَٰلَيْتَنِى﴾ و دەڵێ خۆزگە ﴿ٱتَّخَذْتُ مَعَ ٱلرَّسُولِ سَبِيلًا﴾ لەگەڵ پێغەمبەردا ڕێگای ڕاستم بگرتایەتەبەر (٢٧) ﴿يَٰوَيْلَتَىٰ﴾ ئای تیاچوون بۆ من ﴿لَيْتَنِى لَمْ أَتَّخِذْ فُلَانًا خَلِيلًا﴾ خۆزگە فلان کەسم نەکردایە بەهاوەڵ و خۆشەویستی خۆم. (٢٨) ﴿لَّقَدْ أَضَلَّنِى عَنِ ٱلذِّكْرِ﴾ بەڕاستی ئەو(کەسەی کردم بەهاوەڵ) منی لەقورئان وێڵ کرد ﴿بَعْدَ إِذْ جَآءَنِى﴾ دوا ئەوەی قورئانم پێ گەیشت(و باوەڕم پێ هێنا) ﴿وَكَانَ ٱلشَّيْطَٰنُ لِلْإِنسَٰنِ خَذُولًا﴾ وه شەیتان هەمیشە پشت تێکەرو پشت بەردەرە بۆ ئادەمیزاد (٢٩) ﴿وَقَالَ ٱلرَّسُولُ يَٰرَبِّ﴾ وه پێغەمبەر(ﷺ) ووتی ئەی پەروەردگارم ﴿إِنَّ قَوْمِى﴾ بەڕاستی قەومەکەم (قورەیش) ﴿ٱتَّخَذُوا۟ هَٰذَا ٱلْقُرْءَانَ مَهْجُورًا﴾ ئەم قورئانەیان واز لێهێناوەو گوێی پێ نادەن (٣٠) ﴿وَكَذَٰلِكَ جَعَلْنَا لِكُلِّ نَبِىٍّ﴾ ئا بەو جۆرە (موحەممەد ﷺ) کەدژایەتی تۆ دەکرێ) دامان ناوە بۆ هەموو پێغەمبەرێك ﴿عَدُوًّا مِّنَ ٱلْمُجْرِمِينَ﴾ دوژمنێك لەتاوانباران ﴿وَكَفَىٰ بِرَبِّكَ هَادِيًا وَنَصِيرًا﴾ بەسە پەروەردگارت ڕێنموونی کەرو یارمەتی دەرت بێ (٣١) ﴿وَقَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟﴾ وه ئەوانەی بێ بڕوا بوون دەیان ووت ﴿لَوْلَا نُزِّلَ عَلَيْهِ ٱلْقُرْءَانُ جُمْلَةً وَٰحِدَةً﴾ بۆچی (موحەممەد ﷺ) هەموو قورئانی بەیەك جاربۆ دانەبەزێنراوە ﴿كَذَٰلِكَ﴾ ئابەوجۆرە(دامانبەزاندووە) ﴿لِنُثَبِّتَ بِهِۦ فُؤَادَكَ﴾ بۆ ئەوەی دڵی تۆ (ئەی موحەممەد ﷺ) بەو قورئانە دامەزراوو بەهێز بکەین ﴿وَرَتَّلْنَٰهُ تَرْتِيلًا﴾ وه(بەو بۆنەیەوە) ئایەتانی خۆمم بۆ ناردن بەرەبەرە (٣٢)

وَلَا يَأْتُونَكَ بِمَثَلٍ إِلَّا جِئْنَٰكَ بِٱلْحَقِّ وَأَحْسَنَ تَفْسِيرًا
﴿٣٣﴾ ٱلَّذِينَ يُحْشَرُونَ عَلَىٰ وُجُوهِهِمْ إِلَىٰ جَهَنَّمَ أُوْلَٰٓئِكَ
شَرٌّ مَّكَانًا وَأَضَلُّ سَبِيلًا ﴿٣٤﴾ وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا مُوسَى ٱلْكِتَٰبَ
وَجَعَلْنَا مَعَهُۥٓ أَخَاهُ هَٰرُونَ وَزِيرًا ﴿٣٥﴾ فَقُلْنَا ٱذْهَبَآ
إِلَى ٱلْقَوْمِ ٱلَّذِينَ كَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِنَا فَدَمَّرْنَٰهُمْ تَدْمِيرًا ﴿٣٦﴾
وَقَوْمَ نُوحٍ لَّمَّا كَذَّبُواْ ٱلرُّسُلَ أَغْرَقْنَٰهُمْ وَجَعَلْنَٰهُمْ لِلنَّاسِ
ءَايَةً ۖ وَأَعْتَدْنَا لِلظَّٰلِمِينَ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿٣٧﴾ وَعَادًا وَثَمُودَاْ
وَأَصْحَٰبَ ٱلرَّسِّ وَقُرُونًۢا بَيْنَ ذَٰلِكَ كَثِيرًا ﴿٣٨﴾ وَكُلًّا
ضَرَبْنَا لَهُ ٱلْأَمْثَٰلَ ۖ وَكُلًّا تَبَّرْنَا تَتْبِيرًا ﴿٣٩﴾ وَلَقَدْ أَتَوْاْ عَلَى
ٱلْقَرْيَةِ ٱلَّتِىٓ أُمْطِرَتْ مَطَرَ ٱلسَّوْءِ ۚ أَفَلَمْ يَكُونُواْ يَرَوْنَهَا ۚ
بَلْ كَانُواْ لَا يَرْجُونَ نُشُورًا ﴿٤٠﴾ وَإِذَا رَأَوْكَ إِن يَتَّخِذُونَكَ
إِلَّا هُزُوًا أَهَٰذَا ٱلَّذِى بَعَثَ ٱللَّهُ رَسُولًا ﴿٤١﴾ إِن كَادَ
لَيُضِلُّنَا عَنْ ءَالِهَتِنَا لَوْلَآ أَن صَبَرْنَا عَلَيْهَا ۚ وَسَوْفَ
يَعْلَمُونَ حِينَ يَرَوْنَ ٱلْعَذَابَ مَنْ أَضَلُّ سَبِيلًا ﴿٤٢﴾ أَرَءَيْتَ
مَنِ ٱتَّخَذَ إِلَٰهَهُۥ هَوَىٰهُ أَفَأَنتَ تَكُونُ عَلَيْهِ وَكِيلًا ﴿٤٣﴾

﴿وَلَا يَأْتُونَكَ بِمَثَلٍ﴾ هەر نموونەو مەسەلێکت بۆ بێنن (لە ڕەخنەو پێشنیارە نابەجێکانیان) ﴿إِلَّا جِئْنَاكَ
بِالْحَقِّ وَأَحْسَنَ تَفْسِيرًا﴾ ئێمە وەڵامەکەیمان بۆ تۆ هێناوە بەڕاستی و جوانترین ڕوون کردنەوە ﴿٣٣﴾
﴿الَّذِينَ يُحْشَرُونَ عَلَىٰ وُجُوهِهِمْ إِلَىٰ جَهَنَّمَ﴾ ئەو کەسانەی کەبەسەر ڕوخسارياندا دەبرێن (ڕادەکێشرێن)
بۆ دۆزەخ ﴿أُولَٰئِكَ شَرٌّ مَّكَانًا﴾ ئەوانە خراپترین جێگایان بۆ هەیە ﴿وَأَضَلُّ سَبِيلًا﴾ وە ڕێگاشیان وون
کردووە (گومڕاترن) ﴿٣٤﴾ ﴿وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ﴾ سوێند بەخوا بەڕاستی تەوراتمان دا بەمووسا
﴿وَجَعَلْنَا مَعَهُ أَخَاهُ هَارُونَ وَزِيرًا﴾ وە هاروونی برایشیمان کردە یاریدەدەری ﴿٣٥﴾ ﴿فَقُلْنَا اذْهَبَا﴾
ئەمجا ووتمان هەردووکتان بڕۆن ﴿إِلَى الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا﴾ بۆ سەر ئەو گەلەی کەباوەڕیان
بەئایەتەکانی ئێمە نی یە و بەدرۆی دەزانن ﴿فَدَمَّرْنَاهُمْ تَدْمِيرًا﴾ ئەوسا لەناومان بردن بە لەناوبردنێکی
زۆر خراپ ﴿٣٦﴾ ﴿وَقَوْمَ نُوحٍ لَّمَّا كَذَّبُوا الرُّسُلَ﴾ گەلی نووحیش کاتێ پێغەمبەرانیان بە درۆزانی
﴿أَغْرَقْنَاهُمْ﴾ (لەئاوی لافاودا) نوقممان کردن ﴿وَجَعَلْنَاهُمْ لِلنَّاسِ آيَةً﴾ وە کردنمانن بەپەندو عیبرەت بۆ
خەڵك ﴿وَأَعْتَدْنَا لِلظَّالِمِينَ﴾ وە ئامادەمان کردووە بۆ ستەمکاران ﴿عَذَابًا أَلِيمًا﴾ سزای سەخت ﴿٣٧﴾
﴿وَعَادًا وَثَمُودَ وَأَصْحَابَ الرَّسِّ﴾ و گەلی عادو سەموودو خاوەنی چاڵ و بیرەکان ﴿وَقُرُونًا بَيْنَ ذَٰلِكَ كَثِيرًا﴾
وەزۆر گەلی تر کە لەنێوانیان دا بوون (لەناومان بردن) ﴿٣٨﴾ ﴿وَكُلًّا ضَرَبْنَا لَهُ الْأَمْثَالَ﴾ وەبۆ هەموویان
چەندین نموونەمان هێنایەوە (بەڵام بیریان نەکردەوە) ﴿وَكُلًّا تَبَّرْنَا تَتْبِيرًا﴾ وە هەموویانمان لەناوبرد
بە لەناوبردنێکی خراپ ﴿٣٩﴾ ﴿وَلَقَدْ أَتَوْا عَلَى الْقَرْيَةِ﴾ سوێند بەخوا بەڕاستی ئەوان (قورەیش) تێپەڕبوون
بەئەو شارەدا (سەدوم) ﴿الَّتِي أُمْطِرَتْ مَطَرَ السَّوْءِ﴾ کەبارانی شەڕ (بەرد)ی بەسەردا بارێنرابوو ﴿أَفَلَمْ
يَكُونُوا يَرَوْنَهَا﴾ ئایا ئەوان ئەو (شارەبەردباران کراوە)یان نەبینیوە ﴿بَلْ كَانُوا لَا يَرْجُونَ نُشُورًا﴾
(وانی یە بینیویانە) بەڵکو ئەوان بەتەمای زیندوو بوونەوە نین ﴿٤٠﴾ ﴿وَإِذَا رَأَوْكَ﴾ وە(ئەی موحەممەد
ﷺ) کاتێ تۆ ببینن ﴿إِن يَتَّخِذُونَكَ إِلَّا هُزُوًا﴾ بەس گاڵتەت پێ دەکەن ﴿أَهَٰذَا الَّذِي بَعَثَ اللَّهُ رَسُولًا﴾
و (دەڵێن) ئائەمەیە خوا ناردویەتی بەپێغەمبەر ﴿٤١﴾ ﴿إِن كَادَ لَيُضِلُّنَا عَنْ آلِهَتِنَا﴾ (وەدەڵێن) نزیك
بوو لە پەرستراوەکانمان لامان بدات ﴿لَوْلَا أَن صَبَرْنَا عَلَيْهَا﴾ ئەگەر لەسەر (پەرستنی)یان خۆگر
نەبووینایە ﴿وَسَوْفَ يَعْلَمُونَ﴾ لە داهاتوودا دەزانن ﴿حِينَ يَرَوْنَ الْعَذَابَ﴾ کاتێ سزا(ی خوا) دەبینن
﴿مَنْ أَضَلُّ سَبِيلًا﴾ کێ (گومڕاترە) ڕێگای وون کردووە ﴿٤٢﴾ ﴿أَرَأَيْتَ﴾ ئایا دیت ﴿مَنِ اتَّخَذَ إِلَٰهَهُ هَوَاهُ﴾
ئەو کەسەی هەواو ئارەزووی خۆی کردۆتە پەرستراوی خۆی ﴿أَفَأَنتَ﴾ ئایا تۆ ﴿تَكُونُ عَلَيْهِ وَكِيلًا﴾
ئەبیتە پارێزەر بۆ ئەو (کەشوێنی ئارەزوی نەکەوێت)؟ ﴿٤٣﴾

أَمْ تَحْسَبُ أَنَّ أَكْثَرَهُمْ يَسْمَعُونَ أَوْ يَعْقِلُونَ ۚ إِنْ هُمْ إِلَّا
كَالْأَنْعَامِ ۖ بَلْ هُمْ أَضَلُّ سَبِيلًا ﴿٤٤﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَىٰ رَبِّكَ كَيْفَ مَدَّ
الظِّلَّ وَلَوْ شَاءَ لَجَعَلَهُ سَاكِنًا ثُمَّ جَعَلْنَا الشَّمْسَ عَلَيْهِ دَلِيلًا
﴿٤٥﴾ ثُمَّ قَبَضْنَاهُ إِلَيْنَا قَبْضًا يَسِيرًا ﴿٤٦﴾ وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ
اللَّيْلَ لِبَاسًا وَالنَّوْمَ سُبَاتًا وَجَعَلَ النَّهَارَ نُشُورًا ﴿٤٧﴾ وَهُوَ
الَّذِي أَرْسَلَ الرِّيَاحَ بُشْرًا بَيْنَ يَدَيْ رَحْمَتِهِ ۚ وَأَنْزَلْنَا مِنَ
السَّمَاءِ مَاءً طَهُورًا ﴿٤٨﴾ لِنُحْيِيَ بِهِ بَلْدَةً مَيْتًا وَنُسْقِيَهُ
مِمَّا خَلَقْنَا أَنْعَامًا وَأَنَاسِيَّ كَثِيرًا ﴿٤٩﴾ وَلَقَدْ صَرَّفْنَاهُ بَيْنَهُمْ
لِيَذَّكَّرُوا فَأَبَىٰ أَكْثَرُ النَّاسِ إِلَّا كُفُورًا ﴿٥٠﴾ وَلَوْ شِئْنَا
لَبَعَثْنَا فِي كُلِّ قَرْيَةٍ نَذِيرًا ﴿٥١﴾ فَلَا تُطِعِ الْكَافِرِينَ وَجَاهِدْهُمْ
بِهِ جِهَادًا كَبِيرًا ﴿٥٢﴾ ۞ وَهُوَ الَّذِي مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ هَٰذَا
عَذْبٌ فُرَاتٌ وَهَٰذَا مِلْحٌ أُجَاجٌ وَجَعَلَ بَيْنَهُمَا بَرْزَخًا
وَحِجْرًا مَحْجُورًا ﴿٥٣﴾ وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ مِنَ الْمَاءِ بَشَرًا فَجَعَلَهُ
نَسَبًا وَصِهْرًا ۗ وَكَانَ رَبُّكَ قَدِيرًا ﴿٥٤﴾ وَيَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ
مَا لَا يَنْفَعُهُمْ وَلَا يَضُرُّهُمْ ۗ وَكَانَ الْكَافِرُ عَلَىٰ رَبِّهِ ظَهِيرًا ﴿٥٥﴾

ربع الحزب ٣٧

﴿أَمۡ تَحۡسَبُ﴾ ئایا وا دەزانی ﴿أَنَّ أَكۡثَرَهُمۡ يَسۡمَعُونَ أَوۡ يَعۡقِلُونَۚ﴾ زۆربەی ئەوانە دەبیستن یا تێدەگەن
﴿إِنۡ هُمۡ إِلَّا كَٱلۡأَنۡعَٰمِ﴾ ئەوانە هەر وەك ئاژەڵن ﴿بَلۡ هُمۡ أَضَلُّ سَبِيلًا﴾ بەڵكو ئەوان گومڕا تریشن ﴿٤٤﴾
﴿أَلَمۡ تَرَ إِلَىٰ رَبِّكَ﴾ ئایا نابینی پەروەردگارت ﴿كَيۡفَ مَدَّ ٱلظِّلَّ﴾ چۆن سێبەری درێژکردۆتەوە (لەبانگی
بەیانیانەو تا خۆر هەڵاتن) ﴿وَلَوۡ شَآءَ لَجَعَلَهُۥ سَاكِنٗا﴾ ئەگەر بیویستایە ڕای دەگرت بەوەستاوی
(سێبەرەکە بەردەوام دەبوو) ﴿ثُمَّ جَعَلۡنَا ٱلشَّمۡسَ﴾ لەپاشان خۆرمان کردە ﴿عَلَيۡهِ دَلِيلٗا﴾ بەڵگە لەسەر
ئەو (سێبەرە چونکە ئەگەر خۆر نەبێت سێبەر ناناسرێت) ﴿٤٥﴾ ﴿ثُمَّ قَبَضۡنَٰهُ إِلَيۡنَا﴾ پاشان ئەو سێبەرە
بۆلای خۆمان دەبەینەوە ﴿قَبۡضٗا يَسِيرٗا﴾ بەشێنەیی و کەمە کەمە نایهێڵین ﴿٤٦﴾ ﴿وَهُوَ ٱلَّذِي﴾ ئەو (خوا)
زاتێکە ﴿جَعَلَ لَكُمُ ٱلَّيۡلَ لِبَاسٗا﴾ کەشەوی بۆ کردون بەداپۆشەر (پۆشاك) ﴿وَٱلنَّوۡمَ سُبَاتٗا﴾ وە خەوتنی
بۆ کردوون بەهۆی مت بوون ﴿وَجَعَلَ ٱلنَّهَارَ نُشُورٗا﴾ وە ڕۆژی بۆ هەستان (لەخەو بۆ کارو ڕسق
پەیدا کردن) داناوە ﴿٤٧﴾ ﴿وَهُوَ ٱلَّذِيٓ﴾ وە ئەو(خوا) زاتێکە ﴿أَرۡسَلَ ٱلرِّيَٰحَ﴾ باکان دەنێرێ ﴿بُشۡرَۢا بَيۡنَ
يَدَيۡ رَحۡمَتِهِۦۚ﴾ بەمژدەدەر پێش ڕەحمەتی خۆی (باران بارین) ﴿وَأَنزَلۡنَا مِنَ ٱلسَّمَآءِ﴾وە لەئاسمانەوە
باراندومانە ﴿مَآءٗ طَهُورٗا﴾ ئاوێکی پاکۆکەر (پاك و خاوێن) ﴿٤٨﴾ ﴿لِّنُحۡـِۧيَ بِهِۦ بَلۡدَةٗ مَّيۡتٗا﴾ تا زەوی
مردووی پێ دەبوژێنینەوە ﴿وَنُسۡقِيَهُۥ مِمَّا خَلَقۡنَآ﴾ وە ئاوی دەدەین بەو (بارانە) لەوانەی دروستمان
کردوون ﴿أَنۡعَٰمٗا وَأَنَاسِيَّ كَثِيرٗا﴾ ئاژەڵ و خەڵکانێکی زۆر ﴿٤٩﴾ ﴿وَلَقَدۡ صَرَّفۡنَٰهُ بَيۡنَهُمۡ﴾ سوێند بەخوا
بەڕاستی ئێمە بەچەند جۆر ئەم (ئیشانە)مان گۆڕی لەنێوانیاندا ﴿لِيَذَّكَّرُواْ﴾ تا بیربکەنەوە ﴿فَأَبَىٰٓ
أَكۡثَرُ ٱلنَّاسِ إِلَّا كُفُورٗا﴾ بەڵام زۆربەی خەڵك جگەلە سپڵەیی (بێ باوەڕی) هیچیان ناوێت
﴿٥٠﴾ ﴿وَلَوۡ شِئۡنَا لَبَعَثۡنَا﴾ ئەگەر بمان ویستایە بێگومان دەمان نارد ﴿فِي كُلِّ قَرۡيَةٖ نَّذِيرٗا﴾ لەهەموو
شارو شارۆچکەیەکدا ترسێنەرێك ﴿٥١﴾ ﴿فَلَا تُطِعِ ٱلۡكَٰفِرِينَ﴾ کەواتە تۆ بەگوێی بێباوەڕان مەکە
﴿وَجَٰهِدۡهُم بِهِۦ جِهَادٗا كَبِيرٗا﴾ بە(بەڵگەکانی) ئەم قورئانە بەربەرەکانی یەکی گەورەیان لەگەڵدا بکە
﴿٥٢﴾ ﴿وَهُوَ ٱلَّذِي مَرَجَ ٱلۡبَحۡرَيۡنِ﴾ ئەو (خوا) زاتێکە دوو دەریا (ئاو) ی بەرەڵا کردووە لەپاڵ یەکدا ﴿هَٰذَا
عَذۡبٞ فُرَاتٞ﴾ ئەمەیان شیرین و سازگارە (ئاوی ڕوبارو کانیاوە) ﴿وَهَٰذَا مِلۡحٌ أُجَاجٞ﴾ ئەوی تریان زۆر
سوێرو تاڵ و تفتە (ئاوی دەریاکانە) ﴿وَجَعَلَ بَيۡنَهُمَا بَرۡزَخٗا﴾ وە لەنێوان ئەو دوو (ئاو)ەدا بەربەستێکی
داناوە ﴿وَحِجۡرٗا مَّحۡجُورٗا﴾ و بەرگری کەرێکی ئەستور (تائەو دوو ئاوە تێکەڵ بەیەك نەبن) ﴿٥٣﴾
﴿وَهُوَ ٱلَّذِي خَلَقَ مِنَ ٱلۡمَآءِ بَشَرٗا﴾ ئەو (خوا) زاتێکە لەئاو(ی مرۆڤ) ئادەمیزادی دروست کردووە ﴿فَجَعَلَهُۥ
نَسَبٗا وَصِهۡرٗاۗ﴾ ئەمجا ئەو (ئاوە)ی کردۆتە هۆی ڕەچەڵەك (پشت کە بەرێگەی نێرینە دەگەن بەمرۆڤ
وەك کوڕ) و خزم (کە بەرێگەی ئافرەت دەگەنەوە بەمرۆڤ وەك کچە زاو خوشکەزا) ﴿وَكَانَ رَبُّكَ
قَدِيرٗا﴾ وە پەروەردگارت هەمیشە بە دەسەڵات و توانایە ﴿٥٤﴾ ﴿وَيَعۡبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ مَا﴾ ئەوانە جگە لەخوا
شتانێك دەپەرستن ﴿لَا يَنفَعُهُمۡ وَلَا يَضُرُّهُمۡۗ﴾ کە نەسوود نەزیان بەوان ناگەیەنن ﴿وَكَانَ ٱلۡكَافِرُ عَلَىٰ رَبِّهِۦ
ظَهِيرٗا﴾ وە بێ بڕوایان بەردەوام دژی پەروەردگاریان پشتیوانی یەکترین (بۆ تاوان و خراپە) ﴿٥٥﴾

وَمَآ أَرۡسَلۡنَٰكَ إِلَّا مُبَشِّرٗا وَنَذِيرٗا ﴿٥٦﴾ قُلۡ مَآ أَسۡـَٔلُكُمۡ عَلَيۡهِ
مِنۡ أَجۡرٍ إِلَّا مَن شَآءَ أَن يَتَّخِذَ إِلَىٰ رَبِّهِۦ سَبِيلٗا ﴿٥٧﴾ وَتَوَكَّلۡ
عَلَى ٱلۡحَيِّ ٱلَّذِي لَا يَمُوتُ وَسَبِّحۡ بِحَمۡدِهِۦۚ وَكَفَىٰ بِهِۦ
بِذُنُوبِ عِبَادِهِۦ خَبِيرًا ﴿٥٨﴾ ٱلَّذِي خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَ
وَمَا بَيۡنَهُمَا فِي سِتَّةِ أَيَّامٖ ثُمَّ ٱسۡتَوَىٰ عَلَى ٱلۡعَرۡشِۖ ٱلرَّحۡمَٰنُ
فَسۡـَٔلۡ بِهِۦ خَبِيرٗا ﴿٥٩﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ ٱسۡجُدُواْۤ لِلرَّحۡمَٰنِ قَالُواْ
وَمَا ٱلرَّحۡمَٰنُ أَنَسۡجُدُ لِمَا تَأۡمُرُنَا وَزَادَهُمۡ نُفُورٗا۩ ﴿٦٠﴾ تَبَارَكَ
ٱلَّذِي جَعَلَ فِي ٱلسَّمَآءِ بُرُوجٗا وَجَعَلَ فِيهَا سِرَٰجٗا وَقَمَرٗا
مُّنِيرٗا ﴿٦١﴾ وَهُوَ ٱلَّذِي جَعَلَ ٱلَّيۡلَ وَٱلنَّهَارَ خِلۡفَةٗ لِّمَنۡ أَرَادَ
أَن يَذَّكَّرَ أَوۡ أَرَادَ شُكُورٗا ﴿٦٢﴾ وَعِبَادُ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلَّذِينَ يَمۡشُونَ
عَلَى ٱلۡأَرۡضِ هَوۡنٗا وَإِذَا خَاطَبَهُمُ ٱلۡجَٰهِلُونَ قَالُواْ سَلَٰمٗا
﴿٦٣﴾ وَٱلَّذِينَ يَبِيتُونَ لِرَبِّهِمۡ سُجَّدٗا وَقِيَٰمٗا ﴿٦٤﴾ وَٱلَّذِينَ
يَقُولُونَ رَبَّنَا ٱصۡرِفۡ عَنَّا عَذَابَ جَهَنَّمَۖ إِنَّ عَذَابَهَا كَانَ
غَرَامًا ﴿٦٥﴾ إِنَّهَا سَآءَتۡ مُسۡتَقَرّٗا وَمُقَامٗا ﴿٦٦﴾ وَٱلَّذِينَ إِذَآ
أَنفَقُواْ لَمۡ يُسۡرِفُواْ وَلَمۡ يَقۡتُرُواْ وَكَانَ بَيۡنَ ذَٰلِكَ قَوَامٗا ﴿٦٧﴾

سَجۡدَة

﴿وَمَآ أَرۡسَلۡنَٰكَ﴾ ئێمە تۆمان تەنها بۆ ئەوە ناردووە ﴿إِلَّا مُبَشِّرٗا وَنَذِيرٗا﴾ کەمژدە دەرو ترسێنەر بی
٥٦ ﴿قُلۡ مَآ أَسۡـَٔلُكُمۡ عَلَيۡهِ مِنۡ أَجۡرٍ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) بڵێ من لەسەر گەیاندنی ئیسلام هیچ
کرێ و پاداشتێك لەئێوە داوا ناکەم ﴿إِلَّا مَن شَآءَ أَن يَتَّخِذَ إِلَىٰ رَبِّهِۦ سَبِيلٗا﴾ بەلاٌم هەر کەس ویستی
ڕێگەی پەروردگاری بگرێ (با بیگرێ) ٥٧ ﴿وَتَوَكَّلۡ عَلَى ٱلۡحَيِّ﴾ پشت ببەستە بە(خوای) زیندوو
﴿ٱلَّذِي لَا يَمُوتُ﴾ کەزاتێکە هەرگیز نامرێت ﴿وَسَبِّحۡ بِحَمۡدِهِۦ﴾ تەسبیحات بکە بەستایشی
ئەو ﴿وَكَفَىٰ بِهِۦ بِذُنُوبِ عِبَادِهِۦ خَبِيرًا﴾ بەسە (بۆ تۆ) کەخوا ئاگادارە بەگوناهی بەندەکانی ٥٨
﴿ٱلَّذِي خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَ﴾ ئەو (خوایە)ی کەئاسمانەکان و زەوی دروست کردووە ﴿وَمَا بَيۡنَهُمَا﴾
وەئەوەش لەنێوانیان دایە ﴿فِي سِتَّةِ أَيَّامٖ﴾ لەشەش ڕۆژدا ﴿ثُمَّ ٱسۡتَوَىٰ عَلَى ٱلۡعَرۡشِۚ﴾ لەپاشانیش بەرز
بوویەوە بۆ سەر عەرش و قەراری گرت (باوەڕمان پێیەتی بەبێ ئەوەی شێوەکەی بزانین) ﴿ٱلرَّحۡمَٰنُ
فَسۡـَٔلۡ بِهِۦ خَبِيرٗا﴾ ئەو خوای میهرەبانە کەواتە پرسیار لەزاتێ بکە کە بەهەموو شت زاناو ئاگایە ٥٩
﴿وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ﴾ وە کاتێ بەوان بوترێ ﴿ٱسۡجُدُواْ لِلرَّحۡمَٰنِ﴾ سوژدە ببەن بۆخوای میهرەبان ﴿قَالُواْ
وَمَا ٱلرَّحۡمَٰنُ﴾ دەڵێن ڕەحمان کێیە (ئێمە نایناسین) ﴿أَنَسۡجُدُ لِمَا تَأۡمُرُنَا﴾ ئایا سوژدە ببەین بۆ ئەو (زاتەی)
کەتۆ فەرمانمان پێ دەدەیت ﴿وَزَادَهُمۡ نُفُورٗا۩﴾ وە(بەم داوای سوژدە بردنە) دورکەوتنەوەیان (لەڕێگای
ڕاست) زیاتر دەبێت ٦٠ ﴿تَبَارَكَ ٱلَّذِي﴾ پاك و بێگەرد وپیرۆزە ئەو (خوایەی) ﴿جَعَلَ فِي ٱلسَّمَآءِ بُرُوجٗا﴾ کە
لەئاسماندا چەند خولگە (بورج)ی دروست کردووە ﴿وَجَعَلَ فِيهَا سِرَٰجٗا﴾ وداینا وە لەئاسماندا خۆرێکی
پڕشنگدار ﴿وَقَمَرٗا مُّنِيرٗا﴾ و مانگێکی ڕووناك کەرەوە(بۆ زەوی) ٦١ ﴿وَهُوَ ٱلَّذِي﴾ وەئەو (خوایە) زاتێکە
﴿جَعَلَ ٱلَّيۡلَ وَٱلنَّهَارَ خِلۡفَةٗ﴾ کەشەوو ڕۆژی لەجێی یەکتر داناوە (بەدوای یەکتردا دێن و شوێنی
یەکتر دەگرنەوە) ﴿لِّمَنۡ أَرَادَ أَن يَذَّكَّرَ﴾ بۆ ئەو کەسەی بیەوێ بیربکاتەوە (لەدروسکراوەکانی خوا)
﴿أَوۡ أَرَادَ شُكُورٗا﴾ یا بیەوێ شوکرانە بژێری خوا بکات ٦٢ ﴿وَعِبَادُ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلَّذِينَ﴾ بەندە تایبەتی یەکانی
خوای میهرەبان کەسانێکن ﴿يَمۡشُونَ عَلَى ٱلۡأَرۡضِ هَوۡنٗا﴾ بە ویقارو نەرمی دەڕۆن بەسەر زەوی دا (بێ
لوت بەرزی و کەشخەو فیز کردن) ﴿وَإِذَا خَاطَبَهُمُ ٱلۡجَٰهِلُونَ﴾ وەکاتێ نەزان و نەفامەکان (بەووتەی
ناشیرن) لەگەڵیان بدوێن ﴿قَالُواْ سَلَٰمٗا﴾ ووتەیەك دەڵێن پێیان گوناه نەبێت ٦٣ ﴿وَٱلَّذِينَ يَبِيتُونَ لِرَبِّهِمۡ﴾
وە کەسانێکن لەشەودا بۆ پەروەردگاریان ﴿سُجَّدٗا وَقِيَٰمٗا﴾ سوژدە بەرن و شەو نوێژ دەکەن ٦٤
﴿وَٱلَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا﴾ وە کەسانێکن کەدەڵێن ئەی پەروەردگارمان ﴿ٱصۡرِفۡ عَنَّا عَذَابَ جَهَنَّمَۖ﴾
سزای دۆزەخمان لێ لادە ﴿إِنَّ عَذَابَهَا كَانَ غَرَامًا﴾ بەڕاستی سزای ئەو (دۆزەخە) لانەچووی
بەردەوامە ٦٥ ﴿إِنَّهَا سَآءَتۡ مُسۡتَقَرّٗا وَمُقَامٗا﴾ بەڕاستی دۆزەخ جێگەو شوێن مانەوەیەکی زۆر خراپە
٦٦ ﴿وَٱلَّذِينَ إِذَآ أَنفَقُواْ﴾ وە کەسانێکن کاتێ ماڵ و سامان خەرج دەکەن (بۆ خۆیان و خێزانیان)
﴿لَمۡ يُسۡرِفُواْ وَلَمۡ يَقۡتُرُواْ﴾ نەزیادە ڕۆی و نەڕەزیلی و دەست نوقاوی (تێدا) ناکەن ﴿وَكَانَ بَيۡنَ ذَٰلِكَ قَوَامٗا﴾
(بەڵکو) مام ناوەندیە لەونێوانەدا ٦٧

وَٱلَّذِينَ لَا يَدۡعُونَ مَعَ ٱللَّهِ إِلَٰهًا ءَاخَرَ وَلَا يَقۡتُلُونَ ٱلنَّفۡسَ
ٱلَّتِي حَرَّمَ ٱللَّهُ إِلَّا بِٱلۡحَقِّ وَلَا يَزۡنُونَۚ وَمَن يَفۡعَلۡ ذَٰلِكَ
يَلۡقَ أَثَامٗا ﴿٦٨﴾ يُضَٰعَفۡ لَهُ ٱلۡعَذَابُ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ وَيَخۡلُدۡ
فِيهِۦ مُهَانًا ﴿٦٩﴾ إِلَّا مَن تَابَ وَءَامَنَ وَعَمِلَ عَمَلٗا صَٰلِحٗا
فَأُوْلَٰٓئِكَ يُبَدِّلُ ٱللَّهُ سَيِّـَٔاتِهِمۡ حَسَنَٰتٖۗ وَكَانَ ٱللَّهُ
غَفُورٗا رَّحِيمٗا ﴿٧٠﴾ وَمَن تَابَ وَعَمِلَ صَٰلِحٗا فَإِنَّهُۥ يَتُوبُ
إِلَى ٱللَّهِ مَتَابٗا ﴿٧١﴾ وَٱلَّذِينَ لَا يَشۡهَدُونَ ٱلزُّورَ وَإِذَا مَرُّواْ
بِٱللَّغۡوِ مَرُّواْ كِرَامٗا ﴿٧٢﴾ وَٱلَّذِينَ إِذَا ذُكِّرُواْ بِـَٔايَٰتِ
رَبِّهِمۡ لَمۡ يَخِرُّواْ عَلَيۡهَا صُمّٗا وَعُمۡيَانٗا ﴿٧٣﴾ وَٱلَّذِينَ يَقُولُونَ
رَبَّنَا هَبۡ لَنَا مِنۡ أَزۡوَٰجِنَا وَذُرِّيَّٰتِنَا قُرَّةَ أَعۡيُنٖ وَٱجۡعَلۡنَا
لِلۡمُتَّقِينَ إِمَامًا ﴿٧٤﴾ أُوْلَٰٓئِكَ يُجۡزَوۡنَ ٱلۡغُرۡفَةَ بِمَا صَبَرُواْ
وَيُلَقَّوۡنَ فِيهَا تَحِيَّةٗ وَسَلَٰمًا ﴿٧٥﴾ خَٰلِدِينَ فِيهَاۚ
حَسُنَتۡ مُسۡتَقَرّٗا وَمُقَامٗا ﴿٧٦﴾ قُلۡ مَا يَعۡبَؤُاْ بِكُمۡ رَبِّي
لَوۡلَا دُعَآؤُكُمۡۖ فَقَدۡ كَذَّبۡتُمۡ فَسَوۡفَ يَكُونُ لِزَامَۢا ﴿٧٧﴾

سُورَةُ الشُّعَرَاءِ

﴿وَالَّذِينَ لَا يَدْعُونَ مَعَ اللَّهِ﴾ وەکەسانێکن کەلەگەڵ خوادا ناپەرستن ﴿إِلَٰهًا آخَرَ﴾ هیچ پەرستراوێکی تر ﴿وَلَا يَقْتُلُونَ﴾ و ناکوژن ﴿النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ﴾ هیچ کەسێ کەخوا کوشتنی ئەوی یاساغ(حەرام) کردووە ﴿إِلَّا بِالْحَقِّ﴾ بەهەق و ڕەوا نەبێ ﴿وَلَا يَزْنُونَ﴾ وە زیناو داوێن پیسی ناکەن ﴿وَمَن يَفْعَلْ ذَٰلِكَ﴾ وە هەر کەس ئەو تاوانانە بکات (کەباسکران) ﴿يَلْقَ أَثَامًا﴾ تووشی تۆڵەکەی دێت ﴿٦٨﴾ ﴿يُضَاعَفْ لَهُ الْعَذَابُ﴾ سزای بۆ چەند بارەدەکرێتەوە ﴿يَوْمَ الْقِيَامَةِ﴾ لەڕۆژی قیامەتدا ﴿وَيَخْلُدْ فِيهِ مُهَانًا﴾ وەبێ بڕانەوەبەبێ ڕێزو ڕیسوایی لەدۆزەخ دادەمێنێتەوە ﴿٦٩﴾ ﴿إِلَّا مَن تَابَ وَآمَنَ﴾ بێجگەلەکەسێ تەوبەی کردبێ و باوەڕی هێنابێ ﴿وَعَمِلَ عَمَلًا صَالِحًا﴾ کارو کردەوەی چاکیشی کردبێت ﴿فَأُولَٰئِكَ﴾ ئا ئەوانە ﴿يُبَدِّلُ اللَّهُ سَيِّئَاتِهِمْ حَسَنَاتٍ﴾ خوا خراپە و تاوانەکانیان دەگۆڕێت بەچاکە ﴿وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا﴾ وەخوا هەمیشە لێبووردەی بەبەزەیی یە ﴿٧٠﴾ ﴿وَمَن تَابَ وَعَمِلَ صَالِحًا﴾ وە هەر کەس تەوبەی کردو کردەوەی چاکی کرد ﴿فَإِنَّهُ يَتُوبُ إِلَى اللَّهِ﴾ ئەوە بەڕاستی ئەو کەسە دەگەڕێتەوە بۆ لای خوا ﴿مَتَابًا﴾ بە گەڕانەوەیەکی تەواو ﴿٧١﴾ ﴿وَالَّذِينَ لَا يَشْهَدُونَ الزُّورَ﴾ وە (بەندەکانی خوا) کەسانێکن کەشایەتی درۆ نادەن ﴿وَإِذَا مَرُّوا بِاللَّغْوِ﴾ و کاتێ تێپەڕ بن بەلای شتی بێ سوودا (ئەنجام بدرێت لەلایەن نەفامانەوە) ﴿مَرُّوا كِرَامًا﴾ تێپەڕ دەکەن بەڕێزەوە (پێ گوێدانە نەفامان) ﴿٧٢﴾ ﴿وَالَّذِينَ إِذَا ذُكِّرُوا﴾ وە کەسانێکن کاتێ ئامۆژگاری بکرێن ﴿بِآيَاتِ رَبِّهِمْ﴾ بەئایەتەکانی پەروەردگاریان ﴿لَمْ يَخِرُّوا عَلَيْهَا﴾ ناکەون بەسەریاندا ﴿صُمًّا وَعُمْيَانًا﴾ بە کەڕی و کوێری ﴿٧٣﴾ ﴿وَالَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا هَبْ لَنَا﴾ وە کەسانێکن کەدەڵێن ئەی پەروەردگارمان ببەخشە پێمان ﴿مِنْ أَزْوَاجِنَا وَذُرِّيَّاتِنَا﴾ لە هاوسەران و نەوەکانمان (منداڵەکانمان) ﴿قُرَّةَ أَعْيُنٍ﴾ ئەوەی چاوانی پێ گەش بێ هۆی دڵخۆشی بێت ﴿وَاجْعَلْنَا لِلْمُتَّقِينَ إِمَامًا﴾ وە بمانکە بە پێشەوای پارێزکاران و لەخوا ترسان ﴿٧٤﴾ ﴿أُولَٰئِكَ﴾ ئەوانە (کە ئەو سیفەتانەیان تیایە) ﴿يُجْزَوْنَ الْغُرْفَةَ بِمَا صَبَرُوا﴾ پاداشت دەدرێنەوە بەپلە و کۆشکی بەرز لە بەهەشتدا بەهۆی ئارام گرتنیان ﴿وَيُلَقَّوْنَ فِيهَا تَحِيَّةً وَسَلَامًا﴾ وە لەو شوێنەدا سڵاویان لێ دەکرێ (لەلایەن فریشتەکانەوە زۆر بەگەرمی) ﴿٧٥﴾ ﴿خَالِدِينَ فِيهَا﴾ بێ بڕانەوە تیایدا دەمێننەوە ﴿حَسُنَتْ مُسْتَقَرًّا وَمُقَامًا﴾ چەن جێگا وشوێن ومانەوەیەکی جوان و خۆشە ﴿٧٦﴾ ﴿قُلْ مَا يَعْبَأُ بِكُمْ رَبِّي﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) بڵێ خەڵکینە پەروەردگار گوێتان پێ نادات و هیچ بایەخێکتان نی یە لای ﴿لَوْلَا دُعَاؤُكُمْ﴾ ئەگەر دوعا و نزاتان نەبێ (لەکاتی تەنگی و ناڕەحەتیدا) ﴿فَقَدْ كَذَّبْتُمْ﴾ کەچی (زۆربەتان) ئایینی خواتان بەدرۆ دەزانی (بڕواتان نەهێنا) ﴿فَسَوْفَ يَكُونُ لِزَامًا﴾ جادڵنیابن تۆڵەکەی یەخەتان دەگرێ و لێتان جیا نابێتەوە ﴿٧٧﴾

سورەتی ﴿الشُّعَرَاءِ﴾

نصف الحزب ٣٧

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

طسٓمٓ ﴿١﴾ تِلۡكَ ءَايَٰتُ ٱلۡكِتَٰبِ ٱلۡمُبِينِ ﴿٢﴾ لَعَلَّكَ بَٰخِعٞ نَّفۡسَكَ أَلَّا
يَكُونُواْ مُؤۡمِنِينَ ﴿٣﴾ إِن نَّشَأۡ نُنَزِّلۡ عَلَيۡهِم مِّنَ ٱلسَّمَآءِ ءَايَةٗ فَظَلَّتۡ
أَعۡنَٰقُهُمۡ لَهَا خَٰضِعِينَ ﴿٤﴾ وَمَا يَأۡتِيهِم مِّن ذِكۡرٖ مِّنَ ٱلرَّحۡمَٰنِ مُحۡدَثٍ
إِلَّا كَانُواْ عَنۡهُ مُعۡرِضِينَ ﴿٥﴾ فَقَدۡ كَذَّبُواْ فَسَيَأۡتِيهِمۡ أَنۢبَٰٓؤُاْ مَا كَانُواْ
بِهِۦ يَسۡتَهۡزِءُونَ ﴿٦﴾ أَوَلَمۡ يَرَوۡاْ إِلَى ٱلۡأَرۡضِ كَمۡ أَنۢبَتۡنَا فِيهَا مِن كُلِّ زَوۡجٖ
كَرِيمٍ ﴿٧﴾ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَةٗۖ وَمَا كَانَ أَكۡثَرُهُم مُّؤۡمِنِينَ ﴿٨﴾ وَإِنَّ
رَبَّكَ لَهُوَ ٱلۡعَزِيزُ ٱلرَّحِيمُ ﴿٩﴾ وَإِذۡ نَادَىٰ رَبُّكَ مُوسَىٰٓ أَنِ ٱئۡتِ ٱلۡقَوۡمَ
ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿١٠﴾ قَوۡمَ فِرۡعَوۡنَۚ أَلَا يَتَّقُونَ ﴿١١﴾ قَالَ رَبِّ إِنِّيٓ أَخَافُ
أَن يُكَذِّبُونِ ﴿١٢﴾ وَيَضِيقُ صَدۡرِي وَلَا يَنطَلِقُ لِسَانِي فَأَرۡسِلۡ
إِلَىٰ هَٰرُونَ ﴿١٣﴾ وَلَهُمۡ عَلَيَّ ذَنۢبٞ فَأَخَافُ أَن يَقۡتُلُونِ ﴿١٤﴾ قَالَ
كَلَّاۖ فَٱذۡهَبَا بِـَٔايَٰتِنَآۖ إِنَّا مَعَكُم مُّسۡتَمِعُونَ ﴿١٥﴾ فَأۡتِيَا فِرۡعَوۡنَ
فَقُولَآ إِنَّا رَسُولُ رَبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ﴿١٦﴾ أَنۡ أَرۡسِلۡ مَعَنَا بَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ
﴿١٧﴾ قَالَ أَلَمۡ نُرَبِّكَ فِينَا وَلِيدٗا وَلَبِثۡتَ فِينَا مِنۡ عُمُرِكَ سِنِينَ
﴿١٨﴾ وَفَعَلۡتَ فَعۡلَتَكَ ٱلَّتِي فَعَلۡتَ وَأَنتَ مِنَ ٱلۡكَٰفِرِينَ ﴿١٩﴾

﴿بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ﴾ بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

﴿طسٓمٓ﴾ بە (طا، سین، میم) دەخوێنرێتەوە خـوا زاناترە بە ماناکەی، بۆ زانیاری زیاتر سەیری سـورەتی
(البقرە) بکە ﴿١﴾ ﴿تِلْكَ ءَايَٰتُ ٱلْكِتَٰبِ ٱلْمُبِينِ﴾ ئەم (سـورەتە) لەئایەتەکانـی قورئانی ڕوونکەرەوەیە ﴿٢﴾ ﴿لَعَلَّكَ بَٰخِعٌ نَّفْسَكَ﴾
خەریکە خۆت لەناو دەبەی (دەکوژی) بەخەفەت ﴿أَلَّا يَكُونُوا۟ مُؤْمِنِينَ﴾ لەبەر ئەوەی ئەوان (خەڵکی مەککە) باوەڕ ناهێنن
﴿٣﴾ ﴿إِن نَّشَأْ﴾ ئەگەر بمانەوێت ﴿نُنَزِّلْ عَلَيْهِم﴾ دێنینە خوارەوە بۆیان ﴿مِّنَ ٱلسَّمَآءِ ءَايَةً﴾ نیشـانەو بەڵگەیەك لەئاسـمانەوە
﴿فَظَلَّتْ أَعْنَٰقُهُمْ لَهَا خَٰضِعِينَ﴾ کەبـەردەوام گـەرد نیانی بـۆ دانەوێنن (ناچاریـان بکات باوەڕ بێنـن) ﴿٤﴾ ﴿وَمَا يَأْتِيهِم﴾ هەر
بێت بۆیان ﴿مِّن ذِكْرٍ مِّنَ ٱلرَّحْمَٰنِ مُحْدَثٍ﴾ پەیامێکی تازە دابەزێنراو (کەقورئانە) لەخوای میهرەبانەوە ﴿إِلَّا كَانُوا۟ عَنْهُ مُعْرِضِينَ﴾
ئـەوان بـەردەوام پشـت تێکـەرو ڕوو وەرگێڕن لێـی ﴿٥﴾ ﴿فَقَدْ كَذَّبُوا۟﴾ جا بێگومان ئەوانـە بەدرۆیان زانـی و باوەڕیان پێ
نەکـرد (ئەوەی ناردبومان) ﴿فَسَيَأْتِيهِمْ﴾ جا بەزوویی بۆیان دێت ﴿أَنۢبَٰٓؤُا۟ مَا كَانُوا۟ بِهِۦ يَسْتَهْزِءُونَ﴾ هەواڵەکانی ئەوەی ئەوان
گاڵتـەو لاقرتییان پێ دەکرد ﴿٦﴾ ﴿أَوَلَمْ يَرَوْا۟ إِلَى ٱلْأَرْضِ﴾ ئایا سـەیری زەوی ناکـەن ﴿كَمْ أَنۢبَتْنَا فِيهَا﴾ چەندمان ڕواندووە تیایدا
﴿مِن كُلِّ زَوْجٍ كَرِيمٍ﴾ لەهەمـوو جۆرێکی چاکی بەکەڵك ﴿٧﴾ ﴿إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَةً﴾ بەڕاستی لەڕواندنـی ئەو هەموو ڕوواوەدا
بەڵگـەی گـەورە هەیە ﴿وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُم مُّؤْمِنِينَ﴾ بـەڵام زۆر بەیان بڕوادارنین و باوەڕ ناهێنـن ﴿٨﴾ ﴿وَإِنَّ رَبَّكَ﴾ بێگومان
پەروەردگـارت ﴿لَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلرَّحِيمُ﴾ تەنهـا ئـەو خاوەن دەسـەڵاتی بەزەیی دارە ﴿٩﴾ ﴿وَإِذْ نَادَىٰ رَبُّكَ مُوسَىٰٓ﴾ (بـاس بکە) ئەو
کاتەی پەروەردگارت بانگی مووسـای کرد ﴿أَنِ ٱئْتِ ٱلْقَوْمَ ٱلظَّٰلِمِينَ﴾ کە (بەپێغەمبەری) بڕۆ بۆ لای ئەو گەلە ستەمکارە
﴿١٠﴾ ﴿قَوْمَ فِرْعَوْنَ﴾ کـە گەلەکـەی فیرعەونـە ﴿أَلَا يَتَّقُونَ﴾ ئایا ئەوان ناترسـن (بـێ فەرمانی خوادەکـەن) ﴿١١﴾ ﴿قَالَ رَبِّ﴾
(مووسـا) ووتی ئەی پەروەردگارم ﴿إِنِّىٓ أَخَافُ أَن يُكَذِّبُونِ﴾ بەڕاسـتی من دەترسم بڕوام پێ نەکەن ﴿١٢﴾ ﴿وَيَضِيقُ صَدْرِى﴾
وەسـینگم (دڵم) تەنگ ببێ ﴿وَلَا يَنطَلِقُ لِسَانِى﴾ وە(دەترسـم) بەچاکی قسـەم بۆ نەکرێ و زمانم بەر نەبێ (لەو گرێیەی
هەیەتـی) ﴿فَأَرْسِلْ إِلَىٰ هَٰرُونَ﴾ کەواتـە (خوایە جوبرەئیل) بنێرە بۆ لای هـاروون (و بیکە بەپێغەمبەر بۆ ئەوەی یارمەتیم
بدات) ﴿١٣﴾ ﴿وَلَهُمْ عَلَىَّ ذَنۢبٌ﴾ وەئەوان (گەلی فیرعەون) تۆڵەی تاوانێکیان لەسـەرمە ﴿فَأَخَافُ أَن يَقْتُلُونِ﴾ بۆیە دەترسم
کەبمکـوژن (لەجیاتـی ئەو کـوژراوە) ﴿١٤﴾ ﴿قَالَ كَلَّا﴾ (خوا) فەرمووی نەخێر (ئەوەی باسـت کـرد هیچی ڕوونادات)
﴿فَٱذْهَبَا بِـَٔايَٰتِنَآ﴾ کەواتـە هەردووکتـان بەموعجیزەکانمانـەوە بـڕۆن (بـۆ لای فیرعـەون و گەلەکـەی) ﴿إِنَّا مَعَكُم
مُّسْتَمِعُونَ﴾ ئێمـە لەگەڵتـان گـوێ دەگریـن ﴿١٥﴾ ﴿فَأْتِيَا فِرْعَوْنَ فَقُولَآ﴾ ئەوسـا بڕۆنە لای فیرعـەون و هەردووکتـان بڵێن
﴿إِنَّا رَسُولُ رَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ﴾ بەڕاسـتی ئێمە پێغەمبـەری پەروەردگاری جیهانیانیـن ﴿١٦﴾ ﴿أَنْ أَرْسِلْ مَعَنَا بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ﴾ (نێراوین)
کەتۆ بەنو ئیسرائیل (لەژێر دەستەیی خۆت) بەڕەڵا کەیت لەگەڵ ئێمەدا (بڕۆین بۆ شام) ﴿١٧﴾ ﴿قَالَ﴾ (فیرعەون) ووتی
﴿أَلَمْ نُرَبِّكَ فِينَا وَلِيدًا﴾ ئایـا ئێمـە پێمـان نەگەیاندی لەنـاو (ماڵـی) خۆمانـدا بەمنداڵی ﴿وَلَبِثْتَ فِينَا مِنْ عُمُرِكَ سِنِينَ﴾ وە
تـۆ چەند سـاڵێك لەتەمەنـت لەناو ئێمەدا نەمایتـەوە ﴿١٨﴾ ﴿وَفَعَلْتَ فَعْلَتَكَ ٱلَّتِى فَعَلْتَ﴾ وە ئەو کردەوە (خراپە) شـت کرد
کەکردت (کەکوشتنی قیبتی یەك بوو) ﴿وَأَنتَ مِنَ ٱلْكَٰفِرِينَ﴾ وە تۆ لەوانەی سپڵەو ناشوکرن ﴿١٩﴾

قَالَ فَعَلْتُهَآ إِذًا وَأَنَا۠ مِنَ ٱلضَّآلِّينَ ﴿٢٠﴾ فَفَرَرْتُ مِنكُمْ لَمَّا خِفْتُكُمْ
فَوَهَبَ لِى رَبِّى حُكْمًا وَجَعَلَنِى مِنَ ٱلْمُرْسَلِينَ ﴿٢١﴾ وَتِلْكَ نِعْمَةٌ
تَمُنُّهَا عَلَىَّ أَنْ عَبَّدتَّ بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ ﴿٢٢﴾ قَالَ فِرْعَوْنُ وَمَا رَبُّ ٱلْعَٰلَمِينَ
﴿٢٣﴾ قَالَ رَبُّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَآ ۖ إِن كُنتُم مُّوقِنِينَ
﴿٢٤﴾ قَالَ لِمَنْ حَوْلَهُۥٓ أَلَا تَسْتَمِعُونَ ﴿٢٥﴾ قَالَ رَبُّكُمْ وَرَبُّ ءَابَآئِكُمُ
ٱلْأَوَّلِينَ ﴿٢٦﴾ قَالَ إِنَّ رَسُولَكُمُ ٱلَّذِىٓ أُرْسِلَ إِلَيْكُمْ لَمَجْنُونٌ
﴿٢٧﴾ قَالَ رَبُّ ٱلْمَشْرِقِ وَٱلْمَغْرِبِ وَمَا بَيْنَهُمَآ ۖ إِن كُنتُمْ تَعْقِلُونَ
﴿٢٨﴾ قَالَ لَئِنِ ٱتَّخَذْتَ إِلَٰهًا غَيْرِى لَأَجْعَلَنَّكَ مِنَ ٱلْمَسْجُونِينَ
﴿٢٩﴾ قَالَ أَوَلَوْ جِئْتُكَ بِشَىْءٍ مُّبِينٍ ﴿٣٠﴾ قَالَ فَأْتِ بِهِۦٓ إِن كُنتَ
مِنَ ٱلصَّٰدِقِينَ ﴿٣١﴾ فَأَلْقَىٰ عَصَاهُ فَإِذَا هِىَ ثُعْبَانٌ مُّبِينٌ ﴿٣٢﴾
وَنَزَعَ يَدَهُۥ فَإِذَا هِىَ بَيْضَآءُ لِلنَّٰظِرِينَ ﴿٣٣﴾ قَالَ لِلْمَلَإِ حَوْلَهُۥٓ
إِنَّ هَٰذَا لَسَٰحِرٌ عَلِيمٌ ﴿٣٤﴾ يُرِيدُ أَن يُخْرِجَكُم مِّنْ أَرْضِكُم
بِسِحْرِهِۦ فَمَاذَا تَأْمُرُونَ ﴿٣٥﴾ قَالُوٓا۟ أَرْجِهْ وَأَخَاهُ وَٱبْعَثْ فِى ٱلْمَدَآئِنِ
حَٰشِرِينَ ﴿٣٦﴾ يَأْتُوكَ بِكُلِّ سَحَّارٍ عَلِيمٍ ﴿٣٧﴾ فَجُمِعَ ٱلسَّحَرَةُ
لِمِيقَٰتِ يَوْمٍ مَّعْلُومٍ ﴿٣٨﴾ وَقِيلَ لِلنَّاسِ هَلْ أَنتُم مُّجْتَمِعُونَ ﴿٣٩﴾

﴿قَالَ فَعَلْتُهَآ﴾ (مووسا) ووتی ئەوکارەم کرد (ئەو پیاوەم کوشت) ﴿إِذًا وَأَنَا۠ مِنَ ٱلضَّآلِّينَ﴾ کاتێ کەمن
لەڕیزی نەزانانـدا بـووم ﴿٢٠﴾ ﴿فَفَرَرْتُ مِنكُمْ﴾ ئەمجـا رام کـردو هەڵهاتم لەئێـوە ﴿لَمَّا خِفْتُكُمْ﴾ کاتێك
ترسـام لێتان (تۆڵەم لێ بسـەنن) ﴿فَوَهَبَ لِى رَبِّى حُكْمًا﴾ ئەوسـا پەروەردگارم حیکمەتی (پێغەمبەریەتی)
پێ بەخشـیم ﴿وَجَعَلَنِى مِنَ ٱلْمُرْسَلِينَ﴾ منی خسـتە ریزی پێغەمبەرانەوە (کردمی بەپێغەمبەر) ﴿٢١﴾ ﴿وَتِلْكَ
نِعْمَةٌ تَمُنُّهَا عَلَىَّ﴾ وە ئـەو (بەخێـو کردنـە) کە تـۆ دەیکەیـت بەمنەت بەسـەرمەوە ﴿أَنْ عَبَّدتَّ بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ﴾
بەهـۆی ئەوەوە بووە کەتۆ نەوەی ئیسـرائیلت کردبووە کۆیلە و ژێردەسـتەی خۆت (لەترسـا دایکی
مووسـا مووسـای بەخێو نەکرد) ﴿٢٢﴾ ﴿قَالَ فِرْعَوْنُ وَمَا رَبُّ ٱلْعَٰلَمِينَ﴾ (ئەمجا) فیرعەون ووتی پەروەردگاری
جیهانیـان کێ یە ﴿٢٣﴾ ﴿قَالَ رَبُّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَآ﴾ (مووسـا) ووتی پەروەردگاری ئاسـمانەکان
وزەوی و هەرچـی لەنێوانیان دایە ﴿إِن كُنتُم مُّوقِنِينَ﴾ ئەگەر ئێوە دڵنیان ﴿٢٤﴾ ﴿قَالَ لِمَنْ حَوْلَهُۥٓ﴾ (فیرعەون)
ووتـی بەوانەی بـەدەوری دا بوون (لەشـوێنکەوتوانی) ﴿أَلَا تَسْتَمِعُونَ﴾ ئایا گوێتان لێیـە (چی دەڵێ)
﴿٢٥﴾ ﴿قَالَ رَبُّكُمْ وَرَبُّ ءَابَآئِكُمُ ٱلْأَوَّلِينَ﴾ (مووسـا) ووتی پەروەردگاری ئێـوەو پەروەردگاری باوك وباپیرە
پێشـووەکانتانە ﴿٢٦﴾ ﴿قَالَ إِنَّ رَسُولَكُمُ ٱلَّذِىٓ أُرْسِلَ إِلَيْكُمْ﴾ (فیرعـەون) ووتـی بەڕاسـتی ئـەو پێغەمبـەرە
کەنێـرراوە بـۆ ئێـوە ﴿لَمَجْنُونٌ﴾ شـێتە ﴿٢٧﴾ ﴿قَالَ رَبُّ ٱلْمَشْرِقِ وَٱلْمَغْرِبِ وَمَا بَيْنَهُمَآ﴾ (مووسـا) ووتـی
پەروەردگاری ڕۆژهەڵات و ڕۆژ ئاوایەو ئەوەی لەنێوانیادایە ﴿إِن كُنتُمْ تَعْقِلُونَ﴾ ئەگەر ئێوە بیربکەنەوە
وژیربـن ﴿٢٨﴾ ﴿قَالَ لَئِنِ ٱتَّخَذْتَ إِلَٰهًا غَيْرِى﴾ (فیرعەون) ووتی سـوێندبێ ئەگەر پەرسـتراوێ تر جگە لەمن
دابنێیـت ﴿لَأَجْعَلَنَّكَ مِنَ ٱلْمَسْجُونِينَ﴾ بێگومان دەتخەمە ریزی بەندکراوەکانـەوەو زیندانیت دەکەم ﴿٢٩﴾
﴿قَالَ أَوَلَوْ جِئْتُكَ بِشَىْءٍ مُّبِينٍ﴾ (مووسا) ووتی ئایا هەر زیندانیم دەکەیت ئەگەر شتێکی (موعجیزەیەکی)
ڕوون و ئاشـکرات بۆ بێنم (کەڕاسـتە پێغەمبەرم) ﴿٣٠﴾ ﴿قَالَ فَأْتِ بِهِۦٓ﴾ (فیرعەون) ووتی دەی ئەو شـتە
بێنـە (بینوێنـە) ﴿إِن كُنتَ مِنَ ٱلصَّٰدِقِينَ﴾ ئەگـەر تـۆ لەڕاسـت گۆیانـی ﴿٣١﴾ ﴿فَأَلْقَىٰ عَصَاهُ﴾ ئەمجـا
مووسـا گۆچانەکەی فڕێدا ﴿فَإِذَا هِىَ ثُعْبَانٌ مُّبِينٌ﴾ دەسـت بەجێ بـوو بەئەژدیهایەکی دیارو ئاشـکرا
﴿٣٢﴾ ﴿وَنَزَعَ يَدَهُۥ﴾ وە دەسـتی دەرهێنـا (لەبـن باڵیدا) ﴿فَإِذَا هِىَ بَيْضَآءُ لِلنَّٰظِرِينَ﴾ یەکسـەر دەسـتی سـپی
وپرشـنگدار بـوو بۆ بینـەران ﴿٣٣﴾ ﴿قَالَ لِلْمَلَإِ حَوْلَهُۥٓ﴾ (فیرعەون) ووتی بەو پیـاوە گەورانەی لەدەورەی
بـوون ﴿إِنَّ هَٰذَا لَسَٰحِرٌ عَلِيمٌ﴾ بێگومـان ئەمـە جادووگەرێکـی زۆر زانایـە ﴿٣٤﴾ ﴿يُرِيدُ أَن يُخْرِجَكُم﴾
دەیـەوێ دەرتـان بـکات ﴿مِّنْ أَرْضِكُم بِسِحْرِهِۦ﴾ لـەووڵات و خاکـی خۆتـان بەجادووەکـەی ﴿فَمَاذَا
تَأْمُرُونَ﴾ جافەرمانی چی دەدەن(لەدژی بیکەم) ﴿٣٥﴾ ﴿قَالُوٓا۟ أَرْجِهْ وَأَخَاهُ﴾ ووتیان جارێ مووساوبراکەی وازی
لێ بێنە (دوایانخە) ﴿وَٱبْعَثْ فِى ٱلْمَدَآئِنِ حَٰشِرِينَ﴾ سەربازەکانت کۆ بکەرەوە وبیانێرە بۆ هەموو شارەکان ﴿٣٦﴾
﴿يَأْتُوكَ بِكُلِّ سَحَّارٍ عَلِيمٍ﴾ تاهەمـوو جادووگەرێکـی زۆر زانت بـۆ بهێنن ﴿٣٧﴾ ﴿فَجُمِعَ ٱلسَّحَرَةُ﴾ ئەمجا
ئەو جادووگەرانە کۆکرانەوە ﴿لِمِيقَٰتِ يَوْمٍ مَّعْلُومٍ﴾ لەکات و ڕۆژی دیاری کراودا ﴿٣٨﴾ ﴿وَقِيلَ لِلنَّاسِ هَلْ
أَنتُم مُّجْتَمِعُونَ﴾ و بەخەڵکیش وترا ئێوەش کۆدەبنەوە؟ ﴿٣٩﴾

لَعَلَّنَا نَتَّبِعُ ٱلسَّحَرَةَ إِن كَانُواْ هُمُ ٱلۡغَٰلِبِينَ ٤٠ فَلَمَّا جَآءَ ٱلسَّحَرَةُ
قَالُواْ لِفِرۡعَوۡنَ أَئِنَّ لَنَا لَأَجۡرًا إِن كُنَّا نَحۡنُ ٱلۡغَٰلِبِينَ ٤١ قَالَ نَعَمۡ
وَإِنَّكُمۡ إِذٗا لَّمِنَ ٱلۡمُقَرَّبِينَ ٤٢ قَالَ لَهُم مُّوسَىٰٓ أَلۡقُواْ مَآ أَنتُم مُّلۡقُونَ
٤٣ فَأَلۡقَوۡاْ حِبَالَهُمۡ وَعِصِيَّهُمۡ وَقَالُواْ بِعِزَّةِ فِرۡعَوۡنَ إِنَّا لَنَحۡنُ
ٱلۡغَٰلِبُونَ ٤٤ فَأَلۡقَىٰ مُوسَىٰ عَصَاهُ فَإِذَا هِيَ تَلۡقَفُ مَا يَأۡفِكُونَ
٤٥ فَأُلۡقِيَ ٱلسَّحَرَةُ سَٰجِدِينَ ٤٦ قَالُوٓاْ ءَامَنَّا بِرَبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ٤٧
رَبِّ مُوسَىٰ وَهَٰرُونَ ٤٨ قَالَ ءَامَنتُمۡ لَهُۥ قَبۡلَ أَنۡ ءَاذَنَ لَكُمۡۖ إِنَّهُۥ
لَكَبِيرُكُمُ ٱلَّذِي عَلَّمَكُمُ ٱلسِّحۡرَ فَلَسَوۡفَ تَعۡلَمُونَۚ لَأُقَطِّعَنَّ أَيۡدِيَكُمۡ
وَأَرۡجُلَكُم مِّنۡ خِلَٰفٖ وَلَأُصَلِّبَنَّكُمۡ أَجۡمَعِينَ ٤٩ قَالُواْ لَا ضَيۡرَۖ إِنَّآ
إِلَىٰ رَبِّنَا مُنقَلِبُونَ ٥٠ إِنَّا نَطۡمَعُ أَن يَغۡفِرَ لَنَا رَبُّنَا خَطَٰيَٰنَآ أَن كُنَّآ
أَوَّلَ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ ٥١ ۞وَأَوۡحَيۡنَآ إِلَىٰ مُوسَىٰٓ أَنۡ أَسۡرِ بِعِبَادِيٓ إِنَّكُم
مُّتَّبَعُونَ ٥٢ فَأَرۡسَلَ فِرۡعَوۡنُ فِي ٱلۡمَدَآئِنِ حَٰشِرِينَ ٥٣ إِنَّ هَٰٓؤُلَآءِ
لَشِرۡذِمَةٞ قَلِيلُونَ ٥٤ وَإِنَّهُمۡ لَنَا لَغَآئِظُونَ ٥٥ وَإِنَّا لَجَمِيعٌ حَٰذِرُونَ
٥٦ فَأَخۡرَجۡنَٰهُم مِّن جَنَّٰتٖ وَعُيُونٖ ٥٧ وَكُنُوزٖ وَمَقَامٖ كَرِيمٖ ٥٨
كَذَٰلِكَۖ وَأَوۡرَثۡنَٰهَا بَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ ٥٩ فَأَتۡبَعُوهُم مُّشۡرِقِينَ ٦٠

ثلاثة أرباع الحزب ٣٧

﴿لَعَلَّنَا نَتَّبِعُ ٱلسَّحَرَةَ﴾ تا شوێن جادووگەران بکەوین ﴿إِن كَانُواْ هُمُ ٱلْغَٰلِبِينَ﴾ ئەگەر ئەوان زاڵ و سەرکەوتوو بوون
(٤٠) ﴿فَلَمَّا جَآءَ ٱلسَّحَرَةُ﴾ ئەمجا کاتێ جادووگەرەکان هاتن ﴿قَالُواْ لِفِرْعَوْنَ﴾ ووتیان بەفیرعەون ﴿أَئِنَّ لَنَا لَأَجْرًا﴾ ئایا
بەڕاستی پاداشتمان هەیە ﴿إِن كُنَّا نَحْنُ ٱلْغَٰلِبِينَ﴾ ئەگەر ئێمە زاڵ و سەرکەوتوو بین (٤١) ﴿قَالَ نَعَمْ﴾ (فیرعەون)
ووتی بەڵێ ﴿وَإِنَّكُمْ إِذًا لَّمِنَ ٱلْمُقَرَّبِينَ﴾ وەبێگومان ئێوە ئەو کاتە لەنزیکانی خۆم دەبن (٤٢) ﴿قَالَ لَهُم مُّوسَىٰٓ﴾
مووسا بەساحیرەکانی ووت ﴿أَلْقُواْ مَآ أَنتُم مُّلْقُونَ﴾ بیهاوێژن ئەوەی ئێوە هاوێژەریانن (لەجادوو) (٤٣)
﴿فَأَلْقَوْاْ حِبَالَهُمْ وَعِصِيَّهُمْ﴾ ئەوانیش گوریس و حەبل و دار دەستەکانیان فڕێدا ﴿وَقَالُواْ بِعِزَّةِ فِرْعَوْنَ﴾ وە ووتیان
سوێند بەگەورەیی فیرعەون ﴿إِنَّا لَنَحْنُ ٱلْغَٰلِبُونَ﴾ بەڕاستی هەر ئێمە زاڵ و سەرکەوتووین (٤٤) ﴿فَأَلْقَىٰ مُوسَىٰ
عَصَاهُ﴾ ئەمجا مووسا داردەستەکەی فڕێدا (و بوو بەمارێکی گەورە) ﴿فَإِذَا هِىَ تَلْقَفُ مَا يَأْفِكُونَ﴾ جا کوت
و پڕ ئەو (مارە گەورە) هەرچی جادوویان کردبوو هەڵی لوشی (٤٥) ﴿فَأُلْقِىَ ٱلسَّحَرَةُ سَٰجِدِينَ﴾ ئەمجا جادوو
گەرەکان خران (کەوتن) بەڕوودا بەسوژدە بردنەوە (بۆ خوا) (٤٦) ﴿قَالُوٓاْ ءَامَنَّا بِرَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ﴾ ووتیان ئەوا
باوەڕمان هێنا بەپەروەردگاری جیهانیان (٤٧) ﴿رَبِّ مُوسَىٰ وَهَٰرُونَ﴾ کەپەروەردگاری مووسا و هاروونە (٤٨)
﴿قَالَ ءَامَنتُمْ لَهُۥ﴾ (فیرعەون) ووتی ئایا باوەڕتان پێ هێنا ﴿قَبْلَ أَنْ ءَاذَنَ لَكُمْ﴾ پێش ئەوەی مۆڵەتتان بدەم
﴿إِنَّهُۥ لَكَبِيرُكُمُ ٱلَّذِى عَلَّمَكُمُ ٱلسِّحْرَ﴾ بەڕاستی ئەو (مووسا) جادوو گەرە گەورەکەتانەکە فێری جادووی کردون
﴿فَلَسَوْفَ تَعْلَمُونَ﴾ جا بێگومان لەمەودوا دەزانن (چیتان لێ دەکەم) ﴿لَأُقَطِّعَنَّ أَيْدِيَكُمْ وَأَرْجُلَكُم مِّنْ خِلَٰفٍ﴾ بەڕاستی
دەست و قاچتان ڕاست و چەپ دەبڕم ﴿وَلَأُصَلِّبَنَّكُمْ أَجْمَعِينَ﴾ وە بێگومان هەمووتان هەڵ دەواسم (بەدارا)
(٤٩) ﴿قَالُواْ لَا ضَيْرَ﴾ (جادووگەرەکان) ووتیان هیچ زیانی نی یە (بۆ ئێمە ئەوەی تۆ ئەتەوێ بیکەی) ﴿إِنَّآ
إِلَىٰ رَبِّنَا مُنقَلِبُونَ﴾ (چونکە) بەڕاستی ئێمە گەڕانەوەمان بۆ لای پەروەردگارمانە (٥٠) ﴿إِنَّا نَطْمَعُ﴾ بەڕاستی
ئێمە بەتەماین و ئومێد دەکەین ﴿أَن يَغْفِرَ لَنَا رَبُّنَا خَطَٰيَٰنَآ﴾ کەپەروەردگارمان لە گوناهو تاوانەکانمان ببورێ
﴿أَن كُنَّآ أَوَّلَ ٱلْمُؤْمِنِينَ﴾ چونکە ئێمە یەکەمی باوەڕداران بووین (لەگەلەکەماندا) (٥١) ﴿وَأَوْحَيْنَآ إِلَىٰ مُوسَىٰٓ﴾
وەحیمان نارد بۆ مووسا ﴿أَنْ أَسْرِ بِعِبَادِىٓ﴾ کەبەشەو بەندە (باوەڕدارە)کانم ببە(و میصر بەجێ بێڵن)
﴿إِنَّكُم مُّتَّبَعُونَ﴾ بێگومان (فیرعەون و کۆمەڵەکەی) دواتان دەکەون (٥٢) ﴿فَأَرْسَلَ فِرْعَوْنُ فِى ٱلْمَدَآئِنِ حَٰشِرِينَ﴾
ئەوسا فیرعەون پیاوانی کۆ کەرەوەی نارد بەشارەکاندا (بۆکۆکردنەوەی لەشکرو هێز) (٥٣) ﴿إِنَّ هَٰٓؤُلَآءِ
لَشِرْذِمَةٌ قَلِيلُونَ﴾ (فیرعەون ووتی) بەڕاستی ئەوانە (مووسا و شوێن کەوتوانی) کۆمەڵێکی کەمی بێ نرخن (٥٤)
﴿وَإِنَّهُمْ لَنَا لَغَآئِظُونَ﴾ وە بەڕاستی ئەوانە ڕقی ئێمە هەڵدەسێنن (بەووتارو کرداریان) (٥٥) ﴿وَإِنَّا لَجَمِيعٌ حَٰذِرُونَ﴾
وە بێگومان ئێمە کۆمەڵێکین بێدار و ئاگادارین (بەپیلانەکانیان) (٥٦) ﴿فَأَخْرَجْنَٰهُم مِّن جَنَّٰتٍ وَعُيُونٍ﴾ ئەمجا
ئەوان (فیرعەون و کۆمەڵەکەی)مان دەرکرد لە باخات و کانیاوەکان (٥٧) ﴿وَكُنُوزٍ وَمَقَامٍ كَرِيمٍ﴾ وە (دەرمان
کردن) لەو هەموو گەنج و غەزنە و کۆشکە زۆر جوان و چاکانە (٥٨) ﴿كَذَٰلِكَ﴾ ئا بەو جۆرە (لەناومان بردن)
﴿وَأَوْرَثْنَٰهَا بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ﴾ نەوەکانی یەعقوب (جوولەکە)مان لەجێگایان دانا (٥٩) ﴿فَأَتْبَعُوهُم مُّشْرِقِينَ﴾ ئەمجا
(فیرعەون و لەشکرەکەی) کاتێ خۆر هەڵهاتن شوێنیان کەوتن (٦٠)

فَلَمَّا تَرَٰٓءَا ٱلْجَمْعَانِ قَالَ أَصْحَٰبُ مُوسَىٰٓ إِنَّا لَمُدْرَكُونَ ﴿٦١﴾
قَالَ كَلَّآ إِنَّ مَعِىَ رَبِّى سَيَهْدِينِ ﴿٦٢﴾ فَأَوْحَيْنَآ إِلَىٰ مُوسَىٰٓ أَنِ
ٱضْرِب بِّعَصَاكَ ٱلْبَحْرَ فَٱنفَلَقَ فَكَانَ كُلُّ فِرْقٍ كَٱلطَّوْدِ ٱلْعَظِيمِ
﴿٦٣﴾ وَأَزْلَفْنَا ثَمَّ ٱلْءَاخَرِينَ ﴿٦٤﴾ وَأَنجَيْنَا مُوسَىٰ وَمَن مَّعَهُۥٓ أَجْمَعِينَ
﴿٦٥﴾ ثُمَّ أَغْرَقْنَا ٱلْءَاخَرِينَ ﴿٦٦﴾ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَةً وَمَا كَانَ
أَكْثَرُهُم مُّؤْمِنِينَ ﴿٦٧﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلرَّحِيمُ ﴿٦٨﴾
وَٱتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَأَ إِبْرَٰهِيمَ ﴿٦٩﴾ إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِۦ مَا تَعْبُدُونَ
﴿٧٠﴾ قَالُوا۟ نَعْبُدُ أَصْنَامًا فَنَظَلُّ لَهَا عَٰكِفِينَ ﴿٧١﴾ قَالَ هَلْ
يَسْمَعُونَكُمْ إِذْ تَدْعُونَ ﴿٧٢﴾ أَوْ يَنفَعُونَكُمْ أَوْ يَضُرُّونَ ﴿٧٣﴾ قَالُوا۟
بَلْ وَجَدْنَآ ءَابَآءَنَا كَذَٰلِكَ يَفْعَلُونَ ﴿٧٤﴾ قَالَ أَفَرَءَيْتُم مَّا كُنتُمْ
تَعْبُدُونَ ﴿٧٥﴾ أَنتُمْ وَءَابَآؤُكُمُ ٱلْأَقْدَمُونَ ﴿٧٦﴾ فَإِنَّهُمْ عَدُوٌّ لِّىٓ
إِلَّا رَبَّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٧٧﴾ ٱلَّذِى خَلَقَنِى فَهُوَ يَهْدِينِ ﴿٧٨﴾ وَٱلَّذِى هُوَ
يُطْعِمُنِى وَيَسْقِينِ ﴿٧٩﴾ وَإِذَا مَرِضْتُ فَهُوَ يَشْفِينِ ﴿٨٠﴾ وَٱلَّذِى
يُمِيتُنِى ثُمَّ يُحْيِينِ ﴿٨١﴾ وَٱلَّذِىٓ أَطْمَعُ أَن يَغْفِرَ لِى خَطِيٓـَٔتِى
يَوْمَ ٱلدِّينِ ﴿٨٢﴾ رَبِّ هَبْ لِى حُكْمًا وَأَلْحِقْنِى بِٱلصَّٰلِحِينَ ﴿٨٣﴾

﴿فَلَمَّا تَرَٰٓءَا ٱلۡجَمۡعَانِ﴾ ئەمجا کاتێ دوو کۆمەڵەکە چاویان بەیەکتر کەوت ﴿قَالَ أَصۡحَٰبُ مُوسَىٰٓ﴾
هاوەڵەکانی مووسا وتیان ﴿إِنَّا لَمُدۡرَكُونَ﴾ بێگومان ئێمە گیراوین، (پێمان دەگەن) ﴿٦١﴾ ﴿قَالَ كَلَّآ﴾
(مووسا) ووتی نەخێر پێتان ناگەن ﴿إِنَّ مَعِيَ رَبِّي سَيَهۡدِينِ﴾ بێگومان من پەروردگارم لەگەڵە دڵنیابن
ڕێگای (ڕزگار بوونم) نیشان دەدات ﴿٦٢﴾ ﴿فَأَوۡحَيۡنَآ إِلَىٰ مُوسَىٰٓ﴾ ئەمجا سرووشمان کرد بۆ مووسا
﴿أَنِ ٱضۡرِب بِّعَصَاكَ ٱلۡبَحۡرَ﴾ کە بە گۆچانەکەت بدە لەدەریاکە ﴿فَٱنفَلَقَ﴾ (ئەویش لێیداو) جا دەریاکە
لەت بوو ﴿فَكَانَ كُلُّ فِرۡقٖ كَٱلطَّوۡدِ ٱلۡعَظِيمِ﴾ کە هەر لەتێکی وەك شاخێکی زۆر گەورە وابوو ﴿٦٣﴾ ﴿وَأَزۡلَفۡنَا
ثَمَّ ٱلۡأٓخَرِينَ﴾ وە ئەوانی تر (فیرعەون و لەشکرەکەی)مان نزیك کردەوە لەوێ (لەدەریاکە) ﴿٦٤﴾
﴿وَأَنجَيۡنَا مُوسَىٰ وَمَن مَّعَهُۥٓ أَجۡمَعِينَ﴾ جا مووساو هەموو ئەوانەی لەگەڵی بوون رزگارمان کردن ﴿٦٥﴾
﴿ثُمَّ أَغۡرَقۡنَا ٱلۡأٓخَرِينَ﴾ پاشان ئەوانی ترمان نوقم کرد (لەدەریادا) ﴿٦٦﴾ ﴿إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَةٗ﴾ بەڕاستی
لەوەدا (کەباسکرا) بەڵگەیەکی گەورە هەیە (لەسەر دەسەڵاتی خوا) ﴿وَمَا كَانَ أَكۡثَرُهُم مُّؤۡمِنِينَ﴾
بەڵام زۆربەیان باوەڕیان نەهێنا ﴿٦٧﴾ ﴿وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ ٱلۡعَزِيزُ ٱلرَّحِيمُ﴾ بەڕاستی پەروەردگارت زاڵ
وبە بەزەیی یە ﴿٦٨﴾ ﴿وَٱتۡلُ عَلَيۡهِمۡ نَبَأَ إِبۡرَٰهِيمَ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) بخوێنەرەوە بەسەریاندا هەواڵی
ئیبراهیم ﴿٦٩﴾ ﴿إِذۡ قَالَ لِأَبِيهِ وَقَوۡمِهِۦ﴾ کاتێ ووتی بەباوکی و گەلەکەی ﴿مَا تَعۡبُدُونَ﴾ چی دەپەرستن ﴿٧٠﴾
﴿قَالُواْ نَعۡبُدُ أَصۡنَامٗا﴾ ووتیان بتانێك دەپەرستین ﴿فَنَظَلُّ لَهَا عَٰكِفِينَ﴾ ئەمجا بەردەوام بەندایەتیان
دەکەین ﴿٧١﴾ ﴿قَالَ هَلۡ يَسۡمَعُونَكُمۡ﴾ (ئیبراهیم) ووتی ئایا ئەوانە گوێیان لێتانە ﴿إِذۡ تَدۡعُونَ﴾ کاتێك
هاوار ونزایان لێ دەکەن ﴿٧٢﴾ ﴿أَوۡ يَنفَعُونَكُمۡ أَوۡ يَضُرُّونَ﴾ یا ئایا ئەوان سوود یازیانتان پێ دەگەیەنن ﴿٧٣﴾
﴿قَالُواْ بَلۡ وَجَدۡنَآ ءَابَآءَنَا﴾ ووتیان (نەخێر هیچیان پێ ناکرێ) بەڵکو ئێمە باوو باپیرانمان دیوە ﴿كَذَٰلِكَ
يَفۡعَلُونَ﴾ ئابەو شێوە(ی ئێمە) یان کردووە ﴿٧٤﴾ ﴿قَالَ أَفَرَءَيۡتُم مَّا كُنتُمۡ تَعۡبُدُونَ﴾ ووتی ئایا ئێوە دەزانن
چی دەپەرستن ﴿٧٥﴾ ﴿أَنتُمۡ وَءَابَآؤُكُمُ ٱلۡأَقۡدَمُونَ﴾ ئێوەو باوو باپیرە پێشووەکانتان ﴿٧٦﴾ ﴿فَإِنَّهُمۡ عَدُوّٞ لِّيٓ﴾
جا بەڕاستی هەموو ئەوانە دوژمنی منن ﴿إِلَّا رَبَّ ٱلۡعَٰلَمِينَ﴾ جگە لەپەروەردگاری جیهانیان ﴿٧٧﴾
﴿ٱلَّذِي خَلَقَنِي فَهُوَ يَهۡدِينِ﴾ کە ئەو منی دروست کردووە پاشان هەر ئەویش ڕێنموونیم دەکات ﴿٧٨﴾
﴿وَٱلَّذِي هُوَ يُطۡعِمُنِي وَيَسۡقِينِ﴾ وە هەر ئەو زاتە خۆراکم پێدەدات و تێراوم دەکات ﴿٧٩﴾ ﴿وَإِذَا مَرِضۡتُ فَهُوَ
يَشۡفِينِ﴾ وە کاتێ نەخۆش بکەوم هەر ئەو شیفام دەدات (چاکم دەکاتەوە) ﴿٨٠﴾ ﴿وَٱلَّذِي يُمِيتُنِي ثُمَّ
يُحۡيِينِ﴾ وە زاتێکە کەمن دەمرێنێ و پاشان زیندووم دەکاتەوە ﴿٨١﴾ ﴿وَٱلَّذِيٓ أَطۡمَعُ﴾ وە (پەروەردگارم)
زاتێکە بەتەمام و ئومێد دەکەم ﴿أَن يَغۡفِرَ لِي خَطِيٓـَٔتِي يَوۡمَ ٱلدِّينِ﴾ لە ڕۆژی پاداشت دا (قیامەتدا) ببورێ
لەهەڵەکانم و بیانسڕێتەوە ﴿٨٢﴾ ﴿رَبِّ هَبۡ لِي حُكۡمٗا﴾ ئەی پەروەردگارم دانایم پێ ببەخشە ﴿وَأَلۡحِقۡنِي
بِٱلصَّٰلِحِينَ﴾ بمبەرە ڕیزی پیاوچاکانەوە ﴿٨٣﴾

وَٱجۡعَل لِّي لِسَانَ صِدۡقٖ فِي ٱلۡأٓخِرِينَ ﴿٨٤﴾ وَٱجۡعَلۡنِي مِن وَرَثَةِ جَنَّةِ
ٱلنَّعِيمِ ﴿٨٥﴾ وَٱغۡفِرۡ لِأَبِيٓ إِنَّهُۥ كَانَ مِنَ ٱلضَّآلِّينَ ﴿٨٦﴾ وَلَا تُخۡزِنِي يَوۡمَ
يُبۡعَثُونَ ﴿٨٧﴾ يَوۡمَ لَا يَنفَعُ مَالٞ وَلَا بَنُونَ ﴿٨٨﴾ إِلَّا مَنۡ أَتَى ٱللَّهَ بِقَلۡبٖ
سَلِيمٖ ﴿٨٩﴾ وَأُزۡلِفَتِ ٱلۡجَنَّةُ لِلۡمُتَّقِينَ ﴿٩٠﴾ وَبُرِّزَتِ ٱلۡجَحِيمُ لِلۡغَاوِينَ
﴿٩١﴾ وَقِيلَ لَهُمۡ أَيۡنَ مَا كُنتُمۡ تَعۡبُدُونَ ﴿٩٢﴾ مِن دُونِ ٱللَّهِ هَلۡ يَنصُرُونَكُمۡ
أَوۡ يَنتَصِرُونَ ﴿٩٣﴾ فَكُبۡكِبُواْ فِيهَا هُمۡ وَٱلۡغَاوُۥنَ ﴿٩٤﴾ وَجُنُودُ إِبۡلِيسَ
أَجۡمَعُونَ ﴿٩٥﴾ قَالُواْ وَهُمۡ فِيهَا يَخۡتَصِمُونَ ﴿٩٦﴾ تَٱللَّهِ إِن كُنَّا لَفِي
ضَلَٰلٖ مُّبِينٍ ﴿٩٧﴾ إِذۡ نُسَوِّيكُم بِرَبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ﴿٩٨﴾ وَمَآ أَضَلَّنَآ إِلَّا
ٱلۡمُجۡرِمُونَ ﴿٩٩﴾ فَمَا لَنَا مِن شَٰفِعِينَ ﴿١٠٠﴾ وَلَا صَدِيقٍ حَمِيمٖ ﴿١٠١﴾ فَلَوۡ
أَنَّ لَنَا كَرَّةٗ فَنَكُونَ مِنَ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ ﴿١٠٢﴾ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَةٗۖ وَمَا كَانَ
أَكۡثَرُهُم مُّؤۡمِنِينَ ﴿١٠٣﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ ٱلۡعَزِيزُ ٱلرَّحِيمُ ﴿١٠٤﴾ كَذَّبَتۡ
قَوۡمُ نُوحٍ ٱلۡمُرۡسَلِينَ ﴿١٠٥﴾ إِذۡ قَالَ لَهُمۡ أَخُوهُمۡ نُوحٌ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٠٦﴾
إِنِّي لَكُمۡ رَسُولٌ أَمِينٞ ﴿١٠٧﴾ فَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَأَطِيعُونِ ﴿١٠٨﴾ وَمَآ أَسۡـَٔلُكُمۡ
عَلَيۡهِ مِنۡ أَجۡرٍۖ إِنۡ أَجۡرِيَ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ﴿١٠٩﴾ فَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ
وَأَطِيعُونِ ﴿١١٠﴾ ۞ قَالُوٓاْ أَنُؤۡمِنُ لَكَ وَٱتَّبَعَكَ ٱلۡأَرۡذَلُونَ ﴿١١١﴾

الحزب ٣٨

﴿وَٱجۡعَل لِّي لِسَانَ صِدۡقٖ فِي ٱلۡأٓخِرِينَ﴾ وه باس كردنم بەچاكە لەناو گەلە داهاتووەكاندا پێ ببەخشە ﴿٨٤﴾
﴿وَٱجۡعَلۡنِي مِن وَرَثَةِ جَنَّةِ ٱلنَّعِيمِ﴾ وه بم گێری لەوەرگرانی بەهەشتی پڕ نازو نیعمەت ﴿٨٥﴾ ﴿وَٱغۡفِرۡ لِأَبِيٓ﴾
وه لەباوكم خۆش ببە ﴿إِنَّهُۥ كَانَ مِنَ ٱلضَّآلِّينَ﴾ بەڕاستی ئەو لە گومڕایانە ﴿٨٦﴾ ﴿وَلَا تُخۡزِنِي يَوۡمَ يُبۡعَثُونَ﴾
وه شەرمەزارو ڕیسوام مەكە لەڕۆژێكدا كە(خەڵكی) زیندوو دەكرێنەوە ﴿٨٧﴾ ﴿يَوۡمَ لَا يَنفَعُ مَالٞ وَلَا بَنُونَ﴾
ڕۆژێ كەماڵ و سامان و منداڵ و نەوە سوود ناگەیەنن ﴿٨٨﴾ ﴿إِلَّا مَنۡ أَتَى ٱللَّهَ بِقَلۡبٖ سَلِيمٖ﴾ بێجگە
لەكەسێ بێتە خزمەتی خوا بەدڵێكی ساغ و پاك و خاوێنەوە ﴿٨٩﴾ ﴿وَأُزۡلِفَتِ ٱلۡجَنَّةُ لِلۡمُتَّقِينَ﴾ وه (لەڕۆژی
دواییدا) بەهەشت نزیك دەخرێتەوە بۆ پارێزكاران و لەخوا ترسان ﴿٩٠﴾ ﴿وَبُرِّزَتِ ٱلۡجَحِيمُ لِلۡغَاوِينَ﴾
دۆزەخیش دەردەخرێت (و ئاشكرا دەكرێ) بۆ گومڕایان ﴿٩١﴾ ﴿وَقِيلَ لَهُمۡ﴾ وه پێیان دەوترێت
﴿أَيۡنَ مَا كُنتُمۡ تَعۡبُدُونَ﴾ كوان ئەوانەی كەئێوە دەتان پەرستن ﴿٩٢﴾ ﴿مِن دُونِ ٱللَّهِ﴾ لەجیاتی خوا ﴿هَلۡ يَنصُرُونَكُمۡ
أَوۡ يَنتَصِرُونَ﴾ ئایا یارمەتیتان دەدەن یا یارمەتی خۆیان دەدەن ﴿٩٣﴾ ﴿فَكُبۡكِبُواْ فِيهَا هُمۡ وَٱلۡغَاوُۥنَ﴾ ئەمجا
هەموو ئەوانە (پەرستراوان) و گومڕایان سەر بەرو خوار فڕێ دەدرێنە دۆزەخەوە ﴿٩٤﴾ ﴿وَجُنُودُ إِبۡلِيسَ
أَجۡمَعُونَ﴾ هەروەها هەموو سەربازانی شەیتان ﴿٩٥﴾ ﴿قَالُواْ وَهُمۡ فِيهَا يَخۡتَصِمُونَ﴾ (بت پەرستان) لەكاتێكدا
لەدۆزەخ دا شەڕە قسەو ئاژاوەیانە (لەگەڵ پەرستراوەكانیان دا) دەڵێن ﴿٩٦﴾ ﴿تَٱللَّهِ إِن كُنَّا لَفِي ضَلَٰلٖ
مُّبِينٍ﴾ سوێند بەخوا ئێمە لەگومڕایی یەكی ئاشكرادا بووین ﴿٩٧﴾ ﴿إِذۡ نُسَوِّيكُم بِرَبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ﴾ كاتێك ئێوەمان
دەبردە ڕیزی پەروەردگاری جیهانیانەوە ﴿٩٨﴾ ﴿وَمَآ أَضَلَّنَآ إِلَّا ٱلۡمُجۡرِمُونَ﴾ كەس ئێمەی گومڕا نەكرد تاوانباران
نەبێت ﴿٩٩﴾ ﴿فَمَا لَنَا مِن شَٰفِعِينَ﴾ وەهیچ تكاكارێ بۆ ئێمە نی یە ﴿١٠٠﴾ ﴿وَلَا صَدِيقٍ حَمِيمٖ﴾ وه هیچ هاوڕێیەكی
دڵسۆزمان نیە ﴿١٠١﴾ ﴿فَلَوۡ أَنَّ لَنَا كَرَّةٗ﴾ خۆزگە جارێكی تر بگەڕاینایەتەوە (بۆ دونیا) ﴿فَنَكُونَ مِنَ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ﴾
ئەوسا لەباوەڕداران دەبووین ﴿١٠٢﴾ ﴿إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَةٗ﴾ بەڕاستی لەوەدا (باسكرا) پەندو بەڵگە هەیە
﴿وَمَا كَانَ أَكۡثَرُهُم مُّؤۡمِنِينَ﴾ بەڵام زۆربەیان باوەڕدار نەبوون ﴿١٠٣﴾ ﴿وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ ٱلۡعَزِيزُ ٱلرَّحِيمُ﴾ بەڕاستی هەر
پەروەردگارت زاڵ و میهرەبانە ﴿١٠٤﴾ ﴿كَذَّبَتۡ قَوۡمُ نُوحٍ ٱلۡمُرۡسَلِينَ﴾ گەلی نووح پێغەمبەرانیان بەدرۆزن دانا
(بڕوایان پێ نەكردن) ﴿١٠٥﴾ ﴿إِذۡ قَالَ لَهُمۡ أَخُوهُمۡ نُوحٌ﴾ كاتێ كەنووحی برایان پێی ووتن ﴿أَلَا تَتَّقُونَ﴾ ئایا
ناترسن لەخوا (خۆتان ناپارێزن) ﴿١٠٦﴾ ﴿إِنِّي لَكُمۡ رَسُولٌ أَمِينٞ﴾ بێگومان من پێغەمبەرێكی ئەمینم بۆئێوە
﴿١٠٧﴾ ﴿فَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَأَطِيعُونِ﴾ كەواتە لەخوا بترسن و گوێڕایەڵی من بكەن ﴿١٠٨﴾ ﴿وَمَآ أَسۡـَٔلُكُمۡ عَلَيۡهِ مِنۡ أَجۡرٍ﴾
وه من داوای هیچ كرێیەكتان لێ ناكەم لەسەر ئەو (ڕێنموونیی كردنەتان) ﴿إِنۡ أَجۡرِيَ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ﴾
(چونكە) پاداشتی من تەنها لەسەر پەروەردگاری جیهانیانە ﴿١٠٩﴾ ﴿فَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَأَطِيعُونِ﴾ كەواتە
لەخوا بترسن و گوێ ڕایەڵی من بكەن ﴿١١٠﴾ ﴿قَالُوٓاْ أَنُؤۡمِنُ لَكَ﴾ ووتیان ئایا (چۆن) باوەڕ بەتۆ بێنین
﴿وَٱتَّبَعَكَ ٱلۡأَرۡذَلُونَ﴾ لەكاتێكدا ئەوانەی شوێنت كەوتون پەسترین كەسن (هەژارو داماو
ونەفامن) ﴿١١١﴾

قَالَ وَمَا عِلْمِى بِمَا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿١١٢﴾ إِنْ حِسَابُهُمْ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّى ۖ
لَوْ تَشْعُرُونَ ﴿١١٣﴾ وَمَآ أَنَا۠ بِطَارِدِ ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿١١٤﴾ إِنْ أَنَا۠ إِلَّا نَذِيرٌ مُّبِينٌ
﴿١١٥﴾ قَالُوا۟ لَئِن لَّمْ تَنتَهِ يَٰنُوحُ لَتَكُونَنَّ مِنَ ٱلْمَرْجُومِينَ ﴿١١٦﴾ قَالَ
رَبِّ إِنَّ قَوْمِى كَذَّبُونِ ﴿١١٧﴾ فَٱفْتَحْ بَيْنِى وَبَيْنَهُمْ فَتْحًا وَنَجِّنِى وَمَن
مَّعِىَ مِنَ ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿١١٨﴾ فَأَنجَيْنَٰهُ وَمَن مَّعَهُۥ فِى ٱلْفُلْكِ ٱلْمَشْحُونِ
﴿١١٩﴾ ثُمَّ أَغْرَقْنَا بَعْدُ ٱلْبَاقِينَ ﴿١٢٠﴾ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَـَٔايَةً ۖ وَمَا كَانَ
أَكْثَرُهُم مُّؤْمِنِينَ ﴿١٢١﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلرَّحِيمُ ﴿١٢٢﴾ كَذَّبَتْ
عَادٌ ٱلْمُرْسَلِينَ ﴿١٢٣﴾ إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ هُودٌ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٢٤﴾ إِنِّى لَكُمْ
رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٢٥﴾ فَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ وَأَطِيعُونِ ﴿١٢٦﴾ وَمَآ أَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ
مِنْ أَجْرٍ ۖ إِنْ أَجْرِىَ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿١٢٧﴾ أَتَبْنُونَ بِكُلِّ رِيعٍ
ءَايَةً تَعْبَثُونَ ﴿١٢٨﴾ وَتَتَّخِذُونَ مَصَانِعَ لَعَلَّكُمْ تَخْلُدُونَ ﴿١٢٩﴾
وَإِذَا بَطَشْتُم بَطَشْتُمْ جَبَّارِينَ ﴿١٣٠﴾ فَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ وَأَطِيعُونِ ﴿١٣١﴾
وَٱتَّقُوا۟ ٱلَّذِىٓ أَمَدَّكُم بِمَا تَعْلَمُونَ ﴿١٣٢﴾ أَمَدَّكُم بِأَنْعَٰمٍ وَبَنِينَ
﴿١٣٣﴾ وَجَنَّٰتٍ وَعُيُونٍ ﴿١٣٤﴾ إِنِّىٓ أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ
﴿١٣٥﴾ قَالُوا۟ سَوَآءٌ عَلَيْنَآ أَوَعَظْتَ أَمْ لَمْ تَكُن مِّنَ ٱلْوَٰعِظِينَ ﴿١٣٦﴾

﴿قَالَ وَمَا عِلْمِي بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ﴾ (نووح علیه السلام) ووتی من چوزانم ئەوانەچی کردەوەیەك دەکەن
(١١٢) ﴿إِنْ حِسَابُهُمْ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّي﴾ پرسینەوەیان تەنها لەسەر پەروەردگارمە ﴿لَوْ تَشْعُرُونَ﴾ ئەگەر ئێوە هەست
بکەن (بزانن) (١١٣) ﴿وَمَا أَنَا بِطَارِدِ الْمُؤْمِنِينَ﴾ و من دەر کەری باوەڕداران نیم (١١٤) ﴿إِنْ أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ مُبِينٌ﴾
من تەنیا ترسێنەرێکی ڕوون کەرەوەم (١١٥) ﴿قَالُوا لَئِنْ لَمْ تَنْتَهِ يَا نُوحُ﴾ ووتیان ئەی نووح ئەگەر کۆتایی
نەهێنی (لەم کاری بانگەوازەت) ﴿لَتَكُونَنَّ مِنَ الْمَرْجُومِينَ﴾ بێگومان لەبەرد باران کراوان دەبی (١١٦)
﴿قَالَ رَبِّ إِنَّ قَوْمِي كَذَّبُونِ﴾ (نووح) ووتی: ئەی پەروەردگارم بێگومان گەلەکەم بڕوایان پێ نەکردم
(١١٧) ﴿فَافْتَحْ بَيْنِي وَبَيْنَهُمْ فَتْحًا﴾ کەواتە لەنێوان من و ئەواندا حوکم بدە بەحوکم دانێکی یەکجاری
﴿وَنَجِّنِي وَمَنْ مَعِيَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ﴾ و من و ئەو باوڕدارانەی لەگەڵمدان ڕزگار بکە (١١٨) ﴿فَأَنْجَيْنَاهُ وَمَنْ مَعَهُ﴾
ئێمەش نووح و ئەو کەسانەی لەگەڵی بوو ڕزگارمان کردن (لەخنکان) ﴿فِي الْفُلْكِ الْمَشْحُونِ﴾ لەو
کەشتی یەی کەپڕ کراو بوو (لەمرۆڤ و هەموو جۆرە گیانداریك) (١١٩) ﴿ثُمَّ أَغْرَقْنَا بَعْدُ الْبَاقِينَ﴾ لەپاشان
لەدوا (ڕزگار کردنی ئیمانداران) ئەوانەی کەمانەوە نوقممان کردن (لە ئاوی تۆفانەکەدا) (١٢٠)
﴿إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً﴾ بەڕاستی لەوەدا (باسکرا) بەڵگەیەکی گەورەیە ﴿وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ﴾ بەلام
زۆربەیان باوەڕدار نەبوون (١٢١) ﴿وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ﴾ وە بەڕاستی هەر پەروەردگارت زاڵی
بەبەزەییە (١٢٢) ﴿كَذَّبَتْ عَادٌ الْمُرْسَلِينَ﴾ گەلی عاد پێغەمبەرانی (خوا)یان بە درۆزن دانا (باوەڕیان پێ
نەکردن) (١٢٣) ﴿إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ هُودٌ﴾ کاتێ هوود (علیه السلام) ی برایان پێی ووتن ﴿أَلَا تَتَّقُونَ﴾ ئایا
خۆتان ناپارێزن (لەسزای خوا) (١٢٤) ﴿إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ﴾ بێگومان من پێغەمبەرێکی ئەمینم بۆ ئێوە (١٢٥)
﴿فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُونِ﴾ کەواتە لەخوا بترسن و گوێ ڕایەڵی من بکەن (١٢٦) ﴿وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ﴾
وە من هیچ کرێیەك لەئێوە داوا ناکەم لەسەر ئەم (گەیاندنی بانگەوازە) ﴿إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ الْعَالَمِينَ﴾
پاداشتی من تەنها لای پەروردگاری جیهانیانە (١٢٧) ﴿أَتَبْنُونَ بِكُلِّ رِيعٍ آيَةً تَعْبَثُونَ﴾ ئایا ئێوە لەهەموو
شوێنێکی بەرز(ی سەرەڕێگا) بورجێك دوست دەکەن بەبێ هوودە (١٢٨) ﴿وَتَتَّخِذُونَ مَصَانِعَ﴾ وە چەند
کۆشك و قەلای بەهێز (کارگە) دروست دەکەن ﴿لَعَلَّكُمْ تَخْلُدُونَ﴾ بەو ئومێدەی هەر بمێننەوەو
نەمرن (١٢٩) ﴿وَإِذَا بَطَشْتُمْ﴾ وە هەر کاتێ دەست بوە شێنن ﴿بَطَشْتُمْ جَبَّارِينَ﴾ ستەمکارانە دەس دەوە
شێنن (١٣٠) ﴿فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُونِ﴾ کەواتە (لەسزای خوا) خۆتان بپارێزن و گوێ ڕایەڵی من بکەن (١٣١)
﴿وَاتَّقُوا الَّذِي أَمَدَّكُمْ بِمَا تَعْلَمُونَ﴾ وە لە (سزای) ئەو خوایە بترسن وخۆتان بپارێزن کەخۆتان دەزانن
چی پێ بەخشیون (١٣٢) ﴿أَمَدَّكُمْ بِأَنْعَامٍ وَبَنِينَ﴾ ئاژەڵ و مالات و منداڵ و (١٣٣) ﴿وَجَنَّاتٍ وَعُيُونٍ﴾ باخ و کانیاوی
زۆری پێ داون (١٣٤) ﴿إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ﴾ بەڕاستی من دەترسم دووچارتان بێ ﴿عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ﴾ سزای
ڕۆژێکی زۆر گەورە(ی دژوارو پڕ لەسزا) (١٣٥) ﴿قَالُوا سَوَاءٌ عَلَيْنَا﴾ ووتیان (بەهوود علیه السلام) لای
ئێمە یەکسانە ﴿أَوَعَظْتَ أَمْ لَمْ تَكُنْ مِنَ الْوَاعِظِينَ﴾ ئامۆژگاری بکەیت یا ئامۆژگاری نەکەیت (١٣٦)

إِنْ هَٰذَآ إِلَّا خُلُقُ ٱلْأَوَّلِينَ ﴿١٣٧﴾ وَمَا نَحْنُ بِمُعَذَّبِينَ ﴿١٣٨﴾ فَكَذَّبُوهُ
فَأَهْلَكْنَٰهُمْ ۗ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَةً ۖ وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُم مُّؤْمِنِينَ ﴿١٣٩﴾
وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلرَّحِيمُ ﴿١٤٠﴾ كَذَّبَتْ ثَمُودُ ٱلْمُرْسَلِينَ ﴿١٤١﴾ إِذْ
قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ صَٰلِحٌ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٤٢﴾ إِنِّى لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٤٣﴾
فَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ وَأَطِيعُونِ ﴿١٤٤﴾ وَمَآ أَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ ۖ إِنْ أَجْرِىَ
إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿١٤٥﴾ أَتُتْرَكُونَ فِى مَا هَٰهُنَآ ءَامِنِينَ ﴿١٤٦﴾
فِى جَنَّٰتٍ وَعُيُونٍ ﴿١٤٧﴾ وَزُرُوعٍ وَنَخْلٍ طَلْعُهَا هَضِيمٌ ﴿١٤٨﴾
وَتَنْحِتُونَ مِنَ ٱلْجِبَالِ بُيُوتًا فَٰرِهِينَ ﴿١٤٩﴾ فَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ وَأَطِيعُونِ
﴿١٥٠﴾ وَلَا تُطِيعُوٓا۟ أَمْرَ ٱلْمُسْرِفِينَ ﴿١٥١﴾ ٱلَّذِينَ يُفْسِدُونَ فِى ٱلْأَرْضِ
وَلَا يُصْلِحُونَ ﴿١٥٢﴾ قَالُوٓا۟ إِنَّمَآ أَنتَ مِنَ ٱلْمُسَحَّرِينَ ﴿١٥٣﴾ مَآ أَنتَ
إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُنَا فَأْتِ بِـَٔايَةٍ إِن كُنتَ مِنَ ٱلصَّٰدِقِينَ ﴿١٥٤﴾ قَالَ
هَٰذِهِۦ نَاقَةٌ لَّهَا شِرْبٌ وَلَكُمْ شِرْبُ يَوْمٍ مَّعْلُومٍ ﴿١٥٥﴾ وَلَا تَمَسُّوهَا
بِسُوٓءٍ فَيَأْخُذَكُمْ عَذَابُ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿١٥٦﴾ فَعَقَرُوهَا فَأَصْبَحُوا۟
نَٰدِمِينَ ﴿١٥٧﴾ فَأَخَذَهُمُ ٱلْعَذَابُ ۗ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَةً ۖ وَمَا كَانَ
أَكْثَرُهُم مُّؤْمِنِينَ ﴿١٥٨﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلرَّحِيمُ ﴿١٥٩﴾

﴿إِنْ هَٰذَآ إِلَّا خُلُقُ ٱلْأَوَّلِينَ﴾ ئەمـە(ی تـۆ هێناوتـە) تەنها درۆو دەلەسـەی پێشـینانە ﴿١٣٧﴾ ﴿وَمَا نَحْنُ بِمُعَذَّبِينَ﴾
وە ئێمـە سـزا نادرێـین ﴿١٣٨﴾ ﴿فَكَذَّبُوهُ فَأَهْلَكْنَٰهُمْ﴾ ئیتـر باوەڕیان پێ نەهێنـا بۆیە ئێمـەش لەناومان بردن
﴿إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَةً﴾ بێگومـان لـەوەدا (باسـكرا) نیشـانەی گـەورە هەیـە ﴿وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُم مُّؤْمِنِينَ﴾
بـەڵام زۆر بەیـان بـاوەڕدار نەبـوون ﴿١٣٩﴾ ﴿وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلرَّحِيمُ﴾ بەڕاسـتی هـەر پەروەردگـارت
بەدەسەڵات و بەبەزەیی یە ﴿١٤٠﴾ ﴿كَذَّبَتْ ثَمُودُ ٱلْمُرْسَلِينَ﴾ گەلی سەموود پێغەمبەرانیان بەدرۆزن زانی ﴿١٤١﴾
﴿إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ صَٰلِحٌ﴾ كاتێ صالح (علیه السلام) ی برایان پێی ووتن ﴿أَلَا تَتَّقُونَ﴾ ئایا (لەسزای خوا)
خۆتان ناپارێزن ﴿١٤٢﴾ ﴿إِنِّى لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ﴾ بەڕاستی من پێغەمبەرێكی ئەمینم بۆتان ﴿١٤٣﴾ ﴿فَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ وَأَطِيعُونِ﴾
دەی لەخوا بترسن و گوێ ڕایەڵی من بكەن ﴿١٤٤﴾ ﴿وَمَآ أَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ﴾ و من هیچ كرێ و پاداشتێك
لەسـەر ئەم (پێغەمبەرێتی یە) لەئێوە داوا ناكەم ﴿إِنْ أَجْرِىَ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ﴾ كرێ و پاداشـتی من تەنها
لای پەروەردگاری جیهانیانە ﴿١٤٥﴾ ﴿أَتُتْرَكُونَ فِى مَا هَٰهُنَآ ءَامِنِينَ﴾ (وا دەزانن) وازتان لێ دەهێنرێ لەدونیادا
بەهێمنـی (دەژیـن) ﴿١٤٦﴾ ﴿فِى جَنَّٰتٍ وَعُيُونٍ﴾ لەنـاو باخـات و كانیـاوی زۆردا ﴿١٤٧﴾ ﴿وَزُرُوعٍ وَنَخْلٍ طَلْعُهَا
هَضِيمٌ﴾ وە لەنـاو كشـتوكاڵی زۆرو باخاتی دار خورمـای میوە گەییودا ﴿١٤٨﴾ ﴿وَتَنْحِتُونَ مِنَ ٱلْجِبَالِ بُيُوتًا
فَٰرِهِينَ﴾ وە لەچیاكان دا خانوو دادەتاشن زۆر بەلێزانانە ﴿١٤٩﴾ ﴿فَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ وَأَطِيعُونِ﴾ كەواتە لە(سزای) خوا
بترسـن و گوێ ڕایەڵی من بكەن ﴿١٥٠﴾ ﴿وَلَا تُطِيعُوٓا۟ أَمْرَ ٱلْمُسْرِفِينَ﴾ وە گوێ ڕایەڵی زیادە ڕەوان مەكەن ﴿١٥١﴾
﴿ٱلَّذِينَ يُفْسِدُونَ فِى ٱلْأَرْضِ﴾ ئەوانـەی خراپەكاری دەكەن لـەزەوی دا ﴿وَلَا يُصْلِحُونَ﴾ وە كردەوەی چاك
ناكـەن ﴿١٥٢﴾ ﴿قَالُوٓا۟ إِنَّمَآ أَنتَ مِنَ ٱلْمُسَحَّرِينَ﴾ ووتیـان (بەصالح علیه السـلام) تۆ تەنها یەكێكـی لە جادوو
لێكـراوان ﴿١٥٣﴾ ﴿مَآ أَنتَ إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُنَا﴾ تـۆ تەنهـا مرۆڤێكـی وەك ئێمـە ﴿فَأْتِ بِـَٔايَةٍ إِن كُنتَ مِنَ ٱلصَّٰدِقِينَ﴾
دەی ئایـەت و موعجیزەیەكمـان بـۆ بێنـە ئەگەر لەڕاسـت گۆیانـی ﴿١٥٤﴾ ﴿قَالَ هَٰذِهِۦ نَاقَةٌ﴾ (صالح علیه
السلام) ووتی ئەم وشترە مێینە (موعجیزە)یە ﴿لَّهَا شِرْبٌ وَلَكُمْ شِرْبُ يَوْمٍ مَّعْلُومٍ﴾ ئاو خواردنەوە ڕۆژێك بۆ
ئەوە و ڕۆژێكیش بۆ ئێوەیە ﴿١٥٥﴾ ﴿وَلَا تَمَسُّوهَا بِسُوٓءٍ﴾ دەسـتی بۆ مەبەن بەخراپە ﴿فَيَأْخُذَكُمْ عَذَابُ يَوْمٍ عَظِيمٍ﴾
ئەگینـا سـزای تۆڵەی ڕۆژێكی گەورە تووشـتان دێـت ﴿١٥٦﴾ ﴿فَعَقَرُوهَا فَأَصْبَحُوا۟ نَٰدِمِينَ﴾ كەچی ئەوان
سـەریان بڕی ئەوسـا پەشـیمان بوونەوە (لەترسـی تۆڵەی خوا) ﴿١٥٧﴾ ﴿فَأَخَذَهُمُ ٱلْعَذَابُ﴾ ئەمجا سزای
(خراپەكەیـان) ئەوانـی گرت ﴿إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُم مُّؤْمِنِينَ﴾ بەڕاسـتی لەمەدا (باسـكرا)
نیشانەیەكی گەورە هەیە بەڵام زۆر بەیان باوەڕدار نەبوون ﴿١٥٨﴾ ﴿وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلرَّحِيمُ﴾ بێگومان
پەروەردگارت زاڵ وبەدەسەڵات و بە بەزەیی یە ﴿١٥٩﴾

كَذَّبَتْ قَوْمُ لُوطٍ ٱلْمُرْسَلِينَ ﴿١٦٠﴾ إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ لُوطٌ أَلَا تَتَّقُونَ
﴿١٦١﴾ إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٦٢﴾ فَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ وَأَطِيعُونِ ﴿١٦٣﴾ وَمَآ
أَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ ۖ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿١٦٤﴾
أَتَأْتُونَ ٱلذُّكْرَانَ مِنَ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿١٦٥﴾ وَتَذَرُونَ مَا خَلَقَ لَكُمْ رَبُّكُم
مِّنْ أَزْوَٰجِكُم ۚ بَلْ أَنتُمْ قَوْمٌ عَادُونَ ﴿١٦٦﴾ قَالُوا۟ لَئِن لَّمْ تَنتَهِ يَٰلُوطُ
لَتَكُونَنَّ مِنَ ٱلْمُخْرَجِينَ ﴿١٦٧﴾ قَالَ إِنِّي لِعَمَلِكُم مِّنَ ٱلْقَالِينَ ﴿١٦٨﴾
رَبِّ نَجِّنِي وَأَهْلِي مِمَّا يَعْمَلُونَ ﴿١٦٩﴾ فَنَجَّيْنَٰهُ وَأَهْلَهُۥٓ أَجْمَعِينَ ﴿١٧٠﴾
إِلَّا عَجُوزًا فِي ٱلْغَٰبِرِينَ ﴿١٧١﴾ ثُمَّ دَمَّرْنَا ٱلْـَٔاخَرِينَ ﴿١٧٢﴾ وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِم
مَّطَرًا ۖ فَسَآءَ مَطَرُ ٱلْمُنذَرِينَ ﴿١٧٣﴾ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَـَٔايَةً ۖ وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُم
مُّؤْمِنِينَ ﴿١٧٤﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلرَّحِيمُ ﴿١٧٥﴾ كَذَّبَ أَصْحَٰبُ
لْـَٔيْكَةِ ٱلْمُرْسَلِينَ ﴿١٧٦﴾ إِذْ قَالَ لَهُمْ شُعَيْبٌ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٧٧﴾ إِنِّي لَكُمْ
رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٧٨﴾ فَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ وَأَطِيعُونِ ﴿١٧٩﴾ وَمَآ أَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ
مِنْ أَجْرٍ ۖ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿١٨٠﴾ ۞ أَوْفُوا۟ ٱلْكَيْلَ وَلَا
تَكُونُوا۟ مِنَ ٱلْمُخْسِرِينَ ﴿١٨١﴾ وَزِنُوا۟ بِٱلْقِسْطَاسِ ٱلْمُسْتَقِيمِ ﴿١٨٢﴾
وَلَا تَبْخَسُوا۟ ٱلنَّاسَ أَشْيَآءَهُمْ وَلَا تَعْثَوْا۟ فِي ٱلْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ﴿١٨٣﴾

ربع الحزب ٣٨

﴿كَذَّبَتْ قَوْمُ لُوطٍ ٱلْمُرْسَلِينَ﴾ گەلی لووط پێغەمبەرانیان بەدرۆزن دانا ﴿١٦٠﴾ ﴿إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ لُوطٌ أَلَا تَتَّقُونَ﴾
کاتێ لووطی برایان (علیه السلام) ووتی پێیان ئایا ئێوە لەخوا ناترسن خۆنا پارێزن ﴿١٦١﴾
﴿إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ﴾ بەڕاستی من پێغەمبەرێکی ئەمینم بۆ ئێوە ﴿١٦٢﴾ ﴿فَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَأَطِيعُونِ﴾ کەواتە
لەخوا بترسن و گوێ ڕایەڵی من بکەن ﴿١٦٣﴾ ﴿وَمَآ أَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ﴾ وە من هیچ پاداشتێك لەسەر
(پێغەمبەر یتێکەم) لەئێوە داوا ناکەم ﴿إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ﴾ پاداشتی من تەنها لای پەروەردگای
جیهانیانە. ﴿١٦٤﴾ ﴿أَتَأْتُونَ ٱلذُّكْرَانَ مِنَ ٱلْعَٰلَمِينَ﴾ ئایا لەناو (هەموو خەڵکی) جیهانیاندا ئێوە نێر بازی دەکەن
﴿١٦٥﴾ ﴿وَتَذَرُونَ﴾ وە وازدێنن ﴿مَا خَلَقَ لَكُمْ رَبُّكُم مِّنْ أَزْوَٰجِكُم﴾ لەو هاوسەرانەتان کەپەروەردگارتان بۆی
دروست کردون ﴿بَلْ أَنتُمْ قَوْمٌ عَادُونَ﴾ نەخێر بەڵکو ئێوە کۆمەڵێکن دەرچوو لەسنوری ئارەزوو ﴿١٦٦﴾
﴿قَالُواْ لَئِن لَّمْ تَنتَهِ يَٰلُوطُ﴾ ووتیان: بەڕاستی ئەی لووط ئەگەر واز نەهێنی (لەم کارەت) ﴿لَتَكُونَنَّ مِنَ
ٱلْمُخْرَجِينَ﴾ بێگومان لەدەرکراوان دەبیت (لەم خاکە) ﴿١٦٧﴾ ﴿قَالَ إِنِّي لِعَمَلِكُم مِّنَ ٱلْقَالِينَ﴾ (لووط)
ووتی بێگومان من زۆر قەڵس و بێزارم لەو کردەوەتان (نێربازی) ﴿١٦٨﴾ ﴿رَبِّ نَجِّنِي وَأَهْلِي مِمَّا يَعْمَلُونَ﴾
ئەی پەروەردگارم خۆم و ماڵ و خێزانم ڕزگار بکە لە(تۆڵەی) ئەو کردەوەی ئەوان دەیکەن ﴿١٦٩﴾
﴿فَنَجَّيْنَٰهُ وَأَهْلَهُۥٓ أَجْمَعِينَ﴾ ئەمجا ئێمەش لووط و هەموو خێزانەکەیمان ڕزگار کرد ﴿١٧٠﴾ ﴿إِلَّا عَجُوزًا فِي
ٱلْغَٰبِرِينَ﴾ بێجگە لەپیرە ژنێ (خێزانی لووط) کە لەجێماوان و (تیاچوان) بوو ﴿١٧١﴾ ﴿ثُمَّ دَمَّرْنَا ٱلْءَاخَرِينَ﴾
پاشان ئەوانی ترمان لەناو برد ﴿١٧٢﴾ ﴿وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِم مَّطَرًا﴾ وە بارانێکمان (لەبەرد) بەسەریاندا باراند
﴿فَسَآءَ مَطَرُ ٱلْمُنذَرِينَ﴾ ئەمجا ئای چ خراپ بوو بارانی ترسێنراوەکان ﴿١٧٣﴾ ﴿إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَءَايَةً﴾ بەڕاستی
لەمەدا (باسکرا) پەندێکی گەورە هەیە ﴿وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُم مُّؤْمِنِينَ﴾ بەڵام زۆربەیان باوەڕدار نەبوون
﴿١٧٤﴾ ﴿وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلرَّحِيمُ﴾ بێگومان پەروەردگارت زاڵ و میهرەبانە ﴿١٧٥﴾ ﴿كَذَّبَ أَصْحَٰبُ لْـَٔيْكَةِ
ٱلْمُرْسَلِينَ﴾ خاوەنی باخاتە چڕو پڕەکانیش پێغەمبەرانیان بەدرۆزن دانا ﴿١٧٦﴾ ﴿إِذْ قَالَ لَهُمْ شُعَيْبٌ أَلَا تَتَّقُونَ﴾
کاتێ شوعەیب علیه السلام پێی ووتن: ئایا خۆتان ناپارێزن و لەخوا ناترسن ﴿١٧٧﴾ ﴿إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ﴾
بەڕاستی من پێغەمبەرێکی ئەمینم بۆ ئێوە ﴿١٧٨﴾ ﴿فَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَأَطِيعُونِ﴾ کەوابوو لەخوا بترسن و گوێڕایەڵی
من بکەن ﴿١٧٩﴾ ﴿وَمَآ أَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ﴾ وە من هیچ کرێ و پاداشتێ لەئێوە داوا ناکەم لەسەر
پێغەمبەرایەتیەکەم ﴿إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ﴾ پاداشتی من تەنها لای پەروەردگای جیهانیانە ﴿١٨٠﴾
﴿أَوْفُواْ ٱلْكَيْلَ﴾ ڕێك وڕاست پێوانە بکەن ﴿وَلَا تَكُونُواْ مِنَ ٱلْمُخْسِرِينَ﴾ وە لەزیان دەران مەبن (لەپێوانەدا
ناتەواو بپێون) ﴿١٨١﴾ ﴿وَزِنُواْ بِٱلْقِسْطَاسِ ٱلْمُسْتَقِيمِ﴾ وە بەتەرازوویەکی ڕاست و ڕێك کێشانە بکەن ﴿١٨٢﴾
﴿وَلَا تَبْخَسُواْ ٱلنَّاسَ أَشْيَآءَهُمْ﴾ و کەم و کوڕی مەکەن لەشتەکانی خەڵکیدا (هیچ مافێکیان ژێر پێ
مەخەن) ﴿وَلَا تَعْثَوْاْ فِي ٱلْأَرْضِ مُفْسِدِينَ﴾ وە ڕۆمەچن لەزەویدا بەخراپەکاریتان ﴿١٨٣﴾

وَٱتَّقُوا۟ ٱلَّذِى خَلَقَكُمْ وَٱلْجِبِلَّةَ ٱلْأَوَّلِينَ ﴿١٨٤﴾ قَالُوٓا۟ إِنَّمَآ أَنتَ مِنَ
ٱلْمُسَحَّرِينَ ﴿١٨٥﴾ وَمَآ أَنتَ إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُنَا وَإِن نَّظُنُّكَ لَمِنَ
ٱلْكَٰذِبِينَ ﴿١٨٦﴾ فَأَسْقِطْ عَلَيْنَا كِسَفًا مِّنَ ٱلسَّمَآءِ إِن كُنتَ
مِنَ ٱلصَّٰدِقِينَ ﴿١٨٧﴾ قَالَ رَبِّىٓ أَعْلَمُ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٨٨﴾ فَكَذَّبُوهُ
فَأَخَذَهُمْ عَذَابُ يَوْمِ ٱلظُّلَّةِ ۚ إِنَّهُۥ كَانَ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿١٨٩﴾
إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَةً ۖ وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُم مُّؤْمِنِينَ ﴿١٩٠﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ
لَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلرَّحِيمُ ﴿١٩١﴾ وَإِنَّهُۥ لَتَنزِيلُ رَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿١٩٢﴾ نَزَلَ بِهِ
ٱلرُّوحُ ٱلْأَمِينُ ﴿١٩٣﴾ عَلَىٰ قَلْبِكَ لِتَكُونَ مِنَ ٱلْمُنذِرِينَ ﴿١٩٤﴾ بِلِسَانٍ
عَرَبِىٍّ مُّبِينٍ ﴿١٩٥﴾ وَإِنَّهُۥ لَفِى زُبُرِ ٱلْأَوَّلِينَ ﴿١٩٦﴾ أَوَلَمْ يَكُن لَّهُمْ ءَايَةً
أَن يَعْلَمَهُۥ عُلَمَٰٓؤُا۟ بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ ﴿١٩٧﴾ وَلَوْ نَزَّلْنَٰهُ عَلَىٰ بَعْضِ ٱلْأَعْجَمِينَ
﴿١٩٨﴾ فَقَرَأَهُۥ عَلَيْهِم مَّا كَانُوا۟ بِهِۦ مُؤْمِنِينَ ﴿١٩٩﴾ كَذَٰلِكَ سَلَكْنَٰهُ
فِى قُلُوبِ ٱلْمُجْرِمِينَ ﴿٢٠٠﴾ لَا يُؤْمِنُونَ بِهِۦ حَتَّىٰ يَرَوُا۟ ٱلْعَذَابَ
ٱلْأَلِيمَ ﴿٢٠١﴾ فَيَأْتِيَهُم بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٢٠٢﴾ فَيَقُولُوا۟
هَلْ نَحْنُ مُنظَرُونَ ﴿٢٠٣﴾ أَفَبِعَذَابِنَا يَسْتَعْجِلُونَ ﴿٢٠٤﴾ أَفَرَءَيْتَ
إِن مَّتَّعْنَٰهُمْ سِنِينَ ﴿٢٠٥﴾ ثُمَّ جَآءَهُم مَّا كَانُوا۟ يُوعَدُونَ ﴿٢٠٦﴾

﴿وَٱتَّقُواْ ٱلَّذِى﴾ وە بترسن لەو زاتەی ﴿خَلَقَكُمْ وَٱلْجِبِلَّةَ ٱلْأَوَّلِينَ﴾ کە ئێوەو خەڵکانی پێشوویشی دروست
کردووە ﴿١٨٤﴾ ﴿قَالُوٓاْ إِنَّمَآ أَنتَ مِنَ ٱلْمُسَحَّرِينَ﴾ ووتیان تۆ تەنها لەجادوو لێ کراوانی ﴿١٨٥﴾ ﴿وَمَآ أَنتَ
إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُنَا﴾ وە تۆ تەنها مرۆڤێکی وەك ئێمەی ﴿وَإِن نَّظُنُّكَ لَمِنَ ٱلْكَٰذِبِينَ﴾ و بەڕاستی ئێمە
واگومانت پێ دەبەین لەدرۆزنان بیت ﴿١٨٦﴾ ﴿فَأَسْقِطْ عَلَيْنَا كِسَفًا مِّنَ ٱلسَّمَآءِ﴾ دەی چەند پارچەیەك
لەئاسمان بخەرە خوارەوە بەسەرماندا ﴿إِن كُنتَ مِنَ ٱلصَّٰدِقِينَ﴾ ئەگەر تۆ لەڕاست گۆیانی ﴿١٨٧﴾
﴿قَالَ رَبِّىٓ أَعْلَمُ بِمَا تَعْمَلُونَ﴾ (شوعەیب) ووتی پەروەردگارم چاك دەزانێ بەهەر کردەوەیەك
کەدەیکەن ﴿١٨٨﴾ ﴿فَكَذَّبُوهُ﴾ ئەمجا شوعەیبیان بەدرۆزن زانی ﴿فَأَخَذَهُمْ عَذَابُ يَوْمِ ٱلظُّلَّةِ﴾ بەو هۆیەوە
سزای ڕۆژی سێبەر(ی هەور) گرتنی ﴿إِنَّهُۥ كَانَ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ﴾ بەڕاستی ئەو سزایە سزای
ڕۆژێکی زۆر گەورە بوو ﴿١٨٩﴾ ﴿إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَةً﴾ بێگومان لەمەدا (باسکرا) بەڵگەیەکی بەهێز
هەیە ﴿وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُم مُّؤْمِنِينَ﴾ بەڵام زۆربەیان باوەڕدار نەبوون ﴿١٩٠﴾ ﴿وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلرَّحِيمُ﴾
وە بەڕاستی پەروەردگارت هەر ئەوە زاڵ و بەبەزەیی ﴿١٩١﴾ ﴿وَإِنَّهُۥ لَتَنزِيلُ رَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ﴾و بەڕاستی ئەم
(قورئان)ە دابەزێنراوی پەروەردگاری جیهانیانە ﴿١٩٢﴾ ﴿نَزَلَ بِهِ ٱلرُّوحُ ٱلْأَمِينُ﴾ جوبرەئیلی ئەمین هێنایە
خوارەوە ﴿١٩٣﴾ ﴿عَلَىٰ قَلْبِكَ لِتَكُونَ مِنَ ٱلْمُنذِرِينَ﴾ بۆ سەردڵی تۆ بۆ ئەوەی لەترسێنەران بی ﴿١٩٤﴾ ﴿بِلِسَانٍ عَرَبِىٍّ
مُّبِينٍ﴾ بەزمانێکی عەرەبی ڕوون و پاراو ﴿١٩٥﴾ ﴿وَإِنَّهُۥ لَفِى زُبُرِ ٱلْأَوَّلِينَ﴾ وە بەڕاستی (باسی قورئان)
لەکتێبی پێغەمبەرە پێشووەکاندا هەیە ﴿١٩٦﴾ ﴿أَوَلَمْ يَكُن لَّهُمْ ءَايَةً﴾ ئایا ئەمە بەڵگەیەکی ڕوون نەبوو
بۆیان (بۆ کافرانی قورەیش) ﴿أَن يَعْلَمَهُۥ عُلَمَٰٓؤُاْ بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ﴾ کەزانایانی بەنی ئیسرائیل ئەو (دەنگ
و باسی قورئان)ە دەزانن ﴿١٩٧﴾ ﴿وَلَوْ نَزَّلْنَٰهُ عَلَىٰ بَعْضِ ٱلْأَعْجَمِينَ﴾ ئەگەر ئێمە ئەو (قورئانە)مان بناردایەتە
خوارەوە بۆ سەر کەسێکی عەجەمی ﴿١٩٨﴾ ﴿فَقَرَأَهُۥ عَلَيْهِم﴾ ئەمجا بیخوێندایەتەوەبەسەریاندا
(بەسەر بێ باوەڕانی مەککەدا) ﴿مَّا كَانُواْ بِهِۦ مُؤْمِنِينَ﴾ باوەڕیان پێ نەدەهێنا ﴿١٩٩﴾ ﴿كَذَٰلِكَ سَلَكْنَٰهُ
فِى قُلُوبِ ٱلْمُجْرِمِينَ﴾ ئا بەو جۆرە ئەو (قورئان)مان خستۆتە ناو دڵی تاوانبارانەوە ﴿٢٠٠﴾ ﴿لَا يُؤْمِنُونَ بِهِۦ﴾
کەچی هەر باوەڕی پێ ناهێنن ﴿حَتَّىٰ يَرَوُاْ ٱلْعَذَابَ ٱلْأَلِيمَ﴾ هەتا سزای سەخت بەچاوی خۆیان دەبینن
(جا باوەڕ دێنن) ﴿٢٠١﴾ ﴿فَيَأْتِيَهُم بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ﴾ ئەویش لە ناکاودا دێت بۆیان کەئەوان هەستی
پێ ناکەن ﴿٢٠٢﴾ ﴿فَيَقُولُواْ هَلْ نَحْنُ مُنظَرُونَ﴾ ئەوسا ئەڵێن ئا خۆ مۆڵەتمان پێ دەدریت ﴿٢٠٣﴾ ﴿أَفَبِعَذَابِنَا
يَسْتَعْجِلُونَ﴾ دەی ئایا ئەوان پەلەی سزای ئێمەیانە ﴿٢٠٤﴾ ﴿أَفَرَءَيْتَ إِن مَّتَّعْنَٰهُمْ سِنِينَ﴾ تۆ پێم بڵێ ئەگەر
چەند ساڵێ بەخۆشی بیان ژێنین ﴿٢٠٥﴾ ﴿ثُمَّ جَآءَهُم مَّا كَانُواْ يُوعَدُونَ﴾ لە پاشان ئەو سزایەی کەلێی
ترسێنرا بوون بێت بۆیان ﴿٢٠٦﴾

مَآ أَغۡنَىٰ عَنۡهُم مَّا كَانُواْ يُمَتَّعُونَ ٢٠٧ وَمَآ أَهۡلَكۡنَا مِن قَرۡيَةٍ إِلَّا
لَهَا مُنذِرُونَ ٢٠٨ ذِكۡرَىٰ وَمَا كُنَّا ظَٰلِمِينَ ٢٠٩ وَمَا تَنَزَّلَتۡ بِهِ
ٱلشَّيَٰطِينُ ٢١٠ وَمَا يَنۢبَغِي لَهُمۡ وَمَا يَسۡتَطِيعُونَ ٢١١ إِنَّهُمۡ عَنِ
ٱلسَّمۡعِ لَمَعۡزُولُونَ ٢١٢ فَلَا تَدۡعُ مَعَ ٱللَّهِ إِلَٰهًا ءَاخَرَ فَتَكُونَ
مِنَ ٱلۡمُعَذَّبِينَ ٢١٣ وَأَنذِرۡ عَشِيرَتَكَ ٱلۡأَقۡرَبِينَ ٢١٤ وَٱخۡفِضۡ
جَنَاحَكَ لِمَنِ ٱتَّبَعَكَ مِنَ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ ٢١٥ فَإِنۡ عَصَوۡكَ فَقُلۡ إِنِّي
بَرِيٓءٞ مِّمَّا تَعۡمَلُونَ ٢١٦ وَتَوَكَّلۡ عَلَى ٱلۡعَزِيزِ ٱلرَّحِيمِ ٢١٧ ٱلَّذِي
يَرَىٰكَ حِينَ تَقُومُ ٢١٨ وَتَقَلُّبَكَ فِي ٱلسَّٰجِدِينَ ٢١٩ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلسَّمِيعُ
ٱلۡعَلِيمُ ٢٢٠ هَلۡ أُنَبِّئُكُمۡ عَلَىٰ مَن تَنَزَّلُ ٱلشَّيَٰطِينُ ٢٢١ تَنَزَّلُ عَلَىٰ
كُلِّ أَفَّاكٍ أَثِيمٖ ٢٢٢ يُلۡقُونَ ٱلسَّمۡعَ وَأَكۡثَرُهُمۡ كَٰذِبُونَ ٢٢٣
وَٱلشُّعَرَآءُ يَتَّبِعُهُمُ ٱلۡغَاوُۥنَ ٢٢٤ أَلَمۡ تَرَ أَنَّهُمۡ فِي كُلِّ وَادٖ
يَهِيمُونَ ٢٢٥ وَأَنَّهُمۡ يَقُولُونَ مَا لَا يَفۡعَلُونَ ٢٢٦ إِلَّا ٱلَّذِينَ
ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ وَذَكَرُواْ ٱللَّهَ كَثِيرٗا وَٱنتَصَرُواْ مِنۢ
بَعۡدِ مَا ظُلِمُواْۗ وَسَيَعۡلَمُ ٱلَّذِينَ ظَلَمُوٓاْ أَيَّ مُنقَلَبٖ يَنقَلِبُونَ ٢٢٧

سُورَةُ النَّمۡلِ

﴿مَآ أَغۡنَىٰ عَنۡهُم﴾ سوودیان پێ ناگەیەنێ ﴿مَّا كَانُواْ يُمَتَّعُونَ﴾ ئەو هەموو خۆشی و ڕابواردنەی بەوان
درابوو ﴿٢٠٧﴾ ﴿وَمَآ أَهۡلَكۡنَا مِن قَرۡيَةٍ﴾ هیچ شارو گوندێکمان لەناو نەبردووە ﴿إِلَّا لَهَا مُنذِرُونَ﴾ دڵنیابە
ترسێنەرانێکی هەبووە ﴿٢٠٨﴾ ﴿ذِكۡرَىٰ وَمَا كُنَّا ظَٰلِمِينَ﴾ بۆ ئەوەی بیر بکەنەوە، وە ئێمە ستەمکار نەبووین
(لەسزادانیاندا) ﴿٢٠٩﴾ ﴿وَمَا تَنَزَّلَتۡ بِهِ ٱلشَّيَٰطِينُ﴾ شەیتانەکان ئەو (قورئانە)یان نەهێناوەتە خوارەوە ﴿٢١٠﴾
﴿وَمَا يَنۢبَغِي لَهُمۡ وَمَا يَسۡتَطِيعُونَ﴾ نەشیاوی ئەوەن و نەدەشتوانن ﴿٢١١﴾ ﴿إِنَّهُمۡ عَنِ ٱلسَّمۡعِ لَمَعۡزُولُونَ﴾ بەڕاستی
شەیتانەکان لەگوێ گرتن(ی هەواڵی ئاسمان) بەرگری کراون ﴿٢١٢﴾ ﴿فَلَا تَدۡعُ مَعَ ٱللَّهِ إِلَٰهًا ءَاخَرَ﴾ کەواتە
هیچ پەرستراوێکی تر نەپەرستی لەگەڵ خوادا ﴿فَتَكُونَ مِنَ ٱلۡمُعَذَّبِينَ﴾ ئەگینا لەسزا دراوان دەبی
﴿٢١٣﴾ ﴿وَأَنذِرۡ عَشِيرَتَكَ ٱلۡأَقۡرَبِينَ﴾ خزم و کەسە زۆر نزیکەکانت بترسێنە ﴿٢١٤﴾ ﴿وَٱخۡفِضۡ جَنَاحَكَ﴾ و باڵی
بەزەیی و نەرم و نیانیت ڕاخە ﴿لِمَنِ ٱتَّبَعَكَ مِنَ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ﴾ بۆ ئەو باوەڕدارانەی کەشوێنت کەوتوون
﴿٢١٥﴾ ﴿فَإِنۡ عَصَوۡكَ﴾ ئەمجا ئەگەر سەرپێچیان کردی ﴿فَقُلۡ إِنِّي بَرِيٓءٞ مِّمَّا تَعۡمَلُونَ﴾ ئەوسا پێیان بڵێ:
بەڕاستی من بەریم لەوەی ئێوە دەیکەن ﴿٢١٦﴾ ﴿وَتَوَكَّلۡ عَلَى ٱلۡعَزِيزِ ٱلرَّحِيمِ﴾ وە پشت بەو خوایە ببەستە
کەزاڵ و بەبەزەیی یە ﴿٢١٧﴾ ﴿ٱلَّذِي يَرَىٰكَ حِينَ تَقُومُ﴾ ئەو (خوایە) کە دەتبینێ کاتێ بەتەنیا نوێژ دەکەی ﴿٢١٨﴾
﴿وَتَقَلُّبَكَ فِي ٱلسَّٰجِدِينَ﴾ وە (دەبینێ) نوێژ کردنت لەناو نوێژگەراندا (کەپێش نوێژیان بۆ دەکەیت) ﴿٢١٩﴾
﴿إِنَّهُۥ هُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلۡعَلِيمُ﴾ بەڕاستی تەنها ئەوە بیسەری ئاگادار ﴿٢٢٠﴾ ﴿هَلۡ أُنَبِّئُكُمۡ عَلَىٰ مَن تَنَزَّلُ ٱلشَّيَٰطِينُ﴾ هەواڵتان
بدەمێ شەیتانەکان دادەبەزنە سەرکێ؟ ﴿٢٢١﴾ ﴿تَنَزَّلُ عَلَىٰ كُلِّ أَفَّاكٍ أَثِيمٖ﴾ دادەبەزنە سەر هەموو (کەسێکی)
زۆر درۆزنی زۆر تاوانبار ﴿٢٢٢﴾ ﴿يُلۡقُونَ ٱلسَّمۡعَ وَأَكۡثَرُهُمۡ كَٰذِبُونَ﴾ باش گوێ دەگرن (بۆ شەیتانەکان)
وە زۆربەیان درۆزنن (لەو هەواڵانەدا دەیدەن بەخەڵکی) ﴿٢٢٣﴾ ﴿وَٱلشُّعَرَآءُ يَتَّبِعُهُمُ ٱلۡغَاوُۥنَ﴾ (پێغەمبەر
ﷺ) شاعیر نی یە) شاعیرەکان تەنها گومڕاکان شوێنیان دەکەون ﴿٢٢٤﴾ ﴿أَلَمۡ تَرَ أَنَّهُمۡ﴾ ئایا نابینی
کەئەوانە ﴿فِي كُلِّ وَادٖ يَهِيمُونَ﴾ بەهەموو دۆڵ و شیوێکدا بەسەر لێشێواوی دەڕۆن (شیعر دەڵێن) ﴿٢٢٥﴾
﴿وَأَنَّهُمۡ يَقُولُونَ مَا لَا يَفۡعَلُونَ﴾ وە بەڕاستی ئەوانە شتێ دەڵێن کەخۆیان نایکەن ﴿٢٢٦﴾ ﴿إِلَّا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ
وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ﴾ جگە لەوانەیان بڕوایان هێناوەو کردەوە چاکەکانیان کردووە ﴿وَذَكَرُواْ ٱللَّهَ كَثِيرٗا﴾
وە یادو زیکری خوایان زۆر کردووە ﴿وَٱنتَصَرُواْ مِنۢ بَعۡدِ مَا ظُلِمُواْ﴾ وە تۆڵەیان سەندووە لەپاش ئەوە
ستەمیان لێ کراوە ﴿وَسَيَعۡلَمُ ٱلَّذِينَ ظَلَمُوٓاْ﴾ وە ئەوانەی ستەمیان کردووە لەمەودوا دەزانن ﴿أَيَّ مُنقَلَبٖ
يَنقَلِبُونَ﴾ کەچۆن گەڕانەوەیەك دەگەڕێنەوە(بۆ لای خوا دوای مردن) ﴿٢٢٧﴾

سورەتی ﴿ٱلنَّمۡلِ﴾

نصف الحزب ٣٨

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

طسٓ تِلْكَ ءَايَٰتُ ٱلْقُرْءَانِ وَكِتَابٍ مُّبِينٍ ﴿١﴾ هُدًى وَبُشْرَىٰ
لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿٢﴾ ٱلَّذِينَ يُقِيمُونَ ٱلصَّلَوٰةَ وَيُؤْتُونَ ٱلزَّكَوٰةَ وَهُم
بِٱلْءَاخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ ﴿٣﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِٱلْءَاخِرَةِ زَيَّنَّا لَهُمْ
أَعْمَٰلَهُمْ فَهُمْ يَعْمَهُونَ ﴿٤﴾ أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ لَهُمْ سُوٓءُ ٱلْعَذَابِ
وَهُمْ فِى ٱلْءَاخِرَةِ هُمُ ٱلْأَخْسَرُونَ ﴿٥﴾ وَإِنَّكَ لَتُلَقَّى ٱلْقُرْءَانَ مِن
لَّدُنْ حَكِيمٍ عَلِيمٍ ﴿٦﴾ إِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِأَهْلِهِۦٓ إِنِّىٓ ءَانَسْتُ نَارًا سَـَٔاتِيكُم
مِّنْهَا بِخَبَرٍ أَوْ ءَاتِيكُم بِشِهَابٍ قَبَسٍ لَّعَلَّكُمْ تَصْطَلُونَ ﴿٧﴾ فَلَمَّا جَآءَهَا
نُودِىَ أَنۢ بُورِكَ مَن فِى ٱلنَّارِ وَمَنْ حَوْلَهَا وَسُبْحَٰنَ ٱللَّهِ رَبِّ
ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٨﴾ يَٰمُوسَىٰٓ إِنَّهُۥٓ أَنَا ٱللَّهُ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ ﴿٩﴾ وَأَلْقِ عَصَاكَ
فَلَمَّا رَءَاهَا تَهْتَزُّ كَأَنَّهَا جَآنٌّ وَلَّىٰ مُدْبِرًا وَلَمْ يُعَقِّبْ يَٰمُوسَىٰ لَا تَخَفْ
إِنِّى لَا يَخَافُ لَدَىَّ ٱلْمُرْسَلُونَ ﴿١٠﴾ إِلَّا مَن ظَلَمَ ثُمَّ بَدَّلَ حُسْنًۢا بَعْدَ
سُوٓءٍ فَإِنِّى غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١١﴾ وَأَدْخِلْ يَدَكَ فِى جَيْبِكَ تَخْرُجْ بَيْضَآءَ مِنْ
غَيْرِ سُوٓءٍ فِى تِسْعِ ءَايَٰتٍ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَقَوْمِهِۦٓ إِنَّهُمْ كَانُوا۟ قَوْمًا فَٰسِقِينَ
﴿١٢﴾ فَلَمَّا جَآءَتْهُمْ ءَايَٰتُنَا مُبْصِرَةً قَالُوا۟ هَٰذَا سِحْرٌ مُّبِينٌ ﴿١٣﴾

﴿بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ﴾ بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

﴿طسٓۚ﴾ بە (طا، سین) دەخوێنرێتەوە خوا زاناترە بە ماناکەی بۆزانیاری زیاتر سەیری سەرەتای سورەتی (البقرة) بکە ﴿تِلۡكَ ءَايَٰتُ ٱلۡقُرۡءَانِ وَكِتَابٖ مُّبِينٍ﴾ ئەمە ئایەتەکانی قورئان و کتێبی ئاشکرایە ﴿١﴾ ﴿هُدٗى وَبُشۡرَىٰ لِلۡمُؤۡمِنِينَ﴾ (هۆی) ڕێنموونیی و مژدەدانە بۆ بڕواداران ﴿٢﴾ ﴿ٱلَّذِينَ يُقِيمُونَ ٱلصَّلَوٰةَ وَيُؤۡتُونَ ٱلزَّكَوٰةَ﴾ ئەوانەی کەنوێژ بەجێ دێنن و زەکات دەدەن ﴿وَهُم بِٱلۡأٓخِرَةِ هُمۡ يُوقِنُونَ﴾ وە ئەوانەی بڕوای بتەویان بەرۆژی دوایی هەیە ﴿٣﴾ ﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ لَا يُؤۡمِنُونَ بِٱلۡأٓخِرَةِ﴾ بەڕاستی ئەوانەی باوەڕ ناهێنن بەرۆژی دوایی ﴿زَيَّنَّا لَهُمۡ أَعۡمَٰلَهُمۡ﴾ کردەوە (خراپە)کانیانمان ڕازاندووەتەوە بۆیان ﴿فَهُمۡ يَعۡمَهُونَ﴾ بۆیە ئەوان بەسەرگەردانی دەسوڕێنەوە ﴿٤﴾ ﴿أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ لَهُمۡ سُوٓءُ ٱلۡعَذَابِ﴾ ئەوانە کەسانێکن سزای بەدیان بۆ هەیە ﴿وَهُمۡ فِي ٱلۡأٓخِرَةِ هُمُ ٱلۡأَخۡسَرُونَ﴾ وە ئەوانە لەرۆژی دوایی دا زەرەرمەندترین کەسن ﴿٥﴾ ﴿وَإِنَّكَ لَتُلَقَّى ٱلۡقُرۡءَانَ﴾ بەڕاستی تۆ (ئەی موحەممەد ﷺ) قورئانت پێدەدرێ (فێر دەکرێ ی) ﴿مِن لَّدُنۡ حَكِيمٍ عَلِيمٍ﴾ لەلایەن خوای کار دروستی زاناوە ﴿٦﴾ ﴿إِذۡ قَالَ مُوسَىٰ لِأَهۡلِهِۦٓ﴾ (بیریان خەرەوە) کاتێ مووسا بەخێزانەکەی ووت ﴿إِنِّيٓ ءَانَسۡتُ نَارٗا﴾ بێگومان من ئاگرێ بەدیدەکەم ﴿سَـَٔاتِيكُم مِّنۡهَا بِخَبَرٍ﴾ (ئێوە لێرەدا بن) من دەڕۆم بۆ لای ئەو ئاگرە بەزووی هەواڵێکتان بۆ دێنم ﴿أَوۡ ءَاتِيكُم بِشِهَابٖ قَبَسٖ لَّعَلَّكُمۡ﴾ یا گڕو بزوسکێ (لەو ئاگرە) تان بۆ دێنم تا ئێوە ﴿تَصۡطَلُونَ﴾ خۆتانی پێ گەرم بکەنەوە ﴿٧﴾ ﴿فَلَمَّا جَآءَهَا نُودِيَ﴾ ئەمجا کاتێ (مووسا علیه السلام) گەیشتە لای ئاگرەکە بانگی لێ کرا ﴿أَنۢ بُورِكَ مَن فِي ٱلنَّارِ وَمَنۡ حَوۡلَهَا﴾ کە پیرۆز بووە ئەو کەسەی لەناو ئاگرەکە (ڕووناکی کە) دایەو ئەوەش بەدەوری دایە ﴿وَسُبۡحَٰنَ ٱللَّهِ رَبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ﴾ وە پاك و بێگەردە خوای پەوەردگاری جیهانیان ﴿٨﴾ ﴿يَٰمُوسَىٰٓ إِنَّهُۥٓ أَنَا ٱللَّهُ ٱلۡعَزِيزُ ٱلۡحَكِيمُ﴾ ئەی مووسا بەڕاستی ئەوەی (بانگی کردی) منم خوای بەدەسەڵاتی کار دروست ﴿٩﴾ ﴿وَأَلۡقِ عَصَاكَۚ﴾ دە گۆچانەکەت فڕێ دە (ئەویش فڕێی دا) ﴿فَلَمَّا رَءَاهَا تَهۡتَزُّ كَأَنَّهَا جَآنّٞ﴾ ئەمجا کاتێ بینی وەك تیرەمار دەجولێ ﴿وَلَّىٰ مُدۡبِرٗا وَلَمۡ يُعَقِّبۡۚ﴾ (مووسا) هەڵهات و ئاوڕی نەدایەوە. ﴿يَٰمُوسَىٰ لَا تَخَفۡ﴾ (خودا فەرمووی) ئەی مووسا مەترسە ﴿إِنِّي لَا يَخَافُ لَدَيَّ ٱلۡمُرۡسَلُونَ﴾ بێگومان پێغەمبەران لای من ناترسن ﴿١٠﴾ ﴿إِلَّا مَن ظَلَمَ﴾ بێجگە لەکەسێ کەستەمی کردبێ ﴿ثُمَّ بَدَّلَ حُسۡنَۢا بَعۡدَ سُوٓءٖ﴾ پاشان خراپەکەی گۆڕیبێ بەچاکە ﴿فَإِنِّي غَفُورٞ رَّحِيمٞ﴾ ئەوە بەڕاستی من لێبوردەی بەبەزەیم ﴿١١﴾ ﴿وَأَدۡخِلۡ يَدَكَ فِي جَيۡبِكَ﴾ وە دەستت بکە بەباخەڵتدا ﴿تَخۡرُجۡ بَيۡضَآءَ مِنۡ غَيۡرِ سُوٓءٖۖ﴾ (کە دەرت هێنا) بەسپێتی و پرشنگداری دێتە دەرەوە بەبێ بەڵەکی ﴿فِي تِسۡعِ ءَايَٰتٍ إِلَىٰ فِرۡعَوۡنَ وَقَوۡمِهِۦٓۚ﴾ (ئەمە دوو موعجیزەیە) لەنۆ موعجیزە بۆ فیرعەون و گەلەکەی ﴿إِنَّهُمۡ كَانُواْ قَوۡمٗا فَٰسِقِينَ﴾ بەڕاستی ئەوانە گەلێکی لەسنوور دەرچوون ﴿١٢﴾ ﴿فَلَمَّا جَآءَتۡهُمۡ ءَايَٰتُنَا مُبۡصِرَةٗ﴾ ئەمجا کاتێ موعجیزە ئاشکراو ڕوونەکانی ئێمەیان بۆ هات ﴿قَالُواْ هَٰذَا سِحۡرٞ مُّبِينٞ﴾ ووتیان ئەمە جادوویەکی ئاشکرایە ﴿١٣﴾

وَجَحَدُواْ بِهَا وَٱسۡتَيۡقَنَتۡهَآ أَنفُسُهُمۡ ظُلۡمٗا وَعُلُوّٗاۚ فَٱنظُرۡ كَيۡفَ
كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلۡمُفۡسِدِينَ ١٤ وَلَقَدۡ ءَاتَيۡنَا دَاوُۥدَ وَسُلَيۡمَٰنَ عِلۡمٗاۖ
وَقَالَا ٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِ ٱلَّذِي فَضَّلَنَا عَلَىٰ كَثِيرٖ مِّنۡ عِبَادِهِ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ
١٥ وَوَرِثَ سُلَيۡمَٰنُ دَاوُۥدَۖ وَقَالَ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ عُلِّمۡنَا مَنطِقَ
ٱلطَّيۡرِ وَأُوتِينَا مِن كُلِّ شَيۡءٍۖ إِنَّ هَٰذَا لَهُوَ ٱلۡفَضۡلُ ٱلۡمُبِينُ ١٦
وَحُشِرَ لِسُلَيۡمَٰنَ جُنُودُهُۥ مِنَ ٱلۡجِنِّ وَٱلۡإِنسِ وَٱلطَّيۡرِ فَهُمۡ
يُوزَعُونَ ١٧ حَتَّىٰٓ إِذَآ أَتَوۡاْ عَلَىٰ وَادِ ٱلنَّمۡلِ قَالَتۡ نَمۡلَةٞ يَٰٓأَيُّهَا
ٱلنَّمۡلُ ٱدۡخُلُواْ مَسَٰكِنَكُمۡ لَا يَحۡطِمَنَّكُمۡ سُلَيۡمَٰنُ وَجُنُودُهُۥ وَهُمۡ
لَا يَشۡعُرُونَ ١٨ فَتَبَسَّمَ ضَاحِكٗا مِّن قَوۡلِهَا وَقَالَ رَبِّ أَوۡزِعۡنِيٓ
أَنۡ أَشۡكُرَ نِعۡمَتَكَ ٱلَّتِيٓ أَنۡعَمۡتَ عَلَيَّ وَعَلَىٰ وَٰلِدَيَّ وَأَنۡ أَعۡمَلَ
صَٰلِحٗا تَرۡضَىٰهُ وَأَدۡخِلۡنِي بِرَحۡمَتِكَ فِي عِبَادِكَ ٱلصَّٰلِحِينَ
١٩ وَتَفَقَّدَ ٱلطَّيۡرَ فَقَالَ مَالِيَ لَآ أَرَى ٱلۡهُدۡهُدَ أَمۡ كَانَ
مِنَ ٱلۡغَآئِبِينَ ٢٠ لَأُعَذِّبَنَّهُۥ عَذَابٗا شَدِيدًا أَوۡ لَأَاْذۡبَحَنَّهُۥٓ
أَوۡ لَيَأۡتِيَنِّي بِسُلۡطَٰنٖ مُّبِينٖ ٢١ فَمَكَثَ غَيۡرَ بَعِيدٖ فَقَالَ
أَحَطتُ بِمَا لَمۡ تُحِطۡ بِهِۦ وَجِئۡتُكَ مِن سَبَإِۭ بِنَبَإٖ يَقِينٍ ٢٢

﴿وَجَحَدُواْ بِهَا﴾ ئەو موعجیزانەیان دان پێدا نەدەنا وئینکاریان دەکرد ﴿وَٱسْتَيْقَنَتْهَآ أَنفُسُهُمْ﴾ کەچی لەدڵی خۆیان دا بەڕاستیان دەزانی ﴿ظُلْمًا وَعُلُوًّا﴾ لەبەر ستەمکاری و خۆ بە زل زانینیان (ئینکاریان دەکرد) ﴿فَٱنظُرْ كَيْفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلْمُفْسِدِينَ﴾ ئەمجا سەرنج بدە سەر ئەنجامی خراپەکاران چۆن بوو ﴿١٤﴾ ﴿وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا دَاوُۥدَ وَسُلَيْمَٰنَ عِلْمًا﴾ سوێند بە خوا زانستمان بە داوود و سولەیمان بەخشی ﴿وَقَالَا ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ ٱلَّذِى﴾ هەردووکیان ووتیان: هەموو سوپاس و سەنایە بۆ ئەو خوایەی ﴿فَضَّلَنَا عَلَىٰ كَثِيرٍ مِّنْ عِبَادِهِ ٱلْمُؤْمِنِينَ﴾ کە ڕێزی داوین بەسەر زۆر لە بەندە باوەڕدارەکانیدا ﴿١٥﴾ ﴿وَوَرِثَ سُلَيْمَٰنُ دَاوُۥدَ﴾ وە سولەیمان بووە میراتگری داوود (لە پێغەمبەرێتی و پاشایەتی و زانیاری دا) ﴿وَقَالَ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ﴾ (سولەیمان) ووتی ئەی خەڵکینە ﴿عُلِّمْنَا مَنطِقَ ٱلطَّيْرِ﴾ فێری زمانی باڵندەکان کراوین ﴿وَأُوتِينَا مِن كُلِّ شَىْءٍ﴾ وە لە هەموو شتێکمان پێ دراوە ﴿إِنَّ هَٰذَا لَهُوَ ٱلْفَضْلُ ٱلْمُبِينُ﴾ بەڕاستی ئەمە (بە من دراوە) فەزڵ و چاکەیەکی ئاشکرایە ﴿١٦﴾ ﴿وَحُشِرَ لِسُلَيْمَٰنَ جُنُودُهُۥ﴾ وە کۆ کرایەوە بۆ سولەیمان هەموو سەربازەکانی ﴿مِنَ ٱلْجِنِّ وَٱلْإِنسِ وَٱلطَّيْرِ﴾ لە جنۆکەو ئادەمی و باڵندەکان ﴿فَهُمْ يُوزَعُونَ﴾ ئەمجا ئەوان (لە پێش و دواکەوتن) بەر گیری دەکران (و بەڕیز دەڕۆشتن) ﴿١٧﴾ ﴿حَتَّىٰٓ إِذَآ أَتَوْاْ﴾ هەتا کاتێ گەشتنە ﴿عَلَىٰ وَادِ ٱلنَّمْلِ﴾ سەر شیوی مێرووڵە (شوێنێك بوو مێرووڵەی زۆر بوو) ﴿قَالَتْ نَمْلَةٌ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّمْلُ﴾ مێرووڵەیەك ووتی: ئەی مێرووڵەکان ﴿ٱدْخُلُواْ مَسَٰكِنَكُمْ﴾ بڕۆنە ناو ماڵەکانی خۆتان (کونەکانتان) ﴿لَا يَحْطِمَنَّكُمْ سُلَيْمَٰنُ وَجُنُودُهُۥ﴾ با سولەیمان و لەشکرەکەی نەتان پلیشێنن (لە ژێر پێیاندا) ﴿وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ﴾ لە کاتێکدا ئەوان هەست ناکەن ﴿١٨﴾ ﴿فَتَبَسَّمَ ضَاحِكًا مِّن قَوْلِهَا﴾ ئەمجا (سولەیمان بەسەر سوڕمانەوە) زەردەخەنەی کرد لەقسەی ئەو مێروولە ﴿وَقَالَ رَبِّ أَوْزِعْنِىٓ﴾ و ووتی ئەی پەروەردگارم وام ڕابێنە ﴿أَنْ أَشْكُرَ نِعْمَتَكَ ٱلَّتِىٓ أَنْعَمْتَ عَلَىَّ وَعَلَىٰ وَٰلِدَىَّ﴾ کە سوپاسی ئەو چاکە و نیعمەتانەت بکەم کە ڕشتووتە بەسەر من و دایك باوکمدا ﴿وَأَنْ أَعْمَلَ صَٰلِحًا تَرْضَىٰهُ﴾ وە (ڕام بێنە) کە کار و کردەوەی چاکە بکەم کە تۆ پێی ڕازی بێت ﴿وَأَدْخِلْنِى بِرَحْمَتِكَ فِى عِبَادِكَ ٱلصَّٰلِحِينَ﴾ وە بە بەزەیی خۆت بمخەرە ریزی بەندە چاکەکانت ﴿١٩﴾ ﴿وَتَفَقَّدَ ٱلطَّيْرَ﴾ جا(سولەیمان) چاوی بەباڵندەکان دا گێڕا ﴿فَقَالَ مَا لِىَ لَآ أَرَى ٱلْهُدْهُدَ﴾ ووتی ئەوە چی یە بۆ پەپوو سلێمانە نابینم ﴿أَمْ كَانَ مِنَ ٱلْغَآئِبِينَ﴾ یاخود لە ئامادەنەبوانە؟ (خۆی دزیوەتەوە) ﴿٢٠﴾ ﴿لَأُعَذِّبَنَّهُۥ عَذَابًا شَدِيدًا﴾ سوێند بە خوا سزایەکی بەتینی دەدەم ﴿أَوْ لَأَاْذْبَحَنَّهُۥٓ﴾ یا سەری دەبڕم ﴿أَوْ لَيَأْتِيَنِّى بِسُلْطَٰنٍ مُّبِينٍ﴾ یا بەڵگەیەکی ڕوونم بۆ دێنێت (لەسەر ئامادە نەبوونی). ﴿٢١﴾ ﴿فَمَكَثَ غَيْرَ بَعِيدٍ﴾ ئەمجا (پەپوو) ماوەیەکی کورت مایەوە ﴿فَقَالَ أَحَطتُ بِمَا لَمْ تُحِطْ بِهِۦ﴾ جا (هاتەوە و بەسولەیمانی) ووت ئاگادار بووم لە شتێك کە تۆ ئاگادار نیت لێی ﴿وَجِئْتُكَ مِن سَبَإٍۭ بِنَبَإٍ يَقِينٍ﴾ لە(وولاتی) سەبەئەوە هەواڵێکی ڕاستەقینەم بۆ هێناوی ﴿٢٢﴾

إِنِّي وَجَدتُّ ٱمۡرَأَةٗ تَمۡلِكُهُمۡ وَأُوتِيَتۡ مِن كُلِّ شَيۡءٖ وَلَهَا
عَرۡشٌ عَظِيمٞ ﴿٢٣﴾ وَجَدتُّهَا وَقَوۡمَهَا يَسۡجُدُونَ لِلشَّمۡسِ
مِن دُونِ ٱللَّهِ وَزَيَّنَ لَهُمُ ٱلشَّيۡطَٰنُ أَعۡمَٰلَهُمۡ فَصَدَّهُمۡ عَنِ ٱلسَّبِيلِ
فَهُمۡ لَا يَهۡتَدُونَ ﴿٢٤﴾ أَلَّا يَسۡجُدُواْۤ لِلَّهِ ٱلَّذِي يُخۡرِجُ ٱلۡخَبۡءَ فِي
ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ وَيَعۡلَمُ مَا تُخۡفُونَ وَمَا تُعۡلِنُونَ ﴿٢٥﴾ ٱللَّهُ
لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ رَبُّ ٱلۡعَرۡشِ ٱلۡعَظِيمِ۩ ﴿٢٦﴾ ۞قَالَ سَنَنظُرُ
أَصَدَقۡتَ أَمۡ كُنتَ مِنَ ٱلۡكَٰذِبِينَ ﴿٢٧﴾ ٱذۡهَب بِّكِتَٰبِي هَٰذَا
فَأَلۡقِهۡ إِلَيۡهِمۡ ثُمَّ تَوَلَّ عَنۡهُمۡ فَٱنظُرۡ مَاذَا يَرۡجِعُونَ ﴿٢٨﴾ قَالَتۡ يَٰٓأَيُّهَا
ٱلۡمَلَؤُاْ إِنِّيٓ أُلۡقِيَ إِلَيَّ كِتَٰبٞ كَرِيمٌ ﴿٢٩﴾ إِنَّهُۥ مِن سُلَيۡمَٰنَ وَإِنَّهُۥ
بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ ﴿٣٠﴾ أَلَّا تَعۡلُواْ عَلَيَّ وَأۡتُونِي مُسۡلِمِينَ ﴿٣١﴾
قَالَتۡ يَٰٓأَيُّهَا ٱلۡمَلَؤُاْ أَفۡتُونِي فِيٓ أَمۡرِي مَا كُنتُ قَاطِعَةً أَمۡرًا حَتَّىٰ
تَشۡهَدُونِ ﴿٣٢﴾ قَالُواْ نَحۡنُ أُوْلُواْ قُوَّةٖ وَأُوْلُواْ بَأۡسٖ شَدِيدٖ وَٱلۡأَمۡرُ
إِلَيۡكِ فَٱنظُرِي مَاذَا تَأۡمُرِينَ ﴿٣٣﴾ قَالَتۡ إِنَّ ٱلۡمُلُوكَ إِذَا دَخَلُواْ قَرۡيَةً
أَفۡسَدُوهَا وَجَعَلُوٓاْ أَعِزَّةَ أَهۡلِهَآ أَذِلَّةٗۚ وَكَذَٰلِكَ يَفۡعَلُونَ ﴿٣٤﴾
وَإِنِّي مُرۡسِلَةٌ إِلَيۡهِم بِهَدِيَّةٖ فَنَاظِرَةُۢ بِمَ يَرۡجِعُ ٱلۡمُرۡسَلُونَ ﴿٣٥﴾

سجدة
ثلاثة أرباع
الحزب
٣٨

﴿إِنِّي وَجَدتُّ ٱمۡرَأَةٗ تَمۡلِكُهُمۡ﴾ بەڕاستی من دیم ئافرەتێك پادشای ئەوانە (بەناوی بەلْقیس) ﴿وَأُوتِيَتۡ مِن كُلِّ شَيۡءٖ﴾ کەهەموو شتێکی (پادشایەتی) پێ دراوە ﴿وَلَهَا عَرۡشٌ عَظِيمٞ﴾ و تەختێکی (پادشایەتی) زۆر گەورەی هەیە ﴿٢٣﴾ ﴿وَجَدتُّهَا وَقَوۡمَهَا﴾ خۆی و گەلەکەیم دی ﴿يَسۡجُدُونَ لِلشَّمۡسِ مِن دُونِ ٱللَّهِ﴾ لەجیاتی خوا سوژدە بۆ ڕۆژ دەبەن ﴿وَزَيَّنَ لَهُمُ ٱلشَّيۡطَٰنُ أَعۡمَٰلَهُمۡ﴾ و شەیتان کردەوە (خراپە)کانیانی بۆ ڕازاندبوونەوە ﴿فَصَدَّهُمۡ عَنِ ٱلسَّبِيلِ﴾ بەو هۆیەوە بەرگری کردون لەڕێگەی ڕاست ﴿فَهُمۡ لَا يَهۡتَدُونَ﴾ بۆیە ئەوان ڕێگای ڕاست نادۆزنەوە ﴿٢٤﴾ ﴿أَلَّا يَسۡجُدُواْ لِلَّهِ ٱلَّذِي﴾ بۆ ئەوەی سوژدە نەبەن بۆ ئەو خوایەی ﴿يُخۡرِجُ ٱلۡخَبۡءَ فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ﴾ کەئەوەی شاراوە بێت لەئاسمانەکان و زەویدا دەری دەخات (دەردێنێ) ﴿وَيَعۡلَمُ مَا تُخۡفُونَ وَمَا تُعۡلِنُونَ﴾ ئەوەش دەی شارنەوەو ئەوەی دەری دەخەن دەی زانێ ﴿٢٥﴾ ﴿ٱللَّهُ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ﴾ خوایە کە هیچ پەرستراوێکی ڕاست نی یە جگە لەئەو ﴿رَبُّ ٱلۡعَرۡشِ ٱلۡعَظِيمِ۩﴾ پەروەردگاری عەرشی هەرە گەورەیە ﴿٢٦﴾ ﴿قَالَ سَنَنظُرُ﴾ (سولەیمان بەپەپووەکەی) ووت ئێمە لێ کۆڵینەوە دەکەین (سەیر دەکەین) ﴿أَصَدَقۡتَ أَمۡ كُنتَ مِنَ ٱلۡكَٰذِبِينَ﴾ (تا بزانین) ڕاست دەکەیت (لەو هەواڵەدا) یا لە درۆزنانیت ﴿٢٧﴾ ﴿ٱذۡهَب بِّكِتَٰبِي هَٰذَا﴾ ئەم نامەیەی منیان بۆ بەرە ﴿فَأَلۡقِهۡ إِلَيۡهِمۡ ثُمَّ تَوَلَّ عَنۡهُمۡ﴾ و فڕێ ی دە بۆیان پاشان دوور کەوەرەوە لێیان ﴿فَٱنظُرۡ مَاذَا يَرۡجِعُونَ﴾ ئەمجا سەرنج بدە چ وەلامێك دەگەڕێننەوە ﴿٢٨﴾ ﴿قَالَتۡ يَٰٓأَيُّهَا ٱلۡمَلَؤُاْ﴾ (بەلْقیس) ووتی ئەی پیاو ماقوڵ و سەرۆکەکان ﴿إِنِّيٓ أُلۡقِيَ إِلَيَّ كِتَٰبٞ كَرِيمٌ﴾ بەڕاستی من نامەیەکی گرنگم بۆ هاوێژراوە ﴿٢٩﴾ ﴿إِنَّهُۥ مِن سُلَيۡمَٰنَ﴾ کەبێگومان لە سولەیمانەوە (هاتووە). ﴿وَإِنَّهُۥ بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ﴾ بەڕاستی ئەو (نامە دەست پێ دەکات): بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان ﴿٣٠﴾ ﴿أَلَّا تَعۡلُواْ عَلَيَّ وَأۡتُونِي مُسۡلِمِينَ﴾ خۆتان بەگەورە مەزانن بەسەرمداو بەموسڵمانی (گەردن کەچی) وەرن بۆ لام ﴿٣١﴾ ﴿قَالَتۡ يَٰٓأَيُّهَا ٱلۡمَلَؤُاْ﴾ (بەلْقیس) ووتی ئەی سەرۆك وئەشرافەکان ﴿أَفۡتُونِي فِيٓ أَمۡرِي﴾ دەربارەی ئەم کارەم ڕای خۆتانم پێ بڵێن ﴿مَا كُنتُ قَاطِعَةً أَمۡرًا﴾ چونکە من هیچ بڕیارێك نادەم ﴿حَتَّىٰ تَشۡهَدُونِ﴾ هەتا ئێوە ئامادە نەبن (و ڕاوێژتان پێ نەکەم) ﴿٣٢﴾ ﴿قَالُواْ نَحۡنُ أُوْلُواْ قُوَّةٖ﴾ ووتیان: ئێمە خاوەنی هێزین (چەك و سەرباز) ﴿وَأُوْلُواْ بَأۡسٖ شَدِيدٖ﴾ وە (لەجەنگدا) خاوەنی ئازایەتیەکی زۆرین ﴿وَٱلۡأَمۡرُ إِلَيۡكِ﴾ وە فەرمان وبڕیاریش بەدەستی تۆیە ﴿فَٱنظُرِي مَاذَا تَأۡمُرِينَ﴾ کەواتە سەرنج بدە (بیربکەرەوە) چ فەرمانێك دەدەیت ﴿٣٣﴾ ﴿قَالَتۡ إِنَّ ٱلۡمُلُوكَ﴾ ووتی بەڕاستی پادشایان ﴿إِذَا دَخَلُواْ قَرۡيَةً أَفۡسَدُوهَا﴾ هەر کاتێ (بەزۆر) چوونە شارێکەوە خراپ و وێرانی دەکەن ﴿وَجَعَلُوٓاْ أَعِزَّةَ أَهۡلِهَآ أَذِلَّةٗ﴾ وە دەسەڵات دارەکانی ئەو (شارە) ڕیسواو سەرشۆڕ دەکەن ﴿وَكَذَٰلِكَ يَفۡعَلُونَ﴾ وە (کاتێ زاڵ بوون) هەر بەو جۆرە دەکەن ﴿٣٤﴾ ﴿وَإِنِّي مُرۡسِلَةٌ إِلَيۡهِم بِهَدِيَّةٖ﴾ جا من دیارییەکی بەنرخ و گەورەیان بۆ دەنێرم ﴿فَنَاظِرَةُۢ بِمَ يَرۡجِعُ ٱلۡمُرۡسَلُونَ﴾ ئەمجا چاوەڕوان دەکەم کەنێردراوەکان بەچی یەوە دەگەڕێنەوە ﴿٣٥﴾

فَلَمَّا جَآءَ سُلَيۡمَٰنَ قَالَ أَتُمِدُّونَنِ بِمَالٖ فَمَآ ءَاتَىٰنِۦَ ٱللَّهُ خَيۡرٞ مِّمَّآ
ءَاتَىٰكُمۚ بَلۡ أَنتُم بِهَدِيَّتِكُمۡ تَفۡرَحُونَ ٣٦ ٱرۡجِعۡ إِلَيۡهِمۡ فَلَنَأۡتِيَنَّهُم
بِجُنُودٖ لَّا قِبَلَ لَهُم بِهَا وَلَنُخۡرِجَنَّهُم مِّنۡهَآ أَذِلَّةٗ وَهُمۡ صَٰغِرُونَ ٣٧
قَالَ يَٰٓأَيُّهَا ٱلۡمَلَؤُاْ أَيُّكُمۡ يَأۡتِينِي بِعَرۡشِهَا قَبۡلَ أَن يَأۡتُونِي مُسۡلِمِينَ
٣٨ قَالَ عِفۡرِيتٞ مِّنَ ٱلۡجِنِّ أَنَا۠ ءَاتِيكَ بِهِۦ قَبۡلَ أَن تَقُومَ مِن مَّقَامِكَۖ
وَإِنِّي عَلَيۡهِ لَقَوِيٌّ أَمِينٞ ٣٩ قَالَ ٱلَّذِي عِندَهُۥ عِلۡمٞ مِّنَ ٱلۡكِتَٰبِ أَنَا۠
ءَاتِيكَ بِهِۦ قَبۡلَ أَن يَرۡتَدَّ إِلَيۡكَ طَرۡفُكَۚ فَلَمَّا رَءَاهُ مُسۡتَقِرًّا عِندَهُۥ
قَالَ هَٰذَا مِن فَضۡلِ رَبِّي لِيَبۡلُوَنِيٓ ءَأَشۡكُرُ أَمۡ أَكۡفُرُۖ وَمَن شَكَرَ فَإِنَّمَا
يَشۡكُرُ لِنَفۡسِهِۦۖ وَمَن كَفَرَ فَإِنَّ رَبِّي غَنِيّٞ كَرِيمٞ ٤٠ قَالَ نَكِّرُواْ لَهَا
عَرۡشَهَا نَنظُرۡ أَتَهۡتَدِيٓ أَمۡ تَكُونُ مِنَ ٱلَّذِينَ لَا يَهۡتَدُونَ ٤١ فَلَمَّا
جَآءَتۡ قِيلَ أَهَٰكَذَا عَرۡشُكِۖ قَالَتۡ كَأَنَّهُۥ هُوَۚ وَأُوتِينَا ٱلۡعِلۡمَ مِن قَبۡلِهَا
وَكُنَّا مُسۡلِمِينَ ٤٢ وَصَدَّهَا مَا كَانَت تَّعۡبُدُ مِن دُونِ ٱللَّهِۖ إِنَّهَا كَانَتۡ مِن
قَوۡمٖ كَٰفِرِينَ ٤٣ قِيلَ لَهَا ٱدۡخُلِي ٱلصَّرۡحَۖ فَلَمَّا رَأَتۡهُ حَسِبَتۡهُ لُجَّةٗ
وَكَشَفَتۡ عَن سَاقَيۡهَاۚ قَالَ إِنَّهُۥ صَرۡحٞ مُّمَرَّدٞ مِّن قَوَارِيرَۗ قَالَتۡ رَبِّ
إِنِّي ظَلَمۡتُ نَفۡسِي وَأَسۡلَمۡتُ مَعَ سُلَيۡمَٰنَ لِلَّهِ رَبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ٤٤

﴿فَلَمَّا جَاءَ سُلَيْمَانَ﴾ ئەمجا كاتێك (نێراوەكە) هاتە لای سولەیمان ﴿قَالَ أَتُمِدُّونَنِ بِمَالٍ﴾ (سولەیمان)
ووتی: ئێوە ماڵ و سامان بەمن دەدەن؟! ﴿فَمَا آتَانِيَ اللَّهُ﴾ دەی ئەوەی خوا بەمنی داوە ﴿خَيْرٌ مِمَّا آتَاكُمْ﴾
چاكترە لەوەی داویەتی بەئێوە ﴿بَلْ أَنْتُمْ بِهَدِيَّتِكُمْ تَفْرَحُونَ﴾ بەڵكو ئێوە بەدیارییەكەتان دڵخۆش دەبن ﴿٣٦﴾
﴿ارْجِعْ إِلَيْهِمْ فَلَنَأْتِيَنَّهُمْ﴾ (بە دیارییەكەوە) بگەڕێرەوە بۆلایان سوێند بەخوا بۆیان دێین ﴿بِجُنُودٍ لَا قِبَلَ لَهُمْ
بِهَا﴾ بە لەشكرێكەوە كەتوانای ڕوو بەڕوو بوونەوەیان نی یە لەگەڵیدا ﴿وَلَنُخْرِجَنَّهُمْ مِنْهَا أَذِلَّةً﴾ وە سوێند بەخوا
بەزەلیلی و ژێردەستی لەووڵاتەكەیان دەریان دەكەین ﴿وَهُمْ صَاغِرُونَ﴾ لەكاتێكدا ئەوان ڕیسواو سەرشۆڕن
﴿٣٧﴾ ﴿قَالَ يَا أَيُّهَا الْمَلَأُ﴾ (سولەیمان) ووتی ئەی دەستەی پیاوماقوڵ و ئەشرافەكان ﴿أَيُّكُمْ يَأْتِينِي بِعَرْشِهَا﴾
كامتان تەختە (پادشایی یە) كەیم بۆ دێنن ﴿قَبْلَ أَنْ يَأْتُونِي مُسْلِمِينَ﴾ پێش ئەوەی بە ملكەچی بێن بۆلام ﴿٣٨﴾
﴿قَالَ عِفْرِيتٌ مِنَ الْجِنِّ﴾ جنۆكەیەكی گەورەی بەهێز لە جنۆكەكان ووتی ﴿أَنَا آتِيكَ بِهِ﴾ من ئەو (تەختەییت) بۆ دێنم
﴿قَبْلَ أَنْ تَقُومَ مِنْ مَقَامِكَ﴾ پێش ئەوەی لەجێگەی خۆت هەستیت ﴿وَإِنِّي عَلَيْهِ لَقَوِيٌّ أَمِينٌ﴾ وە بێگومان من بەتوانام
بەسەر ئەو (هێنانەدا)و دەسپاكیشم ﴿٣٩﴾ ﴿قَالَ الَّذِي عِنْدَهُ عِلْمٌ مِنَ الْكِتَابِ﴾ ئەوەی زانستی لەكتێبی (ئاسمانی) لا بوو
ووتی ﴿أَنَا آتِيكَ بِهِ قَبْلَ أَنْ يَرْتَدَّ إِلَيْكَ طَرْفُكَ﴾ من بۆت دێنم پێش ئەوەی چاوت بترووكێنیت ﴿فَلَمَّا رَآهُ مُسْتَقِرًّا عِنْدَهُ﴾
(تەختەكەی هێنا) جا كاتێك سولەیمان تەختەتەكەی (بەڵقیسی) لای خۆیدا بینی ﴿قَالَ هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي﴾ ووتی
ئەمەلەفەزلی پەروەردگارمەوەیە ﴿لِيَبْلُوَنِي أَأَشْكُرُ أَمْ أَكْفُرُ﴾ بۆئەوەی تاقیم بكاتەوەئایا شوكری (ئەم نیعمەتە) دەكەم
یان پێ نەزان و سپڵە دەبم ﴿وَمَنْ شَكَرَ فَإِنَّمَا يَشْكُرُ لِنَفْسِهِ﴾ وە هەر كەسێ سوپاسی خوا بكات ئەوە بێگومان سوپاس
بۆ خۆی دەكات (چونكە سوپاكردنی خوای گەورە نیعمەتەكانی پێ زیاد دەبێت) ﴿وَمَنْ كَفَرَ فَإِنَّ رَبِّي غَنِيٌّ كَرِيمٌ﴾
وە هەر كەسیش ناسوپاسی بكات (زیانی بۆ خۆیەتی) چونكە بێگومان پەروەردگارم دەوڵەمەند و بێ نیازە ﴿٤٠﴾
﴿قَالَ نَكِّرُوا لَهَا عَرْشَهَا﴾ (سولەیمان) ووتی تەختەكەی بگۆڕن ﴿نَنْظُرْ أَتَهْتَدِي﴾ سەرنج دەین (بزانین) دەیناسێتەوە
(كە تەختەكەی خۆیەتی) ﴿أَمْ تَكُونُ مِنَ الَّذِينَ لَا يَهْتَدُونَ﴾ یان نایناسێتەوە ﴿٤١﴾ ﴿فَلَمَّا جَاءَتْ قِيلَ أَهَكَذَا عَرْشُكِ﴾ ئەمجا
كاتێك (بەڵقیس) هات پێی ووترا تەختەكەی تۆ وەك ئەمە وابوو ﴿قَالَتْ كَأَنَّهُ هُوَ﴾ (بەڵقیس) ووتی وەك
ئەو وایە (ئەڵێی ئەوە) ﴿وَأُوتِينَا الْعِلْمَ مِنْ قَبْلِهَا﴾ (سولەیمان) ووتی: پێش ئەم (بەڵقیسە) زانستمان پێ درابوو
﴿وَكُنَّا مُسْلِمِينَ﴾ وە ئێمە ملكەچ موسڵمان بووین ﴿٤٢﴾ ﴿وَصَدَّهَا مَا كَانَتْ تَعْبُدُ مِنْ دُونِ اللَّهِ﴾ وە ئەوەی بێجگە لەخوا
دەی پەرستت بەرگری كرد (لەباوەڕ هێنان بەخوا) ﴿إِنَّهَا كَانَتْ مِنْ قَوْمٍ كَافِرِينَ﴾ بێگومان ئەو (بەڵقیس) لەگەڵی
كافران بوو ﴿٤٣﴾ ﴿قِيلَ لَهَا ادْخُلِي الصَّرْحَ﴾ ووترا بە (بەڵقیس) بچۆرە ناو كۆشكەكەوە ﴿فَلَمَّا رَأَتْهُ حَسِبَتْهُ لُجَّةً﴾
ئەمجا كاتێك كەبینی بەدەریای زانی ﴿وَكَشَفَتْ عَنْ سَاقَيْهَا﴾ وە هەر دوو قاچی هەڵكرد (بۆ ئەوەی تەڕ نەبێت)
﴿قَالَ إِنَّهُ صَرْحٌ مُمَرَّدٌ مِنْ قَوَارِيرَ﴾ (سولەیمان) پێی ووت ئەوە (تۆ بە دەریای دەزانی) كۆشكێكە لەشوشە
﴿قَالَتْ رَبِّ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي﴾ (بەڵقیس) ووتی ئەی پەروەردگارم بەڕاستی من ستەمم لە خۆم كردو
﴿وَأَسْلَمْتُ مَعَ سُلَيْمَانَ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ﴾ لەگەڵ سولەیمان دا منیش ملكەچ بووم بۆ پەروەردگاری جیهانیان ﴿٤٤﴾

وَلَقَدۡ أَرۡسَلۡنَآ إِلَىٰ ثَمُودَ أَخَاهُمۡ صَٰلِحًا أَنِ ٱعۡبُدُواْ ٱللَّهَ
فَإِذَا هُمۡ فَرِيقَانِ يَخۡتَصِمُونَ ٤٥ قَالَ يَٰقَوۡمِ لِمَ تَسۡتَعۡجِلُونَ
بِٱلسَّيِّئَةِ قَبۡلَ ٱلۡحَسَنَةِۖ لَوۡلَا تَسۡتَغۡفِرُونَ ٱللَّهَ لَعَلَّكُمۡ
تُرۡحَمُونَ ٤٦ قَالُواْ ٱطَّيَّرۡنَا بِكَ وَبِمَن مَّعَكَۚ قَالَ طَٰٓئِرُكُمۡ
عِندَ ٱللَّهِۖ بَلۡ أَنتُمۡ قَوۡمٞ تُفۡتَنُونَ ٤٧ وَكَانَ فِي ٱلۡمَدِينَةِ
تِسۡعَةُ رَهۡطٖ يُفۡسِدُونَ فِي ٱلۡأَرۡضِ وَلَا يُصۡلِحُونَ ٤٨
قَالُواْ تَقَاسَمُواْ بِٱللَّهِ لَنُبَيِّتَنَّهُۥ وَأَهۡلَهُۥ ثُمَّ لَنَقُولَنَّ لِوَلِيِّهِۦ
مَا شَهِدۡنَا مَهۡلِكَ أَهۡلِهِۦ وَإِنَّا لَصَٰدِقُونَ ٤٩ وَمَكَرُواْ
مَكۡرٗا وَمَكَرۡنَا مَكۡرٗا وَهُمۡ لَا يَشۡعُرُونَ ٥٠ فَٱنظُرۡ
كَيۡفَ كَانَ عَٰقِبَةُ مَكۡرِهِمۡ أَنَّا دَمَّرۡنَٰهُمۡ وَقَوۡمَهُمۡ
أَجۡمَعِينَ ٥١ فَتِلۡكَ بُيُوتُهُمۡ خَاوِيَةَۢ بِمَا ظَلَمُوٓاْۚ إِنَّ
فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَةٗ لِّقَوۡمٖ يَعۡلَمُونَ ٥٢ وَأَنجَيۡنَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ
وَكَانُواْ يَتَّقُونَ ٥٣ وَلُوطًا إِذۡ قَالَ لِقَوۡمِهِۦٓ أَتَأۡتُونَ
ٱلۡفَٰحِشَةَ وَأَنتُمۡ تُبۡصِرُونَ ٥٤ أَئِنَّكُمۡ لَتَأۡتُونَ ٱلرِّجَالَ
شَهۡوَةٗ مِّن دُونِ ٱلنِّسَآءِۚ بَلۡ أَنتُمۡ قَوۡمٞ تَجۡهَلُونَ ٥٥

﴿وَلَقَدْ أَرْسَلْنَآ إِلَىٰ ثَمُودَ أَخَاهُمْ صَٰلِحًا﴾ سوێند بەخوا ناردمان بۆ گەلی سەموود صالح پێغەمبەری برایان
(علیه السلام) ﴿أَنِ ٱعْبُدُوا۟ ٱللَّهَ﴾ (پێی ووتن) کەخوا بپەرستن ﴿فَإِذَا هُمْ فَرِيقَانِ يَخْتَصِمُونَ﴾ کەچی
ئەوان بوونە دوو کۆمەڵی دژ بەیەك ﴿٤٥﴾ ﴿قَالَ يَٰقَوْمِ لِمَ تَسْتَعْجِلُونَ﴾ ووتی ئەی گەلەکەم بۆچی پەلە دەکەن
﴿بِٱلسَّيِّئَةِ قَبْلَ ٱلْحَسَنَةِ﴾ (بەهاتنی) سزاو تۆڵە پێش (هاتنی) رەحمەت و چاکە ﴿لَوْلَا تَسْتَغْفِرُونَ ٱللَّهَ﴾
بۆچی (ناگەڕێنەوە) داوای لێخۆشبوون ناکەن لەخوا ﴿لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ﴾ تا رەحمتان پێ بکرێت
﴿٤٦﴾ ﴿قَالُوا۟ ٱطَّيَّرْنَا بِكَ وَبِمَن مَّعَكَ﴾ ووتیان ئێمە تووشی شومی و نەگبەتی بووین بەهۆی تۆو ئەوانەی
لەگەڵ تۆدان (باوەڕداران) ﴿قَالَ طَٰٓئِرُكُمْ عِندَ ٱللَّهِ﴾ (صالح) ووتی هۆی ئەو نەگبەتی یەی ئێوە لەلای
خوایە (کەبێ باوەڕیتانە) ﴿بَلْ أَنتُمْ قَوْمٌ تُفْتَنُونَ﴾ نەخێر بەڵکو ئێوە گەلێکن تاقی دەکرێنەوە ﴿٤٧﴾
﴿وَكَانَ فِى ٱلْمَدِينَةِ﴾ لەو شارە (ی صالح)دا ﴿تِسْعَةُ رَهْطٍ يُفْسِدُونَ فِى ٱلْأَرْضِ وَلَا يُصْلِحُونَ﴾ نۆ کەس
هەبوون لەزەویدا خراپەکاریان دەکرد بەهیچ جۆر چاکەیان نەدەکرد ﴿٤٨﴾ ﴿قَالُوا۟ تَقَاسَمُوا۟ بِٱللَّهِ﴾ ووتیان
(بەیەکتری) سوێند بخۆن بەخوا ﴿لَنُبَيِّتَنَّهُۥ وَأَهْلَهُۥ﴾ کەبەشەودا هێرش دەکەینە سەر ماڵ و خێزانی
(صالح و هەموویان لەناو دەبەین) ﴿ثُمَّ لَنَقُولَنَّ لِوَلِيِّهِۦ﴾ لەپاشان دەڵێین بەکەس و کاری (صالح)
﴿مَا شَهِدْنَا مَهْلِكَ أَهْلِهِۦ﴾ ئێمە ئاگامان لەکوشتن و تیاچوونی خێزانی ئەو نی یە ﴿وَإِنَّا لَصَٰدِقُونَ﴾
وبێگومان ڕاستیش دەکەین ﴿٤٩﴾ ﴿وَمَكَرُوا۟ مَكْرًا﴾ ئەوان پیلانی نەخشەیان دارشت بەپیلاندانێکی
خراپ (بۆ کوشتنی صالح) ﴿وَمَكَرْنَا مَكْرًا﴾ ئێمەش (لەبەرامبەر پیلانی ئەواندا) پیلانمان گێڕا
(بۆ لەناو بردنیان) بە پیلانگێرانێکی بەهێز ﴿وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ﴾ لەکاتێکدا ئەوان هەستیان نەدەکرد
﴿٥٠﴾ ﴿فَٱنظُرْ كَيْفَ كَانَ عَٰقِبَةُ مَكْرِهِمْ﴾ ئەمجا سەرنج بدە سەر ئەنجامی پیلانی ئەوان چی لێهات
﴿أَنَّا دَمَّرْنَٰهُمْ وَقَوْمَهُمْ أَجْمَعِينَ﴾ چۆن ئێمە ئەوان و گەلەکەیانمان هەموو پێکەوە لەناو برد ﴿٥١﴾
﴿فَتِلْكَ بُيُوتُهُمْ﴾ ئەمجا ئەوە (جێ) خانووەکانیانە ﴿خَاوِيَةًۢ بِمَا ظَلَمُوٓا۟﴾ چۆڵ و خاڵی یە لەبەر
ئەوەی ستەمیان کرد ﴿إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَةً﴾ بەڕاستی لەو بەسەرهاتەدا پەندو ئامۆژگاری وبەڵگە هەیە
﴿لِّقَوْمٍ يَعْلَمُونَ﴾ بۆ کۆمەڵێك کە دەزانن (چیمان بەسەر ئەوانە هێناوە) ﴿٥٢﴾ ﴿وَأَنجَيْنَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟
وَكَانُوا۟ يَتَّقُونَ﴾ وە ئەو کەسانەمان ڕزگار کرد کەبڕوایان هێنابوو و لەخوا دەترسان ﴿٥٣﴾
﴿وَلُوطًا إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِۦٓ﴾ وە باسی لووط بکە کاتێ ووتی بەگەلەکەی ﴿أَتَأْتُونَ ٱلْفَٰحِشَةَ﴾ ئایا ئێوە
ئەو کارە زۆر خراپ و ناشیرینە دەکەن ﴿وَأَنتُمْ تُبْصِرُونَ﴾ کەئێوە دەبینن و دەزانن (چەند پیس
وناشیرینە) ﴿٥٤﴾ ﴿أَئِنَّكُمْ لَتَأْتُونَ ٱلرِّجَالَ شَهْوَةً مِّن دُونِ ٱلنِّسَآءِ﴾ چۆن!! ئایا بەڕاستی ئێوە دەچنە لای
پیاوان لەجیاتی ئافرەتان بۆ بەجێ هێنانی ئارەزوو (ەکانتان)؟ ﴿بَلْ أَنتُمْ قَوْمٌ تَجْهَلُونَ﴾ دیارە ئێوە
گەل و کۆمەڵێکی نەفام و نەزانن ﴿٥٥﴾

۞ فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِۦٓ إِلَّآ أَن قَالُوٓاْ أَخْرِجُوٓاْ ءَالَ
لُوطٍ مِّن قَرْيَتِكُمْۖ إِنَّهُمْ أُنَاسٌ يَتَطَهَّرُونَ ﴿٥٦﴾ فَأَنجَيْنَٰهُ
وَأَهْلَهُۥٓ إِلَّا ٱمْرَأَتَهُۥ قَدَّرْنَٰهَا مِنَ ٱلْغَٰبِرِينَ ﴿٥٧﴾ وَأَمْطَرْنَا
عَلَيْهِم مَّطَرًاۖ فَسَآءَ مَطَرُ ٱلْمُنذَرِينَ ﴿٥٨﴾ قُلِ ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ
وَسَلَٰمٌ عَلَىٰ عِبَادِهِ ٱلَّذِينَ ٱصْطَفَىٰٓۗ ءَآللَّهُ خَيْرٌ أَمَّا يُشْرِكُونَ
﴿٥٩﴾ أَمَّنْ خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ وَأَنزَلَ لَكُم مِّنَ ٱلسَّمَآءِ
مَآءً فَأَنۢبَتْنَا بِهِۦ حَدَآئِقَ ذَاتَ بَهْجَةٍ مَّا كَانَ لَكُمْ أَن
تُنۢبِتُواْ شَجَرَهَآۗ أَءِلَٰهٌ مَّعَ ٱللَّهِۚ بَلْ هُمْ قَوْمٌ يَعْدِلُونَ ﴿٦٠﴾
أَمَّن جَعَلَ ٱلْأَرْضَ قَرَارًا وَجَعَلَ خِلَٰلَهَآ أَنْهَٰرًا وَجَعَلَ
لَهَا رَوَٰسِىَ وَجَعَلَ بَيْنَ ٱلْبَحْرَيْنِ حَاجِزًاۗ أَءِلَٰهٌ مَّعَ ٱللَّهِۚ
بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٦١﴾ أَمَّن يُجِيبُ ٱلْمُضْطَرَّ إِذَا
دَعَاهُ وَيَكْشِفُ ٱلسُّوٓءَ وَيَجْعَلُكُمْ خُلَفَآءَ ٱلْأَرْضِۗ
أَءِلَٰهٌ مَّعَ ٱللَّهِۚ قَلِيلًا مَّا تَذَكَّرُونَ ﴿٦٢﴾ أَمَّن يَهْدِيكُمْ فِى
ظُلُمَٰتِ ٱلْبَرِّ وَٱلْبَحْرِ وَمَن يُرْسِلُ ٱلرِّيَٰحَ بُشْرًۢا بَيْنَ يَدَىْ
رَحْمَتِهِۦٓۗ أَءِلَٰهٌ مَّعَ ٱللَّهِۚ تَعَٰلَى ٱللَّهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٦٣﴾

﴿فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِۦٓ﴾ ئەمجا وەڵامی گەلەکەی هیچ نەبوو ﴿إِلَّآ أَن قَالُوٓاْ﴾ جگە لەوەی کەووتیان
﴿أَخْرِجُوٓاْ ءَالَ لُوطٍ مِّن قَرْيَتِكُمْ﴾ لووط و کەسوکار و(شوێن کەوتوانی) لەشارەکەتان دەرکەن
﴿إِنَّهُمْ أُنَاسٌ يَتَطَهَّرُونَ﴾ بەڕاستی ئەوان کەسانێکن خۆیان پاك ڕادەگرن (لەم کردەوەی ئێمە) ﴿٥٦﴾
﴿فَأَنجَيْنَٰهُ وَأَهْلَهُۥٓ إِلَّا ٱمْرَأَتَهُۥ﴾ ئەمجا ئێمە لووط و خێزانەکەیمان ڕزگار کرد جگە لەهاوسەرەکەی
﴿قَدَّرْنَٰهَا مِنَ ٱلْغَٰبِرِينَ﴾ کەبڕیارمان دا ئەو(هاوسەرەکەی) لەجێماوان بێت لەسزادا ﴿٥٧﴾ ﴿وَأَمْطَرْنَا
عَلَيْهِم مَّطَرًا﴾ وەبارانێکمان (لەبەرد) بەسەریان دا باراند ﴿فَسَآءَ مَطَرُ ٱلْمُنذَرِينَ﴾ ئای چ خراپ
بوو بارانی ترسێنراوەکان ﴿٥٨﴾ ﴿قُلِ ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) بڵێ هەموو سوپاس و ستایش
بۆ خوا ﴿وَسَلَٰمٌ عَلَىٰ عِبَادِهِ ٱلَّذِينَ ٱصْطَفَىٰٓ﴾ وە سەلام و درود لەسەر ئەو بەندانەی خوا هەڵیبژاردون
(بۆ پێغەمبەرایەتی) ﴿ءَآللَّهُ خَيْرٌ أَمَّا يُشْرِكُونَ﴾ ئایا خوا باشترە یا ئەو بتانەی دەیکەنە هاوبەشی خوا ﴿٥٩﴾ ﴿أَمَّنْ
خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ﴾ ئایا زاتێك کەئاسمانەکان و زەوی دروست کردووە ﴿وَأَنزَلَ لَكُم مِّنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءً﴾
لەئاسمانەوە بارانی بۆ باراندون ﴿فَأَنۢبَتْنَا بِهِۦ حَدَآئِقَ ذَاتَ بَهْجَةٍ﴾ ئەمجا بەو(بارانە) چەند باخچەیەکی
خاوەن جوانیمان ڕواند ﴿مَّا كَانَ لَكُمْ أَن تُنۢبِتُواْ شَجَرَهَآ﴾ کە ئێوە نەتان دەتوانی درەخت و ڕواوی
ئەو(باخچە) بڕوێنن ﴿أَءِلَٰهٌ مَّعَ ٱللَّهِ﴾ ئایا هیچ پەرستراوی تر لەگەڵ خوادا هەیە ﴿بَلْ هُمْ قَوْمٌ يَعْدِلُونَ﴾
(نەخێر نی یە) بەڵام ئەوانە گەلێکن لادەدەن لەڕێگای ڕاست ﴿٦٠﴾ ﴿أَمَّن جَعَلَ ٱلْأَرْضَ قَرَارًا﴾ ئایا زاتێ
کەزەوی کردوەتە جێگای ئارامی و نیشتەجێ بوون ﴿وَجَعَلَ خِلَٰلَهَآ أَنْهَٰرًا﴾ وە لەناو(زەوی)دا چەند
ڕووباری بەدی هێناوە ﴿وَجَعَلَ لَهَا رَوَٰسِىَ﴾ وە چەند چیای گەورەی بۆ زەوی داناوە ﴿وَجَعَلَ بَيْنَ
ٱلْبَحْرَيْنِ حَاجِزًا﴾ وە لە نێوان دوو ئاودا (شیرین و سوێر) بەربەستی داناوە(بۆ ئەوەی تێکەڵ نەبن)
﴿أَءِلَٰهٌ مَّعَ ٱللَّهِ﴾ ئایا هیچ پەرستراوی تر هەیە لەگەڵ خوادا ﴿بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ﴾ نەخێر نی یە
بەڵام زۆربەیان نازانن ﴿٦١﴾ ﴿أَمَّن يُجِيبُ ٱلْمُضْطَرَّ إِذَا دَعَاهُ﴾ ئایا زاتێ کەدێت بەهاواری ناچار و داماوەوە
کاتێك هاواری لێ دەکات ﴿وَيَكْشِفُ ٱلسُّوٓءَ﴾ وە ناخۆشی و بەڵاکان لادەبات ﴿وَيَجْعَلُكُمْ خُلَفَآءَ
ٱلْأَرْضِ﴾ وە دەتان کاتە جێنشینی گەلانی تری سەر زەوی ﴿أَءِلَٰهٌ مَّعَ ٱللَّهِ﴾ ئایا پەرستراوێکی تر هەیە
لەگەڵ خوادا (نەخێر نییە) ﴿قَلِيلًا مَّا تَذَكَّرُونَ﴾ بەڵام زۆر کەم بیر دەکەنەوە ﴿٦٢﴾ ﴿أَمَّن يَهْدِيكُمْ فِى
ظُلُمَٰتِ ٱلْبَرِّ وَٱلْبَحْرِ﴾ ئایا زاتێ کە ڕێنموونیی ئێوە دەکات (بە ئەستێرە و شتی تر) لەتاریکی یەکانی
ووشکانی و دەریادا (لەشەودا) ﴿وَمَن يُرْسِلُ ٱلرِّيَٰحَ بُشْرًۢا بَيْنَ يَدَىْ رَحْمَتِهِۦٓ﴾ و زاتێك کە (با) دەنێرێت
بە مژدەدەر پێش بارانی ڕەحمەتی ﴿أَءِلَٰهٌ مَّعَ ٱللَّهِ﴾ ئایا هیچ پەرستراوێکی تر هەیە لەگەڵ خوادا
﴿تَعَٰلَى ٱللَّهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ﴾ خوا بەرز و بڵندترە لەوەی بت پەرستان دەیکەنە هاوبەشی ﴿٦٣﴾

أَمَّن يَبۡدَؤُاْ ٱلۡخَلۡقَ ثُمَّ يُعِيدُهُۥ وَمَن يَرۡزُقُكُم مِّنَ ٱلسَّمَآءِ وَٱلۡأَرۡضِۗ
أَءِلَٰهٞ مَّعَ ٱللَّهِۚ قُلۡ هَاتُواْ بُرۡهَٰنَكُمۡ إِن كُنتُمۡ صَٰدِقِينَ ٦٤ قُل
لَّا يَعۡلَمُ مَن فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ ٱلۡغَيۡبَ إِلَّا ٱللَّهُۚ وَمَا يَشۡعُرُونَ
أَيَّانَ يُبۡعَثُونَ ٦٥ بَلِ ٱدَّٰرَكَ عِلۡمُهُمۡ فِي ٱلۡأٓخِرَةِۚ بَلۡ هُمۡ فِي
شَكّٖ مِّنۡهَاۖ بَلۡ هُم مِّنۡهَا عَمُونَ ٦٦ وَقَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓاْ أَءِذَا
كُنَّا تُرَٰبٗا وَءَابَآؤُنَآ أَئِنَّا لَمُخۡرَجُونَ ٦٧ لَقَدۡ وُعِدۡنَا هَٰذَا
نَحۡنُ وَءَابَآؤُنَا مِن قَبۡلُ إِنۡ هَٰذَآ إِلَّآ أَسَٰطِيرُ ٱلۡأَوَّلِينَ ٦٨
قُلۡ سِيرُواْ فِي ٱلۡأَرۡضِ فَٱنظُرُواْ كَيۡفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلۡمُجۡرِمِينَ
٦٩ وَلَا تَحۡزَنۡ عَلَيۡهِمۡ وَلَا تَكُن فِي ضَيۡقٖ مِّمَّا يَمۡكُرُونَ ٧٠
وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَٰذَا ٱلۡوَعۡدُ إِن كُنتُمۡ صَٰدِقِينَ ٧١ قُلۡ عَسَىٰٓ
أَن يَكُونَ رَدِفَ لَكُم بَعۡضُ ٱلَّذِي تَسۡتَعۡجِلُونَ ٧٢ وَإِنَّ رَبَّكَ
لَذُو فَضۡلٍ عَلَى ٱلنَّاسِ وَلَٰكِنَّ أَكۡثَرَهُمۡ لَا يَشۡكُرُونَ ٧٣ وَإِنَّ
رَبَّكَ لَيَعۡلَمُ مَا تُكِنُّ صُدُورُهُمۡ وَمَا يُعۡلِنُونَ ٧٤ وَمَا مِنۡ غَآئِبَةٖ
فِي ٱلسَّمَآءِ وَٱلۡأَرۡضِ إِلَّا فِي كِتَٰبٖ مُّبِينٍ ٧٥ إِنَّ هَٰذَا ٱلۡقُرۡءَانَ
يَقُصُّ عَلَىٰ بَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ أَكۡثَرَ ٱلَّذِي هُمۡ فِيهِ يَخۡتَلِفُونَ ٧٦

﴿أَمَّن يَبۡدَؤُاْ ٱلۡخَلۡقَ ثُمَّ يُعِيدُهُۥ﴾ ئایا زاتێ کە لەسەرەتاوە بونەوەر بەدی دێنێت پاشان (دوای مردنی) جارێکی
تر دروستی دەکاتەوە ﴿وَمَن يَرۡزُقُكُم مِّنَ ٱلسَّمَآءِ وَٱلۡأَرۡضِۗ﴾ وەزاتێ کە لەئاسمان و زەوی یەوە ڕزق و ڕۆزیتان
دەدات ﴿أَءِلَٰهٞ مَّعَ ٱللَّهِۚ﴾ ئایا هیچ پەرستراوی تر هەیە لەگەڵ خوادا (نەخێر نی یە) ﴿قُلۡ هَاتُواْ بُرۡهَٰنَكُمۡ
إِن كُنتُمۡ صَٰدِقِينَ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) بڵێ بەڵگەتان بێنن ئەگەر ئێوە ڕاست دەکەن ﴿٦٤﴾ ﴿قُل
لَّا يَعۡلَمُ مَن فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ ٱلۡغَيۡبَ﴾ بڵێ کەسانێ کە لە ئاسمانەکان و زەوی دان غەیب نازانن ﴿إِلَّا ٱللَّهُۚ﴾
بێجگە لەخوا (تەنها ئەو دەیزانێ) ﴿وَمَا يَشۡعُرُونَ أَيَّانَ يُبۡعَثُونَ﴾ و ئەوان هەست ناکەن چ کاتێ زیندوو
دەکرێنەوە ﴿٦٥﴾ ﴿بَلِ ٱدَّٰرَكَ عِلۡمُهُمۡ فِي ٱلۡأٓخِرَةِۚ﴾ بەڵکو زانیاری ئەوان دەربارەی ڕۆژی دوایی کورتە وبڕ
ناکات (زانیاریەکی وایان نی یە) ﴿بَلۡ هُمۡ فِي شَكّٖ مِّنۡهَاۖ﴾ بەڵکو لەبارەی (ڕۆژی دوای)یەوە ئەوان
لەگومان و دوودڵیدان ﴿بَلۡ هُم مِّنۡهَا عَمُونَ﴾ بەڵکو ئەوان لەو بارەیەوە کوێرن ﴿٦٦﴾ ﴿وَقَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓاْ﴾
ئەوانەی بێ باوەڕ بوون دەیان ووت ﴿أَءِذَا كُنَّا تُرَٰبٗا وَءَابَآؤُنَآ﴾ ئایا کاتێ ئێمەو باوو باپیرانمان بووین
بەخاك ﴿أَئِنَّا لَمُخۡرَجُونَ﴾ ئایا ئێمە دەر دەرهێنرێین (لەگۆڕەکانمان و زیندوو دەبینەوە) ﴿٦٧﴾ ﴿لَقَدۡ
وُعِدۡنَا هَٰذَا نَحۡنُ وَءَابَآؤُنَا مِن قَبۡلُ﴾ سوێند بەخوا بەڕاستی ئێمەو باوو باپیرانمان لەمەو پێش بەڵێنی ئەم
(زیندوو کردنەوە)مان پێ درا بوو ﴿إِنۡ هَٰذَآ إِلَّآ أَسَٰطِيرُ ٱلۡأَوَّلِينَ﴾ ئەم (هەڕەشەی موحەممەد ﷺ)
لێمان دەکات) تەنها درۆ و دەلەسەی گەلە پێشووەکانە (کەنوسراوەتەوە) ﴿٦٨﴾ ﴿قُلۡ سِيرُواْ فِي ٱلۡأَرۡضِ﴾
(ئەی موحەممەد ﷺ) پێیان) بڵێ بڕۆن بگەڕێن بەزەوی و وڵاتان دا ﴿فَٱنظُرُواْ كَيۡفَ كَانَ عَٰقِبَةُ
ٱلۡمُجۡرِمِينَ﴾ ئەمجا سەرنج بدەن بزانن سەرئەنجامی تاوانباران چۆن بووە (چییان بەسەر هاتووە)
﴿٦٩﴾ ﴿وَلَا تَحۡزَنۡ عَلَيۡهِمۡ﴾ خەفەت مەخۆ بۆ ئەوانە (کەبڕوا ناهێنن) ﴿وَلَا تَكُن فِي ضَيۡقٖ مِّمَّا يَمۡكُرُونَ﴾
و سینگ و دڵت تەنگ نەبێ لەو پیلان و خراپانەی دەیکەن (دژبەتۆ) ﴿٧٠﴾ ﴿وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَٰذَا ٱلۡوَعۡدُ﴾
دەڵێن ئەم بەڵێنەی (سزای پێمان دەدەن) کەی دێت ﴿إِن كُنتُمۡ صَٰدِقِينَ﴾ ئەگەر ئێوە ڕاست دەکەن ﴿٧١﴾
﴿قُلۡ عَسَىٰٓ أَن يَكُونَ رَدِفَ لَكُم﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) بڵێ لەوانەیە زۆر لێتانەوە نزیك بوو بێتەوە
﴿بَعۡضُ ٱلَّذِي تَسۡتَعۡجِلُونَ﴾ هەندێ لەو سزای بەپەلە داوای هاتنی دەکەن ﴿٧٢﴾ ﴿وَإِنَّ رَبَّكَ لَذُو فَضۡلٍ عَلَى ٱلنَّاسِ﴾
وەبەڕاستی پەروەردگارت خاوەن فەزڵ و چاکەیە بەسەرخەڵکەوە ﴿وَلَٰكِنَّ أَكۡثَرَهُمۡ لَا يَشۡكُرُونَ﴾
بەڵام زۆر بەیان سوپاس(ی پەروەردگار) ناکەن ﴿٧٣﴾ ﴿وَإِنَّ رَبَّكَ لَيَعۡلَمُ﴾ وە بەڕاستی پەوەردگارت
ئاگادارەو دەزانێت ﴿مَا تُكِنُّ صُدُورُهُمۡ وَمَا يُعۡلِنُونَ﴾ بەو (دوژمنایەتی و کینەی) لە دەرونیاندا دەیشارنەوە
وبەوەش دەری دەبڕن (نایشارنەوە) ﴿٧٤﴾ ﴿وَمَا مِنۡ غَآئِبَةٖ فِي ٱلسَّمَآءِ وَٱلۡأَرۡضِ﴾ وە هیچ شتێکی نادیار نییە
لەئاسمان و زەوی دا ﴿إِلَّا فِي كِتَٰبٖ مُّبِينٍ﴾ مەگەر لەکتێبی ڕوون (لوح المحفوظ) دایە ﴿٧٥﴾ ﴿إِنَّ هَٰذَا
ٱلۡقُرۡءَانَ﴾ بەڕاستی ئەم قورئانە ﴿يَقُصُّ عَلَىٰ بَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ﴾ دەیگێڕێتەوە بۆ نەوەی ئیسرائیل ﴿أَكۡثَرَ ٱلَّذِي هُمۡ
فِيهِ يَخۡتَلِفُونَ﴾ زۆربەی ئەو مەسەلانەی کە ئەوان تێیدا جیاوازن ﴿٧٦﴾

وَإِنَّهُۥ لَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ ﴿٧٧﴾ إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِي بَيْنَهُم
بِحُكْمِهِۦ وَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْعَلِيمُ ﴿٧٨﴾ فَتَوَكَّلْ عَلَى ٱللَّهِ إِنَّكَ عَلَى
ٱلْحَقِّ ٱلْمُبِينِ ﴿٧٩﴾ إِنَّكَ لَا تُسْمِعُ ٱلْمَوْتَىٰ وَلَا تُسْمِعُ ٱلصُّمَّ ٱلدُّعَآءَ
إِذَا وَلَّوْا۟ مُدْبِرِينَ ﴿٨٠﴾ وَمَآ أَنتَ بِهَٰدِى ٱلْعُمْىِ عَن ضَلَٰلَتِهِمْ إِن
تُسْمِعُ إِلَّا مَن يُؤْمِنُ بِـَٔايَٰتِنَا فَهُم مُّسْلِمُونَ ﴿٨١﴾ ۞ وَإِذَا وَقَعَ
ٱلْقَوْلُ عَلَيْهِمْ أَخْرَجْنَا لَهُمْ دَآبَّةً مِّنَ ٱلْأَرْضِ تُكَلِّمُهُمْ أَنَّ
ٱلنَّاسَ كَانُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَا لَا يُوقِنُونَ ﴿٨٢﴾ وَيَوْمَ نَحْشُرُ مِن كُلِّ أُمَّةٍ
فَوْجًا مِّمَّن يُكَذِّبُ بِـَٔايَٰتِنَا فَهُمْ يُوزَعُونَ ﴿٨٣﴾ حَتَّىٰٓ إِذَا جَآءُو قَالَ
أَكَذَّبْتُم بِـَٔايَٰتِى وَلَمْ تُحِيطُوا۟ بِهَا عِلْمًا أَمَّاذَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ
﴿٨٤﴾ وَوَقَعَ ٱلْقَوْلُ عَلَيْهِم بِمَا ظَلَمُوا۟ فَهُمْ لَا يَنطِقُونَ ﴿٨٥﴾ أَلَمْ
يَرَوْا۟ أَنَّا جَعَلْنَا ٱلَّيْلَ لِيَسْكُنُوا۟ فِيهِ وَٱلنَّهَارَ مُبْصِرًا ۚ إِنَّ فِى
ذَٰلِكَ لَءَايَٰتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٨٦﴾ وَيَوْمَ يُنفَخُ فِى ٱلصُّورِ فَفَزِعَ مَن
فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَن فِى ٱلْأَرْضِ إِلَّا مَن شَآءَ ٱللَّهُ ۚ وَكُلٌّ أَتَوْهُ
دَٰخِرِينَ ﴿٨٧﴾ وَتَرَى ٱلْجِبَالَ تَحْسَبُهَا جَامِدَةً وَهِىَ تَمُرُّ مَرَّ ٱلسَّحَابِ ۚ
صُنْعَ ٱللَّهِ ٱلَّذِىٓ أَتْقَنَ كُلَّ شَىْءٍ ۚ إِنَّهُۥ خَبِيرٌۢ بِمَا تَفْعَلُونَ ﴿٨٨﴾

ربع الحزب ٣٩

﴿وَإِنَّهُۥ لَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ﴾ وە بەڕاستی ئەم (قورئانە) ڕێنموونی میهرەبانی یە بۆ ئیمانداران ﴿٧٧﴾ ﴿إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِي بَيْنَهُم بِحُكْمِهِۦ﴾ بەڕاستی پەروەردگارت دادوەری دەکات لەنێوانیان دا بەبڕیاری خۆی ﴿وَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْعَلِيمُ﴾ وە خوا بەدەسەلاتی زانایە ﴿٧٨﴾ ﴿فَتَوَكَّلْ عَلَى ٱللَّهِ﴾ کەوا بوو پشت هەر بەخوا ببەستە ﴿إِنَّكَ عَلَى ٱلْحَقِّ ٱلْمُبِينِ﴾ بەڕاستی تۆ لەسەر ئاینێکی ڕاست و ڕوونی ﴿٧٩﴾ ﴿إِنَّكَ لَا تُسْمِعُ ٱلْمَوْتَىٰ﴾ بەڕاستی تۆ ناتوانی (بانگەوازت) بەمردووەکان ببیستێنیت ﴿وَلَا تُسْمِعُ ٱلصُّمَّ ٱلدُّعَآءَ﴾ وە ناتوانی بانگەوازت بەوانەی کەڕن بژنەوێنی ﴿إِذَا وَلَّوْا۟ مُدْبِرِينَ﴾ کاتێ پشت هەڵدەکەن و دەڕۆن ﴿٨٠﴾ ﴿وَمَآ أَنتَ بِهَٰدِى ٱلْعُمْىِ عَن ضَلَٰلَتِهِمْ﴾ وە تۆ ناتوانی کوێران ڕزگار کەیت لەگومڕاییەکەیان (ڕێنموونیان بکەیت) ﴿إِن تُسْمِعُ إِلَّا مَن يُؤْمِنُ بِـَٔايَٰتِنَا﴾ تۆ تەنها (ڕێنموونیت) بەکەسێ دەژنەوێنی کەبڕوا بەئایەت و نیشانەکانی ئێمە دێنێ ﴿فَهُم مُّسْلِمُونَ﴾ چونکە ئەوانە هەمیشە ملکەچن (بۆ هەق) ﴿٨١﴾ ﴿وَإِذَا وَقَعَ ٱلْقَوْلُ عَلَيْهِمْ﴾ وە کاتێ ئەو بەڵێنی (سزایەی پێیان دراوە) بەسەریاندا هات ﴿أَخْرَجْنَا لَهُمْ دَآبَّةً مِّنَ ٱلْأَرْضِ﴾ (کەمێك پێش ڕودانی قیامەت) گیان لەبەرێك لەزەوی دەردە هێنین بۆیان ﴿تُكَلِّمُهُمْ﴾ قسەیان لەگەڵدا دەکات ﴿أَنَّ ٱلنَّاسَ كَانُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَا لَا يُوقِنُونَ﴾ (دەڵێ) بەڕاستی ئەم خەڵکە باوەڕی ڕاستەقینەیان نەهێنا بەئایەتەکانی ئێمە ﴿٨٢﴾ ﴿وَيَوْمَ نَحْشُرُ مِن كُلِّ أُمَّةٍ فَوْجًا﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) باسی) ئەو ڕۆژە بکە لەهەموو میللەتێك پۆلێکی زۆر کۆدەکەینەوە ﴿مِّمَّن يُكَذِّبُ بِـَٔايَٰتِنَا﴾ لەوانەی ئایەتەکانی ئێمەیان بەدرۆ دەزانی ﴿فَهُمْ يُوزَعُونَ﴾ ئەمجا ئەوان (لەپێش و دواکەوتن) بەرگری دەکرێن (بەڕیز دەڕۆن) ﴿٨٣﴾ ﴿حَتَّىٰٓ إِذَا جَآءُو﴾ هەتا کاتێ دێن (بۆ شوێنی کۆکردنەوەیان) ﴿قَالَ أَكَذَّبْتُم بِـَٔايَٰتِى وَلَمْ تُحِيطُوا۟ بِهَا عِلْمًا﴾ (خوا) ئەفەرموێ ئایا ئێوە ئایەتەکانی منتان بەدرۆ دەزانی (باوەڕتان پێ نەهێنا) لەکاتێکدا هیچ زانیاریەکتان دەربارەیان نەبوو ﴿أَمَّاذَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ﴾ یان ئێوە چیتان دەکرد (لەدونیا) ﴿٨٤﴾ ﴿وَوَقَعَ ٱلْقَوْلُ عَلَيْهِم بِمَا ظَلَمُوا۟﴾ وە بڕیاری (سزادانیان) بەسەرا دەسەپێ بەهۆی ستەمکاری یانەوە ﴿فَهُمْ لَا يَنطِقُونَ﴾ ئەمجا ئەوان هیچ قسە ناکەن ﴿٨٥﴾ ﴿أَلَمْ يَرَوْا۟﴾ ئایا (بێ بڕوایان) نەیان زانیوەو نابینن ﴿أَنَّا جَعَلْنَا ٱلَّيْلَ لِيَسْكُنُوا۟ فِيهِ﴾ ئێمە شەومان سازاندووە بۆ ئەوەی ئەوان ئارامی تیا بگرن ﴿وَٱلنَّهَارَ مُبْصِرًا﴾ وە ڕۆژمان ڕووناك کردووە (ئیش و کاری تیادەکەن) ﴿إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَـَٔايَٰتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ﴾ بەڕاستی لەمەدا چەند بەڵگەو نیشانە هەیە بۆ کەسانێ باوەڕ دێنن (بەخوا) ﴿٨٦﴾ ﴿وَيَوْمَ يُنفَخُ فِى ٱلصُّورِ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) باسی) ئەو ڕۆژە بکە فوو دەکرێ بەشەیپوردا ﴿فَفَزِعَ مَن فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَن فِى ٱلْأَرْضِ﴾ جا هەرچی کەس لەئاسمانەکان و زەوی دایە دەترسێ وڕادەچڵەکێ (هەموو دەمرن) ﴿إِلَّا مَن شَآءَ ٱللَّهُ﴾ جگە لەو کەسانەی خوا بیەوێ (بەئارام بن و نەمرن) ﴿وَكُلٌّ أَتَوْهُ دَٰخِرِينَ﴾ وە هەموو بەملکەچی و سەر شۆڕی دێنەوە لای خوا ﴿٨٧﴾ ﴿وَتَرَى ٱلْجِبَالَ تَحْسَبُهَا جَامِدَةً﴾ وە ئەو کێوو چیانە دەبینی وا دەزانی دامەزراون (لەشوێنی خۆیان دا) ﴿وَهِىَ تَمُرُّ مَرَّ ٱلسَّحَابِ﴾ (کاتێ فووکرا بەشەیپوردا) چیاکان وەکو ڕۆشتنی هەور دەڕۆن ﴿صُنْعَ ٱللَّهِ ٱلَّذِىٓ أَتْقَنَ كُلَّ شَىْءٍ﴾ ئەمە دروست کراوی ئەو خوایە کەهەموو شتێکی بەو پەڕی ڕێك و پێکی دروست کردووە ﴿إِنَّهُۥ خَبِيرٌۢ بِمَا تَفْعَلُونَ﴾ بەڕاستی خوا ئاگادارە بەهەر کردەوەیەك ئێوە دەیکەن ﴿٨٨﴾

مَن جَآءَ بِٱلۡحَسَنَةِ فَلَهُۥ خَيۡرٞ مِّنۡهَا وَهُم مِّن فَزَعٖ يَوۡمَئِذٍ ءَامِنُونَ ٨٩
وَمَن جَآءَ بِٱلسَّيِّئَةِ فَكُبَّتۡ وُجُوهُهُمۡ فِي ٱلنَّارِ هَلۡ تُجۡزَوۡنَ إِلَّا
مَا كُنتُمۡ تَعۡمَلُونَ ٩٠ إِنَّمَآ أُمِرۡتُ أَنۡ أَعۡبُدَ رَبَّ هَٰذِهِ ٱلۡبَلۡدَةِ
ٱلَّذِي حَرَّمَهَا وَلَهُۥ كُلُّ شَيۡءٖۖ وَأُمِرۡتُ أَنۡ أَكُونَ مِنَ ٱلۡمُسۡلِمِينَ
٩١ وَأَنۡ أَتۡلُوَاْ ٱلۡقُرۡءَانَۖ فَمَنِ ٱهۡتَدَىٰ فَإِنَّمَا يَهۡتَدِي لِنَفۡسِهِۦۖ
وَمَن ضَلَّ فَقُلۡ إِنَّمَآ أَنَا۠ مِنَ ٱلۡمُنذِرِينَ ٩٢ وَقُلِ ٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِ
سَيُرِيكُمۡ ءَايَٰتِهِۦ فَتَعۡرِفُونَهَاۚ وَمَا رَبُّكَ بِغَٰفِلٍ عَمَّا تَعۡمَلُونَ ٩٣

سُورَةُ القَصَصِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

طسٓمٓ ١ تِلۡكَ ءَايَٰتُ ٱلۡكِتَٰبِ ٱلۡمُبِينِ ٢ نَتۡلُواْ عَلَيۡكَ
مِن نَّبَإِ مُوسَىٰ وَفِرۡعَوۡنَ بِٱلۡحَقِّ لِقَوۡمٖ يُؤۡمِنُونَ ٣ إِنَّ
فِرۡعَوۡنَ عَلَا فِي ٱلۡأَرۡضِ وَجَعَلَ أَهۡلَهَا شِيَعٗا يَسۡتَضۡعِفُ
طَآئِفَةٗ مِّنۡهُمۡ يُذَبِّحُ أَبۡنَآءَهُمۡ وَيَسۡتَحۡيِۦ نِسَآءَهُمۡۚ إِنَّهُۥ كَانَ
مِنَ ٱلۡمُفۡسِدِينَ ٤ وَنُرِيدُ أَن نَّمُنَّ عَلَى ٱلَّذِينَ ٱسۡتُضۡعِفُواْ
فِي ٱلۡأَرۡضِ وَنَجۡعَلَهُمۡ أَئِمَّةٗ وَنَجۡعَلَهُمُ ٱلۡوَٰرِثِينَ ٥

﴿مَن جَآءَ بِٱلۡحَسَنَةِ﴾ هەرکەس کردەوەی چاکی کردبێت ﴿فَلَهُۥ خَيۡرٞ مِّنۡهَا﴾ (لەڕۆژی دواییدا) پاداشتی چاکتری لەو (کردەوە)ی بۆ هەیە ﴿وَهُم مِّن فَزَعٖ يَوۡمَئِذٍ ءَامِنُونَ﴾ وە ئەوانە دڵنیان لەترس و داچڵەکانی گەورەی ئەو ڕۆژە ﴿٨٩﴾ ﴿وَمَن جَآءَ بِٱلسَّيِّئَةِ﴾ وە هەرکەس خراپەی کردبێت ﴿فَكُبَّتۡ وُجُوهُهُمۡ فِي ٱلنَّارِ﴾ (لەو ڕۆژەدا) بەسەر ڕوومەت و دەم و چاویاندا دەخرێنە ناو ئاگر(ی دۆزەخ) ﴿هَلۡ تُجۡزَوۡنَ إِلَّا مَا كُنتُمۡ تَعۡمَلُونَ﴾ ئایا سزا دەدرێن جگە لەوەی دەتانکرد ﴿٩٠﴾ ﴿إِنَّمَآ أُمِرۡتُ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) بڵێ) بێگومان من فەرمانم پێ دراوە ﴿أَنۡ أَعۡبُدَ رَبَّ هَٰذِهِ ٱلۡبَلۡدَةِ﴾ کەتەنها پەروەردگاری ئەم شارە (مەککە) بپەرستم ﴿ٱلَّذِي حَرَّمَهَا﴾ ئەو (خوایە)ی (ڕێز شکاندی) ئەم شارەی حەرام کردووە ﴿وَلَهُۥ كُلُّ شَيۡءٖ﴾ و هەموو شتێك تەنها هی ئەو (خوایە) ﴿وَأُمِرۡتُ أَنۡ أَكُونَ مِنَ ٱلۡمُسۡلِمِينَ﴾ وە فەرمانم پێ دراوە لەموسڵمانان بم ﴿٩١﴾ ﴿وَأَنۡ أَتۡلُوَاْ ٱلۡقُرۡءَانَ﴾ وە (فەرمانم پێ دراوە کە) قورئان بخوێنم (بەسەر خەڵکی دا) ﴿فَمَنِ ٱهۡتَدَىٰ فَإِنَّمَا يَهۡتَدِي لِنَفۡسِهِۦ﴾ جا هەر کەس هیدایەتی وەرگرت ئەو بێگومان تەنها بۆ خۆی هیدایەت وەردەگرێ (قازانجەکەی بۆ خۆیەتی) ﴿وَمَن ضَلَّ﴾ هەرکەسیش گومڕا بێت (زیانی بۆ خۆیەتی) ﴿فَقُلۡ إِنَّمَآ أَنَا۠ مِنَ ٱلۡمُنذِرِينَ﴾ وە بڵێ: بەڕاستی من تەنها یەکێکم لەترسێنەران ﴿٩٢﴾ ﴿وَقُلِ ٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِ﴾ وە بڵێ هەموو سوپاس بۆ خوایە ﴿سَيُرِيكُمۡ ءَايَٰتِهِۦ فَتَعۡرِفُونَهَا﴾ ئەو (خوایە) بەزوویی ئایەت و نیشانەکانی نیشانی ئێوە دادەت ئێوەش دەیانناسن (کەئایەتی خوان) ﴿وَمَا رَبُّكَ بِغَٰفِلٍ عَمَّا تَعۡمَلُونَ﴾ وە پەروەردگارت بێ ئاگا نییە لەوەی کەئێوە دەیکەن ﴿٩٣﴾

سورەتی ﴿ٱلۡقَصَصِ﴾

﴿بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ﴾ بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

﴿طسٓمٓ﴾ بە(طا،سین، میم) دەخوێنرێتەوە خوازاناترە بە ماناکەی بۆ زانیاری زیاتر سەیری سەرتای سورەتی (البقرة) بکە ﴿١﴾ ﴿تِلۡكَ ءَايَٰتُ ٱلۡكِتَٰبِ ٱلۡمُبِينِ﴾ ئەم (ئایەتانە) ئایەتەکانی قورئانی ڕوون و ئاشکران ﴿٢﴾ ﴿نَتۡلُواْ عَلَيۡكَ﴾ دەیخوێنینەوە بەسەرتا(ئەی موحەممەد ﷺ) ﴿مِن نَّبَإِ مُوسَىٰ وَفِرۡعَوۡنَ بِٱلۡحَقِّ﴾ هەندێ لەهەواڵی مووسا و فیرعەون بەڕاستی و دروستی ﴿لِقَوۡمٖ يُؤۡمِنُونَ﴾ بۆ ئەوانەی بڕوا دێنن ﴿٣﴾ ﴿إِنَّ فِرۡعَوۡنَ عَلَا فِي ٱلۡأَرۡضِ﴾ بەڕاستی فیرعەون زاڵ و(ملهوڕ و یاخی) بوو لەزەوی (میصر)دا ﴿وَجَعَلَ أَهۡلَهَا شِيَعٗا﴾ وە خەڵکەکەی (میصری) کرد بەچەند بەش و کۆمەڵێك ﴿يَسۡتَضۡعِفُ طَآئِفَةٗ مِّنۡهُمۡ﴾ کۆمەڵێکیانی لاوازو ژێر دەستە دەکرد ﴿يُذَبِّحُ أَبۡنَآءَهُمۡ وَيَسۡتَحۡيِۦ نِسَآءَهُمۡ﴾ کوڕانی ئەوانی سەر دەبڕی و ئافرەتانیانی بەزیندویی دەهێشتەوە (دەیکردنە خزمەتکارو کەنیزەك) ﴿إِنَّهُۥ كَانَ مِنَ ٱلۡمُفۡسِدِينَ﴾ بەڕاستی ئەو (فیرعەون) لەخراپەکاران بوو ﴿٤﴾ ﴿وَنُرِيدُ أَن نَّمُنَّ﴾ وە ئێمە دەمانەوێ (بەچاکەی خۆمان) منەت بنێن ﴿عَلَى ٱلَّذِينَ ٱسۡتُضۡعِفُواْ فِي ٱلۡأَرۡضِ﴾ بەسەر ئەوانەی کەلاواز و ژێر دەست کرا بوون لەووڵاتی (میصر)دا ﴿وَنَجۡعَلَهُمۡ أَئِمَّةٗ وَنَجۡعَلَهُمُ ٱلۡوَٰرِثِينَ﴾ وە بیان کەینە پێشەواو بیان کەینە میرات بەران(ی کەلەپوری فیرعەون و و شوێن کەوتوانی) ﴿٥﴾

وَنُمَكِّنَ لَهُمۡ فِي ٱلۡأَرۡضِ وَنُرِيَ فِرۡعَوۡنَ وَهَٰمَٰنَ وَجُنُودَهُمَا
مِنۡهُم مَّا كَانُواْ يَحۡذَرُونَ ٦ وَأَوۡحَيۡنَآ إِلَىٰٓ أُمِّ مُوسَىٰٓ
أَنۡ أَرۡضِعِيهِۖ فَإِذَا خِفۡتِ عَلَيۡهِ فَأَلۡقِيهِ فِي ٱلۡيَمِّ وَلَا تَخَافِي
وَلَا تَحۡزَنِيٓۖ إِنَّا رَآدُّوهُ إِلَيۡكِ وَجَاعِلُوهُ مِنَ ٱلۡمُرۡسَلِينَ ٧
فَٱلۡتَقَطَهُۥٓ ءَالُ فِرۡعَوۡنَ لِيَكُونَ لَهُمۡ عَدُوّٗا وَحَزَنًاۗ إِنَّ
فِرۡعَوۡنَ وَهَٰمَٰنَ وَجُنُودَهُمَا كَانُواْ خَٰطِـِٔينَ ٨
وَقَالَتِ ٱمۡرَأَتُ فِرۡعَوۡنَ قُرَّتُ عَيۡنٖ لِّي وَلَكَۖ لَا تَقۡتُلُوهُ
عَسَىٰٓ أَن يَنفَعَنَآ أَوۡ نَتَّخِذَهُۥ وَلَدٗا وَهُمۡ لَا يَشۡعُرُونَ ٩
وَأَصۡبَحَ فُؤَادُ أُمِّ مُوسَىٰ فَٰرِغًاۖ إِن كَادَتۡ لَتُبۡدِي بِهِۦ لَوۡلَآ
أَن رَّبَطۡنَا عَلَىٰ قَلۡبِهَا لِتَكُونَ مِنَ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ ١٠ وَقَالَتۡ
لِأُخۡتِهِۦ قُصِّيهِۖ فَبَصُرَتۡ بِهِۦ عَن جُنُبٖ وَهُمۡ لَا يَشۡعُرُونَ
١١ ۞وَحَرَّمۡنَا عَلَيۡهِ ٱلۡمَرَاضِعَ مِن قَبۡلُ فَقَالَتۡ هَلۡ أَدُلُّكُمۡ
عَلَىٰٓ أَهۡلِ بَيۡتٖ يَكۡفُلُونَهُۥ لَكُمۡ وَهُمۡ لَهُۥ نَٰصِحُونَ
١٢ فَرَدَدۡنَٰهُ إِلَىٰٓ أُمِّهِۦ كَيۡ تَقَرَّ عَيۡنُهَا وَلَا تَحۡزَنَ وَلِتَعۡلَمَ
أَنَّ وَعۡدَ ٱللَّهِ حَقّٞ وَلَٰكِنَّ أَكۡثَرَهُمۡ لَا يَعۡلَمُونَ ١٣

نصف الحزب ٣٩

﴿وَنُمَكِّنَ لَهُمْ فِي ٱلْأَرْضِ﴾ وە دەسەلاَت داریان بکەین لەو زەویەدا ﴿وَنُرِيَ فِرْعَوْنَ وَهَٰمَٰنَ وَجُنُودَهُمَا﴾
وەنیشانی فیرعەون وهامان ولەشکری هەردووکیان بدەین ﴿مِنْهُم مَّا كَانُواْ يَحْذَرُونَ﴾ لە(بەنو ئیسرائیلی
یەکانەوە) ئەوەی خۆیان لێ دەپاراست ﴿٦﴾ ﴿وَأَوْحَيْنَآ إِلَىٰٓ أُمِّ مُوسَىٰٓ﴾ بەدایکی مووسامان ڕاگەیاند
(ئیلهامان بۆ کرد) ﴿أَنْ أَرْضِعِيهِ﴾ کە شیر بدە بەمووسا ﴿فَإِذَا خِفْتِ عَلَيْهِ﴾ ئەمجا هەرکاتێ ترست لێی
هەبوو ﴿فَأَلْقِيهِ فِي ٱلْيَمِّ﴾ ئەوکاتە بیخەرە ڕووبار(ی نیلە)وە ﴿وَلَا تَخَافِي وَلَا تَحْزَنِيٓ﴾ مەترسە (لێ ی)
وخەفەتیش مەخۆ (بۆی) ﴿إِنَّا رَآدُّوهُ إِلَيْكِ﴾ بەڕاستی ئێمە دەیگێڕینەوە بۆ لات ﴿وَجَاعِلُوهُ مِنَ ٱلْمُرْسَلِينَ﴾
وە دەیکەین بەیەکێ لەپێغەمبەران ﴿٧﴾ ﴿فَٱلْتَقَطَهُۥٓ ءَالُ فِرْعَوْنَ﴾ (دایکی مووسای خستە ئاوی نیلەوە)
ئەمجا دارو دەستەی فیرعەون (پێیان زانی و) هەڵیان گرتەوە ﴿لِيَكُونَ لَهُمْ عَدُوًّا وَحَزَنًا﴾ بۆ ئەوەی
ببێ بەدوژمن و هۆی خەفەت بۆیان ﴿إِنَّ فِرْعَوْنَ وَهَٰمَٰنَ وَجُنُودَهُمَا﴾ بەڕاستی فیرعەون وهامان
ولەشکر و سەربازەکانیان ﴿كَانُواْ خَٰطِـِٔينَ﴾ تاوانبارو هەڵەبوون ﴿٨﴾ ﴿وَقَالَتِ ٱمْرَأَتُ فِرْعَوْنَ﴾
(ویستیان مووسا بکوژن ئاسیەی) ژنی فیرعەون ووتی ﴿قُرَّتُ عَيْنٍ لِّي وَلَكَ لَا تَقْتُلُوهُ﴾ مایەی چاو
ودڵ ڕۆشنی یە بۆ من و بۆ تۆش (فیرعەون) مەیکوژن ﴿عَسَىٰٓ أَن يَنفَعَنَآ﴾ بەڵکو سوودو کەڵکمان پێ
بگەیەنێ ﴿أَوْ نَتَّخِذَهُۥ وَلَدًا﴾ یا بیکەین بەکوڕی خۆمان ﴿وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ﴾ لەکاتێکدا ئەوان هەستیان
نەدەکرد (ئەم منداڵە ئەبێتە هۆی تیاچوونیان) ﴿٩﴾ ﴿وَأَصْبَحَ فُؤَادُ أُمِّ مُوسَىٰ فَٰرِغًا﴾ جا دڵی دایکی مووسا
خاڵی بوو (لەهەموو شت جگە لەمنداڵەکەی) ﴿إِن كَادَتْ لَتُبْدِي بِهِۦ﴾ نزیک بوو (نهێنی) ئەو
منداڵە ئاشکرابکات ﴿لَوْلَآ أَن رَّبَطْنَا عَلَىٰ قَلْبِهَا﴾ ئەگەر دڵیمان نەبەستایەتەوە (وە بەهێزمان نەکردایە)
﴿لِتَكُونَ مِنَ ٱلْمُؤْمِنِينَ﴾ بۆ ئەوەی لەبڕواداران بێ ﴿١٠﴾ ﴿وَقَالَتْ لِأُخْتِهِۦ قُصِّيهِ﴾ (دایکی مووسا)
ووتی بەخوشکەکەی (مووسا) بەشوێنیدا بڕۆ ﴿فَبَصُرَتْ بِهِۦ عَن جُنُبٍ﴾ ئەمجا لە دورەوە مووسای
بینی و پێی زانی ﴿وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ﴾ لەکاتێکدا ئەوان (فیرعەون و کۆمەڵەکەی) هەستیان نەدەکرد ﴿١١﴾
﴿وَحَرَّمْنَا عَلَيْهِ ٱلْمَرَاضِعَ مِن قَبْلُ﴾ وە ئێمە پێشتر (شیری) شیردەرەکانمان حەرام کرد لەمووسا (مەمکی
کەسیانی نەدەمژی) ﴿فَقَالَتْ هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَىٰٓ أَهْلِ بَيْتٍ﴾ ئەمجا خوشکەکەی (مووسا) ووتی پێیان ئایا
ماڵێکتان نیشان دەم ﴿يَكْفُلُونَهُۥ لَكُمْ﴾ کەئەو منداڵە بۆ ئێوە بەخێو بکەن(و شیری بدەنێ) ﴿وَهُمْ
لَهُۥ نَٰصِحُونَ﴾و دڵسۆز بن بۆی ﴿١٢﴾ ﴿فَرَدَدْنَٰهُ إِلَىٰٓ أُمِّهِۦ﴾ ئەمجا مووسا مان گێڕایەوە بۆلای دایکی
﴿كَىْ تَقَرَّ عَيْنُهَا وَلَا تَحْزَنَ﴾ بۆ ئەوەی چاوی پێ ڕوون بێتەوەو خەفەت نەخوات ﴿وَلِتَعْلَمَ أَنَّ وَعْدَ ٱللَّهِ
حَقٌّ﴾ وە بۆئەوەی بزانێت کەبەڵێنی خوا ڕاست و هەقە ﴿وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ﴾ بەلاَم زۆر
بەیان نازانن ﴿١٣﴾

وَلَمَّا بَلَغَ أَشُدَّهُۥ وَٱسْتَوَىٰٓ ءَاتَيْنَٰهُ حُكْمًا وَعِلْمًا ۚ وَكَذَٰلِكَ نَجْزِى
ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿١٤﴾ وَدَخَلَ ٱلْمَدِينَةَ عَلَىٰ حِينِ غَفْلَةٍ مِّنْ أَهْلِهَا
فَوَجَدَ فِيهَا رَجُلَيْنِ يَقْتَتِلَانِ هَٰذَا مِن شِيعَتِهِۦ وَهَٰذَا مِنْ عَدُوِّهِۦ ۖ
فَٱسْتَغَٰثَهُ ٱلَّذِى مِن شِيعَتِهِۦ عَلَى ٱلَّذِى مِنْ عَدُوِّهِۦ فَوَكَزَهُۥ
مُوسَىٰ فَقَضَىٰ عَلَيْهِ ۖ قَالَ هَٰذَا مِنْ عَمَلِ ٱلشَّيْطَٰنِ ۖ إِنَّهُۥ عَدُوٌّ مُّضِلٌّ
مُّبِينٌ ﴿١٥﴾ قَالَ رَبِّ إِنِّى ظَلَمْتُ نَفْسِى فَٱغْفِرْ لِى فَغَفَرَ لَهُۥٓ ۚ إِنَّهُۥ
هُوَ ٱلْغَفُورُ ٱلرَّحِيمُ ﴿١٦﴾ قَالَ رَبِّ بِمَآ أَنْعَمْتَ عَلَىَّ فَلَنْ أَكُونَ
ظَهِيرًا لِّلْمُجْرِمِينَ ﴿١٧﴾ فَأَصْبَحَ فِى ٱلْمَدِينَةِ خَآئِفًا يَتَرَقَّبُ فَإِذَا
ٱلَّذِى ٱسْتَنصَرَهُۥ بِٱلْأَمْسِ يَسْتَصْرِخُهُۥ ۚ قَالَ لَهُۥ مُوسَىٰٓ إِنَّكَ لَغَوِىٌّ
مُّبِينٌ ﴿١٨﴾ فَلَمَّآ أَنْ أَرَادَ أَن يَبْطِشَ بِٱلَّذِى هُوَ عَدُوٌّ لَّهُمَا قَالَ
يَٰمُوسَىٰٓ أَتُرِيدُ أَن تَقْتُلَنِى كَمَا قَتَلْتَ نَفْسًۢا بِٱلْأَمْسِ ۖ إِن تُرِيدُ
إِلَّآ أَن تَكُونَ جَبَّارًا فِى ٱلْأَرْضِ وَمَا تُرِيدُ أَن تَكُونَ مِنَ ٱلْمُصْلِحِينَ
﴿١٩﴾ وَجَآءَ رَجُلٌ مِّنْ أَقْصَا ٱلْمَدِينَةِ يَسْعَىٰ قَالَ يَٰمُوسَىٰٓ إِنَّ ٱلْمَلَأَ
يَأْتَمِرُونَ بِكَ لِيَقْتُلُوكَ فَٱخْرُجْ إِنِّى لَكَ مِنَ ٱلنَّٰصِحِينَ ﴿٢٠﴾
فَخَرَجَ مِنْهَا خَآئِفًا يَتَرَقَّبُ ۖ قَالَ رَبِّ نَجِّنِى مِنَ ٱلْقَوْمِ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٢١﴾

﴿وَلَمَّا بَلَغَ أَشُدَّهُۥ وَٱسۡتَوَىٰٓ﴾ کاتێ مووسا گەشتە ئەوپەڕی پێگەیشتنی لەش و ژیری تێرو تەواو بوو ﴿ءَاتَيۡنَٰهُ حُكۡمٗا وَعِلۡمٗاۚ﴾ دانایی و زانستمان پێدا ﴿وَكَذَٰلِكَ نَجۡزِي ٱلۡمُحۡسِنِينَ﴾ هەر بەو شێوەیە پاداشتی چاکەکاران دەدەینەوە ﴿١٤﴾ ﴿وَدَخَلَ ٱلۡمَدِينَةَ عَلَىٰ حِينِ غَفۡلَةٖ مِّنۡ أَهۡلِهَا﴾ وە (مووسا) ڕۆشتە ناو شار بێ ئەوەی خەڵکی شار ئاگایان لێ بێ ﴿فَوَجَدَ فِيهَا رَجُلَيۡنِ يَقۡتَتِلَانِ﴾ جا لەو شارەدا دوو پیاوی دی لەگەڵ یەکتر شەڕیان دەکرد ﴿هَٰذَا مِن شِيعَتِهِۦ وَهَٰذَا مِنۡ عَدُوِّهِۦۖ﴾ ئەمەیان لەتایفەی خۆی بوو ئەوی تریشیان لەدوژمنانی بوو ﴿فَٱسۡتَغَٰثَهُ ٱلَّذِي مِن شِيعَتِهِۦ﴾ ئەمجا ئەوەیان کە لەتایفەی خۆی بوو داوای یارمەتی لێ کرد ﴿عَلَى ٱلَّذِي مِنۡ عَدُوِّهِۦ﴾ لەدژی ئەوەی کە لە(تاقمی) دوژمنەکەی بوو ﴿فَوَكَزَهُۥ مُوسَىٰ فَقَضَىٰ عَلَيۡهِۖ﴾ ئەمجا مووساش بۆکزێکی لێدا و ئەو (قیبتی یە)ی کوشت ﴿قَالَ هَٰذَا مِنۡ عَمَلِ ٱلشَّيۡطَٰنِۖ﴾ (مووسا) ووتی ئەم (کوشتنە) لەکردەوەی شەیتانە ﴿إِنَّهُۥ عَدُوّٞ مُّضِلّٞ مُّبِينٞ﴾ بەڕاستی ئەو (شەیتان) دوژمنێکی گومڕاکەری ڕوون و ئاشکرایە ﴿١٥﴾ ﴿قَالَ رَبِّ إِنِّي ظَلَمۡتُ نَفۡسِي﴾ ووتی ئەی پەروەردگارم بەڕاستی من ستەمم لەخۆم کرد ﴿فَٱغۡفِرۡ لِي فَغَفَرَ لَهُۥٓۚ﴾ دەی لێم خۆشبە جا ئەویش (خودا) لێ ی خۆش بوو ﴿إِنَّهُۥ هُوَ ٱلۡغَفُورُ ٱلرَّحِيمُ﴾ بێگومان تەنها ئەو لێبوردەی بەبەزەیی یە ﴿١٦﴾ ﴿قَالَ رَبِّ بِمَآ أَنۡعَمۡتَ عَلَيَّ﴾ (مووسا) ووتی ئەی پەروەردگارم بەهەقی چاکە ونیعمەتت لەسەرم (ئەو هێزو توانایەیە کە پێتداوم) ﴿فَلَنۡ أَكُونَ ظَهِيرٗا لِّلۡمُجۡرِمِينَ﴾ بڕیاربێ هەرگیز نەبم بەپشتیوانی تاوانباران ﴿١٧﴾ ﴿فَأَصۡبَحَ فِي ٱلۡمَدِينَةِ خَآئِفٗا يَتَرَقَّبُ﴾ بەهۆی ئەو (کوشتنە)وە لەشاردا بەترسەوە چاوەڕوانی دەکر (فیرعەونیەکانی چ هەڵوێستێکیان دەبێ) ﴿فَإِذَا ٱلَّذِي ٱسۡتَنصَرَهُۥ بِٱلۡأَمۡسِ يَسۡتَصۡرِخُهُۥۚ﴾ لەناکاودا ئەو (بەنی ئیسرائیلی یەی) دوێنێ داوای یارمەتی کرد لەو (مووسا لەگەڵ یەکێکی تردا شەڕیەتی) هانای بۆ مووسا هێنا فریاری کەوێت ﴿قَالَ لَهُۥ مُوسَىٰٓ إِنَّكَ لَغَوِيّٞ مُّبِينٞ﴾ مووسا بەو (بەنو ئیسرائیلی یە)ی ووت بەڕاستی تۆ کەسێکی گومڕای ئاشکرای ﴿١٨﴾ ﴿فَلَمَّآ أَنۡ أَرَادَ﴾ ئەمجا کاتێ کە(مووسا) ویستی ﴿أَن يَبۡطِشَ بِٱلَّذِي هُوَ عَدُوّٞ لَّهُمَا﴾ بەتوندی بدات لەو پیاوەی دووژمنی هەردووکیانە ﴿قَالَ يَٰمُوسَىٰٓ أَتُرِيدُ أَن تَقۡتُلَنِي﴾ ووتی ئەی مووسا ئایا دەتەوێ بم کوژی ﴿كَمَا قَتَلۡتَ نَفۡسَۢا بِٱلۡأَمۡسِۖ﴾ هەروەکو دوێنێ کەسێکت کوشت ﴿إِن تُرِيدُ إِلَّآ أَن تَكُونَ جَبَّارٗا فِي ٱلۡأَرۡضِ﴾ تۆ هەر دەتەوێ زۆر دارو ملهوڕ بیت لەزەوی دا ﴿وَمَا تُرِيدُ أَن تَكُونَ مِنَ ٱلۡمُصۡلِحِينَ﴾ وە ناتەوێ لەپیاو چاکان (ڕێکخەران) بیت ﴿١٩﴾ ﴿وَجَآءَ رَجُلٞ مِّنۡ أَقۡصَا ٱلۡمَدِينَةِ يَسۡعَىٰ﴾ ئەمجا پیاوێك لەو پەڕی شارەوە بەپەلە هات (بۆ لای مووسا) ﴿قَالَ يَٰمُوسَىٰٓ إِنَّ ٱلۡمَلَأَ﴾ ووتی ئەی مووسا (ئاگاداربە) کاربەدەست وسەرگەورەکان ﴿يَأۡتَمِرُونَ بِكَ لِيَقۡتُلُوكَ﴾ کۆبوونەتەوە لەبارەی تۆوە (قسە دەکەن) بۆ ئەوەی بتکوژن ﴿فَٱخۡرُجۡ إِنِّي لَكَ مِنَ ٱلنَّٰصِحِينَ﴾ کەواتە دەرچۆ لەشار (بانەت گرن) بێگومان من دڵسۆزتم ﴿٢٠﴾ ﴿فَخَرَجَ مِنۡهَا خَآئِفٗا يَتَرَقَّبُۖ﴾ ئەویش لەشار دەرچوو بەترسەوە چاوەڕوانی دەکرد (پێی بزانن و بیگرن) ﴿قَالَ رَبِّ نَجِّنِي مِنَ ٱلۡقَوۡمِ ٱلظَّٰلِمِينَ﴾ (مووسا) ووتی ئەی پەروەردگارم ڕزگارم بکە لەم کۆمەڵە ستەمکارە ﴿٢١﴾

وَلَمَّا تَوَجَّهَ تِلْقَآءَ مَدْيَنَ قَالَ عَسَىٰ رَبِّيٓ أَن يَهْدِيَنِي سَوَآءَ
ٱلسَّبِيلِ ﴿٢٢﴾ وَلَمَّا وَرَدَ مَآءَ مَدْيَنَ وَجَدَ عَلَيْهِ أُمَّةً مِّنَ
ٱلنَّاسِ يَسْقُونَ وَوَجَدَ مِن دُونِهِمُ ٱمْرَأَتَيْنِ تَذُودَانِۖ قَالَ
مَا خَطْبُكُمَاۖ قَالَتَا لَا نَسْقِي حَتَّىٰ يُصْدِرَ ٱلرِّعَآءُۖ وَأَبُونَا
شَيْخٌ كَبِيرٌ ﴿٢٣﴾ فَسَقَىٰ لَهُمَا ثُمَّ تَوَلَّىٰٓ إِلَى ٱلظِّلِّ فَقَالَ
رَبِّ إِنِّي لِمَآ أَنزَلْتَ إِلَيَّ مِنْ خَيْرٍ فَقِيرٌ ﴿٢٤﴾ فَجَآءَتْهُ إِحْدَىٰهُمَا
تَمْشِي عَلَى ٱسْتِحْيَآءٍ قَالَتْ إِنَّ أَبِي يَدْعُوكَ لِيَجْزِيَكَ
أَجْرَ مَا سَقَيْتَ لَنَاۚ فَلَمَّا جَآءَهُۥ وَقَصَّ عَلَيْهِ ٱلْقَصَصَ قَالَ
لَا تَخَفْۖ نَجَوْتَ مِنَ ٱلْقَوْمِ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٢٥﴾ قَالَتْ إِحْدَىٰهُمَا
يَٰٓأَبَتِ ٱسْتَـْٔجِرْهُۖ إِنَّ خَيْرَ مَنِ ٱسْتَـْٔجَرْتَ ٱلْقَوِيُّ ٱلْأَمِينُ
﴿٢٦﴾ قَالَ إِنِّيٓ أُرِيدُ أَنْ أُنكِحَكَ إِحْدَى ٱبْنَتَيَّ هَٰتَيْنِ عَلَىٰٓ أَن
تَأْجُرَنِي ثَمَٰنِيَ حِجَجٍۖ فَإِنْ أَتْمَمْتَ عَشْرًا فَمِنْ عِندِكَۖ
وَمَآ أُرِيدُ أَنْ أَشُقَّ عَلَيْكَۚ سَتَجِدُنِيٓ إِن شَآءَ ٱللَّهُ مِنَ
ٱلصَّٰلِحِينَ ﴿٢٧﴾ قَالَ ذَٰلِكَ بَيْنِي وَبَيْنَكَۖ أَيَّمَا ٱلْأَجَلَيْنِ
قَضَيْتُ فَلَا عُدْوَٰنَ عَلَيَّۖ وَٱللَّهُ عَلَىٰ مَا نَقُولُ وَكِيلٌ ﴿٢٨﴾

﴿وَلَمَّا تَوَجَّهَ تِلْقَآءَ مَدْيَنَ﴾ لەکاتێکدا بەرەو شاری مەدیەن دەڕۆشت ﴿قَالَ عَسَىٰ رَبِّيٓ أَن يَهْدِيَنِي﴾ ووتی ئومێد دەکەم پەروەردگارم ڕێنمونیم بکات ﴿سَوَآءَ ٱلسَّبِيلِ﴾ بۆ ڕێگای ڕاست و حەق ﴿٢٢﴾ ﴿وَلَمَّا وَرَدَ مَآءَ مَدْيَنَ﴾ وکاتێ گەیشتە سەر ئاوەکەی مەدیەن ﴿وَجَدَ عَلَيْهِ﴾ بینی لەسەر ئەو ئاوە ﴿أُمَّةً مِّنَ ٱلنَّاسِ يَسْقُونَ﴾ کۆمەڵێك لەخەڵکی (ئاژەڵ و ماڵات) ئاو دەدەن ﴿وَوَجَدَ مِن دُونِهِمُ ٱمْرَأَتَيْنِ﴾ وە لەنزیك ئەو (خەڵك)انەوە دوو ئافرەتی بینی ﴿تَذُودَانِ﴾ بەرگری دەکەن لەئاژەڵەکەیان (لەوەی بێتە سەر ئاوەکە) ﴿قَالَ مَا خَطْبُكُمَا﴾ (مووسا) ووتی ئێوە مەبەستتان چی یە؟ (ناهێڵن ئاژەڵەکەتان ئاو بخوات) ﴿قَالَتَا لَا نَسْقِي﴾ ووتیان ئێمە (ئاژەڵەکەمان) ئاو نادەین ﴿حَتَّىٰ يُصْدِرَ ٱلرِّعَآءُ﴾ هەتا شوانەکان (وئاژەڵەکانیان لەسەر ئاوەکە) نەگەڕێنەوە ﴿وَأَبُونَا شَيْخٌ كَبِيرٌ﴾ وە باوکمان پیرێکی گەورەو بەتەمەنە ﴿٢٣﴾ ﴿فَسَقَىٰ لَهُمَا﴾ ئەمجا (مووسا) مەڕەکانی بۆ ئاودان ﴿ثُمَّ تَوَلَّىٰٓ إِلَى ٱلظِّلِّ﴾ لەپاشان (مووسا) چوو بۆ ژێر سێبەرێك ﴿فَقَالَ رَبِّ﴾ جا ووتی ئەی پەروەردگارم ﴿إِنِّي لِمَآ أَنزَلْتَ إِلَيَّ مِنْ خَيْرٍ فَقِيرٌ﴾ بەڕاستی من هەژارم (پێویستم هەیە) بەهەر خێرو ڕۆزییەك بۆم بنێری ﴿٢٤﴾ ﴿فَجَآءَتْهُ إِحْدَىٰهُمَا﴾ ئەمجا یەکێك لەدوو کچەکە هات بۆ لای مووسا ﴿تَمْشِي عَلَى ٱسْتِحْيَآءٍ﴾ بەشەرمەوە دەڕۆشت لەڕێگادا ﴿قَالَتْ إِنَّ أَبِي يَدْعُوكَ﴾ ووتی بەڕاستی باوکم (شوعەیب) بانگت دەکات ﴿لِيَجْزِيَكَ أَجْرَ مَا سَقَيْتَ لَنَا﴾ بۆ ئەوەی پاداشتی ئەوەت بداتەوە کەمەڕەکانت بۆ ئێمە ئاودا (مووساش لەگەڵی ڕۆشت) ﴿فَلَمَّا جَآءَهُۥ وَقَصَّ عَلَيْهِ ٱلْقَصَصَ﴾ ئەمجا کاتی مووسا هات بۆ لای (باوکی کچەکە) و بەسەرهاتەکەی بۆ گێڕایەوە ﴿قَالَ لَا تَخَفْ﴾ (شوعەیب علیه السلام) ووتی مەترسە ﴿نَجَوْتَ مِنَ ٱلْقَوْمِ ٱلظَّٰلِمِينَ﴾ ڕزگارت بووە لەو گەلە ستەمکارە ﴿٢٥﴾ ﴿قَالَتْ إِحْدَىٰهُمَا يَٰٓأَبَتِ ٱسْتَـْٔجِرْهُ﴾ یەکێ لەو دوو (کچە بەباوکی) ووت ئەی باوە گیان بەکرێ ی بگرە (بۆ شوانی) ﴿إِنَّ خَيْرَ مَنِ ٱسْتَـْٔجَرْتَ﴾ چونکە بەڕاستی چاکترین کەسە کە بەکرێی بگری ﴿ٱلْقَوِيُّ ٱلْأَمِينُ﴾ بەهێز و ئەمینە (دەس و داوێن پاکە) ﴿٢٦﴾ ﴿قَالَ إِنِّيٓ أُرِيدُ﴾ (شوعەیب) ووتی بەڕاستی من دەمەوێ ﴿أَنْ أُنكِحَكَ إِحْدَى ٱبْنَتَيَّ هَٰتَيْنِ﴾ کە یەکێك لەم دوو کچەم لەتۆ مارەکەم ﴿عَلَىٰٓ أَن تَأْجُرَنِي ثَمَٰنِيَ حِجَجٍ﴾ بەو مەرجەی هەشت ساڵ ڕەنجبەریم بۆ بکەیت ﴿فَإِنْ أَتْمَمْتَ عَشْرًا﴾ ئەمجا ئەگەر دەساڵت تەواو کرد ﴿فَمِنْ عِندِكَ﴾ ئەوە لە(پیاوەتی) خۆتەوەیە ﴿وَمَآ أُرِيدُ أَنْ أَشُقَّ عَلَيْكَ﴾ و من نامەوێ قورسی بکەم لەسەرت ﴿سَتَجِدُنِيٓ إِن شَآءَ ٱللَّهُ﴾ ئەگەر خوا بیەوێ بێگومان دەمبینی ﴿مِنَ ٱلصَّٰلِحِينَ﴾ لەپیاو چاکان دەبم ﴿٢٧﴾ ﴿قَالَ ذَٰلِكَ بَيْنِي وَبَيْنَكَ﴾ (مووسا) ووتی ئەوەی ووتت پێم (بڕیار بێت) لەنێوان من و تۆدا ﴿أَيَّمَا ٱلْأَجَلَيْنِ قَضَيْتُ﴾ هەرکام لەو دوو ماوە (٨ یا ١٠ ساڵ) یەم تەواو کرد ﴿فَلَا عُدْوَٰنَ عَلَيَّ﴾ نابێ ستەمم لێ بکرێ ﴿وَٱللَّهُ عَلَىٰ مَا نَقُولُ وَكِيلٌ﴾ وە خوا لەسەر ئەوەی کەدەیڵێین شایەت و چاودێرە ﴿٢٨﴾

۞ فَلَمَّا قَضَىٰ مُوسَى ٱلْأَجَلَ وَسَارَ بِأَهْلِهِۦٓ ءَانَسَ مِن جَانِبِ
ٱلطُّورِ نَارًاۖ قَالَ لِأَهْلِهِ ٱمْكُثُوٓاْ إِنِّيٓ ءَانَسْتُ نَارًا لَّعَلِّيٓ ءَاتِيكُم
مِّنْهَا بِخَبَرٍ أَوْ جَذْوَةٍ مِّنَ ٱلنَّارِ لَعَلَّكُمْ تَصْطَلُونَ
﴿٢٩﴾ فَلَمَّآ أَتَىٰهَا نُودِيَ مِن شَٰطِيِٕ ٱلْوَادِ ٱلْأَيْمَنِ فِي ٱلْبُقْعَةِ
ٱلْمُبَٰرَكَةِ مِنَ ٱلشَّجَرَةِ أَن يَٰمُوسَىٰٓ إِنِّيٓ أَنَا ٱللَّهُ رَبُّ
ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٣٠﴾ وَأَنْ أَلْقِ عَصَاكَۖ فَلَمَّا رَءَاهَا تَهْتَزُّ كَأَنَّهَا
جَآنٌّ وَلَّىٰ مُدْبِرًا وَلَمْ يُعَقِّبْۚ يَٰمُوسَىٰٓ أَقْبِلْ وَلَا تَخَفْۖ
إِنَّكَ مِنَ ٱلْأٓمِنِينَ ﴿٣١﴾ ٱسْلُكْ يَدَكَ فِي جَيْبِكَ تَخْرُجْ
بَيْضَآءَ مِنْ غَيْرِ سُوٓءٍ وَٱضْمُمْ إِلَيْكَ جَنَاحَكَ مِنَ ٱلرَّهْبِۖ
فَذَٰنِكَ بُرْهَٰنَانِ مِن رَّبِّكَ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَإِيْهِۦٓۚ إِنَّهُمْ
كَانُواْ قَوْمًا فَٰسِقِينَ ﴿٣٢﴾ قَالَ رَبِّ إِنِّي قَتَلْتُ مِنْهُمْ نَفْسًا
فَأَخَافُ أَن يَقْتُلُونِ ﴿٣٣﴾ وَأَخِي هَٰرُونُ هُوَ أَفْصَحُ مِنِّي لِسَانًا
فَأَرْسِلْهُ مَعِيَ رِدْءًا يُصَدِّقُنِيٓۖ إِنِّيٓ أَخَافُ أَن يُكَذِّبُونِ ﴿٣٤﴾
قَالَ سَنَشُدُّ عَضُدَكَ بِأَخِيكَ وَنَجْعَلُ لَكُمَا سُلْطَٰنًا فَلَا
يَصِلُونَ إِلَيْكُمَا بِـَٔايَٰتِنَآۚ أَنتُمَا وَمَنِ ٱتَّبَعَكُمَا ٱلْغَٰلِبُونَ ﴿٣٥﴾

﴿فَلَمَّا قَضَىٰ مُوسَى ٱلۡأَجَلَ﴾ ئەمجا کاتێك مووسا ماوەی شوانی یەکەی تەواو کرد ﴿وَسَارَ بِأَهۡلِهِۦٓ﴾
لەگەڵ خێزانەکەی بەشەو ڕۆشتن (لە مەدیەنەوە بۆ میصر) ﴿ءَانَسَ مِن جَانِبِ ٱلطُّورِ نَارٗا﴾ لە دورەوە لای
ڕاستی کێوی طور ئاگرو ڕووناکی یەکی بینی ﴿قَالَ لِأَهۡلِهِ ٱمۡكُثُوٓاْ﴾ (مووسا) ووتی بەخێزانەکەی ئێوە
(لێرەدا) بمێننەوە ﴿إِنِّيٓ ءَانَسۡتُ نَارٗا﴾ بەڕاستی من ئاگرێکم بەدی کرد (بینی) ﴿لَّعَلِّيٓ ءَاتِيكُم مِّنۡهَا بِخَبَرٍ﴾
بەڵکو هەواڵێکی (ڕێگاتان) بۆ بێنم لای ئەو (ئاگرە) ﴿أَوۡ جَذۡوَةٖ مِّنَ ٱلنَّارِ لَعَلَّكُمۡ تَصۡطَلُونَ﴾
یان چڵوسکێکی ئاگرتان بۆ بێنم بەڵکو خۆتانی پێ گەرم کەنەوە ﴿٢٩﴾ ﴿فَلَمَّآ أَتَىٰهَا نُودِيَ﴾ ئەمجا کاتێ
هاتە نزیکی ئەو (ئاگرە) بانگی لێ کرا ﴿مِن شَٰطِيِٕ ٱلۡوَادِ ٱلۡأَيۡمَنِ﴾ لەکەناری لای ڕاستی شیوەکەوە ﴿فِي
ٱلۡبُقۡعَةِ ٱلۡمُبَٰرَكَةِ مِنَ ٱلشَّجَرَةِ﴾ لەو پارچە زەوی یە بەفەڕو پیرۆزەی نزیك درەختەکەوە ﴿أَن يَٰمُوسَىٰٓ﴾
(بانگی لێ کرا) کەئەی مووسا ﴿إِنِّيٓ أَنَا ٱللَّهُ رَبُّ ٱلۡعَٰلَمِينَ﴾ بەڕاستی من خوایەکەم پەروەردگاری
جیهانیانم ﴿٣٠﴾ ﴿وَأَنۡ أَلۡقِ عَصَاكَۚ﴾ (وە بانگی کرا) کەگۆچانەکەت فڕێدە ﴿فَلَمَّا رَءَاهَا تَهۡتَزُّ كَأَنَّهَا جَآنّٞ﴾
ئەمجا کاتێ مووسا ئەو (گۆچانە)ی بینی وەك تیرەمار دەجووڵێ بە پەلە ﴿وَلَّىٰ مُدۡبِرٗا وَلَمۡ يُعَقِّبۡۚ﴾ پشتی
تێ کرد و ڕایکرد و نەگەڕایەوە سەری ﴿يَٰمُوسَىٰٓ أَقۡبِلۡ وَلَا تَخَفۡۖ﴾ (خوا فەرمووی) ئەی مووسا وەرە
پێش و مەترسە ﴿إِنَّكَ مِنَ ٱلۡأٓمِنِينَ﴾ بەڕاستی تۆ لەو کەسانەی بێ باك و بێ ترسن ﴿٣١﴾ ﴿ٱسۡلُكۡ يَدَكَ فِي
جَيۡبِكَ﴾ دەستت بخەرە ناو باخەڵ (و ژێر باڵت) ﴿تَخۡرُجۡ بَيۡضَآءَ مِنۡ غَيۡرِ سُوٓءٖ﴾ (کاتێ دەری دێنی) دێتە
دەرەوە بەسپێتی و تیشك دەداتەوە بێ ئەوەی بەڵەکی و نەخۆشی بێت ﴿وَٱضۡمُمۡ إِلَيۡكَ جَنَاحَكَ مِنَ ٱلرَّهۡبِۖ﴾
دەستت بلکێنە بەخۆتەوە (و بیخەرە سەردڵت) بۆ (نەهێشتنی) ترس و بیم ﴿فَذَٰنِكَ بُرۡهَٰنَانِ مِن رَّبِّكَ﴾
ئا ئەم دووانە (گۆچانەکەت و دەستت) دوو موعجیزەن لەلایەن پەروەردگارتەوە ﴿إِلَىٰ فِرۡعَوۡنَ
وَمَلَإِيْهِۦٓۚ﴾ (نێرراوە) بۆ فیرعەون و دارو دەستەکەی ﴿إِنَّهُمۡ كَانُواْ قَوۡمٗا فَٰسِقِينَ﴾ بەڕاستی ئەوانە
کۆمەڵێکی لەسنوور دەرچوون ﴿٣٢﴾ ﴿قَالَ رَبِّ إِنِّي قَتَلۡتُ مِنۡهُمۡ نَفۡسٗا﴾ (مووسا) ووتی ئەی پەروەردگارم
بێگومان من یەکێکم لەوان کوشتووە ﴿فَأَخَافُ أَن يَقۡتُلُونِ﴾ لەبەر ئەوە دەترسم کەبم کوژن (لەجیاتی
ئەو کوژراوە) ﴿٣٣﴾ ﴿وَأَخِي هَٰرُونُ هُوَ أَفۡصَحُ مِنِّي لِسَانٗا﴾ وە هاروونی برام لەمن زمانی پاراوترە ﴿فَأَرۡسِلۡهُ
مَعِيَ رِدۡءٗا يُصَدِّقُنِيٓۖ﴾ جا ئەوم لەگەڵدا بنێرە پشتیوانم بێت ووتەکانم بسەلمێنێ ﴿إِنِّيٓ أَخَافُ أَن يُكَذِّبُونِ﴾
بەڕاستی من دەترسم کە بە درۆزنم دابنێن (باوەڕم پێ نەهێنن) ﴿٣٤﴾ ﴿قَالَ سَنَشُدُّ عَضُدَكَ بِأَخِيكَ﴾ (خوا)
فەرمووی بێگومان ئێمە بە براکەت تۆ بەهێزت دەکەین ﴿وَنَجۡعَلُ لَكُمَا سُلۡطَٰنٗا﴾ وە دەسەڵاتێك
بەهەردووکتان دەدەین ﴿فَلَا يَصِلُونَ إِلَيۡكُمَا بِـَٔايَٰتِنَآۚ﴾ ئەوسا بەهۆی ئایەتەکانی ئێمەوە دەستیان
بەئێوە ناگات ﴿أَنتُمَا وَمَنِ ٱتَّبَعَكُمَا ٱلۡغَٰلِبُونَ﴾ تەنها ئێوە (مووسا و هاروون) و ئەوەی شوێنتان دەکەوێ
سەردەکەوون ﴿٣٥﴾

فَلَمَّا جَآءَهُم مُّوسَىٰ بِـَٔايَٰتِنَا بَيِّنَٰتٍ قَالُواْ مَا هَٰذَآ إِلَّا سِحۡرٌ
مُّفۡتَرًى وَمَا سَمِعۡنَا بِهَٰذَا فِيٓ ءَابَآئِنَا ٱلۡأَوَّلِينَ ﴿٣٦﴾
وَقَالَ مُوسَىٰ رَبِّيٓ أَعۡلَمُ بِمَن جَآءَ بِٱلۡهُدَىٰ مِنۡ عِندِهِۦ وَمَن
تَكُونُ لَهُۥ عَٰقِبَةُ ٱلدَّارِۚ إِنَّهُۥ لَا يُفۡلِحُ ٱلظَّٰلِمُونَ ﴿٣٧﴾
وَقَالَ فِرۡعَوۡنُ يَٰٓأَيُّهَا ٱلۡمَلَأُ مَا عَلِمۡتُ لَكُم مِّنۡ إِلَٰهٍ
غَيۡرِي فَأَوۡقِدۡ لِي يَٰهَٰمَٰنُ عَلَى ٱلطِّينِ فَٱجۡعَل لِّي صَرۡحٗا لَّعَلِّيٓ
أَطَّلِعُ إِلَىٰٓ إِلَٰهِ مُوسَىٰ وَإِنِّي لَأَظُنُّهُۥ مِنَ ٱلۡكَٰذِبِينَ ﴿٣٨﴾
وَٱسۡتَكۡبَرَ هُوَ وَجُنُودُهُۥ فِي ٱلۡأَرۡضِ بِغَيۡرِ ٱلۡحَقِّ وَظَنُّوٓاْ
أَنَّهُمۡ إِلَيۡنَا لَا يُرۡجَعُونَ ﴿٣٩﴾ فَأَخَذۡنَٰهُ وَجُنُودَهُۥ فَنَبَذۡنَٰهُمۡ
فِي ٱلۡيَمِّۖ فَٱنظُرۡ كَيۡفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٤٠﴾
وَجَعَلۡنَٰهُمۡ أَئِمَّةٗ يَدۡعُونَ إِلَى ٱلنَّارِۖ وَيَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ
لَا يُنصَرُونَ ﴿٤١﴾ وَأَتۡبَعۡنَٰهُمۡ فِي هَٰذِهِ ٱلدُّنۡيَا لَعۡنَةٗۖ
وَيَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ هُم مِّنَ ٱلۡمَقۡبُوحِينَ ﴿٤٢﴾ وَلَقَدۡ ءَاتَيۡنَا
مُوسَى ٱلۡكِتَٰبَ مِنۢ بَعۡدِ مَآ أَهۡلَكۡنَا ٱلۡقُرُونَ ٱلۡأُولَىٰ
بَصَآئِرَ لِلنَّاسِ وَهُدٗى وَرَحۡمَةٗ لَّعَلَّهُمۡ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٤٣﴾

﴿فَلَمَّا جَآءَهُم مُّوسَىٰ بِـَٔايَٰتِنَا بَيِّنَٰتٖ﴾ ئەمجا کاتێك کەمووسا موعجیزە ڕوونەکانی ئێمەی بۆ هێنان
﴿قَالُواْ مَا هَٰذَآ إِلَّا سِحۡرٞ مُّفۡتَرٗى﴾ ئەوان ووتیان ئەمە (تۆ هێناوتە مووسا) تەنها جادوویەکی دەست هەڵبەستە
﴿وَمَا سَمِعۡنَا بِهَٰذَا فِيٓ ءَابَآئِنَا ٱلۡأَوَّلِينَ﴾ ئێمە ئەمەمان نەبیستووە لەباوو باپیرە پێشووەکانمان ﴿٣٦﴾
﴿وَقَالَ مُوسَىٰ رَبِّيٓ أَعۡلَمُ﴾ مووسا ووتی پەروەردگارم زاناترە ﴿بِمَن جَآءَ بِٱلۡهُدَىٰ مِنۡ عِندِهِۦ﴾ بەو کەسەی
کەڕێنموونیی لای ئەوەوە هێناوە ﴿وَمَن تَكُونُ لَهُۥ عَٰقِبَةُ ٱلدَّارِۚ﴾ وە (زاناترە) بەو کەسەی سەرنجام
ودوا ڕۆژی چاکی دەبێت ﴿إِنَّهُۥ لَا يُفۡلِحُ ٱلظَّٰلِمُونَ﴾ بەڕاستی ئەو (خوا) ستەمکاران ڕزگار ناکات ﴿٣٧﴾
﴿وَقَالَ فِرۡعَوۡنُ يَٰٓأَيُّهَا ٱلۡمَلَأُ﴾ فیرعەون ووتی: ئەی کاربەدەست ودەسەڵاتداران ﴿مَا عَلِمۡتُ لَكُم مِّنۡ إِلَٰهٍ
غَيۡرِي﴾ وا نازانم جگە لەخۆم هیچ پەرستراوێکی ترتان هەبێ ﴿فَأَوۡقِدۡ لِي يَٰهَٰمَٰنُ عَلَى ٱلطِّينِ﴾ جا
(بۆ زیاتر دڵنیابوون) ئەی هامان کورەی ئاگر تاودەو خشتی سورەوە کراوی لێ دروست بکە بۆم
﴿فَٱجۡعَل لِّي صَرۡحٗا﴾ ئەمجا (لەوخشتە) کۆشکێکی بەرزم بۆ دروست بکە ﴿لَّعَلِّيٓ أَطَّلِعُ إِلَىٰٓ إِلَٰهِ مُوسَىٰ﴾
(بەگاڵتەوە ووتی) بەڵکو سەیری خواکەی مووسا بکەم و ببینم ﴿وَإِنِّي لَأَظُنُّهُۥ مِنَ ٱلۡكَٰذِبِينَ﴾
وبەڕاستی وا دەزانم ئەو (مووسا) لەدرۆزنانە ﴿٣٨﴾ ﴿وَٱسۡتَكۡبَرَ هُوَ وَجُنُودُهُۥ﴾ ئەو (فیرعەون)و لەشکرو
سەربازەکانی خۆیان بەزل زانی ﴿فِي ٱلۡأَرۡضِ بِغَيۡرِ ٱلۡحَقِّ﴾ لەووڵات و زەوی (میصر)دا بەناڕەوا
﴿وَظَنُّوٓاْ أَنَّهُمۡ إِلَيۡنَا لَا يُرۡجَعُونَ﴾ وە گومانیان وابوو کەزیندوو ناکرێنەوەو ناگەڕێنرێنەوە بۆلای ئێمە ﴿٣٩﴾
﴿فَأَخَذۡنَٰهُ وَجُنُودَهُۥ فَنَبَذۡنَٰهُمۡ فِي ٱلۡيَمِّۖ﴾ جا تۆڵەمان لەئەو (فیرعەون)و لەشکرو سەربازەکانی سەندو
تورمان دانە ناو دەریای سوورەوە ﴿فَٱنظُرۡ كَيۡفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلظَّٰلِمِينَ﴾ ئەمجا سەرنج بدە (ئەی
موحەممەد ﷺ) سەرئەنجامی ستەمکاران چۆن بوو ﴿٤٠﴾ ﴿وَجَعَلۡنَٰهُمۡ أَئِمَّةٗ يَدۡعُونَ إِلَى ٱلنَّارِۖ﴾
ئەوانمان کردە پێشە وایانێك کە(خەڵك) بانگ دەکەن بۆ ئاگری دۆزەخ ﴿وَيَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ
لَا يُنصَرُونَ﴾ وە لەڕۆژی دواییشدا یارمەتی نادرێن ﴿٤١﴾ ﴿وَأَتۡبَعۡنَٰهُمۡ فِي هَٰذِهِ ٱلدُّنۡيَا لَعۡنَةٗۖ﴾ لەم
دونیایەدا نەفرینمان نارد بەدوایان دا ﴿وَيَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ هُم مِّنَ ٱلۡمَقۡبُوحِينَ﴾ وە لەڕۆژی قیامەتیشدا
ئەوانە لەبێزراو و دورخراوەکانن ﴿٤٢﴾ ﴿وَلَقَدۡ ءَاتَيۡنَا مُوسَى ٱلۡكِتَٰبَ﴾ سوێند بەخوا بێگومان تەوراتمان
بەخشی بەمووسا ﴿مِنۢ بَعۡدِ مَآ أَهۡلَكۡنَا ٱلۡقُرُونَ ٱلۡأُولَىٰ﴾ لەپاش ئەوەی خەڵکی چەرخە پێشووەکانمان
لەناوبرد ﴿بَصَآئِرَ لِلنَّاسِ وَهُدٗى وَرَحۡمَةٗ﴾ تا بەرچاو ڕوونی و ڕێنموونیی و ڕەحمەت بێ بۆ خەڵکی
﴿لَّعَلَّهُمۡ يَتَذَكَّرُونَ﴾ بۆ ئەوەی ئەو خەڵکە بیربکەنەوەو ئامۆژگاری وەرگرن ﴿٤٣﴾

وَمَا كُنتَ بِجَانِبِ ٱلْغَرْبِيِّ إِذْ قَضَيْنَآ إِلَىٰ مُوسَى ٱلْأَمْرَ وَمَا كُنتَ
مِنَ ٱلشَّٰهِدِينَ ﴿٤٤﴾ وَلَٰكِنَّآ أَنشَأْنَا قُرُونًا فَتَطَاوَلَ عَلَيْهِمُ
ٱلْعُمُرُۚ وَمَا كُنتَ ثَاوِيًا فِىٓ أَهْلِ مَدْيَنَ تَتْلُواْ عَلَيْهِمْ
ءَايَٰتِنَا وَلَٰكِنَّا كُنَّا مُرْسِلِينَ ﴿٤٥﴾ وَمَا كُنتَ بِجَانِبِ
ٱلطُّورِ إِذْ نَادَيْنَا وَلَٰكِن رَّحْمَةً مِّن رَّبِّكَ لِتُنذِرَ قَوْمًا
مَّآ أَتَىٰهُم مِّن نَّذِيرٍ مِّن قَبْلِكَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٤٦﴾
وَلَوْلَآ أَن تُصِيبَهُم مُّصِيبَةٌۢ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ فَيَقُولُواْ
رَبَّنَا لَوْلَآ أَرْسَلْتَ إِلَيْنَا رَسُولًا فَنَتَّبِعَ ءَايَٰتِكَ وَنَكُونَ
مِنَ ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٧﴾ فَلَمَّا جَآءَهُمُ ٱلْحَقُّ مِنْ عِندِنَا قَالُواْ
لَوْلَآ أُوتِىَ مِثْلَ مَآ أُوتِىَ مُوسَىٰٓۚ أَوَلَمْ يَكْفُرُواْ بِمَآ أُوتِىَ
مُوسَىٰ مِن قَبْلُۖ قَالُواْ سِحْرَانِ تَظَٰهَرَا وَقَالُوٓاْ إِنَّا بِكُلٍّ كَٰفِرُونَ
﴿٤٨﴾ قُلْ فَأْتُواْ بِكِتَٰبٍ مِّنْ عِندِ ٱللَّهِ هُوَ أَهْدَىٰ مِنْهُمَآ أَتَّبِعْهُ
إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ﴿٤٩﴾ فَإِن لَّمْ يَسْتَجِيبُواْ لَكَ فَٱعْلَمْ
أَنَّمَا يَتَّبِعُونَ أَهْوَآءَهُمْۚ وَمَنْ أَضَلُّ مِمَّنِ ٱتَّبَعَ هَوَىٰهُ بِغَيْرِ
هُدًى مِّنَ ٱللَّهِۚ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَهْدِى ٱلْقَوْمَ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٥٠﴾

﴿وَمَا كُنتَ بِجَانِبِ ٱلْغَرْبِيِّ﴾ تۆ (ئەی موحەممەد ﷺ) لەلای خۆر ئاوای (شاخی طور) نەبوویت ﴿إِذْ قَضَيْنَآ إِلَىٰ مُوسَى ٱلْأَمْرَ﴾ کاتێك كە فەرمانی پێغەمبەرایەتمان دا بەمووسا ﴿وَمَا كُنتَ مِنَ ٱلشَّٰهِدِينَ﴾ وە تۆ لەئامادە بووانی (ئەو ڕووداوە) نەبوویت ﴿٤٤﴾ ﴿وَلَٰكِنَّآ أَنشَأْنَا قُرُونًا﴾ بەلام ئێمە چەند چین و سەردەممان دروست کرد (لەپاش مووسا) ﴿فَتَطَاوَلَ عَلَيْهِمُ ٱلْعُمُرُ﴾ ئەمجا ماوەیەکی دوورو درێژیان بەسەردا تێپەڕی ﴿وَمَا كُنتَ ثَاوِيًا فِيٓ أَهْلِ مَدْيَنَ﴾ وە تۆ لەناو خەڵکی مەدیەندا نیشتەجێ نەبوویت ﴿تَتْلُواْ عَلَيْهِمْ ءَايَٰتِنَا﴾ کەئایەتەکانی ئێمەیان بەسەردا بخوێنیتەوە ﴿وَلَٰكِنَّا كُنَّا مُرْسِلِينَ﴾ بەلام هەر ئێمە بووین پێغەمبەرمان نارد ﴿٤٥﴾ ﴿وَمَا كُنتَ بِجَانِبِ ٱلطُّورِ إِذْ نَادَيْنَا﴾ وە تۆ لای کێوی طور نەبوویت کاتی بانگ(ی مووسا)مان کرد ﴿وَلَٰكِن رَّحْمَةً مِّن رَّبِّكَ﴾ بەلام ئەوە بەزەییەکە لە پەروەردگارتەوە (بەتۆی داوە) ﴿لِتُنذِرَ قَوْمًا مَّآ أَتَىٰهُم مِّن نَّذِيرٍ مِّن قَبْلِكَ﴾ بۆ ئەوەی گەلێك بترسێنی کەپێش تۆ هیچ ترسێنەرێکیان بۆ نەهاتووە ﴿لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ﴾ بەڵکو بیربکەنەوەو پەند وەرگرن ﴿٤٦﴾ ﴿وَلَوْلَآ أَن تُصِيبَهُم﴾ وەئەگەر (پێش ناردنی پێغەمبەر) تووشیان ببوایە ﴿مُّصِيبَةٌۢ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ﴾ بەلایەك بەهۆی ئەو (خراپانەوەی) کەکردوویانە ﴿فَيَقُولُواْ رَبَّنَا لَوْلَآ أَرْسَلْتَ إِلَيْنَا رَسُولًا﴾ جا دەیان ووت ئەی پەروەردگاری ئێمە بۆچی پێغەمبەرێکت بۆ نەناردین ﴿فَنَتَّبِعَ ءَايَٰتِكَ﴾ بۆ ئەوەی شوێن ئایەتەکانت بکەوتینایە ﴿وَنَكُونَ مِنَ ٱلْمُؤْمِنِينَ﴾ وە لەبڕواداران بووینایە ﴿٤٧﴾ ﴿فَلَمَّا جَآءَهُمُ ٱلْحَقُّ مِنْ عِندِنَا﴾ ئەمجا کاتێ ڕاستیان بۆهات لەلایەن ئێمەوە ﴿قَالُواْ لَوْلَآ أُوتِيَ﴾ ووتیان بۆچی بەو (موحەممەد ﷺ) نەدراوە ﴿مِثْلَ مَآ أُوتِيَ مُوسَىٰٓ﴾ وێنەی ئەوەی بەمووسا دراوە ﴿أَوَلَمْ يَكْفُرُواْ بِمَآ أُوتِيَ مُوسَىٰ مِن قَبْلُ﴾ ئایا ئەوان پێشتر بێ بڕوانەبوون بەوەی درابوو بەمووسا ﴿قَالُواْ سِحْرَانِ تَظَٰهَرَا﴾ دەیان ووت (قورئان و تەورات) دوو سیحر و جادوون پشتگیری یەکتر دەکەن ﴿وَقَالُوٓاْ إِنَّا بِكُلٍّ كَٰفِرُونَ﴾ وە دەیانووت بێگومان ئێمە بێ باوەڕین بەهەموویان (بە قورئان و تەورات) ﴿٤٨﴾ ﴿قُلْ فَأْتُواْ بِكِتَٰبٍ مِّنْ عِندِ ٱللَّهِ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) بڵێ دەی ئێوە کتێبێك لەلایەن خواوەبێنن ﴿هُوَ أَهْدَىٰ مِنْهُمَآ أَتَّبِعْهُ﴾ کەئەو (کتێبە) ڕاستتر بێت لەو دووانە (قورئان و تەورات) من شوێنی دەکەوم ﴿إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ﴾ ئەگەر ئێوە ڕاستگۆن ﴿٤٩﴾ ﴿فَإِن لَّمْ يَسْتَجِيبُواْ لَكَ﴾ ئەمجا ئەگەر بەگوێیان نەکردی (و وەڵامیان نەدایتەوە) ﴿فَٱعْلَمْ أَنَّمَا يَتَّبِعُونَ أَهْوَآءَهُمْ﴾ ئەوە بزانە کەتەنها شوێن هەواو ئارەزوی خۆیان دەکەون ﴿وَمَنْ أَضَلُّ مِمَّنِ ٱتَّبَعَ هَوَىٰهُ﴾ وە کێ لەو کەسە گومڕاترە کەشوێن ئارەزووی خۆی بکەوێت ﴿بِغَيْرِ هُدًى مِّنَ ٱللَّهِ﴾ بێ ڕێنموونیی لەلایەن خواوە ﴿إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَهْدِي ٱلْقَوْمَ ٱلظَّٰلِمِينَ﴾ بێگومان خوا ڕێنموونیی گەلی ستەمکار ناکات ﴿٥٠﴾

۞ وَلَقَدۡ وَصَّلۡنَا لَهُمُ ٱلۡقَوۡلَ لَعَلَّهُمۡ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٥١﴾ ٱلَّذِينَ
ءَاتَيۡنَٰهُمُ ٱلۡكِتَٰبَ مِن قَبۡلِهِۦ هُم بِهِۦ يُؤۡمِنُونَ ﴿٥٢﴾ وَإِذَا يُتۡلَىٰ
عَلَيۡهِمۡ قَالُوٓاْ ءَامَنَّا بِهِۦٓ إِنَّهُ ٱلۡحَقُّ مِن رَّبِّنَآ إِنَّا كُنَّا مِن قَبۡلِهِۦ
مُسۡلِمِينَ ﴿٥٣﴾ أُوْلَٰٓئِكَ يُؤۡتَوۡنَ أَجۡرَهُم مَّرَّتَيۡنِ بِمَا صَبَرُواْ وَيَدۡرَءُونَ
بِٱلۡحَسَنَةِ ٱلسَّيِّئَةَ وَمِمَّا رَزَقۡنَٰهُمۡ يُنفِقُونَ ﴿٥٤﴾ وَإِذَا سَمِعُواْ
ٱللَّغۡوَ أَعۡرَضُواْ عَنۡهُ وَقَالُواْ لَنَآ أَعۡمَٰلُنَا وَلَكُمۡ أَعۡمَٰلُكُمۡ سَلَٰمٌ
عَلَيۡكُمۡ لَا نَبۡتَغِي ٱلۡجَٰهِلِينَ ﴿٥٥﴾ إِنَّكَ لَا تَهۡدِي مَنۡ أَحۡبَبۡتَ
وَلَٰكِنَّ ٱللَّهَ يَهۡدِي مَن يَشَآءُۚ وَهُوَ أَعۡلَمُ بِٱلۡمُهۡتَدِينَ ﴿٥٦﴾
وَقَالُوٓاْ إِن نَّتَّبِعِ ٱلۡهُدَىٰ مَعَكَ نُتَخَطَّفۡ مِنۡ أَرۡضِنَآۚ أَوَلَمۡ
نُمَكِّن لَّهُمۡ حَرَمًا ءَامِنٗا يُجۡبَىٰٓ إِلَيۡهِ ثَمَرَٰتُ كُلِّ شَيۡءٖ رِّزۡقٗا
مِّن لَّدُنَّا وَلَٰكِنَّ أَكۡثَرَهُمۡ لَا يَعۡلَمُونَ ﴿٥٧﴾ وَكَمۡ أَهۡلَكۡنَا مِن
قَرۡيَةِۭ بَطِرَتۡ مَعِيشَتَهَاۖ فَتِلۡكَ مَسَٰكِنُهُمۡ لَمۡ تُسۡكَن مِّنۢ
بَعۡدِهِمۡ إِلَّا قَلِيلٗاۖ وَكُنَّا نَحۡنُ ٱلۡوَٰرِثِينَ ﴿٥٨﴾ وَمَا كَانَ رَبُّكَ
مُهۡلِكَ ٱلۡقُرَىٰ حَتَّىٰ يَبۡعَثَ فِيٓ أُمِّهَا رَسُولٗا يَتۡلُواْ عَلَيۡهِمۡ
ءَايَٰتِنَاۚ وَمَا كُنَّا مُهۡلِكِي ٱلۡقُرَىٰٓ إِلَّا وَأَهۡلُهَا ظَٰلِمُونَ ﴿٥٩﴾

﴿وَلَقَدْ وَصَّلْنَا لَهُمُ الْقَوْلَ﴾ سوێند بەخوا (ئایەتەکانی) قورئانمان بەشوێن یەکدا بۆ ناردن ﴿لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ﴾ تا پەند وەرگرن و بیربکەنەوە ﴿٥١﴾ ﴿الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ مِن قَبْلِهِ﴾ ئەو کەسانەی لەپێشدا کتێبی ئاسمانیمان پێ دابوون ﴿هُم بِهِ يُؤْمِنُونَ﴾ ئەوانە بڕوا دێنن بەقورئان ﴿٥٢﴾ ﴿وَإِذَا يُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ﴾ وە کاتێ (قورئان) بخوێنرێتەوە بەسەریان دا ﴿قَالُوا آمَنَّا بِهِ﴾ دەڵێن باوەڕمان پێ هێناوە ﴿إِنَّهُ الْحَقُّ مِن رَّبِّنَا﴾ بێگومان ئەم (قورئانە) ڕاستەو لەلایەن پەروەردگارمانەوە هاتووە ﴿إِنَّا كُنَّا مِن قَبْلِهِ مُسْلِمِينَ﴾ بەڕاستی ئێمە لەپێش (هاتنی) قورئان دا موسڵمان بووین ﴿٥٣﴾ ﴿أُولَٰئِكَ يُؤْتَوْنَ أَجْرَهُم مَّرَّتَيْنِ﴾ ئەوانە دووجار پاداشتیان پێ دەدرێ ﴿بِمَا صَبَرُوا﴾ لەبەر ئەوەی خۆیان گرت و بەئارام بوون ﴿وَيَدْرَءُونَ بِالْحَسَنَةِ السَّيِّئَةَ﴾ بەچاکە بەرگری خراپەدەکەن ﴿وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ﴾ وە لەو ڕزق و ڕۆزی یەی پێمان داون دەبەخشن ﴿٥٤﴾ ﴿وَإِذَا سَمِعُوا اللَّغْوَ أَعْرَضُوا عَنْهُ﴾ وە کاتێ قسەی ناپەسەند و هیچ و پوچ ببیستن پشتی تێ دەکەن ﴿وَقَالُوا لَنَا أَعْمَالُنَا وَلَكُمْ أَعْمَالُكُمْ﴾ وە دەڵێن (بەنەفامان ئەنجامی) کردەوەکانمان بۆ خۆمانەو (ئەنجامی) کردەوەکانی ئێوەش بۆ خۆتانە ﴿سَلَامٌ عَلَيْكُمْ لَا نَبْتَغِي الْجَاهِلِينَ﴾ سەلامتان لێ بێ ئێمە هاوڕێیەتی نەفامانمان ناوێ ﴿٥٥﴾ ﴿إِنَّكَ لَا تَهْدِي مَنْ أَحْبَبْتَ﴾ بەڕاستی (ئەی موحەممەد ﷺ) تۆ ناتوانی ئەو کەسەی خۆشت بوێ ڕێنموونی بکەیت ﴿وَلَٰكِنَّ اللَّهَ يَهْدِي مَن يَشَاءُ﴾ بەڵام خوا هەرکەسی بوێ هیدایەتی دەدات ﴿وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ﴾ و ئەو(خوایە) زاناترە بەوانەی ڕێنموونی وەرگرن ﴿٥٦﴾ ﴿وَقَالُوا إِن نَّتَّبِعِ الْهُدَىٰ مَعَكَ﴾ وە(بێ باوەڕان) دەڵێن ئەگەر ئێمە شوێنی ڕێنموونی (ئەو ئایینە) بکەوین کە بەتۆیە ﴿نُتَخَطَّفْ مِنْ أَرْضِنَا﴾ دەفڕێندرێین لەخاك و وولاتماندا (ودەردەکرێین وماڵ وسامانمان بەتاڵانی دەبرێت) ﴿أَوَلَمْ نُمَكِّن لَّهُمْ حَرَمًا آمِنًا﴾ (جا خوای گەورە وەڵامیان دەداتەوە ودەفەرموێت) ئایا ئێمە ئەوانمان جێگیر نەکردووە لەشارێکی پڕ ئەمن وئاسایشی (وەك شاری مەککە کە هەموو کوشت وبڕ وخراپەکاریەکی تێدا قەدەغە وحەرامکراوە) ﴿يُجْبَىٰ إِلَيْهِ ثَمَرَاتُ كُلِّ شَيْءٍ﴾ کۆدەکرێتەوەو دەبرێ بۆ ئەوێ (شاری مەککە) هەموو جۆرە بەروبوومێك ﴿رِّزْقًا مِّن لَّدُنَّا﴾ بەڕۆزی دان لەلایەن ئێمەوە ﴿وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ﴾ بەڵام زۆربەیان نازانن و تێ ناگەن ﴿٥٧﴾ ﴿وَكَمْ أَهْلَكْنَا مِن قَرْيَةٍ﴾ وە(خەڵکی) زۆر شار و دێهاتمان لەناو برد ﴿بَطِرَتْ مَعِيشَتَهَا﴾ لەبەر خۆشگوزانیان یاخی بوون (و سوپاسی چاکەکانی خوایان نەکرد) ﴿فَتِلْكَ مَسَاكِنُهُمْ﴾ جا ئەوە جێ و شوێنەکانیانە (وێران کراوە) ﴿لَمْ تُسْكَن مِّن بَعْدِهِمْ إِلَّا قَلِيلًا﴾ لەپاش (تیا چوونی) ئەوان بۆ ماوەیەکی کەم نەبێ (لەلایەن ڕێبوارانەوە) کەسی تیا نیشتەجێ نەبووە ﴿وَكُنَّا نَحْنُ الْوَارِثِينَ﴾ وە ئێمە بووینە میراتگریان ﴿٥٨﴾ ﴿وَمَا كَانَ رَبُّكَ مُهْلِكَ الْقُرَىٰ﴾ وە پەروەردگارت هیچ شار وگوندێکی وێران نەکردووە ﴿حَتَّىٰ يَبْعَثَ فِي أُمِّهَا رَسُولًا﴾ هەتا لەشارە گەورەکەیاندا پێغەمبەرێکی نەناردبێت ﴿يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِنَا﴾ کە ئایەتەکانی ئێمەیان بەسەردا بخوێنێتەوە ﴿وَمَا كُنَّا مُهْلِكِي الْقُرَىٰ﴾ وە ئێمە وێران کەری هیچ گوند و شارێك نەبووین ﴿إِلَّا وَأَهْلُهَا ظَالِمُونَ﴾ مەگەر کاتێ خەڵکەکەی ستەمکار بووبن ﴿٥٩﴾

وَمَآ أُوتِيتُم مِّن شَىْءٍ فَمَتَٰعُ ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا وَزِينَتُهَا ۚ وَمَا عِندَ
ٱللَّهِ خَيْرٌ وَأَبْقَىٰٓ ۚ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٦٠﴾ أَفَمَن وَعَدْنَٰهُ وَعْدًا حَسَنًا
فَهُوَ لَٰقِيهِ كَمَن مَّتَّعْنَٰهُ مَتَٰعَ ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا ثُمَّ هُوَ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ
مِنَ ٱلْمُحْضَرِينَ ﴿٦١﴾ وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ فَيَقُولُ أَيْنَ شُرَكَآءِىَ
ٱلَّذِينَ كُنتُمْ تَزْعُمُونَ ﴿٦٢﴾ قَالَ ٱلَّذِينَ حَقَّ عَلَيْهِمُ ٱلْقَوْلُ رَبَّنَا
هَٰٓؤُلَآءِ ٱلَّذِينَ أَغْوَيْنَآ أَغْوَيْنَٰهُمْ كَمَا غَوَيْنَا ۖ تَبَرَّأْنَآ إِلَيْكَ ۖ
مَا كَانُوٓا۟ إِيَّانَا يَعْبُدُونَ ﴿٦٣﴾ وَقِيلَ ٱدْعُوا۟ شُرَكَآءَكُمْ فَدَعَوْهُمْ
فَلَمْ يَسْتَجِيبُوا۟ لَهُمْ وَرَأَوُا۟ ٱلْعَذَابَ ۚ لَوْ أَنَّهُمْ كَانُوا۟ يَهْتَدُونَ
﴿٦٤﴾ وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ فَيَقُولُ مَاذَآ أَجَبْتُمُ ٱلْمُرْسَلِينَ ﴿٦٥﴾
فَعَمِيَتْ عَلَيْهِمُ ٱلْأَنۢبَآءُ يَوْمَئِذٍ فَهُمْ لَا يَتَسَآءَلُونَ ﴿٦٦﴾ فَأَمَّا
مَن تَابَ وَءَامَنَ وَعَمِلَ صَٰلِحًا فَعَسَىٰٓ أَن يَكُونَ مِنَ ٱلْمُفْلِحِينَ
﴿٦٧﴾ وَرَبُّكَ يَخْلُقُ مَا يَشَآءُ وَيَخْتَارُ ۗ مَا كَانَ لَهُمُ ٱلْخِيَرَةُ ۚ سُبْحَٰنَ
ٱللَّهِ وَتَعَٰلَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٦٨﴾ وَرَبُّكَ يَعْلَمُ مَا تُكِنُّ
صُدُورُهُمْ وَمَا يُعْلِنُونَ ﴿٦٩﴾ وَهُوَ ٱللَّهُ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ۖ لَهُ
ٱلْحَمْدُ فِى ٱلْأُولَىٰ وَٱلْءَاخِرَةِ ۖ وَلَهُ ٱلْحُكْمُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٧٠﴾

﴿وَمَآ أُوتِيتُم مِّن شَيۡءٖ﴾ وە هەرچی بەئێوە دراوە ﴿فَمَتَٰعُ ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَا وَزِينَتُهَاۚ﴾ ئەوە هۆی خۆشی و ڕابواردنی ژیانی ئەم دونیا و جوانییەتی ﴿وَمَا عِندَ ٱللَّهِ خَيۡرٞ وَأَبۡقَىٰٓۚ﴾ وە ئەو (پاداشتە)ی لای خوایە باشترو نەبڕاوەیە ﴿أَفَلَا تَعۡقِلُونَ﴾ دەی ئایا ژیر نابن ﴿٦٠﴾ ﴿أَفَمَن وَعَدۡنَٰهُ وَعۡدًا حَسَنٗا﴾ ئایا کەسێ کەبەڵێنمان پێ داوە بەبەڵێنی چاك ﴿فَهُوَ لَٰقِيهِ﴾ ئەو کەسە دەگات بەو (بەڵێنە کەبەهەشتە) ﴿كَمَن مَّتَّعۡنَٰهُ﴾ وەکو کەسێك وایە خۆشی و ڕابواردنمان پێداوە ﴿مَتَٰعَ ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَا﴾ بەخۆشی و لەزەتی ژیانی دونیا ﴿ثُمَّ هُوَ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ مِنَ ٱلۡمُحۡضَرِينَ﴾ لەپاشان لەڕۆژی دوایی دا لەئامادەکراوان دەبێ (بۆ سزادان) ﴿٦١﴾ ﴿وَيَوۡمَ يُنَادِيهِمۡ فَيَقُولُ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) باسی ئەو ڕۆژە بکە کە(خوا) بانگی ئەو (بت پەرست)انە دەکات و (پێیان) دەفەرموێ ﴿أَيۡنَ شُرَكَآءِيَ ٱلَّذِينَ كُنتُمۡ تَزۡعُمُونَ﴾ لەکوێن ئەو هاوبەشانەی کەئێوە بەخەیاڵی خۆتان بەهاوبەشی منتان دەزانین ﴿٦٢﴾ ﴿قَالَ ٱلَّذِينَ حَقَّ عَلَيۡهِمُ ٱلۡقَوۡلُ﴾ ئەوانەی (سەرۆکەکانی گومڕایی) کە بڕیاری سزادان بەسەریان داچەسپا دەڵێن ﴿رَبَّنَا هَٰٓؤُلَآءِ ٱلَّذِينَ أَغۡوَيۡنَآ﴾ ئەی پەروەردگارمان ئا ئەوانەن کە ئێمە گومڕامان کردن ﴿أَغۡوَيۡنَٰهُمۡ كَمَا غَوَيۡنَاۖ﴾ گومڕامان کردن هەروەکو خۆمان گومڕا بووین ﴿تَبَرَّأۡنَآ إِلَيۡكَۖ﴾ ئێمە بەری بووین (لەوانە بەری بوونەکەمان) لای تۆ دەکەین ﴿مَا كَانُوٓاْ إِيَّانَا يَعۡبُدُونَ﴾ ئەوانە ئێمەیان نەدەپەرست ﴿٦٣﴾ ﴿وَقِيلَ ٱدۡعُواْ شُرَكَآءَكُمۡ﴾ وە(پێیان) دەوترێ هاوار بکەن لەوبتانەی کەداتان نابوو بەهاوبەشی خوا ﴿فَدَعَوۡهُمۡ فَلَمۡ يَسۡتَجِيبُواْ لَهُمۡ﴾ ئەوانیش هاواریان لێ دەکەن بەلام وەلامیان نادەنەوە ﴿وَرَأَوُاْ ٱلۡعَذَابَۚ﴾ لەوکاتەدا سزا(ی دۆزەخ) دەبینن ﴿لَوۡ أَنَّهُمۡ كَانُواْ يَهۡتَدُونَ﴾ (ئاوات دەخوازن کە خۆزگە تەنها ڕێگای ڕاستیان بدایەتەبەر ﴿٦٤﴾ ﴿وَيَوۡمَ يُنَادِيهِمۡ فَيَقُولُ﴾ وە ڕۆژێ کە(خوا) بانگیان دەکات و (پێیان) دەفەرموێ ﴿مَاذَآ أَجَبۡتُمُ ٱلۡمُرۡسَلِينَ﴾ چیتان وەلامی پێغەمبەران دایەوە؟ ﴿٦٥﴾ ﴿فَعَمِيَتۡ عَلَيۡهِمُ ٱلۡأَنۢبَآءُ يَوۡمَئِذٖ﴾ ئەمجا لەو ڕۆژەدا هەواڵەکانیان (بەڵگەکانیان) لەبیر دەچێتەوە ﴿فَهُمۡ لَا يَتَسَآءَلُونَ﴾ ئەوسا پرسیاریش لەیەکتری ناکەن ﴿٦٦﴾ ﴿فَأَمَّا مَن تَابَ وَءَامَنَ وَعَمِلَ صَٰلِحٗا﴾ بەلام ئەو کەسەی گەڕاوەتەوە (لەبێ باوەڕی)و باوەڕی هێناوەو کردەوەی چاکی کردووە ﴿فَعَسَىٰٓ أَن يَكُونَ مِنَ ٱلۡمُفۡلِحِينَ﴾ ئەوە بێگومان لەڕزگار بووان دەبێ ﴿٦٧﴾ ﴿وَرَبُّكَ يَخۡلُقُ مَا يَشَآءُ وَيَخۡتَارُۗ﴾ وە پەروەردگارت (ئەی موحەممەد ﷺ) ئەوەی بیەوێ دروستی دەکات و هەڵی دەبژێرێ ﴿مَا كَانَ لَهُمُ ٱلۡخِيَرَةُۚ﴾ (خەڵکی) هەڵبژاردنیان بۆ نیە (لەکاری خوادا) ﴿سُبۡحَٰنَ ٱللَّهِ وَتَعَٰلَىٰ عَمَّا يُشۡرِكُونَ﴾ خوا پاك و بێگەرد و بەرز و بڵندە لەوەی دەیکەنە هاوبەشی ﴿٦٨﴾ ﴿وَرَبُّكَ يَعۡلَمُ﴾ وەپەروەردگارت دەزانێ ﴿مَا تُكِنُّ صُدُورُهُمۡ وَمَا يُعۡلِنُونَ﴾ بەئەوەی لەسینگیان (دڵیان)دا دەیشارنەوەو بە ئەوەشی ئاشکرای دەکەن ﴿٦٩﴾ ﴿وَهُوَ ٱللَّهُ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَۖ﴾ وە ئەو خوایە کەهیچ پەرستراوێکی ڕاست نیە جگە لەو ﴿لَهُ ٱلۡحَمۡدُ فِي ٱلۡأُولَىٰ وَٱلۡأٓخِرَةِۖ﴾ هەموو سوپاس تەنها بۆ خوا لەدونیاو لەڕۆژی دواییشدا ﴿وَلَهُ ٱلۡحُكۡمُ وَإِلَيۡهِ تُرۡجَعُونَ﴾ وە بڕیارو حوکم هەر بۆ ئەوە و هەمووتان تەنها بۆلای ئەو دەگەڕێنرێنەوە (لەڕۆژی دواییدا) ﴿٧٠﴾

قُلْ أَرَءَيْتُمْ إِن جَعَلَ ٱللَّهُ عَلَيْكُمُ ٱلَّيْلَ سَرْمَدًا إِلَىٰ يَوْمِ
ٱلْقِيَـٰمَةِ مَنْ إِلَـٰهٌ غَيْرُ ٱللَّهِ يَأْتِيكُم بِضِيَآءٍ ۖ أَفَلَا تَسْمَعُونَ
﴿٧١﴾ قُلْ أَرَءَيْتُمْ إِن جَعَلَ ٱللَّهُ عَلَيْكُمُ ٱلنَّهَارَ سَرْمَدًا إِلَىٰ
يَوْمِ ٱلْقِيَـٰمَةِ مَنْ إِلَـٰهٌ غَيْرُ ٱللَّهِ يَأْتِيكُم بِلَيْلٍ تَسْكُنُونَ
فِيهِ ۖ أَفَلَا تُبْصِرُونَ ﴿٧٢﴾ وَمِن رَّحْمَتِهِۦ جَعَلَ لَكُمُ ٱلَّيْلَ
وَٱلنَّهَارَ لِتَسْكُنُوا۟ فِيهِ وَلِتَبْتَغُوا۟ مِن فَضْلِهِۦ وَلَعَلَّكُمْ
تَشْكُرُونَ ﴿٧٣﴾ وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ فَيَقُولُ أَيْنَ شُرَكَآءِىَ ٱلَّذِينَ
كُنتُمْ تَزْعُمُونَ ﴿٧٤﴾ وَنَزَعْنَا مِن كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيدًا فَقُلْنَا
هَاتُوا۟ بُرْهَـٰنَكُمْ فَعَلِمُوٓا۟ أَنَّ ٱلْحَقَّ لِلَّهِ وَضَلَّ عَنْهُم
مَّا كَانُوا۟ يَفْتَرُونَ ﴿٧٥﴾ ۞ إِنَّ قَـٰرُونَ كَانَ مِن قَوْمِ مُوسَىٰ
فَبَغَىٰ عَلَيْهِمْ ۖ وَءَاتَيْنَـٰهُ مِنَ ٱلْكُنُوزِ مَآ إِنَّ مَفَاتِحَهُۥ لَتَنُوٓأُ
بِٱلْعُصْبَةِ أُو۟لِى ٱلْقُوَّةِ إِذْ قَالَ لَهُۥ قَوْمُهُۥ لَا تَفْرَحْ ۖ إِنَّ ٱللَّهَ
لَا يُحِبُّ ٱلْفَرِحِينَ ﴿٧٦﴾ وَٱبْتَغِ فِيمَآ ءَاتَىٰكَ ٱللَّهُ ٱلدَّارَ ٱلْـَٔاخِرَةَ ۖ
وَلَا تَنسَ نَصِيبَكَ مِنَ ٱلدُّنْيَا ۖ وَأَحْسِن كَمَآ أَحْسَنَ ٱللَّهُ إِلَيْكَ ۖ
وَلَا تَبْغِ ٱلْفَسَادَ فِى ٱلْأَرْضِ ۖ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُحِبُّ ٱلْمُفْسِدِينَ ﴿٧٧﴾

ربع الحزب ٤٠

﴿قُلْ أَرَءَيْتُمْ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ پێیان) بڵێ هەواڵم بدەنێ ﴿إِن جَعَلَ ٱللَّهُ عَلَيْكُمُ ٱلَّيْلَ سَرْمَدًا﴾
ئەگەر خوا شەوتان بۆ درێژ بکاتەوە (هەر شەوبێت) ﴿إِلَىٰ يَوْمِ ٱلْقِيَٰمَةِ﴾ تا ڕۆژی قیامەت ﴿مَنْ إِلَٰهٌ غَيْرُ
ٱللَّهِ﴾ چ پەرستراوێکی تر جگە لەخوا ﴿يَأْتِيكُم بِضِيَآءٍ﴾ ڕووناکی (ڕۆژ)تان بۆ دێنێ ﴿أَفَلَا تَسْمَعُونَ﴾
دەی ئایا ئێوە نابیستن ﴿٧١﴾ ﴿قُلْ أَرَءَيْتُمْ﴾ (پێیان) بڵێ پێم بڵێن ﴿إِن جَعَلَ ٱللَّهُ عَلَيْكُمُ ٱلنَّهَارَ سَرْمَدًا﴾
ئەگەر خوا ڕۆژ بکاتە هەمیشەیی بۆتان ﴿إِلَىٰ يَوْمِ ٱلْقِيَٰمَةِ﴾ تا ڕۆژی قیامەت ﴿مَنْ إِلَٰهٌ غَيْرُ ٱللَّهِ﴾ کێیە
پەرستراوی تر بێجگە لەخوا ﴿يَأْتِيكُم بِلَيْلٍ تَسْكُنُونَ فِيهِ﴾ کەشەوتان بۆ دێنێ ئارامی تیا بگرن
﴿أَفَلَا تُبْصِرُونَ﴾ دەی ئایا ئێوە نابینن ﴿٧٢﴾ ﴿وَمِن رَّحْمَتِهِۦ جَعَلَ لَكُمُ ٱلَّيْلَ وَٱلنَّهَارَ﴾ لەبەزەیی ئەو
(خوایە) کەشەو ڕۆژی بۆ دروست کردون ﴿لِتَسْكُنُوا۟ فِيهِ وَلِتَبْتَغُوا۟ مِن فَضْلِهِۦ﴾ بۆ ئەوە ئارام بگرن
لە(شەو) داو بۆ ئەوە بگەڕێن بەدوای ڕۆزی و بەهرەی خوادا (لەڕۆژدا) ﴿وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ﴾
وە بۆ ئەوەی سوپاسی خوا بکەن (لەسەر ئەو نیعمەتانەی) ﴿٧٣﴾ ﴿وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ فَيَقُولُ﴾ وە ڕۆژێ کە(خوا)
بانگیان دەکات ئەمجا (پێیان) دەفەرموێ ﴿أَيْنَ شُرَكَآءِىَ ٱلَّذِينَ﴾ لەکوێن هاوبەشەکانی من ئەوانەی
﴿كُنتُمْ تَزْعُمُونَ﴾ کە ئێوە بە هاوبەشی منتان دادەنان ﴿٧٤﴾ ﴿وَنَزَعْنَا مِن كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيدًا﴾ وە لەناو هەموو
ئوممەتێکدا شایەتێك دەهێنین ﴿فَقُلْنَا هَاتُوا۟ بُرْهَٰنَكُمْ﴾ ئەمجا (بەبت پەرستان) دەڵێن بەڵگەتان بێنن
﴿فَعَلِمُوٓا۟ أَنَّ ٱلْحَقَّ لِلَّهِ﴾ ئەوسا دەزانن بێگومان هەق و ڕاستی تایبەتی خوایە ﴿وَضَلَّ عَنْهُم مَّا كَانُوا۟
يَفْتَرُونَ﴾ ئەوەی بەدرۆ هەڵیان بەستبوو (کردبوویان بەپەرستراو جگە لە خوا) لێیان گوم دەبێ
﴿٧٥﴾ ﴿إِنَّ قَٰرُونَ كَانَ مِن قَوْمِ مُوسَىٰ﴾ بێگومان قاروون لەگەلەکەی مووسا بوو (جوولەکە بوو) ﴿فَبَغَىٰ
عَلَيْهِمْ﴾ بەڵام دەست درێژی و ستەمی لێ دەکردن ﴿وَءَاتَيْنَٰهُ مِنَ ٱلْكُنُوزِ﴾ ئەوەندەمان گەنج
(ئاڵتون و زیوو) پێدا بوو ﴿مَآ إِنَّ مَفَاتِحَهُۥ﴾ کەبێگومان (هەڵگرتنی) کلیلەکانی (ئەو گەنج و قاسانە)
﴿لَتَنُوٓأُ بِٱلْعُصْبَةِ أُو۟لِى ٱلْقُوَّةِ﴾ بەزەحمەت هەڵدەگیرا بۆ کۆمەڵێکی بەهێز ﴿إِذْ قَالَ لَهُۥ قَوْمُهُۥ لَا تَفْرَحْ﴾ کاتێ
(ئیماندارانی) گەلەکەی پێیان ووت دڵخۆش مەبە (بەو سامانە) ﴿إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُحِبُّ ٱلْفَرِحِينَ﴾ بێگومان
خوا ئەو کەسانەی خۆش ناوێ دڵخۆشن(و لەخۆبایی بوون بەسەروەت و سامانەوە) ﴿٧٦﴾ ﴿وَٱبْتَغِ
فِيمَآ ءَاتَىٰكَ ٱللَّهُ ٱلدَّارَ ٱلْءَاخِرَةَ﴾ وە لەو (گەنج و سامان)ەی خوا پێی داوی ئەو دونیای پێ بەدەس بێنە
﴿وَلَا تَنسَ نَصِيبَكَ مِنَ ٱلدُّنْيَا﴾ وە بەشی خۆیشت لەم دونیایە لەبیر نەچێ ﴿وَأَحْسِن كَمَآ أَحْسَنَ ٱللَّهُ إِلَيْكَ﴾
وە چاکە بکە (لەگەڵ خەڵکدا) هەرچۆنێ خوا چاکەی لەگەڵ تۆدا کردووە ﴿وَلَا تَبْغِ ٱلْفَسَادَ فِى ٱلْأَرْضِ﴾
وە لەسەر زەوی دا بەشوێن خراپەدا مەگەرێ ﴿إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُحِبُّ ٱلْمُفْسِدِينَ﴾ بەڕاستی خوا خراپەکارانی
خۆش ناوێت ﴿٧٧﴾

قَالَ إِنَّمَآ أُوتِيتُهُۥ عَلَىٰ عِلۡمٍ عِندِيٓۚ أَوَلَمۡ يَعۡلَمۡ أَنَّ ٱللَّهَ قَدۡ أَهۡلَكَ
مِن قَبۡلِهِۦ مِنَ ٱلۡقُرُونِ مَنۡ هُوَ أَشَدُّ مِنۡهُ قُوَّةٗ وَأَكۡثَرُ جَمۡعٗاۚ
وَلَا يُسۡـَٔلُ عَن ذُنُوبِهِمُ ٱلۡمُجۡرِمُونَ ٧٨ فَخَرَجَ عَلَىٰ قَوۡمِهِۦ
فِي زِينَتِهِۦۖ قَالَ ٱلَّذِينَ يُرِيدُونَ ٱلۡحَيَوٰةَ ٱلدُّنۡيَا يَٰلَيۡتَ لَنَا
مِثۡلَ مَآ أُوتِيَ قَٰرُونُ إِنَّهُۥ لَذُو حَظٍّ عَظِيمٖ ٧٩ وَقَالَ ٱلَّذِينَ
أُوتُواْ ٱلۡعِلۡمَ وَيۡلَكُمۡ ثَوَابُ ٱللَّهِ خَيۡرٞ لِّمَنۡ ءَامَنَ وَعَمِلَ
صَٰلِحٗاۚ وَلَا يُلَقَّىٰهَآ إِلَّا ٱلصَّٰبِرُونَ ٨٠ فَخَسَفۡنَا بِهِۦ
وَبِدَارِهِ ٱلۡأَرۡضَ فَمَا كَانَ لَهُۥ مِن فِئَةٖ يَنصُرُونَهُۥ مِن دُونِ
ٱللَّهِ وَمَا كَانَ مِنَ ٱلۡمُنتَصِرِينَ ٨١ وَأَصۡبَحَ ٱلَّذِينَ تَمَنَّوۡاْ
مَكَانَهُۥ بِٱلۡأَمۡسِ يَقُولُونَ وَيۡكَأَنَّ ٱللَّهَ يَبۡسُطُ ٱلرِّزۡقَ لِمَن
يَشَآءُ مِنۡ عِبَادِهِۦ وَيَقۡدِرُۖ لَوۡلَآ أَن مَّنَّ ٱللَّهُ عَلَيۡنَا لَخَسَفَ بِنَاۖ
وَيۡكَأَنَّهُۥ لَا يُفۡلِحُ ٱلۡكَٰفِرُونَ ٨٢ تِلۡكَ ٱلدَّارُ ٱلۡأٓخِرَةُ نَجۡعَلُهَا
لِلَّذِينَ لَا يُرِيدُونَ عُلُوّٗا فِي ٱلۡأَرۡضِ وَلَا فَسَادٗاۚ وَٱلۡعَٰقِبَةُ لِلۡمُتَّقِينَ
٨٣ مَن جَآءَ بِٱلۡحَسَنَةِ فَلَهُۥ خَيۡرٞ مِّنۡهَاۖ وَمَن جَآءَ بِٱلسَّيِّئَةِ فَلَا
يُجۡزَى ٱلَّذِينَ عَمِلُواْ ٱلسَّيِّـَٔاتِ إِلَّا مَا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ ٨٤

﴿قَالَ إِنَّمَآ أُوتِيتُهُۥ عَلَىٰ عِلۡمٍ عِندِيٓۚ﴾ (قاروون) ووتی بێگومان ئەم سامانەم پێدراوە بەهۆی زانیاری یەکەوە کە هەمە ﴿أَوَلَمۡ يَعۡلَمۡ أَنَّ ٱللَّهَ﴾ ئایا (قاروون) نەیزانیوە کەبەڕاستی خوا ﴿قَدۡ أَهۡلَكَ مِن قَبۡلِهِۦ مِنَ ٱلۡقُرُونِ﴾ لەچەرخەکانی پێش ئەمدا لەناوی بردووە ﴿مَنۡ هُوَ أَشَدُّ مِنۡهُ قُوَّةٗ وَأَكۡثَرُ جَمۡعٗاۚ﴾ کەسانی وا کە لەو (قاروون) بەهێزتر بوون کۆڕ و کۆمەڵیشیان لەو زۆر تربووە ﴿وَلَا يُسۡـَٔلُ عَن ذُنُوبِهِمُ ٱلۡمُجۡرِمُونَ﴾ (کاتێك سزای خوا هات) پرسیار ناکرێ لەتاوانەکانی ئەم تاوانبارانە ﴿٧٨﴾ ﴿فَخَرَجَ عَلَىٰ قَوۡمِهِۦ فِي زِينَتِهِۦۖ﴾ ئەمجا (قاروون) بەخۆ ڕازاندنەوە هاتەدەر بۆ ناو گەلەکەی ﴿قَالَ ٱلَّذِينَ يُرِيدُونَ ٱلۡحَيَوٰةَ ٱلدُّنۡيَا﴾ ئەوانەی ژیانی دونیایان دەویست ووتیان ﴿يَٰلَيۡتَ لَنَا مِثۡلَ مَآ أُوتِيَ قَٰرُونُ﴾ ئای خۆزگە ئەوەندەی بەقاروون دراوە ئێمەش بمان بوایە ﴿إِنَّهُۥ لَذُو حَظٍّ عَظِيمٖ﴾ بەڕاستی ئەو (قاروون) خاوەنی بەش و بەختێکی گەورەیە ﴿٧٩﴾ ﴿وَقَالَ ٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلۡعِلۡمَ﴾ بەلام ئەو کەسانەی (باوەڕدار بوون) و زانستیان پێ درابوو ووتیان ﴿وَيۡلَكُمۡ ثَوَابُ ٱللَّهِ خَيۡرٞ﴾ هاوار بۆ ئێوە پاداشتی خوا (لەڕۆژی دواییدا) لەوە چاکترە ﴿لِّمَنۡ ءَامَنَ وَعَمِلَ صَٰلِحٗاۚ﴾ بۆ ئەو کەسانەی بڕوایان هێناوەو کردەوەی چاکیان کردووە ﴿وَلَا يُلَقَّىٰهَآ إِلَّا ٱلصَّٰبِرُونَ﴾ وە کەس ئەو (ووتەی زانایانە) وەرناگرێ جگە لەخۆڕاگران ﴿٨٠﴾ ﴿فَخَسَفۡنَا بِهِۦ وَبِدَارِهِ ٱلۡأَرۡضَ﴾ ئەمجا ئەو (قاروون) و کۆشکەکەیمان برد بەناخی زەوی دا ﴿فَمَا كَانَ لَهُۥ مِن فِئَةٖ يَنصُرُونَهُۥ مِن دُونِ ٱللَّهِ﴾ هیچ دەستەیەکیشی نەبوو لەبەرانبەری (سزای) خوادا یارمەتی بدات ﴿وَمَا كَانَ مِنَ ٱلۡمُنتَصِرِينَ﴾ وە لەو کەسانەش نەبوو بتوانێ خۆی ڕزگار بکات ﴿٨١﴾ ﴿وَأَصۡبَحَ ٱلَّذِينَ تَمَنَّوۡاْ مَكَانَهُۥ بِٱلۡأَمۡسِ﴾ وە ئەوانەی دوێنێ ئاواتیان دەخواست لەشوێن و پلەی ئەو (قاروون) دابن وایان لێ هات ﴿يَقُولُونَ وَيۡكَأَنَّ ٱللَّهَ﴾ دەیان ووت وای وا دیارە خوا ﴿يَبۡسُطُ ٱلرِّزۡقَ لِمَن يَشَآءُ مِنۡ عِبَادِهِۦ وَيَقۡدِرُۖ﴾ ڕۆزی زۆر دەکات بۆ هەرکەس خۆی بیەوێ لە بەندەکانی کەمیش دەکاتەوە (بۆ هەرکەس خۆی بیەوێ) ﴿لَوۡلَآ أَن مَّنَّ ٱللَّهُ عَلَيۡنَا﴾ ئەگەر خوا منەتی نەکردایە بەسەرمان دا ﴿لَخَسَفَ بِنَاۖ﴾ ئێمەشی دەبرد بەناخی زەوی دا ﴿وَيۡكَأَنَّهُۥ لَا يُفۡلِحُ ٱلۡكَٰفِرُونَ﴾ ئای لەم بەسەرهاتە سەرسوڕ هێنەرە، بێگومان ڕزگار نابن ئەوانەی شوکرانە بژێری چاکەی خوا نین (کافرن) ﴿٨٢﴾ ﴿تِلۡكَ ٱلدَّارُ ٱلۡأٓخِرَةُ نَجۡعَلُهَا لِلَّذِينَ﴾ ئەو ماڵی دوا ڕۆژە (بەهەشت) دەیدەین بەو کەسانەی ﴿لَا يُرِيدُونَ عُلُوّٗا فِي ٱلۡأَرۡضِ وَلَا فَسَادٗاۚ﴾ نەبەرزی و خۆ بەزل زانی یان دەوێت لەزەوی دا نەدەست درێژی و خراپەکاری ﴿وَٱلۡعَٰقِبَةُ لِلۡمُتَّقِينَ﴾ وە سەرئەنجامی چاك بۆ خۆپارێزانە ﴿٨٣﴾ ﴿مَن جَآءَ بِٱلۡحَسَنَةِ فَلَهُۥ خَيۡرٞ مِّنۡهَاۖ﴾ هەر کەس کارێکی چاك بکات ئەوە (پاداشتی) چاکتر لەوەی بۆ هەیە ﴿وَمَن جَآءَ بِٱلسَّيِّئَةِ﴾ هەرکەسیش خراپە بکات ﴿فَلَا يُجۡزَى ٱلَّذِينَ عَمِلُواْ ٱلسَّيِّـَٔاتِ﴾ ئەوە تۆڵە ناسەنرێ لەوانەی خراپەکانیان کردووە ﴿إِلَّا مَا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ﴾ تەنها بە ئەندازەی ئەو کردەوانە نەبێت کەکردویانە ﴿٨٤﴾

إِنَّ ٱلَّذِى فَرَضَ عَلَيْكَ ٱلْقُرْءَانَ لَرَآدُّكَ إِلَىٰ مَعَادٍۚ قُل رَّبِّىٓ
أَعْلَمُ مَن جَآءَ بِٱلْهُدَىٰ وَمَنْ هُوَ فِى ضَلَٰلٍ مُّبِينٍ ﴿٨٥﴾ وَمَا كُنتَ
تَرْجُوٓا۟ أَن يُلْقَىٰٓ إِلَيْكَ ٱلْكِتَٰبُ إِلَّا رَحْمَةً مِّن رَّبِّكَۖ فَلَا
تَكُونَنَّ ظَهِيرًا لِّلْكَٰفِرِينَ ﴿٨٦﴾ وَلَا يَصُدُّنَّكَ عَنْ ءَايَٰتِ
ٱللَّهِ بَعْدَ إِذْ أُنزِلَتْ إِلَيْكَۖ وَٱدْعُ إِلَىٰ رَبِّكَۖ وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ
ٱلْمُشْرِكِينَ ﴿٨٧﴾ وَلَا تَدْعُ مَعَ ٱللَّهِ إِلَٰهًا ءَاخَرَۘ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَۚ
كُلُّ شَىْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُۥۚ لَهُ ٱلْحُكْمُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٨٨﴾

سُورَةُ العَنكَبُوتِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

الٓمٓ ﴿١﴾ أَحَسِبَ ٱلنَّاسُ أَن يُتْرَكُوٓا۟ أَن يَقُولُوٓا۟ ءَامَنَّا وَهُمْ نصف الحزب ٤٠
لَا يُفْتَنُونَ ﴿٢﴾ وَلَقَدْ فَتَنَّا ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْۖ فَلَيَعْلَمَنَّ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ
صَدَقُوا۟ وَلَيَعْلَمَنَّ ٱلْكَٰذِبِينَ ﴿٣﴾ أَمْ حَسِبَ ٱلَّذِينَ يَعْمَلُونَ
ٱلسَّيِّـَٔاتِ أَن يَسْبِقُونَاۚ سَآءَ مَا يَحْكُمُونَ ﴿٤﴾ مَن كَانَ يَرْجُوا۟
لِقَآءَ ٱللَّهِ فَإِنَّ أَجَلَ ٱللَّهِ لَءَاتٍۚ وَهُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلْعَلِيمُ ﴿٥﴾ وَمَن
جَٰهَدَ فَإِنَّمَا يُجَٰهِدُ لِنَفْسِهِۦٓۚ إِنَّ ٱللَّهَ لَغَنِىٌّ عَنِ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٦﴾

﴿إِنَّ ٱلَّذِى فَرَضَ عَلَيْكَ ٱلْقُرْءَانَ﴾ بێگومان ئەو (خوایەی) کەقورئانی بۆ تۆ ناردووە (پێویست کردووە) ﴿لَرَآدُّكَ إِلَىٰ مَعَادٍ﴾ دەتگێڕێتەوە بۆ مەککە ﴿قُل رَّبِّىٓ أَعْلَمُ مَن جَآءَ بِٱلْهُدَىٰ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) بڵێ پەروەردگارم زاناترە بەو کەسەی ڕێنموونیی (ئایینی ڕاستی) هێناوە ﴿وَمَنْ هُوَ فِى ضَلَٰلٍ مُّبِينٍ﴾ وە بەو کەسەی لەگومڕایی یەکی ڕوون و ئاشکرادایە ﴿٨٥﴾ ﴿وَمَا كُنتَ تَرْجُوٓاْ﴾ وە تۆ (ئەی موحەممەد ﷺ) بەهیوا نەبوویت ﴿أَن يُلْقَىٰٓ إِلَيْكَ ٱلْكِتَٰبُ﴾ کەئەم (قورئانە)ت بۆ بنێردرێ ﴿إِلَّا رَحْمَةً مِّن رَّبِّكَ﴾ بەڵام ڕەحمەتێك بوو لەلایەن پەروەردگاتەوە (بۆت نێردرا) ﴿فَلَا تَكُونَنَّ ظَهِيرًا لِّلْكَٰفِرِينَ﴾ کەواتە هەرگیز مەبە بەپشتیوان بۆ بێ بڕوایان ﴿٨٦﴾ ﴿وَلَا يَصُدُّنَّكَ عَنْ ءَايَٰتِ ٱللَّهِ﴾ وە با (بێ بڕوایان) بەرگریت نەکەن لە(گەیاندنی) ئایەتەکانی خوا ﴿بَعْدَ إِذْ أُنزِلَتْ إِلَيْكَ﴾ دوا ئەوەی دابەزێنراوە بۆت ﴿وَٱدْعُ إِلَىٰ رَبِّكَ﴾ بانگی (خەڵك) بکە بۆلای پەروەردگارت ﴿وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ ٱلْمُشْرِكِينَ﴾ وە لەهاوبەش دانەران مەبە ﴿٨٧﴾ ﴿وَلَا تَدْعُ مَعَ ٱللَّهِ إِلَٰهًا ءَاخَرَ﴾ وە لەگەڵ خوادا هیچ پەرستراوێکی تر مەپەرستە ﴿لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ﴾ هیچ پەرستراوێکی ڕاست وبەهەق نی یە جگە لەخوا ﴿كُلُّ شَىْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُۥ﴾ هەموو شتێك لەناو دەچێ جگە لە ڕووی پیرۆزی ئەو نەبێت (لەم ئایەتە پیرۆزەدا جێگیر کردنی سیفەتی (وجە - ڕوو) بۆ خوای گەورە هاتووە، بەڵام بەشێوەیەك کە شایستەی گەورەی وتەواوی زاتی خوا بێت، بەبێ هیچ لێچواندن ولێکدانەوەیەك، بڕوامان پێیەتی وچۆنیەتیەکەی نازانین) ﴿لَهُ ٱلْحُكْمُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ﴾ بڕیارو حوکم تایبەتی خوایەو تەنها بۆ لای ئەویش دەگەڕێنرێنەوە ﴿٨٨﴾

سورەتی ﴿ٱلْعَنكَبُوتِ﴾

﴿بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ﴾ بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

﴿الٓمٓ﴾ بە (ئەلیف ، لام ، میم) دەخوێنرێتەوە خوا زاناترە بە ماناکەی بۆ زانیاری زیاتر سەیری سەرەتای سورەتی (البقرة) بکە ﴿١﴾ ﴿أَحَسِبَ ٱلنَّاسُ أَن يُتْرَكُوٓاْ﴾ ئایا خەڵك وا دەزانن کەوازیان لێ دەهێنرێ ﴿أَن يَقُولُوٓاْ ءَامَنَّا﴾ ئەگەر بڵێن بڕوامان هێناوە ﴿وَهُمْ لَا يُفْتَنُونَ﴾ ئیتر ئەوان تاقی ناکرێنەوە ﴿٢﴾ ﴿وَلَقَدْ فَتَنَّا ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ﴾ سوێند بەخوا بێگومان کەسانی پێش ئەوانمان تاقی کردەوە (ئەمانیش تاقی دەکەینەوە) ﴿فَلَيَعْلَمَنَّ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ صَدَقُواْ﴾ ئەمجا بێگومان خوا ئەو کەسانەی ڕاستیان کرد دیاری دەکات ﴿وَلَيَعْلَمَنَّ ٱلْكَٰذِبِينَ﴾ درۆزنەکانیش دیاری دەکات (دەناسرێن) ﴿٣﴾ ﴿أَمْ حَسِبَ ٱلَّذِينَ يَعْمَلُونَ ٱلسَّيِّـَٔاتِ﴾ یا ئەوانەی خراپەکان دەکەن وایان زانیووە ﴿أَن يَسْبِقُونَا﴾ کەلە دەستمان دەردەچن ﴿سَآءَ مَا يَحْكُمُونَ﴾ زۆر خراپە ئەو بڕیارەی دەیدەن ﴿٤﴾ ﴿مَن كَانَ يَرْجُواْ لِقَآءَ ٱللَّهِ﴾ هەر کەس ئومێدی وایە بگات بەدیداری خوا (بابەندایەتی خوا بکات) ﴿فَإِنَّ أَجَلَ ٱللَّهِ لَءَاتٍ﴾ چونکە بەڕاستی کاتی دیاری کراوی خوا هەردێت ﴿وَهُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلْعَلِيمُ﴾ وە تەنها خوایە بیسەری زاناو ئاگادار ﴿٥﴾ ﴿وَمَن جَٰهَدَ فَإِنَّمَا يُجَٰهِدُ لِنَفْسِهِۦٓ﴾ وە هەرکەس جیهاد بکاو تێ بکۆشێ ئەوە تەنها بۆ خۆی تێ دەکۆشێ ﴿إِنَّ ٱللَّهَ لَغَنِىٌّ عَنِ ٱلْعَٰلَمِينَ﴾ بەڕاستی خوا لە هەموو جیهانیان بێ نیاز و دەوڵەمەندە ﴿٦﴾

وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ لَنُكَفِّرَنَّ عَنْهُمْ سَيِّـَٔاتِهِمْ
وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَحْسَنَ ٱلَّذِى كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿٧﴾ وَوَصَّيْنَا ٱلْإِنسَٰنَ
بِوَٰلِدَيْهِ حُسْنًا ۖ وَإِن جَٰهَدَاكَ لِتُشْرِكَ بِى مَا لَيْسَ لَكَ بِهِۦ عِلْمٌ
فَلَا تُطِعْهُمَآ ۚ إِلَىَّ مَرْجِعُكُمْ فَأُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٨﴾
وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ لَنُدْخِلَنَّهُمْ فِى ٱلصَّٰلِحِينَ
﴿٩﴾ وَمِنَ ٱلنَّاسِ مَن يَقُولُ ءَامَنَّا بِٱللَّهِ فَإِذَآ أُوذِىَ فِى ٱللَّهِ جَعَلَ
فِتْنَةَ ٱلنَّاسِ كَعَذَابِ ٱللَّهِ ۖ وَلَئِن جَآءَ نَصْرٌ مِّن رَّبِّكَ لَيَقُولُنَّ
إِنَّا كُنَّا مَعَكُمْ ۚ أَوَلَيْسَ ٱللَّهُ بِأَعْلَمَ بِمَا فِى صُدُورِ ٱلْعَٰلَمِينَ
﴿١٠﴾ وَلَيَعْلَمَنَّ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَلَيَعْلَمَنَّ ٱلْمُنَٰفِقِينَ
﴿١١﴾ وَقَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ لِلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ ٱتَّبِعُوا۟ سَبِيلَنَا
وَلْنَحْمِلْ خَطَٰيَٰكُمْ وَمَا هُم بِحَٰمِلِينَ مِنْ خَطَٰيَٰهُم مِّن
شَىْءٍ ۖ إِنَّهُمْ لَكَٰذِبُونَ ﴿١٢﴾ وَلَيَحْمِلُنَّ أَثْقَالَهُمْ وَأَثْقَالًا مَّعَ
أَثْقَالِهِمْ ۖ وَلَيُسْـَٔلُنَّ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ عَمَّا كَانُوا۟ يَفْتَرُونَ
﴿١٣﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِۦ فَلَبِثَ فِيهِمْ أَلْفَ سَنَةٍ
إِلَّا خَمْسِينَ عَامًا فَأَخَذَهُمُ ٱلطُّوفَانُ وَهُمْ ظَٰلِمُونَ ﴿١٤﴾

﴿وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ﴾ وە ئەوانـەی باوەڕیـان هێناوەو كردەوە چاكەكانیـان كردووە ﴿لَنُكَفِّرَنَّ
عَنْهُمْ سَيِّـَٔاتِهِمْ﴾ بێگومـان خراپەكانیـان دەسـڕینەوە لێیان ﴿وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَحْسَنَ ٱلَّذِى كَانُواْ يَعْمَلُونَ﴾ بەباشـتر
لـەوەی كەكردویانـە پاداشـتیان دەدەینـەوە ﴿٧﴾ ﴿وَوَصَّيْنَا ٱلْإِنسَٰنَ بِوَٰلِدَيْهِ حُسْنًا﴾ وە فەرمانمـان داوە
بەئادەمی كەچاكە لەگەڵ دایك و باوكی دا بكات ﴿وَإِن جَٰهَدَاكَ لِتُشْرِكَ بِى﴾ وە ئەگەر (دایك و باوكت)
هەوڵیـان لەگەڵ دای بۆ ئەوەی كەهاوبەشـم بۆ بڕیار بـدەی ﴿مَا لَيْسَ لَكَ بِهِۦ عِلْمٌ﴾ كەهیچ زانیارییەكت
نـی یـە دەربـارەی ﴿فَلَا تُطِعْهُمَآ﴾ ئەوە بەگوێیـان مەكە ﴿إِلَىَّ مَرْجِعُكُمْ﴾ تەنهـا بۆ لای منـە گەڕانەوەتان
(لـەدوا ڕۆژدا) ﴿فَأُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ﴾ ئەوسـا هەواڵتـان دەدەمـێ بـەو كردەوانـەی دەتانكرد ﴿٨﴾
﴿وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ﴾ وە ئـەو كەسـانەی باوەڕیـان هێنـاوەو كـردەوەی چاكەیـان كـردووە
﴿لَنُدْخِلَنَّهُمْ فِى ٱلصَّٰلِحِينَ﴾ بێگومـان دەیان خەینە ڕیـزی پیاو چاكانەوە ﴿٩﴾ ﴿وَمِنَ ٱلنَّاسِ مَن يَقُولُ ءَامَنَّا بِٱللَّهِ﴾
هەنـدێ لەخەڵكـی دەڵێن باوەڕمان بەخوا هێناوە ﴿فَإِذَآ أُوذِىَ فِى ٱللَّهِ﴾ ئەمجا كاتێ سـزا بدرێ لەپێناوی
خوادا (لەلایەن كافرانەوە) ﴿جَعَلَ فِتْنَةَ ٱلنَّاسِ كَعَذَابِ ٱللَّهِ﴾ ئازارو سـزای خەڵكی وەكو ئازارو سـزای
خـوا دادەنێ ﴿وَلَئِن جَآءَ نَصْرٌ مِّن رَّبِّكَ﴾ وە ئەگـەر لەلایەن پەروەردگارتەوە سـەركەوتنێك بێت ﴿لَيَقُولُنَّ
إِنَّا كُنَّا مَعَكُمْ﴾ دڵنیابـە ئەوانـە دەڵێن بێگومـان ئێمە لەگەڵ ئێوەدا بوویـن ﴿أَوَلَيْسَ ٱللَّهُ بِأَعْلَمَ﴾ئایا خوا
زاناو ئاگادارتر نیە ﴿بِمَا فِى صُدُورِ ٱلْعَٰلَمِينَ﴾ بەوەی لەدڵ و دەرونی هەموو كەس دایە ﴿١٠﴾ ﴿وَلَيَعْلَمَنَّ ٱللَّهُ
ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ﴾ سـوێند بـێ خوا چاك دەزانـێ ئەوانـەی باوەڕیان هێنـاوە كێن ﴿وَلَيَعْلَمَنَّ ٱلْمُنَٰفِقِينَ﴾
وەچاك دەزانێ دووڕوانیش كێن ﴿١١﴾ ﴿وَقَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ لِلَّذِينَ ءَامَنُواْ﴾ ئەوانەی بێ بڕوابوون ووتیان
بەوانـەی ئیمان دار بوون ﴿ٱتَّبِعُواْ سَبِيلَنَا﴾ شـوێن ڕێگا و ڕێبـازی ئێمە بكەون ﴿وَلْنَحْمِلْ خَطَٰيَٰكُمْ﴾
و تاوانەكانتـان بە ئەسـتۆی ئێمـە ﴿وَمَا هُم بِحَٰمِلِينَ مِنْ خَطَٰيَٰهُم مِّن شَىْءٍ﴾ ئەوانە (بـێ بڕوایان) هیچێك
لەتـاوان و گوناهـی ئـەوان (بـاوەڕداران) هەڵناگرن ﴿إِنَّهُمْ لَكَٰذِبُونَ﴾بەڕاسـتی ئەوانـە درۆزنن ﴿١٢﴾
﴿وَلَيَحْمِلُنَّ أَثْقَالَهُمْ﴾ سـوێند بەخـوا (بێبـاوەڕان) بـاری گرانـی (كوفـرو تاوانی) خۆیـان هەڵدەگرن
﴿وَأَثْقَالًا مَّعَ أَثْقَالِهِمْ﴾ وەبـاری گرانی (خەڵكانی) تریـش لەگەڵ باری گرانی خۆیـان دا (هەڵدەگرن)
﴿وَلَيُسْـَٔلُنَّ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ﴾ وە بەڕاستی لەڕۆژی قیامەت دا پرسیاریان لێ دەكرێ ﴿عَمَّا كَانُواْ يَفْتَرُونَ﴾
لـەو درۆ و دەلەسـانەی لەدونیـادا هەڵیـان دەبەسـت ﴿١٣﴾ ﴿وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِۦ﴾ سـوێند بەخـوا
نوحمان نارد بۆلای گەلەكەی (بە پێغەمبەری) ﴿فَلَبِثَ فِيهِمْ أَلْفَ سَنَةٍ إِلَّا خَمْسِينَ عَامًا﴾ ئەمجا ئەویش
مایـەوە لەناویـان دا نۆسـەد و پەنجا سـاڵ (هەزار سـاڵ پەنجا كەم) ﴿فَأَخَذَهُمُ ٱلطُّوفَانُ وَهُمْ ظَٰلِمُونَ﴾
لەئاكامدا لافاو و زریان لەناوی بردن لەكاتێكدا ئەوان ستەمكار بوون ﴿١٤﴾

فَأَنجَيۡنَٰهُ وَأَصۡحَٰبَ ٱلسَّفِينَةِ وَجَعَلۡنَٰهَآ ءَايَةٗ لِّلۡعَٰلَمِينَ
١٥ وَإِبۡرَٰهِيمَ إِذۡ قَالَ لِقَوۡمِهِ ٱعۡبُدُواْ ٱللَّهَ وَٱتَّقُوهُۖ ذَٰلِكُمۡ
خَيۡرٞ لَّكُمۡ إِن كُنتُمۡ تَعۡلَمُونَ ١٦ إِنَّمَا تَعۡبُدُونَ مِن
دُونِ ٱللَّهِ أَوۡثَٰنٗا وَتَخۡلُقُونَ إِفۡكًاۚ إِنَّ ٱلَّذِينَ تَعۡبُدُونَ مِن
دُونِ ٱللَّهِ لَا يَمۡلِكُونَ لَكُمۡ رِزۡقٗا فَٱبۡتَغُواْ عِندَ ٱللَّهِ ٱلرِّزۡقَ
وَٱعۡبُدُوهُ وَٱشۡكُرُواْ لَهُۥٓۖ إِلَيۡهِ تُرۡجَعُونَ ١٧ وَإِن تُكَذِّبُواْ
فَقَدۡ كَذَّبَ أُمَمٞ مِّن قَبۡلِكُمۡۖ وَمَا عَلَى ٱلرَّسُولِ إِلَّا ٱلۡبَلَٰغُ
ٱلۡمُبِينُ ١٨ أَوَلَمۡ يَرَوۡاْ كَيۡفَ يُبۡدِئُ ٱللَّهُ ٱلۡخَلۡقَ ثُمَّ
يُعِيدُهُۥٓۚ إِنَّ ذَٰلِكَ عَلَى ٱللَّهِ يَسِيرٞ ١٩ قُلۡ سِيرُواْ فِي ٱلۡأَرۡضِ
فَٱنظُرُواْ كَيۡفَ بَدَأَ ٱلۡخَلۡقَۚ ثُمَّ ٱللَّهُ يُنشِئُ ٱلنَّشۡأَةَ ٱلۡأٓخِرَةَۚ
إِنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٞ ٢٠ يُعَذِّبُ مَن يَشَآءُ وَيَرۡحَمُ
مَن يَشَآءُۖ وَإِلَيۡهِ تُقۡلَبُونَ ٢١ وَمَآ أَنتُم بِمُعۡجِزِينَ فِي
ٱلۡأَرۡضِ وَلَا فِي ٱلسَّمَآءِۖ وَمَا لَكُم مِّن دُونِ ٱللَّهِ مِن
وَلِيّٖ وَلَا نَصِيرٖ ٢٢ وَٱلَّذِينَ كَفَرُواْ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ وَلِقَآئِهِۦٓ
أُوْلَٰٓئِكَ يَئِسُواْ مِن رَّحۡمَتِي وَأُوْلَٰٓئِكَ لَهُمۡ عَذَابٌ أَلِيمٞ ٢٣

﴿فَأَنجَيۡنَٰهُ وَأَصۡحَٰبَ ٱلسَّفِينَةِ﴾ ئەمجا ئەو (نووح) و كەسانێك لەكەشتییەكەدا بوون ڕزگارمان كردن
﴿وَجَعَلۡنَٰهَآ ءَايَةٗ لِّلۡعَٰلَمِينَ﴾ وە ئەو (كەشتی یە)مان كرد بەنیشانەیەك بۆ جیهانیان (١٥) ﴿وَإِبۡرَٰهِيمَ إِذۡ قَالَ
لِقَوۡمِهِ﴾ وە (ئەی موحەممەد ﷺ) باسی) ئیبراهیم بكەكاتێ بەگەلەكەی ووت ﴿ٱعۡبُدُواْ ٱللَّهَ وَٱتَّقُوهُۖ﴾
خوا بپەرستن ولێ ی بترسن ﴿ذَٰلِكُمۡ خَيۡرٞ لَّكُمۡ إِن كُنتُمۡ تَعۡلَمُونَ﴾ ئەوە چاكترە بۆ ئێوە ئەگەر
ئێوە بزانن (١٦) ﴿إِنَّمَا تَعۡبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ أَوۡثَٰنٗا﴾ بەڕاستی ئێوە لەجیاتی خوا بتانێك دەپەرستن
﴿وَتَخۡلُقُونَ إِفۡكًاۚ﴾ وە ئێوە درۆیەكی گەورە هەڵدەبەستن ﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ تَعۡبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ﴾ بەڕاستی
ئەوانەی كەئێوە دەیان پەرستن بێجگە لەخوا ﴿لَا يَمۡلِكُونَ لَكُمۡ رِزۡقٗا﴾ ناتوانن ڕزق و ڕۆزی ئێوە
بدەن ﴿فَٱبۡتَغُواْ عِندَ ٱللَّهِ ٱلرِّزۡقَ﴾ كەواتە داوای ڕزق و ڕۆزی لەخوا بكەن ﴿وَٱعۡبُدُوهُ وَٱشۡكُرُواْ لَهُۥٓۖ﴾
وە ئەو بپەرستن و هەر سوپاسی ئەویش بكە ﴿إِلَيۡهِ تُرۡجَعُونَ﴾ تەنها بۆ لای ئەو دەگەڕێنرێنەوە
(لەقیامەتدا) (١٧) ﴿وَإِن تُكَذِّبُواْ﴾ وە ئەگەر ئێوە باوەڕ نەهێنن ﴿فَقَدۡ كَذَّبَ أُمَمٞ مِّن قَبۡلِكُمۡۖ﴾ ئەوە
ئوممەتانی پێش ئێوەش باوەڕیان (بە پێغەمبەرەكانیان) نەهێنا ﴿وَمَا عَلَى ٱلرَّسُولِ إِلَّا ٱلۡبَلَٰغُ ٱلۡمُبِينُ﴾
وە پێغەمبەر تەنها ڕاگەیاندی ئاشكراو ڕوونی لەسەرە (١٨) ﴿أَوَلَمۡ يَرَوۡاْ﴾ ئایا ئەوانە سەرنجیان نەداوە
﴿كَيۡفَ يُبۡدِئُ ٱللَّهُ ٱلۡخَلۡقَ﴾ كە چۆن خوا دروستكراوان بەدی دەهێنێت ﴿ثُمَّ يُعِيدُهُۥٓۚ﴾ لەپاش
(نەمان) دەیهێنێتەوە ﴿إِنَّ ذَٰلِكَ عَلَى ٱللَّهِ يَسِيرٞ﴾ بێگومان ئەو (زیندوو كردنەوە) بۆ خوا ئاسانە (١٩)
﴿قُلۡ سِيرُواْ فِي ٱلۡأَرۡضِ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) بلێ بڕۆن بگەڕێن بەزەوی دا ﴿فَٱنظُرُواْ كَيۡفَ بَدَأَ ٱلۡخَلۡقَۚ﴾
وسەرنج بدەن كەچۆن دروستكراوەكانی لەسەرەتاوە بەدی هێناوە ﴿ثُمَّ ٱللَّهُ يُنشِئُ ٱلنَّشۡأَةَ ٱلۡأٓخِرَةَۚ﴾ لەپاشان
هەر خوا بەدی هێنانی دوا ڕۆژیش بەدی دێنێ ﴿إِنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٞ﴾ بەڕاستی خوا بەتوانایە
بەسەر هەمووشتێكدا (٢٠) ﴿يُعَذِّبُ مَن يَشَآءُ﴾ (خوا) سزای هەر كەسێك دەدات كەبیەوێ ﴿وَيَرۡحَمُ
مَن يَشَآءُۖ﴾ وە ڕەحمیش دەكات بەهەر كەسێ كەبیەوێ ﴿وَإِلَيۡهِ تُقۡلَبُونَ﴾ وەتەنها بۆ لای خوا
دەگەڕێنرێنەوە (٢١) ﴿وَمَآ أَنتُم بِمُعۡجِزِينَ﴾ وە ئێوە ناتوانن لەدەست خوا دەربازبن ﴿فِي ٱلۡأَرۡضِ وَلَا فِي
ٱلسَّمَآءِۖ﴾ نە لەزەوی دا و نە لەئاسماندا ﴿وَمَا لَكُم مِّن دُونِ ٱللَّهِ﴾ وە بۆ ئێوە نی یە جگە لەخوا ﴿مِن
وَلِيّٖ وَلَا نَصِيرٖ﴾ هیچ دۆست و یارمەتی دەرێك (٢٢) ﴿وَٱلَّذِينَ كَفَرُواْ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ وَلِقَآئِهِۦٓ﴾ وە ئەوانەی كە
بەنیشانەكانی خواو دیداری باوەڕیان نی یە ﴿أُوْلَٰٓئِكَ يَئِسُواْ مِن رَّحۡمَتِي﴾ ئائەوانە لەبەزەیی من (خوا)
نائومێد دەبن ﴿وَأُوْلَٰٓئِكَ لَهُمۡ عَذَابٌ أَلِيمٞ﴾ وە ئەوانە سزای بەسۆ وسەختیان بۆ هەیە (٢٣)

فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوۡمِهِۦٓ إِلَّآ أَن قَالُواْ ٱقۡتُلُوهُ أَوۡ حَرِّقُوهُ
فَأَنجَىٰهُ ٱللَّهُ مِنَ ٱلنَّارِۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَٰتٖ لِّقَوۡمٖ يُؤۡمِنُونَ
٢٤ وَقَالَ إِنَّمَا ٱتَّخَذۡتُم مِّن دُونِ ٱللَّهِ أَوۡثَٰنٗا مَّوَدَّةَ بَيۡنِكُمۡ
فِي ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَاۖ ثُمَّ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ يَكۡفُرُ بَعۡضُكُم
بِبَعۡضٖ وَيَلۡعَنُ بَعۡضُكُم بَعۡضٗا وَمَأۡوَىٰكُمُ ٱلنَّارُ
وَمَا لَكُم مِّن نَّٰصِرِينَ ٢٥ ۞ فَـَٔامَنَ لَهُۥ لُوطٞۘ وَقَالَ
إِنِّي مُهَاجِرٌ إِلَىٰ رَبِّيٓۖ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلۡعَزِيزُ ٱلۡحَكِيمُ ٢٦
وَوَهَبۡنَا لَهُۥٓ إِسۡحَٰقَ وَيَعۡقُوبَ وَجَعَلۡنَا فِي ذُرِّيَّتِهِ
ٱلنُّبُوَّةَ وَٱلۡكِتَٰبَ وَءَاتَيۡنَٰهُ أَجۡرَهُۥ فِي ٱلدُّنۡيَاۖ وَإِنَّهُۥ
فِي ٱلۡأٓخِرَةِ لَمِنَ ٱلصَّٰلِحِينَ ٢٧ وَلُوطًا إِذۡ قَالَ لِقَوۡمِهِۦٓ
إِنَّكُمۡ لَتَأۡتُونَ ٱلۡفَٰحِشَةَ مَا سَبَقَكُم بِهَا مِنۡ أَحَدٖ
مِّنَ ٱلۡعَٰلَمِينَ ٢٨ أَئِنَّكُمۡ لَتَأۡتُونَ ٱلرِّجَالَ وَتَقۡطَعُونَ
ٱلسَّبِيلَ وَتَأۡتُونَ فِي نَادِيكُمُ ٱلۡمُنكَرَۖ فَمَا كَانَ جَوَابَ
قَوۡمِهِۦٓ إِلَّآ أَن قَالُواْ ٱئۡتِنَا بِعَذَابِ ٱللَّهِ إِن كُنتَ مِنَ
ٱلصَّٰدِقِينَ ٢٩ قَالَ رَبِّ ٱنصُرۡنِي عَلَى ٱلۡقَوۡمِ ٱلۡمُفۡسِدِينَ ٣٠

ثلاثة أرباع
الحزب
٤٠

﴿فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِۦٓ إِلَّآ أَن قَالُواْ﴾ ئەمجـا وەلامی گەلەکەی ئەو (ئیبراهیم) تەنها ئەوە بوو کەووتیان
﴿ٱقْتُلُوهُ أَوْ حَرِّقُوهُ﴾ (ئیبراهیـم) بکـوژن یـا بیسـوتێنن ﴿فَأَنجَىٰهُ ٱللَّهُ مِنَ ٱلنَّارِ﴾ خـواش ئـەوی ڕزگار
کـرد لەو ئاگـرە ﴿إِنَّ فِى ذَٰلِكَ﴾ بێگومان لەو (ڕزگار کردنـی ئیبراهیم)دا ﴿لَءَايَٰتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ﴾ چەند
نیشـانەو بەڵگە هەیە بۆ کەسانێ باوەڕ دەهێنن ﴿٢٤﴾ ﴿وَقَالَ إِنَّمَا ٱتَّخَذْتُم مِّن دُونِ ٱللَّهِ أَوْثَٰنًا﴾ وە (ئیبراهیم)
ووتـی بێگومان ئەوەی ئێـوە هەڵتان بژاردووە لەجیاتـی خوا بتانێکن ﴿مَّوَدَّةَ بَيْنِكُمْ فِى ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا﴾
لەبـەر خۆشەویسـتی نێوانتان لەژیانی دونیا (دەیانپەرسـتن) ﴿ثُمَّ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ يَكْفُرُ بَعْضُكُم بِبَعْضٍ﴾
لەپاشـان لەڕۆژی دوایی دا هەندێکتان بێزاری دەردەبـڕن لەهەندێکی ترتان (دان نانێن بەیەکتری دا)
﴿وَيَلْعَنُ بَعْضُكُم بَعْضًا﴾ وە نەفریـن لەیەکتـری دەکـەن ﴿وَمَأْوَىٰكُمُ ٱلنَّارُ﴾ جێگاشـتان ئاگـری
دۆزخـە ﴿وَمَا لَكُم مِّن نَّٰصِرِينَ﴾ وە هیـچ یارمەتـی دەرێکیشـتان نـی یـە ﴿٢٥﴾ ﴿فَـَٔامَنَ لَهُۥ لُوطٌ﴾
ئەمجـا لووط باوەڕی بەو (ئیبراهیم) هێنـا ﴿وَقَالَ إِنِّى مُهَاجِرٌ إِلَىٰ رَبِّىٓ﴾ وە(ئیبراهیم) ووتی بێگومان
مـن کـۆچ دەکەم بـۆ لای پەروەردگـارم (لە بابلەوە بۆ شـام) ﴿إِنَّهُۥ هُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ﴾ بەڕاسـتی
تەنهـا ئەو زاڵی بەدەسـەڵاتی کار دروسـتە ﴿٢٦﴾ ﴿وَوَهَبْنَا لَهُۥٓ إِسْحَٰقَ وَيَعْقُوبَ﴾ وە بەخشیمان بە ئەو
(ئیبراهیم) ئیسـحاق(ی کوڕی) و یەعقـوب (ی کوڕەزای) ﴿وَجَعَلْنَا فِى ذُرِّيَّتِهِ ٱلنُّبُوَّةَ وَٱلْكِتَٰبَ﴾
وە پێغەمبەرێتـی و کتێبمان بڕیاردا لەنەوەکانـی (ئیبراهیم) دا ﴿وَءَاتَيْنَٰهُ أَجْرَهُۥ فِى ٱلدُّنْيَا﴾ وە لەدونیادا
پاداشـتمان دایەوە ﴿وَإِنَّهُۥ فِى ٱلْءَاخِرَةِ لَمِنَ ٱلصَّٰلِحِينَ﴾ وە بەڕاستی ئەو لەڕۆژی دوایشدا لەپیاو چاکانە
﴿٢٧﴾ ﴿وَلُوطًا إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِۦٓ﴾ (باسی) لووطیش بکە کاتێ بەگەلەکەی ووت ﴿إِنَّكُمْ لَتَأْتُونَ ٱلْفَٰحِشَةَ﴾
بێگومان ئێوە کارێکی ناشیرین و قێزەون دەکەن (کە نێربازیە) ﴿مَا سَبَقَكُم بِهَا مِنْ أَحَدٍ مِّنَ ٱلْعَٰلَمِينَ﴾
لەجیهانـدا کـەس پێش ئێوە ئەو کارەی نەکـردووە ﴿٢٨﴾ ﴿أَئِنَّكُمْ لَتَأْتُونَ ٱلرِّجَالَ﴾ ئێوە نێربازی دەکەن
﴿وَتَقْطَعُونَ ٱلسَّبِيلَ﴾ وە ڕێگا دەگرن (لە ڕێبواران) ﴿وَتَأْتُونَ فِى نَادِيكُمُ ٱلْمُنكَرَ﴾ وە لەنادی و شوێنی
کۆبونەوەتاندا هەموو خراپەیەك دەکەن ﴿فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِۦٓ إِلَّآ أَن قَالُواْ﴾ کەچی وەلامی گەلەکەی تەنها
ئەوە بوو کە ووتیان (بە لووط) ﴿ٱئْتِنَا بِعَذَابِ ٱللَّهِ﴾ سزای خوامان بۆ بێنە ﴿إِن كُنتَ مِنَ ٱلصَّٰدِقِينَ﴾
ئەگـەر تۆ لەڕاسـت گۆیانـی ﴿٢٩﴾ ﴿قَالَ رَبِّ ٱنصُرْنِى﴾ (لووط) ووتی ئـەی پەروەردگـارم یارمەتیم بدە
(وزاڵم بکە) ﴿عَلَى ٱلْقَوْمِ ٱلْمُفْسِدِينَ﴾ بەسەر ئەو گەلە خراپەکارەدا ﴿٣٠﴾

وَلَمَّا جَآءَتۡ رُسُلُنَآ إِبۡرَٰهِيمَ بِٱلۡبُشۡرَىٰ قَالُوٓاْ إِنَّا مُهۡلِكُوٓاْ
أَهۡلِ هَٰذِهِ ٱلۡقَرۡيَةِۖ إِنَّ أَهۡلَهَا كَانُواْ ظَٰلِمِينَ ﴿٣١﴾
قَالَ إِنَّ فِيهَا لُوطٗاۚ قَالُواْ نَحۡنُ أَعۡلَمُ بِمَن فِيهَاۖ لَنُنَجِّيَنَّهُۥ
وَأَهۡلَهُۥٓ إِلَّا ٱمۡرَأَتَهُۥ كَانَتۡ مِنَ ٱلۡغَٰبِرِينَ ﴿٣٢﴾ وَلَمَّآ
أَن جَآءَتۡ رُسُلُنَا لُوطٗا سِيٓءَ بِهِمۡ وَضَاقَ بِهِمۡ ذَرۡعٗاۖ
وَقَالُواْ لَا تَخَفۡ وَلَا تَحۡزَنۡ إِنَّا مُنَجُّوكَ وَأَهۡلَكَ إِلَّا
ٱمۡرَأَتَكَ كَانَتۡ مِنَ ٱلۡغَٰبِرِينَ ﴿٣٣﴾ إِنَّا مُنزِلُونَ عَلَىٰٓ أَهۡلِ
هَٰذِهِ ٱلۡقَرۡيَةِ رِجۡزٗا مِّنَ ٱلسَّمَآءِ بِمَا كَانُواْ يَفۡسُقُونَ
﴿٣٤﴾ وَلَقَد تَّرَكۡنَا مِنۡهَآ ءَايَةَۢ بَيِّنَةٗ لِّقَوۡمٖ يَعۡقِلُونَ
﴿٣٥﴾ وَإِلَىٰ مَدۡيَنَ أَخَاهُمۡ شُعَيۡبٗا فَقَالَ يَٰقَوۡمِ ٱعۡبُدُواْ ٱللَّهَ
وَٱرۡجُواْ ٱلۡيَوۡمَ ٱلۡأٓخِرَ وَلَا تَعۡثَوۡاْ فِي ٱلۡأَرۡضِ مُفۡسِدِينَ
﴿٣٦﴾ فَكَذَّبُوهُ فَأَخَذَتۡهُمُ ٱلرَّجۡفَةُ فَأَصۡبَحُواْ فِي دَارِهِمۡ
جَٰثِمِينَ ﴿٣٧﴾ وَعَادٗا وَثَمُودَاْ وَقَد تَّبَيَّنَ لَكُم
مِّن مَّسَٰكِنِهِمۡۖ وَزَيَّنَ لَهُمُ ٱلشَّيۡطَٰنُ أَعۡمَٰلَهُمۡ
فَصَدَّهُمۡ عَنِ ٱلسَّبِيلِ وَكَانُواْ مُسۡتَبۡصِرِينَ ﴿٣٨﴾

﴿وَلَمَّا جَاءَتْ رُسُلُنَا إِبْرَاهِيمَ بِالْبُشْرَىٰ﴾ وە کاتێك نێراوەکانی ئێمە مژدەی (بەخشینی ئیسماعیل)یان
دا بەئیبراهیم ﴿قَالُوا إِنَّا مُهْلِكُوا أَهْلِ هَٰذِهِ الْقَرْيَةِ﴾ ووتیان بێگومان ئێمە لەناوبەری دانیشتوانی ئەم
شارەین (سەدوم) ﴿إِنَّ أَهْلَهَا كَانُوا ظَالِمِينَ﴾ بەڕاستی دانیشتوانەکەی ستەمکار بوون ﴿٣١﴾ ﴿قَالَ
إِنَّ فِيهَا لُوطًا﴾ (ئیبراهیم) ووتی بێگومان لووط لەو (شارە) دایە ﴿قَالُوا نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَنْ فِيهَا﴾ ووتیان
ئێمە چاك دەزانین کێی لێیە ﴿لَنُنَجِّيَنَّهُ وَأَهْلَهُ إِلَّا امْرَأَتَهُ﴾ سوێند بەخوا ئێمە لووط و ئەندامانی
خێزانەکەی ڕزگار دەکەین جگە ژنەکەی ﴿كَانَتْ مِنَ الْغَابِرِينَ﴾ کە لەجێماوان (تیاچووان)
دەبێت ﴿٣٢﴾ ﴿وَلَمَّا أَنْ جَاءَتْ رُسُلُنَا لُوطًا﴾ کاتێ نێراوەکانمان هاتن بۆ لای لووط ﴿سِيءَ بِهِمْ
وَضَاقَ بِهِمْ ذَرْعًا﴾ پێیان تێکچوو و زۆر دڵ تەنگ و ناڕەحەت بوو ﴿وَقَالُوا لَا تَخَفْ وَلَا تَحْزَنْ﴾
ووتیان مەترسە خەم مەخۆ (چونکە) ﴿إِنَّا مُنَجُّوكَ وَأَهْلَكَ إِلَّا امْرَأَتَكَ﴾ بێگومان ئێمە تۆ و خێزانەکەت
ڕزگار دەکەین جگەلە ژنەکەت نەبێت ﴿كَانَتْ مِنَ الْغَابِرِينَ﴾ کەئەو لەجێماوان (تیاچووان) دەبێت ﴿٣٣﴾
﴿إِنَّا مُنْزِلُونَ عَلَىٰ أَهْلِ هَٰذِهِ الْقَرْيَةِ﴾ بەڕاستی ئێمە دەبارێنین بەسەر دانیشتوانی ئەم شارەدا ﴿رِجْزًا مِنَ
السَّمَاءِ﴾ سزایەك لەئاسمانەوە ﴿بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ﴾ لەبەر ئەوەی لەسنوورو فەرمانی (خوا)
دەرچوون ﴿٣٤﴾ ﴿وَلَقَدْ تَرَكْنَا مِنْهَا آيَةً بَيِّنَةً﴾ سوێند بەخوا بێگومان لەو شارە (وێران کراوەدا)
نیشانە وپەندێکی دیارمان بەجێ هێشت ﴿لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ﴾ بۆ گەل و کۆمەڵێ کەژیربن ﴿٣٥﴾
﴿وَإِلَىٰ مَدْيَنَ أَخَاهُمْ شُعَيْبًا﴾ وەبۆ خەڵکی مەدیەنیش شوعەیبی برایانمان (نارد) ﴿فَقَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ﴾
ووتی ئەی گەلەکەم خوا بپەرستن ﴿وَارْجُوا الْيَوْمَ الْآخِرَ﴾ و بەهیواو ئومێدی ڕۆژی دوایی بن ﴿وَلَا
تَعْثَوْا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ﴾ وەخراپەکاری ڕۆچوو مەبن لەزەوی دا ﴿٣٦﴾ ﴿فَكَذَّبُوهُ فَأَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ﴾
بەڵام ئەوان باوەڕیان پێ نەهێنا ئەوسا بوومەلەرزە بەتینەکە گرتنی (لێی دان) ﴿فَأَصْبَحُوا فِي دَارِهِمْ
جَاثِمِينَ﴾ بەهۆی ئەوەوە لە خانووەکانی خۆیاندا ئەژنۆیان دا دابوو مردن ﴿٣٧﴾ ﴿وَعَادًا وَثَمُودَ﴾
وە گەلی عاد و سەموودیشمان (لەناو برد) ﴿وَقَدْ تَبَيَّنَ لَكُمْ مِنْ مَسَاكِنِهِمْ﴾ بەڕاستی
(ئەولەناوبردنە)ڕوون بووەتەوەبۆتان لەشوێنەوارە(وێرانە)کانیانەوە ﴿وَزَيَّنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ أَعْمَالَهُمْ﴾
شەیتان کردەوە خراپەکانیانی بۆ ڕازاندبوونەوە ﴿فَصَدَّهُمْ عَنِ السَّبِيلِ وَكَانُوا مُسْتَبْصِرِينَ﴾
بەهۆی ئەوەوە بەرگری کردن لەڕێگای ڕاست لەکاتێکدا ئەوان توانای بیر کردنەوەیان هەبوو (ژیر
بوون) ﴿٣٨﴾

وَقَٰرُونَ وَفِرۡعَوۡنَ وَهَٰمَٰنَۖ وَلَقَدۡ جَآءَهُم مُّوسَىٰ بِٱلۡبَيِّنَٰتِ
فَٱسۡتَكۡبَرُواْ فِي ٱلۡأَرۡضِ وَمَا كَانُواْ سَٰبِقِينَ ٣٩
فَكُلًّا أَخَذۡنَا بِذَنۢبِهِۦۖ فَمِنۡهُم مَّنۡ أَرۡسَلۡنَا عَلَيۡهِ حَاصِبٗا
وَمِنۡهُم مَّنۡ أَخَذَتۡهُ ٱلصَّيۡحَةُ وَمِنۡهُم مَّنۡ خَسَفۡنَا بِهِ
ٱلۡأَرۡضَ وَمِنۡهُم مَّنۡ أَغۡرَقۡنَاۚ وَمَا كَانَ ٱللَّهُ لِيَظۡلِمَهُمۡ
وَلَٰكِن كَانُوٓاْ أَنفُسَهُمۡ يَظۡلِمُونَ ٤٠ مَثَلُ ٱلَّذِينَ
ٱتَّخَذُواْ مِن دُونِ ٱللَّهِ أَوۡلِيَآءَ كَمَثَلِ ٱلۡعَنكَبُوتِ
ٱتَّخَذَتۡ بَيۡتٗاۖ وَإِنَّ أَوۡهَنَ ٱلۡبُيُوتِ لَبَيۡتُ ٱلۡعَنكَبُوتِۚ
لَوۡ كَانُواْ يَعۡلَمُونَ ٤١ إِنَّ ٱللَّهَ يَعۡلَمُ مَا يَدۡعُونَ مِن
دُونِهِۦ مِن شَيۡءٖۚ وَهُوَ ٱلۡعَزِيزُ ٱلۡحَكِيمُ ٤٢ وَتِلۡكَ
ٱلۡأَمۡثَٰلُ نَضۡرِبُهَا لِلنَّاسِۖ وَمَا يَعۡقِلُهَآ إِلَّا ٱلۡعَٰلِمُونَ
٤٣ خَلَقَ ٱللَّهُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَ بِٱلۡحَقِّۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ
لَأٓيَةٗ لِّلۡمُؤۡمِنِينَ ٤٤ ٱتۡلُ مَآ أُوحِيَ إِلَيۡكَ مِنَ ٱلۡكِتَٰبِ
وَأَقِمِ ٱلصَّلَوٰةَۖ إِنَّ ٱلصَّلَوٰةَ تَنۡهَىٰ عَنِ ٱلۡفَحۡشَآءِ
وَٱلۡمُنكَرِۗ وَلَذِكۡرُ ٱللَّهِ أَكۡبَرُۗ وَٱللَّهُ يَعۡلَمُ مَا تَصۡنَعُونَ ٤٥

﴿وَقَٰرُونَ وَفِرۡعَوۡنَ وَهَٰمَٰنَۖ﴾ هەروەها قاروون و فیرعەون و هامانیشـمان (لەناو برد) ﴿وَلَقَدۡ جَآءَهُم مُّوسَىٰ بِٱلۡبَيِّنَٰتِ﴾ سـوێند بەخوا بەڕاستی مووسـا هات بۆ ناویان بەچەند موعجیزەیەکەوە ﴿فَٱسۡتَكۡبَرُواْ فِي ٱلۡأَرۡضِ﴾ بەڵام ئەوان خۆیان بەگەورە زانی لەزەویدا ﴿وَمَا كَانُواْ سَٰبِقِينَ﴾ نەشیانتوانی لەدەستمان دەرچن ﴿٣٩﴾ ﴿فَكُلًّا أَخَذۡنَا بِذَنۢبِهِۦۖ﴾ ئەوسـا ئێمە هەریـەك لەوانمان بەتاوانی خۆی سـزادا (لەناومان بـردن) ﴿فَمِنۡهُم مَّنۡ أَرۡسَلۡنَا عَلَيۡهِ حَاصِبٗا﴾ جـا هەندێکیان بایەکی بەهێزمان ناردە سـەریان بەوردە بەردەوە ﴿وَمِنۡهُم مَّنۡ أَخَذَتۡهُ ٱلصَّيۡحَةُ﴾ وە هەندێکی تریان پیاهەڵشـاخانێك و دەنگێکی گەورە لەناوی بردن ﴿وَمِنۡهُم مَّنۡ خَسَفۡنَا بِهِ ٱلۡأَرۡضَ﴾ وە هەندێکیشیانمان بەناخی زەوی دابردە خوارەوە ﴿وَمِنۡهُم مَّنۡ أَغۡرَقۡنَاۚ﴾ وە هەندێکـی ترمـان لـەوان لەدەریـادا نوقم کرد ﴿وَمَا كَانَ ٱللَّهُ لِيَظۡلِمَهُمۡ﴾ خوا سـتەمی لـێ نەکردن ﴿وَلَٰكِن كَانُوٓاْ أَنفُسَهُمۡ يَظۡلِمُونَ﴾ بەڵکـو خۆیـان سـتەمیان لەخۆیـان کـرد ﴿٤٠﴾ ﴿مَثَلُ ٱلَّذِينَ ٱتَّخَذُواْ مِن دُونِ ٱللَّهِ أَوۡلِيَآءَ﴾ وێنـەی کەسـانێ کەبێجگـە لەخـوا پەرسـتراوانێك بـۆ خۆیـان دادەنێـن ﴿كَمَثَلِ ٱلۡعَنكَبُوتِ ٱتَّخَذَتۡ بَيۡتٗاۖ﴾ وەکـو جاڵجاڵۆکـە وایـە کەماڵێکـی (بۆ خۆی) ڕەخسـاندووە ﴿وَإِنَّ أَوۡهَنَ ٱلۡبُيُوتِ لَبَيۡتُ ٱلۡعَنكَبُوتِۚ﴾ کـە بەڕاسـتی لاوازترین مـاڵ ماڵـی جاڵجاڵۆکەیە ﴿لَوۡ كَانُواْ يَعۡلَمُونَ﴾ ئەگەر بزانـن ﴿٤١﴾ ﴿إِنَّ ٱللَّهَ يَعۡلَمُ﴾ بێگومان خوا دەزانێ ﴿مَا يَدۡعُونَ مِن دُونِهِۦ مِن شَيۡءٖۚ﴾ ئەوان لەجیاتی خوا چی دەپەرستن و هاواری لێ دەکەن ﴿وَهُوَ ٱلۡعَزِيزُ ٱلۡحَكِيمُ﴾ وە هەر ئەو (خوایە) زاڵی بەدەسەڵاتی کار دروست ﴿٤٢﴾ ﴿وَتِلۡكَ ٱلۡأَمۡثَٰلُ نَضۡرِبُهَا لِلنَّاسِۖ﴾ ئەو وێنەو نموونانە بۆ خەڵکی دێنینەوە ﴿وَمَا يَعۡقِلُهَآ إِلَّا ٱلۡعَٰلِمُونَ﴾ تەنهـا زانایـان لەوانـە تێدەگـەن ﴿٤٣﴾ ﴿خَلَقَ ٱللَّهُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَ بِٱلۡحَقِّۚ﴾ خـوا ئاسـمانەکان و زەوی بەحـەق و ڕاسـتی دروسـت کـردووە ﴿إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَةٗ لِّلۡمُؤۡمِنِينَ﴾ بەڕاسـتی لـەوەدا بەڵگـە هەیـە بـۆ بـڕواداران ﴿٤٤﴾ ﴿ٱتۡلُ مَآ أُوحِيَ إِلَيۡكَ مِنَ ٱلۡكِتَٰبِ﴾ بیخوێنـەرەوە ئـەو قورئانـەی کەوەحـی کراوە بـۆت ﴿وَأَقِمِ ٱلصَّلَوٰةَۖ﴾ وە نوێـژ بکە ﴿إِنَّ ٱلصَّلَوٰةَ تَنۡهَىٰ عَنِ ٱلۡفَحۡشَآءِ وَٱلۡمُنكَرِۗ﴾ بێگومـان نوێـژ بەرگـری (نوێژگـەر) دەکات لەکاری ناشـیرین و ناپەسـەند (خراپە) ﴿وَلَذِكۡرُ ٱللَّهِ أَكۡبَرُۗ﴾ وە زیکر و یادی خوا گەورەترە (لەهەموو شـتێك) ﴿وَٱللَّهُ يَعۡلَمُ مَا تَصۡنَعُونَ﴾ خواش دەزانێت بەهەر کارێك کە ئێوە دەیکەن ﴿٤٥﴾

۞ وَلَا تُجَٰدِلُوٓاْ أَهۡلَ ٱلۡكِتَٰبِ إِلَّا بِٱلَّتِي هِيَ أَحۡسَنُ إِلَّا
ٱلَّذِينَ ظَلَمُواْ مِنۡهُمۡۖ وَقُولُوٓاْ ءَامَنَّا بِٱلَّذِيٓ أُنزِلَ إِلَيۡنَا وَأُنزِلَ
إِلَيۡكُمۡ وَإِلَٰهُنَا وَإِلَٰهُكُمۡ وَٰحِدٞ وَنَحۡنُ لَهُۥ مُسۡلِمُونَ
﴿٤٦﴾ وَكَذَٰلِكَ أَنزَلۡنَآ إِلَيۡكَ ٱلۡكِتَٰبَۚ فَٱلَّذِينَ ءَاتَيۡنَٰهُمُ
ٱلۡكِتَٰبَ يُؤۡمِنُونَ بِهِۦۖ وَمِنۡ هَٰٓؤُلَآءِ مَن يُؤۡمِنُ بِهِۦۚ وَمَا
يَجۡحَدُ بِـَٔايَٰتِنَآ إِلَّا ٱلۡكَٰفِرُونَ ﴿٤٧﴾ وَمَا كُنتَ تَتۡلُواْ مِن
قَبۡلِهِۦ مِن كِتَٰبٖ وَلَا تَخُطُّهُۥ بِيَمِينِكَۖ إِذٗا لَّٱرۡتَابَ
ٱلۡمُبۡطِلُونَ ﴿٤٨﴾ بَلۡ هُوَ ءَايَٰتُۢ بَيِّنَٰتٞ فِي صُدُورِ ٱلَّذِينَ
أُوتُواْ ٱلۡعِلۡمَۚ وَمَا يَجۡحَدُ بِـَٔايَٰتِنَآ إِلَّا ٱلظَّٰلِمُونَ ﴿٤٩﴾ وَقَالُواْ
لَوۡلَآ أُنزِلَ عَلَيۡهِ ءَايَٰتٞ مِّن رَّبِّهِۦۚ قُلۡ إِنَّمَا ٱلۡأٓيَٰتُ عِندَ ٱللَّهِ
وَإِنَّمَآ أَنَا۠ نَذِيرٞ مُّبِينٌ ﴿٥٠﴾ أَوَلَمۡ يَكۡفِهِمۡ أَنَّآ أَنزَلۡنَا عَلَيۡكَ
ٱلۡكِتَٰبَ يُتۡلَىٰ عَلَيۡهِمۡۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَرَحۡمَةٗ وَذِكۡرَىٰ
لِقَوۡمٖ يُؤۡمِنُونَ ﴿٥١﴾ قُلۡ كَفَىٰ بِٱللَّهِ بَيۡنِي وَبَيۡنَكُمۡ
شَهِيدٗاۖ يَعۡلَمُ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۗ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ
بِٱلۡبَٰطِلِ وَكَفَرُواْ بِٱللَّهِ أُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡخَٰسِرُونَ ﴿٥٢﴾

﴿وَلَا تُجَٰدِلُوٓاْ أَهۡلَ ٱلۡكِتَٰبِ﴾ دەمەقاڵێ و موجادەلە مەكەن لەگەڵ خاوەنی كتێبە ئاسمانییەكاندا ﴿إِلَّا بِٱلَّتِي هِيَ أَحۡسَنُ﴾ بە جوانترین شێوە نەبێت ﴿إِلَّا ٱلَّذِينَ ظَلَمُواْ مِنۡهُمۡۖ﴾ جگە لەوانەیان كە ستەمیان كرد (لە ئێوە) ﴿وَقُولُوٓاْ ءَامَنَّا بِٱلَّذِيٓ أُنزِلَ إِلَيۡنَا﴾ وە (بە خاوەن كتێبەكان) بڵێن باوەڕمان هێناوە بەوەی نێردراوەتە خوارەوە بۆ ئێمە ﴿وَأُنزِلَ إِلَيۡكُمۡ﴾ و (بەوەش) نێردراوەتە خوارەوە بۆ ئێوە ﴿وَإِلَٰهُنَا وَإِلَٰهُكُمۡ وَٰحِدٞ﴾ وە خوای ئێمە و خوای ئێوە یەكێكە ﴿وَنَحۡنُ لَهُۥ مُسۡلِمُونَ﴾ وە ئێمە بۆ ئەو (خوا) گەردن كەچین ﴿٤٦﴾ ﴿وَكَذَٰلِكَ أَنزَلۡنَآ إِلَيۡكَ ٱلۡكِتَٰبَۚ﴾ هەروەك (پێغەمبەرانی پێشوو) قورئانمان بۆ تۆ (ئەی موحەممەد ﷺ) ناردەخوارەوە ﴿فَٱلَّذِينَ ءَاتَيۡنَٰهُمُ ٱلۡكِتَٰبَ﴾ جا ئەو كەسانەی كە كتێبمان پێداون ﴿يُؤۡمِنُونَ بِهِۦۖ﴾ (هەندێكیان) باوەڕ بەو (قورئانە) دەهێنن ﴿وَمِنۡ هَٰٓؤُلَآءِ مَن يُؤۡمِنُ بِهِۦۚ﴾ وە لەمانەش (بت پەرستەكانی عەرەب) كەسانێ بڕوای پێ دەهێنێت ﴿وَمَا يَجۡحَدُ بِـَٔايَٰتِنَآ إِلَّا ٱلۡكَٰفِرُونَ﴾ تەنها بێ باوەڕانی (ڕۆچوو) دان نانێن بە ئایەتەكانی ئێمەدا ﴿٤٧﴾ ﴿وَمَا كُنتَ تَتۡلُواْ مِن قَبۡلِهِۦ مِن كِتَٰبٖ﴾ وە تۆ (ئەی موحەممەد ﷺ) پێش ئەم (قورئانە) هیچ كتێبێكت نەدەخوێندەوە ﴿وَلَا تَخُطُّهُۥ بِيَمِينِكَۖ﴾ وە بەدەستی ڕاستت نەتنوسیووە ﴿إِذٗا لَّٱرۡتَابَ ٱلۡمُبۡطِلُونَ﴾ (ئەگەر وابوایە) ئەو كاتە ناڕاستەكان (بێ بڕوایان) دەكەوتنە گومانەوە ﴿٤٨﴾ ﴿بَلۡ هُوَ ءَايَٰتُۢ بَيِّنَٰتٞ﴾ (نەخێر وا نییە گومان دەبەن) بەڵكو قورئان نیشانەكانی ئاشكران ﴿فِي صُدُورِ ٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلۡعِلۡمَۚ﴾ لە دڵ و دەرونی كەسانێكدایە كە زانستیان پێ دراوە (لە لایەن خواوە) ﴿وَمَا يَجۡحَدُ بِـَٔايَٰتِنَآ إِلَّا ٱلظَّٰلِمُونَ﴾ تەنیا ستەمكاران دان نانێن بە نیشانەكانی ئێمەدا ﴿٤٩﴾ ﴿وَقَالُواْ لَوۡلَآ أُنزِلَ عَلَيۡهِ ءَايَٰتٞ مِّن رَّبِّهِۦۖ﴾ وە ووتیان ئەوە بۆ چەند موعجیزە و بەڵگەیەك دانابەزێنرێ بۆ سەری (موحەممەد ﷺ) لەلایەن پەروەردگاریەوە ﴿قُلۡ إِنَّمَا ٱلۡأٓيَٰتُ عِندَ ٱللَّهِ﴾ بڵێ (پێیان هێنانە خوارەوەی) موعجیزەكان تەنیا لەلایەن خواوەیە ﴿وَإِنَّمَآ أَنَا۠ نَذِيرٞ مُّبِينٌ﴾ وە بەڕاستی من تەنها ترسێنەرێكی ئاشكرام ﴿٥٠﴾ ﴿أَوَلَمۡ يَكۡفِهِمۡ﴾ ئایا بۆ ئەوان بەس نییە ﴿أَنَّآ أَنزَلۡنَا عَلَيۡكَ ٱلۡكِتَٰبَ يُتۡلَىٰ عَلَيۡهِمۡۚ﴾ كە ئێمە قورئانمان ناردۆتە خوارەوە بۆ سەر تۆ، دەخوێنرێتەوە بەسەریاندا ﴿إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَرَحۡمَةٗ وَذِكۡرَىٰ لِقَوۡمٖ يُؤۡمِنُونَ﴾ بەڕاستی لەم قورئانەدا بەزەیی و پەند و ئامۆژگاری هەیە بۆ باوەڕداران ﴿٥١﴾ ﴿قُلۡ كَفَىٰ بِٱللَّهِ﴾ بڵێ (پێیان) خوا بەسە ﴿بَيۡنِي وَبَيۡنَكُمۡ شَهِيدٗاۖ﴾ بۆ شایەتی دان لەنێوان من و ئێوەدا ﴿يَعۡلَمُ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۗ﴾ ئەوەی لەئاسمانەكان و زەویدایە دەیزانێ ﴿وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ بِٱلۡبَٰطِلِ وَكَفَرُواْ بِٱللَّهِ﴾ وە كەسانێ كە باوەڕیان هێناوە بە بەتاڵ و بێ باوەڕبوون بەخوا ﴿أُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡخَٰسِرُونَ﴾ تەنها ئەوانەن زەرەرمەندان ﴿٥٢﴾

وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِٱلْعَذَابِ وَلَوْلَآ أَجَلٌ مُّسَمًّى لَّجَآءَهُمُ ٱلْعَذَابُ
وَلَيَأْتِيَنَّهُم بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٥٣﴾ يَسْتَعْجِلُونَكَ بِٱلْعَذَابِ
وَإِنَّ جَهَنَّمَ لَمُحِيطَةٌۢ بِٱلْكَٰفِرِينَ ﴿٥٤﴾ يَوْمَ يَغْشَىٰهُمُ ٱلْعَذَابُ
مِن فَوْقِهِمْ وَمِن تَحْتِ أَرْجُلِهِمْ وَيَقُولُ ذُوقُوا۟ مَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ
﴿٥٥﴾ يَٰعِبَادِيَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ إِنَّ أَرْضِى وَٰسِعَةٌ فَإِيَّٰىَ فَٱعْبُدُونِ
﴿٥٦﴾ كُلُّ نَفْسٍ ذَآئِقَةُ ٱلْمَوْتِ ۖ ثُمَّ إِلَيْنَا تُرْجَعُونَ ﴿٥٧﴾ وَٱلَّذِينَ
ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ لَنُبَوِّئَنَّهُم مِّنَ ٱلْجَنَّةِ غُرَفًا تَجْرِى
مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَا ۚ نِعْمَ أَجْرُ ٱلْعَٰمِلِينَ ﴿٥٨﴾ ٱلَّذِينَ
صَبَرُوا۟ وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ﴿٥٩﴾ وَكَأَيِّن مِّن دَآبَّةٍ لَّا تَحْمِلُ
رِزْقَهَا ٱللَّهُ يَرْزُقُهَا وَإِيَّاكُمْ ۚ وَهُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلْعَلِيمُ ﴿٦٠﴾ وَلَئِن
سَأَلْتَهُم مَّنْ خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ وَسَخَّرَ ٱلشَّمْسَ وَٱلْقَمَرَ
لَيَقُولُنَّ ٱللَّهُ ۖ فَأَنَّىٰ يُؤْفَكُونَ ﴿٦١﴾ ٱللَّهُ يَبْسُطُ ٱلرِّزْقَ لِمَن يَشَآءُ مِنْ
عِبَادِهِۦ وَيَقْدِرُ لَهُۥٓ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ بِكُلِّ شَىْءٍ عَلِيمٌ ﴿٦٢﴾ وَلَئِن سَأَلْتَهُم
مَّن نَّزَّلَ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءً فَأَحْيَا بِهِ ٱلْأَرْضَ مِنۢ بَعْدِ مَوْتِهَا
لَيَقُولُنَّ ٱللَّهُ ۚ قُلِ ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ ۚ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ ﴿٦٣﴾

﴿وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ﴾ بە پەلە داوای (هێنانی) سزات لێ دەکەن ﴿وَلَوْلَا أَجَلٌ مُّسَمًّى لَّجَاءَهُمُ الْعَذَابُ﴾ ئەگەر ماوەی دیاری کراو نەبوایە (بۆ سزادانی ئەوانە) بێگومان سزاکەیان بۆ دەهات ﴿وَلَيَأْتِيَنَّهُم بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ﴾ وە بەڕاستی لەناکاودا ئەو سزایەیان بۆ دێ کە ئەوان هەستی پێ ناکەن ﴿٥٣﴾ ﴿يَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ﴾ بە پەلە لە تۆ داوای (هێنانی) سزا دەکەن ﴿وَإِنَّ جَهَنَّمَ لَمُحِيطَةٌ بِالْكَافِرِينَ﴾ کە بەڕاستی دۆزەخ دەوری کافرانی داوە ﴿٥٤﴾ ﴿يَوْمَ يَغْشَاهُمُ الْعَذَابُ﴾ لەڕۆژێکدا سزا دایان دەپۆشێ ﴿مِن فَوْقِهِمْ وَمِن تَحْتِ أَرْجُلِهِمْ﴾ لە لای سەریانەوە و لە ژێر پێیانەوە ﴿وَيَقُولُ ذُوقُوا مَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ﴾ وە (خوا) دەفەرموێ: بچێژن تۆڵەی ئەو کردەوانەی کە لە دونیادا دەتان کرد ﴿٥٥﴾ ﴿يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ آمَنُوا﴾ ئەی بەندەکانم کە باوەڕتان هێناوە ﴿إِنَّ أَرْضِي وَاسِعَةٌ﴾ بێگومان زەوی من پان و فراوانە ﴿فَإِيَّايَ فَاعْبُدُونِ﴾ کەواتە هەر من بپەرستن ﴿٥٦﴾ ﴿كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ ثُمَّ إِلَيْنَا تُرْجَعُونَ﴾ هەمووکەس مردن دەچێژێ و دەمرێ پاشان بۆ لای ئێمە دەگەڕێنرێنەوە ﴿٥٧﴾ ﴿وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ﴾ وە کەسانێ کە باوەڕیان هێناوە و کردەوە چاکەکانیان کردووە ﴿لَنُبَوِّئَنَّهُم مِّنَ الْجَنَّةِ غُرَفًا﴾ سوێند بەخوا لە کۆشکە بەرزەکانی بەهەشتدا نیشتەجێیان دەکەین ﴿تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ﴾ کە ڕووبارەکان بەژێریاندا دێن و دەچن ﴿خَالِدِينَ فِيهَا نِعْمَ أَجْرُ الْعَامِلِينَ﴾ بێ برانەوە تیایدا دەمێننەوە ئای چەند چاکە پاداشتی چاکەکاران ﴿٥٨﴾ ﴿الَّذِينَ صَبَرُوا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ﴾ ئەوانەی دانیان بە خۆیاندا گرت و تەنها پشتیان بە پەروەردگاریان بەست ﴿٥٩﴾ ﴿وَكَأَيِّن مِّن دَابَّةٍ لَّا تَحْمِلُ رِزْقَهَا﴾ زۆر گیان لەبەر (زیندەوەر) هەیە ڕۆزی خۆی هەڵناگرێ و کۆی ناکاتەوە (بۆ داهاتوو) ﴿اللَّهُ يَرْزُقُهَا وَإِيَّاكُمْ﴾ خوا ڕۆزی ئەو (گیان لەبەرانەو) و ئێوەیش دەدات ﴿وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ﴾ وە هەر ئەوە بیسەری زانا ﴿٦٠﴾ ﴿وَلَئِن سَأَلْتَهُم مَّنْ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ﴾ سوێند بەخوا ئەگەر پرسیار لەو (بێ باوەڕانە) بکەیت کێ ئاسمانەکان و زەوی دروست کردووە ﴿وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ﴾ و ڕۆژ و مانگی ڕامهێناوە وخستویەتیە خزمەتیانەوە ﴿لَيَقُولُنَّ اللَّهُ فَأَنَّىٰ يُؤْفَكُونَ﴾ بێگومان دەڵێن خوا دەی کەواتە چۆن (لە پەرستنی خوا) لادراون ﴿٦١﴾ ﴿اللَّهُ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَن يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَيَقْدِرُ لَهُ﴾ خوا ڕۆزی فراوان دەکات بۆ هەر کەس لە بەندەکان کە بیەوێ یا بۆی کەم دەکات ﴿إِنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ﴾ بێگومان خوا بەهەموو شتێك زانایە ﴿٦٢﴾ ﴿وَلَئِن سَأَلْتَهُم﴾ وە ئەگەر پرسیاریان لێ بکەیت ﴿مَّن نَّزَّلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً﴾ کێ لەئاسمانەوە باران دەبارێنێ ﴿فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ مِن بَعْدِ مَوْتِهَا﴾ ئەمجا بەو بارانە زەوی مردووی پێ زیندوو دەکاتەوە ﴿لَيَقُولُنَّ اللَّهُ﴾ بێگومان دەڵێن خوا ﴿قُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) بڵێ هەموو سوپاس هەر بۆ خوایە ﴿بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ﴾ بەڵام زۆربەیان ژیریان بەکار ناهێنن ﴿٦٣﴾

وَمَا هَٰذِهِ ٱلْحَيَوٰةُ ٱلدُّنْيَآ إِلَّا لَهْوٌ وَلَعِبٌ ۚ وَإِنَّ ٱلدَّارَ ٱلْـَٔاخِرَةَ لَهِىَ
ٱلْحَيَوَانُ ۚ لَوْ كَانُوا۟ يَعْلَمُونَ ﴿٦٤﴾ فَإِذَا رَكِبُوا۟ فِى ٱلْفُلْكِ دَعَوُا۟ ٱللَّهَ
مُخْلِصِينَ لَهُ ٱلدِّينَ فَلَمَّا نَجَّىٰهُمْ إِلَى ٱلْبَرِّ إِذَا هُمْ يُشْرِكُونَ ﴿٦٥﴾
لِيَكْفُرُوا۟ بِمَآ ءَاتَيْنَٰهُمْ وَلِيَتَمَتَّعُوا۟ ۚ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿٦٦﴾
أَوَلَمْ يَرَوْا۟ أَنَّا جَعَلْنَا حَرَمًا ءَامِنًا وَيُتَخَطَّفُ ٱلنَّاسُ مِنْ
حَوْلِهِمْ ۚ أَفَبِٱلْبَٰطِلِ يُؤْمِنُونَ وَبِنِعْمَةِ ٱللَّهِ يَكْفُرُونَ ﴿٦٧﴾
وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ ٱفْتَرَىٰ عَلَى ٱللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِٱلْحَقِّ لَمَّا جَآءَهُۥٓ ۚ
أَلَيْسَ فِى جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْكَٰفِرِينَ ﴿٦٨﴾ وَٱلَّذِينَ جَٰهَدُوا۟
فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا ۚ وَإِنَّ ٱللَّهَ لَمَعَ ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿٦٩﴾

سُورَةُ الرُّومِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

الٓمٓ ﴿١﴾ غُلِبَتِ ٱلرُّومُ ﴿٢﴾ فِىٓ أَدْنَى ٱلْأَرْضِ وَهُم مِّنۢ
بَعْدِ غَلَبِهِمْ سَيَغْلِبُونَ ﴿٣﴾ فِى بِضْعِ سِنِينَ ۗ لِلَّهِ ٱلْأَمْرُ
مِن قَبْلُ وَمِنۢ بَعْدُ ۚ وَيَوْمَئِذٍ يَفْرَحُ ٱلْمُؤْمِنُونَ ﴿٤﴾
بِنَصْرِ ٱللَّهِ ۚ يَنصُرُ مَن يَشَآءُ ۖ وَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلرَّحِيمُ ﴿٥﴾

ربع الحزب ٤١

﴿وَمَا هَٰذِهِ ٱلْحَيَوٰةُ ٱلدُّنْيَآ إِلَّا لَهْوٌ وَلَعِبٌ﴾ وە ژیانی ئەم دونیایە تەنها رابواردنێكی بێ هودە و یاری (منالانە) ﴿وَإِنَّ ٱلدَّارَ ٱلْءَاخِرَةَ لَهِىَ ٱلْحَيَوَانُ﴾ وە بەڕاستیماڵی قیامەت هەر ئەوەیە ژیانی (ڕاستەقینە) ﴿لَوْ كَانُوا۟ يَعْلَمُونَ﴾ ئەگەر ئەوان بیانزانیایە ﴿٦٤﴾ ﴿فَإِذَا رَكِبُوا۟ فِى ٱلْفُلْكِ﴾ ئەمجا كاتێ ئەو (بێ باوەڕانە) سوار كەشتی دەبن ﴿دَعَوُا۟ ٱللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ ٱلدِّينَ﴾ (و ترسان لە نوقم بوون) تەنها هاوار لە خوا دەكەن بە دڵسۆزی و گەردن كەچیەوە ﴿فَلَمَّا نَجَّىٰهُمْ إِلَى ٱلْبَرِّ﴾ كەچی كاتێ خوا ڕزگاریان دەكات و دەگەنەوە ووشكانی ﴿إِذَا هُمْ يُشْرِكُونَ﴾ كتوپڕ ئەوان هاوبەش بۆ خوا دادەنێن ﴿٦٥﴾ ﴿لِيَكْفُرُوا۟ بِمَآ ءَاتَيْنَٰهُمْ وَلِيَتَمَتَّعُوا۟﴾ (وازیان لێ بهێنە) با دان نەنێن بەوەی ئێمە پێماندان، وە لەزەت ببەن لە ژیان ﴿فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ﴾ جا لەمەولا دەزانن (ئەنجامی ئەو كردەوە خراپانەیان چی دەبێ) ﴿٦٦﴾ ﴿أَوَلَمْ يَرَوْا۟﴾ ئایا نەیان زانیوە و سەرنجیان نەداوە ﴿أَنَّا جَعَلْنَا حَرَمًا ءَامِنًا﴾ كە ئێمە (شاری مەككە) مان كردۆتە جێگایەكی ڕێز گیراوی بێ ترس وپڕ ئاساشیش ﴿وَيُتَخَطَّفُ ٱلنَّاسُ مِنْ حَوْلِهِمْ﴾ لە كاتێكدا لە دەوروبەری ئەواندا خەڵك دەفڕێنرێت ﴿أَفَبِٱلْبَٰطِلِ يُؤْمِنُونَ﴾ دەی ئایا باوەڕ بە بەتاڵ دەهێنن ﴿وَبِنِعْمَةِ ٱللَّهِ يَكْفُرُونَ﴾ وە سپڵە وپێ نەزانن بەرامبەر نیعمەتەكانی خوای گەورە ﴿٦٧﴾ ﴿وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ ٱفْتَرَىٰ عَلَى ٱللَّهِ كَذِبًا﴾ كێ لەو كەسە ستەمكارترە كە درۆ بەدەم خواوە هەڵدەبەستێ ﴿أَوْ كَذَّبَ بِٱلْحَقِّ لَمَّا جَآءَهُۥٓ﴾ یا باوەڕ نەهێنێ بەئایینی ڕاست كاتێ بۆی هات ﴿أَلَيْسَ فِى جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْكَٰفِرِينَ﴾ ئایا جێگای مانەوە بۆ بێ بڕوایان لە دۆزەخدا نیە ﴿٦٨﴾ ﴿وَٱلَّذِينَ جَٰهَدُوا۟ فِينَا﴾ وە كەسانێ كە لە پێناو ڕەزامەندی ئێمەدا تێكۆشانیان كردووە ﴿لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا﴾ بەڕاستی ڕێنموونیان دەكەین بۆ ڕێگا چاكەكانی خۆمان ﴿وَإِنَّ ٱللَّهَ لَمَعَ ٱلْمُحْسِنِينَ﴾ وە بێگومان خوا لەگەڵ چاكەكاراندایە ﴿٦٩﴾

سورەتی ﴿ٱلرُّومِ﴾

﴿بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ﴾ بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

﴿الٓمٓ﴾ بە (ئەلیف، لام، میم) دەخوێنرێتەوە خوا زاناترە بەماناكەی بۆ زانیاری زیاتر سەیری سەرەتای سورەتی (البقرة) بكە ﴿١﴾ ﴿غُلِبَتِ ٱلرُّومُ﴾ ڕۆم شكێنران و ژێر كەوتن (فارس زاڵ بوو بە سەریاندا) ﴿٢﴾ ﴿فِىٓ أَدْنَى ٱلْأَرْضِ﴾ لە نزیك ترین خاكیان (لە مەككەوە یا لە وڵاتی فارسەوە) ﴿وَهُم مِّنۢ بَعْدِ غَلَبِهِمْ﴾ وە ڕۆمەكان دوای تێشكانیان ﴿سَيَغْلِبُونَ﴾ لە داهاتوودا سەر دەكەون (بەسەر فارسەكاندا) ﴿٣﴾ ﴿فِى بِضْعِ سِنِينَ﴾ لە ماوەی چەند ساڵێكدا (لە نێوان ٣ تا ٩ ساڵدا) ﴿لِلَّهِ ٱلْأَمْرُ مِن قَبْلُ وَمِنۢ بَعْدُ﴾ هەموو كاروبار تەنها بە دەست خوایە لەپێش(سەركەوتن) ولەدوا (سەركەوتنیش) ﴿وَيَوْمَئِذٍ يَفْرَحُ ٱلْمُؤْمِنُونَ﴾ وە لەو ڕۆژەی (ڕۆمەكان سەردەكەون) ئیمانداران دڵخۆش دەبن (چونكە ڕۆمەكان خاوەن نامەی ئاسمانی بوون) ﴿٤﴾ ﴿بِنَصْرِ ٱللَّهِ﴾ بەسەرخستنی خوا (بۆ ڕۆمەكان) ﴿يَنصُرُ مَن يَشَآءُ﴾ خوا هەر كەسی بوێت سەریدەخات ﴿وَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلرَّحِيمُ﴾ وەهەر ئەوزاڵی باڵادەستی میهرەبانە ﴿٥﴾

وَعۡدَ ٱللَّهِۖ لَا يُخۡلِفُ ٱللَّهُ وَعۡدَهُۥ وَلَٰكِنَّ أَكۡثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يَعۡلَمُونَ
﴿٦﴾ يَعۡلَمُونَ ظَٰهِرٗا مِّنَ ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَا وَهُمۡ عَنِ ٱلۡأٓخِرَةِ هُمۡ
غَٰفِلُونَ ﴿٧﴾ أَوَلَمۡ يَتَفَكَّرُواْ فِيٓ أَنفُسِهِمۗ مَّا خَلَقَ ٱللَّهُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَٱلۡأَرۡضَ وَمَا بَيۡنَهُمَآ إِلَّا بِٱلۡحَقِّ وَأَجَلٖ مُّسَمّٗىۗ وَإِنَّ كَثِيرٗا
مِّنَ ٱلنَّاسِ بِلِقَآيِٕ رَبِّهِمۡ لَكَٰفِرُونَ ﴿٨﴾ أَوَلَمۡ يَسِيرُواْ فِي
ٱلۡأَرۡضِ فَيَنظُرُواْ كَيۡفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِهِمۡۚ كَانُوٓاْ
أَشَدَّ مِنۡهُمۡ قُوَّةٗ وَأَثَارُواْ ٱلۡأَرۡضَ وَعَمَرُوهَآ أَكۡثَرَ مِمَّا
عَمَرُوهَا وَجَآءَتۡهُمۡ رُسُلُهُم بِٱلۡبَيِّنَٰتِۖ فَمَا كَانَ ٱللَّهُ
لِيَظۡلِمَهُمۡ وَلَٰكِن كَانُوٓاْ أَنفُسَهُمۡ يَظۡلِمُونَ ﴿٩﴾ ثُمَّ كَانَ
عَٰقِبَةَ ٱلَّذِينَ أَسَٰٓـُٔواْ ٱلسُّوٓأَىٰٓ أَن كَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ وَكَانُواْ
بِهَا يَسۡتَهۡزِءُونَ ﴿١٠﴾ ٱللَّهُ يَبۡدَؤُاْ ٱلۡخَلۡقَ ثُمَّ يُعِيدُهُۥ ثُمَّ إِلَيۡهِ تُرۡجَعُونَ
﴿١١﴾ وَيَوۡمَ تَقُومُ ٱلسَّاعَةُ يُبۡلِسُ ٱلۡمُجۡرِمُونَ ﴿١٢﴾ وَلَمۡ يَكُن لَّهُم مِّن
شُرَكَآئِهِمۡ شُفَعَٰٓؤُاْ وَكَانُواْ بِشُرَكَآئِهِمۡ كَٰفِرِينَ
﴿١٣﴾ وَيَوۡمَ تَقُومُ ٱلسَّاعَةُ يَوۡمَئِذٖ يَتَفَرَّقُونَ ﴿١٤﴾ فَأَمَّا ٱلَّذِينَ
ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ فَهُمۡ فِي رَوۡضَةٖ يُحۡبَرُونَ ﴿١٥﴾

﴿وَعْدَ ٱللَّهِ لَا يُخْلِفُ ٱللَّهُ وَعْدَهُۥ﴾ ئەوە بەڵێنی خوایە (کە ڕۆمەکان سەربخات) خوایش پێچەوانەی بەڵێنی خۆی ناکات ﴿وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ﴾ بەڵام زۆربەی خەڵك نازانن ﴿٦﴾ ﴿يَعْلَمُونَ ظَٰهِرًا مِّنَ ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا﴾ تەنها ڕواڵەتی ئەم ژیانی دونیا دەزانن ﴿وَهُمْ عَنِ ٱلْءَاخِرَةِ هُمْ غَٰفِلُونَ﴾ بەلام بێ ئاگان لە ڕۆژی دوایی ﴿٧﴾ ﴿أَوَلَمْ يَتَفَكَّرُوا۟ فِىٓ أَنفُسِهِم﴾ ئایا ئەوانە لە دەروونی خۆیاندا بیریان نەکردۆتەوە ﴿مَّا خَلَقَ ٱللَّهُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَآ﴾ کە خوا ئاسمانەکان و زەوی و ئەوەی لە نێوانیاندایە دروستی نەکردووە ﴿إِلَّا بِٱلْحَقِّ وَأَجَلٍ مُّسَمًّى﴾ بەهەق و ڕاستی نەبێت، وە بۆ ماوەیەکی دیاری کراو ﴿وَإِنَّ كَثِيرًا مِّنَ ٱلنَّاسِ﴾ بێگومان زۆرێك لە خەڵك ﴿بِلِقَآئِ رَبِّهِمْ لَكَٰفِرُونَ﴾ باوەڕیان نیە بە خزمەت پەروەردگاریان بگەن (لەدوا ڕۆژدا) ﴿٨﴾ ﴿أَوَلَمْ يَسِيرُوا۟ فِى ٱلْأَرْضِ﴾ ئایا ئەوان بەسەر زەویدانە گەڕاون ﴿فَيَنظُرُوا۟ كَيْفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ﴾ بۆ ئەوەی ببینن سەرئەنجام ئەو (گەلانەی کافر بوون) لە پێش ئەمان چۆن بووە ﴿كَانُوٓا۟ أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً﴾ کە زۆر بەهێزتر بوون لە ئەمان (لە خەڵکی مەککە) ﴿وَأَثَارُوا۟ ٱلْأَرْضَ﴾ و زەوییان کێلا (بۆ کشت وکاڵ) ﴿وَعَمَرُوهَآ أَكْثَرَ مِمَّا عَمَرُوهَا﴾ و ئاوەدانیان کردەوە زیاتر لەمان ﴿وَجَآءَتْهُمْ رُسُلُهُم بِٱلْبَيِّنَٰتِ﴾ وە پێغەمبەرانیان بۆ هات بە موعجیزە ڕوونەکانەوە ﴿فَمَا كَانَ ٱللَّهُ لِيَظْلِمَهُمْ﴾ بۆیە خوا ستەمی لێ نەکردوون (کە لەناوی بردوون) ﴿وَلَٰكِن كَانُوٓا۟ أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ﴾ بەلام خۆیان ستەمیان لە خۆیان کرد ﴿٩﴾ ﴿ثُمَّ كَانَ عَٰقِبَةَ ٱلَّذِينَ أَسَٰٓـُٔوا۟ ٱلسُّوٓأَىٰٓ﴾ پاشان چارەنووسی ئەوانەی کەتاوان و خراپەیان کرد سەخترین سزایە (کەدۆزەخە) ﴿أَن كَذَّبُوا۟ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ﴾ لەبەر ئەوەی باوڕیان نەهێنا بە ئایەتەکانی خوا ﴿وَكَانُوا۟ بِهَا يَسْتَهْزِءُونَ﴾ و هەمیشە گاڵتەیان پێ دەکرد ﴿١٠﴾ ﴿ٱللَّهُ يَبْدَؤُا۟ ٱلْخَلْقَ﴾ خوا لەسەرەتاوە (ئادەمی) دروستکرد ﴿ثُمَّ يُعِيدُهُۥ﴾ وە لە پاش (مردنیش) دروستی دەکاتەوە ﴿ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ﴾ پاشان بۆ لای ئەو (خوا) دەگەڕێنەوە ﴿١١﴾ ﴿وَيَوْمَ تَقُومُ ٱلسَّاعَةُ﴾ وە ئەو ڕۆژەی قیامەت هەڵدەسێ ﴿يُبْلِسُ ٱلْمُجْرِمُونَ﴾ تاوانباران غەمبار و نائومێد دەبن ﴿١٢﴾ ﴿وَلَمْ يَكُن لَّهُم مِّن شُرَكَآئِهِمْ شُفَعَٰٓؤُا۟﴾ بێگومان لە ناو پەرستراوەکانیاندا تکاکارانێك نیە بۆ ئەوان ﴿وَكَانُوا۟ بِشُرَكَآئِهِمْ كَٰفِرِينَ﴾ و ئەوان بێ باوەڕ دەبن بە پەرستراوەکانیان (کە کردبوونیان بە هاوبەشی خوا) ﴿١٣﴾ ﴿وَيَوْمَ تَقُومُ ٱلسَّاعَةُ﴾ ئەو ڕۆژەی کە قیامەت هەڵدەسێ ﴿يَوْمَئِذٍ يَتَفَرَّقُونَ﴾ (خەڵك) لەو ڕۆژەدا جیادەبنەوە لەیەکتر ﴿١٤﴾ ﴿فَأَمَّا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ﴾ ئەمجا کەسانێ کەباوەڕیان هێناوەو کردەوە چاکەکانیان کردووە ﴿فَهُمْ فِى رَوْضَةٍ يُحْبَرُونَ﴾ ئەوان لە بەهەشتدا دڵخۆش دەکرێن ﴿١٥﴾

وَأَمَّا ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ وَكَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِنَا وَلِقَآيِٕ ٱلۡأٓخِرَةِ
فَأُوْلَٰٓئِكَ فِي ٱلۡعَذَابِ مُحۡضَرُونَ ١٦ فَسُبۡحَٰنَ ٱللَّهِ حِينَ تُمۡسُونَ
وَحِينَ تُصۡبِحُونَ ١٧ وَلَهُ ٱلۡحَمۡدُ فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ
وَعَشِيّٗا وَحِينَ تُظۡهِرُونَ ١٨ يُخۡرِجُ ٱلۡحَيَّ مِنَ ٱلۡمَيِّتِ وَيُخۡرِجُ
ٱلۡمَيِّتَ مِنَ ٱلۡحَيِّ وَيُحۡيِ ٱلۡأَرۡضَ بَعۡدَ مَوۡتِهَاۚ وَكَذَٰلِكَ تُخۡرَجُونَ
١٩ وَمِنۡ ءَايَٰتِهِۦٓ أَنۡ خَلَقَكُم مِّن تُرَابٖ ثُمَّ إِذَآ أَنتُم بَشَرٞ
تَنتَشِرُونَ ٢٠ وَمِنۡ ءَايَٰتِهِۦٓ أَنۡ خَلَقَ لَكُم مِّنۡ أَنفُسِكُمۡ
أَزۡوَٰجٗا لِّتَسۡكُنُوٓاْ إِلَيۡهَا وَجَعَلَ بَيۡنَكُم مَّوَدَّةٗ وَرَحۡمَةًۚ
إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَٰتٖ لِّقَوۡمٖ يَتَفَكَّرُونَ ٢١ وَمِنۡ ءَايَٰتِهِۦ
خَلۡقُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ وَٱخۡتِلَٰفُ أَلۡسِنَتِكُمۡ وَأَلۡوَٰنِكُمۡۚ
إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَٰتٖ لِّلۡعَٰلِمِينَ ٢٢ وَمِنۡ ءَايَٰتِهِۦ مَنَامُكُم
بِٱلَّيۡلِ وَٱلنَّهَارِ وَٱبۡتِغَآؤُكُم مِّن فَضۡلِهِۦٓۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ
لَأٓيَٰتٖ لِّقَوۡمٖ يَسۡمَعُونَ ٢٣ وَمِنۡ ءَايَٰتِهِۦ يُرِيكُمُ ٱلۡبَرۡقَ
خَوۡفٗا وَطَمَعٗا وَيُنَزِّلُ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءٗ فَيُحۡيِۦ بِهِ ٱلۡأَرۡضَ
بَعۡدَ مَوۡتِهَآۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَٰتٖ لِّقَوۡمٖ يَعۡقِلُونَ ٢٤

﴿وَأَمَّا ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ وَكَذَّبُواْ﴾ بەڵام ئەوانەی بێباوەڕ بوون و دانیان نەدەنا ﴿بِـَٔايَٰتِنَا وَلِقَآيِٕ ٱلۡأٓخِرَةِ﴾ بەنیشانەکانی ئێمە و گەیشتن بەڕۆژی دوایی ﴿فَأُوْلَٰٓئِكَ فِي ٱلۡعَذَابِ مُحۡضَرُونَ﴾ ئا ئەوانە لە سزا(ی دۆزەخ) دا ئامادە دەکرێن ﴿١٦﴾ ﴿فَسُبۡحَٰنَ ٱللَّهِ﴾ ئەمجا پاك و بێگەردی خوا بڵێن ﴿حِينَ تُمۡسُونَ وَحِينَ تُصۡبِحُونَ﴾ کاتێ ئێوارەتان لێ دێت، وە کاتێ بەیانیتان لێ دەبێتەوە ﴿١٧﴾ ﴿وَلَهُ ٱلۡحَمۡدُ فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ﴾ وە سوپاس هەر بۆ خوایە لە ئاسمانەکان و زەویدا ﴿وَعَشِيّٗا وَحِينَ تُظۡهِرُونَ﴾ وە(پاکی و بێگەردی خوا بڵێن) لەشەودا و کاتێ نیوەڕۆتان لێ دێت ﴿١٨﴾ ﴿يُخۡرِجُ ٱلۡحَيَّ مِنَ ٱلۡمَيِّتِ وَيُخۡرِجُ ٱلۡمَيِّتَ مِنَ ٱلۡحَيِّ﴾ (خوا) زیندوو لەمردوو دەردێنێ و مردوو لەزیندوو دەردێنێ ﴿وَيُحۡيِ ٱلۡأَرۡضَ بَعۡدَ مَوۡتِهَاۚ﴾ وە زەوی زیندوو دەکاتەوە لەپاش مردن و وشك بوونی ﴿وَكَذَٰلِكَ تُخۡرَجُونَ﴾ وە هەر بەوجۆرە ئێوەش دەردەهێنرێن (لە گۆڕەکانتان) ﴿١٩﴾ ﴿وَمِنۡ ءَايَٰتِهِۦٓ أَنۡ خَلَقَكُم مِّن تُرَابٖ﴾ لە نیشانەکانی ئەو (خوایە) کە ئێوەی لە خاك دروست کردووە ﴿ثُمَّ إِذَآ أَنتُم بَشَرٞ تَنتَشِرُونَ﴾ لە پاش (ماوەیەك) کتوپڕ ئێوە ئادەمین و بڵاوبوونەتەوە لە زەویدا ﴿٢٠﴾ ﴿وَمِنۡ ءَايَٰتِهِۦٓ أَنۡ خَلَقَ لَكُم﴾ وە لەنیشانەکانی ئەوە (نیشانەکانی خوایە) کە بۆی دروست کردوون ﴿مِّنۡ أَنفُسِكُمۡ أَزۡوَٰجٗا لِّتَسۡكُنُوٓاْ إِلَيۡهَا﴾ لە(ڕەگەزی) خۆتان هاوسەرانێك بۆ ئەوەی ئارام بگرن لە لایان دا ﴿وَجَعَلَ بَيۡنَكُم مَّوَدَّةٗ وَرَحۡمَةًۚ﴾ وە خۆشەویستی و بەزەیی خستۆتە نێوانتان ﴿إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَٰتٖ لِّقَوۡمٖ يَتَفَكَّرُونَ﴾ بەڕاستی لەوەدا بەڵگە و نیشانەی زۆر هەیە بۆ کەسانێ کەبیردەکەنەوە ﴿٢١﴾ ﴿وَمِنۡ ءَايَٰتِهِۦ خَلۡقُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ﴾ وە لە نیشانەکانی (دەسەڵاتی) ئەوە دروست کردنی ئاسمانەکان و زەوی ﴿وَٱخۡتِلَٰفُ أَلۡسِنَتِكُمۡ وَأَلۡوَٰنِكُمۡۚ﴾ وجیاوازی زمانتان و ڕەگەزتان ﴿إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَٰتٖ لِّلۡعَٰلِمِينَ﴾ بەڕاستی لەوەدا (باسکرا) بەڵگەی زۆر هەیە بۆ زانایان ﴿٢٢﴾ ﴿وَمِنۡ ءَايَٰتِهِۦ مَنَامُكُم بِٱلَّيۡلِ وَٱلنَّهَارِ﴾ وە لە نیشانەکانی ئەوە، خەوتنتان بە شەو و ڕۆژدا ﴿وَٱبۡتِغَآؤُكُم مِّن فَضۡلِهِۦٓۚ﴾ و هەوڵدانتان (لە ڕۆژدا) بۆ بەهرە وەرگرتن لە بەخششی (ڕۆزی) خوا ﴿إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَٰتٖ لِّقَوۡمٖ يَسۡمَعُونَ﴾ بەڕاستی لەوەدا بەڵگەو نیشانەی زۆر هەیە بۆ کۆمەڵێ ببیستن ﴿٢٣﴾ ﴿وَمِنۡ ءَايَٰتِهِۦ يُرِيكُمُ ٱلۡبَرۡقَ خَوۡفٗا وَطَمَعٗا﴾ لە نیشانەکانی (خوایە) کەهەورە بروسکەتان نیشان دەدات بۆ ترسان و ئومێد (ترسان لە هەورە بروسکە و ئومێدی بارانبارین) ﴿وَيُنَزِّلُ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءٗ﴾ لەئاسمانەوە باران دەبارێنێ ﴿فَيُحۡيِۦ بِهِ ٱلۡأَرۡضَ بَعۡدَ مَوۡتِهَآۚ﴾ کە زەوی دوای مردنی بە هۆی ئەو بارانەوە دەبوژێنێتەوە ﴿إِنَّ فِي ذَٰلِكَ﴾ بەڕاستی لەوەدا (کەباسکرا) ﴿لَأٓيَٰتٖ لِّقَوۡمٖ يَعۡقِلُونَ﴾ چەند بەڵگە و نیشانە هەیە بۆئەوانەی ژیریان بەکار دەهێنن ﴿٢٤﴾

وَمِنْ ءَايَٰتِهِۦٓ أَن تَقُومَ ٱلسَّمَآءُ وَٱلْأَرْضُ بِأَمْرِهِۦۚ ثُمَّ إِذَا دَعَاكُمْ
دَعْوَةً مِّنَ ٱلْأَرْضِ إِذَآ أَنتُمْ تَخْرُجُونَ ﴿٢٥﴾ وَلَهُۥ مَن فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَٱلْأَرْضِۖ كُلٌّ لَّهُۥ قَٰنِتُونَ ﴿٢٦﴾ وَهُوَ ٱلَّذِى يَبْدَؤُا۟ ٱلْخَلْقَ ثُمَّ
يُعِيدُهُۥ وَهُوَ أَهْوَنُ عَلَيْهِۚ وَلَهُ ٱلْمَثَلُ ٱلْأَعْلَىٰ فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَٱلْأَرْضِۚ وَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ ﴿٢٧﴾ ضَرَبَ لَكُم مَّثَلًا
مِّنْ أَنفُسِكُمْۖ هَل لَّكُم مِّن مَّا مَلَكَتْ أَيْمَٰنُكُم مِّن
شُرَكَآءَ فِى مَا رَزَقْنَٰكُمْ فَأَنتُمْ فِيهِ سَوَآءٌ تَخَافُونَهُمْ
كَخِيفَتِكُمْ أَنفُسَكُمْۚ كَذَٰلِكَ نُفَصِّلُ ٱلْءَايَٰتِ لِقَوْمٍ
يَعْقِلُونَ ﴿٢٨﴾ بَلِ ٱتَّبَعَ ٱلَّذِينَ ظَلَمُوٓا۟ أَهْوَآءَهُم بِغَيْرِ عِلْمٍۖ
فَمَن يَهْدِى مَنْ أَضَلَّ ٱللَّهُۖ وَمَا لَهُم مِّن نَّٰصِرِينَ ﴿٢٩﴾ فَأَقِمْ
وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًاۚ فِطْرَتَ ٱللَّهِ ٱلَّتِى فَطَرَ ٱلنَّاسَ عَلَيْهَاۚ
لَا تَبْدِيلَ لِخَلْقِ ٱللَّهِۚ ذَٰلِكَ ٱلدِّينُ ٱلْقَيِّمُ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ
ٱلنَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٠﴾ ۞ مُنِيبِينَ إِلَيْهِ وَٱتَّقُوهُ وَأَقِيمُوا۟
ٱلصَّلَوٰةَ وَلَا تَكُونُوا۟ مِنَ ٱلْمُشْرِكِينَ ﴿٣١﴾ مِنَ ٱلَّذِينَ فَرَّقُوا۟
دِينَهُمْ وَكَانُوا۟ شِيَعًاۖ كُلُّ حِزْبٍۭ بِمَا لَدَيْهِمْ فَرِحُونَ ﴿٣٢﴾

نصف الحزب ٤١

﴿وَمِنْ ءَايَٰتِهِۦٓ﴾ وە لەنیشـانەکانی ئەوە ﴿أَن تَقُومَ ٱلسَّمَآءُ وَٱلْأَرْضُ بِأَمْرِهِۦ﴾ کەئاسمان و زەوی بەفەرمانی ئەو وەسـتاون ﴿ثُمَّ إِذَا دَعَاكُمْ دَعْوَةً مِّنَ ٱلْأَرْضِ﴾ پاشـان کاتێ (لەڕۆژی دواییدا) لە زەوی یەوە بانگتان دەکەن ﴿إِذَآ أَنتُمْ تَخْرُجُونَ﴾ یەکسـەر ئێوە (لە گۆڕەکانتان) دێنە دەرەوە ﴿٢٥﴾ ﴿وَلَهُۥ مَن فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ﴾ ئەوەی لـە ئاسـمانەکان و زەویدایە تەنها هی خوایە ﴿كُلٌّ لَّهُۥ قَٰنِتُونَ﴾ هەموویان هـەر بۆ ئەو (خوا) گەردن کەچـن ﴿٢٦﴾ ﴿وَهُوَ ٱلَّذِى يَبْدَؤُا۟ ٱلْخَلْقَ﴾ ئـەو (خـوا) زاتێکە بـەدی هێنانـی دەس پێکـردووە ﴿ثُمَّ يُعِيدُهُۥ﴾ لەپاشـان (دوا مردنی) دووبارە دروستی دەکاتەوە ﴿وَهُوَ أَهْوَنُ عَلَيْهِ﴾ ئەم (دروست کردنەوەی دووەم) لای خوا ئاسـان ترە ﴿وَلَهُ ٱلْمَثَلُ ٱلْأَعْلَىٰ فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ﴾ و هەر بۆ ئەوە (هەموو)سیفەتێکی بەرزو بڵند لە ئاسمانەکان و زەویدا ﴿وَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ﴾ و هەر ئەوە زاڵی کار دروست ﴿٢٧﴾ ﴿ضَرَبَ لَكُم مَّثَلًا مِّنْ أَنفُسِكُمْ﴾ (خـوا) نموونەیەکتـان لەخودی خۆتاندا بـۆ دەهێنێتەوە ﴿هَل لَّكُم مِّن مَّا مَلَكَتْ أَيْمَٰنُكُم مِّن شُرَكَآءَ﴾ ئایـا لـە بەندەکانتـان دا هاوبەشـانێك هەیـە بـۆ ئێوە ﴿فِى مَا رَزَقْنَٰكُمْ فَأَنتُمْ فِيهِ سَوَآءٌ﴾ لـەو ڕۆزی و سـامانەی بـە ئێوەمـان دا بـوو بـە جـۆرێ ئێوەو ئـەو بەندانـە تیایدا یەکسـان بن ﴿تَخَافُونَهُمْ كَخِيفَتِكُمْ أَنفُسَكُمْ﴾ و لەوان دەترسن (حسابیان بۆ بکەن) وەکو ترستان لە کەسانی وەك خۆتان ﴿كَذَٰلِكَ نُفَصِّلُ ٱلْءَايَٰتِ﴾ ئا بەو جۆرە نیشـانەکان ڕوون دەکەینەوە (بەدرێژی باسـی دەکەین) ﴿لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ﴾ بـۆ کەسـانێ ژیریان بـەکار دەهێنـن ﴿٢٨﴾ ﴿بَلِ ٱتَّبَعَ ٱلَّذِينَ ظَلَمُوٓا۟ أَهْوَآءَهُم﴾ (وازیان لێ بێنە) بەڵکو ئەوانەی ستەمیان کردشوێن ئارەزووی خۆیان کەوتن ﴿بِغَيْرِ عِلْمٍ﴾ بێ شارەزایی و نەزانانە ﴿فَمَن يَهْدِى مَنْ أَضَلَّ ٱللَّهُ﴾ ئەمجـا کێ (دەتوانێ) ڕێنموونیی کەسـێ بـکات کە خوا گومڕای کردبێ ﴿وَمَا لَهُم مِّن نَّٰصِرِينَ﴾ لـە کاتێکـدا بۆئەوان هیـچ یارمەتی دەرێـك نییە ﴿٢٩﴾ ﴿فَأَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًا﴾ کەواتە ڕووی خۆت ڕێك بکەرە ئاینی ئیسـلام وپاك و ڕاست بۆ خوا ﴿فِطْرَتَ ٱللَّهِ ٱلَّتِى فَطَرَ ٱلنَّاسَ عَلَيْهَا﴾ (شـوێن ئاینـی) یەکتاپەرسـتی بکـەوە، ئـەو ئاینـەی کەخوای گـەورە (لەسـەرەتاوە) فترەتـی پاکی مرۆڤـی لەسـەر دروسـت کـردووە ﴿لَا تَبْدِيلَ لِخَلْقِ ٱللَّهِ﴾ ئایـن ودروسـتکراوەکانی خـوا هیچ جۆر گۆڕانـی بـۆ نـی یـە ﴿ذَٰلِكَ ٱلدِّينُ ٱلْقَيِّمُ﴾ ئـەو (ئایینـەی باسـکرا) هـەر ئـەوە ئایینـی ڕێك و ڕاستە ﴿وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ﴾ بـەڵام زۆربـەی ئادەمـی نازانـن ﴿٣٠﴾ ﴿مُنِيبِينَ إِلَيْهِ وَٱتَّقُوهُ وَأَقِيمُوا۟ ٱلصَّلَوٰةَ﴾ بەتۆبەکاریـەوە شـوێن ئایـن بکـەون، وە بـۆلای خـوا بگەڕێنـەوە و هەر لەویش بترسـن، وە بەچاکـی نوێژەکانتـان ئەنجـام بـدەن ﴿وَلَا تَكُونُوا۟ مِنَ ٱلْمُشْرِكِينَ﴾ و لـە هاوبـەش دانـەران مەبن ﴿٣١﴾ ﴿مِنَ ٱلَّذِينَ فَرَّقُوا۟ دِينَهُمْ﴾ لەوانەی کە ئایینەکەیان بەش بەش کرد ﴿وَكَانُوا۟ شِيَعًا﴾ و بوون بە چەند کۆمەڵ ودەستەیەکەوە ﴿كُلُّ حِزْبٍۭ بِمَا لَدَيْهِمْ فَرِحُونَ﴾ هەر کۆمەڵێکیان بەو (ئایینەی) خۆیان دڵخۆشن ﴿٣٢﴾

وَإِذَا مَسَّ ٱلنَّاسَ ضُرٌّ دَعَوْاْ رَبَّهُم مُّنِيبِينَ إِلَيْهِ ثُمَّ إِذَآ أَذَاقَهُم
مِّنْهُ رَحْمَةً إِذَا فَرِيقٌ مِّنْهُم بِرَبِّهِمْ يُشْرِكُونَ ﴿٣٣﴾ لِيَكْفُرُواْ بِمَآ
ءَاتَيْنَٰهُمْۚ فَتَمَتَّعُواْ فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ ﴿٣٤﴾ أَمْ أَنزَلْنَا عَلَيْهِمْ
سُلْطَٰنًا فَهُوَ يَتَكَلَّمُ بِمَا كَانُواْ بِهِۦ يُشْرِكُونَ ﴿٣٥﴾ وَإِذَآ أَذَقْنَا
ٱلنَّاسَ رَحْمَةً فَرِحُواْ بِهَاۖ وَإِن تُصِبْهُمْ سَيِّئَةُۢ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ
إِذَا هُمْ يَقْنَطُونَ ﴿٣٦﴾ أَوَلَمْ يَرَوْاْ أَنَّ ٱللَّهَ يَبْسُطُ ٱلرِّزْقَ لِمَن يَشَآءُ
وَيَقْدِرُۚ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَأَيَٰتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٣٧﴾ فَـَٔاتِ ذَا ٱلْقُرْبَىٰ
حَقَّهُۥ وَٱلْمِسْكِينَ وَٱبْنَ ٱلسَّبِيلِۚ ذَٰلِكَ خَيْرٌ لِّلَّذِينَ يُرِيدُونَ
وَجْهَ ٱللَّهِۖ وَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْمُفْلِحُونَ ﴿٣٨﴾ وَمَآ ءَاتَيْتُم مِّن رِّبًا
لِّيَرْبُوَاْ فِىٓ أَمْوَٰلِ ٱلنَّاسِ فَلَا يَرْبُواْ عِندَ ٱللَّهِۖ وَمَآ ءَاتَيْتُم مِّن
زَكَوٰةٍ تُرِيدُونَ وَجْهَ ٱللَّهِ فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْمُضْعِفُونَ ﴿٣٩﴾
ٱللَّهُ ٱلَّذِى خَلَقَكُمْ ثُمَّ رَزَقَكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيكُمْۖ هَلْ مِن
شُرَكَآئِكُم مَّن يَفْعَلُ مِن ذَٰلِكُم مِّن شَىْءٍۚ سُبْحَٰنَهُۥ وَتَعَٰلَىٰ
عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٤٠﴾ ظَهَرَ ٱلْفَسَادُ فِى ٱلْبَرِّ وَٱلْبَحْرِ بِمَا كَسَبَتْ
أَيْدِى ٱلنَّاسِ لِيُذِيقَهُم بَعْضَ ٱلَّذِى عَمِلُواْ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٤١﴾

﴿وَإِذَا مَسَّ ٱلنَّاسَ ضُرٌّ﴾ وە هەر كاتێ زیان (وگرانی و بێ بارانی) بكەوێ لەخەڵكی (هاوبەش دانەر بۆ
خوا) ﴿دَعَوْاْ رَبَّهُم مُّنِيبِينَ إِلَيْهِ﴾ هاوار بۆ پەروەردگاریان دەبەن و بۆ لای ئەو دەگەڕێنەوە ﴿ثُمَّ إِذَآ أَذَاقَهُم مِّنْهُ
رَحْمَةً﴾ پاشان كاتێ لەلایەن خۆیەوە ڕەحمەت وژیانی خۆشیان پێ بدات ﴿إِذَا فَرِيقٌ مِّنْهُم﴾ كتوپڕ دەستەیەك
لەوان ﴿بِرَبِّهِمْ يُشْرِكُونَ﴾ هاوبەش بۆ پەروەردگاریان دادەنێن ﴿٣٣﴾ ﴿لِيَكْفُرُواْ بِمَآ ءَاتَيْنَٰهُمْ﴾ (لێیان گەڕێ)
با سپڵە وپێ نەزان بن ودان نەنێن بەو چاكانەی كە ئێمە پێمان داوون ﴿فَتَمَتَّعُواْ﴾ جا ڕابوێرن ولەزەت
وەرگرن لەژیان ﴿فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ﴾ ئەمجا لەمەودوا دەزانن (چیتان بەسەر دێت) ﴿٣٤﴾ ﴿أَمْ أَنزَلْنَا عَلَيْهِمْ
سُلْطَٰنًا﴾ ئایا بەڵگەیەكمان بۆ ناردوون ﴿فَهُوَ يَتَكَلَّمُ بِمَا كَانُواْ بِهِۦ يُشْرِكُونَ﴾ كە دەربارەی ئەوەی ئەوان
كردویانەتە هاوبەشی خوا بدوێ؟ ﴿٣٥﴾ ﴿وَإِذَآ أَذَقْنَا ٱلنَّاسَ رَحْمَةً﴾ وە كاتێ ڕەحمەت و چاكەیەك بەخەڵك
بدەین ﴿فَرِحُواْ بِهَا﴾ پێی دڵخۆش دەبن ﴿وَإِن تُصِبْهُمْ سَيِّئَةٌۢ﴾ وە ئەگەر زیانێكیان تووش بێت ﴿بِمَا قَدَّمَتْ
أَيْدِيهِمْ﴾ بەهۆی كردەوەی خراپیانەوە ﴿إِذَا هُمْ يَقْنَطُونَ﴾ كتوپڕ بێ هیوا دەبن (لەبەزەیی خوا) ﴿٣٦﴾
﴿أَوَلَمْ يَرَوْاْ أَنَّ ٱللَّهَ﴾ ئایا ئەوانە نەیان زانیوە كە بەڕاستی خوا ﴿يَبْسُطُ ٱلرِّزْقَ لِمَن يَشَآءُ وَيَقْدِرُ﴾ ڕۆزی فراوان
یان كەم دەكات بۆ هەر كەس كەبیەوێت ﴿إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَٰتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ﴾ بێگومان لەوەدا (باسكرا)
چەندین بەڵگە هەیە بۆ ئەوانەی باوەڕ دەهێنن ﴿٣٧﴾ ﴿فَـَٔاتِ ذَا ٱلْقُرْبَىٰ حَقَّهُۥ﴾ كەواتە خزم مافی خۆی پێ بدە
﴿وَٱلْمِسْكِينَ وَٱبْنَ ٱلسَّبِيلِ﴾ هەروەها هەژار و ڕێبوارانی كەم دەست ﴿ذَٰلِكَ خَيْرٌ لِّلَّذِينَ يُرِيدُونَ وَجْهَ ٱللَّهِ﴾ ئەوە
بۆ كەسانێك ڕەزامەندی خوایان دەوێ چاكترە ﴿وَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْمُفْلِحُونَ﴾ و هەر ئەوانەن ڕزگار بووان
﴿٣٨﴾ ﴿وَمَآ ءَاتَيْتُم مِّن رِّبًا﴾ ئەوەی بەناوی سوود داوتانە (بەخەڵكی) ﴿لِّيَرْبُوَاْ فِىٓ أَمْوَٰلِ ٱلنَّاسِ﴾ بۆ ئەوەی
زیاد ببێ لە ماڵ و سامانی ئەو خەڵكانەدا (زیاتر لەوە داوتانە پێیان بتان دەنەوە) ﴿فَلَا يَرْبُواْ عِندَ ٱللَّهِ﴾
ئەوە لای خوا هیچ زیاد ناكات (پاداشتی نییە) ﴿وَمَآ ءَاتَيْتُم مِّن زَكَوٰةٍ﴾ وە هەر زەكات و خێرێك
كەداوتانە و ﴿تُرِيدُونَ وَجْهَ ٱللَّهِ﴾ مەبەستان تەنها ڕەزامەندی خوا بووە ﴿فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْمُضْعِفُونَ﴾
ئائەوانە (پاداشتیان) چەند جارە دەكەینەوە ﴿٣٩﴾ ﴿ٱللَّهُ ٱلَّذِى خَلَقَكُمْ ثُمَّ رَزَقَكُمْ﴾ خوا زاتێكە ئێوەی بەدی
هێناوە لەپاشان ڕۆزی پێ داون. ﴿ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيكُمْ﴾ دواتر دەتان مرێنێ لەپاشان زیندووتان
دەكاتەوە ﴿هَلْ مِن شُرَكَآئِكُم مَّن﴾ ئایا هیچ یەك لەو هاوبەشانەی بۆ خواتان دائەنا هەیە ﴿يَفْعَلُ مِن ذَٰلِكُم
مِّن شَىْءٍ﴾ هیچ شتێ لەوانە(ی خوا) بكات ﴿سُبْحَٰنَهُۥ وَتَعَٰلَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ﴾ پاكی و بەرزی بۆ خوا لەوەی
ئەوان دەیكەنە هاوبەشی ﴿٤٠﴾ ﴿ظَهَرَ ٱلْفَسَادُ فِى ٱلْبَرِّ وَٱلْبَحْرِ﴾ خراپە (بەڵا و شێوان ودەرد) لەوشكانی
(زەوی) و دەریادا دەركەوتووە ﴿بِمَا كَسَبَتْ أَيْدِى ٱلنَّاسِ﴾ بەهۆی ئەو خراپانەی خەڵكی كردویانە
﴿لِيُذِيقَهُم بَعْضَ ٱلَّذِى عَمِلُواْ﴾ بۆ ئەوەی (تۆڵەی) هەندێ لەو(خراپانەی) كردویانە پێیان بچەژێ ﴿لَعَلَّهُمْ
يَرْجِعُونَ﴾ بۆ ئەوەی بگەڕێنەوە (لەخراپەكاری) ﴿٤١﴾

قُلْ سِيرُواْ فِي ٱلْأَرْضِ فَٱنظُرُواْ كَيْفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلَّذِينَ مِن قَبْلُۚ
كَانَ أَكْثَرُهُم مُّشْرِكِينَ ﴿٤٢﴾ فَأَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ ٱلْقَيِّمِ مِن
قَبْلِ أَن يَأْتِيَ يَوْمٞ لَّا مَرَدَّ لَهُۥ مِنَ ٱللَّهِۖ يَوْمَئِذٖ يَصَّدَّعُونَ ﴿٤٣﴾ مَن
كَفَرَ فَعَلَيْهِ كُفْرُهُۥۖ وَمَنْ عَمِلَ صَٰلِحٗا فَلِأَنفُسِهِمْ يَمْهَدُونَ ﴿٤٤﴾
لِيَجْزِيَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ مِن فَضْلِهِۦٓۚ إِنَّهُۥ لَا يُحِبُّ
ٱلْكَٰفِرِينَ ﴿٤٥﴾ وَمِنْ ءَايَٰتِهِۦٓ أَن يُرْسِلَ ٱلرِّيَاحَ مُبَشِّرَٰتٖ وَلِيُذِيقَكُم
مِّن رَّحْمَتِهِۦ وَلِتَجْرِيَ ٱلْفُلْكُ بِأَمْرِهِۦ وَلِتَبْتَغُواْ مِن فَضْلِهِۦ وَلَعَلَّكُمْ
تَشْكُرُونَ ﴿٤٦﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ رُسُلًا إِلَىٰ قَوْمِهِمْ فَجَآءُوهُم
بِٱلْبَيِّنَٰتِ فَٱنتَقَمْنَا مِنَ ٱلَّذِينَ أَجْرَمُواْۖ وَكَانَ حَقًّا عَلَيْنَا نَصْرُ
ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٧﴾ ٱللَّهُ ٱلَّذِي يُرْسِلُ ٱلرِّيَٰحَ فَتُثِيرُ سَحَابٗا فَيَبْسُطُهُۥ
فِي ٱلسَّمَآءِ كَيْفَ يَشَآءُ وَيَجْعَلُهُۥ كِسَفٗا فَتَرَى ٱلْوَدْقَ يَخْرُجُ مِنْ
خِلَٰلِهِۦۖ فَإِذَآ أَصَابَ بِهِۦ مَن يَشَآءُ مِنْ عِبَادِهِۦٓ إِذَا هُمْ يَسْتَبْشِرُونَ
﴿٤٨﴾ وَإِن كَانُواْ مِن قَبْلِ أَن يُنَزَّلَ عَلَيْهِم مِّن قَبْلِهِۦ لَمُبْلِسِينَ
﴿٤٩﴾ فَٱنظُرْ إِلَىٰٓ ءَاثَٰرِ رَحْمَتِ ٱللَّهِ كَيْفَ يُحْيِ ٱلْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَآۚ
إِنَّ ذَٰلِكَ لَمُحْيِ ٱلْمَوْتَىٰۖ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٖ قَدِيرٞ ﴿٥٠﴾

﴿قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ﴾ (ئـەی موحەممەد ﷺ) بلـێ بەزەویدا بگەڕێن ﴿فَانْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلُ﴾
ئەمجا سـەرنج بدە سـەرئەنجامی ئەوانـەی لەپێش (ئێوەوە) بـوون چۆن بوو ﴿كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُشْرِكِينَ﴾
کـە زۆربەیان هاوبەش دانـەر بوون بۆ خوا (٤٢) ﴿فَأَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ الْقَيِّمِ﴾ کەواتە ڕووی خۆت بکەرە
ئایینـی ڕێـك و ڕاسـت ﴿مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ يَوْمٌ﴾ لـە پێـش ئـەوە ڕۆژێ بێـت ﴿لَا مَرَدَّ لَهُ مِنَ اللَّهِ﴾ لەلایـەن
خـواوە کە گێڕانەوەی بۆ نییە ﴿يَوْمَئِذٍ يَصَّدَّعُونَ﴾ لـەو ڕۆژەدا خەڵکی جیائەبنەوە لەیەکتر (٤٣) ﴿مَنْ كَفَرَ
فَعَلَيْهِ كُفْرُهُ﴾ هەر کەس بێ باوەڕ بووبێ ئەوە (تۆڵەی) بێ باوەڕیی یەکەی لەسەرە ﴿وَمَنْ عَمِلَ صَالِحًا﴾
هەرکەسـیش کـردەوەی چاکـی کردبێت ﴿فَلِأَنْفُسِهِمْ يَمْهَدُونَ﴾ ئەوە شـوێن بۆ خۆیان (لە بەهەشـتدا)
ئامادە دەکەن (٤٤) ﴿لِيَجْزِيَ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ﴾ بۆ ئەوەی کەسـانێ کە باوڕیان هێناوەو کردەوەی
چاکیـان کردووە پاداشـتیان بداتـەوە ﴿مِنْ فَضْلِهِ﴾ لە میهرەبانـی و چاکەی خۆی ﴿إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْكَافِرِينَ﴾
بەڕاسـتی ئـەو (خـوا) بـێ باوەڕانی خـۆش نـاوێ (٤٥) ﴿وَمِنْ آيَاتِهِ﴾ وە لە نیشـانەکانی ئـەو (خوایە)
﴿أَنْ يُرْسِلَ الرِّيَاحَ مُبَشِّرَاتٍ﴾ کە چەند بایەکی مژدەدەر (بەبارینی باران) دەنێرێ ﴿وَلِيُذِيقَكُمْ مِنْ رَحْمَتِهِ﴾ بۆ ئەوەی
هەندێ لە (بارانی) بەزەیی خۆیتان پێ بچەژێ ﴿وَلِتَجْرِيَ الْفُلْكُ بِأَمْرِهِ﴾ و بۆ ئەوەی کەشتییەکان بەفەرمانی
خوا(بـەو بایە) بـڕۆن و بگەڕێن ﴿وَلِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ﴾ و بۆ ئەوەی بـەدوای ڕۆزی ئەو (خوا)دا بگەڕێن
(لـە دەریـادا) ﴿وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ﴾ تـا شـوکرانە بژێری خوا بـن (٤٦) ﴿وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ﴾ سـوێند بەخوا
بەڕاستی پێش تۆ (ئەی موحەممەد ﷺ) ناردومانە ﴿رُسُلًا إِلَىٰ قَوْمِهِمْ﴾ پێغەمبەرانێك بۆ لای گەلەکانیان
﴿فَجَاءُوهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ﴾ ئەمجـا موعجیـزە و بەڵگـە ڕوونەکانیـان بـۆ هێنـان (بـەڵام باوەڕیـان نەهێنـا)
﴿فَانْتَقَمْنَا مِنَ الَّذِينَ أَجْرَمُوا﴾ ئەمجـا تۆڵەمان سـەند لەوانەیان تاوانیان کرد ﴿وَكَانَ حَقًّا عَلَيْنَا نَصْرُ الْمُؤْمِنِينَ﴾
وە یارمەتیدانـی باوەڕداران وسەرخسـتنیان هـەق ومافێکە لەسـەرمان (٤٧) ﴿اللَّهُ الَّذِي يُرْسِلُ الرِّيَاحَ﴾ خوا
زاتێکـە ئـەو بایانـە دەنێرێـت ﴿فَتُثِيرُ سَحَابًا﴾ بـۆ ئـەوەی هـەورەکان بجوڵێنـن (بگەڕێنن) ﴿فَيَبْسُطُهُ
فِي السَّمَاءِ كَيْفَ يَشَاءُ﴾ ئەمجا ئەو(هەورە خوا) چۆن بیەوێ بڵاوی دەکاتەوە بەئاسماندا﴿وَيَجْعَلُهُ كِسَفًا﴾ وە
ئەو (هەورە) دەکاتە پارچەیەك (وکۆیان دەکاتەوە لەسەر یەکتر) ﴿فَتَرَى الْوَدْقَ يَخْرُجُ مِنْ خِلَالِهِ﴾ ئەمجا
دەبینـی قەتـرە قەترەی باران لـە نێوانـی هەورەکەوە دەبارێـت ﴿فَإِذَا أَصَابَ بِهِ مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ﴾ ئەمجا
کاتێ (خوا) ئەو بارانە ببارێنێ بۆ (وولاَت وزەوی) هەر کام لەبەندەکانی کەبیەوێ ﴿إِذَا هُمْ يَسْتَبْشِرُونَ﴾
کتوپڕ دڵخۆش وشادمان دەبن (بەو بارانە) (٤٨) ﴿وَإِنْ كَانُوا مِنْ قَبْلِ أَنْ يُنَزَّلَ عَلَيْهِمْ مِنْ قَبْلِهِ﴾ ئەگەر چی پێش
ئەوەی باران بەسـەریاندا بباریێ﴿لَمُبْلِسِينَ﴾ بێ هیـوا و نائومێد بوون (٤٩) ﴿فَانْظُرْ إِلَىٰ آثَارِ رَحْمَتِ اللَّهِ﴾
ئەمجا سـەیری ئاسـەواری بارانی خوابکە (وەك کشتوکاڵ و گژو گیا و درخت) ﴿كَيْفَ يُحْيِي الْأَرْضَ بَعْدَ
مَوْتِهَا﴾ چۆن زەوی زیندوو دەکاتەوە دوای مردن و ووشـك بوونی ﴿إِنَّ ذَٰلِكَ لَمُحْيِي الْمَوْتَىٰ﴾ بەڕاستی
هەر ئەو خوایە زیندوو کەرەوەی مردووانیشـە ﴿وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ﴾ و هەرە ئەویش بەدەسەڵاتە
بەسەر هەموو شتێکدا (٥٠)

وَلَئِنْ أَرْسَلْنَا رِيحًا فَرَأَوْهُ مُصْفَرًّا لَّظَلُّوا۟ مِنۢ بَعْدِهِۦ يَكْفُرُونَ
﴿٥١﴾ فَإِنَّكَ لَا تُسْمِعُ ٱلْمَوْتَىٰ وَلَا تُسْمِعُ ٱلصُّمَّ ٱلدُّعَآءَ إِذَا وَلَّوْا۟
مُدْبِرِينَ ﴿٥٢﴾ وَمَآ أَنتَ بِهَـٰدِ ٱلْعُمْىِ عَن ضَلَـٰلَتِهِمْ ۖ إِن تُسْمِعُ إِلَّا
مَن يُؤْمِنُ بِـَٔايَـٰتِنَا فَهُم مُّسْلِمُونَ ﴿٥٣﴾ ۞ ٱللَّهُ ٱلَّذِى خَلَقَكُم
مِّن ضَعْفٍ ثُمَّ جَعَلَ مِنۢ بَعْدِ ضَعْفٍ قُوَّةً ثُمَّ جَعَلَ مِنۢ بَعْدِ
قُوَّةٍ ضَعْفًا وَشَيْبَةً ۚ يَخْلُقُ مَا يَشَآءُ ۖ وَهُوَ ٱلْعَلِيمُ ٱلْقَدِيرُ
﴿٥٤﴾ وَيَوْمَ تَقُومُ ٱلسَّاعَةُ يُقْسِمُ ٱلْمُجْرِمُونَ مَا لَبِثُوا۟ غَيْرَ
سَاعَةٍ ۚ كَذَٰلِكَ كَانُوا۟ يُؤْفَكُونَ ﴿٥٥﴾ وَقَالَ ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟
ٱلْعِلْمَ وَٱلْإِيمَـٰنَ لَقَدْ لَبِثْتُمْ فِى كِتَـٰبِ ٱللَّهِ إِلَىٰ يَوْمِ ٱلْبَعْثِ ۖ
فَهَـٰذَا يَوْمُ ٱلْبَعْثِ وَلَـٰكِنَّكُمْ كُنتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٥٦﴾ فَيَوْمَئِذٍ
لَّا يَنفَعُ ٱلَّذِينَ ظَلَمُوا۟ مَعْذِرَتُهُمْ وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُونَ
﴿٥٧﴾ وَلَقَدْ ضَرَبْنَا لِلنَّاسِ فِى هَـٰذَا ٱلْقُرْءَانِ مِن كُلِّ مَثَلٍ ۚ
وَلَئِن جِئْتَهُم بِـَٔايَةٍ لَّيَقُولَنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓا۟ إِنْ أَنتُمْ إِلَّا
مُبْطِلُونَ ﴿٥٨﴾ كَذَٰلِكَ يَطْبَعُ ٱللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِ ٱلَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ
﴿٥٩﴾ فَٱصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ ٱللَّهِ حَقٌّ ۖ وَلَا يَسْتَخِفَّنَّكَ ٱلَّذِينَ لَا يُوقِنُونَ ﴿٦٠﴾

ثلاثة أرباع الحزب ٤١

﴿وَلَئِنۡ أَرۡسَلۡنَا رِيحٗا﴾ سـوێند بەخـوا ئەگەر بایەکـی تونـدی (زەرمەند) بنێریـن ﴿فَرَأَوۡهُ مُصۡفَرّٗا﴾ جا ئەو
(هـەورە یـا کشـتوکاڵەکەیان) دەبینـن بـەزەرد بوویـی ﴿لَّظَلُّواْ مِنۢ بَعۡدِهِۦ يَكۡفُرُونَ﴾ لەپاش ئـەو (زیانە)
هەر نا شـوکری دەکەن ﴿٥١﴾ ﴿فَإِنَّكَ لَا تُسۡمِعُ ٱلۡمَوۡتَىٰ﴾ چونکە بەڕاسـتی تۆ (ئـەی موحەممەد ﷺ) ناتوانی
بـە مردووان (کافـران) ببیسـتێنیت ﴿وَلَا تُسۡمِعُ ٱلصُّمَّ ٱلدُّعَآءَ﴾ و ناتوانی بانگەوازت بەکـەڕان (کافران)
ببیسـتێنی ﴿إِذَا وَلَّوۡاْ مُدۡبِرِينَ﴾ کاتێ ڕوو وەردەگێڕن لێت بەپشـت تێکردنەوە ﴿٥٢﴾ ﴿وَمَآ أَنتَ بِهَٰدِ ٱلۡعُمۡيِ عَن
ضَلَٰلَتِهِمۡۖ﴾ وە تـۆ ڕێنموونیـی کـەری نابینایان نیت (ڕزگاریـان کەیت) لـە گومڕایی یان ﴿إِن تُسۡمِعُ إِلَّا
مَن يُؤۡمِنُ بِـَٔايَٰتِنَا﴾ تۆ تەنها بە کەسـانێ دەشنەوێنی کە بەنیشانەکانی ئێمە باوەڕ دەهێنن ﴿فَهُم مُّسۡلِمُونَ﴾
چونکـە ئەوانـە گەردن کەچن (بۆ بانگ و فەرمانی تـۆ) ﴿٥٣﴾ ﴿ٱللَّهُ ٱلَّذِي خَلَقَكُم مِّن ضَعۡفٖ﴾ خوا زاتێکە
ئێوەی دروسـت کردووە لـە لاوازی (لاوازی نوتفەو بێچوو منداڵی شـیرە خۆر..) ﴿ثُمَّ جَعَلَ مِنۢ بَعۡدِ
ضَعۡفٖ قُوَّةٗ﴾ پاشـان دوای لاوزی بەهێـزی کـردون (بـوون بـە لاو) ﴿ثُمَّ جَعَلَ مِنۢ بَعۡدِ قُوَّةٖ ضَعۡفٗا وَشَيۡبَةٗۚ﴾
لـەدوای بەهێز کردنتـان لاواز وپیرتان دەکات ﴿يَخۡلُقُ مَا يَشَآءُۚ﴾ خوا هەرچی بوێت دروسـتی دەکات
﴿وَهُوَ ٱلۡعَلِيمُ ٱلۡقَدِيرُ﴾ وە هـەر ئـەوە زانـای بـە دەسـەڵات ﴿٥٤﴾ ﴿وَيَوۡمَ تَقُومُ ٱلسَّاعَةُ﴾ وە ڕۆژی قیامەت
هەڵدەسـێ ﴿يُقۡسِمُ ٱلۡمُجۡرِمُونَ﴾ تاوانباران سـوێند دەخـۆن (لە دونیادا یا لەبـەرزەخ دا) ﴿مَا لَبِثُواْ غَيۡرَ
سَاعَةٖۚ﴾ تەنها سـاتێك ماونەتەوە (لەدونیادا) ﴿كَذَٰلِكَ كَانُواْ يُؤۡفَكُونَ﴾ هـەر بەو وێنە ئەوان لە دونیادا
لادران لە ڕاستی ﴿٥٥﴾ ﴿وَقَالَ ٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلۡعِلۡمَ وَٱلۡإِيمَٰنَ﴾ وە کەسانێ کەزانیاری و ئیمانیان پێ دراوەووتیان
﴿لَقَدۡ لَبِثۡتُمۡ فِي كِتَٰبِ ٱللَّهِ إِلَىٰ يَوۡمِ ٱلۡبَعۡثِۖ﴾ سوێند بەخوا بەڕاستی ئێوە لە (بەرزەخدا بە پێی بڕیاری) نوسراوی
خـوا هەتا ڕۆژی زیندووبوونـەوە ماونەتەوە ﴿فَهَٰذَا يَوۡمُ ٱلۡبَعۡثِ﴾ ئەمجا ئەمـە ڕۆژی زیندوو بوونەوەیە
﴿وَلَٰكِنَّكُمۡ كُنتُمۡ لَا تَعۡلَمُونَ﴾ بەڵام ئێوە نەتان دەزانی (ڕاسـتە و دێتە دی) ﴿٥٦﴾ ﴿فَيَوۡمَئِذٖ لَّا يَنفَعُ ٱلَّذِينَ ظَلَمُواْ
مَعۡذِرَتُهُمۡ﴾ جالەو ڕۆژەدا کەسانێك کەستەمیان کردووە، بەهانەوبیانوو هێنانەوەسوودیان پێ ناگەیەنێت
﴿وَلَا هُمۡ يُسۡتَعۡتَبُونَ﴾ وە ئەوان داوایان لێ ناکرێ خوا لە خۆیان ڕازی بکەن ﴿٥٧﴾ ﴿وَلَقَدۡ ضَرَبۡنَا لِلنَّاسِ﴾
سـوێند بەخـوا بەڕاسـتی هێناومانەتـەوە بۆ خەڵکـی ﴿فِي هَٰذَا ٱلۡقُرۡءَانِ مِن كُلِّ مَثَلٖۚ﴾ لـەم قورئانەدا لە
هەمـوو جـۆرە نموونە و باسـێك ﴿وَلَئِن جِئۡتَهُم بِـَٔايَةٖ﴾ ئەمجا بەڕاسـتی ئەگەر نیشـانەیەکیان بۆ بێنی
﴿لَّيَقُولَنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓاْ﴾ دڵنیابـن ئـەو بـێ بڕوایانـە دەڵێـن ﴿إِنۡ أَنتُمۡ إِلَّا مُبۡطِلُونَ﴾ ئێـوە هەر ناڕاسـت
وبەتاڵن (ئەمە سـیحرە) ﴿٥٨﴾ ﴿كَذَٰلِكَ يَطۡبَعُ ٱللَّهُ﴾ ئا بـەو جۆرە خوا مۆر دەنێت ﴿عَلَىٰ قُلُوبِ ٱلَّذِينَ لَا يَعۡلَمُونَ﴾
بەسـەر دڵـی ئەوانەی کەبێ ئاگـا و نەزانن ﴿٥٩﴾ ﴿فَٱصۡبِرۡ إِنَّ وَعۡدَ ٱللَّهِ حَقّٞۖ﴾ جـا دان بەخۆدا بگـرە بێگومان
بەڵێنی خوا ڕاسـتە ﴿وَلَا يَسۡتَخِفَّنَّكَ ٱلَّذِينَ لَا يُوقِنُونَ﴾ تاوەکـو ئەوانەی بێ باوەڕن لە (ئاینی) ڕاست لات
نەدەن و بێزارت نەکەن ﴿٦٠﴾

سُورَةُ لُقْمَانَ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

الٓمٓ ﴿١﴾ تِلْكَ ءَايَٰتُ ٱلْكِتَٰبِ ٱلْحَكِيمِ ﴿٢﴾ هُدًى وَرَحْمَةً
لِّلْمُحْسِنِينَ ﴿٣﴾ ٱلَّذِينَ يُقِيمُونَ ٱلصَّلَوٰةَ وَيُؤْتُونَ ٱلزَّكَوٰةَ وَهُم
بِٱلْءَاخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ ﴿٤﴾ أُوْلَٰٓئِكَ عَلَىٰ هُدًى مِّن رَّبِّهِمْ ۖ وَأُوْلَٰٓئِكَ
هُمُ ٱلْمُفْلِحُونَ ﴿٥﴾ وَمِنَ ٱلنَّاسِ مَن يَشْتَرِى لَهْوَ ٱلْحَدِيثِ
لِيُضِلَّ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَيَتَّخِذَهَا هُزُوًا ۚ أُوْلَٰٓئِكَ لَهُمْ
عَذَابٌ مُّهِينٌ ﴿٦﴾ وَإِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِ ءَايَٰتُنَا وَلَّىٰ مُسْتَكْبِرًا
كَأَن لَّمْ يَسْمَعْهَا كَأَنَّ فِىٓ أُذُنَيْهِ وَقْرًا ۖ فَبَشِّرْهُ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٧﴾
إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ لَهُمْ جَنَّٰتُ ٱلنَّعِيمِ ﴿٨﴾
خَٰلِدِينَ فِيهَا ۖ وَعْدَ ٱللَّهِ حَقًّا ۚ وَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ ﴿٩﴾ خَلَقَ
ٱلسَّمَٰوَٰتِ بِغَيْرِ عَمَدٍ تَرَوْنَهَا ۖ وَأَلْقَىٰ فِى ٱلْأَرْضِ رَوَٰسِىَ أَن تَمِيدَ
بِكُمْ وَبَثَّ فِيهَا مِن كُلِّ دَآبَّةٍ ۚ وَأَنزَلْنَا مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءً فَأَنۢبَتْنَا
فِيهَا مِن كُلِّ زَوْجٍ كَرِيمٍ ﴿١٠﴾ هَٰذَا خَلْقُ ٱللَّهِ فَأَرُونِى مَاذَا
خَلَقَ ٱلَّذِينَ مِن دُونِهِۦ ۚ بَلِ ٱلظَّٰلِمُونَ فِى ضَلَٰلٍ مُّبِينٍ ﴿١١﴾

سورەتی ﴿ لُقۡمَانَ ﴾

﴿بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ﴾ بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

﴿الٓمٓ﴾ بە (ئەلیف، لام، میم،) دەخوێنرێتەوە خوا زاناترە بە ماناکەی بۆ زانیاری زیاتر سەیری
سەرەتای سورەتی (البقرة) بکە ﴿١﴾ ﴿تِلۡكَ ءَايَٰتُ ٱلۡكِتَٰبِ ٱلۡحَكِيمِ﴾ ئەم ئایەتانە لەئایەتەکانی
قورئانی پڕلە حیکمەت و دانایی یە ﴿٢﴾ ﴿هُدٗى وَرَحۡمَةٗ لِّلۡمُحۡسِنِينَ﴾ (هۆی) ڕێنموونیی و بەزەیین بۆ
چاکەکاران ﴿٣﴾ ﴿ٱلَّذِينَ يُقِيمُونَ ٱلصَّلَوٰةَ وَيُؤۡتُونَ ٱلزَّكَوٰةَ﴾ ئەوانەی کەنوێژ بەجێ دێنن و زەکات دەدەن ﴿وَهُم
بِٱلۡأٓخِرَةِ هُمۡ يُوقِنُونَ﴾ هەروەها باوەڕی پتەویان بەڕۆژی دوایی هەیە ﴿٤﴾ ﴿أُوْلَٰٓئِكَ عَلَىٰ هُدٗى مِّن رَّبِّهِمۡۖ﴾ ئەوانە
لەسەر ڕێنموونیین لەلایەن پەروەردگاریانەوە ﴿وَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡمُفۡلِحُونَ﴾ وە هەر ئەوان ڕزگارن ﴿٥﴾
﴿وَمِنَ ٱلنَّاسِ مَن يَشۡتَرِي لَهۡوَ ٱلۡحَدِيثِ﴾ هەندێ لەخەڵکی هەیە قسە و باسی بێهودە دەکرێ (وەك ئەفسانە
و گۆرانی و مۆسیقا) ﴿لِيُضِلَّ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ بِغَيۡرِ عِلۡمٖ﴾ بۆ ئەوەی بەنەزانی خەڵك لەڕێگای خوا گومڕا بکات
﴿وَيَتَّخِذَهَا هُزُوًاۚ﴾ وە ڕێگای خوا دەکاتە جێگای گاڵتەو لاقرتی ﴿أُوْلَٰٓئِكَ لَهُمۡ عَذَابٞ مُّهِينٞ﴾ئەوانە سزای
ریسواکەریان بۆ هەیە ﴿٦﴾ ﴿وَإِذَا تُتۡلَىٰ عَلَيۡهِ ءَايَٰتُنَا﴾ وە هەر کاتێ ئایەتەکانی ئێمەی بەسەردا بخوێنرێتەوە
﴿وَلَّىٰ مُسۡتَكۡبِرٗا﴾ ڕوو وەردەگێڕێت بەخۆ بەگەورە زانینێکەوە ﴿كَأَن لَّمۡ يَسۡمَعۡهَا كَأَنَّ فِيٓ أُذُنَيۡهِ وَقۡرٗاۖ﴾
هەروەك نەیبیستبن، یا هەروەك لە هەردوو گوێچکەیدا کەڕی بێ ﴿فَبَشِّرۡهُ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ﴾ دەی
(ئەی موحەممەد ﷺ) مژدەی بدەرێ بەسزایەکی سەخت ﴿٧﴾ ﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ﴾
بێگومان ئەوانەی باوەڕیان هێناوە و کردەوە چاکەکانیان ئەنجام داوە ﴿لَهُمۡ جَنَّٰتُ ٱلنَّعِيمِ﴾بۆئەوانە
بەهەشتانی پڕنازونیعمەت هەیە ﴿٨﴾ ﴿خَٰلِدِينَ فِيهَاۖ وَعۡدَ ٱللَّهِ حَقّٗاۚ﴾ هەتا هەتایە دەمێننەوە تێیدا ئەوە
بەڵێنێکی ڕاستە لەخواوە ﴿وَهُوَ ٱلۡعَزِيزُ ٱلۡحَكِيمُ﴾ وە هەر ئەو زاڵی باڵادەستی کاربەجێ یە ﴿٩﴾ ﴿خَلَقَ
ٱلسَّمَٰوَٰتِ بِغَيۡرِ عَمَدٖ تَرَوۡنَهَاۖ﴾ (خوا) ئاسمانەکانی دروست کردووە بەبێ هیچ کۆڵەکەو ئەستوونێك کە ئێوە
ببینن ﴿وَأَلۡقَىٰ فِي ٱلۡأَرۡضِ رَوَٰسِيَ﴾ وە لە زەویدا چەندان شاخی لەنگەر داکوتاوی داناوە ﴿أَن تَمِيدَ بِكُمۡ﴾ بۆ
ئەوەی نەتانلەرزێنێ و نەجولێ لەژێرتاندا ﴿وَبَثَّ فِيهَا مِن كُلِّ دَآبَّةٖۚ﴾ لەهەموو جۆرە زیندەوەرێکی تێدا
بڵاوکردۆتەوە ﴿وَأَنزَلۡنَا مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءٗ﴾ وە لەئاسمانەوە بارانمان باراندوە ﴿فَأَنۢبَتۡنَا فِيهَا مِن كُلِّ زَوۡجٖ كَرِيمٍ﴾
بەهۆی ئەو (بارانەوە) لەزەویدا هەموو جۆرە ڕووەکێکی بەکەڵك و جوانمان ڕواندووە ﴿١٠﴾
﴿هَٰذَا خَلۡقُ ٱللَّهِ﴾ ئەمە (باسکرا) دروست کراوی خوایە ﴿فَأَرُونِي مَاذَا خَلَقَ ٱلَّذِينَ مِن دُونِهِۦۚ﴾ دەی نیشانم
بدەن ئەو (بت و پەرستراوانە)ی بێجگە لەخودان چییان دروست کردووە ﴿بَلِ ٱلظَّٰلِمُونَ فِي ضَلَٰلٖ مُّبِينٖ﴾
(هیچیان دروست نەکردووە) بەڵکو ستەمکاران لە گومڕایی یەکی ئاشکرادان ﴿١١﴾

وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا لُقْمَٰنَ ٱلْحِكْمَةَ أَنِ ٱشْكُرْ لِلَّهِ ۚ وَمَن يَشْكُرْ فَإِنَّمَا
يَشْكُرُ لِنَفْسِهِۦ ۖ وَمَن كَفَرَ فَإِنَّ ٱللَّهَ غَنِىٌّ حَمِيدٌ ﴿١٢﴾ وَإِذْ قَالَ
لُقْمَٰنُ لِٱبْنِهِۦ وَهُوَ يَعِظُهُۥ يَٰبُنَىَّ لَا تُشْرِكْ بِٱللَّهِ ۖ إِنَّ ٱلشِّرْكَ
لَظُلْمٌ عَظِيمٌ ﴿١٣﴾ وَوَصَّيْنَا ٱلْإِنسَٰنَ بِوَٰلِدَيْهِ حَمَلَتْهُ أُمُّهُۥ
وَهْنًا عَلَىٰ وَهْنٍ وَفِصَٰلُهُۥ فِى عَامَيْنِ أَنِ ٱشْكُرْ لِى وَلِوَٰلِدَيْكَ
إِلَىَّ ٱلْمَصِيرُ ﴿١٤﴾ وَإِن جَٰهَدَاكَ عَلَىٰٓ أَن تُشْرِكَ بِى مَا لَيْسَ
لَكَ بِهِۦ عِلْمٌ فَلَا تُطِعْهُمَا ۖ وَصَاحِبْهُمَا فِى ٱلدُّنْيَا مَعْرُوفًا ۖ
وَٱتَّبِعْ سَبِيلَ مَنْ أَنَابَ إِلَىَّ ۚ ثُمَّ إِلَىَّ مَرْجِعُكُمْ فَأُنَبِّئُكُم
بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٥﴾ يَٰبُنَىَّ إِنَّهَآ إِن تَكُ مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِّنْ
خَرْدَلٍ فَتَكُن فِى صَخْرَةٍ أَوْ فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ أَوْ فِى ٱلْأَرْضِ يَأْتِ
بِهَا ٱللَّهُ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ لَطِيفٌ خَبِيرٌ ﴿١٦﴾ يَٰبُنَىَّ أَقِمِ ٱلصَّلَوٰةَ وَأْمُرْ
بِٱلْمَعْرُوفِ وَٱنْهَ عَنِ ٱلْمُنكَرِ وَٱصْبِرْ عَلَىٰ مَآ أَصَابَكَ ۖ إِنَّ ذَٰلِكَ
مِنْ عَزْمِ ٱلْأُمُورِ ﴿١٧﴾ وَلَا تُصَعِّرْ خَدَّكَ لِلنَّاسِ وَلَا تَمْشِ فِى ٱلْأَرْضِ
مَرَحًا ۖ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ ﴿١٨﴾ وَٱقْصِدْ فِى مَشْيِكَ
وَٱغْضُضْ مِن صَوْتِكَ ۚ إِنَّ أَنكَرَ ٱلْأَصْوَٰتِ لَصَوْتُ ٱلْحَمِيرِ ﴿١٩﴾

﴿وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا لُقْمَٰنَ ٱلْحِكْمَةَ﴾ سوێند بەخوا بەڕاستی دانای و حیکمەتماندا بە لوقمان ﴿أَنِ ٱشْكُرْ لِلَّهِ﴾
(وپێمان ووت) سوپاسی خوا بکە ﴿وَمَن يَشْكُرْ فَإِنَّمَا يَشْكُرُ لِنَفْسِهِۦ﴾ جا هەرکەس شوکرانە بژێری
خوا بکات ئەوە بێگومان شوکرانە بژێری (بۆ قازانج و سوودی) خۆی دەکات ﴿وَمَن كَفَرَ فَإِنَّ ٱللَّهَ غَنِىٌّ
حَمِيدٌ﴾ هەرکەسیش ناسوپاسی کردبێ (زیانی بەخوا نەگەیاندووە) ئەوە بێگومان خوا بێ نیازی
سوپاس کراوە (١٢) ﴿وَإِذْ قَالَ لُقْمَٰنُ لِٱبْنِهِۦ وَهُوَ يَعِظُهُۥ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) باسی ئەوکاتە بکە
کە لوقمان بەکوڕەکەی ووت کە ئامۆژگاری دەکرد ﴿يَٰبُنَىَّ لَا تُشْرِكْ بِٱللَّهِ﴾ (ووتی) ئەی کوڕە
شیرینەکەم هاوبەش بۆ خوا دامەنێ ﴿إِنَّ ٱلشِّرْكَ لَظُلْمٌ عَظِيمٌ﴾ چونکە بەڕاستی هاوبەش دانان بۆ خوا
ستەمێکی زۆر گەورەیە (١٣) ﴿وَوَصَّيْنَا ٱلْإِنسَٰنَ بِوَٰلِدَيْهِ﴾ وە فەرمانمان داوە بەئادەمی (بەچاکی هەڵس
و کەوت کردن لەگەڵ) دایك و باوکیدا ﴿حَمَلَتْهُ أُمُّهُۥ وَهْنًا عَلَىٰ وَهْنٍ﴾ دایکی هەڵی ئەگرێ بەدووگیانی
(پێی لاواز دەبێ) لاوازی لەدوای لاوازی ﴿وَفِصَٰلُهُۥ فِى عَامَيْنِ﴾ و برینەوەی لەشیر لە (دوا تەمەنی)
دووساڵیەوە ﴿أَنِ ٱشْكُرْ لِى وَلِوَٰلِدَيْكَ﴾ (وەفەرمانمان بەئادەمی دا) کە سوپاسگوزاری من (خوا)
وباوك و دایکت بکە ﴿إِلَىَّ ٱلْمَصِيرُ﴾ تەنها بۆلای منە گەڕانەوەتان (١٤) ﴿وَإِن جَٰهَدَاكَ عَلَىٰٓ أَن تُشْرِكَ بِى﴾
وەئەگەر (باوك و دایکت) ئەوپەڕی هەوڵیان دا لەگەڵت بۆئەوەی شتێ بکەیت بەهاوبەشی
من ﴿مَا لَيْسَ لَكَ بِهِۦ عِلْمٌ فَلَا تُطِعْهُمَا﴾ کەهیچ زانیاری یەکت پێی نی یە ئەوە گوێڕایەڵیان مەکە
﴿وَصَاحِبْهُمَا فِى ٱلدُّنْيَا مَعْرُوفًا﴾ بەڵام لەدونیادا زۆر بەچاکی هاوڕێیەتی وهەڵسوکەوتیان لەگەڵدا
بکە ﴿وَٱتَّبِعْ سَبِيلَ مَنْ أَنَابَ إِلَىَّ﴾ وشوێن ڕێبازی کەسێك بکەوە کەبەدڵسۆزی گەڕاوەتەوە بۆلای من
﴿ثُمَّ إِلَىَّ مَرْجِعُكُمْ﴾ (لەدوا ڕۆژدا) گەڕانەوەتان تەنها بۆلای منە ﴿فَأُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ﴾ ئەمجا
هەواڵتان دەدەمێ بەو کردەوانەی کەکردوتانە (١٥) ﴿يَٰبُنَىَّ﴾ (لقمان ووتی) ئەی کوڕە شیرینەکەم
﴿إِنَّهَآ إِن تَكُ مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِّنْ خَرْدَلٍ﴾ بەڕاستی ئەو (چاکە و تاوانە) ئەگەر کێشی تۆوە خەرتەلەیەکیش بێت
﴿فَتَكُن فِى صَخْرَةٍ أَوْ فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ أَوْ فِى ٱلْأَرْضِ﴾ لەناو بەردێکدا یان لەناو ئاسمانەکان یان لەزەوی دا بێت
﴿يَأْتِ بِهَا ٱللَّهُ﴾ خوا (لەقیامەت دا) دەیهێنێ ﴿إِنَّ ٱللَّهَ لَطِيفٌ خَبِيرٌ﴾ بەڕاستی خوا ووردبیین و ئاگادارە
(١٦) ﴿يَٰبُنَىَّ أَقِمِ ٱلصَّلَوٰةَ﴾ ئەی کوڕە شیرینەکەم نوێژ بەجێ بێنە ﴿وَأْمُرْ بِٱلْمَعْرُوفِ وَٱنْهَ عَنِ ٱلْمُنكَرِ﴾
وفەرمان بکە بەچاکە و ڕێگری بکە لەخراپە ﴿وَٱصْبِرْ عَلَىٰ مَآ أَصَابَكَ﴾ هۆگر و بەئارام بەلەسەر هەر بەڵاو
ناخۆشی یەك تووشت دێ ﴿إِنَّ ذَٰلِكَ مِنْ عَزْمِ ٱلْأُمُورِ﴾ بێگومان ئەوە لەوکارە گەورانەیە کە خوا پێویستی
کردووە (١٧) ﴿وَلَا تُصَعِّرْ خَدَّكَ لِلنَّاسِ﴾ ڕوو لەخەڵك وەرمەگێڕە ﴿وَلَا تَمْشِ فِى ٱلْأَرْضِ مَرَحًا﴾ و بەکەشخە
و فیزەوە مەڕۆ بەزەویدا ﴿إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ﴾ چونکەبەڕاستی خوا هیچ خۆبەزل زانێکی
شانازی کەریخۆش ناوێ (١٨) ﴿وَٱقْصِدْ فِى مَشْيِكَ﴾ وە لەڕۆشتندا مام ناوەندی بە (نەهێواش بە نەپەلە)
﴿وَٱغْضُضْ مِن صَوْتِكَ﴾ (لەقسەکردندا) دەنگت نزم بکەرەوە ﴿إِنَّ أَنكَرَ ٱلْأَصْوَٰتِ لَصَوْتُ ٱلْحَمِيرِ﴾ بەڕاستی
ناخۆش ترینی دەنگەکان دەنگی (سەرەی) گوێدرێژە (١٩)

أَلَمۡ تَرَوۡاْ أَنَّ ٱللَّهَ سَخَّرَ لَكُم مَّا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلۡأَرۡضِ وَأَسۡبَغَ
عَلَيۡكُمۡ نِعَمَهُۥ ظَٰهِرَةٗ وَبَاطِنَةٗۗ وَمِنَ ٱلنَّاسِ مَن يُجَٰدِلُ فِي ٱللَّهِ
بِغَيۡرِ عِلۡمٖ وَلَا هُدٗى وَلَا كِتَٰبٖ مُّنِيرٖ ٢٠ وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ ٱتَّبِعُواْ
مَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ قَالُواْ بَلۡ نَتَّبِعُ مَا وَجَدۡنَا عَلَيۡهِ ءَابَآءَنَآۚ أَوَلَوۡ كَانَ
ٱلشَّيۡطَٰنُ يَدۡعُوهُمۡ إِلَىٰ عَذَابِ ٱلسَّعِيرِ ٢١ ۞ وَمَن يُسۡلِمۡ
وَجۡهَهُۥٓ إِلَى ٱللَّهِ وَهُوَ مُحۡسِنٞ فَقَدِ ٱسۡتَمۡسَكَ بِٱلۡعُرۡوَةِ ٱلۡوُثۡقَىٰۗ
وَإِلَى ٱللَّهِ عَٰقِبَةُ ٱلۡأُمُورِ ٢٢ وَمَن كَفَرَ فَلَا يَحۡزُنكَ كُفۡرُهُۥٓۚ
إِلَيۡنَا مَرۡجِعُهُمۡ فَنُنَبِّئُهُم بِمَا عَمِلُوٓاْۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَلِيمُۢ بِذَاتِ ٱلصُّدُورِ
٢٣ نُمَتِّعُهُمۡ قَلِيلٗا ثُمَّ نَضۡطَرُّهُمۡ إِلَىٰ عَذَابٍ غَلِيظٖ ٢٤
وَلَئِن سَأَلۡتَهُم مَّنۡ خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَ لَيَقُولُنَّ ٱللَّهُۚ قُلِ
ٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِۚ بَلۡ أَكۡثَرُهُمۡ لَا يَعۡلَمُونَ ٢٥ لِلَّهِ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَٱلۡأَرۡضِۚ إِنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلۡغَنِيُّ ٱلۡحَمِيدُ ٢٦ وَلَوۡ أَنَّمَا فِي ٱلۡأَرۡضِ
مِن شَجَرَةٍ أَقۡلَٰمٞ وَٱلۡبَحۡرُ يَمُدُّهُۥ مِنۢ بَعۡدِهِۦ سَبۡعَةُ أَبۡحُرٖ
مَّا نَفِدَتۡ كَلِمَٰتُ ٱللَّهِۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٞ ٢٧ مَّا خَلۡقُكُمۡ
وَلَا بَعۡثُكُمۡ إِلَّا كَنَفۡسٖ وَٰحِدَةٍۚ إِنَّ ٱللَّهَ سَمِيعُۢ بَصِيرٌ ٢٨

﴿أَلَمۡ تَرَوۡاْ أَنَّ ٱللَّهَ سَخَّرَ لَكُم﴾ ئایا نەتان زانیوە کە بەڕاستی خوا ڕامی هێناوە بۆتان ﴿مَّا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلۡأَرۡضِ﴾ ئەوەی لەئاسمانەکان و ئەوەی لەزەوی دایە ﴿وَأَسۡبَغَ عَلَيۡكُمۡ نِعَمَهُۥ﴾ وە نیعمەتەکانی ڕشتووە بەسەرتاندا ﴿ظَٰهِرَةٗ وَبَاطِنَةٗۗ﴾ چ دیار و ئاشکرا و چ پەنهان و نادیارە ﴿وَمِنَ ٱلنَّاسِ مَن يُجَٰدِلُ فِي ٱللَّهِ﴾ هەندێ لەئادەمی موجادەلە و دەمەقاڵێ دەکات لەبارەی خواوە ﴿بِغَيۡرِ عِلۡمٖ وَلَا هُدٗى وَلَا كِتَٰبٖ مُّنِيرٖ﴾ بەبێ هیچ زانیاریەك یان ڕێنموونیەك یان کتێبێکی ڕوون وئاشکرا ﴿٢٠﴾ ﴿وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ﴾ وەکاتێ پێیان بوترێ ﴿ٱتَّبِعُواْ مَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ﴾ شوێن ئەو (ئایینە) بکەون خوا ناردوویەتی یە خوارەوە ﴿قَالُواْ بَلۡ نَتَّبِعُ مَا وَجَدۡنَا عَلَيۡهِ ءَابَآءَنَآۚ﴾ دەڵێن نەخێر بەڵکو ئێمە شوێن ئەو (ئایینە) دەکەوین کە باو باپیرانمان لەسەری بوون ﴿أَوَلَوۡ كَانَ ٱلشَّيۡطَٰنُ يَدۡعُوهُمۡ﴾ ئەگەرچی شەیتان بانگیان بکات ﴿إِلَىٰ عَذَابِ ٱلسَّعِيرِ﴾ بۆ سزای ئاگری هەڵگیرساوی دۆزەخ ﴿٢١﴾ ﴿وَمَن يُسۡلِمۡ وَجۡهَهُۥٓ إِلَى ٱللَّهِ﴾ هەرکەسێك بەڕاستی ڕووبکاتە خوا (ملکەچی فەرمانەکانی ئەو ببێت) ﴿وَهُوَ مُحۡسِنٞ﴾ و چاکەکار بێت (لەگوفتار و کرداریدا) ﴿فَقَدِ ٱسۡتَمۡسَكَ بِٱلۡعُرۡوَةِ ٱلۡوُثۡقَىٰۗ﴾ ئەوە بێگومان دەستی گرتووە بە بەهێزترین دەستە گیرەوە (کە یەکخواپەرستی وئاینی پیرۆزی ئیسلامە) ﴿وَإِلَى ٱللَّهِ عَٰقِبَةُ ٱلۡأُمُورِ﴾ وە سەرئەنجامی هەموو کارێك تەنها بۆلای خوایە ﴿٢٢﴾ ﴿وَمَن كَفَرَ فَلَا يَحۡزُنكَ كُفۡرُهُۥٓۚ﴾ وە هەرکەس بێ بڕوا بوو بابێ بڕوایی یەکەی خەفەتبارت نەکات ﴿إِلَيۡنَا مَرۡجِعُهُمۡ﴾ گەڕانەوەیان تەنها بۆلای ئێمەیە ﴿فَنُنَبِّئُهُم بِمَا عَمِلُوٓاْۚ﴾ ئەمجا هەواڵیان دەدەینێ بەوەی کردوویانە ﴿إِنَّ ٱللَّهَ عَلِيمُۢ بِذَاتِ ٱلصُّدُورِ﴾ بەڕاستی خوا بەوەی لەناو دڵەکاندایە ئاگادارە ﴿٢٣﴾ ﴿نُمَتِّعُهُمۡ قَلِيلٗا﴾ کەمێ ناز و نیعمەتیان پێ دەدەین (لە دونیادا) ﴿ثُمَّ نَضۡطَرُّهُمۡ إِلَىٰ عَذَابٍ غَلِيظٖ﴾ لەپاشان ناچاریان دەکەین کە بڕۆنە ناو سزای سەختەوە ﴿٢٤﴾ ﴿وَلَئِن سَأَلۡتَهُم مَّنۡ خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَ﴾ سوێند بەخوا ئەگەر پرسیاریان لێ بکەیت کێ ئاسمانەکان و زەوی دروست کردووە ﴿لَيَقُولُنَّ ٱللَّهُۚ قُلِ ٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِۚ﴾ بێگومان دەڵێن: خوا (ئەی موحەممەد ﷺ) بڵێ: سوپاس بۆ خوا (کەدان بەو ڕاستی یەدا دەنێن) ﴿بَلۡ أَكۡثَرُهُمۡ لَا يَعۡلَمُونَ﴾ بەڵام زۆربەیان نازانن ﴿٢٥﴾ ﴿لِلَّهِ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۚ﴾ موڵکی خوایە ئەوەی لەئاسمانەکان و زەوی دایە ﴿إِنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلۡغَنِيُّ ٱلۡحَمِيدُ﴾ بەڕاستی هەر خوایە بێ نیازی ستایش کراو ﴿٢٦﴾ ﴿وَلَوۡ أَنَّمَا فِي ٱلۡأَرۡضِ مِن شَجَرَةٍ أَقۡلَٰمٞ﴾ بێگومان ئەگەر هەرچی درەخت لەزەوی دایە قەلەم و پێنووس بێت ﴿وَٱلۡبَحۡرُ يَمُدُّهُۥ﴾ هەموو دەریای زەوی ببێتە مرەکەب ﴿مِنۢ بَعۡدِهِۦ سَبۡعَةُ أَبۡحُرٖ﴾ حەوت دەریای تر دوای ئەوەی (باسکرا) ببێت بەمرەکەب ﴿مَّا نَفِدَتۡ كَلِمَٰتُ ٱللَّهِۚ﴾ ووتە و زانراوەکانی خوا دوایی نایەن و تەواو نابن ﴿إِنَّ ٱللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٞ﴾ بەڕاستی خوا زاڵی بالادەستی کار دروستە ﴿٢٧﴾ ﴿مَّا خَلۡقُكُمۡ وَلَا بَعۡثُكُمۡ﴾ دروست کردنی هەمووتان (لەسەرەتاوە) و زیندووکردنەوەتان ﴿إِلَّا كَنَفۡسٖ وَٰحِدَةٍۚ﴾ وەك (دروست کردن و زیندوکردنەوەی) تەنها کەسێك وایە ﴿إِنَّ ٱللَّهَ سَمِيعُۢ بَصِيرٌ﴾ بەڕاستی خوا بیسەری بینایە ﴿٢٨﴾

أَلَمْ تَرَ أَنَّ ٱللَّهَ يُولِجُ ٱلَّيْلَ فِى ٱلنَّهَارِ وَيُولِجُ ٱلنَّهَارَ فِى ٱلَّيْلِ
وَسَخَّرَ ٱلشَّمْسَ وَٱلْقَمَرَ كُلٌّ يَجْرِىٓ إِلَىٰٓ أَجَلٍ مُّسَمًّى وَأَنَّ ٱللَّهَ
بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿٢٩﴾ ذَٰلِكَ بِأَنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلْحَقُّ وَأَنَّ مَا يَدْعُونَ
مِن دُونِهِ ٱلْبَٰطِلُ وَأَنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلْعَلِىُّ ٱلْكَبِيرُ ﴿٣٠﴾ أَلَمْ تَرَ أَنَّ
ٱلْفُلْكَ تَجْرِى فِى ٱلْبَحْرِ بِنِعْمَتِ ٱللَّهِ لِيُرِيَكُم مِّنْ ءَايَٰتِهِۦٓ إِنَّ
فِى ذَٰلِكَ لَءَايَٰتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ ﴿٣١﴾ وَإِذَا غَشِيَهُم مَّوْجٌ
كَٱلظُّلَلِ دَعَوُا۟ ٱللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ ٱلدِّينَ فَلَمَّا نَجَّىٰهُمْ إِلَى ٱلْبَرِّ
فَمِنْهُم مُّقْتَصِدٌ وَمَا يَجْحَدُ بِـَٔايَٰتِنَآ إِلَّا كُلُّ خَتَّارٍ كَفُورٍ ﴿٣٢﴾
يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ ٱتَّقُوا۟ رَبَّكُمْ وَٱخْشَوْا۟ يَوْمًا لَّا يَجْزِى وَالِدٌ
عَن وَلَدِهِۦ وَلَا مَوْلُودٌ هُوَ جَازٍ عَن وَالِدِهِۦ شَيْـًٔا إِنَّ وَعْدَ ٱللَّهِ
حَقٌّ فَلَا تَغُرَّنَّكُمُ ٱلْحَيَوٰةُ ٱلدُّنْيَا وَلَا يَغُرَّنَّكُم بِٱللَّهِ
ٱلْغَرُورُ ﴿٣٣﴾ إِنَّ ٱللَّهَ عِندَهُۥ عِلْمُ ٱلسَّاعَةِ وَيُنَزِّلُ ٱلْغَيْثَ
وَيَعْلَمُ مَا فِى ٱلْأَرْحَامِ وَمَا تَدْرِى نَفْسٌ مَّاذَا تَكْسِبُ غَدًا
وَمَا تَدْرِى نَفْسٌۢ بِأَىِّ أَرْضٍ تَمُوتُ إِنَّ ٱللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌۢ ﴿٣٤﴾

سُورَةُ السَّجْدَةِ

﴿أَلَمۡ تَرَ أَنَّ ٱللَّهَ يُولِجُ ٱلَّيۡلَ فِي ٱلنَّهَارِ﴾ ئایا نەتزانیوە کەبەڕاستی خوا شەو دەکات بەناو ڕۆژدا ﴿وَيُولِجُ ٱلنَّهَارَ فِي ٱلَّيۡلِ﴾ وە ڕۆژ دەکات بەناو شەودا ﴿وَسَخَّرَ ٱلشَّمۡسَ وَٱلۡقَمَرَ﴾ وە خۆرو مانگی ڕام هێناوە وخستویەتیە خزمەتیانەوە ﴿كُلّٞ يَجۡرِيٓ إِلَىٰٓ أَجَلٖ مُّسَمّٗى﴾ هەر یەکەیان تا ئەوماوەیەی (بۆیان) دیاری کراوە، دەگەڕێن ودەسوڕێنەوە ﴿وَأَنَّ ٱللَّهَ بِمَا تَعۡمَلُونَ خَبِيرٞ﴾ وە بەڕاستی خوا بەوەی دەیکەن خەبەردارە (٢٩) ﴿ذَٰلِكَ بِأَنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلۡحَقُّ﴾ ئەمە لەبەر ئەوەیەکە بێگومان تەنها خوا ڕاستە و حەقە ﴿وَأَنَّ مَا يَدۡعُونَ مِن دُونِهِ ٱلۡبَٰطِلُ﴾ و بەڕاستی ئەوەی هاواری لێ دەکەن و دەیپەرستنن بێجگە لەو(خوا) بەتاڵ وناڕاستە ﴿وَأَنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلۡعَلِيُّ ٱلۡكَبِيرُ﴾ وە بێگومان هەر خوا بڵندو گەورەیە (٣٠) ﴿أَلَمۡ تَرَ﴾ ئایا نەتزانیوە (نەت دیوە) ﴿أَنَّ ٱلۡفُلۡكَ تَجۡرِي فِي ٱلۡبَحۡرِ بِنِعۡمَتِ ٱللَّهِ﴾ کە کەشتیەکان بە چاکەو فەزڵی خوا دەڕۆن لەدەریادا ﴿لِيُرِيَكُم مِّنۡ ءَايَٰتِهِۦٓ﴾ بۆ ئەوەی هەندێ لەنیشانەکانی خۆیتان نیشان بدات ﴿إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَٰتٖ﴾ چونکە بەڕاستی لەمەدا (کەباسکرا) چەند بەڵگەیە هەیە ﴿لِّكُلِّ صَبَّارٖ شَكُورٖ﴾ بۆ هەموو ئارام گرێکی شوکرانە بژێر (٣١) ﴿وَإِذَا غَشِيَهُم مَّوۡجٞ كَٱلظُّلَلِ﴾ وە هەرکاتێ (لەدەریادا) شەپۆلێکی وەك هەورەکان دایان پۆشێ ﴿دَعَوُاْ ٱللَّهَ مُخۡلِصِينَ لَهُ ٱلدِّينَ﴾ (ترسی خنکان و نوقم بوونیان ببێت) هاوار لەخوا دەکەن، دڵسۆزانە هەر بۆ ئەو ملکەچ دەبن ﴿فَلَمَّا نَجَّىٰهُمۡ إِلَى ٱلۡبَرِّ﴾ ئەمجا کاتی (خوا) ڕزگاری کردن بۆ ووشکانی ﴿فَمِنۡهُم مُّقۡتَصِدٞ﴾ ئەوسا هەندێکیان مام ناوەندی یە (هەندێکی تریان کافرە، وەدان نانێ بەچاکەی خوادا) ﴿وَمَا يَجۡحَدُ بِـَٔايَٰتِنَآ إِلَّا كُلُّ خَتَّارٖ كَفُورٖ﴾ کەس نیشانەکانی ئێمە ئینکار ناکات جگە لە پەیمان شکێنانی ناشوکر و (سپڵە) نەبێت (٣٢) ﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ ٱتَّقُواْ رَبَّكُمۡ﴾ ئەی ئادەمی خۆبپارێزن لە (تۆڵەی) پەروەردگارتان ﴿وَٱخۡشَوۡاْ يَوۡمٗا﴾ لەو ڕۆژەش بترسن ﴿لَّا يَجۡزِي وَالِدٌ عَن وَلَدِهِۦ﴾ هیچ باوکێ تاوانی ڕۆڵەکەی هەڵناگرێ ﴿وَلَا مَوۡلُودٌ هُوَ جَازٍ عَن وَالِدِهِۦ شَيۡـًٔا﴾ و هیچ ڕۆڵەیەکیش شتێك لە تاوانی باوکی هەڵناگرێت ﴿إِنَّ وَعۡدَ ٱللَّهِ حَقّٞ﴾ بێگومان بەڵێنی خوا حەق و ڕاستە ﴿فَلَا تَغُرَّنَّكُمُ ٱلۡحَيَوٰةُ ٱلدُّنۡيَا﴾ کەواتە با ژیانی دونیا هەڵتان نەخەڵەتێنێ ﴿وَلَا يَغُرَّنَّكُم بِٱللَّهِ ٱلۡغَرُورُ﴾ وە با شەیتانی فریودەر بە(بیانوی بەزەیی و لێ بوردنی)خوا نەتان خەڵەتێنێ (٣٣) ﴿إِنَّ ٱللَّهَ عِندَهُۥ عِلۡمُ ٱلسَّاعَةِ﴾ بەڕاستی تەنها لای خوایە زانیاری (کاتی هاتنی) ڕۆژی دوایی ﴿وَيُنَزِّلُ ٱلۡغَيۡثَ﴾ وە هەر خوا باران دەبارێنێ ﴿وَيَعۡلَمُ مَا فِي ٱلۡأَرۡحَامِ﴾ تەنها خوا دەزانێ بەوەی لەمنداڵدانی (دایکان) دایە ﴿وَمَا تَدۡرِي نَفۡسٞ مَّاذَا تَكۡسِبُ غَدٗا﴾ وە هیچ کەس نازانێ سبەینێ (لە داهاتوودا) چی دەکات ﴿وَمَا تَدۡرِي نَفۡسُۢ بِأَيِّ أَرۡضٖ تَمُوتُ﴾ وە هیچ کەس نازانێت لە چ شوێن و زەوی یەکدا دەمرێت ﴿إِنَّ ٱللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرُۢ﴾ بەڕاستی خوا زانا و ئاگادارە (٣٤)

سورەتی ﴿ٱلسَّجۡدَةِ﴾

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

الٓمٓ ﴿١﴾ تَنزِيلُ ٱلۡكِتَٰبِ لَا رَيۡبَ فِيهِ مِن رَّبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ
﴿٢﴾ أَمۡ يَقُولُونَ ٱفۡتَرَىٰهُۚ بَلۡ هُوَ ٱلۡحَقُّ مِن رَّبِّكَ لِتُنذِرَ قَوۡمٗا
مَّآ أَتَىٰهُم مِّن نَّذِيرٖ مِّن قَبۡلِكَ لَعَلَّهُمۡ يَهۡتَدُونَ ﴿٣﴾ ٱللَّهُ
ٱلَّذِي خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَ وَمَا بَيۡنَهُمَا فِي سِتَّةِ أَيَّامٖ
ثُمَّ ٱسۡتَوَىٰ عَلَى ٱلۡعَرۡشِۖ مَا لَكُم مِّن دُونِهِۦ مِن وَلِيّٖ وَلَا شَفِيعٍۚ
أَفَلَا تَتَذَكَّرُونَ ﴿٤﴾ يُدَبِّرُ ٱلۡأَمۡرَ مِنَ ٱلسَّمَآءِ إِلَى ٱلۡأَرۡضِ ثُمَّ يَعۡرُجُ
إِلَيۡهِ فِي يَوۡمٖ كَانَ مِقۡدَارُهُۥٓ أَلۡفَ سَنَةٖ مِّمَّا تَعُدُّونَ ﴿٥﴾ ذَٰلِكَ
عَٰلِمُ ٱلۡغَيۡبِ وَٱلشَّهَٰدَةِ ٱلۡعَزِيزُ ٱلرَّحِيمُ ﴿٦﴾ ٱلَّذِيٓ أَحۡسَنَ
كُلَّ شَيۡءٍ خَلَقَهُۥۖ وَبَدَأَ خَلۡقَ ٱلۡإِنسَٰنِ مِن طِينٖ ﴿٧﴾ ثُمَّ جَعَلَ
نَسۡلَهُۥ مِن سُلَٰلَةٖ مِّن مَّآءٖ مَّهِينٖ ﴿٨﴾ ثُمَّ سَوَّىٰهُ وَنَفَخَ فِيهِ مِن
رُّوحِهِۦۖ وَجَعَلَ لَكُمُ ٱلسَّمۡعَ وَٱلۡأَبۡصَٰرَ وَٱلۡأَفۡـِٔدَةَۚ قَلِيلٗا
مَّا تَشۡكُرُونَ ﴿٩﴾ وَقَالُوٓاْ أَءِذَا ضَلَلۡنَا فِي ٱلۡأَرۡضِ أَءِنَّا لَفِي
خَلۡقٖ جَدِيدِۭۚ بَلۡ هُم بِلِقَآءِ رَبِّهِمۡ كَٰفِرُونَ ﴿١٠﴾ ۞ قُلۡ يَتَوَفَّىٰكُم
مَّلَكُ ٱلۡمَوۡتِ ٱلَّذِي وُكِّلَ بِكُمۡ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمۡ تُرۡجَعُونَ ﴿١١﴾

ربع الحزب ٤٢

﴿بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ﴾ بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

﴿الٓمٓ﴾ بە (ئەلیف، لام، میم) دەخوێنرێتەوە خوا زاناترە بە ماناکەی بۆزانیاری زیاتر سەیری سەرەتای
سورەتی (البقرة) بکە ﴿١﴾ ﴿تَنزِيلُ ٱلۡكِتَٰبِ لَا رَيۡبَ فِيهِ﴾ هێنانە خوارەوەی ئەم قورئانە هیچ گومانی
تێدانی یە ﴿مِن رَّبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ﴾ لەلایەن پەروەردگاری جیهانیانەوەیە ﴿٢﴾ ﴿أَمۡ يَقُولُونَ ٱفۡتَرَىٰهُۚ﴾ ئایا
(بێباوەڕەکان) دەڵێن: موحەممەد ﷺ خۆی ئەم (قورئانەی) هەڵبەستووە ﴿بَلۡ هُوَ ٱلۡحَقُّ مِن رَّبِّكَ﴾ (نەخێر
هەڵی نەبەستووە) بەڵکو ئەو (قورئانە) ڕاستە لەلایەن پەروەردگارتەوە (هاتووە) ﴿لِتُنذِرَ قَوۡمٗا﴾ بۆ
ئەوەی بەو (قورئانە) بترسێنی خەڵکێ ﴿مَّآ أَتَىٰهُم مِّن نَّذِيرٖ مِّن قَبۡلِكَ﴾ کە لە پێش تۆ هیچ ترسێنەرێکیان
بۆ نەهاتووە ﴿لَعَلَّهُمۡ يَهۡتَدُونَ﴾ بەڵکو ڕێنموونی وەرگرن ﴿٣﴾ ﴿ٱللَّهُ ٱلَّذِي خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَ وَمَا
بَيۡنَهُمَا﴾ خوا زاتێکە ئاسمانەکان و زەوی و ئەوەی لە نێوانیاندایە بەدی هێناوە ﴿فِي سِتَّةِ أَيَّامٖ﴾ لە
شەش ڕۆژدا ﴿ثُمَّ ٱسۡتَوَىٰ عَلَى ٱلۡعَرۡشِۖ﴾ پاشان بەرز بوویەوە بۆ سەر عەرش و قەراری گرت (ئیمانمان
پێیەتی و چۆنیەتیەکەی نازانین) ﴿مَا لَكُم مِّن دُونِهِۦ مِن وَلِيّٖ وَلَا شَفِيعٍۚ﴾ بێجگە لەو (خوا) هیچ پشتیوان و تکا
کارێکتان نییە ﴿أَفَلَا تَتَذَكَّرُونَ﴾ دەی بۆ بیرناکەنەوە و پەند وەرناگرن ﴿٤﴾ ﴿يُدَبِّرُ ٱلۡأَمۡرَ مِنَ ٱلسَّمَآءِ إِلَى ٱلۡأَرۡضِ﴾
خوا هەموو کاروبارەکان بەڕێوە دەبات لەئاسمانەوە تا زەوی (هەتا ڕۆژی دوای) ﴿ثُمَّ يَعۡرُجُ إِلَيۡهِ﴾ لە پاشان
هەموو ئەو کاروبارە بەرز دەبێتەوە بۆ لای خۆی ﴿فِي يَوۡمٖ كَانَ مِقۡدَارُهُۥٓ أَلۡفَ سَنَةٖ مِّمَّا تَعُدُّونَ﴾ لە ڕۆژێکدا
(لەقیامەتدا) کەئەندازەکەی هەزار ساڵە لەو ساڵانەی ئێوە دەیژمێرن ﴿٥﴾ ﴿ذَٰلِكَ عَٰلِمُ ٱلۡغَيۡبِ وَٱلشَّهَٰدَةِ﴾ ئەو
(خوا) زانایە بە هەموو نهێنی و ئاشکرایەك ﴿ٱلۡعَزِيزُ ٱلرَّحِيمُ﴾ بە دەسەڵات و میهرەبانە ﴿٦﴾ ﴿ٱلَّذِيٓ أَحۡسَنَ
كُلَّ شَيۡءٍ خَلَقَهُۥۖ﴾ زاتێکە هەموو شتێکی بەجوانترین شێوە دروست کردووە ﴿وَبَدَأَ خَلۡقَ ٱلۡإِنسَٰنِ مِن
طِينٖ﴾ جا مرۆڤی لە سەرەتاوە لە قوڕ دروست کرد ﴿٧﴾ ﴿ثُمَّ جَعَلَ نَسۡلَهُۥ مِن سُلَٰلَةٖ مِّن مَّآءٖ مَّهِينٖ﴾ لەپاشان
نەوەی مرۆڤی لە پوختەیە لە ئاوی بێ نرخ و قێزەون دروست کردووە ﴿٨﴾ ﴿ثُمَّ سَوَّىٰهُ وَنَفَخَ فِيهِ مِن
رُّوحِهِۦۖ﴾ لەپاشان ڕێك و پێکی کرد (بەشێوەی ئادەمی) و فوی کرد بە بەریدا لەڕۆحێك کە خۆی
دروستی کرد (دانە پاڵی ڕۆح بۆ لای خوا بۆ ڕێزو تەشریفە) ﴿وَجَعَلَ لَكُمُ ٱلسَّمۡعَ وَٱلۡأَبۡصَٰرَ وَٱلۡأَفۡـِٔدَةَۚ﴾
گوێ و چاو و دڵی پێبەخشیوون ﴿قَلِيلٗا مَّا تَشۡكُرُونَ﴾ بەڵام زۆر کەم سوپاسی خوا دەکەن ﴿٩﴾
﴿وَقَالُوٓاْ أَءِذَا ضَلَلۡنَا فِي ٱلۡأَرۡضِ﴾ (بێ بڕواکان) دەڵێن: ئایا کاتێك (مردین و لەشمان ڕزاو) لە ناو زەویدا
ون بووین ﴿أَءِنَّا لَفِي خَلۡقٖ جَدِيدِۭۚ﴾ ئایا سەر لەنوێ جارێکی تر دروست دەکرێینەوە (وزیندوو دەبینەوە)
﴿بَلۡ هُم بِلِقَآءِ رَبِّهِمۡ كَٰفِرُونَ﴾ (وانیە) بەڵکو ئەوان باوەڕیان نییە بەخزمەت پەروەردگاریان بگەن
(بۆ دادگایی قیامەت) ﴿١٠﴾ ﴿قُلۡ يَتَوَفَّىٰكُم مَّلَكُ ٱلۡمَوۡتِ ٱلَّذِي وُكِّلَ بِكُمۡ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) بڵێ فریشتەی
گیان کێشان کە گیان کێشانی ئێوەی پێ سپێراوە دەتان مرێنێ ﴿ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمۡ تُرۡجَعُونَ﴾ لە پاشان بۆ لای
پەروەردگارتان دەگەڕێنرێنەوە ﴿١١﴾

وَلَوْ تَرَىٰٓ إِذِ ٱلْمُجْرِمُونَ نَاكِسُوا۟ رُءُوسِهِمْ عِندَ رَبِّهِمْ
رَبَّنَآ أَبْصَرْنَا وَسَمِعْنَا فَٱرْجِعْنَا نَعْمَلْ صَٰلِحًا إِنَّا مُوقِنُونَ
﴿١٢﴾ وَلَوْ شِئْنَا لَءَاتَيْنَا كُلَّ نَفْسٍ هُدَىٰهَا وَلَٰكِنْ حَقَّ
ٱلْقَوْلُ مِنِّى لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنَ ٱلْجِنَّةِ وَٱلنَّاسِ أَجْمَعِينَ
﴿١٣﴾ فَذُوقُوا۟ بِمَا نَسِيتُمْ لِقَآءَ يَوْمِكُمْ هَٰذَآ إِنَّا نَسِينَٰكُمْ ۖ
وَذُوقُوا۟ عَذَابَ ٱلْخُلْدِ بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٤﴾ إِنَّمَا يُؤْمِنُ
بِـَٔايَٰتِنَا ٱلَّذِينَ إِذَا ذُكِّرُوا۟ بِهَا خَرُّوا۟ سُجَّدًا وَسَبَّحُوا۟ بِحَمْدِ
رَبِّهِمْ وَهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُونَ ۩ ﴿١٥﴾ تَتَجَافَىٰ جُنُوبُهُمْ
عَنِ ٱلْمَضَاجِعِ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ خَوْفًا وَطَمَعًا وَمِمَّا رَزَقْنَٰهُمْ
يُنفِقُونَ ﴿١٦﴾ فَلَا تَعْلَمُ نَفْسٌ مَّآ أُخْفِىَ لَهُم مِّن قُرَّةِ أَعْيُنٍ
جَزَآءًۢ بِمَا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿١٧﴾ أَفَمَن كَانَ مُؤْمِنًا كَمَن كَانَ فَاسِقًا ۚ
لَّا يَسْتَوُۥنَ ﴿١٨﴾ أَمَّا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ فَلَهُمْ
جَنَّٰتُ ٱلْمَأْوَىٰ نُزُلًۢا بِمَا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿١٩﴾ وَأَمَّا ٱلَّذِينَ فَسَقُوا۟
فَمَأْوَىٰهُمُ ٱلنَّارُ ۖ كُلَّمَآ أَرَادُوٓا۟ أَن يَخْرُجُوا۟ مِنْهَآ أُعِيدُوا۟ فِيهَا
وَقِيلَ لَهُمْ ذُوقُوا۟ عَذَابَ ٱلنَّارِ ٱلَّذِى كُنتُم بِهِۦ تُكَذِّبُونَ ﴿٢٠﴾

سَجْدَة

﴿وَلَوْ تَرَىٰٓ إِذِ ٱلْمُجْرِمُونَ﴾ ئەگەر دەبینی كاتێك (لەقیامەت دا) تاوانباران ﴿نَاكِسُوا۟ رُءُوسِهِمْ عِندَ رَبِّهِمْ﴾ لەحوزوری پەروەردگاریاندا (لەخەجالەتی دا) سەریان داخستووە ﴿رَبَّنَآ أَبْصَرْنَا وَسَمِعْنَا﴾ (دەڵێن) ئەی پەروەردگاری ئێمە (ئەوەی بەڵێنت پێ دابووین) دیمان و بیستمان ﴿فَٱرْجِعْنَا نَعْمَلْ صَٰلِحًا﴾ دەی بمانگێڕەرەوە (بۆ دونیاتا) كردەوەی چاك بكەین ﴿إِنَّا مُوقِنُونَ﴾ بەڕاستی ئێمە دڵنیاین (لەقیامەت) ﴿١٢﴾ ﴿وَلَوْ شِئْنَا لَءَاتَيْنَا كُلَّ نَفْسٍ هُدَىٰهَا﴾ ئەگەر بمانویستایە ڕێنموونیمان بەهەموو كەسێ دەدا ﴿وَلَٰكِنْ حَقَّ ٱلْقَوْلُ مِنِّى﴾ بەڵام بەڵێنی من چەسپاو و جێگیر بووە ﴿لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ﴾ كە بێگومان دۆزەخ پڕ دەكەم ﴿مِنَ ٱلْجِنَّةِ وَٱلنَّاسِ أَجْمَعِينَ﴾ لەجنۆكە و ئادەمی بەتێكڕا ﴿١٣﴾ ﴿فَذُوقُوا۟ بِمَا نَسِيتُمْ لِقَآءَ يَوْمِكُمْ هَٰذَآ﴾ كەواتە (سزای دۆزەخ) بچەژن، چونكە گەیشتن بەم ڕۆژەتان لەبیر كرد بوو ﴿إِنَّا نَسِينَٰكُمْ﴾ بەڕاستی ئێمەش ئێوەمان لەبیرخۆمان بردەوە ﴿وَذُوقُوا۟ عَذَابَ ٱلْخُلْدِ﴾ و سزای بەردەوام بچێژن ﴿بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ﴾ بەهۆی ئەوەی دەتانكرد (لەدونیادا) ﴿١٤﴾ ﴿إِنَّمَا يُؤْمِنُ بِـَٔايَٰتِنَا ٱلَّذِينَ﴾ تەنها كەسانێ باوەڕ بەئایەتەكانی ئێمە دەهێنن ﴿إِذَا ذُكِّرُوا۟ بِهَا خَرُّوا۟ سُجَّدًا﴾ هەر كاتێ بەو (ئایەتانە) ئامۆژگاری بكرێن ئەكەون بە ڕوودا بەسوژدە بردنەوە ﴿وَسَبَّحُوا۟ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ﴾ و بەپاكی ستایشی پەروەردگاریان دەكەن ﴿وَهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُونَ ۩﴾ و خۆیان بەگەورە دانانێن ﴿١٥﴾ ﴿تَتَجَافَىٰ جُنُوبُهُمْ عَنِ ٱلْمَضَاجِعِ﴾ تەنیشتیان دوور ئەكەوێتەوە لە جێگای خەوتنیان (واتە: لەخەو هەڵدەسن بۆ شەو نوێژ كردن) ﴿يَدْعُونَ رَبَّهُمْ خَوْفًا وَطَمَعًا﴾ هاوار و نزا لەپەروەردگاریان دەكەن بەترس و هیواوە ﴿وَمِمَّا رَزَقْنَٰهُمْ يُنفِقُونَ﴾ و لەو ڕۆزی و سامانەی پێمان داوون دەبەخشن ﴿١٦﴾ ﴿فَلَا تَعْلَمُ نَفْسٌ﴾ ئەمجا هیچ كەس نازانێ ﴿مَّآ أُخْفِىَ لَهُم مِّن قُرَّةِ أَعْيُنٍ﴾ چی شاراوەتەوە بۆیان لە (بەهەشت دا كە هۆی) گەشبوونی چاوەكانن ﴿جَزَآءًۢ بِمَا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ﴾ ئەم پاداشتە (دەدرێنەوە) بە هۆی ئەو كردەوانەی كە كردویانە ﴿١٧﴾ ﴿أَفَمَن كَانَ مُؤْمِنًا﴾ دەی ئایا كەسێ ئیماندار بووبێ ﴿كَمَن كَانَ فَاسِقًا﴾ وەك كەسێكە دەرچووبێ لە ئیمان (وفاسق بووبێت) ﴿لَّا يَسْتَوُۥنَ﴾ هەرگیز چونیەك نین ﴿١٨﴾ ﴿أَمَّا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ﴾ جا ئەوانەی كە باوەڕیان هێناوە و كردەوە چاكەكانیان كردووە ﴿فَلَهُمْ جَنَّٰتُ ٱلْمَأْوَىٰ نُزُلًۢا﴾ ئەوە بەهەشتانێكی پڕ ڕێزو خۆشیان بۆ هەیە ﴿بِمَا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ﴾ بەهۆی ئەو كردەوانەوەی كەدەیان كرد ﴿١٩﴾ ﴿وَأَمَّا ٱلَّذِينَ فَسَقُوا۟﴾ وە ئەوانەی كە فاسق بوون ﴿فَمَأْوَىٰهُمُ ٱلنَّارُ﴾ ئەوە جێگایان ئاگرە ﴿كُلَّمَآ أَرَادُوٓا۟ أَن يَخْرُجُوا۟ مِنْهَآ﴾ هەر كاتێ بیانەوێ لە دۆزەخ دەرچن ﴿أُعِيدُوا۟ فِيهَا﴾ دووبارە دەیانگێڕنەوە ناو دۆزەخ ﴿وَقِيلَ لَهُمْ ذُوقُوا۟ عَذَابَ ٱلنَّارِ﴾ و پێیان دەوترێ بچەژن سزای ئەو ئاگرەی ﴿ٱلَّذِى كُنتُم بِهِۦ تُكَذِّبُونَ﴾ كە ئێوە باوەڕتان پێ نەدەكرد ﴿٢٠﴾

وَلَنُذِيقَنَّهُم مِّنَ ٱلۡعَذَابِ ٱلۡأَدۡنَىٰ دُونَ ٱلۡعَذَابِ ٱلۡأَكۡبَرِ
لَعَلَّهُمۡ يَرۡجِعُونَ ٢١ وَمَنۡ أَظۡلَمُ مِمَّن ذُكِّرَ بِـَٔايَٰتِ رَبِّهِۦ ثُمَّ
أَعۡرَضَ عَنۡهَآۚ إِنَّا مِنَ ٱلۡمُجۡرِمِينَ مُنتَقِمُونَ ٢٢ وَلَقَدۡ ءَاتَيۡنَا
مُوسَى ٱلۡكِتَٰبَ فَلَا تَكُن فِي مِرۡيَةٖ مِّن لِّقَآئِهِۦۖ وَجَعَلۡنَٰهُ
هُدٗى لِّبَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ ٢٣ وَجَعَلۡنَا مِنۡهُمۡ أَئِمَّةٗ يَهۡدُونَ بِأَمۡرِنَا
لَمَّا صَبَرُواْۖ وَكَانُواْ بِـَٔايَٰتِنَا يُوقِنُونَ ٢٤ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ
يَفۡصِلُ بَيۡنَهُمۡ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ فِيمَا كَانُواْ فِيهِ يَخۡتَلِفُونَ
٢٥ أَوَلَمۡ يَهۡدِ لَهُمۡ كَمۡ أَهۡلَكۡنَا مِن قَبۡلِهِم مِّنَ ٱلۡقُرُونِ
يَمۡشُونَ فِي مَسَٰكِنِهِمۡۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَٰتٍۚ أَفَلَا يَسۡمَعُونَ
٢٦ أَوَلَمۡ يَرَوۡاْ أَنَّا نَسُوقُ ٱلۡمَآءَ إِلَى ٱلۡأَرۡضِ ٱلۡجُرُزِ فَنُخۡرِجُ
بِهِۦ زَرۡعٗا تَأۡكُلُ مِنۡهُ أَنۡعَٰمُهُمۡ وَأَنفُسُهُمۡۚ أَفَلَا يُبۡصِرُونَ
٢٧ وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَٰذَا ٱلۡفَتۡحُ إِن كُنتُمۡ صَٰدِقِينَ ٢٨
قُلۡ يَوۡمَ ٱلۡفَتۡحِ لَا يَنفَعُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓاْ إِيمَٰنُهُمۡ وَلَا هُمۡ
يُنظَرُونَ ٢٩ فَأَعۡرِضۡ عَنۡهُمۡ وَٱنتَظِرۡ إِنَّهُم مُّنتَظِرُونَ ٣٠

سُورَةُ الأَحۡزَابِ

﴿وَلَنُذِيقَنَّهُم مِّنَ الْعَذَابِ الْأَدْنَىٰ﴾ وە بەڕاستی ئێمە سزای دونیایان پێ دەچێژین ﴿دُونَ الْعَذَابِ الْأَكْبَرِ﴾
جگەلە سزای هەرە گەورە (ی دۆزەخ) ﴿لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ﴾ تابگەڕێنەوە (بۆ لای خوا) ﴿٢١﴾ ﴿وَمَنْ
أَظْلَمُ مِمَّن ذُكِّرَ بِآيَاتِ رَبِّهِ﴾ وە کێ ستەمکارترە لەو کەسەی بە ئایەتەکانی پەروەردگاری ئامۆژگاری
بکرێت ﴿ثُمَّ أَعْرَضَ عَنْهَا﴾ دوا ئەوە ڕوو وەرگێڕێت وپشتی تێ بکات ﴿إِنَّا مِنَ الْمُجْرِمِينَ مُنتَقِمُونَ﴾
بەڕاستی ئێمە تۆڵە سێنەرین لە تاوانباران ﴿٢٢﴾ ﴿وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ﴾ سوێند بەخوا بەڕاستی
ئێمە تەوراتمان دا بەمووسا ﴿فَلَا تَكُن فِي مِرْيَةٍ مِّن لِّقَائِهِ﴾ ئەمجا گومانت نەبێت (ئەی موحەممەد ﷺ)
لە گەیشتنت بە مووسا (یان گومانت نەبێت لە گەیشتنی تەورات بە مووسا) ﴿وَجَعَلْنَاهُ هُدًى لِّبَنِي إِسْرَائِيلَ﴾
وە ئێمە ئەو (تەوراتە)مان کرد بەرێنموونیی کەری بەنو ئیسرائیل ﴿٢٣﴾ ﴿وَجَعَلْنَا مِنْهُمْ أَئِمَّةً﴾ وە
لەناو ئەواندا پێشەوایانێکمان دانا ﴿يَهْدُونَ بِأَمْرِنَا﴾ ڕێنموونیی (خەڵك) یان دەکرد بە فەرمانی ئێمە
﴿لَمَّا صَبَرُوا وَكَانُوا بِآيَاتِنَا يُوقِنُونَ﴾ کاتێ خۆیان گرت و بەئایەتەکانی ئێمە دڵنیا بوون (باوەڕی
بتەویان هێنا) ﴿٢٤﴾ ﴿إِنَّ رَبَّكَ هُوَ يَفْصِلُ بَيْنَهُمْ﴾ بێگومان پەروەردگارت بڕیار دەدات لەنێوان (بەندەکانی
دا) ﴿يَوْمَ الْقِيَامَةِ﴾ لەڕۆژی قیامەتدا ﴿فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ﴾ لەوەی ئەوان تێیدا جیاواز بوون
﴿٢٥﴾ ﴿أَوَلَمْ يَهْدِ لَهُمْ﴾ ئایا (ڕێگای ڕاست) ڕوون نەبۆتەوە بۆیان ﴿كَمْ أَهْلَكْنَا مِن قَبْلِهِم مِّنَ الْقُرُونِ﴾
کە ئێمە پێش ئەمان زۆر گەل و نەتەوەمان لەناو بردووە ﴿يَمْشُونَ فِي مَسَاكِنِهِمْ﴾ ئەمان (بێ باوەڕانی
مەککە) بەشوێن و خانووە (وێران کراوە) کانی ئەواندا هاتوو چۆ دەکەن ﴿إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ﴾
بەڕاستی لە (تیاچوونی) ئەواندا چەند بەڵگەی گەورە هەیە ﴿أَفَلَا يَسْمَعُونَ﴾ دەی ئایا ئەوانە (ئەو
ڕاستیانە) نابیستن ﴿٢٦﴾ ﴿أَوَلَمْ يَرَوْا﴾ ئایا نابینن و نازانن ﴿أَنَّا نَسُوقُ الْمَاءَ إِلَى الْأَرْضِ الْجُرُزِ﴾ کە ئێمە ئاو
دەنێرین بۆ زەوی ووشکی بێ ڕووەك ﴿فَنُخْرِجُ بِهِ زَرْعًا﴾ ئەمجا بە هۆی ئەو (ئاوەوە) کشتوکاڵ و
گژوگیا دەڕوێنین ﴿تَأْكُلُ مِنْهُ أَنْعَامُهُمْ وَأَنفُسُهُمْ﴾ کە ئاژەڵیان لێی دەلەوەڕێ و خۆشیان لێی دەخۆن
﴿أَفَلَا يُبْصِرُونَ﴾ دەی ئایا ئەوانە نابینن ﴿٢٧﴾ ﴿وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَٰذَا الْفَتْحُ﴾ وە(بێ باوەڕانی مەککە بە موسڵمانان)
دەڵێن ئەم حوکم و بڕیاردانی قیامەتە، کەی دەبێ ﴿إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ﴾ ئەگەر ئێوە ڕاستگۆن ﴿٢٨﴾
﴿قُلْ يَوْمَ الْفَتْحِ لَا يَنفَعُ الَّذِينَ كَفَرُوا إِيمَانُهُمْ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) بڵێ ڕۆژی بڕیاردانی قیامەت
باوەڕ هێنان سوود ناگەیەنێت بەوانەی بێ باوەڕ بوون لە دونیادا ﴿وَلَا هُمْ يُنظَرُونَ﴾ و مۆڵەتیشیان
پێ نادرێ ﴿٢٩﴾ ﴿فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ﴾ جا (ئەی موحەممەد ﷺ) ڕوویان لێ وەرگێڕە و گوێیان مەدەرێ
﴿وَانتَظِرْ إِنَّهُم مُّنتَظِرُونَ﴾ وە تۆ چاوەڕوانی بکە بێگومان ئەوانیش چاوەڕوانن ﴿٣٠﴾

سورەتی ﴿ الأحزاب ﴾

نصف الحزب ٤٢

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِيُّ ٱتَّقِ ٱللَّهَ وَلَا تُطِعِ ٱلۡكَٰفِرِينَ وَٱلۡمُنَٰفِقِينَۚ إِنَّ
ٱللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمٗا ١ وَٱتَّبِعۡ مَا يُوحَىٰٓ إِلَيۡكَ
مِن رَّبِّكَۚ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ بِمَا تَعۡمَلُونَ خَبِيرٗا ٢ وَتَوَكَّلۡ
عَلَى ٱللَّهِۚ وَكَفَىٰ بِٱللَّهِ وَكِيلٗا ٣ مَّا جَعَلَ ٱللَّهُ لِرَجُلٖ مِّن
قَلۡبَيۡنِ فِي جَوۡفِهِۦۚ وَمَا جَعَلَ أَزۡوَٰجَكُمُ ٱلَّٰٓـِٔي تُظَٰهِرُونَ
مِنۡهُنَّ أُمَّهَٰتِكُمۡۚ وَمَا جَعَلَ أَدۡعِيَآءَكُمۡ أَبۡنَآءَكُمۡۚ ذَٰلِكُمۡ قَوۡلُكُم
بِأَفۡوَٰهِكُمۡۖ وَٱللَّهُ يَقُولُ ٱلۡحَقَّ وَهُوَ يَهۡدِي ٱلسَّبِيلَ ٤
ٱدۡعُوهُمۡ لِأٓبَآئِهِمۡ هُوَ أَقۡسَطُ عِندَ ٱللَّهِۚ فَإِن لَّمۡ تَعۡلَمُوٓاْ ءَابَآءَهُمۡ
فَإِخۡوَٰنُكُمۡ فِي ٱلدِّينِ وَمَوَٰلِيكُمۡۚ وَلَيۡسَ عَلَيۡكُمۡ جُنَاحٞ فِيمَآ
أَخۡطَأۡتُم بِهِۦ وَلَٰكِن مَّا تَعَمَّدَتۡ قُلُوبُكُمۡۚ وَكَانَ ٱللَّهُ
غَفُورٗا رَّحِيمًا ٥ ٱلنَّبِيُّ أَوۡلَىٰ بِٱلۡمُؤۡمِنِينَ مِنۡ أَنفُسِهِمۡۖ
وَأَزۡوَٰجُهُۥٓ أُمَّهَٰتُهُمۡۗ وَأُوْلُواْ ٱلۡأَرۡحَامِ بَعۡضُهُمۡ أَوۡلَىٰ بِبَعۡضٖ
فِي كِتَٰبِ ٱللَّهِ مِنَ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ وَٱلۡمُهَٰجِرِينَ إِلَّآ أَن تَفۡعَلُوٓاْ إِلَىٰٓ
أَوۡلِيَآئِكُم مَّعۡرُوفٗاۚ كَانَ ذَٰلِكَ فِي ٱلۡكِتَٰبِ مَسۡطُورٗا ٦

﴿بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ﴾ بە ناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِيُّ ٱتَّقِ ٱللَّهَ﴾ ئەی پێغەمبەر ﷺ (بەردەوام) لە خوا بترسە ﴿وَلَا تُطِعِ ٱلۡكَٰفِرِينَ وَٱلۡمُنَٰفِقِينَۚ﴾ بە
گوێی کافران ودووڕووەکان مەکە ﴿إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا﴾ بێگومان خوا زانای کار بەجێیە
﴿١﴾ ﴿وَٱتَّبِعۡ مَا يُوحَىٰٓ إِلَيۡكَ مِن رَّبِّكَۚ﴾ وە شوێن ئەوە بکەوە کە لە پەروەردگارتەوە وەحیت بۆکراوە
﴿إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ بِمَا تَعۡمَلُونَ خَبِيرٗا﴾ بەڕاستی خوا بەوەی کەدەیکەن ئاگادارە ﴿٢﴾ ﴿وَتَوَكَّلۡ عَلَى ٱللَّهِۚ﴾
پشت هەر بەخوا ببەستە ﴿وَكَفَىٰ بِٱللَّهِ وَكِيلٗا﴾ وە خوا بەسە پارێزەر بێت ﴿٣﴾ ﴿مَّا جَعَلَ ٱللَّهُ لِرَجُلٖ﴾
خوا دای نەناوە بۆ هیچ پیاوێك (ئادەمییەك) ﴿مِّن قَلۡبَيۡنِ فِي جَوۡفِهِۦۚ﴾ دوو دڵ لە ناوسنگیدا
﴿وَمَا جَعَلَ أَزۡوَٰجَكُمُ ٱلَّٰٓـِٔي﴾ وە(خوا) ئەو هاوسەرانەتانی نەکردۆتە﴿تُظَٰهِرُونَ مِنۡهُنَّ أُمَّهَٰتِكُمۡۚ﴾ دایکتان
کە (ظهار) یان لەگەڵ دەکەن (پێیان دەڵێن ئێوە وەك پشتی دایکمان وان بۆ ئێمە) ﴿وَمَا جَعَلَ أَدۡعِيَآءَكُمۡ
أَبۡنَآءَكُمۡۚ﴾ وەخوا بە کوڕ کراوەکانتانی نەکردۆتە کوڕتان ﴿ذَٰلِكُمۡ قَوۡلُكُم بِأَفۡوَٰهِكُمۡۖ﴾ئەوە قسەی سەر
زارەکی تانە ﴿وَٱللَّهُ يَقُولُ ٱلۡحَقَّ﴾ خواش ووتەی ڕاست دەڵێ ﴿وَهُوَ يَهۡدِي ٱلسَّبِيلَ﴾ هەر ئەویش
ڕێنموونیی(خەڵك) دەکات بۆ ڕێگای ڕاست ﴿٤﴾ ﴿ٱدۡعُوهُمۡ لِأٓبَآئِهِمۡ﴾ (ئەو بە کوڕکراوانە) بەناوی
باوکیانەوە بانگیان بکەن ﴿هُوَ أَقۡسَطُ عِندَ ٱللَّهِۚ﴾ ئەوە ڕاسترە بەلای خواوە ﴿فَإِن لَّمۡ تَعۡلَمُوٓاْ ءَابَآءَهُمۡ﴾ ئەمجا
ئەگەر باوکیان نەناسن(تابەناویانەوە بانگیان بکەن) ﴿فَإِخۡوَٰنُكُمۡ فِي ٱلدِّينِ وَمَوَٰلِيكُمۡۚ﴾ئەوانە برای ئاینی
و دۆست و خۆشەویستانن ﴿وَلَيۡسَ عَلَيۡكُمۡ جُنَاحٞ فِيمَآ أَخۡطَأۡتُم بِهِۦ﴾ هیچ گوناهێکتان لەسەر نی یە
لەو (بانگ کردنەدا) کە بە نەزانین گوتبێتان (پێش هاتنی ئەم ئایەتە) ﴿وَلَٰكِن مَّا تَعَمَّدَتۡ قُلُوبُكُمۡۚ﴾
بەڵام (گوناهبار دەبن) ئەگەر بەدڵ و بەدەس ئەنقەست بیکەن ﴿وَكَانَ ٱللَّهُ غَفُورٗا رَّحِيمًا﴾ وە خوا
لێبووردەی میهرەبانە ﴿٥﴾ ﴿ٱلنَّبِيُّ أَوۡلَىٰ بِٱلۡمُؤۡمِنِينَ مِنۡ أَنفُسِهِمۡۖ﴾ پێغەمبەر ﷺ لە خودی بڕواداران بۆ
خۆیان لە پێشترە ﴿وَأَزۡوَٰجُهُۥٓ أُمَّهَٰتُهُمۡۗ﴾ خێزانەکانیشی دایکی باوەڕدارانن ﴿وَأُوْلُواْ ٱلۡأَرۡحَامِ﴾ و ئەوانەی
(بە نەسەب) خزمی یەکترن (ئەگەر موسڵمان بن) ﴿بَعۡضُهُمۡ أَوۡلَىٰ بِبَعۡضٖ فِي كِتَٰبِ ٱللَّهِ﴾ لەقورئانی خودا
بۆیەکتری لە پێشترن (میرات لە یەکتر بەرن) ﴿مِنَ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ وَٱلۡمُهَٰجِرِينَ﴾ لە ئیمانداران و کۆچەران
(کە خزم نین) ﴿إِلَّآ أَن تَفۡعَلُوٓاْ إِلَىٰٓ أَوۡلِيَآئِكُم مَّعۡرُوفٗاۚ﴾مەگەر خۆتان چاکەیەك (بەخشین یا وەسیێتێ) بۆ
دۆست و خۆشەویستانتان بکەن ﴿كَانَ ذَٰلِكَ فِي ٱلۡكِتَٰبِ مَسۡطُورٗا﴾ ئەو بڕیارە لە قورئان (یان لە لوح
المحفوظ دا) نوسراوە ﴿٦﴾

وَإِذْ أَخَذْنَا مِنَ ٱلنَّبِيِّـۧنَ مِيثَٰقَهُمْ وَمِنكَ وَمِن نُّوحٍ وَإِبْرَٰهِيمَ
وَمُوسَىٰ وَعِيسَى ٱبْنِ مَرْيَمَ ۖ وَأَخَذْنَا مِنْهُم مِّيثَٰقًا غَلِيظًا ﴿٧﴾
لِّيَسْـَٔلَ ٱلصَّٰدِقِينَ عَن صِدْقِهِمْ ۚ وَأَعَدَّ لِلْكَٰفِرِينَ عَذَابًا أَلِيمًا
﴿٨﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ ٱذْكُرُوا۟ نِعْمَةَ ٱللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ جَآءَتْكُمْ
جُنُودٌ فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيحًا وَجُنُودًا لَّمْ تَرَوْهَا ۚ وَكَانَ ٱللَّهُ
بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرًا ﴿٩﴾ إِذْ جَآءُوكُم مِّن فَوْقِكُمْ وَمِنْ أَسْفَلَ
مِنكُمْ وَإِذْ زَاغَتِ ٱلْأَبْصَٰرُ وَبَلَغَتِ ٱلْقُلُوبُ ٱلْحَنَاجِرَ
وَتَظُنُّونَ بِٱللَّهِ ٱلظُّنُونَا۠ ﴿١٠﴾ هُنَالِكَ ٱبْتُلِىَ ٱلْمُؤْمِنُونَ وَزُلْزِلُوا۟
زِلْزَالًا شَدِيدًا ﴿١١﴾ وَإِذْ يَقُولُ ٱلْمُنَٰفِقُونَ وَٱلَّذِينَ فِى قُلُوبِهِم
مَّرَضٌ مَّا وَعَدَنَا ٱللَّهُ وَرَسُولُهُۥٓ إِلَّا غُرُورًا ﴿١٢﴾ وَإِذْ قَالَت طَّآئِفَةٌ
مِّنْهُمْ يَٰٓأَهْلَ يَثْرِبَ لَا مُقَامَ لَكُمْ فَٱرْجِعُوا۟ ۚ وَيَسْتَـْٔذِنُ فَرِيقٌ
مِّنْهُمُ ٱلنَّبِىَّ يَقُولُونَ إِنَّ بُيُوتَنَا عَوْرَةٌ وَمَا هِىَ بِعَوْرَةٍ ۖ إِن يُرِيدُونَ
إِلَّا فِرَارًا ﴿١٣﴾ وَلَوْ دُخِلَتْ عَلَيْهِم مِّنْ أَقْطَارِهَا ثُمَّ سُئِلُوا۟ ٱلْفِتْنَةَ
لَـَٔاتَوْهَا وَمَا تَلَبَّثُوا۟ بِهَآ إِلَّا يَسِيرًا ﴿١٤﴾ وَلَقَدْ كَانُوا۟ عَٰهَدُوا۟
ٱللَّهَ مِن قَبْلُ لَا يُوَلُّونَ ٱلْأَدْبَٰرَ ۚ وَكَانَ عَهْدُ ٱللَّهِ مَسْـُٔولًا ﴿١٥﴾

﴿وَإِذْ أَخَذْنَا مِنَ النَّبِيِّينَ مِيثَاقَهُمْ﴾ (ئـەی موحەممـەد ﷺ بیریان بخەرەوە) کاتێ کـە پەیمانمان وەرگرت لە پێغەمبـەران ﴿وَمِنكَ وَمِن نُّوحٍ وَإِبْرَاهِيمَ وَمُوسَىٰ وَعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ﴾ هەروەها لە تۆ ولەنـووح ولەئیبراهیم و لەمووساولەعیسای کوڕی مەریەم ﴿وَأَخَذْنَا مِنْهُم مِّيثَاقًا غَلِيظًا﴾ وەلە هەموویان پەیمانی بەهێزوبتەومان وەرگرت ﴿٧﴾ ﴿لِّيَسْأَلَ الصَّادِقِينَ عَن صِدْقِهِمْ﴾ بۆ ئەوەی (خوا) پرسیار لەڕاست گۆیان بکات دەربارەی ڕاستییان ﴿وَأَعَدَّ لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا أَلِيمًا﴾ و سـزای پـڕ ئێش و ئازاریشـی ئامادە کردووە بۆ بـێ باوەڕان ﴿٨﴾ ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا﴾ ئەی ئەو کەسانەی کە باوەڕتان هێناوە ﴿اذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ﴾ بیر لەچاکە و نیعمەتی خوا بکەنەوە بەسەرتانەوە ﴿إِذْ جَاءَتْكُمْ جُنُودٌ﴾ کاتێ لە شکرێکی زۆرتان بۆ هات (لە جەنگی خەندەقدا) ﴿فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيحًا﴾ ئەمجا ئێمە بایەکی بەهێزمان بۆ ناردن ﴿وَجُنُودًا لَّمْ تَرَوْهَا﴾ و لەشکری (فریشتەش) کـە ئێوە نەتان بینیـن ﴿وَكَانَ اللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرًا﴾ وەخوا بەوەی ئێوە دەیکـەن بینایە ﴿٩﴾ ﴿إِذْ جَاءُوكُم مِّن فَوْقِكُمْ وَمِنْ أَسْفَلَ مِنكُمْ﴾ کاتێ (بێ باوەڕان) هێرشیان بۆ هێنان لە سەرووتانەوە و لە خوارتانەوە (چـوار دەوری مەدینەیـان گـرت) ﴿وَإِذْ زَاغَتِ الْأَبْصَارُ﴾ وە چـاوەکان ئەبلـەق بـوون ﴿وَبَلَغَتِ الْقُلُوبُ الْحَنَاجِرَ﴾ و دڵەکان (لە ترسـا) گەیشتبوونە گەروو ﴿وَتَظُنُّونَ بِاللَّهِ الظُّنُونَا﴾ و گومانی جۆربە جۆرتان بـە خـوا دەبـرد ﴿١٠﴾ ﴿هُنَالِكَ ابْتُلِيَ الْمُؤْمِنُونَ﴾ لەوێدا ئیمانـداران تاقی کرانـەوە ﴿وَزُلْزِلُوا زِلْزَالًا شَدِيدًا﴾ وە ڕاوەشێنران بەڕاوەشـاندنێکی توند ﴿١١﴾ ﴿وَإِذْ يَقُولُ الْمُنَافِقُونَ وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ﴾ (بیربکەنەوە) کاتێك دوو ڕووەکان وئەوانـەی لـە دڵیانـدا نەخۆشـی هەبـوو ووتیـان ﴿مَّا وَعَدَنَا اللَّهُ وَرَسُولُهُ إِلَّا غُرُورًا﴾ خواو پێغەمبەرەکـەی بێجگـە لـە تەفرەدان هیـچ بەڵێنێکیان پـێ نەدایـن ﴿١٢﴾ ﴿وَإِذْ قَالَت طَّائِفَةٌ مِّنْهُمْ﴾ وە کاتێ دەسـتەیە لـەو (دووڕووانـە) ووتیان: ﴿يَا أَهْلَ يَثْرِبَ لَا مُقَامَ لَكُمْ فَارْجِعُوا﴾ ئـەی دانیشـتوانی مەدینە ئێرە جێی مانەوەتان نی یە دەی بگەڕێنەوە ﴿وَيَسْتَأْذِنُ فَرِيقٌ مِّنْهُمُ النَّبِيَّ﴾ وە کۆمەڵێ تر لەوان مۆڵەتی گەڕانەوە لەپێغەمبـەر ﷺ دەخـوازن ﴿يَقُولُونَ إِنَّ بُيُوتَنَا عَوْرَةٌ﴾ دەیـان ووت: خانووەکانمان بـێ پارێزەر و ڕووت و کەلێناویـە ﴿وَمَا هِيَ بِعَوْرَةٍ﴾ لەکاتێکـدا واش نەبوو (کەدەیـان ووت) ﴿إِن يُرِيدُونَ إِلَّا فِرَارًا﴾ ئەوان تەنها مەبەسـتیان هەڵهاتن بوو (لەجیهادکردن) ﴿١٣﴾ ﴿وَلَوْ دُخِلَتْ عَلَيْهِم مِّنْ أَقْطَارِهَا﴾ وە ئەگەر هێرش بهێنرایەتە سـەریان لـە هەمـوو لایەکـی (مەدینـە)وە ﴿ثُمَّ سُئِلُوا الْفِتْنَةَ لَآتَوْهَا﴾ ئەمجـا داوای کافربـوون و جەنگ کردنیـان لـێ بکرایـە (دژ بەتۆ ئەی موحەممـەد ﷺ) داواکەیان بەجـێ دەهێنـا (و بە گوێیان دەکردن) ﴿وَمَا تَلَبَّثُوا بِهَا إِلَّا يَسِيرًا﴾ وە ئەم داوایان دوانەدەخسـت ماوەیەکـی کەم نەبێت ﴿١٤﴾ ﴿وَلَقَدْ كَانُوا عَاهَدُوا اللَّهَ مِن قَبْلُ﴾ بێگومـان ئەوانـە لەپێش ئـەم (ڕوداوە) پەیمانیان بە خـوا دابوو ﴿لَا يُوَلُّونَ الْأَدْبَارَ﴾ کە (لە غـەزادا) پشـت هەڵناکـەن و ڕاناکـەن ﴿وَكَانَ عَهْدُ اللَّهِ مَسْئُولًا﴾ وە پەیمانێ درا بە خـوا (خاوەنەکەی) لێپرسراو دەبێ ﴿١٥﴾

قُل لَّن يَنفَعَكُمُ ٱلفِرَارُ إِن فَرَرتُم مِّنَ ٱلمَوتِ أَوِ ٱلقَتلِ وَإِذًا
لَّا تُمَتَّعُونَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿١٦﴾ قُل مَن ذَا ٱلَّذِي يَعصِمُكُم مِّنَ ٱللَّهِ
إِن أَرَادَ بِكُم سُوٓءًا أَو أَرَادَ بِكُم رَحمَةً وَلَا يَجِدُونَ لَهُم مِّن دُونِ
ٱللَّهِ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ﴿١٧﴾ ۞ قَد يَعلَمُ ٱللَّهُ ٱلمُعَوِّقِينَ مِنكُم وَٱلقَآئِلِينَ
لِإِخوَٰنِهِم هَلُمَّ إِلَينَا وَلَا يَأتُونَ ٱلبَأسَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿١٨﴾ أَشِحَّةً
عَلَيكُم فَإِذَا جَآءَ ٱلخَوفُ رَأَيتَهُم يَنظُرُونَ إِلَيكَ تَدُورُ أَعيُنُهُم
كَٱلَّذِي يُغشَىٰ عَلَيهِ مِنَ ٱلمَوتِ فَإِذَا ذَهَبَ ٱلخَوفُ سَلَقُوكُم
بِأَلسِنَةٍ حِدَادٍ أَشِحَّةً عَلَى ٱلخَيرِ أُوْلَٰٓئِكَ لَم يُؤمِنُواْ فَأَحبَطَ
ٱللَّهُ أَعمَٰلَهُم وَكَانَ ذَٰلِكَ عَلَى ٱللَّهِ يَسِيرًا ﴿١٩﴾ يَحسَبُونَ
ٱلأَحزَابَ لَم يَذهَبُواْ وَإِن يَأتِ ٱلأَحزَابُ يَوَدُّواْ لَو أَنَّهُم
بَادُونَ فِي ٱلأَعرَابِ يَسـَٔلُونَ عَن أَنبَآئِكُم وَلَو كَانُواْ فِيكُم
مَّا قَٰتَلُوٓاْ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٢٠﴾ لَّقَد كَانَ لَكُم فِي رَسُولِ ٱللَّهِ أُسوَةٌ حَسَنَةٌ
لِّمَن كَانَ يَرجُواْ ٱللَّهَ وَٱليَومَ ٱلأٓخِرَ وَذَكَرَ ٱللَّهَ كَثِيرًا ﴿٢١﴾
وَلَمَّا رَءَا ٱلمُؤمِنُونَ ٱلأَحزَابَ قَالُواْ هَٰذَا مَا وَعَدَنَا ٱللَّهُ وَرَسُولُهُۥ
وَصَدَقَ ٱللَّهُ وَرَسُولُهُۥ وَمَا زَادَهُم إِلَّآ إِيمَٰنًا وَتَسلِيمًا ﴿٢٢﴾

ثلاثة أرباع الحزب ٤٢

﴿قُل لَّن يَنفَعَكُمُ ٱلْفِرَارُ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ بەدووڕووەکان) بڵێ هەڵهاتن سوودتان پێ ناگەیەنێ ﴿إِن فَرَرْتُم مِّنَ ٱلْمَوْتِ أَوِ ٱلْقَتْلِ﴾ ئەگەر لەمردن یاکوشتن هەڵبێن (خۆتان بدزنەوە) ﴿وَإِذًا لَّا تُمَتَّعُونَ إِلَّا قَلِيلًا﴾ جا لەوکاتەدا بەهرەو خۆشی ژیانتان پێ نادرێ ماوەیەکی کەم نەبێ ﴿١٦﴾ ﴿قُلْ مَن ذَا ٱلَّذِى يَعْصِمُكُم مِّنَ ٱللَّهِ﴾ بڵێ کێیە ئەو کەسەی ئێوە لەخوا دەپارێزێ؟ ﴿إِنْ أَرَادَ بِكُمْ سُوٓءًا أَوْ أَرَادَ بِكُمْ رَحْمَةً﴾ ئەگەر خوا زیان و خراپە یان بەزەیی و ڕەحمەتی بۆ ئێوە بوێت ﴿وَلَا يَجِدُونَ لَهُم مِّن دُونِ ٱللَّهِ﴾ بێجگە لەخوا بۆ ئەوان نییە ﴿وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا﴾ هیچ پشتیوان و یارمەتی دەرێك ﴿١٧﴾ ﴿قَدْ يَعْلَمُ ٱللَّهُ ٱلْمُعَوِّقِينَ مِنكُمْ﴾ بێگومان خوا دەزانێ بەو کەسانەتان کەئاستەنگ دروست دەکات لەڕێگەی (موسڵمانان بۆجیهاد کردن) ﴿وَٱلْقَآئِلِينَ لِإِخْوَٰنِهِمْ هَلُمَّ إِلَيْنَا﴾ کە بەبرادەرەکانیان دەڵێن: وەرن بۆلای ئێمە (وخۆیان دەدزییەوە لەجیهاد) ﴿وَلَا يَأْتُونَ ٱلْبَأْسَ إِلَّا قَلِيلًا﴾ ئەوانە نایەن بۆ جەنگ و غەزا زۆر بەکەمی نەبێت ﴿١٨﴾ ﴿أَشِحَّةً عَلَيْكُمْ﴾ لەئاستی ئێوەدا (ئەی موسڵمانان ئەوانە) چرووکن ﴿فَإِذَا جَآءَ ٱلْخَوْفُ﴾ ئەمجا کاتێك (بەهۆی جەنگەوە) ترس و بیم پەیدا بێت ﴿رَأَيْتَهُمْ يَنظُرُونَ إِلَيْكَ﴾ دەیان بینی بەجۆرێ سەیرت دەکەن (لەترسی جەنگ) ﴿تَدُورُ أَعْيُنُهُمْ﴾ چاویان بەم لاولادا دەسوڕێ ﴿كَٱلَّذِى يُغْشَىٰ عَلَيْهِ مِنَ ٱلْمَوْتِ﴾ بەوێنەی کەسێك لەسەرە مەرگدا بێهۆشی بەسەردا بێت ﴿فَإِذَا ذَهَبَ ٱلْخَوْفُ﴾ بەڵام کاتێ ترسەکە ڕۆشت ونەما ﴿سَلَقُوكُم بِأَلْسِنَةٍ حِدَادٍ﴾ بەزمانی تیژ زمانتان لێ درێژ دەکەن (وە داوای غەنیمەتتان لێ دەکەن) ﴿أَشِحَّةً عَلَى ٱلْخَيْرِ﴾ کەچی چرووك و ڕژدن لەسەرماڵ وغەنیمەت ﴿أُوْلَٰٓئِكَ لَمْ يُؤْمِنُوا۟﴾ ئائەوانە باوەڕیان نەهێنا بوو ﴿فَأَحْبَطَ ٱللَّهُ أَعْمَٰلَهُمْ﴾ بۆیە خوا کردەوەیانی پوچەڵ کردنەوە ﴿وَكَانَ ذَٰلِكَ عَلَى ٱللَّهِ يَسِيرًا﴾ وەئەمە بەلای خواوە (کارێکی) ئاسانە ﴿١٩﴾ ﴿يَحْسَبُونَ ٱلْأَحْزَابَ لَمْ يَذْهَبُوا۟﴾ وایان دەزانی کۆمەڵەکان (لەشکریان هێنابوو) نەڕۆشتوون ﴿وَإِن يَأْتِ ٱلْأَحْزَابُ﴾ وە ئەگەر ئەو کۆمەڵانە بگەڕێنەوە (بۆسەر مەدینە) ﴿يَوَدُّوا۟ لَوْ أَنَّهُم بَادُونَ فِى ٱلْأَعْرَابِ﴾ ئاواتیان دەخواست کە لەناو (مەدینە) عەرەبە دەشتەکییەکان بەدوور بوونایە (لەترسی جەنگ) ﴿يَسْـَٔلُونَ عَنْ أَنۢبَآئِكُمْ﴾ لەدوورەوە پرسیاریان لەهەواڵی ئێوە بکردایە ﴿وَلَوْ كَانُوا۟ فِيكُم﴾ وە ئەگەر لەناو ئێوەدا بوونایە ﴿مَّا قَٰتَلُوٓا۟ إِلَّا قَلِيلًا﴾ جەنگیان نەدەکرد زۆر بەکەمی نەبێ ﴿٢٠﴾ ﴿لَّقَدْ كَانَ لَكُمْ فِى رَسُولِ ٱللَّهِ﴾ سوێند بەخوا بەڕاستی لەپێغەمبەری خوادا ﷺ بۆ ئێوە هەیە ﴿أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ﴾ سەرمەشقی وپێشەوایەتی چاك ﴿لِّمَن كَانَ يَرْجُوا۟ ٱللَّهَ وَٱلْيَوْمَ ٱلْءَاخِرَ﴾ بۆکەسێك بەهیوای خواو (پاداشتی) ڕۆژی دوایی یە ﴿وَذَكَرَ ٱللَّهَ كَثِيرًا﴾ وە زۆر یادی خوا دەکات ﴿٢١﴾ ﴿وَلَمَّا رَءَا ٱلْمُؤْمِنُونَ ٱلْأَحْزَابَ﴾ وەکاتێ ئیمانداران ئەو کۆمەڵانەیان دی (لەشکریان هێنا بوو بۆ سەر مەدینە) ﴿قَالُوا۟ هَٰذَا مَا وَعَدَنَا ٱللَّهُ وَرَسُولُهُۥ﴾ ووتیان ئەمە ئەو بەڵێنەیە خوا و پێغەمبەرەکەی بە ئێمەیان دابوو ﴿وَصَدَقَ ٱللَّهُ وَرَسُولُهُۥ﴾ خوا و پێغەمبەرەکەی ڕاستیان فەرموو ﴿وَمَا زَادَهُمْ إِلَّآ إِيمَٰنًا وَتَسْلِيمًا﴾ (هاتنی ئەو هەموو هێزەی کوفر) باوەڕداران تەنها ئیمان و ملکەچیان پێی زیادی کرد ﴿٢٢﴾

مِّنَ ٱلْمُؤْمِنِينَ رِجَالٌ صَدَقُوا۟ مَا عَٰهَدُوا۟ ٱللَّهَ عَلَيْهِ ۖ فَمِنْهُم مَّن
قَضَىٰ نَحْبَهُۥ وَمِنْهُم مَّن يَنتَظِرُ ۖ وَمَا بَدَّلُوا۟ تَبْدِيلًا ﴿٢٣﴾ لِّيَجْزِىَ
ٱللَّهُ ٱلصَّٰدِقِينَ بِصِدْقِهِمْ وَيُعَذِّبَ ٱلْمُنَٰفِقِينَ إِن شَآءَ أَوْ
يَتُوبَ عَلَيْهِمْ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَّحِيمًا ﴿٢٤﴾ وَرَدَّ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ
كَفَرُوا۟ بِغَيْظِهِمْ لَمْ يَنَالُوا۟ خَيْرًا ۚ وَكَفَى ٱللَّهُ ٱلْمُؤْمِنِينَ
ٱلْقِتَالَ ۚ وَكَانَ ٱللَّهُ قَوِيًّا عَزِيزًا ﴿٢٥﴾ وَأَنزَلَ ٱلَّذِينَ ظَٰهَرُوهُم مِّنْ
أَهْلِ ٱلْكِتَٰبِ مِن صَيَاصِيهِمْ وَقَذَفَ فِى قُلُوبِهِمُ ٱلرُّعْبَ
فَرِيقًا تَقْتُلُونَ وَتَأْسِرُونَ فَرِيقًا ﴿٢٦﴾ وَأَوْرَثَكُمْ أَرْضَهُمْ
وَدِيَٰرَهُمْ وَأَمْوَٰلَهُمْ وَأَرْضًا لَّمْ تَطَـُٔوهَا ۚ وَكَانَ ٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ
شَىْءٍ قَدِيرًا ﴿٢٧﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِىُّ قُل لِّأَزْوَٰجِكَ إِن كُنتُنَّ تُرِدْنَ
ٱلْحَيَوٰةَ ٱلدُّنْيَا وَزِينَتَهَا فَتَعَالَيْنَ أُمَتِّعْكُنَّ وَأُسَرِّحْكُنَّ
سَرَاحًا جَمِيلًا ﴿٢٨﴾ وَإِن كُنتُنَّ تُرِدْنَ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ وَٱلدَّارَ
ٱلْـَٔاخِرَةَ فَإِنَّ ٱللَّهَ أَعَدَّ لِلْمُحْسِنَٰتِ مِنكُنَّ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿٢٩﴾
يَٰنِسَآءَ ٱلنَّبِىِّ مَن يَأْتِ مِنكُنَّ بِفَٰحِشَةٍ مُّبَيِّنَةٍ يُضَٰعَفْ
لَهَا ٱلْعَذَابُ ضِعْفَيْنِ ۚ وَكَانَ ذَٰلِكَ عَلَى ٱللَّهِ يَسِيرًا ﴿٣٠﴾

﴿مِّنَ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ رِجَالٌ﴾ لەناو باوەڕداران دا پیاوانێك هەن ﴿صَدَقُواْ مَا عَٰهَدُواْ ٱللَّهَ عَلَيۡهِۖ﴾ ڕاستیان کرد لەگەڵ ئەو پەیمانەی کەدابویان بەخوا ﴿فَمِنۡهُم مَّن قَضَىٰ نَحۡبَهُۥ﴾ ئەمجا هەندێکیان نەزر و بەڵێنی خۆی بەجێ هێناو (شەهید بوو) ﴿وَمِنۡهُم مَّن يَنتَظِرُۖ﴾ هەندێکیشیان چاوەڕوانن (وهێشتا لەژیاندان) ﴿وَمَا بَدَّلُواْ تَبۡدِيلٗا﴾ هیچ گۆڕانێکیان (لەبەڵێنی خۆیان دا) نەکردووە ﴿٢٣﴾ ﴿لِّيَجۡزِيَ ٱللَّهُ ٱلصَّٰدِقِينَ بِصِدۡقِهِمۡ﴾ بۆئەوەی (خوا) پاداشتی ڕاست گۆیان بداتەوە بەهۆی ڕاستی یەکەیانەوە ﴿وَيُعَذِّبَ ٱلۡمُنَٰفِقِينَ إِن شَآءَ﴾ وە سزای دوو ڕووەکان بدات ئەگەر بیەوێت ﴿أَوۡ يَتُوبَ عَلَيۡهِمۡۚ﴾ یان تەوبەیان لێ گیرا کات ﴿إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ غَفُورٗا رَّحِيمٗا﴾ بێگومان خوا لێبوردەی میهرەبانە ﴿٢٤﴾ ﴿وَرَدَّ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ بِغَيۡظِهِمۡ﴾ وە خوا کافرەکانی (قورەیش کە لەشکریان هێنابوو بۆ سەر مەدینە) گەڕاندەوە بەڕق و مەراقەوە (بۆ وڵاتی خۆیان) ﴿لَمۡ يَنَالُواْ خَيۡرٗاۚ﴾ هیچ خێر و ئاواتێکیان (لەناوبردنی ئیمانداران) دەست نەکەوت ﴿وَكَفَى ٱللَّهُ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ ٱلۡقِتَالَۚ﴾ خوا ئیمان دارانی لەجەنگ پاراست (بەهۆی بای توند و فریشتەوە کافرانی پرژو بڵاوکرد) ﴿وَكَانَ ٱللَّهُ قَوِيًّا عَزِيزٗا﴾ وەخوا هەمیشە بەهێزی بەدەسەڵاتە ﴿٢٥﴾ ﴿وَأَنزَلَ ٱلَّذِينَ ظَٰهَرُوهُم مِّنۡ أَهۡلِ ٱلۡكِتَٰبِ﴾ (بەنی قورەیزە) کەپشتگیری ئەوان (قورەیش و غەطفان) یان کرد خوای گەورە هێنانیە خوارەوە ﴿مِن صَيَاصِيهِمۡ﴾ لەقەڵاکانیان ﴿وَقَذَفَ فِي قُلُوبِهِمُ ٱلرُّعۡبَ﴾ وە ترسی خستە ناو دڵیانەوە ﴿فَرِيقٗا تَقۡتُلُونَ﴾ کۆمەڵێکیان دەکوژن ﴿وَتَأۡسِرُونَ فَرِيقٗا﴾ وە کۆمەڵێکی تریان بەدیل دەگرن ﴿٢٦﴾ ﴿وَأَوۡرَثَكُمۡ أَرۡضَهُمۡ وَدِيَٰرَهُمۡ وَأَمۡوَٰلَهُمۡ﴾ (دوای تیاچوونی ئەوان خوا) زەوی و خانوو سامانی ئەوانی دا بەئێوە ﴿وَأَرۡضٗا لَّمۡ تَطَـُٔوهَاۚ﴾ هەروەها زەوی یەکیش کەپێتان پیانەنابوو ﴿وَكَانَ ٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٗا﴾ وەخوا بەسەر هەموو شتێکدا بەتوانایە ﴿٢٧﴾ ﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِيُّ قُل لِّأَزۡوَٰجِكَ﴾ ئەی پێغەمبەر ﷺ بەخێزانەکانت بڵێ ﴿إِن كُنتُنَّ تُرِدۡنَ ٱلۡحَيَوٰةَ ٱلدُّنۡيَا وَزِينَتَهَا﴾ ئەگەر ئێوە ژیانی دونیا و ڕازاوەی ئەوتان دەوێ ﴿فَتَعَالَيۡنَ أُمَتِّعۡكُنَّ﴾ دەی هەمووتان وەرن موتعەتان پێ بدەم (موتعە پارە و شتومەکێکە دەدرێتە ئافرەتی تەڵاق دراو) ﴿وَأُسَرِّحۡكُنَّ سَرَاحٗا جَمِيلٗا﴾ وە تەڵاقتان بدەم بە تەڵاق دانێکی چاك و بێ زیان ﴿٢٨﴾ ﴿وَإِن كُنتُنَّ تُرِدۡنَ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ وَٱلدَّارَ ٱلۡأٓخِرَةَ﴾ وە ئەگەر ئێوە خواو پێغەمبەرەکەی و پاداشتی ڕۆژی دوایی تان دەوێ ﴿فَإِنَّ ٱللَّهَ أَعَدَّ لِلۡمُحۡسِنَٰتِ مِنكُنَّ﴾ ئەوە بێگومان خوا ئامادەی کردووە بۆ چاکەکاران لەئێوە ﴿أَجۡرًا عَظِيمٗا﴾ پاداشتێکی گەورە ﴿٢٩﴾ ﴿يَٰنِسَآءَ ٱلنَّبِيِّ﴾ ئەی خێزانەکانی پێغەمبەر ﷺ ﴿مَن يَأۡتِ مِنكُنَّ بِفَٰحِشَةٖ مُّبَيِّنَةٖ﴾ هەر کام لە ئێوە گوناهێکی گەورە بکات ﴿يُضَٰعَفۡ لَهَا ٱلۡعَذَابُ ضِعۡفَيۡنِۚ﴾ سزای بۆ دوو بەرابەر دەکرێتەوە بەدوو قاتی (خەڵکی تر) ﴿وَكَانَ ذَٰلِكَ عَلَى ٱللَّهِ يَسِيرٗا﴾ وەئەم کارەش بۆ خوا ئاسانە ﴿٣٠﴾

۞ وَمَن يَقْنُتْ مِنكُنَّ لِلَّهِ وَرَسُولِهِۦ وَتَعْمَلْ صَٰلِحًا نُّؤْتِهَآ
أَجْرَهَا مَرَّتَيْنِ وَأَعْتَدْنَا لَهَا رِزْقًا كَرِيمًا ﴿٣١﴾ يَٰنِسَآءَ ٱلنَّبِىِّ
لَسْتُنَّ كَأَحَدٍ مِّنَ ٱلنِّسَآءِ ۚ إِنِ ٱتَّقَيْتُنَّ فَلَا تَخْضَعْنَ بِٱلْقَوْلِ
فَيَطْمَعَ ٱلَّذِى فِى قَلْبِهِۦ مَرَضٌ وَقُلْنَ قَوْلًا مَّعْرُوفًا ﴿٣٢﴾ وَقَرْنَ
فِى بُيُوتِكُنَّ وَلَا تَبَرَّجْنَ تَبَرُّجَ ٱلْجَٰهِلِيَّةِ ٱلْأُولَىٰ ۖ وَأَقِمْنَ
ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتِينَ ٱلزَّكَوٰةَ وَأَطِعْنَ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥٓ ۚ إِنَّمَا
يُرِيدُ ٱللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنكُمُ ٱلرِّجْسَ أَهْلَ ٱلْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ
تَطْهِيرًا ﴿٣٣﴾ وَٱذْكُرْنَ مَا يُتْلَىٰ فِى بُيُوتِكُنَّ مِنْ
ءَايَٰتِ ٱللَّهِ وَٱلْحِكْمَةِ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ لَطِيفًا خَبِيرًا ﴿٣٤﴾
إِنَّ ٱلْمُسْلِمِينَ وَٱلْمُسْلِمَٰتِ وَٱلْمُؤْمِنِينَ وَٱلْمُؤْمِنَٰتِ
وَٱلْقَٰنِتِينَ وَٱلْقَٰنِتَٰتِ وَٱلصَّٰدِقِينَ وَٱلصَّٰدِقَٰتِ وَٱلصَّٰبِرِينَ
وَٱلصَّٰبِرَٰتِ وَٱلْخَٰشِعِينَ وَٱلْخَٰشِعَٰتِ وَٱلْمُتَصَدِّقِينَ
وَٱلْمُتَصَدِّقَٰتِ وَٱلصَّٰٓئِمِينَ وَٱلصَّٰٓئِمَٰتِ وَٱلْحَٰفِظِينَ
فُرُوجَهُمْ وَٱلْحَٰفِظَٰتِ وَٱلذَّٰكِرِينَ ٱللَّهَ كَثِيرًا
وَٱلذَّٰكِرَٰتِ أَعَدَّ ٱللَّهُ لَهُم مَّغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا ﴿٣٥﴾

﴿وَمَن يَقْنُتْ مِنكُنَّ لِلَّهِ وَرَسُولِهِۦ﴾ (ئەی خێزانەکانی پێغەمبەر ﷺ) هەر کام لەئێوە لەسەر گوێڕایەڵی خواو پێغەمبەرەکەی بەردەوام بێت ﴿وَتَعْمَلْ صَٰلِحًا﴾ وە کردەوەی چاکیش بکات ﴿نُّؤْتِهَآ أَجْرَهَا مَرَّتَيْنِ﴾ دووجار پاداشتی پێ دەدەین ﴿وَأَعْتَدْنَا لَهَا رِزْقًا كَرِيمًا﴾ وە ڕۆزییەکی چاك و خۆشمان بۆ ئامادە کردووە (لەبەهەشت دا) ﴿٣١﴾ ﴿يَٰنِسَآءَ ٱلنَّبِىِّ﴾ ئەی ژنانی پێغەمبەر ﷺ ﴿لَسْتُنَّ كَأَحَدٍ مِّنَ ٱلنِّسَآءِ﴾ ئێوە وەك هیچ یەك لەئافرەتانی دیکە نین ﴿إِنِ ٱتَّقَيْتُنَّ﴾ ئەگەر خۆتان بپارێزن و لەخوا بترسن ﴿فَلَا تَخْضَعْنَ بِٱلْقَوْلِ﴾ کەواتە بەخەمزەو نازەوە قسە مەکەن (وەك ئافەرەتانی ڕەوشت نزم) ﴿فَيَطْمَعَ ٱلَّذِى فِى قَلْبِهِۦ مَرَضٌ﴾ نەوەکو ئەوەی کەدڵی نەخۆشە (دەرون نزمە) نیازی خراپ بکات ﴿وَقُلْنَ قَوْلًا مَّعْرُوفًا﴾ (کەواتە) قسەی چاك و بەجێ بکەن ﴿٣٢﴾ ﴿وَقَرْنَ فِى بُيُوتِكُنَّ﴾ وە لە ماڵەکانی خۆتاندا بمێننەوە ﴿وَلَا تَبَرَّجْنَ تَبَرُّجَ ٱلْجَٰهِلِيَّةِ ٱلْأُولَىٰ﴾ وە زینەت و جوانی خۆتان دەرمەخەن (لەناو خەڵکی نامەحرەمدا) وەکو خۆ دەرخستنی ئافرەتانی سەردەمی نەفامی یەکەم (پێش ئیسلام) ﴿وَأَقِمْنَ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتِينَ ٱلزَّكَوٰةَ﴾ نوێژ بکەن و زەکات بدەن ﴿وَأَطِعْنَ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥٓ﴾ وە گوێڕایەڵی خواو پێغەمبەرەکەی بکەن ﴿إِنَّمَا يُرِيدُ ٱللَّهُ﴾ بەڕاستی خوا دەیەوێت ﴿لِيُذْهِبَ عَنكُمُ ٱلرِّجْسَ أَهْلَ ٱلْبَيْتِ﴾ ئەی ئال و بەیتی (پێغەمبەر ﷺ) هەر جۆرە پیسی و گوناهێك لەئێوە دووربخاتەوە ﴿وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيرًا﴾ و پاك و خاوێنتان بکاتەوە بەتەواوی ﴿٣٣﴾ ﴿وَٱذْكُرْنَ مَا يُتْلَىٰ فِى بُيُوتِكُنَّ﴾ وە بیربکەنەوە لەوەی دەخوێنرێت لەماڵەکانتاندا ﴿مِنْ ءَايَٰتِ ٱللَّهِ وَٱلْحِكْمَةِ﴾ لەئایەتەکانی خواو دانایی (فەرمودەکانی پێغەمبەر ﷺ) ﴿إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ لَطِيفًا خَبِيرًا﴾ بەڕاستی خوا ووردبینی ئاگادارە ﴿٣٤﴾ ﴿إِنَّ ٱلْمُسْلِمِينَ وَٱلْمُسْلِمَٰتِ﴾ بەڕاستی پیاوەموسڵمانەکان وئافرەتە موسڵمانەکان ﴿وَٱلْمُؤْمِنِينَ وَٱلْمُؤْمِنَٰتِ﴾ وە پیاوە باوەڕدارەکان و ئافرەتە باوەڕدارەکان ﴿وَٱلْقَٰنِتِينَ وَٱلْقَٰنِتَٰتِ﴾ و پیاوانی هەمیشە گوێڕایەڵ و ئافرەتانی هەمیشە گوێڕایەڵ ﴿وَٱلصَّٰدِقِينَ وَٱلصَّٰدِقَٰتِ﴾ و پیاوە ڕاست گۆکان و ئافرەتە ڕاست گۆکان ﴿وَٱلصَّٰبِرِينَ وَٱلصَّٰبِرَٰتِ﴾ و پیاوان و ئافرەتانی خۆگر و بەئارام ﴿وَٱلْخَٰشِعِينَ وَٱلْخَٰشِعَٰتِ﴾ وە پیاوانی لەخوا ترس و ژنانی لەخوا ترس ﴿وَٱلْمُتَصَدِّقِينَ وَٱلْمُتَصَدِّقَٰتِ﴾ و پیاوان و ئافرەتانی بەخشندە ﴿وَٱلصَّٰٓئِمِينَ وَٱلصَّٰٓئِمَٰتِ﴾ و پیاوان و ئافرەتانی ڕۆژووەوان ﴿وَٱلْحَٰفِظِينَ فُرُوجَهُمْ وَٱلْحَٰفِظَٰتِ﴾ پیاوان و ئافرەتانی داوێن پاك ﴿وَٱلذَّٰكِرِينَ ٱللَّهَ كَثِيرًا وَٱلذَّٰكِرَٰتِ﴾ پیاوانێ کە زۆر یادی خوا دەکەن و ئافرەتانێ کەزۆر یادی خوا دەکەن ﴿أَعَدَّ ٱللَّهُ لَهُم﴾ خوا ئامادەی کردووە بۆ هەموویان ﴿مَّغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا﴾ لێخۆشبوون و پاداشتی گەورە ﴿٣٥﴾

وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ وَلَا مُؤْمِنَةٍ إِذَا قَضَى ٱللَّهُ وَرَسُولُهُۥٓ أَمْرًا أَن يَكُونَ
لَهُمُ ٱلْخِيَرَةُ مِنْ أَمْرِهِمْ ۗ وَمَن يَعْصِ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَٰلًا
مُّبِينًا ﴿٣٦﴾ وَإِذْ تَقُولُ لِلَّذِىٓ أَنْعَمَ ٱللَّهُ عَلَيْهِ وَأَنْعَمْتَ عَلَيْهِ
أَمْسِكْ عَلَيْكَ زَوْجَكَ وَٱتَّقِ ٱللَّهَ وَتُخْفِى فِى نَفْسِكَ مَا ٱللَّهُ
مُبْدِيهِ وَتَخْشَى ٱلنَّاسَ وَٱللَّهُ أَحَقُّ أَن تَخْشَىٰهُ ۖ فَلَمَّا قَضَىٰ زَيْدٌ
مِّنْهَا وَطَرًا زَوَّجْنَٰكَهَا لِكَىْ لَا يَكُونَ عَلَى ٱلْمُؤْمِنِينَ حَرَجٌ فِىٓ
أَزْوَٰجِ أَدْعِيَآئِهِمْ إِذَا قَضَوْا۟ مِنْهُنَّ وَطَرًا ۚ وَكَانَ أَمْرُ ٱللَّهِ مَفْعُولًا
﴿٣٧﴾ مَّا كَانَ عَلَى ٱلنَّبِىِّ مِنْ حَرَجٍ فِيمَا فَرَضَ ٱللَّهُ لَهُۥ ۖ سُنَّةَ ٱللَّهِ فِى
ٱلَّذِينَ خَلَوْا۟ مِن قَبْلُ ۚ وَكَانَ أَمْرُ ٱللَّهِ قَدَرًا مَّقْدُورًا ﴿٣٨﴾ ٱلَّذِينَ
يُبَلِّغُونَ رِسَٰلَٰتِ ٱللَّهِ وَيَخْشَوْنَهُۥ وَلَا يَخْشَوْنَ أَحَدًا إِلَّا ٱللَّهَ ۗ وَكَفَىٰ
بِٱللَّهِ حَسِيبًا ﴿٣٩﴾ مَّا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَآ أَحَدٍ مِّن رِّجَالِكُمْ وَلَٰكِن
رَّسُولَ ٱللَّهِ وَخَاتَمَ ٱلنَّبِيِّۦنَ ۗ وَكَانَ ٱللَّهُ بِكُلِّ شَىْءٍ عَلِيمًا ﴿٤٠﴾
يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ ٱذْكُرُوا۟ ٱللَّهَ ذِكْرًا كَثِيرًا ﴿٤١﴾ وَسَبِّحُوهُ
بُكْرَةً وَأَصِيلًا ﴿٤٢﴾ هُوَ ٱلَّذِى يُصَلِّى عَلَيْكُمْ وَمَلَٰٓئِكَتُهُۥ
لِيُخْرِجَكُم مِّنَ ٱلظُّلُمَٰتِ إِلَى ٱلنُّورِ ۚ وَكَانَ بِٱلْمُؤْمِنِينَ رَحِيمًا ﴿٤٣﴾

﴿وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ وَلَا مُؤْمِنَةٍ﴾ بۆ هیچ پیاوو ئافرەتێکی باوەڕدار نییە ﴿إِذَا قَضَى ٱللَّهُ وَرَسُولُهُۥٓ أَمْرًا﴾ کاتێ خواو پێغەمبەرەکەی بڕیاری هەر کارێکیان دا ﴿أَن يَكُونَ لَهُمُ ٱلْخِيَرَةُ مِنْ أَمْرِهِمْ﴾ (بۆیان نی یە) کەسەرپشك بن لەکارەکەیاندا ﴿وَمَن يَعْصِ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ﴾ وە هەر کەس سەرپێچی خواو پێغەمبەرەکەی بکات ﴿فَقَدْ ضَلَّ ضَلَٰلًا مُّبِينًا﴾ ئەوە بەڕاستی گومڕا بووە بەگومڕا بونێکی ئاشکرا ﴿٣٦﴾ ﴿وَإِذْ تَقُولُ لِلَّذِىٓ أَنْعَمَ ٱللَّهُ عَلَيْهِ وَأَنْعَمْتَ عَلَيْهِ﴾ (بیربکەرەوە) کاتێك دەتووت بەکەسێك (زەیدی کوڕی حاریثە) کەخوا نیعمەتی بەسەردا ڕشتبوو، تۆیش چاکەت لەگەڵدا کردبوو (بەئازاد کردنی و پەروەردەکردنی) ﴿أَمْسِكْ عَلَيْكَ زَوْجَكَ﴾ خێزانەت (زەینەب) لای خۆت ڕاگرەو بیهێڵەوە ﴿وَٱتَّقِ ٱللَّهَ﴾ وە لەخوا بترسە ﴿وَتُخْفِى فِى نَفْسِكَ مَا ٱللَّهُ مُبْدِيهِ﴾ لەدڵی خۆتدا شتێك دەشاریتەوە کەخوا ئاشکرای دەکات ﴿وَتَخْشَى ٱلنَّاسَ وَٱللَّهُ أَحَقُّ أَن تَخْشَىٰهُ﴾ وە لە(قسەی) خەڵك دەترسی لەکاتێکدا خوا شیاوترە کەلێی بترسی ﴿فَلَمَّا قَضَىٰ زَيْدٌ مِّنْهَا وَطَرًا﴾ ئەمجا کاتێ زەید پێویستی بە (زەینەب)نەما و تەڵاقیدا ﴿زَوَّجْنَٰكَهَا﴾ ئێمە (زەینەب)مان لێ مارەکردیت ﴿لِكَىْ لَا يَكُونَ عَلَى ٱلْمُؤْمِنِينَ حَرَجٌ﴾ بۆ ئەوەی هیچ نارەحەتی (وتاوانێ) نەبێت لەسەر ئیمانداران ﴿فِىٓ أَزْوَٰجِ أَدْعِيَآئِهِمْ﴾ لە(مارەکردنی) ژنانی بەکوڕ کراوەکانیاندا ﴿إِذَا قَضَوْا۟ مِنْهُنَّ وَطَرًا﴾ کاتێ پێویستیان پێیان نەماو تەڵاقیان دان ﴿وَكَانَ أَمْرُ ٱللَّهِ مَفْعُولًا﴾ وە فەرمانی خوا (بەمارە کردنی زەینەب بۆت) دراوە و بڕاوەیە ﴿٣٧﴾ ﴿مَّا كَانَ عَلَى ٱلنَّبِىِّ مِنْ حَرَجٍ﴾ هیچ نارەحەتی (تاوان) یك لەسەر پێغەمبەر ﷺ نیە ﴿فِيمَا فَرَضَ ٱللَّهُ لَهُۥ﴾ لە(مارە کردنی زەینەب) کەخوا بڕیاری داوە بۆی ﴿سُنَّةَ ٱللَّهِ﴾ باوو سونەت وڕێگای (دانراوی) خوایە ﴿فِى ٱلَّذِينَ خَلَوْا۟ مِن قَبْلُ﴾ لە ناو پێغەمبەرانی لەمەوپێشدا ﴿وَكَانَ أَمْرُ ٱللَّهِ قَدَرًا مَّقْدُورًا﴾ وە فەرمانی خواش بڕیارێکی بڕاوەیە (ودەبێت جێ بەجێ بکرێت) ﴿٣٨﴾ ﴿ٱلَّذِينَ يُبَلِّغُونَ رِسَٰلَٰتِ ٱللَّهِ﴾ کەسانێ کەپەیامەکانی خوا ڕادەگەیەنن ﴿وَيَخْشَوْنَهُۥ وَلَا يَخْشَوْنَ أَحَدًا إِلَّا ٱللَّهَ﴾ وە لە(خوا) دەترسن وبێجگە لەخوا لەکەسی تر ناترسن ﴿وَكَفَىٰ بِٱللَّهِ حَسِيبًا﴾ خوا بەسە کە چاودێر ولێپرسەرەوە بێت ﴿٣٩﴾ ﴿مَّا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَآ أَحَدٍ مِّن رِّجَالِكُمْ﴾ موحەممەد ﷺ باوکی هیچ یەك لەپیاوەکانتان نیە (نەزەیدی کوڕی حاریثە و نەهیچ کەسێك تر) ﴿وَلَٰكِن رَّسُولَ ٱللَّهِ وَخَاتَمَ ٱلنَّبِيِّـۧنَ﴾ بەڵکو ئەو نێرداروی خواو کۆتا هەمینی پێغەمبەرانە ﴿وَكَانَ ٱللَّهُ بِكُلِّ شَىْءٍ عَلِيمًا﴾ وە خوا بەهەموو شتێك زانایە ﴿٤٠﴾ ﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟﴾ ئەی ئەوانەی باوەڕتان هێناوە ﴿ٱذْكُرُوا۟ ٱللَّهَ ذِكْرًا كَثِيرًا﴾ زۆر یادی خوا بکەن ﴿٤١﴾ ﴿وَسَبِّحُوهُ بُكْرَةً وَأَصِيلًا﴾ بەپاکی یادی خوا بکەن بەبەیانیان و ئێوارانـدا ﴿٤٢﴾ ﴿هُوَ ٱلَّذِى يُصَلِّى عَلَيْكُمْ﴾ ئەو زاتێکە بەزەیی خۆی دەڕژێنێ بەسەرتاندا ﴿وَمَلَٰٓئِكَتُهُۥ﴾ و فریشتەکانی داوای لێبوردنتان بۆ دەکەن ﴿لِيُخْرِجَكُم مِّنَ ٱلظُّلُمَٰتِ إِلَى ٱلنُّورِ﴾ بەوهۆیەوە (خوا) لەتاریکی یەکانەوەدەرتان دێنێ بەرەو نوورو ڕووناکی (ئیمان و ئیسلام) ﴿وَكَانَ بِٱلْمُؤْمِنِينَ رَحِيمًا﴾ وە خوا بە بەزەییە بەئیمانداران ﴿٤٣﴾

تَحِيَّتُهُمْ يَوْمَ يَلْقَوْنَهُۥ سَلَٰمٌۚ وَأَعَدَّ لَهُمْ أَجْرًا كَرِيمًا ﴿٤٤﴾ يَٰٓأَيُّهَا
ٱلنَّبِىُّ إِنَّآ أَرْسَلْنَٰكَ شَٰهِدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ﴿٤٥﴾ وَدَاعِيًا
إِلَى ٱللَّهِ بِإِذْنِهِۦ وَسِرَاجًا مُّنِيرًا ﴿٤٦﴾ وَبَشِّرِ ٱلْمُؤْمِنِينَ بِأَنَّ لَهُم
مِّنَ ٱللَّهِ فَضْلًا كَبِيرًا ﴿٤٧﴾ وَلَا تُطِعِ ٱلْكَٰفِرِينَ وَٱلْمُنَٰفِقِينَ
وَدَعْ أَذَىٰهُمْ وَتَوَكَّلْ عَلَى ٱللَّهِۚ وَكَفَىٰ بِٱللَّهِ وَكِيلًا ﴿٤٨﴾
يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ إِذَا نَكَحْتُمُ ٱلْمُؤْمِنَٰتِ ثُمَّ طَلَّقْتُمُوهُنَّ
مِن قَبْلِ أَن تَمَسُّوهُنَّ فَمَا لَكُمْ عَلَيْهِنَّ مِنْ عِدَّةٍ تَعْتَدُّونَهَاۖ
فَمَتِّعُوهُنَّ وَسَرِّحُوهُنَّ سَرَاحًا جَمِيلًا ﴿٤٩﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِىُّ
إِنَّآ أَحْلَلْنَا لَكَ أَزْوَٰجَكَ ٱلَّٰتِىٓ ءَاتَيْتَ أُجُورَهُنَّ وَمَا مَلَكَتْ
يَمِينُكَ مِمَّآ أَفَآءَ ٱللَّهُ عَلَيْكَ وَبَنَاتِ عَمِّكَ وَبَنَاتِ عَمَّٰتِكَ
وَبَنَاتِ خَالِكَ وَبَنَاتِ خَٰلَٰتِكَ ٱلَّٰتِى هَاجَرْنَ مَعَكَ وَٱمْرَأَةً
مُّؤْمِنَةً إِن وَهَبَتْ نَفْسَهَا لِلنَّبِىِّ إِنْ أَرَادَ ٱلنَّبِىُّ أَن يَسْتَنكِحَهَا
خَالِصَةً لَّكَ مِن دُونِ ٱلْمُؤْمِنِينَۗ قَدْ عَلِمْنَا مَا فَرَضْنَا
عَلَيْهِمْ فِىٓ أَزْوَٰجِهِمْ وَمَا مَلَكَتْ أَيْمَٰنُهُمْ لِكَيْلَا
يَكُونَ عَلَيْكَ حَرَجٌۗ وَكَانَ ٱللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا ﴿٥٠﴾

﴿تَحِيَّتُهُمْ يَوْمَ يَلْقَوْنَهُۥ سَلَٰمٌ﴾ ڕۆژێک باوەڕداران دەگەنە خزمەت ئەو (خوا) بەخێرهاتنیان بە(ووشەی) سەلامە﴿وَأَعَدَّ لَهُمْ أَجْرًا كَرِيمًا﴾ وە خوا پاداشتی چاکی بۆ ئامادە کردوون ﴿٤٤﴾ ﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِىُّ إِنَّآ أَرْسَلْنَٰكَ﴾ ئەی پێغەمبەر ﷺ بێگومان ئێمە تۆمان ناردووە (بۆ خەڵکی) ﴿شَٰهِدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا﴾ بەشایەت و مژدە دەرو ترسێنەر ﴿٤٥﴾ ﴿وَدَاعِيًا إِلَى ٱللَّهِ بِإِذْنِهِۦ﴾ و بەبانگخواز بۆ (ڕێگەی) خوا بەفەرمانی ئەو ﴿وَسِرَاجًا مُّنِيرًا﴾ و چرایەکی ڕووناک کەرەوە ﴿٤٦﴾ ﴿وَبَشِّرِ ٱلْمُؤْمِنِينَ بِأَنَّ لَهُم﴾ وە مژدە بدە بەئیمانداران کەبێگومان بۆ ئەوان هەیە﴿مِّنَ ٱللَّهِ فَضْلًا كَبِيرًا﴾ بەهرەو بەخششێکی گەورە لەلایەن خواوە ﴿٤٧﴾ ﴿وَلَا تُطِعِ ٱلْكَٰفِرِينَ وَٱلْمُنَٰفِقِينَ﴾ گوێڕایەڵی کافران و دوو ڕووان مەکە﴿وَدَعْ أَذَىٰهُمْ﴾ گوێ مەدە بەئازار دانی ئەوان (بۆ تۆ) ﴿وَتَوَكَّلْ عَلَى ٱللَّهِ﴾ وپشت هەر بەخوا ببەستە ﴿وَكَفَىٰ بِٱللَّهِ وَكِيلًا﴾ وە خوا بەسە کەپشتیوان بێت ﴿٤٨﴾ ﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟﴾ ئەی ئەوانەی کەباوەڕتان هێناوە ﴿إِذَا نَكَحْتُمُ ٱلْمُؤْمِنَٰتِ﴾ کاتێ ئافرەتانی ئیماندارتان مارە کرد ﴿ثُمَّ طَلَّقْتُمُوهُنَّ مِن قَبْلِ أَن تَمَسُّوهُنَّ﴾ لەپاشان لەپێش ئەوەی بچنە لایان تەڵاقتان دان ﴿فَمَا لَكُمْ عَلَيْهِنَّ مِنْ عِدَّةٍ تَعْتَدُّونَهَا﴾ ئەوە لەسەریان نییە بۆ ئێوە هیچ عیددەیەک هەڵژمێرن ﴿فَمَتِّعُوهُنَّ وَسَرِّحُوهُنَّ﴾ کەواتە موتعەیان (پۆشاک و نوێن بۆ دڵخۆشییان) بدەنێ و تەڵاقیان بدەن ﴿سَرَاحًا جَمِيلًا﴾ بە تەڵاقدانێکی جوان و ڕێک وپێک ﴿٤٩﴾ ﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِىُّ إِنَّآ أَحْلَلْنَا لَكَ﴾ ئەی پێغەمبەر ﷺ بێگومان ئێمە حەڵاڵمان کرد بۆ تۆ ﴿أَزْوَٰجَكَ ٱلَّٰتِىٓ ءَاتَيْتَ أُجُورَهُنَّ﴾ ئەو هاوسەرانەت کەمارەییت پێ داوون ﴿وَمَا مَلَكَتْ يَمِينُكَ مِمَّآ أَفَآءَ ٱللَّهُ عَلَيْكَ﴾ هەروەها ئەو کەنیزەکانەی کەخوا دەستی تۆی خستن(بەهۆی زاڵ بوونت بەسەر کافراندا) ﴿وَبَنَاتِ عَمِّكَ وَبَنَاتِ عَمَّٰتِكَ﴾ و (بۆمان حەڵاڵ کردویت) کچانی مامت و کچانی پورت (خوشکی باوکت) ﴿وَبَنَاتِ خَالِكَ وَبَنَاتِ خَٰلَٰتِكَ﴾ و کچانی خاڵت و کچانی پورت (خوشکی دایکت) ﴿ٱلَّٰتِى هَاجَرْنَ مَعَكَ﴾ ئەوانەی کەکۆچیان کرد لەگەڵت ﴿وَٱمْرَأَةً مُّؤْمِنَةً إِن وَهَبَتْ نَفْسَهَا لِلنَّبِىِّ﴾ هەروەها ئافرەتێکی ئیماندار ئەگەر خۆی ببەخشێ بەپێغەمبەر (بەبێ مارەیی) ﴿إِنْ أَرَادَ ٱلنَّبِىُّ أَن يَسْتَنكِحَهَا﴾ ئەگەر پێغەمبەر ﷺ وویستی مارەی بکات ﴿خَالِصَةً لَّكَ مِن دُونِ ٱلْمُؤْمِنِينَ﴾ (ئەمەیان) تەنیا بۆ تۆ دروستە بەجیا لەئیماندارانی تر ﴿قَدْ عَلِمْنَا مَا فَرَضْنَا عَلَيْهِمْ﴾ بەڕاستی ئێمە دەزانین چیمان پێویست کردووە لەسەر ئیمانداران ﴿فِىٓ أَزْوَٰجِهِمْ وَمَا مَلَكَتْ أَيْمَٰنُهُمْ﴾ دەربارەی هاوسەرکانیان و کەنیزەکەکانیان ﴿لِكَيْلَا يَكُونَ عَلَيْكَ حَرَجٌ﴾ لەبەر ئەوەی هیچ لەلات زەحمەت و گران نەبێ (کەشتانێکت بەجیا لە موسڵمانان بۆ دروستە) ﴿وَكَانَ ٱللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا﴾وە خوا لێبوردەی میهرەبانە ﴿٥٠﴾

ربع الحزب ٤٣

۞ تُرۡجِي مَن تَشَآءُ مِنۡهُنَّ وَتُـٔۡوِيٓ إِلَيۡكَ مَن تَشَآءُۖ وَمَنِ ٱبۡتَغَيۡتَ
مِمَّنۡ عَزَلۡتَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيۡكَۚ ذَٰلِكَ أَدۡنَىٰٓ أَن تَقَرَّ أَعۡيُنُهُنَّ
وَلَا يَحۡزَنَّ وَيَرۡضَيۡنَ بِمَآ ءَاتَيۡتَهُنَّ كُلُّهُنَّۚ وَٱللَّهُ يَعۡلَمُ
مَا فِي قُلُوبِكُمۡۚ وَكَانَ ٱللَّهُ عَلِيمًا حَلِيمٗا ﴿٥١﴾ لَّا يَحِلُّ لَكَ
ٱلنِّسَآءُ مِنۢ بَعۡدُ وَلَآ أَن تَبَدَّلَ بِهِنَّ مِنۡ أَزۡوَٰجٖ وَلَوۡ أَعۡجَبَكَ
حُسۡنُهُنَّ إِلَّا مَا مَلَكَتۡ يَمِينُكَۗ وَكَانَ ٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ
شَيۡءٖ رَّقِيبٗا ﴿٥٢﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تَدۡخُلُواْ بُيُوتَ ٱلنَّبِيِّ
إِلَّآ أَن يُؤۡذَنَ لَكُمۡ إِلَىٰ طَعَامٍ غَيۡرَ نَٰظِرِينَ إِنَىٰهُ وَلَٰكِنۡ
إِذَا دُعِيتُمۡ فَٱدۡخُلُواْ فَإِذَا طَعِمۡتُمۡ فَٱنتَشِرُواْ وَلَا مُسۡتَـٔۡنِسِينَ
لِحَدِيثٍۚ إِنَّ ذَٰلِكُمۡ كَانَ يُؤۡذِي ٱلنَّبِيَّ فَيَسۡتَحۡيِۦ مِنكُمۡۖ
وَٱللَّهُ لَا يَسۡتَحۡيِۦ مِنَ ٱلۡحَقِّۚ وَإِذَا سَأَلۡتُمُوهُنَّ مَتَٰعٗا فَسۡـَٔلُوهُنَّ
مِن وَرَآءِ حِجَابٖۚ ذَٰلِكُمۡ أَطۡهَرُ لِقُلُوبِكُمۡ وَقُلُوبِهِنَّۚ
وَمَا كَانَ لَكُمۡ أَن تُؤۡذُواْ رَسُولَ ٱللَّهِ وَلَآ أَن تَنكِحُوٓاْ أَزۡوَٰجَهُۥ
مِنۢ بَعۡدِهِۦٓ أَبَدًاۚ إِنَّ ذَٰلِكُمۡ كَانَ عِندَ ٱللَّهِ عَظِيمًا ﴿٥٣﴾
إِن تُبۡدُواْ شَيۡـًٔا أَوۡ تُخۡفُوهُ فَإِنَّ ٱللَّهَ كَانَ بِكُلِّ شَيۡءٍ عَلِيمٗا ﴿٥٤﴾

﴿تُرۡجِي مَن تَشَآءُ مِنۡهُنَّ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) سەرەی) هەریەکێك لەخێزانەکانت وویست دوای بخە ﴿وَتُـٔۡوِيٓ إِلَيۡكَ مَن تَشَآءُۖ﴾ و هەر یەکێ لەوانت وویست (پێشی بخەو) بیهێنە بۆ لای خۆت ﴿وَمَنِ ٱبۡتَغَيۡتَ مِمَّنۡ عَزَلۡتَ﴾ وەهەرکامت بویێت (بێتە لات) لەوانەی بەرکەنارت کردوون لەوەوپێش ﴿فَلَا جُنَاحَ عَلَيۡكَۚ﴾ هیچ گوناهێکت لەسەر نییە ﴿ذَٰلِكَ أَدۡنَىٰٓ أَن تَقَرَّ أَعۡيُنُهُنَّ﴾ ئەو (سەرپشك کردنە) نزیکترە کەچاوو دڵیانی پێ گەش بێتەوە ﴿وَلَا يَحۡزَنَّ﴾ و خەفەت نەخۆن ﴿وَيَرۡضَيۡنَ بِمَآ ءَاتَيۡتَهُنَّ كُلُّهُنَّۚ﴾ و هەموویان ڕازی بن بەوەی کەپێت داوون ﴿وَٱللَّهُ يَعۡلَمُ مَا فِي قُلُوبِكُمۡۚ﴾ وە خوا دەزانێ بەوەی کە لەدڵتاندایە ﴿وَكَانَ ٱللَّهُ عَلِيمًا حَلِيمًا﴾ وە خوا زانای لەسەر خۆیە ﴿٥١﴾ ﴿لَّا يَحِلُّ لَكَ ٱلنِّسَآءُ مِنۢ بَعۡدُ﴾ دوای ئەمانە (کە هاوسەرتن) هیچ ئافرەتێکت بۆ حەلاڵ نییە ﴿وَلَآ أَن تَبَدَّلَ بِهِنَّ مِنۡ أَزۡوَٰجٖ﴾ و ناشتوانی بیان گۆڕی بەهاوسەرانی تر ﴿وَلَوۡ أَعۡجَبَكَ حُسۡنُهُنَّ﴾ هەرچەندە بە جوانیان سەرسام بیت (ڕێك و پێکیان سەرنجت رابکێشێ) ﴿إِلَّا مَا مَلَكَتۡ يَمِينُكَۗ﴾ مەگەر وەك کەنیزەك ببیتە خاوەنی ﴿وَكَانَ ٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ رَّقِيبٗا﴾ وەخوا بەسەر هەموو شتێکدا چاودێرە ﴿٥٢﴾ ﴿يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ﴾ ئەی ئەوانەی باوەڕتان هێناوە ﴿لَا تَدۡخُلُواْ بُيُوتَ ٱلنَّبِيِّ﴾ مەچنە ژوورەوە بۆ ماڵەکانی پێغەمبەر ﷺ ﴿إِلَّآ أَن يُؤۡذَنَ لَكُمۡ إِلَىٰ طَعَامٍ﴾ مەگەر ڕێگەتان پێ بدرێ بۆ نان خواردنێك ﴿غَيۡرَ نَـٰظِرِينَ إِنَىٰهُ﴾ بێ ئەوەی چاوەڕوانی پێگەیشتنی بکەن ﴿وَلَـٰكِنۡ إِذَا دُعِيتُمۡ فَٱدۡخُلُواْ﴾ بەڵام ئەگەر بانگ کران (بۆنان خواردن) ئەوسا بڕۆنە ژوورەوە ﴿فَإِذَا طَعِمۡتُمۡ فَٱنتَشِرُواْ﴾ ئەمجا ئەگەر خواردنەکەتان خوارد بلاوەی لێ بکەن ﴿وَلَا مُسۡتَـٔۡنِسِينَ لِحَدِيثٍۚ﴾ وەمەمێننەوە بۆ قسە کردن ﴿إِنَّ ذَٰلِكُمۡ كَانَ يُؤۡذِي ٱلنَّبِيَّ﴾ چونکە بەڕاستی ئەو (مانەوەتان) ئازاری پێغەمبەر (ﷺ) دەدات ﴿فَيَسۡتَحۡيِۦ مِنكُمۡۖ﴾ ئەویش شەرم دەکات لێتان (کە بێ دەنگە) ﴿وَٱللَّهُ لَا يَسۡتَحۡيِۦ مِنَ ٱلۡحَقِّۚ﴾ بەڵام خوا لە(ووتنی) هەق شەرم ناکات ﴿وَإِذَا سَأَلۡتُمُوهُنَّ مَتَٰعٗا﴾ وە هەر کاتێ داوای شتێکی ناوماڵتان کرد لە (هاوسەرەکانی پێغەمبەر ﷺ) ﴿فَسۡـَٔلُوهُنَّ مِن وَرَآءِ حِجَابٖۚ﴾ ئەوە لەپشتی پەردەوە لێیان داواکەن ﴿ذَٰلِكُمۡ أَطۡهَرُ لِقُلُوبِكُمۡ وَقُلُوبِهِنَّۚ﴾ ئەو (شێوە داوا کردنە)تان خاوێن ترە بۆ دڵی ئێوەو ئەوانیش ﴿وَمَا كَانَ لَكُمۡ أَن تُؤۡذُواْ رَسُولَ ٱللَّهِ﴾ بە هیچ شێوەیە بۆ ئێوە دروست نی یە ئازاری (دڵی) پێغەمبەری خوا بدەن ﴿وَلَآ أَن تَنكِحُوٓاْ أَزۡوَٰجَهُۥ مِنۢ بَعۡدِهِۦٓ أَبَدًاۚ﴾ وە هەرگیز نابێ خێزانەکانی پاش خۆی مارە بکەن ﴿إِنَّ ذَٰلِكُمۡ﴾ بەڕاستی ئەو (ئازاردانی دڵ و مارە کردنە)تان ﴿كَانَ عِندَ ٱللَّهِ عَظِيمًا﴾ بەلای خواوە (گوناهێکی) زۆر گەورەیە ﴿٥٣﴾ ﴿إِن تُبۡدُواْ شَيۡـًٔا﴾ ئەگەر هەر شتێك ئاشکرا بکەن (بیڵێن) ﴿أَوۡ تُخۡفُوهُ﴾ یا بیشارنەوە (لە دڵتاندا) ﴿فَإِنَّ ٱللَّهَ كَانَ بِكُلِّ شَيۡءٍ عَلِيمٗا﴾ ئەوە بەڕاستی خوا زانایە بەهەموو شتێك ﴿٥٤﴾

لَّا جُنَاحَ عَلَيۡهِنَّ فِيٓ ءَابَآئِهِنَّ وَلَآ أَبۡنَآئِهِنَّ وَلَآ إِخۡوَٰنِهِنَّ وَلَآ
أَبۡنَآءِ إِخۡوَٰنِهِنَّ وَلَآ أَبۡنَآءِ أَخَوَٰتِهِنَّ وَلَا نِسَآئِهِنَّ وَلَا مَا مَلَكَتۡ
أَيۡمَٰنُهُنَّۗ وَٱتَّقِينَ ٱللَّهَۚ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ شَهِيدًا
٥٥ إِنَّ ٱللَّهَ وَمَلَٰٓئِكَتَهُۥ يُصَلُّونَ عَلَى ٱلنَّبِيِّۚ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ
ءَامَنُواْ صَلُّواْ عَلَيۡهِ وَسَلِّمُواْ تَسۡلِيمًا ٥٦ إِنَّ ٱلَّذِينَ يُؤۡذُونَ
ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ لَعَنَهُمُ ٱللَّهُ فِي ٱلدُّنۡيَا وَٱلۡأٓخِرَةِ وَأَعَدَّ لَهُمۡ عَذَابٗا
مُّهِينٗا ٥٧ وَٱلَّذِينَ يُؤۡذُونَ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ وَٱلۡمُؤۡمِنَٰتِ بِغَيۡرِ
مَا ٱكۡتَسَبُواْ فَقَدِ ٱحۡتَمَلُواْ بُهۡتَٰنٗا وَإِثۡمٗا مُّبِينٗا ٥٨
يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِيُّ قُل لِّأَزۡوَٰجِكَ وَبَنَاتِكَ وَنِسَآءِ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ
يُدۡنِينَ عَلَيۡهِنَّ مِن جَلَٰبِيبِهِنَّۚ ذَٰلِكَ أَدۡنَىٰٓ أَن يُعۡرَفۡنَ فَلَا
يُؤۡذَيۡنَۗ وَكَانَ ٱللَّهُ غَفُورٗا رَّحِيمٗا ٥٩ ۞ لَّئِن لَّمۡ يَنتَهِ ٱلۡمُنَٰفِقُونَ نصف الحزب ٤٣
وَٱلَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٞ وَٱلۡمُرۡجِفُونَ فِي ٱلۡمَدِينَةِ
لَنُغۡرِيَنَّكَ بِهِمۡ ثُمَّ لَا يُجَاوِرُونَكَ فِيهَآ إِلَّا قَلِيلٗا ٦٠ مَّلۡعُونِينَۖ
أَيۡنَمَا ثُقِفُوٓاْ أُخِذُواْ وَقُتِّلُواْ تَقۡتِيلٗا ٦١ سُنَّةَ ٱللَّهِ فِي
ٱلَّذِينَ خَلَوۡاْ مِن قَبۡلُۖ وَلَن تَجِدَ لِسُنَّةِ ٱللَّهِ تَبۡدِيلٗا ٦٢

﴿لَّا جُنَاحَ عَلَيْهِنَّ﴾ (هاوسەرانی پێغەمبەر ﷺ) هیچ گوناهێکیان لەسەر نییە ﴿فِىٓ ءَابَآئِهِنَّ وَلَآ أَبْنَآئِهِنَّ وَلَآ إِخْوَٰنِهِنَّ﴾ (ئەگەر بێ حیجاب بن) لای باوکیان و کوڕانیان و براکانیان ﴿وَلَآ أَبْنَآءِ إِخْوَٰنِهِنَّ وَلَآ أَبْنَآءِ أَخَوَٰتِهِنَّ﴾ وبرازاکانیان وخوشکەزاکانیان ﴿وَلَا نِسَآئِهِنَّ وَلَا مَا مَلَكَتْ أَيْمَٰنُهُنَّ﴾ ولای ئافرەتانی هاودینیان ولای غولام وکەنیزانی خۆیان ﴿وَٱتَّقِينَ ٱللَّهَ﴾ وە لەخوا بترسن ﴿إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ شَهِيدًا﴾ بەڕاستی خوا چاودێرو ئاگادارە بەسەر هەموو شتێکدا ﴿٥٥﴾ ﴿إِنَّ ٱللَّهَ وَمَلَٰٓئِكَتَهُۥ يُصَلُّونَ عَلَى ٱلنَّبِىِّ﴾ بەڕاستی خوا وفریشتەکانی سەڵاوات دەدەن لەسەر پێغەمبەر ﷺ ﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟﴾ ئەی ئەوانەی کەباوەڕتان هێناوە ﴿صَلُّوا۟ عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا۟ تَسْلِيمًا﴾ ئێوەش سەڵاوات و سەلامی زۆری لەسەر بدەن ﴿٥٦﴾ ﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ يُؤْذُونَ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ﴾ بەڕاستی کەسانێ کەئازاری خواو پێغەمبەرەکەی دەدەن ﴿لَعَنَهُمُ ٱللَّهُ فِى ٱلدُّنْيَا وَٱلْءَاخِرَةِ﴾ خوا نەفرینی لێ کردوون لەدونیا و لەدواڕۆژدا ﴿وَأَعَدَّ لَهُمْ عَذَابًا مُّهِينًا﴾ وە سزای ڕیسواکەری بۆ ئامادەکردون ﴿٥٧﴾ ﴿وَٱلَّذِينَ يُؤْذُونَ ٱلْمُؤْمِنِينَ وَٱلْمُؤْمِنَٰتِ﴾ وە کەسانێ کەئازاری پیاوان و ئافرەتانی ئیماندار ئەدەن ﴿بِغَيْرِ مَا ٱكْتَسَبُوا۟﴾ بێ ئەوەی هیچ تاوانێکیان کردبێت ﴿فَقَدِ ٱحْتَمَلُوا۟ بُهْتَٰنًا وَإِثْمًا مُّبِينًا﴾ ئەوە بەڕاستی ئەوانە بوهتان و تاوانێکی ئاشکرایان گرتۆتە ئەستۆ ﴿٥٨﴾ ﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِىُّ قُل لِّأَزْوَٰجِكَ﴾ ئەی پێغەمبەر (ﷺ) بڵێ بە هاوسەرانت ﴿وَبَنَاتِكَ وَنِسَآءِ ٱلْمُؤْمِنِينَ﴾ وبەکچانت و بە ئافرەتانی بڕواداران ﴿يُدْنِينَ عَلَيْهِنَّ مِن جَلَٰبِيبِهِنَّ﴾ با عابا وباڵاپۆشەکانیان بدەن بەسەر خۆیاندا (خۆیان و جوانیانی پێ داپۆشن) ﴿ذَٰلِكَ أَدْنَىٰٓ أَن يُعْرَفْنَ﴾ ئەوە نزیکترە بناسرێن (بەداوێن پاك) ﴿فَلَا يُؤْذَيْنَ﴾ تا بەهۆیەوە ئازار نەدرێن ﴿وَكَانَ ٱللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا﴾ وە خوا لێخۆشبووی میهرەبانە ﴿٥٩﴾ ﴿لَّئِن لَّمْ يَنتَهِ ٱلْمُنَٰفِقُونَ﴾ بەڕاستی ئەگەر کۆتایی نەهێنن دوو ڕووان ﴿وَٱلَّذِينَ فِى قُلُوبِهِم مَّرَضٌ﴾ وە کەسانێك لەدڵیاندا نەخۆشی هەیە ﴿وَٱلْمُرْجِفُونَ فِى ٱلْمَدِينَةِ﴾ و پڕوپاگەندەچییەکان لەمەدینەدا ﴿لَنُغْرِيَنَّكَ بِهِمْ﴾ ئێمە تۆ هان دەدەین (بەجەنگ کردن) لەدژیان ﴿ثُمَّ لَا يُجَاوِرُونَكَ فِيهَآ إِلَّا قَلِيلًا﴾ پاشان ماوەیەکی کەم نەبێ (لەمەدینەدا) دراوسێت نابن (دەردەکرێن) ﴿٦٠﴾ ﴿مَّلْعُونِينَ أَيْنَمَا ثُقِفُوٓا۟﴾ (ئەوانە) نەفرین لێکراون لەهەر کوێ بەر دەستت کەوتن ﴿أُخِذُوا۟ وَقُتِّلُوا۟ تَقْتِيلًا﴾ بەدیل دەگیرێن و بەکوشتن دەکوژرێن ﴿٦١﴾ ﴿سُنَّةَ ٱللَّهِ﴾ خوا (ئەوەی کردووە) بەسوننەت و باو ﴿فِى ٱلَّذِينَ خَلَوْا۟ مِن قَبْلُ﴾ لەناو کەسانێك کەپێشتر بوون ﴿وَلَن تَجِدَ لِسُنَّةِ ٱللَّهِ تَبْدِيلًا﴾ هەرگیز باوو سوننەتی خوا گۆڕانی بۆ نییە ﴿٦٢﴾

يَسْـَٔلُكَ ٱلنَّاسُ عَنِ ٱلسَّاعَةِۖ قُلۡ إِنَّمَا عِلۡمُهَا عِندَ ٱللَّهِۚ وَمَا يُدۡرِيكَ
لَعَلَّ ٱلسَّاعَةَ تَكُونُ قَرِيبًا ﴿٦٣﴾ إِنَّ ٱللَّهَ لَعَنَ ٱلۡكَٰفِرِينَ وَأَعَدَّ
لَهُمۡ سَعِيرًا ﴿٦٤﴾ خَٰلِدِينَ فِيهَآ أَبَدٗاۖ لَّا يَجِدُونَ وَلِيّٗا وَلَا نَصِيرٗا
﴿٦٥﴾ يَوۡمَ تُقَلَّبُ وُجُوهُهُمۡ فِي ٱلنَّارِ يَقُولُونَ يَٰلَيۡتَنَآ أَطَعۡنَا ٱللَّهَ
وَأَطَعۡنَا ٱلرَّسُولَا۠ ﴿٦٦﴾ وَقَالُواْ رَبَّنَآ إِنَّآ أَطَعۡنَا سَادَتَنَا وَكُبَرَآءَنَا
فَأَضَلُّونَا ٱلسَّبِيلَا۠ ﴿٦٧﴾ رَبَّنَآ ءَاتِهِمۡ ضِعۡفَيۡنِ مِنَ ٱلۡعَذَابِ
وَٱلۡعَنۡهُمۡ لَعۡنٗا كَبِيرٗا ﴿٦٨﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تَكُونُواْ كَٱلَّذِينَ
ءَاذَوۡاْ مُوسَىٰ فَبَرَّأَهُ ٱللَّهُ مِمَّا قَالُواْۚ وَكَانَ عِندَ ٱللَّهِ وَجِيهٗا ﴿٦٩﴾
يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَقُولُواْ قَوۡلٗا سَدِيدٗا ﴿٧٠﴾ يُصۡلِحۡ
لَكُمۡ أَعۡمَٰلَكُمۡ وَيَغۡفِرۡ لَكُمۡ ذُنُوبَكُمۡۗ وَمَن يُطِعِ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ
فَقَدۡ فَازَ فَوۡزًا عَظِيمًا ﴿٧١﴾ إِنَّا عَرَضۡنَا ٱلۡأَمَانَةَ عَلَى ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَٱلۡأَرۡضِ وَٱلۡجِبَالِ فَأَبَيۡنَ أَن يَحۡمِلۡنَهَا وَأَشۡفَقۡنَ مِنۡهَا وَحَمَلَهَا
ٱلۡإِنسَٰنُۖ إِنَّهُۥ كَانَ ظَلُومٗا جَهُولٗا ﴿٧٢﴾ لِّيُعَذِّبَ ٱللَّهُ ٱلۡمُنَٰفِقِينَ
وَٱلۡمُنَٰفِقَٰتِ وَٱلۡمُشۡرِكِينَ وَٱلۡمُشۡرِكَٰتِ وَيَتُوبَ ٱللَّهُ
عَلَى ٱلۡمُؤۡمِنِينَ وَٱلۡمُؤۡمِنَٰتِۗ وَكَانَ ٱللَّهُ غَفُورٗا رَّحِيمَۢا ﴿٧٣﴾

﴿يَسْـَٔلُكَ ٱلنَّاسُ عَنِ ٱلسَّاعَةِ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) خەڵك پرسیارت لێ دەکەن دەربارەی (بەرپابوونی)
رۆژی دوایی ﴿قُلْ إِنَّمَا عِلْمُهَا عِندَ ٱللَّهِ﴾ بڵێ زانینی (بەرپا بوونی) ئەو رۆژە تەنها لای خوایە ﴿وَمَا يُدْرِيكَ﴾
تۆ چوزانیت ﴿لَعَلَّ ٱلسَّاعَةَ تَكُونُ قَرِيبًا﴾ لەوانەیە رۆژی دوایی نزیك بێت (بەڵام خەڵك نازانن) ﴿٦٣﴾
﴿إِنَّ ٱللَّهَ لَعَنَ ٱلْكَٰفِرِينَ﴾ بەڕاستی خوا نەفرینی لە بێ باوەڕان کردووە ﴿وَأَعَدَّ لَهُمْ سَعِيرًا﴾ و ئاگری
هەڵگیرساوی بۆ ئامادە کردوون ﴿٦٤﴾ ﴿خَٰلِدِينَ فِيهَآ أَبَدًا﴾ بەهەمیشەیی تێیدا دەمێننەوە ﴿لَّا يَجِدُونَ وَلِيًّا
وَلَا نَصِيرًا﴾ هیچ پشتیوان و یاری دەدەرێکیان نیە ﴿٦٥﴾ ﴿يَوْمَ تُقَلَّبُ وُجُوهُهُمْ فِى ٱلنَّارِ﴾ رۆژێ کەدەم
وچاویان لەئاگری دۆزەخدا ئەم دیوو ئەو دیو دەکرێت ﴿يَقُولُونَ يَٰلَيْتَنَآ﴾ دەڵێن: خۆزگە وکاشکای
﴿أَطَعْنَا ٱللَّهَ وَأَطَعْنَا ٱلرَّسُولَا۠﴾ گوێڕایەڵی خواو گوێڕایەڵی پێغەمبەرمان بکردایە ﴿٦٦﴾ ﴿وَقَالُوا۟ رَبَّنَآ﴾
وەدەڵێ: ئەی پەروەردگارمان ﴿إِنَّآ أَطَعْنَا سَادَتَنَا وَكُبَرَآءَنَا﴾ بەڕاستی ئێمە بەگوێی سەران و گەورەکانمان کرد
﴿فَأَضَلُّونَا ٱلسَّبِيلَا۠﴾ ئیتر لەڕێگای ڕاست گومڕایان کردین ﴿٦٧﴾ ﴿رَبَّنَآ ءَاتِهِمْ ضِعْفَيْنِ مِنَ ٱلْعَذَابِ﴾ ئەی
پەروەردگارمان دوو بەرابەر سزایان بدە ﴿وَٱلْعَنْهُمْ لَعْنًا كَبِيرًا﴾ و بەر نەفرینی گەورەی خۆتیان بخەیت ﴿٦٨﴾
﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟﴾ ئەی ئەوانەی باوەڕتان هێناوە ﴿لَا تَكُونُوا۟ كَٱلَّذِينَ ءَاذَوْا۟ مُوسَىٰ﴾ وەك ئەو کەسانە مەبن
کە مووسایان ئازاردا (تۆمەتیان بۆ کرد) ﴿فَبَرَّأَهُ ٱللَّهُ مِمَّا قَالُوا۟﴾ جا خوا مووسای پاك کردەوە لەوەی
دەیان ووت ﴿وَكَانَ عِندَ ٱللَّهِ وَجِيهًا﴾ (مووسا) لای خوا ڕێزو پلە وپایەی هەبوو ﴿٦٩﴾ ﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟﴾
ئەی ئەوانەی باوەڕتان هێناوە ﴿ٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ﴾ لەخوا بترسن و پارێزکار بن ﴿وَقُولُوا۟ قَوْلًا سَدِيدًا﴾ وقسەی
ڕاست و دروست بکەن ﴿٧٠﴾ ﴿يُصْلِحْ لَكُمْ أَعْمَٰلَكُمْ﴾ کردەوەکانتان چاك دەکات ﴿وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ﴾
ولەتاوانەکانتان خۆش دەبێ ﴿وَمَن يُطِعِ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ﴾ و هەر کەس گوێڕایەڵی خواو پێغەمبەرەکەی بکات
﴿فَقَدْ فَازَ فَوْزًا عَظِيمًا﴾ ئەوە بەڕاستی سەرکەوتنێکی گەورەی بەدەست هێناوە ﴿٧١﴾ ﴿إِنَّا عَرَضْنَا ٱلْأَمَانَةَ﴾
بێگومان ئێمە سپاردەمان نیشانی ﴿عَلَى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَٱلْجِبَالِ﴾ ئاسمانەکان و زەوی و چیاکان
دا(هەڵگرتنی ئەمانەتی دینداریمان پێشنیار کرد بۆیان) ﴿فَأَبَيْنَ أَن يَحْمِلْنَهَا وَأَشْفَقْنَ مِنْهَا﴾ بەڵام هیچیان
ڕازی نەبوون کەهەڵیگرن و ترسان لەو (ئەمانەتە) ﴿وَحَمَلَهَا ٱلْإِنسَٰنُ﴾ کەچی ئادەمی ئەو(سپاردەی)
هەڵگرت ﴿إِنَّهُۥ كَانَ ظَلُومًا جَهُولًا﴾ بەڕاستی ئەو (ئادەمی) زۆر ستەمکار و نەزانە ﴿٧٢﴾ ﴿لِّيُعَذِّبَ ٱللَّهُ ٱلْمُنَٰفِقِينَ
وَٱلْمُنَٰفِقَٰتِ﴾ بۆ ئەوەی خوا سزای پیاوان و ئافرەتانی دوو ڕوو بدات ﴿وَٱلْمُشْرِكِينَ وَٱلْمُشْرِكَٰتِ﴾ وە
(سزای) پیاوان و ئافرەتانی هاوەڵ دانەریش(بدات) ﴿وَيَتُوبَ ٱللَّهُ عَلَى ٱلْمُؤْمِنِينَ وَٱلْمُؤْمِنَٰتِ﴾ وە لە پیاوان
و ئافرەتانی ئیماندار تەوبە وەرگرێت ﴿وَكَانَ ٱللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا﴾ وەخوا لێبوردەی میهرەبانە ﴿٧٣﴾

سُورَةُ سَبَإٍ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ ٱلَّذِى لَهُۥ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ وَلَهُ ٱلْحَمْدُ
فِى ٱلْءَاخِرَةِ ۚ وَهُوَ ٱلْحَكِيمُ ٱلْخَبِيرُ ﴿١﴾ يَعْلَمُ مَا يَلِجُ فِى ٱلْأَرْضِ وَمَا
يَخْرُجُ مِنْهَا وَمَا يَنزِلُ مِنَ ٱلسَّمَآءِ وَمَا يَعْرُجُ فِيهَا ۚ وَهُوَ
ٱلرَّحِيمُ ٱلْغَفُورُ ﴿٢﴾ وَقَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ لَا تَأْتِينَا ٱلسَّاعَةُ ۖ
قُلْ بَلَىٰ وَرَبِّى لَتَأْتِيَنَّكُمْ عَٰلِمِ ٱلْغَيْبِ ۖ لَا يَعْزُبُ عَنْهُ مِثْقَالُ
ذَرَّةٍ فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَلَا فِى ٱلْأَرْضِ وَلَآ أَصْغَرُ مِن ذَٰلِكَ
وَلَآ أَكْبَرُ إِلَّا فِى كِتَٰبٍ مُّبِينٍ ﴿٣﴾ لِّيَجْزِىَ ٱلَّذِينَ
ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ لَهُم مَّغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ
كَرِيمٌ ﴿٤﴾ وَٱلَّذِينَ سَعَوْ فِىٓ ءَايَٰتِنَا مُعَٰجِزِينَ أُو۟لَٰٓئِكَ
لَهُمْ عَذَابٌ مِّن رِّجْزٍ أَلِيمٌ ﴿٥﴾ وَيَرَى ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْعِلْمَ
ٱلَّذِىٓ أُنزِلَ إِلَيْكَ مِن رَّبِّكَ هُوَ ٱلْحَقَّ وَيَهْدِىٓ إِلَىٰ صِرَٰطِ
ٱلْعَزِيزِ ٱلْحَمِيدِ ﴿٦﴾ وَقَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ هَلْ نَدُلُّكُمْ عَلَىٰ رَجُلٍ
يُنَبِّئُكُمْ إِذَا مُزِّقْتُمْ كُلَّ مُمَزَّقٍ إِنَّكُمْ لَفِى خَلْقٍ جَدِيدٍ ﴿٧﴾

سورەتی ﴿ سَبَإٍ ﴾

﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ﴾ بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

﴿ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ ٱلَّذِى﴾ هەموو سوپاس و ستایش بۆ خوایە ﴿لَهُۥ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ﴾ کەهەرچی
لەئاسمانەکان و زەویدایە تەنیا موڵکی ئەوە ﴿وَلَهُ ٱلْحَمْدُ فِى ٱلْءَاخِرَةِ﴾ وە لە دوارۆژیشدا ستایش هەر
بۆ ئەوە ﴿وَهُوَ ٱلْحَكِيمُ ٱلْخَبِيرُ﴾ وە ئەو (خوا) دروست کاری ووردبینە (١) ﴿يَعْلَمُ مَا يَلِجُ فِى ٱلْأَرْضِ﴾
(خوا) دەزانێ چی دەچێ بەناو زەویدا ﴿وَمَا يَخْرُجُ مِنْهَا﴾ و چی لێ دەردەچێ ﴿وَمَا يَنزِلُ مِنَ ٱلسَّمَآءِ﴾
وە چی دێتە خوارەوە لەئاسمان ﴿وَمَا يَعْرُجُ فِيهَا﴾ و چی بۆ سەر دەکەوێ ﴿وَهُوَ ٱلرَّحِيمُ ٱلْغَفُورُ﴾
وە خوا میهرەبانی لێبوردەیە (٢) ﴿وَقَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟﴾ بێ باوەڕان ووتیان: ﴿لَا تَأْتِينَا ٱلسَّاعَةُ﴾ ڕۆژی
دواییمان (بەسەردا) نایەت ﴿قُلْ بَلَىٰ وَرَبِّى لَتَأْتِيَنَّكُمْ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) بڵێ (وانیە) سوێند
بەپەروەردگارم ئەو (قیامەتە)تان بۆ دێ ﴿عَٰلِمِ ٱلْغَيْبِ﴾ (خوا) زانای هەموو پەنهانەکانە ﴿لَا يَعْزُبُ عَنْهُ﴾
لەخوا گوم نابێ ﴿مِثْقَالُ ذَرَّةٍ فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَلَا فِى ٱلْأَرْضِ﴾ قورسایی گەردیلەیەك لەئاسمانەکان وزەویدا
﴿وَلَآ أَصْغَرُ مِن ذَٰلِكَ وَلَآ أَكْبَرُ﴾ وە بچوکترو گەورەتر لەوە نییە ﴿إِلَّا فِى كِتَٰبٍ مُّبِينٍ﴾ ئیللا
لەکتێبێکی ئاشکراو ڕووندایە (٣) ﴿لِّيَجْزِىَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ﴾ بۆ ئەوەی پاداشتی ئەوانەی
باوەڕیان هێناوەو کردەوەی چاکیان کردووە بداتەوە ﴿أُو۟لَٰٓئِكَ لَهُم مَّغْفِرَةٌ﴾ بۆ ئەوانە هەیە لێبوردنی
(پەروەردگار) ﴿وَرِزْقٌ كَرِيمٌ﴾ و پاداشت و ڕۆزی یەکی چاك (٤) ﴿وَٱلَّذِينَ سَعَوْ فِىٓ ءَايَٰتِنَا﴾ وە کەسانێك
کەهەوڵ دەدەن باوەڕ بەنیشانەکانی ئێمە نەکرێ ﴿مُعَٰجِزِينَ﴾ دەستە پاچەن وهیچیان پێ ناکرێت
﴿أُو۟لَٰٓئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مِّن رِّجْزٍ أَلِيمٌ﴾ بۆ ئەوانەیە سزای زۆر خراپ وسەخت (٥) ﴿وَيَرَى ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْعِلْمَ﴾
ئەوانە زانیاریان پێ دراوە دەزانن ﴿ٱلَّذِىٓ أُنزِلَ إِلَيْكَ مِن رَّبِّكَ﴾ ئەوەی لە پەروەردگارتەوە بۆت
هاتووە ﴿هُوَ ٱلْحَقَّ﴾ تەنها ئەوە ڕاستە ﴿وَيَهْدِىٓ إِلَىٰ صِرَٰطِ ٱلْعَزِيزِ ٱلْحَمِيدِ﴾ و ڕێنموونی (خەڵك) دەکات
بۆ ڕێگای خوای زاڵی ستایش کراو (٦) ﴿وَقَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟﴾ وە ئەوانەی بێ باوەڕ بوون دەیانووت
﴿هَلْ نَدُلُّكُمْ عَلَىٰ رَجُلٍ﴾ ئایا پیاوێکتان نیشان بدەین ﴿يُنَبِّئُكُمْ إِذَا مُزِّقْتُمْ كُلَّ مُمَزَّقٍ﴾ کە هەواڵتان پێ دەدات
کاتێك (مردن و) بە تەواوی ڕزین و پارە پارە بوون ﴿إِنَّكُمْ لَفِى خَلْقٍ جَدِيدٍ﴾ بەڕاستی ئێوە سەر لەنوێ
دروست دەکرێنەوە (٧)

أَفۡتَرَىٰ عَلَى ٱللَّهِ كَذِبًا أَم بِهِۦ جِنَّةُۢۗ بَلِ ٱلَّذِينَ لَا يُؤۡمِنُونَ بِٱلۡأٓخِرَةِ
فِي ٱلۡعَذَابِ وَٱلضَّلَٰلِ ٱلۡبَعِيدِ ٨ أَفَلَمۡ يَرَوۡاْ إِلَىٰ مَا بَيۡنَ أَيۡدِيهِمۡ
وَمَا خَلۡفَهُم مِّنَ ٱلسَّمَآءِ وَٱلۡأَرۡضِۚ إِن نَّشَأۡ نَخۡسِفۡ بِهِمُ ٱلۡأَرۡضَ
أَوۡ نُسۡقِطۡ عَلَيۡهِمۡ كِسَفٗا مِّنَ ٱلسَّمَآءِۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَةٗ
لِّكُلِّ عَبۡدٖ مُّنِيبٖ ٩ ۞وَلَقَدۡ ءَاتَيۡنَا دَاوُۥدَ مِنَّا فَضۡلٗاۖ
يَٰجِبَالُ أَوِّبِي مَعَهُۥ وَٱلطَّيۡرَۖ وَأَلَنَّا لَهُ ٱلۡحَدِيدَ ١٠ أَنِ ٱعۡمَلۡ
سَٰبِغَٰتٖ وَقَدِّرۡ فِي ٱلسَّرۡدِۖ وَٱعۡمَلُواْ صَٰلِحًاۖ إِنِّي بِمَا تَعۡمَلُونَ
بَصِيرٞ ١١ وَلِسُلَيۡمَٰنَ ٱلرِّيحَ غُدُوُّهَا شَهۡرٞ وَرَوَاحُهَا شَهۡرٞۖ
وَأَسَلۡنَا لَهُۥ عَيۡنَ ٱلۡقِطۡرِۖ وَمِنَ ٱلۡجِنِّ مَن يَعۡمَلُ بَيۡنَ يَدَيۡهِ بِإِذۡنِ
رَبِّهِۦۖ وَمَن يَزِغۡ مِنۡهُمۡ عَنۡ أَمۡرِنَا نُذِقۡهُ مِنۡ عَذَابِ ٱلسَّعِيرِ ١٢
يَعۡمَلُونَ لَهُۥ مَا يَشَآءُ مِن مَّحَٰرِيبَ وَتَمَٰثِيلَ وَجِفَانٖ كَٱلۡجَوَابِ
وَقُدُورٖ رَّاسِيَٰتٍۚ ٱعۡمَلُوٓاْ ءَالَ دَاوُۥدَ شُكۡرٗاۚ وَقَلِيلٞ مِّنۡ عِبَادِيَ
ٱلشَّكُورُ ١٣ فَلَمَّا قَضَيۡنَا عَلَيۡهِ ٱلۡمَوۡتَ مَا دَلَّهُمۡ عَلَىٰ مَوۡتِهِۦٓ
إِلَّا دَآبَّةُ ٱلۡأَرۡضِ تَأۡكُلُ مِنسَأَتَهُۥۖ فَلَمَّا خَرَّ تَبَيَّنَتِ ٱلۡجِنُّ
أَن لَّوۡ كَانُواْ يَعۡلَمُونَ ٱلۡغَيۡبَ مَا لَبِثُواْ فِي ٱلۡعَذَابِ ٱلۡمُهِينِ ١٤

ثلاثة أرباع
الحزب
٤٣

﴿أَفْتَرَىٰ عَلَى ٱللَّهِ كَذِبًا﴾ ئایا ئەو (پێغەمبەر ﷺ) بەدەم خواوە درۆ دەکات ﴿أَم بِهِۦ جِنَّةٌۗ﴾ یا شێتە ﴿بَلِ ٱلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِٱلْـَٔاخِرَةِ﴾ (نەخێر وانیە) بەڵکو ئەوانەی بێ باوەڕن بەدوا ڕۆژ ﴿فِى ٱلْعَذَابِ وَٱلضَّلَٰلِ ٱلْبَعِيدِ﴾ لەناو سزاو گومڕاییەکی دوور (لەڕاستی)دان ﴿٨﴾ ﴿أَفَلَمْ يَرَوْا۟﴾ دەی ئایا سەرنج نادەن ﴿إِلَىٰ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُم﴾ بۆ ئەوەی لەبەردەم و لەپشتیانەوەیە ﴿مِّنَ ٱلسَّمَآءِ وَٱلْأَرْضِۚ﴾ لەئاسمان و زەویدا ﴿إِن نَّشَأْ نَخْسِفْ بِهِمُ ٱلْأَرْضَ﴾ ئەگەر بمانەوێ دەیان بەین بەناخی زەویدا ﴿أَوْ نُسْقِطْ عَلَيْهِمْ﴾ یان دەیخەینە خوار بەسەریاندا ﴿كِسَفًا مِّنَ ٱلسَّمَآءِۚ﴾ چەند پارچەیەك لەئاسمان ﴿إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَةً﴾ بەڕاستی لەوەدا بەڵگەو پەند هەیە ﴿لِّكُلِّ عَبْدٍ مُّنِيبٍ﴾ بۆ هەر بەندەیەك ڕوو لەخوا بێت ﴿٩﴾ ﴿وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا دَاوُۥدَ مِنَّا فَضْلًاۖ﴾ سوێند بەخوا بەڕاستی لەلایەن خۆمانەوە فەزڵ و بەهرەیەکی گەورەمان بەداوود بەخشیبوو ﴿يَٰجِبَالُ أَوِّبِى مَعَهُۥ وَٱلطَّيْرَۖ﴾ ئەی چیا وباڵندەکان لەگەڵ داوود زیکرو تەسبیحاتی خوا بکەن ﴿وَأَلَنَّا لَهُ ٱلْحَدِيدَ﴾ وە ئاسنمان بۆ نەرم کردبوو ﴿١٠﴾ ﴿أَنِ ٱعْمَلْ سَٰبِغَٰتٍ﴾ (فەرمانمان پێ کرد) قەڵغان وزرێی جەنگیان لێ دروست بکە ﴿وَقَدِّرْ فِى ٱلسَّرْدِۖ﴾ و لەچنینی زرێدا بائەندازەیی ئەڵقەکان وەك یەك بن ﴿وَٱعْمَلُوا۟ صَٰلِحًاۖ﴾ وکردەوەی چاك بکەن ﴿إِنِّى بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ﴾ بەڕاستی من بەوەی کەدەیکەن بینام ﴿١١﴾ ﴿وَلِسُلَيْمَٰنَ ٱلرِّيحَ﴾ وەبۆ سولەیمان (با، هەوا) مان ڕام هێنا ﴿غُدُوُّهَا شَهْرٌ﴾ بەیانیان تانیوەڕۆ (با) بەئەندازەی مانگێك ڕێگای دەبڕی ﴿وَرَوَاحُهَا شَهْرٌۖ﴾ وە (نیوەڕوان تا) ئێوارانیش بەئەندازەی مانگێك ڕێگای دەبڕی ﴿وَأَسَلْنَا لَهُۥ عَيْنَ ٱلْقِطْرِۖ﴾ وە مسمان بۆ تواندەوە وەك کانیاو (دەڕۆی) ﴿وَمِنَ ٱلْجِنِّ مَن يَعْمَلُ بَيْنَ يَدَيْهِ﴾ و هەندێ لەجنۆکەکانمان ڕام هێنا بوو لەبەر دەستی دا کاریان دەکرد ﴿بِإِذْنِ رَبِّهِۦۖ﴾ بەفەرمانی پەروەردگاری ﴿وَمَن يَزِغْ مِنْهُمْ عَنْ أَمْرِنَا﴾ و ئەگەر هەر کام لەوان لەفەرمانی ئێمە لابدا ﴿نُذِقْهُ مِنْ عَذَابِ ٱلسَّعِيرِ﴾ سزای ئاگری هەڵگراوی پێ دەچێژین ﴿١٢﴾ ﴿يَعْمَلُونَ لَهُۥ مَا يَشَآءُ﴾ (سولەیمان) هەرچی بوویستایە بۆیان دروست دەکرد ﴿مِن مَّحَٰرِيبَ وَتَمَٰثِيلَ﴾ لەپەرستگاو پەیکەرو ﴿وَجِفَانٍ كَٱلْجَوَابِ﴾ چەندین قاپی (نان خواردن) وەك حەوزی گەورەو ﴿وَقُدُورٍ رَّاسِيَٰتٍۚ﴾ چەند قازان و مەنجەڵی دامەزراو (نەدەجولاّن لەبەر گەورەییان) ﴿ٱعْمَلُوٓا۟ ءَالَ دَاوُۥدَ شُكْرًاۚ﴾ ئەی ئالی داوود شوکرانە بژێری خوا بکەن ﴿وَقَلِيلٌ مِّنْ عِبَادِىَ ٱلشَّكُورُ﴾ بەلاّم کەمێ لەبەندەکانم (بۆ خوا) سوپاسگوزارن ﴿١٣﴾ ﴿فَلَمَّا قَضَيْنَا عَلَيْهِ ٱلْمَوْتَ﴾ ئەمجا کاتێك سولەیمانمان مراند ﴿مَا دَلَّهُمْ عَلَىٰ مَوْتِهِۦٓ﴾ هیچ شتێك مردنی سولەیمانی نیشان (جنۆکەکان) نەدا ﴿إِلَّا دَآبَّةُ ٱلْأَرْضِ﴾ بێجگە لەخۆرەو مۆریانەی زەوی ﴿تَأْكُلُ مِنسَأَتَهُۥۖ﴾ کە داردەستەکەی (سولەیمان) یان دەخوارد (کەسولەیمان خۆی دابوو بەسەریدا) ﴿فَلَمَّا خَرَّ﴾ ئەمجا کاتێ (سولەیمان) کەوت ﴿تَبَيَّنَتِ ٱلْجِنُّ﴾ بۆ جنۆکەکان ڕوون بویەوە ﴿أَن لَّوْ كَانُوا۟ يَعْلَمُونَ ٱلْغَيْبَ﴾ کە ئەگەر غەیبیان بزانیایە ﴿مَا لَبِثُوا۟ فِى ٱلْعَذَابِ ٱلْمُهِينِ﴾ لەو سزا ڕیسواکەرەدا نەدەمانەوە ﴿١٤﴾

لَقَدْ كَانَ لِسَبَإٍ فِي مَسْكَنِهِمْ ءَايَةٌ جَنَّتَانِ عَن يَمِينٍ وَشِمَالٍ
كُلُوا مِن رِّزْقِ رَبِّكُمْ وَاشْكُرُوا لَهُ بَلْدَةٌ طَيِّبَةٌ وَرَبٌّ غَفُورٌ
﴿١٥﴾ فَأَعْرَضُوا فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ سَيْلَ الْعَرِمِ وَبَدَّلْنَاهُم بِجَنَّتَيْهِمْ
جَنَّتَيْنِ ذَوَاتَيْ أُكُلٍ خَمْطٍ وَأَثْلٍ وَشَيْءٍ مِّن سِدْرٍ قَلِيلٍ
﴿١٦﴾ ذَٰلِكَ جَزَيْنَاهُم بِمَا كَفَرُوا وَهَلْ نُجَازِي إِلَّا الْكَفُورَ ﴿١٧﴾
وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ الْقُرَى الَّتِي بَارَكْنَا فِيهَا قُرًى ظَاهِرَةً
وَقَدَّرْنَا فِيهَا السَّيْرَ سِيرُوا فِيهَا لَيَالِيَ وَأَيَّامًا ءَامِنِينَ ﴿١٨﴾
فَقَالُوا رَبَّنَا بَاعِدْ بَيْنَ أَسْفَارِنَا وَظَلَمُوا أَنفُسَهُمْ فَجَعَلْنَاهُمْ
أَحَادِيثَ وَمَزَّقْنَاهُمْ كُلَّ مُمَزَّقٍ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ
شَكُورٍ ﴿١٩﴾ وَلَقَدْ صَدَّقَ عَلَيْهِمْ إِبْلِيسُ ظَنَّهُ فَاتَّبَعُوهُ إِلَّا
فَرِيقًا مِّنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٢٠﴾ وَمَا كَانَ لَهُ عَلَيْهِم مِّن سُلْطَانٍ
إِلَّا لِنَعْلَمَ مَن يُؤْمِنُ بِالْآخِرَةِ مِمَّنْ هُوَ مِنْهَا فِي شَكٍّ
وَرَبُّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ حَفِيظٌ ﴿٢١﴾ قُلِ ادْعُوا الَّذِينَ زَعَمْتُم مِّن
دُونِ اللَّهِ لَا يَمْلِكُونَ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ فِي السَّمَاوَاتِ وَلَا فِي
الْأَرْضِ وَمَا لَهُمْ فِيهِمَا مِن شِرْكٍ وَمَا لَهُ مِنْهُم مِّن ظَهِيرٍ ﴿٢٢﴾

﴿لَقَدۡ كَانَ لِسَبَإٖ فِي مَسۡكَنِهِمۡ ءَايَةٞۖ﴾ سوێند بەخوا بەڕاستی بۆ خەڵكی سەبەء لەو شوێنی ژیانەیاندا
نیشانەیەك (لەسەر دەسەڵاتی خوا) هەبوو ﴿جَنَّتَانِ عَن يَمِينٖ وَشِمَالٖۖ﴾ دوو باخات لای ڕاست و لای
چەپی (شوێنەكەیانەوە) هەبوو ﴿كُلُواْ مِن رِّزۡقِ رَبِّكُمۡ﴾ (پێیان وترا) لەڕۆزی پەروەردگارتان بخۆن
﴿وَٱشۡكُرُواْ لَهُۥۚ﴾ و سوپاسی ئەو بكەن ﴿بَلۡدَةٞ طَيِّبَةٞ وَرَبٌّ غَفُورٞ﴾ ولاتێكی پاك و خۆش و پەروەردگارێكی
لێبوردە(یان هەیە) ﴿١٥﴾ ﴿فَأَعۡرَضُواْ﴾ ئەمجا ڕوویان وەرگێڕا ﴿فَأَرۡسَلۡنَا عَلَيۡهِمۡ سَيۡلَ ٱلۡعَرِمِ﴾ بەو هۆیەوە
لافاوی وێرانكارمان بۆ ناردن ﴿وَبَدَّلۡنَٰهُم بِجَنَّتَيۡهِمۡ جَنَّتَيۡنِ﴾ دوو باخاتی (چاكی بەروو بووم دار)
ئەوانمان گۆڕی بەدوو باخاتی ﴿ذَوَاتَيۡ أُكُلٍ خَمۡطٖ وَأَثۡلٖ﴾ (خراپی) خاوەن بەرێكی تفت و تاڵ و
دار گەز ﴿وَشَيۡءٖ مِّن سِدۡرٖ قَلِيلٖ﴾ و كەمێك لەداری نەبگ (تاوگ، سیدر) ﴿١٦﴾ ﴿ذَٰلِكَ جَزَيۡنَٰهُم بِمَا كَفَرُواْۖ﴾
ئا بەو جۆرە تۆڵەمان لێ سەندن بەهۆی ناسوپاسییانەوە ﴿وَهَلۡ نُجَٰزِيٓ إِلَّا ٱلۡكَفُورَ﴾ و ئایا جگە
لەوانەی زۆر سپڵەن تۆڵە لەكەس ئەسێنین؟! ﴿١٧﴾ ﴿وَجَعَلۡنَا بَيۡنَهُمۡ وَبَيۡنَ ٱلۡقُرَى ٱلَّتِي بَٰرَكۡنَا فِيهَا﴾ وە لەنێوان
(ڕێگای) ئەوان و ئەو شارانەی پیتو بەرەكەتمان تێ خستبوون (لەشام) سازاندبوومان ﴿قُرٗى ظَٰهِرَةٗ﴾
چەند شارۆچكە و دێهاتی نزیك ولەیەكەوە دیار ﴿وَقَدَّرۡنَا فِيهَا ٱلسَّيۡرَۖ﴾ و ڕێگەی نزیكمان بۆ ڕۆشتن
لەنێوان (ئەو دێهاتانە)دا دانابوو ﴿سِيرُواْ فِيهَا لَيَالِيَ وَأَيَّامًا ءَامِنِينَ﴾ (ووتمان پێیان)چەند شەوو ڕۆژ
بەو (ڕێگایانە)دا بڕۆن بەئارامی و بێ ترس ﴿١٨﴾ ﴿فَقَالُواْ رَبَّنَا بَٰعِدۡ بَيۡنَ أَسۡفَارِنَا﴾ كەچی (خەڵكی سەبەء)
ووتیان ئەی پەروەردگارمان ماوەی (ڕێگەی) سەفەرەكانمان دور بخەرەوە ﴿وَظَلَمُوٓاْ أَنفُسَهُمۡ﴾
وستەمیان لەخۆیان كرد ﴿فَجَعَلۡنَٰهُمۡ أَحَادِيثَ﴾ ئێمەش كردمانن بەداستانێ لەناو خەڵكدا بیگێڕنەوە
﴿وَمَزَّقۡنَٰهُمۡ كُلَّ مُمَزَّقٍۚ﴾ پرژ و بڵاومان كردن (بەولاتاندا) بەو پەڕی پرژو بڵاو كردن ﴿إِنَّ فِي ذَٰلِكَ﴾ بەڕاستی
لەو بەسەرهاتەدا ﴿لَأٓيَٰتٖ لِّكُلِّ صَبَّارٖ شَكُورٖ﴾ چەند نیشانە هەیە بۆ هەموو زۆر خۆگری شوكرانە بژێر
﴿١٩﴾ ﴿وَلَقَدۡ صَدَّقَ عَلَيۡهِمۡ إِبۡلِيسُ ظَنَّهُۥ﴾ سوێند بەخوا بەڕاستی شەیتان گومانی خۆی لەواندا بەدی هێنا
﴿فَٱتَّبَعُوهُ إِلَّا فَرِيقٗا مِّنَ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ﴾ بۆیە ئیمانداران نەبێت هەموویان شوێنی شەیتان كەوتن ﴿٢٠﴾ ﴿وَمَا
كَانَ لَهُۥ عَلَيۡهِم مِّن سُلۡطَٰنٍ﴾ وە شەیتان هیچ دەسەڵاتی بەسەر ئیمانداران دا نەبوو ﴿إِلَّا لِنَعۡلَمَ مَن يُؤۡمِنُ
بِٱلۡأٓخِرَةِ﴾ تەنها بۆ ئەوەی بزانرێت كێ باوەڕی بەڕۆژی دوایی هەیە ﴿مِمَّنۡ هُوَ مِنۡهَا فِي شَكّٖۗ﴾
وەكێ لەوان دەربارەی (دواڕۆژ) لەگوماندایە ﴿وَرَبُّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٍ حَفِيظٞ﴾ وە پەروەردگارت
(ئەی موحەممەدﷺ)بەسەر هەموو شتێكدا چاودێرە ﴿٢١﴾ ﴿قُلِ ٱدۡعُواْ ٱلَّذِينَ زَعَمۡتُم مِّن دُونِ ٱللَّهِ﴾ (ئەی موحەممەد
ﷺ) بڵێ هاوار بكەن لەوانەی كەبێجگە لەخوا بەپەرستراوتان دەزانین ﴿لَا يَمۡلِكُونَ مِثۡقَالَ ذَرَّةٖ﴾
بەقەدەر هەرە وردیلەیەكیان بەدەست نیە ﴿فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَلَا فِي ٱلۡأَرۡضِ﴾ نە لە ئاسمانەكان و نە لەزەویدا
﴿وَمَا لَهُمۡ فِيهِمَا مِن شِرۡكٖ﴾ وە ئەو پەرستراوانە هاوبەشی (خوا) نەبوون (لە دروست كردنی) ئاسمانەكان
و زەویدا ﴿وَمَا لَهُۥ مِنۡهُم مِّن ظَهِيرٖ﴾ و هیچ یەك لەوان یارمەتی دەری خوا نەبوون ﴿٢٢﴾

الحِزْبُ ٤٤

وَلَا تَنفَعُ ٱلشَّفَٰعَةُ عِندَهُۥٓ إِلَّا لِمَنْ أَذِنَ لَهُۥ ۚ حَتَّىٰٓ إِذَا فُزِّعَ عَن
قُلُوبِهِمْ قَالُوا۟ مَاذَا قَالَ رَبُّكُمْ ۖ قَالُوا۟ ٱلْحَقَّ ۖ وَهُوَ ٱلْعَلِىُّ ٱلْكَبِيرُ
﴿٢٣﴾ ۞ قُلْ مَن يَرْزُقُكُم مِّنَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۖ قُلِ ٱللَّهُ ۖ
وَإِنَّآ أَوْ إِيَّاكُمْ لَعَلَىٰ هُدًى أَوْ فِى ضَلَٰلٍ مُّبِينٍ ﴿٢٤﴾ قُل
لَّا تُسْـَٔلُونَ عَمَّآ أَجْرَمْنَا وَلَا نُسْـَٔلُ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٢٥﴾ قُلْ
يَجْمَعُ بَيْنَنَا رَبُّنَا ثُمَّ يَفْتَحُ بَيْنَنَا بِٱلْحَقِّ وَهُوَ ٱلْفَتَّاحُ ٱلْعَلِيمُ
﴿٢٦﴾ قُلْ أَرُونِىَ ٱلَّذِينَ أَلْحَقْتُم بِهِۦ شُرَكَآءَ ۖ كَلَّا ۚ بَلْ هُوَ ٱللَّهُ
ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ ﴿٢٧﴾ وَمَآ أَرْسَلْنَٰكَ إِلَّا كَآفَّةً لِّلنَّاسِ
بَشِيرًا وَنَذِيرًا وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢٨﴾
وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَٰذَا ٱلْوَعْدُ إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ﴿٢٩﴾
قُل لَّكُم مِّيعَادُ يَوْمٍ لَّا تَسْتَـْٔخِرُونَ عَنْهُ سَاعَةً وَلَا تَسْتَقْدِمُونَ
﴿٣٠﴾ وَقَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ لَن نُّؤْمِنَ بِهَٰذَا ٱلْقُرْءَانِ وَلَا
بِٱلَّذِى بَيْنَ يَدَيْهِ ۗ وَلَوْ تَرَىٰٓ إِذِ ٱلظَّٰلِمُونَ مَوْقُوفُونَ عِندَ
رَبِّهِمْ يَرْجِعُ بَعْضُهُمْ إِلَىٰ بَعْضٍ ٱلْقَوْلَ يَقُولُ ٱلَّذِينَ
ٱسْتُضْعِفُوا۟ لِلَّذِينَ ٱسْتَكْبَرُوا۟ لَوْلَآ أَنتُمْ لَكُنَّا مُؤْمِنِينَ ﴿٣١﴾

﴿وَلَا تَنفَعُ ٱلشَّفَٰعَةُ عِندَهُۥٓ﴾ وە تکا کردن لای خوا سوودی نییە ﴿إِلَّا لِمَنۡ أَذِنَ لَهُۥ﴾ مەگەر بۆ کەسێ ئەو (خوا) ڕێگە بدات ﴿حَتَّىٰٓ إِذَا فُزِّعَ عَن قُلُوبِهِمۡ﴾ هەتا کاتێ ترس و بیم لەدڵی (تکاکاران) لادەبرێ (بەهۆی ڕێگەپێدانی شەفاعەت) ﴿قَالُواْ مَاذَا قَالَ رَبُّكُمۡۖ﴾ (بە یەکتر) دەڵێن: پەروەردگارتان چی بڕیارێکی فەرموو ﴿قَالُواْ ٱلۡحَقَّۖ﴾ دەڵێن: ووتە ڕاستەکەی فەرموو (کەڕێگە دانە بەتکا کردن) ﴿وَهُوَ ٱلۡعَلِيُّ ٱلۡكَبِيرُ﴾ وە تەنها (خوا) بەرزو بڵندو گەورەیە ﴿٢٣﴾ ﴿قُلۡ مَن يَرۡزُقُكُم مِّنَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۖ﴾ بڵێ کێ ڕۆزیتان دەدات لەئاسمانەکان و زەویدا ﴿قُلِ ٱللَّهُۖ﴾ بڵێ خوا (ڕۆزیمان دەدات) ﴿وَإِنَّآ أَوۡ إِيَّاكُمۡ﴾ بێگومان ئێمە یا ئێوە (یەکێکمان) ﴿لَعَلَىٰ هُدًى أَوۡ فِي ضَلَٰلٖ مُّبِينٖ﴾ لەسەر ڕێنموونین یان لەگومڕاییەکی ئاشکراداین ﴿٢٤﴾ ﴿قُل لَّا تُسۡـَٔلُونَ عَمَّآ أَجۡرَمۡنَا﴾ (بڵێ) پرسیارتان لێ ناکرێ لەتاوانێ کەئێمە کردوومانە ﴿وَلَا نُسۡـَٔلُ عَمَّا تَعۡمَلُونَ﴾ ئێمەش پرسیارمان لێ ناکرێ لەوەی ئێوە دەیکەن ﴿٢٥﴾ ﴿قُلۡ يَجۡمَعُ بَيۡنَنَا رَبُّنَا﴾ بڵێ پەروەردگارمان ئێمەو ئێوە کۆدەکاتەوە ﴿ثُمَّ يَفۡتَحُ بَيۡنَنَا بِٱلۡحَقِّ﴾ لەپاشان بڕیار دەدات لەنێوانماندا بەهەق و ڕاستی ﴿وَهُوَ ٱلۡفَتَّاحُ ٱلۡعَلِيمُ﴾ وە هەر ئەوە دادوەری زانا ﴿٢٦﴾ ﴿قُلۡ أَرُونِيَ ٱلَّذِينَ أَلۡحَقۡتُم بِهِۦ شُرَكَآءَۖ﴾ بڵێ ئادەی نیشانم دەن ئەو هاوبەشانەی بردوبووتانە ڕیزی خواوە ﴿كَلَّاۚ بَلۡ هُوَ ٱللَّهُ﴾ وانییە بەڵکو زاتی خوایە ﴿ٱلۡعَزِيزُ ٱلۡحَكِيمُ﴾ زاڵی دروست کارە ﴿٢٧﴾ ﴿وَمَآ أَرۡسَلۡنَٰكَ إِلَّا كَآفَّةٗ لِّلنَّاسِ بَشِيرٗا وَنَذِيرٗا﴾ وە ئێمە تۆمان نەناردوە بۆ هەموو ئادەمی بەمژدەدەر و ترسێنەر نەبێت ﴿وَلَٰكِنَّ أَكۡثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يَعۡلَمُونَ﴾ بەلام زۆربەی ئادەمی نازانن ﴿٢٨﴾ ﴿وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَٰذَا ٱلۡوَعۡدُ﴾ وە دەڵێن ئەم بەڵێنی (ڕۆژی دوایی)ە کەی دێ ﴿إِن كُنتُمۡ صَٰدِقِينَ﴾ ئەگەر ئێوە ڕاست گۆن ﴿٢٩﴾ ﴿قُل لَّكُم مِّيعَادُ يَوۡمٖ﴾ بڵێ بەڵێنی ئێوە ڕۆژێکە ﴿لَّا تَسۡتَـٔۡخِرُونَ عَنۡهُ سَاعَةٗ وَلَا تَسۡتَقۡدِمُونَ﴾ نەساتێك دوا دەکەون لێی و نەپێشیش دەکەون ﴿٣٠﴾ ﴿وَقَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ﴾ وە ئەوانەی بێ باوەڕ بوون ووتیان ﴿لَن نُّؤۡمِنَ بِهَٰذَا ٱلۡقُرۡءَانِ﴾ ئێمە هەرگیز باوەڕ ناهێنین بەم قورئانە ﴿وَلَا بِٱلَّذِي بَيۡنَ يَدَيۡهِۗ﴾ و بەو کتێبانەش پێش ئەم (قورئانە) هاتوون ﴿وَلَوۡ تَرَىٰٓ إِذِ ٱلظَّٰلِمُونَ﴾ خۆزگە دەت دی کاتێ ئەو ستەمکارانە ﴿مَوۡقُوفُونَ عِندَ رَبِّهِمۡ﴾ ڕادەگیرێن لەبەردەم (دادگای) پەروەردگاریاندا ﴿يَرۡجِعُ بَعۡضُهُمۡ إِلَىٰ بَعۡضٍ ٱلۡقَوۡلَ﴾ قسەو تاوان ئاڕاستەی یەکتر دەکەن ﴿يَقُولُ ٱلَّذِينَ ٱسۡتُضۡعِفُواْ﴾ لاوازو ژێردەستە کراوان دەڵێن ﴿لِلَّذِينَ ٱسۡتَكۡبَرُواْ﴾ بەوانەی خۆیان بەگەورە دەزانی (دەسەلاتدارەکان) ﴿لَوۡلَآ أَنتُمۡ لَكُنَّا مُؤۡمِنِينَ﴾ ئەگەر ئێوە نەبوونایە بێگومان ئێمە باوەڕدار دەبووین ﴿٣١﴾

قَالَ ٱلَّذِينَ ٱسۡتَكۡبَرُواْ لِلَّذِينَ ٱسۡتُضۡعِفُوٓاْ أَنَحۡنُ صَدَدۡنَٰكُمۡ
عَنِ ٱلۡهُدَىٰ بَعۡدَ إِذۡ جَآءَكُمۖ بَلۡ كُنتُم مُّجۡرِمِينَ ٣٢ وَقَالَ ٱلَّذِينَ
ٱسۡتُضۡعِفُواْ لِلَّذِينَ ٱسۡتَكۡبَرُواْ بَلۡ مَكۡرُ ٱلَّيۡلِ وَٱلنَّهَارِ إِذۡ
تَأۡمُرُونَنَآ أَن نَّكۡفُرَ بِٱللَّهِ وَنَجۡعَلَ لَهُۥٓ أَندَادٗاۚ وَأَسَرُّواْ ٱلنَّدَامَةَ
لَمَّا رَأَوُاْ ٱلۡعَذَابَۚ وَجَعَلۡنَا ٱلۡأَغۡلَٰلَ فِيٓ أَعۡنَاقِ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْۖ
هَلۡ يُجۡزَوۡنَ إِلَّا مَا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ ٣٣ وَمَآ أَرۡسَلۡنَا فِي قَرۡيَةٖ
مِّن نَّذِيرٍ إِلَّا قَالَ مُتۡرَفُوهَآ إِنَّا بِمَآ أُرۡسِلۡتُم بِهِۦ كَٰفِرُونَ ٣٤
وَقَالُواْ نَحۡنُ أَكۡثَرُ أَمۡوَٰلٗا وَأَوۡلَٰدٗا وَمَا نَحۡنُ بِمُعَذَّبِينَ ٣٥
قُلۡ إِنَّ رَبِّي يَبۡسُطُ ٱلرِّزۡقَ لِمَن يَشَآءُ وَيَقۡدِرُ وَلَٰكِنَّ أَكۡثَرَ
ٱلنَّاسِ لَا يَعۡلَمُونَ ٣٦ وَمَآ أَمۡوَٰلُكُمۡ وَلَآ أَوۡلَٰدُكُم بِٱلَّتِي تُقَرِّبُكُمۡ
عِندَنَا زُلۡفَىٰٓ إِلَّا مَنۡ ءَامَنَ وَعَمِلَ صَٰلِحٗا فَأُوْلَٰٓئِكَ لَهُمۡ جَزَآءُ
ٱلضِّعۡفِ بِمَا عَمِلُواْ وَهُمۡ فِي ٱلۡغُرُفَٰتِ ءَامِنُونَ ٣٧ وَٱلَّذِينَ
يَسۡعَوۡنَ فِيٓ ءَايَٰتِنَا مُعَٰجِزِينَ أُوْلَٰٓئِكَ فِي ٱلۡعَذَابِ مُحۡضَرُونَ ٣٨
قُلۡ إِنَّ رَبِّي يَبۡسُطُ ٱلرِّزۡقَ لِمَن يَشَآءُ مِنۡ عِبَادِهِۦ وَيَقۡدِرُ لَهُۥۚ
وَمَآ أَنفَقۡتُم مِّن شَيۡءٖ فَهُوَ يُخۡلِفُهُۥۖ وَهُوَ خَيۡرُ ٱلرَّٰزِقِينَ ٣٩

﴿قَالَ ٱلَّذِينَ ٱسۡتَكۡبَرُواْ﴾ ئەوانەی خۆیان بەگەورە دادەنا دەڵێن ﴿لِلَّذِينَ ٱسۡتُضۡعِفُوٓاْ﴾ بەوانەی ژێردەستە
و لاواز کرابوون ﴿أَنَحۡنُ صَدَدۡنَٰكُمۡ عَنِ ٱلۡهُدَىٰ﴾ ئایا ئێمە بەرگریمان کردن لەڕێنموونی ﴿بَعۡدَ إِذۡ جَآءَكُمۖ﴾
دوای ئەوە بۆتان هات ﴿بَلۡ كُنتُم مُّجۡرِمِينَ﴾ (نەخێر وانیە) بەڵکو خۆتان تاوانبار بوون ﴿٣٢﴾ ﴿وَقَالَ ٱلَّذِينَ
ٱسۡتُضۡعِفُواْ﴾ ژێر دەستەو چەوساوەکان دەڵێن ﴿لِلَّذِينَ ٱسۡتَكۡبَرُواْ﴾ بەوانەی خۆ بەزل زان بوون
﴿بَلۡ مَكۡرُ ٱلَّيۡلِ وَٱلنَّهَارِ﴾ (نەخێر وانیە) بەڵکو پیلانی (ئێوە) بەشەو و بەڕۆژ (چەواشەی کردین)
﴿إِذۡ تَأۡمُرُونَنَآ أَن نَّكۡفُرَ بِٱللَّهِ﴾ کاتێك فەرمانتان پێ دەداین کە بێ بڕوا بین بەخوا ﴿وَنَجۡعَلَ لَهُۥٓ أَندَادٗاۚ﴾ وە وێنە
وهاوبەشانی بۆ دابنێین ﴿وَأَسَرُّواْ ٱلنَّدَامَةَ﴾ هەموویان پەشیمانی دەشارنەوە ﴿لَمَّا رَأَوُاْ ٱلۡعَذَابَۚ﴾ کاتێك
کەسزای دۆزەخ دەبینن ﴿وَجَعَلۡنَا ٱلۡأَغۡلَٰلَ فِيٓ أَعۡنَاقِ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْۖ﴾ وە زنجیرو تەوقمان کردە گەردنی
بێباوەڕان ﴿هَلۡ يُجۡزَوۡنَ إِلَّا مَا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ﴾ ئایا تۆڵەیان لێ ئەسەنرێت جگە لەسزای ئەوەی دەیان کرد ﴿٣٣﴾
﴿وَمَآ أَرۡسَلۡنَا فِي قَرۡيَةٖ مِّن نَّذِيرٍ﴾ وە لەهیچ شارێکدا پێغەمبەری ترسێنەرمان نەناردووە ﴿إِلَّا قَالَ مُتۡرَفُوهَآ﴾
مەگەر خاوەن نازو نیعمەتەکانی (دەوڵەمەندەکانی) ووتوویانە ﴿إِنَّا بِمَآ أُرۡسِلۡتُم بِهِۦ كَٰفِرُونَ﴾ بەڕاستی
ئێمە باوەڕمان نی یە بەو (ئاینە)ی ئێوەی پێ نێردراون ﴿٣٤﴾ ﴿وَقَالُواْ نَحۡنُ أَكۡثَرُ أَمۡوَٰلٗا وَأَوۡلَٰدٗا﴾ وە
ووتیان ئێمە سامان و منداڵمان زۆرترە (لەئێوە) ﴿وَمَا نَحۡنُ بِمُعَذَّبِينَ﴾ وە ئێمە قەت سزا نادرێین
﴿٣٥﴾ ﴿قُلۡ إِنَّ رَبِّي﴾ بڵێ بەڕاستی پەروەردگارم ﴿يَبۡسُطُ ٱلرِّزۡقَ لِمَن يَشَآءُ وَيَقۡدِرُ﴾ ڕۆزی فراوان دەکات
ودەیگرێتەوە بۆ هەر کەسێ بیەوێ ﴿وَلَٰكِنَّ أَكۡثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يَعۡلَمُونَ﴾ بەڵام زۆر بەی خەڵك نازانن ﴿٣٦﴾
﴿وَمَآ أَمۡوَٰلُكُمۡ وَلَآ أَوۡلَٰدُكُم بِٱلَّتِي﴾ وە سامان و منداڵتان شتێك نین ﴿تُقَرِّبُكُمۡ عِندَنَا زُلۡفَىٰٓ﴾ لای ئێمە پلەو پایەتان
نزیك بکەنەوە ﴿إِلَّا مَنۡ ءَامَنَ وَعَمِلَ صَٰلِحٗا﴾ مەگەر ئەوەی باوەڕی هێنابێ و کردەوەی چاکی کردبێ
﴿فَأُوْلَٰٓئِكَ لَهُمۡ جَزَآءُ ٱلضِّعۡفِ﴾ بۆ ئەوانە پاداشتی دوو بەرامبەر هەیە ﴿بِمَا عَمِلُواْ﴾ بەهۆی ئەو چاکانەی
کەکردویانە ﴿وَهُمۡ فِي ٱلۡغُرُفَٰتِ ءَامِنُونَ﴾ ئەوان لەکۆشکە بەرزەکانی (بەهەشتدا) لەئاسایش دان ﴿٣٧﴾
﴿وَٱلَّذِينَ يَسۡعَوۡنَ فِيٓ ءَايَٰتِنَا﴾ وە ئەوانەی هەوڵی پوچەڵ کردنەوەی نیشانەکانی ئێمە دەدەن ﴿مُعَٰجِزِينَ﴾
دەستە پاچەن و هیچیان پێ ناکرێ ﴿أُوْلَٰٓئِكَ فِي ٱلۡعَذَابِ مُحۡضَرُونَ﴾ ئەوانە لەسزای دۆزەخدا ئامادە کراو
دەبن ﴿٣٨﴾ ﴿قُلۡ إِنَّ رَبِّي﴾ بڵێ بێگومان پەروەردگارم ﴿يَبۡسُطُ ٱلرِّزۡقَ لِمَن يَشَآءُ مِنۡ عِبَادِهِۦ وَيَقۡدِرُ لَهُۥۚ﴾ ڕۆزی
هەرکام لەبەندەکانی بیەوێ فراوان یان کەمی دەکات بۆی ﴿وَمَآ أَنفَقۡتُم مِّن شَيۡءٖ﴾ وە ئێوە هەر شتێك
ببەخشن (لەپێناو خوادا) ﴿فَهُوَ يُخۡلِفُهُۥۖ﴾ ئەوە خوا جێگەی پڕدەکاتەوە ﴿وَهُوَ خَيۡرُ ٱلرَّٰزِقِينَ﴾ وە ئەو
(خوا) چاکترینی ڕۆزی دەرانە ﴿٣٩﴾

وَيَوۡمَ يَحۡشُرُهُمۡ جَمِيعٗا ثُمَّ يَقُولُ لِلۡمَلَٰٓئِكَةِ أَهَٰٓؤُلَآءِ إِيَّاكُمۡ كَانُواْ
يَعۡبُدُونَ ٤٠ قَالُواْ سُبۡحَٰنَكَ أَنتَ وَلِيُّنَا مِن دُونِهِمۖ بَلۡ كَانُواْ
يَعۡبُدُونَ ٱلۡجِنَّۖ أَكۡثَرُهُم بِهِم مُّؤۡمِنُونَ ٤١ فَٱلۡيَوۡمَ لَا يَمۡلِكُ
بَعۡضُكُمۡ لِبَعۡضٖ نَّفۡعٗا وَلَا ضَرّٗا وَنَقُولُ لِلَّذِينَ ظَلَمُواْ ذُوقُواْ عَذَابَ
ٱلنَّارِ ٱلَّتِي كُنتُم بِهَا تُكَذِّبُونَ ٤٢ وَإِذَا تُتۡلَىٰ عَلَيۡهِمۡ ءَايَٰتُنَا بَيِّنَٰتٖ
قَالُواْ مَا هَٰذَآ إِلَّا رَجُلٞ يُرِيدُ أَن يَصُدَّكُمۡ عَمَّا كَانَ يَعۡبُدُ ءَابَآؤُكُمۡ
وَقَالُواْ مَا هَٰذَآ إِلَّآ إِفۡكٞ مُّفۡتَرٗىۚ وَقَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ لِلۡحَقِّ لَمَّا
جَآءَهُمۡ إِنۡ هَٰذَآ إِلَّا سِحۡرٞ مُّبِينٞ ٤٣ وَمَآ ءَاتَيۡنَٰهُم مِّن كُتُبٖ
يَدۡرُسُونَهَاۖ وَمَآ أَرۡسَلۡنَآ إِلَيۡهِمۡ قَبۡلَكَ مِن نَّذِيرٖ ٤٤ وَكَذَّبَ
ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِهِمۡ وَمَا بَلَغُواْ مِعۡشَارَ مَآ ءَاتَيۡنَٰهُمۡ فَكَذَّبُواْ
رُسُلِيۖ فَكَيۡفَ كَانَ نَكِيرِ ٤٥ ۞ قُلۡ إِنَّمَآ أَعِظُكُم بِوَٰحِدَةٍۖ أَن — ربع الحزب ٤٤
تَقُومُواْ لِلَّهِ مَثۡنَىٰ وَفُرَٰدَىٰ ثُمَّ تَتَفَكَّرُواْۚ مَا بِصَاحِبِكُم مِّن
جِنَّةٍۚ إِنۡ هُوَ إِلَّا نَذِيرٞ لَّكُم بَيۡنَ يَدَيۡ عَذَابٖ شَدِيدٖ ٤٦ قُلۡ
مَا سَأَلۡتُكُم مِّنۡ أَجۡرٖ فَهُوَ لَكُمۡۖ إِنۡ أَجۡرِيَ إِلَّا عَلَى ٱللَّهِۖ وَهُوَ عَلَىٰ
كُلِّ شَيۡءٖ شَهِيدٞ ٤٧ قُلۡ إِنَّ رَبِّي يَقۡذِفُ بِٱلۡحَقِّ عَلَّٰمُ ٱلۡغُيُوبِ ٤٨

﴿وَيَوۡمَ يَحۡشُرُهُمۡ جَمِيعٗا﴾ وە ڕۆژێك (خوا) هەموویان کۆ دەکاتەوە ﴿ثُمَّ يَقُولُ لِلۡمَلَٰٓئِكَةِ﴾ پاشان بەفریشتەکان دەفەرموێ ﴿أَهَٰٓؤُلَآءِ إِيَّاكُمۡ كَانُواْ يَعۡبُدُونَ﴾ ئایا ئەوانە (لەدونیا) ئێوەیان دەپەرست ﴿٤٠﴾ ﴿قَالُواْ سُبۡحَٰنَكَ﴾ (فریشتەکان) دەڵێن پاك و بێگەردی بۆ تۆ ﴿أَنتَ وَلِيُّنَا مِن دُونِهِم﴾ تەنیا تۆ گەورە وپشتیوانیی ئێمەی نەك ئەوان ﴿بَلۡ كَانُواْ يَعۡبُدُونَ ٱلۡجِنَّ﴾ بەڵکو ئەوان جنۆکەیان دەپەرست ﴿أَكۡثَرُهُم بِهِم مُّؤۡمِنُونَ﴾ زۆربەیان باوەڕیان بەوان (جنۆکە) هەبوو ﴿٤١﴾ ﴿فَٱلۡيَوۡمَ لَا يَمۡلِكُ بَعۡضُكُمۡ لِبَعۡضٖ نَّفۡعٗا وَلَا ضَرّٗا﴾ ئەمجا ئەمڕۆ ناتوانن هیچ سوودو زیانێك بەیەکتری بگەیەنن ﴿وَنَقُولُ لِلَّذِينَ ظَلَمُواْ﴾ وە بەستەمکاران دەڵێین: ﴿ذُوقُواْ عَذَابَ ٱلنَّارِ﴾ سزای ئاگری دۆزەخ بچەژن ﴿ٱلَّتِي كُنتُم بِهَا تُكَذِّبُونَ﴾ ئەوەی ئێوە باوەڕتان پێی نەبوو ﴿٤٢﴾ ﴿وَإِذَا تُتۡلَىٰ عَلَيۡهِمۡ﴾ کاتێ بخوێنرێتەوە بەسەریاندا ﴿ءَايَٰتُنَا بَيِّنَٰتٖ﴾ نیشانە ڕوونەکانی ئێمە ﴿قَالُواْ مَا هَٰذَآ إِلَّا رَجُلٞ﴾ دەڵێن: ئەمە (پێغەمبەر ﷺ) هیچ نییە جگە لەپیاوێك ﴿يُرِيدُ أَن يَصُدَّكُمۡ﴾ دەیەوێ ڕێگریتان بکات ﴿عَمَّا كَانَ يَعۡبُدُ ءَابَآؤُكُمۡ﴾ لەوەی کەباوو باپیرانتان دەیان پەرست ﴿وَقَالُواْ مَا هَٰذَآ﴾ وە دەڵێن: ئەمە (قورئان) شتێك نییە ﴿إِلَّآ إِفۡكٞ مُّفۡتَرٗى﴾ بێجگە لە درۆیەکی هەڵبەستراو بەناوی خواوە ﴿وَقَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ لِلۡحَقِّ لَمَّا جَآءَهُمۡ﴾ وە بێباوەڕان بەڕاستی بە (قورئان) یان دەووت کەبۆیان هاتبوو ﴿إِنۡ هَٰذَآ إِلَّا سِحۡرٞ مُّبِينٞ﴾ ئەمە تەنها جادوویەکی ئاشکرایە ﴿٤٣﴾ ﴿وَمَآ ءَاتَيۡنَٰهُم مِّن كُتُبٖ يَدۡرُسُونَهَا﴾ (خۆ ئێمە) پێشتر چەند کتێبێکمان پێ نەدابوون کە بیانخوێننەوە ﴿وَمَآ أَرۡسَلۡنَآ إِلَيۡهِمۡ﴾ و بۆمان نەناردبوون ﴿قَبۡلَكَ مِن نَّذِيرٖ﴾ پێش تۆ هیچ پێغەمبەرێکی ترسێنەر ﴿٤٤﴾ ﴿وَكَذَّبَ ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِهِمۡ﴾ وە کەسانێ پێش ئەمان (قوڕەیشییەکان) باوەڕیان بەپێغەمبەرانیان نەهێنا ﴿وَمَا بَلَغُواْ مِعۡشَارَ مَآ ءَاتَيۡنَٰهُمۡ﴾ ئەمان (قوڕەیش) نەگەیشتبوونە دەیەکی ئەوەی بەوانمان دابوو ﴿فَكَذَّبُواْ رُسُلِي﴾ ئەمجا ئەوان باوەڕیان بەپێغەمبەرانی من نەهێنا ﴿فَكَيۡفَ كَانَ نَكِيرِ﴾ جا چۆن بوو تۆڵە سەندنی ئێمە (لەوان) ﴿٤٥﴾ ﴿قُلۡ إِنَّمَآ أَعِظُكُم بِوَٰحِدَةٍ﴾ بڵێ من تەنیا بەیەك شت ئامۆژگاریتان دەکەم ﴿أَن تَقُومُواْ لِلَّهِ مَثۡنَىٰ وَفُرَٰدَىٰ﴾ کەدوو دوو، یەك یەك، لەبەر خوا هەڵسن (وگوێڕایەڵی فەرمانەکانی بن) ﴿ثُمَّ تَتَفَكَّرُواْ مَا بِصَاحِبِكُم مِّن جِنَّةٍ﴾ پاشان بیر بکەنەوە هاوڕێکەتان(پێغەمبەر ﷺ) شێت نییە ﴿إِنۡ هُوَ إِلَّا نَذِيرٞ لَّكُم﴾ ئەو (پێغەمبەر ﷺ) تەنیا ترسێنەرە بۆ ئێوە ﴿بَيۡنَ يَدَيۡ عَذَابٖ شَدِيدٖ﴾ لەپێش هاتنی سزای سەختی (قیامەت) ﴿٤٦﴾ ﴿قُلۡ مَا سَأَلۡتُكُم مِّنۡ أَجۡرٖ فَهُوَ لَكُمۡ﴾ بڵێ هەرکرێ و پاداشتێکم لێ داوا کردوون ئەوە بۆ خۆتان ﴿إِنۡ أَجۡرِيَ إِلَّا عَلَى ٱللَّهِ﴾ پاداشتی من تەنها لەسەر خوایە ﴿وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ شَهِيدٞ﴾ وە ئەو (خوا) بەسەر هەموو شتێکدا ئاگادارە ﴿٤٧﴾ ﴿قُلۡ إِنَّ رَبِّي يَقۡذِفُ بِٱلۡحَقِّ﴾ بڵێ بەڕاستی پەروەردگارم بەتوندی هەق دەدات بەسەر (بەتاڵدا) ﴿عَلَّٰمُ ٱلۡغُيُوبِ﴾ (خوا) زانایە بە نهێنی و شاراوەکان ﴿٤٨﴾

قُلْ جَآءَ ٱلْحَقُّ وَمَا يُبْدِئُ ٱلْبَٰطِلُ وَمَا يُعِيدُ ﴿٤٩﴾ قُلْ إِن ضَلَلْتُ
فَإِنَّمَآ أَضِلُّ عَلَىٰ نَفْسِى ۖ وَإِنِ ٱهْتَدَيْتُ فَبِمَا يُوحِىٓ إِلَىَّ رَبِّىٓ ۚ إِنَّهُۥ
سَمِيعٌ قَرِيبٌ ﴿٥٠﴾ وَلَوْ تَرَىٰٓ إِذْ فَزِعُوا۟ فَلَا فَوْتَ وَأُخِذُوا۟ مِن
مَّكَانٍ قَرِيبٍ ﴿٥١﴾ وَقَالُوٓا۟ ءَامَنَّا بِهِۦ وَأَنَّىٰ لَهُمُ ٱلتَّنَاوُشُ مِن
مَّكَانٍۭ بَعِيدٍ ﴿٥٢﴾ وَقَدْ كَفَرُوا۟ بِهِۦ مِن قَبْلُ ۖ وَيَقْذِفُونَ
بِٱلْغَيْبِ مِن مَّكَانٍۭ بَعِيدٍ ﴿٥٣﴾ وَحِيلَ بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ مَا يَشْتَهُونَ
كَمَا فُعِلَ بِأَشْيَاعِهِم مِّن قَبْلُ ۚ إِنَّهُمْ كَانُوا۟ فِى شَكٍّ مُّرِيبٍۭ ﴿٥٤﴾

سُورَةُ فَاطِرٍ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ فَاطِرِ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ جَاعِلِ ٱلْمَلَٰٓئِكَةِ رُسُلًا أُو۟لِىٓ
أَجْنِحَةٍ مَّثْنَىٰ وَثُلَٰثَ وَرُبَٰعَ ۚ يَزِيدُ فِى ٱلْخَلْقِ مَا يَشَآءُ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ
كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿١﴾ مَّا يَفْتَحِ ٱللَّهُ لِلنَّاسِ مِن رَّحْمَةٍ فَلَا مُمْسِكَ لَهَا ۖ
وَمَا يُمْسِكْ فَلَا مُرْسِلَ لَهُۥ مِنۢ بَعْدِهِۦ ۚ وَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ ﴿٢﴾
يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ ٱذْكُرُوا۟ نِعْمَتَ ٱللَّهِ عَلَيْكُمْ ۚ هَلْ مِنْ خَٰلِقٍ غَيْرُ ٱللَّهِ
يَرْزُقُكُم مِّنَ ٱلسَّمَآءِ وَٱلْأَرْضِ ۚ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ۖ فَأَنَّىٰ تُؤْفَكُونَ ﴿٣﴾

﴿قُلْ جَآءَ ٱلْحَقُّ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) بڵێ (ئایینی) ڕاست هات ﴿وَمَا يُبْدِئُ ٱلْبَٰطِلُ وَمَا يُعِيدُ﴾ و بەتاڵ (نەما) و دروست نابێتەو دووبارە ناگەڕێتەوە ﴿٤٩﴾ ﴿قُلْ إِن ضَلَلْتُ﴾ بڵێ ئەگەر من گومڕابم ﴿فَإِنَّمَآ أَضِلُّ عَلَىٰ نَفْسِى﴾ ئەوە زیانەکەی تەنیا بۆ خۆمە ﴿وَإِنِ ٱهْتَدَيْتُ﴾ وە ئەگەر ڕێنموونبم ﴿فَبِمَا يُوحِىٓ إِلَىَّ رَبِّىٓ﴾ ئەوە بەهۆی ئەو (قورئانە) وەیە کەپەروەردگارم بۆی ناردووم ﴿إِنَّهُۥ سَمِيعٌ قَرِيبٌ﴾ بەڕاستی خوا بیسەرو نزیکە ﴿٥٠﴾ ﴿وَلَوْ تَرَىٰٓ إِذْ فَزِعُوا۟﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) ئەگەر دەبینی کاتێ (بێ باوەڕان) زۆر دەترسن ﴿فَلَا فَوْتَ﴾ ئەمجا بەهیچ جۆرێ ڕزگار بوونیان نییە ﴿وَأُخِذُوا۟ مِن مَّكَانٍ قَرِيبٍ﴾ وە لەشوێنێکی نزیك (دۆزەخەوە) دەبرێن بۆ ناوی ﴿٥١﴾ ﴿وَقَالُوٓا۟ ءَامَنَّا بِهِۦ﴾ لەو کاتەدا دەڵێن باوەڕمان هێنا بەو (قورئانە) ﴿وَأَنَّىٰ لَهُمُ ٱلتَّنَاوُشُ مِن مَّكَانٍۭ بَعِيدٍ﴾ چۆن (باوەڕیان) دەست دەکەوێ لەشوێنێکی دوورەوە ﴿٥٢﴾ ﴿وَقَدْ كَفَرُوا۟ بِهِۦ مِن قَبْلُ﴾ کەبەڕاستی ئەوان لەدونیادا بێ باوەڕ بوون پێی ﴿وَيَقْذِفُونَ بِٱلْغَيْبِ مِن مَّكَانٍۭ بَعِيدٍ﴾ وە بە نەزانی قسەیان لەپەنهانیەکان دەکرد لەشوێنێکی دورەوە (کەدونیایە). ﴿٥٣﴾ ﴿وَحِيلَ بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ مَا يَشْتَهُونَ﴾ بەر بەست دەخرێتە نێوان ئەوان و ئەوەی ئارەزووی دەکەن (کەبڕوا هێنان و تەوبە کردنە) ﴿كَمَا فُعِلَ بِأَشْيَاعِهِم مِّن قَبْلُ﴾ هەر وەکو بەهاوشێوەکانیان کرا لەپێش ئەماندا ﴿إِنَّهُمْ كَانُوا۟ فِى شَكٍّ مُّرِيبٍۭ﴾ بەڕاستی ئەوان لەگومانێکی دوو دڵ کەردان ﴿٥٤﴾

سورەتی ﴿فَاطِر﴾

﴿بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ﴾ بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

﴿ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ فَاطِرِ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ﴾ هەموو ستایش بۆ خوایە کەبەدی هێنەری ئاسمانەکان و زەوییە ﴿جَاعِلِ ٱلْمَلَٰٓئِكَةِ رُسُلًا﴾ فریشتەکانی کردووە بەنێراوانێك ﴿أُو۟لِىٓ أَجْنِحَةٍ مَّثْنَىٰ وَثُلَٰثَ وَرُبَٰعَ﴾ خاوەنی (چەند جۆرە) باڵن: دووان و سیان و چوار ﴿يَزِيدُ فِى ٱلْخَلْقِ مَا يَشَآءُ﴾ (خوا) هەرچی بیەوێ لەدروست کردندا زیادی دەکات ﴿إِنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ﴾ بەڕاستی خوا بەسەر هەموو شتێکدا بەتوانایە ﴿١﴾ ﴿مَّا يَفْتَحِ ٱللَّهُ لِلنَّاسِ مِن رَّحْمَةٍ﴾ خوا هەر ڕەحمەت وچاکەیەك بۆ خەڵك بەرەڵا بکات و بیکاتەوە ﴿فَلَا مُمْسِكَ لَهَا﴾ ئیتر شتێك نیە ڕێگری لێ بکات وبیگرێتەوە ﴿وَمَا يُمْسِكْ﴾ وەخوا هەر بەهرەیەك بگرێتەوە ﴿فَلَا مُرْسِلَ لَهُۥ مِنۢ بَعْدِهِۦ﴾ ئیتر لەپاش گرتنەوەی خوا بەرەڵاکەر و نێرەری بۆ نییە ﴿وَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ﴾ وە خوا زاڵی باڵادەستی کار دروستە ﴿٢﴾ ﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ﴾ ئەی خەڵکینە ﴿ٱذْكُرُوا۟ نِعْمَتَ ٱللَّهِ عَلَيْكُمْ﴾ بیربکەوە لەبەهرەی خوا بەسەرتانەوە ﴿هَلْ مِنْ خَٰلِقٍ غَيْرُ ٱللَّهِ﴾ ئایا بێجگە لەخوا دروست کەرێکی تر هەیە ﴿يَرْزُقُكُم مِّنَ ٱلسَّمَآءِ وَٱلْأَرْضِ﴾ کەرۆزیتان بدات لەئاسمان و زەویدا ﴿لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ﴾ هیچ پەرستراوێکی ڕاست نییە بێجگە لەخوا ﴿فَأَنَّىٰ تُؤْفَكُونَ﴾ دەی چۆن وا ڕوو وەردەگێرن (لەیەکخواپەرستی) ﴿٣﴾

وَإِن يُكَذِّبُوكَ فَقَدْ كُذِّبَتْ رُسُلٌ مِّن قَبْلِكَ ۚ وَإِلَى ٱللَّهِ تُرْجَعُ ٱلْأُمُورُ
﴿٤﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ إِنَّ وَعْدَ ٱللَّهِ حَقٌّ ۖ فَلَا تَغُرَّنَّكُمُ ٱلْحَيَوٰةُ ٱلدُّنْيَا
وَلَا يَغُرَّنَّكُم بِٱللَّهِ ٱلْغَرُورُ ﴿٥﴾ إِنَّ ٱلشَّيْطَٰنَ لَكُمْ عَدُوٌّ فَٱتَّخِذُوهُ
عَدُوًّا ۚ إِنَّمَا يَدْعُوا۟ حِزْبَهُۥ لِيَكُونُوا۟ مِنْ أَصْحَٰبِ ٱلسَّعِيرِ ﴿٦﴾ ٱلَّذِينَ
كَفَرُوا۟ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ ۖ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ لَهُم
مَّغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ كَبِيرٌ ﴿٧﴾ أَفَمَن زُيِّنَ لَهُۥ سُوٓءُ عَمَلِهِۦ فَرَءَاهُ حَسَنًا ۖ فَإِنَّ
ٱللَّهَ يُضِلُّ مَن يَشَآءُ وَيَهْدِى مَن يَشَآءُ ۖ فَلَا تَذْهَبْ نَفْسُكَ عَلَيْهِمْ
حَسَرَٰتٍ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَلِيمٌۢ بِمَا يَصْنَعُونَ ﴿٨﴾ وَٱللَّهُ ٱلَّذِىٓ أَرْسَلَ
ٱلرِّيَٰحَ فَتُثِيرُ سَحَابًا فَسُقْنَٰهُ إِلَىٰ بَلَدٍ مَّيِّتٍ فَأَحْيَيْنَا بِهِ ٱلْأَرْضَ
بَعْدَ مَوْتِهَا ۚ كَذَٰلِكَ ٱلنُّشُورُ ﴿٩﴾ مَن كَانَ يُرِيدُ ٱلْعِزَّةَ فَلِلَّهِ ٱلْعِزَّةُ جَمِيعًا ۚ
إِلَيْهِ يَصْعَدُ ٱلْكَلِمُ ٱلطَّيِّبُ وَٱلْعَمَلُ ٱلصَّٰلِحُ يَرْفَعُهُۥ ۚ وَٱلَّذِينَ
يَمْكُرُونَ ٱلسَّيِّـَٔاتِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ ۖ وَمَكْرُ أُو۟لَٰٓئِكَ هُوَ يَبُورُ
﴿١٠﴾ وَٱللَّهُ خَلَقَكُم مِّن تُرَابٍ ثُمَّ مِن نُّطْفَةٍ ثُمَّ جَعَلَكُمْ أَزْوَٰجًا ۚ
وَمَا تَحْمِلُ مِنْ أُنثَىٰ وَلَا تَضَعُ إِلَّا بِعِلْمِهِۦ ۚ وَمَا يُعَمَّرُ مِن مُّعَمَّرٍ
وَلَا يُنقَصُ مِنْ عُمُرِهِۦٓ إِلَّا فِى كِتَٰبٍ ۚ إِنَّ ذَٰلِكَ عَلَى ٱللَّهِ يَسِيرٌ ﴿١١﴾

﴿وَإِن يُكَذِّبُوكَ﴾ ئەگەر باوەڕیان پێ نەهێنایت (دڵگران مەبە) ﴿فَقَدْ كُذِّبَتْ رُسُلٌ مِّن قَبْلِكَ﴾ چونکە بەڕاستی پێغەمبەرانی پێش تۆش باوەڕیان پێ نەهێنرا ﴿وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ﴾ هەموو کارو بارەکان تەنها بۆ لای خوا دەگەڕێتەوە ﴿٤﴾ ﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ﴾ ئەی خەڵکینە بێگومان بەڵێنی خوا ڕاستە ﴿فَلَا تَغُرَّنَّكُمُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا﴾ دەی کەواتە با ژیانی دونیا فریوتان نەدات ﴿وَلَا يَغُرَّنَّكُم بِاللَّهِ الْغَرُورُ﴾ وە باشەیتان بە(بەزەیی و لێبوردەی) خوا فریوتان نەدات ﴿٥﴾ ﴿إِنَّ الشَّيْطَانَ لَكُمْ عَدُوٌّ﴾ بەڕاستی شەیتان دوژمنی ئێوەیە ﴿فَاتَّخِذُوهُ عَدُوًّا﴾ دەی کەواتە ئێوەش بەدوژمنی خۆتانی دابنێن ﴿إِنَّمَا يَدْعُو حِزْبَهُ﴾ بێگومان ئەو (شەیتان) تاقم وکۆمەڵەکەی بانگ دەکات ﴿لِيَكُونُوا مِنْ أَصْحَابِ السَّعِيرِ﴾ بۆ ئەوەی ببنە هاوەڵانی ئاگری هەڵگیرساوی (دۆزەخ) ﴿٦﴾ ﴿الَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ﴾ ئەوانەی بێ باوەڕ بوون سزای بەتینیان بۆ هەیە ﴿وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ﴾ وە ئەوانەی باوەڕیان هێناوەو کردەوە چاکەکانیان کردوە ﴿لَهُم مَّغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ كَبِيرٌ﴾ لێبوردن و پاداشتی گەورەیان بۆ هەیە ﴿٧﴾ ﴿أَفَمَن زُيِّنَ لَهُ سُوءُ عَمَلِهِ﴾ دەی ئایا کەسێ کەکردەوەی خراپی خۆی بۆ جوان کراوە ﴿فَرَآهُ حَسَنًا﴾ و بەچاك و جوانی دەبینێ (وەك کەسێکە پێوەری چاکەو خراپەی ئایین بێت) ﴿فَإِنَّ اللَّهَ يُضِلُّ مَن يَشَاءُ﴾ وە بەڕاستی خوا هەرکەسێکی بوێ گومڕای دەکات ﴿وَيَهْدِي مَن يَشَاءُ﴾ وە هەرکەسێکی بوێ ڕێنموونی دەکات ﴿فَلَا تَذْهَبْ نَفْسُكَ عَلَيْهِمْ حَسَرَاتٍ﴾ دەی کەواتە بەخەفەت خواردن لەبەر (ئیمان نەهێنانی) ئەوان خۆت مەفەوتێنە ﴿إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِمَا يَصْنَعُونَ﴾ بەڕاستی خوا بەوەی کەئەوان دەیکەن ئاگادارە ﴿٨﴾ ﴿وَاللَّهُ الَّذِي أَرْسَلَ الرِّيَاحَ﴾ خوا زاتێکە (با،هەوا) کانی ناردووە ﴿فَتُثِيرُ سَحَابًا﴾ بۆ ئەوەی هەورەکان بگەڕێنێ (بڵاویان بکەنەوە) ﴿فَسُقْنَاهُ إِلَىٰ بَلَدٍ مَّيِّتٍ﴾ ئەمجا ئەو (هەورانە) دەنێرین بۆ سەر وڵاتێکی مردوو ﴿فَأَحْيَيْنَا بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا﴾ جا (بارانی لێ دەباریٰ و) زەوی پێی زیندوو دەکەینەوە لەپاش ووشك بوون و مردنی ﴿كَذَٰلِكَ النُّشُورُ﴾ زیندوو کردنەوەی(مردووانیش لەقیامەتدا) هەر بەو شێوەیە ﴿٩﴾ ﴿مَن كَانَ يُرِيدُ الْعِزَّةَ﴾ هەر کەسێ گەورەیی و سەربەرزی دەوێ (لەخوای بوێ) ﴿فَلِلَّهِ الْعِزَّةُ جَمِيعًا﴾ چونکە بەڕاستی هەموو گەورەیی و دەسەڵات هەر بۆ خوایە ﴿إِلَيْهِ يَصْعَدُ الْكَلِمُ الطَّيِّبُ﴾ ووتەی پاك و چاك تەنها بۆ لای ئەو (خوا) سەر دەکەوێ ﴿وَالْعَمَلُ الصَّالِحُ يَرْفَعُهُ﴾ وە (ووتەی پاکو) کردەوەی چاك بەرز دەکاتەوە (بۆ لای خۆی) ﴿وَالَّذِينَ يَمْكُرُونَ السَّيِّئَاتِ﴾ وە ئەوانەی کەپیلانە خراپەکان دەگێڕن ﴿لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ﴾ سزایەکی توندو بەتینیان بۆ هەیە ﴿وَمَكْرُ أُولَٰئِكَ هُوَ يَبُورُ﴾ و فێڵ و پیلانی ئەوانە لەناو دەچێ ﴿١٠﴾ ﴿وَاللَّهُ خَلَقَكُم مِّن تُرَابٍ﴾ خوا (باوکی) ئێوەی لەخاك دروست کردووە ﴿ثُمَّ مِن نُّطْفَةٍ﴾ لەپاشان (نەوەکانی دروست کرد) لەنوتفەیەك ﴿ثُمَّ جَعَلَكُمْ أَزْوَاجًا﴾ ئەمجا (خوا) کردوونی بەچەند جووت (نێر و مێ) ﴿وَمَا تَحْمِلُ مِنْ أُنثَىٰ وَلَا تَضَعُ إِلَّا بِعِلْمِهِ﴾ وە هیچ مێینەیەك (ئافرەتێك) دووگیان نابێ و سکەکەی دانانی (نابێت) مەگەر بەئاگاداری خوا نەبێت ﴿وَمَا يُعَمَّرُ مِن مُّعَمَّرٍ﴾ وە هیچ تەمەن درێژ کراوێ تەمەنی درێژ ناکرێ ﴿وَلَا يُنقَصُ مِنْ عُمُرِهِ إِلَّا فِي كِتَابٍ﴾ وە لەتەمەنی کەم ناکرێ مەگەر لەکتێبێك (لوح المحفوظ) دا نوسراوە ﴿إِنَّ ذَٰلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ﴾ بەڕاستی ئەم کارە بۆ خوا ئاسانە ﴿١١﴾

وَمَا يَسْتَوِى ٱلْبَحْرَانِ هَٰذَا عَذْبٌ فُرَاتٌ سَآئِغٌ شَرَابُهُۥ وَهَٰذَا
مِلْحٌ أُجَاجٌ ۖ وَمِن كُلٍّ تَأْكُلُونَ لَحْمًا طَرِيًّا وَتَسْتَخْرِجُونَ
حِلْيَةً تَلْبَسُونَهَا ۖ وَتَرَى ٱلْفُلْكَ فِيهِ مَوَاخِرَ لِتَبْتَغُوا۟ مِن فَضْلِهِۦ
وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿١٢﴾ يُولِجُ ٱلَّيْلَ فِى ٱلنَّهَارِ وَيُولِجُ
ٱلنَّهَارَ فِى ٱلَّيْلِ وَسَخَّرَ ٱلشَّمْسَ وَٱلْقَمَرَ ۖ كُلٌّ يَجْرِى
لِأَجَلٍ مُّسَمًّى ۚ ذَٰلِكُمُ ٱللَّهُ رَبُّكُمْ لَهُ ٱلْمُلْكُ ۚ وَٱلَّذِينَ
تَدْعُونَ مِن دُونِهِۦ مَا يَمْلِكُونَ مِن قِطْمِيرٍ ﴿١٣﴾ إِن
تَدْعُوهُمْ لَا يَسْمَعُوا۟ دُعَآءَكُمْ وَلَوْ سَمِعُوا۟ مَا ٱسْتَجَابُوا۟ لَكُمْ ۖ
وَيَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ يَكْفُرُونَ بِشِرْكِكُمْ ۚ وَلَا يُنَبِّئُكَ مِثْلُ خَبِيرٍ
﴿١٤﴾ ۞ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ أَنتُمُ ٱلْفُقَرَآءُ إِلَى ٱللَّهِ ۖ وَٱللَّهُ هُوَ ٱلْغَنِىُّ
ٱلْحَمِيدُ ﴿١٥﴾ إِن يَشَأْ يُذْهِبْكُمْ وَيَأْتِ بِخَلْقٍ جَدِيدٍ ﴿١٦﴾
وَمَا ذَٰلِكَ عَلَى ٱللَّهِ بِعَزِيزٍ ﴿١٧﴾ وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ ۚ وَإِن
تَدْعُ مُثْقَلَةٌ إِلَىٰ حِمْلِهَا لَا يُحْمَلْ مِنْهُ شَىْءٌ وَلَوْ كَانَ ذَا قُرْبَىٰٓ ۗ
إِنَّمَا تُنذِرُ ٱلَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُم بِٱلْغَيْبِ وَأَقَامُوا۟ ٱلصَّلَوٰةَ ۚ
وَمَن تَزَكَّىٰ فَإِنَّمَا يَتَزَكَّىٰ لِنَفْسِهِۦ ۚ وَإِلَى ٱللَّهِ ٱلْمَصِيرُ ﴿١٨﴾

نصف الحزب ٤٤

﴿وَمَا يَسْتَوِي ٱلْبَحْرَانِ﴾ ئەو دوو (جۆرە) دەریا وەك یەك نین ﴿هَٰذَا عَذْبٌ فُرَاتٌ﴾ ئەمەیان سازگار وشیرینە ﴿سَآئِغٌ شَرَابُهُۥ﴾ و خواردنەوەی ئاسانە و خۆشە ﴿وَهَٰذَا مِلْحٌ أُجَاجٌ﴾ ئەوی تریان سوێرو تاڵ و تفتە ﴿وَمِن كُلٍّ تَأْكُلُونَ لَحْمًا طَرِيًّا﴾ و لەهەردووکیان گۆشتی تەڕو تازە دەخۆن ﴿وَتَسْتَخْرِجُونَ حِلْيَةً تَلْبَسُونَهَا﴾ و خشڵی (مرواری و سەدەف و دوڕ لەدەریا) دەرئەهێنن و دەیپۆشن، وخۆتانی پێ دەڕازێننەوە ﴿وَتَرَى ٱلْفُلْكَ فِيهِ مَوَاخِرَ﴾ و کەشتی یەکان دەبینی ئاوەکە لەت دەکەن (کاتێ بەناویدا دەڕۆن) ﴿لِتَبْتَغُوا۟ مِن فَضْلِهِۦ﴾ بۆ ئەوەی هەندێ ڕزق و ڕۆزی خوا پەیدا بکەن ﴿وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ﴾ وە تا ستایشی خوا بکەن (لەسەر بەهرەکانی) ﴿١٢﴾ ﴿يُولِجُ ٱلَّيْلَ فِى ٱلنَّهَارِ﴾ (خوا) شەو دەکات بەناو ڕۆژدا ﴿وَيُولِجُ ٱلنَّهَارَ فِى ٱلَّيْلِ﴾ و ڕۆژ دەکات بەناو شەودا ﴿وَسَخَّرَ ٱلشَّمْسَ وَٱلْقَمَرَ﴾ وە خۆرو مانگی ڕام هێناوە ﴿كُلٌّ يَجْرِى لِأَجَلٍ مُّسَمًّى﴾ هەریەکەیان (لە خولگەی خۆیدا) تا ئەو ماوەیەی بۆی دیاری کراوە دەگەڕێت ودەسوڕێتەوە ﴿ذَٰلِكُمُ ٱللَّهُ رَبُّكُمْ﴾ ئەوەیە خوای پەروەردگاری ئێوە ﴿لَهُ ٱلْمُلْكُ﴾ پادشایەتی تەنها بۆ ئەوە ﴿وَٱلَّذِينَ تَدْعُونَ مِن دُونِهِۦ﴾ و ئەوانەی ئێوە هاواریان لێ دەکەن بێجگە لەخوا ﴿مَا يَمْلِكُونَ مِن قِطْمِيرٍ﴾ خاوەنی توێکڵە سپێکەی ناوکی خورمایش نین ﴿١٣﴾ ﴿إِن تَدْعُوهُمْ﴾ (بتەکان) ئەگەر نزاو هاواریان لێ بکەن ﴿لَا يَسْمَعُوا۟ دُعَآءَكُمْ﴾ هاوارەکەتان نابیستن ﴿وَلَوْ سَمِعُوا۟ مَا ٱسْتَجَابُوا۟ لَكُمْ﴾ و ئەگەر بیشی بیسن وەڵامتان نادەنەوە ﴿وَيَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ يَكْفُرُونَ بِشِرْكِكُمْ﴾ و لەڕۆژی قیامەتیشدا بێ باوەڕ دەبن بەهاوبەش دانانەکەتان (وبەدرۆتان دەخەنەوە) ﴿وَلَا يُنَبِّئُكَ مِثْلُ خَبِيرٍ﴾ وە دڵنیابە کەس وەك (خوای) ئاگادار ئاگادارت ناکات (لەسەر ئەنجامتان) ﴿١٤﴾ ﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ أَنتُمُ ٱلْفُقَرَآءُ إِلَى ٱللَّهِ﴾ ئەی خەڵکینە هەر ئێوە هەژاری لای خوان ﴿وَٱللَّهُ هُوَ ٱلْغَنِىُّ ٱلْحَمِيدُ﴾ وە تەنیا خوایە بێ نیازی ستایش کراو ﴿١٥﴾ ﴿إِن يَشَأْ يُذْهِبْكُمْ﴾ ئەگەر (خوا) بیەوێ لەناوتان دەبات ﴿وَيَأْتِ بِخَلْقٍ جَدِيدٍ﴾ وە خەڵکێکی تری تازە دەهێنێت ﴿١٦﴾ ﴿وَمَا ذَٰلِكَ عَلَى ٱللَّهِ بِعَزِيزٍ﴾ وە ئەمەش بۆ خوا کارێکی گران نییە ﴿١٧﴾ ﴿وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ﴾ هیچ گوناهبارێك گوناهی کەسێکی تر هەڵناگرێت ﴿وَإِن تَدْعُ مُثْقَلَةٌ إِلَىٰ حِمْلِهَا﴾ وە ئەگەر بارگرانێ (گوناهبارێ) بانگی کەسێ تر بکات بۆ هەڵگرتنی (بارە گوناهەکەی) ﴿لَا يُحْمَلْ مِنْهُ شَىْءٌ﴾ هیچ لەو (بارە گوناهە) هەڵناگرێ ﴿وَلَوْ كَانَ ذَا قُرْبَىٰٓ﴾ هەرچەندە (داوا لێ کراوەکە) خزمیشی بێت ﴿إِنَّمَا تُنذِرُ ٱلَّذِينَ﴾ بەڕاستی تۆ (ئەی موحەممەد ﷺ) تەنها ئەوانە بێدار دەکەیتەوە ﴿يَخْشَوْنَ رَبَّهُم بِٱلْغَيْبِ﴾ کە بەپەنهانی لەپەروەردگاریان دەترسن ﴿وَأَقَامُوا۟ ٱلصَّلَوٰةَ﴾ و نوێژەکانیان بەرێکی بەجێ دەهێنن ﴿وَمَن تَزَكَّىٰ فَإِنَّمَا يَتَزَكَّىٰ لِنَفْسِهِۦ﴾ وە هەر کەس خۆی پاك ڕاگرێ (لە تاوان) ئەوە بەڕاستی (سوودی) خۆ پاك ڕاگرتنەکەی هەر بۆ خۆیەتی ﴿وَإِلَى ٱللَّهِ ٱلْمَصِيرُ﴾ و گەڕانەوەش تەنها بۆ لای خوایە ﴿١٨﴾

وَمَا يَسۡتَوِي ٱلۡأَعۡمَىٰ وَٱلۡبَصِيرُ ١٩ وَلَا ٱلظُّلُمَٰتُ وَلَا ٱلنُّورُ
٢٠ وَلَا ٱلظِّلُّ وَلَا ٱلۡحَرُورُ ٢١ وَمَا يَسۡتَوِي ٱلۡأَحۡيَآءُ وَلَا
ٱلۡأَمۡوَٰتُۚ إِنَّ ٱللَّهَ يُسۡمِعُ مَن يَشَآءُۖ وَمَآ أَنتَ بِمُسۡمِعٖ مَّن فِي
ٱلۡقُبُورِ ٢٢ إِنۡ أَنتَ إِلَّا نَذِيرٌ ٢٣ إِنَّآ أَرۡسَلۡنَٰكَ بِٱلۡحَقِّ بَشِيرٗا
وَنَذِيرٗاۚ وَإِن مِّنۡ أُمَّةٍ إِلَّا خَلَا فِيهَا نَذِيرٞ ٢٤ وَإِن يُكَذِّبُوكَ
فَقَدۡ كَذَّبَ ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِهِمۡ جَآءَتۡهُمۡ رُسُلُهُم بِٱلۡبَيِّنَٰتِ
وَبِٱلزُّبُرِ وَبِٱلۡكِتَٰبِ ٱلۡمُنِيرِ ٢٥ ثُمَّ أَخَذۡتُ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْۖ
فَكَيۡفَ كَانَ نَكِيرِ ٢٦ أَلَمۡ تَرَ أَنَّ ٱللَّهَ أَنزَلَ مِنَ ٱلسَّمَآءِ
مَآءٗ فَأَخۡرَجۡنَا بِهِۦ ثَمَرَٰتٖ مُّخۡتَلِفًا أَلۡوَٰنُهَاۚ وَمِنَ ٱلۡجِبَالِ
جُدَدُۢ بِيضٞ وَحُمۡرٞ مُّخۡتَلِفٌ أَلۡوَٰنُهَا وَغَرَابِيبُ سُودٞ ٢٧
وَمِنَ ٱلنَّاسِ وَٱلدَّوَآبِّ وَٱلۡأَنۡعَٰمِ مُخۡتَلِفٌ أَلۡوَٰنُهُۥ كَذَٰلِكَۗ
إِنَّمَا يَخۡشَى ٱللَّهَ مِنۡ عِبَادِهِ ٱلۡعُلَمَٰٓؤُاْۗ إِنَّ ٱللَّهَ عَزِيزٌ غَفُورٌ ٢٨
إِنَّ ٱلَّذِينَ يَتۡلُونَ كِتَٰبَ ٱللَّهِ وَأَقَامُواْ ٱلصَّلَوٰةَ وَأَنفَقُواْ مِمَّا
رَزَقۡنَٰهُمۡ سِرّٗا وَعَلَانِيَةٗ يَرۡجُونَ تِجَٰرَةٗ لَّن تَبُورَ ٢٩ لِيُوَفِّيَهُمۡ
أُجُورَهُمۡ وَيَزِيدَهُم مِّن فَضۡلِهِۦٓۚ إِنَّهُۥ غَفُورٞ شَكُورٞ ٣٠

﴿وَمَا يَسۡتَوِي ٱلۡأَعۡمَىٰ وَٱلۡبَصِيرُ﴾ نەکوێرو بینا یەکسانن ﴿١٩﴾ ﴿وَلَا ٱلظُّلُمَٰتُ وَلَا ٱلنُّورُ﴾ و نە تاریکستان
و ڕووناکی (وەك یەکن) ﴿٢٠﴾ ﴿وَلَا ٱلظِّلُّ وَلَا ٱلۡحَرُورُ﴾ و نەسێبەرو خۆرەتاو (وەك یەکن) ﴿٢١﴾ ﴿وَمَا
يَسۡتَوِي ٱلۡأَحۡيَآءُ وَلَا ٱلۡأَمۡوَٰتُۚ﴾ نەزیندووان و مردووان بەرانبەرن ﴿إِنَّ ٱللَّهَ يُسۡمِعُ مَن يَشَآءُۖ﴾ بەڕاستی خوا
(بانگی خۆی) دەبیستێنێ بەهەر کەس کەبیەوێت ﴿وَمَآ أَنتَ بِمُسۡمِعٖ مَّن فِي ٱلۡقُبُورِ﴾ بەلاّم تۆ ناتوانی
(ئەی موحەممەد ﷺ) پەیامەکەت) ببیستێنی بەوانەی لەگۆڕەکاندان (مردوون) ﴿٢٢﴾ ﴿إِنۡ أَنتَ إِلَّا نَذِيرٌ﴾
تۆ تەنها ترسێنەری ﴿٢٣﴾ ﴿إِنَّآ أَرۡسَلۡنَٰكَ بِٱلۡحَقِّ بَشِيرٗا وَنَذِيرٗاۚ﴾ بێگومان ئێمە تۆمان بە(ئاینی) ڕاستەوە
ناردووە مژدەدەر و ترسێنەر بیت ﴿وَإِن مِّنۡ أُمَّةٍ إِلَّا خَلَا فِيهَا نَذِيرٞ﴾ هەر گەل و ئوممەتێك (پێغەمبەرێکی)
ترسێنەری تێدا هاتووە ﴿٢٤﴾ ﴿وَإِن يُكَذِّبُوكَ﴾ وە ئەگەر باوەڕت پێ نەهێنن ﴿فَقَدۡ كَذَّبَ ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِهِمۡ﴾
ئەوە بێگومان لەپێش ئەوانیشەوە کەسانێك باوەڕیان نەهێنا (بە پێغەمبەرەکانیان) ﴿جَآءَتۡهُمۡ رُسُلُهُم
بِٱلۡبَيِّنَٰتِ﴾ پێغەمبەرەکانیان هاتنە لایان بەموعجیزەکان ﴿وَبِٱلزُّبُرِ وَبِٱلۡكِتَٰبِ ٱلۡمُنِيرِ﴾ و پەڕاوو کتێبە
ڕوون کەرەوەکانەوە ﴿٢٥﴾ ﴿ثُمَّ أَخَذۡتُ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْۖ﴾ پاشان ئەوانەیان بێ باوەڕ بوون قارم لێ گرتن
﴿فَكَيۡفَ كَانَ نَكِيرِ﴾ جا چۆن بوو تۆڵە سەندنی ئێمە (لەوان) ﴿٢٦﴾ ﴿أَلَمۡ تَرَ﴾ ئایا نەتدی ﴿أَنَّ ٱللَّهَ أَنزَلَ مِنَ
ٱلسَّمَآءِ مَآءٗ فَأَخۡرَجۡنَا بِهِۦ ثَمَرَٰتٖ﴾ کە بەڕاستی خوا لەئاسمانەوە بارانی باراندووە، ئەمجا بەو بارانە
هەموو جۆرە میوەیەکمان ڕواند ﴿مُّخۡتَلِفًا أَلۡوَٰنُهَاۚ﴾ کەشێوە و ڕەنگەکانیان جیاوازە ﴿وَمِنَ ٱلۡجِبَالِ
جُدَدُۢ﴾ و لەچیاکاندا چەند ڕێگا هەیە ﴿بِيضٞ وَحُمۡرٞ مُّخۡتَلِفٌ أَلۡوَٰنُهَا﴾ کەڕەنگیان سپی و سورە (سپی
و سورەکانیش) جیاوازن ﴿وَغَرَابِيبُ سُودٞ﴾ و هەشیانە ڕەشێکی تۆخە ﴿٢٧﴾ ﴿وَمِنَ ٱلنَّاسِ وَٱلدَّوَآبِّ
وَٱلۡأَنۡعَٰمِ﴾ وە لەئادەمی و زیندەوەرو ئاژەڵ و ماڵاتیشدا ﴿مُخۡتَلِفٌ أَلۡوَٰنُهُۥ كَذَٰلِكَۗ﴾ ڕەنگی جۆراو
جۆر هەیە بەوێنەی جیاوازی میوەهات ﴿إِنَّمَا يَخۡشَى ٱللَّهَ مِنۡ عِبَادِهِ ٱلۡعُلَمَٰٓؤُاْۗ﴾ بەڕاستی لەناو بەندەکانی
خودا، تەنها زانایان (وەك پێویست) لەخوا دەترسن ﴿إِنَّ ٱللَّهَ عَزِيزٌ غَفُورٌ﴾ بێگومان خوا زاڵی
باڵادەستی لێبوردەیە. ﴿٢٨﴾ ﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ يَتۡلُونَ كِتَٰبَ ٱللَّهِ﴾ بەڕاستی ئەوانەی کەکتێبی خوا دەخوێننەوە
﴿وَأَقَامُواْ ٱلصَّلَوٰةَ﴾ و بەچاکی نوێژیان بەجێ هێناوە ﴿وَأَنفَقُواْ مِمَّا رَزَقۡنَٰهُمۡ سِرّٗا وَعَلَانِيَةٗ﴾ وە لەوەی
کەپێمان داون بەنهێنی و ئاشکرا دەبەخشن ﴿يَرۡجُونَ تِجَٰرَةٗ لَّن تَبُورَ﴾ چاوەڕوانی بازرگانییەکن هەرگیز
زەرەر ناکات ﴿٢٩﴾ ﴿لِيُوَفِّيَهُمۡ أُجُورَهُمۡ﴾ بۆ ئەوەی (خوا) بەتێرو تەواوی پاداشتیان بداتەوە ﴿وَيَزِيدَهُم مِّن
فَضۡلِهِۦٓۚ﴾ وە لە فەزڵ وبەهرەی خۆی زیاتریشیان پێ بدات ﴿إِنَّهُۥ غَفُورٞ شَكُورٞ﴾ بە ڕاستی خوا
لێبوردەی سوپاس وەرگرە ﴿٣٠﴾

وَٱلَّذِيٓ أَوۡحَيۡنَآ إِلَيۡكَ مِنَ ٱلۡكِتَٰبِ هُوَ ٱلۡحَقُّ مُصَدِّقٗا لِّمَا بَيۡنَ
يَدَيۡهِۗ إِنَّ ٱللَّهَ بِعِبَادِهِۦ لَخَبِيرُۢ بَصِيرٞ ٣١ ثُمَّ أَوۡرَثۡنَا ٱلۡكِتَٰبَ
ٱلَّذِينَ ٱصۡطَفَيۡنَا مِنۡ عِبَادِنَاۖ فَمِنۡهُمۡ ظَالِمٞ لِّنَفۡسِهِۦ وَمِنۡهُم
مُّقۡتَصِدٞ وَمِنۡهُمۡ سَابِقُۢ بِٱلۡخَيۡرَٰتِ بِإِذۡنِ ٱللَّهِۚ ذَٰلِكَ هُوَ
ٱلۡفَضۡلُ ٱلۡكَبِيرُ ٣٢ جَنَّٰتُ عَدۡنٖ يَدۡخُلُونَهَا يُحَلَّوۡنَ
فِيهَا مِنۡ أَسَاوِرَ مِن ذَهَبٖ وَلُؤۡلُؤٗاۖ وَلِبَاسُهُمۡ فِيهَا حَرِيرٞ ٣٣
وَقَالُواْ ٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِ ٱلَّذِيٓ أَذۡهَبَ عَنَّا ٱلۡحَزَنَۖ إِنَّ رَبَّنَا لَغَفُورٞ
شَكُورٌ ٣٤ ٱلَّذِيٓ أَحَلَّنَا دَارَ ٱلۡمُقَامَةِ مِن فَضۡلِهِۦ لَا يَمَسُّنَا
فِيهَا نَصَبٞ وَلَا يَمَسُّنَا فِيهَا لُغُوبٞ ٣٥ وَٱلَّذِينَ كَفَرُواْ لَهُمۡ
نَارُ جَهَنَّمَ لَا يُقۡضَىٰ عَلَيۡهِمۡ فَيَمُوتُواْ وَلَا يُخَفَّفُ عَنۡهُم مِّنۡ
عَذَابِهَاۚ كَذَٰلِكَ نَجۡزِي كُلَّ كَفُورٖ ٣٦ وَهُمۡ يَصۡطَرِخُونَ
فِيهَا رَبَّنَآ أَخۡرِجۡنَا نَعۡمَلۡ صَٰلِحًا غَيۡرَ ٱلَّذِي كُنَّا نَعۡمَلُۚ
أَوَلَمۡ نُعَمِّرۡكُم مَّا يَتَذَكَّرُ فِيهِ مَن تَذَكَّرَ وَجَآءَكُمُ ٱلنَّذِيرُۖ
فَذُوقُواْ فَمَا لِلظَّٰلِمِينَ مِن نَّصِيرٍ ٣٧ إِنَّ ٱللَّهَ عَٰلِمُ
غَيۡبِ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۚ إِنَّهُۥ عَلِيمُۢ بِذَاتِ ٱلصُّدُورِ ٣٨

﴿وَٱلَّذِيٓ أَوۡحَيۡنَآ إِلَيۡكَ مِنَ ٱلۡكِتَٰبِ﴾ وە ئەوەی لەقورئانـدا نیگامـان کـردوە بـۆ تـۆ ﴿هُوَ ٱلۡحَقُّ مُصَدِّقٗا لِّمَا بَيۡنَ يَدَيۡهِۗ﴾ هەر ئەوە ڕاستەو پشتیوانی کتێبەکانی پێش خۆیەتی ﴿إِنَّ ٱللَّهَ بِعِبَادِهِۦ لَخَبِيرُۢ بَصِيرٞ﴾ بێگومان خوا بەبەندەکانی ئاگادارو بینایە ﴿٣١﴾ ﴿ثُمَّ أَوۡرَثۡنَا ٱلۡكِتَٰبَ ٱلَّذِينَ﴾ لەپاشـان ئەم قورئانەمان بەخشی بەکەسانێك ﴿ٱصۡطَفَيۡنَا مِنۡ عِبَادِنَاۖ﴾ کە لەناو بەندەکانماندا هەڵمان بژاردن ﴿فَمِنۡهُمۡ ظَالِمٞ لِّنَفۡسِهِۦ﴾ ئەمجا هەندێکیان ستەمکارن لەخودی خۆیان ﴿وَمِنۡهُم مُّقۡتَصِدٞ﴾ وهەندێکیان مام ناوەندین ﴿وَمِنۡهُمۡ سَابِقُۢ بِٱلۡخَيۡرَٰتِ بِإِذۡنِ ٱللَّهِۚ﴾ وهەندێکی تریان بەفەرمانی خواپێشکەوتوون بەهۆی چاکەکانیانەوە ﴿ذَٰلِكَ هُوَ ٱلۡفَضۡلُ ٱلۡكَبِيرُ﴾ ئـەم (قورئـان پێدانـە) لەخۆیـدا بەهرەیەکی گەورەیـە ﴿٣٢﴾ ﴿جَنَّٰتُ عَدۡنٖ يَدۡخُلُونَهَا﴾ ئەوانـە دەچنە ناو بەهەشـتانێك کـە جێگـای مانـەوەی هەمیشـەیی یـە ﴿يُحَلَّوۡنَ فِيهَا مِنۡ أَسَاوِرَ مِن ذَهَبٖ وَلُؤۡلُؤٗاۖ﴾ لەوێـدا بەبازنـی ئاڵتونی و مرواری دەڕازێنرێنەوە ﴿وَلِبَاسُهُمۡ فِيهَا حَرِيرٞ﴾ وپۆشاکیشـیان تێیدا ئاوریشـمە ﴿٣٣﴾ ﴿وَقَالُواْ ٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِ ٱلَّذِيٓ﴾ وە ئـەوان دەڵێن: هەموو سـوپاس بۆ ئەو خوایە ﴿أَذۡهَبَ عَنَّا ٱلۡحَزَنَۖ﴾ کەخەفەتی لابردین و نەیهێشت ﴿إِنَّ رَبَّنَا لَغَفُورٞ شَكُورٌ﴾ بەڕاستی پەروەردگارمان لێبوردەی شایستەی سوپاسە ﴿٣٤﴾ ﴿ٱلَّذِيٓ أَحَلَّنَا دَارَ ٱلۡمُقَامَةِ مِن فَضۡلِهِۦ﴾ ئـەو (خوایـە) کـە بەچاکـەو بەهرەی خـۆی نیشـتەجێی کردین لەماڵی هەمیشـەیی (بەهەشت دا) ﴿لَا يَمَسُّنَا فِيهَا نَصَبٞ﴾ لەوێدا نەهیچ ماندوو بوونێکمان تووش دەبێ ﴿وَلَا يَمَسُّنَا فِيهَا لُغُوبٞ﴾ ونەهیچ ئەرك و زەحمەتێکمان دووچار دەبێ ﴿٣٥﴾ ﴿وَٱلَّذِينَ كَفَرُواْ لَهُمۡ نَارُ جَهَنَّمَ﴾ ئاگری دۆزەخ بۆ ئەوانەیە بێ باوەڕ بوون ﴿لَا يُقۡضَىٰ عَلَيۡهِمۡ فَيَمُوتُواْ﴾ بڕیاری مردن نادرێ بەسـەردایاندا تـا بمـرن ﴿وَلَا يُخَفَّفُ عَنۡهُم مِّنۡ عَذَابِهَاۚ﴾ هەروەهـا هەنـدێ لەسـزای (دۆزەخ)یـان لـێ سـووك ناکـرێ ﴿كَذَٰلِكَ نَجۡزِي كُلَّ كَفُورٖ﴾ ئـا بـەو جۆرە تۆڵە ئەسـەنین لەهەمـوو بـێ باوەڕێك ﴿٣٦﴾ ﴿وَهُمۡ يَصۡطَرِخُونَ فِيهَا﴾ وە ئەوانـە لەدۆزەخدا هـاوار دەکەن ﴿رَبَّنَآ أَخۡرِجۡنَا نَعۡمَلۡ صَٰلِحًا﴾ (دەڵێن) ئـەی پەروەردگارمان (لـەدۆزەخ) دەرمان بهێنە تا کردەوەی چاك بکەیـن ﴿غَيۡرَ ٱلَّذِي كُنَّا نَعۡمَلُۚ﴾ جیاواز لەوەی دەمان کرد (لەدونیادا) ﴿أَوَلَمۡ نُعَمِّرۡكُم﴾ (وەڵام دەدرێنەوە) ئایا تەمەنمان درێژ نەکردن ﴿مَّا يَتَذَكَّرُ فِيهِ مَن تَذَكَّرَ﴾ ئەوەنـدەی ئـەوەی دەیەوێ بیر بکاتـەوە تیایدا بیر بکاتـەوە ﴿وَجَآءَكُمُ ٱلنَّذِيرُۖ﴾ وە ترسـێنەرتان بۆ نەهات ﴿فَذُوقُواْ فَمَا لِلظَّٰلِمِينَ مِن نَّصِيرٍ﴾ دەی (ئەو سـزا) بچەژن چونکە هیچ یاریدەدەرێك بۆ (بێ باوەڕە) سـتەمکارەکان نییـە ﴿٣٧﴾ ﴿إِنَّ ٱللَّهَ عَٰلِمُ غَيۡبِ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۚ﴾ بەڕاسـتی خـوا بەنهێنی ئاسـمانەکان وزەوی زانایە ﴿إِنَّهُۥ عَلِيمُۢ بِذَاتِ ٱلصُّدُورِ﴾ بێگومان خوا بەنهێنی دڵان ئاگادارە ﴿٣٨﴾

هُوَ ٱلَّذِى جَعَلَكُمْ خَلَٰٓئِفَ فِى ٱلْأَرْضِ ۚ فَمَن كَفَرَ فَعَلَيْهِ كُفْرُهُۥ ۖ وَلَا
يَزِيدُ ٱلْكَٰفِرِينَ كُفْرُهُمْ عِندَ رَبِّهِمْ إِلَّا مَقْتًا ۖ وَلَا يَزِيدُ ٱلْكَٰفِرِينَ
كُفْرُهُمْ إِلَّا خَسَارًا ﴿٣٩﴾ قُلْ أَرَءَيْتُمْ شُرَكَآءَكُمُ ٱلَّذِينَ تَدْعُونَ مِن
دُونِ ٱللَّهِ أَرُونِى مَاذَا خَلَقُوا۟ مِنَ ٱلْأَرْضِ أَمْ لَهُمْ شِرْكٌ فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ
أَمْ ءَاتَيْنَٰهُمْ كِتَٰبًا فَهُمْ عَلَىٰ بَيِّنَتٍ مِّنْهُ ۚ بَلْ إِن يَعِدُ ٱلظَّٰلِمُونَ
بَعْضُهُم بَعْضًا إِلَّا غُرُورًا ﴿٤٠﴾ ۞ إِنَّ ٱللَّهَ يُمْسِكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَٱلْأَرْضَ أَن تَزُولَا ۚ وَلَئِن زَالَتَآ إِنْ أَمْسَكَهُمَا مِنْ أَحَدٍ مِّنۢ بَعْدِهِۦٓ ۚ
إِنَّهُۥ كَانَ حَلِيمًا غَفُورًا ﴿٤١﴾ وَأَقْسَمُوا۟ بِٱللَّهِ جَهْدَ أَيْمَٰنِهِمْ لَئِن جَآءَهُمْ
نَذِيرٌ لَّيَكُونُنَّ أَهْدَىٰ مِنْ إِحْدَى ٱلْأُمَمِ ۖ فَلَمَّا جَآءَهُمْ نَذِيرٌ
مَّا زَادَهُمْ إِلَّا نُفُورًا ﴿٤٢﴾ ٱسْتِكْبَارًا فِى ٱلْأَرْضِ وَمَكْرَ ٱلسَّيِّئِ ۚ
وَلَا يَحِيقُ ٱلْمَكْرُ ٱلسَّيِّئُ إِلَّا بِأَهْلِهِۦ ۚ فَهَلْ يَنظُرُونَ إِلَّا سُنَّتَ
ٱلْأَوَّلِينَ ۚ فَلَن تَجِدَ لِسُنَّتِ ٱللَّهِ تَبْدِيلًا ۖ وَلَن تَجِدَ لِسُنَّتِ ٱللَّهِ تَحْوِيلًا
﴿٤٣﴾ أَوَلَمْ يَسِيرُوا۟ فِى ٱلْأَرْضِ فَيَنظُرُوا۟ كَيْفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلَّذِينَ مِن
قَبْلِهِمْ وَكَانُوٓا۟ أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً ۚ وَمَا كَانَ ٱللَّهُ لِيُعْجِزَهُۥ مِن شَىْءٍ
فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَلَا فِى ٱلْأَرْضِ ۚ إِنَّهُۥ كَانَ عَلِيمًا قَدِيرًا ﴿٤٤﴾

ثلاثة أرباع الحزب ٤٤

﴿هُوَ ٱلَّذِي جَعَلَكُمْ خَلَٰٓئِفَ فِي ٱلْأَرْضِ﴾ هەر ئەو زاتە ئێوەی کردە جێنشین(ی پێشوان) لەزەویدا ﴿فَمَن
كَفَرَ فَعَلَيْهِ كُفْرُهُۥ﴾ ئەوسا هەر کەس بێ باوەڕ بێ ئەوە (تۆڵەی) بێ باوەڕییەکەی هەر بۆ خۆیەتی
﴿وَلَا يَزِيدُ ٱلْكَٰفِرِينَ كُفْرُهُمْ عِندَ رَبِّهِمْ﴾ و بێ باوەڕی کافران هیچیان بۆ زیاد ناکات لای پەروەردگاریان
﴿إِلَّا مَقْتًا﴾ جگە لەخەشم و ڕقی زۆر ﴿وَلَا يَزِيدُ ٱلْكَٰفِرِينَ كُفْرُهُمْ إِلَّا خَسَارًا﴾ وە بێ باوەڕیی کافران هیچیان
بۆ زیاد ناکات بێجگە لەزەرەرمەندی ﴿٣٩﴾ ﴿قُلْ أَرَءَيْتُمْ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) بڵێ هەواڵم بدەنێ
﴿شُرَكَآءَكُمُ ٱلَّذِينَ تَدْعُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ﴾ ئەو هاوبەشانەی لەجیاتی خوا دەتانپەرستن (هاوارتان لێ دەکردن)
﴿أَرُونِي مَاذَا خَلَقُوا۟ مِنَ ٱلْأَرْضِ﴾ نیشانم بدەن لەزەویدا چیان دروست کردووە؟ ﴿أَمْ لَهُمْ شِرْكٌ فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ﴾ یان
لەبەدی هێنانی ئاسمانەکاندا بەشداری (خوا)یان کردووە؟ ﴿أَمْ ءَاتَيْنَٰهُمْ كِتَٰبًا﴾ یا کتێبێکمان پێ داون
﴿فَهُمْ عَلَىٰ بَيِّنَتٍ مِّنْهُ﴾ جا بەڵگەیان لەو کتێبەدا هەیە (کەبتەکان هاوبەشی خوان) ﴿بَلْ إِن يَعِدُ ٱلظَّٰلِمُونَ
بَعْضُهُم بَعْضًا إِلَّا غُرُورًا﴾ (نەخێر وانییە) بەڵکو ستەمکاران هیچ بەڵێنێك بەیەکتری نادەن جگە لەفریودان
و(هەڵخەڵەتاندن) نەبێت ﴿٤٠﴾ ﴿إِنَّ ٱللَّهَ يُمْسِكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ﴾ بەڕاستی خوا ئاسمانەکان و زەوی
ڕاگیر دەکات ﴿أَن تَزُولَا﴾ بۆ ئەوەی لەڕێڕەوی خۆیان لانەدەن ﴿وَلَئِن زَالَتَآ﴾ بەڕاستی ئەگەر لەڕێڕەوی
(خۆیان) لابدەن ﴿إِنْ أَمْسَكَهُمَا مِنْ أَحَدٍ مِّنۢ بَعْدِهِۦٓ﴾ کێ هەیە جگە خوا ڕایان بگرێت ﴿إِنَّهُۥ كَانَ حَلِيمًا غَفُورًا﴾
بێگومان ئەو (خوا) لەسەر خۆ و لێبوردەیە ﴿٤١﴾ ﴿وَأَقْسَمُوا۟ بِٱللَّهِ جَهْدَ أَيْمَٰنِهِمْ﴾ (بت پەرستان) بەسوێندی
هەرە گەورەیان سوێندیان دەخوارد بەخوا ﴿لَئِن جَآءَهُمْ نَذِيرٌ﴾ (دەیان ووت) ئەگەر پێغەمبەرێکی
ترسێنەریان بۆ بێت ﴿لَّيَكُونُنَّ أَهْدَىٰ مِنْ إِحْدَى ٱلْأُمَمِ﴾ بەڕاستی ئەوان لەهەر یەك لە ئوممەتانی تر
ڕێنموون تر دەبن ﴿فَلَمَّا جَآءَهُمْ نَذِيرٌ﴾ ئەمجا کاتێ پێغەمبەری ترسێنەریان بۆ هات ﴿مَّا زَادَهُمْ إِلَّا نُفُورًا﴾
زیاتر دوور کەوتنەوە(لەڕێگەی ڕاست) ﴿٤٢﴾ ﴿ٱسْتِكْبَارًا فِي ٱلْأَرْضِ﴾ لەبەر خۆ بەزل زانی لەزەویدا
﴿وَمَكْرَ ٱلسَّيِّئِ﴾ و فێڵ وپیلانی خراپ کردن ﴿وَلَا يَحِيقُ ٱلْمَكْرُ ٱلسَّيِّئُ إِلَّا بِأَهْلِهِۦ﴾ وە فێڵ و پیلانی خراپ
تەنیا زیان بەخاوەنەکەی دەگەیەنێ ﴿فَهَلْ يَنظُرُونَ إِلَّا سُنَّتَ ٱلْأَوَّلِينَ﴾ دەی کەواتە ئەوان جگە لەچارەنووسی
پێشینان چاوەڕوانی شتێکی تر دەکەن؟ ﴿فَلَن تَجِدَ لِسُنَّتِ ٱللَّهِ تَبْدِيلًا﴾ چونکە باوی خوا هەرگیز گۆڕانی بۆ
نییە ﴿وَلَن تَجِدَ لِسُنَّتِ ٱللَّهِ تَحْوِيلًا﴾ و باوی خوا لادانی بۆ نییە ﴿٤٣﴾ ﴿أَوَلَمْ يَسِيرُوا۟ فِي ٱلْأَرْضِ﴾ ئایا ئەوان بەزەویدا
نەگەڕاون ﴿فَيَنظُرُوا۟ كَيْفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ﴾ تا سەیر بکەن سەر ئەنجام گەلانی پێش خۆیان چۆن
بووە ﴿وَكَانُوٓا۟ أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً﴾ کە ئەوان لەمان بەهێزتر بوون ﴿وَمَا كَانَ ٱللَّهُ لِيُعْجِزَهُۥ مِن شَيْءٍ﴾ هیچ شتێك
ناتوانێ لەدەستی خوا دەرچێ ﴿فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَلَا فِي ٱلْأَرْضِ﴾ نە لەئاسمانەکان ونەلەزەویدا ﴿إِنَّهُۥ كَانَ
عَلِيمًا قَدِيرًا﴾ بەڕاستی خوا زانا و بەدەسەڵات وبەتوانایە ﴿٤٤﴾

وَلَوۡ يُؤَاخِذُ ٱللَّهُ ٱلنَّاسَ بِمَا كَسَبُواْ مَا تَرَكَ عَلَىٰ ظَهۡرِهَا
مِن دَآبَّةٖ وَلَٰكِن يُؤَخِّرُهُمۡ إِلَىٰٓ أَجَلٖ مُّسَمّٗىۖ فَإِذَا
جَآءَ أَجَلُهُمۡ فَإِنَّ ٱللَّهَ كَانَ بِعِبَادِهِۦ بَصِيرَۢا ﴿٤٥﴾

سُورَةُ يسٓ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

يسٓ ﴿١﴾ وَٱلۡقُرۡءَانِ ٱلۡحَكِيمِ ﴿٢﴾ إِنَّكَ لَمِنَ ٱلۡمُرۡسَلِينَ ﴿٣﴾ عَلَىٰ
صِرَٰطٖ مُّسۡتَقِيمٖ ﴿٤﴾ تَنزِيلَ ٱلۡعَزِيزِ ٱلرَّحِيمِ ﴿٥﴾ لِتُنذِرَ قَوۡمٗا
مَّآ أُنذِرَ ءَابَآؤُهُمۡ فَهُمۡ غَٰفِلُونَ ﴿٦﴾ لَقَدۡ حَقَّ ٱلۡقَوۡلُ عَلَىٰٓ أَكۡثَرِهِمۡ
فَهُمۡ لَا يُؤۡمِنُونَ ﴿٧﴾ إِنَّا جَعَلۡنَا فِيٓ أَعۡنَٰقِهِمۡ أَغۡلَٰلٗا فَهِيَ إِلَى
ٱلۡأَذۡقَانِ فَهُم مُّقۡمَحُونَ ﴿٨﴾ وَجَعَلۡنَا مِنۢ بَيۡنِ أَيۡدِيهِمۡ سَدّٗا
وَمِنۡ خَلۡفِهِمۡ سَدّٗا فَأَغۡشَيۡنَٰهُمۡ فَهُمۡ لَا يُبۡصِرُونَ ﴿٩﴾ وَسَوَآءٌ
عَلَيۡهِمۡ ءَأَنذَرۡتَهُمۡ أَمۡ لَمۡ تُنذِرۡهُمۡ لَا يُؤۡمِنُونَ ﴿١٠﴾ إِنَّمَا تُنذِرُ
مَنِ ٱتَّبَعَ ٱلذِّكۡرَ وَخَشِيَ ٱلرَّحۡمَٰنَ بِٱلۡغَيۡبِۖ فَبَشِّرۡهُ بِمَغۡفِرَةٖ
وَأَجۡرٖ كَرِيمٍ ﴿١١﴾ إِنَّا نَحۡنُ نُحۡيِ ٱلۡمَوۡتَىٰ وَنَكۡتُبُ مَا قَدَّمُواْ
وَءَاثَٰرَهُمۡۚ وَكُلَّ شَيۡءٍ أَحۡصَيۡنَٰهُ فِيٓ إِمَامٖ مُّبِينٖ ﴿١٢﴾

﴿وَلَوۡ يُؤَاخِذُ ٱللَّهُ ٱلنَّاسَ﴾ وە ئەگەر خوا قار بگرێ لەخەڵکی (تۆڵەیان لێ بسەنێ) ﴿بِمَا كَسَبُواْ﴾ لەبەر ئەو (خراپانەی) کردویانە ﴿مَا تَرَكَ عَلَىٰ ظَهۡرِهَا مِن دَآبَّةٖ﴾ هیچ گیانداریکی بەسەر زەویەوە نەدەهێشت ﴿وَلَٰكِن يُؤَخِّرُهُمۡ إِلَىٰٓ أَجَلٖ مُّسَمّٗىۖ﴾ بەڵام (خوا) مۆڵەتی ئەوان دەدات تا ماوەی دیاری کراو ﴿فَإِذَا جَآءَ أَجَلُهُمۡ﴾ ئەمجا کاتێ ماوەکەیان (کۆتایی) هات (دەیان مرێنێ) ﴿فَإِنَّ ٱللَّهَ كَانَ بِعِبَادِهِۦ بَصِيرَۢا﴾ جا بێگومان خوا بە بەندەکانی ئاگادارو بینایە ﴿٤٥﴾

سورەتی ﴿ يسٓ ﴾

﴿بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ﴾ بە ناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

﴿يسٓ﴾ بە(یا، سین) دەخوێنرێتەوە خوا زاناترە بەماناکەی بۆ زانیاری زیاتر سەیری سەرەتای سورەتی (البقرة) بکە ﴿١﴾ ﴿وَٱلۡقُرۡءَانِ ٱلۡحَكِيمِ﴾ سوێند بە قورئانی پڕ لەدانایی ﴿٢﴾ ﴿إِنَّكَ لَمِنَ ٱلۡمُرۡسَلِينَ﴾ بەڕاستی تۆ (ئەی موحەممەد ﷺ) لە پێغەمبەرانی خوای ﴿٣﴾ ﴿عَلَىٰ صِرَٰطٖ مُّسۡتَقِيمٖ﴾ لەسەر ڕێبازی ڕاستی ﴿٤﴾ ﴿تَنزِيلَ ٱلۡعَزِيزِ ٱلرَّحِيمِ﴾ (قورئان) دابەزێنراوە لەلایەن خوای زاڵی باڵادەستی میهرەبانەوە. ﴿٥﴾ ﴿لِتُنذِرَ قَوۡمٗا مَّآ أُنذِرَ ءَابَآؤُهُمۡ﴾ بۆ ئەوەی گەلێ بترسێنی (لەسزا) کەباوو باپیرانیان نەترسێنرابوون ﴿فَهُمۡ غَٰفِلُونَ﴾ بۆیە ئەوان بێ ئاگا بوون ﴿٦﴾ ﴿لَقَدۡ حَقَّ ٱلۡقَوۡلُ عَلَىٰٓ أَكۡثَرِهِمۡ﴾ سوێند بەخوا بەڕاستی بەڵێنی خوا چەسپاو هاتە دی لەسەر زۆربەیان ﴿فَهُمۡ لَا يُؤۡمِنُونَ﴾ چونکە ئەوان باوەڕ ناهێنن ﴿٧﴾ ﴿إِنَّا جَعَلۡنَا فِيٓ أَعۡنَٰقِهِمۡ أَغۡلَٰلٗا﴾ (وەك کەسانێ وان کە) تەوقمان کردبێتە گەردنیان ﴿فَهِيَ إِلَى ٱلۡأَذۡقَانِ﴾ جا ئەو (تەوقانە) تا چەناکەیان هاتبێ (گەردنیانی بەتەواوی گرتبێتەوە) ﴿فَهُم مُّقۡمَحُونَ﴾ ئەمجا سەریان بەرز کرابێتەوە (نەتوانن بۆ خوارو ئەم لاو لا بیجولێنن) ﴿٨﴾ ﴿وَجَعَلۡنَا مِنۢ بَيۡنِ أَيۡدِيهِمۡ سَدّٗا وَمِنۡ خَلۡفِهِمۡ سَدّٗا﴾ وە بەربەستمان لەبەردەم و پشتیانەوە داناوە ﴿فَأَغۡشَيۡنَٰهُمۡ فَهُمۡ لَا يُبۡصِرُونَ﴾ پەردەشمان داوە بەسەر چاویان دا بۆیە ئەوان (ڕاستی) نابینن ﴿٩﴾ ﴿وَسَوَآءٌ عَلَيۡهِمۡ ءَأَنذَرۡتَهُمۡ أَمۡ لَمۡ تُنذِرۡهُمۡ﴾ وە بۆ ئەوان یەکسانە چ بیان ترسێنیت یان نەیان ترسێنیت ﴿لَا يُؤۡمِنُونَ﴾ باوەڕ ناهێنن ﴿١٠﴾ ﴿إِنَّمَا تُنذِرُ مَنِ ٱتَّبَعَ ٱلذِّكۡرَ﴾ تۆ تەنها کەسێك دەترسێنی کە شوێن قورئان دەکەوێت ﴿وَخَشِيَ ٱلرَّحۡمَٰنَ بِٱلۡغَيۡبِۖ﴾ لەپەنهانیشدا لە خوای میهرەبان دەترسن ﴿فَبَشِّرۡهُ بِمَغۡفِرَةٖ وَأَجۡرٖ كَرِيمٍ﴾ بەهۆی (ئەو شوێن کەوتن و ترسانەوە) مژدەی بدەرێ بەلێخۆشبوونی (گوناهەکانی) و پاداشتی چاکی (بەهەشت) ﴿١١﴾ ﴿إِنَّا نَحۡنُ نُحۡيِ ٱلۡمَوۡتَىٰ﴾ بەڕاستی هەر ئێمە مردووان زیندوو دەکەینەوە ﴿وَنَكۡتُبُ مَا قَدَّمُواْ وَءَاثَٰرَهُمۡۚ﴾ و هەرچی پێشتر کردویانە وشوێنەواری پاش خۆشیان دەنوسین ﴿وَكُلَّ شَيۡءٍ أَحۡصَيۡنَٰهُ فِيٓ إِمَامٖ مُّبِينٖ﴾ وە هەموو شتێکمان لە پەڕاوێکی ڕوون وئاشکرادا ژماردووە و نووسیوە کە (لوح المحفوظ) ە ﴿١٢﴾

وَٱضۡرِبۡ لَهُم مَّثَلًا أَصۡحَٰبَ ٱلۡقَرۡيَةِ إِذۡ جَآءَهَا ٱلۡمُرۡسَلُونَ
١٣ إِذۡ أَرۡسَلۡنَآ إِلَيۡهِمُ ٱثۡنَيۡنِ فَكَذَّبُوهُمَا فَعَزَّزۡنَا بِثَالِثٖ فَقَالُوٓاْ
إِنَّآ إِلَيۡكُم مُّرۡسَلُونَ ١٤ قَالُواْ مَآ أَنتُمۡ إِلَّا بَشَرٞ مِّثۡلُنَا
وَمَآ أَنزَلَ ٱلرَّحۡمَٰنُ مِن شَيۡءٍ إِنۡ أَنتُمۡ إِلَّا تَكۡذِبُونَ ١٥ قَالُواْ
رَبُّنَا يَعۡلَمُ إِنَّآ إِلَيۡكُمۡ لَمُرۡسَلُونَ ١٦ وَمَا عَلَيۡنَآ إِلَّا ٱلۡبَلَٰغُ
ٱلۡمُبِينُ ١٧ قَالُوٓاْ إِنَّا تَطَيَّرۡنَا بِكُمۡۖ لَئِن لَّمۡ تَنتَهُواْ لَنَرۡجُمَنَّكُمۡ
وَلَيَمَسَّنَّكُم مِّنَّا عَذَابٌ أَلِيمٞ ١٨ قَالُواْ طَٰٓئِرُكُم مَّعَكُمۡ أَئِن
ذُكِّرۡتُمۚ بَلۡ أَنتُمۡ قَوۡمٞ مُّسۡرِفُونَ ١٩ وَجَآءَ مِنۡ أَقۡصَا ٱلۡمَدِينَةِ
رَجُلٞ يَسۡعَىٰ قَالَ يَٰقَوۡمِ ٱتَّبِعُواْ ٱلۡمُرۡسَلِينَ ٢٠ ٱتَّبِعُواْ
مَن لَّا يَسۡـَٔلُكُمۡ أَجۡرٗا وَهُم مُّهۡتَدُونَ ٢١ وَمَا لِيَ لَآ أَعۡبُدُ
ٱلَّذِي فَطَرَنِي وَإِلَيۡهِ تُرۡجَعُونَ ٢٢ ءَأَتَّخِذُ مِن دُونِهِۦٓ ءَالِهَةً
إِن يُرِدۡنِ ٱلرَّحۡمَٰنُ بِضُرّٖ لَّا تُغۡنِ عَنِّي شَفَٰعَتُهُمۡ شَيۡـٔٗا
وَلَا يُنقِذُونِ ٢٣ إِنِّيٓ إِذٗا لَّفِي ضَلَٰلٖ مُّبِينٍ ٢٤ إِنِّيٓ ءَامَنتُ
بِرَبِّكُمۡ فَٱسۡمَعُونِ ٢٥ قِيلَ ٱدۡخُلِ ٱلۡجَنَّةَۖ قَالَ يَٰلَيۡتَ قَوۡمِي
يَعۡلَمُونَ ٢٦ بِمَا غَفَرَ لِي رَبِّي وَجَعَلَنِي مِنَ ٱلۡمُكۡرَمِينَ ٢٧

﴿وَٱضۡرِبۡ لَهُم مَّثَلًا أَصۡحَٰبَ ٱلۡقَرۡيَةِ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) نموونەیان بۆ بێنەرەوە بەخەڵکی شاری (أنطاكية) ﴿إِذۡ جَآءَهَا ٱلۡمُرۡسَلُونَ﴾ کاتێ کەپێغەمبەرانیان بۆ هات ﴿١٣﴾ ﴿إِذۡ أَرۡسَلۡنَآ إِلَيۡهِمُ ٱثۡنَيۡنِ فَكَذَّبُوهُمَا﴾ کاتێ دوو (پێغەمبەر)مان نارد بۆ ناویان باوەڕیان پێنەکردن ﴿فَعَزَّزۡنَا بِثَالِثٖ﴾ ئەمجا بە(ناردنی پێغەمبەری) سێیەم بەهێزمان کردن (وپشتمان گرتن) ﴿فَقَالُوٓاْ إِنَّآ إِلَيۡكُم مُّرۡسَلُونَ﴾ جا (هەموویان) ووتیان بێگومان ئێمە نێردراوین بۆ سەر ئێوە ﴿١٤﴾ ﴿قَالُواْ مَآ أَنتُمۡ إِلَّا بَشَرٞ مِّثۡلُنَا﴾ (خەڵکەکە) ووتیان ئێوە هەر ئادەمییەکی وەك ئێمەن ﴿وَمَآ أَنزَلَ ٱلرَّحۡمَٰنُ مِن شَيۡءٍ﴾ و خوای میهرەبان هیچ شتێکی (لەنیگا) نەناردۆتە خوارەوە ﴿إِنۡ أَنتُمۡ إِلَّا تَكۡذِبُونَ﴾ ئێوە تەنها درۆزنن و درۆ دەکەن ﴿١٥﴾ ﴿قَالُواْ رَبُّنَا يَعۡلَمُ إِنَّآ إِلَيۡكُمۡ لَمُرۡسَلُونَ﴾ (پێغەمبەرەکان) ووتیان پەروەردگارمان دەزانێ بەڕاستی ئێمە (بەپێغەمبەرێتی) نێردراوین بۆ سەر ئێوە ﴿١٦﴾ ﴿وَمَا عَلَيۡنَآ إِلَّا ٱلۡبَلَٰغُ ٱلۡمُبِينُ﴾ و ئێمە تەنها گەیاندنی (ئاینەکە)مان لەسەرە بەڕوونی ﴿١٧﴾ ﴿قَالُوٓاْ إِنَّا تَطَيَّرۡنَا بِكُمۡۖ﴾ (خەڵکەکە) ووتیان بێگومان ئێمە بەهۆی ئێوەوە دووچاری شوومی و بەدبەختی بووین ﴿لَئِن لَّمۡ تَنتَهُواْ لَنَرۡجُمَنَّكُمۡ﴾ سوێند بەخوا ئەگەر واز نەهێنن (لەو کارەتان) بەرد بارانتان دەکەین ﴿وَلَيَمَسَّنَّكُم مِّنَّا عَذَابٌ أَلِيمٞ﴾ و بەڕاستی لەلایەن ئێمەوە دووچاری سزایەکی پڕ ئێش و ئازار دەبن ﴿١٨﴾ ﴿قَالُواْ طَٰٓئِرُكُم مَّعَكُمۡ أَئِن ذُكِّرۡتُمۚ﴾ (پێغەمبەرەکان) ووتیان شوومی ئێوە بەخۆتانەوەیە چونکە ئێوە ئەگەر ئامۆژگاری بکرێن (هەست بەشوومی دەکەن) ﴿بَلۡ أَنتُمۡ قَوۡمٞ مُّسۡرِفُونَ﴾ (نەخێر وانیە) بەڵکو ئێوە گەلێکی لەسنوور دەرچوون ﴿١٩﴾ ﴿وَجَآءَ مِنۡ أَقۡصَا ٱلۡمَدِينَةِ رَجُلٞ يَسۡعَىٰ﴾ وە لەو پەڕی شارەکەوە پیاوێك بەپەلە هات ﴿قَالَ يَٰقَوۡمِ ٱتَّبِعُواْ ٱلۡمُرۡسَلِينَ﴾ ووتی ئەی گەلەکەم شوێن ئەم پێغەمبەرانە بکەون ﴿٢٠﴾ ﴿ٱتَّبِعُواْ مَن لَّا يَسۡـَٔلُكُمۡ أَجۡرٗا﴾ شوێن کەسانێ بکەون داوای هیچ کرێ و پاداشتێکتان لێ ناکەن ﴿وَهُم مُّهۡتَدُونَ﴾ کەخۆشتان ڕێنموونیی کراون ﴿٢١﴾ ﴿وَمَا لِيَ لَآ أَعۡبُدُ ٱلَّذِي فَطَرَنِي﴾ وە من بۆچی زاتێ نەپەرستم کەمنی بەدی هێناوە ﴿وَإِلَيۡهِ تُرۡجَعُونَ﴾ وە هەر بۆ لای ئەوە دەگەڕێنەوە ﴿٢٢﴾ ﴿ءَأَتَّخِذُ مِن دُونِهِۦٓ ءَالِهَةً﴾ ئایا بێجگە لەو (خوا) پەرستراوانێك بۆ خۆم بڕیار بدەم ﴿إِن يُرِدۡنِ ٱلرَّحۡمَٰنُ بِضُرّٖ﴾ ئەگەر خوای میهرەبان زیانی بۆ من بوێ ﴿لَّا تُغۡنِ عَنِّي شَفَٰعَتُهُمۡ شَيۡـٔٗا﴾ تکای ئەوان هیچ سوودێك بەمن ناگەیەنێ ﴿وَلَا يُنقِذُونِ﴾ و (لەسزای خوا) ڕزگارم ناکەن ﴿٢٣﴾ ﴿إِنِّيٓ إِذٗا لَّفِي ضَلَٰلٖ مُّبِينٍ﴾ بێگومان من (ئەگەر هاوبەش دابنێم) ئەو کاتە لەگومڕاییەکی زۆر ئاشکرادام ﴿٢٤﴾ ﴿إِنِّيٓ ءَامَنتُ بِرَبِّكُمۡ فَٱسۡمَعُونِ﴾ بەڕاستی من باوەڕم هێنا بەپەروەردگارتان و دە ئێوەش گوێتان لێبێ ﴿٢٥﴾ ﴿قِيلَ ٱدۡخُلِ ٱلۡجَنَّةَۖ﴾ (ئەم پیاوەیان شەهید کرد) پێی ووترا: بڕۆرە بەهەشتەوە ﴿قَالَ يَٰلَيۡتَ قَوۡمِي يَعۡلَمُونَ﴾ (ئەو پیاوەش) ووتی خۆزگە گەلەکەم بیانزانیایە ﴿٢٦﴾ ﴿بِمَا غَفَرَ لِي رَبِّي﴾ بە ئەوەی کەپەروەردگارم لێم خۆشبووە ﴿وَجَعَلَنِي مِنَ ٱلۡمُكۡرَمِينَ﴾ وەبردمیە ڕیزی ڕێز گیراوانەوە ﴿٢٧﴾

۞ وَمَآ أَنزَلۡنَا عَلَىٰ قَوۡمِهِۦ مِنۢ بَعۡدِهِۦ مِن جُندٖ مِّنَ ٱلسَّمَآءِ وَمَا
كُنَّا مُنزِلِينَ ٢٨ إِن كَانَتۡ إِلَّا صَيۡحَةٗ وَٰحِدَةٗ فَإِذَا هُمۡ خَٰمِدُونَ
٢٩ يَٰحَسۡرَةً عَلَى ٱلۡعِبَادِۚ مَا يَأۡتِيهِم مِّن رَّسُولٍ إِلَّا كَانُواْ بِهِۦ
يَسۡتَهۡزِءُونَ ٣٠ أَلَمۡ يَرَوۡاْ كَمۡ أَهۡلَكۡنَا قَبۡلَهُم مِّنَ ٱلۡقُرُونِ
أَنَّهُمۡ إِلَيۡهِمۡ لَا يَرۡجِعُونَ ٣١ وَإِن كُلّٞ لَّمَّا جَمِيعٞ لَّدَيۡنَا مُحۡضَرُونَ
٣٢ وَءَايَةٞ لَّهُمُ ٱلۡأَرۡضُ ٱلۡمَيۡتَةُ أَحۡيَيۡنَٰهَا وَأَخۡرَجۡنَا مِنۡهَا حَبّٗا
فَمِنۡهُ يَأۡكُلُونَ ٣٣ وَجَعَلۡنَا فِيهَا جَنَّٰتٖ مِّن نَّخِيلٖ
وَأَعۡنَٰبٖ وَفَجَّرۡنَا فِيهَا مِنَ ٱلۡعُيُونِ ٣٤ لِيَأۡكُلُواْ مِن ثَمَرِهِۦ
وَمَا عَمِلَتۡهُ أَيۡدِيهِمۡۚ أَفَلَا يَشۡكُرُونَ ٣٥ سُبۡحَٰنَ ٱلَّذِي
خَلَقَ ٱلۡأَزۡوَٰجَ كُلَّهَا مِمَّا تُنۢبِتُ ٱلۡأَرۡضُ وَمِنۡ أَنفُسِهِمۡ
وَمِمَّا لَا يَعۡلَمُونَ ٣٦ وَءَايَةٞ لَّهُمُ ٱلَّيۡلُ نَسۡلَخُ مِنۡهُ ٱلنَّهَارَ
فَإِذَا هُم مُّظۡلِمُونَ ٣٧ وَٱلشَّمۡسُ تَجۡرِي لِمُسۡتَقَرّٖ لَّهَاۚ
ذَٰلِكَ تَقۡدِيرُ ٱلۡعَزِيزِ ٱلۡعَلِيمِ ٣٨ وَٱلۡقَمَرَ قَدَّرۡنَٰهُ مَنَازِلَ حَتَّىٰ
عَادَ كَٱلۡعُرۡجُونِ ٱلۡقَدِيمِ ٣٩ لَا ٱلشَّمۡسُ يَنۢبَغِي لَهَآ أَن تُدۡرِكَ
ٱلۡقَمَرَ وَلَا ٱلَّيۡلُ سَابِقُ ٱلنَّهَارِۚ وَكُلّٞ فِي فَلَكٖ يَسۡبَحُونَ ٤٠

﴿وَمَآ أَنزَلۡنَا عَلَىٰ قَوۡمِهِۦ مِنۢ بَعۡدِهِۦ﴾ وە لـە دوای ئـەو نەمـان ناردە خـوارەوە بۆ سـەر گەلەکەی ﴿مِن جُندٖ مِّنَ ٱلسَّمَآءِ﴾ هیچ لەشکرێك لەئاسمانەوە ﴿وَمَا كُنَّا مُنزِلِينَ﴾ و ئێمە دابەزێنەر نەبووین ﴿٢٨﴾ ﴿إِن كَانَتۡ إِلَّا صَيۡحَةٗ وَٰحِدَةٗ﴾ (هـۆی تیاچوونیان) تەنیا شـریخەیەکی بەهێز بوو ﴿فَإِذَا هُمۡ خَٰمِدُونَ﴾ جـا کتوپڕ ئەوانە هەموو جوڵەیـان نەمـا و مـردن ﴿٢٩﴾ ﴿يَٰحَسۡرَةً عَلَى ٱلۡعِبَادِۚ﴾ ئـای پەشـیمانی وداخـی سـەخت بۆ ئـەو بەندانەی (کەبێ باوەڕن) ﴿مَا يَأۡتِيهِم مِّن رَّسُولٍ إِلَّا كَانُواْ بِهِۦ يَسۡتَهۡزِءُونَ﴾ هەر پێغەمبەرێکیان بۆ بهاتایە تەنیا گاڵتەیان پـێ دەکرد (و هیچ تـر) ﴿٣٠﴾ ﴿أَلَمۡ يَرَوۡاْ﴾ ئایا نەیان زانیوە ﴿كَمۡ أَهۡلَكۡنَا قَبۡلَهُم مِّنَ ٱلۡقُرُونِ﴾ لە پێش ئەواندا چەنـد گەلی (تاوانبار) مـان لە ناو بردووە ﴿أَنَّهُمۡ إِلَيۡهِمۡ لَا يَرۡجِعُونَ﴾ کەبێگومان ناگەڕێنەوە بۆ لای ئەمان ﴿٣١﴾ ﴿وَإِن كُلّٞ لَّمَّا جَمِيعٞ لَّدَيۡنَا مُحۡضَرُونَ﴾ هـەر هەموو (لـە ناوبراوان) کۆ دەکرێنـەوە لای ئێمە (و لەقیامەت دا) ئامادە دەکرێن ﴿٣٢﴾ ﴿وَءَايَةٞ لَّهُمُ ٱلۡأَرۡضُ ٱلۡمَيۡتَةُ﴾ وە نیشـانەو بەڵگەیەك بۆ ئەوان، ئەم زەوییە مردووەیە ﴿أَحۡيَيۡنَٰهَا﴾ کـە زیندوومـان کـردەوە ﴿وَأَخۡرَجۡنَا مِنۡهَا حَبّٗا فَمِنۡهُ يَأۡكُلُونَ﴾ و دانەوێڵەمـان لـێ دەرهێنا (لـێ ڕوانـد) کـە لێـی دەخـۆن ﴿٣٣﴾ ﴿وَجَعَلۡنَا فِيهَا جَنَّٰتٖ مِّن نَّخِيلٖ وَأَعۡنَٰبٖ﴾ وە لـەو (زەوییـە) دا چەند بـاخ لەخورمـا و ترێمـان بەدی هێنـا ﴿وَفَجَّرۡنَا فِيهَا مِنَ ٱلۡعُيُونِ﴾ و چەنـد کانیاومان تیـادا هەڵقوڵاندوە ﴿٣٤﴾ ﴿لِيَأۡكُلُواْ مِن ثَمَرِهِۦ وَمَا عَمِلَتۡهُ أَيۡدِيهِمۡۚ﴾ بۆ ئەوەی لەبەروبوومەکانی بخۆن کەدەستی ئەوان بەرهەمی نەهێناوە ﴿أَفَلَا يَشۡكُرُونَ﴾ دەی ئایا سوپاسی خوا ناکەن ﴿٣٥﴾ ﴿سُبۡحَٰنَ ٱلَّذِي خَلَقَ ٱلۡأَزۡوَٰجَ كُلَّهَا﴾ پاك وبێگەردە زاتێك کە هەموو جووتەکانی (نێر و مێی) دروست کردووە ﴿مِمَّا تُنۢبِتُ ٱلۡأَرۡضُ وَمِنۡ أَنفُسِهِمۡ﴾ لـەوەی کـە زەوی دەیڕوێنـێ و لە(ئادەمی) خۆیان ﴿وَمِمَّا لَا يَعۡلَمُونَ﴾ و لەو شـتانەش کە نایزانن ﴿٣٦﴾ ﴿وَءَايَةٞ لَّهُمُ ٱلَّيۡلُ نَسۡلَخُ مِنۡهُ ٱلنَّهَارَ﴾ شـەویش بەڵگەو نیشـانەیە بۆ ئەوان کە ئێمـە ڕۆژی لێ دەردەهێنین ﴿فَإِذَا هُم مُّظۡلِمُونَ﴾ ئەمجا لەناکاودا تاریکی هەموویان دەگرێتەوە ﴿٣٧﴾ ﴿وَٱلشَّمۡسُ تَجۡرِي لِمُسۡتَقَرّٖ لَّهَاۚ﴾ خۆریـش بەرەو بنکـەی خـۆی (لەگەڕاندایـە و) دەڕوا ﴿ذَٰلِكَ تَقۡدِيرُ ٱلۡعَزِيزِ ٱلۡعَلِيمِ﴾ ئـەوە بڕیاردراوی (خوای) زاڵی باڵادەستی زانایە ﴿٣٨﴾ ﴿وَٱلۡقَمَرَ قَدَّرۡنَٰهُ مَنَازِلَ﴾ وەبۆ مانگیش چەند قۆناغێکمان داناوە ﴿حَتَّىٰ عَادَ كَٱلۡعُرۡجُونِ ٱلۡقَدِيمِ﴾ (دوای تەواو کردنی قۆناغەکانی) هەتا وەکو پەلی دار خورمای کۆنی (وشـك بـووی) لـێ دیـت ﴿٣٩﴾ ﴿لَا ٱلشَّمۡسُ يَنۢبَغِي لَهَآ أَن تُدۡرِكَ ٱلۡقَمَرَ﴾ خۆر بـۆی نییـە (ناتوانێ) بگـات بەمانگ ﴿وَلَا ٱلَّيۡلُ سَابِقُ ٱلنَّهَارِۚ﴾ و شـەویش ناتوانێ پێشـکەوێ لەڕۆژ ﴿وَكُلّٞ فِي فَلَكٖ يَسۡبَحُونَ﴾ و هەر یەکەیان (خۆرو مانگ)لە خولگەیەکدا مەلە دەکەن و دەسوڕێنەوە﴿٤٠﴾

وَءَايَةٞ لَّهُمۡ أَنَّا حَمَلۡنَا ذُرِّيَّتَهُمۡ فِي ٱلۡفُلۡكِ ٱلۡمَشۡحُونِ ﴿٤١﴾ وَخَلَقۡنَا
لَهُم مِّن مِّثۡلِهِۦ مَا يَرۡكَبُونَ ﴿٤٢﴾ وَإِن نَّشَأۡ نُغۡرِقۡهُمۡ فَلَا صَرِيخَ لَهُمۡ
وَلَا هُمۡ يُنقَذُونَ ﴿٤٣﴾ إِلَّا رَحۡمَةٗ مِّنَّا وَمَتَٰعًا إِلَىٰ حِينٖ ﴿٤٤﴾ وَإِذَا
قِيلَ لَهُمُ ٱتَّقُواْ مَا بَيۡنَ أَيۡدِيكُمۡ وَمَا خَلۡفَكُمۡ لَعَلَّكُمۡ تُرۡحَمُونَ
﴿٤٥﴾ وَمَا تَأۡتِيهِم مِّنۡ ءَايَةٖ مِّنۡ ءَايَٰتِ رَبِّهِمۡ إِلَّا كَانُواْ عَنۡهَا
مُعۡرِضِينَ ﴿٤٦﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمۡ أَنفِقُواْ مِمَّا رَزَقَكُمُ ٱللَّهُ قَالَ ٱلَّذِينَ
كَفَرُواْ لِلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ أَنُطۡعِمُ مَن لَّوۡ يَشَآءُ ٱللَّهُ أَطۡعَمَهُۥٓ إِنۡ
أَنتُمۡ إِلَّا فِي ضَلَٰلٖ مُّبِينٖ ﴿٤٧﴾ وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَٰذَا ٱلۡوَعۡدُ إِن كُنتُمۡ
صَٰدِقِينَ ﴿٤٨﴾ مَا يَنظُرُونَ إِلَّا صَيۡحَةٗ وَٰحِدَةٗ تَأۡخُذُهُمۡ وَهُمۡ
يَخِصِّمُونَ ﴿٤٩﴾ فَلَا يَسۡتَطِيعُونَ تَوۡصِيَةٗ وَلَآ إِلَىٰٓ أَهۡلِهِمۡ
يَرۡجِعُونَ ﴿٥٠﴾ وَنُفِخَ فِي ٱلصُّورِ فَإِذَا هُم مِّنَ ٱلۡأَجۡدَاثِ إِلَىٰ رَبِّهِمۡ
يَنسِلُونَ ﴿٥١﴾ قَالُواْ يَٰوَيۡلَنَا مَنۢ بَعَثَنَا مِن مَّرۡقَدِنَاۜۗ هَٰذَا مَا وَعَدَ
ٱلرَّحۡمَٰنُ وَصَدَقَ ٱلۡمُرۡسَلُونَ ﴿٥٢﴾ إِن كَانَتۡ إِلَّا صَيۡحَةٗ
وَٰحِدَةٗ فَإِذَا هُمۡ جَمِيعٞ لَّدَيۡنَا مُحۡضَرُونَ ﴿٥٣﴾ فَٱلۡيَوۡمَ لَا تُظۡلَمُ
نَفۡسٞ شَيۡـٔٗا وَلَا تُجۡزَوۡنَ إِلَّا مَا كُنتُمۡ تَعۡمَلُونَ ﴿٥٤﴾

سكتة لطيفة على الألف

﴿وَءَايَةٞ لَّهُمۡ﴾ وەبەڵگەیەکی ئاشکرای تر بۆ ئەوان ئەمەیە ﴿أَنَّا حَمَلۡنَا ذُرِّيَّتَهُمۡ فِي ٱلۡفُلۡكِ ٱلۡمَشۡحُونِ﴾ کەبێگومان ئێمە نەوەکانی ئەوانمان لەکەشتی پڕکراو (لەخۆیان و کەل و پەلیان) دا هەڵگرتووە ﴿٤١﴾ ﴿وَخَلَقۡنَا لَهُم مِّن مِّثۡلِهِۦ مَا يَرۡكَبُونَ﴾ وە بە وێنەی کەشتی شتانێکی تریشمان بۆ دروست کردوون کە سواری بن ﴿٤٢﴾ ﴿وَإِن نَّشَأۡ نُغۡرِقۡهُمۡ﴾ وە ئەگەر بمانەوێ نوقمیان دەکەین ﴿فَلَا صَرِيخَ لَهُمۡ وَلَا هُمۡ يُنقَذُونَ﴾ جا هیچ کەس نایەت بە هاواریانەوە و ڕزگاریش ناکرێن (لە نوقم بوون) ﴿٤٣﴾ ﴿إِلَّا رَحۡمَةٗ مِّنَّا وَمَتَٰعًا إِلَىٰ حِينٖ﴾ مەگەر بەزەیی ئێمە (ڕزگاریان بکات) وتا کاتی دیار کراو بیان ژێنین ﴿٤٤﴾ ﴿وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ﴾ وە کاتێك پێیان بوترێت ﴿ٱتَّقُواْ مَا بَيۡنَ أَيۡدِيكُمۡ وَمَا خَلۡفَكُمۡ﴾ خۆتان بپارێزن (لەو سزای کە) لە بەردەمتان دایە و لەوەش لەپشتانەوەیە (لە ڕۆژی دوایی) ﴿لَعَلَّكُمۡ تُرۡحَمُونَ﴾ تارەحمتان پێ بکرێ ﴿٤٥﴾ ﴿وَمَا تَأۡتِيهِم مِّنۡ ءَايَةٖ مِّنۡ ءَايَٰتِ رَبِّهِمۡ﴾ وە هەر بەڵگەو ئایەتێکیان لە ئایەتەکانی پەروەردگاریان بۆ بێت ﴿إِلَّا كَانُواْ عَنۡهَا مُعۡرِضِينَ﴾ ئەوان هەر ڕوو وەردەگێڕن لەو (ئایەتانە) ﴿٤٦﴾ ﴿وَإِذَا قِيلَ لَهُمۡ أَنفِقُواْ مِمَّا رَزَقَكُمُ ٱللَّهُ﴾ وە هەر کاتێ پێیان بوترێ لەوەی خوا پێی داون ببەخشن ﴿قَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ لِلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ﴾ ئەوانەی بێ باوەڕ بوون دەڵێن بەوانەی ئیمانیان هێنا بوو ﴿أَنُطۡعِمُ مَن لَّوۡ يَشَآءُ ٱللَّهُ أَطۡعَمَهُۥٓ﴾ ئایا خواردن بدەین بە کەسێ ئەگەر خوا بیوویستایە خواردنی پێ دەدا ﴿إِنۡ أَنتُمۡ إِلَّا فِي ضَلَٰلٖ مُّبِينٖ﴾ ئێوە تەنها لە گومڕاییەکی ئاشکرادان ﴿٤٧﴾ ﴿وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَٰذَا ٱلۡوَعۡدُ إِن كُنتُمۡ صَٰدِقِينَ﴾ وەدەڵێن ئەم بەڵێنەکەی دێت ئەگەر ئێوە ڕاست گۆن ﴿٤٨﴾ ﴿مَا يَنظُرُونَ إِلَّا صَيۡحَةٗ وَٰحِدَةٗ تَأۡخُذُهُمۡ﴾ ئەمانە چاوەڕوانی هیچ ناکەن مەگەر شریخە و دەنگێکی بەهێز (فوو کردن بە کەڕەنادا) بیانگرێت ﴿وَهُمۡ يَخِصِّمُونَ﴾ لە کاتێکدا لە نێو خۆیاندا دەمە قاڵێ دەکەن ﴿٤٩﴾ ﴿فَلَا يَسۡتَطِيعُونَ تَوۡصِيَةٗ وَلَآ إِلَىٰٓ أَهۡلِهِمۡ يَرۡجِعُونَ﴾ ئەوسا ناتوانن هیچ وەسیەتێك بکەن یان بگەڕێنەوە لای کەس و کاریان ﴿٥٠﴾ ﴿وَنُفِخَ فِي ٱلصُّورِ﴾ وە (جارێ تر) فوو دەکرێ بە کەڕەنادا ﴿فَإِذَا هُم مِّنَ ٱلۡأَجۡدَاثِ﴾ ئەمجا ئەوان کتوپڕ لە گۆڕەکان دێنەدەرەوەو ﴿إِلَىٰ رَبِّهِمۡ يَنسِلُونَ﴾ بە پەلە دەڕۆن بۆ لای پەروەردگاریان ﴿٥١﴾ ﴿قَالُواْ يَٰوَيۡلَنَا مَنۢ بَعَثَنَا مِن مَّرۡقَدِنَاۜ﴾ دەڵێن ئەی هاوار بۆ ئێمە کێ زیندووی کردینەوە لە گۆڕەکانمان دا ﴿هَٰذَا مَا وَعَدَ ٱلرَّحۡمَٰنُ وَصَدَقَ ٱلۡمُرۡسَلُونَ﴾ ئەمە ئەو بەڵێنەیە خوای میهرەبان پێ ی داین و پێغەمبەرەکان ڕاستیان کرد ﴿٥٢﴾ ﴿إِن كَانَتۡ إِلَّا صَيۡحَةٗ وَٰحِدَةٗ﴾ تەنها شریخە ودەنگێکی گەورە دێت ﴿فَإِذَا هُمۡ جَمِيعٞ لَّدَيۡنَا مُحۡضَرُونَ﴾ ئیتر کتوپڕ هەموویان (بە کۆمەڵ) لای ئێمە ئامادە کراون ﴿٥٣﴾ ﴿فَٱلۡيَوۡمَ لَا تُظۡلَمُ نَفۡسٞ شَيۡـٔٗا﴾ ئەمڕۆش هیچ جۆرە ستەمێك لە کەس ناکرێ ﴿وَلَا تُجۡزَوۡنَ إِلَّا مَا كُنتُمۡ تَعۡمَلُونَ﴾ وە جگە لەوەی کەدەتان کرد پاداشت وسزا نادرێنەوە ﴿٥٤﴾

إِنَّ أَصۡحَٰبَ ٱلۡجَنَّةِ ٱلۡيَوۡمَ فِي شُغُلٖ فَٰكِهُونَ ٥٥ هُمۡ وَأَزۡوَٰجُهُمۡ
فِي ظِلَٰلٍ عَلَى ٱلۡأَرَآئِكِ مُتَّكِـُٔونَ ٥٦ لَهُمۡ فِيهَا فَٰكِهَةٞ
وَلَهُم مَّا يَدَّعُونَ ٥٧ سَلَٰمٞ قَوۡلٗا مِّن رَّبّٖ رَّحِيمٖ ٥٨ وَٱمۡتَٰزُواْ
ٱلۡيَوۡمَ أَيُّهَا ٱلۡمُجۡرِمُونَ ٥٩ ۞ أَلَمۡ أَعۡهَدۡ إِلَيۡكُمۡ يَٰبَنِيٓ ءَادَمَ
أَن لَّا تَعۡبُدُواْ ٱلشَّيۡطَٰنَۖ إِنَّهُۥ لَكُمۡ عَدُوّٞ مُّبِينٞ ٦٠ وَأَنِ
ٱعۡبُدُونِيۚ هَٰذَا صِرَٰطٞ مُّسۡتَقِيمٞ ٦١ وَلَقَدۡ أَضَلَّ مِنكُمۡ
جِبِلّٗا كَثِيرًاۖ أَفَلَمۡ تَكُونُواْ تَعۡقِلُونَ ٦٢ هَٰذِهِۦ جَهَنَّمُ ٱلَّتِي
كُنتُمۡ تُوعَدُونَ ٦٣ ٱصۡلَوۡهَا ٱلۡيَوۡمَ بِمَا كُنتُمۡ تَكۡفُرُونَ ٦٤
ٱلۡيَوۡمَ نَخۡتِمُ عَلَىٰٓ أَفۡوَٰهِهِمۡ وَتُكَلِّمُنَآ أَيۡدِيهِمۡ وَتَشۡهَدُ أَرۡجُلُهُم
بِمَا كَانُواْ يَكۡسِبُونَ ٦٥ وَلَوۡ نَشَآءُ لَطَمَسۡنَا عَلَىٰٓ أَعۡيُنِهِمۡ
فَٱسۡتَبَقُواْ ٱلصِّرَٰطَ فَأَنَّىٰ يُبۡصِرُونَ ٦٦ وَلَوۡ نَشَآءُ لَمَسَخۡنَٰهُمۡ
عَلَىٰ مَكَانَتِهِمۡ فَمَا ٱسۡتَطَٰعُواْ مُضِيّٗا وَلَا يَرۡجِعُونَ
٦٧ وَمَن نُّعَمِّرۡهُ نُنَكِّسۡهُ فِي ٱلۡخَلۡقِۚ أَفَلَا يَعۡقِلُونَ ٦٨
وَمَا عَلَّمۡنَٰهُ ٱلشِّعۡرَ وَمَا يَنۢبَغِي لَهُۥٓۚ إِنۡ هُوَ إِلَّا ذِكۡرٞ وَقُرۡءَانٞ مُّبِينٞ
٦٩ لِّيُنذِرَ مَن كَانَ حَيّٗا وَيَحِقَّ ٱلۡقَوۡلُ عَلَى ٱلۡكَٰفِرِينَ ٧٠

ربع الحزب ٤٥

﴿إِنَّ أَصۡحَٰبَ ٱلۡجَنَّةِ ٱلۡيَوۡمَ﴾ بەڕاستی بەهەشتی یەکان ئەمڕۆ ﴿فِي شُغُلٖ فَٰكِهُونَ﴾ لەخۆشی و شادیدا
سەرقاڵن ﴿٥٥﴾ ﴿هُمۡ وَأَزۡوَٰجُهُمۡ فِي ظِلَٰلٍ عَلَى ٱلۡأَرَآئِكِ مُتَّكِـُٔونَ﴾ خۆیان و هاوسەرەکانیان لە سێبەرەکاندا
لە سەر تەخت (ی ڕازاوە) پاڵیان داوەتەوە﴿٥٦﴾ ﴿لَهُمۡ فِيهَا فَٰكِهَةٞ وَلَهُم مَّا يَدَّعُونَ﴾لەو(بەهەشتە)دا
بۆیان ئامادەیەمیوەهات وهەرچی داوا بکەن ﴿٥٧﴾ ﴿سَلَٰمٞ قَوۡلٗا مِّن رَّبّٖ رَّحِيمٖ﴾ سەلام (یان لێ دەکرێت)
بەووتەیەك لە لایەن پەروەردگاری میهرەبانەوە ﴿٥٨﴾ ﴿وَٱمۡتَٰزُواْ ٱلۡيَوۡمَ أَيُّهَا ٱلۡمُجۡرِمُونَ﴾ ئێوەش ئەی تاوانباران
ئەمڕۆ جیا ببنەوە (لە ئیمانداران) ﴿٥٩﴾ ﴿أَلَمۡ أَعۡهَدۡ إِلَيۡكُمۡ يَٰبَنِيٓ ءَادَمَ﴾ ئەی نەوەکانی ئادەم ئایا وەسێتم
بۆ نەکردن ﴿أَن لَّا تَعۡبُدُواْ ٱلشَّيۡطَٰنَۖ﴾ کە شەیتان نەپەرستن ﴿إِنَّهُۥ لَكُمۡ عَدُوّٞ مُّبِينٞ﴾ چونکە بەڕاستی
شەیتان دوژمنی ئاشکرای ئێوەیە ﴿٦٠﴾ ﴿وَأَنِ ٱعۡبُدُونِيۚ هَٰذَا صِرَٰطٞ مُّسۡتَقِيمٞ﴾ وە(ئایا وەسێتم بۆ نەکردن)
کەمن بپەرستن ئەمە ڕێگای ڕاستە ﴿٦١﴾ ﴿وَلَقَدۡ أَضَلَّ مِنكُمۡ جِبِلّٗا كَثِيرًاۖ﴾ سوێند بەخوا بێگومان
(شەیتان) خەڵکێکی زۆری لە ئێوە گومڕا کرد ﴿أَفَلَمۡ تَكُونُواْ تَعۡقِلُونَ﴾ دەی ئایا بۆ ژیر نەبوون ﴿٦٢﴾
﴿هَٰذِهِۦ جَهَنَّمُ ٱلَّتِي كُنتُمۡ تُوعَدُونَ﴾ ئەمەئەودۆزەخەیە کەبەڵێنتان پێ درابوو ﴿٦٣﴾ ﴿ٱصۡلَوۡهَا ٱلۡيَوۡمَ بِمَا كُنتُمۡ
تَكۡفُرُونَ﴾ ئەمڕۆ بڕۆنە ناوی یەوە بەهۆی بێ باوەڕ بوونتانەوە ﴿٦٤﴾ ﴿ٱلۡيَوۡمَ نَخۡتِمُ عَلَىٰٓ أَفۡوَٰهِهِمۡ﴾ ئەمڕۆ
مۆر دەنێین بەسەر دەمیاندا ﴿وَتُكَلِّمُنَآ أَيۡدِيهِمۡ﴾ و دەستیان قسەمان لەگەڵدا دەکەن ﴿وَتَشۡهَدُ أَرۡجُلُهُم
بِمَا كَانُواْ يَكۡسِبُونَ﴾ و قاچیان شایەتی دەدەن بەوەی کە کردویانە ﴿٦٥﴾ ﴿وَلَوۡ نَشَآءُ لَطَمَسۡنَا عَلَىٰٓ أَعۡيُنِهِمۡ﴾
وەئەگەر بمانەوێ ڕووناکی چاویان ناهێڵین (کوێریان دەکەین) ﴿فَٱسۡتَبَقُواْ ٱلصِّرَٰطَ فَأَنَّىٰ يُبۡصِرُونَ﴾ ئەوسا
دەیانەوێ بەرەو ڕێگای ڕاست پێشبرکێ بکەن جا چۆن دەبینن ﴿٦٦﴾ ﴿وَلَوۡ نَشَآءُ لَمَسَخۡنَٰهُمۡ عَلَىٰ مَكَانَتِهِمۡ﴾
خۆ ئەگەر بمانەوێ لەشوێنی خۆیاندا شێوەی ئادەمییان دەگۆڕین (دەیان کەین بە شتێکی خراپ)
﴿فَمَا ٱسۡتَطَٰعُواْ مُضِيّٗا وَلَا يَرۡجِعُونَ﴾ بەهۆی ئەو (گۆڕینەوە) نەیان دەتوانی نەبڕۆن ونەبگەڕێنەوە ﴿٦٧﴾
﴿وَمَن نُّعَمِّرۡهُ نُنَكِّسۡهُ فِي ٱلۡخَلۡقِۚ أَفَلَا يَعۡقِلُونَ﴾ وە تەمەنی هەر کەس درێژ کەین لاشەی لاواز و ناتەوان
دەکەین دەی ئایا ژیر نابن ﴿٦٨﴾ ﴿وَمَا عَلَّمۡنَٰهُ ٱلشِّعۡرَ وَمَا يَنۢبَغِي لَهُۥٓۚ﴾ ئێمە ئەو (موحەممەد ﷺ) مان فێری
شیعر نەکردووە، وشیعرووتن شیاوی ئەو نی یە ﴿إِنۡ هُوَ إِلَّا ذِكۡرٞ وَقُرۡءَانٞ مُّبِينٞ﴾ و ئەوەی (موحەممەد ﷺ)
دەیڵێ پەند و ئامۆژگاری و قورئانی ڕونکەرەوەی (ڕاستی یە) ﴿٦٩﴾ ﴿لِّيُنذِرَ مَن كَانَ حَيّٗا﴾ بۆ ئەوەی
ئەوانەی (دڵ) زیندوون بیان ترسێنێ ﴿وَيَحِقَّ ٱلۡقَوۡلُ عَلَى ٱلۡكَٰفِرِينَ﴾ و بەڵێنی (سزا) بسەپێنێت بەسەر
بێ باوەڕاندا ﴿٧٠﴾

أَوَلَمْ يَرَوْاْ أَنَّا خَلَقْنَا لَهُم مِّمَّا عَمِلَتْ أَيْدِينَآ أَنْعَٰمًا فَهُمْ لَهَا
مَٰلِكُونَ ﴿٧١﴾ وَذَلَّلْنَٰهَا لَهُمْ فَمِنْهَا رَكُوبُهُمْ وَمِنْهَا يَأْكُلُونَ
﴿٧٢﴾ وَلَهُمْ فِيهَا مَنَٰفِعُ وَمَشَارِبُ أَفَلَا يَشْكُرُونَ ﴿٧٣﴾ وَٱتَّخَذُواْ
مِن دُونِ ٱللَّهِ ءَالِهَةً لَّعَلَّهُمْ يُنصَرُونَ ﴿٧٤﴾ لَا يَسْتَطِيعُونَ
نَصْرَهُمْ وَهُمْ لَهُمْ جُندٌ مُّحْضَرُونَ ﴿٧٥﴾ فَلَا يَحْزُنكَ قَوْلُهُمْ
إِنَّا نَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَ ﴿٧٦﴾ أَوَلَمْ يَرَ ٱلْإِنسَٰنُ أَنَّا
خَلَقْنَٰهُ مِن نُّطْفَةٍ فَإِذَا هُوَ خَصِيمٌ مُّبِينٌ ﴿٧٧﴾ وَضَرَبَ لَنَا
مَثَلًا وَنَسِيَ خَلْقَهُۥ قَالَ مَن يُحْيِ ٱلْعِظَٰمَ وَهِيَ رَمِيمٌ ﴿٧٨﴾
قُلْ يُحْيِيهَا ٱلَّذِىٓ أَنشَأَهَآ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَهُوَ بِكُلِّ خَلْقٍ عَلِيمٌ
﴿٧٩﴾ ٱلَّذِى جَعَلَ لَكُم مِّنَ ٱلشَّجَرِ ٱلْأَخْضَرِ نَارًا فَإِذَآ أَنتُم
مِّنْهُ تُوقِدُونَ ﴿٨٠﴾ أَوَلَيْسَ ٱلَّذِى خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ
بِقَٰدِرٍ عَلَىٰٓ أَن يَخْلُقَ مِثْلَهُم بَلَىٰ وَهُوَ ٱلْخَلَّٰقُ ٱلْعَلِيمُ ﴿٨١﴾
إِنَّمَآ أَمْرُهُۥٓ إِذَآ أَرَادَ شَيْـًٔا أَن يَقُولَ لَهُۥ كُن فَيَكُونُ ﴿٨٢﴾
فَسُبْحَٰنَ ٱلَّذِى بِيَدِهِۦ مَلَكُوتُ كُلِّ شَىْءٍ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٨٣﴾

سُورَةُ الصَّافَّاتِ

﴿أَوَلَمۡ يَرَوۡاْ﴾ ئایا نەیان دی (نەیان زانیوە) ﴿أَنَّا خَلَقۡنَا لَهُم مِّمَّا عَمِلَتۡ أَيۡدِينَآ أَنۡعَٰمٗا﴾ کە بێگومان ئێمە ئاژەڵمان بۆ ئەوان دروست کردووە ﴿فَهُمۡ لَهَا مَٰلِكُونَ﴾ ئەمجا ئەوان خاوەنیانن ﴿٧١﴾ ﴿وَذَلَّلۡنَٰهَا لَهُمۡ﴾ وە رامیان هێناون بۆیان ﴿فَمِنۡهَا رَكُوبُهُمۡ وَمِنۡهَا يَأۡكُلُونَ﴾ ئەمجا سواری هەندێکیان دەبن و (گۆشتی) هەندێکیشیان دەخۆن ﴿٧٢﴾ ﴿وَلَهُمۡ فِيهَا مَنَٰفِعُ وَمَشَارِبُۚ﴾ وە زۆر سوودیان لێ دەبینن وشتی خواردنەوەشیان لێ وەردەگرن ﴿أَفَلَا يَشۡكُرُونَ﴾ دەی ئایا سوپاسی خوا ناکەن ﴿٧٣﴾ ﴿وَٱتَّخَذُواْ مِن دُونِ ٱللَّهِ ءَالِهَةٗ﴾ وە بێجگە لە خوا چەند پەرستراوێکیان بۆ خۆیان داناوە ﴿لَّعَلَّهُمۡ يُنصَرُونَ﴾ بەو هیوایەی یارمەتی بدرێن ﴿٧٤﴾ ﴿لَا يَسۡتَطِيعُونَ نَصۡرَهُمۡ﴾ (ئەو پەرستراوانە) ناتوانن یارمەتیان بدەن ﴿وَهُمۡ لَهُمۡ جُندٞ مُّحۡضَرُونَ﴾ بەڵام ئەمان سەربازی ئامادەن، لە خزمەتیاندان (وملکەچی ئەو بتانەن) ﴿٧٥﴾ ﴿فَلَا يَحۡزُنكَ قَوۡلُهُمۡۘ﴾ جا قسەکانیان خەمبارت نەکات ﴿إِنَّا نَعۡلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعۡلِنُونَ﴾ چونکە بەڕاستی ئەوەی دەی شارنەوەو ئەوەی ئاشکرای دەکەن دەیزانین ﴿٧٦﴾ ﴿أَوَلَمۡ يَرَ ٱلۡإِنسَٰنُ﴾ ئایا ئادەمی نەیزانیوە ﴿أَنَّا خَلَقۡنَٰهُ مِن نُّطۡفَةٖ﴾ کە ئەومان لە نوتفەیەك دروست کردووە ﴿فَإِذَا هُوَ خَصِيمٞ مُّبِينٞ﴾ کەچی یەکسەر دەبێتە دوژمنێکی سەرسەختی دیار (دەمقاڵێ کەرێکی ئاشکرایە) ﴿٧٧﴾ ﴿وَضَرَبَ لَنَا مَثَلٗا وَنَسِيَ خَلۡقَهُۥۖ﴾ وە نموونەمان بۆ دێنێتەوە و بەدیهێنانی خۆی لە بیر چۆتەوە ﴿قَالَ مَن يُحۡيِ ٱلۡعِظَٰمَ وَهِيَ رَمِيمٞ﴾ (ئەو بێ بڕوایە) دەڵێ کێ ئێسکەکان زیندوو دەکاتەوە لە کاتێکدا کە ڕزیون ﴿٧٨﴾ ﴿قُلۡ يُحۡيِيهَا ٱلَّذِيٓ أَنشَأَهَآ أَوَّلَ مَرَّةٖۖ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) بڵێ ئەو زاتە زیندوویان دەکاتەوە کە لە یەکەم جارەوە بە دی هێناون ﴿وَهُوَ بِكُلِّ خَلۡقٍ عَلِيمٌ﴾ و ئەو بە هەموو دروست کراوێك زانا و ئاگادارە ﴿٧٩﴾ ﴿ٱلَّذِي جَعَلَ لَكُم مِّنَ ٱلشَّجَرِ ٱلۡأَخۡضَرِ نَارٗا﴾ زاتێ کە لە درەختی سەوز ئاگری بۆ دروست کردون ﴿فَإِذَآ أَنتُم مِّنۡهُ تُوقِدُونَ﴾ ئیتر ئێوە ئاگری پێ دەکەنەوە ﴿٨٠﴾ ﴿أَوَلَيۡسَ ٱلَّذِي خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَ﴾ ئایا زاتێ کە ئاسمانەکان و زەوی بەدی هێناوە ﴿بِقَٰدِرٍ عَلَىٰٓ أَن يَخۡلُقَ مِثۡلَهُمۚ﴾ ناتوانێ وێنەیان دروست بکات؟ ﴿بَلَىٰ وَهُوَ ٱلۡخَلَّٰقُ ٱلۡعَلِيمُ﴾ بەڵێ دەتوانێ و هەر ئەویش دروست کەری زانایە ﴿٨١﴾ ﴿إِنَّمَآ أَمۡرُهُۥٓ إِذَآ أَرَادَ شَيۡـًٔا﴾ بەڕاستی کاری ئەو (خوا) ئەمەیە هەر کاتێ بیەوێ شتێك بە دی بهێنێت ﴿أَن يَقُولَ لَهُۥ كُن فَيَكُونُ﴾ پێی دەڵێ: ببە، دەست بەجێ (ئەو شتە) دەبێت ﴿٨٢﴾ ﴿فَسُبۡحَٰنَ ٱلَّذِي بِيَدِهِۦ مَلَكُوتُ كُلِّ شَيۡءٖ﴾ جا پاك و بێگەردە ئەو خوایەی کە موڵکایەتی هەموو شتێك بەدەست ئەوە ﴿وَإِلَيۡهِ تُرۡجَعُونَ﴾ و بۆ لای ئەویش دەگەڕێنرێنەوە ﴿٨٣﴾

سورەتی ﴿ ٱلصَّٰٓفَّٰتِ ﴾

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

وَٱلصَّٰٓفَّٰتِ صَفّٗا ١ فَٱلزَّٰجِرَٰتِ زَجۡرٗا ٢ فَٱلتَّٰلِيَٰتِ ذِكۡرًا ٣ إِنَّ
إِلَٰهَكُمۡ لَوَٰحِدٞ ٤ رَّبُّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ وَمَا بَيۡنَهُمَا وَرَبُّ
ٱلۡمَشَٰرِقِ ٥ إِنَّا زَيَّنَّا ٱلسَّمَآءَ ٱلدُّنۡيَا بِزِينَةٍ ٱلۡكَوَاكِبِ ٦ وَحِفۡظٗا
مِّن كُلِّ شَيۡطَٰنٖ مَّارِدٖ ٧ لَّا يَسَّمَّعُونَ إِلَى ٱلۡمَلَإِ ٱلۡأَعۡلَىٰ وَيُقۡذَفُونَ
مِن كُلِّ جَانِبٖ ٨ دُحُورٗاۖ وَلَهُمۡ عَذَابٞ وَاصِبٌ ٩ إِلَّا مَنۡ خَطِفَ
ٱلۡخَطۡفَةَ فَأَتۡبَعَهُۥ شِهَابٞ ثَاقِبٞ ١٠ فَٱسۡتَفۡتِهِمۡ أَهُمۡ أَشَدُّ خَلۡقًا أَم
مَّنۡ خَلَقۡنَآۚ إِنَّا خَلَقۡنَٰهُم مِّن طِينٖ لَّازِبِۭ ١١ بَلۡ عَجِبۡتَ وَيَسۡخَرُونَ
١٢ وَإِذَا ذُكِّرُواْ لَا يَذۡكُرُونَ ١٣ وَإِذَا رَأَوۡاْ ءَايَةٗ يَسۡتَسۡخِرُونَ ١٤
وَقَالُوٓاْ إِنۡ هَٰذَآ إِلَّا سِحۡرٞ مُّبِينٌ ١٥ أَءِذَا مِتۡنَا وَكُنَّا تُرَابٗا وَعِظَٰمًا
أَءِنَّا لَمَبۡعُوثُونَ ١٦ أَوَءَابَآؤُنَا ٱلۡأَوَّلُونَ ١٧ قُلۡ نَعَمۡ وَأَنتُمۡ دَٰخِرُونَ
١٨ فَإِنَّمَا هِيَ زَجۡرَةٞ وَٰحِدَةٞ فَإِذَا هُمۡ يَنظُرُونَ ١٩ وَقَالُواْ يَٰوَيۡلَنَا
هَٰذَا يَوۡمُ ٱلدِّينِ ٢٠ هَٰذَا يَوۡمُ ٱلۡفَصۡلِ ٱلَّذِي كُنتُم بِهِۦ تُكَذِّبُونَ ٢١
۞ ٱحۡشُرُواْ ٱلَّذِينَ ظَلَمُواْ وَأَزۡوَٰجَهُمۡ وَمَا كَانُواْ يَعۡبُدُونَ ٢٢ مِن دُونِ
ٱللَّهِ فَٱهۡدُوهُمۡ إِلَىٰ صِرَٰطِ ٱلۡجَحِيمِ ٢٣ وَقِفُوهُمۡۖ إِنَّهُم مَّسۡـُٔولُونَ ٢٤

نصف الحزب ٤٥

﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ﴾ بەناوی خوای بەخشندی میهرەبان

﴿وَالصَّافَّاتِ صَفًّا﴾ سوێند بەو فریشتانە ڕیز بوون (لە کاتی عیبادەتدا) ﴿١﴾ ﴿فَالزَّاجِرَاتِ زَجْرًا﴾ وە سوێند بەوانە کە
دەخوڕن بەسەر هەورەکاندا ﴿٢﴾ ﴿فَالتَّالِيَاتِ ذِكْرًا﴾ وە سوێند بەخوێنەرانی قورئان ﴿٣﴾ ﴿إِنَّ إِلَٰهَكُمْ لَوَاحِدٌ﴾ بەڕاستی
پەرستراوی ئێوە تاك و تەنهایە ﴿٤﴾ ﴿رَّبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا﴾ پەروەردگاری ئاسمانەکان و زەوی
وئەوەی لە نێوانیاندایە ﴿وَرَبُّ الْمَشَارِقِ﴾ و پەروەردگاری خۆر هەڵاتەکان ﴿٥﴾ ﴿إِنَّا زَيَّنَّا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِزِينَةٍ الْكَوَاكِبِ﴾
بێگومان ئێمە ئاسمانی دونیامان بەجوانی ئەستێرەکان ڕازاندۆتەوە ﴿٦﴾ ﴿وَحِفْظًا مِّن كُلِّ شَيْطَانٍ مَّارِدٍ﴾ وە لەهەموو
شەیتانێکی سەرکەش پاراستوومانە ﴿٧﴾ ﴿لَّا يَسَّمَّعُونَ إِلَى الْمَلَإِ الْأَعْلَىٰ﴾ ناتوانن گوێ بگرن بۆ ئەو فریشتانەی لە
بەرزترین پلەدان ﴿وَيُقْذَفُونَ مِن كُلِّ جَانِبٍ﴾ وە (ئەگەر بچن گوێ بگرن) لە هەموو لایەکی (ئاسمانەوە) ئاگر
باران دەکرێن ﴿٨﴾ ﴿دُحُورًا وَلَهُمْ عَذَابٌ وَاصِبٌ﴾ ڕاو دەنرێن زۆر بە توندی و (لە قیامەتدا) سزایان بەردەوامە
وسەختە ﴿٩﴾ ﴿إِلَّا مَنْ خَطِفَ الْخَطْفَةَ﴾ (شەیتانەکان ناتوانن گوێ بگرن) مەگەر یەکێکیان بە دزیەوە هەواڵێك
(لە فریشتەیەك ببیستێ و) بە پەلە بیفڕێنێ ﴿فَأَتْبَعَهُ شِهَابٌ ثَاقِبٌ﴾ پزیسکی گڕدار وسوتێنەری شوێن دەکەوێت
(و دەی سوتێنێ) ﴿١٠﴾ ﴿فَاسْتَفْتِهِمْ أَهُمْ أَشَدُّ خَلْقًا﴾ ئەمجا (ئەی موحەممەد ﷺ) بپرسە لەوانەی(کە بێباوەڕن) ئایا
ئەوان دروستکراوێکی گەورەتر وگرنگتر و بەهێز ترن ؟ ﴿أَم مَّنْ خَلَقْنَا﴾ یان ئەو شتانەی تر کە دروستمان
کردووە (لە ئاسمان و خۆر و زەوی و ...) ﴿إِنَّا خَلَقْنَاهُم مِّن طِينٍ لَّازِبٍ﴾ بەڕاستی ئێمە ئەوان (ئادەمی) مان
دروست کرد لە قوڕێکی لینجی جیڕ ﴿١١﴾ ﴿بَلْ عَجِبْتَ وَيَسْخَرُونَ﴾ بەڵام (سەیرە) تۆ سەرت سوڕماوە (چۆن باوەڕ
ناهێنن) کەچی ئەوان گاڵتە دەکەن (بە تۆ کە دەڵێیت زیندوو بوونەوە هەیە) ﴿١٢﴾ ﴿وَإِذَا ذُكِّرُوا لَا يَذْكُرُونَ﴾ وە کاتێ
ئامۆژگاری بکرێن ئامۆژگاری وەر ناگرن ﴿١٣﴾ ﴿وَإِذَا رَأَوْا آيَةً يَسْتَسْخِرُونَ﴾ وە کاتێ موعجیزەیەك ببینن دەیکەنە
گاڵتەجار ﴿١٤﴾ ﴿وَقَالُوا إِنْ هَٰذَا إِلَّا سِحْرٌ مُّبِينٌ﴾ وە دەڵێن ئەم (قورئانە) هیچ نیە جگە لە جادوویەکی ئاشکرا ﴿١٥﴾
﴿أَإِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظَامًا﴾ (دەڵێن) ئایا ئێمە کە مردین و بووین بەخۆڵ و ئێسکی ڕزیو ﴿أَإِنَّا لَمَبْعُوثُونَ﴾ ئایا
ئێمە زیندوو دەکرێینەوە؟! ﴿١٦﴾ ﴿أَوَآبَاؤُنَا الْأَوَّلُونَ﴾ لەگەڵ باوو باپیرانی پێشینانمان ﴿١٧﴾ ﴿قُلْ نَعَمْ وَأَنتُمْ دَاخِرُونَ﴾
(ئەی موحەممەد ﷺ) بڵێ: بەڵێ (هەمووتان زیندوو دەکرێنەوە) و لەو کاتەدا ئێوە زەلیل و سەر شۆڕن ﴿١٨﴾
﴿فَإِنَّمَا هِيَ زَجْرَةٌ وَاحِدَةٌ فَإِذَا هُمْ يَنظُرُونَ﴾ چونکە ئەو (زیندوو بوونەوەیە) هەر یەك دەنگە ئیتر دەست بەجێ
زیندوون و دەڕوانن ﴿١٩﴾ ﴿وَقَالُوا يَا وَيْلَنَا هَٰذَا يَوْمُ الدِّينِ﴾ وە دەڵێن: وای بۆ خۆمان ئەمە ڕۆژی تۆڵەسەندن
وپاداشتە ﴿٢٠﴾ ﴿هَٰذَا يَوْمُ الْفَصْلِ الَّذِي كُنتُم بِهِ تُكَذِّبُونَ﴾ (پێیان دەوترێ) ئەمە ئەو ڕۆژی بڕیاردانە یە کە باوەڕتان پێی
نەبوو ﴿٢١﴾ ﴿احْشُرُوا الَّذِينَ ظَلَمُوا وَأَزْوَاجَهُمْ﴾ (خوا بەفریشتەکان دەفەرموێ) ئەوانەی ستەمیان کرد کۆیان بکەنەوە
لەگەڵ هاوڕێکانیان (هاو وێنەکانیان) ﴿وَمَا كَانُوا يَعْبُدُونَ﴾ لەگەڵ ئەوانەش دەیان پەرستن ﴿٢٢﴾ ﴿مِن دُونِ اللَّهِ﴾
جگە لە خوا ﴿فَاهْدُوهُمْ إِلَىٰ صِرَاطِ الْجَحِيمِ﴾ ئەمجا ڕێگای دۆزەخیان نیشان دەن ﴿٢٣﴾ ﴿وَقِفُوهُمْ إِنَّهُم مَّسْئُولُونَ﴾ وە ئەوانە
ڕاوەستێنن بێگومان پرسیاریان لێ دەکرێ ﴿٢٤﴾

مَا لَكُمْ لَا تَنَاصَرُونَ ﴿٢٥﴾ بَلْ هُمُ ٱلْيَوْمَ مُسْتَسْلِمُونَ ﴿٢٦﴾ وَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ
عَلَىٰ بَعْضٍ يَتَسَآءَلُونَ ﴿٢٧﴾ قَالُوٓا۟ إِنَّكُمْ كُنتُمْ تَأْتُونَنَا عَنِ ٱلْيَمِينِ ﴿٢٨﴾
قَالُوا۟ بَل لَّمْ تَكُونُوا۟ مُؤْمِنِينَ ﴿٢٩﴾ وَمَا كَانَ لَنَا عَلَيْكُم مِّن سُلْطَٰنٍۭ ۖ
بَلْ كُنتُمْ قَوْمًا طَٰغِينَ ﴿٣٠﴾ فَحَقَّ عَلَيْنَا قَوْلُ رَبِّنَآ ۖ إِنَّا لَذَآئِقُونَ ﴿٣١﴾
فَأَغْوَيْنَٰكُمْ إِنَّا كُنَّا غَٰوِينَ ﴿٣٢﴾ فَإِنَّهُمْ يَوْمَئِذٍ فِى ٱلْعَذَابِ مُشْتَرِكُونَ
﴿٣٣﴾ إِنَّا كَذَٰلِكَ نَفْعَلُ بِٱلْمُجْرِمِينَ ﴿٣٤﴾ إِنَّهُمْ كَانُوٓا۟ إِذَا قِيلَ لَهُمْ
لَآ إِلَٰهَ إِلَّا ٱللَّهُ يَسْتَكْبِرُونَ ﴿٣٥﴾ وَيَقُولُونَ أَئِنَّا لَتَارِكُوٓا۟ ءَالِهَتِنَا
لِشَاعِرٍ مَّجْنُونٍۭ ﴿٣٦﴾ بَلْ جَآءَ بِٱلْحَقِّ وَصَدَّقَ ٱلْمُرْسَلِينَ ﴿٣٧﴾ إِنَّكُمْ
لَذَآئِقُوا۟ ٱلْعَذَابِ ٱلْأَلِيمِ ﴿٣٨﴾ وَمَا تُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ
﴿٣٩﴾ إِلَّا عِبَادَ ٱللَّهِ ٱلْمُخْلَصِينَ ﴿٤٠﴾ أُو۟لَٰٓئِكَ لَهُمْ رِزْقٌ مَّعْلُومٌ ﴿٤١﴾
فَوَٰكِهُ ۖ وَهُم مُّكْرَمُونَ ﴿٤٢﴾ فِى جَنَّٰتِ ٱلنَّعِيمِ ﴿٤٣﴾ عَلَىٰ سُرُرٍ مُّتَقَٰبِلِينَ
﴿٤٤﴾ يُطَافُ عَلَيْهِم بِكَأْسٍ مِّن مَّعِينٍۭ ﴿٤٥﴾ بَيْضَآءَ لَذَّةٍ لِّلشَّٰرِبِينَ
﴿٤٦﴾ لَا فِيهَا غَوْلٌ وَلَا هُمْ عَنْهَا يُنزَفُونَ ﴿٤٧﴾ وَعِندَهُمْ قَٰصِرَٰتُ
ٱلطَّرْفِ عِينٌ ﴿٤٨﴾ كَأَنَّهُنَّ بَيْضٌ مَّكْنُونٌ ﴿٤٩﴾ فَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَىٰ
بَعْضٍ يَتَسَآءَلُونَ ﴿٥٠﴾ قَالَ قَآئِلٌ مِّنْهُمْ إِنِّى كَانَ لِى قَرِينٌ ﴿٥١﴾

﴿مَا لَكُمْ لَا تَنَاصَرُونَ﴾ (پێیان دەوترێ) ئەوە چیتانە یارمەتی یەکتر نادەن (٢٥) ﴿بَلْ هُمُ الْيَوْمَ مُسْتَسْلِمُونَ﴾ (نەخێر
یارمەتی یەکتر نادەن) بەڵکو ئەوان هەموو (بەندەو پەرستراوەکانیان) لەو ڕۆژەدا گەردن کەچن بۆ
خوا (٢٦) ﴿وَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ يَتَسَاءَلُونَ﴾ و (لەو ڕۆژەدا) ڕوو دەکەنە یەکترو پرسیار لەیەکتر دەکەن (٢٧)
﴿قَالُوا إِنَّكُمْ كُنتُمْ تَأْتُونَنَا عَنِ الْيَمِينِ﴾ (گومڕاکراوەکان بەگومڕاکەرەکان) دەڵێن بەڕاستی ئێوە بوون لەلای
ڕاستەوە هاتنە لامان (نەتان هێشت شوێنی کەوین) (٢٨) ﴿قَالُوا بَل لَّمْ تَكُونُوا مُؤْمِنِينَ﴾ (گومڕاکەرەکان)
دەڵێن (نەخێر ڕاست ناکەن) بەڵکو ئێوە خۆتان ئیمان دار نەبوون (٢٩) ﴿وَمَا كَانَ لَنَا عَلَيْكُم مِّن سُلْطَانٍ﴾ وە
ئێمە هیچ دەسەڵاتێکمان بەسەر ئێوەدا نەبوو ﴿بَلْ كُنتُمْ قَوْمًا طَاغِينَ﴾ بەڵکو خۆتان گەلێکی لەخوایاخی
بوون (٣٠) ﴿فَحَقَّ عَلَيْنَا قَوْلُ رَبِّنَا ۖ إِنَّا لَذَائِقُونَ﴾ ئەوەتە بڕیاری پەروەردگارمان (بەسزا دانمان) سەپا
بەسەرماندا، کە بەڕاستی دەبێ بیچەژین (٣١) ﴿فَأَغْوَيْنَاكُمْ إِنَّا كُنَّا غَاوِينَ﴾ بەڵێ ئێمە ئێوەمان گومڕا کرد
چونکە بەڕاستی خۆشمان گومڕا بووین (٣٢) ﴿فَإِنَّهُمْ يَوْمَئِذٍ فِي الْعَذَابِ مُشْتَرِكُونَ﴾ جا بەڕاستی هەموویان
(گومڕاکراو و گومڕاکار) لەو ڕۆژەدا لەسزادا هاوبەشن (٣٣) ﴿إِنَّا كَذَٰلِكَ نَفْعَلُ بِالْمُجْرِمِينَ﴾ بێگومان
ئێمە تاوانباران بەو جۆرە لێ دەکەین (٣٤) ﴿إِنَّهُمْ كَانُوا إِذَا قِيلَ لَهُمْ﴾ بەڕاستی هەر کاتێ بەوانە بوترایە
﴿لَا إِلَٰهَ إِلَّا اللَّهُ يَسْتَكْبِرُونَ﴾ هیچ پەرستراوێکی ڕاست نییە بێجگە لە خوا، خۆیان بە گەورە دەزانی
(و ملکەچی نەدەبوون) (٣٥) ﴿وَيَقُولُونَ أَئِنَّا لَتَارِكُو آلِهَتِنَا﴾ وە دەیان ووت: ئایا ئێمە پەرستراوەکانمان
واز لێ بهێنین؟ ﴿لِشَاعِرٍ مَّجْنُونٍ﴾ لە بەر شاعیرێکی شێت (٣٦) ﴿بَلْ جَاءَ بِالْحَقِّ وَصَدَّقَ الْمُرْسَلِينَ﴾ (نەخێر
وانییە) بەڵکو ئەو (پێغەمبەرە) هەقی هێناوەو باوەڕی بە پێغەمبەرانی پێشوو هەیە (٣٧) ﴿إِنَّكُمْ
لَذَائِقُو الْعَذَابِ الْأَلِيمِ﴾ بەڕاستی ئێوە سزای سەخت دەچەژن (٣٨) ﴿وَمَا تُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ﴾ و ئێوە
تەنها تۆڵەی ئەو (خراپانە)تان لێ ئەسەنرێ کەکردوتانە (٣٩) ﴿إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلَصِينَ﴾ بەڵام بەندە
پاك و هەڵبژاردەکانی خوا (٤٠) ﴿أُولَٰئِكَ لَهُمْ رِزْقٌ مَّعْلُومٌ﴾ ئەوانەن ڕزق و ڕۆزی دیار کراویان بۆ هەیە
(٤١) ﴿فَوَاكِهُ ۖ وَهُم مُّكْرَمُونَ﴾ کەمیوە هاتی جۆرا و جۆرە، وە ئەوان ڕێز لێگیراون (٤٢) ﴿فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِ﴾
لەبەهەشتانی پڕ ناز و نیعمەتدا (٤٣) ﴿عَلَىٰ سُرُرٍ مُّتَقَابِلِينَ﴾ لەسەر تەخت و کورسی یە ڕازاوەکان بەرامبەر
یەکتر دانیشتوون (٤٤) ﴿يُطَافُ عَلَيْهِم بِكَأْسٍ مِّن مَّعِينٍ﴾ بەسەریاندا دەسوڕێنەوە بە پەرداخی پڕ لەشەرابی
پاك وخاوێن لە ڕووبارە ڕۆشتوەکانی بەهەشت (٤٥) ﴿بَيْضَاءَ لَذَّةٍ لِّلشَّارِبِينَ﴾ سپیە لە ڕەنگدا، زۆر
بەلەزەتە بۆ ئەوانەی دەیخۆنەوە (کەهیچ زیانێك بەلاشەو ژیری مرۆڤ ناگەیەنێت) (٤٦) ﴿لَا فِيهَا
غَوْلٌ وَلَا هُمْ عَنْهَا يُنزَفُونَ﴾ (ئەو شەرابە)نەمێشکیان تێك دەدات نەسەر خۆشیان دەکات (٤٧) ﴿وَعِندَهُمْ
قَاصِرَاتُ الطَّرْفِ عِينٌ﴾ وە ئافرەتانی چاو جوان و گەورەیان لایە، کە جگە لە مێردەکانیان سەیری کەس
ناکەن (٤٨) ﴿كَأَنَّهُنَّ بَيْضٌ مَّكْنُونٌ﴾ وەکو هێلکەی ناو هێلانەن (یان ئەڵێی مرواری ناو سەدەفن) (٤٩)
﴿فَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ يَتَسَاءَلُونَ﴾ ئەمجا ڕوو دەکەنە یەك و پرسیار لە یەکتر دەکەن (٥٠) ﴿قَالَ قَائِلٌ مِّنْهُمْ
إِنِّي كَانَ لِي قَرِينٌ﴾ یەکێ لەوان دەڵێ: من (لە دونیا) هاوەڵێکم هەبوو (٥١)

يَقُولُ أَءِنَّكَ لَمِنَ ٱلْمُصَدِّقِينَ ﴿٥٢﴾ أَءِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظَٰمًا أَءِنَّا
لَمَدِينُونَ ﴿٥٣﴾ قَالَ هَلْ أَنتُم مُّطَّلِعُونَ ﴿٥٤﴾ فَٱطَّلَعَ فَرَءَاهُ فِى سَوَآءِ
ٱلْجَحِيمِ ﴿٥٥﴾ قَالَ تَٱللَّهِ إِن كِدتَّ لَتُرْدِينِ ﴿٥٦﴾ وَلَوْلَا نِعْمَةُ رَبِّى
لَكُنتُ مِنَ ٱلْمُحْضَرِينَ ﴿٥٧﴾ أَفَمَا نَحْنُ بِمَيِّتِينَ ﴿٥٨﴾ إِلَّا مَوْتَتَنَا
ٱلْأُولَىٰ وَمَا نَحْنُ بِمُعَذَّبِينَ ﴿٥٩﴾ إِنَّ هَٰذَا لَهُوَ ٱلْفَوْزُ ٱلْعَظِيمُ ﴿٦٠﴾
لِمِثْلِ هَٰذَا فَلْيَعْمَلِ ٱلْعَٰمِلُونَ ﴿٦١﴾ أَذَٰلِكَ خَيْرٌ نُّزُلًا أَمْ شَجَرَةُ
ٱلزَّقُّومِ ﴿٦٢﴾ إِنَّا جَعَلْنَٰهَا فِتْنَةً لِّلظَّٰلِمِينَ ﴿٦٣﴾ إِنَّهَا شَجَرَةٌ
تَخْرُجُ فِىٓ أَصْلِ ٱلْجَحِيمِ ﴿٦٤﴾ طَلْعُهَا كَأَنَّهُۥ رُءُوسُ ٱلشَّيَٰطِينِ
﴿٦٥﴾ فَإِنَّهُمْ لَءَاكِلُونَ مِنْهَا فَمَالِـُٔونَ مِنْهَا ٱلْبُطُونَ ﴿٦٦﴾ ثُمَّ إِنَّ لَهُمْ
عَلَيْهَا لَشَوْبًا مِّنْ حَمِيمٍ ﴿٦٧﴾ ثُمَّ إِنَّ مَرْجِعَهُمْ لَإِلَى ٱلْجَحِيمِ ﴿٦٨﴾
إِنَّهُمْ أَلْفَوْا۟ ءَابَآءَهُمْ ضَآلِّينَ ﴿٦٩﴾ فَهُمْ عَلَىٰٓ ءَاثَٰرِهِمْ يُهْرَعُونَ ﴿٧٠﴾
وَلَقَدْ ضَلَّ قَبْلَهُمْ أَكْثَرُ ٱلْأَوَّلِينَ ﴿٧١﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا فِيهِم
مُّنذِرِينَ ﴿٧٢﴾ فَٱنظُرْ كَيْفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلْمُنذَرِينَ ﴿٧٣﴾
إِلَّا عِبَادَ ٱللَّهِ ٱلْمُخْلَصِينَ ﴿٧٤﴾ وَلَقَدْ نَادَىٰنَا نُوحٌ فَلَنِعْمَ
ٱلْمُجِيبُونَ ﴿٧٥﴾ وَنَجَّيْنَٰهُ وَأَهْلَهُۥ مِنَ ٱلْكَرْبِ ٱلْعَظِيمِ ﴿٧٦﴾

﴿يَقُولُ أَءِنَّكَ لَمِنَ الْمُصَدِّقِينَ﴾ دەی ووت: ئایا بەڕاستی تۆ لەوانەی باوەڕت هەیە (بەزیندوو بوونەوە؟!)
﴿٥٢﴾ ﴿أَءِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظَامًا﴾ ئایا کاتێ مردین و بووین بە خاك و ئێسقانی ڕزیوو ﴿أَءِنَّا لَمَدِينُونَ﴾ ئایا
بەڕاستی ئێمە(زیندوو دەکرێینەوەو) سزا دەدرێن ﴿٥٣﴾ ﴿قَالَ هَلْ أَنتُم مُّطَّلِعُونَ﴾ (پیاوە بەهەشتییەکە) ووتی
ئایا ئێوە تەماشا (ی دۆزەخ) ناکەن ﴿٥٤﴾ ﴿فَاطَّلَعَ فَرَآهُ فِي سَوَاءِ الْجَحِيمِ﴾ ئەمجا خۆی سەیری کرد کتوپڕ
لە ناوەڕاستی دۆزەخدا ئەو (هاوڕێی) بینی ﴿٥٥﴾ ﴿قَالَ تَاللَّهِ إِن كِدتَّ لَتُرْدِينِ﴾ پێی ووت سوێند بەخوا نزیك
بوو منیش هەڵدێری ﴿٥٦﴾ ﴿وَلَوْلَا نِعْمَةُ رَبِّي لَكُنتُ مِنَ الْمُحْضَرِينَ﴾ وە ئەگەر میهرەبانی پەروەردگارم
فریام نەکەوتایە، منیش لە ئامادەکراوان (ی ناو دۆزەخ) دەبووم ﴿٥٧﴾ ﴿أَفَمَا نَحْنُ بِمَيِّتِينَ﴾دەی ئایائێمە
نامرین؟! ﴿٥٨﴾ ﴿إِلَّا مَوْتَتَنَا الْأُولَىٰ﴾ جگە لە مردنەکەی یەکەم (ی دونیا)مان ﴿وَمَا نَحْنُ بِمُعَذَّبِينَ﴾
وەئێمە سزا نادرێین؟! ﴿٥٩﴾ ﴿إِنَّ هَٰذَا لَهُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ﴾ بەڕاستی ئەمەیە سەرکەوتنی گەورە ﴿٦٠﴾
﴿لِمِثْلِ هَٰذَا فَلْيَعْمَلِ الْعَامِلُونَ﴾ باتێکۆشەران بۆ پاشەڕۆژی ڕۆژێکی واتێبکۆشن ﴿٦١﴾ ﴿أَذَٰلِكَ خَيْرٌ نُّزُلًا أَمْ شَجَرَةُ
الزَّقُّومِ﴾ ئایا ئەو (نیعمەتانەی باسکرا) ڕێز گرتن و میوان دارییە باشە، یان(بەری) درەختی ژەقنەمووت
؟ ﴿٦٢﴾ ﴿إِنَّا جَعَلْنَاهَا فِتْنَةً لِّلظَّالِمِينَ﴾ بێگومان ئێمە ئەو (دارە)مان کردە هۆی تاقی کردنەوەی ستەمکاران
(کە لە دونیادا گاڵتەیان پێ دەکرد) ﴿٦٣﴾ ﴿إِنَّهَا شَجَرَةٌ تَخْرُجُ فِي أَصْلِ الْجَحِيمِ﴾ بەڕاستی ئەو (ژەقنەمووتە)
درەختێکە لە بێخی دۆزەخ دا دەڕوێت ﴿٦٤﴾ ﴿طَلْعُهَا كَأَنَّهُ رُءُوسُ الشَّيَاطِينِ﴾ بەرووبوومەکەی هەروەك
سەری شەیتانەکانە (ناشیرین و چڵ چڵاوی یە) ﴿٦٥﴾ ﴿فَإِنَّهُمْ لَآكِلُونَ مِنْهَا﴾ جا بێگومان ئەو
(دۆزەخیانە) لەو درەختە دەخۆن ﴿فَمَالِئُونَ مِنْهَا الْبُطُونَ﴾ و سکیان لە (بەری) ئەو درەختە پڕ دەکەن
﴿٦٦﴾ ﴿ثُمَّ إِنَّ لَهُمْ عَلَيْهَا لَشَوْبًا مِّنْ حَمِيمٍ﴾لە پاشان بە ڕاستی ئاوێکی لیَلی زۆر گەرمی بەسەردا دەخۆنەوە
﴿٦٧﴾ ﴿ثُمَّ إِنَّ مَرْجِعَهُمْ لَإِلَى الْجَحِيمِ﴾ بێگومان دواتر گەڕانەوەیان بۆ دۆزەخە ﴿٦٨﴾ ﴿إِنَّهُمْ أَلْفَوْا آبَاءَهُمْ
ضَالِّينَ﴾بەڕاستی ئەوان باو و باپیرانی خۆیانیان بە گومڕایی بینی ﴿٦٩﴾ ﴿فَهُمْ عَلَىٰ آثَارِهِمْ يُهْرَعُونَ﴾ ئەمجا
ئەوان هاندەدران بۆ شوێن کەوتنیان (لە گومڕاییدا) ﴿٧٠﴾ ﴿وَلَقَدْ ضَلَّ قَبْلَهُمْ أَكْثَرُ الْأَوَّلِينَ﴾ سوێند بەخوا
بێگومان پێش ئەو (گومڕایانەی قوڕەیش) زۆربەی گەلە پێشینەکان گومڕا بوون ﴿٧١﴾ ﴿وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا
فِيهِم مُّنذِرِينَ﴾ سوێند بەخوا بێگومان ئێمە لە ناو خۆیاندا (پێغەمبەرانی) ترسێنەرمان بۆ ناردن ﴿٧٢﴾
﴿فَانظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُنذَرِينَ﴾ ئەمجا (ئەی موحەممەد ﷺ) سەرنج بدە سەرئەنجامی
ترسێنراوەکان چۆن بوو ﴿٧٣﴾ ﴿إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلَصِينَ﴾ بێجگە لە بەندە هەڵبژێراوەکانی خوا ﴿٧٤﴾
﴿وَلَقَدْ نَادَانَا نُوحٌ فَلَنِعْمَ الْمُجِيبُونَ﴾ سوێند بەخوا بەڕاستی نووح (علیه السلام) هاواری لێ کردین
ئەمجا ئێمەش زۆر چاك وەڵامی (هاوارەکەی) ئەومان دایەوە ﴿٧٥﴾ ﴿وَنَجَّيْنَاهُ وَأَهْلَهُ مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيمِ﴾
خۆی و کەس و کاری (باوەڕداری) مان لە تەنگانە گەورەکە ڕزگار کرد ﴿٧٦﴾

ثَلَاثَةُ أَرۡبَاعِ الحِزۡبِ ٤٥

وَجَعَلۡنَا ذُرِّيَّتَهُۥ هُمُ ٱلۡبَاقِينَ ﴿٧٧﴾ وَتَرَكۡنَا عَلَيۡهِ فِي ٱلۡأٓخِرِينَ ﴿٧٨﴾ سَلَٰمٌ
عَلَىٰ نُوحٖ فِي ٱلۡعَٰلَمِينَ ﴿٧٩﴾ إِنَّا كَذَٰلِكَ نَجۡزِي ٱلۡمُحۡسِنِينَ ﴿٨٠﴾ إِنَّهُۥ
مِنۡ عِبَادِنَا ٱلۡمُؤۡمِنِينَ ﴿٨١﴾ ثُمَّ أَغۡرَقۡنَا ٱلۡأٓخَرِينَ ﴿٨٢﴾ ۞ وَإِنَّ مِن
شِيعَتِهِۦ لَإِبۡرَٰهِيمَ ﴿٨٣﴾ إِذۡ جَآءَ رَبَّهُۥ بِقَلۡبٖ سَلِيمٍ ﴿٨٤﴾ إِذۡ قَالَ
لِأَبِيهِ وَقَوۡمِهِۦ مَاذَا تَعۡبُدُونَ ﴿٨٥﴾ أَئِفۡكًا ءَالِهَةٗ دُونَ ٱللَّهِ تُرِيدُونَ
﴿٨٦﴾ فَمَا ظَنُّكُم بِرَبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ﴿٨٧﴾ فَنَظَرَ نَظۡرَةٗ فِي ٱلنُّجُومِ ﴿٨٨﴾
فَقَالَ إِنِّي سَقِيمٞ ﴿٨٩﴾ فَتَوَلَّوۡاْ عَنۡهُ مُدۡبِرِينَ ﴿٩٠﴾ فَرَاغَ إِلَىٰٓ ءَالِهَتِهِمۡ
فَقَالَ أَلَا تَأۡكُلُونَ ﴿٩١﴾ مَا لَكُمۡ لَا تَنطِقُونَ ﴿٩٢﴾ فَرَاغَ عَلَيۡهِمۡ ضَرۡبَۢا
بِٱلۡيَمِينِ ﴿٩٣﴾ فَأَقۡبَلُوٓاْ إِلَيۡهِ يَزِفُّونَ ﴿٩٤﴾ قَالَ أَتَعۡبُدُونَ مَا تَنۡحِتُونَ
﴿٩٥﴾ وَٱللَّهُ خَلَقَكُمۡ وَمَا تَعۡمَلُونَ ﴿٩٦﴾ قَالُواْ ٱبۡنُواْ لَهُۥ بُنۡيَٰنٗا فَأَلۡقُوهُ
فِي ٱلۡجَحِيمِ ﴿٩٧﴾ فَأَرَادُواْ بِهِۦ كَيۡدٗا فَجَعَلۡنَٰهُمُ ٱلۡأَسۡفَلِينَ ﴿٩٨﴾
وَقَالَ إِنِّي ذَاهِبٌ إِلَىٰ رَبِّي سَيَهۡدِينِ ﴿٩٩﴾ رَبِّ هَبۡ لِي مِنَ ٱلصَّٰلِحِينَ
﴿١٠٠﴾ فَبَشَّرۡنَٰهُ بِغُلَٰمٍ حَلِيمٖ ﴿١٠١﴾ فَلَمَّا بَلَغَ مَعَهُ ٱلسَّعۡيَ قَالَ يَٰبُنَيَّ
إِنِّيٓ أَرَىٰ فِي ٱلۡمَنَامِ أَنِّيٓ أَذۡبَحُكَ فَٱنظُرۡ مَاذَا تَرَىٰۚ قَالَ يَٰٓأَبَتِ
ٱفۡعَلۡ مَا تُؤۡمَرُۖ سَتَجِدُنِيٓ إِن شَآءَ ٱللَّهُ مِنَ ٱلصَّٰبِرِينَ ﴿١٠٢﴾

﴿وَجَعَلْنَا ذُرِّيَّتَهُ هُمُ الْبَاقِينَ﴾ وە تەنها نەوەکانی ئەومان (لەسەر زەوی) هێشتەوە ﴿٧٧﴾ ﴿وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِي الْآخِرِينَ﴾
وە باس وناوبانگی(باشی) ئەومان لەناو گەلە پاشینەکاندا هێشتەوە (کە ئەمەیە) ﴿٧٨﴾ ﴿سَلَامٌ عَلَىٰ نُوحٍ فِي
الْعَالَمِينَ﴾ سەلام و دروود لەسەر نووح لە لایەن هەموو جیهانیانەوە ﴿٧٩﴾ ﴿إِنَّا كَذَٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ﴾
بەڕاستی ئێمە ئا بەو شێوە پاداشتی چاکەکاران دەدەینەوە ﴿٨٠﴾ ﴿إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ﴾ بێگومان
ئەو لە بەندە باوەڕدارەکانی ئێمە بوو ﴿٨١﴾ ﴿ثُمَّ أَغْرَقْنَا الْآخَرِينَ﴾ لە پاشان ئەوانی تر (دوژمنان) مان
نوقم کرد ﴿٨٢﴾ ﴿وَإِنَّ مِن شِيعَتِهِ لَإِبْرَاهِيمَ﴾ بەڕاستی ئیبراهیم لە پەیڕەوان و شوێنکەوتوانی نووح بوو
(لە بنەماکانی ئاییندا) ﴿٨٣﴾ ﴿إِذْ جَاءَ رَبَّهُ بِقَلْبٍ سَلِيمٍ﴾ کاتێ بە دڵێکی ساغەوە بەرەو پەروەردگاری
هات ﴿٨٤﴾ ﴿إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ مَاذَا تَعْبُدُونَ﴾ کاتێ کە بەباوکی و گەلەکەی ووت چی دەپەرستن﴿٨٥﴾
﴿أَئِفْكًا آلِهَةً دُونَ اللَّهِ تُرِيدُونَ﴾ ئایا بێجگە لە خوا پەرستراوێکی درۆ و هەڵبەستراوتان دەوێ (بیپەرستن)
﴿٨٦﴾ ﴿فَمَا ظَنُّكُم بِرَبِّ الْعَالَمِينَ﴾ ئاخۆ گومانتان چۆنە بەرانبەر بە پەروەردگاری جیهانیان؟ ﴿٨٧﴾ ﴿فَنَظَرَ نَظْرَةً
فِي النُّجُومِ﴾ ئەمجا سەیرێکی ئەستێرەکانی کرد ﴿٨٨﴾ ﴿فَقَالَ إِنِّي سَقِيمٌ﴾ جا ووتی من نەخۆشم (نایەم بۆ
جەژنەکەتان لە دەرەوەی شار) ﴿٨٩﴾ ﴿فَتَوَلَّوْا عَنْهُ مُدْبِرِينَ﴾ ئەوانیش پشتیان تێ کرد و ڕۆشتن (بۆ دەرەوەی
شار بۆ جەژنەکەیان) ﴿٩٠﴾ ﴿فَرَاغَ إِلَىٰ آلِهَتِهِمْ فَقَالَ أَلَا تَأْكُلُونَ﴾ جا (ئیبراهیم) بە نهێنی ڕۆشت بۆ لای
پەرستراوەکانیان (بە گاڵتەوە) پێی ووتن ئەوە بۆ شت ناخۆن ﴿٩١﴾ ﴿مَا لَكُمْ لَا تَنطِقُونَ﴾ئەوە چیتانە قسە
ناکەن ﴿٩٢﴾ ﴿فَرَاغَ عَلَيْهِمْ ضَرْبًا بِالْيَمِينِ﴾ ئەمجا بەدەستی ڕاستی (بە تەور) دەستی کرد بەلێدانیان (ورد
وردی کردن جگە بتە گەورەکەیان) ﴿٩٣﴾ ﴿فَأَقْبَلُوا إِلَيْهِ يَزِفُّونَ﴾ (گەلەکەی زانیان) یەکسەر بە پەلە بەرەو
ئیبراهیم هاتن ﴿٩٤﴾ ﴿قَالَ أَتَعْبُدُونَ مَا تَنْحِتُونَ﴾ (ئیبراهیم) ووتی ئایا ئێوە بتانێك دەپەرستن کە خۆتان
دەیتاشن و دروستی دەکەن؟ ﴿٩٥﴾ ﴿وَاللَّهُ خَلَقَكُمْ وَمَا تَعْمَلُونَ﴾ لە کاتێکدا خوا بەدیهێنەری خۆتان و ئەو
بتانەشە دروستان کردون ﴿٩٦﴾ ﴿قَالُوا ابْنُوا لَهُ بُنْيَانًا فَأَلْقُوهُ فِي الْجَحِيمِ﴾ ووتیان بینایەکی بەرزی بۆ دروست
بکەن (پڕی کەن لە ئاگر) و فڕێ ی بدەنە ناو ئاگرەکەوە ﴿٩٧﴾ ﴿فَأَرَادُوا بِهِ كَيْدًا فَجَعَلْنَاهُمُ الْأَسْفَلِينَ﴾
وویستیان (بیکوژن) بە پیلان بەڵام ئێمە ئەوانمان ژێر خست ﴿٩٨﴾ ﴿وَقَالَ إِنِّي ذَاهِبٌ إِلَىٰ رَبِّي سَيَهْدِينِ﴾
(ئیبراهیم) ووتی من دەڕۆم بۆ لای پەروەردگارم، دڵنیام ڕێنموونیم دەکات ﴿٩٩﴾ ﴿رَبِّ هَبْ لِي مِنَ الصَّالِحِينَ﴾
ئەی پەروەردگارم منداڵێکی چاکم پێ ببەخشە ﴿١٠٠﴾ ﴿فَبَشَّرْنَاهُ بِغُلَامٍ حَلِيمٍ﴾ ئێمەش مژدەی کوڕێکی
لەسەرخۆمان پێدا ﴿١٠١﴾ ﴿فَلَمَّا بَلَغَ مَعَهُ السَّعْيَ﴾ جا کاتێ ئەو (کوڕە گەورە بوو تا) گەشتە ئەوەی ئیش
و کار بکات لەگەڵ (ئیبراهیم) دا ﴿قَالَ يَا بُنَيَّ إِنِّي أَرَىٰ فِي الْمَنَامِ أَنِّي أَذْبَحُكَ﴾ (ئیبراهیم) ووتی ئەی کوڕە
خۆشەویستەکەم بەڕاستی من لە خەودا بینیم کە سەرت دەبڕم ﴿فَانظُرْ مَاذَا تَرَىٰ﴾ جا سەرنج بدە دەڵێیت
چی و ڕات چی یە ؟ ﴿قَالَ يَا أَبَتِ افْعَلْ مَا تُؤْمَرُ﴾ (کوڕەکە = ئیسماعیل) ووتی بابەگیان ئەوەی فەرمانت
پێ دراوە بیکە ﴿سَتَجِدُنِي إِن شَاءَ اللَّهُ مِنَ الصَّابِرِينَ﴾ دڵنیابە دەمبینی بە وویستی خوا لە خۆگران
دەبم ﴿١٠٢﴾

فَلَمَّآ أَسْلَمَا وَتَلَّهُۥ لِلْجَبِينِ ﴿١٠٣﴾ وَنَـٰدَيْنَـٰهُ أَن يَـٰٓإِبْرَٰهِيمُ ﴿١٠٤﴾
قَدْ صَدَّقْتَ ٱلرُّءْيَآ ۚ إِنَّا كَذَٰلِكَ نَجْزِى ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿١٠٥﴾ إِنَّ
هَـٰذَا لَهُوَ ٱلْبَلَـٰٓؤُا۟ ٱلْمُبِينُ ﴿١٠٦﴾ وَفَدَيْنَـٰهُ بِذِبْحٍ عَظِيمٍ ﴿١٠٧﴾ وَتَرَكْنَا
عَلَيْهِ فِى ٱلْـَٔاخِرِينَ ﴿١٠٨﴾ سَلَـٰمٌ عَلَىٰٓ إِبْرَٰهِيمَ ﴿١٠٩﴾ كَذَٰلِكَ نَجْزِى
ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿١١٠﴾ إِنَّهُۥ مِنْ عِبَادِنَا ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿١١١﴾ وَبَشَّرْنَـٰهُ
بِإِسْحَـٰقَ نَبِيًّا مِّنَ ٱلصَّـٰلِحِينَ ﴿١١٢﴾ وَبَـٰرَكْنَا عَلَيْهِ وَعَلَىٰٓ إِسْحَـٰقَ ۚ
وَمِن ذُرِّيَّتِهِمَا مُحْسِنٌ وَظَالِمٌ لِّنَفْسِهِۦ مُبِينٌ ﴿١١٣﴾ وَلَقَدْ مَنَنَّا
عَلَىٰ مُوسَىٰ وَهَـٰرُونَ ﴿١١٤﴾ وَنَجَّيْنَـٰهُمَا وَقَوْمَهُمَا مِنَ ٱلْكَرْبِ
ٱلْعَظِيمِ ﴿١١٥﴾ وَنَصَرْنَـٰهُمْ فَكَانُوا۟ هُمُ ٱلْغَـٰلِبِينَ ﴿١١٦﴾ وَءَاتَيْنَـٰهُمَا
ٱلْكِتَـٰبَ ٱلْمُسْتَبِينَ ﴿١١٧﴾ وَهَدَيْنَـٰهُمَا ٱلصِّرَٰطَ ٱلْمُسْتَقِيمَ
﴿١١٨﴾ وَتَرَكْنَا عَلَيْهِمَا فِى ٱلْـَٔاخِرِينَ ﴿١١٩﴾ سَلَـٰمٌ عَلَىٰ مُوسَىٰ
وَهَـٰرُونَ ﴿١٢٠﴾ إِنَّا كَذَٰلِكَ نَجْزِى ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿١٢١﴾ إِنَّهُمَا
مِنْ عِبَادِنَا ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿١٢٢﴾ وَإِنَّ إِلْيَاسَ لَمِنَ ٱلْمُرْسَلِينَ ﴿١٢٣﴾
إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِۦٓ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٢٤﴾ أَتَدْعُونَ بَعْلًا وَتَذَرُونَ أَحْسَنَ
ٱلْخَـٰلِقِينَ ﴿١٢٥﴾ ٱللَّهَ رَبَّكُمْ وَرَبَّ ءَابَآئِكُمُ ٱلْأَوَّلِينَ ﴿١٢٦﴾

﴿فَلَمَّآ أَسۡلَمَا وَتَلَّهُۥ لِلۡجَبِينِ﴾ ئەمجا کاتێ هەر دووکیان ملکەچ بوون (بۆ فەرمانی خوا) و ئیبراهیم
ئیسماعیلی بەڕوودا خستەسەر زەوی ﴿١٠٣﴾ ﴿وَنَٰدَيۡنَٰهُ أَن يَٰٓإِبۡرَٰهِيمُ﴾ ئێمەش بانگمان کرد ئەی ئیبراهیم
﴿١٠٤﴾ ﴿قَدۡ صَدَّقۡتَ ٱلرُّءۡيَآۚ﴾ بێگومان خەوەکەت بەجێ هێنا ﴿إِنَّا كَذَٰلِكَ نَجۡزِي ٱلۡمُحۡسِنِينَ﴾ بەڕاستی ئێمە
ئابەو شێوە پاداشتی چاکەکاران دەدەینەوە ﴿١٠٥﴾ ﴿إِنَّ هَٰذَا لَهُوَ ٱلۡبَلَٰٓؤُاْ ٱلۡمُبِينُ﴾ بێگومان ئەمە تاقی کردنەوەی
ئاشکرابوو ﴿١٠٦﴾ ﴿وَفَدَيۡنَٰهُ بِذِبۡحٍ عَظِيمٖ﴾ وە بەرانێکی گەورەمان کردە قوربانی ئەو (ئیسماعیل) ﴿١٠٧﴾
﴿وَتَرَكۡنَا عَلَيۡهِ فِي ٱلۡأٓخِرِينَ﴾ وە باسکردن بەچاکەی ئیبراهیممان لەناو گەلانی داهاتوودا هێشتەوە ﴿١٠٨﴾
﴿سَلَٰمٌ عَلَىٰٓ إِبۡرَٰهِيمَ﴾ درود و سەلام لەسەر ئیبراهیم ﴿١٠٩﴾ ﴿كَذَٰلِكَ نَجۡزِي ٱلۡمُحۡسِنِينَ﴾ ئا بەو شێوە
پاداشتی چاکەکاران دەدەینەوە ﴿١١٠﴾ ﴿إِنَّهُۥ مِنۡ عِبَادِنَا ٱلۡمُؤۡمِنِينَ﴾ بەڕاستی ئەو لەبەندە ئیمان دارەکانی
ئێمەیە ﴿١١١﴾ ﴿وَبَشَّرۡنَٰهُ بِإِسۡحَٰقَ نَبِيّٗا مِّنَ ٱلصَّٰلِحِينَ﴾ مژدەی ئیسحاقمان پێدا (کە دەبێتە) پێغەمبەرێك
لەچاکەکاران ﴿١١٢﴾ ﴿وَبَٰرَكۡنَا عَلَيۡهِ وَعَلَىٰٓ إِسۡحَٰقَۚ﴾ جا فەڕ و بەرەکەتمان ڕشت بەسەر ئیبراهیم و ئیسحاق
دا ﴿وَمِن ذُرِّيَّتِهِمَا مُحۡسِنٞ وَظَالِمٞ لِّنَفۡسِهِۦ مُبِينٞ﴾ و لە نەوەی هەردووکیان کارچاك و ستەمکار لەدەروونی
خۆی بەئاشکرا هەبوو ﴿١١٣﴾ ﴿وَلَقَدۡ مَنَنَّا عَلَىٰ مُوسَىٰ وَهَٰرُونَ﴾ سوێند بەخوا بێگومان منەتمان نا بەسەر
مووساو هاروون دا ﴿١١٤﴾ ﴿وَنَجَّيۡنَٰهُمَا وَقَوۡمَهُمَا مِنَ ٱلۡكَرۡبِ ٱلۡعَظِيمِ﴾ هەردووکیان و گەلەکەیانمان لەتەنگانە
گەورەکە ڕزگار کرد ﴿١١٥﴾ ﴿وَنَصَرۡنَٰهُمۡ فَكَانُواْ هُمُ ٱلۡغَٰلِبِينَ﴾ وە یارمەتیمان دان، بۆیە هەر ئەوان سەرکەوتن
(بەسەر فیرعەون و کۆمەڵەکەیدا) ﴿١١٦﴾ ﴿وَءَاتَيۡنَٰهُمَا ٱلۡكِتَٰبَ ٱلۡمُسۡتَبِينَ﴾ وە کتێبی ڕوونکەرەوەمان دا
بەهەردووکیان (بەمووسا و هاروون) ﴿١١٧﴾ ﴿وَهَدَيۡنَٰهُمَا ٱلصِّرَٰطَ ٱلۡمُسۡتَقِيمَ﴾ وە ڕێنموونی هەردووکیانمان
کرد بۆ ڕێگای ڕاست ﴿١١٨﴾ ﴿وَتَرَكۡنَا عَلَيۡهِمَا فِي ٱلۡأٓخِرِينَ﴾ وە ناوبانگی چاکی هەردووکیانمان لە ناو
گەلە پاشینەکاندا هێشتەوە ﴿١١٩﴾ ﴿سَلَٰمٌ عَلَىٰ مُوسَىٰ وَهَٰرُونَ﴾ سەلام لەسەر مووسا و هاروون بێت
﴿١٢٠﴾ ﴿إِنَّا كَذَٰلِكَ نَجۡزِي ٱلۡمُحۡسِنِينَ﴾ بەڕاستی ئێمە ئا بەو جۆرە پاداشتی کارچاکان دەدەینەوە ﴿١٢١﴾
﴿إِنَّهُمَا مِنۡ عِبَادِنَا ٱلۡمُؤۡمِنِينَ﴾ بێگومان هەردووکیان لەبەندە ئیماندارەکانی ئێمەن ﴿١٢٢﴾ ﴿وَإِنَّ إِلۡيَاسَ لَمِنَ
ٱلۡمُرۡسَلِينَ﴾ بەڕاستی ئیلیاس (پێغەمبەرێك بوو) لەپێغەمبەران ﴿١٢٣﴾ ﴿إِذۡ قَالَ لِقَوۡمِهِۦٓ أَلَا تَتَّقُونَ﴾ کاتێ
بەگەلەکەی ووت ئەوەلەخوا ناترسن (خۆتان ناپارێزن) ﴿١٢٤﴾ ﴿أَتَدۡعُونَ بَعۡلٗا وَتَذَرُونَ أَحۡسَنَ ٱلۡخَٰلِقِينَ﴾ ئایا (بتی)
بەعل دەپەرستن و واز دێنن لە (پەرستنی) چاکترینی دروستکەر و بەدیهێنەران (کە خوای گەورەیە) ﴿١٢٥﴾
﴿ٱللَّهَ رَبَّكُمۡ وَرَبَّ ءَابَآئِكُمُ ٱلۡأَوَّلِينَ﴾ کەخوای پەروەردگاری ئێوە و باوو باپیرە پێشینەکانتانە ﴿١٢٦﴾

فَكَذَّبُوهُ فَإِنَّهُمْ لَمُحْضَرُونَ ١٢٧ إِلَّا عِبَادَ ٱللَّهِ ٱلْمُخْلَصِينَ ١٢٨
وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِى ٱلْـَٔاخِرِينَ ١٢٩ سَلَٰمٌ عَلَىٰٓ إِلْ يَاسِينَ ١٣٠ إِنَّا
كَذَٰلِكَ نَجْزِى ٱلْمُحْسِنِينَ ١٣١ إِنَّهُۥ مِنْ عِبَادِنَا ٱلْمُؤْمِنِينَ
١٣٢ وَإِنَّ لُوطًا لَّمِنَ ٱلْمُرْسَلِينَ ١٣٣ إِذْ نَجَّيْنَٰهُ وَأَهْلَهُۥٓ أَجْمَعِينَ
١٣٤ إِلَّا عَجُوزًا فِى ٱلْغَٰبِرِينَ ١٣٥ ثُمَّ دَمَّرْنَا ٱلْـَٔاخَرِينَ ١٣٦ وَإِنَّكُمْ
لَتَمُرُّونَ عَلَيْهِم مُّصْبِحِينَ ١٣٧ وَبِٱلَّيْلِ ۗ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ١٣٨ وَإِنَّ
يُونُسَ لَمِنَ ٱلْمُرْسَلِينَ ١٣٩ إِذْ أَبَقَ إِلَى ٱلْفُلْكِ ٱلْمَشْحُونِ ١٤٠
فَسَاهَمَ فَكَانَ مِنَ ٱلْمُدْحَضِينَ ١٤١ فَٱلْتَقَمَهُ ٱلْحُوتُ وَهُوَ مُلِيمٌ
١٤٢ فَلَوْلَآ أَنَّهُۥ كَانَ مِنَ ٱلْمُسَبِّحِينَ ١٤٣ لَلَبِثَ فِى بَطْنِهِۦٓ إِلَىٰ يَوْمِ
يُبْعَثُونَ ١٤٤ ۞ فَنَبَذْنَٰهُ بِٱلْعَرَآءِ وَهُوَ سَقِيمٌ ١٤٥ وَأَنۢبَتْنَا
عَلَيْهِ شَجَرَةً مِّن يَقْطِينٍ ١٤٦ وَأَرْسَلْنَٰهُ إِلَىٰ مِا۟ئَةِ أَلْفٍ أَوْ
يَزِيدُونَ ١٤٧ فَـَٔامَنُوا۟ فَمَتَّعْنَٰهُمْ إِلَىٰ حِينٍ ١٤٨ فَٱسْتَفْتِهِمْ
أَلِرَبِّكَ ٱلْبَنَاتُ وَلَهُمُ ٱلْبَنُونَ ١٤٩ أَمْ خَلَقْنَا ٱلْمَلَٰٓئِكَةَ إِنَٰثًا
وَهُمْ شَٰهِدُونَ ١٥٠ أَلَآ إِنَّهُم مِّنْ إِفْكِهِمْ لَيَقُولُونَ ١٥١ وَلَدَ
ٱللَّهُ وَإِنَّهُمْ لَكَٰذِبُونَ ١٥٢ أَصْطَفَى ٱلْبَنَاتِ عَلَى ٱلْبَنِينَ ١٥٣

الحِزْبُ ٤٦

﴿فَكَذَّبُوهُ فَإِنَّهُمْ لَمُحْضَرُونَ﴾ کەچی باوەڕیان نەهێنا بە ئیلیاس کەوابوو بێگومان ئەوان ئامادە دەکرێن (لە
دۆزەخ دا) ﴿١٢٧﴾ ﴿إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلَصِينَ﴾ جگە بەندە هەڵبژێراوەکانی خوا ﴿١٢٨﴾ ﴿وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِي الْآخِرِينَ﴾
وە باسی چاکی ئەو (ئیلیاس) مان لەناو گەلە پاشینەکان دا هێشتەوە ﴿١٢٩﴾ ﴿سَلَامٌ عَلَىٰ إِلْ يَاسِينَ﴾ سەلام
لەسەر ئیلیاس بێت (ئیلیاسین و ئیلیاس هەر یەك کەسە) ﴿١٣٠﴾ ﴿إِنَّا كَذَٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ﴾ بەڕاستی
ئێمە ئا بەو شێوە پاداشتی چاکەکاران دەدەینەوە ﴿١٣١﴾ ﴿إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ﴾ بێگومان ئەو (ئیلیاس)
لە بەندە باوەڕدارەکانی ئێمەیە ﴿١٣٢﴾ ﴿وَإِنَّ لُوطًا لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ﴾ بەڕاستی لووط (پێغەمبەرێك بوو) لە
پێغەمبەران ﴿١٣٣﴾ ﴿إِذْ نَجَّيْنَاهُ وَأَهْلَهُ أَجْمَعِينَ﴾ کاتێك خۆی و هەموو کەسەکانی و شوێن کەوتووانیمان
ڕزگار کرد ﴿١٣٤﴾ ﴿إِلَّا عَجُوزًا فِي الْغَابِرِينَ﴾ بێجگە لەپیرەژنێك (خێزانی لووط) کە لە تیاچووەکان بوو
﴿١٣٥﴾ ﴿ثُمَّ دَمَّرْنَا الْآخَرِينَ﴾ پاشان ئەوانی ترمان لەناو برد ﴿١٣٦﴾ ﴿وَإِنَّكُمْ لَتَمُرُّونَ عَلَيْهِم مُّصْبِحِينَ﴾ بەڕاستی
ئێوە (ئەی قوڕەیشییەکان) بە بەیانیاندا (بە ڕۆژ) دەڕۆن بەسەر (شوێنەوارەکانیاندا) ﴿١٣٧﴾ ﴿وَبِاللَّيْلِ ۗ أَفَلَا
تَعْقِلُونَ﴾ و بەشەودا ئایا ئیتر ژیر نابن ﴿١٣٨﴾ ﴿وَإِنَّ يُونُسَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ﴾ وە بە ڕاستی یونس (پێغەمبەرێك
بوو) لەپێغەمبەران ﴿١٣٩﴾ ﴿إِذْ أَبَقَ إِلَى الْفُلْكِ الْمَشْحُونِ﴾ کاتێ ڕای کرد بۆ لای کەشتیەکی پڕ (لە خەڵك)
﴿١٤٠﴾ ﴿فَسَاهَمَ فَكَانَ مِنَ الْمُدْحَضِينَ﴾ ئەمجا (ئەو کەشتیە لەبەر ئەوەی باری قوورس بوو، لەترسی
نوقم نەبوونی، خەڵکەکەی کە لەناویدا بوون، قورعەکێشیان کرد بۆ ئەوەی ئەو کەسەی دەرچوو
بیخەنە ناو دەریاکەوە وباری کەشتیەکە سووکتر ببێت) قورعەیان کرد (یونس) ئەو کەسە بوو
لەقورعەکە سەرنەکەوت ﴿١٤١﴾ ﴿فَالْتَقَمَهُ الْحُوتُ وَهُوَ مُلِيمٌ﴾ (خرایە دەریاکەو) ئەمجا نەهەنگێك قووتی
دا ئەویش شایانی سەرزەنشت بوو ﴿١٤٢﴾ ﴿فَلَوْلَا أَنَّهُ كَانَ مِنَ الْمُسَبِّحِينَ﴾ خۆ ئەگەر بەڕاستی ئەو لە یاد
کارانی (خوا) نەبوایە ﴿١٤٣﴾ ﴿لَلَبِثَ فِي بَطْنِهِ إِلَىٰ يَوْمِ يُبْعَثُونَ﴾ هەتا ڕۆژی زیندوو بوونەوە لەناو سکی
ئەو (نەهەنگەدا) دەمایەوە ﴿١٤٤﴾ ﴿فَنَبَذْنَاهُ بِالْعَرَاءِ وَهُوَ سَقِيمٌ﴾ بە هۆی ئەوەوە فڕێمان دایە زەویەکی
ڕووت (بێ دار و درەخت) و نەخۆشیش بوو ﴿١٤٥﴾ ﴿وَأَنبَتْنَا عَلَيْهِ شَجَرَةً مِّن يَقْطِينٍ﴾ وە ڕووەکێکی
کولەکەمان بەسەریدا ڕواند ﴿١٤٦﴾ ﴿وَأَرْسَلْنَاهُ إِلَىٰ مِائَةِ أَلْفٍ أَوْ يَزِيدُونَ﴾ ئەوسا بە پێغەمبەرێتی ناردمان
بۆ لای سەد هەزار کەس یا زیاتر ﴿١٤٧﴾ ﴿فَآمَنُوا فَمَتَّعْنَاهُمْ إِلَىٰ حِينٍ﴾ گەلەکەش باوەڕیان هێنا و بەو
هۆیەوە بەهرەمەندمان کردن لەژیان تا ماوەیەك ﴿١٤٨﴾ ﴿فَاسْتَفْتِهِمْ أَلِرَبِّكَ الْبَنَاتُ وَلَهُمُ الْبَنُونَ﴾ ئەمجا
(ئەی موحەممەد ﷺ) پرسیاریان لێ بکە ئایا کچان بۆ پەروەردگاری تۆیە و کوڕانیش هی ئەوانە؟ ﴿١٤٩﴾
﴿أَمْ خَلَقْنَا الْمَلَائِكَةَ إِنَاثًا وَهُمْ شَاهِدُونَ﴾ یان ئەوان بە دیارەوە بوون کە ئێمە فریشتەکانمان بە مێینە دروست
کرد ﴿١٥٠﴾ ﴿أَلَا إِنَّهُم مِّنْ إِفْكِهِمْ لَيَقُولُونَ﴾ بێدار بن بەڕاستی ئەوان لە دەس هەڵبەستی خۆیانەوە دەڵێن ﴿١٥١﴾
﴿وَلَدَ اللَّهُ وَإِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ﴾ خوا منداڵی بووەو بێگومان ئەوانە درۆزنن ﴿١٥٢﴾ ﴿أَصْطَفَى الْبَنَاتِ عَلَى الْبَنِينَ﴾ ئایا
(خوا) کچانی هەڵبژاردووە (بۆ خۆی) بەسەر کوڕان دا ﴿١٥٣﴾

مَا لَكُمۡ كَيۡفَ تَحۡكُمُونَ ﴿١٥٤﴾ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿١٥٥﴾ أَمۡ لَكُمۡ سُلۡطَٰنٞ مُّبِينٞ ﴿١٥٦﴾
فَأۡتُواْ بِكِتَٰبِكُمۡ إِن كُنتُمۡ صَٰدِقِينَ ﴿١٥٧﴾ وَجَعَلُواْ بَيۡنَهُۥ وَبَيۡنَ ٱلۡجِنَّةِ
نَسَبٗاۚ وَلَقَدۡ عَلِمَتِ ٱلۡجِنَّةُ إِنَّهُمۡ لَمُحۡضَرُونَ ﴿١٥٨﴾ سُبۡحَٰنَ ٱللَّهِ عَمَّا
يَصِفُونَ ﴿١٥٩﴾ إِلَّا عِبَادَ ٱللَّهِ ٱلۡمُخۡلَصِينَ ﴿١٦٠﴾ فَإِنَّكُمۡ وَمَا تَعۡبُدُونَ ﴿١٦١﴾
مَآ أَنتُمۡ عَلَيۡهِ بِفَٰتِنِينَ ﴿١٦٢﴾ إِلَّا مَنۡ هُوَ صَالِ ٱلۡجَحِيمِ ﴿١٦٣﴾ وَمَا مِنَّآ إِلَّا
لَهُۥ مَقَامٞ مَّعۡلُومٞ ﴿١٦٤﴾ وَإِنَّا لَنَحۡنُ ٱلصَّآفُّونَ ﴿١٦٥﴾ وَإِنَّا لَنَحۡنُ ٱلۡمُسَبِّحُونَ
﴿١٦٦﴾ وَإِن كَانُواْ لَيَقُولُونَ ﴿١٦٧﴾ لَوۡ أَنَّ عِندَنَا ذِكۡرٗا مِّنَ ٱلۡأَوَّلِينَ ﴿١٦٨﴾ لَكُنَّا
عِبَادَ ٱللَّهِ ٱلۡمُخۡلَصِينَ ﴿١٦٩﴾ فَكَفَرُواْ بِهِۦۖ فَسَوۡفَ يَعۡلَمُونَ ﴿١٧٠﴾ وَلَقَدۡ
سَبَقَتۡ كَلِمَتُنَا لِعِبَادِنَا ٱلۡمُرۡسَلِينَ ﴿١٧١﴾ إِنَّهُمۡ لَهُمُ ٱلۡمَنصُورُونَ ﴿١٧٢﴾
وَإِنَّ جُندَنَا لَهُمُ ٱلۡغَٰلِبُونَ ﴿١٧٣﴾ فَتَوَلَّ عَنۡهُمۡ حَتَّىٰ حِينٖ ﴿١٧٤﴾ وَأَبۡصِرۡهُمۡ
فَسَوۡفَ يُبۡصِرُونَ ﴿١٧٥﴾ أَفَبِعَذَابِنَا يَسۡتَعۡجِلُونَ ﴿١٧٦﴾ فَإِذَا نَزَلَ بِسَاحَتِهِمۡ
فَسَآءَ صَبَاحُ ٱلۡمُنذَرِينَ ﴿١٧٧﴾ وَتَوَلَّ عَنۡهُمۡ حَتَّىٰ حِينٖ ﴿١٧٨﴾ وَأَبۡصِرۡ
فَسَوۡفَ يُبۡصِرُونَ ﴿١٧٩﴾ سُبۡحَٰنَ رَبِّكَ رَبِّ ٱلۡعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُونَ
﴿١٨٠﴾ وَسَلَٰمٌ عَلَى ٱلۡمُرۡسَلِينَ ﴿١٨١﴾ وَٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِ رَبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ﴿١٨٢﴾

سُورَةُ صٓ

﴿مَا لَكُمۡ كَيۡفَ تَحۡكُمُونَ﴾ چیتانە چۆن بڕیاری وا دەدەن ﴿١٥٤﴾ ﴿أَفَلَا تَذَكَّرُونَ﴾ دەی ئایا بیر ناکەنەوە؟ ﴿١٥٥﴾ ﴿أَمۡ
لَكُمۡ سُلۡطَٰنٞ مُّبِينٞ﴾ یان بەڵگەیەکی ڕوونتان (لەم بارەیەوە) هەیە ﴿١٥٦﴾ ﴿فَأۡتُواْ بِكِتَٰبِكُمۡ إِن كُنتُمۡ صَٰدِقِينَ﴾ دەی
کتێبەکەتان (بەڵگەکەتان) بێنن ئەگەر ڕاست دەکەن ﴿١٥٧﴾ ﴿وَجَعَلُواْ بَيۡنَهُۥ وَبَيۡنَ ٱلۡجِنَّةِ نَسَبٗاۚ﴾ وە ئەو (بێ
باوەڕانە) لە نێوان خواو جنۆکەدا خزمایەتی یان بڕیار داوە ﴿وَلَقَدۡ عَلِمَتِ ٱلۡجِنَّةُ إِنَّهُمۡ لَمُحۡضَرُونَ﴾ سوێند
بەخوا بێگومان جنۆکەکان دەیان زانی کە بەڕاستی ئەوان ئامادە دەکرێن (لەڕۆژی دواییدا) ﴿١٥٨﴾
﴿سُبۡحَٰنَ ٱللَّهِ عَمَّا يَصِفُونَ﴾ پاك و بێگەردە خوا لەوەی ئەو (بێ باوەڕانە) دەیلێن ﴿١٥٩﴾ ﴿إِلَّا عِبَادَ ٱللَّهِ ٱلۡمُخۡلَصِينَ﴾
(هەموویان سزا دەدرێن) بێجگە بەندە خاوێن کراوەکانی خوا ﴿١٦٠﴾ ﴿فَإِنَّكُمۡ وَمَا تَعۡبُدُونَ﴾ ئەمجا بەڕاستی
ئێوە و ئەو (بتانە) یش کە دەیپەرستن ﴿١٦١﴾ ﴿مَآ أَنتُمۡ عَلَيۡهِ بِفَٰتِنِينَ﴾ ئێوە ناتوانن لەبەرانبەری خوادا گومڕاکەری
(کەس) بن ﴿١٦٢﴾ ﴿إِلَّا مَنۡ هُوَ صَالِ ٱلۡجَحِيمِ﴾ بێجگە ئەو کەسەی (خوا دەزانێ) دەچێتە دۆزەخەوە ﴿١٦٣﴾
﴿وَمَا مِنَّآ إِلَّا لَهُۥ مَقَامٞ مَّعۡلُومٞ﴾ (فریشتەکان دەڵێن) هیچ کام لەئێمە نییە مەگەر پلەو شوێنێکی دیاری کراوی
خۆی هەیە ﴿١٦٤﴾ ﴿وَإِنَّا لَنَحۡنُ ٱلصَّآفُّونَ﴾ وە بەڕاستی ئێمە هەموومان بەڕیز وەستاوین (بۆ عیبادەت و بەجێ
هێنانی فەرمانی خوا) ﴿١٦٥﴾ ﴿وَإِنَّا لَنَحۡنُ ٱلۡمُسَبِّحُونَ﴾ وە بێگومان ئێمەین هەمیشە تەسبیحات وزیکر ویادی ئەو
دەکەین ﴿١٦٦﴾ ﴿وَإِن كَانُواْ لَيَقُولُونَ﴾ بێگومان هەر چەندە بت پەرستان دەیانووت ﴿١٦٧﴾ ﴿لَوۡ أَنَّ عِندَنَا ذِكۡرٗا مِّنَ ٱلۡأَوَّلِينَ﴾
بەڕاستی ئەگەر کتێبێك (ی ئاسمانی وەك کتێبی) پێشینانمان هەبوایە ﴿١٦٨﴾ ﴿لَكُنَّا عِبَادَ ٱللَّهِ ٱلۡمُخۡلَصِينَ﴾
بەڕاستی ئێمە لە بەندە پاك و خاوێنەکانی خوا دەبووین ﴿١٦٩﴾ ﴿فَكَفَرُواْ بِهِۦۖ فَسَوۡفَ يَعۡلَمُونَ﴾ ئەمجا (کە کتێبیان
بۆ هات) باوەڕیان پێ نەهێنا، جابەزوویی دەزانن (سەر ئەنجامی بێ بڕواییەکەیان چۆن دەبێ) ﴿١٧٠﴾
﴿وَلَقَدۡ سَبَقَتۡ كَلِمَتُنَا لِعِبَادِنَا ٱلۡمُرۡسَلِينَ﴾ سوێند بەخوا بێگومان پێشتر بڕیارمان داوە بۆ بەندە نێردراوەکانمان
﴿١٧١﴾ ﴿إِنَّهُمۡ لَهُمُ ٱلۡمَنصُورُونَ﴾ کە بێگومان هەر ئەوان سەر دەخرێن ﴿١٧٢﴾ ﴿وَإِنَّ جُندَنَا لَهُمُ ٱلۡغَٰلِبُونَ﴾ دیاریشە هەر
سەربازانی ئێمە سەردەکەوون ﴿١٧٣﴾ ﴿فَتَوَلَّ عَنۡهُمۡ حَتَّىٰ حِينٖ﴾ تۆش وازیان لێ بهێنە تا ئەو ماوەی (دیاری
کراوە بۆ لەناوبردنیان) ﴿١٧٤﴾ ﴿وَأَبۡصِرۡهُمۡ فَسَوۡفَ يُبۡصِرُونَ﴾ وە بیان بینە (سەرنجامیان چۆن دەبێت) لەمەولا
ئەوانیش دەبینن (چییان بەسەر دێت) ﴿١٧٥﴾ ﴿أَفَبِعَذَابِنَا يَسۡتَعۡجِلُونَ﴾ جا ئایا بەپەلە داوای سزای ئێمە دەکەن ﴿١٧٦﴾
﴿فَإِذَا نَزَلَ بِسَاحَتِهِمۡ﴾ هەر کاتێ سزای ئێمە هاتە خوارەوە بۆ ناو ماڵەکانیان ﴿فَسَآءَ صَبَاحُ ٱلۡمُنذَرِينَ﴾ ئەوسا
ترسێنراوان چ ڕۆژێکی خراپ و تەنگیان دەبێ ﴿١٧٧﴾ ﴿وَتَوَلَّ عَنۡهُمۡ حَتَّىٰ حِينٖ﴾ وە وازیان لێ بهێنە هەتائەو
ماوەی (دیاری کراوە بۆیان) ﴿١٧٨﴾ ﴿وَأَبۡصِرۡ فَسَوۡفَ يُبۡصِرُونَ﴾ وە ببینە ئەمجا لەمەولا ئەوانیش دەبینن ﴿١٧٩﴾
﴿سُبۡحَٰنَ رَبِّكَ رَبِّ ٱلۡعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُونَ﴾ پەروەردگارت پاك و بێگەردە، پەروەردگاری بالا دەست لەوەی
بێ باوەڕان دەیلێن (دەربارەی) ﴿١٨٠﴾ ﴿وَسَلَٰمٌ عَلَى ٱلۡمُرۡسَلِينَ﴾ سلاو و درودیش بۆ گشت پێغەمبەران ﴿١٨١﴾
﴿وَٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِ﴾ سوپاس و ستایشیش بۆ خوای ﴿رَبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ﴾ پەروەردگاری هەموو جیهانیان ﴿١٨٢﴾

سورەتی ﴿صٓ﴾

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

صٓۚ وَٱلۡقُرۡءَانِ ذِي ٱلذِّكۡرِ ١ بَلِ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ فِي عِزَّةٖ وَشِقَاقٖ ٢
كَمۡ أَهۡلَكۡنَا مِن قَبۡلِهِم مِّن قَرۡنٖ فَنَادَواْ وَّلَاتَ حِينَ مَنَاصٖ ٣ وَعَجِبُوٓاْ
أَن جَآءَهُم مُّنذِرٞ مِّنۡهُمۡۖ وَقَالَ ٱلۡكَٰفِرُونَ هَٰذَا سَٰحِرٞ كَذَّابٌ ٤
أَجَعَلَ ٱلۡأٓلِهَةَ إِلَٰهٗا وَٰحِدًاۖ إِنَّ هَٰذَا لَشَيۡءٌ عُجَابٞ ٥ وَٱنطَلَقَ ٱلۡمَلَأُ
مِنۡهُمۡ أَنِ ٱمۡشُواْ وَٱصۡبِرُواْ عَلَىٰٓ ءَالِهَتِكُمۡۖ إِنَّ هَٰذَا لَشَيۡءٞ يُرَادُ ٦
مَا سَمِعۡنَا بِهَٰذَا فِي ٱلۡمِلَّةِ ٱلۡأٓخِرَةِ إِنۡ هَٰذَآ إِلَّا ٱخۡتِلَٰقٌ ٧ أَءُنزِلَ
عَلَيۡهِ ٱلذِّكۡرُ مِنۢ بَيۡنِنَاۚ بَلۡ هُمۡ فِي شَكّٖ مِّن ذِكۡرِيۚ بَل لَّمَّا يَذُوقُواْ عَذَابِ
٨ أَمۡ عِندَهُمۡ خَزَآئِنُ رَحۡمَةِ رَبِّكَ ٱلۡعَزِيزِ ٱلۡوَهَّابِ ٩ أَمۡ لَهُم مُّلۡكُ
ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ وَمَا بَيۡنَهُمَاۖ فَلۡيَرۡتَقُواْ فِي ٱلۡأَسۡبَٰبِ ١٠ جُندٞ
مَّا هُنَالِكَ مَهۡزُومٞ مِّنَ ٱلۡأَحۡزَابِ ١١ كَذَّبَتۡ قَبۡلَهُمۡ قَوۡمُ نُوحٖ
وَعَادٞ وَفِرۡعَوۡنُ ذُو ٱلۡأَوۡتَادِ ١٢ وَثَمُودُ وَقَوۡمُ لُوطٖ وَأَصۡحَٰبُ
لۡـَٔيۡكَةِۚ أُوْلَٰٓئِكَ ٱلۡأَحۡزَابُ ١٣ إِن كُلٌّ إِلَّا كَذَّبَ ٱلرُّسُلَ
فَحَقَّ عِقَابِ ١٤ وَمَا يَنظُرُ هَٰٓؤُلَآءِ إِلَّا صَيۡحَةٗ وَٰحِدَةٗ مَّا لَهَا
مِن فَوَاقٖ ١٥ وَقَالُواْ رَبَّنَا عَجِّل لَّنَا قِطَّنَا قَبۡلَ يَوۡمِ ٱلۡحِسَابِ ١٦

﴿بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ﴾ بە ناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

﴿صٓۚ﴾ بە (صاد) دەخوێنرێتەوە خوازاناترە بە ماناکەی بۆ زانیاری زیاتر سەیر سەرەتای سورەتی (البقرة) بکە ﴿وَٱلۡقُرۡءَانِ ذِي ٱلذِّكۡرِ﴾ سوێند بە قورئانی خاوەن ڕێز و پەند و ئامۆژگاری ﴿١﴾ ﴿بَلِ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ فِي عِزَّةٖ وَشِقَاقٖ﴾ بەڵام ئەوانەی بێ باوەڕن ڕۆ چوون، لە خۆبەگەورە زانین و دژایەتیدا (بەرانبەر ئیسلام و شوێن کەوتووانی) ﴿٢﴾ ﴿كَمۡ أَهۡلَكۡنَا مِن قَبۡلِهِم مِّن قَرۡنٖ﴾ چەندەها گەلمان پێش ئەوان (کافرانی مەککە) لەناو برد ﴿فَنَادَواْ وَّلَاتَ حِينَ مَنَاصٖ﴾ ئەمجا هاواریان کرد لە حاڵێکدا کاتی ڕزگار بوون نەمابوو ﴿٣﴾ ﴿وَعَجِبُوٓاْ أَن جَآءَهُم مُّنذِرٞ مِّنۡهُمۡۖ﴾ سەریان سوڕدەماکە ترسێنەرێکیان لە خۆیان بۆ هاتووە ﴿وَقَالَ ٱلۡكَٰفِرُونَ هَٰذَا سَٰحِرٞ كَذَّابٌ﴾ وە بێ باوەڕان دەیان ووت ئەم (پێغەمبەرە) جادوو گەرێکی زۆر درۆزنە ﴿٤﴾ ﴿أَجَعَلَ ٱلۡأٓلِهَةَ إِلَٰهٗا وَٰحِدًاۖ﴾ ئایا ئەو (پێغەمبەرە) هەموو خواکانی کردوەتە یەك خوا ﴿إِنَّ هَٰذَا لَشَيۡءٌ عُجَابٞ﴾ بەڕاستی ئەمە (کەیەك خوا بێ) شتێکی زۆر سەرسوڕهێنەرە ﴿٥﴾ ﴿وَٱنطَلَقَ ٱلۡمَلَأُ مِنۡهُمۡ﴾ وە گەورەکانی (قورەیش لەگەڵ پێغەمبەر قسەیان کرد و هەڵسان) بە پەلە دەرچوون ﴿أَنِ ٱمۡشُواْ وَٱصۡبِرُواْ عَلَىٰٓ ءَالِهَتِكُمۡۖ﴾ (بەخەڵکیان ووت) بڕۆن و خۆ گر بن لەسەر (پەرستنی) خواکانتان ﴿إِنَّ هَٰذَا لَشَيۡءٞ يُرَادُ﴾ بەڕاستی ئەمە(ی موحەممەد ﷺ) دەیڵێ) شتێکە لە ئێوە داوا کراوە (هەتا ببێتە گەورەی هەموو عەرەب) ﴿٦﴾ ﴿مَا سَمِعۡنَا بِهَٰذَا فِي ٱلۡمِلَّةِ ٱلۡأٓخِرَةِ﴾ ئەمەمان نەبیستووە لە کۆتا ئاییندا (کە نەسرانی یە) ﴿إِنۡ هَٰذَآ إِلَّا ٱخۡتِلَٰقٌ﴾ ئەمە تەنها شتێکی هەڵبەستراوە ﴿٧﴾ ﴿أَءُنزِلَ عَلَيۡهِ ٱلذِّكۡرُ مِنۢ بَيۡنِنَاۚ﴾ ئایا چۆن وەحی لە ناو هەموومان دا بۆ ئەو (موحەممەد ﷺ) دابەزێنراوە ﴿بَلۡ هُمۡ فِي شَكّٖ مِّن ذِكۡرِيۚ﴾ (نەخێر ڕاست ناکەن) بەڵکو ئەوانە لە گوماندان لە قورئانەکەی من ﴿بَل لَّمَّا يَذُوقُواْ عَذَابِ﴾ (نەخێر وا نیە) بەڵکو ئەوانە هێشتا سزای منیان نەچەشتووە (بۆیە باوەڕ ناهێنن) ﴿٨﴾ ﴿أَمۡ عِندَهُمۡ خَزَآئِنُ رَحۡمَةِ رَبِّكَ ٱلۡعَزِيزِ ٱلۡوَهَّابِ﴾ یا خەزێنەکانی بەزەیی پەروەردگاری زاڵی باڵادەستی بەخشندەت لای ئەوانە؟ ﴿٩﴾ ﴿أَمۡ لَهُم مُّلۡكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ وَمَا بَيۡنَهُمَاۖ﴾ یا دەسەڵات و پاشایی ئاسمانەکان و زەوی و ئەوەی لە نێوانیاندایە هی ئەوانە ﴿فَلۡيَرۡتَقُواْ فِي ٱلۡأَسۡبَٰبِ﴾ (ئەگەر وایە) دەبا بەرز ببنەوە لە ناو هۆکارەکانی بەرز بوونەوەدا (تا دەگەنە عەرش ئەمجا وەحی دابەزێنن بۆ هەر کەسێ خۆیان دەیانەوێت) ﴿١٠﴾ ﴿جُندٞ مَّا هُنَالِكَ مَهۡزُومٞ مِّنَ ٱلۡأَحۡزَابِ﴾ (بێ بڕوایانی قورەیش) لەشکر و کۆمەڵێکی بێ نرخن لەو کۆمەڵانەی (دژی پێغەمبەرانن بەزوویی) دەشکێنرێن و سەر شۆڕ دەبن ﴿١١﴾ ﴿كَذَّبَتۡ قَبۡلَهُمۡ قَوۡمُ نُوحٖ وَعَادٞ وَفِرۡعَوۡنُ ذُو ٱلۡأَوۡتَادِ﴾ پێش ئەوان گەلی نووح و عاد و فیرعەونی خاوەن مێخەکان باوەڕیان (بە پێغەمبەرەکانیان) نەهێنا ﴿١٢﴾ ﴿وَثَمُودُ وَقَوۡمُ لُوطٖ وَأَصۡحَٰبُ لۡـَٔيۡكَةِۚ﴾ وە (گەلی) سەموود و گەلی لووط و خاوەن باخە چڕو پڕەکان ﴿أُوْلَٰٓئِكَ ٱلۡأَحۡزَابُ﴾ ئەوانە تاقم و کۆمەڵانێك بوون ﴿١٣﴾ ﴿إِن كُلٌّ إِلَّا كَذَّبَ ٱلرُّسُلَ فَحَقَّ عِقَابِ﴾ هەر هەموویان باوەڕیان بە پێغەمبەران نەهێنا بۆیە سزای منیان بەسەرا چەسپا (و لە ناو چوون) ﴿١٤﴾ ﴿وَمَا يَنظُرُ هَٰٓؤُلَآءِ إِلَّا صَيۡحَةٗ وَٰحِدَةٗ﴾ ئەمانە تەنها چاوەڕوانی دەنگێکی زۆر گەورە دەکەن ﴿مَّا لَهَا مِن فَوَاقٖ﴾ ئەو دەنگە (فوو کردن بە کەڕەنادا) کەمترین ماوە دوا خستنی نییە ﴿١٥﴾ ﴿وَقَالُواْ رَبَّنَا عَجِّل لَّنَا قِطَّنَا قَبۡلَ يَوۡمِ ٱلۡحِسَابِ﴾ (بەگاڵتە پێکردنێکەوە) وە ووتیان: ئەی پەروەردگارمان پێش ڕۆژی لێ پرسینەوە بەشەکەمان (لە سزا یان پاداشت) پێ بدە ﴿١٦﴾

ٱصۡبِرۡ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَٱذۡكُرۡ عَبۡدَنَا دَاوُۥدَ ذَا ٱلۡأَيۡدِۖ إِنَّهُۥٓ أَوَّابٌ ١٧ إِنَّا
سَخَّرۡنَا ٱلۡجِبَالَ مَعَهُۥ يُسَبِّحۡنَ بِٱلۡعَشِيِّ وَٱلۡإِشۡرَاقِ ١٨ وَٱلطَّيۡرَ
مَحۡشُورَةٗۖ كُلّٞ لَّهُۥٓ أَوَّابٞ ١٩ وَشَدَدۡنَا مُلۡكَهُۥ وَءَاتَيۡنَٰهُ ٱلۡحِكۡمَةَ
وَفَصۡلَ ٱلۡخِطَابِ ٢٠ ۞ وَهَلۡ أَتَىٰكَ نَبَؤُاْ ٱلۡخَصۡمِ إِذۡ تَسَوَّرُواْ ربع الحزب ٤٦
ٱلۡمِحۡرَابَ ٢١ إِذۡ دَخَلُواْ عَلَىٰ دَاوُۥدَ فَفَزِعَ مِنۡهُمۡۖ قَالُواْ لَا تَخَفۡۖ
خَصۡمَانِ بَغَىٰ بَعۡضُنَا عَلَىٰ بَعۡضٖ فَٱحۡكُم بَيۡنَنَا بِٱلۡحَقِّ وَلَا تُشۡطِطۡ
وَٱهۡدِنَآ إِلَىٰ سَوَآءِ ٱلصِّرَٰطِ ٢٢ إِنَّ هَٰذَآ أَخِي لَهُۥ تِسۡعٞ وَتِسۡعُونَ نَعۡجَةٗ
وَلِيَ نَعۡجَةٞ وَٰحِدَةٞ فَقَالَ أَكۡفِلۡنِيهَا وَعَزَّنِي فِي ٱلۡخِطَابِ ٢٣ قَالَ
لَقَدۡ ظَلَمَكَ بِسُؤَالِ نَعۡجَتِكَ إِلَىٰ نِعَاجِهِۦۖ وَإِنَّ كَثِيرٗا مِّنَ ٱلۡخُلَطَآءِ لَيَبۡغِي
بَعۡضُهُمۡ عَلَىٰ بَعۡضٍ إِلَّا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ وَقَلِيلٞ
مَّا هُمۡۗ وَظَنَّ دَاوُۥدُ أَنَّمَا فَتَنَّٰهُ فَٱسۡتَغۡفَرَ رَبَّهُۥ وَخَرَّۤ رَاكِعٗاۤ وَأَنَابَ ۩ سجدة
٢٤ فَغَفَرۡنَا لَهُۥ ذَٰلِكَۖ وَإِنَّ لَهُۥ عِندَنَا لَزُلۡفَىٰ وَحُسۡنَ مَـَٔابٖ ٢٥
يَٰدَاوُۥدُ إِنَّا جَعَلۡنَٰكَ خَلِيفَةٗ فِي ٱلۡأَرۡضِ فَٱحۡكُم بَيۡنَ ٱلنَّاسِ بِٱلۡحَقِّ
وَلَا تَتَّبِعِ ٱلۡهَوَىٰ فَيُضِلَّكَ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِۚ إِنَّ ٱلَّذِينَ يَضِلُّونَ
عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ لَهُمۡ عَذَابٞ شَدِيدُۢ بِمَا نَسُواْ يَوۡمَ ٱلۡحِسَابِ ٢٦

﴿ٱصۡبِرۡ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) دان بە خۆتدا بگرە لەسەر ئەو قسانەی کە دەیکەن ﴿وَٱذۡكُرۡ عَبۡدَنَا دَاوُۥدَ ذَا ٱلۡأَيۡدِۖ إِنَّهُۥٓ أَوَّابٌ﴾ بیری بەندەمان (داوود) ی خاوەن هێز و توانا بکەرەوە بێگومان ئەو هەمیشە گەڕاوە بوو بۆ لای خوا ﴿١٧﴾ ﴿إِنَّا سَخَّرۡنَا ٱلۡجِبَالَ مَعَهُۥ يُسَبِّحۡنَ﴾ بەڕاستی ئێمە چیاکانمان ڕام هێنا بوو تەسبیحاتی خوایان دەکرد لەگەڵ ئەو (داوود) ﴿بِٱلۡعَشِيِّ وَٱلۡإِشۡرَاقِ﴾ بەئێواران و بەیانیاندا ﴿١٨﴾ ﴿وَٱلطَّيۡرَ مَحۡشُورَةٗۖ كُلّٞ لَّهُۥٓ أَوَّابٞ﴾ وە باڵندەکان کە لەدەوری ئەو (داوود) کۆدەکرانەوە هەموو (بۆ تەسبیحات) بۆلای ئەو دەگەڕانەو (تا لەگەڵ داوود یادی خوا بکەن) ﴿١٩﴾ ﴿وَشَدَدۡنَا مُلۡكَهُۥ﴾ وە پاشایەتیەکەی ئەومان بەهێز کرد ﴿وَءَاتَيۡنَٰهُ ٱلۡحِكۡمَةَ وَفَصۡلَ ٱلۡخِطَابِ﴾ دانایی و گوفتاری جیاکەرەوەمان پێ بەخشی ﴿٢٠﴾ ﴿وَهَلۡ أَتَىٰكَ نَبَؤُاْ ٱلۡخَصۡمِ إِذۡ تَسَوَّرُواْ ٱلۡمِحۡرَابَ﴾ وە ئایا هەواڵی داوا چییەکانت پێ گەیشتووە کاتێ بەدیواری خەڵوەتگاکەدا سەر کەوتن ﴿٢١﴾ ﴿إِذۡ دَخَلُواْ عَلَىٰ دَاوُۥدَ فَفَزِعَ مِنۡهُمۡۖ﴾ لە ناکاودا چوونە ژوورەوە بۆ لای داوود ئەویش داچڵەکا و ترسا لێیان ﴿قَالُواْ لَا تَخَفۡۖ خَصۡمَانِ﴾ ووتیان: مەترسە (ئێمە) دوو داوا چین ﴿بَغَىٰ بَعۡضُنَا عَلَىٰ بَعۡضٖ﴾ یەکێکمان ستەمی لەوی تر کردووە ﴿فَٱحۡكُم بَيۡنَنَا بِٱلۡحَقِّ وَلَا تُشۡطِطۡ﴾ جا لە نێوانماندا بەهەق وڕاستی بڕیار بدەو لە ڕاستی لامەدە (لە بڕیارەکەتدا) ﴿وَٱهۡدِنَآ إِلَىٰ سَوَآءِ ٱلصِّرَٰطِ﴾ وە ڕێنموونیمان بکە بۆ ڕێگای ڕاست ﴿٢٢﴾ ﴿إِنَّ هَٰذَآ أَخِي لَهُۥ تِسۡعٞ وَتِسۡعُونَ نَعۡجَةٗ﴾ (یەکیان ووتی) بێگومان ئەمە برامە، نەوەدونۆ سەر مەڕی هەیە ﴿وَلِيَ نَعۡجَةٞ وَٰحِدَةٞ﴾ و منیش یەك مەڕم هەیە ﴿فَقَالَ أَكۡفِلۡنِيهَا وَعَزَّنِي فِي ٱلۡخِطَابِ﴾ کەچی دەڵێت ئەو مەڕەش بدە بەمن (بیسپێرە بە من) و لەکاتی قسە کردندا زاڵە بەسەرمدا ﴿٢٣﴾ ﴿قَالَ لَقَدۡ ظَلَمَكَ بِسُؤَالِ نَعۡجَتِكَ إِلَىٰ نِعَاجِهِۦۖ﴾ (ئەمجا داوود علیه السلام بەبێ ئەوەی گوێ لەبراکەی تریان بگرێت وبەپەلە ئەم حوکمەی دا) ووتی: سوێندبەخوابەڕاستی ستەمی لێکردوی کە داوات لێدەکات تاقە مەڕەکەت بخاتە ناو مەڕەکانی خۆیەوە ﴿وَإِنَّ كَثِيرٗا مِّنَ ٱلۡخُلَطَآءِ لَيَبۡغِي بَعۡضُهُمۡ عَلَىٰ بَعۡضٍ﴾ و بێگومان زۆر لەشەریك و هاوبەشان ستەم لەیەکتری دەکەن ﴿إِلَّا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ وَقَلِيلٞ مَّا هُمۡۗ﴾ بێجگە لەوانەی باوەڕیان هێناوە و کردەوەی چاکیان کردووە، ئەوانەش زۆر کەمن ﴿وَظَنَّ دَاوُۥدُ أَنَّمَا فَتَنَّٰهُ﴾ داوود زانی کە ئێمە تەنها تاقیمان کردوەتەوە ﴿فَٱسۡتَغۡفَرَ رَبَّهُۥ وَخَرَّۤ رَاكِعٗاۤ وَأَنَابَ ۩﴾ بۆیە داوای لێبوردنی کرد لە پەروەردگاری وکەوت بە ڕوودا بە سوژدە بردنەوە و تۆبەی کرد (لەوەی نەدەبوو بەبێ گوێگرتن لەکەسی بەرامبەر حوکم بدات وپەلەش بکات لەبڕیاردانەدا) ﴿٢٤﴾ ﴿فَغَفَرۡنَا لَهُۥ ذَٰلِكَۖ﴾ ئێمەش لەو هەڵەی ئەو خۆش بووین ﴿وَإِنَّ لَهُۥ عِندَنَا لَزُلۡفَىٰ وَحُسۡنَ مَـَٔابٖ﴾ بەڕاستی ئەو (داوود) پلە و پایەی بەرزەو نزیکە لە ئێمەوە ودوارۆژێکی چاکیشی هەیە ﴿٢٥﴾ ﴿يَٰدَاوُۥدُ إِنَّا جَعَلۡنَٰكَ خَلِيفَةٗ فِي ٱلۡأَرۡضِ﴾ ئەی داوود بێگومان ئێمە تۆمان کرد بەجێنشینی (پێغەمبەرانی پێش خۆت) لە زەویدا ﴿فَٱحۡكُم بَيۡنَ ٱلنَّاسِ بِٱلۡحَقِّ﴾ کەوابوو تۆش لە نێوان خەڵکدا بەڕاستی فەرمانڕەوایی بکە ﴿وَلَا تَتَّبِعِ ٱلۡهَوَىٰ فَيُضِلَّكَ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِۚ﴾ شوێن هەوا و ئارەزوو مەکەوە با لەڕێگای خوا لات نەدات ﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ يَضِلُّونَ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ﴾ بێگومان ئەوانەی لەڕێگای خوا لادەدەن و گومڕا دەبن ﴿لَهُمۡ عَذَابٞ شَدِيدُۢ بِمَا نَسُواْ يَوۡمَ ٱلۡحِسَابِ﴾ سزای سەختیان بۆ هەیە چونکە ڕۆژی لێپرسینەوەیان لەبیر کردبوو ﴿٢٦﴾

وَمَا خَلَقْنَا ٱلسَّمَآءَ وَٱلْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا بَٰطِلًا ذَٰلِكَ ظَنُّ ٱلَّذِينَ
كَفَرُوا۟ فَوَيْلٌ لِّلَّذِينَ كَفَرُوا۟ مِنَ ٱلنَّارِ ﴿٢٧﴾ أَمْ نَجْعَلُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟
ٱلصَّٰلِحَٰتِ كَٱلْمُفْسِدِينَ فِى ٱلْأَرْضِ أَمْ نَجْعَلُ ٱلْمُتَّقِينَ كَٱلْفُجَّارِ
﴿٢٨﴾ كِتَٰبٌ أَنزَلْنَٰهُ إِلَيْكَ مُبَٰرَكٌ لِّيَدَّبَّرُوٓا۟ ءَايَٰتِهِۦ وَلِيَتَذَكَّرَ أُو۟لُوا۟
ٱلْأَلْبَٰبِ ﴿٢٩﴾ وَوَهَبْنَا لِدَاوُۥدَ سُلَيْمَٰنَ نِعْمَ ٱلْعَبْدُ إِنَّهُۥٓ أَوَّابٌ
﴿٣٠﴾ إِذْ عُرِضَ عَلَيْهِ بِٱلْعَشِىِّ ٱلصَّٰفِنَٰتُ ٱلْجِيَادُ ﴿٣١﴾ فَقَالَ إِنِّىٓ أَحْبَبْتُ
حُبَّ ٱلْخَيْرِ عَن ذِكْرِ رَبِّى حَتَّىٰ تَوَارَتْ بِٱلْحِجَابِ ﴿٣٢﴾ رُدُّوهَا عَلَىَّ
فَطَفِقَ مَسْحًۢا بِٱلسُّوقِ وَٱلْأَعْنَاقِ ﴿٣٣﴾ وَلَقَدْ فَتَنَّا سُلَيْمَٰنَ
وَأَلْقَيْنَا عَلَىٰ كُرْسِيِّهِۦ جَسَدًا ثُمَّ أَنَابَ ﴿٣٤﴾ قَالَ رَبِّ ٱغْفِرْ لِى وَهَبْ
لِى مُلْكًا لَّا يَنۢبَغِى لِأَحَدٍ مِّنۢ بَعْدِىٓ إِنَّكَ أَنتَ ٱلْوَهَّابُ ﴿٣٥﴾
فَسَخَّرْنَا لَهُ ٱلرِّيحَ تَجْرِى بِأَمْرِهِۦ رُخَآءً حَيْثُ أَصَابَ ﴿٣٦﴾ وَٱلشَّيَٰطِينَ
كُلَّ بَنَّآءٍ وَغَوَّاصٍ ﴿٣٧﴾ وَءَاخَرِينَ مُقَرَّنِينَ فِى ٱلْأَصْفَادِ ﴿٣٨﴾ هَٰذَا
عَطَآؤُنَا فَٱمْنُنْ أَوْ أَمْسِكْ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٣٩﴾ وَإِنَّ لَهُۥ عِندَنَا لَزُلْفَىٰ وَحُسْنَ
مَـَٔابٍ ﴿٤٠﴾ وَٱذْكُرْ عَبْدَنَآ أَيُّوبَ إِذْ نَادَىٰ رَبَّهُۥٓ أَنِّى مَسَّنِىَ ٱلشَّيْطَٰنُ
بِنُصْبٍ وَعَذَابٍ ﴿٤١﴾ ٱرْكُضْ بِرِجْلِكَ هَٰذَا مُغْتَسَلٌۢ بَارِدٌ وَشَرَابٌ ﴿٤٢﴾

﴿وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاءَ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا بَاطِلًا﴾ ئێمە ئاسمان و زەوی و ئەوەی لە نێوانیاندایە بەبێهوودە دروستمان
نەکردووە ﴿ذَٰلِكَ ظَنُّ الَّذِينَ كَفَرُوا﴾ ئەوە گومانی ئەو کەسانەیە کە بێ باوەڕ بوون ﴿فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ كَفَرُوا مِنَ النَّارِ﴾ سا هاوار
بۆ ئەوانەی کە بێ باوەڕ بوون بەئاگری دۆزەخ ﴿٢٧﴾ ﴿أَمْ نَجْعَلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ﴾ ئایا ئەوانەی باوەڕیان هێناوەو
کردەوە چاکەکانیان کردووە ﴿كَالْمُفْسِدِينَ فِي الْأَرْضِ﴾ لەگەڵ خراپەکاران لە زەویدا وەك یەکیان دانێین (لە دوا
ڕۆژدا، نەخێر وانی یە) ﴿أَمْ نَجْعَلُ الْمُتَّقِينَ كَالْفُجَّارِ﴾ یان پارێزکاران ولەخواترسان وەك بەد کرداران لێ دەکەین ﴿٢٨﴾
﴿كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ مُبَارَكٌ﴾ (ئەم قورئانە) کتێبێکی پیرۆزە ناردوومانەتە خوارەوە بۆ تۆ ﴿لِيَدَّبَّرُوا آيَاتِهِ وَلِيَتَذَكَّرَ أُولُو
الْأَلْبَابِ﴾ بۆ ئەوەی بیر بکەنەوە لەئایەتەکانی، وە خاوەنانی بیر و ژیری پەندی لێ وەربگرن ﴿٢٩﴾
﴿وَوَهَبْنَا لِدَاوُودَ سُلَيْمَانَ﴾ ئێمە سولەیمانمان بەخشی بە داوود (علیهما السلام) ﴿نِعْمَ الْعَبْدُ إِنَّهُ أَوَّابٌ﴾ ئەو
(سولەیمان) بەندەیەکی چاك بوو، بێگومان ئەو زۆر ڕوو لەخوا بوو ﴿٣٠﴾ ﴿إِذْ عُرِضَ عَلَيْهِ بِالْعَشِيِّ الصَّافِنَاتُ الْجِيَادُ﴾
سەر لە ئێوارە کاتێك ئەسپانی ڕەسەن و خێرا نیشانی سولەیمان درا ﴿٣١﴾ ﴿فَقَالَ إِنِّي أَحْبَبْتُ حُبَّ الْخَيْرِ عَنْ ذِكْرِ رَبِّي﴾
جا (سولەیمان) ووتی خۆشەویستی ئەم ئەسپانەم باودا بەسەر یاد و عیبادەتی پەروەردگارم دا (کە نوێژی عەسر بوو)
﴿حَتَّىٰ تَوَارَتْ بِالْحِجَابِ﴾ (سەیری ئەسپەکانی دەکرد) هەتا لەچاوو گوم بوون ﴿٣٢﴾ ﴿رُدُّوهَا عَلَيَّ﴾ (ووتی) جارێکی تر
ئەو ئەسپانەم بۆ بگێڕنەوە ﴿فَطَفِقَ مَسْحًا بِالسُّوقِ وَالْأَعْنَاقِ﴾ ئەمجا دەستی هێنا بە دەست و قاچ و گەردن و یاڵی (ئەو
ئەسپانەدا) ﴿٣٣﴾ ﴿وَلَقَدْ فَتَنَّا سُلَيْمَانَ﴾ سوێند بەخوا بەڕاستی سولەیمانمان تاقی کردەوە ﴿وَأَلْقَيْنَا عَلَىٰ كُرْسِيِّهِ جَسَدًا﴾
و لاشەی (لەتە کوڕێ)کمان فڕێدا بەسەر تەختەکەیدا (چونکە پێشتر سوێندی خواردبوو، کە بەسەر تەواوی
خێزانەکانیدا ئەسوڕێتەوە وکۆ ئەبێتەوە لەگەڵیاندا، وهەریەکەشیان کوڕێکی ببێت ولەپێناو خوادا جیهاد بکەن
بەبێ ئەوەی (ان شاء الله) بکات لەدواییدا لەهەر هەموو خێزانەکانی تەنها کوڕێکی نوقسانی ناتەواوی بوو، خوای
گەورەش بەمە تاقیکردەوە) ﴿ثُمَّ أَنَابَ﴾ پاشان تەوبەی کرد و گەڕایەوە بۆ لای خوا ﴿٣٤﴾ ﴿قَالَ رَبِّ اغْفِرْ لِي وَهَبْ لِي مُلْكًا﴾
(سولەیمان) ووتی ئەی پەروەردگارم لێم خۆشبە و دەسەڵات و پاشایەتیێکم پێ ببەخشە ﴿لَا يَنْبَغِي لِأَحَدٍ مِنْ بَعْدِي﴾
کەدوای من دەس نەدا بۆ کەسی تر ﴿إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ﴾ بێگومان تەنها تۆی بەخشندەی (هەموو شتێکی) ﴿٣٥﴾
﴿فَسَخَّرْنَا لَهُ الرِّيحَ﴾ (دوای نزاکەی) (با) مان بۆ ڕام هێنا وخستمانە خزمەتیەوە ﴿تَجْرِي بِأَمْرِهِ رُخَاءً حَيْثُ أَصَابَ﴾
بەفەرمانی ئەو بەنەرمی دەڕۆیی بۆ هەر جێگایەك بیویستایە ﴿٣٦﴾ ﴿وَالشَّيَاطِينَ كُلَّ بَنَّاءٍ وَغَوَّاصٍ﴾ وە هەموو (جنۆکەو)
شەیتانەکانمان بۆ ڕام هێنا بوو کە بینا سازو مەلەوانی ژێر دەریا بوون ﴿٣٧﴾ ﴿وَآخَرِينَ مُقَرَّنِينَ فِي الْأَصْفَادِ﴾ وە هەندێکی
تریان (کە سەرپێچی سولەیمانیان کردبوو ڕاممان هێنان بۆی) بە پێکەوە بەستراوی لە کۆت زنجیردا ﴿٣٨﴾ ﴿هَٰذَا
عَطَاؤُنَا فَامْنُنْ أَوْ أَمْسِكْ بِغَيْرِ حِسَابٍ﴾ ئەمەی (کە باسکرا) بەخششی ئێمەیە (بۆ تۆ)، ئەمجا بەویستی خۆت ببیەخشە، یان
بیگرەوە و مەیبەخشە بەبێ پرسینەوە (لێت) ﴿٣٩﴾ ﴿وَإِنَّ لَهُ عِنْدَنَا لَزُلْفَىٰ وَحُسْنَ مَآبٍ﴾ وە بەڕاستی ئەو (سولەیمان) پلەی
بەرزی هەیە لای ئێمە وە سەر ئەنجامی چاکی هەیە ﴿٤٠﴾ ﴿وَاذْكُرْ عَبْدَنَا أَيُّوبَ إِذْ نَادَىٰ رَبَّهُ﴾ وە (ئەی موحەممەد ﷺ)
باسی بەندەی ئێمە ئەیوب بکە کاتێك هاواری لە پەروەردگاری کرد ﴿أَنِّي مَسَّنِيَ الشَّيْطَانُ بِنُصْبٍ وَعَذَابٍ﴾ (ووتی)
بەڕاستی شەیتان تووشی زەحمەت و ناڕەحەتی و ئازاری کردووم ﴿٤١﴾ ﴿ارْكُضْ بِرِجْلِكَ هَٰذَا مُغْتَسَلٌ بَارِدٌ وَشَرَابٌ﴾ (پێ ی
وترا) پێت بدە بە زەویدا ئەوە کانیاوێکی ساردە بۆ خۆشتن و خواردنەوە (پێی دا بەزەویدا و ئاو هەڵقوڵی ولەو
ئاوە خۆی شت و ئاوی خواردەوە ولە نەخۆشییەکەیشی چاك بوویەوە) ﴿٤٢﴾

وَوَهَبۡنَا لَهُۥٓ أَهۡلَهُۥ وَمِثۡلَهُم مَّعَهُمۡ رَحۡمَةٗ مِّنَّا وَذِكۡرَىٰ لِأُوْلِي ٱلۡأَلۡبَٰبِ
﴿٤٣﴾ وَخُذۡ بِيَدِكَ ضِغۡثٗا فَٱضۡرِب بِّهِۦ وَلَا تَحۡنَثۡۗ إِنَّا وَجَدۡنَٰهُ صَابِرٗاۚ نِّعۡمَ
ٱلۡعَبۡدُ إِنَّهُۥٓ أَوَّابٞ ﴿٤٤﴾ وَٱذۡكُرۡ عِبَٰدَنَآ إِبۡرَٰهِيمَ وَإِسۡحَٰقَ وَيَعۡقُوبَ أُوْلِي
ٱلۡأَيۡدِي وَٱلۡأَبۡصَٰرِ ﴿٤٥﴾ إِنَّآ أَخۡلَصۡنَٰهُم بِخَالِصَةٖ ذِكۡرَى ٱلدَّارِ ﴿٤٦﴾
وَإِنَّهُمۡ عِندَنَا لَمِنَ ٱلۡمُصۡطَفَيۡنَ ٱلۡأَخۡيَارِ ﴿٤٧﴾ وَٱذۡكُرۡ إِسۡمَٰعِيلَ
وَٱلۡيَسَعَ وَذَا ٱلۡكِفۡلِۖ وَكُلّٞ مِّنَ ٱلۡأَخۡيَارِ ﴿٤٨﴾ هَٰذَا ذِكۡرٞۚ وَإِنَّ لِلۡمُتَّقِينَ
لَحُسۡنَ مَـَٔابٖ ﴿٤٩﴾ جَنَّٰتِ عَدۡنٖ مُّفَتَّحَةٗ لَّهُمُ ٱلۡأَبۡوَٰبُ ﴿٥٠﴾ مُتَّكِـِٔينَ
فِيهَا يَدۡعُونَ فِيهَا بِفَٰكِهَةٖ كَثِيرَةٖ وَشَرَابٖ ﴿٥١﴾ ۞ وَعِندَهُمۡ قَٰصِرَٰتُ
ٱلطَّرۡفِ أَتۡرَابٌ ﴿٥٢﴾ هَٰذَا مَا تُوعَدُونَ لِيَوۡمِ ٱلۡحِسَابِ ﴿٥٣﴾ إِنَّ هَٰذَا
لَرِزۡقُنَا مَا لَهُۥ مِن نَّفَادٍ ﴿٥٤﴾ هَٰذَاۚ وَإِنَّ لِلطَّٰغِينَ لَشَرَّ مَـَٔابٖ
﴿٥٥﴾ جَهَنَّمَ يَصۡلَوۡنَهَا فَبِئۡسَ ٱلۡمِهَادُ ﴿٥٦﴾ هَٰذَا فَلۡيَذُوقُوهُ حَمِيمٞ
وَغَسَّاقٞ ﴿٥٧﴾ وَءَاخَرُ مِن شَكۡلِهِۦٓ أَزۡوَٰجٌ ﴿٥٨﴾ هَٰذَا فَوۡجٞ
مُّقۡتَحِمٞ مَّعَكُمۡ لَا مَرۡحَبَۢا بِهِمۡۚ إِنَّهُمۡ صَالُواْ ٱلنَّارِ ﴿٥٩﴾ قَالُواْ
بَلۡ أَنتُمۡ لَا مَرۡحَبَۢا بِكُمۡۖ أَنتُمۡ قَدَّمۡتُمُوهُ لَنَاۖ فَبِئۡسَ ٱلۡقَرَارُ ﴿٦٠﴾
قَالُواْ رَبَّنَا مَن قَدَّمَ لَنَا هَٰذَا فَزِدۡهُ عَذَابٗا ضِعۡفٗا فِي ٱلنَّارِ ﴿٦١﴾

نصف الحزب ٤٦

﴿وَوَهَبۡنَا لَهُۥٓ أَهۡلَهُۥ وَمِثۡلَهُم مَّعَهُمۡ﴾ وە ژن و منالەکانی و ئەوەندەی تریشمان لەگەڵیان دا بە (ئەیوب) بەخشی ﴿رَحۡمَةٗ مِّنَّا وَذِكۡرَىٰ لِأُوْلِي ٱلۡأَلۡبَٰبِ﴾ بەڕەحم ومیهرەبانی لە لایەن خۆمانەوە (بۆ ئەیوب) وە بۆ پەند و ئامۆژگاری بۆ خاوەنانی ژیری و بیرو هۆش ﴿٤٣﴾ ﴿وَخُذۡ بِيَدِكَ ضِغۡثٗا فَٱضۡرِب بِّهِۦ وَلَا تَحۡنَثۡ﴾ (پێمان ووت) چەپکێ شووڵ (داری زۆر باریك) بە دەستەوە بگرە و پێی بدە (لەخێزانت یەك جار) و سوێندەکەت مەشکێنە (کە لە خێزانت خوارد بوو سەد داری لێ بدەی) ﴿إِنَّا وَجَدۡنَٰهُ صَابِرٗا﴾ بەڕاستی ئێمە ئەو (ئەیوب)مان بەخۆگری بینی ﴿نِّعۡمَ ٱلۡعَبۡدُ إِنَّهُۥٓ أَوَّابٞ﴾ چ بەندەیەکی چاك بوو بەڕاستی ئەو زۆر گوێڕایەڵ و ڕوو لە خوا بوو ﴿٤٤﴾ ﴿وَٱذۡكُرۡ عِبَٰدَنَآ إِبۡرَٰهِيمَ وَإِسۡحَٰقَ وَيَعۡقُوبَ﴾ وە باسی بەندەکانی ئێمە بکە ئیبراهیم و ئیسحاق و یەعقوب ﴿أُوْلِي ٱلۡأَيۡدِي وَٱلۡأَبۡصَٰرِ﴾ کە خاوەنی هێزو توانا و بینایی بوون ﴿٤٥﴾ ﴿إِنَّآ أَخۡلَصۡنَٰهُم بِخَالِصَةٖ ذِكۡرَى ٱلدَّارِ﴾ بەڕاستی لەبەر ئەوەی هەمیشە ڕۆژی دواییان لەبیردابوو ئێمە (بە بەندەی تایبەتی خۆمان) هەڵمان بژاردن ﴿٤٦﴾ ﴿وَإِنَّهُمۡ عِندَنَا لَمِنَ ٱلۡمُصۡطَفَيۡنَ ٱلۡأَخۡيَارِ﴾ وە بەڕاستی ئەوانە (هەر سیانیان) لای ئێمە لەبەند هەڵبژێردراوە چاکەکانن ﴿٤٧﴾ ﴿وَٱذۡكُرۡ إِسۡمَٰعِيلَ وَٱلۡيَسَعَ وَذَا ٱلۡكِفۡلِۖ﴾ وە باسی (بەندەکانی ئێمە) ئیسماعیل و ئەلیەسەع و ذو لکیفل بکە ﴿وَكُلّٞ مِّنَ ٱلۡأَخۡيَارِ﴾ کەهەموویان لە چاکەکارانن ﴿٤٨﴾ ﴿هَٰذَا ذِكۡرٞۚ وَإِنَّ لِلۡمُتَّقِينَ لَحُسۡنَ مَـَٔابٖ﴾ ئەم (باسی پێغەمبەرانە) باس و ناوبانگی چاکیانە لە دونیادا و بێگومان پارێزکاران سەرئەنجامێکی چاکیان هەیە ﴿٤٩﴾ ﴿جَنَّٰتِ عَدۡنٖ مُّفَتَّحَةٗ لَّهُمُ ٱلۡأَبۡوَٰبُ﴾ (کە بریتی یە لە) بەهەشتانی جێگای مانەوەی هەمیشەیی، کەدەرگاکانی کراوەتەوە بۆیان ﴿٥٠﴾ ﴿مُتَّكِـِٔينَ فِيهَا﴾ لەوێدا (لەسەر کورسی ڕازاوە) پاڵیان داوەتەوە ﴿يَدۡعُونَ فِيهَا بِفَٰكِهَةٖ كَثِيرَةٖ وَشَرَابٖ﴾ تێیدا داوای میوەهاتی زۆر و جۆرەها خواردنەوە دەکەن ﴿٥١﴾ ﴿وَعِندَهُمۡ قَٰصِرَٰتُ ٱلطَّرۡفِ أَتۡرَابٌ﴾ و حۆرییانی هاوتەمەنیان لایە (خێزانیانن) کەچاویان بڕیوەتە مێردەکانیان ﴿٥٢﴾ ﴿هَٰذَا مَا تُوعَدُونَ لِيَوۡمِ ٱلۡحِسَابِ﴾ ئەمە ئەو (نازو نیعمەتانە)یە کە بەڵێنتان پێ درا بوو بۆ ڕۆژی لێپرسینەوە(ی قیامەت) ﴿٥٣﴾ ﴿إِنَّ هَٰذَا لَرِزۡقُنَا مَا لَهُۥ مِن نَّفَادٍ﴾ بەڕاستی ئەمە ڕزق و ڕۆزی ئێمەیە هەرگیز تەواو بوونی بۆ نییە ﴿٥٤﴾ ﴿هَٰذَاۚ وَإِنَّ لِلطَّٰغِينَ لَشَرَّ مَـَٔابٖ﴾ ئا ئەمە (پاداشتی پارێزکارانە) و بێگومان سەرکەشانیش خراپترین پاشە ڕۆژیان هەیە ﴿٥٥﴾ ﴿جَهَنَّمَ يَصۡلَوۡنَهَا فَبِئۡسَ ٱلۡمِهَادُ﴾ دۆزەخە کەدەچنە ناویەوە، ئای چ جێگایەکی بەدو خراپە ﴿٥٦﴾ ﴿هَٰذَا فَلۡيَذُوقُوهُ حَمِيمٞ وَغَسَّاقٞ﴾ ئەمە و ئاوی لەکوڵ و کێم وزووخاو، دەبا بیچەژن ﴿٥٧﴾ ﴿وَءَاخَرُ مِن شَكۡلِهِۦٓ أَزۡوَٰجٌ﴾ وە چەند جۆری تر سزایان هەیە لەو شێوە ﴿٥٨﴾ ﴿هَٰذَا فَوۡجٞ مُّقۡتَحِمٞ مَّعَكُمۡ﴾ (بە گومڕاکەرەکان دەوترێ) ئەمە کۆمەڵێکە لەگەڵ ئێوەدا دێنە دۆزەخ ﴿لَا مَرۡحَبَۢا بِهِمۡۚ﴾ (گومڕاکەرەکانیش دەڵێن) بەخێر نەیەن ﴿إِنَّهُمۡ صَالُواْ ٱلنَّارِ﴾ بێگومان ئەوانە دەچنە ناو ئاگری دۆزەخ ﴿٥٩﴾ ﴿قَالُواْ بَلۡ أَنتُمۡ لَا مَرۡحَبَۢا بِكُمۡۖ﴾ ئەوان (بە گومڕاکەرەکان) دەڵێن بەڵکو ئێوە بەخێر نەیەن ﴿أَنتُمۡ قَدَّمۡتُمُوهُ لَنَاۖ﴾ ئێوە (لەدونیا گومڕاتان کردین) و ئەم سزاتان پێش هێنا بۆمان ﴿فَبِئۡسَ ٱلۡقَرَارُ﴾ ئای چ جێگاو مەنزڵێکی خراپە ﴿٦٠﴾ ﴿قَالُواْ رَبَّنَا مَن قَدَّمَ لَنَا هَٰذَا﴾ دەڵێن: ئەی پەروەردگارمان هەر کەس (هۆی) پێش هێنانی ئەم سزایە بوو بۆ ئێمە ﴿فَزِدۡهُ عَذَابٗا ضِعۡفٗا فِي ٱلنَّارِ﴾ ئەوە سزای ئەو کەسە لەدۆزەخدا چەند قات بکە رەوە ﴿٦١﴾

وَقَالُواْ مَا لَنَا لَا نَرَىٰ رِجَالٗا كُنَّا نَعُدُّهُم مِّنَ ٱلۡأَشۡرَارِ ٦٢ أَتَّخَذۡنَٰهُمۡ
سِخۡرِيًّا أَمۡ زَاغَتۡ عَنۡهُمُ ٱلۡأَبۡصَٰرُ ٦٣ إِنَّ ذَٰلِكَ لَحَقّٞ تَخَاصُمُ أَهۡلِ
ٱلنَّارِ ٦٤ قُلۡ إِنَّمَآ أَنَا۠ مُنذِرٞۖ وَمَا مِنۡ إِلَٰهٍ إِلَّا ٱللَّهُ ٱلۡوَٰحِدُ ٱلۡقَهَّارُ ٦٥
رَبُّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ وَمَا بَيۡنَهُمَا ٱلۡعَزِيزُ ٱلۡغَفَّٰرُ ٦٦ قُلۡ هُوَ نَبَؤٌاْ
عَظِيمٌ ٦٧ أَنتُمۡ عَنۡهُ مُعۡرِضُونَ ٦٨ مَا كَانَ لِيَ مِنۡ عِلۡمِۭ بِٱلۡمَلَإِ ٱلۡأَعۡلَىٰٓ
إِذۡ يَخۡتَصِمُونَ ٦٩ إِن يُوحَىٰٓ إِلَيَّ إِلَّآ أَنَّمَآ أَنَا۠ نَذِيرٞ مُّبِينٌ ٧٠ إِذۡ قَالَ
رَبُّكَ لِلۡمَلَٰٓئِكَةِ إِنِّي خَٰلِقُۢ بَشَرٗا مِّن طِينٖ ٧١ فَإِذَا سَوَّيۡتُهُۥ وَنَفَخۡتُ
فِيهِ مِن رُّوحِي فَقَعُواْ لَهُۥ سَٰجِدِينَ ٧٢ فَسَجَدَ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ كُلُّهُمۡ
أَجۡمَعُونَ ٧٣ إِلَّآ إِبۡلِيسَ ٱسۡتَكۡبَرَ وَكَانَ مِنَ ٱلۡكَٰفِرِينَ ٧٤ قَالَ
يَٰٓإِبۡلِيسُ مَا مَنَعَكَ أَن تَسۡجُدَ لِمَا خَلَقۡتُ بِيَدَيَّۖ أَسۡتَكۡبَرۡتَ أَمۡ كُنتَ
مِنَ ٱلۡعَالِينَ ٧٥ قَالَ أَنَا۠ خَيۡرٞ مِّنۡهُ خَلَقۡتَنِي مِن نَّارٖ وَخَلَقۡتَهُۥ مِن طِينٖ
٧٦ قَالَ فَٱخۡرُجۡ مِنۡهَا فَإِنَّكَ رَجِيمٞ ٧٧ وَإِنَّ عَلَيۡكَ لَعۡنَتِيٓ إِلَىٰ يَوۡمِ ٱلدِّينِ
٧٨ قَالَ رَبِّ فَأَنظِرۡنِيٓ إِلَىٰ يَوۡمِ يُبۡعَثُونَ ٧٩ قَالَ فَإِنَّكَ مِنَ
ٱلۡمُنظَرِينَ ٨٠ إِلَىٰ يَوۡمِ ٱلۡوَقۡتِ ٱلۡمَعۡلُومِ ٨١ قَالَ فَبِعِزَّتِكَ
لَأُغۡوِيَنَّهُمۡ أَجۡمَعِينَ ٨٢ إِلَّا عِبَادَكَ مِنۡهُمُ ٱلۡمُخۡلَصِينَ ٨٣

﴿وَقَالُوا۟ مَا لَنَا لَا نَرَىٰ رِجَالًا﴾ وە (گومڕاکەرەکان) دەڵێن ئەوە چیمانە بۆچ پیاوانێك نابینین ﴿كُنَّا نَعُدُّهُم مِّنَ
ٱلْأَشْرَارِ﴾ کە ئێمە لە خراپەرکارانمان دەژماردن ﴿٦٢﴾ ﴿أَتَّخَذْنَٰهُمْ سِخْرِيًّا﴾ ئایا ئەوانەن کە گاڵتەمان پێ
دەکردن؟ ﴿أَمْ زَاغَتْ عَنْهُمُ ٱلْأَبْصَٰرُ﴾ یا (لێرەن بەڵام) چاوەکان لێیان کەلا بووە (و نایان بینن) ﴿٦٣﴾ ﴿إِنَّ
ذَٰلِكَ لَحَقٌّ تَخَاصُمُ أَهْلِ ٱلنَّارِ﴾ بێگومان ئەوە (کە باسکرا) ئاژاوەو شەڕە قسەی دۆزەخیانە، وڕاستە (و دێتەدی)
﴿٦٤﴾ ﴿قُلْ إِنَّمَآ أَنَا۠ مُنذِرٌ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) بڵێ من تەنها ترسێنەرێکم ﴿وَمَا مِنْ إِلَٰهٍ إِلَّا ٱللَّهُ ٱلْوَٰحِدُ ٱلْقَهَّارُ﴾
و هیچ پەرستراوێکی ڕاست نییە بێجگە لە خوای تەنهای بەدەسەڵات ﴿٦٥﴾ ﴿رَبُّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ
وَمَا بَيْنَهُمَا﴾ پەروەردگاری ئاسمانەکان و زەوی و ئەوەی لە نێوانیاندایە ﴿ٱلْعَزِيزُ ٱلْغَفَّٰرُ﴾ زاڵی باڵادەستی
لێبوردەیە ﴿٦٦﴾ ﴿قُلْ هُوَ نَبَؤٌا۟ عَظِيمٌ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) بڵێ ئەوە هەواڵێکی زۆر گەورەیە ﴿٦٧﴾
﴿أَنتُمْ عَنْهُ مُعْرِضُونَ﴾ کە ئێوە گوێی پێ نادەن ﴿٦٨﴾ ﴿مَا كَانَ لِىَ مِنْ عِلْمٍۭ بِٱلْمَلَإِ ٱلْأَعْلَىٰٓ﴾ (بڵێ ئەگەر وەحیم بۆنەهاتایە)
من هیچ ئاگام لەکۆمەڵی هەرە بڵند (فریشتەکان) نەبووە ﴿إِذْ يَخْتَصِمُونَ﴾ کاتێ دەمە قاڵێیان دەکرد
(دەربارەی ئادەم) ﴿٦٩﴾ ﴿إِن يُوحَىٰٓ إِلَىَّ﴾ نیگا بۆ من ناکرێت ﴿إِلَّآ أَنَّمَآ أَنَا۠ نَذِيرٌ مُّبِينٌ﴾ جگە لەوە نەبێت کە من
تەنها ترسێنەرێکی ڕوونکەرەوەم ﴿٧٠﴾ ﴿إِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَٰٓئِكَةِ﴾ ئەو کاتەی (دەمەقاڵێ یان بوو) پەروەردگارت
بەفریشتەکانی فەرموو ﴿إِنِّى خَٰلِقٌۢ بَشَرًا مِّن طِينٍ﴾ بەڕاستی من مرۆڤێك لە قوڕ دروست دەکەم ﴿٧١﴾
﴿فَإِذَا سَوَّيْتُهُۥ وَنَفَخْتُ فِيهِ مِن رُّوحِى﴾ ئەمجا کاتێ شێوەکەیم ڕێك خست و فوم پێدا کردو گیانم کرد بەبەریدا لە
گیانێك کە خۆم دروستم کردووە ﴿فَقَعُوا۟ لَهُۥ سَٰجِدِينَ﴾ ئەوسا هەمووبە سوژدەبردن بۆی بکەون بەڕوودا ﴿٧٢﴾
﴿فَسَجَدَ ٱلْمَلَٰٓئِكَةُ كُلُّهُمْ أَجْمَعُونَ﴾ جافریشتەکان هەر هەموویان سوژدەیان برد ﴿٧٣﴾ ﴿إِلَّآ إِبْلِيسَ ٱسْتَكْبَرَ﴾
بێجگە لە شەیتان کە خۆی بە گەورە دانا ﴿وَكَانَ مِنَ ٱلْكَٰفِرِينَ﴾ و لە بێ باوەڕان بوو ﴿٧٤﴾ ﴿قَالَ يَٰٓإِبْلِيسُ﴾
(خوا) فەرمووی ئەی ئیبلیس ﴿مَا مَنَعَكَ أَن تَسْجُدَ لِمَا خَلَقْتُ بِيَدَىَّ﴾ چی شتێك ڕێگری کردی (لەوەی) کە
سوژدەببەیت بۆ کەسێ کە بە هەردوو دەستی خۆم دروستم کردووە ﴿أَسْتَكْبَرْتَ أَمْ كُنتَ مِنَ ٱلْعَالِينَ﴾ ئایا خۆت
بەگەورە زانی، یاخو لەبەرزو بڵندەکانی ﴿٧٥﴾ ﴿قَالَ أَنَا۠ خَيْرٌ مِّنْهُ﴾ (شەیتان) ووتی من لە (ئادەم) چاکترم
﴿خَلَقْتَنِى مِن نَّارٍ وَخَلَقْتَهُۥ مِن طِينٍ﴾ چونکە منت لەئاگر دروست کردووە، بەڵام ئەوت لەقوڕ درەستکردووە ﴿٧٦﴾
﴿قَالَ فَٱخْرُجْ مِنْهَا فَإِنَّكَ رَجِيمٌ﴾ (خوا) فەرمووی کەواتە لەو (بەهەشتە) دەرچۆ و بڕۆ، چونکە بێگومان تۆ
دەرکراوی لەڕەحمەتی من ﴿٧٧﴾ ﴿وَإِنَّ عَلَيْكَ لَعْنَتِىٓ إِلَىٰ يَوْمِ ٱلدِّينِ﴾ وە بەڕاستی نەفرینی منت لەسەر بێ تا ڕۆژی
(پاداشت و تۆڵە) ﴿٧٨﴾ ﴿قَالَ رَبِّ فَأَنظِرْنِىٓ إِلَىٰ يَوْمِ يُبْعَثُونَ﴾ (شەیتان) ووتی ئەی پەروەردگارم دەی مۆڵەتم
بدە (نەمرم) تا ڕۆژێ (مردوان) زیندوو دەکرێنەوە ﴿٧٩﴾ ﴿قَالَ فَإِنَّكَ مِنَ ٱلْمُنظَرِينَ﴾ (خوا) فەرمووی:
دەی بەڕاستی تۆ لە مۆڵەت دراوانی ﴿٨٠﴾ ﴿إِلَىٰ يَوْمِ ٱلْوَقْتِ ٱلْمَعْلُومِ﴾ تاڕۆژی کاتی دیاری کراو ﴿٨١﴾
﴿قَالَ فَبِعِزَّتِكَ لَأُغْوِيَنَّهُمْ أَجْمَعِينَ﴾ (شەیتان) ووتی ئەمجا سوێند بەعیزەتت هەر هەموویان گومڕا
دەکەم ﴿٨٢﴾ ﴿إِلَّا عِبَادَكَ مِنْهُمُ ٱلْمُخْلَصِينَ﴾ ئەوانەیان نەبێ کەبەندەی پاك و هەڵبژاردەی تۆن ﴿٨٣﴾

قَالَ فَٱلۡحَقُّ وَٱلۡحَقَّ أَقُولُ ﴿٨٤﴾ لَأَمۡلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنكَ وَمِمَّن تَبِعَكَ مِنۡهُمۡ
أَجۡمَعِينَ ﴿٨٥﴾ قُلۡ مَآ أَسۡـَٔلُكُمۡ عَلَيۡهِ مِنۡ أَجۡرٖ وَمَآ أَنَا۠ مِنَ ٱلۡمُتَكَلِّفِينَ
﴿٨٦﴾ إِنۡ هُوَ إِلَّا ذِكۡرٞ لِّلۡعَٰلَمِينَ ﴿٨٧﴾ وَلَتَعۡلَمُنَّ نَبَأَهُۥ بَعۡدَ حِينِۭ ﴿٨٨﴾

سُورَةُ الزُّمَرِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

تَنزِيلُ ٱلۡكِتَٰبِ مِنَ ٱللَّهِ ٱلۡعَزِيزِ ٱلۡحَكِيمِ ﴿١﴾ إِنَّآ أَنزَلۡنَآ إِلَيۡكَ
ٱلۡكِتَٰبَ بِٱلۡحَقِّ فَٱعۡبُدِ ٱللَّهَ مُخۡلِصٗا لَّهُ ٱلدِّينَ ﴿٢﴾ أَلَا
لِلَّهِ ٱلدِّينُ ٱلۡخَالِصُۚ وَٱلَّذِينَ ٱتَّخَذُواْ مِن دُونِهِۦٓ أَوۡلِيَآءَ
مَا نَعۡبُدُهُمۡ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَآ إِلَى ٱللَّهِ زُلۡفَىٰٓ إِنَّ ٱللَّهَ يَحۡكُمُ
بَيۡنَهُمۡ فِي مَا هُمۡ فِيهِ يَخۡتَلِفُونَۗ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَهۡدِي مَنۡ هُوَ
كَٰذِبٞ كَفَّارٞ ﴿٣﴾ لَّوۡ أَرَادَ ٱللَّهُ أَن يَتَّخِذَ وَلَدٗا لَّٱصۡطَفَىٰ
مِمَّا يَخۡلُقُ مَا يَشَآءُۚ سُبۡحَٰنَهُۥۖ هُوَ ٱللَّهُ ٱلۡوَٰحِدُ ٱلۡقَهَّارُ
﴿٤﴾ خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَ بِٱلۡحَقِّۖ يُكَوِّرُ ٱلَّيۡلَ عَلَى
ٱلنَّهَارِ وَيُكَوِّرُ ٱلنَّهَارَ عَلَى ٱلَّيۡلِۖ وَسَخَّرَ ٱلشَّمۡسَ وَٱلۡقَمَرَۖ
كُلّٞ يَجۡرِي لِأَجَلٖ مُّسَمًّىۗ أَلَا هُوَ ٱلۡعَزِيزُ ٱلۡغَفَّٰرُ ﴿٥﴾

﴿قَالَ فَٱلۡحَقُّ وَٱلۡحَقَّ أَقُولُ﴾ (خـوا) فەرمووی: مـن حەقم هەر حەقیـش دەڵێم ﴿٨٤﴾ ﴿لَأَمۡلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنكَ وَمِمَّن تَبِعَكَ مِنۡهُمۡ أَجۡمَعِينَ﴾ بەڕاستی دۆزەخ پـڕ دەکەم لە تـۆ و ئەوانەی (لە ئادەمییان) شـوێنت دەکەون بەتێکڕا ﴿٨٥﴾ ﴿قُلۡ مَآ أَسۡـَٔلُكُمۡ عَلَيۡهِ مِنۡ أَجۡرٖ﴾ (ئـەی موحەممـەد ﷺ) بڵـێ من هیچ کرێ و پاداشـتێك لەسـەر گەیاندنی ئەم ئایینە لە ئێوە داواناکەم ﴿وَمَآ أَنَا۠ مِنَ ٱلۡمُتَكَلِّفِينَ﴾ و من لەو کەسـانەش نیم کە درۆ هەڵبەسـتم و زۆر لە خـۆم بکەم ﴿٨٦﴾ ﴿إِنۡ هُوَ إِلَّا ذِكۡرٞ لِّلۡعَٰلَمِينَ﴾ ئەم (قورئانە) تەنها پەند و ئامۆژگارییە بۆ هەموو جیهانیان ﴿٨٧﴾ ﴿وَلَتَعۡلَمُنَّ نَبَأَهُۥ بَعۡدَ حِينِۭ﴾ بەڕاستی پاش ماوەیەك لە هەواڵی ئەو (قورئانە) دەزانن ﴿٨٨﴾

سورەتی ﴿ ٱلزُّمَرِ ﴾

﴿بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ﴾ بە ناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

﴿تَنزِيلُ ٱلۡكِتَٰبِ﴾ ئـەم قورئانـە هێنراوەتەخوارەوە ﴿مِنَ ٱللَّهِ ٱلۡعَزِيزِ ٱلۡحَكِيمِ﴾ لە لایەن خوای باڵادەستی کار بەجـێ وە ﴿١﴾ ﴿إِنَّآ أَنزَلۡنَآ إِلَيۡكَ ٱلۡكِتَٰبَ بِٱلۡحَقِّ﴾ بێگومـان ئێمـە بەحـەق و ڕاسـتی قورئانمـان بـۆ تۆ هێناوەتـە خـوارەوە ﴿فَٱعۡبُدِ ٱللَّهَ مُخۡلِصٗا لَّهُ ٱلدِّينَ﴾ کەواتـە خوا بپەرسـتە و بە تەنها هەر بـۆ ئەو ملکەچ بـە ﴿٢﴾ ﴿أَلَا لِلَّهِ ٱلدِّينُ ٱلۡخَالِصُۚ﴾ بێداربـە ئایینـی (گـەردن کەچـی) پـاك و خاوێـن هـەر بـۆ خوایـە ﴿وَٱلَّذِينَ ٱتَّخَذُواْ مِن دُونِهِۦٓ أَوۡلِيَآءَ﴾ وە کەسـانێ جگە لەو (خوا) چەند پەرستراوێکیان بۆ خۆیان داناوە ﴿مَا نَعۡبُدُهُمۡ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَآ إِلَى ٱللَّهِ زُلۡفَىٰٓ﴾ (دەڵێـن) تەنهـا لەبەر ئەوە دەیان پەرسـتین نزیکمـان بکەنەوە لە خـوا ﴿إِنَّ ٱللَّهَ يَحۡكُمُ بَيۡنَهُمۡ﴾ بێگومـان خوا بڕیـار دەدات لـە نێوانیاندا ﴿فِي مَا هُمۡ فِيهِ يَخۡتَلِفُونَۗ﴾ لەو شـتانەدا کەئـەوان تیایا جیاواز بوون ﴿إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَهۡدِي مَنۡ هُوَ كَٰذِبٞ كَفَّارٞ﴾ بەڕاسـتی خـوا ڕێنموونیی کەسـێ نـاکات کـە درۆزنـی زۆر بـێ بـاوەڕە ﴿٣﴾ ﴿لَّوۡ أَرَادَ ٱللَّهُ أَن يَتَّخِذَ وَلَدٗا﴾ ئەگـەر خوا بیوویسـتایە منداڵێـك بۆ خۆی بڕیار بدات ﴿لَّٱصۡطَفَىٰ مِمَّا يَخۡلُقُ مَا يَشَآءُۚ﴾ ئەوە لەناو دروسـت کراوەکانیدا کامەی بوویسـتایە هەڵـی دەبژارد ﴿سُبۡحَٰنَهُۥۖ هُوَ ٱللَّهُ ٱلۡوَٰحِدُ ٱلۡقَهَّارُ﴾ پـاك و بێگەردە هەر ئـەوە خوای تەنهای زاڵ و بە دەسـەڵات ﴿٤﴾ ﴿خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَ بِٱلۡحَقِّۖ﴾ (خوا) ئاسمانەکان و زەوی بەهەق دروست کردووە ﴿يُكَوِّرُ ٱلَّيۡلَ عَلَى ٱلنَّهَارِ﴾ شـەو دەهێنـێ بەسـەر ڕۆژدا ﴿وَيُكَوِّرُ ٱلنَّهَارَ عَلَى ٱلَّيۡلِۖ﴾ و ڕۆژ دەهێنێ بەسـەر شـەودا ﴿وَسَخَّرَ ٱلشَّمۡسَ وَٱلۡقَمَرَۖ﴾ و خـۆر و مانگـی ڕام هێنـاوە ﴿كُلّٞ يَجۡرِي لِأَجَلٖ مُّسَمًّىۗ﴾ هەریەکەیـان (لەخولگـەی خۆیـدا) تا ئـەو ماوەیەی بۆی دیـاری کـراوە دەگەڕێت ودەسـوڕێتەوە ﴿أَلَا هُوَ ٱلۡعَزِيزُ ٱلۡغَفَّٰرُ﴾ بێداربە هەر ئەو (خوا) زاڵی لێ بوردەیە ﴿٥﴾

خَلَقَكُم مِّن نَّفۡسٖ وَٰحِدَةٖ ثُمَّ جَعَلَ مِنۡهَا زَوۡجَهَا وَأَنزَلَ لَكُم
مِّنَ ٱلۡأَنۡعَٰمِ ثَمَٰنِيَةَ أَزۡوَٰجٖۚ يَخۡلُقُكُمۡ فِي بُطُونِ أُمَّهَٰتِكُمۡ
خَلۡقٗا مِّنۢ بَعۡدِ خَلۡقٖ فِي ظُلُمَٰتٖ ثَلَٰثٖۚ ذَٰلِكُمُ ٱللَّهُ رَبُّكُمۡ لَهُ
ٱلۡمُلۡكُۖ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَۖ فَأَنَّىٰ تُصۡرَفُونَ ٦ إِن تَكۡفُرُواْ فَإِنَّ
ٱللَّهَ غَنِيٌّ عَنكُمۡۖ وَلَا يَرۡضَىٰ لِعِبَادِهِ ٱلۡكُفۡرَۖ وَإِن تَشۡكُرُواْ يَرۡضَهُ
لَكُمۡۗ وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٞ وِزۡرَ أُخۡرَىٰۚ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُم مَّرۡجِعُكُمۡ
فَيُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمۡ تَعۡمَلُونَۚ إِنَّهُۥ عَلِيمُۢ بِذَاتِ ٱلصُّدُورِ ٧
۞ وَإِذَا مَسَّ ٱلۡإِنسَٰنَ ضُرّٞ دَعَا رَبَّهُۥ مُنِيبًا إِلَيۡهِ ثُمَّ إِذَا خَوَّلَهُۥ نِعۡمَةٗ
مِّنۡهُ نَسِيَ مَا كَانَ يَدۡعُوٓاْ إِلَيۡهِ مِن قَبۡلُ وَجَعَلَ لِلَّهِ أَندَادٗا لِّيُضِلَّ
عَن سَبِيلِهِۦۚ قُلۡ تَمَتَّعۡ بِكُفۡرِكَ قَلِيلًا إِنَّكَ مِنۡ أَصۡحَٰبِ ٱلنَّارِ
٨ أَمَّنۡ هُوَ قَٰنِتٌ ءَانَآءَ ٱلَّيۡلِ سَاجِدٗا وَقَآئِمٗا يَحۡذَرُ ٱلۡأٓخِرَةَ
وَيَرۡجُواْ رَحۡمَةَ رَبِّهِۦۗ قُلۡ هَلۡ يَسۡتَوِي ٱلَّذِينَ يَعۡلَمُونَ وَٱلَّذِينَ
لَا يَعۡلَمُونَۗ إِنَّمَا يَتَذَكَّرُ أُوْلُواْ ٱلۡأَلۡبَٰبِ ٩ قُلۡ يَٰعِبَادِ ٱلَّذِينَ
ءَامَنُواْ ٱتَّقُواْ رَبَّكُمۡۚ لِلَّذِينَ أَحۡسَنُواْ فِي هَٰذِهِ ٱلدُّنۡيَا حَسَنَةٞۗ
وَأَرۡضُ ٱللَّهِ وَٰسِعَةٌۗ إِنَّمَا يُوَفَّى ٱلصَّٰبِرُونَ أَجۡرَهُم بِغَيۡرِ حِسَابٖ ١٠

ثلاثة أرباع الحزب ٤٦

﴿خَلَقَكُم مِّن نَّفۡسٖ وَٰحِدَةٖ﴾ (خوا) ئێوەی لە تاکە کەسێك (ئادەم) دروست کردووە ﴿ثُمَّ جَعَلَ مِنۡهَا زَوۡجَهَا﴾
پاشان لەو (کەسە) هاوسەرەکەی (حەووای) بەدی هێناوە ﴿وَأَنزَلَ لَكُم مِّنَ ٱلۡأَنۡعَٰمِ ثَمَٰنِيَةَ أَزۡوَٰجٖۚ﴾ وە بۆ
ئێوە هەشت جووتی (نێر و مێ) لە ئاژەڵ بە دی هێناوە ﴿يَخۡلُقُكُمۡ فِي بُطُونِ أُمَّهَٰتِكُمۡ﴾ ئێوە دروست
دەکات لەناو سکی دایکتاندا ﴿خَلۡقٗا مِّنۢ بَعۡدِ خَلۡقٖ﴾ بە بەدی هێنانی یەك لە دوای یەك ﴿فِي ظُلُمَٰتٖ ثَلَٰثٖۚ﴾
لەناو سێ تاریکی (ناو سك، منداڵدان، پەردەی کۆرپەلە)دا ﴿ذَٰلِكُمُ ٱللَّهُ رَبُّكُمۡ لَهُ ٱلۡمُلۡكُۖ﴾ ئا ئەوە
پەروەردگاری ئێوەیە کە دەسەڵات و پاشایی هەر موڵکی ئەوە ﴿لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَۖ فَأَنَّىٰ تُصۡرَفُونَ﴾ هیچ
پەرستراوێکی ڕاست جگە لە زاتی ئەو نیە، کەواتە ئێوە چۆن لە ئایینی ڕاست لادەدرێن ﴿٦﴾
﴿إِن تَكۡفُرُواْ﴾ ئەگەر ئێوە بێ باوەڕبن ﴿فَإِنَّ ٱللَّهَ غَنِيٌّ عَنكُمۡۖ﴾ ئەوە بێگومان خوا بێ نیازە لەئێوە
﴿وَلَا يَرۡضَىٰ لِعِبَادِهِ ٱلۡكُفۡرَۖ﴾ و ڕازی نییە بە بێ باوەڕی بۆ بەندەکانی ﴿وَإِن تَشۡكُرُواْ يَرۡضَهُ لَكُمۡۗ﴾ وە ئەگەر
سوپاسی خوا بکەن (وگەردن کەچ بن) بەوە لێتان ڕازی دەبێت ﴿وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٞ وِزۡرَ أُخۡرَىٰۚ﴾ هیچ
گوناهبارێك گوناهی کەسێکی تر هەڵناگرێت ﴿ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُم مَّرۡجِعُكُمۡ﴾ پاشان گەڕانەوەتان
هەر بۆ لای پەروەردگارتانە ﴿فَيُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمۡ تَعۡمَلُونَۚ﴾ ئەوسا هەواڵتان دەداتێ بەوەی کە دەتان
کرد ﴿إِنَّهُۥ عَلِيمُۢ بِذَاتِ ٱلصُّدُورِ﴾ بەڕاستی خوا ئاگادارە بە نهێنی دڵان ﴿٧﴾ ﴿وَإِذَا مَسَّ ٱلۡإِنسَٰنَ ضُرّٞ﴾
وە کاتێ ئادەمی زیانێکی لێ بکەوێ ﴿دَعَا رَبَّهُۥ مُنِيبًا إِلَيۡهِ﴾ دەگەڕێتەوە بۆ لای پەروەردگاری
وهاواری لێ دەکات ﴿ثُمَّ إِذَا خَوَّلَهُۥ نِعۡمَةٗ مِّنۡهُ﴾ پاشان ئەگەر لەلایەن خۆیەوە بەهرە ونیعمەتێکی دایە
﴿نَسِيَ مَا كَانَ يَدۡعُوٓاْ إِلَيۡهِ مِن قَبۡلُ﴾ ئەوەی لەبیر دەچێت کە لەپێشترا هاواری لە پەروەردگاری دەکرد
﴿وَجَعَلَ لِلَّهِ أَندَادٗا﴾ وهاوتایانێ بۆ خوا دادەنێ ﴿لِّيُضِلَّ عَن سَبِيلِهِۦۚ﴾ بۆ ئەوەی (خەڵك) لە ڕێگای ئەو
گومڕا کات ﴿قُلۡ تَمَتَّعۡ بِكُفۡرِكَ قَلِيلًا﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ بە هەڕەشەوە) بڵێ: بە بێ باوەڕیکەت کەمێك
لەزەت وەرگرە لە ژیان ﴿إِنَّكَ مِنۡ أَصۡحَٰبِ ٱلنَّارِ﴾ چونکە بەڕاستی تۆ لەهاوەڵانی ئاگری دۆزەخی ﴿٨﴾
﴿أَمَّنۡ هُوَ قَٰنِتٌ﴾ (هاوبەش دانەران چاکترن) یان کەسێك ملکەچ وخواپەرست بێت؟ ﴿ءَانَآءَ ٱلَّيۡلِ سَاجِدٗا
وَقَآئِمٗا﴾ لە کاتەکانی شەودا بە سوژدە بردن و ڕاوەستان (لە شەو نوێژدا) ﴿يَحۡذَرُ ٱلۡأٓخِرَةَ وَيَرۡجُواْ رَحۡمَةَ رَبِّهِۦۗ﴾
کە لە (سزای) دوا ڕۆژ دەترسێت و بە هیوای بەزەیی پەروەردگاریەتی ﴿قُلۡ هَلۡ يَسۡتَوِي ٱلَّذِينَ يَعۡلَمُونَ﴾
(ئەی موحەممەد ﷺ) بڵێ ئایا ئەوانەی دەزانن یەکسانن ﴿وَٱلَّذِينَ لَا يَعۡلَمُونَۗ﴾ لەگەڵ ئەوانەی کە
نازانن ﴿إِنَّمَا يَتَذَكَّرُ أُوْلُواْ ٱلۡأَلۡبَٰبِ﴾ بەڕاستی تەنها خاوەنانی ژیریی ئامۆژگاری وەردەگرن ﴿٩﴾ ﴿قُلۡ يَٰعِبَادِ
ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) بڵێ بەو بەندانەم کە باوەڕیان هێناوە ﴿ٱتَّقُواْ رَبَّكُمۡۚ﴾ لە (سزای)
پەروەردگارتان خۆ بپارێزن ﴿لِلَّذِينَ أَحۡسَنُواْ فِي هَٰذِهِ ٱلدُّنۡيَا حَسَنَةٞۗ﴾ کەسانێ لەم دونیایەدا چاکەیان
کردووە، پاداشتی چاکیان بۆ هەیە ﴿وَأَرۡضُ ٱللَّهِ وَٰسِعَةٌۗ﴾ وە زەوی خوا فراوانە ﴿إِنَّمَا يُوَفَّى ٱلصَّٰبِرُونَ أَجۡرَهُم
بِغَيۡرِ حِسَابٖ﴾ بەڕاستی تەنها ئارامگران بەبێ حیساب وژماردن پاداشتیان دەدرێتەوە ﴿١٠﴾

قُلْ إِنِّيٓ أُمِرْتُ أَنْ أَعْبُدَ ٱللَّهَ مُخْلِصًا لَّهُ ٱلدِّينَ ﴿١١﴾ وَأُمِرْتُ لِأَنْ أَكُونَ
أَوَّلَ ٱلْمُسْلِمِينَ ﴿١٢﴾ قُلْ إِنِّيٓ أَخَافُ إِنْ عَصَيْتُ رَبِّي عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ
﴿١٣﴾ قُلِ ٱللَّهَ أَعْبُدُ مُخْلِصًا لَّهُۥ دِينِي ﴿١٤﴾ فَٱعْبُدُوا۟ مَا شِئْتُم مِّن دُونِهِۦ ۗ
قُلْ إِنَّ ٱلْخَٰسِرِينَ ٱلَّذِينَ خَسِرُوٓا۟ أَنفُسَهُمْ وَأَهْلِيهِمْ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ ۗ
أَلَا ذَٰلِكَ هُوَ ٱلْخُسْرَانُ ٱلْمُبِينُ ﴿١٥﴾ لَهُم مِّن فَوْقِهِمْ ظُلَلٌ مِّنَ ٱلنَّارِ
وَمِن تَحْتِهِمْ ظُلَلٌ ۚ ذَٰلِكَ يُخَوِّفُ ٱللَّهُ بِهِۦ عِبَادَهُۥ ۚ يَٰعِبَادِ فَٱتَّقُونِ ﴿١٦﴾
وَٱلَّذِينَ ٱجْتَنَبُوا۟ ٱلطَّٰغُوتَ أَن يَعْبُدُوهَا وَأَنَابُوٓا۟ إِلَى ٱللَّهِ لَهُمُ ٱلْبُشْرَىٰ ۚ
فَبَشِّرْ عِبَادِ ﴿١٧﴾ ٱلَّذِينَ يَسْتَمِعُونَ ٱلْقَوْلَ فَيَتَّبِعُونَ أَحْسَنَهُۥٓ ۚ
أُو۟لَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ هَدَىٰهُمُ ٱللَّهُ ۖ وَأُو۟لَٰٓئِكَ هُمْ أُو۟لُوا۟ ٱلْأَلْبَٰبِ ﴿١٨﴾
أَفَمَنْ حَقَّ عَلَيْهِ كَلِمَةُ ٱلْعَذَابِ أَفَأَنتَ تُنقِذُ مَن فِي ٱلنَّارِ ﴿١٩﴾
لَٰكِنِ ٱلَّذِينَ ٱتَّقَوْا۟ رَبَّهُمْ لَهُمْ غُرَفٌ مِّن فَوْقِهَا غُرَفٌ مَّبْنِيَّةٌ تَجْرِي
مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ ۖ وَعْدَ ٱللَّهِ لَا يُخْلِفُ ٱللَّهُ ٱلْمِيعَادَ ﴿٢٠﴾ أَلَمْ تَرَ
أَنَّ ٱللَّهَ أَنزَلَ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءً فَسَلَكَهُۥ يَنَٰبِيعَ فِي ٱلْأَرْضِ ثُمَّ
يُخْرِجُ بِهِۦ زَرْعًا مُّخْتَلِفًا أَلْوَٰنُهُۥ ثُمَّ يَهِيجُ فَتَرَىٰهُ مُصْفَرًّا ثُمَّ
يَجْعَلُهُۥ حُطَٰمًا ۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَذِكْرَىٰ لِأُو۟لِي ٱلْأَلْبَٰبِ ﴿٢١﴾

﴿قُلۡ إِنِّيٓ أُمِرۡتُ﴾ (ئـەی موحەممـەد ﷺ) بڵێ بەڕاسـتی مـن فەرمانم پـێ دراوە ﴿أَنۡ أَعۡبُدَ ٱللَّهَ مُخۡلِصٗا لَّهُ ٱلدِّينَ﴾
کە خوا بپەرسـتم بە دڵسـۆزی بۆی ملکەچ بم ﴿١١﴾ ﴿وَأُمِرۡتُ لِأَنۡ أَكُونَ أَوَّلَ ٱلۡمُسۡلِمِينَ﴾ وە فەرمانم پێ دراوە
کە یەکەم کەسـی موسـڵمانان (ی ئوممەتم) بم ﴿١٢﴾ ﴿قُلۡ إِنِّيٓ أَخَافُ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) بڵێ بەڕاستی
من دەترسم ﴿إِنۡ عَصَيۡتُ رَبِّي﴾ ئەگەر سەر پێچی پەروەردگارم بکەم ﴿عَذَابَ يَوۡمٍ عَظِيمٖ﴾ لە سزای ڕۆژێکی
گـەورە (قیامـەت) ﴿١٣﴾ ﴿قُلِ ٱللَّهَ أَعۡبُدُ مُخۡلِصٗا لَّهُۥ دِينِي﴾ بڵـێ من هەر خوا دەپەرسـتم بە پاکـی و تەنیا هەر بۆ
ئـەو ملکەچـم ﴿١٤﴾ ﴿فَٱعۡبُدُواْ مَا شِئۡتُم مِّن دُونِهِۦۗ﴾ (بە بێ باوەڕان بڵێ) ئێوەش جگە لە خوا چیتان وویست
بـی پەرسـتن ﴿قُلۡ إِنَّ ٱلۡخَٰسِرِينَ ٱلَّذِينَ﴾ بڵێ بێگومـان زەرەرمەندان کەسـانێکن ﴿خَسِرُوٓاْ أَنفُسَهُمۡ وَأَهۡلِيهِمۡ﴾
کەخۆیان و کەس و کاریان لەدەست داوە ﴿يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِۗ﴾ لە ڕۆژی قیامەتدا ﴿أَلَا ذَٰلِكَ هُوَ ٱلۡخُسۡرَانُ ٱلۡمُبِينُ﴾
بێـدار بـن، هەر ئەوە زەرەر مەندی ئاشـکراو دیار ﴿١٥﴾ ﴿لَهُم مِّن فَوۡقِهِمۡ ظُلَلٞ مِّنَ ٱلنَّارِ﴾ بۆ ئـەوان هەیە لەلای
سەریانەوە چەند تەبەقێ (وەك هەوری ڕەش) لەئاگر ﴿وَمِن تَحۡتِهِمۡ ظُلَلٞۚ﴾ و لەژێریشیانەوە چەند تەبەقێ
هەیـە ﴿ذَٰلِكَ يُخَوِّفُ ٱللَّهُ بِهِۦ عِبَادَهُۥۚ﴾ ئـەو (سـزایە) خـوا بەندەکانـی خـۆی پـێ دەترسـێنێ ﴿يَٰعِبَادِ فَٱتَّقُونِ﴾
ئـەی بەندەکانـم خۆتان بپارێزن (لە سـزای من) ﴿١٦﴾ ﴿وَٱلَّذِينَ ٱجۡتَنَبُواْ ٱلطَّٰغُوتَ أَن يَعۡبُدُوهَا﴾ وە کەسـانێ کە
لەپەرستنی بت (و هەموو پەرستراوێکی تر) خۆیان پاراستووە ﴿وَأَنَابُوٓاْ إِلَى ٱللَّهِ﴾ وە گەڕاونەتەوە بۆ لای
خـوا ﴿لَهُمُ ٱلۡبُشۡرَىٰۚ فَبَشِّرۡ عِبَادِ﴾ مژدەی گـەورە تەنیا بۆ ئەوانەیـە، کەواتە مژدە بـدە بەبەندەکانم ﴿١٧﴾ ﴿ٱلَّذِينَ
يَسۡتَمِعُونَ ٱلۡقَوۡلَ﴾ ئەوانەی گوێ دەگرن بۆ قسـە و گوفتار ﴿فَيَتَّبِعُونَ أَحۡسَنَهُۥٓۚ﴾ ئەمجا شـوێن چاکترینی
ئەو (قسـانە) دەکەون ﴿أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ هَدَىٰهُمُ ٱللَّهُۖ﴾ ئەوانە کەسـانێکن خودا ڕێنموونی کردوون ﴿وَأُوْلَٰٓئِكَ
هُمۡ أُوْلُواْ ٱلۡأَلۡبَٰبِ﴾ هـەر ئەوانـەن خاوەنانـی ژیـری و هـۆش ﴿١٨﴾ ﴿أَفَمَنۡ حَقَّ عَلَيۡهِ كَلِمَةُ ٱلۡعَذَابِ﴾ جـا ئایـا
کەسـێك بەڵێنی سـزای بەسـەردا چەسـپابێت (بۆی بڕیاردرا بێت) ﴿أَفَأَنتَ تُنقِذُ مَن فِي ٱلنَّارِ﴾ دەی ئایا
تـۆ (دەتوانـی) کەسـێ ڕزگار بکەیـت کە لەناو ئاگـری دۆزەخدایـە؟ ﴿١٩﴾ ﴿لَٰكِنِ ٱلَّذِينَ ٱتَّقَوۡاْ رَبَّهُمۡ﴾ بەڵام
کەسـانێ کە لە پەروەردگاریان ترساون و خۆیان (لە سزای) پاراستووە ﴿لَهُمۡ غُرَفٞ مِّن فَوۡقِهَا غُرَفٞ مَّبۡنِيَّةٞ﴾
(لـە بەهەشـتدا) بۆ ئەوانە کۆشـك و تەلاری چەند نهۆم هەیـە ﴿تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُۖ﴾ ڕووباری ئاو
بـە ژێریاندا دەڕوات ﴿وَعۡدَ ٱللَّهِ لَا يُخۡلِفُ ٱللَّهُ ٱلۡمِيعَادَ﴾ (ئەمـە) بەڵێنی خوایە و خواش بەڵێنی خۆی دەباتە
سەر ﴿٢٠﴾ ﴿أَلَمۡ تَرَ أَنَّ ٱللَّهَ﴾ ئایا نەتبینی کە خوا ﴿أَنزَلَ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءٗ﴾ لە ئاسمانەوە بارانێ دەبارێنێ (بۆ سەر
زەوی) ﴿فَسَلَكَهُۥ يَنَٰبِيعَ فِي ٱلۡأَرۡضِ﴾ ئەمجا ئەو بارانە دەبات بە ناو زەویدا کانیاوەکانی لێ دەردێنێ ﴿ثُمَّ
يُخۡرِجُ بِهِۦ زَرۡعٗا مُّخۡتَلِفًا أَلۡوَٰنُهُۥ﴾ لە پاشان کشتوکاڵ و گژوگیا و گوڵی پێ دەڕوێنێ کە ڕەنگەکانیان جیاوازە
﴿ثُمَّ يَهِيجُ فَتَرَىٰهُ مُصۡفَرّٗا﴾ پاشان دەیبینی ووشـك دەبێ و زەرد هەڵدەگەڕێ ﴿ثُمَّ يَجۡعَلُهُۥ حُطَٰمًاۚ﴾ دواتر
دەیکات بە پووشـی ورد و خاش ﴿إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَذِكۡرَىٰ لِأُوْلِي ٱلۡأَلۡبَٰبِ﴾ بەڕاسـتی لەمەدا (کە باسـکرا)
ئامۆژگاری و پەند هەیە بۆ ئەوانەی خاوەن ژیرین ﴿٢١﴾

أَفَمَن شَرَحَ ٱللَّهُ صَدۡرَهُۥ لِلۡإِسۡلَٰمِ فَهُوَ عَلَىٰ نُورٖ مِّن رَّبِّهِۦۚ فَوَيۡلٞ
لِّلۡقَٰسِيَةِ قُلُوبُهُم مِّن ذِكۡرِ ٱللَّهِۚ أُوْلَٰٓئِكَ فِي ضَلَٰلٖ مُّبِينٍ ٢٢
ٱللَّهُ نَزَّلَ أَحۡسَنَ ٱلۡحَدِيثِ كِتَٰبٗا مُّتَشَٰبِهٗا مَّثَانِيَ تَقۡشَعِرُّ مِنۡهُ
جُلُودُ ٱلَّذِينَ يَخۡشَوۡنَ رَبَّهُمۡ ثُمَّ تَلِينُ جُلُودُهُمۡ وَقُلُوبُهُمۡ
إِلَىٰ ذِكۡرِ ٱللَّهِۚ ذَٰلِكَ هُدَى ٱللَّهِ يَهۡدِي بِهِۦ مَن يَشَآءُۚ وَمَن
يُضۡلِلِ ٱللَّهُ فَمَا لَهُۥ مِنۡ هَادٍ ٢٣ أَفَمَن يَتَّقِي بِوَجۡهِهِۦ سُوٓءَ
ٱلۡعَذَابِ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِۚ وَقِيلَ لِلظَّٰلِمِينَ ذُوقُواْ مَا كُنتُمۡ تَكۡسِبُونَ
٢٤ كَذَّبَ ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِهِمۡ فَأَتَىٰهُمُ ٱلۡعَذَابُ مِنۡ حَيۡثُ
لَا يَشۡعُرُونَ ٢٥ فَأَذَاقَهُمُ ٱللَّهُ ٱلۡخِزۡيَ فِي ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَاۖ وَلَعَذَابُ
ٱلۡأٓخِرَةِ أَكۡبَرُۚ لَوۡ كَانُواْ يَعۡلَمُونَ ٢٦ وَلَقَدۡ ضَرَبۡنَا لِلنَّاسِ فِي
هَٰذَا ٱلۡقُرۡءَانِ مِن كُلِّ مَثَلٖ لَّعَلَّهُمۡ يَتَذَكَّرُونَ ٢٧ قُرۡءَانًا عَرَبِيًّا
غَيۡرَ ذِي عِوَجٖ لَّعَلَّهُمۡ يَتَّقُونَ ٢٨ ضَرَبَ ٱللَّهُ مَثَلٗا رَّجُلٗا فِيهِ
شُرَكَآءُ مُتَشَٰكِسُونَ وَرَجُلٗا سَلَمٗا لِّرَجُلٍ هَلۡ يَسۡتَوِيَانِ مَثَلًاۚ
ٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِۚ بَلۡ أَكۡثَرُهُمۡ لَا يَعۡلَمُونَ ٢٩ إِنَّكَ مَيِّتٞ وَإِنَّهُم
مَّيِّتُونَ ٣٠ ثُمَّ إِنَّكُمۡ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ عِندَ رَبِّكُمۡ تَخۡتَصِمُونَ ٣١

﴿أَفَمَن شَرَحَ ٱللَّهُ صَدۡرَهُۥ لِلۡإِسۡلَٰمِ﴾ دەی ئایا کەسێ خوا سینەی گوشاد کردووە بۆ ئیسلام ﴿فَهُوَ عَلَىٰ نُورٖ
مِّن رَّبِّهِۦۚ﴾ و ئەو لەسەر ڕێبازی ڕووناکی پەروەردگاریەتی (وەك کەسێکە دڵی ڕەق بوو بێت
لەئاست ئیسلام) ﴿فَوَيۡلٞ لِّلۡقَٰسِيَةِ قُلُوبُهُم مِّن ذِكۡرِ ٱللَّهِۚ﴾ جا سزا و لە ناوچوون بۆ ئەوانەی دڵیان ڕەقە
لەئاست (قورئان و) یادی خوادا ﴿أُوْلَٰٓئِكَ فِي ضَلَٰلٖ مُّبِينٍ﴾ ئائەوانە لە گومڕاییەکی ئاشکرادان ﴿٢٢﴾
﴿ٱللَّهُ نَزَّلَ أَحۡسَنَ ٱلۡحَدِيثِ﴾ خوا جوانترین فەرمایشتی ناردۆتە خوارەوە ﴿كِتَٰبٗا مُّتَشَٰبِهٗا مَّثَانِيَ﴾ قورئانێکە
(کەئایەتەکانی) لەیەکچووی دووپات کراوەن ﴿تَقۡشَعِرُّ مِنۡهُ جُلُودُ ٱلَّذِينَ يَخۡشَوۡنَ رَبَّهُمۡ﴾ ئەو کەسانەی
لەپەروەردگاریان دەترسن پێستیان تەزووی پیادێ (بە بیستنی قورئان) ﴿ثُمَّ تَلِينُ جُلُودُهُمۡ وَقُلُوبُهُمۡ
إِلَىٰ ذِكۡرِ ٱللَّهِۚ﴾ پاشان پێستیان و دڵیان نەرم دەبێ بە یادی (قورئانی) خودا ﴿ذَٰلِكَ هُدَى ٱللَّهِ﴾ ئەو (قورئانە)
ڕێنموونی خوایە ﴿يَهۡدِي بِهِۦ مَن يَشَآءُۚ﴾ بەو (قورئانە) ڕێنموونی هەر کەسێ دەکات کە بیەوێ ﴿وَمَن
يُضۡلِلِ ٱللَّهُ﴾ هەر کەسیش خوا گومڕای بکات ﴿فَمَا لَهُۥ مِنۡ هَادٍ﴾ ئەوە ڕێنموونی کەرێك بۆ ئەو نییە ﴿٢٣﴾
﴿أَفَمَن يَتَّقِي بِوَجۡهِهِۦ سُوٓءَ ٱلۡعَذَابِ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِۚ﴾ دەی ئایا کەسێك بەدەم وچاوی خۆی بپارێزێت لەسزای
سەختی ڕۆژی دوایی (وەك کەسێك وایە کە لەبەهەشت دابێت) ﴿وَقِيلَ لِلظَّٰلِمِينَ﴾ بەستەمکاران دەگوترێ
﴿ذُوقُواْ مَا كُنتُمۡ تَكۡسِبُونَ﴾ بچەژن سزای ئەو (کردەوانەی) لە دونیا دەتان کرد ﴿٢٤﴾ ﴿كَذَّبَ ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِهِمۡ﴾
ئەوانەی پێش ئەمان (پێش قوڕەیشیەکان) بوون باوەڕیان نەهێنا بە پێغەمبەرەکانیان ﴿فَأَتَىٰهُمُ ٱلۡعَذَابُ﴾
بەو هۆیەوە سزا (ی خوا) یان بۆ هات ﴿مِنۡ حَيۡثُ لَا يَشۡعُرُونَ﴾ لە لایەکەوە کە هەستیان پێ نەکرد
﴿٢٥﴾ ﴿فَأَذَاقَهُمُ ٱللَّهُ﴾ ئەمجا خوا پێی چەشتن ﴿ٱلۡخِزۡيَ فِي ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَاۖ﴾ ڕیسوایی لە ژیانی دونیادا ﴿وَلَعَذَابُ
ٱلۡأٓخِرَةِ أَكۡبَرُۚ﴾ وە بێگومان سزای ڕۆژی دوایی گەورەتر ﴿لَوۡ كَانُواْ يَعۡلَمُونَ﴾ ئەگەر ئەوانە بزانن ﴿٢٦﴾
﴿وَلَقَدۡ ضَرَبۡنَا لِلنَّاسِ فِي هَٰذَا ٱلۡقُرۡءَانِ﴾ سوێند بەخوا بەڕاستی لەم قورئانەدا هێناومانەتەوە بۆ خەڵکی ﴿مِن
كُلِّ مَثَلٖ﴾ هەموو جۆرە نموونەیەك ﴿لَّعَلَّهُمۡ يَتَذَكَّرُونَ﴾ تا پەندو ئامۆژگاری وەرگرن ﴿٢٧﴾ ﴿قُرۡءَانًا عَرَبِيًّا
غَيۡرَ ذِي عِوَجٖ﴾ (ئەو قورئانە) قورئانێکی عەرەبی یە هیچ خواری و لاری یەکی تیا نییە ﴿لَّعَلَّهُمۡ يَتَّقُونَ﴾
بۆ ئەوەی (لەسزا) خۆ بپارێزن وببنە لە خواترس ﴿٢٨﴾ ﴿ضَرَبَ ٱللَّهُ مَثَلٗا رَّجُلٗا﴾ خوا نموونەی هێناوەتەوە
بە پیاوێکی (بەندە) ﴿فِيهِ شُرَكَآءُ مُتَشَٰكِسُونَ﴾ هی چەند کەسێکە ئاژاوەیانە لەسەر ئەو (بەندە) ﴿وَرَجُلٗا
سَلَمٗا لِّرَجُلٍ﴾ وە پیاوێکیش کە تەنیابەندەی پیاوێکە ﴿هَلۡ يَسۡتَوِيَانِ مَثَلًاۚ﴾ ئایا ئەم دوو کەسە وەك یەکن
﴿ٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِۚ بَلۡ أَكۡثَرُهُمۡ لَا يَعۡلَمُونَ﴾ هەموو سوپاس تەنها بۆ خوایە بەڵام زۆربەیان نازانن ﴿٢٩﴾ ﴿إِنَّكَ مَيِّتٞ
وَإِنَّهُم مَّيِّتُونَ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) بەڕاستی تۆ دەمری و ئەوانیش دەمرن ﴿٣٠﴾ ﴿ثُمَّ إِنَّكُمۡ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ
لەپاشان بێگومان ئێوە لە ڕۆژی دواییدا ﴿عِندَ رَبِّكُمۡ تَخۡتَصِمُونَ﴾ لای پەروەردگارتان داوا چی دەبن
دژی یەکتری ﴿٣١﴾

۞ فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّن كَذَبَ عَلَى ٱللَّهِ وَكَذَّبَ بِٱلصِّدْقِ
إِذْ جَآءَهُۥٓ ۚ أَلَيْسَ فِى جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْكَٰفِرِينَ ﴿٣٢﴾ وَٱلَّذِى
جَآءَ بِٱلصِّدْقِ وَصَدَّقَ بِهِۦٓ ۙ أُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْمُتَّقُونَ ﴿٣٣﴾
لَهُم مَّا يَشَآءُونَ عِندَ رَبِّهِمْ ۚ ذَٰلِكَ جَزَآءُ ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿٣٤﴾
لِيُكَفِّرَ ٱللَّهُ عَنْهُمْ أَسْوَأَ ٱلَّذِى عَمِلُوا۟ وَيَجْزِيَهُمْ أَجْرَهُم
بِأَحْسَنِ ٱلَّذِى كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿٣٥﴾ أَلَيْسَ ٱللَّهُ بِكَافٍ
عَبْدَهُۥ ۖ وَيُخَوِّفُونَكَ بِٱلَّذِينَ مِن دُونِهِۦ ۚ وَمَن يُضْلِلِ ٱللَّهُ
فَمَا لَهُۥ مِنْ هَادٍ ﴿٣٦﴾ وَمَن يَهْدِ ٱللَّهُ فَمَا لَهُۥ مِن مُّضِلٍّ ۗ
أَلَيْسَ ٱللَّهُ بِعَزِيزٍ ذِى ٱنتِقَامٍ ﴿٣٧﴾ وَلَئِن سَأَلْتَهُم مَّنْ خَلَقَ
ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ لَيَقُولُنَّ ٱللَّهُ ۚ قُلْ أَفَرَءَيْتُم مَّا تَدْعُونَ
مِن دُونِ ٱللَّهِ إِنْ أَرَادَنِىَ ٱللَّهُ بِضُرٍّ هَلْ هُنَّ كَٰشِفَٰتُ
ضُرِّهِۦٓ أَوْ أَرَادَنِى بِرَحْمَةٍ هَلْ هُنَّ مُمْسِكَٰتُ رَحْمَتِهِۦ ۚ
قُلْ حَسْبِىَ ٱللَّهُ ۖ عَلَيْهِ يَتَوَكَّلُ ٱلْمُتَوَكِّلُونَ ﴿٣٨﴾ قُلْ يَٰقَوْمِ
ٱعْمَلُوا۟ عَلَىٰ مَكَانَتِكُمْ إِنِّى عَٰمِلٌ ۖ فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ ﴿٣٩﴾
مَن يَأْتِيهِ عَذَابٌ يُخْزِيهِ وَيَحِلُّ عَلَيْهِ عَذَابٌ مُّقِيمٌ ﴿٤٠﴾

﴿فَمَنۡ أَظۡلَمُ﴾ ئەمجا کێ ستەم کارترە ﴿مِمَّن كَذَبَ عَلَى ٱللَّهِ﴾ لەوکەسەی کەدرۆ بەناوی خواوە دەکات ﴿وَكَذَّبَ بِٱلصِّدۡقِ﴾ وە بـاوەڕی بەڕاسـتی قورئان نی یە ﴿إِذۡ جَآءَهُۥٓۚ﴾ کەبـۆی هاتووە ﴿أَلَيۡسَ فِي جَهَنَّمَ مَثۡوٗى لِّلۡكَٰفِرِينَ﴾ ئایـا لە دۆزەخ دا جێگەیەك نـی یە بۆ بێ بڕوایان ﴿٣٢﴾ ﴿وَٱلَّذِي جَآءَ بِٱلصِّدۡقِ﴾ وە ئەو کەسەی قورئانی هێناوە (واتە پێغەمبەر ﷺ) ﴿وَصَدَّقَ بِهِۦٓ﴾ باوەڕیشی پێ یەتی ﴿أُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡمُتَّقُونَ﴾ هـەر ئەوانـن لەخواترسـان و پارێـزکاران ﴿٣٣﴾ ﴿لَهُم مَّا يَشَآءُونَ عِندَ رَبِّهِمۡۚ﴾ بۆیان هەیە (لەبەهەشـت دا) ئـەوەی بیانەوێـت لای پەروەردگاریـان ﴿ذَٰلِكَ جَزَآءُ ٱلۡمُحۡسِنِينَ﴾ ئەوەیە پاداشـتی چاکەکاران ﴿٣٤﴾ ﴿لِيُكَفِّرَ ٱللَّهُ عَنۡهُمۡ﴾ تاخوا لێیان بسـڕێتەوە ﴿أَسۡوَأَ ٱلَّذِي عَمِلُواْ﴾ خراپترین (کردەوەیەك) کەکردوویانە ﴿وَيَجۡزِيَهُمۡ أَجۡرَهُم﴾ وە پاداشـتیان بداتـەوە ﴿بِأَحۡسَنِ ٱلَّذِي كَانُواْ يَعۡمَلُونَ﴾ بە (پاداشـتی) چاکترین ئـەو کردەوانـەی کردوویانە ﴿٣٥﴾ ﴿أَلَيۡسَ ٱللَّهُ بِكَافٍ عَبۡدَهُۥۖ﴾ ئایـا خوا بۆ بەندەی خـۆی (پێغەمبەر ﷺ) بـەس نـی یە (کە پشـتیوانی بێـت)؟ ﴿وَيُخَوِّفُونَكَ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) ئـەو بێباوەڕانە دەترسـێنن ﴿بِٱلَّذِينَ مِن دُونِهِۦۚ﴾ بەوانـەی جگە لەخوان (واتە دەترسـێنن بەخواکانیان کـە زیانت پێ دەگەیەنن) ﴿وَمَن يُضۡلِلِ ٱللَّهُ﴾ وە هـەر کەس کەخـوا گومڕای بکات ﴿فَمَا لَهُۥ مِنۡ هَادٖ﴾ ئیتر هیـچ کەس ناتوانێت ببێت بە ڕێنموونیکەری و هیدایەتی بدات ﴿٣٦﴾ ﴿وَمَن يَهۡدِ ٱللَّهُ﴾ وە هەر کەس کەخوا ڕێنموونی بکات ﴿فَمَا لَهُۥ مِن مُّضِلٍّۗ﴾ ئـەوە هیـچ گومڕاکەرێکی بۆ نی یـە ﴿أَلَيۡسَ ٱللَّهُ بِعَزِيزٖ ذِي ٱنتِقَامٖ﴾ ئایا خوا زاڵی باڵادەسـتی تۆڵەسێن نییە؟ ﴿٣٧﴾ ﴿وَلَئِن سَأَلۡتَهُم﴾ سـوێند بەخوا ئەگەر پرسیاریان لێ بکەیت ﴿مَّنۡ خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَ﴾ کێ ئاسـمانەکان و زەوی دروسـت کردووە ﴿لَيَقُولُنَّ ٱللَّهُۚ﴾ بێگومان دەڵێن: خوا ﴿قُلۡ أَفَرَءَيۡتُم﴾ بڵـێ: دەی پێـم بڵێـن ﴿مَّا تَدۡعُونَ﴾ ئەوانەی دەیان پەرسـتن ﴿مِن دُونِ ٱللَّهِ﴾ جگە لەخوا ﴿إِنۡ أَرَادَنِيَ ٱللَّهُ بِضُرٍّ﴾ ئەگەر خوا وویستی زیانێکم پێ بگەیەنێت ﴿هَلۡ هُنَّ كَٰشِفَٰتُ ضُرِّهِۦٓ﴾ ئایا ئەو (پەرسـتراوانە) دەتوانن ئازارو زیانی ئەوم لێ لادەن؟ ﴿أَوۡ أَرَادَنِي بِرَحۡمَةٍ﴾ یا ئەگەر وویسـتی نیعمەت و بەهرەیەکـم پێ بدات ﴿هَلۡ هُنَّ مُمۡسِكَٰتُ رَحۡمَتِهِۦۚ﴾ ئایا ئەوانە دەتوانـن بەهرەو میهرەبانی ئەوم لێ بگرنەوە ﴿قُلۡ حَسۡبِيَ ٱللَّهُۖ﴾ بڵێ: من هەر خوام بەسە ﴿عَلَيۡهِ يَتَوَكَّلُ ٱلۡمُتَوَكِّلُونَ﴾ خۆسپێران تەنها پشت بەو دەبەسـتن ﴿٣٨﴾ ﴿قُلۡ يَٰقَوۡمِ﴾ بڵێ ئەی گەلەکەم ﴿ٱعۡمَلُواْ عَلَىٰ مَكَانَتِكُمۡ﴾ ئێوە لەسـەر ڕێبازو شێوازی خۆتان کاربکەن ﴿إِنِّي عَٰمِلٞۖ﴾ منیش (لەسـەر ڕێبازی خۆم) کاردەکەم ﴿فَسَوۡفَ تَعۡلَمُونَ﴾ ئەمجا بەم زووانە دەزانن ﴿٣٩﴾ ﴿مَن يَأۡتِيهِ عَذَابٞ يُخۡزِيهِ﴾ کێ (لەم دونیادا) سـزایەکی بۆ دێت کەڕیسـوای دەکات ﴿وَيَحِلُّ عَلَيۡهِ عَذَابٞ مُّقِيمٌ﴾ وە سزایەکی بێ بڕانەوەی بەسەردا دێ ﴿٤٠﴾

إِنَّآ أَنزَلۡنَا عَلَيۡكَ ٱلۡكِتَٰبَ لِلنَّاسِ بِٱلۡحَقِّۖ فَمَنِ ٱهۡتَدَىٰ
فَلِنَفۡسِهِۦۖ وَمَن ضَلَّ فَإِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيۡهَاۖ وَمَآ أَنتَ عَلَيۡهِم
بِوَكِيلٍ ٤١ ٱللَّهُ يَتَوَفَّى ٱلۡأَنفُسَ حِينَ مَوۡتِهَا وَٱلَّتِي
لَمۡ تَمُتۡ فِي مَنَامِهَاۖ فَيُمۡسِكُ ٱلَّتِي قَضَىٰ عَلَيۡهَا ٱلۡمَوۡتَ
وَيُرۡسِلُ ٱلۡأُخۡرَىٰٓ إِلَىٰٓ أَجَلٖ مُّسَمًّىۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَٰتٖ لِّقَوۡمٖ
يَتَفَكَّرُونَ ٤٢ أَمِ ٱتَّخَذُواْ مِن دُونِ ٱللَّهِ شُفَعَآءَۚ قُلۡ
أَوَلَوۡ كَانُواْ لَا يَمۡلِكُونَ شَيۡـٔٗا وَلَا يَعۡقِلُونَ ٤٣ قُل
لِّلَّهِ ٱلشَّفَٰعَةُ جَمِيعٗاۖ لَّهُۥ مُلۡكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۖ ثُمَّ
إِلَيۡهِ تُرۡجَعُونَ ٤٤ وَإِذَا ذُكِرَ ٱللَّهُ وَحۡدَهُ ٱشۡمَأَزَّتۡ
قُلُوبُ ٱلَّذِينَ لَا يُؤۡمِنُونَ بِٱلۡأٓخِرَةِۖ وَإِذَا ذُكِرَ ٱلَّذِينَ مِن
دُونِهِۦٓ إِذَا هُمۡ يَسۡتَبۡشِرُونَ ٤٥ قُلِ ٱللَّهُمَّ فَاطِرَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَٱلۡأَرۡضِ عَٰلِمَ ٱلۡغَيۡبِ وَٱلشَّهَٰدَةِ أَنتَ تَحۡكُمُ بَيۡنَ عِبَادِكَ
فِي مَا كَانُواْ فِيهِ يَخۡتَلِفُونَ ٤٦ وَلَوۡ أَنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُواْ مَا فِي
ٱلۡأَرۡضِ جَمِيعٗا وَمِثۡلَهُۥ مَعَهُۥ لَٱفۡتَدَوۡاْ بِهِۦ مِن سُوٓءِ ٱلۡعَذَابِ
يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِۚ وَبَدَا لَهُم مِّنَ ٱللَّهِ مَا لَمۡ يَكُونُواْ يَحۡتَسِبُونَ ٤٧

﴿إِنَّآ أَنزَلۡنَا عَلَيۡكَ ٱلۡكِتَٰبَ﴾ بەڕاستی ئەم قورئانەمان بۆ سەر تۆ ناردۆتە خوارەوە ﴿لِلنَّاسِ بِٱلۡحَقِّۖ﴾ بۆ
هەموو خەڵكی بەهەق و ڕاستی ﴿فَمَنِ ٱهۡتَدَىٰ﴾ جا هەركەسێ هیدایەت وەرگرێت ﴿فَلِنَفۡسِهِۦۖ﴾ ئەوە
قازانجی هەر بۆ خۆیەتی ﴿وَمَن ضَلَّ﴾ هەر كەسیش لاڕێ وگومڕا بێت ﴿فَإِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيۡهَاۖ﴾ ئەوە
بەڕاستی زیانی گومڕا بوونەكەی هەر بۆخۆیەتی ﴿وَمَآ أَنتَ عَلَيۡهِم بِوَكِيلٍ﴾ وە ئەی پێغەمبەر ﷺ
تۆ كارسپێرراو و چاودێر نیت بەسەریانەوە (تابڕوا بهێنن) ﴿٤١﴾ ﴿ٱللَّهُ يَتَوَفَّى ٱلۡأَنفُسَ﴾ خوا گیانەكان
دەكێشێ ﴿حِينَ مَوۡتِهَا﴾ لەكاتی مردنیان دا ﴿وَٱلَّتِي لَمۡ تَمُتۡ﴾ وە ئەوەی نەمردبێت ﴿فِي مَنَامِهَاۖ﴾ لەكاتی
خەوتنیدا ﴿فَيُمۡسِكُ ٱلَّتِي﴾ ئەمجا ئەو (گیانانە) ڕادەگرێ ﴿قَضَىٰ عَلَيۡهَا ٱلۡمَوۡتَ﴾ بڕیاری مردنی داوە
﴿وَيُرۡسِلُ ٱلۡأُخۡرَىٰٓ﴾ وە ئەوانی تر بەرەڵا دەكات (كەدەبێ زیندوو بمێنن) ﴿إِلَىٰٓ أَجَلٖ مُّسَمًّىۚ﴾ تاماوەیەكی
دیاری كراو ﴿إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَٰتٖ﴾ بەڕاستی لەمەدا چەند بەڵگە هەیە ﴿لِّقَوۡمٖ يَتَفَكَّرُونَ﴾ بۆ ئەو
كەسانەی بیر دەكەنەوە ﴿٤٢﴾ ﴿أَمِ ٱتَّخَذُواْ مِن دُونِ ٱللَّهِ شُفَعَآءَۚ﴾ ئاخۆ جگە لەخوا تكا كارانێكیان بۆ
خۆیان داناوە ﴿قُلۡ أَوَلَوۡ كَانُواْ﴾ بڵێ گەرچی ئەوانە ﴿لَا يَمۡلِكُونَ شَيۡـٔٗا﴾ نەهیچ شتێكیان بەدەستە
﴿وَلَا يَعۡقِلُونَ﴾ وە نەتێش دەگەن ﴿٤٣﴾ ﴿قُل لِّلَّهِ ٱلشَّفَٰعَةُ جَمِيعٗاۖ﴾ بڵێ: تكا هەمووی هەر بۆ خوایە
﴿لَّهُۥ مُلۡكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۖ﴾ موڵكی ئاسمانەكان و زەوی هەر بۆ ئەوە ﴿ثُمَّ إِلَيۡهِ تُرۡجَعُونَ﴾ پاشان
هەر بۆلای ئەو دەگەڕێنرێنەوە ﴿٤٤﴾ ﴿وَإِذَا ذُكِرَ ٱللَّهُ وَحۡدَهُ﴾ وەكاتێك یادی خوا بكرێ بەتاك و تەنیا
﴿ٱشۡمَأَزَّتۡ قُلُوبُ ٱلَّذِينَ﴾ تێكدەچێت وە بێزار دەبێ دڵی كەسانێ ﴿لَا يُؤۡمِنُونَ بِٱلۡأٓخِرَةِۖ﴾ كەباوەڕیان نییە
بەڕۆژی دوایی ﴿وَإِذَا ذُكِرَ ٱلَّذِينَ مِن دُونِهِۦٓ﴾ كەچی كاتێك ناوی پەرستراوانی بێجگە لەخوا ببرێت
﴿إِذَا هُمۡ يَسۡتَبۡشِرُونَ﴾ یەكسەر شادو ڕووخۆش دەبن ﴿٤٥﴾ ﴿قُلِ ٱللَّهُمَّ﴾ بڵێ: ئەی خوایە ﴿فَاطِرَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَٱلۡأَرۡضِ﴾ بەدیهێنەری ئاسمانەكان و زەوی ﴿عَٰلِمَ ٱلۡغَيۡبِ وَٱلشَّهَٰدَةِ﴾ زانای نهێنی و ئاشكراكان
﴿أَنتَ تَحۡكُمُ بَيۡنَ عِبَادِكَ﴾ هەر تۆ دادوەری دەكەیت لەنێوان بەندەكانتدا ﴿فِي مَا كَانُواْ فِيهِ﴾ لەوەی ئەوان
تیایدا ﴿يَخۡتَلِفُونَ﴾ جیاوازبوون ﴿٤٦﴾ ﴿وَلَوۡ أَنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُواْ﴾ بەڕاستی ئەگەر هی ئەو كەسانە بوایە
ستەمیان كرد ﴿مَا فِي ٱلۡأَرۡضِ جَمِيعٗا﴾ هەموو ئەوەی لەسەر زەویدایە ﴿وَمِثۡلَهُۥ مَعَهُۥ﴾ ئەوەندەی تریشی
لەگەڵدا بێت ﴿لَٱفۡتَدَوۡاْ بِهِۦ﴾ لەبریتی خۆیان دا دەیاندا ﴿مِن سُوٓءِ ٱلۡعَذَابِ﴾ بۆ ڕزگاربوونیان لەسزای
خراپی ﴿يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِۚ﴾ ڕۆژی قیامەت ﴿وَبَدَا لَهُم مِّنَ ٱللَّهِ﴾ وە لەلایەن خواوە بۆیان دەركەوت
﴿مَا لَمۡ يَكُونُواْ يَحۡتَسِبُونَ﴾ شتی وا كەئەوان بیریان لێ نەكردوەتەوەو گومانیان بۆی نەچووە ﴿٤٧﴾

وَبَدَا لَهُمْ سَيِّـَٔاتُ مَا كَسَبُواْ وَحَاقَ بِهِم مَّا كَانُواْ بِهِۦ
يَسْتَهْزِءُونَ ﴿٤٨﴾ فَإِذَا مَسَّ ٱلْإِنسَٰنَ ضُرٌّ دَعَانَا ثُمَّ إِذَا خَوَّلْنَٰهُ
نِعْمَةً مِّنَّا قَالَ إِنَّمَآ أُوتِيتُهُۥ عَلَىٰ عِلْمٍۭ بَلْ هِىَ فِتْنَةٌ وَلَٰكِنَّ
أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٤٩﴾ قَدْ قَالَهَا ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ فَمَآ
أَغْنَىٰ عَنْهُم مَّا كَانُواْ يَكْسِبُونَ ﴿٥٠﴾ فَأَصَابَهُمْ سَيِّـَٔاتُ
مَا كَسَبُواْ وَٱلَّذِينَ ظَلَمُواْ مِنْ هَٰٓؤُلَآءِ سَيُصِيبُهُمْ سَيِّـَٔاتُ
مَا كَسَبُواْ وَمَا هُم بِمُعْجِزِينَ ﴿٥١﴾ أَوَلَمْ يَعْلَمُوٓاْ أَنَّ ٱللَّهَ يَبْسُطُ
ٱلرِّزْقَ لِمَن يَشَآءُ وَيَقْدِرُ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَٰتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ
﴿٥٢﴾ ۞ قُلْ يَٰعِبَادِىَ ٱلَّذِينَ أَسْرَفُواْ عَلَىٰٓ أَنفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُواْ
مِن رَّحْمَةِ ٱللَّهِ إِنَّ ٱللَّهَ يَغْفِرُ ٱلذُّنُوبَ جَمِيعًا إِنَّهُۥ هُوَ
ٱلْغَفُورُ ٱلرَّحِيمُ ﴿٥٣﴾ وَأَنِيبُوٓاْ إِلَىٰ رَبِّكُمْ وَأَسْلِمُواْ لَهُۥ مِن
قَبْلِ أَن يَأْتِيَكُمُ ٱلْعَذَابُ ثُمَّ لَا تُنصَرُونَ ﴿٥٤﴾ وَٱتَّبِعُوٓاْ أَحْسَنَ
مَآ أُنزِلَ إِلَيْكُم مِّن رَّبِّكُم مِّن قَبْلِ أَن يَأْتِيَكُمُ ٱلْعَذَابُ
بَغْتَةً وَأَنتُمْ لَا تَشْعُرُونَ ﴿٥٥﴾ أَن تَقُولَ نَفْسٌ يَٰحَسْرَتَىٰ
عَلَىٰ مَا فَرَّطتُ فِى جَنۢبِ ٱللَّهِ وَإِن كُنتُ لَمِنَ ٱلسَّٰخِرِينَ ﴿٥٦﴾

ربع الحزب ٤٧

﴿وَبَدَا لَهُمْ سَيِّئَاتُ مَا كَسَبُوا﴾ وە بۆشیان دەرکەوت چی خراپەیان کردووە ﴿وَحَاقَ بِهِم﴾ وە دەوری گرتن ﴿مَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ﴾ ئەو سزای ئەوان گاڵتەیان پێ دەکرد ﴿٤٨﴾ ﴿فَإِذَا مَسَّ الْإِنسَانَ ضُرٌّ﴾ ئەمجا کاتێ ئادەمی زیانێکی لێ کەوت ﴿دَعَانَا﴾ هاوارمان بۆ دێنێ ﴿ثُمَّ إِذَا خَوَّلْنَاهُ نِعْمَةً مِّنَّا﴾ لەپاشان هەر کاتێ بەهرە ونیعمەتێکمان پێدا ﴿قَالَ إِنَّمَا أُوتِيتُهُ﴾ دەڵێ: بەڕاستی ئەم بەهرە ونیعمەتەم پێدراوە ﴿عَلَىٰ عِلْمٍ﴾ بەهۆی لێزانی وزانستی خۆمەوە ﴿بَلْ هِيَ فِتْنَةٌ﴾ (وانی یە) بەڵکو ئەوە ئەزموون و تاقی کردنەوەیە ﴿وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ﴾ بەڵام زۆربەیان نازانن ﴿٤٩﴾ ﴿قَدْ قَالَهَا الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ﴾ بێگومان ئەم قسەیە کەسانی پێش ئەمانیش کردیان ﴿فَمَا أَغْنَىٰ عَنْهُم﴾ بەڵام هیچ سوودی پێ نەگەیاندن ﴿مَّا كَانُوا يَكْسِبُونَ﴾ ئەوەی ئەوان کردیان ﴿٥٠﴾ ﴿فَأَصَابَهُمْ سَيِّئَاتُ مَا كَسَبُوا﴾ ئەمجا دووچاریان بوو (تۆڵەی) ئەو خراپانەی کردبوویان ﴿وَالَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْ هَٰؤُلَاءِ﴾ ئەو کەسانەیان ستەمیان کرد (بێباوەڕانی مەککە) ﴿سَيُصِيبُهُمْ سَيِّئَاتُ مَا كَسَبُوا﴾ لەمەو پاش دووچاری (تۆڵەی) کردەوە خراپەکانیان دەبن ﴿وَمَا هُم بِمُعْجِزِينَ﴾ وە ئەمانە (لەدەستی خوا) دەرباز نابن ﴿٥١﴾ ﴿أَوَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ﴾ ئایا نەیانزانیوە کەبێگومان خوا ﴿يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَن يَشَاءُ وَيَقْدِرُ﴾ ڕۆزی فراوان دەکات ودەیشیگرێتەوە لەهەر کەسێك کە بیەوێت ﴿إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ﴾ بێگومان لەوەدا بەڵگە ونیشانەی زۆر هەن بۆ ئەو کەسانەی باوەڕ دێنن ﴿٥٢﴾ ﴿قُلْ يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) بڵێ: ئەی بەندەکانم ئەی ئەوانەی کەخۆتان زۆر گوناهبار کردووە ﴿لَا تَقْنَطُوا مِن رَّحْمَةِ اللَّهِ﴾ نائومێد مەبن لەمیهرەبانی و بەزەیی خوا ﴿إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا﴾ چونکە بێگومان خوا لەهەموو گوناهەکان خۆش دەبێت ﴿إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ﴾ بەڕاستی هەر ئەوە لێ بوردەی بەبەزەیی یە ﴿٥٣﴾ ﴿وَأَنِيبُوا إِلَىٰ رَبِّكُمْ﴾ (بەو مەرجەی کە) بگەڕێنەوە بۆلای پەروەردگارتان ﴿وَأَسْلِمُوا لَهُ﴾ وە گەردن کەچی ئەو بن ﴿مِن قَبْلِ أَن يَأْتِيَكُمُ الْعَذَابُ﴾ بەر لەوەی سزاتان بۆ بێت ﴿ثُمَّ لَا تُنصَرُونَ﴾ پاشان یارمەتی نادرێن (لەلایەن هیچ کەسێکەوە) ﴿٥٤﴾ ﴿وَاتَّبِعُوا أَحْسَنَ مَا أُنزِلَ إِلَيْكُم﴾ وە شوێن چاکترین شتێ بکەون کە نێردراوەتە خوارەوە بۆتان ﴿مِّن رَّبِّكُم﴾ لە پەروەردگارتانەوە ﴿مِّن قَبْلِ أَن يَأْتِيَكُمُ الْعَذَابُ بَغْتَةً﴾ بەر لەوەی لەناکاودا سزاتان بۆ بێت ﴿وَأَنتُمْ لَا تَشْعُرُونَ﴾ کە ئێوە هەر هەستی پێ نەکەن ﴿٥٥﴾ ﴿أَن تَقُولَ نَفْسٌ﴾ نەکا ئەوسا کەسێ بڵێ ﴿يَا حَسْرَتَىٰ عَلَىٰ مَا فَرَّطتُ﴾ ئەی مەخابن لەسەر ئەوەی کەمتەرخەمیم کرد ﴿فِي جَنبِ اللَّهِ﴾ لەکارکردن بەوەی خودا فەرمانی پێکردبوو ﴿وَإِن كُنتُ لَمِنَ السَّاخِرِينَ﴾ وەبەڕاستی من لەو گاڵتە چییانە بووم (کە گاڵتەیان بە ئاینەکەی دەکرد) ﴿٥٦﴾

أَوۡ تَقُولَ لَوۡ أَنَّ ٱللَّهَ هَدَىٰنِي لَكُنتُ مِنَ ٱلۡمُتَّقِينَ ٥٧ أَوۡ تَقُولَ
حِينَ تَرَى ٱلۡعَذَابَ لَوۡ أَنَّ لِي كَرَّةٗ فَأَكُونَ مِنَ ٱلۡمُحۡسِنِينَ
٥٨ بَلَىٰ قَدۡ جَآءَتۡكَ ءَايَٰتِي فَكَذَّبۡتَ بِهَا وَٱسۡتَكۡبَرۡتَ وَكُنتَ
مِنَ ٱلۡكَٰفِرِينَ ٥٩ وَيَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ تَرَى ٱلَّذِينَ كَذَبُواْ عَلَى
ٱللَّهِ وُجُوهُهُم مُّسۡوَدَّةٌۚ أَلَيۡسَ فِي جَهَنَّمَ مَثۡوٗى لِّلۡمُتَكَبِّرِينَ
٦٠ وَيُنَجِّي ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ ٱتَّقَوۡاْ بِمَفَازَتِهِمۡ لَا يَمَسُّهُمُ ٱلسُّوٓءُ
وَلَا هُمۡ يَحۡزَنُونَ ٦١ ٱللَّهُ خَٰلِقُ كُلِّ شَيۡءٖۖ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ
شَيۡءٖ وَكِيلٞ ٦٢ لَّهُۥ مَقَالِيدُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۗ وَٱلَّذِينَ
كَفَرُواْ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ أُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡخَٰسِرُونَ ٦٣ قُلۡ
أَفَغَيۡرَ ٱللَّهِ تَأۡمُرُوٓنِّيٓ أَعۡبُدُ أَيُّهَا ٱلۡجَٰهِلُونَ ٦٤ وَلَقَدۡ
أُوحِيَ إِلَيۡكَ وَإِلَى ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِكَ لَئِنۡ أَشۡرَكۡتَ
لَيَحۡبَطَنَّ عَمَلُكَ وَلَتَكُونَنَّ مِنَ ٱلۡخَٰسِرِينَ ٦٥ بَلِ
ٱللَّهَ فَٱعۡبُدۡ وَكُن مِّنَ ٱلشَّٰكِرِينَ ٦٦ وَمَا قَدَرُواْ ٱللَّهَ حَقَّ
قَدۡرِهِۦ وَٱلۡأَرۡضُ جَمِيعٗا قَبۡضَتُهُۥ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ وَٱلسَّمَٰوَٰتُ
مَطۡوِيَّٰتُۢ بِيَمِينِهِۦۚ سُبۡحَٰنَهُۥ وَتَعَٰلَىٰ عَمَّا يُشۡرِكُونَ ٦٧

﴿أَوْ تَقُولَ لَوْ أَنَّ ٱللَّهَ هَدَىٰنِى﴾ یان بڵێت: ئەگەر خوا ڕێنموونی بکردمایە ﴿لَكُنتُ مِنَ ٱلْمُتَّقِينَ﴾ ئەوە بێگومان
لەپارێزکاران ولەخواترسان دەبووم ﴿٥٧﴾ ﴿أَوْ تَقُولَ حِينَ تَرَى ٱلْعَذَابَ﴾ یان کاتێك سزاکەی دەبینێت
بڵێت ﴿لَوْ أَنَّ لِى كَرَّةً﴾ خۆزگە جارێکی تر بگەڕامایەتەوە (بۆ دونیا) ﴿فَأَكُونَ مِنَ ٱلْمُحْسِنِينَ﴾ ئەوسا
لەچاکەکاران دەبووم ﴿٥٨﴾ ﴿بَلَىٰ قَدْ جَآءَتْكَ ءَايَٰتِى﴾ (ڕاست ناکەیت) خۆ بێگومان بەڵگەو ئایەتەکانی منت
بۆهات ﴿فَكَذَّبْتَ بِهَا وَٱسْتَكْبَرْتَ﴾ بەڵام باوەڕت پێ نەهێناو خۆت بەگەورەزانی ﴿وَكُنتَ مِنَ ٱلْكَٰفِرِينَ﴾
وە تۆ لەبێ باوەڕان بوویت ﴿٥٩﴾ ﴿وَيَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ﴾ لەڕۆژی دوایی دا ﴿تَرَى ٱلَّذِينَ كَذَبُوا۟ عَلَى ٱللَّهِ﴾ دەبینی
ئەوانەی درۆیان بۆ خوا هەڵدەبەست ﴿وُجُوهُهُم مُّسْوَدَّةٌ﴾ ڕوویان ڕەشە ﴿أَلَيْسَ فِى جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْمُتَكَبِّرِينَ﴾
ئایا لەدۆزەخ دا شوێنێك نی یە بۆ خۆ بەگەورە زانان؟ ﴿٦٠﴾ ﴿وَيُنَجِّى ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ ٱتَّقَوْا۟﴾ وە ئەوانەی خۆیان
پاراست (لەکوفرو تاوان) خوا ڕزگاریان دەکات ﴿بِمَفَازَتِهِمْ﴾ چونکە ڕێگەی ڕزگاریان گرتبوەبەر
﴿لَا يَمَسُّهُمُ ٱلسُّوٓءُ﴾ نەتووشی ناخۆشی دەبن ﴿وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ﴾ وە نەخەم دەخۆن ﴿٦١﴾ ﴿ٱللَّهُ خَٰلِقُ كُلِّ
شَىْءٍ﴾ خوا بەدی هێنەری هەموو شتێکە ﴿وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ وَكِيلٌ﴾ وە هەر ئەویش پارێزەری هەموو
شتێکە ﴿٦٢﴾ ﴿لَّهُۥ مَقَالِيدُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ﴾ کلیلەکانی ئاسمانەکان و زەوی بەدەست خوایە ﴿وَٱلَّذِينَ
كَفَرُوا۟ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ﴾ وە ئەوانەی بەبەڵگەو نیشانەکانی خوا بێ باوەڕن ﴿أُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْخَٰسِرُونَ﴾ هەر
ئەوانن زەرەرمەند ﴿٦٣﴾ ﴿قُلْ أَفَغَيْرَ ٱللَّهِ تَأْمُرُوٓنِّىٓ أَعْبُدُ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) بڵێ: دەی ئایا ئێوە داوام
لێ دەکەن من بێجگە لەخوا شتێکی تر بپەرستم ﴿أَيُّهَا ٱلْجَٰهِلُونَ﴾ ئەی نەفام و نەزانان ﴿٦٤﴾ ﴿وَلَقَدْ
أُوحِىَ إِلَيْكَ﴾ سوێند بەخوا نیگا کراوە بۆ تۆ ﴿وَإِلَى ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِكَ﴾ وەبۆ پێغەمبەرانی پێش تۆش
﴿لَئِنْ أَشْرَكْتَ لَيَحْبَطَنَّ عَمَلُكَ﴾ ئەگەر هاوبەش بۆ خوا دابنێیت بەڕاستی کردەوەت هەڵدەوەشێتەوە
﴿وَلَتَكُونَنَّ مِنَ ٱلْخَٰسِرِينَ﴾ وە بێگومان لەزەرەرمەندان دەبیت ﴿٦٥﴾ ﴿بَلِ ٱللَّهَ فَٱعْبُدْ﴾ (وا مەکە) بەڵکو
تەنها خوا بپەرستە ﴿وَكُن مِّنَ ٱلشَّٰكِرِينَ﴾ و لە سوپاسگوزاران بە ﴿٦٦﴾ ﴿وَمَا قَدَرُوا۟ ٱللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِۦ﴾ (کافران)
خوایان نەناسیوە (بە گەورەیان نەزانی) بەو جۆرەی شیاویتی ﴿وَٱلْأَرْضُ جَمِيعًا قَبْضَتُهُۥ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ﴾ لە
ڕۆژی دوایی دا هەموو زەوی لە چنگی ئەودایە (بەدەست خوایە) ﴿وَٱلسَّمَٰوَٰتُ مَطْوِيَّٰتٌۢ بِيَمِينِهِۦ﴾ وە
ئاسمانەکانیش بەدەستی ڕاستی ئەو پێچراونەتەوە (لەم ئایەتەدا جێگیر کردن سیفەتی دەستی ڕاست
بۆ خودا هاتووە ئێمە باوەڕمان پێیەتی، بەبێ هیچ لێچواندن ولێکدانەوەیەك وشێوەکەی نازانین، تەنها
خودا دەیزانێت) ﴿سُبْحَٰنَهُۥ وَتَعَٰلَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ﴾ خوا پاك و بڵند ترە لەوەی کە دەیکەنە هاوبەشی ﴿٦٧﴾

وَنُفِخَ فِي ٱلصُّورِ فَصَعِقَ مَن فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَن فِي ٱلْأَرْضِ
إِلَّا مَن شَآءَ ٱللَّهُۖ ثُمَّ نُفِخَ فِيهِ أُخْرَىٰ فَإِذَا هُمْ قِيَامٌ يَنظُرُونَ
٦٨ وَأَشْرَقَتِ ٱلْأَرْضُ بِنُورِ رَبِّهَا وَوُضِعَ ٱلْكِتَٰبُ وَجِاْيٓءَ
بِٱلنَّبِيِّـۧنَ وَٱلشُّهَدَآءِ وَقُضِيَ بَيْنَهُم بِٱلْحَقِّ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ
٦٩ وَوُفِّيَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَّا عَمِلَتْ وَهُوَ أَعْلَمُ بِمَا يَفْعَلُونَ ٧٠
وَسِيقَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓاْ إِلَىٰ جَهَنَّمَ زُمَرًاۖ حَتَّىٰٓ إِذَا جَآءُوهَا
فُتِحَتْ أَبْوَٰبُهَا وَقَالَ لَهُمْ خَزَنَتُهَآ أَلَمْ يَأْتِكُمْ رُسُلٌ مِّنكُمْ
يَتْلُونَ عَلَيْكُمْ ءَايَٰتِ رَبِّكُمْ وَيُنذِرُونَكُمْ لِقَآءَ يَوْمِكُمْ
هَٰذَاۚ قَالُواْ بَلَىٰ وَلَٰكِنْ حَقَّتْ كَلِمَةُ ٱلْعَذَابِ عَلَى ٱلْكَٰفِرِينَ
٧١ قِيلَ ٱدْخُلُوٓاْ أَبْوَٰبَ جَهَنَّمَ خَٰلِدِينَ فِيهَاۖ فَبِئْسَ مَثْوَى
ٱلْمُتَكَبِّرِينَ ٧٢ وَسِيقَ ٱلَّذِينَ ٱتَّقَوْاْ رَبَّهُمْ إِلَى ٱلْجَنَّةِ
زُمَرًاۖ حَتَّىٰٓ إِذَا جَآءُوهَا وَفُتِحَتْ أَبْوَٰبُهَا وَقَالَ لَهُمْ خَزَنَتُهَا
سَلَٰمٌ عَلَيْكُمْ طِبْتُمْ فَٱدْخُلُوهَا خَٰلِدِينَ ٧٣ وَقَالُواْ
ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ ٱلَّذِي صَدَقَنَا وَعْدَهُۥ وَأَوْرَثَنَا ٱلْأَرْضَ
نَتَبَوَّأُ مِنَ ٱلْجَنَّةِ حَيْثُ نَشَآءُۖ فَنِعْمَ أَجْرُ ٱلْعَٰمِلِينَ ٧٤

﴿وَنُفِخَ فِي ٱلصُّورِ﴾ کاتێك فووکرا بەکەرەنادا (بەشەیپوردا) ﴿فَصَعِقَ مَن فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَن فِي ٱلْأَرْضِ﴾ یەکسەر هەموو ئەوانەی لەئاسمانەکان و زەویدان دەمرن ﴿إِلَّا مَن شَآءَ ٱللَّهُ﴾ مەگەر کەسانێ خوا بیەوێت (نەمرن) ﴿ثُمَّ نُفِخَ فِيهِ أُخْرَىٰ﴾ پاشان جارێکی تر فوو دەکرێ بەکەرەنادا ﴿فَإِذَا هُمْ قِيَامٌ﴾ جا لە پڕ هەموو ڕاست دەبنەوە ﴿يَنظُرُونَ﴾ چاوەڕوان دەکەن ﴿٦٨﴾ ﴿وَأَشْرَقَتِ ٱلْأَرْضُ بِنُورِ رَبِّهَا﴾ وەزەوی لەو ڕۆژەدا بەنوری پەروەردگاری ڕووناك دەبێتەوە ﴿وَوُضِعَ ٱلْكِتَٰبُ﴾ وەنامەی کردەوە لەبەردەمیان دادەنرێت ﴿وَجِاْىٓءَ بِٱلنَّبِيِّۦنَ وَٱلشُّهَدَآءِ﴾ و پێغەمبەران و شاهیدی (سەر گەلەکان) دەهێنرێن ﴿وَقُضِيَ بَيْنَهُم بِٱلْحَقِّ﴾ وە لەنێوانیاندا بەهەق دادوەری دەکرێ ﴿وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ﴾ وە ئەوان ستەمیان لێ ناکرێ ﴿٦٩﴾ ﴿وَوُفِّيَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَّا عَمِلَتْ﴾ وە (لەو ڕۆژەدا) هەموو کەسێك چی کردووە بەتێرو تەواوی پاداشت دەدرێتەوە ﴿وَهُوَ أَعْلَمُ﴾ وە خوا خۆشی ئاگادارە (بە بێ شایەت و نامەی کردەوەکان) ﴿بِمَا يَفْعَلُونَ﴾ بەو کردەوانەی کەدەیکەن ﴿٧٠﴾ ﴿وَسِيقَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓاْ﴾ ئەوسا ئەوانەی بێباوەڕ بوون ڕاپێچ دەکرێن ﴿إِلَىٰ جَهَنَّمَ زُمَرًا﴾ بۆ دۆزەخ کۆمەڵ کۆمەڵ ﴿حَتَّىٰٓ إِذَا جَآءُوهَا﴾ تاکاتێ دێنە (نزیکی) دۆزەخ ﴿فُتِحَتْ أَبْوَٰبُهَا﴾ دەرگاکانی دەکرێنەوە ﴿وَقَالَ لَهُمْ خَزَنَتُهَآ﴾ وە دەرگاوانەکانی دۆزەخ (بەلۆمەکردنێکەوە) بەوان دەڵێن ﴿أَلَمْ يَأْتِكُمْ رُسُلٌ مِّنكُمْ﴾ ئایا پێغەمبەرانتان لەخۆتان بۆ نەهات ﴿يَتْلُونَ عَلَيْكُمْ ءَايَٰتِ رَبِّكُمْ﴾ کەئایەتەکانی پەروەردگارتان بەسەردا بخوێننەوە ﴿وَيُنذِرُونَكُمْ﴾ وە بتانترسێنن ﴿لِقَآءَ يَوْمِكُمْ هَٰذَا﴾ لەگەشتنتان بەم ڕۆژە ﴿قَالُواْ بَلَىٰ﴾ دەڵێن: بەڵێ (هاتن ئاگاداریان کردین) ﴿وَلَٰكِنْ حَقَّتْ كَلِمَةُ ٱلْعَذَابِ﴾ بەڵام بڕیاری سزا دراوە ﴿عَلَى ٱلْكَٰفِرِينَ﴾ بەسەر (ئێمەی) بێباوەڕان دا ﴿٧١﴾ ﴿قِيلَ ٱدْخُلُوٓاْ أَبْوَٰبَ جَهَنَّمَ﴾ پێیان دەوترێ: لەدەرگاکانی دۆزەخەوە بچنەژوورەوە ﴿خَٰلِدِينَ فِيهَا﴾ بەهەمیشەیی لەوێدا بمێننەوە ﴿فَبِئْسَ مَثْوَى ٱلْمُتَكَبِّرِينَ﴾ ئای چ خراپە جێگەو مەنزڵگای خۆ بەزل زانان ﴿٧٢﴾ ﴿وَسِيقَ ٱلَّذِينَ ٱتَّقَوْاْ رَبَّهُمْ إِلَى ٱلْجَنَّةِ زُمَرًا﴾ وە کەسانێ (کە خواناس بوون) و لە پەروەردگاریان دەترسان پۆل پۆل دەبرێن بۆ بەهەشت ﴿حَتَّىٰٓ إِذَا جَآءُوهَا﴾ تاکاتێ دێنە (نزیکی) بەهەشت ﴿وَفُتِحَتْ أَبْوَٰبُهَا﴾ و دەرگاکانی دەکرێنەوە ﴿وَقَالَ لَهُمْ خَزَنَتُهَا﴾ وە دەرگاوانەکانی بەوان دەڵێن ﴿سَلَٰمٌ عَلَيْكُمْ﴾ سەلامتان لێ بێت ﴿طِبْتُمْ﴾ ئێوە پاك و خاوێن بوون (لە تاوان لە دونیادا) ﴿فَٱدْخُلُوهَا خَٰلِدِينَ﴾ کەواتە بڕۆنە ناو بەهەشت بەهەمیشەیی ﴿٧٣﴾ ﴿وَقَالُواْ ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ ٱلَّذِي﴾ (ئەوانیش) دەڵێن : سوپاس بۆ ئەو خوایەی ﴿صَدَقَنَا وَعْدَهُۥ﴾ هەر بەڵێنێکی بەئێمەدا ڕاست بوو ﴿وَأَوْرَثَنَا ٱلْأَرْضَ﴾ وە زەوی (بەهەشتی) بەمیرات پێ داین ﴿نَتَبَوَّأُ مِنَ ٱلْجَنَّةِ حَيْثُ نَشَآءُ﴾ لەهەر شوێنێکی بەهەشتدا بمانەوێت نیشتەجێ دەبین ﴿فَنِعْمَ أَجْرُ ٱلْعَٰمِلِينَ﴾ ئای چەند چاکە پاداشتی چاکەکاران ﴿٧٤﴾

وَتَرَى ٱلْمَلَٰٓئِكَةَ حَآفِّينَ مِنْ حَوْلِ ٱلْعَرْشِ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ
رَبِّهِمْۖ وَقُضِيَ بَيْنَهُم بِٱلْحَقِّۚ وَقِيلَ ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ٧٥

سُورَةُ غَافِرٍ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

حمٓ ١ تَنزِيلُ ٱلْكِتَٰبِ مِنَ ٱللَّهِ ٱلْعَزِيزِ ٱلْعَلِيمِ ٢ غَافِرِ ٱلذَّنۢبِ
وَقَابِلِ ٱلتَّوْبِ شَدِيدِ ٱلْعِقَابِ ذِي ٱلطَّوْلِۖ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَۖ إِلَيْهِ
ٱلْمَصِيرُ ٣ مَا يُجَٰدِلُ فِيٓ ءَايَٰتِ ٱللَّهِ إِلَّا ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ فَلَا يَغْرُرْكَ
تَقَلُّبُهُمْ فِي ٱلْبِلَٰدِ ٤ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَٱلْأَحْزَابُ
مِنۢ بَعْدِهِمْۖ وَهَمَّتْ كُلُّ أُمَّةٍۭ بِرَسُولِهِمْ لِيَأْخُذُوهُۖ
وَجَٰدَلُواْ بِٱلْبَٰطِلِ لِيُدْحِضُواْ بِهِ ٱلْحَقَّ فَأَخَذْتُهُمْۖ فَكَيْفَ
كَانَ عِقَابِ ٥ وَكَذَٰلِكَ حَقَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ عَلَى ٱلَّذِينَ
كَفَرُوٓاْ أَنَّهُمْ أَصْحَٰبُ ٱلنَّارِ ٦ ٱلَّذِينَ يَحْمِلُونَ ٱلْعَرْشَ
وَمَنْ حَوْلَهُۥ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيُؤْمِنُونَ بِهِۦ وَيَسْتَغْفِرُونَ
لِلَّذِينَ ءَامَنُواْۖ رَبَّنَا وَسِعْتَ كُلَّ شَيْءٍ رَّحْمَةً وَعِلْمًا فَٱغْفِرْ
لِلَّذِينَ تَابُواْ وَٱتَّبَعُواْ سَبِيلَكَ وَقِهِمْ عَذَابَ ٱلْجَحِيمِ ٧

نصف الحزب ٤٧

﴿وَتَرَى ٱلْمَلَـٰٓئِكَةَ﴾ وە فریشتەکان دەبینی ﴿حَآفِّينَ مِنْ حَوْلِ ٱلْعَرْشِ﴾ چوار دەوری عەرشیان داوە ﴿يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ﴾ تەسبیحات دەکەن بەستایشی پەروەردگاریان ﴿وَقُضِىَ بَيْنَهُم بِٱلْحَقِّ﴾ وە لەنێوانیاندا بەحەق دادوەری کرا ﴿وَقِيلَ ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ﴾ وە (لەکۆتایی دا) دەووترێت هەموو سوپاس هەر بۆ خوایە ﴿رَبِّ ٱلْعَـٰلَمِينَ﴾ کەپەروەردگاری جیهانیانە ﴿٧٥﴾

سورەتی ﴿غَافِر﴾

﴿بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ﴾ بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

﴿حمٓ﴾ بە (حا، میم) دەخوێنرێتەوەو خوا بەواتای ئەم پیتانە زاناترە، سەرنجی سەرەتای سورەتی(البقرة) بدە دەربارەی واتاکەیان ﴿١﴾ ﴿تَنزِيلُ ٱلْكِتَـٰبِ﴾ ئەم قورئانە هێنراوەتە خوارەوە﴿مِنَ ٱللَّهِ ٱلْعَزِيزِ ٱلْعَلِيمِ﴾ لەلایەن خوای بالادەستی داناوە ﴿٢﴾ ﴿غَافِرِ ٱلذَّنۢبِ﴾ لێبوردەی تاوان و﴿وَقَابِلِ ٱلتَّوْبِ﴾ وەرگری تۆبەی (گوناهباران وتۆبەکارانە)﴿شَدِيدِ ٱلْعِقَابِ﴾ (ئەو خودایە) تۆڵەی سەخت وبەتینە ﴿ذِى ٱلطَّوْلِ﴾ وە خاوەن فەزڵ و بەهرە و چاکەیە ﴿لَآ إِلَـٰهَ إِلَّا هُوَ﴾ بێجگە لەو هیچ پەرستراوێکی بەهەق و ڕاست نی یە ﴿إِلَيْهِ ٱلْمَصِيرُ﴾ گەڕانەوەی هەمووان هەر بۆلای ئەوە ﴿٣﴾ ﴿مَا يُجَـٰدِلُ فِىٓ ءَايَـٰتِ ٱللَّهِ﴾ دەمە قاڵێ وکێشمەکێش ناکات لەنیشانەکانی خوادا ﴿إِلَّا ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟﴾ بێباوەڕان نەبێت ﴿فَلَا يَغْرُرْكَ﴾ کەوا بوو فریوت نەدات﴿تَقَلُّبُهُمْ فِى ٱلْبِلَـٰدِ﴾ هاتوچۆ و گەڕانیان بەووڵاتدا (بۆ بازرگانی وسامان دەس خستن) ﴿٤﴾ ﴿كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ﴾ پێش ئەوان گەلی نووح باوەڕیان نەهێنا (بەنووح) ﴿وَٱلْأَحْزَابُ مِنۢ بَعْدِهِمْ﴾ وە دەستەو تاقمەکانی دوای ئەوانیش (باوەڕیان نەهێنا) ﴿وَهَمَّتْ كُلُّ أُمَّةٍۭ﴾ و هەموو گەلێك وویستوویەتی (نیازی کردووە) ﴿بِرَسُولِهِمْ لِيَأْخُذُوهُ﴾ کە پێغەمبەرەکەیان بکوژن (یا بیگرن و ئازاری بدەن) ﴿وَجَـٰدَلُوا۟ بِٱلْبَـٰطِلِ﴾ وە دەمەقاڵێیان (لەگەڵ)دەکرد بەناڕەوا﴿لِيُدْحِضُوا۟ بِهِ ٱلْحَقَّ﴾ بۆ ئەوەی ڕاستی پێ لابەرن و نەیهێڵن ﴿فَأَخَذْتُهُمْ﴾ ئیتر (قار وتووڕەیی) من گرتنی﴿فَكَيْفَ كَانَ عِقَابِ﴾ جا چۆن بوو تۆڵەسەندنی من لەوان ﴿٥﴾ ﴿وَكَذَٰلِكَ حَقَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ﴾ وە ئابەو جۆرە بڕیاری پەروەردگارت بەدی هات ﴿عَلَى ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓا۟﴾ لەسەر ئەوانەی بێ باوەڕ بوون ﴿أَنَّهُمْ أَصْحَـٰبُ ٱلنَّارِ﴾ کەبێگومان ئەوان دۆزەخین ﴿٦﴾ ﴿ٱلَّذِينَ يَحْمِلُونَ ٱلْعَرْشَ﴾ ئەو فریشتانەی هەڵگری عەرشن و ﴿وَمَنْ حَوْلَهُۥ﴾ ئەوانەش بەدەوری دان ﴿يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ﴾ بەستایشی پەروەردگاریان تەسبیحات دەکەن ﴿وَيُؤْمِنُونَ بِهِۦ﴾ وە باوەڕیان بەو هەیە ﴿وَيَسْتَغْفِرُونَ لِلَّذِينَ ءَامَنُوا۟﴾ وە داوای لێبوردن دەکەن بۆ ئەوانەی ئیماندارن ﴿رَبَّنَا وَسِعْتَ كُلَّ شَىْءٍ رَّحْمَةً وَعِلْمًا﴾ (دەڵێن:) ئەی پەروەردگارمان میهرەبانی و زانیاریت هەموو شتێکی گرتۆتەوە ﴿فَٱغْفِرْ لِلَّذِينَ تَابُوا۟﴾ دەی خۆش ببە لەوانەی تۆبەیان کردووە ﴿وَٱتَّبَعُوا۟ سَبِيلَكَ﴾ و شوێنی ڕێگای تۆ کەوتوون ﴿وَقِهِمْ عَذَابَ ٱلْجَحِيمِ﴾ وە بیانپارێزە لەسزای دۆزەخ ﴿٧﴾

رَبَّنَا وَأَدۡخِلۡهُمۡ جَنَّٰتِ عَدۡنٍ ٱلَّتِي وَعَدتَّهُمۡ وَمَن صَلَحَ
مِنۡ ءَابَآئِهِمۡ وَأَزۡوَٰجِهِمۡ وَذُرِّيَّٰتِهِمۡۚ إِنَّكَ أَنتَ ٱلۡعَزِيزُ
ٱلۡحَكِيمُ ٨ وَقِهِمُ ٱلسَّيِّـَٔاتِۚ وَمَن تَقِ ٱلسَّيِّـَٔاتِ
يَوۡمَئِذٖ فَقَدۡ رَحِمۡتَهُۥۚ وَذَٰلِكَ هُوَ ٱلۡفَوۡزُ ٱلۡعَظِيمُ ٩ إِنَّ
ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ يُنَادَوۡنَ لَمَقۡتُ ٱللَّهِ أَكۡبَرُ مِن مَّقۡتِكُمۡ
أَنفُسَكُمۡ إِذۡ تُدۡعَوۡنَ إِلَى ٱلۡإِيمَٰنِ فَتَكۡفُرُونَ ١٠ قَالُواْ رَبَّنَآ
أَمَتَّنَا ٱثۡنَتَيۡنِ وَأَحۡيَيۡتَنَا ٱثۡنَتَيۡنِ فَٱعۡتَرَفۡنَا بِذُنُوبِنَا فَهَلۡ
إِلَىٰ خُرُوجٖ مِّن سَبِيلٖ ١١ ذَٰلِكُم بِأَنَّهُۥٓ إِذَا دُعِيَ ٱللَّهُ
وَحۡدَهُۥ كَفَرۡتُمۡ وَإِن يُشۡرَكۡ بِهِۦ تُؤۡمِنُواْۚ فَٱلۡحُكۡمُ لِلَّهِ
ٱلۡعَلِيِّ ٱلۡكَبِيرِ ١٢ هُوَ ٱلَّذِي يُرِيكُمۡ ءَايَٰتِهِۦ وَيُنَزِّلُ لَكُم مِّنَ
ٱلسَّمَآءِ رِزۡقٗاۚ وَمَا يَتَذَكَّرُ إِلَّا مَن يُنِيبُ ١٣ فَٱدۡعُواْ ٱللَّهَ
مُخۡلِصِينَ لَهُ ٱلدِّينَ وَلَوۡ كَرِهَ ٱلۡكَٰفِرُونَ ١٤ رَفِيعُ
ٱلدَّرَجَٰتِ ذُو ٱلۡعَرۡشِ يُلۡقِي ٱلرُّوحَ مِنۡ أَمۡرِهِۦ عَلَىٰ مَن يَشَآءُ
مِنۡ عِبَادِهِۦ لِيُنذِرَ يَوۡمَ ٱلتَّلَاقِ ١٥ يَوۡمَ هُم بَٰرِزُونَۖ لَا يَخۡفَىٰ
عَلَى ٱللَّهِ مِنۡهُمۡ شَيۡءٞۚ لِّمَنِ ٱلۡمُلۡكُ ٱلۡيَوۡمَۖ لِلَّهِ ٱلۡوَٰحِدِ ٱلۡقَهَّارِ ١٦

﴿رَبَّنَا وَأَدۡخِلۡهُمۡ جَنَّٰتِ عَدۡنٍ﴾ ئەی پەروەردگارمان بیشیان خەرە بەهەشتانێکی هەمیشەیی ﴿ٱلَّتِي وَعَدتَّهُمۡ﴾
کە بەڵێنت پێ دابوون ﴿وَمَن صَلَحَ﴾ ئەو کەسانەش چاکەکار بوون ﴿مِنۡ ءَابَآئِهِمۡ وَأَزۡوَٰجِهِمۡ وَذُرِّيَّٰتِهِمۡۚ﴾
لەباوو باپیران و هاوسەران و ڕۆڵەکانیان (نەوەکانیان) ﴿إِنَّكَ أَنتَ ٱلۡعَزِيزُ ٱلۡحَكِيمُ﴾ بەڕاستی هەر تۆ
زاڵی کار دروستی ﴿٨﴾ ﴿وَقِهِمُ ٱلسَّيِّـَٔاتِۚ﴾ وە بیانپارێزە لە(تۆڵەی) تاوانەکان ﴿وَمَن تَقِ ٱلسَّيِّـَٔاتِ
يَوۡمَئِذٖ﴾ چونکە هەر کەسێك لە (تۆڵەی) خراپەو تاوان بپارێزی لەو ڕۆژەدا ﴿فَقَدۡ رَحِمۡتَهُۥۚ﴾ ئەوە
بێگومان ڕەحمەت پێ کردووە ﴿وَذَٰلِكَ هُوَ ٱلۡفَوۡزُ ٱلۡعَظِيمُ﴾ وە هەر ئەوەیە سەرکەوتنی زۆر گەورە
﴿٩﴾ ﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ يُنَادَوۡنَ﴾ بەڕاستی کەسانێ بێ باوەڕ بوون (لەپاشەڕۆژدا) بانگ دەکرێن
﴿لَمَقۡتُ ٱللَّهِ أَكۡبَرُ مِن مَّقۡتِكُمۡ أَنفُسَكُمۡ﴾ کەبەڕاستی تووڕەیی و خەشمی خوا (لەدونیادا) گەورەتر بوو
لەڕق و تووڕەییتان لەخۆتان (لەقیامەتدا) ﴿إِذۡ تُدۡعَوۡنَ إِلَى ٱلۡإِيمَٰنِ فَتَكۡفُرُونَ﴾ کاتێك بانگ دەکران بۆ
باوەڕ هێنان بەڵام باوەڕتان نەدەهێنا ﴿١٠﴾ ﴿قَالُواْ رَبَّنَآ أَمَتَّنَا ٱثۡنَتَيۡنِ﴾ دەڵێن ئەی پەروەردگارمان تۆ دوو
جارت مراندووتین ﴿وَأَحۡيَيۡتَنَا ٱثۡنَتَيۡنِ﴾ وە دوو جاریش ژیانت بەبەردا کردووین ﴿فَٱعۡتَرَفۡنَا بِذُنُوبِنَا﴾
جا دانمان نا بەتاوانەکانمان دا ﴿فَهَلۡ إِلَىٰ خُرُوجٖ مِّن سَبِيلٖ﴾ دەی ئایا ڕێگایەك هەیە بۆ دەرباز بوون
﴿١١﴾ ﴿ذَٰلِكُم بِأَنَّهُۥٓ إِذَا دُعِيَ ٱللَّهُ وَحۡدَهُۥ كَفَرۡتُمۡ﴾ ئەم سزایەتان لەبەر ئەوەیە کە بەڕاستی هەرکاتێ
خوا بەتاك و تەنیایی بپەرسترایە ئێوە بێ باوەڕ دەبوون ﴿وَإِن يُشۡرَكۡ بِهِۦ تُؤۡمِنُواْۚ﴾ وە ئەگەر هاوبەشی بۆ
دابنرایە باوەڕتان دەهێنا (بەو هاوبەش دانانە) ﴿فَٱلۡحُكۡمُ لِلَّهِ ٱلۡعَلِيِّ ٱلۡكَبِيرِ﴾ بڕیاردان هەر بۆ خوای
بڵندو بەرزو گەورەیە ﴿١٢﴾ ﴿هُوَ ٱلَّذِي يُرِيكُمۡ ءَايَٰتِهِۦ﴾ ئەو زاتێکە نیشانەکانی خۆیتان نیشان دەدات
﴿وَيُنَزِّلُ لَكُم مِّنَ ٱلسَّمَآءِ رِزۡقٗاۚ﴾ وە لەئاسمانەوە ڕزق و ڕۆزیتان بۆ دەنێرێتە خوارەوە ﴿وَمَا يَتَذَكَّرُ﴾
کەس بیرناکاتەوە(پەند وەرناگرێ) ﴿إِلَّا مَن يُنِيبُ﴾ مەگەر کەسێك ڕوو لەخوا بێ ﴿١٣﴾ ﴿فَٱدۡعُواْ
ٱللَّهَ مُخۡلِصِينَ لَهُ ٱلدِّينَ﴾ کەواتە لەخوا بپاڕێنەوەو بەپاکیی ودڵسۆزی و بۆی گەردن کەچ بن
﴿وَلَوۡ كَرِهَ ٱلۡكَٰفِرُونَ﴾ هەر چەندە بێ باوەڕانیش پێیان ناخۆش بێ ﴿١٤﴾ ﴿رَفِيعُ ٱلدَّرَجَٰتِ ذُو ٱلۡعَرۡشِ﴾
(خوا) پلەو پایە زۆر بەرزی خاوەن عەرشی مەزنە ﴿يُلۡقِي ٱلرُّوحَ مِنۡ أَمۡرِهِۦ﴾ بەفەرمانی خۆی وەحی
دەنێرێ ﴿عَلَىٰ مَن يَشَآءُ مِنۡ عِبَادِهِۦ﴾ بۆ هەر کەس لەبەندەکان کەبیەوێ ﴿لِيُنذِرَ يَوۡمَ ٱلتَّلَاقِ﴾ تا(خەڵك)
بترسێنێ لە ڕۆژی بەیەکتر گەیشتن ﴿١٥﴾ ﴿يَوۡمَ هُم بَٰرِزُونَۖ﴾ ڕۆژێ کە هەموو (لە گۆڕەکانیان دێنە دەرو)
ئاشکرا دەبن ﴿لَا يَخۡفَىٰ عَلَى ٱللَّهِ مِنۡهُمۡ شَيۡءٞۚ﴾ هیچ شتێکیان لە خوا پەنهان نابێت ﴿لِّمَنِ ٱلۡمُلۡكُ ٱلۡيَوۡمَۖ﴾ (خوا
دەفەرمووێ:) ئەمڕۆ پادشایەتی و دەسەڵات بۆ کێیە (وەڵام نادرێتەوە) ﴿لِلَّهِ ٱلۡوَٰحِدِ ٱلۡقَهَّارِ﴾ (خۆی
وەڵام دەداتەوە و دەفەرموێت) هەر بۆ خوای تاك و تەنهایە کە بەسەر هەموو شتدا زاڵە ﴿١٦﴾

ٱلْيَوْمَ تُجْزَىٰ كُلُّ نَفْسٍۭ بِمَا كَسَبَتْ ۚ لَا ظُلْمَ ٱلْيَوْمَ ۚ إِنَّ
ٱللَّهَ سَرِيعُ ٱلْحِسَابِ ﴿١٧﴾ وَأَنذِرْهُمْ يَوْمَ ٱلْـَٔازِفَةِ إِذِ ٱلْقُلُوبُ
لَدَى ٱلْحَنَاجِرِ كَٰظِمِينَ ۚ مَا لِلظَّٰلِمِينَ مِنْ حَمِيمٍ وَلَا شَفِيعٍ
يُطَاعُ ﴿١٨﴾ يَعْلَمُ خَآئِنَةَ ٱلْأَعْيُنِ وَمَا تُخْفِى ٱلصُّدُورُ ﴿١٩﴾ وَٱللَّهُ
يَقْضِى بِٱلْحَقِّ ۖ وَٱلَّذِينَ يَدْعُونَ مِن دُونِهِۦ لَا يَقْضُونَ
بِشَىْءٍ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلْبَصِيرُ ﴿٢٠﴾ ۞ أَوَلَمْ يَسِيرُوا۟ فِى
ٱلْأَرْضِ فَيَنظُرُوا۟ كَيْفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلَّذِينَ كَانُوا۟ مِن قَبْلِهِمْ ۚ
كَانُوا۟ هُمْ أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَءَاثَارًا فِى ٱلْأَرْضِ فَأَخَذَهُمُ ٱللَّهُ
بِذُنُوبِهِمْ وَمَا كَانَ لَهُم مِّنَ ٱللَّهِ مِن وَاقٍ ﴿٢١﴾ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ
كَانَت تَّأْتِيهِمْ رُسُلُهُم بِٱلْبَيِّنَٰتِ فَكَفَرُوا۟ فَأَخَذَهُمُ ٱللَّهُ ۚ
إِنَّهُۥ قَوِىٌّ شَدِيدُ ٱلْعِقَابِ ﴿٢٢﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ بِـَٔايَٰتِنَا
وَسُلْطَٰنٍ مُّبِينٍ ﴿٢٣﴾ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَهَٰمَٰنَ وَقَٰرُونَ
فَقَالُوا۟ سَٰحِرٌ كَذَّابٌ ﴿٢٤﴾ فَلَمَّا جَآءَهُم بِٱلْحَقِّ مِنْ
عِندِنَا قَالُوا۟ ٱقْتُلُوٓا۟ أَبْنَآءَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ مَعَهُۥ وَٱسْتَحْيُوا۟
نِسَآءَهُمْ ۚ وَمَا كَيْدُ ٱلْكَٰفِرِينَ إِلَّا فِى ضَلَٰلٍ ﴿٢٥﴾

ثلاثة أرباع الحزب ٤٧

﴿ٱلۡيَوۡمَ تُجۡزَىٰ كُلُّ نَفۡسِۭ﴾ ئەمڕۆ هەموو كەس پاداشت یان سزا دەدرێتەوە ﴿بِمَا كَسَبَتۡۚ﴾ بەگوێرەی ئەوەی كردوویەتی ﴿لَا ظُلۡمَ ٱلۡيَوۡمَۚ﴾ ئەمڕۆ ستەم كردن نی یە (لە كەس) ﴿إِنَّ ٱللَّهَ سَرِيعُ ٱلۡحِسَابِ﴾ بەڕاستی لێپرسینەوەی خوا بەپەلەو خێرایە ﴿١٧﴾ ﴿وَأَنذِرۡهُمۡ يَوۡمَ ٱلۡأٓزِفَةِ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) ئەوان لەڕۆژە نزیكەكە (قیامەت) بترسێنە ﴿إِذِ ٱلۡقُلُوبُ لَدَى ٱلۡحَنَاجِرِ﴾ لەوكاتەی دڵەكان (لەترسا) گەشتوونەتە گەروو ﴿كَٰظِمِينَۚ﴾ هەموو پیش دەخۆنەوە ﴿مَا لِلظَّٰلِمِينَ مِنۡ حَمِيمٖ﴾ ستەمكاران نەهیچ دۆستێكیان هەیە ﴿وَلَا شَفِيعٖ يُطَاعُ﴾ وە نە تكاكارێك بەگوێی بكرێت ﴿١٨﴾ ﴿يَعۡلَمُ خَآئِنَةَ ٱلۡأَعۡيُنِ﴾ (خوا) دەزانێ بەخیانەتی چاوان و ﴿وَمَا تُخۡفِي ٱلصُّدُورُ﴾ هەرچی دڵان دەیشارنەوە ﴿١٩﴾ ﴿وَٱللَّهُ يَقۡضِي بِٱلۡحَقِّۖ﴾ وە خوا بەهەق و ڕاستی دادوەری دەكات ﴿وَٱلَّذِينَ يَدۡعُونَ مِن دُونِهِۦ﴾ بەڵام ئەوانەی جگە لەخوا هاواریان لێ دەكەن (دەیانپەرستن) ﴿لَا يَقۡضُونَ بِشَيۡءٍۗ﴾ ناتوانن بڕیاری هیچ شتێك بدەن ﴿إِنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلۡبَصِيرُ﴾ بەڕاستی هەرخوا بیسەری بینایە ﴿٢٠﴾ ﴿أَوَلَمۡ يَسِيرُواْ فِي ٱلۡأَرۡضِ﴾ ئایا بەزەویدا نەگەڕاون ﴿فَيَنظُرُواْ﴾ تا ببینن (بزانن) ﴿كَيۡفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلَّذِينَ كَانُواْ مِن قَبۡلِهِمۡۚ﴾ سەرەنجامی ئەوانەی كەپێش ئەمان بوون چۆن بوو ﴿كَانُواْ هُمۡ أَشَدَّ مِنۡهُمۡ قُوَّةٗ﴾ ئەوانە لەمان بەهێزتر بوون ﴿وَءَاثَارٗا فِي ٱلۡأَرۡضِ﴾ وە شوێنەواریان لەزەویدا زیاتر بوو ﴿فَأَخَذَهُمُ ٱللَّهُ بِذُنُوبِهِمۡ﴾ بەڵام خوا بەهۆی تاوانەكانیانەوە گرتنی وتۆڵەی لێ سەندن ﴿وَمَا كَانَ لَهُم مِّنَ ٱللَّهِ مِن وَاقٖ﴾ وە كەس پارێزەریان نەبوو لە (سزای) خوا ﴿٢١﴾ ﴿ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمۡ كَانَت﴾ ئەمە لەبەر ئەوە بوو كەبێگومان ئەوان ﴿تَّأۡتِيهِمۡ رُسُلُهُم﴾ پێغەمبەرەكانیان بۆ دەهات ﴿بِٱلۡبَيِّنَٰتِ﴾ بەنیشانە ئاشكراكانەوە ﴿فَكَفَرُواْ﴾ كەچی باوەڕیان نەهێنا ﴿فَأَخَذَهُمُ ٱللَّهُۚ﴾ ئەمجا خوا قاری لێ گرتن و سزای دان ﴿إِنَّهُۥ قَوِيّٞ﴾ بەڕاستی خوا بەهێزی ﴿شَدِيدُ ٱلۡعِقَابِ﴾ تۆڵەسێنی بەتینە ﴿٢٢﴾ ﴿وَلَقَدۡ أَرۡسَلۡنَا مُوسَىٰ بِـَٔايَٰتِنَا﴾ سوێند بەخوا بێگومان مووسامان نارد بەچەند موعجیزە ﴿وَسُلۡطَٰنٖ مُّبِينٍ﴾ و بەڵگەی ڕوونەوە(بەتەوراتەوە) ﴿٢٣﴾ ﴿إِلَىٰ فِرۡعَوۡنَ وَهَٰمَٰنَ وَقَٰرُونَ﴾ بۆ لای فیرعەون و هامان و قاروون ﴿فَقَالُواْ سَٰحِرٞ كَذَّابٞ﴾ هەموو ووتیان: جادوو گەرێكی درۆزنە ﴿٢٤﴾ ﴿فَلَمَّا جَآءَهُم بِٱلۡحَقِّ مِنۡ عِندِنَا﴾ ئەمجا كاتێ مووسا (ئایینی) ڕاستی لەلایەن ئێمەوە بۆ هێنان ﴿قَالُواْ ٱقۡتُلُوٓاْ أَبۡنَآءَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ مَعَهُۥ﴾ ووتیان كوڕانی ئەوانەی لەگەڵ ئەو(مووسا) باوەڕیان هێناوە بكوژن ﴿وَٱسۡتَحۡيُواْ نِسَآءَهُمۡۚ﴾ وە ژنەكانیان بەزیندوویی بهێڵنەوە (بۆ كارەكەری) ﴿وَمَا كَيۡدُ ٱلۡكَٰفِرِينَ إِلَّا فِي ضَلَٰلٖ﴾ بەڵام فێڵی بێ باوەڕان هەر مایەی سەر لێ شێوانە (هەرگیز سەرناگرێت) ﴿٢٥﴾

وَقَالَ فِرۡعَوۡنُ ذَرُونِيٓ أَقۡتُلۡ مُوسَىٰ وَلۡيَدۡعُ رَبَّهُۥٓۖ إِنِّيٓ أَخَافُ
أَن يُبَدِّلَ دِينَكُمۡ أَوۡ أَن يُظۡهِرَ فِي ٱلۡأَرۡضِ ٱلۡفَسَادَ ٢٦
وَقَالَ مُوسَىٰٓ إِنِّي عُذۡتُ بِرَبِّي وَرَبِّكُم مِّن كُلِّ مُتَكَبِّرٖ لَّا يُؤۡمِنُ
بِيَوۡمِ ٱلۡحِسَابِ ٢٧ وَقَالَ رَجُلٞ مُّؤۡمِنٞ مِّنۡ ءَالِ فِرۡعَوۡنَ
يَكۡتُمُ إِيمَٰنَهُۥٓ أَتَقۡتُلُونَ رَجُلًا أَن يَقُولَ رَبِّيَ ٱللَّهُ وَقَدۡ
جَآءَكُم بِٱلۡبَيِّنَٰتِ مِن رَّبِّكُمۡۖ وَإِن يَكُ كَٰذِبٗا فَعَلَيۡهِ
كَذِبُهُۥۖ وَإِن يَكُ صَادِقٗا يُصِبۡكُم بَعۡضُ ٱلَّذِي يَعِدُكُمۡۖ
إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَهۡدِي مَنۡ هُوَ مُسۡرِفٞ كَذَّابٞ ٢٨ يَٰقَوۡمِ لَكُمُ
ٱلۡمُلۡكُ ٱلۡيَوۡمَ ظَٰهِرِينَ فِي ٱلۡأَرۡضِ فَمَن يَنصُرُنَا مِنۢ بَأۡسِ ٱللَّهِ
إِن جَآءَنَاۚ قَالَ فِرۡعَوۡنُ مَآ أُرِيكُمۡ إِلَّا مَآ أَرَىٰ وَمَآ أَهۡدِيكُمۡ
إِلَّا سَبِيلَ ٱلرَّشَادِ ٢٩ وَقَالَ ٱلَّذِيٓ ءَامَنَ يَٰقَوۡمِ إِنِّيٓ أَخَافُ
عَلَيۡكُم مِّثۡلَ يَوۡمِ ٱلۡأَحۡزَابِ ٣٠ مِثۡلَ دَأۡبِ قَوۡمِ نُوحٖ وَعَادٖ
وَثَمُودَ وَٱلَّذِينَ مِنۢ بَعۡدِهِمۡۚ وَمَا ٱللَّهُ يُرِيدُ ظُلۡمٗا لِّلۡعِبَادِ ٣١
وَيَٰقَوۡمِ إِنِّيٓ أَخَافُ عَلَيۡكُمۡ يَوۡمَ ٱلتَّنَادِ ٣٢ يَوۡمَ تُوَلُّونَ مُدۡبِرِينَ
مَا لَكُم مِّنَ ٱللَّهِ مِنۡ عَاصِمٖۗ وَمَن يُضۡلِلِ ٱللَّهُ فَمَا لَهُۥ مِنۡ هَادٖ ٣٣

﴿وَقَالَ فِرۡعَوۡنُ ذَرُونِيٓ﴾ وەفیرعەون ووتی: لێم گەڕێن ﴿أَقۡتُلۡ مُوسَىٰ﴾ باموسا بکوژم ﴿وَلۡيَدۡعُ رَبَّهُۥٓۖ﴾ ئەوسا
بائەوهانابۆپەروەردگاری بەرێ (ڕزگاری بکات) ﴿إِنِّيٓ أَخَافُ أَن يُبَدِّلَ دِينَكُمۡ﴾ بەڕاستی من دەترسم
کەئاینەکەتان بگۆڕێت ﴿أَوۡ أَن يُظۡهِرَ فِي ٱلۡأَرۡضِ ٱلۡفَسَادَ﴾ یان لەزەویدا ئاژاوە وخراپەکاری بنێتەوە ﴿٢٦﴾
﴿وَقَالَ مُوسَىٰٓ إِنِّي عُذۡتُ﴾ وە مووسا ووتی: بەڕاستی من پەنا دەگرم ﴿بِرَبِّي وَرَبِّكُم﴾ بەپەروەردگاری خۆم
و پەروەردگاری ئێوەش ﴿مِّن كُلِّ مُتَكَبِّرٖ﴾ لەهەموو خۆبەزل زانێك ﴿لَّا يُؤۡمِنُ بِيَوۡمِ ٱلۡحِسَابِ﴾ کە باوەڕی
بەڕۆژی لێ پرسینەوە نی یە ﴿٢٧﴾ ﴿وَقَالَ رَجُلٞ مُّؤۡمِنٞ﴾ وە پیاوێکی باوەڕدار ووتی: ﴿مِّنۡ ءَالِ فِرۡعَوۡنَ﴾
لەکەس و کاری فیرعەون بوو ﴿يَكۡتُمُ إِيمَٰنَهُۥٓ﴾ کە باوەڕەکەی شارد بووەوە ﴿أَتَقۡتُلُونَ رَجُلًا﴾ ئایا
(چۆن) پیاوێك دەکوژن؟ ﴿أَن يَقُولَ رَبِّيَ ٱللَّهُ﴾ لەبەر ئەوەی دەڵێ: خوا پەروەردگارمە ﴿وَقَدۡ
جَآءَكُم بِٱلۡبَيِّنَٰتِ مِن رَّبِّكُمۡۖ﴾ کە بەڕاستی چەند بەڵگە و موعجیزەی ڕوونی لە پەروەردگارتانەوە
بۆ هێناون ﴿وَإِن يَكُ كَٰذِبٗا فَعَلَيۡهِ كَذِبُهُۥۖ﴾ خۆ ئەگەر درۆزن بێ (کەدەڵێ پێغەمبەرم) ئەوە (تاوانی)
درۆکەی بەئەستۆی خۆیەتی ﴿وَإِن يَكُ صَادِقٗا﴾ خۆ ئەگەر ڕاستگۆ بێ ﴿يُصِبۡكُم بَعۡضُ ٱلَّذِي يَعِدُكُمۡۖ﴾
هەندێ لەو (سزایەی) بەڵێنی پێ داوون تووشتان دەبێ ﴿إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَهۡدِي مَنۡ هُوَ مُسۡرِفٞ كَذَّابٞ﴾ بێگومان
خوا ڕێنموونی کەسێ ناکات کە زیادەڕۆ و درۆزن بێت ﴿٢٨﴾ ﴿يَٰقَوۡمِ لَكُمُ ٱلۡمُلۡكُ ٱلۡيَوۡمَ﴾ (مووسا ووتی)
: ئەی گەلەکەم فەرمان ڕەوایی ئەمڕۆ هی ئێوەیە ﴿ظَٰهِرِينَ فِي ٱلۡأَرۡضِ﴾ و بەدەسەڵات و زاڵن لەسەر
زەویدا ﴿فَمَن يَنصُرُنَا مِنۢ بَأۡسِ ٱللَّهِ إِن جَآءَنَاۚ﴾ دەی کێ یارمەتیمان دەدات ئەگەر سزای خوامان بۆ بێت
﴿قَالَ فِرۡعَوۡنُ مَآ أُرِيكُمۡ إِلَّا مَآ أَرَىٰ﴾ فیرعەون ووتی: چی خۆم بەچاکی دەبینم هەر ئەوەتان نیشانە دەدەم
﴿وَمَآ أَهۡدِيكُمۡ إِلَّا سَبِيلَ ٱلرَّشَادِ﴾ وەتەنیابۆڕێگای ڕاست ڕێنموونیتان دەکەم ﴿٢٩﴾ ﴿وَقَالَ ٱلَّذِيٓ ءَامَنَ يَٰقَوۡمِ﴾ وە
ئەو (پیاوەی) باوەڕی هێنا بوو ووتی: ئەی گەلەکەم ﴿إِنِّيٓ أَخَافُ عَلَيۡكُم﴾ بەڕاستی من لەوە دەترسم
بەسەرتان بێ ﴿مِّثۡلَ يَوۡمِ ٱلۡأَحۡزَابِ﴾ وێنەی (سزای) ئەو ڕۆژەی بەسەر کۆمەڵان و گەلانی پێشوو هات
﴿٣٠﴾ ﴿مِثۡلَ دَأۡبِ قَوۡمِ نُوحٖ وَعَادٖ وَثَمُودَ﴾ وەك ئەو (سزایەی) هات بەسەر گەلی نووح و عاد و سەموود و
﴿وَٱلَّذِينَ مِنۢ بَعۡدِهِمۡۚ﴾ ئەوانەش لەدوای ئەوان بوون ﴿وَمَا ٱللَّهُ يُرِيدُ ظُلۡمٗا لِّلۡعِبَادِ﴾ وەخوازوڵم وستەمی ناوێ
بۆ بەندەکانی ﴿٣١﴾ ﴿وَيَٰقَوۡمِ إِنِّيٓ أَخَافُ عَلَيۡكُمۡ يَوۡمَ ٱلتَّنَادِ﴾ وە ئەی گەلەکەم بەڕاستی من ترسی ڕۆژی هاوارو
بانگ لەیەکتری کردنم هەیە لێتان (ئەو ڕۆژەی کە هەموو کەس هاوار وداوای یارمەتی لەیەکتری
دەکەن) ﴿٣٢﴾ ﴿يَوۡمَ تُوَلُّونَ مُدۡبِرِينَ﴾ ئەو ڕۆژەی پشت هەڵدەکەن و هەڵدێن ﴿مَا لَكُم مِّنَ ٱللَّهِ مِنۡ عَاصِمٖۗ﴾
هیچ پەناگەیەك بۆ ئێوە نی یە لە(سزای) خوا ﴿وَمَن يُضۡلِلِ ٱللَّهُ﴾ وە هەر کەسێ خوا گومڕای بکات
﴿فَمَا لَهُۥ مِنۡ هَادٖ﴾ ئەوە هیچ ڕێنموونی کەرێکی بۆ نی یە ﴿٣٣﴾

وَلَقَدۡ جَآءَكُمۡ يُوسُفُ مِن قَبۡلُ بِٱلۡبَيِّنَٰتِ فَمَا زِلۡتُمۡ فِي
شَكّٖ مِّمَّا جَآءَكُم بِهِۦۖ حَتَّىٰٓ إِذَا هَلَكَ قُلۡتُمۡ لَن يَبۡعَثَ ٱللَّهُ
مِنۢ بَعۡدِهِۦ رَسُولٗاۚ كَذَٰلِكَ يُضِلُّ ٱللَّهُ مَنۡ هُوَ مُسۡرِفٞ
مُّرۡتَابٌ ٣٤ ٱلَّذِينَ يُجَٰدِلُونَ فِيٓ ءَايَٰتِ ٱللَّهِ بِغَيۡرِ سُلۡطَٰنٍ
أَتَىٰهُمۡۖ كَبُرَ مَقۡتًا عِندَ ٱللَّهِ وَعِندَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْۚ كَذَٰلِكَ
يَطۡبَعُ ٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ قَلۡبِ مُتَكَبِّرٖ جَبَّارٖ ٣٥ وَقَالَ فِرۡعَوۡنُ
يَٰهَٰمَٰنُ ٱبۡنِ لِي صَرۡحٗا لَّعَلِّيٓ أَبۡلُغُ ٱلۡأَسۡبَٰبَ ٣٦ أَسۡبَٰبَ
ٱلسَّمَٰوَٰتِ فَأَطَّلِعَ إِلَىٰٓ إِلَٰهِ مُوسَىٰ وَإِنِّي لَأَظُنُّهُۥ كَٰذِبٗاۚ
وَكَذَٰلِكَ زُيِّنَ لِفِرۡعَوۡنَ سُوٓءُ عَمَلِهِۦ وَصُدَّ عَنِ ٱلسَّبِيلِۚ
وَمَا كَيۡدُ فِرۡعَوۡنَ إِلَّا فِي تَبَابٖ ٣٧ وَقَالَ ٱلَّذِيٓ ءَامَنَ
يَٰقَوۡمِ ٱتَّبِعُونِ أَهۡدِكُمۡ سَبِيلَ ٱلرَّشَادِ ٣٨ يَٰقَوۡمِ
إِنَّمَا هَٰذِهِ ٱلۡحَيَوٰةُ ٱلدُّنۡيَا مَتَٰعٞ وَإِنَّ ٱلۡأٓخِرَةَ هِيَ
دَارُ ٱلۡقَرَارِ ٣٩ مَنۡ عَمِلَ سَيِّئَةٗ فَلَا يُجۡزَىٰٓ إِلَّا مِثۡلَهَاۖ
وَمَنۡ عَمِلَ صَٰلِحٗا مِّن ذَكَرٍ أَوۡ أُنثَىٰ وَهُوَ مُؤۡمِنٞ فَأُوْلَٰٓئِكَ
يَدۡخُلُونَ ٱلۡجَنَّةَ يُرۡزَقُونَ فِيهَا بِغَيۡرِ حِسَابٖ ٤٠

﴿وَلَقَدْ جَاءَكُمْ يُوسُفُ مِن قَبْلُ بِالْبَيِّنَاتِ﴾ سوێند بەخوا بێگومان پێشتر یوسف پێغەمبەرتان بۆ هات بەبەڵگە ڕوونەکانەوە ﴿فَمَا زِلْتُمْ فِي شَكٍّ﴾ کەچی ئێوە هەر لە گوماندا بوون ﴿مِّمَّا جَاءَكُم بِهِ﴾ لەو بەڵگانەی بۆی هێنابوون ﴿حَتَّىٰ إِذَا هَلَكَ﴾ تا کاتێ (یوسف) وەفاتی کرد ﴿قُلْتُمْ لَن يَبْعَثَ اللَّهُ مِن بَعْدِهِ رَسُولًا﴾ ووتتان ئیتر دوای ئەو خوا هیچ پێغەمبەرێکی تر نانێرێ ﴿كَذَٰلِكَ يُضِلُّ اللَّهُ﴾ ئا بەو جۆرە خوا گومڕای دەکات ﴿مَنْ هُوَ مُسْرِفٌ مُّرْتَابٌ﴾ ئەو کەسەی زیادە ڕۆی دوو دڵە ﴿٣٤﴾ ﴿الَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِي آيَاتِ اللَّهِ﴾ ئەوانەی دەربارەی نیشانەکانی خوادەمەقاڵێ دەکەن ﴿بِغَيْرِ سُلْطَانٍ أَتَاهُمْ﴾ بەبێ ئەوەی بەڵگەیەکیان بۆ هاتبێ ﴿كَبُرَ مَقْتًا عِندَ اللَّهِ﴾ (ئەو دەمەقاڵەیان) هۆی تورەی یە لای خوای گەورە ﴿وَعِندَ الَّذِينَ آمَنُوا﴾ وەلای ئەوانەش باوەڕیان هێناوە ﴿كَذَٰلِكَ يَطْبَعُ اللَّهُ﴾ ئابەو جۆرە خوا مۆردەنێ ﴿عَلَىٰ كُلِّ قَلْبِ مُتَكَبِّرٍ جَبَّارٍ﴾ بەسەر دڵی هەموو خۆبەزل زانێکی زۆرداردا ﴿٣٥﴾ ﴿وَقَالَ فِرْعَوْنُ يَا هَامَانُ﴾ فیرعەون ووتی ئەی هامان ﴿ابْنِ لِي صَرْحًا﴾ کۆشکێکی بەرزم بۆ دروست بکە ﴿لَّعَلِّي أَبْلُغُ الْأَسْبَابَ﴾ بەڵکو بگەمە ئەو ڕێگایانە ﴿٣٦﴾ ﴿أَسْبَابَ السَّمَاوَاتِ﴾ کەڕێگاکانی (بەرز بوونەوەن بۆ) ئاسمانەکان ﴿فَأَطَّلِعَ إِلَىٰ إِلَٰهِ مُوسَىٰ﴾ بۆ ئەوەی (لەوێوە) سەیری خواکەی مووسا بکەم ﴿وَإِنِّي لَأَظُنُّهُ كَاذِبًا﴾ وە بەڕاستی من وا گومان دەبەم ئەو (مووسا) درۆزنە ﴿وَكَذَٰلِكَ زُيِّنَ لِفِرْعَوْنَ﴾ ئابەو جۆرە ڕازێنرایەوە بۆ فیرعەون ﴿سُوءُ عَمَلِهِ﴾ کردەوەی خراپی ﴿وَصُدَّ عَنِ السَّبِيلِ﴾ وە (بە هۆیەوە) ڕێگری کرا لەڕێگای ڕاست ﴿وَمَا كَيْدُ فِرْعَوْنَ إِلَّا فِي تَبَابٍ﴾ وە هەر فێڵ و پلانێکی فیرعەون هەبوو بەفیڕۆ چوو ﴿٣٧﴾ ﴿وَقَالَ الَّذِي آمَنَ﴾ وە ئەو (پیاوەی) باوەڕی (بە مووسا) هێنا بوو ووتی ﴿يَا قَوْمِ اتَّبِعُونِ﴾ ئەی گەلەکەم شوێن من بکەون ﴿أَهْدِكُمْ سَبِيلَ الرَّشَادِ﴾ ڕێگای ڕاستتان نیشان دەدەم ﴿٣٨﴾ ﴿يَا قَوْمِ إِنَّمَا هَٰذِهِ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا مَتَاعٌ﴾ ئەی گەلەکەم بەڕاستی ژیانی ئەم دونیایە ڕابواردنێکی کەمە ﴿وَإِنَّ الْآخِرَةَ هِيَ دَارُ الْقَرَارِ﴾ وە بەڕاستی هەر پاشەڕۆژ جێی حەسانەوەی هەمیشەیی یە ﴿٣٩﴾ ﴿مَنْ عَمِلَ سَيِّئَةً﴾ هەر کەسێك کاری خراپەی کردبێ ﴿فَلَا يُجْزَىٰ إِلَّا مِثْلَهَا﴾ هەر بەئەندازەی خراپەکەی سزا دەدرێ ﴿وَمَنْ عَمِلَ صَالِحًا﴾ هەر کەسیش چاکەی کرد بێت ﴿مِّن ذَكَرٍ أَوْ أُنثَىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ﴾ ئافرەت بێت یان پیاو (بەو مەرجەی) باوەڕدار بێت ﴿فَأُولَٰئِكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ﴾ ئا ئەوانە دەچنە بەهەشتەوە ﴿يُرْزَقُونَ فِيهَا بِغَيْرِ حِسَابٍ﴾ لەوێدا بەبێ ژمارە وحیساب ڕزق و ڕۆزییان پێ دەدرێت ﴿٤٠﴾

۞ وَيَٰقَوۡمِ مَا لِيٓ أَدۡعُوكُمۡ إِلَى ٱلنَّجَوٰةِ وَتَدۡعُونَنِيٓ إِلَى ٱلنَّارِ
﴿٤١﴾ تَدۡعُونَنِي لِأَكۡفُرَ بِٱللَّهِ وَأُشۡرِكَ بِهِۦ مَا لَيۡسَ لِي بِهِۦ
عِلۡمٞ وَأَنَا۠ أَدۡعُوكُمۡ إِلَى ٱلۡعَزِيزِ ٱلۡغَفَّٰرِ ﴿٤٢﴾ لَا جَرَمَ أَنَّمَا
تَدۡعُونَنِيٓ إِلَيۡهِ لَيۡسَ لَهُۥ دَعۡوَةٞ فِي ٱلدُّنۡيَا وَلَا فِي ٱلۡأٓخِرَةِ
وَأَنَّ مَرَدَّنَآ إِلَى ٱللَّهِ وَأَنَّ ٱلۡمُسۡرِفِينَ هُمۡ أَصۡحَٰبُ ٱلنَّارِ
﴿٤٣﴾ فَسَتَذۡكُرُونَ مَآ أَقُولُ لَكُمۡۚ وَأُفَوِّضُ أَمۡرِيٓ إِلَى ٱللَّهِۚ
إِنَّ ٱللَّهَ بَصِيرُۢ بِٱلۡعِبَادِ ﴿٤٤﴾ فَوَقَىٰهُ ٱللَّهُ سَيِّـَٔاتِ مَا مَكَرُواْۖ
وَحَاقَ بِـَٔالِ فِرۡعَوۡنَ سُوٓءُ ٱلۡعَذَابِ ﴿٤٥﴾ ٱلنَّارُ يُعۡرَضُونَ
عَلَيۡهَا غُدُوّٗا وَعَشِيّٗاۚ وَيَوۡمَ تَقُومُ ٱلسَّاعَةُ أَدۡخِلُوٓاْ ءَالَ
فِرۡعَوۡنَ أَشَدَّ ٱلۡعَذَابِ ﴿٤٦﴾ وَإِذۡ يَتَحَآجُّونَ فِي ٱلنَّارِ
فَيَقُولُ ٱلضُّعَفَٰٓؤُاْ لِلَّذِينَ ٱسۡتَكۡبَرُوٓاْ إِنَّا كُنَّا لَكُمۡ
تَبَعٗا فَهَلۡ أَنتُم مُّغۡنُونَ عَنَّا نَصِيبٗا مِّنَ ٱلنَّارِ ﴿٤٧﴾ قَالَ
ٱلَّذِينَ ٱسۡتَكۡبَرُوٓاْ إِنَّا كُلّٞ فِيهَآ إِنَّ ٱللَّهَ قَدۡ حَكَمَ
بَيۡنَ ٱلۡعِبَادِ ﴿٤٨﴾ وَقَالَ ٱلَّذِينَ فِي ٱلنَّارِ لِخَزَنَةِ جَهَنَّمَ
ٱدۡعُواْ رَبَّكُمۡ يُخَفِّفۡ عَنَّا يَوۡمٗا مِّنَ ٱلۡعَذَابِ ﴿٤٩﴾

﴿وَيَٰقَوۡمِ مَا لِيٓ أَدۡعُوكُمۡ إِلَى ٱلنَّجَوٰةِ﴾ وە ئـەی گەلەکـەم ئـەوە چی یە مـن بانگتـان دەکەم بـۆ ڕزگاربوون ﴿وَتَدۡعُونَنِيٓ إِلَى ٱلنَّارِ﴾ کەچی ئێوە من بانگ دەکەن بۆ ئاگری دۆزەخ ﴿٤١﴾ ﴿تَدۡعُونَنِي لِأَكۡفُرَ بِٱللَّهِ﴾ بانگم دەکەن بۆ ئەوەی بێ باوەڕبم بەخوا ﴿وَأُشۡرِكَ بِهِۦ مَا لَيۡسَ لِي بِهِۦ عِلۡمٞ﴾ وە شتێ بکەمە هاوبەشی خوا کەهیچ زانیاری یەکم لێ ی نیە ﴿وَأَنَا۠ أَدۡعُوكُمۡ إِلَى ٱلۡعَزِيزِ ٱلۡغَفَّٰرِ﴾ لەکاتێکدا من بانگتان دەکەم بۆلای خوای بەدەسەلاتی لێبوردە ﴿٤٢﴾ ﴿لَا جَرَمَ أَنَّمَا تَدۡعُونَنِيٓ إِلَيۡهِ﴾ ڕاستە و گومانی تێدا نی یە ئەوەی ئێوە منی بۆ بانگ دەکـەن ﴿لَيۡسَ لَهُۥ دَعۡوَةٞ فِي ٱلدُّنۡيَا وَلَا فِي ٱلۡأٓخِرَةِ﴾ شـیاوی بانگ کـردن نییە نە لە دونیا و نە لـە دوا ڕۆژدا ﴿وَأَنَّ مَرَدَّنَآ إِلَى ٱللَّهِ﴾ وە بەڕاسـتی گەڕانەوەمان هەر بـۆلای خوایە ﴿وَأَنَّ ٱلۡمُسۡرِفِينَ هُمۡ أَصۡحَٰبُ ٱلنَّارِ﴾ و بێگومـان زیادەڕۆیـان هاوەڵانـی ئاگری دۆزەخن ﴿٤٣﴾ ﴿فَسَتَذۡكُرُونَ مَآ أَقُولُ لَكُمۡۚ﴾ جـا لەمەودوا ئـەوەی مـن پێتان دەڵێـم بیرتان دەکەوێتـەوە ﴿وَأُفَوِّضُ أَمۡرِيٓ إِلَى ٱللَّهِۚ﴾ وە من کاری خۆم بەخوا دەسـپێرم ﴿إِنَّ ٱللَّهَ بَصِيرُۢ بِٱلۡعِبَادِ﴾ بەڕاسـتی خوا بینایە بەبەندەکانی ﴿٤٤﴾ ﴿فَوَقَىٰهُ ٱللَّهُ سَيِّـَٔاتِ مَا مَكَرُواْۖ﴾ جا خوا ئەو (پیاوە ئیمانداره) ی پاراسـت لەزیانی ئەو فڕو فێڵانەی دەیان کرد ﴿وَحَاقَ بِـَٔالِ فِرۡعَوۡنَ سُوٓءُ ٱلۡعَذَابِ﴾ وە سـزای سـەخت هات و داروودەسـتەی فیرعەونی گرتـەوە ﴿٤٥﴾ ﴿ٱلنَّارُ يُعۡرَضُونَ عَلَيۡهَا غُدُوّٗا وَعَشِيّٗاۚ﴾ بەیانیـان و ئێـواران (فیرعـەون ودەسـت وپێوەندەکـەی) دەبرێنە دیاری ئاگـری دۆزەخ ﴿وَيَوۡمَ تَقُومُ ٱلسَّاعَةُ﴾ ڕۆژێکیـش قیامـەت هەڵدەسـێت ﴿أَدۡخِلُوٓاْ ءَالَ فِرۡعَوۡنَ أَشَدَّ ٱلۡعَذَابِ﴾ (فەرمـان دەدرێ) داروودەسـتەی فیرعـەون بخەنـە سـەخترین سـزاوە ﴿٤٦﴾ ﴿وَإِذۡ يَتَحَآجُّونَ فِي ٱلنَّارِ﴾ وەکاتێـك (دۆزەخیـەکان) لەنـاو ئاگرەکەدا دەمە قاڵێ دەکـەن ﴿فَيَقُولُ ٱلضُّعَفَٰٓؤُاْ لِلَّذِينَ ٱسۡتَكۡبَرُوٓاْ﴾ لاوازەکان بەوانـەی خۆ بەزل زان بوون دەڵێن ﴿إِنَّا كُنَّا لَكُمۡ تَبَعٗا﴾ بەڕاسـتی ئێمە شـوێن کەوتووی ئێوە بووین ﴿فَهَلۡ أَنتُم مُّغۡنُونَ عَنَّا﴾ دەی ئایا ئێوە لەجیاتی ئێمە لەئەستۆ دەگرن ﴿نَصِيبٗا مِّنَ ٱلنَّارِ﴾ بەشێك لەم ئاگـرە ﴿٤٧﴾ ﴿قَالَ ٱلَّذِينَ ٱسۡتَكۡبَرُوٓاْ﴾ ئەوانەی خۆ بەزل زان و زۆردار بوون دەڵێن: ﴿إِنَّا كُلّٞ فِيهَآ﴾ بەڕاسـتی هەموومـان لەئاگردایـن ﴿إِنَّ ٱللَّهَ قَدۡ حَكَمَ بَيۡنَ ٱلۡعِبَادِ﴾ بێگومـان خـوا لەنێـوان بەندەکانیدا دادوەری کـردوو (وحوکمـی تـەواو بـوو) ﴿٤٨﴾ ﴿وَقَالَ ٱلَّذِينَ فِي ٱلنَّارِ لِخَزَنَةِ جَهَنَّمَ﴾ وە ئەوانـەی لەئاگری دۆزەخـدان بەدەرگاوانەکانی دۆزەخ دەڵێـن ﴿ٱدۡعُواْ رَبَّكُمۡ﴾ داوا لەپەروەردگارتان بکەن ﴿يُخَفِّفۡ عَنَّا يَوۡمٗا مِّنَ ٱلۡعَذَابِ﴾ تەنها یەك ڕۆژ سزامان لەسەر سووك بکات ﴿٤٩﴾

قَالُوٓاْ أَوَلَمۡ تَكُ تَأۡتِيكُمۡ رُسُلُكُم بِٱلۡبَيِّنَٰتِۖ قَالُواْ بَلَىٰۚ
قَالُواْ فَٱدۡعُواْۗ وَمَا دُعَٰٓؤُاْ ٱلۡكَٰفِرِينَ إِلَّا فِي ضَلَٰلٍ ٥٠
إِنَّا لَنَنصُرُ رُسُلَنَا وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ فِي ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَا
وَيَوۡمَ يَقُومُ ٱلۡأَشۡهَٰدُ ٥١ يَوۡمَ لَا يَنفَعُ ٱلظَّٰلِمِينَ مَعۡذِرَتُهُمۡۖ
وَلَهُمُ ٱللَّعۡنَةُ وَلَهُمۡ سُوٓءُ ٱلدَّارِ ٥٢ وَلَقَدۡ ءَاتَيۡنَا مُوسَى
ٱلۡهُدَىٰ وَأَوۡرَثۡنَا بَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ ٱلۡكِتَٰبَ ٥٣ هُدٗى
وَذِكۡرَىٰ لِأُوْلِي ٱلۡأَلۡبَٰبِ ٥٤ فَٱصۡبِرۡ إِنَّ وَعۡدَ ٱللَّهِ
حَقّٞ وَٱسۡتَغۡفِرۡ لِذَنۢبِكَ وَسَبِّحۡ بِحَمۡدِ رَبِّكَ بِٱلۡعَشِيِّ
وَٱلۡإِبۡكَٰرِ ٥٥ إِنَّ ٱلَّذِينَ يُجَٰدِلُونَ فِيٓ ءَايَٰتِ ٱللَّهِ
بِغَيۡرِ سُلۡطَٰنٍ أَتَىٰهُمۡ إِن فِي صُدُورِهِمۡ إِلَّا كِبۡرٞ
مَّا هُم بِبَٰلِغِيهِۚ فَٱسۡتَعِذۡ بِٱللَّهِۖ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلسَّمِيعُ
ٱلۡبَصِيرُ ٥٦ لَخَلۡقُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ أَكۡبَرُ مِنۡ
خَلۡقِ ٱلنَّاسِ وَلَٰكِنَّ أَكۡثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يَعۡلَمُونَ ٥٧
وَمَا يَسۡتَوِي ٱلۡأَعۡمَىٰ وَٱلۡبَصِيرُ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ
ٱلصَّٰلِحَٰتِ وَلَا ٱلۡمُسِيٓءُۚ قَلِيلٗا مَّا تَتَذَكَّرُونَ ٥٨

﴿قَالُوٓاْ﴾ دەڵێن: ﴿أَوَلَمْ تَكُ تَأْتِيكُمْ رُسُلُكُم﴾ ئایا پێغەمبەرەکان نەهاتن بۆ لاتان؟ ﴿بِٱلْبَيِّنَٰتِ﴾ بەچەندین بەڵگەی ڕوون وئاشکراوە؟ ﴿قَالُواْ بَلَىٰ﴾ دەڵێن: بەڵێ (هێنابوویان) ﴿قَالُواْ فَٱدْعُواْ﴾ پێیان دەڵێن دەی خۆتان بپاڕێنەوە ﴿وَمَا دُعَٰٓؤُاْ ٱلْكَٰفِرِينَ إِلَّا فِى ضَلَٰلٍ﴾ بێگومان پاڕانەوەی بێ باوەڕان وون دەبێ و بێ سوودە ﴿٥٠﴾ ﴿إِنَّا لَنَنصُرُ رُسُلَنَا وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ﴾ بەڕاستی ئێمە پێغەمبەرانمان و ئەوانەی باوەڕیان هێناوە سەرکەوتوو دەکەین ﴿فِى ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا﴾ لەژیانی دونیادا ﴿وَيَوْمَ يَقُومُ ٱلْأَشْهَٰدُ﴾ وە لەو ڕۆژەی (قیامەت) کە شایەتەکان هەڵدەسنەوە ﴿٥١﴾ ﴿يَوْمَ لَا يَنفَعُ ٱلظَّٰلِمِينَ مَعْذِرَتُهُمْ﴾ ڕۆژێکە بیانوو و پاکانە کردنی بێ باوەڕان هیچ سوودیان پێ ناگەیەنێت ﴿وَلَهُمُ ٱللَّعْنَةُ وَلَهُمْ سُوٓءُ ٱلدَّارِ﴾ هەموویان نەفرەتیان لێ کراوەو خراپترین جێگایان هەیە ﴿٥٢﴾ ﴿وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا مُوسَى ٱلْهُدَىٰ﴾ سوێند بەخوا بەڕاستی ئێمە تەوراتمان دا بەمووسا ﴿وَأَوْرَثْنَا بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ ٱلْكِتَٰبَ﴾ وە نەوەکانی ئیسرائیلمان کردە میرات گری تەورات ﴿٥٣﴾ ﴿هُدًى وَذِكْرَىٰ لِأُوْلِى ٱلْأَلْبَٰبِ﴾ (کەهۆی) ڕێنموونیی و پەندو بیرخەرەوەیە بۆ خاوەن ژیری یەکان ﴿٥٤﴾ ﴿فَٱصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ ٱللَّهِ حَقٌّ﴾ ئەمجا (ئەی موحەممەد ﷺ) خۆگربە بێگومان بەڵێنی خوا هەقەو دێتە دی ﴿وَٱسْتَغْفِرْ لِذَنۢبِكَ﴾ وە داوای لێبوردنی گوناهت بکە ﴿وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ﴾ وە تەسبیحات بکە بەستایشی پەروەردگارت ﴿بِٱلْعَشِىِّ وَٱلْإِبْكَٰرِ﴾ بەئێواران وبەیانیاندا ﴿٥٥﴾ ﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ يُجَٰدِلُونَ﴾ بەڕاستی ئەو کەسانەی دەمە قاڵێ و کێشە دەکەن ﴿فِىٓ ءَايَٰتِ ٱللَّهِ﴾ دەربارەی نیشانەکانی خودا ﴿بِغَيْرِ سُلْطَٰنٍ أَتَىٰهُمْ﴾ بەبێ ئەوەی بەڵگەیەکیان بۆ هاتبێت ﴿إِن فِى صُدُورِهِمْ إِلَّا كِبْرٌ﴾ هیچ لە دڵیاندا نی یە جگە لەخۆبەزل زانی نەبێت ﴿مَّا هُم بِبَٰلِغِيهِ﴾ هەرگیز ئەوان بە (مەبەستیان) ناگەن ﴿فَٱسْتَعِذْ بِٱللَّهِ﴾ کەواتە پەنا بەخوا بگرە ﴿إِنَّهُۥ هُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلْبَصِيرُ﴾ بەڕاستی هەر ئەو بیسەری بینایە ﴿٥٦﴾ ﴿لَخَلْقُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ أَكْبَرُ﴾ بەڕاستی بەدی هێنانی ئاسمانەکان و زەوی گەورەترە ﴿مِنْ خَلْقِ ٱلنَّاسِ﴾ لەبەدی هێنانی خەڵکی ﴿وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ﴾ بەڵام زۆربەی مەردووم ئەمە نازانن ﴿٥٧﴾ ﴿وَمَا يَسْتَوِى ٱلْأَعْمَىٰ وَٱلْبَصِيرُ﴾ وە نابینا و بینا یەکسان نین ﴿وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ﴾ وە کەسانێ باوەڕیان هێناوە و کردەوە چاکەکانیان کردووە ﴿وَلَا ٱلْمُسِىٓءُ﴾ لەگەڵ بەدکاران وەك یەك نین ﴿قَلِيلًا مَّا تَتَذَكَّرُونَ﴾ زۆر کەم (لەخەڵکی) بیر دەکەنەوە ﴿٥٨﴾

إِنَّ ٱلسَّاعَةَ لَأَاتِيَةٌ لَّا رَيْبَ فِيهَا وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ ٱلنَّاسِ
لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٥٩﴾ وَقَالَ رَبُّكُمُ ٱدْعُونِىٓ أَسْتَجِبْ لَكُمْ ۚ
إِنَّ ٱلَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِى سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ
دَاخِرِينَ ﴿٦٠﴾ ٱللَّهُ ٱلَّذِى جَعَلَ لَكُمُ ٱلَّيْلَ لِتَسْكُنُوا۟
فِيهِ وَٱلنَّهَارَ مُبْصِرًا ۚ إِنَّ ٱللَّهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى ٱلنَّاسِ وَلَٰكِنَّ
أَكْثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ ﴿٦١﴾ ذَٰلِكُمُ ٱللَّهُ رَبُّكُمْ
خَٰلِقُ كُلِّ شَىْءٍ لَّآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ۖ فَأَنَّىٰ تُؤْفَكُونَ ﴿٦٢﴾
كَذَٰلِكَ يُؤْفَكُ ٱلَّذِينَ كَانُوا۟ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ يَجْحَدُونَ ﴿٦٣﴾
ٱللَّهُ ٱلَّذِى جَعَلَ لَكُمُ ٱلْأَرْضَ قَرَارًا وَٱلسَّمَآءَ بِنَآءً
وَصَوَّرَكُمْ فَأَحْسَنَ صُوَرَكُمْ وَرَزَقَكُم مِّنَ
ٱلطَّيِّبَٰتِ ۚ ذَٰلِكُمُ ٱللَّهُ رَبُّكُمْ ۖ فَتَبَارَكَ ٱللَّهُ رَبُّ
ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٦٤﴾ هُوَ ٱلْحَىُّ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ فَٱدْعُوهُ مُخْلِصِينَ
لَهُ ٱلدِّينَ ۗ ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٦٥﴾ ۞ قُلْ إِنِّى
نُهِيتُ أَنْ أَعْبُدَ ٱلَّذِينَ تَدْعُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ لَمَّا جَآءَنِىَ
ٱلْبَيِّنَٰتُ مِن رَّبِّى وَأُمِرْتُ أَنْ أُسْلِمَ لِرَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٦٦﴾

ربع الحزب ٤٨

﴿إِنَّ ٱلسَّاعَةَ لَآتِيَةٌ﴾ بەڕاستی ڕۆژی دوایی دێت ﴿لَّا رَيْبَ فِيهَا﴾ هیچ گومانی تێدا نی یە ﴿وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ﴾ بەڵام زۆربەی خەڵکی باوەڕ ناکەن ﴿٥٩﴾ ﴿وَقَالَ رَبُّكُمُ ٱدْعُونِىٓ﴾ وە پەروەردگارتان فەرموویەتی: لێم بپاڕێنەوە ﴿أَسْتَجِبْ لَكُمْ﴾ وەڵامتان دەدەمەوە ﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِى﴾ بەڕاستی ئەوانەی خۆ بەگەورە دەزانن کەبمپەرستن ﴿سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ﴾ بێگومان بەسەر شۆڕی دەچنە دۆزەخەوە ﴿٦٠﴾ ﴿ٱللَّهُ ٱلَّذِى جَعَلَ لَكُمُ ٱلَّيْلَ﴾ خوا ئەو زاتەیە شەوی داناوە بۆ ئێوە ﴿لِتَسْكُنُوا۟ فِيهِ﴾ تائارامی تێدا بگرن ﴿وَٱلنَّهَارَ مُبْصِرًا﴾ وە ڕۆژیشی ڕوناك كردۆتەوە (بۆ ژیان پەیدا کردن) ﴿إِنَّ ٱللَّهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى ٱلنَّاسِ﴾ بەڕاستی خوا خاوەن چاكەو میهرەبانی یە بەسەر خەڵكەوە ﴿وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ﴾ بەڵام زۆربەی ئادەمی سوپاس گوزار نین ﴿٦١﴾ ﴿ذَٰلِكُمُ ٱللَّهُ رَبُّكُمْ﴾ ئەمەیە خوای پەروەردگاری ئێوە ﴿خَٰلِقُ كُلِّ شَىْءٍ﴾ دروستکەر وداهێنەری هەموو شتێکە ﴿لَّآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ﴾ هیچ پەرستراوێکی بەهەق وڕاست نییە جگە لە ئەو ﴿فَأَنَّىٰ تُؤْفَكُونَ﴾ دەی کەواتە چۆن لائەدەن لەڕاستی ﴿٦٢﴾ ﴿كَذَٰلِكَ يُؤْفَكُ﴾ ئا بەم جۆرە لائەدرێن ﴿ٱلَّذِينَ كَانُوا۟ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ يَجْحَدُونَ﴾ ئەوانەی کەدان نانێن بەبەڵگەو نیشانەکانی خوادا ﴿٦٣﴾ ﴿ٱللَّهُ ٱلَّذِى جَعَلَ لَكُمُ ٱلْأَرْضَ قَرَارًا﴾ خوا زاتێکە کەزەوی بۆ کردونەتە نیشتەجێ (وئارامگا) ﴿وَٱلسَّمَآءَ بِنَآءً﴾ وە ئاسمانیشی بۆ کردوون بەسەربان ﴿وَصَوَّرَكُمْ فَأَحْسَنَ صُوَرَكُمْ﴾ و بەجوانترین شێوە ئێوەی دروست کردووە ﴿وَرَزَقَكُم مِّنَ ٱلطَّيِّبَٰتِ﴾ لەوشتانەیش کەحەڵاڵ و پاکن ڕۆزی داوون ﴿ذَٰلِكُمُ ٱللَّهُ رَبُّكُمْ﴾ ئەمەیە خوای پەروەردگاری ئێوە ﴿فَتَبَارَكَ ٱللَّهُ رَبُّ ٱلْعَٰلَمِينَ﴾ بەرزی و پیرۆزی بۆ خوای پەروەردگاری جیهانیان ﴿٦٤﴾ ﴿هُوَ ٱلْحَىُّ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ﴾ هەر زیندووەو هیچ پەرستراوێکی بەهەق وڕاست نییە جگە لە ئەو ﴿فَٱدْعُوهُ مُخْلِصِينَ لَهُ ٱلدِّينَ﴾ کەواتە خوا بپەرستن بەدڵسۆزی وتەنها بۆ ئەو ملکەچ بن ﴿ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ﴾ سوپاس و ستایش بۆ خوای پەروەردگاری جیهانیان ﴿٦٥﴾ ﴿قُلْ إِنِّى نُهِيتُ أَنْ أَعْبُدَ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) بڵێ: بەڕاستی من ڕێگری کراوم لەپەرستنی ﴿ٱلَّذِينَ تَدْعُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ﴾ ئەوانەی ئێوە دەیان پەرستن جگە لەخوا ﴿لَمَّا جَآءَنِىَ ٱلْبَيِّنَٰتُ مِن رَّبِّى﴾ دوای ئەوەی بەڵگەی ڕوونم بۆ هاتووە لەپەروەردگارمەوە ﴿وَأُمِرْتُ أَنْ أُسْلِمَ﴾ وە فەرمانم پێ کراوە کە گەردن کەچ بم ﴿لِرَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ﴾ بۆ پەروەردگاری جیهانیان ﴿٦٦﴾

هُوَ ٱلَّذِى خَلَقَكُم مِّن تُرَابٍ ثُمَّ مِن نُّطْفَةٍ ثُمَّ مِنْ عَلَقَةٍ ثُمَّ
يُخْرِجُكُمْ طِفْلًا ثُمَّ لِتَبْلُغُوٓا۟ أَشُدَّكُمْ ثُمَّ لِتَكُونُوا۟ شُيُوخًا ۚ
وَمِنكُم مَّن يُتَوَفَّىٰ مِن قَبْلُ ۖ وَلِتَبْلُغُوٓا۟ أَجَلًا مُّسَمًّى وَلَعَلَّكُمْ
تَعْقِلُونَ ﴿٦٧﴾ هُوَ ٱلَّذِى يُحْىِۦ وَيُمِيتُ ۖ فَإِذَا قَضَىٰٓ أَمْرًا فَإِنَّمَا
يَقُولُ لَهُۥ كُن فَيَكُونُ ﴿٦٨﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَى ٱلَّذِينَ يُجَٰدِلُونَ
فِىٓ ءَايَٰتِ ٱللَّهِ أَنَّىٰ يُصْرَفُونَ ﴿٦٩﴾ ٱلَّذِينَ كَذَّبُوا۟ بِٱلْكِتَٰبِ
وَبِمَآ أَرْسَلْنَا بِهِۦ رُسُلَنَا ۖ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿٧٠﴾ إِذِ ٱلْأَغْلَٰلُ
فِىٓ أَعْنَٰقِهِمْ وَٱلسَّلَٰسِلُ يُسْحَبُونَ ﴿٧١﴾ فِى ٱلْحَمِيمِ
ثُمَّ فِى ٱلنَّارِ يُسْجَرُونَ ﴿٧٢﴾ ثُمَّ قِيلَ لَهُمْ أَيْنَ مَا كُنتُمْ
تُشْرِكُونَ ﴿٧٣﴾ مِن دُونِ ٱللَّهِ ۖ قَالُوا۟ ضَلُّوا۟ عَنَّا بَل لَّمْ نَكُن
نَّدْعُوا۟ مِن قَبْلُ شَيْـًٔا ۚ كَذَٰلِكَ يُضِلُّ ٱللَّهُ ٱلْكَٰفِرِينَ ﴿٧٤﴾
ذَٰلِكُم بِمَا كُنتُمْ تَفْرَحُونَ فِى ٱلْأَرْضِ بِغَيْرِ ٱلْحَقِّ وَبِمَا كُنتُمْ
تَمْرَحُونَ ﴿٧٥﴾ ٱدْخُلُوٓا۟ أَبْوَٰبَ جَهَنَّمَ خَٰلِدِينَ فِيهَا ۖ فَبِئْسَ مَثْوَى
ٱلْمُتَكَبِّرِينَ ﴿٧٦﴾ فَٱصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ ٱللَّهِ حَقٌّ ۚ فَإِمَّا نُرِيَنَّكَ
بَعْضَ ٱلَّذِى نَعِدُهُمْ أَوْ نَتَوَفَّيَنَّكَ فَإِلَيْنَا يُرْجَعُونَ ﴿٧٧﴾

﴿هُوَ ٱلَّذِى خَلَقَكُم مِّن تُرَابٍ﴾ ئەو خوایەیە کەئێوەی لەخاك دروست کردووە ﴿ثُمَّ مِن نُّطْفَةٍ﴾ لەپاشان لەدلۆپێك ئاو ﴿ثُمَّ مِنْ عَلَقَةٍ﴾ پاشان لەپارچە خوێنێك ﴿ثُمَّ يُخْرِجُكُمْ طِفْلًا﴾ لەپاشان بەمندالی (ساوایی) دەتان هێنێتە دەر (لەسکی دایك) ﴿ثُمَّ لِتَبْلُغُوٓا۟ أَشُدَّكُمْ﴾ لەپاشان تا دەگەنە تینی هێزو لاویتان ﴿ثُمَّ لِتَكُونُوا۟ شُيُوخًا﴾ لەپاشان تاپیر دەبن ﴿وَمِنكُم مَّن يُتَوَفَّىٰ مِن قَبْلُ﴾ وە هەندێکتان پێش پیربوون دەمرێنرێن ﴿وَلِتَبْلُغُوٓا۟ أَجَلًا مُّسَمًّى﴾ هەتا دەگەنە ئەو کاتەی کەبۆتان دیاری کراوە ﴿وَلَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ﴾ بۆ ئەوەی بیربکەنەوە ﴿٦٧﴾ ﴿هُوَ ٱلَّذِى يُحْىِۦ وَيُمِيتُ﴾ ئەو خوایەیە کەدەژێنێ و دەمرێنێ ﴿فَإِذَا قَضَىٰٓ أَمْرًا﴾ جا هەرکاتێك (بیەوێت) بڕیارێك بدات ﴿فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُۥ كُن فَيَكُونُ﴾ تەنها پێی دەفەرموێت ببە ،دەست بەجێ دەبێ ﴿٦٨﴾ ﴿أَلَمْ تَرَ إِلَى ٱلَّذِينَ يُجَٰدِلُونَ فِىٓ ءَايَٰتِ ٱللَّهِ﴾ ئایا سەرنجی ئەوانەت نەداوە سەبارەت بە بەلگە ونیشانەکانی خوادەمە قالێ وموجادەلە دەکەن (بەبێ هیچ زانیاریەك) ﴿أَنَّىٰ يُصْرَفُونَ﴾ چۆن لەڕێی (ڕاست) لادەدرێن ﴿٦٩﴾ ﴿ٱلَّذِينَ كَذَّبُوا۟ بِٱلْكِتَٰبِ﴾ ئەوانەی باوەڕیان بەقورئان نەهێنا ﴿وَبِمَآ أَرْسَلْنَا بِهِۦ رُسُلَنَا﴾ وە بەو (پەڕاوانەی) بەپێغەمبەرەکانماندا ناردومانە ﴿فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ﴾ ئەوە لەمەو پاش (سەرئەنجامی خۆیان) دەزانن ﴿٧٠﴾ ﴿إِذِ ٱلْأَغْلَٰلُ فِىٓ أَعْنَٰقِهِمْ وَٱلسَّلَٰسِلُ﴾ کاتێ زنجیرو تەوقیان لەگەردندایە ﴿يُسْحَبُونَ﴾ پێ ی ڕادەکێشرێن ﴿٧١﴾ ﴿فِى ٱلْحَمِيمِ﴾ لەناو ئاوی زۆر گەرمدا ﴿ثُمَّ فِى ٱلنَّارِ يُسْجَرُونَ﴾ پاشان لەدۆزەخدا دەسوتێنرێن ﴿٧٢﴾ ﴿ثُمَّ قِيلَ لَهُمْ﴾ لەپاشان پێیان دەوترێت: ﴿أَيْنَ مَا كُنتُمْ تُشْرِكُونَ﴾ لەکوێن ئەو هاوبەشانەی بۆ خواتان دادەنان ﴿٧٣﴾ ﴿مِن دُونِ ٱللَّهِ﴾ بێجگە لەخوا ﴿قَالُوا۟ ضَلُّوا۟ عَنَّا﴾ دەلێن: وون بوون لێمان ﴿بَل لَّمْ نَكُن نَّدْعُوا۟ مِن قَبْلُ شَيْـًٔا﴾ (وا نی یە) بەلکو ئێمە لەدونیا (بێجگە لەخوا) شتێکمان نەدەپەرست ﴿كَذَٰلِكَ يُضِلُّ ٱللَّهُ ٱلْكَٰفِرِينَ﴾ ئابەم جۆرە خوا بێ باوەڕان لەڕێگە لادەدات ﴿٧٤﴾ ﴿ذَٰلِكُم بِمَا كُنتُمْ﴾ ئەمەتان لەبەر ئەوەیە کەئێوە ﴿تَفْرَحُونَ فِى ٱلْأَرْضِ بِغَيْرِ ٱلْحَقِّ﴾ بەناڕەوا شادی و کەیفتان دەکرد لەزەویدا ﴿وَبِمَا كُنتُمْ تَمْرَحُونَ﴾ وە لەبەر ئەوەی کەئێوە فیزو کەشخەتان دەکرد لەزەویدا ﴿٧٥﴾ ﴿ٱدْخُلُوٓا۟ أَبْوَٰبَ جَهَنَّمَ خَٰلِدِينَ فِيهَا﴾ دەی لەدەرگاکانی دۆزەخەوە بڕۆنە ژوورەوە تیایدا دەمێننەوە بە هەمیشەیی و ئێجگاری ﴿فَبِئْسَ مَثْوَى ٱلْمُتَكَبِّرِينَ﴾ ئای چەند خراپە شوێنی خۆ بەزل زانان ﴿٧٦﴾ ﴿فَٱصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ ٱللَّهِ حَقٌّ﴾ دەی کەواتە (ئەی موحەممەد ﷺ) خۆڕاگربە بێگومان بەلێنی خوا ڕاستە ﴿فَإِمَّا نُرِيَنَّكَ بَعْضَ ٱلَّذِى نَعِدُهُمْ﴾ جا یان هەندێك لەو بەلێنانەی پێیان دەدەین نیشانت دەدەین ﴿أَوْ نَتَوَفَّيَنَّكَ﴾ یان تۆ دەمرێنین (بەلێنەکان نابینی) ﴿فَإِلَيْنَا يُرْجَعُونَ﴾ ئەوسا هەمووتان هەر بۆلای ئێمە دەگەڕێنەوە ﴿٧٧﴾

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلًا مِّن قَبْلِكَ مِنْهُم مَّن قَصَصْنَا عَلَيْكَ
وَمِنْهُم مَّن لَّمْ نَقْصُصْ عَلَيْكَ ۗ وَمَا كَانَ لِرَسُولٍ أَن يَأْتِيَ
بِـَٔايَةٍ إِلَّا بِإِذْنِ ٱللَّهِ ۚ فَإِذَا جَآءَ أَمْرُ ٱللَّهِ قُضِيَ بِٱلْحَقِّ وَخَسِرَ
هُنَالِكَ ٱلْمُبْطِلُونَ ﴿٧٨﴾ ٱللَّهُ ٱلَّذِي جَعَلَ لَكُمُ ٱلْأَنْعَٰمَ
لِتَرْكَبُوا۟ مِنْهَا وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ﴿٧٩﴾ وَلَكُمْ فِيهَا مَنَٰفِعُ
وَلِتَبْلُغُوا۟ عَلَيْهَا حَاجَةً فِي صُدُورِكُمْ وَعَلَيْهَا وَعَلَى
ٱلْفُلْكِ تُحْمَلُونَ ﴿٨٠﴾ وَيُرِيكُمْ ءَايَٰتِهِۦ فَأَيَّ ءَايَٰتِ ٱللَّهِ
تُنكِرُونَ ﴿٨١﴾ أَفَلَمْ يَسِيرُوا۟ فِي ٱلْأَرْضِ فَيَنظُرُوا۟ كَيْفَ
كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ ۚ كَانُوٓا۟ أَكْثَرَ مِنْهُمْ وَأَشَدَّ
قُوَّةً وَءَاثَارًا فِي ٱلْأَرْضِ فَمَآ أَغْنَىٰ عَنْهُم مَّا كَانُوا۟ يَكْسِبُونَ
﴿٨٢﴾ فَلَمَّا جَآءَتْهُمْ رُسُلُهُم بِٱلْبَيِّنَٰتِ فَرِحُوا۟ بِمَا عِندَهُم مِّنَ
ٱلْعِلْمِ وَحَاقَ بِهِم مَّا كَانُوا۟ بِهِۦ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿٨٣﴾ فَلَمَّا رَأَوْا۟
بَأْسَنَا قَالُوٓا۟ ءَامَنَّا بِٱللَّهِ وَحْدَهُۥ وَكَفَرْنَا بِمَا كُنَّا بِهِۦ
مُشْرِكِينَ ﴿٨٤﴾ فَلَمْ يَكُ يَنفَعُهُمْ إِيمَٰنُهُمْ لَمَّا رَأَوْا۟ بَأْسَنَا ۖ سُنَّتَ
ٱللَّهِ ٱلَّتِي قَدْ خَلَتْ فِي عِبَادِهِۦ ۖ وَخَسِرَ هُنَالِكَ ٱلْكَٰفِرُونَ ﴿٨٥﴾

﴿وَلَقَدۡ أَرۡسَلۡنَا رُسُلٗا مِّن قَبۡلِكَ﴾ سوێند بەخوا بەڕاستی بەر لەتۆ پێغەمبەرانێکمان ناردووە ﴿مِنۡهُم مَّن قَصَصۡنَا عَلَيۡكَ﴾ بەسەرهاتی هەندێکیانمان بۆ باس کردوی ﴿وَمِنۡهُم مَّن لَّمۡ نَقۡصُصۡ عَلَيۡكَۗ﴾ وە هەندێکیانمان بۆ باس نەکردوی ﴿وَمَا كَانَ لِرَسُولٍ أَن يَأۡتِيَ بِـَٔايَةٍ﴾ وە هیچ پێغەمبەرێك ناتوانێ موعجیزەیەك بهێنێت ﴿إِلَّا بِإِذۡنِ ٱللَّهِۚ﴾ مەگەر بەئیزنی خوا نەبێت ﴿فَإِذَا جَآءَ أَمۡرُ ٱللَّهِ﴾ جاکاتێ فەرمانی خوا هات (بەسزادانیان) ﴿قُضِيَ بِٱلۡحَقِّ﴾ بەهەق دادوەری دەکرێت (لەنێوانیاندا) ﴿وَخَسِرَ هُنَالِكَ ٱلۡمُبۡطِلُونَ﴾ وە لەوێدا ناڕاستان زەرەرمەند دەبن ﴿٧٨﴾ ﴿ٱللَّهُ ٱلَّذِي جَعَلَ لَكُمُ ٱلۡأَنۡعَٰمَ﴾ خوا ئەو زاتەیە ئاژەڵ و ماڵاتی بۆ ئێوە بەدی هێناوە ﴿لِتَرۡكَبُواْ مِنۡهَا وَمِنۡهَا تَأۡكُلُونَ﴾ بۆ ئەوەی سواری هەندێکیان بن و (گۆشتی) هەندێکیشیان بخۆن ﴿٧٩﴾ ﴿وَلَكُمۡ فِيهَا مَنَٰفِعُ﴾ وە لەو (ئاژەڵانە) دا چەند سوودو کەڵك بۆ ئێوە هەیە ﴿وَلِتَبۡلُغُواْ عَلَيۡهَا حَاجَةٗ فِي صُدُورِكُمۡ﴾ وە تابەهۆی ئەوانەوە بگەنە پێویستی یەك کە لەدڵ و دەرونتان دایە ﴿وَعَلَيۡهَا وَعَلَى ٱلۡفُلۡكِ تُحۡمَلُونَ﴾ وە لەسەر پشتی ئەو (وڵاخانە)و لەسەر کەشتی ئێوە سوار دەکرێن ﴿٨٠﴾ ﴿وَيُرِيكُمۡ ءَايَٰتِهِۦ﴾ خوا زۆر نیشانەی خۆیتان نیشان دەدات ﴿فَأَيَّ ءَايَٰتِ ٱللَّهِ تُنكِرُونَ﴾ جا ئێوە ئینکاری کام لە نیشانە وبەڵگەکانی خوا دەکەن؟! ﴿٨١﴾ ﴿أَفَلَمۡ يَسِيرُواْ فِي ٱلۡأَرۡضِ فَيَنظُرُواْ﴾ دەی ئایا بەزەویدا نەگەڕاون تا ببینن ﴿كَيۡفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِهِمۡۚ﴾ سەرەنجامی کەسانێك کە لە پێش ئەوان بوون چۆن بووە ﴿كَانُوٓاْ أَكۡثَرَ مِنۡهُمۡ وَأَشَدَّ قُوَّةٗ﴾ کەلەمان زۆر ترو بەهێزتریش بوون ﴿وَءَاثَارٗا فِي ٱلۡأَرۡضِ﴾ وە شوێنەواریشیان لەزەویدا (زیاتر بوو) ﴿فَمَآ أَغۡنَىٰ عَنۡهُم مَّا كَانُواْ يَكۡسِبُونَ﴾ ئەمجا ئەوەی کرد بوویان (لەدونیادا) سوودی پێ نەگەیاندن ﴿٨٢﴾ ﴿فَلَمَّا جَآءَتۡهُمۡ رُسُلُهُم بِٱلۡبَيِّنَٰتِ﴾ جا کاتێ پێغەمبەرەکانیان بەبەڵگە ڕوونەکانەوە هاتنە لایان ﴿فَرِحُواْ بِمَا عِندَهُم مِّنَ ٱلۡعِلۡمِ﴾ دڵخۆش بوون بەو زانینەی هەیان بوو ﴿وَحَاقَ بِهِم مَّا كَانُواْ بِهِۦ يَسۡتَهۡزِءُونَ﴾ ئەو (سزایەی ئەوان) گاڵتەیان پێ دەکرد چوار دەوری دان (وهاتە دی) ﴿٨٣﴾ ﴿فَلَمَّا رَأَوۡاْ بَأۡسَنَا﴾ ئەمجا کاتێك سزای بەتینی ئێمەیان بینی ﴿قَالُوٓاْ ءَامَنَّا بِٱللَّهِ وَحۡدَهُۥ﴾ ووتیان: باوەڕمان بەخوای تاك و تەنها هێنا ﴿وَكَفَرۡنَا بِمَا كُنَّا بِهِۦ مُشۡرِكِينَ﴾ وە بێ باوەڕین بەو شتانەی کردبوومانە هاوبەشی خوا ﴿٨٤﴾ ﴿فَلَمۡ يَكُ يَنفَعُهُمۡ إِيمَٰنُهُمۡ﴾ جا باوەڕ هێنانەکەیان هیچ سوودی نەبوو بۆیان ﴿لَمَّا رَأَوۡاْ بَأۡسَنَاۖ﴾ لەکاتێکدا سزای ئێمەیان دی ﴿سُنَّتَ ٱللَّهِ ٱلَّتِي قَدۡ خَلَتۡ فِي عِبَادِهِۦۖ﴾ باوو سوننەتی خوا هەر وا بووە پێشتر لەگەڵ بەندەکانی دا ﴿وَخَسِرَ هُنَالِكَ ٱلۡكَٰفِرُونَ﴾ وە لەوێدا بێ باوەڕان زەرەرمەند بوون ﴿٨٥﴾

سُورَةُ فُصِّلَتْ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

حمٓ ١ تَنزِيلٞ مِّنَ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ ٢ كِتَٰبٞ فُصِّلَتۡ ءَايَٰتُهُۥ
قُرۡءَانًا عَرَبِيّٗا لِّقَوۡمٖ يَعۡلَمُونَ ٣ بَشِيرٗا وَنَذِيرٗا فَأَعۡرَضَ أَكۡثَرُهُمۡ
فَهُمۡ لَا يَسۡمَعُونَ ٤ وَقَالُواْ قُلُوبُنَا فِيٓ أَكِنَّةٖ مِّمَّا تَدۡعُونَآ إِلَيۡهِ
وَفِيٓ ءَاذَانِنَا وَقۡرٞ وَمِنۢ بَيۡنِنَا وَبَيۡنِكَ حِجَابٞ فَٱعۡمَلۡ إِنَّنَا عَٰمِلُونَ
٥ قُلۡ إِنَّمَآ أَنَا۠ بَشَرٞ مِّثۡلُكُمۡ يُوحَىٰٓ إِلَيَّ أَنَّمَآ إِلَٰهُكُمۡ إِلَٰهٞ وَٰحِدٞ
فَٱسۡتَقِيمُوٓاْ إِلَيۡهِ وَٱسۡتَغۡفِرُوهُۗ وَوَيۡلٞ لِّلۡمُشۡرِكِينَ ٦ ٱلَّذِينَ
لَا يُؤۡتُونَ ٱلزَّكَوٰةَ وَهُم بِٱلۡأٓخِرَةِ هُمۡ كَٰفِرُونَ ٧ إِنَّ ٱلَّذِينَ
ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ لَهُمۡ أَجۡرٌ غَيۡرُ مَمۡنُونٖ ٨ ۞ قُلۡ أَئِنَّكُمۡ نصف الحزب ٤٨
لَتَكۡفُرُونَ بِٱلَّذِي خَلَقَ ٱلۡأَرۡضَ فِي يَوۡمَيۡنِ وَتَجۡعَلُونَ لَهُۥٓ أَندَادٗاۚ
ذَٰلِكَ رَبُّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ٩ وَجَعَلَ فِيهَا رَوَٰسِيَ مِن فَوۡقِهَا
وَبَٰرَكَ فِيهَا وَقَدَّرَ فِيهَآ أَقۡوَٰتَهَا فِيٓ أَرۡبَعَةِ أَيَّامٖ سَوَآءٗ
لِّلسَّآئِلِينَ ١٠ ثُمَّ ٱسۡتَوَىٰٓ إِلَى ٱلسَّمَآءِ وَهِيَ دُخَانٞ فَقَالَ
لَهَا وَلِلۡأَرۡضِ ٱئۡتِيَا طَوۡعًا أَوۡ كَرۡهٗا قَالَتَآ أَتَيۡنَا طَآئِعِينَ ١١

سورەتی ﴿ فُصِّلَتْ ﴾

﴿بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ﴾ بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

﴿حمٓ﴾ بە(حا، میم) دەخوێنرێتەوە خوا زاناترە بەواتای، سەیری سەرەتای سورەتی (البقرة)ش بکە
(١) ﴿تَنزِيلٌ مِّنَ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ﴾ قورئان لەلایەن خوای بەخشندەی میهرەبانەوە نێردراوەتە خوارەوە (٢)
﴿كِتَٰبٌ فُصِّلَتۡ ءَايَٰتُهُۥ﴾ پەڕاوێکە بەڵگەکانی ڕوون کراوەتەوە (لێك جیاکراوەتەوە) ﴿قُرۡءَانًا عَرَبِيًّا لِّقَوۡمٍ
يَعۡلَمُونَ﴾ قورئانێکە بەزمانی عەرەبی بۆ گەلێك کەشارەزان و دەزانن (٣) ﴿بَشِيرًا وَنَذِيرًا﴾ مژدەدەرو
ترسێنەرە ﴿فَأَعۡرَضَ أَكۡثَرُهُمۡ فَهُمۡ لَا يَسۡمَعُونَ﴾ کەچی زۆربەیان گوێ ی پێ نادەن و بۆیە (قورئان) نابیستن
(٤) ﴿وَقَالُواْ قُلُوبُنَا فِيٓ أَكِنَّةٍ﴾ دەڵێن دڵەکانمان لەناو چەند پەردەیەکدایە (تێ ناگەین) ﴿مِّمَّا تَدۡعُونَآ إِلَيۡهِ﴾
لەئەوەی تۆ ئێمەی بۆ بانگ دەکەیت ﴿وَفِيٓ ءَاذَانِنَا وَقۡرٌ﴾ وە لەگوێیەکانماندا گرانی و کەڕی هەیە
﴿وَمِنۢ بَيۡنِنَا وَبَيۡنِكَ حِجَابٌ﴾ وە لەنێوان ئێمەو تۆدا پەردەیەك هەیە ﴿فَٱعۡمَلۡ إِنَّنَا عَٰمِلُونَ﴾ کەواتە تۆ کاری
خۆت بکە و بێگومان ئێمەیش کاری خۆمان دەکەین (٥) ﴿قُلۡ إِنَّمَآ أَنَا۠ بَشَرٌ مِّثۡلُكُمۡ﴾ بڵێ: بەڕاستی
من مرۆڤێکم وەك ئێوە ﴿يُوحَىٰٓ إِلَيَّ﴾ بەڵام (هەندە هەیە من) نیگام بۆ دەکرێت ﴿أَنَّمَآ إِلَٰهُكُمۡ إِلَٰهٌ وَٰحِدٌ﴾
کە بەڕاستی پەرستراوی ئێوە خوایەکی تاك و تەنیایە ﴿فَٱسۡتَقِيمُوٓاْ إِلَيۡهِ وَٱسۡتَغۡفِرُوهُ﴾ کەواتە باڕووتان
هەر بەرەو خوا بێت (لەپەرستنەکانتاندا) و داوای لێبوردنی لێ بکەن ﴿وَوَيۡلٌ لِّلۡمُشۡرِكِينَ﴾
وە سزاو لەناوچوون بۆ هاوبەش دانەرانە (٦) ﴿ٱلَّذِينَ لَا يُؤۡتُونَ ٱلزَّكَوٰةَ﴾ ئەوانەی کەزەکات نادەن و
﴿وَهُم بِٱلۡأٓخِرَةِ هُمۡ كَٰفِرُونَ﴾ باوەڕیشیان بەڕۆژی دوایی نی یە (٧) ﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ﴾
بەڕاستی ئەوانەی باوەڕیان هێناوەو کردەوە چاکەکانیان کردووە ﴿لَهُمۡ أَجۡرٌ غَيۡرُ مَمۡنُونٍ﴾ پاداشتی بێ
برانەوەیان بۆ هەیە (٨) ﴿قُلۡ أَئِنَّكُمۡ لَتَكۡفُرُونَ بِٱلَّذِي﴾ بڵێ: ئاخۆ بەڕاستی ئێوە باوەڕتان بەو زاتە نی یە؟
﴿خَلَقَ ٱلۡأَرۡضَ فِي يَوۡمَيۡنِ﴾ کەزەوی لەدوو ڕۆژدا دروست کردووە ﴿وَتَجۡعَلُونَ لَهُۥٓ أَندَادًا﴾ وە هاوبەشانی بۆ
دادەنێن ﴿ذَٰلِكَ رَبُّ ٱلۡعَٰلَمِينَ﴾ هەر ئەوە پەروەردگاری جیهانیان (٩) ﴿وَجَعَلَ فِيهَا رَوَٰسِيَ مِن فَوۡقِهَا﴾ وە
لەسەر زەویدا شاخی زۆری داناوە ﴿وَبَٰرَكَ فِيهَا﴾ وە فەڕ و بەرەکەتی تێ خستووە ﴿وَقَدَّرَ فِيهَآ أَقۡوَٰتَهَا﴾
وە بژێوی (هەموو گیاندارێکی) لەزەویدا دیاری کرد ﴿فِيٓ أَرۡبَعَةِ أَيَّامٍ﴾ لەماوەی چوار ڕۆژدا ﴿سَوَآءً
لِّلسَّآئِلِينَ﴾ بەیەکسانی بۆ گشت داواکەران (١٠) ﴿ثُمَّ ٱسۡتَوَىٰٓ إِلَى ٱلسَّمَآءِ وَهِيَ دُخَانٌ﴾ پاش دروستکردنی
زەوی ئیرادەی دروستکردنی ئاسمانی کرد کە پێشتر دوکەڵێك بوو ﴿فَقَالَ لَهَا وَلِلۡأَرۡضِ ٱئۡتِيَا﴾ ئەمجا
بەئاسمان وبەزەوی فەرموو: وەرن ﴿طَوۡعًا أَوۡ كَرۡهًا﴾ بەوویستی خۆتان یان بەناچاری (بێنە ژێر فەرمانم)
﴿قَالَتَآ أَتَيۡنَا طَآئِعِينَ﴾ هەر دووکیان ووتیان بەوویستی خۆمان هاتین (١١)

فَقَضَىٰهُنَّ سَبۡعَ سَمَٰوَاتٖ فِي يَوۡمَيۡنِ وَأَوۡحَىٰ فِي كُلِّ سَمَآءٍ أَمۡرَهَاۚ
وَزَيَّنَّا ٱلسَّمَآءَ ٱلدُّنۡيَا بِمَصَٰبِيحَ وَحِفۡظٗاۚ ذَٰلِكَ تَقۡدِيرُ ٱلۡعَزِيزِ
ٱلۡعَلِيمِ ١٢ فَإِنۡ أَعۡرَضُواْ فَقُلۡ أَنذَرۡتُكُمۡ صَٰعِقَةٗ مِّثۡلَ صَٰعِقَةِ
عَادٖ وَثَمُودَ ١٣ إِذۡ جَآءَتۡهُمُ ٱلرُّسُلُ مِنۢ بَيۡنِ أَيۡدِيهِمۡ وَمِنۡ
خَلۡفِهِمۡ أَلَّا تَعۡبُدُوٓاْ إِلَّا ٱللَّهَۖ قَالُواْ لَوۡ شَآءَ رَبُّنَا لَأَنزَلَ مَلَٰٓئِكَةٗ
فَإِنَّا بِمَآ أُرۡسِلۡتُم بِهِۦ كَٰفِرُونَ ١٤ فَأَمَّا عَادٞ فَٱسۡتَكۡبَرُواْ فِي
ٱلۡأَرۡضِ بِغَيۡرِ ٱلۡحَقِّ وَقَالُواْ مَنۡ أَشَدُّ مِنَّا قُوَّةًۖ أَوَلَمۡ يَرَوۡاْ أَنَّ ٱللَّهَ
ٱلَّذِي خَلَقَهُمۡ هُوَ أَشَدُّ مِنۡهُمۡ قُوَّةٗۖ وَكَانُواْ بِـَٔايَٰتِنَا يَجۡحَدُونَ
١٥ فَأَرۡسَلۡنَا عَلَيۡهِمۡ رِيحٗا صَرۡصَرٗا فِيٓ أَيَّامٖ نَّحِسَاتٖ لِّنُذِيقَهُمۡ
عَذَابَ ٱلۡخِزۡيِ فِي ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَاۖ وَلَعَذَابُ ٱلۡأٓخِرَةِ أَخۡزَىٰۖ وَهُمۡ
لَا يُنصَرُونَ ١٦ وَأَمَّا ثَمُودُ فَهَدَيۡنَٰهُمۡ فَٱسۡتَحَبُّواْ ٱلۡعَمَىٰ عَلَى
ٱلۡهُدَىٰ فَأَخَذَتۡهُمۡ صَٰعِقَةُ ٱلۡعَذَابِ ٱلۡهُونِ بِمَا كَانُواْ يَكۡسِبُونَ
١٧ وَنَجَّيۡنَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَكَانُواْ يَتَّقُونَ ١٨ وَيَوۡمَ يُحۡشَرُ أَعۡدَآءُ ٱللَّهِ
إِلَى ٱلنَّارِ فَهُمۡ يُوزَعُونَ ١٩ حَتَّىٰٓ إِذَا مَا جَآءُوهَا شَهِدَ عَلَيۡهِمۡ
سَمۡعُهُمۡ وَأَبۡصَٰرُهُمۡ وَجُلُودُهُم بِمَا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ ٢٠

﴿فَقَضَىٰهُنَّ سَبْعَ سَمَٰوَاتٍ فِي يَوْمَيْنِ﴾ ئەوسا حەوت ئاسمانی لەدوو ڕۆژدا دروست کرد (کەواتە خوای
گەورە زەوی و ئاسمانەکانی بەشەش ڕۆژ دروستکرد) ﴿وَأَوْحَىٰ فِي كُلِّ سَمَاءٍ أَمْرَهَا﴾ وە هەر ئاسمانەی
فەرمان (کار) ی خۆی بۆ نارد ﴿وَزَيَّنَّا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِمَصَابِيحَ وَحِفْظًا﴾ وەئاسمانی دونیامان بەئەستێرە
درەوشاوەکان ڕازاندەوە، وپارێزراوە (لەگوێ گرتنی شەیتانەکان) ﴿ذَٰلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ﴾ ئەوە
بڕیاری خوای زاڵی بەدەسەڵاتە ﴿١٢﴾ ﴿فَإِنْ أَعْرَضُوا﴾ جا ئەگەر ڕوویان وەرگێڕا ﴿فَقُلْ أَنذَرْتُكُمْ صَاعِقَةً﴾
ئەوە بڵێ بەهەورە تریشقەیەك (بروسکەیەك) دەتانترسێنم ﴿مِّثْلَ صَاعِقَةِ عَادٍ وَثَمُودَ﴾ وەك هەورە
تریشقەی (گەلی) عادو سەموود ﴿١٣﴾ ﴿إِذْ جَاءَتْهُمُ الرُّسُلُ﴾ کاتێ پێغەمبەرەکانیان هاتنە لایان
﴿مِن بَيْنِ أَيْدِيهِمْ وَمِنْ خَلْفِهِمْ﴾ لەبەردەمیان و لە پشتیانەوە (لەهەموو لایەکەوە) ﴿أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ﴾
(پێیان ووتن) کەجگە لەخوا نەپەرستن ﴿قَالُوا لَوْ شَاءَ رَبُّنَا لَأَنزَلَ مَلَائِكَةً﴾ ووتیان: ئەگەر پەروەردگارمان
بیویستایە فریشتەیەکی دەنارده خوارەوە (بۆمان) ﴿فَإِنَّا بِمَا أُرْسِلْتُم بِهِ كَافِرُونَ﴾ بۆیە بەڕاستی ئێمە
بەوەی ئێوەی پێ نێرراون باوەڕ ناکەین ﴿١٤﴾ ﴿فَأَمَّا عَادٌ فَاسْتَكْبَرُوا فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ﴾ ئەمجا (گەلی)
عاد بەناڕەوا خۆیان بەگەورە زانی لەزەویدا ﴿وَقَالُوا مَنْ أَشَدُّ مِنَّا قُوَّةً﴾ وە ووتیان: کێ لەئێمە بەهێز ترە
﴿أَوَلَمْ يَرَوْا﴾ ئایا نەیان زانی بوو ﴿أَنَّ اللَّهَ الَّذِي خَلَقَهُمْ هُوَ أَشَدُّ مِنْهُمْ قُوَّةً﴾ بێگومان ئەو خوایەی کەئەوانی
دروست کردووە لەئەوان بەهێز ترە ﴿وَكَانُوا بِآيَاتِنَا يَجْحَدُونَ﴾ وە ئەوان دانیان نەدەنا بەبەڵگەکانی ئێمەدا
وئینکاریان دەکرد ﴿١٥﴾ ﴿فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيحًا صَرْصَرًا﴾ ئەوسا ئێمە بایەکی زۆر بەهێزی ساردمان بۆ ناردن
﴿فِي أَيَّامٍ نَّحِسَاتٍ﴾ لەڕۆژانێکی بەردەوام (وشوم)دا ﴿لِّنُذِيقَهُمْ عَذَابَ الْخِزْيِ﴾ بۆ ئەوەی سزای ئابڕو بەریان
پێ بچەژێن ﴿فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا﴾ لەژیانی دونیادا ﴿وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ أَخْزَىٰ﴾ بێگومان سزای پاشە ڕۆژیان
ئابڕو بەر (وڕیسواکەر) ترە ﴿وَهُمْ لَا يُنصَرُونَ﴾ وە ئەوان یارمەتی نادرێن ﴿١٦﴾ ﴿وَأَمَّا ثَمُودُ فَهَدَيْنَاهُمْ﴾ وە
(هۆزی) سەموودمان ڕێنموونی کرد ﴿فَاسْتَحَبُّوا الْعَمَىٰ عَلَى الْهُدَىٰ﴾ بەڵام ئەوان زیاتر حەزیان لەکوێری
وگومڕایی کرد تا شارەزایی و ڕێنموونی ﴿فَأَخَذَتْهُمْ صَاعِقَةُ الْعَذَابِ الْهُونِ﴾ جا بۆیە هەورە بروسکەی
سزای ڕیسواکەر لێی دان ﴿بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ﴾ بەهۆی ئەو (خراپانەوە) کەدەیانکرد ﴿١٧﴾ ﴿وَنَجَّيْنَا الَّذِينَ
آمَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ﴾ وە ئەو کەسانەشمان ڕزگارکرد کەباوەڕدارو پارێزکار ولەخواترس بوون ﴿١٨﴾
﴿وَيَوْمَ يُحْشَرُ أَعْدَاءُ اللَّهِ إِلَى النَّارِ﴾ وە ڕۆژێك هەموو دوژمنانی خوا بەرەو ئاگری دۆزەخ کۆدەکرێنەوە ﴿فَهُمْ
يُوزَعُونَ﴾ جا ئەوان (لە پێش کەوتن و دواکەوتن) بەرگری دەکرێن (تا هەموو پێکەوە بەڕیز بڕۆن)
﴿١٩﴾ ﴿حَتَّىٰ إِذَا مَا جَاءُوهَا﴾ تا کاتێ دەگەنە لای ئاگری دۆزەخ ﴿شَهِدَ عَلَيْهِمْ﴾ شایەتی دەدات لە دژیان
﴿سَمْعُهُمْ وَأَبْصَارُهُمْ وَجُلُودُهُم﴾ گوێ و چاو و پێستی لەشیان ﴿بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ﴾ بەو کردەوانەی کە
کردویانە (لەدونیادا) ﴿٢٠﴾

وَقَالُوا۟ لِجُلُودِهِمْ لِمَ شَهِدتُّمْ عَلَيْنَا ۖ قَالُوٓا۟ أَنطَقَنَا ٱللَّهُ ٱلَّذِىٓ
أَنطَقَ كُلَّ شَىْءٍ ۚ وَهُوَ خَلَقَكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٢١﴾
وَمَا كُنتُمْ تَسْتَتِرُونَ أَن يَشْهَدَ عَلَيْكُمْ سَمْعُكُمْ وَلَآ أَبْصَـٰرُكُمْ
وَلَا جُلُودُكُمْ وَلَـٰكِن ظَنَنتُمْ أَنَّ ٱللَّهَ لَا يَعْلَمُ كَثِيرًا مِّمَّا تَعْمَلُونَ
﴿٢٢﴾ وَذَٰلِكُمْ ظَنُّكُمُ ٱلَّذِى ظَنَنتُم بِرَبِّكُمْ أَرْدَىٰكُمْ فَأَصْبَحْتُم
مِّنَ ٱلْخَـٰسِرِينَ ﴿٢٣﴾ فَإِن يَصْبِرُوا۟ فَٱلنَّارُ مَثْوًى لَّهُمْ ۖ وَإِن يَسْتَعْتِبُوا۟
فَمَا هُم مِّنَ ٱلْمُعْتَبِينَ ﴿٢٤﴾ ۞ وَقَيَّضْنَا لَهُمْ قُرَنَآءَ فَزَيَّنُوا۟ لَهُم
مَّا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَحَقَّ عَلَيْهِمُ ٱلْقَوْلُ فِىٓ أُمَمٍ قَدْ
خَلَتْ مِن قَبْلِهِم مِّنَ ٱلْجِنِّ وَٱلْإِنسِ ۖ إِنَّهُمْ كَانُوا۟ خَـٰسِرِينَ ﴿٢٥﴾
وَقَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ لَا تَسْمَعُوا۟ لِهَـٰذَا ٱلْقُرْءَانِ وَٱلْغَوْا۟ فِيهِ
لَعَلَّكُمْ تَغْلِبُونَ ﴿٢٦﴾ فَلَنُذِيقَنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ عَذَابًا شَدِيدًا
وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَسْوَأَ ٱلَّذِى كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿٢٧﴾ ذَٰلِكَ جَزَآءُ أَعْدَآءِ ٱللَّهِ
ٱلنَّارُ ۖ لَهُمْ فِيهَا دَارُ ٱلْخُلْدِ ۖ جَزَآءًۢ بِمَا كَانُوا۟ بِـَٔايَـٰتِنَا يَجْحَدُونَ
﴿٢٨﴾ وَقَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ رَبَّنَآ أَرِنَا ٱلَّذَيْنِ أَضَلَّانَا مِنَ ٱلْجِنِّ
وَٱلْإِنسِ نَجْعَلْهُمَا تَحْتَ أَقْدَامِنَا لِيَكُونَا مِنَ ٱلْأَسْفَلِينَ ﴿٢٩﴾

ثلاثة أرباع الحزب ٤٨

﴿وَقَالُواْ لِجُلُودِهِمْ﴾ وە بەپێستەکانیان دەڵێن: ﴿لِمَ شَهِدتُّمْ عَلَيْنَا﴾ بۆچی شایەتییتان دا لەدژمان ﴿قَالُوٓاْ أَنطَقَنَا ٱللَّهُ ٱلَّذِىٓ﴾ دەڵێن: ئەو خوایە ئێمەی هێناوەتە زمان ﴿أَنطَقَ كُلَّ شَىْءٍ﴾ کە هەموو شتێکی هێناوەتە زمان (وقسەکردن) ﴿وَهُوَ خَلَقَكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ﴾ هەر ئەویش یەکەم جار ئێوەی دروست کردوە ﴿وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ﴾ وە هەر بۆلای ئەویش دەگەڕێنرێنەوە ﴿٢١﴾ ﴿وَمَا كُنتُمْ تَسْتَتِرُونَ﴾ وە ئێوە خۆتان نەدەشاردەوە (نەدەپاراست لەگوناه) ﴿أَن يَشْهَدَ عَلَيْكُمْ سَمْعُكُمْ وَلَآ أَبْصَٰرُكُمْ وَلَا جُلُودُكُمْ﴾ لەشایەتی دانی گوێ و چاوو پێستی لەشتان لەدژتان ﴿وَلَٰكِن ظَنَنتُمْ﴾ بەڵکو وا گومانتان دەبرد ﴿أَنَّ ٱللَّهَ لَا يَعْلَمُ كَثِيرًا مِّمَّا تَعْمَلُونَ﴾ کەخوا نازانێ بەزۆرێك لەو کارانەی کە دەیکەن ﴿٢٢﴾ ﴿وَذَٰلِكُمْ ظَنُّكُمُ ٱلَّذِى ظَنَنتُم بِرَبِّكُمْ﴾ ئا ئەوە گومانتان بوو کە دەتان برد بەپەروەردگارتان ﴿أَرْدَىٰكُمْ﴾ ئێوەی هەڵدێرا (لەناوی بردن) ﴿فَأَصْبَحْتُم مِّنَ ٱلْخَٰسِرِينَ﴾ و چوونە ڕیزی زیانباران و خەسارۆمەندانەوە ﴿٢٣﴾ ﴿فَإِن يَصْبِرُواْ﴾ ئەمجا ئەگەر ئارام بگرن ﴿فَٱلنَّارُ مَثْوًى لَّهُمْ﴾ ئەوانە ئاگر شوێنی مانەوەیانە ﴿وَإِن يَسْتَعْتِبُواْ﴾ وە ئەگەر داوای لێبوردن و ڕازی بوونی خوا بکەن ﴿فَمَا هُم مِّنَ ٱلْمُعْتَبِينَ﴾ ئەوە خوا هەرگیز ڕازی نابێ (خۆش نابێ لێیان) ﴿٢٤﴾ ﴿وَقَيَّضْنَا لَهُمْ قُرَنَآءَ﴾ وە چەند دۆست (و هاودەم)مان لەدونیا بۆ دانان ﴿فَزَيَّنُواْ لَهُم مَّا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ﴾ کە خراپەکردنی دونیاو (بێ بڕوایی) ڕۆژی دوایی بۆ ڕازاندنەوە ﴿وَحَقَّ عَلَيْهِمُ ٱلْقَوْلُ﴾ وە بەڵێنی (سزادانیان) بەسەردا درا ﴿فِىٓ أُمَمٍ قَدْ خَلَتْ مِن قَبْلِهِم﴾ لە(ڕیزی) ئەو گەلانەی ڕابوردن پێش ئەمان ﴿مِّنَ ٱلْجِنِّ وَٱلْإِنسِ﴾ لەجنۆکە و ئادەمی ﴿إِنَّهُمْ كَانُواْ خَٰسِرِينَ﴾ بەڕاستی زەرەرمەند بوون ﴿٢٥﴾ ﴿وَقَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ لَا تَسْمَعُواْ لِهَٰذَا ٱلْقُرْءَانِ﴾ وە بێ باوەڕان (بەیەکتریان) دەووت گوێ مەگرن بۆ ئەم قورئانە ﴿وَٱلْغَوْاْ فِيهِ لَعَلَّكُمْ تَغْلِبُونَ﴾ وە قسەی پڕوپوچی تێکەڵ بکەن بەڵکو سەرکەون (بەسەریدا) ﴿٢٦﴾ ﴿فَلَنُذِيقَنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ﴾ دەی سوێند بەخوا بێگومان ئەوانەی بێباوەڕ بوون پێیان دەچێژین ﴿عَذَابًا شَدِيدًا﴾ سزایەکی سەخت ﴿وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَسْوَأَ ٱلَّذِى كَانُواْ يَعْمَلُونَ﴾ وە تۆڵەیان لێ دەسەنین (بەتۆڵەی) خراپترینی تاوانێ کەدەیان کرد ﴿٢٧﴾ ﴿ذَٰلِكَ جَزَآءُ أَعْدَآءِ ٱللَّهِ ٱلنَّارُ﴾ ئەوەی (باسکرا) سزای دوژمنانی خوایە کەئاگری دۆزەخە ﴿لَهُمْ فِيهَا دَارُ ٱلْخُلْدِ﴾ماڵی هەمیشەی ئەوان لەو ئاگرەدایە ﴿جَزَآءًۢ بِمَا كَانُواْ بِـَٔايَٰتِنَا يَجْحَدُونَ﴾ ئەو سزایە (دەدرێن) چونکە دانیان نەدەنا بەنیشانەکانی ئێمەدا ﴿٢٨﴾ ﴿وَقَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ﴾ وە ئەوانەی بێ باوەڕن دەڵێن ﴿رَبَّنَآ أَرِنَا ٱلَّذَيْنِ أَضَلَّانَا﴾ ئەی پەروەردگارمان ئەو دوانەمان نیشان بدەن کە گومڕایان کردین ﴿مِنَ ٱلْجِنِّ وَٱلْإِنسِ﴾ لە جنۆکە وئادەمی ﴿نَجْعَلْهُمَا تَحْتَ أَقْدَامِنَا﴾ تا بیانخەینە ژێر پێمان ﴿لِيَكُونَا مِنَ ٱلْأَسْفَلِينَ﴾ تا لە ژێری ژێرەوەی دۆزەخ بن ﴿٢٩﴾

إِنَّ ٱلَّذِينَ قَالُواْ رَبُّنَا ٱللَّهُ ثُمَّ ٱسْتَقَٰمُواْ تَتَنَزَّلُ عَلَيْهِمُ
ٱلْمَلَٰٓئِكَةُ أَلَّا تَخَافُواْ وَلَا تَحْزَنُواْ وَأَبْشِرُواْ بِٱلْجَنَّةِ
ٱلَّتِي كُنتُمْ تُوعَدُونَ ﴿٣٠﴾ نَحْنُ أَوْلِيَآؤُكُمْ فِي ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا
وَفِي ٱلْأٓخِرَةِۖ وَلَكُمْ فِيهَا مَا تَشْتَهِيٓ أَنفُسُكُمْ وَلَكُمْ
فِيهَا مَا تَدَّعُونَ ﴿٣١﴾ نُزُلًا مِّنْ غَفُورٖ رَّحِيمٖ ﴿٣٢﴾ وَمَنْ أَحْسَنُ
قَوْلًا مِّمَّن دَعَآ إِلَى ٱللَّهِ وَعَمِلَ صَٰلِحًا وَقَالَ إِنَّنِي مِنَ
ٱلْمُسْلِمِينَ ﴿٣٣﴾ وَلَا تَسْتَوِي ٱلْحَسَنَةُ وَلَا ٱلسَّيِّئَةُۚ ٱدْفَعْ
بِٱلَّتِي هِيَ أَحْسَنُ فَإِذَا ٱلَّذِي بَيْنَكَ وَبَيْنَهُۥ عَدَٰوَةٞ كَأَنَّهُۥ
وَلِيٌّ حَمِيمٞ ﴿٣٤﴾ وَمَا يُلَقَّىٰهَآ إِلَّا ٱلَّذِينَ صَبَرُواْ وَمَا يُلَقَّىٰهَآ
إِلَّا ذُو حَظٍّ عَظِيمٖ ﴿٣٥﴾ وَإِمَّا يَنزَغَنَّكَ مِنَ ٱلشَّيْطَٰنِ نَزْغٞ
فَٱسْتَعِذْ بِٱللَّهِۖ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلْعَلِيمُ ﴿٣٦﴾ وَمِنْ ءَايَٰتِهِ
ٱلَّيْلُ وَٱلنَّهَارُ وَٱلشَّمْسُ وَٱلْقَمَرُۚ لَا تَسْجُدُواْ لِلشَّمْسِ
وَلَا لِلْقَمَرِ وَٱسْجُدُواْ لِلَّهِ ٱلَّذِي خَلَقَهُنَّ إِن كُنتُمْ
إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ ﴿٣٧﴾ فَإِنِ ٱسْتَكْبَرُواْ فَٱلَّذِينَ عِندَ
رَبِّكَ يُسَبِّحُونَ لَهُۥ بِٱلَّيْلِ وَٱلنَّهَارِ وَهُمْ لَا يَسْـَٔمُونَ ۩ ﴿٣٨﴾

سَجْدَة

﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ قَالُوا۟ رَبُّنَا ٱللَّهُ﴾ بەڕاستی ئەوانەی ووتیان خوا پەروەردگارمانە و ﴿ثُمَّ ٱسْتَقَٰمُوا۟﴾ لەپاشان ڕێك و ڕاست (لەسەر ئایین) بەردەوام بوون ﴿تَتَنَزَّلُ عَلَيْهِمُ ٱلْمَلَٰٓئِكَةُ﴾ فریشتەكان پۆل پۆل دێنە لایان (كاتی مردن یان زیندوو بوونەوە) ﴿أَلَّا تَخَافُوا۟ وَلَا تَحْزَنُوا۟﴾ (پێیان دەڵێن) كەمەترسن و خەفەت مەخۆن ﴿وَأَبْشِرُوا۟ بِٱلْجَنَّةِ ٱلَّتِى كُنتُمْ تُوعَدُونَ﴾ وە مژدە بێ لێتان ئەو بەهەشتەی كەبەڵێنتان پێ درابوو ﴿٣٠﴾ ﴿نَحْنُ أَوْلِيَآؤُكُمْ فِى ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا وَفِى ٱلْءَاخِرَةِ﴾ ئێمە لەژیانی دونیا و لەڕۆژی دواییدا پشتیوانی ئێوەین ﴿وَلَكُمْ فِيهَا مَا تَشْتَهِىٓ أَنفُسُكُمْ﴾ وە لەو (بەهەشتەدا) هەرچی حەزی لێ بكەن بۆتان ئامادەیە ﴿وَلَكُمْ فِيهَا مَا تَدَّعُونَ﴾ وە هەرچی داوا بكەن لەوێدا لەخزمەتتاندایە ﴿٣١﴾ ﴿نُزُلًا مِّنْ غَفُورٍ رَّحِيمٍ﴾ ڕێزلێنان و میوانداریە لەلایەن خوای لێبوردەی میهرەبانەوە ﴿٣٢﴾ ﴿وَمَنْ أَحْسَنُ قَوْلًا مِّمَّن دَعَآ إِلَى ٱللَّهِ﴾ كێ ووتەی چاكترو بەجێترە لەوكەسەی (خەڵك) بۆلای خوا بانگ دەكات ﴿وَعَمِلَ صَٰلِحًا وَقَالَ إِنَّنِى مِنَ ٱلْمُسْلِمِينَ﴾ وەكاری چاكە دەكات و دەڵێ بێگومان من لەكۆمەڵی گەردن كەچ و موسڵمانانم ﴿٣٣﴾ ﴿وَلَا تَسْتَوِى ٱلْحَسَنَةُ وَلَا ٱلسَّيِّئَةُ﴾ چاكە و خراپە چوون یەك نین ﴿ٱدْفَعْ بِٱلَّتِى هِىَ أَحْسَنُ﴾ بەچاكترین شێوە وەلامی (خراپە) بدەرەوە ﴿فَإِذَا ٱلَّذِى بَيْنَكَ وَبَيْنَهُۥ عَدَٰوَةٌ﴾ ئەوسا كەسێك كە لەنێوان تۆ و ئەودا دوژمنایەتی هەیە ﴿كَأَنَّهُۥ وَلِىٌّ حَمِيمٌ﴾ وەك دۆستێكی دڵسۆز و گیانی بەگیانی لێ دێت (ئەمەش دەرەنجامی ڕەوشتی بەرز وكار وكردەوەی جوانە) ﴿٣٤﴾ ﴿وَمَا يُلَقَّىٰهَآ إِلَّا ٱلَّذِينَ صَبَرُوا۟﴾ بەم ئاستە ناگات كەسانێك نەبێت كە خۆڕادەگرن و بەئارامن ﴿وَمَا يُلَقَّىٰهَآ إِلَّا ذُو حَظٍّ عَظِيمٍ﴾ وە پێی ناگات مەگەر كەسێك خاوەنی بەشی هەرە گەورە بێت (لەپاداشت) ﴿٣٥﴾ ﴿وَإِمَّا يَنزَغَنَّكَ مِنَ ٱلشَّيْطَٰنِ نَزْغٌ﴾ وە ئەگەر لەشەیتانەوە تووشی خەتەرەو خەیاڵی نادروست بوویت ﴿فَٱسْتَعِذْ بِٱللَّهِ﴾ ئەوە پەنا بگرە بەخوا ﴿إِنَّهُۥ هُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلْعَلِيمُ﴾ چونكە بەڕاستی هەر ئەو بیسەری زانایە ﴿٣٦﴾ ﴿وَمِنْ ءَايَٰتِهِ ٱلَّيْلُ وَٱلنَّهَارُ وَٱلشَّمْسُ وَٱلْقَمَرُ﴾ لەنیشانەكانی (دەسەڵاتی) خوایە شەوو ڕۆژو خۆرو مانگ ﴿لَا تَسْجُدُوا۟ لِلشَّمْسِ وَلَا لِلْقَمَرِ﴾ سوژدە مەبەن نەبۆ خۆرو نەبۆ مانگ ﴿وَٱسْجُدُوا۟ لِلَّهِ ٱلَّذِى خَلَقَهُنَّ﴾ بەڵكو سوژدە بەرن بۆ ئەو خوایەی ئەوانی بەدی هێناوە ﴿إِن كُنتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ﴾ ئەگەر ئێوە تەنها ئەو دەپەرستن ﴿٣٧﴾ ﴿فَإِنِ ٱسْتَكْبَرُوا۟﴾ جا ئەگەر خۆیان بەگەورە زانی (من بپەرستن) ﴿فَٱلَّذِينَ عِندَ رَبِّكَ﴾ دەی ئەوانەی لای پەروەردگارتن (فریشتەكان) ﴿يُسَبِّحُونَ لَهُۥ بِٱلَّيْلِ وَٱلنَّهَارِ وَهُمْ لَا يَسْـَٔمُونَ ۩﴾ بەشەو و بەڕۆژ عیبادەتی ئەو دەكەن و ماندو وەڕەس نابن ﴿٣٨﴾

وَمِنْ ءَايَٰتِهِۦٓ أَنَّكَ تَرَى ٱلْأَرْضَ خَٰشِعَةً فَإِذَآ أَنزَلْنَا عَلَيْهَا ٱلْمَآءَ
ٱهْتَزَّتْ وَرَبَتْ ۚ إِنَّ ٱلَّذِىٓ أَحْيَاهَا لَمُحْىِ ٱلْمَوْتَىٰٓ ۚ إِنَّهُۥ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ
قَدِيرٌ ﴿٣٩﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ يُلْحِدُونَ فِىٓ ءَايَٰتِنَا لَا يَخْفَوْنَ عَلَيْنَآ ۗ أَفَمَن
يُلْقَىٰ فِى ٱلنَّارِ خَيْرٌ أَم مَّن يَأْتِىٓ ءَامِنًا يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ ۚ ٱعْمَلُوا۟ مَا شِئْتُمْ ۖ
إِنَّهُۥ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٤٠﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ بِٱلذِّكْرِ لَمَّا جَآءَهُمْ ۖ
وَإِنَّهُۥ لَكِتَٰبٌ عَزِيزٌ ﴿٤١﴾ لَّا يَأْتِيهِ ٱلْبَٰطِلُ مِنۢ بَيْنِ يَدَيْهِ وَلَا مِنْ
خَلْفِهِۦ ۖ تَنزِيلٌ مِّنْ حَكِيمٍ حَمِيدٍ ﴿٤٢﴾ مَّا يُقَالُ لَكَ إِلَّا مَا قَدْ قِيلَ
لِلرُّسُلِ مِن قَبْلِكَ ۚ إِنَّ رَبَّكَ لَذُو مَغْفِرَةٍ وَذُو عِقَابٍ أَلِيمٍ
﴿٤٣﴾ وَلَوْ جَعَلْنَٰهُ قُرْءَانًا أَعْجَمِيًّا لَّقَالُوا۟ لَوْلَا فُصِّلَتْ ءَايَٰتُهُۥٓ ۖ
ءَا۬عْجَمِىٌّ وَعَرَبِىٌّ ۗ قُلْ هُوَ لِلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ هُدًى وَشِفَآءٌ ۚ وَٱلَّذِينَ
لَا يُؤْمِنُونَ فِىٓ ءَاذَانِهِمْ وَقْرٌ وَهُوَ عَلَيْهِمْ عَمًى ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ
يُنَادَوْنَ مِن مَّكَانٍۭ بَعِيدٍ ﴿٤٤﴾ وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا مُوسَى ٱلْكِتَٰبَ
فَٱخْتُلِفَ فِيهِ ۚ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِن رَّبِّكَ لَقُضِىَ
بَيْنَهُمْ ۚ وَإِنَّهُمْ لَفِى شَكٍّ مِّنْهُ مُرِيبٍ ﴿٤٥﴾ مَّنْ عَمِلَ صَٰلِحًا
فَلِنَفْسِهِۦ ۖ وَمَنْ أَسَآءَ فَعَلَيْهَا ۗ وَمَا رَبُّكَ بِظَلَّٰمٍ لِّلْعَبِيدِ ﴿٤٦﴾

﴿وَمِنۡ ءَايَٰتِهِۦٓ أَنَّكَ تَرَى ٱلۡأَرۡضَ خَٰشِعَةٗ﴾ لەنیشانەكانی (دەسەڵاتی) خوایە كەزەوی دەبینی ووشك و ماتە
﴿فَإِذَآ أَنزَلۡنَا عَلَيۡهَا ٱلۡمَآءَ﴾ كەچی كاتێك بارانمان باراند بەسەریدا ﴿ٱهۡتَزَّتۡ وَرَبَتۡۚ﴾ (بەڕواندنی ڕووەك)
دەكەوێتە جوڵەو دەبوژێتەوە (بەرز دەبێتەوە) ﴿إِنَّ ٱلَّذِيٓ أَحۡيَاهَا لَمُحۡيِ ٱلۡمَوۡتَىٰٓۚ﴾ بێگومان ئەوەی (زەوی
ووشك) دەبوژێنێتەوە زیندوو كەرەوەی مردووەكانیشە ﴿إِنَّهُۥ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٌ﴾ بەڕاستی ئەو (خوا) بەسەر
هەموو شتێكدا بەتوانایە ﴿٣٩﴾ ﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ يُلۡحِدُونَ فِيٓ ءَايَٰتِنَا﴾ بێگومان ئەوانەی لەئایەتەكانی ئێمە لادەدەن
﴿لَا يَخۡفَوۡنَ عَلَيۡنَآۗ﴾ لەئێمە شاراوە نین ﴿أَفَمَن يُلۡقَىٰ فِي ٱلنَّارِ خَيۡرٌ﴾ دەی ئایا كەسێ دەخرێتە ناو ئاگرەوە چاكترە
﴿أَم مَّن يَأۡتِيٓ ءَامِنٗا يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِۚ﴾ یان ئەو كەسەی لەڕۆژی قیامەت دا بێ ترس دێت ﴿ٱعۡمَلُواْ مَا شِئۡتُمۡ﴾ هەرچیتان
وویست (حەزتان لێ كرد) بیكەن ﴿إِنَّهُۥ بِمَا تَعۡمَلُونَ بَصِيرٌ﴾ بێگومان خوا بەوەی دەیكەن بینایە ﴿٤٠﴾ ﴿إِنَّ
ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ بِٱلذِّكۡرِ لَمَّا جَآءَهُمۡۖ﴾ بەڕاستی ئەوانەی كەقورئانیان بۆ هات وباوەڕیان پێ نەهێنا (سزایان دەدەین)
﴿وَإِنَّهُۥ لَكِتَٰبٌ عَزِيزٞ﴾ كەبەڕاستی كتێبێكی زۆر بەرزو جێگەی ڕێزە ﴿٤١﴾ ﴿لَّا يَأۡتِيهِ ٱلۡبَٰطِلُ﴾ بەتاڵ وناڕاستی ڕووی
تێ ناكات ﴿مِنۢ بَيۡنِ يَدَيۡهِ وَلَا مِنۡ خَلۡفِهِۦۖ﴾ نە لەئێستا و نەلە دووا ڕۆژدا (نە بەلێ كەمكردن نە بەلێ زیادكردن)
﴿تَنزِيلٞ مِّنۡ حَكِيمٍ حَمِيدٖ﴾ چونكە نێردراوەتە خوارەوە لەلایەن (خوای) كاردروستی ستایش كراوەوە ﴿٤٢﴾
﴿مَّا يُقَالُ لَكَ﴾ هیچ شتێك بەتۆ ناوترێت ﴿إِلَّا مَا قَدۡ قِيلَ لِلرُّسُلِ مِن قَبۡلِكَۚ﴾ مەگەر ئەوەی بەپێغەمبەرانی
بەرلەتۆ ووتراوە ﴿إِنَّ رَبَّكَ لَذُو مَغۡفِرَةٖ﴾ بەڕاستی پەروەردگارت خاوەن لێبوردنە (بۆ ئیمانداران)
﴿وَذُو عِقَابٍ أَلِيمٖ﴾ وە خاوەن تۆڵەی سەختە (بۆبێ باوەڕان) ﴿٤٣﴾ ﴿وَلَوۡ جَعَلۡنَٰهُ قُرۡءَانًا أَعۡجَمِيّٗا﴾ ئەگەر ئەم
قورئانەمان بەزمانێكی تر جگە لەعەرەبی بناردایە ﴿لَّقَالُواْ لَوۡلَا فُصِّلَتۡ ءَايَٰتُهُۥٓۖ﴾ بێ باوەڕان دەیان ووت بۆچی
ئایەتەكانی بەڕوونی شینە كراونەتەوە ﴿ءَا۬عۡجَمِيّٞ وَعَرَبِيّٞۗ﴾ (چۆن دەبێ) قورئانی عەجەمی و پێغەمبەری
عەرەبی ﴿قُلۡ هُوَ لِلَّذِينَ ءَامَنُواْ هُدٗى وَشِفَآءٞۚ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) بڵێ: قورئان بۆ كەسانێ باوەڕیان پێی هێناوە
ڕێنیشاندەرو شیفایە ﴿وَٱلَّذِينَ لَا يُؤۡمِنُونَ فِيٓ ءَاذَانِهِمۡ وَقۡرٞ﴾ وە ئەوانەی باوەڕی پێ نایەنن لەگوێیاندا گرانی و
كەڕی هەیە (لەبیستنی حەق) ﴿وَهُوَ عَلَيۡهِمۡ عَمًىۚ أُوْلَٰٓئِكَ يُنَادَوۡنَ مِن مَّكَانِۭ بَعِيدٖ﴾ هەروەها لەئاست ئەو
قورئانەدا كوێرن، ئەوانە لەشوێنێكی زۆر دورەوە بانگ دەكرێن ﴿٤٤﴾ ﴿وَلَقَدۡ ءَاتَيۡنَا مُوسَى ٱلۡكِتَٰبَ﴾ سوێند
بەخوا بەڕاستی تەوراتمان دا بەمووسا ﴿فَٱخۡتُلِفَ فِيهِۗ﴾ بەڵام جیاوازی تێدا كرا (لەلایەن جوولەكەكانەوە)
﴿وَلَوۡلَا كَلِمَةٞ سَبَقَتۡ مِن رَّبِّكَ﴾ وە ئەگەر پێشتر بڕیار نەدرایە لەلایەن پەروەردگارتەوە (كە سزایان
دوا بخرێت) ﴿لَقُضِيَ بَيۡنَهُمۡۚ﴾ لەنێوانیاندا دادوەری دەكرا (بەسزا دانیان لەدونیا) ﴿وَإِنَّهُمۡ لَفِي شَكّٖ مِّنۡهُ
مُرِيبٖ﴾ وە بەڕاستی ئەوان لەدوو دڵی و بەدگومانی دان دەربارەی قورئان ﴿٤٥﴾ ﴿مَّنۡ عَمِلَ صَٰلِحٗا
فَلِنَفۡسِهِۦۖ﴾ هەر كەسێ كاری چاكە بكات (قازانجەكەی) بۆ خۆیەتی ﴿وَمَنۡ أَسَآءَ فَعَلَيۡهَاۗ﴾ هەر كەسیش
خراپە بكات (زیانەكەی) بۆ خۆیەتی ﴿وَمَا رَبُّكَ بِظَلَّٰمٖ لِّلۡعَبِيدِ﴾ وە پەروەردگارت ستەم لەبەندەكانی
ناكات ﴿٤٦﴾

۞ إِلَيۡهِ يُرَدُّ عِلۡمُ ٱلسَّاعَةِۚ وَمَا تَخۡرُجُ مِن ثَمَرَٰتٖ مِّنۡ أَكۡمَامِهَا
وَمَا تَحۡمِلُ مِنۡ أُنثَىٰ وَلَا تَضَعُ إِلَّا بِعِلۡمِهِۦۚ وَيَوۡمَ يُنَادِيهِمۡ أَيۡنَ
شُرَكَآءِي قَالُوٓاْ ءَاذَنَّٰكَ مَا مِنَّا مِن شَهِيدٖ ٤٧ وَضَلَّ عَنۡهُم
مَّا كَانُواْ يَدۡعُونَ مِن قَبۡلُۖ وَظَنُّواْ مَا لَهُم مِّن مَّحِيصٖ ٤٨
لَّا يَسۡـَٔمُ ٱلۡإِنسَٰنُ مِن دُعَآءِ ٱلۡخَيۡرِ وَإِن مَّسَّهُ ٱلشَّرُّ فَيَـُٔوسٞ
قَنُوطٞ ٤٩ وَلَئِنۡ أَذَقۡنَٰهُ رَحۡمَةٗ مِّنَّا مِنۢ بَعۡدِ ضَرَّآءَ مَسَّتۡهُ
لَيَقُولَنَّ هَٰذَا لِي وَمَآ أَظُنُّ ٱلسَّاعَةَ قَآئِمَةٗ وَلَئِن رُّجِعۡتُ إِلَىٰ
رَبِّيٓ إِنَّ لِي عِندَهُۥ لَلۡحُسۡنَىٰۚ فَلَنُنَبِّئَنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ بِمَا عَمِلُواْ
وَلَنُذِيقَنَّهُم مِّنۡ عَذَابٍ غَلِيظٖ ٥٠ وَإِذَآ أَنۡعَمۡنَا عَلَى ٱلۡإِنسَٰنِ
أَعۡرَضَ وَنَـَٔا بِجَانِبِهِۦ وَإِذَا مَسَّهُ ٱلشَّرُّ فَذُو دُعَآءٍ عَرِيضٖ
٥١ قُلۡ أَرَءَيۡتُمۡ إِن كَانَ مِنۡ عِندِ ٱللَّهِ ثُمَّ كَفَرۡتُم بِهِۦ
مَنۡ أَضَلُّ مِمَّنۡ هُوَ فِي شِقَاقِۭ بَعِيدٖ ٥٢ سَنُرِيهِمۡ ءَايَٰتِنَا
فِي ٱلۡأٓفَاقِ وَفِيٓ أَنفُسِهِمۡ حَتَّىٰ يَتَبَيَّنَ لَهُمۡ أَنَّهُ ٱلۡحَقُّۗ
أَوَلَمۡ يَكۡفِ بِرَبِّكَ أَنَّهُۥ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ شَهِيدٌ ٥٣ أَلَآ إِنَّهُمۡ
فِي مِرۡيَةٖ مِّن لِّقَآءِ رَبِّهِمۡۗ أَلَآ إِنَّهُۥ بِكُلِّ شَيۡءٖ مُّحِيطُۢ ٥٤

﴿إِلَيۡهِ يُرَدُّ عِلۡمُ ٱلسَّاعَةِۚ﴾ زانینی ڕۆژی دوایی تەنیا بۆ لای خوا دەگەڕێنرێتەوە ﴿وَمَا تَخۡرُجُ مِن ثَمَرَٰتٖ مِّنۡ أَكۡمَامِهَا﴾ وە هەر بەروبوومێك کە لە پێست و قەباغەکەی دێتە دەرەوە ﴿وَمَا تَحۡمِلُ مِنۡ أُنثَىٰ﴾ و هەر مێینەیەك ئاوس دەبێ ﴿وَلَا تَضَعُ﴾ و (سکەکەی) دادەنێت ﴿إِلَّا بِعِلۡمِهِۦۚ﴾ ئەوە (خوا) ئاگای لێ یە ﴿وَيَوۡمَ يُنَادِيهِمۡ﴾ وە ڕۆژێ خوا (هاوبەش پەیدا کەران) بانگ دەکات ﴿أَيۡنَ شُرَكَآءِي﴾ هاوبەشانێ (کەداتان نابوو بۆ) من لەکوێن ﴿قَالُوٓاْ ءَاذَنَّٰكَ﴾ دەڵێن پێمان ڕاگەیاندی ﴿مَا مِنَّا مِن شَهِيدٖ﴾ کەس لەئێمە شایەت نین (تۆ هاوبەشت هەبێ) ﴿٤٧﴾ ﴿وَضَلَّ عَنۡهُم﴾ وە وون بوولێیان ﴿مَّا كَانُواْ يَدۡعُونَ مِن قَبۡلُۖ﴾ ئەوانەی پێشتر دەیانپەرستن ﴿وَظَنُّواْ مَا لَهُم مِّن مَّحِيصٖ﴾ وە زانیان کە هیچ پەنایەکیان نی یە ﴿٤٨﴾ ﴿لَّا يَسۡـَٔمُ ٱلۡإِنسَٰنُ﴾ ئادەمی ماندو نابێ ﴿مِن دُعَآءِ ٱلۡخَيۡرِ﴾ لە داواکردنی خێرو خۆشی ﴿وَإِن مَّسَّهُ ٱلشَّرُّ﴾ وە ئەگەر ناخۆشی یەك دووچاری ببێ ﴿فَيَـُٔوسٞ قَنُوطٞ﴾ ئەوە بێ هیوا و نائومێد دەبێ ﴿٤٩﴾ ﴿وَلَئِنۡ أَذَقۡنَٰهُ﴾ وە ئەگەر پێمان بەخشی ﴿رَحۡمَةٗ مِّنَّا﴾ میهرەبانی یەك لەلایەن خۆمانەوە ﴿مِنۢ بَعۡدِ ضَرَّآءَ مَسَّتۡهُ﴾ لەپاش زیانێك لێی کەوتووە ﴿لَيَقُولَنَّ هَٰذَا لِي﴾ دەڵێت: ئەمە هی خۆمە ﴿وَمَآ أَظُنُّ ٱلسَّاعَةَ قَآئِمَةٗ﴾ وە گومان نابەم ڕۆژی دوایی بەرپا بێت ﴿وَلَئِن رُّجِعۡتُ إِلَىٰ رَبِّيٓ﴾ وە ئەگەر گەڕێندرامەوە بۆلای پەروەردگارم (زیندووبونەوە هەبوو) ﴿إِنَّ لِي عِندَهُۥ لَلۡحُسۡنَىٰۚ﴾ بێگومان لای خوا (پاداشتی) زۆر چاکم هەیە ﴿فَلَنُنَبِّئَنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ﴾ جا سوێند بەخوا هەواڵ دەدەین بەوانەی بێ باوەڕ بوون ﴿بِمَا عَمِلُواْ﴾ بەوەی کردوویانە (لەدونیا) ﴿وَلَنُذِيقَنَّهُم﴾ وە سوێند بەخودا پێیان دەچەژێن ﴿مِّنۡ عَذَابٍ غَلِيظٖ﴾ سزایەکی بەهێز و بەتین ﴿٥٠﴾ ﴿وَإِذَآ أَنۡعَمۡنَا عَلَى ٱلۡإِنسَٰنِ﴾ وە کاتێ چاکە و خۆشیمان ڕشت بەسەر ئادەمی دا ﴿أَعۡرَضَ وَنَـَٔا بِجَانِبِهِۦ﴾ ڕوو وەردەگێڕێ و بە خۆبەزل زانینە وە دوور دەکەوێتەوە ﴿وَإِذَا مَسَّهُ ٱلشَّرُّ﴾ بەڵام کاتێ ناخۆشی تووش بێت ﴿فَذُو دُعَآءٍ عَرِيضٖ﴾ ئەوە نزاو هاواری زۆر دەکات ﴿٥١﴾ ﴿قُلۡ أَرَءَيۡتُمۡ﴾ بڵێ پێم بڵێن ﴿إِن كَانَ مِنۡ عِندِ ٱللَّهِ﴾ ئەگەر (قورئان) لەلایەن خواوە بوو ﴿ثُمَّ كَفَرۡتُم بِهِۦ﴾ پاشان ئێوەش باوەڕتان پێ نەکرد ﴿مَنۡ أَضَلُّ﴾ کێ گومڕا ترە ﴿مِمَّنۡ هُوَ فِي شِقَاقِۭ بَعِيدٖ﴾ لەو کەسەی کەلە دژایەتی یەکی دوور لەڕاستیدا بێت ﴿٥٢﴾ ﴿سَنُرِيهِمۡ ءَايَٰتِنَا﴾ لەمەودوا بەڵگەکانی خۆمانیان نیشان دەدەین ﴿فِي ٱلۡأٓفَاقِ﴾ لە ئاسۆی دونیا (لەبوونەوەردا) ﴿وَفِيٓ أَنفُسِهِمۡ﴾ وە لە خودی خۆیاندا ﴿حَتَّىٰ يَتَبَيَّنَ لَهُمۡ﴾ هەتا بۆیان ڕوون بێتەوە ﴿أَنَّهُ ٱلۡحَقُّۗ﴾ بێگومان ئەم (قورئانە) ڕاستە ﴿أَوَلَمۡ يَكۡفِ بِرَبِّكَ﴾ ئایا پەروەردگارت بەس نییە ﴿أَنَّهُۥ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ شَهِيدٌ﴾ کە بەڕاستی ئاگادارە بەسەر هەموو شتێکدا ﴿٥٣﴾ ﴿أَلَآ إِنَّهُمۡ فِي مِرۡيَةٖ﴾ ئاگاداربە بەڕاستی ئەوانە لە دوو دڵیدان ﴿مِّن لِّقَآءِ رَبِّهِمۡۗ﴾ لەدیدار و گەشتن بە پەروەردگاریان ﴿أَلَآ إِنَّهُۥ بِكُلِّ شَيۡءٖ مُّحِيطُۢ﴾ ئاگاداربە بەڕاستی (زانست وزانیاری) خوا دەوری هەموو شتێکی داوە ﴿٥٤﴾

سُورَةُ الشُّورَىٰ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

حمٓ ﴿١﴾ عٓسٓقٓ ﴿٢﴾ كَذَٰلِكَ يُوحِيٓ إِلَيۡكَ وَإِلَى ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِكَ
ٱللَّهُ ٱلۡعَزِيزُ ٱلۡحَكِيمُ ﴿٣﴾ لَهُۥ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلۡأَرۡضِۖ
وَهُوَ ٱلۡعَلِيُّ ٱلۡعَظِيمُ ﴿٤﴾ تَكَادُ ٱلسَّمَٰوَٰتُ يَتَفَطَّرۡنَ مِن فَوۡقِهِنَّۚ
وَٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ يُسَبِّحُونَ بِحَمۡدِ رَبِّهِمۡ وَيَسۡتَغۡفِرُونَ لِمَن فِي
ٱلۡأَرۡضِۗ أَلَآ إِنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلۡغَفُورُ ٱلرَّحِيمُ ﴿٥﴾ وَٱلَّذِينَ ٱتَّخَذُواْ
مِن دُونِهِۦٓ أَوۡلِيَآءَ ٱللَّهُ حَفِيظٌ عَلَيۡهِمۡ وَمَآ أَنتَ عَلَيۡهِم بِوَكِيلٖ
﴿٦﴾ وَكَذَٰلِكَ أَوۡحَيۡنَآ إِلَيۡكَ قُرۡءَانًا عَرَبِيّٗا لِّتُنذِرَ أُمَّ ٱلۡقُرَىٰ وَمَنۡ
حَوۡلَهَا وَتُنذِرَ يَوۡمَ ٱلۡجَمۡعِ لَا رَيۡبَ فِيهِۚ فَرِيقٞ فِي ٱلۡجَنَّةِ وَفَرِيقٞ فِي
ٱلسَّعِيرِ ﴿٧﴾ وَلَوۡ شَآءَ ٱللَّهُ لَجَعَلَهُمۡ أُمَّةٗ وَٰحِدَةٗ وَلَٰكِن يُدۡخِلُ مَن
يَشَآءُ فِي رَحۡمَتِهِۦۚ وَٱلظَّٰلِمُونَ مَا لَهُم مِّن وَلِيّٖ وَلَا نَصِيرٍ ﴿٨﴾ أَمِ
ٱتَّخَذُواْ مِن دُونِهِۦٓ أَوۡلِيَآءَۖ فَٱللَّهُ هُوَ ٱلۡوَلِيُّ وَهُوَ يُحۡيِ ٱلۡمَوۡتَىٰ وَهُوَ
عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٞ ﴿٩﴾ وَمَا ٱخۡتَلَفۡتُمۡ فِيهِ مِن شَيۡءٖ فَحُكۡمُهُۥٓ
إِلَى ٱللَّهِۚ ذَٰلِكُمُ ٱللَّهُ رَبِّي عَلَيۡهِ تَوَكَّلۡتُ وَإِلَيۡهِ أُنِيبُ ﴿١٠﴾

سورەتی ﴿الشُّورَىٰ﴾

﴿بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ﴾ بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

﴿حمٓ﴾ بە (حا میم) دەخوێنرێتەوە ﴿١﴾ ﴿عٓسٓقٓ﴾ بە (عەین، سین، قاف) دەخوێنرێتەوە خوا زاناترە بە ماناکەی بۆ زانیاری زیاترو واتاکەشیان سەرنجی سەرەتای سورەتی (البقرة) بدە ﴿٢﴾ ﴿كَذَٰلِكَ يُوحِيٓ إِلَيۡكَ﴾ ئا بەو جۆرە خودا نیگا دەکات بۆ تۆ ﴿وَإِلَى ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِكَ﴾ وە بۆ ئەو (پێغەمبەرانەی) پێش تۆش ﴿ٱللَّهُ ٱلۡعَزِيزُ ٱلۡحَكِيمُ﴾ خوای زاڵی باڵادەستی کاردروستە ﴿٣﴾ ﴿لَهُۥ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ﴾ هەر بۆ خوایە هەرچی لە ئاسمانەکان ﴿وَمَا فِي ٱلۡأَرۡضِۖ﴾ وە هەرچی لە زەوی دایە ﴿وَهُوَ ٱلۡعَلِيُّ ٱلۡعَظِيمُ﴾ وە ئەو (خوا) بڵند و گەورەیە ﴿٤﴾ ﴿تَكَادُ ٱلسَّمَٰوَٰتُ يَتَفَطَّرۡنَ﴾ نزیکە ئاسمانەکان پارچە پارچەبین ﴿مِن فَوۡقِهِنَّۚ﴾ لە سەرویانەوە ﴿وَٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ يُسَبِّحُونَ بِحَمۡدِ رَبِّهِمۡ﴾ وە فریشتەکان بەپاکی یادو سوپاسی پەروەردگاریان دەکەن ﴿وَيَسۡتَغۡفِرُونَ﴾ وە داوای لێبوردن دەکەن ﴿لِمَن فِي ٱلۡأَرۡضِۗ﴾ بۆ ئەوانەی لەزەویدان ﴿أَلَآ إِنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلۡغَفُورُ ٱلرَّحِيمُ﴾ ئاگاداربن کە بێگومان تەنها خوا لێبوردەی میهرەبانە ﴿٥﴾ ﴿وَٱلَّذِينَ ٱتَّخَذُواْ مِن دُونِهِۦٓ أَوۡلِيَآءَ﴾ وە ئەوانەی جگە لەخوا دۆستانێکیان بۆ خۆیان هەڵبژاردووە ﴿ٱللَّهُ حَفِيظٌ عَلَيۡهِمۡ﴾ خوا ئاگادار و چاودێرە بەسەریانەوە ﴿وَمَآ أَنتَ عَلَيۡهِم بِوَكِيلٖ﴾ وە تۆ (ئەی موحەممەد ﷺ) پارێزەر وچاودێر نیت بەسەریانەوە ﴿٦﴾ ﴿وَكَذَٰلِكَ أَوۡحَيۡنَآ إِلَيۡكَ﴾ هەروەها نیگامان کردووە بۆت ﴿قُرۡءَانًا عَرَبِيّٗا﴾ قورئانێك (بەزمانی) عەرەبی ﴿لِّتُنذِرَ أُمَّ ٱلۡقُرَىٰ وَمَنۡ حَوۡلَهَا﴾ بۆ ئەوەی خەڵکی مەککە و کەسانی دەورو بەریی بترسێنی ﴿وَتُنذِرَ يَوۡمَ ٱلۡجَمۡعِ﴾ وە (خەڵك) بترسێنی لەڕۆژیی کۆکردنەوە ﴿لَا رَيۡبَ فِيهِۚ﴾ کە هیچ گومانی تێدا نیە ﴿فَرِيقٞ فِي ٱلۡجَنَّةِ﴾ کۆمەڵێك لە بەهەشتدان ﴿وَفَرِيقٞ فِي ٱلسَّعِيرِ﴾ وە کۆمەڵێك لە ئاگریی بڵێسەداردان ﴿٧﴾ ﴿وَلَوۡ شَآءَ ٱللَّهُ﴾ وە ئەگەر خوا بیویستایە ﴿لَجَعَلَهُمۡ أُمَّةٗ وَٰحِدَةٗ﴾ دەیکردن بەیەك نەتەوە (باوەڕداریان بێ باوەڕ) ﴿وَلَٰكِن يُدۡخِلُ مَن يَشَآءُ فِي رَحۡمَتِهِۦۚ﴾ بەڵام هەر کەسێکی بوێت دەیخاتە ناو میهرەبانی خۆیەوە ﴿وَٱلظَّٰلِمُونَ مَا لَهُم مِّن وَلِيّٖ وَلَا نَصِيرٍ﴾ ستەمکارەکانیش هیچ دۆست و یارمەتی دەرێکیان نی یە ﴿٨﴾ ﴿أَمِ ٱتَّخَذُواْ مِن دُونِهِۦٓ أَوۡلِيَآءَۖ﴾ ئایا ئەوان جگە لەخوا پشتیوان و دۆستانێکیان بۆ خۆیان هەڵبژاردوە؟ ﴿فَٱللَّهُ هُوَ ٱلۡوَلِيُّ﴾ هەر خوا پشتیوان و دۆستە ﴿وَهُوَ يُحۡيِ ٱلۡمَوۡتَىٰ﴾ وە تەنها ئەو مردووان زیندوو دەکاتەوە ﴿وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٞ﴾ وە ئەو بەدەسەڵات وبەتوانایە بەسەر هەموو شتێکدا ﴿٩﴾ ﴿وَمَا ٱخۡتَلَفۡتُمۡ فِيهِ مِن شَيۡءٖ﴾ وە هەرشتێك کە تێیدا جیاواز بوون ﴿فَحُكۡمُهُۥٓ إِلَى ٱللَّهِۚ﴾ ئەوە بڕیارەکەی بۆ لای خوا دەگەڕێتەوە ﴿ذَٰلِكُمُ ٱللَّهُ رَبِّي﴾ ئەو خوایە پەروەردگاریی منە ﴿عَلَيۡهِ تَوَكَّلۡتُ﴾ تەنها پشتم بەو بەستووە ﴿وَإِلَيۡهِ أُنِيبُ﴾ وە هەر بۆلای ئەویش دەگەڕێمەوە ﴿١٠﴾

فَاطِرُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۚ جَعَلَ لَكُم مِّنْ أَنفُسِكُمْ أَزْوَٰجًا
وَمِنَ ٱلْأَنْعَٰمِ أَزْوَٰجًا ۖ يَذْرَؤُكُمْ فِيهِ ۚ لَيْسَ كَمِثْلِهِۦ شَىْءٌ ۖ وَهُوَ
ٱلسَّمِيعُ ٱلْبَصِيرُ ﴿١١﴾ لَهُۥ مَقَالِيدُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۖ يَبْسُطُ
ٱلرِّزْقَ لِمَن يَشَآءُ وَيَقْدِرُ ۚ إِنَّهُۥ بِكُلِّ شَىْءٍ عَلِيمٌ ﴿١٢﴾ ۞ شَرَعَ
لَكُم مِّنَ ٱلدِّينِ مَا وَصَّىٰ بِهِۦ نُوحًا وَٱلَّذِىٓ أَوْحَيْنَآ إِلَيْكَ وَمَا
وَصَّيْنَا بِهِۦٓ إِبْرَٰهِيمَ وَمُوسَىٰ وَعِيسَىٰٓ ۖ أَنْ أَقِيمُوا۟ ٱلدِّينَ
وَلَا تَتَفَرَّقُوا۟ فِيهِ ۚ كَبُرَ عَلَى ٱلْمُشْرِكِينَ مَا تَدْعُوهُمْ إِلَيْهِ ۚ ٱللَّهُ
يَجْتَبِىٓ إِلَيْهِ مَن يَشَآءُ وَيَهْدِىٓ إِلَيْهِ مَن يُنِيبُ ﴿١٣﴾ وَمَا تَفَرَّقُوٓا۟
إِلَّا مِنۢ بَعْدِ مَا جَآءَهُمُ ٱلْعِلْمُ بَغْيًۢا بَيْنَهُمْ ۚ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ
مِن رَّبِّكَ إِلَىٰٓ أَجَلٍ مُّسَمًّى لَّقُضِىَ بَيْنَهُمْ ۚ وَإِنَّ ٱلَّذِينَ أُورِثُوا۟
ٱلْكِتَٰبَ مِنۢ بَعْدِهِمْ لَفِى شَكٍّ مِّنْهُ مُرِيبٍ ﴿١٤﴾ فَلِذَٰلِكَ
فَٱدْعُ ۖ وَٱسْتَقِمْ كَمَآ أُمِرْتَ ۖ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَآءَهُمْ ۖ وَقُلْ
ءَامَنتُ بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ مِن كِتَٰبٍ ۖ وَأُمِرْتُ لِأَعْدِلَ بَيْنَكُمُ ۖ
ٱللَّهُ رَبُّنَا وَرَبُّكُمْ ۖ لَنَآ أَعْمَٰلُنَا وَلَكُمْ أَعْمَٰلُكُمْ ۖ لَا حُجَّةَ
بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمُ ۖ ٱللَّهُ يَجْمَعُ بَيْنَنَا ۖ وَإِلَيْهِ ٱلْمَصِيرُ ﴿١٥﴾

ربع الحزب ٤٩

﴿فَاطِرُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۚ﴾ (خوا) بەدیهێنەری ئاسمانەکان و زەویی یە ﴿جَعَلَ لَكُم مِّنۡ أَنفُسِكُمۡ أَزۡوَٰجٗا﴾
بۆی بەدی هێناون هاوسەران لەخودی خۆتان ﴿وَمِنَ ٱلۡأَنۡعَٰمِ أَزۡوَٰجٗا﴾ هەروەها لە ئاژەڵیشدا جووتی
(دروستکردووە) ﴿يَذۡرَؤُكُمۡ فِيهِۚ﴾ لەجووت بووندا ژمارەتان زۆر دەکات ﴿لَيۡسَ كَمِثۡلِهِۦ شَيۡءٞۖ﴾ هیچ
شتێك بەوێنەی خوانی یە (نە لەزات و نە لەسیفات و نە لە کرداریدا) ﴿وَهُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلۡبَصِيرُ﴾ وە ئەوە
بیسەری بینایە ﴿١١﴾ ﴿لَهُۥ مَقَالِيدُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۖ﴾ هەر بۆ ئەوە (کلیلەکانی) دەسەڵاتداریی ئاسمانەکان
وزەوی ﴿يَبۡسُطُ ٱلرِّزۡقَ لِمَن يَشَآءُ وَيَقۡدِرُۚ﴾ ڕزق و ڕۆزی فراوان دەکات و دەیگرێتەوە لە هەرکەسێ کە
بیەوێت ﴿إِنَّهُۥ بِكُلِّ شَيۡءٍ عَلِيمٞ﴾ بەڕاستی خوا ئاگادارە بەهەموو شتێك ﴿١٢﴾ ﴿شَرَعَ لَكُم مِّنَ ٱلدِّينِ﴾ ئەو
ئاینەی بۆ داناوون ﴿مَا وَصَّىٰ بِهِۦ نُوحٗا﴾ کە فەرمانی داوە بە نووح و ﴿وَٱلَّذِيٓ أَوۡحَيۡنَآ إِلَيۡكَ﴾ ئەوەش
نیگامان کردووە بۆ تۆ و ﴿وَمَا وَصَّيۡنَا بِهِۦٓ إِبۡرَٰهِيمَ وَمُوسَىٰ وَعِيسَىٰٓۖ﴾ ئەوەش کە فەرمانمان داوە بە ئیبراهیم
وموسا وعیسا ﴿أَنۡ أَقِيمُواْ ٱلدِّينَ وَلَا تَتَفَرَّقُواْ فِيهِۚ﴾ کە لەسەر ئەو ئاینەبن بەڕێك و ڕاستی و جیاوازی تێدا
مەکەن ﴿كَبُرَ عَلَى ٱلۡمُشۡرِكِينَ﴾ زۆر قورس وگرانە بەلای هاوبەش دانەرانەوە ﴿مَا تَدۡعُوهُمۡ إِلَيۡهِۚ﴾ ئەوەی
ئەوانی بۆ بانگ دەکەیت ﴿ٱللَّهُ يَجۡتَبِيٓ إِلَيۡهِ مَن يَشَآءُ﴾ خوا هەرکەسی بوێت هەڵی دەبژێرێ بۆ(موسڵمان
بوون) لای خۆی ﴿وَيَهۡدِيٓ إِلَيۡهِ مَن يُنِيبُ﴾ وە ڕێنموونیی کەسێك دەکات بۆ لای خۆی بگەڕێتەوە ﴿١٣﴾
﴿وَمَا تَفَرَّقُوٓاْ﴾ وە جیاواز نەبوون ﴿إِلَّا مِنۢ بَعۡدِ مَا جَآءَهُمُ ٱلۡعِلۡمُ﴾ مەگەر لەپاش ئەوەی کەزانست و زانیاریان
بۆ هات ﴿بَغۡيَۢا بَيۡنَهُمۡۚ﴾ بەهۆی دژایەتی و حەسوودی نێوانیانەوە ﴿وَلَوۡلَا كَلِمَةٞ سَبَقَتۡ مِن رَّبِّكَ﴾ وە ئەگەر
فەرمانێك پێشتر لە پەروەردگارتەوە دەرنەچوایە ﴿إِلَىٰٓ أَجَلٖ مُّسَمّٗى﴾ تا کاتێ دیاری کراو (دەبێ بژین)
﴿لَّقُضِيَ بَيۡنَهُمۡۚ﴾ ئەوە بڕیار لەنێوانیاندا دەکرا (بەسزادانیان) ﴿وَإِنَّ ٱلَّذِينَ أُورِثُواْ ٱلۡكِتَٰبَ مِنۢ بَعۡدِهِمۡ﴾ وە
بەڕاستی ئەوانەی لەدوای ئەوان نامەیان پێ درا ﴿لَفِي شَكّٖ مِّنۡهُ مُرِيبٖ﴾ لە گومان و دوو دڵیدا بوون
لێی ﴿١٤﴾ ﴿فَلِذَٰلِكَ فَٱدۡعُۖ﴾ کەواتە تۆ بۆ ئەوە بانگەوازبکە و ﴿وَٱسۡتَقِمۡ كَمَآ أُمِرۡتَۖ﴾ ڕاست وڕاوەستاوبە
لەسەر ئایینەکەت بەو جۆرەی فەرمانت پێکراوە ﴿وَلَا تَتَّبِعۡ أَهۡوَآءَهُمۡۖ﴾ وە شوێن ئارەزووەکانی
ئەوان مەکەوە ﴿وَقُلۡ ءَامَنتُ﴾ وەبڵێ باوەڕم هێناوە ﴿بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ مِن كِتَٰبٖۖ﴾ بەهەرنامەیەك
کە خوا ناردویەتیە خوارەوە ﴿وَأُمِرۡتُ لِأَعۡدِلَ بَيۡنَكُمُۖ﴾ وە فەرمانم پێ دراوە کە داد پەروەربم لە
نێوانتاندا﴿ٱللَّهُ رَبُّنَا وَرَبُّكُمۡۖ﴾ خوا پەروەردگاری ئێمە و ئێوەشە ﴿لَنَآ أَعۡمَٰلُنَا﴾ (پاداشتی) کردەوەی
خۆمان بۆ خۆمانە و ﴿وَلَكُمۡ أَعۡمَٰلُكُمۡۖ﴾ (پاداشتی) کردەوەی ئێوەش بۆ خۆتانە ﴿لَا حُجَّةَ بَيۡنَنَا وَبَيۡنَكُمُۖ﴾
هیچ بەڵگەیەك نەماوە لە نێوان ئێمە و ئێوەدا (باس نە کرابێ) ﴿ٱللَّهُ يَجۡمَعُ بَيۡنَنَاۖ﴾ خوا (لەڕۆژی دوایی دا)
کۆمان دەکاتەوە ﴿وَإِلَيۡهِ ٱلۡمَصِيرُ﴾ سەرەنجام و گەڕانەوەش هەر بۆ لای ئەوە ﴿١٥﴾

وَٱلَّذِينَ يُحَآجُّونَ فِى ٱللَّهِ مِنۢ بَعْدِ مَا ٱسْتُجِيبَ لَهُۥ حُجَّتُهُمْ
دَاحِضَةٌ عِندَ رَبِّهِمْ وَعَلَيْهِمْ غَضَبٌ وَلَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ
﴿١٦﴾ ٱللَّهُ ٱلَّذِىٓ أَنزَلَ ٱلْكِتَٰبَ بِٱلْحَقِّ وَٱلْمِيزَانَ ۗ وَمَا يُدْرِيكَ
لَعَلَّ ٱلسَّاعَةَ قَرِيبٌ ﴿١٧﴾ يَسْتَعْجِلُ بِهَا ٱلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ
بِهَا ۖ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ مُشْفِقُونَ مِنْهَا وَيَعْلَمُونَ أَنَّهَا ٱلْحَقُّ ۗ
أَلَآ إِنَّ ٱلَّذِينَ يُمَارُونَ فِى ٱلسَّاعَةِ لَفِى ضَلَٰلٍۭ بَعِيدٍ ﴿١٨﴾
ٱللَّهُ لَطِيفٌۢ بِعِبَادِهِۦ يَرْزُقُ مَن يَشَآءُ ۖ وَهُوَ ٱلْقَوِىُّ ٱلْعَزِيزُ
﴿١٩﴾ مَن كَانَ يُرِيدُ حَرْثَ ٱلْءَاخِرَةِ نَزِدْ لَهُۥ فِى حَرْثِهِۦ ۖ وَمَن
كَانَ يُرِيدُ حَرْثَ ٱلدُّنْيَا نُؤْتِهِۦ مِنْهَا وَمَا لَهُۥ فِى ٱلْءَاخِرَةِ
مِن نَّصِيبٍ ﴿٢٠﴾ أَمْ لَهُمْ شُرَكَٰٓؤُا۟ شَرَعُوا۟ لَهُم مِّنَ ٱلدِّينِ
مَا لَمْ يَأْذَنۢ بِهِ ٱللَّهُ ۚ وَلَوْلَا كَلِمَةُ ٱلْفَصْلِ لَقُضِىَ بَيْنَهُمْ ۗ
وَإِنَّ ٱلظَّٰلِمِينَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٢١﴾ تَرَى ٱلظَّٰلِمِينَ
مُشْفِقِينَ مِمَّا كَسَبُوا۟ وَهُوَ وَاقِعٌۢ بِهِمْ ۗ وَٱلَّذِينَ
ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ فِى رَوْضَاتِ ٱلْجَنَّاتِ ۖ لَهُم
مَّا يَشَآءُونَ عِندَ رَبِّهِمْ ۚ ذَٰلِكَ هُوَ ٱلْفَضْلُ ٱلْكَبِيرُ ﴿٢٢﴾

﴿وَالَّذِينَ يُحَاجُّونَ فِي اللَّهِ﴾ ئەوانەی دەمەدەمێ دەکەن لەبارەی خـواوە ﴿مِن بَعْدِ مَا اسْتُجِيبَ لَهُ﴾ لەدوای
ئـەوەی (خەڵکی بانگـەوازی) ئەویان وەڵام دایەوە و(موسـڵمان بوون) ﴿حُجَّتُهُمْ دَاحِضَةٌ عِندَ رَبِّهِمْ﴾
بەڵگە کانیان پوچ و بەتاڵە لای پەروەردگاریان ﴿وَعَلَيْهِمْ غَضَبٌ﴾ وە خەشـم و ڕقی خوایان لەسـەرە
﴿وَلَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ﴾ وە سزای زۆر سەختیان بۆ هەیە ﴿١٦﴾ ﴿اللَّهُ الَّذِي أَنزَلَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ﴾ خوا ئەو زاتەیە کە
ئەم قورئانەی بەڕاسـتی ناردووەتـە خوارەوە ﴿وَالْمِيزَانَ﴾ وە تەرازووی نـاردووە (بۆ جیاکردنەوەی
حـەق و بەتـاڵ) ﴿وَمَا يُدْرِيكَ﴾ وە تۆ چوزانیت ﴿لَعَلَّ السَّاعَةَ قَرِيبٌ﴾ لەوانەیە هاتنـی ڕۆژی دوایی زۆر
نزیـك بێـت ﴿١٧﴾ ﴿يَسْتَعْجِلُ بِهَا الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِهَا﴾ ئەوانـەی باوەڕیـان پێی نیـە پەلەی هاتنـی دەکەن
﴿وَالَّذِينَ آمَنُوا مُشْفِقُونَ مِنْهَا﴾ بەڵام ئەوانەی باوەڕیان پێی هەیە دەترسن لێی ﴿وَيَعْلَمُونَ أَنَّهَا الْحَقُّ﴾ وە
دەزانن ڕۆژی دوایی ڕاسـتە ﴿أَلَا إِنَّ الَّذِينَ يُمَارُونَ فِي السَّاعَةِ﴾ بێداربن بەڕاستی ئەوانەی کە گومانیان
هەیـە لـەڕۆژی دوایی ﴿لَفِي ضَلَالٍ بَعِيدٍ﴾ ئەوە بەڕاسـتی لـە گومڕاییەکی زۆر دوور لەڕاسـتی دان ﴿١٨﴾
﴿اللَّهُ لَطِيفٌ بِعِبَادِهِ﴾ خوا دڵسۆزە بەبەندەکانی ﴿يَرْزُقُ مَن يَشَاءُ﴾ هەرکەسی بوێت ڕزق و ڕۆزی دەدات
﴿وَهُوَ الْقَوِيُّ الْعَزِيزُ﴾ وە هـەر ئـەو بەهێـزو باڵادەسـەت﴿١٩﴾ ﴿مَن كَانَ يُرِيدُ حَرْثَ الْآخِرَةِ﴾ هەرکـەس
بەرهەمـی دوا ڕۆژی بوێـت ﴿نَزِدْ لَهُ فِي حَرْثِهِ﴾ ئێمـە بەرهەمەکـەی بـۆ زیـاد دەکەین ﴿وَمَن كَانَ يُرِيدُ
حَرْثَ الدُّنْيَا﴾ وە هەرکەسێك بەرهەمـی دونیـای بوێـت ﴿نُؤْتِهِ مِنْهَا﴾ هەنـدێ لەدونیای پـێ دەدەین
﴿وَمَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِن نَّصِيبٍ﴾ بەڵام لەڕۆژی دوایی دا هیچ بەشێکی نی یە ﴿٢٠﴾ ﴿أَمْ لَهُمْ شُرَكَاءُ﴾ ئاخۆ
ئەو (بێباوەڕانە) هاوبەشـانێکیان هەیە ﴿شَرَعُوا لَهُم مِّنَ الدِّينِ﴾ ئاینێکیان بۆ داناوون ﴿مَا لَمْ يَأْذَن بِهِ اللَّهُ﴾
کـە خوا ڕێگەی پێ نەداوە ﴿وَلَوْلَا كَلِمَةُ الْفَصْلِ﴾ وە ئەگـەر بڕیاری یەکجاری دەرنەچوایە ﴿لَقُضِيَ
بَيْنَهُمْ﴾ لەنێوانیـان دا بڕیار دەدرا (بە لە ناوبردنیان) ﴿وَإِنَّ الظَّالِمِينَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ﴾ وە بەڕاسـتی بۆ
ستەم کاران سزای سەختی ئازار دەر هەیە ﴿٢١﴾ ﴿تَرَى الظَّالِمِينَ مُشْفِقِينَ مِمَّا كَسَبُوا﴾ تۆ ستەمکاران
دەبینـی زۆر دەترسـن لەتاو ئـەوەی کردویانە ﴿وَهُوَ وَاقِعٌ بِهِمْ﴾ بێگومان ئەو سـزایە هەر دووچاریان
دەبێـت ﴿وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ﴾ وە ئەوانـەی باوەڕیـان هێنـاوە و چاکەکانیـان کـردووە
﴿فِي رَوْضَاتِ الْجَنَّاتِ﴾ لـە نـاو بـاخ وباخاتـی بەهەشـتدان ﴿لَهُم مَّا يَشَاءُونَ عِندَ رَبِّهِمْ﴾ لـە لایـەن
پەروەردگاریانـەوە هەرچییـان بوێـت بۆیـان ئامادەیـە ﴿ذَٰلِكَ هُوَ الْفَضْلُ الْكَبِيرُ﴾ ئـە وەیـە چاکـەو
بەخششی زۆر گەورە ﴿٢٢﴾

ذَٰلِكَ ٱلَّذِى يُبَشِّرُ ٱللَّهُ عِبَادَهُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِۗ
قُل لَّآ أَسۡـَٔلُكُمۡ عَلَيۡهِ أَجۡرًا إِلَّا ٱلۡمَوَدَّةَ فِى ٱلۡقُرۡبَىٰۗ وَمَن يَقۡتَرِفۡ
حَسَنَةً نَّزِدۡ لَهُۥ فِيهَا حُسۡنًاۚ إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٞ شَكُورٌ ﴿٢٣﴾ أَمۡ يَقُولُونَ
ٱفۡتَرَىٰ عَلَى ٱللَّهِ كَذِبٗاۖ فَإِن يَشَإِ ٱللَّهُ يَخۡتِمۡ عَلَىٰ قَلۡبِكَۗ وَيَمۡحُ ٱللَّهُ
ٱلۡبَٰطِلَ وَيُحِقُّ ٱلۡحَقَّ بِكَلِمَٰتِهِۦٓۚ إِنَّهُۥ عَلِيمُۢ بِذَاتِ ٱلصُّدُورِ ﴿٢٤﴾
وَهُوَ ٱلَّذِى يَقۡبَلُ ٱلتَّوۡبَةَ عَنۡ عِبَادِهِۦ وَيَعۡفُواْ عَنِ ٱلسَّيِّـَٔاتِ
وَيَعۡلَمُ مَا تَفۡعَلُونَ ﴿٢٥﴾ وَيَسۡتَجِيبُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ
ٱلصَّٰلِحَٰتِ وَيَزِيدُهُم مِّن فَضۡلِهِۦۚ وَٱلۡكَٰفِرُونَ لَهُمۡ عَذَابٞ
شَدِيدٞ ﴿٢٦﴾ ۞ وَلَوۡ بَسَطَ ٱللَّهُ ٱلرِّزۡقَ لِعِبَادِهِۦ لَبَغَوۡاْ فِى ٱلۡأَرۡضِ نصف الحزب ٤٩
وَلَٰكِن يُنَزِّلُ بِقَدَرٖ مَّا يَشَآءُۚ إِنَّهُۥ بِعِبَادِهِۦ خَبِيرُۢ بَصِيرٞ ﴿٢٧﴾ وَهُوَ
ٱلَّذِى يُنَزِّلُ ٱلۡغَيۡثَ مِنۢ بَعۡدِ مَا قَنَطُواْ وَيَنشُرُ رَحۡمَتَهُۥۚ وَهُوَ ٱلۡوَلِىُّ ٱلۡحَمِيدُ
﴿٢٨﴾ وَمِنۡ ءَايَٰتِهِۦ خَلۡقُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ وَمَا بَثَّ فِيهِمَا مِن دَآبَّةٖۚ
وَهُوَ عَلَىٰ جَمۡعِهِمۡ إِذَا يَشَآءُ قَدِيرٞ ﴿٢٩﴾ وَمَآ أَصَٰبَكُم مِّن مُّصِيبَةٖ فَبِمَا
كَسَبَتۡ أَيۡدِيكُمۡ وَيَعۡفُواْ عَن كَثِيرٖ ﴿٣٠﴾ وَمَآ أَنتُم بِمُعۡجِزِينَ
فِى ٱلۡأَرۡضِۖ وَمَا لَكُم مِّن دُونِ ٱللَّهِ مِن وَلِىّٖ وَلَا نَصِيرٖ ﴿٣١﴾

﴿ذَٰلِكَ ٱلَّذِي يُبَشِّرُ ٱللَّهُ عِبَادَهُ﴾ ئەو (بەخششە) ئەوەیە کە خوا موژدە دەدات بە بەندەکانی ﴿ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِۗ﴾ ئەوانەی کە باوەڕیان هێناوەو چاکەکانیان کردووە ﴿قُل لَّآ أَسۡـَٔلُكُمۡ عَلَيۡهِ أَجۡرًا﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) بڵێ داوای هیچ پاداشتێکتان لێ ناکەم لەسەری ﴿إِلَّا ٱلۡمَوَدَّةَ فِي ٱلۡقُرۡبَىٰۗ﴾ مەگەر خۆشویستنی خزمایەتی ﴿وَمَن يَقۡتَرِفۡ حَسَنَةً نَّزِدۡ لَهُۥ فِيهَا حُسۡنًاۚ﴾ هەر کەس هەر چاکەیەك بکات چاکەی بۆ زیاد دەکەین (بە چەند بەرانبەر) ﴿إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ شَكُورٌ﴾ بەڕاستی خوا لێ بوردەی سوپاسگوزارە ﴿٢٣﴾ ﴿أَمۡ يَقُولُونَ ٱفۡتَرَىٰ عَلَى ٱللَّهِ كَذِبًاۖ﴾ یان ئەو (بێ باوەڕانە) دەڵێن پێغەمبەر درۆی بەدەم خواوە هەڵبەستووە ﴿فَإِن يَشَإِ ٱللَّهُ﴾ خۆ ئەگەر خوا بیەوێت ﴿يَخۡتِمۡ عَلَىٰ قَلۡبِكَۗ﴾ مۆر دەنێ بەسەر دڵت دا ﴿وَيَمۡحُ ٱللَّهُ ٱلۡبَٰطِلَ﴾ وە خوا بەتاڵ لە ناو دەبات ﴿وَيُحِقُّ ٱلۡحَقَّ بِكَلِمَٰتِهِۦٓۚ﴾ وە بەووتەکانی (قورئان) ڕاستی جێگیر دەکات ﴿إِنَّهُۥ عَلِيمُۢ بِذَاتِ ٱلصُّدُورِ﴾ بەڕاستی خوا زانایە بەوەی لە ناو دڵاندایە ﴿٢٤﴾ ﴿وَهُوَ ٱلَّذِي يَقۡبَلُ ٱلتَّوۡبَةَ عَنۡ عِبَادِهِۦ﴾ وە ئە و خوا زاتێکە تەوبە لە بەندەکانی وەردەگرێت ﴿وَيَعۡفُواْ عَنِ ٱلسَّيِّـَٔاتِ﴾ وە لە کردەوە خراپەکان چاوپۆشی دەکات ﴿وَيَعۡلَمُ مَا تَفۡعَلُونَ﴾ وە دەزانێ بە هەرچی کەئێوە دەیکەن ﴿٢٥﴾ ﴿وَيَسۡتَجِيبُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ﴾ ئەوانەی باوەڕیان هێناوەو چاکەکانیان کردووە (داوایان) وەردەگرێت ﴿وَيَزِيدُهُم مِّن فَضۡلِهِۦۚ﴾ وە لە بەهرەو بەخششی خۆیی زیاتریان دەداتێ ﴿وَٱلۡكَٰفِرُونَ لَهُمۡ عَذَابٞ شَدِيدٞ﴾ بەڵام بێ باوەڕان سزای سەختیان بۆ هەیە ﴿٢٦﴾ ﴿وَلَوۡ بَسَطَ ٱللَّهُ ٱلرِّزۡقَ لِعِبَادِهِۦ﴾ خۆ ئەگەر خوا ڕزق و زۆری فراوان بکردایە بۆ بەندەکانی ﴿لَبَغَوۡاْ فِي ٱلۡأَرۡضِ﴾ لە زەویدا ستەمیان دەکرد و سەرکەش دەبوون ﴿وَلَٰكِن يُنَزِّلُ بِقَدَرٖ مَّا يَشَآءُۚ﴾ بەڵام (خوا) ڕزق و ڕۆزی بەو ئەندازە دەنێرێتەخوارەوە کە خۆی بیەوێت ﴿إِنَّهُۥ بِعِبَادِهِۦ خَبِيرُۢ بَصِيرٞ﴾ بەڕاستی خوا بەئاگاو بینایە بە بەندەکانی ﴿٢٧﴾ ﴿وَهُوَ ٱلَّذِي يُنَزِّلُ ٱلۡغَيۡثَ﴾ وە خوا ئەو زاتەیە کە باران دەبارێنێ ﴿مِنۢ بَعۡدِ مَا قَنَطُواْ﴾ لە پاش ئەوەی کە خەڵکی بێ ئومێد بوون ﴿وَيَنشُرُ رَحۡمَتَهُۥۚ﴾ وە (بارانی) ڕەحمەتی خۆی بڵاو دەکاتەوە ﴿وَهُوَ ٱلۡوَلِيُّ ٱلۡحَمِيدُ﴾ وەهەر ئە و پشتیوان و سوپاسکرا وە ﴿٢٨﴾ ﴿وَمِنۡ ءَايَٰتِهِۦ﴾ وە لە بەڵگەکانی (دەسەڵاتی) خوایە ﴿خَلۡقُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ﴾ دروستکردنی ئاسمانەکان و زەوی ﴿وَمَا بَثَّ فِيهِمَا مِن دَآبَّةٖۚ﴾ و ئەوەی بڵاوی کردوەتەوە لە گیانلەبەران لە هەر دوو کیاندا ﴿وَهُوَ عَلَىٰ جَمۡعِهِمۡ إِذَا يَشَآءُ قَدِيرٞ﴾ وە خوا هەر کاتێك بیەوێت بەتوانایە بەسەر کۆکردنەوەیاندا ﴿٢٩﴾ ﴿وَمَآ أَصَٰبَكُم مِّن مُّصِيبَةٖ﴾ وە هەر ناخۆشی یەکتان تووش بووبێ ﴿فَبِمَا كَسَبَتۡ أَيۡدِيكُمۡ﴾ ئەوە بەهۆیی کردەوەیی (خراپی) خۆتانەوەیە ﴿وَيَعۡفُواْ عَن كَثِيرٖ﴾ وە لە زۆرێکیش چاوپۆشی کردووە ﴿٣٠﴾ ﴿وَمَآ أَنتُم بِمُعۡجِزِينَ فِي ٱلۡأَرۡضِۖ﴾ وە ئێوە ناتوانن لە زەویدا قوتاربن ﴿وَمَا لَكُم مِّن دُونِ ٱللَّهِ﴾ وە نیتانە بێجگە لە خوا ﴿مِن وَلِيّٖ وَلَا نَصِيرٖ﴾ هیچ پشتیوان و یارمەتی دەرێك ﴿٣١﴾

وَمِنۡ ءَايَٰتِهِ ٱلۡجَوَارِ فِي ٱلۡبَحۡرِ كَٱلۡأَعۡلَٰمِ ٣٢ إِن يَشَأۡ يُسۡكِنِ ٱلرِّيحَ
فَيَظۡلَلۡنَ رَوَاكِدَ عَلَىٰ ظَهۡرِهِۦٓۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَٰتٖ لِّكُلِّ صَبَّارٖ شَكُورٍ
٣٣ أَوۡ يُوبِقۡهُنَّ بِمَا كَسَبُواْ وَيَعۡفُ عَن كَثِيرٖ ٣٤ وَيَعۡلَمَ ٱلَّذِينَ
يُجَٰدِلُونَ فِيٓ ءَايَٰتِنَا مَا لَهُم مِّن مَّحِيصٖ ٣٥ فَمَآ أُوتِيتُم مِّن شَيۡءٖ فَمَتَٰعُ
ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَاۖ وَمَا عِندَ ٱللَّهِ خَيۡرٞ وَأَبۡقَىٰ لِلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَلَىٰ رَبِّهِمۡ
يَتَوَكَّلُونَ ٣٦ وَٱلَّذِينَ يَجۡتَنِبُونَ كَبَٰٓئِرَ ٱلۡإِثۡمِ وَٱلۡفَوَٰحِشَ وَإِذَا مَا
غَضِبُواْ هُمۡ يَغۡفِرُونَ ٣٧ وَٱلَّذِينَ ٱسۡتَجَابُواْ لِرَبِّهِمۡ وَأَقَامُواْ ٱلصَّلَوٰةَ
وَأَمۡرُهُمۡ شُورَىٰ بَيۡنَهُمۡ وَمِمَّا رَزَقۡنَٰهُمۡ يُنفِقُونَ ٣٨ وَٱلَّذِينَ إِذَآ أَصَابَهُمُ
ٱلۡبَغۡيُ هُمۡ يَنتَصِرُونَ ٣٩ وَجَزَٰٓؤُاْ سَيِّئَةٖ سَيِّئَةٞ مِّثۡلُهَاۖ فَمَنۡ عَفَا
وَأَصۡلَحَ فَأَجۡرُهُۥ عَلَى ٱللَّهِۚ إِنَّهُۥ لَا يُحِبُّ ٱلظَّٰلِمِينَ ٤٠ وَلَمَنِ ٱنتَصَرَ
بَعۡدَ ظُلۡمِهِۦ فَأُوْلَٰٓئِكَ مَا عَلَيۡهِم مِّن سَبِيلٍ ٤١ إِنَّمَا ٱلسَّبِيلُ عَلَى
ٱلَّذِينَ يَظۡلِمُونَ ٱلنَّاسَ وَيَبۡغُونَ فِي ٱلۡأَرۡضِ بِغَيۡرِ ٱلۡحَقِّۚ أُوْلَٰٓئِكَ
لَهُمۡ عَذَابٌ أَلِيمٞ ٤٢ وَلَمَن صَبَرَ وَغَفَرَ إِنَّ ذَٰلِكَ لَمِنۡ عَزۡمِ
ٱلۡأُمُورِ ٤٣ وَمَن يُضۡلِلِ ٱللَّهُ فَمَا لَهُۥ مِن وَلِيّٖ مِّنۢ بَعۡدِهِۦۗ وَتَرَى
ٱلظَّٰلِمِينَ لَمَّا رَأَوُاْ ٱلۡعَذَابَ يَقُولُونَ هَلۡ إِلَىٰ مَرَدّٖ مِّن سَبِيلٖ ٤٤

﴿وَمِنْ ءَايَٰتِهِ ٱلْجَوَارِ فِى ٱلْبَحْرِ كَٱلْأَعْلَٰمِ﴾ وە لە بەڵگەکانی (دەسەلاتی) خوایە کەشتیانێك وەك شاخەکان لە دەریادا دەڕۆن ﴿٣٢﴾ ﴿إِن يَشَأْ يُسْكِنِ ٱلرِّيحَ﴾ ئەگەر خوابیەوێ (با = هەوا) ڕادەگرێت ﴿فَيَظْلَلْنَ رَوَاكِدَ عَلَىٰ ظَهْرِهِۦٓ﴾ ئیتر کەشتیەکان بەسەر پشتی دەریاکەوە دەوەستن ﴿إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَٰتٍ﴾ بەڕاستی ئەوەی (کەباس کرا) چەندین بەڵگە و نیشانە هەیە ﴿لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ﴾ بۆ هەموو ئارام گرێکی سوپاسگوزار ﴿٣٣﴾ ﴿أَوْ يُوبِقْهُنَّ بِمَا كَسَبُوا۟﴾ یان بەهۆیی کردەوەکانیانەوە نوقمیان دەکات ﴿وَيَعْفُ عَن كَثِيرٍ﴾ لەزۆرێکیش (لە گوناهیان) چاوپۆشی دەکات ﴿٣٤﴾ ﴿وَيَعْلَمَ ٱلَّذِينَ يُجَٰدِلُونَ فِىٓ ءَايَٰتِنَا﴾ ئەوانەی کەدەمە قاڵی دەکەن دەربارەی بەڵگەکانی ئێمە دەزانن ﴿مَا لَهُم مِّن مَّحِيصٍ﴾ هیچ پەنایەکیان نییە ﴿٣٥﴾ ﴿فَمَآ أُوتِيتُم مِّن شَىْءٍ﴾ جا هەرشتێکتان پێ بەخشراوە ﴿فَمَتَٰعُ ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا﴾ ئەوە تەنها خۆشی ژیانی ئەم دونیایە ﴿وَمَا عِندَ ٱللَّهِ خَيْرٌ وَأَبْقَىٰ﴾ وە ئەوەی لای خوایە چاکتر و بەردەوامترە ﴿لِلَّذِينَ ءَامَنُوا۟﴾ بۆ ئەوانەی باوەڕیان هێناوە ﴿وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ﴾ وە تەنها پشت بەپەروەردگاریان دەبەستن ﴿٣٦﴾ ﴿وَٱلَّذِينَ يَجْتَنِبُونَ كَبَٰٓئِرَ ٱلْإِثْمِ وَٱلْفَوَٰحِشَ﴾ وە ئەوانەی لە گوناهە گەورەکان و خراپە زۆر ناشیرینەکان دور دەکەونەوە ﴿وَإِذَا مَا غَضِبُوا۟﴾ وە کاتێ ڕق و قینیان هەڵسێت ﴿هُمْ يَغْفِرُونَ﴾ ئەوان لێ دەبوورن ﴿٣٧﴾ ﴿وَٱلَّذِينَ ٱسْتَجَابُوا۟ لِرَبِّهِمْ﴾ وە ئەوانەی کە گوێڕایەڵی پەروەردگاریان کردووە ﴿وَأَقَامُوا۟ ٱلصَّلَوٰةَ﴾ نوێژەکانیان بەچاکی ئەنجام داوە ﴿وَأَمْرُهُمْ شُورَىٰ بَيْنَهُمْ﴾ وە کاروباریی نێوانیان بەپرس و مەشورەتە ﴿وَمِمَّا رَزَقْنَٰهُمْ يُنفِقُونَ﴾ وە لەو ڕۆزی یەی پێمان داوون دەیبەخشن ﴿٣٨﴾ ﴿وَٱلَّذِينَ إِذَآ أَصَابَهُمُ ٱلْبَغْىُ﴾ وە ئەوانەی کاتێ دەست درێژیان لێ دەکرێت ﴿هُمْ يَنتَصِرُونَ﴾ تۆڵەی خۆیان دەستێنن (و سەرداناخەن) ﴿٣٩﴾ ﴿وَجَزَٰٓؤُا۟ سَيِّئَةٍ سَيِّئَةٌ مِّثْلُهَا﴾ وە تۆڵەی هەر خراپەیەك خراپەیەکە بەوێنەی خۆیی ﴿فَمَنْ عَفَا وَأَصْلَحَ﴾ جا هەرکەسێ ببورێ و ئاشتی بکات ﴿فَأَجْرُهُۥ عَلَى ٱللَّهِ﴾ ئەوە پاداشتی ئەو لە لای خوایە ﴿إِنَّهُۥ لَا يُحِبُّ ٱلظَّٰلِمِينَ﴾ بەڕاستی خوا ستەمکارانی خۆش ناوێ ﴿٤٠﴾ ﴿وَلَمَنِ ٱنتَصَرَ بَعْدَ ظُلْمِهِۦ﴾ وەهەرکەس تۆڵەبسەنێ لەپاش ئەوەی ستەمی لێکراوە ﴿فَأُو۟لَٰٓئِكَ مَا عَلَيْهِم مِّن سَبِيلٍ﴾ ئا ئەوانە هیچ تاوان و گوناهێکیان لەسەر نیە ﴿٤١﴾ ﴿إِنَّمَا ٱلسَّبِيلُ عَلَى ٱلَّذِينَ يَظْلِمُونَ ٱلنَّاسَ﴾ تاوان و گوناهـ هەر لەسەر ئەو کەسانەیە کەستەم لەخەڵکی دەکەن ﴿وَيَبْغُونَ فِى ٱلْأَرْضِ بِغَيْرِ ٱلْحَقِّ﴾ وە بە ناهەق خراپەکاریی دەکەن لە زەویدا ﴿أُو۟لَٰٓئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ﴾ ئەوانە سزای زۆر سەختیان بۆ هەیە ﴿٤٢﴾ ﴿وَلَمَن صَبَرَ وَغَفَرَ﴾ وە هەر کەس خۆ گرو لێ بوردە بێ ﴿إِنَّ ذَٰلِكَ لَمِنْ عَزْمِ ٱلْأُمُورِ﴾ بەڕاستی ئەمە لەکارە پڕ بایەخ و پەسەندەکانە ﴿٤٣﴾ ﴿وَمَن يُضْلِلِ ٱللَّهُ﴾ وە هەر کەس خوا گومڕایی بکات ﴿فَمَا لَهُۥ مِن وَلِىٍّ مِّنۢ بَعْدِهِۦ﴾ ئەوە پاش ئەوە هیچ دۆست و یارمەتی دەرێکی نی یە ﴿وَتَرَى ٱلظَّٰلِمِينَ لَمَّا رَأَوُا۟ ٱلْعَذَابَ﴾ وە ستەمکاران دەبینیت کاتێك سزای (خوا) دەبینن ﴿يَقُولُونَ هَلْ إِلَىٰ مَرَدٍّ مِّن سَبِيلٍ﴾ دەڵێن ئایا ڕێگایەك هەیە بگەڕێینەوە بۆ دونیا ﴿٤٤﴾

وَتَرَىٰهُمۡ يُعۡرَضُونَ عَلَيۡهَا خَٰشِعِينَ مِنَ ٱلذُّلِّ يَنظُرُونَ
مِن طَرۡفٍ خَفِيّٖۗ وَقَالَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِنَّ ٱلۡخَٰسِرِينَ ٱلَّذِينَ
خَسِرُوٓاْ أَنفُسَهُمۡ وَأَهۡلِيهِمۡ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِۗ أَلَآ إِنَّ ٱلظَّٰلِمِينَ
فِي عَذَابٖ مُّقِيمٖ ٤٥ وَمَا كَانَ لَهُم مِّنۡ أَوۡلِيَآءَ يَنصُرُونَهُم
مِّن دُونِ ٱللَّهِۗ وَمَن يُضۡلِلِ ٱللَّهُ فَمَا لَهُۥ مِن سَبِيلٍ ٤٦ ٱسۡتَجِيبُواْ
لِرَبِّكُم مِّن قَبۡلِ أَن يَأۡتِيَ يَوۡمٞ لَّا مَرَدَّ لَهُۥ مِنَ ٱللَّهِۚ مَا لَكُم
مِّن مَّلۡجَإٖ يَوۡمَئِذٖ وَمَا لَكُم مِّن نَّكِيرٖ ٤٧ فَإِنۡ أَعۡرَضُواْ
فَمَآ أَرۡسَلۡنَٰكَ عَلَيۡهِمۡ حَفِيظًاۖ إِنۡ عَلَيۡكَ إِلَّا ٱلۡبَلَٰغُۗ وَإِنَّآ إِذَآ
أَذَقۡنَا ٱلۡإِنسَٰنَ مِنَّا رَحۡمَةٗ فَرِحَ بِهَاۖ وَإِن تُصِبۡهُمۡ سَيِّئَةُۢ
بِمَا قَدَّمَتۡ أَيۡدِيهِمۡ فَإِنَّ ٱلۡإِنسَٰنَ كَفُورٞ ٤٨ لِّلَّهِ مُلۡكُ
ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۚ يَخۡلُقُ مَا يَشَآءُۚ يَهَبُ لِمَن يَشَآءُ إِنَٰثٗا
وَيَهَبُ لِمَن يَشَآءُ ٱلذُّكُورَ ٤٩ أَوۡ يُزَوِّجُهُمۡ ذُكۡرَانٗا وَإِنَٰثٗاۖ
وَيَجۡعَلُ مَن يَشَآءُ عَقِيمًاۚ إِنَّهُۥ عَلِيمٞ قَدِيرٞ ٥٠ ۞ وَمَا كَانَ
لِبَشَرٍ أَن يُكَلِّمَهُ ٱللَّهُ إِلَّا وَحۡيًا أَوۡ مِن وَرَآيِٕ حِجَابٍ أَوۡ يُرۡسِلَ
رَسُولٗا فَيُوحِيَ بِإِذۡنِهِۦ مَا يَشَآءُۚ إِنَّهُۥ عَلِيٌّ حَكِيمٞ ٥١

ثلاثة أرباع الحزب ٤٩

﴿وَتَرَىٰهُمۡ يُعۡرَضُونَ عَلَيۡهَا﴾ وە دەیان بینی پیشانی دۆزەخ دەدرێن ﴿خَٰشِعِينَ مِنَ ٱلذُّلِّ﴾ بەمل کەچی و
زەلیلی و داماوی ﴿يَنظُرُونَ مِن طَرۡفٍ خَفِيّٖۗ﴾ بە گۆشەی چاوو بەدزیەوە دەڕوانن ﴿وَقَالَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ﴾
وە ئەوانەی کە باوەڕیان هێناوە دەڵێن ﴿إِنَّ ٱلۡخَٰسِرِينَ ٱلَّذِينَ خَسِرُوٓاْ أَنفُسَهُمۡ وَأَهۡلِيهِمۡ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِۗ﴾ بەڕاستی
زیانبارەکان ئەوانەن کە خۆیان و کەس و کاریان لەڕۆژی هەستانەوەدا لەدەس داوە ﴿أَلَآ إِنَّ ٱلظَّٰلِمِينَ
فِي عَذَابٖ مُّقِيمٖ﴾ بێداربن بەڕاستی ستەمکاران لە سزایەکی هەمیشەیی دان ﴿٤٥﴾ ﴿وَمَا كَانَ لَهُم مِّنۡ
أَوۡلِيَآءَ﴾ وە ئەوانە هیچ پشتیوانیکیان نی یە ﴿يَنصُرُونَهُم مِّن دُونِ ٱللَّهِۗ﴾ کەیارمەتیان بدەن بێجگە لەخوا
﴿وَمَن يُضۡلِلِ ٱللَّهُ﴾ وە هەرکەسێك خوا گومڕایی بکات ﴿فَمَا لَهُۥ مِن سَبِيلٍ﴾ ئەوە هیچ ڕێگەیەکی ڕزگار
بوونی بۆ نی یە ﴿٤٦﴾ ﴿ٱسۡتَجِيبُواْ لِرَبِّكُم﴾ گوێڕایەڵ بن بۆ پەروەردگارتان ﴿مِّن قَبۡلِ أَن يَأۡتِيَ يَوۡمٞ﴾ پێش
ئەوەی ڕۆژێك بێت ﴿لَّا مَرَدَّ لَهُۥ مِنَ ٱللَّهِۚ﴾ لەلایەن خواوە کە گەڕانەوەیی بۆ نی یە ﴿مَا لَكُم مِّن مَّلۡجَإٖ
يَوۡمَئِذٖ﴾ ئەو ڕۆژە هیچ پەناگایەکتان نابێت ﴿وَمَا لَكُم مِّن نَّكِيرٖ﴾ وە هیچ ئینکارییەکتان پێ ناکرێت
﴿٤٧﴾ ﴿فَإِنۡ أَعۡرَضُواْ﴾ جا ئەگەر ڕوویان وەرگێڕا ﴿فَمَآ أَرۡسَلۡنَٰكَ عَلَيۡهِمۡ حَفِيظًاۖ﴾ ئەوە ئێمە تۆمان بەپارێزەر
وچاودێر نەناردووەبۆ سەریان ﴿إِنۡ عَلَيۡكَ إِلَّا ٱلۡبَلَٰغُۗ﴾ تۆ تەنها ڕاگەیاندت لەسەرە ﴿وَإِنَّآ إِذَآ أَذَقۡنَا ٱلۡإِنسَٰنَ مِنَّا
رَحۡمَةٗ﴾ وە بەڕاستی کاتێ ئێمە لەلایەن خۆمانەوە بەهرە ونیعمەتێك بە کەسێك بچەژێن
﴿فَرِحَ بِهَاۖ﴾ پێی دڵخۆش دەبێ ﴿وَإِن تُصِبۡهُمۡ سَيِّئَةُۢ﴾ وە ئەگەر ناخۆشیەکیان تووش ببێت
﴿بِمَا قَدَّمَتۡ أَيۡدِيهِمۡ﴾ بەهۆی کردەوەی خۆیانەوە ﴿فَإِنَّ ٱلۡإِنسَٰنَ كَفُورٞ﴾ ئەوە بەڕاستی ئادەمی
پێ نەزان و سپڵەیە ﴿٤٨﴾ ﴿لِّلَّهِ مُلۡكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۚ﴾ هەر بۆ خوایە موڵك وپاشایەتی ئاسمانەکان
و زەوی ﴿يَخۡلُقُ مَا يَشَآءُۚ﴾ هەرچی بیەوێت بەدی دەهێنێت ﴿يَهَبُ لِمَن يَشَآءُ إِنَٰثٗا﴾ بۆ هەرکەسێك
بیەوێت کچی پێ دەبەخشێت ﴿وَيَهَبُ لِمَن يَشَآءُ ٱلذُّكُورَ﴾ وە بۆ هەرکەسیش بیەوێت کوڕی
پێ دەبەخشێت ﴿٤٩﴾ ﴿أَوۡ يُزَوِّجُهُمۡ ذُكۡرَانٗا وَإِنَٰثٗاۖ﴾ یان کوڕ و کچی بەیەکەوە پێ دەبەخشێت
﴿وَيَجۡعَلُ مَن يَشَآءُ عَقِيمًاۚ﴾ وە هەرکەسێکیشی بوێت نەزۆکی دەکات ﴿إِنَّهُۥ عَلِيمٞ قَدِيرٞ﴾ بەڕاستی
خوا زانایی دەسەڵاتدارە ﴿٥٠﴾ ﴿وَمَا كَانَ لِبَشَرٍ أَن يُكَلِّمَهُ ٱللَّهُ﴾ بۆ هیچ کەس نەبووە کەخوا
قسەی لەگەڵدا بکات ﴿إِلَّا وَحۡيًا﴾ بە وەحی نەبێت ﴿أَوۡ مِن وَرَآيِٕ حِجَابٍ﴾ یان لەپشت پەردەوە
﴿أَوۡ يُرۡسِلَ رَسُولٗا﴾ یان نێرراوێك بنێرێت ﴿فَيُوحِيَ بِإِذۡنِهِۦ مَا يَشَآءُۚ﴾ و بەفەرمانی خۆیی ئەوەی کە
بیەوێت وەحی بۆ دەکات ﴿إِنَّهُۥ عَلِيٌّ حَكِيمٞ﴾ بەڕاستی خوا بڵندی کاردروستە ﴿٥١﴾

وَكَذَٰلِكَ أَوْحَيْنَآ إِلَيْكَ رُوحًا مِّنْ أَمْرِنَا ۚ مَا كُنتَ تَدْرِى مَا ٱلْكِتَٰبُ
وَلَا ٱلْإِيمَٰنُ وَلَٰكِن جَعَلْنَٰهُ نُورًا نَّهْدِى بِهِۦ مَن نَّشَآءُ مِنْ عِبَادِنَا ۚ
وَإِنَّكَ لَتَهْدِىٓ إِلَىٰ صِرَٰطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٥٢﴾ صِرَٰطِ ٱللَّهِ ٱلَّذِى لَهُۥ
مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ ۗ أَلَآ إِلَى ٱللَّهِ تَصِيرُ ٱلْأُمُورُ ﴿٥٣﴾

سُورَةُ الزُّخْرُفِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

حمٓ ﴿١﴾ وَٱلْكِتَٰبِ ٱلْمُبِينِ ﴿٢﴾ إِنَّا جَعَلْنَٰهُ قُرْءَٰنًا عَرَبِيًّا
لَّعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٣﴾ وَإِنَّهُۥ فِىٓ أُمِّ ٱلْكِتَٰبِ لَدَيْنَا
لَعَلِىٌّ حَكِيمٌ ﴿٤﴾ أَفَنَضْرِبُ عَنكُمُ ٱلذِّكْرَ صَفْحًا
أَن كُنتُمْ قَوْمًا مُّسْرِفِينَ ﴿٥﴾ وَكَمْ أَرْسَلْنَا مِن نَّبِىٍّ فِى
ٱلْأَوَّلِينَ ﴿٦﴾ وَمَا يَأْتِيهِم مِّن نَّبِىٍّ إِلَّا كَانُوا۟ بِهِۦ يَسْتَهْزِءُونَ
﴿٧﴾ فَأَهْلَكْنَآ أَشَدَّ مِنْهُم بَطْشًا وَمَضَىٰ مَثَلُ ٱلْأَوَّلِينَ
﴿٨﴾ وَلَئِن سَأَلْتَهُم مَّنْ خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ لَيَقُولُنَّ
خَلَقَهُنَّ ٱلْعَزِيزُ ٱلْعَلِيمُ ﴿٩﴾ ٱلَّذِى جَعَلَ لَكُمُ ٱلْأَرْضَ
مَهْدًا وَجَعَلَ لَكُمْ فِيهَا سُبُلًا لَّعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿١٠﴾

﴿وَكَذَٰلِكَ أَوۡحَيۡنَآ إِلَيۡكَ رُوحًا﴾ هەر بەو شێوە (کە وەحی پێ دێت) قورئانمان بۆ تۆ نارد (ئەی موحەممەد ﷺ) ﴿مِّنۡ أَمۡرِنَاۚ﴾ بە فەرمانی خۆمان ﴿مَا كُنتَ تَدۡرِي مَا ٱلۡكِتَٰبُ وَلَا ٱلۡإِيمَٰنُ﴾ کەتۆ نەتدەزانی کتێب و ئیمان چی یە ﴿وَلَٰكِن جَعَلۡنَٰهُ نُورًا﴾ بەڵام ئێمە ئەوەمان کردە ڕووناکی یەك ﴿نَّهۡدِي بِهِۦ مَن نَّشَآءُ﴾ ڕێنموونی هەر کەسێکی پێ دەکەین کەبمانەوێت ﴿مِنۡ عِبَادِنَاۚ﴾ لەبەندەکانمان ﴿وَإِنَّكَ لَتَهۡدِيٓ إِلَىٰ صِرَٰطٖ مُّسۡتَقِيمٖ﴾ وە بەڕاستی تۆ (خەڵك) ڕێنموونی دەکەیت بۆ ڕێگای ڕاست ﴿٥٢﴾ ﴿صِرَٰطِ ٱللَّهِ ٱلَّذِي﴾ ڕێگەی ئەو خوایەی ﴿لَهُۥ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلۡأَرۡضِۗ﴾ کە هەرچی لە ئاسمانەکان و هەرچی لە زەویدایە هی ئەوە ﴿أَلَآ إِلَى ٱللَّهِ تَصِيرُ ٱلۡأُمُورُ﴾ بێداربن هەموو کارەکان هەر بۆلای خوا دەگەڕێتەوە ﴿٥٣﴾

سورەتی ﴿ الزُّخۡرُفِ ﴾

﴿بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ﴾ بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

﴿حمٓ﴾ بە (حا، میم) دەخوێنرێتەوە خوا زاناترە بەواتاکەیی بۆ زانیاری زیاتر سەیری سەرەتای سورەتی (البقرة) بکە ﴿١﴾ ﴿وَٱلۡكِتَٰبِ ٱلۡمُبِينِ﴾ سوێند بەم پەڕاوە ڕوون کەرەوەیە ﴿٢﴾ ﴿إِنَّا جَعَلۡنَٰهُ قُرۡءَٰنًا عَرَبِيّٗا﴾ بەڕاستی ئێمە قورئانمان بەعەرەبی داناوە ﴿لَّعَلَّكُمۡ تَعۡقِلُونَ﴾ بۆ ئەوەی تێ بگەن ﴿٣﴾ ﴿وَإِنَّهُۥ فِيٓ أُمِّ ٱلۡكِتَٰبِ لَدَيۡنَا﴾ بەڕاستی ئەم قورئانە لەتابلۆیی پارێزراودایە لای ئێمە (لە لوح المحفوظ دا) ﴿لَعَلِيٌّ حَكِيمٌ﴾ کەزۆر بڵندەو پڕە لەدانایی ﴿٤﴾ ﴿أَفَنَضۡرِبُ عَنكُمُ ٱلذِّكۡرَ صَفۡحًا﴾ دەی ئایا ئێمە ئەم قورئانەتان لێ دوور بخەینە وە ﴿أَن كُنتُمۡ قَوۡمٗا مُّسۡرِفِينَ﴾ لەبەر ئەوەی ئێوە گەلێکی زیادەڕۆن ﴿٥﴾ ﴿وَكَمۡ أَرۡسَلۡنَا مِن نَّبِيّٖ فِي ٱلۡأَوَّلِينَ﴾ وەزۆر پێغەمبەرمان لەگەڵ پێشوەکان ناردووە ﴿٦﴾ ﴿وَمَا يَأۡتِيهِم مِّن نَّبِيٍّ﴾ وە هەر پێغەمبەرێکیان بۆ هاتبێ ﴿إِلَّا كَانُواْ بِهِۦ يَسۡتَهۡزِءُونَ﴾ ئەوان هەر گاڵتەیان پێ کردووە ﴿٧﴾ ﴿فَأَهۡلَكۡنَآ أَشَدَّ مِنۡهُم بَطۡشٗا﴾ جا کەسانێ کە لەمان بەهێزتر بوون لەناومان بردن ﴿وَمَضَىٰ مَثَلُ ٱلۡأَوَّلِينَ﴾ وە بەسەرچوو سەرگوزشتەیی پێشینان ﴿٨﴾ ﴿وَلَئِن سَأَلۡتَهُم مَّنۡ خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَ﴾ وە ئەگەر پرسیاریان لێ بکەیت کێ ئاسمانەکان و زەویی بەدی هێناوە؟ ﴿لَيَقُولُنَّ خَلَقَهُنَّ ٱلۡعَزِيزُ ٱلۡعَلِيمُ﴾ بێگومان دەڵێن خوای زاڵی باڵادەستی زانا دروستی کردوون ﴿٩﴾ ﴿ٱلَّذِي جَعَلَ لَكُمُ ٱلۡأَرۡضَ مَهۡدٗا﴾ ئەو خوایەی زەوی کردووە بەلانکە بۆتان ﴿وَجَعَلَ لَكُمۡ فِيهَا سُبُلٗا﴾ وە چەند ڕێگایەکی تیادا دروست کردووە بۆتان ﴿لَّعَلَّكُمۡ تَهۡتَدُونَ﴾ بۆ ئەوەی بگەن بە مەبەستەکانتان ﴿١٠﴾

وَٱلَّذِى نَزَّلَ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءًۢ بِقَدَرٍ فَأَنشَرْنَا بِهِۦ بَلْدَةً مَّيْتًا ۚ
كَذَٰلِكَ تُخْرَجُونَ ﴿١١﴾ وَٱلَّذِى خَلَقَ ٱلْأَزْوَٰجَ كُلَّهَا وَجَعَلَ
لَكُم مِّنَ ٱلْفُلْكِ وَٱلْأَنْعَٰمِ مَا تَرْكَبُونَ ﴿١٢﴾ لِتَسْتَوُۥا۟ عَلَىٰ ظُهُورِهِۦ
ثُمَّ تَذْكُرُوا۟ نِعْمَةَ رَبِّكُمْ إِذَا ٱسْتَوَيْتُمْ عَلَيْهِ وَتَقُولُوا۟ سُبْحَٰنَ
ٱلَّذِى سَخَّرَ لَنَا هَٰذَا وَمَا كُنَّا لَهُۥ مُقْرِنِينَ ﴿١٣﴾ وَإِنَّآ إِلَىٰ رَبِّنَا
لَمُنقَلِبُونَ ﴿١٤﴾ وَجَعَلُوا۟ لَهُۥ مِنْ عِبَادِهِۦ جُزْءًا ۚ إِنَّ ٱلْإِنسَٰنَ
لَكَفُورٌ مُّبِينٌ ﴿١٥﴾ أَمِ ٱتَّخَذَ مِمَّا يَخْلُقُ بَنَاتٍ وَأَصْفَىٰكُم
بِٱلْبَنِينَ ﴿١٦﴾ وَإِذَا بُشِّرَ أَحَدُهُم بِمَا ضَرَبَ لِلرَّحْمَٰنِ مَثَلًا
ظَلَّ وَجْهُهُۥ مُسْوَدًّا وَهُوَ كَظِيمٌ ﴿١٧﴾ أَوَمَن يُنَشَّؤُا۟ فِى
ٱلْحِلْيَةِ وَهُوَ فِى ٱلْخِصَامِ غَيْرُ مُبِينٍ ﴿١٨﴾ وَجَعَلُوا۟ ٱلْمَلَٰٓئِكَةَ
ٱلَّذِينَ هُمْ عِبَٰدُ ٱلرَّحْمَٰنِ إِنَٰثًا ۚ أَشَهِدُوا۟ خَلْقَهُمْ ۚ سَتُكْتَبُ
شَهَٰدَتُهُمْ وَيُسْـَٔلُونَ ﴿١٩﴾ وَقَالُوا۟ لَوْ شَآءَ ٱلرَّحْمَٰنُ مَا عَبَدْنَٰهُم ۗ
مَّا لَهُم بِذَٰلِكَ مِنْ عِلْمٍ ۖ إِنْ هُمْ إِلَّا يَخْرُصُونَ ﴿٢٠﴾ أَمْ ءَاتَيْنَٰهُمْ
كِتَٰبًا مِّن قَبْلِهِۦ فَهُم بِهِۦ مُسْتَمْسِكُونَ ﴿٢١﴾ بَلْ قَالُوٓا۟ إِنَّا
وَجَدْنَآ ءَابَآءَنَا عَلَىٰٓ أُمَّةٍ وَإِنَّا عَلَىٰٓ ءَاثَٰرِهِم مُّهْتَدُونَ ﴿٢٢﴾

﴿وَالَّذِي نَزَّلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً بِقَدَرٍ﴾ وە ئەو خوایەی کە لەئاسمانەوە بەئەندازە بارانی بۆ باراندوون
﴿فَأَنشَرْنَا بِهِ بَلْدَةً مَّيْتًا﴾ جا وولاتێکی ووشك و مردووی پێ زیندوو دەکەینەوە ﴿كَذَٰلِكَ تُخْرَجُونَ﴾ ئابەو
جۆرە ئێوەش زیندوو دەکرێنەوە ⑪ ﴿وَالَّذِي خَلَقَ الْأَزْوَاجَ كُلَّهَا﴾ وە ئەو خوایەی کە هەموو جووتەکانی
بەدی هێناوە ﴿وَجَعَلَ لَكُم مِّنَ الْفُلْكِ وَالْأَنْعَامِ مَا تَرْكَبُونَ﴾ وە کەشتی و وڵاخی بۆ فەراهەم هێناون کە سواریان
دەبن ⑫ ﴿لِتَسْتَوُوا عَلَىٰ ظُهُورِهِ﴾ بۆ ئەوەی سواری پشتیان بن ﴿ثُمَّ تَذْكُرُوا نِعْمَةَ رَبِّكُمْ﴾ لەپاشان بیر لەبەهرە
ونیعمەتی پەروەردگارتان بکەنەوە ﴿إِذَا اسْتَوَيْتُمْ عَلَيْهِ﴾ کاتێ سواریان بوون ﴿وَتَقُولُوا سُبْحَانَ الَّذِي سَخَّرَ لَنَا
هَٰذَا﴾ وەبڵێن پاك و بێگەردی بۆ ئەو (خوایە)ی کە ئەمەی بۆ ڕام هێناوین ﴿وَمَا كُنَّا لَهُ مُقْرِنِينَ﴾ کە
پێشتر ئێمە توانامان بەسەریدا نەبوو ⑬ ﴿وَإِنَّا إِلَىٰ رَبِّنَا لَمُنقَلِبُونَ﴾ وەبەڕاستی ئێمە بۆ لای پەروەردگارمان
دەگەڕێینەوە ⑭ ﴿وَجَعَلُوا لَهُ مِنْ عِبَادِهِ جُزْءًا﴾ وە بێگومان لەناو بەندەکانی خوادا هەندێك (منداڵیان)
بۆپەروەردگاردانا ﴿إِنَّ الْإِنسَانَ لَكَفُورٌ مُّبِينٌ﴾ وەبەڕاستی مرۆڤ(ی کافر) پێ نەزان و سپڵەی ئاشکرایە ⑮
﴿أَمِ اتَّخَذَ مِمَّا يَخْلُقُ بَنَاتٍ﴾ ئایا لەناو دروست کراوەکانیدا کچانی بۆ خۆی هەڵبژاردوە ﴿وَأَصْفَاكُم
بِالْبَنِينَ﴾ وە کوڕانی تایبەت کردووە بەئێوەوە ⑯ ﴿وَإِذَا بُشِّرَ أَحَدُهُم﴾ وە کاتێ مژدە بەیەکێ
لەوان بدرێ ﴿بِمَا ضَرَبَ لِلرَّحْمَٰنِ مَثَلًا﴾ بەوەی بەنموونە بۆ خوای دادەنێت (واتە: ئەگەر پێی
بووترێت کچتان بووە) ﴿ظَلَّ وَجْهُهُ مُسْوَدًّا وَهُوَ كَظِيمٌ﴾ ڕووی ڕەش هەڵدەگەڕێ و پیش
دەخواتەوە ⑰ ﴿أَوَمَن يُنَشَّأُ فِي الْحِلْيَةِ﴾ ئایا ئەو (کچە)ی لەناو ئاڵتون و خشڵا بەخێوو کرابێ
و ﴿وَهُوَ فِي الْخِصَامِ غَيْرُ مُبِينٍ﴾ لەکاتی دەمەقاڵێدا ناتوانێ مەبەستی خۆی دەربڕێت (بۆ خوای
بڕیار دەدەن) ⑱ ﴿وَجَعَلُوا الْمَلَائِكَةَ الَّذِينَ هُمْ عِبَادُ الرَّحْمَٰنِ إِنَاثًا﴾ وەئەو فریشتانەی کە بەندەی خوای
بەخشندەن بەمێینەیان دادەنان ﴿أَشَهِدُوا خَلْقَهُمْ﴾ ئایا ئەوان بەدیاری دروستکردنیانەوە بوون
﴿سَتُكْتَبُ شَهَادَتُهُمْ وَيُسْأَلُونَ﴾ بێگومان ئەو شایەتیانەیان دەنوسرێت و پرسیاریان لێ دەکرێ ⑲
﴿وَقَالُوا لَوْ شَاءَ الرَّحْمَٰنُ مَا عَبَدْنَاهُم﴾ وە دەڵێن ئەگەر خوا بیوویستایە ئێمە ئەو (فریشتانەمان) نەدەپەرست
﴿مَّا لَهُم بِذَٰلِكَ مِنْ عِلْمٍ﴾ هیچ زانیاری یەکیان نی یە لەو بارەیەوە ﴿إِنْ هُمْ إِلَّا يَخْرُصُونَ﴾ ئەوانە
هەردرۆ دەکەن ⑳ ﴿أَمْ آتَيْنَاهُمْ كِتَابًا مِّن قَبْلِهِ﴾ وە ئایا لە پێش قورئان پەرتوکێکمان پێ داون
﴿فَهُم بِهِ مُسْتَمْسِكُونَ﴾ کە ئەوان دەستیان پێوە گرتبێ ㉑ ﴿بَلْ قَالُوا إِنَّا وَجَدْنَا آبَاءَنَا عَلَىٰ أُمَّةٍ﴾
(نەخێر وانی یە) بەڵکو دەیانووت بەڕاستی ئێمە باو وباپیرانمان لەسەر ئاینێك دیووە (لەسەر بت پەرستی)
﴿وَإِنَّا عَلَىٰ آثَارِهِم مُّهْتَدُونَ﴾ وە بێگومان ئێمەش پەیڕەوی ڕێبازی ئەوانین ㉒

وَكَذَٰلِكَ مَآ أَرۡسَلۡنَا مِن قَبۡلِكَ فِي قَرۡيَةٖ مِّن نَّذِيرٍ إِلَّا قَالَ مُتۡرَفُوهَآ
إِنَّا وَجَدۡنَآ ءَابَآءَنَا عَلَىٰٓ أُمَّةٖ وَإِنَّا عَلَىٰٓ ءَاثَٰرِهِم مُّقۡتَدُونَ ﴿٢٣﴾
۞ قَٰلَ أَوَلَوۡ جِئۡتُكُم بِأَهۡدَىٰ مِمَّا وَجَدتُّمۡ عَلَيۡهِ ءَابَآءَكُمۡۖ
قَالُوٓاْ إِنَّا بِمَآ أُرۡسِلۡتُم بِهِۦ كَٰفِرُونَ ﴿٢٤﴾ فَٱنتَقَمۡنَا مِنۡهُمۡۖ فَٱنظُرۡ
كَيۡفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلۡمُكَذِّبِينَ ﴿٢٥﴾ وَإِذۡ قَالَ إِبۡرَٰهِيمُ لِأَبِيهِ وَقَوۡمِهِۦٓ
إِنَّنِي بَرَآءٞ مِّمَّا تَعۡبُدُونَ ﴿٢٦﴾ إِلَّا ٱلَّذِي فَطَرَنِي فَإِنَّهُۥ سَيَهۡدِينِ
﴿٢٧﴾ وَجَعَلَهَا كَلِمَةَۢ بَاقِيَةٗ فِي عَقِبِهِۦ لَعَلَّهُمۡ يَرۡجِعُونَ ﴿٢٨﴾ بَلۡ
مَتَّعۡتُ هَٰٓؤُلَآءِ وَءَابَآءَهُمۡ حَتَّىٰ جَآءَهُمُ ٱلۡحَقُّ وَرَسُولٞ مُّبِينٞ ﴿٢٩﴾
وَلَمَّا جَآءَهُمُ ٱلۡحَقُّ قَالُواْ هَٰذَا سِحۡرٞ وَإِنَّا بِهِۦ كَٰفِرُونَ ﴿٣٠﴾ وَقَالُواْ
لَوۡلَا نُزِّلَ هَٰذَا ٱلۡقُرۡءَانُ عَلَىٰ رَجُلٖ مِّنَ ٱلۡقَرۡيَتَيۡنِ عَظِيمٍ ﴿٣١﴾ أَهُمۡ
يَقۡسِمُونَ رَحۡمَتَ رَبِّكَۚ نَحۡنُ قَسَمۡنَا بَيۡنَهُم مَّعِيشَتَهُمۡ فِي ٱلۡحَيَوٰةِ
ٱلدُّنۡيَاۚ وَرَفَعۡنَا بَعۡضَهُمۡ فَوۡقَ بَعۡضٖ دَرَجَٰتٖ لِّيَتَّخِذَ بَعۡضُهُم
بَعۡضٗا سُخۡرِيّٗاۗ وَرَحۡمَتُ رَبِّكَ خَيۡرٞ مِّمَّا يَجۡمَعُونَ ﴿٣٢﴾ وَلَوۡلَآ
أَن يَكُونَ ٱلنَّاسُ أُمَّةٗ وَٰحِدَةٗ لَّجَعَلۡنَا لِمَن يَكۡفُرُ بِٱلرَّحۡمَٰنِ
لِبُيُوتِهِمۡ سُقُفٗا مِّن فِضَّةٖ وَمَعَارِجَ عَلَيۡهَا يَظۡهَرُونَ ﴿٣٣﴾

الحِزْبُ ٥٠

﴿وَكَذَٰلِكَ مَآ أَرۡسَلۡنَا مِن قَبۡلِكَ فِي قَرۡيَةٖ مِّن نَّذِيرٍ﴾ هەروەها پێش تۆ هیچ پێغەمبەرێکمان نەناردووە لەهیچ شارێکدا
﴿إِلَّا قَالَ مُتۡرَفُوهَآ﴾ مەگەر خۆشگوزەرانەکان (دەوڵەمەندەکان)ی ووتویانە ﴿إِنَّا وَجَدۡنَآ ءَابَآءَنَا عَلَىٰٓ أُمَّةٖ﴾
بەڕاستی ئێمە باوو باپیرانی خۆمان لەسەر ئایینێك دیووە﴿وَإِنَّا عَلَىٰٓ ءَاثَٰرِهِم مُّقۡتَدُونَ﴾ وە بەڕاستی ئێمە
لەسەر ئایینی ئەوان دەڕۆین ﴿٢٣﴾ ﴿قَٰلَ أَوَلَوۡ جِئۡتُكُم بِأَهۡدَىٰ﴾ ووتی ئەگەر چی من (ئایینی) ڕاستریشم
بۆ هێنابن ﴿مِمَّا وَجَدتُّمۡ عَلَيۡهِ ءَابَآءَكُمۡۖ﴾ لەوەی کە باووباپیرتان دیووە لەسەری ﴿قَالُوٓاْ إِنَّا بِمَآ أُرۡسِلۡتُم بِهِۦ
كَٰفِرُونَ﴾ ووتیان بێگومان ئێمە بێ باوەڕین بەو(ئایینەی) بەئێوەدا نێرراوە ﴿٢٤﴾ ﴿فَٱنتَقَمۡنَا مِنۡهُمۡۖ﴾ بۆیە
تۆڵەمان لێ سەندن ﴿فَٱنظُرۡ كَيۡفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلۡمُكَذِّبِينَ﴾ جا سەیرکە سەرئەنجامی درۆزنان چۆن بوو ﴿٢٥﴾
﴿وَإِذۡ قَالَ إِبۡرَٰهِيمُ لِأَبِيهِ وَقَوۡمِهِۦٓ﴾ وە کاتێك ئیبراهیم بەباوکی و گەلەکەی ووت ﴿إِنَّنِي بَرَآءٞ مِّمَّا تَعۡبُدُونَ﴾ بێگومان
من بەریم لەوەی ئێوە دەیپەرستن ﴿٢٦﴾ ﴿إِلَّا ٱلَّذِي فَطَرَنِي﴾ جگە لەو زاتەی کەدروستی کردووم ﴿فَإِنَّهُۥ
سَيَهۡدِينِ﴾ چونکە هەر ئەویش ڕێنموونیم دەکات ﴿٢٧﴾ ﴿وَجَعَلَهَا كَلِمَةَۢ بَاقِيَةٗ فِي عَقِبِهِۦ﴾ ئەو (یەکخواپەرستی)
لەناو نەوەکانیدا بەجێ هێشت ﴿لَعَلَّهُمۡ يَرۡجِعُونَ﴾ تابگەڕێنەوە(سەری) ﴿٢٨﴾ ﴿بَلۡ مَتَّعۡتُ هَٰٓؤُلَآءِ وَءَابَآءَهُمۡ﴾
بەڵکو من ئەوانە وباو وباپیرانیانم لەخۆشگوزەرانیدا هێشتەوە ﴿حَتَّىٰ جَآءَهُمُ ٱلۡحَقُّ﴾ هەتا ئەو کاتەی
قورئانیان بۆ هات ﴿وَرَسُولٞ مُّبِينٞ﴾ لەگەڵ پێغەمبەری ئاشکرا ﴿٢٩﴾ ﴿وَلَمَّا جَآءَهُمُ ٱلۡحَقُّ﴾ جا کاتێ قورئانیان
بۆ هات ﴿قَالُواْ هَٰذَا سِحۡرٞ﴾ ووتیان ئەمە جادووە ﴿وَإِنَّا بِهِۦ كَٰفِرُونَ﴾ وە بەڕاستی ئێمە باوەڕی پێ ناکەین ﴿٣٠﴾
﴿وَقَالُواْ لَوۡلَا نُزِّلَ هَٰذَا ٱلۡقُرۡءَانُ﴾ وە ووتیان بۆچی ئەم قورئانە نەنێرراوەتە خوارەوە ﴿عَلَىٰ رَجُلٖ مِّنَ ٱلۡقَرۡيَتَيۡنِ عَظِيمٍ﴾
بۆ پیاوێکی گەورەی (ناودارو دارا) لەم دوو شارە (مەککە و طائف) ﴿٣١﴾ ﴿أَهُمۡ يَقۡسِمُونَ رَحۡمَتَ رَبِّكَۚ﴾ ئایا
ئەوان ڕەحمەتی پەروەردگارت دابەش دەکەن ﴿نَحۡنُ قَسَمۡنَا بَيۡنَهُم﴾ لەکاتێکدا ئێمە لەنێوانیاندا دابەشمان
کردووە ﴿مَّعِيشَتَهُمۡ فِي ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَاۚ﴾ هۆی گوزەرانیان لەژیانی ئەم دونیایەدا ﴿وَرَفَعۡنَا بَعۡضَهُمۡ فَوۡقَ بَعۡضٖ
دَرَجَٰتٖ﴾ وە هەندێکیانمان چەندپلە بەرزکردۆتەوە بەسەر هەندێکی تریاندا ﴿لِّيَتَّخِذَ بَعۡضُهُم بَعۡضٗا سُخۡرِيّٗاۗ﴾
تاهەندێکیان ئیش بەهەندێکی تریان بکەن ولەخزمەتی یەکتردا بن ﴿وَرَحۡمَتُ رَبِّكَ خَيۡرٞ مِّمَّا يَجۡمَعُونَ﴾ وە
بەزەیی پەروەردگارت (بۆ تۆ) لەوە چاکترە کە ئەوان کۆی دەکەنەوە ﴿٣٢﴾ ﴿وَلَوۡلَآ أَن يَكُونَ ٱلنَّاسُ أُمَّةٗ
وَٰحِدَةٗ﴾ خۆ ئەگەر لەبەر ئەوە نەبوایە کە خەڵکی یەك ئوممەتی بێ باوەڕ بوونایە ﴿لَّجَعَلۡنَا لِمَن يَكۡفُرُ
بِٱلرَّحۡمَٰنِ﴾ وامان دەکرد هەر کەس بێ باوەڕ بوایە بەخوای میهرەبان ﴿لِبُيُوتِهِمۡ سُقُفٗا مِّن فِضَّةٖ﴾ سەقفی
خانووەکانیان لەزیوو بوایە ﴿وَمَعَارِجَ عَلَيۡهَا يَظۡهَرُونَ﴾ هەروەها پلەکان کەپێی داسەر دەکەون (بۆمان
دەکردن بەزیوو) ﴿٣٣﴾

وَلِبُيُوتِهِمۡ أَبۡوَٰبٗا وَسُرُرًا عَلَيۡهَا يَتَّكِـُٔونَ ٣٤ وَزُخۡرُفٗاۚ وَإِن
كُلُّ ذَٰلِكَ لَمَّا مَتَٰعُ ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَاۚ وَٱلۡأٓخِرَةُ عِندَ رَبِّكَ
لِلۡمُتَّقِينَ ٣٥ وَمَن يَعۡشُ عَن ذِكۡرِ ٱلرَّحۡمَٰنِ نُقَيِّضۡ لَهُۥ شَيۡطَٰنٗا
فَهُوَ لَهُۥ قَرِينٞ ٣٦ وَإِنَّهُمۡ لَيَصُدُّونَهُمۡ عَنِ ٱلسَّبِيلِ وَيَحۡسَبُونَ
أَنَّهُم مُّهۡتَدُونَ ٣٧ حَتَّىٰٓ إِذَا جَآءَنَا قَالَ يَٰلَيۡتَ بَيۡنِي وَبَيۡنَكَ
بُعۡدَ ٱلۡمَشۡرِقَيۡنِ فَبِئۡسَ ٱلۡقَرِينُ ٣٨ وَلَن يَنفَعَكُمُ ٱلۡيَوۡمَ
إِذ ظَّلَمۡتُمۡ أَنَّكُمۡ فِي ٱلۡعَذَابِ مُشۡتَرِكُونَ ٣٩ أَفَأَنتَ تُسۡمِعُ
ٱلصُّمَّ أَوۡ تَهۡدِي ٱلۡعُمۡيَ وَمَن كَانَ فِي ضَلَٰلٖ مُّبِينٖ ٤٠ فَإِمَّا
نَذۡهَبَنَّ بِكَ فَإِنَّا مِنۡهُم مُّنتَقِمُونَ ٤١ أَوۡ نُرِيَنَّكَ ٱلَّذِي
وَعَدۡنَٰهُمۡ فَإِنَّا عَلَيۡهِم مُّقۡتَدِرُونَ ٤٢ فَٱسۡتَمۡسِكۡ بِٱلَّذِيٓ أُوحِيَ
إِلَيۡكَۖ إِنَّكَ عَلَىٰ صِرَٰطٖ مُّسۡتَقِيمٖ ٤٣ وَإِنَّهُۥ لَذِكۡرٞ لَّكَ وَلِقَوۡمِكَۖ
وَسَوۡفَ تُسۡـَٔلُونَ ٤٤ وَسۡـَٔلۡ مَنۡ أَرۡسَلۡنَا مِن قَبۡلِكَ مِن رُّسُلِنَآ
أَجَعَلۡنَا مِن دُونِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ءَالِهَةٗ يُعۡبَدُونَ ٤٥ وَلَقَدۡ أَرۡسَلۡنَا
مُوسَىٰ بِـَٔايَٰتِنَآ إِلَىٰ فِرۡعَوۡنَ وَمَلَإِيْهِۦ فَقَالَ إِنِّي رَسُولُ رَبِّ
ٱلۡعَٰلَمِينَ ٤٦ فَلَمَّا جَآءَهُم بِـَٔايَٰتِنَآ إِذَا هُم مِّنۡهَا يَضۡحَكُونَ ٤٧

﴿وَلِبُيُوتِهِمْ أَبْوَٰبًا﴾ وەدەرگـای زۆرمـان بـۆ خانووەکانیـان دادەنـا ﴿وَسُرُرًا عَلَيْهَا يَتَّكِـُٔونَ﴾ وە کورسـی و قەنەفەی زۆر تالەسـەری دانیشـن وپاڵ بدەنەوە ﴿٣٤﴾ ﴿وَزُخْرُفًا﴾ زرق وبرق ورازاندنەوەی ماڵی دونیا (لەئالتـون و زیوو) (خـوای گەورە واز دەهێنێت لەو بێباوەڕانە کە لەزەت لەماڵ وسـامان وخۆشـی دونیا وەربگرن، بەڵام پاشەڕۆژ هەر دەگەڕێنەوە بەردەستی) ﴿وَإِن كُلُّ ذَٰلِكَ لَمَّا مَتَٰعُ ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا﴾ جا هەمـوو ئەوانـە چەنـد سـاتێکە لـە بەهـرەو خۆشـی ژیانـی دونیـا ﴿وَٱلْءَاخِرَةُ عِندَ رَبِّكَ لِلْمُتَّقِينَ﴾ بـەڵام (پاداشـتی) ڕۆژی دوایی لای پەروەردگارت بۆ پارێزکاران ولەخواترسانە ﴿٣٥﴾ ﴿وَمَن يَعْشُ عَن ذِكْرِ ٱلرَّحْمَٰنِ﴾ وە هەرکـەس پشـت لە یادیـی خـوا هەڵکات ﴿نُقَيِّضْ لَهُۥ شَيْطَٰنًا﴾ شـەیتانێکی بۆ ئامـادە دەکەن ﴿فَهُوَ لَهُۥ قَرِينٌ﴾ کە هەمیشە لەگەڵی بێت ولێی جیا نەبێتەوە ﴿٣٦﴾ ﴿وَإِنَّهُمْ لَيَصُدُّونَهُمْ عَنِ ٱلسَّبِيلِ﴾ وە بێگومان ئەوانـە (شـەیتانەکان) لەڕێگایـی ڕاسـت ڕێگریـان دەکـەن ﴿وَيَحْسَبُونَ أَنَّهُم مُّهْتَدُونَ﴾ واش دەزانـن کەبێگومـان هەر ئەوانن کە هیدایەتـدراوون ﴿٣٧﴾ ﴿حَتَّىٰٓ إِذَا جَآءَنَا﴾ هەتا کاتێ کە(دەمرێ و) دێتەوە لامان ﴿قَالَ يَٰلَيْتَ بَيْنِى وَبَيْنَكَ بُعْدَ ٱلْمَشْرِقَيْنِ﴾ دەڵێ خۆزگە نێوانی من وتۆ بەقەدەر نێوان خۆرهەڵات و خۆرئاوا بوایـە ﴿فَبِئْسَ ٱلْقَرِينُ﴾ ئـای چ هـاوڕێ یەکی خـراپ بوویـت ﴿٣٨﴾ ﴿وَلَن يَنفَعَكُمُ ٱلْيَوْمَ إِذ ظَّلَمْتُمْ﴾ (ئەم خۆزگە)هیچ سـوودێکتان پێناگەیەنێت چونکە سـتەمتان کـرد ﴿أَنَّكُمْ فِى ٱلْعَذَابِ مُشْتَرِكُونَ﴾ بێگومان ئێـوە لـە سـزایی سـەخت دا هاوبەشـن ﴿٣٩﴾ ﴿أَفَأَنتَ تُسْمِعُ ٱلصُّمَّ﴾ دەی ئایـا تۆ(ئـەی موحەممـەد ﷺ) دەتوانی بەکەڕ بشنەوێنی ﴿أَوْ تَهْدِى ٱلْعُمْىَ﴾ یان کوێر ڕێنموونی بکەیت ﴿وَمَن كَانَ فِى ضَلَٰلٍ مُّبِينٍ﴾ وە ئەو کەسـەی کەلەگومڕایی یەکی ئاشـکرادا بێت ﴿٤٠﴾ ﴿فَإِمَّا نَذْهَبَنَّ﴾ جا ئەگـەر تۆ بمرێنین ﴿بِكَ فَإِنَّا مِنْهُم مُّنتَقِمُونَ﴾ ئـەوە بێگومـان ئێمـە هـەر تۆڵـە لـەوان دەسـێنین ﴿٤١﴾ ﴿أَوْ نُرِيَنَّكَ ٱلَّذِى وَعَدْنَٰهُمْ﴾ یـان ئەو هەڕەشـەی لێمان کردوون پیشـانت دەدەین ﴿فَإِنَّا عَلَيْهِم مُّقْتَدِرُونَ﴾ چونکە بەڕاسـتی ئێمە بەدەسەڵاتین بەسـەریاندا ﴿٤٢﴾ ﴿فَٱسْتَمْسِكْ بِٱلَّذِىٓ أُوحِىَ إِلَيْكَ﴾ کەواتـە دەسـت بگـرە بـەو قورئانـەوەی بـۆت نێـرراوە ﴿إِنَّكَ عَلَىٰ صِرَٰطٍ مُّسْتَقِيمٍ﴾ بەڕاستی تۆ لەسەر ڕێبازێکی ڕاستیت ﴿٤٣﴾ ﴿وَإِنَّهُۥ لَذِكْرٌ لَّكَ وَلِقَوْمِكَ﴾ وەبێگومان ئەم قورئانە هۆی ناوداری یە بۆ خۆت و بۆ گەلەکەت ﴿وَسَوْفَ تُسْـَٔلُونَ﴾ لە داهاتووشدا پرسیارتان لێ دەکرێت ﴿٤٤﴾ ﴿وَسْـَٔلْ مَنْ أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ مِن رُّسُلِنَآ﴾ تۆ پرسیار بکە لە و پێغەمبەرانەی پێش تۆ ناردوومانن ﴿أَجَعَلْنَا مِن دُونِ ٱلرَّحْمَٰنِ﴾ ئایا بێجگە لە خوای میهرەبان بڕیارمان داوە ﴿ءَالِهَةً يُعْبَدُونَ﴾ پەرسـتراوانێك کە بپەرسـترێن ﴿٤٥﴾ ﴿وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ بِـَٔايَٰتِنَآ﴾ سـوێند بەخوا بەڕاسـتی مووسـامان بەبەڵگەکانمانەوە نـارد ﴿إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَإِي۟هِۦ﴾ بـۆلای فیرعـەون و دەسـت و پێوەندەکـەی ﴿فَقَالَ إِنِّى رَسُولُ رَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ﴾ ووتی بەڕاسـتی من پێغەمبەری پەروەردگاری جیهانیانم ﴿٤٦﴾ ﴿فَلَمَّا جَآءَهُم بِـَٔايَٰتِنَآ﴾ جا کاتێ بەڵگەکانی ئێمەی بۆ هێنان ﴿إِذَا هُم مِّنْهَا يَضْحَكُونَ﴾ کەچی ئەوان بەبەڵگەکان پێدەکەنین ﴿٤٧﴾

وَمَا نُرِيهِم مِّنْ ءَايَةٍ إِلَّا هِىَ أَكْبَرُ مِنْ أُخْتِهَا ۖ وَأَخَذْنَٰهُم
بِٱلْعَذَابِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٤٨﴾ وَقَالُوا۟ يَٰٓأَيُّهَ ٱلسَّاحِرُ ٱدْعُ لَنَا
رَبَّكَ بِمَا عَهِدَ عِندَكَ إِنَّنَا لَمُهْتَدُونَ ﴿٤٩﴾ فَلَمَّا كَشَفْنَا
عَنْهُمُ ٱلْعَذَابَ إِذَا هُمْ يَنكُثُونَ ﴿٥٠﴾ وَنَادَىٰ فِرْعَوْنُ فِى قَوْمِهِۦ
قَالَ يَٰقَوْمِ أَلَيْسَ لِى مُلْكُ مِصْرَ وَهَٰذِهِ ٱلْأَنْهَٰرُ تَجْرِى مِن
تَحْتِىٓ ۖ أَفَلَا تُبْصِرُونَ ﴿٥١﴾ أَمْ أَنَا۠ خَيْرٌ مِّنْ هَٰذَا ٱلَّذِى هُوَ مَهِينٌ
وَلَا يَكَادُ يُبِينُ ﴿٥٢﴾ فَلَوْلَآ أُلْقِىَ عَلَيْهِ أَسْوِرَةٌ مِّن ذَهَبٍ أَوْ جَآءَ
مَعَهُ ٱلْمَلَٰٓئِكَةُ مُقْتَرِنِينَ ﴿٥٣﴾ فَٱسْتَخَفَّ قَوْمَهُۥ
فَأَطَاعُوهُ ۚ إِنَّهُمْ كَانُوا۟ قَوْمًا فَٰسِقِينَ ﴿٥٤﴾ فَلَمَّآ ءَاسَفُونَا
ٱنتَقَمْنَا مِنْهُمْ فَأَغْرَقْنَٰهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٥٥﴾ فَجَعَلْنَٰهُمْ
سَلَفًا وَمَثَلًا لِّلْءَاخِرِينَ ﴿٥٦﴾ ۞ وَلَمَّا ضُرِبَ ٱبْنُ مَرْيَمَ مَثَلًا
إِذَا قَوْمُكَ مِنْهُ يَصِدُّونَ ﴿٥٧﴾ وَقَالُوٓا۟ ءَأَٰلِهَتُنَا خَيْرٌ أَمْ
هُوَ ۚ مَا ضَرَبُوهُ لَكَ إِلَّا جَدَلًۢا ۚ بَلْ هُمْ قَوْمٌ خَصِمُونَ ﴿٥٨﴾ إِنْ هُوَ
إِلَّا عَبْدٌ أَنْعَمْنَا عَلَيْهِ وَجَعَلْنَٰهُ مَثَلًا لِّبَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ ﴿٥٩﴾
وَلَوْ نَشَآءُ لَجَعَلْنَا مِنكُم مَّلَٰٓئِكَةً فِى ٱلْأَرْضِ يَخْلُفُونَ ﴿٦٠﴾

رُبْع الحِزْبِ ٥٠

﴿وَمَا نُرِيهِم مِّنْ ءَايَةٍ﴾ وە هیچ بەڵگەیەکمان نیشان نەداون ﴿إِلَّا هِيَ أَكْبَرُ مِنْ أُخْتِهَا﴾ مەگەر ئەو بەڵگەیە
گەورەتربوو لەهاوتاکەی ﴿وَأَخَذْنَاهُم بِالْعَذَابِ﴾ وەتووشی بەڵاو سزامان کردن (چونکە باوەڕیان نەهێنا)
﴿لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ﴾ بۆ ئـەوەی بگەڕێنەوە (لەبێ باوەڕیی) ﴿٤٨﴾ ﴿وَقَالُوا يَا أَيُّهَ السَّاحِرُ﴾ ووتیان (بەمووسـا)
ئەی جادوو باز ﴿ادْعُ لَنَا رَبَّكَ بِمَا عَهِدَ عِندَكَ﴾ داوامان بۆ بکە لە پەروەردگارت ئەوەی بەڵێنی پێ داوی
(بەدی بهێنێت) ﴿إِنَّنَا لَمُهْتَدُونَ﴾ ئەوسا بەڕاستی ئێمە باوەڕدەهێنین ﴿٤٩﴾ ﴿فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُمُ الْعَذَابَ﴾
جا کاتی بەڵاو سزاکەمان لەسەریان لابرد ﴿إِذَا هُمْ يَنكُثُونَ﴾ کتوپڕ پەیمانەکەیان هەڵدەوەشاندەوە ﴿٥٠﴾
﴿وَنَادَىٰ فِرْعَوْنُ فِي قَوْمِهِ﴾ وە فیرعەون جاڕی دابەناو گەلەکەیدا ﴿قَالَ يَا قَوْمِ أَلَيْسَ لِي مُلْكُ مِصْرَ﴾ ووتی ئەی
گەلەکـەم ئایا پادشـایی میصر هی مـن نی یە ؟ ﴿وَهَٰذِهِ الْأَنْهَارُ تَجْرِي مِن تَحْتِي﴾ وە (ئایا) ئـەم ڕووبارانە
بەژێر (کۆشکەکانی) مندا ناڕۆن؟ ﴿أَفَلَا تُبْصِرُونَ﴾ دەی ئایا ئێوە نابینن ؟! ﴿٥١﴾ ﴿أَمْ أَنَا خَيْرٌ مِّنْ هَٰذَا الَّذِي هُوَ
مَهِينٌ﴾ بەڵکو من باشـترم لەو (مووسـا) کەلاواز و بێ ڕێزە ﴿وَلَا يَكَادُ يُبِينُ﴾ وەناتوانێ بەچاکی قسە
بـکات (زمانی تـەواو نی یە) ﴿٥٢﴾ ﴿فَلَوْلَا أُلْقِيَ عَلَيْهِ أَسْوِرَةٌ مِّن ذَهَبٍ﴾ دەبۆچی بازنـی ئاڵتونی پێ نەدراوە؟
(ئەگەر ڕاسـت دەکات) ﴿أَوْ جَاءَ مَعَهُ الْمَلَائِكَةُ مُقْتَرِنِينَ﴾ یان فریشـتەی (شـایەتی دەری) لەگەڵدا
نەهاتووە ﴿٥٣﴾ ﴿فَاسْتَخَفَّ قَوْمَهُ فَأَطَاعُوهُ﴾ جا بەم قسانە گەلەکەی هەڵخەڵەتان و ئەوانیش گوێڕایەڵیان
کـرد ﴿إِنَّهُمْ كَانُوا﴾ بێگومان ئەوان هەمیشـە ﴿قَوْمًا فَاسِقِينَ﴾ گەلێکی لە سـنوور دەرچوو بوون ﴿٥٤﴾
﴿فَلَمَّا آسَفُونَا انتَقَمْنَا مِنْهُمْ﴾ جا کاتێ ڕقیان هەڵساندین تۆڵەمان لێ سەندن ﴿فَأَغْرَقْنَاهُمْ أَجْمَعِينَ﴾
ئەمجاهەموویانمان لەدەریادا خنکاند ﴿٥٥﴾ ﴿فَجَعَلْنَاهُمْ سَلَفًا وَمَثَلًا لِّلْآخِرِينَ﴾ و کردمانن بەپەندونموونە
وئامۆژگاری بۆ کەسـانی دوای خۆیان ﴿٥٦﴾ ﴿وَلَمَّا ضُرِبَ ابْنُ مَرْيَمَ مَثَلًا﴾ وە کاتێ عیسـای کوڕی مەریەم
بەنموونە هێنرایەوە ﴿إِذَا قَوْمُكَ مِنْهُ يَصِدُّونَ﴾ دەستبەجێ گەلەکەت دەیکەنە هاوارو قیڕەی خۆشی
(وادەزانن قسـەی ئەوان بەسـەر قسەی پێغەمبەردا ﷺ سـەرکەوتووە) ﴿٥٧﴾ ﴿وَقَالُوا أَآلِهَتُنَا خَيْرٌ أَمْ هُوَ﴾
وە دەڵێن ئایا پەرستراوەکانی ئێمە باشترە یان عیسا ﴿مَا ضَرَبُوهُ لَكَ إِلَّا جَدَلًا﴾ ئەوانە نموونەی عیسایان
تەنها بۆ دەمبازی ودەمەدەمێ بۆ دەهێنایتەوە ﴿بَلْ هُمْ قَوْمٌ خَصِمُونَ﴾ (وانیە کە دەیڵێن) بەڵکو ئەوانە گەلێکی
زۆر دەمەقاڵـێ کەرن ﴿٥٨﴾ ﴿إِنْ هُوَ إِلَّا عَبْدٌ أَنْعَمْنَا عَلَيْهِ﴾ عیسـا هیچ نی یـە جگە لە بەندە یەك کە نیعمەتی
خۆمان ڕشتووە بەسەریدا ﴿وَجَعَلْنَاهُ مَثَلًا لِّبَنِي إِسْرَائِيلَ﴾ وە کردومانە بەنموونە بۆ نەوەی ئیسرائیل ﴿٥٩﴾
﴿وَلَوْ نَشَاءُ لَجَعَلْنَا مِنكُم مَّلَائِكَةً﴾ ئەگەر بمانویستایە لەجیاتی ئێوە فریشتەمان دادەنا ﴿فِي الْأَرْضِ يَخْلُفُونَ﴾
لەزەویدا دەبوونە جێ نشینی ئێوە ﴿٦٠﴾

وَإِنَّهُۥ لَعِلْمٌ لِّلسَّاعَةِ فَلَا تَمْتَرُنَّ بِهَا وَٱتَّبِعُونِۚ هَٰذَا صِرَٰطٌ
مُّسْتَقِيمٌ ﴿٦١﴾ وَلَا يَصُدَّنَّكُمُ ٱلشَّيْطَٰنُۖ إِنَّهُۥ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ
﴿٦٢﴾ وَلَمَّا جَآءَ عِيسَىٰ بِٱلْبَيِّنَٰتِ قَالَ قَدْ جِئْتُكُم بِٱلْحِكْمَةِ
وَلِأُبَيِّنَ لَكُم بَعْضَ ٱلَّذِى تَخْتَلِفُونَ فِيهِۖ فَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ وَأَطِيعُونِ
﴿٦٣﴾ إِنَّ ٱللَّهَ هُوَ رَبِّى وَرَبُّكُمْ فَٱعْبُدُوهُۚ هَٰذَا صِرَٰطٌ مُّسْتَقِيمٌ
﴿٦٤﴾ فَٱخْتَلَفَ ٱلْأَحْزَابُ مِنۢ بَيْنِهِمْۖ فَوَيْلٌ لِّلَّذِينَ ظَلَمُوا۟
مِنْ عَذَابِ يَوْمٍ أَلِيمٍ ﴿٦٥﴾ هَلْ يَنظُرُونَ إِلَّا ٱلسَّاعَةَ أَن
تَأْتِيَهُم بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٦٦﴾ ٱلْأَخِلَّآءُ يَوْمَئِذٍۭ
بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ إِلَّا ٱلْمُتَّقِينَ ﴿٦٧﴾ يَٰعِبَادِ لَا خَوْفٌ
عَلَيْكُمُ ٱلْيَوْمَ وَلَآ أَنتُمْ تَحْزَنُونَ ﴿٦٨﴾ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَا
وَكَانُوا۟ مُسْلِمِينَ ﴿٦٩﴾ ٱدْخُلُوا۟ ٱلْجَنَّةَ أَنتُمْ وَأَزْوَٰجُكُمْ
تُحْبَرُونَ ﴿٧٠﴾ يُطَافُ عَلَيْهِم بِصِحَافٍ مِّن ذَهَبٍ وَأَكْوَابٍۖ
وَفِيهَا مَا تَشْتَهِيهِ ٱلْأَنفُسُ وَتَلَذُّ ٱلْأَعْيُنُۖ وَأَنتُمْ فِيهَا
خَٰلِدُونَ ﴿٧١﴾ وَتِلْكَ ٱلْجَنَّةُ ٱلَّتِىٓ أُورِثْتُمُوهَا بِمَا كُنتُمْ
تَعْمَلُونَ ﴿٧٢﴾ لَكُمْ فِيهَا فَٰكِهَةٌ كَثِيرَةٌ مِّنْهَا تَأْكُلُونَ ﴿٧٣﴾

﴿وَإِنَّهُۥ لَعِلۡمٞ لِّلسَّاعَةِ﴾ وە بێگومان (دابەزینی عیسا بۆ سەر زەوی) یەکێکە لەنیشانەکانی قیامەت ﴿فَلَا
تَمۡتَرُنَّ بِهَا﴾ کەواتە دەربارەی قیامەت هیچ گومانتان نەبێ ڕاستە ﴿وَٱتَّبِعُونِۚ﴾ وە شوێنی من بکەون
﴿هَٰذَا صِرَٰطٞ مُّسۡتَقِيمٞ﴾ ئەمە ڕێگای ڕاستە ﴿٦١﴾ ﴿وَلَا يَصُدَّنَّكُمُ ٱلشَّيۡطَٰنُۖ﴾ وەباشەیتان ڕێگریتان نەکات
لەڕێنموونی خوا ﴿إِنَّهُۥ لَكُمۡ عَدُوّٞ مُّبِينٞ﴾ بەڕاستی ئەو (شەیتان) دوژمنێکی ئاشکرای ئێوەیە ﴿٦٢﴾ ﴿وَلَمَّا
جَآءَ عِيسَىٰ بِٱلۡبَيِّنَٰتِ﴾ وە کاتێ عیسا بەڵگە ڕوونەکانی هێنا ﴿قَالَ قَدۡ جِئۡتُكُم بِٱلۡحِكۡمَةِ﴾ ووتی (بەنەوەی
ئیسرائیل) بێگومان بەپێغەمبەرایەتی هاتووم بۆ ناوتان ﴿وَلِأُبَيِّنَ لَكُم﴾ بۆ ئەوەی ڕوونی بکەمەوە بۆتان
﴿بَعۡضَ ٱلَّذِي تَخۡتَلِفُونَ فِيهِۖ﴾ هەندێ لەوشتانەی جیاوازن تێیدا ﴿فَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ﴾ دەی لەخوا بترسن ﴿وَأَطِيعُونِ﴾
و گوێڕایەڵیم بکەن ﴿٦٣﴾ ﴿إِنَّ ٱللَّهَ هُوَ رَبِّي وَرَبُّكُمۡ﴾ بەڕاستی خوا پەروەردگاری من و پەروەردگاری
ئێوەشە ﴿فَٱعۡبُدُوهُۚ﴾ کەواتە هەر ئەو بپەرستن ﴿هَٰذَا صِرَٰطٞ مُّسۡتَقِيمٞ﴾ هەر ئەمە ڕێگای ڕاستە ﴿٦٤﴾
﴿فَٱخۡتَلَفَ ٱلۡأَحۡزَابُ مِنۢ بَيۡنِهِمۡۖ﴾ جا کۆمەڵەکان جیاواز بوون لەنێوان خۆیاندا ﴿فَوَيۡلٞ لِّلَّذِينَ ظَلَمُواْ﴾
سزاو لەناوچوون بۆ ئەوانەی ستەمیان کرد ﴿مِنۡ عَذَابِ يَوۡمٍ أَلِيمٍ﴾ لەسزای سەختی ڕۆژی بەئازار
﴿٦٥﴾ ﴿هَلۡ يَنظُرُونَ إِلَّا ٱلسَّاعَةَ﴾ ئایا جگە لە ڕۆژی دوای چاوەڕوانی چی دەکەن ﴿أَن تَأۡتِيَهُم بَغۡتَةٗ﴾
کە کتوپڕ بێت بۆیان ﴿وَهُمۡ لَا يَشۡعُرُونَ﴾ لەکاتێکدا ئەوان هەست ناکەن ﴿٦٦﴾ ﴿ٱلۡأَخِلَّآءُ يَوۡمَئِذِۭ
بَعۡضُهُمۡ لِبَعۡضٍ عَدُوٌّ﴾ دۆست و خۆشەویستەکان لەو ڕۆژەدا دوژمنی یەکترن ﴿إِلَّا ٱلۡمُتَّقِينَ﴾ جگە
لە پارێزکاران ولەخواتراسان نەبێت ﴿٦٧﴾ ﴿يَٰعِبَادِ لَا خَوۡفٌ عَلَيۡكُمُ ٱلۡيَوۡمَ﴾ (پێیان دەوترێت) ئەی بەندەکانم
ئەمڕۆ هیچ مەترسیەکتان لەسەر نی یە ﴿وَلَآ أَنتُمۡ تَحۡزَنُونَ﴾ خەفەتیش ناخۆن ﴿٦٨﴾ ﴿ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ بِـَٔايَٰتِنَا﴾
ئەوانەی باوەڕیان بەئایەتەکانی ئێمە هێناوە ﴿وَكَانُواْ مُسۡلِمِينَ﴾ و هەمیشە گەردن کەچ بوون ﴿٦٩﴾
﴿ٱدۡخُلُواْ ٱلۡجَنَّةَ﴾ (لەو ڕۆژەدا پێیان دەڵێن) بچنە بەهەشتەوە ﴿أَنتُمۡ وَأَزۡوَٰجُكُمۡ﴾ ئێوە و هاوسەرەکانتان
﴿تُحۡبَرُونَ﴾ (ڕێز دەگیرێن و) دڵ خۆش دەکرێن ﴿٧٠﴾ ﴿يُطَافُ عَلَيۡهِم بِصِحَافٖ مِّن ذَهَبٖ وَأَكۡوَابٖۖ﴾
بەسینی وپەرداخی ئاڵتونی (خواردن و خواردنەوە) دەگێڕن بەسەریاندا ﴿وَفِيهَا مَا تَشۡتَهِيهِ ٱلۡأَنفُسُ﴾
وە لەو بەهەشتەدا هەیە ئەوەی دڵ حەزی لێ بکات ﴿وَتَلَذُّ ٱلۡأَعۡيُنُۖ﴾ و چاو لەززەت لەبینینی ببات
﴿وَأَنتُمۡ فِيهَا خَٰلِدُونَ﴾ وە ئێوە بەهەتا هەتایی دەمێننەوە تیایدا ﴿٧١﴾ ﴿وَتِلۡكَ ٱلۡجَنَّةُ ٱلَّتِيٓ أُورِثۡتُمُوهَا﴾ ئەوە
ئەو بەهەشتەیە کە بۆ ئێوە ماوەتەوە (پێتان دراوە) ﴿بِمَا كُنتُمۡ تَعۡمَلُونَ﴾ بەهۆی ئەو کردەوانەوەی کە
دەتانکرد ﴿٧٢﴾ ﴿لَكُمۡ فِيهَا فَٰكِهَةٞ كَثِيرَةٞ﴾ بۆ ئێوە هەیە تێیدا میوە هاتی زۆر ﴿مِّنۡهَا تَأۡكُلُونَ﴾ کەلێیان
دەخۆن ﴿٧٣﴾

إِنَّ ٱلْمُجْرِمِينَ فِى عَذَابِ جَهَنَّمَ خَٰلِدُونَ ﴿٧٤﴾ لَا يُفَتَّرُ عَنْهُمْ وَهُمْ
فِيهِ مُبْلِسُونَ ﴿٧٥﴾ وَمَا ظَلَمْنَٰهُمْ وَلَٰكِن كَانُوا۟ هُمُ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٧٦﴾
وَنَادَوْا۟ يَٰمَٰلِكُ لِيَقْضِ عَلَيْنَا رَبُّكَ ۖ قَالَ إِنَّكُم مَّٰكِثُونَ ﴿٧٧﴾ لَقَدْ
جِئْنَٰكُم بِٱلْحَقِّ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَكُمْ لِلْحَقِّ كَٰرِهُونَ ﴿٧٨﴾ أَمْ أَبْرَمُوٓا۟ أَمْرًا
فَإِنَّا مُبْرِمُونَ ﴿٧٩﴾ أَمْ يَحْسَبُونَ أَنَّا لَا نَسْمَعُ سِرَّهُمْ وَنَجْوَىٰهُم ۚ بَلَىٰ
وَرُسُلُنَا لَدَيْهِمْ يَكْتُبُونَ ﴿٨٠﴾ قُلْ إِن كَانَ لِلرَّحْمَٰنِ وَلَدٌ فَأَنَا۠ أَوَّلُ
ٱلْعَٰبِدِينَ ﴿٨١﴾ سُبْحَٰنَ رَبِّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ رَبِّ ٱلْعَرْشِ
عَمَّا يَصِفُونَ ﴿٨٢﴾ فَذَرْهُمْ يَخُوضُوا۟ وَيَلْعَبُوا۟ حَتَّىٰ يُلَٰقُوا۟ يَوْمَهُمُ
ٱلَّذِى يُوعَدُونَ ﴿٨٣﴾ وَهُوَ ٱلَّذِى فِى ٱلسَّمَآءِ إِلَٰهٌ وَفِى ٱلْأَرْضِ
إِلَٰهٌ ۚ وَهُوَ ٱلْحَكِيمُ ٱلْعَلِيمُ ﴿٨٤﴾ وَتَبَارَكَ ٱلَّذِى لَهُۥ مُلْكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَٱلْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَعِندَهُۥ عِلْمُ ٱلسَّاعَةِ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ
﴿٨٥﴾ وَلَا يَمْلِكُ ٱلَّذِينَ يَدْعُونَ مِن دُونِهِ ٱلشَّفَٰعَةَ إِلَّا
مَن شَهِدَ بِٱلْحَقِّ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٨٦﴾ وَلَئِن سَأَلْتَهُم مَّنْ خَلَقَهُمْ
لَيَقُولُنَّ ٱللَّهُ ۖ فَأَنَّىٰ يُؤْفَكُونَ ﴿٨٧﴾ وَقِيلِهِۦ يَٰرَبِّ إِنَّ هَٰٓؤُلَآءِ قَوْمٌ
لَّا يُؤْمِنُونَ ﴿٨٨﴾ فَٱصْفَحْ عَنْهُمْ وَقُلْ سَلَٰمٌ ۚ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿٨٩﴾

﴿إِنَّ ٱلۡمُجۡرِمِينَ﴾ بەڕاستی تاوانباران ﴿فِي عَذَابِ جَهَنَّمَ خَٰلِدُونَ﴾ لەسزای دۆزەخدا بەهەمیشەیی دەمێننەوە ﴿٧٤﴾
﴿لَا يُفَتَّرُ عَنۡهُمۡ﴾ سزایان لەسەر سووك ناكرێت ﴿وَهُمۡ فِيهِ مُبۡلِسُونَ﴾ وە ئەوان لەناو ئەو سزایەدا بێ ئومێدن
﴿٧٥﴾ ﴿وَمَا ظَلَمۡنَٰهُمۡ﴾ وە ئێمە هیچ ستەمێكمان لێ نەكردوون ﴿وَلَٰكِن كَانُواْ هُمُ ٱلظَّٰلِمِينَ﴾ بەڵكو هەر خۆیان
ستەمكار بوون ﴿٧٦﴾ ﴿وَنَادَوۡاْ يَٰمَٰلِكُ﴾ وەهاوار دەكەن ئەی مالیك (سەرپەرشتیاری دۆزەخ) ﴿لِيَقۡضِ عَلَيۡنَا رَبُّكَ﴾
با پەروەردگارت بمان مرێنێت (تارزگاربین) ﴿قَالَ إِنَّكُم مَّٰكِثُونَ﴾ (ئەویش پاش ماوەیەكی زۆر وەڵامیان
دەداتەوە) دەڵێت: بێگومان ئێوە دەمێننەوە تیایدا ﴿٧٧﴾ ﴿لَقَدۡ جِئۡنَٰكُم بِٱلۡحَقِّ﴾ سوێند بەخوا بەڕاستی (ئایینی)
هەقمان بۆ هێناون ﴿وَلَٰكِنَّ أَكۡثَرَكُمۡ لِلۡحَقِّ كَٰرِهُونَ﴾ بەڵام زۆربەتان ڕاستیتان پێناخۆشە ﴿٧٨﴾ ﴿أَمۡ أَبۡرَمُوٓاْ أَمۡرٗا﴾ بەڵكو
ئەوانە بۆ پیلان و فێڵیان (لەپێغەمبەر ﷺ) لێبڕان ﴿فَإِنَّا مُبۡرِمُونَ﴾ بۆیە بەڕاستی ئێمەش (بۆ تۆڵە لێ سەندنیان)
لێبڕاین ﴿٧٩﴾ ﴿أَمۡ يَحۡسَبُونَ أَنَّا لَا نَسۡمَعُ سِرَّهُمۡ وَنَجۡوَىٰهُمۚ﴾ ئاخۆ وا دەزانن ئێمە نهێنی و چپەكانیان نابیستین ﴿بَلَىٰ﴾
بەڵێ دەیبیستین ﴿وَرُسُلُنَا لَدَيۡهِمۡ يَكۡتُبُونَ﴾ فریشتەكانیشمان كەلەلایانن وئامادەی (ئەو پیلان و فێڵانەیان)
دەنوسن ﴿٨٠﴾ ﴿قُلۡ إِن كَانَ لِلرَّحۡمَٰنِ وَلَدٞ﴾ بڵێ ئەگەر پەروەردگار كوڕی ببوایە ﴿فَأَنَا۠ أَوَّلُ ٱلۡعَٰبِدِينَ﴾ ئەوە من
یەكەمین كەس بووم دەمپەرست ﴿٨١﴾ ﴿سُبۡحَٰنَ رَبِّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ﴾ پاك و بێگەردی بۆ پەروەردگاری
ئاسمانەكان و زەوی ﴿رَبِّ ٱلۡعَرۡشِ﴾ و پەروەردگاری عەرش ﴿عَمَّا يَصِفُونَ﴾ لەو (قسە ناڕێكانە)ی كە
ئەوان بۆ خوای هەڵدەبەستن ﴿٨٢﴾ ﴿فَذَرۡهُمۡ يَخُوضُواْ وَيَلۡعَبُواْ﴾ جا لێیان گەڕێ با سەرگەرمی پڕوپوچی بن و
گاڵتە بكەن ﴿حَتَّىٰ يُلَٰقُواْ يَوۡمَهُمُ﴾ هەتا دەگەن بەڕۆژی خۆیان ﴿ٱلَّذِي يُوعَدُونَ﴾ كە بەڵێنیان پێ دراوە ﴿٨٣﴾
﴿وَهُوَ ٱلَّذِي فِي ٱلسَّمَآءِ إِلَٰهٞ﴾ وە ئەو (خوایە) زاتێكە پەرستراوە لە ئاسماندا ﴿وَفِي ٱلۡأَرۡضِ إِلَٰهٞۚ﴾ وە پەرستراوە
لە زەویدا ﴿وَهُوَ ٱلۡحَكِيمُ ٱلۡعَلِيمُ﴾ وە تەنها ئەویش كار دروستی زانایە ﴿٨٤﴾ ﴿وَتَبَارَكَ ٱلَّذِي لَهُۥ مُلۡكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَٱلۡأَرۡضِ﴾ وە پاك و بەفەڕو گەورەیە ئەو خوایەی كە خاوەنی ئاسمانەكان و زەوی یە ﴿وَمَا بَيۡنَهُمَا﴾
وە هەرچی لەنێوانیاندایە ﴿وَعِندَهُۥ عِلۡمُ ٱلسَّاعَةِ﴾ وە زانینی (هاتنی) ڕۆژی دوایی تەنها لای ئەوە
﴿وَإِلَيۡهِ تُرۡجَعُونَ﴾ وە هەر بۆ لای ئەو دەگەڕێنەوە ﴿٨٥﴾ ﴿وَلَا يَمۡلِكُ ٱلَّذِينَ يَدۡعُونَ مِن دُونِهِ ٱلشَّفَٰعَةَ﴾ وە
ئەوانەی بێجگە لە خوا دەپەرسترێن (وهاواریان لێ دەكرێت) ناتوانن تكا بكەن ﴿إِلَّا مَن شَهِدَ بِٱلۡحَقِّ﴾
مەگەر كەسانێك شایەتیان بەهەق دابێ ﴿وَهُمۡ يَعۡلَمُونَ﴾ وە هەقیان زانیوە و ئاگاداری بوون ﴿٨٦﴾
﴿وَلَئِن سَأَلۡتَهُم مَّنۡ خَلَقَهُمۡ﴾ وە ئەگەر پرسیاریان لێ بكەیت كێ دروستی كردوون ﴿لَيَقُولُنَّ ٱللَّهُ﴾ بێگومان
دەڵێن خوا ﴿فَأَنَّىٰ يُؤۡفَكُونَ﴾ دەی چۆن ئەوان لەهەق وڕاستی لادەدن ﴿٨٧﴾ ﴿وَقِيلِهِۦ يَٰرَبِّ﴾ وە (پێغەمبەر ﷺ
شكاتی كردو) ووتی ئەی پەروەردگار ﴿إِنَّ هَٰٓؤُلَآءِ قَوۡمٞ لَّا يُؤۡمِنُونَ﴾ بەڕاستی ئەوانە گەلێكن باوەڕ ناهێنن
﴿٨٨﴾ ﴿فَٱصۡفَحۡ عَنۡهُمۡ﴾ (خوای گەورە فەرمووی: ئەی موحەممەد ﷺ) تۆش وازیان لێ بهێنە و گوێیان پێ
مەدە ﴿وَقُلۡ سَلَٰمٞۚ﴾ وپێیان بڵێ (سەلام) ﴿فَسَوۡفَ يَعۡلَمُونَ﴾ لەمەو پاش دەزانن (چی یان بەسەردێت) ﴿٨٩﴾

سُورَةُ الدُّخَانِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

حمٓ ١ وَٱلْكِتَٰبِ ٱلْمُبِينِ ٢ إِنَّآ أَنزَلْنَٰهُ فِى لَيْلَةٍ مُّبَٰرَكَةٍ
إِنَّا كُنَّا مُنذِرِينَ ٣ فِيهَا يُفْرَقُ كُلُّ أَمْرٍ حَكِيمٍ ٤ أَمْرًا
مِّنْ عِندِنَآ إِنَّا كُنَّا مُرْسِلِينَ ٥ رَحْمَةً مِّن رَّبِّكَ إِنَّهُۥ هُوَ
ٱلسَّمِيعُ ٱلْعَلِيمُ ٦ رَبِّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَآ
إِن كُنتُم مُّوقِنِينَ ٧ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ يُحْىِۦ وَيُمِيتُ رَبُّكُمْ
وَرَبُّ ءَابَآئِكُمُ ٱلْأَوَّلِينَ ٨ بَلْ هُمْ فِى شَكٍّ يَلْعَبُونَ ٩
فَٱرْتَقِبْ يَوْمَ تَأْتِى ٱلسَّمَآءُ بِدُخَانٍ مُّبِينٍ ١٠ يَغْشَى ٱلنَّاسَ
هَٰذَا عَذَابٌ أَلِيمٌ ١١ رَّبَّنَا ٱكْشِفْ عَنَّا ٱلْعَذَابَ إِنَّا مُؤْمِنُونَ
١٢ أَنَّىٰ لَهُمُ ٱلذِّكْرَىٰ وَقَدْ جَآءَهُمْ رَسُولٌ مُّبِينٌ ١٣ ثُمَّ
تَوَلَّوْا۟ عَنْهُ وَقَالُوا۟ مُعَلَّمٌ مَّجْنُونٌ ١٤ إِنَّا كَاشِفُوا۟ ٱلْعَذَابِ قَلِيلًا
إِنَّكُمْ عَآئِدُونَ ١٥ يَوْمَ نَبْطِشُ ٱلْبَطْشَةَ ٱلْكُبْرَىٰٓ إِنَّا مُنتَقِمُونَ
١٦ ۞ وَلَقَدْ فَتَنَّا قَبْلَهُمْ قَوْمَ فِرْعَوْنَ وَجَآءَهُمْ رَسُولٌ كَرِيمٌ
أَنْ أَدُّوٓا۟ إِلَىَّ عِبَادَ ٱللَّهِ إِنِّى لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ١٨ ١٧

نصف الحزب ٥٠

سورەتی ﴿ الدُّخَانِ ﴾

﴿بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ﴾ بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

﴿حمٓ﴾ بە (حا، میم) دەخوێنرێتەوە خوا زاناترە بە واتاکەیی بۆ زانیاری زیاتر سەیری سەرەتای سورەتی
(البقرة) بکە ﴿١﴾ ﴿وَٱلۡكِتَٰبِ ٱلۡمُبِينِ﴾ سوێند بەم قورئانە ڕوون کەرەوەیە ﴿٢﴾ ﴿إِنَّآ أَنزَلۡنَٰهُ فِي لَيۡلَةٖ مُّبَٰرَكَةٍۚ﴾
بەڕاستی ئێمە ئەم قورئانەمان لە شەوێکی پیرۆزدا ناردوەتە خوارەوە ﴿إِنَّا كُنَّا مُنذِرِينَ﴾ بێگومان
ئێمە ترسێنەرین ﴿٣﴾ ﴿فِيهَا يُفۡرَقُ كُلُّ أَمۡرٍ حَكِيمٍ﴾ لەو (شەوە پیرۆزە)دا هەموو کار و بارێکی شیاو لە
یەك جیادەکرێتەوە ﴿٤﴾ ﴿أَمۡرٗا مِّنۡ عِندِنَآۚ﴾ فەرمانێکە لەلایەن ئێمەوە ﴿إِنَّا كُنَّا مُرۡسِلِينَ﴾ بەڕاستی
ئێمە پێغەمبەران دەنێرین ﴿٥﴾ ﴿رَحۡمَةٗ مِّن رَّبِّكَۚ﴾ کەرەحمەتێکە لەلایەن پەروەردگارتەوە ﴿إِنَّهُۥ هُوَ
ٱلسَّمِيعُ ٱلۡعَلِيمُ﴾ بێگومان هەر خوا بیسەری زانایە ﴿٦﴾ ﴿رَبِّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ وَمَا بَيۡنَهُمَآۖ﴾ پەروەردگاری
ئاسمانەکان و زەوی وە هەرچی لە نێوانیاندایە ﴿إِن كُنتُم مُّوقِنِينَ﴾ ئەگەر ئێوە ئیمانداری ڕاستەقینەن
﴿٧﴾ ﴿لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ﴾ هیچ پەرستراوێکی بەهەق و ڕاست نی یە جگە لە خوا ﴿يُحۡيِۦ وَيُمِيتُۖ﴾ (خوا)
دەژێنێ و دەمرێنێ ﴿رَبُّكُمۡ وَرَبُّ ءَابَآئِكُمُ ٱلۡأَوَّلِينَ﴾ پەروەردگاری ئێوە و پەروەردگاری باو و باپیرە
پێشووەکانتانە ﴿٨﴾ ﴿بَلۡ هُمۡ فِي شَكّٖ يَلۡعَبُونَ﴾ بەڵام ئەوان لە دوو دڵی و گوماندا گەمە و گاڵتە دەکەن ﴿٩﴾
﴿فَٱرۡتَقِبۡ﴾ جا چاوەڕوان بە ﴿يَوۡمَ تَأۡتِي ٱلسَّمَآءُ بِدُخَانٖ مُّبِينٖ﴾ ڕۆژێ کە ئاسمان دوکەڵێکی ئاشکرای لێ
پەیدا دەبێ ﴿١٠﴾ ﴿يَغۡشَى ٱلنَّاسَۖ﴾ هەموو ئادەمی دادەگرێ ﴿هَٰذَا عَذَابٌ أَلِيمٞ﴾ و (دەڵێن) ئەمە بەڵایەکی
سەختە ﴿١١﴾ ﴿رَّبَّنَا ٱكۡشِفۡ عَنَّا ٱلۡعَذَابَ﴾ ئەی پەروەردگارمان ئەم سزایەمان لەسەر لابە ﴿إِنَّا مُؤۡمِنُونَ﴾
بەڕاستی ئێمە باوەڕدارین ﴿١٢﴾ ﴿أَنَّىٰ لَهُمُ ٱلذِّكۡرَىٰ﴾ چۆن تەمێ خواردەبن و ئامۆژگاری وەردەگرن
﴿وَقَدۡ جَآءَهُمۡ رَسُولٞ مُّبِينٞ﴾ کە بەڕاستی پێغەمبەرێکی ڕوون و ئاشکرایان بۆ هاتووە ﴿١٣﴾ ﴿ثُمَّ تَوَلَّوۡاْ عَنۡهُ﴾
لە پاشان گوێیان پێ نەداو ﴿وَقَالُواْ مُعَلَّمٞ مَّجۡنُونٌ﴾ وە ووتیان: فێرکراوێکی شێتە ﴿١٤﴾ ﴿إِنَّا كَاشِفُواْ ٱلۡعَذَابِ
قَلِيلًاۚ﴾ بێگومان بۆ ماوەیەکی کەم ئەم بەڵایە لا دەبەین ﴿إِنَّكُمۡ عَآئِدُونَ﴾ بێگومان ئێوە دەگەڕێنەوە (بۆ بێ
باوەڕی) ﴿١٥﴾ ﴿يَوۡمَ نَبۡطِشُ ٱلۡبَطۡشَةَ ٱلۡكُبۡرَىٰٓ﴾ ڕۆژێك دێت پەلامارێکی بەهێز و هەرە گەورەیان بۆ دەبەین
﴿إِنَّا مُنتَقِمُونَ﴾ بەڕاستی ئێمە تۆڵەدەسەنین (لە کافران لە جەنگی بەدردا) ﴿١٦﴾ ﴿وَلَقَدۡ فَتَنَّا قَبۡلَهُمۡ قَوۡمَ فِرۡعَوۡنَ﴾
سوێند بەخوا بەڕاستی لە پێش ئەمان گەلی فیرعەونمان تاقی کردەوە ﴿وَجَآءَهُمۡ رَسُولٞ كَرِيمٌ﴾
وپێغەمبەرێکی بەڕێزیان بۆ هات ﴿١٧﴾ ﴿أَنۡ أَدُّوٓاْ إِلَيَّ عِبَادَ ٱللَّهِۖ﴾ (پێی ووتن) کە بەندەکانی خوا
(بەنو ئیسرائیل) بە من بسپێرن ﴿إِنِّي لَكُمۡ رَسُولٌ أَمِينٞ﴾ چونکە بەڕاستی من پێغەمبەرێکی ئەمین
وباوەڕ پێکراوم بۆ ناو ئێوە ﴿١٨﴾

وَأَن لَّا تَعْلُوا۟ عَلَى ٱللَّهِ ۖ إِنِّىٓ ءَاتِيكُم بِسُلْطَٰنٍ مُّبِينٍ ﴿١٩﴾ وَإِنِّى عُذْتُ
بِرَبِّى وَرَبِّكُمْ أَن تَرْجُمُونِ ﴿٢٠﴾ وَإِن لَّمْ تُؤْمِنُوا۟ لِى فَٱعْتَزِلُونِ ﴿٢١﴾
فَدَعَا رَبَّهُۥٓ أَنَّ هَٰٓؤُلَآءِ قَوْمٌ مُّجْرِمُونَ ﴿٢٢﴾ فَأَسْرِ بِعِبَادِى لَيْلًا إِنَّكُم
مُّتَّبَعُونَ ﴿٢٣﴾ وَٱتْرُكِ ٱلْبَحْرَ رَهْوًا ۖ إِنَّهُمْ جُندٌ مُّغْرَقُونَ ﴿٢٤﴾ كَمْ
تَرَكُوا۟ مِن جَنَّٰتٍ وَعُيُونٍ ﴿٢٥﴾ وَزُرُوعٍ وَمَقَامٍ كَرِيمٍ ﴿٢٦﴾ وَنَعْمَةٍ
كَانُوا۟ فِيهَا فَٰكِهِينَ ﴿٢٧﴾ كَذَٰلِكَ ۖ وَأَوْرَثْنَٰهَا قَوْمًا ءَاخَرِينَ ﴿٢٨﴾ فَمَا
بَكَتْ عَلَيْهِمُ ٱلسَّمَآءُ وَٱلْأَرْضُ وَمَا كَانُوا۟ مُنظَرِينَ ﴿٢٩﴾ وَلَقَدْ
نَجَّيْنَا بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ مِنَ ٱلْعَذَابِ ٱلْمُهِينِ ﴿٣٠﴾ مِن فِرْعَوْنَ ۚ إِنَّهُۥ
كَانَ عَالِيًا مِّنَ ٱلْمُسْرِفِينَ ﴿٣١﴾ وَلَقَدِ ٱخْتَرْنَٰهُمْ عَلَىٰ عِلْمٍ عَلَى
ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٣٢﴾ وَءَاتَيْنَٰهُم مِّنَ ٱلْءَايَٰتِ مَا فِيهِ بَلَٰٓؤٌا۟ مُّبِينٌ ﴿٣٣﴾
إِنَّ هَٰٓؤُلَآءِ لَيَقُولُونَ ﴿٣٤﴾ إِنْ هِىَ إِلَّا مَوْتَتُنَا ٱلْأُولَىٰ وَمَا نَحْنُ
بِمُنشَرِينَ ﴿٣٥﴾ فَأْتُوا۟ بِـَٔابَآئِنَآ إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ﴿٣٦﴾ أَهُمْ
خَيْرٌ أَمْ قَوْمُ تُبَّعٍ وَٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ ۚ أَهْلَكْنَٰهُمْ ۖ إِنَّهُمْ كَانُوا۟
مُجْرِمِينَ ﴿٣٧﴾ وَمَا خَلَقْنَا ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لَٰعِبِينَ
﴿٣٨﴾ مَا خَلَقْنَٰهُمَآ إِلَّا بِٱلْحَقِّ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٩﴾

﴿وَأَن لَّا تَعۡلُواْ عَلَى ٱللَّهِۖ﴾ وە خۆتـان بەبـەرزو گـەورە مەزانـن لەبەرامبـەر خـوادا ﴿إِنِّيٓ ءَاتِيكُم بِسُلۡطَٰنٖ مُّبِينٖ﴾
بێگومـان مـن بەڵگـە ونیشـانەیەکی ئاشـکرام بـۆ هێنـاون ﴿١٩﴾ ﴿وَإِنِّي عُذۡتُ بِرَبِّي وَرَبِّكُمۡ﴾ وە بێگومان من
پەنادەگـرم بەپەروەردگاری خۆم و پەروەردگاری ئێوە لەوەی ﴿أَن تَرۡجُمُونِ﴾ کە ئێوە بەردبارانم بکەن
﴿٢٠﴾ ﴿وَإِن لَّمۡ تُؤۡمِنُواْ لِي فَٱعۡتَزِلُونِ﴾ وە ئەگەر باوەڕم پێناهێنن ئەوە وازم لێ بهێنن (و خراپەم دەربارە مەکەن)
﴿٢١﴾ ﴿فَدَعَا رَبَّهُۥٓ﴾ جـا هـاواری لـە پەروەردگاری کـرد (ووتی) ﴿أَنَّ هَٰٓؤُلَآءِ قَوۡمٞ مُّجۡرِمُونَ﴾ بەڕاستی ئەمانە
گەلێکـی تاوانبارن ﴿٢٢﴾ ﴿فَأَسۡرِ بِعِبَادِي لَيۡلًا﴾ ئەوسـا (پێـی ووترا) بەندەکانم بەشـەو بەرە ﴿إِنَّكُم مُّتَّبَعُونَ﴾
چونکە بەڕاستی (فیرعەون و کۆمەڵەکەی) دواتان دەکەوون ﴿٢٣﴾ ﴿وَٱتۡرُكِ ٱلۡبَحۡرَ رَهۡوًاۖ﴾ وە دەریاکە (دەریای
سـوور) بەئارامـی و ئاوەڵا بەجێ بهێڵـە ﴿إِنَّهُمۡ جُندٞ مُّغۡرَقُونَ﴾ بێگومان ئەوانە سـەربازانێکی خنکێنراو
دەبـن (تێیدا) ﴿٢٤﴾ ﴿كَمۡ تَرَكُواْ﴾ چەندەهایان بەجێ هێشـت ﴿مِن جَنَّٰتٖ وَعُيُونٖ﴾ لە باخات و کانیاو ﴿٢٥﴾
﴿وَزُرُوعٖ وَمَقَامٖ كَرِيمٖ﴾ و کشـتوکاڵ و جـێ ومەئوای چاك و خـۆش ﴿٢٦﴾ ﴿وَنَعۡمَةٖ كَانُواْ فِيهَا فَٰكِهِينَ﴾ وە ناز
ونیعمەتی زۆر کەئەوان تیایدا دەژیان و ڕایان دەبوارد ﴿٢٧﴾ ﴿كَذَٰلِكَۖ وَأَوۡرَثۡنَٰهَا قَوۡمًا ءَاخَرِينَ﴾ هەربەم جۆرە
ئەو (خۆشی یە)مان دا بەگەلێکی تر ﴿٢٨﴾ ﴿فَمَا بَكَتۡ عَلَيۡهِمُ ٱلسَّمَآءُ وَٱلۡأَرۡضُ﴾ جا نەئاسمان و نەزەوی نەگریان
بۆیان ﴿وَمَا كَانُواْ مُنظَرِينَ﴾ و مۆڵەتیشـیان پێ نەدرا ﴿٢٩﴾ ﴿وَلَقَدۡ نَجَّيۡنَا بَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ﴾ سـوێند بەخوا بەڕاستی
نەوەی ئیسـرائیلمان ڕزگار کرد ﴿مِنَ ٱلۡعَذَابِ ٱلۡمُهِينِ﴾ لە سزای ڕیسواکەر ﴿٣٠﴾ ﴿مِن فِرۡعَوۡنَۚ﴾ لەفیرعەون
﴿إِنَّهُۥ كَانَ عَالِيٗا مِّنَ ٱلۡمُسۡرِفِينَ﴾ بێگومـان فیرعەون خۆبـەزل زانێکی لەسـنوور دەرچوو بوو ﴿٣١﴾ ﴿وَلَقَدِ
ٱخۡتَرۡنَٰهُمۡ﴾ سـوێند بەخوا بەڕاستی نەوەی ئیسـرائیلمان هەڵبژارد ﴿عَلَىٰ عِلۡمٍ عَلَى ٱلۡعَٰلَمِينَ﴾ بەسەر خەڵکی
(سـەردەمی خۆیان)دا بەپـێ ی زانیاری (خۆمـان) ﴿٣٢﴾ ﴿وَءَاتَيۡنَٰهُم مِّنَ ٱلۡأٓيَٰتِ﴾ وە موعجیزەو بەڵگەی
زۆرمـان پێـدان ﴿مَا فِيهِ بَلَٰٓؤٞاْ مُّبِينٌ﴾ کە بـۆ تاقیکردنەوەی ڕوون وئاشـکرا بەس بێت ﴿٣٣﴾ ﴿إِنَّ هَٰٓؤُلَآءِ﴾
بەڕاستی ئائەوانە ﴿لَيَقُولُونَ﴾ دەڵێن ﴿٣٤﴾ ﴿إِنۡ هِيَ إِلَّا مَوۡتَتُنَا ٱلۡأُولَىٰ﴾ هەر بۆیە یەکەم جار دەمرین ﴿وَمَا نَحۡنُ
بِمُنشَرِينَ﴾ ئیتـر زیندوو ناکرێینـەوە ﴿٣٥﴾ ﴿فَأۡتُواْ بِـَٔابَآئِنَآ﴾ دەی باوو باپیرانمان (زینـدوو بکەنەوەو) بیان
هێننەوە (بۆ دونیا) ﴿إِن كُنتُمۡ صَٰدِقِينَ﴾ ئەگەر ئێوە ڕاست دەکەن ﴿٣٦﴾ ﴿أَهُمۡ خَيۡرٌ﴾ ئایا ئەوانە چاکترن
﴿أَمۡ قَوۡمُ تُبَّعٖ﴾ یان گەلی توبەع (ی پادشـایی یەمەن) ﴿وَٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِهِمۡۚ﴾ و ئەوانەی لە پێشیانەوە بوون
﴿أَهۡلَكۡنَٰهُمۡۖ﴾ هەموویانمـان لەناو بـرد ﴿إِنَّهُمۡ كَانُواْ مُجۡرِمِينَ﴾ چونکە بێگومان گشـتیان تاوانباربوون
﴿٣٧﴾ ﴿وَمَا خَلَقۡنَا ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَ﴾ وە دروسـتمان نەکردووە ئاسـمانەکان و زەوی ﴿وَمَا بَيۡنَهُمَا﴾ ئەوەی لە
نێوانیاندایە ﴿لَٰعِبِينَ﴾ بەبێهودە و گاڵتە ﴿٣٨﴾ ﴿مَا خَلَقۡنَٰهُمَآ إِلَّا بِٱلۡحَقِّ﴾ هەر دووکیانمان بەدی نەهێناوە بەهەق
وڕاستی نەبێت ﴿وَلَٰكِنَّ أَكۡثَرَهُمۡ لَا يَعۡلَمُونَ﴾ بەڵام زۆربەیان نازانن ﴿٣٩﴾

إِنَّ يَوْمَ ٱلْفَصْلِ مِيقَـٰتُهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٤٠﴾ يَوْمَ لَا يُغْنِى مَوْلًى
عَن مَّوْلًى شَيْـًٔا وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿٤١﴾ إِلَّا مَن رَّحِمَ ٱللَّهُ
إِنَّهُۥ هُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلرَّحِيمُ ﴿٤٢﴾ إِنَّ شَجَرَتَ ٱلزَّقُّومِ ﴿٤٣﴾ طَعَامُ
ٱلْأَثِيمِ ﴿٤٤﴾ كَٱلْمُهْلِ يَغْلِى فِى ٱلْبُطُونِ ﴿٤٥﴾ كَغَلْىِ
ٱلْحَمِيمِ ﴿٤٦﴾ خُذُوهُ فَٱعْتِلُوهُ إِلَىٰ سَوَآءِ ٱلْجَحِيمِ ﴿٤٧﴾ ثُمَّ
صُبُّوا۟ فَوْقَ رَأْسِهِۦ مِنْ عَذَابِ ٱلْحَمِيمِ ﴿٤٨﴾ ذُقْ إِنَّكَ
أَنتَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْكَرِيمُ ﴿٤٩﴾ إِنَّ هَـٰذَا مَا كُنتُم بِهِۦ تَمْتَرُونَ
﴿٥٠﴾ إِنَّ ٱلْمُتَّقِينَ فِى مَقَامٍ أَمِينٍ ﴿٥١﴾ فِى جَنَّـٰتٍ وَعُيُونٍ
﴿٥٢﴾ يَلْبَسُونَ مِن سُندُسٍ وَإِسْتَبْرَقٍ مُّتَقَـٰبِلِينَ ﴿٥٣﴾
كَذَٰلِكَ وَزَوَّجْنَـٰهُم بِحُورٍ عِينٍ ﴿٥٤﴾ يَدْعُونَ فِيهَا بِكُلِّ
فَـٰكِهَةٍ ءَامِنِينَ ﴿٥٥﴾ لَا يَذُوقُونَ فِيهَا ٱلْمَوْتَ إِلَّا
ٱلْمَوْتَةَ ٱلْأُولَىٰ ۖ وَوَقَىٰهُمْ عَذَابَ ٱلْجَحِيمِ ﴿٥٦﴾ فَضْلًا مِّن
رَّبِّكَ ۚ ذَٰلِكَ هُوَ ٱلْفَوْزُ ٱلْعَظِيمُ ﴿٥٧﴾ فَإِنَّمَا يَسَّرْنَـٰهُ بِلِسَانِكَ
لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٥٨﴾ فَٱرْتَقِبْ إِنَّهُم مُّرْتَقِبُونَ ﴿٥٩﴾

سُورَةُ الجَاثِيَةِ

﴿إِنَّ يَوۡمَ ٱلۡفَصۡلِ﴾ بێگومان ڕۆژی جیاکردنەوە(ی حەق و بەتاڵ) ﴿مِيقَٰتُهُمۡ أَجۡمَعِينَ﴾ کاتی دیاری
کراویی هەموویانە ﴿٤٠﴾ ﴿يَوۡمَ لَا يُغۡنِي مَوۡلًى عَن مَّوۡلًى شَيۡـٔٗا﴾ ڕۆژێکە هیچ دۆستێ ناتوانێ کەمترین سوود
بگەیەنێ بە دۆستی خۆی ﴿وَلَا هُمۡ يُنصَرُونَ﴾ وە یارمەتیش نادرێن ﴿٤١﴾ ﴿إِلَّا مَن رَّحِمَ ٱللَّهُۚ﴾ مەگەر
کەسێ خوا ڕەحمی پێ بکات ﴿إِنَّهُۥ هُوَ ٱلۡعَزِيزُ ٱلرَّحِيمُ﴾ بەڕاستی تەنها خوا زاڵی باڵادەستی میهرەبانە
﴿٤٢﴾ ﴿إِنَّ شَجَرَتَ ٱلزَّقُّومِ﴾ بێگومان درەختی ژەقنەموت ﴿٤٣﴾ ﴿طَعَامُ ٱلۡأَثِيمِ﴾ خۆراکی کەسانی تاوانبارە
(کافرە) ﴿٤٤﴾ ﴿كَٱلۡمُهۡلِ﴾ وەکو خڵتەی ڕۆن زەیتوون ﴿يَغۡلِي فِي ٱلۡبُطُونِ﴾ لەناو سکەکاندا دەکوڵێت ﴿٤٥﴾
﴿كَغَلۡيِ ٱلۡحَمِيمِ﴾ هەر وەکو کوڵانی ئاوی زۆر گەرم ﴿٤٦﴾ ﴿خُذُوهُ فَٱعۡتِلُوهُ﴾ (ئەو کافرە) بیگرن و
بەتوندی ڕای کێشن ﴿إِلَىٰ سَوَآءِ ٱلۡجَحِيمِ﴾ تا (دەیبەنە) ناوەڕاستی دۆزەخ ﴿٤٧﴾ ﴿ثُمَّ صُبُّواْ فَوۡقَ رَأۡسِهِۦ﴾
پاشان بیڕژن بەسەر سەریدا ﴿مِنۡ عَذَابِ ٱلۡحَمِيمِ﴾ هەندێ لە ئاگر و ئاوی زۆر گەرم ﴿٤٨﴾ ﴿ذُقۡ﴾
(پێی دووترێت) بیچێژە ﴿إِنَّكَ أَنتَ ٱلۡعَزِيزُ ٱلۡكَرِيمُ﴾ (بەگاڵتە پێکردنێکەوە پێی دەوترێت)چونکە
بەڕاستی تۆ بە دەسەڵات و بەڕێز بوویت (لەدونیادا) ﴿٤٩﴾ ﴿إِنَّ هَٰذَا مَا كُنتُم بِهِۦ تَمۡتَرُونَ﴾ بێگومان ئەمە
ئەو سزایەیە کەئێوە گومانتان لێی هەبوو ﴿٥٠﴾ ﴿إِنَّ ٱلۡمُتَّقِينَ فِي مَقَامٍ أَمِينٖ﴾ بەڕاستی پارێزکاران
ولەخواترسان لە شوێنێکی بێوەیی و ئارام دان ﴿٥١﴾ ﴿فِي جَنَّٰتٖ وَعُيُونٖ﴾ لەناو باخات و نزیك کانیاودان
﴿٥٢﴾ ﴿يَلۡبَسُونَ مِن سُندُسٖ وَإِسۡتَبۡرَقٖ﴾ لە ئاوریشمی ناسك و ئەستور دەپۆشن ﴿مُّتَقَٰبِلِينَ﴾
ڕووبەڕووی یەکتری دادەنیشن ﴿٥٣﴾ ﴿كَذَٰلِكَ وَزَوَّجۡنَٰهُم بِحُورٍ عِينٖ﴾ هەروەها کیژانی چاوگەورە وجوان
دەکەینە هاوسەریان ﴿٥٤﴾ ﴿يَدۡعُونَ فِيهَا بِكُلِّ فَٰكِهَةٍ﴾ لەو بەهەشتەدا هەموو جۆرە میوەیەك داوا دەکەن
﴿ءَامِنِينَ﴾ بەئاسوودەیی و بێوەیی ﴿٥٥﴾ ﴿لَا يَذُوقُونَ فِيهَا ٱلۡمَوۡتَ﴾ لە بەهەشتدا هەرگیز مردن
ناچەژن ﴿إِلَّا ٱلۡمَوۡتَةَ ٱلۡأُولَىٰ﴾ جگە لەمردنی یەکەم جار (کەلە دونیادا بوو) ﴿وَوَقَىٰهُمۡ عَذَابَ ٱلۡجَحِيمِ﴾
وە (خوا) لەسزای دۆزەخ پاراستوونی ﴿٥٦﴾ ﴿فَضۡلٗا مِّن رَّبِّكَۚ﴾ ئەمە بەخششە لەلایەن پەروەردگارتەوە
﴿ذَٰلِكَ هُوَ ٱلۡفَوۡزُ ٱلۡعَظِيمُ﴾ ئا ئەوەیە سەرکەوتنی زۆر گەورە ﴿٥٧﴾ ﴿فَإِنَّمَا يَسَّرۡنَٰهُ بِلِسَانِكَ﴾ جا بەڕاستی
ئەم قورئانەمان لەسەر زمانی تۆ ئاسان کردووە ﴿لَعَلَّهُمۡ يَتَذَكَّرُونَ﴾ بۆ ئەوەی بیربکەنەوە ﴿٥٨﴾
﴿فَٱرۡتَقِبۡ إِنَّهُم مُّرۡتَقِبُونَ﴾ ئیتر تۆ چاوەڕوان بە، بێگومان ئەوانیش چاوەڕوانن ﴿٥٩﴾

سورەتی ﴿ الجاثية ﴾

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

حمٓ ﴿١﴾ تَنزِيلُ ٱلۡكِتَٰبِ مِنَ ٱللَّهِ ٱلۡعَزِيزِ ٱلۡحَكِيمِ ﴿٢﴾ إِنَّ فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَٱلۡأَرۡضِ لَأٓيَٰتٖ لِّلۡمُؤۡمِنِينَ ﴿٣﴾ وَفِي خَلۡقِكُمۡ وَمَا يَبُثُّ مِن دَآبَّةٍ ءَايَٰتٞ
لِّقَوۡمٖ يُوقِنُونَ ﴿٤﴾ وَٱخۡتِلَٰفِ ٱلَّيۡلِ وَٱلنَّهَارِ وَمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ مِنَ ٱلسَّمَآءِ
مِن رِّزۡقٖ فَأَحۡيَا بِهِ ٱلۡأَرۡضَ بَعۡدَ مَوۡتِهَا وَتَصۡرِيفِ ٱلرِّيَٰحِ ءَايَٰتٞ لِّقَوۡمٖ
يَعۡقِلُونَ ﴿٥﴾ تِلۡكَ ءَايَٰتُ ٱللَّهِ نَتۡلُوهَا عَلَيۡكَ بِٱلۡحَقِّۖ فَبِأَيِّ حَدِيثِۭ بَعۡدَ
ٱللَّهِ وَءَايَٰتِهِۦ يُؤۡمِنُونَ ﴿٦﴾ وَيۡلٞ لِّكُلِّ أَفَّاكٍ أَثِيمٖ ﴿٧﴾ يَسۡمَعُ ءَايَٰتِ
ٱللَّهِ تُتۡلَىٰ عَلَيۡهِ ثُمَّ يُصِرُّ مُسۡتَكۡبِرٗا كَأَن لَّمۡ يَسۡمَعۡهَاۖ فَبَشِّرۡهُ بِعَذَابٍ أَلِيمٖ
﴿٨﴾ وَإِذَا عَلِمَ مِنۡ ءَايَٰتِنَا شَيۡـًٔا ٱتَّخَذَهَا هُزُوًاۚ أُوْلَٰٓئِكَ لَهُمۡ عَذَابٞ
مُّهِينٞ ﴿٩﴾ مِّن وَرَآئِهِمۡ جَهَنَّمُۖ وَلَا يُغۡنِي عَنۡهُم مَّا كَسَبُواْ شَيۡـٔٗا
وَلَا مَا ٱتَّخَذُواْ مِن دُونِ ٱللَّهِ أَوۡلِيَآءَۖ وَلَهُمۡ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١٠﴾ هَٰذَا
هُدٗىۖ وَٱلَّذِينَ كَفَرُواْ بِـَٔايَٰتِ رَبِّهِمۡ لَهُمۡ عَذَابٞ مِّن رِّجۡزٍ أَلِيمٌ ﴿١١﴾
۞ ٱللَّهُ ٱلَّذِي سَخَّرَ لَكُمُ ٱلۡبَحۡرَ لِتَجۡرِيَ ٱلۡفُلۡكُ فِيهِ بِأَمۡرِهِۦ وَلِتَبۡتَغُواْ
مِن فَضۡلِهِۦ وَلَعَلَّكُمۡ تَشۡكُرُونَ ﴿١٢﴾ وَسَخَّرَ لَكُم مَّا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي
ٱلۡأَرۡضِ جَمِيعٗا مِّنۡهُۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَٰتٖ لِّقَوۡمٖ يَتَفَكَّرُونَ ﴿١٣﴾

ثلاثة أرباع الحزب ٥٠

﴿بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ﴾ بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

﴿حمٓ﴾ بە (حا میم) دەخوێنرێتەوە خوا زاناترە بەواتاکەی ،بۆ زانیاری زیاتر سەیری سەرەتای
سورەتی (البقرة) بکە ﴿١﴾ ﴿تَنزِيلُ ٱلۡكِتَٰبِ﴾ هێنا نە خوارەوەی ئەم قورئانە ﴿مِنَ ٱللَّهِ ٱلۡعَزِيزِ ٱلۡحَكِيمِ﴾ لەلایەن
خوای باڵادەستی کاردروستەوەیە ﴿٢﴾ ﴿إِنَّ فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ﴾ بێگومان لە ئاسمانەکان و زەویدا
﴿لَأٓيَٰتٖ لِّلۡمُؤۡمِنِينَ﴾ چەندەها بەڵگە هەیە بۆ باوەڕداران ﴿٣﴾ ﴿وَفِي خَلۡقِكُمۡ﴾ وە لە دروست کردنی خۆتان دا
﴿وَمَا يَبُثُّ مِن دَآبَّةٍ﴾ وە ئەو گیان لەبەرانەی بڵاودەبنەوە ﴿ءَايَٰتٞ لِّقَوۡمٖ يُوقِنُونَ﴾ چەند بەڵگە هەیە بۆ کەسانێ
باوەڕی بتەویان هەیە ﴿٤﴾ ﴿وَٱخۡتِلَٰفِ ٱلَّيۡلِ وَٱلنَّهَارِ﴾ وە لە جیاوازی شەو و ڕۆژدا ﴿وَمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مِن رِّزۡقٖ﴾
وە لەو بارانەی کەخوا لەئاسمانەوە دەیبارێنێت (کە هۆی ڕزق و ڕۆزی یە) ﴿فَأَحۡيَا بِهِ ٱلۡأَرۡضَ بَعۡدَ مَوۡتِهَا﴾ کە
بەهۆیەوەزەوی زیندوودەکاتەوە (ودەبووژێنێتەوە) ﴿وَتَصۡرِيفِ ٱلرِّيَٰحِ﴾ وە لە گۆڕانی بایەکاندا ﴿ءَايَٰتٞ لِّقَوۡمٖ
يَعۡقِلُونَ﴾ چەند بەڵگەهەیە بۆ کەسانێ کەتێ دەگەن ﴿٥﴾ ﴿تِلۡكَ ءَايَٰتُ ٱللَّهِ﴾ ئائەمانە بەڵگەکانی خوان
﴿نَتۡلُوهَا عَلَيۡكَ بِٱلۡحَقِّۖ﴾ دەیخوێنینە وە بۆت بەڕاستی و دروستی ﴿فَبِأَيِّ حَدِيثِۭ﴾ جا بە چی قسە و گوفتارێك
﴿بَعۡدَ ٱللَّهِ وَءَايَٰتِهِۦ يُؤۡمِنُونَ﴾ دوای خواو بەڵگەکانی باوەڕ دەهێنن ﴿٦﴾ ﴿وَيۡلٞ لِّكُلِّ أَفَّاكٍ أَثِيمٖ﴾ سزاو لەناوچوون
بۆ هەموو درۆزنێکی گوناهبار ﴿٧﴾ ﴿يَسۡمَعُ ءَايَٰتِ ٱللَّهِ﴾ کە بەڵگەکانی خوا دەبیستێت ﴿تُتۡلَىٰ عَلَيۡهِ﴾
وبۆی دەخوێنرێتەوە ﴿ثُمَّ يُصِرُّ مُسۡتَكۡبِرٗا﴾ لەپاشان (لەسەر کافری) بەردەوامە چونکە خۆبەزل زانە
﴿كَأَن لَّمۡ يَسۡمَعۡهَاۖ﴾ ئەڵێی هەر نەی بیستووە ﴿فَبَشِّرۡهُ بِعَذَابٍ أَلِيمٖ﴾ دەی مژدەی پێ بدە بەسزا یەکی سەخت
﴿٨﴾ ﴿وَإِذَا عَلِمَ مِنۡ ءَايَٰتِنَا شَيۡـًٔا﴾ وە هەرکاتێ شتێك لەبەڵگە کانمان ئاگادار بێت ﴿ٱتَّخَذَهَا هُزُوًاۚ﴾ بەگاڵتەی
دەگرێ ﴿أُوْلَٰٓئِكَ لَهُمۡ عَذَابٞ مُّهِينٞ﴾ ئەوانە سزای ڕیسواکەریان بۆ هەیە ﴿٩﴾ ﴿مِّن وَرَآئِهِمۡ جَهَنَّمُۖ﴾ لە پێشیانەوە
ئاگری دۆزەخە ﴿وَلَا يُغۡنِي عَنۡهُم﴾ هیچ سوودێکیان پێ ناگەیەنێ ﴿مَّا كَسَبُواْ شَيۡـٔٗا﴾ ئەوەی لە(دونیا)دا
کردوویانە ﴿وَلَا مَا ٱتَّخَذُواْ مِن دُونِ ٱللَّهِ أَوۡلِيَآءَۖ﴾ وە ئەو پشتیوانانەی جگە لەخوا هەڵیان بژاردون (سوودی
نی یە) ﴿وَلَهُمۡ عَذَابٌ عَظِيمٌ﴾ وە سزایەکی زۆر گەورەیان بۆ هەیە ﴿١٠﴾ ﴿هَٰذَا هُدٗىۖ﴾ ئەم قورئانە هۆی
ڕێنموونیی یە ﴿وَٱلَّذِينَ كَفَرُواْ بِـَٔايَٰتِ رَبِّهِمۡ﴾ وە ئەوانەی بێ باوەڕن بە ئایەت و بەڵگەکانی پەروەردگاریان
﴿لَهُمۡ عَذَابٞ مِّن رِّجۡزٍ أَلِيمٌ﴾ بۆ ئەوانە هەیە سزایەکی پڕ ئازاری سەخت ﴿١١﴾ ﴿ٱللَّهُ ٱلَّذِي سَخَّرَ لَكُمُ ٱلۡبَحۡرَ﴾ خوا
ئەو زاتەیە دەریای بۆ ڕام هێناون ﴿لِتَجۡرِيَ ٱلۡفُلۡكُ فِيهِ بِأَمۡرِهِۦ﴾ تا بەفەرمانی خوا کەشتی تیایدا بگەڕێ
﴿وَلِتَبۡتَغُواْ مِن فَضۡلِهِۦ﴾ وە تا لەهەندێك بەخششی خوا بەهرەمەند ببن ﴿وَلَعَلَّكُمۡ تَشۡكُرُونَ﴾ وە بۆ ئەوەی
سوپاسی خوا بکەن ﴿١٢﴾ ﴿وَسَخَّرَ لَكُم مَّا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلۡأَرۡضِ﴾ وە ئەوەی لە ئاسمانەکان و زەوی دا
هەیە بۆ ئێوەی ژێربار کردووە (وخستویەتیە خزمەتتانەوە) ﴿جَمِيعٗا مِّنۡهُۚ﴾ هەمووی لەلایەن خواوەیە
﴿إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَٰتٖ لِّقَوۡمٖ يَتَفَكَّرُونَ﴾ بێگومان لەو شتانەدا چەند بەڵگە هەیە بۆ کەسانێك بیر
بکەنەوە ﴿١٣﴾

قُل لِّلَّذِينَ ءَامَنُواْ يَغۡفِرُواْ لِلَّذِينَ لَا يَرۡجُونَ أَيَّامَ ٱللَّهِ لِيَجۡزِيَ
قَوۡمَۢا بِمَا كَانُواْ يَكۡسِبُونَ ﴿١٤﴾ مَنۡ عَمِلَ صَٰلِحٗا فَلِنَفۡسِهِۦۖ
وَمَنۡ أَسَآءَ فَعَلَيۡهَاۖ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمۡ تُرۡجَعُونَ ﴿١٥﴾ وَلَقَدۡ ءَاتَيۡنَا
بَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ ٱلۡكِتَٰبَ وَٱلۡحُكۡمَ وَٱلنُّبُوَّةَ وَرَزَقۡنَٰهُم مِّنَ ٱلطَّيِّبَٰتِ
وَفَضَّلۡنَٰهُمۡ عَلَى ٱلۡعَٰلَمِينَ ﴿١٦﴾ وَءَاتَيۡنَٰهُم بَيِّنَٰتٖ مِّنَ ٱلۡأَمۡرِۖ
فَمَا ٱخۡتَلَفُوٓاْ إِلَّا مِنۢ بَعۡدِ مَا جَآءَهُمُ ٱلۡعِلۡمُ بَغۡيَۢا بَيۡنَهُمۡۚ إِنَّ رَبَّكَ
يَقۡضِي بَيۡنَهُمۡ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ فِيمَا كَانُواْ فِيهِ يَخۡتَلِفُونَ
﴿١٧﴾ ثُمَّ جَعَلۡنَٰكَ عَلَىٰ شَرِيعَةٖ مِّنَ ٱلۡأَمۡرِ فَٱتَّبِعۡهَا وَلَا تَتَّبِعۡ
أَهۡوَآءَ ٱلَّذِينَ لَا يَعۡلَمُونَ ﴿١٨﴾ إِنَّهُمۡ لَن يُغۡنُواْ عَنكَ مِنَ ٱللَّهِ
شَيۡـٔٗاۚ وَإِنَّ ٱلظَّٰلِمِينَ بَعۡضُهُمۡ أَوۡلِيَآءُ بَعۡضٖۖ وَٱللَّهُ وَلِيُّ ٱلۡمُتَّقِينَ
﴿١٩﴾ هَٰذَا بَصَٰٓئِرُ لِلنَّاسِ وَهُدٗى وَرَحۡمَةٞ لِّقَوۡمٖ يُوقِنُونَ ﴿٢٠﴾
أَمۡ حَسِبَ ٱلَّذِينَ ٱجۡتَرَحُواْ ٱلسَّيِّـَٔاتِ أَن نَّجۡعَلَهُمۡ كَٱلَّذِينَ
ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ سَوَآءٗ مَّحۡيَاهُمۡ وَمَمَاتُهُمۡۚ سَآءَ
مَا يَحۡكُمُونَ ﴿٢١﴾ وَخَلَقَ ٱللَّهُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَ بِٱلۡحَقِّ
وَلِتُجۡزَىٰ كُلُّ نَفۡسِۭ بِمَا كَسَبَتۡ وَهُمۡ لَا يُظۡلَمُونَ ﴿٢٢﴾

﴿قُل لِّلَّذِينَ ءَامَنُواْ﴾ بڵێ بەو کەسانەی بڕوایان هێناوە ﴿يَغْفِرُواْ لِلَّذِينَ لَا يَرْجُونَ أَيَّامَ ٱللَّهِ﴾ چاو پۆشی بکەن لەو کەسانەی هیوایان بە پاداشت و سزای خوا نیە ﴿لِيَجْزِيَ قَوْمًۢا بِمَا كَانُواْ يَكْسِبُونَ﴾ بۆ ئەوەی پاداشتی خەڵکانێ بداتەوە بەگوێرەی ئەوەی کردوویانە ﴿١٤﴾ ﴿مَنْ عَمِلَ صَٰلِحًا فَلِنَفْسِهِۦ﴾ هەرکەسێ چاکەی کرد ئەوە (قازانجەکەی) بۆ خۆیەتی ﴿وَمَنْ أَسَآءَ فَعَلَيْهَا﴾ وە هەرکەسێ خراپەی کرد ئەوە (زیانەکەی) بۆ خۆیەتی ﴿ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمْ تُرْجَعُونَ﴾ لەپاشان بۆلای پەروەردگارتان دەگەڕێنرێنەوە ﴿١٥﴾ ﴿وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ﴾ سوێند بەخوا بێگومان بە نەوەی ئیسرائیلمان بەخشی ﴿ٱلْكِتَٰبَ وَٱلْحُكْمَ وَٱلنُّبُوَّةَ﴾ پەیام و حوکمڕانی و پێغەمبەرایەتی ﴿وَرَزَقْنَٰهُم مِّنَ ٱلطَّيِّبَٰتِ﴾ وە ڕۆزیمان دان لە شتە حەڵاڵ و پاکەکان ﴿وَفَضَّلْنَٰهُمْ عَلَى ٱلْعَٰلَمِينَ﴾ وە ڕێزمان دان بەسەر جیهانیاندا ﴿١٦﴾ ﴿وَءَاتَيْنَٰهُم بَيِّنَٰتٍ مِّنَ ٱلْأَمْرِ﴾ وە بەڵگە ڕوونەکانمان پێدان لە بارەی شەریعەتەوە ﴿فَمَا ٱخْتَلَفُوٓاْ إِلَّا مِنۢ بَعْدِ مَا جَآءَهُمُ ٱلْعِلْمُ﴾ جا جیاواز نەبوون لەنێو خۆیاندا دوای ئەوە نەبێت زانستیان بۆهات ﴿بَغْيًۢا بَيْنَهُمْ﴾ لەبەر دوژمنایەتی و حەسادەتی نێوان خۆیان ﴿إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِى بَيْنَهُمْ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ﴾ بێگومان پەروەردگارت لەڕۆژی هەستانەوەدا لە نێوانیاندا دادوەری دەکات ﴿فِيمَا كَانُواْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ﴾ لەو شتانەی جیاوازیان تێدا دەکرد ﴿١٧﴾ ﴿ثُمَّ جَعَلْنَٰكَ عَلَىٰ شَرِيعَةٍ﴾ لە پاشان تۆمان خستەسەر شەریعەتێك ﴿مِّنَ ٱلْأَمْرِ﴾ لە بارەی ئایینەوە ﴿فَٱتَّبِعْهَا﴾ تۆش شوێنی بکەوە ﴿وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَآءَ ٱلَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ﴾ وە شوێن هەواو ئارەزووی ئەوانە مەکەوە کە نازانن ﴿١٨﴾ ﴿إِنَّهُمْ لَن يُغْنُواْ عَنكَ مِنَ ٱللَّهِ شَيْـًٔا﴾ بێگومان ئەوانە لەلایەن خواوە هیچ سوودێکت پێ ناگەیەنن ﴿وَإِنَّ ٱلظَّٰلِمِينَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَآءُ بَعْضٍ﴾ وە بەڕاستی ستەم کاران هەندێکیان دۆست و پیشتیوانی هەندێکیانن ﴿وَٱللَّهُ وَلِىُّ ٱلْمُتَّقِينَ﴾ وەخوا دۆست و پشتیوانی پارێزکاران ولەخواترسانە ﴿١٩﴾ ﴿هَٰذَا بَصَٰٓئِرُ لِلنَّاسِ﴾ ئەم قورئانە بینایيە وهۆی چاوڕشنی یە بۆ مەردومان ﴿وَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِّقَوْمٍ يُوقِنُونَ﴾ وە ڕێنموونیی و میهرەبانیە بۆ گەلێك کەباوەڕی پتەویان هەیە ﴿٢٠﴾ ﴿أَمْ حَسِبَ ٱلَّذِينَ ٱجْتَرَحُواْ ٱلسَّيِّـَٔاتِ﴾ ئایا ئەوانەی کە خراپەکانیان کردووە وا گومان دەبەن ﴿أَن نَّجْعَلَهُمْ كَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ﴾ ئێمە ئەوانە وەکو کەسانێك دادەنێین کەبڕوایان هێناوە و چاکەکانیان کردووە ﴿سَوَآءً مَّحْيَاهُمْ وَمَمَاتُهُمْ﴾ وەکو یەك بێت ژیانیان و مردنیان ﴿سَآءَ مَا يَحْكُمُونَ﴾ ئای چەند خراپ دادوەری دەکەن ﴿٢١﴾ ﴿وَخَلَقَ ٱللَّهُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ بِٱلْحَقِّ﴾ وەخوا ئاسمانەکان و زەوی بەهەق و ڕاستی دروست کردووە ﴿وَلِتُجْزَىٰ كُلُّ نَفْسٍۭ﴾ بۆ ئەوەی هەموو کەسێك پاداشت بدرێتەوە ﴿بِمَا كَسَبَتْ﴾ بەگوێرەی ئەو کار و کردەوانەی کە کردوویەتی ﴿وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ﴾ وە ئەوان هیچ ستەمیان لێ ناکرێت ﴿٢٢﴾

أَفَرَءَيْتَ مَنِ ٱتَّخَذَ إِلَٰهَهُۥ هَوَىٰهُ وَأَضَلَّهُ ٱللَّهُ عَلَىٰ عِلْمٍ وَخَتَمَ عَلَىٰ سَمْعِهِۦ
وَقَلْبِهِۦ وَجَعَلَ عَلَىٰ بَصَرِهِۦ غِشَٰوَةً فَمَن يَهْدِيهِ مِنۢ بَعْدِ ٱللَّهِ ۚ أَفَلَا
تَذَكَّرُونَ ﴿٢٣﴾ وَقَالُوا۟ مَا هِىَ إِلَّا حَيَاتُنَا ٱلدُّنْيَا نَمُوتُ وَنَحْيَا وَمَا يُهْلِكُنَآ
إِلَّا ٱلدَّهْرُ ۚ وَمَا لَهُم بِذَٰلِكَ مِنْ عِلْمٍ ۖ إِنْ هُمْ إِلَّا يَظُنُّونَ ﴿٢٤﴾ وَإِذَا تُتْلَىٰ
عَلَيْهِمْ ءَايَٰتُنَا بَيِّنَٰتٍ مَّا كَانَ حُجَّتَهُمْ إِلَّآ أَن قَالُوا۟ ٱئْتُوا۟ بِـَٔابَآئِنَآ إِن
كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ﴿٢٥﴾ قُلِ ٱللَّهُ يُحْيِيكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يَجْمَعُكُمْ إِلَىٰ
يَوْمِ ٱلْقِيَٰمَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢٦﴾ وَلِلَّهِ مُلْكُ
ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۚ وَيَوْمَ تَقُومُ ٱلسَّاعَةُ يَوْمَئِذٍ يَخْسَرُ ٱلْمُبْطِلُونَ ﴿٢٧﴾
وَتَرَىٰ كُلَّ أُمَّةٍ جَاثِيَةً ۚ كُلُّ أُمَّةٍ تُدْعَىٰٓ إِلَىٰ كِتَٰبِهَا ٱلْيَوْمَ تُجْزَوْنَ مَا كُنتُمْ
تَعْمَلُونَ ﴿٢٨﴾ هَٰذَا كِتَٰبُنَا يَنطِقُ عَلَيْكُم بِٱلْحَقِّ ۚ إِنَّا كُنَّا نَسْتَنسِخُ
مَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٢٩﴾ فَأَمَّا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ
فَيُدْخِلُهُمْ رَبُّهُمْ فِى رَحْمَتِهِۦ ۚ ذَٰلِكَ هُوَ ٱلْفَوْزُ ٱلْمُبِينُ ﴿٣٠﴾ وَأَمَّا
ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓا۟ أَفَلَمْ تَكُنْ ءَايَٰتِى تُتْلَىٰ عَلَيْكُمْ فَٱسْتَكْبَرْتُمْ وَكُنتُمْ قَوْمًا
مُّجْرِمِينَ ﴿٣١﴾ وَإِذَا قِيلَ إِنَّ وَعْدَ ٱللَّهِ حَقٌّ وَٱلسَّاعَةُ لَا رَيْبَ فِيهَا
قُلْتُم مَّا نَدْرِى مَا ٱلسَّاعَةُ إِن نَّظُنُّ إِلَّا ظَنًّا وَمَا نَحْنُ بِمُسْتَيْقِنِينَ ﴿٣٢﴾

﴿أَفَرَءَيْتَ﴾ ئاخۆ بینیوتە ﴿مَنِ ٱتَّخَذَ إِلَٰهَهُۥ هَوَىٰهُ﴾ ئەو کەسەی هەواو ئارەزووی خۆی کردۆتە پەرستراوی
خۆی ﴿وَأَضَلَّهُ ٱللَّهُ عَلَىٰ عِلْمٍ﴾ خواش بەزانایی گومڕای کرد ﴿وَخَتَمَ عَلَىٰ سَمْعِهِۦ وَقَلْبِهِۦ﴾ وە مۆری ناوە بەسەر
گوێ و دڵیدا ﴿وَجَعَلَ عَلَىٰ بَصَرِهِۦ غِشَٰوَةً﴾ وە پەردەی داوە بەسەرچاویدا ﴿فَمَن يَهْدِيهِ مِنۢ بَعْدِ ٱللَّهِ﴾ دەی جگە
لە خوا کێ ڕێنموونیی دەکات ﴿أَفَلَا تَذَكَّرُونَ﴾ دەی بۆچی بیر ناکەنەوە ﴿٢٣﴾ ﴿وَقَالُواْ مَا هِيَ﴾ وە ووتیان
هیچ نیە ﴿إِلَّا حَيَاتُنَا ٱلدُّنْيَا﴾ جگە لە ژیانی دونیامان ﴿نَمُوتُ وَنَحْيَا﴾ وە دەمرین و دەژین ﴿وَمَا يُهْلِكُنَآ إِلَّا ٱلدَّهْرُ﴾
وە جگە لە ڕۆژگار هیچ شتێ ئێمە لەناو نابات ﴿وَمَا لَهُم بِذَٰلِكَ مِنْ عِلْمٍ﴾ وە ئەوانە بەو قسانە هیچ زانیاریان
نی یە ﴿إِنْ هُمْ إِلَّا يَظُنُّونَ﴾ تەنها گومان دەبەن ﴿٢٤﴾ ﴿وَإِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ﴾ وە کاتێك بخوێنرێتەوە بەسەریاندا
﴿ءَايَٰتُنَا بَيِّنَٰتٍ﴾ بەڵگە ڕوونەکانمان ﴿مَّا كَانَ حُجَّتَهُمْ﴾ هیچ بەڵگەیەکیان نیە ﴿إِلَّآ أَن قَالُواْ ٱئْتُواْ بِـَٔابَآئِنَآ﴾ جگە
ئەوە کە دەڵێن باووباپیرانمان زیندووبکەنەوە ﴿إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ﴾ ئەگەر ئێوە ڕاست دەکەن ﴿٢٥﴾ ﴿قُلِ ٱللَّهُ
يُحْيِيكُمْ﴾ بلێ: خوا زیندووتان دەکاتەوە ﴿ثُمَّ يُمِيتُكُمْ﴾ لەپاشان دەتان مرێنێت ﴿ثُمَّ يَجْمَعُكُمْ﴾ پاشان
کۆتان دەکاتەوە ﴿إِلَىٰ يَوْمِ ٱلْقِيَٰمَةِ﴾ لە ڕۆژی دواییدا ﴿لَا رَيْبَ فِيهِ﴾ هیچ گومانی تێدا نیە ﴿وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ ٱلنَّاسِ لَا
يَعْلَمُونَ﴾ بەڵام زۆربەی مەردوومان نازانن ﴿٢٦﴾ ﴿وَلِلَّهِ مُلْكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ﴾ وە بۆ خوایە موڵکداریتی
ئاسمانەکان و زەوی ﴿وَيَوْمَ تَقُومُ ٱلسَّاعَةُ﴾ ئەو ڕۆژەی قیامەت هەڵدەستێ ﴿يَوْمَئِذٍ يَخْسَرُ ٱلْمُبْطِلُونَ﴾ لەو
ڕۆژەدا بەتاڵ خوازەکان خەسارۆمەندن ﴿٢٧﴾ ﴿وَتَرَىٰ كُلَّ أُمَّةٍ جَاثِيَةً﴾ هەموو گەلێ دەبینی کۆمەڵ کۆمەڵ
کەوتوون بەسەر ئەژنۆدا ﴿كُلُّ أُمَّةٍ﴾ هەموو گەلێ ﴿تُدْعَىٰٓ إِلَىٰ كِتَٰبِهَا﴾ بانگ دەکرێ بۆلای پەڕاوەکەی
﴿ٱلْيَوْمَ تُجْزَوْنَ﴾ ئەمڕۆ سزاو پاداشت دەدرێنەوە ﴿مَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ﴾ بە گوێرەی ئەو کردەوانەی کە دەتانکرد
﴿٢٨﴾ ﴿هَٰذَا كِتَٰبُنَا﴾ ئەمە پەڕاوەکەمانە ﴿يَنطِقُ عَلَيْكُم بِٱلْحَقِّ﴾ بەڕاستی لەسەرتان دەدوێ ﴿إِنَّا كُنَّا نَسْتَنسِخُ﴾
بەڕاستی ئێمە وەك خۆی نوسیومانەتەوە (وێنەمان گرتووە) ﴿مَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ﴾ ئەوەی کە ئێوە دەتانکرد ﴿٢٩﴾
﴿فَأَمَّا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ﴾ جا ئەوانەی بڕوایان هێناوە ﴿وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ﴾ وکردەوە چاکەکانیان ئەنجامداوە
﴿فَيُدْخِلُهُمْ رَبُّهُمْ فِي رَحْمَتِهِۦ﴾ ئەوە پەروەردگاریان دەیانخاتە ناو میهرەبانی خۆیەوە ﴿ذَٰلِكَ هُوَ ٱلْفَوْزُ
ٱلْمُبِينُ﴾ ئا ئەوەیە سەرکەوتنی ئاشکرا ﴿٣٠﴾ ﴿وَأَمَّا ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓاْ﴾ وە ئەوانەی بێ بڕوابوون ﴿أَفَلَمْ تَكُنْ ءَايَٰتِي تُتْلَىٰ
عَلَيْكُمْ﴾ (پێیان دەڵێن) ئاخۆ بەڵگەکانی ئێمەتان بەسەردا نەدەخوێنرایەوە ﴿فَٱسْتَكْبَرْتُمْ﴾ کەچی خۆتان
بە گەورە دەزانی ﴿وَكُنتُمْ قَوْمًا مُّجْرِمِينَ﴾ وە ئێوە گەلێکی تاوانبار بوون ﴿٣١﴾ ﴿وَإِذَا قِيلَ﴾ وە هەر کاتێ
بووترایە ﴿إِنَّ وَعْدَ ٱللَّهِ حَقٌّ﴾ بێگومان بەڵێنی خوا ڕاستە ﴿وَٱلسَّاعَةُ لَا رَيْبَ فِيهَا﴾ وە ڕۆژی دوای هیچ
گومانی تێدا نیە ﴿قُلْتُم مَّا نَدْرِي مَا ٱلسَّاعَةُ﴾ دەتان ووت نازانین ڕۆژی دوایی چی یە ﴿إِن نَّظُنُّ إِلَّا ظَنًّا﴾ ئێمە
تەنیا گومان دەبەین ﴿وَمَا نَحْنُ بِمُسْتَيْقِنِينَ﴾ وە ئێمە دڵنیانین ﴿٣٢﴾

وَبَدَا لَهُمْ سَيِّـَٔاتُ مَا عَمِلُوا۟ وَحَاقَ بِهِم مَّا كَانُوا۟ بِهِۦ يَسْتَهْزِءُونَ
٣٣ وَقِيلَ ٱلْيَوْمَ نَنسَىٰكُمْ كَمَا نَسِيتُمْ لِقَآءَ يَوْمِكُمْ هَـٰذَا وَمَأْوَىٰكُمُ ٱلنَّارُ
وَمَا لَكُم مِّن نَّـٰصِرِينَ ٣٤ ذَٰلِكُم بِأَنَّكُمُ ٱتَّخَذْتُمْ ءَايَـٰتِ ٱللَّهِ هُزُوًا
وَغَرَّتْكُمُ ٱلْحَيَوٰةُ ٱلدُّنْيَا ۚ فَٱلْيَوْمَ لَا يُخْرَجُونَ مِنْهَا وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُونَ
٣٥ فَلِلَّهِ ٱلْحَمْدُ رَبِّ ٱلسَّمَـٰوَٰتِ وَرَبِّ ٱلْأَرْضِ رَبِّ ٱلْعَـٰلَمِينَ ٣٦
وَلَهُ ٱلْكِبْرِيَآءُ فِى ٱلسَّمَـٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۖ وَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ ٣٧

سُورَةُ الأَحْقَافِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ

حمٓ ١ تَنزِيلُ ٱلْكِتَـٰبِ مِنَ ٱللَّهِ ٱلْعَزِيزِ ٱلْحَكِيمِ ٢ مَا خَلَقْنَا
ٱلسَّمَـٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَآ إِلَّا بِٱلْحَقِّ وَأَجَلٍ مُّسَمًّى ۚ وَٱلَّذِينَ
كَفَرُوا۟ عَمَّآ أُنذِرُوا۟ مُعْرِضُونَ ٣ قُلْ أَرَءَيْتُم مَّا تَدْعُونَ مِن
دُونِ ٱللَّهِ أَرُونِى مَاذَا خَلَقُوا۟ مِنَ ٱلْأَرْضِ أَمْ لَهُمْ شِرْكٌ فِى
ٱلسَّمَـٰوَٰتِ ۖ ٱئْتُونِى بِكِتَـٰبٍ مِّن قَبْلِ هَـٰذَآ أَوْ أَثَـٰرَةٍ مِّنْ عِلْمٍ إِن كُنتُمْ
صَـٰدِقِينَ ٤ وَمَنْ أَضَلُّ مِمَّن يَدْعُوا۟ مِن دُونِ ٱللَّهِ مَن
لَّا يَسْتَجِيبُ لَهُۥٓ إِلَىٰ يَوْمِ ٱلْقِيَـٰمَةِ وَهُمْ عَن دُعَآئِهِمْ غَـٰفِلُونَ ٥

الجزء ٢٦
الحزب ٥١

﴿وَبَدَا لَهُمْ﴾ وە دەردەکەویت بۆیان ﴿سَيِّئَاتُ مَا عَمِلُوا﴾ ئەو خراپانەی کە کردویانە ﴿وَحَاقَ بِهِم﴾ وە دەوریان دەدا ﴿مَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ﴾ تۆڵەی ئەوەی گاڵتەیان پێ دەکرد ﴿٣٣﴾ ﴿وَقِيلَ الْيَوْمَ نَنسَاكُمْ﴾ پێیان دەووترێ ئەمڕۆ لەبیرتان دەکەین ﴿كَمَا نَسِيتُمْ لِقَاءَ يَوْمِكُمْ هَٰذَا﴾ هەر چۆنێ ئێوە ئەم ڕۆژەتان لەبیر چوو بوو ﴿وَمَأْوَاكُمُ النَّارُ﴾ وە جێگای مانەوەی ئێوە دۆزەخە ﴿وَمَا لَكُم مِّن نَّاصِرِينَ﴾ و هیچ یارمەتی دەرێکتان نی یە ﴿٣٤﴾ ﴿ذَٰلِكُم بِأَنَّكُمُ﴾ ئەمە لەبەرئەوەیە بێگومان ئێوە ﴿اتَّخَذْتُمْ آيَاتِ اللَّهِ هُزُوًا﴾ بەڵگەکانی خواتان بەگاڵتە دانا بوو ﴿وَغَرَّتْكُمُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا﴾ وە ژیانی دونیا فریوی دان ﴿فَالْيَوْمَ لَا يُخْرَجُونَ مِنْهَا﴾ جا ئەمڕۆ لەو دۆزەخەدا دەرناهێنرێن ﴿وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُونَ﴾ وەڕێگە نادرێن داوای لێبوردنیش بکەن ﴿٣٥﴾ ﴿فَلِلَّهِ الْحَمْدُ﴾ جا هەموو سوپاس و ستایش بۆ خوای ﴿رَبِّ السَّمَاوَاتِ وَرَبِّ الْأَرْضِ﴾ پەروەردگاری ئاسمانەکان و زەوی ﴿رَبِّ الْعَالَمِينَ﴾ و پەروەردگاری جیهانیان ﴿٣٦﴾ ﴿وَلَهُ الْكِبْرِيَاءُ﴾ وە دەسەڵات و گەورەی تەنها بۆ ئەوە ﴿فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ﴾ لەهەموو ئاسمانەکان و زەویدا ﴿وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ﴾ وە هەر ئەو زاڵ وباڵادەست ودانا وکار سازە ﴿٣٧﴾

سورەتی ﴿ الأحقاف ﴾

﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ﴾ بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

﴿حم﴾ بە (حا، میم) دەخوێنرێتەوە خوا زاناترە بە ماناکەی بۆ زانیاری زیاتر سەیری سەرەتای سورەتی (البقرة) بکە ﴿١﴾ ﴿تَنزِيلُ الْكِتَابِ﴾ ئەم قورئانە هێنراوەتەخوارەوە ﴿مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ﴾ لەلایەن خوای زاڵی باڵادەستی کاربەجێوە ﴿٢﴾ ﴿مَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا﴾ ئاسمانەکان و زەوی و ئەوەی لەنێوانیاندایە دروستمان نەکردووە ﴿إِلَّا بِالْحَقِّ وَأَجَلٍ مُّسَمًّى﴾ مەگەر بە هەق و ڕاستی و بۆ کاتێکی دیاری کراو نەبێت ﴿وَالَّذِينَ كَفَرُوا﴾ کەچی ئەوانەی بێ باوەڕ بوون ﴿عَمَّا أُنذِرُوا مُعْرِضُونَ﴾ لەوەی کە پێ ی ترسێنرابوون ڕوو وەردەگێرن ﴿٣﴾ ﴿قُلْ أَرَأَيْتُم﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) بڵێ پێم بڵێن ﴿مَّا تَدْعُونَ مِن دُونِ اللَّهِ﴾ ئەو شتانەی ئێوە دەیانپەرستن جگە لە خوا ﴿أَرُونِي مَاذَا خَلَقُوا مِنَ الْأَرْضِ﴾ پیشانم بدەن لە زەویدا چیان دروست کردووە ﴿أَمْ لَهُمْ شِرْكٌ فِي السَّمَاوَاتِ﴾ یان لە(دروست کردنی) ئاسمانەکاندا بەشداریان کردووە ﴿ائْتُونِي بِكِتَابٍ﴾ دەی پەڕاوێکم بۆ بهێنن ﴿مِّن قَبْلِ هَٰذَا﴾ لە پێش ئەم (قورئانە هاتبێ) ﴿أَوْ أَثَارَةٍ مِّنْ عِلْمٍ﴾ یان زانیاریەك کە لە پێشوان بەجێ مابێت ﴿إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ﴾ ئەگەر ئێوە ڕاست گۆن ﴿٤﴾ ﴿وَمَنْ أَضَلُّ﴾ کێ گومڕاترە ﴿مِمَّن يَدْعُو مِن دُونِ اللَّهِ مَن﴾ لەو کەسەی کە هاوار لەغەیری خوا بکات ﴿لَّا يَسْتَجِيبُ لَهُ﴾ کە وەڵامی ناداتەوە ﴿إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَامَةِ﴾ تا ڕۆژی دوایی ﴿وَهُمْ عَن دُعَائِهِمْ﴾ وە ئەو (هاوار لێکراو)انە لە هاواری ئەوان ﴿غَافِلُونَ﴾ بێ ئاگان ﴿٥﴾

وَإِذَا حُشِرَ ٱلنَّاسُ كَانُوا۟ لَهُمۡ أَعۡدَآءٗ وَكَانُوا۟ بِعِبَادَتِهِمۡ كَٰفِرِينَ ٦ وَإِذَا
تُتۡلَىٰ عَلَيۡهِمۡ ءَايَٰتُنَا بَيِّنَٰتٖ قَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ لِلۡحَقِّ لَمَّا جَآءَهُمۡ هَٰذَا
سِحۡرٞ مُّبِينٌ ٧ أَمۡ يَقُولُونَ ٱفۡتَرَىٰهُۖ قُلۡ إِنِ ٱفۡتَرَيۡتُهُۥ فَلَا تَمۡلِكُونَ
لِي مِنَ ٱللَّهِ شَيۡـًٔاۖ هُوَ أَعۡلَمُ بِمَا تُفِيضُونَ فِيهِۚ كَفَىٰ بِهِۦ شَهِيدَۢا بَيۡنِي
وَبَيۡنَكُمۡۖ وَهُوَ ٱلۡغَفُورُ ٱلرَّحِيمُ ٨ قُلۡ مَا كُنتُ بِدۡعٗا مِّنَ ٱلرُّسُلِ
وَمَآ أَدۡرِي مَا يُفۡعَلُ بِي وَلَا بِكُمۡۖ إِنۡ أَتَّبِعُ إِلَّا مَا يُوحَىٰٓ إِلَيَّ وَمَآ أَنَا۠
إِلَّا نَذِيرٞ مُّبِينٞ ٩ قُلۡ أَرَءَيۡتُمۡ إِن كَانَ مِنۡ عِندِ ٱللَّهِ وَكَفَرۡتُم بِهِۦ
وَشَهِدَ شَاهِدٞ مِّنۢ بَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ عَلَىٰ مِثۡلِهِۦ فَـَٔامَنَ وَٱسۡتَكۡبَرۡتُمۡۚ
إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَهۡدِي ٱلۡقَوۡمَ ٱلظَّٰلِمِينَ ١٠ وَقَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟
لِلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ لَوۡ كَانَ خَيۡرٗا مَّا سَبَقُونَآ إِلَيۡهِۚ وَإِذۡ لَمۡ يَهۡتَدُوا۟ بِهِۦ
فَسَيَقُولُونَ هَٰذَآ إِفۡكٞ قَدِيمٞ ١١ وَمِن قَبۡلِهِۦ كِتَٰبُ مُوسَىٰٓ
إِمَامٗا وَرَحۡمَةٗۚ وَهَٰذَا كِتَٰبٞ مُّصَدِّقٞ لِّسَانًا عَرَبِيّٗا لِّيُنذِرَ
ٱلَّذِينَ ظَلَمُوا۟ وَبُشۡرَىٰ لِلۡمُحۡسِنِينَ ١٢ إِنَّ ٱلَّذِينَ قَالُوا۟ رَبُّنَا
ٱللَّهُ ثُمَّ ٱسۡتَقَٰمُوا۟ فَلَا خَوۡفٌ عَلَيۡهِمۡ وَلَا هُمۡ يَحۡزَنُونَ ١٣
أُوْلَٰٓئِكَ أَصۡحَٰبُ ٱلۡجَنَّةِ خَٰلِدِينَ فِيهَا جَزَآءَۢ بِمَا كَانُوا۟ يَعۡمَلُونَ ١٤

﴿وَإِذَا حُشِرَ ٱلنَّاسُ﴾ کاتێکیش خەڵك کۆدەکرێنەوە (لەقیامەت) دا ﴿كَانُوا۟ لَهُمْ أَعْدَآءً﴾ پەرستراوەکان
دەبنە دوژمنیان ﴿وَكَانُوا۟ بِعِبَادَتِهِمْ كَٰفِرِينَ﴾ وە(پەرستراوەکان) بەپەرستنەکەیان باوەڕ ناکەن ﴿٦﴾ ﴿وَإِذَا
تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ ءَايَٰتُنَا بَيِّنَٰتٍ﴾ کاتێکیش ئایەتە ڕوونەکانی ئێمەیان بەسەردا بخوێنرێتەوە ﴿قَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟﴾
ئەوانەی بێ باوەڕبوون دەڵێن ﴿لِلْحَقِّ لَمَّا جَآءَهُمْ﴾ بەو قورئانەی بۆیان دێت ﴿هَٰذَا سِحْرٌ مُّبِينٌ﴾ ئەمە
جادوویەکی ئاشکرا و دیارە ﴿٧﴾ ﴿أَمْ يَقُولُونَ ٱفْتَرَىٰهُ﴾ یان دەڵێن (موحەممەد ﷺ) خۆی ئەم قورئانەی
هەڵبەستووە ﴿قُلْ إِنِ ٱفْتَرَيْتُهُۥ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) بڵێ ئەگەر خۆم هەڵم بەستبێ (خوا سزای بەتینم
دەدات) ﴿فَلَا تَمْلِكُونَ لِى مِنَ ٱللَّهِ شَيْـًٔا﴾ ئەوسا ئێوەش لەبەرانبەر خوادا بۆ من هیچتان لە دەست نایەت
﴿هُوَ أَعْلَمُ﴾ خوا چاك دەزانێ ﴿بِمَا تُفِيضُونَ فِيهِ﴾ بەو توانجانەی دەیدەن لەقورئان ﴿كَفَىٰ بِهِۦ شَهِيدًۢا﴾ ئەو
خوایە بەسە کەشایەت بێت ﴿بَيْنِى وَبَيْنَكُمْ﴾ لە نێوان من و ئێوەدا ﴿وَهُوَ ٱلْغَفُورُ ٱلرَّحِيمُ﴾ هەر ئەوە لێبوردەی
میهرەبان ﴿٨﴾ ﴿قُلْ مَا كُنتُ بِدْعًا مِّنَ ٱلرُّسُلِ﴾ بڵێ من یەکەم پێغەمبەر نیم (نێرراوم) ﴿وَمَآ أَدْرِى﴾ ناشزانم
﴿مَا يُفْعَلُ بِى وَلَا بِكُمْ﴾ چی بەسەر من و ئێوەش دەهێنرێ ﴿إِنْ أَتَّبِعُ إِلَّا مَا يُوحَىٰٓ إِلَىَّ﴾ تەنها پەیرەوی ئەوە دەکەم
کە وەحی دەکرێت بۆم ﴿وَمَآ أَنَا۠ إِلَّا نَذِيرٌ مُّبِينٌ﴾ وەمن تەنها ترسێنەرێکی ئاشکرام و بەس ﴿٩﴾ ﴿قُلْ أَرَءَيْتُمْ﴾
(ئەی موحەممەد ﷺ) بڵێ پێم بڵێن ﴿إِن كَانَ مِنْ عِندِ ٱللَّهِ﴾ ئەگەر (ئەم قورئانە) لەلایەن خواوە بێ
﴿وَكَفَرْتُم بِهِۦ﴾ ئێوەش باوەڕتان پێ نەهێنابێ ﴿وَشَهِدَ شَاهِدٌ مِّنۢ بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ﴾ وە کەسێك لە نەوەی
ئیسرائیل شایەتی دابێت ﴿عَلَىٰ مِثْلِهِۦ﴾ لەسەر وێنەی (ئەوەی وا لە) قورئاندا هەیە ﴿فَـَٔامَنَ وَٱسْتَكْبَرْتُمْ﴾
جا باوەڕی هێنابێت، کەچی ئێوە خۆتان بە گەورەزانی ﴿إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَهْدِى ٱلْقَوْمَ ٱلظَّٰلِمِينَ﴾ بێگومان
خوا ڕێنموونیی گەلی ستەمکاران ناکات ﴿١٠﴾ ﴿وَقَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟﴾ ئەوانەی بێ باوەڕن دەڵێن
﴿لِلَّذِينَ ءَامَنُوا۟﴾ دەربارەی ئەوانەی باوەڕیان هێناوە ﴿لَوْ كَانَ خَيْرًا﴾ ئەگەر (ئیسلام و باوەڕ هێنان) چاك بوایە
﴿مَّا سَبَقُونَآ إِلَيْهِ﴾ ئەوانە پێش ئێمە نەدەکەوتن بۆ ئەو (باوەڕ هێنانە) ﴿وَإِذْ لَمْ يَهْتَدُوا۟ بِهِۦ﴾ چونکە خۆیان
بەو (قورئانە) ڕێنموون نەبوون ﴿فَسَيَقُولُونَ﴾ جا دواتر دەڵێن ﴿هَٰذَآ إِفْكٌ قَدِيمٌ﴾ ئەمە دەس هەڵبەسێکی
کۆنە ﴿١١﴾ ﴿وَمِن قَبْلِهِۦ﴾ وە لەپێش ئەم (قورئانە)دا ﴿كِتَٰبُ مُوسَىٰٓ إِمَامًا وَرَحْمَةً﴾ تەوراتی مووسا پێشەوا
و ڕەحمەت بوو ﴿وَهَٰذَا كِتَٰبٌ مُّصَدِّقٌ﴾ ئەم قورئانەش (کتێبەکانی پێش خۆی) بەڕاست دادەنێت
﴿لِّسَانًا عَرَبِيًّا﴾ کە بەزمانی عەرەبی یە ﴿لِّيُنذِرَ ٱلَّذِينَ ظَلَمُوا۟﴾ تاستەمکاران بترسێنێ ﴿وَبُشْرَىٰ لِلْمُحْسِنِينَ﴾
وە بۆ چاکەکاران مژدە بێ ﴿١٢﴾ ﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ قَالُوا۟ رَبُّنَا ٱللَّهُ﴾ بەڕاستی ئەوانەی کە دەڵێن پەروەردگارمان
(الله) یە ﴿ثُمَّ ٱسْتَقَٰمُوا۟﴾ پاشان بەردەوام بوون (لەسەر باوەڕەکەیان) ﴿فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ﴾
ئەوە نەترسیان لەسەرە و نەخەفەتیش دەخۆن ﴿١٣﴾ ﴿أُو۟لَٰٓئِكَ أَصْحَٰبُ ٱلْجَنَّةِ﴾ ئەوانە هاوەڵانی بەهەشتن
﴿خَٰلِدِينَ فِيهَا﴾ بەهەمیشەیی تێیدا دەمێننەوە ﴿جَزَآءًۢ بِمَا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ﴾ لەپاداشتی ئەو کردەوانەی کە دەیانکرد
(لەدونیادا) ﴿١٤﴾

وَوَصَّيۡنَا ٱلۡإِنسَٰنَ بِوَٰلِدَيۡهِ إِحۡسَٰنًاۖ حَمَلَتۡهُ أُمُّهُۥ كُرۡهٗا وَوَضَعَتۡهُ
كُرۡهٗاۖ وَحَمۡلُهُۥ وَفِصَٰلُهُۥ ثَلَٰثُونَ شَهۡرًاۚ حَتَّىٰٓ إِذَا بَلَغَ أَشُدَّهُۥ وَبَلَغَ
أَرۡبَعِينَ سَنَةٗ قَالَ رَبِّ أَوۡزِعۡنِيٓ أَنۡ أَشۡكُرَ نِعۡمَتَكَ ٱلَّتِيٓ أَنۡعَمۡتَ
عَلَيَّ وَعَلَىٰ وَٰلِدَيَّ وَأَنۡ أَعۡمَلَ صَٰلِحٗا تَرۡضَىٰهُ وَأَصۡلِحۡ لِي فِي ذُرِّيَّتِيٓۖ
إِنِّي تُبۡتُ إِلَيۡكَ وَإِنِّي مِنَ ٱلۡمُسۡلِمِينَ ١٥ أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ نَتَقَبَّلُ
عَنۡهُمۡ أَحۡسَنَ مَا عَمِلُواْ وَنَتَجَاوَزُ عَن سَيِّـَٔاتِهِمۡ فِيٓ أَصۡحَٰبِ
ٱلۡجَنَّةِۖ وَعۡدَ ٱلصِّدۡقِ ٱلَّذِي كَانُواْ يُوعَدُونَ ١٦ وَٱلَّذِي قَالَ
لِوَٰلِدَيۡهِ أُفّٖ لَّكُمَآ أَتَعِدَانِنِيٓ أَنۡ أُخۡرَجَ وَقَدۡ خَلَتِ ٱلۡقُرُونُ مِن
قَبۡلِي وَهُمَا يَسۡتَغِيثَانِ ٱللَّهَ وَيۡلَكَ ءَامِنۡ إِنَّ وَعۡدَ ٱللَّهِ حَقّٞ فَيَقُولُ
مَا هَٰذَآ إِلَّآ أَسَٰطِيرُ ٱلۡأَوَّلِينَ ١٧ أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ حَقَّ عَلَيۡهِمُ ٱلۡقَوۡلُ
فِيٓ أُمَمٖ قَدۡ خَلَتۡ مِن قَبۡلِهِم مِّنَ ٱلۡجِنِّ وَٱلۡإِنسِۖ إِنَّهُمۡ كَانُواْ خَٰسِرِينَ
١٨ وَلِكُلّٖ دَرَجَٰتٞ مِّمَّا عَمِلُواْۖ وَلِيُوَفِّيَهُمۡ أَعۡمَٰلَهُمۡ وَهُمۡ لَا يُظۡلَمُونَ
١٩ وَيَوۡمَ يُعۡرَضُ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ عَلَى ٱلنَّارِ أَذۡهَبۡتُمۡ طَيِّبَٰتِكُمۡ فِي حَيَاتِكُمُ
ٱلدُّنۡيَا وَٱسۡتَمۡتَعۡتُم بِهَا فَٱلۡيَوۡمَ تُجۡزَوۡنَ عَذَابَ ٱلۡهُونِ بِمَا كُنتُمۡ
تَسۡتَكۡبِرُونَ فِي ٱلۡأَرۡضِ بِغَيۡرِ ٱلۡحَقِّ وَبِمَا كُنتُمۡ تَفۡسُقُونَ ٢٠

﴿وَوَصَّيْنَا الْإِنسَانَ﴾ وە ئێمـە ئامۆژگاری ئادەمیی مان کرد ﴿بِوَالِدَيْهِ إِحْسَانًا﴾ بە چاکە کردن لەگەڵ دایك و باوکی دا ﴿حَمَلَتْهُ أُمُّهُ كُرْهًا﴾ دایکی بە نارەحەتی و ئازارەوە هەڵی گرتووە ﴿وَوَضَعَتْهُ كُرْهًا﴾ وە بەئازار و نارەحەتیش بوویەتی ﴿وَحَمْلُهُ وَفِصَالُهُ ثَلَاثُونَ شَهْرًا﴾ ماوەی دووگیان بوون (ی دایك) پێ یەوە و لە شیر بڕینەوەی سی مانگە ﴿حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ أَشُدَّهُ﴾ تا دەگاتە تافی لاوی (پێ گەیشتوی لاشەیی و ژیری) ﴿وَبَلَغَ أَرْبَعِينَ سَنَةً﴾ و دەگاتە چل ساڵی ﴿قَالَ رَبِّ أَوْزِعْنِي﴾ دەڵێ ئەی پەروەردگار ڕام بهێنە ﴿أَنْ أَشْكُرَ نِعْمَتَكَ الَّتِي﴾ تا شوکرانە بژێری ئەو بەهرە و نیعمەتانەت بکەم ﴿أَنْعَمْتَ عَلَيَّ وَعَلَىٰ وَالِدَيَّ﴾ کە ڕشتوتە بەسەر من و دایك و باوکم دا ﴿وَأَنْ أَعْمَلَ صَالِحًا تَرْضَاهُ﴾ وە (ڕام بهێنە) کردەوەی چاك بکەم کە تۆ پێی ڕازی بیت ﴿وَأَصْلِحْ لِي فِي ذُرِّيَّتِي﴾ نەوەکانیشم چاك و صالح بکە ﴿إِنِّي تُبْتُ إِلَيْكَ﴾ بێگومان بۆلای تۆ گەڕاومەتەوە ﴿وَإِنِّي مِنَ الْمُسْلِمِينَ﴾ وە بەڕاستی من لەموسوڵمانی گەردن کەچم ﴿١٥﴾ ﴿أُولَٰئِكَ الَّذِينَ﴾ ئەوانە کەسانێکن ﴿نَتَقَبَّلُ عَنْهُمْ أَحْسَنَ مَا عَمِلُوا﴾ کە ئێمە کردەوە چاکەکانیان لێ وەردەگرین ﴿وَنَتَجَاوَزُ عَن سَيِّئَاتِهِمْ﴾ وە چاوپۆشی دەکەین لە خراپەکانیان ﴿فِي أَصْحَابِ الْجَنَّةِ﴾ لە ڕیزی بەهەشتیاندان ﴿وَعْدَ الصِّدْقِ الَّذِي﴾ ئەمە ئەو بەڵێنە ڕاستەیە ﴿كَانُوا يُوعَدُونَ﴾ کە بەڵێنیان پێ درابوو لەدونیادا ﴿١٦﴾ ﴿وَالَّذِي قَالَ لِوَالِدَيْهِ﴾ ئەو کەسەش کە بەباوك و دایکی بڵێت ﴿أُفٍّ لَّكُمَا﴾ ئۆف لە دەس ئێوە ﴿أَتَعِدَانِنِي أَنْ أُخْرَجَ﴾ ئایا هەڕەشەم لێ دەکەن کە (زیندوو دەکرێمەوە و لە گۆڕ) دێمە دەرەوە ﴿وَقَدْ خَلَتِ الْقُرُونُ مِن قَبْلِي﴾ لەکاتێکدا چەند چین خەڵك پێش من ڕۆیشتوون (و زیندوو نەبوونەتەوە) ﴿وَهُمَا يَسْتَغِيثَانِ اللَّهَ﴾ وە (دایکی و باوکی) هەردووکیان هانا بۆ خوا دەبەن ﴿وَيْلَكَ آمِنْ﴾ (دەڵێن) هاوار بۆ تۆ باوەڕ بهێنە ﴿إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ﴾ بێگومان بەڵێنی خوا ڕاستە ﴿فَيَقُولُ﴾ کەچی ئەو دەڵێ ﴿مَا هَٰذَا إِلَّا أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ﴾ ئەمە تەنها ئەفسانەی پێشینانە و هیچی تر ﴿١٧﴾ ﴿أُولَٰئِكَ الَّذِينَ﴾ ئەوانە ئەو کەسانەن ﴿حَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ﴾ بڕیار(ی خوا) یان بەسەردا چەسپا ﴿فِي أُمَمٍ قَدْ خَلَتْ مِن قَبْلِهِم﴾ لە ڕیزی ئەو ئوممەتانەدا کە پێش ئەمان ڕابوردوون ﴿مِّنَ الْجِنِّ وَالْإِنسِ﴾ لە جنۆکەو ئادەمیی ﴿إِنَّهُمْ كَانُوا خَاسِرِينَ﴾ بێگومان ئەوانە خۆیان زەرەرمەندن ﴿١٨﴾ ﴿وَلِكُلٍّ دَرَجَاتٌ مِّمَّا عَمِلُوا﴾ وە بۆ هەریەك لەوانە پلە و پایە هەیە بە گوێرەی کردەوەکانیان ﴿وَلِيُوَفِّيَهُمْ أَعْمَالَهُمْ﴾ تا خوا پاداشت و سزای کردەوەکانیان بە تەواوی بداتەوە ﴿وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ﴾ وە ئەوان هیچ ستەمیان لێ ناکرێت ﴿١٩﴾ ﴿وَيَوْمَ﴾ وە (بیریان بخەرەوە) ئەو ڕۆژەی ﴿يُعْرَضُ الَّذِينَ كَفَرُوا عَلَى النَّارِ﴾ ئەوانەی کە بێ باوەڕن بەرانبەر دۆزەخ ڕادەگیرێن ﴿أَذْهَبْتُمْ طَيِّبَاتِكُمْ﴾ (پێیان دەوترێت) هەرچی خۆشیتان بوو بەسەرتان برد ﴿فِي حَيَاتِكُمُ الدُّنْيَا﴾ لە ژیانی دونیاتاندا ﴿وَاسْتَمْتَعْتُم بِهَا﴾ وەلەزەتتان لێ برد و (ڕاتان بوارد) ﴿فَالْيَوْمَ تُجْزَوْنَ﴾ بۆیە ئەمڕۆ تۆڵەتان لێ دەسەنرێ ﴿عَذَابَ الْهُونِ﴾ بەسزایەکی ڕیسواکەر ﴿بِمَا كُنتُمْ﴾ لەبەر ئەوەی کە ئێوە ﴿تَسْتَكْبِرُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ﴾ بە ناهەق خۆتان بە زل دەزانی لە زەوی دا ﴿وَبِمَا كُنتُمْ تَفْسُقُونَ﴾ وە لەبەر ئەوەی لە فەرمانی خوا دەردەچوو بوون ﴿٢٠﴾

۞ وَٱذۡكُرۡ أَخَا عَادٍ إِذۡ أَنذَرَ قَوۡمَهُۥ بِٱلۡأَحۡقَافِ وَقَدۡ خَلَتِ ٱلنُّذُرُ
مِنۢ بَيۡنِ يَدَيۡهِ وَمِنۡ خَلۡفِهِۦٓ أَلَّا تَعۡبُدُوٓاْ إِلَّا ٱللَّهَ إِنِّيٓ أَخَافُ عَلَيۡكُمۡ
عَذَابَ يَوۡمٍ عَظِيمٖ ﴿٢١﴾ قَالُوٓاْ أَجِئۡتَنَا لِتَأۡفِكَنَا عَنۡ ءَالِهَتِنَا فَأۡتِنَا
بِمَا تَعِدُنَآ إِن كُنتَ مِنَ ٱلصَّٰدِقِينَ ﴿٢٢﴾ قَالَ إِنَّمَا ٱلۡعِلۡمُ عِندَ ٱللَّهِ
وَأُبَلِّغُكُم مَّآ أُرۡسِلۡتُ بِهِۦ وَلَٰكِنِّيٓ أَرَىٰكُمۡ قَوۡمٗا تَجۡهَلُونَ ﴿٢٣﴾ فَلَمَّا
رَأَوۡهُ عَارِضٗا مُّسۡتَقۡبِلَ أَوۡدِيَتِهِمۡ قَالُواْ هَٰذَا عَارِضٞ مُّمۡطِرُنَاۚ
بَلۡ هُوَ مَا ٱسۡتَعۡجَلۡتُم بِهِۦۖ رِيحٞ فِيهَا عَذَابٌ أَلِيمٞ ﴿٢٤﴾ تُدَمِّرُ كُلَّ
شَيۡءِۭ بِأَمۡرِ رَبِّهَا فَأَصۡبَحُواْ لَا يُرَىٰٓ إِلَّا مَسَٰكِنُهُمۡۚ كَذَٰلِكَ نَجۡزِي
ٱلۡقَوۡمَ ٱلۡمُجۡرِمِينَ ﴿٢٥﴾ وَلَقَدۡ مَكَّنَّٰهُمۡ فِيمَآ إِن مَّكَّنَّٰكُمۡ فِيهِ
وَجَعَلۡنَا لَهُمۡ سَمۡعٗا وَأَبۡصَٰرٗا وَأَفۡـِٔدَةٗ فَمَآ أَغۡنَىٰ عَنۡهُمۡ سَمۡعُهُمۡ
وَلَآ أَبۡصَٰرُهُمۡ وَلَآ أَفۡـِٔدَتُهُم مِّن شَيۡءٍ إِذۡ كَانُواْ يَجۡحَدُونَ بِـَٔايَٰتِ
ٱللَّهِ وَحَاقَ بِهِم مَّا كَانُواْ بِهِۦ يَسۡتَهۡزِءُونَ ﴿٢٦﴾ وَلَقَدۡ أَهۡلَكۡنَا
مَا حَوۡلَكُم مِّنَ ٱلۡقُرَىٰ وَصَرَّفۡنَا ٱلۡأٓيَٰتِ لَعَلَّهُمۡ يَرۡجِعُونَ ﴿٢٧﴾
فَلَوۡلَا نَصَرَهُمُ ٱلَّذِينَ ٱتَّخَذُواْ مِن دُونِ ٱللَّهِ قُرۡبَانًا ءَالِهَةَۢۖ
بَلۡ ضَلُّواْ عَنۡهُمۡۚ وَذَٰلِكَ إِفۡكُهُمۡ وَمَا كَانُواْ يَفۡتَرُونَ ﴿٢٨﴾

﴿وَٱذۡكُرۡ أَخَا عَادٍ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) باسی (هوودی) برای گەلی عاد بکە ﴿إِذۡ أَنذَرَ قَوۡمَهُۥ بِٱلۡأَحۡقَافِ﴾
کاتێ گەلەکەی ترساند لە (وولاتی) ئەحقاف ﴿وَقَدۡ خَلَتِ ٱلنُّذُرُ﴾ بێگومان پێغەمبەرانی زۆر ڕابوردوون
﴿مِنۢ بَيۡنِ يَدَيۡهِ وَمِنۡ خَلۡفِهِۦٓ﴾ لە پێش و دوای ئەویشەوە ﴿أَلَّا تَعۡبُدُوٓاْ إِلَّا ٱللَّهَ﴾ (ووتوویانە) جگە لەخوا هیچی
تر نەپەرستن ﴿إِنِّيٓ أَخَافُ﴾ بێگومان من دەترسم ﴿عَلَيۡكُمۡ عَذَابَ يَوۡمٍ عَظِيمٖ﴾ لەسزای ڕۆژێکی گەورە بۆ ئێوە
(پێش بێ) ﴿٢١﴾ ﴿قَالُوٓاْ﴾ (گەلەکەی) ووتیان ﴿أَجِئۡتَنَا لِتَأۡفِكَنَا﴾ ئایا تۆ (ئەی هوود) هاتوویت هەتا لامان
بدەیت ﴿عَنۡ ءَالِهَتِنَا﴾ لە(پەرستنی) پەرستراوەکانمان ﴿فَأۡتِنَا﴾ دەی بۆمان بهێنە ﴿بِمَا تَعِدُنَآ﴾ ئەو (سزا)
ی بەڵێنت پێ داووین ﴿إِن كُنتَ مِنَ ٱلصَّٰدِقِينَ﴾ ئەگەر لە ڕاست گۆیانیت ﴿٢٢﴾ ﴿قَالَ إِنَّمَا ٱلۡعِلۡمُ عِندَ ٱللَّهِ﴾
(هوود) ووتی بێگومان زانیاری (ئەو سزا) لای خوایەوە بەس ﴿وَأُبَلِّغُكُم مَّآ أُرۡسِلۡتُ بِهِۦ﴾ وەمن تەنها
ئەوەی پێی نێردراوم پێتان ڕادەگەیەنم ﴿وَلَٰكِنِّيٓ أَرَىٰكُمۡ﴾ بەڵام من دەبینم ئێوە ﴿قَوۡمٗا تَجۡهَلُونَ﴾ گەلێکی
نەزان و نەفامن ﴿٢٣﴾ ﴿فَلَمَّا رَأَوۡهُ عَارِضٗا﴾ جا کاتێ ئەو (سزایە)یان بینی پەڵە هەورێك بوو ﴿مُّسۡتَقۡبِلَ
أَوۡدِيَتِهِمۡ﴾ بەرەو شیوەکانیان دێ (دڵخۆش بوون) ﴿قَالُواْ هَٰذَا عَارِضٞ مُّمۡطِرُنَاۚ﴾ ووتیان ئەمە هەورێکە
بارانی پێیە بۆمان ﴿بَلۡ هُوَ مَا ٱسۡتَعۡجَلۡتُم بِهِۦۖ﴾ (هوود ووتی نەخێر) بەڵکو ئەوە ئەو (سزایە) یە بەپەلە داواتان
دەکرد ﴿رِيحٞ فِيهَا عَذَابٌ أَلِيمٞ﴾ بایەکی بەهێزە سزای سەختی پێیە ﴿٢٤﴾ ﴿تُدَمِّرُ كُلَّ شَيۡءِۭ بِأَمۡرِ رَبِّهَا﴾ بەفەرمانی
پەروەردگاری هەموو شتێك دەڕوخێنێ ﴿فَأَصۡبَحُواْ﴾ ئیتر وایان بەسەرهات ﴿لَا يُرَىٰٓ إِلَّا مَسَٰكِنُهُمۡۚ﴾
تەنها شوێنی خانووەکانیان دەبینرا ﴿كَذَٰلِكَ﴾ هەر بەو جۆرە ﴿نَجۡزِي ٱلۡقَوۡمَ ٱلۡمُجۡرِمِينَ﴾ سزای هۆزی
تاونباران دەدەین ﴿٢٥﴾ ﴿وَلَقَدۡ مَكَّنَّٰهُمۡ فِيمَآ إِن مَّكَّنَّٰكُمۡ فِيهِ﴾ سوێند بەخوا ئەوەی بەوان (گەلی عاد) مان
دابوو (لەسامان و دەسەڵات) بە ئێوەمان نەدابوو ﴿وَجَعَلۡنَا لَهُمۡ سَمۡعٗا وَأَبۡصَٰرٗا وَأَفۡـِٔدَةٗ﴾ وە گوێ و چاوو
دڵمان پێدابوون ﴿فَمَآ أَغۡنَىٰ عَنۡهُمۡ﴾ بەڵام سوود و کەڵکی پێ نەگەیاندن ﴿سَمۡعُهُمۡ وَلَآ أَبۡصَٰرُهُمۡ وَلَآ أَفۡـِٔدَتُهُم﴾
نە گوێ و نە چاوو نە دڵیان ﴿مِّن شَيۡءٍ﴾ هیچ شتێك ﴿إِذۡ كَانُواْ يَجۡحَدُونَ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ﴾ چونکە ئەوان باوەڕیان
بەنیشانەکانی خوا نەبوو ﴿وَحَاقَ بِهِم﴾ وە دەوری دان ﴿مَّا كَانُواْ بِهِۦ يَسۡتَهۡزِءُونَ﴾ ئەو سزای گاڵتەیان پێ
دەکرد ﴿٢٦﴾ ﴿وَلَقَدۡ أَهۡلَكۡنَا﴾ وە بێگومان لەناومان برد ﴿مَا حَوۡلَكُم مِّنَ ٱلۡقُرَىٰ﴾ (دانیشتووانی) ئەو شار و
دێهاتانەی کە بەدەورو بەرتان دابوون ﴿وَصَرَّفۡنَا ٱلۡأٓيَٰتِ﴾ وە بەڵگەو نیشانەی جۆراو جۆرمان نیشان
دان ﴿لَعَلَّهُمۡ يَرۡجِعُونَ﴾ تا (لەبێ باوەڕی) بگەڕێنەوە ﴿٢٧﴾ ﴿فَلَوۡلَا نَصَرَهُمُ﴾ دەی بۆچی یارمەتی نەدان
﴿ٱلَّذِينَ ٱتَّخَذُواْ مِن دُونِ ٱللَّهِ قُرۡبَانًا ءَالِهَةَۢۖ﴾ ئەوانەی جگە لەخوا بۆ نزیك بوونەوە لەخوا کردبوونیانە
پەرستراوی (خۆیان) ﴿بَلۡ ضَلُّواْ عَنۡهُمۡۚ﴾ (نەك یارمەتیان نەدان) بەڵکو گومیش بوون لێیان
﴿وَذَٰلِكَ إِفۡكُهُمۡ وَمَا كَانُواْ يَفۡتَرُونَ﴾ ئەوە بوو (بەرهەمی پەرستراوە) درۆکەیان و ئەو درۆیانەی هەڵیان
دەبەستن ﴿٢٨﴾

وَإِذْ صَرَفْنَآ إِلَيْكَ نَفَرًا مِّنَ ٱلْجِنِّ يَسْتَمِعُونَ ٱلْقُرْءَانَ فَلَمَّا
حَضَرُوهُ قَالُوٓاْ أَنصِتُواْۖ فَلَمَّا قُضِيَ وَلَّوْاْ إِلَىٰ قَوْمِهِم مُّنذِرِينَ
﴿٢٩﴾ قَالُواْ يَٰقَوْمَنَآ إِنَّا سَمِعْنَا كِتَٰبًا أُنزِلَ مِنۢ بَعْدِ مُوسَىٰ
مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ يَهْدِيٓ إِلَى ٱلْحَقِّ وَإِلَىٰ طَرِيقٍ مُّسْتَقِيمٍ
﴿٣٠﴾ يَٰقَوْمَنَآ أَجِيبُواْ دَاعِيَ ٱللَّهِ وَءَامِنُواْ بِهِۦ يَغْفِرْ لَكُم مِّن
ذُنُوبِكُمْ وَيُجِرْكُم مِّنْ عَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٣١﴾ وَمَن لَّا يُجِبْ دَاعِيَ ٱللَّهِ
فَلَيْسَ بِمُعْجِزٍ فِي ٱلْأَرْضِ وَلَيْسَ لَهُۥ مِن دُونِهِۦٓ أَوْلِيَآءُۚ أُوْلَٰٓئِكَ
فِي ضَلَٰلٍ مُّبِينٍ ﴿٣٢﴾ أَوَلَمْ يَرَوْاْ أَنَّ ٱللَّهَ ٱلَّذِي خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَٱلْأَرْضَ وَلَمْ يَعْيَ بِخَلْقِهِنَّ بِقَٰدِرٍ عَلَىٰٓ أَن يُحْـِۧيَ ٱلْمَوْتَىٰۚ بَلَىٰٓۚ
إِنَّهُۥ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٖ قَدِيرٞ ﴿٣٣﴾ وَيَوْمَ يُعْرَضُ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ عَلَى ٱلنَّارِ
أَلَيْسَ هَٰذَا بِٱلْحَقِّۖ قَالُواْ بَلَىٰ وَرَبِّنَاۚ قَالَ فَذُوقُواْ ٱلْعَذَابَ بِمَا
كُنتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿٣٤﴾ فَٱصْبِرْ كَمَا صَبَرَ أُوْلُواْ ٱلْعَزْمِ مِنَ ٱلرُّسُلِ
وَلَا تَسْتَعْجِل لَّهُمْۚ كَأَنَّهُمْ يَوْمَ يَرَوْنَ مَا يُوعَدُونَ لَمْ يَلْبَثُوٓاْ إِلَّا
سَاعَةً مِّن نَّهَارِۭۚ بَلَٰغٞۚ فَهَلْ يُهْلَكُ إِلَّا ٱلْقَوْمُ ٱلْفَٰسِقُونَ ﴿٣٥﴾

سُورَةُ مُحَمَّدٍ

﴿وَإِذۡ صَرَفۡنَآ إِلَيۡكَ نَفَرٗا مِّنَ ٱلۡجِنِّ﴾ وە (بیریان خەرەوە) کاتێك چەند جنۆکەیەکمان نارد بۆ لات ﴿يَسۡتَمِعُونَ
ٱلۡقُرۡءَانَ﴾ تا گوێ لەقورئان بگرن ﴿فَلَمَّا حَضَرُوهُ﴾ جاکاتێك ئامادەی گوێ گرتن لە قورئان بوون ﴿قَالُوٓاْ
أَنصِتُواْۖ﴾ ووتیان (بەیەکتری) بێ دەنگ بن (و گوێ بگرن) ﴿فَلَمَّا قُضِيَ﴾ جا کە (قورئان خوێندنەکە)
تەواو بوو ﴿وَلَّوۡاْ إِلَىٰ قَوۡمِهِم مُّنذِرِينَ﴾ هەموویان گەڕانەوە بۆلای قەوم و هۆزەکەیان بەترسێنەر ﴿٢٩﴾
﴿قَالُواْ يَٰقَوۡمَنَآ﴾ ووتیان ئەی هۆزو قەومەکەمان ﴿إِنَّا سَمِعۡنَا كِتَٰبًا﴾ بەڕاستی ئێمە گوێ بیستی کتێبێك
بووین ﴿أُنزِلَ مِنۢ بَعۡدِ مُوسَىٰ﴾ کە لەپاش مووسا نێردراوەتە خوارەوە ﴿مُصَدِّقٗا لِّمَا بَيۡنَ يَدَيۡهِ﴾ بەڕاوەکانی
پێش خۆی بەڕاست دادەنێ ﴿يَهۡدِيٓ إِلَى ٱلۡحَقِّ وَإِلَىٰ طَرِيقٖ مُّسۡتَقِيمٖ﴾ (خەڵك) ڕێنموونی دەکات بۆ هەق و
ڕێبازی ڕاستی ﴿٣٠﴾ ﴿يَٰقَوۡمَنَآ أَجِيبُواْ دَاعِيَ ٱللَّهِ﴾ ئەی قەومەکەمان وەڵامی بانگخوازی خوا (موحەممەد ﷺ)
بدەنەوە ﴿وَءَامِنُواْ بِهِۦ﴾ و باوەڕی پێ بێنن ﴿يَغۡفِرۡ لَكُم مِّن ذُنُوبِكُمۡ﴾ (خوا) لە تاوانەکانتان خۆش دەبێ
و دەیسڕێتەوە ﴿وَيُجِرۡكُم مِّنۡ عَذَابٍ أَلِيمٖ﴾ وە لەسزای سەخت دەتان پارێزێ ﴿٣١﴾ ﴿وَمَن لَّا يُجِبۡ دَاعِيَ ٱللَّهِ﴾
هەرکەسیش وەڵامی بانگخوازی خوا (کە موحەممەدە ﷺ) نەداتەوە ﴿فَلَيۡسَ بِمُعۡجِزٖ فِي ٱلۡأَرۡضِ﴾ ئەو
بەهیچ جۆرێك ناتوانێ لە زەوی دا لە دەست خوا دەرچێ و خۆی قوتار کات ﴿وَلَيۡسَ لَهُۥ مِن دُونِهِۦٓ أَوۡلِيَآءُۚ﴾
وە جگە لەخوا یارمەتیدەر و پشتیوانێکی نی یە ﴿أُوْلَٰٓئِكَ فِي ضَلَٰلٖ مُّبِينٍ﴾ ئا ئەوانە لە گومڕایی یەکی
ئاشکرادان ﴿٣٢﴾ ﴿أَوَلَمۡ يَرَوۡاْ﴾ ئایا ئەوانە نەیان زانیوە ﴿أَنَّ ٱللَّهَ ٱلَّذِي خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَ﴾ بەڕاستی
ئەو خوایەی ئاسمانەکان و زەوی دروست کردووە ﴿وَلَمۡ يَعۡيَ بِخَلۡقِهِنَّ بِقَٰدِرٍ عَلَىٰٓ أَن يُحۡـِۧيَ ٱلۡمَوۡتَىٰۚ﴾ وە
لەدروست کردنیاندا ناتوانا و دەستە پاچە نەبووە، وە بەتوانایە مردووانیش زیندوو بکاتەوە ﴿بَلَىٰٓۚ﴾ بەڵێ
﴿إِنَّهُۥ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٞ﴾ بێگومان خوا بەسەر هەموو شتێکدا بەتوانایە ﴿٣٣﴾ ﴿وَيَوۡمَ يُعۡرَضُ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ عَلَى ٱلنَّارِ﴾
وە ڕۆژێك بێ باوەڕان بەرانبەر دۆزەخ ڕادە گیرێن ﴿أَلَيۡسَ هَٰذَا بِٱلۡحَقِّۖ﴾ (پێیان دەڵێن) ئایا ئەمە ڕاست نی یە
﴿قَالُواْ بَلَىٰ وَرَبِّنَاۚ﴾ دەڵێن: بەڵێ سوێند بەپەروەردگارمان ڕاستە ﴿قَالَ فَذُوقُواْ ٱلۡعَذَابَ﴾ (خوا) دەفەرموێ:
دەی ئەو سزایە بچەژن ﴿بِمَا كُنتُمۡ تَكۡفُرُونَ﴾ چونکە ئێوە باوەڕتان پێ نەدەکرد ﴿٣٤﴾ ﴿فَٱصۡبِرۡ﴾ کەواتە
خۆ گربە (ئەی موحەممەد ﷺ) ﴿كَمَا صَبَرَ أُوْلُواْ ٱلۡعَزۡمِ مِنَ ٱلرُّسُلِ﴾ هەروەکو پێغەمبەرانی خۆڕاگری
بەهێز دانیان بەخۆداگرت ﴿وَلَا تَسۡتَعۡجِل لَّهُمۡۚ﴾ وە پەلە مەکە بۆ (سزادان)یان ﴿كَأَنَّهُمۡ يَوۡمَ يَرَوۡنَ مَا يُوعَدُونَ﴾
ئەو ڕۆژەی کە (سزای) بەڵێن پێدراو یان دەبینن وا دەزانن ﴿لَمۡ يَلۡبَثُوٓاْ إِلَّا سَاعَةٗ مِّن نَّهَارِۭۚ﴾ تەنها ساتێك
لەڕۆژ لە دونیادا ماونەتەوە ﴿بَلَٰغٞۚ﴾ (ئەم قورئانە) ئاگاداری یە ﴿فَهَلۡ يُهۡلَكُ﴾ جا ئایا کەس لەناو
دەچێت ﴿إِلَّا ٱلۡقَوۡمُ ٱلۡفَٰسِقُونَ﴾ جگە لە گەلی لەسنوور دەرچوو نەبێت ﴿٣٥﴾

سورەتی ﴿ مُحَمَّدٍ ﴾

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ وَصَدُّوا۟ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ أَضَلَّ أَعْمَٰلَهُمْ ﴿١﴾ وَٱلَّذِينَ
ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ وَءَامَنُوا۟ بِمَا نُزِّلَ عَلَىٰ مُحَمَّدٍ وَهُوَ ٱلْحَقُّ مِن
رَّبِّهِمْ كَفَّرَ عَنْهُمْ سَيِّـَٔاتِهِمْ وَأَصْلَحَ بَالَهُمْ ﴿٢﴾ ذَٰلِكَ بِأَنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟
ٱتَّبَعُوا۟ ٱلْبَٰطِلَ وَأَنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ ٱتَّبَعُوا۟ ٱلْحَقَّ مِن رَّبِّهِمْ ۚ كَذَٰلِكَ يَضْرِبُ
ٱللَّهُ لِلنَّاسِ أَمْثَٰلَهُمْ ﴿٣﴾ فَإِذَا لَقِيتُمُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ فَضَرْبَ ٱلرِّقَابِ حَتَّىٰٓ
إِذَآ أَثْخَنتُمُوهُمْ فَشُدُّوا۟ ٱلْوَثَاقَ فَإِمَّا مَنًّۢا بَعْدُ وَإِمَّا فِدَآءً حَتَّىٰ تَضَعَ ٱلْحَرْبُ
أَوْزَارَهَا ۚ ذَٰلِكَ ۖ وَلَوْ يَشَآءُ ٱللَّهُ لَٱنتَصَرَ مِنْهُمْ وَلَٰكِن لِّيَبْلُوَا۟ بَعْضَكُم
بِبَعْضٍ ۗ وَٱلَّذِينَ قُتِلُوا۟ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ فَلَن يُضِلَّ أَعْمَٰلَهُمْ ﴿٤﴾ سَيَهْدِيهِمْ
وَيُصْلِحُ بَالَهُمْ ﴿٥﴾ وَيُدْخِلُهُمُ ٱلْجَنَّةَ عَرَّفَهَا لَهُمْ ﴿٦﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ
ءَامَنُوٓا۟ إِن تَنصُرُوا۟ ٱللَّهَ يَنصُرْكُمْ وَيُثَبِّتْ أَقْدَامَكُمْ ﴿٧﴾ وَٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟
فَتَعْسًا لَّهُمْ وَأَضَلَّ أَعْمَٰلَهُمْ ﴿٨﴾ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ كَرِهُوا۟ مَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ
فَأَحْبَطَ أَعْمَٰلَهُمْ ﴿٩﴾ ۞ أَفَلَمْ يَسِيرُوا۟ فِى ٱلْأَرْضِ فَيَنظُرُوا۟ كَيْفَ كَانَ
عَٰقِبَةُ ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ ۖ دَمَّرَ ٱللَّهُ عَلَيْهِمْ ۖ وَلِلْكَٰفِرِينَ أَمْثَٰلُهَا ﴿١٠﴾ ذَٰلِكَ
بِأَنَّ ٱللَّهَ مَوْلَى ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَأَنَّ ٱلْكَٰفِرِينَ لَا مَوْلَىٰ لَهُمْ ﴿١١﴾

نصف الحزب ٥١

﴿بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ﴾ بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

﴿ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ﴾ ئەو کەسانەی بێ باوەڕ بوون ﴿وَصَدُّواْ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ﴾ وە ڕێگری (خەڵك)یان کرد لەڕێبازی خوا ﴿أَضَلَّ أَعۡمَٰلَهُمۡ﴾ (خوا) کردەوەکانیان پوچەڵ دەکاتەوە ﴿١﴾ ﴿وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ﴾ ئەوانەش باوەڕیان هێناوە ﴿وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ﴾ وکردەوە چاکەکانیان کردو ﴿وَءَامَنُواْ بِمَا نُزِّلَ عَلَىٰ مُحَمَّدٖ﴾ باوەڕیشیان هێنا بەو (قورئانە) ی کە نێردراوەتە خوارەوە بۆ موحەممەد (ﷺ) ﴿وَهُوَ ٱلۡحَقُّ مِن رَّبِّهِمۡ﴾ تەنها ئەویش ڕاستەو لەلایەن پەروەردگاریانەوە هاتووە ﴿كَفَّرَ عَنۡهُمۡ سَيِّـَٔاتِهِمۡ﴾ خوا لە گوناهەکانیان خۆش بووە ﴿وَأَصۡلَحَ بَالَهُمۡ﴾ دڵ و هۆشیانی ڕێك و چاك کردوە ﴿٢﴾ ﴿ذَٰلِكَ بِأَنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ﴾ ئەوەش لەبەر ئەوەیە بەڕاستی ئەوانەی بێ باوەڕ بوون ﴿ٱتَّبَعُواْ ٱلۡبَٰطِلَ﴾ شوێن بەتاڵ و پڕو پووچ کەوتن ﴿وَأَنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ﴾ و بێگومان ئەوانەش ئیمانیان هێنا بوو ﴿ٱتَّبَعُواْ ٱلۡحَقَّ مِن رَّبِّهِمۡ﴾ شوێن ئەو هەقە کەوتبوون کە لەلایەن پەروەردگاریانەوە هاتووە ﴿كَذَٰلِكَ﴾ ئابەو شێوە ﴿يَضۡرِبُ ٱللَّهُ لِلنَّاسِ أَمۡثَٰلَهُمۡ﴾ خوا نموونەی (کردەوەی) خۆیانیان بۆ دەهێنێتەوە ﴿٣﴾ ﴿فَإِذَا لَقِيتُمُ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ﴾ ئەمجا ئەگەر (لە جەنگدا) گەشتن بەوانەی بێ باوەڕن ﴿فَضَرۡبَ ٱلرِّقَابِ﴾ ئەوە بدەن لە گەردنیان و بیانکوژن ﴿حَتَّىٰٓ إِذَآ أَثۡخَنتُمُوهُمۡ﴾ هەتا کاتێ کوشتاری زۆریان لێ دەکەن ﴿فَشُدُّواْ ٱلۡوَثَاقَ﴾ ئەمجا (دیلەکانیان) قایم ببەستنەوە ﴿فَإِمَّا مَنَّۢا بَعۡدُ﴾ جا دواتر یان بەمنەت وچاکە (بەرەڵایان کەن) ﴿وَإِمَّا فِدَآءً﴾ یان بە فیدیە و بریتی ﴿حَتَّىٰ تَضَعَ ٱلۡحَرۡبُ أَوۡزَارَهَا﴾ هەتا جەنگ چەکەکان (بە بێ باوەڕان) دادەنێ (یان تا جەنگ کۆتایی دێت بە نەمانی بت پەرستان) ﴿ذَٰلِكَۖ وَلَوۡ يَشَآءُ ٱللَّهُ﴾ فەرمان ئەوەیە ئەگەر خوا بیوویستایە ﴿لَٱنتَصَرَ مِنۡهُمۡ﴾ خۆی تۆڵەی لێ دەسەندن ﴿وَلَٰكِن لِّيَبۡلُوَاْ بَعۡضَكُم بِبَعۡضٖ﴾ بەلام (فەرمانی پێدان بە جەنگ) تا بەیەکتری تاقیتان بکاتەوە ﴿وَٱلَّذِينَ قُتِلُواْ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ﴾ ئەو کەسانەش لە پێناو ڕێبازی خوادا کوژران ﴿فَلَن يُضِلَّ أَعۡمَٰلَهُمۡ﴾ ئەوە خوا هەرگیز (پاداشتی) کردەوەکانیان وون ناکات ﴿٤﴾ ﴿سَيَهۡدِيهِمۡ﴾ بێگومان ڕێنموونیان دەکات ﴿وَيُصۡلِحُ بَالَهُمۡ﴾ و دڵ و بیریان پاك ساف دەکات ﴿٥﴾ ﴿وَيُدۡخِلُهُمُ ٱلۡجَنَّةَ عَرَّفَهَا لَهُمۡ﴾ وە دەیانخاتە ئەوبەهەشتەی بۆی باس کردون ﴿٦﴾ ﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ﴾ ئەی ئەو کەسانەی باوەڕتان هێناوە ﴿إِن تَنصُرُواْ ٱللَّهَ﴾ ئەگەر ئێوە یارمەتی (ئایینی) خوا بدەن ﴿يَنصُرۡكُمۡ﴾ خواش ئێوە زاڵ و سەرکەوتوو دەکات (بەسەر کافران دا) ﴿وَيُثَبِّتۡ أَقۡدَامَكُمۡ﴾ وە پێیەکانتان جێگیر دەکات (لە جەنگدا خۆڕاگرتان دەکات) ﴿٧﴾ ﴿وَٱلَّذِينَ كَفَرُواْ﴾ ئەوانەش کە بێ باوەڕ بوون ﴿فَتَعۡسٗا لَّهُمۡ﴾ ئەوە نەگبەتی و سەرشۆڕی بەشیانە ﴿وَأَضَلَّ أَعۡمَٰلَهُمۡ﴾ وە (خوا) کردەوەکانیان پووچ و بێ مایە دەکات ﴿٨﴾ ﴿ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمۡ﴾ ئەو تۆڵەیان لەبەر ئەوەیە کە بێگومان ئەوانە ﴿كَرِهُواْ مَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ﴾ ڕقیان لەو قورئانە بوو کە خوا ناردوویەتیە خوارەوە ﴿فَأَحۡبَطَ أَعۡمَٰلَهُمۡ﴾ بۆیە خواش کردەوەکانیانی پووچ کردنەوە ﴿٩﴾ ﴿أَفَلَمۡ يَسِيرُواْ فِي ٱلۡأَرۡضِ﴾ ئاخۆ ئەوانە بەزەوی دانەگەڕاون ﴿فَيَنظُرُواْ﴾ تا ببینن ﴿كَيۡفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِهِمۡ﴾ ئەوانەی پێش خۆیان سەرەنجامیان چۆن بووە ﴿دَمَّرَ ٱللَّهُ عَلَيۡهِمۡ﴾ خوا لە ناوی بردن ﴿وَلِلۡكَٰفِرِينَ أَمۡثَٰلُهَا﴾ (دەی بێگومان بن) بۆ بێ باوەڕانیش سەرئەنجامی ئاوا هەیە ﴿١٠﴾ ﴿ذَٰلِكَ بِأَنَّ ٱللَّهَ﴾ چونکە بێگومان خوا ﴿مَوۡلَى ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ﴾ پشتیوانی ئەوانەیە کە باوەڕیان هێناوە ﴿وَأَنَّ ٱلۡكَٰفِرِينَ﴾ وە بێگومان بێ باوەڕانیش ﴿لَا مَوۡلَىٰ لَهُمۡ﴾ هیچ پشتیوانێکیان نییە ﴿١١﴾

إِنَّ ٱللَّهَ يُدۡخِلُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ جَنَّٰتٖ تَجۡرِي مِن
تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُۖ وَٱلَّذِينَ كَفَرُواْ يَتَمَتَّعُونَ وَيَأۡكُلُونَ كَمَا تَأۡكُلُ ٱلۡأَنۡعَٰمُ
وَٱلنَّارُ مَثۡوٗى لَّهُمۡ ١٢ وَكَأَيِّن مِّن قَرۡيَةٍ هِيَ أَشَدُّ قُوَّةٗ مِّن قَرۡيَتِكَ
ٱلَّتِيٓ أَخۡرَجَتۡكَ أَهۡلَكۡنَٰهُمۡ فَلَا نَاصِرَ لَهُمۡ ١٣ أَفَمَن كَانَ عَلَىٰ بَيِّنَةٖ مِّن
رَّبِّهِۦ كَمَن زُيِّنَ لَهُۥ سُوٓءُ عَمَلِهِۦ وَٱتَّبَعُوٓاْ أَهۡوَآءَهُم ١٤ مَّثَلُ ٱلۡجَنَّةِ ٱلَّتِي
وُعِدَ ٱلۡمُتَّقُونَۖ فِيهَآ أَنۡهَٰرٞ مِّن مَّآءٍ غَيۡرِ ءَاسِنٖ وَأَنۡهَٰرٞ مِّن لَّبَنٖ لَّمۡ يَتَغَيَّرۡ
طَعۡمُهُۥ وَأَنۡهَٰرٞ مِّنۡ خَمۡرٖ لَّذَّةٖ لِّلشَّٰرِبِينَ وَأَنۡهَٰرٞ مِّنۡ عَسَلٖ مُّصَفّٗىۖ وَلَهُمۡ
فِيهَا مِن كُلِّ ٱلثَّمَرَٰتِ وَمَغۡفِرَةٞ مِّن رَّبِّهِمۡۖ كَمَنۡ هُوَ خَٰلِدٞ فِي ٱلنَّارِ وَسُقُواْ
مَآءً حَمِيمٗا فَقَطَّعَ أَمۡعَآءَهُمۡ ١٥ وَمِنۡهُم مَّن يَسۡتَمِعُ إِلَيۡكَ حَتَّىٰٓ إِذَا
خَرَجُواْ مِنۡ عِندِكَ قَالُواْ لِلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلۡعِلۡمَ مَاذَا قَالَ ءَانِفًاۚ أُوْلَٰٓئِكَ
ٱلَّذِينَ طَبَعَ ٱللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِهِمۡ وَٱتَّبَعُوٓاْ أَهۡوَآءَهُمۡ ١٦ وَٱلَّذِينَ ٱهۡتَدَوۡاْ
زَادَهُمۡ هُدٗى وَءَاتَىٰهُمۡ تَقۡوَىٰهُمۡ ١٧ فَهَلۡ يَنظُرُونَ إِلَّا ٱلسَّاعَةَ
أَن تَأۡتِيَهُم بَغۡتَةٗۖ فَقَدۡ جَآءَ أَشۡرَاطُهَاۚ فَأَنَّىٰ لَهُمۡ إِذَا جَآءَتۡهُمۡ
ذِكۡرَىٰهُمۡ ١٨ فَٱعۡلَمۡ أَنَّهُۥ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا ٱللَّهُ وَٱسۡتَغۡفِرۡ لِذَنۢبِكَ
وَلِلۡمُؤۡمِنِينَ وَٱلۡمُؤۡمِنَٰتِۗ وَٱللَّهُ يَعۡلَمُ مُتَقَلَّبَكُمۡ وَمَثۡوَىٰكُمۡ ١٩

﴿إِنَّ ٱللَّهَ﴾ بێگومان خوا ﴿يُدۡخِلُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ جَنَّٰتٖ﴾ ئەوانەی باوەڕیان هێناوە و کردەوەی باشیان
کردوە دەیانخاتە باخاتی بەهەشتەوە ﴿تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُۖ﴾ کە ڕووبارەکان بەژێریاندا دەڕوات ﴿وَٱلَّذِينَ كَفَرُواْ﴾
ئەوانەش بێ باوەڕ بوون ﴿يَتَمَتَّعُونَ﴾ (لە دونیادا) ڕادەبوێرن و ﴿وَيَأۡكُلُونَ كَمَا تَأۡكُلُ ٱلۡأَنۡعَٰمُ﴾ وەك ئاژەڵ دەخۆن و
دەلەوەڕێن ﴿وَٱلنَّارُ مَثۡوٗى لَّهُمۡ﴾ وە دۆزەخ شوێنی مانەوەیانە (١٢) ﴿وَكَأَيِّن مِّن قَرۡيَةٍ﴾ وە(خەڵکی) زۆر شار هەبوون
﴿هِيَ أَشَدُّ قُوَّةٗ﴾ کە بەهێزتر بوون ﴿مِّن قَرۡيَتِكَ ٱلَّتِيٓ أَخۡرَجَتۡكَ﴾ لەو(خەڵکی) مەککەیە کە تۆیان دەرکرد ﴿أَهۡلَكۡنَٰهُمۡ﴾
لە ناومان بردن ﴿فَلَا نَاصِرَ لَهُمۡ﴾ و هیچ پشتیوانێکیان نەبوو (١٣) ﴿أَفَمَن كَانَ عَلَىٰ بَيِّنَةٖ مِّن رَّبِّهِۦ﴾ ئا خۆ ئەو کەسەی
بەڵگەی ڕوونی لە پەروەردگاریەوە بۆ هاتبێ (کە قورئانە) ﴿كَمَن زُيِّنَ لَهُۥ سُوٓءُ عَمَلِهِۦ﴾ وەك ئەو کەس وایە کە
کرداری خراپی بۆ جوان کرابێ و ڕازێنرابێتەوە ﴿وَٱتَّبَعُوٓاْ أَهۡوَآءَهُم﴾ شوێن هەواو ئارەزووی خۆیان کەوتبن
(١٤) ﴿مَّثَلُ ٱلۡجَنَّةِ ٱلَّتِي﴾ شێوەی نایابی ئەو بەهەشتە وایە ﴿وُعِدَ ٱلۡمُتَّقُونَۖ﴾ کە بەڵێن دراوە بە پارێزکاران و خواناسان
﴿فِيهَآ أَنۡهَٰرٞ﴾ چەندەها ڕووباری تێدایە ﴿مِّن مَّآءٍ غَيۡرِ ءَاسِنٖ﴾ لە ئاوی سازگاری تام و بۆن نەگۆڕاو ﴿وَأَنۡهَٰرٞ﴾
وە چەندەها ڕووبار ﴿مِّن لَّبَنٖ لَّمۡ يَتَغَيَّرۡ طَعۡمُهُۥ﴾ لەشیر کە تامی نەگۆڕاوە ﴿وَأَنۡهَٰرٞ مِّنۡ خَمۡرٖ﴾ وە چەندەها ڕووبار
لەشەرابی نایابی ﴿لَّذَّةٖ لِّلشَّٰرِبِينَ﴾ بەلەزەت و خۆش بۆ بنۆشانی ﴿وَأَنۡهَٰرٞ مِّنۡ عَسَلٖ مُّصَفّٗىۖ﴾ وە چەند ڕووباریشی
تێدایە لەهەنگوینی پاڵفتە ﴿وَلَهُمۡ فِيهَا مِن كُلِّ ٱلثَّمَرَٰتِ﴾ وە لەوێ هەموو جۆرە میوەهاتێکیان بۆ ئامادەیە ﴿وَمَغۡفِرَةٞ مِّن
رَّبِّهِمۡۖ﴾ لەگەڵ لێبوردن لە پەروەردگاریانەوە ﴿كَمَنۡ هُوَ خَٰلِدٞ فِي ٱلنَّارِ﴾ (ئایا ئەو بەهەشتیانە) وەکو کەسانێك وان
کە لە ئاگری دۆزەخ دابن بەهەمیشەیی ﴿وَسُقُواْ مَآءً حَمِيمٗا فَقَطَّعَ أَمۡعَآءَهُمۡ﴾ ئاوی کوڵاو کوڵیان دەرخوارد بدرێ کە
ڕیخۆڵەکانیان پارچە پارچە بکات (١٥) ﴿وَمِنۡهُم مَّن يَسۡتَمِعُ إِلَيۡكَ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) هەندێ لەوانە گوێت
لێدەگرن ﴿حَتَّىٰٓ إِذَا خَرَجُواْ مِنۡ عِندِكَ﴾ بەڵام کاتێك لای تۆ دەردەچن ﴿قَالُواْ لِلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلۡعِلۡمَ﴾ دەڵێن بەوانەی زانیاریان
پێ دراوە (لە هاوەڵان) ﴿مَاذَا قَالَ ءَانِفًاۚ﴾ ئەوە ئێستە موحەممەد (ﷺ) ووتی چی؟ ﴿أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ﴾ ئەوانە ئەو
کەسانەن ﴿طَبَعَ ٱللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِهِمۡ﴾ کە خوا مۆری ناوە بەسەر دڵیاندا ﴿وَٱتَّبَعُوٓاْ أَهۡوَآءَهُمۡ﴾ وە شوێن هەوا و ئارەزووی
خۆیان کەوتوون (١٦) ﴿وَٱلَّذِينَ ٱهۡتَدَوۡاْ﴾ ئەو کەسانەی هیدایەتیان وەرگرتووە ﴿زَادَهُمۡ هُدٗى﴾ (خوا) شارەزاییان
زیاد دەکات ﴿وَءَاتَىٰهُمۡ تَقۡوَىٰهُمۡ﴾ وە تەقوا و پارێزکاری وخواناسیان پێ دەبەخشێ (١٧) ﴿فَهَلۡ يَنظُرُونَ﴾ دەی ئایا ئەو
(ناپاکانە)چاوەڕوانی چی دەکەین ﴿إِلَّا ٱلسَّاعَةَ﴾ جگە لە قیامەت ﴿أَن تَأۡتِيَهُم بَغۡتَةٗۖ﴾ کە کتوپڕ یەخەیان بگرێت
﴿فَقَدۡ جَآءَ أَشۡرَاطُهَاۚ﴾ دەی بێگومان هەندێ لەنیشانەکانی هاتۆتە دی ﴿فَأَنَّىٰ لَهُمۡ إِذَا جَآءَتۡهُمۡ ذِكۡرَىٰهُمۡ﴾ کاتێ (ڕۆژی
دوایی) یەخەیان بگرێت ئیتر کەی بیردەکەنەوە (١٨) ﴿فَٱعۡلَمۡ أَنَّهُۥ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا ٱللَّهُ﴾ کەواتە دڵنیابە و بزانە بێجگە لە
(اللە) هیچ پەرستراوێکی بەهەق و ڕاست نی یە ﴿وَٱسۡتَغۡفِرۡ لِذَنۢبِكَ﴾ وە داوای لێبوردن بکە (لەخوا) بۆ
گوناهی خۆت ﴿وَلِلۡمُؤۡمِنِينَ وَٱلۡمُؤۡمِنَٰتِۗ﴾ وە بۆ (گوناهی) پیاوان و ئافرەتانی ئیماندار ﴿وَٱللَّهُ يَعۡلَمُ﴾ وبێگومان
خوا دەزانێ ﴿مُتَقَلَّبَكُمۡ وَمَثۡوَىٰكُمۡ﴾ بە جم و جوڵتان (لە ڕۆژدا) و ئارام گرتنتان (لە شەودا) (١٩)

وَيَقُولُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ لَوْلَا نُزِّلَتْ سُورَةٌ ۖ فَإِذَآ أُنزِلَتْ سُورَةٌ
مُّحْكَمَةٌ وَذُكِرَ فِيهَا ٱلْقِتَالُ ۙ رَأَيْتَ ٱلَّذِينَ فِى قُلُوبِهِم مَّرَضٌ
يَنظُرُونَ إِلَيْكَ نَظَرَ ٱلْمَغْشِىِّ عَلَيْهِ مِنَ ٱلْمَوْتِ ۖ فَأَوْلَىٰ لَهُمْ
﴿٢٠﴾ طَاعَةٌ وَقَوْلٌ مَّعْرُوفٌ ۚ فَإِذَا عَزَمَ ٱلْأَمْرُ فَلَوْ صَدَقُوا۟ ٱللَّهَ
لَكَانَ خَيْرًا لَّهُمْ ﴿٢١﴾ فَهَلْ عَسَيْتُمْ إِن تَوَلَّيْتُمْ أَن تُفْسِدُوا۟
فِى ٱلْأَرْضِ وَتُقَطِّعُوٓا۟ أَرْحَامَكُمْ ﴿٢٢﴾ أُو۟لَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ لَعَنَهُمُ
ٱللَّهُ فَأَصَمَّهُمْ وَأَعْمَىٰٓ أَبْصَٰرَهُمْ ﴿٢٣﴾ أَفَلَا يَتَدَبَّرُونَ ٱلْقُرْءَانَ
أَمْ عَلَىٰ قُلُوبٍ أَقْفَالُهَآ ﴿٢٤﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ ٱرْتَدُّوا۟ عَلَىٰٓ أَدْبَٰرِهِم
مِّنۢ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ ٱلْهُدَى ۙ ٱلشَّيْطَٰنُ سَوَّلَ لَهُمْ وَأَمْلَىٰ
لَهُمْ ﴿٢٥﴾ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا۟ لِلَّذِينَ كَرِهُوا۟ مَا نَزَّلَ ٱللَّهُ
سَنُطِيعُكُمْ فِى بَعْضِ ٱلْأَمْرِ ۖ وَٱللَّهُ يَعْلَمُ إِسْرَارَهُمْ ﴿٢٦﴾
فَكَيْفَ إِذَا تَوَفَّتْهُمُ ٱلْمَلَٰٓئِكَةُ يَضْرِبُونَ وُجُوهَهُمْ
وَأَدْبَٰرَهُمْ ﴿٢٧﴾ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمُ ٱتَّبَعُوا۟ مَآ أَسْخَطَ ٱللَّهَ
وَكَرِهُوا۟ رِضْوَٰنَهُۥ فَأَحْبَطَ أَعْمَٰلَهُمْ ﴿٢٨﴾ أَمْ حَسِبَ
ٱلَّذِينَ فِى قُلُوبِهِم مَّرَضٌ أَن لَّن يُخْرِجَ ٱللَّهُ أَضْغَٰنَهُمْ ﴿٢٩﴾

﴿وَيَقُولُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ﴾ ئەوانەی باوەڕیان هێناوە دەڵێن ﴿لَوْلَا نُزِّلَتْ سُورَةٌ﴾ بۆچی سورەتێك (لەقورئان) نانێردرێتە خوارەوە؟ (دەربارەی جەنگ و جیهاد) ﴿فَإِذَآ أُنزِلَتْ سُورَةٌ مُّحْكَمَةٌ وَذُكِرَ فِيهَا ٱلْقِتَالُ﴾ کەچی کاتێك سورەتێکی ڕوون و دامەزراو نێرابێتە خوارەوە و تیایدا باسی جەنگ کرا بێ ﴿رَأَيْتَ ٱلَّذِينَ﴾ دەبینی ئەو کەسانەی ﴿فِى قُلُوبِهِم مَّرَضٌ﴾ کە لەدڵیاندا نەخۆشی (دوو ڕوویی) هەیە ﴿يَنظُرُونَ إِلَيْكَ﴾ تەماشای تۆ دەکەن ﴿نَظَرَ ٱلْمَغْشِىِّ عَلَيْهِ مِنَ ٱلْمَوْتِ﴾ وەك تەماشا کردنی کەسێك کە لە ترسی مردن لە هۆشی خۆی چووبێت ﴿فَأَوْلَىٰ لَهُمْ﴾ بۆ ئەوان وا چاکتر بوو (٢٠) ﴿طَاعَةٌ وَقَوْلٌ مَّعْرُوفٌ﴾ فەرمان بەردار بوونایە و قسەی جوان و چاکیان بکردایە ﴿فَإِذَا عَزَمَ ٱلْأَمْرُ﴾ هەر کاتێکیش فەرمانی (جەنگ) درا (جێ بەجێ ی ناکەن) ﴿فَلَوْ صَدَقُواْ ٱللَّهَ﴾ خۆ ئەگەر لەگەڵ خوا ڕاستیان بکردایە ﴿لَكَانَ خَيْرًا لَّهُمْ﴾ ئەوە باشتر بوو بۆیان (٢١) ﴿فَهَلْ عَسَيْتُمْ﴾ جا ئایا ئێوە بەتەمان (ئەی ناپاکان) ﴿إِن تَوَلَّيْتُمْ﴾ ئەگەر پشت هەڵکەن (لە ئیسلام و جیهاد) ﴿أَن تُفْسِدُواْ فِى ٱلْأَرْضِ﴾ لە زەویدا ئاژاوە و خراپە بەرپابکەن ﴿وَتُقَطِّعُوٓاْ أَرْحَامَكُمْ﴾ وە هەرچی پەیوەندی خزمایەتی یە بیبچڕێنن (٢٢) ﴿أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ﴾ ئا ئەوانە ئەو کەسانەن ﴿لَعَنَهُمُ ٱللَّهُ﴾ کە خوا نەفرینی لێ کردوون ﴿فَأَصَمَّهُمْ وَأَعْمَىٰٓ أَبْصَٰرَهُمْ﴾ وە کەڕی کردوون و چاویانی کوێر کردووە (٢٣) ﴿أَفَلَا يَتَدَبَّرُونَ ٱلْقُرْءَانَ﴾ ئاخۆ ئەوانە وورد نابنەوە لە قورئان (و تێی ناگەن)؟! ﴿أَمْ عَلَىٰ قُلُوبٍ أَقْفَالُهَآ﴾ (وا نی یە) بەڵکو دڵیان قوفڵی لێ دراوە (٢٤) ﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ﴾ بێگومان ئەو کەسانەی ﴿ٱرْتَدُّواْ عَلَىٰٓ أَدْبَٰرِهِم﴾ پاشە و پاش گەڕانەوە لە ئایینەکەیان ﴿مِّنۢ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ ٱلْهُدَى﴾ لە پاش ئەوەی هەقیان بۆ ڕوون بوویەوە ﴿ٱلشَّيْطَٰنُ سَوَّلَ لَهُمْ﴾ شەیتان خراپەکانیانی بۆ جوان و ڕازاوە کردبوون ﴿وَأَمْلَىٰ لَهُمْ﴾ وە بەهیوا و ئومێد فریوی دابوون (٢٥) ﴿ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُواْ﴾ چونکە ئەوان دەیان ووت ﴿لِلَّذِينَ كَرِهُواْ مَا نَزَّلَ ٱللَّهُ﴾ بەو کەسانەی کەڕقیان بوو لەو قورئانەی خوا نارد بووی ﴿سَنُطِيعُكُمْ فِى بَعْضِ ٱلْأَمْرِ﴾ ئێمە لە مەولا لەهەندێ کاردا گوێڕایەڵیتان دەکەین ﴿وَٱللَّهُ يَعْلَمُ إِسْرَارَهُمْ﴾ وە خوا بە نهێنیەکانیان دەزانێ (٢٦) ﴿فَكَيْفَ إِذَا تَوَفَّتْهُمُ ٱلْمَلَٰٓئِكَةُ﴾ ئاخۆ چۆن بێ (حاڵی ئەو ناپاکانە) کاتێك فریشتەکان گیانیان دەکێشن و ﴿يَضْرِبُونَ وُجُوهَهُمْ وَأَدْبَٰرَهُمْ﴾ لە ڕوخسار و پاشیان دەدەن (٢٧) ﴿ذَٰلِكَ﴾ ئەو (جۆرە گیان کێشانە) ﴿بِأَنَّهُمُ ٱتَّبَعُواْ مَآ أَسْخَطَ ٱللَّهَ﴾ لەبەر ئەوەیە کە بێگومان ئەوانە شوێن شتانێ کەوتبوون کە خوای تووڕە کرد بوو ﴿وَكَرِهُواْ رِضْوَٰنَهُۥ﴾ ڕەزامەندی خواشیان پێ ناخۆش بوو ﴿فَأَحْبَطَ أَعْمَٰلَهُمْ﴾ بۆیە خواش کردەوەکانیانی پووچەڵ کردەوە (٢٨) ﴿أَمْ حَسِبَ﴾ ئایا وا دەزانن ﴿ٱلَّذِينَ فِى قُلُوبِهِم مَّرَضٌ﴾ ئەوانەی کە نەخۆشی (ناپاکی) لە دڵیان دایە ﴿أَن لَّن يُخْرِجَ ٱللَّهُ أَضْغَٰنَهُمْ﴾ کە خوا هەرگیز ڕق و کینەیان دەرناخات و ئاشکرای ناکات (٢٩)

وَلَوۡ نَشَآءُ لَأَرَيۡنَٰكَهُمۡ فَلَعَرَفۡتَهُم بِسِيمَٰهُمۡۚ وَلَتَعۡرِفَنَّهُمۡ فِي
لَحۡنِ ٱلۡقَوۡلِۚ وَٱللَّهُ يَعۡلَمُ أَعۡمَٰلَكُمۡ ٣٠ وَلَنَبۡلُوَنَّكُمۡ حَتَّىٰ نَعۡلَمَ
ٱلۡمُجَٰهِدِينَ مِنكُمۡ وَٱلصَّٰبِرِينَ وَنَبۡلُوَاْ أَخۡبَارَكُمۡ ٣١ إِنَّ ٱلَّذِينَ
كَفَرُواْ وَصَدُّواْ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ وَشَآقُّواْ ٱلرَّسُولَ مِنۢ بَعۡدِ
مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ ٱلۡهُدَىٰ لَن يَضُرُّواْ ٱللَّهَ شَيۡـٔٗا وَسَيُحۡبِطُ أَعۡمَٰلَهُمۡ
٣٢ ۞ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ أَطِيعُواْ ٱللَّهَ وَأَطِيعُواْ ٱلرَّسُولَ
وَلَا تُبۡطِلُوٓاْ أَعۡمَٰلَكُمۡ ٣٣ إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ وَصَدُّواْ عَن سَبِيلِ
ٱللَّهِ ثُمَّ مَاتُواْ وَهُمۡ كُفَّارٞ فَلَن يَغۡفِرَ ٱللَّهُ لَهُمۡ ٣٤ فَلَا تَهِنُواْ
وَتَدۡعُوٓاْ إِلَى ٱلسَّلۡمِ وَأَنتُمُ ٱلۡأَعۡلَوۡنَ وَٱللَّهُ مَعَكُمۡ وَلَن يَتِرَكُمۡ
أَعۡمَٰلَكُمۡ ٣٥ إِنَّمَا ٱلۡحَيَوٰةُ ٱلدُّنۡيَا لَعِبٞ وَلَهۡوٞۚ وَإِن تُؤۡمِنُواْ وَتَتَّقُواْ
يُؤۡتِكُمۡ أُجُورَكُمۡ وَلَا يَسۡـَٔلۡكُمۡ أَمۡوَٰلَكُمۡ ٣٦ إِن يَسۡـَٔلۡكُمُوهَا
فَيُحۡفِكُمۡ تَبۡخَلُواْ وَيُخۡرِجۡ أَضۡغَٰنَكُمۡ ٣٧ هَٰٓأَنتُمۡ هَٰٓؤُلَآءِ
تُدۡعَوۡنَ لِتُنفِقُواْ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ فَمِنكُم مَّن يَبۡخَلُۖ وَمَن يَبۡخَلۡ
فَإِنَّمَا يَبۡخَلُ عَن نَّفۡسِهِۦۚ وَٱللَّهُ ٱلۡغَنِيُّ وَأَنتُمُ ٱلۡفُقَرَآءُۚ وَإِن
تَتَوَلَّوۡاْ يَسۡتَبۡدِلۡ قَوۡمًا غَيۡرَكُمۡ ثُمَّ لَا يَكُونُوٓاْ أَمۡثَٰلَكُم ٣٨

ثلاثة أرباع
الحِزْبِ
٥١

﴿وَلَوۡ نَشَآءُ﴾ ئەگەر بمانویستایە ﴿لَأَرَيۡنَٰكَهُمۡ﴾ ئەوانەمان نیشان دەدایت (کە دووڕوون) ﴿فَلَعَرَفۡتَهُم
بِسِيمَٰهُمۡۚ﴾ ئەوسا هەر بەشێوە و دیمەنیاندا دەتناسین ﴿وَلَتَعۡرِفَنَّهُمۡ فِي لَحۡنِ ٱلۡقَوۡلِۚ﴾ وە بێگومان بە شێوازی
قسەشیاندا دەیانناسییت ﴿وَٱللَّهُ يَعۡلَمُ أَعۡمَٰلَكُمۡ﴾ وە دڵنیابن خوا بە هەموو کردەوەکانتان دەزانێت ﴿٣٠﴾
﴿وَلَنَبۡلُوَنَّكُمۡ﴾ سوێند بەخوا تاقیتان دەکەینەوە ﴿حَتَّىٰ نَعۡلَمَ﴾ تا دەری بخەین و دیاربێ ﴿ٱلۡمُجَٰهِدِينَ
مِنكُمۡ وَٱلصَّٰبِرِينَ﴾ موجاهیدان و خۆڕاگرانتان ﴿وَنَبۡلُوَاْ أَخۡبَارَكُمۡ﴾ وە تا هەواڵتان چی یە ئاشکرای کەین
﴿٣١﴾ ﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ﴾ بێگومان کەسانێ کە بێ باوەڕبوون ﴿وَصَدُّواْ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ﴾ وەڕێگری (خەڵك)
یان دەکرد لە ڕێبازی خوا ﴿وَشَآقُّواْ ٱلرَّسُولَ﴾ دژایەتی پێغەمبەریشیان دەکرد ﴿مِنۢ بَعۡدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ ٱلۡهُدَىٰ﴾
پاش ئەوەی هەق و ڕاستیان بۆ ڕوون بۆتەوە ﴿لَن يَضُرُّواْ ٱللَّهَ شَيۡـٔٗا﴾ هیچ زیانێك بەخوا ناگەیەنن
﴿وَسَيُحۡبِطُ أَعۡمَٰلَهُمۡ﴾ وە بە زوویی (خوا پیلان) وکردەوەکانیان پووچەڵ دەکاتەوە ﴿٣٢﴾ ﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ
ءَامَنُوٓاْ﴾ ئەی ئەوکەسانەی کەباوەڕتان هێناوە ﴿أَطِيعُواْ ٱللَّهَ وَأَطِيعُواْ ٱلرَّسُولَ﴾ فەرمانبەردار وگوێڕایەڵی
خواو پێغەمبەربن ﴿وَلَا تُبۡطِلُوٓاْ أَعۡمَٰلَكُمۡ﴾ وە کردەوە(چاکە)کانتان هەڵمەوەشێننەوە ﴿٣٣﴾ ﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ﴾
بێگومان ئەوانەی کە بێ باوەڕبوون ﴿وَصَدُّواْ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ﴾ وەڕێگری (خەڵك)یان دەکرد لە ڕێبازی
خوا ﴿ثُمَّ مَاتُواْ وَهُمۡ كُفَّارٞ﴾ پاشان بەبێ باوەڕی مردن ﴿فَلَن يَغۡفِرَ ٱللَّهُ لَهُمۡ﴾ ئەوە هەرگیز خوا لێیان
خۆش نابێت ﴿٣٤﴾ ﴿فَلَا تَهِنُواْ وَتَدۡعُوٓاْ إِلَى ٱلسَّلۡمِ﴾ جا (باوەڕداران) لاوازو سست مەبن و داوای ئاشتی
(و شەڕ وەستان) مەکەن ﴿وَأَنتُمُ ٱلۡأَعۡلَوۡنَ﴾ چونکە هەر ئێوە زاڵ و بەهێزترن ﴿وَٱللَّهُ مَعَكُمۡ﴾ (یارمەتی)
خواش لەگەڵ ئێوەدایە ﴿وَلَن يَتِرَكُمۡ أَعۡمَٰلَكُمۡ﴾ وە (پاداشتی) کردەوەکانتان کەم ناکاتەوە ﴿٣٥﴾ ﴿إِنَّمَا
ٱلۡحَيَوٰةُ ٱلدُّنۡيَا﴾ بێگومان ژیانی دونیا تەنها ﴿لَعِبٞ وَلَهۡوٞۚ﴾ گاڵتە و گەپێکە (ودەبڕێتەوە) ﴿وَإِن تُؤۡمِنُواْ وَتَتَّقُواْ﴾
خۆ ئەگەر باوەڕ بهێنن ولەخواترس بن ﴿يُؤۡتِكُمۡ أُجُورَكُمۡ﴾ (خوا) پاداشتی خۆتان پێ دەدات
﴿وَلَا يَسۡـَٔلۡكُمۡ أَمۡوَٰلَكُمۡ﴾ وە داوای بەخشینی هەموو دارایی و ماڵتان لێ ناکات ﴿٣٦﴾ ﴿إِن يَسۡـَٔلۡكُمُوهَا﴾
ئەگەر (خوا) داوای بەخشینی هەموو سامانتان لێ بکات ﴿فَيُحۡفِكُمۡ﴾ زۆریش داکۆکی بکات لێتان
﴿تَبۡخَلُواْ﴾ ئێوە چرووکی و ڕەزیلی دەکەن ﴿وَيُخۡرِجۡ أَضۡغَٰنَكُمۡ﴾ و ڕق و کینەی دەروونتان دەردەخات
﴿٣٧﴾ ﴿هَٰٓأَنتُمۡ هَٰٓؤُلَآءِ﴾ بێداربن ئێوە ئەو کەسانەن ﴿تُدۡعَوۡنَ﴾ کە بانگ دەکرێن ﴿لِتُنفِقُواْ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ﴾ تا لە
پێناوی خوا ماڵ ببەخشن ﴿فَمِنكُم مَّن يَبۡخَلُۖ﴾ کەچی هەندێکتان ڕژدەی دەکەن ﴿وَمَن يَبۡخَلۡ﴾ هەر کەسیش
ڕژدەیی و ڕەزیلی بکات ﴿فَإِنَّمَا يَبۡخَلُ عَن نَّفۡسِهِۦۚ﴾ ئەوە بێگومان تەنها ڕژدیی لە (دژی) خۆی دەکات
﴿وَٱللَّهُ ٱلۡغَنِيُّ﴾ چونکە خوا (دەوڵەمەندە) و بێ نیازە ﴿وَأَنتُمُ ٱلۡفُقَرَآءُۚ﴾ هەر ئێوەن هەژار و بێ نەوا
﴿وَإِن تَتَوَلَّوۡاْ﴾ جا ئەگەر ئێوە پشت هەڵکەن (لەئاینەکەتان) ﴿يَسۡتَبۡدِلۡ قَوۡمًا غَيۡرَكُمۡ﴾ (خوای گەورە)
ئێوە دەگۆڕێت بەکەسانێکی تر(ی زۆر چاك) ﴿ثُمَّ لَا يَكُونُوٓاْ أَمۡثَٰلَكُم﴾ پاشان (ئەوان) وەکو ئێوە نابن
(ڕاستگۆن لەگەڵ پەروەردگاریاندا) ﴿٣٨﴾

سُورَةُ الفَتْحِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

إِنَّا فَتَحْنَا لَكَ فَتْحًا مُّبِينًا ﴿١﴾ لِّيَغْفِرَ لَكَ ٱللَّهُ مَا تَقَدَّمَ مِن ذَنۢبِكَ
وَمَا تَأَخَّرَ وَيُتِمَّ نِعْمَتَهُۥ عَلَيْكَ وَيَهْدِيَكَ صِرَٰطًا مُّسْتَقِيمًا ﴿٢﴾
وَيَنصُرَكَ ٱللَّهُ نَصْرًا عَزِيزًا ﴿٣﴾ هُوَ ٱلَّذِىٓ أَنزَلَ ٱلسَّكِينَةَ فِى قُلُوبِ
ٱلْمُؤْمِنِينَ لِيَزْدَادُوٓا۟ إِيمَٰنًا مَّعَ إِيمَٰنِهِمْ ۗ وَلِلَّهِ جُنُودُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَٱلْأَرْضِ ۚ وَكَانَ ٱللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿٤﴾ لِّيُدْخِلَ ٱلْمُؤْمِنِينَ وَٱلْمُؤْمِنَٰتِ
جَنَّٰتٍ تَجْرِى مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَا وَيُكَفِّرَ عَنْهُمْ
سَيِّـَٔاتِهِمْ ۚ وَكَانَ ذَٰلِكَ عِندَ ٱللَّهِ فَوْزًا عَظِيمًا ﴿٥﴾ وَيُعَذِّبَ
ٱلْمُنَٰفِقِينَ وَٱلْمُنَٰفِقَٰتِ وَٱلْمُشْرِكِينَ وَٱلْمُشْرِكَٰتِ ٱلظَّآنِّينَ
بِٱللَّهِ ظَنَّ ٱلسَّوْءِ ۚ عَلَيْهِمْ دَآئِرَةُ ٱلسَّوْءِ ۖ وَغَضِبَ ٱللَّهُ عَلَيْهِمْ
وَلَعَنَهُمْ وَأَعَدَّ لَهُمْ جَهَنَّمَ ۖ وَسَآءَتْ مَصِيرًا ﴿٦﴾ وَلِلَّهِ جُنُودُ
ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۚ وَكَانَ ٱللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا ﴿٧﴾ إِنَّآ
أَرْسَلْنَٰكَ شَٰهِدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ﴿٨﴾ لِّتُؤْمِنُوا۟ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ
وَتُعَزِّرُوهُ وَتُوَقِّرُوهُ ۚ وَتُسَبِّحُوهُ بُكْرَةً وَأَصِيلًا ﴿٩﴾

سورەتی ﴿ الفَتْح ﴾

﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ﴾ بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

﴿إِنَّا فَتَحْنَا لَكَ فَتْحًا مُّبِينًا﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) بێگومان ئێمە سەرکەوتنێکی ئاشکرامان پێ دایت (کەرێکەوتنی حودەیبییەیە) ﴿١﴾ ﴿لِّيَغْفِرَ لَكَ اللَّهُ﴾ تا خوا خۆش ببێت ﴿مَا تَقَدَّمَ مِن ذَنۢبِكَ وَمَا تَأَخَّرَ﴾ لە گوناهەکانی ڕابوردوو داهاتووت ﴿وَيُتِمَّ نِعْمَتَهُۥ عَلَيْكَ﴾ وە نیعمەتی خۆی بەتەواوی بڕژێت بەسەرتدا ﴿وَيَهْدِيَكَ صِرَٰطًا مُّسْتَقِيمًا﴾ وەرێگای ڕاستت نیشان بدات (بەردەوامت کات) ﴿٢﴾ ﴿وَيَنصُرَكَ اللَّهُ﴾ وەخوا سەرت بخات ﴿نَصْرًا عَزِيزًا﴾ بەسەرکەوتنێکی بالادەستانە ﴿٣﴾ ﴿هُوَ الَّذِىٓ﴾ ئەو خوا زاتێکە ﴿أَنزَلَ السَّكِينَةَ﴾ ئارامی دابەزاندووەتە ﴿فِى قُلُوبِ الْمُؤْمِنِينَ﴾ ناو دڵی ئیمانداران ﴿لِيَزْدَادُوٓا۟ إِيمَٰنًا﴾ تا ئیمانیان زیاد بکات ﴿مَّعَ إِيمَٰنِهِمْ﴾ لەگەڵ ئەو ئیمانەی کە هەیانە ﴿وَلِلَّهِ جُنُودُ﴾ تەنها هی خوایە سەربازانی ﴿السَّمَٰوَٰتِ وَالْأَرْضِ﴾ ئاسمانەکان و زەوی ﴿وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا﴾ وە هەمیشە خوا زانای کاردروستە ﴿٤﴾ ﴿لِّيُدْخِلَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَٰتِ﴾ تا پیاوان و ئافرەتانی باوەڕدار بباتە ﴿جَنَّٰتٍ تَجْرِى مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَٰرُ﴾ بەهەشتانێك کە ڕوبارەکان بەژێریاندا دەڕوات ﴿خَٰلِدِينَ فِيهَا﴾ بەهەمیشەیی تیایدا دەمێننەوە ﴿وَيُكَفِّرَ عَنْهُمْ سَيِّـَٔاتِهِمْ﴾ وەتا لەگوناهەکانیان خۆش ببێت ﴿وَكَانَ ذَٰلِكَ عِندَ اللَّهِ﴾ وە ئەم (بەڵێنە) لای خوا ﴿فَوْزًا عَظِيمًا﴾ سەرکەوتنێکی گەورەیە ﴿٥﴾ ﴿وَيُعَذِّبَ الْمُنَٰفِقِينَ وَالْمُنَٰفِقَٰتِ﴾ و تا سزای بدات پیاوان و ئافرەتانی (دوو ڕوو) و ناپاك و ﴿وَالْمُشْرِكِينَ وَالْمُشْرِكَٰتِ﴾ پیاوان و ئافرەتانی هاوبەش پەیداکەری ﴿الظَّآنِّينَ بِاللَّهِ ظَنَّ السَّوْءِ﴾ گومان بەرانی خراپ دەربارەی خوا ﴿عَلَيْهِمْ دَآئِرَةُ السَّوْءِ﴾ ئەوخراپە(لەناو چوونەی چاوەڕوانی دەکەن بۆ ئیمانداران) هەر بەسەر خۆیاندا دێت ﴿وَغَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ﴾ وەخوا خەشمی لێ گرتوون و ﴿وَلَعَنَهُمْ﴾ نەفرینی لێ کردوون و ﴿وَأَعَدَّ لَهُمْ جَهَنَّمَ﴾ دۆزەخی بۆ ئامادە کردوون ﴿وَسَآءَتْ مَصِيرًا﴾ ئای چ سەرئەنجامێکی خراپە ﴿٦﴾ ﴿وَلِلَّهِ جُنُودُ﴾ تەنها هی خوایە سەربازانی ﴿السَّمَٰوَٰتِ وَالْأَرْضِ﴾ ئاسمانەکان و زەوی ﴿وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا﴾ وەخوا هەمیشە بالادەستی کاربەجێ یە ﴿٧﴾ ﴿إِنَّآ أَرْسَلْنَٰكَ﴾ بەڕاستی (ئەی موحەممەد ﷺ) تۆمان ناردووە ﴿شَٰهِدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا﴾ بەشایەت و مژدەدەر و ترسێنەر ﴿٨﴾ ﴿لِّتُؤْمِنُوا۟ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِۦ﴾ بۆ ئەوەی باوەڕ بە خواو پێغەمبەرەکەی بهێنن ﴿وَتُعَزِّرُوهُ وَتُوَقِّرُوهُ﴾ وە پشتیوانی لێ بکەن و ڕێزی لێ بگرن ﴿وَتُسَبِّحُوهُ بُكْرَةً وَأَصِيلًا﴾ وە تەسبیحاتی خوا بکەن بە بەیانیان و ئێوارناندا ﴿٩﴾

إِنَّ ٱلَّذِينَ يُبَايِعُونَكَ إِنَّمَا يُبَايِعُونَ ٱللَّهَ يَدُ ٱللَّهِ فَوْقَ
أَيْدِيهِمْ فَمَن نَّكَثَ فَإِنَّمَا يَنكُثُ عَلَىٰ نَفْسِهِۦ وَمَنْ أَوْفَىٰ
بِمَا عَٰهَدَ عَلَيْهُ ٱللَّهَ فَسَيُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿١٠﴾ سَيَقُولُ
لَكَ ٱلْمُخَلَّفُونَ مِنَ ٱلْأَعْرَابِ شَغَلَتْنَآ أَمْوَٰلُنَا وَأَهْلُونَا
فَٱسْتَغْفِرْ لَنَا يَقُولُونَ بِأَلْسِنَتِهِم مَّا لَيْسَ فِى قُلُوبِهِمْ قُلْ
فَمَن يَمْلِكُ لَكُم مِّنَ ٱللَّهِ شَيْـًٔا إِنْ أَرَادَ بِكُمْ ضَرًّا أَوْ أَرَادَ بِكُمْ
نَفْعًۢا بَلْ كَانَ ٱللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًۢا ﴿١١﴾ بَلْ ظَنَنتُمْ أَن لَّن
يَنقَلِبَ ٱلرَّسُولُ وَٱلْمُؤْمِنُونَ إِلَىٰٓ أَهْلِيهِمْ أَبَدًا وَزُيِّنَ ذَٰلِكَ فِى
قُلُوبِكُمْ وَظَنَنتُمْ ظَنَّ ٱلسَّوْءِ وَكُنتُمْ قَوْمًۢا بُورًا ﴿١٢﴾ وَمَن لَّمْ يُؤْمِنۢ
بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ فَإِنَّآ أَعْتَدْنَا لِلْكَٰفِرِينَ سَعِيرًا ﴿١٣﴾ وَلِلَّهِ مُلْكُ
ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ يَغْفِرُ لِمَن يَشَآءُ وَيُعَذِّبُ مَن يَشَآءُ
وَكَانَ ٱللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا ﴿١٤﴾ سَيَقُولُ ٱلْمُخَلَّفُونَ إِذَا
ٱنطَلَقْتُمْ إِلَىٰ مَغَانِمَ لِتَأْخُذُوهَا ذَرُونَا نَتَّبِعْكُمْ يُرِيدُونَ
أَن يُبَدِّلُوا۟ كَلَٰمَ ٱللَّهِ قُل لَّن تَتَّبِعُونَا كَذَٰلِكُمْ قَالَ ٱللَّهُ مِن قَبْلُ
فَسَيَقُولُونَ بَلْ تَحْسُدُونَنَا بَلْ كَانُوا۟ لَا يَفْقَهُونَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿١٥﴾

﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ يُبَايِعُونَكَ﴾ بەڕاستی ئەوکەسانەی پەیمان دەدەن بەتۆ (ئەی موحەممەد ﷺ) ﴿إِنَّمَا يُبَايِعُونَ
ٱللَّهَ﴾ بێگومان ئەوانە پەیمان بەخوا دەدەن ﴿يَدُ ٱللَّهِ فَوْقَ أَيْدِيهِمْ﴾ دەستی خوا لەسەر دەستی ئەوانەوەیە
(لەم ئایەتە پیرۆزەدا جێگیرکردن وباسکردنی سیفەتی دەست بۆ خودا هاتووە ئێمەش بڕوامان
پێیەتی بەبێ هیچ لێچواندن ولەیەکدانەوەیەك، وەشێوەکەی نازانین تەنها خودا خۆی دەیزانێت)
﴿فَمَن نَّكَثَ﴾ جا هەرکەس پەیمانەکەی شکاند ﴿فَإِنَّمَا يَنكُثُ عَلَىٰ نَفْسِهِۦ﴾ ئەوە بێگومان ئەو پەیمان
شکاندنە تەنها (زیانی) بۆ خۆیەتی ﴿وَمَنْ أَوْفَىٰ﴾ هەر کەسیش وەفا بکات ﴿بِمَا عَٰهَدَ عَلَيْهُ ٱللَّهَ﴾ بەو
پەیمانەی کەداویێتی بەخوا ﴿فَسَيُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا﴾ ئەوە بەڕاستی خوا پاداشتی گەورەیی دەداتێ ﴿١٠﴾
﴿سَيَقُولُ لَكَ﴾ بێگومان پێت دەڵێن ﴿ٱلْمُخَلَّفُونَ مِنَ ٱلْأَعْرَابِ﴾ ئەو عەرەبە دەشتەکیانەی کەلە غەزا جێ
مابوون ﴿شَغَلَتْنَآ أَمْوَٰلُنَا وَأَهْلُونَا﴾ سامان و خاوخێزانمان مەشغوڵیان کردین (نەیان هێشت بێین بۆ
غەزا) ﴿فَٱسْتَغْفِرْ لَنَا﴾ لەبەر ئەوە داوای لێ خۆشبوونمان بۆ بکە ﴿يَقُولُونَ بِأَلْسِنَتِهِم مَّا لَيْسَ فِى قُلُوبِهِمْ﴾
ئەوەی بەزمانیان دەیڵێن لەدڵیاندا نی یە (وباوەڕیان پێی نیە) ﴿قُلْ فَمَن﴾ بڵێ جا کێ ﴿يَمْلِكُ لَكُم مِّنَ ٱللَّهِ
شَيْـًٔا﴾ لەبەرانبەر خوادا هیچی بەدەستە بۆتان ﴿إِنْ أَرَادَ بِكُمْ ضَرًّا﴾ ئەگەر خوا زیانێکی بۆتان بوێت
﴿أَوْ أَرَادَ بِكُمْ نَفْعًۢا﴾ یان سوودو قازانجێکی بۆتان بوێت ﴿بَلْ كَانَ ٱللَّهُ﴾ (وانییەکەدەیڵێن) بەڵکو خوا
﴿بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًۢا﴾ ئاگادارە بەهەرچییەك کەدەیکەن ﴿١١﴾ ﴿بَلْ ظَنَنتُمْ أَن﴾ بەڵکو وا گومانتان دەبرد کە
﴿لَّن يَنقَلِبَ ٱلرَّسُولُ وَٱلْمُؤْمِنُونَ إِلَىٰٓ أَهْلِيهِمْ أَبَدًا﴾ پێغەمبەر و ئیمانداران هەرگیز ناگەڕێنەوە بۆ ناو کەس
و کاری خۆیان (و شەهید دەبن) ﴿وَزُيِّنَ ذَٰلِكَ فِى قُلُوبِكُمْ﴾ ئەو گومانە لەدڵتاندا ڕازێنرابوویەوە
﴿وَظَنَنتُمْ ظَنَّ ٱلسَّوْءِ﴾ وە گومانی خراپتان دەبرد ﴿وَكُنتُمْ قَوْمًۢا بُورًا﴾ و بەڕاستی ئێوە گەلێکن لەناو دەچن ﴿١٢﴾
﴿وَمَن لَّمْ يُؤْمِنۢ﴾ و هەر کەس باوەڕی نەهێنا بێ ﴿بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ﴾ بەخوا و پێغەمبەرەکەی ﴿فَإِنَّآ أَعْتَدْنَا﴾
ئەوە بەڕاستی ئێمە ئامادەمان کردووە ﴿لِلْكَٰفِرِينَ سَعِيرًا﴾ بۆ ئەو بێ باوەڕانە ئاگرێکی هەڵگیرساو ﴿١٣﴾
﴿وَلِلَّهِ مُلْكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ﴾ ئاسمانەکان و زەوی تەنها موڵکی خوایە ﴿يَغْفِرُ لِمَن يَشَآءُ﴾ لەهەر کەس
کەبیەوێت خۆش دەبێت ﴿وَيُعَذِّبُ مَن يَشَآءُ﴾ سزای هەرکەسیش دەدات کەبیەوێت (لەتاوانباران)
﴿وَكَانَ ٱللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا﴾ وەخوا لێبوردەی میهرەبانە ﴿١٤﴾ ﴿سَيَقُولُ ٱلْمُخَلَّفُونَ﴾ بێگومان بەجێماوان
لەغەزا دەڵێن ﴿إِذَا ٱنطَلَقْتُمْ﴾ هەرکاتێك (لەمەدینە) دەرچوون ﴿إِلَىٰ مَغَانِمَ لِتَأْخُذُوهَا﴾ بۆ گرتنی
دەسکەوتەکان (غەنیمەت) ﴿ذَرُونَا نَتَّبِعْكُمْ﴾ لێمان گەڕێن باشوێنتان بکەوین ﴿يُرِيدُونَ أَن يُبَدِّلُوا۟ كَلَٰمَ
ٱللَّهِ﴾ دەیانەوێ ووتەی خوا (کە دەسکەوتەکانی خەیبەر بۆ بەشدارانی حودەیبیەیە) بگۆڕن ﴿قُل لَّن
تَتَّبِعُونَا﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) بڵێ هەرگیز نابێت شوێنمان کەون ﴿كَذَٰلِكُمْ قَالَ ٱللَّهُ مِن قَبْلُ﴾ چونکە
پێشتر خوا دەربارەتان هەروای فەرمووە ﴿فَسَيَقُولُونَ﴾ ئەمجا دواتر دەڵێن ﴿بَلْ تَحْسُدُونَنَا﴾ (وا نی یە)
بەڵکو حەسوودی بە ئێمە دەبەن ﴿بَلْ كَانُوا۟﴾ (وا نی یە) بەڵکو ئەوان ﴿لَا يَفْقَهُونَ إِلَّا قَلِيلًا﴾ زۆر کەم
تێدەگەن ﴿١٥﴾

قُل لِّلْمُخَلَّفِينَ مِنَ ٱلْأَعْرَابِ سَتُدْعَوْنَ إِلَىٰ قَوْمٍ أُو۟لِى بَأْسٍ شَدِيدٍ
تُقَٰتِلُونَهُمْ أَوْ يُسْلِمُونَ ۖ فَإِن تُطِيعُوا۟ يُؤْتِكُمُ ٱللَّهُ أَجْرًا حَسَنًا ۖ
وَإِن تَتَوَلَّوْا۟ كَمَا تَوَلَّيْتُم مِّن قَبْلُ يُعَذِّبْكُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٦﴾ لَّيْسَ
عَلَى ٱلْأَعْمَىٰ حَرَجٌ وَلَا عَلَى ٱلْأَعْرَجِ حَرَجٌ وَلَا عَلَى ٱلْمَرِيضِ حَرَجٌ ۗ
وَمَن يُطِعِ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ يُدْخِلْهُ جَنَّٰتٍ تَجْرِى مِن تَحْتِهَا
ٱلْأَنْهَٰرُ ۖ وَمَن يَتَوَلَّ يُعَذِّبْهُ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٧﴾ ۞ لَّقَدْ رَضِىَ ٱللَّهُ
عَنِ ٱلْمُؤْمِنِينَ إِذْ يُبَايِعُونَكَ تَحْتَ ٱلشَّجَرَةِ فَعَلِمَ مَا فِى
قُلُوبِهِمْ فَأَنزَلَ ٱلسَّكِينَةَ عَلَيْهِمْ وَأَثَٰبَهُمْ فَتْحًا قَرِيبًا ﴿١٨﴾ وَمَغَانِمَ
كَثِيرَةً يَأْخُذُونَهَا ۗ وَكَانَ ٱللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا ﴿١٩﴾ وَعَدَكُمُ ٱللَّهُ
مَغَانِمَ كَثِيرَةً تَأْخُذُونَهَا فَعَجَّلَ لَكُمْ هَٰذِهِۦ وَكَفَّ أَيْدِىَ
ٱلنَّاسِ عَنكُمْ وَلِتَكُونَ ءَايَةً لِّلْمُؤْمِنِينَ وَيَهْدِيَكُمْ صِرَٰطًا
مُّسْتَقِيمًا ﴿٢٠﴾ وَأُخْرَىٰ لَمْ تَقْدِرُوا۟ عَلَيْهَا قَدْ أَحَاطَ ٱللَّهُ بِهَا ۚ
وَكَانَ ٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرًا ﴿٢١﴾ وَلَوْ قَٰتَلَكُمُ ٱلَّذِينَ
كَفَرُوا۟ لَوَلَّوُا۟ ٱلْأَدْبَٰرَ ثُمَّ لَا يَجِدُونَ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ﴿٢٢﴾ سُنَّةَ
ٱللَّهِ ٱلَّتِى قَدْ خَلَتْ مِن قَبْلُ ۖ وَلَن تَجِدَ لِسُنَّةِ ٱللَّهِ تَبْدِيلًا ﴿٢٣﴾

الحِزْبُ ٥٢

﴿قُل لِّلۡمُخَلَّفِينَ﴾ بڵێ بەجێماوان لەغەزا ﴿مِنَ ٱلۡأَعۡرَابِ﴾ لە عەرەبە دەشتەکی یەکان ﴿سَتُدۡعَوۡنَ﴾
لەمەولا بانگ دەکرێن ﴿إِلَىٰ قَوۡمٍ أُوْلِي بَأۡسٖ شَدِيدٖ﴾ بۆ (جەنگ لەگەڵ) گەلێکی زۆر بەهێزی جەنگاوەر
﴿تُقَٰتِلُونَهُمۡ أَوۡ يُسۡلِمُونَۖ﴾ (دەبێ) جەنگیان لەگەڵ بکەن یان خۆیان موسڵمان ببن ﴿فَإِن تُطِيعُواْ﴾ جائەگەر
گوێرایەڵ بن ﴿يُؤۡتِكُمُ ٱللَّهُ﴾ خوا پێیان دەدات ﴿أَجۡرًا حَسَنٗاۖ﴾ پاداشتێکی زۆرباش ﴿وَإِن تَتَوَلَّوۡاْ﴾
وە ئەگەر سەرپێچی بکەن ﴿كَمَا تَوَلَّيۡتُم مِّن قَبۡلُ﴾ هەروەك لەوەو پێش سەرپێچیتان کرد (لە حودەیبیەدا)
﴿يُعَذِّبۡكُمۡ عَذَابًا أَلِيمٗا﴾ (خوا) سزایەکی سەختتان دەدات (١٦) ﴿لَّيۡسَ عَلَى ٱلۡأَعۡمَىٰ حَرَجٞ﴾ بۆ کوێر گوناه نییە
(بەشداری جیهاد نەکات) ﴿وَلَا عَلَى ٱلۡأَعۡرَجِ حَرَجٞ﴾ بۆ شەلیش گوناه نییە ﴿وَلَا عَلَى ٱلۡمَرِيضِ حَرَجٞۗ﴾ هەروەها
بۆ نەخۆشیش گوناه نییە ﴿وَمَن يُطِعِ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ﴾ وە هەر کەس گوێرایەڵی خوا و پێغەمبەرەکەی
بێت ﴿يُدۡخِلۡهُ جَنَّٰتٖ﴾ دەیباتە بەهەشتانێك ﴿تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُۖ﴾ کەرووبارەکان بەژێریاندا دێن
ودەچن ﴿وَمَن يَتَوَلَّ﴾ هەر کەسیش سەرپێچی بکات ﴿يُعَذِّبۡهُ عَذَابًا أَلِيمٗا﴾ (خوا) سزای سەختی دەدات
(١٧) ﴿لَّقَدۡ رَضِيَ ٱللَّهُ﴾ سوێند بەخوا بێگومان خوا ڕازی بوو ﴿عَنِ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ﴾ لەو ئیماندارانەی ﴿إِذۡ
يُبَايِعُونَكَ﴾ کە پەیمانیان پێدایت ﴿تَحۡتَ ٱلشَّجَرَةِ﴾ لەژێر درەختەکەدا (لە حودەیبیە) ﴿فَعَلِمَ مَا فِي
قُلُوبِهِمۡ﴾ جا خوا ئاگادار بوو بەوەی لە دڵیاندایە ﴿فَأَنزَلَ ٱلسَّكِينَةَ عَلَيۡهِمۡ﴾ بۆیە دڵنیایی و ئارامی بۆ
ناردن ﴿وَأَثَٰبَهُمۡ فَتۡحٗا قَرِيبٗا﴾ وە پاداشتی دانەوە بەسەرکەوتنێکی نزیك (کەئازاد کردنی خەیبەر بوو) (١٨)
﴿وَمَغَانِمَ كَثِيرَةٗ يَأۡخُذُونَهَاۗ﴾ وەغەنیمەتی زۆر کەبەدەستی دەهێنن ﴿وَكَانَ ٱللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمٗا﴾ وەخوا هەمیشە
زاڵی باڵادەستی کاربەجێ یە (١٩) ﴿وَعَدَكُمُ ٱللَّهُ﴾ خوا بەڵێنی پێ داوون ﴿مَغَانِمَ كَثِيرَةٗ﴾ کەغەنیمەتی زۆر
﴿تَأۡخُذُونَهَا﴾ (لە بێ باوەڕان) دەگرن ﴿فَعَجَّلَ لَكُمۡ هَٰذِهِۦ﴾ بۆیە ئەم (غەنیمەتەی خەیبەر)ی بۆ
پێش خستن ﴿وَكَفَّ أَيۡدِيَ ٱلنَّاسِ عَنكُمۡ﴾ وە دەستی خەڵکی (مەککەی) لێتان کۆتا کرد ﴿وَلِتَكُونَ ءَايَةٗ﴾
تا(ئەم ڕووداوە) ببێتە بەڵگەیەك ﴿لِّلۡمُؤۡمِنِينَ﴾ بۆ باوەڕداران ﴿وَيَهۡدِيَكُمۡ﴾ وەتا ڕێنموونیتان بکات
﴿صِرَٰطٗا مُّسۡتَقِيمٗا﴾ بۆ ڕێگای ڕاست (٢٠) ﴿وَأُخۡرَىٰ لَمۡ تَقۡدِرُواْ عَلَيۡهَا﴾ وە چەندەها (غەنیمەتی)تر
هەیە کەهێشتا دەسەڵاتتان نی یە بەسەری دا ﴿قَدۡ أَحَاطَ ٱللَّهُ بِهَاۚ﴾ بێگومان خوا ئاگای لەهەموویانە
﴿وَكَانَ ٱللَّهُ﴾ وەخوا هەمیشە ﴿عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٗا﴾ بەسەر هەموو شتێکدا بەدەسەڵات وبەتوانایە (٢١)
﴿وَلَوۡ قَٰتَلَكُمُ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ﴾ ئەگەر ئەوانەی کافرن جەنگیان لەدژتان بکردایە ﴿لَوَلَّوُاْ ٱلۡأَدۡبَٰرَ﴾ بێگومان
(تێك دەشکان و) هەڵدەهاتن ﴿ثُمَّ لَا يَجِدُونَ﴾ پاشان دەستیان نەدەکەوت ﴿وَلِيّٗا وَلَا نَصِيرٗا﴾ هیچ دۆست و
پشتیوانێك (٢٢) ﴿سُنَّةَ ٱللَّهِ ٱلَّتِي﴾ ئەوەیاساوباوی خوایە ﴿قَدۡ خَلَتۡ مِن قَبۡلُۖ﴾ کەبێگومان پێشتریش هەروابووە
﴿وَلَن تَجِدَ لِسُنَّةِ ٱللَّهِ تَبۡدِيلٗا﴾ قەت نابینیت باو و یاسای خوا هیچ گۆڕانێکی بەسەردا بێت (٢٣)

وَهُوَ ٱلَّذِي كَفَّ أَيۡدِيَهُمۡ عَنكُمۡ وَأَيۡدِيَكُمۡ عَنۡهُم بِبَطۡنِ مَكَّةَ مِنۢ
بَعۡدِ أَنۡ أَظۡفَرَكُمۡ عَلَيۡهِمۡۚ وَكَانَ ٱللَّهُ بِمَا تَعۡمَلُونَ بَصِيرًا ﴿٢٤﴾
هُمُ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ وَصَدُّوكُمۡ عَنِ ٱلۡمَسۡجِدِ ٱلۡحَرَامِ
وَٱلۡهَدۡيَ مَعۡكُوفًا أَن يَبۡلُغَ مَحِلَّهُۥۚ وَلَوۡلَا رِجَالٞ مُّؤۡمِنُونَ وَنِسَآءٞ
مُّؤۡمِنَٰتٞ لَّمۡ تَعۡلَمُوهُمۡ أَن تَطَـُٔوهُمۡ فَتُصِيبَكُم مِّنۡهُم مَّعَرَّةُۢ
بِغَيۡرِ عِلۡمٖۖ لِّيُدۡخِلَ ٱللَّهُ فِي رَحۡمَتِهِۦ مَن يَشَآءُۚ لَوۡ تَزَيَّلُواْ لَعَذَّبۡنَا
ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ مِنۡهُمۡ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿٢٥﴾ إِذۡ جَعَلَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ
فِي قُلُوبِهِمُ ٱلۡحَمِيَّةَ حَمِيَّةَ ٱلۡجَٰهِلِيَّةِ فَأَنزَلَ ٱللَّهُ سَكِينَتَهُۥ
عَلَىٰ رَسُولِهِۦ وَعَلَى ٱلۡمُؤۡمِنِينَ وَأَلۡزَمَهُمۡ كَلِمَةَ ٱلتَّقۡوَىٰ
وَكَانُوٓاْ أَحَقَّ بِهَا وَأَهۡلَهَاۚ وَكَانَ ٱللَّهُ بِكُلِّ شَيۡءٍ عَلِيمٗا ﴿٢٦﴾
لَّقَدۡ صَدَقَ ٱللَّهُ رَسُولَهُ ٱلرُّءۡيَا بِٱلۡحَقِّۖ لَتَدۡخُلُنَّ ٱلۡمَسۡجِدَ
ٱلۡحَرَامَ إِن شَآءَ ٱللَّهُ ءَامِنِينَ مُحَلِّقِينَ رُءُوسَكُمۡ وَمُقَصِّرِينَ
لَا تَخَافُونَۖ فَعَلِمَ مَا لَمۡ تَعۡلَمُواْ فَجَعَلَ مِن دُونِ ذَٰلِكَ
فَتۡحٗا قَرِيبًا ﴿٢٧﴾ هُوَ ٱلَّذِيٓ أَرۡسَلَ رَسُولَهُۥ بِٱلۡهُدَىٰ وَدِينِ
ٱلۡحَقِّ لِيُظۡهِرَهُۥ عَلَى ٱلدِّينِ كُلِّهِۦۚ وَكَفَىٰ بِٱللَّهِ شَهِيدٗا ﴿٢٨﴾

﴿وَهُوَ ٱلَّذِی﴾ خوا ئەو زاتەیە ﴿كَفَّ أَیۡدِیَهُمۡ عَنكُمۡ﴾ کەدەستی ئەوانی (کافران) لەئێوە کۆتا کرد ﴿وَأَیۡدِیَكُمۡ عَنۡهُم﴾ دەستی ئێوەشی لەوان (کۆتاکرد بەڕێکەوتنی حودەیبیە) ﴿بِبَطۡنِ مَكَّةَ﴾ لەناوجەرگەی مەککەدا ﴿مِنۢ بَعۡدِ﴾ لەپاش ئەوەی ﴿أَنۡ أَظۡفَرَكُمۡ عَلَیۡهِمۡۚ﴾ ئێوەی بەسەر ئەواندا زاڵ کرد ﴿وَكَانَ ٱللَّهُ بِمَا تَعۡمَلُونَ بَصِیرًا﴾ وەخوا بەهەرچی ئێوە دەیکەن بینایە ﴿٢٤﴾ ﴿هُمُ ٱلَّذِینَ كَفَرُوا۟﴾ هەر ئەوان (مەککەیەکان) بوون کافر بوون ﴿وَصَدُّوكُمۡ عَنِ ٱلۡمَسۡجِدِ ٱلۡحَرَامِ﴾ وەڕێگری ئێوەیان کرد (لەزیارەتی) مزگەوتی حەرام (کەعبەی پیرۆز) ﴿وَٱلۡهَدۡیَ مَعۡكُوفًا﴾ وە(نەیانهێشت) قوربانیە وەستێنراوەکان (لەحودەیبیەدا) ﴿أَن یَبۡلُغَ مَحِلَّهُۥۚ﴾ بگاتە شوێنی سەربڕینی خۆی ﴿وَلَوۡلَا رِجَالࣱ مُّؤۡمِنُونَ وَنِسَاۤءࣱ مُّؤۡمِنَـٰتࣱ﴾ (خوا زاڵی دەکردن بەسەر مەککەدا لەو ساڵەدا) ئەگەر پیاو و ئافرەتانی ئیماندار نەبوایە (لەناو کافرانی مەککەدا) ﴿لَّمۡ تَعۡلَمُوهُمۡ﴾ کەئێوە نەتان دەناسین ﴿أَن تَطَـُٔوهُمۡ﴾ پێتان پێدادەنان (دەتان کوشتن) ﴿فَتُصِیبَكُم مِّنۡهُم مَّعَرَّةُۢ﴾ جابەهۆیانەوە تووشی تاوان دەبوون ﴿بِغَیۡرِ عِلۡمࣲۖ﴾ بێ ئەوەی بزانن ﴿لِّیُدۡخِلَ ٱللَّهُ فِی رَحۡمَتِهِۦ﴾ تاخوا بیخاتە بەر بەزەیی خۆی ﴿مَن یَشَاۤءُۚ﴾ ئەو کەسەی کە خۆی دەیەوێ ﴿لَوۡ تَزَیَّلُوا۟﴾ بەڵام ئەگەر (ئیمانداران و کافران لەمەککەدا) لەیەکتر جیاببوونایەتەوە ﴿لَعَذَّبۡنَا ٱلَّذِینَ كَفَرُوا۟ مِنۡهُمۡ﴾ بێگومان بێ باوەڕەکانیانمان سزادەدا ﴿عَذَابًا أَلِیمًا﴾ بەسزادانێکی سەخت ﴿٢٥﴾ ﴿إِذۡ جَعَلَ ٱلَّذِینَ كَفَرُوا۟ فِی قُلُوبِهِمُ ٱلۡحَمِیَّةَ﴾ کاتێك ئەوانەی بێ باوەڕن دەمار گیرییان خستە دڵیانەوە ﴿حَمِیَّةَ ٱلۡجَـٰهِلِیَّةِ﴾ کەدەمار گیری نەفامی یە ﴿فَأَنزَلَ ٱللَّهُ سَكِینَتَهُۥ﴾ جا خواش دڵنیایی و ئارامی خۆیی ناردە خوارەوە ﴿عَلَىٰ رَسُولِهِۦ وَعَلَى ٱلۡمُؤۡمِنِینَ﴾ بۆ پێغەمبەر ﷺ و ئیمانداران ﴿وَأَلۡزَمَهُمۡ كَلِمَةَ ٱلتَّقۡوَىٰ﴾ وەباوەڕدانی پابەند کرد بەووشەی (لا اله الا الله محمد رسول الله) وە ﴿وَكَانُوۤا۟ أَحَقَّ بِهَا وَأَهۡلَهَاۚ﴾ وەئەوان بەووشەیە شیاو تر بوون و خاوەنی بوون ﴿وَكَانَ ٱللَّهُ بِكُلِّ شَیۡءٍ عَلِیمࣰا﴾ وەخوا بەهەموو شتێك ئاگادار وزانایە ﴿٢٦﴾ ﴿لَّقَدۡ﴾ سوێند بەخوا بێگومان ﴿صَدَقَ ٱللَّهُ رَسُولَهُ ٱلرُّءۡیَا بِٱلۡحَقِّۖ﴾ خوائەوخەوەی کەپێغەمبەرەکەی دیبوی بەڕاستی گێڕا وهێنایەدی ﴿لَتَدۡخُلُنَّ ٱلۡمَسۡجِدَ ٱلۡحَرَامَ﴾ کە(ووتبوی) دڵنیابن دەچنە ناومزگەوتی حەرام (کەعبەی پیرۆز) ﴿إِن شَاۤءَ ٱللَّهُ﴾ بەوویستی خوا ﴿ءَامِنِینَ﴾ بە ئارامی و بێ ترس ﴿مُحَلِّقِینَ رُءُوسَكُمۡ وَمُقَصِّرِینَ﴾ سەرتان تاشییوەیان کورتان کردۆتەوە ﴿لَا تَخَافُونَۖ﴾ (لەدوژمن) ناترسن ﴿فَعَلِمَ مَا لَمۡ تَعۡلَمُوا۟﴾ جا ئەوەی (خوا) دەیزانی ئێوە نەتان دەزانی (کەخێر لەڕێکەوتن دایە) ﴿فَجَعَلَ مِن دُونِ ذَ ٰلِكَ﴾ وە جگە لە (چوونە مەککە) بڕیاری داوە ﴿فَتۡحࣰا قَرِیبًا﴾ سەرکەوتنێکی نزیك (بۆ ئێوەیە کەڕێکەوتنی حودەیبیەیە) ﴿٢٧﴾ ﴿هُوَ ٱلَّذِیۤ أَرۡسَلَ رَسُولَهُۥ﴾ خوا ئەو زاتەیە کەپێغەمبەرەکەی ناردووە ﴿بِٱلۡهُدَىٰ وَدِینِ ٱلۡحَقِّ﴾ بەڕێنموونی و ئایینی ڕاستەوە ﴿لِیُظۡهِرَهُۥ عَلَى ٱلدِّینِ كُلِّهِۦۚ﴾ تا بەسەر هەموو ڕێبازێکدا زاڵی بکات ﴿وَكَفَىٰ بِٱللَّهِ شَهِیدࣰا﴾ تەنها خوا بەسە کە شاهید بێت لەسەر ئەمە ﴿٢٨﴾

مُّحَمَّدٞ رَّسُولُ ٱللَّهِۚ وَٱلَّذِينَ مَعَهُۥٓ أَشِدَّآءُ عَلَى ٱلۡكُفَّارِ رُحَمَآءُ بَيۡنَهُمۡۖ
تَرَىٰهُمۡ رُكَّعٗا سُجَّدٗا يَبۡتَغُونَ فَضۡلٗا مِّنَ ٱللَّهِ وَرِضۡوَٰنٗاۖ سِيمَاهُمۡ
فِي وُجُوهِهِم مِّنۡ أَثَرِ ٱلسُّجُودِۚ ذَٰلِكَ مَثَلُهُمۡ فِي ٱلتَّوۡرَىٰةِۚ وَمَثَلُهُمۡ فِي
ٱلۡإِنجِيلِ كَزَرۡعٍ أَخۡرَجَ شَطۡـَٔهُۥ فَـَٔازَرَهُۥ فَٱسۡتَغۡلَظَ فَٱسۡتَوَىٰ
عَلَىٰ سُوقِهِۦ يُعۡجِبُ ٱلزُّرَّاعَ لِيَغِيظَ بِهِمُ ٱلۡكُفَّارَۗ وَعَدَ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ
ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ مِنۡهُم مَّغۡفِرَةٗ وَأَجۡرًا عَظِيمَۢا ٢٩

سُورَةُ الحُجُرَاتِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تُقَدِّمُواْ بَيۡنَ يَدَيِ ٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦۖ وَٱتَّقُواْ
ٱللَّهَۚ إِنَّ ٱللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٞ ١ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تَرۡفَعُوٓاْ
أَصۡوَٰتَكُمۡ فَوۡقَ صَوۡتِ ٱلنَّبِيِّ وَلَا تَجۡهَرُواْ لَهُۥ بِٱلۡقَوۡلِ كَجَهۡرِ بَعۡضِكُمۡ
لِبَعۡضٍ أَن تَحۡبَطَ أَعۡمَٰلُكُمۡ وَأَنتُمۡ لَا تَشۡعُرُونَ ٢ إِنَّ ٱلَّذِينَ
يَغُضُّونَ أَصۡوَٰتَهُمۡ عِندَ رَسُولِ ٱللَّهِ أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ ٱمۡتَحَنَ
ٱللَّهُ قُلُوبَهُمۡ لِلتَّقۡوَىٰۚ لَهُم مَّغۡفِرَةٞ وَأَجۡرٌ عَظِيمٌ ٣ إِنَّ ٱلَّذِينَ
يُنَادُونَكَ مِن وَرَآءِ ٱلۡحُجُرَٰتِ أَكۡثَرُهُمۡ لَا يَعۡقِلُونَ ٤

ربع الحزب ٥٢

﴿مُّحَمَّدٌ رَّسُولُ ٱللَّهِ﴾ موحەممەد ﷺ پێغەمبەری خوایە ﴿وَٱلَّذِينَ مَعَهُۥٓ﴾ ئەو (باوەڕدار)انەش کەلەگەڵیدان ﴿أَشِدَّآءُ عَلَى ٱلْكُفَّارِ﴾ بەرامبەر بێ باوەڕان توندو تیژن و ﴿رُحَمَآءُ بَيْنَهُمْ﴾ لەنێوان خۆیاندا بە بەزەیین ﴿تَرَىٰهُمْ رُكَّعًا سُجَّدًا﴾ دەیان بینی (هەمیشە) لە کوڕنوش و سوژدە بردندان ﴿يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِّنَ ٱللَّهِ وَرِضْوَٰنًا﴾ داوای فەزڵ و ڕەزامەندی خودا دەکەن ﴿سِيمَاهُمْ فِى وُجُوهِهِم﴾ نیشانەیان لە ناو چاوانیاندا دیارە ﴿مِّنْ أَثَرِ ٱلسُّجُودِ﴾ بەهۆی زۆر سوژدە بردن (یانەوە) ﴿ذَٰلِكَ مَثَلُهُمْ فِى ٱلتَّوْرَىٰةِ﴾ جا ئەو (هاوەڵە بەڕێزانە) ئەوە نموونە و صیفەتیان بوو لە تەوراتدا ﴿وَمَثَلُهُمْ فِى ٱلْإِنجِيلِ﴾ وە نموونە و صیفەتیان لە ئینجیلیشدا ﴿كَزَرْعٍ أَخْرَجَ شَطْـَٔهُۥ﴾ وەك ڕووەك وکشتوکاڵێك وایە چەکەرەی دەرکردبێت (سەوز بووبێ) ﴿فَـَٔازَرَهُۥ فَٱسْتَغْلَظَ﴾ ئەمجا چەکەرەکەی بەهێز کرد بێ و قاییم بوو بێ ﴿فَٱسْتَوَىٰ عَلَىٰ سُوقِهِۦ﴾ جا لەسەر لاسکی خۆی ڕێك وەستابێ ﴿يُعْجِبُ ٱلزُّرَّاعَ﴾ (ئەوەندە جوان بێ) جوتیارەکانی سەرسام کرد بێ ﴿لِيَغِيظَ بِهِمُ ٱلْكُفَّارَ﴾ تا بە (زۆر بوونی) هەوەڵانی داخ و مەراق بدا بەکافران ﴿وَعَدَ ٱللَّهُ﴾ خوا بەڵێنی داوە ﴿ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ مِنْهُم﴾ بەوانەیان کە باوەڕیان هێناوە وکردەوەی چاکەیان کردووە ﴿مَّغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًۢا﴾ بە لێبوردن و پاداشتی گەورە (کە بەهەشتە) ﴿٢٩﴾

سورەتی ﴿الحُجُرَات﴾

﴿بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ﴾ بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟﴾ ئەی ئەو کەسانەی کەباوەڕتان هێناوە ﴿لَا تُقَدِّمُوا۟﴾ پێش مەکەون (لە هیچ کاروبڕیارێکدا) ﴿بَيْنَ يَدَىِ ٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ﴾ لەخواو پێغەمبەرەکەی ﴿وَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ﴾ و لەخوا بترسن ﴿إِنَّ ٱللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ﴾ بێگومان خوا بیسەری زانایە ﴿١﴾ ﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟﴾ ئەی ئەو کەسانەی باوەڕتان هێناوە ﴿لَا تَرْفَعُوٓا۟ أَصْوَٰتَكُمْ﴾ دەنگتان بەرز مەکەنەوە ﴿فَوْقَ صَوْتِ ٱلنَّبِىِّ﴾ بەسەر دەنگی پێغەمبەردا ﷺ ﴿وَلَا تَجْهَرُوا۟ لَهُۥ بِٱلْقَوْلِ﴾ وە بەدەنگی بەرز قسەی لەگەڵ مەکەن ﴿كَجَهْرِ بَعْضِكُمْ لِبَعْضٍ﴾ وەك دەنگ بەرز کردنەوەتان لەگەڵ یەکتریدا ﴿أَن تَحْبَطَ أَعْمَٰلُكُمْ﴾ نەوەکو کردەوەکانتان بەتاڵ ببێتەوە ﴿وَأَنتُمْ لَا تَشْعُرُونَ﴾ و خۆشتان هەستی پێ نەکەن ﴿٢﴾ ﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ﴾ بێگومان ئەوانەی ﴿يَغُضُّونَ أَصْوَٰتَهُمْ﴾ دەنگیان نزم دەکەنەوە ﴿عِندَ رَسُولِ ٱللَّهِ﴾ لەخزمەتی پێغەمبەردا ﷺ ﴿أُو۟لَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ﴾ ئەوانە ئەو کەسانەن ﴿ٱمْتَحَنَ ٱللَّهُ قُلُوبَهُمْ﴾ خوا دڵیانی زاخاو داوە وپاکی کردوەتەوە ﴿لِلتَّقْوَىٰ﴾ بۆ تەقوا وخواناسین ﴿لَهُم مَّغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ عَظِيمٌ﴾ لێ خۆش بوون و پاداشتی گەورەیان بۆ هەیە ﴿٣﴾ ﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ﴾ بێگومان ئەو کەسانەی ﴿يُنَادُونَكَ مِن وَرَآءِ ٱلْحُجُرَٰتِ﴾ لە دەرەوەی ژوورەکان بانگت دەکەن (ئەی موحەممەد ﷺ) ﴿أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ﴾ زۆربەیان نەفامن و تێ ناگەن ﴿٤﴾

وَلَوۡ أَنَّهُمۡ صَبَرُواْ حَتَّىٰ تَخۡرُجَ إِلَيۡهِمۡ لَكَانَ خَيۡرٗا لَّهُمۡۚ وَٱللَّهُ غَفُورٞ
رَّحِيمٞ ٥ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِن جَآءَكُمۡ فَاسِقُۢ بِنَبَإٖ فَتَبَيَّنُوٓاْ أَن
تُصِيبُواْ قَوۡمَۢا بِجَهَٰلَةٖ فَتُصۡبِحُواْ عَلَىٰ مَا فَعَلۡتُمۡ نَٰدِمِينَ ٦
وَٱعۡلَمُوٓاْ أَنَّ فِيكُمۡ رَسُولَ ٱللَّهِۚ لَوۡ يُطِيعُكُمۡ فِي كَثِيرٖ مِّنَ ٱلۡأَمۡرِ لَعَنِتُّمۡ
وَلَٰكِنَّ ٱللَّهَ حَبَّبَ إِلَيۡكُمُ ٱلۡإِيمَٰنَ وَزَيَّنَهُۥ فِي قُلُوبِكُمۡ وَكَرَّهَ
إِلَيۡكُمُ ٱلۡكُفۡرَ وَٱلۡفُسُوقَ وَٱلۡعِصۡيَانَۚ أُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلرَّٰشِدُونَ ٧
فَضۡلٗا مِّنَ ٱللَّهِ وَنِعۡمَةٗۚ وَٱللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٞ ٨ وَإِن طَآئِفَتَانِ
مِنَ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ ٱقۡتَتَلُواْ فَأَصۡلِحُواْ بَيۡنَهُمَاۖ فَإِنۢ بَغَتۡ إِحۡدَىٰهُمَا
عَلَى ٱلۡأُخۡرَىٰ فَقَٰتِلُواْ ٱلَّتِي تَبۡغِي حَتَّىٰ تَفِيٓءَ إِلَىٰٓ أَمۡرِ ٱللَّهِۚ فَإِن فَآءَتۡ
فَأَصۡلِحُواْ بَيۡنَهُمَا بِٱلۡعَدۡلِ وَأَقۡسِطُوٓاْۖ إِنَّ ٱللَّهَ يُحِبُّ ٱلۡمُقۡسِطِينَ
٩ إِنَّمَا ٱلۡمُؤۡمِنُونَ إِخۡوَةٞ فَأَصۡلِحُواْ بَيۡنَ أَخَوَيۡكُمۡۚ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ
لَعَلَّكُمۡ تُرۡحَمُونَ ١٠ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا يَسۡخَرۡ قَوۡمٞ مِّن قَوۡمٍ
عَسَىٰٓ أَن يَكُونُواْ خَيۡرٗا مِّنۡهُمۡ وَلَا نِسَآءٞ مِّن نِّسَآءٍ عَسَىٰٓ أَن يَكُنَّ خَيۡرٗا
مِّنۡهُنَّۖ وَلَا تَلۡمِزُوٓاْ أَنفُسَكُمۡ وَلَا تَنَابَزُواْ بِٱلۡأَلۡقَٰبِۖ بِئۡسَ ٱلِٱسۡمُ
ٱلۡفُسُوقُ بَعۡدَ ٱلۡإِيمَٰنِۚ وَمَن لَّمۡ يَتُبۡ فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلظَّٰلِمُونَ ١١

﴿وَلَوْ أَنَّهُمْ صَبَرُوا﴾ خۆ ئەگەر چاوەڕوانیان بکردایە ﴿حَتَّىٰ تَخْرُجَ إِلَيْهِمْ﴾ تادەرۆشتیتە دەرەوە بۆ لایان ﴿لَكَانَ خَيْرًا لَّهُمْ﴾ ئەوە چاکتر بوو بۆیان ﴿وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ﴾ وەخوا لیبوردەی میهرەبانە ﴿٥﴾ ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا﴾ ئەی ئەوانـەی باوەڕتان هێناوە ﴿إِن جَاءَكُمْ فَاسِقٌ بِنَبَإٍ﴾ ئەگەر گوناهـکارێ هەواڵێکی گرنگی هێنا بۆتان ﴿فَتَبَيَّنُوا﴾ ئـەوە لێ ی بکۆڵنـەوە (تاڕوون ببێتەوە) ﴿أَن تُصِيبُوا﴾ نـەوەك زیان بگەیەنن ﴿قَوْمًا بِجَهَالَةٍ﴾ بەخەڵکێـك بەنەزانین ﴿فَتُصْبِحُوا عَلَىٰ مَا فَعَلْتُمْ نَادِمِينَ﴾ ئەوسـا پەشیمان بن لـەوکارەی کەکردووتانە ﴿٦﴾ ﴿وَاعْلَمُوا﴾ زۆر چـاك بزانـن ﴿أَنَّ فِيكُمْ رَسُولَ اللَّهِ﴾ کـە بێگومـان پێغەمبـەری خـوا لـە ناوتاندایـە ﴿لَوْ يُطِيعُكُمْ﴾ ئەگـەر بەگـوێ ی ئێوەی بکردایـە ﴿فِي كَثِيرٍ مِّنَ الْأَمْرِ﴾ لەزۆرێـك لەکارەکاندا ﴿لَعَنِتُّمْ﴾ تووشـی ناڕەحەتـی دەبوون ﴿وَلَٰكِنَّ اللَّهَ﴾ بـەلام خوا ﴿حَبَّبَ إِلَيْكُمُ الْإِيمَانَ﴾ ئیمانی لاتان خۆشەویسـت کـردووە ﴿وَزَيَّنَهُ فِي قُلُوبِكُمْ﴾ وە لەدڵتانـدا (شـیرین و) ڕازاوەی کـردووە ﴿وَكَرَّهَ إِلَيْكُمُ﴾ وە بێزراوو ناشـرینی کردووە لەلاتان ﴿الْكُفْرَ وَالْفُسُوقَ وَالْعِصْيَانَ﴾ بێ باوەڕیی و تاوان و سـەرپێچی فەرمانی خوا ﴿أُولَٰئِكَ هُمُ الرَّاشِدُونَ﴾ هەر ئەوانەن شـارەزاو لەسـەر ڕێبازی ڕاسـتن ﴿٧﴾ ﴿فَضْلًا مِّنَ اللَّهِ وَنِعْمَةً﴾ (ئەوە) بەخشـش ونیعمەتێکـە لەلایـەن خـواوە ﴿وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ﴾ خـواش زانـا و دانایـە ﴿٨﴾ ﴿وَإِن طَائِفَتَانِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ﴾ ئەگـەر دووکۆمـەڵ لەئیمانداران ﴿اقْتَتَلُوا﴾ دژ بەیەکتـر جەنگیان کرد ﴿فَأَصْلِحُوا بَيْنَهُمَا﴾ ئـەوە لەنێوانیانـدا ئاشـتەوایی بکـەن ﴿فَإِن بَغَتْ إِحْدَاهُمَا﴾ ئەمجـا ئەگـەر کۆمەڵێکیان دەسـت درێژی وسەرکەشی کرد ﴿عَلَى الْأُخْرَىٰ﴾ بۆ سەر کۆمەڵێکی تریان ﴿فَقَاتِلُوا الَّتِي تَبْغِي﴾ ئەوە ئێوە (ئەی موسوڵمانان) دژی ئەوەیـان بجەنگـن دەسـت درێژی دەکات ﴿حَتَّىٰ تَفِيءَ﴾ تـا دەگەڕێتـەوە ﴿إِلَىٰ أَمْرِ اللَّهِ﴾ بۆ فەرمانی خـوا (ملکەچـی فەرمانی خوا دەبێ) ﴿فَإِن فَاءَتْ﴾ ئەمجا ئەگەر گەڕایەوە ﴿فَأَصْلِحُوا بَيْنَهُمَا﴾ ئەوسـا لەنێوانیاندا ئاشـتەوایی بکەن ﴿بِالْعَدْلِ وَأَقْسِطُوا﴾ بەداد گەرانە و ڕاسـت و دادپـەروەر بن (لەنێوانیاندا) ﴿إِنَّ اللَّهَ﴾ بێگومـان خـوا ﴿يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ﴾ دادپەروەرانـی خـۆش دەوێ ﴿٩﴾ ﴿إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ﴾ بێگومـان تەنها بـاوەڕداران برای یەکترن ﴿فَأَصْلِحُوا بَيْنَ أَخَوَيْكُمْ﴾ کەواتە لەنێـوان دووبراتاندا (ئاژاوە هەبـوو) ئاشـتەوایی بکـەن ﴿وَاتَّقُوا اللَّهَ﴾ و لەخـوا بترسـن ﴿لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ﴾ تاڕەحمتـان پـێ بکات ﴿١٠﴾ ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا﴾ ئەی ئەوانەی کەباوەڕتان هێناوە ﴿لَا يَسْخَرْ قَوْمٌ مِّن قَوْمٍ﴾ باهیچ کۆمەڵە پیاوێك گاڵتە نەکـەن بەکۆمەڵێکی تریان ﴿عَسَىٰ أَن يَكُونُوا﴾ ڕەنگە گاڵتە پـێ کراوەکان ﴿خَيْرًا مِّنْهُمْ﴾ لە گاڵتەکەرەکان باشـتربن (لای خـوا) ﴿وَلَا نِسَاءٌ مِّن نِّسَاءٍ﴾ وە ژنانێـك گاڵتـە نەکەن بەژنانێکی تـر ﴿عَسَىٰ أَن يَكُنَّ﴾ ڕەنگە ئافرەتـە گاڵتـە پێکـراوەکان ﴿خَيْرًا مِّنْهُنَّ﴾ لـە ئافرەتـە گاڵتەکەرەکان باشـتربن (لای خـوای گـەورە) ﴿وَلَا تَلْمِزُوا أَنفُسَكُمْ﴾ تانە وتەشـەر لەیەکتـری مەدەن (لەنێو خۆتانـدا) ﴿وَلَا تَنَابَزُوا بِالْأَلْقَابِ﴾ ناوو ناتۆرە لەیەکتـری مەنێـن ﴿بِئْسَ الِاسْمُ الْفُسُوقُ﴾ ئای چەند خراپـە ناو بردنێ کە گوناهە (بە موسـڵمان بڵێیت کافـر، یـان داوێن پیس) ﴿بَعْدَ الْإِيمَانِ﴾ پاش باوەڕ هێنان ﴿وَمَن لَّمْ يَتُبْ﴾ جـا ئەوەی پەشـیمان نەبێتەوە ﴿فَأُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ﴾ ئەوە ئەوانە هەر خۆیان ستەمکارن ﴿١١﴾

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱجۡتَنِبُواْ كَثِيرٗا مِّنَ ٱلظَّنِّ إِنَّ بَعۡضَ ٱلظَّنِّ
إِثۡمٞۖ وَلَا تَجَسَّسُواْ وَلَا يَغۡتَب بَّعۡضُكُم بَعۡضًاۚ أَيُحِبُّ أَحَدُكُمۡ أَن
يَأۡكُلَ لَحۡمَ أَخِيهِ مَيۡتٗا فَكَرِهۡتُمُوهُۚ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَۚ إِنَّ ٱللَّهَ
تَوَّابٞ رَّحِيمٞ ١٢ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ إِنَّا خَلَقۡنَٰكُم مِّن ذَكَرٖ وَأُنثَىٰ وَجَعَلۡنَٰكُمۡ
شُعُوبٗا وَقَبَآئِلَ لِتَعَارَفُوٓاْۚ إِنَّ أَكۡرَمَكُمۡ عِندَ ٱللَّهِ أَتۡقَىٰكُمۡۚ إِنَّ ٱللَّهَ
عَلِيمٌ خَبِيرٞ ١٣ ۞ قَالَتِ ٱلۡأَعۡرَابُ ءَامَنَّاۖ قُل لَّمۡ تُؤۡمِنُواْ وَلَٰكِن
قُولُوٓاْ أَسۡلَمۡنَا وَلَمَّا يَدۡخُلِ ٱلۡإِيمَٰنُ فِي قُلُوبِكُمۡۖ وَإِن تُطِيعُواْ ٱللَّهَ
وَرَسُولَهُۥ لَا يَلِتۡكُم مِّنۡ أَعۡمَٰلِكُمۡ شَيۡـًٔاۚ إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٞ رَّحِيمٌ ١٤
إِنَّمَا ٱلۡمُؤۡمِنُونَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ ثُمَّ لَمۡ يَرۡتَابُواْ
وَجَٰهَدُواْ بِأَمۡوَٰلِهِمۡ وَأَنفُسِهِمۡ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِۚ أُوْلَٰٓئِكَ هُمُ
ٱلصَّٰدِقُونَ ١٥ قُلۡ أَتُعَلِّمُونَ ٱللَّهَ بِدِينِكُمۡ وَٱللَّهُ يَعۡلَمُ مَا فِي
ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلۡأَرۡضِۚ وَٱللَّهُ بِكُلِّ شَيۡءٍ عَلِيمٞ ١٦ يَمُنُّونَ
عَلَيۡكَ أَنۡ أَسۡلَمُواْۖ قُل لَّا تَمُنُّواْ عَلَيَّ إِسۡلَٰمَكُمۖ بَلِ ٱللَّهُ يَمُنُّ
عَلَيۡكُمۡ أَنۡ هَدَىٰكُمۡ لِلۡإِيمَٰنِ إِن كُنتُمۡ صَٰدِقِينَ ١٧ إِنَّ ٱللَّهَ يَعۡلَمُ
غَيۡبَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۚ وَٱللَّهُ بَصِيرُۢ بِمَا تَعۡمَلُونَ ١٨

نصف الحزب ٥٢

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ﴾ ئەی ئەوکەسانەی باوەڕتـان هێناوە ﴿ٱجۡتَنِبُواْ كَثِيرٗا مِّنَ ٱلظَّنِّ﴾ خۆتان لەزۆرێك لە
گومانەکان بپارێزن ﴿إِنَّ بَعۡضَ ٱلظَّنِّ إِثۡمٞۖ﴾ چونکە بەڕاسـتی هەندێك لەگومانەکان تاوانن ﴿وَلَا تَجَسَّسُواْ﴾
سـیخوڕی مەکەن (وبەدوای ناتەواوی یەکتردا مەگەڕێن) ﴿وَلَا يَغۡتَب بَّعۡضُكُم بَعۡضًاۚ﴾ لەپاشملە بەخراپە
باسـی یەکتری مەکەن ﴿أَيُحِبُّ أَحَدُكُمۡ﴾ ئایا کام لەئێوە پێ ی خۆشـە ﴿أَن يَأۡكُلَ لَحۡمَ أَخِيهِ﴾ کەگۆشـتی
بـرا (ئایینـی یەکـەی) بخـوات؟ ﴿مَيۡتٗا﴾ بەمـردووی ﴿فَكَرِهۡتُمُوهُۚ﴾ بێگومـان قێزتـان لـێ ی دێتەوەو
پێتان ناخۆشـە ﴿وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَۚ﴾ وە لەخوا بترسـن ﴿إِنَّ ٱللَّهَ تَوَّابٞ رَّحِيمٞ﴾ بێگومان خوا تەوبە گیراکەری
بەبەزەیی یە ﴿١٢﴾ ﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ﴾ ئەی خەڵکینە ﴿إِنَّا خَلَقۡنَٰكُم﴾ بێگومان ئێمە دروسـتمان کردوون ﴿مِّن ذَكَرٖ
وَأُنثَىٰ﴾ لـە نێر و مێ یەك ﴿وَجَعَلۡنَٰكُمۡ﴾ وە کردومانن ﴿شُعُوبٗا وَقَبَآئِلَ﴾ بەچەند گەل و هۆزێکەوە ﴿لِتَعَارَفُوٓاْۚ﴾
تایەکتری بناسن ﴿إِنَّ أَكۡرَمَكُمۡ عِندَ ٱللَّهِ﴾ بەڕاستی بەڕێزترینتان لای خوا ﴿أَتۡقَىٰكُمۡۚ﴾ ئەو کەسەتانە زیاتر
لەخـودا دەترسـێت ﴿إِنَّ ٱللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٞ﴾ بێگومـان خوا زانای ئاگـادارە ﴿١٣﴾ ﴿قَالَتِ ٱلۡأَعۡرَابُ ءَامَنَّاۖ﴾ عەرەبە
دەشـتەکیەکان ووتیـان باوەڕمان هێناوە ﴿قُل لَّمۡ تُؤۡمِنُواْ﴾ (ئـەی موحەممەد ﷺ) بڵـێ باوەڕتان نەهێناوە
﴿وَلَٰكِن قُولُوٓاْ أَسۡلَمۡنَا﴾ بەڵکـو بڵێـن موسـڵمان بوویـن (بەسـەر زارەکـی) ﴿وَلَمَّا يَدۡخُلِ ٱلۡإِيمَٰنُ فِي قُلُوبِكُمۡۖ﴾
چونکـە هێشـتا بـاوەڕ نەچووەتـە نـاو دڵەکانتانەوە ﴿وَإِن تُطِيعُواْ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ﴾ خـۆ ئەگـەر گوێڕایەڵی
خـوا و پێغەمبەرەکـەی بـن ﴿لَا يَلِتۡكُم مِّنۡ أَعۡمَٰلِكُمۡ شَيۡـًٔاۚ﴾ هیچ لـە (پاداشـتی) کردەوەکانتان کـەم ناکاتەوە
﴿إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٞ رَّحِيمٌ﴾ بەڕاستی خوا لێبوردەی میهرەبانە ﴿١٤﴾ ﴿إِنَّمَا ٱلۡمُؤۡمِنُونَ ٱلَّذِينَ﴾ بێگومان ئیماندارانی
ڕاسـتەقینە ئەوانەن ﴿ءَامَنُواْ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ﴾ کـە باوەڕیان هێناوە بە خـوا و پێغەمبەرەکەی ﴿ثُمَّ لَمۡ يَرۡتَابُواْ﴾
پاشان دوو دڵ نەبوون (لە ئیمانەکەیاندا) ﴿وَجَٰهَدُواْ بِأَمۡوَٰلِهِمۡ وَأَنفُسِهِمۡ﴾ وە بەماڵ و گیانیان تێکۆشانیان
کـردووە ﴿فِي سَبِيلِ ٱللَّهِۚ﴾ لەپێنـاو ڕێبازی خـوادا ﴿أُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلصَّٰدِقُونَ﴾ هەر ئەوانەن ڕاسـگۆیان ﴿١٥﴾
﴿قُلۡ أَتُعَلِّمُونَ ٱللَّهَ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) بڵێ ئایا ئێوە خوا ئاگادار دەکەن ﴿بِدِينِكُمۡ﴾ لەئایینەکەتان
﴿وَٱللَّهُ يَعۡلَمُ﴾ لەکاتێکدا خوا ئاگادارەو دەزانێ ﴿مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلۡأَرۡضِۚ﴾ بەهەرچی لەئاسمانەکان و
زەوی دایە ﴿وَٱللَّهُ بِكُلِّ شَيۡءٍ عَلِيمٞ﴾ وە خوا بەهەموو شـتێك زانایە ﴿١٦﴾ ﴿يَمُنُّونَ عَلَيۡكَ﴾ ئەوکەسـانە منەت
دەکەن بەسـەر تۆدا (ئەی موحەممەد ﷺ) ﴿أَنۡ أَسۡلَمُواْۖ﴾ کە موسـڵمان بوون ﴿قُل لَّا تَمُنُّواْ عَلَيَّ إِسۡلَٰمَكُمۖ﴾
تۆش بڵێ منەتی موسـڵمان بوونی خۆتان بەسـەر مندا مەکەن ﴿بَلِ ٱللَّهُ يَمُنُّ عَلَيۡكُمۡ﴾ بەڵکو خوا منەت
دەکات بەسەر ئێوەدا ﴿أَنۡ هَدَىٰكُمۡ لِلۡإِيمَٰنِ﴾ کە ڕێنموونیی کردوون بۆ باوەڕهێنان ﴿إِن كُنتُمۡ صَٰدِقِينَ﴾ ئەگەر
ئێوە ڕاستگۆن (کە ئیماندارن) ﴿١٧﴾ ﴿إِنَّ ٱللَّهَ يَعۡلَمُ﴾ بەڕاستی خوا دەزانێ ﴿غَيۡبَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۚ﴾ نهێنی
ئاسمانەکان و زەوی ﴿وَٱللَّهُ بَصِيرُۢ بِمَا تَعۡمَلُونَ﴾ وەخوا بینایە بەهەر کردەوەیەك کە ئێوە دەیکەن ﴿١٨﴾

سُورَةُ قٓ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

قٓ وَٱلْقُرْءَانِ ٱلْمَجِيدِ ﴿١﴾ بَلْ عَجِبُوٓا۟ أَن جَآءَهُم مُّنذِرٌ مِّنْهُمْ
فَقَالَ ٱلْكَٰفِرُونَ هَٰذَا شَىْءٌ عَجِيبٌ ﴿٢﴾ أَءِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا ۖ ذَٰلِكَ
رَجْعٌۢ بَعِيدٌ ﴿٣﴾ قَدْ عَلِمْنَا مَا تَنقُصُ ٱلْأَرْضُ مِنْهُمْ ۖ وَعِندَنَا كِتَٰبٌ
حَفِيظٌۢ ﴿٤﴾ بَلْ كَذَّبُوا۟ بِٱلْحَقِّ لَمَّا جَآءَهُمْ فَهُمْ فِىٓ أَمْرٍ مَّرِيجٍ ﴿٥﴾
أَفَلَمْ يَنظُرُوٓا۟ إِلَى ٱلسَّمَآءِ فَوْقَهُمْ كَيْفَ بَنَيْنَٰهَا وَزَيَّنَّٰهَا
وَمَا لَهَا مِن فُرُوجٍ ﴿٦﴾ وَٱلْأَرْضَ مَدَدْنَٰهَا وَأَلْقَيْنَا فِيهَا رَوَٰسِىَ
وَأَنۢبَتْنَا فِيهَا مِن كُلِّ زَوْجٍۭ بَهِيجٍ ﴿٧﴾ تَبْصِرَةً وَذِكْرَىٰ لِكُلِّ عَبْدٍ
مُّنِيبٍ ﴿٨﴾ وَنَزَّلْنَا مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءً مُّبَٰرَكًا فَأَنۢبَتْنَا بِهِۦ جَنَّٰتٍ
وَحَبَّ ٱلْحَصِيدِ ﴿٩﴾ وَٱلنَّخْلَ بَاسِقَٰتٍ لَّهَا طَلْعٌ نَّضِيدٌ ﴿١٠﴾ رِّزْقًا
لِّلْعِبَادِ ۖ وَأَحْيَيْنَا بِهِۦ بَلْدَةً مَّيْتًا ۚ كَذَٰلِكَ ٱلْخُرُوجُ ﴿١١﴾ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ
قَوْمُ نُوحٍ وَأَصْحَٰبُ ٱلرَّسِّ وَثَمُودُ ﴿١٢﴾ وَعَادٌ وَفِرْعَوْنُ وَإِخْوَٰنُ
لُوطٍ ﴿١٣﴾ وَأَصْحَٰبُ ٱلْأَيْكَةِ وَقَوْمُ تُبَّعٍ ۚ كُلٌّ كَذَّبَ ٱلرُّسُلَ فَحَقَّ وَعِيدِ
﴿١٤﴾ أَفَعَيِينَا بِٱلْخَلْقِ ٱلْأَوَّلِ ۚ بَلْ هُمْ فِى لَبْسٍ مِّنْ خَلْقٍ جَدِيدٍ ﴿١٥﴾

سورەتی ﴿ قٓ ﴾

﴿بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ﴾ بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

﴿قٓ﴾ بە (قاف) دەخوێندرێتەوە، ماناکەی تەنها خوا دەیزانێ بۆ زانیاری زیاتر سەیری سەرەتای سورەتی
(البقرة) بکە﴿وَٱلۡقُرۡءَانِ ٱلۡمَجِيدِ﴾ سوێند بەقورئانی بەرزو بەرێز (تۆ نێردراوی خوای ئەی موحەممەد ﷺ) (١)
﴿بَلۡ عَجِبُوٓاْ﴾ بەڵام (بێ باوەڕان) سەریان سوڕماوە ﴿أَن جَآءَهُم مُّنذِرٞ مِّنۡهُمۡ﴾ لەوەی کەپێغەمبەرێکی ترسێنەریان
بۆ هاتووە لە خۆیان ﴿فَقَالَ ٱلۡكَٰفِرُونَ﴾ جا بێ باوەڕان دەیان ووت ﴿هَٰذَا شَيۡءٌ عَجِيبٌ﴾ ئەمە شتێکی سەیرە (٢) ﴿أَءِذَا
مِتۡنَا﴾ ئایا کاتێ مردین و ﴿وَكُنَّا تُرَابٗاۖ﴾ بووین بەخۆڵ (چۆن زیندوو دەبینەوە) ﴿ذَٰلِكَ رَجۡعُۢ بَعِيدٞ﴾ ئەوە گەڕانەوەیەکی
دوورەو نابێ (٣) ﴿قَدۡ عَلِمۡنَا﴾ بێگومان ئێمە دەزانین ﴿مَا تَنقُصُ ٱلۡأَرۡضُ مِنۡهُمۡۖ﴾ زەوی چەندێ لە لاشەیان
دەخوات (هیچیمان لێ وون نابێ) ﴿وَعِندَنَا كِتَٰبٌ حَفِيظُۢ﴾ پەڕاوێکیشمان لایەکە پارێزەری هەموو شتێکە (٤)
﴿بَلۡ كَذَّبُواْ بِٱلۡحَقِّ﴾ (زیندوو بوونەوە دووری یە) بەڵکو ئەوان باوەڕیان بەقورئان نەکرد﴿لَمَّا جَآءَهُمۡ﴾ کاتێك
بۆیان هات ﴿فَهُمۡ فِيٓ أَمۡرٖ مَّرِيجٍ﴾ بۆیە ئەوان لەناو کارێکی تێکەڵ و پێکەڵدان (٥) ﴿أَفَلَمۡ يَنظُرُوٓاْ إِلَى ٱلسَّمَآءِ فَوۡقَهُمۡ﴾
دەی ئایا سەرنجی ئەو ئاسمانەیان نەداوە کە لەسەریانەوەیە ﴿كَيۡفَ بَنَيۡنَٰهَا وَزَيَّنَّٰهَا﴾ چۆن دروستمان
کردووە و ڕازاندومانەتەوە ﴿وَمَا لَهَا مِن فُرُوجٖ﴾ وەهیچ درزو کەلێنێکی تێدا نی یە (٦) ﴿وَٱلۡأَرۡضَ مَدَدۡنَٰهَا﴾
زەویشمان ڕاخستووە ﴿وَأَلۡقَيۡنَا فِيهَا رَوَٰسِيَ﴾ چەندەها شاخی دامەزراومان تێدا داناوە ﴿وَأَنۢبَتۡنَا فِيهَا﴾ ڕواندومانە
تێیشیدا ﴿مِن كُلِّ زَوۡجِۭ بَهِيجٖ﴾ هەموو جۆر ڕووەکێکی جوان (٧) ﴿تَبۡصِرَةٗ وَذِكۡرَىٰ﴾ تابەر چاو ڕوونی و پەندو
بیرخەرەوە بێت ﴿لِكُلِّ عَبۡدٖ مُّنِيبٖ﴾ بۆ هەموو بەندەیەکی تەوبە کارو گەڕاوە بۆ لای خوا (٨) ﴿وَنَزَّلۡنَا مِنَ ٱلسَّمَآءِ﴾
وە لەئاسمانەوە باراندوومانە ﴿مَآءٗ مُّبَٰرَكٗا﴾ بارانێکی بەپیت و فەڕ ﴿فَأَنۢبَتۡنَا بِهِۦ﴾ جابەو بارانە ڕوواندومانە
﴿جَنَّٰتٖ وَحَبَّ ٱلۡحَصِيدِ﴾ باخات و دانەوێڵە(ی ئەو کشتوکاڵانەی) کەدروێنە دەکرێن (٩) ﴿وَٱلنَّخۡلَ بَاسِقَٰتٖ﴾
هەروەها دارخورمای بەرزو بڵند ﴿لَّهَا طَلۡعٞ نَّضِيدٞ﴾ بە هێشووی تێك پەستراوەوە (١٠) ﴿رِّزۡقٗا لِّلۡعِبَادِۖ﴾ (تابێتە)
ڕزق و ڕۆزی بۆ بەندەکان ﴿وَأَحۡيَيۡنَا بِهِۦ بَلۡدَةٗ مَّيۡتٗاۚ﴾ هەر بەو بارانە زەوی مردو (ووشك) دەبوژێنینەوە
﴿كَذَٰلِكَ ٱلۡخُرُوجُ﴾ زیندوو کردنەوە(ی مردوانیش) هەر بەو شێوەیە (١١) ﴿كَذَّبَتۡ قَبۡلَهُمۡ﴾ پێش ئەمانیش باوەڕیان
نەهێنا (بە پێغەمبەرەکانیان) ﴿قَوۡمُ نُوحٖ وَأَصۡحَٰبُ ٱلرَّسِّ وَثَمُودُ﴾ گەلی نووح و خاوەن چاڵ و بیرەکان و (گەلی)
سەموود (١٢) ﴿وَعَادٞ وَفِرۡعَوۡنُ وَإِخۡوَٰنُ لُوطٖ﴾ وە گەلی عادو فیرعەون و گەلی لووطیش (١٣) ﴿وَأَصۡحَٰبُ ٱلۡأَيۡكَةِ وَقَوۡمُ تُبَّعٖۚ﴾
هەروەها خاوەن باخاتە چڕو پڕەکان و گەلی توبەعیش ﴿كُلّٞ كَذَّبَ ٱلرُّسُلَ﴾ هەر هەموویان باوەڕیان نەهێنا
بەپێغەمبەرەکانیان ﴿فَحَقَّ وَعِيدِ﴾ بۆیە هەڕەشەی (من لەدژیان) هاتەدی (١٤) ﴿أَفَعَيِينَا بِٱلۡخَلۡقِ ٱلۡأَوَّلِۚ﴾ جا ئایا ئێمە
لەدروستکردنی یەکەم جاردا دەستەوسان بووین (تانەتوانین زیندووتان بکەینەوە)؟! ﴿بَلۡ هُمۡ﴾ (نەخێر وانیە)
بەڵکو ئەوان ﴿فِي لَبۡسٖ مِّنۡ خَلۡقٖ جَدِيدٖ﴾ لە گوماندان لە دروست بوونەوەیەکی سەر لە نوێ (١٥)

وَلَقَدۡ خَلَقۡنَا ٱلۡإِنسَٰنَ وَنَعۡلَمُ مَا تُوَسۡوِسُ بِهِۦ نَفۡسُهُۥۖ وَنَحۡنُ أَقۡرَبُ إِلَيۡهِ
مِنۡ حَبۡلِ ٱلۡوَرِيدِ ﴿١٦﴾ إِذۡ يَتَلَقَّى ٱلۡمُتَلَقِّيَانِ عَنِ ٱلۡيَمِينِ وَعَنِ ٱلشِّمَالِ
قَعِيدٞ ﴿١٧﴾ مَّا يَلۡفِظُ مِن قَوۡلٍ إِلَّا لَدَيۡهِ رَقِيبٌ عَتِيدٞ ﴿١٨﴾ وَجَآءَتۡ سَكۡرَةُ
ٱلۡمَوۡتِ بِٱلۡحَقِّۖ ذَٰلِكَ مَا كُنتَ مِنۡهُ تَحِيدُ ﴿١٩﴾ وَنُفِخَ فِي ٱلصُّورِۚ ذَٰلِكَ
يَوۡمُ ٱلۡوَعِيدِ ﴿٢٠﴾ وَجَآءَتۡ كُلُّ نَفۡسٖ مَّعَهَا سَآئِقٞ وَشَهِيدٞ ﴿٢١﴾ لَّقَدۡ
كُنتَ فِي غَفۡلَةٖ مِّنۡ هَٰذَا فَكَشَفۡنَا عَنكَ غِطَآءَكَ فَبَصَرُكَ ٱلۡيَوۡمَ حَدِيدٞ
﴿٢٢﴾ وَقَالَ قَرِينُهُۥ هَٰذَا مَا لَدَيَّ عَتِيدٌ ﴿٢٣﴾ أَلۡقِيَا فِي جَهَنَّمَ كُلَّ كَفَّارٍ
عَنِيدٖ ﴿٢٤﴾ مَّنَّاعٖ لِّلۡخَيۡرِ مُعۡتَدٖ مُّرِيبٍ ﴿٢٥﴾ ٱلَّذِي جَعَلَ مَعَ ٱللَّهِ إِلَٰهًا
ءَاخَرَ فَأَلۡقِيَاهُ فِي ٱلۡعَذَابِ ٱلشَّدِيدِ ﴿٢٦﴾ ۞ قَالَ قَرِينُهُۥ رَبَّنَا مَآ أَطۡغَيۡتُهُۥ
وَلَٰكِن كَانَ فِي ضَلَٰلِۭ بَعِيدٖ ﴿٢٧﴾ قَالَ لَا تَخۡتَصِمُواْ لَدَيَّ وَقَدۡ قَدَّمۡتُ
إِلَيۡكُم بِٱلۡوَعِيدِ ﴿٢٨﴾ مَا يُبَدَّلُ ٱلۡقَوۡلُ لَدَيَّ وَمَآ أَنَا۠ بِظَلَّٰمٖ لِّلۡعَبِيدِ ﴿٢٩﴾
يَوۡمَ نَقُولُ لِجَهَنَّمَ هَلِ ٱمۡتَلَأۡتِ وَتَقُولُ هَلۡ مِن مَّزِيدٖ ﴿٣٠﴾ وَأُزۡلِفَتِ
ٱلۡجَنَّةُ لِلۡمُتَّقِينَ غَيۡرَ بَعِيدٍ ﴿٣١﴾ هَٰذَا مَا تُوعَدُونَ لِكُلِّ أَوَّابٍ حَفِيظٖ
﴿٣٢﴾ مَّنۡ خَشِيَ ٱلرَّحۡمَٰنَ بِٱلۡغَيۡبِ وَجَآءَ بِقَلۡبٖ مُّنِيبٍ ﴿٣٣﴾ ٱدۡخُلُوهَا
بِسَلَٰمٖۖ ذَٰلِكَ يَوۡمُ ٱلۡخُلُودِ ﴿٣٤﴾ لَهُم مَّا يَشَآءُونَ فِيهَا وَلَدَيۡنَا مَزِيدٞ ﴿٣٥﴾

ثلاثة أرباع الحزب ٥٢

﴿وَلَقَدۡ خَلَقۡنَا ٱلۡإِنسَٰنَ﴾ سوێند بەخوا ئێمە ئادەمیمان بەدی هێناوە و ﴿وَنَعۡلَمُ مَا تُوَسۡوِسُ بِهِۦ نَفۡسُهُۥۖ﴾ چاك ئاگادارین
بەو خەیاڵ و خەتەرانەی دێن بەدڵ و دەروونیدا ﴿وَنَحۡنُ أَقۡرَبُ إِلَيۡهِ﴾ وئێمە لەوەوە نزیکترین (واتە خوای گەورە
عیلم و زانینی تەواوی هەیە بە هەموو جموجوڵێکی ئادەمیزاد) ﴿مِنۡ حَبۡلِ ٱلۡوَرِيدِ﴾ لە شادەماری دڵی ﴿١٦﴾
﴿إِذۡ يَتَلَقَّى ٱلۡمُتَلَقِّيَانِ﴾ کاتێك ئەو دووفریشتە (کرداری) تۆمار دەکەن ﴿عَنِ ٱلۡيَمِينِ وَعَنِ ٱلشِّمَالِ قَعِيدٞ﴾ کە لەلای
ڕاست و لای چەپیەوە دانیشتوون ﴿١٧﴾ ﴿مَّا يَلۡفِظُ مِن قَوۡلٍ﴾ هەر وتەیەك لەدەمی دەرچێ ﴿إِلَّا لَدَيۡهِ رَقِيبٌ عَتِيدٞ﴾
چاودێرێکی بەسەرەوەیە (و دەینوسێ) ﴿١٨﴾ ﴿وَجَآءَتۡ سَكۡرَةُ ٱلۡمَوۡتِ بِٱلۡحَقِّۖ﴾ نارەحەتی و بێهۆشی مردن دێت لەگەڵ
ڕاستیەکاندا ﴿ذَٰلِكَ مَا كُنتَ مِنۡهُ تَحِيدُ﴾ (پێی دەووترێ) ئەمە ئەو (مردنە)یە کە خۆت لێ دەپاراست و لادەدا
﴿١٩﴾ ﴿وَنُفِخَ فِي ٱلصُّورِۚ﴾ ئەمجا فوو دەکرێ بە (شەیپوڕ) کەڕەنادا ﴿ذَٰلِكَ يَوۡمُ ٱلۡوَعِيدِ﴾ ئەوە ڕۆژی (بەدی هاتنی)
هەڕەشەکانە ﴿٢٠﴾ ﴿وَجَآءَتۡ كُلُّ نَفۡسٖ مَّعَهَا﴾ لەگەڵ هەموو کەسێکدا دێت (بۆ مەحشەر) ﴿سَآئِقٞ وَشَهِيدٞ﴾ دوو
فریشتە، یەکێکیان پێش خۆی داوە، ئەوی دیکەشیان شاهیدی لەسەر ئەدات، (لەتەواوی ئەو کاروکردەوانەی
کە کردوونی لە دونیادا) ﴿٢١﴾ ﴿لَّقَدۡ كُنتَ فِي غَفۡلَةٖ مِّنۡ هَٰذَا﴾ (پێی دەووترێت) سوێند بەخوا بەڕاستی تۆ لەمە بێ
ئاگا بوویت لەدونیادا ﴿فَكَشَفۡنَا عَنكَ غِطَآءَكَ﴾ جا ئێمە پەردە (ی قیامەت) مان لەسەر لادایی ﴿فَبَصَرُكَ ٱلۡيَوۡمَ حَدِيدٞ﴾
جا ئەمڕۆ (کە قیامەتە) چاوت تیژە و چاك دەبینێ ﴿٢٢﴾ ﴿وَقَالَ قَرِينُهُۥ﴾ وە ئەو (فریشتە شاهیدەی) لەگەڵیدایە
دەڵێت ﴿هَٰذَا مَا لَدَيَّ عَتِيدٌ﴾ ئەمە (نامەی کردەوەکانە) ئامادەیە و لای منە ﴿٢٣﴾ ﴿أَلۡقِيَا فِي جَهَنَّمَ﴾ (خوا دەفەرموێ
بەدوو فریشتەکە) فڕێ ی بدەنە ناو دۆزەخەوە ﴿كُلَّ كَفَّارٍ عَنِيدٖ﴾ هەموو کافرێکی سەرکەشی ﴿٢٤﴾ ﴿مَّنَّاعٖ
لِّلۡخَيۡرِ﴾ ڕێگری کەر لەچاکە ﴿مُعۡتَدٖ مُّرِيبٍ﴾ دەست درێژ کەری گوماناوی ﴿٢٥﴾ ﴿ٱلَّذِي جَعَلَ مَعَ ٱللَّهِ إِلَٰهًا
ءَاخَرَ﴾ ئەو کەسەی کەپەرستراوی تری لەگەڵ خوادا داناوە ﴿فَأَلۡقِيَاهُ فِي ٱلۡعَذَابِ ٱلشَّدِيدِ﴾ جا هەر دووکتان (ئەی
فریشتەکان) فڕێ ی بدەنە سزای سەختەوە ﴿٢٦﴾ ﴿قَالَ قَرِينُهُۥ﴾ ئەو (شەیتانەی لەدونیادا) لەگەڵیدا بوو دەڵێ
﴿رَبَّنَا مَآ أَطۡغَيۡتُهُۥ﴾ ئەی پەروەردگارم من ئەوم سەرکەش نەکرد ﴿وَلَٰكِن كَانَ فِي ضَلَٰلِۭ بَعِيدٖ﴾ بەڵکو خۆی
لەگومڕایی یەکی دوور لەڕاستیدا بوو ﴿٢٧﴾ ﴿قَالَ لَا تَخۡتَصِمُواْ لَدَيَّ﴾ (خوا دەفەرموێ) لەلای مندا دەمەقاڵێ و
مشتومڕ مەکەن ﴿وَقَدۡ قَدَّمۡتُ إِلَيۡكُم بِٱلۡوَعِيدِ﴾ چونکە بێگومان پێشتر هەڕەشەم (لەم بارەیەوە) ناردووە بۆتان ﴿٢٨﴾
﴿مَا يُبَدَّلُ ٱلۡقَوۡلُ لَدَيَّ﴾ بەڵێنی من هەرگیز گۆڕانی بەسەردا نایەت ﴿وَمَآ أَنَا۠ بِظَلَّٰمٖ لِّلۡعَبِيدِ﴾ وە من هیچ جۆرە ستەمێك
لە بەندەکانم ناکەم ﴿٢٩﴾ ﴿يَوۡمَ نَقُولُ لِجَهَنَّمَ﴾ ڕۆژێك دەبێت بەدۆزەخ دەڵێین ﴿هَلِ ٱمۡتَلَأۡتِ﴾ ئایا پڕ بوویت؟
﴿وَتَقُولُ هَلۡ مِن مَّزِيدٖ﴾ دۆزەخیش دەڵێ ئایا کەسی تر هەیە (بیهێنن)؟ ﴿٣٠﴾ ﴿وَأُزۡلِفَتِ ٱلۡجَنَّةُ لِلۡمُتَّقِينَ﴾ بەهەشتیش (لەو
ڕۆژەدا) نزیك کراوەتەوە بۆ پارێزکاران ولەخواترسان ﴿غَيۡرَ بَعِيدٍ﴾ دوور نی یە (لێیان) ﴿٣١﴾ ﴿هَٰذَا مَا تُوعَدُونَ﴾
(پێیان دەوترێ) ئەمە ئەو (بەهەشتە)یە کە بەڵێنتان پێ درابوو ﴿لِكُلِّ أَوَّابٍ حَفِيظٖ﴾ بەهەموو ڕوو لەخوایەکی
خۆپارێز ﴿٣٢﴾ ﴿مَّنۡ خَشِيَ ٱلرَّحۡمَٰنَ بِٱلۡغَيۡبِ﴾ ئەوەی لە خوای میهرەبان ترسابێ لەپەنهاندا (وخۆی لە گوناه
پاراست بێت) ﴿وَجَآءَ بِقَلۡبٖ مُّنِيبٍ﴾ وە بەدڵێکی ڕوو لە خواوە گەڕابێتەوە (بۆ لامان) ﴿٣٣﴾ ﴿ٱدۡخُلُوهَا بِسَلَٰمٖۖ﴾
(پێیان دەووترێت) هەمووتان بڕۆنە ناو بەهەشتەوە، دڵنیا و بێ ترس بن (لەسزاو ناخۆشی) ﴿ذَٰلِكَ يَوۡمُ ٱلۡخُلُودِ﴾
ئەم ڕۆژە ڕۆژی هەمیشەیی و نەمری یە ﴿٣٤﴾ ﴿لَهُم مَّا يَشَآءُونَ فِيهَا﴾ لەو بەهەشتەدا هەرچیان بوێت بۆیان ئامادەیە
﴿وَلَدَيۡنَا مَزِيدٞ﴾ وە لەوە زیاتریشمان هەیە (کە بینینی خوای گەورەیە) ﴿٣٥﴾

وَكَمۡ أَهۡلَكۡنَا قَبۡلَهُم مِّن قَرۡنٍ هُمۡ أَشَدُّ مِنۡهُم بَطۡشٗا فَنَقَّبُواْ
فِي ٱلۡبِلَٰدِ هَلۡ مِن مَّحِيصٍ ٣٦ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَذِكۡرَىٰ لِمَن
كَانَ لَهُۥ قَلۡبٌ أَوۡ أَلۡقَى ٱلسَّمۡعَ وَهُوَ شَهِيدٞ ٣٧ وَلَقَدۡ خَلَقۡنَا
ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَ وَمَا بَيۡنَهُمَا فِي سِتَّةِ أَيَّامٖ وَمَا مَسَّنَا
مِن لُّغُوبٖ ٣٨ فَٱصۡبِرۡ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَسَبِّحۡ بِحَمۡدِ رَبِّكَ
قَبۡلَ طُلُوعِ ٱلشَّمۡسِ وَقَبۡلَ ٱلۡغُرُوبِ ٣٩ وَمِنَ ٱلَّيۡلِ فَسَبِّحۡهُ
وَأَدۡبَٰرَ ٱلسُّجُودِ ٤٠ وَٱسۡتَمِعۡ يَوۡمَ يُنَادِ ٱلۡمُنَادِ مِن مَّكَانٖ قَرِيبٖ
٤١ يَوۡمَ يَسۡمَعُونَ ٱلصَّيۡحَةَ بِٱلۡحَقِّۚ ذَٰلِكَ يَوۡمُ ٱلۡخُرُوجِ ٤٢ إِنَّا
نَحۡنُ نُحۡيِۦ وَنُمِيتُ وَإِلَيۡنَا ٱلۡمَصِيرُ ٤٣ يَوۡمَ تَشَقَّقُ ٱلۡأَرۡضُ
عَنۡهُمۡ سِرَاعٗاۚ ذَٰلِكَ حَشۡرٌ عَلَيۡنَا يَسِيرٞ ٤٤ نَّحۡنُ أَعۡلَمُ بِمَا يَقُولُونَۖ
وَمَآ أَنتَ عَلَيۡهِم بِجَبَّارٖۖ فَذَكِّرۡ بِٱلۡقُرۡءَانِ مَن يَخَافُ وَعِيدِ ٤٥

سُورَةُ الذَّارِيَاتِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

وَٱلذَّٰرِيَٰتِ ذَرۡوٗا ١ فَٱلۡحَٰمِلَٰتِ وِقۡرٗا ٢ فَٱلۡجَٰرِيَٰتِ يُسۡرٗا ٣
فَٱلۡمُقَسِّمَٰتِ أَمۡرًا ٤ إِنَّمَا تُوعَدُونَ لَصَادِقٞ ٥ وَإِنَّ ٱلدِّينَ لَوَٰقِعٞ ٦

﴿وَكَمۡ أَهۡلَكۡنَا قَبۡلَهُم مِّن قَرۡنٍ﴾ وەپێش ئەمان گەل و چینی زۆرمان لەناوبرد ﴿هُمۡ أَشَدُّ مِنۡهُم بَطۡشٗا﴾ کەئەوان لەمانیش بەهێزتر بوون ﴿فَنَقَّبُواْ فِي ٱلۡبِلَٰدِ﴾ خۆ شاران و وولاتانیان پشکنیوە و گەڕاوون ﴿هَلۡ مِن مَّحِيصٍ﴾ ئایا هیچ پەنا گایەك هەبوو (بۆیان لەمردن) ﴿٣٦﴾ ﴿إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَذِكۡرَىٰ﴾ بێگومان لەم (باسەدا) پەندو ئامۆژگاری هەیە ﴿لِمَن كَانَ لَهُۥ قَلۡبٌ﴾ بۆ کەسێك خاوەن دڵێکی (زیندوو بێت یان ژیربێ) ﴿أَوۡ أَلۡقَى ٱلسَّمۡعَ وَهُوَ شَهِيدٞ﴾ یاگوێ بگرێ (بۆ قورئان) و بیریشی لەلای بێت ﴿٣٧﴾ ﴿وَلَقَدۡ خَلَقۡنَا﴾ سوێند بەخوا بێگومان دروستمان کردووە ﴿ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَ وَمَا بَيۡنَهُمَا﴾ ئاسمانەکان و زەوی و هەرچی لە نێوانیاندایە ﴿فِي سِتَّةِ أَيَّامٖ﴾ لە شەش ڕۆژدا ﴿وَمَا مَسَّنَا مِن لُّغُوبٖ﴾ وە هیچ ماندوو بوونێکمان تووش نەبوو ﴿٣٨﴾ ﴿فَٱصۡبِرۡ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ﴾ کەواتە (ئەی موحەممەد ﷺ) خۆ گربە بەرامبەر ئەو (قسە نابەجێ یانە)ی کەدەیڵێن ﴿وَسَبِّحۡ بِحَمۡدِ رَبِّكَ﴾ بەستایشی پەروەردگارت تەسبیحات بکە ﴿قَبۡلَ طُلُوعِ ٱلشَّمۡسِ﴾ پێش هەڵهاتنی خۆرو ﴿وَقَبۡلَ ٱلۡغُرُوبِ﴾ پێش ئاوا بوونیشی ﴿٣٩﴾ ﴿وَمِنَ ٱلَّيۡلِ فَسَبِّحۡهُ﴾ وە لەبەشێك لەشەودا ستایشی پەروەردگارت بکە ﴿وَأَدۡبَٰرَ ٱلسُّجُودِ﴾ وە لەپاش نوێژەکانیش ﴿٤٠﴾ ﴿وَٱسۡتَمِعۡ يَوۡمَ﴾ وە گوێ بگرە لەڕۆژێکدا ﴿يُنَادِ ٱلۡمُنَادِ مِن مَّكَانٖ قَرِيبٖ﴾ جاڕ دەرێك لەشوێنێکی نزیکەوە بانگ دەکات ﴿٤١﴾ ﴿يَوۡمَ يَسۡمَعُونَ ٱلصَّيۡحَةَ بِٱلۡحَقِّۚ﴾ ڕۆژێ کە نەعرەتەیەك (دەنگێکی گەورەی ترسناك) بەڕاستیی دەبیستن ﴿ذَٰلِكَ يَوۡمُ ٱلۡخُرُوجِ﴾ ئەو ڕۆژە ڕۆژی هاتنەدەرەوەیە (لەگۆڕەکان) ﴿٤٢﴾ ﴿إِنَّا نَحۡنُ نُحۡيِۦ وَنُمِيتُ﴾ بێگومان هەر ئێمەین دەژێنین و دەشمرێنین ﴿وَإِلَيۡنَا ٱلۡمَصِيرُ﴾ گەڕانەوەش هەر بۆلای ئێمەیە ﴿٤٣﴾ ﴿يَوۡمَ تَشَقَّقُ ٱلۡأَرۡضُ عَنۡهُمۡ﴾ ڕۆژێك دێت زەوی لەئاست ئەوانە (ی مردوون) قڵیش دەبات ﴿سِرَاعٗاۚ﴾ بەپەلە (دێنە دەرەوە) ﴿ذَٰلِكَ حَشۡرٌ عَلَيۡنَا يَسِيرٞ﴾ ئەو کۆکردنەوە بەلای ئێمەوە ئاسانە ﴿٤٤﴾ ﴿نَّحۡنُ أَعۡلَمُ بِمَا يَقُولُونَۖ﴾ بێگومان ئێمە ئاگادارین بەوەی کەدەیڵێن ﴿وَمَآ أَنتَ عَلَيۡهِم بِجَبَّارٖۖ﴾ تۆ دەسەڵاتت بەسەریاندا نی یە ﴿فَذَكِّرۡ بِٱلۡقُرۡءَانِ مَن﴾ کەوایە تۆ بەم قورئانە ئامۆژگاری ئەو کەسە بکە ﴿يَخَافُ وَعِيدِ﴾ کە لەهەڕەشەی من دەترسێ ﴿٤٥﴾

سورەتی ﴿ الذَّارِيَاتِ ﴾

﴿بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ﴾ بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

﴿وَٱلذَّٰرِيَٰتِ ذَرۡوٗا﴾ سوێند بەو بایانەی کە زۆر شت پرژو بڵاودەکەنەوە بە بڵاوکردنەوە ﴿١﴾
﴿فَٱلۡحَٰمِلَٰتِ وِقۡرٗا﴾ ئەمجا سوێند بەو هەورانەی کە هەڵگری بارانن ﴿٢﴾ ﴿فَٱلۡجَٰرِيَٰتِ يُسۡرٗا﴾ ئەمجا سوێد
بەو کەشتیانەی کە بەئاسانی دەگەڕێن (لە ناو دەریادا) ﴿٣﴾ ﴿فَٱلۡمُقَسِّمَٰتِ أَمۡرًا﴾ ئەمجا سوێند بەو
فریشتانەی کار دابەشکەرن ﴿٤﴾ ﴿إِنَّمَا تُوعَدُونَ لَصَادِقٞ﴾ بێگومان هەر بەڵێنێ کە پێتان دەدرێ ڕاستە ﴿٥﴾
﴿وَإِنَّ ٱلدِّينَ لَوَٰقِعٞ﴾ وە بەڕاستی (ڕۆژی) پاداشت و تۆڵە ڕوودەدات ﴿٦﴾

وَٱلسَّمَآءِ ذَاتِ ٱلۡحُبُكِ ٧ إِنَّكُمۡ لَفِي قَوۡلٖ مُّخۡتَلِفٖ ٨ يُؤۡفَكُ عَنۡهُ مَنۡ
أُفِكَ ٩ قُتِلَ ٱلۡخَرَّٰصُونَ ١٠ ٱلَّذِينَ هُمۡ فِي غَمۡرَةٖ سَاهُونَ ١١ يَسۡـَٔلُونَ
أَيَّانَ يَوۡمُ ٱلدِّينِ ١٢ يَوۡمَ هُمۡ عَلَى ٱلنَّارِ يُفۡتَنُونَ ١٣ ذُوقُواْ فِتۡنَتَكُمۡ
هَٰذَا ٱلَّذِي كُنتُم بِهِۦ تَسۡتَعۡجِلُونَ ١٤ إِنَّ ٱلۡمُتَّقِينَ فِي جَنَّٰتٖ وَعُيُونٍ
١٥ ءَاخِذِينَ مَآ ءَاتَىٰهُمۡ رَبُّهُمۡۚ إِنَّهُمۡ كَانُواْ قَبۡلَ ذَٰلِكَ مُحۡسِنِينَ ١٦
كَانُواْ قَلِيلٗا مِّنَ ٱلَّيۡلِ مَا يَهۡجَعُونَ ١٧ وَبِٱلۡأَسۡحَارِ هُمۡ يَسۡتَغۡفِرُونَ ١٨
وَفِيٓ أَمۡوَٰلِهِمۡ حَقّٞ لِّلسَّآئِلِ وَٱلۡمَحۡرُومِ ١٩ وَفِي ٱلۡأَرۡضِ ءَايَٰتٞ
لِّلۡمُوقِنِينَ ٢٠ وَفِيٓ أَنفُسِكُمۡۚ أَفَلَا تُبۡصِرُونَ ٢١ وَفِي ٱلسَّمَآءِ رِزۡقُكُمۡ
وَمَا تُوعَدُونَ ٢٢ فَوَرَبِّ ٱلسَّمَآءِ وَٱلۡأَرۡضِ إِنَّهُۥ لَحَقّٞ مِّثۡلَ مَآ أَنَّكُمۡ
تَنطِقُونَ ٢٣ هَلۡ أَتَىٰكَ حَدِيثُ ضَيۡفِ إِبۡرَٰهِيمَ ٱلۡمُكۡرَمِينَ ٢٤ إِذۡ
دَخَلُواْ عَلَيۡهِ فَقَالُواْ سَلَٰمٗاۖ قَالَ سَلَٰمٞ قَوۡمٞ مُّنكَرُونَ ٢٥ فَرَاغَ إِلَىٰٓ
أَهۡلِهِۦ فَجَآءَ بِعِجۡلٖ سَمِينٖ ٢٦ فَقَرَّبَهُۥٓ إِلَيۡهِمۡ قَالَ أَلَا تَأۡكُلُونَ
٢٧ فَأَوۡجَسَ مِنۡهُمۡ خِيفَةٗۖ قَالُواْ لَا تَخَفۡۖ وَبَشَّرُوهُ بِغُلَٰمٍ عَلِيمٖ ٢٨
فَأَقۡبَلَتِ ٱمۡرَأَتُهُۥ فِي صَرَّةٖ فَصَكَّتۡ وَجۡهَهَا وَقَالَتۡ عَجُوزٌ عَقِيمٞ
٢٩ قَالُواْ كَذَٰلِكِ قَالَ رَبُّكِۖ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلۡحَكِيمُ ٱلۡعَلِيمُ ٣٠

﴿وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الْحُبُكِ﴾ وەسوێند بەئاسمانی خاوەن ڕێگای زۆر (خاوەن جوانی و ڕێك و پێكی) ﴿٧﴾
﴿إِنَّكُمْ لَفِي قَوْلٍ مُّخْتَلِفٍ﴾ بێگومان ئێوە لەقسە و گوفتاری جیاوازدان ﴿٨﴾ ﴿يُؤْفَكُ عَنْهُ مَنْ أُفِكَ﴾ ئەو کەسە
لادەدرێت لەئیمان کەلادراوە (چونکە خۆی گومڕایە) ﴿٩﴾ ﴿قُتِلَ الْخَرَّاصُونَ﴾ دەك بەکوشت چن ئەو
درۆزنانە(و نەفرینیان لێ بێ) ﴿١٠﴾ ﴿الَّذِينَ هُمْ﴾ ئەوانە کەسانێکن ﴿فِي غَمْرَةٍ سَاهُونَ﴾ لەگێژاوی نەزانیدا بێ
ئاگان (لەهەموو شت) ﴿١١﴾ ﴿يَسْأَلُونَ أَيَّانَ يَوْمُ الدِّينِ﴾ (بەگاڵتەوە) دەپرسن کەی ڕۆژی دوایی دێت ﴿١٢﴾
﴿يَوْمَ هُمْ﴾ ڕۆژێك (سزا دەدرێن) کەئەوان ﴿عَلَى النَّارِ يُفْتَنُونَ﴾ بەئاگری دۆزەخ دەسوتێنرێن ﴿١٣﴾
﴿ذُوقُوا فِتْنَتَكُمْ﴾ (پێیان دەووترێت) سزاکەتان بچەژن ﴿هَٰذَا الَّذِي﴾ ئەمە ئەو (سزایە) ﴿كُنتُم بِهِ
تَسْتَعْجِلُونَ﴾ (بەگاڵتەوە) بە پەلە داواتان دەکرد ﴿١٤﴾ ﴿إِنَّ الْمُتَّقِينَ﴾ بێگومان پارێزکاران و لەخواترسان
﴿فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ﴾ وان لە باخات و کەناری سەرچەشمەی ڕەواندا ﴿١٥﴾ ﴿آخِذِينَ مَا آتَاهُمْ رَبُّهُمْ﴾ ئەوەی خوا
پێی داوون وەری دەگرن ﴿إِنَّهُمْ كَانُوا قَبْلَ ذَٰلِكَ مُحْسِنِينَ﴾ (چونکە) بێگومان ئەوان لەوەو پێش چاکەکار
بوون ﴿١٦﴾ ﴿كَانُوا قَلِيلًا مِّنَ اللَّيْلِ﴾ ئەوانە کەمێك لەشەودا ﴿مَا يَهْجَعُونَ﴾ دەخەوتن (ئەوی تری شەو نوێژیان
دەکرد) ﴿١٧﴾ ﴿وَبِالْأَسْحَارِ هُمْ يَسْتَغْفِرُونَ﴾ وەلەبەرەبەیاناندا داوای لێخۆشبوونیان دەکرد ﴿١٨﴾ ﴿وَفِي أَمْوَالِهِمْ﴾ وە
لە ماڵ و دارایی یاندا ﴿حَقٌّ لِّلسَّائِلِ وَالْمَحْرُومِ﴾ بۆ (هەژاری) داواکەرو داوانەکەر مافی خۆیان هەبوو ﴿١٩﴾
﴿وَفِي الْأَرْضِ آيَاتٌ لِّلْمُوقِنِينَ﴾ وەلەزەویدا بەڵگە و نیشانە هەیە بۆ باوەڕداران ﴿٢٠﴾ ﴿وَفِي أَنفُسِكُمْ﴾ وە
لەخودی خۆشتاندا (بەڵگەی زۆر هەیە) ﴿أَفَلَا تُبْصِرُونَ﴾ دەی ئایا بۆ وورد نابنەوە و سەرنج نادەن ﴿٢١﴾
﴿وَفِي السَّمَاءِ رِزْقُكُمْ وَمَا تُوعَدُونَ﴾ وەڕزق و ڕۆزی ئێوە و ئەو بەڵێنانەی پێتان دەدرێ لەئاسمانە ﴿٢٢﴾ ﴿فَوَرَبِّ
السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ﴾ جا سوێند بەپەروەردگاری ئاسمان و زەوی ﴿إِنَّهُ لَحَقٌّ﴾ بێگومان ئەوە(ی باسکرا) هەق
و ڕاستە ﴿مِّثْلَ مَا أَنَّكُمْ تَنطِقُونَ﴾ بەوێنەی ئەو قسانەی خۆتان دەیکەن ﴿٢٣﴾ ﴿هَلْ أَتَاكَ﴾ ئایا پێت گەشتووە
﴿حَدِيثُ ضَيْفِ إِبْرَاهِيمَ الْمُكْرَمِينَ﴾ بەسەرهاتی میوانە ڕێزدارەکانی ئیبراهیم ﴿٢٤﴾ ﴿إِذْ دَخَلُوا عَلَيْهِ﴾ کاتێ چوونە
لای ئیبراهیم و ﴿فَقَالُوا سَلَامًا ۖ قَالَ سَلَامٌ﴾ ووتیان سڵاو (ئەویش) ووتی سڵاو لەخۆتان ﴿قَوْمٌ مُّنكَرُونَ﴾
(ئێوە) کەسانێکی نەناسراوون ﴿٢٥﴾ ﴿فَرَاغَ إِلَىٰ أَهْلِهِ﴾ جا خێرا چوو بۆلای خێزانەکەی ﴿فَجَاءَ بِعِجْلٍ
سَمِينٍ﴾ ئەمجا گوێرەکەیەکی قەڵەوی (بەبرژاوی بۆیان) هێنا ﴿٢٦﴾ ﴿فَقَرَّبَهُ إِلَيْهِمْ﴾ وەنزیکی کردەوە
لێیان (بەڵام نەیان خوارد) ﴿قَالَ أَلَا تَأْكُلُونَ﴾ ووتی ئەوە ناخۆن؟ ﴿٢٧﴾ ﴿فَأَوْجَسَ مِنْهُمْ خِيفَةً﴾ ئەوسا لێیان
ترسا ﴿قَالُوا لَا تَخَفْ﴾ ووتیان مەترسە (ئێمە نێردراوی خواین) ﴿وَبَشَّرُوهُ بِغُلَامٍ عَلِيمٍ﴾ وە مزگێنیان پێ دا
بەکوڕێکی دانا (کەئیسحاقە) ﴿٢٨﴾ ﴿فَأَقْبَلَتِ امْرَأَتُهُ فِي صَرَّةٍ﴾ جاژنەکەی قریوەیەکی کرد و هات ﴿فَصَكَّتْ
وَجْهَهَا﴾ وە دای بەڕوومەتی خۆیدا (وەك باووی ژنان) ﴿وَقَالَتْ عَجُوزٌ عَقِيمٌ﴾ وە ووتی پیرەژنێکی نەزۆك
(چۆن منداڵی دەبێ) ﴿٢٩﴾ ﴿قَالُوا كَذَٰلِكِ قَالَ رَبُّكِ﴾ (فریشتەکان) ووتیان پەروەردگارت وای فەرمووە
﴿إِنَّهُ هُوَ الْحَكِيمُ الْعَلِيمُ﴾ بێگومان هەر خوا کار بەجێ ی زانایە ﴿٣٠﴾

۞ قَالَ فَمَا خَطْبُكُمْ أَيُّهَا ٱلْمُرْسَلُونَ ﴿٣١﴾ قَالُوٓا۟ إِنَّآ أُرْسِلْنَآ إِلَىٰ قَوْمٍ
مُّجْرِمِينَ ﴿٣٢﴾ لِنُرْسِلَ عَلَيْهِمْ حِجَارَةً مِّن طِينٍ ﴿٣٣﴾ مُّسَوَّمَةً عِندَ رَبِّكَ
لِلْمُسْرِفِينَ ﴿٣٤﴾ فَأَخْرَجْنَا مَن كَانَ فِيهَا مِنَ ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿٣٥﴾ فَمَا وَجَدْنَا
فِيهَا غَيْرَ بَيْتٍ مِّنَ ٱلْمُسْلِمِينَ ﴿٣٦﴾ وَتَرَكْنَا فِيهَآ ءَايَةً لِّلَّذِينَ يَخَافُونَ
ٱلْعَذَابَ ٱلْأَلِيمَ ﴿٣٧﴾ وَفِى مُوسَىٰٓ إِذْ أَرْسَلْنَٰهُ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ بِسُلْطَٰنٍ
مُّبِينٍ ﴿٣٨﴾ فَتَوَلَّىٰ بِرُكْنِهِۦ وَقَالَ سَٰحِرٌ أَوْ مَجْنُونٌ ﴿٣٩﴾ فَأَخَذْنَٰهُ وَجُنُودَهُۥ
فَنَبَذْنَٰهُمْ فِى ٱلْيَمِّ وَهُوَ مُلِيمٌ ﴿٤٠﴾ وَفِى عَادٍ إِذْ أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمُ ٱلرِّيحَ
ٱلْعَقِيمَ ﴿٤١﴾ مَا تَذَرُ مِن شَىْءٍ أَتَتْ عَلَيْهِ إِلَّا جَعَلَتْهُ كَٱلرَّمِيمِ ﴿٤٢﴾
وَفِى ثَمُودَ إِذْ قِيلَ لَهُمْ تَمَتَّعُوا۟ حَتَّىٰ حِينٍ ﴿٤٣﴾ فَعَتَوْا۟ عَنْ أَمْرِ رَبِّهِمْ
فَأَخَذَتْهُمُ ٱلصَّٰعِقَةُ وَهُمْ يَنظُرُونَ ﴿٤٤﴾ فَمَا ٱسْتَطَٰعُوا۟ مِن قِيَامٍ
وَمَا كَانُوا۟ مُنتَصِرِينَ ﴿٤٥﴾ وَقَوْمَ نُوحٍ مِّن قَبْلُ ۖ إِنَّهُمْ كَانُوا۟ قَوْمًا
فَٰسِقِينَ ﴿٤٦﴾ وَٱلسَّمَآءَ بَنَيْنَٰهَا بِأَيْي۟دٍ وَإِنَّا لَمُوسِعُونَ ﴿٤٧﴾ وَٱلْأَرْضَ
فَرَشْنَٰهَا فَنِعْمَ ٱلْمَٰهِدُونَ ﴿٤٨﴾ وَمِن كُلِّ شَىْءٍ خَلَقْنَا زَوْجَيْنِ
لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿٤٩﴾ فَفِرُّوٓا۟ إِلَى ٱللَّهِ ۖ إِنِّى لَكُم مِّنْهُ نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٥٠﴾
وَلَا تَجْعَلُوا۟ مَعَ ٱللَّهِ إِلَٰهًا ءَاخَرَ ۖ إِنِّى لَكُم مِّنْهُ نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٥١﴾

﴿قَالَ فَمَا خَطْبُكُمْ أَيُّهَا الْمُرْسَلُونَ﴾ (ئیبراهیم) ووتی: چیتان پێ سپێردراوە ئەی نێرراوانی خوا ﴿٣١﴾ ﴿قَالُوا إِنَّا أُرْسِلْنَا إِلَىٰ قَوْمٍ مُّجْرِمِينَ﴾ ووتیان بێگومان ئێمە نێرراوین بۆ سەر گەلی تاوانباران ﴿٣٢﴾ ﴿لِنُرْسِلَ عَلَيْهِمْ حِجَارَةً مِّن طِينٍ﴾ بۆ ئەوەی بیارێنین بە سەریاندا بەرد لە گڵی سورەوە کراوی ﴿٣٣﴾ ﴿مُّسَوَّمَةً عِندَ رَبِّكَ لِلْمُسْرِفِينَ﴾ نیشانە کراو لەلایەن پەروەردگارتەوە بۆ لە سنوور دەرچوان ﴿٣٤﴾ ﴿فَأَخْرَجْنَا مَن كَانَ فِيهَا مِنَ الْمُؤْمِنِينَ﴾ ئەمجا هەرچی بوو لەو (شارەی لووط) دا لە بڕواداران دەرمان کردن ﴿٣٥﴾ ﴿فَمَا وَجَدْنَا فِيهَا غَيْرَ بَيْتٍ مِّنَ الْمُسْلِمِينَ﴾ وە نەماندی تێیدا بێجگە لەیەك ماڵی موسڵمان نەبێت (ئەویش ماڵی لووط بوو) ﴿٣٦﴾ ﴿وَتَرَكْنَا فِيهَا آيَةً﴾ وەپەند و نیشانەیەکمان تێدا بەجێ هێشت ﴿لِّلَّذِينَ يَخَافُونَ الْعَذَابَ الْأَلِيمَ﴾ بۆ ئەوانەی کە لە سزای بە ئازار دەترسن ﴿٣٧﴾ ﴿وَفِي مُوسَىٰ إِذْ أَرْسَلْنَاهُ﴾ هەروەها لەبەسەر هاتی مووسادا (چەند بەڵگەو پەند هەیە) کاتێ کەناردمان ﴿إِلَىٰ فِرْعَوْنَ بِسُلْطَانٍ مُّبِينٍ﴾ بۆ لای فیرعەون بە بەڵگەی ڕوون و ئاشکراوە ﴿٣٨﴾ ﴿فَتَوَلَّىٰ بِرُكْنِهِ﴾ فیرعەونیش ڕوی وەرگێڕا و سەرپێچی کرد بەهۆی دەسەڵاتەکەیەوە ﴿وَقَالَ سَاحِرٌ أَوْ مَجْنُونٌ﴾ وە ووتی: (مووسا) جادووگەرە یان شێتە ﴿٣٩﴾ ﴿فَأَخَذْنَاهُ وَجُنُودَهُ﴾ ئێمەش خۆی و لەشکرەکەیمان گرت ﴿فَنَبَذْنَاهُمْ فِي الْيَمِّ﴾ و فڕێمان دانە ناو دەریاوە ﴿وَهُوَ مُلِيمٌ﴾ کە ئەو شیاوی لۆمە کردن بوو ﴿٤٠﴾ ﴿وَفِي عَادٍ﴾ وە لە گەلی عاددا بەڵگەو پەند هەیە ﴿إِذْ أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمُ﴾ کاتێ کە ناردمانە سەریان ﴿الرِّيحَ الْعَقِيمَ﴾ بای (گەرمی توندی) بێ خێر ﴿٤١﴾ ﴿مَا تَذَرُ مِن شَيْءٍ أَتَتْ عَلَيْهِ﴾ بەسەر هەر شتێکدا بڕۆیشتایە وازی لێ نەدەهێنا ﴿إِلَّا جَعَلَتْهُ كَالرَّمِيمِ﴾ هەتا وەك ڕزیوی لێ ئەکرد ﴿٤٢﴾ ﴿وَفِي ثَمُودَ﴾ وە لە گەلی سەموددا (پەند وئامۆژگاری هەیە) ﴿إِذْ قِيلَ لَهُمْ﴾ کاتێ کە پێیان ووترا ﴿تَمَتَّعُوا حَتَّىٰ حِينٍ﴾ ڕابوێرن تا کاتی خۆی دێت ﴿٤٣﴾ ﴿فَعَتَوْا عَنْ أَمْرِ رَبِّهِمْ﴾ جا ئەوان سەرکەشیان کرد لەفەرمانی پەروەردگاریان ﴿فَأَخَذَتْهُمُ الصَّاعِقَةُ﴾ ئەمجا هەورە بروسکە لێیدان ﴿وَهُمْ يَنظُرُونَ﴾ لەکاتێکدا ئەوان (تیاچوونی خۆیانیان) بەچاو دەبینی ﴿٤٤﴾ ﴿فَمَا اسْتَطَاعُوا مِن قِيَامٍ﴾ ئیتر نەیانتوانی هەستنەوە ﴿وَمَا كَانُوا مُنتَصِرِينَ﴾ وە سەرکەوتوویش نەبوون ﴿٤٥﴾ ﴿وَقَوْمَ نُوحٍ مِّن قَبْلُ﴾ وە گەلی نووحیش لەپێش ئەماندا بوو ﴿إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا فَاسِقِينَ﴾ کە بەڕاستی گەلێکی بەدکارو لەسنوور دەرچوو بوون ﴿٤٦﴾ ﴿وَالسَّمَاءَ بَنَيْنَاهَا بِأَيْيْدٍ﴾ و ئاسمانمان بەهێزو توانایەکی گەورە دروست کردووە ﴿وَإِنَّا لَمُوسِعُونَ﴾ وە ئێمە بەڕاستی فراوانکەری (ئاسمانین) بە بەردەوامی ﴿٤٧﴾ ﴿وَالْأَرْضَ فَرَشْنَاهَا﴾ وە زەویمان ڕاخستووە ﴿فَنِعْمَ الْمَاهِدُونَ﴾ ئای چ ڕاخەرێکی چاکین ئێمە ﴿٤٨﴾ ﴿وَمِن كُلِّ شَيْءٍ خَلَقْنَا زَوْجَيْنِ﴾ وە لە هەموو شتێك جووتێك (نێر و مێ) مان دروست کردووە. ﴿لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ﴾ بۆ ئەوەی بیربکەنەوە و پەندی لێ وەربگرن ﴿٤٩﴾ ﴿فَفِرُّوا إِلَى اللَّهِ﴾ ئەمجا بەپەلە بەرەو لای خوا بڕۆن ﴿إِنِّي لَكُم مِّنْهُ نَذِيرٌ مُّبِينٌ﴾ بەڕاستی من لەلایەن خواوە ترسێنەرێکی ئاشکراو ڕوونم بۆ ئێوە ﴿٥٠﴾ ﴿وَلَا تَجْعَلُوا مَعَ اللَّهِ إِلَٰهًا آخَرَ﴾ وە لە گەڵ خوادا پەرستراوی تر دامەنێن ﴿إِنِّي لَكُم مِّنْهُ نَذِيرٌ مُّبِينٌ﴾ بەڕاستی من لەلایەن خواوە ترسێنەرێکی ئاشکراو ڕوونم بۆ ئێوە ﴿٥١﴾

كَذَٰلِكَ مَآ أَتَى ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِهِم مِّن رَّسُولٍ إِلَّا قَالُواْ سَاحِرٌ أَوۡ مَجۡنُونٌ
﴿٥٢﴾ أَتَوَاصَوۡاْ بِهِۦۚ بَلۡ هُمۡ قَوۡمٞ طَاغُونَ ﴿٥٣﴾ فَتَوَلَّ عَنۡهُمۡ فَمَآ أَنتَ
بِمَلُومٖ ﴿٥٤﴾ وَذَكِّرۡ فَإِنَّ ٱلذِّكۡرَىٰ تَنفَعُ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ ﴿٥٥﴾ وَمَا خَلَقۡتُ
ٱلۡجِنَّ وَٱلۡإِنسَ إِلَّا لِيَعۡبُدُونِ ﴿٥٦﴾ مَآ أُرِيدُ مِنۡهُم مِّن رِّزۡقٖ وَمَآ أُرِيدُ
أَن يُطۡعِمُونِ ﴿٥٧﴾ إِنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلرَّزَّاقُ ذُو ٱلۡقُوَّةِ ٱلۡمَتِينُ ﴿٥٨﴾
فَإِنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُواْ ذَنُوبٗا مِّثۡلَ ذَنُوبِ أَصۡحَٰبِهِمۡ فَلَا يَسۡتَعۡجِلُونِ
﴿٥٩﴾ فَوَيۡلٞ لِّلَّذِينَ كَفَرُواْ مِن يَوۡمِهِمُ ٱلَّذِي يُوعَدُونَ ﴿٦٠﴾

سُورَةُ الطُّورِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

وَٱلطُّورِ ﴿١﴾ وَكِتَٰبٖ مَّسۡطُورٖ ﴿٢﴾ فِي رَقّٖ مَّنشُورٖ ﴿٣﴾ وَٱلۡبَيۡتِ
ٱلۡمَعۡمُورِ ﴿٤﴾ وَٱلسَّقۡفِ ٱلۡمَرۡفُوعِ ﴿٥﴾ وَٱلۡبَحۡرِ ٱلۡمَسۡجُورِ ﴿٦﴾ إِنَّ
عَذَابَ رَبِّكَ لَوَٰقِعٞ ﴿٧﴾ مَّا لَهُۥ مِن دَافِعٖ ﴿٨﴾ يَوۡمَ تَمُورُ ٱلسَّمَآءُ
مَوۡرٗا ﴿٩﴾ وَتَسِيرُ ٱلۡجِبَالُ سَيۡرٗا ﴿١٠﴾ فَوَيۡلٞ يَوۡمَئِذٖ لِّلۡمُكَذِّبِينَ
﴿١١﴾ ٱلَّذِينَ هُمۡ فِي خَوۡضٖ يَلۡعَبُونَ ﴿١٢﴾ يَوۡمَ يُدَعُّونَ إِلَىٰ نَارِ
جَهَنَّمَ دَعًّا ﴿١٣﴾ هَٰذِهِ ٱلنَّارُ ٱلَّتِي كُنتُم بِهَا تُكَذِّبُونَ ﴿١٤﴾

﴿كَذَٰلِكَ مَآ أَتَى ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِهِم مِّن رَّسُولٍ﴾ هەر بەم شێوەیە هیچ پێغەمبەرێك نەهاتووە بۆ لای ئوممەتانی
پێش ئەمان ﴿إِلَّا قَالُواْ سَاحِرٌ أَوۡ مَجۡنُونٌ﴾ مەگەر ووتوویانە(بەو پێغەمبەرە) جادووگەرە یان شێتە (٥٢)
﴿أَتَوَاصَوۡاْ بِهِۦ﴾ ئایا(ئەمان و ئەوان) ڕاسپاردەیان بۆیەکتری کردووە؟ ﴿بَلۡ هُمۡ قَوۡمٞ طَاغُونَ﴾ (نەخێر)
بەڵکو ئەمان گەلێکی سەرکەش و یاخیین (٥٣) ﴿فَتَوَلَّ عَنۡهُمۡ﴾ تۆ (ئەی موحەممەد ﷺ) ڕوویان
لێ وەرگێڕە ﴿فَمَآ أَنتَ بِمَلُومٖ﴾ چونکە تۆ لۆمە کراو نیت (٥٤) ﴿وَذَكِّرۡ﴾ وە ئامۆژگاریان بکەو بیریان بخەرەوە
﴿فَإِنَّ ٱلذِّكۡرَىٰ تَنفَعُ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ﴾ چونکە بەڕاستی ئامۆژگاری (ئەگەر سوودی بۆ بێ بڕوایان نەبێ) سوود
ئەگەیەنێ بەبڕواداران (٥٥) ﴿وَمَا خَلَقۡتُ ٱلۡجِنَّ وَٱلۡإِنسَ إِلَّا لِيَعۡبُدُونِ﴾ وە من جنۆکە و ئادەمیزادم تەنها بۆ ئەوە
دروست کردووە کەبەندایەتی من بکەن (٥٦) ﴿مَآ أُرِيدُ مِنۡهُم مِّن رِّزۡقٖ﴾ من هیچ ڕۆزییەکم ناوێ لێیان.
﴿وَمَآ أُرِيدُ أَن يُطۡعِمُونِ﴾ ناشمەوێ خواردنم بدەنێ (٥٧) ﴿إِنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلرَّزَّاقُ﴾ بەڕاستی تەنها خوا خۆی ڕۆزی
دەرە ﴿ذُو ٱلۡقُوَّةِ ٱلۡمَتِينُ﴾ کە خاوەن دەسەلاتی زۆر بەهێزە (٥٨) ﴿فَإِنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُواْ ذَنُوبٗا﴾ ئەمجا بێگومان
بۆ ئەوانەی ستەمیان کردووە، سزای زۆرمان بۆ ئامادەکردوون ﴿مِّثۡلَ ذَنُوبِ أَصۡحَٰبِهِمۡ﴾ هەروەك چۆن بۆ
هاوەڵ وهاوبیرەکانیان ئامادەمانکردووە ﴿فَلَا يَسۡتَعۡجِلُونِ﴾ دەی با ئیتر پەلە نەکەن (لە داواکردنی سزا)
(٥٩) ﴿فَوَيۡلٞ لِّلَّذِينَ كَفَرُواْ﴾ سا هاوار بۆ ئەوانەی بێ باوەڕ بوون ﴿مِن يَوۡمِهِمُ ٱلَّذِي يُوعَدُونَ﴾ لەو ڕۆژەی
کە هەڕەشەیان پێ لێکراوە (٦٠)

سورەتی ﴿الطُّورِ﴾

﴿بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ﴾ بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

﴿وَٱلطُّورِ﴾ سوێند بە کێوی طوور (بەو کێوەی مووسا لەسەری قسەی لەگەڵ خوای گەورە
کرد) (١) ﴿وَكِتَٰبٖ مَّسۡطُورٖ﴾ وە بەکتێبی نووسراو (مەبەست پێی قورئانە) (٢) ﴿فِي رَقّٖ مَّنشُورٖ﴾
لەچەند پەڕەیەکی بڵاوکراوە (قورئان نووسراوەتەوە لەچەند پەڕەیەکدا) (٣) ﴿وَٱلۡبَيۡتِ ٱلۡمَعۡمُورِ﴾ وە
سوێند بەو خانەی ئاوەدانە (بیت المعمور: جێگایەکە لە ئاسمان، فریشتەکان هەمیشە بەدەوریدا
دێن ودەچن، بەوانەوە ئاوەدانە) (٤) ﴿وَٱلسَّقۡفِ ٱلۡمَرۡفُوعِ﴾ وە سوێند بەبانی بڵندکراو (ئاسمانی
دونیا) (٥) ﴿وَٱلۡبَحۡرِ ٱلۡمَسۡجُورِ﴾ وە سوێند بەدەریای پڕ کراو (لە ئاو یان ئاگری داگیرساو) (٦)
﴿إِنَّ عَذَابَ رَبِّكَ لَوَٰقِعٞ﴾ بێگومان سزای پەروەردگارت(بۆ بێ بڕوایان) دەبێ (٧) ﴿مَّا لَهُۥ مِن دَافِعٖ﴾
هیچ بەرگری کەری نی یە (٨) ﴿يَوۡمَ تَمُورُ ٱلسَّمَآءُ مَوۡرٗا﴾ ڕۆژێك کەئاسمان زۆر توند دەکەوێتە
جوڵە و هاتوچۆ (٩) ﴿وَتَسِيرُ ٱلۡجِبَالُ سَيۡرٗا﴾ وە چیاکان (لەجێی خۆیان) دەجووڵێن و توند
دەڕۆن (١٠) ﴿فَوَيۡلٞ يَوۡمَئِذٖ لِّلۡمُكَذِّبِينَ﴾ کەواتە لەو ڕۆژەدا هاوار بۆ بێ باوەڕان (١١) ﴿ٱلَّذِينَ هُمۡ فِي خَوۡضٖ
يَلۡعَبُونَ﴾ ئەوانەی کە لەکاری ناڕەوادا ڕۆدەچن و هەمیشە گاڵتە وگەپ دەکەن (١٢) ﴿يَوۡمَ يُدَعُّونَ
إِلَىٰ نَارِ جَهَنَّمَ دَعًّا﴾ ڕۆژێ پاڵیان پێوە دەنرێ بەرەو ئاگری دۆزەخ چۆن پاڵ پێوەنانێك (١٣)
﴿هَٰذِهِ ٱلنَّارُ ٱلَّتِي كُنتُم بِهَا تُكَذِّبُونَ﴾ (پێیان دەووترێت) ئەمە ئەو ئاگرەیە کەئێوە بە درۆتان دەزانی (١٤)

أَفَسِحۡرٌ هَٰذَآ أَمۡ أَنتُمۡ لَا تُبۡصِرُونَ ١٥ ٱصۡلَوۡهَا فَٱصۡبِرُوٓاْ
أَوۡ لَا تَصۡبِرُواْ سَوَآءٌ عَلَيۡكُمۡۖ إِنَّمَا تُجۡزَوۡنَ مَا كُنتُمۡ تَعۡمَلُونَ ١٦
إِنَّ ٱلۡمُتَّقِينَ فِي جَنَّٰتٖ وَنَعِيمٖ ١٧ فَٰكِهِينَ بِمَآ ءَاتَىٰهُمۡ رَبُّهُمۡ
وَوَقَىٰهُمۡ رَبُّهُمۡ عَذَابَ ٱلۡجَحِيمِ ١٨ كُلُواْ وَٱشۡرَبُواْ هَنِيٓـَٔۢا بِمَا
كُنتُمۡ تَعۡمَلُونَ ١٩ مُتَّكِـِٔينَ عَلَىٰ سُرُرٖ مَّصۡفُوفَةٖۖ وَزَوَّجۡنَٰهُم
بِحُورٍ عِينٖ ٢٠ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَٱتَّبَعَتۡهُمۡ ذُرِّيَّتُهُم بِإِيمَٰنٍ أَلۡحَقۡنَا
بِهِمۡ ذُرِّيَّتَهُمۡ وَمَآ أَلَتۡنَٰهُم مِّنۡ عَمَلِهِم مِّن شَيۡءٖۚ كُلُّ ٱمۡرِيِٕۭ بِمَا
كَسَبَ رَهِينٞ ٢١ وَأَمۡدَدۡنَٰهُم بِفَٰكِهَةٖ وَلَحۡمٖ مِّمَّا يَشۡتَهُونَ ٢٢
يَتَنَٰزَعُونَ فِيهَا كَأۡسٗا لَّا لَغۡوٞ فِيهَا وَلَا تَأۡثِيمٞ ٢٣ ۞ وَيَطُوفُ عَلَيۡهِمۡ
غِلۡمَانٞ لَّهُمۡ كَأَنَّهُمۡ لُؤۡلُؤٞ مَّكۡنُونٞ ٢٤ وَأَقۡبَلَ بَعۡضُهُمۡ عَلَىٰ
بَعۡضٖ يَتَسَآءَلُونَ ٢٥ قَالُوٓاْ إِنَّا كُنَّا قَبۡلُ فِيٓ أَهۡلِنَا مُشۡفِقِينَ
٢٦ فَمَنَّ ٱللَّهُ عَلَيۡنَا وَوَقَىٰنَا عَذَابَ ٱلسَّمُومِ ٢٧ إِنَّا كُنَّا
مِن قَبۡلُ نَدۡعُوهُۖ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلۡبَرُّ ٱلرَّحِيمُ ٢٨ فَذَكِّرۡ فَمَآ أَنتَ بِنِعۡمَتِ
رَبِّكَ بِكَاهِنٖ وَلَا مَجۡنُونٍ ٢٩ أَمۡ يَقُولُونَ شَاعِرٞ نَّتَرَبَّصُ بِهِۦ رَيۡبَ
ٱلۡمَنُونِ ٣٠ قُلۡ تَرَبَّصُواْ فَإِنِّي مَعَكُم مِّنَ ٱلۡمُتَرَبِّصِينَ ٣١

ربع الحزب ٥٣

﴿أَفَسِحۡرٌ هَٰذَآ﴾ ئایا ئەم ئاگرە جادووە ﴿أَمۡ أَنتُمۡ لَا تُبۡصِرُونَ﴾ یان ئێوە نابینن ﴿١٥﴾ ﴿ٱصۡلَوۡهَا﴾ بچنە ناویەوە ﴿فَٱصۡبِرُوٓاْ أَوۡ لَا تَصۡبِرُواْ﴾ ئەمجا ئارام بگرن یا نەیگرن ﴿سَوَآءٌ عَلَيۡكُمۡۖ﴾ یەکسانە بۆتان ﴿إِنَّمَا تُجۡزَوۡنَ مَا كُنتُمۡ تَعۡمَلُونَ﴾ بێگومان هەر تۆڵەی ئەو کردەوانەی دەتانکرد لێتان دەسەنرێتەوە ﴿١٦﴾ ﴿إِنَّ ٱلۡمُتَّقِينَ فِي جَنَّٰتٖ وَنَعِيمٖ﴾ بە ڕاستی پارێزکاران ولەخواترسان لە ناو باخات و نیعمەتەکانی بەهەشتدان ﴿١٧﴾ ﴿فَٰكِهِينَ بِمَآ ءَاتَىٰهُمۡ رَبُّهُمۡ﴾ چێژ ئەبەن لەو شتانەی پەروەردگاریان پێی بەخشیوون ﴿وَوَقَىٰهُمۡ رَبُّهُمۡ عَذَابَ ٱلۡجَحِيمِ﴾ وە پەروەردگاریان پاراستوونی لەسزای دۆزەخ ﴿١٨﴾ ﴿كُلُواْ وَٱشۡرَبُواْ﴾ (پێیان دەووترێت) بخۆن و بخۆنەوە ﴿هَنِيٓـَٔۢا بِمَا كُنتُمۡ تَعۡمَلُونَ﴾ نۆشی گیانتان بێت بەهۆی ئەوچاکانەی لەدونیادا دەتانکرد ﴿١٩﴾ ﴿مُتَّكِـِٔينَ عَلَىٰ سُرُرٖ مَّصۡفُوفَةٖۖ﴾ پاڵیان داوەتەوە لەسەر کورسی و قەنەفەی ڕیزکراو ﴿وَزَوَّجۡنَٰهُم بِحُورٍ عِينٖ﴾ وە حۆریانی چاو گەش و چاو گەورەمان کردە هاوسەریان ﴿٢٠﴾ ﴿وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ﴾ وە ئەوانەی بڕوایان هێناوە ﴿وَٱتَّبَعَتۡهُمۡ ذُرِّيَّتُهُم بِإِيمَٰنٍ﴾ وە نەوەکانیشیان دوایان کەوتوون بەئیمانەوە ﴿أَلۡحَقۡنَا بِهِمۡ ذُرِّيَّتَهُمۡ﴾ نەوەکانیان دەگەیەنین پێیان (لەپلەی بەهەشتدا) ﴿وَمَآ أَلَتۡنَٰهُم مِّنۡ عَمَلِهِم مِّن شَيۡءٖۚ﴾ وە هیچ لە کردەوەی(باوکە) کانیان کەم ناکەینەوە ﴿كُلُّ ٱمۡرِيِٕۭ بِمَا كَسَبَ رَهِينٞ﴾ هەرکەسە بارمتەی کردەوەکانی خۆیەتی ﴿٢١﴾ ﴿وَأَمۡدَدۡنَٰهُم بِفَٰكِهَةٖ وَلَحۡمٖ﴾ وە بەردەوام هەموو جۆرە میوە و گۆشتێکیان پێ دەدەن ﴿مِّمَّا يَشۡتَهُونَ﴾ لەوەی ئارەزووی دەکەن ﴿٢٢﴾ ﴿يَتَنَٰزَعُونَ فِيهَا كَأۡسٗا﴾ لەو (بەهەشتە)دا پەرداخی شەراب لە یەکتری وەردەگرن ﴿لَّا لَغۡوٞ فِيهَا وَلَا تَأۡثِيمٞ﴾ نە قسەی پڕو پووچی تێدایە و نە گوناە کردن ﴿٢٣﴾ ﴿وَيَطُوفُ عَلَيۡهِمۡ غِلۡمَانٞ لَّهُمۡ﴾ دەگەڕێن بەسەریاندا کوڕانی نەوجەوانی ئێسك سووکی خۆیان وخزمەتیان دەکەن ﴿كَأَنَّهُمۡ لُؤۡلُؤٞ مَّكۡنُونٞ﴾ وەك مرواری ناو سەدەفن (لە جوانی وپاکی دا) ﴿٢٤﴾ ﴿وَأَقۡبَلَ بَعۡضُهُمۡ عَلَىٰ بَعۡضٖ﴾ بەهەشتییەکان ڕوو دەکەنە یەکتری و ﴿يَتَسَآءَلُونَ﴾ پرسیار لە یەکتری دەکەن ﴿٢٥﴾ ﴿قَالُوٓاْ إِنَّا كُنَّا قَبۡلُ فِيٓ أَهۡلِنَا مُشۡفِقِينَ﴾ ئەڵێن: بەڕاستی ئێمە پێشتر لەناو کەس وکارماندا دەترساین (لەسزای دۆزەخ) ﴿٢٦﴾ ﴿فَمَنَّ ٱللَّهُ عَلَيۡنَا﴾ ئەوەتە خوا منەتی نابەسەرماندا ﴿وَوَقَىٰنَا عَذَابَ ٱلسَّمُومِ﴾ وە لەسزای دۆزەخ پاراستینی ﴿٢٧﴾ ﴿إِنَّا كُنَّا مِن قَبۡلُ نَدۡعُوهُۖ﴾ بەڕاستی ئێمە لەمەو پێش خوامان دەپەرست و هاوارمان لێ دەکرد ﴿إِنَّهُۥ هُوَ ٱلۡبَرُّ ٱلرَّحِيمُ﴾ بەڕاستی ئەو چاکەکارێکی میهرەبانە ﴿٢٨﴾ ﴿فَذَكِّرۡ﴾ جا (ئەی موحەممەد ﷺ) یادیان خەرەوە ﴿فَمَآ أَنتَ بِنِعۡمَتِ رَبِّكَ بِكَاهِنٖ وَلَا مَجۡنُونٍ﴾ چونکە تۆ بەهۆی نیعمەتەکانی پەروەردگارتەوە نەفاڵچیت ونەشێتیت ﴿٢٩﴾ ﴿أَمۡ يَقُولُونَ شَاعِرٞ﴾ نەء بەڵکو دەڵێن (موحەممەد ﷺ) شاعیرە ﴿نَّتَرَبَّصُ بِهِۦ رَيۡبَ ٱلۡمَنُونِ﴾ چاوەڕوانی مردنی دەکەین ﴿٣٠﴾ ﴿قُلۡ تَرَبَّصُواْ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) بڵێ: چاوەڕوان بن ﴿فَإِنِّي مَعَكُم مِّنَ ٱلۡمُتَرَبِّصِينَ﴾ بێگومان منیش لەگەڵتاندا لەچاوەڕوانانم ﴿٣١﴾

أَمۡ تَأۡمُرُهُمۡ أَحۡلَٰمُهُم بِهَٰذَآۚ أَمۡ هُمۡ قَوۡمٞ طَاغُونَ ﴿٣٢﴾ أَمۡ يَقُولُونَ تَقَوَّلَهُۥۚ
بَل لَّا يُؤۡمِنُونَ ﴿٣٣﴾ فَلۡيَأۡتُواْ بِحَدِيثٖ مِّثۡلِهِۦٓ إِن كَانُواْ صَٰدِقِينَ
﴿٣٤﴾ أَمۡ خُلِقُواْ مِنۡ غَيۡرِ شَيۡءٍ أَمۡ هُمُ ٱلۡخَٰلِقُونَ ﴿٣٥﴾ أَمۡ خَلَقُواْ
ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَۚ بَل لَّا يُوقِنُونَ ﴿٣٦﴾ أَمۡ عِندَهُمۡ خَزَآئِنُ رَبِّكَ
أَمۡ هُمُ ٱلۡمُصَۜيۡطِرُونَ ﴿٣٧﴾ أَمۡ لَهُمۡ سُلَّمٞ يَسۡتَمِعُونَ فِيهِۖ فَلۡيَأۡتِ
مُسۡتَمِعُهُم بِسُلۡطَٰنٖ مُّبِينٍ ﴿٣٨﴾ أَمۡ لَهُ ٱلۡبَنَٰتُ وَلَكُمُ ٱلۡبَنُونَ ﴿٣٩﴾
أَمۡ تَسۡـَٔلُهُمۡ أَجۡرٗا فَهُم مِّن مَّغۡرَمٖ مُّثۡقَلُونَ ﴿٤٠﴾ أَمۡ عِندَهُمُ ٱلۡغَيۡبُ
فَهُمۡ يَكۡتُبُونَ ﴿٤١﴾ أَمۡ يُرِيدُونَ كَيۡدٗاۖ فَٱلَّذِينَ كَفَرُواْ هُمُ ٱلۡمَكِيدُونَ ﴿٤٢﴾
أَمۡ لَهُمۡ إِلَٰهٌ غَيۡرُ ٱللَّهِۚ سُبۡحَٰنَ ٱللَّهِ عَمَّا يُشۡرِكُونَ ﴿٤٣﴾ وَإِن يَرَوۡاْ كِسۡفٗا
مِّنَ ٱلسَّمَآءِ سَاقِطٗا يَقُولُواْ سَحَابٞ مَّرۡكُومٞ ﴿٤٤﴾ فَذَرۡهُمۡ حَتَّىٰ يُلَٰقُواْ
يَوۡمَهُمُ ٱلَّذِي فِيهِ يُصۡعَقُونَ ﴿٤٥﴾ يَوۡمَ لَا يُغۡنِي عَنۡهُمۡ كَيۡدُهُمۡ شَيۡـٔٗا
وَلَا هُمۡ يُنصَرُونَ ﴿٤٦﴾ وَإِنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُواْ عَذَابٗا دُونَ ذَٰلِكَ وَلَٰكِنَّ
أَكۡثَرَهُمۡ لَا يَعۡلَمُونَ ﴿٤٧﴾ وَٱصۡبِرۡ لِحُكۡمِ رَبِّكَ فَإِنَّكَ بِأَعۡيُنِنَاۖ وَسَبِّحۡ
بِحَمۡدِ رَبِّكَ حِينَ تَقُومُ ﴿٤٨﴾ وَمِنَ ٱلَّيۡلِ فَسَبِّحۡهُ وَإِدۡبَٰرَ ٱلنُّجُومِ ﴿٤٩﴾

سُورَةُ النَّجۡمِ

﴿أَمۡ تَأۡمُرُهُمۡ أَحۡلَٰمُهُم بِهَٰذَآۚ﴾ ئاخۆ فام و ژیرییان فەرمانیان پێ ئەدا بەم قسانە ﴿أَمۡ هُمۡ قَوۡمٞ طَاغُونَ﴾ (نەخێر)
بەڵکو ئەمانە گەلێکی سەرکەش و یاخین ﴿٣٢﴾ ﴿أَمۡ يَقُولُونَ تَقَوَّلَهُۥۚ﴾ یا دەڵێن قورئان (موحەممەد ﷺ)
خۆی هەڵیبەستووە؟ ﴿بَل لَّا يُؤۡمِنُونَ﴾ (نەخێر وانییە) بەڵکو بڕوا ناهێنن ﴿٣٣﴾ ﴿فَلۡيَأۡتُواْ بِحَدِيثٖ مِّثۡلِهِۦٓ﴾ دەی
با ئەوان(بێ باوەڕەکان) نموونەیەکی وەك قورئان بهێنن ﴿إِن كَانُواْ صَٰدِقِينَ﴾ ئەگەر ڕاست ئەکەن،
(کە هەڵبەستراوی مرۆڤە) ﴿٣٤﴾ ﴿أَمۡ خُلِقُواْ مِنۡ غَيۡرِ شَيۡءٍ﴾ ئایا ئەوان (بێ خالقێك) لە خۆیانەوە دروست
بوون ﴿أَمۡ هُمُ ٱلۡخَٰلِقُونَ﴾ یان خۆیان (خالق) ودروستکەری خۆیانن؟ ﴿٣٥﴾ ﴿أَمۡ خَلَقُواْ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَۚ﴾
ئەی ئایا ئەوان ئاسمانەکان و زەویان دروست کردووە ﴿بَل لَّا يُوقِنُونَ﴾ (نەخێر وا نی یە) بەڵکو
دڵنیانین و گومانمان هەیە ﴿٣٦﴾ ﴿أَمۡ عِندَهُمۡ خَزَآئِنُ رَبِّكَ﴾ ئەی ئایا گەنجینەکانی پەروەردگاری تۆ لای
ئەوانە؟ ﴿أَمۡ هُمُ ٱلۡمُصَۜيۡطِرُونَ﴾ یان ئایا هەر ئەوان دەسەڵاتدار و زاڵن ﴿٣٧﴾ ﴿أَمۡ لَهُمۡ سُلَّمٞ يَسۡتَمِعُونَ فِيهِۖ﴾
یان پەیژەیەکیان هەیە (پێیدا سەربکەون بۆ ئاسمان و) گوێ بگرن تێیدا (لە هەواڵی ئاسمان)؟
﴿فَلۡيَأۡتِ مُسۡتَمِعُهُم بِسُلۡطَٰنٖ مُّبِينٍ﴾ جا (ئەگەر ڕاست ئەکەن) با گوێ گرەکەیان بەڵگەیەکی ڕوون بێنێت
﴿٣٨﴾ ﴿أَمۡ لَهُ ٱلۡبَنَٰتُ وَلَكُمُ ٱلۡبَنُونَ﴾ یان ئایا کچان بۆ خوایەو کوڕان بۆ ئێوەیە؟ ﴿٣٩﴾ ﴿أَمۡ تَسۡـَٔلُهُمۡ أَجۡرٗا﴾ یان ئایا
تۆ (ئەی موحەممەد ﷺ) داوای کرێ وپاداشتیانیان لێ دەکەیت؟ ﴿فَهُم مِّن مَّغۡرَمٖ مُّثۡقَلُونَ﴾ ئەوانیش
لەبەر بژاردنی باریان گرانە؟ ﴿٤٠﴾ ﴿أَمۡ عِندَهُمُ ٱلۡغَيۡبُ﴾ یا ئایا زانیاری غەیبیان لایە؟ ﴿فَهُمۡ يَكۡتُبُونَ﴾ کە
(لەبەری) بنووسنەوە ﴿٤١﴾ ﴿أَمۡ يُرِيدُونَ كَيۡدٗاۖ﴾ ئەی ئایا ئەیانەوێ فێڵ بکەن؟ ﴿فَٱلَّذِينَ كَفَرُواْ هُمُ ٱلۡمَكِيدُونَ﴾ دەی
هەربێ باوەڕان فێڵ لێ کراوون ﴿٤٢﴾ ﴿أَمۡ لَهُمۡ إِلَٰهٌ غَيۡرُ ٱللَّهِۚ﴾ ئەی ئایا پەرستراوێکیان هەیە بێجگە لە خوا؟
﴿سُبۡحَٰنَ ٱللَّهِ عَمَّا يُشۡرِكُونَ﴾ خوا پاکە لە هەموو هاوبەشێك کە بۆی بڕیار دەدەن ﴿٤٣﴾ ﴿وَإِن يَرَوۡاْ كِسۡفٗا مِّنَ ٱلسَّمَآءِ
سَاقِطٗا﴾ وە ئەگەر پارچەیەك لە ئاسمان ببینن بکەوێتە خوارەوە ﴿يَقُولُواْ سَحَابٞ مَّرۡكُومٞ﴾ ئەڵێن: (ئەمە)
هەورێکی بەسەریەکداکەوتووە(بارانمان بۆ دەبارێنێ) ﴿٤٤﴾ ﴿فَذَرۡهُمۡ حَتَّىٰ يُلَٰقُواْ﴾ دەی لێیان گەڕێ تاتووشی
﴿يَوۡمَهُمُ ٱلَّذِي فِيهِ يُصۡعَقُونَ﴾ ڕۆژی خۆیان دەبن کەتیایدالەناودەچن ﴿٤٥﴾ ﴿يَوۡمَ لَا يُغۡنِي عَنۡهُمۡ كَيۡدُهُمۡ شَيۡـٔٗا﴾ ڕۆژێ
کە فێڵەکانیان هیچ سوودێکیان پێ ناگەیەنێ ﴿وَلَا هُمۡ يُنصَرُونَ﴾ وە هیچ سەرکەوتوو وسەرفراز نابن ﴿٤٦﴾
﴿وَإِنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُواْ﴾ بە ڕاستی ئەوانەی ستەمیان کردووە (لە خۆیان و بێ بڕوا بوون) بۆیان هەیە.
﴿عَذَابٗا دُونَ ذَٰلِكَ﴾ سزایەك پێش سزای ڕۆژی دوایی ﴿وَلَٰكِنَّ أَكۡثَرَهُمۡ لَا يَعۡلَمُونَ﴾ بەڵام زۆربەیان نایزانن ﴿٤٧﴾
﴿وَٱصۡبِرۡ لِحُكۡمِ رَبِّكَ﴾ چاوەڕوانی بڕیاری پەروەردگارت بە ﴿فَإِنَّكَ بِأَعۡيُنِنَاۖ﴾ چونکە بێگومان تۆ لەپێش
چاو و چاودێری ئێمەدایت (لەم ئایەتەدا جێگیر کردن وباسکردنی سیفەتی چاو بۆ خودا هاتووە ئێمە
بڕوامان پێیەتی بەبێ هیچ لێچواندن ولێکدانەوەیەك، وەشێوەکەی نازانین تەنها خودا دەیزانێت)
﴿وَسَبِّحۡ بِحَمۡدِ رَبِّكَ حِينَ تَقُومُ﴾ هەرکاتێ (لەخەو) هەستایت تەسبیحات بکە بە ستایشی پەروەردگارت ﴿٤٨﴾
﴿وَمِنَ ٱلَّيۡلِ فَسَبِّحۡهُ﴾ وە بیپەرستە و ستایشی بکە لە بەشێك لەشەودا ﴿وَإِدۡبَٰرَ ٱلنُّجُومِ﴾ وە کاتێك ئەستێرەکان
وون دەبن (وپشت هەڵدەکەن) ﴿٤٩﴾

سورەتی ﴿ ٱلنَّجۡمِ ﴾

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

وَٱلنَّجْمِ إِذَا هَوَىٰ ﴿١﴾ مَا ضَلَّ صَاحِبُكُمْ وَمَا غَوَىٰ ﴿٢﴾ وَمَا يَنطِقُ عَنِ
ٱلْهَوَىٰٓ ﴿٣﴾ إِنْ هُوَ إِلَّا وَحْىٌ يُوحَىٰ ﴿٤﴾ عَلَّمَهُۥ شَدِيدُ ٱلْقُوَىٰ ﴿٥﴾
ذُو مِرَّةٍ فَٱسْتَوَىٰ ﴿٦﴾ وَهُوَ بِٱلْأُفُقِ ٱلْأَعْلَىٰ ﴿٧﴾ ثُمَّ دَنَا فَتَدَلَّىٰ ﴿٨﴾
فَكَانَ قَابَ قَوْسَيْنِ أَوْ أَدْنَىٰ ﴿٩﴾ فَأَوْحَىٰٓ إِلَىٰ عَبْدِهِۦ مَآ أَوْحَىٰ ﴿١٠﴾
مَا كَذَبَ ٱلْفُؤَادُ مَا رَأَىٰٓ ﴿١١﴾ أَفَتُمَٰرُونَهُۥ عَلَىٰ مَا يَرَىٰ ﴿١٢﴾ وَلَقَدْ رَءَاهُ
نَزْلَةً أُخْرَىٰ ﴿١٣﴾ عِندَ سِدْرَةِ ٱلْمُنتَهَىٰ ﴿١٤﴾ عِندَهَا جَنَّةُ ٱلْمَأْوَىٰٓ ﴿١٥﴾
إِذْ يَغْشَى ٱلسِّدْرَةَ مَا يَغْشَىٰ ﴿١٦﴾ مَا زَاغَ ٱلْبَصَرُ وَمَا طَغَىٰ ﴿١٧﴾ لَقَدْ رَأَىٰ
مِنْ ءَايَٰتِ رَبِّهِ ٱلْكُبْرَىٰٓ ﴿١٨﴾ أَفَرَءَيْتُمُ ٱللَّٰتَ وَٱلْعُزَّىٰ ﴿١٩﴾ وَمَنَوٰةَ
ٱلثَّالِثَةَ ٱلْأُخْرَىٰٓ ﴿٢٠﴾ أَلَكُمُ ٱلذَّكَرُ وَلَهُ ٱلْأُنثَىٰ ﴿٢١﴾ تِلْكَ إِذًا قِسْمَةٌ
ضِيزَىٰٓ ﴿٢٢﴾ إِنْ هِىَ إِلَّآ أَسْمَآءٌ سَمَّيْتُمُوهَآ أَنتُمْ وَءَابَآؤُكُم مَّآ أَنزَلَ
ٱللَّهُ بِهَا مِن سُلْطَٰنٍ إِن يَتَّبِعُونَ إِلَّا ٱلظَّنَّ وَمَا تَهْوَى ٱلْأَنفُسُ
وَلَقَدْ جَآءَهُم مِّن رَّبِّهِمُ ٱلْهُدَىٰٓ ﴿٢٣﴾ أَمْ لِلْإِنسَٰنِ مَا تَمَنَّىٰ ﴿٢٤﴾ فَلِلَّهِ
ٱلْءَاخِرَةُ وَٱلْأُولَىٰ ﴿٢٥﴾ ۞ وَكَم مِّن مَّلَكٍ فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ لَا تُغْنِى
شَفَٰعَتُهُمْ شَيْـًٔا إِلَّا مِنۢ بَعْدِ أَن يَأْذَنَ ٱللَّهُ لِمَن يَشَآءُ وَيَرْضَىٰٓ ﴿٢٦﴾

نصف الحزب ٥٣

﴿بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ﴾ بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

﴿وَٱلنَّجْمِ إِذَا هَوَىٰ﴾ سویند بە ئەستێرە کاتێ ئاوا دەبێ ﴿١﴾ ﴿مَا ضَلَّ صَاحِبُكُمْ﴾ هاوڕێکەتان (موحەممەد ﷺ) گومرا نەبووە ﴿وَمَا غَوَىٰ﴾ وە لە ڕاستی لای نەداوە ﴿٢﴾ ﴿وَمَا يَنطِقُ عَنِ ٱلْهَوَىٰٓ﴾ وە لە هەوا و هەوسەوە قسە ناکات (کە قورئان دەخوێنێت) ﴿٣﴾ ﴿إِنْ هُوَ إِلَّا وَحْىٌ يُوحَىٰ﴾ هەرچی دەیڵێ (قورئانەو) نیگا دەکرێت بۆی ﴿٤﴾ ﴿عَلَّمَهُۥ شَدِيدُ ٱلْقُوَىٰ﴾ (جوبرەئیلی) زۆر بەتوانا فێری کردووە ﴿٥﴾ ﴿ذُو مِرَّةٍ﴾ خاوەنی بیرو هۆشی بەهێزە ﴿فَٱسْتَوَىٰ﴾ جا لەسەر شێوەی ڕاستەقینەی خۆی ڕاوەستاوە ﴿٦﴾ ﴿وَهُوَ بِٱلْأُفُقِ ٱلْأَعْلَىٰ﴾ کە بە ئاسۆی هەرە بەرزی ئاسمانەوە بوو ﴿٧﴾ ﴿ثُمَّ دَنَا فَتَدَلَّىٰ﴾ پاشان نزیک بوویەوە (لە موحەممەد ﷺ) و ئەمجا هاتە خوارەوە ﴿٨﴾ ﴿فَكَانَ قَابَ قَوْسَيْنِ أَوْ أَدْنَىٰ﴾ تا بە ئەندازەی دوو کەوان یان کەمتر (ی ماوە بوو لەگەڵ موحەممەددا ﷺ) ﴿٩﴾ ﴿فَأَوْحَىٰٓ إِلَىٰ عَبْدِهِۦ مَآ أَوْحَىٰ﴾ ئەمجا (خوا) نیگای کرد بۆ بەندەی خۆی، ئای چ نیگایەك بوو ﴿١٠﴾ ﴿مَا كَذَبَ ٱلْفُؤَادُ مَا رَأَىٰٓ﴾ ئەوەی (موحەممەد ﷺ) بەچاوی سەر بینی دڵی (بڕوای پێ کرد و) بە درۆی نەزانی ﴿١١﴾ ﴿أَفَتُمَٰرُونَهُۥ عَلَىٰ مَا يَرَىٰ﴾ جا ئایا (بێ باوەڕان) ئێوە دەمەقاڵێ ی لەگەڵ دەکەن دەربارەی ئەوەی کە بە چاوی خۆی دەی بینێ ﴿١٢﴾ ﴿وَلَقَدْ رَءَاهُ نَزْلَةً أُخْرَىٰ﴾ سوێند بەخوا بێگومان جارێکی تر جوبرەئیلی بینیوە ﴿١٣﴾ ﴿عِندَ سِدْرَةِ ٱلْمُنتَهَىٰ﴾ لای درەختی (سیدرەتولمونتەها) ﴿١٤﴾ ﴿عِندَهَا جَنَّةُ ٱلْمَأْوَىٰٓ﴾ کە لای ئەوەوەیە بەهەشتی نیشتەجێ بوون ﴿١٥﴾ ﴿إِذْ يَغْشَى ٱلسِّدْرَةَ مَا يَغْشَىٰ﴾ ئەو کاتەی (پێغەمبەر ﷺ) ئەو شتە گرنگ وسەر سوڕهێنەرەی بینی کە سیدرەی داپۆشی چۆن داپۆشینێك ﴿١٦﴾ ﴿مَا زَاغَ ٱلْبَصَرُ وَمَا طَغَىٰ﴾ چاوی ئەو (موحەممەد ﷺ) بەملاو لادا نەیدەڕوانی (لە مەبەست تێ نەدەپەڕی) ﴿١٧﴾ ﴿لَقَدْ رَأَىٰ﴾ سوێند بەخوا بێگومان بینی ﴿مِنْ ءَايَٰتِ رَبِّهِ ٱلْكُبْرَىٰٓ﴾ گەورەترین بەڵگە ونیشانەی پەروەردگاری ﴿١٨﴾ ﴿أَفَرَءَيْتُمُ ٱللَّٰتَ وَٱلْعُزَّىٰ﴾ دەی پێم بڵێن ئایا لات و عوززا (کە دووبتن) ﴿١٩﴾ ﴿وَمَنَوٰةَ ٱلثَّالِثَةَ ٱلْأُخْرَىٰٓ﴾ وە بتی سێیەم کە مەناتە (ئایا هیچیان پێ دەکرێ) ﴿٢٠﴾ ﴿أَلَكُمُ ٱلذَّكَرُ وَلَهُ ٱلْأُنثَىٰ﴾ ئایا ڕاستە ئێوە کوڕان بۆ خۆتان و کچان بۆ خودا بەڕەوا و چاك دەزانن؟ ﴿٢١﴾ ﴿تِلْكَ إِذًا قِسْمَةٌ ضِيزَىٰٓ﴾ ئەگەر وابێ دابەشکردنێکی نادروست دەبێ ﴿٢٢﴾ ﴿إِنْ هِىَ إِلَّآ أَسْمَآءٌ سَمَّيْتُمُوهَآ أَنتُمْ وَءَابَآؤُكُم﴾ ئەم بتانە هەر ناوانێکی ڕوتن کە ئێوە و باو و باپیرانتان لێتان ناون (بەبێ ناوەڕۆك) ﴿مَّآ أَنزَلَ ٱللَّهُ بِهَا مِن سُلْطَٰنٍ﴾ خوا هیچ بەڵگەیەکی لەسەر پەرستراوی ئەوان نەناردووەتە خوارەوە ﴿إِن يَتَّبِعُونَ إِلَّا ٱلظَّنَّ وَمَا تَهْوَى ٱلْأَنفُسُ﴾ تەنها شوێنی گومان و ئەو شتە دەکەون کە نەفسی خۆیان حەزی لێ یەتی. ﴿وَلَقَدْ جَآءَهُم مِّن رَّبِّهِمُ ٱلْهُدَىٰٓ﴾ لە کاتێکدا کە بەڕاستی لەلایەن پەروەردگاریانەوە هیدایەتیان بۆ هاتووە ﴿٢٣﴾ ﴿أَمْ لِلْإِنسَٰنِ مَا تَمَنَّىٰ﴾ ئایا مرۆڤ ئارەزووی هەرچی کرد بۆی دێتە دی (نەخێر) ﴿٢٤﴾ ﴿فَلِلَّهِ ٱلْءَاخِرَةُ وَٱلْأُولَىٰ﴾ چونکە هەر خوایە خاوەنی دونیا و دواڕۆژە ﴿٢٥﴾ ﴿وَكَم مِّن مَّلَكٍ فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ﴾ وە چەندەها فریشتە کە لە ئاسمانەکاندا هەن ﴿لَا تُغْنِى شَفَٰعَتُهُمْ شَيْـًٔا﴾ تکا و شەفاعەتیان هیچ سوودی نی یە ﴿إِلَّا مِنۢ بَعْدِ أَن يَأْذَنَ ٱللَّهُ﴾ مەگەر دوای ئەوەی کە خوا مۆڵەت بدات ﴿لِمَن يَشَآءُ وَيَرْضَىٰٓ﴾ بۆ هەرکەسێك کە خۆی بیەوێ و ڕازی بێت پێی ﴿٢٦﴾

إِنَّ ٱلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِٱلْـَٔاخِرَةِ لَيُسَمُّونَ ٱلْمَلَٰٓئِكَةَ تَسْمِيَةَ ٱلْأُنثَىٰ ﴿٢٧﴾
وَمَا لَهُم بِهِۦ مِنْ عِلْمٍۖ إِن يَتَّبِعُونَ إِلَّا ٱلظَّنَّۖ وَإِنَّ ٱلظَّنَّ لَا يُغْنِى مِنَ
ٱلْحَقِّ شَيْـًٔا ﴿٢٨﴾ فَأَعْرِضْ عَن مَّن تَوَلَّىٰ عَن ذِكْرِنَا وَلَمْ يُرِدْ إِلَّا ٱلْحَيَوٰةَ
ٱلدُّنْيَا ﴿٢٩﴾ ذَٰلِكَ مَبْلَغُهُم مِّنَ ٱلْعِلْمِۚ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَن ضَلَّ عَن
سَبِيلِهِۦ وَهُوَ أَعْلَمُ بِمَنِ ٱهْتَدَىٰ ﴿٣٠﴾ وَلِلَّهِ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِى
ٱلْأَرْضِ لِيَجْزِىَ ٱلَّذِينَ أَسَٰٓـُٔواْ بِمَا عَمِلُواْ وَيَجْزِىَ ٱلَّذِينَ أَحْسَنُواْ
بِٱلْحُسْنَى ﴿٣١﴾ ٱلَّذِينَ يَجْتَنِبُونَ كَبَٰٓئِرَ ٱلْإِثْمِ وَٱلْفَوَٰحِشَ إِلَّا ٱللَّمَمَۚ
إِنَّ رَبَّكَ وَٰسِعُ ٱلْمَغْفِرَةِۚ هُوَ أَعْلَمُ بِكُمْ إِذْ أَنشَأَكُم مِّنَ ٱلْأَرْضِ
وَإِذْ أَنتُمْ أَجِنَّةٌ فِى بُطُونِ أُمَّهَٰتِكُمْۖ فَلَا تُزَكُّوٓاْ أَنفُسَكُمْۖ هُوَ أَعْلَمُ
بِمَنِ ٱتَّقَىٰٓ ﴿٣٢﴾ أَفَرَءَيْتَ ٱلَّذِى تَوَلَّىٰ ﴿٣٣﴾ وَأَعْطَىٰ قَلِيلًا وَأَكْدَىٰٓ
﴿٣٤﴾ أَعِندَهُۥ عِلْمُ ٱلْغَيْبِ فَهُوَ يَرَىٰٓ ﴿٣٥﴾ أَمْ لَمْ يُنَبَّأْ بِمَا فِى صُحُفِ
مُوسَىٰ ﴿٣٦﴾ وَإِبْرَٰهِيمَ ٱلَّذِى وَفَّىٰٓ ﴿٣٧﴾ أَلَّا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ
﴿٣٨﴾ وَأَن لَّيْسَ لِلْإِنسَٰنِ إِلَّا مَا سَعَىٰ ﴿٣٩﴾ وَأَنَّ سَعْيَهُۥ سَوْفَ يُرَىٰ
﴿٤٠﴾ ثُمَّ يُجْزَىٰهُ ٱلْجَزَآءَ ٱلْأَوْفَىٰ ﴿٤١﴾ وَأَنَّ إِلَىٰ رَبِّكَ ٱلْمُنتَهَىٰ ﴿٤٢﴾
وَأَنَّهُۥ هُوَ أَضْحَكَ وَأَبْكَىٰ ﴿٤٣﴾ وَأَنَّهُۥ هُوَ أَمَاتَ وَأَحْيَا ﴿٤٤﴾

﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ لَا يُؤۡمِنُونَ بِٱلۡأٓخِرَةِ﴾ بەڕاستی ئەوانەی کە باوەڕ بە ڕۆژی دوایی ناهێنن ﴿لَيُسَمُّونَ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةَ
تَسۡمِيَةَ ٱلۡأُنثَىٰ﴾ فریشتەکان بە کچی (خوا) ناو دەبەن (٢٧) ﴿وَمَا لَهُم بِهِۦ مِنۡ عِلۡمٍۖ﴾ لە کاتێکدا هیچ زانیاریەکیان
دەربارەی نی یە ﴿إِن يَتَّبِعُونَ إِلَّا ٱلظَّنَّۖ﴾ تەنها دوای گومان دەکەون ﴿وَإِنَّ ٱلظَّنَّ﴾ وە بەڕاستی گومان
﴿لَا يُغۡنِي مِنَ ٱلۡحَقِّ شَيۡـٔٗا﴾ هیچ سوودێکی نی یە لەزانینی هەق و ڕاستی دا (٢٨) ﴿فَأَعۡرِضۡ عَن مَّن تَوَلَّىٰ عَن ذِكۡرِنَا﴾
دەی کەواتە تۆش وازبهێنە لەو کەسە پشت دەکاتە قورئان و یادی ئێمە ﴿وَلَمۡ يُرِدۡ إِلَّا ٱلۡحَيَوٰةَ ٱلدُّنۡيَا﴾ وە
بێجگە ژیانی دونیا هیچی تری ناوێ (٢٩) ﴿ذَٰلِكَ مَبۡلَغُهُم مِّنَ ٱلۡعِلۡمِۚ﴾ ئەمە ئەوپەڕی زانیاری و تێگەیشتنیانە
لەزانیاریدا ﴿إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعۡلَمُ بِمَن ضَلَّ عَن سَبِيلِهِۦ﴾ بەڕاستی پەروەردگارت چاك دەزانێ بەوەی لە ڕێبازەکەی
گومڕا بووە ﴿وَهُوَ أَعۡلَمُ بِمَنِ ٱهۡتَدَىٰ﴾ وە چاك دەزانێ بەوەی کە ڕێنووین بووە (٣٠) ﴿وَلِلَّهِ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي
ٱلۡأَرۡضِ﴾ وە خوا خاوەنێتی هەرچی لەئاسمانەکان و زەویدایە ﴿لِيَجۡزِيَ ٱلَّذِينَ أَسَٰٓـُٔواْ بِمَا عَمِلُواْ﴾ تا سزای
ئەوانە بدات کە خراپەیان کردووە بە پێی کردەوەکانیان ﴿وَيَجۡزِيَ ٱلَّذِينَ أَحۡسَنُواْ بِٱلۡحُسۡنَى﴾ وە پاداشتی ئەوانە
بداتەوە کەچاکەیان کردووە بەچاکەتر (لەوەی کردویانە) (٣١) ﴿ٱلَّذِينَ يَجۡتَنِبُونَ كَبَٰٓئِرَ ٱلۡإِثۡمِ وَٱلۡفَوَٰحِشَ﴾
ئەوانەی کە لەگوناهی گەورە و کردەوەی دزێو خۆیان دەپارێزن ﴿إِلَّا ٱللَّمَمَۚ﴾ جگە تاوانی بچووك نەبێت
﴿إِنَّ رَبَّكَ وَٰسِعُ ٱلۡمَغۡفِرَةِۚ﴾ بەڕاستی پەروەردگارت لێبوردنی فراوانە ﴿هُوَ أَعۡلَمُ بِكُمۡ إِذۡ أَنشَأَكُم مِّنَ ٱلۡأَرۡضِ﴾
ئەو لەهەموو کەس بەحاڵی ئێوە زاناترە لەکاتێکدا کە لەزەوی دروستی کردون ﴿وَإِذۡ أَنتُمۡ أَجِنَّةٞ فِي بُطُونِ
أُمَّهَٰتِكُمۡۖ﴾ وە کاتێك کە ئێوە کۆرپەلەن ولەسکی دایکتاندان ﴿فَلَا تُزَكُّوٓاْ أَنفُسَكُمۡۖ﴾ کەواتە خۆتان بەچاك
و پاك دامەنێن ﴿هُوَ أَعۡلَمُ بِمَنِ ٱتَّقَىٰٓ﴾ خوا زاناترە بەو کەسەی زیاتر لە خواترسە (٣٢) ﴿أَفَرَءَيۡتَ ٱلَّذِي تَوَلَّىٰ﴾
جا ئایا دیت ئەو کەسەی کە پشتی هەڵکرد (لەباوەڕ) (٣٣) ﴿وَأَعۡطَىٰ قَلِيلٗا وَأَكۡدَىٰٓ﴾ (لەوەی بڕیاری
دابوو) کەمێکی بەخشی و ئەوەی تری گرتەوە (٣٤) ﴿أَعِندَهُۥ عِلۡمُ ٱلۡغَيۡبِ﴾ ئایا (ئەو کەسە) زانیاری پەنهانی
لایەو ﴿فَهُوَ يَرَىٰٓ﴾ و بەچاو دەیبینێ (٣٥) ﴿أَمۡ لَمۡ يُنَبَّأۡ بِمَا فِي صُحُفِ مُوسَىٰ﴾ یان ئایا ئاگادار نەکرابوو بەوەی
کە لەپەڕاوەکانی مووسادا بوو (٣٦) ﴿وَإِبۡرَٰهِيمَ ٱلَّذِي وَفَّىٰٓ﴾ (وە بەوەی کە لەپەڕاوی ئیبراهیمدا بوو) ئەو
ئیبراهیمەی کە پەیمانی خۆی بەچاکی بەجێ هێنا (٣٧) ﴿أَلَّا تَزِرُ وَازِرَةٞ وِزۡرَ أُخۡرَىٰ﴾ (لەو پەڕاوانەدا هاتووە)
کە هیچ تاوانبارێك گوناهی تاوانبارێکی تر هەڵناگرێ (٣٨) ﴿وَأَن لَّيۡسَ لِلۡإِنسَٰنِ إِلَّا مَا سَعَىٰ﴾ وەبێگومان
ئادەمی جگە لەکۆششی خۆی خاوەنی هیچی تر نی یە (لەدوا ڕۆژدا) (٣٩) ﴿وَأَنَّ سَعۡيَهُۥ سَوۡفَ يُرَىٰ﴾
و بێگومان هەوڵ کۆششەکەی لە داهاتوو (لەقیامەت)دا دەبینرێتەوە (٤٠) ﴿ثُمَّ يُجۡزَىٰهُ ٱلۡجَزَآءَ ٱلۡأَوۡفَىٰ﴾
پاشان پاداشت دەدرێتەوە بەتێر و تەواوی (٤١) ﴿وَأَنَّ إِلَىٰ رَبِّكَ ٱلۡمُنتَهَىٰ﴾ وە بەڕاستی هەموو کارێك
سەرەنجامەکەی هەر بۆ لای پەروەردگارت دەگەڕێتەوە (٤٢) ﴿وَأَنَّهُۥ هُوَ أَضۡحَكَ وَأَبۡكَىٰ﴾ وە بێگومان
هەر ئەویش بەندەکان دەخاتە گریان و پێکەنین (٤٣) ﴿وَأَنَّهُۥ هُوَ أَمَاتَ وَأَحۡيَا﴾ وە بێگومان هەر ئەوە
دەیانمرێنێ و زیندووشیان دەکاتەوە (٤٤)

وَأَنَّهُۥ خَلَقَ ٱلزَّوۡجَيۡنِ ٱلذَّكَرَ وَٱلۡأُنثَىٰ ﴿٤٥﴾ مِن نُّطۡفَةٍ إِذَا تُمۡنَىٰ
﴿٤٦﴾ وَأَنَّ عَلَيۡهِ ٱلنَّشۡأَةَ ٱلۡأُخۡرَىٰ ﴿٤٧﴾ وَأَنَّهُۥ هُوَ أَغۡنَىٰ وَأَقۡنَىٰ ﴿٤٨﴾ وَأَنَّهُۥ
هُوَ رَبُّ ٱلشِّعۡرَىٰ ﴿٤٩﴾ وَأَنَّهُۥٓ أَهۡلَكَ عَادًا ٱلۡأُولَىٰ ﴿٥٠﴾ وَثَمُودَاْ فَمَآ
أَبۡقَىٰ ﴿٥١﴾ وَقَوۡمَ نُوحٖ مِّن قَبۡلُۖ إِنَّهُمۡ كَانُواْ هُمۡ أَظۡلَمَ وَأَطۡغَىٰ
﴿٥٢﴾ وَٱلۡمُؤۡتَفِكَةَ أَهۡوَىٰ ﴿٥٣﴾ فَغَشَّىٰهَا مَا غَشَّىٰ ﴿٥٤﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ
رَبِّكَ تَتَمَارَىٰ ﴿٥٥﴾ هَٰذَا نَذِيرٞ مِّنَ ٱلنُّذُرِ ٱلۡأُولَىٰٓ ﴿٥٦﴾ أَزِفَتِ ٱلۡأٓزِفَةُ
﴿٥٧﴾ لَيۡسَ لَهَا مِن دُونِ ٱللَّهِ كَاشِفَةٌ ﴿٥٨﴾ أَفَمِنۡ هَٰذَا ٱلۡحَدِيثِ
تَعۡجَبُونَ ﴿٥٩﴾ وَتَضۡحَكُونَ وَلَا تَبۡكُونَ ﴿٦٠﴾ وَأَنتُمۡ سَٰمِدُونَ
﴿٦١﴾ فَٱسۡجُدُواْۤ لِلَّهِ وَٱعۡبُدُواْ ۩ ﴿٦٢﴾

سَجْدَة

سُورَةُ القَمَرِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

ٱقۡتَرَبَتِ ٱلسَّاعَةُ وَٱنشَقَّ ٱلۡقَمَرُ ﴿١﴾ وَإِن يَرَوۡاْ ءَايَةٗ يُعۡرِضُواْ وَيَقُولُواْ
سِحۡرٞ مُّسۡتَمِرّٞ ﴿٢﴾ وَكَذَّبُواْ وَٱتَّبَعُوٓاْ أَهۡوَآءَهُمۡۚ وَكُلُّ أَمۡرٖ مُّسۡتَقِرّٞ ﴿٣﴾
وَلَقَدۡ جَآءَهُم مِّنَ ٱلۡأَنۢبَآءِ مَا فِيهِ مُزۡدَجَرٌ ﴿٤﴾ حِكۡمَةُۢ بَٰلِغَةٞۖ فَمَا تُغۡنِ
ٱلنُّذُرُ ﴿٥﴾ فَتَوَلَّ عَنۡهُمۡۘ يَوۡمَ يَدۡعُ ٱلدَّاعِ إِلَىٰ شَيۡءٖ نُّكُرٍ ﴿٦﴾

﴿وَأَنَّهُۥ خَلَقَ ٱلزَّوْجَيْنِ ٱلذَّكَرَ وَٱلْأُنثَىٰ﴾ وەبەڕاستی هەر ئەوە کە جوتێ نێر و مێی دروست کردووە ﴿٤٥﴾
﴿مِن نُّطْفَةٍ إِذَا تُمْنَىٰ﴾ لەنوتفەیەك کاتێك دەرژێنرێتە منداڵدانەوە ﴿٤٦﴾ ﴿وَأَنَّ عَلَيْهِ ٱلنَّشْأَةَ ٱلْأُخْرَىٰ﴾ وە
بەڕاستی هەر لەسەر خوایە دروست کردنەوەی لەڕۆژی دواییدا ﴿٤٧﴾ ﴿وَأَنَّهُۥ هُوَ أَغْنَىٰ وَأَقْنَىٰ﴾ وە
بێگومان هەر ئەویشە کەخەڵکی دەوڵەمەند و هەژار دەکات ﴿٤٨﴾ ﴿وَأَنَّهُۥ هُوَ رَبُّ ٱلشِّعْرَىٰ﴾ وە بەڕاستی
هەر ئەوە پەروەردگاری ئەستێرەی شیعرا (شیعرا : ئەستێرەیەك بوو خەڵکانێك لەسەردەمی
نەفامیدا دەیانپەرست) ﴿٤٩﴾ ﴿وَأَنَّهُۥ أَهْلَكَ عَادًا ٱلْأُولَىٰ﴾ وەبێگومان هەر ئەو خوایە گەلی عادی
یەکەمی لەناو برد ﴿٥٠﴾ ﴿وَثَمُودَا فَمَا أَبْقَىٰ﴾ گەلی سەموودیشی لەناوبرد و کەسی نەهێشتن ﴿٥١﴾
﴿وَقَوْمَ نُوحٍ مِّن قَبْلُ﴾ وە گەلی نووحیشی (لەناو برد) لەپێش (عادو سەموود)دا ﴿إِنَّهُمْ كَانُوا۟ هُمْ أَظْلَمَ﴾
کەبەڕاستی ئەوان ستەم کارترو ﴿وَأَطْغَىٰ﴾ سەر کەش تربوون ﴿٥٢﴾ ﴿وَٱلْمُؤْتَفِكَةَ أَهْوَىٰ﴾ وە گوندە
سەروژێر کراوەکانی (بەزەویدا) بردەخوارەوە (کەگوندەکانی گەلی لووط بوون) ﴿٥٣﴾ ﴿فَغَشَّىٰهَا مَا غَشَّىٰ﴾
ئەمجا ئەو گوندانەی داپۆشی (بەجۆرەها سزای سەخت) چۆن داپۆشینێك ﴿٥٤﴾ ﴿فَبِأَىِّ ءَالَآءِ رَبِّكَ﴾
لەکام نازو نیعمەتەکانی پەروەردگارت ﴿تَتَمَارَىٰ﴾ دوو دڵییت ﴿٥٥﴾ ﴿هَٰذَا نَذِيرٌ مِّنَ ٱلنُّذُرِ ٱلْأُولَىٰٓ﴾ ئەم
(پێغەمبەرە) ترسێنەرێکە لە (پێغەمبەرە) ترسێنەرەکانی پێشوو ﴿٥٦﴾ ﴿أَزِفَتِ ٱلْءَازِفَةُ﴾ ڕۆژی دوایی زۆر
نزیك بووەتەوە ﴿٥٧﴾ ﴿لَيْسَ لَهَا مِن دُونِ ٱللَّهِ كَاشِفَةٌ﴾ جگە لەخوای گەورە کەس نی یە ئاشکرای بکات
(وبزانێت کەی دێت) ﴿٥٨﴾ ﴿أَفَمِنْ هَٰذَا ٱلْحَدِيثِ تَعْجَبُونَ﴾ جا ئایا لەم قورئانە سەرتان سوڕ دەمێنێت؟! ﴿٥٩﴾
﴿وَتَضْحَكُونَ وَلَا تَبْكُونَ﴾ وە پێدەکەنن و ناگریین! ﴿٦٠﴾ ﴿وَأَنتُمْ سَٰمِدُونَ﴾ وە ئێوە سەر گەرم و بێ ئاگان ﴿٦١﴾
﴿فَٱسْجُدُوا۟ لِلَّهِ وَٱعْبُدُوا۟﴾ دەی سوژدە بەرن بۆ خوا و پەرستشی بکەن ﴿٦٢﴾

سورەتی ﴿ القَمَر ﴾

﴿بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ﴾ بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

﴿ٱقْتَرَبَتِ ٱلسَّاعَةُ﴾ ڕۆژی دوایی نزیك بوویەوە ﴿وَٱنشَقَّ ٱلْقَمَرُ﴾ وە مانگ لەت بوو ﴿١﴾ ﴿وَإِن يَرَوْا۟ ءَايَةً﴾ وە
ئەگەر بێ بڕوایان موعجیزەیەك ببینن ﴿يُعْرِضُوا۟﴾ پشت هەڵدەکەن ﴿وَيَقُولُوا۟ سِحْرٌ مُّسْتَمِرٌّ﴾ وە دەڵێن ئەمە
جادوویەکی بەردەوامە (و موحەممەد لێیان دەکات) ﴿٢﴾ ﴿وَكَذَّبُوا۟ وَٱتَّبَعُوٓا۟ أَهْوَآءَهُمْ﴾ وەئەو (بت پەرستانە)
باوەڕیان نەهێناو شوێن هەواو ئارەزووی خۆیان کەوتن ﴿وَكُلُّ أَمْرٍ مُّسْتَقِرٌّ﴾ لەکاتێکدا هەموو
کارێك سەرەنجامێکی هەیە ﴿٣﴾ ﴿وَلَقَدْ جَآءَهُم مِّنَ ٱلْأَنۢبَآءِ﴾ بێگومان هەواڵی زۆر (لەناوبردنی یاخییانیان)
پێ گەیشتووە (لەقورئاندا) ﴿مَا فِيهِ مُزْدَجَرٌ﴾ کە بیانگێڕێتەوە (لە بت پەرستی) ﴿٤﴾ ﴿حِكْمَةٌۢ بَٰلِغَةٌ﴾
(قورئان) هەمووی حیکمەتێکی تەواوە ﴿فَمَا تُغْنِ ٱلنُّذُرُ﴾ بەڵام ترساندنی ترسێنەران (بۆ گەلی بێ
بڕوا) سوودی نی یە ﴿٥﴾ ﴿فَتَوَلَّ عَنْهُمْ﴾ ئەمجا تۆ (ئەی موحەممەد ﷺ) ڕوویان لێ وەرچەرخێنە
﴿يَوْمَ يَدْعُ ٱلدَّاعِ﴾ (چاوەڕوانی) ئەو ڕۆژە بکە کە جاڕ دەرێك بانگی خەڵکی دەکات ﴿إِلَىٰ شَىْءٍ نُّكُرٍ﴾
بۆ شتێکی زۆر ناخۆش (کەڕۆژی حەشرە) ﴿٦﴾

ثلاثة أرباع الحزب ٥٣

خُشَّعًا أَبۡصَٰرُهُمۡ يَخۡرُجُونَ مِنَ ٱلۡأَجۡدَاثِ كَأَنَّهُمۡ جَرَادٞ مُّنتَشِرٞ ٧
مُّهۡطِعِينَ إِلَى ٱلدَّاعِۖ يَقُولُ ٱلۡكَٰفِرُونَ هَٰذَا يَوۡمٌ عَسِرٞ ٨ ۞ كَذَّبَتۡ
قَبۡلَهُمۡ قَوۡمُ نُوحٖ فَكَذَّبُواْ عَبۡدَنَا وَقَالُواْ مَجۡنُونٞ وَٱزۡدُجِرَ ٩ فَدَعَا
رَبَّهُۥٓ أَنِّي مَغۡلُوبٞ فَٱنتَصِرۡ ١٠ فَفَتَحۡنَآ أَبۡوَٰبَ ٱلسَّمَآءِ بِمَآءٖ مُّنۡهَمِرٖ
١١ وَفَجَّرۡنَا ٱلۡأَرۡضَ عُيُونٗا فَٱلۡتَقَى ٱلۡمَآءُ عَلَىٰٓ أَمۡرٖ قَدۡ قُدِرَ ١٢
وَحَمَلۡنَٰهُ عَلَىٰ ذَاتِ أَلۡوَٰحٖ وَدُسُرٖ ١٣ تَجۡرِي بِأَعۡيُنِنَا جَزَآءٗ لِّمَن كَانَ
كُفِرَ ١٤ وَلَقَد تَّرَكۡنَٰهَآ ءَايَةٗ فَهَلۡ مِن مُّدَّكِرٖ ١٥ فَكَيۡفَ كَانَ
عَذَابِي وَنُذُرِ ١٦ وَلَقَدۡ يَسَّرۡنَا ٱلۡقُرۡءَانَ لِلذِّكۡرِ فَهَلۡ مِن مُّدَّكِرٖ ١٧
كَذَّبَتۡ عَادٞ فَكَيۡفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذُرِ ١٨ إِنَّآ أَرۡسَلۡنَا عَلَيۡهِمۡ رِيحٗا
صَرۡصَرٗا فِي يَوۡمِ نَحۡسٖ مُّسۡتَمِرّٖ ١٩ تَنزِعُ ٱلنَّاسَ كَأَنَّهُمۡ أَعۡجَازُ نَخۡلٖ
مُّنقَعِرٖ ٢٠ فَكَيۡفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذُرِ ٢١ وَلَقَدۡ يَسَّرۡنَا ٱلۡقُرۡءَانَ
لِلذِّكۡرِ فَهَلۡ مِن مُّدَّكِرٖ ٢٢ كَذَّبَتۡ ثَمُودُ بِٱلنُّذُرِ ٢٣ فَقَالُوٓاْ أَبَشَرٗا
مِّنَّا وَٰحِدٗا نَّتَّبِعُهُۥٓ إِنَّآ إِذٗا لَّفِي ضَلَٰلٖ وَسُعُرٍ ٢٤ أَءُلۡقِيَ ٱلذِّكۡرُ عَلَيۡهِ
مِنۢ بَيۡنِنَا بَلۡ هُوَ كَذَّابٌ أَشِرٞ ٢٥ سَيَعۡلَمُونَ غَدٗا مَّنِ ٱلۡكَذَّابُ ٱلۡأَشِرُ
٢٦ إِنَّا مُرۡسِلُواْ ٱلنَّاقَةِ فِتۡنَةٗ لَّهُمۡ فَٱرۡتَقِبۡهُمۡ وَٱصۡطَبِرۡ ٢٧

﴿خُشَّعًا أَبْصَٰرُهُمْ﴾ (بێ باوەڕان) بەکزوچاو شۆڕی یەوە ﴿يَخْرُجُونَ مِنَ ٱلْأَجْدَاثِ﴾ لەگۆڕەکانیان دێنەدەرەوە ﴿كَأَنَّهُمْ جَرَادٌ مُّنتَشِرٌ﴾ وەك کوللەی پەرش و بڵاون ﴿٧﴾ ﴿مُّهْطِعِينَ إِلَى ٱلدَّاعِ﴾ خێرا دوای جاڕ دەرەکە دەکەون ﴿يَقُولُ ٱلْكَٰفِرُونَ﴾ بێ باوەڕان دەڵێن ﴿هَٰذَا يَوْمٌ عَسِرٌ﴾ ئەمڕۆ ڕۆژێکی زۆر دژوار و سەختە ﴿٨﴾ ﴿كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ فَكَذَّبُوا۟ عَبْدَنَا﴾ پێش ئەمان گەلی نووح بێ باوەڕ بوون، جابەندەی ئێمە (نووح)یان بەدرۆزن دانا ﴿وَقَالُوا۟ مَجْنُونٌ﴾ وە ووتیان (نووح) شێتە ﴿وَٱزْدُجِرَ﴾ وە هەڕەشەیان لێکرد و ڕێگری کرا لەبانگەوازەکەی ﴿٩﴾ ﴿فَدَعَا رَبَّهُۥٓ﴾ جا (نووح) هاواری کردە پەروەردگاری و ﴿أَنِّى مَغْلُوبٌ﴾ (ووتی) بەڕاستی من شکستم خواردووە (بێ دەسەڵاتم) ﴿فَٱنتَصِرْ﴾ دەی تۆ یارمەتیم بدە ﴿١٠﴾ ﴿فَفَتَحْنَآ أَبْوَٰبَ ٱلسَّمَآءِ﴾ ئێمەش هەموو دەرگای ئاسمانمان کردەوە ﴿بِمَآءٍ مُّنْهَمِرٍ﴾ بەئاوی بارانی بەلێزمە ﴿١١﴾ ﴿وَفَجَّرْنَا ٱلْأَرْضَ عُيُونًا﴾ وە کانیاوی زۆرمان لەزەویدا هەڵقوڵاند ﴿فَٱلْتَقَى ٱلْمَآءُ عَلَىٰٓ أَمْرٍ﴾ جائاوی ئاسمان و زەوی بەیەك گەشتن بەو ئەندازەی ﴿قَدْ قُدِرَ﴾ کە بڕیاری لەسەر درا بوو ﴿١٢﴾ ﴿وَحَمَلْنَٰهُ عَلَىٰ ذَاتِ أَلْوَٰحٍ﴾ وە نووحمان (لەگەڵ شوێن کەوتووانی) هەڵگرت لەسەر کەشتییەك کە بەچەند پارچە تەختەو ﴿وَدُسُرٍ﴾ بزمار (دروست کرابوو) ﴿١٣﴾ ﴿تَجْرِى بِأَعْيُنِنَا﴾ لە پێش چاوو چاودێری ئێمە دەڕۆیشت (نەمان هێشت نوقم ببێت) (لەم ئایەتەدا جێگیر کردنی صیفەتی [عین = چاو] بۆ خوای گەورە هاتووە، بەڵام بەشێوەیەك کە شایستەی گەورەیی و تەواوی زاتی خوا بێت، بەبێ هیچ لێچواندن و لێکدانەوەیەك، وە بڕوامان پێیەتی و چۆنیەتیەکەی نازانین، تەنها خوا دەیزانێت) ﴿جَزَآءً لِّمَن كَانَ كُفِرَ﴾ ئەمە پاداشتە بۆ ئەو کەسەی باوەڕی پێ نەکرا (کە نووحە) ﴿١٤﴾ ﴿وَلَقَد تَّرَكْنَٰهَآ ءَايَةً﴾ بێگومان ئەو ڕووداوەمان هێشتەوە تابێتە پەندێك. ﴿فَهَلْ مِن مُّدَّكِرٍ﴾ جا ئایا کەسێك هەیە پەند وەرگرێ؟ ﴿١٥﴾ ﴿فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِى وَنُذُرِ﴾ دەی ئایا سزاو ترساندنم چۆن بوو؟ ﴿١٦﴾ ﴿وَلَقَدْ يَسَّرْنَا ٱلْقُرْءَانَ لِلذِّكْرِ﴾ سوێند بەخوا بەڕاستی ئێمە قورئانمان ئاسان کردووە بۆ ئامۆژگاری لێ وەرگرتن ﴿فَهَلْ مِن مُّدَّكِرٍ﴾ جا ئایا کەسێك هەیە پەندی لێ وەربگرێت؟ ﴿١٧﴾ ﴿كَذَّبَتْ عَادٌ﴾ گەلی عادیش پێغەمبەرەکەیان بەدرۆ زانی ﴿فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِى وَنُذُرِ﴾ جائایا سزاو ترساندنم چۆن بوو؟ ﴿١٨﴾ ﴿إِنَّآ أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيحًا صَرْصَرًا﴾ بێگومان ئێمە بایەکی توندی ساردمان ناردە سەریان ﴿فِى يَوْمِ نَحْسٍ مُّسْتَمِرٍّ﴾ لەڕۆژێکی شوومی سەختدا بە بەردەوامی ﴿١٩﴾ ﴿تَنزِعُ ٱلنَّاسَ كَأَنَّهُمْ أَعْجَازُ نَخْلٍ مُّنقَعِرٍ﴾ خەڵکی (لە زەوی) هەڵئەگرت وەك بنە دارخورمای لەبێخ هەڵکەندراوی (لێکردن) ﴿٢٠﴾ ﴿فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِى وَنُذُرِ﴾ جا ئایا سزاو هەڕەشەی ئێمە چۆن بوو (لەبێ باوەڕان)؟ ﴿٢١﴾ ﴿وَلَقَدْ يَسَّرْنَا ٱلْقُرْءَانَ لِلذِّكْرِ﴾ بەڕاستی قورئانمان ئاسان کردووە بۆ ئامۆژگاری لێ وەرگرتن ﴿فَهَلْ مِن مُّدَّكِرٍ﴾ جا ئایا کەسێك هەیە پەندی لێ وەربگرێت؟ ﴿٢٢﴾ ﴿كَذَّبَتْ ثَمُودُ بِٱلنُّذُرِ﴾ گەلی سەموود باوەڕیان بە پێغەمبەرەکەیان نەهێنا (کە صالح پێغەمبەریان بوو علیه السلام) ﴿٢٣﴾ ﴿فَقَالُوٓا۟ أَبَشَرًا مِّنَّا وَٰحِدًا نَّتَّبِعُهُۥٓ﴾ جاووتیان: چۆن ئێمە دوای تاکە کەسێك بکەوین لەخۆمان ﴿إِنَّآ إِذًا لَّفِى ضَلَٰلٍ وَسُعُرٍ﴾ ئەگەر دوای تۆ بکەوین ئەوسا ئێمە لە گومڕایی و شکست داین ﴿٢٤﴾ ﴿أَءُلْقِىَ ٱلذِّكْرُ عَلَيْهِ مِنۢ بَيْنِنَا﴾ ئایا لەناو هەمووماندا نیگا هەر بۆ ئەو کراوە بەتەنیا؟ ﴿بَلْ هُوَ كَذَّابٌ أَشِرٌ﴾ (نەخێر) بەڵکو ئەو (صالح) پیاوێکی زۆر درۆزنی خود پەسەند و لوت بەرزە ﴿٢٥﴾ ﴿سَيَعْلَمُونَ غَدًا مَّنِ ٱلْكَذَّابُ ٱلْأَشِرُ﴾ سبەی دەزانن کە کێ زۆر درۆزنی خود پەسەندە ﴿٢٦﴾ ﴿إِنَّا مُرْسِلُوا۟ ٱلنَّاقَةِ فِتْنَةً لَّهُمْ﴾ ئێمە حوشترەکە دەنێرین بۆ تاقی کردنەوەیان ﴿فَٱرْتَقِبْهُمْ وَٱصْطَبِرْ﴾ جا (ئەی صالح) چاوەڕوانی سەر ئەنجامیان بکە و دان بەخۆدا بگرە ﴿٢٧﴾

وَنَبِّئْهُمْ أَنَّ ٱلْمَآءَ قِسْمَةٌۢ بَيْنَهُمْ ۖ كُلُّ شِرْبٍ مُّحْتَضَرٌ ﴿٢٨﴾ فَنَادَوْا۟ صَاحِبَهُمْ
فَتَعَاطَىٰ فَعَقَرَ ﴿٢٩﴾ فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِى وَنُذُرِ ﴿٣٠﴾ إِنَّآ أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ
صَيْحَةً وَٰحِدَةً فَكَانُوا۟ كَهَشِيمِ ٱلْمُحْتَظِرِ ﴿٣١﴾ وَلَقَدْ يَسَّرْنَا ٱلْقُرْءَانَ
لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِن مُّدَّكِرٍ ﴿٣٢﴾ كَذَّبَتْ قَوْمُ لُوطٍۭ بِٱلنُّذُرِ ﴿٣٣﴾ إِنَّآ أَرْسَلْنَا
عَلَيْهِمْ حَاصِبًا إِلَّآ ءَالَ لُوطٍ ۖ نَّجَّيْنَٰهُم بِسَحَرٍ ﴿٣٤﴾ نِّعْمَةً مِّنْ عِندِنَا ۚ
كَذَٰلِكَ نَجْزِى مَن شَكَرَ ﴿٣٥﴾ وَلَقَدْ أَنذَرَهُم بَطْشَتَنَا فَتَمَارَوْا۟ بِٱلنُّذُرِ
﴿٣٦﴾ وَلَقَدْ رَٰوَدُوهُ عَن ضَيْفِهِۦ فَطَمَسْنَآ أَعْيُنَهُمْ فَذُوقُوا۟ عَذَابِى
وَنُذُرِ ﴿٣٧﴾ وَلَقَدْ صَبَّحَهُم بُكْرَةً عَذَابٌ مُّسْتَقِرٌّ ﴿٣٨﴾ فَذُوقُوا۟
عَذَابِى وَنُذُرِ ﴿٣٩﴾ وَلَقَدْ يَسَّرْنَا ٱلْقُرْءَانَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِن مُّدَّكِرٍ ﴿٤٠﴾
وَلَقَدْ جَآءَ ءَالَ فِرْعَوْنَ ٱلنُّذُرُ ﴿٤١﴾ كَذَّبُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَا كُلِّهَا فَأَخَذْنَٰهُمْ
أَخْذَ عَزِيزٍ مُّقْتَدِرٍ ﴿٤٢﴾ أَكُفَّارُكُمْ خَيْرٌ مِّنْ أُو۟لَٰٓئِكُمْ أَمْ لَكُم بَرَآءَةٌ
فِى ٱلزُّبُرِ ﴿٤٣﴾ أَمْ يَقُولُونَ نَحْنُ جَمِيعٌ مُّنتَصِرٌ ﴿٤٤﴾ سَيُهْزَمُ ٱلْجَمْعُ
وَيُوَلُّونَ ٱلدُّبُرَ ﴿٤٥﴾ بَلِ ٱلسَّاعَةُ مَوْعِدُهُمْ وَٱلسَّاعَةُ أَدْهَىٰ وَأَمَرُّ ﴿٤٦﴾
إِنَّ ٱلْمُجْرِمِينَ فِى ضَلَٰلٍ وَسُعُرٍ ﴿٤٧﴾ يَوْمَ يُسْحَبُونَ فِى ٱلنَّارِ عَلَىٰ
وُجُوهِهِمْ ذُوقُوا۟ مَسَّ سَقَرَ ﴿٤٨﴾ إِنَّا كُلَّ شَىْءٍ خَلَقْنَٰهُ بِقَدَرٍ ﴿٤٩﴾

﴿وَنَبِّئْهُمْ أَنَّ الْمَاءَ قِسْمَةٌ بَيْنَهُمْ﴾ وە هەواڵیان پێ بدە کەئاوەکە لەنێوانی (حوشترەکەو ئەو)اندا بەش کراوە ﴿كُلُّ شِرْبٍ مُّحْتَضَرٌ﴾ هەریەکەیان لە نۆرە ئاوی خۆیدا حازربێ ﴿٢٨﴾ ﴿فَنَادَوْا صَاحِبَهُمْ﴾ (گەلەکەی لەم کارە بێزار بوون) جا بانگی هاوڕێ (خراپە)کەیان کرد (قوداری کوڕی سالیف) ﴿فَتَعَاطَىٰ فَعَقَرَ﴾ ئەویش دەستی دایە شمشێر و (حوشترەکەی) سەر بڕی ﴿٢٩﴾ ﴿فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذُرِ﴾ جا تۆڵەو ترساندنی من چۆن بۆ بۆیان؟ ﴿٣٠﴾ ﴿إِنَّا أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ صَيْحَةً وَاحِدَةً﴾ بێگومان ئێمە دەنگێکی گەورەی ترسناکمان بۆ ناردن ﴿فَكَانُوا كَهَشِيمِ الْمُحْتَظِرِ﴾ هەموو (مردن وتەفروتونا بوون) بەوێنەی پووشی ژێر پێ ی ئاژەڵ ﴿٣١﴾ ﴿وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ﴾ سوێند بەخوا بەڕاستی قورئانمان ئاسان کردووە بۆ ئامۆژگاری لێ وەرگرتن ﴿فَهَلْ مِن مُّدَّكِرٍ﴾ جا ئایا کەسێك هەیە پەندی لێ وەربگرێت؟ ﴿٣٢﴾ ﴿كَذَّبَتْ قَوْمُ لُوطٍ بِالنُّذُرِ﴾ گەلی لووط باوەڕیان نەهێنا بە پێغەمبەرەکەیان ﴿٣٣﴾ ﴿إِنَّا أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ حَاصِبًا﴾ بە ڕاستی ئێمەش ناردمانە سەریان بایەکی بەهێز بەوردە زیخەوە (ولەناوی بردن) ﴿إِلَّا آلَ لُوطٍ﴾ جگە لە کەس و کاری لووط نەبێت ﴿نَّجَّيْنَاهُم بِسَحَرٍ﴾ کە لە بەرەبەیاندا ڕزگارمان کردن ﴿٣٤﴾ ﴿نِّعْمَةً مِّنْ عِندِنَا﴾ بە بەزەیی و ڕەحمەتی خۆمان ﴿كَذَٰلِكَ نَجْزِي مَن شَكَرَ﴾ هەربەوشێوە پاداشتی سوپاسگوزاران دەدەینەوە ﴿٣٥﴾ ﴿وَلَقَدْ أَنذَرَهُم بَطْشَتَنَا﴾ بەڕاستی (لووط) گەلەکەی ترساند لەتۆڵەی سەختی ئێمە ﴿فَتَمَارَوْا بِالنُّذُرِ﴾ بەڵام ئەوان گومانیان هەبوو لەو ترساندنە وبڕوایان پێی نەبوو ﴿٣٦﴾ ﴿وَلَقَدْ رَاوَدُوهُ عَن ضَيْفِهِ﴾ سوێند بەخوا بێگومان (گەلی لووط) داوای میوانەکانیان لێکرد ﴿فَطَمَسْنَا أَعْيُنَهُمْ﴾ جا ئێمەش چاویانمان کوێر کرد ﴿فَذُوقُوا عَذَابِي وَنُذُرِ﴾ دە بچەژن سزا و سەرەنجامی هەڕەشەکانم ﴿٣٧﴾ ﴿وَلَقَدْ صَبَّحَهُم بُكْرَةً عَذَابٌ مُّسْتَقِرٌّ﴾ سوێند بەخوا بێگومان هێرشی بردە سەریان لەبەرەبەیاندا سزایەکی بەردەوام ﴿٣٨﴾ ﴿فَذُوقُوا عَذَابِي وَنُذُرِ﴾ دەی بچەژن سزاو سەرەنجامی هەڕەشەکانم ﴿٣٩﴾ ﴿وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ﴾ سوێند بەخوا بەڕاستی ئێمە قورئانمان ئاسان کردووەبۆ خوێندنەوەو ئامۆژگاری ﴿فَهَلْ مِن مُّدَّكِرٍ﴾ جا ئایا کەسێك هەیە پەندی لێ وەربگرێت؟ ﴿٤٠﴾ ﴿وَلَقَدْ جَاءَ آلَ فِرْعَوْنَ النُّذُرُ﴾ بێگومان ترسێنەران (مووسا و هاروون) هاتن بۆ سەر فیرعەون و دەست وپێوەندەکەی ﴿٤١﴾ ﴿كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا كُلِّهَا﴾ باوەڕیان بە هەر هەموو نیشانەکانی ئێمە نەکردو بەدرۆیان زانی ﴿فَأَخَذْنَاهُمْ أَخْذَ عَزِيزٍ مُّقْتَدِرٍ﴾ جائێمەش تۆڵەمان لێ سەندن بەتۆڵەسەندنی کەسێکی زاڵی بەتوانا ﴿٤٢﴾ ﴿أَكُفَّارُكُمْ خَيْرٌ مِّنْ أُولَٰئِكُمْ﴾ ئایا کافرەکانی ئێوە (ئەی خەڵکی مەککە) باشترن لەم گەلانەی (کەباسکران) ﴿أَمْ لَكُم بَرَاءَةٌ فِي الزُّبُرِ﴾ یان ئێوە (ئەماننامەتان) هەیە لە کتێبە ئاسمانی یەکاندا (ودڵنیان کەسزانادرێن) ﴿٤٣﴾ ﴿أَمْ يَقُولُونَ نَحْنُ جَمِيعٌ مُّنتَصِرٌ﴾ یان دەڵێن ئێمە کۆمەڵێکی سەرکەوتووین و نابەزین ﴿٤٤﴾ ﴿سَيُهْزَمُ الْجَمْعُ وَيُوَلُّونَ الدُّبُرَ﴾ بێگومان کۆمەڵەکەیان دەشکێنرێ و هەڵدێن ﴿٤٥﴾ ﴿بَلِ السَّاعَةُ مَوْعِدُهُمْ﴾ بەڵکو بەڵێنیان ڕۆژی دوایی یە ﴿وَالسَّاعَةُ أَدْهَىٰ وَأَمَرُّ﴾ وە (سزای) ئەو ڕۆژە زۆر سەخت ترو تاڵ ترە ﴿٤٦﴾ ﴿إِنَّ الْمُجْرِمِينَ فِي ضَلَالٍ وَسُعُرٍ﴾ بەڕاستی تاوانبارەکان لەگومڕایی و شێتی دان ﴿٤٧﴾ ﴿يَوْمَ يُسْحَبُونَ فِي النَّارِ عَلَىٰ وُجُوهِهِمْ﴾ ئەو ڕۆژەی کە لە ئاگری دۆزەخدا بەسەر ڕوخسارياندا ڕادەکێشرێن ﴿ذُوقُوا مَسَّ سَقَرَ﴾ (پێیان دەڵێن) بچەژن ئازاری دۆزەخ ﴿٤٨﴾ ﴿إِنَّا كُلَّ شَيْءٍ خَلَقْنَاهُ بِقَدَرٍ﴾ بێگومان ئێمە هەموو شتێکمان بەئەندازە دروست کردووە ﴿٤٩﴾

وَمَآ أَمۡرُنَآ إِلَّا وَٰحِدَةٞ كَلَمۡحِۭ بِٱلۡبَصَرِ ٥٠ وَلَقَدۡ أَهۡلَكۡنَآ
أَشۡيَاعَكُمۡ فَهَلۡ مِن مُّدَّكِرٖ ٥١ وَكُلُّ شَيۡءٖ فَعَلُوهُ فِي ٱلزُّبُرِ
٥٢ وَكُلُّ صَغِيرٖ وَكَبِيرٖ مُّسۡتَطَرٌ ٥٣ إِنَّ ٱلۡمُتَّقِينَ
فِي جَنَّٰتٖ وَنَهَرٖ ٥٤ فِي مَقۡعَدِ صِدۡقٍ عِندَ مَلِيكٖ مُّقۡتَدِرِۭ ٥٥

سُورَةُ الرَّحۡمَٰنِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

ٱلرَّحۡمَٰنُ ١ عَلَّمَ ٱلۡقُرۡءَانَ ٢ خَلَقَ ٱلۡإِنسَٰنَ ٣ عَلَّمَهُ ٱلۡبَيَانَ ٤
ٱلشَّمۡسُ وَٱلۡقَمَرُ بِحُسۡبَانٖ ٥ وَٱلنَّجۡمُ وَٱلشَّجَرُ يَسۡجُدَانِ ٦
وَٱلسَّمَآءَ رَفَعَهَا وَوَضَعَ ٱلۡمِيزَانَ ٧ أَلَّا تَطۡغَوۡاْ فِي ٱلۡمِيزَانِ ٨
وَأَقِيمُواْ ٱلۡوَزۡنَ بِٱلۡقِسۡطِ وَلَا تُخۡسِرُواْ ٱلۡمِيزَانَ ٩ وَٱلۡأَرۡضَ
وَضَعَهَا لِلۡأَنَامِ ١٠ فِيهَا فَٰكِهَةٞ وَٱلنَّخۡلُ ذَاتُ ٱلۡأَكۡمَامِ ١١
وَٱلۡحَبُّ ذُو ٱلۡعَصۡفِ وَٱلرَّيۡحَانُ ١٢ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ
١٣ خَلَقَ ٱلۡإِنسَٰنَ مِن صَلۡصَٰلٖ كَٱلۡفَخَّارِ ١٤ وَخَلَقَ ٱلۡجَآنَّ مِن
مَّارِجٖ مِّن نَّارٖ ١٥ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ١٦ رَبُّ
ٱلۡمَشۡرِقَيۡنِ وَرَبُّ ٱلۡمَغۡرِبَيۡنِ ١٧ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ١٨

الحزب ٥٤

﴿وَمَآ أَمۡرُنَآ إِلَّا وَٰحِدَةٞ﴾ وە فەرمانی ئێمە تەنها یەك جارە ﴿كَلَمۡحِۭ بِٱلۡبَصَرِ﴾ وەك چاو تروكاندنێك (وایە لەخێراییدا) ﴿٥٠﴾ ﴿وَلَقَدۡ أَهۡلَكۡنَآ أَشۡيَاعَكُمۡ﴾ سوێند بەخوا بێگومان زۆر لە کەسانی بێ باوەڕی وەك ئێوەمان لەناوبردووە ﴿فَهَلۡ مِن مُّدَّكِرٖ﴾ جائایا کەسێك هەیە پەندی لێ وەربگرێت؟ ﴿٥١﴾ ﴿وَكُلُّ شَيۡءٖ فَعَلُوهُ فِي ٱلزُّبُرِ﴾ وە هەر چیەکیان کردووە لە نامەی کردەوەکانیاندایە ﴿٥٢﴾ ﴿وَكُلُّ صَغِيرٖ وَكَبِيرٖ مُّسۡتَطَرٌ﴾ وە وورد ودرشتی (کردەوەکانیان) هەموو نوسراوە ﴿٥٣﴾ ﴿إِنَّ ٱلۡمُتَّقِينَ فِي جَنَّٰتٖ وَنَهَرٖ﴾ بێگومان پارێزکاران ولەخواترسان وان لە باخات و ڕووبارەکانی (بەهەشتدا) ﴿٥٤﴾ ﴿فِي مَقۡعَدِ صِدۡقٍ﴾ لە جێگایەکی خۆش و پەسەندان ﴿عِندَ مَلِيكٖ مُّقۡتَدِرِۭ﴾ لای پاشایەکی بەدەسەڵاتی بە توانان ﴿٥٥﴾

سورەتی ﴿ ٱلرَّحۡمَٰنِ ﴾

﴿بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ﴾ بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

﴿ٱلرَّحۡمَٰنُ﴾ خوای بەخشندە (ئەو خوایەیە) ﴿١﴾ ﴿عَلَّمَ ٱلۡقُرۡءَانَ﴾ کە قورئانی فێر(ی موحەممەد ﷺ) وئادەمیزاد کرد، بەئاسانکردنی خوێندنەوە و لەبەرکردن وتێگەیشتنی مانا و واتاکانی) ﴿٢﴾ ﴿خَلَقَ ٱلۡإِنسَٰنَ﴾ ئادەمی دروست کرد ﴿٣﴾ ﴿عَلَّمَهُ ٱلۡبَيَانَ﴾ وە فێری گفتوگۆی کرد ﴿٤﴾ ﴿ٱلشَّمۡسُ وَٱلۡقَمَرُ بِحُسۡبَانٖ﴾ ڕۆژو مانگ بە حسابێکی زۆر وورد دێن و دەچن ﴿٥﴾ ﴿وَٱلنَّجۡمُ وَٱلشَّجَرُ يَسۡجُدَانِ﴾ ئەستێرە وگژوگیاو درەخت (بۆ خوا) سوژدە دەبەن ﴿٦﴾ ﴿وَٱلسَّمَآءَ رَفَعَهَا وَوَضَعَ ٱلۡمِيزَانَ﴾ وە ئاسمانی بڵندو بەرزکردووەتەوە وە تەرازو(ی عەدالەتی) داناوە ﴿٧﴾ ﴿أَلَّا تَطۡغَوۡاْ فِي ٱلۡمِيزَانِ﴾ (وە فەرمانی داوە) کە هەرگیز زیادەڕۆی لەتەرازودانەکەن ﴿٨﴾ ﴿وَأَقِيمُواْ ٱلۡوَزۡنَ بِٱلۡقِسۡطِ﴾ وەکێشانەتان ڕێك بکێشن ﴿وَلَا تُخۡسِرُواْ ٱلۡمِيزَانَ﴾ لە تەرازودا کەم و کووڕی مەکەن (سووك مەیکێشن) ﴿٩﴾ ﴿وَٱلۡأَرۡضَ وَضَعَهَا لِلۡأَنَامِ﴾ وە زەوی بۆ خەڵکی ڕاخستووە ﴿١٠﴾ ﴿فِيهَا فَٰكِهَةٞ وَٱلنَّخۡلُ ذَاتُ ٱلۡأَكۡمَامِ﴾ تێدایە میوەهات و دارخورمای خاوەن پۆرك ﴿١١﴾ ﴿وَٱلۡحَبُّ ذُو ٱلۡعَصۡفِ وَٱلرَّيۡحَانُ﴾ وەدانەوێڵەی خاوەن کاو پەل و پۆدار و ڕەیحانە ﴿١٢﴾ ﴿فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ﴾ جا بەکام لەنیعمەتەکانی پەروەردگارتان باوەڕ ناکەن؟ ﴿١٣﴾ ﴿خَلَقَ ٱلۡإِنسَٰنَ﴾ ئادەمیی دروست کرد ﴿مِن صَلۡصَٰلٖ كَٱلۡفَخَّارِ﴾ لەقوڕێکی ووشکەوە بووی وەك سواڵەت ﴿١٤﴾ ﴿وَخَلَقَ ٱلۡجَآنَّ مِن مَّارِجٖ مِّن نَّارٖ﴾ وە جنۆکەی دروست کرد لە بڵێسەی ئاگرێکی بێ دووکەڵ ﴿١٥﴾ ﴿فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ﴾ جا بەکام لەنیعمەتەکانی پەروەردگارتان باوەڕ ناکەن؟ ﴿١٦﴾ ﴿رَبُّ ٱلۡمَشۡرِقَيۡنِ وَرَبُّ ٱلۡمَغۡرِبَيۡنِ﴾ (خوا) پەروەردگاری هەر دووڕۆژهەڵات و پەروەردگاری هەر دوو ڕۆژ ئاوایە ﴿١٧﴾ ﴿فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ﴾ دەی بەکام لە نیعمەتەکانی پەروەردگارتان باوەڕ ناکەن ﴿١٨﴾

مَرَجَ ٱلۡبَحۡرَيۡنِ يَلۡتَقِيَانِ ١٩ بَيۡنَهُمَا بَرۡزَخٞ لَّا يَبۡغِيَانِ ٢٠ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ
رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ٢١ يَخۡرُجُ مِنۡهُمَا ٱللُّؤۡلُؤُ وَٱلۡمَرۡجَانُ ٢٢ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ
رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ٢٣ وَلَهُ ٱلۡجَوَارِ ٱلۡمُنشَـَٔاتُ فِي ٱلۡبَحۡرِ كَٱلۡأَعۡلَٰمِ ٢٤
فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ٢٥ كُلُّ مَنۡ عَلَيۡهَا فَانٖ ٢٦ وَيَبۡقَىٰ وَجۡهُ
رَبِّكَ ذُو ٱلۡجَلَٰلِ وَٱلۡإِكۡرَامِ ٢٧ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ٢٨
يَسۡـَٔلُهُۥ مَن فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۚ كُلَّ يَوۡمٍ هُوَ فِي شَأۡنٖ ٢٩ فَبِأَيِّ
ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ٣٠ سَنَفۡرُغُ لَكُمۡ أَيُّهَ ٱلثَّقَلَانِ ٣١ فَبِأَيِّ
ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ٣٢ يَٰمَعۡشَرَ ٱلۡجِنِّ وَٱلۡإِنسِ إِنِ ٱسۡتَطَعۡتُمۡ
أَن تَنفُذُواْ مِنۡ أَقۡطَارِ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ فَٱنفُذُواْۚ لَا تَنفُذُونَ
إِلَّا بِسُلۡطَٰنٖ ٣٣ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ٣٤ يُرۡسَلُ عَلَيۡكُمَا
شُوَاظٞ مِّن نَّارٖ وَنُحَاسٞ فَلَا تَنتَصِرَانِ ٣٥ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا
تُكَذِّبَانِ ٣٦ فَإِذَا ٱنشَقَّتِ ٱلسَّمَآءُ فَكَانَتۡ وَرۡدَةٗ كَٱلدِّهَانِ
٣٧ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ٣٨ فَيَوۡمَئِذٖ لَّا يُسۡـَٔلُ عَن
ذَنۢبِهِۦٓ إِنسٞ وَلَا جَآنّٞ ٣٩ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ٤٠
يُعۡرَفُ ٱلۡمُجۡرِمُونَ بِسِيمَٰهُمۡ فَيُؤۡخَذُ بِٱلنَّوَٰصِي وَٱلۡأَقۡدَامِ ٤١

﴿مَرَجَ ٱلۡبَحۡرَيۡنِ يَلۡتَقِيَانِ﴾ دوو دەریـای بـەرەڵا کـردووە کەدەگـەن بەیـەك (١٩) ﴿بَيۡنَهُمَا بَرۡزَخٞ لَّا يَبۡغِيَانِ﴾
لەنێوانیاندا بەربەستێك هەیە تێکەڵی یەکتر نابن (٢٠) ﴿فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ﴾ جا بەکام لە نیعمەتەکانی
پەروەردگارتـان بـاوەڕ ناکـەن؟ (٢١) ﴿يَخۡرُجُ مِنۡهُمَا ٱللُّؤۡلُؤُ وَٱلۡمَرۡجَانُ﴾ لـەو دوودەریایـە مـرواری و مەرجان
دەردەچن (دروست دەبن) (٢٢) ﴿فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ﴾ جا بەکام لە نیعمەتەکانی پەروەردگارتان باوەڕ
ناکەن؟ (٢٣) ﴿وَلَهُ ٱلۡجَوَارِ ٱلۡمُنشَـَٔاتُ فِي ٱلۡبَحۡرِ كَٱلۡأَعۡلَٰمِ﴾ وە بۆ خوایە ئەو کەشـتی یە گەورە دروستکراوانەی کە
وەك شـاخن لەدەریادا دەگەڕێـن (٢٤) ﴿فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ﴾ جا کام لەنیعمەتەکانـی پەروەردگارتان
بەدرۆ دەزانن؟ (٢٥) ﴿كُلُّ مَنۡ عَلَيۡهَا فَانٖ﴾ هەرچی دروسـتکراو لەسـەر زەویدا هەیە نامێنێ و تیادەچێ (٢٦)
﴿وَيَبۡقَىٰ وَجۡهُ رَبِّكَ﴾ وە هەر ڕووی پیرۆزی پەروەردگارت دەمێنێت (لەم ئایەتەدا جێگیر کردنی سـیفەتی
[وجە=ڕوو] بۆ خوای گەورە هاتووە، بەڵام بەشێوەیەك کە شایستەی گەورەیی و تەواوی زاتی خوابێت،
بەبێ هیچ لێچواندن و لێکدانەوەیەك، وە بڕوامان پێیەتی و چۆنیەتیەکەی نازانین، تەنها خوا دەیزانێت).
﴿ذُو ٱلۡجَلَٰلِ وَٱلۡإِكۡرَامِ﴾ کەخاوەن شـکۆی ڕێزدارە (٢٧) ﴿فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ﴾ جـا کام لەنیعمەتەکاننی
پەروەردگارتـان بـەدرۆ دەزانـن؟ (٢٨) ﴿يَسۡـَٔلُهُۥ مَن فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۚ﴾ ئـەوەی لەئاسـمانەکان و زەوی
دایـە (هەموو) داوای (پێویسـتیان) لەخوا دەکەن ﴿كُلَّ يَوۡمٍ هُوَ فِي شَأۡنٖ﴾ هەمـوو ڕۆژێ خوا لە (بەئەنجام
گەیاندنی) کارێکی (گشتی بوونەوەر) دایە (یەك دەمرێنێت، یەك لەدایك دەبێت، یەکێك سەردەخات
ویەکێکـی تـر دەشـکێنێت ....هتـد..) (٢٩) ﴿فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ﴾ جـا بـەکام لـە نیعمەتەکانـی
پەروەردگارتان باوەڕ ناکەن؟ (٣٠) ﴿سَنَفۡرُغُ لَكُمۡ أَيُّهَ ٱلثَّقَلَانِ﴾ لەمەولا موحاسـەبەتان دەکەین ئەی گرۆی
ئادەمی و جنۆکە (٣١) ﴿فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ﴾ جا بەکام لە نیعمەتەکانی پەروەردگارتان باوەڕ ناکەن (٣٢)
﴿يَٰمَعۡشَرَ ٱلۡجِنِّ وَٱلۡإِنسِ﴾ ئـەی کۆمەڵی جنۆکەو ئادەمی ﴿إِنِ ٱسۡتَطَعۡتُمۡ أَن تَنفُذُواْ﴾ ئەگـەر توانیتان دەرچن
﴿مِنۡ أَقۡطَارِ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ﴾ لەبەشـەکانی ئاسـمانەکان و زەوی ﴿فَٱنفُذُواْۚ﴾ ئـەوە بـڕۆن دەرچـن.
﴿لَا تَنفُذُونَ إِلَّا بِسُلۡطَٰنٖ﴾ ناشـتوانن مەگەر بەدەسـەڵاتێك نەبێت (٣٣) ﴿فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ﴾ جا بەکام لە
نیعمەتەکانـی پەروەردگارتان بـاوەڕ ناکەن؟ (٣٤) ﴿يُرۡسَلُ عَلَيۡكُمَا﴾ بۆتان دەنێرێ ﴿شُوَاظٞ مِّن نَّارٖ وَنُحَاسٞ﴾
بڵێسـەی ئاگر و مسـی تواوە (یادوو کەڵی ئاگر) ﴿فَلَا تَنتَصِرَانِ﴾ ئەوسا یارمەتی یەکترتان پێ نادرێت
(٣٥) ﴿فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ﴾ جـا بەکام لە نیعمەتەکانـی پەروەردگارتان باوەڕ ناکەن؟ (٣٦) ﴿فَإِذَا ٱنشَقَّتِ
ٱلسَّمَآءُ﴾ ئەمجا کاتێك ئاسـمان لەت لەت بوو ﴿فَكَانَتۡ وَرۡدَةٗ كَٱلدِّهَانِ﴾ وەك گوڵی سـوور یان ڕۆنی
هەڵقرچـاوی لێهـات (٣٧) ﴿فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ﴾ جا بەکام لە نیعمەتەکانـی پەروەردگارتان باوەڕ
ناکەن؟ (٣٨) ﴿فَيَوۡمَئِذٖ لَّا يُسۡـَٔلُ عَن ذَنۢبِهِۦٓ﴾ ئەمجا لەو ڕۆژەدا پرسـیار ناکرێت لەتاوانی ﴿إِنسٞ وَلَا جَآنّٞ﴾
هیچ ئادەمی و جنۆکەیەك (چونکە هەموو کەس لەو ڕۆژەدا بە ڕوویدا دەناسـرێتەوە کە تاوانبارە یان
چاکەکار) (٣٩) ﴿فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ﴾ جا بەکام لە نیعمەتەکانی پەروەردگارتان باوەڕ ناکەن؟ (٤٠)
﴿يُعۡرَفُ ٱلۡمُجۡرِمُونَ بِسِيمَٰهُمۡ﴾ خراپەکاران بەڕوخسارياندا دەناسرێنەوە. ﴿فَيُؤۡخَذُ بِٱلنَّوَٰصِي وَٱلۡأَقۡدَامِ﴾ ئەمجا
ڕائەکێشرێن بەمووی پێشی سەریان و بەقاچیان (بۆ ناو دۆزەخ) (٤١)

فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٤٢﴾ هَٰذِهِۦ جَهَنَّمُ ٱلَّتِي يُكَذِّبُ بِهَا
ٱلۡمُجۡرِمُونَ ﴿٤٣﴾ يَطُوفُونَ بَيۡنَهَا وَبَيۡنَ حَمِيمٍ ءَانٖ ﴿٤٤﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ
رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٤٥﴾ وَلِمَنۡ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِۦ جَنَّتَانِ ﴿٤٦﴾ فَبِأَيِّ
ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٤٧﴾ ذَوَاتَآ أَفۡنَانٖ ﴿٤٨﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا
تُكَذِّبَانِ ﴿٤٩﴾ فِيهِمَا عَيۡنَانِ تَجۡرِيَانِ ﴿٥٠﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ
﴿٥١﴾ فِيهِمَا مِن كُلِّ فَٰكِهَةٖ زَوۡجَانِ ﴿٥٢﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ
﴿٥٣﴾ مُتَّكِـِٔينَ عَلَىٰ فُرُشِۭ بَطَآئِنُهَا مِنۡ إِسۡتَبۡرَقٖۚ وَجَنَى ٱلۡجَنَّتَيۡنِ دَانٖ
﴿٥٤﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٥٥﴾ فِيهِنَّ قَٰصِرَٰتُ ٱلطَّرۡفِ
لَمۡ يَطۡمِثۡهُنَّ إِنسٞ قَبۡلَهُمۡ وَلَا جَآنّٞ ﴿٥٦﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ
﴿٥٧﴾ كَأَنَّهُنَّ ٱلۡيَاقُوتُ وَٱلۡمَرۡجَانُ ﴿٥٨﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ
﴿٥٩﴾ هَلۡ جَزَآءُ ٱلۡإِحۡسَٰنِ إِلَّا ٱلۡإِحۡسَٰنُ ﴿٦٠﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا
تُكَذِّبَانِ ﴿٦١﴾ وَمِن دُونِهِمَا جَنَّتَانِ ﴿٦٢﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا
تُكَذِّبَانِ ﴿٦٣﴾ مُدۡهَآمَّتَانِ ﴿٦٤﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ
﴿٦٥﴾ فِيهِمَا عَيۡنَانِ نَضَّاخَتَانِ ﴿٦٦﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٦٧﴾
فِيهِمَا فَٰكِهَةٞ وَنَخۡلٞ وَرُمَّانٞ ﴿٦٨﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٦٩﴾

﴿فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ﴾ جا بەکام لە نیعمەتەکانی پەروەردگارتان باوەڕ ناکەن؟ (٤٢) ﴿هَٰذِهِۦ جَهَنَّمُ ٱلَّتِي يُكَذِّبُ
بِهَا ٱلۡمُجۡرِمُونَ﴾ ئەمە ئەو دۆزەخەیە کەتاوانباران بەدرۆیان دەزانی (٤٣) ﴿يَطُوفُونَ بَيۡنَهَا وَبَيۡنَ حَمِيمٍ ءَانٖ﴾
هاتوچۆ ئەکەن لەنێوان ئەو (دۆزەخە) و ئاوی زۆر گەرمدا (٤٤) ﴿فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ﴾ جا بەکام لە
نیعمەتەکانی پەروەردگارتان باوەڕ ناکەن؟ (٤٥) ﴿وَلِمَنۡ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِۦ﴾ وە بۆ ئەو کەسەی لەوەستانی
بەردەم پەروەردگاری بترسێت هەیە ﴿جَنَّتَانِ﴾ دوو باخی (خۆش) (٤٦) ﴿فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ﴾ جا
کام لەنیعمەتەکانی پەروەردگارتان بەدرۆ دەزانن؟ (٤٧) ﴿ذَوَاتَآ أَفۡنَانٖ﴾ (دوو باخەکە) خاوەنی میوە و
درەختی زۆرن (٤٨) ﴿فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ﴾ دەی بەکام لە نیعمەتەکانی پەروەردگارتان بێ باوەڕن؟ (٤٩)
﴿فِيهِمَا عَيۡنَانِ تَجۡرِيَانِ﴾ تیایاندا هەیە دوو ڕووبار و کانیاووی ڕەوان (٥٠) ﴿فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ﴾ جا بەکام
لە نیعمەتەکانی پەروەردگارتان باوەڕ ناکەن؟ (٥١) ﴿فِيهِمَا مِن كُلِّ فَٰكِهَةٖ زَوۡجَانِ﴾ هەیە لە ناویاندا لەهەر
میوەیەك دوو جۆر (٥٢) ﴿فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ﴾ جا بەکام لە نیعمەتەکانی پەروەردگارتان باوەڕ ناکەن؟
(٥٣) ﴿مُتَّكِـِٔينَ عَلَىٰ فُرُشِۢ﴾ پاڵیان داوەتەوە لەسەر جۆرە فەرشێك ﴿بَطَآئِنُهَا مِنۡ إِسۡتَبۡرَقٖ﴾ کە بەرەکانیان
لەئاوریشمی ئەستورە ﴿وَجَنَى ٱلۡجَنَّتَيۡنِ دَانٖ﴾ وە میوە لێ کردنەوەی ئەو دوو باخە نزیکە دەستە (٥٤)
﴿فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ﴾ جا بەکام لە نیعمەتەکانی پەروەردگارتان باوەڕ ناکەن؟ (٥٥) ﴿فِيهِنَّ قَٰصِرَٰتُ
ٱلطَّرۡفِ﴾ لەو باخانەدا هەن حۆریانێك کەتەنها چاویان بڕیوەتە مێردەکانیان ﴿لَمۡ يَطۡمِثۡهُنَّ إِنسٞ قَبۡلَهُمۡ وَلَا جَآنّٞ﴾
پێش ئەوان دەستی ئادەمی و جنۆکەیان لێ نەکەوتووە (٥٦) ﴿فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ﴾ جا بەکام لە
نیعمەتەکانی پەروەردگارتان باوەڕ ناکەن؟ (٥٧) ﴿كَأَنَّهُنَّ ٱلۡيَاقُوتُ وَٱلۡمَرۡجَانُ﴾ ئەو (حۆری یانە) وەك
یاقووت و مەرجان وان (٥٨) ﴿فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ﴾ جا بەکام لە نیعمەتەکانی پەروەردگارتان
باوەڕ ناکەن؟ (٥٩) ﴿هَلۡ جَزَآءُ ٱلۡإِحۡسَٰنِ إِلَّا ٱلۡإِحۡسَٰنُ﴾ ئایا پاداشتی چاکە هەر چاکە نی یە؟ (٦٠)
﴿فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ﴾ جا بەکام لە نیعمەتەکانی پەروەردگارتان باوەڕ ناکەن؟ (٦١) ﴿وَمِن دُونِهِمَا جَنَّتَانِ﴾
وە بێجگە لەو دوو باخەی (کەباسکران) دوو باخی تر هەن (٦٢) ﴿فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ﴾ جا بەکام
لە نیعمەتەکانی پەروەردگارتان باوەڕ ناکەن؟ (٦٣) ﴿مُدۡهَآمَّتَانِ﴾ دوو باخی ئەوەندە سەوزن
(لەسەوزیدا ڕەش دەنوێنن) (٦٤) ﴿فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ﴾ جا بەکام لە نیعمەتەکانی پەروەردگارتان
باوەڕ ناکەن؟ (٦٥) ﴿فِيهِمَا عَيۡنَانِ نَضَّاخَتَانِ﴾ لەو دوو (باخە)دا دوو کانی هەڵقوڵاویان تێدایە (٦٦)
﴿فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ﴾ جا بەکام لەنیعمەتەکانی پەروەردگارتان باوەڕ ناکەن (٦٧) ﴿فِيهِمَا فَٰكِهَةٞ وَنَخۡلٞ
وَرُمَّانٞ﴾ لەو دوو (باخەدا لەهەموو جۆرە) میوە ودارخورماو هەناریکیان تێدایە (٦٨) ﴿فَبِأَيِّ ءَالَآءِ
رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ﴾ جا کام لە نیعمەتەکانی پەروەردگارتان بەدرۆ دەزانن (٦٩)

فِيهِنَّ خَيۡرَٰتٌ حِسَانٞ ﴿٧٠﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ
﴿٧١﴾ حُورٞ مَّقۡصُورَٰتٞ فِي ٱلۡخِيَامِ ﴿٧٢﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا
تُكَذِّبَانِ ﴿٧٣﴾ لَمۡ يَطۡمِثۡهُنَّ إِنسٞ قَبۡلَهُمۡ وَلَا جَآنّٞ ﴿٧٤﴾ فَبِأَيِّ
ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٧٥﴾ مُتَّكِـِٔينَ عَلَىٰ رَفۡرَفٍ خُضۡرٖ
وَعَبۡقَرِيٍّ حِسَانٖ ﴿٧٦﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٧٧﴾
تَبَٰرَكَ ٱسۡمُ رَبِّكَ ذِي ٱلۡجَلَٰلِ وَٱلۡإِكۡرَامِ ﴿٧٨﴾

سُورَةُ الوَاقِعَةِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

إِذَا وَقَعَتِ ٱلۡوَاقِعَةُ ﴿١﴾ لَيۡسَ لِوَقۡعَتِهَا كَاذِبَةٌ ﴿٢﴾ خَافِضَةٞ رَّافِعَةٌ
﴿٣﴾ إِذَا رُجَّتِ ٱلۡأَرۡضُ رَجّٗا ﴿٤﴾ وَبُسَّتِ ٱلۡجِبَالُ بَسّٗا ﴿٥﴾ فَكَانَتۡ
هَبَآءٗ مُّنۢبَثّٗا ﴿٦﴾ وَكُنتُمۡ أَزۡوَٰجٗا ثَلَٰثَةٗ ﴿٧﴾ فَأَصۡحَٰبُ ٱلۡمَيۡمَنَةِ
مَآ أَصۡحَٰبُ ٱلۡمَيۡمَنَةِ ﴿٨﴾ وَأَصۡحَٰبُ ٱلۡمَشۡـَٔمَةِ مَآ أَصۡحَٰبُ
ٱلۡمَشۡـَٔمَةِ ﴿٩﴾ وَٱلسَّٰبِقُونَ ٱلسَّٰبِقُونَ ﴿١٠﴾ أُوْلَٰٓئِكَ ٱلۡمُقَرَّبُونَ ﴿١١﴾
فِي جَنَّٰتِ ٱلنَّعِيمِ ﴿١٢﴾ ثُلَّةٞ مِّنَ ٱلۡأَوَّلِينَ ﴿١٣﴾ وَقَلِيلٞ مِّنَ ٱلۡأٓخِرِينَ
﴿١٤﴾ عَلَىٰ سُرُرٖ مَّوۡضُونَةٖ ﴿١٥﴾ مُّتَّكِـِٔينَ عَلَيۡهَا مُتَقَٰبِلِينَ ﴿١٦﴾

رُبع الحِزب ٥٤

﴿فِيهِنَّ خَيْرَٰتٌ حِسَانٌ﴾ تیایاندا هەیە ئافرەتانی ئاکار چاکی ڕواڵەت جوان ﴿٧٠﴾ ﴿فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ﴾ جا بەکام لە نیعمەتەکانی پەروەردگارتان باوەڕ ناکەن؟ ﴿٧١﴾ ﴿حُورٌ مَّقْصُورَٰتٌ فِى ٱلْخِيَامِ﴾ حۆریانێك لەناو خێوەت و چادرەکاندا دەرناچن و دوور ناکەونەوە (هەمیشە چاوەڕێی هاوسەرەکانیان) ﴿٧٢﴾ ﴿فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ﴾ جا بەکام لە نیعمەتەکانی پەروەردگارتان باوەڕ ناکەن؟ ﴿٧٣﴾ ﴿لَمْ يَطْمِثْهُنَّ إِنسٌ قَبْلَهُمْ وَلَا جَآنٌّ﴾ پێش ئەوان نەدەستی ئادەمی و نەدەستی جنۆکەیان لێ نەکەوتووە ﴿٧٤﴾ ﴿فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ﴾ جا بەکام لە نیعمەتەکانی پەروەردگارتان باوەڕ ناکەن؟ ﴿٧٥﴾ ﴿مُتَّكِـِٔينَ عَلَىٰ رَفْرَفٍ خُضْرٍ وَعَبْقَرِىٍّ حِسَانٍ﴾ پاڵ دەدەنەوە بەپشتی سەوزباوی ڕازاوە و فەرشی زۆر جوانی نایابەوە ﴿٧٦﴾ ﴿فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ﴾ جا بەکام لە نیعمەتەکانی پەروەردگارتان باوەڕ ناکەن؟ ﴿٧٧﴾ ﴿تَبَٰرَكَ ٱسْمُ رَبِّكَ ذِى ٱلْجَلَٰلِ وَٱلْإِكْرَامِ﴾ پیرۆزە ناوی پەروەردگاری خاوەن گەورەیی وبەخشش ﴿٧٨﴾

سورەتی ﴿ الوَاقِعَة ﴾

﴿بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ﴾ بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

﴿إِذَا وَقَعَتِ ٱلْوَاقِعَةُ﴾ کاتێك کە ڕووداوی گەورەی (قیامەت) ڕوویدا ﴿١﴾ ﴿لَيْسَ لِوَقْعَتِهَا كَاذِبَةٌ﴾ لەڕودانیدا هیچ درۆو گومانێك نی یە ﴿٢﴾ ﴿خَافِضَةٌ رَّافِعَةٌ﴾ نزم کەرەوەی (کەسانێکەو) بەرزکەرەوەیە (بۆ کەسانێکی تر) ﴿٣﴾ ﴿إِذَا رُجَّتِ ٱلْأَرْضُ رَجًّا﴾ کاتێك کە زەوی هێنرایە جوڵان بە جوڵانێکی توند ﴿٤﴾ ﴿وَبُسَّتِ ٱلْجِبَالُ بَسًّا﴾ وە شاخەکان زۆر وورد کران بەورد کردن ﴿٥﴾ ﴿فَكَانَتْ هَبَآءً مُّنۢبَثًّا﴾ وە بوون بە تەپوتۆزی پرش و بڵاو ﴿٦﴾ ﴿وَكُنتُمْ أَزْوَٰجًا ثَلَٰثَةً﴾ وە ئێوە دەبنە سێ کۆمەڵ (لە دوا ڕۆژدا) ﴿٧﴾ ﴿فَأَصْحَٰبُ ٱلْمَيْمَنَةِ مَآ أَصْحَٰبُ ٱلْمَيْمَنَةِ﴾ ئەمجا یارانی لای ڕاست، کام یارانی لای ڕاست؟ ﴿٨﴾ ﴿وَأَصْحَٰبُ ٱلْمَشْـَٔمَةِ مَآ أَصْحَٰبُ ٱلْمَشْـَٔمَةِ﴾ وە یارانی لای چەپ، کام یارانی لای چەپ؟ ﴿٩﴾ ﴿وَٱلسَّٰبِقُونَ ٱلسَّٰبِقُونَ﴾ وە پێشەکەوتوەکان هەر خۆیانن پێش کەوتوو ﴿١٠﴾ ﴿أُو۟لَٰٓئِكَ ٱلْمُقَرَّبُونَ﴾ ئەوانەن نزیکانی (بارەگای خوا) ﴿١١﴾ ﴿فِى جَنَّٰتِ ٱلنَّعِيمِ﴾ لە بەهەشتانی پڕ نازو نیعمەتدان ﴿١٢﴾ ﴿ثُلَّةٌ مِّنَ ٱلْأَوَّلِينَ﴾ کۆمەڵێکی زۆرن لە (گەلانی) پێشینان ﴿١٣﴾ ﴿وَقَلِيلٌ مِّنَ ٱلْـَٔاخِرِينَ﴾ وە کەمێکن لە پاشینان (لە ئوممەتی موحەممەد ﷺ) ﴿١٤﴾ ﴿عَلَىٰ سُرُرٍ مَّوْضُونَةٍ﴾ لەسەر قەنەفە و کورسی چنرا و بە ئاڵتون ﴿١٥﴾ ﴿مُّتَّكِـِٔينَ عَلَيْهَا مُتَقَٰبِلِينَ﴾ پاڵ ئەدەنەوە لەسەری بەرامبەر بەیەکتری ﴿١٦﴾

يَطُوفُ عَلَيۡهِمۡ وِلۡدَٰنٞ مُّخَلَّدُونَ ١٧ بِأَكۡوَابٖ وَأَبَارِيقَ وَكَأۡسٖ مِّن مَّعِينٖ
١٨ لَّا يُصَدَّعُونَ عَنۡهَا وَلَا يُنزِفُونَ ١٩ وَفَٰكِهَةٖ مِّمَّا يَتَخَيَّرُونَ
٢٠ وَلَحۡمِ طَيۡرٖ مِّمَّا يَشۡتَهُونَ ٢١ وَحُورٌ عِينٞ ٢٢ كَأَمۡثَٰلِ ٱللُّؤۡلُوِٕ
ٱلۡمَكۡنُونِ ٢٣ جَزَآءَۢ بِمَا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ ٢٤ لَا يَسۡمَعُونَ فِيهَا لَغۡوٗا
وَلَا تَأۡثِيمًا ٢٥ إِلَّا قِيلٗا سَلَٰمٗا سَلَٰمٗا ٢٦ وَأَصۡحَٰبُ ٱلۡيَمِينِ مَآ أَصۡحَٰبُ
ٱلۡيَمِينِ ٢٧ فِي سِدۡرٖ مَّخۡضُودٖ ٢٨ وَطَلۡحٖ مَّنضُودٖ ٢٩ وَظِلّٖ مَّمۡدُودٖ
٣٠ وَمَآءٖ مَّسۡكُوبٖ ٣١ وَفَٰكِهَةٖ كَثِيرَةٖ ٣٢ لَّا مَقۡطُوعَةٖ وَلَا مَمۡنُوعَةٖ
٣٣ وَفُرُشٖ مَّرۡفُوعَةٍ ٣٤ إِنَّآ أَنشَأۡنَٰهُنَّ إِنشَآءٗ ٣٥ فَجَعَلۡنَٰهُنَّ أَبۡكَارًا
٣٦ عُرُبًا أَتۡرَابٗا ٣٧ لِّأَصۡحَٰبِ ٱلۡيَمِينِ ٣٨ ثُلَّةٞ مِّنَ ٱلۡأَوَّلِينَ ٣٩
وَثُلَّةٞ مِّنَ ٱلۡأٓخِرِينَ ٤٠ وَأَصۡحَٰبُ ٱلشِّمَالِ مَآ أَصۡحَٰبُ ٱلشِّمَالِ
٤١ فِي سَمُومٖ وَحَمِيمٖ ٤٢ وَظِلّٖ مِّن يَحۡمُومٖ ٤٣ لَّا بَارِدٖ
وَلَا كَرِيمٍ ٤٤ إِنَّهُمۡ كَانُواْ قَبۡلَ ذَٰلِكَ مُتۡرَفِينَ ٤٥ وَكَانُواْ
يُصِرُّونَ عَلَى ٱلۡحِنثِ ٱلۡعَظِيمِ ٤٦ وَكَانُواْ يَقُولُونَ أَئِذَا مِتۡنَا وَكُنَّا
تُرَابٗا وَعِظَٰمًا أَءِنَّا لَمَبۡعُوثُونَ ٤٧ أَوَ ءَابَآؤُنَا ٱلۡأَوَّلُونَ ٤٨ قُلۡ إِنَّ
ٱلۡأَوَّلِينَ وَٱلۡأٓخِرِينَ ٤٩ لَمَجۡمُوعُونَ إِلَىٰ مِيقَٰتِ يَوۡمٖ مَّعۡلُومٖ ٥٠

﴿يَطُوفُ عَلَيْهِمْ وِلْدَانٌ مُّخَلَّدُونَ﴾ تازە لاوی هەمیشەیی بەسەریاندا دەگەڕێن ﴿١٧﴾ ﴿بِأَكْوَابٍ وَأَبَارِيقَ وَكَأْسٍ مِّن مَّعِينٍ﴾
بەپەرداخ و سوراحیی و گلاسی پڕ لەشەرابی سەرچاوەی ڕەوان ﴿١٨﴾ ﴿لَّا يُصَدَّعُونَ عَنْهَا وَلَا يُنزِفُونَ﴾
نەسەریان پیّ ی دەیشێت ونەسەرخۆش ئەبن پیّ ی ﴿١٩﴾ ﴿وَفَاكِهَةٍ مِّمَّا يَتَخَيَّرُونَ﴾ میوەهاتیش کەخۆیان
هەڵی بژێرن ﴿٢٠﴾ ﴿وَلَحْمِ طَيْرٍ مِّمَّا يَشْتَهُونَ﴾ وە گۆشتی هەر باڵندەیەك کەحەزی لیّ بکەن ﴿٢١﴾ ﴿وَحُورٌ عِينٌ﴾
وەحۆریانی چاو گەش و چاو بەلەك ﴿٢٢﴾ ﴿كَأَمْثَالِ اللُّؤْلُؤِ الْمَكْنُونِ﴾ وەك مرواری ناو سەدەف وان ﴿٢٣﴾
﴿جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ﴾ (ئەم نیعمەتانە) لەپاداشتی ئەو کردەوانەدایە کەئەنجامیان ئەدا ﴿٢٤﴾ ﴿لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا
وَلَا تَأْثِيمًا﴾ نایبیستن لەو بەهەشتانەدا نەقسەی بێهودە، وە نەتاوانبارکردن ﴿٢٥﴾ ﴿إِلَّا قِيلًا سَلَامًا سَلَامًا﴾ جگە
لەووتەی سڵاو سەلام کردن (لەیەکتری) ﴿٢٦﴾ ﴿وَأَصْحَابُ الْيَمِينِ مَا أَصْحَابُ الْيَمِينِ﴾ وە یارانی لای ڕاست کام
یارانی لای ڕاست ﴿٢٧﴾ ﴿فِي سِدْرٍ مَّخْضُودٍ﴾ لەژێر سێبەری دارتاوگی بیّ دڕکدان ﴿٢٨﴾ ﴿وَطَلْحٍ مَّنضُودٍ﴾
وداری مۆزی هۆنراو بەهێشووە مۆز ﴿٢٩﴾ ﴿وَظِلٍّ مَّمْدُودٍ﴾ و سێبەری بەردەوام ﴿٣٠﴾ ﴿وَمَاءٍ مَّسْكُوبٍ﴾
وەئاوی تاڤگەیی و ئاوی ڕەوان ﴿٣١﴾ ﴿وَفَاكِهَةٍ كَثِيرَةٍ﴾ ومیوەهاتی زۆر ﴿٣٢﴾ ﴿لَّا مَقْطُوعَةٍ وَلَا مَمْنُوعَةٍ﴾ کە
هەرگیز تەواو نابیّ و قەدەغەش ناکریّ ﴿٣٣﴾ ﴿وَفُرُشٍ مَّرْفُوعَةٍ﴾ هەروەها ڕاخەری بەرز زبڵندی تێدایە ﴿٣٤﴾
﴿إِنَّا أَنشَأْنَاهُنَّ إِنشَاءً﴾ ئێمە حۆریەکانی بەهەشتمان دروست کردووە بەدروست کردنێکی زۆر جوان ﴿٣٥﴾
﴿فَجَعَلْنَاهُنَّ أَبْكَارًا﴾ وە گێڕاومانن بەحۆریانی هەمیشە کچ (واتە: هەرچەندهاوسەرکانیان بچنە لایان خوای
گەورە بۆیان دەکاتەوە بەکچ) ﴿٣٦﴾ ﴿عُرُبًا أَتْرَابًا﴾ هاوسەرەکانیان زۆر خۆش دەوێت و هاوتەمەنیانن ﴿٣٧﴾
﴿لِّأَصْحَابِ الْيَمِينِ﴾ (ئەمانە هەموو) بۆ یارانی لای ڕاستن ﴿٣٨﴾ ﴿ثُلَّةٌ مِّنَ الْأَوَّلِينَ﴾ (یارانی لای ڕاست)
کۆمەڵێکی زۆرن لە (گەلانی) پێشیوو ﴿٣٩﴾ ﴿وَثُلَّةٌ مِّنَ الْآخِرِينَ﴾ کۆمەڵێکی زۆریش لەپاشینان (لە
ئوممەتی موحەممەد ﷺ) ﴿٤٠﴾ ﴿وَأَصْحَابُ الشِّمَالِ مَا أَصْحَابُ الشِّمَالِ﴾ وە هاوڕێیانی لای چەپ کام هاوڕێیانی
لای چەپ؟ ﴿٤١﴾ ﴿فِي سَمُومٍ وَحَمِيمٍ﴾ لەناو گڕی دۆزەخ و ئاوی لەکوڵ دان ﴿٤٢﴾ ﴿وَظِلٍّ مِّن يَحْمُومٍ﴾ وە
لە سێبەری چڕە دووکەڵی ڕەش دان ﴿٤٣﴾ ﴿لَّا بَارِدٍ وَلَا كَرِيمٍ﴾ نە فێنکە و نە کەڵکیشی هەیە ﴿٤٤﴾
﴿إِنَّهُمْ كَانُوا قَبْلَ ذَٰلِكَ مُتْرَفِينَ﴾ چونکە بەڕاستی ئەمانە پێشتر خۆشگوزەران بوون ﴿٤٥﴾ ﴿وَكَانُوا
يُصِرُّونَ عَلَى الْحِنثِ الْعَظِيمِ﴾ وە بەردەوام بوون لەسەر گوناهە گەورەکە (هاوەڵ دانان بۆ خوا) ﴿٤٦﴾
﴿وَكَانُوا يَقُولُونَ﴾ وە دەیانووت ﴿أَئِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظَامًا﴾ ئایا ئەگەر مردین و بووین بەخۆڵ و ئێسکی
ڕزیو ﴿أَئِنَّا لَمَبْعُوثُونَ﴾ ئایا ئێمە زیندوو ئەکرێینەوە ﴿٤٧﴾ ﴿أَوَآبَاؤُنَا الْأَوَّلُونَ﴾ یاخود باوو باپیرانمان
(زیندوو ئەکرێنەوە) ﴿٤٨﴾ ﴿قُلْ إِنَّ الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) بلیّ بێگومان هەموو پێشینان
و پاشینان ﴿٤٩﴾ ﴿لَمَجْمُوعُونَ إِلَىٰ مِيقَاتِ يَوْمٍ مَّعْلُومٍ﴾ کۆدەکرێنەوە وڕاپێچ دەکرێن بۆکاتی ڕۆژی دیاری
کراو ﴿٥٠﴾

ثُمَّ إِنَّكُمۡ أَيُّهَا ٱلضَّآلُّونَ ٱلۡمُكَذِّبُونَ ﴿٥١﴾ لَأٓكِلُونَ مِن شَجَرٖ مِّن زَقُّومٖ ﴿٥٢﴾
فَمَالِـُٔونَ مِنۡهَا ٱلۡبُطُونَ ﴿٥٣﴾ فَشَٰرِبُونَ عَلَيۡهِ مِنَ ٱلۡحَمِيمِ ﴿٥٤﴾ فَشَٰرِبُونَ
شُرۡبَ ٱلۡهِيمِ ﴿٥٥﴾ هَٰذَا نُزُلُهُمۡ يَوۡمَ ٱلدِّينِ ﴿٥٦﴾ نَحۡنُ خَلَقۡنَٰكُمۡ فَلَوۡلَا
تُصَدِّقُونَ ﴿٥٧﴾ أَفَرَءَيۡتُم مَّا تُمۡنُونَ ﴿٥٨﴾ ءَأَنتُمۡ تَخۡلُقُونَهُۥٓ أَمۡ نَحۡنُ
ٱلۡخَٰلِقُونَ ﴿٥٩﴾ نَحۡنُ قَدَّرۡنَا بَيۡنَكُمُ ٱلۡمَوۡتَ وَمَا نَحۡنُ بِمَسۡبُوقِينَ ﴿٦٠﴾
عَلَىٰٓ أَن نُّبَدِّلَ أَمۡثَٰلَكُمۡ وَنُنشِئَكُمۡ فِي مَا لَا تَعۡلَمُونَ ﴿٦١﴾ وَلَقَدۡ
عَلِمۡتُمُ ٱلنَّشۡأَةَ ٱلۡأُولَىٰ فَلَوۡلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٦٢﴾ أَفَرَءَيۡتُم مَّا تَحۡرُثُونَ
﴿٦٣﴾ ءَأَنتُمۡ تَزۡرَعُونَهُۥٓ أَمۡ نَحۡنُ ٱلزَّٰرِعُونَ ﴿٦٤﴾ لَوۡ نَشَآءُ لَجَعَلۡنَٰهُ
حُطَٰمٗا فَظَلۡتُمۡ تَفَكَّهُونَ ﴿٦٥﴾ إِنَّا لَمُغۡرَمُونَ ﴿٦٦﴾ بَلۡ نَحۡنُ
مَحۡرُومُونَ ﴿٦٧﴾ أَفَرَءَيۡتُمُ ٱلۡمَآءَ ٱلَّذِي تَشۡرَبُونَ ﴿٦٨﴾ ءَأَنتُمۡ أَنزَلۡتُمُوهُ
مِنَ ٱلۡمُزۡنِ أَمۡ نَحۡنُ ٱلۡمُنزِلُونَ ﴿٦٩﴾ لَوۡ نَشَآءُ جَعَلۡنَٰهُ أُجَاجٗا فَلَوۡلَا
تَشۡكُرُونَ ﴿٧٠﴾ أَفَرَءَيۡتُمُ ٱلنَّارَ ٱلَّتِي تُورُونَ ﴿٧١﴾ ءَأَنتُمۡ أَنشَأۡتُمۡ
شَجَرَتَهَآ أَمۡ نَحۡنُ ٱلۡمُنشِـُٔونَ ﴿٧٢﴾ نَحۡنُ جَعَلۡنَٰهَا تَذۡكِرَةٗ وَمَتَٰعٗا
لِّلۡمُقۡوِينَ ﴿٧٣﴾ فَسَبِّحۡ بِٱسۡمِ رَبِّكَ ٱلۡعَظِيمِ ﴿٧٤﴾ ۞ فَلَآ أُقۡسِمُ نصف الحزب ٥٤
بِمَوَٰقِعِ ٱلنُّجُومِ ﴿٧٥﴾ وَإِنَّهُۥ لَقَسَمٞ لَّوۡ تَعۡلَمُونَ عَظِيمٌ ﴿٧٦﴾

﴿ثُمَّ إِنَّكُمْ أَيُّهَا الضَّالُّونَ الْمُكَذِّبُونَ﴾ پاشان ئێوە ئەی گومڕایانی بێ باوەڕان ﴿٥١﴾ ﴿لَآكِلُونَ مِن شَجَرٍ مِّن زَقُّومٍ﴾
بێگومان لە(بەری) درەختی ژەقنەمووت (دەخۆن) ﴿٥٢﴾ ﴿فَمَالِئُونَ مِنْهَا الْبُطُونَ﴾ جا وورگی خۆتانی
لێ پڕدەکەن ﴿٥٣﴾ ﴿فَشَارِبُونَ عَلَيْهِ مِنَ الْحَمِيمِ﴾ ئەمجا ئاوی کوڵاوی بەسەردا دەخۆنەوە ﴿٥٤﴾ ﴿فَشَارِبُونَ
شُرْبَ الْهِيمِ﴾ دەی خۆنەوە وەکو خواردنەوەی (حوشترانی) تینوو ﴿٥٥﴾ ﴿هَٰذَا نُزُلُهُمْ يَوْمَ الدِّينِ﴾ ئەمە
میوانداری ئەوانە لە ڕۆژی قیامەتدا ﴿٥٦﴾ ﴿نَحْنُ خَلَقْنَاكُمْ فَلَوْلَا تُصَدِّقُونَ﴾ ئێمە دروستمان کردون ئەی
بۆ بڕوا ناکەن (بەزیندوو بوونەوە) ﴿٥٧﴾ ﴿أَفَرَأَيْتُم مَّا تُمْنُونَ﴾ جا پێم بڵێن ئەو ئاوەی کە دەیڕێژنە ناو
منداڵدانەوە؟ ﴿٥٨﴾ ﴿أَأَنتُمْ تَخْلُقُونَهُ﴾ ئایا ئێوە دروستی دەکەن؟ ﴿أَمْ نَحْنُ الْخَالِقُونَ﴾ یان ئێمەین بەدی
هێنەرین؟ ﴿٥٩﴾ ﴿نَحْنُ قَدَّرْنَا بَيْنَكُمُ الْمَوْتَ وَمَا نَحْنُ بِمَسْبُوقِينَ﴾ ئێمە لەناوتاندا مردنمان داناوە، وەکەس
پێش دەسەڵاتی ئێمە ناکەوێ ﴿٦٠﴾ ﴿عَلَىٰ أَن نُّبَدِّلَ أَمْثَالَكُمْ﴾ (بەدەسەڵاتین) کە لەجیاتی ئێوە نەوەی
تر بهێنین ﴿وَنُنشِئَكُمْ فِي مَا لَا تَعْلَمُونَ﴾ وە دروستتان بکەینەوە بەشێوەیەك کەهیچی لێ نازانن
﴿٦١﴾ ﴿وَلَقَدْ عَلِمْتُمُ النَّشْأَةَ الْأُولَىٰ﴾ سوێند بەخوا بێگومان ئێوە لەبەدی هێنانی یەکەمی ئاگادارن
﴿فَلَوْلَا تَذَكَّرُونَ﴾ ئیتر بۆ بیرناکەنەوە ﴿٦٢﴾ ﴿أَفَرَأَيْتُم مَّا تَحْرُثُونَ﴾ جا پێم بڵێن ئەو تۆوەی کەدەیچێنن ﴿٦٣﴾
﴿أَأَنتُمْ تَزْرَعُونَهُ﴾ ئایا ئێوە دەیڕوێنن؟ ﴿أَمْ نَحْنُ الزَّارِعُونَ﴾ یائێمەین دەیڕوێنین؟ ﴿٦٤﴾ ﴿لَوْ نَشَاءُ لَجَعَلْنَاهُ
حُطَامًا﴾ ئەگەر بمان ویستایە ئەو (ڕواوە)مان دەگێڕا بە پووش و کا ﴿فَظَلْتُمْ تَفَكَّهُونَ﴾ ئەمجا دەستان
دەکرد بەقسەی بێ کەڵك ﴿٦٥﴾ ﴿إِنَّا لَمُغْرَمُونَ﴾ (دەتانووت) بەڕاستی زەرەرلێکەوتوو ئێمەین ﴿٦٦﴾
﴿بَلْ نَحْنُ مَحْرُومُونَ﴾ بەڵکو ئێمە لە ڕزق وڕۆزی بێ بەشین ﴿٦٧﴾ ﴿أَفَرَأَيْتُمُ الْمَاءَ الَّذِي تَشْرَبُونَ﴾ جا پێم
بڵێن ئەو ئاوەی کەدەیخۆنەوە ﴿٦٨﴾ ﴿أَأَنتُمْ أَنزَلْتُمُوهُ مِنَ الْمُزْنِ﴾ ئایا ئێوە لە هەورەکانەوە دەیبارێنن
﴿أَمْ نَحْنُ الْمُنزِلُونَ﴾ یائێمەدەیبارێنین ﴿٦٩﴾ ﴿لَوْ نَشَاءُ جَعَلْنَاهُ أُجَاجًا﴾ ئەگەربمانویستایەدەمانکردبەئاوێکی زۆر
سوێری تاڵ. ﴿فَلَوْلَا تَشْكُرُونَ﴾ ئیتربۆسوپاسی خواناکەن ﴿٧٠﴾ ﴿أَفَرَأَيْتُمُ النَّارَ الَّتِي تُورُونَ﴾ پێم بڵێن ئەوئاگرەی
کە دایدەگیرسێنن ﴿٧١﴾ ﴿أَأَنتُمْ أَنشَأْتُمْ شَجَرَتَهَا﴾ ئایا ئێوە دارەکەیتان بەدی هێناوە؟ ﴿أَمْ نَحْنُ الْمُنشِئُونَ﴾
یائێمە بەدی هێنەرینی؟ ﴿٧٢﴾ ﴿نَحْنُ جَعَلْنَاهَا تَذْكِرَةً﴾ ئێمە ئەو (ئاگرە)مان کردووە بەهۆی یادخەرەوە
(ی ئاگری دۆزەخ) ﴿وَمَتَاعًا لِّلْمُقْوِينَ﴾ وە (کردومانەتە) هۆی کەڵك لێ وەرگرتن بۆ گەشتیاران ﴿٧٣﴾
﴿فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ﴾ جا کەواتە یاد وتەسبیحاتی پەروەردگاری گەورەی خۆت بەپاکی بکە
﴿٧٤﴾ ﴿فَلَا أُقْسِمُ بِمَوَاقِعِ النُّجُومِ﴾ جا سوێند بێت بەشوێنی (هەڵهاتن و ئاوابوونی) ئەستێرەکان ﴿٧٥﴾
﴿وَإِنَّهُ لَقَسَمٌ لَّوْ تَعْلَمُونَ عَظِيمٌ﴾ بەڕاستی ئەم سوێندە ئەگەر بزانن سوێندێکی زۆر گەورەیە ﴿٧٦﴾

إِنَّهُۥ لَقُرۡءَانٞ كَرِيمٞ ٧٧ فِي كِتَٰبٖ مَّكۡنُونٖ ٧٨ لَّا يَمَسُّهُۥٓ إِلَّا
ٱلۡمُطَهَّرُونَ ٧٩ تَنزِيلٞ مِّن رَّبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ٨٠ أَفَبِهَٰذَا ٱلۡحَدِيثِ
أَنتُم مُّدۡهِنُونَ ٨١ وَتَجۡعَلُونَ رِزۡقَكُمۡ أَنَّكُمۡ تُكَذِّبُونَ ٨٢ فَلَوۡلَآ
إِذَا بَلَغَتِ ٱلۡحُلۡقُومَ ٨٣ وَأَنتُمۡ حِينَئِذٖ تَنظُرُونَ ٨٤ وَنَحۡنُ أَقۡرَبُ
إِلَيۡهِ مِنكُمۡ وَلَٰكِن لَّا تُبۡصِرُونَ ٨٥ فَلَوۡلَآ إِن كُنتُمۡ غَيۡرَ مَدِينِينَ
٨٦ تَرۡجِعُونَهَآ إِن كُنتُمۡ صَٰدِقِينَ ٨٧ فَأَمَّآ إِن كَانَ مِنَ ٱلۡمُقَرَّبِينَ
٨٨ فَرَوۡحٞ وَرَيۡحَانٞ وَجَنَّتُ نَعِيمٖ ٨٩ وَأَمَّآ إِن كَانَ مِنۡ أَصۡحَٰبِ
ٱلۡيَمِينِ ٩٠ فَسَلَٰمٞ لَّكَ مِنۡ أَصۡحَٰبِ ٱلۡيَمِينِ ٩١ وَأَمَّآ إِن كَانَ مِنَ
ٱلۡمُكَذِّبِينَ ٱلضَّآلِّينَ ٩٢ فَنُزُلٞ مِّنۡ حَمِيمٖ ٩٣ وَتَصۡلِيَةُ جَحِيمٍ
٩٤ إِنَّ هَٰذَا لَهُوَ حَقُّ ٱلۡيَقِينِ ٩٥ فَسَبِّحۡ بِٱسۡمِ رَبِّكَ ٱلۡعَظِيمِ ٩٦

سُورَةُ الحَدِيدِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

سَبَّحَ لِلَّهِ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۖ وَهُوَ ٱلۡعَزِيزُ ٱلۡحَكِيمُ ١ لَهُۥ مُلۡكُ
ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۖ يُحۡيِۦ وَيُمِيتُۖ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٌ ٢ هُوَ
ٱلۡأَوَّلُ وَٱلۡأٓخِرُ وَٱلظَّٰهِرُ وَٱلۡبَاطِنُۖ وَهُوَ بِكُلِّ شَيۡءٍ عَلِيمٌ ٣

﴿إِنَّهُۥ لَقُرۡءَانٞ كَرِيمٞ﴾ کە بێگومان ئەمە قورئانێکی گەورە و بەڕێزە ﴿٧٧﴾ ﴿فِي كِتَٰبٖ مَّكۡنُونٖ﴾ لەناو کتێبێکی شاراوەدایە (کەلوح المحفوظە) ﴿٧٨﴾ ﴿لَّا يَمَسُّهُۥٓ إِلَّا ٱلۡمُطَهَّرُونَ﴾ جگە لە (فریشتە) پاکەکان کەس دەستی لێ نادات ﴿٧٩﴾ ﴿تَنزِيلٞ مِّن رَّبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ﴾ نێردراوەتە خوارەوە لە لایەن پەروەردگاری جیهانیانەوە ﴿٨٠﴾ ﴿أَفَبِهَٰذَا ٱلۡحَدِيثِ أَنتُم مُّدۡهِنُونَ﴾ دەی ئایا ئێوە بەم قورئانە باوەڕ ناکەن ﴿٨١﴾ ﴿وَتَجۡعَلُونَ رِزۡقَكُمۡ﴾ وە لەجیاتی سوپاسگوزاری لەسەر ڕۆزیتان ﴿أَنَّكُمۡ تُكَذِّبُونَ﴾ ئێوە باوەڕ ناهێنن ﴿٨٢﴾ ﴿فَلَوۡلَآ إِذَا بَلَغَتِ ٱلۡحُلۡقُومَ﴾ دەی بۆچی کاتێ گیان (ی نەخۆشەکەتان) دەگاتە گەرووی ﴿٨٣﴾ ﴿وَأَنتُمۡ حِينَئِذٖ تَنظُرُونَ﴾ وە ئێوە لەو کاتەدا تەماشا دەکەن ﴿٨٤﴾ ﴿وَنَحۡنُ أَقۡرَبُ إِلَيۡهِ مِنكُمۡ﴾ لەوکاتەدا (فریشتەکانمان) لە ئێوە نزیکترن لەو (کەسەی لەسەرەمەرگدایە) ﴿وَلَٰكِن لَّا تُبۡصِرُونَ﴾ بەڵام ئێوە (فریشتەکانی) ئێمە نابینن ﴿٨٥﴾ ﴿فَلَوۡلَآ إِن كُنتُمۡ غَيۡرَ مَدِينِينَ﴾ دەی بۆچی ئەگەر ئێوە (زیندوو ناکرێنەوەو) پاداشت نادرێنەوە؟ ﴿٨٦﴾ ﴿تَرۡجِعُونَهَآ إِن كُنتُمۡ صَٰدِقِينَ﴾ ڕۆحی (مردوەکەتان) بگێڕنەوە ئەگەر ڕاست دەکەن ﴿٨٧﴾ ﴿فَأَمَّآ إِن كَانَ مِنَ ٱلۡمُقَرَّبِينَ﴾ ئەمجا ئەگەر ئەو (کەسەی لە گیانە لادایە) لەنزیکان بێ (لەخوا) ﴿٨٨﴾ ﴿فَرَوۡحٞ وَرَيۡحَانٞ وَجَنَّتُ نَعِيمٖ﴾ ئەوە حەسانەوەو بۆنی خۆش و بەهەشتی پڕ لەناز و نیعمەتی بۆ هەیە ﴿٨٩﴾ ﴿وَأَمَّآ إِن كَانَ مِنۡ أَصۡحَٰبِ ٱلۡيَمِينِ﴾ وە ئەگەر لەهاوەڵانی دەستی ڕاست بێ ﴿٩٠﴾ ﴿فَسَلَٰمٞ لَّكَ مِنۡ أَصۡحَٰبِ ٱلۡيَمِينِ﴾ ئەوە سەلامەتی و بێ زیانی بۆ تۆ (چونکە) تۆ لەیارانی دەستی ڕاستی ﴿٩١﴾ ﴿وَأَمَّآ إِن كَانَ مِنَ ٱلۡمُكَذِّبِينَ ٱلضَّآلِّينَ﴾ بەڵام ئەگەر لە بێ باوەڕانی گومڕا بێت ﴿٩٢﴾ ﴿فَنُزُلٞ مِّنۡ حَمِيمٖ﴾ ئەوە (شوێنی) میواندارییەکەی ئێجگار گەرمە ﴿٩٣﴾ ﴿وَتَصۡلِيَةُ جَحِيمٍ﴾ وەچوونە ناو دۆزەخە ﴿٩٤﴾ ﴿إِنَّ هَٰذَا لَهُوَ حَقُّ ٱلۡيَقِينِ﴾ بەڕاستی ئەوەی (کە لەم سورەتەدا باسکرا) حەق و بێگومانە ﴿٩٥﴾ ﴿فَسَبِّحۡ بِٱسۡمِ رَبِّكَ ٱلۡعَظِيمِ﴾ جا کەوا بوو بەپاکی یاد وتەسبیحاتی پەروەردگاری گەورەی خۆت بکە ﴿٩٦﴾

سورەتی ﴿ الحديد ﴾

﴿بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ﴾ بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

﴿سَبَّحَ لِلَّهِ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۖ﴾ هەرچی لەئاسمانەکان و زەویدا هەیە تەسبیحاتی خوا دەکەن ﴿وَهُوَ ٱلۡعَزِيزُ ٱلۡحَكِيمُ﴾ وە هەر ئەوە بالادەستی کار بەجێ ﴿١﴾ ﴿لَهُۥ مُلۡكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۖ﴾ هەر بۆ ئەوە دەسەڵات و خاوەنیەتی ئاسمانەکان و زەوی ﴿يُحۡيِۦ وَيُمِيتُۖ﴾ دەژێنی دەمرێنێ ﴿وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٌ﴾ وە ئەو دەسەڵاتی بەسەر هەموو شتێکدا هەیە ﴿٢﴾ ﴿هُوَ ٱلۡأَوَّلُ وَٱلۡأٓخِرُ﴾ هەر ئەوە یەکەمینە (پێش هەموو شتێك هەبووە) وە هەر ئەوە دواهەمینیشە و(پاشی هەموو شتێك دەمێنێت) ﴿وَٱلظَّٰهِرُ وَٱلۡبَاطِنُۖ﴾ وە دیارو ئاشکرایە (بۆ خاوەن هۆش وفامەکان بەبەڵگەکانی) وە پەنهان وشاراوەیە (لەچاوی بەندەکان وزانایە بەئاشکرا ونهێنیەکان) ﴿وَهُوَ بِكُلِّ شَيۡءٍ عَلِيمٌ﴾ وە ئەو بەهەموو شتێك ئاگادارە ﴿٣﴾

هُوَ ٱلَّذِى خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَ فِى سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ ٱسۡتَوَىٰ
عَلَى ٱلۡعَرۡشِۚ يَعۡلَمُ مَا يَلِجُ فِى ٱلۡأَرۡضِ وَمَا يَخۡرُجُ مِنۡهَا وَمَا يَنزِلُ مِنَ
ٱلسَّمَآءِ وَمَا يَعۡرُجُ فِيهَاۖ وَهُوَ مَعَكُمۡ أَيۡنَ مَا كُنتُمۡۚ وَٱللَّهُ بِمَا تَعۡمَلُونَ
بَصِيرٞ ٤ لَّهُۥ مُلۡكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۚ وَإِلَى ٱللَّهِ تُرۡجَعُ ٱلۡأُمُورُ
٥ يُولِجُ ٱلَّيۡلَ فِى ٱلنَّهَارِ وَيُولِجُ ٱلنَّهَارَ فِى ٱلَّيۡلِۚ وَهُوَ عَلِيمُۢ بِذَاتِ
ٱلصُّدُورِ ٦ ءَامِنُواْ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ وَأَنفِقُواْ مِمَّا جَعَلَكُم
مُّسۡتَخۡلَفِينَ فِيهِۖ فَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ مِنكُمۡ وَأَنفَقُواْ لَهُمۡ أَجۡرٞ كَبِيرٞ ٧
وَمَا لَكُمۡ لَا تُؤۡمِنُونَ بِٱللَّهِ وَٱلرَّسُولُ يَدۡعُوكُمۡ لِتُؤۡمِنُواْ بِرَبِّكُمۡ وَقَدۡ
أَخَذَ مِيثَٰقَكُمۡ إِن كُنتُم مُّؤۡمِنِينَ ٨ هُوَ ٱلَّذِى يُنَزِّلُ عَلَىٰ عَبۡدِهِۦٓ
ءَايَٰتِۭ بَيِّنَٰتٖ لِّيُخۡرِجَكُم مِّنَ ٱلظُّلُمَٰتِ إِلَى ٱلنُّورِۚ وَإِنَّ ٱللَّهَ بِكُمۡ
لَرَءُوفٞ رَّحِيمٞ ٩ وَمَا لَكُمۡ أَلَّا تُنفِقُواْ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ وَلِلَّهِ مِيرَٰثُ
ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۚ لَا يَسۡتَوِى مِنكُم مَّنۡ أَنفَقَ مِن قَبۡلِ ٱلۡفَتۡحِ
وَقَٰتَلَۚ أُوْلَٰٓئِكَ أَعۡظَمُ دَرَجَةٗ مِّنَ ٱلَّذِينَ أَنفَقُواْ مِنۢ بَعۡدُ وَقَٰتَلُواْۚ
وَكُلّٗا وَعَدَ ٱللَّهُ ٱلۡحُسۡنَىٰۚ وَٱللَّهُ بِمَا تَعۡمَلُونَ خَبِيرٞ ١٠ مَّن ذَا
ٱلَّذِى يُقۡرِضُ ٱللَّهَ قَرۡضًا حَسَنٗا فَيُضَٰعِفَهُۥ لَهُۥ وَلَهُۥٓ أَجۡرٞ كَرِيمٞ ١١

﴿هُوَ ٱلَّذِي خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَ﴾ (خودا) ئەو زاتەیە کەئاسمانەکان و زەوی دروست کردووە
﴿فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ﴾ لەشەش ڕۆژدا ﴿ثُمَّ ٱسۡتَوَىٰ عَلَى ٱلۡعَرۡشِ﴾ پاشان بەرزبویەوە سەر عەرش و قەراری
گرت (باوەڕمان پێیەتی بەو شێوەی شیاوی خوا بێت، وەچۆنیەتیەکەی نازانین، تەنها خوا
خۆی دەزانێت) ﴿يَعۡلَمُ مَا يَلِجُ فِي ٱلۡأَرۡضِ﴾ دەزانێت چی دەچێتە ناوی زەوی ﴿وَمَا يَخۡرُجُ مِنۡهَا﴾ وەچی
لێ دێتە دەرەوە ﴿وَمَا يَنزِلُ مِنَ ٱلسَّمَآءِ﴾ وەچی لەئاسمانەوە دێتە خوار ﴿وَمَا يَعۡرُجُ فِيهَا﴾ وەچی بۆ
سەردەکەوێ ﴿وَهُوَ مَعَكُمۡ أَيۡنَ مَا كُنتُمۡ﴾ وە لەهەر کوێ بن خوا لەگەڵتانە (بەزانیاری و ئاگاداری)
﴿وَٱللَّهُ بِمَا تَعۡمَلُونَ بَصِيرٞ﴾ وەخوا بینایە بەهەرچی کە دەیکەن ﴿٤﴾ ﴿لَّهُۥ مُلۡكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ﴾
خاوەنداریتی ئاسمانەکان و زەوی هەر بۆ ئەوە ﴿وَإِلَى ٱللَّهِ تُرۡجَعُ ٱلۡأُمُورُ﴾ وە هەموو کارێک هەر بۆ
لای خوا دەگەڕێنرێتەوە ﴿٥﴾ ﴿يُولِجُ ٱلَّيۡلَ فِي ٱلنَّهَارِ﴾ شەو دەبات بەناو ڕۆژدا (لەهاوین و پایزدا)
﴿وَيُولِجُ ٱلنَّهَارَ فِي ٱلَّيۡلِ﴾ وە ڕۆژ دەبات بەناو شەودا (لە زستان و بەهاردا) ﴿وَهُوَ عَلِيمُۢ بِذَاتِ ٱلصُّدُورِ﴾ وە
ئەو (خوا) ئاگادارە بەنیازی ناو دڵان ﴿٦﴾ ﴿ءَامِنُواْ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ﴾ باوەڕ بهێنن بەخوا و پێغەمبەرەکەی
﴿وَأَنفِقُواْ مِمَّا جَعَلَكُم مُّسۡتَخۡلَفِينَ فِيهِ﴾ و ببەخشن لەو ماڵ وسامانەی کە خوا ئێوەی کردووە بە جێ نشینی
پێشینان تیایدا ﴿فَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ مِنكُمۡ وَأَنفَقُواْ﴾ ئەمجا ئەوانەتان کە باوەڕی هێناوە و دارایی یان بەخشیووە
﴿لَهُمۡ أَجۡرٞ كَبِيرٞ﴾ پاداشتی گەورەیان بۆ هەیە ﴿٧﴾ ﴿وَمَا لَكُمۡ لَا تُؤۡمِنُونَ بِٱللَّهِ﴾ ئەوە چیتانە بۆ باوەڕ بەخوا
ناهێنن؟ ﴿وَٱلرَّسُولُ يَدۡعُوكُمۡ﴾ کە پێغەمبەر بانگتان دەکات ﴿لِتُؤۡمِنُواْ بِرَبِّكُمۡ﴾ کە باوەڕ بە پەروەردگارتان
بهێنن ﴿وَقَدۡ أَخَذَ مِيثَٰقَكُمۡ﴾ لەکاتێکدا کە بێ گومان خوا پەیمانی (باوەڕ هێنانی) لێ وەرگرتوون
﴿إِن كُنتُم مُّؤۡمِنِينَ﴾ ئەگەر ئێوە باوەڕدارن ﴿٨﴾ ﴿هُوَ ٱلَّذِي يُنَزِّلُ عَلَىٰ عَبۡدِهِۦٓ﴾ خوا ئەو زاتەیە دەینێرێت بۆ بەندەی
خۆی (کە موحەممەد ﷺ)ە ﴿ءَايَٰتِۭ بَيِّنَٰتٖ﴾ بەڵگە و ئایەتانێکی ڕوون وئاشکرا ﴿لِّيُخۡرِجَكُم مِّنَ ٱلظُّلُمَٰتِ إِلَى
ٱلنُّورِ﴾ تا لەتاریکستانی (گومرایی وبێباوەڕی) دەرتان بهێنێت بۆ ناو ڕووناکی (ئیمان وئیسلام)
﴿وَإِنَّ ٱللَّهَ بِكُمۡ لَرَءُوفٞ رَّحِيمٞ﴾ وە بەڕاستی خوا بەرامبەر ئێوە بەسۆز و میهرەبانە ﴿٩﴾ ﴿وَمَا لَكُمۡ أَلَّا تُنفِقُواْ فِي سَبِيلِ
ٱللَّهِ﴾ ئەوە چیتانە کەوا هیچ نابەخشن لە ڕێ ی خوادا ﴿وَلِلَّهِ مِيرَٰثُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ﴾ لە کاتێکدا میراتی
ئاسمانەکان و زەوی بۆ خوا دەمێنێتەوە ﴿لَا يَسۡتَوِي مِنكُم﴾ یەکسان نین ئەوانەتان ﴿مَّنۡ أَنفَقَ مِن قَبۡلِ ٱلۡفَتۡحِ
وَقَٰتَلَ﴾ کە لەپێش گرتنی (مەککە)دا ماڵیان بەخشیو و جەنگاون (لەگەڵ ئەوانەی لە دوای فەتحی مەککە
ئەو کارانە بکەن) ﴿أُوْلَٰٓئِكَ أَعۡظَمُ دَرَجَةٗ﴾ ئەوانە پلەو پایەیان زۆر گەورەترە ﴿مِّنَ ٱلَّذِينَ أَنفَقُواْ مِنۢ بَعۡدُ وَقَٰتَلُواْ﴾
لەوانەی کە لەدوای (گرتنی مەککە) ماڵیان بەخشیووە و جەنگاون ﴿وَكُلّٗا وَعَدَ ٱللَّهُ ٱلۡحُسۡنَىٰ﴾ وە بەهەر
دوولا خوا بەڵێنی بەهەشتی داوە ﴿وَٱللَّهُ بِمَا تَعۡمَلُونَ خَبِيرٞ﴾ وە خوا ئاگادارە بەوەی کە دەیکەن ﴿١٠﴾
﴿مَّن ذَا ٱلَّذِي يُقۡرِضُ ٱللَّهَ﴾ کێ یە ئەو کەسەی قەرز دەدات بەخوا ﴿قَرۡضًا حَسَنٗا﴾ بەقەرزێکی چاک
(مەبەست ئەوەیە ماڵ ببەخشێت لەپێناو خوا) ﴿فَيُضَٰعِفَهُۥ لَهُۥ﴾ تا خواش چەند بەرامبەر بیداتەوە
﴿وَلَهُۥٓ أَجۡرٞ كَرِيمٞ﴾ وە پاداشتی زۆر چاکی بۆ هەیە ﴿١١﴾

ثلاثة أرباع الحزب ٥٤

يَوۡمَ تَرَى ٱلۡمُؤۡمِنِينَ وَٱلۡمُؤۡمِنَٰتِ يَسۡعَىٰ نُورُهُم بَيۡنَ أَيۡدِيهِمۡ
وَبِأَيۡمَٰنِهِمۖ بُشۡرَىٰكُمُ ٱلۡيَوۡمَ جَنَّٰتٞ تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُ خَٰلِدِينَ
فِيهَاۚ ذَٰلِكَ هُوَ ٱلۡفَوۡزُ ٱلۡعَظِيمُ ١٢ يَوۡمَ يَقُولُ ٱلۡمُنَٰفِقُونَ وَٱلۡمُنَٰفِقَٰتُ
لِلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱنظُرُونَا نَقۡتَبِسۡ مِن نُّورِكُمۡ قِيلَ ٱرۡجِعُواْ وَرَآءَكُمۡ
فَٱلۡتَمِسُواْ نُورٗاۖ فَضُرِبَ بَيۡنَهُم بِسُورٖ لَّهُۥ بَابُۢ بَاطِنُهُۥ فِيهِ ٱلرَّحۡمَةُ
وَظَٰهِرُهُۥ مِن قِبَلِهِ ٱلۡعَذَابُ ١٣ يُنَادُونَهُمۡ أَلَمۡ نَكُن مَّعَكُمۡۖ قَالُواْ بَلَىٰ
وَلَٰكِنَّكُمۡ فَتَنتُمۡ أَنفُسَكُمۡ وَتَرَبَّصۡتُمۡ وَٱرۡتَبۡتُمۡ وَغَرَّتۡكُمُ ٱلۡأَمَانِيُّ
حَتَّىٰ جَآءَ أَمۡرُ ٱللَّهِ وَغَرَّكُم بِٱللَّهِ ٱلۡغَرُورُ ١٤ فَٱلۡيَوۡمَ لَا يُؤۡخَذُ مِنكُمۡ
فِدۡيَةٞ وَلَا مِنَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْۚ مَأۡوَىٰكُمُ ٱلنَّارُۖ هِيَ مَوۡلَىٰكُمۡۖ
وَبِئۡسَ ٱلۡمَصِيرُ ١٥ ۞ أَلَمۡ يَأۡنِ لِلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ أَن تَخۡشَعَ
قُلُوبُهُمۡ لِذِكۡرِ ٱللَّهِ وَمَا نَزَلَ مِنَ ٱلۡحَقِّ وَلَا يَكُونُواْ كَٱلَّذِينَ
أُوتُواْ ٱلۡكِتَٰبَ مِن قَبۡلُ فَطَالَ عَلَيۡهِمُ ٱلۡأَمَدُ فَقَسَتۡ قُلُوبُهُمۡۖ وَكَثِيرٞ
مِّنۡهُمۡ فَٰسِقُونَ ١٦ ٱعۡلَمُوٓاْ أَنَّ ٱللَّهَ يُحۡيِ ٱلۡأَرۡضَ بَعۡدَ مَوۡتِهَاۚ قَدۡ بَيَّنَّا
لَكُمُ ٱلۡأٓيَٰتِ لَعَلَّكُمۡ تَعۡقِلُونَ ١٧ إِنَّ ٱلۡمُصَّدِّقِينَ وَٱلۡمُصَّدِّقَٰتِ
وَأَقۡرَضُواْ ٱللَّهَ قَرۡضًا حَسَنٗا يُضَٰعَفُ لَهُمۡ وَلَهُمۡ أَجۡرٞ كَرِيمٞ ١٨

﴿يَوْمَ تَرَى ٱلْمُؤْمِنِينَ وَٱلْمُؤْمِنَٰتِ﴾ لەرۆژێكـدا كەتۆ پیـاوان و ئافرەتانی ئیماندار دەبینیت ﴿يَسْعَىٰ نُورُهُم بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَبِأَيْمَٰنِهِم﴾ كەڕووناكـی (باوەڕیان) لەپێشـیانەوە و لەلای ڕاسـتیانەوە دەڕوات ﴿بُشْرَىٰكُمُ ٱلْيَوْمَ﴾ (پێیان دەڵێن) مژدەی ئێوە ئەمڕۆ ﴿جَنَّٰتٌ تَجْرِى مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ﴾ بەهەشتانێكە كەڕووباری زۆر بەژێریاندا دەڕوات ﴿خَٰلِدِينَ فِيهَا﴾ تێیدا دەمێننەوە بەهەمیشەیی ﴿ذَٰلِكَ هُوَ ٱلْفَوْزُ ٱلْعَظِيمُ﴾ هەر ئەوەیە سەركەوتنی گەورە ﴿١٢﴾ ﴿يَوْمَ يَقُولُ ٱلْمُنَٰفِقُونَ وَٱلْمُنَٰفِقَٰتُ﴾ لەو ڕۆژەدا پیاوان و ئافرەتانی دووڕوو دەڵێن ﴿لِلَّذِينَ ءَامَنُوا۟﴾ بەوانەی كەبـاوەڕدار بوون ﴿ٱنظُرُونَا نَقْتَبِسْ مِن نُّورِكُمْ﴾ سـەیرێكمان بكەن تا لەڕووناكیتان تروسـكێك وەرگرین ﴿قِيلَ ٱرْجِعُوا۟ وَرَآءَكُمْ﴾ پێیان دەوترێت بگەڕێنەوە بۆ دواوەی خۆتان ﴿فَٱلْتَمِسُوا۟ نُورًا﴾ وە داوای ڕووناكی بكەن بۆ خۆتان ﴿فَضُرِبَ بَيْنَهُم بِسُورٍ﴾ یەكسەر شوورایەك دەكێشرێ لەنێوانیاندا ﴿لَّهُۥ بَابٌۢ﴾ كەدەرگایەكی تێدایە ﴿بَاطِنُهُۥ فِيهِ ٱلرَّحْمَةُ﴾ ڕووی ناوەوەی ڕەحمەتی تێدایە ﴿وَظَٰهِرُهُۥ مِن قِبَلِهِ ٱلْعَذَابُ﴾ دەرەوەیشـی ڕووی لەسـزایە ﴿١٣﴾ ﴿يُنَادُونَهُمْ﴾ (دوو ڕووان ئیمانـداران) بانـگ دەكـەن و دەڵێـن ﴿أَلَمْ نَكُن مَّعَكُمْ﴾ ئایـا ئێمە لەگـەڵ ئێـوە نەبویـن (لـە نوێـژ و ڕۆژوودا) ﴿قَالُوا۟ بَلَىٰ﴾ ئیمانـداران دەڵێـن: بەڵـێ لەگەڵمانـدا بوون ﴿وَلَٰكِنَّكُمْ فَتَنتُمْ أَنفُسَكُمْ﴾ بـەڵام ئێوە خۆتان خەڵەتاند (دووڕوو پیلان گێڕبوون) ﴿وَتَرَبَّصْتُمْ وَٱرْتَبْتُمْ﴾ وە چاوەڕوانـی (نەمانـی باوەڕدارانتان) دەكرد و دوودڵ بوون ﴿وَغَرَّتْكُمُ ٱلْأَمَانِىُّ﴾ وە هیواو ئاوات فریووی دان ﴿حَتَّىٰ جَآءَ أَمْرُ ٱللَّهِ﴾ تـا فەرمانی خـوا هات(و مردن) ﴿وَغَرَّكُم بِٱللَّهِ ٱلْغَرُورُ﴾ وە شـەیتان فریوی دان بە لـێ بوردەیـی خوای گەورە ﴿١٤﴾ ﴿فَٱلْيَوْمَ لَا يُؤْخَذُ مِنكُمْ فِدْيَةٌ﴾ ئەمـڕۆ هیچ بریتیـەك وەرناگیرێت نە لەئێوە ﴿وَلَا مِنَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟﴾ وە نـە لـە بـێ باوەڕان بـۆ ڕزگـار بوونتـان ﴿مَأْوَىٰكُمُ ٱلنَّارُ﴾ جێگاتـان ئاگری دۆزەخـە ﴿هِىَ مَوْلَىٰكُمْ﴾ ئەو ئاگرە شـیاوتانە ﴿وَبِئْسَ ٱلْمَصِيرُ﴾ ئای چەند سـەرئەنجامێكی خراپە ﴿١٥﴾ ﴿أَلَمْ يَأْنِ لِلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟﴾ ئایا كاتی ئەوە نەهاتووە بۆ بڕواداران ﴿أَن تَخْشَعَ قُلُوبُهُمْ لِذِكْرِ ٱللَّهِ﴾ كە دڵیان ڕاچڵەكێت وملكەچ بێ بۆیادوزیكری خوا ﴿وَمَا نَزَلَ مِنَ ٱلْحَقِّ﴾ وەبۆ ئەوقورئانەی كەناردویەتیە خوارەوە؟ ﴿وَلَا يَكُونُوا۟ كَٱلَّذِينَ﴾ وەك ئەوكەسـانە (جوولەكـە و گـاوور) نەبـن ﴿أُوتُوا۟ ٱلْكِتَٰبَ مِن قَبْلُ﴾ كـە لەمـەو پێـش كتێبـی ئاسـمانیان پێـدرا ﴿فَطَالَ عَلَيْهِمُ ٱلْأَمَدُ﴾ وە ماوەیەكـی دووروو درێژیـان بەسـەردا تێپـەڕی ﴿فَقَسَتْ قُلُوبُهُمْ﴾ ئەمجا دڵیان ڕەق بوو ﴿وَكَثِيرٌ مِّنْهُمْ فَٰسِقُونَ﴾ وە زۆربەیان یاخی و لەسنووردەچوو بوون ﴿١٦﴾ ﴿ٱعْلَمُوٓا۟ أَنَّ ٱللَّهَ يُحْىِ ٱلْأَرْضَ﴾ بێگومـان بزانن كەخوا زەوی زینـدوو دەكاتەوە ﴿بَعْدَ مَوْتِهَا﴾ دوای مردنی ﴿قَدْ بَيَّنَّا لَكُمُ ٱلْءَايَٰتِ﴾ بێگومان نیشانەو بەڵگەكانمان بۆ ڕوون كردونەتەوە ﴿لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ﴾ تابیربكەنەوە ﴿١٧﴾ ﴿إِنَّ ٱلْمُصَّدِّقِينَ وَٱلْمُصَّدِّقَٰتِ﴾ بێگومان پیاوان و ژنانی خێرخواز ﴿وَأَقْرَضُوا۟ ٱللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا﴾ ئەوانەش قەرز دەدەن بەخوا بەقەرزێكی چاك (یارمەتی هەژاران دەدەن) ﴿يُضَٰعَفُ لَهُمْ﴾ چەند بەرامبەر دەیاندرێتەوە ﴿وَلَهُمْ أَجْرٌ كَرِيمٌ﴾ وە بۆ ئەوان هەیە پاداشتی زۆر چاك ﴿١٨﴾

وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ بِٱللَّهِ وَرُسُلِهِۦٓ أُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلصِّدِّيقُونَۖ وَٱلشُّهَدَآءُ
عِندَ رَبِّهِمۡ لَهُمۡ أَجۡرُهُمۡ وَنُورُهُمۡۖ وَٱلَّذِينَ كَفَرُواْ وَكَذَّبُواْ
بِـَٔايَٰتِنَآ أُوْلَٰٓئِكَ أَصۡحَٰبُ ٱلۡجَحِيمِ ﴿١٩﴾ ٱعۡلَمُوٓاْ أَنَّمَا ٱلۡحَيَوٰةُ
ٱلدُّنۡيَا لَعِبٞ وَلَهۡوٞ وَزِينَةٞ وَتَفَاخُرُۢ بَيۡنَكُمۡ وَتَكَاثُرٞ فِي ٱلۡأَمۡوَٰلِ
وَٱلۡأَوۡلَٰدِۖ كَمَثَلِ غَيۡثٍ أَعۡجَبَ ٱلۡكُفَّارَ نَبَاتُهُۥ ثُمَّ يَهِيجُ فَتَرَىٰهُ
مُصۡفَرّٗا ثُمَّ يَكُونُ حُطَٰمٗاۖ وَفِي ٱلۡأٓخِرَةِ عَذَابٞ شَدِيدٞ وَمَغۡفِرَةٞ
مِّنَ ٱللَّهِ وَرِضۡوَٰنٞۚ وَمَا ٱلۡحَيَوٰةُ ٱلدُّنۡيَآ إِلَّا مَتَٰعُ ٱلۡغُرُورِ ﴿٢٠﴾
سَابِقُوٓاْ إِلَىٰ مَغۡفِرَةٖ مِّن رَّبِّكُمۡ وَجَنَّةٍ عَرۡضُهَا كَعَرۡضِ ٱلسَّمَآءِ
وَٱلۡأَرۡضِ أُعِدَّتۡ لِلَّذِينَ ءَامَنُواْ بِٱللَّهِ وَرُسُلِهِۦۚ ذَٰلِكَ فَضۡلُ
ٱللَّهِ يُؤۡتِيهِ مَن يَشَآءُۚ وَٱللَّهُ ذُو ٱلۡفَضۡلِ ٱلۡعَظِيمِ ﴿٢١﴾ مَآ أَصَابَ
مِن مُّصِيبَةٖ فِي ٱلۡأَرۡضِ وَلَا فِيٓ أَنفُسِكُمۡ إِلَّا فِي كِتَٰبٖ مِّن
قَبۡلِ أَن نَّبۡرَأَهَآۚ إِنَّ ذَٰلِكَ عَلَى ٱللَّهِ يَسِيرٞ ﴿٢٢﴾ لِّكَيۡلَا
تَأۡسَوۡاْ عَلَىٰ مَا فَاتَكُمۡ وَلَا تَفۡرَحُواْ بِمَآ ءَاتَىٰكُمۡۗ وَٱللَّهُ
لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخۡتَالٖ فَخُورٍ ﴿٢٣﴾ ٱلَّذِينَ يَبۡخَلُونَ وَيَأۡمُرُونَ
ٱلنَّاسَ بِٱلۡبُخۡلِۗ وَمَن يَتَوَلَّ فَإِنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلۡغَنِيُّ ٱلۡحَمِيدُ ﴿٢٤﴾

﴿وَالَّذِينَ ءَامَنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ﴾ وە ئەوانـەی باوەڕیـان هێنـاوە بەخـوا و بەپێغەمبەرانی ﴿أُولَٰئِكَ هُمُ الصِّدِّيقُونَ﴾
ئەوانە خۆیانن ڕاسـت گۆیان ﴿وَالشُّهَدَاءُ عِندَ رَبِّهِمْ﴾ وەشـەهیدان لـەلای پەروەردگاریان ﴿لَهُمْ أَجْرُهُمْ
وَنُورُهُمْ﴾ خاوەن پاداشت و نور و ڕووناکی خۆیانن ﴿وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا﴾ وە ئەوانەی کەبێ
باوەڕبوون و بەڵگە و نیشانەکانی ئێمەیان بەدرۆ زانی ﴿أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ﴾ ئەوانە هاوەڵی ئاگری
دۆزەخن ﴿١٩﴾ ﴿اعْلَمُوا أَنَّمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا﴾ وە بزانن کەبێگومان ژیانی دونیا تەنها ﴿لَعِبٌ وَلَهْوٌ وَزِينَةٌ﴾ گاڵتە
و گەمە و ڕازاندنەوە و ﴿وَتَفَاخُرٌ بَيْنَكُمْ وَتَكَاثُرٌ فِي الْأَمْوَالِ وَالْأَوْلَادِ﴾ خۆهەڵکێشانە لەنێوانتاندا و لاف لێدانە
بەدارایـی و منداڵـی زۆرەوە ﴿كَمَثَلِ غَيْثٍ﴾ وەك بارانێـك وایە ﴿أَعْجَبَ الْكُفَّارَ نَبَاتُهُ﴾ کە حاسـڵاتەکەی
جووتیـاران دڵخـۆش بـکات ﴿ثُمَّ يَهِيجُ فَتَرَاهُ مُصْفَرًّا﴾ پاشـان ووشـك ببێ و بـەزەردی بـی ببینیت
﴿ثُمَّ يَكُونُ حُطَامًا﴾ لـە پاشـان ببێت بـە پووش و پـەڵاش ﴿وَفِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ شَدِيدٌ﴾ لە ڕۆژی دوایشـدا
سـزای توند و سـەخت (هەیە بۆ دونیا پەرسـتان) ﴿وَمَغْفِرَةٌ مِّنَ اللَّهِ وَرِضْوَانٌ﴾ وە لێ بوردن و ڕەزامەندی
هەیـە لەلایـەن خواوە (بۆ خوا ناسـان) ﴿وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا مَتَاعُ الْغُرُورِ﴾ وە ژیانی دونیـا هیچ نی یە
جگـە لـە ڕابواردنێکـی خەڵەتێنـەر نەبێـت ﴿٢٠﴾ ﴿سَابِقُوا إِلَىٰ مَغْفِرَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ﴾ (کەواتە) پێشبرکێ بکەن
بۆ (دەسـت خسـتنی) لێخۆشـبوون لەلایەن پەروەردگارتانەوە ﴿وَجَنَّةٍ عَرْضُهَا﴾ وە بۆ بەهەشـتێك کە
پانتایـی یەکـەی ﴿كَعَرْضِ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ﴾ بەوێنـەی پانتایی ئاسـمان و زەوی یە ﴿أُعِدَّتْ لِلَّذِينَ ءَامَنُوا﴾
ئامادەکـراوە بـۆ ئەوانـەی باوەڕیـان هێنـاوە ﴿بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ﴾ بەخـوا و پێغەمبەرانـی ﴿ذَٰلِكَ فَضْلُ اللَّهِ﴾
ئـەو (پاداشـتە) بەخششـێکی خوایـی یە ﴿يُؤْتِيهِ مَن يَشَاءُ﴾ دەیـدات بە هـەر کەس کەخـۆی بیەوێت
﴿وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ﴾ وە خـوا خاوەنـی بەخششـی گەورەیـە ﴿٢١﴾ ﴿مَا أَصَابَ مِن مُّصِيبَةٍ﴾ هیچ زیان و
بەڵایـەك ڕووی نەداوە ﴿فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي أَنفُسِكُمْ﴾ نە لەزەوی و نە لە خـودی خۆتاندا ﴿إِلَّا فِي كِتَابٍ﴾
ئیلـلا لە (لوح المحفوظ) دا نوسـراوە ﴿مِّن قَبْلِ أَن نَّبْرَأَهَا﴾ پێش ئەوەی بەدی بهێنین ﴿إِنَّ ذَٰلِكَ عَلَى اللَّهِ
يَسِيرٌ﴾ بێگومان ئەوە بۆ خوا زۆر ئاسانە ﴿٢٢﴾ ﴿لِّكَيْلَا تَأْسَوْا﴾ تا خەفەت نەخۆن ﴿عَلَىٰ مَا فَاتَكُمْ﴾
بۆ ئەوەی لەدەسـتتان چـووە ﴿وَلَا تَفْرَحُوا﴾ وە دڵخۆش و مەغـرور نەبن ﴿بِمَا ءَاتَاكُمْ﴾ بەوەی کە
پێـی داوون ﴿وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ﴾ وەخـوا هیـچ خـۆ بـەزل زانێکـی شـانازی کـەری خۆش
ناوێـت ﴿٢٣﴾ ﴿الَّذِينَ يَبْخَلُونَ﴾ ئەوانـەی چروکـی و ڕەزیلـی دەکەن (لەماڵ بەخشـین لەپێنـاو خوادا)
﴿وَيَأْمُرُونَ النَّاسَ بِالْبُخْلِ﴾ وە فەرمان بەخەڵکیش دەکەن ڕەزیل و چروك بن ﴿وَمَن يَتَوَلَّ فَإِنَّ اللَّهَ﴾ وە هەر
کەس پشت هەڵکات ئەوە بێگومان خوا ﴿هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ﴾ هەر خۆی بێ نیازی سوپاسکراوە ﴿٢٤﴾

لَقَدۡ أَرۡسَلۡنَا رُسُلَنَا بِٱلۡبَيِّنَٰتِ وَأَنزَلۡنَا مَعَهُمُ ٱلۡكِتَٰبَ
وَٱلۡمِيزَانَ لِيَقُومَ ٱلنَّاسُ بِٱلۡقِسۡطِۖ وَأَنزَلۡنَا ٱلۡحَدِيدَ فِيهِ
بَأۡسٞ شَدِيدٞ وَمَنَٰفِعُ لِلنَّاسِ وَلِيَعۡلَمَ ٱللَّهُ مَن يَنصُرُهُۥ وَرُسُلَهُۥ
بِٱلۡغَيۡبِۚ إِنَّ ٱللَّهَ قَوِيٌّ عَزِيزٞ ٢٥ وَلَقَدۡ أَرۡسَلۡنَا نُوحٗا وَإِبۡرَٰهِيمَ
وَجَعَلۡنَا فِي ذُرِّيَّتِهِمَا ٱلنُّبُوَّةَ وَٱلۡكِتَٰبَۖ فَمِنۡهُم مُّهۡتَدٖۖ
وَكَثِيرٞ مِّنۡهُمۡ فَٰسِقُونَ ٢٦ ثُمَّ قَفَّيۡنَا عَلَىٰٓ ءَاثَٰرِهِم
بِرُسُلِنَا وَقَفَّيۡنَا بِعِيسَى ٱبۡنِ مَرۡيَمَ وَءَاتَيۡنَٰهُ ٱلۡإِنجِيلَۖ وَجَعَلۡنَا
فِي قُلُوبِ ٱلَّذِينَ ٱتَّبَعُوهُ رَأۡفَةٗ وَرَحۡمَةٗۚ وَرَهۡبَانِيَّةً
ٱبۡتَدَعُوهَا مَا كَتَبۡنَٰهَا عَلَيۡهِمۡ إِلَّا ٱبۡتِغَآءَ رِضۡوَٰنِ ٱللَّهِ
فَمَا رَعَوۡهَا حَقَّ رِعَايَتِهَاۖ فَـَٔاتَيۡنَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ مِنۡهُمۡ أَجۡرَهُمۡۖ
وَكَثِيرٞ مِّنۡهُمۡ فَٰسِقُونَ ٢٧ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱتَّقُواْ ٱللَّهَ
وَءَامِنُواْ بِرَسُولِهِۦ يُؤۡتِكُمۡ كِفۡلَيۡنِ مِن رَّحۡمَتِهِۦ وَيَجۡعَل لَّكُمۡ نُورٗا
تَمۡشُونَ بِهِۦ وَيَغۡفِرۡ لَكُمۡۚ وَٱللَّهُ غَفُورٞ رَّحِيمٞ ٢٨ لِّئَلَّا يَعۡلَمَ
أَهۡلُ ٱلۡكِتَٰبِ أَلَّا يَقۡدِرُونَ عَلَىٰ شَيۡءٖ مِّن فَضۡلِ ٱللَّهِ وَأَنَّ
ٱلۡفَضۡلَ بِيَدِ ٱللَّهِ يُؤۡتِيهِ مَن يَشَآءُۚ وَٱللَّهُ ذُو ٱلۡفَضۡلِ ٱلۡعَظِيمِ ٢٩

﴿لَقَدۡ أَرۡسَلۡنَا رُسُلَنَا﴾ سوێند بەخوا بەڕاستی ئێمە پێغەمبەرانی خۆمانمان ناردووە ﴿بِٱلۡبَيِّنَٰتِ﴾ بە
بەڵگەو موعجیزەی ڕوونەوە ﴿وَأَنزَلۡنَا مَعَهُمُ ٱلۡكِتَٰبَ وَٱلۡمِيزَانَ﴾ وە کتێبی (ئاسمانی) و تەرازوی
دادمان لەگەڵدا ناردن ﴿لِيَقُومَ ٱلنَّاسُ بِٱلۡقِسۡطِۖ﴾ بۆ ئەوەی خەڵکی بەدادگەری ڕەفتار بکەن (لەناو
خۆیاندا) ﴿وَأَنزَلۡنَا ٱلۡحَدِيدَ﴾ وەئاسنمان دروست کرد ﴿فِيهِ بَأۡسٞ شَدِيدٞ﴾ کە هێزێکی بەتینی توندی
تێدایە بۆجەنگ کردن ﴿وَمَنَٰفِعُ لِلنَّاسِ﴾ وە سوودێکی زۆریشی هەیە بۆ خەڵکی (لەبەرکاهێنانی
لە هەموو جۆرە پیشەسازییە خزمەتگوزاریەکاندا) ﴿وَلِيَعۡلَمَ ٱللَّهُ﴾ وە تا خوا دەری بخات
﴿مَن يَنصُرُهُۥ وَرُسُلَهُۥ بِٱلۡغَيۡبِۚ﴾ چ کەسێ یارمەتی (ئاینی) خواو پێغەمبەرانی دەدات کە پەنهانیشە ﴿إِنَّ
ٱللَّهَ قَوِيٌّ عَزِيزٞ﴾ بێگومان خوا بەهێزو دەسەڵاتە ﴿٢٥﴾ ﴿وَلَقَدۡ أَرۡسَلۡنَا نُوحٗا وَإِبۡرَٰهِيمَ﴾ سوێند بەخوا بێگومان
نووح و ئیبراهیممان ڕەوانەکرد ﴿وَجَعَلۡنَا فِي ذُرِّيَّتِهِمَا ٱلنُّبُوَّةَ وَٱلۡكِتَٰبَۖ﴾ وە لە ناو وەچەکانیشیاندا
پێغەمبەرێتی و کتێبی ئاسمانیمان دانا ﴿فَمِنۡهُم مُّهۡتَدٖۖ﴾ ئەمجا هەندێکیان ڕێنموونیان وەرگرت
﴿وَكَثِيرٞ مِّنۡهُمۡ فَٰسِقُونَ﴾ وە زۆریشیان یاخی و کافربوون ﴿٢٦﴾ ﴿ثُمَّ قَفَّيۡنَا عَلَىٰٓ ءَاثَٰرِهِم بِرُسُلِنَا﴾ لە
پاشان بەشوێن ئەواندا دیسان پێغەمبەرانی خۆمانمان نارد ﴿وَقَفَّيۡنَا بِعِيسَى ٱبۡنِ مَرۡيَمَ﴾ وە دواتر عیسای
کوڕی مەریەممان نارد ﴿وَءَاتَيۡنَٰهُ ٱلۡإِنجِيلَۖ﴾ وەئینجیلمان پێ بەخشی ﴿وَجَعَلۡنَا فِي قُلُوبِ ٱلَّذِينَ ٱتَّبَعُوهُ﴾ وە
لە دڵی ئەوانەدا کەشوێنی کەوتن ﴿رَأۡفَةٗ وَرَحۡمَةٗۚ﴾ سۆز و بەزەییمان دروست کرد ﴿وَرَهۡبَانِيَّةً
ٱبۡتَدَعُوهَا﴾ وە گۆشە گیری یەك کە خۆیان دایان هێنا بوو ﴿مَا كَتَبۡنَٰهَا عَلَيۡهِمۡ﴾ کە ئێمە ئەوەمان لەسەر
پێویست نەکردبوون ﴿إِلَّا ٱبۡتِغَآءَ رِضۡوَٰنِ ٱللَّهِ﴾ بەڵام خۆیان دایان هێنا بۆ ڕەزامەندی خوا ﴿فَمَا رَعَوۡهَا حَقَّ
رِعَايَتِهَاۖ﴾ کەچی وەك پێویست پارێزگاری ئەو گۆشەگیرییەیان نەکرد ﴿فَـَٔاتَيۡنَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ مِنۡهُمۡ﴾
ئێمەش بەخشیمان بەوانەیان کەباوەڕیان هێنا بوو ﴿أَجۡرَهُمۡۖ﴾ پاداشتی خۆیان. ﴿وَكَثِيرٞ مِّنۡهُمۡ فَٰسِقُونَ﴾
وە زۆریشیان لە سنوور دەرچوون ﴿٢٧﴾ ﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ﴾ ئەی ئەو کەسانەی باوەڕتان هێناوە
﴿ٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَءَامِنُواْ بِرَسُولِهِۦ﴾ لەخوا بترسن و باوەڕبهێنن بەپێغەمبەرەکەی ﴿يُؤۡتِكُمۡ كِفۡلَيۡنِ مِن رَّحۡمَتِهِۦ﴾
دوو بەشتان لەڕەحمەت و بەخششی خۆی پێ دەبەخشێ ﴿وَيَجۡعَل لَّكُمۡ نُورٗا﴾ وە ڕووناکییەکتان دەداتێ
﴿تَمۡشُونَ بِهِۦ﴾ کە ڕێنموونی وڕێی ڕاستی پێ دەرکەن ﴿وَيَغۡفِرۡ لَكُمۡۚ﴾ وە لێتان خۆش دەبێت
﴿وَٱللَّهُ غَفُورٞ رَّحِيمٞ﴾ وەخوا لێ خۆشبووی میهرەبانە ﴿٢٨﴾ ﴿لِّئَلَّا يَعۡلَمَ أَهۡلُ ٱلۡكِتَٰبِ﴾ تا خاوەن پەڕاوە
ئاسمانیەکان بزانن ﴿أَلَّا يَقۡدِرُونَ عَلَىٰ شَيۡءٖ مِّن فَضۡلِ ٱللَّهِ﴾ کە دەسەڵاتیان نی یە بەسەر هیچێك لە بەخششی
خوا ﴿وَأَنَّ ٱلۡفَضۡلَ بِيَدِ ٱللَّهِ﴾ وە هەرچی بەخشش هەیە بە دەست خوایە ﴿يُؤۡتِيهِ مَن يَشَآءُۚ﴾ دەیدات بە هەر
کەسێك کە خۆی بیەوێت ﴿وَٱللَّهُ ذُو ٱلۡفَضۡلِ ٱلۡعَظِيمِ﴾ وە خوا خاوەنی بەخششی زۆر گەورەیە ﴿٢٩﴾

سُورَةُ المُجَادلَةِ

الجزء ٢٨ الحزب ٥٥

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

قَدۡ سَمِعَ ٱللَّهُ قَوۡلَ ٱلَّتِي تُجَٰدِلُكَ فِي زَوۡجِهَا وَتَشۡتَكِيٓ إِلَى ٱللَّهِ
وَٱللَّهُ يَسۡمَعُ تَحَاوُرَكُمَآۚ إِنَّ ٱللَّهَ سَمِيعُۢ بَصِيرٌ ١ ٱلَّذِينَ يُظَٰهِرُونَ
مِنكُم مِّن نِّسَآئِهِم مَّا هُنَّ أُمَّهَٰتِهِمۡۖ إِنۡ أُمَّهَٰتُهُمۡ إِلَّا ٱلَّٰٓـِٔي
وَلَدۡنَهُمۡۚ وَإِنَّهُمۡ لَيَقُولُونَ مُنكَرٗا مِّنَ ٱلۡقَوۡلِ وَزُورٗاۚ وَإِنَّ
ٱللَّهَ لَعَفُوٌّ غَفُورٞ ٢ وَٱلَّذِينَ يُظَٰهِرُونَ مِن نِّسَآئِهِمۡ ثُمَّ يَعُودُونَ
لِمَا قَالُواْ فَتَحۡرِيرُ رَقَبَةٖ مِّن قَبۡلِ أَن يَتَمَآسَّاۚ ذَٰلِكُمۡ تُوعَظُونَ
بِهِۦۚ وَٱللَّهُ بِمَا تَعۡمَلُونَ خَبِيرٞ ٣ فَمَن لَّمۡ يَجِدۡ فَصِيَامُ شَهۡرَيۡنِ
مُتَتَابِعَيۡنِ مِن قَبۡلِ أَن يَتَمَآسَّاۖ فَمَن لَّمۡ يَسۡتَطِعۡ فَإِطۡعَامُ سِتِّينَ
مِسۡكِينٗاۚ ذَٰلِكَ لِتُؤۡمِنُواْ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦۚ وَتِلۡكَ حُدُودُ ٱللَّهِۗ
وَلِلۡكَٰفِرِينَ عَذَابٌ أَلِيمٌ ٤ إِنَّ ٱلَّذِينَ يُحَآدُّونَ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ
كُبِتُواْ كَمَا كُبِتَ ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِهِمۡۚ وَقَدۡ أَنزَلۡنَآ ءَايَٰتِۭ بَيِّنَٰتٖۚ
وَلِلۡكَٰفِرِينَ عَذَابٞ مُّهِينٞ ٥ يَوۡمَ يَبۡعَثُهُمُ ٱللَّهُ جَمِيعٗا فَيُنَبِّئُهُم
بِمَا عَمِلُوٓاْۚ أَحۡصَىٰهُ ٱللَّهُ وَنَسُوهُۚ وَٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ شَهِيدٌ ٦

سورەتی ﴿ الْمُجَادَلَةِ ﴾

﴿ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ ﴾ بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

﴿قَدْ سَمِعَ اللَّهُ﴾ بەڕاستی خوا بیستی ﴿قَوْلَ الَّتِي تُجَادِلُكَ فِي زَوْجِهَا﴾ ووتەی ئەو ژنەی کە لەبارەی مێردەکەیەوە
گفتوگۆی لەگەڵ ئەکردی ﴿وَتَشْتَكِي إِلَى اللَّهِ﴾ وە سکاڵای خۆی بۆ لای خوا ئەبرد ﴿وَاللَّهُ يَسْمَعُ
تَحَاوُرَكُمَا﴾ وە خوا گوێی لە ووتوویژی هەردووکتان بوو ﴿إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ﴾ بەڕاستی خوا بیسەری
بینایە ﴿١﴾ ﴿الَّذِينَ يُظَاهِرُونَ مِنكُم﴾ ئەوانەتان کە ظهار دەکەن ﴿مِّن نِّسَائِهِم﴾ لەگەڵ ژنەکانیاندا (پێیان
دەڵێن وەك دایکمان وان) ﴿مَّا هُنَّ أُمَّهَاتِهِمْ﴾ ئەوانە دایکی ئەوان نین ﴿إِنْ أُمَّهَاتُهُمْ﴾ دایکی ئەوان
﴿إِلَّا اللَّائِي وَلَدْنَهُمْ﴾ هەر ئەو ژنانەن کەئەوانیان لێ بووە ﴿وَإِنَّهُمْ لَيَقُولُونَ مُنكَرًا مِّنَ الْقَوْلِ﴾ وە بێگومان
ئەوانە گوفتارێکی خراپی ناپەسەند دەڵێن ﴿وَزُورًا﴾ و درۆ دەکەن ﴿وَإِنَّ اللَّهَ لَعَفُوٌّ غَفُورٌ﴾ وە بەڕاستی
خوا لێ خۆش بووی لێ بووردەیە ﴿٢﴾ ﴿وَالَّذِينَ يُظَاهِرُونَ﴾ ئەوانەی ظهار دەکەن ﴿مِن نِّسَائِهِمْ﴾ لەگەڵ
هاوسەرەکانیان ﴿ثُمَّ يَعُودُونَ﴾ لەپاشان پەشیمان دەبنەوەو (دەیانەوێت بچنە لایان) ﴿لِمَا قَالُوا﴾
لەوەی کەووتویانە (واتە خێرا تەڵاقیان نادەن) ﴿فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ﴾ ئەوە پێویستە بەندەیەك ئازاد بکەن
﴿مِّن قَبْلِ أَن يَتَمَاسَّا﴾ لەپێش ئەوەی بەیەك بگەن (و بچنە لایان) ﴿ذَٰلِكُمْ تُوعَظُونَ بِهِ﴾ ئەم کەفارەتەی
(کە لەسەرتان پێویست کراوە) ئامۆژگاری دەکرێن پێ ی ﴿وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ﴾ وە خوا شارەزا
وئاگادارە بەوەی کە دەیکەن ﴿٣﴾ ﴿فَمَن لَّمْ يَجِدْ﴾ ئەمجا ئەگەر یەکێك (بەندەی) دەست نەکەوت
﴿فَصِيَامُ شَهْرَيْنِ مُتَتَابِعَيْنِ﴾ ئەوە با دوو مانگ لەسەریەك بەڕۆژوو بێت ﴿مِن قَبْلِ أَن يَتَمَاسَّا﴾ پێش ئەوەی
بچنە لای یەك ﴿فَمَن لَّمْ يَسْتَطِعْ﴾ ئەگەر یەکێك نەیتوانی (دوومانگ بەڕۆژوو بێت) ﴿فَإِطْعَامُ سِتِّينَ مِسْكِينًا﴾
ئەوە با نانی شەست هەژار بدات ﴿ذَٰلِكَ لِتُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ﴾ ئەو (کەفارەتانە کە لەسەرتان پێویست
کراوە) بۆ ئەوەیە باوەڕ بکەن بەخوا و پێغەمبەری خوا (مل کەچی فەرمانی خواو پێغەمبەری خوا بن)
﴿وَتِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ﴾ وە ئەوانە سنووری خوان ﴿وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ أَلِيمٌ﴾ وە بۆ بێ باوەڕان هەیە سزای
سەخت ﴿٤﴾ ﴿إِنَّ الَّذِينَ يُحَادُّونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ﴾ بێگومان ئەوانەی دژایەتی و سەرپێچی خواو پێغەمبەری
خوا دەکەن ﴿كُبِتُوا﴾ ڕیسواو سەرشۆڕ دەکرێن ﴿كَمَا كُبِتَ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ﴾ هەر وەك ئەوانەی
پێش ئەمان ڕیسواو سەرشۆڕ کران ﴿وَقَدْ أَنزَلْنَا آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ﴾ (چۆن نافەرمانی دەکەن) لەکاتێکدا
دڵنیان کە ئێمە بەڵگەی ڕوونمان ناردۆتە خوارەوە ﴿وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ مُّهِينٌ﴾ وە بۆ بێ باوەڕان سزای
ڕیسواکەر هەیە ﴿٥﴾ ﴿يَوْمَ يَبْعَثُهُمُ اللَّهُ جَمِيعًا﴾ لەڕۆژێکدا کەخوا هەموویان تێکڕا زیندوو دەکاتەوە
﴿فَيُنَبِّئُهُم بِمَا عَمِلُوا﴾ پاشان هەواڵیان پێ دەدات بەوەی کە کردویانە ﴿أَحْصَاهُ اللَّهُ وَنَسُوهُ﴾ کەخوا
(هەمووی) ژماردووەوە (بەڵام) خۆیان لەبیریان چووە ﴿وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ﴾ وە خوا بەسەر
هەموو شتێکدا ئاگادارە ﴿٦﴾

أَلَمۡ تَرَ أَنَّ ٱللَّهَ يَعۡلَمُ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلۡأَرۡضِۖ مَا يَكُونُ مِن
نَّجۡوَىٰ ثَلَٰثَةٍ إِلَّا هُوَ رَابِعُهُمۡ وَلَا خَمۡسَةٍ إِلَّا هُوَ سَادِسُهُمۡ وَلَآ أَدۡنَىٰ
مِن ذَٰلِكَ وَلَآ أَكۡثَرَ إِلَّا هُوَ مَعَهُمۡ أَيۡنَ مَا كَانُواْۖ ثُمَّ يُنَبِّئُهُم بِمَا
عَمِلُواْ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِۚ إِنَّ ٱللَّهَ بِكُلِّ شَيۡءٍ عَلِيمٌ ٧ أَلَمۡ تَرَ إِلَى ٱلَّذِينَ
نُهُواْ عَنِ ٱلنَّجۡوَىٰ ثُمَّ يَعُودُونَ لِمَا نُهُواْ عَنۡهُ وَيَتَنَٰجَوۡنَ بِٱلۡإِثۡمِ
وَٱلۡعُدۡوَٰنِ وَمَعۡصِيَتِ ٱلرَّسُولِۖ وَإِذَا جَآءُوكَ حَيَّوۡكَ بِمَا لَمۡ يُحَيِّكَ
بِهِ ٱللَّهُ وَيَقُولُونَ فِيٓ أَنفُسِهِمۡ لَوۡلَا يُعَذِّبُنَا ٱللَّهُ بِمَا نَقُولُۚ حَسۡبُهُمۡ
جَهَنَّمُ يَصۡلَوۡنَهَاۖ فَبِئۡسَ ٱلۡمَصِيرُ ٨ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِذَا
تَنَٰجَيۡتُمۡ فَلَا تَتَنَٰجَوۡاْ بِٱلۡإِثۡمِ وَٱلۡعُدۡوَٰنِ وَمَعۡصِيَتِ ٱلرَّسُولِ
وَتَنَٰجَوۡاْ بِٱلۡبِرِّ وَٱلتَّقۡوَىٰۖ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ ٱلَّذِيٓ إِلَيۡهِ تُحۡشَرُونَ ٩ إِنَّمَا
ٱلنَّجۡوَىٰ مِنَ ٱلشَّيۡطَٰنِ لِيَحۡزُنَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَلَيۡسَ بِضَآرِّهِمۡ
شَيۡـًٔا إِلَّا بِإِذۡنِ ٱللَّهِۚ وَعَلَى ٱللَّهِ فَلۡيَتَوَكَّلِ ٱلۡمُؤۡمِنُونَ ١٠ يَٰٓأَيُّهَا
ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِذَا قِيلَ لَكُمۡ تَفَسَّحُواْ فِي ٱلۡمَجَٰلِسِ فَٱفۡسَحُواْ يَفۡسَحِ
ٱللَّهُ لَكُمۡۖ وَإِذَا قِيلَ ٱنشُزُواْ فَٱنشُزُواْ يَرۡفَعِ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ مِنكُمۡ
وَٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلۡعِلۡمَ دَرَجَٰتٖۚ وَٱللَّهُ بِمَا تَعۡمَلُونَ خَبِيرٞ ١١

﴿أَلَمۡ تَرَ﴾ ئایا نەت زانیوە ﴿أَنَّ ٱللَّهَ يَعۡلَمُ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ﴾ کە خوا دەزانێ چی لەئاسمانەکان ﴿وَمَا فِي ٱلۡأَرۡضِۖ﴾ وە چی لەزەویی دایە ﴿مَا يَكُونُ مِن نَّجۡوَىٰ ثَلَٰثَةٍ﴾ چپەی هیچ سێ کەسێك نی یە ﴿إِلَّا هُوَ رَابِعُهُمۡ﴾ کە خوا چوارەمیان نەبێت ﴿وَلَا خَمۡسَةٍ﴾ وە چپەی هیچ پێنج کەسێك نی یە ﴿إِلَّا هُوَ سَادِسُهُمۡ﴾ کە ئەو شەشەمیان نەبێت ﴿وَلَآ أَدۡنَىٰ مِن ذَٰلِكَ وَلَآ أَكۡثَرَ﴾ وە نەکەمتر لەو ژمارە نە زۆرتر نی یە ﴿إِلَّا هُوَ مَعَهُمۡ﴾ مەگەر خوایان لەگەڵدایە(بە زانیاری و ئاگاداری) ﴿أَيۡنَ مَا كَانُواْۖ﴾ لەهەر جێگایەکدا بن ﴿ثُمَّ يُنَبِّئُهُم بِمَا عَمِلُواْ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِۚ﴾ پاشان لەڕۆژی دواییدا ئاگاداریان دەکاتەوە بەوەی کە کردوویانە ﴿إِنَّ ٱللَّهَ بِكُلِّ شَيۡءٍ عَلِيمٌ﴾ بەڕاستی خوا بەهەمموو شتێك ئاگادار و زانایە ﴿٧﴾ ﴿أَلَمۡ تَرَ﴾ ئایا سەرنجت نەداوە ﴿إِلَى ٱلَّذِينَ نُهُواْ عَنِ ٱلنَّجۡوَىٰ﴾ لە ئەوانەی کە قەدەغە کران لە چپە ﴿ثُمَّ يَعُودُونَ﴾ پاشان دەگەڕێنەوە ﴿لِمَا نُهُواْ عَنۡهُ﴾ بۆ ئەوەی لێیان قەدەغە کرا بوو ﴿وَيَتَنَٰجَوۡنَ بِٱلۡإِثۡمِ وَٱلۡعُدۡوَٰنِ﴾ وە لەگەڵ یەکتریدا بەچپە ئەدوێن دەربارەی گوناهو تاوان و دەست درێژی ﴿وَمَعۡصِيَتِ ٱلرَّسُولِۖ﴾ وبێ فەرمانی پێغەمبەریش ﷺ ﴿وَإِذَا جَآءُوكَ حَيَّوۡكَ﴾ وە کاتێ بێن بۆ لات سەلامت لێ دەکەن ﴿بِمَا لَمۡ يُحَيِّكَ بِهِ ٱللَّهُ﴾ بە شێوەیەك کە خوا بەو جۆرە سەلامی لێ نەکردوویت ﴿وَيَقُولُونَ فِيٓ أَنفُسِهِمۡ﴾ وە لەدڵی خۆیاندا دەڵێن: (ئەگەر پێغەمبەرە) ﴿لَوۡلَا يُعَذِّبُنَا ٱللَّهُ بِمَا نَقُولُۚ﴾ بۆچی خوا سزامان نادات بە هۆی ئەو قسانەی کە پێ ی دەڵێن ﴿حَسۡبُهُمۡ جَهَنَّمُ يَصۡلَوۡنَهَاۖ فَبِئۡسَ ٱلۡمَصِيرُ﴾ ئەوانە دۆزەخیان بەسە کە (بێگومان) دەچنە ناویەوە کە جێگایەکی زۆر خراپە ﴿٨﴾ ﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ﴾ ئەی ئەوانەی کە بڕواتان هێناوە ﴿إِذَا تَنَٰجَيۡتُمۡ﴾ کە چپە تان کرد ﴿فَلَا تَتَنَٰجَوۡاْ بِٱلۡإِثۡمِ وَٱلۡعُدۡوَٰنِ﴾ بە چپە باسی گوناهو دەست درێژی ﴿وَمَعۡصِيَتِ ٱلرَّسُولِ﴾ و سەرپێچی پێغەمبەر مەکەن ﴿وَتَنَٰجَوۡاْ بِٱلۡبِرِّ وَٱلتَّقۡوَىٰۖ﴾ وە باسی چاکە و پارێزکاری و لەخواترسان بکەن ﴿وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ ٱلَّذِيٓ﴾ لەخوا بترسن (وخۆتان بپارێزن لە سزای ئەو خوایەی) ﴿إِلَيۡهِ تُحۡشَرُونَ﴾ کە هەر لای ئەو کۆدەکرێنەوە ﴿٩﴾ ﴿إِنَّمَا ٱلنَّجۡوَىٰ مِنَ ٱلشَّيۡطَٰنِ﴾ بێگومان چپە تەنها لە شەیتانەوەیە ﴿لِيَحۡزُنَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ﴾ تا ئەوانەی کە بڕوایان هێناوە دڵتەنگ بکات ﴿وَلَيۡسَ بِضَآرِّهِمۡ شَيۡـًٔا﴾ لەکاتێکدا هیچ زیانیان پێ ناگەیەنێت ﴿إِلَّا بِإِذۡنِ ٱللَّهِۚ﴾ مەگەر بە فەرمانی خوا نەبێت ﴿وَعَلَى ٱللَّهِ فَلۡيَتَوَكَّلِ ٱلۡمُؤۡمِنُونَ﴾ (دەبا)ئیماندارانیش تەنها پشت بەخوا ببەستن ﴿١٠﴾ ﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ﴾ ئەی ئەو کەسانەی کە باوەڕتان هێناوە ﴿إِذَا قِيلَ لَكُمۡ﴾ کاتێك پێیان ووترا ﴿تَفَسَّحُواْ فِي ٱلۡمَجَٰلِسِ﴾ لە کۆڕ ودانیشتنەکاندا جێگە بکەنەوە (وفراوانی بکەن) ﴿فَٱفۡسَحُواْ يَفۡسَحِ ٱللَّهُ لَكُمۡۖ﴾ ئێوەش فراوانی بکەن خواش گوشادی بە ئێوە دەدات ﴿وَإِذَا قِيلَ ٱنشُزُواْ فَٱنشُزُواْ﴾ وە کاتێك پێتان ووترا هەستن ، ئێوەش هەستن ﴿يَرۡفَعِ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ مِنكُمۡ﴾ خواش پلە و پایەی ئەو کەسانە بەرز دەکاتەوە لەئێوە کە بڕوایان هێناوە ﴿وَٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلۡعِلۡمَ دَرَجَٰتٖۚ﴾ وە ئەوانەی کە زانستیان پێ بەخشراوە بە چەند پلەیەك (پلەیان بەرز دەکاتەوە) ﴿وَٱللَّهُ بِمَا تَعۡمَلُونَ خَبِيرٞ﴾ وە خوا شارەزایە بەوەی دەیکەن ﴿١١﴾

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِذَا نَٰجَيۡتُمُ ٱلرَّسُولَ فَقَدِّمُواْ بَيۡنَ يَدَيۡ نَجۡوَىٰكُمۡ
صَدَقَةٗۚ ذَٰلِكَ خَيۡرٞ لَّكُمۡ وَأَطۡهَرُۚ فَإِن لَّمۡ تَجِدُواْ فَإِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٞ رَّحِيمٌ
١٢ ءَأَشۡفَقۡتُمۡ أَن تُقَدِّمُواْ بَيۡنَ يَدَيۡ نَجۡوَىٰكُمۡ صَدَقَٰتٖۚ فَإِذۡ لَمۡ تَفۡعَلُواْ
وَتَابَ ٱللَّهُ عَلَيۡكُمۡ فَأَقِيمُواْ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتُواْ ٱلزَّكَوٰةَ وَأَطِيعُواْ ٱللَّهَ
وَرَسُولَهُۥۚ وَٱللَّهُ خَبِيرُۢ بِمَا تَعۡمَلُونَ ١٣ ۞أَلَمۡ تَرَ إِلَى ٱلَّذِينَ تَوَلَّوۡاْ
قَوۡمًا غَضِبَ ٱللَّهُ عَلَيۡهِم مَّا هُم مِّنكُمۡ وَلَا مِنۡهُمۡ وَيَحۡلِفُونَ عَلَى ٱلۡكَذِبِ
وَهُمۡ يَعۡلَمُونَ ١٤ أَعَدَّ ٱللَّهُ لَهُمۡ عَذَابٗا شَدِيدًاۖ إِنَّهُمۡ سَآءَ مَا كَانُواْ
يَعۡمَلُونَ ١٥ ٱتَّخَذُوٓاْ أَيۡمَٰنَهُمۡ جُنَّةٗ فَصَدُّواْ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ فَلَهُمۡ
عَذَابٞ مُّهِينٞ ١٦ لَّن تُغۡنِيَ عَنۡهُمۡ أَمۡوَٰلُهُمۡ وَلَآ أَوۡلَٰدُهُم مِّنَ ٱللَّهِ
شَيۡـًٔاۚ أُوْلَٰٓئِكَ أَصۡحَٰبُ ٱلنَّارِۖ هُمۡ فِيهَا خَٰلِدُونَ ١٧ يَوۡمَ يَبۡعَثُهُمُ
ٱللَّهُ جَمِيعٗا فَيَحۡلِفُونَ لَهُۥ كَمَا يَحۡلِفُونَ لَكُمۡ وَيَحۡسَبُونَ أَنَّهُمۡ
عَلَىٰ شَيۡءٍۚ أَلَآ إِنَّهُمۡ هُمُ ٱلۡكَٰذِبُونَ ١٨ ٱسۡتَحۡوَذَ عَلَيۡهِمُ ٱلشَّيۡطَٰنُ
فَأَنسَىٰهُمۡ ذِكۡرَ ٱللَّهِۚ أُوْلَٰٓئِكَ حِزۡبُ ٱلشَّيۡطَٰنِۚ أَلَآ إِنَّ حِزۡبَ ٱلشَّيۡطَٰنِ
هُمُ ٱلۡخَٰسِرُونَ ١٩ إِنَّ ٱلَّذِينَ يُحَآدُّونَ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥٓ أُوْلَٰٓئِكَ فِي ٱلۡأَذَلِّينَ
٢٠ كَتَبَ ٱللَّهُ لَأَغۡلِبَنَّ أَنَا۠ وَرُسُلِيٓۚ إِنَّ ٱللَّهَ قَوِيٌّ عَزِيزٞ ٢١

ربع الحزب
٥٥

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ﴾ ئـەی ئەو کەسـانەی کـە باوەڕتان هێنـاوە ﴿إِذَا نَٰجَيۡتُمُ ٱلرَّسُولَ﴾ هەر کاتێ (ویسـتان)
قسـەی پەنهانی لەگەڵ پێغەمبەردا ﷺ بکـەن ﴿فَقَدِّمُواْ بَيۡنَ يَدَيۡ نَجۡوَىٰكُمۡ صَدَقَةٗۚ﴾ ئەوە پێش چپە کردنەکەتان
خێرێـك بکەن ﴿ذَٰلِكَ خَيۡرٞ لَّكُمۡ وَأَطۡهَرُۚ﴾ ئەمە بۆ خۆتان چاکتر و پاکترە ﴿فَإِن لَّمۡ تَجِدُواْ﴾ ئەمجا ئەگەر هیچتان
نەبـوو ﴿فَإِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٞ رَّحِيمٌ﴾ ئـەوە بێگومان خوا لێخۆش بوو میهرەبانە (١٢) ﴿ءَأَشۡفَقۡتُمۡ﴾ ئایا دەترسـان
(لە هەژاری) ﴿أَن تُقَدِّمُواْ بَيۡنَ يَدَيۡ نَجۡوَىٰكُمۡ صَدَقَٰتٖۚ﴾ پێش چپە کردنەکەتان خێرێك بکەن ﴿فَإِذۡ لَمۡ تَفۡعَلُواْ﴾ ئەمجا
ئەگەر خێرەکەتان نەکرد ﴿وَتَابَ ٱللَّهُ عَلَيۡكُمۡ﴾ و خواش تەوبەی لێ گیرا کردن ﴿فَأَقِيمُواْ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتُواْ ٱلزَّكَوٰةَ﴾
ئەوسـا نوێژ بکـەن و زەکات بـدەن ﴿وَأَطِيعُواْ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥۚ﴾ وە گوێڕایەڵی خـواو پێغەمبەرەکەی بکەن
﴿وَٱللَّهُ خَبِيرُۢ بِمَا تَعۡمَلُونَ﴾ وە خـوا شـارەزایە بەوەی کـە دەیکەن (١٣) ﴿أَلَمۡ تَرَ إِلَى ٱلَّذِينَ﴾ ئایا بۆ سـەرنجێك
نادەی لە ئەوانەی ﴿تَوَلَّوۡاْ﴾ کە دۆستایەتی ئەکەن ﴿قَوۡمًا غَضِبَ ٱللَّهُ عَلَيۡهِم﴾ لەگەڵ هۆزێك (ی جوولەکە)
کەخـوا غەزەبی لێگرتـوون ﴿مَّا هُم مِّنكُمۡ وَلَا مِنۡهُمۡ﴾ ئەوان نە لەئێوەن و نەلە ئەوانیشـن ﴿وَيَحۡلِفُونَ عَلَى ٱلۡكَذِبِ﴾
وە سـوێند دەخۆن بـەدرۆ ﴿وَهُمۡ يَعۡلَمُونَ﴾ لە کاتێکدا خۆیان دەزانـن (درۆ دەکەن) (١٤) ﴿أَعَدَّ ٱللَّهُ لَهُمۡ عَذَابٗا
شَدِيدًاۖ﴾ خـوا سـزای دژواری بـۆ ئامـادە کـردوون ﴿إِنَّهُمۡ سَآءَ مَا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ﴾ بەڕاسـتی ئـەوەی ئەوان
دەیانکـرد کارێکی ناپەسـەند بـوو (١٥) ﴿ٱتَّخَذُوٓاْ أَيۡمَٰنَهُمۡ جُنَّةٗ﴾ (دوو ڕووەکان) سـوێندەکانیان کردبووە
قەڵغانـی (درۆ وخراپەکانیـان) ﴿فَصَدُّواْ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ﴾ وە ڕێگـری (خەڵك)یـان کـرد لەڕێبـازی خوا
﴿فَلَهُمۡ عَذَابٞ مُّهِينٞ﴾ ئەمجـا بۆ ئـەوان هەیە سـزای ڕیسـواکەر (١٦) ﴿لَّن تُغۡنِيَ عَنۡهُمۡ أَمۡوَٰلُهُمۡ وَلَآ أَوۡلَٰدُهُم مِّنَ ٱللَّهِ
شَيۡـًٔاۚ﴾ مـاڵ و منداڵیان هیچ سـوودێکی نی یە بۆیـان ﴿أُوْلَٰٓئِكَ أَصۡحَٰبُ ٱلنَّارِۖ﴾ ئەوانە یار و هاودەمی ئاگرن
﴿هُمۡ فِيهَا خَٰلِدُونَ﴾ تێیـدا دەمێننـەوە بەهەمیشـەیی (١٧) ﴿يَوۡمَ يَبۡعَثُهُمُ ٱللَّهُ جَمِيعٗا﴾ لەڕۆژێکـدا کـە خـوا
هەموویان زیندوو دەکاتەوە ﴿فَيَحۡلِفُونَ لَهُۥ﴾ ئەوسـا سـوێندی بۆ دەخۆن ﴿كَمَا يَحۡلِفُونَ لَكُمۡ﴾ هەر چۆنێ
سوێندیان دەخوارد بۆ ئێوە (لە دونیاندا) ﴿وَيَحۡسَبُونَ أَنَّهُمۡ عَلَىٰ شَيۡءٍۚ﴾ وە وادەزانن شتێکیان بە دەستەوەیە
﴿أَلَآ إِنَّهُمۡ هُمُ ٱلۡكَٰذِبُونَ﴾ بـا بزانـن بەڕاسـتی هـەر ئەوانـن درۆزن (١٨) ﴿ٱسۡتَحۡوَذَ عَلَيۡهِمُ ٱلشَّيۡطَٰنُ﴾ شـەیتان
بەسـەریاندا زاڵ بـووە (بەجۆرێـك) ﴿فَأَنسَىٰهُمۡ ذِكۡرَ ٱللَّهِۚ﴾ کـە یـادی خـوای لەبیـر بردوونەتـەوە
﴿أُوْلَٰٓئِكَ حِزۡبُ ٱلشَّيۡطَٰنِۚ﴾ ئەوانـە کۆمەڵ و دەسـتەی شـەیتانن ﴿أَلَآ إِنَّ حِزۡبَ ٱلشَّيۡطَٰنِ هُمُ ٱلۡخَٰسِرُونَ﴾ بـا بزانن کە
بەڕاستی هەر کۆمەڵ و دەستەی شەیتان زەرەرمەندن (١٩) ﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ يُحَآدُّونَ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥٓ﴾ بەڕاستی ئەوانەی
کـە دوژمنایەتـی خواو پێغەمبـەری خوا دەکەن ﴿أُوْلَٰٓئِكَ فِي ٱلۡأَذَلِّينَ﴾ ئەوانە لە ڕیسـوا ترینـی خەڵکن (٢٠)
﴿كَتَبَ ٱللَّهُ﴾ خـوا نووسـیویەتی ﴿لَأَغۡلِبَنَّ أَنَا۠ وَرُسُلِيٓۚ﴾ کـە بێگومـان مـن و پێغەمبەرانـم سـەردەکەوین
﴿إِنَّ ٱللَّهَ قَوِيٌّ عَزِيزٞ﴾ بەڕاستی خوا بەهێز و بە توانای بالادەستە (٢١)

لَّا تَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِٱللَّهِ وَٱلْيَوْمِ ٱلْـَٔاخِرِ يُوَآدُّونَ مَنْ حَآدَّ
ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ وَلَوْ كَانُوٓا۟ ءَابَآءَهُمْ أَوْ أَبْنَآءَهُمْ أَوْ إِخْوَٰنَهُمْ
أَوْ عَشِيرَتَهُمْ ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ كَتَبَ فِى قُلُوبِهِمُ ٱلْإِيمَٰنَ وَأَيَّدَهُم
بِرُوحٍ مِّنْهُ ۖ وَيُدْخِلُهُمْ جَنَّٰتٍ تَجْرِى مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ
خَٰلِدِينَ فِيهَا ۚ رَضِىَ ٱللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا۟ عَنْهُ ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ حِزْبُ
ٱللَّهِ ۚ أَلَآ إِنَّ حِزْبَ ٱللَّهِ هُمُ ٱلْمُفْلِحُونَ ﴿٢٢﴾

سورة الحشر

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

سَبَّحَ لِلَّهِ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ ۖ وَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ
﴿١﴾ هُوَ ٱلَّذِىٓ أَخْرَجَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ مِنْ أَهْلِ ٱلْكِتَٰبِ مِن دِيَٰرِهِمْ
لِأَوَّلِ ٱلْحَشْرِ ۚ مَا ظَنَنتُمْ أَن يَخْرُجُوا۟ ۖ وَظَنُّوٓا۟ أَنَّهُم مَّانِعَتُهُمْ
حُصُونُهُم مِّنَ ٱللَّهِ فَأَتَىٰهُمُ ٱللَّهُ مِنْ حَيْثُ لَمْ يَحْتَسِبُوا۟ ۖ وَقَذَفَ
فِى قُلُوبِهِمُ ٱلرُّعْبَ ۚ يُخْرِبُونَ بُيُوتَهُم بِأَيْدِيهِمْ وَأَيْدِى ٱلْمُؤْمِنِينَ
فَٱعْتَبِرُوا۟ يَٰٓأُو۟لِى ٱلْأَبْصَٰرِ ﴿٢﴾ وَلَوْلَآ أَن كَتَبَ ٱللَّهُ عَلَيْهِمُ
ٱلْجَلَآءَ لَعَذَّبَهُمْ فِى ٱلدُّنْيَا ۖ وَلَهُمْ فِى ٱلْـَٔاخِرَةِ عَذَابُ ٱلنَّارِ ﴿٣﴾

﴿لَّا تَجِدُ قَوۡمًا يُؤۡمِنُونَ﴾ کەسانێك نابینیت کە باوەڕیان هەبێت ﴿بِٱللَّهِ وَٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِ﴾ بە خواو بەرۆژی دوایی ﴿يُوَآدُّونَ﴾ کە دۆستایەتی بکەن ﴿مَنۡ حَآدَّ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ﴾ لەگەڵ ئەوانەی دژایەتی خواو پێغەمبەری خوا دەکەن (واتە : نابێت باوەڕداران دۆستایەتی و پشتیوانی بێ باوەڕان بن) ﴿وَلَوۡ كَانُوٓاْ ءَابَآءَهُمۡ﴾ هەر چەندە ئەو دوژمنانەش باوکیان بن ﴿أَوۡ أَبۡنَآءَهُمۡ أَوۡ إِخۡوَٰنَهُمۡ أَوۡ عَشِيرَتَهُمۡۚ﴾ یان کوڕ و براو خزمیان بن ﴿أُوْلَٰٓئِكَ كَتَبَ فِي قُلُوبِهِمُ ٱلۡإِيمَٰنَ﴾ ئەوانە خوا باوەڕی لە دڵیاندا چەسپاندووە ﴿وَأَيَّدَهُم بِرُوحٖ مِّنۡهُۖ﴾ بەهێزی کردوون و سەری خستون بە قورئان و ئیمان لەلایەن خۆیەوە ﴿وَيُدۡخِلُهُمۡ جَنَّٰتٖ﴾ وە دەیانخاتە بەهەشتانێکەوە ﴿تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُ﴾ کە جۆگە ئاوی زۆر دەڕوات بەژێر درەختەکانیاندا ﴿خَٰلِدِينَ فِيهَاۚ﴾ بە هەمیشەیی تێیدا دەمێننەوە ﴿رَضِيَ ٱللَّهُ عَنۡهُمۡ﴾ خوا لێیان ڕازی بووە ﴿وَرَضُواْ عَنۡهُۚ﴾ ئەوانیش لە خوا ڕازی بوون ﴿أُوْلَٰٓئِكَ حِزۡبُ ٱللَّهِۚ﴾ ئەوانە کۆمەڵ ودەستەی خودان ﴿أَلَآ إِنَّ حِزۡبَ ٱللَّهِ هُمُ ٱلۡمُفۡلِحُونَ﴾ ئاگاداربن کە تەنها کۆمەڵ ودەستەی خودا ڕزگار و سەرفرازن ﴿٢٢﴾

سورەتی ﴿ٱلۡحَشۡرِ﴾

﴿بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ﴾ بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

﴿سَبَّحَ لِلَّهِ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلۡأَرۡضِۖ﴾ هەرچی لە ئاسمانەکان و زەویدایە تەسبیحاتی خوا دەکات ﴿وَهُوَ ٱلۡعَزِيزُ ٱلۡحَكِيمُ﴾ وە تەنها ئەو زاڵی باڵادەستی کاردروستە ﴿١﴾ ﴿هُوَ ٱلَّذِيٓ﴾ خوا زاتێکە ﴿أَخۡرَجَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ مِنۡ أَهۡلِ ٱلۡكِتَٰبِ﴾ بێ باوەڕانی خاوەن کتێبی دەرکرد ﴿مِن دِيَٰرِهِمۡ﴾ لە ماڵ و شوێنی خۆیان ﴿لِأَوَّلِ ٱلۡحَشۡرِۚ﴾ بۆ یەکەم کۆبوونەوە ﴿مَا ظَنَنتُمۡ أَن يَخۡرُجُواْۖ﴾ بە تەمانەبوون (ئەی موسوڵمانینە) کە (لە قەڵاکانیان) دەربچن ﴿وَظَنُّوٓاْ أَنَّهُم﴾ خۆشیان وایان دەزانی ﴿مَّانِعَتُهُمۡ حُصُونُهُم مِّنَ ٱللَّهِ﴾ کە قەڵاکانیان دەیانپارێزن لە (سزای) خوا ﴿فَأَتَىٰهُمُ ٱللَّهُ﴾ بۆیە (سزای) خوایان بۆهات ﴿مِنۡ حَيۡثُ لَمۡ يَحۡتَسِبُواْۖ﴾ لە شوێنێکەوە کە گومانیان بۆی نەدەچوو ﴿وَقَذَفَ فِي قُلُوبِهِمُ ٱلرُّعۡبَۚ﴾ وە خوا ترسێکی خستە ناو دڵیانەوە ﴿يُخۡرِبُونَ بُيُوتَهُم﴾ کە خانووەکانی خۆیانیان وێران دەکرد ﴿بِأَيۡدِيهِمۡ وَأَيۡدِي ٱلۡمُؤۡمِنِينَ﴾ بە دەستی خۆیان وبەدەستی ئیمانداران ﴿فَٱعۡتَبِرُواْ يَٰٓأُوْلِي ٱلۡأَبۡصَٰرِ﴾ ئەمجا پەند وەرگرن ئەی خاوەن بیرو هۆشان ﴿٢﴾ ﴿وَلَوۡلَآ أَن كَتَبَ ٱللَّهُ عَلَيۡهِمُ ٱلۡجَلَآءَ﴾ ئەگەر خوا دەربەدەری لەسەر بڕیار نەدانایە (لەسەر ئەو جولەکانە) ﴿لَعَذَّبَهُمۡ فِي ٱلدُّنۡيَاۖ﴾ بێگومان لە دونیادا سزای دەدان ﴿وَلَهُمۡ فِي ٱلۡأٓخِرَةِ﴾ لە ڕۆژی دواییشدا بۆ ئەوان هەیە ﴿عَذَابُ ٱلنَّارِ﴾ سزای ئاگری دۆزەخ ﴿٣﴾

ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ شَآقُّواْ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥۖ وَمَن يُشَآقِّ ٱللَّهَ فَإِنَّ ٱللَّهَ شَدِيدُ
ٱلْعِقَابِ ﴿٤﴾ مَا قَطَعْتُم مِّن لِّينَةٍ أَوْ تَرَكْتُمُوهَا قَآئِمَةً عَلَىٰٓ
أُصُولِهَا فَبِإِذْنِ ٱللَّهِ وَلِيُخْزِىَ ٱلْفَٰسِقِينَ ﴿٥﴾ وَمَآ أَفَآءَ ٱللَّهُ
عَلَىٰ رَسُولِهِۦ مِنْهُمْ فَمَآ أَوْجَفْتُمْ عَلَيْهِ مِنْ خَيْلٍ وَلَا رِكَابٍ
وَلَٰكِنَّ ٱللَّهَ يُسَلِّطُ رُسُلَهُۥ عَلَىٰ مَن يَشَآءُۚ وَٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ
قَدِيرٌ ﴿٦﴾ مَّآ أَفَآءَ ٱللَّهُ عَلَىٰ رَسُولِهِۦ مِنْ أَهْلِ ٱلْقُرَىٰ فَلِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ
وَلِذِى ٱلْقُرْبَىٰ وَٱلْيَتَٰمَىٰ وَٱلْمَسَٰكِينِ وَٱبْنِ ٱلسَّبِيلِ كَىْ لَا يَكُونَ
دُولَةًۢ بَيْنَ ٱلْأَغْنِيَآءِ مِنكُمْۚ وَمَآ ءَاتَىٰكُمُ ٱلرَّسُولُ فَخُذُوهُ
وَمَا نَهَىٰكُمْ عَنْهُ فَٱنتَهُواْۚ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَۖ إِنَّ ٱللَّهَ شَدِيدُ ٱلْعِقَابِ
﴿٧﴾ لِلْفُقَرَآءِ ٱلْمُهَٰجِرِينَ ٱلَّذِينَ أُخْرِجُواْ مِن دِيَٰرِهِمْ وَأَمْوَٰلِهِمْ
يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِّنَ ٱللَّهِ وَرِضْوَٰنًا وَيَنصُرُونَ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥٓۚ
أُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلصَّٰدِقُونَ ﴿٨﴾ وَٱلَّذِينَ تَبَوَّءُو ٱلدَّارَ وَٱلْإِيمَٰنَ مِن
قَبْلِهِمْ يُحِبُّونَ مَنْ هَاجَرَ إِلَيْهِمْ وَلَا يَجِدُونَ فِى صُدُورِهِمْ
حَاجَةً مِّمَّآ أُوتُواْ وَيُؤْثِرُونَ عَلَىٰٓ أَنفُسِهِمْ وَلَوْ كَانَ بِهِمْ خَصَاصَةٌۚ
وَمَن يُوقَ شُحَّ نَفْسِهِۦ فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْمُفْلِحُونَ ﴿٩﴾

﴿ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ﴾ ئەم سزایە بە هۆی ئەوەوە بوو ﴿شَآقُّوا۟ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ﴾ دژایەتی خوا و پێغەمبەریان کرد ﴿وَمَن يُشَآقِّ ٱللَّهَ﴾ وە هەر کەسێك دژایەتی خوا بکات ﴿فَإِنَّ ٱللَّهَ شَدِيدُ ٱلْعِقَابِ﴾ ئەوە بەڕاستی خوا تۆڵە سێنی بەتینە ﴿٤﴾ ﴿مَا قَطَعْتُم مِّن لِّينَةٍ﴾ ئەوەی بڕیتان لە دارخورما ﴿أَوْ تَرَكْتُمُوهَا﴾ یا لێی گەڕان ﴿قَآئِمَةً عَلَىٰٓ أُصُولِهَا﴾ بە وەستاوی لەسەر بنەکانیان بمێننەوە ﴿فَبِإِذْنِ ٱللَّهِ﴾ ئەوە بە فەرمانی خوا بووە ﴿وَلِيُخْزِىَ ٱلْفَٰسِقِينَ﴾ وە بۆ سەر شۆڕکردنی لەسنوور دەرچووان بوو (مەبەست پێ جولەکەکانە) ﴿٥﴾ ﴿وَمَآ أَفَآءَ ٱللَّهُ﴾ ئەو (دەستکەوتانە) کەخوا سەندیەوە (بێ جەنگ کردن) ﴿عَلَىٰ رَسُولِهِۦ مِنْهُمْ﴾ بۆ پێغەمبەرەکەی لە ماڵی (بەنی نەضیر) ﴿فَمَآ أَوْجَفْتُمْ عَلَيْهِ مِنْ خَيْلٍ وَلَا رِكَابٍ﴾ ئێوە بۆ بەدەست هێنانی (ئەو ماڵ وسامانەی جولەکە) هیچ ئەسپ و حوشترێکیان تاونەداوە و(نەجەنگاون) ﴿وَلَٰكِنَّ ٱللَّهَ يُسَلِّطُ رُسُلَهُۥ﴾ بەڵکو خوا پێغەمبەرانی زاڵ دەکات ﴿عَلَىٰ مَن يَشَآءُ﴾ بەسەر هەرکەسدا کەبیەوێت ﴿وَٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ﴾ وە خوا بەسەر هەموو شتێکدا بە دەسەڵاتە ﴿٦﴾ ﴿مَّآ أَفَآءَ ٱللَّهُ عَلَىٰ رَسُولِهِۦ﴾ ئەوەی خوا دەست پێغەمبەری خست (بەبێ جەنگ) ﴿مِنْ أَهْلِ ٱلْقُرَىٰ﴾ لە (سەروەت و سامانی) گوندنشینەکانی جولەکە ﴿فَلِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ﴾ ئەوە بۆ خواو بۆ پێغەمبەرە ﷺ (واتە لە بەرژەوەندی گشتی موسڵمانان‌دا خەرج دەکرێت) ﴿وَلِذِى ٱلْقُرْبَىٰ وَٱلْيَتَٰمَىٰ﴾ وە بۆ خزمانی (پێغەمبەر ﷺ) و هەتیوان ﴿وَٱلْمَسَٰكِينِ وَٱبْنِ ٱلسَّبِيلِ﴾ وە بۆ هەژاران و ڕێبوارانی کەم دەستە ﴿كَىْ لَا يَكُونَ دُولَةًۢ بَيْنَ ٱلْأَغْنِيَآءِ مِنكُمْ﴾ تا (ئەو ماڵ وسامانە) تەنها لەناو دەوڵەمەندەکانتاندا دەست بە دەستی پێ نەکرێت و بەس ﴿وَمَآ ءَاتَىٰكُمُ ٱلرَّسُولُ فَخُذُوهُ﴾ وە ئەوەی پێغەمبەر ﷺ پێ ی دان وەریبگرن ﴿وَمَا نَهَىٰكُمْ عَنْهُ فَٱنتَهُوا۟﴾ وە ئەوەی لێتانی قەدەغەکرد وازی لێ بهێنن ﴿وَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ﴾ وەلە خوابترسن ﴿إِنَّ ٱللَّهَ شَدِيدُ ٱلْعِقَابِ﴾ بێگومان خوای گەورە سزای سەختە ﴿٧﴾ ﴿لِلْفُقَرَآءِ ٱلْمُهَٰجِرِينَ﴾ (ئەو دەسکەوتەی لە بەنی نەضیر گیرا) بۆ نەدارانی کۆچکەرانە ﴿ٱلَّذِينَ أُخْرِجُوا۟﴾ ئەوانەی کە دەرکران ﴿مِن دِيَٰرِهِمْ وَأَمْوَٰلِهِمْ﴾ لەماڵ و سامانیان ﴿يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِّنَ ٱللَّهِ وَرِضْوَٰنًا﴾ فەزڵ و بەهرەی خوا و ڕزامەندی ئەویان دەوێت ﴿وَيَنصُرُونَ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥٓ﴾ وە یارمەتی (ئایینی) خوا وپێغەمبەری خوا دەدەن ﴿أُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلصَّٰدِقُونَ﴾ هەر ئەوانن ڕاستگۆیان ﴿٨﴾ ﴿وَٱلَّذِينَ تَبَوَّءُو ٱلدَّارَ وَٱلْإِيمَٰنَ مِن قَبْلِهِمْ﴾ ئەوانە (یاریدەدەرەکان) کە لەماڵ وشوێنی خۆیان بوون (لەشاری مەدینە) و باوەڕیان هێنا پێش (کۆچکردنی برا موهاجرەکانیان) ﴿يُحِبُّونَ مَنْ هَاجَرَ إِلَيْهِمْ﴾ ئەوەی کۆچ بکات بۆ لایان خۆشیان دەوێ ﴿وَلَا يَجِدُونَ فِى صُدُورِهِمْ حَاجَةً مِّمَّآ أُوتُوا۟﴾ وە شك نابەن لە دڵ ودەروونی خۆیاندا هیچ جۆرە حەسوودی و بەخیلیەك لەبەر ئەوەی بەشی کۆچکەران درا و(بەشی ئەوان نەدرا لەو ماڵ وسامانەی کە گیرا لەجولەکەکان) ﴿وَيُؤْثِرُونَ عَلَىٰٓ أَنفُسِهِمْ﴾ وە فەزڵی ئەوان ئەدەن بەسەر فەزڵی خۆیاندا ﴿وَلَوْ كَانَ بِهِمْ خَصَاصَةٌ﴾ ئەگەر چی خۆشیان زۆر پێویستیان پێی بێت ﴿وَمَن يُوقَ شُحَّ نَفْسِهِۦ﴾ وە ئەو کەسەی خۆی لە ڕژدی وبەخیلی دەروونی بپارێزێت ﴿فَأُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْمُفْلِحُونَ﴾ (بەڕاستی) هەر ئەوانن سەرفەراز وسەرکەوتوو ﴿٩﴾

نصف الحزب ٥٥

وَٱلَّذِينَ جَآءُو مِنۢ بَعۡدِهِمۡ يَقُولُونَ رَبَّنَا ٱغۡفِرۡ لَنَا وَلِإِخۡوَٰنِنَا
ٱلَّذِينَ سَبَقُونَا بِٱلۡإِيمَٰنِ وَلَا تَجۡعَلۡ فِي قُلُوبِنَا غِلّٗا لِّلَّذِينَ
ءَامَنُواْ رَبَّنَآ إِنَّكَ رَءُوفٞ رَّحِيمٌ ١٠ ۞ أَلَمۡ تَرَ إِلَى ٱلَّذِينَ
نَافَقُواْ يَقُولُونَ لِإِخۡوَٰنِهِمُ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ مِنۡ أَهۡلِ ٱلۡكِتَٰبِ
لَئِنۡ أُخۡرِجۡتُمۡ لَنَخۡرُجَنَّ مَعَكُمۡ وَلَا نُطِيعُ فِيكُمۡ أَحَدًا أَبَدٗا
وَإِن قُوتِلۡتُمۡ لَنَنصُرَنَّكُمۡ وَٱللَّهُ يَشۡهَدُ إِنَّهُمۡ لَكَٰذِبُونَ ١١
لَئِنۡ أُخۡرِجُواْ لَا يَخۡرُجُونَ مَعَهُمۡ وَلَئِن قُوتِلُواْ لَا يَنصُرُونَهُمۡ
وَلَئِن نَّصَرُوهُمۡ لَيُوَلُّنَّ ٱلۡأَدۡبَٰرَ ثُمَّ لَا يُنصَرُونَ ١٢ لَأَنتُمۡ
أَشَدُّ رَهۡبَةٗ فِي صُدُورِهِم مِّنَ ٱللَّهِۚ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمۡ قَوۡمٞ
لَّا يَفۡقَهُونَ ١٣ لَا يُقَٰتِلُونَكُمۡ جَمِيعًا إِلَّا فِي قُرٗى مُّحَصَّنَةٍ
أَوۡ مِن وَرَآءِ جُدُرِۭۚ بَأۡسُهُم بَيۡنَهُمۡ شَدِيدٞۚ تَحۡسَبُهُمۡ جَمِيعٗا
وَقُلُوبُهُمۡ شَتَّىٰۚ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمۡ قَوۡمٞ لَّا يَعۡقِلُونَ ١٤ كَمَثَلِ
ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِهِمۡ قَرِيبٗاۖ ذَاقُواْ وَبَالَ أَمۡرِهِمۡ وَلَهُمۡ عَذَابٌ
أَلِيمٞ ١٥ كَمَثَلِ ٱلشَّيۡطَٰنِ إِذۡ قَالَ لِلۡإِنسَٰنِ ٱكۡفُرۡ فَلَمَّا
كَفَرَ قَالَ إِنِّي بَرِيٓءٞ مِّنكَ إِنِّيٓ أَخَافُ ٱللَّهَ رَبَّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ١٦

﴿وَٱلَّذِينَ جَآءُو مِنۢ بَعۡدِهِمۡ يَقُولُونَ﴾ ئەو (باوەڕدارانەش) لەپاش ئەمانەوە هاتوون ئەڵێن: ﴿رَبَّنَا ٱغۡفِرۡ لَنَا﴾ ئەی پەروەردگارمان لێمان خۆشبە ﴿وَلِإِخۡوَٰنِنَا ٱلَّذِينَ﴾ وە لەو برایانەشمان (خۆش ببە) ﴿سَبَقُونَا بِٱلۡإِيمَٰنِ﴾ کە پێشمان کەوتوون لەئیمان هێناندا ﴿وَلَا تَجۡعَلۡ فِي قُلُوبِنَا غِلّٗا لِّلَّذِينَ ءَامَنُواْ﴾ وە هیچ ڕق و کینەیەك مەخەرە دڵمانەوە دەربارەی باوەڕداران ﴿رَبَّنَآ إِنَّكَ رَءُوفٞ رَّحِيمٌ﴾ ئەی پەروەردگارمان بەڕاستی هەرتۆی دڵسۆزی میهرەبانی ﴿١٠﴾ ﴿أَلَمۡ تَرَ﴾ ئایا سەرنجێکت نەداوە ﴿إِلَى ٱلَّذِينَ نَافَقُواْ﴾ لەوانەی کە دووڕوو بوون ﴿يَقُولُونَ لِإِخۡوَٰنِهِمُ﴾ ئەڵێن بەو برادەرانەیان ﴿ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ مِنۡ أَهۡلِ ٱلۡكِتَٰبِ﴾ کە بێ باوەڕ بوون لە (جوولەکە) خاوەن کتێبەکان ﴿لَئِنۡ أُخۡرِجۡتُمۡ﴾ ئەگەر دەربکرێن (لەماڵ وخاك و ئاوتان) ﴿لَنَخۡرُجَنَّ مَعَكُمۡ﴾ ئێمەش لەگەڵتاندا دەردەچین ﴿وَلَا نُطِيعُ فِيكُمۡ أَحَدًا أَبَدٗا﴾ وەهەرگیز گوێڕایەڵی کەس ناکەین لەدژی ئێوە ﴿وَإِن قُوتِلۡتُمۡ﴾ وە ئەگەر جەنگتان لەگەڵ دا بکرێ ﴿لَنَنصُرَنَّكُمۡ﴾ بێگومان ئێمە یارمەتی ئێوە ئەدەین ﴿وَٱللَّهُ يَشۡهَدُ إِنَّهُمۡ لَكَٰذِبُونَ﴾ بێگومان خوا شایەتی ئەدات کە ئەوان درۆزنن ﴿١١﴾ ﴿لَئِنۡ أُخۡرِجُواْ﴾ ئەگەر دەر بکرێن ﴿لَا يَخۡرُجُونَ مَعَهُمۡ﴾ ئەوان لەگەڵیاندا دەرناچن ﴿وَلَئِن قُوتِلُواْ لَا يَنصُرُونَهُمۡ﴾ وە ئەگەر جەنگیان لە دژ کرا یارمەتیان نادەن ﴿وَلَئِن نَّصَرُوهُمۡ﴾ وە ئەگەر یارمەتیان بدەن ﴿لَيُوَلُّنَّ ٱلۡأَدۡبَٰرَ﴾ بێگومان (ئەشکێن و) پشت هەڵئەکەن ﴿ثُمَّ لَا يُنصَرُونَ﴾ پاشان سەرناخرێن ﴿١٢﴾ ﴿لَأَنتُمۡ أَشَدُّ رَهۡبَةٗ فِي صُدُورِهِم مِّنَ ٱللَّهِۚ﴾ بەڕاستی (ئەی باوەڕداران) ئێوە ترستان زیاترە لەدڵی ئەواندا تاخوا ﴿ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمۡ﴾ ئەوەش لەبەرئەوەیە کە بێگومان ئەوانە ﴿قَوۡمٞ لَّا يَفۡقَهُونَ﴾ کەسانێکن تێ ناگەن ﴿١٣﴾ ﴿لَا يُقَٰتِلُونَكُمۡ جَمِيعًا﴾ (جوولەکە) جەنگتان لەگەڵ ناکەن هەموو پێکەوە ﴿إِلَّا فِي قُرٗى مُّحَصَّنَةٍ﴾ مەگەر لەچەند گوندێکی قایمی قەڵاییندا نەبێت ﴿أَوۡ مِن وَرَآءِ جُدُرِۭ﴾ یان لەپشتی دیوارەوە ﴿بَأۡسُهُم بَيۡنَهُمۡ شَدِيدٞۚ﴾ دژایەتی نێوانیان زۆر سەختە ﴿تَحۡسَبُهُمۡ جَمِيعٗا﴾ تۆ وادەزانی کە ئەوان کۆ و پێکەوەن ﴿وَقُلُوبُهُمۡ شَتَّىٰۚ﴾ لە کاتێکدا دڵیان جیا ولەیەك دوورە ﴿ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمۡ قَوۡمٞ لَّا يَعۡقِلُونَ﴾ ئەوە بەهۆی ئەوەوەیە کە ئەوان گەلێکی نەفامن ﴿١٤﴾ ﴿كَمَثَلِ ٱلَّذِينَ﴾ نموونەی (ئەم جوولەکانە) وەك نموونەی ئەوانەن ﴿مِن قَبۡلِهِمۡ قَرِيبٗاۖ﴾ کە لە پێش ئەماندا بوون بە ماوەیەکی کەم (مەبەست پێی موشریکەکانی قورەیش وجولەکەکانی بەنو قەینوقاعە) ﴿ذَاقُواْ وَبَالَ أَمۡرِهِمۡ﴾ سەرئەنجامی کاری خۆیان چەشت ﴿وَلَهُمۡ عَذَابٌ أَلِيمٞ﴾ وە بۆ ئەوان هەیە سزای سەخت ﴿١٥﴾ ﴿كَمَثَلِ ٱلشَّيۡطَٰنِ﴾ (نموونەی ئەم ناپاکانە) وەك شەیتان وایە ﴿إِذۡ قَالَ لِلۡإِنسَٰنِ ٱكۡفُرۡ﴾ کە بەمرۆڤی ووت: بێ بڕوابە ﴿فَلَمَّا كَفَرَ قَالَ﴾ جا کە بێ بڕوا بوو (شەیتان) ووتی: ﴿إِنِّي بَرِيٓءٞ مِّنكَ﴾ بەڕاستی من بەریم لە تۆ ﴿إِنِّيٓ أَخَافُ ٱللَّهَ رَبَّ ٱلۡعَٰلَمِينَ﴾ بێگومان من لە خوای پەروەردگاری جیهانیان دەترسم ﴿١٦﴾

فَكَانَ عَٰقِبَتَهُمَآ أَنَّهُمَا فِي ٱلنَّارِ خَٰلِدَيۡنِ فِيهَاۚ وَذَٰلِكَ جَزَٰٓؤُاْ
ٱلظَّٰلِمِينَ ١٧ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَلۡتَنظُرۡ نَفۡسٞ
مَّا قَدَّمَتۡ لِغَدٖۖ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَۚ إِنَّ ٱللَّهَ خَبِيرُۢ بِمَا تَعۡمَلُونَ ١٨
وَلَا تَكُونُواْ كَٱلَّذِينَ نَسُواْ ٱللَّهَ فَأَنسَىٰهُمۡ أَنفُسَهُمۡۚ أُوْلَٰٓئِكَ
هُمُ ٱلۡفَٰسِقُونَ ١٩ لَا يَسۡتَوِيٓ أَصۡحَٰبُ ٱلنَّارِ وَأَصۡحَٰبُ
ٱلۡجَنَّةِۚ أَصۡحَٰبُ ٱلۡجَنَّةِ هُمُ ٱلۡفَآئِزُونَ ٢٠ لَوۡ أَنزَلۡنَا هَٰذَا
ٱلۡقُرۡءَانَ عَلَىٰ جَبَلٖ لَّرَأَيۡتَهُۥ خَٰشِعٗا مُّتَصَدِّعٗا مِّنۡ خَشۡيَةِ
ٱللَّهِۚ وَتِلۡكَ ٱلۡأَمۡثَٰلُ نَضۡرِبُهَا لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمۡ يَتَفَكَّرُونَ
٢١ هُوَ ٱللَّهُ ٱلَّذِي لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَۖ عَٰلِمُ ٱلۡغَيۡبِ وَٱلشَّهَٰدَةِۖ
هُوَ ٱلرَّحۡمَٰنُ ٱلرَّحِيمُ ٢٢ هُوَ ٱللَّهُ ٱلَّذِي لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ٱلۡمَلِكُ
ٱلۡقُدُّوسُ ٱلسَّلَٰمُ ٱلۡمُؤۡمِنُ ٱلۡمُهَيۡمِنُ ٱلۡعَزِيزُ ٱلۡجَبَّارُ
ٱلۡمُتَكَبِّرُۚ سُبۡحَٰنَ ٱللَّهِ عَمَّا يُشۡرِكُونَ ٢٣ هُوَ ٱللَّهُ
ٱلۡخَٰلِقُ ٱلۡبَارِئُ ٱلۡمُصَوِّرُۖ لَهُ ٱلۡأَسۡمَآءُ ٱلۡحُسۡنَىٰۚ يُسَبِّحُ
لَهُۥ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۖ وَهُوَ ٱلۡعَزِيزُ ٱلۡحَكِيمُ ٢٤

سُورَةُ المُمۡتَحنَةِ

﴿فَكَانَ عَٰقِبَتَهُمَآ﴾ جا سەرئەنجامی هەردووکیان ئەوەیە ﴿أَنَّهُمَا فِي ٱلنَّارِ خَٰلِدَيْنِ فِيهَاۚ﴾ کە بێگومان هەردوولا لە دۆزەخدا ئەبن بەهەمیشەیی ﴿وَذَٰلِكَ جَزَٰٓؤُاْ ٱلظَّٰلِمِينَ﴾ وە ئەمەیە سزای ستەمکاران ﴿١٧﴾ ﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱتَّقُواْ ٱللَّهَ﴾ ئەی ئەوانەی کە باوەڕتان هێناوە لەخوا بترسن ﴿وَلْتَنظُرْ نَفْسٌ﴾ وە هەموو کەسێك باسەرنج بدات ﴿مَّا قَدَّمَتْ لِغَدٍۖ﴾ (بزانێ) چی پێش خۆی ناردوە بۆ پاشەڕۆژی (لە کاروکردەوەی چاکە) ﴿وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَۚ﴾ وە لەخوا بترسن ﴿إِنَّ ٱللَّهَ خَبِيرُۢ بِمَا تَعْمَلُونَ﴾ بەڕاستی خوا شارەزایە بەوەی کە دەیکەن ﴿١٨﴾ ﴿وَلَا تَكُونُواْ كَٱلَّذِينَ نَسُواْ ٱللَّهَ﴾ وەك ئەوانە مەبن کە خوایان لەبیرخۆیان بردەوە ﴿فَأَنسَىٰهُمْ أَنفُسَهُمْۚ﴾ جا خواش ئەوانی لەبیر خۆیان بردوەتەوە ﴿أُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْفَٰسِقُونَ﴾ هەر ئەوانن دەرچوان لە فەرمانی خوا ﴿١٩﴾ ﴿لَا يَسْتَوِيٓ أَصْحَٰبُ ٱلنَّارِ وَأَصْحَٰبُ ٱلْجَنَّةِۚ﴾ دۆزەخیان و بەهەشتیان وەك یەك ویەکسان نین ﴿أَصْحَٰبُ ٱلْجَنَّةِ هُمُ ٱلْفَآئِزُونَ﴾ بەهەشتیان ڕزگارو سەرکەتوون ﴿٢٠﴾ ﴿لَوْ أَنزَلْنَا هَٰذَا ٱلْقُرْءَانَ﴾ ئەگەر ئەم قورئانەمان دابەزاندایە ﴿عَلَىٰ جَبَلٍ﴾ بۆ سەر کێوێك ﴿لَّرَأَيْتَهُۥ خَٰشِعًا مُّتَصَدِّعًا﴾ (وە تێبگەشتایە لەوەی کە تێیدا هاتووە) دەتبینی بەملکەچی ولەت لەت بووی ﴿مِّنْ خَشْيَةِ ٱللَّهِۚ﴾ لەترسی خوا ﴿وَتِلْكَ ٱلْأَمْثَٰلُ﴾ ئەم جۆرە نموونانە ﴿نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ﴾ دەیان هێنینەوە بۆ خەلکی ﴿لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ﴾ بۆ ئەوەی بیر بکەنەوە ﴿٢١﴾ ﴿هُوَ ٱللَّهُ ٱلَّذِي﴾ خوا هەر ئەو زاتەیە ﴿لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَۖ﴾ هیچ پەرستراوێکی ڕاست نی یە بێجگە ئەو ﴿عَٰلِمُ ٱلْغَيْبِ وَٱلشَّهَٰدَةِۖ﴾ زانای هەموو نهێنی و ئاشکراکانە ﴿هُوَ ٱلرَّحْمَٰنُ ٱلرَّحِيمُ﴾ هەر ئەوە بەخشندەی میهرەبان ﴿٢٢﴾ ﴿هُوَ ٱللَّهُ ٱلَّذِي﴾ ئەوە ئەو خوایە یە ﴿لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ﴾ کە بێجگە لەو پەرستراوێکی ڕاست نییە ﴿ٱلْمَلِكُ ٱلْقُدُّوسُ﴾ پاشا و پاك و بێگەرد ﴿ٱلسَّلَٰمُ ٱلْمُؤْمِنُ﴾ وئاشتی دەر و، دلنیا کەرەوە ﴿ٱلْمُهَيْمِنُ﴾ چاودێر و پارێزگار ﴿ٱلْعَزِيزُ﴾ وزاڵ وبالادەسەت و ﴿ٱلْجَبَّارُ﴾ خاوەن شکۆ ﴿ٱلْمُتَكَبِّرُۚ﴾ وشایستەی هەموو گەورەیی یەکە ﴿سُبْحَٰنَ ٱللَّهِ﴾ پاکی و بێگەردی بۆ خوایە ﴿عَمَّا يُشْرِكُونَ﴾ لەو هاوبەشانەی کەبۆی دائەنرێ ﴿٢٣﴾ ﴿هُوَ ٱللَّهُ﴾ هەر ئەوە خواو ﴿ٱلْخَٰلِقُ﴾ بەدیهێنەر و ﴿ٱلْبَارِئُ﴾ داهێنەرو ﴿ٱلْمُصَوِّرُۖ﴾ و وێنە کێشە ﴿لَهُ ٱلْأَسْمَآءُ ٱلْحُسْنَىٰۚ﴾ هەر بۆ ئەوە هەموو ناوێکی هەرە جوان وپاك ﴿يُسَبِّحُ لَهُۥ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِۖ﴾ هەرچی لە ئاسمانەکان و زەوی دایە ستایشی ئەو دەکەن ﴿وَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ﴾ وە هەر ئەوە زاڵ و بالادەستی کار بەجێ ﴿٢٤﴾

سورەتی ﴿ ٱلْمُمْتَحَنَةِ ﴾

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ لَا تَتَّخِذُوا۟ عَدُوِّى وَعَدُوَّكُمْ أَوْلِيَآءَ تُلْقُونَ
إِلَيْهِم بِٱلْمَوَدَّةِ وَقَدْ كَفَرُوا۟ بِمَا جَآءَكُم مِّنَ ٱلْحَقِّ يُخْرِجُونَ ٱلرَّسُولَ
وَإِيَّاكُمْ أَن تُؤْمِنُوا۟ بِٱللَّهِ رَبِّكُمْ إِن كُنتُمْ خَرَجْتُمْ جِهَٰدًا فِى سَبِيلِى
وَٱبْتِغَآءَ مَرْضَاتِى ۚ تُسِرُّونَ إِلَيْهِم بِٱلْمَوَدَّةِ وَأَنَا۠ أَعْلَمُ بِمَآ أَخْفَيْتُمْ
وَمَآ أَعْلَنتُمْ ۚ وَمَن يَفْعَلْهُ مِنكُمْ فَقَدْ ضَلَّ سَوَآءَ ٱلسَّبِيلِ ﴿١﴾ إِن
يَثْقَفُوكُمْ يَكُونُوا۟ لَكُمْ أَعْدَآءً وَيَبْسُطُوٓا۟ إِلَيْكُمْ أَيْدِيَهُمْ وَأَلْسِنَتَهُم
بِٱلسُّوٓءِ وَوَدُّوا۟ لَوْ تَكْفُرُونَ ﴿٢﴾ لَن تَنفَعَكُمْ أَرْحَامُكُمْ وَلَآ أَوْلَٰدُكُمْ ۚ
يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ يَفْصِلُ بَيْنَكُمْ ۚ وَٱللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٣﴾ قَدْ كَانَتْ
لَكُمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ فِىٓ إِبْرَٰهِيمَ وَٱلَّذِينَ مَعَهُۥٓ إِذْ قَالُوا۟ لِقَوْمِهِمْ إِنَّا
بُرَءَٰٓؤُا۟ مِنكُمْ وَمِمَّا تَعْبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ كَفَرْنَا بِكُمْ وَبَدَا بَيْنَنَا
وَبَيْنَكُمُ ٱلْعَدَٰوَةُ وَٱلْبَغْضَآءُ أَبَدًا حَتَّىٰ تُؤْمِنُوا۟ بِٱللَّهِ وَحْدَهُۥٓ إِلَّا قَوْلَ
إِبْرَٰهِيمَ لِأَبِيهِ لَأَسْتَغْفِرَنَّ لَكَ وَمَآ أَمْلِكُ لَكَ مِنَ ٱللَّهِ مِن شَىْءٍ ۖ
رَّبَّنَا عَلَيْكَ تَوَكَّلْنَا وَإِلَيْكَ أَنَبْنَا وَإِلَيْكَ ٱلْمَصِيرُ ﴿٤﴾ رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا
فِتْنَةً لِّلَّذِينَ كَفَرُوا۟ وَٱغْفِرْ لَنَا رَبَّنَآ ۖ إِنَّكَ أَنتَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ ﴿٥﴾

﴿بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ﴾ بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ﴾ ئەی ئەو کەسانەی کەباوەڕتان هێناوە ﴿لَا تَتَّخِذُواْ عَدُوِّي وَعَدُوَّكُمۡ أَوۡلِيَآءَ﴾ دوژمنانی
من و خۆتان مەکەن بەدۆستی خۆتان ﴿تُلۡقُونَ إِلَيۡهِم بِٱلۡمَوَدَّةِ﴾ دۆستایەتی خۆتانیان بۆ بنێرن
﴿وَقَدۡ كَفَرُواْ﴾ لە کاتێکدا دڵنیاشن ئەوان بێ باوەڕن ﴿بِمَا جَآءَكُم مِّنَ ٱلۡحَقِّ﴾ بەو ئاینە ڕاستەی کە بۆتان هاتووە
﴿يُخۡرِجُونَ ٱلرَّسُولَ وَإِيَّاكُمۡ﴾ پێغەمبەر ﷺ و ئێوەش دەردەکەن ﴿أَن تُؤۡمِنُواْ بِٱللَّهِ رَبِّكُمۡ﴾ (لەبەرئەوەی) کە
باوەڕتان هەیە بەخوای پەروەردگارتان ﴿إِن كُنتُمۡ خَرَجۡتُمۡ﴾ جا ئەگەر دەرچوون لەووڵاتی خۆتان
﴿جِهَٰدٗا فِي سَبِيلِي﴾ بۆ تێکۆشان و جەنگ کردن لە ڕێی مندا ﴿وَٱبۡتِغَآءَ مَرۡضَاتِيۚ﴾ وە بۆ بەدەستهێنانی
خۆشنوودی من (دۆستایەتی ئەوان مەکەن) ﴿تُسِرُّونَ إِلَيۡهِم بِٱلۡمَوَدَّةِ﴾ ڕازو نهێنی (باوەڕدارانیان) پێ دەڵێن
بە دۆستایەتی ﴿وَأَنَا۠ أَعۡلَمُ﴾ لە کاتێکدا من ئەزانم ﴿بِمَآ أَخۡفَيۡتُمۡ وَمَآ أَعۡلَنتُمۡۚ﴾ بەوەی شاردتانەوەو بەوەیشی
ئاشکراتان کرد ﴿وَمَن يَفۡعَلۡهُ مِنكُمۡ﴾ وە هەرکەسێك لە ئێوە دۆستایەتیان بکات ﴿فَقَدۡ ضَلَّ سَوَآءَ ٱلسَّبِيلِ﴾
ئەوە بێگومان ڕێ ی ڕاستی وون کردووە ﴿١﴾ ﴿إِن يَثۡقَفُوكُمۡ﴾ ئەگەر تووشتان ببن ﴿يَكُونُواْ لَكُمۡ أَعۡدَآءٗ﴾ ئەبن
بەدوژمنی ئێوە ﴿وَيَبۡسُطُوٓاْ إِلَيۡكُمۡ﴾ وە درێژ ئەکەن بۆتان ﴿أَيۡدِيَهُمۡ وَأَلۡسِنَتَهُم بِٱلسُّوٓءِ﴾ دەستیان و زمانیان
بەخراپی ﴿وَوَدُّواْ لَوۡ تَكۡفُرُونَ﴾ ئاواتە خوازن کە ئێوە بێ باوەڕ بوونایە ﴿٢﴾ ﴿لَن تَنفَعَكُمۡ أَرۡحَامُكُمۡ وَلَآ أَوۡلَٰدُكُمۡۚ﴾
نەخزمانتان و نەمناڵانتان سوودتان پێ ناگەیەنن ﴿يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ يَفۡصِلُ بَيۡنَكُمۡۚ﴾ لەڕۆژی دواییدا (خوا
ئێوە و خزمەکانتان) لە یەك جیادەکاتەوە ﴿وَٱللَّهُ بِمَا تَعۡمَلُونَ بَصِيرٞ﴾ وە خوا بینایە بەوەی کەدەیکەن ﴿٣﴾
﴿قَدۡ كَانَتۡ لَكُمۡ﴾ بەڕاستی بۆ ئێوە هەیە ﴿أُسۡوَةٌ حَسَنَةٞ﴾ سەرمەشقێکی جوان و چاك ﴿فِيٓ إِبۡرَٰهِيمَ وَٱلَّذِينَ مَعَهُۥٓ﴾
لە ئیبراهیم و ئەوانەی لەگەڵیدابوون ﴿إِذۡ قَالُواْ لِقَوۡمِهِمۡ﴾ کە بەگەلەکەی خۆیانیان ووت ﴿إِنَّا بُرَءَٰٓؤُاْ مِنكُمۡ﴾
بەڕاستی ئێمە بێزار و بەرین لەئێوە ﴿وَمِمَّا تَعۡبُدُونَ﴾ وە لەو شتانەش کەدەیان پەرستن ﴿مِن دُونِ ٱللَّهِ﴾
لەجیاتی خوا ﴿كَفَرۡنَا بِكُمۡ﴾ ئێمە باوەڕمان نی یە بە(ئایینی) ئێوە ﴿وَبَدَا بَيۡنَنَا وَبَيۡنَكُمُ﴾ وە پەیدابوو لەنێوان
ئێمەو ئێوەدا ﴿ٱلۡعَدَٰوَةُ وَٱلۡبَغۡضَآءُ أَبَدًا﴾ دوژمنایەتی و کینە بۆ هەمیشەیی ﴿حَتَّىٰ تُؤۡمِنُواْ بِٱللَّهِ وَحۡدَهُۥٓ﴾ تا کاتێك
کەبڕوا بەخوای تاك و تەنیا دەهێنن ﴿إِلَّا قَوۡلَ إِبۡرَٰهِيمَ لِأَبِيهِ﴾ جگە لەو قسەیەی ئیبراهیم کە بەباوکی
ووت ﴿لَأَسۡتَغۡفِرَنَّ لَكَ﴾ بێگومان داوای لێخۆشبوونت بۆ ئەکەم ﴿وَمَآ أَمۡلِكُ لَكَ مِنَ ٱللَّهِ مِن شَيۡءٖۖ﴾ وە من
هیچم بەدەست نی یە لەبەرانبەر خوادا بۆ تۆ ﴿رَّبَّنَا عَلَيۡكَ تَوَكَّلۡنَا﴾ ئەی پەروەردگارمان تەنها پشتمان
بەتۆ بەستووە ﴿وَإِلَيۡكَ أَنَبۡنَا﴾ وە هەر بۆ لای تۆ گەڕاوینەتەوە ﴿وَإِلَيۡكَ ٱلۡمَصِيرُ﴾ سەر ئەنجامیش هەر
بۆلای تۆیە ﴿٤﴾ ﴿رَبَّنَا لَا تَجۡعَلۡنَا﴾ ئەی پەروەردگار نەمان کەیت ﴿فِتۡنَةٗ لِّلَّذِينَ كَفَرُواْ﴾ بە مایەی گومڕایی
ئەوانەی بێ باوەڕ بوون ﴿وَٱغۡفِرۡ لَنَا رَبَّنَآۖ﴾ وە لێمان خۆشبە ئەی پەروەردگارمان ﴿إِنَّكَ أَنتَ ٱلۡعَزِيزُ ٱلۡحَكِيمُ﴾
بەڕاستی هەر تۆیت زاڵی باڵادەستی کاربەجێ ﴿٥﴾

ثلاثة أرباع الحزب ٥٥

لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِيهِمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَن كَانَ يَرْجُوا۟ ٱللَّهَ وَٱلْيَوْمَ ٱلْـَٔاخِرَ ۚ
وَمَن يَتَوَلَّ فَإِنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلْغَنِىُّ ٱلْحَمِيدُ ٦ ۞ عَسَى ٱللَّهُ أَن يَجْعَلَ بَيْنَكُمْ
وَبَيْنَ ٱلَّذِينَ عَادَيْتُم مِّنْهُم مَّوَدَّةً ۚ وَٱللَّهُ قَدِيرٌ ۚ وَٱللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ
٧ لَّا يَنْهَىٰكُمُ ٱللَّهُ عَنِ ٱلَّذِينَ لَمْ يُقَـٰتِلُوكُمْ فِى ٱلدِّينِ وَلَمْ يُخْرِجُوكُم
مِّن دِيَـٰرِكُمْ أَن تَبَرُّوهُمْ وَتُقْسِطُوٓا۟ إِلَيْهِمْ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ يُحِبُّ ٱلْمُقْسِطِينَ
٨ إِنَّمَا يَنْهَىٰكُمُ ٱللَّهُ عَنِ ٱلَّذِينَ قَـٰتَلُوكُمْ فِى ٱلدِّينِ وَأَخْرَجُوكُم مِّن
دِيَـٰرِكُمْ وَظَـٰهَرُوا۟ عَلَىٰٓ إِخْرَاجِكُمْ أَن تَوَلَّوْهُمْ ۚ وَمَن يَتَوَلَّهُمْ فَأُو۟لَـٰٓئِكَ
هُمُ ٱلظَّـٰلِمُونَ ٩ يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ إِذَا جَآءَكُمُ ٱلْمُؤْمِنَـٰتُ مُهَـٰجِرَٰتٍ
فَٱمْتَحِنُوهُنَّ ۖ ٱللَّهُ أَعْلَمُ بِإِيمَـٰنِهِنَّ ۖ فَإِنْ عَلِمْتُمُوهُنَّ مُؤْمِنَـٰتٍ فَلَا
تَرْجِعُوهُنَّ إِلَى ٱلْكُفَّارِ ۖ لَا هُنَّ حِلٌّ لَّهُمْ وَلَا هُمْ يَحِلُّونَ لَهُنَّ ۖ وَءَاتُوهُم
مَّآ أَنفَقُوا۟ ۚ وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ أَن تَنكِحُوهُنَّ إِذَآ ءَاتَيْتُمُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ ۚ
وَلَا تُمْسِكُوا۟ بِعِصَمِ ٱلْكَوَافِرِ وَسْـَٔلُوا۟ مَآ أَنفَقْتُمْ وَلْيَسْـَٔلُوا۟ مَآ أَنفَقُوا۟ ۚ
ذَٰلِكُمْ حُكْمُ ٱللَّهِ ۖ يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ ۚ وَٱللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ١٠ وَإِن فَاتَكُمْ
شَىْءٌ مِّنْ أَزْوَٰجِكُمْ إِلَى ٱلْكُفَّارِ فَعَاقَبْتُمْ فَـَٔاتُوا۟ ٱلَّذِينَ ذَهَبَتْ
أَزْوَٰجُهُم مِّثْلَ مَآ أَنفَقُوا۟ ۚ وَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ ٱلَّذِىٓ أَنتُم بِهِۦ مُؤْمِنُونَ ١١

﴿لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِيهِمْ﴾ سوێند بەخوا بێگومان بۆ ئێوە هەیە لەئیبراهیم و بڕوادارەکاندا ﴿أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ﴾ سەر
مەشقێکی جوان ﴿لِمَنْ كَانَ يَرْجُو اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ﴾ بۆ کەسێك کە ئومێد و هیوای بێ بە خوا و بەڕۆژی دوای
﴿وَمَنْ يَتَوَلَّ﴾ وەهەر کەسێك پشت هەڵکات ﴿فَإِنَّ اللَّهَ هُوَ الْغَنِيُّ﴾ ئەوە بەڕاستی هەر خوایە بێ نیازو دەوڵەمەندو
﴿الْحَمِيدُ﴾ شایستەی ستایش ﴿٦﴾ ﴿عَسَى اللَّهُ أَنْ يَجْعَلَ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَ الَّذِينَ عَادَيْتُمْ مِنْهُمْ مَوَدَّةً﴾ دڵنیا بن خوای گەورە
دۆستایەتی و خۆشەویستی دروستی دەکات لەنێوان ئێوە و ئەوانەی دوژمنایەتیتان لەگەڵ کردوون (بەئیمان
هێنانی زۆربەیان) ﴿وَاللَّهُ قَدِيرٌ﴾ وە خوا بەتوانایە ﴿وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ﴾ وەخوا لێ خۆشبوی میهرەبانە ﴿٧﴾
﴿لَا يَنْهَاكُمُ اللَّهُ﴾ خوا ڕێتان لێ ناگرێت ﴿عَنِ الَّذِينَ﴾ لەگەڵ ئەوانەی ﴿لَمْ يُقَاتِلُوكُمْ﴾ کە جەنگیان لەگەڵ نەکردوون
﴿فِي الدِّينِ﴾ لەسەر ئەم دینە ﴿وَلَمْ يُخْرِجُوكُمْ﴾ وە دەریان نەکردوون ﴿مِنْ دِيَارِكُمْ﴾ لەجێگا و شوێن وخاك و
وولاتی خۆتان ﴿أَنْ تَبَرُّوهُمْ﴾ کەچاکەیان لەگەڵ بکەن ﴿وَتُقْسِطُوا إِلَيْهِمْ﴾ وەدادگەربن لەگەڵ یاندا﴿إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ
الْمُقْسِطِينَ﴾ بەڕاستی خوا ئەوانەی خۆش ئەوێ کەدادگەرن ﴿٨﴾ ﴿إِنَّمَا يَنْهَاكُمُ اللَّهُ﴾ بێگومان خوا ڕێگریتان لێ
دەکات تەنها ﴿عَنِ الَّذِينَ قَاتَلُوكُمْ﴾ لەوانەی کە جەنگیان لەگەڵ کردوون ﴿فِي الدِّينِ﴾ لەسەر دین(وباوەڕەکەتان)
﴿وَأَخْرَجُوكُمْ مِنْ دِيَارِكُمْ﴾ وەدەریان کردوون لە جێگا و شوێن وخاك و وولاتی خۆتان ﴿وَظَاهَرُوا عَلَى إِخْرَاجِكُمْ﴾
وەیارمەتیان داوە لەسەر دەرکردنتان ﴿أَنْ تَوَلَّوْهُمْ﴾ (ڕێگریتان دەکات) لەوەی کەدۆستایەتیان لەگەڵ
بکەن وبەدۆستیان دابنێن ﴿وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ﴾ وە هەر کەسێك دۆستایەتیان بکات ﴿فَأُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ﴾ ئا ئەوانە
خۆیان ستەمکارن ﴿٩﴾ ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا﴾ ئەی ئەوانەی باوەڕتان هێناوە، ﴿إِذَا جَاءَكُمُ الْمُؤْمِنَاتُ﴾ ئەگەر ئافرەتانی
ئیماندار هاتن بۆ لاتان ﴿مُهَاجِرَاتٍ﴾ بە کۆچ کەری ﴿فَامْتَحِنُوهُنَّ﴾ تاقیان بکەنەوە ﴿اللَّهُ أَعْلَمُ بِإِيمَانِهِنَّ﴾ خوا
بەباوەڕی ئەوان زاناترە ﴿فَإِنْ عَلِمْتُمُوهُنَّ﴾ ئەمجا ئەگەر زانیتان ئەو (ئافرەتانە) ﴿مُؤْمِنَاتٍ﴾ باوەڕدارن
﴿فَلَا تَرْجِعُوهُنَّ إِلَى الْكُفَّارِ﴾ ئەوە مەیانگێڕنەوە بۆلای (مێردە) بێ بڕواکانیان ﴿لَا هُنَّ حِلٌّ لَهُمْ﴾ نەئەو ئافرەتانە
حەلاڵن بۆ ئەو مێردە بێ باوەڕانە ﴿وَلَا هُمْ يَحِلُّونَ لَهُنَّ﴾ وە نە ئەو مێردانەش بۆ ئەو ئافرەتانە حەلاڵن ﴿وَآتُوهُمْ
مَا أَنْفَقُوا﴾ وە ئەوەی (مێردەکانیان) خەرجیان کردووە، بیاندەنەوە ﴿وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ﴾ هیچ گوناهێکتان
لەسەر نی یە ﴿أَنْ تَنْكِحُوهُنَّ﴾ کە ئەم ئافرەتانە مارە بکەن ﴿إِذَا آتَيْتُمُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ﴾ ئەگەر مارەییەکانیان بدەنێ
﴿وَلَا تُمْسِكُوا بِعِصَمِ الْكَوَافِرِ﴾ ژنە کافرە (بت پەرستەکان) لای خۆتان ڕامەگرن (ئەوانەی کە لە مەککە بەبێ
باوەڕی ماونەتەوە) ﴿وَاسْأَلُوا مَا أَنْفَقْتُمْ﴾ ئێوە داوای ئەوە بکەنەوە کەخەرجتان کردووە (بۆ ژنە کافرەکانتان
کە ئێستە چوونەتە لای کافران) ﴿وَلْيَسْأَلُوا مَا أَنْفَقُوا﴾ ئەوانیش با داوای ئەوە بکەن کە خەرجیان کردووە
(بۆ ژنە موسوڵمان بوەکانیان کە هاتونەتە لای ئێوە) ﴿ذَلِكُمْ حُكْمُ اللَّهِ﴾ ئەمە فەرمانی خوایە ﴿يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ﴾
بڕیار ئەدا لەنێوانیاندا ﴿وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ﴾ وە خوا زانای کاربەجێ یە ﴿١٠﴾ ﴿وَإِنْ فَاتَكُمْ﴾ ئەگەر لە دەستتان چوو
﴿شَيْءٌ مِنْ أَزْوَاجِكُمْ﴾ یەکێك لە خێزانەکانتان (بەچوونیان) ﴿إِلَى الْكُفَّارِ﴾ بۆ لای بێ باوەڕان ﴿فَعَاقَبْتُمْ﴾ ئێوەش
تۆڵەتان لێ سەندن(و غەنیمەتتان گرت) ﴿فَآتُوا الَّذِينَ ذَهَبَتْ أَزْوَاجُهُمْ﴾ ئەمجا (لەو غەنیمەتە)بدەن بەوانەی کە
ژنەکانیان ڕۆشتووە ﴿مِثْلَ مَا أَنْفَقُوا﴾ بە ئەندازەی ئەوەی کە خەرجیان کردووە ﴿وَاتَّقُوا اللَّهَ﴾ وە بترسن لەو
خوایەی ﴿الَّذِي أَنْتُمْ بِهِ مُؤْمِنُونَ﴾ کە ئێوە بڕواتان پێ هێناوە ﴿١١﴾

يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِيُّ إِذَا جَآءَكَ ٱلْمُؤْمِنَٰتُ يُبَايِعْنَكَ عَلَىٰٓ أَن لَّا يُشْرِكْنَ بِٱللَّهِ
شَيْـًٔا وَلَا يَسْرِقْنَ وَلَا يَزْنِينَ وَلَا يَقْتُلْنَ أَوْلَٰدَهُنَّ وَلَا يَأْتِينَ
بِبُهْتَٰنٍ يَفْتَرِينَهُۥ بَيْنَ أَيْدِيهِنَّ وَأَرْجُلِهِنَّ وَلَا يَعْصِينَكَ فِى
مَعْرُوفٍ فَبَايِعْهُنَّ وَٱسْتَغْفِرْ لَهُنَّ ٱللَّهَ ۖ إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ
﴿١٢﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ لَا تَتَوَلَّوْا۟ قَوْمًا غَضِبَ ٱللَّهُ عَلَيْهِمْ قَدْ
يَئِسُوا۟ مِنَ ٱلْءَاخِرَةِ كَمَا يَئِسَ ٱلْكُفَّارُ مِنْ أَصْحَٰبِ ٱلْقُبُورِ ﴿١٣﴾

سُورَةُ الصَّفِّ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

سَبَّحَ لِلَّهِ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ ۖ وَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ
﴿١﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ لِمَ تَقُولُونَ مَا لَا تَفْعَلُونَ ﴿٢﴾
كَبُرَ مَقْتًا عِندَ ٱللَّهِ أَن تَقُولُوا۟ مَا لَا تَفْعَلُونَ ﴿٣﴾ إِنَّ
ٱللَّهَ يُحِبُّ ٱلَّذِينَ يُقَٰتِلُونَ فِى سَبِيلِهِۦ صَفًّا كَأَنَّهُم
بُنْيَٰنٌ مَّرْصُوصٌ ﴿٤﴾ وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِۦ يَٰقَوْمِ لِمَ
تُؤْذُونَنِى وَقَد تَّعْلَمُونَ أَنِّى رَسُولُ ٱللَّهِ إِلَيْكُمْ ۖ فَلَمَّا زَاغُوٓا۟
أَزَاغَ ٱللَّهُ قُلُوبَهُمْ ۚ وَٱللَّهُ لَا يَهْدِى ٱلْقَوْمَ ٱلْفَٰسِقِينَ ﴿٥﴾

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِيُّ﴾ ئەی پێغەمبەر ﷺ ﴿إِذَا جَآءَكَ ٱلۡمُؤۡمِنَٰتُ﴾ هەر کاتێك ئافرەتانی ئیماندار هاتن بۆلات ﴿يُبَايِعۡنَكَ﴾ کە پەیمانت لەگەڵ ببەستن ﴿عَلَىٰٓ أَن لَّا يُشۡرِكۡنَ بِٱللَّهِ شَيۡـٔٗا﴾ لەسەر ئەوەی هیچ شتێك نەکەن بەهاوبەشی خوا ﴿وَلَا يَسۡرِقۡنَ وَلَا يَزۡنِينَ﴾ وە دزیی و داوێن پیسی نەکەن و ﴿وَلَا يَقۡتُلۡنَ أَوۡلَٰدَهُنَّ﴾ وە منداڵانی خۆیان نەکوژن ﴿وَلَا يَأۡتِينَ بِبُهۡتَٰنٖ يَفۡتَرِينَهُۥ﴾ هیچ جۆرە بوهتانێك هەڵنەبەستن ﴿بَيۡنَ أَيۡدِيهِنَّ وَأَرۡجُلِهِنَّ﴾ لەنێوان دەست و پێ یاندا ﴿وَلَا يَعۡصِينَكَ فِي مَعۡرُوفٖ﴾ وە بێ فەرمانیت نەکەن لەهیچ کارێکی چاکەدا ﴿فَبَايِعۡهُنَّ﴾ تۆش پەیمانیان لەگەڵ ببەستە ﴿وَٱسۡتَغۡفِرۡ لَهُنَّ ٱللَّهَۚ﴾ وە لەخوا داوای لێ خۆشبوونیان بۆبکە ﴿إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٞ رَّحِيمٞ﴾ بەڕاستی خوا لێ خۆشبووی میهرەبانە ﴿١٢﴾ ﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ﴾ ئەی ئەو کەسانەی کە باوەڕتان هێناوە ﴿لَا تَتَوَلَّوۡاْ قَوۡمًا غَضِبَ ٱللَّهُ عَلَيۡهِمۡ﴾ کەسانێك کەخوا غەزەبی لێ گرتوون مەیکەن بە دۆست وپشتیوانی خۆتان ﴿قَدۡ يَئِسُواْ مِنَ ٱلۡأٓخِرَةِ﴾ بەڕاستی ئەوان بێ هیوا بوون لە (پاداشتی) ڕۆژی دوایی ﴿كَمَا يَئِسَ ٱلۡكُفَّارُ﴾ هەر چۆن بێ بڕوایان بێ هیوان ﴿مِنۡ أَصۡحَٰبِ ٱلۡقُبُورِ﴾ لە مردووی ناو گۆڕستان (کە زیندوو ببێتەوە) ﴿١٣﴾

سورەتی ﴿ٱلصَّفِّ﴾

﴿بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ﴾ بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

﴿سَبَّحَ لِلَّهِ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلۡأَرۡضِۖ﴾ تەسبیحاتی خوا دەکات هەرچی لە ئاسمانەکان و لە زەوی دایە ﴿وَهُوَ ٱلۡعَزِيزُ ٱلۡحَكِيمُ﴾ وە ئەو زاڵی باڵادەستی کاربەجێ یە ﴿١﴾
﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ﴾ ئەی ئەوانەی کە بڕواتان هێناوە ﴿لِمَ تَقُولُونَ مَا لَا تَفۡعَلُونَ﴾ بۆچی ئەوەی ئەیڵێن ئەنجامی نادەن ﴿٢﴾
﴿كَبُرَ مَقۡتًا عِندَ ٱللَّهِ﴾ زۆر مایەی ڕق و تورەیی یە لای خوا ﴿أَن تَقُولُواْ مَا لَا تَفۡعَلُونَ﴾ کە قسەیەك بڵێن کردەوەی پێ نەکەن ﴿٣﴾
﴿إِنَّ ٱللَّهَ يُحِبُّ ٱلَّذِينَ﴾ بەڕاستی خوا کەسانێکی خۆش دەوێ ﴿يُقَٰتِلُونَ فِي سَبِيلِهِۦ صَفّٗا﴾ کە بەیەك ڕیز دەجەنگن لەڕێی خوادا ﴿كَأَنَّهُم بُنۡيَٰنٞ مَّرۡصُوصٞ﴾ وەك کۆشکێکی قایمی چەسپیووی دامەزراو ﴿٤﴾
﴿وَإِذۡ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوۡمِهِۦ﴾ (بیربکەرەوە) کاتێك کە مووسا بەگەلەکەی ووت ﴿يَٰقَوۡمِ لِمَ تُؤۡذُونَنِي﴾ ئەی گەلەکەم بۆچی ئازارم دەدەن ﴿وَقَد تَّعۡلَمُونَ﴾ لە کاتێکدا بەدڵنیاییەوە دەزانن ﴿أَنِّي رَسُولُ ٱللَّهِ إِلَيۡكُمۡ﴾ کە من نێردراوی خوام بۆلای ئێوە ﴿فَلَمَّا زَاغُوٓاْ﴾ جا کاتێك لایان دا لەهەق ﴿أَزَاغَ ٱللَّهُ قُلُوبَهُمۡۚ﴾ خواش دڵی وەرگێڕان ﴿وَٱللَّهُ لَا يَهۡدِي ٱلۡقَوۡمَ ٱلۡفَٰسِقِينَ﴾ وە خوا ڕێنموونی گەلی لەڕێ دەرچوو ناکات ﴿٥﴾

وَإِذْ قَالَ عِيسَى ٱبْنُ مَرْيَمَ يَٰبَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ إِنِّى رَسُولُ ٱللَّهِ إِلَيْكُم مُّصَدِّقًا لِّمَا
بَيْنَ يَدَىَّ مِنَ ٱلتَّوْرَىٰةِ وَمُبَشِّرًۢا بِرَسُولٍ يَأْتِى مِنۢ بَعْدِى ٱسْمُهُۥٓ أَحْمَدُ ۖ فَلَمَّا
جَآءَهُم بِٱلْبَيِّنَٰتِ قَالُوا۟ هَٰذَا سِحْرٌ مُّبِينٌ ﴿٦﴾ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ ٱفْتَرَىٰ عَلَى
ٱللَّهِ ٱلْكَذِبَ وَهُوَ يُدْعَىٰٓ إِلَى ٱلْإِسْلَٰمِ ۚ وَٱللَّهُ لَا يَهْدِى ٱلْقَوْمَ ٱلظَّٰلِمِينَ
﴿٧﴾ يُرِيدُونَ لِيُطْفِـُٔوا۟ نُورَ ٱللَّهِ بِأَفْوَٰهِهِمْ وَٱللَّهُ مُتِمُّ نُورِهِۦ وَلَوْ كَرِهَ
ٱلْكَٰفِرُونَ ﴿٨﴾ هُوَ ٱلَّذِىٓ أَرْسَلَ رَسُولَهُۥ بِٱلْهُدَىٰ وَدِينِ ٱلْحَقِّ لِيُظْهِرَهُۥ
عَلَى ٱلدِّينِ كُلِّهِۦ وَلَوْ كَرِهَ ٱلْمُشْرِكُونَ ﴿٩﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَىٰ
تِجَٰرَةٍ تُنجِيكُم مِّنْ عَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿١٠﴾ تُؤْمِنُونَ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ وَتُجَٰهِدُونَ
فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ بِأَمْوَٰلِكُمْ وَأَنفُسِكُمْ ۚ ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿١١﴾
يَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَيُدْخِلْكُمْ جَنَّٰتٍ تَجْرِى مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ وَمَسَٰكِنَ
طَيِّبَةً فِى جَنَّٰتِ عَدْنٍ ۚ ذَٰلِكَ ٱلْفَوْزُ ٱلْعَظِيمُ ﴿١٢﴾ وَأُخْرَىٰ تُحِبُّونَهَا ۖ نَصْرٌ
مِّنَ ٱللَّهِ وَفَتْحٌ قَرِيبٌ ۗ وَبَشِّرِ ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿١٣﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ كُونُوٓا۟
أَنصَارَ ٱللَّهِ كَمَا قَالَ عِيسَى ٱبْنُ مَرْيَمَ لِلْحَوَارِيِّۦنَ مَنْ أَنصَارِىٓ إِلَى ٱللَّهِ ۖ
قَالَ ٱلْحَوَارِيُّونَ نَحْنُ أَنصَارُ ٱللَّهِ ۖ فَـَٔامَنَت طَّآئِفَةٌ مِّنۢ بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ
وَكَفَرَت طَّآئِفَةٌ ۖ فَأَيَّدْنَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ عَلَىٰ عَدُوِّهِمْ فَأَصْبَحُوا۟ ظَٰهِرِينَ ﴿١٤﴾

﴿وَإِذۡ قَالَ عِيسَى ٱبۡنُ مَرۡيَمَ﴾ (بیربکەرەوە) کاتێك کە عیسای کوڕی مەریەم ووتی ﴿يَٰبَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ إِنِّي﴾ ئەی بەنو ئیسرائیل
(نەوەکانی یەعقوب) بێگومان من ﴿رَسُولُ ٱللَّهِ إِلَيۡكُم﴾ نێردراوی خوام بۆلای ئێوە ﴿مُّصَدِّقٗا لِّمَا بَيۡنَ يَدَيَّ مِنَ ٱلتَّوۡرَىٰةِ﴾
ئەو تەوراتەی کە لە پێش مندا هاتووە بەڕاستی دائەنێم ﴿وَمُبَشِّرَۢا بِرَسُولٖ﴾ وە مژدەتان پێ دەدەم بە پێغەمبەرێك
﴿يَأۡتِي مِنۢ بَعۡدِي﴾ کە لەدوای من دێ و ﴿ٱسۡمُهُۥٓ أَحۡمَدُۖ﴾ ناوی ئەحمەدە ﴿فَلَمَّا جَآءَهُم﴾ ئەمجا کاتێك کە ئەو (پێغەمبەرە)
یان بۆ هات ﴿بِٱلۡبَيِّنَٰتِ قَالُواْ﴾ بە چەند نیشانەی ڕوون و ئاشکراوە ووتیان ﴿هَٰذَا سِحۡرٞ مُّبِينٞ﴾ ئەمە جادوویەکی
ئاشکرایە ﴿٦﴾ ﴿وَمَنۡ أَظۡلَمُ مِمَّنِ﴾ جا کێ لەو کەسە ستەمکارترە ﴿ٱفۡتَرَىٰ عَلَى ٱللَّهِ ٱلۡكَذِبَ﴾ کە درۆ هەڵبەستێت بەدەم خواوە
﴿وَهُوَ يُدۡعَىٰٓ إِلَى ٱلۡإِسۡلَٰمِۚ﴾ لە کاتێکدا کە بۆ ئیسلام بانگ دەکرێ ﴿وَٱللَّهُ لَا يَهۡدِي ٱلۡقَوۡمَ ٱلظَّٰلِمِينَ﴾ وە خوا ڕێنموونی
گەلی ستەمکار ناکات ﴿٧﴾ ﴿يُرِيدُونَ لِيُطۡفِـُٔواْ نُورَ ٱللَّهِ﴾ دەیانەوێ ڕووناکی دینی خوا بکوژێننەوە ﴿بِأَفۡوَٰهِهِمۡ﴾
بە(فوی) دەمیان ﴿وَٱللَّهُ مُتِمُّ نُورِهِۦ﴾ وە خوا ڕووناکی خۆی تەواو دەکات ﴿وَلَوۡ كَرِهَ ٱلۡكَٰفِرُونَ﴾ با بێ باوەڕانیش
پێیان ناخۆش بێ ﴿٨﴾ ﴿هُوَ ٱلَّذِيٓ أَرۡسَلَ رَسُولَهُۥ﴾ خوا ئەو زاتەیە کە پێغەمبەری خۆی ناردووە ﴿بِٱلۡهُدَىٰ وَدِينِ ٱلۡحَقِّ
لِيُظۡهِرَهُۥ عَلَى ٱلدِّينِ كُلِّهِۦ﴾ بە ڕێنموونیی و ئاینێکی ڕاست و دروستەوە، هەتا بەسەر هەموو ئایینێکدا سەری بخات
﴿وَلَوۡ كَرِهَ ٱلۡمُشۡرِكُونَ﴾ هەرچەندە هاوبەش پەیداکەرانیش پێیان ناخۆش بێ ﴿٩﴾ ﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ﴾ ئەی ئەو
کەسانەی کە باوەڕتان هێناوە ﴿هَلۡ أَدُلُّكُمۡ عَلَىٰ تِجَٰرَةٖ﴾ ئایا بازرگانیەکتان نیشان بدەم ﴿تُنجِيكُم﴾ کە ڕزگارتان
بکات ﴿مِّنۡ عَذَابٍ أَلِيمٖ﴾ لە سزایەکی پڕ لە ئازار ﴿١٠﴾ ﴿تُؤۡمِنُونَ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ﴾ (بازرگانیەکەش ئەمەیە) باوەڕ بهێنن
بەخوا و پێغەمبەرەکەی ﴿وَتُجَٰهِدُونَ﴾ وە تێبکۆشن ﴿فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ﴾ لە ڕێ ی خوادا ﴿بِأَمۡوَٰلِكُمۡ وَأَنفُسِكُمۡۚ﴾ بە سامان
و گیانی خۆتان ﴿ذَٰلِكُمۡ خَيۡرٞ لَّكُمۡ﴾ ئەمەتان باشترە بۆ خۆتان ﴿إِن كُنتُمۡ تَعۡلَمُونَ﴾ ئەگەر ئێوە بزانن ﴿١١﴾ ﴿يَغۡفِرۡ لَكُمۡ ذُنُوبَكُمۡ﴾
(ئەوسا خوا) لە گوناهەکانتان خۆش دەبێ ﴿وَيُدۡخِلۡكُمۡ جَنَّٰتٖ﴾ وە (لە ڕۆژی دواییدا) دەتان خاتە باخاتێکەوە
﴿تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُ﴾ کە جۆگەی ئاوی زۆر بەژێریاندا دەڕوات ﴿وَمَسَٰكِنَ طَيِّبَةٗ﴾ (وە دەتانخاتە) خانوو کۆشکی
زۆر پاك و خۆشەوە ﴿فِي جَنَّٰتِ عَدۡنٖۚ﴾ لە بەهەشتانی جێگای مانەوەی هەمیشەیی دان ﴿ذَٰلِكَ ٱلۡفَوۡزُ ٱلۡعَظِيمُ﴾ ئەمەیە
سەرکەوتنی گەورە ﴿١٢﴾ ﴿وَأُخۡرَىٰ تُحِبُّونَهَاۖ﴾ وە شتێکی تر کە حەزی لێ دەکەن ﴿نَصۡرٞ مِّنَ ٱللَّهِ﴾ کەیارمەتی دانە لە
خواوە ﴿وَفَتۡحٞ قَرِيبٞۗ﴾ وە ڕزگارکردنێکی نزیك (وئازادکردنی شاری مەککە یە) ﴿وَبَشِّرِ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ﴾ وە (بەمە) مژدە
بدە بەئیمانداران ﴿١٣﴾ ﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ﴾ ئەی ئەوانەی کە باوەڕتان هێناوە ﴿كُونُوٓاْ أَنصَارَ ٱللَّهِ﴾ ببن بە یارمەتی
دەرانی (ئایینی) خوا ﴿كَمَا قَالَ عِيسَى ٱبۡنُ مَرۡيَمَ﴾ هەروەك عیسای کوڕی مەریەم ووتی ﴿لِلۡحَوَارِيِّـۧنَ﴾ بە هاوڕێ
تایبەتیەکانی خۆی ﴿مَنۡ أَنصَارِيٓ إِلَى ٱللَّهِۖ﴾ کێ یارمەتی دەری منە بۆ لای خوا ﴿قَالَ ٱلۡحَوَارِيُّونَ﴾ هاوڕێکانی ووتیان
﴿نَحۡنُ أَنصَارُ ٱللَّهِۖ﴾ ئێمە یارمەتی دەرانی (دینی) خواین ﴿فَـَٔامَنَت طَّآئِفَةٞ مِّنۢ بَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ﴾ ئەمجا دەستەیەك لە بەنو
ئیسرائیل باوەڕیان هێنا ﴿وَكَفَرَت طَّآئِفَةٞۖ﴾ وە دەستەیەکیشیان بێ باوەڕ بوون ﴿فَأَيَّدۡنَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ﴾ ئێمەش پشتیوانی
ئەوانەمان کرد کە باوەڕیان هێنا ﴿عَلَىٰ عَدُوِّهِمۡ﴾ لە بەرانبەر دوژمنەکانیاندا ﴿فَأَصۡبَحُواْ ظَٰهِرِينَ﴾ بۆیە سەرکەوتن و
زاڵ بوون بەسەریاندا ﴿١٤﴾

الحِزْبُ ٥٦

سُورَةُ الجُمُعَةِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

يُسَبِّحُ لِلَّهِ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ ٱلْمَلِكِ ٱلْقُدُّوسِ ٱلْعَزِيزِ
ٱلْحَكِيمِ ﴿١﴾ هُوَ ٱلَّذِى بَعَثَ فِى ٱلْأُمِّيِّۦنَ رَسُولًا مِّنْهُمْ يَتْلُوا۟ عَلَيْهِمْ
ءَايَٰتِهِۦ وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ ٱلْكِتَٰبَ وَٱلْحِكْمَةَ وَإِن كَانُوا۟
مِن قَبْلُ لَفِى ضَلَٰلٍ مُّبِينٍ ﴿٢﴾ وَءَاخَرِينَ مِنْهُمْ لَمَّا يَلْحَقُوا۟ بِهِمْ
وَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ ﴿٣﴾ ذَٰلِكَ فَضْلُ ٱللَّهِ يُؤْتِيهِ مَن يَشَآءُ وَٱللَّهُ
ذُو ٱلْفَضْلِ ٱلْعَظِيمِ ﴿٤﴾ مَثَلُ ٱلَّذِينَ حُمِّلُوا۟ ٱلتَّوْرَىٰةَ ثُمَّ لَمْ
يَحْمِلُوهَا كَمَثَلِ ٱلْحِمَارِ يَحْمِلُ أَسْفَارًۢا بِئْسَ مَثَلُ ٱلْقَوْمِ
ٱلَّذِينَ كَذَّبُوا۟ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ وَٱللَّهُ لَا يَهْدِى ٱلْقَوْمَ ٱلظَّٰلِمِينَ
﴿٥﴾ قُلْ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ هَادُوٓا۟ إِن زَعَمْتُمْ أَنَّكُمْ أَوْلِيَآءُ لِلَّهِ مِن
دُونِ ٱلنَّاسِ فَتَمَنَّوُا۟ ٱلْمَوْتَ إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ﴿٦﴾ وَلَا يَتَمَنَّوْنَهُۥٓ
أَبَدًۢا بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ وَٱللَّهُ عَلِيمٌۢ بِٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٧﴾ قُلْ
إِنَّ ٱلْمَوْتَ ٱلَّذِى تَفِرُّونَ مِنْهُ فَإِنَّهُۥ مُلَٰقِيكُمْ ثُمَّ تُرَدُّونَ
إِلَىٰ عَٰلِمِ ٱلْغَيْبِ وَٱلشَّهَٰدَةِ فَيُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٨﴾

سورەتی ﴿ الجُمُعَة ﴾

﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ﴾ بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

﴿يُسَبِّحُ لِلَّهِ﴾ تەسبیحاتی خوا دەكات ﴿مَا فِي السَّمَاوَاتِ﴾ ئەوەی لە ئاسمانەكان ﴿وَمَا فِي الْأَرْضِ﴾ وە ئەوەی
لە زەوی دایە ﴿الْمَلِكِ الْقُدُّوسِ﴾ (ئەو خوایەی) كە پاشایەكی پاك و بێگەردی ﴿الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ﴾ زاڵی
باڵادەستی كار بەجێ یە ﴿١﴾ ﴿هُوَ الَّذِي﴾ خوا ئەو زاتەیە ﴿بَعَثَ فِي الْأُمِّيِّينَ﴾ كە ناردوویەتی لە ناو
نەخوێندەواراندا (عەرەبەكاندا) ﴿رَسُولًا مِّنْهُمْ﴾ پێغەمبەرێك لە خۆیان ﴿يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ﴾ دەخوێنێتەوە
بەسەریاندا نیشانەكانی خوا ﴿وَيُزَكِّيهِمْ﴾ پاكیان دەكاتە ﴿وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ﴾ وە قورئان
وفەرموودەی (پڕ سوود) یان فێر دەكات ﴿وَإِن كَانُوا مِن قَبْلُ﴾ هەر چەند ئەوان لەپێشدا ﴿لَفِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ﴾
لە گومڕاییەكی ئاشكرادابوون ﴿٢﴾ ﴿وَآخَرِينَ مِنْهُمْ﴾ وە (ڕەوانەشی كردووەبۆ) گەلانی تری جگە لەوان
﴿لَمَّا يَلْحَقُوا بِهِمْ﴾ كە هێشتا پێ یان نەگەیشتوون (و موسوڵمان نەبوون) ﴿وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ﴾ وە خوا
زاڵی باڵادەستی كار دروستە ﴿٣﴾ ﴿ذَٰلِكَ فَضْلُ اللَّهِ﴾ ئەوە بەهرەیەكی خوایی یە ﴿يُؤْتِيهِ مَن يَشَاءُ﴾
ئەیدا بە هەر كەسێك كە(خۆی) بیەوێ ﴿وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ﴾ وە خوا خاوەنی فەزڵ و بەهرە
وبەخششی گەورەیە ﴿٤﴾ ﴿مَثَلُ الَّذِينَ﴾ نموونەی بەسەرهاتی ئەوانەی ﴿حُمِّلُوا التَّوْرَاةَ﴾ كە تەوراتیان
درا بەسەردا ﴿ثُمَّ لَمْ يَحْمِلُوهَا﴾ لە پاشان هەڵیان نەگرت (ڕەفتاریان پێ نەكرد) ﴿كَمَثَلِ الْحِمَارِ﴾
وەك گوێ درێژێكە ﴿يَحْمِلُ أَسْفَارًا﴾ كە كتێبێكی زۆری هەڵگرتبێ (سوودی لێ نابینێ)
﴿بِئْسَ مَثَلُ الْقَوْمِ الَّذِينَ﴾ ئای چەند خراپە نموونەی ئەو گەلەی ﴿كَذَّبُوا بِآيَاتِ اللَّهِ﴾ كە نیشانەكانی
خوایان بە درۆزانی ﴿وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ﴾ وە خوا ڕێ نموونیی گەلی ستەمكاران ناكات
﴿٥﴾ ﴿قُلْ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ هَادُوا﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) بڵێ: ئەی ئەوانەی كە لەسەر دینی جوولەكەن
﴿إِن زَعَمْتُمْ﴾ ئەگەر پێتان وایە ﴿أَنَّكُمْ أَوْلِيَاءُ لِلَّهِ﴾ كە بەڕاستی ئێوە دۆستی خوان ﴿مِن دُونِ النَّاسِ﴾
بێجگە لە خەڵكی تر ﴿فَتَمَنَّوُا الْمَوْتَ﴾ كەوا بوو داوای مردن بكەن ﴿إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ﴾ ئەگەر ئێوە
ڕاست دەكەن ﴿٦﴾ ﴿وَلَا يَتَمَنَّوْنَهُ أَبَدًا﴾ وە ئەوانە هەرگیز داوای مردن ناكەن ﴿بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ﴾ لەبەر
ئەو (گوناهانەی) كە بەدەستی خۆیان پێشیان خستووە ﴿وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالظَّالِمِينَ﴾ وە خوا ئاگادارە
بەستەم كاران ﴿٧﴾ ﴿قُلْ إِنَّ الْمَوْتَ الَّذِي﴾ بڵێ بەڕاستی ئەو مردنەی كە ﴿تَفِرُّونَ مِنْهُ﴾ لێ ی ڕادەكەن
﴿فَإِنَّهُ مُلَاقِيكُمْ﴾ بێگومان پێتان دەگات و تووشتان دەبێ ﴿ثُمَّ تُرَدُّونَ﴾ لەپاشان دەگەڕێنرێنەوە
﴿إِلَىٰ عَالِمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ﴾ بۆ لای خوای زانا بەئاشكراو نهێنیەكان ﴿فَيُنَبِّئُكُم﴾ ئەمجا هەواڵتان پێ
دەدات ﴿بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ﴾ بەوەی كەدەتانكرد ﴿٨﴾

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِذَا نُودِيَ لِلصَّلَوٰةِ مِن يَوۡمِ ٱلۡجُمُعَةِ فَٱسۡعَوۡاْ
إِلَىٰ ذِكۡرِ ٱللَّهِ وَذَرُواْ ٱلۡبَيۡعَۚ ذَٰلِكُمۡ خَيۡرٞ لَّكُمۡ إِن كُنتُمۡ تَعۡلَمُونَ
﴿٩﴾ فَإِذَا قُضِيَتِ ٱلصَّلَوٰةُ فَٱنتَشِرُواْ فِي ٱلۡأَرۡضِ وَٱبۡتَغُواْ
مِن فَضۡلِ ٱللَّهِ وَٱذۡكُرُواْ ٱللَّهَ كَثِيرٗا لَّعَلَّكُمۡ تُفۡلِحُونَ ﴿١٠﴾
وَإِذَا رَأَوۡاْ تِجَٰرَةً أَوۡ لَهۡوًا ٱنفَضُّوٓاْ إِلَيۡهَا وَتَرَكُوكَ قَآئِمٗاۚ قُلۡ مَا عِندَ
ٱللَّهِ خَيۡرٞ مِّنَ ٱللَّهۡوِ وَمِنَ ٱلتِّجَٰرَةِۚ وَٱللَّهُ خَيۡرُ ٱلرَّٰزِقِينَ ﴿١١﴾

سُورَةُ المُنَافِقُونَ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

إِذَا جَآءَكَ ٱلۡمُنَٰفِقُونَ قَالُواْ نَشۡهَدُ إِنَّكَ لَرَسُولُ ٱللَّهِۗ وَٱللَّهُ يَعۡلَمُ إِنَّكَ
لَرَسُولُهُۥ وَٱللَّهُ يَشۡهَدُ إِنَّ ٱلۡمُنَٰفِقِينَ لَكَٰذِبُونَ ﴿١﴾ ٱتَّخَذُوٓاْ
أَيۡمَٰنَهُمۡ جُنَّةٗ فَصَدُّواْ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِۚ إِنَّهُمۡ سَآءَ مَا كَانُواْ
يَعۡمَلُونَ ﴿٢﴾ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمۡ ءَامَنُواْ ثُمَّ كَفَرُواْ فَطُبِعَ عَلَىٰ قُلُوبِهِمۡ فَهُمۡ
لَا يَفۡقَهُونَ ﴿٣﴾ ۞ وَإِذَا رَأَيۡتَهُمۡ تُعۡجِبُكَ أَجۡسَامُهُمۡۖ وَإِن يَقُولُواْ
تَسۡمَعۡ لِقَوۡلِهِمۡۖ كَأَنَّهُمۡ خُشُبٞ مُّسَنَّدَةٞۖ يَحۡسَبُونَ كُلَّ صَيۡحَةٍ
عَلَيۡهِمۡۚ هُمُ ٱلۡعَدُوُّ فَٱحۡذَرۡهُمۡۚ قَٰتَلَهُمُ ٱللَّهُۖ أَنَّىٰ يُؤۡفَكُونَ ﴿٤﴾

ربع الحزب ٥٦

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ﴾ ئـەی ئەوانـەی کەباوەڕتـان هێنـاوە ﴿إِذَا نُودِيَ لِلصَّلَوٰةِ﴾ کاتێك کە بانگـدرا بۆ نوێژ ﴿مِن يَوۡمِ ٱلۡجُمُعَةِ﴾ لە ڕۆژی هەینی دا ﴿فَٱسۡعَوۡاْ إِلَىٰ ذِكۡرِ ٱللَّهِ﴾ بەپەلە بڕۆن بۆ یادی خوا (و نوێژی هەینی) و ﴿وَذَرُواْ ٱلۡبَيۡعَۚ﴾ واز لەکڕین و فرۆشتن بهێنن ﴿ذَٰلِكُمۡ خَيۡرٞ لَّكُمۡ﴾ ئائەوە بۆ ئێوە چاکترە ﴿إِن كُنتُمۡ تَعۡلَمُونَ﴾ ئەگـەر بزانـن و تێ بگەن ﴿٩﴾ ﴿فَإِذَا قُضِيَتِ ٱلصَّلَوٰةُ﴾ جـا کاتێك کە نوێژی هەینـی تەواوبوو ﴿فَٱنتَشِرُواْ فِي ٱلۡأَرۡضِ﴾ ئیتر بڵاو ببنەوە بەسەر زەویی دا ﴿وَٱبۡتَغُواْ مِن فَضۡلِ ٱللَّهِ﴾ وە داوای ڕزق و ڕۆزیی خوا بکەن ﴿وَٱذۡكُرُواْ ٱللَّهَ كَثِيرٗا﴾ وە زۆر یادی خوا بکەن ﴿لَّعَلَّكُمۡ تُفۡلِحُونَ﴾ بۆ ئەوەی ڕزگارو سەر فەرازبن ﴿١٠﴾ ﴿وَإِذَا رَأَوۡاْ تِجَٰرَةً أَوۡ لَهۡوًا﴾ هەر کارێکی بازرگانی یان هەر کارێکی بێهودە ببینن ﴿ٱنفَضُّوٓاْ إِلَيۡهَا﴾ بڵاوەی لێ ئەکەن بۆلای ئەو بازرگانی یە ﴿وَتَرَكُوكَ قَآئِمٗاۚ﴾ وە تۆ بەجێ دێڵن بە ڕاوەستاوی (لەسەر مینبەرەکەت) ﴿قُلۡ مَا عِندَ ٱللَّهِ خَيۡرٞ﴾ (ئـەی موحەممـەد ﷺ) بڵێ ئـەوەی لای خوایـە چاکترە ﴿مِّنَ ٱللَّهۡوِ وَمِنَ ٱلتِّجَٰرَةِۚ﴾ لەشتی بێ هودە و بازرگانی ﴿وَٱللَّهُ خَيۡرُ ٱلرَّٰزِقِينَ﴾ وەخوا باشترینی ڕۆزی دەرانە ﴿١١﴾

سورەتی ﴿ المُنَافِقُونَ ﴾

﴿بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ﴾ بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

﴿إِذَا جَآءَكَ ٱلۡمُنَٰفِقُونَ﴾ کاتێـك کـە دووڕوان بێنـە لات ﴿قَالُواْ نَشۡهَدُ إِنَّكَ لَرَسُولُ ٱللَّهِۗ﴾ دەڵێـن شـایەتی دەدەین کە بەڕاستی تۆ پێغەمبەری خوایت ﴿وَٱللَّهُ يَعۡلَمُ إِنَّكَ لَرَسُولُهُۥ﴾ وە دیارە خوایش دەزانێ کە تۆ ڕەوانەکراوی ئەوی ﴿وَٱللَّهُ يَشۡهَدُ﴾ وەخوا شایەتی دەدات ﴿إِنَّ ٱلۡمُنَٰفِقِينَ لَكَٰذِبُونَ﴾ کە بێگومان دووڕوان درۆزنن ﴿١﴾ ﴿ٱتَّخَذُوٓاْ أَيۡمَٰنَهُمۡ جُنَّةٗ﴾ سـوێندە (درۆ)کانی خۆیان کـرد بەقەڵغان (بۆ خۆیان) ﴿فَصَدُّواْ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِۚ﴾ ئەمجا ڕێگری (خەڵك)یان دەکرد لەڕێ ی خوا ﴿إِنَّهُمۡ سَآءَ مَا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ﴾ بەڕاستی ئەوان کارێکی خراپیـان دەکـرد ﴿٢﴾ ﴿ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمۡ ءَامَنُواْ﴾ ئەوە(ی کەووترا) لەبەر ئەوە بوو کە بەڕاسـتی ئەوان باوەڕیان هێنـاو ﴿ثُمَّ كَفَرُواْ﴾ لەپاشـان بێ باوەڕبـوون ﴿فَطُبِعَ عَلَىٰ قُلُوبِهِمۡ﴾ ئەمجـا مۆر نـرا بەسـەر دڵیاندا ﴿فَهُمۡ لَا يَفۡقَهُونَ﴾ ئیتـر ئەوان هیچ تێ ناگەن ﴿٣﴾ ﴿وَإِذَا رَأَيۡتَهُمۡ﴾ هـەر کاتێك دەیان بینیت ﴿تُعۡجِبُكَ أَجۡسَامُهُمۡۖ﴾ لەش و قەڵافەتیان سەرسامت دەکات ﴿وَإِن يَقُولُواْ تَسۡمَعۡ لِقَوۡلِهِمۡۖ﴾ وە ئەگەر قسە بکەن گوێ لە قسەکەیان دەگرییت ﴿كَأَنَّهُمۡ خُشُبٞ مُّسَنَّدَةٞۖ﴾ (دوو ڕووان) هەروەك داری هەڵسپێر دراو وان ﴿يَحۡسَبُونَ﴾ وا گومان دەبـەن ﴿كُلَّ صَيۡحَةٍ عَلَيۡهِمۡۚ﴾ هەمـوو هـاوار و قیرەیەك بۆسـەر ئەوانە ﴿هُمُ ٱلۡعَدُوُّ﴾ هـەر ئەوانن دوژمن ﴿فَٱحۡذَرۡهُمۡۚ﴾ کەواتـە خۆتیـان لـێ بپارێزە ﴿قَٰتَلَهُمُ ٱللَّهُۖ﴾ خوا بیانکـوژێ (یان خـوا لەناویان بەرێت) ﴿أَنَّىٰ يُؤۡفَكُونَ﴾ چۆن وەردەگێڕرێن (لەحەق) ﴿٤﴾

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا۟ يَسْتَغْفِرْ لَكُمْ رَسُولُ ٱللَّهِ لَوَّوْا۟ رُءُوسَهُمْ
وَرَأَيْتَهُمْ يَصُدُّونَ وَهُم مُّسْتَكْبِرُونَ ﴿٥﴾ سَوَآءٌ عَلَيْهِمْ
أَسْتَغْفَرْتَ لَهُمْ أَمْ لَمْ تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ لَن يَغْفِرَ ٱللَّهُ لَهُمْ ۚ
إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَهْدِى ٱلْقَوْمَ ٱلْفَٰسِقِينَ ﴿٦﴾ هُمُ ٱلَّذِينَ يَقُولُونَ
لَا تُنفِقُوا۟ عَلَىٰ مَنْ عِندَ رَسُولِ ٱللَّهِ حَتَّىٰ يَنفَضُّوا۟ ۗ وَلِلَّهِ
خَزَآئِنُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَلَٰكِنَّ ٱلْمُنَٰفِقِينَ لَا يَفْقَهُونَ
﴿٧﴾ يَقُولُونَ لَئِن رَّجَعْنَآ إِلَى ٱلْمَدِينَةِ لَيُخْرِجَنَّ ٱلْأَعَزُّ
مِنْهَا ٱلْأَذَلَّ ۚ وَلِلَّهِ ٱلْعِزَّةُ وَلِرَسُولِهِۦ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَلَٰكِنَّ
ٱلْمُنَٰفِقِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٨﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ لَا تُلْهِكُمْ
أَمْوَٰلُكُمْ وَلَآ أَوْلَٰدُكُمْ عَن ذِكْرِ ٱللَّهِ ۚ وَمَن يَفْعَلْ
ذَٰلِكَ فَأُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْخَٰسِرُونَ ﴿٩﴾ وَأَنفِقُوا۟ مِن مَّا رَزَقْنَٰكُم
مِّن قَبْلِ أَن يَأْتِىَ أَحَدَكُمُ ٱلْمَوْتُ فَيَقُولَ رَبِّ لَوْلَآ أَخَّرْتَنِىٓ
إِلَىٰٓ أَجَلٍ قَرِيبٍ فَأَصَّدَّقَ وَأَكُن مِّنَ ٱلصَّٰلِحِينَ ﴿١٠﴾ وَلَن
يُؤَخِّرَ ٱللَّهُ نَفْسًا إِذَا جَآءَ أَجَلُهَا ۚ وَٱللَّهُ خَبِيرٌۢ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١١﴾

سُورَةُ التَّغَابُنِ

﴿وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ﴾ کاتێـك پـێ یان بووترێـت ﴿تَعَالَوْا يَسْتَغْفِرْ لَكُمْ رَسُولُ اللَّهِ﴾ وەرن بـۆ لای پێغەمبەری خوا تا داوای لێخۆشـبوونتان بۆ بکات ﴿لَوَّوْا رُءُوسَهُمْ﴾ (سـەرپێچی دەکەن) سـەریان با دەدەن ﴿وَرَأَيْتَهُمْ يَصُدُّونَ﴾ وە دەیـان بینیت ڕوو وەرئەگێـڕن ﴿وَهُمْ مُسْتَكْبِرُونَ﴾ لەکاتێکدا کە ئەوان خۆیان بەگەورە دەزانـن ﴿٥﴾ ﴿سَوَاءٌ عَلَيْهِمْ﴾ بـۆ ئـەوان یەکسـانە ﴿أَسْتَغْفَرْتَ لَهُمْ﴾ داوای لێخۆشـبوونیان بۆ بکەیت ﴿أَمْ لَمْ تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ﴾ یان داوای لێخۆشبوونیان بۆ نەکەیت ﴿لَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ﴾ هەرگیز خوا لێ یان خۆش نابێ ﴿إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ﴾ بەڕاسـتی خوا ڕێنموونی گەلی لەڕێ لادەران ناکات ﴿٦﴾ ﴿هُمُ الَّذِينَ يَقُولُونَ﴾ ئەوان ئەو کەسانەن کە دەڵێن: ﴿لَا تُنْفِقُوا عَلَىٰ مَنْ عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ﴾ (هیچ) مەبەخشن بـە ئەوانـەی کـە لەگـەڵ پێغەمبەردان ﴿حَتَّىٰ يَنْفَضُّوا﴾ تا بـڵاوەی لێ بکـەن (و ئەم دینـە بفەوتێت) ﴿وَلِلَّهِ خَزَائِنُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ﴾ لە کاتێکدا هەرچی گەنجینەکانی ئاسمانەکان و زەویی هەیە هەمووی هـی خوایـە ﴿وَلَٰكِنَّ الْمُنَافِقِينَ لَا يَفْقَهُونَ﴾ بـەڵام دوو ڕووەکان نازانـن ﴿٧﴾ ﴿يَقُولُونَ لَئِنْ رَجَعْنَا إِلَى الْمَدِينَةِ﴾ (دووڕوەکان) دەڵێـن سـوێندبێ ئەگـەر گەڕاینـەوە بـۆ مەدینە ﴿لَيُخْرِجَنَّ الْأَعَزُّ مِنْهَا الْأَذَلَّ﴾ بێگومـان دەسـەڵاتدار و بەڕێـزەکان (مەبەسـت پێـی خۆیـان بـوو) لات و بـێ ڕێـزەکان لـە مەدینە دەردەکـەن (مەبەسـت پێـی بـڕواداران بـوو) ﴿وَلِلَّهِ الْعِزَّةُ وَلِرَسُولِهِ وَلِلْمُؤْمِنِينَ﴾ (خـوای گەورەش بەرپەرچیان دەداتەوە و دەفەرموێت) :ڕێز و گەورەیی تەنها بۆ خوا و بۆ پێغەمبەری خوا و باوەڕدارانە ﴿وَلَٰكِنَّ الْمُنَافِقِينَ لَا يَعْلَمُونَ﴾ بەڵام دووڕووان نازانن ﴿٨﴾ ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا﴾ ئەی ئەوانەی کە باوەڕتان هێناوە ﴿لَا تُلْهِكُمْ أَمْوَالُكُمْ وَلَا أَوْلَادُكُمْ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ﴾ ماڵ و منداڵانتان بێ ئاگاتان نەکەن لەیادی خوا ﴿وَمَنْ يَفْعَلْ ذَٰلِكَ﴾ هەر کەسێك وابکات ﴿فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ﴾ ئا ئەوانە خۆیان خەسارۆمەندن ﴿٩﴾ ﴿وَأَنْفِقُوا مِنْ مَا رَزَقْنَاكُمْ﴾ ببەخشـن لـەوەی ڕزق و ڕۆزیمـان داوون ﴿مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ أَحَدَكُمُ الْمَوْتُ﴾ پێـش ئەوەی مـردن یەخە بـە یەکێکتان بگرێ ﴿فَيَقُولَ رَبِّ لَوْلَا أَخَّرْتَنِي﴾ ئەوسـا بڵێـت : خوایە خۆزگە مردنـی منـت دوابخسـتایە ﴿إِلَىٰ أَجَلٍ قَرِيبٍ﴾ بـۆ ماوەیەکـی نزیـك ﴿فَأَصَّدَّقَ﴾ جـا ماڵم ببەخشـیایە ﴿وَأَكُنْ مِنَ الصَّالِحِينَ﴾ وە لە چاکەکاران بوومایە ﴿١٠﴾ ﴿وَلَنْ يُؤَخِّرَ اللَّهُ نَفْسًا﴾ هەرگیز خوا هیچ کەسێك دوا ناخات (لەمردن) ﴿إِذَا جَاءَ أَجَلُهَا﴾ کاتێك کەوەختی (مردنی) هات ﴿وَاللَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ﴾ وەخوا شارەزایە بەوەی کە دەیکەن ﴿١١﴾

سورەتی ﴿ التَّغَابُنِ ﴾

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

يُسَبِّحُ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ ۖ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ ۖ
وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١﴾ هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ فَمِنْكُمْ كَافِرٌ وَمِنْكُمْ
مُؤْمِنٌ ۚ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٢﴾ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ
بِالْحَقِّ وَصَوَّرَكُمْ فَأَحْسَنَ صُوَرَكُمْ ۖ وَإِلَيْهِ الْمَصِيرُ ﴿٣﴾ يَعْلَمُ
مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَيَعْلَمُ مَا تُسِرُّونَ وَمَا تُعْلِنُونَ ۚ وَاللَّهُ
عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٤﴾ أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَبَأُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَبْلُ
فَذَاقُوا وَبَالَ أَمْرِهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٥﴾ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُ كَانَتْ تَأْتِيهِمْ
رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَقَالُوا أَبَشَرٌ يَهْدُونَنَا فَكَفَرُوا وَتَوَلَّوْا ۚ وَاسْتَغْنَى
اللَّهُ ۚ وَاللَّهُ غَنِيٌّ حَمِيدٌ ﴿٦﴾ زَعَمَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنْ لَنْ يُبْعَثُوا ۚ قُلْ بَلَىٰ
وَرَبِّي لَتُبْعَثُنَّ ثُمَّ لَتُنَبَّؤُنَّ بِمَا عَمِلْتُمْ ۚ وَذَٰلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ﴿٧﴾
فَآمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَالنُّورِ الَّذِي أَنْزَلْنَا ۚ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ
﴿٨﴾ يَوْمَ يَجْمَعُكُمْ لِيَوْمِ الْجَمْعِ ۖ ذَٰلِكَ يَوْمُ التَّغَابُنِ ۗ وَمَنْ يُؤْمِنْ بِاللَّهِ
وَيَعْمَلْ صَالِحًا يُكَفِّرْ عَنْهُ سَيِّئَاتِهِ وَيُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ
تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ۚ ذَٰلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿٩﴾

﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ﴾ بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

﴿يُسَبِّحُ لِلَّهِ﴾ تەسبیحاتی خوا دەکات ﴿مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ﴾ ئەوەی لە ئاسمانەکان و زەوی دایە ﴿لَهُ الْمُلْكُ﴾ دەسەلاتی تەواو بۆ ئەوە ﴿وَلَهُ الْحَمْدُ﴾ وە هەرچی ستایش هەیە هەمووی بۆ ئەوە ﴿وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ﴾ وە ئەوە بەسەر هەموو شتێکدا بەدەسەلاتە (١) ﴿هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ﴾ خوا ئەو زاتەیە کە ئێوەی دروست کردووە ﴿فَمِنكُمْ كَافِرٌ﴾ ئەمجا هەندێکتان بێ باوەڕو ﴿وَمِنكُم مُّؤْمِنٌ﴾ هەندێکی تریشتان باوەڕدارن ﴿وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ﴾ وە خوا بینایە بەهەر شتێك کە ئەنجامی دەدەن (٢) ﴿خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ﴾ خوا ئاسمانەکان و زەوی دروست کردووە بەحەق و ڕاستی ﴿وَصَوَّرَكُمْ فَأَحْسَنَ صُوَرَكُمْ﴾ لەجوانترین شێوەشدا وێنەی کێشاون ﴿وَإِلَيْهِ الْمَصِيرُ﴾ وە سەرئەنجامیش هەر بۆلای ئەوە (گەڕانەوە) (٣) ﴿يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ﴾ هەرچی لە ئاسمانەکان و زەوی دایە خوا دەیزانێ ﴿وَيَعْلَمُ مَا تُسِرُّونَ وَمَا تُعْلِنُونَ﴾ وە شارەزایە بەوەی دەیشارنەوە، وە بەوەیشی ئاشکرای دەکەن ﴿وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ﴾ وە خوا زانایە بەوەی لەناو دڵ و دەروندایە (٤) ﴿أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَبَأُ الَّذِينَ﴾ ئایا پێتان نەگەیشتووە هەواڵی ئەوانەی ﴿كَفَرُوا مِن قَبْلُ﴾ کە بێ باوەڕ بوون لەمەو پێش ﴿فَذَاقُوا وَبَالَ أَمْرِهِمْ﴾ بۆیە چەشتیان تۆڵەی کاری خۆیان ﴿وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ﴾ وە بۆ ئەوان هەیە سزای سەخت (٥) ﴿ذَٰلِكَ بِأَنَّهُ﴾ ئەو (سزایە) بێگومان بەهۆی ئەوە وەبوو ﴿كَانَت تَّأْتِيهِمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ﴾ کەپێغەمبەرەکانیان بۆهات بەبەڵگەی ئاشکراوە ﴿فَقَالُوا أَبَشَرٌ يَهْدُونَنَا﴾ کە چی دەیان ووت چۆن ئەبێ ئادەمی یەك لە خۆمان ڕێ نموونیمان بکات ﴿فَكَفَرُوا وَتَوَلَّوا﴾ ئەمجا بێ بڕوا بوون و ڕوویان وەرگێڕا ﴿وَّاسْتَغْنَى اللَّهُ﴾ وە خواش بێ نیازیی نواند (لە باوەڕهێنانیان) ﴿وَاللَّهُ غَنِيٌّ حَمِيدٌ﴾ وەخوا دەوڵەمەندەو شایستەی ستایشە (٦) ﴿زَعَمَ الَّذِينَ كَفَرُوا﴾ بێ باوەڕان وایان دەزانی ﴿أَن لَّن يُبْعَثُوا﴾ کە (لە ڕۆژی دوایی دا) زیندوو ناکرێنەوە ﴿قُلْ بَلَىٰ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) پێیان بڵێ: بەڵێ ﴿وَرَبِّي لَتُبْعَثُنَّ﴾ سوێند بە پەروەردگارم بێگومان زیندوو دەکرێنەوە ﴿ثُمَّ لَتُنَبَّؤُنَّ بِمَا عَمِلْتُمْ﴾ دڵنیابن پاشان هەواڵتان پێ دەدرێت بەوەی کە کردووتانە ﴿وَذَٰلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ﴾ وە ئەمە بۆ خوا (زۆر) ئاسانە (٧) ﴿فَآمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ﴾ کەواتە باوەڕ بهێنن بەخواو پێغەمبەرەکەی و ﴿وَالنُّورِ الَّذِي أَنزَلْنَا﴾ بەو ڕووناکی یەی دامان بەزاندووە (کە قورئانە) ﴿وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ﴾ وەخوا ئاگادارە بەوەی کە دەیکەن (٨) ﴿يَوْمَ يَجْمَعُكُمْ لِيَوْمِ الْجَمْعِ﴾ (پاداشتان دەداتەوە) لەڕۆژێکدا کە کۆتان دەکاتەوە بۆ ڕۆژی کۆکردنەوە ﴿ذَٰلِكَ يَوْمُ التَّغَابُنِ﴾ ئەوڕۆژە ڕۆژی زیانباری یە ﴿وَمَن يُؤْمِن بِاللَّهِ﴾ وە هەرکەسێك بڕوا بهێنێت بەخوا ﴿وَيَعْمَلْ صَالِحًا﴾ وە کردەوەی چاك بکات ﴿يُكَفِّرْ عَنْهُ سَيِّئَاتِهِ﴾ خوا چاوپۆشی دەکات لەگوناهەکانی ودەیانسڕێتەوە ﴿وَيُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ﴾ وەدەیخاتە ناو بەهەشتانێکەوە ﴿تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ﴾ کە جۆگە ئاوی زۆر بەژێریاندا دەڕوات ﴿خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا﴾ تێیدا دەمێننەوە بەهەمیشەیی وهەتا هەتایی ﴿ذَٰلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ﴾ ئەوەیە بردنەوە و سەرکەوتنی گەورە (٩)

وَٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ وَكَذَّبُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَآ أُو۟لَٰٓئِكَ أَصْحَٰبُ ٱلنَّارِ
خَٰلِدِينَ فِيهَا ۖ وَبِئْسَ ٱلْمَصِيرُ ﴿١٠﴾ مَآ أَصَابَ مِن مُّصِيبَةٍ
إِلَّا بِإِذْنِ ٱللَّهِ ۗ وَمَن يُؤْمِنۢ بِٱللَّهِ يَهْدِ قَلْبَهُۥ ۚ وَٱللَّهُ بِكُلِّ
شَىْءٍ عَلِيمٌ ﴿١١﴾ وَأَطِيعُوا۟ ٱللَّهَ وَأَطِيعُوا۟ ٱلرَّسُولَ ۚ فَإِن
تَوَلَّيْتُمْ فَإِنَّمَا عَلَىٰ رَسُولِنَا ٱلْبَلَٰغُ ٱلْمُبِينُ ﴿١٢﴾ ٱللَّهُ لَآ إِلَٰهَ
إِلَّا هُوَ ۚ وَعَلَى ٱللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ ٱلْمُؤْمِنُونَ ﴿١٣﴾ يَٰٓأَيُّهَا
ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ إِنَّ مِنْ أَزْوَٰجِكُمْ وَأَوْلَٰدِكُمْ عَدُوًّا
لَّكُمْ فَٱحْذَرُوهُمْ ۚ وَإِن تَعْفُوا۟ وَتَصْفَحُوا۟ وَتَغْفِرُوا۟
فَإِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٤﴾ إِنَّمَآ أَمْوَٰلُكُمْ وَأَوْلَٰدُكُمْ
فِتْنَةٌ ۚ وَٱللَّهُ عِندَهُۥٓ أَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿١٥﴾ فَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ مَا ٱسْتَطَعْتُمْ
وَٱسْمَعُوا۟ وَأَطِيعُوا۟ وَأَنفِقُوا۟ خَيْرًا لِّأَنفُسِكُمْ ۗ وَمَن يُوقَ
شُحَّ نَفْسِهِۦ فَأُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْمُفْلِحُونَ ﴿١٦﴾ إِن تُقْرِضُوا۟
ٱللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا يُضَٰعِفْهُ لَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ۚ وَٱللَّهُ شَكُورٌ
حَلِيمٌ ﴿١٧﴾ عَٰلِمُ ٱلْغَيْبِ وَٱلشَّهَٰدَةِ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ ﴿١٨﴾

سُورَةُ الطَّلَاقِ

﴿وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا﴾ ئەوانەی کە بێ باوەڕبوون و نیشانە و بەڵگەکانی ئێمەیان بە درۆزانی
﴿أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ﴾ ئەوانە هاوەڵی ئاگرن ﴿خَالِدِينَ فِيهَا﴾ تێیدا دەمێننەوە بەهەمیشەیی ﴿وَبِئْسَ
الْمَصِيرُ﴾ وە سەر ئەنجامێکی زۆر خراپە (١٠) ﴿مَا أَصَابَ مِن مُّصِيبَةٍ﴾ هیچ ناڕەحەتی یەك تووشی
(خەڵك) نابێت ﴿إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ﴾ مەگەر بەفەرمانی خوا نەبێت ﴿وَمَن يُؤْمِن بِاللَّهِ﴾ هەر کەسێك باوەڕ
بهێنێت بەخوا ﴿يَهْدِ قَلْبَهُ﴾ خوا ڕێ نموونی دڵی دەکات ﴿وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ﴾ وە خوا بەهەموو
شت ئاگادارە (١١) ﴿وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ﴾ گوێڕایەڵی خوا و گوێڕایەڵی پێغەمبەر بکەن ﴿فَإِن
تَوَلَّيْتُمْ﴾ ئەوسا ئەگەر پشتتان تێ کرد ﴿فَإِنَّمَا عَلَىٰ رَسُولِنَا﴾ جا ئەوەی لەسەر پێغەمبەری ئێمەیە
﴿الْبَلَاغُ الْمُبِينُ﴾ تەنها گەیاندنی ڕوون و ئاشکرای (ئاینەکەیەتی) (١٢) ﴿اللَّهُ لَا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ﴾ خوا
زاتێکە کە جگە لەو هیچ پەرستراوێکی ڕاست نی یە ﴿وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ﴾ دەی
با باوەڕداران تەنها پشت بەخوا ببەستن (١٣) ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا﴾ ئەی ئەوانەی بڕواتان هێناوە
﴿إِنَّ مِنْ أَزْوَاجِكُمْ وَأَوْلَادِكُمْ عَدُوًّا لَّكُمْ﴾ بەڕاستی هەندێك لەژنان و منداڵەکانتان دوژمنی
ئێوەن (بەوەی دەیانەوێت ڕێگریتان بکەن لەڕێگەی خودا و پەشیمانتان بکەنەوە لەئاینەکەتان)
﴿فَاحْذَرُوهُمْ﴾ جا خۆتانیان لێ بپارێزن (وئاگاداریان بن، بەگوێیان نەکەن) ﴿وَإِن تَعْفُوا﴾ وە ئەگەر
(لێیان) ببورن ﴿وَتَصْفَحُوا﴾ وە واز بهێنن (لێیان) ﴿وَتَغْفِرُوا﴾ وە (لێیان) خۆش ببن ﴿فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ
رَّحِيمٌ﴾ ئەوە بێگومان خواش لێ خۆش بووی میهرەبانە (١٤) ﴿إِنَّمَا أَمْوَالُكُمْ وَأَوْلَادُكُمْ فِتْنَةٌ﴾
بێگومان سەروەت وسامان ومال و منداڵتان هۆی تاقی کردنەوەتانن ﴿وَاللَّهُ عِندَهُ أَجْرٌ عَظِيمٌ﴾
لەکاتێکدا خوا پاداشتی زۆر گەورەی لەلایە (١٥) ﴿فَاتَّقُوا اللَّهَ مَا اسْتَطَعْتُمْ﴾ کەوا بوو لەخوا بترسن
وبەندایەتی ئەو بکەن ئەوەندەی کە دەتوانن ﴿وَاسْمَعُوا وَأَطِيعُوا﴾ وە گوێڕایەڵ و ملکەچی بن ﴿وَأَنفِقُوا
خَيْرًا لِّأَنفُسِكُمْ﴾ وە ماڵ ببەخشن کە بۆ خۆتان چاکترە ﴿وَمَن يُوقَ شُحَّ نَفْسِهِ﴾ وە ئەوەی پارێزراو بێ
لەچرووکی نەفسی خۆی ﴿فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ﴾ هەر ئەوانن سەرکەوتوو ڕزگار (١٦) ﴿إِن تُقْرِضُوا
اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا﴾ ئەگەر قەرز بدەن بەخوا بە قەرزێکی چاك (واتە ببەخشن لەپێناو خوا) ﴿يُضَاعِفْهُ
لَكُمْ﴾ چەند بەرانبەری دەکاتەوە بۆتان ﴿وَيَغْفِرْ لَكُمْ﴾ وە لێتان خۆش دەبێ ﴿وَاللَّهُ شَكُورٌ حَلِيمٌ﴾
وە خوا سوپاسگوزاری لەسەرخۆ وبەئارامە (١٧) ﴿عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ﴾ (ئەو زاتە پەروەردگارێکی)
زانا وئاگادارە بە شتە پەنهان و ئاشکراکان ﴿الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ﴾ زاڵی باڵادەستی کاربەجێ یە (١٨)

سورەتی ﴿الطَّلَاق﴾

نصف الحزب ٥٦

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِيُّ إِذَا طَلَّقۡتُمُ ٱلنِّسَآءَ فَطَلِّقُوهُنَّ لِعِدَّتِهِنَّ وَأَحۡصُواْ ٱلۡعِدَّةَۖ
وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ رَبَّكُمۡۖ لَا تُخۡرِجُوهُنَّ مِنۢ بُيُوتِهِنَّ وَلَا يَخۡرُجۡنَ إِلَّآ أَن
يَأۡتِينَ بِفَٰحِشَةٖ مُّبَيِّنَةٖۚ وَتِلۡكَ حُدُودُ ٱللَّهِۚ وَمَن يَتَعَدَّ حُدُودَ ٱللَّهِ
فَقَدۡ ظَلَمَ نَفۡسَهُۥۚ لَا تَدۡرِي لَعَلَّ ٱللَّهَ يُحۡدِثُ بَعۡدَ ذَٰلِكَ أَمۡرٗا ١
فَإِذَا بَلَغۡنَ أَجَلَهُنَّ فَأَمۡسِكُوهُنَّ بِمَعۡرُوفٍ أَوۡ فَارِقُوهُنَّ بِمَعۡرُوفٖ
وَأَشۡهِدُواْ ذَوَيۡ عَدۡلٖ مِّنكُمۡ وَأَقِيمُواْ ٱلشَّهَٰدَةَ لِلَّهِۚ ذَٰلِكُمۡ يُوعَظُ
بِهِۦ مَن كَانَ يُؤۡمِنُ بِٱللَّهِ وَٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِۚ وَمَن يَتَّقِ ٱللَّهَ يَجۡعَل لَّهُۥ
مَخۡرَجٗا ٢ وَيَرۡزُقۡهُ مِنۡ حَيۡثُ لَا يَحۡتَسِبُۚ وَمَن يَتَوَكَّلۡ عَلَى ٱللَّهِ
فَهُوَ حَسۡبُهُۥٓۚ إِنَّ ٱللَّهَ بَٰلِغُ أَمۡرِهِۦۚ قَدۡ جَعَلَ ٱللَّهُ لِكُلِّ شَيۡءٖ
قَدۡرٗا ٣ وَٱلَّٰٓـِٔي يَئِسۡنَ مِنَ ٱلۡمَحِيضِ مِن نِّسَآئِكُمۡ إِنِ
ٱرۡتَبۡتُمۡ فَعِدَّتُهُنَّ ثَلَٰثَةُ أَشۡهُرٖ وَٱلَّٰٓـِٔي لَمۡ يَحِضۡنَۚ وَأُوْلَٰتُ
ٱلۡأَحۡمَالِ أَجَلُهُنَّ أَن يَضَعۡنَ حَمۡلَهُنَّۚ وَمَن يَتَّقِ ٱللَّهَ
يَجۡعَل لَّهُۥ مِنۡ أَمۡرِهِۦ يُسۡرٗا ٤ ذَٰلِكَ أَمۡرُ ٱللَّهِ أَنزَلَهُۥٓ إِلَيۡكُمۡۚ
وَمَن يَتَّقِ ٱللَّهَ يُكَفِّرۡ عَنۡهُ سَيِّـَٔاتِهِۦ وَيُعۡظِمۡ لَهُۥٓ أَجۡرًا ٥

﴿بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ﴾ بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان
﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِيُّ﴾ ئەی پێغەمبەر ﷺ (تۆ و ئوممەتەکەت) ﴿إِذَا طَلَّقۡتُمُ ٱلنِّسَآءَ﴾ هەر کاتێك ویستان ژنەکانتان
تەڵاق بدەن ﴿فَطَلِّقُوهُنَّ لِعِدَّتِهِنَّ﴾ با تەڵاقیان بدەن لەکاتی عیدەیاندا (ئەو کاتەی لەحەیز پاك بوونەتەوەو
لەگەڵیان دروست نەبوون) ﴿وَأَحۡصُواْ ٱلۡعِدَّةَ﴾ وە عیدەی (ژنەکانتان) بەووردی بژمێرن ﴿وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ رَبَّكُمۡ﴾
وە لەخوا بترسن کەپەروەردگارتانە ﴿لَا تُخۡرِجُوهُنَّ﴾ ئەو ژنانە دەرمەکەن ﴿مِنۢ بُيُوتِهِنَّ﴾ لەماڵەکانی
خۆیان (تاعیدەیان تەواو دەبێ) ﴿وَلَا يَخۡرُجۡنَ﴾ ئافرەتانیش با دەرنەچن (لە ماڵەکانیان) ﴿إِلَّآ أَن
يَأۡتِينَ بِفَٰحِشَةٖ مُّبَيِّنَةٖۚ﴾ مەگەر کارێکی خراپی ئاشکرا بکەن ﴿وَتِلۡكَ حُدُودُ ٱللَّهِۚ﴾ وە ئەوانە سنوورەکانی
خودان ﴿وَمَن يَتَعَدَّ حُدُودَ ٱللَّهِ﴾ هەر کەسێك لەسنوورەکانی خوا دەربچێت ﴿فَقَدۡ ظَلَمَ نَفۡسَهُۥۚ﴾ ئەوە بێگومان
ستەمی لەخۆی کردووە ﴿لَا تَدۡرِي لَعَلَّ ٱللَّهَ يُحۡدِثُ﴾ تۆ چووزانی لەوانەیە خوا پێشی بهێنێت ﴿بَعۡدَ ذَٰلِكَ
أَمۡرٗا﴾ دوای ئەوە کار وبارودۆخێکی تر (و ژن وپیاوەکە بکەونەوە یەکتر وئاشتیان ببێتەوە) ﴿١﴾
﴿فَإِذَا بَلَغۡنَ أَجَلَهُنَّ﴾ ئەمجا کە گەیشتنە کاتی خۆیان (پاش تەڵاقێك یان دوو تەڵاق) ﴿فَأَمۡسِكُوهُنَّ بِمَعۡرُوفٍ﴾
ئەوسا یان بیانهێڵنەوە بەباشی (بیانبەنەوە بۆ لای خۆتان بەشێوەیەکی چاك) ﴿أَوۡ فَارِقُوهُنَّ بِمَعۡرُوفٖ﴾ یان
لێیان جیا ببنەوە بەباشی ﴿وَأَشۡهِدُواْ ذَوَيۡ عَدۡلٖ مِّنكُمۡ﴾ وە دوو شاهیدی دادپەروەر بگرن لەخۆتان
﴿وَأَقِيمُواْ ٱلشَّهَٰدَةَ لِلَّهِۚ﴾ کە لەبەر خوا ئەو شاهیدیە بدەن ﴿ذَٰلِكُمۡ﴾ ئەوانەی (باسکران پەندێکن)
﴿يُوعَظُ بِهِۦ مَن كَانَ يُؤۡمِنُ﴾ کەئامۆژگاری ئەوانەی پێ دەکرێ کەباوەڕیان هەبێ ﴿بِٱللَّهِ وَٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِۚ﴾ بەخوا
و ڕۆژی دوایی ﴿وَمَن يَتَّقِ ٱللَّهَ﴾ وە هەر کەسێ خواناس بێ ﴿يَجۡعَل لَّهُۥ مَخۡرَجٗا﴾ خوا دەرووی لێ دەکاتەوە ﴿٢﴾
﴿وَيَرۡزُقۡهُ مِنۡ حَيۡثُ لَا يَحۡتَسِبُۚ﴾ وە رزق و ڕۆزی دەدات لەلایەکەوەکە بەخەیاڵیدا نەهاتووە
وبیری لێ نەکردوەتەوە ﴿وَمَن يَتَوَكَّلۡ عَلَى ٱللَّهِ﴾ وە هەکەسێ پشت بەخوا ببەستێ ﴿فَهُوَ حَسۡبُهُۥٓۚ﴾
ئەوە خوای بەسە ﴿إِنَّ ٱللَّهَ بَٰلِغُ أَمۡرِهِۦۚ﴾ بەڕاستی خوا کار و فەرمانی خۆی بەئەنجام دەگەیەنێ
﴿قَدۡ جَعَلَ ٱللَّهُ لِكُلِّ شَيۡءٖ قَدۡرٗا﴾ بێگومان خوا بۆ هەموو شتێك ئەندازەیەکی دیاری کراوی داناوە
﴿٣﴾ ﴿وَٱلَّٰٓـِٔي يَئِسۡنَ مِنَ ٱلۡمَحِيضِ﴾ ئەوانەی کە بێ هیوا دەبن لەکەوتنە حەیزەوە ﴿مِن نِّسَآئِكُمۡ﴾
لە ژنانتان ﴿إِنِ ٱرۡتَبۡتُمۡ فَعِدَّتُهُنَّ ثَلَٰثَةُ أَشۡهُرٖ﴾ ئەگەر (دەربارەی زانینی عیددەیان) دوو دڵ بوون ئەوا
عیدەیان سێ مانگە ﴿وَٱلَّٰٓـِٔي لَمۡ يَحِضۡنَۚ﴾ وە (هەروا) ئەوانەش کە (لەبەر منداڵی) هێشتا حەیزیان
پێیدا نەهاتووە (عیدەیان هەر سێ مانگە) ﴿وَأُوْلَٰتُ ٱلۡأَحۡمَالِ﴾ وە ژنانی سك پڕ (دوو گیان)
﴿أَجَلُهُنَّ أَن يَضَعۡنَ حَمۡلَهُنَّۚ﴾ عیدەیان ئەو کاتەیە کە سکەکەیان دابنێن ﴿وَمَن يَتَّقِ ٱللَّهَ﴾ هەر
کەسێك لە خوا بترسێت ﴿يَجۡعَل لَّهُۥ مِنۡ أَمۡرِهِۦ يُسۡرٗا﴾ خوا کاری بۆ ئاسان دەکات ﴿٤﴾ ﴿ذَٰلِكَ أَمۡرُ ٱللَّهِ﴾
ئەوەی (کەباسکرا) فەرمانی خوایە ﴿أَنزَلَهُۥٓ إِلَيۡكُمۡۚ﴾ کە بۆی ناردونەتە خوارەوە ﴿وَمَن يَتَّقِ ٱللَّهَ﴾ وە
هەر کەسێك خواناس و لەخواترس بێت ﴿يُكَفِّرۡ عَنۡهُ سَيِّـَٔاتِهِۦ﴾ گوناهەکانی بۆ دائەپۆشێ و
ئەیانسڕێتەوە ﴿وَيُعۡظِمۡ لَهُۥٓ أَجۡرًا﴾ پاداشتی گەورەی دەداتەوە ﴿٥﴾

أَسۡكِنُوهُنَّ مِنۡ حَيۡثُ سَكَنتُم مِّن وُجۡدِكُمۡ وَلَا تُضَآرُّوهُنَّ لِتُضَيِّقُواْ
عَلَيۡهِنَّۚ وَإِن كُنَّ أُوْلَٰتِ حَمۡلٖ فَأَنفِقُواْ عَلَيۡهِنَّ حَتَّىٰ يَضَعۡنَ حَمۡلَهُنَّۚ فَإِنۡ
أَرۡضَعۡنَ لَكُمۡ فَـَٔاتُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ وَأۡتَمِرُواْ بَيۡنَكُم بِمَعۡرُوفٖۖ وَإِن
تَعَاسَرۡتُمۡ فَسَتُرۡضِعُ لَهُۥٓ أُخۡرَىٰ ٦ لِيُنفِقۡ ذُو سَعَةٖ مِّن سَعَتِهِۦۖ وَمَن
قُدِرَ عَلَيۡهِ رِزۡقُهُۥ فَلۡيُنفِقۡ مِمَّآ ءَاتَىٰهُ ٱللَّهُۚ لَا يُكَلِّفُ ٱللَّهُ نَفۡسًا إِلَّا
مَآ ءَاتَىٰهَاۚ سَيَجۡعَلُ ٱللَّهُ بَعۡدَ عُسۡرٖ يُسۡرٗا ٧ وَكَأَيِّن مِّن قَرۡيَةٍ عَتَتۡ
عَنۡ أَمۡرِ رَبِّهَا وَرُسُلِهِۦ فَحَاسَبۡنَٰهَا حِسَابٗا شَدِيدٗا وَعَذَّبۡنَٰهَا عَذَابٗا
نُّكۡرٗا ٨ فَذَاقَتۡ وَبَالَ أَمۡرِهَا وَكَانَ عَٰقِبَةُ أَمۡرِهَا خُسۡرًا ٩ أَعَدَّ ٱللَّهُ
لَهُمۡ عَذَابٗا شَدِيدٗاۖ فَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ يَٰٓأُوْلِي ٱلۡأَلۡبَٰبِ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْۚ قَدۡ أَنزَلَ
ٱللَّهُ إِلَيۡكُمۡ ذِكۡرٗا ١٠ رَّسُولٗا يَتۡلُواْ عَلَيۡكُمۡ ءَايَٰتِ ٱللَّهِ مُبَيِّنَٰتٖ لِّيُخۡرِجَ
ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ مِنَ ٱلظُّلُمَٰتِ إِلَى ٱلنُّورِۚ وَمَن يُؤۡمِنۢ
بِٱللَّهِ وَيَعۡمَلۡ صَٰلِحٗا يُدۡخِلۡهُ جَنَّٰتٖ تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُ خَٰلِدِينَ
فِيهَآ أَبَدٗاۖ قَدۡ أَحۡسَنَ ٱللَّهُ لَهُۥ رِزۡقًا ١١ ٱللَّهُ ٱلَّذِي خَلَقَ سَبۡعَ سَمَٰوَٰتٖ
وَمِنَ ٱلۡأَرۡضِ مِثۡلَهُنَّۖ يَتَنَزَّلُ ٱلۡأَمۡرُ بَيۡنَهُنَّ لِتَعۡلَمُوٓاْ أَنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ
كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٞ وَأَنَّ ٱللَّهَ قَدۡ أَحَاطَ بِكُلِّ شَيۡءٍ عِلۡمَۢا ١٢

﴿أَسۡكِنُوهُنَّ﴾ (ژنانی تەلآق دراو) دابنێن و نیشتەجێیان بکەن﴿مِنۡ حَيۡثُ سَكَنتُم﴾ لەو شوێنەی کە (خۆتان) دادەنیشن ونیشتەجێ دەبن ﴿مِّن وُجۡدِكُمۡ﴾ بە پێ ی توانای خۆتان ﴿وَلَا تُضَآرُّوهُنَّ﴾ وە زیانیان پێ مەگەیەنن ﴿لِتُضَيِّقُواْ عَلَيۡهِنَّۚ﴾ تا تەنگیان پێ هەڵچنن ﴿وَإِن كُنَّ أُوْلَٰتِ حَمۡلٖ﴾ وە ئەگەر دووگیان بوون ﴿فَأَنفِقُواْ عَلَيۡهِنَّ﴾ ئەوە خەرجیان بکێشن ﴿حَتَّىٰ يَضَعۡنَ حَمۡلَهُنَّۚ﴾ تا سکەکەیان دائەنێن ﴿فَإِنۡ أَرۡضَعۡنَ لَكُمۡ﴾ ئەوسا ئەگەر شیریان دا بە منداڵەکەتان ﴿فَـَٔاتُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ﴾ ئەوا ئێوەش کرێ یان بدەنێ ﴿وَأۡتَمِرُواْ بَيۡنَكُم بِمَعۡرُوفٖۖ﴾ وە لەناو خۆتاندا ڕاوێژ بکەن بەچاکی (دەربارەی منداڵەکە) ﴿وَإِن تَعَاسَرۡتُمۡ﴾ وە ئەگەر تەنگیتان کرد(نەسازان لە کرێکەدا) ﴿فَسَتُرۡضِعُ لَهُۥٓ أُخۡرَىٰ﴾ ئەوە با ئافرەتێکی تر شیری بداتێ ﴿٦﴾ ﴿لِيُنفِقۡ ذُو سَعَةٖ مِّن سَعَتِهِۦۖ﴾ بادەوڵەمەند بەپێ ی دەوڵەمەندیی نەفەقە بدات ﴿وَمَن قُدِرَ عَلَيۡهِ رِزۡقُهُۥ﴾ وە هەر کەسێك کەم دەست وهەژار بوو ﴿فَلۡيُنفِقۡ مِمَّآ ءَاتَىٰهُ ٱللَّهُۚ﴾ با بەپێ ی ئەوەی کەخوا داویەتیە نەفەقە بدات ﴿لَا يُكَلِّفُ ٱللَّهُ نَفۡسًا﴾ خوا داوا لەکەس ناکات ﴿إِلَّا مَآ ءَاتَىٰهَاۚ﴾ مەگەر بە پێی ئەوە نەبێت کەپێی داوە ((لە توانا) ﴿سَيَجۡعَلُ ٱللَّهُ بَعۡدَ عُسۡرٖ يُسۡرٗا﴾ بێگومان خوا دوای تەنگانە ئاسانی دێنێت ﴿٧﴾ ﴿وَكَأَيِّن مِّن قَرۡيَةٍ عَتَتۡ﴾ زۆر لە گوندنشین و شارنشینەکان سەرپێچی یان کرد ﴿عَنۡ أَمۡرِ رَبِّهَا وَرُسُلِهِۦ﴾ لەفەرمانی پەروەردگارو پێغەمبەرەکانی ﴿فَحَاسَبۡنَٰهَا﴾ ئێمەش پرسینەوەمان لەگەڵ کردن ﴿حِسَابٗا شَدِيدٗا﴾ بە پرسینەوەیەکی سەخت ﴿وَعَذَّبۡنَٰهَا عَذَابٗا نُّكۡرٗا﴾ وە سزامان دان بەسزایەکی دژوار ﴿٨﴾ ﴿فَذَاقَتۡ وَبَالَ أَمۡرِهَا﴾ ئیتر ئاکامی کردەوەی خۆیانیان چەشت ﴿وَكَانَ عَٰقِبَةُ أَمۡرِهَا خُسۡرًا﴾ وە سەرئەنجامی کاریان بوو بەزیانباریی و خەسارۆمەندی ﴿٩﴾ ﴿أَعَدَّ ٱللَّهُ لَهُمۡ عَذَابٗا شَدِيدٗاۖ﴾ خوا ئامادەی کردووە بۆیان سزایەکی سەخت ﴿فَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ﴾ کەواتە لەخوا بترسن ﴿يَٰٓأُوْلِي ٱلۡأَلۡبَٰبِ﴾ ئەی ئەو کەسانەی خاوەن ژیری وبیر و هۆشن ﴿ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْۚ﴾ ئەوانەی باوەڕیان هێناوە ﴿قَدۡ أَنزَلَ ٱللَّهُ إِلَيۡكُمۡ ذِكۡرٗا﴾ بێگومان خوا قورئانی بۆ دابەزاندون ﴿١٠﴾ ﴿رَّسُولٗا يَتۡلُواْ عَلَيۡكُمۡ﴾ (هەروەك بۆی ناردون) پێغەمبەرێك کەدەخوێنێتەوە بۆتان﴿ءَايَٰتِ ٱللَّهِ مُبَيِّنَٰتٖ﴾ ئایەتەکانی خوا کە ڕوون کەرەوەن﴿لِّيُخۡرِجَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ﴾ تا دەربهێنێت ئەوانەی کە باوەڕیان هێناوە ﴿وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ﴾ وە کردەوەی چاکیان کردووە ﴿مِنَ ٱلظُّلُمَٰتِ إِلَى ٱلنُّورِۚ﴾ لەتاریکستانی (بێ دینی) بۆ ڕووناکی (دینداری) ﴿وَمَن يُؤۡمِنۢ بِٱللَّهِ﴾ وە هەر کەسێك باوەڕ بهێنێت بەخوای گەورە ﴿وَيَعۡمَلۡ صَٰلِحٗا﴾ وە کار وکردەوەی چاك ئەنجام بدات ﴿يُدۡخِلۡهُ جَنَّٰتٖ﴾ ئەوە خوای گەورە دەیخاتە ناو بەهەشتانێکەوە ﴿تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُ﴾ کە بە ژێر درەختەکانیدا جۆگە ئاوی زۆر دەڕوا ﴿خَٰلِدِينَ فِيهَآ أَبَدٗاۖ﴾ تیادەمێننەوەبەهەمیشەیی ﴿قَدۡ أَحۡسَنَ ٱللَّهُ لَهُۥ رِزۡقًا﴾ بێگومان خوا (لەوێ) ڕۆزیی چاکی بۆ ئامادەکردووە ﴿١١﴾ ﴿ٱللَّهُ ٱلَّذِي﴾ خوا زاتێکە ﴿خَلَقَ سَبۡعَ سَمَٰوَٰتٖ﴾ کە حەوت ئاسمانی دروست کردووە ﴿وَمِنَ ٱلۡأَرۡضِ مِثۡلَهُنَّۖ﴾ وە بەوێنەی ئەوان زەویشی دروست کردووە ﴿يَتَنَزَّلُ ٱلۡأَمۡرُ بَيۡنَهُنَّ﴾ فەرمانی خوا لە نێوانیاندا دادەبەزێت ﴿لِتَعۡلَمُوٓاْ أَنَّ ٱللَّهَ﴾ تا چاك بزانن کە خوا ﴿عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٞ﴾ بەسەر هەموو شتێکدا بە دەسەڵات و بە توانایە ﴿وَأَنَّ ٱللَّهَ﴾ وە بێگومان خوا ﴿قَدۡ أَحَاطَ بِكُلِّ شَيۡءٍ عِلۡمَۢا﴾ (بەزانست وزانیاری) دەوری هەموو شتێکی داوە (واتە : ئاگاداری هەموو بوونەوەرە) ﴿١٢﴾

ثلاثة أرباع الحزب ٥٦

سُورَةُ التَّحْرِيمِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِيُّ لِمَ تُحَرِّمُ مَآ أَحَلَّ ٱللَّهُ لَكَۖ تَبۡتَغِي مَرۡضَاتَ أَزۡوَٰجِكَۚ وَٱللَّهُ
غَفُورٞ رَّحِيمٞ ١ قَدۡ فَرَضَ ٱللَّهُ لَكُمۡ تَحِلَّةَ أَيۡمَٰنِكُمۡۚ وَٱللَّهُ مَوۡلَىٰكُمۡۖ وَهُوَ
ٱلۡعَلِيمُ ٱلۡحَكِيمُ ٢ وَإِذۡ أَسَرَّ ٱلنَّبِيُّ إِلَىٰ بَعۡضِ أَزۡوَٰجِهِۦ حَدِيثٗا فَلَمَّا
نَبَّأَتۡ بِهِۦ وَأَظۡهَرَهُ ٱللَّهُ عَلَيۡهِ عَرَّفَ بَعۡضَهُۥ وَأَعۡرَضَ عَنۢ بَعۡضٖۖ فَلَمَّا
نَبَّأَهَا بِهِۦ قَالَتۡ مَنۡ أَنۢبَأَكَ هَٰذَاۖ قَالَ نَبَّأَنِيَ ٱلۡعَلِيمُ ٱلۡخَبِيرُ ٣ إِن
تَتُوبَآ إِلَى ٱللَّهِ فَقَدۡ صَغَتۡ قُلُوبُكُمَاۖ وَإِن تَظَٰهَرَا عَلَيۡهِ فَإِنَّ ٱللَّهَ
هُوَ مَوۡلَىٰهُ وَجِبۡرِيلُ وَصَٰلِحُ ٱلۡمُؤۡمِنِينَۖ وَٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ بَعۡدَ ذَٰلِكَ
ظَهِيرٌ ٤ عَسَىٰ رَبُّهُۥٓ إِن طَلَّقَكُنَّ أَن يُبۡدِلَهُۥٓ أَزۡوَٰجًا خَيۡرٗا مِّنكُنَّ
مُسۡلِمَٰتٖ مُّؤۡمِنَٰتٖ قَٰنِتَٰتٖ تَٰٓئِبَٰتٍ عَٰبِدَٰتٖ سَٰٓئِحَٰتٖ ثَيِّبَٰتٖ
وَأَبۡكَارٗا ٥ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ قُوٓاْ أَنفُسَكُمۡ وَأَهۡلِيكُمۡ نَارٗا
وَقُودُهَا ٱلنَّاسُ وَٱلۡحِجَارَةُ عَلَيۡهَا مَلَٰٓئِكَةٌ غِلَاظٞ شِدَادٞ
لَّا يَعۡصُونَ ٱللَّهَ مَآ أَمَرَهُمۡ وَيَفۡعَلُونَ مَا يُؤۡمَرُونَ ٦ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ
كَفَرُواْ لَا تَعۡتَذِرُواْ ٱلۡيَوۡمَۖ إِنَّمَا تُجۡزَوۡنَ مَا كُنتُمۡ تَعۡمَلُونَ ٧

سورەتی ﴿ التَّحْرِيمِ ﴾

﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ﴾ بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

پێغەمبەری خودا(ﷺ) لەگەڵ خاتوو ماریەی خێزانی کۆبویەوە و حەفصەی دایکی باوەڕدارانیش بەمەی
زانی، پێغەمبەریش (ﷺ) بەحەفصەی فەرموو: ئەوە ماریەم لەخۆم حەرام کرد بەو مەرجەی ئەم نهێنیە لای
کەس نەدرکێنیت، حەفصەش ڕۆشت لای عائیشە نهێنیەکەی درکاندا، بەم هۆیەوە ئەم سورەتە هاتە خوارەوە
﴿يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ﴾ ئەی پێغەمبەر ﷺ ﴿لِمَ تُحَرِّمُ مَا أَحَلَّ اللَّهُ لَكَ﴾ بۆچی شتێك لەخۆت حەرام دەکەیت کە خوا
بۆی حەڵاڵ کردویت (مەبەست پێی خاتوو ماریە بوو) ﴿تَبْتَغِي مَرْضَاتَ أَزْوَاجِكَ﴾ تۆ ڕەزامەندی ژنەکانت
دەویێ ﴿وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ﴾ لەکاتێکدا خوا لێخۆشبووی میهرەبانە (١) ﴿قَدْ فَرَضَ اللَّهُ لَكُمْ﴾ بێگومان خوا
دایناوە بۆتان ﴿تَحِلَّةَ أَيْمَانِكُمْ﴾ هەڵوەشاندنەوەی سوێندەکانتان﴿وَاللَّهُ مَوْلَاكُمْ﴾ خوا کارساز و دۆستی
ئێوەیە ﴿وَهُوَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ﴾ وە ئەو زانای کاردروستە (٢) ﴿وَإِذْ أَسَرَّ النَّبِيُّ﴾ کاتێك کە پێغەمبەر ﷺ بەنهێنی
﴿إِلَىٰ بَعْضِ أَزْوَاجِهِ حَدِيثًا﴾ لای هەندێ لەژنەکانی قسەیەکی درکاند ﴿فَلَمَّا نَبَّأَتْ بِهِ﴾ ئەمجا کەئەو (ژنە)
قسەکەی کرد (بۆ هەوێکەی) ﴿وَأَظْهَرَهُ اللَّهُ عَلَيْهِ﴾ خواش پێغەمبەری ﷺ ئاگادار کرد ﴿عَرَّفَ بَعْضَهُ وَأَعْرَضَ عَنْ﴾
(پێغەمبەر ﷺ) هەندێك (لەقسەکان) ی باسکرد و بێ دەنگ بوو لە ﴿بَعْضٍ﴾ هەندێکی تری ﴿فَلَمَّا نَبَّأَهَا بِهِ قَالَتْ﴾
ئەمجا کە پێ ی ووت (ژنەکەی) ووتی: ﴿مَنْ أَنْبَأَكَ هَٰذَا﴾ کێ ئەمەی پێ گەیاندی ﴿قَالَ نَبَّأَنِيَ الْعَلِيمُ
الْخَبِيرُ﴾ فەرمووی خوای زانای ئاگادار پێ ی گەیاندم (٣) ﴿إِنْ تَتُوبَا إِلَى اللَّهِ﴾ (ئەی حەفصە و عائیشە)
ئەگەر هەردووکتان تەوبە بکەن و بگەڕێنەوە بۆلای خودا (جێ ی خۆیەتی) ﴿فَقَدْ صَغَتْ قُلُوبُكُمَا﴾ چونکە
بەڕاستی دڵتان لایدا (لە حەق و ڕاستی) ﴿وَإِنْ تَظَاهَرَا عَلَيْهِ﴾ وە ئەگەر پشتی یەکتر بگرن لەدژی پێغەمبەر
ﷺ (سەرکەوتوو نابن) ﴿فَإِنَّ اللَّهَ هُوَ مَوْلَاهُ﴾ چونکە بێگومان پشگیری ئەوە خواو ﴿وَجِبْرِيلُ وَصَالِحُ الْمُؤْمِنِينَ﴾
جوبرەئیل و ئیمانداره چاکەکانیش ﴿وَالْمَلَائِكَةُ بَعْدَ ذَٰلِكَ ظَهِيرٌ﴾ دوای ئەوان فریشتەکانیش پشتیوانی ئەون
(٤) ﴿عَسَىٰ رَبُّهُ إِنْ طَلَّقَكُنَّ﴾ دڵنیابن ئەگەر ئێوە تەڵاق بدات پەروەردگاری ﴿أَنْ يُبْدِلَهُ أَزْوَاجًا خَيْرًا مِنْكُنَّ﴾ لەبری
ئێوە ژنانێکی باشتر لەئێوەی دەداتێ ﴿مُسْلِمَاتٍ مُؤْمِنَاتٍ﴾ موسڵمانانی، بڕوادارانی ﴿قَانِتَاتٍ تَائِبَاتٍ﴾ نزاکارانی،
تەوبەکارانی ﴿عَابِدَاتٍ سَائِحَاتٍ﴾ خواپەرستانی، ڕۆژووگران ﴿ثَيِّبَاتٍ وَأَبْكَارًا﴾ لە بێوەژنان و کیژان (٥)
﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا﴾ ئەی ئەوانەی کەباوەڕتان هێناوە ﴿قُوا أَنْفُسَكُمْ وَأَهْلِيكُمْ نَارًا﴾ خۆتان و کەس
وکارتان بپارێزن لەئاگرێك ﴿وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ﴾ کە سووتەمەنی یەکەی ئادەمی و بەردە ﴿عَلَيْهَا
مَلَائِكَةٌ غِلَاظٌ شِدَادٌ﴾ سەرپەرشتی ئەو (ئاگری دۆزەخەن) چەند فریشتەیەکی زبر و توندو تیژی وان
﴿لَا يَعْصُونَ اللَّهَ مَا أَمَرَهُمْ﴾ کە نافەرمانی خوا ناکەن لەوەی کەفەرمانیان پێ ئەدات ﴿وَيَفْعَلُونَ مَا يُؤْمَرُونَ﴾ وەچ
فەرمانێکیان پێ بدرێ دەیکەن (٦) ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ كَفَرُوا﴾ ئەی ئەوانەی کە بێ باوەڕ بوون ﴿لَا تَعْتَذِرُوا الْيَوْمَ﴾
ئەمڕۆ (کەڕۆژی دواییە) عوزر وبیانوو مەهێننەوە ﴿إِنَّمَا تُجْزَوْنَ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ﴾ چونکە بێگومان پاداشت
دەدرێنەوە لەسەر ئەوەی کە دەتانکرد (٧)

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ تُوبُوٓاْ إِلَى ٱللَّهِ تَوْبَةً نَّصُوحًا عَسَىٰ رَبُّكُمْ
أَن يُكَفِّرَ عَنكُمْ سَيِّـَٔاتِكُمْ وَيُدْخِلَكُمْ جَنَّٰتٍ تَجْرِى
مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ يَوْمَ لَا يُخْزِى ٱللَّهُ ٱلنَّبِىَّ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ
مَعَهُۥ ۖ نُورُهُمْ يَسْعَىٰ بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَبِأَيْمَٰنِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَآ
أَتْمِمْ لَنَا نُورَنَا وَٱغْفِرْ لَنَآ ۖ إِنَّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿٨﴾
يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِىُّ جَٰهِدِ ٱلْكُفَّارَ وَٱلْمُنَٰفِقِينَ وَٱغْلُظْ عَلَيْهِمْ ۚ
وَمَأْوَىٰهُمْ جَهَنَّمُ ۖ وَبِئْسَ ٱلْمَصِيرُ ﴿٩﴾ ضَرَبَ ٱللَّهُ مَثَلًا
لِّلَّذِينَ كَفَرُواْ ٱمْرَأَتَ نُوحٍ وَٱمْرَأَتَ لُوطٍ ۖ كَانَتَا تَحْتَ
عَبْدَيْنِ مِنْ عِبَادِنَا صَٰلِحَيْنِ فَخَانَتَاهُمَا فَلَمْ يُغْنِيَا عَنْهُمَا
مِنَ ٱللَّهِ شَيْـًٔا وَقِيلَ ٱدْخُلَا ٱلنَّارَ مَعَ ٱلدَّٰخِلِينَ ﴿١٠﴾
وَضَرَبَ ٱللَّهُ مَثَلًا لِّلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱمْرَأَتَ فِرْعَوْنَ إِذْ
قَالَتْ رَبِّ ٱبْنِ لِى عِندَكَ بَيْتًا فِى ٱلْجَنَّةِ وَنَجِّنِى مِن فِرْعَوْنَ
وَعَمَلِهِۦ وَنَجِّنِى مِنَ ٱلْقَوْمِ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿١١﴾ وَمَرْيَمَ ٱبْنَتَ
عِمْرَٰنَ ٱلَّتِىٓ أَحْصَنَتْ فَرْجَهَا فَنَفَخْنَا فِيهِ مِن رُّوحِنَا
وَصَدَّقَتْ بِكَلِمَٰتِ رَبِّهَا وَكُتُبِهِۦ وَكَانَتْ مِنَ ٱلْقَٰنِتِينَ ﴿١٢﴾

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟﴾ ئەی ئەوانەی کە باوەڕتان هێناوە ﴿تُوبُوٓا۟ إِلَى ٱللَّهِ﴾ بگەڕێنەوە بۆ لای خوای گەورە ﴿تَوْبَةً نَّصُوحًا﴾ بە گەڕانەوەیەکی ئێجگاریی (وڕاست ودروست، کەجارێکی تر نە گەڕێنەوە سەر ئەو گوناهە) ﴿عَسَىٰ رَبُّكُمْ أَن يُكَفِّرَ عَنكُمْ سَيِّـَٔاتِكُمْ﴾ تا پەروەردگارتان لە گوناهەکانتان خۆش ببێ ﴿وَيُدْخِلَكُمْ جَنَّٰتٍ﴾ وە بتان خاتە ناو باخاتێکەوە ﴿تَجْرِى مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ﴾ کە دەڕوا بەژێریاندا جۆگە ئاوی زۆر ﴿يَوْمَ لَا يُخْزِى ٱللَّهُ ٱلنَّبِىَّ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ مَعَهُۥ﴾ لەڕۆژێکدا کە خوای گەورە، پێغەمبەر ﷺ وکەسانێ کەباوەڕیان هێناوە لەگەڵیدا سەرشۆڕیان ناکات ﴿نُورُهُمْ يَسْعَىٰ بَيْنَ أَيْدِيهِمْ﴾ ڕووناکی (ئیمان)یان دەڕوات لەپێشیانەوەو ﴿وَبِأَيْمَٰنِهِمْ﴾ لەلای ڕاستیانەوە ﴿يَقُولُونَ رَبَّنَآ أَتْمِمْ لَنَا نُورَنَا﴾ دەڵێن ئەی پەروەردگارمان ڕووناکی یەکەمان بۆ زیادو تەواوبکە ﴿وَٱغْفِرْ لَنَآ﴾ وەلێمان خۆش ببە ﴿إِنَّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ﴾ بەڕاستی هەر تۆیت بەسەر هەموو شتێکدا دەسەڵاتداری ﴿٨﴾ ﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِىُّ﴾ ئەی پێغەمبەر ﷺ ﴿جَٰهِدِ ٱلْكُفَّارَ وَٱلْمُنَٰفِقِينَ﴾ بجەنگە لەگەڵ بێ باوەڕان و دوو ڕوواندا ﴿وَٱغْلُظْ عَلَيْهِمْ﴾ وەتوند و تیژبە لەگەڵیاندا ﴿وَمَأْوَىٰهُمْ جَهَنَّمُ﴾ وەجێیان دۆزەخە ﴿وَبِئْسَ ٱلْمَصِيرُ﴾ کە سەرئەنجامێکی زۆر خراپە ﴿٩﴾ ﴿ضَرَبَ ٱللَّهُ مَثَلًا لِّلَّذِينَ كَفَرُوا۟ ٱمْرَأَتَ نُوحٍ وَٱمْرَأَتَ لُوطٍ﴾ خوا بۆ بێ باوەڕان ژنی نووح و ژنی لووطی بەنموونە هێنایەوە ﴿كَانَتَا تَحْتَ عَبْدَيْنِ﴾ کە لەژێر (نیکاحی) دوو بەندەدا بوون ﴿مِنْ عِبَادِنَا صَٰلِحَيْنِ﴾ لەبەندە چاکەکانی ئێمە ﴿فَخَانَتَاهُمَا﴾ ئەمجا خیانەتیان لەگەڵکردن (مەبەست پێی بێ باوەڕ بوون پێیان) ﴿فَلَمْ يُغْنِيَا عَنْهُمَا مِنَ ٱللَّهِ شَيْـًٔا﴾ کەچی (مێردەکانیان) نەیانتوانی شتێك لەسزای خوایان لێ دووربخەنەوە ﴿وَقِيلَ ٱدْخُلَا ٱلنَّارَ﴾ وەپێیان ووترا کەبڕۆنە ناو ئاگرەوە ﴿مَعَ ٱلدَّٰخِلِينَ﴾ لەگەڵ ئەوانەی کەدەڕۆنە ناویەوە ﴿١٠﴾ ﴿وَضَرَبَ ٱللَّهُ مَثَلًا﴾ (هەروا) خوا نموونەیەکی تری هێنایەوە ﴿لِّلَّذِينَ ءَامَنُوا۟﴾ بۆ ئەوانەی کە بڕوایان هێناوە ﴿ٱمْرَأَتَ فِرْعَوْنَ﴾ (بە) ژنی فیرعەون ﴿إِذْ قَالَتْ﴾ کاتێك کەووتی ﴿رَبِّ ٱبْنِ لِى﴾ پەروەردگارم بۆم دروست بکە ﴿عِندَكَ بَيْتًا فِى ٱلْجَنَّةِ﴾ لای خۆت ماڵێك لە بەهەشتدا ﴿وَنَجِّنِى مِن فِرْعَوْنَ وَعَمَلِهِۦ﴾ وە ڕزگارم بکە لە فیرعون و کردەوەکانی ﴿وَنَجِّنِى مِنَ ٱلْقَوْمِ ٱلظَّٰلِمِينَ﴾ وەڕزگارم بکە لە گەلی ستەمکاران ﴿١١﴾ ﴿وَمَرْيَمَ ٱبْنَتَ عِمْرَٰنَ﴾ وە(بە) مەریەمی کچی عیمران (نموونە دەهێنێتەوە) ﴿ٱلَّتِىٓ أَحْصَنَتْ فَرْجَهَا﴾ ئەوەی کە داوێنی خۆی پاك ڕاگرت ﴿فَنَفَخْنَا فِيهِ﴾ ئەوسا ئێمە فوومان پیاکرد ﴿مِن رُّوحِنَا﴾ لەڕۆحێك کە خۆمان دروستمان کردووە ﴿وَصَدَّقَتْ بِكَلِمَٰتِ رَبِّهَا وَكُتُبِهِۦ﴾ وە باوەڕی هێنا بوو بە ووتەکانی پەروەردگاری خۆی وکتێبەکانی ﴿وَكَانَتْ مِنَ ٱلْقَٰنِتِينَ﴾ وە لەڕیزی گوێڕایەڵ وفەرمانبەرداراندا بوو ﴿١٢﴾

سُورَةُ المُلۡكِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

تَبَٰرَكَ ٱلَّذِي بِيَدِهِ ٱلۡمُلۡكُ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٌ ١ ٱلَّذِي خَلَقَ
ٱلۡمَوۡتَ وَٱلۡحَيَوٰةَ لِيَبۡلُوَكُمۡ أَيُّكُمۡ أَحۡسَنُ عَمَلٗاۚ وَهُوَ ٱلۡعَزِيزُ ٱلۡغَفُورُ
٢ ٱلَّذِي خَلَقَ سَبۡعَ سَمَٰوَٰتٖ طِبَاقٗاۖ مَّا تَرَىٰ فِي خَلۡقِ ٱلرَّحۡمَٰنِ مِن
تَفَٰوُتٖۖ فَٱرۡجِعِ ٱلۡبَصَرَ هَلۡ تَرَىٰ مِن فُطُورٖ ٣ ثُمَّ ٱرۡجِعِ ٱلۡبَصَرَ كَرَّتَيۡنِ
يَنقَلِبۡ إِلَيۡكَ ٱلۡبَصَرُ خَاسِئٗا وَهُوَ حَسِيرٞ ٤ وَلَقَدۡ زَيَّنَّا ٱلسَّمَآءَ
ٱلدُّنۡيَا بِمَصَٰبِيحَ وَجَعَلۡنَٰهَا رُجُومٗا لِّلشَّيَٰطِينِۖ وَأَعۡتَدۡنَا لَهُمۡ عَذَابَ
ٱلسَّعِيرِ ٥ وَلِلَّذِينَ كَفَرُواْ بِرَبِّهِمۡ عَذَابُ جَهَنَّمَۖ وَبِئۡسَ ٱلۡمَصِيرُ
٦ إِذَآ أُلۡقُواْ فِيهَا سَمِعُواْ لَهَا شَهِيقٗا وَهِيَ تَفُورُ ٧ تَكَادُ تَمَيَّزُ
مِنَ ٱلۡغَيۡظِۖ كُلَّمَآ أُلۡقِيَ فِيهَا فَوۡجٞ سَأَلَهُمۡ خَزَنَتُهَآ أَلَمۡ يَأۡتِكُمۡ نَذِيرٞ ٨
قَالُواْ بَلَىٰ قَدۡ جَآءَنَا نَذِيرٞ فَكَذَّبۡنَا وَقُلۡنَا مَا نَزَّلَ ٱللَّهُ مِن شَيۡءٍ إِنۡ أَنتُمۡ
إِلَّا فِي ضَلَٰلٖ كَبِيرٖ ٩ وَقَالُواْ لَوۡ كُنَّا نَسۡمَعُ أَوۡ نَعۡقِلُ مَا كُنَّا فِيٓ أَصۡحَٰبِ
ٱلسَّعِيرِ ١٠ فَٱعۡتَرَفُواْ بِذَنۢبِهِمۡ فَسُحۡقٗا لِّأَصۡحَٰبِ ٱلسَّعِيرِ ١١ إِنَّ
ٱلَّذِينَ يَخۡشَوۡنَ رَبَّهُم بِٱلۡغَيۡبِ لَهُم مَّغۡفِرَةٞ وَأَجۡرٞ كَبِيرٞ ١٢

سورەتی ﴿ المُلْكِ ﴾

﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ﴾ بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

﴿تَبَارَكَ الَّذِي بِيَدِهِ الْمُلْكُ﴾ گەورەو پیرۆزە ئەو زاتەی کەهەرچی دەسەڵات و پاشایی هەیە بەدەست ئەوە
﴿وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ﴾ وە ئەو دەسەڵاتدارە بەسەر هەموو شتێکدا ﴿١﴾ ﴿الَّذِي خَلَقَ الْمَوْتَ وَالْحَيَاةَ﴾ ئەو
زاتەی کە مردن و ژیانی داهێناوە ودروستکردووە ﴿لِيَبْلُوَكُمْ﴾ تا تاقیتان بکاتەوە ﴿أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا﴾
کە کردەوەی کامتان چاکترە ﴿وَهُوَ الْعَزِيزُ الْغَفُورُ﴾ وە هەر ئەوە باڵا دەست و لێ خۆشبوو ﴿٢﴾
﴿الَّذِي خَلَقَ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ طِبَاقًا﴾ ئەو زاتەی کە حەوت ئاسمانی دروست کردووە یەك لەسەر یەك ﴿مَّا تَرَىٰ﴾
تۆ نابینیت (ئەی تەماشاکەر) ﴿فِي خَلْقِ الرَّحْمَٰنِ﴾ لەدروست کراوەکانی خوای میهرەباندا ﴿مِن تَفَاوُتٍ﴾ هیچ
نارێکی یەك ﴿فَارْجِعِ الْبَصَرَ﴾ چاو بگێڕە و ورد بەرەوە (بزانە) ﴿هَلْ تَرَىٰ مِن فُطُورٍ﴾ ئایا هیچ ناتەواویەك
دەبینیت ﴿٣﴾ ﴿ثُمَّ ارْجِعِ الْبَصَرَ﴾ دووبارە چاو بگێڕە ﴿كَرَّتَيْنِ﴾ یەك لە دوای یەك ﴿يَنقَلِبْ إِلَيْكَ الْبَصَرُ خَاسِئًا﴾
چاووت بەڕیسوایی و نائومێدیی دەگەڕێتەوە بۆ لای خۆت ﴿وَهُوَ حَسِيرٌ﴾ وە ئەو (چاوەت) ماندووە
وتاقەتی چووە ﴿٤﴾ ﴿وَلَقَدْ زَيَّنَّا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِمَصَابِيحَ﴾ سوێندبێت بێگومان ئاسمانی دونیامان ڕازاندووەتەوە
بەچرای زۆر(ی ئەستێرە) ﴿وَجَعَلْنَاهَا رُجُومًا لِّلشَّيَاطِينِ﴾ وە گێڕاومانن بەڕەجمی شەیتانەکان ﴿وَأَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابَ
السَّعِيرِ﴾ وە ئامادەمان کردووە بۆ ئەوان (لە قیامەتدا) سزای ئاگری هەڵگیرساو ﴿٥﴾ ﴿وَلِلَّذِينَ كَفَرُوا
بِرَبِّهِمْ﴾ وە بۆ ئەوانەی کە بێ بڕوان بە پەروەرگاریان ﴿عَذَابُ جَهَنَّمَ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ﴾ سزای دۆزەخ
ئامادەیە، کە مەنزڵگایەکی زۆر خراپە ﴿٦﴾ ﴿إِذَا أُلْقُوا فِيهَا﴾ کاتێك کە فڕێ درانە ناوی یەوە
﴿سَمِعُوا لَهَا شَهِيقًا﴾ لەو دۆزەخەوە لوورەو نرکەیەك دەبیستن ﴿وَهِيَ تَفُورُ﴾ وە ئەو ئەکوڵێ و جۆش
دەخوات ﴿٧﴾ ﴿تَكَادُ تَمَيَّزُ مِنَ الْغَيْظِ﴾ نزیکە (دۆزەخ) لەڕقانا پارە پارە ببێ ﴿كُلَّمَا أُلْقِيَ فِيهَا فَوْجٌ﴾ هەر
کاتێ دەستەیەك فڕێ بدرێنە ناویەوە ﴿سَأَلَهُمْ خَزَنَتُهَا﴾ دەرگاوانەکانی دۆزەخ پرسیاریان لێ دەکەن
﴿أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَذِيرٌ﴾ ئایا پێغەمبەرێکی ترسێنەرتان بۆ نەهاتووە (لە دونیادا) ﴿٨﴾ ﴿قَالُوا بَلَىٰ قَدْ جَاءَنَا نَذِيرٌ﴾ دەڵێن
بەڵێ بۆمان هاتووە ﴿فَكَذَّبْنَا وَقُلْنَا﴾ بەڵام بەدرۆمان دەزانی، و دەمان ووت (پێی) ﴿مَا نَزَّلَ اللَّهُ مِن شَيْءٍ﴾
خوا هیچی نە ناردۆتە خوارەوە ﴿إِنْ أَنتُمْ إِلَّا فِي ضَلَالٍ كَبِيرٍ﴾ ئێوە بەس لە گومراییەکی گەورەدان ﴿٩﴾
﴿وَقَالُوا لَوْ كُنَّا نَسْمَعُ﴾ وە دەڵێن ئەگەر قسەی (پێغەمبەران) مان ببیستایە ﴿أَوْ نَعْقِلُ﴾ یان تێ بگەشتینایە
﴿مَا كُنَّا فِي أَصْحَابِ السَّعِيرِ﴾ ئەمڕۆ لە هاوەڵانی دۆزەخ نە دەبووین ﴿١٠﴾ ﴿فَاعْتَرَفُوا بِذَنبِهِمْ﴾ ئەوسا ئیتربەناچاری
دان بە گوناهەکانیاندا دەنێن ﴿فَسُحْقًا لِّأَصْحَابِ السَّعِيرِ﴾ کەوابوو دووریی لە میهرەبانی خوا بۆ هاوەڵانی
دۆزەخ. ﴿١١﴾ ﴿إِنَّ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُم بِالْغَيْبِ﴾ بێگومان ئەوانەی لە پەنهانیدا لە خوای خۆیان دەترسن
﴿لَهُم مَّغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ كَبِيرٌ﴾ لێ خۆش بوون و پاداشتی گەورەیان بۆ هەیە ﴿١٢﴾

وَأَسِرُّواْ قَوْلَكُمْ أَوِ ٱجْهَرُواْ بِهِۦٓ إِنَّهُۥ عَلِيمُۢ بِذَاتِ ٱلصُّدُورِ ﴿١٣﴾ أَلَا
يَعْلَمُ مَنْ خَلَقَ وَهُوَ ٱللَّطِيفُ ٱلْخَبِيرُ ﴿١٤﴾ هُوَ ٱلَّذِى جَعَلَ لَكُمُ ٱلْأَرْضَ
ذَلُولًا فَٱمْشُواْ فِى مَنَاكِبِهَا وَكُلُواْ مِن رِّزْقِهِۦ وَإِلَيْهِ ٱلنُّشُورُ ﴿١٥﴾
ءَأَمِنتُم مَّن فِى ٱلسَّمَآءِ أَن يَخْسِفَ بِكُمُ ٱلْأَرْضَ فَإِذَا هِىَ تَمُورُ ﴿١٦﴾
أَمْ أَمِنتُم مَّن فِى ٱلسَّمَآءِ أَن يُرْسِلَ عَلَيْكُمْ حَاصِبًا فَسَتَعْلَمُونَ
كَيْفَ نَذِيرِ ﴿١٧﴾ وَلَقَدْ كَذَّبَ ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ ﴿١٨﴾
أَوَلَمْ يَرَوْاْ إِلَى ٱلطَّيْرِ فَوْقَهُمْ صَٰٓفَّٰتٍ وَيَقْبِضْنَ مَا يُمْسِكُهُنَّ إِلَّا
ٱلرَّحْمَٰنُ إِنَّهُۥ بِكُلِّ شَىْءٍۭ بَصِيرٌ ﴿١٩﴾ أَمَّنْ هَٰذَا ٱلَّذِى هُوَ جُندٌ لَّكُمْ
يَنصُرُكُم مِّن دُونِ ٱلرَّحْمَٰنِ إِنِ ٱلْكَٰفِرُونَ إِلَّا فِى غُرُورٍ ﴿٢٠﴾ أَمَّنْ هَٰذَا
ٱلَّذِى يَرْزُقُكُمْ إِنْ أَمْسَكَ رِزْقَهُۥ بَل لَّجُّواْ فِى عُتُوٍّ وَنُفُورٍ ﴿٢١﴾ أَفَمَن
يَمْشِى مُكِبًّا عَلَىٰ وَجْهِهِۦٓ أَهْدَىٰٓ أَمَّن يَمْشِى سَوِيًّا عَلَىٰ صِرَٰطٍ
مُّسْتَقِيمٍ ﴿٢٢﴾ قُلْ هُوَ ٱلَّذِىٓ أَنشَأَكُمْ وَجَعَلَ لَكُمُ ٱلسَّمْعَ وَٱلْأَبْصَٰرَ
وَٱلْأَفْـِٔدَةَ قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ ﴿٢٣﴾ قُلْ هُوَ ٱلَّذِى ذَرَأَكُمْ فِى
ٱلْأَرْضِ وَإِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٢٤﴾ وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَٰذَا ٱلْوَعْدُ إِن كُنتُمْ
صَٰدِقِينَ ﴿٢٥﴾ قُلْ إِنَّمَا ٱلْعِلْمُ عِندَ ٱللَّهِ وَإِنَّمَآ أَنَا۠ نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٢٦﴾

﴿وَأَسِرُّواْ قَوْلَكُمْ أَوِ ٱجْهَرُواْ بِهِۦٓ﴾ ئێوە قسـە بە پەنهانی بکەن یان بە ئاشـکرا (بۆ خوا یەکسانە چونکە) ﴿إِنَّهُۥ عَلِيمُۢ بِذَاتِ ٱلصُّدُورِ﴾ ئەو (خـوای گەورە) ئاگادارە بەخودی (نهێنی) دڵان ﴿١٣﴾ ﴿أَلَا يَعْلَمُ مَنْ خَلَقَ﴾ ئایا ئەو خوایـەی کە مەردوومی دروسـت کـردووە ئاگای لە نهێنییان نییـە ﴿وَهُوَ ٱللَّطِيفُ ٱلْخَبِيرُ﴾ لە کاتێکدا کە ئـەو ووردبیـن وئاگـادارە ﴿١٤﴾ ﴿هُوَ ٱلَّذِى جَعَلَ لَكُمُ ٱلْأَرْضَ ذَلُولًا﴾ خـوا ئەو زاتەیە کـە زەوی بـۆ ڕام کـردوون ﴿فَٱمْشُواْ فِى مَنَاكِبِهَا﴾ دەی بگەڕێـن بـە هەمـوو گۆشـەو کەنارێکیدا ﴿وَكُلُواْ مِن رِّزْقِهِۦ﴾ وە لـە ڕۆزی خوا بخۆن ﴿وَإِلَيْهِ ٱلنُّشُورُ﴾ وە هەر بۆلای ئەوە گەڕانەوە ﴿١٥﴾ ﴿ءَأَمِنتُم مَّن فِى ٱلسَّمَآءِ﴾ ئایا دڵنیان لەو خوایەی کە لە ئاسـمانە ﴿أَن يَخْسِفَ بِكُمُ ٱلْأَرْضَ﴾ کە بتانباتە خوارەوە بەناخی زەویی دا ﴿فَإِذَا هِىَ تَمُورُ﴾ لە کاتێکدا کە زەوی (وەك دەریا) گێژ بخوات و (بێتە لەرزین)؟ ﴿١٦﴾ ﴿أَمْ أَمِنتُم مَّن فِى ٱلسَّمَآءِ﴾ ئایا دڵنیان لەو خوایەی کە لە ئاسـمانە ﴿أَن يُرْسِلَ عَلَيْكُمْ حَاصِبًا﴾ کە بای توندتان بنێرێتە سەر بە ووردە زیخەوە ﴿فَسَتَعْلَمُونَ كَيْفَ نَذِيرِ﴾ ئـەو دەمـە تێ دەگەن کە هەڕەشـەی ئێمـە چۆنە ؟ ﴿١٧﴾ ﴿وَلَقَدْ كَذَّبَ ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ﴾ سـوێند بەخوا بەڕاستی ئەو (گەلانەی) کە لەپێش ئەماندا بوون (پێغەمبەرانی ئێمەیان) بە درۆزن دانا ﴿فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ﴾ جا چۆن بوو بە گژدا چوونەوەی ئێمە (لەوان) ﴿١٨﴾ ﴿أَوَلَمْ يَرَوْاْ إِلَى ٱلطَّيْرِ فَوْقَهُمْ﴾ ئایا سەیری باڵندەکان ناکەن بـە ژوور سـەریانەوە ﴿صَٰٓفَّٰتٍ وَيَقْبِضْنَ﴾ بە بـاڵ کراوەیـی و هێنانەوەیـەك ﴿مَا يُمْسِكُهُنَّ إِلَّا ٱلرَّحْمَٰنُ﴾ ڕای نەگرتوون (بەو ئاسـمانەوە) خوا نەبێ ﴿إِنَّهُۥ بِكُلِّ شَىْءٍۭ بَصِيرٌ﴾ کە ئەو بە هەموو شـتێك بینایە ﴿١٩﴾ ﴿أَمَّنْ هَٰذَا ٱلَّذِى هُوَ جُندٌ لَّكُمْ﴾ ئایا ئەوە کێ یە ئەو کەسەی کە لەشکری ئێوەیە ﴿يَنصُرُكُم مِّن دُونِ ٱلرَّحْمَٰنِ﴾ یارمەتتیان دەدات لـە جیاتی خوای میهرەبان ؟! ﴿إِنِ ٱلْكَٰفِرُونَ إِلَّا فِى غُرُورٍ﴾ بـێ بڕوایان هەر لە فریو خواردنان ﴿٢٠﴾ ﴿أَمَّنْ هَٰذَا ٱلَّذِى يَرْزُقُكُمْ﴾ ئایـا ئەوە کێ یە ئەو کەسـەی کە ڕۆزیتـان دەدات ﴿إِنْ أَمْسَكَ رِزْقَهُۥ﴾ ئەگەر خوا ڕۆزی خۆیتـان لێ بگرێتەوە ؟ ﴿بَل لَّجُّواْ فِى عُتُوٍّ وَنُفُورٍ﴾ بەڵکو (بە ئارەزوو) درێژەیان دا بەسەرکەشـی و دوور کەوتنەوە (لە ڕێ ی ڕاسـت) ﴿٢١﴾ ﴿أَفَمَن يَمْشِى مُكِبًّا عَلَىٰ وَجْهِهِۦٓ أَهْدَىٰٓ﴾ ئایا ئەو کەسەی بڕواو بەدەما بکـەوێ باشـتر ڕێ دەردەکات؟ ﴿أَمَّن يَمْشِى سَوِيًّا عَلَىٰ صِرَٰطٍ مُّسْتَقِيمٍ﴾ یـان یەکێـك کە قنـج و قیت بڕوا بەسەر ڕێگایەکی ڕاست و ڕەواندا ؟ ﴿٢٢﴾ ﴿قُلْ هُوَ ٱلَّذِىٓ أَنشَأَكُمْ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) بڵێ: هەر خوایە کە دروستی کردوون و بەدیهێناون ﴿وَجَعَلَ لَكُمُ ٱلسَّمْعَ وَٱلْأَبْصَٰرَ وَٱلْأَفْـِٔدَةَ﴾ وە گوێ و چـاوو دڵی پێ داوون ﴿قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ﴾ زۆر بە دەگمەن سوپاسی (ئەم بەهرانە) دەکەن ﴿٢٣﴾ ﴿قُلْ هُوَ ٱلَّذِى ذَرَأَكُمْ فِى ٱلْأَرْضِ﴾ بڵێ: هەر خوایە کە ئێوەی بڵاوکردوەتەوە لە زەویدا ﴿وَإِلَيْهِ تُحْشَرُونَ﴾ وەهەر لای خواش کۆدەکرێنەوە (لـەڕۆژی دواییـدا) ﴿٢٤﴾ ﴿وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَٰذَا ٱلْوَعْدُ﴾ (بـێ بـڕواکان بـە گاڵتـەوە) دەڵێـن : ئـەم بەڵێنـە (بە هاتنـی ڕۆژی دوایـی) کـەی دەبێ ﴿إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ﴾ ئەگەر ڕاسـت دەکـەن ﴿٢٥﴾ ﴿قُلْ إِنَّمَا ٱلْعِلْمُ عِندَ ٱللَّهِ﴾ (ئـەی موحەممـەد ﷺ) بڵـێ : زانینـی ئـەو ڕۆژە هـەر لای خوایـە ﴿وَإِنَّمَآ أَنَا۠ نَذِيرٌ مُّبِينٌ﴾ وە مـن تەنهـا ترسێنەرێکی ئاشکرام ﴿٢٦﴾

فَلَمَّا رَأَوۡهُ زُلۡفَةٗ سِيٓـَٔتۡ وُجُوهُ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ وَقِيلَ هَٰذَا ٱلَّذِي كُنتُم
بِهِۦ تَدَّعُونَ ٢٧ قُلۡ أَرَءَيۡتُمۡ إِنۡ أَهۡلَكَنِيَ ٱللَّهُ وَمَن مَّعِيَ أَوۡ رَحِمَنَا
فَمَن يُجِيرُ ٱلۡكَٰفِرِينَ مِنۡ عَذَابٍ أَلِيمٖ ٢٨ قُلۡ هُوَ ٱلرَّحۡمَٰنُ
ءَامَنَّا بِهِۦ وَعَلَيۡهِ تَوَكَّلۡنَاۖ فَسَتَعۡلَمُونَ مَنۡ هُوَ فِي ضَلَٰلٖ مُّبِينٖ
٢٩ قُلۡ أَرَءَيۡتُمۡ إِنۡ أَصۡبَحَ مَآؤُكُمۡ غَوۡرٗا فَمَن يَأۡتِيكُم بِمَآءٖ مَّعِينِۭ ٣٠

سُورَةُ القَلَمِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

نٓۚ وَٱلۡقَلَمِ وَمَا يَسۡطُرُونَ ١ مَآ أَنتَ بِنِعۡمَةِ رَبِّكَ بِمَجۡنُونٖ ٢ وَإِنَّ
لَكَ لَأَجۡرًا غَيۡرَ مَمۡنُونٖ ٣ وَإِنَّكَ لَعَلَىٰ خُلُقٍ عَظِيمٖ ٤ فَسَتُبۡصِرُ
وَيُبۡصِرُونَ ٥ بِأَييِّكُمُ ٱلۡمَفۡتُونُ ٦ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعۡلَمُ بِمَن ضَلَّ
عَن سَبِيلِهِۦ وَهُوَ أَعۡلَمُ بِٱلۡمُهۡتَدِينَ ٧ فَلَا تُطِعِ ٱلۡمُكَذِّبِينَ
٨ وَدُّواْ لَوۡ تُدۡهِنُ فَيُدۡهِنُونَ ٩ وَلَا تُطِعۡ كُلَّ حَلَّافٖ مَّهِينٍ
١٠ هَمَّازٖ مَّشَّآءِۭ بِنَمِيمٖ ١١ مَّنَّاعٖ لِّلۡخَيۡرِ مُعۡتَدٍ أَثِيمٍ ١٢
عُتُلِّۭ بَعۡدَ ذَٰلِكَ زَنِيمٍ ١٣ أَن كَانَ ذَا مَالٖ وَبَنِينَ ١٤ إِذَا تُتۡلَىٰ عَلَيۡهِ
ءَايَٰتُنَا قَالَ أَسَٰطِيرُ ٱلۡأَوَّلِينَ ١٥ سَنَسِمُهُۥ عَلَى ٱلۡخُرۡطُومِ ١٦

ربع الحزب ٥٧

﴿فَلَمَّا رَأَوۡهُ زُلۡفَةٗ﴾ کاتێك بێ بڕوایان ئەو سزایەیان بەدی کرد لە نزیك خۆیانەوە ﴿سِيٓـَٔتۡ وُجُوهُ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ﴾
تاڵ دەبێ ڕووخساری ئەوانەی کەبێ بڕوا بوون ﴿وَقِيلَ هَٰذَا ٱلَّذِي كُنتُم بِهِۦ تَدَّعُونَ﴾ وە (پێ یان) دەووترێ:
ئەمەیە ئەو (ڕۆژە) ی کە داواتان دەکرد ﴿٢٧﴾ ﴿قُلۡ أَرَءَيۡتُمۡ﴾ بڵێ: پێم بڵێن ﴿إِنۡ أَهۡلَكَنِيَ ٱللَّهُ وَمَن مَّعِيَ﴾
ئەگەر خوا من و ئەو (موسوڵمانانە) ی کە لە گەڵمان لە ناومان ببات ﴿أَوۡ رَحِمَنَا﴾ یا میهرەبانییمان
لەگەڵ بکات ﴿فَمَن يُجِيرُ ٱلۡكَٰفِرِينَ مِنۡ عَذَابٍ أَلِيمٖ﴾ دەی کێ پەنای بێ بڕوایان دەدات لە سزای سەخت
﴿٢٨﴾ ﴿قُلۡ هُوَ ٱلرَّحۡمَٰنُ ءَامَنَّا بِهِۦ﴾ بڵێ: هەر ئەوە خوای بەخشندە کە بڕوامان پێ هێناوە ﴿وَعَلَيۡهِ تَوَكَّلۡنَا﴾
وە هەر بەو پشتمان بەستووە ﴿فَسَتَعۡلَمُونَ مَنۡ هُوَ فِي ضَلَٰلٖ مُّبِينٖ﴾ جا لەمەولا دەزانن کە کێ لە گومڕایی
یەکی ئاشکرا دایە ﴿٢٩﴾ ﴿قُلۡ أَرَءَيۡتُمۡ﴾ بڵێ: پێم بڵێن ﴿إِنۡ أَصۡبَحَ مَآؤُكُمۡ غَوۡرٗا﴾ ئەگەر ئاو(ی خواردنەوە)
تان ڕۆبچێ بە ناخی زەوی دا ﴿فَمَن يَأۡتِيكُم بِمَآءٖ مَّعِينِۭ﴾ دەی کێ (بێجگە لە خوا) ئاوی زوڵاڵتان بۆ
دەهێنێ ﴿٣٠﴾

سورەتی ﴿ القلم ﴾

﴿بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ﴾ بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

﴿نٓ﴾ بە (نوون) دەخوێنرێتەوە، خوا بەماناکەی زاناترە بۆ زیاتر زانیاری سەیری سەرەتای سورەتی
(البقرة) بکە ﴿وَٱلۡقَلَمِ وَمَا يَسۡطُرُونَ﴾ سوێند بە پێنووس و بەو دێڕانەی دەینوسن ﴿١﴾ ﴿مَآ أَنتَ بِنِعۡمَةِ رَبِّكَ
بِمَجۡنُونٖ﴾ تۆ لە سایەیی بەخششی خواوە شێت نیت ﴿٢﴾ ﴿وَإِنَّ لَكَ لَأَجۡرًا غَيۡرَ مَمۡنُونٖ﴾ وە بێگومان
پاداشتی نەبڕانەوە هەیە بۆ تۆ ﴿٣﴾ ﴿وَإِنَّكَ لَعَلَىٰ خُلُقٍ عَظِيمٖ﴾ وە بەڕاستی تۆ لەسەر ڕەوشت و خویەکی
ئێجگار بەرزو گەورەیت ﴿٤﴾ ﴿فَسَتُبۡصِرُ وَيُبۡصِرُونَ﴾ جا بەم زووانە تۆش و ئەوانیش دەبینن ﴿٥﴾
﴿بِأَييِّكُمُ ٱلۡمَفۡتُونُ﴾ کە کامتان شێتن ﴿٦﴾ ﴿إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعۡلَمُ بِمَن ضَلَّ عَن سَبِيلِهِۦ﴾ بێگومان پەروەردگاری
تۆ لە هەموو کەس زاناترە بەو کەسەی کە ڕێ ی ڕاستی خوای وون کردبێ ﴿وَهُوَ أَعۡلَمُ بِٱلۡمُهۡتَدِينَ﴾
وە ئەو زاناترە بەو کەسانەی کە ڕێ ی ڕاستیان گرتبێ ﴿٧﴾ ﴿فَلَا تُطِعِ ٱلۡمُكَذِّبِينَ﴾ گوێڕایەڵی ئەوانە
مەبە کە قسەکانت بە درۆ دەزانن ﴿٨﴾ ﴿وَدُّواْ لَوۡ تُدۡهِنُ﴾ حەزیان دەکرد کە تۆ نەرمی نیشان بدەیت
﴿فَيُدۡهِنُونَ﴾ ئەوسا ئەوانیش نەرمیی (بەرانبەرت) دەنوێنن ﴿٩﴾ ﴿وَلَا تُطِعۡ كُلَّ حَلَّافٖ﴾ گوێڕایەڵی مەکە
بۆ هیچ سوێند خۆرێکی ﴿مَّهِينٍ﴾ پەست و ڕیسوا (ی درۆزن). ﴿١٠﴾ ﴿هَمَّازٖ مَّشَّآءِۭ بِنَمِيمٖ﴾ پیتك
گری هاتووچۆکەر بۆ قسە هێنان و بردن ﴿١١﴾ ﴿مَّنَّاعٖ لِّلۡخَيۡرِ﴾ زۆر ڕێگری کەر لە چاکە ﴿مُعۡتَدٍ
أَثِيمٍ﴾ ستەمکاری گوناهکار ﴿١٢﴾ ﴿عُتُلِّۭ بَعۡدَ ذَٰلِكَ زَنِيمٍ﴾ دڵ ڕەقی کەللە شەق دوای ئەوەش زۆڵ ﴿١٣﴾
﴿أَن كَانَ ذَا مَالٖ وَبَنِينَ﴾ لەبەر ئەوەی کە خاوەنی دارایی و کوڕی زۆرە (هەموو ئەم سیفەتانە وەك زانایان
دەڵێن مەبەست پێی وەلیدی کوڕی موغەیرەیە) ﴿١٤﴾ ﴿إِذَا تُتۡلَىٰ عَلَيۡهِ ءَايَٰتُنَا قَالَ﴾ کە ئایەتەکانی ئێمەی
بە سەردا بخوێنرێتەوە دەڵێ: ﴿أَسَٰطِيرُ ٱلۡأَوَّلِينَ﴾ (ئەمانە) ئەفسانەی پێشینانن ﴿١٥﴾ ﴿سَنَسِمُهُۥ عَلَى ٱلۡخُرۡطُومِ﴾
بەم زووانە سەری لووتی داخ دەکەین ﴿١٦﴾

إِنَّا بَلَوْنَٰهُمْ كَمَا بَلَوْنَآ أَصْحَٰبَ ٱلْجَنَّةِ إِذْ أَقْسَمُوا۟ لَيَصْرِمُنَّهَا مُصْبِحِينَ ﴿١٧﴾ وَلَا
يَسْتَثْنُونَ ﴿١٨﴾ فَطَافَ عَلَيْهَا طَآئِفٌ مِّن رَّبِّكَ وَهُمْ نَآئِمُونَ ﴿١٩﴾ فَأَصْبَحَتْ
كَٱلصَّرِيمِ ﴿٢٠﴾ فَتَنَادَوْا۟ مُصْبِحِينَ ﴿٢١﴾ أَنِ ٱغْدُوا۟ عَلَىٰ حَرْثِكُمْ إِن كُنتُمْ
صَٰرِمِينَ ﴿٢٢﴾ فَٱنطَلَقُوا۟ وَهُمْ يَتَخَٰفَتُونَ ﴿٢٣﴾ أَن لَّا يَدْخُلَنَّهَا ٱلْيَوْمَ عَلَيْكُم
مِّسْكِينٌ ﴿٢٤﴾ وَغَدَوْا۟ عَلَىٰ حَرْدٍ قَٰدِرِينَ ﴿٢٥﴾ فَلَمَّا رَأَوْهَا قَالُوٓا۟ إِنَّا لَضَآلُّونَ
﴿٢٦﴾ بَلْ نَحْنُ مَحْرُومُونَ ﴿٢٧﴾ قَالَ أَوْسَطُهُمْ أَلَمْ أَقُل لَّكُمْ لَوْلَا تُسَبِّحُونَ
﴿٢٨﴾ قَالُوا۟ سُبْحَٰنَ رَبِّنَآ إِنَّا كُنَّا ظَٰلِمِينَ ﴿٢٩﴾ فَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ
يَتَلَٰوَمُونَ ﴿٣٠﴾ قَالُوا۟ يَٰوَيْلَنَآ إِنَّا كُنَّا طَٰغِينَ ﴿٣١﴾ عَسَىٰ رَبُّنَآ أَن يُبْدِلَنَا
خَيْرًا مِّنْهَآ إِنَّآ إِلَىٰ رَبِّنَا رَٰغِبُونَ ﴿٣٢﴾ كَذَٰلِكَ ٱلْعَذَابُ ۖ وَلَعَذَابُ ٱلْءَاخِرَةِ
أَكْبَرُ ۚ لَوْ كَانُوا۟ يَعْلَمُونَ ﴿٣٣﴾ إِنَّ لِلْمُتَّقِينَ عِندَ رَبِّهِمْ جَنَّٰتِ ٱلنَّعِيمِ ﴿٣٤﴾
أَفَنَجْعَلُ ٱلْمُسْلِمِينَ كَٱلْمُجْرِمِينَ ﴿٣٥﴾ مَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ ﴿٣٦﴾ أَمْ لَكُمْ
كِتَٰبٌ فِيهِ تَدْرُسُونَ ﴿٣٧﴾ إِنَّ لَكُمْ فِيهِ لَمَا تَخَيَّرُونَ ﴿٣٨﴾ أَمْ لَكُمْ أَيْمَٰنٌ عَلَيْنَا
بَٰلِغَةٌ إِلَىٰ يَوْمِ ٱلْقِيَٰمَةِ ۙ إِنَّ لَكُمْ لَمَا تَحْكُمُونَ ﴿٣٩﴾ سَلْهُمْ أَيُّهُم بِذَٰلِكَ
زَعِيمٌ ﴿٤٠﴾ أَمْ لَهُمْ شُرَكَآءُ فَلْيَأْتُوا۟ بِشُرَكَآئِهِمْ إِن كَانُوا۟ صَٰدِقِينَ ﴿٤١﴾ يَوْمَ
يُكْشَفُ عَن سَاقٍ وَيُدْعَوْنَ إِلَى ٱلسُّجُودِ فَلَا يَسْتَطِيعُونَ ﴿٤٢﴾

﴿إِنَّا بَلَوْنَٰهُمْ﴾ ئێمە تاقیمان کردنەوە ﴿كَمَا بَلَوْنَآ أَصْحَٰبَ ٱلْجَنَّةِ﴾ هەروەك لەمەوپێش خاوەنانی ئەو باخەمان تاقی کردەوە ﴿إِذْ أَقْسَمُوا۟﴾ کە (لە شەودا) سوێندیان خوارد ﴿لَيَصْرِمُنَّهَا مُصْبِحِينَ﴾ کە لەدەمی بەرەبەیاندا (بەروبوومەکەی) بڕنن (تا هەژاران نەزانن) ﴿١٧﴾ ﴿وَلَا يَسْتَثْنُونَ﴾ هیچی (بۆ هەژاران) لێ دەرنەکەن ﴿١٨﴾ ﴿فَطَافَ عَلَيْهَا طَآئِفٌ مِّن رَّبِّكَ﴾ ئەمجا بەڵایەك لە لایەن پەروەردگارتەوە سوڕایەوە بە سەر باخەکەدا ﴿وَهُمْ نَآئِمُونَ﴾ لە کاتێکدا کە ئەوان خەوتبوون ﴿١٩﴾ ﴿فَأَصْبَحَتْ كَٱلصَّرِيمِ﴾ ئەوسا وەك باخێکی ڕنراوی لێ هات ﴿٢٠﴾ ﴿فَتَنَادَوْا۟ مُصْبِحِينَ﴾ لە شەبەقدا (براکان) بانگی یەکتری یان کرد ﴿٢١﴾ ﴿أَنِ ٱغْدُوا۟ عَلَىٰ حَرْثِكُمْ﴾ (ووتیان) : کە هەستن بچن بۆ سەر باخەکەتان ﴿إِن كُنتُمْ صَٰرِمِينَ﴾ ئەگەر ئەتانەوێ بیڕنن ﴿٢٢﴾ ﴿فَٱنطَلَقُوا۟﴾ ئەمجا کەوتنە ڕێ ﴿وَهُمْ يَتَخَٰفَتُونَ﴾ وە ئەوان بەچرپە بە یەکتریان ئەووت ﴿٢٣﴾ ﴿أَن لَّا يَدْخُلَنَّهَا ٱلْيَوْمَ عَلَيْكُم مِّسْكِينٌ﴾ ئەمڕۆ هیچ هەژارێك نەیەت بەسەرتاندا لە ناو باخەکەدا ﴿٢٤﴾ ﴿وَغَدَوْا۟ عَلَىٰ حَرْدٍ قَٰدِرِينَ﴾ دەمەو بەیان ڕۆشتن لایان وابوو کە دەتوانن بێ بەشیان بکەن ﴿٢٥﴾ ﴿فَلَمَّا رَأَوْهَا قَالُوٓا۟﴾ کە باخەکەیان دیی (بە سوتاوی) ووتیان ﴿إِنَّا لَضَآلُّونَ﴾ ئێمە ڕێگامان وون کردووە (ئەمە باخەکەی ئێمە نی یە) ﴿٢٦﴾ ﴿بَلْ نَحْنُ مَحْرُومُونَ﴾ نەء بەڵکو بەش بڕاو کراویین ﴿٢٧﴾ ﴿قَالَ أَوْسَطُهُمْ﴾ برا ناوەنجی یەکەیان (لە ژیریدا) ووتی ﴿أَلَمْ أَقُل لَّكُمْ﴾ مەگەر پێم نەووتن؟ ﴿لَوْلَا تُسَبِّحُونَ﴾ بۆ چی یادو سوپاسی خوا ناکەن ﴿٢٨﴾ ﴿قَالُوا۟ سُبْحَٰنَ رَبِّنَآ إِنَّا كُنَّا﴾ هەموو ووتیان: پاك وبێگەردی بۆ پەروەردگارمانە (ستەم لەکەس ناکات) بێگومان ئێمە خۆمان ﴿ظَٰلِمِينَ﴾ ستەم کارین ﴿٢٩﴾ ﴿فَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ﴾ ئەمجا ڕوویان کردە یەکتریی ﴿يَتَلَٰوَمُونَ﴾ بەسەرزەنشت کردن ﴿٣٠﴾ ﴿قَالُوا۟ يَٰوَيْلَنَآ إِنَّا كُنَّا طَٰغِينَ﴾ ووتیان: وای بۆ خۆمان بەڕاستی لە خوا یاخی بووین ﴿٣١﴾ ﴿عَسَىٰ رَبُّنَآ أَن يُبْدِلَنَا خَيْرًا مِّنْهَآ﴾ ئومێدەوارین کە خوا لە جیاتی ئەو باخە باشترمان بداتێ ﴿إِنَّآ إِلَىٰ رَبِّنَا رَٰغِبُونَ﴾ بەڕاستی ئێمە هیوامان هەر بە پەروەردگاری خۆمانە ﴿٣٢﴾ ﴿كَذَٰلِكَ ٱلْعَذَابُ﴾ ئاوایە سزا (ی خوا لە جیهاندا) ﴿وَلَعَذَابُ ٱلْءَاخِرَةِ أَكْبَرُ﴾ وە سزای ڕۆژی دوایی گەلێ گەورەترە ﴿لَوْ كَانُوا۟ يَعْلَمُونَ﴾ خۆزگە بیانزانیایە ﴿٣٣﴾ ﴿إِنَّ لِلْمُتَّقِينَ﴾ بێگومان بۆ لەخواترسان هەیە ﴿عِندَ رَبِّهِمْ جَنَّٰتِ ٱلنَّعِيمِ﴾ لای پەروەردگاریان باخاتی پڕ لە ناز و نیعمەت ﴿٣٤﴾ ﴿أَفَنَجْعَلُ ٱلْمُسْلِمِينَ كَٱلْمُجْرِمِينَ﴾ چۆن ئێمە موسوڵمان و بەدکاران وەك یەك لێ دەکەین؟ ﴿٣٥﴾ ﴿مَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ﴾ ئەوە چیتانە چۆن بڕیارێك دەدەن ﴿٣٦﴾ ﴿أَمْ لَكُمْ كِتَٰبٌ فِيهِ تَدْرُسُونَ﴾ نەخێر ئایا کتێبێکی (ئاسمانی) تان هەیە ئەمەی تێدا دەخوێننەوە ﴿٣٧﴾ ﴿إِنَّ لَكُمْ فِيهِ لَمَا تَخَيَّرُونَ﴾ وە لەو کتێبەدا ڕێتان پێ دراوە چیتان بوێت ئەوە هەڵبژێرن بۆ خۆتان؟ ﴿٣٨﴾ ﴿أَمْ لَكُمْ أَيْمَٰنٌ عَلَيْنَا بَٰلِغَةٌ﴾ یان پەیمانی بەهێزتان هەیە لە گەڵمان ﴿إِلَىٰ يَوْمِ ٱلْقِيَٰمَةِ﴾ تا ڕۆژی دوایی ﴿إِنَّ لَكُمْ لَمَا تَحْكُمُونَ﴾ کە هەرچی ئێوە بڕیار بدەن بتاندرێتێ ﴿٣٩﴾ ﴿سَلْهُمْ﴾ بپرسە لێیان (بزانە) ﴿أَيُّهُم بِذَٰلِكَ زَعِيمٌ﴾ کامیان زامنی ئەم کارەن ﴿٤٠﴾ ﴿أَمْ لَهُمْ شُرَكَآءُ﴾ ئاخۆ هاوبیریان هەیە (لەم قسەیەدا) ﴿فَلْيَأْتُوا۟ بِشُرَكَآئِهِمْ﴾ دەبا هاوبیرەکانیان بهێنن ﴿إِن كَانُوا۟ صَٰدِقِينَ﴾ ئەگەر ڕاست دەکەن ﴿٤١﴾ ﴿يَوْمَ يُكْشَفُ عَن سَاقٍ﴾ لە ڕۆژێکدا (کە قیامەت و نارەحەتیەکانیەتی) خوای گەورە لاقی پیرۆزی دەردەخات (وەك لەفەرموودەی ئیمامی بوخاری وموسلیمدا هاتووە، باوەڕمان پێیەتی بەبێ هیچ لێچواندن ولێکدانەوەیەك، وە ئێمەش چۆنێتیەکەی نازانین) ﴿وَيُدْعَوْنَ إِلَى ٱلسُّجُودِ﴾ وە (بە تەوسەوە) بانگ دەکرێن بۆ سوژدە بردن (بۆ خوای گەورە) ﴿فَلَا يَسْتَطِيعُونَ﴾ (کەچی) ناتوانن (سوژدە ببەن) ﴿٤٢﴾

خَٰشِعَةً أَبۡصَٰرُهُمۡ تَرۡهَقُهُمۡ ذِلَّةٞۖ وَقَدۡ كَانُواْ يُدۡعَوۡنَ إِلَى ٱلسُّجُودِ وَهُمۡ
سَٰلِمُونَ ٤٣ فَذَرۡنِي وَمَن يُكَذِّبُ بِهَٰذَا ٱلۡحَدِيثِۖ سَنَسۡتَدۡرِجُهُم
مِّنۡ حَيۡثُ لَا يَعۡلَمُونَ ٤٤ وَأُمۡلِي لَهُمۡۚ إِنَّ كَيۡدِي مَتِينٌ ٤٥ أَمۡ تَسۡـَٔلُهُمۡ
أَجۡرٗا فَهُم مِّن مَّغۡرَمٖ مُّثۡقَلُونَ ٤٦ أَمۡ عِندَهُمُ ٱلۡغَيۡبُ فَهُمۡ يَكۡتُبُونَ
٤٧ فَٱصۡبِرۡ لِحُكۡمِ رَبِّكَ وَلَا تَكُن كَصَاحِبِ ٱلۡحُوتِ إِذۡ نَادَىٰ
وَهُوَ مَكۡظُومٞ ٤٨ لَّوۡلَآ أَن تَدَٰرَكَهُۥ نِعۡمَةٞ مِّن رَّبِّهِۦ لَنُبِذَ بِٱلۡعَرَآءِ
وَهُوَ مَذۡمُومٞ ٤٩ فَٱجۡتَبَٰهُ رَبُّهُۥ فَجَعَلَهُۥ مِنَ ٱلصَّٰلِحِينَ
٥٠ وَإِن يَكَادُ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ لَيُزۡلِقُونَكَ بِأَبۡصَٰرِهِمۡ لَمَّا سَمِعُواْ
ٱلذِّكۡرَ وَيَقُولُونَ إِنَّهُۥ لَمَجۡنُونٞ ٥١ وَمَا هُوَ إِلَّا ذِكۡرٞ لِّلۡعَٰلَمِينَ ٥٢

سُورَةُ الحَاقَّةِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

ٱلۡحَآقَّةُ ١ مَا ٱلۡحَآقَّةُ ٢ وَمَآ أَدۡرَىٰكَ مَا ٱلۡحَآقَّةُ ٣ كَذَّبَتۡ ثَمُودُ وَعَادُۢ (نصف الحزب ٥٧)
بِٱلۡقَارِعَةِ ٤ فَأَمَّا ثَمُودُ فَأُهۡلِكُواْ بِٱلطَّاغِيَةِ ٥ وَأَمَّا عَادٞ فَأُهۡلِكُواْ بِرِيحٖ
صَرۡصَرٍ عَاتِيَةٖ ٦ سَخَّرَهَا عَلَيۡهِمۡ سَبۡعَ لَيَالٖ وَثَمَٰنِيَةَ أَيَّامٍ حُسُومٗاۖ فَتَرَى
ٱلۡقَوۡمَ فِيهَا صَرۡعَىٰ كَأَنَّهُمۡ أَعۡجَازُ نَخۡلٍ خَاوِيَةٖ ٧ فَهَلۡ تَرَىٰ لَهُم مِّنۢ بَاقِيَةٖ ٨

﴿خَٰشِعَةً أَبۡصَٰرُهُمۡ﴾ چاویـان شـۆڕو ﴿تَرۡهَقُهُمۡ ذِلَّةٞۖ﴾ ڕیسـوایی دایـان دەگـرێ ﴿وَقَدۡ كَانُواْ يُدۡعَوۡنَ إِلَى﴾ بەڕاستـی جـاران کـە بانـگ دەکـران بـۆ ﴿ٱلسُّجُودِ وَهُمۡ سَٰلِمُونَ﴾ سـوژدەو (نەیـان دەبـرد) کـە سـاغیش بـوون ﴿٤٣﴾ ﴿فَذَرۡنِي وَمَن يُكَذِّبُ بِهَٰذَا ٱلۡحَدِيثِۖ﴾ وازم لـێ بهێنـە بـۆ ئەوانـەی کـە ئـەم قورئانە بـەدرۆ دەزانن ﴿سَنَسۡتَدۡرِجُهُم مِّنۡ حَيۡثُ لَا يَعۡلَمُونَ﴾ بـەرە بەرە کێشیان دەکـەم بە ڕەنگێك کە پـێ نەزانن ﴿٤٤﴾ ﴿وَأُمۡلِي لَهُمۡۚ﴾ وە مۆڵەتیـان دەدەم ﴿إِنَّ كَيۡدِي مَتِينٌ﴾ بەڕاسـتی پیلانی من تۆکمە و بەهێـزە (لە بەرانبەر پیلانی ئەواندا) ﴿٤٥﴾ ﴿أَمۡ تَسۡـَٔلُهُمۡ أَجۡرٗا﴾ ئاخـۆ تۆ لە بێ بڕوایـان داوای کرێ (ی کۆششـی پێغەمبەریتی) یان لێ دەکەیت ﴿فَهُم مِّن مَّغۡرَمٖ مُّثۡقَلُونَ﴾ ئەوانیـش لە بژاردنی قەرزداری گران بـارن ﴿٤٦﴾ ﴿أَمۡ عِندَهُمُ ٱلۡغَيۡبُ﴾ یا ڕووپەڕەی غەیبیـان لەلایە ﴿فَهُمۡ يَكۡتُبُونَ﴾ وە ئـەوان لەبەری دەنووسـنەوە ﴿٤٧﴾ ﴿فَٱصۡبِرۡ لِحُكۡمِ رَبِّكَ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) دان بـە خۆتـا بگـرە و چاوەڕوانی فەرمانـی پەروەردگـارت بکە ﴿وَلَا تَكُن كَصَاحِبِ ٱلۡحُوتِ﴾ وەك هـاوڕێ ی نەهەنگەکـە مەبە (کـە یونس پێغەمبـەرە علیه السـلام) ﴿إِذۡ نَادَىٰ وَهُوَ مَكۡظُومٞ﴾ کاتێك کە بانگـی (خـودای) کـرد، ئـەو تـووڕە بوو (لە بـێ بڕوایی گەلەکـەی) ﴿٤٨﴾ ﴿لَّوۡلَآ أَن تَدَٰرَكَهُۥ نِعۡمَةٞ مِّن رَّبِّهِۦ﴾ ئەگـەر میهرەبانییەك لەلایەن پەروەردگاریەوە فریـای نەکەوتایە ﴿لَنُبِذَ بِٱلۡعَرَآءِ وَهُوَ مَذۡمُومٞ﴾ فڕێ دەدرایە دەشـتێکی ڕووتـەن وە ئـەو بەدنـاو دەبـوو ﴿٤٩﴾ ﴿فَٱجۡتَبَٰهُ رَبُّهُۥ﴾ ئەمجـا پەروەردگاری هەڵـی بژاردەوە ﴿فَجَعَلَهُۥ مِنَ ٱلصَّٰلِحِينَ﴾ وە کردی (بە یەکێك) لە چاکە کاران ﴿٥٠﴾ ﴿وَإِن يَكَادُ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ﴾ بەڕاستی نزیـك بوو بێ بڕواکان ﴿لَيُزۡلِقُونَكَ بِأَبۡصَٰرِهِمۡ﴾ هەڵت خلیسـکێنن بەچاو (ی پیس) یان ﴿لَمَّا سَمِعُواْ ٱلذِّكۡرَ﴾ لە کاتێکدا کە قورئان دەبیسـتن ﴿وَيَقُولُونَ إِنَّهُۥ لَمَجۡنُونٞ﴾ وە دەیان ووت: بەڕاستی ئەم (پێغەمبەرە) شێتە ﴿٥١﴾ ﴿وَمَا هُوَ إِلَّا ذِكۡرٞ لِّلۡعَٰلَمِينَ﴾ لـە کاتێکـدا کە ئـەم قورئانە هـەر ئامۆژگاری یـە بۆ هەمـوو جیهانیان ﴿٥٢﴾

سورەتی ﴿الحَاقَّة﴾

﴿بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ﴾ بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

﴿ٱلۡحَآقَّةُ﴾ هاتنـی ڕۆژی دوایی (هەق وڕاسـتە) ﴿١﴾ ﴿مَا ٱلۡحَآقَّةُ﴾ جا چی بێت ئەو ڕۆژە (هەق وڕاسـتە) ﴿٢﴾ ﴿وَمَآ أَدۡرَىٰكَ مَا ٱلۡحَآقَّةُ﴾ تـۆ چووزانیـت ئـەو ڕۆژە چی یە ﴿٣﴾ ﴿كَذَّبَتۡ ثَمُودُ وَعَادُۢ بِٱلۡقَارِعَةِ﴾ گەلی سـەموود وعـاد ئـەو ڕۆژەیـان بـەدرۆ زانـی (کـە دڵـەکان دادەخورپێنـێ) ﴿٤﴾ ﴿فَأَمَّا ثَمُودُ فَأُهۡلِكُواْ بِٱلطَّاغِيَةِ﴾ ئەمجا (گەلـی) سـەموود لـە ناوبـران بـە نەعرەتەیەکـی زۆر گـەورە ﴿٥﴾ ﴿وَأَمَّا عَادٞ﴾ وە (گەلـی) عادیـش ﴿فَأُهۡلِكُواْ بِرِيحٖ صَرۡصَرٍ عَاتِيَةٖ﴾ لە ناوبران بە بایەکی سەختی ساردی بەتینی بەگرمە ﴿٦﴾ ﴿سَخَّرَهَا عَلَيۡهِمۡ﴾ (خوا) زاڵی کرد بە سـەریاندا ﴿سَبۡعَ لَيَالٖ وَثَمَٰنِيَةَ أَيَّامٍ حُسُومٗاۖ﴾ حەوت شـەو و هەشـت ڕۆژ بەبێ ووچان (لەناوی بـردن) ﴿فَتَرَى ٱلۡقَوۡمَ فِيهَا صَرۡعَىٰ﴾ ئەو گەلەت دەبینی لـەو ماوەیەدا بێ گیان کەوتبوون ﴿كَأَنَّهُمۡ أَعۡجَازُ نَخۡلٍ خَاوِيَةٖ﴾ وەك قـەدی داری خورمـای گەندەڵ (ناوڕزاو) ﴿٧﴾ ﴿فَهَلۡ تَرَىٰ لَهُم مِّنۢ بَاقِيَةٖ﴾ ئایا کـەس دەبینیت لەوان کە مابێتەوە؟ ﴿٨﴾

وَجَآءَ فِرۡعَوۡنُ وَمَن قَبۡلَهُۥ وَٱلۡمُؤۡتَفِكَٰتُ بِٱلۡخَاطِئَةِ ﴿٩﴾ فَعَصَوۡاْ رَسُولَ
رَبِّهِمۡ فَأَخَذَهُمۡ أَخۡذَةٗ رَّابِيَةً ﴿١٠﴾ إِنَّا لَمَّا طَغَا ٱلۡمَآءُ حَمَلۡنَٰكُمۡ فِي ٱلۡجَارِيَةِ
﴿١١﴾ لِنَجۡعَلَهَا لَكُمۡ تَذۡكِرَةٗ وَتَعِيَهَآ أُذُنٞ وَٰعِيَةٞ ﴿١٢﴾ فَإِذَا نُفِخَ فِي ٱلصُّورِ
نَفۡخَةٞ وَٰحِدَةٞ ﴿١٣﴾ وَحُمِلَتِ ٱلۡأَرۡضُ وَٱلۡجِبَالُ فَدُكَّتَا دَكَّةٗ وَٰحِدَةٗ ﴿١٤﴾
فَيَوۡمَئِذٖ وَقَعَتِ ٱلۡوَاقِعَةُ ﴿١٥﴾ وَٱنشَقَّتِ ٱلسَّمَآءُ فَهِيَ يَوۡمَئِذٖ وَاهِيَةٞ
﴿١٦﴾ وَٱلۡمَلَكُ عَلَىٰٓ أَرۡجَآئِهَاۚ وَيَحۡمِلُ عَرۡشَ رَبِّكَ فَوۡقَهُمۡ يَوۡمَئِذٖ ثَمَٰنِيَةٞ
﴿١٧﴾ يَوۡمَئِذٖ تُعۡرَضُونَ لَا تَخۡفَىٰ مِنكُمۡ خَافِيَةٞ ﴿١٨﴾ فَأَمَّا مَنۡ أُوتِيَ كِتَٰبَهُۥ
بِيَمِينِهِۦ فَيَقُولُ هَآؤُمُ ٱقۡرَءُواْ كِتَٰبِيَهۡ ﴿١٩﴾ إِنِّي ظَنَنتُ أَنِّي مُلَٰقٍ حِسَابِيَهۡ
﴿٢٠﴾ فَهُوَ فِي عِيشَةٖ رَّاضِيَةٖ ﴿٢١﴾ فِي جَنَّةٍ عَالِيَةٖ ﴿٢٢﴾ قُطُوفُهَا دَانِيَةٞ ﴿٢٣﴾
كُلُواْ وَٱشۡرَبُواْ هَنِيٓـَٔۢا بِمَآ أَسۡلَفۡتُمۡ فِي ٱلۡأَيَّامِ ٱلۡخَالِيَةِ ﴿٢٤﴾ وَأَمَّا مَنۡ أُوتِيَ
كِتَٰبَهُۥ بِشِمَالِهِۦ فَيَقُولُ يَٰلَيۡتَنِي لَمۡ أُوتَ كِتَٰبِيَهۡ ﴿٢٥﴾ وَلَمۡ أَدۡرِ مَا حِسَابِيَهۡ
﴿٢٦﴾ يَٰلَيۡتَهَا كَانَتِ ٱلۡقَاضِيَةَ ﴿٢٧﴾ مَآ أَغۡنَىٰ عَنِّي مَالِيَهۡۜ ﴿٢٨﴾ هَلَكَ عَنِّي سُلۡطَٰنِيَهۡ
﴿٢٩﴾ خُذُوهُ فَغُلُّوهُ ﴿٣٠﴾ ثُمَّ ٱلۡجَحِيمَ صَلُّوهُ ﴿٣١﴾ ثُمَّ فِي سِلۡسِلَةٖ ذَرۡعُهَا
سَبۡعُونَ ذِرَاعٗا فَٱسۡلُكُوهُ ﴿٣٢﴾ إِنَّهُۥ كَانَ لَا يُؤۡمِنُ بِٱللَّهِ ٱلۡعَظِيمِ ﴿٣٣﴾
وَلَا يَحُضُّ عَلَىٰ طَعَامِ ٱلۡمِسۡكِينِ ﴿٣٤﴾ فَلَيۡسَ لَهُ ٱلۡيَوۡمَ هَٰهُنَا حَمِيمٞ ﴿٣٥﴾

سكتة لطيفة من هاء ماليهۜ

﴿وَجَاءَ فِرْعَوْنُ وَمَن قَبْلَهُۥ وَٱلْمُؤْتَفِكَٰتُ﴾ (هەر بەو ڕەنگە) فیرعەون و گەلانی پێش ئەو لەگەڵ (دانیشتووانی دێهاتە) سەرەو ژێربووەکان هاتن ﴿بِٱلْخَاطِئَةِ﴾ بە گوناهو خراپەوە ﴿٩﴾ ﴿فَعَصَوْا۟ رَسُولَ رَبِّهِمْ﴾ وە بێ فەرمانیی پێغەمبەری پەروەردگاریان کرد ﴿فَأَخَذَهُمْ أَخْذَةً رَّابِيَةً﴾ ئەوسا گرتنی بە گرتنێکی زۆر سەخت ﴿١٠﴾ ﴿إِنَّا لَمَّا طَغَا ٱلْمَآءُ حَمَلْنَٰكُمْ فِى ٱلْجَارِيَةِ﴾ بەڕاستی ئێمە کاتێك کە ئاو(ی تۆفان) سەرکەوت (باپیرەکانی) ئێوەمان هەڵگرت لە کەشتیدا ئەی بێ بڕوایانی مەککە ﴿١١﴾ ﴿لِنَجْعَلَهَا لَكُمْ تَذْكِرَةً﴾ تا ئەم کردەوەیە بکەینە بیرهێنەرەوە بۆ ئێوە ﴿وَتَعِيَهَآ أُذُنٌ وَٰعِيَةٌ﴾ وە تا لە گوێی بگرێت گوێگرێکی تێگەیشتوو ﴿١٢﴾ ﴿فَإِذَا نُفِخَ فِى ٱلصُّورِ نَفْخَةٌ وَٰحِدَةٌ﴾ ئەمجا کاتێك فوو کرا بە کەڕەنادا بە تاقە فوو کردنێك ﴿١٣﴾ ﴿وَحُمِلَتِ ٱلْأَرْضُ وَٱلْجِبَالُ﴾ وە زەوی و شاخەکان هەڵگیران ﴿فَدُكَّتَا دَكَّةً وَٰحِدَةً﴾ بە جارێك دران بەیەکدا (وتەخت کران) ﴿١٤﴾ ﴿فَيَوْمَئِذٍ وَقَعَتِ ٱلْوَاقِعَةُ﴾ ئەو ڕۆژە ڕووداوی گەورە ڕوودەدات ﴿١٥﴾ ﴿وَٱنشَقَّتِ ٱلسَّمَآءُ﴾ وە ئاسمان لەت دەبێ ﴿فَهِىَ يَوْمَئِذٍ وَاهِيَةٌ﴾ وە ئەو لەو ڕۆژەدا سست و (بێ کەڵکە) ﴿١٦﴾ ﴿وَٱلْمَلَكُ عَلَىٰٓ أَرْجَآئِهَا﴾ وە فریشتەکان لە کەناری ئاسماندان ﴿وَيَحْمِلُ عَرْشَ رَبِّكَ فَوْقَهُمْ يَوْمَئِذٍ ثَمَٰنِيَةٌ﴾ وە لەو ڕۆژەدا هەشت (فریشتەی بەهێز) عەرشی پەروەردگارت بەبان سەریانەوە هەڵ دەگرن ﴿١٧﴾ ﴿يَوْمَئِذٍ تُعْرَضُونَ﴾ لەو ڕۆژەدا (لە بەردەمی خوادا) هەمووتان نیشان دەدرێن ﴿لَا تَخْفَىٰ مِنكُمْ خَافِيَةٌ﴾ هیچ (کردەوەیەکی) پەنهانیتان بە نهێنی نامێنێتەوە ﴿١٨﴾ ﴿فَأَمَّا مَنْ أُوتِىَ كِتَٰبَهُۥ بِيَمِينِهِۦ﴾ ئەوسا ئەو کەسەی کە نامەی (کردەوەی) درایە دەستی ڕاستی ﴿فَيَقُولُ هَآؤُمُ ٱقْرَءُوا۟ كِتَٰبِيَهْ﴾ دەڵێ: ها نامەکەم بگرن و بیخوێننەوە ﴿١٩﴾ ﴿إِنِّى ظَنَنتُ أَنِّى مُلَٰقٍ حِسَابِيَهْ﴾ بێگومان من خۆم دەمزانی کە تووشی ئەم لێپرسینەوەیە دەبم ﴿٢٠﴾ ﴿فَهُوَ فِى عِيشَةٍ رَّاضِيَةٍ﴾ ئەو کەسە لە ژیانێکی پەسەندا دەبێ ﴿٢١﴾ ﴿فِى جَنَّةٍ عَالِيَةٍ﴾ لە بەهەشتێکی بەرزدا ﴿٢٢﴾ ﴿قُطُوفُهَا دَانِيَةٌ﴾ کە میوەی نزیکە دەستە ﴿٢٣﴾ ﴿كُلُوا۟ وَٱشْرَبُوا۟ هَنِيٓـًٔا﴾ (پێ یان دەووترێت) بخۆن و بخۆنەوە، نۆشتان بێ ﴿بِمَآ أَسْلَفْتُمْ فِى ٱلْأَيَّامِ ٱلْخَالِيَةِ﴾ بەهۆی ئەو چاکانەوە کە لە ڕۆژانی ڕابردوودا کردووتانە ﴿٢٤﴾ ﴿وَأَمَّا مَنْ أُوتِىَ كِتَٰبَهُۥ بِشِمَالِهِۦ فَيَقُولُ﴾ بەڵام ئەو کەسەی کە نامە درایە دەستی چەپی دەڵێ: ﴿يَٰلَيْتَنِى لَمْ أُوتَ كِتَٰبِيَهْ﴾ خۆزگە هەر نامەم نەدرایەتێ ﴿٢٥﴾ ﴿وَلَمْ أَدْرِ مَا حِسَابِيَهْ﴾ وە نەم زانیایە چی یە (سەرئەنجامی) لێپرسینەوەم ﴿٢٦﴾ ﴿يَٰلَيْتَهَا كَانَتِ ٱلْقَاضِيَةَ﴾ خۆزگە مردنەکەم یەکجاری بووایە ﴿٢٧﴾ ﴿مَآ أَغْنَىٰ عَنِّى مَالِيَهْ ۜ﴾ سامانەکەم هیچ قازانجێکی پێ نەگەیاندم ﴿٢٨﴾ ﴿هَلَكَ عَنِّى سُلْطَٰنِيَهْ﴾ لەدەستم چوو دەسەڵاتەکەم ﴿٢٩﴾ ﴿خُذُوهُ فَغُلُّوهُ﴾ (ئەمجا بە چاودێرانی دۆزەخ دەووترێت) بییگرن زنجیر بکەنە دەست و گەردنی ﴿٣٠﴾ ﴿ثُمَّ ٱلْجَحِيمَ صَلُّوهُ﴾ لە پاشان بیبەن بۆ دۆزەخ (بیسووتێنن لە دۆزەخدا) ﴿٣١﴾ ﴿ثُمَّ فِى سِلْسِلَةٍ ذَرْعُهَا سَبْعُونَ ذِرَاعًا فَٱسْلُكُوهُ﴾ ئەمجا بە زنجیرێکی حەفتا گەزیی بی بەستنەوە ﴿٣٢﴾ ﴿إِنَّهُۥ كَانَ لَا يُؤْمِنُ بِٱللَّهِ ٱلْعَظِيمِ﴾ (چونکە) بێگومان ئەو بڕوای بە خوای گەورە نەدەکرد. ﴿٣٣﴾ ﴿وَلَا يَحُضُّ عَلَىٰ طَعَامِ ٱلْمِسْكِينِ﴾ وە هانی کەسی نەدەدا بۆ خۆراك دان بە هەژاران ﴿٣٤﴾ ﴿فَلَيْسَ لَهُ ٱلْيَوْمَ هَٰهُنَا حَمِيمٌ﴾ ئەمڕۆ ئەویش لێرە نە دڵسۆزێکی هەیە (یارمەتی بدات) ﴿٣٥﴾

وَلَا طَعَامٌ إِلَّا مِنْ غِسْلِينٍ ﴿٣٦﴾ لَّا يَأْكُلُهُۥٓ إِلَّا ٱلْخَٰطِـُٔونَ ﴿٣٧﴾ فَلَآ أُقْسِمُ
بِمَا تُبْصِرُونَ ﴿٣٨﴾ وَمَا لَا تُبْصِرُونَ ﴿٣٩﴾ إِنَّهُۥ لَقَوْلُ رَسُولٍ كَرِيمٍ ﴿٤٠﴾ وَمَا هُوَ
بِقَوْلِ شَاعِرٍ ۚ قَلِيلًا مَّا تُؤْمِنُونَ ﴿٤١﴾ وَلَا بِقَوْلِ كَاهِنٍ ۚ قَلِيلًا مَّا تَذَكَّرُونَ
﴿٤٢﴾ تَنزِيلٌ مِّن رَّبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٤٣﴾ وَلَوْ تَقَوَّلَ عَلَيْنَا بَعْضَ ٱلْأَقَاوِيلِ ﴿٤٤﴾
لَأَخَذْنَا مِنْهُ بِٱلْيَمِينِ ﴿٤٥﴾ ثُمَّ لَقَطَعْنَا مِنْهُ ٱلْوَتِينَ ﴿٤٦﴾ فَمَا مِنكُم
مِّنْ أَحَدٍ عَنْهُ حَٰجِزِينَ ﴿٤٧﴾ وَإِنَّهُۥ لَتَذْكِرَةٌ لِّلْمُتَّقِينَ ﴿٤٨﴾ وَإِنَّا
لَنَعْلَمُ أَنَّ مِنكُم مُّكَذِّبِينَ ﴿٤٩﴾ وَإِنَّهُۥ لَحَسْرَةٌ عَلَى ٱلْكَٰفِرِينَ
﴿٥٠﴾ وَإِنَّهُۥ لَحَقُّ ٱلْيَقِينِ ﴿٥١﴾ فَسَبِّحْ بِٱسْمِ رَبِّكَ ٱلْعَظِيمِ ﴿٥٢﴾

سُورَةُ المَعَارِجِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

سَأَلَ سَآئِلٌۢ بِعَذَابٍ وَاقِعٍ ﴿١﴾ لِّلْكَٰفِرِينَ لَيْسَ لَهُۥ دَافِعٌ ﴿٢﴾
مِّنَ ٱللَّهِ ذِى ٱلْمَعَارِجِ ﴿٣﴾ تَعْرُجُ ٱلْمَلَٰٓئِكَةُ وَٱلرُّوحُ إِلَيْهِ
فِى يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُۥ خَمْسِينَ أَلْفَ سَنَةٍ ﴿٤﴾ فَٱصْبِرْ صَبْرًا جَمِيلًا
﴿٥﴾ إِنَّهُمْ يَرَوْنَهُۥ بَعِيدًا ﴿٦﴾ وَنَرَىٰهُ قَرِيبًا ﴿٧﴾ يَوْمَ تَكُونُ ٱلسَّمَآءُ
كَٱلْمُهْلِ ﴿٨﴾ وَتَكُونُ ٱلْجِبَالُ كَٱلْعِهْنِ ﴿٩﴾ وَلَا يَسْـَٔلُ حَمِيمٌ حَمِيمًا ﴿١٠﴾

﴿وَلَا طَعَامٌ إِلَّا مِنْ غِسْلِينٍ﴾ وەنەخواردنیٚ (بیخوات) جگەلەکێم وزووخاوی جەستەی دۆزەخییەکان نەبیٚ ﴿٣٦﴾
﴿لَّا يَأْكُلُهُۥٓ إِلَّا ٱلْخَٰطِـُٔونَ﴾ کە (کەس) نایخوات گوناهباران نەبێت ﴿٣٧﴾ ﴿فَلَآ أُقْسِمُ بِمَا تُبْصِرُونَ﴾ جا سوێند بەو
شتانەی کە دەیان بینن ﴿٣٨﴾ ﴿وَمَا لَا تُبْصِرُونَ﴾ وە بەوەش کە نایان بینن ﴿٣٩﴾ ﴿إِنَّهُۥ لَقَوْلُ رَسُولٍ كَرِيمٍ﴾ بێگومان
ئەم قورئانە فەرموودەی ڕەوانە کراوێکی بەڕێزو گەورەیە (لە خواوە بۆتان دێنیٚ) ﴿٤٠﴾ ﴿وَمَا هُوَ بِقَوْلِ
شَاعِرٍ﴾ وە ئەم (قورئانە) قسەی شاعیر نی یە ﴿قَلِيلًا مَّا تُؤْمِنُونَ﴾ زۆر کەم بڕوا دەهێنن (بە قورئان)
﴿٤١﴾ ﴿وَلَا بِقَوْلِ كَاهِنٍ﴾ وە قسەی فاڵچی و زیٚوانیش نی یە ﴿قَلِيلًا مَّا تَذَكَّرُونَ﴾ زۆر کەم بیر دەکەنەوە ﴿٤٢﴾
﴿تَنزِيلٌ مِّن رَّبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ﴾ (ئەم قورئانە) نێرراوەتە خوارەوە لە پەروەردگاری جیهانیانەوە ﴿٤٣﴾ ﴿وَلَوْ تَقَوَّلَ
عَلَيْنَا بَعْضَ ٱلْأَقَاوِيلِ﴾ ئەگەر (موحەممەد ﷺ) بەدەم ئێمەوە هەندیٚ (ووتەی) هەڵبەستایە ﴿٤٤﴾ ﴿لَأَخَذْنَا
مِنْهُ بِٱلْيَمِينِ﴾ بێگومان ئێمە بەدەستی خۆمان تۆڵەمان لیٚ دەسەند ﴿٤٥﴾ ﴿ثُمَّ لَقَطَعْنَا مِنْهُ ٱلْوَتِينَ﴾ لە پاشان
ڕەگی دڵیمان دەبڕی ﴿٤٦﴾ ﴿فَمَا مِنكُم مِّنْ أَحَدٍ عَنْهُ حَٰجِزِينَ﴾ وە کەس لە ئێوە نەیدەتوانی بەرگری لیٚ بکات
﴿٤٧﴾ ﴿وَإِنَّهُۥ لَتَذْكِرَةٌ لِّلْمُتَّقِينَ﴾ وە بێگومان ئەم قورئانە ئامۆژگاری و پەندە بۆ پارێزکاران ولەخواترسان
﴿٤٨﴾ ﴿وَإِنَّا لَنَعْلَمُ أَنَّ مِنكُم مُّكَذِّبِينَ﴾ وە بێگومان ئێمە دەزانین کە هەندێکتان قورئان بە درۆ دەزانن ﴿٤٩﴾
﴿وَإِنَّهُۥ لَحَسْرَةٌ عَلَى ٱلْكَٰفِرِينَ﴾ وە بێگومان ئەم قورئانە هۆی پەشیمانی بیٚ بڕوایانە ﴿٥٠﴾ ﴿وَإِنَّهُۥ لَحَقُّ ٱلْيَقِينِ﴾
وە بەڕاستی قورئان ڕاست و درووست و دڵنیا بەخشە ﴿٥١﴾ ﴿فَسَبِّحْ بِٱسْمِ رَبِّكَ ٱلْعَظِيمِ﴾ کەواتە: (ئەی
موحەممەد ﷺ) تۆش هەمیشە یادی پەروەردگاری گەورەی خۆت بکە ﴿٥٢﴾

سورەتی ﴿المعارج﴾

﴿بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ﴾ بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

﴿سَأَلَ سَآئِلٌۢ بِعَذَابٍ وَاقِعٍ﴾ داواکارێك داوای سزایەکی (خوایی) کرد کە (ئەو سزایە) هەر ڕوو
دەدات ﴿١﴾ ﴿لِّلْكَٰفِرِينَ لَيْسَ لَهُۥ دَافِعٌ﴾ بۆ بیٚ بڕوایان نی یە هیچ پاڵ پێوەنەرێك (کە بیان پارێزێت) ﴿٢﴾
﴿مِّنَ ٱللَّهِ ذِى ٱلْمَعَارِجِ﴾ لە (سزای) خوای خاوەن پلەو پایەی زۆر بەرز ﴿٣﴾ ﴿تَعْرُجُ ٱلْمَلَٰٓئِكَةُ وَٱلرُّوحُ إِلَيْهِ﴾
فریشتە و جبرییل سەر دەکەون بۆ لای خوا ﴿فِى يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُۥ خَمْسِينَ أَلْفَ سَنَةٍ﴾ لە ڕۆژێکدا کە
ئەندازەکەی پەنجا هەزار ساڵە ﴿٤﴾ ﴿فَٱصْبِرْ صَبْرًا جَمِيلًا﴾ کەوا بوو خۆت ڕابگرە (ئەی موحەممەد ﷺ)
بە خۆڕاگرتنێکی چاك و جوان ﴿٥﴾ ﴿إِنَّهُمْ يَرَوْنَهُۥ بَعِيدًا﴾ بەڕاستی ئەو بیٚ بڕوایانە ئەو ڕۆژە بە دوور
دەبینن ﴿٦﴾ ﴿وَنَرَىٰهُ قَرِيبًا﴾ ئێمەش زۆر بە نزیکی دەبینین ﴿٧﴾ ﴿يَوْمَ تَكُونُ ٱلسَّمَآءُ كَٱلْمُهْلِ﴾ ئەو ڕۆژەی
کە ئاسمان وەك مسی تواوە (یان خڵتەی زەیتی) لیٚ دیٚ ﴿٨﴾ ﴿وَتَكُونُ ٱلْجِبَالُ كَٱلْعِهْنِ﴾ کێوەکانیش وەك
خوری شیکراوەیان لیٚ دیٚ ﴿٩﴾ ﴿وَلَا يَسْـَٔلُ حَمِيمٌ حَمِيمًا﴾ وە هیچ کەسێك ناپرسێتەوە لە هیچ کەسێکی
خۆشەویستی خۆی ﴿١٠﴾

يُبَصَّرُونَهُمْ يَوَدُّ ٱلْمُجْرِمُ لَوْ يَفْتَدِى مِنْ عَذَابِ يَوْمِئِذٍۭ بِبَنِيهِ ﴿١١﴾
وَصَٰحِبَتِهِۦ وَأَخِيهِ ﴿١٢﴾ وَفَصِيلَتِهِ ٱلَّتِى تُـْٔوِيهِ ﴿١٣﴾ وَمَن فِى ٱلْأَرْضِ جَمِيعًا
ثُمَّ يُنجِيهِ ﴿١٤﴾ كَلَّآ ۖ إِنَّهَا لَظَىٰ ﴿١٥﴾ نَزَّاعَةً لِّلشَّوَىٰ ﴿١٦﴾ تَدْعُوا۟ مَنْ أَدْبَرَ
وَتَوَلَّىٰ ﴿١٧﴾ وَجَمَعَ فَأَوْعَىٰٓ ﴿١٨﴾ ۞ إِنَّ ٱلْإِنسَٰنَ خُلِقَ هَلُوعًا ﴿١٩﴾ إِذَا مَسَّهُ ٱلشَّرُّ
جَزُوعًا ﴿٢٠﴾ وَإِذَا مَسَّهُ ٱلْخَيْرُ مَنُوعًا ﴿٢١﴾ إِلَّا ٱلْمُصَلِّينَ ﴿٢٢﴾ ٱلَّذِينَ هُمْ
عَلَىٰ صَلَاتِهِمْ دَآئِمُونَ ﴿٢٣﴾ وَٱلَّذِينَ فِىٓ أَمْوَٰلِهِمْ حَقٌّ مَّعْلُومٌ ﴿٢٤﴾ لِّلسَّآئِلِ
وَٱلْمَحْرُومِ ﴿٢٥﴾ وَٱلَّذِينَ يُصَدِّقُونَ بِيَوْمِ ٱلدِّينِ ﴿٢٦﴾ وَٱلَّذِينَ هُم مِّنْ عَذَابِ
رَبِّهِم مُّشْفِقُونَ ﴿٢٧﴾ إِنَّ عَذَابَ رَبِّهِمْ غَيْرُ مَأْمُونٍ ﴿٢٨﴾ وَٱلَّذِينَ هُمْ
لِفُرُوجِهِمْ حَٰفِظُونَ ﴿٢٩﴾ إِلَّا عَلَىٰٓ أَزْوَٰجِهِمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَٰنُهُمْ
فَإِنَّهُمْ غَيْرُ مَلُومِينَ ﴿٣٠﴾ فَمَنِ ٱبْتَغَىٰ وَرَآءَ ذَٰلِكَ فَأُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْعَادُونَ ﴿٣١﴾
وَٱلَّذِينَ هُمْ لِأَمَٰنَٰتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رَٰعُونَ ﴿٣٢﴾ وَٱلَّذِينَ هُم بِشَهَٰدَٰتِهِمْ قَآئِمُونَ
﴿٣٣﴾ وَٱلَّذِينَ هُمْ عَلَىٰ صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ ﴿٣٤﴾ أُو۟لَٰٓئِكَ فِى جَنَّٰتٍ مُّكْرَمُونَ ﴿٣٥﴾
فَمَالِ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ قِبَلَكَ مُهْطِعِينَ ﴿٣٦﴾ عَنِ ٱلْيَمِينِ وَعَنِ ٱلشِّمَالِ
عِزِينَ ﴿٣٧﴾ أَيَطْمَعُ كُلُّ ٱمْرِئٍ مِّنْهُمْ أَن يُدْخَلَ جَنَّةَ نَعِيمٍ ﴿٣٨﴾ كَلَّآ ۖ إِنَّا خَلَقْنَٰهُم
مِّمَّا يَعْلَمُونَ ﴿٣٩﴾ فَلَآ أُقْسِمُ بِرَبِّ ٱلْمَشَٰرِقِ وَٱلْمَغَٰرِبِ إِنَّا لَقَٰدِرُونَ ﴿٤٠﴾

ثلاثة أرباع
الحزب
٥٧

﴿يُبَصَّرُونَهُمْ﴾ كه نيشانى يەكترى دەدرێن ﴿يَوَدُّ الْمُجْرِمُ﴾ تاوانبار ئاوات دەخوازێ ﴿لَوْ يَفْتَدِي مِنْ عَذَابِ
يَوْمِئِذٍ﴾ كه (قوربانى) بدايه لەبرى رزگار بوونى خۆى له سزاى ئەو ڕۆژە ﴿بِبَنِيهِ﴾ به كوڕەكانى ﴿١١﴾
﴿وَصَاحِبَتِهِ وَأَخِيهِ﴾ بەژن و به براكانى ﴿١٢﴾ ﴿وَفَصِيلَتِهِ الَّتِي تُؤْوِيهِ﴾ به هۆزەكەشيەوە كه پەنايان دەدا ﴿١٣﴾
﴿وَمَن فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا ثُمَّ يُنجِيهِ﴾ وە به هەرچى كەس لەسەر زەوى يە (هەمووى بدايه و) لەپاشان هەر
خۆى رزگارى ببێ ﴿١٤﴾ ﴿كَلَّا إِنَّهَا لَظَىٰ﴾ نەخێر (وا نى يە) بەڕاستى ئاگرى دۆزەخ بە بڵێسەيە ﴿١٥﴾
﴿نَزَّاعَةً لِّلشَّوَىٰ﴾ داماڵێنەرى پێستى سەرە ﴿١٦﴾ ﴿تَدْعُو مَنْ أَدْبَرَ وَتَوَلَّىٰ﴾ (ئەو ئاگرە) بانگى كەسێك دەكات كه
پشتى هەڵكردبێ له خواو ڕووى وەرگێڕابێ ﴿١٧﴾ ﴿وَجَمَعَ فَأَوْعَىٰ﴾ وە سامانى كۆ كردبێتەوە و هەڵى گرتبێ
﴿١٨﴾ ﴿إِنَّ الْإِنسَانَ خُلِقَ هَلُوعًا﴾ بێگومان ئادەمى دروست كراوە بە چاو چنۆكێكى تەنگەتيلكه ﴿١٩﴾ ﴿إِذَا مَسَّهُ
الشَّرُّ جَزُوعًا﴾ كه ناخۆشى يەكى تووش ببێ هاوارو ناڵە دەست پێ دەكات ﴿٢٠﴾ ﴿وَإِذَا مَسَّهُ الْخَيْرُ مَنُوعًا﴾ كه
سامانيش ڕووى تێ بكات ئەى گرێتەوە (له خەڵكى) ﴿٢١﴾ ﴿إِلَّا الْمُصَلِّينَ﴾ جگە نوێژ گەران نەبێت
﴿٢٢﴾ ﴿الَّذِينَ هُمْ عَلَىٰ صَلَاتِهِمْ دَائِمُونَ﴾ ئەوانە كه بەردەوامن لەسەر نوێژەكانيان ﴿٢٣﴾ ﴿وَالَّذِينَ فِي أَمْوَالِهِمْ حَقٌّ مَّعْلُومٌ﴾
ئەوانەى كە بەشێكى ديارى كراو لە دارايانـدا هەيە ﴿٢٤﴾ ﴿لِّلسَّائِلِ وَالْمَحْرُومِ﴾ بۆ هەژارى داواكەر
وبێ نەواى داوانەكەر ﴿٢٥﴾ ﴿وَالَّذِينَ يُصَدِّقُونَ بِيَوْمِ الدِّينِ﴾ وە ئەوانەى كه باوەڕيان بە ڕۆژى پاداشت هەيە ﴿٢٦﴾
﴿وَالَّذِينَ هُم مِّنْ عَذَابِ رَبِّهِم مُّشْفِقُونَ﴾ وە ئەوانەى كه له سزاى پەروەردگارى خۆيان دەترسن ﴿٢٧﴾ ﴿إِنَّ عَذَابَ
رَبِّهِمْ غَيْرُ مَأْمُونٍ﴾ چونكه بەڕاستى سزاى پەروەردگارى ئەوان كەس لێ ى دڵنيا نيه ﴿٢٨﴾ ﴿وَالَّذِينَ هُمْ
لِفُرُوجِهِمْ حَافِظُونَ﴾ وە ئەوانەى كه ئاگادارى داوێنى خۆيان دەكەن ﴿٢٩﴾ ﴿إِلَّا عَلَىٰ أَزْوَاجِهِمْ﴾ لەگەڵ ژنانى
خۆيان نەبێت ﴿أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ﴾ يا كەنيزەكێك كە بووبن بە خاوەنيان ﴿فَإِنَّهُمْ غَيْرُ مَلُومِينَ﴾ بێگومان
ئەوانە لۆمە كراو نين ﴿٣٠﴾ ﴿فَمَنِ ابْتَغَىٰ وَرَاءَ ذَٰلِكَ﴾ ئەمجا هەر كەسێك دواى شتى تر بكەوێ ﴿فَأُولَٰئِكَ هُمُ
الْعَادُونَ﴾ ئەو كەسانە ئەوانەن كه دەست درێژكەرن ﴿٣١﴾ ﴿وَالَّذِينَ هُمْ لِأَمَانَاتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رَاعُونَ﴾ وە ئەوانەى كه
چاودێرى سپاردەو پەيمانى خۆيان دەكەن ﴿٣٢﴾ ﴿وَالَّذِينَ هُم بِشَهَادَاتِهِمْ قَائِمُونَ﴾ وە ئەوانەى كه شايەتى خۆيان
به تەواوى دەدەن ﴿٣٣﴾ ﴿وَالَّذِينَ هُمْ عَلَىٰ صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ﴾ وە ئەوانەى كە پاريزگارى نوێژيان دەكەن ﴿٣٤﴾
﴿أُولَٰئِكَ فِي جَنَّاتٍ مُّكْرَمُونَ﴾ ئەوانە (كه باس كران) ڕێز دەگيرێن لە باخاتى بەهەشتدا ﴿٣٥﴾ ﴿فَمَالِ الَّذِينَ كَفَرُوا قِبَلَكَ
مُهْطِعِينَ﴾ دەى چى يانه ئەو بێ بروايانه (كه تۆ دەرئەكەويت ئەى موحەممەد ﷺ) بەپەلە دێن بۆ لات
﴿٣٦﴾ ﴿عَنِ الْيَمِينِ وَعَنِ الشِّمَالِ عِزِينَ﴾ لەلاى ڕاست و چەپتەوە دەستە دەستە دەبن ﴿٣٧﴾ ﴿أَيَطْمَعُ كُلُّ امْرِئٍ مِّنْهُمْ﴾
ئايا هەموو يەكێك لەوان بەتەمايە ﴿أَن يُدْخَلَ جَنَّةَ نَعِيمٍ﴾ كه بخرێتە بەهەشتى پڕ له نازو نيعمەتەوە ﴿٣٨﴾
﴿كَلَّا إِنَّا خَلَقْنَاهُم مِّمَّا يَعْلَمُونَ﴾ وا نى يە: (وەك بەتەمان) بەڕاستى ئێمە درووستمان كردوون لەوەى كه
دەيزانن ﴿٣٩﴾ ﴿فَلَا أُقْسِمُ بِرَبِّ الْمَشَارِقِ وَالْمَغَارِبِ﴾ جا سوێند بە پەروەردگارى ڕۆژهەڵاتەكان و ڕۆژئاواكان
﴿إِنَّا لَقَادِرُونَ﴾ بێگومان ئێمە بە دەسەڵاتين ﴿٤٠﴾

عَلَىٰٓ أَن نُّبَدِّلَ خَيۡرٗا مِّنۡهُمۡ وَمَا نَحۡنُ بِمَسۡبُوقِينَ ٤١ فَذَرۡهُمۡ
يَخُوضُواْ وَيَلۡعَبُواْ حَتَّىٰ يُلَٰقُواْ يَوۡمَهُمُ ٱلَّذِي يُوعَدُونَ ٤٢ يَوۡمَ
يَخۡرُجُونَ مِنَ ٱلۡأَجۡدَاثِ سِرَاعٗا كَأَنَّهُمۡ إِلَىٰ نُصُبٖ يُوفِضُونَ ٤٣
خَٰشِعَةً أَبۡصَٰرُهُمۡ تَرۡهَقُهُمۡ ذِلَّةٞۚ ذَٰلِكَ ٱلۡيَوۡمُ ٱلَّذِي كَانُواْ يُوعَدُونَ ٤٤

سُورَةُ نُوحٍ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

إِنَّآ أَرۡسَلۡنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوۡمِهِۦٓ أَنۡ أَنذِرۡ قَوۡمَكَ مِن قَبۡلِ أَن يَأۡتِيَهُمۡ
عَذَابٌ أَلِيمٞ ١ قَالَ يَٰقَوۡمِ إِنِّي لَكُمۡ نَذِيرٞ مُّبِينٌ ٢ أَنِ ٱعۡبُدُواْ
ٱللَّهَ وَٱتَّقُوهُ وَأَطِيعُونِ ٣ يَغۡفِرۡ لَكُم مِّن ذُنُوبِكُمۡ وَيُؤَخِّرۡكُمۡ
إِلَىٰٓ أَجَلٖ مُّسَمًّىۚ إِنَّ أَجَلَ ٱللَّهِ إِذَا جَآءَ لَا يُؤَخَّرُۚ لَوۡ كُنتُمۡ تَعۡلَمُونَ ٤
قَالَ رَبِّ إِنِّي دَعَوۡتُ قَوۡمِي لَيۡلٗا وَنَهَارٗا ٥ فَلَمۡ يَزِدۡهُمۡ دُعَآءِيٓ إِلَّا
فِرَارٗا ٦ وَإِنِّي كُلَّمَا دَعَوۡتُهُمۡ لِتَغۡفِرَ لَهُمۡ جَعَلُوٓاْ أَصَٰبِعَهُمۡ فِيٓ
ءَاذَانِهِمۡ وَٱسۡتَغۡشَوۡاْ ثِيَابَهُمۡ وَأَصَرُّواْ وَٱسۡتَكۡبَرُواْ ٱسۡتِكۡبَارٗا
٧ ثُمَّ إِنِّي دَعَوۡتُهُمۡ جِهَارٗا ٨ ثُمَّ إِنِّيٓ أَعۡلَنتُ لَهُمۡ وَأَسۡرَرۡتُ
لَهُمۡ إِسۡرَارٗا ٩ فَقُلۡتُ ٱسۡتَغۡفِرُواْ رَبَّكُمۡ إِنَّهُۥ كَانَ غَفَّارٗا ١٠

﴿عَلَىٰٓ أَن نُّبَدِّلَ خَيۡرٗا مِّنۡهُمۡ﴾ لـە سـەر ئەوەی کـە بیانگۆڕین و باشـتر لـەوان بهێنین ﴿وَمَا نَحۡنُ بِمَسۡبُوقِينَ﴾ وە کـەس لـە دەسـتمان دەرناچێ ﴿٤١﴾ ﴿فَذَرۡهُمۡ يَخُوضُواْ وَيَلۡعَبُواْ﴾ ئەمجـا وازیان لێ بهێنە، با لـە بێباوەڕی وقسـەی هیچ و پـووچ و گاڵتەی خۆیاندا ڕۆبچن ﴿حَتَّىٰ يُلَٰقُواْ يَوۡمَهُمُ ٱلَّذِي يُوعَدُونَ﴾ تـا دووچاری ئەو ڕۆژەی خۆیـان دەبـن کە بەڵێنیـان پێ دراوە ﴿٤٢﴾ ﴿يَوۡمَ يَخۡرُجُونَ مِنَ ٱلۡأَجۡدَاثِ سِرَاعٗا﴾ ئـەو ڕۆژەی کە بەپەلە لـە گۆڕەکانیـان دێنـە دەرەوە ﴿كَأَنَّهُمۡ إِلَىٰ نُصُبٖ يُوفِضُونَ﴾ وەك ئـەوەی کە بۆ لای بتەکانیـان ڕابـکەن ﴿٤٣﴾ ﴿خَٰشِعَةً أَبۡصَٰرُهُمۡ﴾ چاویان شـۆڕو (سـەر بـەرەو ژێـرە) ﴿تَرۡهَقُهُمۡ ذِلَّةٞ﴾ ڕیسـوایی و شـەرمەزاری دایان دەگرێ ﴿ذَٰلِكَ ٱلۡيَوۡمُ ٱلَّذِي كَانُواْ يُوعَدُونَ﴾ ئەمە ئەو ڕۆژەیە کە لەوەوپێش بەڵێنیان پێ درابوو ﴿٤٤﴾

سورەتی ﴿ نُوح ﴾

﴿بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ﴾ بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

﴿إِنَّآ أَرۡسَلۡنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوۡمِهِۦٓ﴾ بێگومـان ئێمـە نووحمان نـارد بۆ لای هۆزەکـەی ﴿أَنۡ أَنذِرۡ قَوۡمَكَ﴾ (وە پێمان ووت) کـە هۆزەکەت بێدارکەرەوە وبیانترسـێنە ﴿مِن قَبۡلِ أَن يَأۡتِيَهُمۡ عَذَابٌ أَلِيمٞ﴾ پێش ئەوەی کە سـزای سـەختیان تووش ببـێ ﴿١﴾ ﴿قَالَ يَٰقَوۡمِ إِنِّي لَكُمۡ نَذِيرٞ مُّبِينٌ﴾ (نووح) ووتی: ئەی گەلی خۆم بەڕاسـتی من (پێغەمبەرو) ترسێنەرێکی ئاشکرام بۆ ئێوە ﴿٢﴾ ﴿أَنِ ٱعۡبُدُواْ ٱللَّهَ﴾ کە هەر خوا بپەرستن ﴿وَٱتَّقُوهُ وَأَطِيعُونِ﴾ و لـێ ی بترسـن وە فەرمانبـەرداری مـن بکەن ﴿٣﴾ ﴿يَغۡفِرۡ لَكُم مِّن ذُنُوبِكُمۡ﴾ تـا خوا لـە گوناهەکانتان خـۆش ببێ ﴿وَيُؤَخِّرۡكُمۡ إِلَىٰٓ أَجَلٖ مُّسَمًّىۚ﴾ وە (بە زیندوویی) دەتـان هێڵێتەوە تا کاتی دیاری کراوی مردنتان ﴿إِنَّ أَجَلَ ٱللَّهِ إِذَا جَآءَ لَا يُؤَخَّرُۚ﴾ بێگومـان کاتـێ سـزای خوا کـە هـات دوا ناکـەوێ ﴿لَوۡ كُنتُمۡ تَعۡلَمُونَ﴾ ئەگەر بتانزانیایـە ﴿٤﴾ ﴿قَالَ رَبِّ إِنِّي دَعَوۡتُ قَوۡمِي لَيۡلٗا وَنَهَارٗا﴾ ووتـی: ئـەی پەروەردگـارم مـن گەلەکـەی خۆمـم (بە پەنهانی) بانگ کرد بە شەوو بە ڕۆژ ﴿٥﴾ ﴿فَلَمۡ يَزِدۡهُمۡ دُعَآءِيٓ إِلَّا فِرَارٗا﴾ وە تا بانگم دەکردن ئەوان زۆرتر دوور ئەکەوتنـەوە لێم و هەڵئەهاتـن ﴿٦﴾ ﴿وَإِنِّي كُلَّمَا دَعَوۡتُهُمۡ لِتَغۡفِرَ لَهُمۡ﴾ وە بێگومان من هەر کات بانگم دەکـردن (بۆ بڕوا هێنان) تـا لێیان خۆش ببیت ﴿جَعَلُوٓاْ أَصَٰبِعَهُمۡ فِيٓ ءَاذَانِهِمۡ﴾ ئـەوان پەنجەکانیان دەکرد بـە گوێچکەیانـدا ﴿وَٱسۡتَغۡشَوۡاْ ثِيَابَهُمۡ﴾ وە پۆشـاکەکانیان دەدا بـە سـەرو چاویاندا ﴿وَأَصَرُّواْ وَٱسۡتَكۡبَرُواْ ٱسۡتِكۡبَارٗا﴾ وە بـەردەوام دەبـوون لـە بـێ بـاوەڕی دا، وە سەرکەشـیان دەکرد چۆن سەرکەشـییەك ﴿٧﴾ ﴿ثُمَّ إِنِّي دَعَوۡتُهُمۡ جِهَارٗا﴾ لەپاشـان بە ئاشـکرا بانگم کردن ﴿٨﴾ ﴿ثُمَّ إِنِّيٓ أَعۡلَنتُ لَهُمۡ﴾ ئەمجـا (دەمێك) بۆم ئاشـکرا دەکـردن ﴿وَأَسۡرَرۡتُ لَهُمۡ إِسۡرَارٗا﴾ (دەمێك) بۆم پەنهـان دەکردن بە پەنهـان کردنێکی تەواو ﴿٩﴾ ﴿فَقُلۡتُ ٱسۡتَغۡفِرُواْ رَبَّكُمۡ﴾ ئەوسـا پێـم ووتـن: داوای لـێ خـۆش بـوون بکـەن لـە پەروەردگارتـان ﴿إِنَّهُۥ كَانَ غَفَّارٗا﴾ بەڕاستی پەروەردگارتان زۆر لێ خۆش بووە ﴿١٠﴾

يُرْسِلِ ٱلسَّمَآءَ عَلَيْكُم مِّدْرَارًا ﴿١١﴾ وَيُمْدِدْكُم بِأَمْوَٰلٍ وَبَنِينَ وَيَجْعَل
لَّكُمْ جَنَّٰتٍ وَيَجْعَل لَّكُمْ أَنْهَٰرًا ﴿١٢﴾ مَّا لَكُمْ لَا تَرْجُونَ لِلَّهِ وَقَارًا ﴿١٣﴾
وَقَدْ خَلَقَكُمْ أَطْوَارًا ﴿١٤﴾ أَلَمْ تَرَوْا۟ كَيْفَ خَلَقَ ٱللَّهُ سَبْعَ سَمَٰوَٰتٍ
طِبَاقًا ﴿١٥﴾ وَجَعَلَ ٱلْقَمَرَ فِيهِنَّ نُورًا وَجَعَلَ ٱلشَّمْسَ سِرَاجًا ﴿١٦﴾
وَٱللَّهُ أَنۢبَتَكُم مِّنَ ٱلْأَرْضِ نَبَاتًا ﴿١٧﴾ ثُمَّ يُعِيدُكُمْ فِيهَا وَيُخْرِجُكُمْ
إِخْرَاجًا ﴿١٨﴾ وَٱللَّهُ جَعَلَ لَكُمُ ٱلْأَرْضَ بِسَاطًا ﴿١٩﴾ لِّتَسْلُكُوا۟ مِنْهَا
سُبُلًا فِجَاجًا ﴿٢٠﴾ قَالَ نُوحٌ رَّبِّ إِنَّهُمْ عَصَوْنِى وَٱتَّبَعُوا۟ مَن لَّمْ يَزِدْهُ
مَالُهُۥ وَوَلَدُهُۥٓ إِلَّا خَسَارًا ﴿٢١﴾ وَمَكَرُوا۟ مَكْرًا كُبَّارًا ﴿٢٢﴾ وَقَالُوا۟
لَا تَذَرُنَّ ءَالِهَتَكُمْ وَلَا تَذَرُنَّ وَدًّا وَلَا سُوَاعًا وَلَا يَغُوثَ وَيَعُوقَ
وَنَسْرًا ﴿٢٣﴾ وَقَدْ أَضَلُّوا۟ كَثِيرًا ۖ وَلَا تَزِدِ ٱلظَّٰلِمِينَ إِلَّا ضَلَٰلًا ﴿٢٤﴾
مِّمَّا خَطِيٓـَٰٔتِهِمْ أُغْرِقُوا۟ فَأُدْخِلُوا۟ نَارًا فَلَمْ يَجِدُوا۟ لَهُم مِّن دُونِ
ٱللَّهِ أَنصَارًا ﴿٢٥﴾ وَقَالَ نُوحٌ رَّبِّ لَا تَذَرْ عَلَى ٱلْأَرْضِ مِنَ ٱلْكَٰفِرِينَ
دَيَّارًا ﴿٢٦﴾ إِنَّكَ إِن تَذَرْهُمْ يُضِلُّوا۟ عِبَادَكَ وَلَا يَلِدُوٓا۟ إِلَّا فَاجِرًا
كَفَّارًا ﴿٢٧﴾ رَّبِّ ٱغْفِرْ لِى وَلِوَٰلِدَىَّ وَلِمَن دَخَلَ بَيْتِىَ مُؤْمِنًا
وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَٱلْمُؤْمِنَٰتِ ۖ وَلَا تَزِدِ ٱلظَّٰلِمِينَ إِلَّا تَبَارًۢا ﴿٢٨﴾

﴿يُرۡسِلِ ٱلسَّمَآءَ عَلَيۡكُم مِّدۡرَارٗا﴾ (ئەمجا گەر وا بکەن) بارانی خوڕەم و لێزمەتان بۆ دەبارێنێ ﴿١١﴾ ﴿وَيُمۡدِدۡكُم
بِأَمۡوَٰلٖ وَبَنِينَ﴾ وە سامان و کوڕی زۆرتان پێ دەبەخشێ ﴿وَيَجۡعَل لَّكُمۡ جَنَّٰتٖ﴾ وە باخ و باخاتی زۆرتان
پێ دەدات ﴿وَيَجۡعَل لَّكُمۡ أَنۡهَٰرٗا﴾ وە جۆگە ئاوی زۆرتان دەداتێ ﴿١٢﴾ ﴿مَّا لَكُمۡ لَا تَرۡجُونَ لِلَّهِ وَقَارٗا﴾ ئەوە
چیتانە ناترسن لە شکۆو گەورەیی خوا؟ ﴿١٣﴾ ﴿وَقَدۡ خَلَقَكُمۡ أَطۡوَارًا﴾ لە کاتێکدا کە دروستی کردوون
بە چەند قۆناغێك ﴿١٤﴾ ﴿أَلَمۡ تَرَوۡاْ كَيۡفَ خَلَقَ ٱللَّهُ سَبۡعَ سَمَٰوَٰتٖ طِبَاقٗا﴾ ئایا نابینن کە خوا چۆن حەوت
ئاسمانی دروست کردووە نهۆم لەسەر نهۆم ﴿١٥﴾ ﴿وَجَعَلَ ٱلۡقَمَرَ فِيهِنَّ نُورٗا﴾ وە مانگی گێڕاوە لە
ناویاندا بە ڕووناك ﴿وَجَعَلَ ٱلشَّمۡسَ سِرَاجٗا﴾ وە ڕۆژیشی گێڕاوە بە چرا ﴿١٦﴾ ﴿وَٱللَّهُ أَنۢبَتَكُم مِّنَ ٱلۡأَرۡضِ نَبَاتٗا﴾
وە خوا ئێوەی ڕوواندووە لە زەوی بە ڕوواندن ﴿١٧﴾ ﴿ثُمَّ يُعِيدُكُمۡ فِيهَا﴾ لەپاشان دەتان باتەوە ناوی
﴿وَيُخۡرِجُكُمۡ إِخۡرَاجٗا﴾ وە دەرتان دەهێنێتەوە (لێ ی) بە دەرهێنان ﴿١٨﴾ ﴿وَٱللَّهُ جَعَلَ لَكُمُ ٱلۡأَرۡضَ بِسَاطٗا﴾ خوا زەوی
بۆ ڕاخستوون ﴿١٩﴾ ﴿لِّتَسۡلُكُواْ مِنۡهَا سُبُلٗا فِجَاجٗا﴾ تا هاتوچۆ بکەن بە ڕێگە کراوەکانیدا ﴿٢٠﴾ ﴿قَالَ نُوحٞ رَّبِّ
إِنَّهُمۡ عَصَوۡنِي﴾ نووح ووتی: ئەی پەروەردگارم بێگومان گەلەکەم بێ فەرمانیان کردم ﴿وَٱتَّبَعُواْ مَن لَّمۡ يَزِدۡهُ
مَالُهُۥ وَوَلَدُهُۥٓ﴾ وە شوێن کەسانێ کەوتن کە ماڵ و منداڵی قازانجی پێ نەگەیاندوە ﴿إِلَّا خَسَارٗا﴾ زیان
نەبێ ﴿٢١﴾ ﴿وَمَكَرُواْ مَكۡرٗا كُبَّارٗا﴾ وە پیلان و فڕو فێڵی زۆر گەورەیان کرد ﴿٢٢﴾ ﴿وَقَالُواْ لَا تَذَرُنَّ ءَالِهَتَكُمۡ﴾ وە
ووتیان دەست هەڵ نەگرن لە بت و خواکانتان ﴿وَلَا تَذَرُنَّ وَدّٗا وَلَا سُوَاعٗا وَلَا يَغُوثَ وَيَعُوقَ وَنَسۡرٗا﴾ وە دەست
هەڵ نەگرن لە (پەرستنی) وەد و سواع و یەغووث و یەعوق و نەسر (ئەمانە کۆمەڵە پیاوچاکێك بوون،
جا کاتێك مردن، شەیتان هات ووتی بەشوێنکەوتوانیان کە چەند پەیکەرێکیان بۆ بتاشن تاوەکو
هەمیشە لەبەرچاوتان بن، جا پاش ماوەیەك کەبەسەر چوو شەیتان هات بەخەڵکی ووت ئەو ئەو
پەیکەرانە بپەرستن، چونکە باوباپیرانتان ئەو پەیکەرانەیان پەرستووە، ئێوەش لەسەر ڕێبازی ئەوان
بن) ﴿٢٣﴾ ﴿وَقَدۡ أَضَلُّواْ كَثِيرٗاۖ﴾ وە بەڕاستی ئەوانە زۆر (خەڵك) یان گومڕا کرد ﴿وَلَا تَزِدِ ٱلظَّٰلِمِينَ إِلَّا ضَلَٰلٗا﴾
(خوایە) ئەم ستەم کارانە لە گومڕایی زیاتر هیچی تریان بۆ زۆر مەکە ﴿٢٤﴾ ﴿مِّمَّا خَطِيٓـَٰٔتِهِمۡ أُغۡرِقُواْ﴾ بەهۆی
گوناهەکانیانەوەبەزریان خنکێنران ﴿فَأُدۡخِلُواْ نَارٗا﴾ ئەمجا خرانە ئاگرەوە ﴿فَلَمۡ يَجِدُواْ لَهُم مِّن دُونِ ٱللَّهِ أَنصَارٗا﴾
ئیتر بێجگە لە خوا هیچ یارمەتی دەرێکیان دەست نەکەوت ﴿٢٥﴾ ﴿وَقَالَ نُوحٞ رَّبِّ لَا تَذَرۡ عَلَى ٱلۡأَرۡضِ﴾ نووح
فەرمووی: ئەی پەروەردگار مەیهێڵە لەسەر زەوی ﴿مِنَ ٱلۡكَٰفِرِينَ دَيَّارًا﴾ هیچ کەسێك لە بێ بڕوایان ﴿٢٦﴾
﴿إِنَّكَ إِن تَذَرۡهُمۡ يُضِلُّواْ عِبَادَكَ﴾ (چونکە) بێگومان ئەگەر تۆ وازیان لێ بهێنیت، بەندەکانی تۆ گومڕا دەکەن
﴿وَلَا يَلِدُوٓاْ إِلَّا فَاجِرٗا كَفَّارٗا﴾ وە هەر منداڵی تاوانباری سوپاس نەکەر دەخەنەوە ﴿٢٧﴾ ﴿رَّبِّ ٱغۡفِرۡ لِي
وَلِوَٰلِدَيَّ﴾ ئەی پەروەردگارم خۆش ببە لە خۆم و باوکم و دایکم ﴿وَلِمَن دَخَلَ بَيۡتِيَ مُؤۡمِنٗا﴾ وە لەو
کەسە کە دێتە ماڵم بە بڕواداریی یەوە ﴿وَلِلۡمُؤۡمِنِينَ وَٱلۡمُؤۡمِنَٰتِۖ﴾ وە لە هەموو پیاوان و ژنانی ئیماندار
﴿وَلَا تَزِدِ ٱلظَّٰلِمِينَ إِلَّا تَبَارَۢا﴾ وە بەشی ستەمکاران زیاد مەکە تیاچوون و لە ناوچوون نەبێ ﴿٢٨﴾

الحزب ٥٨

سُورَةُ الجِنِّ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

قُلْ أُوحِىَ إِلَىَّ أَنَّهُ ٱسْتَمَعَ نَفَرٌ مِّنَ ٱلْجِنِّ فَقَالُوٓا۟ إِنَّا سَمِعْنَا قُرْءَانًا
عَجَبًا ﴿١﴾ يَهْدِىٓ إِلَى ٱلرُّشْدِ فَـَٔامَنَّا بِهِۦ ۖ وَلَن نُّشْرِكَ بِرَبِّنَآ أَحَدًا ﴿٢﴾
وَأَنَّهُۥ تَعَٰلَىٰ جَدُّ رَبِّنَا مَا ٱتَّخَذَ صَٰحِبَةً وَلَا وَلَدًا ﴿٣﴾ وَأَنَّهُۥ كَانَ
يَقُولُ سَفِيهُنَا عَلَى ٱللَّهِ شَطَطًا ﴿٤﴾ وَأَنَّا ظَنَنَّآ أَن لَّن تَقُولَ ٱلْإِنسُ
وَٱلْجِنُّ عَلَى ٱللَّهِ كَذِبًا ﴿٥﴾ وَأَنَّهُۥ كَانَ رِجَالٌ مِّنَ ٱلْإِنسِ يَعُوذُونَ بِرِجَالٍ
مِّنَ ٱلْجِنِّ فَزَادُوهُمْ رَهَقًا ﴿٦﴾ وَأَنَّهُمْ ظَنُّوا۟ كَمَا ظَنَنتُمْ أَن لَّن يَبْعَثَ
ٱللَّهُ أَحَدًا ﴿٧﴾ وَأَنَّا لَمَسْنَا ٱلسَّمَآءَ فَوَجَدْنَٰهَا مُلِئَتْ حَرَسًا
شَدِيدًا وَشُهُبًا ﴿٨﴾ وَأَنَّا كُنَّا نَقْعُدُ مِنْهَا مَقَٰعِدَ لِلسَّمْعِ ۖ فَمَن
يَسْتَمِعِ ٱلْـَٔانَ يَجِدْ لَهُۥ شِهَابًا رَّصَدًا ﴿٩﴾ وَأَنَّا لَا نَدْرِىٓ أَشَرٌّ أُرِيدَ
بِمَن فِى ٱلْأَرْضِ أَمْ أَرَادَ بِهِمْ رَبُّهُمْ رَشَدًا ﴿١٠﴾ وَأَنَّا مِنَّا ٱلصَّٰلِحُونَ
وَمِنَّا دُونَ ذَٰلِكَ ۖ كُنَّا طَرَآئِقَ قِدَدًا ﴿١١﴾ وَأَنَّا ظَنَنَّآ أَن لَّن نُّعْجِزَ
ٱللَّهَ فِى ٱلْأَرْضِ وَلَن نُّعْجِزَهُۥ هَرَبًا ﴿١٢﴾ وَأَنَّا لَمَّا سَمِعْنَا ٱلْهُدَىٰٓ
ءَامَنَّا بِهِۦ ۖ فَمَن يُؤْمِنۢ بِرَبِّهِۦ فَلَا يَخَافُ بَخْسًا وَلَا رَهَقًا ﴿١٣﴾

سورەتی ﴿ الجِنّ ﴾

﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ﴾ بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

﴿قُلْ أُوحِيَ إِلَيَّ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) بڵێ: نیگام بۆ کرا ﴿أَنَّهُ اسْتَمَعَ نَفَرٌ مِنَ الْجِنِّ﴾ کە بێگومان چەند
کەسێك لە جنۆکە گوێیان گرت (لە قورئان خوێندنەوەم) ﴿فَقَالُوا إِنَّا سَمِعْنَا قُرْآنًا عَجَبًا﴾ ئەمجا وتیان:
بەڕاستی ئێمە قورئانێکی سەر سوڕهێنەرمان بیست ﴿١﴾ ﴿يَهْدِي إِلَى الرُّشْدِ﴾ ڕێنموونیی دەکات بۆ
ڕێگای ڕاست ﴿فَآمَنَّا بِهِ﴾ ئێمەش باوەڕمان پێ کرد ﴿وَلَنْ نُشْرِكَ بِرَبِّنَا أَحَدًا﴾ وە هەرگیز کەس ناکەین
بەهاوبەشی پەروەردگارمان ﴿٢﴾ ﴿وَأَنَّهُ تَعَالَىٰ جَدُّ رَبِّنَا﴾ وە بەڕاستی بڵندە گەورەیی پەروەردگارمان
- لە شتی ناشایستە - ﴿مَا اتَّخَذَ صَاحِبَةً وَلَا وَلَدًا﴾ هیچ هاوسەرو منداڵێکی بۆ خۆی دانەناوە ﴿٣﴾
﴿وَأَنَّهُ كَانَ يَقُولُ سَفِيهُنَا عَلَى اللَّهِ شَطَطًا﴾ بێگومان گێل ونەفامەکەمان درۆی ناڵەباری هەڵدەبەست دەربارەی
خوا ﴿٤﴾ ﴿وَأَنَّا ظَنَنَّا أَنْ لَنْ تَقُولَ الْإِنْسُ وَالْجِنُّ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا﴾ وە ئێمە پێمان وابوو کە ئادەمیی و جنۆکە هەرگیز درۆ
ناکەن دەربارەی خوا ﴿٥﴾ ﴿وَأَنَّهُ كَانَ رِجَالٌ مِنَ الْإِنْسِ﴾ بەڕاستی پیاوانێك لە ئادەمیی ﴿يَعُوذُونَ بِرِجَالٍ مِنَ الْجِنِّ﴾
پەنایان دەبردە بەر پیاوانێك لە جنۆکە (کە بیان پارێزن) ﴿فَزَادُوهُمْ رَهَقًا﴾ کەچی زۆرتر ماندوویان دەکردن
﴿٦﴾ ﴿وَأَنَّهُمْ ظَنُّوا﴾ وە ئادەمیی گومانیان بردووە ﴿كَمَا ظَنَنْتُمْ﴾ هەروەك ئێوە - ئەی جنۆکە - گومانتان
بردووە ﴿أَنْ لَنْ يَبْعَثَ اللَّهُ أَحَدًا﴾ کە ئیتر خوا هیچ پێغەمبەرێك نانێرێ ﴿٧﴾ ﴿وَأَنَّا لَمَسْنَا السَّمَاءَ﴾ جنۆکەکان
وتیان: ئێمە دەگەڕاین بە شوێن دەنگ و باسی ئاسماندا ﴿فَوَجَدْنَاهَا مُلِئَتْ حَرَسًا شَدِيدًا وَشُهُبًا﴾ کەچی
دیمان پڕ کراوە لە پاسەوانی بەهێز و تیری ئەستێرەکان ﴿٨﴾ ﴿وَأَنَّا كُنَّا نَقْعُدُ مِنْهَا مَقَاعِدَ لِلسَّمْعِ﴾ وە بێگومان
ئێمە جاران دادەنیشتین لە چەند شوێنێك لە ئاسمان بۆ گوێ گرتن ﴿فَمَنْ يَسْتَمِعِ الْآنَ﴾ بەڵام هەر
کەسێك لەئێستا بە دواوە گوێ بگرێ ﴿يَجِدْ لَهُ شِهَابًا رَصَدًا﴾ تیرێکی ئەستێرە دەبینێ لە بۆسەی دایە ﴿٩﴾
﴿وَأَنَّا لَا نَدْرِي أَشَرٌّ أُرِيدَ بِمَنْ فِي الْأَرْضِ﴾ وە بەڕاستی نازانیین ئایا خراپی ویستراوە بۆ ئەوانەی کە لە سەر
زەوین؟ ﴿أَمْ أَرَادَ بِهِمْ رَبُّهُمْ رَشَدًا﴾ یان پەروەردگاریان ڕێنموونیی ویستووە بۆیان؟ ﴿١٠﴾ ﴿وَأَنَّا مِنَّا الصَّالِحُونَ﴾
وە بێگومان ئێمە هەندێکمان چاکین ﴿وَمِنَّا دُونَ ذَٰلِكَ﴾ وە هەندێکمان لەوە کەمتر ﴿كُنَّا طَرَائِقَ قِدَدًا﴾
ئێمە جاران خاوەنی ڕێبازی زۆر بووین ﴿١١﴾ ﴿وَأَنَّا ظَنَنَّا أَنْ لَنْ نُعْجِزَ اللَّهَ فِي الْأَرْضِ﴾ وە ئێمە دڵنیا بووین کە
هەرگیز ناتوانین لە دەستی خوا دەرچین لە زەوی دا ﴿وَلَنْ نُعْجِزَهُ هَرَبًا﴾ وە بە هەڵهاتنیش لە دەستی خوا
ڕزگار نابین ﴿١٢﴾ ﴿وَأَنَّا لَمَّا سَمِعْنَا الْهُدَىٰ آمَنَّا بِهِ﴾ بەڕاستی ئێمە کاتێ ڕێنموونیی (قورئان) مان بیست
باوەڕمان پێ هێنا ﴿فَمَنْ يُؤْمِنْ بِرَبِّهِ فَلَا يَخَافُ﴾ ئەمجا هەر کەسێك بڕوای هێنا بە پەروەردگاری خۆی
ئیتر ناترسێ ﴿بَخْسًا وَلَا رَهَقًا﴾ نە لە کەمیی (پاداشت) و نە لە زۆریی (تۆڵە) ﴿١٣﴾

وَأَنَّا مِنَّا ٱلْمُسْلِمُونَ وَمِنَّا ٱلْقَٰسِطُونَ ۖ فَمَنْ أَسْلَمَ فَأُو۟لَٰٓئِكَ
تَحَرَّوْا۟ رَشَدًا ﴿١٤﴾ وَأَمَّا ٱلْقَٰسِطُونَ فَكَانُوا۟ لِجَهَنَّمَ حَطَبًا ﴿١٥﴾
وَأَلَّوِ ٱسْتَقَٰمُوا۟ عَلَى ٱلطَّرِيقَةِ لَأَسْقَيْنَٰهُم مَّآءً غَدَقًا ﴿١٦﴾ لِّنَفْتِنَهُمْ
فِيهِ ۚ وَمَن يُعْرِضْ عَن ذِكْرِ رَبِّهِۦ يَسْلُكْهُ عَذَابًا صَعَدًا ﴿١٧﴾ وَأَنَّ
ٱلْمَسَٰجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا۟ مَعَ ٱللَّهِ أَحَدًا ﴿١٨﴾ وَأَنَّهُۥ لَمَّا قَامَ عَبْدُ ٱللَّهِ
يَدْعُوهُ كَادُوا۟ يَكُونُونَ عَلَيْهِ لِبَدًا ﴿١٩﴾ قُلْ إِنَّمَآ أَدْعُوا۟ رَبِّى وَلَآ أُشْرِكُ
بِهِۦٓ أَحَدًا ﴿٢٠﴾ قُلْ إِنِّى لَآ أَمْلِكُ لَكُمْ ضَرًّا وَلَا رَشَدًا ﴿٢١﴾ قُلْ إِنِّى
لَن يُجِيرَنِى مِنَ ٱللَّهِ أَحَدٌ وَلَنْ أَجِدَ مِن دُونِهِۦ مُلْتَحَدًا ﴿٢٢﴾ إِلَّا بَلَٰغًا
مِّنَ ٱللَّهِ وَرِسَٰلَٰتِهِۦ ۚ وَمَن يَعْصِ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ فَإِنَّ لَهُۥ نَارَ جَهَنَّمَ
خَٰلِدِينَ فِيهَآ أَبَدًا ﴿٢٣﴾ حَتَّىٰٓ إِذَا رَأَوْا۟ مَا يُوعَدُونَ فَسَيَعْلَمُونَ
مَنْ أَضْعَفُ نَاصِرًا وَأَقَلُّ عَدَدًا ﴿٢٤﴾ قُلْ إِنْ أَدْرِىٓ أَقَرِيبٌ مَّا تُوعَدُونَ
أَمْ يَجْعَلُ لَهُۥ رَبِّىٓ أَمَدًا ﴿٢٥﴾ عَٰلِمُ ٱلْغَيْبِ فَلَا يُظْهِرُ عَلَىٰ غَيْبِهِۦٓ
أَحَدًا ﴿٢٦﴾ إِلَّا مَنِ ٱرْتَضَىٰ مِن رَّسُولٍ فَإِنَّهُۥ يَسْلُكُ مِنۢ بَيْنِ
يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِۦ رَصَدًا ﴿٢٧﴾ لِّيَعْلَمَ أَن قَدْ أَبْلَغُوا۟ رِسَٰلَٰتِ
رَبِّهِمْ وَأَحَاطَ بِمَا لَدَيْهِمْ وَأَحْصَىٰ كُلَّ شَىْءٍ عَدَدًۢا ﴿٢٨﴾

﴿وَأَنَّا مِنَّا ٱلْمُسْلِمُونَ وَمِنَّا ٱلْقَٰسِطُونَ﴾ وە بێگومان ئێمە هەندێکمان موسوڵمانیین و هەندێکمان ستەمکار
﴿فَمَنْ أَسْلَمَ﴾ ئەمجا ئەوانەی موسوڵمان بوون ﴿فَأُو۟لَٰٓئِكَ تَحَرَّوْا۟ رَشَدًا﴾ ئەوە ئەوانە ڕێگای ڕاستیان
دۆزیوەتەوە ﴿١٤﴾ ﴿وَأَمَّا ٱلْقَٰسِطُونَ﴾ بەڵام ئەوانەی لەڕێگای ڕاست لایانداوە (ستەمکارەکان)
﴿فَكَانُوا۟ لِجَهَنَّمَ حَطَبًا﴾ دەبنە سووتەمەنی دۆزەخ ﴿١٥﴾ ﴿وَأَلَّوِ ٱسْتَقَٰمُوا۟ عَلَى ٱلطَّرِيقَةِ﴾ (ئەمجا خوای
گەورە دەفەرموێت) : ئەگەر ئەوان (مرۆڤ و جنۆکە) بەردەوام بوونایە لەسەرڕێگای ڕاست
﴿لَأَسْقَيْنَٰهُم مَّآءً غَدَقًا﴾ ئاوی زۆرمان پێ ئەنۆشین (نیعمەتی زۆرمان دەدانێ) ﴿١٦﴾ ﴿لِّنَفْتِنَهُمْ فِيهِ﴾ هەتا
تاقیان کەینەوە تیایدا ﴿وَمَن يُعْرِضْ عَن ذِكْرِ رَبِّهِۦ﴾ وە هەر کەسێك ڕوو وەرگێڕێ لە یادی پەروەردگاری
خۆی ﴿يَسْلُكْهُ عَذَابًا صَعَدًا﴾ دەیخاتە ناو سزای دژوارەوە ﴿١٧﴾ ﴿وَأَنَّ ٱلْمَسَٰجِدَ لِلَّهِ﴾ بێگومان مزگەوتەکان
بۆ پەرستنی خودان بەتەنهاجگە لەئەو کەسی تری تێدا نەپەرسترێت ﴿فَلَا تَدْعُوا۟ مَعَ ٱللَّهِ أَحَدًا﴾ کەواتە
لەگەڵ خوادا هاوار لە کەسی تر مەکەن ﴿١٨﴾ ﴿وَأَنَّهُۥ لَمَّا قَامَ عَبْدُ ٱللَّهِ يَدْعُوهُ﴾ وە بەندەی خوا (موحەممەد
ﷺ) کاتێك کە هەستا لە خوا بپاڕێتەوە (و بی پەرستێ) ﴿كَادُوا۟ يَكُونُونَ عَلَيْهِ لِبَدًا﴾ (بێ بڕواکانی مەککە)
نزیك بوو دابارن بە سەریدا ﴿١٩﴾ ﴿قُلْ إِنَّمَآ أَدْعُوا۟ رَبِّى﴾ بڵێ: دڵنیا بن من هەر خوای خۆم دەپەرستم.
﴿وَلَآ أُشْرِكُ بِهِۦٓ أَحَدًا﴾ وە کەس ناکەم بە هاوبەشی ﴿٢٠﴾ ﴿قُلْ إِنِّى لَآ أَمْلِكُ لَكُمْ ضَرًّا وَلَا رَشَدًا﴾ بڵێ: بەڕاستی من
نەزیان و نەڕێنموونیی ئێوەم بەدەست نی یە ﴿٢١﴾ ﴿قُلْ إِنِّى لَن يُجِيرَنِى مِنَ ٱللَّهِ أَحَدٌ﴾ بڵێ: بێگومان کەسێك
نیە کە من بپارێزێ لە (سزای) خوا ﴿وَلَنْ أَجِدَ مِن دُونِهِۦ مُلْتَحَدًا﴾ وە بێجگە لەو پەناگەیەك شك نابەم ﴿٢٢﴾
﴿إِلَّا بَلَٰغًا مِّنَ ٱللَّهِ وَرِسَٰلَٰتِهِۦ﴾ (وە هیچم بەدەست نی یە) ڕاگەیاندن نەبێ لە خواوە و گەیاندنی پەیامانی ئەو
نەبێ ﴿وَمَن يَعْصِ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ﴾ وە هەر کەسێ بێ فەرمانی خوا و پێغەمبەری بکات ﴿فَإِنَّ لَهُۥ نَارَ جَهَنَّمَ﴾ ئەوە
بێگومان ئاگری دۆزەخ بۆ ئەوە ﴿خَٰلِدِينَ فِيهَآ أَبَدًا﴾ تێیدا دەمێنێتەوە بەهەمیشەیی ﴿٢٣﴾ ﴿حَتَّىٰٓ إِذَا رَأَوْا۟ مَا يُوعَدُونَ﴾
تا بەچاوی خۆیان دەبینن ئەو سزایانەی کە بەڵێنیان پێ دراوە ﴿فَسَيَعْلَمُونَ مَنْ أَضْعَفُ نَاصِرًا وَأَقَلُّ عَدَدًا﴾
ئەمجا ئەو کاتە دەزانن، کە کێ یارمەتی دەری کەمترە و ژمارەی کەمە ﴿٢٤﴾ ﴿قُلْ إِنْ أَدْرِىٓ﴾ بڵێ من
نازانم ﴿أَقَرِيبٌ مَّا تُوعَدُونَ﴾ ئاخۆ نزیکە ئەو ڕۆژی دواییەی کە بەڵێنتان پێ دراوە ﴿أَمْ يَجْعَلُ لَهُۥ رَبِّىٓ أَمَدًا﴾
یان پەروەردگارم ماوەیەکی دووری بۆ داناوە ﴿٢٥﴾ ﴿عَٰلِمُ ٱلْغَيْبِ﴾ هەر خوایە زانا بە نهێنیەکان
﴿فَلَا يُظْهِرُ عَلَىٰ غَيْبِهِۦٓ أَحَدًا﴾ وە کەس ئاگادار ناکات بەسەر نهێنی خۆیدا ﴿٢٦﴾ ﴿إِلَّا مَنِ ٱرْتَضَىٰ مِن رَّسُولٍ﴾
مەگەر پێغەمبەرێکی کە لێی ڕازی بێ ﴿فَإِنَّهُۥ يَسْلُكُ مِنۢ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِۦ رَصَدًا﴾ جا بێگومان خوا
لەبەردەمی و پشتیەوە پاسەوان (لە فریشتە) دەنێرێت ﴿٢٧﴾ ﴿لِّيَعْلَمَ أَن قَدْ أَبْلَغُوا۟ رِسَٰلَٰتِ رَبِّهِمْ﴾ تا بزانێ کە
پەیامی خوای خۆیان گەیاندووە ﴿وَأَحَاطَ بِمَا لَدَيْهِمْ﴾ وە خوا ئاگادارە بەوەی کە لایانە ﴿وَأَحْصَىٰ
كُلَّ شَىْءٍ عَدَدًۢا﴾ وە هەموو شتێکی (لەسەریان) ژماردووە بە هەڵژماردن ﴿٢٨﴾

سُورَةُ المُزَّمِّلِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

يَٰٓأَيُّهَا ٱلْمُزَّمِّلُ ﴿١﴾ قُمِ ٱلَّيْلَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٢﴾ نِّصْفَهُۥٓ أَوِ ٱنقُصْ مِنْهُ قَلِيلًا
أَوْ زِدْ عَلَيْهِ وَرَتِّلِ ٱلْقُرْءَانَ تَرْتِيلًا ﴿٤﴾ إِنَّا سَنُلْقِى عَلَيْكَ قَوْلًا
﴿٣﴾
ثَقِيلًا ﴿٥﴾ إِنَّ نَاشِئَةَ ٱلَّيْلِ هِىَ أَشَدُّ وَطْـًٔا وَأَقْوَمُ قِيلًا ﴿٦﴾ إِنَّ لَكَ فِى
ٱلنَّهَارِ سَبْحًا طَوِيلًا ﴿٧﴾ وَٱذْكُرِ ٱسْمَ رَبِّكَ وَتَبَتَّلْ إِلَيْهِ تَبْتِيلًا ﴿٨﴾
رَّبُّ ٱلْمَشْرِقِ وَٱلْمَغْرِبِ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ فَٱتَّخِذْهُ وَكِيلًا ﴿٩﴾ وَٱصْبِرْ
عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَٱهْجُرْهُمْ هَجْرًا جَمِيلًا ﴿١٠﴾ وَذَرْنِى وَٱلْمُكَذِّبِينَ
أُو۟لِى ٱلنَّعْمَةِ وَمَهِّلْهُمْ قَلِيلًا ﴿١١﴾ إِنَّ لَدَيْنَآ أَنكَالًا وَجَحِيمًا ﴿١٢﴾
وَطَعَامًا ذَا غُصَّةٍ وَعَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٣﴾ يَوْمَ تَرْجُفُ ٱلْأَرْضُ وَٱلْجِبَالُ
وَكَانَتِ ٱلْجِبَالُ كَثِيبًا مَّهِيلًا ﴿١٤﴾ إِنَّآ أَرْسَلْنَآ إِلَيْكُمْ رَسُولًا شَٰهِدًا
عَلَيْكُمْ كَمَآ أَرْسَلْنَآ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ رَسُولًا ﴿١٥﴾ فَعَصَىٰ فِرْعَوْنُ ٱلرَّسُولَ
فَأَخَذْنَٰهُ أَخْذًا وَبِيلًا ﴿١٦﴾ فَكَيْفَ تَتَّقُونَ إِن كَفَرْتُمْ يَوْمًا
يَجْعَلُ ٱلْوِلْدَٰنَ شِيبًا ﴿١٧﴾ ٱلسَّمَآءُ مُنفَطِرٌۢ بِهِۦ كَانَ وَعْدُهُۥ مَفْعُولًا
﴿١٨﴾ إِنَّ هَٰذِهِۦ تَذْكِرَةٌ فَمَن شَآءَ ٱتَّخَذَ إِلَىٰ رَبِّهِۦ سَبِيلًا ﴿١٩﴾

سورەتی ﴿ المُزَّمِّل ﴾

﴿ بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ ﴾ بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان
﴿ يَٰٓأَيُّهَا ٱلۡمُزَّمِّلُ ﴾ ئەی ئەو کەسەی کە خۆت داپۆشیووە ﴿١﴾ ﴿ قُمِ ٱلَّيۡلَ إِلَّا قَلِيلٗا ﴾ شەو هەستە (شەو نوێژ
بکە) مەگەر کەمێکی نەبێت ﴿٢﴾ ﴿ نِّصۡفَهُۥٓ أَوِ ٱنقُصۡ مِنۡهُ قَلِيلًا ﴾ نیوەی یا کەمێ لە نیوەی کەم بکەرەوە ﴿٣﴾
﴿ أَوۡ زِدۡ عَلَيۡهِ ﴾ یا کەمێ لیی زیاد بکە ﴿ وَرَتِّلِ ٱلۡقُرۡءَانَ تَرۡتِيلًا ﴾ لەسەرخۆ قورئان بخوێنەرەوە و (بەڕێك
وپێکی) دەوری بکەرەوە ﴿٤﴾ ﴿ إِنَّا سَنُلۡقِي عَلَيۡكَ قَوۡلٗا ثَقِيلًا ﴾ بێگومان ئێمە لەمەولا بۆت دەنێرینە
خوارەوە گوفتاری (قورئان) ی قورس و گران ﴿٥﴾ ﴿ إِنَّ نَاشِئَةَ ٱلَّيۡلِ ﴾ بەڕاستی هەستانی شەو
دوای خەو (بۆ خوا پەرستی) ﴿ هِيَ أَشَدُّ وَطۡـٔٗا ﴾ قورسترەو گرانترە لە ڕووی کردارەوە (لە هی ڕۆژ
وبەهێزترە بۆ دڵ) ﴿ وَأَقۡوَمُ قِيلًا ﴾ دروسترە لە ڕووی ووتنەوە ﴿٦﴾ ﴿ إِنَّ لَكَ فِي ٱلنَّهَارِ سَبۡحٗا طَوِيلٗا ﴾ بەڕاستی
تۆ لە ڕۆژدا لە هاتوو چۆکردنێکی زۆردایت ﴿٧﴾ ﴿ وَٱذۡكُرِ ٱسۡمَ رَبِّكَ ﴾ هەمیشە یادی پەروەردگارت بکە
﴿ وَتَبَتَّلۡ إِلَيۡهِ تَبۡتِيلٗا ﴾ وە خۆت یەکلا کەرەوە بە یەکلایی کردنەوەیەکی تەواو ﴿٨﴾ ﴿ رَّبُّ ٱلۡمَشۡرِقِ وَٱلۡمَغۡرِبِ ﴾
ئەو خوای ڕۆژهەلات و ڕۆژئاوایە ﴿ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ﴾ هیچ پەرستراوێکی بەڕاستی نی یە تەنها ئەو نەبێ
﴿ فَٱتَّخِذۡهُ وَكِيلٗا ﴾ کەوابوو بیکە بە پارێزەر و پشتیوانی خۆت ﴿٩﴾ ﴿ وَٱصۡبِرۡ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ ﴾ دان بە خۆتدا
بگرە لەسەر ئەو قسانەی کە دەیڵێن ﴿ وَٱهۡجُرۡهُمۡ هَجۡرٗا جَمِيلٗا ﴾ وە وازیان لێ بهێنەو لێیان گەڕێ بە واز
لێهێنانێکی جوان ﴿١٠﴾ ﴿ وَذَرۡنِي وَٱلۡمُكَذِّبِينَ أُوْلِي ٱلنَّعۡمَةِ ﴾ واز بهێنە لە من وئەو خاوەن ناز ونیعمەتانەی کە
ئاییني من بە درۆ دەزانن ﴿ وَمَهِّلۡهُمۡ قَلِيلًا ﴾ وە کەمێك مۆڵەتیان بدە ﴿١١﴾ ﴿ إِنَّ لَدَيۡنَآ أَنكَالٗا ﴾ بێگومان لای
ئێمە هەیە کۆت و زنجیری قورس و گران ﴿ وَجَحِيمٗا ﴾ وە ئاگری هەڵ گیرساو ﴿١٢﴾ ﴿ وَطَعَامٗا ذَا غُصَّةٖ ﴾
وە خواردنی گەرو گیر ﴿ وَعَذَابًا أَلِيمٗا ﴾ هەروەها سزای پڕ لە داخ و دەرد ﴿١٣﴾ ﴿ يَوۡمَ تَرۡجُفُ ٱلۡأَرۡضُ وَٱلۡجِبَالُ ﴾
لەڕۆژێکدا کە زەوی و چیاکان دێنە لەرزە ﴿ وَكَانَتِ ٱلۡجِبَالُ كَثِيبٗا مَّهِيلًا ﴾ وە کێوەکان دەبن بە گردۆڵکە
لە لمی هەڵڕژاو ﴿١٤﴾ ﴿ إِنَّآ أَرۡسَلۡنَآ إِلَيۡكُمۡ رَسُولٗا شَٰهِدًا عَلَيۡكُمۡ ﴾ بێگومان ئێمە پێغەمبەرێکمان بۆ ناردن کە
شایەتە لە سەرتان ﴿ كَمَآ أَرۡسَلۡنَآ إِلَىٰ فِرۡعَوۡنَ رَسُولٗا ﴾ هەروەك پێغەمبەرێکمان نارد بۆلای فیرعەون ﴿١٥﴾
﴿ فَعَصَىٰ فِرۡعَوۡنُ ٱلرَّسُولَ ﴾ ئەمجا فیرعەون سەرپێچی ئەو پێغەمبەرەی کرد ﴿ فَأَخَذۡنَٰهُ أَخۡذٗا وَبِيلٗا ﴾ ئێمەش
تۆڵەمان لێ سەند بە تۆڵە سەندنێکی سەخت ﴿١٦﴾ ﴿ فَكَيۡفَ تَتَّقُونَ إِن كَفَرۡتُمۡ ﴾ جا ئەگەر بێ بڕوایی
بکەن چۆن خۆتان دەپارێزن ﴿ يَوۡمٗا يَجۡعَلُ ٱلۡوِلۡدَٰنَ شِيبًا ﴾ لە ڕۆژێکدا کە (بە ترس و سامی خۆی)
مندالان پیر دەکات ﴿١٧﴾ ﴿ ٱلسَّمَآءُ مُنفَطِرُۢ بِهِۦ ﴾ ئاسمان لەت دەبێ بەهۆی (سەختیی) ئەو ڕۆژەوە
﴿ كَانَ وَعۡدُهُۥ مَفۡعُولًا ﴾ بەڵێنی خوا دێتە دی ﴿١٨﴾ ﴿ إِنَّ هَٰذِهِۦ تَذۡكِرَةٞ ﴾ بەڕاستی ئەم ئایەتانەی پێشوو پەند
و ئامۆژگارین ﴿ فَمَن شَآءَ ٱتَّخَذَ إِلَىٰ رَبِّهِۦ سَبِيلًا ﴾ ئەمجا هەرکەسێك کە بیەوێ ڕێگا دەگرێ بۆلای
پەروەردگاری ﴿١٩﴾

ربع الحزب ٥٨

۞ إِنَّ رَبَّكَ يَعۡلَمُ أَنَّكَ تَقُومُ أَدۡنَىٰ مِن ثُلُثَيِ ٱلَّيۡلِ وَنِصۡفَهُۥ وَثُلُثَهُۥ وَطَآئِفَةٞ
مِّنَ ٱلَّذِينَ مَعَكَۚ وَٱللَّهُ يُقَدِّرُ ٱلَّيۡلَ وَٱلنَّهَارَۚ عَلِمَ أَن لَّن تُحۡصُوهُ فَتَابَ
عَلَيۡكُمۡۖ فَٱقۡرَءُواْ مَا تَيَسَّرَ مِنَ ٱلۡقُرۡءَانِۚ عَلِمَ أَن سَيَكُونُ مِنكُم مَّرۡضَىٰ
وَءَاخَرُونَ يَضۡرِبُونَ فِي ٱلۡأَرۡضِ يَبۡتَغُونَ مِن فَضۡلِ ٱللَّهِ وَءَاخَرُونَ
يُقَٰتِلُونَ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِۖ فَٱقۡرَءُواْ مَا تَيَسَّرَ مِنۡهُۚ وَأَقِيمُواْ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتُواْ
ٱلزَّكَوٰةَ وَأَقۡرِضُواْ ٱللَّهَ قَرۡضًا حَسَنٗاۚ وَمَا تُقَدِّمُواْ لِأَنفُسِكُم مِّنۡ خَيۡرٖ تَجِدُوهُ
عِندَ ٱللَّهِ هُوَ خَيۡرٗا وَأَعۡظَمَ أَجۡرٗاۚ وَٱسۡتَغۡفِرُواْ ٱللَّهَۖ إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٞ رَّحِيمُۢ ٢٠

سُورَةُ المُدَّثِّرِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

يَٰٓأَيُّهَا ٱلۡمُدَّثِّرُ ١ قُمۡ فَأَنذِرۡ ٢ وَرَبَّكَ فَكَبِّرۡ ٣ وَثِيَابَكَ فَطَهِّرۡ ٤
وَٱلرُّجۡزَ فَٱهۡجُرۡ ٥ وَلَا تَمۡنُن تَسۡتَكۡثِرُ ٦ وَلِرَبِّكَ فَٱصۡبِرۡ ٧ فَإِذَا نُقِرَ
فِي ٱلنَّاقُورِ ٨ فَذَٰلِكَ يَوۡمَئِذٖ يَوۡمٌ عَسِيرٌ ٩ عَلَى ٱلۡكَٰفِرِينَ غَيۡرُ يَسِيرٖ ١٠
ذَرۡنِي وَمَنۡ خَلَقۡتُ وَحِيدٗا ١١ وَجَعَلۡتُ لَهُۥ مَالٗا مَّمۡدُودٗا ١٢ وَبَنِينَ
شُهُودٗا ١٣ وَمَهَّدتُّ لَهُۥ تَمۡهِيدٗا ١٤ ثُمَّ يَطۡمَعُ أَنۡ أَزِيدَ ١٥ كَلَّآۖ إِنَّهُۥ
كَانَ لِأٓيَٰتِنَا عَنِيدٗا ١٦ سَأُرۡهِقُهُۥ صَعُودًا ١٧ إِنَّهُۥ فَكَّرَ وَقَدَّرَ ١٨

﴿إِنَّ رَبَّكَ يَعْلَمُ أَنَّكَ تَقُومُ أَدْنَىٰ﴾ بێگومان پەروەردگاری تۆ دەزانێ (ئەی موحەممەد ﷺ) کە تۆ هەڵ دەسیت (بۆ شەو نوێژکردن) شتێك کەمتر ﴿مِن ثُلُثَيِ ٱلَّيْلِ وَنِصْفَهُۥ وَثُلُثَهُۥ﴾ لە دووبەش لە سێ بەشی شەوو نیوەی یان سێ یەکی ﴿وَطَآئِفَةٌ مِّنَ ٱلَّذِينَ مَعَكَ﴾ وە دەستەیەك لەوانەی کە لە گەڵتان ﴿وَٱللَّهُ يُقَدِّرُ ٱلَّيْلَ وَٱلنَّهَارَ﴾ وە خوا ئەندازەی شەو و ڕۆژ دیاری دەکات ﴿عَلِمَ أَن لَّن تُحْصُوهُ﴾ (خوا) زانی کە ئێوە ناتوانن ئەندازەی شەو نوێژ ڕابگرن ﴿فَتَابَ عَلَيْكُمْ﴾ لە بەرئەوە لێتان خۆش بوو ﴿فَٱقْرَءُوا۟ مَا تَيَسَّرَ مِنَ ٱلْقُرْءَانِ﴾ دەی ئەوەندەی بۆتان دەلوێ و ئاسانە لاتان قورئان بخوێنن ودەوری بکەنەوە ﴿عَلِمَ أَن سَيَكُونُ مِنكُم مَّرْضَىٰ﴾ (خوا) دەزانێ کە لەمەولا کەسانێکتان نەخۆش دەبێت ﴿وَءَاخَرُونَ يَضْرِبُونَ فِى ٱلْأَرْضِ﴾ وە کەسانێکی ترتان دەڕۆن بەسەر زەویدا ﴿يَبْتَغُونَ مِن فَضْلِ ٱللَّهِ﴾ بە شوێن ڕۆزیی ونیعمەتی خوادا دەگەڕێن ﴿وَءَاخَرُونَ يُقَـٰتِلُونَ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ﴾ وەکەسانێکی ترتان دەجەنگن لە ڕێگای خوادا ﴿فَٱقْرَءُوا۟ مَا تَيَسَّرَ مِنْهُ﴾ ئەمجا بخوێننەوە لە قورئان ئەوەندەی کە بۆتان دەلوێ و لاتان ئاسانە ﴿وَأَقِيمُوا۟ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتُوا۟ ٱلزَّكَوٰةَ﴾ وە نوێژ بکەن و زەکات بدەن ﴿وَأَقْرِضُوا۟ ٱللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا﴾ وە قەرز بدەن بەخوا بە قەرزێکی چاك (مەبەست ئەوەیە خێر و خێرات و سەدەقە بکەن لە ڕێی خوادا) ﴿وَمَا تُقَدِّمُوا۟ لِأَنفُسِكُم مِّنْ خَيْرٍ﴾ هەر چاکەیەك پێش بخەن بۆ خۆتان ﴿تَجِدُوهُ عِندَ ٱللَّهِ﴾ لای خوا دەستان دەکەوێتەوە ﴿هُوَ خَيْرًا وَأَعْظَمَ أَجْرًا﴾ ئەوەیشی لای خوایە چاکتر و گەورەترە لە ڕووی پاداشتەوە ﴿وَٱسْتَغْفِرُوا۟ ٱللَّهَ﴾ وە داوای لێخۆش بوون بکەن لە خوا ﴿إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ﴾ بەڕاستی خوا لێخۆشبوویەکی میهرەبانە ﴿٢٠﴾

سورەتی ﴿ٱلْمُدَّثِّرِ﴾

﴿بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ﴾ بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

﴿يَـٰٓأَيُّهَا ٱلْمُدَّثِّرُ﴾ ئەی ئەو کەسەی کە خۆت پێچاوەتەوە ﴿١﴾ ﴿قُمْ فَأَنذِرْ﴾ هەستە (خەڵکی) بێدار کەرەوە ﴿٢﴾ ﴿وَرَبَّكَ فَكَبِّرْ﴾ وە پەروەردگارت بە گەورە بگرە ﴿٣﴾ ﴿وَثِيَابَكَ فَطَهِّرْ﴾ وە پۆشاکت بە پاك ڕابگرە ﴿٤﴾ ﴿وَٱلرُّجْزَ فَٱهْجُرْ﴾ بەردەوام بە لەوازهێنان لە بت پەرستی و گوناه ﴿٥﴾ ﴿وَلَا تَمْنُن تَسْتَكْثِرُ﴾ وە شت مەبەخشە و بەزۆری بزانیت ﴿٦﴾ ﴿وَلِرَبِّكَ فَٱصْبِرْ﴾ وە لەبەر پەروەردگارت خۆت ڕابگرە ﴿٧﴾ ﴿فَإِذَا نُقِرَ فِى ٱلنَّاقُورِ﴾ هەر کاتێك کە فوکرا بە کەڕەنادا ﴿٨﴾ ﴿فَذَٰلِكَ يَوْمَئِذٍ يَوْمٌ عَسِيرٌ﴾ ئەو ڕۆژە ڕۆژێکی سەخت وگرانە ﴿٩﴾ ﴿عَلَى ٱلْكَـٰفِرِينَ غَيْرُ يَسِيرٍ﴾ لەسەر کافران سووك و ئاسان نی یە ﴿١٠﴾ ﴿ذَرْنِى وَمَنْ خَلَقْتُ وَحِيدًا﴾ واز لە من و ئەو کەسە بێنە کە دروستم کردووە بە تەنها ﴿١١﴾ ﴿وَجَعَلْتُ لَهُۥ مَالًا مَّمْدُودًا﴾ وە دارایی زۆر و زەبەندەم پێ داوە ﴿١٢﴾ ﴿وَبَنِينَ شُهُودًا﴾ وە کوڕانی ئامادەو بەردەست ﴿١٣﴾ ﴿وَمَهَّدتُّ لَهُۥ تَمْهِيدًا﴾ وە هۆی ژیانم بۆ ڕاخستووە بە چۆن ڕاخستنێك ﴿١٤﴾ ﴿ثُمَّ يَطْمَعُ أَنْ أَزِيدَ﴾ دوای ئەمانەش هێشتا بە تەمایە زیاتری بدەمێ ﴿١٥﴾ ﴿كَلَّآ ۖ إِنَّهُۥ كَانَ لِءَايَـٰتِنَا عَنِيدًا﴾ نەء ،(چاوەڕوان نەبێ) بە ڕاستی ئەو دەربارەی ئایەت و نیشانەکانی ئێمە بێباوەڕێکی کەلە ڕەقە ﴿١٦﴾ ﴿سَأُرْهِقُهُۥ صَعُودًا﴾ بەم زووانە سزای سەختی پێ دەچەژم ﴿١٧﴾ ﴿إِنَّهُۥ فَكَّرَ وَقَدَّرَ﴾ (چونکە) بیری کردەوە و هەڵی سەنگاند (قسەکەی خۆی) ﴿١٨﴾

فَقُتِلَ كَيۡفَ قَدَّرَ ١٩ ثُمَّ قُتِلَ كَيۡفَ قَدَّرَ ٢٠ ثُمَّ نَظَرَ ٢١ ثُمَّ عَبَسَ وَبَسَرَ
٢٢ ثُمَّ أَدۡبَرَ وَٱسۡتَكۡبَرَ ٢٣ فَقَالَ إِنۡ هَٰذَآ إِلَّا سِحۡرٞ يُؤۡثَرُ ٢٤ إِنۡ هَٰذَآ
إِلَّا قَوۡلُ ٱلۡبَشَرِ ٢٥ سَأُصۡلِيهِ سَقَرَ ٢٦ وَمَآ أَدۡرَىٰكَ مَا سَقَرُ ٢٧
لَا تُبۡقِي وَلَا تَذَرُ ٢٨ لَوَّاحَةٞ لِّلۡبَشَرِ ٢٩ عَلَيۡهَا تِسۡعَةَ عَشَرَ ٣٠ وَمَا جَعَلۡنَآ
أَصۡحَٰبَ ٱلنَّارِ إِلَّا مَلَٰٓئِكَةٗۖ وَمَا جَعَلۡنَا عِدَّتَهُمۡ إِلَّا فِتۡنَةٗ لِّلَّذِينَ كَفَرُواْ
لِيَسۡتَيۡقِنَ ٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلۡكِتَٰبَ وَيَزۡدَادَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِيمَٰنٗا وَلَا يَرۡتَابَ
ٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلۡكِتَٰبَ وَٱلۡمُؤۡمِنُونَ وَلِيَقُولَ ٱلَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٞ
وَٱلۡكَٰفِرُونَ مَاذَآ أَرَادَ ٱللَّهُ بِهَٰذَا مَثَلٗاۚ كَذَٰلِكَ يُضِلُّ ٱللَّهُ مَن يَشَآءُ
وَيَهۡدِي مَن يَشَآءُۚ وَمَا يَعۡلَمُ جُنُودَ رَبِّكَ إِلَّا هُوَۚ وَمَا هِيَ إِلَّا ذِكۡرَىٰ
لِلۡبَشَرِ ٣١ كَلَّا وَٱلۡقَمَرِ ٣٢ وَٱلَّيۡلِ إِذۡ أَدۡبَرَ ٣٣ وَٱلصُّبۡحِ إِذَآ أَسۡفَرَ ٣٤ إِنَّهَا
لَإِحۡدَى ٱلۡكُبَرِ ٣٥ نَذِيرٗا لِّلۡبَشَرِ ٣٦ لِمَن شَآءَ مِنكُمۡ أَن يَتَقَدَّمَ أَوۡ يَتَأَخَّرَ
٣٧ كُلُّ نَفۡسِۭ بِمَا كَسَبَتۡ رَهِينَةٌ ٣٨ إِلَّآ أَصۡحَٰبَ ٱلۡيَمِينِ ٣٩ فِي جَنَّٰتٖ
يَتَسَآءَلُونَ ٤٠ عَنِ ٱلۡمُجۡرِمِينَ ٤١ مَا سَلَكَكُمۡ فِي سَقَرَ ٤٢ قَالُواْ لَمۡ نَكُ
مِنَ ٱلۡمُصَلِّينَ ٤٣ وَلَمۡ نَكُ نُطۡعِمُ ٱلۡمِسۡكِينَ ٤٤ وَكُنَّا نَخُوضُ مَعَ
ٱلۡخَآئِضِينَ ٤٥ وَكُنَّا نُكَذِّبُ بِيَوۡمِ ٱلدِّينِ ٤٦ حَتَّىٰٓ أَتَىٰنَا ٱلۡيَقِينُ ٤٧

﴿فَقُتِلَ كَيْفَ قَدَّرَ﴾ دەك بە كوشت چێ چۆنی هەڵ سەنگاند ﴿١٩﴾ ﴿ثُمَّ قُتِلَ كَيْفَ قَدَّرَ﴾ دووبارە بە كوشت
چێ چۆنی لێكداوەتەوە ﴿٢٠﴾ ﴿ثُمَّ نَظَرَ﴾ لە پاشان تەماشایەكی كرد ﴿٢١﴾ ﴿ثُمَّ عَبَسَ وَبَسَرَ﴾ ئەوسا
ناوچەوانی گرژو ڕووی ترش كرد ﴿٢٢﴾ ﴿ثُمَّ أَدْبَرَ وَاسْتَكْبَرَ﴾ ئەمجا بە فیزێكەوە پشتی هەڵكرد ﴿٢٣﴾
﴿فَقَالَ إِنْ هَٰذَا إِلَّا سِحْرٌ يُؤْثَرُ﴾ جا ووتی ئەم قورئانە هیچی تر نی یە جادوویەك نەبێ كە وەرگیراوە
﴿٢٤﴾ ﴿إِنْ هَٰذَا إِلَّا قَوْلُ الْبَشَرِ﴾ ئەم قورئانە هەر گوفتاری مرۆڤە ﴿٢٥﴾ ﴿سَأُصْلِيهِ سَقَرَ﴾ (ئەو كەسە) زوو
دەیخەمە دۆزەخەوە ﴿٢٦﴾ ﴿وَمَا أَدْرَاكَ مَا سَقَرُ﴾ تۆ چووزانیت كە دۆزەخ چی یە ؟ ﴿٢٧﴾ ﴿لَا تُبْقِي وَلَا تَذَرُ﴾
(ئاگرێكە) هیچ ناهێڵێتەوە و واز ناهێنێ ﴿٢٨﴾ ﴿لَوَّاحَةٌ لِّلْبَشَرِ﴾ (بە یەكەم هاڵاو) پێست ڕەش دەكاتەوە
ودەیبرژێنێ ﴿٢٩﴾ ﴿عَلَيْهَا تِسْعَةَ عَشَرَ﴾ نۆزدە فریشتە ئەوەتان بە سەریەوە ﴿٣٠﴾ ﴿وَمَا جَعَلْنَا أَصْحَابَ النَّارِ إِلَّا مَلَائِكَةً﴾
هەر فریشتەمان كردووە بە كار بەدەستی دۆزەخ ﴿وَمَا جَعَلْنَا عِدَّتَهُمْ إِلَّا فِتْنَةً لِّلَّذِينَ كَفَرُوا﴾ وە ژمارەی ئەو
فریشتانەمان نەگێڕاوە مەگەر بۆ تاقی كردنەوەی ئەوانەی بێ باوەڕن ﴿لِيَسْتَيْقِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ﴾
تا ئەوانەی كتێبیان پێدراوە دڵنیا بن ﴿وَيَزْدَادَ الَّذِينَ آمَنُوا إِيمَانًا﴾ وە بڕوادارەكان بڕواكەیان زیاد بكات
﴿وَلَا يَرْتَابَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ﴾ وە هیچیان دوو دڵ نەبن ئەوانەی كتێبیان پێدراوە ﴿وَالْمُؤْمِنُونَ﴾ ئیماندارانیش
﴿وَلِيَقُولَ الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ﴾ وە تا بڵێن ئەوانەی كە نەخۆشی (ناپاكیی) یان لە دڵایە ﴿وَالْكَافِرُونَ﴾
وە بێ بڕواكان ﴿مَاذَا أَرَادَ اللَّهُ بِهَٰذَا مَثَلًا﴾ خوا چی مەبەستە بەم ژمارەیە كە لە غەریبیدا وەك مەسەل وایە
﴿كَذَٰلِكَ يُضِلُّ اللَّهُ مَن يَشَاءُ﴾ ئابەوجۆرە خوائەو كەسەی كە بیەوێ گومڕای دەكات ﴿وَيَهْدِي مَن يَشَاءُ﴾ وەئەو
كەسەی كە بیەوێ ڕێ نموونیی دەكات ﴿وَمَا يَعْلَمُ جُنُودَ رَبِّكَ إِلَّا هُوَ﴾ وە كەس ژمارەی لەشكر وسەربازانی
پەروەردگاری تۆ نازانێت جگە خۆی نەبێت ﴿وَمَا هِيَ إِلَّا ذِكْرَىٰ لِلْبَشَرِ﴾ وە ئەم ئایەتانە هەر ئامۆژگاری
و پەندن بۆ ئادەمی ﴿٣١﴾ ﴿كَلَّا وَالْقَمَرِ﴾ نەء (وانی یە) سوێند بە مانگ ﴿٣٢﴾ ﴿وَاللَّيْلِ إِذْ أَدْبَرَ﴾ وە سوێند بەشەو
كە پشت هەڵ دەكات و دەڕوا ﴿٣٣﴾ ﴿وَالصُّبْحِ إِذَا أَسْفَرَ﴾ وە سوێند بە بەرەبەیان كە ڕوون دەبێتەوە ﴿٣٤﴾
﴿إِنَّهَا لَإِحْدَى الْكُبَرِ﴾ بێ گومان سەقەر (دۆزەخ) یەكێكە لەشتە سامناكە گەورەكان ﴿٣٥﴾ ﴿نَذِيرًا لِّلْبَشَرِ﴾
ترسێنەرە بۆ هەموو خەڵكی ﴿٣٦﴾ ﴿لِمَن شَاءَ مِنكُمْ﴾ بۆ ئەو كەسەتان كە دەیەوێ ﴿أَن يَتَقَدَّمَ أَوْ يَتَأَخَّرَ﴾ پێش
بكەوێت (لە چاكەدا) یا دواكەوێ ﴿٣٧﴾ ﴿كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ رَهِينَةٌ﴾ هەموو كەسێك بارمتەی كارو كردەوەی
خۆیەتی ﴿٣٨﴾ ﴿إِلَّا أَصْحَابَ الْيَمِينِ﴾ جگە هاوەڵانی دەستی ڕاست (چاكەكاران) نەبێت ﴿٣٩﴾ ﴿فِي جَنَّاتٍ يَتَسَاءَلُونَ﴾
كە لە باخاتی بەهەشتدا پرسیار لە یەكتری دەكەن ﴿٤٠﴾ ﴿عَنِ الْمُجْرِمِينَ﴾ لە (حاڵی) تاوان باران ﴿٤١﴾
﴿مَا سَلَكَكُمْ فِي سَقَرَ﴾ (هەر لە بەهەشتی یەكان وەڵام ئەداتەوە كە دیوومانن و پێمان ووتوون) چی ئێوەی
خستووەتە دۆزەخەوە ﴿٤٢﴾ ﴿قَالُوا لَمْ نَكُ مِنَ الْمُصَلِّينَ﴾ ئەوانیش وتیان: ئێمە لە نوێژ گەران نەبووین ﴿٤٣﴾
﴿وَلَمْ نَكُ نُطْعِمُ الْمِسْكِينَ﴾ وە خۆراكمان نەدەدا بە هەژاران ﴿٤٤﴾ ﴿وَكُنَّا نَخُوضُ مَعَ الْخَائِضِينَ﴾ وەڕۆ دەچووین
لەگەڵ ئەوانەی كە ڕۆ دەچوون (لە قسەی خراپەو بێ شەرعی دا) ﴿٤٥﴾ ﴿وَكُنَّا نُكَذِّبُ بِيَوْمِ الدِّينِ﴾
وە باوەڕمان بە ڕۆژی دوایی نەبوو ﴿٤٦﴾ ﴿حَتَّىٰ أَتَانَا الْيَقِينُ﴾ تا مردن یەخەی پێگرتین ﴿٤٧﴾

فَمَا تَنفَعُهُمْ شَفَٰعَةُ ٱلشَّٰفِعِينَ ﴿٤٨﴾ فَمَا لَهُمْ عَنِ ٱلتَّذْكِرَةِ مُعْرِضِينَ
﴿٤٩﴾ كَأَنَّهُمْ حُمُرٌ مُّسْتَنفِرَةٌ ﴿٥٠﴾ فَرَّتْ مِن قَسْوَرَةٍۭ ﴿٥١﴾ بَلْ يُرِيدُ
كُلُّ ٱمْرِئٍ مِّنْهُمْ أَن يُؤْتَىٰ صُحُفًا مُّنَشَّرَةً ﴿٥٢﴾ كَلَّا ۖ بَل لَّا يَخَافُونَ
ٱلْـَٔاخِرَةَ ﴿٥٣﴾ كَلَّآ إِنَّهُۥ تَذْكِرَةٌ ﴿٥٤﴾ فَمَن شَآءَ ذَكَرَهُۥ ﴿٥٥﴾ وَمَا يَذْكُرُونَ
إِلَّآ أَن يَشَآءَ ٱللَّهُ ۚ هُوَ أَهْلُ ٱلتَّقْوَىٰ وَأَهْلُ ٱلْمَغْفِرَةِ ﴿٥٦﴾

سُورَةُ القِيَامَةِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

لَآ أُقْسِمُ بِيَوْمِ ٱلْقِيَٰمَةِ ﴿١﴾ وَلَآ أُقْسِمُ بِٱلنَّفْسِ ٱللَّوَّامَةِ ﴿٢﴾ أَيَحْسَبُ
ٱلْإِنسَٰنُ أَلَّن نَّجْمَعَ عِظَامَهُۥ ﴿٣﴾ بَلَىٰ قَٰدِرِينَ عَلَىٰٓ أَن نُّسَوِّىَ بَنَانَهُۥ ﴿٤﴾ بَلْ
يُرِيدُ ٱلْإِنسَٰنُ لِيَفْجُرَ أَمَامَهُۥ ﴿٥﴾ يَسْـَٔلُ أَيَّانَ يَوْمُ ٱلْقِيَٰمَةِ ﴿٦﴾ فَإِذَا بَرِقَ
ٱلْبَصَرُ ﴿٧﴾ وَخَسَفَ ٱلْقَمَرُ ﴿٨﴾ وَجُمِعَ ٱلشَّمْسُ وَٱلْقَمَرُ ﴿٩﴾ يَقُولُ ٱلْإِنسَٰنُ
يَوْمَئِذٍ أَيْنَ ٱلْمَفَرُّ ﴿١٠﴾ كَلَّا لَا وَزَرَ ﴿١١﴾ إِلَىٰ رَبِّكَ يَوْمَئِذٍ ٱلْمُسْتَقَرُّ ﴿١٢﴾ يُنَبَّؤُا۟
ٱلْإِنسَٰنُ يَوْمَئِذٍۭ بِمَا قَدَّمَ وَأَخَّرَ ﴿١٣﴾ بَلِ ٱلْإِنسَٰنُ عَلَىٰ نَفْسِهِۦ بَصِيرَةٌ ﴿١٤﴾
وَلَوْ أَلْقَىٰ مَعَاذِيرَهُۥ ﴿١٥﴾ لَا تُحَرِّكْ بِهِۦ لِسَانَكَ لِتَعْجَلَ بِهِۦٓ ﴿١٦﴾ إِنَّ عَلَيْنَا
جَمْعَهُۥ وَقُرْءَانَهُۥ ﴿١٧﴾ فَإِذَا قَرَأْنَٰهُ فَٱتَّبِعْ قُرْءَانَهُۥ ﴿١٨﴾ ثُمَّ إِنَّ عَلَيْنَا بَيَانَهُۥ ﴿١٩﴾

نصف الحزب ٥٨

﴿فَمَا تَنفَعُهُمْ شَفَٰعَةُ ٱلشَّٰفِعِينَ﴾ ئیتر تکای تکاکاران هیچ قازانجێکیان پێ ناگەیەنێت ﴿٤٨﴾ ﴿فَمَا لَهُمْ عَنِ ٱلتَّذْكِرَةِ
مُعْرِضِينَ﴾ ئەوە چیانە ڕوو وەردەگێڕن لە ئامۆژگاری قورئان ﴿٤٩﴾ ﴿كَأَنَّهُمْ حُمُرٌ مُّسْتَنفِرَةٌ﴾ ئەڵێی کەرە
کێوی سڵ کەرن ﴿٥٠﴾ ﴿فَرَّتْ مِن قَسْوَرَةٍۭ﴾ لە شێر ، (یان لەدەست کۆمەڵی تیر هاوێژ) هەڵهاتوون ﴿٥١﴾
﴿بَلْ يُرِيدُ كُلُّ ٱمْرِيٍٕ مِّنْهُمْ أَن يُؤْتَىٰ صُحُفًا مُّنَشَّرَةً﴾ بەڵکو هەموو یەکێك لەوان ئەیەوێ چەندەها نامەی کراوەی
بۆ بنێردرێ(لە خواوە کە بڕوا بە موحەممەد ﷺ بێنێ) ﴿٥٢﴾ ﴿كَلَّا ۖ بَل لَّا يَخَافُونَ ٱلْءَاخِرَةَ﴾ با چاوەڕوانی ئەوە
نەبن بەڵکو هەر ناترسن لە ڕۆژی دوایی ﴿٥٣﴾ ﴿كَلَّآ إِنَّهُۥ تَذْكِرَةٌ﴾ با پەشیمان بنەوە بە ڕاستی قورئان
پەندو وئامۆژگاریە ﴿٥٤﴾ ﴿فَمَن شَآءَ ذَكَرَهُۥ﴾ ئەمجا هەر کەسێك بیەوێت با پەندی لێ وەربگرێت ﴿٥٥﴾
﴿وَمَا يَذْكُرُونَ﴾ ئامۆژگاری قورئان وەرناگرن ﴿إِلَّآ أَن يَشَآءَ ٱللَّهُ﴾ مەگەر خوا بیەوێت ﴿هُوَ أَهْلُ ٱلتَّقْوَىٰ﴾
خوا شیاوی لێ ترسانە ﴿وَأَهْلُ ٱلْمَغْفِرَةِ﴾ وە شیاوی لێ خۆشبوونە ﴿٥٦﴾

سورەتی ﴿ٱلْقِيَٰمَةِ﴾

﴿بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ﴾ بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان
﴿لَآ أُقْسِمُ بِيَوْمِ ٱلْقِيَٰمَةِ﴾ سوێند دەخۆم بە ڕۆژی قیامەت ﴿١﴾ ﴿وَلَآ أُقْسِمُ بِٱلنَّفْسِ ٱللَّوَّامَةِ﴾ وە سوێند دەخۆم بە
نەفسی لۆمەکەر (لەسەر خراپە) ﴿٢﴾ ﴿أَيَحْسَبُ ٱلْإِنسَٰنُ أَلَّن نَّجْمَعَ عِظَامَهُۥ﴾ ئایا مرۆڤ وا دەزانێ کە ئێسقانە
(ڕزیوەکانی) کۆ ناکەینەوە ﴿٣﴾ ﴿بَلَىٰ قَٰدِرِينَ عَلَىٰٓ أَن نُّسَوِّيَ بَنَانَهُۥ﴾ بەڵێ : بە توانایین لە سەر ڕێك خستنەوەی
(نەقشی) سەر پەنجەکانی ﴿٤﴾ ﴿بَلْ يُرِيدُ ٱلْإِنسَٰنُ لِيَفْجُرَ أَمَامَهُۥ﴾ بەڵکو ئینسان دەیەوێ تا لە ژیان دایە هەر
تاوان و خراپە بکات ﴿٥﴾ ﴿يَسْـَٔلُ أَيَّانَ يَوْمُ ٱلْقِيَٰمَةِ﴾ دەپرسێ: کەی ڕۆژی دوایی دێ ؟. ﴿٦﴾ ﴿فَإِذَا بَرِقَ ٱلْبَصَرُ﴾
کاتێ: کە چاو ئەبلەق بوو ؟ ﴿٧﴾ ﴿وَخَسَفَ ٱلْقَمَرُ﴾ وە مانگ گیراو تاریك بوو ﴿٨﴾ ﴿وَجُمِعَ ٱلشَّمْسُ
وَٱلْقَمَرُ﴾ وە ڕۆژ و مانگ کۆ کرانەوە ﴿٩﴾ ﴿يَقُولُ ٱلْإِنسَٰنُ يَوْمَئِذٍ أَيْنَ ٱلْمَفَرُّ﴾ ئەوڕۆژە مرۆڤ دەڵێت: لە کوێوە
هەڵبێین لە (سزای خوا) ﴿١٠﴾ ﴿كَلَّا لَا وَزَرَ﴾ نەخێر هیچ پەناگەیەك نی یە ﴿١١﴾ ﴿إِلَىٰ رَبِّكَ يَوْمَئِذٍ ٱلْمُسْتَقَرُّ﴾ لەو
ڕۆژەدا ئارامگا هەر لای پەروەردگاری تۆیە ﴿١٢﴾ ﴿يُنَبَّؤُا۟ ٱلْإِنسَٰنُ يَوْمَئِذٍۭ بِمَا قَدَّمَ وَأَخَّرَ﴾ لەو ڕۆژەدا ئادەمی
هەواڵی پێدەدرێت لەوەی کە پێشی خستووە و دوای خستووە (لە چاکەو خراپە) ﴿١٣﴾ ﴿بَلِ ٱلْإِنسَٰنُ عَلَىٰ نَفْسِهِۦ
بَصِيرَةٌ﴾ بەڵکو ئادەمی ئاگادارە بەحاڵی خۆی ﴿١٤﴾ ﴿وَلَوْ أَلْقَىٰ مَعَاذِيرَهُۥ﴾ با بڕو بیانووی زۆریش بهێنێتەوە ﴿١٥﴾
﴿لَا تُحَرِّكْ بِهِۦ لِسَانَكَ﴾ زمانت مەجوڵێنە (بەخوێندنەوەی قورئان لەکاتی دابەزینی وەحییدا) ﴿لِتَعْجَلَ بِهِۦٓ﴾
تا پەلەی تیا بکەیت ﴿١٦﴾ ﴿إِنَّ عَلَيْنَا جَمْعَهُۥ وَقُرْءَانَهُۥ﴾ بە ڕاستی (وەك بەڵێنمان داوە) بێگومان لەسەر ئێمەیە
کۆکردنەوەی لە سنگتداو خوێندنەوەی ﴿١٧﴾ ﴿فَإِذَا قَرَأْنَٰهُ﴾ ئەمجا کاتێ کە قورئانمان بۆ خوێندیتەوە (بە
هۆی جبریلەوە) ﴿فَٱتَّبِعْ قُرْءَانَهُۥ﴾ تۆش شوێن خوێندنەوەی ئەو بکەوە ﴿١٨﴾ ﴿ثُمَّ إِنَّ عَلَيْنَا بَيَانَهُۥ﴾ لە پاشان
دڵنیابە ڕوون کردنەوەشی لەسەر ئێمەیە ﴿١٩﴾

كَلَّا بَلۡ تُحِبُّونَ ٱلۡعَاجِلَةَ ٢٠ وَتَذَرُونَ ٱلۡأٓخِرَةَ ٢١ وُجُوهٞ يَوۡمَئِذٖ نَّاضِرَةٌ
٢٢ إِلَىٰ رَبِّهَا نَاظِرَةٞ ٢٣ وَوُجُوهٞ يَوۡمَئِذِۭ بَاسِرَةٞ ٢٤ تَظُنُّ أَن يُفۡعَلَ بِهَا
فَاقِرَةٞ ٢٥ كَلَّآ إِذَا بَلَغَتِ ٱلتَّرَاقِيَ ٢٦ وَقِيلَ مَنۡۜ رَاقٖ ٢٧ وَظَنَّ أَنَّهُ ٱلۡفِرَاقُ
٢٨ وَٱلۡتَفَّتِ ٱلسَّاقُ بِٱلسَّاقِ ٢٩ إِلَىٰ رَبِّكَ يَوۡمَئِذٍ ٱلۡمَسَاقُ ٣٠ فَلَا
صَدَّقَ وَلَا صَلَّىٰ ٣١ وَلَٰكِن كَذَّبَ وَتَوَلَّىٰ ٣٢ ثُمَّ ذَهَبَ إِلَىٰٓ أَهۡلِهِۦ يَتَمَطَّىٰٓ
٣٣ أَوۡلَىٰ لَكَ فَأَوۡلَىٰ ٣٤ ثُمَّ أَوۡلَىٰ لَكَ فَأَوۡلَىٰٓ ٣٥ أَيَحۡسَبُ ٱلۡإِنسَٰنُ
أَن يُتۡرَكَ سُدًى ٣٦ أَلَمۡ يَكُ نُطۡفَةٗ مِّن مَّنِيّٖ يُمۡنَىٰ ٣٧ ثُمَّ كَانَ
عَلَقَةٗ فَخَلَقَ فَسَوَّىٰ ٣٨ فَجَعَلَ مِنۡهُ ٱلزَّوۡجَيۡنِ ٱلذَّكَرَ
وَٱلۡأُنثَىٰٓ ٣٩ أَلَيۡسَ ذَٰلِكَ بِقَٰدِرٍ عَلَىٰٓ أَن يُحۡـِۧيَ ٱلۡمَوۡتَىٰ ٤٠

سُورَةُ الإِنسَانِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

هَلۡ أَتَىٰ عَلَى ٱلۡإِنسَٰنِ حِينٞ مِّنَ ٱلدَّهۡرِ لَمۡ يَكُن شَيۡـٔٗا مَّذۡكُورًا ١ إِنَّا خَلَقۡنَا
ٱلۡإِنسَٰنَ مِن نُّطۡفَةٍ أَمۡشَاجٖ نَّبۡتَلِيهِ فَجَعَلۡنَٰهُ سَمِيعَۢا بَصِيرًا ٢ إِنَّا
هَدَيۡنَٰهُ ٱلسَّبِيلَ إِمَّا شَاكِرٗا وَإِمَّا كَفُورًا ٣ إِنَّآ أَعۡتَدۡنَا لِلۡكَٰفِرِينَ سَلَٰسِلَاْ
وَأَغۡلَٰلٗا وَسَعِيرًا ٤ إِنَّ ٱلۡأَبۡرَارَ يَشۡرَبُونَ مِن كَأۡسٖ كَانَ مِزَاجُهَا كَافُورًا ٥

سكتة لطيفة على النون

﴿كَلَّا بَلْ تُحِبُّونَ ٱلْعَاجِلَةَ﴾ (زیندوو کردنەوە هەر دەبێت) بەڵکو ئێوە هەر دونیاتان خۆش دەوێت ﴿٢٠﴾
﴿وَتَذَرُونَ ٱلْآخِرَةَ﴾ گوێ بە ڕۆژی دوایی نادەن! ﴿٢١﴾ ﴿وُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ نَّاضِرَةٌ﴾ زۆر ڕوخسار لەو ڕۆژەدا گەشاوەن
﴿٢٢﴾ ﴿إِلَىٰ رَبِّهَا نَاظِرَةٌ﴾ تەماشای پەروەردگاریان دەکەن ﴿٢٣﴾ ﴿وَوُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ بَاسِرَةٌ﴾ وە زۆر ڕووخساریش
لەو ڕۆژەدا گرژو تاڵن ﴿٢٤﴾ ﴿تَظُنُّ أَن يُفْعَلَ بِهَا فَاقِرَةٌ﴾ دەزانن کە سزای پشت شکێن دەدرێن ﴿٢٥﴾ ﴿كَلَّا
إِذَا بَلَغَتِ ٱلتَّرَاقِيَ﴾ نەخێر (ئاوا ناچێتە سەر بۆتان، جا پەشیمان ببنەوە!) چونکە کاتێك کە گیان گەیشتە گەرو
(لەکاتی کێشانیدا) ﴿٢٦﴾ ﴿وَقِيلَ مَنْ ۜ رَاقٍ﴾ ئەوسا (هەندێك لەوانەی کە بەدەوریدان) دەڵێن: کەسێك نیە
چارەسەری بکات وفریای بکەوێت؟ ﴿٢٧﴾ ﴿وَظَنَّ أَنَّهُ ٱلْفِرَاقُ﴾ (ئەو کەسەی گیانی دەکێشرێت) دڵنیایە ئەوە
(ی تووشی بووە مردن و) جیابوونەوەیە ﴿٢٨﴾ ﴿وَٱلْتَفَّتِ ٱلسَّاقُ بِٱلسَّاقِ﴾ وە قاچ و لوولاقی بەیەکدا ئالا ﴿٢٩﴾
﴿إِلَىٰ رَبِّكَ يَوْمَئِذٍ ٱلْمَسَاقُ﴾ ڕاپێچکردن لەو ڕۆژەدا بۆ لای پەروەردگارتە ﴿٣٠﴾ ﴿فَلَا صَدَّقَ وَلَا صَلَّىٰ﴾ جا
(کافر) نەبڕوای هێناو نە نوێژی کرد ﴿٣١﴾ ﴿وَلَٰكِن كَذَّبَ وَتَوَلَّىٰ﴾ بەڵکو ئایینی بەدرۆ دەزانی و پشتی تێ
دەکرد ﴿٣٢﴾ ﴿ثُمَّ ذَهَبَ إِلَىٰٓ أَهْلِهِۦ يَتَمَطَّىٰٓ﴾ لەپاشان بە کەشخەو فیزەوە گەڕایەوە بۆ لای ماڵ و منداڵی ﴿٣٣﴾
﴿أَوْلَىٰ لَكَ فَأَوْلَىٰ﴾ تیاچوون بۆ تۆ، (ئەی ئادەمی بێ بڕوا) ئەمجا تیاچوون بۆ تۆ ﴿٣٤﴾ ﴿ثُمَّ أَوْلَىٰ لَكَ فَأَوْلَىٰٓ﴾
دووبارە تیاچوون بۆ تۆ، ئەمجا تیاچوون بۆ تۆ ﴿٣٥﴾ ﴿أَيَحْسَبُ ٱلْإِنسَٰنُ أَن يُتْرَكَ سُدًى﴾ ئایا مرۆڤ وا
دادەنێت کە هەروا بەرەڵا دەکرێ (و پشت گوێ دەخرێ) ﴿٣٦﴾ ﴿أَلَمْ يَكُ نُطْفَةً مِّن مَّنِيٍّ يُمْنَىٰ﴾ ئایا دڵۆپە
ئاوێك نەبوو لەتۆو کە دەڕژێنرا (بە منداڵدانەوە) ﴿٣٧﴾ ﴿ثُمَّ كَانَ عَلَقَةً فَخَلَقَ فَسَوَّىٰ﴾ لە پاشان بوو بە
پارچە خوێنێك، ئەمجا دروستی کرد و ڕێکی خست ﴿٣٨﴾ ﴿فَجَعَلَ مِنْهُ ٱلزَّوْجَيْنِ﴾ ئەمجا لەو تۆوە دوو
جۆری دروست کرد ﴿ٱلذَّكَرَ وَٱلْأُنثَىٰٓ﴾ نێر و مێ ﴿٣٩﴾ ﴿أَلَيْسَ ذَٰلِكَ بِقَٰدِرٍ عَلَىٰٓ أَن يُحْـِۧىَ ٱلْمَوْتَىٰ﴾ ئایا ئەو
زاتە توانای نی یە بەسەر ئەوەدا کە مردووان زیندوو بکاتەوە ﴿٤٠﴾

سورەتی ﴿ الإنسان ﴾

﴿بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ﴾ بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

﴿هَلْ أَتَىٰ عَلَى ٱلْإِنسَٰنِ﴾ بێگومان بەسەر ئادەمی دا تێپەڕی ﴿حِينٌ مِّنَ ٱلدَّهْرِ﴾ ماوەیەکی زۆر لە ڕۆژگار
﴿لَمْ يَكُن شَيْـًٔا مَّذْكُورًا﴾ کە شتێکی وانەبوو ناوببرێ ﴿١﴾ ﴿إِنَّا خَلَقْنَا ٱلْإِنسَٰنَ﴾ بەڕاستی ئێمە ئادەمیزادمان
دروست کرد ﴿مِن نُّطْفَةٍ أَمْشَاجٍ﴾ لە دڵۆپێك ئاوی تێکەڵ لە گەڵێ توخم ﴿نَّبْتَلِيهِ﴾ تا تاقی بکەینەوە
﴿فَجَعَلْنَٰهُ سَمِيعًۢا بَصِيرًا﴾ ئەمجا ژنەواو وبینا مان کرد (چاو وگوێمان پێبەخشی) ﴿٢﴾ ﴿إِنَّا هَدَيْنَٰهُ ٱلسَّبِيلَ﴾
بێگومان ئێمە ڕێنموونیمان کرد بۆ ڕاستەڕێ، ﴿إِمَّا شَاكِرًا وَإِمَّا كَفُورًا﴾ جا یان سوپاسگوزارە، وە
یان نا سوپاس و سپڵە ﴿٣﴾ ﴿إِنَّآ أَعْتَدْنَا لِلْكَٰفِرِينَ﴾ بەڕاستی ئێمە ئامادەمان کردووە بۆ بێ بڕوایان
﴿سَلَٰسِلَا۟ وَأَغْلَٰلًا وَسَعِيرًا﴾ زنجیرو تەوقی زۆر (کە دەکرێتە گەردنیان) و ئاگری هەڵگیرساو ﴿٤﴾
﴿إِنَّ ٱلْأَبْرَارَ يَشْرَبُونَ مِن كَأْسٍ كَانَ مِزَاجُهَا كَافُورًا﴾ بێگومان چاکەکاران لە پەرداخێکدا (شەراب) دەخۆنەوە کە
ئاوێتەکەی لە سەرچاوەی کافورەوەیە ﴿٥﴾

عَيْنًا يَشْرَبُ بِهَا عِبَادُ ٱللَّهِ يُفَجِّرُونَهَا تَفْجِيرًا ٦ يُوفُونَ بِٱلنَّذْرِ وَيَخَافُونَ
يَوْمًا كَانَ شَرُّهُۥ مُسْتَطِيرًا ٧ وَيُطْعِمُونَ ٱلطَّعَامَ عَلَىٰ حُبِّهِۦ مِسْكِينًا
وَيَتِيمًا وَأَسِيرًا ٨ إِنَّمَا نُطْعِمُكُمْ لِوَجْهِ ٱللَّهِ لَا نُرِيدُ مِنكُمْ جَزَآءً وَلَا شُكُورًا
٩ إِنَّا نَخَافُ مِن رَّبِّنَا يَوْمًا عَبُوسًا قَمْطَرِيرًا ١٠ فَوَقَىٰهُمُ ٱللَّهُ شَرَّ ذَٰلِكَ
ٱلْيَوْمِ وَلَقَّىٰهُمْ نَضْرَةً وَسُرُورًا ١١ وَجَزَىٰهُم بِمَا صَبَرُوا۟ جَنَّةً وَحَرِيرًا ١٢
مُّتَّكِـِٔينَ فِيهَا عَلَى ٱلْأَرَآئِكِ ۖ لَا يَرَوْنَ فِيهَا شَمْسًا وَلَا زَمْهَرِيرًا ١٣
وَدَانِيَةً عَلَيْهِمْ ظِلَـٰلُهَا وَذُلِّلَتْ قُطُوفُهَا تَذْلِيلًا ١٤ وَيُطَافُ عَلَيْهِم بِـَٔانِيَةٍ
مِّن فِضَّةٍ وَأَكْوَابٍ كَانَتْ قَوَارِيرَا۠ ١٥ قَوَارِيرَا۟ مِن فِضَّةٍ قَدَّرُوهَا تَقْدِيرًا ١٦
وَيُسْقَوْنَ فِيهَا كَأْسًا كَانَ مِزَاجُهَا زَنجَبِيلًا ١٧ عَيْنًا فِيهَا تُسَمَّىٰ سَلْسَبِيلًا
١٨ ۞ وَيَطُوفُ عَلَيْهِمْ وِلْدَٰنٌ مُّخَلَّدُونَ إِذَا رَأَيْتَهُمْ حَسِبْتَهُمْ لُؤْلُؤًا مَّنثُورًا
١٩ وَإِذَا رَأَيْتَ ثَمَّ رَأَيْتَ نَعِيمًا وَمُلْكًا كَبِيرًا ٢٠ عَـٰلِيَهُمْ ثِيَابُ سُندُسٍ
خُضْرٌ وَإِسْتَبْرَقٌ ۖ وَحُلُّوٓا۟ أَسَاوِرَ مِن فِضَّةٍ وَسَقَىٰهُمْ رَبُّهُمْ شَرَابًا
طَهُورًا ٢١ إِنَّ هَـٰذَا كَانَ لَكُمْ جَزَآءً وَكَانَ سَعْيُكُم مَّشْكُورًا ٢٢ إِنَّا
نَحْنُ نَزَّلْنَا عَلَيْكَ ٱلْقُرْءَانَ تَنزِيلًا ٢٣ فَٱصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ وَلَا تُطِعْ
مِنْهُمْ ءَاثِمًا أَوْ كَفُورًا ٢٤ وَٱذْكُرِ ٱسْمَ رَبِّكَ بُكْرَةً وَأَصِيلًا ٢٥

ثلاثة أرباع
الحزب
٥٨

﴿عَيْنًا يَشْرَبُ بِهَا عِبَادُ اللَّهِ﴾ كە كانی یەكە (لە بەهەشتدا) بەندەكانی خوا لێ ی دەخۆنەوە ﴿يُفَجِّرُونَهَا تَفْجِيرًا﴾
(لەهەر شوێنێكدا بیانەوێ) هەڵیدەقوڵێن وفوارە دەكات ﴿٦﴾ ﴿يُوفُونَ بِالنَّذْرِ﴾ وەفا بە نەزر دەكەن ﴿وَيَخَافُونَ
يَوْمًا كَانَ شَرُّهُ مُسْتَطِيرًا﴾ وە لـە ڕۆژێكیش دەترسـن كە بەدی و سـەختی یەكەی هەمـووان دەگرێتەوە ﴿٧﴾
﴿وَيُطْعِمُونَ الطَّعَامَ عَلَىٰ حُبِّهِ مِسْكِينًا وَيَتِيمًا وَأَسِيرًا﴾ وە خواردن ئەدەن بە هەژاران و هەتیوان و دیلەكان هەرچەند
خۆیان حەزیشیان لێی بێت ﴿٨﴾ ﴿إِنَّمَا نُطْعِمُكُمْ لِوَجْهِ اللَّهِ﴾(دەڵێن) بەڕاستی ئێمە تەنها لەبەر ڕەزامەندی خوا
خواردنتان دەدەینێ ﴿لَا نُرِيدُ مِنكُمْ﴾ چاوەڕوانی ناكەین لە ئێوە ﴿جَزَاءً وَلَا شُكُورًا﴾ نە پاداشت و نە سوپاس ﴿٩﴾
﴿إِنَّا نَخَافُ مِن رَّبِّنَا يَوْمًا عَبُوسًا قَمْطَرِيرًا﴾ بەڕاستی ئێمە لە سزای پەروەردگارمان دەترسین لە ڕۆژێكی ترش و تاڵ
و دژواردا ﴿١٠﴾ ﴿فَوَقَاهُمُ اللَّهُ شَرَّ ذَٰلِكَ الْيَوْمِ﴾ جا خوا پاراستنی لە بەدی ئەو ڕۆژە ﴿وَلَقَّاهُمْ نَضْرَةً وَسُرُورًا﴾ وە ڕووی
گەش و شادومانی پێ بەخشین ﴿١١﴾ ﴿وَجَزَاهُم بِمَا صَبَرُوا جَنَّةً وَحَرِيرًا﴾ وە پاداشتی دانەوە بەهۆی خۆڕاگرتنیان
(لەسـەر چاكـە و دوور كەوتنەوە لە خراپە) بە بەهەشـت و (پۆشـاكی) ئاوریشـم ﴿١٢﴾ ﴿مُّتَّكِئِينَ فِيهَا عَلَى
الْأَرَائِكِ﴾ پاڵی تیا دەدەنەوە لەسەر تەخت و قەنەفەی زۆر ﴿لَا يَرَوْنَ فِيهَا شَمْسًا﴾ نابینن تێیدا نە گەرمی ڕۆژ
﴿وَلَا زَمْهَرِيرًا﴾ وە نـە سـەرما (واتە هەوایەكی زۆر خۆشـی هەیە) ﴿١٣﴾ ﴿وَدَانِيَةً عَلَيْهِمْ ظِلَالُهَا﴾ وە سـێبەری
درەختانی بەهەشت بەسەر سەریانەوەیە ﴿وَذُلِّلَتْ قُطُوفُهَا تَذْلِيلًا﴾ وەهێشووی میوەكانی نزیكەدەست وئاسان
كراوە ﴿١٤﴾ ﴿وَيُطَافُ عَلَيْهِم بِآنِيَةٍ مِّن فِضَّةٍ﴾ دەگەڕێن بەسەریاندابە قاپی زیویین ﴿وَأَكْوَابٍ كَانَتْ قَوَارِيرَا﴾ وپەرداخی
شووشـەوە ﴿١٥﴾ ﴿قَوَارِيرَ مِن فِضَّةٍ﴾ شووشە لە زیوو ﴿قَدَّرُوهَا تَقْدِيرًا﴾بە ئەندازەی پێویست ئامادەكراون ﴿١٦﴾
﴿وَيُسْقَوْنَ فِيهَا كَأْسًا كَانَ مِزَاجُهَا زَنجَبِيلًا﴾ لە بەهەشـتدا شـەرابیان لە پەرداخێكدا پێ دەنۆشـرێ كـە زەنجەبیلی
تێكـەڵاوە ﴿١٧﴾ ﴿عَيْنًا فِيهَا تُسَمَّىٰ سَلْسَبِيلًا﴾ (كە ئەویش) كانی یەكە لە بەهەشـت دا ناودەبرێ بە سەلسـەبیل
﴿١٨﴾ ﴿وَيَطُوفُ عَلَيْهِمْ وِلْدَانٌ مُّخَلَّدُونَ﴾ دەگەڕێـن بە سـەریاندا نەوجەوانانی هەمیشـە لاو و ڕوخۆش وپاك ﴿إِذَا
رَأَيْتَهُمْ﴾ كاتێـك بیان بینیت ﴿حَسِبْتَهُمْ لُؤْلُؤًا مَّنثُورًا﴾ وا دەزانیت دانەی مرواری پرژو بڵاوون ﴿١٩﴾ ﴿وَإِذَا رَأَيْتَ
ثَمَّ﴾ وە كاتێك بڕوانیت لەوێدا ﴿رَأَيْتَ نَعِيمًا وَمُلْكًا كَبِيرًا﴾ ناز و نیعمەت و دەسەڵاتێكی گەورە دەبینیت ﴿٢٠﴾
﴿عَالِيَهُمْ ثِيَابُ سُندُسٍ خُضْرٌ وَإِسْتَبْرَقٌ﴾ لە بەریاندایە بەرگی نەرم و نۆڵی سـەوزكار و پۆشاكی ئاوریشمین
﴿وَحُلُّوا أَسَاوِرَ مِن فِضَّةٍ﴾ وە ڕازێنراونەتـەوە بە بازنی زیوو ﴿وَسَقَاهُمْ رَبُّهُمْ شَرَابًا طَهُورًا﴾ وە پەروەردگاریان
شـەرابی پاك و تەمیزی پێ نۆشـین ﴿٢١﴾ ﴿إِنَّ هَٰذَا كَانَ لَكُمْ جَزَاءً﴾ (پێیان دەوترێت) ئەم بەهەشـتە پاداشـتی
ئێوەیە ﴿وَكَانَ سَعْيُكُم مَّشْكُورًا﴾ وە هەموو كۆششێكتان سوپاس كراوە ﴿٢٢﴾ ﴿إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْآنَ تَنزِيلًا﴾
بێگومـان ئێمـە قورئانمـان بۆ ناردیتە خـوارێ بە ناردنی (بەش بـەش) ﴿٢٣﴾ ﴿فَاصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ﴾ كەواتە
چاوەڕوانـی فەرمانـی خوا بكـە ﴿وَلَا تُطِعْ مِنْهُمْ آثِمًا أَوْ كَفُورًا﴾ وە فەرمانبەرداری هیـچ گوناهبار و بێ
باوەڕێـك مەكـە ﴿٢٤﴾ ﴿وَاذْكُرِ اسْمَ رَبِّكَ﴾ وە زیكـر ویـادی پەروەردگـارت بكە ﴿بُكْرَةً وَأَصِيلًا﴾ بـە بەیانیان
وئێوارانـدا ﴿٢٥﴾

وَمِنَ ٱلَّيۡلِ فَٱسۡجُدۡ لَهُۥ وَسَبِّحۡهُ لَيۡلٗا طَوِيلًا ٢٦ إِنَّ هَٰٓؤُلَآءِ
يُحِبُّونَ ٱلۡعَاجِلَةَ وَيَذَرُونَ وَرَآءَهُمۡ يَوۡمٗا ثَقِيلٗا ٢٧ نَّحۡنُ خَلَقۡنَٰهُمۡ
وَشَدَدۡنَآ أَسۡرَهُمۡۖ وَإِذَا شِئۡنَا بَدَّلۡنَآ أَمۡثَٰلَهُمۡ تَبۡدِيلًا ٢٨ إِنَّ
هَٰذِهِۦ تَذۡكِرَةٞۖ فَمَن شَآءَ ٱتَّخَذَ إِلَىٰ رَبِّهِۦ سَبِيلٗا ٢٩ وَمَا تَشَآءُونَ
إِلَّآ أَن يَشَآءَ ٱللَّهُۚ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمٗا ٣٠ يُدۡخِلُ
مَن يَشَآءُ فِي رَحۡمَتِهِۦۚ وَٱلظَّٰلِمِينَ أَعَدَّ لَهُمۡ عَذَابًا أَلِيمَۢا ٣١

سُورَةُ المُرسَلَاتِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

وَٱلۡمُرۡسَلَٰتِ عُرۡفٗا ١ فَٱلۡعَٰصِفَٰتِ عَصۡفٗا ٢ وَٱلنَّٰشِرَٰتِ نَشۡرٗا ٣
فَٱلۡفَٰرِقَٰتِ فَرۡقٗا ٤ فَٱلۡمُلۡقِيَٰتِ ذِكۡرًا ٥ عُذۡرًا أَوۡ نُذۡرًا ٦ إِنَّمَا
تُوعَدُونَ لَوَٰقِعٞ ٧ فَإِذَا ٱلنُّجُومُ طُمِسَتۡ ٨ وَإِذَا ٱلسَّمَآءُ فُرِجَتۡ
٩ وَإِذَا ٱلۡجِبَالُ نُسِفَتۡ ١٠ وَإِذَا ٱلرُّسُلُ أُقِّتَتۡ ١١ لِأَيِّ يَوۡمٍ أُجِّلَتۡ
١٢ لِيَوۡمِ ٱلۡفَصۡلِ ١٣ وَمَآ أَدۡرَىٰكَ مَا يَوۡمُ ٱلۡفَصۡلِ ١٤ وَيۡلٞ يَوۡمَئِذٖ
لِّلۡمُكَذِّبِينَ ١٥ أَلَمۡ نُهۡلِكِ ٱلۡأَوَّلِينَ ١٦ ثُمَّ نُتۡبِعُهُمُ ٱلۡأٓخِرِينَ
١٧ كَذَٰلِكَ نَفۡعَلُ بِٱلۡمُجۡرِمِينَ ١٨ وَيۡلٞ يَوۡمَئِذٖ لِّلۡمُكَذِّبِينَ ١٩

﴿وَمِنَ ٱلَّيۡلِ فَٱسۡجُدۡ لَهُۥ﴾ وە لە شەوا سوژدەی بۆ بەرە (نویژ بکە) ﴿وَسَبِّحۡهُ لَيۡلٗا طَوِيلًا﴾ وە ستایشی خوا
بکە لە بەشێکی زۆر لە شەودا ﴿٢٦﴾ ﴿إِنَّ هَٰٓؤُلَآءِ يُحِبُّونَ ٱلۡعَاجِلَةَ﴾ بێگومان ئەم بێ بڕوایانە دونیای بێ بەقایان
خۆش دەوێ ﴿وَيَذَرُونَ وَرَآءَهُمۡ يَوۡمٗا ثَقِيلٗا﴾ وە پشت گوێی دەخەن ڕۆژێکی قورس و گران (کە قیامەتە)
﴿٢٧﴾ ﴿نَّحۡنُ خَلَقۡنَٰهُمۡ وَشَدَدۡنَآ أَسۡرَهُمۡۖ﴾ ئێمە ئەوانمان دروست کرد و جومگەکانیانمان قایم پێکەوە بەستووە
﴿وَإِذَا شِئۡنَا بَدَّلۡنَآ أَمۡثَٰلَهُمۡ تَبۡدِيلًا﴾ وە کاتێك بمانەوێت دەیان گۆڕین بە کەسانی تری وەك خۆیان
چۆن گۆڕینێك ﴿٢٨﴾ ﴿إِنَّ هَٰذِهِۦ تَذۡكِرَةٞۖ﴾ ئەم سورەتە ئامۆژگاری و پەندە ﴿فَمَن شَآءَ﴾ ئەمجا هەر کەسێك
بیەوێت ﴿ٱتَّخَذَ إِلَىٰ رَبِّهِۦ سَبِيلٗا﴾ ڕێگا دەگرێتە بەر بۆ لای پەروەردگاری ﴿٢٩﴾ ﴿وَمَا تَشَآءُونَ إِلَّآ أَن يَشَآءَ ٱللَّهُۚ﴾
وە ئێوە حەز ناکەن (لە گرتنی ئەو ڕێ یە) مەگەر کاتێك کە خوا بیەوێ (وە بە زۆر ناچارتان بکات)
﴿إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمٗا﴾ بێگومان خوا دانای دروست کردارە ﴿٣٠﴾ ﴿يُدۡخِلُ مَن يَشَآءُ فِي رَحۡمَتِهِۦۚ﴾
ئەوەی (خوا) بیەوێ دەیخاتە ناو میهرەبانی خۆیەوە ﴿وَٱلظَّٰلِمِينَ أَعَدَّ لَهُمۡ عَذَابًا أَلِيمَۢا﴾ وە ئامادەی
کردووە بۆ ستەمکاران سزای سەخت ﴿٣١﴾

سورەتی ﴿ المرسلات ﴾

﴿بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ﴾ بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

﴿وَٱلۡمُرۡسَلَٰتِ عُرۡفٗا﴾ سوێند بە بای ڕەوانە کراوی، یەك لە دوای یەك ﴿١﴾ ﴿فَٱلۡعَٰصِفَٰتِ عَصۡفٗا﴾ وە بەو (با)
توندانەش هەڵ دەکەن بە هەڵکردنێکی قایم ﴿٢﴾ ﴿وَٱلنَّٰشِرَٰتِ نَشۡرٗا﴾ وە بەو بایانەی کە هەور دەبەن
وبڵاوی دەکەنەوە ﴿٣﴾ ﴿فَٱلۡفَٰرِقَٰتِ فَرۡقٗا﴾ سوێندیش بەو (فریشتانە) ی بەچاکی حەق لە ناحەق جیا
دەکەنەوە ﴿٤﴾ ﴿فَٱلۡمُلۡقِيَٰتِ ذِكۡرًا﴾ ئەمجا سوێند بەو (فریشتانە) ش پەیامی (خوا بە پێغەمبەران) دەگەیەنن
﴿٥﴾ ﴿عُذۡرًا أَوۡ نُذۡرًا﴾ بۆ (نەهێڵانی) بەهانە (ولێخۆشبوونیان) یا بۆ ترساندن ﴿٦﴾ ﴿إِنَّمَا تُوعَدُونَ لَوَٰقِعٞ﴾
بەڕاستی ئەوەی کە بەڵێنتان پێ دراوە (لە هاتنی ڕۆژی دوایی) دێتە دی ﴿٧﴾ ﴿فَإِذَا ٱلنُّجُومُ طُمِسَتۡ﴾ ئەمجا
کاتێك کە ئەستێرەکان تاریك بوون ﴿٨﴾ ﴿وَإِذَا ٱلسَّمَآءُ فُرِجَتۡ﴾ وە دەمێك کە ئاسمان کەلێنی تێ بوو ﴿٩﴾
﴿وَإِذَا ٱلۡجِبَالُ نُسِفَتۡ﴾ وە کاتێك کێوەکان لە بێخ هێنران و تەخت کران ﴿١٠﴾ ﴿وَإِذَا ٱلرُّسُلُ أُقِّتَتۡ﴾ وە ساتێك کە
کات وشوێنی دیارکراو دانرا بۆ پێغەمبەران لەگەڵ ئوممەتەکانیاندا ﴿١١﴾ ﴿لِأَيِّ يَوۡمٍ أُجِّلَتۡ﴾ بۆ چ ڕۆژێ
دوا خراوە؟ ﴿١٢﴾ ﴿لِيَوۡمِ ٱلۡفَصۡلِ﴾ بۆ ڕۆژی جیاکردنەوە ﴿١٣﴾ ﴿وَمَآ أَدۡرَىٰكَ مَا يَوۡمُ ٱلۡفَصۡلِ﴾ تۆ چووزانییت
ڕۆژی جیاکردنەوە چی یە؟ ﴿١٤﴾ ﴿وَيۡلٞ يَوۡمَئِذٖ لِّلۡمُكَذِّبِينَ﴾ وای بۆ بێ بڕوایان لەو ڕۆژەدا ﴿١٥﴾ ﴿أَلَمۡ نُهۡلِكِ
ٱلۡأَوَّلِينَ﴾ ئایا گەلانی پێشینانمان لە ناو نەبرد ﴿١٦﴾ ﴿ثُمَّ نُتۡبِعُهُمُ ٱلۡأٓخِرِينَ﴾ لە پاشان گەلانی دوای
ئەوانمان وەك ئەوان لێ نەکرد ﴿١٧﴾ ﴿كَذَٰلِكَ نَفۡعَلُ بِٱلۡمُجۡرِمِينَ﴾ هەر بەو جۆرەش دەکەین بە گوناهباران
﴿١٨﴾ ﴿وَيۡلٞ يَوۡمَئِذٖ لِّلۡمُكَذِّبِينَ﴾ وای بۆ بێ بڕوایان لەو ڕۆژەدا ﴿١٩﴾

أَلَمْ نَخْلُقكُّم مِّن مَّآءٍ مَّهِينٍ ﴿٢٠﴾ فَجَعَلْنَٰهُ فِى قَرَارٍ مَّكِينٍ ﴿٢١﴾ إِلَىٰ قَدَرٍ
مَّعْلُومٍ ﴿٢٢﴾ فَقَدَرْنَا فَنِعْمَ ٱلْقَٰدِرُونَ ﴿٢٣﴾ وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ ﴿٢٤﴾
أَلَمْ نَجْعَلِ ٱلْأَرْضَ كِفَاتًا ﴿٢٥﴾ أَحْيَآءً وَأَمْوَٰتًا ﴿٢٦﴾ وَجَعَلْنَا فِيهَا رَوَٰسِىَ
شَٰمِخَٰتٍ وَأَسْقَيْنَٰكُم مَّآءً فُرَاتًا ﴿٢٧﴾ وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ ﴿٢٨﴾
ٱنطَلِقُوٓا۟ إِلَىٰ مَا كُنتُم بِهِۦ تُكَذِّبُونَ ﴿٢٩﴾ ٱنطَلِقُوٓا۟ إِلَىٰ ظِلٍّ ذِى ثَلَٰثِ
شُعَبٍ ﴿٣٠﴾ لَّا ظَلِيلٍ وَلَا يُغْنِى مِنَ ٱللَّهَبِ ﴿٣١﴾ إِنَّهَا تَرْمِى بِشَرَرٍ
كَٱلْقَصْرِ ﴿٣٢﴾ كَأَنَّهُۥ جِمَٰلَتٌ صُفْرٌ ﴿٣٣﴾ وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ ﴿٣٤﴾
هَٰذَا يَوْمُ لَا يَنطِقُونَ ﴿٣٥﴾ وَلَا يُؤْذَنُ لَهُمْ فَيَعْتَذِرُونَ ﴿٣٦﴾ وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ
لِّلْمُكَذِّبِينَ ﴿٣٧﴾ هَٰذَا يَوْمُ ٱلْفَصْلِ ۖ جَمَعْنَٰكُمْ وَٱلْأَوَّلِينَ ﴿٣٨﴾ فَإِن كَانَ
لَكُمْ كَيْدٌ فَكِيدُونِ ﴿٣٩﴾ وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ ﴿٤٠﴾ إِنَّ ٱلْمُتَّقِينَ
فِى ظِلَٰلٍ وَعُيُونٍ ﴿٤١﴾ وَفَوَٰكِهَ مِمَّا يَشْتَهُونَ ﴿٤٢﴾ كُلُوا۟ وَٱشْرَبُوا۟ هَنِيٓـًٔۢا
بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٤٣﴾ إِنَّا كَذَٰلِكَ نَجْزِى ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿٤٤﴾ وَيْلٌ
يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ ﴿٤٥﴾ كُلُوا۟ وَتَمَتَّعُوا۟ قَلِيلًا إِنَّكُم مُّجْرِمُونَ ﴿٤٦﴾ وَيْلٌ
يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ ﴿٤٧﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ ٱرْكَعُوا۟ لَا يَرْكَعُونَ ﴿٤٨﴾
وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ ﴿٤٩﴾ فَبِأَىِّ حَدِيثٍۭ بَعْدَهُۥ يُؤْمِنُونَ ﴿٥٠﴾

﴿أَلَمْ نَخْلُقكُّم مِّن مَّآءٍ مَّهِينٍ﴾ ئایا ئێوەمان دروست نەکردووە لە ئاوێکی بێ نرخ؟. ﴿٢٠﴾ ﴿فَجَعَلْنَٰهُ فِى قَرَارٍ مَّكِينٍ﴾
ئەمجا خستمانە جێگایەکی پتەوەوە ﴿٢١﴾ ﴿إِلَىٰ قَدَرٍ مَّعْلُومٍ﴾ تا ماوەیەکی دیاری کراو ﴿٢٢﴾ ﴿فَقَدَرْنَا فَنِعْمَ
ٱلْقَٰدِرُونَ﴾ ئەمجا بەئەندازەگیریەکی ڕێك وپێك دروستمان کرد، ئای (ئێمە) چ ئەندازەگیرێکی
تەواو وچاکین ﴿٢٣﴾ ﴿وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ﴾ وای بۆ بێ بڕوایان لەو ڕۆژەدا ﴿٢٤﴾ ﴿أَلَمْ نَجْعَلِ ٱلْأَرْضَ كِفَاتًا﴾
ئایا ئێمە زەویمان نەکردۆتە کۆ کەرەوە ﴿٢٥﴾ ﴿أَحْيَآءً وَأَمْوَٰتًا﴾ بۆ زیندووان و مردووان ﴿٢٦﴾ ﴿وَجَعَلْنَا فِيهَا
رَوَٰسِىَ شَٰمِخَٰتٍ﴾ وە لە ناویدا شاخانی بەرزی لەنگەر داکوتاومان داناوە ﴿وَأَسْقَيْنَٰكُم مَّآءً فُرَاتًا﴾
وە ئاوی شیرینمان پێ نۆشیین ﴿٢٧﴾ ﴿وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ﴾ (بەم بێ بڕوایانە دەوترێت) وای بۆ بێ بڕوایان
لەو ڕۆژەدا ﴿٢٨﴾ ﴿ٱنطَلِقُوٓا۟ إِلَىٰ مَا كُنتُم بِهِۦ تُكَذِّبُونَ﴾ بڕۆن بۆ لای ئەو دۆزەخەی کە بە درۆتان دەزانی ﴿٢٩﴾
﴿ٱنطَلِقُوٓا۟ إِلَىٰ ظِلٍّ ذِى ثَلَٰثِ شُعَبٍ﴾ بڕۆن بۆ لای سێبەری دوکەڵێکی سێ بەش. ﴿٣٠﴾ ﴿لَّا ظَلِيلٍ وَلَا يُغْنِى مِنَ ٱللَّهَبِ﴾
نە سێبەرێکی فێنکەو نەشتێك لە گڕی (دۆزەخ) بەرگری بکات ﴿٣١﴾ ﴿إِنَّهَا تَرْمِى بِشَرَرٍ كَٱلْقَصْرِ﴾
بەڕاستیی دۆزەخ پزیسکی وەك کۆشك دەهاوێژێ ﴿٣٢﴾ ﴿كَأَنَّهُۥ جِمَٰلَتٌ صُفْرٌ﴾ (بەرودوا دەڕۆن) ئەڵێ
ی کاروانی حوشتری زەردن ﴿٣٣﴾ ﴿وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ﴾ وای بۆ بێ بڕوایان لەو ڕۆژەدا ﴿٣٤﴾ ﴿هَٰذَا يَوْمُ لَا
يَنطِقُونَ﴾ ئەمڕۆ ڕۆژێکە (بێ باوەڕان) ناتوانن قسەی تێدا بکەن ﴿٣٥﴾ ﴿وَلَا يُؤْذَنُ لَهُمْ فَيَعْتَذِرُونَ﴾ وە مۆڵەت
نادرێن کە بڕوبیانوو بهێننەوە ﴿٣٦﴾ ﴿وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ﴾ وای بۆ بێ بڕوایان لەو ڕۆژەدا ﴿٣٧﴾ ﴿هَٰذَا يَوْمُ
ٱلْفَصْلِ﴾ ئەمڕۆ ڕۆژی بڕیاردانە (جیاکردنەوەیە) ﴿جَمَعْنَٰكُمْ وَٱلْأَوَّلِينَ﴾ ئێوەو پێشینانمان کۆ کردوەتەوە
﴿٣٨﴾ ﴿فَإِن كَانَ لَكُمْ كَيْدٌ فَكِيدُونِ﴾ سا ئەگەر فێڵ و پیلانێکتان هەیە ئەنجامی بدەن ﴿٣٩﴾ ﴿وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ﴾
وای بۆ بێ بڕوایان لەو ڕۆژەدا ﴿٤٠﴾ ﴿إِنَّ ٱلْمُتَّقِينَ فِى ظِلَٰلٍ وَعُيُونٍ﴾ بێگومان پارێزکاران ولەخواترسان
لە سێبەرو (قەراغی) کانیاوی زۆران ﴿٤١﴾ ﴿وَفَوَٰكِهَ مِمَّا يَشْتَهُونَ﴾ وە لەناو میوەهاتێکدان کە حەزی لێ
دەکەن ﴿٤٢﴾ ﴿كُلُوا۟ وَٱشْرَبُوا۟ هَنِيٓـًٔۢا بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ﴾ (پێیان دەڵێن) بخۆن و بخۆنەوە نۆشتان بێ بەهۆی ئەوەی
کە دەتان کرد ﴿٤٣﴾ ﴿إِنَّا كَذَٰلِكَ نَجْزِى ٱلْمُحْسِنِينَ﴾ بێگومان ئێمە ئاوا پاداشتی چاکەکاران دەدەینەوە
﴿٤٤﴾ ﴿وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ﴾ وای بۆ بێ بڕوایان لەو ڕۆژەدا ﴿٤٥﴾ ﴿كُلُوا۟ وَتَمَتَّعُوا۟ قَلِيلًا﴾ (ئەی کافران)
بخۆن و بەهرەمەند ببن ماوەیەکی کەم (لە دونیادا) ﴿إِنَّكُم مُّجْرِمُونَ﴾ بەڕاستی ئێوەن تاوانباران ﴿٤٦﴾
﴿وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ﴾ وای بۆ بێ بڕوایان لەو ڕۆژەدا ﴿٤٧﴾ ﴿وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ ٱرْكَعُوا۟﴾ وە کاتێك پێ یان
بوترێ (لەخوا بترسن و) کڕنوش بەرن ﴿لَا يَرْكَعُونَ﴾ کڕنوش نابەن ﴿٤٨﴾ ﴿وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ﴾
وای بۆ بێ بڕوایان لەو ڕۆژەدا ﴿٤٩﴾ ﴿فَبِأَىِّ حَدِيثٍۭ بَعْدَهُۥ يُؤْمِنُونَ﴾ (ئەگەر ئەوان باوەڕ بە قورئان نەکەن)ئیتر
بە چ فەرموودەیەکی تر بڕوا دەهێنن دوای قورئان؟ ﴿٥٠﴾

الجزء ٣٠
الحزب ٥٩

سُورَةُ النَّبَإِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

عَمَّ يَتَسَآءَلُونَ ١ عَنِ ٱلنَّبَإِ ٱلۡعَظِيمِ ٢ ٱلَّذِي هُمۡ فِيهِ مُخۡتَلِفُونَ ٣
كَلَّا سَيَعۡلَمُونَ ٤ ثُمَّ كَلَّا سَيَعۡلَمُونَ ٥ أَلَمۡ نَجۡعَلِ ٱلۡأَرۡضَ مِهَٰدٗا ٦
وَٱلۡجِبَالَ أَوۡتَادٗا ٧ وَخَلَقۡنَٰكُمۡ أَزۡوَٰجٗا ٨ وَجَعَلۡنَا نَوۡمَكُمۡ سُبَاتٗا
٩ وَجَعَلۡنَا ٱلَّيۡلَ لِبَاسٗا ١٠ وَجَعَلۡنَا ٱلنَّهَارَ مَعَاشٗا ١١ وَبَنَيۡنَا
فَوۡقَكُمۡ سَبۡعٗا شِدَادٗا ١٢ وَجَعَلۡنَا سِرَاجٗا وَهَّاجٗا ١٣ وَأَنزَلۡنَا مِنَ
ٱلۡمُعۡصِرَٰتِ مَآءٗ ثَجَّاجٗا ١٤ لِّنُخۡرِجَ بِهِۦ حَبّٗا وَنَبَاتٗا ١٥ وَجَنَّٰتٍ
أَلۡفَافًا ١٦ إِنَّ يَوۡمَ ٱلۡفَصۡلِ كَانَ مِيقَٰتٗا ١٧ يَوۡمَ يُنفَخُ فِي ٱلصُّورِ
فَتَأۡتُونَ أَفۡوَاجٗا ١٨ وَفُتِحَتِ ٱلسَّمَآءُ فَكَانَتۡ أَبۡوَٰبٗا ١٩ وَسُيِّرَتِ
ٱلۡجِبَالُ فَكَانَتۡ سَرَابًا ٢٠ إِنَّ جَهَنَّمَ كَانَتۡ مِرۡصَادٗا ٢١ لِّلطَّٰغِينَ
مَـَٔابٗا ٢٢ لَّٰبِثِينَ فِيهَآ أَحۡقَابٗا ٢٣ لَّا يَذُوقُونَ فِيهَا بَرۡدٗا وَلَا شَرَابًا
٢٤ إِلَّا حَمِيمٗا وَغَسَّاقٗا ٢٥ جَزَآءٗ وِفَاقًا ٢٦ إِنَّهُمۡ كَانُواْ
لَا يَرۡجُونَ حِسَابٗا ٢٧ وَكَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِنَا كِذَّابٗا ٢٨ وَكُلَّ شَيۡءٍ
أَحۡصَيۡنَٰهُ كِتَٰبٗا ٢٩ فَذُوقُواْ فَلَن نَّزِيدَكُمۡ إِلَّا عَذَابًا ٣٠

سورەتی ﴿ٱلنَّبَإِ﴾

﴿بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ﴾ بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

﴿عَمَّ يَتَسَآءَلُونَ﴾ ئەوە لەچی پرسیار لەیەکتری دەکەن (ئەو بێ بڕوایانە) (١) ﴿عَنِ ٱلنَّبَإِ ٱلۡعَظِيمِ﴾ لەو
دەنگ و باسە گەورەیە پرسیار دەکەن؟! (٢) ﴿ٱلَّذِي هُمۡ فِيهِ مُخۡتَلِفُونَ﴾ کە ئەوان تێیدا جیاوازن (٣)
﴿كَلَّا سَيَعۡلَمُونَ﴾ نەء با پەشیمان بنەوە، لەمەولا تێ دەگەن (٤) ﴿ثُمَّ كَلَّا سَيَعۡلَمُونَ﴾ دووبارە(دەڵێم) نەء
لەمەولا تێ دەگەن (٥) ﴿أَلَمۡ نَجۡعَلِ ٱلۡأَرۡضَ مِهَٰدٗا﴾ ئاخۆ زەویمان بۆ ڕانەخستوون ؟ (٦) ﴿وَٱلۡجِبَالَ أَوۡتَادٗا﴾
وە کێوەکانمان نەگێڕاوە بە مێخ ؟! (٧) ﴿وَخَلَقۡنَٰكُمۡ أَزۡوَٰجٗا﴾ وە ئێوەمان دروست نەکردوە بەجووت
(٨) ﴿وَجَعَلۡنَا نَوۡمَكُمۡ سُبَاتٗا﴾ وە نوستنمان نەکردووە بەهۆی حەسانەوەتان (٩) ﴿وَجَعَلۡنَا ٱلَّيۡلَ لِبَاسٗا﴾
وە شەومان نەگێڕاوە بەکاڵا (داپۆشەر) (١٠) ﴿وَجَعَلۡنَا ٱلنَّهَارَ مَعَاشٗا﴾ وە ڕۆژمان نەگێڕاوە بەکاتی ژیان
(و هەڵسوڕان و پەیداکردنی ژیوار) (١١) ﴿وَبَنَيۡنَا فَوۡقَكُمۡ سَبۡعٗا شِدَادٗا﴾ وە حەوت ئاسمانی بەهێزمان
دروست نەکردوە لە سەرتانەوە ؟ (١٢) ﴿وَجَعَلۡنَا سِرَاجٗا وَهَّاجٗا﴾ وە دروستمان نەکردوە چرایەکی
درەوشاوە (کەڕۆژە) (١٣) ﴿وَأَنزَلۡنَا مِنَ ٱلۡمُعۡصِرَٰتِ مَآءٗ ثَجَّاجٗا﴾ وە ئاوی لێزمە و بەخوڕمان نەناردۆتە خوارەوە
لە هەورە گوشراوەکانەوە (١٤) ﴿لِّنُخۡرِجَ بِهِۦ حَبّٗا وَنَبَاتٗا﴾ تا پێ ی بڕوێنین دانەوێڵەو گژو گیاو (١٥)
﴿وَجَنَّٰتٍ أَلۡفَافًا﴾ باخاتی پڕ و چڕ (١٦) ﴿إِنَّ يَوۡمَ ٱلۡفَصۡلِ كَانَ مِيقَٰتٗا﴾ بەڕاستی ڕۆژی جیاکردنەوە (ی چاك
و خراپ) کاتێکی بۆ دیاری کراوە (١٧) ﴿يَوۡمَ يُنفَخُ فِي ٱلصُّورِ فَتَأۡتُونَ أَفۡوَاجٗا﴾ ئەو ڕۆژەی کە فوو دەکرێ
بەکەڕەنادائەمجا پۆل پۆل دێن (١٨) ﴿وَفُتِحَتِ ٱلسَّمَآءُ فَكَانَتۡ أَبۡوَٰبٗا﴾ وەئاسمان (لەهەموو لایەکەوە) کرایەوەو
بوو بەدەرگا (١٩) ﴿وَسُيِّرَتِ ٱلۡجِبَالُ فَكَانَتۡ سَرَابًا﴾ وە کێوەکان خرانە ڕێ و بوون بە (تراویلکە=سەراب)
(٢٠) ﴿إِنَّ جَهَنَّمَ كَانَتۡ مِرۡصَادٗا﴾ بەڕاستی دۆزەخ پەرێزگای بێ بڕوایانە (ودەمێکە چاوەڕوانیانە) (٢١)
﴿لِّلطَّٰغِينَ مَـَٔابٗا﴾ وەجێ گەڕانەوەی یاخییانە (٢٢) ﴿لَّٰبِثِينَ فِيهَآ أَحۡقَابٗا﴾ تێیدا دەمێننەوە هەزاران ساڵ
(ماوەیەکی زۆر) (٢٣) ﴿لَّا يَذُوقُونَ فِيهَا بَرۡدٗا وَلَا شَرَابًا﴾ تێیدا نا چەژن نەساردی و فێنکی و نەخواردنەوە
(٢٤) ﴿إِلَّا حَمِيمٗا وَغَسَّاقٗا﴾ ئاوی لەکوڵ و کێم و زوخاو نەبێت (٢٥) ﴿جَزَآءٗ وِفَاقًا﴾ پاداش دەدرێنەوە
بەپێ ی کردەوەیان (٢٦) ﴿إِنَّهُمۡ كَانُواْ لَا يَرۡجُونَ حِسَابٗا﴾ چونکە بێگومان ئەوان بەتەمای لێ پرسینەوە
نەبوون (٢٧) ﴿وَكَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِنَا كِذَّابٗا﴾ وە ئایەتەکانی ئێمەیان بەدرۆ دەزانی چۆن بەدرۆ زانینێك (٢٨)
﴿وَكُلَّ شَيۡءٍ أَحۡصَيۡنَٰهُ كِتَٰبٗا﴾ لە کاتێکدا هەموو شتێکمان ژماردووە (لە سەریان) بە نوسیین (٢٩)
﴿فَذُوقُواْ﴾ ئەمجا بچەژن(سزای خۆتان) ﴿فَلَن نَّزِيدَكُمۡ إِلَّا عَذَابًا﴾هیچتان بۆ زیاد ناکەین
سزا نەبێت (٣٠)

إِنَّ لِلْمُتَّقِينَ مَفَازًا ﴿٣١﴾ حَدَآئِقَ وَأَعْنَٰبًا ﴿٣٢﴾ وَكَوَاعِبَ أَتْرَابًا ﴿٣٣﴾ وَكَأْسًا
دِهَاقًا ﴿٣٤﴾ لَّا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا وَلَا كِذَّٰبًا ﴿٣٥﴾ جَزَآءً مِّن رَّبِّكَ عَطَآءً
حِسَابًا ﴿٣٦﴾ رَّبِّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا ٱلرَّحْمَٰنِ لَا يَمْلِكُونَ
مِنْهُ خِطَابًا ﴿٣٧﴾ يَوْمَ يَقُومُ ٱلرُّوحُ وَٱلْمَلَٰٓئِكَةُ صَفًّا لَّا يَتَكَلَّمُونَ
إِلَّا مَنْ أَذِنَ لَهُ ٱلرَّحْمَٰنُ وَقَالَ صَوَابًا ﴿٣٨﴾ ذَٰلِكَ ٱلْيَوْمُ ٱلْحَقُّ فَمَن
شَآءَ ٱتَّخَذَ إِلَىٰ رَبِّهِۦ مَـَٔابًا ﴿٣٩﴾ إِنَّآ أَنذَرْنَٰكُمْ عَذَابًا قَرِيبًا يَوْمَ يَنظُرُ
ٱلْمَرْءُ مَا قَدَّمَتْ يَدَاهُ وَيَقُولُ ٱلْكَافِرُ يَٰلَيْتَنِى كُنتُ تُرَٰبًۢا ﴿٤٠﴾

سُورَةُ النَّازِعَاتِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

وَٱلنَّٰزِعَٰتِ غَرْقًا ﴿١﴾ وَٱلنَّٰشِطَٰتِ نَشْطًا ﴿٢﴾ وَٱلسَّٰبِحَٰتِ سَبْحًا ﴿٣﴾
فَٱلسَّٰبِقَٰتِ سَبْقًا ﴿٤﴾ فَٱلْمُدَبِّرَٰتِ أَمْرًا ﴿٥﴾ يَوْمَ تَرْجُفُ ٱلرَّاجِفَةُ ﴿٦﴾
تَتْبَعُهَا ٱلرَّادِفَةُ ﴿٧﴾ قُلُوبٌ يَوْمَئِذٍ وَاجِفَةٌ ﴿٨﴾ أَبْصَٰرُهَا خَٰشِعَةٌ ﴿٩﴾
يَقُولُونَ أَءِنَّا لَمَرْدُودُونَ فِى ٱلْحَافِرَةِ ﴿١٠﴾ أَءِذَا كُنَّا عِظَٰمًا نَّخِرَةً ﴿١١﴾ قَالُوا۟
تِلْكَ إِذًا كَرَّةٌ خَاسِرَةٌ ﴿١٢﴾ فَإِنَّمَا هِىَ زَجْرَةٌ وَٰحِدَةٌ ﴿١٣﴾ فَإِذَا هُم بِٱلسَّاهِرَةِ
﴿١٤﴾ هَلْ أَتَىٰكَ حَدِيثُ مُوسَىٰٓ ﴿١٥﴾ إِذْ نَادَىٰهُ رَبُّهُۥ بِٱلْوَادِ ٱلْمُقَدَّسِ طُوًى ﴿١٦﴾

﴿إِنَّ لِلْمُتَّقِينَ مَفَازًا﴾ بێگومان جێگای پیرۆز و بەهرەمەندی هەیە بۆ پارێزکاران ولەخواترسان ﴿٣١﴾ ﴿حَدَآئِقَ وَأَعْنَٰبًا﴾
باخات و هەموو جۆرە تریێ یەك ﴿٣٢﴾ ﴿وَكَوَاعِبَ أَتْرَابًا﴾ وە کچانی تازە مەمك کردووی هاوتەمەن ﴿٣٣﴾
﴿وَكَأْسًا دِهَاقًا﴾ وەپەرداخی پڕ (لە شەراب) ﴿٣٤﴾ ﴿لَّا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا وَلَا كِذَّٰبًا﴾ قسەی بێهوودەو درۆی تێدا نابیستن ﴿٣٥﴾
﴿جَزَآءً مِّن رَّبِّكَ عَطَآءً حِسَابًا﴾ (پاداش دەدرێنەوە بە) پاداشتێکی تەواو لەلایەن پەروەردگاری تۆوە
﴿٣٦﴾ ﴿رَّبِّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا ٱلرَّحْمَٰنِ﴾ پەروەردگاری ئاسمانەکان و زەوی و نێوانی ئەوانە خوایەکی بەخشندەو
میهرەبانە و ﴿لَا يَمْلِكُونَ مِنْهُ خِطَابًا﴾ کەس توانای تکا کردن و (قسە کردنی) نی یە ﴿٣٧﴾ ﴿يَوْمَ يَقُومُ ٱلرُّوحُ وَٱلْمَلَٰٓئِكَةُ صَفًّا﴾
لە ڕۆژێکدا کە جیبریل و فریشتە بەڕیز دەوەستن ﴿لَّا يَتَكَلَّمُونَ إِلَّا مَنْ أَذِنَ لَهُ ٱلرَّحْمَٰنُ وَقَالَ صَوَابًا﴾ کەسیان قسە ناکەن
مەگەر ئەوە کەخوا ڕێ ی بدات و قسەی بەڕێ و جێ بکات ﴿٣٨﴾ ﴿ذَٰلِكَ ٱلْيَوْمُ ٱلْحَقُّ﴾ ئەو ڕۆژە ڕاست و بێگومانە
﴿فَمَن شَآءَ ٱتَّخَذَ إِلَىٰ رَبِّهِۦ مَـَٔابًا﴾ ئەمجا هەرکەسێك وویستی ڕێگای گەڕانەوە دەگرێ بۆ لای پەروەردگاری
خۆی ﴿٣٩﴾ ﴿إِنَّآ أَنذَرْنَٰكُمْ عَذَابًا قَرِيبًا﴾ بێگومان ئێمە ئێوەمان ئاگادار کرد لە سزایەکی نزیك ﴿يَوْمَ يَنظُرُ ٱلْمَرْءُ مَا قَدَّمَتْ
يَدَاهُ﴾ لە ڕۆژێکی وادا کە مرۆڤ دەبینێ (پاداشی) ئەو کردەوانەی کەپێشەکی بەدەستی خۆی ناردوونی
﴿وَيَقُولُ ٱلْكَافِرُ يَٰلَيْتَنِى كُنتُ تُرَٰبًۢا﴾ وە بێ بڕوا (لەو ڕۆژەدا) دەڵێ: خۆزگە گڵ بوومایە (نەك مرۆڤ) ﴿٤٠﴾

سورەتی ﴿ ٱلنَّٰزِعَٰتِ ﴾

﴿بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ﴾ بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

﴿وَٱلنَّٰزِعَٰتِ غَرْقًا﴾ سوێند بەو فریشتانەی کە گیانی کافران(لە لەشیان) بە سەختی دەردەهێنن ﴿١﴾
﴿وَٱلنَّٰشِطَٰتِ نَشْطًا﴾ وە بەو فریشتانەی کە گیانی باوەڕداران بە ئاسانی دەردێنن ﴿٢﴾ ﴿وَٱلسَّٰبِحَٰتِ سَبْحًا﴾
وە سوێند بەو فریشتانەی کە خێرا فەرمانی خوا جێ بەجێ دەکەن ﴿٣﴾ ﴿فَٱلسَّٰبِقَٰتِ سَبْقًا﴾ وە سوێند بەو
فریشتانەی کە پێش برکێ دەکەن (لە بەجێ هێنانی فەرماندا) ﴿٤﴾ ﴿فَٱلْمُدَبِّرَٰتِ أَمْرًا﴾ وە سوێند بەو فریشتانەی
کە تەگبیری کاروبار دەکەن (واتە سوێند بەمانە ئەوەی بەڵێنتان پێدراوە دێتە دی) ﴿٥﴾ ﴿يَوْمَ تَرْجُفُ ٱلرَّاجِفَةُ﴾
ڕۆژێکە بومەلەرزە زەوی دەلەرزێنێ ﴿٦﴾ ﴿تَتْبَعُهَا ٱلرَّادِفَةُ﴾ بومەلەرزەیەکی تریشی بەدوایدا دێت، مردووان
زیندوو دەبنەوە ﴿٧﴾ ﴿قُلُوبٌ يَوْمَئِذٍ وَاجِفَةٌ﴾ زۆر دڵ لەو ڕۆژەدا دەلەرزێ ﴿٨﴾ ﴿أَبْصَٰرُهَا خَٰشِعَةٌ﴾ چاویان
سەر بەرەو ژێر دەبێ ﴿٩﴾ ﴿يَقُولُونَ﴾ (ئەمرۆ بەگاڵتەوە) دەڵێن ﴿أَءِنَّا لَمَرْدُودُونَ فِى ٱلْحَافِرَةِ﴾ ئاخۆ ئێمە(لە پاش
مردن) دەگەڕێنرێینەوە بۆ ژیانی پێشوو؟ ﴿١٠﴾ ﴿أَءِذَا كُنَّا عِظَٰمًا نَّخِرَةً﴾ ئایا کە بووین بە ئێسقانی ڕزیو (چۆن
زیندوو دەبینەوە) ﴿١١﴾ ﴿قَالُوا۟﴾ ووتیان ﴿تِلْكَ إِذًا كَرَّةٌ خَاسِرَةٌ﴾ ئائەوە ئەگەر وابێ گەڕانەوەیەکی بەزیانە ﴿١٢﴾
﴿فَإِنَّمَا هِىَ زَجْرَةٌ وَٰحِدَةٌ﴾ بێگومان ئەو زیندوو بوونەوەیە هەر یەك نەعرەتەیە ﴿١٣﴾ ﴿فَإِذَا هُم بِٱلسَّاهِرَةِ﴾ ئیتر کتوپڕ
وان لە دەشتێکی سپی کاکی بە کاکیدا ﴿١٤﴾ ﴿هَلْ أَتَىٰكَ حَدِيثُ مُوسَىٰٓ﴾ ئایا داستانی مووسات پێ گەیشتووە
﴿١٥﴾ ﴿إِذْ نَادَىٰهُ رَبُّهُۥ بِٱلْوَادِ ٱلْمُقَدَّسِ طُوًى﴾ کاتێك کەپەروەردگاری بانگی کرد لەشیووی پیرۆزی طووا وە ﴿١٦﴾

ٱذۡهَبۡ إِلَىٰ فِرۡعَوۡنَ إِنَّهُۥ طَغَىٰ ١٧ فَقُلۡ هَل لَّكَ إِلَىٰٓ أَن تَزَكَّىٰ ١٨ وَأَهۡدِيَكَ
إِلَىٰ رَبِّكَ فَتَخۡشَىٰ ١٩ فَأَرَىٰهُ ٱلۡأٓيَةَ ٱلۡكُبۡرَىٰ ٢٠ فَكَذَّبَ وَعَصَىٰ ٢١ ثُمَّ
أَدۡبَرَ يَسۡعَىٰ ٢٢ فَحَشَرَ فَنَادَىٰ ٢٣ فَقَالَ أَنَا۠ رَبُّكُمُ ٱلۡأَعۡلَىٰ ٢٤ فَأَخَذَهُ
ٱللَّهُ نَكَالَ ٱلۡأٓخِرَةِ وَٱلۡأُولَىٰٓ ٢٥ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَعِبۡرَةٗ لِّمَن يَخۡشَىٰٓ ٢٦
ءَأَنتُمۡ أَشَدُّ خَلۡقًا أَمِ ٱلسَّمَآءُۚ بَنَىٰهَا ٢٧ رَفَعَ سَمۡكَهَا فَسَوَّىٰهَا ٢٨
وَأَغۡطَشَ لَيۡلَهَا وَأَخۡرَجَ ضُحَىٰهَا ٢٩ وَٱلۡأَرۡضَ بَعۡدَ ذَٰلِكَ دَحَىٰهَآ ٣٠
أَخۡرَجَ مِنۡهَا مَآءَهَا وَمَرۡعَىٰهَا ٣١ وَٱلۡجِبَالَ أَرۡسَىٰهَا ٣٢ مَتَٰعٗا لَّكُمۡ
وَلِأَنۡعَٰمِكُمۡ ٣٣ فَإِذَا جَآءَتِ ٱلطَّآمَّةُ ٱلۡكُبۡرَىٰ ٣٤ يَوۡمَ يَتَذَكَّرُ ٱلۡإِنسَٰنُ
مَا سَعَىٰ ٣٥ وَبُرِّزَتِ ٱلۡجَحِيمُ لِمَن يَرَىٰ ٣٦ فَأَمَّا مَن طَغَىٰ ٣٧ وَءَاثَرَ
ٱلۡحَيَوٰةَ ٱلدُّنۡيَا ٣٨ فَإِنَّ ٱلۡجَحِيمَ هِيَ ٱلۡمَأۡوَىٰ ٣٩ وَأَمَّا مَنۡ خَافَ
مَقَامَ رَبِّهِۦ وَنَهَى ٱلنَّفۡسَ عَنِ ٱلۡهَوَىٰ ٤٠ فَإِنَّ ٱلۡجَنَّةَ هِيَ ٱلۡمَأۡوَىٰ
٤١ يَسۡـَٔلُونَكَ عَنِ ٱلسَّاعَةِ أَيَّانَ مُرۡسَىٰهَا ٤٢ فِيمَ أَنتَ مِن
ذِكۡرَىٰهَآ ٤٣ إِلَىٰ رَبِّكَ مُنتَهَىٰهَآ ٤٤ إِنَّمَآ أَنتَ مُنذِرُ مَن يَخۡشَىٰهَا
٤٥ كَأَنَّهُمۡ يَوۡمَ يَرَوۡنَهَا لَمۡ يَلۡبَثُوٓاْ إِلَّا عَشِيَّةً أَوۡ ضُحَىٰهَا ٤٦

سُورَةُ عَبَسَ

﴿ٱذۡهَبۡ إِلَىٰ فِرۡعَوۡنَ إِنَّهُۥ طَغَىٰ﴾ (پێی ووت) بڕۆ بۆ لای فیرعەون(چونکە) بەڕاستی یاخیی بووە ﴿١٧﴾
﴿فَقُلۡ هَل لَّكَ إِلَىٰٓ أَن تَزَكَّىٰ﴾ وە پێی بڵێ: ئایا دەتەوێ پاك ببیتەوە (لە گوناه) ﴿١٨﴾ ﴿وَأَهۡدِيَكَ إِلَىٰ رَبِّكَ فَتَخۡشَىٰ﴾
وە ڕێت نیشاندەم بۆ(ناسینی) پەروەردگارت تا لێی بترسییت ﴿١٩﴾ ﴿فَأَرَىٰهُ ٱلۡءَايَةَ ٱلۡكُبۡرَىٰ﴾ ئەمجا
نیشانە هەرە گەورەکەی نیشان دا (گۆچان لەگەڵ دەستە سپیەکەی) ﴿٢٠﴾ ﴿فَكَذَّبَ وَعَصَىٰ﴾ کەچی
بە درۆی زانی و سەرپێچی کرد ﴿٢١﴾ ﴿ثُمَّ أَدۡبَرَ يَسۡعَىٰ﴾ لە پاشان پشتی هەڵکرد و ڕۆی بەپەلە ﴿٢٢﴾
﴿فَحَشَرَ فَنَادَىٰ﴾ ئەمجا(جادوو گەرانی) کۆکردەوەو بانگی کردن ﴿٢٣﴾ ﴿فَقَالَ أَنَا۠ رَبُّكُمُ ٱلۡأَعۡلَىٰ﴾ پاشان
ووتی: من پەروەردگاری هەرە گەورەتانم ﴿٢٤﴾ ﴿فَأَخَذَهُ ٱللَّهُ نَكَالَ ٱلۡأٓخِرَةِ وَٱلۡأُولَىٰٓ﴾ ئەمجا خوا
گرفتاری کرد بە سزای هەردوو جیهان ﴿٢٥﴾ ﴿إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَعِبۡرَةً﴾ بەڕاستی لەم داستانەدا پەند هەیە
﴿لِّمَن يَخۡشَىٰٓ﴾ بۆ کەسێك لەخوا بترسێ ﴿٢٦﴾ ﴿ءَأَنتُمۡ أَشَدُّ خَلۡقًا أَمِ ٱلسَّمَآءُۚ بَنَىٰهَا﴾ ئایا دروست کردنی ئێوە گرانترە
یان ئاسمان ؟ وە دروستیشی کرد ﴿٢٧﴾ ﴿رَفَعَ سَمۡكَهَا فَسَوَّىٰهَا﴾ بالآی بەرز کردەوەو ڕێکی خست ﴿٢٨﴾
﴿وَأَغۡطَشَ لَيۡلَهَا﴾ وە شەوی ئەوی تاریك کرد و ﴿وَأَخۡرَجَ ضُحَىٰهَا﴾ دەری خست(ڕووناکی) ڕۆژی ﴿٢٩﴾
﴿وَٱلۡأَرۡضَ بَعۡدَ ذَٰلِكَ دَحَىٰهَآ﴾ لە پاشان زەوی ڕاخست ﴿٣٠﴾ ﴿أَخۡرَجَ مِنۡهَا مَآءَهَا وَمَرۡعَىٰهَا﴾ ئاو و لەوەڕگای لێ
دەرهێنا ﴿٣١﴾ ﴿وَٱلۡجِبَالَ أَرۡسَىٰهَا﴾ وە شاخەکانی پتەو دامەزراند ﴿٣٢﴾ ﴿مَتَٰعًا لَّكُمۡ وَلِأَنۡعَٰمِكُمۡ﴾ بۆ بەهرەمەندی
وژیانی خۆتان و ئاژەڵتان ﴿٣٣﴾ ﴿فَإِذَا جَآءَتِ ٱلطَّآمَّةُ ٱلۡكُبۡرَىٰ﴾ ئەمجا کاتێك کە ڕووداوی گەورە هات (کە
ڕۆژی دوایی یە) ﴿٣٤﴾ ﴿يَوۡمَ يَتَذَكَّرُ ٱلۡإِنسَٰنُ مَا سَعَىٰ﴾ ئەو ڕۆژەی کە مرۆڤ کردەوەی خۆی تێدا بیر دەکەوێتەوە
﴿٣٥﴾ ﴿وَبُرِّزَتِ ٱلۡجَحِيمُ لِمَن يَرَىٰ﴾ وە دۆزەخ پیشاندرا بۆ هەر کەسێك کە بڕوانێ ﴿٣٦﴾ ﴿فَأَمَّا مَن طَغَىٰ﴾
(لەو ڕۆژەدا چاکە و خراپە بەپێ ی کردەوە دابەش دەکرێ) ئەمجا ئەو کەسەی سەر کەش بووبێت
﴿٣٧﴾ ﴿وَءَاثَرَ ٱلۡحَيَوٰةَ ٱلدُّنۡيَا﴾ وە ژیانی دونیای هەڵبژاردبێ ﴿٣٨﴾ ﴿فَإِنَّ ٱلۡجَحِيمَ هِيَ ٱلۡمَأۡوَىٰ﴾ ئەوە بێ گومان دۆزەخ
جێگایەتی ﴿٣٩﴾ ﴿وَأَمَّا مَنۡ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِۦ﴾ وە ئەو کەسەی کە ترسابێت لە وەستانی بەردەم پەروەردگاری
بۆ لێپرسینەوە ﴿وَنَهَى ٱلنَّفۡسَ عَنِ ٱلۡهَوَىٰ﴾ وە بەرگری نەفسی خۆی کردبێ لە ئارەزووی خراپە ﴿٤٠﴾
﴿فَإِنَّ ٱلۡجَنَّةَ هِيَ ٱلۡمَأۡوَىٰ﴾ ئەوە بێ گومان بەهەشت جێگایەتی ﴿٤١﴾ ﴿يَسۡـَٔلُونَكَ عَنِ ٱلسَّاعَةِ﴾ (ئەو بێباوەڕانە
بەگاڵتە ولاقرتیەوە) پرسیارت لێ دەکەن دەربارەی ڕۆژی دوایی ﴿أَيَّانَ مُرۡسَىٰهَا﴾ کەی دەبێت وکەی
دێت ﴿٤٢﴾ ﴿فِيمَ أَنتَ مِن ذِكۡرَىٰهَآ﴾ تۆ چیت داوە لە بیر لێکردنەوەی (تۆ چۆن لەم بارەوە دەدوێی)؟ ﴿٤٣﴾
﴿إِلَىٰ رَبِّكَ مُنتَهَىٰهَآ﴾ زانینی ئەوە هەر لای پەروەردگارتە ﴿٤٤﴾ ﴿إِنَّمَآ أَنتَ مُنذِرُ مَن يَخۡشَىٰهَا﴾ بێگومان تۆ هەر
ترسێنەری کەسێکیت کەلەو ڕۆژە بترسێ ﴿٤٥﴾ ﴿كَأَنَّهُمۡ يَوۡمَ يَرَوۡنَهَا﴾ بێ بڕواکان کە ئەو ڕۆژە دەبینن وا
دەزانن ﴿لَمۡ يَلۡبَثُوٓاْ إِلَّا عَشِيَّةً أَوۡ ضُحَىٰهَا﴾ کە نەماونەتەوە ئێوارەیەك یا چێشتەنگاوێك نەبێ لە دونیادا ﴿٤٦﴾

سورەتی ﴿عَبَسَ﴾

ربع الحزب ٥٩

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

عَبَسَ وَتَوَلَّىٰٓ ﴿١﴾ أَن جَآءَهُ ٱلْأَعْمَىٰ ﴿٢﴾ وَمَا يُدْرِيكَ لَعَلَّهُۥ يَزَّكَّىٰٓ ﴿٣﴾
أَوْ يَذَّكَّرُ فَتَنفَعَهُ ٱلذِّكْرَىٰٓ ﴿٤﴾ أَمَّا مَنِ ٱسْتَغْنَىٰ ﴿٥﴾ فَأَنتَ لَهُۥ تَصَدَّىٰ
﴿٦﴾ وَمَا عَلَيْكَ أَلَّا يَزَّكَّىٰ ﴿٧﴾ وَأَمَّا مَن جَآءَكَ يَسْعَىٰ ﴿٨﴾ وَهُوَ يَخْشَىٰ ﴿٩﴾
فَأَنتَ عَنْهُ تَلَهَّىٰ ﴿١٠﴾ كَلَّآ إِنَّهَا تَذْكِرَةٌ ﴿١١﴾ فَمَن شَآءَ ذَكَرَهُۥ ﴿١٢﴾ فِى صُحُفٍ
مُّكَرَّمَةٍ ﴿١٣﴾ مَّرْفُوعَةٍ مُّطَهَّرَةٍۭ ﴿١٤﴾ بِأَيْدِى سَفَرَةٍ ﴿١٥﴾ كِرَامٍۭ بَرَرَةٍ ﴿١٦﴾
قُتِلَ ٱلْإِنسَٰنُ مَآ أَكْفَرَهُۥ ﴿١٧﴾ مِنْ أَىِّ شَىْءٍ خَلَقَهُۥ ﴿١٨﴾ مِن نُّطْفَةٍ
خَلَقَهُۥ فَقَدَّرَهُۥ ﴿١٩﴾ ثُمَّ ٱلسَّبِيلَ يَسَّرَهُۥ ﴿٢٠﴾ ثُمَّ أَمَاتَهُۥ فَأَقْبَرَهُۥ ﴿٢١﴾ ثُمَّ إِذَا
شَآءَ أَنشَرَهُۥ ﴿٢٢﴾ كَلَّا لَمَّا يَقْضِ مَآ أَمَرَهُۥ ﴿٢٣﴾ فَلْيَنظُرِ ٱلْإِنسَٰنُ إِلَىٰ طَعَامِهِۦٓ
﴿٢٤﴾ أَنَّا صَبَبْنَا ٱلْمَآءَ صَبًّا ﴿٢٥﴾ ثُمَّ شَقَقْنَا ٱلْأَرْضَ شَقًّا ﴿٢٦﴾ فَأَنۢبَتْنَا فِيهَا
حَبًّا ﴿٢٧﴾ وَعِنَبًا وَقَضْبًا ﴿٢٨﴾ وَزَيْتُونًا وَنَخْلًا ﴿٢٩﴾ وَحَدَآئِقَ غُلْبًا ﴿٣٠﴾ وَفَٰكِهَةً
وَأَبًّا ﴿٣١﴾ مَّتَٰعًا لَّكُمْ وَلِأَنْعَٰمِكُمْ ﴿٣٢﴾ فَإِذَا جَآءَتِ ٱلصَّآخَّةُ ﴿٣٣﴾ يَوْمَ يَفِرُّ
ٱلْمَرْءُ مِنْ أَخِيهِ ﴿٣٤﴾ وَأُمِّهِۦ وَأَبِيهِ ﴿٣٥﴾ وَصَٰحِبَتِهِۦ وَبَنِيهِ ﴿٣٦﴾ لِكُلِّ
ٱمْرِئٍ مِّنْهُمْ يَوْمَئِذٍ شَأْنٌ يُغْنِيهِ ﴿٣٧﴾ وُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ مُّسْفِرَةٌ
﴿٣٨﴾ ضَاحِكَةٌ مُّسْتَبْشِرَةٌ ﴿٣٩﴾ وَوُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ عَلَيْهَا غَبَرَةٌ ﴿٤٠﴾

﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ﴾ بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

﴿عَبَسَ وَتَوَلَّىٰ﴾ (پێغەمبەر ﷺ) ڕووی گرژ کرد و پشتی هەڵکرد ﴿١﴾ ﴿أَن جَاءَهُ الْأَعْمَىٰ﴾ کە کوێرێك (عەبدوڵڵای
کوڕی ئوم مەکتوم) هاتە لای ﴿٢﴾ ﴿وَمَا يُدْرِيكَ لَعَلَّهُ يَزَّكَّىٰ﴾ تۆ چووزانیت؟ بەڵکو ئەو (کوێرە) بیەوێ پاك ببێتەوە
﴿٣﴾ ﴿أَوْ يَذَّكَّرُ فَتَنفَعَهُ الذِّكْرَىٰ﴾ یان بیری بکەوێتەوە (ئەوەی کە لە بیری چۆتەوە) ئەمجا ئەو بیر کردنەوەیە سوودی
پێ بگەیەنێت ﴿٤﴾ ﴿أَمَّا مَنِ اسْتَغْنَىٰ﴾ کەچی ئەوی کە خۆی بێ نیاز دەزانێ (مەبەست پێی بت پەرستەکانی
قورەیشە) ﴿٥﴾ ﴿فَأَنتَ لَهُ تَصَدَّىٰ﴾ تۆ ڕووی تێ دەکەیت ﴿٦﴾ ﴿وَمَا عَلَيْكَ أَلَّا يَزَّكَّىٰ﴾ وە هیچ لەسەر تۆ نی یە کە
ئەو بێ بڕوایە خۆی پاك نەکاتەوە ﴿٧﴾ ﴿وَأَمَّا مَن جَاءَكَ يَسْعَىٰ﴾ بەڵام ئەو کەسەی کە بەپەلە دێ بۆ لات ﴿٨﴾
﴿وَهُوَ يَخْشَىٰ﴾ وە لەخوا دەترسێ ﴿٩﴾ ﴿فَأَنتَ عَنْهُ تَلَهَّىٰ﴾ تۆ خۆتی لێ هەڵە دەکەیت ﴿١٠﴾ ﴿كَلَّا إِنَّهَا تَذْكِرَةٌ﴾ وا مەکە!
بێ گومان ئەو ڕێنموونی یانە(ی کەبۆت هاتووە) بێدارکەرەوە(ی ئادەمی) یە ﴿١١﴾ ﴿فَمَن شَاءَ ذَكَرَهُ﴾ ئەمجا ئەو
کەسەی بیەوێ یادی خوا دەکات ﴿١٢﴾ ﴿فِي صُحُفٍ مُّكَرَّمَةٍ﴾ (کە ئەو ڕێنموونی یانەش نوسراونەتەوە) لە چەند
پەڕەیەکی بەڕێز وپیرۆزدا ﴿١٣﴾ ﴿مَّرْفُوعَةٍ مُّطَهَّرَةٍ﴾ پایە بڵندی پاك ﴿١٤﴾ ﴿بِأَيْدِي سَفَرَةٍ﴾ کە بەدەست نوێنەرانی
﴿١٥﴾ ﴿كِرَامٍ بَرَرَةٍ﴾ بەڕێزی خێر خواوەن ﴿١٦﴾ ﴿قُتِلَ الْإِنسَانُ مَا أَكْفَرَهُ﴾ بەکوشت چێ (خراپترین نەفرینی لێ
بێ) ئادەمی، چەند پێ نەزان وسپڵەیە ﴿١٧﴾ ﴿مِنْ أَيِّ شَيْءٍ خَلَقَهُ﴾ (بیرناکاتەوە بزانێ کە) خوا لە چی دروستی
کردووە؟ ﴿١٨﴾ ﴿مِن نُّطْفَةٍ خَلَقَهُ فَقَدَّرَهُ﴾ لەدڵۆپێك ئاو دروستی کردووە و ڕێکی خستووە ﴿١٩﴾ ﴿ثُمَّ السَّبِيلَ يَسَّرَهُ﴾
لەپاشان ڕێگای (چاك و خراپی) بۆ ئاسان کردووە ﴿٢٠﴾ ﴿ثُمَّ أَمَاتَهُ فَأَقْبَرَهُ﴾ ئەمجا دەیمرێنێ و دەیخاتە گۆڕەوە
﴿٢١﴾ ﴿ثُمَّ إِذَا شَاءَ أَنشَرَهُ﴾ لە پاشان کاتێ کە وویستی زیندووی دەکاتەوە ﴿٢٢﴾ ﴿كَلَّا لَمَّا يَقْضِ مَا أَمَرَهُ﴾ بەڕاستی ئەوەی
کە خوا فەرمانی پێ داوە هێشتا (ئادەمیی) بەجێ ی نەهێناوە ﴿٢٣﴾ ﴿فَلْيَنظُرِ الْإِنسَانُ إِلَىٰ طَعَامِهِ﴾ دەبا مرۆڤ سەیری
خواردەمەنیەکەی بکات ﴿٢٤﴾ ﴿أَنَّا صَبَبْنَا الْمَاءَ صَبًّا﴾ بەڕاستی ئێمە لە هەورەوە بارانمان دارژاند چۆن دارژاندنێك
﴿٢٥﴾ ﴿ثُمَّ شَقَقْنَا الْأَرْضَ شَقًّا﴾ لە پاشان زەویمان لەت لەت کرد (بەگیا) چۆن لەت کردنێك ﴿٢٦﴾ ﴿فَأَنبَتْنَا فِيهَا حَبًّا﴾
ئەمجا ڕواندمان لەناوییدا دانەوێڵە ﴿٢٧﴾ ﴿وَعِنَبًا وَقَضْبًا﴾ و ترێ و سەوزە ﴿٢٨﴾ ﴿وَزَيْتُونًا وَنَخْلًا﴾ وزەیتون و دار
خورما ﴿٢٩﴾ ﴿وَحَدَائِقَ غُلْبًا﴾ و باخاتی چڕوپڕ ﴿٣٠﴾ ﴿وَفَاكِهَةً وَأَبًّا﴾ میوە و لەوەڕ ﴿٣١﴾ ﴿مَّتَاعًا لَّكُمْ وَلِأَنْعَامِكُمْ﴾ بۆ
ژیانی خۆتان و ئاژەڵتان ﴿٣٢﴾ ﴿فَإِذَا جَاءَتِ الصَّاخَّةُ﴾ کاتێك کە شاخە و شریخە (ی ڕۆژی دوایی) هات ﴿٣٣﴾
﴿يَوْمَ يَفِرُّ الْمَرْءُ مِنْ أَخِيهِ﴾ ئەو ڕۆژەی کە مرۆڤ ڕادەکات لە برای ﴿٣٤﴾ ﴿وَأُمِّهِ وَأَبِيهِ﴾ وە لە دایکی و باوکی ﴿٣٥﴾
﴿وَصَاحِبَتِهِ وَبَنِيهِ﴾ وە لە ژنی و کوڕەکانی ﴿٣٦﴾ ﴿لِكُلِّ امْرِئٍ مِّنْهُمْ يَوْمَئِذٍ شَأْنٌ يُغْنِيهِ﴾ هەموو یەکێك لەوان لەو
ڕۆژەدا کارێکی وای هەیە کە سەر کەسی تری نەپەرژێ ﴿٣٧﴾ ﴿وُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ مُّسْفِرَةٌ﴾ زۆر ڕوخسار لەو ڕۆژەدا
گەش و جوانن ﴿٣٨﴾ ﴿ضَاحِكَةٌ مُّسْتَبْشِرَةٌ﴾ دەم بە پێکەنین و شادمانن ﴿٣٩﴾ ﴿وَوُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ عَلَيْهَا غَبَرَةٌ﴾ وە زۆر
ڕوخسار لەو ڕۆژەدا، تەپوتۆزیان بەسەرەوەیە ﴿٤٠﴾

تَرْهَقُهَا قَتَرَةٌ ﴿٤١﴾ أُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْكَفَرَةُ ٱلْفَجَرَةُ ﴿٤٢﴾

سُورَةُ التَّكْوِيرِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

إِذَا ٱلشَّمْسُ كُوِّرَتْ ﴿١﴾ وَإِذَا ٱلنُّجُومُ ٱنكَدَرَتْ ﴿٢﴾ وَإِذَا ٱلْجِبَالُ
سُيِّرَتْ ﴿٣﴾ وَإِذَا ٱلْعِشَارُ عُطِّلَتْ ﴿٤﴾ وَإِذَا ٱلْوُحُوشُ حُشِرَتْ
﴿٥﴾ وَإِذَا ٱلْبِحَارُ سُجِّرَتْ ﴿٦﴾ وَإِذَا ٱلنُّفُوسُ زُوِّجَتْ ﴿٧﴾ وَإِذَا
ٱلْمَوْءُۥدَةُ سُئِلَتْ ﴿٨﴾ بِأَيِّ ذَنۢبٍ قُتِلَتْ ﴿٩﴾ وَإِذَا ٱلصُّحُفُ نُشِرَتْ
﴿١٠﴾ وَإِذَا ٱلسَّمَآءُ كُشِطَتْ ﴿١١﴾ وَإِذَا ٱلْجَحِيمُ سُعِّرَتْ ﴿١٢﴾ وَإِذَا ٱلْجَنَّةُ
أُزْلِفَتْ ﴿١٣﴾ عَلِمَتْ نَفْسٌ مَّآ أَحْضَرَتْ ﴿١٤﴾ فَلَآ أُقْسِمُ بِٱلْخُنَّسِ ﴿١٥﴾
ٱلْجَوَارِ ٱلْكُنَّسِ ﴿١٦﴾ وَٱلَّيْلِ إِذَا عَسْعَسَ ﴿١٧﴾ وَٱلصُّبْحِ إِذَا تَنَفَّسَ ﴿١٨﴾
إِنَّهُۥ لَقَوْلُ رَسُولٍ كَرِيمٍ ﴿١٩﴾ ذِى قُوَّةٍ عِندَ ذِى ٱلْعَرْشِ مَكِينٍ ﴿٢٠﴾ مُّطَاعٍ
ثَمَّ أَمِينٍ ﴿٢١﴾ وَمَا صَاحِبُكُم بِمَجْنُونٍ ﴿٢٢﴾ وَلَقَدْ رَءَاهُ بِٱلْأُفُقِ ٱلْمُبِينِ
﴿٢٣﴾ وَمَا هُوَ عَلَى ٱلْغَيْبِ بِضَنِينٍ ﴿٢٤﴾ وَمَا هُوَ بِقَوْلِ شَيْطَٰنٍ رَّجِيمٍ ﴿٢٥﴾
فَأَيْنَ تَذْهَبُونَ ﴿٢٦﴾ إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِّلْعَٰلَمِينَ ﴿٢٧﴾ لِمَن شَآءَ مِنكُمْ أَن
يَسْتَقِيمَ ﴿٢٨﴾ وَمَا تَشَآءُونَ إِلَّآ أَن يَشَآءَ ٱللَّهُ رَبُّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٢٩﴾

﴿تَرۡهَقُهَا قَتَرَةٌ﴾ لـە داماویدا ڕەش داگیرسـاون ﴿٤١﴾ ﴿أُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡكَفَرَةُ ٱلۡفَجَرَةُ﴾ ئەوانە ئەوانەن کە بێ
باوەڕ و گوناهکار و تاوانبارن ﴿٤٢﴾

سورەتی ﴿ التَّكۡوِيرِ ﴾

﴿بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ﴾ بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان
﴿إِذَا ٱلشَّمۡسُ كُوِّرَتۡ﴾ کاتێـك کـە ڕۆژ پێچرایـەوەو (ڕووناکی نەمـا) ﴿١﴾ ﴿وَإِذَا ٱلنُّجُومُ ٱنكَدَرَتۡ﴾ وە دەمێك
کـە ئەسـتێرەکان هەڵ وەرین و کەوتنە خوارەوە (تاریـك بوون) ﴿٢﴾ ﴿وَإِذَا ٱلۡجِبَالُ سُيِّرَتۡ﴾ وە کاتێك
کـە کێـوەکان خرانـەڕێ (واتە لە شـوێنی خۆیـان خزێنـدران) ﴿٣﴾ ﴿وَإِذَا ٱلۡعِشَارُ عُطِّلَتۡ﴾ وە کاتێك کە
وشـترە ئاوسەکان وازیان لێ هێنرا ﴿٤﴾ ﴿وَإِذَا ٱلۡوُحُوشُ حُشِرَتۡ﴾ وە کاتێك کە جانەوەران کۆکرانەوە ﴿٥﴾
﴿وَإِذَا ٱلۡبِحَارُ سُجِّرَتۡ﴾ وە دەمێـك کە دەریاکان هەڵگیرسێنران (تێکەڵ کران) ﴿٦﴾ ﴿وَإِذَا ٱلنُّفُوسُ زُوِّجَتۡ﴾
وە سـاتێك کـە هەمـوو گیانێـك جووتکرایـەوە (لەگـەڵ لاشـەدا) ﴿٧﴾ ﴿وَإِذَا ٱلۡمَوۡءُۥدَةُ سُئِلَتۡ﴾
وە کاتێـك پرسـیارکرا لـە کچانی زیندە بە چـاڵ ﴿٨﴾ ﴿بِأَيِّ ذَنۢبٖ قُتِلَتۡ﴾ کە بەچ گوناهێـك کوژران ﴿٩﴾
﴿وَإِذَا ٱلصُّحُفُ نُشِرَتۡ﴾ وە کاتێك کەنامە(ی کردەوە) بڵاوکرایەوە (و دابەشـکرا) ﴿١٠﴾ ﴿وَإِذَا ٱلسَّمَآءُ كُشِطَتۡ﴾
وە دەمێك کە ئاسمان داماڵێنراو پێچرایەوە ﴿١١﴾ ﴿وَإِذَا ٱلۡجَحِيمُ سُعِّرَتۡ﴾ وە کاتێك کە دۆزەخ هەڵگیرسێنرا
﴿١٢﴾ ﴿وَإِذَا ٱلۡجَنَّةُ أُزۡلِفَتۡ﴾ وە سـاتێك کـە بەهەشـت نزیـك خرایـەوە ﴿١٣﴾ ﴿عَلِمَتۡ نَفۡسٞ مَّآ أَحۡضَرَتۡ﴾ ئەوکاتە
هەموو کەسێك دەزانێ کەچی ئامادە کردوە (بۆ خۆی لە چاکەو خراپە) ﴿١٤﴾ ﴿فَلَآ أُقۡسِمُ بِٱلۡخُنَّسِ﴾ سوێند
بەو(ئەستێرە گەڕۆکانەی) دەگەڕێنەوە ﴿١٥﴾ ﴿ٱلۡجَوَارِ ٱلۡكُنَّسِ﴾ بەو ئەستێرانەی کە پەنا دەگرن ودیار نامێنن
﴿١٦﴾ ﴿وَٱلَّيۡلِ إِذَا عَسۡعَسَ﴾ وە بەشەو کەتاریك دەبێت ﴿١٧﴾ ﴿وَٱلصُّبۡحِ إِذَا تَنَفَّسَ﴾ وە بە بەیانی کە هەناسە دەدات
﴿١٨﴾ ﴿إِنَّهُۥ لَقَوۡلُ رَسُولٖ كَرِيمٖ﴾ بێگومـان ئەو قورئانـە گوفتـاری ڕەوانەکراوێکی پایە بەرزە (کە فریشـتەی
وەحیـە) ﴿١٩﴾ ﴿ذِي قُوَّةٍ عِندَ ذِي ٱلۡعَرۡشِ مَكِينٖ﴾ بەهێـزە، لای خاوەنی عەرش(لای خوای گـەورە)، وخاوەنی
پلـە و پایەیە ﴿٢٠﴾ ﴿مُّطَاعٖ ثَمَّ أَمِينٖ﴾ قسـە ڕەوایە لەناو فریشـتەدا ودەسـت پاکە ﴿٢١﴾ ﴿وَمَا صَاحِبُكُم بِمَجۡنُونٖ﴾
هاوڕێکەتان(کە موحەممەدە ﷺ) شێت نی یە (وەك ئێوە دەڵێن) ﴿٢٢﴾ ﴿وَلَقَدۡ رَءَاهُ بِٱلۡأُفُقِ ٱلۡمُبِينِ﴾ سوێند بەخوا
بێگومان (فریشتەی وەحی) دیبوە لە ئاسۆی ڕووندا ﴿٢٣﴾ ﴿وَمَا هُوَ عَلَى ٱلۡغَيۡبِ بِضَنِينٖ﴾ وە ئەو ڕژد و چرووك
نیـە لەگەیاندنی وەحی وپەیامەکەیدا ﴿٢٤﴾ ﴿وَمَا هُوَ بِقَوۡلِ شَيۡطَٰنٖ رَّجِيمٖ﴾ وە ئەو(قورئانە) قسـەی شـەیتانی
دەرکراو لەبەزەیی خوانی یە (وەك ئێوە دەڵێن) ﴿٢٥﴾ ﴿فَأَيۡنَ تَذۡهَبُونَ﴾ ئەوە بۆ کوێ دەڕۆن ﴿٢٦﴾ ﴿إِنۡ هُوَ إِلَّا ذِكۡرٞ
لِّلۡعَٰلَمِينَ﴾ ئەو قورئانـە تەنهـا ئامۆژگاری یە بـۆ هەموو جیهانیـان ﴿٢٧﴾ ﴿لِمَن شَآءَ مِنكُمۡ أَن يَسۡتَقِيمَ﴾ بۆ ئەو
کەسـانەی کـە بیانەوێ بەڕێ ی ڕاسـت دا بـڕۆن لە ئێوە ﴿٢٨﴾ ﴿وَمَا تَشَآءُونَ﴾ ئێوە ئـارەزوو(ی ڕێ ی
ڕاسـت) ناکەن﴿إِلَّآ أَن يَشَآءَ ٱللَّهُ رَبُّ ٱلۡعَٰلَمِينَ﴾مەگـەر کاتێـك کـە پەروەردگـاری هەمـووان بیەوێـت وە
ناچارتان بکات پێ ی ﴿٢٩﴾

نصف الحزب ٥٩

سُورَةُ الانفِطَارِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

إِذَا ٱلسَّمَآءُ ٱنفَطَرَتْ ﴿١﴾ وَإِذَا ٱلْكَوَاكِبُ ٱنتَثَرَتْ ﴿٢﴾ وَإِذَا ٱلْبِحَارُ
فُجِّرَتْ ﴿٣﴾ وَإِذَا ٱلْقُبُورُ بُعْثِرَتْ ﴿٤﴾ عَلِمَتْ نَفْسٌ مَّا قَدَّمَتْ
وَأَخَّرَتْ ﴿٥﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلْإِنسَٰنُ مَا غَرَّكَ بِرَبِّكَ ٱلْكَرِيمِ ﴿٦﴾ ٱلَّذِى
خَلَقَكَ فَسَوَّىٰكَ فَعَدَلَكَ ﴿٧﴾ فِىٓ أَىِّ صُورَةٍ مَّا شَآءَ رَكَّبَكَ ﴿٨﴾
كَلَّا بَلْ تُكَذِّبُونَ بِٱلدِّينِ ﴿٩﴾ وَإِنَّ عَلَيْكُمْ لَحَٰفِظِينَ ﴿١٠﴾ كِرَامًا
كَٰتِبِينَ ﴿١١﴾ يَعْلَمُونَ مَا تَفْعَلُونَ ﴿١٢﴾ إِنَّ ٱلْأَبْرَارَ لَفِى نَعِيمٍ ﴿١٣﴾ وَإِنَّ
ٱلْفُجَّارَ لَفِى جَحِيمٍ ﴿١٤﴾ يَصْلَوْنَهَا يَوْمَ ٱلدِّينِ ﴿١٥﴾ وَمَا هُمْ عَنْهَا بِغَآئِبِينَ
﴿١٦﴾ وَمَآ أَدْرَىٰكَ مَا يَوْمُ ٱلدِّينِ ﴿١٧﴾ ثُمَّ مَآ أَدْرَىٰكَ مَا يَوْمُ ٱلدِّينِ
﴿١٨﴾ يَوْمَ لَا تَمْلِكُ نَفْسٌ لِّنَفْسٍ شَيْـًٔا ۖ وَٱلْأَمْرُ يَوْمَئِذٍ لِّلَّهِ ﴿١٩﴾

سُورَةُ المُطَفِّفِينَ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

وَيْلٌ لِّلْمُطَفِّفِينَ ﴿١﴾ ٱلَّذِينَ إِذَا ٱكْتَالُوا۟ عَلَى ٱلنَّاسِ يَسْتَوْفُونَ ﴿٢﴾
وَإِذَا كَالُوهُمْ أَو وَّزَنُوهُمْ يُخْسِرُونَ ﴿٣﴾ أَلَا يَظُنُّ أُو۟لَٰٓئِكَ أَنَّهُم مَّبْعُوثُونَ ﴿٤﴾

سورەتی ﴿ الانفطار ﴾

﴿بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ﴾ بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

﴿إِذَا ٱلسَّمَآءُ ٱنفَطَرَتۡ﴾ کاتێك کەئاسمان لەت بوو (١) ﴿وَإِذَا ٱلۡكَوَاكِبُ ٱنتَثَرَتۡ﴾ وەدەمێك کەئەستێرەکان (کەوتنە
خوارەوە) بە پەرش و بڵاوی (٢) ﴿وَإِذَا ٱلۡبِحَارُ فُجِّرَتۡ﴾ وە ساتێك کە دەریاکان تێکەڵ کران (٣)
﴿وَإِذَا ٱلۡقُبُورُ بُعۡثِرَتۡ﴾ وە ساتێك کە گۆڕەکان ژێرە و ژوور کران واتە (مردووەکان هاتنە دەرەوە) (٤)
﴿عَلِمَتۡ نَفۡسٞ مَّا قَدَّمَتۡ وَأَخَّرَتۡ﴾ ئەو کاتە هەموو کەسێك دەزانێت کە چی لەپێشەوە ناردوەو (چیشی)
دوا خستوە (بۆ خۆی) (٥) ﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلۡإِنسَٰنُ﴾ ئەی ئینسان ﴿مَا غَرَّكَ بِرَبِّكَ ٱلۡكَرِيمِ﴾ چی تۆی خەڵەتاندووە
بە پەروەردگاری بەڕێز و گەورەت (وا لێی یاخی بوویت) (٦) ﴿ٱلَّذِي خَلَقَكَ﴾ ئەو (پەروەردگار) ەی
کە دروستی کردوویت و ﴿فَسَوَّىٰكَ فَعَدَلَكَ﴾ ڕێکی خستوویت و جیای کردویتەوە (لە گیان لەبەرانی
تر) (٧) ﴿فِيٓ أَيِّ صُورَةٖ مَّا شَآءَ رَكَّبَكَ﴾ لە هەر وێنەیەکدا کە خۆی ویستبێتی یەکی خستوویت (٨)
﴿كَلَّا بَلۡ تُكَذِّبُونَ بِٱلدِّينِ﴾ وانی یە (کە تێ ی گەیشتوویت) بەڵکو (ڕۆژی) پاداشت بەدرۆ دەزانن (٩)
﴿وَإِنَّ عَلَيۡكُمۡ لَحَٰفِظِينَ﴾ بێگومان چەند چاودێرێکتان بەسەرەوەیە (١٠) ﴿كِرَامٗا كَٰتِبِينَ﴾ کە بەڕێزو
نووسەرن (١١) ﴿يَعۡلَمُونَ مَا تَفۡعَلُونَ﴾ هەرچی بکەن دەیزانن (١٢) ﴿إِنَّ ٱلۡأَبۡرَارَ لَفِي نَعِيمٖ﴾ بەڕاستی چاکەکاران
لەناو نازو نیعمەتدان (١٣) ﴿وَإِنَّ ٱلۡفُجَّارَ لَفِي جَحِيمٖ﴾ بێگومان بەدکاران لە دۆزەخان (١٤) ﴿يَصۡلَوۡنَهَا يَوۡمَ
ٱلدِّينِ﴾ لە ڕۆژی پاداشتدا دەچنە ناویەوە (١٥) ﴿وَمَا هُمۡ عَنۡهَا بِغَآئِبِينَ﴾ وە ئەوان لێ ی دەرناچن (١٦)
﴿وَمَآ أَدۡرَىٰكَ مَا يَوۡمُ ٱلدِّينِ﴾ تۆ چووزانیت کە ڕۆژی پاداشت چی یە (١٧) ﴿ثُمَّ مَآ أَدۡرَىٰكَ مَا يَوۡمُ ٱلدِّينِ﴾
دووبارە چووزانیت ڕۆژی پاداشت چی یە (١٨) ﴿يَوۡمَ لَا تَمۡلِكُ نَفۡسٞ لِّنَفۡسٖ شَيۡـٔٗا﴾ ڕۆژێکە کە هیچ کەس
هیچی بەدەست نی یە بۆ هیچ کەس ﴿وَٱلۡأَمۡرُ يَوۡمَئِذٖ لِّلَّهِ﴾ وە فەرمان لەو ڕۆژەدا هەر بۆ خوایە (١٩)

سورەتی ﴿ المطففين ﴾

﴿بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ﴾ بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

﴿وَيۡلٞ لِّلۡمُطَفِّفِينَ﴾ هاوار بۆ تەرازوو بازان (١) ﴿ٱلَّذِينَ إِذَا ٱكۡتَالُواْ عَلَى ٱلنَّاسِ يَسۡتَوۡفُونَ﴾ ئەوانەی کە کاتێك
پێوانە بکەن (بۆ خۆیان) لەسەر (ماڵی) خەڵکی بەتەواوی وەری دەگرن (٢) ﴿وَإِذَا كَالُوهُمۡ أَو وَّزَنُوهُمۡ يُخۡسِرُونَ﴾
بەڵام کاتێك بۆیان پێوانە یان کێشانە بکەن کەمیان دەدەنێ (٣) ﴿أَلَا يَظُنُّ أُوْلَٰٓئِكَ أَنَّهُم مَّبۡعُوثُونَ﴾ ئایا ئەوانە
نازانن کە بێگومان زیندوو دەکرێنەوە؟! (٤)

لِيَوۡمٍ عَظِيمٖ ٥ يَوۡمَ يَقُومُ ٱلنَّاسُ لِرَبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ٦ كَلَّآ إِنَّ كِتَٰبَ
ٱلۡفُجَّارِ لَفِي سِجِّينٖ ٧ وَمَآ أَدۡرَىٰكَ مَا سِجِّينٞ ٨ كِتَٰبٞ مَّرۡقُومٞ ٩
وَيۡلٞ يَوۡمَئِذٖ لِّلۡمُكَذِّبِينَ ١٠ ٱلَّذِينَ يُكَذِّبُونَ بِيَوۡمِ ٱلدِّينِ ١١ وَمَا يُكَذِّبُ
بِهِۦٓ إِلَّا كُلُّ مُعۡتَدٍ أَثِيمٍ ١٢ إِذَا تُتۡلَىٰ عَلَيۡهِ ءَايَٰتُنَا قَالَ أَسَٰطِيرُ ٱلۡأَوَّلِينَ
١٣ كَلَّاۖ بَلۡۜ رَانَ عَلَىٰ قُلُوبِهِم مَّا كَانُواْ يَكۡسِبُونَ ١٤ كَلَّآ إِنَّهُمۡ عَن رَّبِّهِمۡ
يَوۡمَئِذٖ لَّمَحۡجُوبُونَ ١٥ ثُمَّ إِنَّهُمۡ لَصَالُواْ ٱلۡجَحِيمِ ١٦ ثُمَّ يُقَالُ هَٰذَا
ٱلَّذِي كُنتُم بِهِۦ تُكَذِّبُونَ ١٧ كَلَّآ إِنَّ كِتَٰبَ ٱلۡأَبۡرَارِ لَفِي عِلِّيِّينَ ١٨
وَمَآ أَدۡرَىٰكَ مَا عِلِّيُّونَ ١٩ كِتَٰبٞ مَّرۡقُومٞ ٢٠ يَشۡهَدُهُ ٱلۡمُقَرَّبُونَ ٢١
إِنَّ ٱلۡأَبۡرَارَ لَفِي نَعِيمٍ ٢٢ عَلَى ٱلۡأَرَآئِكِ يَنظُرُونَ ٢٣ تَعۡرِفُ فِي
وُجُوهِهِمۡ نَضۡرَةَ ٱلنَّعِيمِ ٢٤ يُسۡقَوۡنَ مِن رَّحِيقٖ مَّخۡتُومٍ ٢٥ خِتَٰمُهُۥ
مِسۡكٞۚ وَفِي ذَٰلِكَ فَلۡيَتَنَافَسِ ٱلۡمُتَنَٰفِسُونَ ٢٦ وَمِزَاجُهُۥ مِن
تَسۡنِيمٍ ٢٧ عَيۡنٗا يَشۡرَبُ بِهَا ٱلۡمُقَرَّبُونَ ٢٨ إِنَّ ٱلَّذِينَ أَجۡرَمُواْ كَانُواْ
مِنَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ يَضۡحَكُونَ ٢٩ وَإِذَا مَرُّواْ بِهِمۡ يَتَغَامَزُونَ ٣٠
وَإِذَا ٱنقَلَبُوٓاْ إِلَىٰٓ أَهۡلِهِمُ ٱنقَلَبُواْ فَكِهِينَ ٣١ وَإِذَا رَأَوۡهُمۡ قَالُوٓاْ
إِنَّ هَٰٓؤُلَآءِ لَضَآلُّونَ ٣٢ وَمَآ أُرۡسِلُواْ عَلَيۡهِمۡ حَٰفِظِينَ ٣٣

سكتة لطيفة على اللام

﴿لِيَوۡمٍ عَظِيمٖ﴾ لە ڕۆژێکی گەورەدا ﴿٥﴾ ﴿يَوۡمَ يَقُومُ ٱلنَّاسُ لِرَبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ﴾ ڕۆژێك کە خەڵك لەبەردەم
پەروەردگاری جیهانیان دا دەوەستن ﴿٦﴾ ﴿كَلَّآ إِنَّ كِتَٰبَ ٱلۡفُجَّارِ لَفِي سِجِّينٖ﴾ با پەشیمان بنەوە، چونکە
بەڕاستی نامەی تاوانباران لە ناو دەفتەرێکی پەستی ڕەشدایە ﴿٧﴾ ﴿وَمَآ أَدۡرَىٰكَ مَا سِجِّينٞ﴾ تۆ چوزانییت
ئەو دەفتەرە چی یە ﴿٨﴾ ﴿كِتَٰبٞ مَّرۡقُومٞ﴾ دەفتەرێکی نوسراوە ﴿٩﴾ ﴿وَيۡلٞ يَوۡمَئِذٖ لِّلۡمُكَذِّبِينَ﴾ هاوار لەو
ڕۆژەدا بۆ بێ بڕوایان ﴿١٠﴾ ﴿ٱلَّذِينَ يُكَذِّبُونَ بِيَوۡمِ ٱلدِّينِ﴾ ئەوانەی کە بڕوا ناکەن بەڕۆژی پاداشت دانەوە ﴿١١﴾
﴿وَمَا يُكَذِّبُ بِهِۦٓ إِلَّا كُلُّ مُعۡتَدٍ أَثِيمٍ﴾ کەس ئەو ڕۆژە بە درۆ نازانێت مەگەر هەموو ستەم کارێکی گوناهبار ﴿١٢﴾
﴿إِذَا تُتۡلَىٰ عَلَيۡهِ ءَايَٰتُنَا﴾ هەر کاتێك کە ئایەتەکانی ئێمەی بۆ بخوێنرێتەوە ﴿قَالَ أَسَٰطِيرُ ٱلۡأَوَّلِينَ﴾ دەڵێ (ئەمانە)
ئەفسانەی پێشینانن ﴿١٣﴾ ﴿كَلَّاۖ﴾ نەخێر وانی یە ﴿بَلۡۜ رَانَ عَلَىٰ قُلُوبِهِم مَّا كَانُواْ يَكۡسِبُونَ﴾ بەڵکو ژەنگی
ئەو (خراپانەی) کە دەیانکرد پەردەی هێناوە بەسەر دڵیاندا ﴿١٤﴾ ﴿كَلَّآ إِنَّهُمۡ عَن رَّبِّهِمۡ يَوۡمَئِذٖ لَّمَحۡجُوبُونَ﴾ نەخێر
بەڕاستی ئەوان لەو ڕۆژەدا، بێ بەشن لە بینینی پەروەردگاریان ﴿١٥﴾ ﴿ثُمَّ إِنَّهُمۡ لَصَالُواْ ٱلۡجَحِيمِ﴾ لە پاشان
بێگومان ئەوان دەچنە دۆزەخەوە ﴿١٦﴾ ﴿ثُمَّ يُقَالُ هَٰذَا ٱلَّذِي كُنتُم بِهِۦ تُكَذِّبُونَ﴾ ئەمجا پێ یان دەووترێت ئەمە
ئەوەیە کە بڕواتان پێ نەدەکرد ﴿١٧﴾ ﴿كَلَّآ إِنَّ كِتَٰبَ ٱلۡأَبۡرَارِ لَفِي عِلِّيِّينَ﴾ بەڕاستی نامەی (کرداری) چاکەکاران
لەناو دەفتەرێکی بەرزدایە ﴿١٨﴾ ﴿وَمَآ أَدۡرَىٰكَ مَا عِلِّيُّونَ﴾ تۆ چوزانییت ئەو دەفتەرە بەرزە چی یە؟ ﴿١٩﴾ ﴿كِتَٰبٞ
مَّرۡقُومٞ﴾ دەفتەرێکی نوسراو(ی ئەمەندە بەفەڕە) ﴿٢٠﴾ ﴿يَشۡهَدُهُ ٱلۡمُقَرَّبُونَ﴾ نزیکانی خودا دەیبینن ﴿٢١﴾
﴿إِنَّ ٱلۡأَبۡرَارَ لَفِي نَعِيمٍ﴾ بێگومان چاکەکاران لە نازو نیعمەتدان ﴿٢٢﴾ ﴿عَلَى ٱلۡأَرَآئِكِ يَنظُرُونَ﴾ لەسەر
تەخت و بارەگاوە سەیر دەکەن ﴿٢٣﴾ ﴿تَعۡرِفُ فِي وُجُوهِهِمۡ نَضۡرَةَ ٱلنَّعِيمِ﴾ دەبینیت لە ڕوخسارياندا
جوانی و گەشاوەیی خۆشگوزەرانی ﴿٢٤﴾ ﴿يُسۡقَوۡنَ مِن رَّحِيقٖ مَّخۡتُومٍ﴾ شەرابی پاکی سەر بەمۆریان پێ
دەدرێ بیخۆنەوە ﴿٢٥﴾ ﴿خِتَٰمُهُۥ مِسۡكٞۚ﴾ کە دوا قومی بۆنی میسکە ﴿وَفِي ذَٰلِكَ فَلۡيَتَنَافَسِ ٱلۡمُتَنَٰفِسُونَ﴾ بۆ
ئەوە با پێشبڕکێ بکەن پێشبڕکێ کاران ﴿٢٦﴾ ﴿وَمِزَاجُهُۥ مِن تَسۡنِيمٍ﴾ تێکەڵ کراو لە ئاوی تەسنیمە. ﴿٢٧﴾
﴿عَيۡنٗا يَشۡرَبُ بِهَا ٱلۡمُقَرَّبُونَ﴾ کانی یەکە کە نزیك کراوەکان لێ ی دەخۆنەوە ﴿٢٨﴾ ﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ أَجۡرَمُواْ كَانُواْ﴾
بێگومان ئەوانەی کە بەدکار بوون ﴿مِنَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ يَضۡحَكُونَ﴾ پێ دەکەنین بەوانەی کە بڕوایان هێنا بوو
﴿٢٩﴾ ﴿وَإِذَا مَرُّواْ بِهِمۡ يَتَغَامَزُونَ﴾ وە کاتێك کە بەلایاندا بڕۆشتنایە چاویان لێ دادەگرتن ﴿٣٠﴾ ﴿وَإِذَا ٱنقَلَبُوٓاْ إِلَىٰٓ
أَهۡلِهِمُ ٱنقَلَبُواْ فَكِهِينَ﴾ وەکاتێکیش بگەڕانایەتەوە بۆ لای ماڵ و منداڵیان، بە پێکەنین و گاڵتەکردن
(بەموسوڵمانان) ەوە دەگەڕانەوە ﴿٣١﴾ ﴿وَإِذَا رَأَوۡهُمۡ قَالُوٓاْ إِنَّ هَٰٓؤُلَآءِ لَضَآلُّونَ﴾ وە کاتێکیش بیانبینینایە
ئەیانووت: ئەمانە گومڕان ﴿٣٢﴾ ﴿وَمَآ أُرۡسِلُواْ عَلَيۡهِمۡ حَٰفِظِينَ﴾ لە کاتێکدا کە(ئەوان) بە چاودێر نە نێرراون
بۆ سەر موسوڵمانەکان (تا ئەم قسەیە بکەن) ﴿٣٣﴾

فَٱلۡيَوۡمَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ مِنَ ٱلۡكُفَّارِ يَضۡحَكُونَ ﴿٣٤﴾ عَلَى
ٱلۡأَرَآئِكِ يَنظُرُونَ ﴿٣٥﴾ هَلۡ ثُوِّبَ ٱلۡكُفَّارُ مَا كَانُواْ يَفۡعَلُونَ ﴿٣٦﴾

سُورَةُ الانشِقَاقِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

ثلاثة أرباع الحزب ٥٩

إِذَا ٱلسَّمَآءُ ٱنشَقَّتۡ ﴿١﴾ وَأَذِنَتۡ لِرَبِّهَا وَحُقَّتۡ ﴿٢﴾ وَإِذَا ٱلۡأَرۡضُ مُدَّتۡ
﴿٣﴾ وَأَلۡقَتۡ مَا فِيهَا وَتَخَلَّتۡ ﴿٤﴾ وَأَذِنَتۡ لِرَبِّهَا وَحُقَّتۡ ﴿٥﴾ يَٰٓأَيُّهَا
ٱلۡإِنسَٰنُ إِنَّكَ كَادِحٌ إِلَىٰ رَبِّكَ كَدۡحٗا فَمُلَٰقِيهِ ﴿٦﴾ فَأَمَّا مَنۡ أُوتِيَ
كِتَٰبَهُۥ بِيَمِينِهِۦ ﴿٧﴾ فَسَوۡفَ يُحَاسَبُ حِسَابٗا يَسِيرٗا ﴿٨﴾ وَيَنقَلِبُ
إِلَىٰٓ أَهۡلِهِۦ مَسۡرُورٗا ﴿٩﴾ وَأَمَّا مَنۡ أُوتِيَ كِتَٰبَهُۥ وَرَآءَ ظَهۡرِهِۦ ﴿١٠﴾ فَسَوۡفَ
يَدۡعُواْ ثُبُورٗا ﴿١١﴾ وَيَصۡلَىٰ سَعِيرًا ﴿١٢﴾ إِنَّهُۥ كَانَ فِيٓ أَهۡلِهِۦ مَسۡرُورًا ﴿١٣﴾
إِنَّهُۥ ظَنَّ أَن لَّن يَحُورَ ﴿١٤﴾ بَلَىٰٓۚ إِنَّ رَبَّهُۥ كَانَ بِهِۦ بَصِيرٗا ﴿١٥﴾ فَلَآ أُقۡسِمُ
بِٱلشَّفَقِ ﴿١٦﴾ وَٱلَّيۡلِ وَمَا وَسَقَ ﴿١٧﴾ وَٱلۡقَمَرِ إِذَا ٱتَّسَقَ ﴿١٨﴾
لَتَرۡكَبُنَّ طَبَقًا عَن طَبَقٖ ﴿١٩﴾ فَمَا لَهُمۡ لَا يُؤۡمِنُونَ ﴿٢٠﴾ وَإِذَا قُرِئَ
عَلَيۡهِمُ ٱلۡقُرۡءَانُ لَا يَسۡجُدُونَ۩ ﴿٢١﴾ بَلِ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ يُكَذِّبُونَ
﴿٢٢﴾ وَٱللَّهُ أَعۡلَمُ بِمَا يُوعُونَ ﴿٢٣﴾ فَبَشِّرۡهُم بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٢٤﴾

سَجۡدَة

﴿فَٱلۡيَوۡمَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ مِنَ ٱلۡكُفَّارِ يَضۡحَكُونَ﴾ ئەمڕۆ (کـە ڕۆژی دوایی یە) ئەوانەی کە بڕوادار بوون بە
بێ بڕواکان پێ دەکەنن ﴿٣٤﴾ ﴿عَلَى ٱلۡأَرَآئِكِ يَنظُرُونَ﴾ لەسـەر قەنەفەو کورسیەوە سـەیر دەکەن ﴿٣٥﴾ ﴿هَلۡ
ثُوِّبَ ٱلۡكُفَّارُ مَا كَانُواْ يَفۡعَلُونَ﴾ (تا بزانن) تۆڵەی ئەو بێ بڕوایانە دراوەتەوە، لەسەر ئەو کردەوانەی کە دەیان
کرد(لە دونیادا)؟ ﴿٣٦﴾

سورەتی ﴿ الانشقاق ﴾

﴿بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ﴾ بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

﴿إِذَا ٱلسَّمَآءُ ٱنشَقَّتۡ﴾ کاتێـك کـە ئاسـمان لـەت بـوو ﴿١﴾ ﴿وَأَذِنَتۡ لِرَبِّهَا وَحُقَّتۡ﴾ وە ملکەچـی کـرد بـۆ
پەروەردگاری و دەبێ هەرواش بێت ﴿٢﴾ ﴿وَإِذَا ٱلۡأَرۡضُ مُدَّتۡ﴾ و سـاتێك کە زەوی ڕاکێشـراو پانکرایەوە
(ڕاخرا) ﴿٣﴾ ﴿وَأَلۡقَتۡ مَا فِيهَا وَتَخَلَّتۡ﴾ وەئەوەی تێیدابوو فڕێی داو هیچی لەناودانەما ﴿٤﴾ ﴿وَأَذِنَتۡ لِرَبِّهَا وَحُقَّتۡ﴾
وە ملکەچـی کـرد بـۆ پەروەردگـاری و دەبـێ هـەرواش بێـت ﴿٥﴾ ﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلۡإِنسَٰنُ﴾ ئـەی ئینسـان
﴿إِنَّكَ كَادِحٌ إِلَىٰ رَبِّكَ كَدۡحٗا فَمُلَٰقِيهِ﴾ تۆ بێگومان تێکۆشـەرییت بەرەو پەروەردگارت بەتێکۆشـان ! ئەوسا
پێ ی دەگەیت ﴿٦﴾ ﴿فَأَمَّا مَنۡ أُوتِيَ كِتَٰبَهُۥ بِيَمِينِهِۦ﴾ ئەمجا ئەو کەسەی کە نامەی(کردەوەی) درایە دەستی
ڕاسـتی ﴿٧﴾ ﴿فَسَوۡفَ يُحَاسَبُ حِسَابٗا يَسِيرٗا﴾ ئەوسـا پرسـینەوەیەکی سـووك و ئاسـانی لەگـەڵ دەکرێ ﴿٨﴾
﴿وَيَنقَلِبُ إِلَىٰٓ أَهۡلِهِۦ مَسۡرُورٗا﴾ وە بەدڵخۆشـی دەگەڕێتـەوە بۆ لای کـەس و کاری ﴿٩﴾ ﴿وَأَمَّا مَنۡ أُوتِيَ كِتَٰبَهُۥ وَرَآءَ
ظَهۡرِهِۦ﴾ وە ئـەو کەسـەی نامەی لە پشـتەوە درایە دەسـتی ﴿١٠﴾ ﴿فَسَوۡفَ يَدۡعُواْ ثُبُورٗا﴾ ئەوە بـە زووی داوای
مردنی خـۆی دەکات ﴿١١﴾ ﴿وَيَصۡلَىٰ سَعِيرًا﴾ وە دەچێتە دۆزەخەوە ﴿١٢﴾ ﴿إِنَّهُۥ كَانَ فِيٓ أَهۡلِهِۦ مَسۡرُورًا﴾ (چونکە)
بێگومـان ئەو لەناو کـەس و کاری دا دڵخۆش بووە ﴿١٣﴾ ﴿إِنَّهُۥ ظَنَّ أَن لَّن يَحُورَ﴾ وە ئەو وای گومان دەبرد،
کـە هەرگیـز ناگەڕێتـەوە (لای خـوا) ﴿١٤﴾ ﴿بَلَىٰٓۚ إِنَّ رَبَّهُۥ كَانَ بِهِۦ بَصِيرٗا﴾ نەخێـر وانی یە ! چونکە بەڕاسـتی
پەروەردگاری ئەو ئاگادار بووە بەو ﴿١٥﴾ ﴿فَلَآ أُقۡسِمُ بِٱلشَّفَقِ﴾ سـوێند بە سـووریی کەناری ئاسـمان ﴿١٦﴾
﴿وَٱلَّيۡلِ وَمَا وَسَقَ﴾ وە بەشـەوو ئـەو شـتانەی کە کۆیـان دەکاتـەوە ﴿١٧﴾ ﴿وَٱلۡقَمَرِ إِذَا ٱتَّسَقَ﴾ وە بەمانگ
کاتێـك کـە پـڕ دەبێتـەوە ﴿١٨﴾ ﴿لَتَرۡكَبُنَّ طَبَقًا عَن طَبَقٖ﴾ (ئێوە) تـێ ئەپەڕن لـە حاڵێکەوە بـۆ حاڵێکی تر ﴿١٩﴾
﴿فَمَا لَهُمۡ لَا يُؤۡمِنُونَ﴾ ئیتر بۆچی بـڕوا ناهێنن ؟ ﴿٢٠﴾ ﴿وَإِذَا قُرِئَ عَلَيۡهِمُ ٱلۡقُرۡءَانُ لَا يَسۡجُدُونَ۩﴾ وە کاتێك کە
قورئانیان بۆ بخوێنرێتەوە سوژدە نابەن (مل کەچی ناکەن) ﴿٢١﴾ ﴿بَلِ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ يُكَذِّبُونَ﴾ بەڵام ئەوانەی
کـە بـێ بـڕوان بە درۆی ئەزانـن ﴿٢٢﴾ ﴿وَٱللَّهُ أَعۡلَمُ بِمَا يُوعُونَ﴾ وە خوا چـاك ئاگادار و زانایـە بەوەی کە
لەدڵی دەگرن ﴿٢٣﴾ ﴿فَبَشِّرۡهُم بِعَذَابٍ أَلِيمٍ﴾ کەواتە مژدەیان بدەرێ بە سزای سەختی (قیامەت) ﴿٢٤﴾

إِلَّا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ لَهُمْ أَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍۭ ﴿٢٥﴾

سُورَةُ البُرُوجِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

وَٱلسَّمَآءِ ذَاتِ ٱلْبُرُوجِ ﴿١﴾ وَٱلْيَوْمِ ٱلْمَوْعُودِ ﴿٢﴾ وَشَاهِدٍ وَمَشْهُودٍ
﴿٣﴾ قُتِلَ أَصْحَٰبُ ٱلْأُخْدُودِ ﴿٤﴾ ٱلنَّارِ ذَاتِ ٱلْوَقُودِ ﴿٥﴾ إِذْ هُمْ عَلَيْهَا
قُعُودٌ ﴿٦﴾ وَهُمْ عَلَىٰ مَا يَفْعَلُونَ بِٱلْمُؤْمِنِينَ شُهُودٌ ﴿٧﴾ وَمَا نَقَمُوا۟
مِنْهُمْ إِلَّآ أَن يُؤْمِنُوا۟ بِٱللَّهِ ٱلْعَزِيزِ ٱلْحَمِيدِ ﴿٨﴾ ٱلَّذِى لَهُۥ مُلْكُ
ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۚ وَٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ شَهِيدٌ ﴿٩﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ
فَتَنُوا۟ ٱلْمُؤْمِنِينَ وَٱلْمُؤْمِنَٰتِ ثُمَّ لَمْ يَتُوبُوا۟ فَلَهُمْ عَذَابُ جَهَنَّمَ وَلَهُمْ
عَذَابُ ٱلْحَرِيقِ ﴿١٠﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ لَهُمْ
جَنَّٰتٌ تَجْرِى مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ ۚ ذَٰلِكَ ٱلْفَوْزُ ٱلْكَبِيرُ ﴿١١﴾ إِنَّ بَطْشَ
رَبِّكَ لَشَدِيدٌ ﴿١٢﴾ إِنَّهُۥ هُوَ يُبْدِئُ وَيُعِيدُ ﴿١٣﴾ وَهُوَ ٱلْغَفُورُ ٱلْوَدُودُ ﴿١٤﴾
ذُو ٱلْعَرْشِ ٱلْمَجِيدُ ﴿١٥﴾ فَعَّالٌ لِّمَا يُرِيدُ ﴿١٦﴾ هَلْ أَتَىٰكَ حَدِيثُ ٱلْجُنُودِ
﴿١٧﴾ فِرْعَوْنَ وَثَمُودَ ﴿١٨﴾ بَلِ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ فِى تَكْذِيبٍ ﴿١٩﴾ وَٱللَّهُ مِن
وَرَآئِهِم مُّحِيطٌۢ ﴿٢٠﴾ بَلْ هُوَ قُرْءَانٌ مَّجِيدٌ ﴿٢١﴾ فِى لَوْحٍ مَّحْفُوظٍۭ ﴿٢٢﴾

﴿إِلَّا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ﴾ بەڵام ئەوانەی کە بڕوایان هێناوە و کردەوە باشەکانیان کردووە ﴿لَهُمۡ أَجۡرٌ غَيۡرُ مَمۡنُونِۭ﴾ بۆ ئەوان هەیە پاداشتی بێ بڕانەوە ﴿٢٥﴾

سورەتی ﴿ ٱلۡبُرُوجِ ﴾

﴿بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ﴾ بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

﴿وَٱلسَّمَآءِ ذَاتِ ٱلۡبُرُوجِ﴾ سوێند بە ئاسمانی خاوەن بورجەکان ﴿١﴾ ﴿وَٱلۡيَوۡمِ ٱلۡمَوۡعُودِ﴾ وە بەو ڕۆژەی کە بەڵێنی پێدراوە ﴿٢﴾ ﴿وَشَاهِدٖ وَمَشۡهُودٖ﴾ وە بەهەموو بینەرو بینراوێك(یا شایەت و شایەتی لەسەر دراو یا ڕۆژی هەینی و ڕۆژی عەرەفە) ﴿٣﴾ ﴿قُتِلَ أَصۡحَٰبُ ٱلۡأُخۡدُودِ﴾ بەکوشت چن خاوەن چاڵەکان (لە غەمەکان) ﴿٤﴾ ﴿ٱلنَّارِ ذَاتِ ٱلۡوَقُودِ﴾ ئەو ئاگرەی خاوەن سووتەمەنی (و بڵێسەیە) ﴿٥﴾ ﴿إِذۡ هُمۡ عَلَيۡهَا قُعُودٞ﴾ کاتێك کە ئەوان دانیشتبوون بەدەوری (ئاگرەکە) دا ﴿٦﴾ ﴿وَهُمۡ عَلَىٰ مَا يَفۡعَلُونَ بِٱلۡمُؤۡمِنِينَ شُهُودٞ﴾ وە ئەوان سەیری ئەوەیان دەکرد کە دەیان کرد بە بڕوادارەکان ﴿٧﴾ ﴿وَمَا نَقَمُواْ مِنۡهُمۡ إِلَّآ﴾ وە ئەم سزایەش هەر لەبەر ئەوە دەدران ﴿أَن يُؤۡمِنُواْ بِٱللَّهِ ٱلۡعَزِيزِ ٱلۡحَمِيدِ﴾ کە بڕوایان هێنابوو بەخوای بەدەسەڵاتی سوپاسکراو ﴿٨﴾ ﴿ٱلَّذِي لَهُۥ مُلۡكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۚ﴾ ئەوخودایەی کە موڵکی ئاسمانەکان و زەویی بۆ ئەوە ﴿وَٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ شَهِيدٌ﴾ وە خوا ئاگادارە بەسەر هەموو شتێکدا ﴿٩﴾ ﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ فَتَنُواْ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ وَٱلۡمُؤۡمِنَٰتِ﴾ بەڕاستی ئەوانەی کە ئازاری پیاو و ژنە بڕوادارەکانیان داو ﴿ثُمَّ لَمۡ يَتُوبُواْ﴾ لەپاشان پەشیمان نەبوونەوە ﴿فَلَهُمۡ عَذَابُ جَهَنَّمَ وَلَهُمۡ عَذَابُ ٱلۡحَرِيقِ﴾ ئەوە بۆ ئەوان هەیە سزای دۆزەخ، وە سزای(ئاگری) سوتێنەر ﴿١٠﴾ ﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ﴾ بێگومان ئەوانەی بڕوایان هێناو کردەوە چاکەکانیان کرد ﴿لَهُمۡ جَنَّٰتٞ تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُۚ﴾ بۆ ئەوان هەیە بەهەشتانێك کە جۆگە ئاوی زۆر دەڕوات بەژێریاندا ﴿ذَٰلِكَ ٱلۡفَوۡزُ ٱلۡكَبِيرُ﴾ ئا ئەوەیە سەرکەوتنی گەورە ﴿١١﴾ ﴿إِنَّ بَطۡشَ رَبِّكَ لَشَدِيدٌ﴾ بەڕاستی دەست وەشاندنی پەروەردگاری تۆ زۆر سەختە ﴿١٢﴾ ﴿إِنَّهُۥ هُوَ يُبۡدِئُ وَيُعِيدُ﴾ بێگومان هەر ئەوە کە لەسەرەتاوە(مرۆڤ) دروست دەکات و(دوای مردنیش) زیندووی دەکاتەوە ﴿١٣﴾ ﴿وَهُوَ ٱلۡغَفُورُ ٱلۡوَدُودُ﴾ وە هەر ئەوە لێخۆشبووی میهرەبان ﴿١٤﴾ ﴿ذُو ٱلۡعَرۡشِ ٱلۡمَجِيدُ﴾ خاوەنی عەرش و بەرزو پایە دار ﴿١٥﴾ ﴿فَعَّالٞ لِّمَا يُرِيدُ﴾ هەرچیەکی بیەوێت دەیکات ﴿١٦﴾ ﴿هَلۡ أَتَىٰكَ حَدِيثُ ٱلۡجُنُودِ﴾ ئایا پێت گەیشتووە باس و بەسەرهاتی لەشکرەکانی ﴿١٧﴾ ﴿فِرۡعَوۡنَ وَثَمُودَ﴾ فیرعەون و سەموود ﴿١٨﴾ ﴿بَلِ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ فِي تَكۡذِيبٖ﴾ بەڵکو ئەوانەی کە بێ بڕوا بوون هەمیشە لە بە درۆ زانینی (قورئان) دان ﴿١٩﴾ ﴿وَٱللَّهُ مِن وَرَآئِهِم مُّحِيطُۢ﴾ وە خواش(بە دەسەڵات و زانینی) لە پشتیانەوە دەوری داون ﴿٢٠﴾ ﴿بَلۡ هُوَ قُرۡءَانٞ مَّجِيدٞ﴾ بەڵکو ئەوە(ی کە بەدرۆی دەزانن) قورئانێکی گەورەو بەڕێزە ﴿٢١﴾ ﴿فِي لَوۡحٖ مَّحۡفُوظِۭ﴾ لە لەوحێکی پارێزراو دایە (کە پێی دەوترێت لوح المحفوظ) ﴿٢٢﴾

سُورَةُ الطَّارِقِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

وَٱلسَّمَآءِ وَٱلطَّارِقِ ١ وَمَآ أَدۡرَىٰكَ مَا ٱلطَّارِقُ ٢ ٱلنَّجۡمُ ٱلثَّاقِبُ
٣ إِن كُلُّ نَفۡسٖ لَّمَّا عَلَيۡهَا حَافِظٞ ٤ فَلۡيَنظُرِ ٱلۡإِنسَٰنُ مِمَّ خُلِقَ ٥
خُلِقَ مِن مَّآءٖ دَافِقٖ ٦ يَخۡرُجُ مِنۢ بَيۡنِ ٱلصُّلۡبِ وَٱلتَّرَآئِبِ ٧ إِنَّهُۥ عَلَىٰ
رَجۡعِهِۦ لَقَادِرٞ ٨ يَوۡمَ تُبۡلَى ٱلسَّرَآئِرُ ٩ فَمَا لَهُۥ مِن قُوَّةٖ وَلَا نَاصِرٖ
١٠ وَٱلسَّمَآءِ ذَاتِ ٱلرَّجۡعِ ١١ وَٱلۡأَرۡضِ ذَاتِ ٱلصَّدۡعِ ١٢ إِنَّهُۥ
لَقَوۡلٞ فَصۡلٞ ١٣ وَمَا هُوَ بِٱلۡهَزۡلِ ١٤ إِنَّهُمۡ يَكِيدُونَ كَيۡدٗا ١٥
وَأَكِيدُ كَيۡدٗا ١٦ فَمَهِّلِ ٱلۡكَٰفِرِينَ أَمۡهِلۡهُمۡ رُوَيۡدَۢا ١٧

سُورَةُ الأَعلَى

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

سَبِّحِ ٱسۡمَ رَبِّكَ ٱلۡأَعۡلَى ١ ٱلَّذِي خَلَقَ فَسَوَّىٰ ٢ وَٱلَّذِي قَدَّرَ فَهَدَىٰ
٣ وَٱلَّذِيٓ أَخۡرَجَ ٱلۡمَرۡعَىٰ ٤ فَجَعَلَهُۥ غُثَآءً أَحۡوَىٰ ٥ سَنُقۡرِئُكَ
فَلَا تَنسَىٰٓ ٦ إِلَّا مَا شَآءَ ٱللَّهُۚ إِنَّهُۥ يَعۡلَمُ ٱلۡجَهۡرَ وَمَا يَخۡفَىٰ ٧ وَنُيَسِّرُكَ
لِلۡيُسۡرَىٰ ٨ فَذَكِّرۡ إِن نَّفَعَتِ ٱلذِّكۡرَىٰ ٩ سَيَذَّكَّرُ مَن يَخۡشَىٰ ١٠

الحِزبُ ٦٠

سورەتی ﴿ الطَّارِقِ ﴾

﴿بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ﴾ بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

﴿وَٱلسَّمَآءِ وَٱلطَّارِقِ﴾ سوێند بە ئاسمان و ئەوەی کە لەشەوا دەردەکەوێ ﴿١﴾ ﴿وَمَآ أَدۡرَىٰكَ مَا ٱلطَّارِقُ﴾
تۆ چوزانیت دەرکەوتووی شەو چی یە ؟ ﴿٢﴾ ﴿ٱلنَّجۡمُ ٱلثَّاقِبُ﴾ ئەستێرەی درەخشانی تاریکی کون
کەرە ﴿٣﴾ ﴿إِن كُلُّ نَفۡسٍ لَّمَّا عَلَيۡهَا حَافِظٌ﴾ (سوێند بەمانە) کەس نی یە کە چاودێرێکی بەسەرەوە نەبێ ﴿٤﴾
﴿فَلۡيَنظُرِ ٱلۡإِنسَٰنُ مِمَّ خُلِقَ﴾ دەی با مرۆڤ سەرنج بدات کە لەچی دروست کراوە ﴿٥﴾ ﴿خُلِقَ مِن مَّآءٍ دَافِقٍ﴾
دروست کراوە لە ئاوێکی فڕێدراو (هەڵقولاو) ﴿٦﴾ ﴿يَخۡرُجُ مِنۢ بَيۡنِ ٱلصُّلۡبِ وَٱلتَّرَآئِبِ﴾ کە دەردەچێ لە
ناوەندی پشت (ی پیاو) و دانەی (پەراسووی) سنگی (ژن) ەوە ﴿٧﴾ ﴿إِنَّهُۥ عَلَىٰ رَجۡعِهِۦ لَقَادِرٞ﴾ بەڕاستی خوا
بەدەسەڵاتە لەسەر زیندوو کردنەوەی ﴿٨﴾ ﴿يَوۡمَ تُبۡلَى ٱلسَّرَآئِرُ﴾ لە ڕۆژێکدا کە هەرچی نهێنی هەیە ئاشکرا
دەکرێ ﴿٩﴾ ﴿فَمَا لَهُۥ مِن قُوَّةٖ وَلَا نَاصِرٖ﴾ ئەو نە هێزێك شك دەبات و نە پشتیوانێك ﴿١٠﴾ ﴿وَٱلسَّمَآءِ ذَاتِ ٱلرَّجۡعِ﴾
سوێند بە ئاسمانی خاوەن باران ﴿١١﴾ ﴿وَٱلۡأَرۡضِ ذَاتِ ٱلصَّدۡعِ﴾ وە بەزەوی خاوەن درزو قڵیش ﴿١٢﴾
﴿إِنَّهُۥ لَقَوۡلٞ فَصۡلٞ﴾ بێگومان ئەم(قورئانە)م وتەی ڕاست و جیاکەرەوەیە ﴿١٣﴾ ﴿وَمَا هُوَ بِٱلۡهَزۡلِ﴾ وە گاڵتە نی
یە ﴿١٤﴾ ﴿إِنَّهُمۡ يَكِيدُونَ كَيۡدٗا﴾ بێگومان بێ بڕواکان (پیلان دەگێڕن) و فێڵ دەکەن چۆن فێڵ کردنێك ﴿١٥﴾
﴿وَأَكِيدُ كَيۡدٗا﴾ وە منیش پیلان دەگێڕم (ونەخشە دەکێشم لەبەرامبەر پیلانی ئەواندا) چۆن پیلان
ونەخشە کێشانێك ﴿١٦﴾ ﴿فَمَهِّلِ ٱلۡكَٰفِرِينَ﴾ ئەمجا (تۆش ئەی پێغەمبەر ﷺ) مۆڵەتی بێ بڕواکان
بدە ﴿أَمۡهِلۡهُمۡ رُوَيۡدَۢا﴾ منیش کەمێك لێیان دەوەستم (پاشان دەبینیت چیان بەسەر دەهێنم بە
سزادانایان) ﴿١٧﴾

سورەتی ﴿ الأَعۡلَىٰ ﴾

﴿بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ﴾ بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

﴿سَبِّحِ ٱسۡمَ رَبِّكَ ٱلۡأَعۡلَى﴾ تەسبیحاتی پەروەردگاری هەرە بڵندت بکە ﴿١﴾ ﴿ٱلَّذِي خَلَقَ فَسَوَّىٰ﴾ ئەوەی (هەموو
شتێکی) دروست کردووەو ڕێك وپێکی کردووە ﴿٢﴾ ﴿وَٱلَّذِي قَدَّرَ فَهَدَىٰ﴾ وە ئەوەی کە نەخشەی
کێشاوە(بۆ هەموو شتێك) ئەمجا شارەزای کردووە ﴿٣﴾ ﴿وَٱلَّذِيٓ أَخۡرَجَ ٱلۡمَرۡعَىٰ﴾ وە ئەوەی کە لەوەڕی
دەرهێناوە ﴿٤﴾ ﴿فَجَعَلَهُۥ غُثَآءً أَحۡوَىٰ﴾ ئەمجا دەیکات بە پوشی ڕەش داگەڕاو ﴿٥﴾ ﴿سَنُقۡرِئُكَ فَلَا تَنسَىٰٓ﴾
(ئەی موحەممەد ﷺ قورئانت) بەسەردا دەخوێنینەوەو هەرگیز بیرت ناچێتەوە ﴿٦﴾ ﴿إِلَّا مَا شَآءَ ٱللَّهُ﴾
مەگەر ئەوەی کە خوا بیەوێت ﴿إِنَّهُۥ يَعۡلَمُ ٱلۡجَهۡرَ وَمَا يَخۡفَىٰ﴾ بێگومان ئەو بە هەموو شتێکی ئاشکراو پەنهان
ئاگادارە ﴿٧﴾ ﴿وَنُيَسِّرُكَ لِلۡيُسۡرَىٰ﴾ وە یارمەتیت دەدەین بۆ ڕێ ی ئاسان ﴿٨﴾ ﴿فَذَكِّرۡ إِن نَّفَعَتِ ٱلذِّكۡرَىٰ﴾ ئەمجا
تۆش هەردەم ئامۆژگاری بکە ئەگەر سوودی گەیاند ﴿٩﴾ ﴿سَيَذَّكَّرُ مَن يَخۡشَىٰ﴾ بێگومان ئەوەی لە خوا
بترسێ پەندی لێ وەردەگرێ ﴿١٠﴾

وَيَتَجَنَّبُهَا ٱلۡأَشۡقَى ١١ ٱلَّذِي يَصۡلَى ٱلنَّارَ ٱلۡكُبۡرَىٰ ١٢ ثُمَّ لَا يَمُوتُ
فِيهَا وَلَا يَحۡيَىٰ ١٣ قَدۡ أَفۡلَحَ مَن تَزَكَّىٰ ١٤ وَذَكَرَ ٱسۡمَ رَبِّهِۦ فَصَلَّىٰ ١٥
بَلۡ تُؤۡثِرُونَ ٱلۡحَيَوٰةَ ٱلدُّنۡيَا ١٦ وَٱلۡأٓخِرَةُ خَيۡرٞ وَأَبۡقَىٰٓ ١٧ إِنَّ
هَٰذَا لَفِي ٱلصُّحُفِ ٱلۡأُولَىٰ ١٨ صُحُفِ إِبۡرَٰهِيمَ وَمُوسَىٰ ١٩

سُورَةُ الغَاشِيَةِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

هَلۡ أَتَىٰكَ حَدِيثُ ٱلۡغَٰشِيَةِ ١ وُجُوهٞ يَوۡمَئِذٍ خَٰشِعَةٌ ٢ عَامِلَةٞ
نَّاصِبَةٞ ٣ تَصۡلَىٰ نَارًا حَامِيَةٗ ٤ تُسۡقَىٰ مِنۡ عَيۡنٍ ءَانِيَةٖ ٥ لَّيۡسَ
لَهُمۡ طَعَامٌ إِلَّا مِن ضَرِيعٖ ٦ لَّا يُسۡمِنُ وَلَا يُغۡنِي مِن جُوعٖ ٧ وُجُوهٞ
يَوۡمَئِذٖ نَّاعِمَةٞ ٨ لِّسَعۡيِهَا رَاضِيَةٞ ٩ فِي جَنَّةٍ عَالِيَةٖ ١٠ لَّا تَسۡمَعُ
فِيهَا لَٰغِيَةٗ ١١ فِيهَا عَيۡنٞ جَارِيَةٞ ١٢ فِيهَا سُرُرٞ مَّرۡفُوعَةٞ ١٣ وَأَكۡوَابٞ
مَّوۡضُوعَةٞ ١٤ وَنَمَارِقُ مَصۡفُوفَةٞ ١٥ وَزَرَابِيُّ مَبۡثُوثَةٌ ١٦ أَفَلَا يَنظُرُونَ
إِلَى ٱلۡإِبِلِ كَيۡفَ خُلِقَتۡ ١٧ وَإِلَى ٱلسَّمَآءِ كَيۡفَ رُفِعَتۡ ١٨ وَإِلَى
ٱلۡجِبَالِ كَيۡفَ نُصِبَتۡ ١٩ وَإِلَى ٱلۡأَرۡضِ كَيۡفَ سُطِحَتۡ ٢٠
فَذَكِّرۡ إِنَّمَآ أَنتَ مُذَكِّرٞ ٢١ لَّسۡتَ عَلَيۡهِم بِمُصَيۡطِرٍ ٢٢

﴿وَيَتَجَنَّبُهَا ٱلۡأَشۡقَى﴾ وە ئـەوەی زۆر خراپیـش بـێ خۆی لـێ دوور دەخاتەوە ﴿١١﴾ ﴿ٱلَّذِي يَصۡلَى ٱلنَّارَ ٱلۡكُبۡرَىٰ﴾
ئـەوەی دەچێتـە نـاو ئاگـری هـەرە گـەورەوە ﴿١٢﴾ ﴿ثُمَّ لَا يَمُوتُ فِيهَا وَلَا يَحۡيَىٰ﴾ لەپاشـان نـە دەمـرێ تێیـدا
(تا ڕزگاری بێت) وە نە دەژی (تێیدا بە ئاسایی) ﴿١٣﴾ ﴿قَدۡ أَفۡلَحَ مَن تَزَكَّىٰ﴾ بەڕاستی سەرفراز بوو ئەوەی کە
خـۆی پاك ڕاگرت ﴿١٤﴾ ﴿وَذَكَرَ ٱسۡمَ رَبِّهِۦ فَصَلَّىٰ﴾ وەناوی پەروەردگـاری خۆی دەبات و کەوتە نوێژ کردن
(وپاڕایەوە) ﴿١٥﴾ ﴿بَلۡ تُؤۡثِرُونَ ٱلۡحَيَوٰةَ ٱلدُّنۡيَا﴾ بەڵکو ئێوە ژیانی دونیا هەڵدەبژێرن ﴿١٦﴾ ﴿وَٱلۡأٓخِرَةُ خَيۡرٞ وَأَبۡقَىٰٓ﴾
کەچی(ژیانـی) دوا ڕۆژ باشـترو پایـە دارتـرە ﴿١٧﴾ ﴿إِنَّ هَٰذَا لَفِي ٱلصُّحُفِ ٱلۡأُولَىٰ﴾ بـێ گومـان ئەمـەی
(کەباسکرا) لە نامەی پێشوەکاندایە ﴿١٨﴾ ﴿صُحُفِ إِبۡرَٰهِيمَ وَمُوسَىٰ﴾ نامەکانی ئیبراهیم و مووسا ﴿١٩﴾

سورەتی ﴿ ٱلۡغَاشِيَةِ ﴾

﴿بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ﴾ بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

﴿هَلۡ أَتَىٰكَ حَدِيثُ ٱلۡغَٰشِيَةِ﴾ ئایـا هەواڵی ڕۆژی دوایی(ڕۆژی داپۆشـەرت) پێگەشـتووە ﴿١﴾ ﴿وُجُوهٞ يَوۡمَئِذٍ
خَٰشِعَةٌ﴾ زۆر دەم و چاو لەو ڕۆژەدا ترسـناك و ڕیسواو شەرمەزارن ﴿٢﴾ ﴿عَامِلَةٞ نَّاصِبَةٞ﴾ هەوڵدەرێکی
ڕەنجـەڕۆن ﴿٣﴾ ﴿تَصۡلَىٰ نَارًا حَامِيَةٗ﴾ دەچنـە نـاو ئاگـری هـەرە گەرمـەوە ﴿٤﴾ ﴿تُسۡقَىٰ مِنۡ عَيۡنٍ ءَانِيَةٖ﴾ ئـاو
دەدرێن لەسـەرچاوەی کوڵ بەکوڵ و زۆر گەرم ﴿٥﴾ ﴿لَّيۡسَ لَهُمۡ طَعَامٌ إِلَّا مِن ضَرِيعٖ﴾ خۆراکیان هەر دڕکی
حوشـتر خوار(ی ئاگرینە) ﴿٦﴾ ﴿لَّا يُسۡمِنُ وَلَا يُغۡنِي مِن جُوعٖ﴾ نە قەڵەوی دەکات و نە برسێتی لا دەبات ﴿٧﴾
﴿وُجُوهٞ يَوۡمَئِذٖ نَّاعِمَةٞ﴾ زۆر ڕوخسـار لـەو ڕۆژەدا پـاراوە (جوان وگەشـن) ﴿٨﴾ ﴿لِّسَعۡيِهَا رَاضِيَةٞ﴾ ڕازیین
لەکۆششی خۆیان ﴿٩﴾ ﴿فِي جَنَّةٍ عَالِيَةٖ﴾ وان لە بەهەشتی بەرزو بڵندا ﴿١٠﴾ ﴿لَّا تَسۡمَعُ فِيهَا لَٰغِيَةٗ﴾ قسەی هیچ
وپوچی تێدا نابیسـتن ﴿١١﴾ ﴿فِيهَا عَيۡنٞ جَارِيَةٞ﴾ تێیدایەتی سەرچاوەی ڕەوان ﴿١٢﴾ ﴿فِيهَا سُرُرٞ مَّرۡفُوعَةٞ﴾ تێیدایەتی
زۆر قەنەفـە و تەختـی بەرز ﴿١٣﴾ ﴿وَأَكۡوَابٞ مَّوۡضُوعَةٞ﴾ وە پەرداخی دانراو ﴿١٤﴾ ﴿وَنَمَارِقُ مَصۡفُوفَةٞ﴾ وە پشـتی
ڕیزکراو ﴿١٥﴾ ﴿وَزَرَابِيُّ مَبۡثُوثَةٌ﴾ وە قاڵی ڕاخراو لە هەموو لایەکەوە ﴿١٦﴾ ﴿أَفَلَا يَنظُرُونَ إِلَى ٱلۡإِبِلِ كَيۡفَ خُلِقَتۡ﴾ دەی
بۆ وورد نابنەوە لە حوشتر کە چۆن دروست کراوە ﴿١٧﴾ ﴿وَإِلَى ٱلسَّمَآءِ كَيۡفَ رُفِعَتۡ﴾ وە لە ئاسمان کە چۆن
بەرز کراوەتەوە ﴿١٨﴾ ﴿وَإِلَى ٱلۡجِبَالِ كَيۡفَ نُصِبَتۡ﴾ وە لە شاخەکان کە چۆن داکوتراون و دامەزرێنراون؟ ﴿١٩﴾
﴿وَإِلَى ٱلۡأَرۡضِ كَيۡفَ سُطِحَتۡ﴾ وە لـە زەوی کـە چـۆن ڕاخـراوە ﴿٢٠﴾ ﴿فَذَكِّرۡ إِنَّمَآ أَنتَ مُذَكِّرٞ﴾ کەوابوو
ئامۆژگـاری بکـە، تـۆ هەر ئامۆژگـاری کاریـت ﴿٢١﴾ ﴿لَّسۡتَ عَلَيۡهِم بِمُصَيۡطِرٍ﴾ تۆ دەسـەڵات دار نیت
بەسەریاندا ﴿٢٢﴾

إِلَّا مَن تَوَلَّىٰ وَكَفَرَ ﴿٢٣﴾ فَيُعَذِّبُهُ ٱللَّهُ ٱلۡعَذَابَ ٱلۡأَكۡبَرَ ﴿٢٤﴾
إِنَّ إِلَيۡنَآ إِيَابَهُمۡ ﴿٢٥﴾ ثُمَّ إِنَّ عَلَيۡنَا حِسَابَهُم ﴿٢٦﴾

سُورَةُ الفَجۡرِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

وَٱلۡفَجۡرِ ﴿١﴾ وَلَيَالٍ عَشۡرٖ ﴿٢﴾ وَٱلشَّفۡعِ وَٱلۡوَتۡرِ ﴿٣﴾ وَٱلَّيۡلِ إِذَا يَسۡرِ ﴿٤﴾
هَلۡ فِي ذَٰلِكَ قَسَمٞ لِّذِي حِجۡرٍ ﴿٥﴾ أَلَمۡ تَرَ كَيۡفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِعَادٍ ﴿٦﴾
إِرَمَ ذَاتِ ٱلۡعِمَادِ ﴿٧﴾ ٱلَّتِي لَمۡ يُخۡلَقۡ مِثۡلُهَا فِي ٱلۡبِلَٰدِ ﴿٨﴾ وَثَمُودَ ٱلَّذِينَ
جَابُواْ ٱلصَّخۡرَ بِٱلۡوَادِ ﴿٩﴾ وَفِرۡعَوۡنَ ذِي ٱلۡأَوۡتَادِ ﴿١٠﴾ ٱلَّذِينَ طَغَوۡاْ فِي
ٱلۡبِلَٰدِ ﴿١١﴾ فَأَكۡثَرُواْ فِيهَا ٱلۡفَسَادَ ﴿١٢﴾ فَصَبَّ عَلَيۡهِمۡ رَبُّكَ سَوۡطَ
عَذَابٍ ﴿١٣﴾ إِنَّ رَبَّكَ لَبِٱلۡمِرۡصَادِ ﴿١٤﴾ فَأَمَّا ٱلۡإِنسَٰنُ إِذَا مَا ٱبۡتَلَىٰهُ
رَبُّهُۥ فَأَكۡرَمَهُۥ وَنَعَّمَهُۥ فَيَقُولُ رَبِّيٓ أَكۡرَمَنِ ﴿١٥﴾ وَأَمَّآ إِذَا مَا ٱبۡتَلَىٰهُ
فَقَدَرَ عَلَيۡهِ رِزۡقَهُۥ فَيَقُولُ رَبِّيٓ أَهَٰنَنِ ﴿١٦﴾ كَلَّاۖ بَل لَّا تُكۡرِمُونَ
ٱلۡيَتِيمَ ﴿١٧﴾ وَلَا تَحَٰٓضُّونَ عَلَىٰ طَعَامِ ٱلۡمِسۡكِينِ ﴿١٨﴾ وَتَأۡكُلُونَ
ٱلتُّرَاثَ أَكۡلٗا لَّمّٗا ﴿١٩﴾ وَتُحِبُّونَ ٱلۡمَالَ حُبّٗا جَمّٗا ﴿٢٠﴾ كَلَّآۖ إِذَا
دُكَّتِ ٱلۡأَرۡضُ دَكّٗا دَكّٗا ﴿٢١﴾ وَجَآءَ رَبُّكَ وَٱلۡمَلَكُ صَفّٗا صَفّٗا ﴿٢٢﴾

﴿إِلَّا مَن تَوَلَّىٰ وَكَفَرَ﴾ بەڵام ئەو کەسەی کە پشت هەڵکاو بێ بڕوا بێت ﴿٢٣﴾ ﴿فَيُعَذِّبُهُ ٱللَّهُ ٱلْعَذَابَ ٱلْأَكْبَرَ﴾
ئـەوە خـوا سـزای دەدات بە سـزای زۆر گـەورە ﴿٢٤﴾ ﴿إِنَّ إِلَيْنَآ إِيَابَهُمْ﴾ بێگومان هەر بـۆ لای ئێمەیە
گەڕانەوەیان ﴿٢٥﴾ ﴿ثُمَّ إِنَّ عَلَيْنَا حِسَابَهُم﴾ لە پاشان بەڕاستی لەسەر ئێمەیە لێ پرسینەوەیان ﴿٢٦﴾

سورەتی ﴿ ٱلْفَجْرِ ﴾

﴿بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ﴾ بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

﴿وَٱلْفَجْرِ﴾ سـوێند بە بەرەبەیان ﴿١﴾ ﴿وَلَيَالٍ عَشْرٍ﴾ وە بە دە شـەوی سەرەتای مانگ(ی ذي الحجة) ﴿٢﴾
﴿وَٱلشَّفْعِ وَٱلْوَتْرِ﴾ وە بەتـاك و جـووت ﴿٣﴾ ﴿وَٱلَّيْلِ إِذَا يَسْرِ﴾ وە بەشـەوگار کاتێـك کـە تـێ دەپەڕێت ﴿٤﴾
﴿هَلْ فِى ذَٰلِكَ قَسَمٌ لِّذِى حِجْرٍ﴾ ئایا ئەمانەی کە سوێندیان پێ خورا شایستەی سوێند پێ خواردن نیین لای
کەسانی تێگەیشتوو ﴿٥﴾ ﴿أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِعَادٍ﴾ ئایا نابینیت کە پەروەردگاری تۆ چی کرد بە گەلی عاد
﴿٦﴾ ﴿إِرَمَ ذَاتِ ٱلْعِمَادِ﴾ وە بەهۆزی ئیرەم ؟ خاوەنی پایە (و دەسـەلات) ﴿٧﴾ ﴿ٱلَّتِى لَمْ يُخْلَقْ مِثْلُهَا فِى ٱلْبِلَٰدِ﴾ کە
وێنەیان دروست نەکرابوو لە هەموو وولاتدا ﴿٨﴾ ﴿وَثَمُودَ ٱلَّذِينَ جَابُوا۟ ٱلصَّخْرَ بِٱلْوَادِ﴾ وە(چی کرد) بە گەلی
سەموود ئەوانەی کە(شاخی) بەردیان دەتاشیی لە شیو و دۆڵەکاندا ﴿٩﴾ ﴿وَفِرْعَوْنَ ذِى ٱلْأَوْتَادِ﴾ وە فیرعەونی
خـاوەن سـنگی زۆر(وەك ئەهرامـەکان ،کـە وەك سـنگ چـوون بە زەویـدا) ﴿١٠﴾ ﴿ٱلَّذِينَ طَغَوْا۟ فِى ٱلْبِلَٰدِ﴾
ئەوانـەی کـە یاخـی بـوون لـە ولاتـدا ﴿١١﴾ ﴿فَأَكْثَرُوا۟ فِيهَا ٱلْفَسَادَ﴾ وە زۆریـان خراپـە تێداکـرد ﴿١٢﴾
﴿فَصَبَّ عَلَيْهِمْ رَبُّكَ سَوْطَ عَذَابٍ﴾ ئەمجـا پەروەردگاری تۆ دایگرتن بە قامچی سـزا ﴿١٣﴾ ﴿إِنَّ رَبَّكَ لَبِٱلْمِرْصَادِ﴾
بەڕاسـتی پەروەردگـاری تـۆ لە کەمینی سـتەم کارانداــە ﴿١٤﴾ ﴿فَأَمَّا ٱلْإِنسَٰنُ إِذَا مَا ٱبْتَلَىٰهُ رَبُّهُۥ﴾ جا کاتێك
کـە خـوا ئادەمـی تاقی کـردەوە ﴿فَأَكْرَمَهُۥ وَنَعَّمَهُۥ﴾ و ڕێـزی گرت و نازو نیعمەتی بەسـەردا ڕشت
﴿فَيَقُولُ رَبِّىٓ أَكْرَمَنِ﴾ ئەوە دەڵـێ پەروەردگارم ڕێزی گرتووم ﴿١٥﴾ ﴿وَأَمَّآ إِذَا مَا ٱبْتَلَىٰهُ فَقَدَرَ عَلَيْهِ رِزْقَهُۥ﴾ وە ئەگەر
تاقـی کـردەوەو ڕۆزی کـەم پێدا ﴿فَيَقُولُ رَبِّىٓ أَهَٰنَنِ﴾ ئەوسـا دەڵـێ پەروەردگارم ڕیسـوای کردووم ﴿١٦﴾
﴿كَلَّا﴾ نـەء وانـی یە (کە ئێوە بیری لێ دەکەنـەوە) ﴿بَل لَّا تُكْرِمُونَ ٱلْيَتِيمَ﴾ بەڵکو ئێوە ڕێزی هەتیوان
ناگـرن ﴿١٧﴾ ﴿وَلَا تَحَٰٓضُّونَ عَلَىٰ طَعَامِ ٱلْمِسْكِينِ﴾ وە هانـی یەکتری نادەن لەسـەر خواردەمەنـی دان(و بەخێو
کردنی) هەژاران ﴿١٨﴾ ﴿وَتَأْكُلُونَ ٱلتُّرَاثَ أَكْلًا لَّمًّا﴾ (بەڵکو سەرەڕای ئەمەش بەشە) میراتی(بەشداران)
هەمووی(بـە هەڵپـە) دەخۆن ﴿١٩﴾ ﴿وَتُحِبُّونَ ٱلْمَالَ حُبًّا جَمًّا﴾ وە ماڵ و سـامانتان خۆش دەوێت بە خۆش
ویستنێکی زۆر ﴿٢٠﴾ ﴿كَلَّآ إِذَا دُكَّتِ ٱلْأَرْضُ دَكًّا دَكًّا﴾ نابێ وا بکەن ! کاتێك کەزەوی بە توندی درا بەیەکدا و
پارە پارە کرا ﴿٢١﴾ ﴿وَجَآءَ رَبُّكَ وَٱلْمَلَكُ صَفًّا صَفًّا﴾ (لەڕۆژی دواییدا) پەروەردگارت دێت (بۆ لێپرسینەوەی
خەڵکی، هاتنێك شـیاوی زاتی خۆی بێت، بڕوامان پێیەتی بەبـێ هیچ لێچواندن ولێکدانەوەیەك، وە
چۆنیەتیەکەی نازانین، تەنها خودا خۆی دەزانێت) وە فریشتەکانیش پۆل پۆل دێن ﴿٢٢﴾

وَجِاْيٓءَ يَوْمَئِذِۭ بِجَهَنَّمَۚ يَوْمَئِذٖ يَتَذَكَّرُ ٱلْإِنسَٰنُ وَأَنَّىٰ
لَهُ ٱلذِّكْرَىٰ ﴿٢٣﴾ يَقُولُ يَٰلَيْتَنِي قَدَّمْتُ لِحَيَاتِي ﴿٢٤﴾ فَيَوْمَئِذٖ
لَّا يُعَذِّبُ عَذَابَهُۥٓ أَحَدٞ ﴿٢٥﴾ وَلَا يُوثِقُ وَثَاقَهُۥٓ أَحَدٞ ﴿٢٦﴾ يَٰٓأَيَّتُهَا
ٱلنَّفْسُ ٱلْمُطْمَئِنَّةُ ﴿٢٧﴾ ٱرْجِعِيٓ إِلَىٰ رَبِّكِ رَاضِيَةٗ مَّرْضِيَّةٗ ﴿٢٨﴾
فَٱدْخُلِي فِي عِبَٰدِي ﴿٢٩﴾ وَٱدْخُلِي جَنَّتِي ﴿٣٠﴾

سُورَةُ البَلَدِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

لَآ أُقْسِمُ بِهَٰذَا ٱلْبَلَدِ ﴿١﴾ وَأَنتَ حِلُّۢ بِهَٰذَا ٱلْبَلَدِ ﴿٢﴾ وَوَالِدٖ وَمَا وَلَدَ
﴿٣﴾ لَقَدْ خَلَقْنَا ٱلْإِنسَٰنَ فِي كَبَدٍ ﴿٤﴾ أَيَحْسَبُ أَن لَّن يَقْدِرَ عَلَيْهِ
أَحَدٞ ﴿٥﴾ يَقُولُ أَهْلَكْتُ مَالٗا لُّبَدًا ﴿٦﴾ أَيَحْسَبُ أَن لَّمْ يَرَهُۥٓ أَحَدٌ
﴿٧﴾ أَلَمْ نَجْعَل لَّهُۥ عَيْنَيْنِ ﴿٨﴾ وَلِسَانٗا وَشَفَتَيْنِ ﴿٩﴾ وَهَدَيْنَٰهُ
ٱلنَّجْدَيْنِ ﴿١٠﴾ فَلَا ٱقْتَحَمَ ٱلْعَقَبَةَ ﴿١١﴾ وَمَآ أَدْرَىٰكَ مَا ٱلْعَقَبَةُ ﴿١٢﴾
فَكُّ رَقَبَةٍ ﴿١٣﴾ أَوْ إِطْعَٰمٞ فِي يَوْمٖ ذِي مَسْغَبَةٖ ﴿١٤﴾ يَتِيمٗا ذَا مَقْرَبَةٍ
﴿١٥﴾ أَوْ مِسْكِينٗا ذَا مَتْرَبَةٖ ﴿١٦﴾ ثُمَّ كَانَ مِنَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَتَوَاصَوْاْ
بِٱلصَّبْرِ وَتَوَاصَوْاْ بِٱلْمَرْحَمَةِ ﴿١٧﴾ أُوْلَٰٓئِكَ أَصْحَٰبُ ٱلْمَيْمَنَةِ ﴿١٨﴾

رُبع الحِزب ٦٠

﴿وَجِاْيٓءَ يَوۡمَئِذِۭ بِجَهَنَّمَۚ﴾ وە لـەو ڕۆژەدا دۆزەخ دەهێنرێت(بۆ سـاحەی مەحشـەر) ﴿يَوۡمَئِذٖ يَتَذَكَّرُ
ٱلۡإِنسَٰنُ﴾ لـەو ڕۆژەدا ئینسـان(کردەوەی خـۆی) بیـر دەکەوێتـەوە ﴿وَأَنَّىٰ لَهُ ٱلذِّكۡرَىٰ﴾ بـەڵام ئـەو
بیر کەوتنەوەیە چ سوودێك بەو دەگەیەنێت؟ (٢٣) ﴿يَقُولُ يَٰلَيۡتَنِي قَدَّمۡتُ لِحَيَاتِي﴾ (ئەمجا بە داخەوە) دەڵێ
خۆزگـە لە دونیادا کاری چاکەم پێش بخسـتایە بۆ ئەم ژیانەم (٢٤) ﴿فَيَوۡمَئِذٖ لَّا يُعَذِّبُ عَذَابَهُۥٓ أَحَدٞ﴾ ئەمجا
لەو ڕۆژەدا کەس سزای کەس نادات وەکو سزای خوا (٢٥) ﴿وَلَا يُوثِقُ وَثَاقَهُۥٓ أَحَدٞ﴾ وە کەس کەلەپچەی
کـەس ناکات وەکو کەلەپچە کردنی خوا (بۆ بێ بـاوەڕان) (٢٦) ﴿يَٰٓأَيَّتُهَا ٱلنَّفۡسُ ٱلۡمُطۡمَئِنَّةُ﴾ (لەو ڕۆژەدا
بە خوا پەرست دەووترێت) ئەی نەفسی بە ئارام (٢٧) ﴿ٱرۡجِعِيٓ إِلَىٰ رَبِّكِ رَاضِيَةٗ مَّرۡضِيَّةٗ﴾ بگەڕێرەوە بۆ لای
پەروەردگـاری خـۆت بە ڕەزامەندی و لێ ڕازی بوون (٢٨) ﴿فَٱدۡخُلِي فِي عِبَٰدِي﴾ ئەمجا بچۆرە ناو بەندە
چاکەکانی من (٢٩) ﴿وَٱدۡخُلِي جَنَّتِي﴾ و بچۆرە ناو بەهەشتی منەوە (٣٠)

سورەتی ﴿ ٱلۡبَلَدِ ﴾

﴿بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ﴾ بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

﴿لَآ أُقۡسِمُ بِهَٰذَا ٱلۡبَلَدِ﴾ سـوێند بـەم شـارە (کـە مەککەیـە) (١) ﴿وَأَنتَ حِلُّۢ بِهَٰذَا ٱلۡبَلَدِ﴾ وە تـۆ لـەو شـارەدا
نیشـتەجێی (کە ئازاردانی تۆی تێدا بڕیار دراوە) (٢) ﴿وَوَالِدٖ وَمَا وَلَدَ﴾ وە سـوێند بە باوك (باوکە ئادەم)
وئـەوەی کە لێی کەوتۆتەوە (٣) ﴿لَقَدۡ خَلَقۡنَا ٱلۡإِنسَٰنَ فِي كَبَدٍ﴾ سـوێند بەخوا بەڕاسـتی ئادەمیمان دروسـت
کـردووە هەمیشـە لەڕەنج و کێشـە ونارەحەتیدایـە (٤) ﴿أَيَحۡسَبُ أَن لَّن يَقۡدِرَ عَلَيۡهِ أَحَدٞ﴾ ئایـا وا دەزانێ کە
کەس دەسـەڵاتی بەسـەریدا نی یە (٥) ﴿يَقُولُ أَهۡلَكۡتُ مَالٗا لُّبَدًا﴾ (بەفیزەوە) دەڵێ ماڵی زۆرم لەناو داوەو
بەخشیووە (٦) ﴿أَيَحۡسَبُ أَن لَّمۡ يَرَهُۥٓ أَحَدٌ﴾ ئایا وا دەزانێ کە کەس نەیدیوە (٧) ﴿أَلَمۡ نَجۡعَل لَّهُۥ عَيۡنَيۡنِ﴾ ئایا دوو
چاومـان نەداوەتێ (٨) ﴿وَلِسَانٗا وَشَفَتَيۡنِ﴾ وە زمانێك و دوو لێومان پێ نەداوە؟ (٩) ﴿وَهَدَيۡنَٰهُ ٱلنَّجۡدَيۡنِ﴾
وە ڕێ ی چـاك و خراپمـان نیشـان نەداوە (١٠) ﴿فَلَا ٱقۡتَحَمَ ٱلۡعَقَبَةَ﴾ کەچی هێشـتا (زۆرێـك لە خەڵکی)
پەلامـاری پلـەی سـەختی نـەداوە (١١) ﴿وَمَآ أَدۡرَىٰكَ مَا ٱلۡعَقَبَةُ﴾ تۆ چوزانییـت پلەی سـەخت کامەیە (١٢)
﴿فَكُّ رَقَبَةٍ﴾ ئازاد کردنی کۆیلەیە (١٣) ﴿أَوۡ إِطۡعَٰمٞ فِي يَوۡمٖ ذِي مَسۡغَبَةٖ﴾ و ناندانە لەڕۆژی گرانی و برسێتی دا (١٤)
﴿يَتِيمٗا ذَا مَقۡرَبَةٍ﴾ بەهەتیـوی خـزم (١٥) ﴿أَوۡ مِسۡكِينٗا ذَا مَتۡرَبَةٖ﴾ یا بە هـەژاری خاکە سـەر (کەفتەکار) (١٦)
﴿ثُمَّ كَانَ مِنَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ﴾ سـەرەڕای ئەمانـەش لەو کەسـانە بێ کـە بڕوایـان هێنابێ ﴿وَتَوَاصَوۡاْ بِٱلصَّبۡرِ﴾
وە ئامۆژگـاری یەکتریان کردبـێ بە ئارامگرتن ﴿وَتَوَاصَوۡاْ بِٱلۡمَرۡحَمَةِ﴾ و ئامۆژگاری یەکتریان کردبێ بە
بەزەیی و میهرەبانی (١٧) ﴿أُوْلَٰٓئِكَ أَصۡحَٰبُ ٱلۡمَيۡمَنَةِ﴾ ئەوانە هاوەڵانی دەستی ڕاستن (١٨)

وَٱلَّذِينَ كَفَرُواْ بِـَٔايَٰتِنَا هُمْ أَصْحَٰبُ ٱلْمَشْـَٔمَةِ ﴿١٩﴾ عَلَيْهِمْ نَارٌ مُّؤْصَدَةُۢ ﴿٢٠﴾

سُورَةُ الشَّمْسِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

وَٱلشَّمْسِ وَضُحَىٰهَا ﴿١﴾ وَٱلْقَمَرِ إِذَا تَلَىٰهَا ﴿٢﴾ وَٱلنَّهَارِ إِذَا جَلَّىٰهَا
﴿٣﴾ وَٱلَّيْلِ إِذَا يَغْشَىٰهَا ﴿٤﴾ وَٱلسَّمَآءِ وَمَا بَنَىٰهَا ﴿٥﴾ وَٱلْأَرْضِ
وَمَا طَحَىٰهَا ﴿٦﴾ وَنَفْسٍ وَمَا سَوَّىٰهَا ﴿٧﴾ فَأَلْهَمَهَا فُجُورَهَا
وَتَقْوَىٰهَا ﴿٨﴾ قَدْ أَفْلَحَ مَن زَكَّىٰهَا ﴿٩﴾ وَقَدْ خَابَ مَن دَسَّىٰهَا
﴿١٠﴾ كَذَّبَتْ ثَمُودُ بِطَغْوَىٰهَآ ﴿١١﴾ إِذِ ٱنۢبَعَثَ أَشْقَىٰهَا ﴿١٢﴾ فَقَالَ لَهُمْ
رَسُولُ ٱللَّهِ نَاقَةَ ٱللَّهِ وَسُقْيَٰهَا ﴿١٣﴾ فَكَذَّبُوهُ فَعَقَرُوهَا فَدَمْدَمَ
عَلَيْهِمْ رَبُّهُم بِذَنۢبِهِمْ فَسَوَّىٰهَا ﴿١٤﴾ وَلَا يَخَافُ عُقْبَٰهَا ﴿١٥﴾

سُورَةُ اللَّيْلِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

وَٱلَّيْلِ إِذَا يَغْشَىٰ ﴿١﴾ وَٱلنَّهَارِ إِذَا تَجَلَّىٰ ﴿٢﴾ وَمَا خَلَقَ ٱلذَّكَرَ وَٱلْأُنثَىٰٓ ﴿٣﴾
إِنَّ سَعْيَكُمْ لَشَتَّىٰ ﴿٤﴾ فَأَمَّا مَنْ أَعْطَىٰ وَٱتَّقَىٰ ﴿٥﴾ وَصَدَّقَ بِٱلْحُسْنَىٰ ﴿٦﴾
فَسَنُيَسِّرُهُۥ لِلْيُسْرَىٰ ﴿٧﴾ وَأَمَّا مَنۢ بَخِلَ وَٱسْتَغْنَىٰ ﴿٨﴾ وَكَذَّبَ بِٱلْحُسْنَىٰ ﴿٩﴾

﴿وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِنَا هُمْ أَصْحَابُ الْمَشْأَمَةِ﴾ وە ئەوانەی کە بێ بڕوا بوون بە موعجیزەو نیشانەکانی ئێمە ئەوانە هاوەڵانی دەستی چەپن ﴿١٩﴾ ﴿عَلَيْهِمْ نَارٌ مُؤْصَدَةٌ﴾ دایگرتوون ئاگری دەرگا داخراو ﴿٢٠﴾

سورەتی ﴿الشَّمْسِ﴾

﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ﴾ بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

﴿وَالشَّمْسِ وَضُحَاهَا﴾ سوێند بەخۆر و ڕووناکیەکەی ﴿١﴾ ﴿وَالْقَمَرِ إِذَا تَلَاهَا﴾ وە سوێند بەمانگ کەدوا بەدوای ئەو هەڵبێ ﴿٢﴾ ﴿وَالنَّهَارِ إِذَا جَلَّاهَا﴾ وە سوێند بە ڕۆژ کاتێ کەخۆر دەردەخات ﴿٣﴾ ﴿وَاللَّيْلِ إِذَا يَغْشَاهَا﴾ وە سوێند بەشەو کەخۆر دادەپۆشێ ﴿٤﴾ ﴿وَالسَّمَاءِ وَمَا بَنَاهَا﴾ وە سوێند بە ئاسمان و بەوەی دروستی کردووە ﴿٥﴾ ﴿وَالْأَرْضِ وَمَا طَحَاهَا﴾ وە سوێند بە زەوی و ئەوەی ڕای خستووە ﴿٦﴾ ﴿وَنَفْسٍ وَمَا سَوَّاهَا﴾ وە سوێند بە نەفسی ئادەمی و ئەو زاتەیشی کە ڕێك و پێك بەدیهێناوە ﴿٧﴾ ﴿فَأَلْهَمَهَا فُجُورَهَا وَتَقْوَاهَا﴾ ئەمجا ڕێگای چەوت وخراپ وچاك و خواپەرستیشی پیشاندا ﴿٨﴾ ﴿قَدْ أَفْلَحَ مَنْ زَكَّاهَا﴾ (سوێند بە هەموو ئەوانە) بەڕاستی ڕزگاری بوو ئەو کەسەی کە نەفسی خۆی پاك کردەوە ﴿٩﴾ ﴿وَقَدْ خَابَ مَنْ دَسَّاهَا﴾ بێگومان نا ئومێد بوو ئەو کەسەی کە نەفسی خۆی(بە گوناە) وون و تاوانبار کرد ﴿١٠﴾ ﴿كَذَّبَتْ ثَمُودُ بِطَغْوَاهَا﴾ بڕوای نەهێنا هۆزی سەموود بەهۆی سەرکەشی یانەوە ﴿١١﴾ ﴿إِذِ انْبَعَثَ أَشْقَاهَا﴾ کاتێك کە خراپترینیان هەستایەوە (بۆ سەربڕینی حوشترەکە) ﴿١٢﴾ ﴿فَقَالَ لَهُمْ رَسُولُ اللَّهِ نَاقَةَ اللَّهِ وَسُقْيَاهَا﴾ ئەمجا پێغەمبەرەکەی خوا (صالح علیه السلام) پێ ی ووتن: واز بهێنن لەم حوشتری خوایە و نۆرە ئاوەکەی ﴿١٣﴾ ﴿فَكَذَّبُوهُ فَعَقَرُوهَا﴾ کەچی بڕوایان پێ نەکردو حوشترەکەیان سەر بڕی ﴿فَدَمْدَمَ عَلَيْهِمْ رَبُّهُمْ بِذَنْبِهِمْ فَسَوَّاهَا﴾ ئەمجا پەروەردگاری ئەوان سزای ڕشت بەسەریاندا بەهۆی گوناهەکانیانەوە و تەختی کردن ﴿١٤﴾ ﴿وَلَا يَخَافُ عُقْبَاهَا﴾ وە(خوا) ناترسێ لە پاشەڕۆژی ئەم (تۆڵە لێ سەندنەیان) ﴿١٥﴾

سورەتی ﴿اللَّيْلِ﴾

﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ﴾ بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

﴿وَاللَّيْلِ إِذَا يَغْشَىٰ﴾ سوێند بەشەو کاتێك کە(زەوی) دادەپۆشێ ﴿١﴾ ﴿وَالنَّهَارِ إِذَا تَجَلَّىٰ﴾ وە بەڕۆژ کاتێ کە ڕووناك دەبێتەوە ﴿٢﴾ ﴿وَمَا خَلَقَ الذَّكَرَ وَالْأُنْثَىٰ﴾ وە بەو زاتەی کە نێرو مێ ی دروست کردوە ﴿٣﴾ ﴿إِنَّ سَعْيَكُمْ لَشَتَّىٰ﴾ بەڕاستی هەوڵ و کۆششی ئێوە جۆراو جۆرە ﴿٤﴾ ﴿فَأَمَّا مَنْ أَعْطَىٰ وَاتَّقَىٰ﴾ ئەمجا ئەو کەسەی(ماڵ) ببەخشێ و لەخوا بترسێت و پارێزکاربێت ﴿٥﴾ ﴿وَصَدَّقَ بِالْحُسْنَىٰ﴾ وە بڕوای ببێ بەوەی زۆرچاکە(لا اله الا الله یا بەهەشت) ﴿٦﴾ ﴿فَسَنُيَسِّرُهُ لِلْيُسْرَىٰ﴾ ئەوە بێگومان یارمەتی دەدەین بۆ ڕێ ی ئاسان (کە چاکەیە) ﴿٧﴾ ﴿وَأَمَّا مَنْ بَخِلَ وَاسْتَغْنَىٰ﴾ وە ئەو کەسەی ڕژدی بکات (لەماڵ بەخشین) وخۆی بێ نیاز بزانێ (لە پاداشتی پەروەردگاری) ﴿٨﴾ ﴿وَكَذَّبَ بِالْحُسْنَىٰ﴾ وە بڕوای نەبێ بەچاکە (کە لا اله الا الله یە یان بەهەشت) ﴿٩﴾

فَسَنُيَسِّرُهُۥ لِلْعُسْرَىٰ ﴿١٠﴾ وَمَا يُغْنِى عَنْهُ مَالُهُۥٓ إِذَا تَرَدَّىٰٓ ﴿١١﴾ إِنَّ عَلَيْنَا
لَلْهُدَىٰ ﴿١٢﴾ وَإِنَّ لَنَا لَلْـَٔاخِرَةَ وَٱلْأُولَىٰ ﴿١٣﴾ فَأَنذَرْتُكُمْ نَارًا تَلَظَّىٰ ﴿١٤﴾
لَا يَصْلَىٰهَآ إِلَّا ٱلْأَشْقَى ﴿١٥﴾ ٱلَّذِى كَذَّبَ وَتَوَلَّىٰ ﴿١٦﴾ وَسَيُجَنَّبُهَا
ٱلْأَتْقَى ﴿١٧﴾ ٱلَّذِى يُؤْتِى مَالَهُۥ يَتَزَكَّىٰ ﴿١٨﴾ وَمَا لِأَحَدٍ عِندَهُۥ مِن نِّعْمَةٍ
تُجْزَىٰٓ ﴿١٩﴾ إِلَّا ٱبْتِغَآءَ وَجْهِ رَبِّهِ ٱلْأَعْلَىٰ ﴿٢٠﴾ وَلَسَوْفَ يَرْضَىٰ ﴿٢١﴾

سُورَةُ الضُّحَى

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

وَٱلضُّحَىٰ ﴿١﴾ وَٱلَّيْلِ إِذَا سَجَىٰ ﴿٢﴾ مَا وَدَّعَكَ رَبُّكَ وَمَا قَلَىٰ ﴿٣﴾
وَلَلْـَٔاخِرَةُ خَيْرٌ لَّكَ مِنَ ٱلْأُولَىٰ ﴿٤﴾ وَلَسَوْفَ يُعْطِيكَ رَبُّكَ
فَتَرْضَىٰٓ ﴿٥﴾ أَلَمْ يَجِدْكَ يَتِيمًا فَـَٔاوَىٰ ﴿٦﴾ وَوَجَدَكَ ضَآلًّا فَهَدَىٰ
﴿٧﴾ وَوَجَدَكَ عَآئِلًا فَأَغْنَىٰ ﴿٨﴾ فَأَمَّا ٱلْيَتِيمَ فَلَا تَقْهَرْ ﴿٩﴾
وَأَمَّا ٱلسَّآئِلَ فَلَا تَنْهَرْ ﴿١٠﴾ وَأَمَّا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَحَدِّثْ ﴿١١﴾

سُورَةُ الشَّرْحِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

أَلَمْ نَشْرَحْ لَكَ صَدْرَكَ ﴿١﴾ وَوَضَعْنَا عَنكَ وِزْرَكَ ﴿٢﴾

نصف الحزب ٦٠

﴿فَسَنُيَسِّرُهُۥ لِلْعُسْرَىٰ﴾ ئـەوە بێگومـان ڕێ ی سـەختی بۆ ئاسـان دەکەین. (١٠) ﴿وَمَا يُغْنِي عَنْهُ مَالُهُۥٓ إِذَا تَرَدَّىٰٓ﴾ وە
سـەروەت و سـامانەکەی قازانجی پێ ناگەیەنـێ کاتێك کە تیا دەچێ (١١) ﴿إِنَّ عَلَيْنَا لَلْهُدَىٰ﴾ بەڕاستی
لەسـەر ئێمەیـە ڕێنموونـی (١٢) ﴿وَإِنَّ لَنَا لَلْءَاخِرَةَ وَٱلْأُولَىٰ﴾ وە هەردوو جیهان هـی ئێمەیە (١٣) ﴿فَأَنذَرْتُكُمْ نَارًا
تَلَظَّىٰ﴾ من ئێوەم ترسـاند بە ئاگرێکی بڵێسـەدار(کە دۆزەخە) (١٤) ﴿لَا يَصْلَىٰهَآ إِلَّا ٱلْأَشْقَى﴾ کەس ناچێتە
نـاو دۆزەخـەوە خراپترین کەس نەبێت (١٥) ﴿ٱلَّذِى كَذَّبَ وَتَوَلَّىٰ﴾ ئەو کەسـەی کە بڕوای نەبێ و پشتی
هەڵکردبێ (لـە ئایینـی ڕاسـت) (١٦) ﴿وَسَيُجَنَّبُهَا ٱلْأَتْقَى﴾ وە لـێ ی دوور دەخرێتـەوە پارێزکارترین
کـەس (١٧) ﴿ٱلَّذِى يُؤْتِى مَالَهُۥ يَتَزَكَّىٰ﴾ ئەوەی ماڵی خۆی دەبەخشـێ تـا (دڵ و دەرونی) پاك ببێتەوە (١٨) ﴿وَمَا
لِأَحَدٍ عِندَهُۥ مِن نِّعْمَةٍ تُجْزَىٰٓ﴾ لە کاتێکدا کەس چاکەیەکی وای بەسـەریەوە نی یە کەپاداشت بدرێتەوە (١٩)
﴿إِلَّا ٱبْتِغَآءَ وَجْهِ رَبِّهِ ٱلْأَعْلَىٰ﴾ تەنها مەبەستی ڕەزامەندی پەروەردگاری بەرزو بڵندە (٢٠) ﴿وَلَسَوْفَ يَرْضَىٰ﴾
سوێند بەخوا(ئەو کەسەی وابێت) لەمەولا ڕازی دەبێ (بە پاداشتی دوا ڕۆژ) (٢١)

سورەتی ﴿ٱلضُّحَىٰ﴾

﴿بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ﴾ بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

﴿وَٱلضُّحَىٰ﴾ سـوێند بـە چێشـتەنگاو (١) ﴿وَٱلَّيْلِ إِذَا سَجَىٰ﴾ وە سـوێند بەشـەو کاتێك کە ئـارام دەگرێ
(بزرنگێتـەوە) (٢) ﴿مَا وَدَّعَكَ رَبُّكَ وَمَا قَلَىٰ﴾ پەروەردگـارت وازی لـێ نەهێناویت و لێـت دڵگیر نەبووە
(ئـەی موحوممـەد ﷺ) (٣) ﴿وَلَلْءَاخِرَةُ خَيْرٌ لَّكَ مِنَ ٱلْأُولَىٰ﴾ وە(پاداشـتی) دوا ڕۆژ بۆتـۆ چاکتـرە لـە
دونیـا (٤) ﴿وَلَسَوْفَ يُعْطِيكَ رَبُّكَ فَتَرْضَىٰٓ﴾ سـوێند بەخـوا لەمـەولا پەروەردگـارت ئەوەنـدەت پـێ
دەبەخشـێ کـە ڕازی ببیت (٥) ﴿أَلَمْ يَجِدْكَ يَتِيمًا فَـَٔاوَىٰ﴾ ئایا تۆی نەدیی بەهەتیـوی وحەواندیتیەوە (٦)
﴿وَوَجَدَكَ ضَآلًّا فَهَدَىٰ﴾ وە تـۆی نەدیـی بەسـەر لـێ شـێواوی وڕێنموونـی کردییـت (٧) ﴿وَوَجَدَكَ
عَآئِلًا فَأَغْنَىٰ﴾ وە ئایـا تـۆی نەدیـی بەهـەژاری ودەوڵەمەنـدی کردیـت (٨) ﴿فَأَمَّا ٱلْيَتِيمَ فَلَا تَقْهَرْ﴾
کەواتە (تۆش) هەتیوو مەچەوسێنەرەوە (٩) ﴿وَأَمَّا ٱلسَّآئِلَ فَلَا تَنْهَرْ﴾ وە هەڵمەشـاخێ بە پرسـیارکەر
(هەژارو سـواڵکەر) دا (١٠) ﴿وَأَمَّا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَحَدِّثْ﴾ وە نیعمەت و بەخششـی پەروەردگارت دەربخە
(بەیارمەتیدانی هەژاران) (١١)

سورەتی ﴿ٱلشَّرْحِ﴾

﴿بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ﴾ بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

﴿أَلَمْ نَشْرَحْ لَكَ صَدْرَكَ﴾ ئایا سـنگمان بۆ ئاسـوودەو گوشـاد نەکردییت (١) ﴿وَوَضَعْنَا عَنكَ وِزْرَكَ﴾
وە دامان گرت لێت ئەو بارە گرانەی (٢)

ٱلَّذِىٓ أَنقَضَ ظَهْرَكَ ۝٣ وَرَفَعْنَا لَكَ ذِكْرَكَ ۝٤ فَإِنَّ مَعَ ٱلْعُسْرِ يُسْرًا ۝٥
إِنَّ مَعَ ٱلْعُسْرِ يُسْرًا ۝٦ فَإِذَا فَرَغْتَ فَٱنصَبْ ۝٧ وَإِلَىٰ رَبِّكَ فَٱرْغَب ۝٨

سُورَةُ التِّينِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

وَٱلتِّينِ وَٱلزَّيْتُونِ ۝١ وَطُورِ سِينِينَ ۝٢ وَهَٰذَا ٱلْبَلَدِ ٱلْأَمِينِ ۝٣
لَقَدْ خَلَقْنَا ٱلْإِنسَٰنَ فِىٓ أَحْسَنِ تَقْوِيمٍ ۝٤ ثُمَّ رَدَدْنَٰهُ أَسْفَلَ سَٰفِلِينَ
۝٥ إِلَّا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ فَلَهُمْ أَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ ۝٦
فَمَا يُكَذِّبُكَ بَعْدُ بِٱلدِّينِ ۝٧ أَلَيْسَ ٱللَّهُ بِأَحْكَمِ ٱلْحَٰكِمِينَ ۝٨

سُورَةُ العَلَقِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

ٱقْرَأْ بِٱسْمِ رَبِّكَ ٱلَّذِى خَلَقَ ۝١ خَلَقَ ٱلْإِنسَٰنَ مِنْ عَلَقٍ ۝٢ ٱقْرَأْ
وَرَبُّكَ ٱلْأَكْرَمُ ۝٣ ٱلَّذِى عَلَّمَ بِٱلْقَلَمِ ۝٤ عَلَّمَ ٱلْإِنسَٰنَ
مَا لَمْ يَعْلَمْ ۝٥ كَلَّآ إِنَّ ٱلْإِنسَٰنَ لَيَطْغَىٰٓ ۝٦ أَن رَّءَاهُ ٱسْتَغْنَىٰٓ
۝٧ إِنَّ إِلَىٰ رَبِّكَ ٱلرُّجْعَىٰٓ ۝٨ أَرَءَيْتَ ٱلَّذِى يَنْهَىٰ ۝٩ عَبْدًا
إِذَا صَلَّىٰٓ ۝١٠ أَرَءَيْتَ إِن كَانَ عَلَى ٱلْهُدَىٰٓ ۝١١ أَوْ أَمَرَ بِٱلتَّقْوَىٰٓ ۝١٢

﴿ٱلَّذِيٓ أَنقَضَ ظَهۡرَكَ﴾ کە پشتی زۆر قورس کردبوویت ﴿٣﴾ ﴿وَرَفَعۡنَا لَكَ ذِكۡرَكَ﴾ وە ناوو ناوبانگتمان
بۆ بەرز کردییەوە ﴿٤﴾ ﴿فَإِنَّ مَعَ ٱلۡعُسۡرِ يُسۡرًا﴾ بەڕاستی لەگەڵ هەموو تەنگانەیەکدا خۆشی و ئاسانی
دێت ﴿٥﴾ ﴿إِنَّ مَعَ ٱلۡعُسۡرِ يُسۡرًا﴾ بێگومان لەگەڵ هەموو تەنگانەیەکدا خۆشی و ئاسانی دێت ﴿٦﴾
﴿فَإِذَا فَرَغۡتَ فَٱنصَبۡ﴾ ئەمجا کە لەکارێك بوویتەوە، خۆت ماندوو بکە (بە کارێکی تری چاکەوە) ﴿٧﴾
﴿وَإِلَىٰ رَبِّكَ فَٱرۡغَب﴾ وە هەر لە پەروەردگارت بپاڕێرەوە (بۆ کارەکانت) ﴿٨﴾

سورەتی ﴿ٱلتِّينِ﴾

﴿بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ﴾ بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

﴿وَٱلتِّينِ وَٱلزَّيۡتُونِ﴾ سوێند بە هەنجیرو زەیتون ﴿١﴾ ﴿وَطُورِ سِينِينَ﴾ وە سوێند بە طووری سینا ﴿٢﴾
﴿وَهَٰذَا ٱلۡبَلَدِ ٱلۡأَمِينِ﴾ وە بەم شاری ئارام و بێ ترسە (کە مەککەیە) ﴿٣﴾ ﴿لَقَدۡ خَلَقۡنَا ٱلۡإِنسَٰنَ فِيٓ أَحۡسَنِ تَقۡوِيمٖ﴾
سوێند بەخوا بەڕاستی مرۆڤمان دروست کرد لە جوانترین شێوەدا ﴿٤﴾ ﴿ثُمَّ رَدَدۡنَٰهُ أَسۡفَلَ سَٰفِلِينَ﴾ لە
پاشان(ئەگەر بێ باوەڕبێ) دەیکەین بە پەست ترینی هەموو پەستێك ﴿٥﴾ ﴿إِلَّا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ﴾
جگە لەوانەی کە بڕوایان هێناوە و کردەوە چاکەکانیان کردووە ﴿فَلَهُمۡ أَجۡرٌ غَيۡرُ مَمۡنُونٖ﴾ بۆ ئەوان هەیە
پاداشتی نەبڕاوە ﴿٦﴾ ﴿فَمَا يُكَذِّبُكَ بَعۡدُ بِٱلدِّينِ﴾ جا ئیتر چی بێ باوەڕت دەکات بە ڕۆژی دوایی ﴿٧﴾
﴿أَلَيۡسَ ٱللَّهُ بِأَحۡكَمِ ٱلۡحَٰكِمِينَ﴾ ئایا خوا فەرمان ڕەواترینی هەموو فەرمان ڕەواکان نییە ؟ ﴿٨﴾

سورەتی ﴿ٱلۡعَلَقِ﴾

﴿بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ﴾ بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

﴿ٱقۡرَأۡ بِٱسۡمِ رَبِّكَ ٱلَّذِي خَلَقَ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) بخوێنە بە ناوی پەروەردگارتەوە کە هەموو
شتێکی دروست کردووە ﴿١﴾ ﴿خَلَقَ ٱلۡإِنسَٰنَ مِنۡ عَلَقٍ﴾ مرۆڤی دروست کردوە لە خوێنێکی بەستوو ﴿٢﴾
﴿ٱقۡرَأۡ وَرَبُّكَ ٱلۡأَكۡرَمُ﴾ بخوێنە،پەروەردگاری تۆ(لە هەموو کەس) بەخشندە ترە ﴿٣﴾ ﴿ٱلَّذِي عَلَّمَ بِٱلۡقَلَمِ﴾
ئەوەی کە(مرۆڤی) فێر(ی نووسین) کردووە بەقەڵەم ﴿٤﴾ ﴿عَلَّمَ ٱلۡإِنسَٰنَ مَا لَمۡ يَعۡلَمۡ﴾ مرۆڤی شارەزا کردووە
بەو شتانەی کە نەی دەزانی ﴿٥﴾ ﴿كَلَّآ إِنَّ ٱلۡإِنسَٰنَ لَيَطۡغَىٰٓ﴾ نا (وانیە) بەڕاستی مرۆڤ یاخی دەبێت ﴿٦﴾
﴿أَن رَّءَاهُ ٱسۡتَغۡنَىٰٓ﴾ کە خۆی ببینێ وادەوڵەمەند بووە ﴿٧﴾ ﴿إِنَّ إِلَىٰ رَبِّكَ ٱلرُّجۡعَىٰٓ﴾ بێگومان هەر بۆ لای
پەروەردگاری تۆیە گەڕانەوە ﴿٨﴾ ﴿أَرَءَيۡتَ ٱلَّذِي يَنۡهَىٰ﴾ ئایا بینیت ئەو کەسەی کە جڵەوگیریی ئەکات
﴿٩﴾ ﴿عَبۡدًا إِذَا صَلَّىٰٓ﴾ لە بەندەیەك کەنوێژ بکات ؟ ﴿١٠﴾ ﴿أَرَءَيۡتَ إِن كَانَ عَلَى ٱلۡهُدَىٰٓ﴾ ئایا پێم بڵێ ئەگەر(ئەو
کەسە) لەسەر ڕێی ڕاست بووایە ﴿١١﴾ ﴿أَوۡ أَمَرَ بِٱلتَّقۡوَىٰٓ﴾ یان فەرمانی بدایە بەپارێزکاریی ولەخوداترسان
(باشتر نەبوو) ﴿١٢﴾

أَرَءَيْتَ إِن كَذَّبَ وَتَوَلَّىٰٓ ﴿١٣﴾ أَلَمْ يَعْلَم بِأَنَّ ٱللَّهَ يَرَىٰ ﴿١٤﴾ كَلَّا لَئِن لَّمْ يَنتَهِ
لَنَسْفَعًۢا بِٱلنَّاصِيَةِ ﴿١٥﴾ نَاصِيَةٍ كَٰذِبَةٍ خَاطِئَةٍ ﴿١٦﴾ فَلْيَدْعُ نَادِيَهُۥ ﴿١٧﴾
سَنَدْعُ ٱلزَّبَانِيَةَ ﴿١٨﴾ كَلَّا لَا تُطِعْهُ وَٱسْجُدْ وَٱقْتَرِب ۩ ﴿١٩﴾

سَجْدَة

سُورَةُ القَدْرِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

إِنَّآ أَنزَلْنَٰهُ فِى لَيْلَةِ ٱلْقَدْرِ ﴿١﴾ وَمَآ أَدْرَىٰكَ مَا لَيْلَةُ ٱلْقَدْرِ ﴿٢﴾
لَيْلَةُ ٱلْقَدْرِ خَيْرٌ مِّنْ أَلْفِ شَهْرٍ ﴿٣﴾ تَنَزَّلُ ٱلْمَلَٰٓئِكَةُ وَٱلرُّوحُ فِيهَا
بِإِذْنِ رَبِّهِم مِّن كُلِّ أَمْرٍ ﴿٤﴾ سَلَٰمٌ هِىَ حَتَّىٰ مَطْلَعِ ٱلْفَجْرِ ﴿٥﴾

سُورَةُ البَيِّنَةِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

لَمْ يَكُنِ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ مِنْ أَهْلِ ٱلْكِتَٰبِ وَٱلْمُشْرِكِينَ مُنفَكِّينَ حَتَّىٰ
تَأْتِيَهُمُ ٱلْبَيِّنَةُ ﴿١﴾ رَسُولٌ مِّنَ ٱللَّهِ يَتْلُوا۟ صُحُفًا مُّطَهَّرَةً ﴿٢﴾ فِيهَا كُتُبٌ
قَيِّمَةٌ ﴿٣﴾ وَمَا تَفَرَّقَ ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْكِتَٰبَ إِلَّا مِنۢ بَعْدِ مَا جَآءَتْهُمُ
ٱلْبَيِّنَةُ ﴿٤﴾ وَمَآ أُمِرُوٓا۟ إِلَّا لِيَعْبُدُوا۟ ٱللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ ٱلدِّينَ
حُنَفَآءَ وَيُقِيمُوا۟ ٱلصَّلَوٰةَ وَيُؤْتُوا۟ ٱلزَّكَوٰةَ ۚ وَذَٰلِكَ دِينُ ٱلْقَيِّمَةِ ﴿٥﴾

﴿أَرَءَيْتَ إِن كَذَّبَ وَتَوَلَّىٰٓ﴾ ئایا بینیت ئەگەر بڕوای (بە ئایینی ڕاست) نەبێت و پشتی لێ هەڵکات (ڕزگاری
دەبێ) ﴿١٣﴾ ﴿أَلَمْ يَعْلَم بِأَنَّ ٱللَّهَ يَرَىٰ﴾ ئایا نەی زانیوە کەخوا دەی بینێ ﴿١٤﴾ ﴿كَلَّا لَئِن لَّمْ يَنتَهِ لَنَسْفَعًۢا بِٱلنَّاصِيَةِ﴾
وا نییە (کە بیری لێ دەکاتەوە)بە ڕاستی ئەگەر واز نەهێنێ ڕای دەکێشین (بە قژی) پێشەسەری ﴿١٥﴾
﴿نَاصِيَةٍ كَٰذِبَةٍ خَاطِئَةٍ﴾ پێشەسەرێکی درۆزنی بە هەڵەدا چوو ﴿١٦﴾ ﴿فَلْيَدْعُ نَادِيَهُۥ﴾ ئەمجا با ئەو بانگی
هاوڕێکانی خۆی بکات ﴿١٧﴾ ﴿سَنَدْعُ ٱلزَّبَانِيَةَ﴾ ئێمەش بانگی فریشتەی زەبر بە دەست دەکەین ﴿١٨﴾
﴿كَلَّا لَا تُطِعْهُ وَٱسْجُدْ وَٱقْتَرِب ۩﴾ نەخێر،بە گوێ ی(ئەو کەسانە)مەکە ،وە کوڕنوش بەرەو (لەخوا)
نزیك بکەوەرەوە ﴿١٩﴾

سورەتی ﴿ القَدْرِ ﴾

﴿بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ﴾ بە ناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

﴿إِنَّآ أَنزَلْنَٰهُ فِى لَيْلَةِ ٱلْقَدْرِ﴾ بێگومان ئێمە قورئانمان ناردە خوارەوە لەشەوی بەفەڕو بەڕێزدا ﴿١﴾
﴿وَمَآ أَدْرَىٰكَ مَا لَيْلَةُ ٱلْقَدْرِ﴾ تۆ چوزانییت کە شەوی بەفەڕو ڕێز چی یە ﴿٢﴾ ﴿لَيْلَةُ ٱلْقَدْرِ خَيْرٌ مِّنْ أَلْفِ شَهْرٍ﴾
شەوی بەفەڕو ڕێز چاکترە لە (خێری) هەزار مانگ ﴿٣﴾ ﴿تَنَزَّلُ ٱلْمَلَٰٓئِكَةُ وَٱلرُّوحُ فِيهَا﴾ لەو شەوەدا فریشتە
و جیبریلیش لە ناویاندا دێنە خوارەوە ﴿بِإِذْنِ رَبِّهِم مِّن كُلِّ أَمْرٍ﴾ بەفەرمانی پەروەردگاریان لەهەموو
کاروبارێکدا ﴿٤﴾ ﴿سَلَٰمٌ هِىَ حَتَّىٰ مَطْلَعِ ٱلْفَجْرِ﴾ ئەو شەوە(کاتی) هێمنی و ئاشتیی دەبێ تا هەڵاتنی
سپێدەی بەیان ﴿٥﴾

سورەتی ﴿ البَيِّنَةِ ﴾

﴿بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ﴾ بە ناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

﴿لَمْ يَكُنِ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟﴾ ئەوانەی کە بێ بڕوا بوون ﴿مِنْ أَهْلِ ٱلْكِتَٰبِ﴾ لە خاوەن نامە و ﴿وَٱلْمُشْرِكِينَ﴾ بت
پەرستان ﴿مُنفَكِّينَ حَتَّىٰ تَأْتِيَهُمُ ٱلْبَيِّنَةُ﴾ دەستیان هەڵنەگرت(لەو بێ بڕوایی یە) تا نیشانە ڕوونەکەیان بۆ
هات ﴿١﴾ ﴿رَسُولٌ مِّنَ ٱللَّهِ يَتْلُوا۟ صُحُفًا مُّطَهَّرَةً﴾ (کە ئەویش) پێغەمبەرێکە لە خواوە چەند پەڕەیەکی پاکیان
(بەسەردا) دەخوێنێتەوە ﴿٢﴾ ﴿فِيهَا كُتُبٌ قَيِّمَةٌ﴾ کە تییاندایە چەند نوسراو (سورەت) ێکی بەنرخ ﴿٣﴾
﴿وَمَا تَفَرَّقَ ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْكِتَٰبَ﴾ وە جیانەبوونەوە ئەوانەی کە پەیامیان بۆ هاتبوو ﴿إِلَّا مِنۢ بَعْدِ مَا جَآءَتْهُمُ ٱلْبَيِّنَةُ﴾
دوای ئەوە نەبێ کە نیشانە ڕوونەکەیان بۆ هات (کە پێغەمبەری ئیسلامە) ﴿٤﴾ ﴿وَمَآ أُمِرُوٓا۟ إِلَّا لِيَعْبُدُوا۟
ٱللَّهَ﴾ (لەگەڵ ئەوەشدا) کە فەرمانیان پێ نەدرا بوو مەگەر بەوەی کە پەرستشی خوا بکەن
﴿مُخْلِصِينَ لَهُ ٱلدِّينَ حُنَفَآءَ﴾ بەدڵسۆزی ملکەچی بۆ بکەن و خۆیان بە دوور بگرن لە هەموو بیرو
باوەڕێکی خوارو خێچ ﴿وَيُقِيمُوا۟ ٱلصَّلَوٰةَ وَيُؤْتُوا۟ ٱلزَّكَوٰةَ﴾ وە نوێژ بکەن و زەکات بدەن ﴿وَذَٰلِكَ دِينُ ٱلْقَيِّمَةِ﴾
وە ئەمەیە ئایینی ڕاست ﴿٥﴾

إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ مِنْ أَهْلِ ٱلْكِتَٰبِ وَٱلْمُشْرِكِينَ فِي نَارِ جَهَنَّمَ
خَٰلِدِينَ فِيهَآۚ أُوْلَٰٓئِكَ هُمْ شَرُّ ٱلْبَرِيَّةِ ٦ إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ
وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ أُوْلَٰٓئِكَ هُمْ خَيْرُ ٱلْبَرِيَّةِ ٧ جَزَآؤُهُمْ
عِندَ رَبِّهِمْ جَنَّٰتُ عَدْنٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ خَٰلِدِينَ
فِيهَآ أَبَدًاۖ رَّضِيَ ٱللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُواْ عَنْهُۚ ذَٰلِكَ لِمَنْ خَشِيَ رَبَّهُۥ ٨

سُورَةُ الزَّلْزَلَةِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

إِذَا زُلْزِلَتِ ٱلْأَرْضُ زِلْزَالَهَا ١ وَأَخْرَجَتِ ٱلْأَرْضُ أَثْقَالَهَا ٢ وَقَالَ
ٱلْإِنسَٰنُ مَا لَهَا ٣ يَوْمَئِذٍ تُحَدِّثُ أَخْبَارَهَا ٤ بِأَنَّ رَبَّكَ أَوْحَىٰ لَهَا
٥ يَوْمَئِذٍ يَصْدُرُ ٱلنَّاسُ أَشْتَاتًا لِّيُرَوْاْ أَعْمَٰلَهُمْ ٦ فَمَن يَعْمَلْ
مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُۥ ٧ وَمَن يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُۥ ٨

سُورَةُ العَادِيَاتِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

وَٱلْعَٰدِيَٰتِ ضَبْحًا ١ فَٱلْمُورِيَٰتِ قَدْحًا ٢ فَٱلْمُغِيرَٰتِ
صُبْحًا ٣ فَأَثَرْنَ بِهِۦ نَقْعًا ٤ فَوَسَطْنَ بِهِۦ جَمْعًا ٥

﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ مِنْ أَهْلِ ٱلْكِتَٰبِ وَٱلْمُشْرِكِينَ﴾ بێگومان ئەوانەی کە بێ بڕوابوون لە خاوەن پەیام و بت پەرستەکان ﴿فِى نَارِ جَهَنَّمَ خَٰلِدِينَ فِيهَآ﴾ لە ئاگری دۆزەخدان، تیایدا دەمێننەوە بە هەمیشەیی ﴿أُوْلَٰٓئِكَ هُمْ شَرُّ ٱلْبَرِيَّةِ﴾ ئا ئەوانە خراپترینی هەموو دروست کراوێکن ﴿٦﴾ ﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ﴾ بەڕاستی ئەوانەی کە بڕوایان هێناو کردەوە چاکەکانیان کرد ﴿أُوْلَٰٓئِكَ هُمْ خَيْرُ ٱلْبَرِيَّةِ﴾ ئا ئەوانە چاکترینی هەموو دروستکراوێکن ﴿٧﴾ ﴿جَزَآؤُهُمْ عِندَ رَبِّهِمْ جَنَّٰتُ عَدْنٍ﴾ پاداشتی ئەوان لای پەروەردگاریان بەهەشتانێکە جێ ی دانیشتن و مانەوەی هەمیشەیی یە ﴿تَجْرِى مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ﴾ ڕووبارەکان بەژێریاندا دەڕوات ﴿خَٰلِدِينَ فِيهَآ أَبَدًا رَّضِىَ ٱللَّهُ عَنْهُمْ﴾ تیایدا دەمێننەوە بە هەمیشەیی، خوایش لێیان ڕازی بووە ﴿وَرَضُواْ عَنْهُ﴾ وە ئەوانیش لەخوا ڕازی بوون ﴿ذَٰلِكَ لِمَنْ خَشِىَ رَبَّهُۥ﴾ ئەمە بۆ کەسێکە کەلە خوا بترسێ ﴿٨﴾

سورەتی ﴿ الزَّلْزَلَةِ ﴾

﴿بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ﴾ بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

﴿إِذَا زُلْزِلَتِ ٱلْأَرْضُ زِلْزَالَهَا﴾ کاتێك زەوی هاتە لەرزە بەلەرزینی خۆی ﴿١﴾ ﴿وَأَخْرَجَتِ ٱلْأَرْضُ أَثْقَالَهَا﴾ وە زەوی هەرچی شتی قورس و گرانی (ناوی) هەیە هەمووی فڕێ دایە دەرەوە ﴿٢﴾ ﴿وَقَالَ ٱلْإِنسَٰنُ مَا لَهَا﴾ وە مرۆڤ لەو ڕۆژەدا دەڵێ: ئەوە زەوی چی یەتی ؟ ﴿٣﴾ ﴿يَوْمَئِذٍ تُحَدِّثُ أَخْبَارَهَا﴾ لەو ڕۆژەدا (زەوی) دەنگ و باسی خۆی دەگێڕێتەوە ﴿٤﴾ ﴿بِأَنَّ رَبَّكَ أَوْحَىٰ لَهَا﴾ کە پەروەردگاری تۆ (وای) وەحی بۆ کردوە ﴿٥﴾ ﴿يَوْمَئِذٍ يَصْدُرُ ٱلنَّاسُ أَشْتَاتًا﴾ لەو ڕۆژەدا خەڵکی دەردەچن بەپەراگەندە و پەشێوی ﴿لِّيُرَوْاْ أَعْمَٰلَهُمْ﴾ تا (پاداشتی) کردەوەی خۆیان نیشان بدرێ ﴿٦﴾ ﴿فَمَن يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُۥ﴾ ئەمجا هەرکەسێك بە ئەندازەی هەرە ووردیلەیەك چاکەی کردبێ دەیبینێتەوە ﴿٧﴾ ﴿وَمَن يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُۥ﴾ وە هەر کەسێك بە ئەندازەی هەرە وردیلەیەك خراپەی کردبێ دەی بینێتەوە ﴿٨﴾

سورەتی ﴿ العَٰدِيَٰتِ ﴾

﴿بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ﴾ بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

﴿وَٱلْعَٰدِيَٰتِ ضَبْحًا﴾ سوێند بە ئەسپانی تاودەر (کە دەپرمێنن) چۆن پرمەیەك (لەکاتی غەزاکردندا) ﴿١﴾ ﴿فَٱلْمُورِيَٰتِ قَدْحًا﴾ وە سوێند بە ئاگر هەڵگیرسێنەران لەبەرد بەناڵی سمیان ﴿٢﴾ ﴿فَٱلْمُغِيرَٰتِ صُبْحًا﴾ وەسوێندبە (ئەسپانی) هێرش بەران لەبەیانیاندا ﴿٣﴾ ﴿فَأَثَرْنَ بِهِۦ نَقْعًا﴾ کەبەوەتەپ و تۆز هەڵدەستێنن ﴿٤﴾ ﴿فَوَسَطْنَ بِهِۦ جَمْعًا﴾ وە بەو تەپ و تۆزەوە، خۆیان دەکەن بە ناوەڕاستی کۆمەڵی دوژمندا ﴿٥﴾

ثلاثة أرباع الحزب ٦٠

إِنَّ ٱلْإِنسَٰنَ لِرَبِّهِۦ لَكَنُودٌ ﴿٦﴾ وَإِنَّهُۥ عَلَىٰ ذَٰلِكَ لَشَهِيدٌ ﴿٧﴾ وَإِنَّهُۥ لِحُبِّ
ٱلْخَيْرِ لَشَدِيدٌ ﴿٨﴾ ۞ أَفَلَا يَعْلَمُ إِذَا بُعْثِرَ مَا فِى ٱلْقُبُورِ ﴿٩﴾
وَحُصِّلَ مَا فِى ٱلصُّدُورِ ﴿١٠﴾ إِنَّ رَبَّهُم بِهِمْ يَوْمَئِذٍ لَّخَبِيرٌۢ ﴿١١﴾

سُورَةُ القَارِعَةِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

ٱلْقَارِعَةُ ﴿١﴾ مَا ٱلْقَارِعَةُ ﴿٢﴾ وَمَآ أَدْرَىٰكَ مَا ٱلْقَارِعَةُ ﴿٣﴾ يَوْمَ
يَكُونُ ٱلنَّاسُ كَٱلْفَرَاشِ ٱلْمَبْثُوثِ ﴿٤﴾ وَتَكُونُ ٱلْجِبَالُ
كَٱلْعِهْنِ ٱلْمَنفُوشِ ﴿٥﴾ فَأَمَّا مَن ثَقُلَتْ مَوَٰزِينُهُۥ ﴿٦﴾ فَهُوَ فِى
عِيشَةٍ رَّاضِيَةٍ ﴿٧﴾ وَأَمَّا مَنْ خَفَّتْ مَوَٰزِينُهُۥ ﴿٨﴾ فَأُمُّهُۥ هَاوِيَةٌ
﴿٩﴾ وَمَآ أَدْرَىٰكَ مَا هِيَهْ ﴿١٠﴾ نَارٌ حَامِيَةٌۢ ﴿١١﴾

سُورَةُ التَّكَاثُرِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

أَلْهَىٰكُمُ ٱلتَّكَاثُرُ ﴿١﴾ حَتَّىٰ زُرْتُمُ ٱلْمَقَابِرَ ﴿٢﴾ كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُونَ ﴿٣﴾ ثُمَّ
كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُونَ ﴿٤﴾ كَلَّا لَوْ تَعْلَمُونَ عِلْمَ ٱلْيَقِينِ ﴿٥﴾ لَتَرَوُنَّ ٱلْجَحِيمَ ﴿٦﴾
ثُمَّ لَتَرَوُنَّهَا عَيْنَ ٱلْيَقِينِ ﴿٧﴾ ثُمَّ لَتُسْـَٔلُنَّ يَوْمَئِذٍ عَنِ ٱلنَّعِيمِ ﴿٨﴾

﴿إِنَّ ٱلۡإِنسَٰنَ لِرَبِّهِۦ لَكَنُودٞ﴾ بەڕاستی مرۆڤ بۆ پەروەردگاری نا سوپاسە ﴿٦﴾ ﴿وَإِنَّهُۥ عَلَىٰ ذَٰلِكَ لَشَهِيدٞ﴾ وە
بێگومان خۆی لەسەر ئەم ناسوپاسی یە شایەتە ﴿٧﴾ ﴿وَإِنَّهُۥ لِحُبِّ ٱلۡخَيۡرِ لَشَدِيدٌ﴾ وە بەڕاستی مرۆڤ بۆ
خۆشەویستی ماڵی دونیا زۆر بەگیرە ﴿٨﴾ ﴿أَفَلَا يَعۡلَمُ إِذَا بُعۡثِرَ مَا فِي ٱلۡقُبُورِ﴾ دەی ئایا نازانی کاتێك کە
مردووی ناو گۆڕەکان زیندوو کرانەوە و(هێنرانە دەرەوە) ﴿٩﴾ ﴿وَحُصِّلَ مَا فِي ٱلصُّدُورِ﴾ وە ئاشکرا بوو
هەرچی ڕازی ناو دڵانە ﴿١٠﴾ ﴿إِنَّ رَبَّهُم بِهِمۡ يَوۡمَئِذٖ لَّخَبِيرُۢ﴾ بێگومان پەروەردگاریان لەو ڕۆژەدا ئاگادارە
بە کردەوەیان ﴿١١﴾

سورەتی ﴿ القَارِعَة ﴾

﴿بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ﴾ بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

﴿ٱلۡقَارِعَةُ﴾ ڕۆژی داچڵەکێنەر (ناوە بۆ ڕۆژی قیامەت) ﴿١﴾ ﴿مَا ٱلۡقَارِعَةُ﴾ ئاخۆ چۆن بێ ئەو ڕۆژە؟
﴿٢﴾ ﴿وَمَآ أَدۡرَىٰكَ مَا ٱلۡقَارِعَةُ﴾ تۆ چوزانییت ئەو ڕۆژە چی یە ﴿٣﴾ ﴿يَوۡمَ يَكُونُ ٱلنَّاسُ كَٱلۡفَرَاشِ ٱلۡمَبۡثُوثِ﴾
ڕۆژێکە خەڵکی وەك پەپولەی پەراگەندە بڵاودەبنەوە ﴿٤﴾ ﴿وَتَكُونُ ٱلۡجِبَالُ كَٱلۡعِهۡنِ ٱلۡمَنفُوشِ﴾
وە شاخەکان وەك خوری شیکراویان لێ دێت ﴿٥﴾ ﴿فَأَمَّا مَن ثَقُلَتۡ مَوَٰزِينُهُۥ﴾ ئەمجا ئەوەی
کێشی (چاکەکانی) قورس و گران بێ ﴿٦﴾ ﴿فَهُوَ فِي عِيشَةٖ رَّاضِيَةٖ﴾ ئەوە ئەو کەسە لە گوزەرانێکی
پەسەندا ئەبێ ﴿٧﴾ ﴿وَأَمَّا مَنۡ خَفَّتۡ مَوَٰزِينُهُۥ﴾ وە ئەوەی کێشی (چاکەکانی) سوك بێ ﴿٨﴾ ﴿فَأُمُّهُۥ هَاوِيَةٞ﴾
ئەوە جێ ی ئەو (هاویە) یە ﴿٩﴾ ﴿وَمَآ أَدۡرَىٰكَ مَا هِيَهۡ﴾ تۆ چوزانییت (هاویە) چی یە ﴿١٠﴾ ﴿نَارٌ
حَامِيَةُۢ﴾ ئاگرێکی هەڵگیرساوە ﴿١١﴾

سورەتی ﴿ التَّكَاثُر ﴾

﴿بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ﴾ بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

﴿أَلۡهَىٰكُمُ ٱلتَّكَاثُرُ﴾ ئێوەی بێ ئاگا کردووە شانازیتان بە زۆریی سەروەت و سامانەوە ﴿١﴾ ﴿حَتَّىٰ زُرۡتُمُ
ٱلۡمَقَابِرَ﴾ تا دەمرن و دەچن بۆ گۆڕستان ﴿٢﴾ ﴿كَلَّا سَوۡفَ تَعۡلَمُونَ﴾ وامەکەن ! لەمەولا دەزانن ﴿٣﴾ ﴿ثُمَّ
كَلَّا سَوۡفَ تَعۡلَمُونَ﴾ دووبارە وامەکەن لەمەولا دەزانن ﴿٤﴾ ﴿كَلَّا لَوۡ تَعۡلَمُونَ عِلۡمَ ٱلۡيَقِينِ﴾ وانی یە (وەکو خۆتان
دەیزانن) ئەگەر (ئەنجامی خۆتان) بزانیایە بەدڵنیایی یەوە (وا بێ ئاگا نەئەبوون) ﴿٥﴾ ﴿لَتَرَوُنَّ ٱلۡجَحِيمَ﴾
سوێند بەخوا بێگومان دۆزەخ دەبینن ﴿٦﴾ ﴿ثُمَّ لَتَرَوُنَّهَا عَيۡنَ ٱلۡيَقِينِ﴾ دووبارە سوێند بەخوا دڵنیا بن
بە چاوی ڕاستەقینە دەی بینن ﴿٧﴾ ﴿ثُمَّ لَتُسۡـَٔلُنَّ يَوۡمَئِذٍ عَنِ ٱلنَّعِيمِ﴾ لە پاشان سوێند بەخوا لەو ڕۆژەدا (لەسەر
هەموو ناز و نیعمەتێك کە خوا پێی دابوون لەدونیادا) لێپرسینەوەتان لەگەڵدا دەکرێت ﴿٨﴾

سُورَةُ العَصْرِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

وَٱلۡعَصۡرِ ١ إِنَّ ٱلۡإِنسَٰنَ لَفِي خُسۡرٍ ٢ إِلَّا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ
وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ وَتَوَاصَوۡاْ بِٱلۡحَقِّ وَتَوَاصَوۡاْ بِٱلصَّبۡرِ ٣

سُورَةُ الهُمَزَةِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

وَيۡلٞ لِّكُلِّ هُمَزَةٖ لُّمَزَةٍ ١ ٱلَّذِي جَمَعَ مَالٗا وَعَدَّدَهُۥ ٢
يَحۡسَبُ أَنَّ مَالَهُۥٓ أَخۡلَدَهُۥ ٣ كَلَّاۖ لَيُنۢبَذَنَّ فِي ٱلۡحُطَمَةِ ٤
وَمَآ أَدۡرَىٰكَ مَا ٱلۡحُطَمَةُ ٥ نَارُ ٱللَّهِ ٱلۡمُوقَدَةُ ٦ ٱلَّتِي تَطَّلِعُ
عَلَى ٱلۡأَفۡـِٔدَةِ ٧ إِنَّهَا عَلَيۡهِم مُّؤۡصَدَةٞ ٨ فِي عَمَدٖ مُّمَدَّدَةِۭ ٩

سُورَةُ الفِيلِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

أَلَمۡ تَرَ كَيۡفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِأَصۡحَٰبِ ٱلۡفِيلِ ١ أَلَمۡ يَجۡعَلۡ
كَيۡدَهُمۡ فِي تَضۡلِيلٖ ٢ وَأَرۡسَلَ عَلَيۡهِمۡ طَيۡرًا أَبَابِيلَ ٣
تَرۡمِيهِم بِحِجَارَةٖ مِّن سِجِّيلٖ ٤ فَجَعَلَهُمۡ كَعَصۡفٖ مَّأۡكُولِۭ ٥

سوره‌تی ﴿ العَصۡر ﴾

﴿بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ﴾ به‌ناوی خوای به‌خشنده‌ی میهره‌بان

﴿وَٱلۡعَصۡرِ﴾ سوێند به‌کات ﴿١﴾ ﴿إِنَّ ٱلۡإِنسَٰنَ لَفِي خُسۡرٍ﴾ بێگومان هه‌موو خه‌ڵکی له زیاندان ﴿٢﴾ ﴿إِلَّا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ﴾ جگه له‌وانه‌ی که بڕوایان هێنابێت و ﴿وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ﴾ کرده‌وه چاکه‌کانیان کردبێت ﴿وَتَوَاصَوۡاْ بِٱلۡحَقِّ﴾ وه ئامۆژگاریی یه‌کتریان کردبێ به ئایینی ڕاست (وده‌ست پێوه‌گرتنی وکارکردن به‌فه‌رمانه‌کانی خودا) ﴿وَتَوَاصَوۡاْ بِٱلصَّبۡرِ﴾ وه ئامۆژگاری یه‌کتریان کردبێت به ئارامگرتن (له‌سه‌ر په‌رستن وبه‌ندایه‌تی خودا) ﴿٣﴾

سوره‌تی ﴿ الهُمَزَة ﴾

﴿بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ﴾ به‌ناوی خوای به‌خشنده‌ی میهره‌بان

﴿وَيۡلٞ لِّكُلِّ هُمَزَةٖ لُّمَزَةٍ﴾ سزاو له‌ناوچوون بۆ هه‌موو نه‌نگ گرێکی به‌دگۆ (عه‌یب گرێکی تانه‌ده‌ر) ﴿١﴾ ﴿ٱلَّذِي جَمَعَ مَالٗا وَعَدَّدَهُۥ﴾ ئه‌وه‌ی که هه‌رماڵ و سامان کۆ ده‌کاته‌وه‌و ده‌یژمێرێ ﴿٢﴾ ﴿يَحۡسَبُ أَنَّ مَالَهُۥٓ أَخۡلَدَهُۥ﴾ وا ده‌زانێ که ماڵه‌که‌ی هه‌ر ده‌یهێڵێته‌وه ﴿٣﴾ ﴿كَلَّاۖ لَيُنۢبَذَنَّ فِي ٱلۡحُطَمَةِ﴾ نه‌خێر وانی یه، بێگومان فڕێ ده‌درێته ناو ئاگرێکی تێکشکێنه‌ره‌وه ﴿٤﴾ ﴿وَمَآ أَدۡرَىٰكَ مَا ٱلۡحُطَمَةُ﴾ تۆ چووزانیت ئه‌و ئاگره چی یه ﴿٥﴾ ﴿نَارُ ٱللَّهِ ٱلۡمُوقَدَةُ﴾ ئاگرێکی تاودراوی خوایی یه ﴿٦﴾ ﴿ٱلَّتِي تَطَّلِعُ عَلَى ٱلۡأَفۡـِٔدَةِ﴾ که دێ به‌سه‌ر دڵاندا (هوروژم ده‌باته سه‌ر دڵان) ﴿٧﴾ ﴿إِنَّهَا عَلَيۡهِم مُّؤۡصَدَةٞ﴾ بێگومان ئه‌و ئاگره داخراوه له‌سه‌ریان (و ده‌رچوونیان نی یه) ﴿٨﴾ ﴿فِي عَمَدٖ مُّمَدَّدَةِۭ﴾ (زنجیر کراون) له‌ناو چه‌ند کۆتێکی ڕاکشاودا (به‌ستراونه‌ته‌وه به‌چه‌ند ستونێکی به‌رزو بڵنده‌وه) ﴿٩﴾

سوره‌تی ﴿ الفِيل ﴾

﴿بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ﴾ به‌ناوی خوای به‌خشنده‌ی میهره‌بان

﴿أَلَمۡ تَرَ كَيۡفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِأَصۡحَٰبِ ٱلۡفِيلِ﴾ ئایا نه‌ت بینی که په‌روه‌ردگارت چی کرد به خاوه‌ن فیله‌کان (به ئه‌بره‌هه وله‌شکره‌که‌ی که وویستی که‌عبه‌ی پیرۆز بڕوخێنێت)؟ ﴿١﴾ ﴿أَلَمۡ يَجۡعَلۡ كَيۡدَهُمۡ فِي تَضۡلِيلٖ﴾ ئایا فڕوفێڵه‌که‌یانی پوچه‌ڵ نه‌کرده‌وه ﴿٢﴾ ﴿وَأَرۡسَلَ عَلَيۡهِمۡ طَيۡرًا أَبَابِيلَ﴾ وه ناردیه سه‌ریان باڵنده‌ی زۆر پۆل پۆل ﴿٣﴾ ﴿تَرۡمِيهِم بِحِجَارَةٖ مِّن سِجِّيلٖ﴾ به‌رد بارانیان ده‌کردن به وورده زیخی گڵین ﴿٤﴾ ﴿فَجَعَلَهُمۡ كَعَصۡفٖ مَّأۡكُولِۭ﴾ سه‌رئه‌نجام (له‌شکره‌که‌ی ئه‌بره‌هه‌ی) وه‌ك كای خوراو لێ کرد ﴿٥﴾

سُورَةُ قُرَيْشٍ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

لِإِيلَٰفِ قُرَيْشٍ ١ إِۦلَٰفِهِمْ رِحْلَةَ ٱلشِّتَآءِ وَٱلصَّيْفِ
٢ فَلْيَعْبُدُوا۟ رَبَّ هَٰذَا ٱلْبَيْتِ ٣ ٱلَّذِىٓ أَطْعَمَهُم
مِّن جُوعٍ وَءَامَنَهُم مِّنْ خَوْفٍۭ ٤

سُورَةُ المَاعُونِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

أَرَءَيْتَ ٱلَّذِى يُكَذِّبُ بِٱلدِّينِ ١ فَذَٰلِكَ ٱلَّذِى يَدُعُّ
ٱلْيَتِيمَ ٢ وَلَا يَحُضُّ عَلَىٰ طَعَامِ ٱلْمِسْكِينِ ٣ فَوَيْلٌ
لِّلْمُصَلِّينَ ٤ ٱلَّذِينَ هُمْ عَن صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ
٥ ٱلَّذِينَ هُمْ يُرَآءُونَ ٦ وَيَمْنَعُونَ ٱلْمَاعُونَ ٧

سُورَةُ الكَوْثَرِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

إِنَّآ أَعْطَيْنَٰكَ ٱلْكَوْثَرَ ١ فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَٱنْحَرْ ٢
إِنَّ شَانِئَكَ هُوَ ٱلْأَبْتَرُ ٣

سورەتی ﴿ قُرَيْشٍ ﴾

﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ﴾ بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

﴿لِإِيلَافِ قُرَيْشٍ﴾ (لەشکری ئەبرەهەی لە ناو برد وتەفر وتونای کردن) لەبەر هۆگری قورەیش
﴿١﴾ ﴿إِيلَافِهِمْ رِحْلَةَ الشِّتَاءِ وَالصَّيْفِ﴾ هۆگریان بە هاتوو چۆی زستانان (بۆ یەمەن) و هاوینان
(بۆ شام) واتە (تا لێ یان تێك نەچێ) ﴿٢﴾ ﴿فَلْيَعْبُدُوا رَبَّ هَٰذَا الْبَيْتِ﴾ دەی با (قورەیش لەبەرامبەر
ئەم هەمووە ناز ونیعمەتەدا) خاوەنی ئەم ماڵە (کەعبەی پیرۆز) بپەرستن ﴿٣﴾ ﴿الَّذِي أَطْعَمَهُم مِّن
جُوعٍ﴾ ئەو زاتەی کە لەبرسێتیەکی یەکجار توند (ڕزگاری کردن و) خواردنی پێبەخشین
﴿وَآمَنَهُم مِّنْ خَوْفٍ﴾ وە دڵنیای کردن لە ترس و بیمێکی گەورە و(پاراستنی) ﴿٤﴾

سورەتی ﴿ الْمَاعُونَ ﴾

﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ﴾ بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

﴿أَرَأَيْتَ الَّذِي يُكَذِّبُ بِالدِّينِ﴾ ئایا دیت ئەو کەسەی کە بڕوای بە ئایین نی یە؟ ﴿١﴾ ﴿فَذَٰلِكَ الَّذِي يَدُعُّ
الْيَتِيمَ﴾ ئەوە کەسێکە کە پاڵ بە هەتیوەوە دەنێ ﴿٢﴾ ﴿وَلَا يَحُضُّ عَلَىٰ طَعَامِ الْمِسْكِينِ﴾ وە هانی خەڵکی
نادات بۆ خواردەمەنی دان بە هەژاران ﴿٣﴾ ﴿فَوَيْلٌ لِّلْمُصَلِّينَ﴾ ئەمجا وای بۆ نوێژکەران ﴿٤﴾
﴿الَّذِينَ هُمْ عَن صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ﴾ ئەوانەی کە لە نوێژەکەیان بێ ئاگان ﴿٥﴾ ﴿الَّذِينَ هُمْ يُرَاءُونَ﴾
ئەوانەی کە ڕووپامایی دەکەن ﴿٦﴾ ﴿وَيَمْنَعُونَ الْمَاعُونَ﴾ وە یارمەتی خەڵك نادەن (هەموو چاکەیەك
دەگرنەوە لە خەڵکی) ﴿٧﴾

سورەتی ﴿ الْكَوْثَرَ ﴾

﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ﴾ بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

﴿إِنَّا أَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ﴾ بێگومان ئێمە پێمان بەخشیت خێری زۆر گەورە و بەفەڕ لەدونیا ودوارۆژدا
(لەو خێرە گەورانەیش ڕووباری کەوسەرە لەبەهەشتدا) ﴿١﴾ ﴿فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحَرْ﴾ دەی کەواتە
نوێژ بکە بۆ پەروەردگارت وە قوربانی سەر ببڕە ﴿٢﴾ ﴿إِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْأَبْتَرُ﴾ بێگومان هەر ناحەزت
دوا بڕاوە (ئەی موحەممەد ﷺ) ﴿٣﴾

سُورَةُ الكَافِرُونَ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

قُلْ يَٰٓأَيُّهَا ٱلْكَٰفِرُونَ ﴿١﴾ لَآ أَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ ﴿٢﴾
وَلَآ أَنتُمْ عَٰبِدُونَ مَآ أَعْبُدُ ﴿٣﴾ وَلَآ أَنَا۠ عَابِدٌ مَّا عَبَدتُّمْ ﴿٤﴾
وَلَآ أَنتُمْ عَٰبِدُونَ مَآ أَعْبُدُ ﴿٥﴾ لَكُمْ دِينُكُمْ وَلِىَ دِينِ ﴿٦﴾

سُورَةُ النَّصرِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

إِذَا جَآءَ نَصْرُ ٱللَّهِ وَٱلْفَتْحُ ﴿١﴾ وَرَأَيْتَ ٱلنَّاسَ
يَدْخُلُونَ فِى دِينِ ٱللَّهِ أَفْوَاجًا ﴿٢﴾ فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ
وَٱسْتَغْفِرْهُ ۚ إِنَّهُۥ كَانَ تَوَّابًۢا ﴿٣﴾

سُورَةُ المَسَدِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

تَبَّتْ يَدَآ أَبِى لَهَبٍ وَتَبَّ ﴿١﴾ مَآ أَغْنَىٰ عَنْهُ مَالُهُۥ وَمَا كَسَبَ ﴿٢﴾
سَيَصْلَىٰ نَارًا ذَاتَ لَهَبٍ ﴿٣﴾ وَٱمْرَأَتُهُۥ حَمَّالَةَ ٱلْحَطَبِ ﴿٤﴾
فِى جِيدِهَا حَبْلٌ مِّن مَّسَدٍۭ ﴿٥﴾

سورەتی ﴿ الكافرون ﴾

﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ﴾ بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

﴿قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ﴾ (ئەی موحەممەد ﷺ) بڵێ: ئەی بێ بڕوایینە ﴿١﴾ ﴿لَا أَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ﴾ من
ئەو (بتانە) ناپەرستم کە ئێوە دەیپەرستن ﴿٢﴾ ﴿وَلَا أَنتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ﴾ وە ئێوەش ئەو (خوایە) ناپەرستن
کە من دەی پەرستم ﴿٣﴾ ﴿وَلَا أَنَا عَابِدٌ مَّا عَبَدتُّمْ﴾ وەمن ئەو خوا پەرستی یە ناکەم کە ئێوە دەیکەن ﴿٤﴾
﴿وَلَا أَنتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ﴾ وە ئێوەش ئەو خوا پەرستی یە ناکەن کە من دەیکەم ﴿٥﴾ ﴿لَكُمْ دِينُكُمْ وَلِيَ دِينِ﴾
ئایینی خۆتان بۆ خۆتان و ئایینی خۆم بۆ خۆم ﴿٦﴾

سورەتی ﴿ النصر ﴾

﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ﴾ بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

﴿إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ﴾ کاتێك کە یارمەتی و کۆمەکی خوا هات ﴿وَالْفَتْحُ﴾ لەگەڵ سەرکەوتن
(شاری مەککە ئازاد کرا) ﴿١﴾ ﴿وَرَأَيْتَ النَّاسَ يَدْخُلُونَ فِي دِينِ اللَّهِ أَفْوَاجًا﴾ وە خەڵکت دیی کە
پۆل پۆل دێنە ناو ئایینی خواوە ﴿٢﴾ ﴿فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَاسْتَغْفِرْهُ﴾ ئەوسا بەسوپاس وستایشی
پەروەردگارت تەسبیحاتی ئەو بکە وداوای لێخۆشبوونی لێ بکە ﴿إِنَّهُ كَانَ تَوَّابًا﴾ چونکە
بێگومان ئەو زۆر گیراکەری پەشیمانی یە ﴿٣﴾

سورەتی ﴿ المسد ﴾

﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ﴾ بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

﴿تَبَّتْ يَدَا أَبِي لَهَبٍ وَتَبَّ﴾ لەناوچێ هەردوو دەستی ئەبولەهەب وە لە ناویش چوو ﴿١﴾
﴿مَا أَغْنَىٰ عَنْهُ مَالُهُ وَمَا كَسَبَ﴾ سوودی پێ نەگەیاند دارایی یەکەیی و ئەوەی کە کردی (لە دوژمنایەتی
پێغەمبەر ﷺ) ﴿٢﴾ ﴿سَيَصْلَىٰ نَارًا ذَاتَ لَهَبٍ﴾ بێگومان لەمەولا دەچێتە ناو ئاگری بڵێسە دار ﴿٣﴾
﴿وَامْرَأَتُهُ حَمَّالَةَ الْحَطَبِ﴾ وە ژنەکەیشی، کە هەڵگری دارو دڕك بوو (بۆ ئازاردانی پێغەمبەر ﷺ)
﴿٤﴾ ﴿فِي جِيدِهَا حَبْلٌ مِّن مَّسَدٍ﴾ هەمیشە گوریسێکی بادراو(لەپەلی خورمایی ئاگرین) وا لە
گەردنیدا ﴿٥﴾

سُورَةُ الإِخۡلَاصِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

قُلۡ هُوَ ٱللَّهُ أَحَدٌ ١ ٱللَّهُ ٱلصَّمَدُ ٢ لَمۡ يَلِدۡ وَلَمۡ يُولَدۡ ٣
وَلَمۡ يَكُن لَّهُۥ كُفُوًا أَحَدُۢ ٤

سُورَةُ الفَلَقِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

قُلۡ أَعُوذُ بِرَبِّ ٱلۡفَلَقِ ١ مِن شَرِّ مَا خَلَقَ ٢ وَمِن شَرِّ
غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ ٣ وَمِن شَرِّ ٱلنَّفَّٰثَٰتِ فِي ٱلۡعُقَدِ ٤
وَمِن شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ ٥

سُورَةُ النَّاسِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

قُلۡ أَعُوذُ بِرَبِّ ٱلنَّاسِ ١ مَلِكِ ٱلنَّاسِ ٢ إِلَٰهِ
ٱلنَّاسِ ٣ مِن شَرِّ ٱلۡوَسۡوَاسِ ٱلۡخَنَّاسِ ٤ ٱلَّذِي
يُوَسۡوِسُ فِي صُدُورِ ٱلنَّاسِ ٥
مِنَ ٱلۡجِنَّةِ وَٱلنَّاسِ ٦

سورەتی ﴿ الإخلاص ﴾

﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ﴾ بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

﴿قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ﴾ (ئـەی موحەممـەد ﷺ) بڵێ: هەر ئەو (الله) یە خوای تاك و تەنیا ﴿١﴾ ﴿اللَّهُ الصَّمَدُ﴾
ئەو خوایەی بێ نیاز و جێ ی نیاز و ئومێدە ﴿٢﴾ ﴿لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ﴾ کەسی لێ نەبووەو لەکەس نەبووە ﴿٣﴾
﴿وَلَمْ يَكُن لَّهُۥ كُفُوًا أَحَدٌ﴾ وە هەرگیز هیچ کەس هاوشێوە و هاوتای ئەو نی یە ﴿٤﴾

سورەتی ﴿ الفلق ﴾

﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ﴾ بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ﴾ (ئـەی موحەممـەد ﷺ) بڵـێ: پەنـا دەگـرم بـە دروسـت کـەری بوونـەوەر
(بەپەروەردگـاری بەرەبەیـان) ﴿١﴾ ﴿مِن شَرِّ مَا خَلَقَ﴾ لـە زیانـی ئـەوەی کـە درووسـتی کـردووە ﴿٢﴾
﴿وَمِن شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ﴾ وە لـە زیانـی تاریکـی کاتێك کـە دادێت ﴿٣﴾ ﴿وَمِن شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ﴾
وە لـە زیـان وخراپەی(جادووگـەران) کەپـەت ودەزوو گـرێ دەدەن وفـووی پێـدا دەکـەن ﴿٤﴾
﴿وَمِن شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ﴾ وە لە زیانی بەخیل و حەسوود کاتێك کە حەسوودی دەبات ﴿٥﴾

سورەتی ﴿ الناس ﴾

﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ﴾ بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ﴾ (ئـەی موحەممـەد ﷺ) بڵـێ: پەنـا دەگـرم بـە پەروەردگـاری خەڵکـی
﴿١﴾ ﴿مَلِكِ النَّاسِ﴾ بەپادشـای خەڵکـی ﴿٢﴾ ﴿إِلَٰهِ النَّاسِ﴾ بەپەرسـتراوی خەڵکـی ﴿٣﴾
﴿مِن شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ﴾ لەزیان وشەڕی وەسوەسەپەیداکەر (کە کاتێك ناوی خودابرێت) خۆی
پەنهان دەکات ﴿٤﴾ ﴿الَّذِي يُوَسْوِسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ﴾ ئەوەی کە وەسوەسە ئەخاتە دڵی خەڵکیەوە ﴿٥﴾
﴿مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ﴾ لە جنۆکە و لە ئادەمیزاد ﴿٦﴾

فهرس بأسماء السور وبيان المكي والمدني منها

پێرست وناوەڕۆکی سوورەتەکان لەگەڵ بەیان وڕوونکردنەوەی مەککی و مەدەنی تێیـاندا

سورەت	ژمارەکەی	لاپەڕە	ڕوونکردنەوە
الفاتحة	١	١	مەککی یە
البقرة	٢	٢	مەدەنی یە
آل عمران	٣	٥٠	مەدەنی یە
النساء	٤	٧٧	مەدەنی یە
المائدة	٥	١٠٦	مەدەنی یە
الأنعام	٦	١٢٨	مەککی یە
الأعراف	٧	١٥١	مەککی یە
الأنفال	٨	١٧٧	مەدەنی یە
التوبة	٩	١٨٧	مەدەنی یە
يونس	١٠	٢٠٨	مەککی یە
هود	١١	٢٢١	مەککی یە
يوسف	١٢	٢٣٥	مەککی یە
الرعد	١٣	٢٤٩	مەدەنی یە
إبراهيم	١٤	٢٥٥	مەککی یە
الحجر	١٥	٢٦٢	مەککی یە
النحل	١٦	٢٦٧	مەککی یە
الإسراء	١٧	٢٨٢	مەککی یە
الكهف	١٨	٢٩٣	مەککی یە
مريم	١٩	٣٠٥	مەککی یە
طه	٢٠	٣١٢	مەککی یە
الأنبياء	٢١	٣٢٢	مەککی یە
الحج	٢٢	٣٣٢	مەدەنی یە
المؤمنون	٢٣	٣٤٢	مەککی یە
النور	٢٤	٣٥٠	مەدەنی یە
الفرقان	٢٥	٣٥٩	مەککی یە
الشعراء	٢٦	٣٦٧	مەککی یە
النمل	٢٧	٣٧٧	مەککی یە

سورەتی	ژمارەکەی	لاپەڕە	ڕوونکردنەوە
القصص	٢٨	٣٨٥	مەککی یە
العنكبوت	٢٩	٣٩٦	مەککی یە
الروم	٣٠	٤٠٤	مەککی یە
لقمان	٣١	٤١١	مەککی یە
السجدة	٣٢	٤١٥	مەککی یە
الأحزاب	٣٣	٤١٨	مەدەنی یە
سبإ	٣٤	٤٢٨	مەککی یە
فاطر	٣٥	٤٣٤	مەککی یە
يسٓ	٣٦	٤٤٠	مەککی یە
الصافات	٣٧	٤٤٦	مەککی یە
صٓ	٣٨	٤٥٣	مەککی یە
الزمر	٣٩	٤٥٨	مەککی یە
غافر	٤٠	٤٦٧	مەککی یە
فصّلت	٤١	٤٧٧	مەککی یە
الشورىٰ	٤٢	٤٨٣	مەککی یە
الزخرف	٤٣	٤٨٩	مەککی یە
الدخان	٤٤	٤٩٦	مەککی یە
الجاثية	٤٥	٤٩٩	مەککی یە
الأحقاف	٤٦	٥٠٢	مەککی یە
محمد	٤٧	٥٠٧	مەککی یە
الفتح	٤٨	٥١١	مەدەنی یە
الحجرات	٤٩	٥١٥	مەدەنی یە
قٓ	٥٠	٥١٨	مەککی یە
الذاريات	٥١	٥٢٠	مەککی یە
الطور	٥٢	٥٢٣	مەککی یە
النجم	٥٣	٥٢٦	مەککی یە
القمر	٥٤	٥٢٨	مەککی یە
الرحمٰن	٥٥	٥٣١	مەدەنی یە
الواقعة	٥٦	٥٣٤	مەککی یە

سورەتى	ژمارەكەى	لاپەڕە	ڕوونكردنەوە
الحديد	٥٧	٥٣٧	مەدەنى يە
المجادلة	٥٨	٥٤٢	مەدەنى يە
الحشر	٥٩	٥٤٥	مەدەنى يە
الممتحنة	٦٠	٥٤٩	مەدەنى يە
الصف	٦١	٥٥١	مەدەنى يە
الجمعة	٦٢	٥٥٣	مەدەنى يە
المنافقون	٦٣	٥٥٤	مەدەنى يە
التغابن	٦٤	٥٥٦	مەدەنى يە
الطلاق	٦٥	٥٥٨	مەدەنى يە
التحريم	٦٦	٥٦٠	مەدەنى يە
الملك	٦٧	٥٦٢	مەككى يە
القلم	٦٨	٥٦٤	مەككى يە
الحاقة	٦٩	٥٦٦	مەككى يە
المعارج	٧٠	٥٦٨	مەككى يە
نوح	٧١	٥٧٠	مەككى يە
الجن	٧٢	٥٧٢	مەككى يە
المزمل	٧٣	٥٧٤	مەككى يە
المدثر	٧٤	٥٧٥	مەككى يە
القيامة	٧٥	٥٧٧	مەككى يە
الإنسان	٧٦	٥٧٨	مەدەنى يە
المرسلات	٧٧	٥٨٠	مەككى يە
النبإ	٧٨	٥٨٢	مەككى يە
النازعات	٧٩	٥٨٣	مەككى يە
عبس	٨٠	٥٨٥	مەككى يە
التكوير	٨١	٥٨٦	مەككى يە
الانفطار	٨٢	٥٨٧	مەككى يە
المطففين	٨٣	٥٨٧	مەككى يە
الانشقاق	٨٤	٥٨٩	مەككى يە
البروج	٨٥	٥٩٠	مەككى يە

سورەتی	ژمارەکەی	لاپەڕە	ڕوونکردنەوە
الطارق	٨٦	٥٩١	مەککی یە
الأعلىٰ	٨٧	٥٩١	مەککی یە
الغاشية	٨٨	٥٩٢	مەککی یە
الفجر	٨٩	٥٩٣	مەککی یە
البلد	٩٠	٥٩٤	مەککی یە
الشمس	٩١	٥٩٥	مەککی یە
الليل	٩٢	٥٩٥	مەککی یە
الضحىٰ	٩٣	٥٩٦	مەککی یە
الشرح	٩٤	٥٩٦	مەککی یە
التين	٩٥	٥٩٧	مەککی یە
العلق	٩٦	٥٩٧	مەککی یە
القدر	٩٧	٥٩٨	مەککی یە
البينة	٩٨	٥٩٨	مەدەنی یە
الزلزلة	٩٩	٥٩٩	مەدەنی یە
العاديات	١٠٠	٥٩٩	مەککی یە
القارعة	١٠١	٦٠٠	مەککی یە
التكاثر	١٠٢	٦٠٠	مەککی یە
العصر	١٠٣	٦٠١	مەککی یە
الهمزة	١٠٤	٦٠١	مەککی یە
الفيل	١٠٥	٦٠١	مەککی یە
قريش	١٠٦	٦٠٢	مەککی یە
الماعون	١٠٧	٦٠٢	مەککی یە
الكوثر	١٠٨	٦٠٢	مەککی یە
الكافرون	١٠٩	٦٠٣	مەککی یە
النصر	١١٠	٦٠٣	مەدەنی یە
المسد	١١١	٦٠٣	مەککی یە
الإخلاص	١١٢	٦٠٤	مەککی یە
الفلق	١١٣	٦٠٤	مەککی یە
الناس	١١٤	٦٠٤	مەککی یە

إنّ وزارة الشؤون الإسلامية والأوقاف والدعوة والإرشاد
في المملكة العربية السعودية
المشرفة على مجمع الملك فهد
لطباعة المصحف الشريف في المدينة المنورة
إذ يسرّها أن يصدر المجمع هذه الطبعة من القرآن الكريم
وترجمة معانيه إلى اللغة الكردية
تسأل الله أن ينفع به الناس
وأن يجزي
خادم الحرمين الشريفين الملك عبدالله بن عبدالعزيز آل سعود
أحسن الجزاء على جهوده العظيمة في نشر كتاب الله الكريم
والله وليّ التوفيق

وەزارەتی کاروباری ئیسلامی وئەوقاف وبانگەواز وئیرشاد
لە شانشینی عەرەبستاني سعودیە
کە سەرپەرشتیاری کۆمەڵگەی مەلیك فەهدە
بۆ چاپکردني قورئاني پیرۆز لە مەدینەی منەووەرە
خۆی بەخۆشحاڵ دەزانێت کە کۆمەڵگەکە هەڵبسێت بە دەرکرن
وبڵاوکردنەوەی ئەم چاپەی قورئاني پیرۆز لەگەڵ وەرگێراني
ماناکاني بۆ زماني کوردی
داواکارین لەخوای گەورە کە خەڵکی لێی سوودمەند ببن وپاداشتی
بەخێری (خادم الحرمين الشريفين) مەلیك عبدالله کوری عبدالعزیز
ئالی سعود بەجوانترین و چاکترین شێوە بداتەوە، لەسەر هەوڵ
وتێکۆشاني گەورەی لەبڵاوکردنەوەی قورئاني پیرۆز وکەلامی
بەرزی پەروەردگار

هەر خوای گەورە پشتیوان ویارمەتیدەرە

بعون الله وتوفيقه
تم طبع هذا المصحف الشريف
وترجمة معانيه في مجمع الملك فهد
لطباعة المصحف الشريف بالمدينة المنورة
بإشراف وزارة الشؤون الإسلامية
والأوقاف والدعوة والإرشاد في
المملكة العربية السعودية
عام ١٤٣٣هـ

حقوق الطبع محفوظة
لمجمع الملك فهد لطباعة المصحف الشريف

ص.ب ٦٢٦٢ - المدينة المنورة
www.QuranComplex.gov.sa
contact@QuranComplex.gov.sa

بەیارمەتی
وپشتیوانی خوای گەورە
چاپکردنی ئەم قورئانە پیرۆزە
لەگەڵ وەرگێڕانی ماناکانی لەکۆمەڵگەی
مەلیك فەهد بۆ چاپکردنی قورئانی پیرۆز
کەوەزارەتی کاروباری ئیسلامی وئەوقاف
وبانگەواز وئیرشاد لەشانشینی عەرەبستانی
سعودیە سەرپەرشتی دەکات
لەساڵی١٤٣٣ کۆچی
تەواو بوو

مافی چاپکردنی پارێزراوە
بۆ کۆمەڵگەی مەلیك فەهد بۆ چاپکردنی قورئانی پیرۆز

سندوقی پۆستی ٦٢٦٢ مەدینەی منەووەرە

www.QuranComplex.gov.sa
contact@QuranComplex.gov.sa

ⓒ **مجمع الملك فهد لطباعة المصحف الشريف، ١٤٣٣ هـ**
فهرسة مكتبة الملك فهد الوطنية أثناء النشر .

مجمع الملك فهد لطباعة المصحف الشريف
ترجمة معاني القرآن الكريم إلى اللغة الكردية . / مجمع الملك
فهد لطباعة المصحف الشريف . - المدينة المنورة ١٤٣٣ هـ

١٢٢٤ ص ؛ ١٦ × ٢٣ سم

ردمك: ٩٧٨-٦٠٣-٨٠٩٥-١٠-٢

١- القرآن - ترجمة - اللغة الكردية أ. العنوان
ديوي ٤٩١٥٩، ٢٢١ ١٤٣٣/٨٤٤٢

رقم الإيداع: ١٤٣٣/٨٤٤٢

ردمك: ٩٧٨-٦٠٣-٨٠٩٥-١٠-٢

9 786038 095102

٤٠٠٠/د ٤٩ (٨)(١)

ردمك: ٢-١٠-٨٠٩٥-٦٠٣-٩٧٨

القرآن الكريم

وترجمة معانيه إلى اللغة الكردية

وقف لله تعالى من خادم الحرمين الشريفين
الملك عبد الله بن عبد العزيز آل سعود
ولا يجوز بيعه